

Holy Bible

Aionian Edition®

**Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa
New Ormo Contemporary Version**

AionianBible.org
The world's first Holy Bible untranslation
100% free to copy and print
also known as “ The Purple Bible ”

Holy Bible Aionian Edition ®
Hiikkaa Ammayyaa Banamaa Haaraa
New Oromo Contemporary Version

CC Attribution ShareAlike 4.0, 2018-2024

Source text: eBible.org

Source version: 2/21/2024

Source copyright: CC Attribution ShareAlike 4.0, International
Biblica, Inc., 2009, 2020, 2022

Original work available for free at www.biblica.com and open.bible

Formatted by Speedata Publisher 4.19.2 (Pro) on 4/23/2024

100% Free to Copy and Print

TOR Anonymously

<https://AionianBible.org>

Published by Nainoia Inc

<https://Nainoia-Inc.signedon.net>

We pray for a modern public domain translation in every language

Report content and format concerns to Nainoia Inc

Volunteer help is welcome and appreciated!

Celebrate Jesus Christ's victory of grace!

Preface

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Preface

The *Holy Bible Aionian Edition* ® is the world's first Bible *un-translation*! What is an *un-translation*? Bibles are translated into each of our languages from the original Hebrew, Aramaic, and Koine Greek. Occasionally, the best word translation cannot be found and these words are transliterated letter by letter. Four well known transliterations are *Christ*, *baptism*, *angel*, and *apostle*. The meaning is then preserved more accurately through context and a dictionary. The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven additional Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies.

The first three words are *aiōn*, *aiōnios*, and *aiōdios*, typically translated as *eternal* and also *world* or *eon*. The Aionian Bible is named after an alternative spelling of *aiōnios*. Consider that researchers question if *aiōn* and *aiōnios* actually mean *eternal*. Translating *aiōn* as *eternal* in Matthew 28:20 makes no sense, as all agree. The Greek word for *eternal* is *aiōdios*, used in Romans 1:20 about God and in Jude 6 about demon imprisonment. Yet what about *aiōnios* in John 3:16? Certainly we do not question whether salvation is eternal! However, *aiōnios* means something much more wonderful than infinite time! Ancient Greeks used *aiōn* to mean *eon* or *age*. They also used the adjective *aiōnios* to mean *entirety*, such as *complete* or even *consummate*, but never infinite time. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs. So *aiōnios* is the perfect description of God's Word which has *everything* we need for life and godliness! And the *aiōnios* life promised in John 3:16 is not simply a ticket to eternal life in the future, but the invitation through faith to the *consummate* life beginning now!

The next seven words are *Sheol*, *Hadēs*, *Geenna*, *Tartaroō*, *Abyssos*, and *Limnē Pyr*. These words are often translated as *Hell*, the place of eternal punishment. However, *Hell* is ill-defined when compared with the Hebrew and Greek. For example, *Sheol* is the abode of deceased believers and unbelievers and should never be translated as *Hell*. *Hadēs* is a temporary place of punishment, Revelation 20:13-14. *Geenna* is the Valley of Hinnom, Jerusalem's refuse dump, a temporal judgment for sin. *Tartaroō* is a prison for demons, mentioned once in 2 Peter 2:4. *Abyssos* is a temporary prison for the Beast and Satan. Translators are also inconsistent because *Hell* is used by the King James Version 54 times, the New International Version 14 times, and the World English Bible zero times. Finally, *Limnē Pyr* is the Lake of Fire, yet Matthew 25:41 explains that these fires are prepared for the Devil and his angels. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The eleventh word, *eleēsē*, reveals the grand conclusion of grace in Romans 11:32. Take the time to understand these eleven words. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. To help parallel study and Strong's Concordance use, apocryphal text is removed and most variant verse numbering is mapped to the English standard. We thank our sources at eBible.org, Crosswire.org, unbound.Biola.edu, Bible4u.net, and NHEB.net. The Aionian Bible is copyrighted with creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0, allowing 100% freedom to copy and print, if respecting source copyrights. Check the Reader's Guide and read online at AionianBible.org, with Android, and TOR network. Why purple? King Jesus' Word is royal... and purple is the color of royalty!

Table of Contents

OLD TESTAMENT

Uumama	11
Ba'uu	40
Lewwota	64
Lakkoobsa	82
Keessa Deebii	106
Iyyaasuu	126
Abbootii Murtii	140
Ruut	154
1 Saamu'eel	156
2 Saamu'eel	174
1 Mootota	190
2 Mootota	209
1 Seena	228
2 Seena	245
Izraa	266
Nahimiyaa	272
Asteer	281
Iyyoob	286
Faarfannaa	300
Fakkeenya	335
Lallaba	347
Weedduu	352
Isaayyaas	355
Ermiyaas	383
Faaruu	415
Hisqi'eel	418
Daani'el	447
Hoose'aa	456
Yoo'eel	461
Amoos	463
Obaadiyaa	467
Yoonas	468
Miikiyaas	470
Naahoom	473
Anbaaqoom	475
Sefaaniyaa	477
Haagee	479
Zakkaariyaas	480
Miikiyaas	485

NEW TESTAMENT

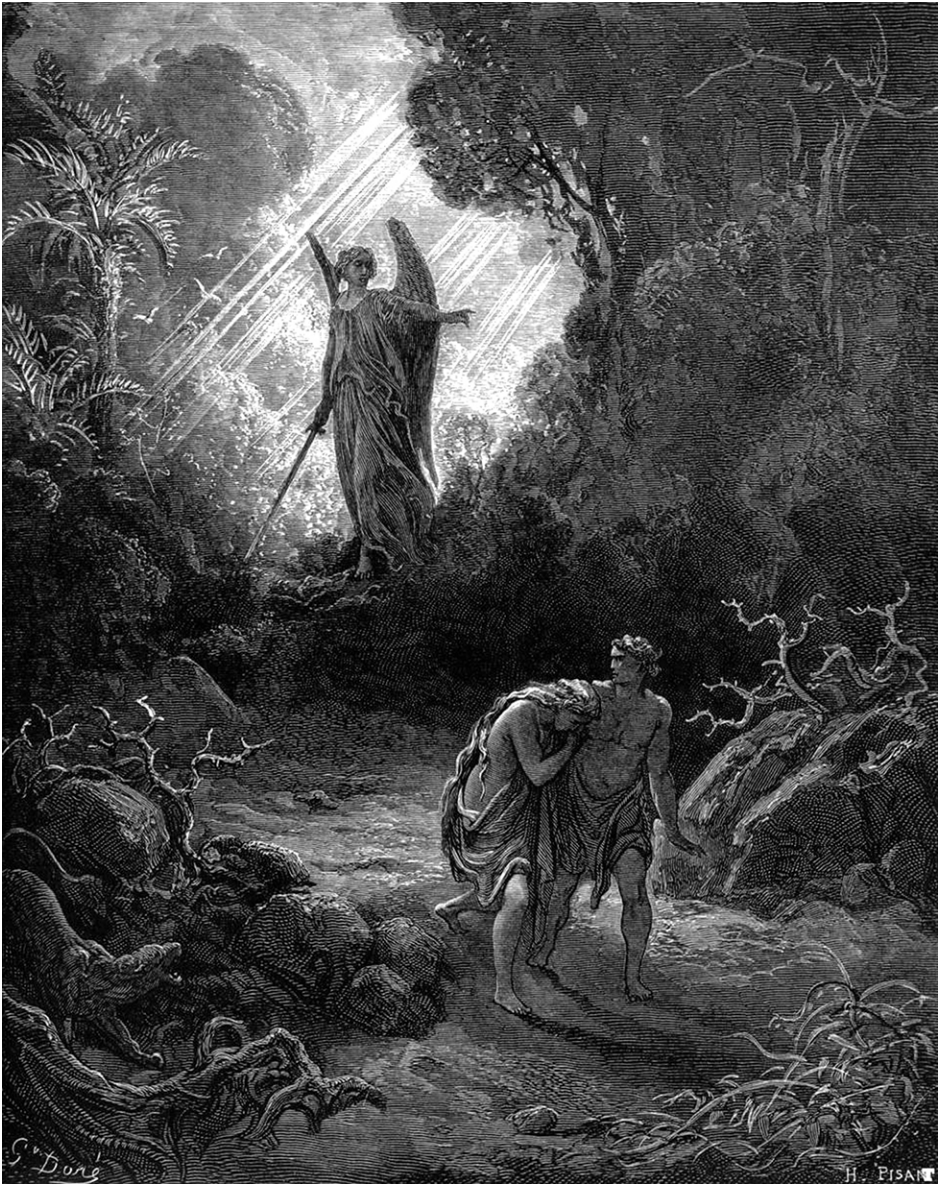
Maatewos	489
Maarqos	508
Luqaas	520
Yohannis	541
Hojii	556
Roomaa	577
1 Qorontos	585
2 Qorontos	593
Galaatiyaa	599
Efesoon	602
Fiiliphisiyuus	605
Qolosaayis	607
1 Tasaloniiqee	609
2 Tasaloniiqee	611
1 Xiimotewos	612
2 Xiimotewos	615
Tiitoo	617
Fiilmoonaa	618
Ibroota	619
Yaaqoob	625
1 Phexros	627
2 Phexros	630
1 Yohannis	632
2 Yohannis	634
3 Yohannis	635
Yihuudaa	636
Mul'ata	637

APPENDIX

Reader's Guide
Glossary
Maps
Destiny
Illustrations, Doré

OLD TESTAMENT

*Erga nama achii baasee booddee karaa muka jirenyaatti geessu eegsisuuf jedhee
kiirubee lotaa fi goraadee boba'u kan asii fi achi gagaragalu tokko
Iddoo Biqiltuu Eedeniitiin gama ba'a biiftuu kaa'e.
Uumama 3:24*

Uumama

1 Jalqabatti Waaqni samiwwanii fi lafa uume. **2** Lafti kan bifa hin qabnee fi duwwaa turte; dukkannis tuujuba irra ture; Hafuuri Waaqas bishaan irra sosocho'a ture. **3** Waaqnis, "Ifni haa ta'u" jedhe; ifnis ni ta'e. **4** Waaqnis akka ifni sun gaarii ta'e arge; ifaa fi dukkana gargar baase. **5** Waaqnis ifa sanaa "Guyyaa" jedhe; dukkana sanaa immoo "Halkan" jedhee moggaase. Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa tokkoffaa. **6** Waaqnis, "Bishaanii fi bishaan gargar baasuuf bantiin bishaanota gidduu haa jiraatu" jedhe. **7** Kanaafuu Waaqni bantii tolchee bishaan bantii jalaatii fi kan bantiin olii gargar baase. Akkasumas ta'e. **8** Waaqnis bantii sana "samii" jedhee moggaase. Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa lammaffaa. **9** Waaqnis, "Bishaan samiidhaa gad jiru iddoo tokkotti walitti haa qabamu; lafti gogaanis haa mul'atu" jedhe. Akkasumas ta'e. **10** Waaqni lafa gogaa sanaa "lafa" jedhe; bishaanicha walitti qabameen immoo "galaana" jedhee moggaase. Waaqnis wanni kun akka gaarii ta'e arge. **11** Ammas Waaqni, "Lafti biqiltuuwwan haa baastu; biqiltuuwwan akkuma gosa gosa isaaniitti sanyii baasan, mukkeen ija kennanii iji isaanii immoo sanyii of keessaa qabu adduma addaan akkuma gosa gosa isaaniitti lafa irratti haa argaman" jedhe. Akkasumas ta'e. **12** Laftis biqiltuu akkuma gosa isaatti sanyii baasu, muka ija kennu, kan iji isaas sanyii of keessaa qabu adduma addaan akkuma gosa gosa isaaniitti baaste. Waaqnis wanni kun akka gaarii ta'e arge. **13** Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa sadaffaa. **14** Waaqnis akkana jedhe; "Guyyaa fi halkan gargar baasuuf bantii samii irratti ifawwan haa ta'an; isaanis mallattoowwan waqtiileen, guyyoonnii fi waggoonnii ittiin beekaman haa ta'an; **15** isaanis ifawwan bantii samii irraa kan lafaaf ifa kennan haa ta'an." Akkasumas ta'e. **16** Waaqni ifa gurguddaa lama uume; kunis akka ifni guddaan guyyaa, inni xinnaan immoo halkan mo'uuf. Akkasuma urjiwwan illee uume. **17** Waaqnis akka isaan lafaaf ifa kennaniif bantii samii irra isaan kaa'e; **18** kunis akka isaan guyyaa fi halkan mo'anii fi akka ifa sana dukkana irraa gargar baasaniif. Waaqnis wanni kun akka gaarii ta'e arge. **19** Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa afuraffaa. **20** Waaqnis, "Bishaan uumamawwan lubbu qabeeyyii munyuuqaniin haa guutam; simbirroonnis lafaa olitti, bantii samii keessa haa barrisan" jedhe. **21** Kanaafuu Waaqni uumamawwan galaanaa gurguddaa, lubbu qabeeyyii munyuuqan kanneen galaana keessa jiraatan hundaa fi simbirroota qoochoo qaban hunda akkuma gosa isaaniitti uume. Waaqnis wanni kun akka gaarii ta'e arge. **22** Waaqnis, "Horaa; baay'adhaa; bishaan galaanotaas guuta; simbirroonnis lafa irratti haa baay'atan" jedhee isaan eebbise. **23** Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa shanaffaa. **24** Waaqnis, "Lafti akkuma gosa gosa isaaniitti uumamawwan lubbu qabeeyyii jechuunis horii, uumamawwan lafa irra munyuuqan, bineensota akkuma gosa gosa isaaniitti haa kennitu" jedhe. Akkasumas ta'e. **25** Waaqni bineensota akkuma gosa gosa isaaniitti, horii akkuma gosa gosa isaaniitti, uumamawwan lafa irra munyuuqanis akkuma gosa gosa isaaniitti uume. Waaqni wanni kun akka gaarii ta'e arge. **26** Waaqnis, "Kottaa akka bifa keenyaatti, akka fakkeenya keenyaattis nama uumnaa; isaanis qurxummii galaanaa irratti, simbirroo samii irratti, horii irratti, lafa hundumaa fi uumamawwan lafa irra munyuuqan hundumaa irratti aangoo haa qabaatan" jedhe. **27** Kanaafuu Waaqni akka bifa isaatti nama uume; akka bifa Waaqaatti isa uume; innis dhiiraa fi dubartii taasisse isaan uume. **28** Waaqnis isaan eebbisee, "Horaa, baay'adhaa; lafa guutaatii harka keessan

jalattis bufadhaa. Qurxummii galaanaa irratti, simbirroota samii irratti, uumama lafa irra munyuuqu hunda irratti aangoo qabaadhaa" jedheen. **29** Ergasii Waaqni akkana jedhe; "Kunoo ani akka isaan nyaata isinii ta'aniif biqiltuu lafa hunda irratti sanyii kennu hundaa fi muka iji isaa sanyii of keessaa qabu gosa hunda isinii kenneera. **30** Anis bineensa lafaa hundaaf, simbirroota samii hundaaf, uumama lafa irra munyuuqu hundaaf jechuunis waan hafuura jireenyaa of keessaa qabu hundaaf akka nyaata isaanii ta'uuf biqiltuu lalisaa hunda nan kenna." Akkasumas ta'e. **31** Waaqnis waan hojjete hunda ilaale; wanni sunis dhugumaan gaarii ture. Galgalas ta'e; ganamas ta'e; guyyaa ja'affaa.

2 Uumamni samiitii fi lafaa, kan waan isaan keessa jiru hundaa haala kanaan xumurame. **2** Waaqni hojii hojjechaa ture hunda guyyaa torbaffaatti fixe; kanaafuu inni guyyaa torbaffaatti hojii isaa hundumaa irraa boqote. **3** Waaqni sababii gaafa sana hojii waa uumuu kan hojjechaa ture hunda irraa boqoteef guyyaa torbaffaa eebbisee qulqulleesse. **4** Seenaan samiwwaniitii fi lafaa kan yeroo isaan uumamaniif, yeroo Waaqayyo Waaqni lafaa fi samiwwan uumee kanaa dha. **5** Sababii Waaqayyo Waaqni bokkaa hin roobsiniif, namni lafa qotus waan hin jiraatiniif margi tokko iyyuu lafa irratti hin mul'anne; biqiltuunis lafa qotiisaa irratti hin biqille ture. **6** Garuu bishaan lafa keessaa burqee lafa hunda obaasa ture. **7** Waaqayyo Waaqni biyyoo lafaa irraa nama tolche; hafuura jireenyaas funyaan isaatti baafate; namnis uumama jiraataa ta'e. **8** Waaqayyo Waaqnis Eeden keessatti gama ba'a biifuutu iddoo biqiltuu qopheesse; nama tolche sanas achi keessa kaa'e. **9** Waaqayyo Waaqni mukkeen gosa hundaa lafa keessaa biqilche; inni mukkeen ija namaatti tolanii fi nyaataafis gaarii ta'an biqilche. Iddoo biqiltuu sana keessas muka jireenyaatii fi muka waan gaarii fi waan hamaa nama beeksisutu ture. **10** Lagni iddoo biqiltuu sana obaasu tokkos Eeden keessaa burqa ture; lagni sun Eedenii ka'ee gargar ba'ee laga afur ta'e. **11** Maqaan laga tokkoffaa Phiishoon; innis guutummaa biyya Hawiilaa, iddoo warqeen jirutti naanna'ee yaa'a. **12** Warqeen biyya sanaa gaarii dha; hapheen urgaa'uu fi sardooniisiin achitti argamu. **13** Maqaan isa lammaffaa Giilhooni; innis guutummaa lafa Itoophiyaatti naanna'ee yaa'a. **14** Maqaan laga sadaffaa Xegroosi; innis karaa ba'a biiftuutiin Asoor cina yaa'a. Lagni afuraffaan immoo Efraaxiis jedhama. **15** Waaqayyo Waaqni akka inni isa misoomsuu fi akka inni isa eeguuf jedhee nama fuudhee Iddoo Biqiltuu Eeden keessa kaa'e. **16** Waaqayyo Waaqnis akkana jedhee nama ajaje; "Muka iddoo biqiltuu kana keessa jiru hunda irraa nyaachuun ni dandeessa; **17** garuu muka waan gaarii fi waan hamaa nama beeksisu sana irraa hin nyaatin; gaafa isa irraa nyaatte dhugumaan ni duutaatii." **18** Waaqayyo Waaqni, "Namni kophaa isaa ta'uun gaarii miti; gargaartuu isatti toltu nan tolchaa" jedhe. **19** Waaqayyo Waaqnis bineensaa fi simbirroota samii hundumaa lafa irraa tolche. Maqaa inni isaaniiif baasu ilaaluuf jedhees gara namichaatti isaan fide; wanni namichi sun tokkoo tokkoo uumamawwan lubbu qabeeyyii ittiin waame kam iyyuu maqaa ta'eef. **20** Namichi sunis horii qe'ee hundaaf, simbirroota samii hundaaf, bineensa hundaaf maqaa baase. Addaamiif garuu gargaartuun isatti toltu hin argame. **21** Kanaafis Waaqayyo Waaqni akka namichi hirribaon of wallaalu godhe; utuma inni rafaa jiruu lafee cinaacha isaa keessaa tokko fuudhee iddoo sana fooniin duuche. **22** Waaqayyo Waaqni lafee cinaachaa kan namicha keessaa fuudhe sana irraa dubartii tolchee gara namichaatti geesse. **23** Namichis akkana jedhe; "Egaa lafeen kun lafee lafee kootii ti; foon kunis foon foon kootii ti; isheen waan dhiira irraa argamteef 'dubartii' jedhamti." **24**

Kanaafuu namni abbaa fi haadha isaa ni dhiisa; niitii isaatti ni maxxana; isaanis foon tokko ta'u. **25** Namichii fi niitiin isaa qullaa isaanii turan; garuu wal hin qaana'an ture.

3 Bineensa Waaqayyo Waaqni uume hunda keessaa bofti haxxee ture. Dubartittiidhaanis, "Dhuguma Waaqni, 'Muka iddoo biqiltuu keessa jiru kam irraa iyyuu hin nyaatinaa' isiniin jedheera?" jedhe. **2** Dubartittiinis deebiftee bofa sanaan akkana jedhe; "Ija mukkeen iddoo biqiltuu keessa jirani ynaachuu ni daandeenya; **3** garuu Waaqni, 'Muka walakkaa iddoo biqiltuu sanaa keessa jiru irraa ija hin nyaatinaa; ittis hin bu'inaa; yoo kanaa achii ni duutu' jedheera." **4** Bofichis deebisee dubartittiidhaan akkana jedhe; "Isin dhugumaan hin duutan. **5** Waaqni akka yommuu isin ija mukichaa nyaattan iji keessan banamu, akka isin waan gaarii fi waan hamaa beekuudhaan akka Waaqaa taatan ni beekaatii." **6** Dubartittiinis yommuu akka iji mukichaa nyaataa gaarii, kan ija namaatti tolu, ogummaa argachuufis akka nama gojomaasis argitetti fudhattee nyaatte. Dhirsii ishees ishee wajjin ture; isaafis ni laatte; innis ni nyaate. **7** Iji lachan isaanis ni baname; qullaa hafuu isaanis beekan; kanaafis baala harbuu hodhanii marxoo tolfatan. **8** Akkuma aduun qabbanoofteenis namichii fi niitiin isaa utuu Waaqayyo Waaqni iddoo biqiltuu sana keessa deemuu sagalee isaa dhaga'an; isaanis mukkeen iddoo biqiltuu keessa Waaqayyo Waaqaa duraa dhokatan. **9** Waaqayyo Waaqni garuu namicha waamee, "Ati eessa jirta?" jedheen. **10** Namichis deebisee, "Ani utuu ati iddoo biqiltuu keessa deemtuu nan dhaga'e; waan qullaa koo tureefis nan sodaadhe; nan dhokadhes" jedheen. **11** Innis, "Eenyutu akka ati qullaa taate sitti hime? Muka ani ija isaa hin nyaatin jedhee si ajaje sana irraa nyaatte moo?" jedheen. **12** Namichis, "Dubartittii ati akka isheen na wajjin jiraatuu nan kennite sanatu ija mukichaa irraa naa kenne; anis nan nyaadhe" jedhe. **13** Waaqayyo Waaqnis dubartittiidhaan, "Wanni ati hojjette kun maali?" jedhe. Dubartittiin immoo, "Bofti na gowwomsinaan nyaadhe" jedhe. **14** Kanaafuu Waaqayyo Waaqni bofichaan akkana jedhe; "Ati sababii waan kana gooteef, 'Horii hundumaa keessaa, bineensa hundumaa keessaas kan abaaramte ni taata! Bara jireenya keetii guutuu garaa keetiin lafa irra lootaa; biyyoo illee ni nyaatta. **15** Si'ii fi dubartittii, sanyii keetii fi sanyii ishee gidduutti diinummaa nan uuma; inni mataa kee ni tuma; atis koo mee isaa ni iddita." **16** Dubartittiidhaanis akkana jedhe; "Yommuu ati mucaa deessutti ani dhiphina kee akka malee nan baay'isa; ciniinsuudhaanis ijoollee ni deessa. Fedhiin kee garuma dhirsaa keetii ta'a; innis sirratti ol aantummaa qabaata." **17** Addaamiin immoo akkana jedhe; "Waan ati dubbii niitii keetii dhageessee muka ani ija isaa irraa, 'hin nyaatin' jedhe irraa nyaattee, 'Lafti sababii keetiif kan abaaramte taati; atis bara jireenya keetii guutuu dadhabbiidhaan ishee irraa nyaatta. **18** Isheen qoraattii fi sokorruu sitti biqilchiti; atis biqiltuu lafaa ni nyaatta. **19** Ati waan lafa irraa argamtee, hamma lafatti deebitutti dafqa fuula keetiitiin buudeena nyaatta; waan biyyoo taateefis, gara biyyootti deebita." **20** Addaamis sababii isheen haadha jiraatoo hundaa taateef niitii isaa "Hewaan" jedhee moggaase. **21** Waaqayyo Waaqni Addaamii fi Hewaanif gogaa irraa uffata hojjetee isaanitti uffise. **22** Waaqayyo Waaqnis, "Kunoo namni waan gaarii fi waan hamaa beekuudhaan nu keessaa akka isa tokkoo ta'eera. Ammas harka isaa hiixatee, ija muka jireenyaa ciratee nyaachuun, bara baraanis jiraachuun isaaf eeyyamamu hin qabu" jedhe. **23** Kanaafuu Waaqayyo Waaqni lafa biqiltuu Eeden keessaa namicha baasee akka inni lafuma irraa argame sana misoomsu godhe. **24** Erga nama achii baasee booddee karaa muka jireenyaatti geessu eegsisuuf jedhee

kiirubeelotaa fi goraadee boba'u kan asii fi achi gaggaragalu tokko Iddoo Biqiltuu Eedenitiin gama ba'a biiftuu kaa'e.

4 Addaam niitii isaa Hewaan bira ga'e; isheenis ulfooftee Qaayinin deesse. Isheenis, "Ani gargaarsa Waaqayyootiin ilma tokko argadheera" jedhe. **2** Itti aansitees obboleessa isaa Abeelin deesse. Abeel tiksee hoolotaa ture; Qaayin immoo lafa qota ture. **3** Yeroo muraasa keessatti Qaayin waan lafti baaftee keessaa Waaqayyooof aarsaa dhi'eesse. **4** Abeel immoo hangafoota hoolota isaa keessaa cooma cooma isaa dhi'eesse. Waaqayyo faara tolaadhaan gara Abeelii fi gara aarsaa inni dhi'eesse sanaa ilaale. **5** Gara Qaayinii fi gara aarsaa isaa garuu hin ilaalle. Kanaafuu Qaayin akka malee aaree fuulli isaa gurraacha'a. **6** Waaqayyos Qaayinin akkana jedhe; "Ati maaliif aarte? Fuulli kees maaliif gurraacha'a? **7** Utuu waan qajeelaa hojjettee silaa ati fudhatama argatta mitii? Garuu yoo waan qajeelaa hojjechuu baatte cubbuun balbala kee duratti riphee si eeggata; si qabachuu barbaadas; ati garuu isa mo'achuu qabda." **8** Qaayinis ergasii obboleessa isaa Abeeliin, "Kottu mee dirreetti baanaa" jedhe. Utuma dirree irra jiranuus Qaayin obboleessa isaa Abeelitti ka'ee isa ajjeese. **9** Waaqayyos, "Obboleessi kee Abeel eessa jirta?" jedhee Qaayin gaafate. Qaayin immoo, "Ani hin beeku; ani eegduu obboleessa kootiitii?" jedhee deebise. **10** Waaqayyo akkana jedhe; "Ati maal goote? Dhiigni obboleessa keetii lafaa natti iyyaa jira. **11** Ati amma abaaramaa dha; lafa dhiiga obboleessa keetii si harkaa fudhachuuf afaan banatte irraas ni ari'ama. **12** Yeroo ati lafa qotattutti lafti deebitee midhaan siif hin kennitu. Ati lafa irratti joortuu boqonnaa hin qabne taata." **13** Qaayin immoo Waaqayyoon akkana jedhe; "Adabamuun koo waan ani baachuu danda'uun ol. **14** Kunoo ati har'a biyyaa na ari'aa jirta; anis fuula kee duraa nan dhokadha; lafa irratti joortuu boqonnaa hin qabne nan ta'a; namni na argatu kam iyyuus na ajjeesa." **15** Waaqayyo garuu, "Akkana miti; namni Qaayinin ajjeesu kam iyyuu dachaa torba haaloo baafama" jedheen. Waaqayyos akka namni isa argatu tokko iyyuu isa hin ajjeefnee Qaayiniitti mallattoo godhe. **16** Ergasii Qaayin fuula Waaqayyoo duraa ba'ee Eeden irraa karaa ba'a biiftuutiin biyya Noodi keessa jiraate. **17** Qaayin niitii isaa beeke; isheenis ulfooftee Henookin deesse. Qaayinis magaalaa tokko hundeesse; magaalaa sanas Henook jedhee maqaa ilma isaatiin waame. **18** Henook liraadin dhalche; Iiraadi Me'eeiin dhalche; Mehuuyaa'el Matusaa'elin dhalche; Matusaa'el immoo Laamehin dhalche. **19** Laameh dubartoota maqaan isaanii Aadaa fi Xiilaa jedhamu lamaan fuudhe. **20** Aadaan Yaabaalin deesse; Yaabaalis abbaa warra dunksana keessa jiraatanii horii horsiisanii ture. **21** Maqaan obboleessa isaa Yuubaal ture; inni immoo abbaa warra kiiraara rukutaniitii fi ulullee afuufanii ti. **22** Xiilaan immoo ilma Tuubaal Qaayin jedhamu kan naasii fi sibiilla tumee meeshaawwan garaa garaa hojjetu deesse; obboleettiin Tuubaal Qaayinis Na'amaa turte. **23** Laameh niitota isaatiin akkana jedhe; "Aadaa fi Xiilaan na dhaga'aa; yaa niitota Laamehii dubbii koo dhaggeeffadhaa. Nama tokko waan inni na madeessee, dargaggeessa tokko waan inni na miidheef ani isa ajjeesera. **24** Yoo Qaayiniif dachaa torba haaloon baafame Laamehiif immoo dachaa torbaatamii torba ni baafama." **25** Addaam ammas niitii isa beeke; isheenis ilma deesse; maqaa isaas, "Erga Qaayin Abeelin ajjeesee as Waaqni iddoo Abeel daa'ima biraa naa kenneera" jedhee "Seeti" jedhee moggaafte. **26** Seetiifis ilmi ni dhalate; innis Enoosh jedhee isa moggaase. Bara sana namoonni maqaa Waaqayyoo waammachuu jalqaban.

5 Kun galme sanyii Addaam. Waaqni yeroo nama uumetti akka fakkeenya Waaqaatti isa tolche. **2** Innis dhiiraa fi dubartii taasisaa isaan uume; isaan eebbises. Yeroo uumamanis “Nama” jedhee isaan waame. **3** Addaam waggaa 130 jiraate; innis akka fakkaattii isaatti, akka bifa isaattis ilma dhalchee Seeti jedhee maqaa baaseef. **4** Addaam erga Seeti dhalatee booddee waggaa 800 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **5** Walumatti Addaam waggaa 930 jiraatee du’e. **6** Seeti waggaa 105 jiraatee Enooshin dhalche. **7** Erga Enooshin dhalche booddees Seeti waggaa 807 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **8** Walumatti Seeti waggaa 912 jiraatee du’e. **9** Enoosh waggaa 90 jiraatee Qeenaanin dhalche. **10** Erga Qeenaanin dhalche booddees Enoosh waggaa 815 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **11** Walumatti Enoosh waggaa 905 jiraatee du’e. **12** Qeenaan waggaa 70 jiraatee Mahalaleelin dhalche. **13** Erga Mahalaleelin dhalche booddee Qeenaan waggaa 840 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **14** Walumatti Qeenaan waggaa 910 jiraatee du’e. **15** Mahalaleel waggaa 65 jiraatee Yaaredin dhalche. **16** Erga Yaaredin dhalche booddee Mahalaleel waggaa 830 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **17** Walumatti Mahalaleel waggaa 895 jiraatee du’e. **18** Yaared waggaa 162 jiraatee Henookin dhalche. **19** Erga Henookin dhalche booddee Yaared waggaa 800 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa qaba ture. **20** Walumatti Yaared waggaa 962 jiraatee du’e. **21** Henook waggaa 65 jiraatee Matuusela dhalche. **22** Henook erga Matuusela dhalche booddee waggaa 300 Waaqa wajjin deddeebi’ee; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **23** Walumatti Henook waggaa 365 jiraate. **24** Henook Waaqa wajjin deddeebi’ee; waan Waaqni isa fudhatee inni deebi’ee hin argamne. **25** Matuuselaan waggaa 187 jiraatee Laamehin dhalche. **26** Erga Laamehin dhalche booddee Matuuselaan waggaa 782 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **27** Walumatti Matuuselaan waggaa 969 jiraatee du’e. **28** Laameh waggaa 182 jiraatee ilma dhalche. **29** Innis, “Hojii nu lafa Waaqayyo abaare kana irratti hojennuu fi dadhabbii harka keenyaa kana keessatti nu jajjabeessa” jechuudhaan maqaa isaa Nohi jedhee moggaase. **30** Laameh erga Nohin dhalche booddee waggaa 595 jiraate; innis ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **31** Walumatti Laameh 777 jiraatee du’e. **32** Nohi erga waggaa 500 jiraatee booddee Seem, Haamii fi Yaafetin dhalche.

6 Yeroo namoonni biyya lafaa irratti baay’achuu jalqabaniin intallan dhalataniifitti, **2** ilmaan Waaqaa akka intallan namootaa babbareedoo ta’an argan; isaan keessaas abbuma filatan fuudhan. **3** Yommuu Waaqayyo, “Namni waan foon ta’eef Hafuurri koo bara baraan isa keessa hin jiraatu; barri jireenya isaas waggaa dhibba tokkoo fi digdama ta’a” jedhe. **4** Bara sanaa fi ergasiis Nefiliimomni lafa irra turan; ilmaan Waaqaas yommuu gara intallan namaa dhaqaniitti ijoollee dhalchan. Isaanis gootota durii warra beekamoo turan. **5** Waaqayyos akka jal’inni namaa lafa irratti baay’atee, wanni namni yeroo hunda garaa isaatti yaadu hundinuu jal’aa qofa ta’e arge. **6** Waaqayyos waan lafa irratti nama uumeef ni gaabbe; garaan isaas ni gadde. **7** Kanaafuu Waaqayyo, “Ani sanyii namaa kan ofii kootiin uume lafa irraa nan balleessa. Namaa fi horii, uumama lafa irra munyuuqu, simbirroota samii nan balleessa; ani isaan uumuu kootti gaabbeeraati” jedhe. **8** Nohi garuu fuula Waaqayyoo duratti surraa argate. **9** Seenaan Nohii fi maatii isaa kanaa dha. Nohi namoota bara isaa turan gidduutti nama qajeelaa, nama hir’ina hin qabne kan Waaqa wajjin deddeebi’u ture. **10** Nohi ilmaan sadii dhalche; isaanis: Seem, Haamii fi Yaafet. **11** Lafti fuula Waaqaa duratti faalamtee jeequmsaan

guutamte turte. **12** Sababii namoonni lafa irraa hundinuu karaa isaaniif faalanii, Waaqni akka lafti faalamte arge. **13** Kanaafuu Waaqni Nohiin akkana jedhe; “Waan lafti sababii isaaniitiin jeequmsaan guutamteef, ani nama hunda nan balleessa; kunoo ani dhugumaan lafaa fi isaan nan barbadeessa. **14** Ati muka Goofar irraa doonii tolfadhu; keessa isaattis kutaa garaa garaa qopheessi; keessaa fi duuba isaas happeedhaan duuchi. **15** Haalli ati ittiin doonicha tolchitu kanaa dha; dheerina isaa dhundhuma dhibbaa sadii, bal’ina isaa dhundhuma shantama, ol dheerina isaa dhundhuma sodduma godhi. **16** Doonichaaf bantii dhundhuma tokko ol ka’u hojjedhu; cinaacha isaa irrattis balbala baasi; kanas abbaa darbi sadii jechuunis kan gadii, kan gidduutti fi kan gubbaa godhii hojjedhu. **17** Kunoo, ani uumamawwan lubbu qabeeyyii hunda samii jalaa balleessuuf bishaan badiisaa lafatti nan fida; wanni lafa irra jiraatu hundinuu ni bada. **18** Si wajjin garuu kakuu nan gala; atis doonii seenta; atii fi ilmaan kee, niitiin keetii fi niittonni ilmaan keetii ni seentuu. **19** Uumamawwan lubbu qabeeyyii hundumaa keessaa akka isaan si wajjin jiraataniif lama lama, kormaa fi dhalaa doonichatti galchi. **20** Simbirroota keessaa akkuma gosa gosa isaaniitti, horii keessaa akkuma gosa gosa isaaniitti, uumamawwan lafa irra munyuuqan keessaas akkuma gosa gosa isaaniitti, lama lama ta’anii jiraachuuf gara kee dhufu. **21** Waan nyaatamu hunda keessaa waa fuudhii of biratti walitti qabi! Kunis nyaata keetii fi nyaata isaani ni ta’a.” **22** Nohi akkuma Waaqni isa ajajetti waan hunda hojjete.

7 Waaqayyos Nohiin akkana jedhe; “Ani akka ati dhaloota kana keessaa na duratti qajeelaa taate argeeraatii maatii kee hundumaa wajjin doonicha seeni. **2** Bineensa qulqulluu gosa hunda keessaa kormaa fi dhalaa cimdii torba, bineensa qulqulluu hin ta’in gosa hunda keessaa cimdii tokko, **3** gosa simbirrootaa hunda keessaa illee akka sanyiin lafa hunda irratti hafee jiraatuuf kormaa fi dhalaa cimdii torba fudhadhuu seeni. **4** Ani guyyaa torba booddee halkan afurtamaa fi guyyaa afurtama bokkaa nan roobsa; uumama jiraataa ani mataan koo uume hunda lafa irraa nan haxaa’a.” **5** Nohis waan Waaqayyo isa ajaje hunda ni hojjete. **6** Yeroo bishaan badiisaa dhufetti Nohi nama waggaa dhibba ja’a ture. **7** Nohii fi ilmaan isaa, niitii isaatii fi niittonni ilmaan isaa bishaan badiisaa jalaa ba’uuf doonii seenan. **8** Bineensonni qulqulluu fi kan qulqulluu hin ta’in, simbirroonni fi uumamawwan lafa irra munyuuqan hundi, cimdii cimdiihaan, **9** kormaa fi dhalaa gara Nohi dhufanii akkuma Waaqni Nohiin ajajetti doonicha seenan. **10** Guyyaa torba booddee bishaan badiisaa lola’ee lafa guute. **11** Bara jireenya Nohi waggaa dhibba ja’affaa keessa, ji’a lammaffaatti, ji’a sana keessaas guyyaa kudha torbaffaatti burqaawwan tuujuba gurguddaa hundi ni dho’an; foddawwan bishaan samii ni banaman. **12** Bokkaanis guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama laftii roobe. **13** Guyyuma sana Nohii fi ilmaan isaa, Seem, Haamii fi Yaafet, niitii isaatii fi niitota ilmaan isaa sadanii wajjin doonicha seenan. **14** Isaanis bineensota hunda, akkuma gosa isaaniitti, horii hunda akkuma gosa isaaniitti, uumamawwan lafa irra munyuuqan hundaa fi simbirroota hunda akkuma gosa isaaniitti, waan qoochoo qabu hundas of faana fudhatanii seenan. **15** Uumamawwan hafuura jireenyaa of keessaa qaban hundinuu cimdii cimdiihaan gara Nohi dhufanii doonicha seenan. **16** Bineensonni akkuma Waaqni Nohin ajajetti dooniitti galan kormaa fi dhalaa uumamawwan lubbu qabeeyyii hundaa turan; ergasiin immoo Waaqayyo alaan itti cufe. **17** Bishaan badiisaa ittuma fufee guyyaa afurtamaaf lafa irra ture; bishaan sunis dabalaa deemee doonii sana lafa irraa ol kaase. **18** Bishaanichis ol ka’ee lafa irratti akka malee

baay'ate; dooniin sunis bishaanicha irra deeme. **19** Bishaanichis akka malee ol ka'aa deemee tulluuwwan samii jala jiran hunda haguuge. **20** Bishaanichi dhundhuma kudha shan caalaa ol ka'uudhaan tulluuwwan dhokse. **21** Uumamawwan lubbu qabeeyyiin lafa irra jiraatan hundi jechuunis, simbirroonni, horiin, bineensonii, uumamawwan lafa irra munyuuqan hundii fi namoonni hundi ni barbadaa'ana. **22** Wannii lafa gogaa irra jiraatu kan funyaan isaatiin hafuura jireenyaa baafatu hundinuu ni du'e. **23** Uumamawwan lubbu qabeeyyiin lafa irra jiraatan hundinuu ni haxaa'aman; namnii fi horiin, uumamawwan lafa irra munyuuqanii fi simbirroonni samii, lafa irraa ni haxaa'aman. Nohii fi warra isa wajjin doonii keessa turan qofattu hafe. **24** Bishaan sunis bultii dhibba tokkoo fi shantama lafa irra lola'e.

8 Waaqni garuu Nohin, bineensotaa fi horii isa wajjin doonii keessa turan hunda yaadate. Innis bubbee lafatti erge; bishaanichis gad gale. **2** Burqaawwan tuujubawwaniitii fi foddawwan samiiwwanii ni cufaman; bokkaan samii keessaa gad roobus ni caame. **3** Bishaan sunis suutuma suuta lafa irraa hir'achaa deemee dhuma bultii dhibba tokkoo fi shantamaatti gad bu'e. **4** Dooniin sunis guyyaa kudha torbaffaa ji'a torbaffaatti tulluu Araaraati gubbaa qubate. **5** Bishaanichi hamma ji'a kurnaffaatti gaduma galaa deeme. Guyyaa jalqaba ji'a kurnaffaattis mataawwan tulluuwwanii mul'atan. **6** Guyyaa afurtama booddee Nohi foddaa dooniitti baasee ture sana bane; **7** innis arraagessa tokko gad dhiise; arraagessi sunis hamma bishaanichi lafa irraa gogutti asii fi achi deddeebi'aa ture. **8** Ergasii immoo akka bishaanichi lafa irraa hir'ate hubachuuf gugee tokko erge. **9** Garuu sababii bishaan lafa hunda irra guutee jiruuf gugeen sun iddoo qubatu dhabdee gara Nohi dooniitti deebite. Innis harka isaa gad hiixatee gugee sana gara dooniitti iddoo ofii jirutti ol galche. **10** Ammas guyyaa torba turee gugee sana doonii keessaa gad baasee erge. **11** Gugeen sunis galgala yommuu gara isaatti deebitetti kunoo, baala ejersaa kan amma kutame afaanitti qabattee ture. Kanaanis Nohi akka bishaanichi gad hir'ate beeke. **12** Ammas guyyaa biraa torba turee gugee sana deebisee erge; gugeen sun garuu lammata gara isaatti hin deebine. **13** Umurii Nohii waggaa dhibba ja'aa fi tokkoffaatti, guyyaa tokkoffaa ji'a jalqabaatti, bishaanichi lafa irraa goge. **14** Guyyaa qadaada doonii sanaa irraa fuudhee ilaalee kunoo akka lafti gogde arge. **14** Guyyaa digdamii torbaffaa ji'a lammaffaatti lafti guutummaan guutuutti gogde. **15** Waaqnis Nohiin akkana jedhe; **16** "Atii fi niitiin kee, ilmaan keetii fi niitonni ilmaan keetii kottaa doonii keessaa ba'aa. **17** Akka isaan lafa irratti baay'ataniif, akka isaan horanii lafa irratti baay'ataniif, gosa uumamawwan lubbu qabeeyyii si wajjin jiran hunda jechuunis simbirroota, bineensotaa fi uumamawwan lafa irra munyuuqan hunda gad baasi." **18** Kanaafuu Nohi ilmaan isaatii fi niitii isaa, niitota ilmaan isaa wajjin gad ba'e. **19** Bineensonii hundii fi uumamawwan lafa irra munyuuqan hundinuu, simbirroonni hundi jechuunis wannii lafa irra jiraatu hundi gosuma gosaan doonii sana keessaa gad ba'an. **20** Nohis Waaqayyoof iddoo aarsaa ijaare; horii fi simbirroota qulqulluu hunda keessaa fuudhee iddoo aarsaa sana irratti aarsaa gubamu dhi'eesse. **21** Waaqayyos foolii tolaa sana urgeeffatee garaa isaa keessatti akkana jedhe; "Yoo wannii namni ijoollummaa isaatii jalqabee garaa isaatti yaadu hamminna ta'e illee ani sababii namaatiif jedhee lammata lafa hin abaaru. Ani akkan kanaan dura godhe sana deebi'ee uumamawwan jiraatoo hunda hin balleesu. **22** "Hamma lafti jirtutti, midhaan faacasuu fi walitti qabuun, dhaamochii fi ho'i, bonnii fi ganni, halkanii fi guyyaan gonkumaa hin hafan."

9 Waaqni akkana jedhee Nohii fi ilmaan isaa eebbise; "Huraa, baay'adhaa, lafas guutaa. **2** Sodaachisuu fi naasisuun keessan bineensota lafaa hundumaa fi simbirroota samii hundumaa, uumamawwan lafa irra munyuuqan hundumaa fi qurxummiwwan galaanaa hundumaa irra haa bu'u; isaan harka keessanitti kennamaniiru. **3** Wannii jiraatuu fi wannii munyuuqu hundi nyaata isiniif ni ta'a. Ani akkuman biqila lalisaa isinii kenne sana ammas waan hunda isiniif nan kenna. **4** "Isin garuu foon lubbuu isaa wajjin jechuunis dhiiga isaa wajjin hin nyaatinaa. **5** Ani dhugumaan dhiiga keessan kan lubbuun keessan keessa jirtu nan barbaada. Bineensa hunda irraa nan barbaada. Obboleessa nama hundaa irraas lubbuu namaa nan barbaada. **6** "Nama dhiiga namaa dhangalaasu, dhiigni isaa harka namaatiin dhangalaafama; Waaqni bifa Waaqaatiin nama uumeetii. **7** Isinis horaa, baay'adhaa; lafa guutaa, irrattis baay'adhaa." **8** Ergasii Waaqni Nohii fi ilmaan isaa warra isaa wajjin turaniin akkana jedhe; **9** "Kunoo ani isinii fi sanyii keessan warra isin booddee wajjin kakuu koo nan hundeessa. **10** Akkasumas uumamawwan lubbu qabeeyyii isin wajjin turan hunda jechuunis simbirroota, horii fi bineensota lafaa hunda, waan isin wajjin doonii keessaa ba'e hunda, uumamawwan lafa irra jiraatan hunda wajjinis kakuu koo nan hundeessa. **11** Akka si'achi wannii lubbuu qabu hundi deebi'ee bishaan badiisaatiin hin badneef, si'achi bishaan badiisaa lafa balleessuuf gonkumaa akka hin dhufneef ani isin wajjin kakuu koo nan hundeessa." **12** Waaqni akkana jedhe; "Mallattoon kakuu kan ani ofii kootii fi isin gidduutti, uumamawwan lubbu qabeeyyii isin bira jiran hunda gidduutti, dhaloota dhufuuf jiru hundaaf galu kanaa dha. **13** Ani sabbata koo duumessa keessa dhaabeera; innis kakuu anaa fi lafa gidduu jiruuf mallattoo ta'a. **14** Yeroo ani lafa irratti duumessa fidee sabbanni koo duumessa keessaan mul'attutti, **15** ani kakuu koo kan ofii kootii fi isin gidduu, uumamawwan lubbu qabeeyyii gosa hundaa gidduus jiru sana nan yaadadha. Bishaanonnis deebi'anii lubbuu hunda balleessuuf gonkumaa bishaan badiisaa hin ta'an. **16** Yeroo sabbanni koo duumessa keessaan mul'attutti, ani isa ilaalee kakuu bara baraa kan Waaqaa fi uumamawwan lubbu qabeeyyii gosa hundaa kanneen lafa irra jiraatan gidduu jiru sana nan yaadadha." **17** Kanaafuu Waaqni Nohiin, "Kun mallattoo kakuu ani ofii kootii fi lubbuu lafa irra jiraatu hunda gidduu dhaabe sanaa ti" jedhe. **18** Ilmaan Nohi warri doonii keessaa ba'an Seem, Haamii fi Yaafet turan. Haam abbaa Kana'aanii ti. **19** Ilmaan Nohi jara kana sadan turan; sanyiin namaa kan lafa hunda irra bittinneeffames isaanuma irraa argame. **20** Nohi qonnaan bulaa ta'ee wayinii dhaabuutti nama jalqabaa ture. **21** Innis daadhii wayinii sanaa dhugee machaa'e; qullaa isaas dunkaana isaa keessa ciise. **22** Haam abbaan Kana'aan qullaa abbaa isaa argee obboloota isaa lamaan ala turanitti hime. **23** Seemii fi Yaafeti garuu wayyaa fuudhanii gatiitii isaanii lamaan irra buufatanii dugda duubaan deemanii qullaa abbaa isaaniitti uffisan. Waan fuulli isaanii achi garagalee tureef isaan qullaa abbaa isaanii hin argine. **24** Nohis yeroo machiin isaa irraa galetti waan ilmi isaa inni xinnaan isatti hojjete beekke **25** akkana jedhe; "Kana'aan abaaramaa haa ta'u! Inni obboloota isaatiif garba garbootaa haa ta'u." **26** Akkanas jedhe; "Waaqayyo Waaqni Seem haa eebbifamul! Kana'aan immoo garbicha Seem haa ta'u. **27** Waaqni biyya Yaafet haa bal'isu; Yaafet dunkaanota Seem keessa haa jiraatu; Kana'aan immoo garbicha isaa haa ta'u." **28** Bishaan badiisaa booddee Nohi waggaa 350 jiraate. **29** Walumatti Nohi waggaa 950 jiraate du'e.

10 Seenaan ilmaan Nohi jechuunis kan Seem, kan Haamii fi kan Yaafet kana; isaanis bishaan badiisaa booddee ilmaan

dhalchan. **2** Ilmaan Yaafet: Goomer, Maagoog, Meedee, Yaawaan, Tuubaal, Meshekii fi Tiiraas turan. **3** Ilmaan Goomer: Ashkenas, Riifaatii fi Toogarmaa turan. **4** Ilmaan Yaawaan: Eliishaa, Tarshiish, Kitiimii fi Roodaanota turan. **5** Uummanni qarqara galaanaas tokkoon tokkoon isaanii akkuma afaan isaaniitii fi akkuma saba isaaniitti gara biyyoota isaaniitti bittinnaa'an. **6** Ilmaan Haam: Kuushi, Misrayim, Fuuxii fi Kana'aan turan. **7** Ilmaan Kuushi: Saabaa, Hawiilaa, Sabtaa, Ra'ima' fi Sabtekaa turan. Ilmaan Ra'ima': Shebaa fi Dedaan turan. **8** Kuushi abbaa Naamruud; Naamruudis lafa irratti loltuu jabaa ta'e. **9** Innis fuula Waaqayyoo duratti adamsaa jabaa ture; kanaafuu, "Fuula Waaqayyoo duratti adamsaa jabaa akka Naamruudi" jedhame. **10** Jalqabni mootummaa isaa Shine'ar keessatti Baabilon, Ereki, Akaadii fi Kaalnee ture. **11** Innis biyya sanaa ba'ee Asoor dhaq; achittis Nanawwee, Rehoobootii fi Kaalaha ijaare; **12** akkasumas Resen ishee Nanawwee fi Kaalaha gidduutti argamtu ni ijaare; Resen kunis magaalaa guddoo dha. **13** Misrayim immoo abbaa Luudiimootaa, Anaamiimotaa, Lehaabiimotaa, Naftahiimootaa, **14** Fatrusiimotaa, Kaseluhimotaa, jechuunis warra Filiisxeeminni irraa dhalatanii fi Kaftooriimotaa ti. **15** Kana'aan abbaa Siidoon ilma isaa hangaftichaa, akkasumas kan Heetotaa, **16** Yebuusotaa, Amoorotaa, Girgaashotaa, **17** Hiiwotaa, Arkaawotaa, Siinotaa, **18** Arwaadewotaa, Zemaarotaatii fi Hamaatotaa ture. Ergasii gosoonni Kana'aan ni bittinnaa'an; **19** daariin Kana'aanis Siidoonni ka'ee karaa Geraaraatiin hamma Gaazaatti bal'ate; karaa Sodoom, Gomoraa, Adimaatii fi Zeboo'iimiitiinis hamma Leshaaatti bal'ate. **20** Ilmaan Haam akkuma gosaa fi afaan isaaniitti, akkuma biyyaa fi saba isaaniitti kanneenii dha. **21** Seemiifis ilmaan ni dhalatan; obboleessi Seem hangafti Yaafet ture; Seemis abbaa ilmaan Eeber hundaa ture. **22** Ilmaan Seem Eelaan, Ashuur, Arfaakshad, Luudii fi Arraam turan. **23** Ilmaan Arraam Uuzi, Huuli, Geterii fi Meshek turan. **24** Arfaakshad Sheelaa dhalche; Sheelaan immoo Eeberin dhalche. **25** Eeberiifis ilmaan lamatu dhalate; sababii bara isaa keessa lafti gargar qoodamteef maqaan isaa tokkoo Felegi jedhamee moggaafame; maqaan obboleessa isaa immoo Yooqxaan jedhamee moggaafame. **26** Yooqxaan immoo Almooodaad, Sheleef, Hazarmaawet, Yaaraa, **27** Hadooraam, Uuzaal, Diqlaa, **28** Oobaal, Abiimaa'eel, Shebaa, **29** Oofii, Hawiilaa fi Yoobaabin dhalche. Warri kunneen hundinuu ilmaan Yooqxaanii ti. **30** Lafti jireenya isaanii Meeshaa ka'ee karaa Seefariitiin hamma gaarran ba'a biiftuutti bal'ata. **31** Ilmaan Seemi akkuma gosaa fi afaan isaaniitti, akkuma biyyaa fi saba isaaniitti kanneenii dha. **32** Warri kun gosoota ilmaan Nohi kanneen akkuma dhaloota isaaniitti saba isaanii keessa jiranii dha; bishaan badiisaatiin booddee saboonni warruma kana irraa lafa irra faffaca'an.

11 Bara sana addunyaan guutuun afaan tokkoo fi haasaa tokko qaba ture. **2** Namoonni akkuma gara ba'a biiftuutti godaananii, Shine'ar keessatti lafa diriiraa argatanii achi qubatan. **3** Isaanis, "Kottaa mee xuubii hojjenne ibiddaan gubnaa" waliin jedhan. Isaanis qooda dhagaa, xuubiitti fayyadaman; happeedhaaf immoo leeleetti fayyadaman. **4** Ergasii, "Kottaa mee akka ofii keenyaa maqaa argannuu fi akka addunyaa guutuu irra hin bittinnaofneef magaalaa gamoon isaa samii qaqabu tokko ijaarrannaa" jedhan. **5** Waaqayyoo garuu magaalaa fi gamoo isaan ijaaraa turan sana ilaaluf gad bu'e. **6** Waaqayyos akkana jedhe; "Erga isaan akka saba tokko kan afaanuma tokko dubbatuutti waan kana hojjechuu jalqabanii, yoos amma wanni isaan hojjechuuf karoorfatan kan isaaniif hin danda'amne tokko iyyuu hin jiraatu. **7** Kottaa mee gad

buunee, akka isaan wal hin hubanneef afaan isaanii waliin dhoofnaa!" **8** Kanaafuu Waaqayyoo achii isaan baasee lafa hunda irra isaan bittinneesse; isaanis magaalaa ijaaruu dhiisan. **9** Waan Waaqayyoo achitti afaan addunyaa hunda waliin makeef iddoon sun Baabilon jedhame; Waaqayyoo iddoo sanaa isaan baasee lafa hunda irra isaan bittinneesse. **10** Seenaan maatii Seem kana. Bishaan badiisaa booddee waggaa lamatti Seem yeroo umuriin isaa waggaa 100 guutetti Arfaakshadin dhalche. **11** Seem erga Arfaakshadin dhalche booddee waggaa 500 jiraatee ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **12** Arfaakshad waggaa 35 jiraatee Sheelaa dhalche. **13** Arfaakshad erga Sheelaa dhalche booddee waggaa 403 jiraatee ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **14** Sheelaan waggaa 30 jiraatee Eeberin dhalche. **15** Sheelaan erga Eeberin dhalche booddee waggaa 403 jiraatee ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **16** Eeber waggaa 34 jiraatee Felegin dhalche. **17** Eeber erga Felegin dhalche booddee waggaa 430 jiraatee ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **18** Felegi waggaa 30 jiraatee Re'uu dhalche. **19** Felegi erga Re'uu dhalche booddee waggaa 209 jiraatee ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **20** Re'uun waggaa 32 jiraatee Seruugin dhalche. **21** Re'uun erga Seruugin dhalche booddee waggaa 207 jiraatee ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **22** Seruugi waggaa 30 jiraatee Naahoorin dhalche. **23** Seruugi erga Naahoorin dhalche booddee waggaa 200 jiraatee ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **24** Naahoor waggaa 29 jiraatee Taaraa dhalche. **25** Naahoor erga Taaraa dhalche booddee waggaa 119 jiraatee ilmaanii fi intallan biraa dhalche. **26** Taaraan waggaa 70 jiraatee Abraam, Naahoorii fi Haaraanin dhalche. **27** Seenaan maatii Taaraa kana. Taaraan Abraam, Naahoorii fi Haaraanin dhalche. Haaraan immoo Looxin dhalche. **28** Haaraan utuma abbaan isaa Taaraan jiruu Uuri biyya Kaldootaa keessatti lafuma itti dhalatetti du'e. **29** Abraamii fi Naahoor niitii fuudhan. Maqaan niitii Abraam Saaraa, maqaan niitii Naahoor immoo Miilkaa ture. Miilkaan intala Haaraan. Haaraan kun immoo abbaa Miikaatii fi Yiskaa ture. **30** Saaraan dhabduu turte; ijoollees hin deenye. **31** Taaraan ilma isaa Abraamin, ilma ilma isaa jechuunis Loox ilma Haaraanii fi niitii ilma isaa jechuunis Saaraa niitii Abraam fudhatee Kana'aan dhaquuf, Uuri biyya Kaldootaati walii wajjin ba'an; garuu yeroo Kaaraan ga'anitti achuma qubatan. **32** Taaraan waggaa 205 jiraatee Kaaraanitti du'e.

12 Waaqayyoo Abraamiin akkana jedhe; "Biyya kee, saba keetii fi mana abbaa keetii dhiisiitii gara biyya ani si argisiisuu dhaqi. **2** "Ani saba guddaa sin taasisa; sin eebbisas; maqaa kee illee guddaa nan taasisa; atis eebba taataa. **3** Ani warra kee eebbis nan eebbisas; warra si abaaran nan abaara; sabni lafa irraa hundinuu karaa keetiin eebbifama." **4** Kanaafuu Abraam akkuma Waaqayyoo isatti himetti ka'ee deeme; Looxis isa wajjin deeme. Abraam yeroo Kaaraanii ba'etti nama waggaa torbaatamii shan ture. **5** Innis niitii isaa Saaraa, ilma obboleessa isaa Loox, qabeenya walitti kuufatan hundumaa fi namoota Kaaraanitti argatan hundumaa qabatee Kana'aan dhaquuf ka'ee; isaanis achi ga'an. **6** Abraamis hamma qilxuu Mooree kan Sheekem keessatti argamuutti biyyattii keessa deeme. Yeroo sana warri Kana'aan biyya sana keessa turan. **7** Waaqayyoo Abraamitti mul'atee, "Ani biyya kana sanyii keetiif nan kenna" jedheen. Kanaafuu inni achitti Waaqayyoo isatti mul'ate sanaaf iddoo aarsaa ijaare. **8** Achii ka'ee gara gaarran Beet'eel irraa gara ba'a biiftuutti argamanii deeme Beet'eein gara lixa biiftuutti, Aayin immoo gara ba'a biiftuutti hambisee dunkaana isaa dhaabbate. Achitti Waaqayyoo iddoo aarsaa ijaare maqaa Waaqayyoo waammate. **9** Abraam ergasii ka'ee gara Negeebitti karaa isaa itti fufe. **10** Bara

sana beelli biyya sanatti bu'ee ture; beelli sun waan hammaateef Abraam achi jiraachuuf jedhee Gibxiiti gad bu'e. **11** Innis yeroo Gibxi seenuu ga'etti niitii isaa Saaraan akkana jedhe; "Ani akka ati dubartii bareedduu taate nan beeka. **12** Warri Gibxi yommuu si argan, "Kun niitii isaa ti" jedhanii na ajjeesu; si'i immoo ni hambisu. **13** Akka isaan siif jedhanii haala tolaana na ilaalanii fi akka lubbuun koos sababii keetiin du'aa ooltuuf maaloo, "Ani obboleettii isaa ti" jedhi." **14** Yeroo Abraam Gibxi seenettis warri Gibxi akka Sooraan dubartii baay'ee bareedduu taate argan. **15** Qondaaltonni Fara'oonis yommuu ishee arganitti ishee jajanii Fara'oonitti himan; isheenis masaraa mootummaa Fara'ooniitti geeffamte. **16** Fara'oon sababii isheetiif jedhee Abraamin haala tolaadhaan ilaale; Abraamis hoolotaa fi loon, harroota korommii fi dhaltuu, tajaajiltoota dhiiraa dubartii, gaalas argate. **17** Waaqayyoo garuu sababii niitii Abraam, sababii Saaraatiif jedhee Fara'oonii fi warra mana isaa jiraatan dhukkuba hamaan dha'e. **18** Kanaafuu Fara'oon Abraamin ofitti waamee akkana jedheen; "Ati maal natti hojjetto? Akka isheen niitii kee taate maaliif natti hin himin? **19** Ati maaliif, 'Isheen obboleettii koo ti' jettee, akka ani niitummaaf ishee fudhadhu na goote? Ammas niitiin kee kunoo ti; ishee fudhadhuu deemi!" **20** Fara'oonis waa'ee Abraam irratti namoota isaa ajaje; isaanis Abraamii fi niitii isaa, waan inni qabu hunda wajjin geggeessan.

13 Abraam niitii isaatii fi waan qabu hunda wajjin Gibxii ka'ee Negeebitti ol ba'e; Looxis isa wajjin deeme. **2** Abraamis horiini, meetii fi warqeedhaan akka malee soorome. **3** Innis Negeebii ka'ee hamma Beet'ee, iddoo Beet'ee'elii fi Aayi gidduu, lafa dunkaani isaa jalqabatti ture sana ga'utti iddoo tokkoo gara iddoo biraatti deemsa isaa itti fufe; **4** iddoo sunis lafa inni yeroo jalqabaatiif iddoo aarsaa itti ijaaree dha. Abraamis achitti maqaa Waaqayyoo waammate. **5** Loox namichi Abraam wajjin deemaa ture suni akkasuma bushaayee, saawwanii fi dunkaana qaba ture. **6** Yeroo isaan walii wajjin jiraatanitti lafti isaanitti dhiphatte; sababii qabeenyi isaanii akka malee guddateefis isaan wal bira jiraachuu hin dandeenye. **7** Kanaafuu tiksoota Abraamii fi tiksoota Loox gidduutti lolli uumame. Yeroo sanatti Kana'aanonii fi Feerzonnis biyya sana keessa jiraachaa turan. **8** Abraamis Looxiin akkana jedhe; "Nu waan obboloota taaneef, si'ii fi ana gidduu yookaan tiksoota keetii fi tiksoota koo gidduu lolli hin jiraatin. **9** Lafti hundi fuula kee dura jirti mitii? Kottu gargari godaanna. Yoo ati gara bitaatti deemte, ani gara mirgaatti nan deema; yoo ati gara mirgaatti deemte immoo ani gara bitaatti nan deema." **10** Looxis ol jedhee ilaalee akka hurufni Yordaans hundi akkuma iddoo biqiltuu Waaqayyoo akkuma biyya Gibxi kan karaa Zo'ar irra jiru sanaa bishaan baay'ee qabu arge. Kunis utuu Waaqayyoo Sodoomii fi Gomoraa hin baalleessiniin dura ture. **11** Kanaafuu Loox hurufa Yordaans guutummaatti ofii isaatii filattee gara ba'a biiftuutti godaane. Jarri lamaanis akkasitti gargari ba'an. **12** Abraam biyya Kana'aan keessa jiraate; Loox immoo magaalawwan dirree irra jiran gidduu jiraatee dunkaana isaa Sodoom bira dhaabbate. **13** Warri Sodoom jal'oota fuula Waaqayyoo duratti akka malee cubbuu hojjetan turan. **14** Erga Loox isa biraa godaanee booddee Waaqayyoo Abraamiin akkana jedhe; "Iddoo amma jirtu kanaa ija kee ol fudhadhuutti gara kaabaa fi kibbaa, gara ba'a biiftuutii fi lixa biiftuu ilaali. **15** Anis biyya ati argitu kana hunda bara baraan si'ii fi sanyii keetiif nan kenna. **16** Ani sanyii kee akkuma biyyoo lafaa nan baay'isa; yoo namni biyyoo lafaa lakkaa'uu danda'e, sanyiin kee akkasuma lakkaa'amu danda'a. **17** Ka'itiidhi dheerinaa fi bal'ina lafa kanaa keessa dedeemi; ani isa siifin kennaatii." **18** Kanaafuu Abraam dunkaana isaa buqqifatee qilxuuwwan Mamree kanneen

Kebronniiti argaman bira jiraachuu dhaq; achittis iddoo aarsaa Waaqayyoo tolche.

14 Bara sana keessa Amraafel mootiin Shine'ar, Ariyook mootiin Elaasaar, Kedoorlaa'omer mootiin Elaamii fi Tidi'aal mootiin Sabootaa ka'anii, **2** Beraa mooticha Sodoom, Birishaa mooticha Gomoraa, Shinaab mooticha Adimaa, Shemeeber mooticha Zeboo'iimii fi mooticha Belaa ishee Zo'ar jedhamtu sanaa loluu dhaqan. **3** Mootonni shanan kunneen hundi sulula Siidiim isa Galaana Sogiddaa jedhamu keessatti wal ga'anii humna tokkummaa uummatan. **4** Isaanis waggaa kudha shan Kedoorlaa'omer jalatti bulan; waggaa kudha sadaffaatti garuu ni fincilan. **5** Waggaa kudha afuraffaatti Kedoorlaa'omerii fi mootonni isa wajjin turan ba'anii warra Refaayyim Ashteroo Qaarnaayimiitti, warra Zuuziim Haamitti, warra Eemiim Shaawii Kiriyataayimiitti, **6** warra Hoori immoo lafa gara See'iriitti jalqabanii hamma Eel Phaaraan kan gammoojjii dhi'oo jiru sanaatti mo'atan. **7** Ergasii of irra deebi'anii Een Mishiphaati jechuunis Qaadesh dhaqanii biyya warra Amaaleq hundaa fi warra Amoor kanneen Hazezoon Taamaar keessa jiraatan humnaan qabatan. **8** Mootichi Sodoom, mootichi Gomoraa, mootichi Adimaa, mootichi Zeboo'iimii fi mootichi Belaa jechuunis Zo'ar ba'anii Sulula Siidiim keessatti loluuf hiriiran. **9** Isaanis Kedoorlaa'omer mootii Elaam, Tidi'aal mootii Sabootaa, Amraafel mootii Shine'aariitti fi Ariyook mootii Elaasaar lolan; mootonni afran kunneen mootota shananiiin morman. **10** Sululli Siidiim boolla leeleetiin guutamee ture; mootonni Sodoomii fi mootonni Gomoraas baqatanii namoonni tokko tokko boolla sana keessa bu'an; warri hafan immoo gara gaaranniitti baqatan. **11** Mootonni afran sun mi'aa fi nyaata warra Sodoomii fi Gomoraa hunda saamanii sokkan. **12** Waan Loox ilmi obboleessa Abraam Sodoom keessa jiraachaa tureef mootonni sun isa illee qabeenyuma isaa wajjin booji'anii deeman. **13** Namichi baqatee ba'e tokko dhufee oduu kana Abraam Ibrichatti hime. Abraamis qilxuuwwan Mamree kan namicha Amoorii sana bira jiraachaa ture; Mamreen kun obboleessa Eshkoolii fi Aaneer ture; isaan Abraam wajjin kakuu galanii turan. **14** Abraam akka firri isaa booji'ame dhageenyaan namoota mana isaatti dhalatani leenjifaman 318 walitti waammate hidhachiisee hamma Daaniitti faana bu'e. **15** Abramis isaan loluuf jedhee halkaniin namoota isaa gargari qoode; hamma Hoobaa ishee kaaba Damaasqootti argamtu sanaattis faana bu'ee isaan dha'e. **16** Innis mi'a hunda deebifate; fira ofii isaa Looxii fi qabeenya isaa, dubartootaa fi namoota kaanis deebifate. **17** Abraam Kedoorlaa'omerii fi mootota isa wajjin turan mo'atee deebinaan mootiin Sodoom Sulula Shaawii kan Sulula Mootii jedhamu keessatti isa simachuu ba'e. **18** Malkiiseedeq mootiin Saaleemis buddeena fi daadhii wayinii fideef; innis luba Waaqayyoo Waaqa Waan Hundaa Olii ture; **19** innis akkana jedhee Abraamin eebbise; "Abraam, Waaqayyoo Waaqa Waan Hundaa Olii, isa samii fi lafa uume sanaan haa eebbifamu. **20** Waaqayyoo Waaqni Waan Hundaa Olii, inni diinota kee dabarsee harka keetti kenne sun haa eebbifamu." Ergasii Abraam waan hunda irraa kudhan keessaa tokko isaaif kenne. **21** Mootiin Sodoomii Abraamiin, "Namoota naa kenniitii qabeenya immoo ofii keetii fudhadhu" jedhe. **22** Abraam garuu mootii Sodoomiitiin akkana jedhe; "Ani harka koo gara Waaqayyoo, Waaqa Waan Hundaa Olii, Uumaa samiiitii fi lafaatti ol fudhadhee kakadheen jira; **23** akka ati, 'Anatu Abraamin sooromse' hin jenneef ani waan kan kee ta'e keessaa tokko iyyuu, fo'aa yookaan teepha ittiin kophee hidhatan iyyuu hin fudhadhu. **24** Waan namoonni koo nyaatanii fi qooda namoota ana wajjin deemanii jechuunis qooda Aaneer,

kan Eshkooliitii fi kan Mamree malee ani ofii koo homaa hin fudhahu; isaan qooda isaanii haa fudhatan.”

15 Kana boodde dubbiin Waaqayyoo mul’ataan gara Abraam dhufee akkana jedhe; “Yaa Abraam hin sodaatin; ani gaachana keetii fi gatii kee guddicha.” **2** Abraam garuu, “Yaa Waaqayyoo Gooftaa, waan ani ijoolllee hin qabneef namni qabeenya koo dhaaluuf jiru Elii’ezer namicha Damaasqoo kana; egaa ati maal naa kennita?” jedhe. **3** Abraam, “Kunoo ati ijoolllee tokko illee naa hin kennine; hojjetaan mana koo jiraatu tokko kunoo na dhaaluuf jira” jedhe. **4** Kunoo dubbiin Waaqayyoo gara isaa dhufee, “Ilma gudeeda keetiitu dhaaltuu kee ta’a malee namichi kun dhaaltuu kee hin ta’u” jedhe. **5** Innis Abraamin gad baasee, “Samiwwan of ilaaliitii yoo urjiwwan lakkaa’uu dandeesse lakkaa’i” jedhe. Itti fufees, “Sanyiin kees akkanuma baay’ata” jedheen. **6** Abraam Waaqayyotti amane; innis qajeelummaatti lakkaa’eef. **7** Innis, “Ani Waaqayyoo isa akka ati ishee dhaaltuuf biyya kana siif kennuuf jedhee Uuri biyya Kaldootaa keessaa si baasee dha” jedheen. **8** Abraam garuu, “Yaa Waaqayyoo Gooftaa, ani biyya kana dhaaluu koo akkamitti beeka?” jedhe. **9** Kanaafuu Waaqayyoo, “Goromsa tokko, re’ee tokkoo fi korbeessa hoolaa tokko kanneen tokkoon tokkoon isaanii waggaa sadii sadii guutan, akkasumas gugee tokkoo fi gugee sookkee tokko naa fidi” jedheen. **10** Abraamis warra kana hunda gara isaatti fidee, qixxee lamaanitti kukkute; warra qixxee lamaanitti kukkutamaniis gamaa gamana kaa’e; simbirroota garuu qixxee lamaanitti hin kukkunne. **11** Ergasii allaattiin foon sanatti gad buute; Abraam garuu irraa ari’e. **12** Utuma aduun dhi’aa jirtuu hirribni guddaan Abraamin qabe; kunoo dukkanni guddaanii fi sodaachisaan isa irra bu’e. **13** Waaqayyos akkana isaan jedhe; “Akka sanyiin kee biyya kan isaa hin ta’in keessatti alagaa ta’ee waggaa dhibba afuris achitti garboomfamee cunqurfamu dhugumaan beeki. **14** Ani garuu saba isaan akkuma garbootaatti tajaajilan sana nan adaba; ergasii immoo isaan qabeenya guddaa fudhatanii achii ba’u. **15** Ati garuu nagaan qaba abbootii keetii dhaqxax; bara dheeraas jiraattee arwaalamta. **16** Sanyiin kee dhaloota afuraffaatti as deebi’a; cubbuun Amoorootaa amma iyyuu hin guunneetii.” **17** Yommuu aduun lixxee dukkanaa’ettis kunoo barbadaan ibiddaa aruu guca tokko wajjin mul’atee foon kukkutame sana gidduu darbe. **18** Gaafa sanas Waaqayyoo akkana jedhee Abraam wajjin kakuu gale; “Ani biyya laga Gibxii jalqabee hamma laga Efraaxiis guddichaatti jiru kana sanyii keetii nan kenna; **19** kunis biyya Qeenotaa, Qeneezotaa, Qadmoonotaa, **20** kan Heetotaa, Feerzotaa, Refaayimootaa, **21** Amoorotaa, Kana’aanotaa Girgaashotaatii fi kan Yebuusotaa jechuu dha.”

16 Saaraan niitiin Abraam ijoolllee isaaf hin deenye turte. Garuu isheen garbittii Aggaar jedhamtu tokko qabdi turte; Aggaaris nama biyya Gibxi turte; **2** Saaraanis Abraamiin, “Kunoo Waaqayyoo ijoolllee na dhowwateera. Dhaqiiiti garbittii koo wajjin ciisi; tarii ani karaa isheetiin ijoolllee nan argadhan ta’aatii” jette. Abraamis waan Sooraan jette fudhate. **3** Erga Abraam waggaa kudhan Kana’aan keessa jiraatee boodde niitiin isaa Saaraan garbittii ishee Aggaar kan nama biyya Gibxi turte sana fuutee akka isheen niitii isaa taatuuf dhirsaa isheetiif kennite. **4** Abraamis Aggaar wajjin ciise; isheenis ni ulfoofte. Yommuu akka ulfoofte of irratti beektetti giiftii ishee tuffachuu jalqabde. **5** Saaraan immoo Abraamiin, “Miidhaa na mudate kanatti situ gaafatama. Garbittii koo anattu bobaa kee jala siif galche; amma garuu isheen akka ulfoofte of irratti beeknaan na tuffatte. Egaa Waaqayyoo sii fi ana gidduutti murtii haa kennu” jette. **6** Abraamis, “Garbittii kee keessa harkuma kee jirti;

waanuma feete ishee godhi” jedheen. Saaraanis akka malee ishee cunqursite; kanaafuu Aggaar fuula ishee duraa sokkite. **7** Ergamaan Waaqayyoo gammoojjii keessatti, burqaa bishaanii tokko biratti Aggaarin arge; burqaan bishaanii sunis karaa Shuuritti geessu irra turte. **8** Ergamaan sunis, “Yaa Aggaar, garbittii Saaraa, ati eessaa dhufte? Eessa dhaquutti jirta?” jedhe. Isheenis, “Giiftii koo Saaraa baqachuuttin jira” jetteen. **9** Kana irratti ergamaan Waaqayyoo sun, “Gara giiftii keetiitti deebi’i; gad of qabiitii isheef buli” jedheen. **10** Ergamaan Waaqayyoo sunis itti dabalee, “Ani sanyii kee akka malee nan baay’isa; sababii baay’ila isaatiifis namni tokko iyyuu lakkaa’uu hin danda’u” jedhe. **11** Ergamaan Waaqayyoo sun amma illee akkana isheen jedhe; “Kunoo ati ulfoofteerta; ilmas ni deessa. Maqaa isaas Ishmaa’eel jedhii moggaasi; Waaqayyoo dhiphachuu kee dhaga’eeraatii. **12** Inni nama akka harree diidaa ta’a; harki isaa nama hunda irratti ka’a; harki nama hundaas isa irratti ka’a; obboloota isaa hundaanis jibbamaa jiraata.” **13** Isheenis maqaa Waaqayyoo isheetti dubbate sanaa, “Elroo’ii” jettee waamte. Isheen, “Ani dhugumaan Isa na argu sana argeera” jetteertiitii. **14** Sababiin boolli bishaanii sun, “Be’eer Lahaayiroo’ii” jedhameefis kanuma. Innis hamma har’aatti illee Qadesheii fi Bereed gidduu jira. **15** Aggaaris Abraamiif ilma deesse; Abraamis ilma isheen deesse sana Ishmaa’eel jedhee moggaase. **16** Yeroo Aggaar Ishmaa’eelin isaaf deessetti Abraam nama waggaa saddeettamii ja’aa ture.

17 Yeroo Abraam nama waggaa sagaltamii sagalii turetti Waaqayyoo isaatti mul’atee akkana jedheen; “Ani Waaq Waan Hundumaa Danda’uu dha; ati fuula koo dura amanamummaan deddeebi’i; hir’inan hin qabaatin. **2** Ani kakuu koo anaa fi si gidduu nan dhaaba; guddaas sin baay’isa.” **3** Abraamis adda isaatiin lafatti gombifame; Waaqnis akkana isaan jedhe; **4** “Kunoo, kakuun ani si wajjin galu kana: ati abbaa saba baay’ee taata. **5** Ati si’achi Abraam jedhamtee hin waamantu; waan ani abbaa saboota baay’ee si taasisseef maqan kee Abrahaam ta’a. **6** Ani akka ati guddaa baay’attu nan godha; akka sabni hedduun si keessaa argamu nan godha; mootonnis si keessaa ni argamu. **7** Ani Waaqa keetii fi Waaqa sanyii kee kan si duubaan dhufuu ta’uuf jedhee kakuu koo anaa, sii fi sanyii kee kan si duubaa, dhaloota dhufuuf jiru gidduutti kakuu bara baraa godhee nan dhaaba. **8** Biyya Kana’aan guutuu lafa ati amma orma taatee jiraattu kana ani dhaala bara baraa godhee si’ii fi sanyiwwan kee warra si booddeetiif nan kenna; anis Waaqa isaanii nan ta’a.” **9** Waaqni Abrahaamiin akkana jedhe; “Ati immoo kakuu koo eegu qabda; ati, sanyiin kee warri si duubaas dhaloota isaanii keessatti kakuu koo eegu qabdu. **10** Kakuun koo kan isin anaa fi si’i gidduutti, sanyii kee kan si’i duubaan dhufu gidduuttis eegu qabdan kanaa dha; innis isin keessaa dhiirri hundinuu dhagna haa qabatu. **11** Qola keessan dhagna qabdhaa; kunis kakuu anaa fi isin gidduu jiruuf mallattoo ta’a. **12** Isin keessaa dhiirri guyyaa saddeet guute dhagna haa qabatu; dhaloota keessan hunda keessatti dhiirri mana keetti dhalate yookaan kan nama biyya ormaa irraa maallaqa keetiin bitame hundi kan sanyii kee hin ta’in dhagna haa qabatu. **13** Mana keetti dhalatanis yookaan maallaqa keetiin bitamanis isaan dhagna haa qabatan. Kakuun koo kan foon keessan irratti godhame kun kakuu bara baraa ta’a. **14** Dhiirri dhagna hin qabatin, kan qola foon isaa dhagna hin qabatin kam iyyuu saba ofii isaa keessaa balleeffama; inni kakuu koo cabseeraatii.” **15** Waaqni ammas Abrahaamiin akkana jedhe; “Ati si’achi niitii kee Sooraadhaan, Sooraa hin jettu; maqaan ishee Saaraa ta’a. **16** Ani ishee nan eebbisa; ishee irraas ilma siif nan kenna. Akka isheen haadha sabootaa taatuufis ishee nan eebbisa;

mootonni sabootaas ishee keessaa argamu.” 17 Abrahaamis addaan gombifame; kolfees, “Nama waggaa dhibbaatiif ilmi ni dhalataa? Saaraanis waggaa sagaltamatti mucaa deessii?” jedhee yaade. 18 Abrahaamis Waaqaan, “Maaloo utuu Ishmaa’el fuula kee dura naa jiraateel” jedhe. 19 Waaqnis akkana jedhe; “Tole; garuu niitiin kee Saaraan ilma siif deessi; maqa isaas Yisihaaq jedhii moggaasi. Innis kakuu koo sanyii isaa kan isa duubaan dhufuuf kakuu bara baraa godhee isa wajjin nan dhaaba. 20 Waa’ee Ishmaa’el immoo ani si dhaga’eera; kunoo ani, isa nan eebbisa; akka inni baay’atu nan godha; guddaa isa nan baay’isa. Inni abbaa bulchitoota kudha lamaa ta’a; anis saba guddaa isa nan godha. 21 Kakuu koo garuu Yisihaaq isa Saaraan waggaa dhufu keessa yeroo kanatti siif deessu wajjin nan dhaaba.” 22 Waaqni erga Abrahaam wajjin haasa’ee fixatee booddee isa biraa ol ba’e. 23 Abrahaamis guyyuma sana ilmaan isaa Ishmaa’eelii fi warra mana isaatti dhalatan yookaan warra maallaqa isaatiin bitaman hunda, dhiira mana isaa hundumaas fuudhee akkuma Waaqni isaatti himetti dhagna qabe. 24 Abrahaam yeroo dhagna qabatetti nama waggaa sagaltamii sagalii ture. 25 Ilmi isaa Ishmaa’el immoo yeroo dhagna qabatetti nama waggaa kudha sadii ture. 26 Abrahaamii fi ilmi isaa Ishmaa’eel guyyuma sana dhagna qabatan. 27 Dhiirri mana Abrahaam hundinuu, warri mana isaatti dhalatan yookaan warri orma irraa maallaqaan bitamanis isa wajjin dhagna qabatan.

18 Utuma Abrahaam guyyaa saafaadhaan qilxuu Mamree bira balbala dunkaana isaa dura taa’ee jiruu Waaqayyo isaatti mul’ate. 2 Abrahaamis ol ilaalee namoota isa bira dhadhaabatan sadii arge. Innis akkuma isaan argeen balbala dunkaana isaa duraa ka’ee isaan simachuudhaaf itti fiige; hamma lafa ga’uttis gad jedhee harka fuudhe. 3 Innis akkana jedheen; “Gooftaa ko, yoo ani si duratti fudhatama argadhe, garbicha kee bira hin darbin. 4 Bishaan xinnoo isiniif haa fidan; miilla dhiqadhaatii muka kana jala boqodhaa. 5 Erga isin gara garbicha keessanii dhufanii, ani akka isin dadhabbii baatanii karaa keessan itti fuftanii waan isin nyaattan isiniifin kenna.” Isaanis, “Akkuma jette sana godhi” jedhanii deebisan. 6 Kanaafuu Abrahaam dafee Saaraatti dunkaana seenee, “Dafii daakuu bullaa’aa safartuu sadii sukkuumiitti maxinoo tolchi” jedheen. 7 Innis gara saawwaniitti fiigee jabbii gabbatee itti tole tokko filatee hojjetaa tokkotti kenne; hojjetaan sunis qopheessuuf ariifate. 8 Abrahaamis itittuu fi aannan, foon jabbii qopheeffame sanas geessee isaanii dhi’eesse; yeroo isaan nyaachaa turanitti Abrahaam muka tokko jala isaan bira dhaabachaa ture. 9 Isaanis, “Niitiin kee Saaraan eessa jirti?” jedhanii isa gaafatan. Innis, “Kuunnoo dunkaana keessa jirti” jedheen. 10 Isaan keessaa tokko, “Ani dhugumaan bara dhufu keessa yeroo akkanaatti deebi’ee gara kee nan dhufa; niitiin kee Saaraan ilma ni deessi” jedhe. Yeroo sana Saaraan balbala dunkaana kan isa duubaan jiru keessaan dhaggeeffachaa turte. 11 Abrahaamii fi Saaraan umurii isaanii dheeratee dulloomanii turan; Saaraanis umurii itti mucaa da’uu dandeessu dabartee turte. 12 Kanaafuu Saaraan, “Ani erga jaaree bututee, gooftaan koos erga dulloomee booddee, gammachuu kana qabaachuu nan danda’aa?” jettee of keessatti kolfite. 13 Kana irratti Waaqayyo Abrahaamiin akkana jedhe; “Saaraan maaliif, ‘Ani ergan dulloomee booddee amma dhugumaan mucaa nan da’aa?’ jettee kolfite? 14 Wannii Waaqayyoof hin danda’amne tokko iyyuu jiraa? Ani bara dhufu keessa yeroo murteeffametti deebi’ee gara kee nan dhufa; Saaraanis ilma ni deessi.” 15 Saaraanis waan sodaattee sobdee, “Ani hin kolfine” jette. Inni garuu, “Lakkii kolfiteertaa” jedhe. 16 Namoonni sun yommuu deemuuf ka’anitti gara Sodoom gad ilaalan; Abrahaamis isaan

geggeessuuf jedhee isaan wajjin ba’e. 17 Ergasii Waaqayyo akkana jedhe; “Ani waanan gochuuf jiru Abrahaamiin nan dhoksa? 18 Abrahaam dhugumaan saba guddaa fi jabaa ta’a; sabni lafa irraa hundinuu karaa isaatiin eebbifama. 19 Akka inni ijoollee isaatii fi sanyii isaa warra isa duubaan dhufan, akka isaan waan qajeelaa fi sirrii ta’e hojjechuudhaan karaa Waaqayyo eegan ajajuuf ani isa filadheeraatii; kunis akka Waaqayyo waan Abrahaamiif kakate sana isaaf guutuuf.” 20 Waaqayyos akkana jedhe; “Iyyi Sodoomii fi Gomorraa irratti iyyame guddaa dha; cubbuun isaanis waan akka malee hamaa ta’ee? 21 ani gad bu’ee akka wannii isaan hojjetan akkuma iyya na qaqqabe sana hamaa ta’e nan ilaala. Yoo akkas ta’uu baate immoo natu beeka.” 22 Namoonni sunis garagalani Sodoomitti qajeelan; Abrahaam garuu Waaqayyo dura dhaabatee hafe. 23 Abrahaamis isatti dhi’atee akkana jedhe; “Ati nama qajeelaa nama jal’aa wajjin ni balleessitaa? 24 Yoo namoonni qajeeloon shantamni magaalattii keessa jiraatan hoo? Ati dhugumaan ishee ni balleessitaa? Sababii qajeelota shantamman ishee keessa jiraatan sanaatiif jettee ishee hin oolchituu? 25 Qajeelaa fi hamaa wal qixxee ilaaluudhaan nama qajeelaa nama hamaa wajjin balleessuun sirraa haa fagaatu. Kun sirraa haa fagaatu! Abbaan murtii lafa hundaa waan qajeelaa hin hojjetuu?” 26 Waaqayyos, “Ani yoo magaalaa Sodoom keessatti qajeeltota shantama argadhe, isaaniiif jedhee iddoo sana guutuu nan oolcha” jedhe. 27 Abrahaam ammas akkana jedhe; “Kunoo ani utuman awwaaraa fi daaraa ta’ee jiruu Gooftaatti dubbachuuf ija jabaadheera; 28 yoo baay’inni qajeeltotaa shantama irraa shan hir’ate hoo? Ati sababii namoota shanan sanaatiif jettee magaalaa sana guutuu ni balleessitaa?” Innis, “Ani yoo nama afurtamii shan achitti argadhe ishee hin balleessu” jedhe. 29 Abrahaam amma’ee illee, “Yoo qajeeltonni afurtamni qofti achitti argaman hoo?” jedhee isatti dubbate. Gooftaanis, “Ani warra afurtama sanaaf jedhee nan dhiisa” jedhe. 30 Abrahaamis, “Mee nan dubbadhaatii Gooftaan, hin aarin. Yoo namoonni soddomni qofti achitti argaman hoo?” jedhe. Gooftaanis, “Ani yoon nama soddoma achitti argadhe ishee hin balleessu” jedhee deebise. 31 Abrahaamis, “Kunoo amma erga ani Gooftaatti dubbachuuf ija jabaadhe, yoo namoonni digdamni qofti achitti argaman hoo?” jedhe. Gooftaanis, “Ani sababii namoota digdama sanaatiif jedhee ishee hin balleessu” jedhe. 32 Abrahaamis, “Yaa Gooftaa amma illee yeroo tokko waa sin gaafadhaatii maaloo hin aarin; yoo namni kudhan qofti achitti argame hoo?” jedhe. Gooftaan immoo, “Ani sababii namoota kurnan sanaatiif jedhee ishee hin balleessu” jedhe. 33 Waaqayyos erga Abrahaam wajjin dubbatee fixee booddee achii deeme. Abrahaam immoo iddoo ofii isaatti deebi’ee.

19 Ergamoonni Waaqayyoo sun lamaan galgala sana Sodoom ga’an; Looxis karra Sodoomii dura taa’aa ture. Innis yeroo jara argetti, isaan simachuuf ka’ee isaanitti deeme; gad jedhees adda isaatiin lafatti gombifame. 2 Innis, “Yaa gooftota ko, maaloo mana garbicha keessaniitti goraatii miilla dhiqadhaa bulaa; barii barraaqaan kaatanii karaa keessan itti fufuu dandeessu” jedhe. Isaan immoo, “Hin ta’u; nu waltajjii karaa irra bulaa” jedhaniin. 3 Inni garuu akka malee isaan dirqisiise; kanaafuu goranii mana isaa seenan; innis maxinoo tolchee nyaata qopheesseef; isaanis ni nyaatan. 4 Utuu isaan hin rafin namoonni kutaalee magaalaa Sodoom hunda keessaa dhufan hundi dargaggoonni fi jaarsoliin mana sana marsan. 5 Isaanis Looxin waamanii, “Namoonni galgala kana gara kee dhufan eessa jiru? Akka nu isaan wajjin ciifnuuf gad nu yaasi” jedhan. 6 Looxis jara sanatti gad ba’ee balbala of duubaan cufe; 7 Akkanas jedhe; “Yaa obboloota ko, waan hamaa kana hin hojjetinaa! 8 Kunoo ani

intallan lama kanneen takkumaa dhiira wajjin hin ciisin qaba. Lamaanuu gad isinii nan baasa; isinis waan feetan isaan gochuu dandeessu. Namoota kanneen garuu waan isaan bantii mana koo jala jiraniif homaa isaan hin godhinaa.” **9** Isaanis, “Badi asii!” jedhaniin. Ittuma fufaniis, “Namichi kun nama ormaa kan nu keessa jiraachuu dhufee dha; amma immoo abbaa murtii nutti ta’uu fedha! Nu waan hamaa jara irratti hojjennu caalaa sirratti hojjenna” jedhaniin. Isaanis Looxin humnaan dhiibanii balbala sana cabsuu ga’an. **10** Namoonni sunis hiixatanii Looxin harkisaniif manatti ol deebisan; balbalichas ni cufan. **11** Ergasii immoo namoota balbala manaa dura turan sana akka isaan balbalicha hin argineef xinnaa fi guddaa isaanii dha’ichaan ija jaamsan. **12** Namoonni lamaan sun Looxiin akkana jedhan; “Ati nama biraa tokko illee jechuunis soddoota, ilmaan yookaan intallan yookaan nama kan kee ta’e tokko illee magaalaa kana keessaa qabdaa? Asi keessa isaan baafadhu; **13** nu iddoo kana balleessuuf deemnaatii. Sababii iyyi saba ishee irratti iyame fuula Waaqayyoo duratti guddaa ta’eef, Waaqni akka nu ishee balleessuuf nu ergeera.” **14** Kanaafuu Loox gad ba’ee soddoota isaa warra intallan isaa fuudhuuf jiraniin, “Sababii Waaqayyoo magaalaa kana balleessuuf ka’eef, dafaatiif asii ba’aa!” jedhe. Soddoonni isaa garuu waan inni qoosu se’an. **15** Yeroo boruun diimatetti ergamoonni Waaqayyoo sun Looxin jarjarsanii, “Niitii keetii fi intallan kee lamaan as jiran fudhadhuutii dafii ba’il yoo kanaa achii yeroo magaalattiin adabamtutti atis ni baddaa” jedhaniin. **16** Inni garuu duubatti harkifate; waan Waaqayyoo isaaniiif garaa laafeef namoonni sun harka isaatii fi harka niitii isaa, intallan isaa lamaanis harka qabanii magaalattii keessaa isaan baasan. **17** Akkuma gad isaan baasaniinis ergamoota sana keessaa inni tokko, “Lubbuu kee oolfachuuf baqadhu! Of duuba hin mil’atin! Dirree irra iddoo tokko illee hin dhaabatin! Tulluuwanitti ol baqadhu; yoo kanaa achii ni baddaa!” jedhe. **18** Loox garuu akkana isaaniiin jedhe; “Yaa gooftota ko, maaloo akkas miti! **19** Kunoo garbichi kee fuula kee duratti fudhatama argateera; ati lubbuu koo oolchitee gara laafina guddaa na argisiifteera. Ani garuu gara tulluutti ol baqachuu hin danda’u; balaan kun na argata; anis nan du’a. **20** Kunoo, magaalaa itti baqachuun danda’amu tokko as dhi’oo jirti; isheen xinnoo dha. Ani gara isheetti nan baqadha; isheen baay’ee xinnoo dha mitii? Akkasitti lubbuun koo ni baraaramti.” **21** Ergamaan sunis akkana jedheen; “Kunoo, ani kadhaa kana siif nan dhaga’a; magaalaa ati waa’ee ishee dubbattu kana ani hin balleessu. **22** Garuu sababii ani hamma ati achi geessutti homaa gochuu hin dandeenyef dafii achitti baqadhu!” Wannii magaalaa sun Zo’aar jedhamteefis kanuma. **23** Yeroo Loox Zo’aar ga’etti aduun baatee turte. **24** Waaqayyoo samiiwwan keessaa Waaqayyoo biraa, dinyii boba’u Sodoomii fi Gomoraa irratti roobse. **25** Innis akkasiiin magaalaaawwan kanneenii fi dirreewwan sana guutuu, warra magaalaaawwan sana keessa jiraatan hundaa fi biqiltuu biyya sanaa balleesse. **26** Niitiin Looxi garuu of duuba ilaaltee utubaa soogiddaa taatee hafte. **27** Abrahaamis guyyaa itti aanu ganama obboroon ka’ee iddoo duraan fuula Waaqayyoo dura dhaabachaa ture sanatti deebi’e. **28** Innis gara magaalaaawwan Sodoomii fi Gomoraa, gara lafa dirree sanaa hundaas ilaaltee aara akka aara boolla ibiddaa keessaa ba’uu tokko isaa biyya sana keessaa ol ka’u arge. **29** Waaqni yeroo magaalaaawwan dirree sanaa balleessetti Abrahaamin yaadate; kanaafuu yommuu magaalaaawwan Loox keessa jiraachaa ture balleessetti Looxin balaa sana keessaa baase. **30** Loox waan Zo’aar keessa jiraachuu sodaateef intallan isaa lamaan wajjin Zo’aarii ba’ee gaarran irra qubate. Innis intallan isaa lamaan wajjin holqa tokko keessa jiraate. **31** Gaaf tokko

intalli isaa isheen hangafti ishee quxisuudhaan akkana jette; “Abbaan keenya dulloomeera; akka bartee lafa hunda irra jiruutti dhiirri nu wajjin ciisu tokko iyyuu naannoo kan hin jiru. **32** Kottu mee abbaa keenya daadhii wayinii obaasnee isa wajjin ciifnaa; akkasiiin sanyiin abbaa keenyaa lafa irratti akka hafu goona.” **33** Isaanis halkan sana abbaa isaanii daadhii wayinii obaasan; intalli isheen hangafti ol seentee isa wajjin ciifte. Inni yeroo isheen ciiste yookaan yeroo isheen kaate hin beekne. **34** Guyyaa itti aanutti intalli hangafti ishee quxisuudhaan akkana jette; “Kunoo ani eda abbaa koo wajjin ciiseera. Kottu edanas daadhii wayinii isa obaasnaa; atis ol seeni isa wajjin ciisi; akkasitti sanyiin abbaa keenyaa akka hafu goona.” **35** Isaan halkan sanas abbaa isaanii daadhii wayinii obaasan; intalli quxisuun dhaqxee isa wajjin ciiste. Inni ammas yeroo isheen ciiste yookaan yeroo isheen kaate hin beekne. **36** Akkasiiin intallan Loox lamaanuu abbaa isaaniiif ulfaa’u. **37** Intalli isheen hangafti ilma deessee maqaa isaa Mo’aab jettee moggaafte. Inni abbaa Mo’aabota har’aa ti. **38** Intalli isheen quxisuun ilma deessee maqaa isaa Ben-Amii jettee moggaafte; inni immoo abbaa Amoonota har’aa ti.

20 Abrahaam achii ka’ee Negeebitti godaanee Qaadeshiif fi Shuuri gidduu jiraate. Innis yeroodhaaf Geraaraa keessa ture. **2** Achittis Abrahaam, “Isheen obboleettii koo ti” jedhee waa’ee niitii isaa, waa’ee Saaraa dubbate. Abiimelek mootiin Geraaraas nama itti ergee Saaraa fudhate. **3** Waaqni immoo halkan abjuudhaan Abiimelekitti dhufee, “Kunoo sababii dubartii sana fuudhatteef ati nama du’ee dha; isheen dhirsaa qabdiitii” jedheen. **4** Abiimelek garuu isheetti hin dhi’aanne ture; kanaafuu inni akkana jedhe; “Yaa Gooftaa ati saba qajeelaa balleessitaa? **5** Inni mataan isaa, ‘Isheen obboleettii koo ti’ naan hin jennee? Isheen akkasuma, ‘Inni obboleessa koo ti’ hin jennee? Anis sammuu qulqulluu fi harka qulqulluudhaan waan kana hojjedhe.” **6** Waaqni abjuu sana keessa akkana isaan jedhe; “Eeyyee! Ani akka ati sammuu qulqulluudhaan waan kana hojjette beeka; kanaafuu ani akka ati cubbuu natti hin hojjenneef si dhowween jira. Sababiin ani akka ati ishee bira geessu si hin dhiisiniifis kanuma. **7** Egaa amma niitii namichaa deebisiif; inni waan raajii ta’eef, Waaqa siif kadhata; atis ni jiraatta. Garuu yoo ishee deebisuu baatte, ati akka duutu, warri kan kee ta’an hundis akka du’an dhugumaan beeki.” **8** Abiimelek guyyaa itti aanu ganama obboroon ka’ee qondaaltota isaa hunda walitti waamee waan ta’e hunda isaanitti hime; isaanis akka malee sodaatan. **9** Abiimelekis Abrahaamin ofitti waamee akkana jedheen; “Ati maaliif akkana nu goote? Ani maal si goonaan ati cubbuu guddaa akkanaa anaa fi mootummaa kooti fidde? Ati waan namni hin hojjenne anatti hojjette.” **10** Abiimelekis “Ati maaliif waan kana hojjette?” jedhee Abrahaamin gaafate. **11** Abrahaam immoo akkana jedhee deebise; “Ani, ‘Biyya kana keessa dhugumaan Waaqa sodaachuun hin jiru; isaan sababii niitii kootiif jedhaniin na ajjeesu’ jedheen yaadee ture. **12** Ta’u isheen dhugumaan obboleettii koo ti; yoo haadha koo irraa dhalachuu baatte iyyuu isheen intaluma abbaa koo ti; isheen niitii koo taate. **13** Anis yeroo Waaqni mana abbaa kootii na baase sana isheedhaan, ‘Haalli ati ittiin jaalala naaf qabdu mul’iftu kanaa dha; lafa nu dhaqu hundumaatti, ‘Inni obboleessa koo ti’ jedhiitii waa’ee koo dubbadhun’ jedhe.” **14** Abiimelek ergasii hoolaa fi loon, garboota dhiiraa fi nadheenii fidee Abrahaamiif kenne; niitii isaa Saaraas ni deebiseef. **15** Abiimelekis, “Kunoo biyyi koo fuula kee dura jira; idduma feete jiraadhu” jedheen. **16** Saaraadhaanis, “Kunoo ani meetii saqilli kuma tokko obboleessa keetiifin kenna. Kunis akka dhugaa qabaachuun kee fuula warra si wajjin jiraniin duratti beekamuuf; ati guutummaan guutuutti dhugaa argatteerta”

jedhee. **17** Abrahaamis Waaqa kadhate; Waaqni immoo Abiimelek, niitii isaatii fi garboota isaa dubartoota fayyise; isaanis ijoollee godhatan. **18** Waaqayyo sababii niitii Abrahaam sababii Saaraatiif jedhee gadameessa dubartoota mana Abiimelek jiraatanii hunda cufee tureetii.

21 Waaqayyo akkuma dubbate sana Saaraa yaadate; Waaqayyo waan waadaa galeef sana ni raawwateef. **2** Saaraan ulfooftee bara dulluma isaa keessa yeruma Waaqni waadaa isaaf seene sanatti Abrahaamiif ilma deesse. **3** Abrahaamis ilma Saaraan isaaf deesse sana Yisihaaq jedhee moggaase. **4** Abrahaam akkuma Waaqni isa ajaje sanatti Yisihaaq dhalatee guyyaa saddeettii dhagna isa qabe. **5** Yeroo ilmi isaa Yisihaaq dhalateeffiti Abrahaam nama waggaa dhibbaa ture. **6** Saaraanis, “Waaqni kolfa naa kenneera; namni waan kana dhaga’u hundis na wajjin kolfa” jette. **7** Ittuma fuftees, “Silaa eenyutu Abrahaamiin, ‘Saaraan daa’ima hoosisti’ jedha ture? Garuu ani bara dulluma isaa keessa ilma nan da’eef” jette. **8** Mucichi guddatee harma guufame; Abrahaam gaafa Yisihaaq harma guufame sana cidha guddaa qopheesse. **9** Saaraan garuu yeroo ilmi Aggaar Gibxiitii Abrahaamiif deesse sun Yisihaaqitti qoosu argite; **10** isheenis Abrahaamiin, “Garbittii kanaa fi ilma ishee ari’i; ilmi garbittii kanaa kun ilma koo Yisihaaq wajjin hin dhaaluutii” jette. **11** Wanni kunis sababii ilma isaatiif Abrahaamin akka malee rakkise. **12** Waaqni garuu akkana jedheen; “Waa’ee garbittii keetiitii fi waa’ee mucichaa hin yaadda’in. Sababii sanyiin kee Yisihaaqiin siif waamamuuf waan Saaraan siin jettu hunda dhaga’i. **13** Inni sanyii kee waan ta’eef ani ilma garbittii sanaa saba nan taasisa.” **14** Abrahaamis guyyaa itti aanu ganama obboroon ka’ee nyaata muraasaa fi bishaan qalqala tokko fuudhee Aggaariif kenne. Waan kanas gatiitii ishee irra kaa’eeffii mucaa wajjin ari’e; isheenis achi baatee Gammoojii Bersheebaa keessa joorte. **15** Yommuu bishaan qalqala keessaa dhumetti, isheen mucaa ishee daggala tokko jala keesse. **16** Isheenis, “Mucaa kana isaa du’u ani hin ilaalu” jettee garaa isheetti waan yaaddeef gara darba xiyyaa tokko xinnoo achi hiiqxee naannoo isaa teesse; achi teessee sagalee ishee ol fudhattee boosse. **17** Waaqni boo’icha mucichaa ni dhaga’e; ergamaan Waaqayyoo samii keessaa Aggaarin waamee akkana jedheen; “Yaa Aggaar ati maal taate? Hin sodaatin; Waaqni boo’icha mucichaa iddoo inni ciisee jiruu dhaga’eeraatii. **18** Sababii ani saba guddaa isa godhuuf ka’iitii harka keetiin mucicha ol fuudhi; jabeessitii isa qabi.” **19** Waaqni ija ishee baneefii jennaan boolla bishaanii tokko argite. Kanaafuu dhaqqee qalqala sana bishaaniin guuttee, waan inni dhugu mucichaaf kennite. **20** Waaqniis mucicha wajjin ture; mucichis ni guddate. Innis gammoojjii keessa jiraate; xiyya darbachuudhaanis beekamaa ture. **21** Innis gammoojjii Phaaraan keessa jiraate; haati isaas biyya Gibxiitii niitii argattee. **22** Yeroo sana Abiimelekii fi Fiikool ajajaan loltoota isaa Abrahaamiin akkana jedhan; “Waan ati hojjettu hunda keessatti Waaqni si wajjin jira. **23** Ati akka ana yookaan ijoollee koo yookaan sanyii koo hin gowwoomsine amma as fuulla Waaqaa duratti naa kakadhu. Akkuma ani garaa siif laafe sana atis ana fi biyya amma orma taatee keessa jiraattu kanaaf garaa laafi.” **24** Abrahaamis, “Ani nan kakadha” jedhe. **25** Ergasii Abrahaam waa’ee boolla bishaanii garboonni Abiimelek isa irraa fudhatan tokkoo Abiimelekitti himate. **26** Abiimelek immoo, “Ani nama waan kana hojjette hin beeku. Atis natti hin himne; ani waa’ee isaa har’uman dhaga’e” jedhe. **27** Kanaafuu Abrahaam hoolaa fi loon fidee Abiimelekiif kenne; jarri lamaanis walii galtee uummatan. **28** Abrahaam gorommii hoolaa torba bushaayee keessaa kopaatti baase; **29** Abiimelekis, “Hiikkaan gorommii

hoolaa torban ati kophaa isaanii baafta kanneenii maali?” jedhee Abrahaamin gaafate. **30** Abrahaamis, “Akka ani boolla bishaanii kana qotadhe akka ragaa ta’uuf, gorommii hoolaa torban kanneen na harkaa fudhadhu” jedhee deebise. **31** Sababii jarri lamaan sun achitti walii kakataniif iddoo sun Bersheebaa jedhamee waamame. **32** Erga walii galteen sun Bersheebaatti ta’ee booddee Abiimelekiif fi Fiikool ajajaan loltoota isaa gara biyya Filisxeemotaatti deebi’an. **33** Abrahaamis Bersheebaa keessa muka tamirii dhaabe; innis achitti maqaa Waaqayyo Waaqa Bara Baraa waammate. **34** Abrahaam biyya Filisxeemotaa keessa bara dheeraa jiraate.

22 Yeroo muraasa booddee Waaqni Abrahaamin qore. Innis, “Abrahaam!” jedhee isa waame. Abrahaamis, “Kunoo asan jira” jedhee deebise. **2** Waaqniis akkana jedheen; “Ilma kee Yisihaaq, ilma kee tokkicha isa jaallattu sana fudhiitii biyya Mooriyaa dhaqi. Tulluu ani sitti himu irratti qalma gubamu godhiitii isa dhi’eessi.” **3** Abrahaamis guyyaa itti aanu ganama barraqaan ka’ee harree isaa fe’ate. Innis hojjetoota isaa keessaa nama lamaa fi ilma isaa Yisihaaqin fudhatee qoraan qalma gubamuuf ga’u cabsatee gara iddoo Waaqni isatti hime sanaatti qajelee. **4** Guyyaa sadaffaattis Abrahaam ol ilaalee iddoo sana fagootti arge. **5** Innis hojjetoota isaatiin, “Isin harree wajjin asuma turaa. Anii fi mucichi duuba sana dhaqnaa; achittis waaqeffannee gara keessanitti deebina” jedhe. **6** Abrahaamis qoraan aarsaa gubamuuf ta’u fuudhee ilma isaa Yisihaaqin baachise; ofii isaatii immoo ibiddaa fi billaa harkatti qabate. Isaan lamaan utuu walumaan deemaa jiranuu, **7** Yisihaaq, “Yaa abbaa koo” jedhee abbaa isaa Abrahaamitti dubbate. Abrahaamis, “Asan jira ilma koo” jedhee deebise. Yisihaaqis deebisee, “Ibiddii fi qoraan kunoo ti; hoolaan qalma gubamuuf ta’u immoo eessa jira?” jedhe. **8** Abrahaamis deebisee, “Yaa ilma ko, Waaqni mataan isaa hoolaa qalma gubamuuf ta’u ni kenna” jedhe. Isaan lamaanis walumaan gara isaanii itti fufan. **9** Yeroo iddoo Waaqni isatti hime sana ga’anitti, Abrahaam iddoo aarsaa achitti ijaaree iddoo aarsaa sana irra qoraan naqe; ilma isaa Yisihaaqin hidhees iddoo aarsaa sana irra qoraan gubbaa ciibse. **10** Ergasii inni ilma isaa qaluuf jedhee harka isaa hiixatee billaa fudhate. **11** Ergamaan Waaqayyoo garuu, “Abrahaam! Abrahaam!” jedhee samii keessaa isa waame. Abrahaamis, “Kunoo asan jira” jedhee deebise. **12** Innis, “Ati harka keetiin gurbicha hin tuqin; waan tokko illee isa hin godhin. Waan ati ilma kee, ilmuma tokkicha anaaf jettee hin mararfatiiniif, ani akka ati Waaqa sodaattu amma beekera” jedhe. **13** Abrahaamis ol ilaalee kunoo korbeessa hoolaa kan gaanfi isaa daggala keessatti qabamee jiru tokko arge; innis dhaqqee hoolaa sana fuudhee qooda ilma isaa qalma gubamu godhee dhi’eesse. **14** Kanaafuu Abrahaam iddoo sana “Waaqayyo ni kenna” jedhee moggaase; hamma har’aati illee, “Tulluu Waaqayyoo irratti, ni kennama” jedhama. **15** Ergamaan Waaqayyoo sunis samii keessaa lammata Abrahaamin waamee **16** akkana jedheen; “Waaqayyo akkana jedha; sababii ati waan kana gootee fi ilma kee, ilmuma kee tokkicha illee na hin dhowwatiiniif ani maqaa kootiin nan kakadha; **17** ani dhugumaan eebba, sin eebbisa; sanyii kees akkuma urjii samiitii fi akkuma cirracha qarqara galaanaa nan baay’isa. Sanyiiwwan kees magaalawwan diina isaanii ni dhuunfatu. **18** Waan ati naa ajajamteef sabni lafa irraa hundinuu karaa sanyii keetiin eebbifama.” **19** Ergasii Abrahaam tajaajiltoota isaatti deebi’e; isaanis walumaan Bersheebaatti qajeelan; Abrahaamis Bersheebaa keessa jiraate. **20** Yeroo muraasa booddee akkana jedhamee Abrahaamitti himame; “Kunoo, Miilkaan obboleessa kee Naahooriif ilmaan deesseerti;

21 ilmaan isheen deesses inni hangafni Uuzi, obboleessi isaa Buuz, abbaan Arraam immoo Qamu'eel, 22 Keseedi, Hazoo, Fiildaas, Yiidlaafii fi Betuu'eel jedhamu." 23 Betuu'eel Ribqaa dhalche. Miilkaan isaan kana saddeettan Naahoor obboleessa Abrahaamiif deesse. 24 Naahor saajjatoe Re'uumaa jedhamtu tokko qaba ture; isheen ilmaan Xebaa, Gaham, Tahaashii fi Ma'akaa jedhaman deessee.

23 Saaraan waggaa dhibba tokkoo fi digdamii torba jiraatte; barri jireenya Saaraas kanuma ture. 2 Isheenis Kiriyaati Arbaaq jechuunis Kebroon biyya Kana'aan keessaa sanatti duute; Abrahaamis Saaraadhaaf gadduu fi boo'uudhaaf jedhee dhaqe. 3 Abrahaam reeffa niitii isaa biraa ka'ee Heetotaan akkana jedhe; 4 "Ani gidduu keessanitti ormaa fi keessummaa dha. Akka ani du'aa koo itti awwaalladhuuf lafa awwaalaaf ta'u natti gurguraa." 5 Heetonnis akkana jedhanii Abrahaamii fi deebii kenan; 6 "Gooftaa, nu dhaga'i. Ati nu gidduutti shuumii jabbaa dha. Du'aa kee iddoo awwaala keenya keessaa kan akka malee filatamaa ta'etti awwaalladhu. Nu keessaa namni iddoo awwaala isaatti du'aa kee awwaallachuu si dhowwatu tokko iyyuu hin jiru." 7 Abrahaamis ol ka'ee fuula namoota biyya sanaa fuula Heetotaa duratti gad jedhee harka fuudhe. 8 Akkanas isaaniin jedhe; "Ani du'aa koo akkan awwaalladhu fedhii yoo qabaattan na dhaga'aatii Efron ilma Zohar sana naa kadhadaa. 9 Innis holqa Makfela jedhamu kan qarqara lafa qotiisaa isaatti argamu sana natti ni gurgura. Inni iddoo awwaalaa sana gatii guutuudhaan fuula keessan duratti akka natti gurguruuf naa gaafadhaa." 10 Efron Heetichi saba isaa gidduu ta'aa ture; innis utuma Heetonni gara karra magaalaa isaa dhufan sun hundi dhaga'anuu akkana jedhee Abrahaamiif deebii kenne; 11 "Gooftaa ko, akkana miti; mee na dhaggeeffadhu; ani lafa qotiisaa kana siif nan kenna; holqa achi jirus siif nan kenna; ani fuula saba koo duratti holqa kana siifin kenna; du'aa kee itti awwaalladhu." 12 Abrahaam amma illee fuula saba biyya sanaa duratti gad jedhee harka fuudhee, 13 utuma isaan dhaga'anuu Efroniin, "Yoo fedhii kee ta'e, na dhaga'i. Ani gatii lafa qotiisaa kanaa nan kaffala. Akka ani du'aa koo achitti awwaalladhuuf gatii kana na harkaa fudhadhu" jedhe. 14 Efronis akkana jedhee Abrahaamiif deebii kenne; 15 "Gooftaa ko, mee na dhaga'i; gatiin lafa kanaa meetii saqilii dhibba afur ta'a; garuu kun anaaf si si gidduutti maali? Du'aa kee itti awwaalladhu." 16 Abrahaamis waan Efron dubbate sana fudhatee gatii inni utuma Heetonni dhaga'anuu himate sana madaaleef; gatiin sunis akka madaalii daldaloota yeroo sanaatti meetii saqilii dhibba afur ture. 17 Akkasitti lafti qotiisaa Efron kan fuula Mamree dura, Makfela keessa jiru sun jechuunis lafti qotiisaatii fi holqi isa keessa jiru, mukni daangaa lafa qotiisaa sana keessa jiru hundi, 18 fuula Heetota gara karra magaalaa dhufan hundaa duratti akka dhaalaatti Abrahaamitti dabarfame. 19 Ergasii Abrahaam biyya Kana'aan keessa, holqa Makfela kan Mamree bira jechuunis Kebroon bira jiru sanatti niitii isaa Saaraa Awwaallate. 20 Akkasitti lafa qotiisaa sunii fi holqi achi keessaa akka lafa awwaalaa ta'uuf Heetota irraa akka dhaalaatti Abrahaamitti dabarfame.

24 Yeroo sana Abrahaam dulloomee, umuriin isaa akka malee dheeratee ture; Waaqayyos waan hundumaan isa eebbise. 2 Innis tajaajilaa mana isaa hangafa kan waan inni qabu hunda irratti itti gaafatamaa ta'een akkana jedhe; "Mee harka kee gudeeda koo jala kaa'i. 3 Ani akka ati intallan warra Kana'aan kanneen ani gidduu isaani jiraadhuu keessaa ilma kootiif niitii hin fidneef Waaqayyoo Waaqa samiitii fi Waaqa lafaatiin kakkatu nan barbaada; 4 garuu gara biyya kootii fi gara firoota koo

dhaqitiit ilma koo Yisihaaqii niitii barbaadi." 5 Tajaajilaan sun immoo, "Yoo dubartiin sun na wajjin gara biyya kanaa dhufuuf fedhii qabaachuu baatte hoo? Ani ilma kee gara biyya ati keessaa dhufte sanaatti deebisee geessuun qabaa?" jedhee isa gaafate. 6 Abrahaamis akkana isaan jedhe; "Ati akka ilma koo deebiftee biyya sanatti hin geessine of eeggadhu. 7 Waaqayyoo Waaqni samii inni mana abbaa kootii fi biyya ani itti dhaladhe keessaa na fidee, 'Ani biyya kana sanyii keetiif nan kenna' jechuudhaan natti dubbatee kakatee waadaa naa seene sun akka ati achii ilma kootiif niitii fidduuf ergamaa isaa fuula kee dura ni erga. 8 Yoo dubartiin sun si wajjin dhufuuf fedhii qabaachuu baatte immoo ati kakuu koo kana irraa bilisa taata. Ilma koo garuu gonkumaa achi hin deebisin." 9 Kanaafuu tajaajilaan sun harka isaa gudeeda gooftaa isaa Abrahaam jala kaa'ee waa'ee waan kanaa kakateef. 10 Tajaajilaan sunis gaala gooftaa isaa keessaa kudhan fudhatee gooftaa isaa biraa immoo kennaawwan filatamoo gosa hundaa fe'atee qajelee; innis magaalaa Naahoor ishee kaaba dhi'a Phaadaan Arraam keessatti argamtuu dhaqe. 11 Innis akka gaalawwan sun magaalattiin alatti boolla bishaanii cina jijilbeenfatan godhe; yeroon sun gara galgalaa yeroo itti dubartoonni bishaan waraabachuu ba'an ture. 12 Innis akkana jedhee kadhate; "Yaa Waaqayyoo Waaqa gooftaa koo Abrahaam, har'a na milkeessitii gooftaa koo Abrahaamiif garaa laafi. 13 Kunoo, ani burqaa kana bira dhaabadheen jira; intallan warra magaalaa kanaas bishaan waraabachuuuf as ba'aa jiru. 14 Intalli ani, 'Maaloo akka ani bishaan dhuguuf okkotee kee gad qabi' jedheenii isheenis, 'Dhugi; ani gaalawwan kees siifin obaasaa' naan jettu ishee ati garbicha kee Yisihaaqii filatte haa taatu. Anis kanaan akka ati gooftaa kootiif garaa laafte beeka." 15 Utuu inni kadhatee hin fixatin Ribqaan okkotee ishee gatiitiitti baadhatee dhufte. Isheenis intala ilma Miilkaa kan Betuu'eel jedhamu sanaa ture; Miilkaan immoo niitii obboleessa Abrahaam kan Naahoor jedhamu sanaa ti. 16 Intalli sunis akka malee bareedduu fi durba ture; dhiirri tokko iyyuu ishee wajjin hin ciifne. Isheenis gara burqaatti gad buutee okkotee isheetti bishaan guuttattee ol deebite. 17 Tajaajilaan sunis ishee simachuuf itti fiigee, "Maaloo okkotee kee keessaa bishaan xinnoo ishee naa kenni" jedheen. 18 Isheenis, "Yaa gooftaa ko, dhugi" jetteenii daftee okkotee ishee harkatti gad buufatee bishaan dhugaatii kenniteef. 19 Isheenis erga bishaan isa obaaftee booddee, "Ani gaalawwan keetiifis hamma isaan dhuganii dheebuu ba'anitti nan waraabaa" jette. 20 Daffees okkotee ishee keessaa bidiruutti garagalchitee ammas bishaan waraabuudhaaf gara boolla bishaaniitti fiigde; gaalawwan isaa hundaafis bishaan waraabde. 21 Namichi sunis akka Waaqayyoo karaa isaa milkeesse yookaan akka isaa fi hin milkeessin baruuf jedhee cal'isee xiyyeeffate ishee ilaalaa ture. 22 Erga gaalawwan bishaan dhuganii booddee namichi amartii funyaanii kan warqee kan walakkaa saqilii ulfaatuu fi bitawoo warqee kan saqilii kudhan ulfaatuu lama gad baasee, 23 "Ati intala eenyuu ti? Yoo mana abbaa keetii iddoo bulan jiraatte maaloo mee natti himi" jedhee gaafate. 24 Isheenis, "Ani intala Betuu'eel; Betuu'eel immoo ilma Miilkaan Naahooriif deessee dha" isaan jette. 25 Itti dabaltees, "Cidii fi okaa baay'ee qabna; kutaan isin bultanis jira" jetteen. 26 Namichis gad jedhee Waaqayyoof sagade; 27 akkanas jedhe; "Waaqayyoo Waaqni gooftaa koo Abrahaam kan arjummaa isaatii fi amanamummaa isaa gooftaa koo hin dhowwatin sun haa eebbifamu. Waaqayyoo anas gara mana obboloota gooftaa kootii karaa irra na qajeelcheera." 28 Intalattiinis fiigdee dhaqxee warra mana haadha ishee jiranitti waa'ee waan kanaa himte. 29 Ribqaan obboleessa Laabaa jedhamu tokko qabi ture; Laabaanis

fiigee namicha burqaa bishaanii bira jiru sana bira dhaqe. **30** Innis yommuu obboleettii isaa irratti amartii funyaanii warqetii fi bitawoo argetti, yommuu utuu Ribqaan waan namichi sun isheedhaan jedhe dubbattuu dhaga'etti, gara namichaatti gad ba'e; namichis burqaa bishaanii cina gaalawwan bira dhaabatee ture. **31** Namicha sanaanis, "Yaa namicha Waaqayyo eebbise, kottu; ati maaliif ala dhaabatta? Ani manicha qopheesseera; gaalawwaniif iddoo qopheesseera" jedhe. **32** Kanaafuu namichi sun gara mana dhaqe; Laabaanis gaalawwan irraa fe'isa buusee cidii fi okaa kenneef; akka miilla isaanii dhiqataniif immoo namichaa fi warra isa wajjin turaniif bishaan kenne. **33** Ergasiis nyaanni dhi'aateef; namichi sun garuu, "Ani hamman dhimma koo himadhutti hin nyaadhu" jedhe. Laabaanis, "Himadhukaa" jedheen. **34** Innis akkana jedhe; "Ani tajaajilaa Abrahaamii ti. **35** Waaqayyo, goftaa koo guddaa eebbiseera; innis sooromeera. Hoolotaa fi loowwan, meettii fi warqee, garboota dhiiraatii fi dubartii, gaalawwanii fi harroota isaaf kenneera. **36** Niitiin goftaa kootii Saaraan bara dulluma ishee keessa ilma isaaf deesse; innis waan qabu hunda ilma isaatiif kenneera. **37** Goftaan koo akkana jedhee na kakachiise; 'Ati intallan Kana'aan kanneen ani biyya isaanii keessa jiraadhu keessaa ilma koofta niitii hin fidin; **38** garuu gara mana abbaa kootii fi gara gosa koo dhaqitiif ilma kootiif niitii fidi.' **39** "Anis, 'Yoo dubartiin sun na wajjin dhufuuf fedhii qabaachuu baattee hoo?' jedhee goftaa koo nan gaafadhe. **40** "Innis akkana naan jedhe; 'Waaqayyo inni ani fuula isaa dura jiraadhu ergamaa isaa si wajjin ergee karaa kee siif milkeessa; atis gosa koo fi mana abbaa koo keessaa ilma kootiif niitii ni fidda. **41** Ati yommuu gara gosa koo dhaqxu kakuu koo irraa bilisa taata; yoo isaan intala sana sitti kennuu didani iyyuu ati kakuu koo irraa bilisa taata.' **42** "Ani har'a yommuu gara burqaa kanaa dhufetti akkanan jedhe; 'Yaa Waaqayyo, Waaqa goftaa koo Abrahaam yoo fedhii kee ta'e karaa ani deemu naa milkeessi. **43** Kunoo, ani burqaa kana bira dhaabadheera; yoo durbi tokko bishaan waraabbachuu dhuftee ani immoo, "Maaloo okkotee kee keessaa bishaan xinnoo ishee na obaasi" jedheenii, **44** isheenis, "Dhugi; ani gaalawwan keetiifis nan waraaba" naan jette, isheen kan Waaqayyo ilma goftaa kootiif file haa taatu.' **45** "Utuu ani garaa koo keessatti kadhadhee hin fixatin Ribqaan okkotee ishee gatiittiitti baadhattee gad dhufte. Isheenis gara burqaa sanaatti gad buutee bishaan waraabbatte; anis, "Maaloo bishaan na obaasi" nan jedheen. **46** "Isheenis daftee okkotee ishee gatiittiiri irraa gad buufattee, "Dhugi; ani gaalawwan kees nan obaasaa" jette. Anis nan dhuge; isheen immoo gaalawwan obaafte. **47** "Anis, 'Ati intala eenyuu ti?' jedheen ishee gaafadhe. "Ishee immoo, 'Ani intala Betuu'eel; Betuu'eel immoo ilma miilkaan Naahooriif deessee dha' jette. "Anis funyaan isheetti amartii, harka isheetti immoo bitawoo naan kaa'e. **48** Anis gad jedhee Waaqayyoof nan sagade; Waaqayyo Waaqa goftaa koo Abrahaam isa akka ani intala fira isaa ilma isaatiif geessu karaa qajeelaa irra na buuse sana nan eebbise. **49** Egaa isin yoo goftaa kootii garaa laafummaa fi amanamummaa argisiifan natti himaa; yoo ta'uu baate immoo akka ani gara bitaatti yookaan gara mirgaatti goru natti himaa." **50** Laabaa fi Betuu'elis akkana jedhanii deebisan; "Wanni kun Waaqayyo biraa dhufe; nu waan hamaa yookaan waan tolaa sitti dubbachuu hin dandeenyu. **51** Kunoo, Ribqaan fuula kee dura jirti; ishee fudhadhuu deemi; isheenis akkuma Waaqayyo dubbatetti niitii ilma goftaa keetii haa taatu." **52** Tajaajilaan Abrahaamis yommuu waan isaan jedhan dhaga'etti lafatti gombifamee Waaqayyoof sagade. **53** Kana booddees tajaajilaan sun faaya meettii fi warqee, uffata adda addaas baasee Ribqaadhaaf kenne; obboleessa isheetii fi

haadha isheetiifis kenna gatii guddaa baasu kenne. **54** Innii fi namoonni isa wajjin turanis nyaatanii dhuganii achuma bulan. Yommuu isaan guyyaa itti aanu ganamaan ka'anitti tajaajilaan sun, "Akka ani gara goftaa kootii deebi'uuf na geggeessaa" jedhe. **55** Obboleessi isheetii fi haati ishee garuu, "Intalattiin guyyuma kudhan illee nu bira haa turtu; ergasiis isheen deemu dandeessii" jedhan. **56** Inni garuu, "Erga Waaqayyo karaa koo naa milkeessee isin na hin tursinaa; akka ani gara goftaa kootii deebi'uuf na geggeessaa" isaanin jedhe. **57** Isaanis, "Mee intalatti waamnee waan isheen jettu gaafanna" jedhan. **58** Kana irratti isaan Ribqaa waamanii, "Namicha kana wajjin deemu feetaa?" jedhanii ishee gaafatan. Isheenis, "Ani nan deema" jette. **59** Kanaafuu isaan obboleettii isaanii Ribqaa fi guddiftuu ishee, tajaajilaa Abrahaamii fi namoota isaa wajjin geggeessan. **60** Isaanis akkuma jedhanii Ribqaa eebbisan; "Yaa obboleettii keenya, kumaa kumaatama ta'a; sanyiin kee karra diinota isaa haa dhaalu." **61** Ribqaa fi tajaajiltuuwwan ishee qophaa'anii gaalawwan isaanii yaabbatanii namicha faana bu'an; namichis Ribqaa fudhatee deeme. **62** Yeroo sana Yisihaaq boolla bishaanii Be'er Lahaayiroo'iitii dhufee Negeeb keessa jiraachaa ture. **63** Innis gaaf tokko gara galgala utuu bakkeetti ba'ee waa yaadaa jiruu oli ilaaltee kunoo gaalawwan dhufaa jiran arge. **64** Ribqaanis oli ilaaltee Yisihaaqin argite; gaala irraas buutee **65** tajaajilaa sanaa, "Namichi nu simachuuf bakkee keessa as deemaa jiru sun eenyu?" jettee gaafatte. Tajaajilaan sunis, "Inni goftaa koo ti" jedhee deebise. Kanaafuu haguuggii ishee fudhattee ofitti haguugde. **66** Tajaajilaan sunis waan hojjetee hunda Yisihaaqitti hime. **67** Yisihaaqis dunkaana haadha isaa Saaraatti oli ishee galfate; Ribqaa fuudhes. Akkasii isheen niitii isaa taate; innis ishee jaallate; Yisihaaqis du'a haadha isaa irraa ni jajjabaate.

25 Abrahaamis niitii biraa kan maqaan ishee Qexuuraa jedhamu fuudhe. **2** Isheenis Zimraan, Yoqshaan, Medaan, Midiyaan, Yishbaaqii fi Shuuaa isaaf deesse. **3** Yoqshaan Shebaa fi Dedaan dhalche; ilmaan Dedaan immoo Ashuurim, Letuushimotaa fi Le'umoota turan. **4** Ilmaan Midiyaan Eefaa, Eefer, Henook, Abidaa fi Eldaa'aa turan. Warri kunneen hundi sanyiwwan Qexuuraa ti. **5** Abrahaam waan qabu hundumaa Yisihaaqii kenne. **6** Ilmaan saajjatoowwan isaatiif garuu utuma lubbuun jiruu kenna kenneefii ilma isaa Yisihaaq biraa gara biyya ba'a biiftuutti isaan erge. **7** Abrahaam waggaa dhibba tokkoo fi torbaatamii shan jiraate. **8** Innis umurii dheeraa fi jireenya gaarii jiraatee dulloomee hafuura dhumaa baafatee du'e; saba isaattis dabalame. **9** Ilmaan isaa Yisihaaqii fi Ishmaa'eel lafa qotiisaa Efron ilma Zoolhar namicha gosa Heeti sana keessatti holqa Makfelaa kan Mamree biratti argamutti isa awwaan. **10** Lafti qotiisaa sunis kan Abrahaam Heetota irraa bitatee dha; Abrahaamis achitti niitii isaa Saaraa biratti awwaan. **11** Erga Abrahaam du'ee boodde Waaqni ilma isaa Yisihaaqin eebbise; Yisihaaqis Be'er Lahaayiroo'ii bira jiraate. **12** Seenaan maatii Ishmaa'eel ilma Abrahaam kan Aggaar garbittiin Saaraa intalli biyya Gibxi sun Abrahaamiif deesse sana kana. **13** Maqaan ilmaan Ishmaa'eel kan akkuma dhaloota isaanitti tartiibaan barreeffame kana: Nabaayyooti ilma Ishmaa'eel hangafticha, Qeedaar, Adbi'eel, Mibsaa, **14** Mishmaa, Duumaa, Maasaa, **15** Hadaad, Teemaa, Yexuur, Naafiishii fi Qeedmaa. **16** Jarri kunneen ilmaan Ishmaa'eel; maqaawwan kunneenis akkuma gandootaa fi iddoo qubata isaanitti maqaawwan bulchitoota gosoota kudha laamaanii ti. **17** Ishmaa'eel waggaa dhibba tokkoo fi soddomii torba jiraate; innis hafuura dhumaa baafatee du'e; saba isaattis dabalame. **18** Sanyiin isaa immoo daangaa Gibxi bira, karaa Asooritti geessu irra, lafa Hawiilaa jalqabee hamma

Shuuriitti jiru irra jiraatan. Isaanis obbolloota isaanii hundatti diina ta’anii jiraatan. **19** Seenaan maatii Yisihaaq ilma Abrahaam kana. Abrahaam Yisihaaqin dhalche; **20** Yisihaaq yeroo Ribqaa fuudhetti nama waggaa afurtamaa ture; Ribqaan kunis intala Betuu’eel namicha Arraam kan kaaba dhi’a Phaadaan Arraamiitii fi obboleettii Laabaa namicha Arraam sanaa ti. **21** Yisihaaq sababii niitiin isaa dhabduu turteef Waaqayyo isheef kadhate. Waaqayyos kadhannaa isaatiif deebii kennee niitiin isaa Ribqaani ulfoofte. **22** Daa’immanis garaa ishee keessatti wal dhiibaa turan; isheenis, “Wanni kun maaliif natti dhufe?” jette; kanaafuu Waaqayyo gaafachuu dhaqxe. **23** Waaqayyo immoo akkana jedheen; “Saboota lamatu gadameessa kee keessa jira; tuummanni lamaan ati deessus gargari ba’u; sabni tokko saba kaan irra ni jabaata; inni hangafni isa quxisuu tajaajila.” **24** Yeroo da’umsi ishee ga’etti ilmaan lakkuuu gadameessa ishee keessa ture. **25** Mucaan jalqabatti dhalate diimaa dha; dhagni isaa guutuun uffata rifeensa qabu fakkaata ture; kanaafuu Esaawu jedhanii isa moggaasan. **26** Kana booddee obboleessi isaa koomee Esaawu harkaan qabatee gad ba’; maqaan isaas Yaaqoob jedhame. Yeroo Ribqaan isaan deessetti, Yisihaaq nama waggaa jaatamaa ture. **27** Ijjooleen kunis ni guddattan; Esaawu adamsaa beekama fi nama bakkee ooluu ta’e; Yaaqoob garuu nama cal’isaa dunkaana keessa oolu ta’e. **28** Yisihaaq waan foon bineensa bosonaa mi’effateef Esaawun jaallate; Ribqaan garuu Yaaqoobin jaallate. **29** Gaaf tokko utuu Yaaqoob ittoo qopheessaa jiruu Esaawu akka malee beela’ee bakkeedhaa dhufe. **30** Innis Yaaqoobiin, “Ani akka malee beela’eraatii, mee ittoo diimaa sana irraa xinnoo naa kennii!” jedhe. Sababiin inni Edoom jedhameefis kanuma. **31** Yaaqoob immoo deebisee, “Dura mirga hangafummaa keetii natti gurguri kaa” jedhe. **32** Esaawus, “Kunoo, ani du’uu ga’era; yoos mirgi hangafummaa maal na fayyada ree?” jedhe. **33** Yaaqoob garuu, “Duraan dursii naa kakadhu” jedheen; akkasiin inni kakatee mirga hangafummaa isaa Yaaqoobitti gurgurate. **34** Ergasiis Yaaqoob buddeenaa fi ittoo misiraa Esaawuuf kenne; innis nyaatee dhugee ka’ee achii deeme. Esaawus akkasiin mirga hangafummaa isaa tuffate.

26 Beela isa bara Abrahaam biyyichatti bu’e sana malee beelli biraa tokko ammas biyya sanatti bu’e; Yisihaaqis gara Geraaraa gara Abiimelek mooticha Filisxeem dhaqe. **2** Waaqayyos Yisihaaqitti mul’atee akkana jedhe; “Biyya ani akka ati keessa jiraattuuf sitti himu keessa jiraadhu malee Gibxitti gad hin bu’in. **3** Biyyuma kana jiraadhu; ani si wajjin nan ta’a; sin eebbisas; biyya kana hunda sii fi sanyii keetiif nan kennaatii. Ani kakuun abbaa kee Abrahaamiif kakadhe sana nan guuta. **4** Ani akkuma urjiwwan samii sanyii kee nan baay’isa; biyya kana hundas isaaniif nan kenna; saboonni lafa irra jiran hundinuus karaa sanyii keetiitiin eebbifamu. **5** Kunis waan Abrahaam dubbii koo dhaga’ee fedhii koo, ajaja koo, labsii kootii fi seera koo eegeef.” **6** Yisihaaqis Geraaraa keessa jiraate. **7** Innis yommuu namoonni biyya sanaa waa’ee niitii isaa isa gaafatanitti waan Ribqaan bareedduu taateef, “Namoonni naannoo kanaa sababii isheetiif na ajjeesu ta’a” jedhee yaaduu dhaan, “Isheen niitii koo ti” jechuu sodaatee, “Isheen obboleettii koo ti” jedhe. **8** Erga Yisihaaq yeroo dheeraa achi jiraatee booddee, Abiimelek mootichi Filisxeemii foddaa keessaan gad ilaale; utuu Yisihaaq niitii isaa Ribqaa hooqsuu arge. **9** Abiimelekis Yisihaaqin ofitti waamee, “Isheen dhugumaan niitii kee ti! Yoos ati maaliif, ‘Isheen obboleettii koo ti’ jette ree?” jedheen. Yisihaaqis, “Waan ani sababii isheetiif lubbuu koo nan dhaba ta’a jedhee yaadeef” jedhee deebiseef. **10** Abiimelek immoo, “Wanni ati nutti hojjette kun maali? Utuu namoota kanneen keessaa tokko niitii kee wajjin

ciisee jiraatee silaa ati yakka nutti fiddee turte” jedheen. **11** Kana irratti Abiimelek, “Namni namicha kana yookaan niitii isaa tuqu kam iyyuu dhugumaan ajjeefamuu qaba” jedhee nama hundaaf ajaja kenne. **12** Yisihaaqis biyya sanatti midhaan facaafatee waan Waaqayyo isa eebbiseef baruma sana keessa dachaa dhibba galfate. **13** Innis ni hore; hamma akka malee soorumuttis qabeenyi isaa ittuma fufee baay’ate. **14** Innis bushaayee, loowwanii fi hojjettoota hedduu qaba ture; Filisxeemonnis isatti hinaafan. **15** Kanaafuu Filisxeemonii boolla bishaanii hojjettoonni abbaa isaa bara Abrahaam keessa qotan hundatti biyyo naqanii duuchan. **16** Abiimelekis Yisihaaqin, “Ati baay’ee nu caalaa jabaatteertaatii nurraa deemi” jedhe. **17** Yisihaaq achii ka’ee sulula Geraaraa keessa qubatee achi jiraate. **18** Yisihaaqis boollawwan bishaanii bara abbaa isaa bara Abrahaam keessa qotaman kanneen Filisxeemonii erga Abrahaam du’ee booddee duuchan sana deebisee bane; innis maqama abbaan isaa kenneefii ture sanaan isaan waame. **19** Tajajiltoonni Yisihaaq sulula sana keessatti lafa qotanii boolla bishaan burqu argatan. **20** Tiksooni Geraaraa, “Bishaan kun kan keenya!” jedhanii tiksoota Yisihaaq wajjin wal lolan. Kanaafuu inni sababii wal falmaniif boolla bishaanii sana, “Eeseeq” jedhee moggaase. **21** Ergasiis boolla bishaanii biraa qotan; isaan garuu boolla bishaanii sana irrattis wal lolan; kana irratti Yisihaaq boolla bishaanii sana “Sixinaa” jedhee moggaase. **22** Innis achii ka’ee iddoo biraa dhaqee boolla bishaanii biraa achitti qote; namni tokko iyyuu isa irratti wal hin lolle. Innis, “Waaqayyo amma iddoo bal’aa nuu kenneera; nu biyyattii keessatti ni baay’anna” jechuudhaan Rehooboot jedheen. **23** Innis achii ka’ee gara Bersheebaatti ol ba’e. **24** Waaqayyos halkanuma sana isatti mul’atee akkana jedheen; “Ani Waaqa abbaa kee Abrahaam; ani waan si wajjin jiruuf hin sodaatin. Garbicha koo Abrahaamiif jedhees ani sin eebbisa; sanyii kees nan baay’isa.” **25** Yisihaaq achitti iddoo aarsaa ijaaree maqaa Waaqayyoo waammate. Dunkaana isaas achi dhaabbate; tajaajiltoonni isaas iddoo sanatti boolla bishaanii qotatan. **26** Ergasiis Abiimelek gorsaa isaa Ahuzaatii fi ajajaa loltota isaa Fiikool wajjin Geraaraadhaa ka’ee gara Yisihaaq dhufe. **27** Yisihaaq immoo, “Isin erga ni jibbitanii of biraa na ariitani maaliif gara koo dhufan?” isaaniin jedhe. **28** Isaanis akkana jedhanii deebisan; “Nu akka Waaqayyo si wajjin jiru ifaani ifatti argineerra; kanaafuu nu, ‘Kakuun walii galtee gidduu keenya jechuunis nuu fi si gidduu jiraachuuba’ jenne; mee kottu si wajjin walii galtee godhannaa. **29** Kunis akkuma nu utuu waan gaarii malee waan hamaa sirraan hin ga’in nagaan of irraa si geggeessine sana akka atis nu hin miineef. Ati amma illee nama Waaqayyo eebbisee dha.” **30** Yisihaaqis nyaata isaaniif qopheesse; isaanis ni nyaatan; ni dhuganis. **31** Namoonni sun guyyaa itti aanu ganama barraaqa ka’anii walii kakatan. Yisihaaqis isaan geggeesse; jarris nagumaan isa biraa deeman. **32** Guyyuma sana hojjettoonni Yisihaaq dhufanii waa’ee boolla bishaanii qotan sanaa isaatti himan. Isaanis, “Nu bishaan arganneerral” jedhan. **33** Innis boolla bishaanii sana, “Shibe’aa” jedhee moggaase. Hama har’aatti maqaan magaalaa sanaa Bersheebaa jedhama. **34** Esaawu yeroo umurii isaa waggaa afurtama guuteetti Yoodiitti intala Bi’eer namicha gosa Heeti akkasumas Baasmati intala Eeloon namicha gosa Heeti fuudhe. **35** Isaanis Yisihaaqii fi Ribqaa gaddisiisan.

27 Yisihaaq dulloomee yeroo iji isaa arguu dadhabetti ilma isaa hangafa Esaawun ofitti waamee, “Yaa ilma koo” jedheen. Innis, “Kunoo asan jirra” jedhee deebise. **2** Yisihaaq akkana jedhe; “Kunoo, ani dulloomeera; guyyaa du’a koo hin beeku. **3** Kanaafuu maaloo mi’a adamoo keetii jechuunis korjoo

xiyya keetii fi iddaa kee qabadhuutii gara dirreetti ba'itii bineensa naa adamsi. **4** Akka ani utuu hin du'iniin dura si eebbisuuf, nyaata mi'aawaa gosa ani jaalladhu naa qopheessitii akka ani nyaadhuuf naa dhi'eessi." **5** Yommuu Yisihaaq ilma isaa Esaawutti dubbatetti Ribqaan ni dhaggeeffatti turte. Yeroo Esaawu bineensa adamsee fiduuf gara dirreetti gad ba'etti, **6** Ribqaan ilma ishee Yaaqoobiin akkana jette; "Kunoo, ani utuu abbaan kee obboleessa kee Esaawutti dubbatuu dhaga'eera; **7** innis, 'Akka ani utuu hin du'in fuula Waaqayyoo duratti si eebbisuuf bineensa adamsii fidiitii akka ani nyaadhuuf nyaata mi'aawu naa qopheessi' jedheen. **8** Egaa yaa ilma ko, akkuma ani si ajajutti dubbii koo dhaga'i. **9** Ani akkan abbaa keetiif akkuma inni jaallattutti nyaata mi'aawaa qopheessuuf gara bushaayee dhaqiiitii ilmoolee re'ee filatamoo lama naa fidi. **10** Akka inni nyaatee utuu hin du'in si eebbisuuf abbaa keetiif nyaata dhi'eessi." **11** Yaaqoobis haadha isaa Ribqaadhaan akkana jedhe; "Kunoo, obboleessi koo Esaawu dabbasaa'aa dha; ani garuu rifeensa hin qabu. **12** Yoo abbaan koo na qaqqabatee waan ani isa gowwoomse se'e, ani qooda eebbaa abaarsa ofitti nan fida." **13** Haati isaa immoo, "Yaa ilma ko, abaarsi sun naaf haa ta'u; ati waanuma ani siin jedhe godhi; dhaqiiitii re'oota sana naa fidi" jetteen. **14** Innis dhagee ilmoolee re'ootaa sana qabee haadha isaatiif fide; isheen immoo akkuma abbaan isaa jaallattutti nyaata mi'aawu qopheessiteef. **15** Ergasiis Ribqaan uffata Esaaw ilma ishee hangaftichaa kan ishee bira ture keessaa kan hunda irra bareedu fuutee Yaaqoob ilma ishee isa quxisuu sanatti uffifte. **16** Harka isaatiif fi morma isaa iddoo rifeensa hin qabnetti gogaa re'ootaa uffifte. **17** Ergasiis nyaata mi'aawaa fi buddeena qopheessitee turte sana ilma ishee Yaaqoobitti kennite. **18** Innis gara abbaa isaa dhagee, "Yaa abbaa koo" jedhe. Innis, "Yaa ilma ko, kunoo asan jira; ati eenyu?" jedhee deebise. **19** Yaaqoobis abbaa isaatiin akkana jedhe; "Ani Esaawu ilma kee isa hangafticha; akkuma ati natti himte sana godheera; akka na eebbiftuuf mee ol jedhiitii waan ani adamsee fide nyaadhu." **20** Yisihaaq ilma isaatiin, "Yaa ilma ko, akkamitti akkana daftae argattee?" jedhe. Yaaqoob immoo, "Waaqayyoo Waaqa keetu na milkoomse" jedhee deebise. **21** Yisihaaqis Yaaqoobiin, "Akka ani si qaqqabadhee ilma koo Esaaw ta'uu fi ta'uu baachuu kee beekuuf mee as dhi'aadhu" jedhe. **22** Yaaqoobis abbaa isaa Yisihaaqitti dhi'aate; abbaan isaas isa qaqqabatee, "Sagaleen kun sagalee Yaaqoob; harki kun garuu harka Esaawu" jedhe. **23** Waan harki isaa akkuma harka Esaawu rifeensa qabuuf Yisihaaq gargar baasee isa beekuu hin dandeenye; kanaafuu isa eebbise. **24** Innis, "Ati dhugumaan ilma koo Esaawuu?" jedhee gaafate. Inni immoo, "Eeyyee ani isuma" jedhee deebise. **25** Yisihaaqis, "Yaa ilma ko, akka ani nyaadhee si eebbisuuf mee waan adamsitee fidde sana naa kenni" jedhe. Yaaqoob ni dhi'eesseef; innis ni nyaate; daadhii wayiniis ni fideef; innis ni dhuge. **26** Abbaan isaa Yisihaaqis, "Yaa ilma koo as kottuu naa dhungadhu" jedheen. **27** Innis itti dhi'aatee isa dhungate. Yisihaaqis foolii wayyaa isaa suufee isa eebbise; akkanas jedhe; "Ilaa, fooliin ilma koo, akkuma foolii lafa qotiisaa Waaqayyoo eebbisee ti. **28** Waaqni fixeensa samii, lafa gabbataa, midhaanii fi wayinii akka malee baay'atu siif haa kennu. **29** Saboonni si haa tajaajilan; uummannis siif haa sagadan. Obboloota kee irratti goftaa ta'i; ilmaan haadha keetiis siif haa sagadan. Warri si abaaran haa abaaraman; warri si eebbisan immoo haa eebbifaman." **30** Akkuma Yisihaaq Yaaqoobin eebbisee fixee Yaaqoob immoo fuula abbaa isaa fuula Yisihaaq duraa gad ba'een, obboleessi isaa Esaawu adamoodhaa dhufee ol gale. **31** Innis nyaata mi'aawaa qopheessee abbaa isaatiif fide; abbaa isaatiinis,

"Yaa abbaa ko, ati akka na eebbiftuuf ol jedhiitii waan ani ilmi kee adamsee fide nyaadhu" jedhe. **32** Abbaan isaa Yisihaaqis, "Ati eenyu?" jedhee isa gaafate. Innis, "Ani ilma kee Esaawu hangafticha" jedhe. **33** Yommuu Yisihaaq akka malee hollachaa, "Yoos namni waa adamsee naa fide eenyu ree? Ani utuu ati hin dhufin hunduma isaa nyaadhaan isa eebbise; inni dhugumaan ni eebbifama!" jedhe. **34** Esaawu yommuu waan abbaan isaa dubbate dhaga'etti, abbaa isaatiin, "Yaa abbaa ko, anas eebbisi!" jedhee sagalee ol fudhatee hiqqifatee boo'e. **35** Yisihaaq garuu, "Obboleessi kee haxxummaadhaan dhufee eebba kee fudhateera" jedhe. **36** Esaawu, "Maqaan isaa iyyuu dhugumaan Yaaqoob jedhama mitii? Inni kana wajjin yeroo lama naa gowwoomsuu isaa ti; jalqabatti hangafummaa koo narraa fudhate; amma immoo eebba koo fudhateera" jedhe. Ergasiis inni, "Ati eebba tokko illee naa hin hambifnee ree?" jedhee gaafate. **37** Yisihaaq immoo akkana jedhee Esaawuuf deebise; "Kunoo ani akka inni sirratti gooftaa ta'uu fi akka firoomni isaa hundi tajaajiloota isaa ta'an godheera; akka inni midhaanii fi daadhii wayinii qabaatuufis isa eebbiseera. Egaa yaa ilma koo ani maal siif gochuun danda'a?" **38** Esaawus abbaa isaatiin, "Yaa abbaa ko, ati eebbuma tokko qofa qabdaa? Yaa abbaa ko, anas eebbisi!" jedhe. Esaawu sagalee ol fudhatee boo'e. **39** Abbaan isaa Yisihaaqis akkana jedhee deebiseef; "Iddoon jireenya keetii lafa gabbataa irraa ni fagaata; fixeensa samii gubbaa irraas ni fagaata. **40** Ati goraa deedhaan jiraatta; obboleessa kees ni tajaajilta. Yeroo isaan mormitutti garuu waanjoos isaa cabsitee morma kee irraa buufta." **41** Esaawu sababii abbaan isaa Yaaqoobin eebbiseef Yaaqoobitti haaloo qabate. Innis garaa isaati, "Yeroon itti abbaa kootiif boo'an dhi'aateera; anis yeroo sana obboleessa koo Yaaqoobin nan ajjeesa" jedhee yaade. **42** Yommuu wanni Esaawu ilmi ishee hangaftichii jedhe isheetti himametti Ribqaan Yaaqoob ilma ishee quxisuu waamsiftee akkana jetteen; "Kunoo, obboleessi kee Esaawu si ajjeesee garaa isaa qabbaneeffachuu barbaada. **43** Kanaafuu yaa ilma koo na dhaga'i; ka'iitii gara obboleessa koo Laabaa kan Kaaraan keessa jiraatu sanaatti baqadhu. **44** Hamma aariin obboleessa keetii qabbanaa'utti yeroo gabaabaaf isa bira turi. **45** Yommuu aariin obboleessa keetii qabbanaa'ee innis waan ati isa goote sana irraanfatuuti ani dhaamsa sitti ergee achii sin fichisiisa. Ani maalifan guyyaa tokkotti isin lachuu dhaba?" **46** Ribqaanis Yisihaaqiin akkana jette; "Ani sababii dubartoota Heetotaa kanneenii jiraachuu jibbeera. Yoo Yaaqoob dubartoota biyya kanaa jechuunis dubartoota Heetotaa kanneen keessaa niitii fuudhe, jireenyi koo maal anaaf godhaa ree!"

28 Yisihaaqis Yaaqoobin waamee eebbisee akkana jedhee isa ajaje: "Intallan warra Kana'aan keessaa hin fuudhin. **2** Ammuma ka'iitii gara kaaba dhi'a Phaadaan Arraam mana abbaa haadha keetii mana Betuu'el dhaqi. Achii intallan obboleessa haadha keetii intallan Laabaa keessaa tokko fuudhi. **3** Waaqni Waan Hunda Danda'u sun si haa eebbisu; sanyii siif haa kennu; akka ati saba bal'aa taatuufis si haa baay'isu. **4** Ati biyya amma alagummaadhaan keessa jiraattu, biyya Waaqni dhaala godhee Abrahaamiif kenne sana akka dhaaltuuf inni eebba Abrahaamiif kenne sii fi sanyii keetiif haa kennu." **5** Yisihaaqis akkasitti Yaaqoobin erge; Yaaqoobis gara kaaba dhi'a Phaadaan Arraam gara Laabaa ilma Betuu'el namicha Arraam sanaa dhaqe; Laabaan kun immoo obboleessa Ribqaa, haadha Yaaqoobii fi Esaawu. **6** Esaawu akka Yisihaaq Yaaqoobin eebbisee akka inni achii niitii fuudhuuf gara kaaba dhi'a Phaadaan Arraamitti isa ergee fi akka isa eebbisetis "Intallan warra Kana'aan hin fuudhin" jedhee isa ajaje yommuu beeketti; **7** Yaaqoob abbaa fi haadha isaatiif ajajamee gara kaaba dhi'a

Phaadaan Arraam dhaqe. **8** Esaawus intallan warra Kana'aan fuula abbaa isaa Yisihaaq duratti hammam jibbammoo akka ta'an hubate. **9** Kanaafuu Esaaw gara Ishmaa'eel ilma Abrahaam dhaqee Maahalaati intala Ishmaa'eel obboleettii Nabaayoti niitota dur qabu irratti dabalee fuudhe. **10** Yaaqoob Bersheebaa ba'ee Kaaraan dhaqe. **11** Innis iddoo tokko ga'ee aduun dhiinaan achi bule; dhagoota achi turan keessaas tokko fudhatee mataa jala kaa'atee rafuuf ciise. **12** Innis achitti abjuu abjoote; kunoo yaabbannoo lafa dhaabatee fiixeen isaa immoo samii ga'u tokko arge; kunoo ergamoonni Waaqayyoo yaabbannoo sana irra ol ba'aa fi gad bu'aa turan. **13** Kunoo Waaqayyoo yaabbannoo sana gara irraa dhaabatee akkana jedhe; "Ani Waaqayyoo Waaqa abbaa kee Abrahaamii fi Waaqa Yisihaaq; ani lafa ati irra ciiftu kana siif fi sanyii keetiiif nan kenna. **14** Sanyiin kee akkuma biyyoo lafaa ni baay'ata; atis gara dhi'aatti, gara ba'aatti, gara kaabaattii fi kibbaatti ni babal'atta. Uummanni lafa irraa hundinuu karaa keetii fi karaa sanyii keetiiin ni eebbifama. **15** Kunoo ani si wajjinan jira; lafa ati dhaqxu hundattis sin eega; gara biyya kanaattis deebisee sin fida. Ani hamman waanan waadaa siif gale sana siif guututti si hin dhiisu." **16** Yaaqoobis yommuu hirribaa ka'etti, "Dhugumaan Waaqayyoo iddoo kana jira; ani waan kana hin hubanne" jedhe. **17** Innis sodaatee, "Iddoo kun akkam nama sodaachisa! Kun mana Waaqaa ti malee waan biraa miti; kun karra samiiti" jedhe. **18** Yaaqoobis guyyaa itti aanu ganama obboroo ka'ee dhagaa mataa jala kaa'atee ture sana fuudhee akka utubaatti ol dhaabe; fiixee isaa irrattis zayitii dhangalaase. **19** Innis maqaa iddoo sanaa Beet'eel jedhee moggaase; duraan garuu magaalaa sun Luuzi jedhama ture. **20** Ergasiis Yaaqoob akkana jedhee wareege; "Yoo Waaqni na wajjin ta'e, yoo inni karaa ani deemu kana irratti na eege, yoo waan ani nyaadhuu fi waan ani ifadhuu naa kenne, **21** yoo ani nagaan mana abbaa kootti deebi'e, Waaqayyoo Waaqa koo ni ta'a; **22** dhagaan ani utubaa godhee ol dhaabe kunis mana Waaqaa ta'a; waan ati naa kennitu keessaas kudhan keessaa tokko siifin kenna."

29 Yaaqoobis karaa isaa itti fufee gara warra biyya ba'aa dhufe. **2** Innis ilaalee kunoo boolla bishaanii tokko dirree irratti arge; kunoo karri hoolotaa sadii sababii achii bishaan dhuganiif boolla bishaanii sana bira ciciisaa turan. Dhagaan afaan boolla bishaanii sanaa irra ture guddaa ture. **3** Yeroo karri hoolotaa hundi achitti walitti qabamanitti tiksoonni afaan boolla bishaanii irraa dhagaa gangalchani hoolota bishaan obaasu turan. Ergasii immoo dhagaa sana iddoo isaatti deebisanii afaan boolla bishaanii irra kaa'u turan. **4** Yaaqoobis tiksoota sanaan, "Yaa obboloota ko, isin warra eessaati?" jedhee gaafate. Isaanis, "Nu warra Kaaraaniiti" jedhanii deebisan. **5** Innis, "Laabaa ilma Naahoor beektuu?" jedheen. Jarris, "Eeyyee, beekna" jedhanii deebisan. **6** Yaaqoob immoo, "Inni fayyumaa?" jedhee isaan gaafate. Isaanis, "Eeyyee, fayyuma; kunoo intalli isaa Raahel iyyuu hoolota fiddee dhufaa jirti" jedhaniin. **7** Innis, "Kunoo, amma lafti guyyaa dha; yeroo itti hoolonni walitti qabaman miti. Hoolota bishaan obaasaatii dhagaa dheechisaa" jedheen. **8** Isaanis, "Nu hamma karri hoolotaa hundinuu walitti qabamanii dhagaan sun afaan boolla bishaanii irraa gangalfamutti hin dandeenyu; ergasii hoolota bishaan obaafna" jedhanii deebisan. **9** Utuma inni jara wajjin haasa'a jiruu, Raahel waan tiksee turteef hoolota abbaa ishee oftee dhufte. **10** Yaaqoob yommuu Raahel, intala obboleessa haadha isaa intala Laabaatii fi hoolota Laabaa argetti dhaqee dhagaa afaan boolla bishaanii irraa gangalchee hoolota eessuma isaa bishaan obaase. **11** Yaaqoobis Raaheliin dhungate; sagalee ol fudhatee bo'o'e. **12** Inni fira abbaa ishee akka ta'ee fi ilma Ribqaa akka ta'e Raahelitti hime;

isheenis fiigaa dhaqxee abbaa isheetti himte. **13** Laabaan akkuma waa'ee ilma obboleettii isaa waa'ee Yaaqoob dhaga'een isa simachuuf ariifatee ba'e. Innis erga hammatee dhungatee booddee mana isaatti fudhatee gale; Yaaqoobis waan kana hunda Laabaatii hime. **14** Laabaan immoo, "Ati dhugumaan foon kootii fi dhiiga koo ti" jedheen. Yaaqoob erga ji'a tokko guutuu Laabaa wajjin turee booddee, **15** Laabaan akkana isaan jedhe; "Ati sababii fira koo taateef tola naa hojjechuu qabdaa? Mindaan kee akka hammam ta'uu qabu natti himi." **16** Laabaan intallan lama qaba ture; maqaan ishee hangafaa Liyaa ture; maqaan ishee quxisuu immoo Raahel jedhama ture. **17** Iji Liyaa dadhabaa ture; Raahel garuu bareedduu fi simbo qabeettii turte. **18** Yaaqoob Raahelin jaallatee, "Ani waa'ee intala kee ishee quxisuu, Raaheliif jedhee waggaa torba sin tajaajila" jedheen. **19** Laabaan immoo, "Nama biraaf ishee kennuu irra siif kennuu naa wayya; asuma na bira turi" jedhe. **20** Kanaafuu Yaaqoob Raahelin argachuuf jedhee waggaa torba tajaajile. Inni waan ishee jaallateef waggoonni kunneen guyyoota muraasa isatti fakkaatan. **21** Yaaqoobis Laabaadhaan, "Waan yeroon koo xumurameef akka ani ishee bira ga'uuf niitii koo naa kenni" jedhe. **22** Kanaafuu Laabaan namoota iddoo sana jiran hunda walitti qabee cidha qopheesse. **23** Garuu yeroo lafti galgala'etti intala isaa Liyaa fidee Yaaqoobiif kenne; Yaaqoobis ishee bira ga'e. **24** Laabaanis akka isheen hojjetuu ishee taatuuf garbittii isaa Zilfaa, intala isaa Liyaadhaaf kenne. **25** Yommuu lafti bari'etti kunoo Liyaa ta'uun ishee beekame! Yaaqoobis Laabaadhaan, "Wanni ati na goote kun maali? Ani Raaheliif jedhee si hin tajaajillee? Yoo ati maaliif na gowwoomsite ree?" jedhe. **26** Laabaanis akkana jedhee deebise; "Biyya keenya keessatti intala hangafa dura intala quxisuu heerumsisuun duudhaa keenya miti. **27** Torban misirrummaa intala kanaa raawwadhu; ergasii yoo ati waggaa biraa torba naaf hojjetee quxisuu ishees siif kennina." **28** Yaaqoobis akkasuma godhe. Torban sanas Liyaa wajjin dabarse; ergasiis Laabaan intala isaa Raahelin isatti heerumsiise. **29** Laabaan akka isheen hojjetuu ishee taatuuf xomboree isaa Bilihaa, intala isaa Raaheliif kenne. **30** Yaaqoobis Raahel bira ga'e; innis Liyaa caalaatti Raahelin jaallate. Waggoota biraa torbas Laabaaf hojjetee. **31** Waaqayyoo yommuu akka Liyaan hin jaallatamin argetti gadameessa ishee baneef; Raahel garuu dhabduu turte. **32** Liyaan ulfooftee ilma deesse. Isheenis waan, "Waaqayyoo dhiphina koo argeeraatii dhugumaan si'achi dhiirsi koo na jaallata" jetteef maqaa isaa Ruubeen jettee moggaafte. **33** Isheen ammas yommuu ulfooftee ilma deessetti, "Waaqayyoo sababii akka ani hin jaallatamin dhaga'eef ilma kanas naa kenne" jettee maqaa isaa Simi'oon jettee moggaafte. **34** Ammas ulfooftee ilma deesse; isheenis, "Sababii ani ilmaan sadii isaaf da'eef amma dhiirsi koo natti maxxana" jette; kanaafuu mucaan sun Lewwii jedhamee moggaafame. **35** Ammas isheen ulfooftee ilma deesse; isheenis, "Amma Waaqayyoo nan galateeffadha" jette. Kanaafuu maqaa isaa Yihudaa jettee moggaafte. Ergasiis da'uu ni dhiifte.

30 Raahel yommuu akka Yaaqoobiif ijoollee tokko iyyuu hin da'in argitteti obboleettii isheetti hinaafte. Yaaqoobiinis, "Ijoollee naa kenni, yoo kanaa achii nan du'al" jette. **2** Yaaqoobis isheetti aaree, "Anatu iddoo Waaqa isa ijoollee si dhowwate sanaa jira moo?" jedheen. **3** Isheenis, "Xomboreen koo Bilihaan kunoo ti; akka isheen qooda koo ijoollee naaf deessee anis karaa isheettiin ijoollee argadhuuf dhaqii ishee bira ga'i" jette. **4** Isheenis xomboree ishee Bilihaa akka niitii isaa taatuuf kenniteef. Yaaqoobis ishee bira ga'e; **5** Isheenis ulfooftee ilma isaaf deesse. **6** Kana irratti Raahel, "Waaqni naa murteesseera; kadhannaa koos dhaga'ee ilma naa kenneera" jette. Kanaafuu maqaa isaa Daan

jettee moggaafte. 7 Xomboreen Raahel Bilihaan ammas ulfooftee Yaaqoobiif ilma lammaffaa deesse. 8 Raahelis, "Ani obboleettii koo wal'aansoo guddaa qabee mo'adheera" jette. Maqaa isaa Niiftaalem jettee moggaafte. 9 Liyaan akka jjoolllee da'uu dhiifte hubatte; xomboree ishee Zilfaa fuutee akka niitii isaa taatuuf Yaaqoobiif kennite. 10 Xomboreen Liyaa Zilfaanis Yaaqoobiif ilma deesse. 11 Liyaan immoo, "Maal milkiin akkanaal!" jettee maqaa isaa Gaad jettee moggaafte. 12 Xomboreen Liyaa Zilfaan Yaaqoobiif ilma lammaffaa deesse. 13 Ergasiis Liyaan, "Ani akkaman gammade! Dubartoonnis, 'Ebbibantumu' naan jedhu" jette. Kanaafuu maqaa isaa Aasheer jettee moggaafte. 14 Yeroo haamaa qamadiitii Ruubeen gara bakkeetti ba'ee ija hudhaa argatee haadha isaa Liyaadhaaf fide. Raahelis Liyaadhaan, "Maaloo ija hudhaa ilma keetii irraa waa naa kenni" jette. 15 Liyaan immoo, "Dhirsaa koo narraa fudhachuun kee sitti xinnaatee? Hudhaa ilma koo si fudhattaa?" jetteen. Raahelis, "Qooda hudhaa ilma keetii inni edana si wajjin haa bulu" jetteen. 16 Gaafa sana galgala yeroo Yaaqoob lafa qotiisaatii galetti Liyaan isa simachuuf gad baatee, "Waan ani hudhaa ilma kootiin si kireeffadheef ati har'a na wajjin bulu qabda" jetteen. Yaaqoobis halkan sana ishee wajjin bulu. 17 Waaqnis Liyaa dhaga'e; isheenis ulfooftee Yaaqoobiif ilma shanaaffaa deesse. 18 Liyaanis, "Waan ani xomboree koo dhirsaa kootiif kenneef Waaqni gatii koo naa baaseera" jette. Kanaafuu Yisaakor jettee isa moggaafte. 19 Liyaan ammas ulfooftee Yaaqoobiif ilma ja'afaa deesse. 20 Liyaanis, "Waaqni kennaa gaarii naaf kenneera; sababii ani ilmaan ja'a isaaf da'eef dhirsii koo si'achi ulfina naa kenna" jette. Kanaafuu maqaa isaa Zebuuloon jettee moggaafte. 21 Ergasiis intala tokko deesse Diinaa jettee moggaafte. 22 Waaqnis Raahelin yaadate; kadhannaa ishees dhaga'ee gadameessa ishee baneef. 23 Isheenis ulfooftee ilma deesse, "Waaqni qaani koo narraa fuudheera" jette. 24 Isheenis maqaa isaa Yoosef jettee moggaafte, "Waaqayyo ilma biraa naaf haa dabaluu" jette. 25 Erga Raahel Yoosefin deesse booddee Yaaqoob Laabaadhaan akkana jedhe; "Akka ani biyya dhalootaa kootti deebi'uuf, gad na dhiisi. 26 Ani nan deemaatii niitota koo fi ijoollee koo warra ani isaaniif jedhee siif tajaajile naa kenni. Akka ani hojii baay'ee siif hojjedhe ati iyyuu beekta." 27 Laabaan garuu akkana jedheen; "Maaloo yoo ani fuula kee duratti fudhatama argadhee jiraadhe asuma turi; ani akka Waaqayyo sababii keetiin na eebbise mul'ataan beekeraatii." 28 Itti fufees, "Mee mindaa ani siif kaffaluu qabu natti himi; ani siifiin kaffalaatii" jedhe. 29 Yaaqoobis akkana jedheen; "Akka ani hammam siif hojjedhe, horiin kees hammam akka harka kootti baay'ate atuun ni beekta. 30 Wannii xinnaan ati utuu ani hin dhufin dura qabdu sun amma akka malee siif baay'ateera; lafa ani ture kamattii iyyuu Waaqayyo si eebbiseera. Garuu yeroon ani itti maatii kootiif yaadu yoomi ree?" 31 Innis, "Wannii ani siif kennu maali ree?" jedhee gaafate. Yaaqoob immoo akkana jedhee deebise; "Homaa naaf hin kennin; garuu yoo ati waan kana naaf goote ani ittuma fufee bushaayee kee nan tiksaa; nan eegas; 32 ani har'a bushaayee kee hunda keessa ba'ee hoolota cocorree fi buburree hunda, hoolaa magaalaa fi re'oota cocorree yookaan buburree hunda addaan nan baasa; isaan kunneen mindaa koo ta'u. 33 Yeroo ati mindaa naa kennite sana to'achuu dhuffutti, amanamummaan koo dhugaa naa ba'a. Hoolotaa fi re'oota koo keessatti re'een cocorree yookaan buburree hin ta'in kam iyyuu, hoolaa keessaa immoo kan gurraacha hin ta'in kam iyyuu yoo argame akka waan hatameetti haa ilaalamu." 34 Laabaanis, "Tole, akkuma ati jette haa ta'u" jedhe. 35 Guyyuma sana Laabaan korbeeyyii re'ee halluu qaxxaamuroo qabaniif fi buburree hunda, goromii re'ee

cocorree fi buburree kanneen adaadii qaban hunda, akkasumas hoolota gurraacha hunda fuudhee ilmaan isaatti kenne. 36 Innis ofii isaatii fi Yaaqoob gidduutti lafa adeemsa guyyaa sadii hambise; Yaaqoob immoo bushaayee Laabaa kanneen hafan tiksuu itti fufe. 37 Yaaqoobis damee alaltuu, kan loozitiifi fi hadheessa jiidhaa isaa darbee marbee naannesse qooda isaa irraa quncisuudhaan dhagna mukichaa isaa keessaa adii sana mul'ise. 38 Yaaqoobis yeroo bushaayeen sun bishaan dhuguuf dhufanitti damee qolli irraa quncifame sana fuula isaanii dura bidiruu bishaan itti ubaasan keessa kaa'ee. Bushaayeen yeroo sun bishaan dhuguuf dhufanitti gojoma'ani 39 ulee sana duratti wal hobobsu turan; isaanis ilmoolee halluu qaxxaamuroo qaban, cocorree fi buburree dhalan. 40 Yaaqoobis ilmoolee bushaayee kophaatti baase; bushaayee Laabaa kanneen hafan garuu warra halluu qaxxaamuroo qabaniif fi gurraacha dura dhaabe. Akkasitti hoolota isaa addaan baase malee bushaayee Laabaatti hin makne. 41 Yeroo dhaltuwwan jajjaboon gojoma'an kam iyyuu, Yaaqoob akka isaan ulee sana biratti wal hobobsaaniif jedhee ulee sana fuula isaanii dura bidiruu keessa kaa'aa ture; 42 dhaltuwwan dadhaboo dura garuu ulee sana hin keenye. Kanaafuu warri dadhaboon kan Laabaa, warri jajjaboon immoo kan Yaaqoob ta'an. 43 Namichi kun haala kanaan akka malee soorome; innis bushaayee baay'ee, garboota dubartootaatiifi dhiirotaa, gaalawwanii fi harroota qaba ture.

31 Yaaqoobis akka ilmaan Laabaa, "Yaaqoob waan abbaan keenya qabu hunda fudhateera; qabeenya kana hundas waanuma kan abbaa keenyaa ture irraa argate" jedhan dhaga'e. 2 Yaaqoobis fuula Laabaa ilaale; kunoo fuulli isaa akka duraatti isatti hin tolle. 3 Waaqayyos Yaaqoobiin, "Biyya abbaa keetii fi fira keetii deebi'i; anis si wajjin nan ta'a" jedhe. 4 Kanaafuu Yaaqoob akka isaan bakkeetti lafa bushaayeen isaa jiraniitti gad ba'aniif gara Raahelii fi Liyaatti ergaa erge. 5 Innis akkana isaaniif jedhe; "Ani akka abbaan keessan akka kanaan duraa sana fuula natti hin tolle hubadheera; garuu Waaqni abbaa kootiin na wajjin jira. 6 Akka ani humna koo guutuudhaan abbaa keessaniif hojjedhe isinuu beektu; 7 ta'us abbaan keessan mindaa koo yeroo kudhan geeddaruudhaan na gowwoomse. Waaqni garuu akka inni na miidhu hin eeyyamneef. 8 Yeroo inni, 'Bushaayeen cocorree mindaa kee ta'u' jedhetti, bushaayeen hundi ilmaan cocorree dhalan; yeroo inni, 'warri halluu qaxxaamuroo qaban mindaa kee ta'u' jedhetti immoo bushaayeen hundi ilmaan qaxxaamuroo qaban dhalan. 9 Waaqni karaa kanaan horii abbaa keessanii fuudhee naa kenne. 10 "Anis gaaf tokko waqtii gaana bushaayeetti abjuu keessa ol ilaalee kunoo korbeeyyiin re'ootatti hobobsan akka halluu qaxxaamuroo qaban, cocorree fi buburree ta'an nan arge. 11 Ergamaan Waaqayyos abjuu keessa, 'Yaaqoob' naan jedhe. Ani, 'Kunoo asan jira' jedheen deebise. 12 Inni immoo akkana naan jedhe; 'Akka korbeeyyiin re'ootaa kanneen bushaayeetti hobobsan hundinuu halluu qaxxaamuroo qaban, cocorree fi buburree ta'an ol jedhii ilaali. Ani waan Laabaan sitti hojjete hunda argeeraatii. 13 Ani Waaqa Beet'eel lafa ati itti utubaa dibdee wareega naaf wareegde sanaa ti. Amma ka'iitii biyya kana keessaa ba'iitii gara biyya fira keetiitti deebi'i." 14 Kana irratti Raahelii fi Liyaan akkana jedhanii deebisan; "Qoodni yookaan dhaalli mana abbaa keenyaatti nuu hafe jiraa? 15 Inni akkuma ormaatti nu ilaala mitii? Inni nu gurgurateeraatii maallaqa sababii keenyaaf kenname nyaatee fixeera. 16 Qabeenyi Waaqni abbaa keenya irraa fuudhe hundi kan keenyaa fi kan ijoollee keenyaa ti. Erga waan Waaqni sitti hime hunda godhi." 17 Yaaqoobis ijoollee isaatii fi niitota isaa gaalawwan irra kaa'ate; 18 horii fi qabeenya kaaba dhi'a Phaadaan

Arraamiitti horatte hunda of dura oofee gara biyya Kana'aan abbaa isaa Yisihaaq bira dhaquuf ka'ee. **19** Laabaan hoolota isaa irraa rifeensa murmuruu dhaq; Raahel immoo waaqota abbaa ishee hatte. **20** Yaaqoobis akka isa dhiisee baqachuu yaade isa dhoksuudhaan Laabaan namicha Arraam sana gowwoomse. **21** Innis waan qabu hunda fudhatee baqate; laga Efraaxiis ce'ee biyya gaara Gili'aaditti qajeele. **22** Akka Yaaqoob baqate guyyaa sadaffaatti Laabaatti himame. **23** Laabaanis firoota isaa fudhatee guyyaa torba Yaaqoob duukaa bu'ee biyya gaara Gili'aaditti isa qaqqabe. **24** Waaqnis halkan abjuudhaan gara Laabaan namicha biyya Arraam sanaa dhufee, "Ati waan gaariis ta'u hamaa tokko iyyuu Yaaqoobitti akka hin dubbanne of eeggadhu" isaan jedhe. **25** Yaaqoob yeroo Laabaan isa qaqqabetti, biyya gaara Gili'aad keessa dunkaana isaa dhaabbatee ture; Laabaa fi firootni isaas achi qubatan. **26** Laabaanis Yaaqoobiin akkana jedhe; "Ati na gowwoomsitee intallan koo akka booji'amtoota waraanaatti fudhattee deemuun kee maal goochuu kee ti? **27** Ati maaliif dhoksaan baqatte? Maaliifis na gowwoomsite? Akka ani gammachuu fi faarfannaadhaan, dibbee fi baganaadhaan si geggeessuuf maaliif natti himuu didde? **28** Ati akka ani ijoollee ijoollee kootiitii fi intallan koo dhungadhee nagaatti jedhu naaf hin eeyyamne. Ati hojii gowwummaa hojette. **29** Ani isin miidhuuf humna qaba; garuu eda Waaqni abbaa keessanii, 'Ati waan gaariis ta'u hamaa tokko illee Yaaqoobitti akka hin dubbanne of eeggadhu' naan jedhe. **30** Ati sababii mana abbaa keetiitti deebi'uu akka malee hawwiteef deemteerta; garuu maaliif waaqota koo hatte?" **31** Yaaqoobis akkana jedhee Laabaaf deebii kenne; "Ati intallan kee humnaan narraa fudhatta jedhee waanan sodaadheef nan deeme. **32** Namni ati waaqota kee isa biratti argattu jiraachuu hin qabu. Akka wannii kan kee ta'e na bira jiruu fi akka hin jirre atuul fuula firoota keenyaa duratti sakatta'i; yoo jiraate immoo fudhadhu." Yaaqoob Raahel waaqota sana hattuu ishee Yaaqoob hin beeku ture. **33** Laabaanis dunkaana Yaaqoob, dunkaana Liyaatii fi dunkaana xomboreewwan lamaanii seenee homaa dhabe. Erga dunkaana Liyaatii ba'ee booddees dunkaana Raahel seene. **34** Raahel immoo waaqota mana keessaa hatte sana kooraa gaalawwan ishee jala keessee irra taa'aa turte. Laabaanis waan dunkaanicha keessa jiru hunda keessa barbaade; garuu homaa hin arganne. **35** Raahelis abbaa isheetiin, "Yaa gooftaa ko, sababii ani ka'ee fuula kee dura dhaabachuu dadhabeeff hin aarin; ani xuriin of irraa qabaa" jette. Innis ni sakatta'e malee waaqota sana hin arganne. **36** Yaaqoobis Laabaatti aaree isatti dheekkame. Innis akkana jedhee gaafate; "Yakki koo maali? Wannii ati akkana na adamsituuf ani cubbuu maaliif hojjedheeti? **37** Ati mi'a koo hunda sakattaateerta; egaa mi'a mana keetii keessaa maal argatte? Yoo jiraate firoota keetii fi firoota koo duratti dhi'eessiiitii isaan nu lamaan gidduutti murtii haa kennan. **38** "Ani waggoota digdaman kana si wajjin jiraadheera. Hoolonni fi re'oonni kee tokko iyyuu hin gatanne; ani bushaayee kee keessaas korbeeyyii hin nyaanne. **39** Ani horii bineensi cabse gara keetii hin fidne; horii bades anatu kaffalaa ture. Waan guyyaas ta'u halkan hatame hundaaf ati na kaffalchiiffatta turte. **40** Haalli ani keessa jiraadhe kana ture; guyyaa ho'a, halkan immoo dhaamochatu na waxala ture; hirribnis ija koo irraa bade. **41** Akkasiin ani waggoota digdamman kana mana kee ture. Ani waggaa kudha afur intallan kee lamaanif jedhee, waggaa ja'a immoo bushaayee keetiif jedhee siif hojjedheera; ati immoo yeroo kudhan mindaa koo geeddarte. **42** Waaqni abbaa ko, Waaqni Abrahaam, Sodaan Yisihaaq utuu na wajjin jiraachuu baate ati silaa harka duwwaa na baasta turte. Waaqni

garuu rakkina koo fi dadhabii koo argee eda sitti dheekkame." **43** Laabaan akkana jedhee Yaaqoobiif deebise; "Dubartoonni kunneen intallan koo ti; ijoolleen kunneenis ijoolluma koo ti; bushaayeen kunneenis bushaayee koo ti. Wannii ati argitu hundi kanuma koo ti. Yoois ani waa'ee intallan koo kanneeniitii fi waa'ee ijoollee isaan da'anii har'a maal goochuu danda'a? **44** Kottu mee anii fi ati amma walii kakannaa; kakuun kunis anaa fi si gidduutti ragaa haa ta'u." **45** Yaaqoobis dhagaa tokko fuudhee akka utubaatti dhaabe. **46** Innis firoota isaatiin, "Dhagaa walitti qabaa" jedhe. Isaanis dhagaa walitti qabani tuulan; jarris tuullaa sana biratti nyaata nyaatan. **47** Laabaan tuullaa sanaa "Yigaarsahaadutaa" jedhee moggaase; Yaaqoob immoo "Gili'aad" jedheen. **48** Laabaanis, "Tuullaan kun anaa fi si gidduutti ragaa dha" jedhe. Gaala'aad jedhamuun isaa kanumaaf. **49** Akkasumas Miisphaa jedhame; Laabaan akkana jedhee tureetii; "Yeroo nu gargar baanutti Waaqayyoo sii fi ana gidduutti eegduu haa ta'u. **50** Yoo ati intallan koo rakkifte yookaan yoo ati intallan koo irratti niitota biraa fuute, yoo namni tokko iyyuu nu bira hin jirre kunoo Waaqni anaa fi si'i gidduutti ragaa dha." **51** Laabaan ammas Yaaqoobiin akkana jedhe; "Tuullaa kanaa fi utubaa ani sii fi ana gidduu dhaabe kana ilaali. **52** Akka ani si miidhuuf jedhee tuullaa kana darbee gara keetii hin ceene, akka atis na miidhuuf jettee tuullaa kanaa fi utubaa kana dabartee gara kootti hin ceene tuullaan kun ragaa dha; utubaa kunis ragaa dha. **53** Waaqni Abrahaam, Waaqni Naahoor, Waaqni abbootii isaanii nu gidduutti murtii haa kennu." Yaaqoobis akkasitti maqaa Sodaa abbaa isaa Yisihaaqiin kakate. **54** Innis biyya gaaraa sanatti aarsaa dhi'eessee firoota isaa nyaatatti waame. Isaanis erga nyaatanii booddee achuma bulan. **55** Laabaanis guyyaa itti aanu ganama bariidhaan ka'ee ijoollee ijoollee isaatii fi intallan isaa dhungatee isaan eebbise. Ergasiis achii ka'ee gara iddoo isaatti deebi'e.

32 Yaaqoobis karaa isaa itti fufe; ergamooinni Waaqayyoo isatti dhufan. **2** Innis yommuu isaan argetti, "Kun buufata Waaqaa ti" jedhe; iddoo sanas Mahanayyiin jedhee moggaase. **3** Yaaqoobis gara obboleessa isaa Esaawu kan biyya Edoom lafa See'iir jedhamu keessa jiraatuutti ergamoota of dura erge. **4** Innis akkana jedhee isaan ajaje: "Isin gooftaa koo Esaawuun akkana jedhaa: 'Garbichi kee Yaaqoob akkana jedha; ani Laabaa bira jiraadhee hamma ammaatiis isuma biran ture. **5** Ani loonii fi harroota, hoolotaa fi re'oota, hojjetoota dhiiraatii fi dubartootas qaba. Ammas ani fuula kee duratti surraa akkan argadhuuf ergaa kana gooftaa kootti nan erga.'" **6** Ergamooinni sunis gara Yaaqoobitti deebi'anii, "Nu obboleessa kee Esaawu bira dhaqneerraa; innis si simachuuf dhufaa jira; namoonni dhibba afur isa wajjin jiru" jedhaniin. **7** Yaaqoobis akka malee sodaatee dhiphate; namoota isa wajjin turanis garee lamatti qoode; bushaayee, loowwanii fi gaalawwan illee akkasuma garee lamatti qoode. **8** Innis, "Yoo Esaawu dhufee garee tokko dha'e, gareen kaan jalaa ba'a" jedhee yaade. **9** Yaaqoob akkana jedhee kadhate; "Yaa Waaqa abbaa koo Abrahaam, Waaqa abbaa koo Yisihaaq, yaa Waaqayyoo, isa 'Ati gara biyya keetii fi gara firoota keetiitti deebi', ani waan gaarii siifin godhaa' naan jette nu, **10** ani gaarummaa fi amanamummaa ati ana garbicha kee argisiifte kana hundaaf hin malu. Ani yeroo Yordaanos kana ce'etti ulee koo qofa qaban ture; amma garuu garee lama ta'een jira. **11** Ani akka ati harka obboleessa koo Esaawu jalaa na baastu sin kadhadha. Ani, 'Inni dhufee na ajjeesa; haadhootas ijoollee isaanii wajjin ni ajjeesa' jedhee sodaadheeraatii. **12** Ati garuu, 'Ani dhugumaan waan gaarii siifin godha; sanyii kees akka cirracha galaanaa kan lakkaa'amu hin dandeenye sanaa nan godha'

jetteerta.” **13** Inni halkan sana achuma bule; waan of biraa qabu keessaas kennaa obboleessa isaa Esaawuuf kennu filate; **14** isaanis re’oota dhaltuu dhibba lama, korbeeyyii re’ee digdama, hoolota dhaltuu dhibba lama, korbeeyyii hoolaa digdama, **15** gaalawwan dhalaa soddoma ilmaan isaanii wajjin, saawwan afurtaa, jiboota loonii kudhan, harroota dhaltuu digdama, wadala harrootaa kudhan turan. **16** Innis karra karraan addaan baasee tajaajiltoota isaatti kennee, “Na dura darbaa deemaa; karrawwan horii gidduuttis lafa hambisaa” jedhee tajaajiltoota isaa ajaje. **17** Namicha fuula duraan jiru sanaanis akkana jedhe: “Yoo Esaaw obboleessi koo sitti dhufe, ‘Ati kan eenyuu ti? Eessa dhaqxa? Horiin fuula kee dura jiru kun kan eenyuu ti?’ jedhee si gaafate, **18** ati, ‘Kan garbicha kee Yaaqoob. Isaanis kennaa gooftaa koo Esaawuuf ergamanii dha; kunoo, Yaaqoobis nu duubaan dhufaa jira’ jechuu qabda.” **19** Namicha lammaffaa, sadaffaa fi warra karrawwan sana faana deeman hundas akkana jedhee ajaje; “Isiinuu Yoo Esaawun argitan waanuma kana isaatti himaa. **20** Akkasumas, ‘Kunoo garbichi kee Yaaqoob nu duubaan dhufaa jira’ jedhaa.” Inni, “Ani kennaa of dura ergeef kanaan isa nan araarfadha; ergasiis immoo ani yommuun isa argutti tarrii inni na simata ta’a” jedhee yaadee tureetii. **21** Kennaan Yaaqoobiis isa dura darbe; Yaaqoob garuu halkan sana qubata sana keessa bule. **22** Halkanuma sana Yaaqoob ka’ee niitota isaa lamaan, xomboreewwan isaa lamaanii fi ilmaan isaa kudha tokko fudhatee malkaa Yaaboq ce’e. **23** Innis erga laga isaan ceesisee booddee qabeenya isaa hunda erge. **24** Yaaqoob immoo kophaa isaa hafe; namichi tokkos hamma lafti bariitutti wal’aansoo isa qabe. **25** Namichis yommuu akka Yaaqoobin mo’achuu hin dandeenye argetti, buusaa luqqeettuu Yaaqoob tuqe; yeroo inni namicha wajjin wal’aansoo qabettis luqqeettuu Yaaqoob ni adoode. **26** Namichis, “Waan bari’uu ga’eeff gad na dhiisi” jedhe. Yaaqoob garuu, “Yoo ati na eebbifte malee ani gad si hin dhiisu” jedhee deebise. **27** Namichis, “Maqaan kee eenyu” jedhee isa gaafate. Inni immoo, “Yaaqoob” jedhee deebise. **28** Namichis, “Ati sababii Waaqaa fi namoota wajjin wal’aansoo qabde mo’atteef si’achi Israa’el jedhamta malee Yaaqoob hin jedhamtu” jedhe. **29** Yaaqoobis, “Maaloo maqaa kee natti himi” jedheen. Inni garuu, “Ati maaliif maqaa koo gaafatta?” jedheen. Ergasiis inni achumatti isa eebbise. **30** Yaaqoobis, “Ani ifaan ifatti Waaqa argeeraatii; lubbuun koo garuu oolfamteerti” jedhee iddoo sana Phenii’eel jedhee moggaase. **31** Akkuma inni Phenii’eelin darbeen aduun isatti baate; innis sababii luqqeettuu isaatiif okkolaa ture. **32** Kanaafuu Israa’eloonni hamma har’aatti ribuu tafaa hin nyaatan; inni buusaa luqqeettuu Yaaqoob kan tafaan wal qabatu tuqee tureetii.

33 Yaaqoobis ol jedhee ilaalee kunoo Esaawu namoota dhibba afur wajjin utuu dhufaa jiruu arge; innis Liyaatti, Raahelii fi xomboreewwan lamaanii ijoollee gargari hire. **2** Xomboreewwanii fi ijoollee isaanii dura aanse; Liyaa fi ijoollee ishee itti aansee, Raahelii fi Yoosifin immoo dugda duuba buuse. **3** Ofii isaatii immoo isaan dura darbee hamma obboleessa isaa bira ga’uttii yeroo torba lafatti gad jedhee harka fuudhe. **4** Esaawu garuu Yaaqoobin simachuuf itti fiigee isa hammate; morma isaattis marmee isa dhungate. Isaan lachanuu walitti boo’an. **5** Esaawus ol jedhee ilaalee dubartootaa fi ijoollee argee, “Warri si wajjin jiran kunneen eenyu?” jedhee gaafate. Yaaqoobis deebise, “Isaan ijoollee Waaqni arjumaadhaan ana garbicha keetiif kennee dha” jedhe. **6** Xomboreewwanii fi ijoolleen isaanii dhi’aatanii gad jedhanii harka fuudhan. **7** Itti aansaniis Liyaa fi ijoolleen ishee dhufanii gad jedhanii harka fuudhan. Dhuma irratti immoo Yoosifii fi Raahel dhufanii gad jedhanii harka

fuudhan. **8** Esaawu, “Bushaayee fi loon ani argu kun hundi maali?” jedhee gaafate. Yaaqoobis, “Ani fuula kee fuula gooftaa koo duratti fudhatama argachuuf jedhee ti” jedhe. **9** Esaawu immoo, “Yaa obboleessa koo ani waan na ga’u qaba. Ati waan qabdu ofuma keetii hambifadhu” jedheen. **10** Yaaqoobis akkana jedhe; “Maaloo akkas mitil Yoo ani fuula kee duratti fudhatama argadhee jiraadhe, kennaa kana na harkaa fudhadhu. Egaa amma ati fuula tolaadhaan na simatteerta; fuula kee arguun anaaf akkuma fuula Waaqaa arguutii. **11** Sababii Waaqni natti arjoomee ani waan na barbaachisu hunda qabuuf maaloo kennaa ani siif fide kana fudhadhu.” Esaawus waan Yaaqoob cimsee isa kadhateef kennaa sana ni fudhate. **12** Esaawus, “Kottu karaa keenya itti fufnee haa deemnu; ani si dura nan bu’aa” jedhe. **13** Yaaqoob garuu akkana isaan jedhe; “Akka ijoolleen dadhaboo ta’anii fi akka anis hoolotaa fi saawwan hoosisaniif kunuunsa gochuu qabu ati gooftaan koo ni beekta. Horiin kunneen yoo guyyuma tokkoon jarjarsuudhaan oofaman hundi isaanii ni dhumu. **14** Gooftaan koo garbicha isaa dura darbee haa deemnu; ani immoo hamman See’iiritti gooftaa koo qaqqabutti akkuma humna bushaayee fuula koo dura jirutii fi akkuma humna ijoolleetti suuta jedhee nan deema.” **15** Esaawus, “Yoo namoota koo keessaa muraasa si biratti nan dhiisa” jedhe. Yaaqoob immoo, “Kun maaliif barbaachisaa? Fuula gooftaa koo duratti fudhatama argachuun qofti na ga’aa” jedhe. **16** Esaawus guyyuma sana karaa isaa irra See’iiritti deebi’e. **17** Yaaqoob garuu Sukooti dhaqee achitti ofii isaatiif maa ijaarrate; horii isaatiif immoo daasii ijaare. Kanaafuu iddoon sun Suukooti jedhame. **18** Yaaqoob erga kaaba dhi’a Phaadaan Arraamiitii deebi’ee booddee nagaan magaalaa Sheekem ishee biyya Kana’aan keessaa sana ga’ee fuula magaalattii dura qubate. **19** Innis lafa dunkaana isaa irra dhaabate sana ilmaan Hamoor irraa meetii dhibban bitate; Hamoor immoo abbaa Sheekem. **20** Yaaqoobis achitti iddoo aarsaa ijaaree El Elohee Israa’el jedhee moggaase.

34 Diinaan intalli Liyaa Yaaqoobiif deesse sun dubartoota biyyattii ilaaluuhaaf gad baate. **2** Sheekem ilmi Hamoor namicha gosa Hiiwii kan bulchaa biyya sanaa ture ishee arge; innis qabee humnaan ishee gudeede. **3** Qalbiin isaas Diinaa intala Yaaqoobiin fudhatame; innis ishee jaallate afaan tolaa itti dubbate. **4** Sheekemis abbaa isaa Hamooriin, “Intala kana na fuusisi” jedhe. **5** Yaaqoob yommuu intalli isaa Diinaan akka gudeedamte dhaga’etti, ilmaan isaa dirree irra horii tiksu turan; kanaafuu Yaaqoob hamma isaan galanitti ni cal’ise. **6** Hamoor abbaan Sheekemis Yaaqoob wajjin dubbachuu dhaqee. **7** Ilmaan Yaaqoobis akkuma waan uumame sana dhaga’aniin irreedhaa dhufan. Isaanis sababii Sheekem intala Yaaqoob wajjin ciisuudhaan Israa’el keessatti waan jibbisiisaa hojjeteeff ni gaddan; akka malees aaran. **8** Hamoor garuu akkana isaanin jedhe; “Qalbiin ilma koo Sheekem intala keessan irra bu’eera. Maaloo isaatii ishee heerumsisaa. **9** Fuudhaa fi heerumaan walitti firoomatti; intallan keessan nuu kennaa; intallan keenyas fuudhaa. **10** Nu wajjin jiraadhaa; biyyattiin fuula keessan dura jirti; keessa jiraadhaatii itti daldalaa; qabeenyas itti horadhaa.” **11** Sheekemis abbaa Diinaatii fi obboloota isheetiin akkana jedhe; “Ani fuula keessan duratti fudhatama argannaan waanuma isin naan jettan isiniif nan kenna. **12** Isinis gabbara misirrittiitii fi kennaa ani fiduu qabu hamma feetan natti muraa; anis waan isin naan jettan nan baasa. Intalattii qofa natti heerumsisaa.” **13** Ilmaan Yaaqoob immoo waan Sheekem obboleettii isaanii Diinaa gudeedeef yeroo Shekemii fi abbaa isaa Hamooriif deebii kennanitti haxxummaadhaan dubbatan. **14** Isaanis akkana isaanin jedhan; “Nu waan akkanaa gochuu hin dandeenyu;

nu nama dhagna hin qabatiniif intala keenya kennuu hin dandeenyu. Kun nuuf salphina. **15** Nu waan tokko qofaan tole isiniin jenna; kunis yoo isin dhiira keessan hunda dhagna qabdani akkuma keenya taatanii dha. **16** Ergasii nu intallan keenya isinii kennina; intallan keessan immoo ni fuuna. Giddu keessan ni jiraanna; isin wajjinis saba tokko ni taana. **17** Garuu yoo isin dhagna qabachuu diddan nu obboleettii keenya fudhannee deemna.” **18** Dubbiin isaanii Hamoorii fi Sheekem ilma Hamoor ni gammachiise. **19** Sheekem namoota mana abbaa isaa jiraatan hunda caalaa kabajamaa ture; inni sababii intala Yaaqoobitti gammadeef waan kana lafa irra hin harkifne; **20** Hamoorii fi ilma isaa Sheekem gara karra magaalaa isaanii dhufanii namoota magaalaa isaaniitiin akkana jedhan; **21** “Jarri kun nuuf warra nagaa ti; kanaafuu biyyattii keessa jiraatanii itti haa hin daldalan. Biyyattiin isaaniif lafa bal’aa qabdi; nu intallan isaanii haa fuunu; isaanis intallan keenya haa fuudhan. **22** Garuu namoonni kunneen akka saba tokkootti nu wajjin jiraachuuf tole kan jedhan yoo dhiironni keenya akkuma isaanii dhagna qabatan qofa. **23** Loon isaanii, qabeenyi isaaniitii fi horiin isaanii kaan hundinuu kanuma keenya hin ta’anii? Kanaafuu kottaa tole isaanii jenna; isaanis nu wajjin ni jiraatu.” **24** Namoonni karra magaalaa sanaatiin gad ba’an hundinuu Hamoorii fi ilma isaa Sheekemiin walii galan; dhiironni karra magaalaa sanaatiin gad ba’an hundinuu dhagna qabatan. **25** Guyyaa sadii booddee utuma isaan dhukkubsachaa jiranuu, ilmaan Yaaqoobii keessaa namni lama Simi’oonii fi Lewwii, obboloonni Diinaa, goraadee isaanii fudhatanii magaalaa homaa quba hin qabne sana dha’anii dhiira hunda ajjeesan. **26** Isaanis goraadeedhaan Hamoorii fi ilma isaa Sheekemin ajjeesanii Diinaa immoo mana Sheekemiitii fudhatanii qajeelan. **27** Ilmaan Yaaqoobis reeffawwan irra darbanii magaalaa obboleettiin isaanii itti gudeedamte sana saaman. **28** Isaanis bushaayee isaanii, loon isaanii, harroota isaaniitii fi waan isaan magaalaa keessaa fi alaa qaban hunda fudhatan. **29** Qabeenya isaanii hunda, dubartootaa fi ijoollee isaanii hunda fudhatanii deeman; waan mana keessa jiru hundas ni booji’an. **30** Yaaqoobis Simi’oonii fi Lewwiidhaan akkana jedhe; “Isin akka ani Kana’anootaa fi Feerzota biyya kana jiraatanitii xireeffatamu gochuudhaan rakkoo natti fiddan. Nu baay’inaan xinnoo dha; yoo isaan humna walitti dabalatanii na lolan anii fi warri mana koo hundinuu ni dhumna.” **31** Isaan garuu, “Yoo inni akkuma sagaagaltuu tokkootti obboleettii keenyatti haa taphatuu ree?” jedhani deebisan.

35 Waaqni Yaaqoobiin, “Ka’iitii Beet’elitti ol ba’ii achi jiraadhu; achittis Waaqa yeroo ati obboleessa kee Esaawun baqatetti sitti mul’ate sanaaf iddoo aarsaa tolchi” jedhe. **2** Yaaqoob warra mana isaa jiranii fi warra isa wajjin turan hundaan akkana jedhe; “Waaqota ormaa kanneen isin of biraa qabdan irraa fagaadhaa; of qulqulleessa; uffata keessanis geeddaradhaa. **3** Kottaa kaanee Beet’elitti ol baanaa; anis achitti Waaqa gaafa rakkina kootii deebii naa kenne isa iddoo ani dhaqe hundumatti na wajjin ture sanaaf iddoo aarsaa nan tolcha.” **4** Isaanis waaqota ormaa kanneen isaan of biraa qaban hundaa fi lootii gurra isaanii Yaaqoobitti kennan; Yaaqoobis fuudhee qilxuu Sheekemii jalatti awwaale. **5** Isaanis ka’anii qajeelan; akka namni tokko iyyuu isaan duukaa hin buuneef naasisuun Waaqaa magaalaaawwan naannoo isaanii jiran irra bu’e. **6** Yaaqoobii fi namoonni isa wajjin turan hundi gara Luuzi kan Beet’eel jedhamtuu ishee biyya Kana’an keessatti argamtu sanaa dhufan. **7** Innis achitti iddoo aarsaa tolchee sababii yeroo inni obboleessa isaa jalaa baqachaa turetti Waaqni achitti isatti of mul’iseef iddoo sana El Beet’eel jedhee waame. **8** Debooraan guddiftuun Ribqaa

duutee Beet’elii gaditti qilxuu jalatti awwaalante. Maqaan isaas Aloonbaakut jedhame. **9** Erga Yaaqoob kaaba dhi’a Phaadaan Arraamiitii deebi’ee booddee Waaqni ammas isatti mul’atee isa eebbise. **10** Waaqni, “Maqaan kee Yaaqoob; si’achi garuu ati Yaaqoob hin jedhamtu; maqaan kee Israa’el jedhama” jedheen. Maqaan isaas Israa’el jedhame. **11** Waaqni akkana isaan jedhe; “Ani Waaqa Waan Hunda Danda’u dha; hori; baay’adhus. Sabnii fi waldaan sabootaa sirraa argamu; mootonni mudhii kee keessaa ba’u. **12** Ani biyya Abrahaamii fi Yisihaaqiif kenne siifis nan kenna; ani biyya kana sanyii kee warra si booddeetiifis nan kenna.” **13** Waaqnis iddoo itti isa wajjin haasa’aa ture sanatti isa dhiisee ol ba’e. **14** Yaaqoob iddoo itti Waaqni isa wajjin dubbate sana utubaa dhagaa tokko dhaabee kennaa dhugaatii irratti dhangalaase; zayitiis irratti dhangalaase. **15** Yaaqoobis iddoo itti Waaqni isa wajjin dubbate sana Beet’eel jedhee moggaase. **16** Isaanis Beet’elii ka’anii adeemsa isaanii itti fufan. Akkuma isaan Efraataatti dhi’aataniinis Raahel ciniinsuun qabamtee akka malee muddamte. **17** Utuu isheen da’uuf ciniinsuu jabaa keessa jirtuus deessiftuun, “Ati waan ilma biraa deessuuf hin sodaatin” jetteen. **18** Raahel garuu waan du’uu geesseeff utuma lubbuun ishee ba’aa jirtuu Ben-Oonii jettee ilma ishee moggaafte. Abbaan isaa garuu Beniyaam jedhee isa moggaase. **19** Akkasiin Raahel duutee karaa Efraataatti geessu irratti awwaalante; Efraataan kun immoo Beet’el. **20** Yaaqoobis awwaala ishee irra soodduu dhaabe; soodduun sunis hamma har’aattuu awwaala Raahel argisiisa. **21** Israa’el ammas achii ka’ee Migdaal Ederiin gamatti duunkana isaa dhaabbate. **22** Utuu Israa’el biyya sana jiraatuu Ruubeen ol seenee saajjato abbaa isaa Bilihaa wajjin ciise; Israa’el is waan kana dhaga’e. Yaaqoob ilmaan kudha lama qaba ture; isaanis: **23** Ilmaan Liyaa: Ruubeen jechuunis ilma Yaaqoob isa hangafa, Simi’oon, Lewwii, Yihuudaa, Yisaakorrii fi Zebuuloon. **24** Ilmaan Raahel: Yoosefii fi Beniyaam. **25** Ilmaan Bilihaa jechuunis xomboree Raahel: Daanii fi Niftaalem. **26** Ilmaan Zilfaa jechuunis xomboree Liyaa: Gaadii fi Aasheer. Isaan kunneen ilmaan Yaaqoob kanneen kaaba dhi’a Phaadaan Arraamiitii isaaf dhalatanii dha. **27** Yaaqoobis gara abbaa isaa, gara Yisihaaq, gara magaalaa Mamree ishee Kiriyaati Arbaaq kan Keeroon jedhamtuu, iddoo Abrahaamii fi Yisihaaq alagoota ta’anii jiraachaa turan sanaa dhufe. **28** Yisihaaq waggaa dhibba tokkoo fi saddeettama jiraate. **29** Innis umurii quufee, dulloomee hafuura isaa kan dhuma baafatee du’e; gara saba isaattis dabalame. Ilmaan isaa Esaawuu fi Yaaqoobis isa awwaalan.

36 Seenaan maatii Esaawu kan Edoom jedhamu sanaa kana. **2** Esaaw niitota isaa dubartootaa Kana’an keessaa fuudhe; isaanis Aadaa intala Eeloon namicha gosa Heetii fi Oholiibaamaa intala Aannaa ilma Zibe’oon namicha gosa Hiiwii, **3** akkasumas Baasmati intala Ishmaa’eel obboleettii Nabaayoti. **4** Aadaan Eliifaazin Esaawuuf deesse; Baasmati immoo Re’uu’eelin deesse. **5** Oholiibaamaanis Ye’uushi, Ya’ilaamii fi Qooraa’i deesse. Isaan kunneen ilmaan Esaawu kanneen Kana’anitii isaaf dhalatanii dha. **6** Esaawu niitota isaa, ilmaan isaa, intallan isaatii fi warra mana isaa jiraatan hunda, akkasumas karra loon isaa, horii isaa kaan hundaa fi qabeenya biyya Kana’anitii horate hunda fudhatee obboleessa isaa Yaaqoob biraa ka’ee biyya biraa dhaqe. **7** Waan qabeenyi isaanii akka malee baay’ateef isaan walii wajjin jiraachuu dadhaban; lafti isaan jiraachaa turanis sababii baay’ina horii isaaniitii isaan ga’uu hin dandeenye. **8** Esaawu biyya gaara See’iir keessa jiraate; Esaawu jechuun Edoomii dha. **9** Seenaan maatii Esaawu abbaa Edoomotaa kan warra biyya gaara See’iir keessa jiraatanii kana. **10** Maqaan ilmaan Esaawu: Eliifaaz, ilma Aadaa niitii Esaawuutii fi Re’uu’eel ilma Baasmati niitii Esaawuu

ti. **11** Ilmaan Eliifaaz: Teemaan, Oomaar, Zefoo, Gaataamii fi Qenaz. **12** Eliifaaz ilmi Esaawus saajjato Tiimnaa jedhamtu qaba ture; isheenis Amaaleeqin Eliifaaziif deesse. Isaan kunneen ilmaan ilmaan Aadaa niitii Esaawu. **13** Ilmaan Re'uu'eel: Nahaati, Zeraa, Shamaa fi Miizaah. Isaan kunneen ilmaan ilmaan Baasmati niitii Esaawu. **14** Oholiibaamaan niitiin Esaawu intalli Aannaa ilma Zibe'oon Esaawuuf: Ye'uushi, Ya'ilaamii fi Qoorraahi deesse. **15** Isaan kunneen sanyiiwwan Esaawu keessaa hangafoota turan: ilmaan Eliifaaz ilma Esaawu isa hangafaa: Teemaan hangafticha, Oomaar hangafticha, Zefoo hangafticha, Qenaz hangafticha, **16** Qoorraahi hangafticha, Gaataam hangaftichaa fi Amaaleq hangafticha. Isaan kunneen hangafoota biyya Edoom keessatti Eliifaaz irraa dhalatanii dha; isaanis ilmaan Aadaa ti. **17** Ilmaan Re'uu'eel ilma Esaawu: Nahaati hangafticha, Zeraa hangafticha, Shamaa hangaftichaa fi Miizaah hangafticha. Isaan kunneen hangafoota biyya Edoomitti Raagu'el irraa dhalatanii dha; isaanis ilmaan Baasmati niitii Esaawu. **18** Ilmaan Oholiibaamaa niitii Esaawu: Ye'uushi hangafticha, Ya'ilaamaa hangaftichaa fi Qoorraahi hangafticha. Isaan kunneen hangafoota Ahiliibaamaa niitii Esaawu intala Aannaa irraa dhalatanii dha. **19** Isaan kunneen ilmaan Esaawu Edoom jedhamu sanaa turan; isaan kunneenis hangafoota isaanii turan. **20** Isaan kunneen ilmaan See'iir namicha gosa Hoorii kanneen biyya sana keessa jiraachaa turanii dha; isaanis: Looxaan, Sobaal, Zibe'oon, Aannaa, **21** Diishoon, Eezerii fi Diishaan. Ilmaan See'iir kanneen biyya Edoom keessaa kunneen hangafoota hoorotaa turan. **22** Ilmaan Looxaan: Hoorii fi Hoomaam. Tiimnaa obboleettiin Looxaan. **23** Ilmaan Sobaal: Aliwaan, Maanahaat, Eebaal, Shefoo fi Oonaami. **24** Ilmaan Zibe'oon: Ayyaa fi Aannaa. Aannaan kunis namicha utuu harroota abbaa isaa Zibe'oon tiksuu gammoojjii keessatti burqaa bishaan danfaa argatee dha. **25** Ijoollee Aannaa: Diishoonnii fi Oholiibaamaa intala Aannaa. **26** Ilmaan Diishoon: Hemdaan, Eshbaan, Yitraanii fi Keraan. **27** Ilmaan Eezeri: Bilhaan, Zaawaanii fi Aqaan. **28** Ilmaan Diishaan: Uzuzii fi Araan. **29** Isaan kunneen hangafoota Hoorotaa ti: Looxaan, Sobaal, Zibe'oon, Aannaa, **30** Diishoon, Eezerii fi Diishaan. Isaan kunneen biyya See'iiri keessatti akkuma gosa gosa isaaniitti hangafootaa Hoorotaa turan. **31** Mootonni utuu mootiin Israa'el tokko iyyuu hin mo'in dura Edoom keessatti mo'an kanneen turan: **32** Belaa ilmi Be'oor mootii Edoom ta'e. Magaalaan isaa Diinhaabaa jedhamee moggaafame. **33** Belaa duunaan Yoobaab ilmi Zeraa namichi Bozraa iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **34** Yoobaab duunaan Hushaam namichi biyya Teemaan iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **35** Hushaam duunaan Hadaad ilmi Bedad inni biyya Mo'aabitti Midiyaanin mo'ate sun iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. Maqaan magaalaa isaa Aawit jedhame. **36** Hadaad duunaan Samlaan namichi Masreeqaa iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **37** Samlaan duunaan Shaawul namichi biyya Rehoobooti ishee laga bira jirtu sanaa iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **38** Shaawul duunaan Ba'aal-Haanaan ilmi Akboor iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **39** Ba'aal-Haanaan ilmi Akboor duunaan immoo Hadaad iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. Magaalaan isaas Faa'uu jedhame. Maqaan niitii isaa immoo Maheexabi'el jedhama ture. Isheenis intala Maxreed intala Mee-Zaahaab turte. **40** Hangafoonni Esaawu irraa dhalatan akkuma gosa gosa isaaniittii fi akkuma naannoo jireenya isaaniitti maqa maqaan kanneenii dha: Tiimnaa, Aalwaa, Yeteeti, **41** Oholiibaamaa, Eelaa, Piihiinon, **42** Qenaz, Teemaan, Mibzaar, **43** Magidii'elii fi Iiraam. Namoonni kunneen akkuma lafa biyya qabatanii keessa jiraataniitti hangafoota Edoom turan. Esaawuun kunis abbaa Edoomotaa ti.

37 Yaaqoob biyya abbaan isaa ture, Kana'aan keessa jiraate. **2** Seenaan maatii Yaaqoob kana. Yoosef yeroo dargaggeessa waggaa kudha torba turetti obboloota isaa, ilmaan niitota abbaa isaa jechuunis ilmaan Bilihaatii fi Zilfaa wajjin bushaayee tiksaa ture; innis waa'ee obboloota isaa oduu hamaa abbaa isaatiif fide. **3** Israa'el waan bara dullumaa keessa isa dhalcheef ilmaan isaa hunda caalaa Yoosefin jaallata ture; innis qoloo faayeffame hojjeteef. **4** Obboloonni isaas yommuu akka abbaan isaanii isaan hunda caalaa isa jaallate hubatanitti Yoosefin jibban; afaan nagaas itti dubbachuu hin dandeenye. **5** Yoosef abjuu abjootee obboloota isaatti hime; isaanis ittuma caalchisanii isa jibban. **6** Innis akkana isaaniin jedhe; "Mee abjuu ani arge kana dhaga'aa: **7** Nu lafa qotiisaa keessatti bissii midhaanii hidhaa ture; kunoo, bissiin koo ol jedhee dhaabate; bissiiwwan keessan immoo bissii kootti naanna'anii gad jedhanii sagadaniif." **8** Obboloonni isaas, "Ati nu irratti mootii ta'uu barbaadmaa? Dhugumaan situ nu bulchaa?" jedhaniin. Isaanis sababii abjuu isaatii fi sababii waan inni dubbateetiif ittuma caalchisanii isa jibban. **9** Ergaasiis abjuu biraa abjootee obboloota isaatti hime. Akkanaa jedheen; "Kunoo, ani abjuu biraa abjoodheera; aduu fi ji'i, urjiwwan kudha tokkos gad jedhanii naa sagadu." **10** Yommuu inni waan kana abbaa isaatii fi obboloota isaatti himetti abbaan isaa, "Abjuun ati abjootte kun maali? Ani, haati keetii fi obboloonni kee dhugumaan dhufnee fuula kee duratti gad jennee siif sagadnaa?" jedhee isaatti dheekkame. **11** Obboloonni isaa isaatti hinaafan; abbaan isaa garuu waan kana garaatti qabate. **12** Gaaf tokko obboloonni isaa bushaayee abbaa isaanii Sheekem bira dheechisuu dhaqan; **13** Israa'elis Yoosefiin, "Akkuma ati beektu obboloonni kee Sheekem bira bushaayee dheechisaa jiru. Mee kottu ani gara isaaniitti si ergaa" jedhe. Yoosefis, "Kunoo asan jira" jedheen. **14** Israa'el immoo, "Mee dhaqiitti akka obboloonni kee, bushaayeenis nagaa ta'anii fi akka hin ta'in ilaaliitii deebi'ii natti himi" jedheen. Innis akkasiin Sulula Kebronniitti Shekemitti isa erge. Yoosefis Shekem ga'e; **15** namichi tokko isa arge; kunoo inni dirree irra jooraa ture; namichi sunis, "Ati maal barbaadda?" jedhee isa gaafate. **16** Yoosefis deebisee, "Ani obboloota koon barbaada. Ati iddoo isaan bushaayee isaanii dheechisan mee natti himi" jedheen. **17** Namichis deebisee, "Isaan asii deemaniiru; ani 'Gara Dootaan haa dhaqnu' jechuu isaanii dhaga'eera" jedhe. Yoosefis obboloota isaa duukaa bu'ee Dotaayin biratti isaan argate. **18** Isaan garuu fagootti isa arganii isa ajjeesuuf utuu inni isaan bira hin ga'in mari'atan. **19** Isaanis akkana waliin jedhan; "Kunoo abbaan abjuu sun dhufaa jira! **20** Kottaa ajjeefnee boollawwan as jiran keessaa tokkotti isa gannee bineensa hamaatu isa nyaate jenna. Ergaasi immoo abjuun isaa maal akka ta'uu ilaalla." **21** Ruubeen waan kana dhageenyaan isaan harkaa isa baase. Innis akkana jedhe; "Lakkii isa hin ajjeefnu; **22** dhiiga hin dhangalaasinaa. Gammoojjii keessatti boolla kana keessa isa buusaa malee harka keessaniin isa hin tuqinaa." Ruubeen isaan harkaa isa baasee gara abbaa isaatti isa deebisuuf akkana jedhe. **23** Yeroo Yoosef obboloota isaa bira ga'etti isaan qoloo inni uffate, qoloo miidhagaa sana isa irraa baasanii, **24** isa fuudhanii boollatti gad darbatan. Boilli sunis duwwaa ture; bishaanis hin qabu ture. **25** Obboloonni isaa buddeena nyaachuuf tataa'an; ol jedhaniis kunoo, daldaloota warra Ishmaa'eel kunneen Gil'i'aadii dhufaa jiran argan. Isaanis urgooftuu, haphée dibataatii fi qumbii gaalawwan isaaniitti fe'atanii Gibxitti geessaa turan. **26** Yihuudaanis obboloota isaatiin akkana jedhe; "Obboleessa keenya ajjeefnee dhiiga isaa dhoksuun bu'aa maalii nuu qaba? **27** Kottaa Ishmaa'eelootatti isa gurgurra malee harka keenyaan isa hin tuqnuu; inni obboleessa

keenyya fi foon keenya.” Obboloonni isaas yaada kana fudhatan. **28** Yommuu daldaltoonni Midiyaan achiin darbuuf dhufanitti obboloonni Yoosif boolla keessaa harkisanii ol isa baasanii meetii saqilii digdamaatti Ishmaa'eelootatti isa gurguratan; jarris Gibxitti isa geessan. **29** Ruubeen gara boolla sanaatti deebi'e; Yoosif boolla sana keessa hin turre; innis uffata ofii isaa tarsaase. **30** Innis gara obboloota isaa dhaqee, “Gurbichi achi hin jiru! Egaa ani eessan dhaqa?” jedheen. **31** Isaanis qoloo Yoosif fuudhanii re'ee tokko qalanii qoloo sana dhiiga keessa cuuphan. **32** Qoloo miidhagaa sanas abbaa isaaniitti geessanii, “Nu qoloo kana argameerra; mee qoloo ilma keetii ta'uu fi ta'uu baachuu isaa ilaali” jedhan. **33** Innis qoloo sana beekke, “Kun qoloo ilma kootii til Bineensa hamaatu isa nyaate. Dhugumaan Yoosif ciccirameera” jedhe. **34** Kana irratti Yaaqoob uffata ofii isaa tarsaase; wayyaa gaddaa muhiitti hidhatee guyyaa baay'ee ilma isaatiif gadda. **35** Ilmaan isaatii fi intallan isaa hundinuu isa jajjabeessuuf ka'an; inni garuu jajjabaachuu didee, “Lakkii ani gaddaa gara ilma koo sii'oolitti gad bu'a” jedhe. Akkasiin abbaan isaa ni boo'eef. (Sheol h7585) **36** Gidduu sana warri Midiyaan sun Gibxi keessatti Phoxiifaaraa namicha qondaaltota Fara'oon keessaa tokko ture kan ajajaa waardiyyaa ta'e tokkotti Yoosifin gurguratan.

38 Yeroo kanatti Yihuudaan obboloota isaa biraa deeme namicha Adulaam kan Hiiraam jedhamu tokko bira jiraachuuf gad bu'e. **2** Achittis Yihuudaan intala namicha Kana'aan kan Shuuwaan jedhamu tokkoo arge; innis ishee fuudhee ishee bira ga'e; **3** isheenis ulfooftee ilma deesse; maqaan isaas Eer jedhame. **4** Ammas ulfooftee ilma deesse; maqaa isaas Oonaan jettee moggaafte. **5** Ammas ittuma dabaltee ulfooftee ilma biraa deesse maqaa isaa Sheelaa jettee moggaafte. Isheenis Kizibiitti isa deesse. **6** Yihuudaanis Eer ilma isaa hangafticha niitii fuusise; maqaan ishee Taamaar jedhama ture. **7** Garuu Eer ilmi Yihuudaa hangaftichi sun fuula Waaqayyoo duratti hamaa ture; kanaafuu Waaqayyoo isa ajjeese. **8** Yihuudaanis Oonaanin, “Obboleessa keetiif sanyii dhaabuuf jedhiitti niitii obboleessa keetii bira ga'iitti dirqama waarsummaa keetii isheef guuti” jedhe. **9** Oonaan garuu akka ijoolleen dhalattu sun kan isaa hin taane beeke; kanaafuu akka obboleessa isaatiif sanyii hin dhaabneef jedhee yeroo niitii obboleessa isaa bira ga'u hunda afeetaa lafatti dhangalaasa ture. **10** Wannii inni hojjete sun fuula Waaqayyoo duratti hamaa ture; kanaafuu Waaqayyoo isas ni ajjeese. **11** Ergasii Yihuudaan niitii ilma isaa Taamaariin, “Hamma ilmi koo Sheelaa guddadutti haadha hiyyeessaa ta'itii mana abbaa keetii jiraadhu” jedhe. Inni, “Mucaan kunis akkuma obboloota isaa du'aa laata” jedhee yaadee tureetii. Kanaafuu Taamaar mana abbaa ishee jiraachuu dhaqxe. **12** Bara dheeraa booddees intalli Shuuwaa niitiiin Yihuudaa duute. Yihuudaanis gadda isaa irraa bayyannaan gara Tiimnaahitti lafa warra hoolota isaa irraa rifeensa murmuraaniitti ol ba'e; michuun isaa Hiiraam namichi Adulaam isa wajjin deeme. **13** Taamaaris, “Kunoo abbaan dhirsaa keetii hoolota isaa irraa rifeensa murmuruuf jedhee Tiimnaahitti ol ba'aa jira” jedhanii yeroo itti himanitti, **14** wayyaa haadha hiyyeessaa of irraa baaftee of dhoksuuf haguuggii haguuggatte; ergasiis halbala Enaayimitti ol galchu kan daandii Tiimnaahitti geessu irra jiru dura teesse. Sheelaa guddatu iyyuu isheen akka niitummaadhaan isaaf hin kennamin beektee turteetii. **15** Yihuudaan yommuu ishee argetti sababii isheen fuula ishee haguuggattee turteef sagaagaltuu ishee se'e. **16** Innis utuu akka isheen niitii ilma isaa taate hin beekin karaa cina iddoo isheen jirtu ishee bira dhaqee, “Mee kottu si wajjin nan ciisaa” jedheen. Isheenis, “Ati na wajjin ciisuuf maal naa

kennita?” jettee isa gaafatte. **17** Inni immoo, “Ani bushaayee koo keessaa ilmoo re'ee tokko siifin erga” jedheen. Isheenis, “Hamma ilmoo sana naa ergitutti waan biraa qabsiisa naa kennitaa?” jetteen. **18** Innis, “Ani qabsiisa maalin siif kenna?” jedheen. Isheenis deebiftee, “Chaappaa kee hidhaa isaa wajjin, ulee qabattee deemtus naa kenni” jetteen. Innis wantoota kanneen kenneefii ishee wajjin ciise; isheenis ni ulfoofte. **19** Erga achi deemtee booddee haguuggii ishee of irraa baaftee wayyaa dhirsii ishee irraa duunaan uffattee turte sana deebiftee uffatte. **20** Yihuudaan waan qabsiisa kenne dubartii sana irraa deebifachuuf jedhee karaa michuu isaa namicha Adulaam sanaatiin ilmoo re'ee ergeef; namichi garuu ishee hin argine. **21** Namichis, “Sagaagaltuu Enaayim bira, daandii irra taa'aa turte sun eessa jirti?” jedhee warra achi jiraatan gaafate. Jarri immoo deebisanii, “Sagaagaltuu tokko iyyuu as hin turre” jedhan. **22** Innis gara Yihuudaatti deebi'ee, “Ani dubartii arguu hin dandeenye. Akkasumas warri iddoo sana jiraatan, ‘Sagaagaltuu tokko iyyuu as hin turre’ jedhan” jedheen. **23** Yihuudaanis, “Isheen waan qabatte sana haa hambifattu; yoo kanaa achii nu waan kolfaa taanaa. Kunoo ani ilmoo re'ee kana isheef ergeera; ati garuu ishee dhabde” jedhe. **24** Gara ji'a sadii boodde, “Taamaar niitii ilma keetii sagaagaltuu taateerti; kanaanis isheen amma ulfoofteerti” jedhanii Yihuudaatti himan. Yihuudaan immoo, “Gadi baasaatii ibiddaan gubaa ishee ajjeesaa!” jedhe. **25** Isheenis utuma gad baafamaa jirtuu, “Ani abbaa mi'a kanaa irraa ulfaa'eera” jettee abbaa dhirsaa isheetti ergaa ergite. Akkasumas, “Chaappaa fi kirriin isaa, uleen kunis kan eenyuu akka ta'e mee ilaali addaan baafadhu” jetteen. **26** Yihuudaanis mi'a kana beekke, “Sababii ani ilma koo Sheelaatti ishee hin heerumsiiisiniif, isheen na caalaa qajeeltu dha” jedhe. Innis deebi'ee ishee bira hin geenye. **27** Yommuu yeroon da'umsa ishee ga'etti, kunoo, ilmaan lakkuutu gadameessa ishee keessa ture. **28** Utuu isheen da'umsa irra jirtuu inni tokko harka isaa gad baafate; deessiftuunis qabdee, “Isa kanatu dura lafa ga'e” jettee kirrii diimaa harka isaatti hiite. **29** Akkuma inni harka isaa ol deebifateen kunoo obboleessi isaa dhalate; deessiftuunis, “Ati akkamiin ofuma keetiin cabsite baate?” jette. Maqaan isaas Faares jedhame. **30** Obboleessi isaa kan kirrii diimaa harka irraa qabu sunis ni dhalate; innis Zaaraa jedhamee moggaafame.

39 Yeroo kanatti Yoosif Gibxitti geeffamee ture. Phoxiifaaraan namichi Gibxi qondaalli Fara'oon kan ajajaa waardiyyaa ture sun Ishmaa'eeloota achi isa geessan irraa isa bitate. **2** Yoosifis waan Waaqayyoo isa wajjin tureef nama milkaa'aa ta'e; innis mana gooftaa isaa namicha biyya Gibxi sanaa jiraate. **3** Gooftaan isaas akka Waaqayyoo isa wajjin jiruu fi akka Waaqayyoo waan inni hojjetu hunda keessatti isa milkoomse arge; **4** Yoosifis fuula gooftaa isaa duratti fudhatama argatee hojjetaa isaa amanamaa ta'e. Phoxiifaaraanis mana isaa irratti isa muude; waan qabu hundumas akka inni eeguuf imaanaa itti kenne. **5** Gaafa inni mana isaatii fi waan inni qabu hunda irratti isa muudee jalqabee Waaqayyoo sababii Yoosif jedhee mana namicha Gibxi sanaa eebbise. Eebbi Waaqayyoo waan Phoxiifaaraan manaa fi alaa qabu hunda irra ture. **6** Kanaafuu Phoxiifaaraan waan qabu hunda harka Yoosif jala galche; innis waan nyaatu qofa malee qabeenya isaa tokko illee hin beeku ture. Yoosif dhaaba toleessaa fi miidhagaa ture; **7** niitiiin gooftaa isaas waan kana booddee ija ishee Yoosif irra buufattee, “Kottuu na bira ga'il!” jetteen. **8** Inni garuu didee akkana isheen jedhe; “Kunoo, gooftaan koo waan mana keessa jirtu tokko illee hin beeku; inni waan qabu hunda natti kenneera. **9** Mana kana keessatti namni na caalu tokko iyyuu hin jiru. Sababii ati niitii isaa taateef si'i malee wannii

gooftaan koo natti hin kennin tokko iyyuu hin jiru. Yoons akkamittan waan hamaa akkasii raawwachuudhaan Waaqatti cubbuu hojjedha ree?” **10** Isheen guyyuma guyyaan Yoosifitti dubbattu iyyuu, inni ishee bira ga’uu yookaan ishee biratti argamuu illee ni dide. **11** Gaaf tokko Yoosif hojii isaa hojjechuuf mana seene; tajaajiltoota warra mana sanaa keessaas namni tokko iyyuu achi hin turre. **12** Isheenis wayyaa isaa qabatee, “Kottuutii na bira ga’ii!” jetteen. Inni garuu wayyaa isaa isheetti gad lakkisee fiigee manaa ba’e. **13** Isheenis yommuu akka inni wayyaa isaa isheetti gad lakkisee fiigee manaa ba’e argitetti, **14** hojjetoota mana ishee waamtee akka jetteen; “Kunoo, inni Ibricha kana akka nutti taphatuuf fide! Inni na bira ga’uuf natti ol seennaan ani sagalee guddaan iyye. **15** Innis gargaarsa barbaachaaf iyyuu koo dhageenyaan wayyaa isaa na biratti dhiisee fiigee manaa ba’e.” **16** Isheen hamma gooftaan isaa galutti wayyaa isaa of bira keesse. **17** Akkana jettees oduu kana isatti himte: “Garbichi Ibrichi ati nuu fidde sun natti taphachuuf natti ol seene. **18** Garuu akkuma ani gargaarsa barbaachaaf iyyeen inni wayyaa isaa na biratti dhiisee fiigee manaa ba’e.” **19** Gooftaan isaa yommuu oduu niitiin isaa, “Wanni garbichi kee na godhe kana” jettee itti himte sana dhaga’etti aaree gubate. **20** Gooftaan isaas Yoosifin fuudhee mana hidhaa iddoo hidhamtoonni mootichaa itti eegaman keessa buuse. Ta’us yeroo Yoosif mana hidhaa keessa turetti, **21** Waaqayyo isa wajjin ture; fuula ajajaa mana hidhaa sanaa durattis gaarummaa isaa itti argiise; akka fudhatamas argatu godhe. **22** Ajajaan mana hidhaa sunis namoota mana hidhaa jiran hunda irratti Yoosifin muude; waan achitti hojjetamu hunda irrattis itti gaafatamaa isa godhe. **23** Sababii Waaqayyo isa wajjin turee fi waan inni hojjetu kam iyyuu isaa milkeesseef ajajaan mana hidhaa sun waan itti gaafatama Yoosif jala jiru hundaaf yaaddoo tokko illee hin qabu ture.

40 Kana booddee namichi mootii Gibxiitiif dhugaatii dhi’eessuu fi namichi buddeena tolchu gooftaa isaanii mootii Gibxi sana gaddisiisan. **2** Fara’oonis qondaaltota isaa lamaanitti jechuunis itti gaafatamaa dhugaatiitii fi itti gaafatamaa tolchaa buddeenaatti aare; **3** innis mana ajajaa waardiyyaa keessa mana hidhaa iddoo Yoosif itti hidhamee ture keessa isaan buuse. **4** Ajajaan waardiyyaa Yoosifitti isaan kenne; Yoosifis isaan tajaajilaa ture. Jarris guyyaa baay’ee mana hidhaa turan; **5** isaan lachanu jechuunis namichi mootii Gibxiitiif dhugaatii dhi’eessuu fi namichi buddeena tolchu tokkoon tokkoon isaanii halkanuma tokko keessatti abjuu abjootan; tokkoon tokkoon abjuu sanaa hiikkaa mataa isaa qaba ture. **6** Yoosif guyyaa itti aanu ganama isaan bira dhaqe; kunoo utuu gaddanii jiranuus isaan arge. **7** Innis, “Fuulli keessan har’a maaliif akkana dukkanaa’a?” jedhee qondaaltota Fara’oon warra isa wajjin mana gooftaa isaa keessa mana hidhaa turan sana gaafate. **8** Isaanis, “Nu lachuu abjuu abjoonnee nama nuu hiiku dhabne” jedhaniin. Kana irratti Yoosif, “Hiikkaan kan Waaqaa ti mitii? Mee abjuu keessan natti himaa” jedheen. **9** Itti gaafatamaan dhugaatii sun akkana jedhee abjuu isaa Yoosifitti himate; “Abjuu koo keessatti kunoo muka wayinii tokkotu fuula koo dura ture; **10** mukti wayinii sunis damee sadii qaba ture. Innis akkuma lateen daraare; hurbuun ija isaas ni bilchaatte. **11** Xoofoon Fara’oon na harka ture; anis ija wayinii fuudhee xoofoo Fara’oonitti cuunfee xoofoo sana harka Fara’oonitti kenne.” **12** Yoosifis akkana jedheen; “Hiikkaan isaa kana; dameewwan sadaan sun guyyaa sadii. **13** Guyyaa sadii keessatti Fara’oon mataa kee ol qaba; taayytaa keettis si deebisa; akkuma yeroo dhugaatii dhi’eessaafii turte sana atis xoofoo Fara’oon harka isaatti ni

kennita. **14** Garuu yeroo sitti tolutti na yaadadhu; waan gaariis naa godhi. Waa’ee koo Fara’oonitti hiimiitii mana hidhaa kanaa na baasi. **15** Ana biyya Ibrootaatii hatanii na fidaniitii; biyya kana keessattis ani waan boolla kana keessa na buusisu tokko illee hin hojjenne.” **16** Itti gaafatamaan buddeena sunis yommuu akka Yoosif abjuu sanaaf hiikkaa gaarii kenne argetti Yoosifin akkana jedhe; “Anis abjuu tokkon ajoodhee; kunoo gundoowwan buddeena sadii mataa koo irra turan. **17** Gundoo ol aanu irra buddeena gosa garaa garaa kan Fara’ooniif qopheffametu ture; garuu simbirroonni matuma koo irratti gundoo sana keessaa nyaachaa turan.” **18** Yoosif immoo akkana jedhe; “Hiikkaan isaa kana; gundoowwan sadan sun guyyaa sadii. **19** Guyyaa sadii keessatti Fara’oon mataa kee ol qaba; mukatti si rarraasa. Simbirroonnis foon kee ni nyaatu.” **20** Guyyaan sadaffaan guyyaa itti Fara’oon dhalate ture; Fara’oonis qondaaltota isaatiif cidha qopheesse. Innis itti gaafatamaa dhugaatiitii fi itti gaafatamaa buddeena sana fuula qondaaltota isaa duratti dhi’eesse: **21** Itti gaafatamaa dhugaatii sana hojii isaatti deebise; namichi xoofoo sana ammas harka Fara’oonitti kenne. **22** Itti gaafatamaa buddeena sana garuu akkuma Yoosif abjuu isaanii hiikeeffitti rarraase. **23** Ta’us itti gaafatamaan dhugaatii sun Yoosifin ni irraanfate malee isa hin yaadanne.

41 Erga waggaa lama guutuun darbee booddee Fara’oon abjuu tokko abjootte. Kunoo inni qarqara laga Abbayyaa dhaabachaa ture. **2** Kunoo, saawwan babbareedoo fi gagabbatoon torba laga Abbayyaa keessaa ol ba’an; isaanis shambaqqoo keessa dheedaa turan. **3** Ammas kunoo, saawwan fofokkisoo fi huhuqqatoon kanneen biraa torba laga Abbayyaa keessaa ol ba’anii saawwan ededa lagaa turan sana bira dhadhaabatan. **4** Saawwan fofokkisoo fi huhuqqatoon sunis saawwan babbareedoo fi gagabbatoon torban sana nyaatan. Fara’oonis hirribaa dammaqe. **5** Ammas deebi’ee rafee abjuu lammaffaa abjootte; kunoo mataan midhaanii torba misee tolee somaa tokko irratti guddachaa ture. **6** Ergasii immoo kunoo mataan midhaan qaqancaroo hobombolettii ba’aa biiftuutiin gubatanii torba biraa bibbiqilan. **7** Mataan midhaan qaqancaroo sanaa mataa misee tole torban sana lilliqqimse; Fara’oonis hirribaa dammaqe; kunoo wanni sunis abjuu ture. **8** Ganama sana yaadni isaa ni jeeqame; inni nama ergee tolfaltootaa fi beektota Gibxi hunda waamsifate. Fara’oonis abjuu isaa isaanitti hime; garuu namni abjuu sana isaaf hiikuu danda’u tokko illee hin argamne. **9** Ergasii itti gaafatamaan dhugaatii sun Fara’ooniin akkana jedhe; “Ani har’a balleessaa koo yaadafheera. **10** Yeroo tokko Fara’oon tajaajiltoota isaatti aaree anaa fi itti gaafatamaa buddeena sana mana ajajaa waardiyyaa keessatti hidhe. **11** Tokkoon tokkoon keenya halkanuma tokkoon abjuu abjoonne; tokkoon tokkoon abjuu sanaa hiikkaa mataa isaa qaba ture. **12** Ibrichi dargageessi tokko nu wajjin achi ture; innis tajaajilaa ajajaa eegumsaa ture. Nu abjuu keenya itti himannaan inni tokkoo tokkoo keenyaaf akkuma abjuu keenyaatti hiikkaa isaa nutti hime. **13** Akkuma inni nuu hiike sana ta’e; ani iddoo kootti nan deebi’ee; namichi kaanis ni fannifame.” **14** Fara’oonis nama ergee Yoosifin waamsise; boolla hidhaa keessaa baasaniis dafanii isa fidan. Innis haaddatee uffata isaas geeddarratee fuula Fara’oon duratti dhi’aate. **15** Fara’oonis Yoosifin, “Ani abjuu abjoodheen ture; garuu namni tokko iyyuu naa hiikuu hin dandeenye. Ani akka ati yeroo abjuu dhageessu hiikuu dandeessu dhaga’eera” jedhe. **16** Yoosif immoo, “Ani hiikuu hin danda’u; Waaqni garuu Fara’ooniif deebii nagaa ni kenna” jedhee Fara’ooniif deebise. **17** Fara’oonis Yoosifin akkana jedhe; “Ani abjuu kootiin qarqara laga Abbayyaa irra dhaabachaan ture; **18** Kunoo saawwan

gagabbatoo fi babbareedoon torba lagicha keessaa ol ba'anii shambaqqoo keessa dheedaa turan. **19** Isaan duubaan immoo saawwan huhuqqatoo, baay'ee fofokkisoo fi qaqqaloon biraa torba ol ba'an; ani takkumaa saawwan fofokkisoo akkanaa guutummaa biyya Gibxi keessatti hin argine. **20** Saawwan huhuqqatoo fi fofokkisoon sun saawwan gagabbatoo duraan ol ba'an torban sana nyaatan. **21** Garuu erga isaan nyaatanii booddee namni tokko illee akka isaan saawwan sana nyaatan beekuu hin dandeenye; isaan akkuma utuu hin nyaatiniin dura turan sana fofokkisoo turaniiti. Anis hirribaa nan dammaqe. **22** "Akkasumas ani abjuu kootiin mataa midhaanii torba kan misee fi gaggarii somaa tokko irratti guddachaa jiru nan arge. **23** Isaan duubaanis kunoo mataan midhaanii cocoollagaan, qaqqalaan kan hobombolettii ba'a biiftuutiin gubate torba ol ba'e. **24** Mataawwan midhaanii qaqal'aan sun mataa midhaanii gaggarii torban sana liqimsan; anis waan kana tolchitootatti nan hime; garuu namni tokko iyyuu naa ibsuu hin dandeenye." **25** Yoosef immoo Fara'ooniin akkana jedhe; "Abjuun Fara'oon lamaanuu tokkuma. Waaqni waan hojjechuuf jiru Fara'oonitti mul'iseera. **26** Saawwan babbareedoon torba waggaa torba; mataawwan midhaanii gaggarii torbas waggaa torba; abjuun sun tokkuma. **27** Saawwan qaqqaloo fi fofokkisoon torban duubaan ol ba'anis waggaa torba; mataawwan midhaanii qaqqancaroon hobombolettii ba'a biiftuutiin gubatan torban immoo waggoota beelaa torba. **28** "Wanni kun akkuma ani Fara'oonitti himee dha. Waaqni waan hojjechuuf jiru Fara'oonitti argiiseera. **29** Barri quufaa guddaan isaa torba biyya Gibxi guutuutti ni dhufa; **30** isaan booddeedhaan garuu waggoonni beelaa torba ni dhufu. Quufni biyya Gibxi hundi ni irraanfataama; beelli sunis biyya balleessa. **31** Waan beelli duubaan dhufu sun baay'ee hamaa ta'uuf quufni biyyattii hin yaadatamu. **32** Abjuun kun bifa lamaan Fara'oonitti kennamuun isaa waan dubbichi Waaqan murteeffameef dha; Waaqnis waan kana dafee ni raawwata. **33** "Kanaafuu Fara'oon nama hubataa fi beekaa tokko filatee biyya Gibxi irratti haa muudu. **34** Fara'oon akka isaan waggoota quufaa torban keessa midhaan biyya Gibxiitti galfamu harka shan keessaa harka tokko walitti qabaniif qondaalotota biyya irratti haa muudu. **35** Isaanis waggoota gaarii dhufuuf jiran kana keessa midhaan hunda walitti haa qaban; akka nyaataaf ta'uufis midhaan kana taayitaa Fara'oon jalatti magaalawwan keessatti haa kuusan; haa eeganis. **36** Midhaan kunis akka biyyattiin beelaan hin badneef waggoota beelaa torban Gibxitti dhufuuf jiru keessa akka fayyaduuf biyyattiidhaaf ol haa kaa'amu." **37** Dubbichis Fara'oonii fi qondaalotota isaa hunda biratti gaarii ture. **38** Fara'oonis, "Nama akka namicha kanaa kan Hafuurri Waaqaa keessa jiru argachuu dandeenyaa ree?" jedhee isaan gaafate. **39** Fara'oonis Yoosefiin akkana jedhe; "Erga Waaqni waan kana hunda sitti mul'ise, namni akka kee hubataa fi beekaa ta'e tokko iyyuu hin jiru. **40** Ati masaraa koo irratti itti gaafatamaa taata; sabni koo hundinuu ajaja kee jalatti bula. Ani ulfina teessoo qofaan si caala." **41** Fara'oonis Yoosefiin, "Ilaa, ani biyya Gibxi hunda irratti si muudeera" jedhe. **42** Ergasii Fara'oon qubeelaa chaappaa isaa quba isaa irraa baasee quba Yoosefitti kaa'e. Uffata quncee talbaa haphii irraa hojjetame isatti uffise; amarti warqee morma isaatti kaa'e. **43** Innis gaarii isaa isa lammaffaa irra isa teessise; namoonnis, "Sagadaal!" jechaa fuula isaa dura deemanii iyyaa turan; akkanaa Fara'oon biyya Gibxi hunda irratti isa muude. **44** Ergasii Fara'oon Yoosefiin, "Ani Fara'oonii dha; garuu ajaja kee malee namni guutummaa Gibxi harka isaa yookaan miilla isaa sochoosu tokko iyyuu hin jiru" jedhe. **45** Fara'oonis Yoosefiin maqaa Zaafenaat-Phane'aa jedhamu baase; intala

Phooxiiferaa lubicha magaalaa Ooni kan Aasenati jedhamtu illee itti heerumsiise. Yoosefis biyya Gibxi hunda keessa naanna'e. **46** Yoosef yeroo tajaajila Fara'oon mooticha Gibxi jalqabetti nama waggaa soddomaa ture; innis fuula Fara'oon duraa ba'ee deemee biyya Gibxi hunda keessa nanaanna'e. **47** Waggoota quufaa torban sana keessa lafti midhaan akka malee baay'atu kennite. **48** Yoosefis midhaan waggoota torban sana keessa Gibxii galfame hunda walitti qabee magaalawwan keessatti kuuse. Midhaan lafa qotiisaa naannoo magaalas tokkoo tokkoo magaalaa sanaa keessatti kuuse. **49** Yoosefis midhaan baay'inni isaa guddaa akka cirracha galaanaa ta'e kuuse. Waan midhaan sun safaramuu hin danda'aminif inni safaruu dhiise. **50** Yoosef utuu waggoonni beelaa sun hin dhufin dura Aasenati intala Phooxiiferaa lubicha magaalaa Ooni irraa ilmaan lama dhalche. **51** Yoosefis, "Waaqni rakkina koo hundaa fi mana abbaa koo hunda na irraanfachiiseera" jedhee maqaa ilma isaa hangafichaa Minaasee jedhee moggaase. **52** "Waaqni biyya ani itti rakkadhe keessatti na baay'iseera" jedhee ilma isaa isa lammaffaa immoo Efreem jedhee moggaase. **53** Gibxi keessatti waggoonni quufaa torban sun darbee, **54** akkuma Yoosef dubbate sana waggoonni beelaa torba jalqabe. Biyyoota biraa hunda keessa beelatu ture; biyya Gibxi guutuu keessa garuu midhaanitu ture. **55** Yeroo Gibxi guutuun beela'uu jalqabetti namoonni midhaan barbaadani Fara'oonitti iyyatan; Fara'oon immoo warra Gibxi hundumaan, "Yoosef bira dhaqaatii waan inni isinitti himu godhaa" jedhe. **56** Beelli guutummaa biyyattii keessa abal'annaan Yoosef mankuusaalee hundumaa bane namoota Gibxitti midhaan gurgure; beelli Gibxi hunda keessatti hammaatee tureeti. **57** Waan guutuu addunyaa irratti beelli hammaateef biyyoonni hundinuu Yoosef irraa midhaan bitachuuf gara Gibxi dhufaa turan.

42 Yaaqoob yommuu akka Gibxi keessa midhaan jiru dhaga'etti, ilmaan isaatiin, "Isin maaliif wal ilaaltu?" jedhe. **2** Itti fufees, "Kunoo ani akka Gibxi keessa midhaan jiru dhaga'eera. Akka nu du'a jalaa baanee jiraannuuf gad bu'aatii achii midhaan nuu bitaa" jedhe. **3** Obboloota Yoosef keessaa kudhan Gibxi keessaa midhaan bituuf gad bu'an. **4** Yaaqoob garuu balaatu isa irra ga'a jedhee waan sodateef obboleessa Yoosef Beniyaamin isaan wajjin hin ergine. **5** Beelli biyya Kana'aan keessa waan tureef ilmaan Israa'el'is warra midhaan bitachuu dhaqan wajjin deeman. **6** Yoosefis bulchaa biyyattii kan uummata biyyattii hundatti midhaan gurguru ture. Obboloonni Yoosefis yommuu achi ga'anitti fuula isaanitiin lafatti gombifamanii sagadaniif. **7** Yoosef akkuma obboloota isaa argen isaan beke; garuu akkuma nama isaan hin beekneetti afaan hamaa isaanitti dubbatee, "Isin eessaa dhuftan?" jedhee isaan gaafate. Jarris, "Midhaan bitachuuf jennee Kana'aanii dhufne" jedhanii deebisan. **8** Yoo Yoosef obboloota isaa beeke iyyuu jarri isa hin beekne. **9** Innis abjuu waa'ee isaanii abjoota sana yaadatee, "Isin basaastota dadhabbii biyyattii basaasuuf dhuftanii dhal!" jedheen. **10** Isaan immoo akkana jedhanii deebisan; "Yaa gooftaa akkas miti; nu garboonni kee midhaan bitachuu dhufne. **11** Nu hundi ilmaan abbaa tokkoo miti; nu garboonni kee namoota amanamoo dha malee basaastota miti." **12** Innis, "Akkas miti; isin dadhabbii biyyattii basaasuuf dhuftan" jedheen. **13** Isaan garuu akkana jedhanii deebisan; "Nu garboonni kee obboloota kudha lama, ilmaanuma abbaa tokkoo kan biyya Kana'aan jiraatu ti. Kunoo quxisuun hunda keenyaa amma abbaa keenya bira jira; inni tokko garuu hin jiru." **14** Yoosef garuu akkana jedheen; "Akkuma ani isiniin jedhe sana

isin basaastota! **15** Akki isin ittiin qoramtan kana; ani maqaa Fara'ooniin nan kakadha; yoo obboleessi keessan quxisuun sun as dhufe malee isin asii hin sochootan. **16** Akka inni dhaqee obboleessa keessan fiduuf of keessaa nama tokko ergaa; isin warri haftan immoo mana hidhaatti galfamtu; akkasiinis dubbiin keessan qoratamee akka dhugaa ta'ee fi akka dhugaa hin ta'in ni ilaalama; yoo kanaa achi, ani maqaa Fara'ooniin nan kakadha; isin dhugumaan basaastota!" **17** Innis hunda isaanii guyyaa sadii mana hidhaa keessa turse. **18** Guyyaa sadaffaatti Yoosif akkana isaanin jedhe; "Isin waan kana godhaa; ni jiraattu; ani Waaqa nan sodaadhaatii. **19** Isin yoo namoota amanamoo taatan obboloota keessan keessaa tokko as mana hidhaa haa turu; warri kaan garuu deemaa; maatii keessan kanneen beela'aniif midhaan geessaa. **20** Garuu obboleessa keessan quxisuu naa fidaa; akkasiin dubbiin keessan ni mirkaneeffama; isinis hin duutan." Isaanis akkasuma godhan. **21** Isaanis akkana waliin jedhan; "Nu dhugumaan sababii obboleessa keenyatiif adabamaa jirra. Yeroo inni nu kadhatetti lubbuun isaa hammam akka dhiphachaa turte argineerra; nu garuu isa dhaga'uu didne; dhiphinni kun kanaaf nutti dhufe." **22** Ruubeen immoo, "Ani, 'Gurbaa kana hin miidhinaa' jedhee isinitti hin himnee? Isin garuu na dhaga'uu diddan! Kunoo nu dhiiga isaatti ni gaafatama" jedhe. **23** Sababii Yoosif karaa nama afaan hiikuutiin isaanitti dubbachaa tureef isaan akka inni waan isaan dubbatan hubatu hin beekne. **24** Yoosif achi isaan irraa garagalee boo'uu jalqabe; ergasii immoo isaanitti garagalee isaanitti dubbate. Simi'ooninis isaan keessaa baasissee fuuluma isaanii duratti hiisise. **25** Yoosif akka qalqalloo isaanitti midhaan guutaniif, akka meetii tokkoo tokkoo isaanii deebisanii qalqalloo isaanii keessa isaanii kaa'anii fi akka karaa isaanitiif galaa isaaniiif kennan ajaje. Erga wanni kun isaaniiif godhamee booddee **26** jarri midhaan isaanii harroota isaanitti fe'atani qajeelan. **27** Isaan keessaa inni tokko iddoo bulanitti harree isaatiif nyaata kennuuf jedhee qalqalloo isaa bane; kunoo afaan qalqalloo keessattis meetii isaa argate. **28** Innis obboloota isaatiin, "Meetii koo naa deebi'eera; kunoo qalqalloo koo keessa jira" jedhe. Kana irratti isaan na'anii walitti garagalanii hollachaa, "Wanni Waaqni nutti hojjetee koo maali?" jedhan. **29** Isaanis gara biyya Kana'aan abbaa isaanii Yaaqoob bira dhufanii waan isaan irra ga'e hunda isatti himan; akkanas jedhan; **30** "Namichi gooftaa biyya sanaa ta'e afaan hamaa nutti dubbatee akka waan nu biyyattii basaasuun dhaqneetti nu lakkaa'e. **31** Nu garuu akkana jenneen; 'Nu namoota amanamoo dha malee basaastota miti. **32** Nu obboloota kudha lama ilmaanuma abbaa tokkoo ti; inni tokko hin jiru; quxisuun hunda keenyaa immoo abbaa keenya bira biyya Kana'aan jira." **33** "Namichi gooftaa biyya sanaa ta'e immoo akkana nuun jedhe; 'Akki ani akka isin namoota amanamoo taatanii fi hin ta'in ittiin beeku kana; obboloota keessan keessaa isa tokko as na biratti dhiisaatii maatii keessan kan beela'aniif midhaan geessaa. **34** Garuu akka ani akka isin namoota amanamoo malee basaastota hin ta'in beekuuf obboleessa keessan isa quxisuu sana naa fidaa. Ergasii ani obboleessa keessan deebisee isinii kenna; isinis biyya kana keessatti daldalchuu ni dandeessu." **35** Yommuu isaan qalqalloo isaanii keessaa midhaan garagalchanitti, kunoo meetiin tokkoo tokkoo isaanii hidhaa hidhaan qalqalloo isaanii keessa ture. Isaanii fi abbaan isaanii yeroo meetii hidhame sana arganitti ni rifatan. **36** Abbaan isaanii Yaaqoobis, "Isin ijoollee koo na dhabsiifan. Yoosif hin jiru; Simi'oonis hin jiru. Amma immoo Beniyaamin fudhachuu barbaaddu. Wanni hundi natti hammaateera!" jedheen. **37** Ruubeen immoo abbaa isaatiin, "Yoo ani deebisee isa siif fiduu baadhe ilmaan koo lamaan ajjeesuu ni

dandeessa; isa imaanaa natti kenni; ani deebisee isa nan fida" jedhe. **38** Yaaqoob garuu akkana jedhe; "Ilmi koo isin wajjin achi gad hin bu'u; obboleessi isaa du'eera; isa qofatu hafe. Yoo karaa keessan irratti balaan isa irra ga'e, isin akka arriin koo gaddaan awwaala seenu gootuu." (Sheol h7585)

43 Amma illee beelli biyyattiitti baay'ee hammaatee ture. **2** Erga isaan midhaan biyya Gibxiitii fidan sana nyaatanii fixanii booddee abbaan isaanii, "Ammas dhaqaatii midhaan xinnoo dabalaa nuu bitaa" jedheen. **3** Yihuudaan immoo akkana isaan jedhe; "Namichi sun, 'Yoo obboleessi keessan isin wajjin dhufe malee isin lammata ija koo hin argitan' jedhee of eggannoo cimaa nuu kenne. **4** Yoo ati obboleessa keenya nu wajjin ergite nu dhaqnee midhaan siif binna. **5** Sababii namichi sun, 'Yoo obboleessi keessan isin wajjin dhufe malee isin lammata ija koo hin argitan' nuun jedheef, yoo ati isa ergite malee nu gad hin buunu." **6** Israa'el immoo, "Isin maaliif akka obboleessa biraa qabdan namichatti himuudhaan rakkinna natti fiddan?" jedhee gaafate. **7** Isaanis akkana jedhanii deebisan; "Namichi waa'ee mataa keenyatiif fi waa'ee maatii keenyaa jabeessee nu gaafate. Innis, 'Abbaan keessan amma iyyuu jiraa? Obboleessa biraa qabduu?' jedhee nu gaafate; nu gaaffiidhuma isaa deebifneef. Yoos akka inni, 'Obboleessa keessan as fidaa' nuun jedhu akkamiin beekuun dandeeyaa ree?" **8** Yihuudaanis abbaa isaa Israa'eliin akkana jedhe; "Akka nu, atii fi ijoolleen keenya du'a jalaa baanee jiraannuuf gurbicha na wajjin ergi; nu kaanee deemnaatii. **9** Ani wabii isaafin ta'a; waa'ee isaas anuma mataa koo gaafachuu ni dandeessa. Yoo ani deebisee isa siif fidee fuula kee dura dhaabuun baadhe, ani bara jireenya koo guutuu fuula kee duratti ballessaa kanatti na gaafatama. **10** Utuu turuu baannee silaa yoona yeroo lama dhaqnee deebineerra ture." **11** Kana irratti abbaan isaanii Israa'el akkana isaanin jedhe; "Erga akkas ta'ee waan kana godhaa; oomisha biyya kanaa filatamaa keessaa kennaa tokko tokko jechuunis happee dibatan xinnoo ishee, damma xinnaa isaa, urgooftuu fi qumbii xinnoo ishee, ocholoonii fi lawuzii xinnoo ishee geessaatii namichaaf kennaa. **12** Isin waan meetii afaan qalqalloo keessanii keessa kaa'amee isinii deebi'e sana deebisuu qabdaniiif meetii sana harka lama fudhadhaatii deemaa; meetiin sun dogoggoraan dhufe ta'aatii. **13** Obboleessa keessanis fudhadhaatii da'aa gara namichaatti deebi'aa. **14** Akka inni obboleessa keessan kaanii fi Beniyaamin illee isin wajjin deebisee erguuf Waaqni Waan Hunda Danda'u akka namichi garaa isinii laafu haa godhu. Ani yoo ijoollee dhabe illee ijoollee nan dhaba." **15** Namoonni sunis kennaawwan isaa, meetii sana harka lamaa fi Beniyaaminis fudhatanii ariitiidhaan Gibxitti gad bu'anii fuula Yoosif dura dhadhaabatan. **16** Yoosifis yommuu Beniyaamin isaan biratti argetti hangafa hojjetoota mana isaatiin, "Namoota kana mana kooitti geessi; horii tokko qalii nyaata qopheessi; isaan sa'aatii ja'atti na wajjin nyaatuutii" jedhe. **17** Namichi sunis akkuma Yoosif isa ajaje godhe; jara sanas mana Yoosifitti geesse. **18** Namoonni sun yeroo mana Yoosifitti geeffamanitti sodaatanii akkana jedhan; "Nu sababii meetii yeroo jalqabaa deebi'ee afaan qalqalloo keenyaa keessatti argame sanaatiif as fidanne; inni nu rukutee, nu mo'atee, akka garbootaatti nu qabatee harroota keenya fudhachuu barbaada." **19** Kanaafuu jarri gara hangafa hojjetoota Yoosifitti ol ba'anii balbala manaa duratti itti dubbatan. **20** Akkanas jedhan; "Yaa gooftaa, nu yeroo jalqabaa midhaan bitachuuf as gad buunee turre. **21** Nus yeroo iddoo bullu geenyee qalqalloo keenya bannetti tokkoon tokkoon keenya afaan qalqalloo keenyaa keessatti meetii keenya akkuma jirutti arganne. Kanaafuu meetii sana deebifnee fidnee

dhufneerra. **22** Meetii biraas ittiin midhaan bitachuuf fidnee dhufneerra. Eenyu akka meetii keenya qalqalloo keenya keessa nuu kaa'es hin beeknu." **23** Innis deebisee, "Homaa miti; hin sodaatinaa. Waaqni keessan, Waaqni abbaa keessanii qalqalloo keessanitti badhaadhummaa isinii naqeera; meetiin keessan na ga'ee jira" jedheen. Ergaasis Simi'oonin gara isaaniitti gad baase. **24** Hangafni hojjetootaa sunis jara sana mana Yoosefitti geessee akka isaan miilla isaanii dhiqataniif bishaan kenneef; harroota isaaniitiif immoo okaa kenne. **25** Isaanis achitti akka nyaatan waan dhaga'aniif dhufaati Yoosef kam sa'aatii ja'aatiif kennaa isaanii qopheeffatan. **26** Yeroo Yoosef manatti galetti isaan kennaa manatti ol galchani turan sana kennaniif; fuula isaa durattis lafatti gombifamanii harka fuudhan. **27** Innis nagaa isaan gaafatee, "Abbaan keessan jaarsi isin waa'ee isaa natti himtan sun akkam? Inni amma iyyuu jiraa?" jedheen. **28** Jarris, "Tajaajilaan kee abbaan keenya amma iyyuu ni jira; nagumas" jedhani deebisan. Ulfina isaaf kennuufis gad jedhan. **29** Innis ol ilaalaa obboleessa isaa, ilma haadha isaa Beniyaamin argee, "Inni kun obboleessa keessan quxisuu isin waa'ee isaa natti himtan sanaa?" jedhee gaafate. Itti fufees, "Ilma ko, Waaqni si haa eebbisu" jedheen. **30** Yoosef yommuu obboleessa isaa argetti garaan raafamee dafee gad ba'e; boo'uu barbaadees kutaa mana isaa seenee achitti boo'e. **31** Ergaasis fuula isaa dhiqatee gad ba'e; of jajjabeessee, "Nyaanni haa dhi'aatu" jedhe. **32** Jarris sababii warri Gibxi Ibroota wajjin hin nyaanneef Yoosefii kopaatti, obboloota isaatiif kopaatti, warra Gibxi kanneen isa wajjin nyaataniifis kopaatti dhi'eessan; Ibroota wajjin nyaachuun warra Gibxi biratti jibbisiisaa tureetii. **33** Namoonni sunis akkuma umurii isaaniitti hangafaa jalqabani hamma quxisuutti fuula isaa dura taa'anii dinqifatanii wal ilaalan. **34** Maaddii Yoosef irraas nyaanni qoodameef; qoodni Beniyaam garuu qooda tokko tokko isaaniitiif kenname dachaa shan ta'a ture. Jarris akkasii Yoosef wajjin dhuganii itti ho'e.

44 Yoosefis akkana jedhee hangafa hojjetoota mana isaa ajaje; "Qalqalloo jara kanaa hamma baachuu danda'utti midhaan itti guuti; meetii tokkoo tokkoo isaaniis afaan qalqalloo isaanii keessa kaa'i. **2** Xooffoo koo isa meetii irraa hojjetame immoo meetii inni ittiin midhaan bitachuu dhufe wajjin afaan qalqalloo isa quxisuu sanaa keessa kaa'i." Namichis akkuma Yoosef isa ajaje godhe. **3** Namoonni sun akkuma lafti bariiteen harroota isaanii wajjin geggeeffaman. **4** Utuma isaan magaalaa sana irraa hin fagaatin Yoosef hangafa hojjetoota isaatiin akkana jedhe; "Dafii jara kana duukaa bu'i; yommuu qaqqabdutti immoo akkana jedhiin; 'Isin maalif waan gaarii waan hamaadhaan deebiftu? **5** Xooffoon kun xooffoo gooftaan koo ittiin dhuguu fi ittiin waa himu mitii? Isin waan kana gochuudhaan waan hamaa hojjetan." **6** Innis yommuu isaan qaqqabetti waanuma kana isaaniitti dubbate. **7** Jarris akkana isaan jedhan; "Gooftaan koo maalif dubbii akkanaa dubbata? Waan akkanaa hojjechuun tajaajiltoota kee irraa haa fagaatu! **8** Kunoo nu meetii afaan qalqalloo keenyaa keessatti arganne iyyuu biyya Kana'aniiti deebifnee siif fidne. Yoos nu maalif mana gooftaa keetiiti meetii yookaan warqee hanna ree? **9** Tajaajiltoota kee keessaa namni wanni kun biratti argame kam iyyuu haa du'u; nu warri hafne immoo garboota gooftaa koo ni taana." **10** Inni immoo jaraan, "Amma akkuma isin jettan haa ta'u; abbaan wanti kun biratti argame garbicha naaf ta'a; isin warri kaan immoo gad dhiifamtu" jedhe. **11** Tokkoon tokkoon isaanii dafanii qalqalloo isaanii lafa keeyyatani hiikan. **12** Hangafni hojjetootaa sunis hangafaa jalqabee hamma quxisuutti sakatta'e. Xooffoon sunis qalqalloo Beniyaam keessatti argame. **13** Kana irratti isaan

uffata isaanii tarsaasan. Hundi isaanii harroota isaanii fe'atani magaalatti deebi'an. **14** Yoosef yeroo Yihuudaa fi obboloonni isaa ol seenanitti amma iyyuu mana keessa ture; isaanis fuula isaa duratti kukkufan. **15** Yoosefis, "Wanti isin hojjetan kun maal? Akka namni akka kootii hooda himuudhaan waan arguu danda'u isin hin beektanii?" isaaniin jedheen. **16** Yihuudaan immoo akkana jedhee deebise; "Nu gooftaa kootiin maal jechuu dandeenya? Nu maal dubbachuu dandeenya? Nu qulqulluu ta'uu keenya akkamiin mirkaneessuu dandeenya? Waaqni balleessaa garboota keetii ifatti baaseera. Kunoo nu garboota gooftaa koo ti; nu hundi keenya, namni xooffoon sun biratti argames garboota kee ti." **17** Yoosef garuu, "Waan akkanaa hojjechuun narraa haa fagaatu! Nama xooffoon biratti argame qofatu garbicha koo ta'a. Warri haftan garuu nagaadhaan gara abbaa keessaniitti deebi'aa" jedhe. **18** Yihuudaan immoo Yoosefitti dhi'aatee akkana jedhe: "Maaloo gooftaa ko, akka garbichi kee waan tokko gooftaa kootii dubbatu eeyyamiif. Ati akkuma Fara'oon taatus garbicha keetii hin aarin. **19** Gooftaan koo, 'Isin abbaa yookaan obboleessa qabduu?" jedhee garboota isaa gaafatee ture. **20** Nus, 'Abbaa dulloomaa tokko qabna; ilmi quxisuun bara dulluma isaa keessa isaaf dhalate tokkos jira. Obboleessi isaas du'eera; joollee haati isaa deesse keessaa isa qofatu hafe; abbaan isaa isa jaallata' jennee turre. **21** "Atis garboota keetiin, 'Akka ani ija kootiin isa arguuf naa fidaa' jette. **22** Nus gooftaa kootiin, 'Mucichi abbaa isaa dhiisee deemuu hin danda'u; yoo inni isa dhiisee biraa deeme abbaan isaa ni du'a' jenne. **23** Ati immoo garboota keetiin, 'Yoo obboleessi keessan inni quxisuu isin wajjin dhufuu baate, isin lammata fuula koo hin argitan' jette. **24** Nus yeroo gara garbicha kee abbaa kootii deebineti waan gooftaan koo jedhe isatti himme. **25** "Abbaan keenya, 'Ammas dhaqaatii midhaan xinnoo dabalaa nuu bitaa' nuun jedhe. **26** Nu garuu, 'Nu dhaquu hin dandeenyu; yoo obboleessi keenya inni quxisuu nu wajjin jiraate qofa dhaqna. Yoo obboleessi keenya inni quxisuu nu wajjin dhaquu baate nu fuula namichaa arguu hin dandeenyu' jenne. **27** "Abbaan koo garbichi kee immoo akkana nuun jedhe; 'Akka niitiin koo ilmaan lama naa deesse isin ni beektu. **28** Isaan keessaas inni tokko na biraa ba'e; anis, 'Inni dhugumaan ciccirameera' nan jedhe. Ani ergasii isa hin argine. **29** Yoo isin isa kanas na duraa fuutani balaa isa irra ga'e, isin akka arriin koo gaddaan awwaala seenu gootu.' (Sheol h7585) **30** "Kanaafuu amma yeroo ani gara garbicha kee abbaa kootii deebi'utti, yoo mucichi nu wajjin jiraachuu baate abbaan koo kan jireenyi isaa jireenya mucichaatiin walitti hidhame sun, **31** akka mucichi nu wajjin hin jirre argee du'a. Nu garboonni kees akka arriin abbaa keenya garbicha keetii gaddaan awwaala seenu goona. (Sheol h7585) **32** Ani garbichi kee akka mucian kun nagaadhaan deebi'uu abbaa koo duratti wabii ta'ee, 'Yaa abbaa ko, yoo ani deebisee isa siif fiduu baadhe, ani bara jireenya koo guutuu fuula abbaa koo duratti balleessaa kanatti nan gaafatama!' jedhe. **33** "Egaa amma ani garbichi kee iddo mucichaa garbicha gooftaa koo ta'ee asitti nan hafa; mucichi immoo obboloota isaa wajjin haa deebi'uu. **34** Yoo mucichi na wajjin hin jiraatin ani akkamittin gara abbaa kootii deebi'uu danda'a? Waawuu; akka ani gadda abbaa kootii dhufu argu na hin godhin."

45 Kana irratti Yoosef namoota hunda duratti of qabuu dadhabe, "Namoota hunda fuula koo duraa gad yaasaal!" jedhee iyye. Kanaaf yommuu Yoosef obboloota isaatti of beekisetti namni tokko iyyuu isa bira hin turre. **2** Sababii inni guddisee boo'eef warri Gibxi ni dhaga'an; warra masaraa Fara'oon birattis ni dhaga'ame. **3** Yoosefis obboloota isaatiin, "Ani Yoosef; abbaan koo amma iyyuu jiraa?" jedhee gaafate.

Obbollooni isaa garuu sababii fuula isaa duratti na'anii turaniif deebii isaaf kennuu hin dandeenye. **4** Yoosefis obbolloota isaatiin, "Mee as natti dhi'aadhaa" jedhe. Isaan isatti dhi'aannaan inni akkana jedhe; "Ani Yoosef obboleessa keessan isa isin Gibixitti gurgurtan sanaa dha!" **5** Ammas sababii asitti na gurgurtaniif hin gaabbinaa; ofittis hin aarinaa. Waaqni lubbuu baraaruuf jedhee isin dura na ergeeraatii. **6** Waggoota lamaan kana beelatu biyyattii keessa ture; waggoota shanan dhufan keessas lafa qotachuu fi midhaan galfachuun hin jiru. **7** Waaqni lafa irratti sanyii isiniif hambisuu fi furii guddaadhaan lubbuu keessan oolchuuf jedhee isin dura na erge. **8** "Waaqatu as na erge malee isin miti. Inni Fara'ooniif abbaa na godhe; warra mana isaa jiran hunda irratti gooftaa, biyya Gibxi hunda irratti immoo bulchaa na godhe. **9** Ammas dafaa gara abbaa kootti deebi'aatii akkana isaan jedhaa; 'Ilmi kee Yoosef akkana jedha: Waaqni Gibxi hunda irratti gooftaa na godheera. Gara kootti gad bu'i; hin turinis. **10** Ati biyya Gooshen keessa ni jiraatta; ati, ijoolleen keetii fi ijoolleen ijoollee keetii, bushaayeen kee, loon keetii fi wanni ati qabdu hundi natti dhi'aattanii jiraatu. **11** Sababii amma iyyuu waggaan beelaa shan dhufaa jiruuf ani achitti sin soora; yoo kanaa achii atii fi warra mana kee jiraatan, wanni ati qabdu hundinuu ni rakkattu.' **12** "Akka namni isinitti dubbachaa jiru kun anuma ta'e kunoo, iji keessan, iji obboleessa koo Beniyaamis ni arga. **13** Ulfina Gibxi keessatti naa kenname hundaa fi waan argitan hunda abbaa kootti himaa. Abbaa koos dafaatii as fidaa." **14** Ergasii morma obboleessa isaa Beniyaamitti marmee boo'e; Beniyaamis boo'aa isa hammate. **15** Yoosefis obbolloota isaa hunda dhungatee itti boo'e. Ergasii obbollooni isaa isa wajjin haasa'an. **16** Yommuu akka obbollooni Yoosef dhufan masaraa Fara'oonitti dhaga'ametti, Fara'oonii fi qondaaltonni isaa ni gammadan. **17** Fara'oonis Yoosefiin akkana jedha; "Obbolloota keetiin akkana jedhi; 'Waan kana godhaa: Horii keessan fe'adhaa biyya Kana'aaniitti deebi'aatii **18** abbaan keessanii fi maatiiwwan keessan natti fidaa. Ani lafa biyya Gibxi keessaa lafa hunda caalu isiniif nan kenna. Isin cooma biyyattii ni nyaattu.' **19** "Akkasumas akkana jedhii isaanitti himi; 'Waan kana godhaa: Ijoollee keessaniifis, niitota keessaniifis biyya Gibxiitti gaariwwan fudhadhaa; abbaa keessanis fidaatii kottaa. **20** Waa'ee qabeenya keessanii hin yaadda'inaa; wanni biyya Gibxi guutuu keessaa waan hunda caalu kan keessan ta'aatii.'" **21** Ilmaan Israa'elis akkasuma godhan. Yoosefis akkuma Fara'oon isa ajajetti gaariwwan kenneefii karaa isaanitiif illee galaa galaaseef. **22** Tokkoo tokkoo isaanitiif wayyaa kenne; Beniyaamiif garuu meetii saqilii dhibba sadiitii fi wayyaa irraa jalaa shan kenne. **23** Abbaa isaatiif immoo harroota, wanni biyya Gibxi gaggaariin itti fe'ame kudhan, akkasumas harroota dhaltuu midhaan, buddeenaa fi galaan biraa karaa isaatiif itti fe'ame kudhan erge. **24** Innis akkasitti obbolloota isaa erge; innis yeroo isaan qajeelanitti, "Karaatti wal hin lolinaa!" jedheen. **25** Isaanis Gibxi keessaa ol ba'anii gara biyya Kana'aan abbaa isaanii Yaaqob bira dhaan. **26** Isaanis, "Yoosef amma iyyuu jira! Biyya Gibxi guutuu iyyuu isumatu bulcha" jedhaniin. Yaaqob immoo naasuudhaan of wallaale; jara amanuus hin dandeenya. **27** Garuu yeroo jarri waan Yoosef isaanin jedhe hunda isatti himanii innis gaariwwan Yoosef isa fichisiisuuf ergeef sana argetti lubbuun abbaa isaanii Yaaqob ni bayyanatte. **28** Israa'elis, "Na ga'al! Ilmi koo Yoosef amma iyyuu jira. Anis utuun hin du'in dhaqee isa nan arga" jedhe.

46 Israa'el waan qabu hunda fudhatee ka'ee; yeroo Bersheebaa ga'ettis Waaqa abbaa isaa Waaqa Yisihaaqiifis aarsaa dhi'eesse. **2** Waaqnis halkan mul'ataan, "Yaaqob! Yaaqob!"

jedhee Israa'elitti dubbate. Innis, "Kunoo ani as jira" jedhee deebise. **3** Waaqnis akkana jedhe; "Ani Waaqayyo, Waaqa abbaa keetii ti. Gibixitti gad bu'uu hin sodaatin; ani achitti saba guddaa sin taasisaatii. **4** Ani si wajjin Gibixitti gad bu'ee deebisee sin fida. Harkuma Yooseftu ija kee walitti siif qaba." **5** Yaaqobis Bersheebaadhaa ka'ee qajelee; ilmaan Israa'elis abbaa isaanii Yaaqob, ijoollee isaanitiif fi niitota isaanii gaariwwan Yaaqobin baachuuf Fara'oon erge sana irra teessisan. **6** Yaaqobii fi sanyiin isaa hundis horii isaanitiif fi qabeenya Kana'aanitti horatan of faana fudhatanii Gibixitti godaanan. **7** Innis sanyii isaa hunda jechuunis ilmaan isaa, ilmaan ilmaan isaa, intallan isaatii fi intallan ilmaan isaa fudhatee Gibixitti godaane. **8** Maqaawwan ilmaan Israa'el warra Gibixitti godaanan sanaa jechuunis Yaaqobii fi sanyiiwwan isaa kanneenii dha: Ruubeen jechuunis ilma Yaaqob hangafticha. **9** Ilmaan Ruubeen: Henook, Faluusoo, Hezroonii fi Karmii. **10** Ilmaan Simi'oo: Yemuu'eel, Yaamiin, Oohad, Yaakiin, Zoharii fi Shaawul ilma dubartii Kana'aan sanaa. **11** Ilmaan Lewwii: Geershoo, Qohaatii fi Meraarii. **12** Ilmaan Yihuudaa: Eeri, Oonaan, Sheelaa, Faarsii fi Zaaraa. Eerii fi Oonaan garuu biyya Kana'aanitti du'an. Ilmaan Faares: Hezroonii fi Hamuul. **13** Ilmaan Yisaakor: Toolaa, Fuwaa, Yoobii fi Shimroon. **14** Ilmaan Zebuuloon: Sered, Eeloonii fi Yahili'eel. **15** Isaan kunneen intala isaa Diinaa dabalatee ilmaan Liyaan kaaba dhi'a Phaadaan Arraamitti Yaaqoobiif deessee dha. Ilmaanii fi intallan isaa kunneen walumaa galatti soddomii sadii turan. **16** Ilmaan Gaad: Ziifiyon, Hagii, Shuunii, Esboon, Eerii, Aroodii fi Ari'eel. **17** Ilmaan Aasheer: Yimmaa, Yishwaa, Yishwii fi Beriyyaa. Obboleettiin isaanis Seraa dha. Ilmaan Beriyyaa: Hebeerii fi Malkii'eel. **18** Isaan kunneen ijoollee Ziifaa Yaaqoobiif deessee dha. Ziifaa ishee Laabaan intala isaa Liyaadhaaf kenne sanaa dha. Isaan walumaa galatti kudha ja'a turan. **19** Ilmaan Raahel niitii Yaaqob: Yoosefii fi Beniyaam. **20** Minaasee fi Efreem, Aasenati intala Phooxiiferaa lubicha magaalaa Ooni sanaa irraa Gibxi keessatti Yoosefiif dhalatan. **21** Ilmaan Beniyaam: Belaa, Beker, Ashbeel, Geeraa, Na'amaan, Eehii, Roosh, Muufiim, Hufiimii fi Ardi. **22** Isaan kunneen ilmaan Raahel Yaaqoobiif deessee dha; isaanis walumaa galatti nama kudha afur turan. **23** Ilmi Daan: Hushiimii dha. **24** Ilmaan Niiftaalem: Yahizeel, Guunii, Yeexerii fi Shiileem. **25** Isaan kunneen ilmaan Bilihaan Yaaqoobiif deessee dha; Bilihaan ishee Laabaan intala isaa Raaheliif kenne sanaa dha; isaan walumaa galatti nama torba turan. **26** Namoonni Yaaqob wajjin Gibixitti godaanan utuu niitota ilmaan isaa hin dabalatin sanyiin isaa walumaa galatti jaatamii ja'a turan. **27** Ilmaan Gibixitti Yoosefiif dhalatan lamaan dabalatee miseensonni maatii Yaaqob warri Gibixitti godaanan walumaa galatti torbaatama turan. **28** Yaaqobis akka inni dhaqee karaa Gooshenitti nama geessu gaafatuuf Yihuudaa of dura gara Yoosefitti erge. Yommuu isaan Gooshen ga'anitti, **29** Yoosef gaarii isaa qopheeffatee abbaa isaa Israa'el simachuuf Gooshenitti qajelee. Innis akkuma fuula isaa duratti mul'ateen morma isaatti marmee yeroo dheeraa boo'e. **30** Israa'elis Yoosefiin, "Ani sababii akka ati amma iyyuu lubbuun jirtu ofii kootiin argeef si'achi du'uu illee hin gaabbu" jedhe. **31** Yoosefis obbolloota isaatii fi warra mana abbaa isaa jiraataniin akkana jedhe; "Ani ol ba'ee Fara'oonitti nan dubbachaa; akkanas nan jedhaan; 'Obbollooni koo fi warri mana abbaa koo jiraatan kanneen biyya Kana'aan jiraachaa turan natti dhufaniiru. **32** Namoonni kunneen tiksoota; isaan loon tikfatuutii. Isaan bushaayee isaanii, loonii fi waan qaban hunda fudhatanii dhufan.' **33** Yoo Fara'oon ofitti isin waamee, 'Hojiin keessan maal?' jedhee isin gaafate, **34** 'Nu garboonni

kee akkuma abbootii keenyaa ijoollummaa keenyaa jalqabnee hamma ammaatti horii tikfacha turre jedhaa deebisaa. Yoos inni sababii tiksoonni hundinuu warra Gibxi biratti jibbamanii akka isin biyya Gooshen keessa jiraattan isinii eeyyamaa.”

47 Yoosefis gara Fara’oon dhaqee, “Abbaan kootii fi obboloonni koo bushaayee isaanii, loon isaaniitii fi waan qaban hunda fudhatanii biyya Kana’aan dhufanii kunoo biyya Gooshen jiru” jedhee itti hime. **2** Innis obboloota isaa keessaa nama shan filatee Fara’oonitti dhi’eesse. **3** Fara’oonis, “Hojiin keessan maali?” jedhee obboloota Yoosif gaafate. Isaanis, “Nu garboonni kee akkuma abbootii keenyaa tiksoota” jedhanii deebisaniif. **4** Akkanas jedhaniin; “Sababii beelli biyya Kana’aanitti cimee bushaayeen garboota keetii waan dheedan dhabaniif nu yeroo gabaabaa as jiraachuu dhufne. Akka nu garboonni kee biyya Gooshen keessa jiraannuuf maaloo nuu eeyyami.” **5** Fara’oonis Yoosefiin akkana jedhe; “Abbaan keetii fi obboloonni kee siif dhufaniiru; **6** lafti Gibxi fuuluma kee dura jira; abbaa keetii fi obboloota kee iddoo lafa hundumaa caalu irra qubachiisi. Isaan biyya Gooshen keessa haa jiraatan. Ati yoo namoota isaan keessaa dandeettii qaban beekte loon koo irratti itti gaafatamtoota isaan godhi.” **7** Ergasii Yoosif abbaa isaa Yaaqoobin fidee fuula Fara’oon duratti dhi’eesse. Erga Yaaqoob Fara’oonin eebbisee booddee, **8** Fara’oon, “Umuriin kee hammam?” jedhee isa gaafate. **9** Yaaqoobis Fara’ooniin akkana jedhe; “Barri ani keessummaan jiraadhe waggaa dhibbaa tokkoo fi soddoma. Baroonni koos muraasa; hamaadhas; innis bara abbootiin koo keessummaan jiraatan sanaa wal qixxee miti.” **10** Kana booddee, Yaaqoob Fara’oonin eebbisee fuula isaa duraa gad ba’e. **11** Yoosefis akkuma Fara’oon isa ajajetti abbaa isaatii fi obboloota isaa Gibxi keessa qubachiise; lafa lafa hunda caalu, aanaa Raamsee handhuuraa godhee isaanii kenne. **12** Akkasumas Yoosif abbaa isaatiif, obboloota isaatii fi warra mana abbaa isaa jiran hundaaf akkuma baay’ina ijoollee isaaniitti midhaan kenne. **13** Waan beelli akka malee cimeef biyyattii guutuu keessa wanni nyaatamu hin jiru ture; sababii beela sanaatiinis Gibxii fi Kana’aan akka malee miidhaman. **14** Yoosefis kaffaltii midhaan namoonni bitachaa turan sanaa maallaqa biyya Gibxii fi Kana’aan keessatti argamu hunda walitti qabee masaraa Fara’oonitti galche. **15** Maallaqni warra Gibxii fi warra Kana’aan dhumnaan warri Gibxi hundi gara Yoosif dhufanii, “Midhaan nuu kenni. Nu maaliif fuula kee duratti duuna? Maallaqni keenya dhumeera” jedhan. **16** Yoosif immoo, “Erga maallaqni keessan dhume horii keessan fidaa; qooda horii keessanii ani midhaan isiniin nan kenna” jedhe. **17** Isaanis horii isaanii Yoosifitti fidan; Yoosifis qooda fardeen isaanii, qooda bushaayee isaanii, qooda loowwan isaaniitii fi qooda harroota isaanii midhaan kenneef. Innis bara sana geeddaraa horii isaanii hundaa midhaan isaan soore. **18** Waggaan sun dhumnaan jarri waggaa itti aanutti gara isaa dhufanii akkana jedhan; “Erga maallaqni keenya dhume horiin keenya kan kee ta’ee as, yaa goftaa keenya akka dhagna keenyaa fi lafa keenya malee wanni tokko iyyuu nuuf hin hafin nu goftaa keenya jalaa hin dhoksinu. **19** Nu maaliif fuula kee duratti duuna? Nuuf fi lafti keenyas maaliif badna? Nuuf fi lafa keenya fudhadhuutii qooda isaa midhaan nuuf kenni. Nu lafa keenya wajjin Fara’ooniif ni garboonna. Akka nu du’a jalaa baanee jiraannuuf, akka laftis duwaa hin hafneef sanyii nuuf kenni.” **20** Yoosefis lafa biyya Gibxi hundumaa Fara’ooniif bite. Warri Gibxi hundi waan beelli isaaniitti cimeef lafa isaanii gar gurguran; laftis kan Fara’oon ta’e; **21** Yoosifis daangaa biyya Gibxi tokko irraa hamma daangaa kaaniitti saba garbummaa jala galche. **22** Lafti inni hin bitin lafa lubootaa qofa ture; kunis sababii

isaan Fara’oon irraa qooda argatanii fi sababii qooda Fara’oon isaanii kennu sanaan jiraataniif. Kanaafuu isaan lafa isaanii hin gurgurre. **23** Yoosefis saba sanaan akkana jedhe; “Kunoo ani har’a isinii fi lafa keessan Fara’ooniif biteera. Kunoo lafatti sanyii facaafadhaa. **24** Yommuu midhaan galfamutti harka shan keessaa harka tokko Fara’ooniif ni kennitu. Harka afran hafe immoo sanyii facaafattan, nyaata ofii keessanii, nyaata warra mana keessan jiraataniitii fi nyaata ijoollee keessanii godhattu.” **25** Jarris, “Ati du’a nu oolchiteerta; nu fuula goftaa keenyaa duratti fudhatama haa argannuu malee Fara’ooniif garboota ni taana” jedhan. **26** Yoosifis akkasii akka harka shan keessaa harki tokko kan Fara’oon ta’uuf Gibxi keessatti seera lafaa dhaabe; seerri sun hamma har’aatti illee ittiin hojjetamaa jira. Lafa lubootaa qofattu utuu kan Fara’oon hin ta’in hafe. **27** Israa’eloonnis Gibxi keessa kutaa biyya Gooshen keessa qubatan. Achittis qabeenya argatan; horaniis guddaa baay’atan. **28** Yaaqoob waggaa kudha torba biyya Gibxi keessa jiraate; barri jireenya isaas waggaa dhibba tokkoo afurtamii torba ture. **29** Israa’elis yeroon du’a isaa dhi’aannaan ilma isaa Yoosifin ofitti waamee akkana jedheen; “Yoo ani fuula kee duratti fudhatama argadhe, mee harka kee guudee koo jala kaa’iitii akka gaarummaa na argisiiftuu fi akka naaf amanantu waadaa naaf seeni. Gibxitti na hin awwaalin; **30** yeroo ani abbootii koo wajjin boqodhutti biyya Gibxii na baasii iddoo isaan itti awwaalamanitti na awwaali.” Innis, “Akkuma ati jette nan godha” jedhe. **31** Israa’elis, “Naa kakadhu” jedheen. Yoosifis ni kakateef. Israa’el immoo mataa ulee isaatti irkatee sagade.

48 Yeroo muraasa booddee, “Kunoo, abbaan kee dhukkubsateera” jedhanii Yoosifitti himan. Innis ilmaan isaa lamaan Minaasee fi Efreemin fudhatee dhaqee. **2** Yaaqoob yeroo, “Ilmi kee Yoosif gara kee dhufeera” jedhanii itti himaniitti, Israa’el of jajjabeessee ka’ee siree irra ta’a’e. **3** Yaaqoobis Yoosefiin akkana jedhe; “Waaqni Waan Hunda Danda’u biyya Kana’aan keessatti Luuzitti natti mul’atee achitti na eebbise; **4** akkanas naan jedhe; ‘Ani akka ati hortuu fi akka ati baay’attu nan godha. Tuuta sabaa sin godha; ani biyya kana dhaala bara baraa godhee sanyiiwwan kee warra si booddeetiif nan kenna.’ **5** “Egaa amma ilmaan kee lamaan warri utuu ani as gara kee hin dhufin dura Gibxitti siif dhalatan sun akkuma ilmaan kootti ilaalamu; akkuma Ruubeenii fi Simi’oon kan koo ta’an sana Efreemii fi Minaaseenis kanuma koo ta’u. **6** Ijoolleen isaan booddeen siif dhalatan kan kee ta’u. Dhaala qoodachuu keessatti immoo maqaa obboloota isaanii jalatti lakkaa’amu. **7** Yeroo ani kaaba dhi’a Phaadaaniitii deebi’aa turetutti utuma Efraataa ga’uuf xinnuma nuu hafee jiruu Raahel biyya Kana’aan keessatti na jalaa duunaan achumatti karaa Efraataa dhaqu biratti awwaalladhe.” Efraataan kunis Beetlihemii dha. **8** Israa’el yeroo ilmaan Yoosif argetti, “Isaan kunneen eenyu?” jedhee gaafate. **9** Yoosif immoo abbaa isaatiin, “Isaan kunneen ilmaan biyya kanatti Waaqni naaf kennee dha” jedhe. Kana irratti Israa’el, “Akka ani isaan eebbisuuf natti fidi” jedhe. **10** Yeroo kanatti Israa’el dulloomee iji isaa dadhabee ture; innis waa hubachuu hin danda’u ture. Kanaafuu Yoosif ilmaan isaa Israa’elitti dhi’eesse; Israa’elis isaan dhungate; isaan hammates. **11** Israa’elis Yoosefiin, “Ani fuuluma kee iyyuu nan arga jedhee hin yaadne; Waaqni garuu akka ani ijoollee kee iyyuu argu naa eeyyame” jedhe. **12** Yoosifis jilba Israa’el irraa achi isaan butee fuula isaatiin lafatti gad gombifame. **13** Innis ergasii lamaan isaanii iyyuu fuudhee Efreemin karaa mirga isaatiin gara harka Israa’el isa bitaatti, Minaasee immoo bitaa isaatiin gara harka Israa’el isa mirgaatti fidee isaatti dhi’eesse. **14** Israa’el garuu

utuma Efreem quxisuu ta'ee jiruu harka isaa mirgaa mataa Efreem irra kaa'e; Minaaseen immoo utuma hangafa ta'ee jiruu Israa'el harka isaa wal qaxxaamursee harka isaa bitaa mataa Minaasee irra kaa'e. **15** Innis akkana jedhee Yoosefin eebbise; "Waaqni inni abbootiin koo Abrahamaamii fi Yisihaaq fuula isaa dura dura jiraatan, Waaqni inni bara jireenya koo guutuu hamma har'aatti tiksee koo ture sun, **16** Ergamaan Waaqayyoo kan balaa hunda jalaa na baase sun ilmaan kanneen haa eebbisu. Isaan maqaa kootiin, maqaa abbootii koo Abrahamaamii fi Yisihaaqiin haa waamaman; isaan lafa irratti guddaa haa baay'atan." **17** Yoosef yommuu akka abbaan isaa harka isaa mirgaa mataa Efreem irra kaa'e argetti ni gadde; kanaafuu inni harka abbaa isaa mataa Efreem irraa fuudhee mataa Minaasee irra kaa' uuf jedhee kaase. **18** Yoosef abbaa isaatiin, "Yaa abbaa ko, akkas miti; inni kun hangafa; harka kee mirgaa mataa isaa irra kaa'i" jedhe. **19** Abbaan isaa garuu deede akkana jedheen; "Ani nan beeka; yaa ilma koo nan beeka. Innis saba ta'a; saba guddaa isaa ta'a. Ta'u obboleessi isaa inni quxisuun isa caalaa guddaa ta'a; sanyiin isaas tuuta saba baay'ee ni ta'a." **20** Innis gaafa sana akkana jedhee isaan eebbise; "Israa'el maqaa keetiin eebba kana kenna; Waaqni akka Efreemii fi akka Minaasee isin haa taasisu." Yoosefis akkasii Minaasee dura Efreemin dabare. **21** Ergasii Israa'el Yoosefin akkana jedhe; "Kunoo ani du'uu ga'eera; Waaqni garuu isin wajjin ta'ee biyya abbaa keessaniitti isin deebisa. **22** Ani qooda obboloota keetii caalchisee qooda tokko siif inni kenna; kunis lafa ol ka'aa ani Amoorota irraa goraadee koo fi iddaa kootiin fudhadhe sanaa dha."

49 Yaaqoob ilmaan isaa ofitti waamee akkana jedhe: "Akka ani waan bara dhumaa keessa isiniitti dhufu isiniitti himuuf mee walitti qabamaa. **2** "Yaa ilmaan Yaaqoob mee walitti qabamaa dhaggeeffadhaa; abbaa keessan Israa'elin dhaggeeffadhaa. **3** "Yaa Ruubeen, ati ilma koo hangafa; humna koo, mallattoo jalqabaa kan jabina kootii ti; ati ulfinaan ni caalta; humnaan illee ni caalta. **4** Ati akka bishaanii asii fi achi raafama; ol aantummaas hin qabaattu; ati siree abbaa keetiitti ol baatee, afata kootti ol baatee xureessiteertaatii. **5** "Simi'oonii fi Lewwiin obboloota; goraadeen isaanii mi'a fincilaa ti. **6** Lubbuun koo marii isaanii hin seenin; ulfinni koos yaa'ii isaanii hin dabalamin; isaan dheekkamsa isaaniiin nama ajjeesaniiruutii; fedhii ofii isaaniiinis qotiyoo naafachiisaniiru. **7** Aariin isaanii inni hamaan, dheekkamsi isaanii inni gara jabeessi abaramaa haa ta'u! Ani Yaaqoob keessa isaan nan bittinneessa; Israa'el keessas isaan nan facaasa. **8** "Yaa Yihuudaa obboloonni kee si leellis; harki kee morma diina keetii qaba; ilmaan abbaa keetii siif sagadu. **9** Yaa Yihuudaa ati saafala leencaa ti; yaa ilma koo ati adamoodhaa deebita. Inni akka leencaa, akka leenca dhalaas, riphee ciisa; eenyutu ija jabaatee isaa kaasta ree? **10** Hamma bulchean dhufutti bokuun harka Yihuudaatii, uleen bulchiinsaa miilla isaa gidduudhaa hin dhabamu; saboonnis isaf ni ajajamu. **11** Inni harree isaa muka wayiniitti, ilmoo harree isaa immoo damee filatamaatti hidhata; wayyaa isaa daadhii wayiniitiin, wandaboo isaa immoo dhiiga gumaa wayiniitiin miiccata. **12** Iji isaa daadhii wayinii irra diimata; ilkaan isaa immoo aannan irra addaata. **13** "Zebuuloo qarqara galaanaa jiraata; buufata dooniwwaniis ta'a; daangaan isaas hamma Siidoonaatti bal'ata. **14** "Yisaakor harree jabaa fe'iisa lama gidduu ciisuu dha. **15** Innis yeroo akka iddoon boqonnaa isaa hamma gaarii ta'ee fi akka lafti isaa tolaa ta'e argutti ba'aa baachuuf gatiitti isaa gad qabata; hojii humnaa hojjechuuf of kenna. **16** "Daan gosoota Israa'el keessaa akka isaa tokkootti, saba isaatiif murtii qajeelaa ni kenna. **17** Daan bofa qarqara karaa ti; akka buutii daandii

irraa, kan akka namichi farda yaabbatu gara duubaatti kufuuf kottee fardaa idduu ni ta'a. **18** "Yaa Waaqayyoo, ani fayyisuu kee nan eeggadha. **19** "Gaad weerartootaan ni dha'ama; inni garuu faana bu'ee isaan dha'a. **20** "Aasheer buddeenni isaa furdaa dha; inni mootiidhaaf nyaata tolaa ni kenna. **21** "Niftaalem borofa hiikamtee dha; dubbii gaariis ni dubbata. **22** "Yoosef muka wayinii ija qabeessa, muka wayinii ija qabeessa burqaa bishaaniitti dhi'oo jiruu dha; dameen isaa dallaa irra yaa'a. **23** Warri iddaa qabatan waraana isatti banan; isatti futtaasan; isa jibbanis. **24** Garuu iddaan isaa jabaatee hafe; irreen harka isaa, harka Waaqaa Jabaa Yaaqoobiin jabeeffame. Achiis Tiksee sanaan, Kattaa Israa'eliin, **25** Waaqaa abbaa keetii isa si gargaaruum, Waaqaa Waan Hunda Danda'u isa eebba samii gubbaatiin, eebba gadi fagoo isa jalatiin, eebba harmaatii fi gadameessaatiin si eebbisu sanaan ni eebbifama. **26** Eebbi baaba keetii, eebba tulluuwwan durii, arjummaa gaarran durii caala. Kun hundi mataa Yoosefiitti, gubbee mataa isa obboloota isaa keessaa hooggamaa ta'eetti haa qabatu. **27** "Beniyaam yeeyyii baay'ee beela'ee dha; ganama waan adamse itti gaggabee nyaata; galgala immoo boojuu hira." **28** Warri kunneen hundi gosoota Israa'el kudha lamaan; kunis waan abbaan isaanii yeroo eebba tokkoo tokkoo isaaniiif ta'uun isaan eebbiseetti isaanitti dubbatee dha. **29** Ergasii Yaaqoob akkana jedhee isaan ajaje; "Ani gara saba kootiitti walitti qabamuu ga'eera; holqa lafa qotiisaa Efroon namicha gosa Heeti sanaatii abbootii koo biratti na awwaalaa. **30** Holqi kunis holqa biyya Kana'aan keessatti Mamree biratti lafa qotiisaa Makfelaa keessatti argamu kan Abrahamaa iddoon awwaalaa godhachuuf Efroon namicha gosa Heeti sana irraa lafa qotiisaa wajjin bitatee dha. **31** Abrahamaamii fi niitiin isaa Saaraan achitti awwaalam; Yisihaaqii fi niitiin isaa Ribqaan achitti awwaalam; anis achumattan Liyaa awwaale. **32** Lafti qotiisaatii fi holqi isa keessa jiru Heetota irraa bitaman." **33** Yaaqoob akkuma ilmaan isaa ajajuu raawwateen miilla isaa siree irratti ol deebifatee hafuura dhumaa baafate; gara saba isaattis walitti qabame.

50 Yoosefis abbaa isaa irratti kufee boo'eef; isa dhungates. **2** Ergasii immoo Yoosef tajaajiltoota isaa kanneen ogeessota fayyaa ta'an akka isaan reeffa abbaa isaa qorichaan sukkuuman ajaje; jarris reeffa Israa'el qorichaan sukkuuman; **3** waan kana gochuun bultii afurtama guutuu isaanitti fudhate; yeroon qoricha reeffa dibuuf barbaachisu kana tureetii. Warri Gibxiis bultii torbaatama isaaf boo'an. **4** Guyyoonni gaddaa darbiinaan Yoosef warra mana Fara'oon jiraataniin akkana jedhe; "Yoo ani fuula keessan duratti fudhatama argadheera ta'e, akkana jedhaatii Fara'oonitti naa himaa: **5** 'Abbaan koo akkana jedhee na kakachiiseera; 'Kunoo ani du'uu ga'eera; awwaala ani biyya Kana'aan keessatti ofii kootiif qotadhetti na awwaalaa." Kanaafuu maaloo ani amma dhaqee abbaa koo nan awwaalladha; ergasii immoo nan deebi'a." **6** Fara'oonis, "Dhaqiiitti akkuma inni si kakachiise sanatti abbaa kee awwaalladhu" jedheen. **7** Yoosefis abbaa isaa awwaallachuu dhaqee. Qondaaltonni Fara'oon hundinuu hangafoonni mana isaatii fi hangafoonni Gibxi hundi isa wajjin deeman. **8** Akkasumas warri mana Yoosef jiraatan, obboloota isaatii fi warri mana abbaa isaa jiraatan hundi isa wajjin deeman. Ijoollee isaanii, bushaayee isaaniiitti fi loon isaanii qofattu, Gooshenitti hafe. **9** Gaariwwanii fi warri farda yaabbatanis isa wajjin deeman. Tuunni sunis akka malee guddaa ture. **10** Isaanis yommuu Yordaanis gama oobdii Axaad bira ga'anitti sagalee isaanii ol fudhatanii gadoodanii boo'an. Yoosefis achitti abbaa isaatiif guyyaa torba boo'e. **11** Namoonni Kana'aan warri achi jiraachaa turan boo'icha oobdii Axaad biratti boo'ame

sana arganii, “Boo’ichi kun warra Gibxiitiif boo’icha guddaa dha” jedhan. Kanaafuu iddoon sun Abeel Misraayim jedhamee moggaafame. Iddoon sunis Yordaanos gamatti argama. **12** Ilmaan Yaaqoob akkuma inni isaan ajaje sana godhan; **13** isaanis biyya Kana’aanitti isa geessanii holqa Mamree biratti lafa qotiisaa Makfelaa keessatti argamu kan Abrahaam iddoo awwaalaa godhachuudhaaf Efron namicha gosa Heeti sana irra lafa qotiisaa wajjin bitate sanatti awwaalan. **14** Yoosef erga abbaa isaa awwaallatee booddee obboloota isaatii fi warra isa wajjin abbaa isaa awwaaluu dhaqan hunda wajjin Gibxitti deebi’e. **15** Obboloonna Yoosef erga abbaan isaanii du’ee booddee, “Yoo Yoosef hamaa nu isatti hojjennee hundaaf haaloo qabatee haaloo nutti ba’e hoo?” jedhan. **16** Isaanis akkana jedhanii Yoosefitti dhaammatan; “Abbaan kee utuu hin du’in dura akkana jedhee ajaje; **17** ‘Isin akkana jedhaa Yoosefitti himaa; ani akka ati cubbuu fi balleessaa obboloonna kee si miidhuuf jedhanii sitti hojjetan sana isaanii dhiiftu sin kadhada.’ Maaloo cubbuu tajaajiltoota Waaqa abbaa keetii dhiisi.” Yoosefis yommuu ergaa isaanii dhaga’etti ni boo’e. **18** Obboloonna isaas dhufanii fuula isaa duratti lafa dha’anii, “Kunoo nu garboota kee ti” jedhan. **19** Yoosef garuu akkana isaaniiin jedhe; “Hin sodaatinaa. Anatu iddoo Waaqaa bu’aa? **20** Isin hamaa natti yaaddan; Waaqni garuu akkuma amma ta’ee jiru kana lubbuu nama baay’ee baraaruuif jedhee waan gaariif yaade. **21** Egaa hin sodaatinaa. Ani isinii fi ijoollee keessan nan sooraatii.” Innis waan garaa isaan ciibsu isaanitti dubbatee isaan jajjabeesse. **22** Yoosef maatii abbaa isaa wajjin Gibxi keessa ture. Innis waggaa dhibba tokkoo fi kudhan jiraate. **23** Dhaloota sadaffaa ijoollee Efreem arge. Akkasumas ilmaan Maakiir ilma Minaasee jilba Yoosef irratti dhalatan. **24** Yoosefis obboloota isaatiin akkana jedhe; “Ani du’uu ga’eera. Waaqni garuu dhugumaan dhufee isin gargaara; biyya kanaa isin baasees gara biyya Abrahaamiif, Yisihaaqii fi Yaaqoobiif kakuun waadaa gale sanaatti isin geessa.” **25** Yoosefis ijoollee Israa’el kakachiisee akkana jedheen; “Waaqni dhugumaan dhufee isin gargaara; isinis lafee koo biyya kanaa ol baasuu qabdu.” **26** Yoosefis waggaa dhibba tokkoo fi kudhanitti du’e. Jarris qorichaan sukkuumanii Gibxitti sanduuqa reeffaa keessa isa kaa’an.

Ba'uu

1 Maqaan ilmaan Israa'el kanneen maatii isaanii qabatanii Yaaqoob wajjin Gibxi dhaqanii kanaa dha; **2** Ruubeen, Simi'oon, Lewwii fi Yihuudaa; **3** Yisaakor, Zebuuloonii fi Beniyaam; **4** Daanii fi Niftaalem; Gaadii fi Aasheer. **5** Namoonni sanyii Yaaqoob irraa dhalatan walumaa galatti torbaatama turan; Yoosef durumaanuu Gibxi ture. **6** Yoosefii fi obboloota isaa hundi, dhaloonni sun hundinuu, ni du'an. **7** Israa'eloonni garuu horanii akka malee baay'atan; baay'atanii akka malee jabaatan; biyyattii keessaa ni guutan. **8** Ergasii mootiin waa'ee Yoosef hin beekin haaraan tokko bulchaa Gibxi ta'e. **9** Innis saba isaatiin akkana jedhe; "Kunoo, Israa'eloonni nu caalaa baay'ataniiru; nu caalaas jabaataniiru. **10** Kottaa akka isaan kana caalaa hin baay'anneef, yoo waraanni ka'ees diinota keenya gargaaranii akka nu hin waraannee fi akka biyyattii keessaa baqatanii hin baaneef haxxummaadhaan isaan qabna." **11** Kanaafuu itti gaafatamtoota isaan cunqursanii hojii humnaa hojjechiisan isaanitti muudan; Israa'eloonnis Fiitoomii fi Raamsee magaalawwan waa itti kuusan godhanii Fara'ooniif ijaaran. **12** Isaan garuu hamma cunqursaan isaanitti jabaachaa deeme sana baay'atanii lafa guutan; kana irratti warri Gibxi saba Israa'el sodaatan. **13** Warri Gibxis Israa'elootatti gara jabiinaan isaan hojjechiifatan. **14** Isaanis suphee fi xuubii hojjechiisuudhaan, lafa qotiisaa keessaa hojii garaa garaa hunda hojjechiisuudhaan hojii itti cimsanii jireenya isaanitti hadheessan; warri Gibxi hojii jabaa jara hojjechiisan hunda keessatti garaa isaanii hin laafan ture. **15** Mootiin Gibxi deessitoota Ibrootaa kanneen Siipaaraa fi Fuuhaa jedhamaniin akkana jedhe; **16** "Isin yommuu dubartoota Ibrootaa da'umsa irratti gargaartanii fi barcuma da'umsaa irratti isaan argitan, yoo dhiira ta'e ajjeesaa; yoo durba taate immoo haa jiraattuu dhiisaa." **17** Deessistoonni sun garuu waan Waaqa sodaataniif, waan mootiin Gibxi isaanitti hime sana hin goone; ijoollee dhiiraas akka isaan jiraataniif dhiisan. **18** Mootiin Gibxis deessitoota sana ofitti waamee, "Isin maaliif waan kana gootan? Maaliifis ijoollee dhiira akka isaan jiraataniif dhiifan?" jedhee isaan gaafate. **19** Deessistoonni sunis, "Dubartoonni Ibrootaa akka dubartoota warra Gibxi miti; isaan waan jajjaboo ta'aniif utuu deessitoonni isaan bira hin ga'in da'anii nama eegu" jedhanii Fara'ooniif deebisan. **20** Waaqnis deessitoota sanaaf waan gaarii godhe; Israa'eloonnis baay'atanii akka malee jabaatan. **21** Sababii isaan Waaqa sodaataniif Waaqni deessitoota sanaaf maatii ofii isaanii kenneef. **22** Kana irratti Fara'oon, "Ilma dhalatu hunda laga Abbayyaa keessa buusaa; durbi hundi garuu haa jiraattuu dhiisaa" jedhee saba isaa hunda ajaje.

2 Sanyii Lewwii keessaa namichi tokko intala Lewwii tokko fuudhe; **2** isheenis ulfooftee ilma deesse. Yommuu akka inni bareedaa ta'e argitetti ji'a sadii isa dhoksite. **3** Kana caalaa isa dhoksuu akka hin dandeenye yeroo beektetti garuu guuboo dhallaadduu irraa hojjetame tokko fuutee happee fi leelee itti dhoobde; mucaa sana guuboo keessa ciibsatee qarqara laga Abbayyaa shambaqqoo keessa keesse. **4** Obboleettiin isaa immoo waan mucicha irra ga'u ilaaluf jettee fagoo dhaabachaa turte. **5** Yeroo sana intalli Fara'oon dhagna dhiqachuuf gara laga Abbayyaatti gad buute; dubartoonni ishee tajaajilan qarqara laga sana irra asii fi achi deemaama turan. Isheenis guuboo sana shambaqqoo keessatti argitee akka dhaqxee fidduuf garbittii ishee ergite. **6** Isheenis guuboo bantee mucaa sana argite; kunoo mucichis boo'aa ture. Isheenis garaa laafteefii, "Kun daa'imman Ibrootaa keessaa tokkoo dha" jette. **7** Obboleettiin mucichaas

intala Fara'ooniin, "Akka isheen hoosiftee siif guddiftuuf dhaqee dubartoota Ibrootaa keessaa guddiftuu tokko siif waamuu?" jette. **8** Isheenis, "Eeyyee, dhaqi" jetteen. Intalli sunis dhaqxee haadha mucaa sana waamte. **9** Intalli Fara'oonis dubartittidhaan, "Mucaa kana fuudhii naa hoosisi; ani mindaa kee siifin kennaa" jette. Dubartiin sunis daa'ima sana fuutee hoosifte. **10** Mucaan sun guddannaan isheen intala Fara'oonitti fidde. Innis ilma ishee ta'e. Isheenis, "Ani bishaan keessaa isa nan baase" jechuudhaan maqaa isaa Musee jettee moggaafte. **11** Museen erga guddatee booddee gaafa tokko lafa sabni isaa ture dhaqee utuu isaan hojii dadhabsiisaa hojjetanuu arge; utuu namni Gibxi tokkos Ibroota saba isaa keessaa nama tokko rukutuu arge. **12** Innis asii fi achi ilaalee akka namni tokko iyyuu hin jirre mirkaneeffate; namicha Gibxi sana ajjeesee cirracha keessa dhokse. **13** Guyyaa itti aanutti immoo gad ba'ee utuu Ibrootni lama wal lolanuu arge. Ibriha balleessaa qabuunis, "Ati maaliif Ibriha akka keetii rukutta?" jedhee gaafate. **14** Namichi sunis, "Eenyutu nurratti bulchaa fi abbaa murtii si godhe? Akkuma namicha Gibxi ajjeefte sana ana illee ajjeesuu barbaadtaa?" jedheen. Kana irratti Museen, "Dhugumaan wanni ani hojjedhe sun beekameera jechuu dha" jedhee sodaate. **15** Fara'oon yommuu waan kana dhaga'etti Museen ajjeesuu yaale; Museen garuu Fara'oon jalaa gara Midiyaanitti baqate; yommuu achi ga'ettis boolla tokko bira ta'a'e. **16** Lubni Midiyaan tokko intallan torba qaba ture; isaanis dhufanii bushaayee abbaa isaanii obaasuuf bishaan budduqaansanii bidiruutti guutaa turan. **17** Tiksoonni dhufanii isaan ari'an; Museen garuu ka'ee isaan gargaaree bushaayee isaanii obaaseef. **18** Yeroo dubarri sun gara abbaa isaanii Re'uu'eelitti deebi'anitti, inni, "Isin har'a akkamiin daftanii deebitan?" jedhee isaan gaafate. **19** Isaanis, "Namicha Gibxi tokkotu tiksoota jalaa nu baase; imni bishaan iyyuu nuu budduqqsee bushaayee nuuf obaase" jedhanii deebisan. **20** Inni immoo intallan isaatiin, "Inni eessa jira? Isin maaliif isa dhiiftanii dhufan? Akka inni waa nyaatuufis dhaqaatii waamaa" jedhe. **21** Museenis namicha bira jiraachuus jaallate; namichis intala isaa Ziphooraa Museetti heermiisuu. **22** Siipaaraan ilma deesse; Museenis, "Ani alagaa ta'ee biyya ormaa jiraadheera" jechuudhaan maqaa isaa Geershoom jedhee moggaase. **23** Bara dheeraa sana keessa mootiin Gibxi ni du'e. Namoonni Israa'elis sababii garbummaa keessa turaniif ni aadan; ni iyyanis; iyyi isaan sababii garbummaa jala turaniif gargaarsaa argachuuf iyyanis Waaqa bira ga'e. **24** Waaqnis aaduu isaanii dhaga'ee kakuu isaa kan Abrahaam, Yisihaaqii fi Yaaqoob wajjin gale sana yaadate. **25** Waaqnis saba Israa'el ilaale; Waaqni akka isaan itti jiran beeke.

3 Museen bushaayee abbaa niitii isaa Yetroo lubicha Midiyaan sanaa tiksaa ture; innis gaaf tokko hamma dhi'a lafa gammoojjitti bushaayee sana oofee gara tulluu Waaqaa gara Kooreeb dhufte. **2** Achittis Ergamaan Waaqayyoo daggala boba' u keessaa arraba ibiddaa keessaan isatti mul'ate. Museenis daggalli sun boba' u illee akka hin gubatin arge. **3** Museenis, "Daggalli kun maaliif hin gubatu laata? Ani itti goree waan dinqisiisaa kana ilaaluu qaba" jedhe. **4** Waaqayyos yommuu akka Museen ilaaluf achi gore argetti, Waaqni daggala sana keessaa, "Musee! Musee!" jedhee isa waame. Museenis, "Kunoo ani asan jira" jedhee deebise. **5** Waaqni immoo, "As hin dhi'atini; Sababii iddoon ati dhaabatu kun qulqulluu ta'eef kophee kee baafadhu" jedheen. **6** Itti fufees, "Ani Waaqa abbaa keetii, Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa Yaaqoob" jedhe. Kana irratti Museen Waaqa ilaaluu waan sodaateef fuula isaa dhokfate. **7** Waaqayyo akkana jedhe; "Ani dhugumaan dhiphina saba koo warra Gibxi keessa jiraatan irra ga'u argeera. Iyya isaan warra humnaan isaan

hojjechiisan jalaa ba'uuf iyyanis dhaga'eera; ani rakkina isaaniis nan beeka. **8** Kanaafuu ani harka warra Gibxiitii isaan baasee gara biyya gaarii fi bal'aatti, biyya aannanii fi dammi keessaa burquutti jechuunis gara biyya Kana'aanotaatti, Heetotaatti, Amoorotaatti, Feerzotaatti, Hiiwotaattii fi Yebuusotaatti ol isaan baasuuf jedhee gad bu'eera. **9** Amma kunoo iyyi Israa'elootaa na bira ga'eera. Ani haala itti warri Gibxi isaan cunqursanis argeera. **10** Kanaafuu ati amma dhaqi. Ani akka ati saba koo Israa'eloota Gibxi keessaa baafuu Fara'oonitti sin erga." **11** Museen garuu Waaqaan, "Fara'oon bira dhaqee Gibxii Israa'eloota baasuuf ani eenyu?" jedhe. **12** Waaqnis akkana jedhe; "Ani si wajjin nan ta'a. Ati saba sana Gibxii yommuu baafutti isin tulluu kana irratti Waaqa waaqeffattu. Si erguu kootiifis kun mallattoo siif ta'a." **13** Museen immoo Waaqaan, "Kunoo ani gara Israa'elootaa dhaqee, 'Waaqni abbaa keessanii na ergeera' yommuu jedhutti yoo isaan, 'Maqaan isaa eenyu?' jedhanii na gaafatan, ani maal jedheen isaaniitti hima?" jedhe. **14** Waaqnis Museedhaan, "ANI ANUMA; ati saba Israa'eliin, 'Inni ANI ANUMA jedhu sun gara keessanitti na ergeera' jedhi" jedheen. **15** Waaqni ammas Museedhaan akkana jedhe; "Israa'elootaan akkana jedhi; 'Waaqayyo Waaqni abbootii keessanii, Waaqni Abrahaam, Waaqni Yisihaaq, Waaqni Yaaqoob isinitti na ergeera.'" "Maqaan kun bara baraan maqaa koo ti; maqaa ani dhalootaa hamma dhalootaatti ittiin yaadatamuu dha. **16** "Dhaqii maanguddoota Israa'el walitti qabiitii akkana jedhiin; 'Waaqayyo Waaqni abbootii keessanii, Waaqni Abrahaam, kan Yisihaaqii fi kan Yaaqoob natti mul'atee akkana jedhe: "Ani isin ilaaleera; waan Gibxitti isin irra ga'ese argeera. **17** Kanaafuu ani rakkina Gibxi keessaa isin baasee biyya aannanii fi dammi keessaa burqu jechuunis biyya Kana'aanota, Heetotaa, Amoorotaa, Feerzotaa, Hiiwotaatii fi biyya Yebuusotaatti isin geessuuf murteesseera." **18** "Maanguddoonni Israa'el si dhaga'u. Aatii fi maanguddoonni Israa'el mootii Gibxi bira dhaqxanii, 'Waaqayyo Waaqni lbrootaa nutti mul'ateera; ega amma akka nu Waaqayyo Waaqa keenyaaf aarsaa dhi'eessinuuf gara gammoojjii karaa guyyaa sadii nuu eeyyami' jettuun. **19** Garuu akka mootiin Gibxi yoo irreen jabaan isa dirqisiise malee deemuuf isinii hin eeyyamne anuu beeka. **20** Ani dinqii isaan gidduutti hojjedhu hundaan irree koo hiixadhee namoota Gibxi nan dha'a. Ergasii inni akka deemtan isiniif eeyyama. **21** "Anis akka sabni kun fuula warra Gibxi duratti surraa argatu nan godha; isinis yommuu Gibxii baatanitti harka duwwaa hin baatan. **22** Tokkoon tokkoon dubartii mi'a meetii, mi'a warqetii fi uffata gaafattee ollaa isheettii fi dubartii mana ishee jiraattu irraa haa fudhattu; kanaanis ilmaanii fi intallan keessanitti uffiftu. Akkasiinis qabeenya warra Gibxi boojitanii baatu."

4 Museen, "Yoo isaan, 'Waaqayyo sitti hin mul'anne' jedhanii na amanuu yookaan na dhaga'uu didan hoo?" jedhee deebise. **2** Kana irratti Waaqayyo, "Wanti harka kee keessa jiru sun maali?" jedheen. Museen immoo, "Ulee dha" jedhee deebise. **3** Waaqayyos, "Lafa buusi" jedheen. Museen lafa buufnaan uleen sun bofa ta'e; innis irraa baqate. **4** Waaqayyo garuu Museedhaan, "Harka kee hiixadhuutii eegee isaa qabi" jedhe. Museenis hiixatee bofa sana qabe; bofti sunis harka isaa keessatti deebi'ee ulee ta'e. **5** Waaqayyos, "kun akka isaan Waaqayyo Waaqni abbootii isaanii, Waaqni Abrahaam, Waaqni Yisihaaq, Waaqni Yaaqoob sitti mul'ate akka amananiif" jedhe. **6** Waaqayyos Museedhaan, "Harka kee bobaa kee keessa kaa'adhu" jedhe. Museenis harka isaa bobaa isaa keessa kaa'ate; yommuu inni baafatettis, kunoo harki isaa lamxii akka cabpii ta'e. **7** Innis Museedhaan, "Harka kee deebisii bobaa kee keessa kaa'adhu" jedhe; Museenis deebisee harka isaa bobaa isaa keessa kaa'ate;

yommuu inni baafatettis, kunoo harki isaa deebi'ee akkuma dhagna isaa isa kaanii ta'e. **8** Waaqayyos akkana jedhe; "Isaan yoo si amanuu baatanii mallattoo isa jalqabaa fudhachuu didan mallattoo lammaffaa ni amanu ta'a. **9** Yoo isaan mallattoo kana lamaan amanuu baatanii si dhaga'uu didan bishaan laga Abbayyaa budduusiitii lafa gogaa irratti dhangaalaasi. Bishaan ati lagicha irraa budduusiite sunis lafa gogaa irratti dhiiga ta'a." **10** Museenis Waaqayyoon, "Yaa Gooftaa, ani duris ta'u yookaan erga ati garbicha keetti dubbachuu jalqabdee as nama arraba qajeelu miti. Ani nama afaan isaa hidhamee arrabni isaas itti ulfaatuu dha" jedhe. **11** Waaqayyos akkana isaan jedhe; "Kan afaan namaa uume eenyu? Kan akka namni arrab-didaa ta'u yookaan duudu godhu eenyu? Kan agartuu ijaa namaaf kennu yookaan jaamsu eenyu? Anuma Waaqayyoo mitii? **12** Amma dhaqi; ani afaan kee wajjin nan ta'a; waan ati jettus sin barsiisa." **13** Museen garuu, "Yaa Gooftaa, maaloo nama biraa ergi" jedhe. **14** Dheekkamsi Waaqayyos Musee irratti bobaa'e; innis akkana jedhe; "Obboleessi kee Aroon Lewwichi jira mitii? Ani akka inni akka gaariitti dubbatu nan beeka. Kunoo, inni gara kee dhufuutti jira. Inni yommuu si argutti ni gammada. **15** Ati isatti dubbatee afaan isaa keessa dubbii ni keessa; anis afaan keetii fi afaan isaa wajjin nan ta'a; waan isin hojjettanis isin nan barsiisa. **16** Inni uummatatti siif dubbata; inni afaan siif ta'a; ati immoo isaaf akka Waaqaa ni taata. **17** Ati ulee ittiin mallattoo argisiiftu kana harkatti qabadhu." **18** Museen gara abbaa niitii isaa gara Yerootti deebi'ee, "Akka ani gara saba koo warra Gibxi jiraatanitti deebi'ee hamma ammaatti lubbuun jiraachuu isaanii arguuf maaloo naa eeyyami" jedheen. Yootooris, "Nagaan dhaqi" jedheen. **19** Waaqayyo Midiyaanitti Museedhaan, "Namoonni si ajjeesuun barbaadan hundi du'aniiruutii Gibxitti deebi'i" jedhee ture. **20** Kanaafuu Museen niitii isaatii fi ilmaan isa fuudhatee harree irra kaa'ee Gibxitti deebi'ee. Innis ulee Waaqaa harkatti qabatee ture. **21** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Ati yeroo Gibxitti deebitutti dinqiiwwan ani akka ati hojjetuuf humna siif kenne sana hunda fuula Fara'oon duratti hojjedhu. Inni garuu akka inni saba sana gad hin lakkifne mata jabeessa isa nan godha. **22** Ati Fara'ooniin akkana jedhi; 'Waaqayyo akkana jedha: Israa'el ilma koo hangafa; **23** anis, 'Akka ilmi koo na tajaajiluuf gad lakkisi' jedhee sitti himeera. Ati garuu isa gad lakkisuu didde; kanaafuu, kunoo ani ilma kee hangafa nan ajjeesa." **24** Waaqayyo karaa irratti iddoo bultiitti Museetti dhufee isa ajjeesuun barbaade. **25** Ziphooraa garuu dhagaa qara qabu fudhattee qola dhagna ilma ishee kuttee ittiin miilla Musee tuqxe. Isheenis, "Ati dhugumaan anaaf misirricha dhiigaati" jette. **26** Waaqayyos isa dhiise. Yeroo sana isheen waa'ee dhagna qabaatiif, "Misirricha dhiigaati" jette. **27** Waaqayyos Arooniin, "Ati Musee simachuuf gara gammoojjii dhaqi!" jedhe. Innis dhaqee Tulluu Waaqaa irratti Musee argatee isa dhungate. **28** Yeroo sana Museen dubbii Waaqayyo akka inni dubbatuuf isa erge hundaa fi mallattoowwan akka inni hojjetuuf isa ajaje hunda Aroonitti hime. **29** Musee fi Aroon maanguddoota Israa'el hunda walitti qaban; **30** Aroonin waan Waaqayyo Museetti hime hunda jaratti hime. Mallattoowwanis fuula namootaa duratti hojjete; **31** isaanis ni aman. Jarris yommuu akka Waaqayyo saba Israa'el ilaalee fi akka inni rakkina isaanis arge dhaga'anitti gad jedhanii sagadan.

5 Ergasii Musee fi Aroon Fara'oon bira dhaqanii, "Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedha; 'Akka inni gammoojjii ayyaana naa ayyaanessuuf saba koo gad dhiisi.'" **7** Fara'oon immoo, "Akka ani isaaf ajajamee Israa'elin gad dhiisuuf Waaqayyo kun eenyu? Ani Waaqayyo sana hin beeku; Israa'elinis gad

hin dhiisu” jedhe. **3** Isaanis akkana jedhan; “Waaqni Ibrootaa nutti dhufeera. Akka nu Waaqayyo Waaqa keenyaaf aarsaa dhi'eessinuuf gara gammoojiitti karaa guyyaa sadii nuu eeyyami; akkas ta'uu baannaan inni dha'ichaan yookaan goraadeedhaan nu dha'a.” **4** Mootiin Gibxi garuu, “Yaa Musee fi Aroon, isin maaliif saba kana hojii dhowwitu? Hojii keessanitti deebi'aa!” isaaniin jedhe. **5** Fara'oonis ittuma fufee, “Kunoo sabni biyyattii amma baay'ateera; isin immoo hojii isaan dhowwaa jirtu” jedhe. **6** Guyyuma sana Fara'oon akkana jedhee itti gaafatamtoota hojiitii fi qondaaltota sabaajaje; **7** “Si'achi xuubii hojjechuudhaaf saba kanaaf cidii hin kenninaa; isaan ofuma isaaniitii dhaqanii cidii haa barbaaddatan. **8** Garuu akka isaan lakkoobsa xuubii kan duraan hojjechaa turan sana hojjetan godhaa; hamma isaanitti ramadame hin hir'isinaa. Isaan dhibaa'oo dha; kanaafuu, ‘Nu dhaqnee Waaqa keenyaaf aarsaa dhi'eessina’ jedhanii iyyaa jiru. **9** Akka isaan hojiiidhaan qabamanii dubbii sobaatiif xiyyeeffannoo hin kennineef hojii isaaniitii cimsaa.” **10** Itti gaafatamtoonni hojiitii fi qondaaltonni sabaajaje yaa'anii saba samaan akkana jedhan; ‘Fara'oon akkana jedha: ‘Ani si'achi cidii isinii hin kennu. **11** Lafa itti argachuu dandeessan dhaqaatii ofii keessanii cidii barbaaddadhaa; hojiiin keessan garuonkumaa hin hir'atu.” **12** Sabni sun qooda cidii, haafa walitti qabachuuf jedhee biyya Gibxii guutuu keessa faffaca'e. **13** Itti gaafatamtoonni sunis, “Isin hojii keessan kan guyyaa guyyaa akkuma yeroo cidii ture sanaatti hojjeedhaa raawwadhaa” jedhanii isaan jarjarsaa turan. **14** Israa'eloonni qondaaltota hojii ta'an kanneen itti gaafatamtoota garboota Fara'ooniin muudamanis reebamanii, “Isin kaleessaa fi har'a maaliif qooda xuubii kan akka hojjetaniif isinii ramadame sana akkuma duriitti hin guuttanne?” jedhamanii gaafatamaa turan. **15** Israa'eloonni to'attoota hojii ta'anis dhaqanii akkana jedhanii Fara'oonitti iyyatan; “Ati maaliif tajaajiltoota kee akkas goota? **16** Cidiin tajaajiltoota keetiif hin kennamu; ta'us, ‘Xuubii hojjeedhaa’ nuun jedhan. Kunoo tajaajiltoonni kee reebamaa jiru; balleessaan garuu kanuma saba keetii ti.” **17** Fara'oonis akkana jedhe; “Isin dhibaa'oo dha; isin dhibaa'oo dha! Kanaafuu isin, ‘Nu dhaqnee Waaqayyoo aarsaa dhi'eessina’ jettan. **18** Amma dhaqaatii hojjeedhaa; cidiin isiniif hin kennamu; garuu xuubii isiniitti ramadame hojjetanii guutuu qabdu.” **19** Israa'eloonni to'attoota hojii ta'an yommuu, “Isin lakkoobsa xuubii kan guyyaa guyyaatti akka hojjetaniif isin irraa eegamu sana hir'isuu hin qabdan” jedhamee isaaniitii himametti akka rakkina keessa seenan hubatan. **20** Yeroo Fara'oon biraa gad ba'anitti utuu Musee fi Aroon isaan eeganuu argatan; **21** isaanis, “Waan isin akka Fara'oonii fi qondaaltonni isaa nu xireeffatan gootanii akka isaan nu ajjeesaniif goraadee harka isaani keessa keessaniif Waaqayyo isiniitti haa ilaalu; isiniitti haa murus!” jedhan. **22** Museen gara Waaqayyootti deebi'ee akkana jedhe; “Yaa Gooftaa, ati maaliif saba kanatti rakkina fidde? Ati kanaaf na ergitee? **23** Gaafa ani maqaa keetiin dubbachuuf Fara'oon bira dhaqee jalqabee inni saba keetti rakkina fidaa jira; ati garuu gonkumaa saba kee hin furre.”

6 Waaqayyoo Museedhaan, “Amma waan ani Fara'oon irratti hojjeedu ati ni argita: sababii irree koo jabaa sanaatiif mootichi gad isaan dhiisa; sababii irree koo jabaa sanaatiifis mootichi biyya isaa keessaa isaan ari'a” jedhe. **2** Waaqni ammas Museedhaan akkana jedhe; “Ani Waaqayyo. **3** Ani akka Waaqa Waan Hunda Danda'uttan Abrahaamitti, Yisihaaqitti fi Yaaqoobitti mul'adhe; garuu maqaa koo Waaqayyoonni isaaniitii of hin beeksifne. **4** Akkasumas ani biyya Kana'aan lafa isaan akka alagaatti keessa jiraattan sana isaani kennuuf jedhee isaan wajjin kakuu galeera. **5** Kana irrattis, ani aaduu saba

Israa'el kanneen warra Gibxiin garboomfaman sanaa dhaga'ee kakuu koo yaadadheera. **6** “Kanaafuu saba Israa'elii akkana jedhi: ‘Ani Waaqayyo; waanjoo warra Gibxi jalaa isin nan baasa; ani garbummaa isaani jalaa isin nan baasa; irree diriiraa fi murtii jabaadhaanis isin nan fura. **7** Ani akka saba ofii kooitti isin fudhadha; Waaqa keessan nan ta'a. Yeroo sana isin akka ani Waaqayyo Waaqa keessan kan waanjoo warra Gibxi jalaa isin baase ta'e ni beektu. **8** Ani biyya isan Abrahaamiif, Yisihaaqii fi Yaaqoobiif kennuuf harka koo ol qabadhee kakadhe sanatti isin nan galcha. Dhaala godhees isiniif kenna. Ani Waaqayyo.” **9** Museenis waan kana saba Israa'elitti hime; isaan garuu waan abdi kutatani fi garbummaa hamaa keessa turaniif isa hin dhageenye. **10** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **11** “Dhaqiiitti akka inni biyya isaa keessaa Israa'eloota gad lakkisuuf Fara'oon mooticha Gibxitti himi.” **12** Museen garuu Waaqayyoon, “Kunoo Israa'eloonni na hin dhageenye; yoo Fara'oon akkamitti na dhaga'a ree? Afaan koo qajeelchee hin dubbatatuuti” jedhe. **13** Waaqayyo garuu waa'ee Israa'elootaati fi waa'ee Fara'oon mooticha Gibxi Musee fi Aroonitti dubbate akka isaan saba Israa'el Gibxii baasan isaan ajaje. **14** Hangafoonni balbalawwan isaani kanneen dha: Ilmaan Ruubeen ilma Israa'el hangaftichaa: Henook, Faluus, Hezroonii fi Karmii. Warri kunneen gosoota Ruubeen. **15** Ilmaan Simi'oon: Yemuu'eel, Yaamiin, Oohad, Yaakiin, Zoohar, Shaawul ilma dubartittii Kana'aan. Isaan kunneen maatiiwwan Simi'oon. **16** Maqaan ilmaan Lewwiis akkuma dhaloota isaaniitti kanaa dha: Geershoon, Qohaatii fi Meraarii. Lewwiin waggaa 137 jiraate. **17** Ilmaan Geershoon akkuma maatii isaaniitti: Loobeenii fi Shime'ii. **18** Ilmaan Qohaati: Amraam, Yizhaar, Kebronii fi Uzii'eel. Qohaati waggaa 133 jiraate. **19** Ilmaan Meraarii: Mahilii fi Muusii. Isaan kunneenis akkuma dhaloota isaaniitti maatiiwwan Lewwii ti. **20** Amraam obboleetti abbaa isaa Yookebeedin fuudhe; isheenis Aroonii fi Musee deesseef. (Amraam waggaa 137 jiraate.) **21** Ilmaan Yizhaar: Qooraa, Naafegii fi Zikrii. **22** Ilmaan Uzii'eel: Miishaa'eel, Elzaafaanii fi Sitrii. **23** Aroon intala Amiinaadaab obboleetti Nahishoon Eliishebaa fuudhe; isheenis Naadaab, Abiihuu, Ele'aazaar fi Iitaamaarin deesseef. **24** Ilmaan Qooraa: Aasiir, Elqaanaa fi Abii'aasaaf. Isaan kunneenis maatiiwwan Qooraa hii ti. **25** Ele'aazaar ilmi Aroon intallan Fuut'eel keessaa tokko fuudhe; isheenis Fiinehaasin deesseef. Isaan kunneenis akkuma maatiiwwan isaaniitti hangafoota balbala Lewwii ti. **26** Aroonii fi Museen warri Waaqayyoo, “Isin akkuma kutaa kutaa isaaniitti Gibxi keessaa Israa'eloota baasaa” jedheen sun isaanuma kana. **27** Isaanis warra waa'ee Gibxi keessaa Israa'eloota baasuu Fara'oon mooticha Gibxitti dubbatan sanaa dha. Musee fi Aroon isaanuma kana. **28** Waaqayyo yeroo Gibxi keessatti Museetti dubbate sana **29** akkana jedheen; “Ani Waaqayyo dha. Waan ani sitti himu hunda Fara'oon mooticha Gibxitti himi.” **30** Museen garuu Waaqayyoon, “Kunoo, ani waan afaan koo qajeelchee dubbachuu hiin dandeenyeef Fara'oon akkamiin na dhaga'a?” jedhe.

7 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; “Ilaa, ani Fara'ooniif waaqa si godheera; obboleessi kee Aroon immoo raajii siif ta'a. **2** Ati waan ani si ajaju hunda ni dubbata; obboleessi kee Aroon immoo akka inni Israa'eloota biyya isaa keessaa gad dhiisu Fara'oonitti ni hima. **3** Ani garuu Fara'oonin mata jabeessa nan godha; yoo ani biyya Gibxi keessatti mallattoowwanii fi dinqiiwwan koo baay'ise iyyuu, **4** inni isin hin dhaggeeffatu. Ani harka koo Gibxi irratti ol nan kaasa; murtii jabaadhaanis raayyaa koo, saba Israa'el biyya Gibxi keessaa nan baasa. **5** Warri Gibxi yommuu ani harka koo Gibxi irratti ol kaafadhee

saba Israa'el achi keessaa baasutti akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku." **6** Musee fi Aroonis akkuma Waaqayyo isaan ajaje godhan. **7** Yeroo Fara'oonitti dubbataniitti Museen nama waggaa saddeettama ture; Aroon immoo nama waggaa saddeettamii sadii ture. **8** Waaqayyos Musee fi Arooniin akkana jedhe; **9** "Yommuu Fara'oon, 'Dinqii hojjedhaa' isiniin jedhutti, ati immoo Arooniin, 'Ulee kee fuudhiitii fuula Fara'oon duratti lafa buusi' jetta; uleen sunis bofa ta'a." **10** Musee fi Aroon Fara'oon bira dhaqanii akkuma Waaqayyo isaan ajaje sana godhan. Aroon fuula Fara'oonii fi qondaaltota isaa duratti ulee isaa lafa buuse; uleen sunis bofa taate. **11** Fara'oonis beektotaa fi falfaloota ofitti waame; tolfattoonni Gibxi ogummaa isaanii dhokataa sanaan akkasuma godhan. **12** Tokkoon tokkoon isaanii ulee isaanii lafa buusan; uleen isaanis bofa ta'e. Uleen Aroon garuu ulee isaanii liqimsite. **13** Ta'uus Fara'oon akkuma Waaqayyo dubbate sana mata jabeessa ta'ee isaan dhaggeeffachuu dide. **14** Kana irratti Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Fara'oon mata jabeessa ta'eera; saba sanas gad dhiisuu dide. **15** Ganamaan gara Fara'oon dhaqi; kunoo inni bishaanitti gad ba'a. Ulee bofatti geeddaramte sana harkatti qabaduutii qarqara laga Abbayyaatti isa eegi. **16** Akkanas jedhiin; 'Waaqayyo Waaqni Ibrootaa akkana jedhee sitti na ergeera: Akka sabni koo dhaqee gammoojjii keessatti naaf sagaduuf gad lakkisi. Ati garuu hamma ammaatti ajajamuu diddeerta. **17** Waaqayyo akkana jedha: Akka ani Waaqayyo ta'e ati kanaan beekta: Kunoo ani ulee harka koo keessa jiru kanaan bishaan Abbayyaa nan dha'a; bishaan sunis dhiigatti geeddarama. **18** Qurxummiwwan laga Abbayyaa keessaa ni du'u; lagni sunis ni ajaa'a; warri Gibxis bishaan laga sanaa dhuguu hin danda'an.'" **19** Waaqayyo immoo Museedhaan akkana jedhe; "Arooniin akkana jedhi; 'Ulee kee qabaduutii bishaanota Gibxi irratti, lageen isaanii irratti, doloolloo isaanii irratti, haroo isaanii fi kuusaa bishaanii hunda irratti harka kee diriisi.' Isaanis dhiigatti geeddaramu. Gibxi guutuun dhiigaan guutama; qodaan mukaatii fi okkoteen dhagaa dhiigaan guutaman." **20** Musee fi Aroon akkuma Waaqayyo isaan ajaje sana godhan. Aroon ulee isaa ol fuudhee fuula Fara'ooniitii fi qondaaltota isaa duratti bishaan Abbayyaa dha'e; bishaan sun hundis dhiigatti geeddarama. **21** Qurxummiwwan Abbayyaa duunaan lagichi ajaa'e; warri Gibxis bishaan isaa dhuguu hin dandeenye. Gibxi guutuunis dhiigaan guutame. **22** Garuu tolfattoonni Gibxi tolcha isaaniiitii akkasuma hojjetan; Fara'oonis mata jabeessa ta'e. Innis akkuma Waaqayyo jedhe sana Musee fi Aroon dhaga'uu dide. **23** Fara'oonis deebi'e masaraa isaa seene; innis waan kana yaadatti illee hin qabanne. **24** Warri Gibxi hundi waan bishaan laga sanaa dhuguu hin danda'iniif bishaan dhugaatii baafachuuf jedhanii qarqara Abbayyaa qotatan. **25** Erga Waaqayyo Abbayaan dha'ee guyyaan torba darbe.

8 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Fara'oon bira dhaqii akkana jedhiin; 'Waaqayyo akkana jedha: Akka sabni koo na tajaajiluuf gad dhiisi. **2** Yoo ati gad isa dhiisuu didde immoo kunoo ani biyya kee guutuutti dha'icha fattee nan erga. **3** Lagni Abbayyaa fatteedhaan guutama; isaanis ol ba'anii mana keetti, dinqa keetti, sree keetti, mana hojjetoota keetiitti, saba keetti, iddoo ibiddaa keetti, qodaa bukoo keetiitii nam'u. **4** Fatteewwan kunneen si'ii fi saba kee, qondaaltota kee hundas ni yaabbatu.'" **5** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Arooniin akkana jedhi; 'Ulee kee qabaduutii harka kee burqaawwan irratti, lageenii fi kuusaa bishaanii irratti ol kaafaduutii akka fatteewwan biyya Gibxitti dhufan godhi.'" **6** Aroon harka isaa bishaanota Gibxitti ol kaafate; fatteewwanis ol ba'anii biyya sana guutan. **7** Tolfattoonnis falfala isaaniiitii akkasuma

godhan; biyya Gibxittis fatteewwan fidan. **8** Fara'oonis Musee fi Aroonin ofitti waamee, "Akka inni anaa fi saba koo irraa fatteewwan fageessuuf Waaqayyo kadhadaa; anis akka sabni keessan dhaqee Waaqayyoof aarsaa dhi'eessuuf gadin dhiisa" jedhe. **9** Museenis Fara'ooniin, "Akka fatteewwan si'ii fi manneen kee irraa badanii laga Abbayyaa qofa keessatti hafaniif yeroo ani itti siif, qondaaltota keetii fi saba keetiif illee Waaqa kadhadaa ati na beeksisi" jedhe. **10** Fara'oon immoo, "Bor" jedheen. Museenis akkana jedhee deebise; "Waaqayyo Waaqa keenyaa fakkaatu kan tokko iyyuu akka hin jirre akka beektuuf akkuma ati jettu ta'a. **11** Fatteewwan sun si'ii fi manneen kee irraa, qondaaltota keetii fi saba kee irraa ni badu; laga Abbayyaa qofa keessatti ni hafu." **12** Musee fi Aroon erga Fara'oon biraa gad ba'anii booddee Museen waa'ee fatteewwan Waaqni Fara'oonitti erge sanaa Waaqayyotti iyye. **13** Waaqayyos akkuma Museen kadhate godhe. Fatteewwan sunis mana keessatti, oobdii irratti, dirree irratti dhumana. **14** Fatteewwan sunis walitti qabamanii tuulaman; biyyattiinis ni ajoofta. **15** Fara'oon garuu yommuu akka dha'ichi sun qabanaa'e argetti akkuma Waaqayyo dubbatee ture sana mata jabeessa ta'ee Musee fi Aroonin dhaga'uu dide. **16** Ergasiis Waaqayyo Museedhaan, "Arooniin, 'Ulee kee ol kaasiitii awwaara lafaa dha'i' jedhi; awwaarri sunis biyya Gibxi guutuun keessatti injiraan ta'a" jedhe. **17** Isaanis akkasuma godhan. Yommuu Aroon harka isaa isaa ulee qabate ol kaafatee awwaara lafaa dha'etti injiraan namaa fi horiitti duudde. Awwaarri guutuu biyya Gibxi keessa jiru hundi injiraan ta'e. **18** Tolfattoonni garuu falfala isaaniiitii injiraan gad yaasuu yaalanii dadhaban. Injiraanis namaa fi horii irra ture. **19** Tolfattoonnis Fara'ooniin, "Kun quba Waaqaa ti" jedhan. Fara'oon garuu akkuma Waaqayyo dubbate sana mata jabeessa ta'ee dhaga'uu dide. **20** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Ganama barii ka'itiiti fuula Fara'oon duratti dhi'aadhu; kunoo inni gara bishaanitti gad ba'a; akkanas jedhiin; 'Waaqayyo akkana jedha: Akka inni na tajaajiluuf saba koo gad dhiisi. **21** Yoo ati saba koo gad dhiisuu didde immoo kunoo, ani tuuta tisiisaa sitti, qondaaltota keetti, saba keetti, manneen keetti nan erga. Manneen warra Gibxi, lafti isaan jiraatanis tisiisaan guutamu. **22** "Ani garuu guyyaa sana iddoo sabni koo jiraatu Gooshenin haala addaatiin nan ilaala; akka ati akka ani Waaqayyo biyya kana keessa jiru bektuuf tisiisni tokko iyyuu achi hin jiraatu. **23** Ani saba kootii fi saba kee gidduutti garaa garummaa nan uuma. Mallattoon kunis bori ta'a.'" **24** Waaqayyos akkasuma godhe. Tisiisni baay'een mana Fara'oonii fi manneen qondaaltota isaatti duude; biyyi Gibxi guutuunis tisiisaan balleffame. **25** Fara'oonis Musee fi Aroonin ofitti waamee, "Dhaqaatii biyyuma kana keessatti Waaqa keessaniif aarsaa dhi'eessaa" jedheen. **26** Museen immoo deebisee akkana jedhe; "Akkas gochuun qajeelaa hin ta'u; aarsaan nu Waaqayyo Waaqa keenyaaf dhi'eessinu warra Gibxi biratti jibbamaa dha. Kunoo, yoo nu aarsaa fuula isaanii duratti jibbamu dhi'eessine isaan dhagaadhaan nu hin tumanii ree? **27** Akkuma inni nu ajajetti nu Waaqayyo Waaqa keenyaaf aarsaa dhi'eessuuf gara gammoojjii karaa guyyaa sadii deemuun qabna." **28** Fara'oonis, "Ani akka isin gammoojjii keessatti Waaqayyo Waaqa keessaniif aarsaa dhi'eessitaniif gadin isin dhiisa; garuu baay'ee fagaattani hin deeminaa. Isinis Waaqa naa kadhadaa" jedhe. **29** Museenis akkana jedhee deebise; "Kunoo, ani akkuman si biraa deemeen akka bor tisiisni Fara'oon irraa, qondaaltota isaatii fi saba isaa irraa ka'u Waaqayyo nan kadhada. Yaa Fara'oon ati garuu, akka sabni kun Waaqayyoof aarsaa dhi'eessuuf gad dhiisuu diddee ammas nu hin gowwoomsin." **30** Museenis ergasii Fara'oon biraa ba'ee Waaqayyo kadhate; **31** Waaqayyos akkuma Museen isa

kadhate sana godhe; tisiisni sunis Fara'oonin, qondaaltota isaatii fi saba isaa gad dhiisee deeme; tisiisni tokko iyyuu hin hafne. **32** Fara'oon garuu ammas mata jabeessa ta'e; saba sanas gad dhiisuu dide.

9 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Fara'oon bira dhaqiitii akkana jedhiin; 'Waaqayyo Waaqni Ibrootaa akkana jedha; 'Akka sabni koo na tajaajiluuf gad dhiisi." **2** Yoo ati gad dhiisuu diddee isaan danqite, **3** kunoo harki Waaqayyoo horii kee kanneen dirree irraa oolan fardeen, harrootaa fi gaalawwan keetti, loon, hoolotaa fi re'oota keetti dha'icha hamaa ni fida. **4** Waaqayyo garuu akka horiin saba Israa'el tokko iyyuu hin duuneef horii Israa'elii fi horii warra Gibxi gidduutti garaa garummaa ni uuma." **5** Waaqayyo yeroo murteesse, "Waaqayyo bor waan kana biyyattii keessatti ni hojjeta." jedhe. **6** Waaqayyos guyyaa itti aanutti waan kana hojjete: Horiin warra Gibxi hundi ni dhume; horii warra Israa'el keessaa garuu tokko iyyuu hin duune. **7** Fara'oonis namoota qoratan ergee, kunoo akka horii saba Israa'el keessaa tokko illee hin du' in beeke. Ta'us Fara'oon mata jabeessa ta'ee saba sana gad dhiisuu dide. **8** Waaqayyo immoo Musee fi Aroonin akkana jedhe; "Daaraa harka guutuu iddoo ibiddaati hammaaraa; Museenis daaraa sana fuula Fara'oon duratti samiitti ol haa facaasu. **9** Innis biyya Gibxi guutuu keessatti awwaara ta'a; dhullaan malaa yaasu namaa fi horii guutuu biyyattii keessa jiranitti yaa'a." **10** Isaan boolla ibiddaa irraa daaraa hammaarratanii fuula Fara'oon dura dhaabatan. Museenis daaraa sana samiitti ol facaase; dhullaan malaa yaasus namaa fi horiitti yaa'e. **11** Tolfattoonis sababii dhullaatiif Musee dura dhaabachuu hin dandeenye; dhullaan tolfattootaa fi warra Gibxi hundatti yaa'ee tureetii. **12** Garuu Waaqayyo akkuma Museetti hime sana Waaqayyo Fara'oonin mata jabeessa godhe; innis Musee fi Aroonin dhaga'uu dide. **13** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Ganama barii ka'itii fuula Fara'oon dura dhaabadhu; akkanas jedhiin; 'Waaqayyo Waaqni Ibrootaa akkana jedha; akka sabni koo na tajaajiluuf gad dhiisi; **14** yoo kanaa achii ani amma dha'icha koo hunda sitti, qondaaltota keetii fi saba keetti nan erga; kunis akka ati akka Waaqni akka koo lafa hunda irra hin jirre beektuuf. **15** Silaa amma ani harka koo ol fudhadhee si'ii fi saba kee dhukkuba hamaan dha'uu nan danda'a ture; atis lafa irraa badda turte. **16** Ani garuu humna koo sirratti argisiisuu fi akka maqaan koo lafa hunda irratti labsamuuf jedheen kaayyoo kanaaf si jiraachise. **17** Ati amma iyyuu saba koo irratti ol of of qabda; jaras gad hin dhiiftu. **18** Kunoo ani bori yeroo akkanaatti cabpii hamaa erga Gibxi hundeeffamtee jalqabee hamma ammaatti takkumaa Gibxitti hin bu'in tokko nan buusa. **19** Egaa amma nama ergiitii horii keetii fi waan alaa qabdu hunda manatti galchisiisi; cabbiin sunis namaa fi horii manatti hin galin kanneen alatti hafan hundatti ni bu'a; isaanis ni dhumu." **20** Qondaaltota Fara'oon keessaa warri dubbii Waaqayyoo sodaatan garboota isaanii fi horii isaanii manatti galfachuuuf ariifatanii sokkan. **21** Warri dubbii Waaqayyootii xiyyeeffannoo hin kennin immoo garboota isaanii fi horii isaanii alatti dhiisan. **22** Waaqayyo Museedhaan, "Akka cabbiin biyya Gibxi hundatti namatti, horii fi biqiltuu lafa qotiisaa Gibxi hunda irratti bu'uuf harka kee gara samiitti diriirsi" jedhe. **23** Yommuu Museen ulee isaa gara samiitti diriirsettis Waaqayyo kakawwee fi cabpii erge; ibiddis gara lafaatti gad bu'e. Waaqayyos biyya Gibxiitti cabpii roobse; **24** cabbiin ni bu'e; ibiddis cabpii wajjin wal make. Cabbiin hamaan akkanaa erga Gibxi saba taatee beekamte as takkumaa guutuu biyyattiitti hin buune. **25** Cabbiin sunis biyya Gibxi keessatti waan ala jiru hunda namas horiis ni dha'e; biqiltuu lafa qotiisaa

hunda ni balleesse; muka hundas ni barbadeesse. **26** Lafti cabbiin itti hin bu'in biyya Gooshen iddoo Israa'eloonni jiraatan qofa ture. **27** Fara'oonis Musee fi Aroonin ofitti waamee akkana jedheen; "Ani amma cubbuu hojjedheera; Waaqayyo qajeelaa dha; anii fi sabni koo garuu balleessaa hojjenneerra. **28** Sababii bakakkaa fi cabbiin nutti baay'ateef isin Waaqayyoon nuuf kadhadhaa. Anis gad isin nan dhiisa; isin hammaana caalaa as turuu hin qabdan." **29** Museenis akkana jedhee deebise; "Ani yommuu magaalaa kana keessaa ba'utti harka koo bal'isee Waaqayyo nan kadhada. Bakakkaan ni dhowwama; cabbiinis si'achi hin jiraatu; kanaanis ati akka lafti kan Waaqayyoo taate ni beekta. **30** Ani garuu akka atii fi qondaaltonni kee amma iyyuu Waaqayyo Waaqa hin sodaanne nan beeka." **31** Waan talbaan daraaree, garbuun immoo bilchaatee tureef talbaa fi garbuun ni badan. **32** Qamadii fi honboriin garuu waan turanii bilchaatanii hin badne. **33** Museenis Fara'oon biraa deeme magaalaa keessaa gad ba'e; innis harka isaa gara Waaqayyooti bal'ise; bakakkaa fi cabbiin ni dhowwaman. Bokkaanis deebi'ee biyyattiitti hin roobne. **34** Fara'oonis yommuu akka bokkaan, cabpii fi bakakkaan dhowwaman argetti ammas cubbuu hojjete; innii fi qondaaltonni isaa mata jabeeyyii ta'an. **35** Akkuma Waaqayyo karaa Museetiin dubbate sana, Fara'oon mata jabeessa ta'e; saba Israa'elis gad dhiisuu dide.

10 Waaqayyos Museedhaan akkana jedhe; "Fara'oonitti ol seeni; ani akka mallattoowwan koo kanneen isaan gidduutti hojjedhuuf jedhee Fara'oonii fi qondaaltota isaa mata jabeeyyii godheera; **2** kunis akka ati waan ani warra Gibxi godhe, mallattoo ani isaan gidduutti argisiisee ijoollee keetii fi ijoollee ijoollee keetiitti himtee akka ani Waaqayyo ta'e akka beektanii ta'e." **3** Musee fi Aroonin Fara'oon bira dhaqanii akkana jedhaniin; "Waaqayyo Waaqni Ibrootaa akkana jedha: 'Ati hamma yoomiitti fuula koo duratti gad of qabuu didda? Akka isaan na tajaajilaniif saba koo gad dhiisi. **4** Yoo ati gad isaan dhiisuu didde, kunoo ani bori biyya keetti hawwaannisana nida. **5** Hawwaannisni kunis hamma namni tokko iyyuu arguu dadhabutti lafa haguuga. Innis waanuma cabpii irraa isinii hafe illee ni fixa; mukkeen alatti isinii guddachaa jiranis nyaatee fixa. **6** Inni mana kee, mana qondaaltota keetii hundaa fi mana warra Gibxi hundumaa guuta; kunis waan abbootiin keetii fi abbootiin abbootii keetii gaafa biyya kana qubatanii jalqabani hamma har'aatti hin arginii dha.'" Kana booddee Museen garagalee Fara'oon biraa ba'e. **7** Qondaaltonni Fara'oonis, "Namichi kun hamma yoomiitti kiyoo nutti ta'a? Namoonni kun akka Waaqayyo Waaqa isaanii tajaajilaniif gad dhiisi. Akka Gibxi badde ati amma illee hin hubannee?" jedhaniin. **8** Musee fi Aroonin deebisanii Fara'oonitti geessan; Fara'oonis, "Dhaqaatii Waaqayyo Waaqa keessan waaqeffadhaa! Garuu eenyutu deema?" jedheen. **9** Museenis, "Nu sababii ayaana Waaqayyoo ayyaaneffannuuf dargaggoota keenyaa fi maanguddoota keenya, ilmaanii fi intallan keenya, bushaayee fi loon keenya qabannee deemna" jedhee deebise. **10** Fara'oonis akkana jedhe; "Yoo ani dubartoota keessanii fi ijoollee keessan isin wajjin gad dhiise, mee Waaqayyo isin wajjin haa ta'ul! Kunoo waan hamaatu isin dura jira. **11** Kun hin ta'ul! Akka warri dhiira qofti dhaqanii Waaqayyo waaqeffatan godhaa; isin kanuma barbaaddaniitii." Isaanis fuula Fara'oon duraa gad baafaman. **12** Waaqayyos Museedhaan, "Akka hawwaannisni biyya Gibxiitti bu'ee biqiltuu lafa qotiisaa hunda, waan cabpii irraa hafe hundas nyaatuuf harka kee Gibxi irratti diriirsi" jedhe. **13** Museenis ulee isaa Gibxi irratti diriirsinaan Waaqayyo guyyaa sana guutuu fi halkan sana guutuu akka bubbeen ba'a biiftuu biyyattii keessatti bubbisu godhe; ganama itti aanus

bubbeen sun hawwaannisa fidee dhufe; **14** hawwaannisi sunis Gibxi guutuu weerare; biyya hunda keessas baay'inaan qubate. Dha'ichi hawwaannisaa kan akkasii duraan takkumaa bu'ee hin beeku; ergasii takkumaa deebi'ee hin buune. **15** Hawwaannisi sunis hamma lafti gurraacha'utti lafa hunda haguuge; innis waan cabbii irraa hafu hunda, waan alatti biqile hunda, ija mukaa illee ni nyaate. Biyya Gibxi hunda keessatti wanni lalisaa tokko iyyuu muka irratti yookaan biqiltuu irratti hin hafne. **16** Fara'oonis dafee Musee fi Aroonin waamee akkana jedheen; "Ani Waaqayyo Waaqa keessanii fi isiniitti cubbuu hojjedheera. **17** Ega me cubbuu koo naa dhiisaa; akka inni dha'icha nama ajjeesu kana narraa fuudhuufis Waaqayyo Waaqa keessan naa kadhadaa." **18** Museenis Fara'oon biraa gad ba'ee Waaqayyo kadhate. **19** Waaqayyos bubbee sana gara bubbee lixa biiftuu jabaatti geeddare; bubbeen sunis hawwaannisa sana fuudhee Galaana Diimaatti naqe. Gibxi keessatti hawwaannisi tokko iyyuu hin hafne. **20** Waaqayyo garuu Fara'oonin mata jabeessa godhe; Fara'oonis Israa'eloota gad hin dhiifne. **21** Waaqayyo immoo Museedhaan, "Akka dukkanni Gibxi irra bu'uuf harka kee gara samiitti diriirsi" jedhe. **22** Museen harka isaa gara samiitti diriirse; dukkanni limixiin isaa guyyaa sadii Gibxi guutuu haguuge. **23** Guyyaa sadan sana namni wal hin argu ture; lafa jiruu hin socho'u ture. Israa'eloonni hundi garuu iddoo jiraatanitti ifa qabu turan. **24** Fara'oonis Musee ofitti waamee, "Dhaqaatii Waaqayyo waaqeffadhaa. Dubartoonni fi ijoolleen keessanis isin wajjin haa deeman; bushaayee fi loon keessan qofa dhiisaa deemaa" jedheen. **25** Museen garuu akkana jedhe; "Ati akka nu Waaqayyo Waaqa keenyaaf aarsaa fi qalma gubamu dhi'eessinuuf nuu eeyyamuu qabda. **26** Horiin keenyas nu wajjin dhaquu qaba; kotteen tokko iyyuu hin hafu. Waaqayyo Waaqa keenya waaqeffachuuf isaan keessaa tokko tokkotti fayyadama; hamma achi geenyutti Waaqayyo waaqeffachuuf maalitti akka fayyadamnu hin beeknu." **27** Waaqayyo garuu Fara'oonin mata jabeessa godhe; innis gad isaan dhiisuu dide. **28** Fara'oonis Museedhaan, "Fuula koo duraa badii! Lammata fuula koo akka hin argine beekkadhu; ati gaafa fuula koo argite ni duuta!" jedhe. **29** Museenis deebisee, "Akkuma ati jette, ani lammata fuula keetti hin mul'adhu" jedhe.

11 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Ani amma illee dha'icha tokko Fara'oonii fi Gibxitti nan fida. Ergasii inni asii isin baasa; yeroo asii isin baasutti immoo inni guutummaan guutuutti isin ari'a. **2** Akka tokkoon tokkoon dhiiraatii fi tokkoon tokkoon dubartii ollaa isaanii irraa mi'a meetiitti fi mi'a warqee ergifatan saba kanatti himi." **3** Waaqayyo akka sabni Israa'el fuula warra Gibxi duratti surraa argatan godhe; kana malees Museen biyya Gibxi keessatti, fuula qondaaltota Fara'ooniitti fi fuula saba Gibxi duratti akka malee ulfina qabeessa ture. **4** Museen akkana jedhe; "Waaqayyo akkana jedha; Ani gara halkan walakkaatti Gibxi hunda keessa nan darba. **5** Ilma Fara'oon namicha teessoo irra taa'u sanaa hangafaa jalqabee hamma ilma xomboree ishee midhaan daaktu sanaa hangafaatti ilmi hangafni biyya Gibxi keessaa hundi ni du'a; akkasumas hangafni horii hundi ni du'a. **6** Biyya Gibxi guutuu keessattis wawwaachuu guddaan takkumaa dhaga'amee hin beekin yookaan deebi'ees hin dhaga'amne tokko ni dhufa. **7** Garuu saba Israa'el keessaa nama tokkotti iyyuu yookaan horii tokkotti iyyuu sareen tokko iyyuu hin duttu." Isinis waan kanaan akka Waaqayyo Gibxi fi Israa'el gidduutti garaa garummaa fidu ni beektu. **8** Qondaaltonni kee kunneen hundinuu gara koo dhufanii naa sagadan; 'Atis, namoonni si duukaa bu'an hundinuu deemaal' jedhu; anis ergasii nan deema." Museenis akka malee aaree Fara'oon biraa

ba'e. **9** Waaqayyo Museedhaan, "Akka dinqin koo biyya Gibxitti baay'atuuf Fara'oon isin dhaga'uu dida" jedhe. **10** Musee fi Aroonis dinqiiwwan kanneen hunda fuula Fara'oon duratti hojjetan; Waaqayyo garuu Fara'oonin mata jabeessa godhe; innis akka Israa'eloonni biyya isaa keessaa hin baane dhowwe.

12 Waaqayyos biyya Gibxi keessatti Musee fi Arooniin akkana jedhe; **2** "Ji'i kun ji'a jalqabaa isinii haa ta'u; innis waggaa keessaa ji'a jalqabaa isinii haa ta'u. **3** Ji'a kana keessa bultii kurnaffaatti tokkoon tokkoon namaa xobbaallaa hoolaa tokko akkuma manneen abbootii isaaniitti tokkoo tokkoo manaatii fi xobbaallaa hoolaa tokko akka fudhatu guutummaa hawaasa Israa'elitti himaa. **4** Yoo warri mana tokko jiraatan muraasa ta'anii hoolaa tokko guutummaatti fixuu baatan, isaan akkuma baay'ina namoota achi jiraataniitti ollaa isaanitti aanu wajjin haa qoodatan. Isinis akkuma waan tokkoon tokkoon namaa nyaachuu danda'uutti xobbaallaa hoolaa hammam akka barbaachisu murteessuu qabdu. **5** Xobbaallaan keessan ilmoo hoolaa waggaa tokkoo kan mudaa hin qabne ta'uu qaba; xobbaallaa sanas hoolota keessaa yookaan re'oota keessaa fudhachuu dandeessu. **6** Xobbaallaa sanas hamma bultii kudha afuraffaa ji'a kanaatti eegaa; yaa'iin waldaa Israa'el guutuunis galgala sana xobbaallaa sana haa qalatu. **7** Ergasii immoo dhiiga sana irraa xinnoo fuudhanii michichila balbalaa lamaanii fi buusaa balbalaa isa ol aanu kan mana itti xobbaallaa sana nyaatanii haa diban. **8** Isaanis halkanuma sana foon sana ibiddaan waaddatanii biqiltuu hadhooftuu fi maxinoon haa nyaatan. **9** Ibiddaan waaddadhaatii nyaadhaa malee foon dheedhii yookaan kan bishaaniin afeeelame hin nyaatinaa; mataa isaa, lukaa fi mi'a garaa wajjin waaddadhaatii nyaadhaa. **10** Hamma lafti bariitutti homaa hin hambisinaa; waan hamma ganamaatti irraa hafu garuu gubaa. **11** Haalli isin itti nyaattanis kunoo ti; mudhii keessan hidhadhaa; kophee keessan miillatti kaa'adhaa; ulee keessan illee harkatti qabadhaatii jarjarsuun nyaadhaa; inni Faasiikaa Waaqayyoo ti. **12** "Anis halkanuma sana Gibxi keessa nan darba; hangafa Gibxis namaa fi horii nan dha'a; waaqota Gibxi hundattis nan mura; ani Waaqayyo. **13** Dhiigni sunis manneen isin keessa jiraattan irratti mallattoo isinii ta'a; ani yommuun dhiiga sana argutti isin irra nan darba. Yeroo ani biyya Gibxi dha'uttis dha'ichi badiisaa tokko iyyuu isin hin tuqu. **14** "Guyyaan kun guyyaa yaadannoo isiniif haa ta'u; akka ayyaanaatti Waaqayyoo fi ni ayyaaneffattu; dhaloota keessan hunda keessattis sirna bara baraa godhattanii ni eegdu. **15** Isin bultii torba maxinoo nyaachuu qabdu; guyyaa jalqabaatti mana keessanii raacitii baasaa gataa; namni kam iyyuu guyyaa jalqabaatii kaasee hamma guyyaa torbaffaatti yoo buddeena bukaa'e nyaate saba Israa'el keessaa haa balleeffamu. **16** Guyyaa jalqabaatti wal ga'ii qulqulluu qabaadhaa; wal ga'ii qulqulluu biraa immoo guyyaa torbaffaatti qabaadhaa. Waan namni hundi nyaatu qopheessuu malee guyyoota kanneen hojii tokko iyyuu hin hojjetinaa; wanni isin hojjechuu dandeessan kanuma. **17** "Sababii guyyaan ani itti raayyaa keessan Gibxi keessaa baase guyyuma kana ta'eef Ayyaana Maxinoo kana ayyaaneffadhaa; guyyaa kanas sirna bara baraa godhadhaatii dhaloota keessan hunda keessatti ayyaaneffadhaa. **18** Isin ji'a jalqabaa keessa galgala bultii kudha afuraffaadhaa hamma galgala guyyaa digdamii tokkoffaatti maxinoo nyaattu. **19** Bultii torbaaf raacitiin tokko illee mana keessaniitti hin argamin; alagaas ta'u dhalataan biyyaa, namni waan raacitii qabu nyaatu kam iyyuu waldaa Israa'el keessaa haa balleeffamu. **20** Waan raacitii qabu tokko illee hin nyaatinaa; lafa jiraattan hundatti Maxinoo nyaadhaa." **21** Museen maanguddoota Israa'el hunda ofitti waamee akkana

jedheen; “Dhaqaatii maatii keessaniif xobbaallaa filadhaatii Faasiikaa qalaa. **22** Hiisophii qabaa tokkoo fuudhaa; dhiiga waciitii keessa jiru sana keessa cuuphaatii michichila balbalaa lamaani fi buusaa balbalaa isa ol aanu dibaa. Isin keessaa namni tokko iyyuu hamma lafti bariitutti balbala mana ofii isaatii gad hin ba’in. **23** Waaqayyo yeroo warra Gibxi dha’uuf biyyattii keessa darbutti michichila balbalaa lamaan irrattii fi buusaa balbalaa isa ol aanu irratti dhiiga sana argee balbala sana bira darba; akka inni waa balleessu sun mana keessan seenee isin ajjeesuu hin eeyyamuuf. **24** “Isinis qajeelfama kana akka seera bara baraa kan isinii fi sanyii keessaniif kennameetti kabajaa. **25** Isinis yeroo biyya Waaqayyo akkuma waadaa gale sanatti isinii kennu seentaniitti sirna kana eegaa. **26** Yommuu ijoolleen keessan, ‘Sirni kun isiniif hiikkaa maalii qaba?’ jedhanii isin gaafataniitti, **27** akkana jedhaa isaanitti himaa; ‘Kun qalma Faasiikaa Waaqayyoo ti; inni yeroo warra Gibxi dha’etti manneen Israa’eloota Gibxi keessa turan sanaa irra darbee manneen keenya nuuf oolcheeraatii.’” Kana irratti namoonni gad jedhanii waaqeffatan. **28** Israa’eloonnis akkuma Waaqayyo Musee fi Aroonin ajaje sana godhan. **29** Halkan walakkaattii Waaqayyo ilma Fara’oon namicha teessoo irra taa’u hangafaa jalqabee hamma ilma namicha boolla mana hidhaa keessa jiru hangafaatti hangafoota Gibxi hunda dha’e; hangafoota horiis akkasuma dha’e. **30** Fara’oonii fi qondaaltonni isaa hundi, warri Gibxi hundi halkaniiin ka’an; sababii manni namni keessaa hin du’u tokko iyyuu hin turiniif bo’icha guddaatu Gibxi keessa ture. **31** Fara’oonis halkan sanaan Musee fi Aroonin ofitti waamee akkana jedhe; ‘Ka’aa! Isinii fi Israa’eloonni saba koo keessaa ba’aa! Akkuma gaafattan sana dhaqaatii Waaqayyoon waaqeffadhaa. **32** Akkuma jettan sana bushaayee fi loon keessan fudhadaatii deemaa; anas eebbisaa.’” **33** Warri Gibxis akka sabni sun dafee biyya sanaa ba’u jarjarsan; isaanis, “Yoo kanaa achii nu hundi ni dhumnaa” jedhan. **34** Kanaafuu sabni sun bukoo isaanii utuu hin bukaa’in fudhatanii, qodaa bukoo isaanis wayyaa isaaniitiin maranii gatiitiitti baadhan. **35** Israa’eloonnis akkuma Museen isaaniitti hime sana godhan; isaanis mi’a meetiitii fi warqee, wayyaas warra Gibxi gaafatan. **36** Sababii Waaqayyo fuula warra Gibxi duratti Israa’elootaaf surraa kenneef, warri Gibxi waan isaan gaafatan hunda kennaniif; isaanis akkasiiin qabeenya warra Gibxi booji’anii ba’an. **37** Israa’eloonnis Raamseedhaa ka’anii Sukootitii qajeelan. Isaanis nadheenii fi ijoollee walte namoota lafoo gara kuma dhibba ja’a turan. **38** Uummanni walitti makame hedduun, akkasumas horiin jechuunis bushaayee fi loon baay’een isaan wajjin ba’an. **39** Isaanis bukoo Gibxi fudhatanii dhufan sana irraa Maxinoo tolfatan. Sababii isaan jarjarsuudhaan Gibxi keessaa baafamanii yeroo itti nyaata qopheffatan illee dhabaniif bukoon sun raacitii hin qabu ture. **40** Barri Israa’eloonni Gibxi keessa jiraatan waggaa 430 ture. **41** Dhuma waggaa 430 sanaatti guyyuma sana raayyaan Waaqayyoo hundi biyya Gibxiitii ba’e. **42** Waaqayyo Gibxi keessaa isaan baasuudhaaf dammaqqee halkan sana waan isaan eegeef, halkan kun Israa’eloota hundumaaf halkan itti Waaqayyoo ulfina kennuudhaaf dammaqanii eegani dha. **43** Waaqayyos Musee fi Aroonin akkana jedhe; “Seerri Faasiikaa kanaa dha: “Ormi tokko iyyuu isa irraa hin nyaatin. **44** Garbichi bitame kam iyyuu erga dhagna qabdanii booddee haa nyaatu; **45** keessummaan yookaan namni hojjetaan qacarama garuu hin nyaatin. **46** “Hoolaan sun manuma tokko keessatti haa nyaatamu; foon isaa tokko iyyuu manaa gad hin baasinaa. Lafee isaa keessaa tokko iyyuu hin cabsinaa. **47** Waldaan Israa’el hundis ayyaana kana haa ayyaaneffatu. **48** “Ormi isin wajjin jiraatu yoo Faasiikaa Waaqayyoo ayyaanessuu barbaade inni

dhiirota mana isaa jiraatan hunda dhagna haa qabu; ergasiis akkuma dhalataa biyyaatti ayyaanicha haa ayyaanessu. Dhiirri dhagna hin qabatin tokko iyyuu garuu hoolaa sana hin nyaatin. **49** Dhalataa biyyaatiifis ta’u orma isin gidduu jiraatuuf seerri tokkuma.” **50** Israa’eloonni hundis akkuma Waaqayyo Musee fi Aroonin ajaje sana godhan. **51** Waaqayyos gaafama sana kutaa kutaa isaaniitiin Israa’eloota biyya Gibxi keessaa baase.

13 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** “Dhiira hangafa hunda addaan naa baasi; Israa’eloota keessaa namas ta’u horiin hangafni gadameessa banu kam iyyuu kan koo ti.” **3** Yommuu Museen uummataan akkana jedhe; “Sababii Waaqayyo irree jabaadhaan achii isin baaseef guyyaa itti mana garbummaatii Gibxi keessaa baatan kana yaadadhaa. Waan raacitii qabu tokko illee hin nyaatinaa. **4** Isin ji’a Abiibii keessa guyyaa har’aa baatan. **5** Yeroo Waaqayyo gara biyya Kana’aanotaa, Heetotaa, Amoorotaa, biyya Hiiwotaa fi Yebuusotaatti jechuunis biyya aannanii fi damma baasu kan inni akka siif kennu abbootii keetiif kakate sanatti si galchutti ati ji’a kana keessa ayyaana kana ayyaaneffata; **6** ati bultii torba Maxinoo nyaatta; guyyaa torbaffaatti immoo ayyaana Waaqayyoo ta’a. **7** Guyyaa torban sana Maxinoo nyaadhu; wanni raacitii qabu tokko iyyuu si biratti hin argamin; daangaa kee hunda keessattis raacitii hin argamin. **8** Gaafas, ‘Ani waan Waaqayyo yeroo ani Gibxi keessaa ba’etti naa godhe sanaaf jedhee waan kana godha’ jedhiitii ilma keetti himi. **9** Sirni kunis akka seerri Waaqayyoo arraba kee irra jiraatuuf harka kee irratti akka mallattoo, adda kee irratti immoo akka yaadannoo siif ta’a. Waaqayyo harka isaa jabaa sanaan Gibxi’i baaseetii. **10** Atis sirna kana wagguma waggaa yeroo isaatti eegu qabda. **11** “Yommuu Waaqayyo akkuma si’ii fi abbootii keetiif kakuudhaan waadaa gale sanatti biyya Kana’aanotaatti si galchee biyyattii siif kennutti, **12** ati hangafa gadameessa banu hunda Waaqayyooof kennita. Kormi horii keetii hangafni hundinuus kan Waaqayyoo ti. **13** Harree hangafa kam iyyuu ilmoo hoolatiin furi; yoo furuu baatte garuu morma isaa cabsi. Ilmaan kee keessaas hangafa kam iyyuu furi. **14** “Bara dhufuuf jiru keessa yoo ilmi kee, ‘Kun maal jechuu dha?’ jedhee si gaafate ati akkana jedhiin; ‘Waaqayyo harka jabaadhaan Gibxi, mana garbummaa keessaa nu baase. **15** Yommuu Fara’oon mataa jabaatee gad nu dhiisuu didetti, Waaqayyo hangafa Gibxi hunda namaa fi horii ajjeese. Sababiin ani korma hangafa gadameessa banu hunda Waaqayyooof aarsaa dhi’eessuu fi sababiin ani ilmaan koo keessaa hangafa hunda furuuf kanuma.’ **16** Waaqayyo irree jabaadhaan Gibxi nu baasuu isaatiif wanni kun harka kee irratti mallattoo, adda kee irrattis mallattoo ta’a.” **17** Yeroo Fara’oon saba sana gad dhiisetti karichi gabaabaa ta’u iyyuu Waaqni karaa biyya Filisxeem irra isaan hin qajeelchine; sababiin isaas Waaqni, “Isaan yoo waraanni isaan mudate yaada geeddarratanii Gibxiitii deebi’uu danda’an” jedhee ti. **18** Kanaafuu Waaqni karaa naannoo gammoojjitiin gara Galaana Diimaatti saba sana qajeelche. Israa’eloonnis waraanaaf qophaa’anii biyya Gibxiitii ba’an. **19** Sababii Yoosef, “Waaqni dhugumaan isin gargaara; isinis gaafas lafee koo asii fuudhaa ba’aa” jedhee Israa’eloonni kakachiisee tureef Museen lafee Yoosef fuudhee ba’e. **20** Isaanis Sukootii ka’anii Eetaam keessa qarqara gammoojjii qubatan. **21** Waaqayyo akka isaan halkanii guyyaa deemuu danda’anii guyyaa utubaa duumessaatiin isaan dura deemee karaa isaan argisiise; halkan immoo isaaniif ibsuuf jedhee utubaa ibiddaatiin isaan dura deemaa ture. **22** Utubaan duumessa guyyaa guyyaa, utubaan ibiddaa immoo halkan halkan uummata duraa hin dhabamne ture.

14 Ergasii Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** “Akka isaan of irra garagalani Phii Hahiroti bira, Migdoolii fi galaana gidduu qubatan Israa’elootatti himi. Isaan fuullee Ba’aal Zefoon, galaana cina qubachuu qabu. **3** Fara’oonis, ‘Israa’eloonni burjaaja’anii biyya keessa joo’raa jiru; gammoojjiin isaan marseera’ jedhee yaade. **4** Anis garaa Fara’oon nan jabeessa; inni faana dha’ee isaan duukaa bu’a. Anis karaa Fara’ooniitii fi karaa loltoota isaa hundaatiin ofii kootiif ulfina nan argadha; warri Gibxi akka ani Waaqayyo ta’e ni beeku.” Israa’eloonnis akkasuma godhan. **5** Mootiin Gibxi akka sabni sun baqatee ba’ee yommuu itti himametti Fara’oonii fi qondaaltonni isaa yaada waa’ee saba sanaa qaban geeddarratani, “Akka sabni Israa’el nu tajaajiluu dhiisee deemuuf gad dhiisuun keenya maal gochuu keenya?” jedhan. **6** Innis gaarii isaa qopheeffatee, loltoota isaan fudhatee ka’e. **7** Gaariwwan filatamoo dhibba ja’a, gaariwwan Gibxi biraa hunda kanneen ajajjuuwwan isaan hunda irra jiran fudhatee ka’e. **8** Waaqayyos Fara’oon mooticha Gibxi mata jabeessa godhe; Fara’oonis Israa’eloota warra sodaa malee ba’aa turan sana duukaa bu’ee ari’e. **9** Warri Gibxis fardeenii fi gaariwwan Fara’oon hundi, abbootiin fardaatii fi loltoonni lafoon Israa’eloota duukaa bu’anii isaanii Phii Hahiroti bira fuullee Ba’aal Zefoon qarqara galaanaa qubatanii jiran qaqqaban. **10** Yeroo Fara’oon itti dhi’aatettis Israa’eloonni ol ilaalanii kunoo warri Gibxi dugda duubaan isaan faana dhufan argan. Isaanis sodaatanii Waaqayyotti iyyatan. **11** Isaanis Museedhaan akkana jedhan; “Ati waa iddoo awwaalaa Gibxi hin jirreef akka nu gammoojji keessatti dhumuuf as nu fiddee? Ati Gibxi nu baasuun kee maal nu gochuu kee ti? **12** Nu Gibxi keessatti, ‘Akka warra Gibxi tajaajilluuf nu dhiisi’ siin hin jennee? Gammoojji keessatti dhumu irra warra Gibxi tajaajiluu nuu wayya ture!” **13** Museen akkana jedhee saba sanaaf deebise; “Hin sodaatinaa; jabaadhaa dhaabadhaa! Fayyisuu Waaqayyoo kan inni har’a isinii godhu ilaalaa! Warra Gibxi kan har’a argitan kana lammata deebitanii hin argitan. **14** Waaqayyo isiniif lola; isin gab jedhaa.” **15** Waaqayyos Museedhaan akkana jedhe; “Ati maaliif natti iyyita? Akka isaan adeemsa isaanii itti fufanii Israa’elootatti himi. **16** Ulee kee ol fuudhiitii harka kee galaana irra diriirfadhu; akka Israa’eloonni lafa gogaa irra galaana gidduu darbanii bishaan gargari qoodi. **17** Ani immoo akka isaan dugda isaanii duubaan seenaniif garaa warra Gibxi nan jabeessa. Anis Fara’oonii fi loltoota isaa hunda irratti, gaariwwan isaatii fi abbootii fardaa isaa irratti ulfina nan argadha. **18** Yeroo ani Fara’oon irratti, gaariwwan isaatii fi abbootii fardaa isaa irratti ulfina argadhutti warri Gibxi akka ani Waaqayyo ta’e ni beeku.” **19** Yommuu ergamaan Waaqayyoo kan saba Israa’el dura deemaa ture sun ka’ee gara dugda isaanii duubaatti darbe. Utubaan duumessaa sunis fuula isaanii duraa ka’ee isaan duuba dhaabate; **20** utubaan sunis loltoota Gibxii fi loltoota Israa’el gidduu seene. Duumessi sun halkan sana gama tokkotti dukkana, gama kaanitti immoo ifa fide; kanaafuu halkan sana guutuu garee lamaan keessaa tokko illee garee kaanitti hin dhi’aanne. **21** Museenis harka isaa galaana irra diriirfate; Waaqayyos halkan sana guutuu bubbee ba’a biiftuu jabaadhaan galaanicha gara duubaatti deebisee galaanicha lafa gogaa godhe. Bishaan sunis gargari qoodame; **22** Israa’eloonnis galaanicha gidduu lafa gogaa irra darban; bishaanichis karaa mirgaa isaaniiitii fi karaa bitaa isaanii keenyan ta’ee. **23** Warri Gibxi isaan duukaa bu’anii fardeen Fara’oon, gaariwwan isaatii fi abbootiin fardaa isaa galaana seenan. **24** Yommuu lafti bari’etti Waaqayyo utubaa ibiddaatiif fi duumessaa keessaa loltoota Gibxi sana gad ilaalee gara itti goran isaan wallaalchise. **25** Akka isaan rakkinaan oofaniifis gommama gaariwwan isaanii irraa baase.

Warri Gibxis, “Waan Waaqayyo gama Israa’elootaa dhaabatee warra Gibxi lolaa jiruuf kottaa isaan duraa baqannaa” jedhan. **26** Waaqayyos Museedhaan, “Akka bishaanonni warra Gibxi irra, gaariwwanii fi abbootii fardaa isaanii irra garagalaniif harka kee galaana irratti diriirsi” jedhe. **27** Museenis harka isaa galaanicha irratti diriirsee; yeroo lafti bari’ettis galaanii sun iddoo isaatti deebi’e. Warri Gibxis bishaan sana jalaa baqatan; Waaqayyos haxaa’ee galaanatti isaan naqe. **28** Bishaan sun iddoo isaatti deebi’ee gaariwwanii fi abbootii fardaa jechuunis loltoota Fara’oon kanneen Israa’eloota duukaa bu’anii galaana seenan sana hunda liqimse. Isaan keessaaas namni tokko iyyuu hin hafne. **29** Israa’eloonni garuu bishaanichi karaa mirga isaaniiitii fi karaa bitaa isaaniiitii keenyan ta’eeffii galaanicha keessa lafa gogaa irra darban. **30** Gaafas Waaqayyo harka warra Gibxi jalaa Israa’eloota baase; warri Israa’elis reeffa warra Gibxi qarqara galaanaatti argan. **31** Israa’eloonnis yommuu humna guddaa kan Waaqayyo warra Gibxi irratti mul’ise sana arganitti, Waaqayyoon sodaatan; isaanis Waaqayyoo fi tajaajilaa isaa Musee amanan.

15 Yommuu Musee fi Israa’eloonni Faarfannaa kana Waaqayyoof faarfatan: “Ani Waaqayyoof nan faarfadha; inni ol ol jedheeraatii. Inni fardaa fi namicha farda yaabbate galaanatti gad darbateera. **2**” Waaqayyo jabina kootii fi faarfannaa koo ti; inni fayyina koo ta’eera. Inni Waaqa koo ti; anis isa nan jasadha; inni Waaqa abbaa kootii ti; anis isa ol nan qaba. **3** Waaqayyo goota waraanaa ti; maqaan isaa Waaqayyo. **4** Inni gaariwwan Fara’oonii fi loltoota isaa galaanatti gad darbateera. Qondaalota Fara’oon keessaa filatamtoonni, Galaana Diimaa keessa dhidhimaniiru. **5** Tuujubni isaan irra gara gale; isaanis akkuma dhagaa tuujubatti gad dhidhiman. **6** Yaa Waaqayyo, harki kee mirgaa humnaan ulfina qabeessa. Yaa Waaqayyo, harki kee mirgaa diina ni hurreessa. **7** “Ati guddina ulfina keetiitiin warra siin morman gad darbatte. Aarii kee boba’aa ni ergite; innis akkuma habaqiitti gubee isaan fixe. **8** Hafuura funyaan keetiitiin bishaanonni tuulaman. Bishaan yaa’u akkuma keenyaniitii ol dhaabate; tuujuboonnis walakkaa galaanaatti ititan. **9** Diinni, ‘Ani faana bu’ee isaan qaqqaba. Boojuu nan qoodadha; ani isaan irratti fedhii koo nan guutadha. Goraadee koo nan luqqifadha; harki koo isaan barbadeessa’ jedhee nan dhaadate. **10** Ati garuu bubbee kee itti lubbifte; galaanni immoo isaan irra gara gale. Isaanis akkuma sibiilaa bishaanota jajjaboodhaan liqimfaman. **11** Yaa Waaqayyo, waaqota keessaa eenyutu si fakkaata? Qulqullinaan simboo qabeessi, ulfinaan sodaachisaan, hojii dinqii hojjechuuttis kan akka keetii eenyu? **12** “Ati harka kee mirgaa diriirfannaan, lafti isaan liqimsite. **13** Ati saba furte sana, jaalala kee hin geeddaramneen geggeessita. Jabina keetiinis gara iddoo jireenya keetii qulqulluutti isaan qajeelchita. **14** Saboonni dhaga’anii hollatu; muddamsuunis saba Filisxeem qabate. **15** Hangafoonni Edoom ni rifatu; bulchitoota Mo’aabis naasuutu qabata; warri Kana’aanis bishaanuma ta’u; **16** sodaa fi abdiid kubaan isaan irra bu’a. Yaa Waaqayyo, hamma sabni kee darbutti, hamma sabni ati bitatte sun darbutti jabina harka keetiitiin isaan akkuma dhagaa cal’isu. **17** Yaa Waaqayyo, ati gara tulluu dhaala keetiiti, gara lafa iddoo jireenya keetii godhachuuf tolfatteetti, yaa Goftaa ati gara iddoo qulqulluu harki kee hundesseetti ol galchitee isaan dhaabda. **18** “Waaqayyo, bara baraa hamma bara baraatti mo’a.” **19** Yommuu fardeen, gaariwwanii fi abbootiin fardaa kan Fara’oon galaana seenaniitti Waaqayyo bishaanota isaan irra garagalche; Israa’eloonni garuu lafa gogaa irra deemanii galaana keessa darban. **20** Miiriyaam obboleettiin Aroon raajittiin sun dibbee harkatti qabattee kaate; dubartoonni hundinuus dibbee isaanii

fudhatanii sirbaa ishee faana bu'an. **21** Miiriyaamis akkana jettee isaanii faarfatte: "Waaqayyo faarfadhaa; inni ulfinaan mo'ateeraatii. Inni fardaa fi namicha farda yaabbate galaanatti gad darbateera." **22** Museenis saba Israa'el Galaana Diimaa biraa fuudhee qajeelche; isaanis Gammoojii Shuuri seenan. Israa'eloonnis utuu bishaan hin argatin guyyaa ga'anitti gammoojjii keessa deeman. **23** Isaanis yommuu Maaraa ga'anitti bishaan isaa dhuguu hin dandeenye; bishaan sun hadhaa'aa tureetii. Wannii iddoon sun Maaraa jedhameefis kanuma. **24** Jarri sunis, "Nu maal haa dhuguuu?" jedhanii Museetti guunguman. **25** Yommuu Museen Waaqayyotti iyyinaan, Waaqayyo muka tokko isa argisiise. Innis muka sana bishaanitti gad darbate; bishaan sunis ni mi'aawe. Waaqayyos iddoo sanatti sirmaa fi seera isaanii baase; achittis isaan qore. **26** Innis akkana jedhe; "Ati yoo sagalee Waaqayyo Waaqa keetii garaa tokkoon dhageesse, yoo waan fuula isaa duratti qajeelaa ta'e hojjetite, yoo ajaja isaa qalbeeffattee fi yoo seera isaa hunda eegde, ani dhukkuba warra Gibxitti fide sana keessaa tokko iyyuu sitti hin fidu; ani Waaqayyo si fayyisuudhaatii." **27** Isaanis gara Eelim iddoo burqaan kudha lamaa fi mukkeen meexxi torbaatamni turan dhufanii achi bishaan bira qubatan.

16 Waldaan Israa'el hundi biyya Gibxiitii ba'anii ji'a lammafaatti, ji'a sana keessaa guyyaa kudha shanafaatti Eelimi ka'anii gara gammoojjii Siin isa Eelimi fi Siinaa gidduu jiru sanaa dhaqan. **2** Gammoojjii keessattis hawaasni sun guutuun Musee fi Aroonitti guunguman. **3** Israa'eloonnis akkana isaanin jedhan; "Nu biyya Gibxitti yeroo okkotee foonii bira teenye hamma quufnutti buudeena nyaachaa turre sana harka Waaqayyotti utuu duuneerra ta'ee! Isin garuu akka waldaan kun guutuun beela'ee dhumu gochuuf achi nu baaftanii gammoojjii kanatti nu fiddaniirtu." **4** Waaqayyo immoo Museedhaan akkana jedhe; "Kunoo, ani samii irraa buudeena gad isinii nan rooba. Sabni sunis guyyama guyaan gad ba'ee waan guyyaa tokkoof isa ga'u walitti haa qabatu. Anis karaa kanaan isaan qoree seera koo eeguu fi eeguu baachuu isaanin nan ilaala. **5** Isaanis guyyaa ja'afaafti waan walitti qabatan sana haa qopheffatan; wannii kunis waan isaan guyyaa biraa walitti qabatanitti harka lama haa ta'u." **6** Musee fi Aroon Israa'eloota hundaan akkana jedhan; "Kan biyya Gibxiitii isin baase Waaqayyo akka ta'e galgala kana ni beektu. **7** Ganama immoo ulfina Waaqayyoo argitu; inni akka isin isatti guungumtan dhaga'eeraatii. Nu eenyu taanaan isin nutti guungumtu?" **8** Museenis akkana jedhe; "Yeroo inni akka isin nyaattaniif galgala foon, ganama immoo buudeena isin barbaaddan hunda isinii kennutti isin akka inni Waaqayyo ta'e ni beektu; inni guungummii isin isatti guungumtan dhaga'eeraatii. Nu eenyuu dha? Isin Waaqayyotti guungumaa jirtu malee nutti hin guungumne." **9** Yommuu Museen, "Waldaa Israa'el hundaan, 'Sababii inni akka isin guungumtan dhaga'eef isin fuula Waaqayyoo duratti dhi'aadhaa' jedhi" jedhee Aroonitti hime. **10** Yeroo Aroon guutummaa waldaa saba Israa'elitti dubbachaa turetti isaan gara gammoojjii ilaalaa turan; kunoo, ulfinni Waaqayyoo duumessa keessaan mul'ate. **11** Waaqayyos Museedhaan akkana jedhe; **12** "Ani guungummii saba Israa'el dhaga'eera. Ati immoo, 'Isin yeroo lafti dimimmisooftutti foon nyaattu; ganama immoo buudeena nyaattanii quufu. Isinis yeroo sana akka ani Waaqayyo Waaqa keessan ta'e ni beektu' jedhii isaanitti himi." **13** Galgalama sana dimbiriiqqeen dhuftee iddoo qubannaa sana guutte; guyyaa itti aanu ganama immoo fiixeeni naannoo qubannaa sanaa ture. **14** Yommuu fiixeeni bu'ettis, kunoo wantoonni haphiin akka qorraa lafa irraa addaatan dirree gammoojjii irraa bubbu'an.

15 Israa'eloonnis yommuu waan kana arganitti, "Wanni kun maali?" waliin jedhan. Isaan wannii sun maal akka ta'e hin beekne tureetii. Museenis akkana isaanin jedhe; "Wanni kun buudeena akka isin nyaattaniif Waaqayyo isiniif kennee dha. **16** Waaqayyo akkana jedhee ajajeera: 'Tokkoon tokkoon namaa hamma barbaadu walitti haa qabatu. Akkuma baay'ina nama dunkaana keessan keessaatti tokkoo tokkoo namaatiif gomoorii tokko fudhadhaa.'" **17** Israa'eloonni akkuma isaanitti himame godhan; garri tokko baay'ee, warri kaan immoo xinnoo walitti qabatan. **18** Yommuu isaan gomooriidhaan safaranitti isa baay'ee walitti qabate irraa hin hafne; isa xinnoo walitti qabatettis hin hir'anne. Tokkoon tokkoon namaa hammuma barbaadu walitti qabate. **19** Museenis, "Namni tokko iyyuu waan walitti qabate keessaa tokko illee ganamaaf hin bulfatin" jedheen. **20** Ta'us isaan keessaa namoonni tokko tokko Musee hin dhageenye; waan walitti qabatan keessaa gartokko ganamaaf bulfatan; innis raamma'ee ajaa'e. Kanaafuu Museen isaanitti aare. **21** Tokkoon tokkoon namaa ganama ganama hammuma barbaadu walitti qabate; innis yommuu aduun ho'itetti baqee bade. **22** Guyyaa ja'afaafti jarri harka lama jechuunis mata mataatti gomoorii lama walitti qabatan; hooggantoonni waldichaa hundis dhaqanii Museetti himan. **23** Innis akkana jedheen; "Waaqayyo akkana jedhee ajaje: 'Bor guyyaa sanbata boqonnaa ta'a; innis sanbata Waaqayyoo qulqullaa'ee dha. Waan tolfachuu barbaaddan tolfadhaa; waan afeelachuu barbaaddanis afeeladhaa. Waan irraa hafu hunda immoo hamma ganamaatti turfadha.'" **24** Jarris akkuma Museen isaan ajajetti hamma ganamaatti turfatan; nyaanni sunis hin ajofne yookaan hin raammofne. **25** Museenis akkana jedhe; "Waan guyyaan har'aa sanbata Waaqayyoo ta'ee nyaata kana har'aa nyaadhaa; isin har'a dirree irratti isa hin argattan. **26** Isinis nyaata sana guyyaa ja'a walitti qabadhaa; guyyaa torbaffaatti jechuunis guyyaa Sanbataatiin garuu tokko iyyuu hin argamu." **27** Jara sana keessaa namoonni tokko tokko immoo guyyaa torbaffaatti walitti qabachuuf gad ba'an; garuu homaa hin arganne. **28** Kana irratti Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Isin hamma yoomiitti ajaja koo fi qajeelfama koo eeguu diddu? **29** Waaqayyo Sanbata akka isinii kenne hubadhaa. Sababiin inni guyyaa ja'afaafti buudeena guyyaa lamaaf ta'u isinii kennuufis kanuma. Namni hundinu guyyaa torbaffaatti idduma jiru haa turu. Namni tokko iyyuu gad hin ba'in." **30** Sabni sunis guyyaa torbaffaatti ni boqote. **31** Sabni Israa'el buudeena sana "manna" jedhee moggaase. Mannaan kunis sanyii dimbilaalaa fakkaata; adiidhas; mi'aa isaas akka bixxillee dammaan tolfamee ti. **32** Museen akkana jedhe; "Waaqayyo akkana jedhee ajaje: 'Akka inni dhaloota dhufuuf turfamuuf Manna gomoorii tokko fuudha; kunis akka isaan buudeena ani yeroo biyya Gibxi keessaa isin baasetti akka isin gammoojjii keessatti nyaattaniif isinii kenne sana arganiif.'" **33** Museen Aroonin, "Okkotee tokko fuudhiitti mannaa gomoorii tokko itti naqi; akka mannaan kun dhaloota dhufuuf turfamuuf fuula Waaqayyoo dura kaa'i" jedhe. **34** Aroonis akkuma Waaqayyo Musee ajaje sanatti akka mannaan sun turfamuuf fuula Dhugaa Ba'uu dura kaa'e. **35** Sabni Israa'el hamma biyya keessa qubatamu sana ga'anitti waggaa afurtama mannaa nyaatan; isaanis hamma daarii biyya Kana'aan ga'anitti mannaa nyaatan. **36** Gomooriin tokko harka kurnaffaa iifii tokkoo ti.

17 Waldaan ijoollee Israa'el hundi akkuma Waaqayyo ajajetti Gammoojjii Siiniitii ka'anii iddoo tokko irraa gara iddoo biraatti darbaa dhaqanii Refidiim qubatan. Garuu sabni sun bishaan dhugaatii hin arganne. **2** Kanaafuu isaan, "Bishaan dhugnu nuu kenni" jedhanii Musee lolan. Museen immoo

deebisee, “Isin maaliif na loltu? Waaqayyos maaliif qortu?” jedheen. **3** Jarris bishaan dheebotanii Museetti guunguman; akkana jedhan; “Ati maaliif akka nu, jjoollen keenyaa fi horiin keenya dheebuun dhumnuuf biyya Gibxiitii nu baafte?” **4** Kana irratti Museen gara Waaqayyootti iyyee, “Ani saba kana maal godha? Isaan dhagaan na tumuuf xinnumatu hafe” jedhe. **5** Waaqayyo immoo akkana jedhee Museef deebii kenne; “Saba kana dura darbii deemi. Maanguddoota Israa’el keessaa tokko tokko of faana fudhadhuutii ulee ittiin laga Abbayyaa dhoofte sana harkatti qabadhuu deemi. **6** Kunoo ani kattaa Kooreeb sana bira fuula kee dura achi nan dhaabadha; akka namoonni bishaan dhuganiif ati kattaa sana dha’i; bishaanis isa keessaa ni ba’a.” Kanaafuu Museen fuula maanguddoota Israa’el duratti akkasuma godhe. **7** Sababii Israa’eloonni lola kaasanii fi sababii isaan, “Waaqayyo nu wajjin jira moo hin jiru?” jechuudhaan Waaqayyoon qoraniif Museen iddoo sana Mafaasahii fi Mariibaa jedhee moggaase. **8** Amaaleqoonni dhufanii Refidiimitti Israa’eloota lolan. **9** Museenis Iyyaasuudhaan, “Namoota keenya keessaa muraasa filadhuutii dhaqii Amaaleqoota lola. Ani bor ulee Waaqaa harka kootti qabadhee fiixee gaara irra nan dhaabadha” jedhe. **10** Yeroo Museen, Aroonii fi Huuri fiixee gaaratti ol ba’anitti, Iyyaasuun akkuma Museen ajajetti Amaaleqoota lola ture. **11** Yeroo Museen harka isaa ol qabatutti Israa’eloonni ni mo’atu turan; yeroo inni harka isaa gad buufatu immoo Amaaleqoonni ni mo’atu turan. **12** Isaanis yeroo harki Musee dadhabaa deemetti dhagaa tokko fuudhanii isa jala kaa’an; innis irra taa’e. Aroonii fi Huuri inni tokko garanaan inni kaan immoo garasiin goranii akka harki isaa hamma aduun dhiitutti gad hin deebineef ol qabaniif. **13** Akkasiin Iyyaasuun loltoota Amaaleqootaa goraa-deedhaan mo’ate. **14** Ergasii Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; “Akka wanni kun yaadatamuuf kitaabatti barreessi; Iyyaasuun waan kana dhaga’uu isaa mirkaneessi; ani guutumaa guutuutti yaadannoo Amaaleqootaa samii jalaa nan balleessaatii.” **15** Museenis iddoo aarsaa ijaaree, “Waaqayyo Faajjii koo ti” jedhee moggaase. **16** Innis, “Harki gara teessoo Waaqayyootti ol kaafameera. Waaqayyos dhaloota tokkoo gara dhaloota kaaniitti Amaaleqoota ni lola” jedhe.

18 Yetroo lubichi Midiyaaniitii fi abbaan niitii Musee sun waan Waaqni Musee fi saba isaa Israa’eliif godhe hunda, akkasumas akka Waaqayyo itti Israa’elin Gibxii baase dhaga’e. **2** Erga Museen niitii isaa Ziphooraa ergee booddee Yetroo abbaan niitii Musee, ishee fi **3** ilmaan ishee lamaan simate. Maqaan ilma isaa tokkoo Geershoom jedhame; Museen, “Ani biyya ormaa keessatti alagaa ta’eera” jedheeraatii. **4** Kaan immoo, “Waaqni abbaa kootii gargaaraa kooti; inni goraadee Fara’oon jalaa na baaseera” jechuudhaan Elii’ezer jedhee moggaase. **5** Yetroon abbaan niitii Museen niitii Museetii fi ilmaan Musee wajjin gammoojjii keessatti gara tulluu Waaqaa iddoo Museen qubatee jirutti isa bira dhufe. **6** Yetroonis, “Ani abbaan niitii keetii Yootoor niitii keetii fi ilmaan ishee lamaan wajjin gara kee dhufaa jira” jedhee dhaamsa itti ergee ture. **7** Museenis abbaa niitii isaa simachuuf gad ba’e; gad jedhees harka fuudhee isa dhungate. Isaanis nagaa wal gaafatanii dunkaana seenan. **8** Museen waan Waaqayyo sababii saba Israa’eliif jedhee Fara’oonii fi warra Gibxi irratti hojete, rakkina karaa irratti isaan mudate hundaa fi akka itti Waaqayyo isaan oolche abbaa niitii isaatti hime. **9** Yetroonis waan gaarii Waaqayyo harka warra Gibxi keessaa isaan baasuudhaan saba Israa’eliif godhe hundaaf ni gammade. **10** Innis akkana jedhe; “Waaqayyo harka warra Gibxii fi harka Fara’oon keessaa isin baasee fi inni saba sana

harka warra Gibxiitii baase sun haa eebbifamu. **11** Ani amma akka Waaqayyo waaqota kaan hunda caalaa guddaa ta’e nan beeka; inni warra of tuulummaadhaan Israa’elin rakkisan irratti waan kana raawwateeraatii.” **12** Yommuu Yetroon abbaan niitii Musee sun aarsaa gubamuu fi aarsaa biraa Waaqaaf fide; Aroonis fuula Waaqaa duratti Musee fi abbaa niitii Musee wajjin buddeena nyaachuuf maanguddoota Israa’el hunda wajjin dhufe. **13** Guyyaa itti aanutti Museen sabaaf murtii kennuuf taa’e; sabni sunis ganamaa hamma galgalaatti naannoo isaa dhaabate. **14** Abbaan niitii isaas yommuu waan Museen sabaaf hojjetu hunda argetti, “Wanni ati sabaaf hojjetu kun maali? Ati maaliif kophaa kee teessee sabni kun immoo ganamaa hamma galgalaatti naannoo kee dhadhaabata?” jedhe. **15** Museen immoo akkana jedhee deebiseef; “Sabni kun fedhii Waaqaa barbaacha gara koo dhufaatii. **16** Isaan yommuu falmii qabaatanitti dhimma isaanii natti dhi’effatu; innis abbootii dhimmaa gidduutti murtii nan kenna; sirnaa fi seera Waaqaas isaanitti nan hima.” **17** Abbaan niitii Musee akkana jedhee deebise; “Wanni ati gootu kun gaarii miti. **18** Atii fi sabni si bira dhufu kun akkasumaan of dadhabsiiftu. Hojiin kunis akka malee sitti ulfaata; ati kophaa kee hojjechuu hin dandeessu. **19** Ani gorsa siif kennaatii amma na dhaga’i; Waaqni si wajjin haa ta’u. Ati fuula Waaqaa duratti iddoo bu’aa sabaa taatee dhimma isaanii Waaqatti fiduu qabda. **20** Sirnaa fi seera isaan barsiisi; akka isaan itti jiraachuu qabanii fi waan isaan hojjechuu qaban isaanitti argisiisi. **21** Kana malees ati saba hunda keessaa namoota dandeetii qaban jechuunis, namoota Waaqa sodaatan, namoota amanamoo kanneen matta’aa jibban filadhuutii ajajjuuwwan kumaa, ajajjuuwwan dhibbaa, ajajjuuwwan shantamaatii fi ajajjuuwwan kudhanii godhii muudadhu. **22** Isaan yeroo hunda sabaaf murtii haa kenna; dubbii cimaa hunda garuu sitti haa fidan; dubbii laayyoo immoo ofumaan haa murteessan. Kun ba’aa kee siif salphisaa; isaan si wajjin ba’aa ni baatuutii. **23** Yoo ati waan kana goote, yoo Waaqnis waanuma kana si ajaje ati jabaattee dhaabachuu dandeessa; sabni kun hundis nagaadhaan mana ofii isaatti gala.” **24** Museenis abbaa niitii isaa dhaga’ee waan inni jedhe hunda godhe. **25** Innis Israa’el hunda keessaa namoota dandeetii qaban filatee hooggantoota sabaa, ajajjuuwwan kumaa, ajajjuuwwan dhibbaa, ajajjuuwwan shantamaatii fi ajajjuuwwan kudhanii isaan godhate. **26** Isaanis abbootii murtii ta’anii yeroo hunda saba sana tajaajilan; dubbii jabaa Museetii fidan; dubbii laayyoo ta’e hunda immoo ofumaan murteessan. **27** Ergasii Museen abbaa niitii isaa geggeesse; Yootooris deebi’ee biyya isaatti gale.

19 Israa’eloonni erga Gibxii ba’anii as ji’a sadaffaa keessa guyyuma itti Gibxii ba’an sana Gammoojjii Siinaa ga’an. **2** Isaanis erga Refidiimii ka’anii booddee Gammoojjii Siinaa seenan; sabni Israa’elis Gammoojjii sana keessa fuullee tulluu sanaa qubatan. **3** Museenis gara Waaqaatti ol ba’e; Waaqayyos tulluu irraa isa waamee akkana jedheen; “Ati mana Yaaqoobiin akkana jetta; saba Israa’elittis waan kana himi: **4** ‘Waan ani warra Gibxi godhee fi akka ani itti qoochoo risaa irratti isin baadhee gara kootti isin fide isin mataan keessan iyyuu argitaniirtu. **5** Ammas isin yoo naaf ajajamtan, yoo kakuu koo eegdan isin saboota hunda keessaa qabeenya addaa naaf taatu. Yoo lafti hundinuu kan koo ta’e illee, **6** isin mootummaa lubootaatii fi saba qulqulluu naaf taatu.’ Dubbiin ati saba Israa’elitti himuu qabdu kanama.” **7** Museen deebi’ee maanguddoota sabaa walitti waamee, dubbii akka inni dubbatuuf Waaqayyo isa ajaje sana hunda fuula isaanii duratti dhi’eesse. **8** Jarri hundinuu afaan tokkoon, “Nu waan Waaqayyo jedhe hundumaa ni goona”

jedhanii deebisan; Museen immoo waan jarri jedhan deebisee Waaqayyotti fide. **9** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; “Akka sabni kun anaa si wajjin dubbatu dhaga’ee yeroo hunda si amanatuuf kunoo ani duumessa yabuu keessaan gara kee nan dhufa.” Ergaasis Museen waan sabni sun jedhe Waaqayyotti hime. **10** Waaqayyos Museedhaan akkana jedhe; “Gara sabaa dhaqiiiti har’aa fi bori isaan qulqulleessi. Akka isaan wayyaa isaani miicatanii **11** guyyaa sadaffaaf qophaa’an godhi; gaafa sana utuma sabni hundi ilaaluu Waaqayyo Tulluu Siinaa irratti gad ni bu’aatii. **12** Naannoo tullichaatti saba sanaaf daangaa tolchiitii akkana jedhii; ‘Isin akka tulluu sanatti ol hin baane yookaan akka qarqara isaa illee hin tuqne of eggadhaa. Namni tulluu sana tuqu kam iyyuu haa ajjeefamu. **13** Inni dhagaadhaan haa tumamu yookaan xiyyaan haa waraanamu; harki tokko iyyuu isa hin tuqin; horiis ta’u namni akka jiraatu hin eeyyamamuuf.’ Isaan yeroo malakanni utuu gargar hin citin afufamu qofa tuluuutti ol ba’uu danda’u.” **14** Museen tulluu irraa gara sabaaatti gad bu’ee saba sana qulqulleesse; isaanis uffata isaani miicatan. **15** Innis saba sanaan, ‘Guyyaa sadaffaaf of qopheessaa; dubartii biras hin ga’inaa” jedhe. **16** Ganama guyyaa sadaffaa sana tulluu sana irra bakakkaa, balaqqeessaa fi duumessa yabuu, akkasumas sagalee malakataa guddaatu dhaga’ame. Warri iddoo qubataa sana keessa jiraatan hundis ni hollatan. **17** Museenis saba sana iddoo qubannaatii baasee gara Waaqaatti fide; jarris miilla tulluu sanaa jala dhadhaabatan. **18** Tulluu Siinaa hundis sababii Waaqayyo ibiddaan irratti gad bu’eef aaraan haguugame. Aarri sunis akkuma aara boolla ibiddaati ba’uutti ol ba’u; tulluu sunis guutumaan guutuutti akka malee raafame; **19** sagaleen malakataa ittuma guddachaa deeme. Museenis ni dubbate; sagaleen Waaqaas deebii kenneef. **20** Waaqayyo fiixee Tulluu Siinaa irratti gad bu’ee Musee gara fiixee tulluu sanaatti ol waame. Museenis ol ba’u; **21** Waaqayyo immoo akkana isaan jedhe; “Akka isaan Waaqayyo ilaaluu jedhanii daarii hin dabarree fi akka isaan keessaas namni baay’een hin duuneef gad bu’iiti isaan akeekkachiisi. **22** Akka Waaqayyo isaan hin balleessineef luboonni Waaqayyotti dhi’aatan iyyuu of haa qulqulleessan.” **23** Museen immoo Waaqayyoon, “Sababii ati mataan kee, ‘Naannoo Tullichaatti daangaa dhaabiitii isa qulqulleessiitii addaan baasi’ jettee akeekkachiisa nuu kenniteef sabni kun Tulluu Siinaatti ol ba’uu hin danda’u” jedhe. **24** Waaqayyos, “Gadi bu’iiti Aroonin fidii kottu. Garuu luboonnii fi uummanni gara Waaqayyotti ol dhufuuf jedhanii daangaa hin darbin; yoo kanaa achii inni isaan balleessa” jedhee deebise. **25** Museenis gad bu’ee waan kana uummatatti hime.

20 Waaqni akkana jedhee dubbii kana hunda dubbate: **2** “Ani Waaqayyo Waaqa kee kan Gibxii, biyya garbummaatii si baasee dha. **3** “Ati ana malee waaqota biraa tokko illee hin qabaatin. **4** Ati bifa waan ol samii gubbaa yookaan gad lafa irra yookaan bishaan lafa jalaa keessa jiru kamiitiin iyyuu Waaqa tolfamaa ofii keetiif hin tolfatin. **5** Isaaniif hin sagadin yookaan isaan hin waaqeffatin; inni Waaqayyo Waaqni kee Waaqa hinaafu kan sababii cubbuu abbootiitiif jedhee ijoollee warra na jibbanii hamma dhaloota sadii fi afuriitii adabee **6** warra na jaallatanii ajajawwan koo eegan immoo hamma dhaloota kumaatti jaallatu dha. **7** Maqaa Waaqayyo Waaqa keetii akkasumaan hin dha’in; Waaqayyo warra akkuma argan maqaa isaa dha’an utuu hin adabin hin dhiisuutti. **8** Guyyaa Sanbataa qulqulleessuudhaan yaadadhu. **9** Guyyoota ja’a hojjedhu; hojii kee hundas hojjetadhu; **10** guyyaan torbaffaan garuu sanbata Waaqayyo Waaqa keetii ti. Gaafas hojii tokko illee hin hojjetin; ati yookaan ilmi kee yookaan intalli kee yookaan hojjetaan

kee yookaan xomboreen kee yookaan horiin kee yookaan alagaan magaalaa kee keessa jiraatu tokko iyyuu homaa hin hojjetin. **11** Waaqayyo guyyaa ja’a keessatti samii fi lafa, galaanaa fi waan isaan keessa jiru hunda uumee guyyaa torbaffaatti boqoteetii. Kanaafuu Waaqayyo Sanbata eebbise qulqulleesse. **12** Akka biyya Waaqayyo Waaqni kee siif kennu keessa bara dheeraa jiraattuuf abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni. **13** Hin ajjeesin. **14** Hin ejjin. **15** Hin hatin. **16** Ollaa keetti sobaan dhugaa hin ba’in. **17** Mana namaa hin hawwin. Niitii namaa yookaan hojjetaa isaa yookaan xomboree isaa yookaan qoytiyoo isaa yookaan harree isaa yookaan waan namaa kam iyyuu hin hawwin.” **18** Jarri hinduunuu yommuu bakakkaa fi balaqqeessa, sagalee malakataatii fi tulluu aaru hubatanitti sodaadhaan hollatan. Isaan fagoo dhaabatanii **19** Museedhaan, “Ati mataan kee nutti dubbadhu; nu ni dhaggeeffannaa. Garuu Waaqni nutti hin dubbatin. Yoo kanaa achii nu ni dhumnaa” jedhan. **20** Museen immoo saba sanaan, “Hin sodaatinaa. Akka Waaqa sodaachuun isin wajjin jiraatee cubbuu hojjechuu irraa isin eeguuf jedhee Waaqni isin qoruuf dhufeeera” jedhe. **21** Yeroo Museen dukkana limixii iddoo Waaqni turetti dhi’aatetti, namoonni fagoo dhaabatan. **22** Ergasii Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; “Saba Israa’elitti waan kana himi: ‘Akka inni samii irraa isinitti dubbadhe isin mataan keessan argitaniirtu; **23** ana biratti waaqota kam iyyuu hin tolfatinaa. Waaqota meetii yookaan waaqota warqee hin tolfatinaa. **24** “‘Biyoo lafaa irraa iddoo aarsaa naa tolchiitii isa irratti qalma gubamu, aarsaa nagaa, hoolota kee, re’oota keetii fi loon kee aarsaa dhi’eessi. Ani iddoo akka maqaan koo itti yaadatamu godhu hundatti gara kee dhufee sin eebbisa. **25** Yoo dhagaa irraa iddoo aarsaa naa ijarte immoo dhagaa soofame irraa hin ijaarin; yoo meeshaadhaan isa tuqxe ni xureessitaatii. **26** Akka qullaan kee isa irratti hin mul’anneef gulantaadhaan iddoo aarsaa kootti ol hin ba’in.’

21 “Seerawwan ati isaan dura keessu kanneenii dha: **2** “Ati yoo lbroota keessa garbicha bitatte inni waggaa ja’a siif haa hojjetu. Waggaa torbaffaatti garuu inni kaffaltii malee bilisa haa ba’u. **3** Inni yoo kophaa isaa dhufee jiraate kophaa isaa bilisoomee haa deemu; yeroo dhufutti inni yoo niitii qabaate isheenis isa wajjin haa deemtu. **4** Yoo gooftaan isaa niitii isa fuusisee isheenis ilmaan yookaan intallan deesseefii jiraatte, ishee fi ijoolleen ishee kan gooftaa ishee ta’u; namichi qofti bilisa ta’ee haa deemu. **5** “Garuu garbichi sun, ‘Ani gooftaa koo fi niitii koo, ijoollee koos nan jaalladha; ani bilisa ba’ee deemuu hin barbaadu’ yoo jedhe, **6** gooftaan isaa fuula abbootii murtii duratti isa haa dhi’eessu; gara balbalaatti yookaan gara michichila balbalaatti geessees mutaadhaan gurra isaa haa uru. Ergasii inni bara jirenya isaa guutuu isa tajaajila. **7** “Namni yoo intala isaa akka garbittiitti gurgurate, isheen akka garbichi tokko itti bilisa ba’utti bilisa hin ba’in. **8** Yoo isheen goofticha ofii isaatiif ishee filate sanatti toluu baatee inni akka isheen furamtuu haa godhu. Inni waan isheete amanamuu dhabeef dabarsee ormatti ishee gurguruuf mirga hin qabu. **9** Yoo ilma isaatiif ishee filate immoo mirga intala ofii isaatiif kennu isheefis haa kennu. **10** Yoo niitii biraa fuudhe immoo niitii isaa kan jalqabaa sana nyaata, uffataa fi mirga niitiiif malu itti hin hir’isin. **11** Yoo inni wantoota sadan kanaan isheete goochuu dide garuu isheen kaffaltii maallaqaa tokko malee bilisa ba’uu qabdi. **12** “Namni nama rukutee ajjeesu innis haa ajjeefamu. **13** Inni riphee utuu hin eggatin Waaqatu harka isaa buuse yoo ta’e garuu iddoo ani ramadutti haa baqatu. **14** Garuu yoo namni tokko ittuma yaadee dabaan nama ajjeese iddoo aarsaa koo biraa fuudhaatii ajjeesaa. **15** “Namni abbaa isaa yookaan haadha isaa

rukutu haa ajjeefamu. **16** “Namni nama hatee yoo gurgurate yookaan namichi hatame sun harka isaatti yoo argame hattichi haa ajjeefamu. **17** “Namni abbaa isaa yookaan haadha isaa arrabsu haa ajjeefamu. **18** “Yoo namoonni wal lolanii inni tokko isa kaan dhagaadhaan yookaan abbooteedhaan rukutee namichi rukutame sun du’uu baatee garuu siree irratti hafe, **19** ergasii immoo yoo inni ka’ee ulee isaa dhadhaabachaa asii fi achi ala keessa deddeeme namichi isa dha’e sun itti hin gaafatamu; sababii yeroo namicha miidhame sanaa jalaa balleesseef garuu gatii haa baasu; hamma inni guutumaan guutuutti fayyuttis isaa haa wal’aanu. **20** “Yoo namni tokko uleedhaan garbicha isaa yookaan garbittii isaa dha’ee garbichi sunis harka isaatti du’e namichi haa adabamu; **21** garuu sababii garbichi sun qabeenya isaa ta’eef yoo garbichi sun bultii tokko yookaan bultii lama booddee ka’e, namichi hin adabamu. **22** “Yoo namoonni wal lolaa jiran dubartii ulfoofte tokkotti bu’anii ulfi garaadhaa ba’ee garuu miidhamni hamaan ishee hin qaqqabin, namichi ishee miidhe sun waan dhirsii dubartittii isa gaafatee fi waan abbootiin murtii murteessan baasuu qaba. **23** Yoo miidhamni hamaan jiraate garuu, qooda lubbuu, lubbuu; **24** qooda ijaa, ija; qooda ilkaanii, ilkaan; qooda harkaa, harka; qooda miillaa, miilla; **25** qooda gubuu, gubuu; qooda madaa, madaa; qooda buruqsuu, buruqsuu baafa. **26** “Namni tokko yoo ija garbicha isaa yookaan ija garbittii isaa rukutee jaamse, inni qooda ija sanaa garba sana bilisa haa baasu. **27** Inni yoo ilkaan garbicha isaa yookaan ilkaan garbittii isaa rukutee cabse, qooda ilkaan sanaa garba sana bilisa haa baasu. **28** “Qotiyiyoon tokko yoo dhiira yookaan dubartii waraane ajjeese qotiyiyoon sun dhagaadhaan tumamee haa ajjeefamu; foon isaas hin nyaatamin. Garuu abbaan qotiyiyoo sanaa itti hin gaafatamu. **29** Yoo qotiyiyoon sun durumaanuu amala nama waraanuu qabaachuun isaa beekamee abbaan isaas akka isa eeggatu gorfamee garuu waan inni isa eeggachuu dideef qotiyiyoon sun dhiira yookaan dubartii ajjeese, qotiyiyoon sun dhagaadhaan rukutamee haa ajjeefamu; abbaan qotiyiyoo sanaas haa ajjeefamu. **30** Ta’u inni yoo gumaa gaafatame waan gaafatame hunda kaffalee lubbuu isaa haa oolfatu. **31** Yoo qotiyiyoon sun ilma yookaan intala tokko waraane illee seeruma kanatu hojjeta. **32** Yoo qotiyiyoon sun garbicha yookaan garbittii waraane abbaan qotiyiyoo sanaa gooftaa garba sanaatiif meetii saqilii soddoma haa kaffalu; qotiyiyoon sunis dhagaan rukutamee haa ajjeefamu. **33** “Namni tokko yoo boolla afaan banaa dhiise yookaan yoo boolla qotee utuu hin duuchin dhiisee sangaan yookaan harreen boolla sana keessa bu’e, **34** abbaan boolla sana abbaa horii sanaatiif maallaqa haa baasu; horiin du’e sun immoo kan isaa haa ta’u. **35** “Yoo qotiyiyoon nama tokkoo qotiyiyoo nama biraa miidhee du’aan ga’e jarri qotiyiyoo fayyaa sana haa gurgurani; gatii qotiyiyoo sanaatiif fi qotiyiyoo du’e sana qixxeetti haa qooddatani. **36** Yoo qotiyiyoon sun durumaanuu amala horii waraanuu qabaachuun isaa beekamee garuu waan abbaan isaa isa eeggachuu dideef abbaan qotiyiyoo sanaa qooda qotiyiyoo, qotiyiyoo haa baasu; qotiyiyoon du’e sun immoo kan isaa haa ta’u.

22 “Namni tokko yoo sangaa yookaan hoolaa hatee qalate yookaan gurgurate, qooda qotiyiyoo tokkoo sangaa shan, qooda hoolaa tokkoo immoo hoolaa afur haa baasu. **2** “Hattuun tokko utuu cabsee seenuu yoo qabamee tumamee kanumaan du’e, namichi isa ajjeese sun dhiiga isaatti yakkaan hin gaafatamu; **3** garuu yoo wanni kun erga aduun baatee ta’e, namichi dhiiga sanatti yakkaan ni gaafatama. “Hattuun waan hate haa deebisu; homaa hin qabu yoo ta’e garuu hanna isaatiif gatii baasuudhaaf haa gurguramu. **4** Horiin hatame sun sangaa yookaan harree

yookaan hoolaa taanaan yoo utuu lubbuun jiruu harka isaatti argame hattuun sun dachaa baasuu qaba. **5** “Namni tokko yoo utuu lafa qotiisaa yookaan dhaabaa wayinii keessa horii tikfatuu horii isaa gad lakkisee horiin sun dhaqee kaloo nama biraa dheedee, inni lafa qotiisaa ofii isaa irraa yookaan dhaabaa wayinii ofii isaa irraa kan waan hunda kaalu iddoo haa buusuuf. **6** “Yoo ibiddi ka’ee daggala seenee akkasii midhaan tuulame yookaan midhaan dhaabatu yookaan lafa qotiisaa gube, namichi ibidda qabsiise sun gatii baasuu qaba. **7** “Namni tokko yoo maallaqa yookaan mi’a imaanaa namatti kennatee, wanni mana namichaatiif hatamee hattuun sun qabame, hattichi dachaa kaffaluu qaba. **8** Yoo hattuun sun hin argamin garuu abbaan mana sanaa akka mi’a nama kaanii tuqee fi akka hin tuqin mirkaneessuuf fuula abbootii murtii duratti haa dhi’effamu. **9** Namni tokko yoo qotiyiyoo, harree, hoolaa, uffata yookaan mi’a bade tokko miliqsee namni tokko dhufee, ‘Kun kan koo ti’ jedhe, falmiin isaanii fuula abbootii murtii duratti haa dhi’effamu. Namichi abbootiin murtii itti muran sunis ollaa isaatiif harka lama haa baasu. **10** “Yoo namni tokko ollaa isaatiif harree, qotiyiyoo, hoolaa yookaan horii biraa imaanaa kennatee horiin suni utuu namni hin argin du’e yookaan miidhame yookaan hatame, **11** namichi sun akka qabeenya ollaa isaa hin tuqin mirkaneessuuf fuula Waaqayyoo duratti haa kakatu; abbaan qabeenya sunis kakuu kana fudhachuu qaba; gatii hin gaafatu. **12** Yoo horiin sun isa jalaa hatamee jiraate garuu namichi abbaa horii sanaatiif baasuu qaba. **13** Yoo horii sana bineensatu nyaate ta’e immoo akka ragaa ta’uuf waan bineensa irraa hafe haa dhi’eessu malee horii nyaatame sanaaf gatii hin baasin. **14** “Namni tokko yoo ollaa isaa irraa horii ergifatee horiin sun iddoo abbaan horii hin jirretti miidhame yookaan du’e, namichi ergifate sun gatii haa baasu. **15** Yoo abbaan horii sanaa achi jiraate garuu namichi ergifate sun gatii baasuu hin qabu. Yoo horiin sun kireeffamee jiraate immoo maallaqni baafame sun kiraa horii du’e sanaa haa ta’u. **16** “Namni tokko yoo durba hin kaadhimatamin gowwoomsee ishee wajjin ciise, inni gabbara misirriittiif malu baaseefii ishee haa fuudhu. **17** Yoo abbaan ishee intalattii namichaaf kennuu dide immoo namichi sun gabbara durbaaf malu baasuu qaba. **18** “Ati akka dubartiin falfaltuun lubbuun jiraattu hin eeyyamin. **19** “Namni horii wajjin ciisu kam iyyuu ajjeefamuu qaba. **20** “Namni Waaqayyoo tokkichaaf malee Waaqa biraatiif aarsaa dhi’eessu galaafatamuu qaba. **21** “Isinis waan biyya Gibxii keessatti alagoota turtaaniif alagaatti daba hin hojjetinaa; hin cunqursinaa. **22** “Haadha hiyyeessaatii fi ijoollee abbaan irraa du’e hin hakuucinaa. **23** Yoo isin isaan miitaniin isaan immoo natti boo’an ani dhugumaan boo’icha isaanii nan dhaga’a. **24** Aariin koo ni boba’a; anis goraadeedhaanan isin fixa; niitonni keessan haadhota hiyyeessaa ta’u; ijoolleen keessanis kanneen abbaa hin qabne ta’u. **25** “Ati yoo saba koo keessaa hiyyeessa si bira jiraatu tokkoof maallaqa liqeesiite, akka nama hiiqii argachuuf kennuu hin ta’in; dhalas hin gaafatin. **26** Ati yoo wayyaa nama biraa qabdi qabatte, utuu aduun hin dhi’in deebisiif; **27** wanni inni dhagaan isaatti uffatu wayyuma sanaatii. Wanni inni uffatee rafu biraa maali? Ani waanan gara laafessa ta’eef, yoo inni natti ol iyyate nan dhaga’a. **28** “Waaqa hin arrabsin; bulchaa saba keetiis hin abaarin. **29** “Mataa midhaan keetiitii fi dhangala’a wayinii keetii irraa aarsaa dhi’eessuu hin tursin. “Ilmaan kee keessaa hangafa naa kennuu qabda. **30** Loon keetii fi hoolota kee akkanuma godhi. Isaanis bultii torba haadha isaanii bira haa turan; guyyaa saddeettaffaatti garuu naa kenni. **31** “Isin saba koo qulqulluu ni taatu. Kanaafuu foon horii

bineensi alatti cabsee kam iyyuu hin nyaatinaa; foon akkanaa saree dura buusaa.

23 “Oduu sobaa hin odeessin; dhuga ba’uu jal’aa kennuudhaan nama balleessaa hojjetee hin gargaarin. **2** “Waan hamaa hojjechuuf jettee nama baay’ee faana hin bu’in. Fuula seeraa duratti yommuu dhugaa baatu, gara nama baay’ee gortee murtii hin jal’isin; **3** murtii irratti hiyyeessaaf hin loogin. **4** “Yoo sangaa yookaan harree diina keetii kan baduutti jiru argite deebisii geessii. **5** Yoo harree nama si jibbu tokkoo utuu isheen ba’aa baattee kuftee jirtuu argite achitti hin dhiisin; isa gargaarii ol kaasi. **6** “Murtii irratti hiyyeessa saba keetii jalaa murtii hin dabsin. **7** Himata sobaa keessatti hin hirmaatin; waan ani nama balleessaa hojjetee hin qulqulleessineef nama yakka hin qabne yookaan nama qajeelaa hin ajjeesin. **8** “Ati matta’aa hin fudhatin; matta’aan ogeeyyii ni jaamsaatii; dubbii qajeeltotaas jal’isa. **9** “Alagaa hin cunqursin; isin waan biyya Gibxiitti alagaa turtaniif alagaa ta’uun maal akka ta’e isin mataan keessan ni beektuutii. **10** “Waggaa ja’a lafa qotiisaa kee faacaafadhu; midhaanis galfadhu; **11** waggaa torbafaatti garuu lafa sana boqochiisi malee hin qotin. Akkasii hiyyeeyyiin saba keetii lafacha irraa nyaatu argatu; waan isaan irraa hafe immoo bineensi haa nyaatu. Muka wayinii keetiitii fi muka ejersa keetiis akkasuma godhi. **12** “Guyyaa ja’a hojii kee hojjetadhu; akka sangaan keetii fi harreen kee boqotaniif, akka garbichi mana keetti dhalatee fi alagaan aara galfataniif guyyaa torbafaatti hin hojjetin. **13** “Waan ani isinitti hime hunda eegaa; maqaa waaqota biraa hin waammatinaa; afaan keessanii iyyuu hin ba’in. **14** “Ati waggaaatti yeroo sadii ayyaana naa ayyaaneffadhu. **15** “Ayyaana Maxinoo Ayyaaneffadhu; akkuma ani si ajaje sana bultii torba Maxinoo nyaadhu. Waan kanas ji’a Abiibii keessa yeroo murtaa’etti godhi; ati ji’a sana keessa Gibxii baateetii. “Namni tokko iyyuu harka duwwaa fuula koo duratti hin dhi’aatin. **16** “Mataa midhaan keetii kan lafa qotiisaa keetti faacaafatteen Ayyaana Galchaa Midhaanii ayyaaneffadhu. “Dhuma waggaaatti yeroo midhaan kee lafa qotiisaa irraa walitti qabattutti Ayyaana Galchaa Midhaanii ayyaaneffadhu. **17** “Dhiirri hundi waggaaatti yeroo sadii fuula Waaqayyoo Gooftaa duratti haa dhi’aatu. **18** “Dhiiga aarsaa waan raacitii qabu wajjin naa hin dhi’eessin. “Coomni aarsaa ayyaana koos hamma bariitii hin turin. **19** “Mataa midhaan lafa keetii keessaa filatamaa isaa gara mana Waaqayyoo Waaq keetii fidi. “Ilmoo re’ee aannan haadha isheetiin hin affeelin. **20** “Akka inni karaa irratti si eegee iddoo ani qopheessetti si galchuuf kunoo ani fuula kee dura ergamaa koo tokko nan erga. **21** Xiyyeeffadhuutii waan inni jedhu dhaggeeffadhu. Isatti hin fincilin; inni waan Maqaa koo of irraa qabuuf fincila kee siif hin dhiisuutii. **22** Yoo ati waan inni jedhu akka gaarii dhaggeeffatee waan ani dubbadhu hunda goote, ani diinota keetti diina nan ta’a; warra siin mormaniinis nan morma. **23** Ergamaan koos fuula kee dura deemee biyya Amoorotaatti, Heetotaatti, Feerzotaatti, Kana’aanotaatti, Hiiwotaattii fi Yebuusotaatti si galcha; anis jara nan balleessa. **24** Waaqota isaanitiif hin sagadin; hin waaqeffatinis; hojii isaanii faanas hin bu’in. Ati isaan balleessitee soodduu waaqeffannaa isaanii illee caccabsuu qabda. **25** Waaqayyoo Waaq kee waaqeffadhu; innis midhaan keetii fi bishaan kee ni eebbisa. Dhukkubas isin gidduudhaa nan balleessa; **26** biyya kee keessatti dubartiin ulfi irraa ba’u yookaan dhabduun tokko iyyuu hin argamtu. Jireenya guutuus siif nan kenna. **27** “Ani sodaachisuu koo si dura eegee saba ati itti dhufu hunda nan burjaajessa. Akka diinonni kee hundinuu dugda sitti galanii baqatanis nan godha. **28** Akka inni Hiiwota, Kana’aanotaa fi Heetota karaa kee irraa ari’uuf ani si duraan

sonsa nan erga. **29** Akka lafti onee bineensi wal horee sitti hin baay’anneef ani waggaa tokko keessatti saba kana si duraa ari’ee hin baasu. **30** Hamma ati baay’attee biyyattii dhaaltutti ani xinnoo xinnoon fuula kee duraa isaan nan baasu. **31** “Anis daarii kee Galaana Diimaadhaa jalqabee hamma Galaana Filisxeemiitti, lafa alootii jalqabee hamma Laga Efraaxiisitti siifin dhaaba. Namoota biyya sana jiraatanis dabarsee harka keetti nan kenna; ati immoo of duraa ariitee isaan baafta. **32** Ati isaan wajjin yookaan waaqota isaanii wajjin kakuu tokko illee hin galin. **33** Akka isaan biyya kee keessa jiraatan hin eeyyamaniif; yoo akka ta’e isaan akka ati cubbuu natti hojjetu si godhu; ati waaqota isaanii waaqeffannaan kun dhugumaan kiyyoo sitti ta’aatii.”

24 Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; “Atii fi Aroon, Naadaabii fi Abiihuu, maanguddoota Israa’el keessaas namoonni torbaatamni gara Waaqayyotti ol ba’aa; alaalatti sagadaa; **2** garuu Museen qofti Waaqayyotti haa dhi’aatu; warri kaan immoo hin dhi’aatin. Sabni isa wajjin ol hin ba’in.” **3** Museenis dhaqee dubbii fi seera Waaqayyoo hunda saba sanatti hime; sabni sunis, “Nu waan Waaqayyoo jedhe hunda ni goona” jedhee afaan tokkoon deebise. **4** Ergasii Museen waan Waaqayyoo dubbatte hunda barreesse. Guyyaa itti aanu ganamaanis ka’ee miilla tulluu jalatti iddoo aarsaa ijaare; utubaa dhagaa kudha lama kanneen gosoota Israa’el kudha lamaan iddoo bu’anis dhaabe. **5** Innis dargaggoota Israa’el erge; isaanis aarsaa gubamuu fi jiboota aarsaa nagaa godhanii Waaqayyoo dhi’eessan. **6** Museenis walakkaa dhiiga sanaa waciitiitti naqe; walakkaa hafe immoo iddoo aarsaa irratti faffacaase. **7** Innis kitaaba kakuu fiudhee saba sanaaf dubbise. Isaanis, “Nu waan Waaqayyoo jedhe hunda ni goona; ni ajajammas” jedhanii deebisan. **8** Yommuu Museen dhiiga sana fiudhee sabatti faffacaasee, “Kunoo kun dhiiga kakuu kan Waaqayyoo akkuma dubbii kana hundaatti isinii dhaabee dha” jedhe. **9** Musee fi Aroon, Naadaabii fi Abiihuu, maanguddoonni Israa’el torbaatamnis ol ba’anii **10** Waaqa Israa’el argan. Miilla isaa jalattis waan akka afaa dhagaa Sanpeer kan akkuma samiitti qulqullaa’e tokkootu afamee ture. **11** Waaqni garuu qondaaltota saba Israa’el kanneenitti harka isaa ol itti hin kaafne; isaan Waaqa argan; ni nyaatan; ni dhuganis. **12** Waaqayyoo Museedhaan, “Gara kooti tulluutti ol ba’i; asis turi; anis gabateewwan dhagaa kanneen ani akka qajeelfama isaanii ta’uuf seeraa fi ajajawwan itti barreesse siif nan kenna” jedhe. **13** Ergasii Museen gargaaraa isaa Iyyaasuu wajjin ka’ee deeme; Museenis tulluu Waaqaatti ol ba’ee. **14** Innis maanguddoota sanaan akkana jedhe; “Hamma nu gara keessanitti deebinutti asitti nu eegaa. Kunoo Aroonni fi Huuri isin bira jiran; namni falmii qabu isaan bira dhaquu danda’a.” **15** Yeroo Museen tulluutti ol ba’etti duumessi tulluu sana haguuge; **16** ulfinni Waaqayyoo Tulluu Siinaa irra bu’e. Duumessi sunis guyyaa ja’a tulluu sana haguuge; guyyaa torbafaatti immoo Waaqayyoo duumessicha keessaa Musee waame. **17** Ulfinni Waaqayyoo ibidda waa gubu fakkaatee fiixee tulluu irraa saba Israa’elitti mul’achaa ture. **18** Museen tulluutti ol ba’ee duumessa keessa seene. Innis guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama tulluu sana irra ture.

25 Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **2** “Akka isaan kenna naa fidaniif saba Israa’elitti himi. Nama garaa isaa guutuudhaan kennuu fedhu hunda harkaa kenna naa fiudhaa. **3** “Kennaan isaan harkaa futaanis: “Warqee, meetii fi naasii; **4** kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi wayyaa haphii quncee talbaa irraa hojjetame; rifeensa re’ee; **5** gogaa korbeessa hoolaa kan halluu diimaa cuuphame, gogaa duugame, muka laaftoo,

6 ibsaadhaaf, zayitii ejersaa, urgooftuuwwan immoo zayitii dibatamuu fi ixanaa urgaa'uuf; 7 dhagaawwan sardooniksii, dooqa gati jabeessa, dirataa fi qomee irratti kaa'atamuu dha. 8 "Ergasii akka isaan iddoo qulqulluu naa qopheessan godhi; anis gidduu isaanii nin jiraadha. 9 Dunkaana qulqulluu kanaa fi mi'a isaa hunda akkuma bifa ani sitti argisiisuutti hojjedhaa. 10 "Isaan muka laaftoo irraa taabota haa tolchan; taabonni sunis dhundhuma lamaa fi walakkaa dheerata; dhundhuma tokkoo fi walakkaa bal'ata; dhundhuma tokkoo fi walakkaa ol dheerata ture. 11 Keessaa fi duuba isaatti warqee qulqulluu uffisi; naannoo isaattis marsaa faaya warqee naannessii tolchi. 12 Taabota sanaafis qubeelaa warqee afur tolchiitii miilla isaa afranitti jechuunis lama gama tokkoon, lama immoo gama kaaniin itti kaa'i. 13 Muka laaftoo irraa danqaraawwan tolchiitii warqee itti uffisi. 14 Taaboticha ittiin baachuudhaaf danqaraawwan sana qubeelaawwan keessa loosi. 15 Danqaraawwan kunneen qubeelaawwan taabotichaa keessa haa turan; keessaa baafamuus hin qaban. 16 Atis dhuga ba'umsa ani sitti kennu Taaboticha keessa kaa'i. 17 "Warqee qulqulluu irraa teessoo araaraa tolchi; dheerinni isaas dhundhuma lamaa fi walakkaa, bal'inni isaa immoo dhundhuma tokkoo fi walakkaa haa ta'u. 18 Moggaa lamaan teessoo araaraa irratti warqee tumame irraa Kiirubeelii lama tolchi. 19 Kiirubii tokko moggaa tokko irratti, kiirubii lammaffaa immoo moggaa kaan irratti tolchi; kiirubeelii sanas teessoo araaraa wajjin kutaa warqee tokkicha irraa moggaa lamaan irratti tolchi. 20 Kiirubeeliin sun qoochoo isaanii ol bal'ifatanii teessoo araaraa ittiin haa gaadiseessan; Kiirubeeliin kunneen fuula isaanii walitti garagalfatanii teessoo araaraa haa ilaalan. 21 Teessoo araaraa sana taaboticha irra kaa'i; dhuga ba'uu ani sitti kennu immoo taaboticha keessa kaa'i. 22 Ani achitti si arga; teessoo araaraa irraa, kiirubeelii lamaan taabota kakuu seeraa irra jiran gidduudhaa waa'ee ajajawwan ani saba Israa'eliitiif sitti kennu hundaa sittin hima. 23 "Muka laaftoo irraa minjaala dhundhuma lama dalga dheeratu, kan dhundhuma tokko bal'atee ol dheerinni isaa immoo dhundhuma tokkoo fi walakkaa ta'e tolchi. 24 Warqee qulqulluu itti uffisiitii naannoo isaattis marsaa warqee tolchi. 25 Naannoo isaa irrattis hidhii hamma bal'ina harkaa ga'uu fi faaya warqee tolchi. 26 Minjaala kanaafis qubeelaa warqee afur hojjedhuutti goleewwan afranitti iddoo miilli afran jiranitti kaa'i. 27 Qubeelaawwan kunneenis akka danqaraa ittiin minjaala baatan qabataniif xiyyoo sanatti dhi'aachuu qabu. 28 Muka laaftoo irraa loosawwan tolchi; warqee itti uffisiitii minjaala sana ittiin baadhu. 29 Dhibaa yuu dhi'eessuufis caabiiwwan isaa, wacitiwwan isaa, okkoteewwan isaatii fi wacitiwwan isaa warqee qulqulluu irraa tolchi. 30 Buddeena ilaalchaas yeroo hunda fuula koo dura minjaala kana irra kaa'i. 31 "Baattuu ibsaas warqee qulqulluu irraa tolchi; baattuu ibsaas kunis tumamee haa tolfamu; somaa isaa, damee isaa, waciti isaa, hudhaa isaatii fi daraaraa isaa warqeedhuma sana irraa tolchi. 32 Bitaa mirga baattuu ibsaas sana keessaas dameewwan ja'a jechuunis sadii gama tokkoon, sadii immoo gama kaaniin haa baafaman. 33 Xofoowwan lawuzii fakkaatan kanneen tokkoon tokkoon isaanii hudhaa fi daraaraa qaban sadii damee tokko irratti, wacitiwwan lawuzii fakkaatan kanneen tokkoon tokkoon isaanii hudhaa fi daraaraa qaban sadii immoo damee kaan irratti tolchi; dameewwan ja'an baattuu ibsaas irraa babba'an hunda irrattis akkasuma tolchi. 34 Xofoowwan hudhaa fi daraaraa qaban kanneen bifa lawuziitiin hojjetaman afur baattuu ibsaas sana irra haa jiraatan. 35 Hudhaan tokko cimdii jalqabaa kan dameewwan baattuu ibsaas irraa babba'an jala, hudhaan lammaffaan cimdii lammaffaa jala, hudhaan sadaffaan

immoo cimdii sadaffaa jala ture. Walumaa galatti dameewwan ja'atu ture. 36 Hudhaawwanii fi dameewwan hundinuu baattuu ibsaas sana wajjin warqeedhuma qulqulluu tumame tokko irraa haa tolfaman. 37 "Atis ibsaawwan torba tolchiif; akka lafa fuula isaanii dura jiru ibsaniifis baattuu ibsaas irra isaan dhadhaabi. 38 Wannii ittiin daaraa isaa dhadha'anii fi caabiin daaraa sana baattu warqee qulqulluu irraa haa hojjetamani. 39 Baattuu ibsaatii fi mi'i isaa hundi warqee qulqulluu taalaantii tokkootiin haa hojjetamani. 40 Atis akkuma fakkeenya tulluu irratti sitti argisiifame sanaatti hojjechuu kee mirkaneeffadhu.

26 "Golgaawwan kudhan kanneen quncee talbaa gaarii fo'amee fi kan kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee fi bildiimaa irraa hojjetamaniin dunkaana qulqulluu hojjedhu; golgaawwan sana irrattis ogeessi harka qajeelu tokko kiirubeelii haa hojjetu. 2 Golgaawwan hundinuu wal qixxee haa ta'an; dheerinni tokkoo tokkoo golgaawwanii dhundhuma digdamii saddeeti, bal'inni isaa immoo dhundhuma afur haa ta'u. 3 Golgaawwan shan walitti qabsiisi; golgaawwan hafan shanan kaan illee akkasuma walitti qabsiisi. 4 Golgaawwan walitti qabsiifaman kanneen jalqabaa keessaa handaara isa moggaa irratti huccuu bifa cuquliisaa irraa gurroowwan tolchi; golgaawwan walitti qabsiifaman lammaffaa irrattis akkasuma tolchi. 5 Gurroowwan shantama golgaa tokko irratti tolchi; gurroowwan shantama immoo golgaawwan walitti qabsiifaman lammaffaa keessaa moggaa isa tokkootti tolchi. Gurroowwan sunis gamaa gamanatti haa tolfaman. 6 Akka dunkaanni qulqulluu sun tokko ta'uufis hokkoowwan warqee shantama tolchiitii golgaawwan sana ittiin walitti qabsiisi. 7 "Haguuggii gubbaa dunkaana qulqulluu irra jiru haguuguufis golgaawwan rifeensa re'ootaa kudha tokko hojjedhu. 8 Golgaawwan kudha tokkoon sun hundi wal qixxee haa ta'an; dheerinni isaanii dhundhuma soddoma, bal'inni isaanii immoo dhundhuma afur haa ta'u. 9 Golgaawwan shan iddoo tokkotti walitti qabsiisi; golgaawwan ja'an kaan immoo iddoo tokkotti walitti qabsiisi; golgaa ja'afaa sanas fuula dunkaanichaa duraan iddoo lamatti ol dhaachiis. 10 Golgaawwan gama tokkoon walitti qabsiifaman keessaa handaara isa moggaa irratti gurroowwan shantama tolchi; golgaawwan gama kaan irratti walitti qabsiifaman keessaas handaara isaa moggaa irratti gurroowwan shantama tolchi. 11 Ergasii qabduuwwan naasii shantama tolchi; qabduuwwan sanas akka inni tokko ta'uuf ittiin walitti qabsiisuuf gurroowwan keessa galchi. 12 Wannii golgaawwan dunkaanichaa irraa hafe, walakkaan golgaa hafe sanaa dugda dunkaana qulqulluu irraan gad haa rarra'u. 13 Akka dunkaana qulqulluu sana haguuguufis dheerina golgaawwan dunkaanicha irraa hafe keessaa dhundhumni tokko gama tokkoon, dhundhumni tokko immoo gama kaaniin bitaa fi mirgaan dunkaana qulqulluu irraan gad haa rarra'u. 14 Dunkaana sanaafis irra buusaa kaldhee korbeessa hoolaa kan halluu diimaa cuuphame, isa irraan immoo irra buusaa gogaa duugamee hojjedhu. 15 "Dunkaana qulqulluu sanaafis muka laaftoo irraa tuggeewwan qaqqajeeloo hojjedhu. 16 Dheerinni tokkoo tokkoo tuggeewwan sanaas dhundhuma kudhan, bal'inni isaa immoo dhundhuma tokkoo fi walakkaa haa ta'u; 17 tokkoon tokkoon tuggeewwan sanaas akka wal keessa galuu danda'uuf mucha lama lama haa qabaatu; tuggeewwan dunkaana qulqulluu sana hunda akkasitti tolchi. 18 Gama kibba dunkaana qulqulluu sanaatiifis tuggeewwan digdama hojjedhu; 19 tuggeewwan digdamman sana jalatti miilla meetii afurtama jechuunis tuggee tokko jalatti miilla lama gurra isaa lamaanii, tuggee kan jalattis miilla lama gurra isaa lamaanii tolchi. 20 Gama dunkaana qulqulluu sanaa kaaniifis karaa kaabaatiin tuggeewwan digdama

tolchi; **21** miilla meetiis afurtama jechuunis tuggee tokko jalatti miilla lama, tuggee kaan jalattis miilla lama tolchi. **22** Karaa lixa biiftuutiin, dugda duuba dunkaana qulqulluu sanaatiif tuggee ja'a tolchi; **23** karaa dugda duubaas golee dunkaana qulqulluu sanaatiif utubaa lama tolchi. **24** Tuggeewwan golee kunneen jalaa hamma gubbaatti walitti fayyifamanii bantii irratti qubeelaa tokkoon walitti haa qabsiifaman; tuggeewwan golee lamaanis akkasuma ta'uu qabu. **25** Kanaafuu tuggeewwan saddeeti kanneen miilla meetii kudha ja'a qabanitu jira; tokkoon tokkoon tuggee sanaas miilla lama qaba. **26** "Akkasumas muka laaftoo irraa dagaleewwan tolchi; tuggeewwan dunkaana qulqulluu sana irra gama tokkoon jiraniif dagaleewwan shan, **27** tuggeewwan gama kaaniin jiraniif dagaleewwan shan, shan tuggeewwan dugda duubaan karaa lixa biiftuutiin jiraniif immoo dagaleewwan shan tolchi. **28** Dagalee walakkaa jiru sana akka inni gidduu tuggeewwanitiin moggaa tokkoo hamma moggaa kaaniitti fulla'u godhi. **29** Tuggeewwan sana irras warqee itti uffisi. Akka dagaleewwan baataniif qubeelaawwan warqee itti tolchi; dagaleewwan sanas akkasuma warqee itti uffisi. **30** "Dunkaana qulqulluu kana akkuma karoora tulluu irratti sitti argisiifame sanaatiif dhaabi. **31** "Kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa haphii irraa golgaa tolchi; golgaa kana irrattis ogeessi harka qajeelu tokko fakkii kiirubeelii haa tolchu. **32** Golgaa kana hokkoo warqeetiin utubaawwan muka laaftoo kanneen warqeen itti uffifamee miilla meetii afur irra dhadhaabatan afuritti rarraasi. **33** Golgaa sana hokkoowwanitti rarraasiitii taabota kakuu seeraa immoo dugda isa duubaan kaa'i. Golgaa sunis Iddoo qulqulluu, Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sana irraa addaan baasa. **34** Teessoo araaraas Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sana keessa taabota kakuu seeraa irra kaa'i. **35** Minjaala sanas golgaadhaan ala, gama kaaba dunkaana qulqulluutiin dhaabi; baattuu ibsaas immoo fuullee minjaala sanaa gama kibba dunkaanichatiin dhaabi. **36** "Balbala dunkaanichaatiif immoo golgaa kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'amee harkaan irratti hodhame tokko faayessii tolchi. **37** Golgaa kanaafis hokkoo warqeetiin fi utubaa muka laaftoo kan warqeen itti uffifame shan tolchi. Naasii tumiitii miilla shan tolchiif.

27 "Muka laaftoo irraa iddoo aarsaa dhundhuma sadii ol dheeratu ijaari; iddoo aarsaa kunis dheerina dhundhuma shanii fi bal'ina dhundhuma shanii qabaatee gama afraniinuu wal qixxee haa ta'u. **2** Tokkoo tokkoo goleeewwan afraniitti gaanfaa tolchi; gaanfaa fi iddoo aarsaa sun mukuma tokko irraa haa ta'u; iddoo aarsaa sana irrattis naasii uffisi. **3** Mi'a isaa hunda jechuunis waan ittiin daaraa haran, waan ittiin daaraa hammaaran, wacitiin, hokkoo fooniitii fi baattuu ibiddaa naasii irraa tolchi. **4** Naasii wal keessa xaxameen gingilchaa hojedhuutii tokkoo tokkoo rogawwan gingilchaa sanaa afraniif qubeelaawwan naasii tolchi. **5** Gingilchaa sanas akka inni hamma walakkaa iddoo aarsaatti ol ka'uuf qarqara iddoo aarsaa jalaan kaa'i. **6** Iddoo aarsaa sanaafis danqaraawwan muka laaftoo tolchiitii naasii itti uffisi. **7** Danqaraawwan sunis akka yeroo iddoo aarsaa baatamutti gama lamaanii oolaniif qubeelaawwan keessa haa loofaman. **8** Akkuma tulluu irratti sitti argisiifame sanatti iddoo aarsaa kan keessi isaa duwaa ta'e saanqaa irraa hojedhu. **9** "Dunkaana qulqulluu sanaaf oobdii hojedhu. Oobdichis gama kibbaatiin dhundhuma dhibba tokko haa dheeratu; innis golgaa quncee talbaa gaarii fo'ame irraa hojjetamee **10** utubaawwan digdamaa fi miilla naasii digdama qaban haa qabaatu; hokkoowwanii fi somaawwan utubaawwan kanneenis meetii irraa haa hojjetaman. **11** Gama

kaabaatiinis akkasuma dhundhuma dhibba tokko dheeratee golgaawwan utubaawwan digdamaa fi miilla naasii digdama qaban haa qabaatu; hokkoowwanii fi somaawwan utubaawwan kanaas meetii irraa haa tolfaman. **12** "Oobdiin kun gama lixaatiin dhundhuma shantama bal'atee golgaawwan, utubaa kudhanii fi miilla kudhan qaban haa qabaatu. **13** Oobdiin kun fiixee ba'aatiin karaa ba'a biiftuutiin akkasuma dhundhuma shantama haa bal'atu. **14** Golgaawwan dhundhuma kudha shan dhedheeratanii utubaa sadii fi miilla sadii qabanis karaa balbala tokkoo irra haa jiraatan. **15** Golgaawwan dhundhuma kudha shan dhedheeratanii utubaa sadii fi miilla sadii qabanis gama kaaniin haa jiraatan. **16** "Balbala oobdii sanaatiifis golgaa dhundhuma digdama dheeratee utubaa afurii fi miilla afur qabu kan kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen dha'amee irratti faayeffamee hojjetame tokko tolchi. **17** Utuboonni naannoo oobdii sanaa hundinuu somaawwanii fi hokkoowwan meetiitii fi miillawwan naasii haa qabaatan. **18** Oobdiin sun dheerina dhundhuma dhibba tokkoo fi bal'ina dhundhuma shantamaa haa qabaatu; golgaa quncee talbaa gaarii fo'amee dhundhuma shan ol dheeratuu fi miillawwan naasii irraa hojjetame haa qabaatu. **19** Mi'i tajaajila dunkaana qulqulluu sanaatiif fayyadu biraa hundi, tajaajila kam iyyuu taanaan, qofoo dunkaanichaatiif fi qofoo oobdii sanaa hunda dabalatee naasii irraa haa hojjetamu. **20** "Akka ibsaan ittuma fufee boba'uuf akka isaan zayitii ejersa cuunfame taliila isaa ibsaadhaaf siif fidan saba Israa'el ajaji. **21** Aroonii fi ilmaan isaa dunkaana wal ga'ii keessatti golgaa fuula taabota kakuu seeraa dura jirruun alatti akka ibsaan sun galgalaa hamma ganamaatti fuula Waaqayyoo duratti boba'uu haa godhan. Wannii kunis saba Israa'el keessatti dhaloota dhufuuf seera bara baraa haa ta'u.

28 "Akka isaan luboota ta'anii na tajaajilaniif obboleessa kee Aroon, isa wajjinis ilmaan isaa Naadaab, Abiihuu, Ele'azaarii fi Iitaamaarin saba Israa'el keessaa ofitti dhi'eessi. **2** Akka inni ulfinaa fi miidhagina argatuufis obboleessa kee Arooniif uffata qulqulluu hodhi. **3** Akka inni luba ta'ee na tajaajiluuf namoota beekumsa qaban kanneen ani ogummaa akkanaa kenneeff hunda akka isaan akka inni addaan baafamuuf jedhanii Arooniif uffata hodhan itti himi. **4** Uffanni isaan hojjetanis: kiisii qomaa, dirata, wandaboo, kittaa miidhagfamee dhawame, marata mataatii fi sabbataa dha. Jarris akka isaan luboota ta'anii na tajaajilaniif obboleessa kee Aroonii fi ilmaan isaatiif uffata qulqulluu kana haa hojjetan. **5** Ogeeyyiin sunis warqee fi kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ametti haa fayyadaman. **6** "Ogeessa harka tolu tokko warqee, kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee fi bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen dirata hojjechiis. **7** Diranii kunis akka walitti guduunfamuu danda'uuf funyoo gatiitii lama kanneen fiixee isaa lamaanitti rarraafaman haa qabaatu. **8** Sabbanni isaa kan ogummaadhaan dha'ames akkuma isaa dirata wajjin tokko ta'ee warqeethaan, kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen haa hojjetamu. **9** "Dhagaawwan sardooniiksii lama fuudhiitii maqaa ilmaan Israa'el isaan irratti soofii barreessi. **10** Akkuma toora dhaloota isaaniitti, maqaa ja'a dhagaa tokko irratti, maqaa ja'aan hafes dhagaa kaan irratti soofii barreessi. **11** Akkuma ogeessi faayaa tokko chaappaa soofee hojjetu sana atis dhagaa lamaan sana irratti maqaa ilmaan Israa'el soofii barreessi; ergasiis dhagaa warqee itti naanneesitiin **12** akka inni ilmaan Israa'elii dhagaa yaadannoo ta'uuf funyoo gatiitii dirata sanatti qabsiisi. Aroonis maqaa sana yaadannoo godhee fuula Waaqayyoo duratti gatiitii isaa lamaanitti haa baatu. **13** Ati immoo faaya warqee itti

naannessiitii **14** foncaa warqee qulqulluu kan akka funyootti fo'ame lama tolchi; foncaa fo'ame sana illee faaya sanatti qabsiisi. **15** "Ogeessa harka tolu tokko kiisii qomaa kan murtii hojjechiisi; isas akkuma dirata sanaatti warqeedhaan, kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen hojhedhu. **16** Kiisiin qomaa kun gama afraniinuu wal qixxee fi dachaa ta'ee dheerina taakkuu tokkoo fi bal'ina taakkuu tokko haa qabaatu. **17** Dhagaawwan gati jabeeyyiis toora afuriin irratti maxxansi. Toora jalqabaa irratti sardiyoona, tophaaziyoona fi biiraalee; **18** toora lammaffaa irratti baluun, sanpeerii fi almaaz; **19** toora sadaffaa irratti yaakinti, kelgedoonii fi yaakinti, **20** toora afuraffaa irratti biiraalee, sardooniiksii fi yaasphiidi maxxansi. Dhagaawwan kanneenittis marsaa faaya warqee tolchi. **21** Dhagaawwan kudha lama kanneen tokkoo tokkoo isaanii irratti maqaa gosoota kudha lama keessaa maqaan tokko akkuma chaappaatti soofame haa jiraatan; tokkoon tokkoon dhagaawwan sanaas maqaa ilmaan Israa'el tokko tokkoo dhaabata. **22** "Kiisii qomaatiifis foncaa warqee qulqulluu akka funyootti fo'ame tolchi. **23** Kiisii qomaa sanaafis qubeelaa warqee lama tolchiitti qubeelaa warqee lamaan roga kiisii qomaa lamaanitti qabsiisi. **24** Foncaa warqee sana lamaanis qubeelaawwan rogawwan kiisii qomaa sanatti guduunfi. **25** Mataa lamaan foncaa lamaan sanaa kaan immoo marsaawwan faayaa lamaanitti guduunfiitii karaa fuula duraatiin foncaa dirataa kan gatiittiitti qabsiisi. **26** Qubeelaawwan warqee lama tolchiitti rogawwan kiisii qomaa biraa kanneen karaa mogga keessaatiin dirattati aananii jiran lamaanitti kaa'i. **27** Ammas qubeelaawwan warqee lama biraa tolchiitti sabbata dirataatiin olitti hodhaatti dhi'eessii funyoo gatiitti lamaan fuula dirataa duraan jiru sana jalaan itti hidhi. **28** Akka kiisiin qomaa dirata irraa hin sosochooneef qubeelaawwan kiisii qomaa sun sabbata mudhiitiin walitti qabsiifamani funyoo bifa cuquliisaatiin qubeelaawwan dirattati haa qabsiifaman. **29** "Aroon yeroo iddoo qulqulluu ol seenu hunda akka fuula Waaqayyoo duratti yaadannoo bara baraa ta'uuf laphee isaa irratti kiisii qomaa kan murtiitiin maqaa ilmaan Israa'el ni baata. **30** Akka isaan yeroo Aroon fuula Waaqayyoo dura dhufu hunda laphee isaa irra jiraataniif Uriimii fi Tumiimii akkasuma kiisii qomaa keessa kaa'i. Akkasiinis Aroon yeroo hunda mi'a ittiin Israa'elootaaf murtii kennu fuula Waaqayyoo duratti laphee isaa irratti baata. **31** "Huccuu bifti isaa guutummaan guutuutti cuquliisa ta'e irraa wandaboo dirataa tolchi; **32** walakkaa gubbaa isaatiis afaan ittiin mataa seensifatan tolchi. Akka inni hin tarsaaneefis qarqara afaan isaa irra wanni faayeffamee qopheeffame haa jiraatu. **33** Naannoo xiyyoo wandaboo sanaatti immoo kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee fi bildiimaadhaan roomaanii hojdedhuutti gidduu isaatti immoo bilbila warqee tolchi. **34** Billibii warqetii fi roomaanii sun wal jala dadarbaniin naannoo xiyyoo wandaboo sanaatti haa hojjetaman. **35** Aroon yeroo tajaajilu wandaboo kana haa uffatu; akka inni hin duuneef yommuu inni fuula Waaqayyoo dura iddoo qulqulluu seenuu fi yommuu inni achii gad ba'utti sagaleen bilbila sana ni dhaga'ama. **36** "Warqee qulqulluu irraa faaya tolchii, Kan Waaqayyoo Qulqulleeffame, jedhiitti akkuma waan chaappaa irratti soofamuutti soofii barreessi. **37** Faaya sana marata mataatiin wal qabsiisuuf funyoo bifa cuquliisaa itti hidhi; innis marata mataa fuula duraan haa ta'u. **38** Faayi kunis adda Aroon irra taa'a; Aroonis yakka kennaawwan qulqulluu ilmaan Israa'el dhi'eessan keessatti argamu hunda ni baata. Kunis akka isaan fuula Waaqayyoo duratti fudhatama argataniif adda Aroon irra jiraata. **39** "Quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ame dhoofsisiitii qomee hojhedhu; marata mataa illee quncee talbaa gaarii irraa tolchi. Sabbannis ogeessa harka qajeelun haa

tolfamuu. **40** Akka ilmaan Aroonis ulfinaa fi miidhagina argataniif qomee, sabbataa fi marata mataa tolchiif. **41** Erga uffata kana obboleessa kee Aroonitti fi ilmaan isaatti uffiftee booddee dibii isaan muudi. Akka isaan luboota ta'anii na tajaajilaniifis isaan qulqulleessi. **42** "Qumxaa wayyaa jalaa kan mudhiidhaa jalqabee hamma gudeedaatti qullaa namaa dhoksu quncee talbaa irraa hojdedhuuf. **43** Aroonii fi ilmaan isaa akka balleessaa hojjetanii hin duuneef yeroo dunkaana wal ga'ii seenan yookaan Iddoo Qulqulluu sanatti tajaajila kennuuf iddoo aarsaatti dhi'aatan uffata kana uffachuu qabu. "Kunis Aroonii fi sanyii isaatiif sirna bara baraa haa ta'u.

29 "Akka isaan luboota ta'anii na tajaajilaniif wanni ati isaan qulqulleessuuf gootuu kanaa dha; dibicha tokkoo fi korbeeyyii hoolaa kanneen mudaa hin qabne lama fuudhi. **2** Daakuu qamadii filatamaa irraa Maxinoo, Maxinoo zayitiidhaan sukkuumamee fi bixxillee zayitiin irra dibame tolchi. **3** Isaan kanas gundoo keessa kaa'itii dibichaa fi korbeeyyii hoolaa wajjin dhi'eessi. **4** Ergasii immoo Aroonii fi ilmaan isaa gara balbala dunkaana wal ga'itii fidiitii bishaaniin isaan dhiqi. **5** Uffata fuudhiitii qomee, wandaboo dirataa, dirataa fi kiisii qomaa Aroonitti uffisi. Dirata sanas sabbata ogummaadhaan dha'ameen hidhi. **6** Mataa isaatti marata mari; marata sanatti immoo gonfoo qulqulluu qabsiisi. **7** Zayitii ittiin dibu fuudhiitii mataa isaa irratti dhangalaasuudhaan isa dibi. **8** Ilmaan isaa fidii qomee isaaniitti uffisi; **9** mataa isaaniitti marata mari. Ergasii immoo Aroonii fi ilmaan isaatti sabbata hidhi. Lubummaan seera bara baratiin kan isaaniiti. "Atis akkasiin Aroonii fi ilmaan isaati muudi. **10** "Dibicha sana gara fuula dunkaana wal ga'itii fidi; Aroonii fi ilmaan isaa immoo harka isaani mataa isaa irra haa kaa'an. **11** Atis fuula Waaqayyoo duratti, balbala dunkaana wal ga'ii irratti isa qali. **12** Dhiiga dibicha sanaa irraa xinnoo fuudhiitii quba keetiin ganfa iddoo aarsaa dibi; kan hafe immoo miilla iddoo aarsaa irratti dhangalaasu. **13** Moora mi'a garaatii haguugame hunda, haguuggii tiruutii fi moora kalee lamaanitti haguugame fuudhiitii iddoo aarsaa irratti gubi. **14** Foon dibicha sanaa, gogaa isaatii fi cumaa isaa garuu qubata keessaa gad baasii gubi. Inni aarsaa cubbuu ti. **15** "Korbeeyyii hoolaa sana keessaa tokko fidi; Aroonii fi ilmaan isaas harka isaani mataa isaa irra haa kaa'an. **16** Korbeessa hoolaa sana qalii dhiiga isaa fuudhiitii gama hundaan iddoo aarsaatti facaasi. **17** Korbeessa hoolaa sana gargar kukkutti mi'a garaatii fi luka isaa miiciitii mataa fi kutaawwan kaan wajjin kaa'i. **18** Korbeessa hoolaa sana guutummaan guutuutti iddoo aarsaa irratti gubi. Kunis qalma Waaqayyooof gubamu, aarsaa urgaa'aa ibiddaan Waaqayyooof dhi'eefamuu dha. **19** "Korbeessa hoolaa kaan illee fidi; Aroonii fi ilmaan isaa harka isaani mataa isaa irra haa kaa'an. **20** Korbeessa hoolaa sana qali; dhiiga isaa irraas fuudhiitii fiixee gurra Aroon mirgaatii fi fiixee gurra ilmaan isaa mirgaa dibi; quba abbuuduu harka mirgaa isaaniitii fi quba abbuuduu miilla mirgaa isaani illee dibi. Dhiiga hafe immoo gama hundaan iddoo aarsaatti facaasi. **21** Dhiiga iddoo aarsaa irra jiru irraa, zayitii ittiin diban irraas fuudhiitii Aroonii fi uffata isaatti, ilmaan isaatii fi uffata isaaniitii facaasi. Akkasiin innii fi ilmaan isaa, uffanii isaaniis ni qulqullaa'u. **22** "Korbeessa hoolaa kana irraas cooma, duboo, moora mi'a garaa haguugu, haguuggii tiruu, kalee lamaanii fi moora isaaniitti jiru, akkasumas tafa mirgaa fuudhi. Korbeessi hoolaa kunis hoolaa ittiin lubummaa kennanii dha. **23** Gundoo Maxinoo baatu kan fuula Waaqayyoo dura jiru sana irraa maxinoo tokko, maxinoo zayitiidhaan tolfame tokkoo fi bixxillee tokko fuudhi. **24** Wantoota kanneen hunda harka Aroonii fi harka ilmaan isaa keessa kaa'itii aarsaa sochoofamu

godhii fuula Waaqayyoo duratti sochoosi. **25** Ergasii immoo harka isaaniiti fuudhii akka urgaa Waaqayyotti tolu ta'uuf aarsaa gubamu wajjin iddoo aarsaa irratti gubi; kunis aarsaa ibiddaan Waaqayyooof dhi'eeffamuu dha. **26** Erga handaraafa hoolaa Aroon ittiin luba ta'e sana fuutee booddee aarsaa sochoofamu godhiitii fuula Waaqayyoo duratti sochoosi; kunis qooda kee ti. **27** "Handaraafa aarsaa sochoofamuu, luka korbeessa hoolaa isa kan Aroonii fi ilmaan isaa isa yeroo isaan luba ta'an aarsaa ta'ee dhi'aate sana qulqulleessi. **28** Kunis qooda bara baraa kan sabni Israa'el yeroo hunda Aroonii fi ilmaan isaatiif kennuu dha. Innis gumaacha sabni Israa'el aarsaa nagaa irraa Waaqayyoo kennuu dha. **29** "Akka isaan ittiin dibamani luba ta'aniif uffanni Aroon qulqulluu kan ilmaan isaa haa ta'u. **30** Ilmi iddoo isaa bu'ee luba ta'uudhaan Iddoo Qulqulluu keessa tajaajiluuf gara dunkaana wal ga'ii dhufu bultii torba uffata kana haa uffatu. **31** "Korbeessa hoolaa isa ittiin luba ta'an sana fuudhiitii foon isaa Iddoo Qulqulluutti affeeli. **32** Aroonii fi ilmaan isaa foon hoolaa sanaatii fi buddeena gundoo irraa sana balbala dunkaana wal ga'ii duratti haa nyaatan. **33** Isaanis aarsaa isaan ittiin luba ta'anii fi qulqulleeffamu isaaniitiif ittiin araarii bu'ee haa nyaatan. Sababii aarsaan sun qulqulluu ta'eff garuu namni kaan hin nyaatin. **34** Yoo foon korbeessa hoolaa ittiin luba ta'an kam iyyuu yookaan buddeenni kam iyyuu hafee bule ibiddaan gubi; sababii qulqulluu ta'eeff nyaatamuu hin qabu. **35** "Waan ani si ajaje hunda Aroonii fi ilmaan isaatiif godhi. Bultii torba guutuu seera lubummaa isaaniif raawwadhu. **36** Akka araarii bu'uufis guyyuma guyyaan dibicha qalii aarsaa cubbuu dhi'eessi. Iddoo aarsaa sanaaf aarsaa araaraa dhi'eessuudhaan qulqulleessi; addaan baasuudhaafis isa dibi. **37** Iddoo aarsaa sanaafis bultii torba araara buusiitii isa qulqulleessi. Yoos iddooon aarsaa sun waan hunda caalaa qulqulluu ta'a; wanni isa tuqu hundinuu ni qulqulleeffama. **38** "Wanni ati yeroo hunda iddoo aarsaa irratti guyyaa guyyaan dhi'eessitu kanaa dha: Xobbaallaawwan kanneen umurii isaanii waggaa tokko tokko ta'e lama; **39** tokko ganama, kaan immoo galgala dhi'eessi. **40** Xobbaallaa jalqabaa sana wajjinis daakuu ba'essa isaa iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harki tokko zayitii ejersaa kan cuunfamee iinii tokko harka afur keessaa harka tokkoon sukkuumame dhi'eessi; akkasumas daadhii wayinii iinii harka afur keessaa harka tokko dhiibaayyuu godhii dhi'eessi. **41** Xobbaallaa hoolaa kaan immoo kenna midhaaniitii fi kan dhiibaayyuu wajjin akkuma isa ganamaa sanaatti galgala dhi'eessi; kunis aarsaa urgaa'aa ibiddaan Waaqayyooof dhi'eeffamuu dha. **42** "Qalmi gubamu kun dhaloota dhufu keessattis yeroo hunda balbala dunkaana wal ga'ii irratti fuula Waaqayyoo duratti haa dhi'eeffamu. Anis gara keessan dhufee achitti isiniitti nan dubbadha; **43** saba Israa'el wajjinis achumatti wal argina; iddooon sunis ulfina kootiin ni qulqulleeffama. **44** "Ani dunkaana wal ga'ii fi iddoo aarsaa sana nan qulqulleessa; Aroonii fi ilmaan isaas akka isaan luboota ta'anii na tajaajilaniif nan qulqulleessa. **45** Anis saba Israa'el keessa nan jiraadha; Waaqaa isaaniis nan ta'a. **46** Isaanis akka ani Waaqayyoo Waaqaa isaanii kan gidduu isaanii jiraachuuf jedhee biyya Gibxiitii keessaa isaan baase ta'e ni beeku; ani Waaqayyoo Waaqaa isaanii ti.

30 "Iddoo aarsaa kan ixaanni irratti aarfamu muka laaftoo irraa tolchi. **2** Iddooon aarsaa kunis dalga dheerina dhundhuma tokko, bal'ina dhundhuma tokkootii fi ol dheerina dhundhuma lamaa qabaatee gama afraniinuu wal qixxee haa ta'u; gaanfawwan isaas iddoo aarsaa sanaan walitti waanuma tokko irraa haa tolfaman. **3** Gubbaa isaa irra, cinaacha isaa hundumaa fi gaanfawwan isaatti warqee qulqulluu uffisiitii naannoo isaatti

marsaa warqee naannessii tolchi. **4** Iddoo aarsaa sanaafis marsaawwan warqee isaatii gaditti qubeelaawwan warqee lama tolchi; qubeelaawwan kanas akka isaan danqaraawwan ittiin iddoo aarsaa baatan qabataniiif gamaa gamanaan cinaacha lamaaniitti tolchi. **5** Danqaraawwan muka laaftoo tolchiitii warqee itti uffisi. **6** Iddoo aarsaa sana fuula golgaa taabota kakuu seeraa bira jiru sanaa dura, fuula teessoo araaraa kan kakuu seeraatiin ol jiruu dura iddoo ani itti si argu sana dhaabi. **7** "Aroon yommuu ganama ganama ibsaa qoqqopheessutti iddoo aarsaa irratti ixaana urgaa'aa haa aarsu. **8** Akka ixaanni sun dhaloota dhufu keessatti illee yeroo hunda fuula Waaqayyoo duratti aaruuf Aroon yommuu galgala galgala ibsaa qabsiisutti ixaana haa aarsu. **9** Iddoo aarsaa kana irratti ixaana gosa bira yookaan qalma gubamu yookaan kenna midhaanii hin dhi'eessin; dhiibaayyuu irratti hin dhiibaafatin. **10** Aroonis waggaa yeroo tokko gaanfawwan iddoo aarsaa irratti aarsaa araara buusu haa dhi'eessu; aarsaan waggaa dhi'eeffamu kun dhiiga aarsaa cubbuu kan araarii ittiin argamu wajjin dhaloota dhufu keessatti haa dhi'eeffamu. Aarsaan kunis Waaqayyooof waan hundumaa caalaa qulqulluu dha." **11** Ergasii Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **12** "Yommuu ati baay'ina saba Israa'el lakkoofutti tokkoon tokkoon namaa yeroo lakkaa'amutti furii lubbuu isaa Waaqayyooof haa kennu. Yoos yeroo ati isaan lakkoofutti dha'ichi tokko iyyuu isaan hin argatu. **13** Namni warra lakkaa'amanitti dabalamu kam iyyuu akkuma saqilii iddoo qulqulluu kan geeraa digdama ulfaatu sanaatti walakkaa saqilii haa kennu. Walakkaan saqilii kunis kenna Waaqayyooof dhi'eeffamuu dha. **14** Warra lakkaa'aman keessaa kanneen umurii isaanii waggaa digdama yookaan isaa oli ta'e hundinuu Waaqayyooof kenna haa dhi'eessan. **15** Yommuu isin lubbuu keessan furuuf jettanii Waaqayyooof kenna dhi'eessitanitti sooreyyiin walakkaa saqiliitii oli hin kennin; hiyyeeyyiinis walakkaa saqiliitii gad hin kennin. **16** Maallaqa furii sanas Israa'eloota harkaa fudhiitii tajaajila dunkaana wal ga'ii sanaa irra oolchi; kunis lubbuu keessaniif furii ta'uuf fuula Waaqayyoo duratti yaadannoo saba Israa'el ta'a." **17** Ergasii Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **18** "Gabatee naasii kan miilla naasii qabu dhiqannaadhaaf tolchi. Isas dunkaana wal ga'iitii fi iddoo aarsaa gidduu kaa'iitii bishaan itti naqi. **19** Aroonii fi ilmaan isaa bishaani sanaan harka isaaniitii fi miilla isaanii haa dhiqatan. **20** Isaanis akka hin duunef yeroo dunkaana wal ga'ii seenan bishaaniin dhiqatu; akkasumas yommuu aarsaa ibiddaan Waaqayyooof dhi'eeffamu gubuuudhaaf tajaajiluuf iddoo aarsaatti dhi'aatanitti, **21** akka hin duunef harka isaaniitii fi miilla isaanii haa dhiqatan. Kunis dhaloota dhufu keessatti Aroonii fi sanyii isaatiif seera dhaabataa ta'a." **22** Ergasii Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **23** "Urgooftuuwwan urgooftuu hunda caalan jechuunis qumbii qulqulluu saqilii 500, qarafaa urgaa'aa walakkaa isaa jechuunis saqilii 250, marga citaa urgaa'aa saqilii 250, **24** burgudii saqilii 500 fudhadhu; hundi isaa iyyuu akkuma saqilii iddoo qulqulluutti haa ta'u; akkasumas zayitii ejersaa iinii tokko fudhadhu. **25** Urgooftuuwwan kanneeniinis zayitii ittiin diban qulqulluu isaa jechuunis makaa urgaa'aa akkuma ogeessa urgooftuu qopheessu tokkootti tolchi. Kunis zayitii ittiin diban qulqulluu isaa ta'a. **26** Zayitii kanaanis dunkaana wal ga'ii, taabota kakuu seeraa, **27** minjaalaa fi mi'a isaa hunda, baattu ibsaa fi mi'a isaa, iddoo aarsaa ixaanaa, **28** iddoo aarsaa qalma gubamuutii fi mi'a isaa hunda, gabatee itti dhiqatanii fi miilla isaa dibi. **29** Akka isaan waan hunda caalaa qulqulluu ta'aniif isaan qulqulleessi; wanni isaan tuqu kam iyyuus ni qulqullaa'a. **30** "Akka isaan luboota ta'anii na tajaajilaniif Aroonii fi ilmaan isaa

dibi qulqulleessi. **31** Israa'elootaan akkana jedhi; 'Kun zayitiin qulqulluu ittiin dhaloota dhufuuf jiru diban naaf haa ta'u. **32** Zayitii kana dhagna nama biraa irratti hin dhangalaasin yookaan zayitii kam iyyuu karaa kanaan hin qopheessin. Zayitiin kun qulqulluu dha; innis isiniif qulqulluu haa ta'u. **33** Namni shittoo shittuu sana fakkaatu hojjetu kan nama biraattis diba saba isaa keessaa haa balleeffamu." **34** Waaqayyos Museedhaan akkana jedhe; "Urgooftuu jechuunis hamphee urgaa'u, elellaan urgaa'u, aaman muka urgaa'uu, ixaana makaa hin qabne kan hundi isaa iyyuu baay'ina wal qixxee qabu fudhadhuutii, **35** akkuma namni urgooftuu qopheessu tokko hojjetutti ixaana makamaa urgaa'u tolchi. Ixaana kanattis soogidda naqiiiti qulqulleessi; akka qulqulluu ta'us godhi. **36** Isa keessaas gartokko daakii bulleessiitii dunkaana wal ga'ii keessa fuula taabota kakuu seeraa dura iddoo anni itti si argu sana kaa'i. Innis kan waan hunda caalaa qulqullaa'uu isiniif haa ta'u. **37** Haala kanaan ixaana ofii keessaniif hin qopheeffatnaa; akka inni Waaqayyoo qulqulluu ta'es hubadhu. **38** Namni urgaa isaatti gammaduuf jedhee waan isa fakkaatu tokko illee hojjetu saba ofii keessaa haa balleeffamu."

31 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Ilaa, ani gosa Yihuudaa keessaa Bezali'eel ilma Uuri, ilma Huuri filadheera; **3** ani Hafuura Waaqaatiin, ogummaadhaan, dandeettiin fi beekumsa hojii harkaa gosa hundumaan isa guuteera; **4** Kunis akka inni warqeedhaan, meeti fi naasiidhaan hojii ogummaa hojjetuuf; **5** akka inni dhagaawwan muree qopheessuuf, akka muka soofuu fi akka hojii ogummaa harkaa kan gosa hundaa keessatti hirmaatuuf. **6** Akkasumas ani kunoo akka inni isa gargaaruuf Oholiyaab ilma Ahiiisaamaak kan gosa Daan sana muudeera. "Akka isaan waan ani si ajaje hunda hojjetaniif ogeeyyii hojii harkaa hundaaf ogummaa kenneera. **7** "Isaanis dunkaana wal ga'ii, taabota kakuu seeraatii fi teessoo araraa kan taabota sana irra jiru, mi'a dunkaana sanaa hunda jechuunis **8** minjaalaa fi mi'a isaa, baattuun ibsaan kan warqee qulqulluu irraa tolfamee fi mi'a isaa hunda, iddoo aarsaa ixaanaa, **9** iddoo aarsaa qalma gubamuutii fi mi'a isaa hunda, gabatee itti dhiqatanii fi miilla isaa, **10** wayyaawwan miidhagfamanii dha'aman, wayyaawwan Aroon lubichaaf qulqulleffamanii fi wayyaawwan ilmaan isaa yeroo lubummaadhaan tajaajilan uffatan, **11** Iddoo Qulqulluu sanaaf immoo zayitii dibataatii fi ixaana urgaa'u haa qopheessan. "Isaan akkuma ani si ajaje sanatti haa hojjetan." **12** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **13** "Saba Israa'eliin akkana jedhi; 'Isin Sanbattoota koo eegaa. Ani Waaqayyo isa isin qulqulleessu akkan ta'e akka beektaniif kun dhaloota dhufu keessatti ana fi isin gidduutti mallattoo ta'a. **14** "Waan Sanbanni isiniif qulqulluu ta'eef isa eegaa. Namni Sanbata xureessu haa ajjeefamu; namni guyyaa sana hojii hojjetu kam iyyuu saba isaa keessaa haa balleeffamu. **15** Guyyaa ja'a hojiiin haa hojjetamu; guyyaan torbaffaan garuu sanbata boqonnaa ti; guyyaan kun Waaqayyoo qulqulluu dha. Namni guyyaa Sanbataa hojii hojjetu kam iyyuu haa ajjeefamu. **16** Israa'eloonni Sanbata kana kakuu bara baraa godhatanii dhaloota dhufu keessa haa eegan. **17** Kunis ana fi Israa'eloota gidduutti mallattoo bara baraa ta'a; Waaqayyo guyyaa ja'a keessatti samii fi lafa uumee guyyaa torbaffaatti boqotee aara galfateeraatii." **18** Waaqayyo akkuma Gaara Siinaa irratti Museetti dubbatee raawwateen gabatee dhugaa lamaan jechuunis gabateewwan dhuga ba'umsaa kanneen qubni Waaqaa irratti barresse sana isatti kenne.

32 Sabni sunis yommuu akka Museen tulluu irra ture argetti Aroonin marsee, "Musee namicha biyya Gibxiitii baasee nu fide sana waan inni ta'e hin beeknuutii ka'ii waaqota nu dura deeman nuu tolchi" jedhe. **2** Aroon immoo, "Warqee gurraa kan niitonni keessan, ilmaan keessanii fi intallan keessan keeyyatan irraa baasaatii natti fidaa" jedhee deebiseef. **3** Namoonni hundinuu warqee gurra isaanii of irraa baasanii Aroonitti fidan. **4** Innis warqee sana isaan harkaa fuudhee mi'a ittiin hojjetaniin baqsee Waaqa tolfamaa bifa jabbitiin hojjetame tokko tolche; isaanis, "Yaa Israa'el isaan kunneen waaqota kee warra biyya Gibxiitii si baasanii dha" jedhan. **5** Aroonis yommuu waan kana argetti fuula jabbii sanaa duratti iddoo aarsaa ijaaree, "Bori Waaqayyoo ayyaanni ni ayyaaneffama" jedhee labse. **6** Isaanis guyyaa itti aanu ganama bariin ka'anii, aarsaa gubamu dhi'eessanii aarsaa nagaas fidan. Kana irratti nyaachuu fi dhuguuf taa'an; sirbuufis ka'an. **7** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Sabni kee kan ati biyya Gibxiitii baaftee fidde sun xuraa'eraatii gad bu'i. **8** Isaan dafanii karaa ani isaan ajaje irraa jal'ataniiru; Waaqa tolfamaa bifa jabbitiin baqfamee qopheeffame illee ofii isaaniitiif tolfatanii aarsaa dhi'eessaniifii, 'Yaa Israa'el isaan kunneen waaqota kee warra biyya Gibxiitii si baasanii dha' jedhanii isa waaqeffataniiru. **9** "Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 'Kunoo, ani akka sabni kun mata jabeessa ta'e argeera. **10** Kanaafuu akka aariin koo isaanitti boba'uu fi akka ani isaan balleessuuf na dhiisi. Yommuu ani saba guddaa si taasisa." **11** Museen garuu fuula gargaarsa Waaqayyo Waaqa isaa barbaaddate; akkanas jedhe; "Yaa Waaqayyo, dheekkamsi kee maaliif saba kee warra ati humna guddaa fi irree jabaadhaan biyya Gibxiitii baafte sanatti boba'a? **12** Warri Gibxiin maaliif, 'Inni duruma iyyuu yaada hamaadhaan tulluuwwan irratti isaan fixuu fi lafa irraa isaan balleessuuf Gibxiin isaan baasee" jedhu. Aarii kee boba'aa sana irraa deebi'i; obsis; saba keettis badiisa hin fidin. **13** Garboota kee Abrahaam, Yisihaaqii fi Israa'elin warra, 'Ani sanyii kee akka urjiwwan samii irraa nan baay'isa; lafa ani waadaa isaaniif seene kana hundas sanyii keessaniif nan kenna; isaanis bara baraan lafa sana ni dhaalu' jettee maqaa keetiin kakattee sana yaadadhu." **14** Kana irratti Waaqayyo yaada geeddaratee badiisa saba isaatti fiduuf ture sana dhiise. **15** Museenis gabateewwan kakuu lamaan sana harkattii qabatee deebi'ee tulluu irraa gad bu'e. Gabatee sana irratti karaa lachuu, duraa duubaan barreeffamee ture. **16** Gabateewwan sanas Waaqatu hojjetee; katabbiin sunis katabbii Waaqaa kan gabateewwan sana irratti soofamee barreeffamee dha. **17** Iyyaasuunis yommuu waca namootaa dhaga'etti Museedhaan, "Iddoo buufataa keessa sagalee waraanaatu jira" jedhe. **18** Museen immoo akkana jedhee deebise: "Sagaleen ani dhaga'u kun sagalee sirbaati malee sagalee moo'uu, yookaan sagalee mo'atamuu miti." **19** Museenis akkuma iddoo qubataatti dhi'aatee jabbii fi shuubbisa sana argeen aaree gubate; gabateewwan sana harka isaa irraa darbatee tulluu sana jalatti caccabse. **20** Innis jabbii jarri tolchan sana fuudhee ibiddaan gube; daakee bulleessees bishaanitti firfirsee Israa'eloota obaase. **21** Museenis Aroonin, "Sabni kun maal si goonaan ati cubbuu guddaa akkasii keessa isaan buufte?" jedhe. **22** Aroon immoo deebisee akkana jedhe; "Yaa gooftaa ko, aartee hin gubatin; akka sabni kun gara hamminaatii jal'atu atuu beekta. **23** Isaan, 'Musee namicha Gibxiin baasee nu fide sana waan inni ta'e hin beeknuutii waaqota nu dura deeman nuu tolchi' naan jedhan. **24** Anis, 'Namni warqee qabu of irraa haa baasu' jedheen; isaanis warqee sana natti kennan; anis ibidda keessa nan buuse; inni immoo jabbii ta'ee ba'e!" **25** Museen akka

sabni sun gad dhiisiitti jiraate, Aroonis akka isaan to'annaadhaan ala ta'an akka godhee fi akka isaan diinota isaanii birattis waan kolfaa ta'an arge. **26** Kanaafuu Museen karra qubataa dura dhaabatee, "Mee warri gara Waaqayyo gortan hundi gara koo kottaa" jedhe. Lewwonni hundis isa biratti walitti qabaman. **27** Ergasii inni akkana isaaniin jedhe; "Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedha; "Tokkoon tokkoon namaa mudhii isaatti goraadee haa hidhatu; tokkoon tokkoon namaas qubata sana keessa karra tokko irraa gara karra kaaniitti asii fi achi deemee obboloota isaa, michoota isaatii fi ollaa isaa haa ajjeesu." **28** Lewwonnis akkuma Museen isaan ajaje godhan; guyyaa sana saba sana keessaa nama gara kuma sadiiu du'e. **29** Museenis, "Isin waan ilmaan keessanii fi obboloota keessanitti kaataniif har'a Waaqayyooft addaan baafamantiirtu; innis guyyaa har'aa isin eebbiseera" jedhe. **30** Museen guyyaa itti aanutti saba sanaa, "Isin cubbuu guddaa hojjetaniirtu. Garuu ani amma gara Waaqayyoofti ol nan ba'a; tarii ani cubbuu keessaniif araara nan buusa ta'a" jedhe. **31** Museenis deebi'ee gara Waaqayyoo dhaqee akkana jedhe; "Wayyoo! Sabni kun cubbuu akkam guddaa hojjet! Isaan ofii isaaniitiif waaqota warqee tolfataniiru. **32** Ta'us maaloo amma cubbuu isaani dhiisiif; yoo kanaa achi kitaaba barreesite sana keessaa maqaa koo haqi." **33** Waaqayyoo immoo Museedhaan akkana jedhe; "Ani nama cubbuu natti hojjete kitaaba koo irraa nan haqa. **34** Amma ka'iitii gara lafa ani sitti hime sanaatti saba kana qajeelchi; kunoo ergamaan koos fuula kee dura ni deema. Garuu gaafa yeroon ani isaan adabu ga'utti ani cubbuu isaaniitiif isaan nan adaba." **35** Sababii balleessa isaan jabbii Aroon tolche sanaa hojjetaniitiif Waaqayyoo balaadhaan saba sana dha'e.

33 Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; "Atii fi sabni ati biyya Gibxiitii baaftee fidde kun asii ba'aatii gara biyya ani Abrahaamiif, Yisihaaqii fi Yaaqoobiif, 'Ani sanyii keetiif nan kenna' jedhee kakkadhe sanaa dhaqaa. **2** Ani ergamaa koo fuula kee duraan erge Kana'aanota, Amoorota, Heetota, Feerzota, Hiiwotaa fi Yebuusota ari'ee nan baasa. **3** Gara biyya aannanii fi dammi keessaa burquu dhaqi. Garuu waan ati saba mata jabeessa taateef ani akka karaatti si hin balleessineef si wajjin hin deemu." **4** Jarri yommuu oduu hamaa kana dhaga'anitti gadduu jalqaban; isaan keessaas namni tokko iyyuu faaya tokko illee hin kaa'anne. **5** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedheeraatii; "Saba Israa'eliin akkana jedhi; 'Isin saba mata jabeeyyii dha. Ani utuu yeruma muraasa illee isin wajjin deemee silaa isin balleessa ture; isin amma faayawwan keessan of irraa baasaa; anis waanan isin godhu nan murteessaa." **6** Kanaafuu Israa'eloonni Gaara Kooreeb biratti faayawwan isaanii of irraa baasan. **7** Museen dukaana tokko fuudhee iddoo qubataa sana keessaa baasee achi fageessee dhaaba ture; dukaana sanas, "dukaana wal ga'ii" jedhee moggaa. Namni Waaqayyoon barbaadatu hundinuu iddoo qubataa sana keessaa ba'ee gara dukaana wal ga'ii sanaa dhaqa ture. **8** Yeroo Museen ba'ee gara dukaana sanaa dhaqu hunda sabni hundinuu ka'ee balbala dukaana ofii isaa dura dhaabatee hamma inni dukaanicha seenutti ilaala ture. **9** Yeroo Museen dukaana sana seenutti utubaan duumessaa gad bu'ee balbala dukaanichaa dura dhaabata ture; Waaqayyoo Museen wajjin dubbata ture. **10** Sabni yeroo utubaa duumessaa kan balbala dukaanaa dura dhaabatu argutti hundi isaa ol ka'ee tokkoon tokkoon namaa dukaana ofii isaa duratti sagada ture. **11** Waaqayyos akkuma nama michuu isaa wajjin haasa'u tokkootti ifumaan ifatti Museetti dubbachaa ture. Ergasii Museen iddoo qubataatti deebi'a ture; gargaaraan isaa, Iyyaasuun ilmi Nuuni dargaggeessi suni garuu dukaana sana biraa hin deemu ture. **12** Museen Waaqayyoon akkana jedhe; "Ilaa, ati, 'saba kana dura

bu'ii baasi' naan jetteerta; garuu ana wajjin eenyun akka ergitu na hin beeksifne. Ati, 'Ani maqaadhaan si beeka; ati na biratti fudhatama argateerta' jette. **13** Ammas ani fuula kee duratti surraa argadhee yoon jiraadhe, akka ani si beekuu fi akka ani fuula kee duratti surraa argadhuuf karaa kee na barsiisii; akka sabni kun saba kee ta'ee yaadadhu." **14** Waaqayyos deebisee; "Ani si wajjin nan deema; boqonnaas siifin kenna" jedhe. **15** Museen immoo akkana jedheen; "Yoo ati nu wajjin deemuu baate, asii nu hin basin. **16** Ati nu wajjin deemuu baamaan namni akkamin akka ati anaa fi saba keetti gammaddu beeka? Wannii anaa fi saba kee saboota lafa irraa kaan hunda irraa addaan baasu biraa maali ree?" **17** Waaqayyoo immoo Museedhaan, "Ani waan ati amma kadhatte kana nan godha; ati fuula koo duratti ayyaana argatteertaatii; anis maqaadhaan si beeka" jedhe. **18** Museenis, "Maaloo ulfina kee na argisiisi" jedhe. **19** Waaqayyoo immoo akkana jedhe; "Ani gaarummaa koo hundumaa fuula kee dura nan dabarsa; maqaa Waaqayyoo fuula kee duratti nan labsa. Ani kanan maaru nan maara; kanan garaa laafuufiis garaa nan laafa. **20** Garuu waan namni fuula koo argee jiraachuu hin dandeenyeef ati fuula koo arguu hin dandeesu." **21** Ergasii Waaqayyoo akkana jedhe; "Kunoo as na bira iddootan ati kattaa irra dhaabachuu dandeesu jira. **22** Ani yeroo ulfinni koo darbuutti jiru holqa kattaa keessa si kaa'ee hamma ani darbutti harka kootiin si da'eessa. **23** Ergasii ani harka koo nan fudhadha; atis dugda koo ni argita; fuulli koo garuu argamuu hin qabu."

34 Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; "Gabateewwan dhagaa lama akkuma kanneen duraa sanaatti soofi; anis dubbii gabateewwan ati caccabsite sana irra turan isaan irratti nan barreesa. **2** Atis ganamaan qophaayitii Tulluu Siinaatti ol ba'i. Achitti, fiixee tulluu sanaa irratti fuula koo duratti of dhi'eessi. **3** Namni tokko iyyuu si wajjin hin dhufin yookaan tulluu sana irratti eessumattuu hin mul'atin. Bushaayee fi loon iyyuu fuula tulluu sanaa duratti hin bobba'in." **4** Museenis gabateewwan dhagaa lama akkuma kanneen jalqabatti soofe; innis gabateewwan lamaanis harkatti qabatee akkuma Waaqayyoo isa ajajetti ganama bariin Tulluu Siinaatti ol ba'e. **5** Waaqayyoo duumessaan gad bu'ee isa wajjin achi dhaabate; maqaa Waaqayyos ni labse. **6** Waaqayyoo fuula Musee dura darbee akkana jedhee labse; "Waaqayyoo, Waaqayyoo Waaqa gara laafessaa fi arjaa, kan dafee hin arre, kan jaallalii fi amanamummaan isaa guddaa, **7** kan araara isaa dhaloota kumaatamaaf tursu, kan hammina, fincilaa fi cubbuu namaaf dhiisuu dha. Ta'u illee inni nama yakka hojjetu adabu malee hin dhiisu; inni hamma dhaloota sadaffaa fi afuraffaatti sababii cubbuu abbootii isaaniitiif jedhee ijoollee isaaniitii fi ijoollee ijoollee isaanii ni adaba." **8** Museen yommuu suma lafatti gad jedhee sagade. **9** Innis, "Yaa Gooftaa, yoo ani fuula kee duratti ayyaana argadhee jiraadhe, Gooftaan nu wajjin haa deemu. Yoo sabni kun saba mata jabeessa ta'ee illee hammina keenyaa fi cubbuu keenya nuu dhiisi; dhaala kees nu godhadhu" jedhe. **10** Kana irratti Waaqayyoo akkana jedhe; "Kunoo ani si wajjin kakuu nan gala. Ani fuula saba kee hundaa duratti dinqiiwwan kanaan dura saba kam iyyuu keessatti, addunyaa hunda keessatti takkumaa hin hojjetamin nan hojjedhu. Sabni ati keessa jiraattuu akka hojjiin ani Waaqayyoo siif hojjedhu hammaa sodaachisaa ta'ee ni arga. **11** Waan ani har'a si ajajuuf ajajami. Anis Amoorota, Kana'aanota, Heetota, Feerzota, Hiiwotaa fi Yebuusota fuula kee duraa ari'ee nan baasa. **12** Akka warra biyya ati gittu laaluuf deemtu sana keessa jiraatan wajjin kakuu hin galleef of eeggadhu; yoo kanaa achii isaan kiyyoo sitti ta'u. **13** Iddoowwan aarsaa isaanii diigaa; siidaawwan waaqeffannaa isaanii caccabsaa; utubaawwan Aasheeraa isaanii

jijjigsaa. **14** Sababii Waaqayyo maqaan isaa Hinaafaa jedhamu sun Waaqa hinaafu ta'eef ati Waaqa biraa hin waaqeffatin. **15** "Ati akka warra biyya sana keessa jiraatan wajjin kakuu hin galleef of eeggadhu. Sababiin isaa isaan yommuu waaqota isaanii wajjin sagaagalanii fi yommuu waaqota isaaniitiif aarsaa dhi'eessanitti si waamu; atis aarsaa isaanii ni nyaatta. **16** Yeroo ati ilmaan kee intallan isaanii fuusiftee, intallan isaanii sun waaqota isaanii wajjin sagaagalanitti isaan akka ilmaan kees akkuma isaanii sagaagalan godhu. **17** "Waaqota tolfamoo baqfamanii hojjetaman hin tolfatin. **18** "Ayyaana Maxinoo ayyaaneffadhu. Ati sababii ji'a Abiibii keessa Gixbii baateef akkuma ani si ajaje sanatti ji'a Abiibii keessa yeroo murteeffametti bultii torba Maxinoo nyaadhu. **19** "Kan jalqabatti gadameessa saaqee ba'u hundi kan koo ti; kormi horii keetii hangafni jechuunis kormi looniitii fi kormi hoolotaa hangafni koo ti. **20** Harree hangafa xobbaallaa hoolaatiin furi; yoo furuu baatte immoo morma isaa cabsi. Ilmaan kee hangafa hundas furi. "Namni tokko iyyuu harka duwwaa fuula koo duratti hin dhi'aatin. **21** "Guyyaa ja'a hojii hojjetahu; guyyaa torbaffaatti garuu boqodhu. Yeroo qonnaatii fi yeroo midhaan galfamutti boqodhu. **22** "Mataa qamadii jalqabaa irratti Ayyaana Torbanootaa ayyaaneffadhu; dhuma waggaa irratti immoo ayyaana galchaa midhaanii ayyaaneffadhu. **23** Dhiirri kee hundi waggaatti yeroo sadii fuula Waaqayyo Gooftaa, fuula Waaqa Israa'el duratti haa dhi'aatan. **24** Ani Namoota Ormaa si duraa ari'ee nan baasa; daangaa kee nan bal'isa; yoo ati waggaatti yeroo sadii Waaqayyo Waaqa kee duratti dhi'aachuu dhaxus namni tokko iyyuu biyya kee fudhachu hin hawwu. **25** "Dhiiga aarsaa waan raacitii qabu wajjin naa hin dhi'eessin; qalmi Ayyaana Faasiikaa irraa hafus hamma bariitti hin turin. **26** "Mataa midhaan lafa keetii keessaa filatamaa isaa gara mana Waaqayyo Waaqa keetii fidi. "Ilmoo re'ee aannan haadha isheetiin hin affeelin." **27** Waaqayyos Museedhaan, "Dubbi kana barreessi; ani akkuma dubbii kanaatii si'ii fi saba Israa'el wajjin kakuu galeeraatii" jedhe. **28** Museenis utuu buddeena hin nyaatin yookaan utuu bishaan hin dhugin guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama Waaqayyo bira achi ture. Innis dubbii kakuu sana jechuunis Ajajawwan Kurnan gabateewwan sana irratti barreesse. **29** Museen gabateewwan Dhuga ba'umsaa lamaan sana harkatti qabatee Tulluu Siinaa irraa gad bu'e; innis sababii Waaqayyo wajjin dubbachaa tureef akka fuulli isaa calaqqisu hin beekne ture. **30** Yommuu Aroonii fi sabni Israa'el hundi Musee arganitti kunoo, fuulli isaa calaqqisaa ture; isaanis isatti dhi'aachuu sodaatan. **31** Museen garuu isaan waame; Aroonii fi bulchitoonni hawaasichaa hundinuus gara isaatti deebi'an; innis isaanitti dubbate. **32** Sabni Israa'el hundi isatti dhi'aate; innis waan Waaqayyo Gaara Siinaa irratti isatti dubbate hunda isaan ajaje. **33** Museen yommuu isaanitti dubbatee fixatetti fuula isaa haguuggate. **34** Yommuu Waaqayyo wajjin dubbachuudhaaf fuula isaa duratti ol seemu garuu hamma achi ba'utti haguuggii sana of irraa fuudha ture. Yommuu inni achii ba'ee waan ajajame sana saba Israa'elitti himutti, **35** isaan akka fuulli isaa calaqqisu argan. Ergasii Museen hamma Waaqayyo wajjin dubbachuuf ol galutti fuula isaa deebisee haguuggata ture.

35 Museen waldaa Israa'el guutuu walitti qabee akkana jedheen; "Wanni Waaqayyo akka isin hojjetan isin ajaje kana: **2** Guyyaa ja'a hojii haa hojjetamu; guyyaan torbaffaan garuu isiniif guyyaa qulqulluu dha; Waaqayyoo immoo sanbata boqonnaa ta'a. Namni guyyaa kana hojii hojjetu kam iyyuu haa ajjeefamu. **3** Guyyaa Sanbataatiin lafa jiraattan kamitti iyyuu ibidda hin qabsiisinaa." **4** Museenis waldaa Israa'el guutuudhaan akkana jedhe; "Wanni Waaqayyo ajaje kana: **5** Waan qaban irraa

Waaqayyoo kenna dhi'eessaa. Namni fedhii qabu hundinuus: "kenna warqee, meetii fi naasii Waaqayyoo haa fidu. **6** Kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa gaarii, rifeensa re'ee, **7** gogaa korbeessa hoolaa kan halluu diimaa cuuphamee fi gogaa duugame, muka laaftoo, **8** ibsaadhaaf zayitii ejersaa, zayitii ittiin dibanii fi ixaana urgaa'uuf immoo urgooftuuwwan, **9** dhagaawwan sardooniiksii, dooqa gati jabeessa, dirataa fi qomee irratti kaa'atamu kan biraa haa fidu. **10** "Isin keessaa namoonni ogeeyyiin hundi dhufanii waan Waaqayyo ajaje hunda haa hojjetan: **11** "Kunis dunkaana qulqulluu dunkaana isaatii fi irra buusaa isaa wajjin, hokkoowwan isaa, tuggee isaa, dagalee isaa, utubaa isaa, miilla isaa, **12** taabota danqaraa isaa wajjin, teessoo araaraatii fi golgaa isa dhoksus, **13** minjaala danqaraa isaatii fi mi'a isaa hunda wajjin, buddeena ilaalchaa; **14** baattuu ibsaa kan ifaaf ta'u mi'a isaa wajjin, ifa sanaafis ibsaa fi zayitii, **15** iddoo aarsaa ixaanaa danqaraa isaa wajjin, zayitii ittiin dibanii fi ixaana urgaa'u, karra ittiin dunkaana qulqulluu seenaniifis golgaa balbalaa, **16** iddoo aarsaa kan qalma gubamuu gingilchaa isaa kan naasii irraa hojjetame wajjin, danqaraawwan isaatii fi mi'a isaa hunda, caabii naasii miilla isaa wajjin, **17** golgaawwan oobdii utubaawwanii fi miillawwan isaanii wajjin, golgaa karra oobdii sanaa, **18** dunkaana qulqulluu fi qofoowwan oobdii dunkaana qulqulluutii fi funyoowwan isaanii, **19** wayyaawwan fo'amanii dha'aman kanneen isaan yeroo iddoo qulqulluu keessa tajaajilan uffataman jechuunis wayyaawwan Aroon lubichaaf qulqulleffamanii fi wayyaawwan ilmaan isaa yeroo lubummaadhaan tajaajilanitti uffatan haa hojjetan." **20** Ergasii hawaasni Israa'el guutuun Musee biraa ba'anii deeman; **21** namni fedhii qabuu fi namni yaadni isaa isa kakaase hundi dhufee hojii dunkaana wal ga'ii sanaatiif, tajaajila isaa hundaa fi hojii wayyaawwan qulqulluu sanaatiif kenna Waaqayyoo fide. **22** Dhiirrii fi dubartiin fedhii qaban hundi mi'a warqee irraa hojjetame kanneen gosa gosaa fidan; bitawoo, lootii, qubeelaa fi faaya fidan. Hundi isaanii iyyuu warqee isaanii aarsaa sochoofamu godhanii Waaqayyoo dhi'eessan. **23** Namni kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee yookaan bildiimaa yookaan quncee talbaa ba'eessa yookaan rifeensa re'ee, kaldhee korbeessa hoolaa kan halluu diimaa cuuphamee fi gogaa duugame qabu hundi ni fide. **24** Warri kenna meetii yookaan naasii dhi'eessan kenna Waaqayyoo dhi'effamu godhanii fidan. Namni muka laaftoo kan qooda hojii sana kamiif iyyuu ta'u qabu hundas ni fide. **25** Dubartoonni ogeeyyiin hundis harkaan fo'anii kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa ba'eessa fo'an sana fidan. **26** Dubartoonni fedhii fi ogummaa qaban hundinuus rifeensa re'ee fo'an. **27** Bulchitoonni dhagaawwan sardooniiksii fi dhagaawwan gati jabeeyyii biraa dirataa fi kiisii qomaatti akka kaa'atamuuf fidan. **28** Akkasumas urgooftuu fi zayitii ibsaadhaaf, zayitii ittiin dibanii fi ixaana urgaa'us fidan. **29** Dhiironnii fi dubartoonni Israa'el warri fedhii qaban hundi hojii akka isaan hojjetaniif Waaqayyo karaa Museetiin isaan ajaje sana hundaa fedhii isaaniitiin Waaqayyoo fideen fidan. **30** Yommuu Museen saba Israa'eliiin akkana jedhe; "Ilaa Waaqayyo gosa Yihuudaa keessaa Bezali'eel ilma Uuri ilma Huuri filateera; **31** Hafuura Waaqaatiin, ogummaadhaan, dandeettii fi beekumsa hojii harkaa gosa hundumaan isa guuteera. **32** Kunis akka inni warqeedhaan, meetii fi naasidhaan hojii ogummaa hojjetuuf, **33** akka dhagaawwan muree qopheessuuf, akka muka soofuu fi akka hojii ogummaa harkaa kan gosa hundaa keessatti hirmaatuuf. **34** Waaqnis Bezali'eelii fi Oholliyaab ilma Ahiisaamaa kan gosa Daan sanaaf dandeettii isaan ittiin warra kaan barsiisan kenne. **35** Akka isaan ogeeyyii hojii harkaa, bifa baastotaa fi

warra kirrii bifa cuquliisaatiin, dhiilgeen, bildiimaa fi quncee talbaa ba'eessaan miidhagsanii fi wayyaa dhoofota hundi isaanii ogeeyyii hojii harkaatiif fi bifa baastota ta'aniif ogummaa hojii gosa hundaa hojjechuutiin isaan guute.

36 Bezali'eel, Oholiyaabii fi namni Waaqayyo ogummaa fi dandeettii isaan ittiin hojii ijaarsa iddoo qulqulluu sanaa hunda beekan kanneef hundi akkuma Waaqayyo ajajetti hojii kana haa hojjetan." **2** Museen Bezali'eel, Oholiyaabii fi ogeessa Waaqayyo dandeettii kanneef kan dhufee hojii sana hojjechuuf fedhii qabu hunda waame. **3** Isaanis kennaawwan Israa'eloonni ijaarsa iddoo qulqulluu sanaatiif jedhanii fidan hunda Musee harkaa fuudhan. Namoonni Israa'elis fedhii isaaniitiin ganama ganama kenna isaani fiduu itti fufan. **4** Ogeeyyiin hojii harkaa kanneen iddoo qulqulluu sana hojjetan hundi hojii isaani dhiisanii dhufanii **5** Museedhaan, "Sabni kun waan hojii Waaqayyo akka hojjetamuuf ajaje sanaaf barbaachisu caalaa fidaa jira" jedhan. **6** Museenis ajaja kenne; isaanis, "Dhiirri yookaan dubartiin tokko iyyuu waan biraa tokko illee kenna godhee iddoo qulqulluu sanaaf hin dhi'eessin" jedhanii iddoo qubataa sana keessatti laban. Kanaafuu namoonni itti fufanii waa fiduu dhowwaman. **7** Wanti isaan duraanuu qaban hojii hunda hojjechuuf ga'aa fi irraa hafa tureetii. **8** Hojjetoota sana keessaas ogeeyyiin hundi golgaawwan kudhan kanneen quncee talbaa gaarii fo'amee fi kan kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee fi bildiimaa irraa hojjetamaniin dunkaana qulqulluu haa hojjetan; golgaawwan sana irrattis ogeeyyiin harka qajeelan kiirubeelii hojjetan. **9** Golgaawwan sun hundinuu wal qixxee ta'anii tokkoon tokkoon isaanii dheerina dhundhuma digdamii saddeetiiti fi bal'ina dhundhuma afur qabu ture. **10** Isaanis golgaawwan shan walitti qabsiisan; shanan kaan illee akkasuma walitti qabsiisan. **11** Isaanis golgaawwan walitti qabsiifaman kanneen jalqabaa keessaa handaara isa moggaa irratti huccuu bifa cuquliisaa irraa gurroowwan tolchan; golgaawwan walitti qabsiifaman lammaffaa irrattis akkasuma tolfaman. **12** Isaanis golgaa tokko irratti gurroowwan shantama tolchan; gurroowwan shantama immoo golgaawwan walitti qabsiifaman lammaffaa keessaa isa moggaa irratti tolchan; gurroowwan sunis gamaa gamanaan turan. **13** Akka dunkaanni qulqulluun sun tokko ta'uufis hokkoowwan warqee shantama tolchanii golgaawwan sana ittiin walitti qabsiisan. **14** Isaanis haguuggii gubbaa dunkaana qulqulluu sanaa irra jiru haguuguuf golgaawwan rifeensa re'ee kudha tokko hojjetan. **15** Golgaawwan kudha tokkoon sun hundi wal qixxee turan; dheerinni isaanii dhundhuma soddoma, bal'inni isaanii immoo dhundhuma afur ture. **16** Isaanis golgaawwan shan iddoo tokkotti walitti qabsiisan; golgaawwan kaan ja'aan immoo iddoo tokkotti walitti qabsiisan. **17** Ergasiis golgaawwan gama tokkoon walitti qabsiifaman keessaa handaara isa moggaa irratti gurroowwan shantama tolchan; golgaawwan gama kaan irratti walitti qabsiifaman keessaas handaara isa moggaa irratti gurroowwan shantama tolchan. **18** Akka dunkaanni sun tokko ta'uuf ittiin walitti qabsiisuuf qabduuwwan naasii shantama tolchan. **19** Dunkaana sanaafis irra busaa kaldhee korbeessa hoolaa kan halluu diimaa cuuphame, isa irraan immoo irra busaa gogaa duugamee hojjetan. **20** Dunkaana qulqulluu sanaafis muka laaftoo irraa tuggeewwan qaqqajeeloo hojjetan. **21** Dheerinni tokkoo tokkoo tuggeewwan sanaas dhundhuma kudhan, bal'inni isaa immoo dhundhuma tokkoo fi walakkaa ture. **22** Tokkoon tokkoon tuggeewwan sanaas akka wal keessa galuu danda'uuf mucha lama lama qaba ture. Tuggeewwan dunkaana qulqulluu sanaa hunda akkasitti tolchan. **23** Gama kibba dunkaana qulqulluu sanaatiifis tuggeewwan digdama

hojjetan; **24** tuggeewwan digdamman sana jalatti miilla meetii afurtama jechuunis tuggee tokko jalatti miilla lama gurra isaa lamaaniiif, tuggee kaan jalattis miilla lama gurra isaa lamaaniiif tolchan. **25** Gama dunkaana qulqulluu sanaa kaaniifis karaa kaabaatiin tuggeewwan digdama tolchan. **26** Isaaniifis miilla meetiis afurtama jechuunis tuggee tokko jalatti miilla lama, tuggee kaan jalattis miilla lama tolchan. **27** Karaa lixa biiftuutiin, dugda duuba dunkaana qulqulluu sanaatiif tuggee ja'a hojjetan. **28** Karaa dugda duubaas golee dunkaana qulqulluu sanaatiif utubaa lama tolchan. **29** Tuggeewwan gantee kunneen jalaa hamma gubbaatti walitti fayyifamanii ballee irratti qubeelaa tokkoon walitti qabsiifaman; tuggeewwan golee lamaanis akkanuma hojjetan. **30** Kanaafuu tuggeewwan saddeeti kanneen miilla meetii kudha ja'a qabanitu ture; tokkoon tokkoon tuggee sanaas miilla lama lama qaba ture. **31** Akkasumas muka laaftoo irraa dagaleewwan tolchan; tuggeewwan dunkaana qulqulluu sana irra gama tokkoon jiraniif dagaleewwan shan, **32** tuggeewwan gama kaaniin jiraniif shan, tuggeewwan dugda duubaan karaa lixa biiftuutiin jiraniif immoo dagaleewwan shan tolchan. **33** Dagalee walakkaa jiru sana akka inni gidduu tuggeewwaniitiin moggaa tokkoo hamma moggaa kaaniitti fulla'u godhan. **34** Tuggeewwan sanaatis warqee dibanii akka dagaleewwan baataniif qubeelaawwan warqee itti tolchan. Dagaleewwan sanaatis akkasuma warqee uffisan. **35** Isaanis kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa haphii irraa golgaa tolchan; golgaa kana irrattis ogeessi harka qajeeloo tokko fakkii kiirubeelii tolche. **36** Golgaa sanaafis utubaawwan muka laaftoo afur tolchanii warqee itti uffisan; utubaa sanaafis hokkoowwan warqee hojjetanii miilla meetii afur itti tolchan. **37** Isaanis balbala dunkaanichaatiif golgaa kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'amee harkaan irratti hodhame tokko faayessanii tolchan. **38** Isaanis utuboota hokkoo qaban shan hojjetanii, fiixee fi somaawwan utubootaatti warqee uffisan; miilla isaanii shananis naasii irraa tolchan.

37 Bezali'eel muka laaftoo irraa taabota tolche; taabonni sunis dhundhuma lamaa fi walakkaa dheerata; dhundhuma tokkoo fi walakkaa bal'ata; dhundhuma tokkoo fi walakkaa ol dheerata ture. **2** Innis keessaa fi duuba isaatti warqee qulqulluu uffise; naannoo isaattis marsaa faaya warqee naannessee tolche. **3** Qubeelaa warqee afur tolcheefii miilla isaa afranitti qabsiise; qubeelaa lama gama tokkoon, qubeelaa kaan immoo gama kaaniin itti kaa'e. **4** Ergasiis muka laaftoo irraa danqaraawwan tolche warqee itti uffise. **5** Innis taabota sana ittiin baachuudhaaf danqaraawwan sana qubeelaawwan keessa loose. **6** Innis warqee qulqulluu irraa teessoo araaraa tolche; teessoon sunis dheerina dhundhuma lamaa fi walakkaa fi bal'ina dhundhuma tokkoo fi walakkaa qaba ture. **7** Moggaa lamaan teessoo araaraa irratti warqee tumame irraa Kiirubeelii lama tolche. **8** Innis Kiirubii tokko moggaa tokko irratti, Kiirubii lammaffaa moggaa kaan irratti tolche; kiirubeelii lamaan sana moggaa teessoo araaraa lamaan irratti teessoo araaraa wajjin mukuma tokko irraa tolche. **9** Kiirubeeliin sun qoochoo isaanii ol bal'ifatanii teessoo araaraa sanatti gaaddiseessu turan. Kiirubeeliin kunneen fuula isaanii walitti garagalatanii gara teessoo araaraa ilaalu turan. **10** Isaanis muka laaftoo irraa minjaala dalga dheerinni isaa dhundhuma lama, bal'inni isaa dhundhuma tokko, ol dheerinni isaa dhundhuma tokkoo fi walakkaa tolchan. **11** Isaanis warqee qulqulluu itti uffisaniin naannoo isaatti marsaa warqee tolchan. **12** Naannoo isaa irrattis hidhii hamma bal'ina harkaa ga'uu fi faaya warqee tolchan. **13** Isaanis qubeelaa warqee afur minjaala

sanaaf hojjetanii iddoo miilli afran turetti goleewwan afranitti qabsiisan. **14** Qubeelaawwan sunis akka danqaraa minjaalli sun ittiin baatamu qabaniif xiyyoo sanatti dhi'eeffamanii kaa'aman. **15** Danqaraawwan minjaalli ittiin baatamu sun muka laaftoo irraa hojjetamanii warqeen itti uffifamee ture. **16** Mi'oota minjaala sana irra kaa'aman jechuunis caabiwwan isaa, waciiitiwwan isaa, waciiitiwwan isaatii fi okkoteewwan isaa kanneen ittiin dhibaayyuu dhibaafatan warqee qulqulluu irraa tolchan. **17** Baattuu ibsaa, somaa isaatii fi damee isaa wajjin warqee qulqulluu irraa tumanii tolchan; waciiiti isaa, hudhaa isaatii fi daraaraa isaa illee warqeedhuma tokko irraa tolchan. **18** Bita mirga baattuu ibsaa sana keessaas dameewwan ja'a jechuunis sadii gama tokkoon sadii immoo gama kaaniin baafaman. **19** Xofoowwan lawuzii fakkaatan kanneen tokkoon tokkoon isaanii hudhaa fi daraaraa qaban sadii damee tokko irratti, waciiitiwwan lawuzii fakkaatan kanneen tokkoon tokkoon isaanii hudhaa fi daraaraa qaban sadii immoo damee kaan irratti tolchan. Dameewwan ja'aan baattuu ibsaa irraa babba'an hunda irrattis akkasuma tolchan. **20** Xofoowwan hudhaa fi daraaraa qaban kanneen bifa lawuziitiin tolfaman afur baattuu ibsaa sana irra turan. **21** Hudhaan tokko cimdii jalqabaa kan dameewwan baattuu ibsaa irraa babba'an jala, hudhaan lammaffaan cimdii lammaffaa jala, hudhaan sadaffaan immoo cimdii sadaffaa jala ture; walumaa galatti dameewwan ja'atu ture. **22** Hudhaawwanii fi dameewwan hundinuu baattuu ibsaa sana wajjin warqeedhuma qulqulluu tumame tokko irraa tolfaman. **23** Ibsaa torban sana, waan ittiin daaraa isaa dhadha'anii fi baattuu daaraa sana baattu illee warqee qulqulluu irraa tolchan. **24** Baattuu ibsaatii fi mi'a isaa hunda warqee qulqulluu taalaantii tokko irraa tolchan. **25** Isaanis muka laaftoo irraa iddoo aarsaa ixaanaa tolchan; iddoon aarsaa kunis dalga dheerina dhundhuma tokko, bal'ina dhundhuma tokkoo fi ol dheerina dhundhuma lamaa qabaatee gama afraniinuu wal qixxee ture. Gaanfawwan isaas iddoo aarsaa sanaan walumatti hojjetaman. **26** Isaanis gubbaa isaa irra, cinaacha isaa hundumaa fi gaanfawwan isaatii warqee qulqulluu uffisaniin naannoo isaatti marsaa warqee naannessanii tolchan. **27** Iddoo aarsaa sanaafis marsaawwan warqee isaatii gaditti qubeelaawwan warqee lama tolchan; qubeelaawwan kanas akka isaan danqaraawwan ittiin iddoo aarsaa baatan qabataniif gamaa gamanaan cinaacha lamaanitti tolchan. **28** Isaanis danqaraawwan muka laaftoo tolfanii warqee itti uffisan. **29** Akkasumas akkuma ogeessa urgooftuu qopheessu tokkootti zayitii ittiin diban qulqulluu fi ixaana urgaa'aa makaa hin qabne tolchan.

38 Isaanis muka laaftoo irraa iddoo aarsaa qalma gubamuu kan dhundhuma sadii ol dheeratu ijaaran; iddoon aarsaa kunis dheerina dhundhuma shanii fi bal'ina dhundhuma shanii qabaatee gama afraniinuu wal qixxee ture. **2** Tokkoo tokkoo goleewwan afraniitti gaanfaa tolchan; gaanfaa fi iddoo aarsaa sana mukuma tokko irraa tolchan; iddoo aarsaa sana irrattis naasii uffisan. **3** Isaanis mi'a isaa hunda jechuunis waan ittiin daaraa haran, waan ittiin daaraa hammaaran, waciiiti, hokkoo fooniitii fi baattuu ibiddaa naasii irraa tolchan. **4** Iddoo aarsaa sanaafis naasii wal keessa xaxameen gingilchaa hojjetanii akka inni hamma walakkaa iddoo aarsaatti ol ba'ee marsaa isaa jalaan jiraatu godhan. **5** Akka isaan danqaraawwan qabataniifis goleewwan gingilchaa naasii sana afraniif qubeelaawwan naasii hojjetan. **6** Danqaraawwan muka laaftoo tolfanii naasii itti uffisan. **7** Iddoo aarsaa sana ittiin baachuufis danqaraawwan sana qubeelaawwan gamaa gamanaan iddoo aarsaa irra jiran keessa galchan. Iddoo aarsaa sanas keessa isaa duwwaa godhanii

saanqaa irraa tolchan. **8** Isaanis gabatee itti dhiqatan kan naasii miilla isaa kan naasii irraa hojjetame wajjin of ilaaleewwan dubartoota balbala dunkaana wal ga'ii dura tajaajilamii irraa tolchan. **9** Kanatti aansanii oobdii tolchan. Oobdichis gama kibbaatiin dhundhuma dhibba tokko dheeratee golgaa quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ame irraa hojjetames qaba ture; **10** utubaawwan digdamaa fi miilla naasii digdama qaba ture; utubaawwan kunneenis hokkoowwanii fi somaawwan meetii irraa hojjetaman qabu ture. **11** Gama kaabaatiinis akkasuma dhundhuma dhibba tokko dheeratee utubaawwan digdamaa fi miilla naasii digdama qaba ture; utubaawwan sunis hokkoowwanii fi somaawwan meetii irraa tolfaman qabu turan. **12** Gama lixaatiin dhundhuma shantama bal'atee golgaawwan utubaa kudhanii fi miilla kudhan qaba ture; hokkoowwanii fi somaawwan utuboota sanaas meetii irraa hojjetaman. **13** Fiixee ba'aatiin, karaa ba'a biiftuutiin dhundhuma shantama bal'ata ture. **14** Golgaawwan dhundhuma kudha shan dhedheeratanii utubaa sadii fi miilla sadii qabanis karaa balbala tokkoo irra turan. **15** Golgaawwan dhundhuma kudha shan dhedheeratanii utubaa sadii fi miilla sadii qabanis balbala oobdii sana irra gama kaaniin turan. **16** Golgaawwan naannoo oobdii sanaa hundi quncee talbaa kan qaldhifamee fo'ame irraa tolfaman. **17** Miillawwan utuboota sanaa naasii irraa tolfaman. Hokkoowwanii fi somaawwan utuboota immoo meetii irraa tolfamanii fiixee utuboota sanaatti meetii uffisan. Utuboanni oobdii sanaa hundinuu somaawwan meetii qabu turan. **18** Golgaan balbala oobdii sanaa kirrii bifa cuqulisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen dha'amee irratti faayeffamee hojjetame tolfame. Innis dhundhuma digdama dalga dheeratee akkuma oobdichaa dhundhuma shan ol dheerata ture; **19** utubaa afurii fi miilla naasii afuris qaba ture. Hokkoowwanii fi somaawwan isaanii meetii irraa tolfamanii fiixee isaanitti meetiin uffifamee ture. **20** Qofoon dunkaana qulqulluutii fi qofoon naannoo oobdii sanaa hundi naasii irraa tolfaman. **21** Baay'inni mi'a dunkaanni qulqulluu jechuunis dunkaanni dhuga ba'umsa ittiin hojjetamee kan Lewwoni ajaja Museetiin qajeelfama Iitaamaa ilma Aroon lubichaaatiin galmeessan kanaa dha. **22** Bezali'eel ilmi Uuri jechuunis ilmi ilma Huur namichi gosa Yihuudaa sun waan Waaqayyo Musee ajaje hunda hojjetee. **23** Oholiyaab ilmi Ahiisaamaak namichi gosa Daan sunis isa wajjin ture; innis ogeessa hojii harkaa, ogeessa bifa baasuu fi kan kirrii bifa cuqulisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen waa faayessu ture. **24** Baay'inni warqee aarsaa sochoofamuu kan hojii iddoo qulqulluu sanaa hunda irra oole walumaa galatti akka madaalii saqilii iddoo qulqulluuti taalaantii 29 fi saqilii 730 ture. **25** Meetiin namoota waldaa keessaa lakkaa'aman irraa argames akka madaalii saqilii iddoo qulqulluuti taalaantii 100 fi saqilii 1,775 ture. **26** Namoonni warra duraan lakkaa'amaniin jiranitti dabalaman kanneen umuriin isaanii waggaa digdama yookaan hammanaa ol ta'e 603,550 turan. Isaan kunneenis akka madaalii iddoo qulqulluuti matuma mataan beekaa tokko tokko jechuu walakkaa saqilii tokko tokkoo baasan. **27** Meetii taalaantii 100 sanaan miillawwan iddoo qulqulluutii fi miillawwan golgaatu hojjetame; taalaantii 100 fi miilla 100 hojjetame; miilla tokkoof taalaantii tokkootu barbaachise jechuu dha. **28** Isaanis saqilii 1,775 sana hokkoo utubaawwanii tolchuuf, fiixee utubaawwaniitti uffisuu fi somaawwan isaanii tolchuuf itti fayyadaman. **29** Naasiin aarsaa sochoofamuu taalaantii 70 fi saqilii 2,400 ture. **30** Isas miilla balbala dunkaana wal ga'ii, iddoo aarsaa kan naasii irraa hojjetame, gingilchaa isaa kan naasii irraa hojjetamee fi

mi'a isaa hunda tolchuuf itti fayyadaman; **31** akkasumas miilli naannoo oobdii, miilli balbala oobdii, qofoowwan dunkaana qulqulluu hundii fi qofoowwan naannoo oobdii hundi naasii irraa hojjetaman.

39 Isaanis uffata kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee fi bildiimaan dha'ame kan iddoo qulqulluu keessa tajaajiluuf fayyadu hojjetan. Akkuma Waaqayyo Musee ajajettis uffata qulqulluu Arooniif hojjetan. **2** Isaanis warqee fi kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen dirata hojjetan. **3** Isaanis kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa qal'aa isaa tolchuuf jedhanii warqee sana ogummaa harkaatiin tumanii akka balaatti haphisanii fo'aa fo'aatti gargar kukkutan. **4** Isaanis akka inni walitti guduunfamuu danda'uuf funyoo gatiitii kan golee isaa lamaanitti hidhamee ture dirata sanaaf tolchan. **5** Sabbanni isaa kan ogummaadhaan dha'ames akkuma isaa dirata wajjin tokko ta'ee warqeedhaan, kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen akkuma Waaqayyo Musee ajajetti hojjetame. **6** Isaanis dhagaawwan sardoonksii qopheessanii marsaa faaya warqee naannoo isaatti tolchan; maqaa ilmaan Israa'elis akka chaappaatti isaan irratti soofan. **7** Ergasiis akka ilmaan Israa'eliif dhagaa yaadannoo ta'uuf akkuma Waaqayyo Musee ajajetti dhagaawwan sana funyoo gatiitii dirata sanatti qabsiisan. **8** Isaanis akkuma dirata sanaatti warqeedhaan, kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen ogummaadhaan kiisii qomaa tolchan. **9** Kiisiin qomaa kun gama afraniinuu wal qixxee ture; innis walitti dachaa ta'ee dheerina taakkuu tokkoo fi bal'ina taakkuu tokkoo qaba ture. **10** Dhagaawwan gati beebeyyii toora afuriin irratti maxxansan. Toora jalqabaa irratti sardiyoon, tophaaziyoonii fi biiralee, **11** toora lammaffaa irratti baluur, sanpeerii fi almaaz, **12** toora sadaffaa irratti yaakinti, kelqedoonii fi yaakinti, **13** toora afuraffaa irratti biiralee, sardoonksii fi yaasphiidi maxxansan. Dhagaawwan kanneenittis marsaa faaya warqee tolchan. **14** Dhagaawwan kudha lama kanneen tokkoo tokkoo isaanii irratti maqaa gosoota kudha lama keessaa maqaan tokko akkuma chaappaatti soofame ni turan; tokkoon tokkoon dhagaawwan sanaa maqaa ilmaan Israa'el tokko tokkoo dhaabate. **15** Kiisii qomaatiifis foncaa warqee qulqulluu akka funyootti fo'anii tolchan. **16** Isaanis marsaa faaya warqee lamaa fi qubeelaa warqee lama tolchanii qubeelaawwan sana rogawwan kiisii qomaa keessaa lamatti guduunfan. **17** Foncaa warqee sana lamaanis qubeelaawwan rogawwan kiisii qomaa sanatti guduunfan. **18** Mataa lamaan foncaa lamaan sanaa kaan immoo marsaawwan faayaa lamaanitti guduunfani karaa fuula duraatiin foncaa dirataa kan gatiititti qabsiisan. **19** Qubeelaawwan warqee lama tolchanii rogawwan kiisii qomaa biraa kanneen karaa moggaa keessaatiin diratatti aananii jiran lamaanitti qabsiisan. **20** Ergasiis qubeelaawwan warqee lama biraa tolchanii sabbata mudhiitii olitti garjalee funyoo gatiitii lamaan, fuula dirataa duraan jiru sanaatti qabsiisan. **21** Isaanis akka kiisiin qomaa dirata irraa hin sosochooneef qubeelaawwan kiisii qomaa sana sabbata mudhiitiin walitti qabsiisanii akkuma Waaqayyo Musee ajajetti funyoo bifa cuquliisaatiin qubeelaawwan diratatti qabsiisan. **22** Isaanis hucuu guutumaa guutuutti bifti isaa cuquliisa ta'ee irraa wandaboo dirataa tolchan; **23** walakkaa gubbaa wandaboo sanaattis afaan ittiin mataa seensifatan tolchan; akka inni hin tarseaneefis qarqara afaan isaa irra waan naannessanii hodhan. **24** Isaanis xiyyoo wandaboo sanaatti kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen roomaanii hojjetan. **25** Warqee qulqulluu

irraas bilbila hojjetanii roomaanota gidduudhaan naannoo xiyyoo wandaboo qabsiisan. **26** Bilbillii fi roomaaniin sun akkuma Waaqayyo Musee ajajetti tokko tokkoon wal keessa makamanii naannoo xiyyoo wandaboo tajaajilaaf uffatamu sanaatti qabsiifaman. **27** Aroonii fi ilmaan isaatiif immoo kittaa quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen dhoofsaniin hojjetan; **28** akkasumas quncee talbaa qal'aa isaatiin marata mataa, quncee talbaatiin gonfoo, quncee talbaa kan qal'ifamee fo'ameen immoo uffata wayyaa jalaa hojjetaniif. **29** Sabbannis quncee talbaa kan qal'ifamee fo'amee fi kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee fi bildiimaan faayeffame akkuma Waaqayyo Musee ajajetti hojjetame. **30** Isaanis warqee qulqulluu irraa faaya gonfoo qulqulluu tolchanii akkuma waan chaappa irratti qirixamuutti: Kan Waaqayyoof Qulqulleeffame, jedhanii irratti barreessan. **31** Ergasiis faaya sana marata mataatiin wal qabsiisuuf jedhanii akkuma Waaqayyo Musee ajajetti funyoo bifa cuquliisaa itti hidhan. **32** Akkasiin hojiin dunkaana qulqulluu kan dunkaana wal ga'ii hundi xumurame. Israa'eloonnis akkuma Waaqayyo Musee ajajetti waan hunda hojjetan. **33** Isaanis dunkaana qulqulluu sana Museetti fidan: dunkaanaa fi mi'a isaa hunda, hokkoowwan isaa, tugeewwan isaa, dagaleewwan isaa, utuboota isaatii fi miillawwan isaa; **34** irra buusa kal'ee korbeessa hoolaa kan halluu diimaa cuuphame, irra buusa gogaa duugameetii fi golgaa da'eessu; **35** taabota kakuu seeraa, danqaraa isaatii fi teessoo araaraa wajjin; **36** minjaala mi'a isaa hundaa fi buddena ilaalchaa wajjin; **37** baattuu ibsaan kan warqee qulqulluu irraa hojjetame, ibsaawwan tarree galanii fi mi'a isaa hunda wajjin, zayitii ibsa; **38** iddoo aarsaa kan warqee irraa hojjetame, zayitii ittiin diban, ixaana urgaa'u, golgaa balbala dunkaana; **39** iddoo aarsaa kan naasii irraa hojjetame, gingilchaa isaa kan naasii irraa hojjetame wajjin, danqaraawwan isaatii fi mi'a isaa hunda, caabii miilla isaa wajjin; **40** golgaawwan oobdii tubaawwanii fi miillawwan isaanii wajjin, golgaa karra oobdii sanaa, funyoowwanii fi qofoowwan oobdii, mi'a dunkaana qulqulluu kan dunkaana wal ga'ii hunda; **41** wayyaawwan fo'amaniid dha'aman kanneen yeroo iddoo qulqulluu keessa tajaajilan uffataman, jechuunis wayyaawwan Aroon lubichaaf qulqulleeffamanii fi wayyaawwan ilmaan isaa yeroo lubummaadhaan tajaajilanitti uffatan fe'a. **42** Israa'eloonnis akkuma Waaqayyo Musee ajajetti hojji hunda hojjetan. **43** Museenis hojii sana to'atee akkuma Waaqayyo ajajetti hojjechuu isaanii arge. Museenis isaan eebbise.

40 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe: **2** "Guyyaa jalqaba ji'a jalqabaatti dunkaana qulqulluu jechuunis dunkaana wal ga'ii dhaabi. **3** Taabota kakuu seeraa isa keessa kaa'iitti taaboticha golgaadhaan da'eessi. **4** Minjaala ol galchiitii mi'a isaa tottolchi. Ergasiis baattuu ibsaan ol galchiitii ibsaan isaa irra dhaabi. **5** Iddoo aarsaa ixaanaa kan warqee irraa hojjetame fuula taabota kakuu seeraa dura dhaabiitti balbala dunkaana qulqulluutti immoo golgaa fannisi. **6** Iddoo aarsaa qalma gubamuu sanas fuula balbala dunkaana qulqulluu jechuunis dunkaana wal ga'ii dura dhaabi; **7** gabatee itti dhiqatanis dunkaana wal ga'iitii fi iddoo aarsaa gidduu dhaabiitti bishaan itti naqi. **8** Naannoo isaattis oobdii hojjeeduutti balbala isaatii golgaa kaa'i. **9** "Zayitii ittiin diban fuudhiitii dunkaana qulqulluu fi waan isa keessa jiru hunda dibi; dunkaanichaa fi mi'a isaa hunda qulqulleessi; innis ni qulqullaa'a. **10** Ergasiis iddoo aarsaa qalma gubamuutii fi mi'a isaa hunda dibi; iddoo aarsaa sana qulqulleessi; innis waan hunda caalaa qulqullaa'aa ta'a. **11** Gabatee itti dhiqatanii fi miilla isaa dibiitti isaan qulqulleessi. **12** "Aroonii fi ilmaan isaa gara balbala dunkaana wal ga'iitti fidiitii bishaaniin isaan dhiqi. **13** Ergasii Aroonitti wayyaa qulqulluu uffisi; akka inni lubummaadhaan

na tajaajiluufis dibiitii isa qulqulleessi. **14** Ilmaan isaas fidiitii kittaa itti uffisi. **15** Akka isaan lubummaadhaan na tajaajilaniifis akkuma abbaa isaanii dibde sanatti isaan dibi; dibamuun isaanii kunis dhaloota dhufu hunda keessatti lubummaa itti fufu ta'a." **16** Museenis akkuma Waaqayyo isa ajajetti waan hunda hojjete. **17** Kanaafuu dunkaanni qulqulluun sun waggaa lamaffaa keessa guyyaa jalqabaa kan ji'a jalqabaatti dhaabame. **18** Museen yeroo dunkaana qulqulluu sana dhaabetti miillawwan dunkaanichaa itti kaa'e; tuggeewwan isaa dhadhaabe; dagaleewwan isaa loose; utuboota isaa dhadhaabe. **19** Innis akkuma Waaqayyo isa ajajetti dunkaana qulqulluu irraan dunkaana diriirsee dunkaana sanatti immoo irra buusa uffise. **20** Dhuga ba'umsa sana fuudhee taabota keessa kaa'e; danqaraawwanis taabotatti hidhe; teessoo araaraa immoo taabota gubbaa kaa'e. **21** Museen akkuma Waaqayyo isa ajajetti taabota sana dunkaana qulqulluutti ol galchee golgaa da'eessu fanniseef; taabota kakuu seeraa sanas da'eesse. **22** Museenis minjaala sana gama kaaba dunkaana qulqulluutiin dunkaana wal ga'ii keessa golgaa sanaan ala kaa'e. **23** Akkuma Waaqayyo isa ajajettis fuula Waaqayyoo duratti buddeena achi irra kaa'e. **24** Baattuu ibsaa immoo gama kibbaa dunkaana qulqulluutiin dunkaana wal ga'ii keessa fuullee minjaalaatiin kaa'e. **25** Akkuma Waaqayyo isa ajajettis ibsaawwan sana fuula Waaqayyoo dura dhadhaabe. **26** Museenis iddoo aarsaa kan warqee irraa hojjetame sana fuula golgaa duraan dunkaana wal ga'ii keessa dhaabe. **27** Akkuma Waaqayyo isa ajajettis ixanaa urgaa'aa isa irratti aarse. **28** Balbala dunkaana qulqulluu irrattis golgaa fannise. **29** Inni akkuma Waaqayyo isa ajajetti iddoo aarsaa qalma gubamuu sana balbala dunkaana qulqulluu kan dunkaana wal ga'ii bira dhaabee qalma gubamuu fi kenna midhaanii isa irratti dhi'eesse. **30** Gabatee sanas dunkaana wal ga'iitii fi iddoo aarsaa gidduu kaa'ee bishaan dhiqataa itti naqe; **31** Museen, Aroonii fi ilmaan Arooniis harka isaaniitii fi miilla isaanii dhiqachuuf itti fayyadamu turan. **32** Isaanis akkuma Waaqayyo Musee ajajetti yeroo dunkaana wal ga'ii seenan yookaan yeroo iddoo aarsaatti dhi'aatan hunda ni dhiqatu turan. **33** Museenis naannoo dunkaana qulqulluutii fi iddoo aarsaatti oobdii hojjetee balbala waltajjichaa irra golgaa dhaabe; akkasiin Museen hojii sana hojjetee fixe. **34** Ergasiis duumessi dunkaana wal ga'ii haguuge; ulfinni Waaqayyoos dunkaana qulqulluu sana guute. **35** Museenis sababii duumessi sun dunkaana wal ga'ii irra bu'ee fi sababii ulfinni Waaqayyoo dunkaana qulqulluu guuteef dunkaana wal ga'ii seenuu hin dandeenye. **36** Israa'eloonni karaa isaanii hunda keessatti yommuu duumessi dunkaana qulqulluu irraa ka'u hunda ka'anii deensa isaanii itti fufu turan. **37** Yoo duumessi irraa ka'uu baate garuu hamma gaafa duumessi sun irraa ka'uutti hin deeman ture. **38** Kanaafuu karaa isaanii hunda keessatti fuula saba Israa'el hundaa duratti guyyaa guyyaa duumessi Waaqayyoo dunkaana qulqulluu irra ture; halkan halkan immoo ibiddi duumessa sana keessa ture.

Lewwota

1 Waaqayyo Musee waamee dunkaana wal ga'ii keessaa akkana jedhee itti dubbate; **2** "Israa'elootatti dubbadhu; akkanas jedhiin: 'Isin keessaa namni kam yyyuu yommuu horii keessaa Waaqayyoo kenna dhi'eessutti karra loonii yookaan bushaayee keessaa haa dhi'eessu. **3** "Yoo kennaan sun qalma gubamu kan karra loonii ta'e, namichi sun korma hir'ina hin qabne haa dhi'eessu. Akka aarsaan sun fuula Waaqayyoo duratti fudhatama argatuufis balbala dunkaana wal ga'ii duratti haa dhi'eessu. **4** Namichis mataa horii aarsaa gubamuuf dhi'effamu sanaa irra harka isaa haa kaa'u; kunis araara isaaf buusuuf qooda isaa fudhatama argata. **5** Innis fuula Waaqayyoo duratti korma haa qalu; ilmaan Aroon luboonni dhiiga sana fuudhanii iddoo aarsaa kan balbala dunkaana wal ga'ii dura jirutti gama hundaan haa facaasan. **6** Innis aarsaa gubamu sana irraa gogaa baasee kutaa kutaatti murmura. **7** Ilmaan Aroon lubichaa immoo iddoo aarsaa irratti ibidda qabsiisanii qoraan irra haa naqan. **8** Ergasiis ilmaan Aroon luboonni kutaa murmurame, mataa fi cooma isaas qoraan iddoo aarsaa irratti boba'u irra tarree haa naqan. **9** Innis mi'a garaatii fi miilla qalma sanaa bishaaniin haa dhiqu; lubichis hunda isaa iddoo aarsaa irratti haa gubu. Kunis aarsaa gubamu kan ibiddaan dhi'aatu fi kan urgaan isaa Waaqayyotti toluu dha. **10** "Yoo aarsaan sun qalma gubamu kan bushaayee jechuunis hoolaa yookaan re'ee ta'e namichi dhi'eessu sun korma hir'ina hin qabne haa dhi'eessu. **11** Innis gama kaaba iddoo aarsaatiin fuula Waaqayyoo duratti haa qalu; ilmaan Aroon luboonni immoo gama hundaan dhiiga isaa iddoo aarsaatti haa facaasan. **12** Namichi sunis kutaa kutaatti haa murmuru; lubichi immoo mataa fi cooma isaa qoraan iddoo aarsaa irratti boba'aa jiru irra tarree haa naqu. **13** Innis mi'a garaatii fi miilla qalma sanaa bishaaniin haa dhiqu; lubichi immoo hunda isaa fidee iddoo aarsaa irratti haa gubu. Kunis aarsaa gubamu kan ibiddaan dhi'aatu fi kan urgaan isaa Waaqayyotti toluu dha. **14** "Yoo aarsaan Waaqayyoo dhi'aatu sun qalma gubamu kan simbirrootaa ta'e namichi sun gugee yookaan gugee sookkee haa dhi'eessu. **15** Lubichi sun gara iddoo aarsaatti haa fidu; mataa isaas miicciiree irraa haa kutu; ergasii immoo iddoo aarsaa irratti haa gubu; dhiigni isaa immoo iddoo aarsaa cinatti haa coccobu. **16** Mi'a garaa isaa baallee isaa wajjin baasee karaa ba'a biiftuutiin iddoo aarsaa cinatti lafa daaraan jirutti haa gatu. **17** Karaa qoochoo isaatiin haa baqaqsu; garuu guutummaan guutuutti gargar hin baasin; ergasii lubichi iddoo aarsaa irratti qoraan boba'aa jiru irratti haa gubu. Kunis aarsaa gubamu kan ibiddaan dhi'aatu fi kan urgaan isaa Waaqayyotti toluu dha.

2 "Namni tokko yommu kenna midhaanii Waaqayyoo dhi'eessutti, kennaan isaa daakuu bullaa'aa haa ta'u. Innis zayitii itti haa naqu; ixaanas itti dabalee, **2** ilmaan Aroon luboota sanatti haa fidu. Lubichis daakuu bullaa'aa zayitiin itti naqame sana irraa konyee tokko ixaana hunda wajjin haa fuudhu; kanas kutaa yaadannoo aarsaa gubamu kan ibiddaan dhi'effamu kan urgaan isaa Waaqayyotti toluu godhee iddoo aarsaa irratti haa gubu. **3** Kennaan midhaanii hafe immoo kan Aroonii fi ilmaan isaa ti; kunis kutaa aarsaawwan hunda caalaa qulqulluu kan ibiddaan Waaqayyoo dhi'effamuu dha. **4** "Yeroo ati kenna midhaanii barbadaa ibidda irratti tolfamee dhi'eessittu, kennaan sun daakuu bullaa'aa jechuunis maxinoo zayitiin itti makame yookaan bixxillee raacitii malee tolfamee zayitiin irra dibame haa ta'u. **5** Kennaan kee kenna midhaanii kan eelee irratti qopheeffame taanaan kennaan sun daakuu

bullaa'aa hin bukaa'in kan zayitiin itti makame irraa haa ta'u. **6** Isa caccabsiitii gubbaa isaatti zayitii naqi; inni kenna midhaanii ti. **7** Kennaan midhaan keetii yoo eelee irratti qopheeffame, kennaan sun daakuu bullaa'aa fi zayitii irraa haa qopheeffamu. **8** Kenna midhaanii kan wantoota kanneen irraa qopheeffame Waaqayyoo fidi; kanas luba iddoo aarsaatti geessutti kenni. **9** Innis Kenna midhaanii sana irraa kutaa yaadannoo fuudhee kenna ibiddaan dhi'effamu kan urgaan isaa Waaqayyotti tolu godhee iddoo aarsaa irratti haa gubu. **10** Kennaan midhaanii hafe immoo kan Aroonii fi ilmaan isaa ti; kunis kutaa aarsaawwan hunda caalaa qulqulluu kan ibiddaan Waaqayyoo dhi'effamuu dha. **11** "Kennaan midhaanii kan isin Waaqayyoo dhi'eessitan hundinu utuu raacitiin itti hin makamin qopheeffamuu qaba; isin kenna ibiddaan Waaqayyoo dhi'effamu tokko keessatti raacitii yookaan damma tokko illee gubuu hin qabdaniitii. **12** Kenna kanas akka mataa midhaaniitti Waaqayyoo dhi'eessu dandeessu; garuu akka kenna urгаа'aa tokkootti iddoo aarsaa irratti dhi'aachuu hin qabu. **13** Kenna midhaan keetii hunda soogiddaan mi'eessi; soogidda kakuu Waaqa keetii kenna midhaan keetii keessaa hin hambisin; kenna kee hundatti soogidda dabali. **14** "Ati yoo mataa midhaanii keessaa kenna midhaanii Waaqayyoo fidde, mataa midhaan asheetee ibiddaan waadamee sukkuumamee dhi'eessi. **15** Zayitii itti naqitii ixaanas itti dabali; kun kenna midhaanii ti. **16** Lubni sunis kutaa yaadannoo midhaan sukkuumamee sanaatii fi zayitii sana ixaana hunda wajjin kenna ibiddaan Waaqayyoo dhi'effamu godhee haa gubu.

3 "Kennaan nama tokkoo yoo aarsaa nagaa ta'e, namichi sunis karra loonii keessaa horii tokko, korma yookaan dhalaa yoo dhi'esse, inni horii hir'ina hin qabne fuula Waaqayyoo duratti haa dhi'eessu. **2** Namichi sun mataa kenna isaa irra harka isaa haa kaa'u; balbala dunkaana wal ga'ii durattis haa qalu. Ergasii immoo ilmaan Aroon luboonni sun dhiiga horii sana iddoo aarsaa sanatti gama hundaan haa facaasan. **3** Innis aarsaa nagaa irraa aarsaa ibiddaan Waaqayyoo dhi'effamu haa fidu; kunis moora mi'a garaa haguuguu fi kan itti maxxanu hunda, **4** kalee lamaanii fi moora isaan irra jiru kan mudhiitti dhi'aatu, haguuggii tiruu kan namichi kaleedhaan walitti qabee baasu fa'a. **5** Ergasiis ilmaan Aroon waan kana aarsaa ibiddaan dhi'effamu kan urgaan isaa Waaqayyotti tolu godhanii iddoo aarsaa irratti aarsaa gubamu kan qoraan boba'u irra jiru irratti haa guban. **6** "Inni yoo bushaayee keessaa horii tokko akka aarsaa nagaa Waaqayyoo dhi'esse, korma yookaan dhalaa hir'ina hin qabne haa dhi'eessu. **7** Inni yoo xobbaallaa hoolaa dhi'esse, fuula Waaqayyoo duratti haa dhi'eessu. **8** Namichi sunis mataa kenna isaa irra harka isaa kaa'ee balbala dunkaana wal ga'ii duratti haa qalu. Ergasii immoo ilmaan Aroon dhiiga horii sanaa iddoo aarsaa irratti gama hundaan haa facaasan. **9** Innis aarsaa nagaa sana irraa qalma ibiddaan Waaqayyoo dhi'effamu haa fidu; kunis cooma isaa, duboo isaa kan lafee dugdaatti dhi'effamee kutame hunda, moora mi'a garaa haguuguu fi kan itti maxxanu hunda, **10** kalee lamaanii fi moora isaan irra jiru kan mudhiitti dhi'aatu, haguuggii tiruu kan namichi kaleedhaan walitti qabee baasu fa'i. **11** Lubni sunis waan kana nyaata godhee iddoo aarsaa irratti haa gubu; nyaanni kunis aarsaa ibiddaan Waaqayyoo dhi'effamuu dha. **12** "Yoo kennaan isaa re'ee ta'e, inni fuula Waaqayyoo duratti haa dhi'eessu. **13** Namichi sun mataa re'ee sanaa irra harka isaa kaa'ee fuula dunkaana wal ga'ii duratti haa qalu. Ergasii immoo ilmaan Aroon dhiiga horii sanaa iddoo aarsaa irratti gama hundaan haa facaasan. **14** Innis waan dhi'eessu keessaa kenna kana kenna ibiddaan Waaqayyoo dhi'effamu

godhee haa dhi'eessu; kunis moora mi'a garaa haguuguu fi kan itti maxxanu hunda, **15** kalee lamaanii fi moora isaan irra jiru kan mudhiitti dhi'aatu, haguuggii tiruu kan namichi kaleedhaan walitti qabee baasu fa'i. **16** Lubni sunis waan kana nyaata godhee iddoo aarsaa irratti haa gubu; kunis aarsaa urgaa'aa ibiddaan dhi'effamu haa. Coonni hundinuu kan Waaqayyoo ti. **17** "Isin cooma tokko illee yookaan dhiiga tokko illee hin sooratinaa; wanni kun lafa isin jiraattan hundatti dhaloota dhufuuf jiru keessatti seera hin geeddaramnee dha."

4 Waaqayyoo akkana jedhee Museetti dubbate; **2** "Israa'elootaan akkana jedhi; 'Yoo namni utuu hin beekin waan Waaqayyoo dhowwe cabsuudhaan cubbuu hojjete. **3** "Lubichi dibame yoo cubbuu hojjete akkasiiin sabatti cubbuu fide, inni cubbuu hojjete sanaaf dibicha hir'ina hin qabne tokko aarsaa cubbuu godhee Waaqayyooof haa dhi'eessu. **4** Innis dibicha sana balbala dunkaana wal ga'ii irratti fuula Waaqayyoo duratti haa dhi'eessu. Mataa dibicha sanaa irras harka isaa kaa'ee fuula Waaqayyoo duratti haa qalu. **5** Lubni dibame sun dhiiga dibicha sanaa irraa fuudhee dunkaana wal ga'iitti qabatee haa seenu. **6** Lubni sunis quba isaa dhiiga keessa cuuphee dhiiga sana irraa golgaa iddoo qulqulluu duratti yeroo torba fuula Waaqayyoo duratti haa facaasu. **7** Ergasiis lubni sun dhiiga sana irraa gaanfawwan iddoo aarsaa isaanu urgaa'u kan dunkaana wal ga'ii keessa fuula Waaqayyoo dura jiru sana irratti haa naqu. Dhiiga dibicha sanaa kan hafe hunda immoo balbala dunkaana wal ga'ii irratti miilla iddoo aarsaa gubamu jalatti haa dhangalaasu. **8** Innis dibicha aarsaa cubbuutiif dhi'effame sana irraa cooma hunda haa baasu; kunis moora mi'a garaa haguuguu fi kan itti maxxanu hunda, **9** kalee lamaanii fi moora isaan irra jiru kan mudhiitti dhi'aatu, haguuggii tiruu kan inni kaleedhaan walitti qabee baasu fa'i; **10** waan kanas akkuma loon aarsaa nagaatiif dhi'effamu irraa moorri baafamu sanatti haa baasu. Lubnis iddoo aarsaa kan aarsaa gubamu irratti haa gubu. **11** Garuu gogaa dibicha sanaatii fi foon isaa hunda, mataa fi miilla isaa, mi'a garaatii fi cumaa isaa, **12** jechuunis waan dibicha sanaa kan hafe hunda qubata keessaa gad baasee gara iddoo seeraan qulqulluu ta'e kan daaraan itti gatamuutti haa geessu; daaraa tuulame irrattis ibidda qoraaniitiin haa gubu. **13** "Yoo waldaan Israa'el hundi utuu hin beekin cubbamee waan ajaja Waaqayyoo keessatti dhowwame hojjete waldaan sun waa'ee waan sanaa beekuu baatu illee yakka qabeessa ta'a. **14** Yommuu cubbuun isaan hojjetan beekamutti waldaan sun dibicha tokko aarsaa cubbuu godhee dunkaana wal ga'ii duratti fidee haa dhi'eessu. **15** Maanguddoonni waldaa fuula Waaqayyoo duratti mataa dibicha sanaa irra harka isaanii haa kaa'an; dibichi sunis fuula Waaqayyoo duratti haa qalamu. **16** Lubni dibame sun dhiiga dibicha sanaa irraa fuudhee gara dunkaana wal ga'iitti haa fidu. **17** Innis quba isaa dhiiga keessa cuuphee golgaa duratti yeroo torba fuula Waaqayyoo duratti haa facaasu. **18** Lubni sunis dhiiga sana irraa gaanfawwan iddoo aarsaa kan dunkaana wal ga'ii keessa fuula Waaqayyoo dura jiru sana irratti haa naqu. Dhiiga dibicha sanaa kan hafe hunda immoo balbala dunkaana wal ga'ii irratti miilla iddoo aarsaa gubamu jalatti haa dhangalaasu. **19** Inni cooma hunda irraa baasee iddoo aarsaa irratti haa gubu; **20** dibicha kanas akkuma dibicha aarsaa cubbuutiif dhi'effame sana godhe haa godhu; lubnis haaluma kanaan araara isaanii buusa; isaanis dhiifama argatu. **21** Innis ergasii dibicha sana qubata keessaa gad baasee akkuma dibicha jalqabaa gube sana haa gubu; kunis aarsaa cubbuu waldaa ti. **22** "Bulchaan tokko yoo utuu hin beekin cubbuu hojjete waan ajaja Waaqayyoo Waaqa isaa keessatti dhowwame hojjete inni yakka

qabeessa ta'a. **23** Inni yommuu cubbuu hojjete sana beeketti korma re'ee kan hir'ina hin qabne tokko aarsaa ofii isaatiif haa fidu. **24** Mataa re'ee sanaa irra harka isaa kaa'ee iddoo aarsaan gubamu itti qalamutti fuula Waaqayyoo duratti haa qalu; kunis aarsaa cubbuu ti. **25** Lubni sunis ergasii dhiiga aarsaa cubbuutiif dhi'effame irraa quba isaatiin fuudhee gaanfa iddoo aarsaa kan aarsaan gubamu irratti dhi'effamutti haa naqu; dhiiga hafe immoo miilla iddoo aarsaa jalatti haa dhangalaasu. **26** Innis akkuma cooma aarsaa nagaatiif dhi'effame gube sana moora hunda iddoo aarsaa irratti haa gubu; lubichi haala kanaan namichaaf araara cubbuu buusa; innis dhiifama argata. **27** "Saba keessaa namni tokko yoo utuu hin beekin waan ajaja Waaqayyoo keessatti dhowwame keessaa tokko illee cabsuudhaan cubbuu hojjete inni yakka qabeessa ta'a. **28** Inni yommuu akka cubbuu hojjete beeketti cubbuu hojjete sanaaf re'ee dhaltuu hir'ina hin qabne tokko aarsaa ofii isaatiif haa fidu. **29** Mataa re'ee aarsaa cubbuutiif dhi'effamte sanaa irras harka isaa kaa'ee iddoo aarsaa gubamuutti haa qalu. **30** Lubni sunis ergasii dhiiga sana irraa quba isaatiin fuudhee gaanfa iddoo aarsaa kan aarsaan gubamu irratti dhi'effamutti haa naqu; dhiiga hafe hunda immoo miilla iddoo aarsaa jalatti haa dhangalaasu. **31** Akkuma moorri itti aarsaa nagaas irraa baafamutti inni moora hunda haa baasu; lubni immoo aarsaa urgaan isaa Waaqayyotti tolu godhee iddoo aarsaa irratti haa gubu. Akkasiiin lubni araara buusaaf; innis dhiifama argata. **32** "Inni yoo hoolaa tokko aarsaa cubbuu ofii isaatiif fide, dhaltuu hir'ina hin qabne haa fidu. **33** Mataa hoolaa sanaa irras harka isaa kaa'ee iddoo aarsaan gubamu itti qalamutti aarsaa cubbuutiif haa qalu. **34** Lubni sunis ergasii dhiiga aarsaa cubbuutiif dhi'effame irraa quba isaatiin fuudhee gaanfa iddoo aarsaa kan aarsaa gubamuutti haa naqu; dhiiga hafe hunda immoo miilla iddoo aarsaa jalatti haa dhangalaasu. **35** Akkuma moorri itti hoolaa aarsaa nagaatiif dhi'effamu irraa baafamutti inni moora hunda haa baasu; lubni immoo aarsaa ibiddaan Waaqayyooof dhi'effamu gubbaatti iddoo aarsaa irratti haa gubu. Lubnis akkasiiin cubbuu namichi hojjetef araara buusaaf; innis dhiifama argata.

5 "Namni tokko yoo waan nama kakachiisu dhaga'ee waa'ee waan arge yookaan beeku sanaa dhugaa ba'uu diduudhaan cubbuu hojjete inni itti gaafatama. **2** "Yookaan namni tokko yoo waan akka seeraatti xuraa'aa ta'e jechuunis raqa bineensa xuraa'aa yookaan horii xuraa'aa yookaan uumamawwan xuraa'oo kanneen lafa irra munyuuganii utuu hin beekin tuqe inni xuraa'eera; yakka qabeessas ta'a. **3** Yookaan inni yoo xuraa'ummaa namaa jechuunis waan isa xureessu kam iyyuu utuu hin beekin tuqe, yommuu waan sana beeketti yakka qabeessa ta'a. **4** Yookaan namni yoo utuu itti hin yaadin waan gaarii yookaan hamaa gochuuf kakate, waa'ee waan utuu itti hin yaadin kakate sanaa beekuu baatu illee maalumaafuu yommuu waan sana beeketti inni yakka qabeessa ta'a. **5** Inni yoo karaa kanneen keessaa tokkoon iyyuu yakka qabeessa ta'e karaa kamiin akka hojjete haa himatu; **6** adaba cubbuu hojjete sanaatiifis akka aarsaa cubbuu isaaf taatuuf bushaayee keessaa hoolaa yookaan re'ee dhaltuu Waaqayyooof haa fidu; lubnis cubbuu namichaatiif aarsaa araaraa haa dhi'eessu. **7** "Namichi sun cubbuu hojjetef hoolaa dhi'eessuutti harka qalleessa yoo ta'e adabbii cubbuu isaatiif gugee lama yookaan gugee sosookkee lama, tokko aarsaa cubbuutiif tokko immoo aarsaa gubamuuf Waaqayyooof haa fidu. **8** Lubattis isaan haa fidu; lubni immoo kan aarsaa cubbuutiif taatu duraan dursee haa dhi'eessu. Innis mataa ishee micciiree morma ishee haa cabsu; garuu irraa hin kutin. **9** Dhiiga aarsaa cubbuu sana irraa fuudhee cinaacha iddoo

aarsaatti haa facaasu; dhiigni hafe immoo miilla iddoo aarsaa jalatti haa dhangalaafamu; kun aarsaa cubbuu ti. **10** Ergasiis lubichi akkuma ajajametti kan lammaffaa sana aarsaa gubamu godhee cubbuu namichi hojjeteeff aarsaa araraa haa dhi'eessu; innis dhiifama argata. **11** "Namichi sun yoo gugee lama yookaan gugee sosookkee lama dhi'eessuutti harka qalleessa ta'e inni cubbuu hojjetee sanaaf daakuu bullaa'aa iifii tokkoo keessaa harka kurnaffaa aarsaa cubbuutiif haa dhi'eessu. Sababii wanni kun aarsaa cubbuu ta'eef namichi zayitii yookaan ixaana itti hin dabalii. **12** Innis lubatti haa fidu; lubichi immoo konyee tokko irraa fuudhee akka kutaa yaadannoo tokkootti aarsaa ibiddaan Waaqayyoo dhi'effame gubbaatti iddoo aarsaa irratti haa gubu; kun aarsaa cubbuu ti. **13** Lubichis haala kanaan cubbuu namichi hojjeteeff araraa buusa; innis dhiifama argata. Aarsaan hafe immoo akkuma aarsaa midhaaniitti kan lubichaa ta'a." **14** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **15** "Namni yoo seera cabsee utuu hin beekin waan Waaqayyoo qulqulleffame kam iyyutti cubbuu hojjetee inni adabbii cubbuu isaatiif bushaayee keessaa korbeessa hoolaa kan hir'ina hin qabne kan gatiin isaa akka saqilii iddoo qulqulluutti meetiidhaan tilmaamame tokko aarsaa yakkaa godhee Waaqayyoo haa fidu; kun aarsaa yakkaa ti. **16** Namichi sunis waan wantoota qulqulluu irraa hir'ise sana iddoo haa buusu; gatii waan sanaa illee harka shan keessaa harka tokko itti dabalee hunda isaa lubatti haa kennu; lubni sunis korbeessa hoolaa aarsaa yakkaatiif dhi'effame sanaan araraa buusaaf; innis dhiifama argata. **17** "Namni yoo cubbuu hojjetee waan ajajawwan Waaqayyoo keessatti dhowwame hojjetee, inni yoo beeku baate illee yakka qabeessa ta'eera; itti gaafatamas. **18** Innis akka tilmaama keetiitti bushaayee keessaa korbeessa hoolaa hir'ina hin qabne tokko aarsaa yakkaa godhee lubatti haa fidu. Lubichis haaluma kanaan yakka namichi utuu hin beekin hojjeteeff araraa buusa; innis dhiifama argata. **19** Kun aarsaa yakkaa ti; namichi sun Waaqayyotti yakka hojjetee."

6 Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Namni yoo waa'ee waan imaanaa isatti kennamee yookaan waan isa bira kaa'amee yookaan waan hatame tokkoo ollaa isaa gowwoomsuudhaan yookaan saamuudhaan cubbuu hojjetee Waaqayyoo amaanuu baate, **3** yookaan yoo qabeenya bade argee waa'ee isaa soba dubbate yookaan yoo sobaan kakate yookaan yoo cubbuu akkasii kan namoonni hojjetan kam iyyuu hojjetee, **4** yoo akkasiin cubbuu hojjetee yakka qabeessa ta'e inni waan hate yookaan waan humnaan saame yookaan waan imaanaa isatti kenname yookaan waan bade kan lafaa arge sana **5** yookaan waan sobaan itti kakate hunda haa deebisu. Inni waan sana guutummaatti iddoo haa buusu; gatii waan sanaa harka shan keessaa harka tokko itti dabalee hunda isaa guyyuma aarsaa yakka ofii isaa dhi'effatutti abbaa qabeenya sanaatiif haa kennu. **6** Ergasiis inni bushaayee keessaa korbeessa hoolaa hir'ina hin qabne kan gatiin isaa gatii adabbii yakka tokkootti tilmaamamu aarsaa yakka ofii isaa kan Waaqayyoo dhi'effamu godhee lubatti haa fidu. **7** Lubichi haaluma kanaan fuula Waaqayyoo duratti araraa isaaf buusa; innis wantoota kanneen keessaa waan hojjetee kan yakka qabeessa isa godhe kamiif iyyuu dhiifama argata." **8** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **9** "Aroonii fi ilmaan isaatiif ajaja kana kenni: 'Seerri aarsaa gubamuu kanaa dha; aarsaan gubamu hamma lafti bariitutti halkan guutuu ibidda iddoo aarsaa irra jiru gubbaa haa turu; ibiddis ittuma fufee iddoo aarsaa irratti haa boba'u. **10** Lubni sunis uffata isaa kan quncee talbaa irraa hojjetamee fi uffata wayyaa jalaan dhagna isaatti aanu kan quncee talbaa irraa hojjetame haa uffatu; ergasiis daaraa aarsaa gubamuu kan ibiddi

iddoo aarsaa irratti gubee fixe sana hafe iddoo aarsaa cina haa kaa'u. **11** Ergasiis uffata sana of irraa baasee kan biraa haa uffatu; daaraa sanas baatee qubata keessaa gad baasee lafa akka seeraatti qulqulluu ta'etti haa geessu. **12** Ibiddi iddoo aarsaa irra jiru yeroo hunda boba'uu qaba; yoom iyyuus hin dhaamin. Lubichi ganama ganama ibidda sanatti qoraan haa naqu; aarsaa gubamu ibidda irratti haa qopheessu; kana irrattis cooma aarsaa nagaa haa gubu. **13** Iddoo aarsaa irratti ibiddi yeroo hunda haa boba'u; gonkumaas hin dhaamin. **14** "Seerri kennaa midhaanii kanaa dha: Ilmaan Aroon waan kana fuullee iddoo aarsaatti fuula Waaqayyoo duratti haa dhi'eessan. **15** Lubnis daakuu bullaa'aa konyee tokkoo fi zayitii, ixaana kennaa midhaanii irra jiru hunda wajjin fuudhee urgaa Waaqayyotti tolu godhee akka kutaa yaadannoo iddoo aarsaa irratti haa gubu. **16** Aroonii fi ilmaan isaa immoo waan irraa hafe haa nyaatan; kun maxinoo iddoo qulqulluutti nyaatamuu qabuu dha; isaanis oobdii dunkaana wal ga'ii keessatti haa nyaatan. **17** Wanni kun raacitiidhaan tolfamuu hin qabu; ani kennaa ibiddaan naa dhi'effamu keessaa akka qooda isaanitti waan kana isaanif kenneera. Kunis akkuma aarsaa cubbuutiif fi aarsaa yakkaatti waan hunda caalaa qulqulluu dha. **18** Sanyiin Aroon kan dhiira ta'e kam iyyuu waan kana nyaachuu danda'a. Kunis qooda kennaa ibiddaan Waaqayyoo dhi'effamu keessaa dhaloota keessan kan dhufutti baraaraan Arooniif kennamee dha; namni isaa tuqu hundinuu ni qulqullaa'a." **19** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **20** "Kennaan Aroonii fi ilmaan isaa guyyaa inni dibamutti Waaqayyoo dhi'eessuu qaban kanaa dha: Daakuu bullaa'aa iifii kudhan keessaa tokkoo jechuunis walakkaa isaa ganama, walakkaa immoo galgala yeroo hunda kennaa midhaanii godhanii haa dhi'eessan. **21** Kunis zayitiidhaan eelee irratti haa tolfamu; akka gaariitti walitti makiitii kennaa midhaan sanaa caccabii urgaa Waaqayyotti tolu godhii dhi'eessi. **22** Ilmi isaa kan luba ta'ee dibamee iddoo isaa bu'u waan kana haa qopheessu; kennaan kun sababii qooda Waaqayyoo kan baraara ta'ee guutummaatti haa gubamu. **23** Kennaan midhaanii kan lubichi dhi'eessu hundi guutummaatti haa gubamu; aarsaan sun nyaatamuu hin qabuutti." **24** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **25** "Aroonii fi ilmaan isaatiin akkana jedhi: 'Seerri aarsaan cubbuu ittiin dhi'effamu kanaa dha: Aarsaan cubbuu iddoo aarsaan gubamu itti qalamutti fuula Waaqayyoo duratti haa qalamu; aarsaan kun waan hunda caalaa qulqulluu dha. **26** Lubni isa dhi'eessu aarsaa kana haa nyaatu; kunis oobdii dunkaana wal ga'ii keessatti iddoo qulqulluutti nyaatamuu qaba. **27** Namni foon sana tuqu kam iyyuu ni qulqullaa'a; yoo dhiigni isaa tokko iyyuu uffatatti faca'e uffata sana iddoo qulqulluutti miicuu qabda. **28** Okkoteen suphee kan foon sun itti afeelame haa cabsamu; yoo okkotee naasiitti afeelame garuu haqamee bishaaniin haa dhiqamu. **29** Dhiirri gosa lubootaa ta'e kam iyyuu foon kana nyaachuu ni danda'a; kun waan hunda caalaa qulqulluu dha. **30** Garuu aarsaan cubbuu kan araraa buusuudhaaf dhiigni isaa gara dunkaana wal ga'ii Iddoo Qulqulluutti fidamu kam iyyuu nyaatamuu hin qabu; inni gubamuu qaba.

7 "Seerri aarsaa yakkaa kan waan hunda caalaa qulqulluu ta'e sanaa kana: **2** Aarsaan yakkaa iddoo aarsaan gubamu itti qalamutti haa qalamu; dhiigni isaa immoo gama hundaan iddoo aarsaatti facaafamuu qaba. **3** Moorri isaa hundinuu aarsaa ta'ee dhi'effamuu qaba; kunis duboo fi moora mi'a garaa haguugu, **4** kalee lamaanii fi moora isaan irra jiru kan mudhiitti dhi'aatu, haguuggiin tiruu kan kaleewwan wajjin ba'u wal faana haa dhi'aatu. **5** Lubichis aarsaa ibiddaan Waaqayyoo dhi'aatu godhee iddoo aarsaa irratti haa gubu; kun aarsaa

yakkaa ti. **6** Dhiirri gosa lubootaa ta'e kam iyyuu foon kana nyaachuu danda'a; kun garuu iddoo qulqulluutti nyaatamuu qaba; aarsaan kun waan hunda caalaa qulqulluu dha. **7** "Seerri aarsaan cubbuutii fi aarsaan yakkaa ittiin dhi'effamu tokkuma; aarsaawwan kunneenis kan luba ittiin araara buusuu ta'u. **8** Lubni namaaf jedhee aarsaa gubamu dhi'eessu tokko gogaa aarsaa gubamu sanaa ofii isaatiif haa fudhatu. **9** Kennaan midhaanii kan barbadaa ibiddaa irratti yookaan eelee irratti yookaan beddee irratti bilchaate kam iyyuu luba isa dhi'eessuuf haa kennamu; **10** kennaan midhaanii kam iyyuu jechuunis kan zayitiin itti makame yookaan goggogaan ilmaan Aroon hundaaf wal qixxee haa kennamu. **11** "Seerri aarsaa nagaa kan namni tokko ittiin Waaqayyoof dhi'eessuu qabu kana. **12** "Inni yoo galata galchuuf aarsaa dhi'effate, aarsaa galataa kana wajjin maxinoo zayitiin itti makame, bixxillee raacitii malee tolfamee zayitiin irra dibamee fi maxinoo daakuu bullaa'aa kan akka gaarii sukkuumamee zayitiin itti makame haa dhi'eessu. **13** Aarsaa nagaa kan galataaf dhi'effatu wajjinis kenna maxinoo raacitii qabu haa dhi'eessu. **14** Aarsaa hunda keessaa tokko tokko fuudhee akka kenna Waaqayyoof dhi'effamu tokkootti haa fidu; kunis luba dhiiga aarsaa nagaa facaasu sanaaf haa kennamu. **15** Foon aarsaa nagaa kan galataaf dhi'effamu gaafuma dhi'aate sana nyaatamee dhumuu qaba; wanni tokko iyyuu isa irraa hafee buluu hin qabu. **16** "Yoo aarsaan isaa wareega guuttachuuf yookaan aarsaa fedhiidhaan dhi'aatu ta'e, aarsaan sun guyyuma inni dhi'eesse nyaatamuu qaba; kan hafe garuu guyyaa itti aanu nyaatamuu danda'a. **17** Foon aarsaa sana irraa hamma guyyaa sadaffaatti hafe gubamuu qaba. **18** Foon aarsaa nagaa sana irraa yoo wanni tokko iyyuu guyyaa sadaffaatti nyaatame aarsaan sun hin fudhatamu. Kun sababii xuraa'aa ta'eef nama dhi'eesse sanaaf fudhatama hin qabaatu. Namni foon sana irraa nyaatu itti gaafatama. **19** "Foon waan akka seeraatti xuraa'aa ta'e kam iyyuu tuqe hin nyaatamin; foon sun gubamuu qaba. Foon kaan garuu namni akka seeraatti qulqulluu ta'e kam iyyuu nyaachuu danda'a. **20** Garuu namni xuraa'aa yoo foon aarsaa nagaa kan Waaqayyoof dhi'effame nyaate, inni saba ofii keessaa haa balleeffamu. **21** Namni yoo waan xuraa'aa jechuunis xuraa'ummaa namaa yookaan horii xuraa'aa yookaan waan xuraa'aa kam iyyuu, waan jibbisiisaa tuqee ergasii immoo foon aarsaa nagaa kan Waaqayyoof dhi'aate keessaa nyaate namni sun saba ofii keessaa haa balleeffamu." **22** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **23** "Israa'elootaan akkana jedhi; 'Mooraa loonii yookaan kan hoolaa yookaan kan re'ee kamii iyyuu hin nyaatinaa. **24** Coomni horii du'ee argamee yookaan bineensi ajjeesee waan biraaf haa oolu; isin garuu isa nyaachuu hin qabdan. **25** Namni horii ibiddaan Waaqayyoof dhi'effame irraa cooma isaa nyaate kam iyyuu saba ofii isaa keessaa haa balleeffamu. **26** Isin lafa jiraattan hundatti dhiiga simbirroo yookaan horii gosa kamii iyyuu hin nyaatinaa. **27** Namni kam iyyuu yoo dhiiga nyaate saba ofii isaa keessaa haa balleeffamu." **28** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **29** "Israa'elootaan akkana jedhi; 'Namni aarsaa nagaa Waaqayyoof dhi'eessu kanuma irraa fuudhee aarsaa ofii isaa Waaqayyoof haa dhi'eessu. **30** Aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'effamus harkuma isaatiin haa fidu; cooma sana handaraafa wajjin haa fidu; handaraafas sochoofamee godhee fuula Waaqayyo duratti haa sochoosu. **31** Lubichi cooma sana iddoo aarsaa irratti haa gubu. Handaraafni isaa garuu Aroonii fi ilmaan isaatiif haa kennamu. **32** Tafa mirgaa kan aarsaa nagaa keessanii kenna godhaatii lubaaf kenna. **33** Ilmi Aroon kan dhiigaa fi cooma aarsaa nagaa dhi'eessu sun tafa mirgaa qooda ofii isaa

godhee haa fudhatu. **34** Ani aarsaa nagaa kan Israa'elootaa irraa handaraafa sochoofamee fi tafa dhi'aate sana fudhadheera; kanas akka qooda isaan bara baraan Israa'elootaa irraa argataniitti Aroon lubichaa fi ilmaan isaatii kenneera." **35** Gaafa isaan lubummaadhaan Waaqayyoon tajaajiluuf dhi'aatanitti aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'aate irraa qoodni Aroonii fi ilmaan isaatiif ramadame kana. **36** Guyyaa isaan dibamanitti, akka Israa'eloonni qooda isaanii godhanii bara baraan dhaloota dhufutti waan kana isaanii kenna Waaqayyo ajajeera. **37** Egaa seerri dhi'eessuu aarsaa gubamuu, kenna midhaanii, aarsaa cubbuu, aarsaa yakkaa, seerri dibamuu lubummaatii fi aarsaa nagaa kanaa dha; **38** kunis ajaja Waaqayyo gaafa akka Israa'eloonni Gammoojii Siinaatti kenna isaanii Waaqayyoof dhi'eessan Gaara Siinaa irratti Museedhaaf kennee dha.

8 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Aroonii fi ilmaan isaa, uffata isaanii, zayitii ittiin diban, dibicha aarsaa cubbuutiif dhi'effamu, korbeeyyii hoolaa lamaa fi gundoo maxinoo baatu fidi; **3** waldaa hundas balbala dunkaana wal ga'ii duratti walitti qabi." **4** Museenis akkuma Waaqayyo isa ajaje sana godhe; waldaan hundis balbala dunkaana wal ga'ii duratti walitti qabame. **5** Museenis waldaa sanaan, "Wanni Waaqayyo akka hojjetamu ajaje kana" jedhe. **6** Ergasii Museen Aroonii fi ilmaan isaa gara fuula duraatti fidee bishaaniin isaan dhiqe. **7** Innis Aroonitti kittaa uffisee sabbataan hidheef; wandaboos itti uffisee isa irratti dirata dabaleef; dirata sanas sabbata ogummaadhaan hojjetameen hidheef. **8** Kiisii qomaa itti kaa'ee kiisii sana keessa immoo Uriimii fi Tumiimii kaa'e. **9** Museenis akkuma Waaqayyo isa ajajetti mataa Aroonitti marata mare; marata sana irrattis karaa fuula duraatiin faaya warqee kan gonfoo qulqulluu tolche. **10** Ergasii Museen zayitii ittiin diban fuudhee dunkaana qulqulluu fi waan achi keessa jiru hunda dibee qulqulleesse. **11** Zayitii sana irraas fuudhee iddoo aarsaa irratti yeroo torba facaase; akka isaan qulqulleessuufis iddoo aarsaati fi mi'a isaa hunda akkasumas gabatee itti dhiqatan miilla isaa wajjin zayitii dibe. **12** Zayitii ittiin diban irraas fuudhee mataa Aroon irratti dhangaalaa; isa qulqulleessuufis isa dibe. **13** Museenis akkuma Waaqayyo isa ajajetti ilmaan Aroon gara fuula duraatti baasee kittaa itti uffise; sabbata hidheefii gonfoo mataa isaanitti kaa'e. **14** Ergasii immoo aarsaa cubbuutiif dibicha dhi'eesse; Aroonii fi ilmaan isaas mataa dibicha sanaa irra harka isaanii kaa'an. **15** Museenis dibicha sana qalee dhiiga fuudhee iddoo aarsaa qulqulleessuuf qaba isaatiin gaanfa iddoo aarsaa hunda dibe; dhiiga hafe immoo miilla iddoo aarsaa jalatti gad naqe. Araara isaaf buusuufis iddoo aarsaa sana qulqulleesse. **16** Akkasumas moora naannoo mi'a garaa jiru, haguuggii tiruu, kalee lamaanii fi moora isaanii fuudhee iddoo aarsaa irratti gube. **17** Dibicha sana, gogaa isaa, foon isaatiif fi cumaa isaa garuu akkuma Waaqayyo isa ajajetti qubata keessaa gad baasee gube. **18** Ergasii immoo aarsaa gubamuuf korbeessa hoolaa dhi'eesse; Aroonii fi ilmaan isaas mataa hoolaa sanaa irra harka isaanii kaa'an. **19** Museen immoo korbeessa hoolaa sana qalee dhiiga isaa iddoo aarsaati gama hundaan facaase. **20** Korbeessa hoolaa sana gargar kukkutee mataa, bu'aa fi cooma isaa gube. **21** Innis mi'a garaatii fi luka bishaaniin dhiqee korbeessa hoolaa sana guutuu iddoo aarsaa irratti gube. Kunis aarsaa gubamu, foolii namatti tolu, aarsaa nyaataa akkuma Waaqayyo Musee ajajetti Waaqayyoof dhi'effamee dha. **22** Innis ergasii korbeessa hoolaa kaan jechuunis hoolaa ittiin muudan sana dhi'eesse; Aroonii fi ilmaan isaa immoo mataa hoolaa sanaa irra harka isaanii kaa'an. **23** Museenis hoolaa sana qalee dhiiga isaa irraa fuudhee fiixee gurra Aroon mirgaa, quba abbuudduu harka

isaa mirgaatii fi quba abbuudduu miilla isaa mirgaa dibe. **24** Ilmaan Aroonis gara fuula duraatti baasee dhiiga fuudhee fiixee gurra isaanii mirgaa, quba abbuudduu harka isaanii mirgaatii fi quba abbuudduu miilla isaanii mirgaa ittiin tuqe. Ergasiis dhiiga sana iddoo aarsaatti gama hundaan facaase. **25** Innis cooma, duboo, moora naannoo mi'a garaa jiru, haguuggii tiruu, kalee lamaaniif fi moora isaanii, tafa mirgaa fuudhee. **26** Ergasiis gundoo maxinoo baatu kan fuula Waaqayyoo dura ture sana irraa maxinoo tokko, maxinoo zayitidhaan tolfame tokkoo fi bixxillee tokko fuudhee; waan kanas cooma sanaa fi tafa mirgaa irra kaa'e. **27** Innis wantoota kanneen hunda harka Aroonii fi harka ilmaan isaa keessa kaa'ee aarsaa sochoofamu godhee fuula Waaqayyoo duratti sochoose. **28** Museenis wantoota kanneen harka isaaniiitii fuudhee aarsaa ittiin luba ta'an kan ibiddaan Waaqayyoo dhi'eeffamu, foolii namatti tolu, aarsaa nyaataa godhee iddoo aarsaa irratti aarsaa gubamu gubbaatti gube. **29** Museenis handaraafa fuudhee aarsaa sochoofamu godhee fuula Waaqayyoo duratti sochoose; kunis akkuma Waaqayyoo isa ajajetti qooda Museen korbeessa hoolaa ittiin luba ta'an irraa argatuu dha. **30** Ergasiis Museen zayitii ittiin dibanii fi dhiiga iddoo aarsaa irra jiru irraa fuudhee Aroonii fi uffata isaatii, ilmaan isaattii fi uffata isaaniiitti facaase; akkasiniis Aroonii fi uffata isaa, ilmaan isaatii fi uffata isaanii qulqulleesse. **31** Museenis Aroonii fi ilmaan isaatiin akkana jedhe; "Foon sana balbala dunkaana wal ga'ii duratti affeellaa; akkuma ani 'Aroonii fi ilmaan isaa haa nyaatan' jedhee ajajetti foon sana buddeena gundoo aarsaan ittiin luboota ta'an keessa kaa'amu sana keessa jiru wajjin achumatti nyaadhaa. **32** Foonii fi buddeena hafu immoo ibiddaan gubaa. **33** Sababii luba ta'uun keessan bultii torba fudhatuuf hamma yeroon luba ta'uu keessanii raawwatutti bultii torba balbala dunkaana wal ga'ii duraa hin deeminaa. **34** Waan har'a hojjetame kana Waaqayyotu araara isinii buusuuf akka hojjetamu ajaje. **35** Isin akka hin duuneef bultii torba halkanii fi guyyaa balbala dunkaana wal ga'ii dura turaatii waan Waaqayyoo isin irraa barbaadu hojjedhaa; wanni ani ajajame kanaatii." **36** Aroonii fi ilmaan isaa waan Waaqayyoo karaa Museetiin ajaje hunda hojjetan.

9 Museen bultii saddeettaffaatti Aroon, ilmaan Aroonii fi maanguddoota Israa'el waame; **2** Arooniinis akkana jedhe; "Aarsaa cubbuutiif dibicha tokko, aarsaa gubamuuf immoo korbeessa hoolaa tokko kanneen hir'ina hin qabne fuudhii fuula Waaqayyoo duratti dhi'eessi. **3** Ergasiis Israa'elootaan akkana jedhi: 'Aarsaa cubbuutiif korbeessa re'ee tokko, aarsaa gubamuuf immoo dibicha tokkoo fi korbeessa hoolaa kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hir'ina hin qabne, **4** aarsaa nagaatiif immoo sangaa tokkoo fi korbeessa hoolaa tokko, kennaa midhaanii kan zayitidhaan sukkuumame wajjin fuula Waaqayyoo duratti aarsaa gochuuf dhi'eessi. Har'a Waaqayyoo isinitti mul'ataatii.'" **5** Isaanis waan Museen isaan ajaje sana fuula dunkaana wal ga'ii duratti fidan; waldaan hundinuus dhufee fuula Waaqayyoo dura dhaabate. **6** Museenis, "Akka ulfinni Waaqayyoo isinitti mul'atuuf wanni Waaqayyoo akka isin gootan isin ajaje kana" jedhe. **7** Ergasiis Museen Arooniin akkana jedhe; "Gara iddoo aarsaa kottuutii aarsaa cubbuu keetiitii fi aarsaa kee kan gubamu dhi'eeffadhuutii ofii keetii fi sabaaf araara buusi; akkuma Waaqayyoo ajajettis aarsaa sabaa dhi'eessiitii araara isaaniiif buusi." **8** Aroon gara iddoo aarsaa dhufee dibicha aarsaa kan sababii cubbuu isaatiif dhi'aate sana qale. **9** Ilmaan isaas dhiiga isatti fidan; inni immoo dhiiga sana keessa quba isaa cuuphee gaanfawwan iddoo aarsaa dibe; dhiiga hafe immoo miiloo iddoo aarsaa jalatti dhangalaase. **10** Innis

akkuma Waaqayyoo Musee ajajetti aarsaa cubbuu sana irraa moora, kaleewwanii fi haguuggii tiruu iddoo aarsaa irratti gube; **11** foonii fi gogaa isaa immoo qubata keessaa baasee gube. **12** Inni ergasiis aarsaa gubamu qale. Ilmaan isaas dhiiga fidanii itti kennan; innis iddoo aarsaa irratti gama hundaan facaase. **13** Isaanis aarsaa gubamu bu'aa bu'aadhaan, mataa wajjin isatti kennan; innis iddoo aarsaa irratti gube. **14** Mi'a garaatii fi luka qalma sanaas dhiqee iddoo aarsaa irratti, aarsaa gubamu gubbaatti gube. **15** Itti aansees Aroon aarsaa sabaa dhi'eesse; re'ee aarsaa cubbuu sabaatiif dhi'eeffamu sana fuudhee qale; akkuma duraan hojjetettis aarsaa cubbuu godhee dhi'eesse. **16** Innis aarsaa gubamu fidee akkuma ajajametti dhi'eesse. **17** Kennaa midhaaniis fidee konyee tokko irraa fuudhee aarsaa ganama ganama gubamu irratti dabalee iddoo aarsaa irratti gube. **18** Aroonis sangaa fi korbeessa hoolaa sana aarsaa nagaa kan sabaaf jedhamee dhi'eeffamu godhee qale. Ilmaan isaa immoo dhiiga fidanii isatti kennan; innis dhiiga sana iddoo aarsaa irratti gama hundaan facaase. **19** Cooma sangaatii fi korbeessa hoolaa sanaa jechuunis duboo, moora mi'a garaa haguugu, kaleewwanii fi haguuggii tiruu, **20** handaraafota irra kaa'an; Aroonis cooma sana iddoo aarsaa irratti gube. **21** Aroonis akkuma Museen isa ajajetti handaraafotaa fi tafa mirgaa aarsaa sochoofamu godhee fuula Waaqayyoo duratti sochoose. **22** Aroon harka isaa sabatti bal'isee isaan eebbise. Erga aarsaa cubbuu, aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa dhi'eesse booddesse gad bu'e. **23** Musee fi Aroonis dunkaana wal ga'ii seenan; yommuu achii ba'amittis saba eebbisan; ulfinni Waaqayyoo saba hundatti mul'ate. **24** Ibiddis Waaqayyoo biraa ba'ee aarsaa gubamuu fi cooma iddoo aarsaa irra ture sana fixe; sabni hundis waan kana argee lilche; adda isaatiinis gombifamee sagade.

10 Ilmaan Aroon jechuunis Naadaabii fi Abiihuu girgiraa isaanii fudhatanii ibidda itti naqanii ixaana irratti firfirsan; isaanis ibidda hin eeyyammanne kan Inni hin ajajin fuula Waaqayyoo duratti dhi'eessan. **2** Kanaafuu ibiddi Waaqayyoo biraa ba'ee gubee isaan fixe; isaanis fuula Waaqayyoo duratti dhuman. **3** Museenis Arooniin akkana jedhe; "Wanni Waaqayyoo dubbate kanaa dha: "Ani warra natti dhi'aatan gidduutii, qulqullina koo nan argisiisa; saba hunda durattis ani nan ulfaadha.'" Aroon immoo ni cal'ise. **4** Museenis Miishaa'eelii fi Elzaafaan ilmaan Uzi'eel obboleessa abbaa Aroon sanaa ofitti waamee, "Kottaatii durbiiwwan keessan fuula iddoo qulqulluu duraa fuudhaatii qubata keessaa gad baasaa" jedhe. **5** Jarris dhufanii akkuma Museen ajajetti akkuma isaan kittaa isaanii uffatanii jiranitti fuudhanii qubata keessaa gad isaan baasan. **6** Ergasii Museen Aroonii fi ilmaan Aroon, Ele'aazaarii fi Iitaamaariin akkana jedhe; "Mataa keessan filachuu hin dhiisinaa; wayyaa keessanis hin tarsiisinaa; yoo kanaa achii isin ni duutu; Waaqayyoo saba guutuutti dheekkama. Garuu firoonni keessan wanni Israa'el hundi warra Waaqayyoo ibiddaan balleesse sanaaf boo'uu danda'u. **7** Sababii zayitii Waaqayyoo kan ittiin diban isin irra jiruuf isin balbala dunkaana wal ga'ii duraa hin deeminaa; yoo kanaa achii ni duutu." Isaanis akkuma Museen isaan ajaje godhan. **8** Waaqayyoo Arooniin akkana jedhe; **9** "Atii fi ilmaan kee yommuu dunkaana wal ga'ii ol seentaniitti daadhii wayinii yookaan dhugaatii nama macheessu hin dhuginaa. Yoo kanaa achii ni duutu. Wanni kun dhaloota dhufuuf seera bara baraa ta'a. **10** Isin waan qulqulluu fi waan qulqulluu hin ta'in, waan xuraa'aa fi waan xuraa'aa hin ta'in addaan baafantii beekuu qabdu; **11** seera Waaqayyoo karaa Museetiin isaanii kenne hundas saba Israa'el barsiisuu qabdu." **12** Museenis Aroonii fi ilmaan Aroon warra hafan jechuunis Ele'aazaarii fi

litaamaariin akkana jedhee; “Kenna midhaanii kan aarsaawwan ibiddaan Waaqayyoo dhi’eeffaman sana irraa hafe fuudhaatii utuu inni hin bukaa’in tolchaatii iddoo aarsaa biratti nyaadhaa; aarsaan kun waan hunda caalaa qulqulluudhaatii. **13** Wanni kun aarsaawwan ibiddaan Waaqayyoo dhi’eeffaman keessaa sababii qooda keetii fi qooda ilmaan keetii ta’eef lafa qulqulluutti nyaadhaa; ani akkana ajajameeraatii. **14** Garuu ati, ilmaan keetii fi intallan kee handaraafa sochoofamee fi tafa dhi’eeffame sana nyaachuu dandeessu. Waan kanas iddoo seeraan qulqulluu ta’etti nyaadhaa. Wanni kun qooda keetii fi qooda ilmaan keetii ta’ee aarsaa nagaa kan saba Israa’el irraa isiniif kennamee dhaatii. **15** Tafni dhi’eeffamee fi handaraafni sochoofame sun akka aarsaa sochoofamu tokkootti akka fuula Waaqayyoo duratti sochoofamuuf cooma aarsaa ibiddaan dhi’eeffame wajjin fidamuu qaba; kunis akkuma Waaqayyoo ajajetti qooda keetii fi qooda ilmaan keetii kan bara baraa ti.” **16** Museenis re’ee aarsaa cubbuu sana jabeessee barbaade; kunoo re’een sun gubamee ture; innis ilmaan Aroon warra hafanitti jechuunis Ele’aazaarii fi litaamaaritti aaree akkana jedhee isaan gaafate; **17** “Isin maaliif aarsaa cubbuu sana iddoo qulqulluutti hin nyaatin? Aarsaan sun waan hunda caalaa qulqulluu dha; innis akka isin fuula Waaqayyoo duratti araraa isaanif buusuudhaan yakka sabaa balleessitaniif isiniif kenname. **18** Kunoo, dhiigni isaa Iddoo Qulqulluutti ol hin galfamne; isin akkuma ani ajajetti re’ee sana naannoo Iddoo Qulqulluutti nyaachuu qabdu ture.” **19** Aroonis Museedhaan akkana jedhee; “Kunoo, isaan har’a aarsaa isaanii kan cubbuutti fi aarsaa isaanii kan gubamu fuula Waaqayyoo duratti dhi’eessaniiru; garuu wannii akkasii kun na qaaqabeera. Utuu ani aarsaa cubbuu sana har’a nyaadhee jiraadhee silaa wannii sun fuula Waaqayyoo duratti ni fudhatama turee?” **20** Museenis yommuu waan kana dhaga’etti ni gammade.

11 Waaqayyos Musee fi Arooniin akkana jedhee; **2** “Israa’elootaan akkana jedhaa: ‘Bineensota lafa irra jiraatan hunda keessaa kanneen isin nyaachuu dandeessan isaan kanaa dha: **3** Bineensa kotteen isaa guutumaan guutuutti baqaqaa ta’e kan alala guuru kam iyyuu nyaachuu dandeessu. **4** “Kanneen alala qofa guuran yookaan kotteen isaanii qofti baqaqaa ta’e garuu nyaachuu hin qabdan. Gaalli yoo alala guure iyyuu kottee baqaqaa hin qabu; inni isiniif qulqulluu miti. **5** Osoleen yoo alala guurte iyyuu kottee baqaqaa hin qabdu; isheen isiniif qulqulluu miti. **6** Illeettiin yoo alala guurte iyyuu kottee baqaqaa hin qabdu; isheen isiniif qulqulluu miti. **7** Booyyeen yoo kottee baqaqaa qabaate iyyuu alala hin guuru; inni isiniif qulqulluu miti. **8** Isin foon isaanii nyaachuu yookaan raqa isaanii tuquu hin qabdan; isaan isiniif qulqulluu miti. **9** “Uumamawwan bishaan galaanotaa fi bishaan lageenii keessa jiraatan hunda keessaa kanneen qoochoo fi qola qaban kam iyyuu nyaachuu dandeessu. **10** Garuu uumamawwan galaanotaa fi lageen keessa jiraatan kanneen qoochoo fi qola hin qabne hundi, uumamawwan bishaan keessa munyuuqan hundi yookaan kanneen bishaan keessa jiraatan hundi isiniif xuraa’oo haa ta’an. **11** Isaan isin duratti xuraa’oo waan ta’aniif foon isaanii hin nyaatinaa; raqni isaanii xuraa’aa haa ta’u. **12** Wannii bishaan keessa jiraatu kan qoochoo fi qola hin qabne kam iyyuu isiniif xuraa’aa haa ta’u. **13** “Isaan kunneen simbirroota isin jibbuu qabdanii dha; hin nyaataman; isaan xuraa’oo dha: risaa, rumicha, rumicha gurraacha, **14** culullee, culullee gurraacha gosa garaa garaa, **15** arraagessa gosa garaa garaa, **16** guchii, urunguu, allaattii bishaanii, coroffee gosa garaa garaa, **17** urunguu xinnaa, daakiyyee, urunguu guddaa, **18** urunguu adii, urunguu gammoojjii, allaattii raqaa, **19** huummoo,

huummoo gosa kamii iyyuu, haadha gaayyee, simbira halkanii. **20** “Ilbiisonni barrisan kanneen miilla afraniinuu deeman hundi isiniif xuraa’oo haa ta’ani. **21** Ta’u isilbiisonni barrisan kanneen miilla afraniinuu deeman keessaa tokko tokko nyaachuu ni dandeessu; isaanis warra ittiin lafa irra utaaluu miilla dadacha’u qabani dha. **22** Isaan keessaas hawwaannisa gosa garaa garaa, hawwaannisa magariisa garaa garaa, farda waaqaa garaa garaa fi korophisa garaa garaa nyaachuu dandeessu. **23** Garuu ilbiisota barrisan kanneen miilla afur qaban biraa hundi isiniif xuraa’oo haa ta’an. **24** “Isin wantoota kanneeniin of xureessitu; namni raqa isaanii tuqu kam iyyuu hamma galgalaatti xuraa’aa dha. **25** Namni reeffa isaanii tokko illee lafaa fuudhu kam iyyuu uffata isaa miiccachuu qaba; inni hamma galgalaatti xuraa’aa ta’a. **26** “Bineensi kottee baqaqaa qabu kan kotteen isaa guutumaan guutuutti gargar hin qoodamin yookaan alala hin guurre kam iyyuu isiniif xuraa’aa dha; namni raqa isaanii tuqu kam iyyuu xuraa’aa ta’a. **27** Bineensota miilla afuriin deeman hunda keessaa kanneen faanaan ejjetan isiniif xuraa’oo dha; namni raqa isaanii tuqu kam iyyuus hamma galgalaatti xuraa’aa ta’a. **28** Namni raqa isaanii lafaa fuudhu kam iyyuu uffata isaa miiccachuu qaba; inni hamma galgalaatti xuraa’aa ta’a. Isaanis isiniif xuraa’oo dha. **29** “Uumamawwan lafa irra munyuuqan keessaa isaan kunneen isiniif xuraa’oo dha; isaanis: tuqaa, hantuuta, loccuu gurguddaa gosa gosaa, **30** loccuu cirrachaa, naacha, qarcoo, qarcabboo fi gaararraa dha. **31** Uumamawwan lafa irra munyuuqan keessaa isaan kunneen isiniif xuraa’oo dha; namni raqa isaanii tuqus hamma galgalaatti xuraa’aa ta’a. **32** Uumamawwan sana keessaa tokko yoo du’ee mi’a wayii irra bu’e, mi’i sun faayidaan isaa waan fedhee iyyuu ta’u, inni muka irraa, huccuu irraa, gogaa irraa yookaan beeshaa irraa hojjetamu illee mi’i sun xuraa’aa ta’a; mi’a sana bishaan keessa buusaa. Innis hamma galgalaatti xuraa’aa ta’ee ergasii immoo qulqulluu ta’a. **33** Isaan keessaa tokko okkotee keessa yoo bu’e, wannii okkotee sana keessa jiru hundi xuraa’aa ta’a; isinis okkotee sana cabsuu qabdu. **34** Nyaanni nyaatamuu danda’u kan garuu bishaan okkotee akkasii keessaa itti naqame kam iyyuu xuraa’aa dha; dhugaatiin okkotee sana keessaa dhugamuu danda’u kam iyyuu xuraa’aa dha. **35** Wannii raqa uumamawwan kanaa keessaa tokko iyyuu irra bu’u kam iyyuu xuraa’aa ta’a; eeleen yookaan okkoteen waa itti bilcheessan cabsamuu qaba. Isaan xuraa’oo dha; isinis akka mi’a xuraa’aafti isaan ilaalaa. **36** Burqaan yookaan boolli bishaan itti kuufamu immoo qulqulluu ta’ee tura; garuu namni raqa kana keessaa tokko illee tuqu xuraa’aa dha. **37** Raqni tokko sanyii facaafamuuf jiru irra yoo bu’e sanyiin sun qulqulluu ta’ee hafa. **38** Garuu sanyii sana irratti bishaan naqamee raqni wayii yoo irra bu’e sanyiin sun isiniif xuraa’aa dha. **39** “Horiin akka isin nyaataniif isiniif eeyyamame tokko yoo du’e, namni raqa isaa tuqe kam iyyuu hamma galgalaatti xuraa’aa ta’a. **40** Namni raqa sana irraa waa nyaatu wayyaa isaa miiccachuu qaba; inni hamma galgalaatti xuraa’aa ta’a. Namni raqa sana lafaa fuudhe wayyaa isaa miiccachuu qaba; innis hamma galgalaatti xuraa’aa ta’a. **41** “Uumanni lafa irra munyuuqu kam iyyuu xuraa’aa dha; nyaatamuu hin qabu. **42** Uumama lafa irra loo’u kan garaadhaan lafa irra loo’u yookaan miilla afuriin yookaan miilla hedduun deemu kam iyyuu hin nyaatinaa; inni xuraa’aa dha. **43** Uumamawwan kanneen keessaa tokkoon iyyuu of hin xureessinaa. Isin akka xuraa’oo hin taaneef isaniin of hin xureessinaa. **44** Ani Waaqayyoo Waaqa keessanii dha; waan ani qulqulluu ta’eef isinis of qulqulleessaatii qulqulloota ta’aa. Uumama lafa irra munyuuqu kamiin iyyuu of hin xureessinaa. **45** Ani Waaqayyoo kan Waaqa keessan ta’uuf jedhee biyya

Gibxiitii isin baasee dha; kanaafuu ani qulqulluudhaatii isinis qulqulluu ta'aa. **46** "Seerri waa'ee horii, simbirroo, lubbuu qabeeyyii bishaan keessa munyuuqan hundaa fi uumama lafa irra munyuuqu hundaa kanaa dha. **47** Isin waan xuraa'aa fi waan qulqulluu, uumama nyaatamuu fi kan hin nyaatamne addaan baaftanii beekuu qabdu."

12 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Israa'elootaan akkana jedhi: 'Dubartiin ulfootee ilma deessee jirtu akka seeraatti akkuma yeroo xurii of irraa qabdu sanaatti bultii torbaaf xurooftuu taati. **3** Ilmi sunis guyyaa saddeettaffaatti dhagna haa qabatu. **4** Ergasii dubartiin sun dhiiga ishee irraa qulqulleffamuuf bultii soddomii sadii eeggachuu qabdi. Ishee hamma yeroon qulqulleffamuu ishee raawwatamutti waan qulqulluu hin tuqin yookaan gara iddoo qulqulluu hin dhaqin. **5** Isheen yoo durba deessee jiraate akkuma yeroo xurii of irraa qabdu sanaatti torban lamaaf xurooftuu taati; ergasii immoo dhiiga ishee irraa qulqulleffamuuf bultii jaatamii ja'a eeggachuu qabdi. **6** "Isheen gaafa yeroon qulqulleffamuu ishee kan sababii ilmaa yookaan intalaa raawwatamutti, xobbaallaa hoolaa kan waggaa tokkoo aarsaa gubamuuf, gugee sookkee tokko yookaan gugee tokko aarsaa cubbuutiif balbala dunkaana wal ga'ii duratti gara lubaa haa fiddu. **7** Innis isheedhaaf araara buusuuf jedhee waan kana fuula Waaqayyoo duratti aarsaa dhi'eessa; isheenis ergasii akka seeraatti dhangala'aa dhiiga ishee irraa qulqulloofi. "Seerri dubartiin ilma yookaan durba deessuu kanaa dha. **8** Isheen yoo xobbaallaa hoolaa fiduu hin dandeenye, gugee lama yookaan gugee sosookkee lama, tokko aarsaa gubamuuf kaan immoo aarsaa cubbuutiif haa fiddu. Haala kanaan lubichi isheedhaaf araara buusa; isheenis ni qulqulloofi."

13 Waaqayyos Musee fi Aroonin akkana jedhe; **2** "Namni yoo gogaa dhagna isaa irraa iitoo yookaan finniisa yookaan baarolee qabaatee wanni sun gogaa dhagna isaa irratti gara lamxiitti geeddarama, namichi sun gara Aroon lubichaatti yookaan ilmaan isaa luboota keessaa gara isa tokkootti haa geffamu. **3** Lubni sun madaa gogaa dhagna namichaa irra jiru haa qoru; yoo rifeensi madaa sana irra jiru addaatee madaan sun gogaa keessa darbee foonitti gad seene, dhukkubni sun dhukkuba lamxii ti. Lubichis erga isa qoree booddee akka inni akka seeraatti xuraa'aa ta'e haa labsu. **4** Yoo baaroleen gogaa namichaa irra jiru addaatee garuu gogaa keessa darbee foonitti gad hin seenin, yoo rifeensi madaa sana irra jirus hin addaatin, lubichi namicha madaa'e sana bultii torba kophaatti baasee haa tursu. **5** Bultii torbaffaatti immoo lubichi isa haa qoru; lubni yoo akka madaan sun hin geeddaraminii fi akka inni gogaa namichaa irra hin faffaca'in arge ammas bultii torba kophaatti baasee isa haa tursu. **6** Amma illee lubichi bultii torbaffaatti namicha haa qoru; kunoo, yoo madaan sun qooree gogaa irra hin faffaca'in, lubichi akka namichi qulqulluu ta'e haa labsu; wanni sun cittoo dha. Namichi wayyaa isaa haa miiccatu; inni ni qulqullaa'a. **7** Garuu inni erga qulqulluu ta'uun isaa akka labsamuuf lubatti of argisiisee booddee yoo cittoon sun gogaa isaa irra faffaca'e inni amma illee lubatti of argisiisuu qaba. **8** Lubichis isa haa qoru; yoo cittoon sun gogaa irra faffaca'ee jiraate lubichi akka inni xuraa'aa ta'e haa labsu; wanni kun lamxii dha. **9** "Namni yoo lamxii qabaate inni lubatti fidamuu qaba. **10** Lubichi isa haa qoru; kunoo yoo iiti adiin kan rifeensa addeesse gogaa irra jiraatee fi foon iita sanaa diimatee mul'ate, **11** wanni sun dhukkuba gogaa kan hin fayyinee dha; lubichis akka namichi xuraa'aa ta'e haa labsu. Waan inni duraanuu xuraa'aa ta'eef lubichi kophaatti baasee isa tursuun barbaachisaa miti. **12**

"Dhukkubni sun hamma lubni arguu danda'utti gogaa isaa irra yoo faffaca'ee gogaa namicha madaa'e sanaa mataadhaa hamma miillaatti haguuge, **13** lubichi isa haa qoru; kunoo yoo dhukkubni sun guutumaa guutuutti dhagna namichaa wal ga'e inni akka namichi qulqulluu ta'e haa labsu. Waan dhagni isaa guutuu addaateef namichi sun qulqulluu dha. **14** Inni garuu yeroo iita foon isaa keessaan diimatee mul'atu qabaatu xuraa'aa dha. **15** Lubichi yeroo foon diimatee mul'atu argutti akka namichi sun xuraa'aa ta'e haa labsu; foon diimate xuraa'aa dha; namichis lamxii qaba. **16** Yookaan yoo foon diimaan geeddarama addaate namichi lubatti of argisiisuu haa dhaqu. **17** Lubnis isa haa qoru; yoo madaan sun addaate lubichi akka namichi madaa'e sun qulqulluu ta'e haa labsu; namichis ni qulqullaa'a. **18** "Namni gogaa isaa irraa dhullaa yoo qabaatee dhullaan sun fayyee jiraate, **19** yoo iddoo dhullaan ture sanatti iiti adiin yookaan baaroleen diimaan adiin mul'ate inni lubatti of haa argisiisuu. **20** Lubnis isa haa qoru; kunoo yoo wanni sun waan gogaa keessa darbee foon seene fakkaatee rifeensi isa keessaas addaate lubichi akka inni xuraa'aa ta'e haa labsu. Wanni kun dhukkuba lamxii iddoo dhullaan turetti ba'ee dha. **21** Garuu yommuu lubni baarolee sana qorutti, kunoo yoo rifeensi adiin irra hin jiraatinii fi yoo baaroleen sun utuu gogaa darbee foon hin seenin qooree jiraate lubni kophaatti baasee bultii torba isa haa tursu. **22** Yoo baaroleen sun gogaa irra faffaca'e, lubichi akka namni sun xuraa'aa ta'e haa labsu; kun dhukkuba namatti darbuu dha. **23** Garuu baaroleen sun yoo hin geeddaraminii fi yoo hin faffaca'in, inni godaannisa dhullaa sanaa ti; lubnis akka namichi qulqulluu ta'e haa labsu. **24** "Yoo namni gogaa isaa irraa gubaa qabaatee foon diimaa iddoo gubamaa sanaa irratti baaroleen diimaan adiin yookaan adiin mul'ate, **25** lubni baarolee sana haa qoru; kunoo yoo rifeensi achi irra jiru addaatee baaroleen sunis gogaa keessa darbee foon seene wanni kun lamxii iddoo gubate sana irratti ba'uu dha. Lubichi akka namni sun xuraa'aa ta'e haa labsu; dhukkubni kun dhukkuba lamxii ti. **26** Garuu yoo lubni iddoo gubate sana qoree rifeensi adiin baarolee sana irra hin jiraatinii fi yoo baaroleen sun utuu gogaa keessa darbee foon hin seenin qooree jiraate lubichi namicha sana kophaatti baasee bultii torba haa tursu. **27** Guyyaa torbaffaatti lubichi isa haa qoru; yoo baaroleen sun gogaa irra faffaca'ee jiraate lubni sun akka namichi xuraa'aa ta'e haa labsu; dhukkubni kun dhukkuba lamxii ti. **28** Ta'us yoo baaroleen sun hin geeddaraminii fi utuu gogaa irra hin faffaca'in bade wanni kun iitoo gubaa sana keessa ba'ee dha. Lubichi akka namichi qulqulluu ta'e haa labsu; wanni kun godaannisa gubaa sanaa ti. **29** "Yoo dhiirri yookaan dubartiin mataa irraa yookaan areeda irraa madaa qabaatan, **30** lubni madaa sana haa qoru; kunoo yoo madaan sun gogaa keessa darbee foon seenee rifeensi achi irra jiru keelloo fakkaatee qaqa'ate, lubichi akka namichi sun xuraa'aa ta'e haa labsu; kun hooqxoo mataa yookaan areeda kan namatti darbuu dha. **31** Garuu yeroo lubni madaa akkanaa qorutti kunoo yoo madaan sun waan gogaa darbee foon seene hin fakkaatinii fi yoo rifeensi gurraachi tokko iyyuu madaa sana irra hin jiraatin lubni sun namicha hooqxoon qabe sana kophaatti baasee bultii torba haa tursu. **32** Guyyaa torbaffaatti lubni madaa sana haa qoru; kunoo yoo hooqxoon sun hin faffaca'in, yoo rifeensi keelloon achi irra hin jiraatinii fi hooqxoon sun waan gogaa keessa darbee foon seene hin fakkaatin, **33** namichi sun iddoo madaa'e sana qofa dhiisee mataa isaa haa haadatu; lubni sunis ammas namicha sana kophaatti baasee bultii torba haa tursu. **34** Guyyaa torbaffaattis lubni sun hooqxoo sana haa qoru; kunoo yoo hooqxoon sun gogaa irra hin faffaca'inii fi waan gogaa keessa darbee foon

seene hin fakkaatin lubichi akka namichi sun qulqulluu ta'e haa labsu; namichi wayyaa isaa haa miccatu; innis ni qulqullaa'a. **35** Garuu erga akka namichi qulqulluu ta'e labsamee booddee yoo hooqxoosun sun gogaa irra faffaca'e, **36** lubni isa haa qoru; kunoo yoo hooqxoosun sun gogaa irra faffaca'ee jiraate lubichi rifeensa keelloo sakatta'uu hin qabu; namichi sun xuraa'aa dha. **37** Garuu akka hubannaa lubichaatti hooqxoosun sun geeddaramuu baatee rifeensi gurraachi irratti biqillaan hooqxoosun sun fayyeera; namichis qulqulluu dha; lubnis akka inni qulqulluu ta'e haa labsu. **38** "Yommuu dhiirri yookaan dubartiin gogaa dhagna isaa irraa baarolee qabaatanitti, **39** lubni isaa haa qoru; kunoo yoo baaroleen sun adii daalacha ta'e kun cittoo gogaa irratti ba'e kan nama hin miinee dha; namichis qulqulluu dha. **40** "Namni yoo rifeensi mataa isaa dhume molaa'ee inni qulqulluu dha. **41** Yoo rifeensi mataa isaa fuula duraan irraa dhume molaa'ee inni qulqulluu dha. **42** Garuu inni yoo moluu mataa isaa irraa yookaan moluu adda isaa irraa madaa adii diimatu qabaate wanni kun lamxii moluu mataa isaa yookaan moluu adda isaa keessaa ba'uu dha. **43** Lubni isa haa qoru; kunoo yoo madaan iita'e kan mataa isaa irraa yookaan adda isaa irraa sun akkuma lamxii gogaa irratti ba'ee adii diimatu ta'e, **44** namichi dhukkubsataa fi xuraa'aa dha. Sababii madaa mataa namichaa irra jiru sanaatiifis akka namichi xuraa'aa ta'e lubni sun haa labsu. **45** "Namni lamxii akkasii qabu uffata tatarsa'aa haa uffatu; rifeensa mataa isaatti waa hin maratin; afaan isaas haguuggatee, 'Ani xuraa'aa dha! Ani xuraa'aa dha!' jedhee haa iyyu. **46** Inni hamma dhukkubni sun irra jirutti xuraa'aa dha; kophaa isaa haa jiraatu; qubata keessaas ba'ee ala haa jiraatu. **47** "Yoo uffanni suufii irraa yookaan quncee talbaa irraa hojjetame kam iyyuu, **48** uffanni quncee talbaa irraa yookaan suufii irraa dha'ame yookaan wal keessa loofamee hojjetame kam iyyuu, gogaan yookaan wanni gogaa irraa hojjetame kam iyyuu lamxii qabaate, **49** yoo dhukkubni uffata irra yookaan gogaa irra yookaan uffata dha'ame irra yookaan wal keessa loofamee hojjetame irra yookaan mi'a gogaa irra jiru sun magariisa ta'e yookaan diimata wanni kun waan lamxii ta'eef lubatti haa argisiifamu. **50** Lubnis lamxii sana qoree mi'a dhukkubaan faalame sana kophaatti baasee bultii torba haa tursu. **51** Guyyaa torbafaatti lubichi lamxii sana haa qoru; yoo lamxiin sun uffata irra yookaan wayyaa dha'ame irra yookaan uffata wal keessa loofamee hojjetame irra yookaan gogaa waan kamiif iyyuu fayyadu irra faffaca'ee wanni kun lamxii hamaa dha; mi'i sunis xuraa'aa dha. **52** Sababii lamxiin sun hamaa ta'eef lubichi uffata yookaan wayyaa suufii irraa yookaan quncee talbaa irraa hojjetame yookaan wal keessa loofamee hojjetame yookaan mi'a gogaa irraa hojjetame kan dhukkuba sanaan faalame kam iyyuu haa qoru; mi'i sunis gubamuu qaba. **53** "Garuu yeroo lubni lamxii sana qorutti kunoo yoo lamxiin sun uffata irra yookaan wayyaa dha'ame irra yookaan wal keessa loofamee hojjetame irra yookaan mi'a gogaa irraa hojjetame irra faffaca'uu baate, **54** lubichi akka mi'i lamxiidhaan faalame sun miiccamu haa ajaju. Ergasii immoo mi'a sana kophaatti baasee ammas bultii torba haa tursu. **55** Erga mi'i lamxiidhaan faalame sun miiccamee booddee lubichi mi'a sana haa qoru; lamxiin sun yoo faffaca'uu baate illee bifti isaa geeddaramuu baannaan uffanni sun xuraa'aa dha. Yoo lamxiin sun gama tokkoon yookaan gama kaaniin mi'a sana faalee jiraate, mi'i sun ibiddaan haa gubamu. **56** Erga mi'i sun miiccamee booddee yeroo lubni qorutti yoo lamxiin sun badee jiraate lubichi iddoo lamxiidhaan faalame sana uffata yookaan gogaa yookaan wayyaa dha'ame yookaan wal keessa loofamee hojjetame irraa haa tarsaasu. **57** Garuu yoo lamxiin sun deebi'ee uffata irratti yookaan wayyaa dha'ame

irratti yookaan wal keessa loofamee hojjetame irratti yookaan mi'a gogaa irraa hojjetame kam iyyuu irratti argame, lamxiin sun faffaca'aa jira; wanni lamxii qabu ibiddaan haa gubamu. **58** Uffanni yookaan wayyaan dha'ame yookaan wal keessa loofamee hojjetame yookaan mi'i gogaa irraa hojjetame kan miiccamee lamxiin irraa bade kam iyyuu ammas haa miiccamu; innis ni qulqullaa'a." **59** Wanni kun seera akka uffanni suufii irraa yookaan quncee talbaa irraa hojjetame, wayyaan dha'ame yookaan wal keessa loofamee hojjetame yookaan mi'i gogaa irraa hojjetamee lamxiidhaan faalame kam iyyuu xuraa'aa ta'ee fi akka hin ta'in labsuuf kennamee dha.

14 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Kun seera nama lamxii qabu tokkoof guyyaa inni itti qulqulleeffamuuf kennamee dha; namichi lubatti haa fidamu. **3** Lubni sun iddoo qubataa keessaa gad ba'ee namicha haa qoru. Kunoo, yoo namichi lamxii qabu sun fayyee jiraate, **4** lubichi akka sababii namicha qulqulleeffamu sanaatiif simbirroonni lubbuu qaban qulqulluun lamaa fi mukni birbirsaa, kirriin bildiimaa fi hiisophiin fidaman haa ajaju. **5** Lubni sunis ergasii akka simbirroota sana keessaa isheen tokko bishaan yaa'u kan okkotee keessa jiru irratti qalamtu haa ajaju. **6** Innis simbirroo lubbuu qabdu sana fuudhee muka birbirsaa, kirrii bildiimaa fi hiisophii wajjin dhiiga simbirroo bishaan yaa'u irratti qalamte sanaa keessa haa cuuphu. **7** Lubichi namicha lamxii irraa qulqulleeffamu sanatti yeroo torba faffacaasee akka inni qulqulluu ta'e haa labsu; ergasii simbirroo lubbuu qabdu sana dirreetti gad haa dhiisu. **8** "Namichi qulqulleeffamu sun uffata isaa miiccachuu, rifeensa isaa hunda haaddachuu fi dhagna isaa bishaaniin dhiqachuu qaba; akkasii inni akka seeraatti qulqulluu ta'a. Ergasii iddoo qubataatti ol galuu danda'a; garuu lubni torba dunkaana isaatiin ala turuu qaba. **9** Guyyaa torbafaattis rifeensa isaa hunda haaddachuu qaba; mataa isaa, areeda isaa, nyaara isaatii fi rifeensa isaa biraa haa haaddatu. Uffata isaas miiccatee dhagna isaa bishaaniin dhiqachuu qaba; innis ni qulqullaa'a. **10** "Guyyaa saddeettaffaattis namichi sun korbeeyyii hoolaa kanneen hir'ina hin qabne lamaa fi hoolaa dhalaa waggaa tokkoo kan hir'ina hin qabne tokko, daakuu bullaa'aa iifii tokkoo kan zayitiidhaan sukkuumame irraa harka kudhan keessaa harka sadii kan kennaa midhaaniitiif ta'uu fi zayitii loogii tokkoo haa fidu. **11** Lubni akka namichi qulqulluu ta'e labsu sun namicha qulqulleefamu sanaa fi kennaawwan isaa balbala dunkaana wal ga'ii irratti fuula Waaqayyoo duratti haa dhi'eessu. **12** "Ergasii lubichi korbeeyyii hoolaa sana keessaa tokko fuudhee aarsaa yakkaa sochoofamu godhee fuula Waaqayyoo duratti haa sochoosu. **13** Xobbaallaa hoolaa sanas iddoo aarsaan cubbuutii fi aarsaan gubamu itti qalamanitti haa qalu. Akkuma aarsaa cubbuu sana aarsaan yakkaas kan lubaa ti; aarsaan kun waan hunda caalaa qulqulluu dha. **14** Lubichis dhiiga aarsaa yakkaa sana irraa fuudhee fiixee gurra mirgaa namicha qulqulleeffamu sanaa, quba abbuudduu harka isaa mirgaatii fi quba abbuudduu miilla isaa mirgaa haa dibu. **15** Lubni sun zayitii loogii sana irraa fuudhee barruu harka isaa bitaatti haa naqu; **16** quba harka isaa mirgaa zayitii barruu harka isaa irra jiru keessa cuuphee quba isaatiin yeroo torba fuula Waaqayyoo duratti haa faacaasu. **17** Lubni sun zayitii barruu isaa irratti hafe irraa fuudhee fiixee gurra mirgaa namicha qulqulleeffamu qabu sanaa, quba abbuudduu harka isaa mirgaatii fi quba abbuudduu miilla isaa mirgaa, dhiiga aarsaa yakkaa sana irratti dabalee haa dibu. **18** Lubichis zayitii barruu harka isaa irratti hafe immoo mataa namicha qulqulleeffamu sanaati naqee fuula Waaqayyoo duratti araara haa buusuuf. **19**

“Ergasiis lubichi aarsaa cubbuu dhi’eessee namicha xuraa’ummaa ofii irraa qulqulleffamu sanaaf araara haa buusu. Sana booddee lubni sun aarsaa gubamu haa qalu; **20** kanas kennaa midhaanii wajjin iddoo aarsaa irratti dhi’eessee araara isaaf haa buusu; namichis qulqulluu ta’a. **21** “Ta’u sun namichi sun yoo hiyyeessa ta’ee waan kana dhi’eessuu hin dandeenye, akka sochoofamee araarri isaaf buufamuuf inni xobbaallaa hoolaa tokko aarsaa yakkaa godhee daakuu bullaa’aa zayitiidhaan sukkuumame kan kennaa midhaaniitiif ta’u iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka tokko zayitii loogii tokko wajjin haa fidu; **22** akkasumas waan fiduu danda’u jechuunis gugee lama yookaan gugee sosookkee lama, tokko aarsaa cubbuutiif kaan immoo aarsaa gubamuuf haa fidu. **23** “Guyyaa saddeettaffaatti inni qulqullaa’ummaa isaatiif balbala dunkaana wal ga’ii irratti fuula Waaqayyoo duratti waan kana lubatti haa fidu. **24** Lubni sunis xobbaallaa hoolaa aarsaa yakkaa sana zayitii loogii tokko wajjin fuudhee aarsaa sochoofamu godhee fuula Waaqayyoo duratti haa sochoosu. **25** Xobbaallaa hoolaa sanas aarsaa yakkaatiif qalee dhiiga isaa irraa fuudhee fiixee gurra mirgaa namicha qulqulleffamu sanaa, quba abbuudduu harka isaa mirgaatii fi quba abbuudduu miilla isaa mirgaa haa dibu. **26** Lubichis zayitii sana irraa fuudhee barruu harka isaa bitaa irratti haa naqu; **27** quba harka isaa mirgaatiinis zayitii barruu isaa irra jiru sana irraa yeroo torba fuula Waaqayyoo duratti haa facaasu. **28** Zayitii barruu isaa irra jiru irraa fuudhee idduma dhiiga aarsaa yakkaa ittiin tuqe sana jechuunis fiixee gurra namicha qulqulleffamu sanaa mirgaa, quba abbuudduu harka isaa mirgaatii fi quba abbuudduu miilla isaa mirgaa haa dibu. **29** Lubichis fuula Waaqayyoo duratti araara isaaf busuuf zayitii barruu isaa irratti hafe sana mataa namicha qulqulleffamu sanaa irratti haa naqu. **30** Lubni sunis gugeewwan yookaan gugee sosookkee namichi dhi’eessuu danda’u haa dhi’eessu; **31** isaan kanneen keessaas tokko aarsaa cubbuutiif, kaan immoo aarsaa gubamuuf, kennaa midhaanii wajjin haa dhi’eessu. Haala kanaanis lubichi namicha qulqulleffamu sanaaf fuula Waaqayyoo duratti araara ni buusa.” **32** Kun seera nama lubii qabaatee waan ittiin qulqulleffamu baasuu hin dandeenyeeff kennamee dha. **33** Waaqayyoo Musee fi Arooniin akkana jedhe; **34** “Yommuu isin biyya Kana’aan kan ani akka dhaalaatti isiniif kennu sana seentanii anis mana biyya sanaa keessaa tokkotti dhukkuba lamxii facaasutti, **35** abbaan mana sanaa deeme, ‘Ani mana koo keessatti waan lamxii fakkaatu tokko argeera’ jedhee lubatti haa himu. **36** Lubichis akka wanni mana sana keessa jiru tokko iyyuu xuraa’aa dha jedhamee hin labsamneef utuu lamxii sana qoruuf ol hin seenin dura akka mana sana keessaa mi’i gad baafamu haa ajaju. Ergasiis lubichi ol seenee namicha haa qoru. **37** Innis lamxii keenyan manaa irra jiru haa qoru; yoo wanni sun dhoocqaa magariisa yookaan diimatu qabaatee keenyan manaa keessa gad seene, **38** lubichi mana sana keessaa balbalaan gad ba’ee bultii torbaaf mana sana haa cufu. **39** Guyyaa torbaffaatti lubichi mana sana qoruuf haa deebi’u. Kunoo yoo lamxiin sun keenyan manaa irratti babal’atee jiraate, **40** lubichi akka dhagaawwan faalaman achi keessaa baafamanii lafa xuraa’aa magalaan ala jirutti gataman haa ajaju. **41** Akka keenyan mana sanaa karaa keessaatiin guutummaatti soqamee wanni irraa hooqame sunis lafa xuraa’aa magalaan ala jirutti gad gatamu haa godhu. **42** Iddoo dhagaawwan sun hooqamanii ba’an sanas dhagaawwan haaraa fidanii iddoo haa buusan; dhoqqee haaraadhaanis manicha haa maragan. **43** “Yoo lamxiin sun erga dhagaawwan ba’anii manichi hooqamee maragamee booddee deebi’ee mana keessatti mul’ate, **44** lubichi dhaqee haa qoru; lamxiin sun kunoo yoo mana keessa babal’atee

jiraate, kun lamxii hamaa dha; manichis xuraa’aa dha. **45** Manni sun haa diigamu; dhagaan isaa, mukni isaa akkasumas maraggiin isaa hundinuu lafa xuraa’aa magalaan ala jirutti haa gatamu. **46** “Namni yoo utuu manichi cufamee jiruu ol seene, namni sun hamma galgalaatti xuraa’aa dha. **47** Namni mana sana seenee rafe yookaan keessatti waan nyaate uffata isaa haa miiccatu. **48** “Garuu yoo lubni lamxii sana qoruudhaaf dhufee erga manichi maragamee booddee lamxiin sun babal’achuu baate waan lamxiin sun badeef lubni sun akka manni sun qulqullaa’e haa labsu. **49** Innis manicha qulqulleessuuf simbirroo lama, muka birbirsaa, kirrii bildiimaa fi hiisophii haa dhi’eessu. **50** Innis simbirroo sana keessaa tokko bishaan yaa’u kan okkotee keessa jiru irratti haa qalu. **51** Ergasiis birbirsaa, hiisophii, kirrii bildiimaa fi simbirroo lubbuu qabdu sana fuudhee dhiiga simbirroo qalamtee fi bishaan yaa’u keessa cuuphee yeroo torba mana sanatti haa facaasu. **52** Innis dhiiga simbirrootiin, bishaan yaa’uun, simbirroo jirtuun, birbirsaa, hiisophii fi kirrii bildiimaadhaan manicha haa qulqulleessu. **53** Simbirroo jirtuu immoo magalaan alatti baasee dirreetti gad haa dhiisu. Haala kanaanis manichaaf araara buusa; manichis ni qulqullaa.” **54** Kun seera dhukkuba lamxiitti fi hooqoodhaaf, **55** lamxii wayyaa irratti yookaan mana keessatti mul’atuuf, **56** iitoodhaaf, finniisaaf yookaan baaroleedhaaf, **57** akka wanni tokko qulqulluu yookaan xuraa’aa ta’e addaan baasuuf kennamee dha. Kun seera lamxiidhaaf kennamee dha.

15 Waaqayyoo Musee fi Arooniin akkana jedhe; **2** “Akkana jedhaatii Israa’elootatti himaa; ‘Namni kam iyyuu dhangala’aa saala isaa keessaa ba’u yoo qabaate, inni sababii dhangala’aa sanaatiifuu xuraa’aa dha. **3** Dhangala’aan sun ittuma fufee saala isaa keessaa ba’us dhaabatus namicha inuma xureessa. Akki itti dhangala’aan saala isaa keessaa ba’u sun isa xureessu kanaa dha. **4** “Sireen namni dhangala’aan saala isaa keessaa ba’u irra ciisu hundinuu xuraa’aa ta’a; wanni inni irra taa’u hundinuu xuraa’aa ta’a. **5** Namni siree namicha sanaa tuqu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa’aa ta’a. **6** Namni waan namichi dhangala’aan saala isaa keessaa ba’u sun irra taa’e irra taa’u kam iyyuu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaas bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa’aa ta’a. **7** “Namni nama dhangala’aan saala isaa keessaa ba’u sana tuqu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaas bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa’aa ta’a. **8** “Yoo namni dhangala’aan saala isaa keessaa ba’u sun nama qulqullaa’aa kamitti iyyuu tufe, namichi itti tufame sun uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa’aa ta’a. **9** “Kooraan namni dhangala’aan saala isaa keessaa ba’u sun irra taa’u hundinuu xuraa’aa ta’a. **10** Namni waan isa jala ture tuqu kam iyyuu hamma galgalaatti xuraa’aa ta’a. Namni isaan kanneen lafa fuudhu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa’aa ta’a. **11** “Namni namichi dhangala’aan saala isaa keessaa ba’u sun utuu harka isaa bishaaniin hin dhiqatin tuqu kam iyyuu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa’aa ta’a. **12** “Okkoteen suphee kan namni dhangala’aan saala isaa keessaa ba’u sun tuqu haa caccabsamu; mi’i muka irraa hojjetame kam iyyuu bishaaniin haa dhiqamu. **13** “Namni yommuu dhangala’aan saala isaa keessaa ba’u irraa qulqulleffamutti akka seeraatti qulqulleffamuu isaatiif bultii torba haa lakkaa’atu; uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaas bishaan yaa’uun haa dhiqatu; innis ni qulqullaa’a. **14** Innis guyyaa saddeettaffaatti gugee lama yookaan gugee

sosookkee lama qabatee fuula Waaqayyoo dura dhufee balbala dunkaana wal ga'ii irratti lubatti haa kennu. **15** Lubichis isa tokko aarsaa cubbuutiif kaan immoo aarsaa gubamuuf haa dhi'eessu. Haala kanaanis lubni sun sababii dhangala'aa nama sanaatiif fuula Waaqayyoo duratti araara buusa. **16** "Namni tokko yommuu afeetaa dhangalaasutti dhagna isaa guutuu bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **17** Uffanni yookaan itilleen afeetaan tuqu kam iyyuu bishaaniin haa miiccamu; mi'i sun hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **18** Namni yoo niitii tokko wajjin ciisee afeetaa dhangalaase, lamaan isaanii iyyuu bishaaniin dhagna isaanii haa dhiqatan; isaan hamma galgalaatti xuraa'oo ta'u. **19** "Dubartiin yoo dhangala'aa dhiigaa kan yeroo isaa eeggatee dhagna ishee keessaa ba'u qabaatte, isheen xuraa'ummaa xurii ji'aa isheetiin bultii torba turti; namni ishee tuqu kam iyyuu hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **20** "Wanni isheen yeroo xurii isheetti irra ciiftu xuraa'aa ta'a; wanni isheen irra teessu kam iyyuus xuraa'aa ta'a. **21** Namni siree ishee tuqu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaas bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **22** Namni waan isheen irra teessu tuqu uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaas bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **23** Namni yoo sirees ta'u waan isheen irra taa'aa turte kam iyyuu tuqe inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **24** "Namni yoo ishee wajjin ciisee xuraa'ummaan ishee isa tuqe, inni bultii torba xuraa'aa ta'a; sireen inni irra ciisu kam iyyuus xuraa'aa ta'a. **25** "Dubartiin tokko yoo yeroo xurii ji'aa ishee malee guyyaa baay'eedhaaf dhangala'a dhiigaa qabaatte yookaan yoo dhangala'a dhiigaa kan yeroo xurii ishee booddees ittuma fufu qabaatte isheen akkuma yeroo xurii ishee sanatti hamma dhangala'aan sun jirutti xurooftuu taati. **26** Sireen isheen yeroo dhangala'aan ishee ittuma fufee yaa'utti irra ciiftu akkuma siree ishee kan yeroo xurii ji'aa ishee sanaatti xuraa'aa ta'a; wanni isheen irra teessu kam iyyuu akkuma yeroo xurii isheetti xuraa'aa ta'a. **27** Namni isaan tuqu kam iyyuu ni xuraa'a; inni uffata isaa haa miiccatu; dhagna isaas bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **28** "Isheen erga dhangala'aa ishee irraa qulqullooftee booddee guyyaa torba haa lakkaa'attu; ergasii immoo akka seeraatti ni qulqulloofti. **29** Isheenis guyyaa saddeettaffaatti gugee lama yookaan gugee sosookkee lama futee, balbala dunkaana wal ga'ii irratti lubatti haa fiddu. **30** Lubichis isa tokko aarsaa cubbuutiif, kaan immoo aarsaa gubamuuf haa dhi'eessu. Haala kanaanis sababii xuraa'ummaa dhangala'aa isheetiif fuula Waaqayyoo duratti araara buusa. **31** "Isin akka Israa'eloonni iddoo bultii koo kan gidduu isaanii jiru sana xureessuudhaan xuraa'ummaa isaaniitiin hin duuneef waan isaan xureessu irraa addaan isaan baasu qabdu." **32** Wanni kun seera nama dhangala'aan saala isaa keessaa ba'uuf, nama afeetaan saala isaa keessaa ba'u xureessuuf, **33** dubartiin xurii ji'aa qabduuf, dhiira yookaan dubartiin dhangala'aan saala keessaa ba'uu fi nama dubartiin akka seeraatti qulqulluu hin ta'in tokko wajjin ciisu kamiif iyyuu kennamee dha.

16 Waaqayyos du'a ilmaan Aroon kanneen yeroo fuula Waaqayyoo duratti dhi'aatanitti du'an sana lamaanii booddee Museetti dubbate. **2** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; "Sababii ani teessoo araaraa gararraatti duumessaan mul'adhuuf akka obboleessi kee Aroon yeruma fedhetti gara Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu kan golgaa keessa fuula teessoo araara dura taabota irra jiru sanaa ol hin seenne itti himi; yoo kanaa achii inni ni du'a. **3** "Akki Aroon itti Iddoo Iddoo Hunda Caalaa qulqulluu sana seenu kanaa dha: Aarsaa cubbuutiif dibicha tokko, aarsaa gubamuuf immoo korbeessa hoolaa tokko

haa fidu. **4** Innis kittaa quncee talbaa irraa hojjetame qulqulluu isaatii fi uffata dhagna isaatti aanu kan quncee talbaa irraa hojjetame haa kaa'atu. Sabbata quncee talbaa irraa hojjetame hidhatee marata mataa kan quncee talbaa irraa hojjetames haa maratu; kunneen uffata qulqulluu dha. Kanaafuu inni utuu uffata sana hin uffatin dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu. **5** Waldaa saba Israa'el irraas aarsaa cubbuutiif korommii re'ee lama, aarsaa gubamuuf immoo korbeessa hoolaa tokko haa fuudhu. **6** "Aroon aarsaa cubbuu ofii isaatiif dibicha sana dhi'eessu ofii isaatii fi warra mana isaa jiraniif araara haa buusu. **7** Ergasiis re'oota lamaan sana fuudhee balbala dunkaana wal ga'ii irratti fuula Waaqayyoo duratti haa dhi'eessu. **8** Aroonis re'oota sana lamaanitti ixaa haa buusu; ixaa tokko Waaqayyoo, kaan immoo re'ee gad lakkifamuuf haa buusu. **9** Aroonis re'ee ixaa Waaqayyoo irra bu'e sana fidee aarsaa cubbuu godhee haa dhi'eessu. **10** Garuu re'een akka re'ee gad lakkifamu ta'uuf ixaadhaan filatame sun akka re'ee gad lakkifamu tokkootti gammoojiitti gad ari'amuudhaan akka araara buusuuf utuu lubbuudhaan jiruu fuula Waaqayyoo duratti haa dhi'eeffamu. **11** "Aroonis aarsaa cubbuu ofii isaatiif dibicha sana dhi'eessu ofii isaatii fi warra mana isaa jiraniif araara haa buusu; dibicha sanas cubbuu ofii isaatiif haa qalu. **12** Innis girgira barbadaa ibiddaa iddoo aarsaa kan fuula Waaqayyoo dura jiru irraa itti guutame tokko fuudhee ixaana urgaa'aa daakamee bullaa'es konyee lama fuudhee golgaa sana keessa haa seenu. **13** Innis akka hin duuneef, akka aarii ixaana sanaa teessoo araaraa kan dhuga ba'umsaa gubbaa jiru sana haguuguuf ixaana sana ibidda fuula Waaqayyoo dura jirutti haa naqu. **14** Dhiiga dibicha sanaa irraa fuudhee karaa fuulduraatiin teessoo araaraatti quba isaatiin haa facaasu; ergasii immoo dhiiga isaa fuudhee fuula teessoo araaraa duratti yeroo torba quba isaatiin haa facaasu. **15** "Re'ee sanas aarsaa cubbuu sabaas godhee haa qalu; dhiiga isaas fuudhee golgaa keessa seenuudhaan akkuma dhiiga dibicha sanaa godhe sana haa godhu; dhiiga sanas teessoo araaraa irrattii fi fuula teessoo araaraa duratti haa facaasu. **16** Cubbuun isaanii waanuma fedhe ta'u illee inni sababii xuraa'ummaa fi fincila saba Israa'eliif Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu sana haala kanaan araara haa buusu; dunkaana wal ga'ii kan xuraa'ummaa isaanii keessa isaan gidduu jiruufis akkasuma haa godhu. **17** Yeroo Aroon Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu sana keessatti araara buusuuf ol seenee jalqabee hamma inni ofii isaatiif, warra mana isaa jiraniif fi waldaa Israa'el hundaaf araara buusee gad ba'utti namni tokko iyyuu dunkaana wal ga'ii keessatti hin argamin. **18** "Ergasiis iddoo aarsaa kan fuula Waaqayyoo dura jiru sanatti gad ba'ee iddoo aarsaa sanaaf araara haa buusu. Innis dhiiga dibicha sanaa irraa fuudhee, dhiiga re'ee sanaa irraas fuudhee ganfaa iddoo aarsaa sanaa hunda irratti haa naqu. **19** Innis iddoo aarsaa sana xuraa'ummaa saba Israa'el irraa qulqulleessee addaan baasuuf dhiiga sana irraa quba isaatiin yeroo torba iddoo aarsaa irratti haa facaasu. **20** "Aroon erga Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu sana, dunkaana wal ga'itii fi iddoo aarsaatiif araara buusee raawwatee booddee re'ee lubbuudhaan jiru sana gara fuulduraatti haa dhi'eessu. **21** Innis harka isaa lamaanu mataa re'ee lubbuudhaan jiru sanaa irra kaa'ee achi irratti hamminaa fi fincila saba Israa'el jechuunis cubbuu isaanii hunda hima. Yakka hundas mataa re'ee sanaa irra kaa'ee re'ee sana nama hojii kanaaf filatame tokkotti kennee gara gammoojiitti haa ari'u. **22** Re'een sunis cubbuu isaanii hunda of irratti baatee gara lafa namni hin dhaqneetti geessa; namichis gammoojii keessatti isa gad dhiisa. **23** "Ergasiis Aroon dunkaana wal ga'ii seenee uffata quncee talbaa irraa hojjetame kan utuu Iddoo Iddoo

Hunda Caalaa Qulqulluu sana hin seenin uffate sana baafatee achumatti haa dhiisu. **24** Innis lafa qulqulluu tokkotti dhagna isaa bishaaniin dhiqatee uffata isa haa uffatu; ergasii immoo gad ba'ee ofii isaatii fi saba sanaaf araara buusuuf, ofii isaatiif aarsaa gubamu, saba sanaafis aarsaa gubamu haa dhi'eessu. **25** Cooma aarsaa cubbuu illee iddoo aarsaa irratti haa gubu. **26** "Namichi re'ee sana akka re'ee gad lakkifamu tokkootti gad dhiisu sun wayyaa isaa miiccatee dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; ergasii gara qubataatti ol galuu danda'a. **27** Dibichii fi re'een aarsaa cubbuutiif dhi'effaman kanneen dhiiguuti isaanii araara buusuuf Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluuti fidame sun qubata keessaa haa baafaman; gogaan isaanii, foonii fi mi'i garaa isaanii haa gubamu. **28** Namichi wantoota kanneen gubus uffata isaa miiccatee dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; ergasii gara qubataatti ol galuu danda'a. **29** "Seerri bara baraan isiniif kenname kanaa dha: Dhalataa biyyaas ta'u alagaan isin gidduu jiraatu guyyaa kurnaffaa ji'a torbaffaatti gad of haa qabu; hojii tokko iyyuus hin hojjetin. **30** Sababiin isaa isin qulqulleessuuf guyyaan kun guyyaa itti araarii bu'u dha; ergasii isin fuula Waaqayyoo duratti cubbuu keessan hunda irraa ni qulqullooftu. **31** Kun waan sanbata boqonnaa ta'ee isin gad of deebisuu qabdu; innis seera bara baraa ti. **32** Lubni iddoo abbaa isaa bu'ee luba ol aanaa ta'uuf dibamee muudamu araara buusuu qaba; innis wayyaa qulqulluu kan quncee talbaa irraa hojjetame uffatee, **33** Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluuf, dunkaana wal ga'iitiif, iddoo aarsaatii, lubootaa fi miseensota waldaa hundaafis araara haa buusu. **34** "Seerri bara baraan isiniif kenname kanaa dha: Kunis akka cubbuu Israa'elootaa hundaaf waggaa itti yeroo tokko araarii buufamuuf." Wannii sunis akkuma Waaqayyoo Musee ajajetti hojjetame.

17 Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Aroonii fi ilmaan isaatii, saba Israa'el hundattis akkana jedhii himi; 'Wanni Waaqayyoo ajaje kunoo kana: **3** Saba Israa'el keessaa namni kam iyyuu yoo qubata keessatti yookaan qubataan alatti sangaa yookaan hoolaa yookaan re'ee qalee **4** dunkaana qulqulluu Waaqayyoo duratti aarsaa godhee Waaqayyooof dhi'eessuuf balbala dunkaana wal ga'iitti fiduu baate namichi sun dhiiga dhangalaase sanatti ni gaafatama; inni dhiiga dhangalaaseeraatii saba isaa keessaa haa balleeffamu. **5** Kunis akka Israa'eloonni aarsaawwan amma alatti dhi'eessaa jiran kana Waaqayyooof fidaniif. Isaanis aarsaawwan kanneen aarsaa nagaa godhanii Waaqayyooof dhi'eessuuf balbala dunkaana wal ga'ii irratti lubatti haa fidan. **6** Lubichis dhiiga sana iddoo aarsaa Waaqayyoo kan balbala dunkaana wal ga'ii irra jiru sanatti haa facaasu; cooma isaas urgaa Waaqayyotti tolu godhee haa gubu. **7** Isaanis si'achi waaqota tolfamoo bifa re'ee kanneen duukaa bu'anii sagaagalaa turan sanaaf aarsaa isaanii tokko illee dhi'eessuu hin qaban; kunis isaaniiif dhaloota dhufuuf seera bara baraa ta'a. **8** "Akkanas isaanii jedhi; 'Saba Israa'el keessaa namni kam iyyuu yookaan alagaan isaan gidduu jiraatu kam iyyuu yoo aarsaa gubamu yookaan qalma dhi'eessu **9** balbala dunkaana wal ga'ii duratti Waaqayyooof aarsaa dhi'eessuuf fiduu baate namichi sun saba isaa keessaa haa balleeffamu. **10** "Saba Israa'el keessaa namni kam iyyuu yookaan alagaan gidduu isaanii jiraatu kam iyyuu dhiiga yoo nyaate, ani nama dhiiga nyaate sana fuula ittin hammaa dha; saba isaa keessaa isa nan balleessa. **11** Sababii jireenyi waan lubbuu qabu tokkoo dhiiga keessa jiruuf ani ittiin araara lubbuu keessaniif buusuudhaaf dhiiga sana iddoo aarsaa irratti isinii kenneera; wannii jireenya namaatiif araara buusuu dhiiga. **12** Kanaafuu ani Israa'elootaan, "Isin keessaa namni tokko iyyuu dhiiga hin nyaatin yookaan alagaan gidduu keessan jiraatu

dhiiga hin nyaatin" nan jedha. **13** "Saba Israa'el keessaa namni kam iyyuu yookaan alagaan gidduu keessan jiraatu kan bineensa yookaan simbira nyaatamu adamsu kam iyyuu dhiiga waan sanaa dhangalaasee biyyoo itti haa deebisu; **14** jireenyi waan lubbuu qabu tokkoo dhiiga isaa ti. Sababiin ani Israa'elootaan, "Waan jireenyi waan lubbuu qabu hundaa dhiiga isaa ta'ee isin dhiiga waan lubbuu qabu tokko illee hin nyaatama; namni dhiiga nyaatu kam iyyuu saba keessaa haa balleeffamu" jedheefis kanuma. **15** "Namni kam iyyuu dhalataa biyyaas ta'u alagaan waan du'ee ergame yookaan bineensi ciccire nyaatu uffata isaa haa miicatu; dhagna isaas bishaaniin haa dhiqatu; inni hamma galgaalaatti akka seeraatti xuraa'aa dha; ergasii ni qulqullaa'a. **16** Yoo uffata isaa miicachuu fi dhagna isaa dhiqachuu baate garuu inni cubbuu sanatti ni gaafatama."

18 Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Akkana jedhii Israa'elootatti himi; 'Ani Waaqayyoo Waaqa keessan. **3** Isin waan isaan biyya Gibxi, biyya isin keessa jiraachaa turta sana keessatti hojjetan hin hojjetinaa; waan biyya Kana'an, biyya ani itti isin galchuuf jiru keessatti hojjetamus hin hojjetinaa. Seera isaanii duukaa hin bu'inaa. **4** Isin seera kootiif ajajamaa; ajaja koos sirriitti eegaa; ani Waaqayyoo Waaqa keessanii dha. **5** Ajaja koo fi seera koo eegaa; namni isaaniiif ajajamu isaaniiin jiraataatii; ani Waaqayyoo. **6** "Namni kam iyyuu fira dhiigaa kam iyyuu wajjin wal bira ga'uuf itti hin dhi'aatin; ani Waaqayyoo. **7** "Haadha kee wajjin wal bira ga'uudhaan abbaa kee hin salphisin; isheen haadha kee ti; ishee wajjin wal bira hin ga'in. **8** "Niitii abbaa keetii wajjin wal bira hin ga'in; wannii kun abbaa kee salphis. **9** "Isheen manuma keettis ta'u yookaan alatti dhalatu illee obboleettii kee, intala abbaa keetii yookaan haadha keetii wajjin wal bira hin ga'in. **10** "Intala ilma keetii yookaan intala intala keetii wajjin wal bira hin ga'in; wannii kun si salphis. **11** "Intala niitii abbaa keetii kan abbaa keetiif dhalate wajjin wal bira hin ga'in; isheen obboleettii kee ti. **12** "Obboleettii abbaa keetii wajjin wal bira hin ga'in; isheen abbaa keetiif fira dhiigaa ti. **13** "Obboleettii haadha keetii wajjin wal bira hin ga'in; isheen haadha keetiif fira dhiigaa ti. **14** "Wal bira ga'uuf jettee niitii obboleessa abbaa keetiitii dhi'aatee isa hin salphisin; isheen niitii obboleessa abbaa keetii ti. **15** "Niitii ilma keetii wajjin wal bira hin ga'in. Isheen niitii ilma keetii ti; ishee wajjin wal bira hin ga'in. **16** "Niitii obboleessa keetii wajjin wal bira hin ga'in; wannii sun obboleessa kee salphis. **17** "Dubartii tokkoo fi intala ishee wajjin wal bira hin ga'in. Intala ilma dubartii sanaa yookaan intala intala ishee wajjin wal bira hin ga'in; isaan isheedhaaf fira dhiigaa ti; wannii kun jal'ina. **18** "Utuu niitii kee lubbuudhaan jirtuu obboleettii ishee masaanuu ishee gootee hin fuudhin; ishee wajjinis wal bira hin ga'in. **19** "Yeroo dubartiin tokko xuraa'ummaa xurii ji'aa of irraa qabdutti, bira ga'uudhaaf jettee isheetti hin dhi'aatin. **20** "Niitii namaa wajjin wal bira geessee isheedhaan of hin xureessin. **21** "Ijoollee kee keessaa tokko illee akka Moolekiif aarsaa ta'aniif hin kennin; ati maqaa Waaqa keetii hin xureessin. Ani Waaqayyoo. **22** "Akka namni dubartii wajjin ciisu ati dhiira wajjin hin ciisin; wannii kun hojii jibbisiisaa dha. **23** "Hori' kam iyyuu wajjin wal bira geessee of hin xureessin; dubartiin horii wajjin wal bira ga'uuf ofii ishee itti hin kennin; kun waan karaa irraa goree dha. **24** "Sababii namoonni ani ari'ee isin duraa baasuuf jiru kunneen haala kanaan xuraa'aniif isin karaa kanneen keessaa kamiin iyyuu of hin xureessinaa. **25** Lafti iyyuu xuroofteerti; kanaafuu ani sababii cubbuu isheettiin ishee adabe; laftis jiraattota ishee ni tufti. **26** Isin garuu ajaja koo fi seera koo eegaa. Dhalataan biyyaatiif fi alagoonni isin gidduu jiraatanis waan jibbisiisaa kana keessaa kam iyyuu hin hojjetin.

27 Namoonni isiniin dura biyya sana keessa jiraatanis waan kana hunda hojjetanii akkasiin biyyattiin xuroofte. 28 Isinis lafa kana yoo xureessitan, lafti akkuma saboota isin dura turan tufte sana isiniin illee ni tufti. 29 “Namni wantoota jibbisiisoo kanneen keessaa tokko illee hojjetu kam iyyuu saba isaa keessaa haa balleffamu. 30 Ajaja koo eegaa; barteewan jibbisiisoo isin dura hojjetamaa turan sana keessaa tokko illee duukaa buutaniittiin of hin xureessinaa; ani Waaqayyo Waaqa keessan.”

19 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 2 “Akkana jedhii waldaa saba Israa’el hundatti himi; ‘Ani Waaqayyo Waaqni keessan qulqulluudhaatii isinis qulqulloota ta’aa. 3 “Tokkoon tokkoon keessan haadha keessaniif fi abbaa keessaniif ulfina kenna; Sanbatoota koos eegaa. Ani Waaqayyo Waaqa keessan. 4 “Gara waaqota tolfamootti hin deebi’inaa yookaan sibiila baqfame irraa ofii keessaniif waaqota hin tolfatinaa. Ani Waaqayyo Waaqa keessan. 5 “Yommuu aarsaa nagaa Waaqayyooft dhi’eessitanitti akka aarsaan keessan fudhatama isiniif argatu godhaatii dhi’eessaa. 6 Aarsaan isin dhi’eessitanis guyyuma sana yookaan guyyaa itti aanu haa nyaatamu; garuu wanni hafee hamma guyyaa sadaffaatti ture haa gubamu. 7 Waan kana keessaa tokko iyyuu yoo guyyaa sadaffaatti nyaatame xuraa’aa dha; fudhatamas hin argatu. 8 Namni waan sana nyaatu sababii waan Waaqayyoon qulqulleeffame xureesseef itti gaafatama; namichi sun saba isaa keessaa haa balleffamu. 9 “Yommuu oomisha lafa keessani walitti qabattanitti hamma daariitti hin haaminaa; qarmii isaa illee hin funaannatinaa. 10 Qarmii iddoo dhaabaa wayinii keetii hin funaanin yookaan ija wayinii keetii kan harca’e hin funaanin. Hiyyeeyyii fi alagootaaf dhiisaa. Ani Waaqayyo Waaqa keessan. 11 “Hin hatinaa. “Hin sobinaa. “Walis hin gowwoomsinaa. 12 “Sobaan maqaa kootiin hin kakatinaa; akkasiniis maqaa Waaqa keessani hin xureessinaa. Ani Waaqayyo. 13 “Ollaa kee gowwoomsitee waa irraa hin fudhatin yookaan hin saamin. “Mindaa nama qaxarama tokko hamma bari’utti of bira hin bulchin. 14 “Nama gurra duudaa hin abaarin yookaan nama jaamaa dura gufuu hin kaa’in; garuu Waaqa kee sodaadhu. Ani Waaqayyo. 15 “Murtii hin jal’isinaa; nama wal caalchisuudhaan gara hiyyeessaa hin gorinaa; nama guddaafis hin looginaa; ollaa keetii garuu murtii qajeelaa kenni. 16 “Saba kee gidduutti hamii hin facaasin. “Waan jireenya ollaa keetii balaa irra buusu hin hojjetin. Ani Waaqayyo. 17 “Garaa keetti obboleessa kee hin jibbin; akka cubbuu isaa keessatti qooda hin qabaanneef ollaa kee ifaan ifatti itti dheekkami. 18 “Saba kee keessaa nama tokkotti iyyuu haaloo hin ba’in yookaan haaloo itti hin qabatin; ollaa kee garuu akkuma ofii keetiitti jaalladhu. Ani Waaqayyo. 19 “Sirna koo eegaa. “Horii gosa gosaa walitti hin diqaalomsinaa. “Midhaan gosa lama lafa qotiisaa keessanitti hin facaasinaa. “Wayyaa waan lama irraa hojjetame hin uffatinaa. 20 “Namni garbittiin nama biraaf kaadhimaante kan hin furamin yookaan bilisummaan ishee hin kennaminiif wajjin yoo wal bira ga’e isaan adabamuu qabu; ta’us waan dubartiin sun hin bilisoominiif isaan hin ajjeefamin. 21 Namichi sun garuu korbeessa hoolaa tokko aarsaa yakkaatiif gara balbala dukkanaa wal ga’iitti Waaqayyooft haa fidu. 22 Lubichis korbeessa hoolaa aarsaa yakkaa sanaa cubbuu namichi hojjetee sanaaf fuula Waaqayyoo duratti araara haa buusu; cubbuun namichaas ni dhiifaamaaf. 23 “Isin yommuu biyyattiitti galtanii muka ija kennu kan gosa hundaa dhaabdanitti, akka waan iji isaa dhowwameetti fudhadhaa. Isin akka waan iji sun hamma waggaa sadiitti dhowwameetti ilaalaa; iji sun hin nyaatamin. 24 Waggaa afuraffaatti immoo iji isaa hundinuu ni qulqullaa’a; Waaqayyooftis aarsaa galataa ta’a. 25 Waggaa

shanaffaatti garuu ija isaa nyaachuu dandeessu. Haala kanaan oomishni keessan ni guddata. Ani Waaqayyo Waaqa keessan. 26 “Utuu dhiigni keessa jiruu foon kam iyyuu hin nyaatinaa. “Tolcha yookaan falfala hin hojjetinaa. 27 “Rifeensa mataa keessani naannessitanii hin haaddatinaa yookaan qarqara areda keessaniis hin murmuratinaa. 28 “Nama du’eef jettanii dhagna keessan hin mammedeessinaa yookaan mallattoo tumaa tokko illee of irratti hin tolfatinaa. Ani Waaqayyo. 29 “Akka lafti halalumaatti deebitee hamminaan hin guutamneef intala kee akka isheen ejjitu gochuudhaan ishee hin salphisin. 30 “Sanbatoota koo eegaa; iddoo qulqulluu koos kabajaa. Ani Waaqayyo. 31 “Isin akka hin xuroofneef ilaaltota bira hin deeminaa yookaan warra ekeraa dubbisan hin barbaadinaa. Ani Waaqayyo Waaqa keessan. 32 “Warra dulloomaniiif ka’i; jaarsaaf ulfina kenni; Waaqa kee sodaadhu. Ani Waaqayyo. 33 “Yoo alagaan biyya keessan keessa isin wajjin jiraate isa hin cunqursinaa. 34 Alagaan isin gidduu jiraatu sun akka dhalataa biyya keessaniitti haa ilaalamu. Akka ofii keessaniitti isa jaalladhaa; isinis biyya Gibxitti alagoota turtaniitii. Ani Waaqayyo Waaqa keessan. 35 “Isin yommuu dheerina, ulfinaa fi baay’ina wayii safarantanii madaalii gowwoomsaatti hin fayyadaminaa. 36 Safartuu fi madaalii dhugaatti, iifii fi iinii dhugaatti fayyadamaa. Ani Waaqayyo Waaqa keessan kan biyya Gibxii baasee isin fidee dha. 37 “Ajajaa fi seera koo hunda eegaatii duukaa bu’aa. Ani Waaqayyo.”

20 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 2 “Israa’elootaan akkana jedhi; ‘Namni Israa’el yookaan alagaan Israa’el keessa jiraatu kan ilmaan isaa keessaa Moolekiif kennu kam iyyuu haa ajjeefamu; sabni biyya sanaa dhagaadhaan isa haa tumu. 3 Sababii namichi sun ilmaan isaa Moolekiif kennuudhaan iddoo qulqulluu koo xureessee maqaa koo qulqulluu sana salphiseef, ani fuula itti hammaadhee saba isaa keessaa isa nan balleessa. 4 Sabni biyya sanaa yeroo namichi sun ilmaan isaa keessaa tokko Moolekiif kennutti yoo fuula irraa deebifatee isa ajjeesuu dhiise, 5 ani namicha sana fi maatii isaatti fuula hammaadhee isaa fi warra isa faana bu’anii sagaagaluudhaan Moolekitti of kennan hunda saba isaanii keessaa nan balleessa. 6 “Nama isaan duukaa bu’uudhaan sagaagaluuf jedhee haa ilaaltotaatii fi warra ekeraa dubbisaniitti deebi’utti ani fuula ittan hammaadha; saba isaa keessaa isa nan balleessa. 7 “Of qulqulleessaa; qulqullootas ta’aa; ani Waaqayyo Waaqa keessaniitii. 8 Sirna koo eegaa; duukaa bu’aas. Ani Waaqayyo isa isin qulqulleessuu dha. 9 “Namni abbaa isaa yookaan haadha isaa abaare kam iyyuu haa ajjeefamu. Inni abbaa isaa yookaan haadha isaa abaareeratti dhiigni isaa matuma isaatti deebi’a. 10 “Yoo namni niitii nama biraa wajjin jechuunis niitii ollaa isaa wajjin sagaagale namichi sagaagalee fi niitiiin sagaagalte sun haa ajjeefaman. 11 “Namni yoo niitii abbaa isaa wajjin ciise inni abbaa isaa salphiseera. Namichis, dubartiin sunis haa ajjeefaman; dhiigni isaanii matuma isaaniitti deebi’a. 12 “Yoo namni niitii ilma isaa wajjin ciise lamaan isaanii iyyuu haa ajjeefaman. Isaan haraamuu dha; dhiigni isaanii matuma isaaniitti deebi’a. 13 “Yoo namni akkuma dubartii wajjin ciisutti dhiira wajjin ciise lamaan isaanii iyyuu waan jibbisiisaa hojjetaniiru. Isaan haa ajjeefaman; dhiigni isaanii matuma isaaniitti deebi’a. 14 “Namni tokko yoo intalaa fi haadha ishee fuudhe, wanni kun xuraa’ummaa dha. Akka isin gidduutti xuraa’ummaan akkasii hin arganneef namichii fi dubartoonni lamaan ibiddaan haa gubaman. 15 “Namni tokko yoo horii wajjin wal bira ga’e haa ajjeefamu; horii sana illee ajjeesaa. 16 “Yoo dubartiin horii kamitti iyyuu dhi’aattee horii sana wajjin wal bira geesse,

dubartiin sunii fi horiin sun haa ajjeefaman; dhiigni isaanii matuma isaaniitti deebi'a. **17** "Namni tokko yoo obboleettii isaa jechuunis intala abbaa isaa yookaan intala haadha isaa fuudhee wal bira ga'an wanni kun salphina. Isaan utuma sabni isaanii arguu saba isaanii keessaa haa balleeffaman; namichi kun obboleettii isaa salphiseera; itti gaafatamas. **18** "Namni tokko yoo yeroo dubartiin tokko xurii ji'aa of irraa qabdutti ishee bira ga'e, inni madda dhangala'aa ishee ifatti baaseera; isheen madda dhangala'aa ishee mul'ifteerti. Lamaan isaanii iyyuu saba isaanii keessaa haa balleeffaman. **19** "Obboleettii haadha keetii yookaan abbaa keetii wajjin wal bira hin ga'in; wanni sun fira dhiigaa salphisatiif; isin lamaanuusin itti gaafatamu. **20** "Namni tokko yoo niitii eessuma isaa wajjin wal bira ga'e inni eessuma isaa salphiseera. Isaan itti gaafatamu; utuu ijoollee hin argatinis du'u. **21** "Namni tokko yoo niitii obboleessa isaa fuudhe, wanni kun hojii xuraa'ummaa ti; innis obboleessa isaa salphiseera. Isaan ijoollee malee hafu. **22** "Akka lafti ani akka isin keessa jiraattaniif itti isin fidu sun isin hin tufneef ajajaa fi seera koo hunda eegaa; duukaa bu'aas. **23** Isin bartee saboota ani fuula keessan duraa ari'ee baasuuf jiru kanneenii duukaa hin bu'inaa; sababii isaan wantoota kanneen hunda hojjetaniif ani isaan jibbeera. **24** Ani garuu, "Isin lafa isaanii ni dhaaltu; anis lafa aannanii fi damma baasu dhaala godhee isiniifiin kenna" jedheera. Ani Waaqayyoo Waaqa keessan kan saboota kaan irraa addaan isin baasee dha. **25** "Kanaafuu isin bineensa qulqullaa'aa fi xuraa'aa, simbirroo xuraa'aa fi qulqullaa'aa addaan baasaa. Bineensa yookaan simbirroo yookaan waan lafa irra munyuuqu kanneen ani isiniif xuraa'ota jedhee addaan baase kamiin iyyuu of hin xureessinaa. **26** Sababii ani Waaqayyoo qulqulluu ta'ee fi akka isin kan koo taataniif saboota kaan irraa addaan isin baaseef, isin qulqulloota naaf ta'aa. **27** "Dhiirri yookaan dubartiin ilaalan yookaan ekeeraa dubbisan haa ajjeefaman. Isaan dhagaadhaan haa tumaman; dhiigni isaanii matuma isaaniitti deebi'a."

21 Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; "Akkana jedhiitii ilmaan Aroon luboota sanatti dubbadhu: 'Lubni tokko nama fira isaa keessaa du'eef jedhee of hin xureessin; **2** garuu firoota dhiigaatiif jechuunis haadha isaa, abbaa isaa, ilma isaa, intala isaa, obboleessa isaa, **3** yookaan obboleettii isaa kan sababii hin heeruminiif isa wajjin jiraattuuf jedhee of xureessuu danda'a. **4** Garuu namoota karaa fuudhaa fi heerumaatiin firoota isaa ta'aniif jedhee of hin xureessin; akkasiinis xuraa'aa hin ta'in. **5** "Luboonni mataa isaanii yookaan qarqara areeda isaanii hin haadatin yookaan dhagna isaanii hin madeessin. **6** Isaan Waaqa isaaniitiif qulqulloota haa ta'an; maqaa Waaqa isaaniis hin xureessin. Isaan waan aarsaa ibiddaan Waaqayyoo dhi'eeffamu, nyaata Waaqa isaanii sana dhi'eessaniif qulqulloota ta'uu qabu. **7** "Luboonni sababii Waaqa isaaniitiif qulqulloota ta'aniif isaan dubartoota sagaagalummaadhaan xuraa'aa yookaan kanneen dhirsoota isaanii hiikan fuudhu hin qaban. **8** Ati isa qulqulleessi; inni nyaata Waaqa keetii dhi'eessatiif. Inni siif haa qulqullaa'u; ani Waaqayyoo inni isin qulqulleessu qulqulluudhaatii. **9** "Intalli luba tokkoo yoo sagaagalummaadhaan of xureessite isheen abbaa ishee salphifti; isheen ibiddaan haa gubamtu. **10** "Lubni obboloota isaa keessaa luba of aanaa ta'ee zayitiin ittiin diban mataa isaa irratti naqame kan akka uffata lubummaa uffatuuf muudame tokko mataa isaa filachuu hin dhiisin yookaan uffata ofii hin tarsiisiin. **11** Inni iddoo reeffi jiru hin seenin. Abbaa isaatiif yookaan haadha isaatiif iyyuu jedhee of hin xureessin; **12** yookaan sababii zayitiin ittiin diban kan Waaqa isaa isa irra jiruu inni iddoo qulqulluu sana keessaa hin ba'in yookaan iddoo qulqulluu Waaqa isaa hin

xureessin. Ani Waaqayyoo. **13** "Dubartiin inni fuudhu durba ta'uu qabdi. **14** Inni haadha hiyyeessaa, niitii dhiirsi hiike yookaan niitii sagaagalummaadhaan xuroofte hin fuudhin; garuu gosa isaa keessaa durba haa fuudhu; **15** kunis akka inni gosa isaa keessatti sanyii isaa hin xureessineef. Ani Waaqayyoo isa qulqulleessuu dha." **16** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **17** "Arooniin akkana jedhi: 'Dhaloota itti aanu keessatti sanyii kee keessaa namni hir'ina qabu kam iyyuu nyaata Waaqa isaa dhi'eessuuf hin dhi'aatin. **18** Namni hir'ina kam iyyuu qabu tokko iyyuu jechuunis namni jamaan yookaan naafni, namni bifaa fi dhagna hin tolle. **19** Namni miilla yookaan harka cabaa qabu, **20** yookaan namni dugda goophoo yookaan ooluu yookaan namni dhibee ijaa qabu yookaan namni madaa mala'u qabu, yookaan namni cittoo qabuu fi namni kolaafame hin dhi'aatin. **21** Sanyii Aroon lubichaa keessaa namni hir'ina qabu kam iyyuu aarsaa ibiddaan Waaqayyoo dhi'eeffamu dhi'eessuuf hin dhi'aatin. Inni waan hir'ina qabuuf nyaata Waaqa isaa dhi'eessuuf hin dhi'aatin. **22** Innis nyaata Waaqa isaa kan nyaata hunda caalaa qulqulluu ta'ee fi nyaata qulqulluu nyaachuu danda'a. **23** Garuu inni sababii hir'ina qabuuf akka iddoo qulqulluu koo hin xureessineef golgaa keessa hin seenin yookaan iddoo aarsaatti hin dhi'aatin. Ani Waaqayyoo isa isaan qulqulleessuu dha." **24** Museen Aroonitii, ilmaan Aroonitii fi Israa'eloota hundatti waan kana hime.

22 Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Akka isaan maqaa koo qulqullicha hin xureessineef, akka isaan aarsaa qulqulluu Israa'eloonni addaan baasanii naa fidan sana akka gaariitti eeganiif Aroonii fi ilmaan isaatti hime. Ani Waaqayyoo. **3** "Akkanas Isaaniin jedhi: 'Dhaloota dhufu keessa yoo sanyii kee keessaa namni tokko illee utuu akka seeraatti hiin qulqullaa'in aarsaa Israa'eloonni Waaqayyoo addaan baasanitti dhi'aate namni sun fuula koo duraa haa balleeffamu. Ani Waaqayyoo. **4** "Sanyii Aroon keessaa namni tokko yoo lamxii yookaan dhangala'aa saala isaa keessaa ba'u qabaate inni hamma qulqullaa'utti aarsaa qulqulluu sana hin nyaatin. Akkasumas yoo waan reeffaan xuraa'e yookaan nama afeetaa saala isaa keessaa dangala'u tuqe, **5** yookaan yoo waan lafa irra loo'u kan isa xureessu yookaan nama isa xureessu kam iyyuu tuqe, xuraa'ummaa kam iyyuu taanaan, **6** namni waan akkasii kam iyyuu tuqu hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. Inni yoo dhagna isaa bishaaniin dhiqate malee aarsaa qulqulluu sana keessaa tokko illee hin nyaatin. **7** Inni yeroo aduun lixutti ni qulqullaa'a; ergasii immoo sababii wanni sun nyaata isaa ta'ee aarsaa qulqulluu sana nyaachuu danda'a. **8** Inni waan du'ee argame yookaan waan bineensi ciccire nyaachuudhaan of hin xureessin. Ani Waaqayyoo. **9** "Luboonni akka ajaja koo tuffachuudhaan cubbuu hojjetanii hin duuneef ajaja koo haa eegan. Ani Waaqayyoo isaan qulqulleessuu dha. **10** "Namni maatii lubaa hin ta'in yookaan keessummaan lubaa yookaan namni lubichaaf qaxaramee hojjetu tokko illee aarsaa qulqulluu sana nyaachuu hin danda'u. **11** Garuu yoo lubni maallaqaan garbicha bitate, yookaan yoo garbichi mana isaatti dhalate, garbichi sun nyaata lubichaa nyaachuu danda'u. **12** Intalli lubaa yoo nama luba hin ta'inni heerumte, isheen aarsaa qulqulluu sana irraa nyaachuu hin dandeesu. **13** Ta'us intalli lubaa yoo haadha hiyyeessaa taate yookaan dhiirsaan wal hiiktee utuu ijoollee hin qabaatin akkuma yeroo ijoolummaa isheetti mana abbaa ishee jiraachuuf deebite, isheen nyaata abbaa ishee irraa nyaachuu ni dandeesi. Ormi garuu nyaachuu hin danda'u. **14** "Namni yoo utuu hin beekin aarsaa qulqulluu tokko nyaate, inni waan sana iddoo buusee gatii waan sana harka shan keessaa harka tokko itti dabalee lubichaaf haa kennu. **15**

Luboonnis aarsaa qulqulluu Israa'eloonni Waaqayyoo dhi'eessan hin xureessin **16** yookaan akka sabni sun aarsaa qulqulluu sana nyaatu eeyyamuufiidhaan yakka gatii baasisu isaanitti hin fidin. Ani Waaqayyo isaan qulqulleessuu dha.” **17** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **18** “Aronitti, ilmaan isaattii fi Israa'eloota hundatti akkana jedhii himi; ‘Yeroo saba Israa'el keessaa namni tokko yookaan alagaan Israa'el keessa jiraatu kam iyyuu aarsaa gubamu godhee wareega isaa yookaan aarsaa fedhiidhaan dhi'aatu Waaqayyoo dhi'eessutti, **19** isin akka wanni sun fudhatama isiniif argatuuf loon, hoolota yookaan re'oota keessaa korma hir'ina hin qabne tokko dhi'eessuu qabdu. **20** Sababii inni isiniif hin fudhatameef waan hir'ina qabu kam iyyuu hin dhi'eessinaa **21** Yeroo namni loon yookaan bushaayee keessaa wareega guuttachuuf aarsaa fedhiidhaan dhi'eeffamu godhee aarsaa nagaa Waaqayyoo dhi'eessutti akka wanni sun fudhatama argatuuf wanni sun waan fayyaaleessa yookaan waan hir'ina hin qabne haa ta'u. **22** Horii jaamaa yookaan cabaa yookaan dooluu yookaan kormommuu yookaan kan dhangala'aa dhangna isaa keessaa ba'u yookaan kan madaa mala'u qabu Waaqayyoo hin dhi'eessinaa. Kanneen akkasii keessaa tokko iyyuu aarsaa ibiddaan Waaqayyoo dhi'eeffamu gootanii iddoo aarsaa irra hin kaa'inaa. **23** Ta'us sangaa yookaan hoolaa gar malee dheeraa yookaan gar malee gabaabaa ta'e aarsaa fedhiidhaan dhi'aatu gootanii dhi'eessuu ni dandeessu; garuu wanni kun wareega keessan guutuuf fudhatama hin argatu. **24** Horii kolaafame yookaan kan tumame, kan kolaan isaa baqaqfame yookaan irraa murame tokko Waaqayyoo hin dhi'eessinaa; isin waan akkasii biyya keessan keessatti hin godhinaa; **25** horii akkasii nama ormaa harkaa fuutanii nyaata Waaqayyoo keessanii gootanii hin dhi'eessinaa. Horiin sun waan kolaafamee hir'ina qabuuf isiniif hin fudhatamu.” **26** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **27** “Dibichi yookaan hoolaan yookaan re'een yommuu dhalatutti hamma bultii torbaatti haadha isaa wajjin haa turu. Guyyaa saddeettafaadhaa jalqabee immoo aarsaa ibiddaan Waaqayyoo dhi'eeffamu ta'ee fudhatama ni argata. **28** Guyyama tokkotti, sa'a yookaan hoolaa ilmoo isaa wajjin hin qalinaa. **29** “Gaafa aarsaa galataa Waaqayyoo dhi'eessitanitti akka isiniif fudhatamuuf haala kanaan dhi'eessaa. **30** Aarsaan kunis gaafuma sana nyaatamu qaba; waan tokko illee hin bulchinaa. Ani Waaqayyo. **31** “Ajajawwan koo eegaa; duukaa bu'aa. Ani Waaqayyo. **32** Maqa koo qulqullicha hin xureessinaa. Akka ani qulqulluu ta'e Israa'eloonni haa beeksisan. Ani Waaqayyo kan isin qulqulleessu **33** kanan Waaqayyoo keessan ta'uudhaaf biyya Gibxii isin baase dha. Ani Waaqayyo.”

23 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** “Akkana jedhiitii Israa'elootatti dubbadhu; ‘Kanneen ayyaanota koo murtaa'oo, ayyaanota Waaqayyoo kanneen isin guyyoota wal ga'ii qulqulluu jettanii labसानii dha. **3** “Guyyoonni isin hojii itti hojjetan ja'atu jira; guyyaan torbaffaan garuu sanbata boqonnaa, guyyaa wal ga'ii qulqulluu ti. Isin hojii tokko illee hin hojjetinaa; iddoo isin jiraattan kamitti iyyuu kun sanbata Waaqayyoo ti. **4** “Isaan kunneen ayyaanota Waaqayyoo murteeffamoo, waldaawwan qulqulluu isin yeroo isaaniitti labसानii dha; **5** Faasiikaan Waaqayyoo galgala bultii kudha afuraffaa ji'a jalqabaatti jalqabama. **6** Guyyaa kudha shanaffaa ji'a jalqabaatti Ayyaana Waaqayyoo kan maxinootu jalqabama; isinis guyyaa torba buddeena raacitii hin qabne nyaadhaa. **7** Guyyaa jalqabaatti wal ga'ii qulqulluu qabaadhaa; hojii idilees hin hojjetinaa. **8** Bultii torba aarsaa ibiddaan Waaqayyoo dhi'eeffamu dhi'eessaa. Bultii torbaffaatti wal ga'ii qulqulluu qabaadhaa; hojii idilees hin hojjetinaa.” **9** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **10**

“Akkana jedhii Israa'elootatti dubbadhu; ‘Yommuu biyya ani isiniif kennutti galtanii oomisha walitti qabdanitti bissii mataa midhaan walitti qabdan sanaa lubatti fidaa. **11** Innis akka bissiin sun fudhatama isiniif argatuuf fuula Waaqayyoo duratti haa sochoosu; lubichis guyyaa Sanbata booddee jirutti haa sochoosu. **12** Guyyaa bissii sana sochoofanitti, xobbaallaa hoolaa waggaa tokkoo kan hir'ina hin qabne aarsaa gubamu godhaatii Waaqayyoo dhi'eessaa; **13** kana wajjinis aarsaa midhaanii daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumame ifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka lama aarsaa urgaa'aa ibiddaan Waaqayyoo dhi'eeffamuu fi dhibaayyuu daadhii wayinii iinii tokko irraa harka afur keessaa harka tokko dhi'eessaa. **14** Isin hamma gaafa kenna kana Waaqayyoo dhi'eessitanitti buddeena yookaan akaayii yookaan asheeti hin nyaatinaa. Kunis iddoo isin jiraattan hundatti dhaloota dhufuuf seera bara baraa haa ta'u. **15** “Guyyaa Sanbata booddee jiru, gaafa bissii aarsaa sochoofamu fiddanii jalqabaatii torbanoota torba guutuu lakkaa'aa. **16** Hamma guyyaa Sanbata torbaffaa booddee jiruutti guyyaa shantama lakkaa'aa; ergasii immoo aarsaa midhaan haaraa Waaqayyoo dhi'eessaa. **17** Iddoo jiraattan hundatti buddeena lama kan daakuu bullaa'aa iifi tokkoo irraa harka kudhan keessaa harka lamaa kan raacitiin itti makamee tolfame kenna hangafa kan sochoofamu godhaatii Waaqayyoo fidaa. **18** Buddeena kana wajjinis xobbaallaawwan hoolaa torba kanneen hir'ina hin qabnee fi kanneen waggaa tokko tokkoo, dibicha tokkoo fi korbeeeyyii hoolaa lama dhi'eessaa. Isaanis aarsaa midhaan isaaniitii fi aarsaa dhibaayyuu isaanii wajjin Waaqayyoo aarsaa gubamu ta'u; kunis aarsaa ibiddaan dhi'eeffamu kan urgaan isaa Waaqayyotti toluu dha. **19** Ergasii aarsaa cubbuutiif korma re'ee tokko akkasumas xobbaallaa hoolaa lama kanneen waggaa tokko tokkoo aarsaa nagatiif qalaa. **20** Lubni immoo xobbaallaa hoolaa sana laamaan aarsaa sochoofamu godhee buddeena jalqabaa wajjin fuula Waaqayyoo duratti haa sochoosu. Isaan kunneenis kan Waaqayyoo qulqulleeffamanii dha; qooda lubootaatis. **21** Isin gaafuma sana wal ga'ii qulqulluu labsaa; hojii idilees hin hojjetinaa. Kunis iddoo isin jiraattan hundatti dhaloota dhufuuf seera bara baraa haa ta'u. **22** “Yommuu oomisha lafa keessanii walitti qabdanitti hamma qarqaraatti hin haaminaa yookaan qarmii isaa hin funaaniinaa; waan kana hiyyeeyyii fi alagootaaf hambisaa. Ani Waaqayyoo Waaqayyoo keessan.” **23** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **24** “Israa'elootaan akkana jedhi; ‘Isin guyyaa jalqaba ji'a torbaffaatti sanbata boqonnaa qabaadhaa; yaa'ii qulqulluu sagalee malakataatiin ayyaaneffamuu qabaadhaa. **25** Aarsaa ibiddaan Waaqayyoo dhi'eeffamu dhi'eessaa malee hojii idilee hin hojjetinaa.” **26** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **27** “Guyyaa kurnaffaan ji'a torbaffaa guyyaa araari bu'uu dha. Wal ga'ii qulqulluu qabaadhaa; gad of deebisaa; Waaqayyoo is aarsaa ibiddaan dhi'eeffamu dhi'eessaa. **28** Sababii guyyaan sun Guyyaa Araari Bu'u, yeroo itti fuula Waaqayyoo Waaqayyoo keessanii duratti araari isiniif bu'u ta'eef hojii tokko illee hin hojjetinaa. **29** Namni gaafuma sana gad of hin deebifne kam iyyuu saba isaa keessaa baafamee ni balleffama. **30** Nama gaafa sana hojii tokko illee hojjetu kam iyyuus ani saba isaa gidduudhaa nan balleessa. **31** Isin hojii tokko iyyuu hin hojjetinaa. Kunis lafa isin jiraattan hundatti dhaloota dhufuuf seera bara baraa haa ta'u. **32** Kun isiniif sanbata boqonnaa ta'i; isinis gad of deebisuu qabdu. Galgala bultii saglaffaa ji'a sanaatti jalqabaatii hamma galgala itti aanutti sanbata keessan ayyaaneffadhaa.” **33** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **34** “Israa'elootaan akkana jedhi; ‘Bultii kudha shanaffaa ji'a torbaffaatti Ayyaana Dunkaana Qulqulluu Waaqayyootu jalqabama; kunis bultii torba

tura. **35** Guyyaa jalqabaa wal ga'ii qulqulluu dha; hojii idilees hin hojjetinaa. **36** Guyyaa torba aarsaa ibiddaan Waaqayyoo dhi'eeffamu dhi'eessaa; guyyaa saddeettafaatti immoo wal ga'ii qulqulluu godhadhaatii aarsaa ibiddaan Waaqayyoo dhi'eeffamu dhi'eessaa; kun guyyaa wal ga'iin qulqulluun itti xumuramu dha; hojii idilees hin hojjetinaa. **37** "Kunneen ayyaantota Waaqayyoo murtaa'oo isin aarsaa ibiddaan Waaqayyoo dhi'eeffamu, aarsaa gubamu, aarsaa midhaanii, qalma fi dhibaayyuu guyyaa kamiif iyyuu barbaachisu dhi'eessuuf wal ga'iiwwan qulqulluu itti labsitanii dha. **38** Aarsaawwan kunneen kennaawwan isin Sanbata Waaqayyootii dhi'eessitanii fi kennaawwan keessan, kennaawwan wareega keessanii fi kennaawwan isin fedhiidhaan kennitan hunda irratti dabalantii Waaqayyoo fiddanii dha. **39** "Erga oomisha lafa keessanii walitti qabdani booddee bultii kudha shanaffaa ji'a torbafaatii jalqabaatii bultii torba Waaqayyoo ayyaana ayyaaneffadhaa; guyyaan jalqabaa sanbata boqonnaa ti; guyyaan saddeettaffaanis akkasuma sanbata boqonnaa ti. **40** Guyyaa jalqabaa ija muka gaarii, damee meexxii, damee muka baala qabuutii fi alaluu qabadaatii guyyaa torba fuula Waaqayyoo Waaqa keessanii duratti gammadaa. **41** Waggama waggaa ayyaana Waaqayyoo guyyaa torba ayyaneffadhaa. Kunis dhaloota dhufuuf seera bara baraa haa ta'u; ji'a torbafaattis isa ayyaneffadhaa. **42** Bultii torba daasii keessa turaa; dhalataan Israa'el hundinu daasii keessa haa turu; **43** ijoolleen keessanis akkasiin akka ani yeroo biyya Gibxiitii Israa'eloota baasetti daasii keessa isaan turse ni beeku. Ani Waaqayyoo Waaqa keessan." **44** Museen ayyaana Waaqayyoo murtaa'oo Israa'elootatti labse.

24 Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Akka ibsaan ittuma fufee boba'uuf akka isaan zayitii ejersaa kan cuunfamee taliila ta'e siif fidaniif ijoollee Israa'el ajaji. **3** Aroonis ibsaawwan sana golgaa taabota kakuu seeraa kan dunkaana wal ga'ii keessa jiru sanaan alatti fuula Waaqayyoo duratti galgala hamma ganamaatii ittuma fufee haa qopheessu. Kunis dhaloota keessaniif seera bara baraa haa ta'u. **4** Ibsaawwan baattuu ibsaa kan warqee qulqulluu irraa hojjetaman irra fuula Waaqayyoo dura jiran sun ittuma fufanii qopheeffamuu qabu. **5** "Daakuu bullaa'aa fuudhiitii buddeena kudha lama tolchi; tokkoon tokkoon buddeena sanaa daakuu iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harka lama lamaan haa tolfamu. **6** Buddeena kanas toora tokko keessa ja'a ja'a godhiitii minjaala warqee qulqulluu irraa hojjetamee fuula Waaqayyoo dura jiru irra toora lamaan kaa'i. **7** Akka inni qooda buddeena sanaa kutaa yaadannootii fi aarsaa ibiddaan Waaqayyoo dhi'eeffamu ta'uuf tokkoo tokkoo toora sanaa irraa ixaana qulqulluu kaa'i. **8** Buddeenni kunis akka kakuu bara baraa ta'ee saba Israa'el iddoo bu'uuf yeroo hunda Sanbatuma Sanbataan fuula Waaqayyoo dura haa kaa'amu. **9** Buddeenni kun qooda Arooniitii fi ilmaan isaa ti; isaanis sababii buddeenni kun qooda isaanii kan bara baraa kan aarsaa ibiddaan Waaqayyoo dhi'eeffame keessaa kutaa waan hunda caalaa qulqullaa'e ta'ee iddoo qulqulluutti isa haa nyaatan." **10** Namichi haati isaa gosa Israa'elii fi abbaan isaa immoo nama biyya Gibxii ta'e tokko Israa'eloota gidduu ba'e; lollis qubata keessatti isaa fi Israa'elicha tokko gidduutti ka'e. **11** Ilmi dubartii Israa'el sunis Maqaa Waaqaa arrabse; ni abaars; kanaafuu Museetti isa fidan. Maqaan haadha namicha sanaa Sheloomiit jedhama; isheen immoo intala namicha gosa Daanii kan Dibraayi jedhamuu ti. **12** Isaanis hamma fedhiin Waaqayyoo isaanii ifutti eegumsa jala isa tursan. **13** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe: **14** "Namicha Waaqa arrabse sana qubata keessaa gad baasi. Warri isa dhaga'an hundinu harka isaanii mataa isaa irra haa kaa'an; waldaan hundi immoo dhagaadhaan isa

haa tumu. **15** Israa'elootaan akkana jedhi; 'Namni kam iyyuu yoo Waaqa isaa abaare inni cubbuu hojjeteeff itti gaafatama; **16** namni Maqaa Waaqayyoo arrabsu haa ajjeefamu. Waldaan hundi dhagaadhaan isa haa tumu. Alagaas ta'u dhalataan biyyaa yoo Maqaa Waaqaa arrabse haa ajjeefamu. **17** "Namni nama ajjeese kam iyyuu haa ajjeefamu. **18** Namni horii nama ajjeese horii sana iddoo haa buusu. **19** Namni tokko yoo ollaa isaa miidhe, wanni inni nama sana godhe isa irrattis haa godhamu; **20** kunis qooda cabaa cabaa, qooda ija ija, qooda ilkaanii ilkaan jechuu dha. Innis akkuma nama miidhe sana isa irrattis haa godhamu. **21** Namni horii ajjeese horii sana iddoo haa buusu; namni nama ajjeese garuu haa ajjeefamu. **22** Alagaas ta'u dhalataan biyyaatiif seera tokkicha qabaadhaa. Ani Waaqayyoo Waaqa keessan." **23** Museen waan kana Israa'elootatti hime; isaanis namicha Waaqa arrabse sana qubata keessaa gad baasanii dhagaadhaan tuman; Israa'eloonni akkuma Waaqayyoo Musee ajaje godhan.

25 Waaqayyoo Gaara Siinaa irratti Museedhaan akkana jedhe; **2** "Akkana jedhii Israa'elootatti himi: 'Yommuu biyya ani isinii kennutti galtan, biyyattiin mataan ishee sanbata Waaqayyoo haa kabajju. **3** Waggaa ja'a lafa qotiisaa kee facaafadhu; waggaa ja'a immoo wayinii kee irraa qori; ija isaas walitti qabadhu. **4** Waggaa torbafaatii garuu lafti sanbata boqonnaa haa qabaatu; kunis sanbata Waaqayyoo kabajamuu dha. Lafa qotiisaa kee hin facaafatin yookaan wayinii kee irraa hin qorin. **5** Waan ofiin biqile hin haammatin yookaan wayinii hin qoramin irraa ija walitti hin qabatin. Lafti boqonnaa waggaa tokkoo haa argattu. **6** Wanni lafti waggaa sanbataatti kennitu nyaata kee haa ta'u jechuunis si'i mataa keetiif, garboota kee dhiiraa fi dubartiidhaaf, warra qaxaramanii hojjetanii fi alagoota yeroodhaaf si wajjin jiraataniif nyaata haa ta'u; **7** akkasumas horii keetii fi bineensa daggalaa kanneen biyya kee keessa jiraataniif nyaata haa ta'u. Wanni lafti baaftu kam iyyuu haa nyaatamu. **8** "Waggoota sanbataa torba jechuunis waggoota torba yeroo torba lakkaa'i; waggoonni sanbataa torban waggoota afurtamii sagal ta'u. **9** Guyyaa kurnaffaa ji'a torbafaatti immoo guutummaa biyya keessanii keessatti malakata dhageessisi; Guyyaa Araarii Bu'uttis guutummaa biyyaa keessatti malakata dhageessisaa. **10** Waggaa shantamaffaa qulqulleessaatii guutummaa biyyattii keessatti jiraattota hundaa bilisummaa labsaa. Kunis iyyoobeeliyyuu isinii ta'a; tokkoon tokkoon namaa deebi'ee gara qabeenya isaattii fi gara maatii isaatti haa galu. **11** Waggaa shantamaffaan iyyoobeeliyyuu isiniif haa ta'u; hin facaafatinaa; waan ofiin biqile hin haammatinaa; wayinii hin qoramin irraas ija isaa walitti hin qabatinaa. **12** Kun sababii iyyoobeeliyyuu ta'ee qulqulluu isiniif haa ta'u; waan lafa qotiisaa irraa galfamu nyaadhaa. **13** "Waggaa Iyyoobeeliyyuu kana keessa tokkoon tokkoon namaa gara qabeenya isaatti haa deebi'u. **14** "Yoo nama saba kee ta'etti lafa gurgurte yookaan waan tokko isa irraa bitte, wal hin gowwoomsinaa. **15** Ati waggoota waggaa Iyyoobeeliyyuu boodde jiran irratti hundooftee nama saba keetii irraa bitadhu. Innis baay'ina waggoota galchaa midhaanii lakkaa'ee sitti haa gurguru. **16** Yoo waggaa baay'ee ta'e gatii isaa dabaliif; yoo waggaa isaa gabaabaa ta'e immoo gatii isaa hir'isi; sababiin isaa wanni inni sitti gurguru baay'ina midhaanii ti. **17** Wal hin cunqursinaa; garuu Waaqa sodaadhaa. Ani Waaqayyoo Waaqa keessan. **18** "Ajaja koo duukaa bu'aa; seera koo illee eegaa; isinis biyyattii keessa nagaan ni jiraattu. **19** Lafti ija ni kenniti; isinis hamma quffanitti nyaattu; nagaadhaanis ni jiraattu. **20** Isinis, "Nu yoo facaafachuu yookaan midhaan keenya walitti qabachuu baanne waggaa torbafaatti maal nyaanna?" jettanii

gaafattu ta'a. **21** Akka lafti midhaan waggaa sadiif ga'u isinii kennituuf ani waggaa ja'afaatti eebba koo isiniif nan erga. **22** Yeroo waggaa saddeettaffaatti facaafattanittis waanuma duraan galfattan irraa nyaattu; hamma midhaan waggaa saglaffaa walitti qabattanitti midhaanuma kana nyaattu. **23** "Lafti sababii kanuma koo taateef bara baraan hin gurguramin; isin anaaf alagaa fi keessummoota. **24** Biyya akka dhaalaatti qabattan guutuus keessatti waan ittiin lafa furta baasaa. **25** "Obboleessi kee tokko hiyyoomee lafa isaa yoo gurgure, namni fira isaa kan dhi'oo ta'e dhufee waan firri isaa gurgure sana haa furuuf. **26** Garuu yoo namichi sun fira lafa isaa furuuf dhabe inni mataan isaa waan ittiin lafa isaa furatu argate, **27** waggoota yeroo inni lafa isaa gurgure sanaa as jiran lakkaa'ee namicha itti gurgure sanaaf maallaqa isaa haa deebisu; innis gara lafa ofiitti haa deebi'u. **28** Garuu yoo waan namicha sanaaf deebisu dhabee, wanni inni gurgure sun hamma waggaa iyyoobeeliyyuutti harkuma namicha bite sanaa haa turu. Waggaa iyyoobeeliyyuu keessa ni deebi'aaf; innis gara qabeenya isaatti ni deebi'a. **29** "Namni yoo magaalaa dallaa qabdu keessatti mana jireenyaa gurgurate, gaafa gurguratee jalqabee waggaa tokko keessatti furachuu danda'a. **30** Yoo utuu waggaa tokko hin guutini furamuu baate manni magaalaa dallaa qabdu keessatti argamu sun qabeenya namicha biteetii fi kan sanyii isaa ta'ee hafa. Waggaa iyyoobeeliyyuuttis hin deebi'u. **31** Manneen gandoota dallaan itti hin jaaramin keessa jiran garuu waan akka lafa baadiyyaatti hedamaniif furamuu danda'u. Bara iyyoobeeliyyuuttis ni deebifamu. **32** "Lewwonna garuu manneen isaanii kanneen magaalawwan isaanii keessatti argaman furachuuf yeroo kam iyyuu mirga qabu. **33** Qabeenyi Lewwotaa furamuu ni danda'a; manneen magaalaa isaan qabatan keessatti gurguraman bara iyyoobeeliyyuutti ni deebifamu; manneen magaalaa Lewwotaa keessatti argaman Israa'eloota gidduutti qabeenya Lewwotaatii. **34** Lafti dheedaa kan naannoo magaalaa isaaniitti argamu garuu sababii qabeenya isaanii kan bara baraa ta'eef hin gurguramin. **35** "Yoo obboleessi kee tokko hiyyoomee isin gidduutti of gargaaruu dadhabe, akka inni isin gidduu jiraachuu danda'uuf akkuma alagaa yookaan keessummaa tokko gargaartutti isa gargaar. **36** Akka namni sun si wajjin jiraachuu danda'uuf Waaqa kee sodaadhu malee dhala tokko iyyuu isaa irraa hin fudhatin. **37** Maallaqa kee dhalaan hin liqeesiniif yookaan nyaata kee bu'aa itti herregattee hin kenniif. **38** Ani Waaqayyo Waaqa keessan kan biyya Kana'an isiniif kennuu fi Waaqa keessan ta'uuf biyya Gibxii isin baasee dha. **39** "Yoo obboleessi kee tokko hiyyoomee sitti of gurgure akka garbichaatti isa hin hojjechiifatin. **40** Inni akka hojjetaa qaxarama yookaan nama yeroodhaaf isin wajjin jiraatuu haa ta'u; inni hamma Waggaa iyyoobeeliyyuutti siif haa hojjetu. **41** Ergasii inni ijoollee isaa wajjin gad haa lakkifamu; inni gara maatii isaatii fi qabeenya abbootii isaatti haa deebi'u. **42** Israa'eloonni sababii garboota koo warra ani biyya Gibxiitii baasee fide ta'aniif akka garbootaatti hin gurguramin. **43** Waaqa kee sodaadhu malee gara jabinaan isaan hin bulchin. **44** "Garboonni kee dhiironnii fi dubartoonni saboota naannoo kee jiraatan gidduudhaa haa dhufan; isin isaan keessaa garboota bitachuu dandeessu. **45** Akkasumas keessummoota isin gidduu jiraatanii fi maatii isaanii warra biyya keessanitti dhalatan keessaa garboota bitachuu dandeessu; isaanis qabeenya keessan haa ta'an. **46** Akka qabeenya dhaalamuutti ijoollee keessanitti dabarsuu dandeessu; bara jireenya isaanii guutuus isaan garboomfachuu dandeessu; Israa'eloota obboloota keessan ta'an garuu gara jabinaan hin bulchinaa. **47** "Yoo alagaan yookaan keessummaan si wajjin

jiraatu tokko sooromee obboleessi kee immoo hiyyoomee alagaa si wajjin jiraatutti yookaan maatii alagaa sanaatti of gurgure, **48** inni erga of gurguree booddee furamuuf mirga qaba. Firoota isaa keessaas namni tokko isa furuu danda'a. **49** Obboleessi abbaa isaa yookaan ilmi obboleessa abbaa isaa yookaan aantee isaa keessaa firri dhiigaa isa furuu danda'a. Yookaan inni iyyuu yoo soorome of furuu danda'a. **50** Innii fi namichi isa bite sun waggaa inni itti of gurguree jalqabee hamma waggaa iyyoobeeliyyuutti haa lakkaa'an. Gatiin furii isaas baay'ina waggoota sanaa irratti hundaa'a; yeroon inni namicha isa bitee sana bira ture immoo akka nama qaxaramee hojjetee tokkootti herregama. **51** Yoo akka herrega isaaniitti waggoonni baay'een hafan inni gatii ittiin bitame sana keessaa harka baay'ee namicha sanaaf deebisuu qaba. **52** Yoo waggoonni hamma Waggaa iyyoobeeliyyuutti hafan muraasa ta'an inni waggoota hafan sana herregatee gatii furama isaa haa kaffalu. **53** Inni akkuma nama waggaa waggaa qaxaramu tokkootti isa wajjin haa jiraatu; fuula kee durattis inni gara jabinaan isa hin bulchin. **54** "Yoo inni karaa kanneeniin furamuu baates innii fi ijoolleen isaa Waggaa iyyoobeeliyyuutti furamuu qabu; **55** Israa'eloonni garboota kootii. Isaan garboota koo kanneen ani biyya Gibxii baasee fidee dha. Ani Waaqayyo Waaqa keessan.

26 "Waaqota tolfamoo hin tolfatinaa; fakkii yookaan dhagaa waaqeffannaa hin dhaabbatinaa; fuula isaani duratti sagaduuf jettanii biyya keessan keessatti dhagaa soofame hin dhaabinaa. Ani Waaqayyo Waaqa keessan. **2** "Sanbatoota koo eegaa; iddoo qulqulluu koos kabajaa. Ani Waaqayyo. **3** "Yoo isin sirna koo duukaa buutani ajajawwan koos eegdanii hojii irra oolchitan, **4** ani yeroo isaatii bokkaa isiniifan kenna; lafti midhaan ishee, mukkeen dirrees ija isaanii ni kennu. **5** Midhaan dha'achuun keessan hamma yeroo ija wayinii cirattaniitti itti fufa; ija wayinii cirachuun keessan hamma yeroo facaasaatti ittima fufa; isinis nyaata keessan hamma quuftanitti nyaatanii lafa keessan irra nagaadhaan jiraattu. **6** "Ani biyyattii keessa nagaa nan buusa; isin ni raftu; wanni tokko iyyuu isin hin sodaachisu. Biyyattii keessaa bineensota hamoo nan baasa; goraadeenis biyya keessan keessa hin darbu. **7** Isin diinota keessan ni ariitu; isaan immoo goraadeedhaan fuula keessan duratti dhumu. **8** Isin nama shan taatanii nama dhibba tokko ariitu; dhibba tokko taatanii immoo kuma kudhan ariitu; diinonni keessan goraadeedhaan fuula keessan duratti dhumu. **9** "Ani fuula tolaadhaan gara keessan ilaalee akka isin hortanii baay'attan nan godha; kakuu isin wajjin qabus nan jabeessa. **10** Isin midhaan bara darbee nyaachaa utuu inni gombisaa keessaa hin dhumin, midhaan haaraadhaaf iddoo qopheessuuf jettanii midhaan bara darbee sana gad baafuu. **11** Iddoo jireenya kootii isin gidduu nan godhadha; lubbuun koos isin hin balfitu. **12** Ani isin gidduu jiraadhee Waaqa keessan nan ta'a; isinis saba koo ni taatu. **13** Ani Waaqayyo Waaqa keessan kan akka isin lammata garboota warra Gibxi hin taaneef biyya Gibxii baasee isin fidee dha; ani hidhaa waanjoo keessanii kutee akka isin mataa of qabattanii deemtan godheera. **14** "Garuu yoo na dhaga'uu diddanii ajajawwan kanneen hunda eeguu baattan, **15** yoo sirna koo tuffattanii seera koo balfitan, yoo ajajawwan kanneen hunda eeguu baattanii kakuu koo cabsitan, **16** ani wantoota kanneen isinittin fida: Isaanis naasuu, dhukkuba nama huqqisu, dhukkuba dhagna nama gubu kan agartuu namaa balleessee jireenya namaa gogsu isinitti nan fida. Isin akkasumaan midhaan facaafattu; diinota keessantu nyaataatii. **17** Akka isin diinota keessaniin mo'amtaniif ani fuula isinittan hammaadha; warri isin jibban isin bulchu; isin utuu eenyu iyyuu isin hin ari'in

ni baqattu. **18** “Yoo isin wantoota kanneen hunda booddee naa ajajamuu diddan ani cubbuu keessaniif dachaa torba isin adaba. **19** Of tuulummaa humna keessanii nan cabsa; samii keessan akka sibiilaa, lafa keessan immoo akka naasii nan godha. **20** Humni keessan akkasumaan bada; lafti keessan miidhaan isaa, mukkeenis isa isanii hin kennaniitti. **21** “Yoo isin naan mormitanii na dhaga’uu diddan, ani akkuma cubbuu keessaniitti dha’icha dachaa torba isiniitti nan fida. **22** Anis bineensota bosonaa isinittan erga; isaanis ijoollee keessan isin jalaa ni butatu; horii keessan ni barbadeessu; baay’inni keessan ni xannaata; daandiiwwan keessanis duwwaa hafu. **23** “Yoo isin waan kanneeniin deebi’uu diddaniin naan mormuu keessan itti fuftan garuu, **24** ani mataan koo isiniinan morma; sababii cubbuu keessaniitiifis dachaa torba isin nan miidha. **25** Kakuu cabsuu keessaniifis goraadee isiniitti fidee haaloo isin nan baafadha. Yommuu isin gara magaalawwan keessaniitti baqattaniiti ani gidduu keessaniitti dha’icha nan erga; isinis dabarfantani harka diinotaatti kennamtu. **26** Yommuu ani madda buddeena keessanii gogsutti, dubartoonni kudhan eelee tokkotti buddeena tolchu, isaanis buddeena sana madaalanii isinii kennu; isin ni nyaattu; garuu hin quuftan. **27** “Yoo isin waan kanaan isin na dhaga’uu diddaniin garuu naan mormuutti fuftan, **28** anis aaree isiniin nan morma; ani mataan koo sababii cubbuu keessaniitiif dachaa torba isiniinan adaba. **29** Isin foon ilmaan keessaniiti fi foon intallan keessanii ni nyaattu. **30** Iddoowwan sagadaa keessan barbadeessee iddoowwan aarsaa ixaanaa keessan nan cabsaba; reeffa keessanis waqota keessan warra lubbuu hin qabne sana irra nan tuula; isinis nan balfa. **31** Magaalawwan keessan nan diiga; iddoowwan qulqulluu keessan nan onsa; urgaa keessan gammachiisaas hin urgeeffadhu. **32** Ani akka diinonni keessan kanneen achi jiraatan rifataniif biyyattiin nan onsa; **33** ani saboota gidduu isin nan bittinneessa; goraadee koo luqqifadhees isin nan ari’aa. Biyyi keessan ni ona; magaalawwan keessan immoo ni diigamu. **34** Biyyattiinis yeroo ontee isin biyya diinota keessanii keessa jiraattaniitti sanbata isheetti ni gammaddi; laftis boqottee sanbata isheetti gammaddi. **35** Biyyattiin yeroo onte kana hunda boqonnaa sanbatootaa kan yeroo isin ishee irra jiraattaniitti hin argatin ni argatti. **36** “Warra isin keessaa hafan, ani utuma isaan biyya diinota isaanii jiranuu garaa isaanii naasuu nan buusa. Sagaleen baala qilleensi raasuu isaan ari’aa; utuma namni isaan ari’uu tokko illee hin jiraatin isaan akkuma waan goraadee jalaa baqataniitti fiigu; ni kukkufus. **37** Namni isaan ari’uu jiraachuu baatu illee isaan akkuma waan goraadee jalaa baqataniitti wal gufachiisu. Isin fuula diinota keessanii dura dhaabachuu hin dandeessan. **38** Isin saboota ormaa gidduutti dhumtu; lafti diinota keessaniis isin liqimsiti. **39** Warri isin keessaa hafan immoo sababii cubbuu isaaniiitiif lafa diinota isaanii keessatti badu; sababii cubbuu abbootii isaaniiitiinis ni badu. **40** “Garuu yoo isaan cubbuu isaaniiiti fi cubbuu abbootii isaanii jechuunis gantummaa fi daba isaan natti hojjetan **41** kan akka ani isaaniiin mormuu fi akka ani biyya diinota isaaniiiti isaan ergu himatan, yoo garaan isaanii kan dhagna hin qabatin sun gad of deebisee isaan gatii cubbuu isaaniiitiif malu baasan, **42** ani kakuu koo kanan Yaaqoob wajjin gale, kakuu koo kanan Yisihaaq wajjin gale, kakuu koo kanan Abrahaam wajjin gale sana nan yaadadha; biyyattiis nan yaadadha. **43** Lafti isaan malee hafu; yeroo isaan malee hafuttis sanbatoota isheetti ni gammaddi. Isaan sababii seera koo tuffatanii ajaja koos balfaniif gatii cubbuu isaanii ni baasu. **44** Ta’us utuu isaan biyya diinota isaanii keessa jiranuu ani kakuu koo kanan isaan wajjin gale sana cabsee guutummaan guutuutti isaan balleessuuf jedhee isaan hin

tuffadhu yookaan isaan hin balfu. Ani Waaqayyo Waaqa isaanii ti. **45** Garuu ani isaaniiif jedhee kakuu ani abbootii isaanii warra ani Waaqa isaanii ta’uuf utuu saboonni arganuu biyya Gibxiiti baasee fide sana wajjin gale nan yaadadha. Ani Waaqayyo.” **46** Kunneen labsiwwan, seerawwanii fi qajeelcha Waaqayyo Gaara Siinaa irratti harka Museetiin ofii isaatii fi Israa’eloota gidduutti baasee dha.

27 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhee; **2** “Akkana jedhii Israa’elootatti himi: ‘Namni yoo gatii wal madaalu kennuudhaan Waaqayyoof nama kennuuf wareega addaa godhe, **3** dhiira umurii isaa waggaa digdamaa hamma jaatamaa ta’eef, akka safartuu saqilii iddoo qulqulluutti herregni isaa meetii saqilii shantama haa ta’u. **4** Yoo dubartii taate immoo herregni ishee meetii saqilii soddoma haa ta’u. **5** Yoo nama umurii isaa waggaa shanii fi digdama gidduu ta’e, herregni dhiiraa meetii saqilii digdamatti, kan dubartii immoo meetii saqilii kudhanitti haa herregamu. **6** Nama umurii isaa ji’a tokkoo hamma waggaa shanii ta’e immoo herregni isaa, dhiiraaf meetii saqilii shan, durbaaf immoo meetii saqilii sadii haa ta’u. **7** Namni umurii isaa waggaa jaatama yookaan sanaa ol ta’e dhiirri meetii saqilii kudha shanitti, dubartiin immoo meetii saqilii kudhanitti haa herregamu. **8** Namni wareega wareegu hiyyoomee gatii murtaa’e sana yoo baasuu dadhabe, Museen nama sana lubatti haa fidu; lubni immoo akkuma dandeettii namicha wareega wareega sanaatti gatii isaa haa herreguuf. **9** “Wanni namichi sun wareege horii fuula Waaqayyoo duratti aarsaa fudhatama qabu yoo ta’e horiin Waaqayyoof kenname kan akkasii hundi ni qulqullaa’aa. **10** Namichis horii sana geeddaruu yookaan horii gaarii horii jibbamaan yookaan horii jibbamaa horii gaarii iddoo hin buusin; yoo inni horii tokko horii biraa iddoo buuse horiin lamaanuu qulqulluu ta’u. **11** Yoo horiin inni wareege sun akka seeratti xuraa’aa jechuunis kan Waaqayyoof aarsaa ta’ee dhi’aachuu hin dandeenye ta’e namichi sun horii sana gara lubatti haa fidu; **12** lubichis akka horiin sun gaarii yookaan jibbamaa ta’e haa madaalu. Gatiin lubni madaale akkasuma haa ta’u. **13** Namichi sun yoo horii sana furachuu barbaade gatii herregame sanatti harka shan keessaa harka tokko itti dabaluu qaba. **14** “Yoo namni tokko mana ofii Waaqayyoof qulqulleesse, akka namni sun gaarii yookaan gadhee ta’e lubichi gatii isaa haa herregu. Gatiin lubni madaale akkasuma haa ta’u. **15** Namichi mana isaa Waaqaaf qulqulleesse sun yoo mana ofii furachuu barbaade, gatii herregame sanatti harka shan keessaa harka tokko itti dabaluu qaba; manni sunis deebi’ee kan isaa ta’a. **16** “Yoo namni lafa dhaalaan argate irraa Waaqayyoof qulqulleesse gatiin lafa sanaa akkuma baay’ina sanyii lafa sanaaf barbaachisuutti jechuunis garbuun safartuun homeerii tokko meetii saqilii shantamatti herregama. **17** Yoo inni lafa qotiisaa isaa Waggaa Iyyoobeeliyyuu keessa qulqulleesse gatiin duraan hedame sun hin geeddaramu. **18** Garuu yoo inni waggaa Iyyoobeeliyyuu booddee lafa qotiisaa isaa qulqulleesse lubichi akkuma baay’ina waggoota hamma waggaa Iyyoobeeliyyuu itti aanuutti jiraniitti herrega; gatiin shallagame gad bu’aa. **19** Yoo namichi lafa qotiisaa isaa Waaqaaf addaan baasu sun lafa qotiisaa isaa furachuu barbaade, inni gatii hedametti harka shan keessaa harka tokko haa dabaluu; lafti qotiisaa sunis deebi’ee kan isaa ta’a. **20** Ta’us yoo inni lafa qotiisaa sana furachuu baate, yookaan dabarsee nama biraatti gurgure, lafti qotiisaa sun deebi’ee furamuu hin danda’u. **21** Lafti qotiisaa sun yommuu Waggaa Iyyoobeeliyyuu keessa gad dhiifamutti akkuma lafa qotiisaa Waaqayyoof kennameetti addaan baafama; kunis qabeenya lubootaa ta’a. **22** “Yoo namni tokko lafa qotiisaa dhaalaan hin argatin kan ofii isaatii bitate Waaqayyoof

qulqulleesse, **23** lubni gatii lafa qotiisaa sanaa hamma Wagga lyyoobeeliyyuutti herrega; namichis gatii herregame sana gaafuma sana kan Waaqayyoo qulqulleeffame godhee haa baasu. **24** Wagga lyyoobeeliyyuuttis lafti qotiisaa sun namichuma irraa bitame kan abbaa lafa qotiisaa sanaa tureef ni deebi'a. **25** Gatiin hundinuu akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti jechuunis geeraan digdamni saqilii tokkootti herregama. **26** "Ta'us namni tokko iyyuu horii hangafa qulqulleessuu hin danda'u; hangafti duraanuu Waaqayyoo qulqulleeffameeraatii; sangaas ta'u hoolaan hangafni kan Waaqayyoo ti. **27** Yoo horiin sun xuraa'aa ta'e inni gatii herregame irratti harka shan keessaa harka tokko dabalee deebisee bitachuu danda'a. Yoo inni furachuu baate immoo horiin sun gatii isaaf herregametti gurgurama. **28** "Garuu wanni namni qabu kan inni Waaqayyoo qulqulleessu tokko illee jechuunis namas ta'u horiin yookaan lafti dhaalaan argame hin gurguramu yookaan hin furamu. Wanni akkasiin qulqulleeffame hundinuu akka malee Waaqayyoo qulqulluudhaatii. **29** "Namni akka ajjeefamuuf murteeffame tokko illee hin furamu; inni ajjeefamu qaba. **30** "Wanni lafti baafu kam iyyuu sanyiis ta'u ija mukaa harka kudhan keessaa harki tokko kan Waaqayyoo ti; kun waan Waaqayyoo qulqulleeffamee dha. **31** Namni yoo kennaa isaa kan harka kudhan keessaa harka tokko ta'e sana furachuu barbaade inni gatii kennaa sanaaf herregame irratti harka shan keessaa harka tokko dabalee haa baasu. **32** Kennaan karra loonii fi bushaayee guutuu keessaa harka kudhan keessaa harka tokko ta'e jechuunis horiin ulee tiksee jala ba'ee darbu hunda keessaa harka kudhan keessaa harki tokko Waaqayyoo qulqullaa'a. **33** Inni horii jibbamaa keessaa horii gaarii hin filatin yookaan iddoo hin buusin; yoo inni iddoo buuse horiin lamaanuu qulqulluu ta'u; furamuus hin danda'u." **34** Kunneen ajajawwan Waaqayyoo Gaara Siinaa irratti karaa Museetiin Israa'elootaaf kennee dha.

Lakkoobsa

1 Erga sabni Israa'el biyya Gibxiitti ba'ee booddee waggaa lammaffaa keessaa, guyyaa jalqaba ji'a lammaffaatti Waaqayyo dunkaana wal ga'ii keessatti, Gammoojii Siinaa keessatti Museetti dubbate. Innis akkana jedheen; **2** "Waldaa saba Israa'el hunda lakkaa'aatii balbala balbalaanii fi maatii maatiidhaan maqaa dhiirotaa tokko tokkoon barreessaa. **3** Namoota Israa'el keessaa dhiirota umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hunda atii fi Aroon kutaa kutaa isaaniitiin lakkaa'aa. **4** Tokkoo tokkoo gosaa keessaa namni hangafa maatii ofii isaa ta'e isin gargaaruu qaba. **5** "Maqaan namoota isin gargaaruu qabanii kanneenii dha: "Gosa Ruubeen keessaa Eliizuur ilma Shede'e'uur; **6** gosa Simi'oon keessaa Shilumi'eel ilma Zuriishadaay; **7** gosa Yihuudaa keessaa Nahishoon ilma Amiinaadaab; **8** gosa Yisaakor keessaa Naatnaa'el ilma Zuuwaar; **9** gosa Zebuuloon keessaa Eliiyaab ilma Heeloon; **10** ilmaan Yoosif keessaa: gosa Efreem keessaa Eliishaamaa ilma Amiihuud; gosa Minaasee keessaa Gamaali'eel ilma Phedaasuur; **11** gosa Beniyaam keessaa Abiidaan ilma Gaadeyoon, **12** gosa Daan keessaa Ahii'ezer ilma Amiishadaay; **13** gosa Aasheer keessaa Fagi'eel ilma Okraan; **14** gosa Gaad keessaa Eliyaasaaf ilma De'uu'eel; **15** gosa Niftaalem keessaa Ahii'raa ilma Eenaan." **16** Namoonni kunneen warra dura bu'oota gosoota abbootii isaanii ta'anii waldaa sana keessaa filatamanii dha. Isaanis hangafoota balbalawwan Israa'el turan. **17** Musee fi Aroon namoota maqaan isaanii eerame kanneen fudhatanii, **18** guyyaa jalqaba ji'a lammaffaatti waldaa hunda walitti waaman. Namoonni sunis akkuma balbalaa fi maatii isaaniitti dhdhaloota isaanii himatan; dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii maqaan isaanii tokko tokkoon galmeeffame; **19** innis akkuma Waaqayyo Musee ajajetti Gammoojii Siinaa keessatti saba sana lakkaa'e. **20** Sanyii Ruubeen ilma Israa'el hangaftichaa keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaaniitti tokko tokkoon maqaa maqaadhaan barreeffaman. **21** Baay'inni gosa Ruubeen nama 46,500 ture. **22** Sanyii Simi'oon keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaaniitti maqaa maqaadhaan barreeffaman. **23** Baay'inni gosa Simi'oon nama 59,300 ture. **24** Sanyii Gaad keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaaniitti maqaa maqaadhaan barreeffaman. **25** Baay'inni gosa Gaad nama 45,650 ture. **26** Sanyii Yihuudaa keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaaniitti maqaa maqaadhaan barreeffaman. **27** Baay'inni gosa Yihuudaa nama 74,600 ture. **28** Sanyii Yisaakor keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaaniitti maqaa maqaadhaan barreeffaman. **29** Baay'inni gosa Yisaakor nama 54,400 ture. **30** Sanyii Zebuuloon keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaaniitti maqaa maqaadhaan barreeffaman. **31** Baay'inni gosa Zebuuloon nama 57,400 ture. **32** Ilmaan Yoosif keessaa: Sanyii Efreem keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an

hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaaniitti maqaa maqaadhaan barreeffaman. **33** Baay'inni gosa Efreem nama 40,500 ture. **34** Sanyii Minaasee keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaaniitti maqaa maqaadhaan barreeffaman. **35** Baay'inni gosa Minaasee nama 32,200 ture. **36** Sanyii Beniyaam keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaaniitti maqaa maqaadhaan barreeffaman. **37** Baay'inni gosa Beniyaam nama 35,400 ture. **38** Sanyii Daan keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaaniitti maqaa maqaadhaan barreeffaman. **39** Baay'inni gosa Daan nama 62,700 ture. **40** Sanyii Aasheer keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaaniitti maqaa maqaadhaan barreeffaman. **41** Baay'inni gosa Aasheer nama 41,500 ture. **42** Sanyii Niftaalem keessaa: Dhiironni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen lola dhaquu danda'an hundinuu akkuma galmee balbalaa fi maatii isaaniitti maqaa maqaadhaan barreeffaman. **43** Baay'inni gosa Niftaalem nama 53,400 ture. **44** Dhiironni kunneen warra Musee fi Aroon hangafoota Israa'el kudha lamaaniin lakkaa'aman turan; hangafooni kunneenis tokkoon tokkoon isaanii iddoo bu'oota maatii isaanii turan. **45** Israa'eloonni umuriin isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen Israa'el keessatti lolaaf ba'uu danda'an hundinuu akkuma maatii isaaniitti lakkaa'aman. **46** Walumaa galatti baay'inni namaa 603,550 ture. **47** Lewwonni garuu akka gosa abbootii isaaniitti warra kaa wajjin hin lakkaa'amne. **48** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhee ture: **49** "Ati gosa Lewwii hin lakkaa'in yookaan lakkoobsa saba Israa'eloota kaaniitti hin dabaln. **50** Qooda kanaa akka Lewwonni itti gaafatamtoota dunkaana dhuga ba'umsaa, mi'a isaa hundaa fi waan inni qabu hundaa ta'aaniif isaan muudi. Isaanis dunkaana qulqulluu fi mi'a isaa hunda haa baatan; dunkaanicha haa tajajjilan; naannoo isaas haa qubatan. **51** Yeroo dunkaanni qulqulluun deemuu qabutti Lewwonni dunkaana sana haa buqqisan; yeroo dunkaanichi dhaabamus Lewwonni haa dhaaban. Namni dunkaanichatti dhi'aatu biraa haa ajjeefamu. **52** Israa'eloonnis tokkoon tokkoon namaa qubata isaa keessaa fi faajjii isaa jalatti kutaa kutaadhaan dunkaana isaanii haa dhaabbatan. **53** Ta'us Lewwonni akka dheekamsi Waaqayyoo waldaa Israa'elitti gad hin buneef dunkaanota isaanii naannoo dunkaana dhuga ba'umsaa haa dhadhaabatan. Lewwonni eegumsa dunkaana dhuga ba'umsaatti itti gaafatamtoota ta'uu qabu." **54** Israa'eloonni akkuma Waaqayyo Musee ajaje sanatti waan kana hunda hojjetan.

2 Waaqayyo Musee fi Arooniin akkana jedhe: **2** "Israa'eloonnis tokkoon tokkoon namaa faajjii ofii isaanii jalatti faajjii maatii isaa wajjin dunkaana irraa xinnuma fagaatee naannoo dunkaana wal ga'ii haa qubatu." **3** Gama ba'aatiin, karaa ba'a biiftuutiin: kutaawwan qubata Yihuudaa faajjii isaanii jala haa qubatan. Hoogganaan ijoollee Yihuudaa Nahishoon ilma Amiinaadaabii ti. **4** Lakkoobsi kutaa isaas namoota 74,600. **5** Gosti Yisaakor isaaniitti aanee haa qubatu. Hoogganaan ijoollee Yisaakor Naatnaa'el ilma Zuuwaar ture. **6** Lakkoobsi kutaa isaas namoota 54,400. **7** Gosti Zebuuloon kanatti haa aanu. Hoogganaan ijoollee Zebuuloon Eliiyaab ilma Heeloonii ti. **8** Lakkoobsi kutaa isaas namoota 57,400. **9** Namoonni qubata Yihuudaatti lakkaa'aman hundis akkuma kutaa kutaa isaaniitti 186,400 turan. Isaanis

duraan dursanii qajele. **10** Gama kibbaatiin: kutaawwan qubata Ruubeen faajjii isaanii jalaan haa qubatan. Hoogganaan ijoollee Ruubeen Eliizuur ilma Shedee'uurii ti. **11** Lakkoobsi kutaa isaas namoota 46,500. **12** Gosti Simi'oon isaanitti aanee haa qubatu. Hoogganaan gosa Simi'oon Shilumii'eel ilma Zurihshadaayii ti. **13** Lakkoobsi kutaa isaas namoota 59,300. **14** Gosti Gaad isaanitti haa aanu. Hoogganaan gosa Gaad Eliyaasaaf ilma De'uu'eelii ti. **15** Lakkoobsi kutaa isaas namoota 45,650. **16** Namoonni qubata Ruubeenitti lakkaa'aman hundis akkuma kutaa kutaa isaaniitti 151,450 turan. Isaan kunneen warra duraatti aananii deemu. **17** Ergaasis dunkaanni wal ga'iitti fi qubanni Lewwotaa qubatawwan gidduu haa deeman. Isaanis akkuma toora qubata isaaniitti tokkoon tokkoon isaanii iddoo isaanii eeggatanii faajjii isaanii jala haa deeman. **18** Gama dhi'aatiin gareen qubata Efreem faajjii isaanii jalaan haa qubatan. Hoogganaan ilmaan Efreem Eliishaamaa ilma Amiihuudii ti. **19** Lakkoobsi kutaa isaas namoota 40,500. **20** Gosti Minaasee isaanitti haa aanu. Hoogganaan ijoollee Minaasee Gamaali'eel ilma Phedaasuurii ti. **21** Lakkoobsi kutaa isaas namoota 32,200. **22** Gosti Beniyaam itti haa aanu. Hoogganaan ilmaan Beniyaam Abiidaan ilma Gaadeyoonii ti. **23** Lakkoobsi kutaa isaas namoota 35,400. **24** Namoonni qubata Efreemitti lakkaa'aman hundis kutaa kutaa isaaniitti 108,100 turan. Isaan kunneen immoo kutaa sadaffaa ta'anii deeman. **25** Gama kaabaatiin kutaawwan qubata Daan faajjii isaanii jalaan haa qubatan. Hoogganaan gosa Daan Ahi'ezer ilma Amiihshadaayii ti. **26** Lakkoobsi kutaa isaas namoota 62,700. **27** Gosti Aasheer isaanitti aanee haa qubatu. Hoogganaan ijoollee Aseer Fagi'eel ilma Okraanii ti. **28** Lakkoobsi kutaa isaas namoota 41,500. **29** Gosti Niftaalemitti haa aanu. Hoogganaan ijoollee Niftaalem Ahiiraa ilma Eenaanii ti. **30** Lakkoobsi kutaa isaas namoota 53,400. **31** Namoonni qubata Daaniitti lakkaa'aman hundis 157,600 turan. Isaanis dhuma irratti faajjii isaanii jalaan haa deeman. **32** Namoonni kunneen saba Israa'el warra akkuma maatii isaaniitti lakkaa'amani dha. Lakkoobsi warra qubata keessaa kanneen kutaa kutaa isaaniitiin lakkaa'aman hundaa 603,550. **33** Lewwonni garuu akkuma Waaqayyo Musee ajaje sanatti Israa'eloota kaan wajjin hiin lakkaa'amne. **34** Akkasiin Israa'eloonni waan Waaqayyo Musee ajaje hunda hojjetan; isaanis haaluma kanaan faajjii isaanii jala haa qubatan; haaluma kanaan tokkoon tokkoon isaanii balbala fi maatii isaanii wajjin ba'anii haa deeman.

3 Yeroo Waaqayyo Tulluu Siinaa irratti Museetti dubbatetti seenaan sanyii Aroonii fi Musee kanaa dha. **2** Maqaan ilmaan Aroon: Naadaab hangafticha, Abiihuu, Ele'aazaarii fi Iitaamaar. **3** Kunneen maqaawwan ilmaan Aroon jechuunis luboota muudaman kanneen akka luboota ta'anii tajaajilaniif dibaman sanaa ti. **4** Naadaabii fi Abiihuu garuu yeroo Gammoojii Siinaa keessatti ibidda hin eeyyamamin fuula Waaqayyoo duratti dhi'eessanitti fuuluma isaa duratti du'an. Isaan ilmaan tokko illee hin qaban ture. Kanaafuu Ele'aazaarii fi Iitaamaar bara abbaan isaanii Aroon lubbuun jiraatetti luboota ta'anii tajaajilan. **5** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **6** "Gosa Lewwii fidiitii akka isaan Aroon lubicha gargaaramiif isa dura dhaabi. **7** Isaanis hojji dunkaana qulqulluu hojjechuudhaan waan isa irraa barbaadamuu fi waan waldaa hunda irraa barbaadamu fuula dunkaana wal ga'ii duratti haa raawwatan. **8** Isaan hojji dunkaana qulqulluu hojjetanii dirqama Israa'elootaa guutuudhaan mi'a dunkaana wal ga'ii hunda haa eegan. **9** Lewwota sana Aroonii fi ilmaan isaatti kenni; isaan warra saba Israa'el keessaa guutumaan guutuutti isatti kennamanii dha. **10** Ati akka isaan luboota ta'anii tajaajilaniif Aroonii fi ilmaan

isaa muudi; namni biraa kan iddoo qulqulluu sanatti dhi'aatu garuu ajjeefamuu qaba." **11** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **12** "Kunoo ani Israa'eloota keessaa qooda dhiira hangafa dubartoota Israa'el hundaa Lewwota fudhadheera. Lewwonni kan koo ti; **13** hangafti hundinuu kan kootii. Ani yeroo biyya Gibxi keessatti hangafa hunda ajjeessetti hangafa Israa'el hunda jechuunis namas ta'u horii ofii kootiif addaan baafadheera. Isaan kan koo ta'an. Ani Waaqayyo." **14** Waaqayyo Gammoojii Siinaa keessatti Museedhaan akkana jedhe; **15** "Lewwota maatii isaaniitii fi balbala isaaniitiin lakkaa'i. Dhiira ji'a tokkoo yookaan hammasii olii hunda lakkaa'i." **16** Museen akkuma dubbiin Waaqayyoo isa ajajetti isaan lakkaa'e. **17** Kunneen maqaawwan ilmaan Lewwii ti: Geershoo, Qohaatii fi Meraarii. **18** Kunneen maqaawwan ilmaan Geershoonii ti: Loobeenii fi Shime'ii. **19** Balbalawwan Qohaatotaa: Amraam, Yizihaar, Kebroonii fi Uzii'eel. **20** Balbalawwan Meraarotaa: Mahilii fi Muusii. Kunneen akkuma maatii isaaniitti balbalawwan Lewwotaa ti. **21** Balbalawwan Liibnii fi Shime'ii kan Geershoo turan; isaanis balbalawwan Geershootaa ti. **22** Baay'inni dhiirota umurii isaanii ji'a tokkoo fi hammasii olii kanneen lakkaa'aman hundaa 7,500 ture. **23** Balbalawwan Geershootaa karaa lixa biiftuutiin dunkaana qulqulluu dugda duubaan qubatan. **24** Hoogganaan balbalawwan Geershootaas Eliyaasaaf ilma Laa'el ture. **25** Itti gaafatamni Geershoonni dunkaana wal ga'ii keessatti qabanis dunkaana qulqulluu, dunkaana fi irra buusaa isaa, golgaa balbala dunkaana wal ga'ii irra jiru, **26** golgaawwan oobdii, golgaa balbala dallaa kan dunkaana qulqulluu fi iddoo aarsaatti naanna'ee jiru, funyoo fi tajaajila akkanaa kennu hunda eeguu ture. **27** Balbalawwan Amraamotaa, Yizihaarotaa, Kebroonotaa fi Uzii'eelotaa balbalawwan Qohaatii ti; isaanis balbalawwan Qohaatotaa turan. **28** Baay'inni dhiirota ji'a tokkoo fi hammasii olii hundaa 8,600 ture. Qohaatonni iddoo qulqulluu sana eeguutti itti gaafatamtoota turan. **29** Balbalawwan Qohaatotaa karaa kibba dunkaana qulqulluutiin qubatan. **30** Hoogganaan maatiwwan balbalawwan Qohaatotaa Eliisaafaan ilma Uzii'eel ture. **31** Isaanis taabota, minjaala, baattuub ibsaa, iddoowwan aarsaa, mi'a iddoo qulqulluu ittiin tajaajilan, golgaa fi wantoota tajaajila akkanaa kennan hunda eeguutti itti gaafatamtoota turan. **32** Hoogganaan Lewwotaa hangafti Ele'aazaar ilma Aroon lubichaa ture. Innis warra itti gaafatamtoota eegumsa iddoo qulqulluu turan sana irratti dibame. **33** Balbalawwan Mahelootaa fi Muusotaa kan Meraarii turan; isaanis balbalawwan Meraarotaa ti. **34** Baay'inni dhiirota umurii isaanii ji'a tokkoo fi hammasii olii kanneen lakkaa'aman hundaa 6,200 ture. **35** Hoogganaan maatiwwan balbalawwan Meraarotaa Zuri'el ilma Abiihaayilii ti; isaanis karaa kaaba dunkaana qulqullummaatiin qubatan. **36** Meraaronnis tuggewwan dunkaana qulqulluu, dagaleewwan isaa, utubaawwan isaa, miillawwan isaa, mi'a isaa hundaa fi wantoota tajaajila akkanaa kennan hunda, **37** akkasumas utubaawwan oobdii sanatti naanna'anii jiran, miillawwan isaanii, qofoo dunkaanaa fi funyooowwan isaa eeguuf muudaman. **38** Museen, Aroonii fi ilmaan Aroon dunkaana qulqulluu irraa karaa ba'aa, qixa ba'a biiftuutiin fuula dunkaana wal ga'ii dura qubatan. Isaanis iddoo Israa'elootaa bu'anii iddoo qulqulluu eeguutti itti gaafatamtoota turan. Namni biraa kan iddoo qulqulluu sanatti dhi'aatu haa ajjeefamu. **39** Lewwonni lakkaa'aman hundi kanneen Musee fi Aroon ajaja Waaqayyootiin akkuma balbala balbala isaaniitti lakkaa'an, dhiironni ji'a tokkoo fi hammasii olii hundi 22,000 turan. **40** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Dhiirota Israa'el hangafoota kanneen ji'a tokkootii fi hammasii olii hunda lakkaa'ii maqaa isaanii barreessi. **41** Qooda ijoollee Israa'el

kanneen hangafa ta'an hundaa Lewwota naa fudhadhu; qooda ilmaan hangafa horii Israa'elootaa hundaas horii Lewwotaa naa fudhadhu. Ani Waaqayyo." **42** Museen akkuma Waaqayyo isa ajajetti hangafoota Israa'el hunda lakkaa'e. **43** Dhiironni hangafooniin ji'a tokkoo fi hammasii olii kanneen maqaa maqaan barreeffaman hundii 22,273 turan. **44** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **45** "Qooda ijoollee Israa'el kanneen hangafa ta'an hundaa Lewwota fudhadhu; qooda horii Israa'elootaa horii Lewwotaa fudhadhu. Lewwoni kan koo ti. Ani Waaqayyo. **46** Israa'eloota hangafoota 273 kanneen baay'ina Lewwotaa caalan furuuf, **47** tokkoo tokkoo isaaniitiifi akkuma madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii shan shan fuudhi; saqiliin tokko geeraa digdama. **48** Maallaqa Israa'eloota dabalaman furuuf fuudhame sanas Aroonii fi ilmaan isaatti kenni." **49** Museen maallaqa sana Israa'eloota lakkoobsaan warra Lewwotaa furamaniin ol ta'an sana irraa fuudhe. **50** Innis akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti meetti saqilii 1,365 ulfaattu Israa'eloota hangafa irraa fuudhe. **51** Museenis akkuma dubbii Waaqayyootti, akkuma Waaqni Musee ajajetti maallaqa furii sana Aroonii fi ilmaan isaatti kerne.

4 Waaqayyo Musee fi Arooniin akkana jedhe: **2** "Lewwota keessaa gosa Qohaatotaa balbala balbalaa fi maatii maatii isaaniitiin lakkaa'i. **3** Dhiirota umuriin isaanii waggaa soddomaa hamma shantamaa kanneen hojii dunkaana wal ga'ii hojjechuuf dhufan hunda lakkaa'i. **4** "Hojiin Qohaatonni wantoota waan hunda caalaa qulqulluu ta'aniin wal qabatee dunkaana wal ga'ii keessatti hojjetan kanaa dha. **5** Yommuu qubanii deemuuf ka'utti Aroonii fi ilmaan isaa ol galanii golgaa da'eessu sana gad haa buusan; golgaa sanaanis taabota kakuu seeraatti haa haguugan. **6** Waan kanattis gogaa duugame uffisanii huccuu bifti isaa guutumaan guutuutti cuquliisa ta'e irraan haa afan. Danqaraawwanis iddoo iddoo isaanii keessa haa galchan. **7** "Isaanis huccuu bifa cuquliisaa tokko minjaala Buddeena llaalchaatti uffisanii gabatee, caabii fi waciiiti akkasumas okkotee ittiin dhibaayyuu dhi'eessan isa irra haa kaa'an; buddeenni yeroo hunda achii hin dhabamne sunis isa irra haa kaa'amu. **8** Huccuu bildiimaa isaan irra haa diriirsan; gogaa duugame itti haa uwwisan; danqaraawwan isaa iddoo isaanii keessa haa galchan. **9** "Huccuu bifti isaa cuquliisaa fuudhanii baattuu ibsaa kan ibsuuf tolchame ibsaa isaa wajjin, waan ittiin fo'aa ibsaa kutanii fi baattuu daaraa, meeshaawwan zayitii kanneen hojii kanaaf oolan hundas ittiin haa haguugan. **10** Ergasiis waan kanaa fi mi'a isaa hunda gogaa duugameen maranii wasaasaa ittiin waa baatan irra haa kaa'an. **11** "Huccuu bifti isaa cuquliisa ta'es iddoo aarsaa kan warqee irraa hojjetametti uffisanii gogaa duugame itti haa haguugan; danqaraawwan isaa iddoo isaanii keessa haa galchan. **12** "Meeshaawwan ittiin iddoo qulqulluu keessa tajaajilan hundas fuudhanii huccuu bifa cuquliisaatiin maranii gogaa duugameen haguuganii wasaasaa ittiin waa baatan irra haa kaa'an. **13** "Isaanis iddoo aarsaa irraa daaraa haranii huccuu diimaa dhiilgee itti haa uffisan. **14** Ergasiis mi'a iddoo aarsaa ittiin tajaajilan hunda, baattuu ibiddaa, qabduuwwan foonii, meeshaa ittiin daaraa hammaaranii fi waciiiti isa irra haa kaa'an. Gogaa duugamee isa irraan haa afan; danqaraawwan isaa iddoo isaanii keessa haa galchan. **15** "Erga Aroonii fi ilmaan isaa meeshaawwan qulqulluu sanaa fi mi'a qulqulluu hunda haguuganii fixanii booddee yeroo qubanni sun godaanuf ka'utti Qohaatonni mi'a kana baachuudhaaf haa dhufan. Isaan garuu mi'a qulqulluu sana hin tuqin; yoo tuqan ni du'utii. Qohaatonni waan dunkaana wal ga'ii keessa jiru hunda haa baatan. **16** "Ele'aazaar ilmi Aroon lubichaa itti gaafatamaa zayitii ibsaa, ixaana urgaa'aa,

kenna midhaanii kan yeroo baay'ee dhi'eeffamuu fi zayitii ittiin dibanii haa ta'u. Inni dunkaana qulqulluu hundaa fi waan isa keessa jiru hundatti, mi'aa fi meeshaawwan isaa qulqulluutti itti gaafatamaa haa ta'u." **17** Waaqayyo Musee fi Arooniin akkana jedhe; **18** "Balbalawwan gosa Qohaatii Lewwota keessaa hin balleessina. **19** Akka isaan yommuu wantoota waan hunda caalaa qulqulluu ta'anitti dhi'aatanitti, akka lubbuun jiraatan malee hin duuneef waan kana isaaniif godhaa: Aroonii fi ilmaan isaa iddoo qulqulluu seenanii waan tokkoon tokkoon namaa hojjetuu fi baatu haa qoqqoodan. **20** Qohaatonni garuu akka hin duuneef yeroo xinnaaf illee wantoota qulqulluu ilaaluudhaaf ol seenuu hin qaban." **21** Waaqayyo Museen akkana jedhe; **22** "Geershootas maatii maatii isaanii fi balbala balbala isaaniitiin lakkaa'i. **23** Dhiirota umuriin isaanii waggaa soddomaa hamma shantamaa kanneen hojii dunkaana wal ga'ii hojjechuuf dhufan hunda lakkaa'i. **24** "Tajaajilli balbalawwan Geershootaa hojii hojjechuuf fi ba'aa baachuudhaan tajaajilan kanaa dha: **25** Isaan golgaa dunkaana qulqulluu, dunkaana wal ga'ii, uffata isaa fi irra buusaa isaa kan gogaa duugame irraa hojjetame, golgaa balbala dunkaana wal ga'ii, **26** golgaawwan dala dunkaana qulqulluu fi iddoo aarsaatti naanna'ee jiru sanaa, golgaa balbala isaa, funyoo fi mi'a tajaajila kanaaf fayyadu hunda baatu. Geershoononni waan wantoota kanaan hojjetamuu qabu hunda haa hojjetan. **27** Tajaajilli Geershootaa hundi ba'aa baachuus ta'u hojiin biraa ajaja Aroonii fi ilmaan isaa kennaniin haa adeemsifamu. Waan isaan baachuu qaban hundas akkuma itti gaafatama isaaniiti qoqoodaafii. **28** Tajaajilli balbalawwan Geershootaa dunkaana wal ga'iitti kennan kanaa dha. Hojiin isaaniis litaamaar ilma Aroon lubichaatiin haa qajeelfamu. **29** "Meraotaa balbala balbalaa fi maatii maatii isaaniitiin lakkaa'i. **30** Dhiirota umuriin isaanii waggaa soddomaa hamma shantamaa kanneen hojii dunkaana wal ga'ii hojjechuuf dhufan hunda lakkaa'i. **31** Wannii isaan yeroo hojii dunkaana wal ga'ii hojjetanitti godhan kanaa dha: kunis tuggeewwan dunkaana qulqulluu, dagaleewwan isaa, utubootaa fi miillawwan isaanii, **32** utuboota oobdiitti naanna'ani jiran miillawwan isaanii wajjin, qofoowwan dunkaana, funyoowwan, mi'a isaanii hundaa fi wantoota hojii kanaaf fayyadan hunda baachuu dha. Isinis waan tokkoon tokkoon namaa baatu addaan baasatii ramadaafii. **33** Tajaajilli balbalawwan Meraotaa qajeelfama litaamaar ilma Aroon lubichaa jala dunkaana wal ga'ii keessatti kennan kanaa dha." **34** Museen, Aroonii fi hooggantoonni waldaas Qohaatotaa balbala balbalaa fi maatii maatii isaaniitiin lakkaa'an. **35** Dhiironni umuriin isaanii waggaa soddomaa hamma shantamaa kanneen hojii dunkaana wal ga'ii keessaa sana keessa hojjechuuf dhufan hundi **36** balbala balbalan lakkaa'amaniin 2,750 turan. **37** Kun lakkoobsa balbalawwan Qohaatotaa warra dunkaana wal ga'ii keessa hojjechaa turanii ti. Musee fi Aroon akkuma ajaja Waaqayyoo kan karaa Museetiin kennameetiin isaan lakkaa'an. **38** Geershoononni balbala balbalaa fi maatii maatii isaaniitiin lakkaa'aman. **39** Dhiironni umuriin isaanii waggaa soddomaa hamma shantamaa kanneen hojii dunkaana wal ga'ii keessa hojjechuuf dhufan hundi **40** balbala balbalaa fi maatii maatii isaaniitiin lakkaa'amaniin 2,630 turan. **41** Balbalawwan Geershootaa, warri hojii dunkaana wal ga'ii keessa hojjetan kanneen Musee fi Aroon akkuma ajaja Waaqayyootti lakkaa'an hundi kanneenii dha. **42** Meraaronnis balbala balbalaa fi maatii maatii isaaniitiin lakkaa'aman. **43** Dhiironni umuriin isaanii waggaa soddomaa hamma shantamaa kanneen hojii dunkaana wal ga'ii keessa tajaajilu dhufan hundi **44** balbala balbala isaaniitiin lakkaa'amaniin 3,200 turan. **45**

Warri balbalawan Meraarotaa keessaa lakkaa'aman kanneen Musee fi Aroon akkuma ajaja Waaqayyoo kan karaa Museetiin kenname sanaatti lakkaa'an kanneenii dha. **46** Museen, Aroonii fi hooggantoonni Israa'el Lewwota hunda balbala balbalaa fi maatii maatii isaaniitiin lakkaa'an. **47** Dhiironni umuriin isaani waggaa soddomaa hamma shantamaa kanneen hojii tajaajilaa hojjechuu fi dunkaana wal ga'ii baachuu dhufanii **48** lakkaa'aman hundi 8,580 turan. **49** Isaanis akkuma ajaja Waaqayyoo kan karaa Museetiin kennameetiin tokkoon tokkoon isaanii waan hojjechuu qabanitti ramadaman; wanni isaan baachuu qabanis isaaniitti himame. Akkasiin isaan akkuma Waaqayyoo Musee ajajetti lakkaa'aman.

5 Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Nama dhukkuba gogaa kan namatti darbu qabu yookaan nama dhangala'aa dhagnaa qabu yookaan nama sababii waan du'e tokkootiin xuraa'aa ta'e kam iyyuu akka qubata keessaa baasaniif saba Israa'el ajaji. **3** Dhiiras dubartiis gad baasaa; akka isaan qubata isaani iddoo ani gidduu isaanii jiraadhu sana hin xureessineef qubata keessaa isaan baasu." **4** Israa'eloonnis akkanauma godhanii qubata keessaa isaan baasan. Isaanis akkuma Waaqayyoo Museetti hime sana godhan. **5** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **6** "Warra Israa'elii akkana jedhi: 'Yoo dhiirri yookaan dubartiin tokko karaa kamiin iyyuu nama kaanitti balleessa hojjechuudhaan Waaqayyoo duratti amanamummaa dhabe, namni sun yakkamaa dha; **7** cubbuu hojjetes himachuu qaba. Yakka isaatiifis guutumaan guutuutti haa kiisu. Kiisii sana irrattis harka shan keessaa harka tokko dabalee namicha miidhame sanaaf haa kennu. **8** Namni yakki isa irratti hojjetame sun yoo fira aantee kan kiisii sana isaaf fuudhu qabaachuu baate garuu kiisiin sun kan Waaqayyoo ti; korbeessa hoolaa ittiin araarri isaaf buufamu wajjin lubaaf haa kennamu. **9** Buusiwwan qulqulluun Israa'eloonni lubatti fidan hundi kan isaa ti. **10** Wantoonni qulqulluun kanuma abbootii isaani ti; wanni isaan lubichaaf kennan garuu kanuma lubichaa ti.'" **11** Ergasii Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **12** "Akkana jedhiitti saba Israa'elitti dubbadhu: 'Yoo niitiin nama kamii iyyuu karaa irraa baduudhaan isaaf amanamuu baattee **13** dhiira biraa wajjin ciiftee, yoo dhiira ishees waan kana beeku baate, yoo xuraa'ummaan ishee akkuma dhokattetti hafe, yoo namni ishee irratti dhugaa ba'u hin argamin, isheen yoo waan kana irratti hin qabamin, **14** yoo dhiira ishee hafuurri hinaaffaa qabatee inni niitii isaa shakke, yoo isheen xurooftuu taate yookaan yoo inni hinaafee ishee shakkee isheen xurooftuu hin ta'in, **15** inni niitii isaa lubatti haa geessu. Akkasumas inni kennaa daakuu garbuu ifii harka kudhan keessaa harka tokko qooda ishee haa geessu. Kennaan midhaanii kan sababii hinaaffaatiif dhi'e'effamu kun waan kennaa yaadannoo kan yakka yaadachiisu ta'ee, inni zayitii fi ixaana itti naquu hin qabu. **16** "Lubichis ishee fidee fuula Waaqayyoo dura ishee haa dhaabu. **17** Ergasii inni bishaan qulqulluu okkotee supheetti haa naqu; lafa dunkaana qulqulluu irraa biyyoo fuudhee bishaan sana keessa haa buusu. **18** Lubichis erga dubartii sana fuula Waaqayyoo dura dhaabee booddee rifeensa mataa ishee hiikee kennaa yaadannoo jechuunis kennaa midhaanii kan hinaaffaaf dhi'e'effamu sana harka ishee keessa kaa'a; bishaan hadhaa'aa abaarsa fidu sanas harka ofiitti qabata. **19** Lubichis dubartii sana ni kakachiisa; akkanas jedhaan; "Yoo utuu ati dhiira qabduu namni biraa si wajjin hin ciisiinii fi yoo ati karaa irraa baddee hin xuraa'in bishaan hadhaa'aa abaarsa fidu kun si hin miidhin. **20** Garuu ati yoo karaa irraa baddee utuu dhiira qabduu nama dhiira kee hin ta'in wajjin ciiftee of xureessitee argamte;" **21** kana irratti lubichi kakaabaarsaa

ishee kakachiisa; akkanas jedhaan; "Waaqayyoo gudeeda kee tortorsee garaa kee illee bokoksee saba kee gidduutti kakaabaarsaaf si haa godhu. **22** Akka garaan kee bokokuu fi akka gudeedni kee tortoruuf bishaan abaarsa fidu kun dhagna kee haa seenu." "Dubartiin sunis, "Ameen, ameen" haa jettu. **23** "Lubichis abaarsawwan sana kitaaba maramaa irratti haa barreessu; ergasii bishaan hadhaa'aa sanatti irraa haa dhiqu. **24** Innis akka dubartiin sun bishaan hadhaa'aa abaarsa fidu sana dhugdu haa godhu; bishaan abaarsa fi dhiphina hamaa fidu sunis ishee seena. **25** Lubichis kennaa midhaanii kan hinaaffaa sana ishee harkaa fuudhee fuula Waaqayyoo duratti sochoosee gara iddoo aarsaa fida. **26** Lubni sunis kennaa midhaanii sana irraa konyee tokko kennaa yaadannootiif fuudhee iddoo aarsaa irratti haa gubu; ergasii akka dubartiin sun bishaan sana dhugdu haa godhu. **27** Yoo isheen of xureessitee dhiira isheetiif amanamuu baatte, yommuu isheen bishaan abaarsa fidu sana dhugduutti bishaan sun ishee seenee dhiphina hamaa isheeti fida; garaan ishee ni bokoka; gudeedni ishee ni tortora; isheen saba ishee biratti abaaramtuu taati. **28** Garuu yoo dubartiin sun of xureessuu baattee fi yoo qulqulluu taate isheen yakka irraa bilisa taati; da'uus ni dandeessi. **29** "Yoo dubartiin utuma dhiira qabduu karaa irraa gortee of xureessitee **30** yookaan yoo dhiirri sababii niitii ofii shakkuuf hafuurri hinaaffaa isa qabate, seerri hinaaffaaf kenname kanaa dha. Lubichi dubartii sana fuula Waaqayyoo dura dhaabee seera kana hunda ishee irratti haa raawwatu. **31** Dhiiri sun balleessaa irraa bilisa ta'a; dubartiin sun garuu gatii cubbuu ishee argatti."

6 Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Akkana jedhii saba Israa'elitti dubbadhu: 'Dhiirri yookaan dubartiin tokko yoo Waaqayyooof addaan of baasuuf wareega addaa yookaan wareega Naazirummaa wareegan, **3** daadhii wayinii fi dhugaatii nama macheessu irraa of haa eggatan; namni sun dhangaggaa'aa daadhii wayinii irraa hojjetame yookaan dhangaggaa'aa dhugaatii nama macheessuu biraa hin dhugin. Inni cuunfaa gumaa wayinii dhuguu yookaan ija wayinii asheetii yookaan goggogaa isaa nyaachuu hin qabu. **4** Innis bara Naazirummaa isaa hunda keessa waan gumaa wayinii irraa argamu kam iyyuu sanyii isaa ta'u qola isaa nyaachuu hin qabu. **5** "Bara wareega addaan baafamuu isaa hunda keessa qarabaan tokko iyyuu mataa isaa hin tuqin. Hamaa yeroon inni itti Waaqayyooof addaan baafame sun xumaramutti inni qulqulluu haa ta'u; akka rifeensi mataa isaa gaddatuufis gad haa dhiisu. **6** "Naazirichi bara Waaqayyooof addaan of baase hunda keessa reeffatti dhi'aachuu hin qabu. **7** Sababii mallattoon inni ittiin Waaqayyooof addaan baafame mataa isaa irra jiruuf yoo abbaan isaa yookaan haati isaa, obboleessi isaa yookaan obboleettiin isaa du'an illee isaaniif jedhee akka seeraatti of hin xureessin. **8** Inni bara itti addaan baafame sana hunda keessa kan Waaqayyooof qulqulleeffamee dha. **9** "Yoo namni tokko iddoo Naazirichi jirutti akka tasaa du'ee akkasii rifeensa inni addaan baase sana xureesse, inni guyyaa itti qulqulleeffamutti jechuunis guyyaa torbaffaatti mataa isaa haa haaddatu. **10** Ergasii inni guyyaa saddeettaffaatti gugee lama yookaan gugee sosookkee lama balbala dunkaana wal ga'ii irratti lubatti haa fidu. **11** Sababii inni iddoo reeffi jirutti argamuudhaan cubbuu hojjeteeff lubichi isa tokko aarsaa cubbuu, isa kaan immoo aarsaa gubamu godhee araara buusuuf haa dhi'eessuuf. Guyyuma sanas rifeensa mataa isaa addaan haa baasu. **12** Inni yeroo itti addaan baafame keessa ammas Waaqayyooof addaan of haa baasu; obbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'es aarsaa yakkaa godhee haa fidu. Garuu sababii inni yeroo addaan ba'isaa isaa keessa xureeffameef guyyoonni darban hin

lakkaa'aman. **13** "Egaa yeroo addaan ba'umsi isaa xumuramutti seerri Naazirichaa kanaa dha: Inni gara karra dunkaana wal ga'iitti haa fidamu. **14** Achitti aarsaa isaa Waaqayyoofta haa dhi'eessu; kunis xobbaallaa korbeessa hoolaa hir'ina hin qabnee kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e aarsaa gubamuuf, xobbaallaa hoolaa dhaltuu hir'ina hin qabne kan umuriin ishee waggaa tokko ta'e aarsaa cubbuutiif, korbeessa hoolaa hir'ina hin qabne aarsaa nagaatiif, **15** kana wajjinis Maxinoo gundoo tokko, Maxinoo daakuu bullaa'aa irraa tolfame kan zayitiidhaan sukkuumame, bixxillee zayitiin irra dibame akkasumas kennaa miidhaanii fi dhibaayyuu isaanii haa dhi'eessu. **16** "Lubichis fuula Waaqayyoo duratti isaan fidee aarsaa cubbuutiif fi aarsaa gubamu haa dhi'eessu. **17** Innis korbeessa hoolaa sana Maxinoo gundoo irra jiru sana wajjin aarsaa naga godhee Waaqayyoofta haa dhi'eessu; akkasumas lubichi kennaa miidhaaniitti fi dhibaayyuu isaa haa dhi'eessu. **18** "Ergasii Naazirichi balbala dunkaana wal ga'ii duratti rifeensa addaan baase sana haa haaddatu. Rifeensa sanas fuudhee ibidda aarsaa naga jalaan jiru sana keessa haa buusu. **19** "Erga Naazirichi rifeensa ittiin addaan baafame sana haaddatee booddee lubni sun foon gatiitii korbeessa hoolaa kan affealamee fi Maxinoo fi bixxillee hin bukaa'in gundoo sana irraa fuudhee harka namichaa irra haa kaa'u. **20** Ergasiis lubichi aarsaa sochoofamu godhee fuula Waaqayyoo duratti isaan haa sochoosu; isaanis handaraafa sochoofamee fi tafa dhi'effame sana wajjin lubichaaf kan qulqulleffamanii dha. Ergasii Naazirichi daadhii wayinii dhuguu ni danda'a. **21** "Seerri Naazirichaa waan kennuu danda'u kaan dabalatee akkuma addaan ba'umsa isaatti kennaa isaa Waaqayyoofta wareegu tokkoo kanaa dha. Innis akkuma seera Naazirichaatti waan wareege sana raawwachu qaba." **22** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **23** "Aroonii fi ilmaan isaatti akkana jedhii himi; Akki isin itti Israa'eloota eebbifan kanaa dha. Akkana jedhaanii: **24** "Waaqayyoo si haa eebbisu; si haa eegus; **25** Waaqayyoo fuula isaa siif haa ibsu; garaa siif haa laafu. **26** Waaqayyoo fuula isaa gara keetti haa deebisu; nagaas siif haa kennu." **27** "Akkasitti isaan maqaa koo saba Israa'el irra kaa'u; anis isaan nan eebbisu."

7 Museen erga dunkaana qulqulluu sana dhaabee fixatee booddee, dunkaanichaa fi mi'a isaa hunda dibe; ni qulqulleesse. Akkasumas iddoo aarsaatiif fi mi'a isaa hunda dibe qulqulleesse. **2** Ergasii hooggantoonni Israa'el, hangafooni maatiwwanii kanneen hooggantoota gosootaa ta'anii warra lakkaa'aman sana qajeelchanis kennaa dhi'eessan. **3** Isaanis gaariwwan haguugaman ja'aa fi sangoota kudha lama jechuunis tokkoo tokkoo hooggantootaa irraa sangaa tokko, lama lama ta'anii immoo gaarii tokko kennaa ofii godhanii fuula Waaqayyoo duratti fidan. Kennaaawwan kanneenis dunkaana qulqulluu sana duratti dhi'eessan. **4** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **5** "Akka isaan hojii dunkaana wal ga'ii hojjechu keessatti fayyadaniif kennaawwan kanneen isaan harkaa fuudhi. Waan kana akkuma hojii tokkoo tokkoo namaa barbaaddutti Lewwatatti kenni." **6** Museenis gaariwwanii fi sangoota sana fuudhee Lewwatatti kenne. **7** Innis akkuma hojii isaaniitiif malutti gaariwwan lamaa fi sangoota afur ilmaan Geershoonitti kenne; **8** gaariwwan afurii fi sangoota saddeet akkuma hojii isaaniitiif malutti ilmaan Meraaritti kenne. Isaan hundinuu qajeelfama litaamaa ilma Aroon lubichaa jala turan. **9** Ilmaan Qohaati garuu sababii mi'a qulqulluu gatiitiitti baachuun hojii isaanii ta'eef Museen homaa isaaniitti hin kennine. **10** Yeroo iddoo aarsaa dibametti hooggantoonni kennaawwan isaanii eebba iddoo aarsaatiif fidanii iddoo aarsaa duratti dhi'eessan. **11** Waaqayyoo Museedhaan, "Dura bu'aan tokko guyyuma tokko kennaa isaa

siirna eebba iddoo aarsaa sanaatiif haa dhi'eessu" jedhee tureetii. **12** Namni guyyaa jalqabaatti kennaa ofii fide Nahishoon ilma Amiinaadaab kan gosa Yihuudaa ture. **13** Kennaan isaas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokkoo fi waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu kan tokkoon tokkoon isaanii akka kennaa miidhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, **14** cilfaa warqee kan saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame tokko, **15** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokkoo fi xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, **16** aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, **17** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyii hoolaa shan, korbeeyyii re'ee shanii fi xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'e ture. Kennaan Nahishoon ilma Amiinaadaab dhi'esse kana ture. **18** Guyyaa lammaffaatti Naatnaa'el ilma Zuuwaar dura bu'aa Yisaakoritu kennaa isaa fide. **19** Kennaan inni fides gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko kan tokkoon tokkoon isaanii akkuma kennaa miidhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, **20** caabii warqee kan saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame tokko, **21** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokkoo fi xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, **22** aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, **23** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyii hoolaa shan, korbeeyyii re'ee shanii fi xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ture. Kennaan Naatnaa'el ilma Zuuwaar kana ture. **24** Guyyaa sadaffaatti Eliiyaab ilma Heeloon hangafa ijoollee Zebuuloonitu kennaa isaa fide. **25** Kennaan isaas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon isaanii akkuma kennaa miidhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, **26** xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame tokko, **27** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, **28** aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, **29** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyii hoolaa shan, korommii re'ee shanii fi xobbaallaa korbeeyyii hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ture. Egaa kennaan Eliyaab ilma Heeloon kana ture. **30** Guyyaa afuraffaatti Eliizuur ilma Shedee'uur dura bu'aa ijoollee Ruubeenitu kennaa isaa fide. **31** Kennaan isaas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko kan tokkoon tokkoon isaanii akkuma kennaa miidhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, **32** xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame tokko, **33** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, **34** aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, **35** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyii hoolaa shan, korbeeyyii re'ee shanii fi xobbaallaa korbeeyyii hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ture. Egaa kennaan Eliizuur ilma Shedee'uur kana ture. **36** Guyyaa shanaffaatti Shilumii'eel ilma Zuriishadaayi hoogganaa ijoollee Simi'oonitu

kennaa isaa fide. **37** Kennaan isaas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko, kanneen tokkoon tokkoon isaanii akkuma kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, **38** xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame tokko, **39** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, **40** aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, **41** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyii hoolaa shan, korbeeyyii re'ee shanii fi xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ture. Egaa kennaan Shilumii'eel ilma Zurishadaayi kana ture. **42** Guyyaa ja'afaatti Eliyaasaaf ilma De'uu'eel dura bu'aa ijoollee Gaaditu kennaa isaa fide. **43** Kennaan isaas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kana akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon isaanii akkuma kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, **44** xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame tokko, **45** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, **46** aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, **47** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyii hoolaa shan, korrommii re'ee shanii fi xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ture. Egaa kennaan Eliyaasaaf ilma De'uu'eel kana ture. **48** Guyyaa torbaffaatti Elishaamaa ilma Amiihuud dura bu'aa ijoollee Efreemitu kennaa isaa fide. **49** Kennaan isaas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon isaanii akkuma kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, **50** xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame tokko, **51** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, **52** aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, **53** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyii hoolaa shan, korbeeyyii re'ee shanii fi xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ture. Egaa kennaan Eliishaamaa ilma Amiihuud kana ture. **54** Guyyaa saddeettafaatti Gamaali'eel ilma Phedaasuur hoogganaa ijoollee Minaaseetu kennaa isaa fide. **55** Kennaan isaas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon isaanii akkuma kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, **56** xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame, **57** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e, **58** aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, **59** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyii hoolaa shan, korrommii re'ee shanii fi xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ture. Egaa kennaan Gamaali'eel ilma Phedaasuur kana ture. **60** Guyyaa saglaffaatti Abiidaan ilma Gaadeyoon dura bu'aa ijoollee Beniyaamitu kennaa isaa fide. **61** Kennaan isaas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko,

waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon isaanii akkuma kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, **62** xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame, **63** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, **64** aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, **65** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyii hoolaa shan, korbeeyyii re'ee shanii fi xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ture. Egaa kennaan Abiidaan ilma Gaadeyoon kana ture. **66** Guyyaa kudhannaafaatti Ahii'ez'er ilma Amiishadaay dura bu'aa ijoollee Daanitu kennaa isaa fide. **67** Kennaan isaas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon isaanii akkuma kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, **68** xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame, **69** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, **70** aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, **71** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyii hoolaa shan, korbeeyyii re'ee shanii fi korbeeyyii hoolaa xixinnaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ture. Egaa kennaan Ahii'ez'er ilma Amiishadaay kana ture. **72** Guyyaa kudha tokkoffaatti Fagi'eel ilma Okraan hoogganaa ijoollee Aasheeritu kennaa isaa fide. **73** Kennaan isaas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon isaanii akkuma kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, **74** xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame, **75** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, **76** aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, **77** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyii hoolaa shan, korbeeyyii re'ee shanii fi xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ture. Egaa kennaan Fagi'eel ilma Okraan kana ture. **78** Guyyaa kudha lammaffaatti Ahii'era ilma Eenaan hoogganaa ijoollee Niftaalemitu kennaa isaa fide. **79** Kennaan isaas gabatee meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu tokko, waciitii meetii kan akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii torbaatama ulfaatu tokko kanneen tokkoon tokkoon isaanii akkuma kennaa midhaaniitti daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumameen guutaman, **80** xuwwee warqee kan saqilii kudhan ulfaatee ixaanaan guutame tokko, **81** aarsaa gubamuufis dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaa hoolaa kan umuriin isaa waggaa tokko ta'e tokko, **82** aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee tokko, **83** aarsaa nagaatiif qaluufis sangoota lama, korbeeyyii hoolaa shan, korbeeyyii re'ee shanii fi xobbaallaawwan hoolaa shan kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ture. Egaa kennaan Ahii'era ilma Eenaan kana ture. **84** Kennaan hooggaantoonni Israa'el gaafa iddoo aarsaa dibame sana sirna eebbaatiif dhi'eesan kana ture; isaanis gabatee meetii kudha lama, waciitii meetii kudha lamaa fi xuwwee warqee kudha lama: **85** Tokkoon tokkoon isaanii meetii saqilii dhibba tokkoo fi soddoma ulfaatu ture; tokkoon tokkoon waciitii meetii saqilii torbaatama ulfaata ture. Mi'i meetii kun akka madaalii

saqilii iddoo qulqulluutti walumaa galatti saqilii kuma lamaa fi dhibbaa afur ulfaata ture. **86** Xuwwewwan warqee kudha lamaan kanneen ixanaan guutamanis tokkoon tokkoon isaanii akka madaalii saqilii iddoo qulqulluutti saqilii kudhan ulfaatu turan. Xuwwewwan warqee walumaa galatti saqilii dhibba tokkoo fi digdama ulfaatu turan. **87** Baay'inni horii aarsaa gubamuuf dhi'effamanii walumaa galatti jiboota loonii kudha lama, korbeeyyii hoolaa kudha lama, xobbaallaawwan hoolaa kanneen umuriin isaanii waggaa tokko ta'e kudha lama ture; kennaan midhaaniis isaan wajjin dhi'effameera. Korbeeyyiin re'ee kudha lama aarsaa cubbuutiif dhi'effamanii turan. **88** Baay'inni horii aarsaa nagaatiif dhi'effamanii walumaa galatti sangoota digdamii afur, korbeeyyii hoolaa jaatama, korbeeyyii re'ee jaatamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kanneen umuriin isaanii waggaa tokko ture. Kennaawwan erga iddoo aarsaa dibamee booddee sirna eebba isaatiif dhi'effaman kanneen turan. **89** Museen yommuu Waaqayyoo wajjin dubbachuuf dunkaana wal ga'ii ol seenetti teessoo araraa kan taabota kakuu seeraa irra jiruun olitti kiirubeelii lamaan gidduudhaa sagalee isatti dubbatu dhaga'e. Waaqayyoo isa wajjin dubbate.

8 Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Aroonitti akkana jedhii dubbadhu; 'Yeroo ati ibsaawwan torban qabsiifutti isaan iddoo baattuu ibsaa fuula dura jiru haa ibsan.'" **3** Aroonis akkasuma godhe; innis akkuma Waaqayyoo Musee ajajetti akka isaan fuula baattuu ibsaa duraan ifa kennaniif ibsaawwan sana qabsiise. **4** Akki itti baattuun ibsaa tolfame akkana: Miilla isaa irraa jalqabee hamma daraaraa isaatti warqee tumame irraa hojjetame. Baattuun ibsaa sun akkuma fakkeenya Waaqayyoo Museetti argisiise sanaatti hojjetame. **5** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe: **6** "Saba Israa'el keessaa Lewwota fuudhii qulqulleessi. **7** Isaan qulqulleessuufis waan kana godhi: bishaan qulqullaa'ummaa isaanitti facaasi; akka isaan dhagna isaanii guutuun haaddatanii akkasii uffata ofii miicatanii of qulqulleessan godhi. **8** Isaanis dibicha loonii tokko kenna midhaanii kan daakuu bullaa'aa zayitiidhaan sukkuumame wajjin haa fuudhan; atis dibicha loonii lammaffaa aarsaa cubbuutiif fuudhi. **9** Lewwota fuula dunkaana wal ga'ii duratti dhi'eessitii waldaa Israa'elootaa guutuu walitti qabi. **10** Lewwotas fuula Waaqayyoo duratti dhi'eessi; sabni Israa'el harka isaanii Lewwota irra haa kaa'an. **11** Aroonis akka Lewwonni Waaqayyoo tajaajiluu danda'anii saba Israa'el keessaa aarsaa sochoofamu godhee fuula Waaqayyoo duratti isaan haa dhi'eessu. **12** "Erga Lewwonni harka isaanii mataa jiboota sanaa irra kaa'anii booddee ati Lewwotaaf araraa buusuudhaaf dibicha tokko aarsaa cubbuu, kaan immoo aarsaa gubamu godhiitii Waaqayyoo dhi'eessi. **13** Akka Lewwonni fuula Aroonii fi fuula ilmaan isaa dura dhaabatan godhi; ergasiis aarsaa sochoofamu godhiitii Waaqayyotti isaan dhi'eessi. **14** Haala kanaan Israa'eloota kaan keessaa Lewwota addaan baasi; Lewwonnis kan koo haa ta'an. **15** "Erga ati Lewwota qulqulleessitee aarsaa sochoofamu gootee isaan dhi'eessitee booddees isaan hojii dunkaana wal ga'ii hojjechuuf haa dhufan. **16** Isaan Israa'eloota keessaa guutummaan guutuutti naaf kennamu qabu. Ani qooda hangafa saba Israa'el kan gadameessa saaqu hundaa Lewwota ofii kootiif fudhadheera. **17** Israa'el keessaa dhiirri hangafni hundi namas ta'u horiin kan koo ti. Ani yeroon biyya Gibxi keessatti hangafa hunda ajjeese sana ofii kootiifan addaan isaan baafadhe. **18** Ani qooda ilmaan Israa'el hangafoota hundaa Lewwota fudhadheera. **19** Yommuu Israa'eloonni iddoo qulqulluutti dhi'aatanitti akka dha'ichi isaan hin arganneef, akka isaan Israa'elootaaf araraa buusanii fi akka isaan tajaajila Israa'elootaa dunkaana wal ga'ii

keessatti raawwataniif ani Lewwota saba Israa'el hunda keessaa Aroonii fi ilmaan isaatiif kenna godhee kenneera." **20** Museen, Aroonii fi waldaan Israa'el guutuun akkuma Waaqayyoo Musee ajaje sana Lewwotas godhan. **21** Lewwonnis of qulqulleessanii wayyaa ofii miicatan. Aroonis akkuma aarsaa sochoofamuutti fuula Waaqayyoo duratti isaan dhi'eesse; isaan qulqulleessuufis araraa isaaniiif buuse. **22** Ergasii Lewwonni qajeelcha Aroonii fi ilmaan isaatiin hojii dunkaana wal ga'ii hojjechuudhaaf dhufan. Isaanis akkuma Waaqayyoo Musee ajaje sana Lewwotas godhan. **23** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **24** "Kun seera Lewwotaaf kennamee dha: Dhiirronni umuriin isaanii waggaa digdamii shanii fi hammaasii olii hojii dunkaana wal ga'ii keessatti hirmaachuuf haa dhufan; **25** umurii waggaa shantamaatti garuu tajaajila isaanii haa dhaaban; deebi'anis hin tajaajilin. **26** Hojii dunkaana wal ga'ii irratti obboloota ofii gargaaruu ni danda'u; ofii isaaniitii garuu hojii sana hin hojjetin. Egaa kun haala itti ati itti gaafatama Lewwota namadduu dha."

9 Waaqayyoo erga isaan Gibxi ba'anii booddee ji'a jalqabaa kan waggaa lammaffatti Gammoojii Siinaa keessatti akkana jedhee Museetti dubbate; **2** "Israa'eloonni yeroo murtaa'etti Faasiikaa haa ayyaaneffatan. **3** Isin akkuma seeraa fi dambii ayyaana kana hundaatti yeroo murtaa'etti ji'a sana keessa, dimimmisa galgala guyyaa kudha afuraffaatti ayyaaneffadhaa." **4** Museen akka isaan Faasiikaa ayyaaneffatan Israa'elootatti hime; **5** isaanis ji'a jalqabaa keessa dimimmisa galgala guyyaa kudha afuraffaatti Gammoojii Siinaa keessatti ayyaaneffatan. Sabni Israa'el akkuma Waaqayyoo Musee ajajetti waan hunda godhe. **6** Isaan keessaa namoonni tokko tokko sababii reeffa tuqanii xuraa'aniiif guyyaa sana Faasiikaa ayyaaneffachuu hin dandeenye. Isaan guyyuma sana gara Musee fi Aroonii dhufanii, **7** Museedhaan akkana jedhan; "Nu sababii reeffa namaa tuqneef xuroofmeerra; garuu maaliif yeroo murtaa'e sanatti Israa'eloota kaan wajjin aarsaa Waaqayyoo dhi'eessuu dhowwanne?" **8** Museen, "Hamma ani waan Waaqayyoo waa'ee keessan ajaju dhaga'utti turaa" jedheen. **9** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **10** "Israa'elootaan akkana jedhi: 'Isin keessaa yookaan ilmaan keessan keessaa namni tokko yoo reeffa tuqee xuraa'e yookaan karaa fagoo deeme, inni amma iyyuu Faasiikaa Waaqayyoo ayyaaneffachuu ni danda'a. **11** Isaanis ji'a lammaffaa keessa guyyaa kudha afuraffaa dimimmisa galgala Faasiikaa haa ayyaaneffatan. Faasiikaa sanas Maxinoo fi baala hadhaa'aa wajjin haa nyaatan. **12** Isaanis wantoota kanneen keessaa tokko iyyuu hamma ganamaatti hambisuu yookaan lafee isaa keessaa tokko iyyuu cabsuu hin qaban. Isaan yommuu Faasiikaa ayyaaneffatanitti dambiiwwan hunda duukaa bu'uu qabu. **13** Garuu namni qulqulluu ta'ee karaa hin deemin yoo Faasiikaa ayyaaneffachuu baate inni sababii yeroo murtaa'etti aarsaa Waaqayyoo hin dhi'eessiniif saba isaa keessaa haa balleeffamu. Namichi sun gatii cubbuu isaa ni argata. **14** "Alagaan isin gidduu jiraatu kan Faasiikaa Waaqayyoo ayyaaneffachuu fedhu tokko akkuma seeraa fi dambii Faasiikaatti haa ayyaaneffatu. Isinis alagaa fi dhalataa biyyaatiif seeruma tokkicha qabaadhaa." **15** Gaafa dunkaanni qulqulluun dhaabame sana duumessi dunkaana sana jechuunis dunkaana dhuga ba'umsaa haguuge. Duumessi dunkaana qulqulluudhaan olii sunis galgala hamma ganamaatti ibidda fakkaata ture. **16** Wannii kunis yeroo hunda akkanuma ture; guyyaa duumessi isa haguuga ture; halkan immoo duumessi sun ibidda fakkaata ture. **17** Yeroo duumessi sun dunkaana irraa ka'u Israa'eloonni ka'anii deemu turan; lafa duumessi bu'u immoo Israa'eloonni ni qubatu. **18** Israa'eloonni ajaja Waaqayyootiin ka'anii deemu; ajajuma

isaatiinis qubatu. Yeroo duumessi dunkaana qulqulluun ol jiru isaanis qubata keessa turan. **19** Yoo duumessi sun guyyaa hedduu dunkaana gubbaa tures Israa'eloonni seera Waaqayyootiif waan ajajamaniif iddoo sanaa ka'anii hin deeman ture. **20** Yeroo tokko tokko duumessi sun guyyaa xinnaadhaaf dunkaana qulqullu gubbaa oolee bula ture; isaanis ajaja Waaqayyootiin qubatu; ajajuma isaatiinis ka'anii deemu. **21** Yeroo tokko tokko duumessi sun galgalaa hamma ganamaatti jiraata ture; yommuu duumessi ganamaan ka'uu isaanis ka'anii deemu. Guyyaas ta'uu halkan, yeroo duumessi ka'uu isaanis ka'anii deemu. **22** Yeroo duumessi sun guyyaa lamas ta'uu ji'a tokko yookaan waggaa tokko dunkaana qulqulluu irra turutti Israa'eloonni qubatuma keessa turu malee ka'anii hin deeman ture; yeroo duumessichi ka'utti garuu ka'anii deemu. **23** Isaan ajaja Waaqayyootiin qubatu; ajajuma Waaqayyootiin ka'anii deemu. Akkuma ajaja Waaqayyoo karaa Museetiin kenne sanaattis seera isaatiif ajajamu.

10 Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe: **2** "Meetii tumame irraa malakata lama tolfadhuutii hawaasa walitti waamuu fi akka qubanni ka'ee deemu gochuuf itti fayyadamu. **3** Yeroo malakanni lamaan afuufamaniitti hawaasni hundi balbala dunkaana wal ga'iitti fuula kee duratti walitti haa qabamu. **4** Yoo malakanni tokko qofti afuufame garuu hooggantoonni jechuunis abbootiin gosoota Israa'el fuula kee duratti walitti haa qabaman. **5** Yeroo malakanni afuufamutti gosoonni gama ba'a biiftuutiin qubatan ka'anii haa deeman. **6** Yeroo malakanni si'a lammaffaa afuufamutti immoo gosoonni gama kibbaatiin qubatan ka'anii haa deeman. Malakanni afuufamu sun mallattoo isaan ittiin qubata keessaa ba'anii dha. **7** Hawaasa walitti qabuudhaaf malakata afuufi; garuu mallattoo wal fakkaatuun hin afuufin. **8** "Ilmaan Aroon luboonni malakatawwan sana haa afuufan. Kunis isinii fi dhaloota dhufuuf seera bara baraa haa ta'uu. **9** Isin yommuu biyya keessan keessatti diina isin cunqursu tokkotti duuluuf baatanitti malakatawwan sana afuufaa. Yoos Waaqayyoo Waaqni keessan isin yaadatee diina keessan jalaa isin baasa. **10** Akkasumas guyyaa gammachuu keessanii jechuunis gaafa ayyaana beekamaa fi Ayyaana Baatii Haaraatti aarsaa keessan kan gubamuu fi aarsaa keessan kan nagaa irratti malakatawwan afuufaa; wanni kunis fuula Waaqa keessanii duratti yaadannoo isiniif ta'a. Ani Waaqayyoo Waaqa keessan." **11** Ji'a lammaffaa waggaa lammaffaa keessa guyyaa digdammaffaatti duumessi sun dunkaana dhuga Ba'umsaa irraa ka'ee. **12** Israa'eloonnis Gammoojii Siinaatii ka'anii hamma duumessi sun Gammoojii Phaaraanii keessa qubatutti iddoo tokko irraa gara iddoo biraatti deeman. **13** Isaan yeroo jalqabaa kanatti ajaja Waaqayyoo karaa Museetiin kenneen ka'anii deeman. **14** Kutaan qubata ijoollee Yihuudaa faajjii isaanii jalaan jalqabatti deeman. Nahishoon ilmi Amiinaadaab ajajaa isaanii ture. **15** Naatnaa'el ilmi Zuuwaar ajajaa kutaa gosa Yisaakor ture. **16** Eliyaab ilmi Heeloon ajajaa kutaa gosa Zebuuloon ture. **17** Dunkaanni qulqulluun sunis achi buqqifame; akkasii Geershoononni fi Meraaronni warri dunkaana baatan ka'anii deeman. **18** Kutaan qubata Ruubeenis faajjii isaanii jalaan itti aananii deeman. Eliizuur ilmi Shedee'uur ajajaa isaanii ture. **19** Shilumii'el ilmi Zuriishadaayi ajajaa kutaa gosa Simi'oon ture; **20** Eliyaasaaf ilmi De'uu'el ajajaa kutaa gosa Gaad ture. **21** Ergasii Qohaatonni mi'a qulqulluu baatanii ka'anii deeman. Dunkaanni qulqulluun sun immoo utuu isaan achi hiin ga'in dhaabamee ture. **22** Kutaan qubata Efreemis faajjii isaanii jalaan itti aananii deeman. Eliishaamaan ilmi Amiihuud ajajaa isaanii ture. **23** Gamaali'el ilmi Phedaasuur ajajaa kutaa gosa Minaasee ture; **24** Abiidaan ilmi Gaadeyoon ajajaa kutaa gosa

Beniyaam ture. **25** Dhuma irratti kutaan qubata Daan eegduu karaa duubaa kan kutaawwan hundaa ta'anii faajjii isaanii jalaan ka'anii deeman. Ahii'ezer ilmi Amiishadaay ajajaa isaanii ture. **26** Fagi'eel ilmi Okraan ajajaa kutaa gosa Aasheer ture; **27** Ahiiraan ilmi Eenaan ajajaa kutaa gosa Niftaalem ture. **28** Egaa kutaawwan saba Israa'el yommuu ka'anii deemanitti tartiiba kanaan socho'an. **29** Ergasii Museen Hoobaab ilma Re'uu'el, namicha Midiyaan abbaa niitii Musee sanaan akkana jedhe; "Nu biyya Waaqayyoo, 'Ani isinii kenna' nuun jedhe sana dhaquuf deemaa jirra. Nu waan gaarii isif goonaatii kottuu nu wajjin deemi; Waaqayyoo waan gaarii Israa'elootaaf kakateeraatii." **30** Inni immoo, "Lakki ina hin deemu; ani biyyuma kootti gara saba kootti nan deebi'a" jedhee deebise. **31** Museen garuu akkana jedheen; "Maaloo nu dhiistee hin deemin. Ati gammoojjii keessatti iddoo nu qubannoo ni beekta; ijas nuu ta'uu dandeessa. **32** Yoo ati nu wajjin deemte nu waan gaarii Waaqayyoo nu kennu si wajjin qoodanna." **33** Isaan tulluu Waaqayyoo irraa ka'anii guyyaa sadii deeman. Taabonni kakuu Waaqayyoo iddoo isaan boqotan isaaniif barbaaduuf jedhee guyyaa sadanuu isaan dura deeme. **34** Duumessi Waaqayyoo sun yeroo isaan qubata keessaa ba'an guyyaa guyyaa isaan irra ture. **35** Yeroo taabonni sun ka'ee deemu Museen akkana jedha ture; "Yaa Waaqayyoo, ka'ii Diinonni kee haa bittinneeffaman; warri si jibbanis fuula kee duraa haa baqatan." **36** Yeroo inni boqochuuf dhufu akkana jedha ture; "Yaa Waaqayyoo, gara kumaatama Israa'el hedduutti deebi'ii."

11 Sabni sun utuma Waaqayyoo isa dhaga'uu waa'ee rakkina isaa guungume; innis yommuu waan kana dhaga'etti ni aare. Kana irratti ibiddi Waaqayyoo isaan gidduutti boba'ee qarqara qubata isaanii gube. **2** Sabni Museetti iyye; Museen immoo Waaqayyoon kadhatee ibiddi sun dhaame. **3** Sababii ibiddi Waaqayyoo biraa gad bu'ee gidduu isaaniitti boba'eef, iddoo sun "Tabeeraa" jedhamee waamame. **4** Sabni wal makaan isaan wajjin tures nyaata biraa dhara'e; Israa'eloonni ammas akkana jedhanii boo'uu jalqaban; "Nu utuu foon nyaannu argannee! **5** Nu biyya Gibxi keessatti qurxummii toluma nyaanne; akkasumas dabaqula, habaabii, goodarree, qullubbii diimaa fi qullubbii adii nyaanne sana ni yaadanna. **6** Amma garuu fedhiin nyaataa nurraa badeera; mannaa kana malees waan tokko illee hin arginu!" **7** Mannaan sun akka sanyii dinbilaalaa ta'ee bifte isaa haphée fakkaata ture. **8** Namoonnis mannaa sana nanaanna'anii walitti qabani dhagaa daakuutti daakachaa yookaan mooyyeetti tumachaa turan. Isaanis mannaa sana okkoteetti affeelu yookaan maxinoo isaa tolfatu turan. Innis akka waan zayitii ejersaatiin qopheeffameetti mi'aawa ture. **9** Galgala yommuu fixeensi qubata irra bu'etti mannaan sunis gad bu'e. **10** Museen utuu namoonni maatii hundaa balbala dunkaana ofii isaa duratti boo'annu dhaga'e. Waaqayyos akka malee aare; Museen immoo ni dhiphate. **11** Innis akkana jedhee Waaqayyoon gaafate; "Ati maaliif dhiphina kana garbicha keetti fidde? Ati kan ba'aa saba kanaa hunda narra keesse ani maal balleessee si gaddisiiseeti? **12** Saba kana hunda anatu ulfaa'ee? Anatu isaan da'ee? Ati maaliif akka ani akkuma guddiftuun daa'ima baattutti gara biyya ati abbootii isaaniitiif kakuudhaan waadaa galteetti irree kootti baadhee isaan geessuudhaaf na ajajaa? **13** Ani saba kana hundaa foon eessaan argadha? Isaan, 'Foon nyaannu nuu kenni!' jedhanii natti boo'uu. **14** Ani kophaa koo saba kana hunda baachuu hin danda'u; ba'an kun akka malee natti ulfaata. **15** Ati yoo akkana na goota ta'ee, yoo ani fuula kee duratti fudhatama argadhee jiraadhe, maaloo ammuma na ajjees; akka ani gidiraa natti dhufu argus na hin godhin." **16** Waaqayyos Museedhaan akkana jedhe; "Maanguddoota Israa'el keessaa nama torbaatama kanneen

hooggantootaa fi qondaaltota sabaa ta'uu isaanii beektu naa fidi. Akka isaan gara dunkaana wal ga'ii dhufanii si wajjin achi dhadhaabatan godhi. **17** Ani gad bu'ee achitti si wajjin nan dubbadha; Hafuura sirra jiru irraas fuudhee isaan irra nan kaa'a; isaanis akka ati kophaa kee ba'aa sana hin baanneef ba'aa saba sanaa si wajjin baatu. **18** "Saba kanaan akkana jedhi: 'Isin bori foon nyaattuutii of qulqulleessaa qophaa'aa. Waaqayyo yeroo isin, "Nu utuu foonuma nyaannu argannee! Yeroo nu biyya Gibxi keessa jirru nuu wayya ture!" jettanii boossan dhaga'eeraatii. Waaqayyo amma foon isinii kenna; isinis ni nyaattu. **19** Isin hamma guyyaa tokkoo, yookaan lamaa, yookaan shanii, kudhanii, yookaan digdamaa qofa hin nyaattan; **20** garuu ji'a tokko guutuu hamma funyaaniin isin ba'utti, hamma nuffitanittis nyaattu; isin Waaqayyo gidduu keessan jiru sana diddanii, "Nu maaliif biyya Gibxi keessaa baane?" jettanii fuula isaa duratti boossanii turaniitti." **21** Museen garuu akkana jedhe; "Kunoo ani namoota lafoo kuma dhibba ja'a gidduun jira; ati immoo, 'Ani foon isaan ji'a guutuu nyaatan kennaaf!' jetta. **22** Utuma bushaayee fi karri loonii isaanii qalamanii iyyuu ga'aa laata? Utuma qurxummiin galaana keessaa hundi isaanii qabamee iyyuu ga'aa laata?" **23** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; "Harki Waaqayyoo gabaabaadhaa? Ati akka wannani ani siin jedhu siif guutamu fi akka siif hin guutamne amma ni argita." **24** Museen dhaqee waan Waaqayyo jedhe sana sabatti hime. Innis saba sana keessaa maanguddoota torbaatama walitti qabee akka isaan naannoo dunkaanaa dhadhaabatan godhe. **25** Ergaasi Waaqayyo duumessaan gad bu'ee isatti dubbate; Hafuura isa irra jirus fuudhee maanguddoota torbaataman sana irra buuse. Isaanis yeroo Hafuurri sun isaan irra boqotetti raajii dubbatan; ergasii immoo deebi'anii raajii sana hin dubbanne. **26** Ta'u illee namoonni lama kanneen maqaan isaanii Eldaadii fi Meedaad jedhaman qubata keessatti hafanii turan. Isaanis maanguddoota sana keessatti galmeeffamanii turan malee gad ba'anii gara dunkaanaa hin dhaqne ture. Hafuurri immoo isaan irra illee bu'e; isaanis qubata keessatti raajii dubbatan. **27** Dargaggeessi tokko jedhee "Eldaadii fi Meedaad raajii dubbachuutti jiru" jedhee Museetti hime. **28** Iyyaasuun ilmi Nuuni kan ijjoollummaa ofiitii jalqabee gargaartuu Musee ture sun ka'ee, "Yaa Musee, yaa gooftaa ko, isaan dhowwi!" jedhee dubbate. **29** Museen garuu akkana jedhee deebise; "Ati anaaf hinaaftaa? Ani utuu sabni Waaqayyoo hundinuu raajota ta'anii Waaqayyos Hafuura isaa isaan irra kaa'ee nan hawwal!" **30** Ergaasi Musee fi maanguddoonni Israa'el gara qubataatti deebi'an. **31** Bubbeen tokkos Waaqayyo biraa ba'ee galaana keessaa dimbiriqqee gara qubataatti oofe. Bubbeen sunis dimbiriqqee sana naannoo qubata sanaatti gama hundaan hamma deemsa guyyaa tokkoo fagaatu harcaasee hamma dhundhuma lamaa oli tuule. **32** Guyyaa sana guutuu fi halkan sana guutuu, guyyaa itti aanu guutuus sabni sun gad ba'ee dimbiriqqee sana walitti qabate; isaan keessaas namni homeerii kudhanii gad walitti qabate hin turre. Ergasii dimbiriqqee sana naannoo qubata sana afatan. **33** Garuu utuma foon sun amma illee gidduu ilkaan isaanii jiruu, utuu hin alanfatin Waaqayyo isaanitti aaree dha'icha hamaadhaan isaan dha'e. **34** Sababii isaan namoota nyaata biraa dharra'an achitti awwaalaniif maqaan iddoo sanaa, "Qii brooti Haataa'abaa" jedhame. **35** Sabni sunis Qii brooti Haataa'abaadhaa ka'ee gara Haxerooti dhaqee achi jiraate.

12 Miiriyaamii fi Aroon sababii Museen dubartii Itoophiyaa fuudheef isaan mormuudhaan dubbachuu jalqaban; inni dubartii Itoophiyaa fuudhee tureetii. **2** Isaanis, "Waaqayyo karaa Musee qofaan dubbatee? Inni karaa keenyaanis dubbatee

ture mitii?" jedhan. Waaqayyos dubbii kana dhaga'e. **3** Museen namoota lafa irra jiraatan hunda caalaa nama akka malee gad of qabu ture. **4** Waaqayyos yommusuma Museen, Aroonii fi Miiriyaamiin, "Isin sadanuu gara dunkaana wal ga'iitti gad ba'aa" jedhe. Isaan sadanuu gad ba'an. **5** Ergasii Waaqayyo utubaa duumessaa keessaan gad bu'ee balbala dunkaanaa irra dhaabatee Aroonii fi Miiriyaamin waame. Jarri lachuu isatti dhi'annaan, **6** inni akkana jedheen; "Dubbii koo dhaga'aa: "Yoo raajii Waaqayyoo gidduu keessan jiraate, ani mul'ata keessa isatti of nan mul'isa; abjuudhaanis isatti nan dubbadha. **7** Garuu garbichi koo Museen akkana miti; inni mana koo hunda keessatti amanamaa dha. **8** Ani utuu dhoksaadhaan hin ta'in, ifaan ifatti isatti nan dubbadha; inni bifa Waaqayyoo ni arga. Yoos isin maaliif garbicha koo Museedhaan mormuudhaan dubbachuu hin sodaanne ree?" **9** Aariin Waaqayyos isaan irratti boba'e; immis isaan dhiisee deeme. **10** Yommuu duumessi sun dunkaana gubbaadhaa ol ka'etti kunoo, Miiriyaam lamxoofttee akkuma cabbii addaattee turte. Aroonis gara isheetti garagalee akka isheen lamxii qabdu arge; **11** innis Museedhaan akkana jedhe; "Maaloo yaa gooftaa ko, cubbuu nu gowwummaadhaan hojjenne sana yuti hin lakkaa'in. **12** Akka gatata foon isaa gariin nyaatamee gadameessa haadha isaa keessaa ba'u tokkoo ishee hin godhin." **13** Museen Waaqayyotti boo'ee, "Yaa Waaqayyo, maaloo ishee fayyisi!" jedhe. **14** Waaqayyo akkana jedhee Museedhaaf deebii kenne; "Utuu abbaan ishee fuula isheetti tufee silaa isheen bultii torba salphina keessa turte mitii ree? Isheen bultii torba qubataan ala haa turtu; ergasii deebitee dhufuu dandeessi." **15** Miiriyaam bultii torba qubataan ala turte; sabni sunis hamma isheen deebitutti deemsa itti hin fufne. **16** Ergasii sabni sun Haxerootii ka'ee Gammoojii Phaaraan keessa qubate.

13 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Akka isaan dhaqanii biyya Kana'aan ishee ani Israa'elootaaf kennuuf jiru sana basaasaniif namoota ergi. Tokkoo tokkoo abbootii gosaa keessaa hoogganaa tokko ergi." **3** Museen ajaja Waaqayyootiin Gammoojii Phaaraan keessaa isaan erge. Hundi isaanii hooggantoota Israa'elootaa turan. **4** Maqaan isaanii kanneenii dha: Gosa Ruubeen keessaa Shamu'aa ilma Zakuur; **5** gosa Simi'oon keessaa Shaafaaxi ilma Hoorii; **6** gosa Yihuudaa keessaa Kaaleb ilma Yefunee; **7** gosa Yisaakor keessaa Yigi'aal ilma Yoosef; **8** gosa Efreem keessaa Hooshee'aa ilma Nuuni; **9** gosa Beniyaam keessaa Phaaltii ilma Raaphuu; **10** gosa Zebuuloon keessaa Gadii'eel ilma Soodii; **11** gosa Minaasee jechuunis gosa Yoosef keessaa Gadii ilma Suus; **12** gosa Daan keessaa Amii'eel ilma Gemaal; **13** gosa Aasheer keessaa Sexuur ilma Miikaa'el; **14** gosa Niftaalem keessaa Naahibii ilma Wofsii; **15** gosa Gaad keessaa Ge'uu'eel ilma Maakii ti. **16** Egaa maqaawwan kunneen maqaawwan namoota akka isaan biyya sana basaasaniif jedhee Museen ergee dha. Museenis Hooshee'aa ilma Nuuni sana, "Iyyaasuu" jedhee moggaase. **17** Museen yommuu akka isaan biyya Kana'aanii basaasaniif isaan ergetti akkana jedheen; "Karaa Negeeb darbaatii gara biyya gaaraatti ol ba'aa. **18** Biyyi sun maal akka fakkaattu, namoonni achi jiraatanis jajjaboo yookaan dadhaboo, muraasa yookaan hedduu ta'uu isaanii ilaalaa. **19** Isaan biyya akkamii keessa jiraatu? Gaarii yookaan gadhee? Magaalaawwan akkamii keessa jiraatu? Dallaa dhagaa hin qaban moo da'oo jabaa qabu? **20** Lafti isaa gabbataa dha moo gabbataa miti? Muka qaba moo hin qabu. Jabaadhaatii ija biyyattii keessaa muraasa fidaa." Waqtiin sun yeroo iji wayinii kan jalqabaa itti bilchaatu ture. **21** Isaan ol ba'anii Gammoojii Siin irraa jalqabanii

hamma Rehoobitti gara Leeboo Hamaatitti biyyattii basaasan. **22** Isaanis karaa Negeeb ol ba’anii gara Kebroon lafa Ahiiman, Sheeshaayii fi Talmaayi ilmaan Anaq sun jiraataniitti dhufan. Kebroon kunis utuu Zoo’aan isheen biyya Gibxi sun hin ijaaramin waggaa torbaan dura ijaarame. **23** Isaanis yommuu Sulula Eshkool ga’anitti hurbuu ija wayinii tokko kutan. Wayinii sanas roomaanii fi harbuu wajjin nama lama ta’anii danqaraadhaan baatan. **24** Iddoon sun sababii hurbuu ija wayinii kan warri Israa’el kutan sanaatiif Sulula Eshkool jedhame. **25** Jarris dhuma bultii afurtamaatti biyya sana basaasani deebi’an. **26** Isaanis gara Qaadesh ishee Gammoojijii Phaaraan keessaa gara Musee fi Aroon, gara waldaa Israa’el guutuun deebi’anii dhufan. Achittis gabaasa isaaniif dhi’eessan; ija biyyattii isaan argisiisan. **27** Isaanis akkana jedhanii Museetti himan: “Nu gara biyya ati tti nu ergite sanaa dhaqneerra; biyyattiin aannanii fi damma baafti! Iji ishees kunoo kana. **28** Garuu namoonni achi jiraatan jajjaboo dha; magaalawwan ishee dallaa jabaa qabu; gurguddaa dhas. Nu sanyii Anaq iyyuu achitti argineerra. **29** Amaaleqoonni Negeeb keessa jiraatu; Heetonni, Yebuusonni fi Amooronni biyya gaaraa keessa jiraatu; Kana’aanoni immoo galaana biraa fi qarqara Yordaanos jiraatu.” **30** Kaalebis fuula Musee duratti saba cal’isiisee, “Nu dafnee ol baanee biyyattii haa dhaallu; mo’achuu ni dandeenyaatii” jedhe. **31** Namoonni isa wajjin ol ba’anii turan garuu, “Nu warra sana dha’uu hin dandeenyu; isaan nurra jajjaboo dha” jedhan. **32** Isaanis waa’ee biyya basaasan sanaa saba Israa’el gidduutti oduu gadhee tamsaasan. Akkanas jedhan; “Biyyi nu basaasne sun biyya warra ishee keessa jiraatu iyyuu nyaattuu dha. Namoonni nu achitti argine hundinuu dhedheeroo dha. **33** Achitti Nefiliimota argine; ilmaan Anaq Nefiliimota irraa dhufan. Nu ofuma keenyatti iyyuu korophisa fakkaanne; fuula isaanii durattis akkasuma taane.”

14 Halkan sana namoonni waldaa sanaa hundinuu sagalee isaanii ol fudhatanii bo’aa. **2** Israa’eloonni hundinuu Musee fi Aroonitti guungaman; waldaan guutuunis akkana isaanii jedhe; “Nu utuu biyyuma Gibxitti dhumnee jiraannee! Yookaan utuu gammoojjii kana keessatti dhumnee jiraannee! **3** Waaqayyo maaliif akka nu goraadeedhaan dhumnuuf jedhee biyya kanatti nu fida? Niitonni keenyaa fi ijoolleen keenya ni booji’amu. Biyya Gibxitti deebi’uun nuu hin wayyuu?” **4** Isaanis, “Amma hoogganaa filannee biyya Gibxitti haa deebinu” waliin jedhan. **5** Kana irratti Musee fi Aroon fuula guutummaa yaa’ii Israa’el kanneen achitti walitti qabamanii duratti addaan lafatti gombifaman. **6** Jarreen biyyattii keessa deemanii basaasan keessaa Iyyaasuun ilmi Nuuniiti fi Kaaleb ilmi Yefunee uffata ofii tarsaasanii, **7** guutummaa yaa’ii Israa’elootaatiin akkana jedhan; “Biyyi nu keessa deemnee basaasne sun akka malee gaarii dha. **8** Waaqayyo yoo nutti gammade biyya sanatti nu galchee biyyattii aannanii fi damma baaftu sana nuu kenna. **9** Isin garuu Waaqayyotti hin fincilinaa. Waan nu isaan lilliqimsinuuf namoota biyya sanaa hin sodaatinaa. Gaaddisni isaan irraa ka’eera; Waaqayyo nu wajjin jira. Isaan hin sodaatinaa.” **10** Waldaan guutuun garuu dhagaan isaan tumuudhaaf mari’ate. Ulfinni Waaqayyoos fuula dunkaana wal ga’ii duratti Israa’eloota hundatti mul’ate. **11** Waaqayyos Museedhaan akkana jedhe; “Sabni kun hamma yoomiitti akkana na tuffata? Utuma ani mallattoowwan kanneen hunda gidduu isaaniitti hojjeedhuu isaan hamma yoomiitti na amanuu didu? **12** Ani golfaadhaan dha’ee isaan nan balleessa; si’i garuu saba isaan caalaa guddaa fi jabaa sin godha.” **13** Museen Waaqayyoon akkana jedhe; “Warri Gibxi waa’ee waan kanaa ni dhaga’u! Ati humna keetiin saba kana

gidduu isaaniitti baaftee fiddeertaatii. **14** Isaanis waa’ee waan kanaa saba biyya sana keessa jiraatutti ni odeessu. Yaa Waaqayyo, isaan akka ati saba kana gidduu jirtu dhaga’aniiru; yaa Waaqayyo isaan akka ati fuuluma isaaniitti mul’atu, akka duumassi kee isaaniin ol jiruu fi akka ati guyyaa utubaa duumessaatiin, halkan immoo utubaa ibiddaatiin isaan dura deemtu dhaga’anii jiru. **15** Yoo ati saba kana yeruma tokkotti barbadeessite, saboonni oduu waa’ee keetii dhaga’an, **16** Waaqayyo biyya kakuudhaan waadaa isaaniif gale sanatti saba kana galchuu hin dandeenye; inni kanumaaf gammoojjii keessatti isaan gogorra’e’ jedhu. **17** “Egaa akkuma ati akkana jettee dubbatte sanatti jabinni Gooftaa haa argisiifamu: **18** Waaqayyo dafee hin aaru; jaalalli isaa immoo guddaa dha; inni cubbuu fi fincila namaaf dhiisa. Ta’u illee inni nama yakka hojjetu adabu malee hin dhiisu; inni hamma dhaloota sadaffaa fi afurraffaatti sababii cubbuu abbootii isaaniitiif jedhee ijoollee ni adaba.” **19** Akkuma yeroo isaan biyya Gibxii ba’anii jalqabdee hamma ammaatti dhiifama isaaniif goote sana akkuma jaalala kee guddaa sanaatti cubbuu saba kanaa dhiisiif.” **20** Waaqayyo akkana jedhee deebiseef; “Ani akkuma ati kadhate sana isaaniif dhiiseera. **21** Ta’u illee akkuma ani dhugumaan jiraataa ta’ee fi akkuma ulfinni Waaqayyoo dhugumaan lafa hunda guute sana, **22** namoota ulfina koo arganii, mallattoowwan ani biyya Gibxiitti fi gammoojjii keessatti hojjeedhe arganii garuu naa ajajamuu didanii yeroo kudhan na qoran sana keessaa namni tokko iyyuu, **23** tokkoon isaanii biyya ani kakuudhaan abbootii isaaniitiif waadaa gale sana hin argan. Namni na tuffate tokko biyya sana hin argu. **24** Garbicha koo Kaaleb garuu sababii inni hafuura addaa qabuu fi sababii garaa guutuudhaan na duukaa bu’aa jiruuf, ani biyya inni dhaqe sanatti isa galcha; sanyiin isaas biyya sana ni dhaala. **25** Sababii Amaaleqoonni fi Kana’aanoni Sululoota keessa jiraataniif, isin bor deebi’aatii karaa Galaana Diimaatiin gammoojjiitti qajeelaa.” **26** Waaqayyo Musee fi Aroonniin akkana jedhe: **27** “Waldaan hamaan kun hamma yoomiitti natti guunguma? Ani guungummii Israa’eloota guungumtoota sanaa dhaga’eera. **28** Akkana jedhii isaaniitti himi; Waaqayyo akkana jedha; ani jiraataadhaatii, akkuma isin gurra kootti dubbattan sana anis isiniitti godha: **29** Reeffi keessan jechuunis reeffi warra umuriin isaanii waggaa digdamaa fi digdamaa olii kanneen lakkoobsa uummataa keessatti lakkaa amanii natti guunguman hundaa gammoojjii kana keessatti harca’ee hafa. **30** Kaaleb ilma Yefuneeitti fi Iyyaasuun ilma Nuuni malee tokkoon keessan iyyuu biyya ani keessa isin qubachiisuuf kakadhe sanatti hin galan. **31** Ani garuu ijoollee keessan warra isin ni booji’amu jettan sana itti nan galcha; isaanis biyya isin tuffattan sana ni beeku. **32** Isin garuu, reeffi keessan gammoojjuma kana keessatti harca’a. **33** Ijoolleen keessan waggaa afurtama gammoojjii kana keessa ni jooru; hamma isin hundi gammoojjii keessatti dhumtanitti isaan sababii amanamummaa dhabuu keessaniitiif achitti rakkatu. **34** Isin akkuma bultii afurtama biyya sana basaastan, akkasuma bultiin tokko akka waggaa tokkootti lakkaa’amee waggaa afurtama cubbuu keessaniif dhiphattu; yeroo sana isin akka ani isiniin mormu ni beektu.’ **35** Ani Waaqayyo waan kana dubbadheen jira; ani dhugumaan waan kana waldaa hamaa naan mormuuf walitti gurmaa’e kana guutuutti nan fida. Isaan gammoojjii kana keessatti dhumu; asumattis ni du’u.” **36** Namoonni Museen akka isaan biyyattii basaasaniiif erge yommuu achi deebi’anitti waa’ee biyya sanaa gabaasa hamaa waldaatti gabaasani akka waldaan Museetti guungumu godhan jechuunis **37** namoonni waa’ee biyyattii gabaasa hamaa gabaasuutti gaafataman sun dha’ichaan fuula Waaqayyoo duratti dhuman. **38** Namoota

biyyattii basaasuu dhaqan keessaa Iyyaasuu ilma Nuunittii fi Kaaleb ilma Yefunee qofatu du'a oole. **39** Museen waan kana hunda Israa'elootatti himnaan isaan akka malee boo'an. **40** Isaanis guyyaa itti aanu ganamaan fiixee biyya gaaraatti ol ba'anii, "Nu cubbuu hojjenneerra; nu amma gara lafa Waaqayyo waadaa nuu gale sanaa dhaqna" jedhan. **41** Museen garuu akkana jedhe; "Isin maaliif ajaja Waaqayyoo cabsitu? Wanni kun isiniif hin milkaa'u! **42** Akka diinota keessaniin hin mo'atamneef ol hin ba'inaa; Waaqayyo isin wajjin hin jiruutti; **43** Amaaleqoonnii fi Kana'aanonni achitti isinitti dhufuutti. Sababii isin Waaqayyo irraa garagaltanii inni isin wajjin hin jiraatu; goraadeedhaan barbadeeffamtu." **44** Isaan garuu utuu Musee fi taabonni kakuu Waaqayyoo qubata keessaa gad hin ba'in yaaduma isaaniitiin ka'anii fiixee biyya gaaraatti ol ba'an. **45** Yommus Amaaleqoonnii fi Kana'aanonni gaara sana irra jiraatan gad bu'anii isaan dha'anii hamma Hormaatti isaan ari'an.

15 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Saba Israa'elitti akkana jedhii dubbadhu: 'Yommuu biyya ani akka isin keessa jiraattaniif isiniif kennu sana seentanii **3** aarsaa ibiddaan dhi'effamu kan urgaan isaa Waaqayyotti tolu, loon keessaa yookaan bushaayee keessaa fuutanii aarsaa gubamu yookaan qalma wareega addaatiif yookaan aarsaa fedhii keessanii yookaan aarsaa ayyaana waggaa Waaqayyooof dhi'eessitu, **4** namni aarsaa dhi'eessu sun daakuu bullaa'aa iifii harka kudhan keessaa harka tokko kan zayitii iinii harka afur keessa harka tokkootiin sukkuumame kennaa midhaanii godhee Waaqayyooof haa dhi'eessu. **5** Tokkoo tokkoo xobbaallaa hoolaa kan aarsaa gubamuuf yookaan qalmaaf dhi'effamu wajjinis daadhii wayinii iinii harka afur keessaa harka tokko dhibaayyuudhaaf qopheessi. **6** "Korbeessa hoolaa tokko wajjinis daakuu bullaa'aa iifii harka kudhan keessaa harka lama kan zayitii iinii harka sadii keessaa harka tokkoon sukkuumameen kennaa midhaanii qopheessi. **7** Daadhii wayinii iinii harka sadii keessaa harka tokko dhibaayyuu urgaan isaa Waaqayyotti tolu godhii dhi'eessi. **8** "Ati yommuu dibicha loonii tokko aarsaa gubamu yookaan qalma wareega addaatiif yookaan aarsaa nagaatiif Waaqayyooof qopheessitutti, **9** dibicha sana wajjin kennaa midhaanii fidi; kennaan sunis daakuu bullaa'aa iifii harka kudhan keessaa harka sadii kan zayitii walakkaa iiniitiin sukkuumame haa ta'u. **10** Akkasumas daadhii wayinii iinii walakkaa dhibaayyuu godhii fidi. Wanni kunis aarsaa ibiddaan dhi'effamu kan urgaan isaa Waaqayyotti tolu ta'a. **11** Tokkoon tokkoon dibicha loonii yookaan korbeessa hoolaa, tokkoon tokkoon xobbaallaa hoolaa yookaan korbeessa re'ee xinnaa haaluma kanaan haa qopheeffamu. **12** Akkuma baay'ina waan qopheessitan sanaatti akkuma lakkoobsa isaaniitti, tokkoo tokkoo isaaniitiif akkanuma godhaa. **13** "Namni dhalataa biyya sanaa ta'e hundinuu yeroo aarsaa ibiddaan dhi'effamu kan urgaan isaa Waaqayyotti tolu fidutti wantoota kanneen haaluma kanaan haa hojjetu. **14** Dhaloota dhufu keessattis alagaan yookaan namni gidduu keessan jiraatu yeroo aarsaa ibiddaan dhi'effamu kan urgaan isaa Waaqayyotti tolu dhi'eessutti akkuma isin gootan kana haa godhu. **15** Yaa'iin sun isinii fi alagaa isin gidduu jiraatuuf illee seeruma tokko haa qabaatu; kunis dhaloota dhufuuf seera bara baraa ti. Atii fi alagaan sun fuula Waaqayyoo duratti wal qixxee dha. **16** Isiniifis alagaa isin gidduu jiraatuufis seerrii fi dambiin tokkuma haa ta'u." **17** Waaqayyos Museedhaan akkana jedhe; **18** "Akkana jedhii Israa'elootatti dubbadhu: 'Isin yeroo biyya ani itti isin galchu sana seentanii **19** midhaan ishee nyaattanitti, nyaata sana irraa Waaqayyooof kennaa dhi'eessaa. **20** Bukoo keessan kan jalqabaa

irraa maxinoo tokko kennaa dhi'eessaa; isas akka aarsaa oobdii irraa fuudhameetti dhi'eessaa. **21** Dhaloota dhufu hundumaa keessatti bukoo keessan kan jalqabaa irraa Waaqayyooof kennaa kennuu qabdu. **22** "Yoo isin utuu hin beekin ajajawwan Waaqayyo Museetti kenne kanneen keessaa tokko illee **23** jechuunis yoo isin ajaja Waaqayyoo kan gaafa Waaqayyo ajaja kana kennee jalqabee dhaloota dhufu keessa illee ittuma fufuudhaan karaa Museetiin isin ajaje kam iyyuu cabsitan, **24** yoo wanti kun dogoggoraan utuu waldaan hin beekin hojjetamee jiraate waldaan sun hundi dibicha loonii aarsaa gubamu kan urgaan isaa Waaqayyotti tolu, kennaa midhaaniitti fi dhibaayyuu ajajame wajjin, aarsaa cubbuutiif immoo korbeessa re'ee haa dhi'eessan. **25** Lubniis waldaa saba Israa'el hundaaf araara haa buusu; isaanis waan utuu hin beekin cubbuu hojjetaniif, balleessaa isaaniitiifis waan aarsaa ibiddaan dhi'effamuu fi aarsaa cubbuu Waaqayyooof fidaniif dhiifama ni argatu. **26** Sababii sabni hundi balleessaa dogoggoraan hojjetame sana keessatti hirmaateefis waldaan saba Israa'el hundii fi alagaawwan isaan gidduu jiraatan dhiifama ni argatu. **27** "Garuu yoo namni tokko qofti utuu hin beekin cubbuu hojjetate inni goromtii re'ee kan umuriin ishee waggaa tokkoo aarsaa cubbuutiif haa fidu. **28** Lubni sunis namicha utuu itti hin yaadin cubbuu hojjetate sanaaf fuula Waaqayyoo duratti araara haa buusu; erga araari isaaf bu'ee booddee immoo namichi sun dhiifama ni argata. **29** Dhalataa Israa'eliiifis ta'u yookaan alagaa isin gidduu jiraatuuf, nama utuu itti hin yaadin cubbuu hojjetate hundaaf seerrii tokkuma haa ta'u. **30** "Garuu dhalataa biyyaas ta'u yookaan alagaan, namni beekaa cubbuu hojjetu Waaqayyoon arrabsuu isaa ti; namichi sun saba isaa keessaa haa balleeffamu. **31** Namichi sun sababii dubbii Waaqayyoo tuffatee fi sababii ajaja isaa cabseef inni haa balleeffamu; balleessaa isaattis isatu gaafatama." **32** Yeroo sabni Israa'el gammoojjii keessa turetti, namni tokko utuu guyyaa Sanbataatiin qoraan walitti qabatuu argame. **33** Warri utuu inni qoraan walitti qabatuu arganis Museetti, Arooniitti fi waldaa guutuutti isa geessan; **34** sababii wanni isa godhan hin beekamiiniif hidhanii isa tursan. **35** Waaqayyo Museedhaan, "Namichi du'uu qaba. Waldaan sun guutuun qubataan alatti dhagaadhaan isa haa tumu" jedhe. **36** Waldaan sun akkuma Waaqayyo Musee ajajetti namicha sana qubata keessaa gad baasee dhagaadhaan tumee ajjeese. **37** Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; **38** "Akkana jedhii Israa'elootatti dubbadhu: 'Dhaloota dhufu hunda keessa qarqara wayyaa keessanii irratti handaara tolfadhaa; tokkoon tokkoon handaara sanaas fo'aa bifa cuquliisaa haa qabaatu. **39** Isin handaara kana ilaaltanii ajaja Waaqayyoo hunda yaadattu; kunis akka ajaja kana eegdanii hawwii garaa keessaniitiif fi hawwii ija keessanii duukaa bu'uudhaan hin sagaagalleef. **40** Yoo isin ajaja koo hunda yaadattanii ni eegdu; Waaqa keessaniifis qulqulloota ni taatu. **41** Ani Waaqayyo Waaqa keessan kan Waaqa isinii ta'uuf jedhee biyya Gibxii isin baasee dha. Ani Waaqayyo Waaqa keessan."

16 Qooraahi ilmi Yizihhaar, ilmi Qohaati, ilmi Lewwii, gosa Ruubeen keessaa immoo ilmaan Eliyaab, Daataanii fi Abiiraam akkasumas Ooni ilmi Phelot ka'anii **2** Museedhaan morman. Isaan wajjinis namoota Israa'el jechuunis hooggantoota waldaa bebekkamoo kanneen miseensa yaa'ii ta'anii muudamanii turan 250 ga'antu ture. **3** Isaanis Musee fi Arooniin mormuuf jedhanii tokkummaadhaan walitti qabamanii dhufanii akkana isaaniin jedhan; "Isin dubbii baay'iftaniirtu! Waldaan kun guutummaatti tokkoon tokkoon isaanii iyyuu qulqulluu dha; Waaqayyos isaan wajjin jira. Yoo isin maaliif waldaa Waaqayyoo irratti of tuultu ree?" **4** Museen dubbii kana dhageenyaa addaan

lafatti gombifame. **5** Ergasiis Qooraaahii fi warra isa duukaa bu'an hundaan akkana jedhe: "Bori ganama Waaqayyo nama kan isaa ta'ee fi nama qulqulluu ta'e ni argisiisa; akka namni sun gara isaatti dhi'aatu illee ni godha. Inni nama filate sana akka inni itti dhi'aatu godha. **6** Qooraaahi, atii fi warri si duukaa bu'an hundi waan kana godhaa: Girgiraawwan fudhadhaatii **7** bori fuula Waaqayyoo duratti ibiddaa fi ixaana itti naqaa. Namni Waaqayyo filatu inni nama qulqulluu ta'a. Isin Lewwonni dubbii baay'iftaniirtul." **8** Museenis Qooraaheedhaan akkana jedhe; "Isin Lewwonni mee dhaga'aa! **9** Waaqni Israa'el waldaa Israa'el kaan keessaa isin filatee akka isin hojii dunkaana qulqulluu Waaqayyoo hojjetanii fi akka isin fuula waldaa dura dhaabataniis isaan tajaajiltaniif jedhee ofitti isin dhi'eessuun isaa isin hin ga'uu? **10** Inni si'ii fi Lewwota si wajjin jiran hunda ofitti dhi'eesseera; isin garuu lubummaa illee fudhachuu barbaaddan. **11** Kanaafuu atii fi miiltonni kee hundinuu walitti qabamtanii Waaqayyoon mormitan. Aroon isin itti guunguman kun eenyuu dha?" **12** Museenis ergasii ilmaan Eliyaab Daataanii fi Abiiraam waamsise. Isaan garuu akkana jedhan; "Nu hin dhufnu! **13** Ati gammoojjii keessatti nu fixuuf jettee biyya aannanii fi damma baasu keessaa nu baasuun kee si hin ga'uu? Amma immoo gooftaa nutti ta'uu feetaa? **14** Kana malee iyyuu ati biyya aannanii fi damma baasutti nu hin galchine yookaan dhaala lafa qotiisaatii fi iddoo dhaabaa wayinii nuu hin kennine. Ati ija namoota kanaa ni baaftaa? Lakkii, nu hin dhufnu!" **15** Museen akka malee aaree Waaqayyoon, "Aarsaa isaanii hin fudhatan. Ani harree tokko illee isaan irraa hin fudhame yookaan isaan keessaa sana tokko illee hin miine" jedhe. **16** Museen Qooraaheedhaan akkana jedhe; "Atii fi miiltonni kee hundinuu akkasumas ati, isaanii fi Aroon bori fuula Waaqayyoo duratti argamaa. **17** Tokkoon tokkoon namaa girgira'aa isaa fudhatee, ixaana itti naqatee fuula Waaqayyoo duratti haa dhi'eessu; girgiraawwan kunneenis walumaa galatti 250 ta'u. Akkasumas atii fi Aroon girgira'aa keessan dhi'eessuu qabdu." **18** Tokkoon tokkoon namaa girgira'aa isaa fudhatee, ibiddaa fi ixaana itti naqatee Musee fi Aroon wajjin balbala dunkaana wal ga'ii dura dhaabate. **19** Yeroo Qooraaahi isaanii mormuuf jedhee duukaa buutota isaa hunda balbala dunkaana wal ga'ii duratti walitti qabetti, ulfinni Waaqayyoo waldaa guutuutti mul'ate. **20** Waaqayyoo Musee fi Aroonniin akkana jedhe; **21** "Akka ani yeruma tokkoon isaan fixuuf waldaa kana irraa gargar ba'aa." **22** Musee fi Aroon garuu addaan lafatti gombifamanii akkana jedhanii iyyan; "Yaa Waaqayyoo Waaqa hafuurota sanyii nama hundaa, ati yoo namni tokko yakke waldaa guutuutti dheekkamtaa?" **23** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **24** "Waldaa kanaa, 'Dunkaanota Qooraaahi, kan Daataaniitii fi Abiiraam irraa fagaadhaa' jedhi." **25** Museenis ka'ee gara Daataanii fi Abiiraam dhaqe; maanguddoonni Israa'elis isa duukaa bu'an. **26** Innis waldaa sanaa, "Dunkaana namoota hamoo kanneenii irraa fagaadhaa! Isin akka sababii cubbuu isaanii hundaan hin barbadeeffamneef waan kan isaanii ta'e kam iyyuu hin tuqinaa" jedhe. **27** Isaan dunkaanota Qooraaahi, kan Daataanii fi kan Abiiraamiis irraa fagaatan. Daataanii fi Abiiraamiis gad ba'anii niitota, ijoollee fi daa'imman isaanii wajjin balbala dunkaanota isaanii dura dhadhaabachaa turan. **28** Ergasii Museen akkana jedhe; "Ani wantoota kanneen hunda akkan hojjedhuuf Waaqayyoo akka na erge, kunis yaada koo akka hin ta'ni isin kanaan ni beektu: **29** Yoo namoonni kunneen du'uma uumamaan dhufu du'anii fi wannii nama hundatti dhufu isaanitti dhufe Waaqayyoo na hin ergine. **30** Garuu yoo Waaqayyoo waan guutummaan guutuutti haaraa ta'e tokko isaanitti fidee lafti afaan bantee waan isaan qaban hunda wajjin isaan liqimsite,

yoo isaanis utuma lubbuun jiranuu boolla bu'an, isin akka namoonni kunneen Waaqayyoon tuffatan ni beektan." (Sheol **h7585**) **31** Akkuma inni waan kana hunda dubbatee fixateen lafti isaan jalaa baqaqxe; **32** lafti sunis afaan bantee warra mana isaanii, namoota Qooraaahi hunda fi qabeenya isaanii hunda wajjin isaan liqimsite. **33** Isaanis waan qaban hunda wajjin jiraatti boolla bu'an; laftis isaan irratti afaan walitti deebifatte; isaanis akkasiin waldaa keessaa balleeffaman. (Sheol **h7585**) **34** Isaan iyyinaan Israa'eloonni naannoo isaanii turan hundinuu, "Lafti kun nuunis ni liqimsiti!" jedhanii iyyaa baqatan. **35** Ibbidi Waaqayyoo biraa gad bu'ee namoota 250 kanneen aarsaa ixaanaa dhi'eessaa turan sana fixe. **36** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **37** "Akka inni girgiraawwan sana lafa jarri itti gubamanii fuudhee cilee isaanii kan boba'u achi fageessee keessaa bittinneessuuf Ele'aazaar ilma Aroon lubichaatti himi; girgiraawwan sun qulqulludhaatii. **38** Girgiraawwan kunneenis girgiraawwan namoota lubbuu isaaniiitti muruudhaan cubbuu hojjetanii ti. Girgiraawwan sanas iddoo aarsaatti uffisuudhaaf tumii haphisi; isaan fuula Waaqayyoo duratti dhi'effamanii qulqulluu ta'aniiruutii. Isaanis Israa'elootaaf mallattoo haa ta'an." **39** Ele'aazaar lubichi girgiraawwan naasii kanneen namoonni gubaman sun dhi'eessan sana iddoo aarsaatti uffisuudhaaf jedhee walitti qabee tume. **40** Kanas akkuma Waaqayyoo karaa Museetiin isa ajajetti hojjetate. Kunis akka sanyii Aroon malee namni tokko iyyuu ixaana aarsuuf fuula Waaqayyoo duratti hin dhi'anne, yoo kanaa achii akka inni akkuma Qooraaahiitii fi miiltota isaa sanaa ta'u Israa'eloota yaadatanii. **41** Guyyaa itti aanutti waldaan Israa'el hundi, "Isin saba Waaqayyoo fixxan" jedhanii Musee fi Aroonitti guunguman. **42** Garuu yeroo waldaan sun Musee fi Aroonniin mormuudhaaf walitti qabamee gara dunkaana wal ga'ii ilaaletti, kunoo duumessi dunkaana sana haguuge; ulfinni Waaqayyoo ni mul'ate. **43** Musee fi Aroon gara fuuldura dunkaana wal ga'ii dhaqan; **44** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **45** "Akka ani yommusuma isaan balleessuuf, waldaa kana biraa fagaadhu." Isaanis addaan lafatti gombifaman. **46** Ergasii Museen Aroonniin akkana jedhe; "Girgira'aa kee fudhadhuutti iddoo aarsaa irraa ixaana ibidda wajjin itti naqadhuutti araara isaaniiif buusuudhaaf gara waldaatti fiigi. Dheekkamsi Waaqayyoo biraa dhufeera; dha'ichi jalqabeera." **47** Aroon akkuma Museen jedhe sana fiigee gidduu waldaa seene. Yeroo kanatti dha'ichi gidduu waldaatti jalqabee ture. Aroon garuu ixaana dhi'eessaa araara isaaniiif buuse. **48** Innis warra jiruu fi warra du'e gidduu ijaajje; dha'ichi sunis ni dhaabate. **49** Garuu namoota sababii Qooraaahiitiif dhuman malee namoota 14,700 ga'antu dha'icha sanaan dhume. **50** Aroon sababii dha'ichi sun dhaabateef gara balbala dunkaana wal ga'ii gara Museetti deebi'e.

17 Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Israa'elootatti dubbadhuutii hooggantoota gosa abbootii isaanii harkaa ulee tokko tokko, walumaa galatti uleewwan kudha lama fuudhi. Maqaa tokkoo tokkoo namaas ulee isaa irratti barreessi. **3** Sababii tokkoo tokkoo hoogganaa gosa abbootiitiif uleen tokko jiraachuu qabuuf maqaa Aroon ulee Lewwii irratti barreessi. **4** Uleewwan kanneenis dunkaana wal ga'ii keessa fuula taabota kakuu seeraa dura iddoo ani itti isiniin wal argu sana kaa'i. **5** Uleen nama ani filadhuu ni lata; anis guungummii Israa'eloonni yeroo hunda isiniitti guunguman of irraa nan kuta." **6** Museen Israa'elootatti dubbate; hooggantoonni isaanis uleewwan kudha lama jechuunis hooggantoota tokkoo tokkoo gosa abbootii isaaniiitiif ulee tokko tokko isatti kennan; uleen Aroonni uleewwan sana keessa ture. **7** Museenis uleewwan sana dunkaana dhuga ba'umsaa keessa fuula

Waaqayyoo dura kaa'e. **8** Guyyaa itti aanutti Museen dukaana dhuga ba'umsaa seenee uleen Aroon kan gosa Lewwii iddoo bu'u sun isaa latu qofa utuu hin ta'in hudhee daraaree lawuzii naqate arge. **9** Museen ulee sana hunda fuula Waaqayyoo duraa alatti gad baasee Israa'eloota hundatti fide. Isaanis ilaalanii tokkoon tokkoon namaa ulee ofii isaa fudhate. **10** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; "Ulee Aroon fuudhiitii akka inni finciltootaaf mallattoo ta'uuf fuula taabota kakuu seeraa dura deebisii kaa'i. Kun akka isaan hin dhumneef natti guungumuu isaanii sana dhaabachiisa." **11** Museenis akkuma Waaqayyoo isa ajaje sana godhe. **12** Israa'eloonni Museedhaan akkana jedhan; "Nu ni duunaa! Nu badneerra; nu hundinuun badneerra! **13** Namni dukaana qulqulluu Waaqayyoo dhi'aatu kam iyyuu ni du'a. Nu amma du'uuf jirraa?"

18 Waaqayyoo Arooniin akkana jedhe; "Ati, ilmaan keetii fi maatiin abbaa keetii si wajjin yakka iddoo qulqulluutti hojjetametti ni gaafatamtu. Yakka lubummaatti hojjetame si'ii fi ilmaan kee qofatu itti gaafatama. **2** Akka isaan yeroo atii fi ilmaan kee fuula dukaana dhuga ba'umsaa duratti tajaajilantatti sitti dabalamanii si gargaaranii obboloota kee warra gosa Lewwii, warra gosa abbaa keetii sana fidi. **3** Isaanis ajaja kee dhaga'uudhaan hojiiwwan dukaana keessaa hunda haa hojjetan; garuu mi'a iddoo qulqulluutti yookaan iddoo aarsaatti dhi'aachuu hin qaban. Yoo akkas ta'e isaanis, atis ni duutu. **4** Isaanis dukaana wal ga'ii eeguudhaaf isiniitti dabalammu qabu; hojii dukaana sanaa hundas haa hojjetan. Namni biraa iddoo isin jirtanitti dhi'aachuu hin qabu. **5** "Isin akka dheekkamsi ammas Israa'eloota irra hin buunneef eegumsa iddoo qulqulluutti fi eegumsa iddoo aarsaatti ni gaafatamtu. **6** Ani mataan koo obboloota keessan Lewwota kennaawwan isinii kennaman godhee saba Israa'el keessaa filadheera; isaanis akka hojii dukaana wal ga'ii keessaa hojjetaniif Waaqayyoo kennamanii jiru. **7** Garuu hojii iddoo aarsaatti fi hojii golgaa keessaa hunda si'ii fi ilmaan kee qofatu hojjeta. Ani hojii lubummaa kennaawwan godhee isiniif nan kenna. Namni biraa kan iddoo qulqulluutti dhi'aatu haa ajjeefamu." **8** Waaqayyoo Arooniin akkana jedhe; "Ani mataan koo itti gaafatamaa aarsaawwan naa dhi'effamanii si godheera; ani aarsaawwan qulqulluu Israa'eloonni naaf dhi'eessan hunda akka isaan baraaraan qoodaa fi ga'ee keessan ta'aniif si'ii fi ilmaan keetiif kenneera. **9** Kunis aarsaawwan waan hunda caalaa qulqulluu ta'an kanneen ibiddi hin tuqin keessaa qooda kee ta'a. Kennaawwan isaan aarsaawwan waan hunda caalaa qulqulluu ta'an godhanii naaf fidan jechuunis aarsaawwan midhaanii yookaan aarsaawwan cubbuu yookaan aarsaawwan yakkaa hunda keessaa qoodni sun kan keetii fi kan ilmaan keetii ti. **10** Isas iddoo iddoo hunda caalaa qulqulluu ta'etti nyaadhu; dhiirri hundi haa nyaatu; innis qulqulluu siif haa ta'u. **11** "Wanni kunis kanuma kee ti; aarsaan sochoofamu kan kennaawwan saba Israa'el hunda irraa addaan baafame kanuma kee ti. Isin waan kana si'ii fi ilmaan keetii fi intallan kee kanneen si wajjin jiraatanii qooda bara baraa godhee kenneera. Mana kee keessaa namni akka seeraatti qulqulluu ta'e kam iyyuu waan kana nyaachuu ni danda'a. **12** "Zayitii ejersaa filatamaa hunda, daadhii wayinii filatamaa hundaa fi waan galfatan keessaa mataa midhaanii kan isaan Waaqayyoo dhi'eessan siif nan kenna. **13** Mataan midhaanii kan isaan waan biyyattii irraa argatan hunda keessaa Waaqayyoo fidan kan kee haa ta'u; mana kee keessaa namni akka seeraatti qulqulluu ta'e kam iyyuu waan kana nyaachuu ni danda'a. **14** "Israa'el keessatti wanni qulqulleeffamee Waaqayyoo kenname hundinu kee ti. **15** Wanni gadameessa saaqu kam iyyuu namas

ta'u horiin Waaqayyoo dhi'effamu hundi kan kee ti. Ati garuu ilma hangafa, horii qulqulluu hin ta'in keessaa immoo korma hangafa furuu qabda. **16** Yeroo umuriin isaanii ji'a tokko ta'utti akka saqilii iddoo qulqulluu kan geeraa digdama ulfaatu sanaatti gatii furii murtaa'e meeti saqilii shaniin isaan furi. **17** "Garuu sangaa hangafa, hoolaa hangafaa fi re'ee hangafa hin furin; isaan qulqulluu dha. Dhiiga isaanii iddoo aarsaa irratti facaasi; cooma isaanii immoo aarsaa ibiddaan dhi'effamu kan urgaan isaa Waaqayyotti tolu godhiitii gubi. **18** Akkuma handaraafnii aarsaa sochoofamuutii fi tafni mirgaa kan kee ta'e sana foon isaanis kan kee ta'a. **19** Ani waan aarsaa qulqulluu Israa'eloonni Waaqayyoo dhi'eessan irraa addaan baafame hunda siif, ilmaan keetii fi intallan keetiif qooda bara baraa godhee nan kenna. Innis fuula Waaqayyoo duratti si'ii fi sanyii keetiif kakuu soogiddaa kan bara baraa ti." **20** Waaqayyoo Arooniin akkana jedhe; "Ati biyya isaanii keessatti dhaala tokko illee yookaan qooda tokko illee isaan gidduudhaa hin qabaattu; ani saba Israa'el keessatti qooda keetii fi dhaala kee ti. **21** "Kunoo ani kenna Israa'el keessa jiru kudhan keessaa tokko hunda waan isaan tajaajila dukaana wal ga'ii tajaajilaniif dhaala godhee Lewwotaaf kenneera. **22** Si'achi Israa'eloonni akka cubbuu hin baannee fi akka hin duunneef dukaana wal ga'itti hin dhi'aatin. **23** Kan hojii dukaana wal ga'ii hojjetuu fi kan itti gaafatama yakka achitti hojjetamuu fudhatu Lewwotuma. Kunis dhaloota dhufuuf seera bara baraa ti. Isaan saba Israa'el keessatti dhaala tokko illee hin argatan. **24** Qooda kanaa ani waan Israa'eloonni kudhan keessaa tokko aarsaa godhanii Waaqayyoo dhi'eessan sana dhaala isaanii godhee Lewwotaaf kenneera. Sababiin ani, 'Isaan saba Israa'el keessatti dhaala tokko illee hin qabaatan' jedhee waa'ee isaanii dubbadheefis kanuma." **25** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **26** "Akkana jedhii Lewwotatti dubbadhu: 'Yommuu kenna harka kudhan keessaa harka tokko kan ani dhaala keessan godhee isiniif kenne sana Israa'eloota irraa fudhatanitti isin kenna sana harka kudhan keessaa harka tokko aarsaa Waaqayyoo godhaa dhi'eessaa. **27** Aarsaan keessanis akkuma midhaan oobdii irraa yookaan akkuma cuunfaa iddoo ija wayinii itti cuunfani keessaa ba'eetti isiniif herregama. **28** Isinis haaluma kanaan kenna harka kudhan keessaa harka tokko kan Israa'eloota irraa argatan hunda keessaa Waaqayyoo aarsaa ni dhi'eessitu; kennaawwan kanneen keessaas waan qooda Waaqayyoo ta'e Aroon lubichaaf kenna. **29** Waan isanii kenname hunda keessaa kutaa waan hunda caalaa gaarii fi qulqulluu ta'e qooda Waaqayyoo godhaatii dhi'eessaa.' **30** "Lewwotaan akkana jedhi: 'Yommuu isin kutaa waan hunda caalaa gaarii ta'e dhi'eessitanitti kutaan sun akka midhaan oobdii irraa yookaan akka cuunfaa iddoo ija wayinii itti cuunfan keessaa ba'eetti isinii herregama. **31** Sababii wanni kun mindaa hojii dukaana wal ga'ii hin isin hojjetanii ta'ee isinii fi namoonni mana keessan jiraatan waan hafe sana iddoo barbaadan kamitti iyyuu nyaachuu dandeessu. **32** Qooda isaa kan waan hunda caalu sana dhi'eessuudhaan isin waan kana keessatti yakka hin qabaattan; yoo isin aarsaa Israa'elootaa qulqulluu sana hin xureessitan; hin duutanis.'"

19 Waaqayyoo Musee fi Arooniin akkana jedhe: **2** "Seerri Waaqayyoo ajaje kana: Akka Israa'eloonni goromsa diimtuu hir'ina yookaan hanqina hin qabne kan takkumaa waanjoon morma ishee hin tuqin tokko siif fidan itti himi. **3** Goromsa sanas Ele'aazaar lubichatti kenna; raaddi sunis qubata keessaa gad baafamtee fuula isaa duratti haa qalamtu. **4** Ele'aazaar lubichi quba isaatiin dhiiga goromsa sanaa irraa xinnoo fuudhee dukaana wal ga'ii duratti yeroo torba haa facaasu. **5** Utuma inni ilaaluu gogaan, foon, dhiignii fi cumaan goromsa sanaa

haa gubamu. **6** Lubni sun qoraan birbirsaa, hiisophii fi kirrii bildiimaa goromsa gubamtu sanatti haa darbatu. **7** Lubni sun ergasii wayyaa ofii isaa miiccatee dhagna ofii isaa illee bishaaniin dhiqachuu qaba. Innis qubatatti galuu danda'a; garuu hamma galgalaatti akka seeraatti xuraa'aa ta'ee tura. **8** Namichi goromsa sana gubus wayyaa isaa miiccatee dhagna isaa bishaaniin haa dhiqatu; innis hamma galgalaatti xuraa'ee tura. **9** "Namni qulqulluun tokko daaraa goromsa sana walitti haree qubata keessaa baasee iddoo seeraan qulqulluu ta'e tokko haa kaa'u. Daaraa kanas waldaan Israa'el bishaan ittiin qulqulleessan wajjin itti fayyadamuudhaaf ol kaa'ata; innis cubbuu irraa qulqulleeffamuuf fayyada. **10** Namni daaraa goromsa sana walitti haru sunis wayyaa ofii isaa miiccachuu qaba; innis akkasuma hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. Kunis Israa'elootaa fi alagoota gidduu isaanii jiraataniif seera bara baraa ta'a. **11** "Namni reeffa nama kamii iyyuu tuqu bultii torba xuraa'aa ta'a. **12** Inni guyyaa sadaffaa fi guyyaa torbafaatti bishaaniin of qulqulleessuu qaba; ergasii qulqulluu ta'a. Garuu yoo guyyaa sadaffaa fi torbafaatti of qulqulleessuu baate inni hin qulqullaa'u. **13** Namni reeffa nama kamii iyyuu tuqee of hin qulqulleessin hundi dunkaana Waaqayyoo qulqullicha sana xureessa. Namni sun saba Israa'el keessaa ni balleeffama. Sababii bishaan ittiin qulqulleessan isatti hin facaafamaniif inni xuraa'aa dha; xuraa'ummaan isaas isuma irratti hafa. **14** "Yeroo namni tokko dunkaana keessatti du'utti seerri kana: Namni dunkaana sana seenu hundii fi namni dunkaana keessa jiru hundi bultii torbaaf xuraa'aa ta'a; **15** qodaan afaan banaa kan qadaadni jabeeffamee itti hin qadaadamin hundi xuraa'aa ta'a. **16** "Namni alatti nama goraadeedhaan ajjeefame yookaan nama ofumaan du'e tuqu kam iyyuu yookaan namni lafee namaa yookaan awwaala tuqu kam iyyuu bultii torbaaf xuraa'aa ta'a. **17** "Nama xuraa'aaf aarsaa ittiin qulqulleessuuf gubame sana irraa daaraa xinnaa isaa fuudhii okkotee tokkotti naqitiin bishaan yaa'u itti dhangalaasi. **18** Ergasii namni akka seeraatti qulqulluu ta'e hiisophii xinnaa isaa fuudhee bishaan sana keessa cuuphee dunkaanaa fi mi'a isaa hundatti, namoota achi turanittiis haa faffacaasu. Akkasumas nama lafee namaa yookaan awwaala yookaan nama ajjeefame yookaan nama ofumaan du'e tuqetti haa faffacaasu. **19** Namichi qulqulluun sun guyyaa sadaffaa fi torbafaatti namicha xuraa'aa sanatti haa faffacaasu; guyyaa torbafaatti immoo isaa qulqulleessuu qaba. Namichi qulqulleeffamu sun wayyaa ofii isaa miiccachuu, dhagna ofii isaas bishaaniin dhiqachuu qaba; innis galgala sana qulqulluu ta'a. **20** Garuu namni xuraa'aan yoo of qulqulleessuu baate, inni sababii iddoo qulqulluu Waaqayyoo xureesseef waldaa keessaa ni balleeffama. Bishaan ittiin qulqulleessan sun isatti hin facaafamneetii inni xuraa'aa dha. **21** Kun isaanii seera bara baraa ti. "Namichi bishaan ittiin qulqulleessan faffacaasu sun wayyaa ofii isaa haa miiccatu; namni bishaan ittiin qulqulleessan tuqu hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a. **22** Wannii namni xuraa'aan tokko tuqu kam iyyuu xuraa'aa ta'a; namni waan sana tuqu hamma galgalaatti xuraa'aa ta'a."

20 Ji'a jalqabaatti waldaan Israa'elootaa guutuun Gammoojjii Siin ga'e; isaanis Qaadeshee keessa turan. Miiriyaamis achitti duutee awwaalante. **2** Waldaan sun bishaan hin qabu ture; kanaafuu waldaan sun Musee fi Arooniin mormuuf walitti qabame. **3** Isaanis akkana jedhanii Musee fi Arooniin lolan; "Maaloo utuu nus gaafuma obboleonni keenya fuula Waaqayyoo duratti du'an sana duunee jiraannee! **4** Isin maaliif waldaa Waaqayyoo gammoojjii kanatti fiddan? Akka nuu fi horiin keenya asitti dhumnuufi? **5** Maaliif biyya Gibxiitii iddoo hamaa

kanatti gad nu baaftan? Iddoon kun midhaan yookaan harbuu yookaan ija wayinii yookaan roomaanii hin qabu. Bishaan dhugaatiis hin jiru!" **6** Musee fi Aroon waldaa biraa gara balbala dunkaana wal ga'ii deemanii addaan lafatti gombifaman; ulfinni Waaqayyoo isaanitti mul'ate. **7** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **8** "Ulee sana fuudhiitii, atii fi obboleessi kee Aroonis waldaa walitti qabaa. Fuuluma isaanii durattis katta'aa sanatti dubbadhaa; kattaan sunis bishaan baasa. Atis katta'aa sana keessaa waldaadhaaf bishaan baafta; akkasii isaanii fi horiin isaanii bishaan dhuguu danda'u." **9** Kanaafuu Museen akkuma inni isa ajaje sanatti ulee fuula Waaqayyoo dura jiru sana fuudhe. **10** Musee fi Aroon katta'aa sana duratti waldaa walitti qaban; Museenis waldaa sanaan, "Finciltoota nana, mee dhaga'aa; nu katta'aa kana keessaa bishaan isinii baasuu qabnaa?" jedhe. **11** Museen harka ol fudhatee ulee isaa sanaan yeroo lama katta'aa sana dha'e. Bishaan achi keessaa lolaanaan waldaa fi horiin isaanii dhugan. **12** Waaqayyoo garuu Musee fi Arooniin akkana jedhe; "Sababii isin fuula Israa'elootaa duratti akka qulqullummaa kootiitti na kabajjani natti amanuu diddaniif, isin biyya ani isaanii kenne sanatti waldaa kana hin galchitan." **13** Kun bishaan Mariibaa, lafa Israa'eloonni itti Waaqayyoon wal dhabanii fi lafa inni itti akka qulqulluu ta'e gidduu isaanitti of argisiisee ti. **14** Museen akkana jedhee Qaadeshee irraa mootii Edoomiitti ergamoota erge: "Obboleessi kee Israa'el akkana jedha: Ati waa'ee rakkina nutti dhufe hundaa ni beekta. **15** Abbootiin keenya Gibxiiti gad bu'an; nus waggaa hedduu achi jiraanne. Warri Gibxii nuu fi abbootii keenya cunqursan; **16** garuu nu Waaqayyotti iyyaannaan, inni nu dhaga'ee ergamaa isaa ergee biyya Gibxii nu baase. "Nu amma as Qaadeshiitti jechuunis maagalaa daarii biyya keetii irra jiru tokko keessa jirra. **17** Maaloo mee akka biyya kee keessa baanee dabarru nuu eeyyami. Nu lafa qotiisaa yookaan iddoo dhaabaa wayinii tokko keessa iyyuu hin yaanu yookaan bishaan boolla bishaanii tokkoo iyyuu si duraa hin dhugnu. Nu karaa mootichaa irra godaanna malee hamma daarii kee keessaa baanutti bitaa mirgatti hin gorru." **18** Edoom immoo akkana jedhee deebii kenne: "Isin asiin darbuu hin dandaessan; yoo darbuu yaaltan immoo nu isiniitti kaanee goraadeedhaan isin dhoofna." **19** Israa'eloonnis akkana jedhanii deebii kennan: "Nu karuma guddicha irra yaana; yoo nu yookaan horiin keenya bishaan keessan kam iyyuu dhuge, nu gatii isiniif kaffalla. Nu miilla qofaan yaanee darbuu feena; kana malee waan biraa hin feenu." **20** Isaan amma illee akkana jedhanii deebisan: "Isin asiin hin dabartan." Edoomis loltoota baay'ee fi jajjaboo fudhatee isaanitti gad ba'e. **21** Sababii Edoom biyya ofii isaa keessaan darbuu isaan dhowweef Israa'eloonni isaan irraa deebi'an. **22** Sabni Israa'el hundinuu Qaadeshee ka'ee Tulluu Hoori ga'e. **23** Waaqayyoo Tulluu Hoori cinatti daangaa Edoom biratti Musee fi Arooniin akkana jedhe; **24** "Aroon gara abbootii isaatti walitti qabama. Sababii isin lachuu bishaan Mariibaa biratti ajaja kootii finciltaniif, inni biyya ani Israa'elootaaf kennutti hin galu. **25** Aroonii fi ilma isaa Ele'aazaar fuudhiitii Tulluu Hooritti ol baasi. **26** Aroon irraa uffata isaa baasiitii ilma isaa Ele'aazaaritti uffisi; Aroon gara abbootii isaatti walitti qabamaatii. Inni achitti du'a." **27** Museen akkuma Waaqayyoo isaa ajaje sana godhe: Isaanis utuma waldaan Israa'el guutuun ilaaluu Tulluu Hooritti ol ba'an. **28** Museenis uffata Aroon irraa baasee ilma isaa Ele'aazaaritti uffise. Aroonis achuma tulluu sana gubbaatti du'e. Musee fi Ele'aazaaris tulluu sana irraa gad bu'an; **29** yommuu waldaan Israa'el hundi akka Aroon du'e dhaga'etti manni Israa'el guutuun bultii soddoma boo'eef.

21 Mootiin Aaraad namichi Kana'aan kan Negeeb keessa jiraatu sun akka Israa'el karaa Ataariim irra dhufaa jiru dhageenyaan Israa'eloota lolee isaan keessaa nama tokko tokko booji'e. **2** Israa'eloonnis, "Yoo ati saba kana dabarsitee harka keenyatti kennite, nu guutumaa guutuutti magaalaa isaanii barbadeessina" jedhanii Waaqayyoo wareegan. **3** Waaqayyos iyya Israa'el dhaga'ee warra Kana'aan dabarsee harka isaaniitti kenne. Israa'eloonnis isaanii fi magaalawwan isaanii illee guutumaa guutuutti barbadeessan; kanaafuu iddoon sun Hormaa jedhamee waamame. **4** Isaanis Edoom duubaan darbanii deemuuf jedhanii Gaara Hoorii ka'anii karaa Galaana Diimaatti geessu irra qajeelan. Sabni sun garuu karumatti obsa fixate; **5** isaanis Waaqaa fi Museedhaan mormanii akkana jechuudhaan dubbatan; "Isin maaliif akka gammoojjii keessatti dhumnuuf biyya Gibxii nu baaftan? Buddeenni hin jiru! Bishaan hin jiru! Nus nyaata balfamaa kana jibbineerra!" **6** Waaqayyos bofawwan hadhaa qaban gidduu isaaniitti erge; bofawwan sunis isaan iddaniis Israa'eloonni baay'een dhuman. **7** Sabni sunis gara Musee dhufee akkana jedhe; "Nu yeroo Waaqayyoo fi sitti afaan dabarre sana cubbuu hojjenne. Akka Waaqayyoo bofawwan kanneen nurraa fageessuuf nuuf kadhadhu." Museen saba sanaaf kadhate. **8** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; "Bofa tokko tolchiitii utubaatti fannisi; namni bofni idde kam iyyuu bofa ati tolchite sana ilaalee jiraachuu danda'a." **9** Museen bofa naasii tokko tolchee utubaatti fannise. Ergasiis namni bofti idde kam iyyuu yeroo bofa naasii sana ilaalu ni jiraata ture. **10** Israa'eloonni fuula duratti qajeelanii Oobooti keessa qubatan. **11** Ergasiis Oobootii ka'anii Iyyee Abaariim lafa karaa ba'a biiftuutiin fuullee Mo'aabitti gammoojjii keessatti argamu qubatan. **12** Achii ka'anii Sulula Zered keessa qubatan. **13** Achii ka'anii daarii Arnoon lafa gammoojjii keessaa kan bulchiinsa Amoorotaa keessa seentuu sana irra qubatan. Arnoon lafa daarii Mo'aab irraa kan Mo'aabii fi Amoor gidduu jirtuu dha. **14** Sababiin Kitaabni Waraana Waaqayyoo akkana jedhuuf kana: "Waaheb Suufaa keessaa fi laageen, Arnoonii fi **15** irraan-gadee sululaa kan gara Aaritti geessuu fi daarii Mo'aab irratti argamu." **16** Achii ka'anii gara Bi'eer boolla bishaanii kan Waaqayyoo Museedhaan, "Saba walitti qabi; ani bishaan kennaafii" jedhe sanaa karaa isaanii itti fufan. **17** Israa'el'is faarfannaa kana faarfate: "Yaa boolla bishaanii nana, burqi! Isinis waa'ee isaa faarfadhaa; **18** Boolla bishaanii ilmaan mootii qotan, kan kabajamoonni sabaa, qajeelcha warra seera kennuutiin ulee isaaniitiin qotan faarfadhaa." Isaan ergasii gammoojjii sana keessaa ba'anii Mataanaa dhaqan; **19** Mataanaadhaa ka'anii Nahaali'eed dhaqan; Nahaali'eelii ka'anii Baamooti dhaqan; **20** Baamootii immoo ka'anii sulula Mo'aab, iddoo itti fiixeen Phisgaa gammoojjiitti garagaltau qubatan. **21** Israa'el'is Sihoon mooticha Amoorotaatiin akkana jechuuf ergamoota ergate: **22** "Akka nu biyya kee keessaan darbinu nuuf eeyyami. Nu lafa qotiisaa yookaan iddoo dhaabaa wayinii tokkotti iyyuu hin gorru yookaan bishaan boolla bishaanii tokkoo illee hin dhugnu. Nu hamma biyya kee keessaa baanutti karaa mootichaa irra yaana." **23** Sihoon garuu akka Israa'el biyya isaa keessa ba'ee darbu hin eeyyamne. Innis loltoota ofii guutuu walitti qabatee Israa'elin loluuf gammoojjiitti gad ba'e. Yommuu Yaahazi ga'ettis Israa'elin wal lole. **24** Israa'el garuu goraaheedhaan isa ajjeesee Arnoonni jalqabee hamma Yaaboo ga'utti biyya isaa qabate; garuu sababii dallaan daangaa Amoorotaa jabaa tureef inni hamma daangaa Amoonotaa qofatti deemuu danda'e. **25** Israa'el'is magaalawwan Amoorotaa hunda, Heshboonii fi qubatawwan naannoo ishee jiran hunda qabatee keessa qubate. **26** Heshboon kun magaalaa

Sihoon mootii Amoorotaa isa mooticha Mo'aab kan duraa lolee biyya isaa hunda hamma Arnoonitti irraa fudhate sanaa ture. **27** Sababiin weellistoonni akkana jedhaniif kana: "Gara Heshboon kottaa; isheen deebitee haa ijaaramtu; Magaalaan Sihoonis haa haarfamtu." **28** "Heshboon keessaa ibiddi, magaalaa Sihoon keessaa arrabni ibiddaa ba'e. Ibiddi sun Ari magaalaa Mo'aab, jiraattota gaara Arnooniis gubee barbadeesse. **29** Yaa Mo'aab, siif wayyoo! Yaa warra Kemoosh, isin barbadooftaniirtu! Inni ilmaan isaa akka baqattootaatti, intallan isaa immoo akka booji'amtotaatti, Sihoon mootii Amoorotaatti dabarsee kenneera. **30** "Nu garuu isaan garagalchineerra; Heshboon hamma Diiboonitti barbadooftee. Nus hamma Noofaa ishee gara Meedeabaatti diriirtu sanaatti isaan barbadeessineerra." **31** Akkasiin Israa'el biyya Amoor keessa qubate. **32** Museen Ya'izeeritti basaastota erge; isaanis qubatawwan naannoo ishee qabataniis Amoorota achi keessa jiraachaa turan ari'anii baasan. **33** Isaanis ergasii deebi'anii karaa Baashaan qabataniis ol ba'an; Oogi mootichi Baashaaniitti fi loltoonni isaa guutuun Edreyiitti isaaniin wal loluuf itti gad ba'an. **34** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; "Sababii ani guutuu loltoota isaatii fi biyya isaa illee dabarsee harka keetti kenneef isa hin sodaatiin. Waanuma Sihoon mootiin Amoorotaa kan Heshboon bulchaa ture sana goote isa illee godhi." **35** Isaan isa, ilmaan isaatii fi loltoota isaa hunda utuu nama tokko illee hin hambisiniif dha'anii biyya isaa illee irraa fudhatan.

22 Israa'eloonni gara dirree Mo'aabitti qajeelanii Yerikoon gama qarqara Yordaanos qubatan. **2** Baalaaq ilmi Ziphoori waan Israa'el Amoorotatti hojete hunda erge; **3** Mo'aabis waan sabni sun akka malee baay'ee ta'eef ni sodaate. Mo'aabis sababii Israa'elootaatiif raafame. **4** Warri Mo'aabis maanguddoota Midiyaaniin, "Nameoonni baay'een kunneen akkuma qotiyyoon marga bakkee dheedee fixu sana waan naannoo keenya jiru dheedee fixa" jedhan. Kana irratti Baalaaq ilmi Ziphoori kan yeroo sana mootii Mo'aab ture sun, **5** akka isaan Bala'aam ilma Be'oor kan biyyuma itti dhalate keessa laga Efraaxiis bira Phetoori keessa jiraachaa ture sana waamaniif ergamoota erge. Baalaaqis akkana jedhe: "Kunoo, sabni tokko biyya Gibxii ba'ee dhufeera; kunoo isaan lafa guutanii natti aananii qubataniiiru. **6** Sababii isaan na caalaa humna qabaniif amma kottuutti isaan abaari. Yoo anis isaan mo'adhee biyya keessaa ari'ee isaan baasuu nan danda'a ta'a. Ani akka warri ati eebbiftu eebbifaman, warri ati abaartus abaaraman nan beekaatii." **7** Maanguddoonni Mo'aabii fi Midiyaan sun ka'anii kaffaltii mortuu sanaa fudhatanii deeman. Isaanis yommuu Bala'aam bira ga'anitti waan Baalaaq jedheen sana itti himan. **8** Bala'aamis, "Halkan kana asuma bulaq; isin deebii Waaqayyoo naaf kennu isinitti nan hima" jedheen. Qondaaltonni Mo'aab sun isuma bira turan. **9** Waaqni gara Bala'aam dhufee, "Nameoonni si wajjin jiran kunneen eenyu?" jedhee gaafate. **10** Bala'aamis akkana jedhee Waaqayyoo deebii kenne; "Baalaaq ilmi Ziphoori, mootichi Mo'aab akkana jedhee ergaa kana natti erge: **11** 'Kunoo, sabni biyya Gibxii ba'ee dhufe tokko lafa guuteera; ati amma kottuutti isaan naaf abaari. Yoo anis isaan lolee ari'ee biyyaa baasuu nan danda'a ta'aatii.'" **12** Waaqayyoo garuu Bala'aamiin, "Isaan wajjin hin deemin. Sababii isaan eebbifamoo ta'aniif ati saba sana hin abaarin" jedhe. **13** Bala'aam ganama itti aanu ka'ee qondaaltota Baalaaqiin, "Sababii Waaqayyoo isin wajjin deemuu na dhowweef, isin amma ka'aa biyya keessaniis deebi'aa" jedhe. **14** Qondaaltonni Mo'aab gara Baalaaqitti deebi'anii, "Bala'aam nu wajjin dhufuu dide" jedhaniin. **15** Baalaaqis qondaaltonni warra duraa sana caalaa baay'ee fi caalaa beebekamoo kan biraa erge. **16** Isaanis dhufanii

Bala'aamiin akkana jedhan: "Wanni Baalaaq ilmi Ziphooi jedhu kunoo kana: 'Maaloo wannii tokko iyyuu gara koo dhufuu si hin dhowwin; 17 ani ulfina guddaa siif nan kennaatii; waan ati jettu hundas nan guuta. Kottuu saba kana naa abaari.'" 18 Bala'aam garuu akkana jedhee deebiseef; "Utuu Baalaaq masaraa isaa kan meetii fi warqeen guutame sana naaf kenne illee, ani ajaja Waaqayyo Waaqa kootiin alatti waan xinnaa yookaan guddaa tokko illee hojjechuu hin danda'u. 19 Akka ani waan Waaqayyo natti himu kan biraa beekuu danda'uuf isinis akkuma warra kaanii as bulaa." 20 Halkan sana Waaqayyo gara Bala'aam dhufee, "Sababii namoonni kunneen si waamuu dhufaniif, isaan wajjin deemi; garuu waanuma ani sitti himu qofa hojjedhu" jedheen. 21 Bala'aam ganamaan ka'ee harree isaa irra kooraa kaa'atee qondaaltota Mo'aab sana wajjin deeme. 22 Waaqni garuu inni deemnaan itti aare; ergamaan Waaqayyo tokkos isaan mormuuf jedhee karaa irra dhaabate. Bala'aamis harree isaa yaabbatee deema ture; tajaajilttoonni isaa lamaan isa wajjin turan. 23 Harreen sun immoo ergamaa Waaqayyo kan goraadee luqqifatee harkatti qabatee karaa irra dhaabatu arginaan of irra gara galtee karaa irraa gortee lafa qotiisaa seente. Bala'aamis karaatti ishee deebisuudhaaf harree sana rukute. 24 Ergamaan Waaqayyo sun garuu daandii dhiphoo, iddoo dhaabaa wayinii lama kanneen gama lamaan dallaa qaban gidduu baatu irra dhaabate. 25 Harreen sun ergamaa Waaqayyo arginaan, dallaa miixante miilla Bala'aam dallaa buufte. Inni ammas harree sana rukute. 26 Ergamaan Waaqayyoo fuula duratti hiqee daandii dhiphaa iddoo ittiin mirgatti yookaan bitaatti goran hin qabne tokko irra dhaabate. 27 Harreen sun ergamaa Waaqayyo arginaan Bala'aam jalaa gad cifte; innis aaree ulee ofitiin harree sana rukute. 28 Kana irratti Waaqayyo afaan harree sanaa bane harreen sun Bala'aamiin, "Ani maal si yakinaan ati akkas yeroo sadii na rukutte?" jette. 29 Bala'aamis harree sanaa, "Ati na gowwoomsite; ani utuu goraadee of harkaa qabaadhee silaa ammuman si ajjeesa" jedhe. 30 Harreen sun amma illee Bala'aamiin akkana jette; "Ani harree kee kan ati hamma har'aatti guyyaa hunda yaabbattu mitii?" Inni takkumaa waan akkasii sitti hojjedhee beekaa?" Inni, "Lakkii" jedhee deebiseef. 31 Yommu Waaqayyo ija Bala'aam bane; Bala'aamis ergamaa Waaqayyo kan goraadee luqqifatee karaa irra dhaabatu arge. Kana irratti inni addaan lafatti gombifamee sagade. 32 Ergamaan Waaqayyo sun akkana jedhee isa gaafate; "Ati maaliif yeroo sadan kana harree kee rukutte? Kunoo ani waan karaan kee fuula koo duratti jal'aa ta'eef siin mormuudhaafan dhufe. 33 Harreen kun na argitee yeroo kana sadanuu narraa gorte. Utuu isheen narraa goruu baattee silaa ani yoonaa si ajjeesee ishee immoo hambaa ture." 34 Bala'aamis ergamaa Waaqayyootin, "Ani cubbuu hojjedheera. Ani akka ati naan mormuuf jettee karaa irra dhaabatte hin hubanne. Ammas yoo sitti hin tolin ani nan deebi'a" jedhe. 35 Ergamaan Waaqayyo sunis Bala'aamiin, "Namoota kana wajjin deemi; garuu waanuma ani sitti himu qofa dubbadhu" jedhe. Akkasiin Bala'aam qondaaltota Baalaaq sana wajjin deeme. 36 Baalaaqis akka Bala'aam dhufaa jiru dhageenyaa, magaalaa Mo'aab kan daarii Arnoon irratti argamutti isa simachuudhaaf ka'ee deeme. 37 Baalaaqis Bala'aamiin akkana jedhe; "Ani dhaamsa ariifachiisaa sitti hin enginee? Ati maaliif na bira hin dhufne? Ani dhugumaan ulfina siif kennuu hin danda'uu?" 38 Bala'aamis, "Kunoo ani si bira dhufeera. Garuu ani waanuman arge dubbachuu nan danda'aa? Ani waanuma Waaqni afaan koo keessa kaa'u qofan dubbachuu qaba" jedhee deebise. 39 Bala'aamis ka'ee Baalaaq wajjin Qiiryaati Haxoti dhaqe. 40

Baalaaq loonii fi hoolaa aarsaa dhi'eessee gara tokko Bala'aamii fi qondaaltota isa wajjin turaniif kenne. 41 Ganama itti aanus Baalaaq, Bala'aamin Baamooti Ba'alatti ol baase; innis achi dhaabatee saba Israa'el warra daangaa gamaa irra jiran arge.

23 Bala'aamis Baalaaqiin, "Iddoo aarsaa torba asitti naaf ijaari; amma illee korommii loonii torbaa fi korbeeyyii hoolaa torba naa qopheessi" jedhe. 2 Baalaaqis akkuma Bala'aam jedhe sana godhe; isaan lamaan tokkoo tokkoo iddoo aarsaa irratti korma looniitii fi korbeessa hoolaa tokko tokko aarsaa dhi'eessan. 3 Ergasii Bala'aam Baalaaqiin akkana jedhe; "Ani xinnoo achi sirraa nan siqa; ati immoo asuma aarsaa kee bira turi. Tarii Waaqayyo anaa wajjin wal arguuf ni dhufa ta'a. Waan inni natti mul'isu kam iyyuu ani sittin hima." Inni gara garaa tokkoo dhaqe. 4 Waaqayyo isaan wal arginaan Bala'aam, "Ani iddoo aarsaa torba qopheessee tokkoo tokkoo isaa irratti korma loonii tokkoo fi korbeessa hoolaa tokko qopheessee" jedhe. 5 Waaqayyo ergaa tokko afaan Bala'aam keessa kaa'ee, "Baalaaqitti deebi'itii ergaa kana itti himi" jedheen. 6 Bala'aam Baalaaqitti deebi'ee isaa qondaaltota Mo'aab wajjin aarsaa isaa bira dhaabatu arge. 7 Bala'aam ergaa isaa akkana jedhee dubbate: "Baalaaq Arraam irraa, mootichi Mo'aab gaarran ba'aa irraa na fide. Inni, 'Kottuutii Yaaqoobin naa abaari; kottuutii Israa'elin naa balaaleffadhu' jedhe. 8 Ani akkamittan warra Waaqni hin abaarin abaaru danda'a? Ani akkamittan warra Waaqayyo hin balaaleffatin balaaleffachuu danda'a? 9 Fiixee gaarranii irraa ani isa nan arga; tulluuwwan irraa isa nan ilaala. Saba kophaa isaa jiraatu, kan saba kaan keessatti of hin lakkoofne nan arga. 10 Eenyutu awwaara Yaaqoob lakkaa'uu danda'a? Eenyutu Israa'el keessaa kurmaana isaa illee lakkaa'a? Ani du'a nama qajeelaa haa du'u; dhumni koos akkuma dhuma isaa haa ta'uu!" 11 Baalaaqis Bala'aamiin, "Wanni ati na goote kun maali? Ani akka ati diina koo naa abaartuufin si fide; ati kunoo isaan eebbifte malee waan tokko iyyuu isaan hin goone!" jedhe. 12 Inni, "Ani waan Waaqayyo afaan koo keessa kaa'u hin dubbadhuu?" jedhee deebii kenneef. 13 Baalaaq, "Mee gara lafa itti isaan arguu dandeessu biraa na wajjin kottu; ati gara tokko qofa malee hunduma isaanii arguu hin dandeessu. Achiis isaan naa abaari" jedheen. 14 Inni gara dirree Xoofiim kan fiixee Phisgaa irratti argamuutti isa geesse; achitti iddoo aarsaa torba jaaeree tokkoo tokkoo iddoo aarsaa sanaa irratti korma loonii tokkoo fi korbeessa hoolaa tokko aarsaa dhi'eesse. 15 Bala'aamis Baalaaqiin, "Ati hamma ani achi siqee Waaqa wajjin wal argutti asuma aarsaa kee bira turi" jedhe. 16 Waaqayyo Bala'aam wajjin wal argee ergaa tokko afaan isaa keessa kaa'ee, "Baalaaqitti deebi'itii ergaa kana itti himi" jedheen. 17 Bala'aam Baalaaq bira dhaqee isaa qondaaltota Mo'aab wajjin aarsaa isaa bira dhaabatu arge. Baalaaqis, "Waaqayyo maal jedhe?" jedhee Bala'aamiin gaafate. 18 Bala'aam akkana jedhee ergaa isaa dubbate: "Yaa Baalaaq, ka'iitii dhageeffadhu; ya ilma Ziphooi na dhaga'i. 19 Waaqni nama miti; inni hin sobu; yookaan gaabbuudhaaf inni ilma namaa miti. Inni waa dubbatee ergasii hin hojjetuu? Inni waa abdachiisee ergasii hin raawwatu? 20 Kunoo ani eebbisuudhaaf ajaja argadheera; inni eebbiseera; anis geeddaruu hin danda'u. 21 "Inni Yaaqoob keessatti daba hin argine; rakkina tokko illee Israa'el keessatti hin argine. Waaqayyo Waaqni isaanii isaan wajjin jira; ililleen Mootii isaan wajjin jira. 22 Waaqayyo biyya Gibxiitii isaan baase; inni jabina akka jabina gafarsaa qaba. 23 Yaaqoob irratti falfalli tokko iyyuu hin hojjetu; Israa'el irrattis tolchi tokko iyyuu hin hojjetu. Amma Yaaqoobii fi Israa'eliin, 'Waan Waaqni hojjetee ilaalaa!' jedhama. 24 Kunoo sabni sun akka leenca dhalatti ka'a; akkuma leencaattis ol jedha; inni

hamma waan adamsate nyaatee fixutti, hamma dhiiga waan ajjeefate sanaa dhuguttis hin ciisu.” **25** Baalaaq Bala'aamiin, “Ati gonkumaa isaan hin abaarin yookaan isaan hin eebbisiin” jedhe. **26** Bala'aamis, “Ani akka waan Waaqayyo jedhu kam iyyuu hojdedhu sitti hin himnee?” jedhee Baalaaqiif deebise. **27** Ergasii Baalaaq Bala'aamiin, “Mee kottu amma illee ani iddoo biraa sin geessaa. Tarii achii jara naaf abaaruu kee Waaqa gammachiisa ta'aatii” jedhe. **28** Baalaaqis Bala'aamin fiixee tulluu Phe'oor kan irra dhaabatanii gammoojjii sana gad ilaalanitti ol baase. **29** Bala'aamis Baalaaqiin, “Iddoo aarsaa torba asitti naaf ijaari; ammas koromii loonii torbaa fi korbeeyyii hoolaa torba naaf qopheessi” jedhe. **30** Baalaaqis akkuma Bala'aam jedheen sana godhe; tokkoo tokkoo iddoo aarsaa irrattis korma loonii tokkoo fi korbeessa hoolaa tokko aarsaa dhi'eesse.

24 Bala'aam yeroo akka Israa'elin eebbisuun Waaqayyoon gammachiise argetti akka yeroo kaanii falfala barbaacha hin dhaqne; garuu fuula isaa gara gammoojjiitti deebifate. **2** Yomtuu Bala'aam ol mil'atee akka Israa'el gosa gosaan qubate argetti Hafuurri Waaqaa isa irra bu'e; **3** innis akkana jedhee ergaa isaa dubbate: “Ergaa Bala'aam ilma Be'oor, ergaa nama jii isaa sirriitti arguu, **4** ergaa nama dubbii Waaqaa dhaga'uu isa Waaqa Waan Hunda Danda'u irraa mul'ata argu kan kufee jii isaa banamu sanaa: **5** “Yaa Yaaqoob, dundaanonni kee, Yaa Israa'el, iddoo ati jiraattu akkam miidhaga!” **6** “Isaan akkuma sulula diriiraa, akkuma iddoo biqiltuu kan afaan lagaa, akkuma argeessa Waaqayyo dhaabee, akkuma birbirsaa qarqara bishaanii ti. **7** Okolee isaa keessaa bishaantu lola'a; sanyiin isaa bishaan baay'ee argata. “Mootiin isaa Agaag caala; mootummaan isaa ni kabajama. **8** “Waaqayyo Gibxii isa baase; inni jabina akka jabina gafarsaa qaba. Inni saba diinota isaa ta'e nyaata; lafee isaanii ni caccabsa; xiyya ofii isaatiin isaan waraana. **9** Inni akkuma leencaa ciiseera; akkuma leenca dhalaas ciiseera; eenyutu isa dammaqaa; “Warri si eebbisan haa eebbifaman; yerru si abaaranis haa abaaraman!” **10** Baalaaq Bala'aamitti aare. Innis harka ofii isaa walitti rurrukutee Bala'aamiin akkana jedhe; “Ani akka ati diina koo abaartuufan si waammadhe; ati kunoo yeroo sadan kana isaan eebbifte. **11** Amma dafii asii deemii mana keetti gali! Ani ulfina guddaa siif nan kenna jedheen ture; amma garuu Waaqayyo akka ati ulfina hin arganne si godheera.” **12** Bala'aamis Baalaaqiin akkana jedhe; “Ani ergamoota ati natti ergite sanatti akkana jedheen hime mitii? **13** ‘Utuu Baalaaq masaraa meetii fi warqeen guutame sana naaf kennee iyyuu, ani waanuma Waaqayyo jedhe qofan dubbadha malee ajaja Waaqayyootiin alatti waan yaada koo gaarii yookaan hamaa tokko iyyuu hojjechuu hin danda'u.” **14** Kunoo ani amma saba kootti nan deebi'a; garuu mee kottu ani waan sabni kun bara dhufu keessa saba keetiif godhu sin beeksisaa.” **15** Inni akkana jedhee ergaa isaa dubbate: Ergaa Bala'aam ilma Be'oor, ergaa nama jii isaa sirriitti arguu, **16** ergaa nama dubbii Waaqaa dhaga'uu kan beekumsa Waaqa Waan Hunda Ollii qabu kan Waaqa Waan Hunda Danda'u irraa mul'ata argu kan kufee diriiruu, jii isaas kan banamu sanaa: **17** “Ani isa nan arga; garuu amma miti; ani isa nan ilaala; garuu dhi'ootti miti. Yaaqoob keessaa urjiin tokko ni ba'a; Israa'el keessaa bokkuun tokko ol ka'a. Inni adda warra Mo'aab, buqqee mataa ilmaan Seet hundaas ni caccabsa. **18** Edoom ni mo'atama; See'iir, diinni isaa ni mo'atama; Israa'el garuu jabaachaa deema. **19** Yaaqoob keessaa bulchaan tokko ni ka'a; warra magaalaa sana keessatti lubbuudhaan hafanis ni barbadeessa.” **20** Ergasii Bala'aam Amaaleqin argee akkana jedhee ergaa ofii isa dubbate: “Amaaleq saboota keessaa kan jalqabaa ture; dhumni isaa garuu barbadaa'uu dha.” **21** Ergasii

Qeenota argee akkana jedhee ergaa ofii isaa itti dubbate: “Iddoo ati jiraattu jabaa dha; manni kees kattaa keessatti ijaarame; **22** ta'us isin warri Qeenotaa, gaafa Asoor isin booji'u ni baddu.” **23** Innis akkana jedhee ergaa isaa itti dubbate: “Wayyoo! Yeroo Waaqayyoo waan kana hojjetu eenyutu jiraachuu danda'a? **24** Dooniiwwan qarqara Kitiim irraa ni dhufu; isaanis Asoorii fi Eeberin ni qabatu; garuu isaanis ni barbadeeffamu.” **25** Ergasii Bala'aam ka'ee mana ofii isaatti deebi'e; Baalaaq immoo karaa ofii isaa qajele.

25 Israa'eloonni yeroo Shixiim keessa turanitti dhiironni isaanii dubartoota Mo'aab wajjin sagaagaluu jalqaban. **2** Dubartoonni kunneenis gara qalma waaqota isaaniitti saba sana afeeraan, sabni sun qalma sana nyaatee waaqota sanaaf sagade. **3** Israa'el Ba'aal Phe'oor duukaa bu'e. Dheekkamsi Waaqayyos isaanitti bob'a'e. **4** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; “Akka dheekkamsi Waaqayyoo jabaan sun saba Israa'el irraa deebi'uuf, hangafoota saba sana hunda fuudhiitii guyyaa adiidhaan fuula Waaqayyoo duratti isaan fannisi.” **5** Museen abbootii murtii Israa'eliin, “Tokkoon tokkoon keessan namoota keessan kanneen Ba'aal Phe'oor duukaa bu'an fixaa” jedhe. **6** Kunoo namichi Israa'el tokko utuma isaan balbala dunkaana wal ga'ii duratti boo'aa jiranuu fuula Museetii fi fuula waldaa Israa'el guutuu duratti dubartii Midiyaan tokko gara maatii ofii isaatti fidate. **7** Fiinehaas ilmi Ele'azaar ilma Aroon lubichaa waan kana arginaan waldaa sana keessaa ba'ee eebbo harkatti qabatee **8** namicha Israa'el sana duukaa bu'ee dunkaana seene; namicha Israa'elii fi dubartittiis walitti waraanee dhagna isheetti fullaase. Akkasiin dha'ichi Israa'elitti dhufe sun ni dhowwame. **9** Garuu baay'inni namoota dha'icha sanaan dhumanii **24,000** ga'ee ture. **10** Waaqayyos Museedhaan akkana jedhe; **11** “Fiinehaas ilmi Ele'azaar ilma Aroon lubicha sanaa dheekkamsa koo Israa'eloota irraa deebiseera; inni akka ani hinaaffaa kootiin isaan hin balleessineef, akkuma ani ulfina kootiif isaan gidduutti hinaafu sana innis hinaafeeraatii. **12** Kanaafuu kunoo akka ani kakuu koo kan nagaa isa wajjin godhadhu itti naaf himi. **13** Sababii inni ulfina Waaqa isaatiif hinaafee Israa'elootaaf araara buuseef, innii fi sanyiin isaa kakuu lubummaa kan bara baraa qabaatu.” **14** Maqaan namicha Israa'el kan dubartii Midiyaan wajjin ajjeefame sanaa Zimrii ilma Saaluu ti; innis hoogganaa maatii Siim'oon. **15** Maqaan dubartii Midiyaan kan ajjeefamte sanaa Kozbii intala Zuuri hangafa maatii Midiyaan tokkoo ti. **16** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **17** “Midiyaanota akka diinaatti ilaaliitii ajjeesi; **18** kunis waan isaan sababii Phe'ooriitii fi obboleettii isaanii Kozbii intala hoogganaa warra Midiyaan, dubartii guyyaa sababii Phe'ooriitii dha'ichi dhufe sana ajjeefamte sana irratti isin gowwoomsan sana akka diinaatti isin ilaalaniif.”

26 Dha'icha sana booddee Waaqayyoo Musee fi Ele'azaar ilma Aroon lubichaatiin akkana jedhe; **2** “Waldaa saba Israa'el warra umurii isaanii waggaa digdamaa fi hammasii ol ta'e kanneen loltoota Israa'el keessa tajaajiluu danda'an hunda maatii maatiidhaan lakkaa'aa.” **3** Musee fi Ele'azaar lubichi dirreewwan Mo'aab irratti, Yordaanos biratti, Yerikoo gamatti akkana jedhanii isaan wajjin dubbatan; **4** “Akkuma Waaqayyoo Musee ajajetti namoota umurii isaanii waggaa digdamaatii fi hammasii ollii lakkaa'aa.” Jarri kunneen Israa'eloota biyya Gibxiitii ba'anii dha: **5** Ilmaan Ruubeen ilma Israa'el hangaftichaa: karaa Henookiitiin, balbala Hanookotaa; karaa Faluutiin, balbala Faluuwotaa; **6** karaa Hezrooniitiin, balbala Asroonotaa; karaa Karmitiitiin, balbala Karmootaa. **7** Jarri kunneen balbalawwan Ruubeen; baay'inni

isaaniis 43,730 ture. **8** Ilmi Faluus Eliiyaab; **9** ilmaan Eliiyaabis Nemuu'eel, Daataanii fi Aberoon. Daataanii fi Abiiraam kunneen qondaaltota waldaa kanneen Musee fi Aroonitti fincilanii dha; isaan yeroo Qooraaahii fi duukaa buutonni isaa Waaqayyotti fincilan sanas achi keessa turan. **10** Laftis afaan banattee Qooraaahii fi isaan illee liqimsite; warri garee Qooraaahii immoo yeroo ibiddii namoota 250 fixe sana dhamee. Isaanis mallattoo namoonni ittiin of eeggatan ta'an. **11** Ilmaan Qooraaahii garuu hin duune. **12** Ilmaan Simi'oon akkuma balbala balbala isaaniitti kanneenii dha: karaa Nemuu'eel, balbala Nemuu'eelootaa; karaa Yaamiin, balbala Yaamiinotaa; karaa Yaakiin, balbala Yaakiinotaa; **13** karaa Zeraan, balbala Zerootaa; karaa Shaawul, balbala Shaawulootaa ti. **14** Jarri kunneen balbalawwan Simi'oonii ti; isaanis namoota 22,200 turan. **15** Ilmaan Gaad akkuma balbala balbala isaaniitti kanneenii dha: karaa Zefoon, balbala Zefoonotaa; karaa Hagii, balbala Hagootaa; karaa Shuumii, balbala Shuumotaa; **16** karaa Ozniin, balbala Oznootaa; karaa Eerii, balbala Eerootaa; **17** karaa Arood, balbala Aroodotaa; karaa Ari'eel, balbala Ari'eelootaa ti. **18** Jarri kunneen balbalawwan Gaadii ti; baay'inni isaaniis 40,500 ture. **19** Eerii fi Oonaan ilmaan Yihuudaa ti; isaan garuu Kana'aan keessatti du'an. **20** Ilmaan Yihuudaa akkuma balbala balbala isaaniitti kanneenii dha: karaa Sheelaa, balbala Sheelaanotaa; karaa Faares, balbala Faaresotaa; karaa Zaaraa, balbala Zaarotaa ti. **21** Ilmaan Faaresis kanneenii dha: karaa Hezroon, balbala Hezroonotaa; karaa Hamuul, balbala Hamuulotaa ti. **22** Jarri kunneen balbalawwan Yihuudaa ti; baay'inni isaaniis 76,500 ture. **23** Ilmaan Yisaakor akkuma balbala balbala isaaniitti kanneenii dha: karaa Toolaa, balbala Toolotaa; karaa Fuwaa, balbala Fuuwotaa; **24** karaa Yaashuub, balbala Yaashuubotaa; karaa Shimroon, balbala Shimroonotaa ti. **25** Jarri kunneen balbalawwan Yisaakor; baay'inni isaaniis 64,300 ture. **26** Ilmaan Zebuuloon akkuma balbala balbala isaaniitti kanneenii dha: karaa Sered, balbala Seredootaa; karaa Eeloon, balbala Eeloonotaa; karaa Yahili'eel, balbala Yahili'eelootaa ti. **27** Jarri kunneen balbalawwan Zebuuloon; baay'inni isaaniis 60,500 ture. **28** Ilmaan Yoosef akkuma balbala balbala isaaniitti: Minaasee fi Efreem. **29** Ilmaan Minaasee: karaa Maakiir, balbala Maakirotaa; Maakiir kun abbaa Gili'aad; karaa Gili'aad, balbala Gili'aadotaa ti. **30** Ilmaan Gili'aad isaan kanneenii dha: karaa Ii'ezer, balbala Ii'ezerootaa; karaa Heleq, balbala Heleqootaa; **31** karaa Asri'eel, balbala Asri'eelotaa, karaa Sheekem, balbala Sheekemotaa; **32** karaa Shemiidaa, balbala Shemiidaa; karaa Heefer, balbala Heeferotaa ti. **33** Zelofehaad ilmi Heefer ilmaan hin qabu ture; inni intallan qofa qaba ture; maqaan isaaniis Mahilaa, Nohii, Hoglaa, Miilkaa fi Tiirzaa dha. **34** Jarri kunneen balbalawwan Minaasee ti; baay'inni isaaniis 52,700 ture. **35** Ilmaan Efreem akkuma balbala balbala isaaniitti kanneenii dha: karaa Shuutela, balbala Shuutelootaa; karaa Beker, balbala Bekerotaa; karaa Taahan, balbala Taahanotaa ti. **36** Ilmaan Shuutela isaan kanneenii dha: karaa Eeraan, balbala Eeraanotaa ti. **37** Jarri kunneen balbalawwan Efreem; baay'inni isaaniis 32,500 ture. Isaan kunneen ilmaan Yoosef warra akkuma balbala balbala isaaniitti lakkaa'amanii dha. **38** Ilmaan Beniyaam akkuma balbala balbala isaaniitti kanneenii dha: karaa Belaa, balbala Belaa'otaa; karaa Ashbeel, balbala Ashbeelotaa; karaa Ahiiraam, balbala Ahiiraamotaa; **39** karaa Shefuufamaa, balbala Shefuufamotaa; karaa Huufaa, balbala Huufamotaa ti. **40** Ilmaan Belaa, karaa Ardii fi Na'amaan: karaa Ardii, balbala Ardootaa; karaa Na'amaan, balbala Na'amaanotaa ti. **41** Jarri kunneen balbalawwan Beniyaam; baay'inni isaaniis 45,600 ture. **42** Ilmaan Daan akkuma balbala balbala isaaniitti kanneenii dha: karaa Shuuhaam,

balbala Shuuhaamotaa ti. Jarri kunneen balbalawwan Daan: **43** Isaan hundinuu balbalawwan Shuuhaamotaa ti; baay'inni isaaniis 64,400 ture. **44** Ilmaan Aasheer akkuma balbala balbala isaaniitti kanneenii dha: karaa Yimnaa, balbala Yuumnootaa; karaa Yishwii, balbala Yishwiyootaa; karaa Beriyyaa, balbala Beriyyootaa; **45** karaa ilmaan Beriyyaa immoo: karaa Hebeer, balbala Hebeerotaa; karaa Malkii'eel, balbala Malkii'eelotaa ti. **46** Aasheer intala Seraa jedhamtu tokko qaba ture. **47** Jarri kunneen balbalawwan Aasheer; baay'inni isaaniis 53,400 ture. **48** Ilmaan Niftaalem akkuma balbala balbala isaaniitti kanneenii dha: karaa Yahizeel, balbala Yahizeelotaa, karaa Guunii, balbala Guunotaa; **49** karaa Yeexer, balbala Yeexirotaa; karaa Shiileem, balbala Shiileemotaa ti. **50** Jarri kunneen balbalawwan Niftaalem; baay'inni isaaniis 45,400 ture. **51** Walumaa galatti baay'inni dhiira Israa'el 601,730 ture. **52** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **53** "Biyyi sun akkuma baay'ina maqaa namaatti dhaala ta'ee isaan kanneeniif haa qoodamu. **54** Balbala guddaadhaaf dhaala guddaa, balbala xinnaadhaaf immoo dhaala xinnaa kenni; tokkoon tokkoon balbalaa akkuma baay'ina namoota galmeeffamaniitti dhaala isaa haa argatu. **55** Garuu biyyi sun ixaadhaan haa qoodamtu. Isaanis akkuma maqaawwan gosoota abbootii isaaniitti ni dhaalu. **56** Tokkoon tokkoon dhaala sanaa garee guddaa fi garee xinnaa gidduutti ixaadhaan haa qoodamu." **57** Lewwonni balbala balbalaan lakkaa'aman kanneenii dha: karaa Geershoon, balbala Geershoonotaa; karaa Qohaati, balbala Qohaatotaa; karaa Meraarii, balbala Meraarotaa ti. **58** Jarri kunneenis balbalawwan Lewwotaa ti: balbala Liibnotaa, balbala Kebroonotaa, balbala Mahelootaa, balbala Muusotaa, balbala Qooraahtotaa. Qohaati abbaa Amraam; **59** maqaan nitiin Amraam Yookebeed. Isheen intala Lewwii kan biyya Gibxitti Lewwii dhalattee dha. Amraamiis Aroon, Musee fi obboleetti isaaniis Miiriyaam deesse. **60** Aroon abbaa Naadaab, Abiihuu, Ele'aazaarii fi Iitaamaar. **61** Naadaabii fi Abiihuu garuu yeroo ibidda hin eeyyamamin fuula Waaqayyoo duratti dhi'eessan sana du'an. **62** Dhiironni umurin isaaniis jii'a tokkoo fi hammasii ol ta'ee kanneen lakkaa'aman hundi 23,000 turan. Isaanis sababii gidduu isaaniitti dhaala hin argatiniif Israa'eloota kaan wajjin hin lakkaa'amne. **63** Isaan kunneen warra yeroo Musee fi Ele'aazar lubichi dirreewwan Mo'aab irratti, Yordaanos biratti, Yerikoo gamatti Israa'eloota lakkaa'aman sana lakkaa'amanii dha. **64** Namoota karaa Museetii fi Aroon lubichaan Gammoojii Siinaa keessatti lakkaa'aman keessaa namni tokko iyyuu isaan gidduu hin turre. **65** Sababii Waaqayyoo waa'ee isaaniis, "Isaan Gammoojii keessatti ni dhumu" jedhee dubbatee tureef, Kaaleb ilma Yefunee fi Iyyaasuu ilma Nuuni malee isaan keessaa namni tokko iyyuu hin hafne.

27 Balbala Minaasee ilma Yoosef keessaas intallan Zelofehaad ilma Heefer, ilma Gili'aad, ilma Maakiirii fi ilma Minaaseetu dhi'aate. Maqaan intallan sanaa Mahilaa, Nohii, Hoglaa, Miilkaa fi Tiirzaa dha. **2** Isaanis balbala dunkaana wal ga'ii dura, fuula Musee fi Ele'aazar lubichaa dura, fuula hooggantootaati fi waldaa hundaa dura dhaabatanii akkana jedhan; **3** "Abbaan keenya Gammoojii keessatti du'e. Inni hooggantoota Qooraaahii kanneen Waaqayyotti fincilan sana keessa hin turre. Garuu inni cubbudhuma ofii isaatiin du'e. Ilmaanis hin qabu ture. **4** Maaliif maqaan abbaa keenyaa sababii inni ilma hin qabneef balbala isaa keessaa bada? Firoota abbaa keenyaa gidduutti dhaala nuu kenni." **5** Museen dubbii isaaniis sana fuula Waaqayyoo duratti dhi'eesse; **6** Waaqayyos akkana jedheen; **7** "Wanni intallan Zelofehaad jedhan kun sirrii dha. Atis firoota abbaa isaaniis

gidduutti dhaala kenniif, dhaala abbaa isaanis isaaniif dabarsi. **8** "Israa'elootaan akkana jedhi; 'Yoo namni utuu ilma hin dhalchiin du'e, dhaala isaa intala isaatiif dabarsaa. **9** Yoo inni intalas qabaachuu baate dhaala isaa obboloota isaatiif kenna. **10** Yoo inni obboloota qabaachuu baate dhaala isaa obboloota abbaa isaatiif kenna. **11** Yoo abbaan isaa obboloota qabaachuu baate immoo dhaala isaa balbala isaa keessaa fira aantef kenna; firri sun haa dhaalu. Kunis akkuma Waaqayyoo Musee ajaje sanatti saba Israa'eliif sirna seera qabeessa haa ta'u." **12** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; "Tulluu Abaarim kanatti ol ba'itii biyya ani saba Israa'eliif kenne ilaali. **13** Erga biyya sana argitee booddee atis akkuma obboleessa kee Aroon gara saba keetiitti walitti qabamta; **14** yeroo waldaan Gammoojii Siin keessatti natti fincilletti isin lachanus ajaja kootti fincilantii turtaaniiti. Isin bishaanota sana biratti fuula isaanii duratti qulqullina qoo hin mul'ifne." Bishaanomni kunneenis bishaanota Mariibaa Qaadesh kan Gammoojii Siin keessa jirani dha. **15** Museenis Waaqayyoon akkana jedhe; **16** "Waaqayyoo Waaqni hafuurota nama hundaa waldaa kana irratti nama tokko haa muudu; **17** namichi kunis akka sabni Waaqayyoo akkuma hoolota tiksee hin qabnee hin taaneef kan isaan dura gad ba'uu fi ol galu, kan gad isaan baasuu fi ol isaan galchuu dha." **18** Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; "Iyyaasuu ilma Nuuni, namicha hafuurri keessa jiru sana fuudhii harka kee isa irra kaa'i. **19** Akka inni fuula Ele'aazaar lubichaatii fi fuula waldaa Israa'el hundaa dura dhaabatu godhi; fuuluma isaanii durattis isaa muudi. **20** Akka sabni Israa'el hundi isaaf ajajamuuf aangoo kee irraa kenniif. **21** Innis fuula Ele'aazaar lubichaa kan fuula Waaqayyoo duratti Uriimiidhaan gaafatee murtii isaaf kennuu dura dhaabachuu qaba. Innii fi waldaan Israa'elootaa hundi ajaja isaatiin ba'u; ajajuma isaatiinis galu." **22** Museen akkuma Waaqayyoo isa ajaje sana godhe. Innis Iyyaasuu geessee akka inni fuula Ele'aazaar lubichaatii fi fuula waldaa Israa'el hundaa dura dhaabatu godhe. **23** Ergasiis akkuma Waaqayyoo karaa Museetiin ajaje sana harka ofii isaa isa irra kaa'ee isa muude.

28 Waaqayyoo Museedhaan akkana jedhe; **2** "Ajaja kana Israa'elootaaf kenni; akkanas jedhiin: 'Aarsaa nyaataa kan ibiddaan anaaf dhi'effamu kan fooliin isaa natti tolu sana yeroo murtaa'etti naa dhi'eessuu keessan mirkaneeffadhaa.' **3** Akkana isaanii jedhi; 'Aarsaan isin ibiddaan Waaqayyoo dhi'eessitan isa kana: xobbaallaawwan hoolaa lama kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokkootii fi kanneen hir'ina hin qabne aarsaa gubamu kan yeroo hunda guyyuma guyyaan dhi'effamu godhaa dhi'eessaa. **4** Xobbaallaa hoolaa tokko ganama, kaan immoo galgala dhi'eessi. **5** Kana wajjinis kenna midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harki tokko zayitii ejersaa kan cuunfamee iinii tokko harka afur keessaa harka tokkoon sukkuumame dhi'eessi. **6** Kunis aarsaa yeroo hunda gubamu kan fooliin isaa toluu fi kan ibiddaan Waaqayyoo dhi'effamu kan Tulluu Siinaa irratti ajajamee dha. **7** Dhibaayyoon tokkoo tokkoo xobbaallaa hoolaa wajjin dhi'effamus dhugaatii cimaa iinii tokko irraa harka afur keessaa harka tokko haa ta'u; dhibaayyuu sanas iddoo qulqulluu keessatti Waaqayyoo dhangalaasi. **8** Xobbaallaa hoolaa kaan immoo akkuma kenna midhaaniiti fi kan dhibaayyuu wajjin ganama dhi'eessite sana galgalas dhi'eessi. Kunis aarsaa ibiddaan dhi'effamu kan fooliin isaa Waaqayyotti toluu dha. **9** "Guyyaa Sanbataa xobbaallaawwan hoolaa lama kanneen umuriin isaanii waggaa tokko ta'ee fi hir'ina hin qabne aarsaa dhibaayyootii fi kenna midhaanii akkasumas kenna midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokko irraa harka kudhan keessaa

harki lama zayitiidhaan sukkuumame wajjin dhi'eessi. **10** Kunis aarsaa gubamu kan aarsaa yeroo hunda gubamuu fi dhibaayyuu isaatti dabalamee Sanbata Sanbataan dhi'effamuu dha. **11** "Jalqaba ji'oota keessanii hundatti jiboota loonii lama, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaawwan hoolaa torba kanneen umuriin isaanii waggaa tokko ta'ee fi kanneen hir'ina hin qabne aarsaa gubamu godhaatii Waaqayyoo dhi'eessaa. **12** Tokkoo tokkoo jiboota loonii wajjin kenna midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harki lama zayitiidhaan sukkuumame dhi'effamuu qaba; **13** tokkoo tokkoo xobbaallaa hoolaa wajjinis kenna midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harki tokko zayitiidhaan sukkuumame dhi'effamuu qaba. Kunis aarsaa gubamu kan ibiddaan Waaqayyoo dhi'effamuu fi fooliin isaa toluu dha. **14** Tokkoo tokkoo dibicha loonii wajjin dhibaayyuu daadhii wayinii iinii tokkoo irraa walakkaa isaa, tokkoo tokkoo xobbaallaa hoolaa wajjin iinii tokko irraa harka sadii keessaa harka tokko, korbeessa hoolaa sana wajjinis iinii tokko irraa harka afur keessaa harki tokko haa dhi'effamu. Kunis aarsaa gubamu kan waggaa keessatti baatii haaraatti dhi'effamuu dha. **15** Akkasumas aarsaa cubbuutiif korbeessa re'ee tokko Waaqayyoo dhi'eessaa; innis aarsaa yeroo hunda gubamuu fi dhibaayyuu isaatti dabalamee dhi'effama. **16** "Bultii kudha afuraffaa ji'a jalqabaatti Faasiikaan Waaqayyoo ayaaneffamuu qaba. **17** Bultii kudha shanaffaa ji'a kanaatti ayyaanatu jira; isinis guyyaa torba Maxinoon nyaattu. **18** Guyyaa jalqabaatti wal ga'ii qulqulluu qabaadhaa; hojii idilees hin hojjetinaa. **19** Jiboota loonii lama, korbeessa hoolaa tokko, xobbaallaawwan hoolaa torba kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne aarsaa gubamu godhaatii ibiddaan Waaqayyoo dhi'eessaa. **20** Tokkoo tokkoo dibicha loonii wajjinis kenna midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harki sadii zayitiidhaan sukkuumame, korbeessa hoolaa wajjin iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka lama, **21** xobbaallaawwan hoolaa torban wajjin tokkoo tokkoo xobbaallaa hoolaatiif iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka tokko dhi'eessi. **22** Akkasumas akka araari isinii bu'uuf korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessi. **23** Kanas aarsaa gubamu kan yeroo hunda ganama ganama dhi'effamutti dabalattii dhi'eessaa. **24** Haaluma kanaan nyaata aarsaa ibiddaan dhi'effamuu kan fooliin isaa Waaqayyotti tolu sana bultii torbaaf guyyuma guyyaan dhi'eessaa; innis aarsaa gubamuu fi dhibaayyuu isaa kan yeroo hunda dhi'effamutti dabalamee haa dhi'effamu. **25** Bultii torbafaatti wal ga'ii qulqulluu qabaadhaa; hojii idilees hin hojjetinaa. **26** "Ayyaana Torbanootaa keessa guyyaa ayyaana mataa midhaaniitti yeroo kenna midhaan haaraa Waaqayyoo dhi'eessitan sana wal ga'ii qulqulluu godhadhaa; hojii idilees hin hojjetinaa. **27** Jiboota loonii lama, korbeessa hoolaa tokko fi xobbaallaawwan hoolaa torba kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee aarsaa gubamu kan fooliin isaa Waaqayyotti tolu dhi'eessaa. **28** Tokkoo tokkoo dibicha loonii wajjinis kenna midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harki sadii zayitiidhaan sukkuumame haa dhi'effamu. Korbeessa hoolaa wajjin iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harki lama, **29** Xobbaallaawwan hoolaa torban sana wajjinis iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harki tokko haa dhi'effamu. **30** Akkasumas akka araari isinii bu'uuf korbeessa re'ee tokko itti dabalaa dhi'eessaa. **31** Aarsaawwan kanneen dhibaayyuu isaanii

wajjin, aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'effamuu fi kennaa midhaan isaattii dabalaa'tii dhi'eessaa; horiin sunis kan hir'ina hin qabne ta'uu isaanii mirkaneeffadhaa.

29 “Guyyaa jalqaba ji'a torbaffaatti wal ga'ii qulqulluu godhadhaa; gaafas hojii idilee hin hojjetinaa. Guyyaan kun guyyaa isin itti malakata afuufanii dha. **2** Dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokkoo fi xobbaallaawwan hoolaa torba kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne aarsaa gubamu kan fooliin isaa Waaqayyotti tolu dhi'eessaa. **3** Dibicha sana wajjinis kennaa midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harka sadii zayitiidhaan sukkuumame dhi'eessaa. Korbeessa hoolaa wajjinis iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka lama, **4** xobbaallaawwan hoolaa torban sana wajjinis iifii tokko harka kudhan keessaa harka tokko dhi'eessaa. **5** Akkasumas akka araarisinii buufamuuf korbeessa re'ee tokko itti dabalaa'tii aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. **6** Aarsaawwan kunneen akkuma amala isaaniitti aarsaawwan gubaman kanneen ji'a ji'attii fi guyyaa guyyaatti dhi'effamanii fi kennaawwan midhaaniitti fi dhibaayyuu isaaniitti dabalamanii dhi'effamanii dha. Isaanis aarsaawwan ibiddaan Waaqayyooft dhi'effaman kanneen fooliin isaanii toluu dha. **7** “Bultii kurnaffaa ji'a torbaffaa kanaatti wal ga'ii qulqulluu godhadhaa; isinis gad of deebisaa; hojii tokko illees hin hojjetinaa. **8** Dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokkoo fi xobbaallaawwan hoolaa torba kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'e kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne aarsaa gubamu kan fooliin isaa Waaqayyotti tolu godhaa dhi'eessaa. **9** Dibicha sana wajjinis kennaa midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harki sadii zayitiidhaan sukkuumamee dhi'eessaa; korbeessa hoolaa wajjinis iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka lama, **10** xobbaallaawwan hoolaa torban sana wajjinis iifii tokko irraa harka kudhan keessa harka tokko dhi'eessaa. **11** Akkasumas aarsaa cubbuu kan araaraa buusuuf dhi'effamuu fi aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'effamuu, kennaa midhaan isaattii fi dhibaayyuu isaatti dabalaa'tii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. **12** “Bultii kudha shanaffaa ji'a torbaffaatti wal ga'ii qulqulluu godhadhaa; hojii idilee hin hojjetinaa. Waaqayyooftis bultii torba ayyaana ayyaneffadhaa. **13** Jiboota loonii kudha sadii, korbeeyyii hoolaa lamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kudha afur kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne aarsaa gubamu kan fooliin isaa Waaqayyotti tolu fi kan ibiddaan dhi'effamuu dhi'eessaa. **14** Tokkoo tokkoo jiboota kudha sadaanii wajjinis kennaa midhaanii kan daakuu bullaa'aa iifii tokkoo irraa harka kudhan keessaa harki sadii zayitiidhaan sukkuumame dhi'eessaa; tokkoo tokkoo korbeeyyii hoolaa lamaan sanaa wajjinis iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka lama, **15** tokkoo tokkoo xobbaallaawwan hoolaa kudha afran sanaa wajjinis iifii tokko irraa harka kudhan keessaa harka tokko dhi'eessaa. **16** Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'effamuu kennaa midhaan isaattii fi dhibaayyuu isaatti dabalaa'tii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. **17** “Bultii lammaffaatti jiboota loonii kudha lama, korbeeyyii hoolaa lamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kudha afur kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne dhi'eessaa. **18** Akka lakkoobsa murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti jiboota loonii, korbeeyyii hoolaa'tii fi xobbaallaawwan hoolaa sana wajjin kennaa midhaan isaaniitti fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessaa. **19** Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'effamuu, kennaa midhaan isaattii fi dhibaayyuu isaaniitti dabalaa'tii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif

dhi'eessaa. **20** “Bultii sadaffaatti jiboota loonii kudha tokko, korbeeyyii hoolaa lamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kudha afur kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne dhi'eessaa. **21** Akka lakkoobsa murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti jiboota loonii, korbeeyyii hoolaa sanaa fi xobbaallaawwan hoolaa sana wajjinis kennaa midhaan isaaniitti fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessaa. **22** Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'effamuu, kennaa midhaan isaattii fi dhibaayyuu isaatti dabalaa'tii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. **23** “Bultii afuraffaatti jiboota loonii kudhan, korbeeyyii hoolaa lamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kudha afur kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne dhi'eessaa. **24** Akka lakkoobsa murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti jiboota loonii, korbeeyyii hoolaa sanaa fi xobbaallaawwan hoolaa sana wajjin kennaa midhaan isaaniitti fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessaa. **25** Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'effamuu, kennaa midhaan isaattii fi dhibaayyuu isaatti dabalaa'tii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. **26** “Bultii shanaffaatti jiboota loonii sagal, korbeeyyii hoolaa lamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kudha afur kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne dhi'eessaa. **27** Akka lakkoobsa murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti jiboota loonii, korbeeyyii hoolaa sanaa fi xobbaallaawwan hoolaa sana wajjin kennaa midhaan isaaniitti fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessaa. **28** Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'effamuu, kennaa midhaan isaattii fi dhibaayyuu isaatti dabalaa'tii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. **29** “Bultii ja'ffaatti jiboota loonii saddeeti, korbeeyyii hoolaa lamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kudha afur kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne dhi'eessaa. **30** Akka lakkoobsa murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti jiboota loonii, korbeeyyii hoolaa sanaa fi xobbaallaawwan hoolaa sana wajjin kennaa midhaan isaaniitti fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessaa. **31** Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'effamuu, kennaa midhaan isaattii fi dhibaayyuu isaatti dabalaa'tii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. **32** “Bultii torbaffaatti jiboota loonii torba, korbeeyyii hoolaa lamaa fi xobbaallaawwan hoolaa kudha afur kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne dhi'eessaa. **33** Akka lakkoobsa murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti jiboota loonii, korbeeyyii hoolaa sanaa fi xobbaallaawwan hoolaa sana wajjin kennaa midhaan isaaniitti fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessaa. **34** Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'effamuu, kennaa midhaan isaattii fi dhibaayyuu isaatti dabalaa'tii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. **35** “Bultii saddeettaffaatti wal ga'ii qulqulluu godhadhaa; hojii idilee hin hojjetinaa. **36** Dibicha loonii tokko, korbeessa hoolaa tokkoo fi xobbaallaawwan hoolaa torba kanneen umuriin isaanii waggaa tokko tokko ta'ee fi kanneen hundi isaanii hir'ina hin qabne aarsaa gubamu kan ibiddaan dhi'effamuu fi kan fooliin isaa Waaqayyotti tolu dhi'eessaa. **37** Akka lakkoobsa murtaa'eettii fi akkuma amala isaaniitti dibicha loonii, korbeessa hoolaa sanaa fi xobbaallaawwan hoolaa sana wajjin kennaa midhaan isaaniitti fi dhibaayyuu isaanii dhi'eessaa. **38** Akkasumas aarsaa gubamu kan yeroo hunda dhi'effamuu, kennaa midhaan isaattii fi dhibaayyuu isaatti dabalaa'tii korbeessa re'ee tokko aarsaa cubbuutiif dhi'eessaa. **39** “Aarsaa keessan kan gubamu, kennaa midhaan keessanii, dhibaayyuu keessanii fi aarsaa keessan kan nagaa, kan wareega keessaniitti fi aarsaa fedhii keessaniin dhi'eessitanitti dabalaa'tii ayyaana keessan

beekamaa sana irratti Waaqayyoo dhi'eessaa.” 40 Museenis waan Waaqayyo isa ajaje hunda Israa'elootatti hime.

30 Museen abbootii gosoota Israa'eliin akkana jedhe: “Wanni Waaqayyo ajaje kanaa dha: 2 Namni tokko yoo Waaqayyoofti waa wareega yookaan akka waan tokko hojjetu ofumaa isaatiin yoo kakate, inni kakuu ofii sana hin cabsin; qooda kanaa waan dubbate hunda guutu qaba. 3 “Yoo intalli tokko utuma mana abbaa ishee jirtuu Waaqayyoofti wareega wareegde yookaan waan tokko gochuudhaaf dirqama keessa seente, 4 yoo abbaan ishees waa'ee wareega ishee yookaan dirqama keessa seenuu ishee dhaga'ee homaa isheen jechuu baate wareegni isheettii fi dirqamni isheen seente sun hundi hin geeddaramu. 5 Yoo abbaan ishee waan kana dhaga'ee ishee dhowwe garuu wareega ishee yookaan kakuu isheen ittiin dirqama seente keessaa tokko iyyuu hin guutam; sababii abbaan ishee ishee dhowweef Waaqayyo ishee ni bilisoomsa. 6 “Yoo isheen erga wareega seentee booddee yookaan erga dubbii utuu itti hin yaadin dubbatteen dirqama seentee booddee heerumte, 7 dhirsi ishees yoo waan kana dhaga'ee homaa isheen jechuu baate wareegni ishee yookaan dirqamni isheen seente sun hin geeddaramu. 8 Garuu dhirsi ishee yoo yeroo waan kana dhaga'utti ishee dhowwe, wareega ishee kan dirqama keessa ishee galchu yookaan waadaa isheen utuu itti hin yaadin dirqama keessa of galchite sana ishee jalaa diiga; Waaqayyoo ishee bilisoomsa. 9 “Wareegni haadha hiyyeessaa yookaan dubartii dhirsaa jalaa baatee, dirqamni isheen seente kam iyyuu ishee qabata. 10 “Yoo dubartiin dhirsaa ishee wajjin jiraattu tokko wareega tokko wareegdee yookaan waan tokko gochuudhaaf kakuudhaan dirqama keessa of galchite, 11 dhirsi ishees yoo waan kana dhaga'ee homaa isheedhaan jechuu baate yookaan yoo ishee dhowwuu baate wareegni ishee yookaan waadaan isheen ittiin dirqama keessa of galchite sun hundi hin geeddaramu. 12 Garuu yoo dhirsi ishee yeroo waan kana dhaga'utti ishee jalaa diige, wareega ishee yookaan waadaa afaan isheettii ba'e keessaa tokko iyyuu hojii irra hin oolu; sababii dhirsi ishee ishee jalaa diigeef, Waaqayyo ishee bilisoomsa. 13 Dhirsi ishee wareega isheen wareegdu yookaan waadaa isheen gad of qabuuf kakuudhaan seentu kam iyyuu fudhachuu yookaan diiguu ni danda'a. 14 Garuu yoo dhirsi ishee guyyuma guyyaan homaa isheen jechuu baate, inni wareega ishee yookaan dirqama ishee irra jiru hunda fudhateera jechuu dha. Inni sababii gaafa waa'ee waan kanaa dhaga'e sana homaa isheedhaan hin jedhiniif waan sana fudhateera. 15 Ta'us inni yoo erga waa'ee waan kanaa dhaga'ee booddee waadaa sana diige yakka isheettii ni gaafatama.” 16 Isaan kunneen seerawwan dhirsaa fi niitii giddu akkasumas abbaa fi intala isaa kan yeroo ijoolummaa isheettii mana isaa jirtu giddu jiraachuu qabu kan Waaqayyo Musee ajajee dha.

31 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 2 “Saba Israa'eliif jedhiitii warra Midiyaan irratti haaloo ba'i. Ergasii ati gara saba keetiitti walitti qabamta.” 3 Kana irratti Museen saba sanaan akkana jedhe; “Akka isaan warra Midiyaanitti duulaniif haaloo Waaqayyoo isaan irratti ba'aniif namoota keessan keessaa muraasa hidhachiisaa. 4 Tokkoo tokkoo gosa Israa'el keessaa nama kuma tokko tokkoo duulatti ergaa.” 5 Akkasitti tokkoo tokkoo gosa Israa'el keessaa namoonni kunni tokko tokko walitti buufamani namni kunni kudha lama lolaf hidhate. 6 Museenis tokkoo tokkoo gosaa keessaa nama kuma tokko tokko Fiinehaas ilma Ele'aazaar lubichaa isa mi'a iddoo qulqulluutii fi malakata afuufamu harkatti qabate sana wajjin gara waraanaatti erge. 7 Isaanis akkuma Waaqayyo Musee

ajaje sanatti warra Midiyaan lolanii dhiira hunda ajjeesan. 8 Mootonni Midiyaan shanan jechuunis Eewii, Reqem, Zuuri, Huurii fi Rebaanis warra ajjeefaman keessa turan. Akkasumas Bala'aam ilma Be'oor goraadeedhaan ajjeesan. 9 Israa'eloonni dubartootaa fi ijoollee warra Midiyaan booji'an; loon, bushaayee fi qabeenya isaanii hundas ni saaman. 10 Magaalaawwan Midiyaanonni keessa jiraatan hundaa fi qubatawwan isaanii hunda ibiddaan guban. 11 Isaanis waan booji'anii fi waan saaman hunda namaa fi horii illee fuudhanii 12 warra booji'an, waan qabatanii fi waan saaman gara iddoo qubata isaanii kan fuula Yerikoo dura, Yordaanos cina, dirreewwan Mo'aab keessa jiruutti gara Museetti, gara Ele'aazaar lubichaatii fi gara waldaa Israa'elitti fidan. 13 Museen, Ele'aazaar lubichii fi hooggantoonni waldaa hundi qubataan alatti isaan simachuuf gad ba'an. 14 Museenis ajajuuwwan loltootaa jechuunis ajajuuwwan kumaatii fi ajajuuwwan dhibbaa kanneen lolaa galanitti aare. 15 Innis akkana jedhee isaan gaafate; “Isin maaliif dubartoota hunda hambifan? 16 Kunoo warri waan Phe'ooritti ta'e sana keessatti gorsa Bala'aam fudhachuudhaan akka dha'ichi saba Waaqayyoo irra bu'uuf Israa'eloota Waaqayyoo irraa deebisan isaan turan. 17 Ammas ilmaan dhiiraa hunda fixaa; akkasumas dubartii dhiira wajjin ciifte hunda ajjeesaa. 18 Garuu dubara takkumaa dhiira wajjin hin ciisin ofii keessaniif hambifadhaa. 19 “Isin keessaa namni nama ajjeese kam iyyuu yookaan namni nama ajjeefame tuqe kam iyyuu bultii torba qubataan ala haa turu. Bultii sadaffaa fi bultii torbafaattis ofii keessanii fi boojuu keessan qulqulleessaa. 20 Uffata hunda akkasumas waan gogaa irraa, rifeensa re'ee irraa yookaan muka irraa hojjetame hunda qulqulleessaa.” 21 Ergasii Ele'aazaar lubichi loltoota duula dhaqanii turan sanaan akkana jedhe; “Qajeelfamni seera kan Waaqayyo Museef kenne kanaa dha: 22 Warqee, meetii, naasii, sibiila, qorqorroo, dilaalii fi 23 wannii ibidda irraa hafuu danda'u kam iyyuu ibidda keessa dabarfamee qulqullaa'uu qaba. Garuu wannii sun bishaan qulqullaa'ummaatiinis qulqulleeffamuu qaba. Wanni ibidda irra hafuu hin dandeenye kam iyyuu bishaan sanaan qulqulleeffama. 24 Guyyaa torbafaattii uffata keessan miiccadhaa; isinis ni qulqulleeffamtu. Ergasii qubatatti galuu dandeessu.” 25 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 26 “Ati, Ele'aazaar lubichii fi abbootiin maatii waldaa sana namootaa fi horii booji'aman lakkaa'aa. 27 Boojuu sanas loltoota duula dhaqanii turanii fi waldaa hunda gidduutti iddoo lamatti qoodi. 28 Loltoota duulan irraa namas ta'u loon, harroota, hoolota yookaan re'oota dhibba shan keessaa tokko Waaqayyoofti gibira fuudhi. 29 Gibira sanas walakkaa qooda isaanii irraa fuudhii qooda Waaqayyoo godhiitii Ele'aazaar lubichatti kenni. 30 Walakkaa qooda saba Israa'el irraa immoo namas ta'u loon, harroota, hoolota, re'oota yookaan horii biraa shantama keessaa tokko fuudhiitii Lewwota warra itti gaafatamtoota dunkaana Waaqayyoo ta'anitti kenni.” 31 Musee fi Ele'aazaar lubichi akkuma Waaqayyoo Musee ajaje sana godhan. 32 Wanti boojuu loltoonni fudhatan irraa hafe hoolota 675,000, 33 loon 72,000, 34 harroota 61,000, 35 dubartoonni takkumaa dhiira wajjin hin ciisin 32,000 turan. 36 Qoodni walakkaa kan warra duulaniif qoodame: Hoolota 337,500 37 keessaa gibirri Waaqayyoo 675 ture; 38 loon 36,000 keessaa gibirri Waaqayyoo 72 ture; 39 harroota 30,500 keessaa gibirri Waaqayyoo 61 ture; 40 nama 16,000 keessaa gibirri Waaqayyoo 32 ture. 41 Museen akkuma Waaqayyo isa ajaje sanatti gibira sana qooda Waaqayyoo godhee Ele'aazaar lubichatti kenne. 42 Qooda walakkaa kan Museen warra duulan irraa Israa'elootaaf qooda: 43 Walakkaan boojuu kan waldaa sana hoolota 337,500, 44 loon 36,000, 45 harroota

30,500, 46 nama 16,000 ture. 47 Museen akkuma Waaqayyo isa ajaje sanatti walakkaa saba Israa'el irraa namaa fi horii shantama keessaa tokko fuudhee Lewwota warra itti gaafatamtoota dunkaana Waaqayyoo ta'anitti kenne. 48 Ergasiis ajajjuuwwan loltoota kumaataan irratti aangoo qaban jechuunis ajajjuuwwan kumaatii fi ajajjuuwwan dhibbaa gara Musee dhaqanii 49 akkana jedhaniin; "Nu garboonni kee loltoota ajaja keenya jala jiran lakkoofneerra; namni tokko iyyuu hin hir'anne. 50 Kanaafuu nu waan tokkoon tokkoon keenya arganne jechuunis mi'a warqee, arboora, bitawoo, qubeelaa chaappaa, lootii fi amartii mormaa akka fuula Waaqayyoo duratti aarsaa araraa nu buusuuf kennaa Waaqayyoo dhi'effamu goonee fidneerra." 51 Musee fi Ele'aazaar lubichis warqee fi faayawwan harkaan tolfaman hunda isaan harkaa fuudhan. 52 Warqeen ajajjuuwwan kumaatii fi ajajjuuwwan dhibbaa kennan kanneen Musee fi Ele'aazaar akka kennaatii Waaqayyoo dhi'eessan hundi saqilii 16,750 ulfaatu ture. 53 Tokkoon tokkoon loltootaa ofii isaaniitiif boojuu fudhatanii turan. 54 Musee fi Ele'aazaar lubichis warqee sana ajajjuuwwan kumaatii fi ajajjuuwwan dhibbaa harkaa fuudhanii akka Israa'eloonni fuula Waaqayyoo duratti ittiin yaadatamaniif dunkaana wal ga'iitti ol galchan.

32 Ilmaan Ruubeenii fi ilmaan Gaad warri loonii fi bushaayee hedduu qaban akka biyyi Ya'izeerii fi biyyi Gili'aad horii isaaniitiif tolu argan. 2 Isaan gara Musee, gara Ele'aazaar lubichaatii fi gara hooggantoota waldaa dhufanii akkana jedhan; 3 'Axaaroti, Diiboon, Ya'izeer, Niimraa, Heshboon, Ele'aalee, Sebaamaa, Nebooi fi Be'oon, 4 biyyi Waaqayyoo fuula waldaa Israa'el duratti rukute sun horief tolaa dha; nu tajaajiltoonni kees horii qabna. 5 Yoo nu fuula kee duratti fudhatama argannee jiraanne biyyi kun nu tajaajiltoota keetiif handhuuraa ta'ee haa kennamu. Akka nu Yordaanos gama ceenus hin godhin." 6 Museen ilmaan Gaadii fi ilmaan Ruubeeniin akkana jedhe; "Obboloonni keessan duula dhaqanii isin immoo as teessuu? 7 Isin maaliif akka Israa'eloonni biyya Waaqayyoo isaani kee sanatti ce'anii hin galleef abdiin isaan kutachiiftuu? 8 Kun waanuma abbootiin keessan gaafa ani akka isaan biyyattii ilaalaniif jedhee Qaadash Barnee irraa isaan erge sana hojjetanii dha. 9 Isaanis erga gara Sulula Eshkool dhaqanii biyya sana arganii booddee akka Israa'eloonni biyya Waaqayyoo isaaniif kennetti hin galleef abdiin isaan kutachiisan. 10 Dheekkamsi Waaqayyoo guyyuma sana boba'e; innis akkana jedhee kakate; 11 'Waan isaan garaa guutuudhaan na faana deemuu didaniif, namoota waggaa digdamaatii fi hammasii olii kanneen biyya Gibxiitii ba'anii dhufan keessaa namni tokko iyyuu biyya ani Abrahaamiif, Yisihaaqii fi Yaaqoobiif waadaa gale sana hin argu. 12 Kaaleb ilma Yefunee kan gosa Qeneezii fi Iyyaasuu ilma Nuunii malee namni tokko iyyuu hin argu; isaan lamaan garaa guutuudhaan Waaqayyoo duukaa bu'aniiruutii." 13 Dheekkamsi Waaqayyoo Israa'el irratti boba'e; innis hamma dhaloonni fuula isaa duratti waan hamaa hojjetete sun hundi dhumutti akka isaan waggaa afurtama gammoojjii keessa jooran godhe. 14 "Yaa sanyii cubbamootaa nana, isin kunoo dheekkamsa Waaqayyoo kan Israa'el irratti boba'e sana ituma caalchisuuf iddoo abbootii keessanii buutaniirtu. 15 Yoo isin isa duukaa bu'uu irraa garagaltan inni ammas gammoojjii kana keessatti saba kana hunda ni dhiisa; isinis uummata kana ni balleessitu." 16 Isaan gara isaa dhufanii akkana jedhaniin; "Nu asitti horii keenyaaf dallaa, dubartootaa fi ijoollee keenyaaf immoo magaalawwan ijaarra. 17 Nu garuu hamma lala isaaniitiin isaan geenyutti hidhannee Israa'el dura deemuuf qophaa'oo dha. Yeroo kanatti akka jiraattoonni biyyattii isaan hin tuqneef dubartoonnii fi

ijoolleen keenya magaalawwan dallaa jabaa qaban keessa haa jiraatan. 18 Hamma tokkoon tokkoon Israa'elootaa dhaala ofii isaani argataniitti nu mana keenyatti hin deebinu. 19 Sababii dhaalli keenya laga Yordaanos irraa gara ba'aatti nuuf kennameef nu Yordaanos irraa gama kaaniin isaan wajjin waan dhaallu hin qabnu." 20 Museen akkana isaaniin jedhe; "Yoo isin waan kana gootan, yoo isin fuula Waaqayyoo duratti hidhattanii duulaaf kaatan, 21 yoo isin hundinuu hamma inni diinota ofii isaa fuula ofii isaa duraa ari'ee baasutti hidhattanii fuula Waaqayyoo dura Yordaanosin ceetan, 22 yeroo biyyattiin fuula Waaqayyoo duratti mo'atamutti isin itti gaafatama Waaqayyoo fi saba Israa'eliif qabdan irraa ni bilisoomtu. Biyyi sunis fuula Waaqayyoo duratti dhaala keessan ta'a. 23 "Garuu isin yoo waan kana gochuu baattan, kunoo Waaqayyotti cubbuu hojjechuu keessan; akka cubbuun keessan isin argatu illee beekkadhaa. 24 Dubartootaa fi ijoollee keessaniif magaalawwan, bushaayee keessaniif immoo dallaa ijaarra; isin garuu waan waadaa galtan sana guutaa." 25 Ilmaan Gaadii fi ilmaan Ruubeen Museedhaan akkana jedhan; "Nu garboonni kee akkuma gooftaan keenya nu ajaju goona. 26 Ijoolleen keenyaa fi niitonni keenya, bushaayeen keenyaa fi loon keenya, asuma magaalawwan Gili'aaditti haa hafan. 27 Nu garboonni kee garuu tokkoon tokkoon keenya akkuma gooftaan keenya jedhe sana duulaaf qophoofnee fuula Waaqayyoo duratti duuluuf ni ceena." 28 Ergasiis Museen waa'ee isaaniin Ele'aazaar lubichaaf, Iyyaasuu ilma Nuuniiti fi abbootii maatii gosoota Israa'eliif ajaja kenne. 29 Innis akkana isaaniin jedhe; "Yoo ilmaan Gaadii fi ilmaan Ruubeen, namni waraanaaf hidhate hundi fuula Waaqayyoo duratti isin wajjin Yordaanos ce'e, yommuu biyyattiin isin harka galtutti biyya Gili'aad sana kennaafii. 30 Garuu isaan yoo duulaaf hidhattanii isin wajjin ce'uu baatan, Kana'an keessatti isin wajjin lafa haa argatan." 31 Ilmaan Gaadii fi ilmaan Ruubeenis akkana jedhani deebii kennan; "Nu garboonni kee waan Waaqayyoo jedhe ni goona. 32 Nu mi'a lolaa hidhannee fuula Waaqayyoo dura ceenee Kana'an seenna; garuu qabeenyi nu dhaallu Yordaanoosin gamatti nuuf haa hafu." 33 Museen mootummaa Sihoon mootii Amoorotaa fi mootummaa Oogi mootii Baashaan jechuunis biyya sana guutuu magaalawwan isaaniitiif fi bulchiinsa naannoo isaani jiru sana ilmaan Gaadiitiif, ilmaan Ruubeeniitiif fi walakkaa gosa Minaasee ilma Yoosefiif kenne. 34 Ilmaan Gaadis magaalawwan Diiboon, Axaaroti, Aro'eer, 35 Atroot Shooftan, Ya'izeer, Yoghbaa, 36 Beet Niimraa fi Beet haaraan magaalawwan jajjaboo godhanii ijaarran. Bushaayee isaaniitiifis dallaa ijaarratan. 37 Ilmaan Ruubeenis magaalawwan Heshboon, Ele'aaleenii fi Kiriyataayim, 38 akkasumas Nebooi fi Ba'al Me'oon jechuunis magaalawwan maqaan isaani geeddaramee fi Sibimaa deebisani ijaarran. Isaanis magaalawwan deebisani ijaarran sanaaf maqaa baasan. 39 Ijoolleen Maakiir ilma Minaasees gara Gili'aad dhaqanii biyyattii qabatanii Amoorota achi turan ari'anii baasan. 40 Museen Gili'aadin ijoollee Maakiir sanyii Minaaseetiif kenne; isaanis achi qubatan. 41 Yaa'ir ilmi Minaasees dhaqee gandoota isaani fudhatee gandoota Yaa'irootaa jedhee moggaase. 42 Noobaan immoo Qeenatiif fi gandoota naannoo isaa jiran qabatee Noobaa jedhee maqaa ofii isaatiin waame.

33 Sadarkaleen adeemsa saba Israa'el kan yeroo isaan kutaa kutaadhaan qajeelfama Museetii fi Aroon jalatti biyya Gibxii ba'anii kana. 2 Museen ajaja Waaqayyootiin sadarkalee adeemsa isaani galmeesse. Adeemsi isaaniis sadarkaa sadarkaadhaan kunoo ti: 3 Israa'eloonni ji'a jalqabaa keessa guyyaa kudha shanaffaatti guyyaa Faasiikaatti aanu Raamseedhaa ka'anii qajeelan. Isaanis utuma warri Gibxii hundi isaan arganuu

irree jabaadhaan deeman; 4 yeroo kana warri Gibxi ilmaan hangafa isaanii kanneen Waaqayyo isaan gidduudhaa fixe hunda awwaallachaa turan; waaqota warra Gibxitti Waaqayyo muree tureetii. 5 Israa'eloonnis Raamseedhaa ka'anii Sukooti qubatan. 6 Sukootii ka'anii Eetaam ishee qarqara gammoojiitti argamtu keessa qubatan. 7 Eetaamii ka'anii gara Phii Hahiiroti kan gama ba'a Ba'aal Zefooniitti argamtuutti garagalanii Migdool bira qubatan. 8 Fiihahiirootii ka'anii galaana keessa darbanii gammoojjii seenan; isaanis Gammoojjii Eetaamii keessa bultii sadii deemanii Maaraa qubatan. 9 Maaraadhaa ka'anii Eelim lafa burqaa kudha lamaa fi muka meexxii torbaatama qabu sana dhaqanii achi qubatan. 10 Eelimii ka'anii Galaana Diimaa cina qubatan. 11 Galaana Diimaadhaa ka'anii Gammoojjii Siin keessa qubatan. 12 Gammoojjii Siiniitti ka'anii Dofqaa qubatan. 13 Dofqaadhaa ka'anii Aaluush qubatan. 14 Aaluushii ka'anii Refiidium lafa bishaan namni dhugu hin jirre qubatan. 15 Refiidiumii ka'anii Gammoojjii Siinaa keessa qubatan. 16 Gammoojjii Siinaatii ka'anii Qiibrooti Hataabaa qubatan. 17 Qiibrooti Hataabaadhaa ka'anii Haxerooti qubatan. 18 Haxerootii ka'anii Riitmaa qubatan. 19 Riitmaadhaa ka'anii Rimoon Phereez qubatan. 20 Rimoon Phereezii ka'anii Libnaa qubatan. 21 Libnaadhaa ka'anii Riisaa qubatan. 22 Riisaadhaa ka'anii Qehelaataa qubatan. 23 Qehelaataadhaa ka'anii Gaara Shaafer bira qubatan. 24 Gaara Shaafer biraa ka'anii Haraadaa qubatan. 25 Haraadaa ka'anii Maqiheelooti qubatan. 26 Maqiheelootii ka'anii Tahaatii qubatan. 27 Tahaatii ka'anii Taaraa qubatan. 28 Taaraadhaa ka'anii Miitqaa qubatan. 29 Miitqaadhaa ka'anii Hashmoonaa qubatan. 30 Hashmoonadhaa ka'anii Mooserooti qubatan. 31 Mooserootii ka'anii Benee Yaa'akaan qubatan. 32 Benee Yaa'akaanii ka'anii Hoori Hagidgaad qubatan. 33 Hoori Hagidgaadii ka'anii Yoxbaataa qubatan. 34 Yoxbaataadhaa ka'anii Abroonaa qubatan. 35 Abroonaadhaa ka'anii Eziyoon Geber qubatan. 36 Eziyoon Geberii ka'anii Gammoojjii Siin keessa Qaadesh qubatan. 37 Qaadeshii ka'anii daarii biyya Edoom irra Tulluu Hoori bira qubatan. 38 Aroon lubichis ajaja Waaqayyootiin Tulluu Hooriitti ol ba'e; innis erga Israa'eloonni biyya Gibxiitii ba'anii booddee waggaa afurtamaffaatti guyyaa jalqaba ji'a shanaffaatii achitti du'e. 39 Aroon yommuu Tulluu Hoori irratti du'e sana umuriin isaa waggaa dhibba tokkoo fi digdamii sadii ture. 40 Mootiin Aaraad namichi Kana'aan kan Negeeb keessa jiraachaa ture sun akka sabni Israa'el dhufaa jiru dhaga'e. 41 Isaanis Tulluu Hooriitti ka'anii Zalmoonaa qubatan. 42 Zalmoonadhaa ka'anii Phuuon qubatan. 43 Phuuoniidhaa ka'anii Oobooti qubatan. 44 Oobootii ka'anii daarii Mo'aab irra Iyyee Abaarim qubatan. 45 Iyyiimii ka'anii Diiboongaad qubatan. 46 Diiboongaadii ka'anii Almoon Diiblaatayim qubatan. 47 Almoon Diiblaatayimii ka'anii Neboo tulluuwwan Abaarim bira qubatan. 48 Tulluuwwan Abaarimiitii ka'anii dirreewwan Mo'aab irra, Yordaanos bira, Yerikoo gama qubatan. 49 Isaanis dirreewwan Mo'aab kan Yordaanos cina Beet Yashiimootii jalqabee hamma Abeel Shixiimiitti jiru sana irra qubatan. 50 Waaqayyos dirreewwan Mo'aab irratti, Yordaanos biratti, Yerikoo gamatti Museedhaan akkana jedhe; 51 "Akkana jedhii saba Israa'elitti dubbadhu; 'Isin yommuu Yordaanos ceetanii Kana'aanitti galtanitti, 52 jiraattota biyya sanaa of duraa ari'aa baasaa. Fakkiiwwan isaanii kanneen soofamanii hojjetamanii fi waaqota isaanii kanneen baqfamanii tolfaman hunda barbadeessaa; gaarran sagadaa isaanii hundas diigaa. 53 Sababii ani biyyattii handhuuraa godhee isinii kenneef, biyyattii dhuunfadhaa keessa jiraadhaa. 54 Biyya sanas maatiiwwan keessaniif dhaala godhaatii ixaadhaan gargari qoodaa; maatii

baay'eedhaaf dhaala guddaa, maatii muraasaaf immoo dhaala xinnaa kennaa. Iddoon ixaadhaan isaanii ba'e kan isaanii ta'a. Isinis akkuma gosoota abbootii keessaniitti dhaalaa. 55 "Garuu yoo isin warra biyya sana jiraatan achi baasuu baattan, warri isin akka isaan achi jiraataniif dhiifan sun akka huuba ija keessaatii fi akka qoraattii cinaacha keessaa isinitti ta'u. Biyya isin keessa jiraattan keessattis isin rakkisu. 56 Anis waanan isaan gochuu yaade sana isinitti nan fida."

34 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 2 "Akkana jedhii Israa'eloota ajaji: 'Yeroo isin Kana'aan seentanitti biyyi akka dhaalaatti isinii kennamtu sun daangaawwan kanneen qabaatti: 3 "Daangaan keessan kan gama kibbaa Gammoojjii Siin kan qarqara Edoom irra jirtu irraa jalqaba; karaa ba'aatiin daangaan keessan kan kibbaa dhuma Galaana Soogiddaa irraa jalqaba; 4 daangaan keessan kibba irraa gara tabba Aqraabiimitti deebi'ee, gara Siinitti ce'ee hamma kibba Qaadesh Barneetti deema. Ergasiis gara Hazar Adaaritti ittuma fufee gara Azimoonitti darba. 5 Daangaan sunis Azimoon irraa gara laga Gibxitti deebi'ee galaana ga'ee dhuma. 6 Daangaan keessan kan gama dhi'aa immoo qarqara Galaana guddichaa ti. Kunis gama dhi'aatiin daangaa keessan ta'a. 7 Daarii keessan kan kaabaatiif galaana guddaadhaa hamma Tulluu Huuritti, 8 Tulluu Huuritti hamma Leeboo Hamaatiitti mallattoo tolchaa. Daariin sunis hamma Zedaaditti deemee 9 hamma Ziifronitti itti fufee Hazar Eenaan irratti dhuma. Kunis daarii keessan kan kaabaa ta'a. 10 Daarii keessan kan ba'aatiifis Hazar Eenaanii jalqabaatii hamma Shefaamaatti mallattoo tolchaa. 11 Daariin sunis Shefaamaa jalqabee karaa ba'a Ayiniitiin hamma Riibiilaatti gad bu'a; itti fufees hamma ededa gama ba'aa Galaana Kinereetiitti argamuutti deema. 12 Daariin kunis Yordaanositti gad bu'ee Galaana Soogiddaa ga'ee dhaabata. "Egaa biyyi gama hundaan daarii qabu kun keessan ta'a." 13 Museen akkana jedhee Israa'eloota ajaje: "Biyya kana dhaala godhadhaatii ixaadhaan qoodadhaa; Waaqayyo akka biyyi kun gosa sagalii fi walakkaadhaaf kennamu ajajeera; 14 maatiiwwan gosa Ruubeen, kan gosa Gaadii fi walakkaan gosa Minaasee dhaala ofii fudhataniruutii. 15 Gosoonni lamaanii fi walakkaan gosa tokkoo Yordaanos gamaa, fuulle Yerikootii gara ba'a biiftuutti karaa ba'aatiin dhaala isaanii argataniiru." 16 Waaqayyo Museedhaan akkana jedhe; 17 "Maqaan namoota akka dhaalaatti lafa kana isinii qoodaniis Ele'aazaar lubichaa fi Iyyaasuu ilma Nuunii ti. 18 Isinis akka isaan lafa dhaalaa qoodaniif tokkoo tokkoo gosaa keessaa hoogganaa tokko filadhaa. 19 "Maqaan isaanis kanneenii dha: "Gosa Yihuudaa keessaa, Kaaleb ilma Yefunee; 20 gosa Simi'oon keessaa, Shemuu'eel ilma Amiihuud; 21 gosa Beniyaam keessaa, Eliadaad ilma Kislooni; 22 gosa Daan keessaa hoogganaan, Bukii ilma Yoogilii; 23 gosa Minaasee ilma Yoosif keessaa hoogganaan, Hanii'eel ilma Eefoodi; 24 gosa Efreem ilma Yoosif keessaa hoogganaan, Qamu'eel ilma Shiifxaan; 25 gosa Zebuuloon keessaa hoogganaan, Eliisaafaan ilma Phaarnaak; 26 gosa Yisaakor keessaa hoogganaan, Phaaltii'eel ilma Azaan; 27 gosa Aasheer keessaa hoogganaan, Ahiihuud ilma Shelomii; 28 gosa Niftaalem keessaa hoogganaan, Phedaa'eel ilma Amiihuud." 29 Namoonni kunneen warra Waaqayyo akka isaan biyya Kana'aan keessatti Israa'elootaaf dhaala hiraniif isaan ajajee dha.

35 Waaqayyos dirreewwan Mo'aab irratti, Yordaanos biratti, Yerikoo gamatti Museedhaan akkana jedhe; 2 "Israa'eloonni dhaala ofii isaaniitii argachuuf jiran keessaa magaalawwan Lewwonni keessa jiraatan akka isaanii kennan Israa'eloota ajaji. Lafa horii itti bobbaafatanis naannoo

magaalaawwaniitti haa kennaniif. **3** Isaanis magaalaaawwan keessa jiraatanii fi lafa itti loon isaaniitii fi horii isaaniin kaan hunda bobbaafatan ni qabaatu. **4** “Lafiti horiin itti bobba’u kan isin naannoo magaalaaawwaniitti Lewwotaaf kennitan sun dallaa magaalaa irraa jalqabee gama hundaan dhundhuma kuma tokko achi bal’ata. **5** Magaalaa sana gidduutti hambisuudhaan karaa alaatiin gama ba’aatii dhundhuma kuma lama, gama kibbaatiin dhundhuma kuma lama, gama dhi’aatii dhundhuma kuma lama, gama kaabaatiin immoo dhundhuma kuma lama safaraa. Iddoowwan kunneen magaalaaawwan sanaaf iddoowwan itti horii bobbaafatan ta’u. **6** “Magaalaawwan ja’an isin Lewwotaaf kennitan magaalaaawwan itti baqatan kanneen namni nama ajjeese itti baqatu ta’u. Magaalaaawwan afurtamii lamas kanatti dabalaa’iti isaaniin kennaa. **7** Walumaa galatti magaalaaawwan afurtamii saddeet kanneen lafa tika ofii isaaniin qaban Lewwotaaf kennaa. **8** Magaalaaawwan isin lafa Israa’eloonni dhaalan irraa Lewwotaaf kennitan, akkuma qooda dhaala tokkoo tokkoo gosaatti haa ta’u; gosa dhaala baay’ee qabu irraa magaalaaawwan baay’ee, gosa dhaala muraasa qabu irraa immoo magaalaaawwan xinnoo fuudhaa.” **9** Waaqayyos Museedhaan akkana jedhe: **10** “Israa’elootatti dubbadhu; akkanas jedhiin: ‘Isin yommuu Yordaanosin ceetanii Kana’aanitti galtanitti, **11** akka isin magaalaaawwan itti baqatan kanneen namni tasa nama ajjeese itti baqatu isinii ta’aniif magaalaaawwan filadhaa. **12** Magaalaaawwan kunneenis akka namni nama ajjeesuudhaan himatame utuu murtii argachuuf waldaa duratti hin dhi’atiin hin duuneef iddoo inni itti nama haaloo isa ba’u jalaa baqatu ta’u. **13** Magaalaaawwan isin kennitan ja’an kunneenis magaalaaawwan itti baqattan isinii ta’u. **14** Yordaanos gamanaan magaalaaawwan sadii, Kana’aan keessaa immoo magaalaaawwan sadii, magaalaaawwan itti baqatan godhaa kennaa. **15** Magaalaaawwan ja’an kunneen akka namni tasa nama ajjeese kam iyyuu itti baqatuuf Israa’elootaaf, alagootaa fi saba isaan gidduu jiraatuuf iddoo itti baqatan ta’u. **16** “Namni tokko yoo meeshaa sibiilaatiin nama dha’ee namichi sun du’e, inni ajjeese sun nama gumaa ti; namichi ajjeese sun ajjeefamuu qaba. **17** Yookaan namni tokko yoo dhagaa nama ajjeesuu danda’u harkatti qabatee nama dha’ee ajjeese, inni nama gumaa ti; namichi nama ajjeese sun ajjeefamuu qaba. **18** Yookaan namni tokko yoo meeshaa mukaa kan nama ajjeesuu danda’u harkatti qabatee nama dha’ee namichi sun du’e, inni ajjeese sun nama gumaa ti; namichi nama ajjeese sun ajjeefamuu qaba. **19** Namichi haaloo dhiigaa ba’u sun namicha nama ajjeese sana haa ajjeesu; inni yommuu argatutti isa haa ajjeesu. **20** Namni tokko yoo jibbaan nama darbatee lafaan dha’ee yookaan beekaa waa itti darbachuudhaan isa ajjeese, **21** yookaan yoo diinummaadhaan ka’ee harkaan isa dha’ee namichi sun du’e, inni nama ajjeese sun ajjeefamuu qaba; inni nama gumaa ti. Namichi haaloo dhiigaa ba’u sun namicha nama ajjeese sana yeroo argatutti isa haa ajjeesu. **22** “Garuu inni yoo utuu diinummaa hin qabaatin tasa nama darbatee lafaan dha’ee yookaan utuu hin beekin waan tokko isatti darbatee **23** yookaan utuu isa hin argin dhagaa isa ajjeesuu danda’u itti gad dhiisee namichi sun du’e, inni waan diina isaa hin ta’aniif fi isa miidhuuf hin yaadiniif **24** waldaan sun akkuma seera kanneeniitti namicha nama ajjeese sanaa fi isa haaloo dhiigaa ba’u sana gidduutti murtii haa kennu. **25** Waldaan sun namicha nama ajjeesuudhaan himatame sana harka namicha haaloo dhiigaa ba’u sanaa jalaa baasee magaalaa inni itti baqatee ture sanatti deebisee isa haa ergu. Innis hamma lubni ol aanaan zayitii qulqulluudhaan dibame sun du’utti achuma haa turu. **26** “Ta’us yoo namichi nama ajjeese sun daarii magaalaa itti baqate sanaa keessaa ba’ee **27** namichi haaloo dhiigaa

ba’u sun magaalaa sanaan alatti isa argate, namichi haaloo dhiigaa ba’u sun namicha himatame sana ajjeesuu danda’a; yakka ajjeechaa sanaattis hin gaafatamu. **28** Namichi nama ajjeese sun hamma lubni ol aanaan sun du’utti magaalaa itti baqate keessa turuu qaba; inni erga lubichi ol aanaan du’ee booddee gara qabeenya isaatti deebi’uu danda’a. **29** “Isaan kunneenis dhaloota dhufu keessatti lafa isin jiraattan kamitti iyyuu seeraa fi qajeelfama isiniif haa ta’an. **30** “Namni kam iyyuu yoo nama ajjeese namichi sun ragaa dhugaa baatonni kennaniin ajjeefama. Ta’us namni kam iyyuu dhuga ba’umsa nama tokkoo qofaan hin ajjeefamin. **31** “Namicha nama ajjeese duuti isaaf malu tokko irraa gumaa lubbuu hin fudhatinaa. Inni ajjeefamuu qaba. **32** “Akka inni utuu lubichi ol aanaan hin du’in dura biyya ofii isaatti deebi’ee achi jiraatu eeyyamuuf jettanii nama gara magaalaa itti baqataniitti baqate kamiif iyyuu gumaa hin fudhatinaa. **33** “Sababii dhangalaafamuu dhiigaa biyya xureessuuf, isin biyya keessa jiraattan sana hin xureessinaa; dhiiguma namicha dhiiga dhangalaase sanaatiin malees biyya dhiigni itti dhangalaafame sanaaf araari hin buufamu. **34** Biyya isin keessa jirtan iddoo ani jiraadhu sana hin xureessinaa. Ani Waaqayyo Israa’eloota gidduu nan jiraadhaatii.”

36 Abbootiin maatii ilmaan Gili’aad ilma Maakiir, ilma Minaasee kanneen maatiiwwan ilmaan Yoosif keessaa dhufan sun fuula Museetii fi fuula hooggantoota abbootii maatiiwwan saba Israa’el duratti dhi’aataniin dubbatan; **2** akkanas jedhan; “Akka ati biyyattii dhaala gootee ixaadhaan saba Israa’elii kennituuf Waaqayyo Gooftaa koo ajajeera; akkasumas akka ati dhaala obboleessi keenya Zelofehaad intallan isaatiif kennitu inni si ajajeera. **3** Garuu yoo isaan ilmaan gosoota saba Israa’el kaanitti heeruman dhaalli isaaniin dhaala abbootii keenyaa keessaa fuudhamee dhaala gosa isaan itti heerumaniitti dabalama. Yoos dhaala ixaadhaan nuu qoodame irraa gariin isaa ni fuudhama. **4** Yommuu Waggaan Iyyoobeeliyyuu kan saba Israa’el dhufutti dhaalli isaaniin sun dhaala gosa isaan itti heerumaniitti dabalama; dhaalli isaaniis dhaala gosa abbootii keenyaa irraa fudhatama.” **5** Kana irratti Museen akkuma Waaqayyo dubbate sana akkana jedhee saba Israa’el ajaje: “Wanni gosti ilmaan Yoosif jedhu sirrii dha. **6** Wanni Waaqayyo waa’ee intallan Zelofehaad ajaje kanaa dha: Isaan gosa abbaa isaanii qofa keessaa haa ta’u malee nama jaallatanitti haa heeruman. **7** Sababii tokkoon tokkoon ilmaan Israa’el dhaala gosa abbaa isaa irraa argatu jabeessee qabatuuf, dhaalli ilmaan Israa’el gosa tokko irraa gosa kaanitti hin darbin. **8** Akka tokkoon tokkoon ilmaan Israa’el dhaala bootti isaa argatuuf, gosa ilmaan Israa’el keessaa intalli dhaala argattu kam iyyuu gosa abbaa ishee keessaa nama tokkotti heerumuu qabdi. **9** Sababii tokkoon tokkoon gosa ilmaan Israa’el dhaala ofii isaa jabeessee qabatuuf, dhaalli tokko iyyuu gosa tokko irraa gosa kaanitti hin darbin.” **10** Intallan Zelofehaad akkuma Waaqayyo Musee ajaje sana godhan. **11** Intallan Zelofehaad Mahilaan, Tiirzaan, Hoglaan, Miilkaa fi Nohi ilmaan obboloota abbaa isaaniitti heeruman. **12** Isaanis maatiiwwan ilmaan Minaasee ilma Yoosif keessatti waan heerumaniif dhaalli isaaniin gosa maatii abbaa isaanii harkatti hafe. **13** Ajajawwanii fi murtiiwwan Waaqayyo dirreewwan Mo’aab irratti, Yordaanos biratti, Yerikoo gamatti karaa Museetiin ilmaan Israa’elii kenne kanneenii dha.

Keessa Deebii

1 Dubbiin kun dubbii Museen yeroo isaan gammoojjii gama ba'a Yordaanositti, Arabbaa fuullee Suufitti argamu sana keessa, Phaaraanii fi Toofel, Laabaan, Haxerootii fi Diizaahaab gidduu turanitti Israa'eloota hundatti dubbatee dha. **2** Kooreebii karaa Tulluu See'iirriin Qaadesh Barnee ga'uuf guyyoota kudha tokko fudhata. **3** Museenis waggaa afurtamaffaa keessa guyyaa tokkoffaa ji'a kudha tokkoffaatti waan Waaqayyo waa'ee isaanii isa ajaje hunda Israa'elootatti hime. **4** Kunis erga inni Sihoon mootii Amoorotaa kan Heshboon bulchaa ture mo'atee Oogi mootii Baashaan kan Ashtaaroti bulchaa ture illee Edreyiitti mo'atee booddee dha. **5** Ba'a Yordaanositti biyya Mo'ab keessatti Museen akkana jedhee seera kana ibsuu jalqabe: **6** Waaqayyo Waaqni keenya Kooreebitti akkana nuun jedhe; "Isin tulluu kana bira yeroo dheeraa turtaniirtu. **7** Qubata buqqisaa ka'aatii gara biyya gaaraa Amoorotaatti deemsa keessan itti fufaa; ergasiis saboota naannoo Arabbaatti argaman hunda keessa, biyya tulluuwanii keessa, biyyoota gama dhi'aatiin cina tulluuwanii argaman keessa, Negeebii fi qarqara galaanaa, biyya Kana'anaotaatii fi Libaanon keessa hamma laga Efraa'is guddichaatti argaman keessa deemaa. **8** Kunoo, ani biyya kana isiniif kenneera. Biyya Waaqayyo abbootii keessaniif jechuunis Abrahaamiif, Yisihaaqiif, Yaaqoobii fi sanyii isaanii warra isaaniiin duubaattii kennuuf kakate sanatti galaatii dhaalaa." **9** Ani yeroo sanatti akkanan isiniin jedhe; "Ani kophaa koo isin baachuu hin danda'u. **10** Waaqayyo Waaqni keessan isin baay'iseera; kunoo, isin har'a akkuma urjiwwan samii baay'attaniirtu. **11** Waaqayyo Waaqni abbootii keessanii yeroo kuma isin haa baay'isu; akkuma abdi kenne sanattis isin haa eebbisu! **12** Ani garuu akkamitti kophaa koo rakkina keessan, ba'aa keessanii fi wal mormii keessan baachuu danda'aa? **13** Tokkoo tokkoo gosoota keessanii keessaa namoota ogeeyyii, hubattootaa fi kabajamoo filadhaa; anis isin irratti bulchitoota isaan nan taasisa." **14** Isinis, "Wanni ati dhi'eessite gaarii dha" jettanii naaf deebifan. **15** Ani hangafoota gosoota keessanii jechuunis namoota ogeeyyii fi kabajamoo fudhadhee akka isaan ajajjuuwwan kumaa, ajajjuuwwan dhibbaa, ajajjuuwwan shantamaatii fi ajajjuuwwan kudhanii ta'anii isin irratti aangoo qabaatan nan muude. **16** Anis yeroo sanatti akkana jedhee abbootii murtii keessan nan ajaje; "Mormii obboloota keessan gidduutti ka'u dhaga'aa; yoo wal mormiin ka'u sun Israa'eloota obboloota gidduutti yookaan nama Israa'el tokkoo fi alagaa tokko gidduutti ta'e murtii qajeelaa kenna. **17** Murtii kennuu keessatti nama wal hin caalchisinaa; guddaa xinnaas wal qixxee dhaga'aa. Sababii murtiin kan Waaqaa ta'eef eenyuun iyyuu hin sodaatinaa. Waan humna keessanii ol ta'e natti fidaa; anis nan ilaalaa." **18** Ani yeroo sanatti waan isin gochuu qabdan hunda isin ajajeera. **19** Nus ergasii akkuma Waaqayyo Waaqni keenya nu ajajetti Kooreebii kaanee gammoojjii guddaa fi sodaachisaa isin argitan sana keessa dabarree gara biyya gaaraa Amoorotaa dhaqne; akkasiinis Qaadesh Barnee geenye. **20** Anis akkana isiniin jedhe; "Isin biyya gaaraa Amoorotaa kan Waaqayyo Waaqni keenya nuu kennu geessaniirtu. **21** Kunoo, Waaqayyo Waaqni keessan biyyattii isiniif kenneera. Dhaqaatii akkuma Waaqayyo Waaqni abbootii keessanii isinitti hime sanatti ishee dhaalaa; hin sodaatinaa; abdiis hin kutatinaa." **22** Ergasiis hundi keessan na bira dhuffanii, "Akka isaan biyyattii nuu basaasaniif duraan dursinee namoota erganna; isaanis waa'ee karaa achi nu geessutti fi magaalawwan nu itti dhufnuu oduu nuu fidu" jettan. **23** Yaadni sunis gaarii natti fakkaate; ani kudha lamaan keessan jechuunis tokkoo tokkoo gosaa keessaa

nama tokko nan filadhe. **24** Isaanis ka'anii biyya gaaraatti ol ba'anii Sulula Eshkool ga'anii biyyattii basaasan. **25** Ija biyyattii keessaas waa fidanii dhufanii, "Biyyi Waaqayyo Waaqni keenya nuuf kennu kun gaarii dha" jedhanii nutti himan. **26** Isin garuu dhaquu diddani ajaja Waaqayyo Waaqa keessaniitti fincilatan. **27** Dunkaana keessan keessattis akkana jettanii fuungumtan; "Waaqayyo nu jibba; kanaafuu biyya Gibxiitti nu baasuun isaatu akka isaan nu balleessaniif harka Amoorotaatti dabarsee nu kennuuf. **28** Egaa nu eessa dhaquu dandeenya? Obboloonni keenya, Jarri nu caalaa jajjaboo fi hojaan isaanii dhedheeraa dha; magaalawwan isaanis gurguddaa fi dallaaawwan samii ga'anii marfamaniiru; kana biratti immoo ilmaan Anaag argineerra" jedhanii nu sodaachisan." **29** Anis akkanan isiniin jedhe; "Hin rifatinaa; isaan hin sodaatinaa. **30** Waaqayyo Waaqni keessan kan fuula keessan dura deemu kun akkuma ija keessan duratti biyya Gibxi keessatti isinii godhe sana isiniin ni lola; **31** gammoojjii keessattis akkasuma. Hamma sa geessaniittis karaa deemtan hundatti akkamitti akka Waaqayyo Waaqni keessan akkuma abbaan ilma isaa baatutti isin baate argitaniirtu." **32** Ta'us isin Waaqayyo Waaqa keessan **33** isa iddoo isin qubattan barbaaduu fi daandii isin deemu qabdan isin argisiisuudhaaf jedhee halkan ibiddaan, guyyaa immoo duumessaan isin dura deeme isin qajeelchaa ture hin amananne. **34** Waaqayyos yommuu waan isin jettan dhaga'etti dheekkamee akkana jedhee kakate: **35** "Dhaloota hamaa kana keessaa namni tokko iyyuu biyya gaarii ani akka abbootii keessaniif kennu kakuu gale sana hin argu; **36** Kaaleb ilma Yefunee sana malee kan argu hin jiru. Inni biyya sana ni arga; sababii inni garaa guutuudhaan Waaqayyo duukaa bu'eef ani lafa inni miilla isaa irra dhaabbate sana isaa fi sanyii isaatiif nan kenna." **37** Sababii keessaniif Waaqayyo natti illee dheekkamee akkana jedhe; "Ati iyyuu itti hin galu. **38** Gargaaraan kee Iyyaasuun ilmi Nuuni garuu itti gala. Inni waan Israa'eloota biyyattii dhaalchisuuf isa jajjabeessi. **39** Daa'imman isin ni booji'aman jettan, ilmaan keessan kanneen waan tolaa fi hamaa gargar baasanii hin beekne biyya sanatti ni galu. Ani isaaniiif kenna; isaanis ni dhaalu. **40** Isin garuu duubatti deebi'aatii daandii gara Galaana Diimaatti geessu qabadhaatii gammoojjiitti qajeelaa." **41** Isinis, "Nu Waaqayyotti cubbuu hojjenneerra. Dhaqnee akkuma Waaqayyo Waaqni keenya nu ajajetti lolla" jettanii deebifan. Biyya gaaraa dhaquun waan salphaa isinitti fakkaatee akkasiin tokkoon tokkoon keessan mi'a lola qabattanii kaatan. **42** Waaqayyo garuu, "Waan ani isin wajjin hin jirreef lolaaf hin ba'inaa. Isin diinota keessaniin ni mo'atamtu" jedhii isaanitti himi" naan jedhe. **43** Anis akkasuman isinitti hime; isin garuu na hin dhageenye. Ajaja Waaqayyooti fincilantii of tuuluma keessaniin biyya gaaraatti duultan. **44** Amooronni gaarran irra jiraatan isinitti dhufan; isaanis akkuma tuuta kanniisaatti ba'anii isin gugsan; See'iirrii hamma Hormaatti isin dha'an. **45** Isin deebitanii dhuffanii fuula Waaqayyoo duratti boossan; inni garuu bo'o'icha keessan hin dhaqne; gurra isaas isiniif hin kennine. **46** Akka yeroo isin achi jiraattaniitti, guyyoonni isin Qaadesh keessa jiraattan baay'ee dha.

2 Ergasii akkuma Waaqayyo natti himetti, duubatti deebinee karaa Galaana Diimaatiin gara gammoojjiitti qajeelle; yeroo dheeraadhaafis naannoo biyya gaaraa See'iir keessa joorre. **2** Waaqayyos akkana naan jedhe; **3** "Biyya gaaraa kana naanna'uun isin ga'a; gara kaabaatti garagalaa. **4** Saba kana akkana jedhii ajaji: 'Isin biyya obboloota keessan sanyiiwwan Esaawu kanneen See'iir keessa jiraatanii keessa darbitu. Isaan isin sodaatu; isin garuu jabeessaa of eeggadhaa. **5** Lolaaf isaan hin kakaasinaa; ani lafa isaanii irraa iddoo isin miilla keessan irra dhaabbattan

illee isiniif hin kennuutii. Ani biyya gaaraa See'iir dhaala godhee Esaawuuf kenneera. **6** Nyataa achii nyaattanii fi bishaan dhugdaniif maallaqa baafuuf.” **7** Waaqayyo Waaqni keessan waan isin hojjetan hundaan isin eebbiseera. Inni deemsa dheeraa isin gammoojjii bal'aa kana keessa deemtan irratti isin eegeera. Waaqayyo Waaqni keessan waggoota afurtamman kanneen isin wajjin ture; isinis waan tokko illee hin dhaban. **8** Obboloota keenya ilmaan Esaawu warra See'iir keessa jiraatan bira dabarree deemne. Nus daandii Arabbaa kan Eelaatii fi Eziyoon Geberii dhufu irraa garagallee karaa daandii gammoojjii Mo'aab deemne. **9** Ergaasis Waaqayyo akkana naan jedhe; “Waan ani lafa Mo'aab irraa isiniif hin kennineef akkasumaan isaan hin rakkisinaa; waraanaafis isaan hin kakaasinaa. Ani Aarin dhaala godhee sanyii Looxiif kenneeraatii.” **10** Eemiimoonni achi jiraachaa turan; isaanis namoota jajjaboo fi baay'ee dha; akkuma Anaqotaas dhedheeroo turan. **11** Isaan kunneenis akkuma Anaqotaas, Refaayimoota jedhamanii hedamu turan; Mo'aabonni garuu Eemiimoota jedhuun. **12** Huuronni kunneen See'iir keessa jiraachaa turan; ilmaan Esaawu garuu ari'anii achi isaan baasan. Isaanis akkuma Israa'eloonni biyya Waaqayyo dhaala isaaniiif kenne sana keessatti godhan sana Hoorota achii balleessanii ofii isaaniiitti biyya jaraa keessa qubatan. **13** Waaqayyo, “Ammuma ka'aatii Laga Zered ce'aa” nuun jedhe. Nu laga sana ceene. **14** Yeroo nu Qaadesh Barnee kaanee jalqabee hamma laga Zered ceenutti waggaa soddomii saddeet fudhate. Akkuma Waaqayyo isaanii kaketatti dhaloonni dhiira waraanaa hundi yeroo sanatti qubata keessaa dhume. **15** Harki Waaqayyoo qubata keessaa isaan balleessuudhaaf isaan irra ture. **16** Yeroo loltoonni hundi saba keessaa dhumanitti, **17** Waaqayyo akkana naan jedhe; **18** “Ati har'a daarii Mo'aab, Aari keessa dabarta. **19** Yommuu Amoonotatti dhufanitti akkasumaan isaan hin rakkisinaa yookaan waraanaaf isaan hin kakaasinaa; ani biyya isaanii keessaa tokko illee dhaala godhee isiniif hin kennuutii. Ani biyya isaanii sanyii Looxiif handhuuraa godhee kenneera.” **20** Kunis biyya Refaayimoota achi jiraachaa turaniitti jedhamee hedama; Amoononni garuu Zamzumboo jedhanii isaan waamu ture. **21** Isaanis namoota jajjaboo fi baay'ee dha; akkuma Anaqotaas dhedheeroo turan. Waaqayyos fuula Amoonota achii isaan baasanii iddoo isaanii qubatan sanaa duraa isaan barbadeesse. **22** Waaqayyos yommuu Hoorota fuula isaanii duraa balleessetti ilmaan Esaawu kanneen See'iir keessa jiraachaa turanis akkasuma godhe. Isaanis jara achii baasanii hamma har'aatti biyya isaanii keessa jiraatan. **23** Awoota gandoota hamma Gaazaatti jiran keessa jiraatan immoo Kaftooronni Kaftoorii ba'anii dhufan sun balleessanii iddoo isaanii qubatan. **24** “Ka'aatii Laga Arnoon ce'aa; ani kunoo, Sihoon Amooricha mootii Heshbooniitti fi biyya isaa illee dabarsee harka keessanitti isinii kenneeraatii. Waraana itti banaatii biyya sana qabachuu jalqabaa. **25** Anis naasisuu fi sodaachisuu keessan saboota samii gad jiran hundatti buusuu hardhuma nan jalqaba. Isaanis oduu waa'ee keessanii dhaga'anii sababii keessaniiif hollatu; naasuunis isaan qabata.” **26** Anis akkana jedhee gammoojjii Qidemooti keessaa Sihoon mooticha Heshbooniitti ergamoota nagaa nan erge; **27** “Akka nu biyya kee keessaan darbinu nuu eeyyami. Nu karaa guddicha irraa hin gorru; mirgattis gara bitaattis hin gorru. **28** Waan nyaannuu fi bishaan dhugnu maallaqaan nutti gurguri. Akka miilla qofaan achi keessa dabarru nuuf eeyyami; **29** akkuma ilmaan Esaawu kanneen See'iir keessa jiraatanii fi Mo'aabonni Aari keessa jiraatan nuuf godhan sana atis hamma nu gara biyya Waaqayyo Waaqni keenya nuu kennuutti galuuf laga Yordaanos ceenutti akkasuma nuuf godhi.” **30** Sihoon mootiin

Heshboon garuu akka nu dabarru nuuf eeyyamuu dide. Waaqayyo Waaqni keessan akkuma amma godhe kana dabarsee harka keessanitti isa kennuuf mataa fi garaa isaa jabeessee tureetii. **31** Waaqayyos, “Kunoo, ani Sihoonii fi biyya isaa dabarsee siif kennuu jalqabeera. Ati biyya isaa dhaaluuf qabachuu jalqabi” naan jedhe. **32** Yommuu Sihoonii fi guutummaan loltoota isaa nu waraannuuf Yaahazitti ba'anitti, **33** Waaqayyo Waaqni keenya dabarsee harka keenyatti isa nuuf kenne; nus isa, ilmaan isaatii fi loltoota isaa hunda dhoofte. **34** Yeroo sanattis magaalaaawan isaa hunda qabannee dhiirota, dubartootaa fi ijoollee, tokkoo tokkoo magaalaaawanii guutumaan guutuutti barbadeessine. Nama tokko illee hin hambifne. **35** Garuu horii fi boojuu magaalaaawan qabanne sana keessaa boojine ofii keenyaaf fudhanne. **36** Magaalaa Aro'eer kan qarqara Sulula Arnoonitti argamuu fi magaalaa sululicha keessatti argamuu jalqabee magaalaa hamma Gili'aaditti argamuu keessaa tokko iyyuu nu ittisuu hin dandeenye. Waaqayyo Waaqni keenya hunda isaanii dabarsee nuuf kenne. **37** Garuu akkuma ajaja Waaqayyo Waaqni keenya nuuf kenne sanaatti isin gara biyyoota Amoonotaa tokkootti illee yookaan gara biyya qarqara laga Yaaboq irratti argamuu yookaan biyyoota naannoo magaalaaawan gaarran irratti argamaniitti hin dabarre.

3 Ergaasis deebinee karaa Baashaan qabannee ol baane; Oogi mootichi Baashaan immoo loltoota isaa guutuu wajjin Edreyiitti nuun wal loluuf gad ba'e. **2** Waaqayyos, “Waan ani isa, guutummaa loltoota isaatii fi biyya isaa illee dabarsee harka keetti kenneef isa hin sodaatin. Akkuma Sihoon mootii Amoorotaa kan Heshboon bulchaa ture sana goote isa illee godhi” naan jedhe. **3** Waaqayyo Waaqni keenya Oogi mootii Baashaanii fi guutummaa loltoota isaa dabarsee harka keenyatti kenne. Nus utuu homaa hin hambisin isaan balleessine. **4** Yeroo sanattis magaalaaawan isaa hunda qabanne. Magaalaaawan jaatama mootummaa Oogi mooticha Baashaan kanneen kutaa biyya Argobbi jala turan keessaa kan nu hin qabatan tokko iyyuu hin jiru. **5** Magaalaaawan kunneen hundi dallaa dhagaa dhedheeroo, karraa fi danqaraa qabu turan; akkasuma magaalaaawan dallaa hin qabne baay'eetu ture. **6** Nus akkuma Sihoon mootii Heshboon goone sana dhiirota, dubartootaa fi ijoollee tokkoo tokkoo magaalaaawanii guutumaan guutuutti barbadeessine. **7** Horii fi boojuu magaalaaawan isaanii keessaa saamne hunda garuu ofii keenyaaf fudhannee galle. **8** Yeroo sanatti mootota Amoorotaa lamaan kana irraa karaa ba'a Yordaanos biyya Sulula Arnooniitti jalqabee hamma Tulluu Hermoonitti jiruu fudhanne. **9** Siidoononnis Hermoon kana Siiriyoon jedhanii waamu; Amooronni immoo Seniiri jedhanii waamu. **10** Nus magaalaaawan dirree irratti argaman hunda, Gili'aad hunda, Baashaanii hamma Salkaa fi Edreyiitti jiru hunda, magaalaaawan mootummaa Oogi kanneen Baashaan keessatti argaman hunda qabanne. **11** Gosa Refaayimootaa keessaa Oogi mootii Baashaan qofatu hafe. Kunoo sireen isaa sibiila irraa hojjetamee dalga dheerinni isaa dhundhuma sagal bal'inni isaa immoo dhundhuma afur ture. Sireen kunis amma iyyuu Rabbaa Amoonotaa keessatti argama. **12** Ani biyya yeroo sanatti qabanne keessaa biyya karaa Kaaba Aro'eeriitiin qarqara Sulula Arnoon jirutti dabalee walakkaa biyya gaaraa Gili'aad magaalaaawan isaa wajjin gosa Ruubeenii fi Gaadiif kenne. **13** Biyya Gili'aad kan hafee fi guutummaa Baashaan jechuunis mootummaa Oogi walakkaa gosa Minaaseetiifan kenne. Guutummaan kutaa Argobbi kan Baashaan keessaa sun biyya Refaayimootaa jedhamee beekama ture. **14** Yaa'iir ilmi Minaasee immoo guutummaa kutaa Argobbi kan hamma daarii Geshuurotaatii fi Ma'akaataaatti jiru fudhate;

biyyi sunis maqaa isaatiin moggaafame; kanaafuu Baashaan hamma har'aatti Haaboot Yaa'ir jedhama. **15** Gili'aad immoo Maakiiriifan kenne. **16** Walakkaa sulula isaa garuu daangaa gochuudhaan Gili'aadii jalqabee hamma Sulula Arnoonitti, achi immoo bulchiinsa daangaa Amoonotaa kan hamma laga Yaaqoitti jiru gosa Ruubeenii fi Gaadiifan kenne. **17** Daangaan isaa karaa lixaatiin Yordaanos isa Arabbaa keessatti argamu sanaa dha; kunis Kinereetii jalqabee hamma Galaana Arabbaa kan Galaana soogiddaa jedhamuutti diriiree tabba Phisgaatii gaditti argama. **18** Anis yeroo sanatti akkana jedheen isin ajaje: "Waaqayyo Waaqni keessan akka dhaaltaniif lafa kana isiniif kenneera. Ta'us namoonni jajjaboon keessan hundi waraanaaf hidhatanii obboloota keessan Israa'eloota dura gamatti ce'uu qabdu. **19** Garuu niitonni keessan, ijoolleen keessanii fi horiin keessan magaalawwan ani isiniif kenne keessa haa turan; ani akka isin horii baay'ee qabdan beekaatii. **20** Kunis hamma Waaqayyo akkuma isin boqochiise sana obboloota keessan boqochiisee isaaniinis lafa Waaqayyo Waaqni keessan Yordaanosin gamatti isaaniif kennu sana dhaalanitti. Sana booddee tokkoon tokkoon keessan gara biyya ani dhaala isiniif kenneetti ni deebitu." **21** Anis yeroo sanatti akkana jedhee lyyaasu ajaje: "Ati waan Waaqayyo Waaqni kee mootota kanneen lamaan godhe hunda ija keetiin argiteerta. Waaqayyo, mootummoota isin itti yaatan hundas akkasuma ni godha. **22** Isin isaan hin sodaatinaa; Waaqayyo Waaqni keessan mataan isaa isiniif lolaatii." **23** Yeroo sanatti ani akkana jedhee Waaqayyoon nan kadhahde; **24** "Yaa Waaqayyoo Gooftaa, ati guddina keetii fi harka kee jabaa sana garbicha keetti argisiisuu jalqabdeerta. Silaa kan hojji jabaa akkasii kan ati hojjetu hojjechuu danda'u Waaqa kamtu samii irra yookaan lafa irra jira? **25** Akka ani ce'ee biyyattii gaarii Yordaanos gama jirtu jechuunis biyya gaaraa gaarii sanaa fi Libaanon argu naa eeyyami." **26** Waaqayyo garuu waan sababii keessaniif natti dheekkameef, na dhaga'uu dide. Waaqayyo akkana naan jedhe; "Kun ni ga'a; lammata waa'ee waan kanaa natti hin dubbatin. **27** Fiixee Phisgaatti ol ba'iitii gara lixaa fi kaabaa, gara kibbaa fi ba'aa ilaali. Ati waan Yordaanos hin ceeneef biyyattii ijuma keetiin ilaali. **28** Garuu akka inni saba kana qajeelchee ceesisee akka isaan biyya ati ilaaltu kana dhaalan godhuuf lyyaasu ajaji; isa jajjabeessi; cimsis." **29** Nu sulula Beet Phe'oor bira jiru keessa turre.

4 Yaa Israa'el, ajajawwanii fi seerawwan ani isin barsiisu dhaga'aa. Akka jiraattanii fi dhaqxanii biyya Waaqayyo Waaqni abbootii keessanii isiniif kennu dhaaltaniif isaan duukaa bu'aa. **2** Ajaja Waaqayyo Waaqa keessanii kan ani isiniif kennu eegaa malee waan tokko illee itti hin dabalinaa yookaan irraa hin hir'isinaa. **3** Isin waan Waaqayyo Ba'aal Phe'ooritti hojjette ijuma keessaniin argitaniiru. Waaqayyo Waaqni keessan warra isin gidduudhaa Ba'aal Phe'oor duukaa bu'an hunda balleesseera; **4** isin warri Waaqayyo Waaqa keessan qabattan hundi garuu hamma har'aatti lubbuudhaan jiraattan. **5** Kunoo, akka isin biyya dhaaluuf itti galuuf jirtanitti isaan duukaa buutaniif ani akkuma Waaqayyo Waaqni koo na ajajetti ajajawwanii fi seerawwan isin barsiiseera. **6** Kunis akka saboonni waa'ee ajajawwan kanaa hunda dhaga'anii, "Dhugumaan sabni guddaan kun saba ogeessaa fi hubataa dha" jedhaniif ogummaa fi hubannaa keessan sabootatti argisiisaatii akka gaariitti isaan eegaa. **7** Sabni guddaan akka yeroo nu Waaqayyo Waaqa keenya waammannutti nutti dhi'aatu sana waaqonni isaanii itti dhi'aatan kan bira kami? **8** Sabni guddaan ajajawwanii fi seera qajeelaa akka seera ani har'a fuula keessan dura kaa'u kanaa qabu bira kami? **9** Akka waan iji kee arge hin daganneef yookaan akka

hamma ati lubbuudhaan jirtutti garaa keetii hin badneef ofuma eeggadhu; jabaadhuu of eeggadhu. Waan kanas ijoollee keetii fi ijoollee ijoollee ijoollee keetii barsiisi. **10** Gaafa isin Kooreebitti fuula Waaqayyo Waaqa keessanii dura dhaabattan, yeroo inni, "Akka isaan hamma lubbuudhaan lafa irra jiraatan hundatti na sodaachuu baratanii ijoollee ijoollee isaanii illee na sodaachuu barsiisaniif dubbii koo haa dhaga'aniitti namoota walitti qabi" naan jedhe sana yaadadhaa. **11** Isin utumaa tulluun sun boba'aa ibidda hamma wiirtuu samiitti ol ba'ee duumessa gurraachaa fi dukkana limixiidhaan haguugamee jiruu itti dhi'aattanii miilla tulluu sanaa jala dhadhaabattan. **12** Ergasii Waaqayyo ibidda keessaa isinitti dubbate. Isinis sagalee dubbii sanaa malee bifa tokko illee hin argine; sagalee tokko qofatu ture. **13** Innis kakuu isaa jechuunis Ajajawwan Kurnan akka isin isaan duukaa buutaniif isin ajaje sana isiniif labse. Ergasii immoo gabatee dhagaa lama irratti isaan barreesse. **14** Waaqayyos yeroo sanatti akka ani ajajawwanii fi seerawwan biyya isin Yordaanos ceetani dhaaltan sana keessatti duukaa bu'uu qabdan isin barsiisu na ajaje. **15** Gaafa Waaqayyo Kooreeb irratti ibidda keessaa isinitti dubbatetti isin bifa tokko illee hin argine. Kanaafuu jabeessaa of eeggadhu; **16** kunis akka isin hin xuroofne, akka Waaqa tolfamaa bifa dhiiraatiin yookaan dubartiitiin soofame kam iyyuu ofii keessaniif hin tolfanne **17** yookaan horii lafa irra jiraatu yookaan simbira samii keessa barrisu kam iyyuu **18** yookaan uumama lafa irra munyuuqu kam iyyuu yookaan qurxummii lafa jala bishaan keessa jiraatu kam iyyuu hin tolfanneef. **19** Ati yommuu samii ol ilaaltee aduu, ji'a, urjiwwanii fi raayyaa samii hunda argitutti gowwoomfamtee fuula waan Waaqayyo Waaqni kee saboota samiidhaa gadii hundaaf qoodee kennee duratti gad jettee hin sagadin. **20** Waaqayyo garuu akka isin akkuma amma jirtan kana dhaala isaa taataniif badaa sibiila itti baqsan jechuunis biyya Gibxiitii baasee isin fide. **21** Waaqayyos sababii keessaniif natti dheekkamee akka ani laga Yordaanos ce'ee biyya gaarii kan Waaqayyo Waaqni keessan dhaala godhee isiniif kennu sana hin seenne kakate. **22** Ani biyyuma kanatti nan du'a; ani Yordaanosin hin ce'u; isin garuu ceetani biyya gaarii sana dhaaluuf jirtu. **23** Akka kakuu Waaqayyo Waaqni keessan isin wajjin gale sana hin daganne of eeggadhaa; waaqota tolfamoo Waaqayyo Waaqni keessan isin dhowwe bifa kamiin iyyuu ofii keessaniif hin tolfatinaa. **24** Waaqayyo Waaqni keessan ibidda gubee balleessuudhaatii; Waaqa hinaafudhas. **25** Isin erga ijoollee fi ijoollee ijoollee keessanii hortanii biyya sana keessa bara dheeraa jiraattanii booddee, yoo xurooftanii fakkii waaqota tolfamoo bifa kami iyyuu tolchitanii fuula Waaqayyo Waaqa keessanii duratti waan hamaa hojjetanii dheekkamsaaf isaa kaa'aftan, **26** akka isin biyya Yordaanos ceetani dhaaltan irraa aritiidhaan dhabamtan ani guyyaa har'aa samii fi lafa dhugaa baatota godhee isinitti nan waama. Iddoo sana yeroo dheeraa hin jiraattan; isin guutumaan guutuutti barbadooftu. **27** Waaqayyos saboota keessa isin faffacaasa; saboota warra Waaqayyo isaan gidduutti isin faffacaase keessattis muraasa taatani haftu. **28** Isinis achitti waaqota harka namaatiin mukaa fi dhagaa irraa hojjetaman kanneen arguu yookaan dhaga'uu yookaan nyaachuu yookaan fuunfachuu hin dandeenye waaqeffattu. **29** Garuu yoo achittis Waaqayyo Waaqa keessan barbaaddan ni argattu; isin yoo garaa fi yaada keessan guutuudhaan isa barbaaddan ni argattu. **30** Yommuu dhiphattee wannii kun hundi sitti dhufutti, baroota dhufuuf jiran keessa gara Waaqayyo Waaqa keetiitti ni deebita; isaafis ni ajajamta. **31** Waaqayyo Waaqni kee Waaqa araaraa ti; inni si hin gatu yookaan si hin balleessu yookaan kakuu abbootii keetiif kakate sana hin

dagatu. **32** Waa'ee baroota durii kan utuu ati hin dhalatin dura gaafa Waaqayyo lafa irratti nama uumee jalqabee ture sana iyyaafadhaa; daarii samii tokko irraa hamma daarii kaaniitti iyyaafadhaa. Wannii guddaan akkanaa takkumaa uumamee yookaan wanni akkanaa takkumaa dhaga'amee beekaa? **33** Sabni akka keessan sagalee Waaqaa kan ibidda keessaa dubbatu dhaga'ee lubbuudhaan jiraate kan biraa takkumaa argameeraa? **34** Waaqni kam iyyuu takkumaa akka Waaqayyo Waaqni keessan utuma jii keessan arguu biyya Gibxitti isinii godhe sana saba tokko saba biraa keessaa qorumsaan, mallattoo fi dinqiidhaan, waraanaan, harka jabaa fi irree diriirfameen, yookaan hojii guddaa fi sodaachisaadhaan baasee kan ifii isaa godhachuu yaale jira? **35** Isinis Waaqayyo Waaqa ta'uu isaa akka beektaniif wantoonni kunneen isinitti argisiifaman; isa malees kan biraa hin jiru. **36** Inni si adabachuuf jedhee samiidhaa sagalee isaa si dhageessise. Lafa irratti ibidda isaa guddicha sitti argisiisee atis ibidda keessaa dubbii isaa dhageesse. **37** Inni waan abbootii kee jaallatee isaan booddees sanyiiwwan isaanii filateef ofii isaatiin humna isaa guddaadhaan biyya Gibxiti baasee isin fide; **38** kanas akka har'a ta'ee jiru kana saboota si caalaa gurguddaa fi jajjaboo si duraa ari'ee biyya isaanii dhaala godhee siif kennuuf itti si fide. **39** Har'a akka Waaqayyo ol samii gubbaatiif, gad lafa irrattis Waaqa ta'e beeki; garaa keettis qabadhu. Kan biraas hin jiru. **40** Akka sii fi ijoollee kee warra si'iin duubaatiif toluu fi akka biyya Waaqayyo Waaqni kee bara baraan siif kennutti umuriin kee dheeratuuf qajeelchawwanii fi ajajawwan isaa kanneen ani har'a siif kennu eegi. **41** Yeroo sanatti Museen magalaawwan ba'a Yordaanos sadii addaan baafate; **42** kunis lafa namni nama ajjeese yoo utuu itti hin yaadin nama ajjeese itti baqatuu dha. Innis magalaawwan kanneen keessaa tokkotti baqatee lubbuu isaa ofolchuu danda'a. **43** Magalaawwan sunis kanneen turan: Bezer kan gammoojjii keessa tabba irra jirtu gosa Ruubeeniif, Raamooti kan Gili'aaditti argamtu gosa Gaadiif, Goolaan kan Baashaanitti argamtu immoo gosa Minaaseef. **44** Kun Seera Museen Israa'eloota dura kaa'ee dha. **45** Qajeelchi, ajajinii fi seerri Museen yommuu isaan biyya Gibxii ba'anitti Israa'elootaaf kenne kanaa dha; **46** kunis yeroo isaan Sulula Beet Phe'oor biyya ba'a Yordaanositti argamtu keessa turanitti ta'e; biyyi kunis biyya Sihoon mootii Amoorotaa kan Heshboon keessa jiraachaa turee Musee fi Israa'eloonni yeroo biyya Gibxii ba'anitti isa mo'atanii ti. **47** Isaanis biyya isaatiif fi biyya Oogi mooticha Baashaan jechuunis biyyoota mootota Amoorii lamaan ba'a Yordaanositti argaman dhaala godhanii fudhatan. **48** Biyyi kunis Aro'eer kan daarii Sulula Arnoonii jalqabee hamma Gaara Sihoonitti jechuunis hamma Hermooniitti bal'ata; **49** innis Arabbaa ba'a Yordaanosii hamma galaana Arabbaatti jiru kan tabba Phisgaatii gaditti argamu hunda dabalata.

5 Museen Israa'eloota hunda walitti qabee akkana isaaniin jedhe: Yaa Israa'el ajajawwanii fi seerawwan ani har'a utuma isin dhageessanuu labuu kana dhaga'aa. Baradhaatii jabeessaa isaan duukaa bu'aa. **2** Waaqayyo Waaqni keenya Kooreebitti nu wajjin kakuu gale. **3** Waaqayyo kakuu kana nu wajjin, nu warra har'a lubbuudhaan as jiraannu hunda wajjin gale malee abbootii keenya wajjin hin galle. **4** Waaqayyo tulluu irratti ibidda keessaa ifaan ifatti isinitti dubbate. **5** Yeroo sanatti waan isin ibidda sodaattanii tulluutti ol hin ba'iniif ani dubbii Waaqayyoo isinitti himuuf isinii fi Waaqayyo gidduun dhaabadhe. Innis akkana jedhe: **6** "Ani Waaqayyo Waaqa kee kan Gibxii, biyya garbummaatii si baasee dha. **7** "Ati ana malee waqota biraa tokko illee hin qabaatin. **8** Ati bifa waan ol samii gubbaa yookaan gad lafa irra yookaan bishaan lafa jalaa

keessa jiru waaqa tolfamaa kamiitiin iyyuu ofii keetiif hin tolfatin. **9** Isaaniif hin sagadin yookaan isaan hin waaqeffatin; ani Waaqayyo Waaqni kee, Waaqa hinaafu kan ijoollee warra na jibbanii sababii cubbuu abbootiitiif jedhee hamma dhaloota sadii fi afuriitti adabee **10** warra na jaallatanii ajajawwan koo eegan immoo hamma dhaloota kumaatti jaallatuu dha. **11** Maqaa Waaqayyo Waaqa keetii akkasumaan hin dha'in; Waaqayyo warra akkuma argan maqaa isaa dha'an utuu hin adabin hin dhiisuutii. **12** Akkuma Waaqayyo Waaqni kee si ajajetti guyyaa Sanbataa qulqulleessuudhaan eegi. **13** Guyyoota ja'a hojjedhu; hojii kee hundas hojjetadhu; **14** guyyaan torbaffaan garuu sanbata Waaqayyo Waaqa keetii ti. Gaafas hojii tokko illee hin hojjetin; ati yookaan ilmi kee yookaan intalli kee yookaan hojjetaan kee yookaan xomboreen kee yookaan qotiyoon kee yookaan harreen kee yookaan horiin kee kam iyyuu yookaan alagaan magaalaa kee keessa jiraatu tokko iyyuu homaa hin hojjetin. Hojjetaan keetii fi hojjetuun kee akkuma kee haa boqotan. **15** Akka atis biyya Gibxitti garba turtee fi ergasii immoo Waaqayyo Waaqni kee harka jabaa fi irree diriirfameen achii si baase yaadadhu. Kanaafuu Waaqayyo Waaqni kee akka ati Sanbata eegdu si ajaje. **16** Akka biyya Waaqayyo Waaqni kee siif kennu keessa bara dheeraa jiraattuu fi akka sitti toluuf akkuma Waaqayyo Waaqni kee si ajajetti abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni. **17** Hin ajjeesin. **18** Hin ejjin. **19** Hin hatin. **20** Ollaa keetti sobaan dhugaa hin ba'in. **21** Niitii namaa hin hawwin. Mana namaa yookaan lafa qotiisaa yookaan hojjetaa yookaan xomboree isaa, qotiyoo isaa yookaan harree isaa, yookaan waan namaa kam iyyuu hin hawwin." **22** Ajajawwan Waaqayyo tulluu gubbaati, ibidda, duumessaa fi dukkana limixii keessa waldaa keessan guutuutti sagalee guddaadhaan labse kanneenii dha; wanni inni itti dabales hin jiru. Ergasiis inni ajajawwan sana gabateewwan dhagaa lama irratti barreessesse natti kenne. **23** Yeroo isin utuu tulluun sun ibiddaan boba'uu dukkana keessaa sagalee sana dhageessanitti, hooggantoonni gosoota keessaniitii fi maanguddoonni keessan hundi gara koo dhufan. **24** Isinis akkana jettan; "Kunoo Waaqayyo Waaqni keenya ulfinaa fi guddina isaa nu argisiiseera; ibidda keessaas sagalee isaa nu dhageessiseera. Nu har'a akka namni yoo Waaqni isatti dubbate illee jiraachuu danda'u argineerra. **25** Amma garuu nu maaliif duuna? Nu yoo sagalee Waaqayyo Waaqa keenyaa deebinee dhageenye ni duuna; ibiddii guddaan kunis nu barbadeessa. **26** Nama du'aa hin oolle hunda keessaa eenyutu takkumaa sagalee Waaqa jiraataa ibidda keessaa dubbatuu dhaga'ee akka nu dhageenye jiraanne kana utuu hin du'in hafe? **27** Itti dhi'aadhuutii waan Waaqayyo Waaqni keenya jedhu hunda dhaga'i. Ergasii immoo waan Waaqayyo Waaqni keenya sitti himu hunda nutti himi. Nu ni dhageeffanna; ni ajajannas." **28** Waaqayyo yommuu isin natti dubbattanitti isin dhaga'eera; Waaqayyos akkana naan jedhe; "Ani waan namoonni kunneen siin jedhan dhaga'eera. Wannii isaan jedhan hundinuu gaarii dha. **29** Akka hamma bara baraatti isaanii fi ijoollee isaaniitti toluuf isaan utuu yeroo hunda garaa na sodaatee ajaja koo hunda eegu qabaatanii akkam gaarii ture! **30** "Dhaqiiiti, 'Dunkaana keessanitti deebi'aa' jedhiin. **31** Ati garuu asuma na bira turi. Ani ajajawwan, qajeelfamawwanii fi seerawwan ati akka isaan biyya ani dhaala godhee isaaniif kennu keessatti eeganiif isaan barsiiftu hunda sitti nan hima." **32** Kanaafuu waan Waaqayyo Waaqni keessan isin ajaje of eeggannaadhaan eegaa; mirgatti yookaan bitaatti hin gorinaa. **33** Akka biyya dhaaltan keessa jiraachuu dandeessan, akka isinitti tolee umurii dheeraa illee

qabaattaniif karaa Waaqayyo Waaqni keessan isin ajaje hunda irra deemaa.

6 Ajajawwan, qajeelfamawwanii fi seerri isin yeroo biyya Yordaanos ceetanii dhaaltanitti eegdan kanneen akka ani isin barsiisuuf Waaqayyo Waaqni keessan na ajaje kanneenii dha; **2** kunis akka bara jireenya keessanii guutuu isin, ijoolleen keessanii fi ijoolleen ijoollee keessanii qajeelfamawwanii fi ajajawwan ani isiniif kennu hunda eeguudhaan Waaqayyo Waaqa keessan sodaattanii umurin keessan dheeratuuf. **3** Yaa Israa'el dhaga'i; akka biyya aannanii fi dammi keessaa burqu sana keessatti akkuma Waaqayyo Waaqni abbootii keetii si abdachiise sanatti sitti tolee guddaa baay'attuuf ajajami. **4** Yaa Israa'el dhaga'i; Waaqayyo Waaqni keenya Waaqayyo tokkicha. **5** Garaa kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan, humna kee guutuudhaan Waaqayyo Waaqa kee jaalladhu. **6** Ajajawwan ani har'a siif kennu kunneen garaa kee keessa haa jiraatan. **7** Ijoollee kees cim sii barsiisi. Yeroo mana teessu, yeroo karaa deemtu, yeroo ciiftuu fi yeroo dammaqxutti waa'ee isaanii odeessi. **8** Akka mallattootti harkatti hidhadhu; adda kee irrattis maxxanfadh. **9** Michichilawwan balbala mana keetii fi karrawwan kee irrattis isaan barreessi. **10** Yeroo Waaqayyo Waaqni kee biyya magaalawwan gurguddaa fi babbareedoo kanneen ati hin ijaarin siif kennuuf gara biyya abbootii kee jechuunis Abrahaamiif, Yisihaaqii fi Yaaqoobiif kakate sanatti si galchutti, **11** yeroo manneen mi'a gosa hundaa kan ati hin guutatiniin guutame, boolla bishaanii kan ati hin qotin, mukkeen wayiniitii fi ejersaa kanneen ati hin dhaabin siif kennamanii atis nyaattee quuftutti, **12** ati akka Waaqayyo biyya Gibxi, biyya garbummaatii si baase sana hin daganne of eeggadhu. **13** Waaqayyoon Waaqa kee sodaadhu; isuma qofa tajaajili; maqaa isaatiinis kakadhu. **14** Waaqota biraa jechuunis waaqota saboota naannoo keetii duukaa hin bu'in; **15** sababii Waaqayyo Waaqni kee inni gidduu kee jiraatu sun Waaqa hinaafu ta'eef, aariin isaa sirratti boba'ee lafa irraa si balleessa. **16** Akka Maasaah keessatti gootan sana Waaqayyo Waaqa keessan hin qorinaa. **17** Ajajawwan Waaqayyo Waaqa keessanii, qajeelfamawwanii fi seerawwan inni isiniif kenne akka gaariitti eegaa. **18** Akka sitti toluu fi akka biyya gaarii Waaqayyo abbootii keetiif kennuuf kakate sana seentee dhaaltuuf waan fuula Waaqayyoo duratti qajeelaa fi gaarii ta'e hojjedhu. **19** Ati akkuma Waaqayyoo jedhe sanatti diinota kee hunda fuula kee duraa ni baafte. **20** Gara fuul-duraatti yoo ilmi kee, "Hiikkaan qajeelchawwanii, ajajawwaniitii fi seerawwan Waaqayyo Waaqni keenya isin ajaje kanaa maali?" jedhee si gaafate, **21** akkana jedhii itti himi; "Nu Gibxitti garboota Fara'oon turte; Waaqayyo garuu harka jabaadhaan Gibxii baase nu fide. **22** Waaqayyo fuuluma keenya duratti biyya Gibxitti, Fara'oonii fi namoota mana isaa keessa jiraatan hunda irratti mallattoo fi dinqiiwwan sodaachisaa fi gurguddaa hojjete. **23** Inni garuu biyya abbootii keenyaaf kakuudhaan waadaa gale sanatti nu galchee nu dhaalchisuuf jedhee achii baase nu fide. **24** Waaqayyo akka nu akkuma amma jirru kanatti yeroo hunda nutti tolee jiraannuuf akka nu ajajawwan kanneen hunda eegnuu fi akka Waaqayyo Waaqa keenya sodaannu nu ajaje. **25** Nu yoo akkuma inni nu ajajetti seera kana hunda fuula Waaqayyoo Waaqa keenyaa duratti of eeggannaadhaan eegne, sun qajeelummaa keenya ta'a."

7 Yommuu Waaqayyo Waaqni kee biyya ati dhaaluuf itti galaa jirtu kanatti si fidee saboota hedduu jechuunis Heetota, Girgaashota, Amoorota, Kana'aanota, Feerzota, Hiiwotaa fi Yebuusota jechuunis saboota isin caalaa gurguddaa fi jajjaboo torba fuula kee duraa ari'ee baasutti, **2** yommuu Waaqayyo

Waaqni kee dabarsee isaan siif kennee atis isaan mo'attutti, guutummaan guutuutti isaan barbadeessi. Isaan wajjin kakuu tokko illee hin seenin; garaas isaanii hin laafin. **3** Isaanitti hin soddoomin; ilmaan isaaniitiif intallan kee hin kennin yookaan intallan isaanii ilmaan keetiif hin fidin; **4** sababiin isaas isaan ilmaan kee na duukaa bu'uu irraa deebisanii akka isaan waaqota biraa tajaajilan godhu; dheekkamsi Waaqayyoo sitti boba'ee dafee si balleessa. **5** Wannii isin isaan gochuu qabdan kana: iddoowwan aarsaa isaanii digaa; siidaawwan waaqeffannaa isaanii caccabsaa; utubaawwan Aasheeraa isaanii jijjigsaa; waaqota isaanii ibiddaan gubbaa. **6** Ati saba Waaqayyo Waaqa keetiif qulqulluu taatee dha. Waaqayyo Waaqni kee akka ati saba isaatii fi qabeenya isaa jaallatamaa taatuuf jedhee saboota lafa irra jiraatan hunda keessaa si filate. **7** Wannii Waaqayyo isin jaallatee isin filateef waan isin saboota kaan caalaa baay'ee taatiif miti; isin saboota hunda caalaa xinnoo turan. **8** Garuu wannii Waaqayyo harka jabaadhaan isin baasee biyya garbummaatii fi irree Fara'oon mooticha Gibxi jalaa isin fureef sababii isin jaallatee kakuu abbootii keessan wajjin gale sana eegeef. **9** Kanaafuu akka Waaqayyo Waaqni kee Waaqa ta'e beeki; inni Waaqa amanamaa warra isa jaallatanii ajaja isaas eeganiif kakuu fi araara isaa hamma dhaloota kumaatti eeguu dha. **10** Warra isa jibban garuu, balleessuuf gatii isaanii mataa isaaniitti deebisa; nama isa jibbus gatii isaa mataa isaatti deebisuudhaaf lafa irra hin harkifatu. **11** Kanaafuu ati ajajawwan, qajeelchawwanii fi seerawwan inni har'a siif kennu kanneen eegge. **12** Yoo ati seerawwan kanneenii xiyyeeffannaa kennite of eeggannaadhaan duukaa buute, Waaqayyo Waaqni kee akkuma abbootii keetiif kakate sana kakuu fi araara isaa siifis ni eega. **13** Inni si jaallata; si eebbisa; si baay'isas. Biyya siif kennuuf abbootii keetiif kakuu gale keessatti ija garaa keetii, oomisha lafa keetii jechuunis midhaan, wayinii haaraa fi zayitii, jabbiiwwan loon keetii, xobbaallaawwan bushaayee keetii siif eebbisa. **14** Ati saboota kam iyyuu caalaa ni eebbifamta; dhiira yookaan dubartii kee keessaa tokko illee ijoollee hin dhabu yookaan loon kee keessaa tokko illee hin maseenu. **15** Waaqayyo dhukkuba hunda sirraa fuudha. Inni dhukkuboota suukaneessaa ati biyya Gibxitti argite sana warra si jibbanitti fida malee sitti hin fidu. **16** Ati saboota Waaqayyo Waaqni kee dabarsee sitti kennu hunda balleessuu qabda. Ati isaaniif garaa hin laafin; kuni kiyyoo sitti ta'atii waaqota isaanii hin waaqeffatin. **17** Ati, "Saboonni kunneen nu caalaa jajjaboo dha; nu akkamitti isaan baafna?" jettee yaadda ta'a. **18** Garuu ati isaan hin sodaatin; waan Waaqayyo Waaqni kee Fara'oonii fi guutummaa Gibxitti hojjete sana yaadadhu. **19** Ati qormaataawwan gurguddaa, mallattoowwanii fi dinqiiwwan, harka jabaa fi irree diriirfame kan Waaqayyo Waaqni kee ittiin si baase sana ijuma keetiin argiteerta. Waaqayyo Waaqni kee saboota ati amma sodaattu hundas akkasuma godha. **20** Kana caalaa iyyuu Waaqayyo Waaqni kee hamma warri lubbuudhaan hafanii si duraa dhokatan iyyuu barbadaa'anitti gidduu isaaniitti sonda ni erga. **21** Sababii Waaqayyo Waaqni kee inni gidduu kee jiru sun Waaqa guddaa fi sodaachisaa ta'eef isaan hin sodaatin. **22** Waaqayyo Waaqni kee saboota sana xinnoo xinnoodhaan fuula kee duraa ni baasa; akka bineensonni bosonaa naannoo keetii hin baay'anneef yeruma tokkotti isaan balleessuun siif hin eeyyamnu. **23** Waaqayyo Waaqni kee garuu hamma isaan badanitti isaan raatessuudhaan dabarsee harka keetti isaan kenna. **24** Mootota isaanii dabarsee sitti kenna; atis maqaa isaanii samii jalaa ni balleessita. Hamma ati isaan balleessitutti namni fuula kee dura dhaabachuu danda'u tokko iyyuu hin jiru. **25** Fakkii waaqota isaanii ibiddaan gubi;

meetii fi warqee isaan irra jiru hin hawwin; ofii keetiifis hin fudhatin; yoo kanaa achii inni sababii fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti jibbisiisaa ta'eef kiyyoo sitti ta'a. **26** Waan jibbisiisaa gara mana keetiitti hin galchin; yoo kanaa achii atis akkuma isaa badiisaaf addaan baafamta. Waan inni badiisaaf addaan baafameef ati guutumaan guutuutti isa jibbi; balfis.

8 Isin akka lubbuun jiraattan, akka baay'attanii fi akka biyya Waaqayyo kakuudhaan abbootii keessan abdachiise sanatti galtanii dhaaltuuf ajaja ani har'a siif kennu hunda of eeggannaadhaan duukaa bu'aa. **2** Waaqayyo Waaqni kee gad si qabee si qoruudhaan waan garaa kee keessa jiru jechuunis akka ati ajajawwan isaa eegduu fi hin eegne beekuuf karaa inni waggoota afurtamman kanneen guutuu gammoojjii keessa si qajeelche yaadadhu. **3** Innis gad si deebisee si beelessee "manaa" ati yookaan abbootiin kee hin beekin si soore; kunis akka namni dubbii afaan Waaqayyootii ba'u hundaan malee buddeena qofaan hin jiraanne si barsiisuuf. **4** Waggoota afurtamman kanneen keessa uffanni kee hin dhumne; miilli kees hin iitofne. **5** Akka Waaqayyo Waaqni kee akkuma abbaan ilma isaa adabatu akka si adabu beeki. **6** Daandiiwwan isaa irra deemuu fi isa sodaachuudhaan ajajawwan Waaqayyo Waaqa keetii eegi. **7** Waaqayyo Waaqni kee biyya gaarii kan lageen, haroowwanii fi burqaawwan sululootaa fi gaarran keessaa yaa'aniitti si galchaatii. **8** Biyya qamadii fi garbuu, wayinii fi harbuu, roomaanii, zayitii ejersaatii fi damma baasutti, **9** biyya ati hir'ina malee buddeena nyaattuu fi biyya ati keessaa homaa hin dhabne, biyya kattaan sibiila ta'e, biyya ati gaarran keessaa sibiila diimaa baasuu dandeessu dha. **10** Yeroo nyaattee quuffutti, sababii Waaqayyo Waaqni kee biyya gaarii akkasii siif kenneef isa jajadhu. **11** Ati akka ajajawwan, qajeelfamawwanii fi seerawwan isaa kanneen ani har'a siif kennu eegu baachuudhaan Waaqayyo Waaqa kee hin daganne of eeggadhu. **12** Yoo kanaa achii yommuu nyaattee quuffutti, yommuu mana gaarii ijaarrattee keessa jiraattutti, **13** yommuu loonii fi bushaayeen kee wal horanii meetii fi warqeen kee dabaluu fi yommuu wanni ati qabdu hundi baay'atutti, **14** ati of tuultee Waaqayyo Waaqa kee isa biyya Gibxi, biyya garbummaatii baasee si fide sana ni dagatta. **15** Inni gammoojjii bal'aa fi sodaachisaa, biyya dheebuutii fi kan bishaan hin qabne, biyya bofa hadhaa qabuu fi torbaanqabaa keessa guute sana keessa si deemsise. Kattaa jabaa keessaas bishaan siif burqisiise. **16** Akka dhuma irratti sitti toluuf jedhee gad si qabuu fi si qoruudhaaf, waan takkuma abbootiin kee hin beekin gammoojjii keessatti "manaa" ati nyaattu siif kenne. **17** Ati, "Humna kootii fi jabina harka kootu qabeenya kana naaf argamsiise jettee" yaadda ta'a. **18** Garuu Waaqayyo Waaqa kee yaadadhu; kan akkuma har'a jiru kanatti akka ati qabeenya horattuuf dandeettii siif kennee waadaa kakuudhaan abbootii keetiif gale sana siif eegne isaatii. **19** Yoo ati Waaqayyo Waaqa kee irraanfatee waaqota biraa duukaa buute, yoo isaan waaqeffatee fi isaaniif sagadde akka isin dhugumaan baddan ani har'a dhugaa isinitti nan ba'a. **20** Akkuma Saboota Waaqayyo fuula keessan duraa balleesse sanaa Waaqayyo Waaqa keessaniif waan ajajamuu didaniif akkasuma isinis ni balleeffamtu.

9 Yaa Israa'el dhaga'i. Ati Saboota si caalaa gurguddaa fi humna qabeeyyii, magaalawwan dallaa samii ga'uun marfaman qaban achii baaftee dhaaluuf Yordaanos ce'uuf jirta. **2** Namoonni sun ilmaan Anaqa warra jajjaboo fi dhedheeroo dha! Atis waa'ee isaani ni beekta; akka, "Eenyutu Anaqota dura dhaabachuu danda'a?" jedhamu illee dhageesseerta. **3** Ta'us kan akkuma ibidda waa gubee fixuu si dura ce'u Waaqayyo Waaqa kee ta'uu

isaa har'a beeki. Inni isaan balleessa; fuula kee durattis gad isaan deebisa. Atis akkuma Waaqayyo si abdachiise sanatti aritee isaan baafata; daftes isaan fixxa. **4** Erga Waaqayyo Waaqni kee fuula kee duraa ari'ee isaan baasee booddee ati garaa keetti, "Waaqayyo sababii qajeelummaa kootiif akka ani biyya kana dhaalu as na fide" hin jedhin. Waaqayyo sababii hammina isaaniitiif saboota kanneen fuula kee duraa ari'ee baasa. **5** Ati biyya isaaniitti galtee kan dhaaltu qajeelummaa keetiin yookaan gaarummaa garaa keetiitiin utuu hin ta'in Waaqayyo kakuu abbootii kee Abrahaamiif, Yisihaaqii fi Yaaqoobiif gale sana guutuudhaaf jedhee Waaqayyo Waaqni kee saboota kanneen sababii hammina isaaniitiif fuula kee duraa ari'ee baasa. **6** Egaa Waaqayyo Waaqni kee kan biyya gaarii kana akka dhaaltuuf siif kennu sababii qajeelummaa keetiitiif akka hin ta'in hubadhu; ati saba mata jabeessaatii. **7** Ati akkamatti akka gammoojjii keessatti Waaqayyo Waaqa kee dheekkamsaaf kakaafte yaadadhu; hin dagatinis. Ati gaafa biyya Gibxii baatee jalqabdee hamma as geessutti Waaqayyotti fincilaa turte. **8** Isin Kooreebitti iyyuu Waaqayyoon dheekkamsaaf kakaasnaan Waaqayyo isin barbadeessuuf isinitti aare. **9** Ani yeroo gabateewwan dhagaa jechuunis gabateewwan kakuu Waaqayyo isin wajjin gale sanaa fuudhuuf tulluutti ol ba'etti guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama tulluu sana irrann ture; ani buddeena tokko illee hin nyaanne; bishaan illee hin dhugne. **10** Waaqayyos gabateewwan dhagaa lama kanneen quba Waaqayyootiin irratti barreeffame natti kenne. Ajajawwan Waaqayyo yeroo isin walitti qabamtanitti tulluu irratti ibidda keessaa isinitti labse hundi gabateewwan sana irra turan. **11** Dhuma guyyaa afurtamaatii fi halkan afurtamaatti Waaqayyo gabateewwan dhagaa lama jechuunis gabateewwan kakuu natti kenne. **12** Gaafas Waaqayyo akkana naan jedhe; "Ka'ii dafii gad bu'i; sabni kee kan ati biyya Gibxiitti baaftee fidde sun xuraa'eraatii. Isaan waan ani isaan ajaje irraa dafanii garagalanii ofii isaaniitiif Waaqa baqfamee hojjetame tolfataniiruutti." **13** Waaqayyo ammas akkana naan jedhe; "Ani saba kana argeera; kunoo inni saba mata jabeessa! **14** Akka ani isaan balleessee maqaa isaani illee samii gadii haquuf na dhiisi; si'i immoo isaan caalaa saba guddaa fi jabaa nan godha." **15** Anis of irra garagalee utuma tulluun sun boba'aa jiruu tulluu irraa gad nan bu'e. Gabateewwan kakuu lamaan sunis na harka turan. **16** Anis nan arge; kunoo isin Waaqayyo Waaqa keessaniitti cubbuu hojjetanii turan; isin bifa jabbiiin Waaqa baqfamee hojjetame ofii keessaniif tolfataniin turan. Isin daftanii karaa Waaqayyo isin ajaje irraa jal'attan. **17** Kanaafuu ani gabateewwan lamaan sana harka koo irraa darbadhee ijuma keessan duratti nan caccabse. **18** Sababii cubbuu isin hojjetan hundaan kan isin fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjechuudhaan dheekkamsaaf isa kakaaftan sanaatiif ani ammas fuula Waaqayyoo duratti gombifamee utuun buddeena hin nyaatinii fi bishaan hin dhugin guyyaa afurtamaa fi halkan afurtaman ture. **19** Sababii inni isin balleessuuf aaree tureef, ani aarii fi dheekkamsa Waaqayyoo nan sodaadhe. Waaqayyo garuu akka illee na dhaga'e. **20** Waaqayyo Aroonin balleessuuf akka malee itti aaree ture; ani garuu yeroo sana Arooniifis nan kadhadhe. **21** Akkasumas ani cubbuu keessan bifa jabbii isin tolfattan sanaa fuudhee ibiddaan nan gube. Caccabsees hamma inni bullaa'aa akka awwaraa ta'utti bulleessee burqaa tulluu irraa gad yaa'uttan firfirse. **22** Isinis Taberaaatti, Maasaahii fi Qiibrooti Hataawaatti Waaqayyo dheekkamsiifan. **23** Waaqayyo yommuu Qaadesh Barneetii isin baasetti, "Ol ba'aatii biyya ani isiniif kenne sana dhaalaa" isiniin jedhe. Isin garuu ajaja Waaqayyo Waaqa keessaniitti finciltan. Isas hin amananne; hin ajajanneefis. **24** Isin erga ani isin beekke

jalqabdanii Waaqayyotti fincilantiirtu. **25** Sababii Waaqayyo akka isin balleessu dubbatee tureef ani guyyaa afurtamaa fi halkan afurtaman sana fuula Waaqayyoo duratti lafatti nan gombifame. **26** Anis akkana jedheen Waaqayyoon kadhade; “Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati saba kee, dhaala kee kan humna kee guddichaa fi harka kee jabaadhaan furtee biyya Gibxii baafte kana hin balleessin. **27** Garboota kee Abrahaam, Yisihaaqii fi Yaaqoobin yaadadhu. Mata jabina saba kanaa, hammina isaatii fi cubbuu isaa hin ilaalin. **28** Yoo kanaa achii biyyi ati keessaa nu baafte sun, ‘Waaqayyo waan biyya waadaa isaaniiif gale sanatti isaan galchuu hin dandeenyee fi waan isaan jibbeef gammoojjii keessatti isaan fixuuf isaan baase’ jedha. **29** Isaan garuu saba keetii fi dhaala kee kan ati humna jabaa fi irree diriirfameen baaftee fiddee dha.”

10 Yeroo sanas Waaqayyo akkana naan jedhe; “Gabateewwan dhagaa kanneen gabateewwan jalqabaa fakkaatan lama soofiitii tulluutti ol ba’ii na bira kottu. Taabota mukaas hojjedhu. **2** Anis dubbii gabateewwan jalqabaa kanneen ati caccabsite sana irra turan gabateewwan kanneen irratti nan barreessa. Atis taabota keessa isaan keessa.” **3** Ani muka laaftoo irraa taabota tolchee gabateewwan dhagaa lama akkuma kanneen jalqabaatti nan soofe; gabateewwan lamaanis harkatti qabadhee tulluu sanatti ol nan ba’e. **4** Waaqayyo guyyaa wal ga’ii sana tulluu irraa Ajajawwan Kurnan ibidda keessaa isiniitti dubbate sana akkuma barreeffama duraatti gabateewwan kanneen irratti barreesse; Waaqayyos gabateewwan kanneen natti kenne. **5** Anis tulluu sana irraa gad bu’ee akkuma Waaqayyo na ajajetti gabateewwan sana taabota isa ani hojjedhee ture keessa nan kaa’e; isaanis amma achi jiru. **6** Israa’eloonnis Bi’eerooti Benee Yaa’akaanii ka’anii gara Mooseraatti qajeelan. Aroonis achitti du’ee awwaalame; ilmi isaa Ele’aazaar iddoo isaa bu’ee luba ta’e. **7** Achii ka’anii Gudgodaa dhaqan; ergasiis gara Yoxbaataa biyya bishaanota yaa’an qabduutti darban. **8** Yeroo sanatti Waaqayyo gosa Lewwii akka inni taabota kakuu Waaqayyoo baatuuf, akka fuula Waaqayyoo dura dhaabatee isa tajaajiluu fi akka maqaa isaatiin eebbisuuf hamma har’aatti addaan baase. **9** Sababiin gosti Lewwii akka obboloota isaa gidduutti qooda yookaan dhaala hin qabaannee godhameefis kanuma. Akkuman Waaqayyo Waaqni kee isaaniitti himetti, Waaqayyo dhaala isaaniiti. **10** Ammas ani akkuma yeroo jalqabaa godhe sana guyyaa afurtamaa fi halkan afurtama tulluu sana irran ture; Waaqayyo ammas na dhaga’e. Inni si balleessuudhaaf fedhii hin qabu. **11** Waaqayyos, “Deemi; akka isaan biyya ani abbootii isaaniitiif kennuudhaaf kakadhe sana seenanii dhaalaniif saba kana dura bu’ii deemi” naan jedhe. **12** Yaa Israa’el, wanni Waaqayyo Waaqni kee sirraa barbaadu maali? Akka ati Waaqayyo Waaqa kee sodaattu, akka daandii isaa hunda irra deemtu, akka isa jaallattu, akka Waaqayyo Waaqa kee garaa kee guutuuf fi lubbuu kee guutuudhaan tajaajiltu, **13** akka siif toluuf, akka ati ajajawwanii fi qajeelchawwan Waaqayyoo kanneen ani har’a siif kennu eegduu mitii? **14** Kunoo samiin, samiiin samiiwwanii olii, laftii fi wanni ishee keessa jiru hundinuu kan Waaqayyo Waaqa keetii ti. **15** Ta’us akkuma har’a ta’ee jiru kana, Waaqayyo jaalalaan qalibii isaa abbootii keessan irra buufate; isin warra sanyii isaanii taatanis saboota hunda caalchisee filate. **16** Kanaafuu qalbii keessan dhagna qabaa; si’achis mataa jabeeyyii hin ta’inaa. **17** Waaqayyo Waaqni keessan Waaqa waaqotaa, Gooftaa gooftotaa, Waaqa guddaa, jabaa fi sodaachisaa, kan nama wal hin caalchifnee fi kan matta’aa hin fudhannedhaatii. **18** Inni ijoollee abbootii hin qabnee fi niitota dhirsooni isaanii irraa du’aniif ni falma; alagootas nyaataa fi uffata isaanii kennuudhaan jaallata. **19**

Alagoota jaalladhaa; isin mataan keessan biyya Gibxitti alagoota turtaniitii. **20** Waaqayyo Waaqa kee sodaadhu; isa tajaajilis. Isatti maxxani; maqaa isaatiinis kakadhu. **21** Inni ulfina kee ti; inni Waaqa kee kan dingiiwwan gurguddaa fi sodaachisaa ati ija keetiin argite sana siif hojjetee dha. **22** Abbootiin kee warri Gibxitti gad bu’an nama torbaatama turan; amma garuu Waaqayyo Waaqni kee akka urjii samii keessaa si baay’iseera.

11 Waaqayyo Waaqa kee jaalladhu; yeroo hundas fedhii isaa, qajeelchawwan isaa, seerawwan isaatii fi ajajawwan isaa eegi. **2** Kan adabbii Waaqayyo Waaqa keessanii, surraa isaa, harka isaa jabaa fi irree isaa kan diriirfame beeke yookaan arge isinuma malee akka ijoollee keessan hin ta’in har’a yaadadhaa. **3** Mallattoowwanii fi wantoota inni Gibxi keessatti Fara’oon mootii Gibxii fi biyya isaa guutuu irratti hojjete, **4** waan inni loltoota Gibxi, fardeenii fi gaariwwanis godhe, utuma isaan isin duukaa bu’anuu akka inni Galaana Diimaadhaan isaan haguuge, akka itti Waaqayyo badiisa bara baraa isaanitti fide yaadadhaa. **5** Waan inni hamma isin iddoo kana geessaniitti lafa gammoojjii keessatti isiniif godhe kan arge ijoollee keessan miti; **6** isaan waan inni gaafa lafti afaan ishee banattee guutummaa Israa’el gidduutti Daataanii fi Abiraam ilmaan Eliyaab namicha gosa Ruubeen sana maatii isaanii wajjin, dunkaanota isaaniitii fi qabeenya isaanii kan lubbuu qabu hunda liqimsittii isaan godhe hin argine. **7** Iji keessan garuu waan guddaa Waaqayyos godhe kanneen hunda argeera. **8** Kanaafuu isin akka Yordaanosiin ceetanii biyya dhaaluuf jirtanitti galuuf jabaataniif ajajawwan ani har’a isiniin kennu hunda eegaa; **9** kunis akka isin biyya Waaqayyo abbootii keessanii fi sanyii isaaniitiif kennuuf kakate kan aannanii fi damma baasu sana keessatti bara dheeraa jiraattaniif. **10** Biyyi ati dhaaluuf itti galaa jirtu kun akka biyya Gibxi kan ati keessaa baatee dhuffte kan ati akkuma lafa biqiltuutti sanyii kee facaaftee miilla keetiin bishaan obaafte sanaa miti. **11** Biyyi ati Yordaanos ceetee dhaaltu kun garuu biyya tulluuwwanii fi sululawwanii kan samiidhaa bokkaa argatuu dha. **12** Biyyi kun biyya Waaqayyo Waaqni kee kunuunsuu dha; jalqaba waggaa itti hamma dhuma waggaa itti Waaqayyo Waaqa keetii ishee irraa hin buqqa’u. **13** Yoo ajajawwan ani har’a isiniif kennu amanummaadhaan eegdan jechuunis yoo isin Waaqayyo Waaqa keessan jaallattanii garaa keessan guutuu fi lubbuu keessan guutuudhaan isa tajaajiltan, **14** akka ati midhaan kee, wayinii keetii fi zayitii kee galfattuuf ani yeroo isaatti bokkaa birraatii fi bokkaa arfaasaa lafa keetii nan roobsa. **15** Loon keetiif marga bakkee nan kenna; atis nyaattee quufta. **16** Of eeggadhaa! Yoo kanaa achii isin akka garagaltanii waaqota biraa waaqeffattanii fi isaaniifis sagaddan gowwoomfamtu. **17** Ergasii dheekkamsi Waaqayyoo isiniitti boba’a; innis akka bokkaan hin roobne, laftis oomisha hin kennineef samiiwwan ni cufa; isinis biyya gaarii Waaqayyo isiniif kennu irraa daftanii ni baddu. **18** Dubbiwwan koo kanneen garaa fi qalbii keessaniitti qabadhaa; akka mallattootti harkatti hidhadhaa; adda keessan irrattis maxxanfadhaa. **19** Ijoollee keessanis barsiisaa; yeroo mana teessu, yeroo karaa deemtu, yeroo ciiftuu fi yeroo dammaqxutti waa’ee isaanii odeessi. **20** Michichilawwan balbala mana keetiitii fi karrawwan kee irrattis isaan barreessi; **21** kunis akka umurin keessanii fi umuriin ijoollee keessanii biyya Waaqayyo abbootii keessaniif kennuuf kakate keessatti akkuma umurii samiiwwan lafaa oli jiraniitti dheeratuuf. **22** Yoo isin ajajawwan ani isiniif kennu kanneen hunda of eeggannoodhaan duukaa buutan jechuunis yoo isin Waaqayyo Waaqa keessan jaallattan, karaa isaa hunda irra deemtanii fi isatti maxxantaa, **23** Waaqayyo saboota hunda fuula keessan duraa ari’ee ni baasa; isinis saboota

isin caalaa gurguddaa fi jajjaboo ni dhaaltu. **24** Lafti miilli keessan irra dhaabate hundinuu keessan ta'a; daariin keessanis gammoojjiiidhaa hamma Libaanoonitti, laga Efraaxiisii hamma galaana lixaatti ni bal'ata. **25** Namni kam iyyuu fuula keessan dura dhaabachuu hin danda'u. Waaqayyo Waaqni keessan akkuma isin abdachiisetti rifachiisuu fi sodaachisuu keessan lafa isin dhaqan hunda irra ni buusa. **26** Kunoo, ani har'a eebbaa fi abaarsa fuula keessan dura nan kaa'a; **27** eebbi kunis yoo isin ajajawwan Waaqayyo Waaqa keessanii kanneen ani har'a isiniif kennu eegdanii dha. **28** Abaarsi immoo yoo isin ajajawwan Waaqayyo Waaqa keessanii dhaga'uu diddanii karaa ani har'a isin ajaje irraa garagaltanii waqota biraa kanneen isin duraan hin beekne duukaa butanii dha. **29** Yommuu Waaqayyo Waaqni kee biyya ati dhaaluuf itti galtu kanatti si fidutti Tulluu Gerziim irratti eebba, Tulluu Eebaal irratti immoo abaarsa labsita. **30** Tulluuwwan kunneen Yordaanos gamatti, karaa gara lixa biiftuutti geessuun gama lixaatti, muka Mooree guddicha biratti, biyya Kana'aanota Arabbaa keessa jiraatan keessatti fuullee Gilgaalitti argamu mitii? **31** Isin biyya Waaqayyo Waaqni keessan isiniif kennu seentanii dhaaluuf Yordaanosin ce'uudhaaf jirtu; yommuu lafa sana dhaaltanii irra jiraattanitti, **32** ajajawwanii fi seerawwan ani har'a fuula keessan dura kaa'u hunda eegaa.

12 Sirnawwanii fi seerawwan isin bara lafa irra jiraattan guutuu biyya Waaqayyo Waaqni abbootii keessanii akka isin dhaaltaniif isiniif kenne keessatti of eeggamaadhaan eegdan kanneenii dha. **2** Iddoowwan saboonni isin irraa fudhattan waqota isaanii itti waaqeffatan kanneen tulluuwwan ol dhedheeroo fi gaarran irraa, akkasumas kanneen muka lalisaa kam iyyuu jalaa hunda guutumaan guutuutti balleessaa; **3** iddoowwan aarsaa isaanii diigaa; utubaawwan isaanii kanneen sagadaa caccabsaa; Aasheeraa isaanii ibiddaan gubaa; fakkii waqota isaanii kukkutaata gataa; maqaa isaanii illee iddoo sanaa balleessaa. **4** Isin haala isaan waaqeffataniin Waaqayyo Waaqa keessan hin waaqeffatinaa. **5** Garuu iddoo Waaqayyo Waaqni keessan Maqaa isaa achi dhaabuuf jedhee iddoo jireenya isaatiif gosoota keessan hunda keessaa filatu barbaadaa. Achis dhaqaa; **6** achittis aarsaa gubamuu fi qalma keessan, kenna keessan kudhan keessaa tokko, kenna addaa, waan kennuuf wareegdanii fi kenna fedhiidhaan kennitan, loonii fi bushaayee keessan keessaa hangafa dhi'eessaa. **7** Achittis atii fi warri mana kee jiraatan fuula Waaqayyo Waaqa keessanii duratti ni nyaattu; sababii Waaqayyo Waaqni keessan hojii harka keessanii hundaan isin eebbiseefis ni gammaddu. **8** Akka nu har'a godhaa jirru kana, akka tokkoon tokkoon namaa waanuma tolaa itti fakkaate godhu kana hin godhinaa; **9** isin amma iyyuu boqonnaa fi dhaala Waaqayyo Waaqni keessan isiniif kennu hin geenyee'etti. **10** Garuu Yordaanos ceentanii biyya Waaqayyo Waaqni keessan dhaala godhee isiniif kennu keessa ni qubattu; innis akka isin nagaan jiraattaniif diinota naannoo keessanii hunda jalaa boqonnaa isinii kenna. **11** Ergasis gara Waaqayyo Waaqni keessan iddoo jireenya Maqaa isaatiif filatuutti waan ani isin ajaje hunda fiduu qabdu; kunis aarsaa gubamuu fi qalma keessan, kenna keessan kudhan keessaa tokko, kenna addaa, akkasumas wareega filatamaa Waaqayyoof kennuuf wareegdan hundaa dha. **12** Achittis isin, ilmaanii fi intallan keessan, hojjetaa fi xomboreen keessan, akkasumas Lewwonni magaalawwan keessan keessa jiraatan kanneen qooda yookaan dhaala mataa isaanii hin qabnes fuula Waaqayyo Waaqa keessanii duratti gammadaa. **13** Akka aarsaa keessan kan gubamu idduma argitan hundatti hin dhi'eessine of eeggadhaa. **14** Iddoo Waaqayyo gosoota kee keessaa filatu

tokko qofatti aarsaawwan gubaman dhi'eessi; achittis waan ani si ajaju hunda eegi. **15** Ta'us akkuma eebba Waaqayyo Waaqni kee siif kennuutti, magaalawwan kee kam iyyuu keessatti kuruphee yookaan gadamsa qaladhuutti hamma feete nyaadhu; warri akka seeraatti hin qulqullaa' inii fi warri qulqullaa' anis foon kana nyaachuu ni danda'u. **16** Isin garuu dhiiga sana hin nyaatinaa; akkuma bishaaniitti lafatti dhangalaasaa. **17** Ati midhaan kee yookaan daadhii wayinii keetii yookaan zayitii kee harka kudhan keessaa harka tokko yookaan kenna hangafa loon keetii yookaan kan bushaayee keetii yookaan waan kennuuf wareega gootu kam iyyuu yookaan kenna fedhii keetiin kennitu yookaan kenna addaa magaalawwan kee keessatti hin nyaatin. **18** Qooda kanaa iddoo Waaqayyo Waaqni kee filatuutti ati, ilmaan kee, intallan kee, hojjettoonni kee dhiiraa dubartiin, Lewwonni magaalawwan kee keessa jiraatan fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti nyaadhaa; atis waan harki kee hojjetu hundaan fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti gammadi. **19** Bara biyya kee keessa jiraattu guutuu akka Lewwota hin daganne of eeggadhu. **20** Yommuu Waaqayyo Waaqni kee akkuma si abdachiisetti biyya kee siif bal'isutti, ati yoo foon dharraatee, "Ani foon nyaachuu fedha" jette, hamma feete nyaachuu dandeessa. **21** Yoo iddoo Waaqayyo Waaqni kee Maqaa isaa achi dhaabbachuuf filatu akka malee sirraa fagoo ta'e, akkuma ani si ajajetti loonii fi bushaayee Waaqayyo Waaqni kee siif kenne keessaa qalachuu, magaalawwan kee keessattis hamma feete nyaachuu dandeessa. **22** Akkuma kurupheen yookaan gadamsi nyaatamu sana isaan nyaadhu; warri akka seeraatti hin qulqullaa' inii fi warri qulqullaa' an hundi nyaachuu ni danda'u. **23** Garuu akka dhiiga hin nyaanne of eeggadhu; sababiin isaa dhiigni waan lubbuu ta'eef ati foon wajjin lubbuu hin nyaatin. **24** Ati dhiiga hin nyaatin; akkuma bishaanii lafatti dhangalaasi. **25** Akka si'ii fi ijoollee kee kanneen si duubaan dhalataniif toluuf ati dhiiga hin nyaatin; ati fuula Waaqayyoo duratti waan qajeelaa hojjechaa jirtaati. **26** Garuu wantoota kee qulqulluu fi waan kennuuf wareegde fudhadhu iddoo Waaqayyo filatu dhaqi. **27** Foonii fi dhiiga aarsaa kee kan gubamuu iddoo aarsaa Waaqayyo Waaqa keetii irratti dhi'eessi. Dhiigni aarsaa keetii iddoo aarsaa Waaqayyo Waaqa keetii biratti dhangalaafamuu qaba; foon isaa garuu nyaachuu dandeessa. **28** Akka si'ii fi ijoollee kee kanneen si duuba dhalataniif yeroo hunda toluuf qajeelchawwan ani siif kennu kanneen hunda of eeggamaadhaan eegi; sababiin isaa ati ija Waaqayyo Waaqa keetii duratti waan gaarii fi qajeelaa hojjechaa jirtaati. **29** Waaqayyo Waaqni kee saboota ati weerartee biyyaa baasuuf jirtu fuula kee duraa ni balleessa. Ati garuu yommuu ariitee isaan baaftee lafa isaanii irra qubattutti, **30** erga isaan fuula kee duraa balleeffamanii booddees, "Saboonni kunneen akkamitti waqota isaanii tajaajilu? Anis akkasuman godha" jettee waa'ee waqota isaanii gaafachuudhaan kiyyoo keessa akka hin galle of eeggadhu. **31** Isaan sababii waqota isaanii waaqeffachuudhaan hojii jibbisiisaa Waaqayyo jibbu hedduu hojjetaniif, ati haala isaaniitiin Waaqayyo Waaqa kee hin waaqeffatin. Isaan ilmaan isaaniitti fi intallan isaanii illee waqota isaaniitiif aarsaa godhanii ibiddaan gubu. **32** Ati waan ani si ajaju hunda eegi; itti hin dabalni; irraas hin hir'isin.

13 Yoo raajjiin yookaan namni abjuudhaan waan dhufaa jiru himu tokko gidduu keessanitti argamee mallattoowwan yookaan dinqii isinitti hime, **2** yoo mallattoon yookaan dinqii inni isinitti hime sun raawwatamee innis, "Kottu waqota biraa kanneen ati duraan hin beekne duukaa buunee haa waaqeffannu" siin jedhe, **3** ati dubbii raajii yookaan nama abjootu sanaa hin dhaggeeffatin; Waaqayyo Waaqni kee akka isin garaa keessan

guutuu fi yaada keessan guutuudhaan isa jaallattan qoruu fi waan kana godhaatii. **4** Waaqayyo Waaqa keessan duukaa bu'aa; isa sodaadhaa. Ajajawwan isaa eegaa; isaaf ajajamaa; isa tajaajilaa; isattis maxxanaa. **5** Raajaan yookaan namichi abjuu abjootu sun, sababii akka isin Waaqayyo Waaqa keessan kan biyya Gibxiitii isin baasee biyya garbummaa jalaa isin fure sanatti finciltan dubbateef ajjeefamuu qaba; inni karaa Waaqayyo Waaqni keessan akka duukaa buutan isin ajaje irraa isin jal'isuuf yaaleera; hamaa of keessaa balleessi. **6** Yoo obboleessi kee yookaan ilmi kee yookaan intalli kee yookaan niitiin kee kan ati jaallattu yookaan michuun kee, “Kottu waaqota biraa kanneen ati taatu abbootiin kee hin beekin waaqeffannaa” jedhee dhoksaadhaan si dogogorsuu barbaade, **7** yoo inni waaqota saboota naannoo keetii, kanneen dhi'oo yookaan fagoo jiran, warra daarii lafaa tokkoo hamma daarii lafaa kaaniitti jirani waaqeffanna, siin jedhe, **8** tolle hin jedhiinif yookaan isa hin dhaga'ni. Hin na'iniif. Isaaf hin hiin yookaan harka irra hin qabin. **9** Ati isa ajjeesuu qabda. Isa ajjeesuuf jalqabatti harki kee, itti aansees harki saba hundaa haa ka'u. **10** Waan inni akka ati Waaqayyo Waaqa kee kan Gibxi, biyya garbummaatii si baase sana irraa garaagaltu godheef dhagaadhaan tumii isa ajjeessi. **11** Ergasii Israa'eloonni hundi dhaga'anii ni sodaatu; si gidduudhaas eenyu iyyuu deebi'ee waan hamaa akkasii hin hojjetu. **12** Yoo ati magaalawwan akka ati keessa jiraattuuf Waaqayyo Waaqni kee siif kennu keessaa tokkotti iyyuu utuu akkas jedhamuu dhageesse, **13** yoo namoonni hamoon isin gidduudhaa ka'anii, “Kottaa waaqota biraa kanneen isin hin beekne waaqeffannaa” jedhanii saba magaalaa isaanii dogogorsu ta'e, **14** dubbii sana iyyaafadhu; qoradhu; sirriitti gaafadhu. Kunoo, yoo dubbiin sun dhugaa ta'ee wanni jibbiisiisaan kun gidduu keetti hojjetamuun isaa mirkanaa'e, **15** ati namoota magaalaa sana keessa jiraatan hunda goraadeedhaan fixi; magaalaa sana illee namoota isheetii fi horii ishee wajjin guutummaan guutuutti barbadeessi. **16** Mi'a boojuu kan magaalaa sanaa argame hunda walakkaa oobdii isheetii walitti qabiitii magaalaa sana guutuu boojuu ishee wajjin Waaqayyo Waaqa keetiif aarsaa guutummaan gubamu godhiitii gubi. Isheen bara baraan barbadooftee haa haftu; deebitees hin ijaaramin. **17** Akka Waaqayyo dheekkamsa isaa sodaachisaa irraa deebi'uuf wanni abaarame tokko harka keetti hin argamin; inni siif araarama; garaa siif laafa; akkuma abbootii keetiif kakatetti si baay'isa; **18** kunis waan ati ajajawwan isaa kanneen ani har'a siif kennu hunda eegdee fuula isaa duratti waan qajeelaa hojjechuudhaan Waaqayyo Waaqa keetiif ajajamtuuf.

14 Isin ijoollee Waaqayyo Waaqa keessanii ti. Nama du'eef jettanii of hin murmurinaa yookaan rifeensa adda keessaniin oli jiru hin haaddatinaa; **2** ati Waaqayyo Waaqa keetiif saba qulqulluudhaatii. Waaqayyo akka ati qabeenya isaa jaallatamaa taatuuf jedhee saboota lafa irra jiraatan hunda keessaa si filateera. **3** Ati waan jibbiisiisaa tokko illee hin nyaatin. **4** Horiin isin nyaachuu dandeessan kanneenii dha; sangaa, hoolaa, re'ee, **5** gadamsa, kuruphee, borofa, re'ee diidaa, waaliyaa, saalaa fi hoolaa tulluu. **6** Horiin kotteen isaa baqaqee iddoo lamatti gargar qoodame kan halala guuru nyaachuu ni dandeessu. **7** Garuu warra halala guuran yookaan warra kottee baqaqaa qaban keessaa gaala, illeettii, yookaan osolee hin nyaatinaa; isaan kunneen halala guuran iyyuu waan kotteen isaanii duudaa ta'eef isaan akka seeraatti isiniif qulqulluu miti. **8** Booyyeenis qulqulluu miti; kotteen isaa baqaqaa ta'us booyeen halala hin guuru. Isin foon isaanii hin nyaatinaa yookaan raqa isaanii hin tuqinaa. **9** Uumamawwan bishaan keessa jiraatan hunda keessaa warra qoochoo fi qola qaban kam iyyuu nyaachuu dandeessu. **10**

Garuu warra qoochoo fi qola hin qabne kam iyyuu hin nyaatinaa; isaan isiniif qulqulluu miti. **11** Isin simbira qulqulluu kam iyyuu nyaachuu dandeessu. **12** Isaan kanneen garuu hin nyaatinaa; isaanis risaa, rumicha, rumicha gurraacha, **13** culullee, culullee gurraacha, culullee gosa garaa garaa, **14** arraagessa gosa garaa garaa, **15** guchii, urunguu, allaattii bishaanii, coroffee gosa garaa garaa, **16** urunguu xinnaa, urunguu guddaa, urunguu adii, **17** urunguu gammoojjii, abbaa koddaa, urunguu guddaa, **18** huummoo, allaattii gosa kamii iyyuu, haadha gaayyeetii fi simbira halkanii ti. **19** Ilbiisonni barrisan hundinuu isiniif qulqulluu miti; isaan hin nyaatinaa. **20** Uumamawwan qoochoo qaban kanneen qulqulluu ta'an kam iyyuu garuu nyaachuu dandeessu. **21** Waan ofii isaatiin du'e tokko illee hin nyaatin. Akka inni nyaatuuf alagaa magaalaa kee keessa jiraatuuf kenni yookaan nama ormaa tokkotti gurguradhu. Ati garuu saba Waaqayyo Waaqa keetiif qulqulleeffamtee dha. Ilmoo re'ee tokko aannan haadhaa isheetiin hin affeelin. **22** Waan lafti qotisaa kee waggaatti kennu hunda keessaa kudhan keessaa tokko kophaatti baasii kaa'i. **23** Akka Waaqayyo Waaqa kee sodaachuu barattuuf iddoo inni akka Maqaan isaa achi jiraatuuf filatutti midhaan kee, wayinii kee haaraa fi zayitii kee akkasumas hangafa loonii fi bushaayee kee fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti nyaadhu. **24** Garuu yoo iddoo sun akka malee fagaatee, atis Waaqayyo Waaqa keetiin eebbifamtee sababii iddoo Waaqayyo akka Maqaan isaa achi jiraatuuf filatu sun fagoo ta'eef kennaa kee kudhan keessaa tokko baachuu dadhabde, **25** kennaa kee kan kudhan keessaa tokko sana meetiitti geeddariitii, meetii sana qabadhuutii iddoo Waaqayyo Waaqni kee filatu dhaqi. **26** Meetii sanaanis waanuma feete jechuunis, loon, hoolota, daadhii wayinii yookaan dhugaatii jabaa, yookaan waan barbaadde kam iyyuu biti. Ergasii atii fi warri mana keetii fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti nyaadhaa gammadaa. **27** Lewwonna magaalaa kee keessa jiraatan qooda yookaan dhaala ofii isaanii waan hin qabneef ati isaan hin dagatin. **28** Yeroo hunda dhuma waggaa sadaffaatti waan waggaa sana keessa galfatte kudhan keessaa tokko fuudhiitii magaalawwan keessatti kuusi. **29** Kunis akka Lewwonna qooda yookaan dhaala ofii isaanii hin qabne, alagoonni, ijoolleen abbaa hin qabnee fi niitonni dhirsooni isaanii irraa du'an warri magaalawwan keessa jiraatan nyaatanii quufanii fi akka Waaqayyo Waaqni kee hojji harka keetii hundaan si eebbisuuf.

15 Ati yeroo hunda dhuma waggaa torbaffaatti gatii namaaf dhiisuun qabda. **2** Kunis akkanatti ta'a: namni liqii kennu hundii liqii ollaa isaa nama Israa'elii liqeesse dhiisuufii qaba. Sababii yeroon Waaqayyoo kan itti gatiin namaaf dhiifamu labsameef inni ollaa isaa yookaan obboleessa isaa Israa'elicha irraa waan isaaf liqeesse hin gaafatin. **3** Ati waan alagaaf liqeesste gaafachuu ni dandeessa; garuu waan obboleessi kee sirraa liqeeffate dhiisuufii qabda. **4** Ta'us waan Waaqayyo Waaqni kee biyya akka ati dhaaltuuf siif kennu irratti akka malee si eebbisuuf hiyyeessi gidduu keetti hin argamu; **5** kunis yoo ati guutummaan guutuutti Waaqayyo Waaqa keetiif ajajamtee fi yoo ati ajajawwan ani har'a siif kennu kanneen hunda eegde qofa ta'a. **6** Waan Waaqayyo Waaqni kee akkuma si abdachiisetti si eebbisuuf ati saboota baay'eedhaaf liqeesste malee tokko irraa iyyuu hin liqeeffattu. Ati saboota baay'ee bulchita malee isaan si hin bulchan. **7** Magaalawwan Waaqayyo Waaqni kee siif kennu keessatti yoo obbolloota kee gidduu hiyyeessi jiraate obboleessa kee sana irratti garaan kee hin jabaatin yookaan isa gargaaru irraa harka kee hin deebifatin. **8** Qooda kanaa harka kee isaaf diriirsiitii waan isa ga'u liqeesiif. **9**

Akka yaadni hamaan, “Waggaan torbaffaan, waggaan itti gatii namaaf dhiifamu sun dhi’aateera” jedhu si keessatti kuufamee ati akkasiin obboleessa kee rakkataa ija hamaadhaan ilaaltee gargaaruu hin dhiifne of eeggadhu. Inni Waaqayyotti ol iyyata; kunis cubbuu sitti ta’a. **10** Ati arjumaadhaan isaaf kenni; yommuu kennituufis garaan kee hin gaabbin; sababii kanaaf Waaqayyo Waaqni kee hojii kee hundaa fi waan harki kee qabate hundaan si eebbisa. **11** Yoom iyyuu taanaan hiyyeeyyii lafa irra ni jiraatu. Kanaafuu ati akka ati harka kee obboloota keetiif, hiyyeeyyii fi rakkattoota biyya keetiitiif diriirfatu sin ajaja. **12** Yoo namni gosa Ibrootaa, dhiirri yookaan dubartiin sitti gurguramtee waggaa ja’a siif hojjetee, waggaa torbafaatti bilisa baasii gad dhiisi. **13** Yommuu gad dhiiftuttis harka duwwaa hin geggeessin. **14** Bushaayee kee keessaa, oobdii fi iddoo cuunfaa wayinii keetii irraa arjumaadhaan kenniif. Akkuma Waaqayyo Waaqni kee si eebbiseti isaaf kenni. **15** Akka atti biyya Gibxitti garba turtee fi akka Waaqayyo Waaqni kee si fure yaadadhu. Wannani har’a ajaja kana siif kennuufis kanuma. **16** Garuu yoo garbichi kee sun sababii si’ii fi maatii kee jaallatuuf si wajjin jiraachuun itti tolee, “Ani si dhiisee hin deemu” siin jedhee, **17** mutaa fuudhii balbala irratti gurra isaa uri; innis bara baraan garbicha kee ta’a. Garbittii kees akkasuma godhi. **18** Garbicha kee bilisoomsuun waan ulfaataa sitti hin fakkaatin; tajaajilli isaa kan waggaa ja’a sun gatii nama qaxaramee hojjetu tokkootti harka lama tureetii. Waaqayyo Waaqni kee waan ati hojjetu hundaan si eebbisa. **19** Loonii fi bushaayee kee keessaa korma hangafa hunda Waaqayyo Waaqa keetiif addaan baasi; qotiyyoo kee keessaa hangafaan hin hojjetin; hangafa hoolaa keetii irraa rifeensa hin murin. **20** Waggaa waggaaadhaan atii fi maatiin kee iddoo Waaqayyo Waaqni kee filatutti fuula isaa duratti isaan nyaattu. **21** Yoo horiin sun hir’ina qabaate jechuunis yoo inni naafa yookaan jaamaa yookaan mudaa hamaa kam iyyuu qabaate, ati horii sana aarsaa gootee Waaqayyo Waaqa keetiif hin dhi’eessin. **22** Ati magaalaa kee keessatti nyaadhu. Akkuma waan horiin sun kuruphee yookaan gadamsa ta’eetti namni akka seeraatti qulqulluu hin ta’iinii fi kan qulqulluu ta’e nyaachuu danda’a. **23** Ati garuu dhiiga sana hin nyaatin; akkuma bishaaniitti lafatti dhangalaasi.

16 Sababii Waaqayyo Waaqni kee ji’a Abiibii keessa halkaniiin Gibxii si baaseef ji’a Abiibii kabaji; Faasiikaa Waaqayyo Waaqa keetiis ayyaaneffadhu. **2** Iddoo Waaqayyo Waaqni kee akka Maqaan isaa achi jiraatuuf filatutti bushaayee kee yookaan loon kee keessaa Faasiikaa godhii Waaqayyo Waaqa keetiif qali. **3** Ati akka bara jireenya keetii guutuu guyyaa itti Gibxii baate sana yaadattuuf Faasiikaa sana buudeena raacitii qabu wajjin hin nyaatin; garuu ati sababii ariitiidhaan biyya Gibxiitii baateef bultii torba maxinoo jechuunis buudeena rakkinaa nyaadhu. **4** Guutummaa biyya keetii keessatti bultii torbaaf raacitii hin argamin. Foon ati galgala guyyaa jalqabaatti aarsaa gootu hamma bariitti hin turin. **5** Ati magaalaa Waaqayyo Waaqni kee siif kennu kamitti iyyuu Faasiikaa hin dhi’eessin; **6** garuu lafa inni iddoo jireenya Maqaa isaatiif filatutti galgala yeroo biiftuun gad buututti yaadannoo guyyaa itti biyya Gibxiitii baateetiif aarsaa Faasiikaa dhi’eessi. **7** Aarsaa Faasiikaa sana waadiitii iddoo Waaqayyo Waaqni kee filatutti nyaadhu. Ergasiis ganama gara dukaana keetiitti deebi’. **8** Bultii ja’a maxinoo nyaadhu; bultii torbafaatti immoo Waaqayyo Waaqa keetiif wal ga’ii qulqulluu godhi; hojii illee hin hojjetin. **9** Gaafa miidhaan kee haamuu jalqabdee kaasii torbanoota torba lakkaa’i. **10** Ergasiis akkuma baay’ina eebba Waaqayyo Waaqni kee siif kenneetti kenna fedhiidhaan kennitu dhi’eessuudhaan Ayyaana Torbanootaa

Waaqayyo Waaqa keetiif ayyaaneffadhu. **11** Ati, ilmaanii fi intallan kee, hojjettoonni kee dhiironnii fi dubartiin, Lewwonni magaalawwan kee keessa jiraatan, alagoonni, ijoolleen abbaa hin qabnee fi niitonni dhirsoonni isaanii irraa du’an kanneen isin gidduu jiraatan achitti, iddoo Waaqayyo Waaqni kee iddoo jireenya Maqaa isaatiif filatutti fuula isaa duratti ni gammaddu. **12** Ati akka Gibxitti garba turte yaadadhu; seera kanas akka gaariitti eegi. **13** Erga oobdii fi iddoo cuunfaa wayinii keetii irraa oomisha kee galfattee booddee guyyaa torbaaf Ayyaana Daasii ayyaaneffadhu. **14** Ati, ilmaanii fi intallan kee, tajaajiltoonni kee dhiironnii fi dubartoonni, Lewwonni, alagoonni, ijoolleen abbootii hin qabnee fi dubartoonni dhirsoonni isaanii irraa du’an kanneen magaalawwan kee keessa jiraatan ayyaana kee irratti gammadaa. **15** Ayyaana kanas iddoo Waaqayyo filatutti bultii torbaaf Waaqayyo Waaqa keetiif ayyaaneffadhu. Sababii Waaqayyo Waaqni kee oomisha keetii fi hojii harka keetii hundaan si eebisuuf gammachuun kee guutuu ta’a. **16** Dhiirri kee hundi waggaa yeroo sadii iddoo inni filatutti fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti dhi’aachuu qabu; kunis yeroo Ayyaana Maxinoo, yeroo Ayyaana Torbanootaatiifi yeroo Ayyaana Daasii ti. Namni tokko iyyuu harka duwwaa fuula Waaqayyoo duratti hin dhi’aatin: **17** Tokkoon tokkoon keessan akkuma baay’ina eebba Waaqayyo Waaqni keessan isiniif kenneetti kenna fidaa. **18** Magaalawwan Waaqayyo Waaqni kee siif kennu hundattuuf gosoota kee hundaaf abbootii seeraatii fi qondaaltota muudi; isaanis dhugaadhaan namootaaf murtii kennu. **19** Ati murtii hin jal’isin yookaan nama wal hin caalchisin. Matta’aa hin fudhatin; matta’aan ija ogeeyyii jaamsee dubbii qajeeltoota jal’isa. **20** Ati akka lubbuudhaan jiraattee lafa Waaqayyo Waaqni kee siif kennu dhaaltuuf murtii qajeelaa qofa duukaa bu’i. **21** Iddoo aarsaa kan Waaqayyo Waaqa keetiif dhaabde bira siidaa Aasheeraa hin dhaabin. **22** Soodduu dhagaa kan Waaqayyo Waaqni kee jibbu ofii keetiif hin dhaabbatin.

17 Sangaa yookaan hoolaa fafa yookaan hir’ina kam iyyuu qabu Waaqayyo Waaqa keetiif aarsaa hin dhi’eessin; wanni akkasii isa biratti jibbisiisaa dhaatii. **2** Yoo dhiirri yookaan dubartiin magaalawwan Waaqayyo Waaqni kee siif kennu keessaa tokko keessa gidduu kee jiraattu tokko kakuu isaa cabsuudhaan fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti waan hamaa hojjetee argame, **3** yoo ajaja koo darbee waqota ormaa waaqeffate, gad jedhee biiftuuf yookaan ji’aaf yookaan urjiwwan samitiif sagadde, **4** yoo wanni kun sitti himamee atis dhageesse, dubbicha gad qabii akka gaariitti qoradhu; yoo wanni jedhame sun dhugaa ta’ee wanni jibbisiisaan akkasii Israa’el keessatti hojjetamuun isaa mirkanaa’ee, **5** namicha yookaan dubartiin waan hamaa kana hojjetee gara balbala magaalaa sanaatti geessiitii dhagaadhaan tumii ajjeesi. **6** Namni duuti isaaf malu tokko dhuga ba’umsa nama lamaa yookaan sadiitiin haa ajjeefamu; garuu dhuga ba’umsa nama tokko qofaan namni kam iyyuu ajjeefamuu hin qabu. **7** Yommuu ajjeefamu jalqabaatti harki dhuga baatootaa, itti aansee immoo kan sabaa isa irra haa bu’u; ati waan hamaa of keessaa baasuu qabda. **8** Yoo dubbiiwwan murteessuuf rakkisaa ta’an mana murtii keetii dhi’aatan jechuunis kan akka dhiiga dhangalaasuu, wal mormii seera tokkootti fi kan biraa, yookaan miidhaa dhagna irra ga’u kan garaa garaa gidduutti wanni murtii kennuuf rakkisu yoo ka’ee, ati lafa Waaqayyo Waaqni kee filatutti geessi. **9** Gara Lewwota warra luboota ta’aniiitii fi qondaaltota yeroo sana hojii irra turanii dhaqi. Waa’ee dubbii sanaa isaaniin mari’adhu; isaanis murtii isaa sitti himu. **10** Atis akkuma yaada isaan siif kennan sanaatti iddoo Waaqayyo filatutti murtii kennuu qabda. Waan hunda qajeelfama isaan

siif kennaniin hojjedhu. **11** Akka seera isaan si barsiisaniitti fi akka qajeelfama isaan siif kennaniitti hojjedhu. Waan isaan sitti himan irraa mirgatti yookaan bitaatti hin gorin. **12** Namni abbaa seeraa yookaan luba Waaqayyo Waaqa kee tajaajiluuf achi dhaabatu tuffatu haa ajjeefamu. Ati waan hamaa Israa'el keessaa baasuu qabda. **13** Sabni hundis waan kana dhaga'ee ni sodaata; itti deebi'ees hin tuffatu. **14** Ati yommuu biyya Waaqayyo Waaqni kee siif kennutti galtee dhaaltuu fi biyya sana keessa qubatee, "Akkuma saboota naannoo koo jiraataniitti anis mootii of irrattan moosisa" jettutti, **15** mootii Waaqayyo Waaqni kee filatu of irratti moosisi. Nama obboleessa kee Israa'el ta'e keessaa malee nama biyya alaa of irratti hin moosisin. **16** Sababii Waaqayyo, "Lammata garas hin deebitan" jedhee sitti himeef, mootichi ofii isaatii fardeen hin baay'ifatin yookaan lakkoobsa fardeenii baay'ifachuuf jedhee gara Gibxitti saba hin deebisin. **17** Akka yaadni isaa hin badneef inni niitota baay'ee fuudhuu hin qabu; meettii fi warqee baay'isees walitti qabachuu hin qabu. **18** Inni yommuu teessoo mootummaa isaa irra ta'utti garagalchaa seera kanaa luboota Lewwota ta'an irraa fudhatee kitaaba maramaa irratti ofii isaatii haa barreeffatu. **19** Inni akka Waaqayyo Waaqa isaa sodachuun baruutuuf dubbii seera kanaa hundaa fi ajajawwan kanneen of eeggannaadhaan duukaa bu'uuf kitaabichi isaa wajjin haa turu; innis bara jireenya isaa guutuu haa dubbisu; **20** kunis akka inni akka waan obboloota isaa caaluutti of ilaalee seericha irraa gara mirgaatti yookaan bitaatti hin gorreef. Akkasiinis inni fi sanyiin isaa mootummaa isaa irratti Israa'el keessatti bara dheeraadhaaf ni moo'u.

18 Luboonni warri Lewwota ta'an jechuunis gosti Lewwii hundi Israa'el wajjin qooda lafaa yookaan dhaala hin argatan. Isaan aarsaa ibiddaan Waaqayyoof dhi'aatu irraa haa nyaatan; kun qooda isaaniitti. **2** Isaan obboloota isaanii gidduutti dhaala tokko iyyuu hin qabaatin; akkuma inni isaan abdachiisetti Waaqayyo dhaala isaaniitti. **3** Qoodni luboonni saba aarsaa kormaa yookaan hoolaa dhi'eessu irraa argachuu malan foon harkaa, kan manguaagaatii fi mi'a garaa ti. **4** Mataa midhaan keetii, daadhii wayinii haaraa fi zayitii kee kan jalqabaa akkasumas suufii jalqabaa kan hoolaa kee irraa haaddu isaanii kennuu qabda; **5** kunis sababii Waaqayyo Waaqni kee akka isaan yeroo hunda dhaabataniin maqaa Waaqayyootiin tajaajilaniif gosoota kee hunda keessaa sanyii isaanii filateef. **6** Lewwichi tokko yoo magaalawwan kee kanneen guutummaa Israa'el keessatti argaman kam iyyuu keessaa iddoo jiraatuu ba'ee garaa guutuudhaan iddoo Waaqayyo Waaqni filatu dhufe, **7** innis akkuma Lewwota fuula Waaqayyoo dura dhaabataniin tajaajilaniitti achitti maqaa Waaqayyo Waaqa isaatiin haa tajaajilu. **8** Inni qabeenya maatii isaa kan gurguramu irraa maallaqa argatu illee Lewwota michoota isaa wajjin faayidaa argamu wal qixxee hirmaachuu qaba. **9** Ati yommuu biyya Waaqayyo Waaqni kee siif kennutti galtutti, hojii balfamaa saboonni achi jiraatan hojjetan sana hojjechuu hin baratin. **10** Namni ilma isaa yookaan intala isaa ibiddatti aarsaa godhu, namni waa himu yookaan falfala hojjetu, namni milki ilaalu, tolfattuun, **11** yookaan xibaartuun, ilaaltuun yookaan eker dubbistuun yookaan namni nama du'e wajjin dubbatu tokko iyyuu gidduu keetti hin argamin. **12** Namni waan akkasii hojjetu kam iyyuu fuula Waaqayyoo duratti balfamaa dha; sababii hojii jibbiisaa kanaatiifis Waaqayyo Waaqni fuula kee duraa saboota ari'ee ni baasa. **13** Ati fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti hir'ina malee jiraachuu qabda. **14** Saboonni ati lafa isaanii irraa buqqiftu warra falfala hojjetan yookaan warra ilaalanii dha. Garuu akka ati waan akkasii hojjetu Waaqayyo Waaqni kee

siif hin eeyyamamne. **15** Waaqayyo Waaqni kee obboloota kee keessaa raajii akka kootii tokko siif kaasa. Atis isa dhaga'uu qabda. **16** Wannani ati gaafa waldaan Kooreebitti walitti qabame, "Ani akka hin duuneef lammata sagalee Waaqayyo Waaqa kootii hin dhaga'u yookaan ibidda guddaa kana si'achi hin argu" jettee Waaqayyoon Waaqa kee kadhatte kanaatii. **17** Waaqayyo akkana naan jedhe: "Wanni isaan jedhan gaarii dha. **18** Ani raajii akka keetii obboloota isaanii gidduudhaa isaaniif nan kaasa; dubbii koo afaan isaa keessa nan ka'a; innis waan ani isa ajaju hunda isaanitti hima. **19** Nama dubbii koo kan raajijin maqaa kootiin dubbatu dhaga'uu didu kam iyyuu, ani mataan koo isa nan gaafadha. **20** Garuu raajijin waan maqaa kootiin dubbatu fakkeesse waan ani akka inni dubbatu isa hin ajajin kam iyyuu dubbatu yookaan kan maqaa waaqota biraatiin dubbatu haa ajjeefamu." **21** Ati garaa keetti, "Nu dubbii Waaqayyo nutti hin dubbatin akkamitti beekuu dandeenya?" jetta ta'a. **22** Yoo wannani raajijin tokko maqaa Waaqayyootiin dubbate utuu hin guutamin hafe, dubbiin sun dubbii Waaqayyo hin dubbatiniin dha. Raajijin sun itti fakkeesse dubbateeraatii isa hin sodaatin.

19 Yommuu Waaqayyo Waaqni kee saboota biyya isaanii siif kennu balleessutti, yommuu ati ariitee isaan baaftee magaalawwanii fi manneen isaanii keessa qubattutti, **2** walakkaa biyya Waaqayyo Waaqni kee akka ati dhaaltuuf siif kennutti ofii keetiif magaalawwan sadii iddoo baafadhu. **3** Akka namni nama ajjeese kam iyyuu itti baqatuuf daandiiwwan hojjehuutti biyya Waaqayyo Waaqni kee akka dhaalaatti siif kennu iddoo sadiitti qoodi. **4** Seerri waa'ee nama nama ajjeese lubbuu isaa baafachuuf achitti baqatuu jechuunis kan utuu hammina itti hin yaadin akka isaa nama ollaa isaa ajjeesuu tokko ilaalu kanaa dha. **5** Namni tokko yoo muka murachuuf namicha ollaa isaa wajjin bosona seenee utuu muka muruuf qottoo isaa ol fudhatuu akkuma tasaa sibiilli irraa buqqa'ee namicha ollaa isaa sana dha'ee ajjeese, namni sun magaalawwan kanneen keessaa isa tokkotti baqatee lubbuu ofii isaa olfachuuf danda'a. **6** Yoo kanaa achii namni haaloo dhiigaa baasu tokko waan namichi nama ajjeese sun utuu duraan dursee hammina itti hin yaadin ollaa isaa ajjeeseef yoo ajjeefamuu hin qabaatin illee fagoo ta'u iyyuu inni aariidhaan duukaa bu'ee qaqqabee isa ajjeesuu danda'a. **7** Sababiin ani akka ati magaalaa sadii ofii keetiif addaan baafattu si ajajeefis kanuma. **8** Yoo Waaqayyo Waaqni kee akkuma abbootii keetiif kakuudhaan waadaa gale sanatti biyya kee siif bal'isee biyya waadaa isaaniif gale sana guutummaatti siif kenne, **9** ati Waaqayyoon Waaqa kee akka jaallachuu fi yeroo hunda karaa isaa irra akka deemtuuf ajajawwan ani har'a siif kennu hunda akka gaariitti yoo eegde, magaalawwan kanneen irratti magaalawwan sadii ni dabalatta. **10** Akka lafa kee kan Waaqayyo Waaqni kee dhaala godhee siif kennu keessatti dhiigni nama qulqulluu hin dhangalaanee fi atis yakka dhiiga dhangalaasuutti akka hin gaafatamneef waan yakka godhi. **11** Garuu yoo namni tokko nama ollaa isaa jibbee riphee eeggachuudhaan miidhaa irraan ga'ee isa ajjeese ergasii immoo magaalawwan kanneen keessaa tokkotti baqate, **12** maanguddoonni magaalaa inni keessa jiraachaa turee nama itti erganii magaalaa inni itti baqate sanaa isa haa fichisiisan; akka inni ajjeesuufis nama haaloo dhiigaa ba'utti dabarsanii isa haa kennan. **13** Garaa hin laafiniif; akka siif toluuf yakka dhangalaafama dhiiga nama qulqulluu Israa'el keessaa balleessi. **14** Biyya Waaqayyo Waaqni kee akka dhaaltuuf siif kennu keessatti dhaala dabarfamee siif kennamu irratti dhagaa mallattoo daangaa ollaa keetii kan namoonni durii dhaaban hin hiiqsin. **15** Nama yakka yookaan seera cabsuu kamiin iyyuu himatame tokkotti muruuf dhuga ba'umsi nama

tokkoo ga'aa miti. Dubbiin sun dhuga baatota lamaan yookaan sadiin mirkaneeffamuu qaba. **16** Yoo dhuga baatuun jal'aan tokko sobaan nama tokkotti dhugaa ba'e, **17** namoonni wal dhaban lamaan fuula Waaqayyoo duratti lubootaa fi abbootii murtii kanneen yeroo sanatti hojii irra jiran dura haa dhabatan. **18** Abbootiin murtiis dubbicha gad fageessanii haa qoran; yoo dhuga baatuun sun sobduu ta'uum isaa mirkanaa'ee obboleessa isaa irratti sobaan dhugaa ba'e, **19** waanuma inni obboleessa isaa gochuu yaade sana isa godhaa. Ati hamaa of keessaa baasuu qabda. **20** Namoonni hafan waan kana dhaga'anii ni sodaatu; wanni hamaan akkasiis lammata gidduu keetii hin hojjetamu. **21** Ati gara laafina tokko iyyuu hin argisiis; qooda lubbuu lubbuun, qooda ijaa ijji, qooda ilkaanii ilkaan, qooda harkaa harki, qooda miillaas miilli baafamuu qaba.

20 Sababii Waaqayyoo Waaqni kee inni biyya Gibxiitii si baase sun si wajjin jiruuf yommuu diinota kee loluuf baatutti fardeenii fi gaariwwan akkasumas humna waraana kan humna waraanaa kee caalu argitutti hin sodaatin. **2** Yommuu ati waraanatti dhi'aattutti lubni fuula duratti ba'ee loltootatti haa dubbatu. **3** Innis akkana haa jedhu; "Yaa Israa'el, isin har'a diinota keessan loluuf waraanatti seenuuf jirtu. Garaan keessan hin raafamin yookaan hin sodaatinaa; hin na'inaa yookaan fuula diinota keessanii duratti hin hollatinaa. **4** Kan mo'annaa isiniif kennuuf jedhee diinota keessan isiniif loluuf isin wajjin ba'u Waaqayyoo Waaqa keessaniitii." **5** Ajajjoonni loltootaa immoo loltootaan akkana haa jedhan: "Namni mana haaraa jaaeree hin eebbiisiin tokko iyyuu jiraa? Inni gara mana isaatti haa deebi'u; yoo kanaa achii inni waraana irratti du'ee namni biraa mana isaa eebbisa. **6** Namni wayinii dhaabee irraa hin nyaatin jiraa? Inni gara mana isaa haa deemu; yoo kanaa achii inni lola keessatti du'ee namni biraa wayinii sana nyaata. **7** Namni niitii fuudhuuf kadhatee utuu hin fuudhin dhufe jiraa? Inni gara mana isaa haa deemu; yoo kanaa achii inni lola irratti du'ee namni biraa ishee fuudha." **8** Ajajjoonni loltootaa ammas, "Namni sodaatu yookaan kan garaan isaa raafamu jiraa? Akka garaan obboloota isaas hin raafamneef inni gara mana isaatti haa deebi'u" haa jedhan. **9** Ajajjoonni yommuu loltootatti dubbatanii raawwatanitti loltoota irratti ajajjoota haa muudan. **10** Ati yommuu magaalaa tokko dha'uuf baatutti, duraan dursii namoota magaalaa sana keessa jiraataniif waamicha nagaa godhi. **11** Yoo isaan tole jedhanii balbala siif banan, namni hundi siif haa bulu; hojjetaa kees haa ta'u. **12** Yoo isaan waamicha nagaa fudhachuu didanii waraanaaf sitti ba'an ati magaalattii marsi. **13** Yommuu Waaqayyoo Waaqni kee dabarsee isaan sitti kennutti dhiirota magaalattii keessa jiraatan hunda goraadeedhaan fixi. **14** Garuu nadheenii fi ijoollee, horii fi waan magaalattii keessatti argamu hunda booji'iitii ofii keetii fudhadhu; ati boojuu Waaqayyoo Waaqni kee diinota kee irratti siif kennetti fayyadamuu ni dandeessa. **15** Akki ati magaalaaawwan saboota naannoo keetii hin ta'in kanneen akka malee fagoo ta'an gootus kanuma. **16** Ta'us magaalaaawwan saboota Waaqayyoo Waaqni kee akka dhaalaatti siif kennu keessatti waan hafuura baafatu tokko illee hin hambisin. **17** Akkuma Waaqayyoo Waaqni kee si ajajetti guutumaan guutuutti isaan barbadeessi; isaanis Heetota, Amoorota, Kana'aanota, Feerzota, Hiiwotaa fi Yebuusota. **18** Yoo kanaa achii akka ati waan jibbisiiisaa isaan waaqota isaanii waaqeffachuudhaan hojjetan sana duukaa buutu si barsiisu; atis Waaqayyoo Waaqa keetii cubbuu hojjetta. **19** Ati yommuu yeroo dheeraadhaaf magaalaa sana marsitee qabachuudhaaf ishee waraantutti, mukkeen ishee qotoodhaan cirtee hin balleessin; ati midhaan isaanii nyaachuu dandeessaatii isaan hin cirin.

Ati kan isaan marsitu mukkeen bosonaa namoota ta'aniiiti? **20** Garuu hamma magaalaa si wajjin wal loltu sun kuffutti mukkeen akka isaan gumaa hin naqanne beektu murtee hojii jjaarsa marsuutiif itti fayyadamuu ni dandeessa.

21 Yoo namni tokko biyya Waaqayyoo Waaqni kee akka dhaaltuuf siif kennu keessatti du'ee argamee namni isa ajjeese hin beekamin, **2** maanguddoonni keetii fi abbootiin murtii kee dhaqanii fageenya iddoo inni dhi'ee fi magaalaaawwan itti dhi'aatan gidduu jiru haa safaran. **3** Ergasiis maanguddoonni magaalaa reeffichatti aantu keessa jiraatan goromsa takkumaa hin hojjetin kan waanjoo hin baatin fuudhanii **4** goromsa sana gara sulula hin qotamin yookaan wanni tokko iyyuu irra hin facaafamin kan bishaan yaa'u qabuutti haa geessan. Sulula sana keessattis morma goromsa sanaa haa cabsan. **5** Luboonni jechuunis ilmaan Lewwii sababii akka tajaajilani fi akka maqaa Waaqayyootiin eebbisiin, akka dubbii wal dhabiisaatii fi miidhaa dhagnaa kami irratti iyyuu murti kennaniif Waaqayyoo Waaqa keetiin filatamaniif isaan fuulduraatti haa dhi'aatan. **6** Ergasiis maanguddoonni magaalaa reeffichatti baay'ee dhi'aatuun hundi goromsa sulula keessatti mormi cabsame sana irratti harka isaanii haa dhiqatan. **7** Isaanis akkana haa jedhan: "Harki keenya dhiiga kana hin dhangalaafne yookaan yommuu wanni kun hojjetame iji keenya hin argine. **8** Yaa Waaqayyoo, aarsaa araaraa kana saba kee Israa'el kan furte sanaaf fudhadhu; dhiiga nama qulqulluu kanaas saba keetii hin herregin. Yakkii dhiiga dhangalaafamees isaanii haa dhiifamu. **9** Atis sababii waan fuula Waaqayyoo duratti qajeelaa ta'e hojjeteeff yakka dhangalaafamuu dhiiga nama qajeelaa akkasiin gidduu keetii ni balleessita." **10** Ati yommuu diinota kee loluuf duultee Waaqayyoo Waaqni kee dabarsee harka keetii isaan siif kennee boojuu fudhattutti, **11** yoo warra booji'aman keessatti dubartii bareedduu tokko argitee ishee jaallatte niitii ofii keetii godhattee ishee fuudhuu dandeessa. **12** Mana keetii ishee galchi; isheenis mataa ishee haa haaddattu; qeensa ishee haa qorattu; **13** uffata isheen yeroo booji'amtetti uffachaa turtes irraa baasi. Erga isheen mana kee keessa jiraattee ji'a tokko guutuu abbaa fi haadha isheetiif boossee booddee ati ishee wajjin ciiftee dhirsa ishee ta'uu dandeessa; isheenis niitii kee ni taati. **14** Ati yoo isheetii gammaduun baatte akka isheen gara feete deemtu gad dhiisi. Ati waan ishee salphifteeff ishee gurguruu yookaan akka garbittiitii ishee ilaaluu hin qabdu. **15** Namni tokko yoo niitota lama qabaatee ishee tokko jaallatee garuu lamaan isaanii iyyuu ilmaan da'anii, yoo ilmi hangafni niitii inni hin jaallanne sana irraa dhalate, **16** namichi yommuu qabeenya isaa ilmaan isaatiif qoodutti mirga hangafummaa ilma niitii jibbe sanaa ilma niitii jaallatuutiif dabarsee kennuu hin qabu. **17** Garuu ilma hangafticha niitii hin jaallanne sana irraa dhalcheeff qooda dhaala isaa keessaa harka lama kennuufiidhaan isa beeksisuu qaba. Ilmi sun mallattoo jalqabaa kan jabama abbaa isaa ti. Mirgi hangafummaa kan isaa ti. **18** Namni tokko yoo ilma mata jabeessaa fi fincilaa abbaa fi haadha isaatiif hin ajajamnee fi kan yommuu isa adaban hin dhageenye qabaate, **19** abbaa fi haati isaa qabanii balbala magaalaa isaa duratti maanguddootatti isa haa fidan. **20** Isaanis, "Gurbaan keenya kun mata jabeessaa fi fincilaa dha; nuuf hin ajajamu; inni albaadhessaa fi machooftuu dha" jedhanii maanguddootatti haa himan. **21** Ergasiis namoonni magaalaa isaa hundi dhagaadhaan tumanii isa ajjeesu. Ati hamaa of gidduudhaa baasuu qabda. Israa'eloonni hundi waan kana dhaga'anii ni sodaatu. **22** Yoo namni tokko cubbuu adabbii du'a isatti mursiisu hojjetee ajjeefamee reeffi isaa mukatti fannifame, **23** ati reeffa isaa muka irra bulchuu hin qabdu. Waan namni

muka irratti fannifamu abaarsa Waaqaa jala jiruuf isa gaafama sana awwaali. Ati biyya Waaqayyo Waaqni kee akka dhaalaatti siif kennu hin xureessin.

22 Utuu sangaan yookaan hoolaan obboleessa keetii badaa jiruu yoo argite, deebisiitii isatti fidi malee cal'iftee bira hin darbin. **2** Yoo obboleessi sun sirraa fagoo jiraate yookaan yoo isa beekuu baatte sangaa yookaan hoolaa sana fuudhii galiitii hamma inni barbaacha dhufutti of bira tursi. Ergasii deebisii isaaf kenni. **3** Yoo harreen yookaan wayyaan yookaan wanni fedhe iyyuu obboleessa kee jalaa badee argite akkasuma godhi malee dhiiftee bira hin darbin. **4** Yoo harreen yookaan sangaan obboleessa keetii karaa irratti kufee argite akka inni ol kaasee miilla isaatiin dhaabu gargaari malee bira hin darbin. **5** Dubartiin uffata dhiiraa uffachuu hin qabdu yookaan dhiirri uffata dubartiin uffachuu hin qabu; Waaqayyo Waaqni kee nama waan akkasii hojjetu kam iyyuu ni jibbaatii. **6** Ati yoo mana simbiraa kan muka irra yookaan lafa jiru utuu haati cuucii ishee yookaan anqaquu ishee hammattee jirtuu karaa cinatti argite haadha sana cuucii ishee wajjin hin fudhatin; **7** ati cuucii ishee fudhachuu ni dandeessa; garuu akka siif tolee bara dheeraa jiraattuuf akka haadha gad dhiiftee mirkaneeffadhu. **8** Yommuu mana haaraa ijaartutti akka namni bantii manaa irraa kufee mana keetti yakka dhangala'uu dhiigaa hin fidneef qarqara bantii isaatii ittisa tolchi. **9** Iddoo dhaabaa wayinii keetii keessa sanyii gosa lamaa hin facaasin; yoo ati akkas goote sanyii ati facaafte sana qofa utuu hin ta'in iji iddoo dhaabaa wayinii keetii ni bada. **10** Qotiyoo fi harree walitti camaddee ittiin hin qotin. **11** Uffata suufii fi quncee talbaa kan walitti fo'amee dha'ame hin uffatin. **12** Roga wayyaa uffattuuf afran irratti handaara tolchi. **13** Yoo namni tokko niitii fuudhee erga ishee wajjin ciisee booddee ishee jibbee, **14** ishees qaanessee maqaa balleessuudhaan, "Ani niitii tana fuudheera; garuu yommuu ani ishee wajjin ciiseetti waan durbummaa ishee mirkaneessu hin arganne" jedhee, **15** abbaa fi haati intalattii raga durbummaa ishee mirkaneessu balbala irratti maanguddoota magaalattiitti haa dhi'eessan. **16** Abbaan intalattii maanguddootaan akkana haa jedhu; "Ani intala koo nama kanatti heerumsiiiseera; inni garuu ishee jibbe. **17** Maqaa ishees balleessee, 'Ani intala kee durbummaa isheetiin hin arganne" jedhe. Garuu ragaan durbummaa intala kootii mirkaneessu kunoo ti." Kana irratti abbaa fi haati ishee fuula maanguddoota magaalattii duratti wayyaa sana haa diriirsan; **18** maanguddoonni sunis namicha sana qabani haa adaban. **19** Isaanis sababii namichi kun maqaa durba Israa'el tokkoo xureesseeff meetii saqilii dhibba tokko baasisanii abbaa intalattiiitti haa kennan; isheen niitii isaa taatee haa jiraattu; innis hamma lubbuudhaan jirutti ishee hiikuu hin danda'u. **20** Ta'us yoo himannaan dhi'aate sun dhugaa ta'ee ragaan durbummaa intalattii mirkaneessu hin argamin, **21** isheen balbala mana abbaa ishee duratti fidamtee namoonni magaalaa ishee hamma isheen duututti dhagaadhaan ishee haa tuman; isheen utuma mana abbaa ishee jirtuu sagaagaluudhaan gocha Israa'el keessatti qaani ta'e hojjetteerti. Ati gidduu keetii waan hamaa baasuu qabda. **22** Yoo namni tokko utuu niitii nama biraa wajjin ciisuu argame lamaan isaanii iyyuu, namichi ishee wajjin ciisee fi dubartiin sun ajjeefamuu qabu. Ati Israa'el keessaa waan hamaa baasuu qabda. **23** Yoo namni tokko durba kaadhimamte magaalatti argee ishee wajjin ciisee, **24** waan isheen utuu magaalaa keessa jirtuu na oolchaa jettee hin iyyiniif, namichi immoo waan niitii nama biraa salphiseef, lamaan isaanii iyyuu gara balbala magaalatti gessaatii hamma isaan du'anitti dhagaadhaan tumaa. Waan hamaa gidduu keessanii balleessaa.

25 Garuu yoo namni tokko durba kadhatamte tokko baadiyyaatti argee ishee gudeede, namichi waan kana godhe qofti haa ajjeefamu. **26** Intalattii hin tuqinaa; isheen cubbuu du'aan ishee ga'u tokko iyyuu hin hojjenneetii. Dubbiin akkasii nama balaa buusee namicha ollaa isaa ajjeesuun wal fakkaata; **27** kunis waan namichi durba kaadhimamte sana baadiyyaatti argatee yoo iyyite illee namni isheeff birmatu hin argamneef. **28** Namni tokko yoo durba hin kaadhimamin tokko argee humnaan ishee gudeedee wanni kun beekame, **29** inni abbaa isheeti fi meetii saqilii shantama haa baasu. Inni waan gudeedee durbummaa ishee balleesseeff ishee fuudhuu qaba. Hamma lubbuun jirutti ishee hiikuu hin danda'u. **30** Namni tokko niitii abbaa isaa fuudhuu hin qabu; inni siree abbaa isaa hin xureessin.

23 Namni kolaafame yookaan dhagni saala isaa irraa murame kam iyyuu waldaa Waaqayyoo hin seenin. **2** Namni haraamuudhaan dhalate yookaan sanyiin isaa kam iyyuu hamma dhaloota kurnaffaatti waldaa Waaqayyoo hin seenin. **3** Namni gosa Amoon yookaan gosa Mo'aab yookaan sanyiin isaa kam iyyuu hamma dhaloota kurnaffaatti waldaa Waaqayyoo hin seenin. **4** Isaan yeroo ati Gibxii baatetti karaa irratti buddeenaan yookaan bishaaniin si hin simanne; qooda kanaa akka inni si abaaruuuf Bala'aam ilma Be'oor namicha biyya Phetoor ishee Phaadaan Arraamitti argamtu sana keessa jiraatu sitti bitan. **5** Ta'us Waaqayyo Waaqni kee abaarsa sana eebbatti siif geeddare malee Bala'aamin hin dhageenye; Waaqayyo Waaqni kee si jaallataatii. **6** Ati hamma lubbuudhaan jirtutti akka isaan nageenyaa fi badhaadhummaa qabaatan hin barbaadin. **7** Waan inni obboleessa kee ta'eeff nama gosa Edoom hin tuffatin. Ati sababii akka lagaatti biyya isaa keessa jiraatteeff nama Gibxi hin tuffatin. **8** Ijoolleen dhaloota sadaffaa kanneen isaaniiif dhalatan waldaa Waaqayyoo seenuu ni danda'u. **9** Yommuu diinota kee loluuf baatutti xuraa'ummaa hunda irraa of eegi. **10** Namni tokko yoo halkan afeetaa dhangalaasuudhaan of xureesse inni qubata keessaa gad ba'ee ala haa turu. **11** Gara galgala garuu dhiqatee yeroo aduun dhiitutti gara qubataatti haa deebi'u. **12** Ati qubataan alatti lafa itti gad baatu qopheeffadhu. **13** Meeshaa kee keessaa waan ittiin lafa qottu qabaadhu; ati yommuu gad teessee kaatutti boolla qotiitii biyyoo itti deebisi. **14** Waaqayyo Waaqni kee si eeguu fi diinota kee dabarsee sitti kennuudhaaf qubata kee keessa deddeebi'aa; akka inni gidduu keetti waan xuraa'aa argee sirraa hin deebineef qubanni kee qulqulluu ta'uu qaba. **15** Yoo garbichi tokko kooluu sitti gale, ati dabarsitee gooftaa isaatti isa hin kennin. **16** Inni gidduu kee lafa jaallatee fi magaalaa filate keessa haa jiraatu. Atis isa hin cunqursin. **17** Dhiirri yookaan dubartiin Israa'el kam iyyuu sagaagaltuu mana waaqa tolfamaa hin ta'in. **18** Dubartiin yookaan dhiira sagaagalu tokko irraa akka galchaatti kennaam fuutee mana Waaqayyo Waaqa keetiitti hin fidin; lachan isaanii iyyuu fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti jibbisiisoo dhaatii. **19** Ati maallaqa yookaan nyaata yookaan waan dhala argamsiisu kam iyyuu dhalaan obboleessa keetiif hin liqeessin. **20** Ati nama ormaa irraa dhala gaafachuu ni dandeessa; garuu akka Waaqayyo Waaqni kee biyya ati dhaaluuf itti galtutti waan harki kee tuqe hundaan si eebbisuuf obboleessa kee irraa dhala hin fudhatin. **21** Ati yoo Waaqayyo Waaqa keetiif wareega tokko wareegde, sababii Waaqayyo Waaqni kee cimsee waan sana sirraa barbaaduuf akka cubbuu sitti hin taaneef dafitii of irraa baasi malee lafa irra hin harkisin. **22** Yoo wareeguu baatte garuu ati cubbamaa hin taatu. **23** Waan arrabni kee dubbate gochuuf of eggadhu; afaanuma keetiin jaallattee Waaqayyo Waaqa keetiif wareegdeertaatii. **24** Ati yoo iddoo dhaabaa wayinii ollaa keetii keessa seente,

ija feete hunda nyaadhu; garuu tokko illee guuboo kee keessa hin kaa'atin. **25** Yoo lafa qotiisaa midhaan ollaa keetii keessa seente, asheetii cirachuu ni dandeessa; garuu midhaan isaa kan dhaabatutti haamtuu kee hin buusin.

24 Namni tokko erga niitii fuudhee booddee yoo waan fafaa ishee irratti argee ishee jibbe, inni waraqaa ragaa hiikkaa barreessesse itti kennuudhaan mana isaatii baasee ishee haa geggeessu. **2** Isheen erga mana isaatii baatee booddee yoo niitii nama biraa taate, **3** yoo dhirsii ishee lammaffaan ishee jibbee waraqaa hiikkaa barreessesse kenneefii mana isaatii ishee baase yookaan yoo inni du'e, **4** dhirsii inni jalqabaa kan ishee hiike sun erga isheen xurooftee booddee deebi'ee ishee fuudhuun isaaf hin eeyyamamu. Wannu kun fuula Waaqayyoo duratti balfamaa dha. Ati biyya Waaqayyoo Waaqni kee akka dhaalaatti siif kennutti cubbuu hin fidin. **5** Namni dhi'eenyatti niitii fuudhe tokko lafa waraanaatti hin ergamin yookaan akka hojii biraa hojjetu hin dirqamin; inni waggaa tokkoof mana ofii isaa haa turu; niitii isaas haa gammachiisu. **6** Ati dhagaa daakuutii fi majjii isaa yookaan majjii isaa qofa illee taanaan akka qabdiitti hin fudhatin; kun lubbuu namaa qabdi godhanii fudhachuu ta'aatii. **7** Namni tokko yoo obboleessa isaa kan gosa Israa'el tokko hatee garbicha godhate yookaan gurgurate inni ajjeefamuu qaba. Ati waan hamaa gidduu keetii baasi. **8** Waa'ee nama lamxaa'ee garuu akkuma Lewwonnii luboota ta'an qajeelcha siif kennan sanatti hojjechuu kee qalbeeffadhu. Ati waan ani isaan ajaje of eeggannaadhaan duukaa bu'uu qabda. **9** Waan Waaqayyoo Waaqni kee erga isin biyya Gibxiitii baatanii booddee karaa irratti Miiriyaamitti fiye sana yaadadhu. **10** Yommuu ollaa keetii liqii gosa kamii idduu kennitutti waan inni akka qabdiitti siif kennu fudhachuudhaaf mana isaa hin seenin. **11** Ati ala turiitii namichi ati waa liqeessituuf sun qabdi siif kennu sana siif haa fidu. **12** Yoo namni sun hiyyeessa ta'e qabdi isaa of bira hin bulchin. **13** Akka inni kootii isaa uffatee buluuf utuu aduun hin dhi'in deebisiif. Innis si eebbisa; wannu kun immoo fuula Waaqayyoo Waaqa keetii duratti akka hojii qajeelumaatti siif hedama. **14** Obboleessa kee nama gosa Israa'el yookaan alagaa magaalawwan kee tokko keessa jiraatu illee taanaan hiyyeessa yookaan rakkataa qaxarame tokko hin saamin. **15** Gatii inni ittiin hojete gaafama sana utuu aduun hin lixin kenniif; waan hiyyeessa ta'eef inni abdiidhaan eegataatii. Yoo kanaa achii inni Waaqayyoon sitti waammatee wanni kun cubbuu sitti ta'a. **16** Abbootiin sababii ijoollee isaaniitiif ajjeefamuu hin qaban yookaan ijoolleen sababii abbootii isaaniitiif ajjeefamuu hin qaban; tokkoon tokkoon namaa sababii cubbuu ofii isaatiif du'a. **17** Ati murtii alagaa yookaan ijoollee abbaa hin qabnee hin jal'isin yookaan uffata haadha hiyyeessaa qabdi hin fudhatin. **18** Ati akka biyya Gibxitti garbicha turtee fi akka Waaqayyoo Waaqni kee achii si fure yaadadhu. Wannu ani akka ati waan kana hojjetuuf si ajajuufis kanuma. **19** Yommuu midhaan lafa qotiisaa keetii walitti qabdutti yoo bisiin hafe jiraate isaaf jettee duubbatti hin deebi'in; akka Waaqayyoo Waaqni kee hojii harka keetii hundaan si eebbiisuuf alagoota, ijoollee abbaa hin qabnee fi haadha hiyyeessaatiif dhiisi. **20** Yommuu ija muka ejersa keetii harcaaftuttis kan hafe funaannachuuf jettee hin deebi'in; waan hafe sana alagaaf, ijoollee abbaa hin qabnee fi haadha hiyyeessaatiif dhiisi. **21** Yommuu ija iddoo dhaabaa wayinii keetii walitti qabduttis waan hafe funaannachuudhaaf hin deebi'in. Waan hafe sana alagaadhaaf, ijoollee abbaa hin qabnee fi haadha hiyyeessaatiif dhiisi. **22** Ati akka Gibxitti garbicha turte yaadadhu. Wannu ani akka ati waan kana gootu si ajajuufis kanuma.

25 Yoo namoonni lama wal dhabanii gara mana murtii dhufan, abbootiin seeraa isa qullulluu gad dhiisanii isa yakka qabutti muruu qabu. **2** Yoo namicha balleessaa qabu sanaaf garafamuun male abbaan murtii akka inni ciisu godhee fuula namichaa duratti lakkoobsa yakka isaatiif maluun isa haa garafasiisu; **3** ta'us inni afurtama caalaa isa hin garafasiisin. Inni kana caalaa yoo garafame obboleessi kee fuula kee duratti ni qaana'a. **4** Qotiyyyoo midhaan siribsiisuutti jiru afaan hin hidhin. **5** Yoo obbolloonni wajjin jiraatanii isaan keessaa tokko utuu ilma hin dhalchin du'e, niitiin isaa maatiidhaa alatti heerumuu hin qabu. Waarsaan ishee fuudhee niitii haa godhatu; waan waarsaan tokko guutuufii qabus isheedhaaf haa guutu. **6** Akka maqaan isaa Israa'el gidduudhaa hin badneef ilmi isheen deessu hangafni maqaa obboleessa du'e sanaatiin haa waamamu. **7** Ta'us yoo namichi sun niitii obboleessa isaa fuudhuu hin barbaanne isheen gara balbala magaalatti maanguddoota bira dhaqxee, "Waarsaan koo maqaa obboleessa isaa Israa'el keessatti waamsisuu dideera. Inni waan waarsaan tokko guutuu qabu naaf hin guutu" haa jettuun. **8** Ergasii maanguddoonni magaalaa isaatii waamanii isa haa haasofsiisan. Yoo inni yaada isaa geeddarachuu didee, "Ani ishee fuudhuu hin fedhu" jedhe, **9** niitiin obboleessa isaa sun fuula maanguddoota duratti gara isaa dhaqxee kophee miilla isaa tokko irraa baafiti; fuula isaattis tuffee, "Nama obboleessa isaatiif mana hin dhaabne irratti waan akkanaatu raawwatama" haa jettu. **10** Sanyiin nama sanaas Israa'el keessatti, "Maatii kopheen irraa baafame" jedhamee waamama. **11** Yoo utuu namoonni lama wal lolanii, niitiin isa tokkoo dhuftee dhirsaa ishee harka namicha isa tumaa jiru sanaatiif baasuuf harka ishee hiixattee saala namichaa qabde, **12** ati harka ishee irraa muri. Garaa hin laafiniif. **13** Koroojo kee keessaa madaaliwwan wal caalan lama jechuun tokko ulfaataa tokko immoo kan hin ulfaanne hin qabaatin. **14** Mana kee keessaa safartuuwwan garaa garaa lama jechuunis tokko guddaa tokko immoo xinnaa hin qabaatin. **15** Ati akka biyya Waaqayyoo Waaqni kee siif kennu keessa bara dheeraa jiraatuuf madaalii fi safartuu qajeelaa fi amanamaa ta'e qabaadhu. **16** Waaqayyoo Waaqni kee nama waan akkasii hojjetu kam iyyuu, nama jal'ina hojjetu kam iyyuus ni balfaati. **17** Waan Amaaleqoonni yeroo ati Gibxii baatu karaa irratti si godhan sana yaadadhu. **18** Isaan yeroo ati dadhabdee bututtee turtetti karaa irratti si argatanii warra duubaan tirachaa turan hunda ajjeesan; Waaqas hin sodaanne. **19** Yommuu Waaqayyoo Waaqni kee biyya dhaala godhee siif kennu keessatti diinota naannoo keetii irraa boqonnaa siif kennutti, yaadannoo Amaaleq samii jalaa balleessi. Waan kana hin dagatin!

26 Ati yommuu biyya Waaqayyoo Waaqni kee dhaala godhee siif kennutti galtee dhaaltee keessa qubattutti, **2** midhaan lafa biyya Waaqayyoo Waaqni kee siif kennu irraa argattu hunda irraa mataa isaa fuudhiitii guuboo keessa kaa'i. Ergasii iddoo Waaqayyoo Waaqni kee iddoo jireenya Maqaa isaatiif filatu dhaqi; **3** luba yeroo sanatti hojii irra jiruun, "Ani biyya Waaqayyoo akka nuu kennu abbootii keenyaaf waadaa galetti dhufuu koo har'a fuula Waaqayyoo Waaqa keetii duratti nan labsa" jedhi. **4** Lubni sunis guuboo sana si harkaa fuudhee iddoo aarsaa Waaqayyoo Waaqa keetii dura ni kaa'a. **5** Atis Waaqayyoo Waaqa kee duratti akkana jettee ni labanitu; "Abbaan koo nama biyya Arraam kan asii fi achi godaanu; ture; innis namoota xinnoo fudhatee Gibxitti gad bu'e; achis jiraatee saba guddaa, humna qabessaa fi akka malee baay'ee ta'e. **6** Warri Gibxi garuu nu hacuucuu fi nu dhiphisuudhaan hojii jabaa nutti fe'an. **7** Nu ergasii gara Waaqayyoo Waaqa abbootii keenyaatti iyyanne; Waaqayyos

sagalee keenya dhaga'ee rakkina keenya, dadhabii keenyaa fi hacuucamuu keenya arge. **8** Kanaafuu Waaqayyo harka jabaa fi irree diriirfameen, sodaachisa guddaadhaan, mallattoo fi dinqiidhaan Gibxii nu baase. **9** Iddoo kanattis nu fidee biyya aannanii fi damma baaftu kana nuuf kenne; **10** ammas yaa Waaqayyo kunoo, ani midhaan lafa ati naa kennitee irraa mataa isaa fideera." Guuboo sanas fuula Waaqayyo Waaqa keetii dura kaa'iitii fuula isaa duratti gad jedhii sagadi. **11** Ati, Lewwonni fi alagoonni gidduu kee jiraatan waan gaarii Waaqayyo Waaqni kee sii fi maatii keetiif kenne hundaan gammadaa. **12** Yommuu waggaa sadaffaatti jechuunis waggaa itti kenna kudhan keessaa tokko baafamutti midhaan kee irraa erga kenna kudhan keessaa tokko baaftee raawwatee booddee akka isaan magaalawwan kee keessatti nyaatanii quufaniif Lewwotaaf, alagootaaf, ijoollee abbaa hin qabnee fi haadhota hiyyeessaatiif kenni. **13** Ergaasii Waaqayyo Waaqa keetiin akkana jedhi; "Ani akkuma ajaja kee kan ati na ajajje hundaatti qooda qulqulluu mana kootii baase Lewwotaaf, alagootaaf, ijoollee abbaa hin qabnee fi haadhota hiyyeessaatiif kenneera. Ani ajajawwan kee irraa hin gorre yookaan tokkoo isaanii illee hin daganne. **14** Ani yeroon gadda irra tures kutaa qulqulluu sana irraa homaa hin nyaanne; yookaan ani yeroon xuraa'etti isa irraa waan tokko illee hin fuune; warra du'aniifis hin dhi'eessine; ani Waaqayyo Waaqa kootiif ajajameera; waan ati na ajajje hundas hojjedheera. **15** Samii irraa, iddoo jireenya keetii qulqulluu irraa gad ilaali; saba kee Israa'elii fi biyya akkuma abbootii keenyaa waadaa galteetti nuu kennite kan aannanii fi dammi keessaa burqu kana eebbisi." **16** Waaqayyo Waaqni kee akka ati ajajawwanii fi seerawwan kanneen eegdu har'a si ajaja; ati akka garaa kee guutuu fi lubbuu kee guutuudhaan isaan eegdu of eeggadhu. **17** Ati akka Waaqayyo Waaqa kee ta'ee fi akka karaa isaa irra deddeebitu, akka qajeelchawwan isaa, ajajawwanii fi seerawwan isaa eegdee isaaf ajajamtu har'a dubbatteerta. **18** Waaqayyos akkuma abdachiise sanatti akka ati saba isaatii fi qabeenya isaa taatee ajajawwan isaa hunda eegdu har'a dubbateera. **19** Inni akka saboota uume hundaan olitti galataan, maqaa fi ulfinaan ol si kaasuu fi akkuma waadaa gale sanaatti akka ati Waaqayyo Waaqa keetiif saba qulqulluu taatu dubbateera.

27 Musee fi maanguddoonni Israa'el akkana jedhanii saba ajajan; "Ajajawwan ani har'a isiniif kennu kanneen hunda eegaa. **2** Erga biyya Waaqayyo Waaqni kee siif kennutti galuuf Yordaanos ceetanii booddee dhagoota gurguddaa dhaabiitii noorraa dibi. **3** Yommuu akkuma Waaqayyo Waaqni abbootii keetii si abdachiisetti biyya aannanii fi dammi keessaa burqu kan Waaqayyo Waaqni kee siif kennutti galuuf ceetutti dubbiiwwan seera kanaa hunda dhagoota irratti barreessi. **4** Ati erga Yordaanos ceete booddee akkuma ani har'a si ajajutti dhagoota kanneen Tulluu Eebaal irra dhaabii noorraa dibi. **5** Achittis Waaqayyo Waaqa keetiif iddoo aarsaa kan dhagaa irraa hojjetame dhaabi; mi'a sibiilaa tokko iyyuu hin fayyadamin. **6** Iddoo aarsaa Waaqayyoo Waaqa keetii dhagaa hin soofamiiniin hojjedhu; achi irrattis Waaqayyo Waaqa keetiif aarsaa gubamu dhi'eessi. **7** Achittis aarsaa nagaa qalii nyaadhuutti fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti gammadi. **8** Dhagoota irratti dubbiiwwan seera kanaa hunda ibsii barreessi." **9** Musee fi Lewwonni luboota ta'an Israa'eloota hundaan akkana jedhan; "Yaa Israa'el, cal'isii dhaga'! Ati har'a saba Waaqayyo Waaqa keetii taateerta. **10** Waaqayyo Waaqa keetiif ajajamiitti ajajawwan isaatii fi qajeelchawwan ani har'a siif kennu dhaga'i." **11** Museenis gaafasuma akkana jedhee saba ajaje: **12** Yommuu isin Yordaanosin ceetanitti gosoonni Simi'oon, Lewwii, Yihuudaa, Yisaakor, Yoosefii fi kan Beniyaam

saba eebisuuf gaara Gerziim irra haa dhaabatan. **13** Gosoonni Ruubeen, Gaad, Aasheer, Zebuuloon, Daanii fi Niftaalem immoo abaaruf Tulluu Eebaal irra haa dhaabatan. **14** Lewwonni sagalee isaanii ol fudhatanii akkana jedhanii saba Israa'el hundatti haa labsan: **15** "Namni fakkii soofu yookaan baqsee Waaqa tolfamaa jechuunis waan fuula Waaqayyoo duratti balfamaa ta'e hojjetu kan waan ogummaa harkaatiin hojjetame dhoksee ol dhaabu haa abaaramu." Ergaasii sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **16** "Namni abbaa isaa yookaan haadha isaa qaanessu haa abaaramu." Ergaasii sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **17** "Namni dhagaa daarii ollaa isaa dhiibu haa abaaramu." Ergaasii sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **18** "Namni nama jaamaa karaa irraa jal'isu haa abaaramu." Ergaasii sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **19** "Namni murtii alagaa, ijoollee abbaa hin qabneetii fi niitota dhirsoonni isaanii irraa du'anii jal'isu haa abaaramu." Ergaasii sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **20** "Namni niitii abbaa isaa wajjin ciisu haa abaaramu; inni siree abbaa isaa xureesseeraatii." Ergaasii sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **21** "Namni horii kam iyyuu wajjin wal bira ga'u haa abaaramu." Ergaasii sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **22** "Namni obboleettii isaa intala abbaa isaa yookaan intala haadha isaa wajjin ciisu haa abaaramu." Ergaasii sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **23** "Namni haadha niitii isaa wajjin ciisu haa abaaramu." Ergaasii sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **24** "Namni dhoksaadhaan ollaa isaa ajjeesu haa abaaramu." Ergaasii sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **25** "Namni nama qulqulluu ajjeesuuf jedhee mata'aa fudhatu haa abaaramu." Ergaasii sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu. **26** "Namni dubbiiwwan seera kanaa eeguudhaan jabaatee hin dhaabanne haa abaaramu." Ergaasii sabni hundi, "Ameen!" haa jedhu.

28 Yoo ati guutumaan guutuutti Waaqayyo Waaqa keetiif ajajamtee ajajawwan isaa kanneen ani har'a siif kennu of eeggannaadhaan duukaa buute, Waaqayyo Waaqni kee saboota lafa irra jiraatan hundaa olitti ol si qaba. **2** Yoo ati Waaqayyo Waaqa keetiif ajajamte eebbi kun hundi siif ta'a; si faana deemas: **3** Ati magaalatti ni eebbifamta; baadiyyaattis ni eebbifamta. **4** Iji gadameessa keetii, iji lafa keetii, iji horii keetii, jabbiin loon keetiitii fi korbeeyyiin bushaayee keetii ni eebbifamu. **5** Guuboon keetii fi mi'i bukoo keetii ni eebbifamu. **6** Ati yommuu galto ni eebbifamta; yommuu baatus ni eebbifamta. **7** Waaqayyo akka diinonni kee kanneen sitti ka'an fuula kee duratti mo'ataman ni godha. Isaan karaa tokkoon sitti dhufu, garuu karaa torbaan ni baqatu. **8** Waaqayyoo gombisaa keetii fi waan harki kee qabate hundatti eebba isaa ni erga. Waaqayyo Waaqni kee biyya siif kennu keessatti si eebbisa. **9** Yoo ati ajaja Waaqayyo Waaqa keetii eegdee karaa isaa irra deddeebite, Waaqayyoo akkuma kakuudhaan si abdachiisetti saba isaa qulqulluu godhee si dhaaba. **10** Ergaasii saboonni lafa irra jiraatan hundi akka ati maqaa Waaqayyootiin waamamtu arganii si sodaatu. **11** Waaqayyo biyya siif kennuuf abbootii keetiif kakate keessatti ijoolleedhaan, jabbootaa fi midhaan lafaatiin soorama irra dhangala'aa siif kenna. **12** Waaqayyoo yeroodhaan lafa keetii bokkaa ergee hojii harka keetii hunda eebisuuf gombisaa badhaadhummaa isaa jechuunis samiiwwan ni bana. Ati saboota hedduudhaaf ni liqeessita malee tokkoo isaanii irraa iyyuu hin liqeeffattu. **13** Waaqayyoo mataa si godha malee eegde si hin godhu. Ati yoo ajajawwan Waaqayyo Waaqa keetii kanneen ani har'a siif kennu of eeggannaadhaan eegdee duukaa buute, yeroo hunda irra aanta malee jala hin aantu. **14** Ati waaqota biraa duukaa bu'uu fi tajaajiluudhaan ajajawwan ani har'a siif kennu kanneen irraa mirgattis bitaattis hin gorin. **15** Garuu yoo ati Waaqayyo Waaqa

keetiif ajajamuu baattee ajajawwan isaatii fi qajeelchawwan isaa kanneen ani har'a siif kennu hunda of eeggannaadhaan eeguu didde, abaarsawwan kunneen hundi si qaqqabu; si liqimsus: **16** Ati magaalatti ni abaaramta; baadiyyaattis ni abaaramta. **17** Guuboon kee ni abaarama; mi'i bukoo keetiis ni abaarama. **18** Iji gadameessa keetii, iji lafa keetii, jabbiiin loon keetiitii fi korbeeyyiin bushaayee keetii ni abaaramu. **19** Ati yommuu galto ni abaaramta; yommuu baatu illee ni abaaramta. **20** Ati sababii isaa dhiiftee waan hamaa hojjeteeff Waaqayyo hamma ati barbadooftee daftese lafa irraa dhabamtutti waan harki kee hojjetu hundaan abaarsa, joonja'u fi dheekkamsa sitti erga. **21** Waaqayyo hamma biyya ati dhaaluuf itti galto irraa si balleessutti dhukkubaan si dha'a. **22** Waaqayyo hamma ati lafa irraa dhabamtutti, dhukkuba nama huqqisuun, dhagna gubaa fi dhullaadhaan, ho'a aduutii fi bona hamaadhaan, coollaguu fi waagiidhaan si dha'a. **23** Samiin mataa keetii olii naasii, lafti miilla kee jalaa sibiila ta'a. **24** Waaqayyo bokkaa lafa keetii awwaaraa fi daaraatti geeddara; kunis hamma ati baddutti samiidhaa sitti gad harca'a. **25** Waaqayyo akka ati diina kee duratti mo'atamtu godha. Ati karaa tokkoon isaanitti dhufu; garuu karaa torbaan isaan dura baqatta; mootumoota lafa irra jiran hundaaf waan kolfaa taata. **26** Reeffi kee simbirroota samii hundaa fi bineensota lafaatiif nyaata ta'a; namni sodaachisee isaan ari'us hin jiraatu. **27** Waaqayyos dhukkuba ati hin fayyine jechuunis dhullaa biyya Gibxiitiin, iitaan, madaa mala'uu fi ciftoodhaan si dhiphisa. **28** Waaqayyo maraatummaadhaan, jaammummaa fi burjaaja'uu sammuuuitti si dhiphisa. **29** Ati guyyaa saafaa akka jaamaa dukkana keessa waa qaqqabatuutti deemta; wanni ati hojjetu hundinu siif hin milkaa'u; guyyuma guyyaan cunqurfamtee saamamta; kan si oolchus hin jiru. **30** Ati niitii kaadhimatta; garuu nama biraatu ishee wajjin ciisa. Mana ijaarratta; garuu keessa hin jiraattu. Wayinii dhaabbata, garuu ija isaa hin nyaattu. **31** Sangaan kee fuula kee duratti qalama; garuu ati foon isaa irraa homaa hin nyaattu. Harreen kee humnaan sirraa fudhatama; siif hin deebifamus. Holoonni kee diinota keetiif kennamu; namni isaan harkaa buusis hin jiru. **32** Ilmaanii fi intallan kee namoota ormaatiif kennamu; iji kees guyyuma guyyaan isaan eeguudhaan fajaja; ati harka ol fudhachuuf humna hin qabaattu. **33** Oomisha lafa keetiitii fi humna keetii hunda namoonni ati hin beekne ni nyaatu; ati bara jireenya keetii guutuu cunqurfamtee jiraachuu malee homaa hin qabaattu. **34** Wanni ati argitu hundi si maraacha. **35** Waaqayyo faana miilla keetiitii jalqabee hamma gubbaa mataa keetii ga'utti madaa hin fayyine kan nama dhiphisuun jilbaa fi miilla kee ni dha'a. **36** Waaqayyo si'ii fi mootii ati of irratti moosiftee saboota ati yookaan abbootiin kee hin beekinitti ni kenna. Atis achitti waqota biraa, waqota mukaatii fi kan dhagaa ni waqoofatta. **37** Saboota Waaqayyo itti si geessu hunda keessatti waan qanii, kan kolfaatii fi kan quba itti qaban ni taata. **38** Lafa qotiisaa kee keessa sanyii baay'ee facaafatta; garuu sababii hawwaannisni nyaatee fiixuuf xinnoo walitti qabatta. **39** Atis wayinii dhaabdee kunuunsita; garuu waan raammoon nyaatuuf daadhii isaa hin dhugdu yookaan ija isaa hin cirattu. **40** Biyya kee guutuu keessaa muka ejersaa qabaatta; garuu waan iji isaa lafatti harca'uuf ati zayitii isaatti hin fayyadamtu. **41** Ati ilmaanii fi intallan qabaatta; garuu isaan waan booji'amaniiif kan kee hin ta'an. **42** Mukaa fi oomisha lafa qotiisaa keetii hunda tuuta hawwaannisaatu fixa. **43** Alagaan gidduu kee jiraatu si caalaa guddata; ati garuu gad deemta. **44** Isatu siif liqeessa malee ati isaaf hin liqeessitu. Inni mataa ta'a; ati garuu eegee taata. **45** Abaarsi kun hundinu si qaqqaba. Ati waan Waaqayyo Waaqa keetiif hin ajajamnee fi

waan ajajawwanii fi qajeelchawwan inni siif kenne hin eeginiif hamma ati baddutti abaarsi kun si biraa hin hafu; si fudhatas. **46** Isaan bara baraan si'ii fi sanyii keetti mallattoo fi dinqii ta'u. **47** Ati waan yeroo sooromaatti galataa fi gammachuudhaan Waaqayyo Waaqa kee hin tajaajiliniif, **48** beelaa fi dheebuudhaan, daaraa fi hiyyummaa hamaadhaan diinota Waaqayyo sitti kaasu ni tajaajilta. Inni hamma si balleessutti waanjoo sibiilaa morma keetti kaa'a. **49** Waaqayyo biyya akka malee fagoo irraa, daarii lafaatiis saba akka risaa dafee gad bu'u kan ati afaan isaa hin beekne sitti kaasa; **50** innis saba jaarsaaf ulfina hin kennene, kan daa'immaniiif garaa hin laafnee fi kan akka malee sodaachisuu dha. **51** Isaanis hamma ati baddutti ija loon keetiitii fi ija lafa keetii ni nyaatu. Hamma ati barbadoofutti midhaan tokko iyyuu, daadhii wayinii haaraa yookaan zayitii, jabboota loon keetiitii fi korbeeyyii bushaayee keetii tokko illee siif hin dhiisan. **52** Isaan magaalaa biyya keetii hunda hamma dallaawwan ittisaan kanneen ati amanattu jijjiganitti ni marsu; magaalaa biyya Waaqayyo Waaqni kee siif kennu keessa jiran hunda iyyuu ni marsu. **53** Ati sababii dhiphina diinonni kee yeroo si marsanitti sitti fidaniitiif ija gudeeda keetii, foon ilmaanii fi intallan keetii kanneen Waaqayyo Waaqni kee siif kenne ni nyaatta. **54** Namni gidduu keetii akka malee gara laafesaa fi garraamii ta'e iyyuu obboleessa isaatiif yookaan niitii isaa kan jaallatuuf yookaan ijoollee isaa warra hafaniif garaa hin laafu; **55** inni foon ijoollee isaa kan nyaachaa jiru irraa xinnoo ishee illee tokko isaaniitiif iyyuu hin kennu. Sababii dhiphina diinonni kee yeroo magaalawwan kee hunda marsanitti sirraan ga'aniitiif wanni isaaf hafe kanuma qofaati. **56** Niitiin arjaa fi boontuun gidduu kee jiraattu kan sababii akka malee arjaa fi boontuu taateef miilla isheetiin lafa hin tuqne iyyuu dhiiraa ishee kan jaallattutti, ilma isheetii fi intala isheetii illee ni hammaatti; **57** isheen hobbaatii garaa isheetii ba'uu fi ijoollee deessu illee ni jibbiti. Sababiin isheen waan kana gootuufis yeroo marfamaa fi rakkinaatti, yommuu diinonni kee magaalaa kee keessatti si dhiphisanitti dhoksitee nyaachuuf jettee ti. **58** Yoo ati of eeggannaadhaan dubbiiwwan seera kanaa kanneen kitaaba kana keessatti barreeffaman hunda duukaa bu'uu dhiiftee maqaa Waaqayyo Waaqa keetii kabajamaa fi sodaachisaa sana sodaachuu baatte, **59** Waaqayyo si'ii fi sanyii keetti dha'icha sodaachisaa, balaa dhiphisaa fi kan yeroo dheeraa turu, dhukkuba akka malee hamaa fi dafee hin fayyine ni erga. **60** Dhukkuboota Gibxi kanneen ati sodaattus sitti fida; isaanis ciniinani sitti qabatu. **61** Akkasumas hamma ati dhabamtutti Waaqayyo dhukkubootaa fi rakkinnoota biraa kanneen Kitaaba Seeraa kana keessatti hin barreeffamin sitti fida. **62** Isin sababii Waaqayyo Waaqa keessaniif ajajamuu diddaniif isin warra akka urjiwwan samii baay'attanii turtan keessaa xinnootu hafa. **63** Akkuma isin sooromsuu fi isin baay'isuun Waaqayyo gammachiisu sana isin balleessuu fi isin barbadeessuunis isa gammachiisa. Isin biyya dhaaluuf itti galtan keessaa ni buqqaatu. **64** Ergasiis Waaqayyo daarii lafaa tokko irraa hamma daarii lafaa kaaniiti saboota hunda gidduutti si bittinneessa. Ati achitti waqota biraa, waqota mukaatii fi kan dhagaa kanneen atii fi abbootiin kee hin beekin ni waqoofatta. **65** Ati saboota sana gidduutti boqonnaa hin argattu; lafa kophee miilla keetii irra keeyyattu illee hin argattu. Achittis Waaqayyo sammuu dhiphatu, ija hawwiidhaan fajajuu fi garaa abdi kutatu siif kenna. **66** Ati halkanii guyyaa sodaadhaan qabamtee utuu lubbuun kee wabii hin argatin, yeroo hunda yaaddoodhaan jiraatta. **67** Sababii sodaa garaa kee guutuu sanaatii fi waan ija keetiin argitu sanaatiif ganama, "Utuu bari'uu baateel!" galgala immoo, "Utuu dhi'uu baateel!" jetta. **68**

Karaa ani ati lammata as hin deebitu siin jedheenis Waaqayyo dooniidhaan Gibxiitti si deebisa. Achittis akka garboota dhiiraa dubartiitti diinota keessanitti gurguramuuf of dhi'eessitu; garuu namni tokko iyyuu isin hin bitatu.

29 Dubbiin kakuu kan Waaqayyo kakuu Kooreebitti isaan wajjin gale sana irratti dabalee akka inni Mo'aab keessatti Israa'eloota wajjin galuuf Musee ajaje kanaa dha. **2** Museen Israa'eloota hunda walitti waamee akkana jedheen: Waan Waaqayyo Gibxi keessatti Fara'oon irratti, qondaaloota isaa hunda fi guutummaa biyya isaa irratti hojjete hunda iji keessan argeera. **3** Isin qorumsawwan gurguddaa sana, mallattoowwanii fi dinqiiwwan gurguddaa sana ijuma keessaniin argitaniirtu. **4** Waaqayyo garuu hamma har'aatti qalbii hubatu yookaan ajja argitu yookaan gurra dhaga'a u isinii hin kennine. **5** Yeroo waggoota afurtamman ani gammoojjii keessa isin geggeesse sanatti uffanni keessan isin irratti hin dhumnne yookaan kopheen miilla keessan irratti hin ciccinne. **6** Isin buddeena hin nyaanne; daadhii wayinii yookaan dhugaatii nama macheessu hin dhugne. Ani akka isin akka ani Waaqayyo Waaqa keessan ta'e beektaniifan waan kana godhe. **7** Yommuu isin as geessanitti Sihoon mootiin Heshboonii fi Oogi mootiin Baashaan nu loluuf nutti ba'an; nu garuu isaan mo'anne. **8** Biyya isaaniis fudhannee gosa Ruubeeniif, gosa Gaadii fi walakkaa gosa Miinaaseetiif dhaala goone kennine. **9** Isin akka waan hojjetan hundaan milkoofaniif dubbiiwwan kakuu kanaa of eeggamaadhaan duukaa bu'aa. **10** Hundi keessan jechuunis qajeelchitoonni fi hooggantoonni keessan, maanguddoonni fi qondaaltonni keessan akkasumas namoonni Israa'el kanneen biraa hundinuu har'a fuula Waaqayyo Waaqa keessanii dura dhaabattaniirtu; **11** ijoolleen keessanii fi nitonni keessan akkasumas alagoonni muka kee ciraa, bishaan kees waraabaa qubata kee keessa jiraatan si wajjin dhaabataniirtu. **12** Atis kakuu Waaqayyo har'a si wajjin galee kakaadhaan siif mirkaneessu kana Waaqayyo Waaqa kee wajjin galuuf as dhaabatteerta; **13** innis akkuma si abdachiisee abbootii kee Abrahaamiif, Yisihaaqii fi Yaaqoobiif waadaa gale sanatti akka ati saba isaa taatee innis Waaqa kee ta'uuf jabeessee si dhaabuuf waan kana godhe. **14** Anis kakuu kakaadhaan mirkanaa'e kana isin qofa wajjin utuu hin ta'in, **15** warra nu wajjin as fuula Waaqayyo Waaqa keenyaa dura dhaabatan warra har'a as hin jirre wajjinis naga gala. **16** Akka nu itti Gibxi keessa jiraannee fi yommuu as dhufnus akka nu itti biyyoota keessa dabarre isin mataan keessanuu ni beektu. **17** Isinis gidduu isaaniitti fakkiwwan isaaniis jibbisiisoo, waqota isaaniis tolfamoo kanneen muka, dhagaa, meetii fi warqee irraa hojjetaman argitaniirtu. **18** Akka dhiirri yookaan dubartiin balballi yookaan gosti garaan isaa Waaqayyo Waaqa keenya irraa garagalee waqota saboota sanaa faana bu'e isin gidduu hin jiraanne mirkaneeffadhaa; akka hiddi summii hadhaa'aa akkasii baasu tokko iyyuu isin gidduu hin jiraanne qulqulleeffadhaa. **19** Namni akkasii yommuu dubbii kakuu kanaa dhaga'utti, garaa isaatti of eebbisee, "Ani yoon akka fedhii kootti deeme illee nagaa qaba" jedhee yaada. Kun immoo lafa jiidhaa irrattis ta'u lafa goggogaa irratti badiisa fida. **20** Waaqayyo nama sanaaf gonkumaa dhiifama hin godhu; dheekkamsi isaatii fi hinaaffaan isaa namicha sana irratti boba'a. Abaarsi kitaaba kana keessatti barreeffame hundi isa qaqqaba; Waaqayyos samii jalaa maqaa isaa ni dhabamsiisa. **21** Akkuma kakuu abaarsa Kitaaba Seeraa kana keessatti barreeffame hundaatti, Waaqayyo gosoota Israa'el hunda keessaa badiisaaf kophaatti isaa baasa. **22** Dhaloonni itti aanu jechuunis ijoolleen keessan warri isiniin duuba dhufan akkasumas keessummoonni biyyoota fagootii dhufan dha'icha

guddaa biyyattii irra ga'ee fi dhukkuba Waaqayyo ittiin ishee dha'e ni argu. **23** Guutummaan biyyattii gammoojjii gubduu kan soogiddaa fi dinyiin guutamte kan wanni tokko iyyuu irra hin dhaabanne, kan wanni tokko iyyuu irratti hin biqille, kan biqiltuun tokko iyyuu irratti hin guddanne taati. Badiisni ishee irra ga'us akka badiisa Sodoomiiiti fi Gomora, Adimaatii fi Zebooi'im kanneen Waaqayyo dheekkamsa guddaadhaan isaan barbadeesse sana ni ta'a. **24** Sabni hundinuu, "Waaqayyo maaliif waan akkasii biyya kanatti fide?" Dheekkamsi sodaachisaan boba'u kunis maaliif dhufe?" jedhanii gaafatu. **25** Deebiin isaas kana ta'a; "Kun sababii sabni kun kakuu Waaqayyo Waaqni abbootii isaaniis yeroo Gibxi isaan baasetti isaan wajjin gale sana dhiisaniif. **26** Isaanis dhaqanii waaqota biraa, kanneen hin beekiniif waaqota inni isaaniif hin kennin waaqeffatan; gad jedhaniis sagadaniif. **27** Kanaafuu dheekkamsi Waaqayyoo biyya kanatti boba'ee akka inni abaarsa kitaaba kana keessatti barreeffame hunda itti fidu godhe. **28** Waaqayyos aarii sodaachisaa fi dheekkamsa guddaadhaan biyya isaaniiti isaan buqqise; akkuma amma jiru kanattis biyya biraatti isaan darbate." **29** Wanti dhoksaan kan Waaqayyo Waaqa keenyaa ti; kan mul'ifame garuu akka nu dubbii seera kanaa hunda eegnuuf bara baraan kan keenyaa fi kan ijoollee keenyaa ti.

30 Yommuu eebbii fi abaarsi ani fuula kee dura kaa'e kun hundi si argatee ati saboota Waaqayyo Waaqni kee keessatti si bittinneessu hunda gidduu jiraattutti yoo ati waan sana yaadattu, **2** yommuu atii fi ijoolleen kee gara Waaqayyo Waaqa keetiitti deebitanii akkuma waan ani har'a isin ajaju hundaatti garaa keessanii fi lubbuu keessan guutuudhaan isaf ajajaman, **3** Waaqayyo Waaqni kee boojuu kee siif deebisee garaa siif laafuudhaan saboota gidduu isaaniitti si bittinneesse hunda keessaa deebisee walitti si qaba. **4** Yoo ati samii jalatti lafa akka malee fagootii geeffamtee jiraatte illee Waaqayyo Waaqni kee walitti si qaba; deebisees si fida. **5** Inni biyya abbootii keetiitti si galcha; atis ni dhaalta. Inni abbootii kee caalaa si sooromsa; akka malee si baay'isas. **6** Akka ati garaa kee guutuudhaan, lubbuu kee guutuudhaan isa jaallattee jiraattuuf Waaqayyo Waaqni kee garaa keetii fi garaa sanyiiwwan keetii dhagna ni qaba. **7** Waaqayyo Waaqni kee abaarsa kana hunda warra si jibbanii si rakkisan irra ni kaa'a. **8** Atis deebitee Waaqayyoo ni ajajamta; ajaja isaa kanneen ani har'a si ajaju hundas ni eegda. **9** Ergasiis Waaqayyo Waaqni kee hojii harka keetii hundaa fi ijoollee gudeeda keetii ba'aniin, jabboota keetii fi midhaan lafa qotiisa keetiitiin si sooromsa. Waaqayyo akkuma abbootii keetti gammade sana sittiis gammadee si sooromsa; **10** kunis yoo ati Waaqayyo Waaqa keetiif ajajamtee ajajawwanii fi qajeelchawwan isaa kanneen Kitaaba Seeraa kana keessatti barreeffaman eeguudhaan garaa kee guutuu fi lubbuu kee guutuudhaan gara Waaqayyo Waaqa keetiitti deebite ta'a. **11** Wanni ani har'a si ajaju kun rakkisaa yookaan kan sirraa fagaate miti. **12** Akka ati, "Akka nu dhageenyee isa eegnuuf eenyutu gara samiitti ol ba'ee fidee nutti hima?" jettee hin gaafanneef inni ol samii gubbaa hin jiru. **13** Yookaan akka ati, "Akka nu dhageenyee isa eegnuuf eenyutu galaana ce'ee fidee nutti hima?" jettee hin gaafanneef inni galaana gama hin jiru. **14** Dubbiin sun garuu baay'ee sitti dhi'oo jira; akka ati isa eegduufis inni afaan keetii fi garaa kee keessa jira. **15** Kunoo ani har'a jireenyaa fi eebba, du'aa fi badiisa fuula kee dura kaa'eera. **16** Ani akka ati Waaqayyo Waaqa kee jaallattu, akka karaa isaa irras deemtuu fi akka ati ajajawwan isaa, qajeelchawwan isaatii fi seerawwan isaa eegdu si ajaja; ergasiis ati lubbuu jiraattee ni baay'atta; Waaqayyo Waaqni kees biyya ati dhaaluuf itti galtutti si eebbisa.

17 Garuu yoo yaadni kee karaa irraa jal'atee ati ajajamuu baatte, yoo ati waaqota kaan waaqeffachuu fi isaan tajaajiluuf jettee fudhatamte, **18** ani akka isin dhugumaan baddan har'a isinittin hima. Isin Yordaanosin ceetani biyya itti galtanii dhaaltan keessaa bara dheeraa hin jiraatan. **19** Ani akkan jireenyaa fi du'a, eebbaa fi abaarsa fuula kee dura kaa'ee jiru har'a samii fi lafa ragaan godhee sitti waama. Egaa atii fi ijoolleen kee akka jiraattaniif jireenya filadhu; **20** kunis akka ati Waaqayyo Waaqa kee jaallatuuf, akka dubbii isaa dhageessee isatti maxxantee jiraattuuf. Waaqayyo sababii jireenya kee ta'eef, biyya abbootii kee Abrahaamiif, Yisihaaqii fi Yaaqoobiif kennuuf kakateef sana keessatti bara dheeraa siif kenna.

31 Ergasiis Museen dhaqee dubbii kana Israa'el hundatti dubbate: **2** "Ani amma nama waggaa dhibbaa fi digdamaa ti; si'achis isin hoogganuu hin danda'u. Waaqayyo, 'Ati Yordaanos hin ceetu' naan jedheera. **3** Waaqayyo Waaqni kee mataan isaa si dura ni ce'a. Inni saboota kanneen fuula kee duraa ni barbadeessa; atis biyya isaanii ni dhaalta. Akkuma Waaqayyo jedhetti, Iyyaasuunis si dura ni ce'a. **4** Waaqayyo akkuma Sihoonii fi Oogi mootota Amoorotaa sana biyya isaanii wajjin balleesse sana isaan kanneenis ni balleessa. **5** Waaqayyo dabarsee harka keessanitti isaan kenna; isinis waan ani isin ajaje hunda isaan gochuu qabdu. **6** Cima; jabaadhaa. Waaqayyo Waaqni keessan isin wajjin deemaatii isin sababii isaanitiif jettanii hin sodaatinaa yookaan hin rifatinaa; inni gonkumaa isin hin dhiisu yookaan isin hin gatu." **7** Kana irratti Museen Iyyaasuu ofitti waamee fuula Israa'el hundaa duratti akkana jedheen; "Ati sababii biyya Waaqayyo isaanii kennuuf abbootii isaanitiif kakatetti galuuf saba kana wajjin deemtuuf cimi; jabaadhus; biyyattiis akka dhaalan godhi. **8** Waaqayyo mataan isaa si dura ni deema; si wajjinis ni jiraata; inni si hin dhiisu yookaan si hin gatu. Hin sodaatin; abdis hin kutatin." **9** Museenis seera kana barreessee ilmaan Lewwii kanneen luboota ta'anii taabota kakuu Waaqayyoo baatanii fi maanguddoota Israa'el hundatti kenne. **10** Ergasiis Museen akkana jedhee isaan ajaje; "Dhuma waggaa torbaffaatti, yeroo itti gatiin dhiifamutti, yeroo itti Ayyaanni Daasii ayyaaneffamutti, **11** mul'amu Israa'el hundi fuula Waaqayyo Waaqa keetii duratti mul'achuuf lafa inni filatu dhufanitti akka isaan dhaga'aniif fuula isaanii duratti seera kana isaanii dubbifta. **12** Akka isaan dubbii seera kanaa hunda dhaga'anii Waaqayyo Waaqa kee sodaachuu baratanii fi of eeggannaadhaan faana bu'aniif namoota jechuunis dhiirto, dubartoota, ijoollee fi alagoota magaalawwan kee keessa jiraatan walitti qabi. **13** Bara isin biyya Yordaanos ceetani dhaaltan keessa jiraattan guutuu ijoolleen isaanii kanneen seera kana hin beeknes dhaga'uu fi Waaqayyo Waaqa isaanii sodaachuu barachuu qabu." **14** Waaqayyo Museedhaan, "Yeroon ati duutu dhi'aateera. Akka ani waan inni hojjechuu malu itti himuuf Iyyaasuu waamiitii dunkaana wal ga'ii biratti dhi'aadhaa" jedhe. Musee fi Iyyaasuunis dhufanii dunkaana wal ga'ii duratti dhi'aatan. **15** Waaqayyo utubaa duumessaatiin dhufee dunkaanicha keessatti mul'ate; duumessi sunis balbala dunkaanichaa dura dhaabate. **16** Waaqayyos Museedhaan akkana jedhe; "Ati abbootii kee wajjin ni boqotta; sabni kun immoo yommuu suma biyya dhaaluuf itti galutti waaqota Namoota Ormaa duukaa bu'ee sagaagaluu jalqaba. Isaan na dhiisanii kakuu ani isaan wajjin gale ni cabsu. **17** Gaafas ani isaanitti aaree isaan nan dhiisa; fuula koos isaan duraa nan dhoksa; isaanis ni barbadeeffamu. Badiisaa fi rakkoo baay'eeutu isaanitti dhufa; isaanis gaafasi, 'Badiisni kun waan Waaqni keenya nu wajjin hin jirreef nutti dhufe mitii?' jedhanii gaafatu. **18** Waan isaan

gara waaqota biraatti garagalaniif ani sababii hammina isaanii hundaatiif guutumaan guutuutti fuula koo isaan duraa nan dhokfadha. **19** "Akka isaanitti ragaa naa ta'uuf, faarfannaa kana barreeffadhuutii akka isaan faarfataniiif Israa'eloota barsiisi. **20** Yommuu ani biyya aannanii fi dammi keessaa burqu kan ani abbootii isaanitiif kakuudhaan waadaa galetti isaan fidutti isaan nyaatanii quufanii narraa garagaluudhaan waaqota biraawaaqeffatu; na dhiisanii kakuu koo ni cabsu. **21** Faarfannaan kunis yommuu badiisnii fi rakkinni isaanitti dhufuti ragaa isaanitti ta'a; kun sanyii isaanii keessatti hin irraanfatuutti. **22** Ani utuu biyya kakuudhaan waadaa isaanii galetti isaan hin fidin iyyuu waan isaan gochuuf yaadan nan beekaatii." **22** Kanaafuu Museen gaafas faarfannaa kana barreessee Israa'eloota barsiise. **23** Waaqayyos Iyyaasuu ilma Nuuntiif ajaja, "Ati sababii biyya ani kakuudhaan waadaa isaanii galetti Israa'eloota galchituuf cimi, jabaadhu; ani mataan koo si wajjin jiraa" jedhu kenne. **24** Museen erga dubbii seera kanaa jalqabaa hamma dhumaatti kitaaba irratti barreessee fixee booddee, **25** Lewwota taabota kakuu Waaqayyoo baataniiif ajaja kana kenne: **26** "Kitaaba Seeraa kana fudhuutti taabota kakuu Waaqayyo Waaqa keetii bira kaa'i. Kunis akka inni achuma ta'ee ragaa isinitti ta'uuf. **27** Ani akka isin finciltootaa fi mata jabeeyyii taatan nan beekaatii. Isin yoo utuma ani jiruu Waaqayyotti finciltan, erga ani du'ee booddee immoo hammam caalaa haa finciltan ree! **28** Akka ani akka isaan dhaga'aniif dubbii kana isaanitti hime akka isaanitti ragaa ta'uuf samii fi lafa waammachuu danda'uuf maanguddoota gosoota keessanii hundaa fi qondaaltota keessan hunda fuula koo duratti walitti qabaa. **29** Ani akka isin erga ani du'ee booddee guutumaan guutuutti xurooftanii ajaja ani isinii kenne irraa garagaltan nan beekaatii. Baroota dhufuuf jiran keessa rakkinni isinitti dhufa; isin fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjetanii hojiidhuma harka keessaniitiiin dheekkamsaaf isa kakaafuutti." **30** Museenis jalqabaa hamma dhumaatti dubbii faarfannaa kanaa guutummaa waldaa Israa'elitti akkana jedhee dhageessise:

32 Yaa samiiwwan, dhaga'aa; ani nan dubbadha; yaa lafa, atis dubbii afaan kootii dhaga'i. **2** Barsiisni koo akka bokkaa haa roobu; dubbiiin koos akka fixeensaa gad haa coccophu; marga irratti akka tiifuu, maqaltuu corqaa irrattis akka bokkaa guddaa haa roobu. **3** Ani maqaa Waaqayyoo nan labsa. Guddina Waaqa keenyaa jajadhaa! **4** Inni Kattaa dha; hojiin isaa mudaa hin qabu; daandiiwwan isaa hundinuus qajeelaa dha. Inni Waaqa amanamaa hin dogoggorre, tolaa fi qajeelaa dha. **5** Isaan hammina isatti hojjetaniiru; si'achi isaan sababii qaniam isaanitiif ijoollee isaa miti; isaan dhaloota jal'aa fi micciiramaa dha. **6** Yaa saba gowwaa, kan ogummaa hin qabne, ati akkasitti Waaqayyoo deebii kennitaa? Inni Abbaa kee, Uumaa kee, kan si hojjetee fi si tolche mitii? **7** Baroota durii yaadadhu; dhaloota darbe illee qalbeeffadhu. Inni siif ibsaatii abbaa kee gaafadhu; maanguddoota kees gaafadhu; isaan sitti himuutii. **8** Waaqni Waan Hundaa Olii yommuu sabootaaf dhaala isaaniiif kennetti, yommuu sanyii namaas gargar qoqoodetti, akkuma baay'ina ilmaan Israa'elitti namootaaf daarii dhaabe. **9** Qoodni Waaqayyoo saba isaa ti; Yaaqoob immoo dhaala dhunfaa isaa ti. **10** Inni lafa gammoojjii, lafa onaatii fi gammoojjii nama gubu keessatti isaa argate. Inni gaachana ta'eefii isa eege; akka garoo ija isaattis isa eege; **11** akkuma risaan mana ishee diigdee ilmaan ishee irra qochoo qabdu, akkuma qochoo ishee bal'iftee ol isaan fudhattu, akkuma qochoo isheetiin isaan baattu sana, **12** Waaqayyoo ofatu isa eegeesse; waaqni ormaa tokko iyyuu isa wajjin hin turre. **13** Inni lafa ol ka'aa irra isa burraaqsis; miidhaan lafa qotiisaa isa soore. Kattaa keessaa damma isa nyaachise;

dhagaa gurraacha keessaa immoo zayitii kenneef; **14** dhadhaa fi aannan saawaanii fi bushaayee, xobbaallaawwanii fi re'oota cooman, korbeeyyii hoolaa filatamoo Baashaan, ija qamadii gaariis isa soore. Ati cuunfaa dhiiga wayinii qulqulluus ni dhugde. **15** Yishuruun ni gabbate; ni dhiite; nyaatee quufe; ni ulfaate; ni cululuqe. Waaqa isa uume ni dhiise; Kattaa Fayyisaa isaa ta'es ni tuffate. **16** Isaan waaqota ormaatiin isa hinaafsisan; waaqota jibbisiisoo isaaniitiinis isa dheekkamsiisan. **17** Isaan hafuurota hamoo Waaqa hin ta'iniif, waaqota hin beekinif, waaqota reeffuu dhufaniif, waaqota abbootiin keessan hin sodaatiiniif aarsaa dhi'eessan. **18** Ati Kattaa si dhalche gante; Waaqa si uume irraanfate. **19** Waaqayyo waan kana argee isaan tuffate; inni ilmaanii fi intallan ofii isaatti aareeraatii. **20** Innis, "Ani fuula koo isaan duraa nan dhokfadha; dhuma isaaniis nan arga" jedhe; isaan dhaloota jal'aa, ijoollee hin amananneedhaatii. **21** Isaan waan Waaqa hin ta'iniin na hinaafsisan; waaqota tolfamoo isaani kanneen faayidaa hin qabneenis na aarsan. Anis warra saba hin ta'iniin akka isaan hinaafan nan godha; saba hubannaa hin qabneenis isaan nan aarsa. **22** Dheekkamsa kootiin ibiddi qabsiifameeraatii; innis hamma sii'oolitti gad dhidhimee ni boba'a. Laafa fi waan isheen baafuu ni nyaata; hundee tulluuwwaniitti illee ibidda qabsiisa. (Sheol h7585) **23** "Ani waan hamaa isaan irra nan tuula; xiyya koos isaanitti nan fixadha. **24** Beela hamaa, golfaa nyaatee nama fixuu fi dha'icha isaanitti nan erga; ilkaan bineensaa qaramaa isaa, hadhaa buutii lafa irra lootuus isaanitti nan erga. **25** Karaa guddaa irratti goraadeen warra ijoollee hin qabne isaan godha; mana isaaniitti sodaatu mo'a. Dargaggoonni fi dargaggeettiwwan, daa'immanii fi maanguddoonni ni dhumu. **26** Anis isaan nan bittinneessa; yaadannoo isaaniis sanyii namaa keessaa nan balleessa. **27** Garuu akka diinonni isaanii of tuulanii, 'Harka keenyatuu mo'ate malee, Waaqayyo waan kana hunda hin goone' hin jenne, ani dhaadannoo diinaa sodaadheera." **28** Isaan saba qalbii hin qabne, kan hubannaa tokko illee hin qabnee dha. **29** Isaan utuu ogeeyyii ta'anii waan kana hubatanii silaa dhuma isaaniis ni beeku turan! **30** Yoo Kattaan isaaniis isaan gurgure malee, yoo Waaqayyo dabarsee isaan kenne malee, akkamitti namni tokko nama kuma tokko yookaan namni lama nama kuma kudhan guga? **31** Kattaan isaaniis akka kattaa keenyaa miti; kana immoo diinonni keenya iyyuu hin ganan. **32** Wayiniin isaaniis wayinii Sodoomiitii fi lafa qotiisaa Gomoraa irraa dhufa. Iji wayinii isaaniis summiidhaan, hurbuun isaaniis waan hadhaa'uun guutameera. **33** Wayiniin isaaniis hadhaa bofaa, summii bofa hadhaan isaa nama ajjeesuu ti. **34** "Kun waan na biratti eegame, kan galmee koo keessattis chaappaadhaan cufame miti? **35** Haaloo baasuun kan koo ti; ani gatii nan deebisa. Yeroo isaattii miilli isaaniis ni mucucaata; guyyaan badiisa isaaniis dhi'aateera; badiisni isaaniis isaanitti ariifateera." **36** Waaqayyo yommuu akka isaan humna dhaban, akka garbichis ta'u namni birmaduun tokko iyyuu hin hafne argutti, saba isaatiif ni murteessa; tajaajiltoota isaatiifis garaa laafa. **37** Innis akkana jedha: "Kattaan isaan itti da'atan, waaqonni tolfamoon isaaniis amma eessa jiru? **38** Waaqonni cooma qalma isaaniis nyaatan, kanneen dhibaayyuu daadhii wayinii isaaniis dhuganis eessa jiru? Mee ka'anii isaan haa gargaaran! Mee da'annoo haa kennaniif! **39** "Akka ani mataan koo Isa ta'e beekaa! Ana malee Waaqni biraa hin jiru. Ani nan ajjeesa; nan jiraachisaa; nan madeessa; nan fayyisaa; namni harka kootii baasuu danda'u tokko iyyuu hin jiru. **40** Ani dhugumaan bara baraan jiraataadhaatii harka koo samiitti ol qabee nan kakadha; **41** ani yommuun goraadee koo calaqqisaa qaradhee harki koo murtiidhaaf isa qabatutti, ani diinota koo haaloo nan ba'a; warra

na jibbaniif illee waan isaaniif malu nan kenna. **42** Yommuu goraadeen koo foon nyaatutti, ani akka xiyyi koo dhiigaan machaa'u nan godha; dhiigni sunis dhiiga warra qalamaniitii fi booji'amani kan mataa hooggantoota diinaa ti." **43** Sababii inni haaloo dhiiga tajaajiltoota isaa ba'uuf, yaa sabootaa, namoota isaa wajjin gammadaa. Inni diinota isaa haaloo ba'a; biyyaa fi saba isaatiif arara ni buusa. **44** Museenis Iyyaasuu ilma Nuuni wajjin dhufee dubbiiwwan faarfannaa kana hunda namoota dhageessise. **45** Innis yommuu dubbiiwwan kanneen hunda Israa'eloota hundatti dubbattee fixetti, **46** akkana isaaniin jedhe; "Akka isaan dubbiiwwan seera kanaa hunda of eeggannaadhaan eeganii akka isin ijoollee keessan ajajan, dubbiiwwan ani har'a ifa baasee isinitti himu hunda qalbiitti qabadhaa. **47** Isaan isiniif jireenya malee dubbii faayidaa hin qabne miti. Dubbiiwwan kanaan biyya laga Yordaanos ceetanii dhaaltan keessa bara dheeraa ni jiraattu." **48** Gaafasuma Waaqayyo akkana jedhee Museetti hime; **49** "Biyya Mo'aab kan fuullee Yerikoo jiru, tulluuwwan Abaariim keessa tulluu Nebootti ol ba'itii biyya Kana'aan, biyya ani Israa'elootaaf dhaala godhee kennu fuulleetti ilaali. **50** Akkuma obboleessi kee Aroon tulluu Hoori irratti du'ee gara abbootii isaatti walitti qabame sana, atis tulluu yaabbattu sana irratti ni duuta; gara abbootii keetiittiis walitti qabanta. **51** Kunis waan isin lamaanuu Gammoojii Siin, Qaadash keessatti bishaan Mariibaa biratti fuula Israa'elootaa duratti na amanuu diddaniif fi sababii Israa'eloota gidduutti qulqullummaa koo hin eeginii? **52** Kanaafuu ati fagootti argita malee biyya ani Israa'elootaaf kennu sanatti hin galtu."

33 Eebbi Museen namni Waaqaa sun utuu hin du'in dura ittiin Israa'eloota eebbise kana; **2** innis akkana jedhe: "Waaqayyo tulluu Siinaa irraa dhufe; isaan irrattis See'iir irraa akka aduu ganamaatti ba'e; Tulluu Phaaraan irraa isaan eebbise. Inni qulqulloota isaa kumaatama wajjin dhufe; karaa harka isaa mirgaatiin ibidda boba'utu ba'e. **3** Dhugumaan situ saba jaallata; qulqulloonni hundinuu harka kee keessa jiru. Hundi isaaniis miilla kee jalatti kufu; qajeelfamas sirraa argatu; **4** Museen seera nuu kenneera; kunis dhaala waldaa Yaaqoob. **5** Yeroo hooggantoonni sabaa gosoota Israa'el wajjin walitti qabamaniitti inni Yishuruun irratti mootii ture. **6** "Ruubeen haa jiraatu malee hin du'in; yookaan baay'inni namoota isaa hin xinnaatin." **7** Waa'ee Yihuudaas akkana jedhe: "Yaa Waaqayyo, iyya Yihuudaa dhaga'i; gara saba isaattis isa fidi. Inni harka ofii isaatiin of haa eegu. Yommuu inni diinota isaatiin wal lolutti gargaaraa isaa ta'i!" **8** Inni waa'ee Lewwiis akkana jedhe: "Tumiinii fi Iriimiin kee tajaajilaa kee amanamaadhaaf haa ta'u. Ati lafa Maasaah jedhamutti isa qorte; bishaan Mariibaa irratti isa lolte. **9** Waa'ee abbaa fi haadha isaas, 'Ani isa hin argine' jedhe. Inni obboloota isaa addaan hin baafanne; ijoollee isaas hin beekne; isaan dubbii keetiif ajajamani kakuu kee eeganiiruutii. **10** Inni ajaja kee Yaaqoobin, seera kee immoo Israa'elin ni barsiisa. Fuula kee duratti ixaana, iddoo aarsaa keetii irratti illee aarsaa gubamu guutuu ni dhi'eessa. **11** Yaa Waaqayyo, ogummaa isaa hunda eebbisif; waan harki isaa hojjetuttis gammadi. Mo'oo warra isatti ka'anii cabsi; akka isaan lammata hin kaane godhiitti diinota isaa dha'i." **12** Waa'ee Beniyaam akkana jedhe: "Namni Waaqayyo isa jaallatu eegumsa isaatiin nagaan haa jiraatu; inni guyyaa guutuu isa eegaatii; namni Waaqayyo isa jaallatu gatiitii isaa gidduu boqota." **13** Waa'ee Yoosef akkana jedhe: "Waaqayyo biyya isaa haa eebbisu; fixeensa filatamaa samiidhaa buusudhaan bishaan boolla gad fagoo keessaatiin, **14** midhaan filatamaa aduun biqilchituu, waan akka malee gaarii kan ji'i kennuun, **15** kennaawwan filatamoo tulluuwwan duriitiin,

badhaadhummaa gaarran bara baraatii, **16** kenna filatamaa lafaatii fi guutummaa isaatiin, surraa isa daggala boba'u keessa ture sanaatiin haa eebbisu. Isaan kunneen hundi mataa Yoosif kan obboloota isaa gidduutti bulchaa ta'e sanaa irra haa bu'an. **17** Inni ulfinaan korma hangafa fakkaata; gaanfawwan isaa akka gaanfawwan gafarsaa ti. Isaaniinis hamma daarii lafaatii saboota ni waraana. Isaanis kuma kurnan Efreem, akkasumas kumaatama Minaasee ti." **18** Waa'ee Zebuuloonis akkana jedhe: "Zebuuloon ati gad ba'uu keetiin, Yisaakor atis dunkaanota kee keessatti gammadi. **19** Isaan saboota gara tulluutti ni waamu; achittis aarsaa qajeelummaa ni dhi'eessu; isaan soorama irra dhangala'aa galaana keessaatiin, qabeenya cirracha keessa dhokfameenis ni gammadu." **20** Waa'ee Gaad immoo akkana jedhe: "Namni bulchiinsa Gaad bal'isu eebbifamaa dha! Gaad irree fi mataa caccabsaa akka leencaatti achi jiraata. **21** Inni ofii isaatiif lafa gabbataa filate; qoodni hooggantootaa isaaf turfame. Yommuu hooggantoonni sabaa walitti qabamanitti, inni fedhii qajeelummaa Waaqayyootii fi murtii Israa'elitti mure sana fiixaan baase." **22** Waa'ee Daanis inni akkana jedhe: "Daan akka ilmoolee leencaa kan Baashaan keessaa utaa'ee ba'uu ti." **23** Waa'ee Niftaalemis akkana jedhe: "Niftaalem surraa gonfateera; eebba Waaqayyootiin guutameera; inni biyya karaa lixaatii fi kibbaatiin jiru ni dhaala." **24** Waa'ee Aasheer immoo akkana jedhe: "Aasheer ilmaan hunda caalaa eebbifamaa dha; inni obboloota isaa duratti fudhatama haa argatu; miilla isaas zayitii keessa haa cuuphatu. **25** Danqaraan balbala keetii sibiilaa fi naasii ta'a; jabinni kees akkuma baroota jireenya keetii ni ta'a. **26** "Waaqni akka Waaqa Yishuruun, kan si gargaaruuf jedhee samiiwwan irra, surraa isaatiinis duumessoota irra gulufu tokko illee hin jiru. **27** Waaqni bara baraa iddoo jireenyaa keetii ti; irreen bara baraa si jalaan jira. Inni, 'Isaan balleessi!' jedhee diinota kee fuula kee duraa ni ari'a. **28** Kanaafuu Israa'el kophaa isaa nagaadhaan jiraata; lafa fixeensi samii itti coccophutti, biyya midhaanii fi wayinii haaraatti namni burqaa Yaaqoob tuqu hin jiru. **29** Yaa Israa'el, ati eebbifamaa dha! Sabni Waaqayyo isa fayyise, kan akka keetii eenyu? Inni gaachana keetii fi gargaaraa kee ti; goraadee ulfina keetiitis. Diinonni kee sodaadhaan fuula kee duraa duubatti deebi'u; ati immoo iddoowwan waaqeffannaa isaanii irra ejjetta."

34 Museenis dirree Mo'aabii ka'ee fuullee fiixee Phisgaa kan Yerikootti argamutti, gaara Nebootti ol ba'e. Achittis Waaqayyo guutummaa biyyattii isatti argisiise; kunis Gili'aadii hamma Daanitti, **2** guutummaa Niftaalem, biyya Efreemiitii fi Minaasee, guutummaa biyya Yihuudaa kan hamma galaana lixaatti bal'atee jiru, **3** Negeebii fi Magaalaa Meexxii kan sulula Yerikootii jalqabee hamma Zo'aariitti argamuu dha. **4** Ergasii Waaqayyo, "Kun biyya ani yeroo, 'Sanyii keetiif nan kenna' jedhetti kakuudhaan Abrahaamiif, Yisihaaqii fi Yaaqoobiif waadaa galee dha. Ani akka ati ija keetiin argitu godheera; ati garuu achi hin ceetu" jedheen. **5** Museen garbichi Waaqayyoo akkuma Waaqayyo isaan jedhetti achuma Mo'aab keessatti du'e. **6** Innis biyya Mo'aabitti sulula fuullee Beet Phe'ooritti argamu keessatti isa awwaale; garuu hamma har'aatti awwaalli isaa eessa akka jiru namni tokko iyyuu hin beeku. **7** Museen yeroo du'etti nama waggaa dhibba tokkoo fi digdama ture; ta'us iji isaa hin dadhabne; humni isaas hin laafne. **8** Israa'eloonni hamma yeroon gaddaa raawwatutti dirree Mo'aab irratti bultii soddoma Museedhaaf boo'an. **9** Waan Museen harka isaa isa irra kaa'ee tureef Iyyaasuun ilmi Nuuni hafuura ogummaatiin guutame. Kanaafuu Israa'eloonni isa dhaga'anii waan Waaqayyo Musee ajaje godhan. **10** Ergasii raajiin akka Musee kan ifaan ifatti

Waaqayyoon beeku tokko iyyuu Israa'el keessatti hin kaane; **11** kan Waaqayyo akka inni Fara'oon irratti, qondaaltota isaatii fi guutuu biyya isaa irratti mallattoowwanii fi dinqiiwwan sana hojjetuuf Gibxitti ergee waan sana hojjete tokko iyyuu hin jiru. **12** Namni tokko iyyuu takkumaa humna guddaa yookaan hojii akka malee sodaachisaa Museen fuula Israa'eloota hundaa duratti argisiise sana hin argisiifneeti.

Iyyaasuu

1 Erga Museen garbichi Waaqayyoo sun du'ee booddee Waaqayyo akkana jedhee Iyyaasuu ilma Nuuni gargaaraa Musee sanatti dubbate: **2** "Garbichi koo Museen du'eera. Egaa amma atii fi sabni kun hundinuu gara biyya ani isaaniif, Israa'elootaaf kennuuf jiruutti galuuf Laga Yordaanos ce'uuf qophaa'aa. **3** Anis akkuma Museef waadaa gale sanatti iddoo miilli keessan ga'e hunda isiniif kenna. **4** Daangaan keessanis gammoojjidhaa jalqabdee hamma Libaanoonitti, lagicha guddaa Efraaxiisii jalqabdee biyya Heetotaa hunda keessa baatee karaa dhi'aatiin hamma Galaana Guddaatti bal'atti. **5** Bara jireenya keetii guutuu namni si dura dhaabachuu danda'u tokko iyyuu hin jiru. Ani akkumma Musee wajjin ture sana si wajjinis nan ta'a; ani gonkumaa si hin gatu yookaan si hin dhiisu. **6** Ati sababii akka isaan biyya ani abbootii isaaniitiif kennuuf kakadhe sana dhaalaniif saba kana hoogganuuf cimi; ija jabaadhus. **7** "Cimi; ija jabaadhus. Seera garbichi koo Museen siif kenne hundumaaf of eeggannaadhaan ajajami; akka gara deemtu hundumatti siif milkaa'uufis mirgatti yookaan bitaatti hin gorin. **8** Kitaabni Seeraa kun afaan keetii hin bu'in. Waan isa keessatti barreeffame hunda gochuuf akka of eeggattuufis halkanii guyyaa itti yaadi. Akkasiinis ati ni badhaata; ni milkooftas. **9** Ani akkana jedhee si hin ajajnee? Cimi; ija jabaadhus. Waan Waaqayyoo Waaqni kee iddoo ati deemtu hundumatti si wajjin ta'uuf, hin sodaatin; abdiis hin kutatin." **10** Kanaafuu Iyyaasuun akkana jedhee qondaaltota sabaa ajaje: **11** "Qubata keessa dedeemaatii namootaan, 'Galaa keessan qopheeffadhaa. Isin biyya Waaqayyoo Waaqni keessan isinii kennuuf jiru sana dhaala ofii keessanii gootanii fudhachuuf bultii sadii keessatti Yordaanos ni ceetu.'" **12** Iyyaasuun garuu gosa Ruubeeniin, gosa Gaadiitii fi walakkaa gosa Minaaseetiin akkana jedhe: **13** "Ajaja garbichi Waaqayyoo Museen isinii kenne sana yaadadhaa; 'Waaqayyoo Waaqni keessan qonnaa isinii kenna; biyya kana isinii kenneera.' **14** Niitoonni keessan, ijoolleen keessanii fi horiin keessan biyya Museen gama ba'a Yordaanos isinii kenne keessa haa turan; garuu namoonni keessan warri lolaaf qophaa'an hundi obboloota keessan dura gamatti haa ce'an. Isin obboloota keessan gargaaruu qabdu; **15** hamma Waaqayyoo akkuma isinii godhe sana isaaniifis boqonnaa kennee isaanis biyya Waaqayyoo Waaqni keessan isaanii kennu dhaalanitti isaan gargaaruu qabdu. Ergasii deebitanii biyya keessan kan Museen garbichi Waaqayyoo sun gama ba'a Yordaanositti karaa ba'a biiftuu isinii kenne sana ni dhaaltu." **16** Isaanis akkana jedhanii Iyyaasuuf deebii kennan; "Nu waan ati nu ajajje kam iyyuu ni hojjenna; gara ati nu ergitu kam iyyuu ni deemna. **17** Nu akkuma Museedhaaf guutumaa guutuutti ajajamne sana siifis akkasuma ni ajajamna. Waaqayyoo Waaqni kee garuu akkuma Musee wajjin ture sana si wajjinis haa ta'u. **18** Namni ajaja keetti finciluu fi dubbii ati karaa kamiin iyyuu isa ajajjeef hin ajajamne hundi haa ajjeefamu. Ati qofti cimi; ija jabaadhus!"

2 Ergasii Iyyaasuun ilmi Nuuni, "Dhaqaatii biyya sana, keessumattuu Yerikoo basaasaa" jedhee dhoksaan basaastota lama biyya Shixiimiitii erge. Isaanis deemanii mana sagaagaltitii Rahaab jedhamtu tokkoo seenanii achuma turan. **2** Mooticha Yerikoottis, "Kunool Israa'eloota keessaa namoonni tokko tokko biyyattii basaasuuf galgala kana as dhufaniiru" jedhamee himame. **3** Kanaafuu mootichi Yerikoo, "Sababii isaan guutummaa biyyattii basaasuuf dhufaniif namoota gara kee dhufanii mana kee seenan sana gad baasi" jedhee dhaamsa kana Rahaabitti erge. **4** Dubartittiin garuu namoota lamaan fuutee dhoksite.

Isheenis akkana jette; "Dhuguma namoonni gara koo dhufaniiru; ani garuu akka isaan eessaa dhufan hin beekne. **5** Isaanis galgala yommuu yeroon karri magaalattii cufamu ga'etti ba'anii deeman. Karaa isaan deemanis ani hin beeku. Isaan qaqqabdu ta'aatii dafaa isaan duukaa bu'aa." **6** Isheen garuu gara bantii manaatti ol isaan baaftee cidii talbaa kan bantii mana irratti tuultee turte jala isaan dhoksite. **7** Kanaafuu namoonni basaastota sana duukaa bu'uudhaaf karaa gara malkaa Yordaanos geessu irra bu'anii qajeelan; karri sunis akkuma duukaa buutonni sun ba'anii cufame. **8** Isheenis utuu basaastonni sun buluuf hin cicisiin gara bantii manaatti ol baatee **9** akkana isaaniin jette; "Ani akka Waaqayyoo biyya kana isinii kennee fi akka isin sodaachuun nurra bu'es nan beeka; namni biyya kana keessa jiraatu hundinuu sababii keessaniif fuula keessan duratti sodaadhaan hollachaa jira. **10** Yommuu isin Gibxii baatanitti akka itti Waaqayyoo Galaana Diimaa fuula keessan duratti gogse, waan isinis Sihoonii fi Oogi mootota Amoorotaa kanneen gama ba'a Yordaanositti guutumaa guutuutti balleessitan sana lamaan gootan dhageenyerra. **11** Nu yommuu waa'ee waan kanaa dhageenyetti sababii keessaniif onneen keenya baqxee abdii kutanne. Waaqayyoo Waaqni keessan ol samii gubbaatti, gad lafa irrattis Waaqaatii. **12** "Egaa amma sababii ani garaa isinii laafeef isinis akkasuma akka maatii kootiif garaa laaftan maqaa Waaqayyootiin naa kakadhaa. Mallattoo dhugaas naa kenna; **13** kunis akka isin lubbuu abbaa kootii, haadha kootii, obbolootaa fi obboleettota kootii, waan kan isaaniin ta'e hundaa fi lubbuu keenya du'a oolchitaniif." **14** Namoonnis, "Lubbuun keenya sababii lubbuu keessaniitiif haa badduu! Yoo isin waan nu hojjemu kana namatti himuu baattan nu yommuu Waaqayyoo biyya kana nuu kennutti gara laafinaa fi amanamummaadhaan si simanna" jedhanii ishee abdachiisan. **15** Kanaafuu isheen sababii manni isheen keessa jiraattu sun dallaa magaalattiitiin wal qabatuuf foddaa keessaan funyoodhaan gad isaan buufte. **16** Isheenis akkana isaaniin jette; "Akka warri isin duukaa bu'an sun isin hin argineef gara gaarraniitti baqadhaa. Hamma isaan deebi'anitti guyyoota sadii achitti dhokadhaa; ergasii immoo karaa keessan deema." **17** Namoonni sunis akkana jedhaniin; "Kakuun ati nu kakachiifte kun kan nu qabachuu danda'u, **18** yoo ati yommuu nu biyyattii seennutti funyoo bildiimaa kana foddaa ittiin gad nu buufte kanatti hiitee abbaa keetii fi haadha kee, obboloota keetii fi maatii kee hunda mana keetti galchite qofa. **19** Namni tokko iyyuu yoo mana kee keessaa gara daandii alaatti gad ba'e, dhiigni isaa matuma isaatti deebi'a; nu itti hin gaafatammu. Nama si wajjin mana kee keessa jiru immoo yoo harki tokko iyyuu isa tuqe, dhiigni isaa mataa keenyatti deebi'a. **20** Garuu yoo ati waan nu hojjennu kana namatti himte, nu kakuu ati nu kakachiifte sana jalaa bilisa baana." **21** Isheenis, "Fudhadheera; akkuma isin jettan haa ta'u" jettee deebifte. Kanaafuu isheen isaan ergite; isaanis ka'anii deeman. Isheen funyoo bildiimaa sana foddaa sanatti hiite. **22** Isaanis yommuu ba'anitti gara gaarranii deemanii hamma duukaa buutonni sun karaa irra barbaadaniin isaan dhabanii deebi'anitti guyyaa sadii achi turan. **23** Basaastonni lamaan sunis deebi'anii gaarran keessaa ba'anii malkaadhaan laga ce'uudhaan gara Iyyaasuu ilma Nuuni dhufan; waan isaan irra ga'e hundas isatti himan. **24** Isaanis Iyyaasuudhaan, "Waaqayyoo dhugumaan biyyattii guutuu harka keenyatti kenneera; namoonni hundinuu sababii keenyaaf sodaadhaan hollachaa jiru" jedhan.

3 Iyyaasuu fi Israa'eloonni hundinuu ganama barii Shixiim keessaa ba'anii gara Laga Yordaanos dhufan. Utuu gamatti hin ce'in duras achi qubatan. **2** Bultii sadii booddee ajajoonni

loltoota qubata keessa dedemanii, **3** akkana jedhanii namoota ajajan: “Isin yommuu taabota kakuu Waaqayyo Waaqa keessaniitii fi Lewwota luboota ta’an isaanii taaboticha baatan argitanitti iddoo keessanii kaatanii taaboticha faana bu’uu qabdu. **4** Isin sababii duraan karaa kanaan hin darbiiniif, karaa deemuun isinii malu ni beektu. Garuu isinii fi taaboticha gidduutti gargari fageenya gara dhuudhuma kuma lama hambisaa; ittis hin dhi’aatinaa.” **5** Iyyaasuunis uummataan, “Of qulqulleessaa; Waaqayyo bor gidduu keessanitti wantoota dinqisiisaa ni hojjetaatii” jedhe. **6** Iyyaasuunis lubootaan, “Taabota kakuu fuudhaatii uummata dura darbaa” jedhe. Kanaafuu isaan taaboticha fuudhanii uummata dura darban. **7** Waaqayyos Iyyaasuudhaan akkana jedhe; “Akka isaan akka ani akkuman Musee wajjin ture sana si wajjin jiru beekaniif, ani har’a fuula Israa’eloota hundaa duratti nama guddaa si gochuu nan jalqaba. **8** Atis luboota taabota kakuu baatanii, ‘Isin yommuu qarqara bishaan Yordaanos geessanitti, dhaqaatii laga keessa dhadhaabadhaa’ jedhi.” **9** Iyyaasuunis Israa’elootaan akkana jedhe; “As kottaatii dubbii Waaqayyo Waaqa keessanii dhaga’aa. **10** Akki isin itti akka Waaqni jiraataan gidduu keessan jiruu fi akka inni dhugumaan Kana’aanota, Heetota, Hiiwota, Feerzota, Girgaashota, Amoorotaa fi Yebuusota fuula keessan duraa ari’ee baasu beektan kanaa dha. **11** Kunoo, taabonni kakuu Gooftaa lafa hundumaa isin duraan Yordaanos ni seena. **12** Kanaafuu amma gosoota Israa’el keessaa nama kudha lama jechuunis tokkoo tokkoo gosaa keessaa nama tokko tokko filadhaa. **13** Akkuma luboonni taabota Waaqayyo Gooftaa lafa hundaa baatan miilla isaanii Yordaanos keessa seensisaniin, bishaan isaa kan gubbaadhaa gad yaa’u ni cita; tuulamees ol dhaabata.” **14** Kanaaf yommuu namoonni laga Yordaanos ce’uuf qubata isaanii keessaa ba’anitti, luboonni taabota kakuu baatanii isaan dura darbanii deeman. **15** Yeroo midhaan galfamu hunda lagni Yordaanos guutee irra dhangala’a. Ta’us akkuma luboonni taaboticha baatan Yordaanos ga’anii miilli isaanii qarqara bishaanii tuqeen, **16** bishaan burqaa oliitii dhufu yaa’uu dhiise. Iddoo magaalaa Addaam jedhamu kan Zaaretaan biraa sana irraa fagaatee tuulamee dhaabate; bishaan gara Galaana Arabbaatti yookaan Galaana soogiddaatti gad yaa’us guutumaan guutuutti cite. Kanaafuu namoonni fuullee Yerikootiin gara gamaatti ce’an. **17** Yeroo Israa’eloonni hundi darbaa turanitti luboonni taabota kakuu Waaqayyoo baatan sun hamma sabni guutumaan guutuutti lafa goggogaa irra ce’utti walakkaa Yordaanos keessa qajeelanii lafa goggogaa irra dhaabatan.

4 Waaqayyos erga sabni guutuun Yordaanosin ce’ee booddee, Iyyaasuudhaan akkana jedhe; **2** “Saba keessaa nama kudha lama, tokkoo tokkoo gosaa keessaa nama tokko tokko filadhuutii **3** akka isaan walakkaa Yordaanos keessaa iddoo luboonni dhadhaabatan sanaa dhagoota kudha lama fuudhanii, baatanii isin wajjin deemanii iddoo isin edana bultaniitti lafa kaka’an itti himi.” **4** Kanaafis Iyyaasuun, namoota kudha lamaan Israa’eloota keessaa, tokkoo tokkoo gosaa keessaa tokko tokko filate sana walitti waamee **5** akkana jedheen; “Taabota Waaqayyo Waaqa keessanii kana dura darbaatii walakkaa Yordaanos seenaa. Tokkoon tokkoon keessanis akkuma baay’ina gosoota Israa’elootaatti dhagaa tokko tokko fudhattanii gatiitii keessanitti baachuu qabdu. **6** Kunis akka wanni kun gidduu keessanitti mallattoo ta’uuf. Yommuu ijoolleen keessan gara fuulduraatti, ‘Dhagoonni kunneen maal argisiisu?’ jedhanii isin gaafatanitti, **7** akka bishaan laga Yordaanos fuula taabota kakuu Waaqayyoo duratti gargar cite itti himaa. Yommuu taabonni kun laga Yordaanos ce’etti bishaan Yordaanos gargar

cite. Dhagaawwan kunneenis saba Israa’eliif yaadannoo bara baraa ta’u.” **8** Kanaafuu Israa’eloonni akkuma Iyyaasuun isaan ajaje godhan. Isaanis akkuma Waaqayyo Iyyaasuutti hime sana, akkuma baay’ina gosoota Israa’elootaatti dhagoota kudha lama walakkaa Yordaanos keessaa fuudhan; hamma iddoo qubata isaaniiitti baatanii achitti lafa kaa’atan. **9** Iyyaasuunis dhagoota kudha lamaan walakkaa Yordaanos keessa iddoo luboonni taabota kakuu baatan sun ijaajjaa turan sana ol dhadhaabe. Isaanis hamma har’aatti achuma jiru. **10** Luboonni taabota kakuu baatan sunis hamma wanni Waaqayyo akka inni namootatti himuuf Iyyaasuun ajaje hundi akkuma Museen Iyyaasuun ajajetti raawwatamutti walakkaa Yordaanos keessa dhadhaabachaa turan. Namoonnis dafanii ce’an; **11** akkuma hundi isaanii ce’aniinis utuma namoonni arganuu taabonni Waaqayyootii fi luboonni gara gama kaaniitii ce’an. **12** Ilmaan Ruuseen, ilmaan Gaadii fi walakkaan gosa Minaasee akkuma Museen isaan ajajetti mi’a lolaa hidhatanii Israa’eloota dura gara gamaatti ce’an. **13** Namni gara kuma afurtamaa ta’u warraanaaf hidhatee fuula Waaqayyoo dura gara dirree Yerikootii lolaf ce’e. **14** Waaqayyos guyyaa sana fuula Israa’eloota hundaa duratti Iyyaasuun nama guddaa godhe; isaanis akkuma Museef ulfina kennaa turan sana bara jireenya isaa guutuu Iyyaasuufis ulfina kennan. **15** Ergasiis Waaqayyo Iyyaasuudhaan akkana jedhe; **16** “Akka isaan Yordaanos keessaa ol ba’aniif luboota taabota kakuu seeraa baatan sana ajaji.” **17** Kanaafuu Iyyaasuun, “Yordaanos keessaa ol ba’aa” jedhee luboota ajaje. **18** Luboonnis taabota kakuu Waaqayyoo baatanii laga keessaa ol ba’an. Akkuma isaan miilla isaanii lafa gogaa irra dhaabbatanii bishaan Yordaanos iddoo ofiitti deebi’ee akkuma duraanii guutee irra dhangala’e. **19** Guyyaa kurnaffaa ji’a jalqabaatti namoonni Yordaanos keessaa ol ba’anii Gilgaal isa ba’a daarii Yerikoo keessa qubatan. **20** Iyyaasuunis dhagoota kudha lamaan isaan Yordaanos keessaa fuudhan sana Gilgaal keessa dhadhaabe. **21** Innis Israa’elootaan akkana jedhe; “Gara fuulduraatti yoo sanyiin keessan, ‘Dhagaawwan kunneen maal argisiisu?’ jedhanii abbootii isaanii gaafatan, **22** ‘Israa’el lafa gogaa irra Yordaanos ce’e’ jedhaa itti himaa. **23** Waaqayyoo Waaqni keessan hamma isin gamatti ceetanitti fuuluma keessan duratti Yordaanos gogsee tureetii. Waaqayyo Waaqni keessan akkuma hamma nu ceenutti Galaana Diimaa fuula keenya duratti gogse sana Yordaanosiniis gogse. **24** Innis akka sabni lafaa hundinuu akka harki Waaqayyoo jabbaa ta’e argisiisu fi akka isinis yeroo hunda Waaqayyo Waaqa keessan sodaattaniif waan kana hojjete.”

5 Mootonni Amoorotaa kanneen gama dhi’a Yordaanos jiraatanii fi mootonni Kana’aanotaa kanneen qarqara galaanaa jiraatan hundi akka Waaqayyo hamma nu ceenutti fuula saba Israa’el duratti Yordaanos gogse yommuu dhaga’anitti onneen isaanii ni baqxe; deebi’anis fuula Israa’elootaa dura dhaabachuu sodaatan. **2** Waaqayyo yeroo sana Iyyaasuudhaan, “Haaduu qara qabu tolchiitii ammas Israa’eloota dhagna qabi” jedhe. **3** Kanaafuu Iyyaasuun haaduu qara qabu tolchee Gibe’aat Aaralootitti Israa’eloota dhagna qabe. **4** Sababiin Iyyaasuun waan kana hojjeteeff kana: Warri biyya Gibxii ba’anii dhufan hundinuu jechuunis dhiironni lolan hundinuu erga Gibxii ba’anii booddee gammoojjii keessatti karaatti dhuman. **5** Namoonni Gibxii ba’an hundi dhagna qabatanii turan; warri yeroo Gibxii ba’anii gammoojjii keessa deemaa turanitti karaatti dhalatan garuu dhagna hin qabanne. **6** Israa’eloonni sababii Waaqayyooif argamuu didaniif hamma namoonni yeroo Gibxii ba’anitti loluu danda’an hundi dhumanitti waggaa afurtama gammoojjii keessa jooran. Waaqayyo akka isaan biyya inni nuu kennuuf abbootii

isaanii abdachiisee ture, biyya aannanii fi damma baafuu sana hin argine isaanitti kakatee tureetii. **7** Kanaafuu inni qooda isaanii ilmaan isaanii kaase; isaanis warra Iyyaasuun dhagna qabee dha. Isaan sababii karaatti dhagna hin qabaminiif hamma har'aatti utuu dhagna hin qabamin jiraatan. **8** Isaanis erga sabni guutuun dhagna qabamee booddee hamma fayyanitti lafuma jiran sana qubata keessa turan. **9** Waaqayyoo Iyyaasuudhaan, "Ani har'a arrabsoo Gibxi sana isin irraa gangalcheera" jedhe. Kanaafuu iddoon sun hamma har'aatti Gilgaal jedhamee waamama. **10** Galgala bultii kudha afuraffaa ji'a sanaatti sabni Israa'el utuma dirree Yerikoo irra Gilgaal keessa qubatee jiruu Faasiikaa ayyaaneffate. **11** Isaanis guyyaa Faasiikaatti aanee dhufu, gaafuma sana midhaan biyyattii keessaa waa nyaatan; kunis Maxinoo fi asheetii waadamee dha. **12** Mannaanis guyyuma isaan midhaan biyya sanaa nyaatanitti aanu gad bu'u dhiise; ergasii mannaan tokko iyyuu warra Israa'eliif gad hin buune; garuu isaan waggaa sana keessa midhaan biyya Kana'aan nyaatan. **13** Iyyaasuun yommuu Yerikootti dhi'aatetti, ol mil'atee nama goraadee luqqifame harkatti qabatee isa dura dhaabatu tokko arge. Iyyaasuun gara isaa dhaqee, "Ati gara keenya moo gara diinota keenyaa ti?" jedhee isa gaafate. **14** Innis deebisee, "Ani gara eenyuu iyyuu miti; garuu ani amma akka ajajaa loltoota Waaqayyootti dhufeera" jedhe. Iyyaasuunis addaan lafatti gombifamee sagadee, "Ergaan Gooftaan koo garbicha isaatiif qabu maali?" jedhee isa gaafate. **15** Ajajaan loltoota Waaqayyoo Iyyaasuudhaan, "Sababii iddoon ati dhaabattu kun qulqulluu ta'eef kophee kee of irraa baasi" jedhe. Iyyaasuunis akkasuma godhe.

6 Yeroo sanatti Yerikoon sababii Israa'elootaatiif jabeeffamtee cufamtee turte. Namni tokko iyyuu gad hin ba'u; namni tokko iyyuus ol hin seenu ture. **2** Waaqayyoo Iyyaasuudhaan akkana jedhe; "Kunoo ani mootii isheetii fi loltoota ishee wajjin Yerikoo dabarsee harka keetti kenneera. **3** Hidhattoota hunda wajjin yeroo tokko magaalattii irra naanna'aa; kanas bultii ja'a hojjetthaa. **4** Luboonni torbas malakata torba kanneen gaanfa hoolaa irraa hojjetaman qabatanii taabota dura haa deeman. Isinis guyyaa torbaffaatti yeroo torba magaalattii irra nanaanna'aa; luboonni malakata haa afuufan. **5** Yommuu isaan sagalee malakataa dheeraa isaa dhageessisanitti namni hundinuu sagalee guddaadhaan haa iyyu; dallaan magaalaa sanaa yommusuma jiga; namoonnis ol ba'u; namni hundinuu qajeelee itti seena." **6** Kanaafuu Iyyaasuun ilmi Nuuni luboota ofitti waamee, "Taabota kakuu Waaqayyoo fuudhaatii luboonni torba malakata baatanii isa dura haa deeman" jedheen. **7** Namootaanis, "Fuula duratti deemaatii magaalaa sana irra naanna'aa; loltoonni hidhatanis taabota Waaqayyoo dura haa deeman" jedhe. **8** Erga Iyyaasuun namootatti dubbatee booddee, luboonni torban fuula Waaqayyoo duratti malakata torba baatan sun malakata isaanii afuufaa dura darban; taabonni kakuu Waaqayyoo isaan duukaa bu'e. **9** Loltoonni mi'a lolaa hidhatanis luboota malakata afuufaa turan dura deeman; loltoonni dugda duubaa immoo taaboticha duukaa bu'an. Yeroo kana hundas malakanni afuufamaa ture. **10** Iyyaasuun garuu namootaan, "Iyya lolaa hin iyyinaa; sagalee keessan ol hin fudhatinaa; hamma guyyaa ani iyyaa isiniin jedhuutti dubbii tokko illee hin dubbatinaa. Gaafas iyyaal" jedhe. **11** Kanaafuu inni akka taabonni Waaqayyoo baatamee magaalaa sana irra yeroo tokko naanna'u godhe. Ergasiis namoonni gara qubataatti deebi'anii achi bulan. **12** Iyyaasuun guyyaa itti aanu ganama barii ka'e; luboonnis taabota Waaqayyoo ol fuudhan. **13** Luboonni torban malakata torba baatanis taabota Waaqayyoo dura deema malakatas afuufaa fuula duratti qajeelan. Loltoonni

mi'a lolaa hidhatan isaan dura bu'an; loltoonni dugda duubaa immoo taabota Waaqayyoo duukaa bu'an; malakannis ittuma fufee afuufamaa ture. **14** Kanaafuu guyyaa lammaffaatti yeroo tokko magaalattii irra naanna'anii gara qubataatti deebi'an. Kanas bultii ja'a hojjetan. **15** Guyyaa torbaffaatti ganama barii ka'anii haaluma duraa sanaan yeroo torba magaalattii irra naanna'an; isaan gaafuma sana qofa yeroo torba magaalattii irra naanna'an. **16** Marsaa torbaffaatti yommuu luboonni malakata afuufanitti Iyyaasuun akkana jedhee namoota ajaje; "Iyyaa! Waaqayyoo magaalattii isinii kenneeraatii! **17** Magaalattii fi waani ishee keessa jiru hundinuu Waaqayyoo addaan haa baafaman. Sababii isheen basaastota nu ergannee sana dhoksiteef, Rahaab sagaagaltittiin qofti warra mana ishee keessa jiran hunda wajjin haa baraaramtu. **18** Isin garuu akka isaan keessaa tokko illee fudhatanii akkasiin badiisa ofitti hin fidneef waan laguu ta'e irraa fagaadhaa. Yoo kanaa achi isin qubata Israa'eliitti iyyuu badiisa fiddanii rakkina irraan geessu. **19** Meetii fi warqeen hundi, mi'i naasiitii fi sibiilaa hundi sababii Waaqayyoo qulqulleffamaniif mankuusa isaatti galuu qabu." **20** Yommuu malakanni afuufametti namoonni ni iyyan; yommuu sagaleen malakata sanaa dhaga'amee namoonnis sagalee guddaadhaan iyyanitti dallaan magaalaa sana ni kufe. Kanaafuu namni hundi fuul duratti girriisee seenuudhaan magaalaa sana qabate. **21** Isaanis waan magaalaa sana Waaqayyoo addaan baasaniiif waan isa keessa jiru hunda jechuunis dhiiraa dubartii, xinnaa guddaa, loon, hoolotaa fi harroota goraadeedhaan fixan. **22** Iyyaasuunis namoota lamaan biyya sana basaasanii turaniin, "Mana sagaagaltuu sana ol seenaatii akkuma isin ishee kakattanitti ishee fi warra kan ishee ta'an hunda gad baasaa fidaa" jedhe. **23** Kanaafuu dargaggoonni basaasuu dhaqanii turan sun ol seenanii Rahaab, abbaa isheetii fi haadha ishee, obboloota isheetii fi waan kan ishee ta'e hundumaa gad baasan. Maatii ishee hundas alatti baasanii qubata Israa'eliitiin ala isaan tursan. **24** Ergasii guutummaa magaalaa sanaatii fi waan ishee keessa jiru hunda guban; garuu meetii fi warqee, mi'a naasiitii fi sibiilaa mankuusa mana Waaqayyootti galchan. **25** Iyyaasuun garuu sababii isheen namoota inni akka basaasaniiif gara Yerikootti ergee ture sana dhoksiteef Rahaab sagaagaltuu sana maatii isheetii fi waan kan ishee ta'e hunda wajjin ni baraare; isheenis hamma ammaatti Israa'eloota gidduu jiraatti. **26** Iyyaasuunis yeroo sanatti akkana jedhee kakate; "Namni magaalaa Yerikoo kana deebisee ijaaru fuula Waaqayyoo duratti abaaramaa haa ta'u: "Inni hundee ishee buusnaan, ilmi isaa hangafti haa du'u; karra ishee ijaaru jalqabnaan, ilmi isaa quxixsuun haa du'u." **27** Kanaafuu Waaqayyoo Iyyaasuun wajjin ture; maqaan isaas guutummaa biyyatii keessatti beekame.

7 Israa'eloonni garuu waan Waaqayyoo addaan baafame irratti amanamummaa dhaban; Aakaan ilmi Karmii, ilmi Zabdii, ilmi Zaaraa kan gosa Yihuudaa waan Waaqayyoo addaan baafame sana keessaa waan tokko tokko fudhate. Kanaafis dheekkamsi Waaqayyoo Israa'el irratti boba'e. **2** Kana irratti Iyyaasuun Yerikoodhaa gara Aayi kan Beet Aawwen bira gama ba'a Beet'eelitti argamtu sanaatti nama ergee, "Dhaqaatii naannoo sana basaasaa" jedhe. Kanaafuu namoonni ol ba'anii Aayin basaasan. **3** Isaanis gara Iyyaasuutti deebi'anii, "Namni hundinuu Aayitti ol ba'uu hin qabu. Sababii namni muraasni qofti achi jiruuf akka isaan dhaqanii biyyattii fudhataniiif nama kuma lama yookaan kuma sadii ta'u ergi malee namoota hundumaa hin dadhabsiisin" jedhaniin. **4** Kanaafuu namoonni gara kuma sadii ta'an ka'anii ol ba'an; isaan garuu namoota Aayi duraa baqatan;

5 namoonni Aayis gara nama suddomii ja'a isaan jalaa fixan. Isaanis karra magaalattiitii jalqabani hamma Shabaarimiitii Israa'eloota ari'anii ededa irratti isaan fixan; kanaanis onneen namootaa baqxee akka bishaanii taate. 6 Iyyaasuunis uffata isaa tarsiisee fuula taabota Waaqayyoo duratti addaan lafatti gombifamee hamma galgalaatti achuma ture. Maanguddoonni saba Israa'elis akkasuma godhani mataa ofii isaanii irratti awwaara firfirsan. 7 Iyyaasuunis akkana jedhe; "Yaa Waaqayyoo Gooftaa, ati maaliif akka isaan nu fixaniif harka Amoorotaatti nu kennuuf jettee saba kana Yordaanosiin ceesifte? Silaa utuu Yordaanos gamatti hafnee nuuf wayye ture!" 8 Yaa Gooftaa, erga sabni Israa'el diinota isaa baqatee ani amma maal jechuu danda'a? 9 Kana'aanonni fi saboonni biyya kanaa kan biraa waan kana dhaga'anii nu marsanii maqaa keenya lafa irraa ni balleessu. Yoos ati maqaa kee guddaa sanaaf maal goota?" 10 Waaqayyos Iyyaasuudhaan akkana jedhe; "Ol ka'ii! Ati maaliif addaan gombifame? 11 Israa'el cubbuu hojjetee; isaan kakuu koo kan ani akka isaan eeganiif isaan ajaje sana cabsaniiru. Isaan waan addaan naa baafame keessaa waan tokko tokko fudhataniiru; hataniiru; sobaniiru; waan sanas qabeenya isaanii wajjin ol kaa'ataniiru. 12 Wanni Israa'eloonni diinota isaanii dura dhaabachuu hin dandeenyeefis kanuma; isaan sababii badiisaaf ramadaniif dugda duubatti garagalani diinota isaanii baqatan. Ani hamma ati waan badiisaaf ajajame kam iyyuu gidduu keessanii balleessittu si'achi isin wajjin hin jiraadhu. 13 "Ka'iitii saba qulqulleessi. Akkaanis isaanii jedhi; 'Boriif ofi walqulleessaa; wanni Waaqayyoo Waaqni Israa'el jedhu isa kanaatii; yaa Israa'el, wanni hirmii ta'e tokko gidduu keessan jira. Isin hamma waan sana of keessaa baafanitti diinota keessan of irraa ittisuu hin dandeessan. 14 "Kanaafuu ganama gosa gosaan ofi dhi'eessaa. Gosti Waaqayyoo filatu balbala balbalaan gara fuula duraatti haa ba'u; balballi Waaqayyoo filatus maatii maatiidhaan gara fuula duraatti haa ba'u; maatiin Waaqayyoo filatus nama tokko tokkoon gara fuula duraatti haa ba'u. 15 Namni waan balleeffamuu qabu wajjin qabame, waan qabu hundumaa wajjin ibiddaan haa gubamu. Inni kakuu Waaqayyoo cabseera; waan Israa'el keessatti qaani ta'es hojjetee!" 16 Kanaafuu Iyyaasuun ganama bariin ka'ee saba Israa'el gosa gosaan gara fuula duraatti baase; gosti Yihuudaas ni filatame. 17 Balballi Yihuudaa gara fuula duraatti ba'e; Iyyaasuunis balbala Zaaraa addaan baase. Balballi Zaaraas maatii maatiin gara fuula duraatti ba'e; Zabdiinis ni filatame. 18 Iyyaasuunis maatii isaa nama tokko tokkoon gara fuula duratti baase; Aakaan ilmi Karmii, ilmi Zabdi, ilmi Zaaraa kan gosa Yihuudaa ni filatame. 19 Kana irratti Iyyaasuun Aakaaniin akkana jedhe; "Yaa ilma koo, Waaqayyoo Waaqa Israa'elii ulfina kenni; cubbuu kees isatti himadhu; mee waan hojjetee natti himi; na hin dhoksin." 20 Aakaanis akkana jedhee deebise; "Wanni kun dhugaa dhal Ani Waaqayyoo Waaqa Israa'elitti cubbuu hojjetheera. Wanni ani hojjedhes kunoo kana: 21 Ani waan Baabilonii booji'ame keessaa waaroo bareedaa tokko, meetii saqilii dhibba lamaa fi warqee saqilii shantama ulfaatu arginaan kajeellee fudhadheera. Mi'i kunis dunkaana koo keessatti meetii jala lafa keessatti dhokfameera." 22 Kanaafuu Iyyaasuun ergamoota erge; isaanis gara dunkaana sanaatti fiigan; mi'i kunis dunkaanicha keessatti, meetii jala dhokfamee ture. 23 Isaan mi'a sana dunkaanicha keessaa guuranii gara Iyyaasuutii fi Israa'eloota hundaatti fidanii fuula Waaqayyoo duratti diriirsan. 24 Ergasiis Iyyaasuun fi Israa'eloonni hundi Aakaan ilma Zaaraa, meetii, waaroo, muraawarqee, ilmaan isaatii fi intallan isaa, loon isaa, harroota isaa, hoolota isaa, dunkaana isaatii fi waan inni qabu hunda guuranii

Sulula Aakooritti geessan. 25 Iyyaasuunis, "Ati maaliif rakkina kana hunda nutti fidde? Waaqayyoo har'a rakkina sitti fida" jedheen. Israa'eloonni hundinuus dhagaadhaan isa tuman; jara kaan illee erga dhagaadhaan tumani booddee ibiddaan isaan guban. 26 Aakaan irratti tuulaa dhagaa guddaa hamma har'aatti illee jiru tokko tuulan. Waaqayyos dheekkamsa isaa guddaa sana irraa deebi'e. Kanaafis iddoon sun hamma har'aatti Sulula Aakoor jedhamee waamama.

8 Ergasiis Waaqayyoo Iyyaasuudhaan akkana jedhe; "Hin sodaatin yookaan abdi hin kutatin. Loltoota hunda fudhadhuutii ol ba'ii magaalaa Aayi loli. Ani kunoo mootii Aayi, nama isaa, magaalaa isaatii fi biyya isaa harka keetti dabarsee kenneeraatii. 2 Akkuma Yerikoo fi mootii ishee goote sana, Aayii fi mootii ishee illee goota; yerook kana garuu boojuu fi horii ishee ofii keessanii fudhachuu dandeessu. Nama riphee magaalattii eegu karaa duubaatiin kaa'i." 3 Iyyaasuun fi loltoonni hundinuus ka'anii Aayin loluuf ba'an. Innis loltoota isaa warra jajjaboo keessaa nama kuma suddoma filatee halkaniin erge; 4 akkanas jedhee isaan ajaje: "Mee qalbiidhaan na dhaga'aa. Isin boroo magaalatti riphxu. Guddiftanii irraa hin fagaatinaa. Hundi keessan qophaa'aa. 5 Anii fi warri na wajjin jiran hundi magaalaa sanatti dhi'aanna; yommuu namoonni akkuma duraa sana fuula duraan nutti dhufan nu isaan duraa baqanna. 6 Isaanis sababii, 'Jarri kun akkuma duraa sana nu baqachaa jiru' nuun jedhaniif, hamma nu magaalaa sana irraa isaan fageessinutti nu duukaa bu'u. Kanaafuu yommuu nu isaan baqannutti, 7 isin immoo iddoo itti riphxanii kaatanii magaalaa sana qabattu. Waaqayyoo Waaqni keessanis magaalaa sana harka keessanitti dabarsee ni kenna. 8 Isin yommuu magaalaa sana qabattanitti ibidda itti qabsiisaa. Waan kanas akkuma Waaqayyoo ajajetti hojjedhaa. Kunoo ani isin ajajeera." 9 Ergasiis Iyyaasuun isaan erge; isaanis gara iddoo itti riphxan kan gama ba'a Aayitiin Beet'elii fi Aayi gidduu jiru sanaa dhaqan; Iyyaasuun garuu halkan sana uummaa wajjin bule. 10 Guyyaa itti aanu ganama barii Iyyaasuun namoota ofii isaa walitti qabatee innii fi maanguddoonni Israa'el namoota dura Aayitti ol qajeelan. 11 Loltoonni isa wajjin turan hundinuus ol ba'anii fuula duraan magaalattiitii dhi'aatanii karaa kaaba Aayitiin qubatan. Sululli tokkos isaanii fi magaalattiitii gidduutti argama ture. 12 Iyyaasuun nama gara kuma shan fudhatee gama lixa magaalattiitiin Beet'elii fi Aayi gidduutti riphsiise. 13 Isaanis namoota, jechuunis loltoota gama kaaba magaalattiitiin turan hundaa fi warra dugda duubaan gama lixaatiin riphanii turan iddoo iddoo isaanii qabsiisan. Iyyaasuun garuu gara sululaatti gad bu'ee halkan sana achi bule. 14 Mootiin Aayi yommuu waan kana argetti, innii fi namoonni magaalaa sanaa hundinuus iddoo Arabbaan olii tokkotti Israa'elootaan wal waraanuuf ganama bariin ariifatanii ba'an. Inni garuu akka waraanni riphee dugda magaalaa sanaa duubaan isa eeggatu hin beekne. 15 Iyyaasuun fi Israa'eloonni hundi waan ari'aman of fakkeessanii dugda duubatti deebi'anii fuula isaanii dura gara gammoojjiitti baqatan. 16 Namoonni Aayi hundinuus akka Israa'eloota ari'anii walitti waamaman; isaanis Iyyaasuun faana bu'anii akkasiiin magaalattii irraa fageeffaman. 17 Namni Israa'eloota faana bu'ee ari'uuf hin ba'in tokko iyyuu Aayi yookaan Beet'el keessatti hin hafne. Magaalattii eegumsa malee hambisanii Israa'eloota ari'uuf ba'an. 18 Waaqayyos Iyyaasuudhaan, "Sababii ani magaalattii harka keetti dabarsee kennuuf, eeboo harkaa qabdu gara Aayitti deebifadhu" jedhe. Kanaafuu Iyyaasuun eeboo isaa gara Aayitti deebifate. 19 Akkuma inni waan kana godheen warri riphanii eeggachaa turan sun dafanii iddoo isaanitii ka'anii fuul duratti fiigan. Isaanis magaalattii seenanii

qabatan; dafaniis ibidda itti qabsiisan. **20** Namoonni Aayi yommuu garagalaniif of duuba ilaalanitti aara magaalattii kan samiitti ol ka'u argan; garuu sababii Israa'eloonni duraan gara gammoojjitti baqatan sun amma warra isaan ari'aa jiraniitti garagalaniif, jarri eessumattuu baqachuuf carraa tokko illee hin arganne. **21** Iyyaasuu fi Israa'eloonni hundinuu yommuu akka warri riphée eeggachaa ture sun magaalattii qabatee fi akka aarri magaalattii irraa ka'u arganitti of irra garagalani namoota Aayi dha'an. **22** Namoonni riphaniit turanis magaaladhaa ba'anii isaanitti dhufan; kanaafuu Israa'eloonni gamanaa gamasiin isaan marsanii jarri Israa'eloota gidduutti qabaman. Israa'eloonnis akka namni tokko iyyuu hin hafneef yookaan baqatee hin miliqneef isaan fixan. **23** Mootii Aayi garuu lubbuudhumaan qabaniif iyyaasuutti fidan. **24** Israa'eloonni yommuu dhiirota Aayi hunda dirree fi gammoojjii jarri itti Israa'eloota ari'an sanatti qalanii isaan fixanitti, Israa'eloonni hundinuu gara Aayitti dacha'anii warra achitti hafes goraaadeedhaan barbadeessan. **25** Namoonni Aayi kanneen gaafasi dhuman dhiiraa dubartiin kuma kudha lama turan. **26** Iyyaasuun hamma namoota Aayi keessa jiraatan hunda fixutti harka isaa kan diriirfaate ittiin eeboo qabate sana hin dachaafanne tureetti. **27** Israa'el garuu akkuma Waaqayyoo Iyyaasuu ajajetti horii fi boojuu magaalattii qofa fudhate. **28** Akkasitti Iyyaasuun Aayin gubee tuulaa daaraa godhe hambise; hamma har'aattis isheen akkuma barbadooftetti jirti. **29** Innis mootii Aayi muka irratti fannisee hamma biiftuun lixutti achumatti isa dhiise. Iyyaasuun yommuu aduun dhiitetti akka isaan reeffa isaa muka irraa gad buusanii karra magaalattii duratti darbatan isaan ajaje. Isaanis tuulaa dhagaa guddaa hamma har'aattis jiru reeffa sana irratti tuulan. **30** Ergasiif Iyyaasuun Tulluu Eebaal irratti Waaqayyoo Waaqa Israa'eliif iddoo aarsaa ijaare. **31** Iddoo aarsaa kanas akkuma Museen garbichi Waaqayyoo Israa'eloota ajaje sanatti hojjete. Innis akkuma Kitaaba Seera Musee keessatti barreeffametti dhagaa hin soofamin kan sibiilli hin tuqiniin hojjete; isa irrattis aarsaa gubamu dhi'eessanii aarsaa nagaas Waaqayyoof qalan. **32** Iyyaasuunis achumatti fuula Israa'elootaa duratti, seera Museen barreessee ture sana dhagaa irratti garagalche. **33** Israa'eloonni hundinuu, alagaa fi dhalataan biyyaa, maanguddoota isaanii wajjin, ajajjoota loltootaatii fi abbootii seeraa wajjin, Lewwota luboota ta'an kanneen taabota kakuu Waaqayyoo baatan sanatti fuula deebifatanii bitaa mirgaan dhadhaabatan. Akkuma Museen garbichi Waaqayyoo akka isaan saba Israa'el eebbisiiniif jalqabatti isaan ajaje sanatti walakkaan isaanii Tulluu Gerziim dura dhadhaabatanii walakkaan isaanii immoo Tulluu Eebaal dura dhadhaabatan. **34** Ergasiis Iyyaasuun akkuma Kitaaba Seeraa keessatti barreeffametti dubbii seeraa hunda kan eebbaatii fi kan abarsaa ni dubbise. **35** Dubbii Museen isa ajaje hunda keessaa wanni Iyyaasuun waldaa Israa'el hundaaf akkasumas dubartootaaf, da'immanii fi alagoota gidduu isaanii jiraataniif utuu hin dubbisin bira darbe tokko iyyuu hin turre.

9 Mootonni Heetotaa, Amoorotaa, Kana'aanotaa, Feerzotaa, Hiiwotaatii fi Yebusotaa kanneen gama lixa Yordaanos biyya gaaraa, lafa gammoojjitii fi qarqara Galaana Guddichaa kan hamma Libaanonitti jiru keessa jiraatan yommuu waan kana dhaga'anitti, **2** Iyyaasuu fi Israa'elitti waraana banuuf walitti qabaman. **3** Namoonni Gibe'oon garuu yommuu waan Iyyaasuun Yerikoo fi Aayi godhe dhaga'anitti, **4** isaanis gama isaaniitiin daba hojjechuuf mari'atan; isaanis nama karaa deemu fakkaatanii keesshaa moofa'ee fi qalqalloo daadhii wayinii kan dulloomee tarsi'ee erbame harree isaaniitti fe'atanii qajeelan. **5** Kophee moofa'ee erbame miillatti kaa'atanii wayyaa moofa'ee uffatan.

Buddeenni isaan fudhatanii deeman hundis goggogaa fi kan arraa'ee ture. **6** Isaanis qubata Gilgaalitti Iyyaasuu bira dhaqanii isaa fi namoota Israa'eliin, "Nu biyya fagoodhaa dhufne; kanaafuu kottaa walii galtee godhanna" jedhan. **7** Namoonni Israa'el immoo Hiiwotaan, "Tarii isin asuma nutti dhi'oo jiraattu ta'a; yoo nu akkamiin isin wajjin walii galtee godhachuu dandeenya ree?" jedhan. **8** Isaan garuu Iyyaasuudhaan, "Nu garboota kee ti" jedhan. Iyyaasuunis, "Isin eenyuu dha? Eessaa dhufani?" jedhee isaan gaafate. **9** Isaanis akkana jedhanii deebisaniif; "Nu garboonni kee sababii maqaa Waaqayyoo Waaqa keetii dhageenyeeff biyya akka Gibe'oon fagootii dhufne. Nu oduu waa'ee isaatii fi waan inni biyya Galteef keessatti hojjete hundumaa dhageenyerraatii; **10** waan inni mootota Amoorotaa lamaan warra gama ba'a Yordaanos jiraatan jechuunis Sihoon mootii Heshboonii fi Oogi mootii Baashaan kan Ashtaaroti bulchaa ture sana godhe hundumaa dhageenyerra. **11** Maanguddoonni keenyaa fi jiraattonni biyya keenyaa hundinuu, 'Karaa keessaniif waan nyaattan harkatti qabadhaatii isaan arguu dhaqaa, "Nu garboota keessanii dha; kanaafuu kottaa walii galtee godhanna" jedhaanii" nuun jedhan. **12** Buddeenni keenya kun gaafa nu hidhannee gara keessan dhufuuf manaa baane ho'aa ture. Amma garuu akka inni goggogee arraa'ee argaa. **13** Qalqalloon nu daadhii wayinii itti guutanne kunis haaraa ture; amma garuu akka inni tatarsa'ee ilaalaa. Uffanni keenyaa fi kopheen keenyas deemsa karaa dheeraa kanaan nu jalaa dhumeera." **14** Namoonni Israa'el galaa isaanii irraa waa fudhatan malee Waaqayyoon gorsa hin gaafanne. **15** Iyyaasuunis akka isaan jiraataniif isaan wajjin walii galtee nagaa godhe; hooggantoonni waldaas waan kana kakuudhaan mirkaneessan. **16** Warri Israa'el immoo erga Gibe'oonota wajjin walii galtee godhatan guyyaa sadii booddee akka jarri warra naannoo isaanii kanneen isaanitti dhi'oo jiraatan ta'an dhaga'an. **17** Kanaafuu Israa'eloonni ka'anii guyyaa sadaffaatti gara magaalaa isaanii jechuunis gara Gibe'oon, Kefiiraa, gara Bi'eerootii fi Kiriyaati Ye'aariim dhufan. **18** Israa'eloonni garuu sababii hooggantoonni waldaa maqaa Waaqayyoo Waaqa Israa'eliiitiin isaanii kakanii turaniitti isaan hin tuqne. Waldaan sun guutuunis hooggantootatti guungume; **19** hooggantoonni hundi garuu akkana jedhanii deebisan; "Nu Waaqayyoo Waaqa Israa'eliin isaanii kakanneerra; kanaafuu nu amma isaan tuquu hin dandeenyu. **20** Wanni nu isaan goonu kana: Akka kakuu isaanii kakanne sana cabsinee dheekkamsi nurra hin buuneef akka isaan jiraataniif ittuma dhiifna." **21** Hooggantoonni sunis ittuma fufanii, "Jarri haa jiraatan; garuu guutummaa sabaatiif warra muka muranii fi warra bishaan waraaban haa ta'an" jedhan. Akkasiinis kakuun hooggantoonni isaanii galan sun ni eegame. **22** Iyyaasuunis Gibe'oonota ofitti waamee akkana jedheen; "Isin maaliif utuma nutti dhi'oo jiraatanuu, 'Nu biyya isin irraa fagoo ta'ee keessa jiraanna' jettanii nu gowwoomsitan? **23** Isin amma abarsaa jala jirtu; tokkoon keessan iyyuu mana Waaqa kootiif muka muruu fi bishaan waraabuu jalaa hin baatan." **24** Isaanis akkana jedhanii Iyyaasuuf deebii kennan; "Akka Waaqayyoo Waaqni kee akka Museen biyyaattii guutuu isinii kennuu fi akka inni warra achi jiraatan hunda fuula keessan duraa balleesuuf garbicha isaa Musee ajaje nu garboota keetti dhugumaan himameera. Kanaafuu nu sababii keessaniif jennee lubbuu keenyaa'ee sodaanne; wanni nu waan kana gooneefis kanuma. **25** Nu kunoo amma harka kee keessa jirra. Atis waan gaarii fi qajeelaa seete hundumaa nurratti raawwadhu." **26** Kanaafuu Iyyaasuun Israa'eloota duraa isaan baase; Israa'eloonnis isaan hin ajjeefne. **27** Innis guyyuma sana Gibe'oonota sana saba hundaaf, akkasumas iddoo Waaqayyoo

filatutti iddoo aarsaa Waaqayyootiif warra muka muranii fi warra bishaan waraaban isaan godhe. Isaanis hamma har'aatti kanuma hojjetu.

10 Adoonii-Zedeq Mootiin Yerusaleem akka Iyyaasuun Aayin qabatee guutummaan guutuutti barbadeesse, akka inni akkuma Yerikoo fi mootii ishee godhe sana Aayii fi Mootii ishee godhe, akkasumas akka namoonni Gibe'oon Israa'eloota wajjin walii galtee nagaa godhatanii isaan bira jiraatan dhaga'e. **2** Sababii magaalaa Gibe'oon akkuma magaalaa mootota tokkootti magaalaa hangafa taateef innii fi namoonni isaa akka malee rifatan; magaalaa Gibe'oon magaalaa Aayi caalaa guddoo turte; namoonni ishees loltoota jajjaboo turan. **3** Kanaafuu Adoonii-Zedeq mootichi Yerusaleem sun Hoohaam mooticha Kebronitti, Phiraam mooticha Yarmuutitti, Yaafiyya mooticha Laakkiishii fi Debiir mooticha Egloonnitti ergee. **4** "Sababii isheen Iyyaasu fi Israa'el wajjin walii galtee nagaa godhatteef ol kottaatii Gibe'oonin waraanuu na gargaaraa" jedheen. **5** Kanaafuu mootonni Amoorotaa shananuu jechuunis mootiin Yerusaleem, mootiin Kebron, mootiin Yarmuut, mootiin Laakkiishii fi mootiin Egloon humna waraanaa walitti dabalatan. Isaanis loltoota isaanii hunda fudhatanii ol ba'anii Gibe'oonin marsanii waraanan. **6** Namoonni Gibe'oonis qubata Gilgaal gara Iyyaasuutti ergaa erganii akkana jedhaniin; "Ati garboota kee hin dhiisin. Dafii nu qaqqabiitti nu oolchi; sababii mootonni Amoorotaa kanneen biyya gaaraa keessa jiraatan hundi nu waraanuuf loltoota walitti dabalataniif nu gargaari." **7** Kanaafuu Iyyaasuun loltoota isaa hunda wajjin, namoota waraanaa jajjabeeyyii hundas dabalatee Gilgaalii ol ba'e. **8** Waaqayyos Iyyaasuudhaan, "Isaan hin sodaatin; ani harka keetti dabarsee isaan kenneera. Tokkoon isaanii iyyuu fuula kee dura dhaabachuu hin danda'an" jedhe. **9** Kanaafuu Iyyaasuun Gilgaalii ba'ee halkan guutuu deemaa bulee tasuma isaanitti dhufe. **10** Waaqayyos fuula Israa'elootaa duratti isaan burjaajesse; Israa'eloonnis Gibe'oonitti mo'annaa guddaadhaan isaan mo'atan. Karaa Beet Horoonitti geessu irra isaan ari'aa hamma Azeeqaa fi Maqeedaatti isaan gogorra'an. **11** Utuma isaan Israa'eloota duraa karaa Beet Horooniin gara Azeeqaatti gad baqachaa jiranuu Waaqayyo samiiidhaa cabii gurguddaa itti roobse; warra goraadee Israa'elootaatiin dhuma caalaa kanneen cabii kanaan dhumanitu baay'ata. **12** Gaafa Waaqayyo Amoorota dabarsee Israa'elootatti kenne sana Iyyaasuun fuula Israa'elootaa duratti Waaqayyoon akkana jedhe: "Yaa aduu, Gibe'oon gubbaa dhaabadhu; yaa ji'a, atis Sulula Ayaaloon gubbaa dhaabadhu." **13** Kanaafuu hamma sabni diinota isaa haaloo baafatutti aduun idduma jirtu dhaabatte; ji'is ni dhaabate; wanni kun Kitaaba Yaashaar keessatti barreeffameera mitii? Aduun walakkaa samii keessa dhaabattee guyyaa tokko guutuu utuu hin dhi'in turte. **14** Guyyaan Waaqayyo nama dhaga'e kan akkasii gaafasiin dura yookaan ergasii takkuma ta'ee hin beeku. Waaqayyo dhugumaan Israa'elii lolaa ture! **15** Ergasii Iyyaasuun Israa'eloota hunda wajjin qubata Gilgaal jiru sanatti deebi'e. **16** Mootonni shanan sun baqatanii holqa Maqeedaa keessatti dhokatanii turan. **17** Akka mootonni shanan holqa Maqeedaa keessatti dhokatan Iyyaasuutti himame; **18** innis akkana jedhe; "Dhagaa guddaa isaa afaan holqa sanaatti gangalchaatii akka isaan eeganiif namoota achitti ramadaa. **19** Isin diinota keessan ari'aatii karaa dugda duubaatiin rukutaa malee hin dhaabatinaa! Sababii Waaqayyo Waaqni keessan dabarsee harka keessanitti isaan kenneef akka isaan magaalawwan isaanii seenan hin godhinaa." **20** Kanaafuu Iyyaasu fi Israa'eloonni hamma namni muraasni hafutti guutummaan guutuutti isaan barbadeessan. Warri hafan immoo

magaalawwan isaanii kanneen jajjabeeffamanii ijaaramanitti galan. **21** Loltoonni hundi nagumaan gara qubata Maqeedaa gara Iyyaasuutti deebi'an; namni tokko iyyuu afaan isaa Israa'elootatti hin bananne. **22** Iyyaasuunis, "Mee afaan holqa sanaa banaatii mootota shanan sana gad naa baasaa" jedhe. **23** Isaanis mootota shanan sana jechuunis mootii Yerusaleem, mootii Kebron, mootii Yarmuut, mootii Laakkiishii fi mootii Egloon holqa keessaa baasanii fidan. **24** Yommuu isaan mootota kana shanan Iyyaasuutti fidan, inni namoota Israa'el hunda walitti waamee ajajjoota loltootaa kanneen isa wajjin dhufaniin, "Kottaatii miille keessaniin morma mootota kanneenii irra ejjadhaa" jedhe. Isaanis gara fuula duraatti ba'anii miilla isaaniitiin morma mootota sanaa irra ejetan. **25** Iyyaasuun, "Hin sodaatinaa; abdiis hin kutatinaa. Jabaadhaa; cimaas. Wanni Waaqayyo diinota isin loluuf deemtan hundi irratti godhuuf jirus kanuma" jedheen. **26** Iyyaasuun ergasii mootota sana dha'ee ajjeesse mukkeen shan irratti isaan fannise; isaanis hamma lafti galgalootutti akkuma muka irratti fannifamanitti turan. **27** Yeroo aduun dhiitetti Iyyaasuun ajaja kenne; jarris mukkeen irraa gad isaan buusanii holqa isaan keessa dhokatanii turan sanatti isaan daddarbatan. Afaan holqa sanaa irras dhagaa gurguddaa hamma guyyaa har'aatti illee achuma jiru naqan. **28** Iyyaasuunis guyyuma sana Maqeedaa qabate. Innis magaalaa sanaa fi mootii ishee goraadeedhaan dha'ee nama achi keessa jiru hunda fixe. Nama tokko iyyuu hin hambifne. **29** Maqeedaas akkuma mootii Yerikoo godhe sana godhe. **30** Iyyaasu fi Israa'eloonni isa wajjin turan hundi Maqeedaadhaa ba'anii dhaqanii Libnaa lolan. **31** Waaqayyos magaalaa sanaa fi mootii ishee dabarsee harka Israa'elootaatti kenne. Iyyaasuun magaalattii fi nama ishee keessa jiru hunda goraadeedhaan fixe. Inni nama tokko illee achitti hin hambifne. Mootii ishee illee akkuma mootii Yerikoo godhe sana godhe. **32** Iyyaasu fi Israa'eloonni hundi isa wajjin Libnaadhaa ka'anii Laakkiish dhaqan; isaanis magaalaa sana marsanii waraanan. **33** Waaqayyos Laakkiish dabarsee harka Israa'elootaatti kenne; Iyyaasuunis guyyaa lammaffaatti ishee qabate. Akkuma Libnaa godhe sana magaalaa sanaa fi warra ishee keessa jiraatan hunda goraadeedhaan fixe. **34** Yeroo sanatti Hooraam mootichi Geezir, Laakkiish gargaaruudhaaf dhufee ture; Iyyaasuun garuu isaa fi loltoota isaa ni mo'ate; namni tokko iyyuu hin hafne. **35** Ergasii Iyyaasu fi Israa'eloonni hundi Laakkiishii ka'anii gara Egloon dhaqan; marsaniis ishee waraanan. **36** Guyyuma sana ishee qabatanii akkuma Laakkiish godhan sana ishee fi nama ishee keessa jiru hunda goraadeedhaan fixan. **37** Iyyaasu fi Israa'eloonni hundis isa wajjin Egloonii ka'anii gara Kebronitti ol ba'anii ishee waraanan. **38** Isaanis magaalattii qabatanii mootii ishee, gandoota isheetii fi nama ishee keessa jiru hunda goraadeedhaan fixan. Nama tokko iyyuu hin hambifne. Akkuma Egloon godhan sana ishee fi nama ishee keessa jiru hunda guutummaan guutuutti barbadeessan. **39** Ergasii Iyyaasu fi Israa'eloonni hundi isa wajjin of irra deebi'anii Debiirin dha'an. **40** Isaanis magaalattii, mootii isheetii fi gandoota ishee qabatanii goraadeedhaan fixan. Namoota ishee keessa jiraatan hundas guutummaan guutuutti fixan. Nama tokko iyyuu hin hambifne. Akkuma Libnaa, mootii isheetii fi Kebron godhan sana Debiirri fi mootii ishee godhan. **41** Iyyaasuunis akkasiiin guutummaa biyya sanaa, biyya gaaraa, Negeebi, biyya gammoojjii, tabbawwan tulluutii fi mootota isaanii hundas mo'ate. Inni akkuma Waaqayyo Waaqni Israa'el ajajetti waan hafuura baafatu hunda guutummaan guutuutti balleesse malee nama tokko illee hin hambifne. **42** Iyyaasuun Qaadesh Barnee irraa jalqabe hamma Gaazaatti, guutummaa biyya Gooshen

hamma Gibe'oonitti qabate. **42** Sababii Waaqayyo Waaqni Israa'el Israa'eliif loleef Iyyaasuun mootota kanneenii fi lafa isaanii loluma tokkoon mo'ate. **43** Ergasii Iyyaasuun Israa'eloota hunda wajjin gara qubata Gilgaalitti deebi'e.

11 Yaabiin mootichi Haazoor waan kana dhageenyaan Yoobaab mooticha Maadoonitti, mootota Shimroonii fi Akshaafitti ergaa ergate; **2** akkasumas mootota kaabaa kanneen tulluuwwan irra jiraatanitti, kanneen gama kibba Kinereetiin Arabbaa keessa jiraatanitti, kanneen gama dhi'a biiftuutiin lafa gammoojjiiitti fi Door keessa jiraatanitti ergaa ergate; **3** Kana'aanota gama ba'a biiftuutii fi lixa biiftuutiin jiraatanitti, Amoorotatti, Heetotatti, Feerzotaatti Yebuusota biyya gaaraa keessa jiraatanitti fi mootota Hiiwotaa kanneen Gaara Hermoon jala biyya Miisphaa keessa jiraatanitti ergaa ergate. **4** Isaanis tuuta loltoota isaanii hunda, fardeenii fi gaariwwan lolaa baay'ee jechuunis humna waraanaa guddaa kan akka cirracha qarqara galaanaa baay'atu qabatanii dhufan. **5** Mootonni kunneen hundi loltoota isaanii walitti makatanii Israa'eloota waraanuuf Bishaanota Meeroon cina qubatan. **6** Waaqayyo Iyyaasuudhaan akkana jedhe; "Sababii ani bor yeroo kanatti reeffa isaanii hunda dabarsee Israa'elootatti kennuuf hin sodaatin. Ati hidda kottee fardeen isaanii kukkutee gaariwwan isaanii gubuu qabda." **7** Kanaafuu Iyyaasuun fi loltoonni isaa hundi tasuma bishaan Meeroon biratti isaanitti dhufanii isaan dha'an; **8** Waaqayyos dabarsee harka Israa'elootaatti isaan kenne. Isaanis jara mo'atanii hamma Siidoonaa Guddootti, hamma Misrefooti Maayimiitti, hamma Sulula Miisphaa kan gama ba'a biiftuutti isaan ari'an; hamma namni hundi dhumuttis isaan dha'an. **9** Iyyaasuunis akkuma Waaqayyo ajaje sanaa godhe; innis hidda kottee fardeen isaanii kukkutee gaariwwan isaanii kan lolaa gube. **10** Yeroo sanatti Iyyaasuun of irra deebi'ee Asoor qabatee mootii ishee goraadeedhaan ajjeese. Haazooris magaalaa guddittii mootummoota kanneen hundumaa turte. **11** Isaanis nama ishee keessa jiru hunda goraadeedhaan fixan. Waan hafuura baafatu tokko illee utuu hin hambisin guutumaan guutuutti balleessan; Iyyaasuun Haazoorinis ni gube. **12** Iyyaasuun magaalaaawwan moototaa hundaa fi mootota isaanii illee qabatee goraadeedhaan fixe. Innis akkuma garbichi Waaqayyoo Museen ajajetti guutumaan guutuutti isaan balleesse. **13** Ta'us Israa'eloonni magaalaa Haazoor ishee Iyyaasuun gube sana malee magaalaaawwan tabba irratti ijaaraman tokko illee hin gubne. **14** Israa'eloonni boojuu fi horii magaalaa sanaa hunda ofii isaaniitiif fudhatan; namoota hunda garuu guutumaan guutuutti goraadeedhaan fixan; nama hafuura baafatu tokko illee hin hambifne. **15** Akkuma Waaqayyo garbicha isaa Musee ajaje sana Museenis akkasuma Iyyaasuun ajaje; Iyyaasuunis akkasuma godhe; inni waan Waaqayyo Musee ajaje keessaa waan tokko illee utuu hin hojjetin hin hambifne. **16** Iyyaasuun akkasiin guutummaa biyya sanaa qabate; kunis biyya gaaraa, Negeeb hunda, guutummaa Gooshen, gammoojjii gama lixa aduu, Arabbaa fi gaarran Israa'el gammoojjii isaanii wajjin, **17** Tulluu Halaq kan gaara See'irritti ol ka'uu jalqabanii hamma Ba'al Gaad kan Tulluu Hermoon jala hamma sulula Libaanonitti jiru booji'e. Innis mootota isaanii hunda gogorra'ee ajjeese. **18** Iyyaasuunis bara dheeraa mootota kanneen hundatti waraana banaa ture. **19** Hiiwota Gibe'oon keessa jiraatan malee magaalaa tokko iyyuu Israa'eloota wajjin walii galtee nagaa hin godhanne; Israa'eloonni magaalaaawwan hunda waraananii qabatan. **20** Akkuma Waaqayyo Musee ajaje sanatti gara laafina tokko malee isaan barbadeessuudhaan guutumaan guutuutti isaan balleessuudhaaf jedhee akka isaan Israa'elootatti waraana

bananiif kan garaa isaanii jabeesse Waaqayyo mataa isaa ti. **21** Iyyaasuun yeroo sanatti dhaqee biyya gaaraa keessaa jechuunis Kebroon, Debiirri fi Anaab, akkasumas biyya gaaraa Yihuudaatii fi biyya gaaraa Israa'el hunda keessaa Anaqota barbadeesse. Iyyaasuun isaanii fi magaalaaawwan isaaniiis guutumaan guutuutti barbadeesse. **22** Gaazaa, Gaatii fi Ashdoodi malee kutaan biyya Israa'el kan Anaqonni keessatti hafan tokko iyyuu hin turre. **23** Kanaafuu Iyyaasuun akkuma Waaqayyo Musee ajaje sanatti biyya guutuu qabatee akkuma mana gosa gosa isaaniitti dhaala godhee Israa'elootaaf kenne. Biyyattiinis akkasiin waraana irraa boqonnaa argatte.

12 Warri Kunneen mootota Israa'eloonni mo'atanii biyyoota isaanii jechuunis gama ba'a Arabbaa hunda dabalatee, ba'a Yordaanos, Sulula Arnooniitti hamma Tulluu Hermoonitti irraa fudhatanii dha: **2** Sihoon mootiin Amoorotaa, Heshboon keessa taa'ee Aro'er ishee qarqara sulula Arnoonitti argamtu sanaa jalqabee hamma Laga Yaaboo kana daarii Amoonotaatti bulchaa ture; kunis walakkaa Gili'aad dabalata. **3** Akkasumas ba'a Arabbaa Galaana Kinereetiitti jalqabee hamma Galaana Arabbaa yookaan Galaana Soogiddaatti, hamma Beet Yashiimootitti, achii immoo karaa Kibbaatiin hamma tabba Phisgaatti bulchaa ture. **4** Oogi mootichi Baashaan kan sanyii Refaayim keessaa isa dhumaa ta'e sun Ashtaarotii fi Edreyii bulchaa ture. **5** Innis Tulluu Hermoon, Salkaa, guutummaa Baashaan hamma Geshuurotaatii fi Ma'akaataatti, walakkaa Gili'aad immoo hamma daangaa Sihoon mooticha Heshboonitti bulchaa ture. **6** Museen garbichi Waaqayyootii fi Israa'eloonni isaan mo'atan. Museen garbichi Waaqayyoo biyya isaanii Ruubeenotaaf, gosa Gaadiitii fi walakkaa gosa Minaaseetiif dhaala godhee kenne. **7** Mootonni biyya Iyyaasuun fi Israa'eloonni Yordaanosiin gama lixa biiftuutti mo'atanii kanneenii dha: biyyi isaanis Ba'al Gaad Sulula Libaanon keessa jirtu sanaa jalqabee hamma Tulluu Halaq kan gara See'ir lafa Iyyaasuun akkuma gosa gosa isaaniitti dhaala godhee Israa'elootaaf kenne sanaatti ol ka'uu dha. **8** Biyyoonni kunneenis biyya gaaraa, biyya karaa lixaa, Arabbaa, tabba tulluu, lafa alootii fi Negeebi jechuunis biyyoota Heetotaa, Amoorotaa, Kana'aanotaa, Feerzotaa, Hiiwotatii fi Yebuusotaa ti. Mootonnis kanneenii dha: **9** Mootii Yerikoo, tokko mootii Aayi kan Beet'eel biraa, tokko **10** mootii Yerusaleem, tokko mootii Kebroon, tokko **11** mootii Yarmuut, tokko mootii Laakkiish, tokko **12** mootii Egloon, tokko mootii Geezir, tokko **13** mooticha Debiir, tokko mootii Gaadeer, tokko **14** mootii Hormaa, tokko mootii Aaraad, tokko **15** mootii Libnaa, tokko mootii Adulaam, tokko **16** mootii Maqeedaa, tokko mootii Beet'eel, tokko **17** mootii Tafuu'aa, tokko mootii Heefeer, tokko **18** mootii Afeeq, tokko mooticha Lashaaron, tokko **19** mootii Maadoon, tokko mootii Haazoor, tokko **20** mootii Shimroon Meroon, tokko mootii Akshaaf, tokko **21** mootii Ta'anaak, tokko mootii Megidoo, tokko **22** mootii Qaadesh, tokko mootii Yoqeni'aam kan Qarmeloo jiraatu, tokko **23** mootii Door kan tabba Door irra jiraatu, tokko mootii Gooyim kan Gilgaal keessaa jiraatu, tokko **24** mootii Tiirzaa, tokko. Isaanis walumatti mootota sodomii tokko turan.

13 Waaqayyos yeroo Iyyaasuun bara dheeraa jiraatee dulloometti akkana jedheen; "Ati amma akka malee dulloometta; garuu amma iyyuu lafti dhaalamuu qabu baay'eetu jira. **2** "Lafti hafe sunis kanaa dha: "guutummaa biyya Filisxeemotaatii fi Geshuurotaa, **3** karaa ba'a Gibxiitiin laga Shihoorii hamma kaaba daarii Ashqaloonitti jiru hundi akka biyya Kana'aanotaatti hedama. Kunis biyya Awootaa kan kutaa biyyoota bulchitoota Filisxeemotaa shanan jechuunis

Gaazaa, Ashdood, Eqroon, Gitii fi Eqroon; **4** karaa kibbaatiin immoo guutummaa biyya Kana'aanotaa, Me'araa Siidoonaatii hamma Afeeqiitti biyya Amoorotaa **5** kan biyya Gebaalotaa ti; akkasumas karaa ba'atiin guutummaa Libaanoon, Ba'aal Gaad kan Tulluu Hermoon jalaa hamma Leeboo Hamaatiitti. **6** "Ani mataan koo jiraattota biyya gaaraa kanneen Libaanoonii hamma Misrefooti Maayimiitti jiraatan jechuunis Siidoonota hunda fuula Israa'elootaa duraa ari'ee nan baasa. Ati akkuma ani si ajajetti biyya kana akka dhaalaatti Israa'elootaaf hiri; **7** kanas gosoota sagallanii fi walakkaa gosa Minaaseetiif dhaala godhii hiri." **8** Walakkaan gosa Minaasee kaan, gosti Ruubeenii fi gosti Gaad biyya Yordaanoosin gama ba'aa kan Museen garbichi Waaqayyoo isaaniiif kennee ture sana akkuma inni isaaniiif qoodetti fudhatan. **9** Biyyi sunis Aro'eer kan qarqara Sulula Arnooniitti, argamtuu fi magaalaa walakkaa sulula sanaa keessaatiif jalqabee dirree Meedebaa dabalatee hamma Diibooniitti diriira; **10** akkasumas magaalawwan Sihoon mootii Amoorotaa kan Heshboon bulchaa ture sana hunda dabalatee hamma daarii Amoonotaatti diriira ture. **11** Kana malees Gilii'aad, biyya Geshuurootaatii fi Ma'akaatotaa, guutummaa Tulluu Hermoonii fi guutummaa Baashaan hamma Salkaatti **12** jechuunis guutummaa mootummaa Oogi kan Baashaan keessaa isa Ashtaarotii fi Edreyii bulchaa ture kan sanyii Refaayimootaa keessaa isa dhuma ta'e sanaatti diriira. Museenis isaan mo'atee biyya isaaniiif fudhate. **13** Garuu sababii Israa'eloonni ari'anii isaan hin baasiiniif Geshuuroonii fi Ma'akaatonii hamma ammaatti Israa'eloota gidduu jiraatu. **14** Gosa Lewwiitiif garuu inni dhaala tokko illee hin kennine; akkuma inni waadaa isaaniiif gale sanatti aarsaan ibiddaan Waaqayyoo Waaqa Israa'eliiif dhi'eeffamu dhaala isaaniiitti. **15** Wannii Museen gosa Ruubeeniif, balbala balbalaan kenne kanaa dha: **16** Biyya Aro'eer kan qarqara Sulula Arnoon, magaalatti walakkaa sululaatii jalqabee dirree Meedebaa bira jiru hunda **17** hamma Heshboonii fi magaalawwan ishee kanneen dirree irra jiran hunda jechuunis Diiboon, Baamooti Ba'aal, Beet Ba'aal Me'oon, **18** Yaahizaa, Qidemoot, Meefi'aat, **19** Kiriyaataayim, Sibimaa, Zeret Shahari ishee gaara sululaa irratti argamtu, **20** Beet Phe'oor, tabba Phisgaatii fi Beet Yashiiimoot **21** jechuunis magaalawwan dirree irraa hundumaa fi guutummaa mootummaa Sihoon mooticha Amoorotaa kan Heshboon keessa jiraatee bulchaa ture hundaa ti. Museenis Sihoonii fi bulchitoota Midiyaanotaa kanneen Eewii, Reqem, Zuuri, Huurii fi Rebbaa mo'ate; isaanis Sihooniin walii galanii biyya sana keessa jiraachaa turan. **22** Israa'eloonni warra lola keessatti ajjeefaman irratti dabalani Bala'aam ilma Be'oor falfalticha sanas goraadeedhaan ajjeesan. **23** Daangaan Ruubeenotaa qarqara laga Yordaanos ture. Magaalawwan kanneenii fi gandoonni isaanii akkuma balbala balbala isaaniiitti dhaala gosa Ruubeen. **24** Wannii Museen gosa Gaadiitiif balbala balbalaan kenne kanaa dha: **25** Daangaan isaanis Ya'zeer, magaalawwan Gilii'aad hundumaa fi walakkaa biyya Amoonotaa kan hamma Aro'eeritti diriiree gara ba'a Rabbati argamuu dha; **26** akkasuma Heshboonii jalqabee hamma Raamaatiitti Miisphaa fi Betooniimitti, Mahanayimii jalqabee hamma daangaa Debiiritti diriiruu dha; **27** amma illee sulula keessa, Beet Haaraam, Beet Niimraa, Sukooti, Zaafoonii fi biyya Sihoon mootichi Heshboon bulchu kan gara ba'a Yordaanos kan hamma dhuma Galaana Kinereetiitti diriiree jiru sanaa dha. **28** Magaalawwan kanneenii fi gandoonni isaanii akkuma balbala balbala isaaniiitti dhaala gosa Gaad. **29** Wannii Museen walakkaa gosa Minaaseetiif jechuunis walakkaa maatii sanyii Minaaseetiif balbala balbalaan kenne kanaa dha: **30** Daangaa biyya Mahanayimiitti jalqabee biyya Baashaan guutuu dabalatee

naannoo bulchiinsa Oogi mooticha Baashaan jechuunis qubata Yaa'ir kan Baashaan keessaa magaalaa jaatama, **31** walakkaa biyya Gilii'aad, Ashtaarotii fi Edreyii, magaalaa Oogi mootichi Baashaan jiraatuutti diriira. Kunis qooda sanyii Maakiiriif ilma Minaasee jechuunis walakkaa ilmaan Maakiiriif balbala balbalaan kennamee dha. **32** Kun dhaala Museen yeroo Yordaanos gama jechuunis gama ba'a Yeriiko dirree Mo'aab keessa ture sanatti qoodee dha. **33** Gosa Lewwiitiif garuu Museen waan tokko illee hin kennine; akkuma inni waadaa isaaniiif gale sanatti Waaqayyoo Waaqni Israa'el dhaala isaanii ti.

14 Lafti Israa'eloonni biyya Kana'aan keessatti akka dhaalaatti argatan kan Ele'aazaar lubichi, Iyyaasuun ilmi Nuunitii fi hangafoonni balbala gosoota Israa'el isaaniiif qoodan kanaa dha. **2** Dhaalli isaanii kunis akkuma Waaqayyoo Musee ajajetti ixaadhaan gosa sagalii fi walakkaa gosa tokkootiiif kenname. **3** Museen karaa ba'a Yordaanoosin gosoota lamaanii fi walakkaa dhaala godhee kennee ture; gosa Lewwiitiif garuu warra kaan gidduutti dhaala tokko illee hin kennine; **4** ilmaan Yoosaf gosa lama ta'anii turaniiti; isaanis Minaasee fi Efreem. Lewwonni garuu magaalawwan keessa jiraatan, bushaayee fi loon isaanii bobbaafatan malee qooda lafaa tokko illee hin arganne. **5** Kanaafuu Israa'eloonni akkuma Waaqayyoo Musee ajajetti biyya sana hiratan. **6** Ergasiis namoonni Yihuudaa Gilgaalitti gara Iyyaasuu dhufan; Kaaleb ilmi Yefunee namichi gosa Qeneez sun akkana jedheen; "Ati waan Waaqayyoo Qaadsh Barnee keessatti waa'ee keetii fi waa'ee koo Musee nama Waaqaa sanatti dubbate ni beekta. **7** Yeroo Museen garbichi Waaqayyoo sun akka ani biyyatti basaasuuf Qaadsh Barneeti na yerge umuriiin koo waggaa afurtama ture. Anis gabaasa waan mirkaneeffadhe sanaa nan fideef; **8** obboloonni koo warri na wajjin achi dhaqan garuu akka onneen sabaa sodaadhaan baqxu godhan. Ta'us ani garaa koo guutuudhaan Waaqayyoo Waaqa koo duukaa bu'e. **9** Kanaafuu Museen gaafas akkana jedhee naa kakte; 'Sababii ati garaa kee guutuudhaan Waaqayyoo Waaqa koo duukaa buuteef, lafti miilli kee tuqe sun hamma bara baraatti dhaala keetii fi dhaala ilmaan keetii ta'a." **10** "Egaa Waaqayyoo akkuma waadaa gale sanatti, gaafa Museedhaan akkas jedhe kan yeroo Israa'el gammoojjii keessa asii fi achi jooraa turee jalqabee waggaa afurtamii shan na jiraachiseera. Kanaafuu ani har'a kunoo waggaa saddeettamii shan guuteera! **11** Ani har'a isaanuma gaafa Museen na erge sanaa jabaa dha; ani akkuman dur ture sana amma iyyuu duula dhaquuf jabaa dha. **12** Egaa amma biyya gaaraa kan Waaqayyoo gaafa sana waadaa naa gale kana naa kenni. Ati mataan kee iyyuu akka Anaafuun achi keessa jiraatan, akka magaalawwan isaanii gurguddaa ta'anii fi dallaa jabaan marfaman gaafas dhageesseerta; yoo Waaqayyoo na gargaare garuu ani akkuma Waaqayyoo jedhe sanatti ari'ee isaan baasa." **13** Iyyaasuunis Kaaleb ilma Yefunee eebbisee Kebroonin dhaala godhee kenneef. **14** Kanaafuu sababii inni garaa isaa guutuudhaan Waaqayyoo Waaqa Israa'el duukaa bu'ef Kebroon hamma har'aatti iyyuu dhaala Kaaleb ilma Yefunee namicha gosa Qeneez sanaa taatee hafte. **15** Kebroon duraan maqaa namicha Arbaaq jedhamu kan Anaafota hunda keessaa nama guddaa ture tokkootiin Kiriyaati Arbaaq jedhamtee waamamaa turte. Ergasiis biyyattiin waraana irraa boqotte.

15 Qoodni gosa Yihuudaatiif balbala balbalaan ramadame hamma daarii Edoomitti, qarqara kibbaatiin immoo hamma Gammoojjii Siinitti bal'ata. **2** Daariin isaanii karaa kibbaa galoo galaanaa qarqara kibba Galaana soogiddaattii jalqabee **3** kibba Malkaa Aqrabiim qaxxaamuree gara Siin itti fufee hamma kibba

Qaadsh Barneetti deema. Ergasiis Hezroon darbee Adaaritti ol ba'ee gara Qarqaatti gora. **4** Ergasii immoo achii ka'ee karaa Azimooniin darbee hamma lafa goggogaa Gibxiitti dhufee galaana ga'ee dhaabata. Daariin isaanii kan gara kibbaa kanaa dha. **5** Daariin gara ba'a'as Galaana Soogiddaa ture; innis hamma dhuma laga Yordaanositi deema. Daariin gara kaabaa immoo galoo galaanaa kan qarqara Yordaanosii jalqabee **6** gara Beet Hogleaatti ol ba'ee ergasii immoo karaa kaaba Beet Arabbaatiin gara Dhagaa Boohan ilma Ruubenitti deema. **7** Daariin sunis ergasii Sulula Aakoor keessaa Debiiritti ol ba'ee gara Gilgaal gama kibba laga sanaatiin fuulle Malkaa Adumiim sanaa kaabatti gora. Daariin kun ittuma fufee gara bishaanota Een Shemesh darbee Een Roogeelitti gad ba'a. **8** Ergasiis karaa kibba tabba magaalaa Yebuusotaatiin jechuunis Yersaalemitiin ba'ee Sulula Ben Hinoom irraan darba. Achiis ba'ee qarqara kaaba Sulula Refaayimitti fiixee tulluu gama lixa Sulula Hinoom jirutti ol ba'e. **9** Daariin sun ammas fiixee gaaraa irraa ka'ee gara burqaa bishaanota Neftoo'aatti qajeelee magaalawwan Tulluu Efroniin ba'ee gara Ba'aalaatti jechuunis Kiriyaati Ye'aariimitti gad bu'e. **10** Ergasii Ba'aalaa irraa Tulluu See'iiriitti gara lixaatti qarqalee tabba kaaba Tulluu Yi'aariim jechuunis Kesaaloon irra ba'ee itti fufuudhaan Beet Shemeshitti gad bu'ee Tiimnaahitti darba. **11** Gara kaaba tabba Eqroonitti darbee Shikeroonitti goree Tulluu Ba'aalaa irra qaxxaamuruudhaan hamma Yabni'eelitti deema. Daariin sunis galaana ga'ee dhaabate. **12** Daariin gara lixaa immoo qarqara Galaana Guddaa ti. Daariiwwan akkuma balbala gosa isaaniitti saba Yihuudaa marsanis kanneenii dha. **13** Iyyaasuun akkuma Waaqayyo isa ajajetti, qooda Yihuudaa irraa kutee Kebroon biyya Kiriyaati Arbaaq jedhamtu sana Kaaleb ilma Yefuneetiif kenne. Arbaaq kunis abbaa Aanaaq. **14** Kaalebis ilmaan Aanaaq sadan jechuunis Sheeshaayyiin, Ahiimanii fi Talmaayyi sanyii Aanaaq ari'ee achii baase. **15** Achiis namoota biyya Debiir ishee dur Kiriyaati Seefer jedhamaa turte sana keessa jiraatanitti duule. **16** Kaalebis, "Ani nama Kiriyaati Seefer lollee qabatutti intala koo Aaksaa nan heerumsii" jedhe. **17** Obboleessi Kaaleb, Otnii'eel ilmi Qenaz magaalatti qabate; Kaalebis intala isaa Aaksaa isattii heerumsii. **18** Isheenis yeroo gara Otnii'eel dhuftetti akka inni abbaa ishee lafa qotiisaa kadhata isa kakaafte. Kaalebis yommuu isheen harree ishee irraa buutetti, "Ani maal siif godhu?" jedhee ishee gaafate. **19** Isheenis deebiftee, "Waan addaa tokko naa godhi. Akkuma Negeeb keessatti lafa naa kennite sana burqaawwan bishaaniis naa kenni" jetteen. Kaalebis burqaawwan oliittii fi gadii kenneef. **20** Dhaalli gosti Yihuudaa balbala balbalaan argate kunoo kana: **21** Negeeb keessaa magaalawwan gosa Yihuudaa kanneen qarqara kibbaatti daarii Edoom irratti argaman kanneenii dha: Qabzi'eel, Eederi, Yaaguur, **22** Qiinaa, Diimonaa, Adi'aadaa, **23** Qaadsh, Haazoor, Yitinaan, **24** Ziif, Telem, Ba'aalooti, **25** Haazoor Hadaataa, Keriyooti kan Hezroon jedhamtu sana, **26** Amaam, Shema'a, Molaadaa, **27** Hazar Gadaa, Heshmoon, Beet Phelxi, **28** Hazar Shuu'aal, Bersheebaa, Biziyootiyaa, **29** Ba'aalaa, Iyyiim, Ezem, **30** Eltolaa, Kisiil, Hormaa, **31** Siiqlaag, Madmaanaa, Saansaanaa, **32** Lebaa'oot, Shiiliihiim, Aayinii fi Rimoonii dha; magaalawwanii fi gandoonni isaanii walumaa galatti digdamii sagal turan. **33** Karaa sulula lixa biiftuutiin immoo: Eshita'ol, Zoraa, Ashinaa, **34** Zaano'aa, Een Ganiim, Tafuu'aa, Eenaami, **35** Yarmuuti, Adulaam, Sookoo, Azeeqaa, **36** Sha'araiim, Aaditaayim, Gedeeraa fi Gedeerootaayimii dha; magaalawwanii fi gandoonni isaanii kudha afur turan. **37** Zenaan, Hadaashaa, Migdaal Gaad, **38** Dili'aan, Miisphaa, Yoqi'eel, **39** Laakkiish, Boozqaati, Egloon, **40** Kaboon, Lahimaas,

Kiitiilish, **41** Gedeerooti, Beet Daagon, Na'amaa fi Maqeedaa dha; magaalawwanii fi gandoonni isaanii kudha ja'a turan. **42** Libnaa, Eteeri, Ashaan, **43** Yiftaa, Ashinaa, Neziibi, **44** Qeyiilaa, Akziibii fi Maareeshaa dha; magaalawwanii fi gandoonni isaanii sagal turan. **45** Eqroon, qubatawwanii fi gandoota naannoo ishee jiran wajjin, **46** akkasumas karaa lixa Eqrooniitiin qubatawwanii fi gandoota isaanii kanneen naannoo Ashdood jiran hunda, **47** Ashdood, magaalaa isheetii fi gandoota ishee, Gaazaa, magaalaa isheetii fi gandoota ishee kanneen hamma Laga Gibxii fi hamma qarqara Galaana Guddichaatti jiranii dha. **48** Biyya gaaraa keessatti immoo: Shaamiir, Yatiir, Sookoo, **49** Danaa, Kiriyaati Sanaa jechuunis Debiir, **50** Aanaab, Eshitmo'aa, Aaniim, **51** Gooshen, hooloonii fi Giiloo dha; magaalawwanii fi gandoonni isaanii kudha tokko turan. **52** Araab, Duumaa, Eshi'aan, **53** Yaanuun, Beet Tafuu'aa, Afeeqaa, **54** Humtaa, Kebroon ishee Kiriyaati Arbaaq jedhamtuu fi Zii'oorii dha; magaalawwanii fi gandoonni isaanii sagal turan. **55** Maa'oon, Qarmeloos, Ziif, Yutaa, **56** Yizri'eel, Yooqidi'aam, Zaano'aa, **57** Qaayin, Gibe'aa fi Tiimnaahii dha; magaalawwanii fi gandoonni isaanii kudhan turan. **58** Halhuul, Beet Zuuri, Gedoor, **59** Ma'araati, Beet Anootii fi Elteqoonii dha; magaalawwanii fi gandoonni isaanii ja'a turan. **60** Kiriyaati Ba'aal kan Kiriyaati Ye'aariim jedhamtuu fi Raabbaa dha; magaalawwanii fi gandoonni ishee lama turan. **61** Gammoojijii keessatti immoo: Beet Arabbaa, Midiin, Sekaakaa, **62** Niibishaan, Magaalaa Soogiddaatiif fi Een Gaadii dha; magaalawwanii fi gandoonni isaanii ja'a turan. **63** Sabni Yihuudaa garuu Yebuusota Yersaaleem keessa jiraachaa turan sana ari'anii baasuu hin dandeenye; Yebuusonnis hamma har'aatti saba Yihuudaa wajjin Yersaaleem keessa jiraatu.

16 Qoodni Yoosif Yordaanos Yerikoo biratti argamtu, karaa ba'a bishaanota Yerikootii ka'ee gammoojjii keessa qaxxaamuree biyya gaaraa Beet'eelitti ol ba'a. **2** Luuzi ishee Beet'eel jedhamtu sanaa ka'ee gara biyya Arkaawotaa kan Axaaroti keessatti argamtu sanaatti ce'a. **3** Achi immoo gara lixaa biyya Yafleexotaatti gad bu'ee Beet Horoon ga'ee gara Geezir itti fufee galaanicha ga'ee dhaabata. **4** Akkasitti Minaasee fi Efreem, ilmaan Yoosif dhaala isaanii argatan. **5** Qoodni gosti Efreem balbala balbalaan argatte kunoo kana: Daariin dhaala isaanii gara ba'aatiin Axaaroti Adaarii ka'ee hamma Beet Horoon gara Ol aanuutti deemee **6** hamma galaanaatti itti fufa. Karaa kaabaatiin Mikmetaatii ka'ee karaa ba'aatiin gara Taanaat Shiiloo goree achiin darbee ba'a Yaano'aatti qajeele. **7** Ergasii immoo Yaano'aadhaa ka'ee Axaarotii fi Na'araatti gad bu'ee Yerikoo irra naama'ee Yordaanositti gad ba'a. **8** Daariin sun Tafuu'aadhaa ka'ee gama Lixaatiin Laga Qaanaatti gad bu'ee galaana ga'ee dhaabata. Dhaalli gosti Efreem balbala balbalaan argatte kanaa dha. **9** Daariin kun magaalawwanii fi olloota isaanii kanneen dhaala gosa Minaasee keessatti gosa Efreemiif hambifaman hundas ni dabalata. **10** Isaan Kana'aanota Geezir keessa jiraachaa turan sana ari'anii achii hin baafne ture; hamma har'aatti Kana'aanonni saba Efreem gidduu jiraatu; garuu akka hojii humnaa hojjetan dirqamu.

17 Gosti Minaasees qooda argatte; inni ilma Yoosif hangafa tureetii. Maakiir ilmi Minaasee hangaftichi abbaan Gili'aadotaa sun sababii loltuu jabaa ta'eef Gili'aadii fi Baashan isaaf kennaman. **2** Kanaafuu qoodni kun saba Minaasee warra hafaniif jechuunis balbala Abii'ezer, Heleq, Asrii'eel, Shekem, Heeferii fi Shemiidaaf kenname. Kunneenis balbala balbala isaaniitiin ilmaan Minaasee ilma Yoosif kanneen biraa ti. **3** Zelofehaad ilmi Heefeer, ilmi Gili'aad, ilma Maakiir, ilmi Minaasee

sun intallan malee ilmaan hin qabu ture. Maqaan intallan isaas Mahilaa, Nohii, Hoglaa, Miilkaa fi Tiirzaa. **4** Isaanis gara Ele'azaara lubichaa, gara Iyyaasu ilma Nuunitii fi gara hooggantootaa dhaqanii "Waaqayyo akka inni obboloota keenya gidduutti dhaala nuu kennuu Musee ajajera" jedhan. Kanaafuu Iyyaasuun akkuma ajaja Waaqayyooti obboloota abbaa isaanii wajjin dhaala kenneef. **5** Minaaseen Gili'aadii fi Baashaan keessaa gama ba'a Yordaanositti lafa iddoo kudhanitti hIRamu qaba ture. **6** Kunis sababii intallan gosa Minaasee sun ilmaan dhiiraa gidduutti qooda argatanii. Lafti Gili'aad ilmaan Minaasee kanneen hafaniif kennamte. **7** Daangaan gosa Minaasee Aasheerii ka'ee hamma Mikmetaati kan karaa ba'a Sheekem jirtu sanaatti bal'ata. Daangaan sunis achii ka'ee kibbaan gad bu'ee saba Een Tafuu'aa keessa jiraatus dabalata. **8** Biyyi Tafuu'aa kan Minaasee turte; Tafuu'aan mataan ishee garuu karaa daangaa Minaaseetiin kan ilmaan Efreem turte. **9** Daangaan sun karaa kibbaatiin ittuma fufee Laga Qaanaa bira ga'a. Magaalaawwan Efreem kanneen magaalaawwan Minaasee gidduutti argamanitu ture; daangaan Minaasee garuu Kaaba lagichaa irra darbee galaana bira ga'ee dhaabata. **10** Biyyi sun karaa kibbaatiin kan gosa Efreemiiti; karaa kaabaatiin immoo kan gosa Minaasee ti. Biyyi Minaasee hamma galaanaatti deemee karaa kaabaatiin Aasheerin, karaa ba'aatiin immoo Yisaakorin daangeessa. **11** Minaaseenis Yisaakorii fi Aasheer keessaa Beet She'aan, Yible'aamii fi saba Door, Eendoor, Ta'anaakii fi Megidoo qubatawwan naannoo isaanii jiran wajjin qaba ture; sadaffaan immoo Naafootii dha. **12** Ta'us sababii Kana'aanonni biyya sana jiraachuu kutatanii turaniif gosti Minaasee magaalaawwan kanneen qabachuu hin dandeenye. **13** Garuu Israa'eloonni yommuu jabina argachaa dhufanitti akka isaan hojii humnaa hojjetan godhan malee Kana'aanota achii hin baafne. **14** Namoonni Yoosef Iyyaasuudhaan, "Ati maaliif ixaax tokkoo fi qooda tokko qofa dhaala nuu kennite? Nu saba akka malee baay'ee fi saba Waaqayyo guddisee eebbisee dha" jedhan. **15** Iyyaasuunis, "Yoo isin akka malee baay'attanii biyyi gaaraa Efreem kun isiniitti dhiphatte bosona seenaati biyya Feerzotaatii fi Refaayimootaa keessatti iddoo jireenyaa qopheeffadhaa" jedhee deebiseef. **16** Namoonni Yoosef, "Biyyi gaaraa kun nu hin ga'u; Kana'aanonni lafa diriiraa irra jiraatan hundi, warri Beet She'aanii fi qubatawwan ishee akkasumas warri Sulula Yizri'eel keessa jiraatan hundi gaariiwwan sibiilaa qaban" jedhanii deebisan. **17** Iyyaasuun garuu mana Yoosefiin jechuunis Efreemii fi Minaaseedhaan akkana jedhe; "Isin saba akka malee baay'ee kan humna guddaa qabuu dha. Ixaax tokko qofa hin qabaattan. **18** Biyya gaaraa kan bosonaa garuu ni qabaattu; bosona ciraa; biyyattiinis hamma qarqara daangaa isheetti kanuma keessan taati; Kana'aanonni yoo gaariiwwan sibiilaa qabaatanii jajjaboo ta'anis isin ariitanii isaan baasuu dandeessu."

18 Guutummaan waldaa Israa'el Shiilootti walitti qabamee dunkaana wal ga'ii achitti dhaabate. Biyyattiin harka isaanii jala galte; 2 ta'us amma illee gosoonni Israa'el torba dhaala isaanii hin fudhanne ture. **3** Kanaafuu Iyyaasuun Israa'elootaan akkana jedhe; "Isin utuu biyya Waaqayyo Waaqni abbootii keessanii isinii kenne kana hin fudhatin hamma yoomiitti turtu? **4** Tokkoo tokkoo gosaa keessaa nama sadii sadii kennadhaa. Anis akka isaan biyya sana ilaalanii akkuma dhaala gosa hundaatti waa'ee ishee barreessaniif isaan nan erga. Isaanis ergasii gara kooiti deebi'u. **5** Isin biyya sana iddoo torbatti qoodu qabdu. Yihuudaan biyya karaa Kibbaa keessatti hafee manni Yoosef immoo biyya karaa kaabaatti hafuu qaba. **6** Isin erga waa'ee biyya iddoo torbatti qoodamte sanaa barreessitanii booddee gabaasa

natti fidaa; anis fuula Waaqayyo Waaqa keenyaa duratti ixaax isinii buusa. **7** Gosti Lewwii garuu gidduu keessaniitti qooda lafaa hin argatu; sababiin isaas tajaajilli lubummaa kan isaan Waaqayyoo kennan sun dhaala isaanii ti. Gosti Gaad, kan Ruubeenii fi walakkaan gosa Minaasee duraanuu karaa ba'a Yordaanosiin qooda isaanii argatanii jiru. Museen garbichi Waaqayyoo sun isaaniiif kennee ture." **8** Kanaafuu jarri karaa isaanii qabatanii qajeelan; Iyyaasuunis warra haala biyyattii barreessuu dhaqaniin akkana jedhe; "Dhaqatii biyya sana sakkatta'aatii waa'ee ishee galmeessaa. Ergasii duratti gara koo kottaa; anis asuma Shiilootti fuula Waaqayyoo immoo ixaax isiniif nan buusa." **9** Kanaafuu namoonni sun ka'aniif biyya sana keessa dedemanii waa'ee haala ishees magaalaa magaaladhaan iddoo torbatti qoodanii kitaaba maramaa irratti barreessanii qubata Shiilootti gara Iyyaasuutti deebi'an. **10** Iyyaasuun ergasii Shiiloo keessatti fuula Waaqayyoo duratti ixaax buuseef; akkuma qooda gosa isaaniitis Israa'elootaaf biyyattii hire. **11** Ixaan jalqabaa akkuma balbala balbala isaaniitti gosa Beniyaamiif ba'e. Biyyi isaan ixaadhaan argatanis gosa Yihuudaatii fi gosa Yoosef gidduutti argama. **12** Karaa kaabaatiin daariin isaanii Yordaanosii ka'ee kaaba tabba Yerikoo irra darbuudhaan karaa lixaatiin biyya garaatti gad bu'ee gammoojjii Beet Aawweniitiin ba'a. **13** Achii ka'ee kibba tabba Luuzitti jechuunis Beet'eelitti darbee gara Axaaroti Adaar kan gaara kibba Beet Horoon isa gadii sanaatti gad bu'a. **14** Daariin sunis karaa kibbaatiin gaara Beet Horoonitti garagaltee jiru sanaa ka'ee karaa lixaatiin gara kibbaatti goree magaalaa ilmaan Yihuudaa kan Kiriyaati Ba'aal jechuunis Kiriyaati Ye'aariim ga'a. Kunis daangaa lixaax ti. **15** Daangaan kibbaa karaa lixaatiin qarqara Kiriyaati Ye'aariimiitti jalqaba; daangaan isaa immoo gara bishaan Reftoo'aatti gad bu'a. **16** Daangaan sunis karaa kaaba Sulula Refaayimiitiin gara gaara Sulula Ben Hiniomitti garagalutti gad bu'a. Innis tabba kibba magaalaa Yebuusotaa biraan gara Sulula Hinoomitti itti fufee gara Een Roogeelitti gad bu'a. **17** Ergasii gara kaabaatti goree Een Shemesh dhaqa; achii ka'ees gara Geliiloot kan Malkaa Adumiimitti gara galtee jirtu sanaa itti fufee hamma Dhagaa Boohan ilma Ruubeen sanaatti gad bu'a. **18** Ammas gara tabba kaaba Arabbaatti itti fufee gara Arabbaatti gad bu'a. **19** Ergasii tabba kaaba Beet Hoglaatti qajeellee karaa kaaba galoo Galaana Soogiddaa kan karaa kibbaatiin afaan Yordaanositti argamtuutiin ba'a. Kun daarii karaa kibbaa ti. **20** Lagni Yordaanosis karaa ba'aatiin daarii ta'a. Isaan kunneen daariwwan dhaala ilmaan Beniyaamiitiif karaa hundaan dhaabamanii dha. **21** Magaalaawwan gosti Beniyaam akkuma maatii maatii isaaniitti argatan kanneenii dha: Yerikoo, Beet Hoglaa, Eemeqi Qaziizi, **22** Beet Arabbaa, Zemaaraayim, Beet'eel, **23** Aawiim, Faaraa, Ofraa, **24** Kefar Aamoonaa, Ofnii fi Gebaa dha; magaalaawwanii fi gandoonni isaanii kudha lama turan. **25** Gibe'oon, Raamaa, Bi'eerooti, **26** Miisphaa, Kefiiraa, Moozaa, **27** Reqem, Yirphi'eel, Taraalaa, **28** Zeelaa, Haa'elef, magaalaa Yebuusotaa jechuunis Yerusaalem, Gibe'aa fi Qiiriyaati; magaalaawwanii fi gandoonni isaanii kudha afur turan. Dhaalli gosti Beniyaam balbala balbalaan argate kana ture.

19 Ixaan lammaffaan gosa Simi'ooniif balbala balbalaan ba'e. Dhaalli isaanis dhaala gosa Yihuudaa keessatti argama. **2** Kunis: Bersheebaa yookaan Shebaa, Molaadaa, **3** Hazar Shuu'aal, Baalaa, Ezem, **4** Eltolaa, Betuul, Hormaa, **5** Siqlaaq, Beet Markaabot, Hazar Suusaa, **6** Beet Leb'aotii fi Shaaruheen; magaalaawwanii fi gandoonni isaanii kudha sadii turan; **7** Ayin, Rimoon, Eteerii fi Ashaan, magaalaawwanii fi gandoota isaanii afran, **8** akkasumas gandoota naannoo magaalaawwan kanneenii

jiran kanneen hamma Baa'ilaat Bi'eeritti jechuunis hamma Raamaat ishee Negeeb keessaa sanaatti bal'ata. Dhaalli gosti Simi'oon balbala balbalaan argate kanaa dha. **9** Sababii qoodni gosa Yihuudaa hamma isaan barbaadamii ol ta'ee dhaalli gosa Simi'oon kun qooda gosa Yihuudaa irraa fudhatame. Kanaafuu gosti Simi'oon Yihuudaa keessatti dhaala argate. **10** Ixaan sadaffaan gosa Zebuulooniif balbala balbalaan ba'e; kunis: Daariin dhaala isaanii hamma Saariiditti deema. **11** Achii karaa lixaatiin gara Mare'alaatti gad bu'ee Dabesheetitti riiqatee hamma laga Yoqeni'aam dura jiru sanaatti deema. **12** Ergasiis Saariid irraa gara Kisloti Taaboor biyya ba'a biiftuutti argamtu sanaatti gara ba'aatti goree Daaberaattitti qajeellee hamma Yaafiyaatti deema. **13** Achii karaa ba'aatiin itti fufee Gat Heeferii fi Eetqaaxin dhaqa; Rimooniin gad ba'ee gara Ne'aahitti gora. **14** Daariin sunis karaa kaabaatiin gara Hanaatoonitti goree Sulula Yiftaa Eelitti dhuma. **15** Kanneen irrattis Qaataa, Naahaal, Shimroon, Yidalaa fi Beetlihemed dabalamaniru. Isaaniis gandoota isaanii wajjin magaalawwan kudha lama turan. **16** Magaalawwan kunneenii fi gandoonni isaanii dhaala gosti Zebuuloon balbala balbalaan argatee dha. **17** Ixaan afuraffaan gosa Yisaakorriif balbala balbalaan ba'e. **18** Biyyi isaanis: Yizri'eel, Kesuloot, Suunam, **19** Hafaarayim, Shi'oon, Anaaharat, **20** Rabiit, Kishoon, Ebezi, **21** Remeet, Een Ganiim, Een Hadaa fi Beet Phaxeex. **22** Daariin isaanii Taaboor, Shahazumaa fi Beet Shemesh tuqee Yordaanos ga'ee dhaabata. Isaanis gandoota isaanii wajjin magaalawwan kudha ja'a turan. **23** Magaalawwan kunneenii fi gandoonni isaanii dhaala gosti Yisaakor balbala balbalaan argatee dha. **24** Ixaan shanaffaan gosa Aasheerriif balbala balbalaan ba'e. **25** Biyyi isaaniis: Helqaat, Halli, Beten, Akshaaf, **26** Alaamelek, Amaadii fi Mishi'aal. Daangaan sunis karaa lixaatiin Qarmeloosii fi Shiiloon Libnaat tuqa. **27** Ergasii karaa ba'a biiftuuttiin gara Beet Daagonitti goree Zebuuloonii fi Sulula Yiftaa Eelitti qabatee Kaabuulin gara bitaatti dhiisee karaa kaabaatiin Beet Emeeqii fi Ne'ii'eelitti qajeela. **28** Achii karaa'ee gara Eebroon, Rehoo, gara Hamoonii fi Qaanaatti ol ba'ee hamma Siidoonaa Guddichaatti deema. **29** Daangaan sunis ergasii gara Raamaatti goree magaalaa Xirooms kan dallaa jabaa qabu sanaa dhaqee gara Hoosaatti goree karaa Akziibiitiin galaana ga'ee dhaabata; **30** kunis biyya Umaa, biyya Afeeqiitti fi Rehoo dabalata. Isaanis gandoota isaanii wajjin magaalawwan digdamii lama turan. **31** Magaalawwan kunneenii fi gandoonni isaanii dhaala gosti Aasheer balbala balbalaan argatee dha. **32** Ixaan ja'afaan gosa Niftaalemiif balbala balbalaan ba'e; kunis: **33** Daariin isaanii Heelefii fi muka guddaa Za'aanaaniim keessa jiru sanaa ka'ee Adaamii Neqebii fi Yabni'el irraan gara Laquumiitti qajeellee Yordaanos ga'ee dhaabata. **34** Daariin sun Aznoo Taaboortitti qajeellee gara lixaatti goruudhaan Huuqooqi ga'ee dhaabata. Innis karaa kibbaatiin Zebuuloon, karaa lixaatiin Aasheer, karaa ba'aatiin immoo Yordaanos tuqa. **35** Magaalawwan dallaa jabaa qaban kanneenii dha: Zidiimii, Zeeri, Hamaati, Raqaati; Kinereetti, **36** Adaamaa, Raamaa, Haazoor, **37** Qaadesh, Edreyii, Een Haxoor, **38** Yiroon, Migdaal Eel, Horeem, Beet Anaatii fi Beet Shemesh. Isaanis gandoota isaanii wajjin magaalawwan kudha sagal turan. **39** Magaalawwan kunneenii fi gandoonni isaanii dhaala gosti Niftaaleem balbala balbalaan argatee dha. **40** Ixaan torbaffaan gosa Daaniif balbala balbalaan ba'e. **41** Biyyi isaan Dhaalanis: Zoraa, Eshitaa'ol, Iir Shemesh, **42** Sha'alabiin, Ayaaloon, Yitlaa, **43** Eeloon, Tiimnaahi, Eqroon, **44** Elteqee, Gibetoon, Baa'ilaati, **45** Yihuud, Benee Beraaq, Gat Rimoon, **46** Meyaraqoonii fi Raqoon Yoopheetti garagalee argamu sanaa dha. **47** Ijoolleen Daan garuu sababii lafti dhaalan sun isaanitti dhiphatteef ol ba'anii

Lesheemin waraananii qabatan; erga goraadeedhaan dha'anii booddee ishee dhuunfatan. Isaanis Lesheem keessa qubatanii Daan jedhanii maqaa abbaa isaanitiin ishee moggaasan. **48** Magaalawwan kunneenii fi gandoonni isaanii dhaala gosti Daan balbala balbalaan argatee dha. **49** Israa'eloonnis erga biyyattii ixaadhaan qoodamte sana hiranii fixanii booddee gidduu isaanitti Iyyaasuu ilma Nuunittii dhaala kennan; **50** dhaala kanas akkuma Waaqayyo ajajetti kennan. Isaanis magaalaa inni gaafatee kennaniif; magaalaa sunis Timnaat Seeraa kan biyya gaaraa Efreemitti argamtu dha. Innis magaalaa sana ijaaree keessa jiraate. **51** Kunneen biyyoota Ele'aaazar lubichii, Iyyaasuun ilma Nuunittii fi hangafoonni gosoota Israa'el Shiilootti fuula Waaqayyoo duratti balbala dunkaana wal ga'ii irratti ixaadhaan kennanii dha. Isaanis akkasiin biyyattii qooduu xumuran.

20 Ergasii Waaqayyo Iyyaasuudhaan akkana jedhe: **2** "Akkuma ani karaa Museetiin isin ajaje sanatti akka Israa'eloonni magaalawwan itti kooluu galan filatan itti himi; **3** kunis akka namni tasuma yookaan utuu itti hin yaadin nama ajjeese kam iyyuu itti kooluu galee nama haaloo dhiigaa baasu duraa ba'uuf. **4** Inni yommuu magaalawwan sana keessaa tokkotti kooluu galutti karra magaalattii irra dhaabatee fuula maanguddoota magaalaa sanaa duratti dhimma isaa himachuu qaba. Isaanis ergasii magaalaa isaanitti isa simatanii akka inni isaan wajjin jiraatuuf iddoo kennuufii qabu. **5** Yoo namni haaloo dhiigaa baasu isa duukaa bu'ee illee, sababii inni utuu itti hin yaadiin fi utuu duraan jibba wal irraa hin qabaatin nama ollaa isaa ajjeeseef, isaan namicha sana dabarsanii kennuu hin qaban. **6** Inni hamma fuula waldaa dura qorumsaaf dhaabatutti fi hamma lubni ol aanaan yeroo sanatti tajaajilaa ture du'utti magaaladhuma sana keessa jiraachuu qaba. Ergasii inni mana isaatti, gara magaalaa keessaa baqate sanaatti deebi'uu danda'a." **7** Kanaafuu isaan biyya gaaraa Niftaaleem keessaa Qaadesh ishee Galiilaa keessaa sana, biyya gaaraa Efreem keessaa Sheekem, biyya gaaraa Yihuudaa keessaa immoo Kiriyaati Arbaaq kan Keeroon jedhamtu sana filatan. **8** Yordaanos gamaa karaa lixa Yerikootiin, biyya gosa Ruubeen keessaa Bezer ishee gammoojjii diriiraa keessaa sana, biyya gosa Gaad keessaa Raamooti ishee Gili'aad keessatti argamtu, biyya gosa Minaasee keessaa immoo Goolaan ishee Baashaan keessatti argamtu sana filatan. **9** Magaalawwan akka namni tasa nama ajjeese kam iyyuu itti baqatuuf Israa'eloota hundaa fi alagoota gidduu isaanii jiraataniif filatan kanneenii dha; kunis akka inni hamma harka waldaa jirutti namicha haaloo dhiigaa baasu sanaa hin ajjeefamneef.

21 Hangafoonni maatii Lewwotaa Ele'aaazar lubichatti, Iyyaasuu ilma Nuunittii fi hangafoota maatiwwan gosoota Israa'el kaanitti dhi'aatanii **2** Shiiloo Kana'aan keessatti argamtu sana keessatti, "Waaqayyo akka isin magaalaa nu keessa jiraannu lafa tikaa kan horii keenyaaf ta'u wajjin nuu kennitan karaa Museetiin ajajee ture" jedhaniin. **3** Kanaafuu Israa'eloonni akkuma Waaqayyo ajajetti dhaala ofii isaanii keessaa magaalawwan kanneenii fi lafa tikaa Lewwotaaf kennan. **4** Ixaan jalqabaa gosa Qohaatiif balbala balbalaan ba'e. Lewwota sanyii Aroon lubichaatiifis gosa Yihuudaa, gosa Simi'oonii fi gosa Beniyaam keessaa magaalawwan kudha sadii ixaadhaan argatan. **5** Sanyii Qohaati warra hafaniif immoo balbala gosa Efreem, gosa Daanii fi walakkaa gosa Minaasee keessaa magaalawwan kudhan ixaadhaan argatan. **6** Sanyiiwwan Geershooniif balbala gosa Yisaakor, gosa Aasheer, gosa Niftaaleemii fi walakkaa gosa Minaasee kan Baashaan keessaa

sana irraa magaalawwan kudha sadii ixaadhaan argatan. **7** Sanyiiwwan Meraariis balbala balbalaan gosa Ruubeen, gosa Gaadii fi gosa Zebuuloon keessaa magaalawwan kudha lama ixaadhaan argatan. **8** Kanaafuu Israa'eloonni akkuma Waaqayyo karaa Museetiin ajaje sanatti magaalawwan kanneenii fi lafa tikaa ixaadhaan Lewwotaa kennan. **9** Gosa Yihuudaa fi gosa Simi'oon irraa magaalawwan kanneen maqaa maqaadhaan qoodan; **10** sababii ixaan jalqabaa isaaniif ba'eef magaalawwan kunneen sanyiiwwan Aroon warra Lewwotaa keessaa balbala Qohaati ta'aniif kennaman: **11** Isaanis Kiriyaati Arbaaq jechuunis Kebroon ishee biyya gaaraa Yihuudaa keessaa sana lafa tikaa naannoo ishee wajjin kennaniif. Arbaaq abbaa Anaq ture. **12** Lafa qotiisaa fi gandoota naannoo magaalattii jiran garuu Kaaleb ilma Yefuneetiif handhuuraa godhanii Kennan. **13** Kanaafuu sanyiiwwan Aroon lubichaatiif Kebroon jechuunis magaalaa namni nama ajjeesee himatamu tokko itti baqatu fi Libnaa, **14** Yatiir, Eshtimo'aa, **15** Hooloon, Debiir, **16** Aayin, Yutaanii fi Beet Shemeshi lafa tikaa wajjin kennameef; isaan kunneen magaalawwan sagallan gosoota lamaan irraa qoodamaniif dha. **17** Gosa Beniyaam irraas Gib'e'oon, Gebaa'i, **18** Anaatootii fi Almoon lafa tikaa wajjin kennaniif; isaanis magaalawwan afurii dha. **19** Magaalawwan lafa tikaa wajjin sanyiiwwan Aroon kanneen luboota ta'aniif kennaman hundi kudha sadii turan. **20** Qohaata balbala Lewwii warra hafaniif gosa Efreem irraa magaalawwan kanneentu ixaadhaan argatan: **21** Isaanis biyya gaaraa Efreem keessaa Sheekem jechuunis magaalaa namni nama ajjeesee himatamu itti baqatu sanaa fi Geezir, **22** Qibxaayimii fi Beet Horoon, walumatti magaalawwan afur lafa tikaa wajjin fudhatan. **23** Akkasumas gosa Daan keessaa Elteqee, Gibetoon, **24** Ayaaloonii fi Gat Rimoon, walumaa galatti magaalawwan afur lafa tikaa wajjin fudhatan. **25** Walakkaa gosa Minaasee keessaa immoo Ta'anaakii fi Gat Rimoon, magaalawwan lama lafa tikaa wajjin fudhatan. **26** Magaalawwan kurnan kunneen hundii fi lafti tikaa isaani balbala gosa Qohaati warra hafaniif kennaman. **27** Geershoonota balbala Lewwiitiif immoo: Walakkaa gosa Minaasee keessaa, Goolaan ishee Baashaan keessaa jechuunis magaalaa namni nama ajjeesee himatamu tokko itti baqatu sanaa fi Be'eshitiraa, magaalawwan lamaa fi lafa tikaa isaaniitu kennameef; **28** gosa Yisaakor keessaa Kishoon, Daaberaati, **29** Yarmuutii fi Een Ganiim, magaalawwan afurii fi lafa tikaa isaaniitu kennameef; **30** gosa Aasheer keessaa Mishi'aal, Abdoon, **31** Helqaatii fi Rehoob, magaalawwan afurii fi lafa tikaa isaaniitu kennameef; **32** gosa Niftaalem keessaa Qaadash ishee Galiilaa keessaa, magaalaa namni nama ajjeesee himatamu tokko itti kooluu galuu akkasumas Hamoot Doorii fi Qartaan, magaalawwan sadii lafa tikaa isaani wajjin kennameef. **33** Gosoota Geershoonotaatiif immoo magaalawwan kudha sadiitu lafa tikaa wajjin kenname. **34** Lewwota hafan warra balbala Meraarii ta'aniif: gosa Zebuuloon keessaa, Yofeni'aam, Qartaa, **35** Dimnaa fi Naahaalal, magaalawwan afurtu lafa tikaa wajjin kenname; **36** gosa Ruubeen keessaa Bezer, Yaahizaa, **37** Qidemootii fi Meefi'aat, magaalawwan afur lafa tikaa wajjin kennameef; **38** gosa Gaad keessaa immoo, Raamooti ishee Gili'aad keessaa jechuunis magaalaa namni nama ajjeesee himatamu tokko itti kooluu galu, Mahanayyim, **39** Heshboonii fi Ya'izeer, walumaa galatti magaalawwan afurtu lafa tikaa wajjin kennameef. **40** Lewwota hafan warra balbala Meraarii ta'aniif walumaa galatti magaalawwan kudha lamatu ixaadhaan kenname. **41** Magaalawwan Lewwotaa kanneen biyya Israa'eloonni dhuunfatan keessatti argaman lafa tikaa wajjin walumaa galatti afurtamii saddeet turan. **42** Tokkoon

tokkoon magaalawwan kanneenii naannoo isaaniitii lafa tikaa qabu turan; magaalawwan hundinuu akkanuma. **43** Kanaafuu Waaqayyo biyya abbootii isaaniitii kennuuf kakate hunda saba Israa'eliiif kenne; isaanis biyya sana qabatanii achi jiraatan. **44** Waaqayyo akkuma abbootii isaaniitiiif kakate sana karaa hundaan boqonnaa isaanii kenne. Diinni isaanii tokko iyyuu fuula isaanii dura dhaabachuu hin daandeenye; Waaqayyo diinota isaanii hunda dabarsee harka isaaniiti kenne. **45** Waadaa gaarii Waaqayyo mana Israa'eliiif gale keessaa tokko iyyuu hin hafne; hundinuu guutameera.

22 Ergasii Iyyaasuun gosa Ruubeen, gosa Gaadii fi walakkaa gosa Minaasee walitti waamee **2** akkana jedheen; "Isin waan Museen garbichi Waaqayyo ajaje hundumaa hojjetaniirtu; waan ani isin ajaje hundaa naa ajajamtaaniirtu. **3** Isin bara dheeraaf, hamma har'aatti illee obboloota keessan hin daganne; ajaja Waaqayyo Waaqni keessan isinii kennes eegdaniirtu. **4** Waaqayyo Waaqni keessan akkuma waadaa gale sanatti obboloota keessan boqochiseera; isin biyya Museen garbichi Waaqayyo Yordaanos gamaa isinii kenne sanatti gara mana keessaniitti deebi'aa. **5** Garuu akka Waaqayyo Waaq keessan jaallattaniif, akka karaa isaa hunda irra deemtaniif, akka ajajawwan isaa eegdaniif, akka isatti maxxantaniif fi akka garaa keessan guutuu fi lubbuu keessan guutuudhaan isa tajaajiltaniif ajajaa fi seera Museen garbichi Waaqayyo isinii kenne sana jabeessaa eegaa." **6** Ergasii Iyyaasuun eebbisee gad isaan dhiise; isaanis gara mana isaaniitti deebi'an. **7** Museen walakkaa gosa Minaaseetiif Baashaan keessaa lafa kennee ture; Iyyaasuun immoo walakkaa kaaniif Yordaanosiin gama lixaatti obboloota isaanii cinatti lafa kenne. Iyyaasuun yommuu gara mana isaaniitti isaan ergetti isaan eebbise; **8** akkanas jedheen; "Qabeenya keessan guddaa jechuunis horii baay'ee, meetii, warqee, naasii fi sibiila akkasumas uffata baay'ee fudhadhaa galaatii boojuu diinota keessan irraa boojitan sana obboloota keessan wajjin qoodadhaa." **9** Kanaafuu gosti Ruubeen, gosti Gaadii fi walakkaa gosa Minaasee gara biyya ofii isaanii gara Gili'aad ishee akkuma Waaqayyo karaa Museetiin ajajetti argatan sanaatti deebi'uuf jedhanii Shiiloo ishee Kana'aan keessaa sanatti Israa'eloota dhiisani deeman. **10** Gosti Ruubeen, gostii Gaadii fi walakkaan gosa Minaasee yommuu Galiilooti biyya Kana'aan keessaa kan Yordaanos biraa sana ga'anitti, iddoo aarsaa guddaa isaa Yordaanos biratti tolchan. **11** Israa'eloonni yommuu akka isaan gama Israa'elootaatiin daarii Kana'aan irratti Galiilooti ishee Yordaanos cinaa sanatti iddoo aarsaa tolchan dhaga'anitti, **12** guutummaan waldaa Israa'el isaaniitti duuluuf Shiilooti walitti qabaman. **13** Kanaafuu Israa'eloonni Fiinehaas ilma Ele'azaar lubichaa sana gara gosa Ruubeen, gosa Gaadii fi gara walakkaa gosa Minaasee warra Gili'aad keessa jiraatanitti ergan. **14** Isa wajjinis hangafoota kudhan, tokkoo tokkoo gosa Israa'eliiif nama tokko ergan; tokkoon tokkoon isaaniis hangafa balbala maatii Israa'el. **15** Isaanis Gili'aadiitti gosa Ruubeen, gosa Gaadii fi walakkaa gosa Minaasee bira dhufanii akkana isaaniis jedhan: **16** "Guutummaan waldaa Waaqayyo akkana jedha: 'Isin akkamitti akkana amanamummaa Waaqayyo Israa'el wajjin qabdan sana cabsitu? Isin akkamitti Waaqayyo irraa garagaltanii isatti finciluudhaan ofii keessaniif iddoo aarsaa tolfattu? **17** Cubbuun Phe'oor keessatti hojjetame sun nu hin ga'uu? Dha'ichi saba Waaqayyo irra bu'u iyyuu, nu hamma har'aatti cubbuu sana irraa of hin qulqulleessine. **18** Isin ammas Waaqayyo irraa garagaluu keessaniif? "Yoo isin har'a Waaqayyotti fincilatan inni immoo bori hawaasa Israa'el hundatti ni dheekkama. **19** Yoo lafti isin qabattan sun xuroofte, gara lafa Waaqayyo iddoo dukaanni Waaqayyo dhaabatuu

kottaatii nu wajjin lafa qoodadhaa. Garuu iddoo aarsaa Waaqayyo Waaqa keenyaa malee iddoo aarsaa biraa ofii keessanii tolfattanii Waaqayyotti yookaan nutti hin fincilinaa. **20** Yeroo Aakaan ilmi Zaaraa waan dhowwamaa ta'e fudhachuudhaan cubbuu hojjetetti waldaa Israa'el hundatti dheekkamsi hin dhufnee? Namni sababii cubbuu isaatiin du'e isa qofa miti." **21** Kana irratti gosti Ruubene, gosti Gaadii fi walakkaan gosa Minaasee akkana jedhanii hangafoota maatiwwan Israa'eliif deebisan; **22** "Waaqayyo Waaqni waaqotaa, Waaqayyo Waaqni waaqotaa ni beeka! Israa'elis haa beeku! Yoo wanni kun Waaqayyotti finciluuf yookaan isaa ajajamuu diduuf ta'e har'a nu hin hambisin. **23** Yoo nu Waaqayyo irraa deebi'uuf jennee, aarsaa gubamuu fi kennaa midhaanii, yookaan aarsaa nagaa achi irratti dhi'eessuuf iddoo aarsaa ofii keenyaa tolfannee jiraanne, Waaqayyo mataan isaa itti nu haa gaafatu. **24** "Sababiin nu waan kana gooneef ijoolleen keessan gara fuula duratti ijoollee keenyaan akkana jedhu ta'a jennee sodaannee ti; 'Isin Waaqayyo Waaqa Israa'el irraa maali qabdu? **25** Waaqayyo nuu fi isin jechuunis isin gosa Ruubeenii fi gosa Gaad gidduu Yordaanos daarii godhee dhaabeera! Isin Waaqayyo irraa qooda tokko illee hin qabdan.' Kanaafuu ijoolleen keessan akka ijoolleen keenya Waaqayyoon sodaachuu dhiisan godhu ta'a. **26** "Sababiin nu, 'Kottaa qophoofnee iddoo aarsaa tokko tolfannaa; garuu iddoo aarsaa kun kan aarsaan gubamu yookaan qalmi irratti dhi'eeffamuu miti' jenneefis kanuma. **27** Karaa biraa immoo akka iddoo aarsaa kun akka nu aarsaa keenya kan gubamu, qalma keenyaa fi aarsaa nagatiin iddoo qulqulluu isaatti Waaqayyoon waaqeffannuuf nu, isiniif fi dhaloota dhufu gidduutti dhugaa baatuu ta'uuf. Kana booddee ijoolleen keessan ijoollee keenyaan, 'Isin Waaqayyo irraa qooda tokko illee hin qabdan' jechuu hin danda'an. **28** "Nus akkana jenne; 'Yoo isaan baroota dhufuuf jiran keessa nuun yookaan dhaloota keenyaan akkas jedhan, mee fakkii iddoo aarsaa Waaqayyoo kan abbootiin keenya aarsaa gubamu yookaan qalma irratti dhi'eessuuf utuu hin ta'in akka inni nuu fi isin gidduutti dhuga baatuu ta'uuf tolchan kana ilaalaa jennaan.' **29** "Iddoo aarsaa Waaqayyo Waaqa keenyaa kan dunkana isaa qulqulluu dura dhaabatu sana malee har'a iddoo aarsaa kan aarsaan gubamu, kennaan midhaaniitii fi qalmi irratti dhi'eeffamu kan biraa tolchuudhaan Waaqayyotti fincillee isa irraa garagaluu nurraa haa fagaatu." **30** Fiinehaas lubichi, qajeelchitoonni sabaatii fi hangafoonni maatiwwan Israa'el yommuu waan gosti Ruubene, gosti Gaadii fi gosti Minaasee jedhan dhaga'anni ni gammadan. **31** Fiinehaas ilmi Ele'aazaar lubichaas ijoollee Ruubeeniin, ijoollee Gaadii fi ilmaan Minaaseetiin, "Nu har'a sababii isin waan kana keessatti Waaqayyoof amanummaa hin dhiisiniif akka Waaqayyo nu wajjin jiru beekneerra. Isin amma Israa'eloota harka Waaqayyo jalaa baaftaniirtu" jedhe. **32** Ergasii Fiinehaas ilmi Ele'aazaar lubichaa fi qajeelchitoonni sun ijoollee Ruubeenii fi ijoollee Gaad wajjin Gili'aaditti wal ga'ii godhatanii gara Kana'aanitti deebi'anii oduu achiif fidan Israa'elootatti himan. **33** Isaanis oduu kana dhaga'anii gammadani Waaqa galateeffatan. Lammatas itti deebi'anii waa'ee isaanitti duuluu fi biyya gosti Ruubeenii fi gosti Gaad keessa jiraatu sana balleessuu hin dubbanne. **34** Gosti Ruubeenii fi gosti Gaadis maqaa kanaan iddoo aarsaa sana moggaasan: Iddoon Aarsaa kun akka Waaqayyo Waaqa ta'e Nu Gidduutti Dhugaa Baatuu dha.

23 Erga barri dheeraan darbee Waaqayyos diinota isaan marsan hunda irraa Israa'eloota boqochiisee booddee Iyyaasuun bara dheeraa jiraatee dulloome; **2** innis Israa'eloota hunda jechuunis maanguddoota isaanii, hooggantoota isaanii, abbootii murtii isaaniitii fi qondaaltota isaanii ofitti waamee

akkana jedheen: "Kunoo ani bara dheeraa jiraadhee dulloomeera. **3** Isin mataan keessanuu waan Waaqayyo Waaqni keessan isiniif jedhee saboota kana godhe hundumaa argitaniirtu; Waaqayyo Waaqa keessantu isiniif lole. **4** Akka ani itti biyya saboota hafanii jechuunis biyya saboota ani Yordaanosii jalqabee hamma lixa Galaana Guddichaatti mo'adhe sana hunda gosoota keessaniif dhaala godhee kenne mee yaadadhaa. **5** Waaqayyo Waaqni keessan mataan isaa iyyuu fuula keessan duraa ari'ee isaan baasa. Inni fuula keessan duraa dhiibee isaan baasa; isin immoo akkuma Waaqayyo Waaqni keessan isin abdachiise sanatti biyya isaanii qabattu. **6** "Jabaadhaa dhaabadhaa; akka waan Kitaaba Seera Musee keessatti barreeffame hunda, utuu gara mirgaatti yookaan bitaatti hin jal'atin jabeessaa eegaa. **7** Saboota gidduu keessanitti hafan kanneenitti hin makaminaa; maqaa waaqota isaanii hin dha'inaa yookaan ittiin hin kakatinaa. Waaqota sana hin tajaajilinaa yookaan isaanii hin sagadinaa. **8** Garuu akkuma hamma har'aatti gochaa turtan sana jabaadhaa Waaqayyo Waaqa keessanitti maxxanaa. **9** "Waaqayyo saboota gurguddaa fi humna qabeeyyii fuula keessan duraa ari'ee baaseera; hamma ammaatti namni tokko iyyuu isin dura dhaabachuu hin dandeenye. **10** Sababii Waaqayyo Waaqni keessan akkuma waadaa gale sana isiniif loluuf namni keessan tokkichi nama kuma tokko ari'. **11** Kanaafuu Waaqayyo Waaqa keessan cimsaa jaalladhaa. **12** "Garu yoo isin karaa irraa jal'attanii hambaa saboota gidduu keessan jiraatan kanneeniitti maxxantan, yoo isin isaaniin walfuutanii isaanitti makaman, **13** akka Waaqayyo Waaqni keessan si'achi saboota kanneen isin duraa ari'ee hin baafne beekkadhaa. Qooda kanaa isaan hamma isin biyya gaarii Waaqayyo Waaqni keessan isiniif kenne kana keessaa dhumtanitti iddaa fi kiyoo isinitti ta'u; dugda keessanitti qaccee, ija keessanittis qoraattii ta'u. **14** "Kunoo ani karaa lafa hunda deemuufin jira. Akka waadaa gaarii Waaqayyo Waaqni keessan isiniif gale hunda keessaa tokko iyyuu utuu hin guutamin hafee hin jirre isin garaa keessan guutuu fi lubbuu keessan guutuudhaan ni beektu. Waadaan hundi guutameera; tokko iyyuu hin hir'anne. **15** Garuu akkuma waadaan gaariin Waaqayyo Waaqa keessanii hundi guutame sana, Waaqayyo akkasuma waan hamaa ittiin isin sodaachise sana hunda hamma biyya gaarii isinii kenne kana irraa isin fixutti isinitti fida. **16** Yoo isin kakuu Waaqayyo Waaqni keessan isin ajaje cabsitanii dhaqxanii waaqota biraa tajaajiltanii fi isaaniiif sagaddan dheekkamsi Waaqayyos isinitti boba'; isinis biyya gaarii inni isinii kenne sana irraa daftanii ni baddu."

24 Iyyaasuunis ergasii gosoota Israa'el hunda Shekemitti walitti qabe. Innis maanguddoota, hooggantoota, abbootii murtii fi qondaaltota Israa'el walitti waame; isaanis fuula Waaqaa duratti dhi'aatan. **2** Iyyaasuun saba hundaan akkana jedhe; "Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedha: 'Abbootiin keessan bara durii, Taaraa abbaa Abrahaamii fi Naahoor dabalatanii Laga gama jiraatanii waaqota biraa waaqeffatan. **3** Ani garuu abbaa keessan Abrahaam biyya Laga gamaatii fuudhee yiru Kana'aan keessa isa dabarsee sanyii baay'ee kenneef. Ani Yisihaaqin isaafan kenne; **4** Yisihaaqii immoo Yaaqobii fi Esaawun kenne. Biyyaa gaaraa See'iir Esaawufin kenne; Yaaqobii fi ilmaan isaa garuu Gibxitti gad bu'an. **5** "'Anis Musee fi Aron eegee waanan achitti hojjedheen namoota Gibxi dha'ichaan dha'ee achi isin baase. **6** Yeroo ani abbootii keessan biyya Gibxi keessaa baasetti, isin gara galaanaa dhufan; warri Gibxi immoo gaariwwan lolaatii fi warra fardeen yaabbatanii hamma Galaana Diimaatti isaan hordofan. **7** Isaan gargaarsa barbaaduuf Waaqayyotti iyyatan; innis isaanii fi warra Gibxi gidduu dukkana buuse; warra Gibxitti galaana fidee isaan ukkaamse. Isin waan ani warra Gibxi godhe ijuma

keessaniin argitan. Ergasiis isin bara dheeraa gammoojjii keessa jiraattan. **8** “Anis biyya Amoorota gama ba’a Yordaanos jiraachaa turan sanaatti isin nan fide. Isaanis isin lolan; ani garuu dabarsee harka keessanitti isaan kenne. Ani fuula keessan duraa isaan nan barbadeesse; isinis biyya isaanii qabattan. **9** Baalaaq ilmi Ziphoori mootichi Mo’aab sun yeroo Israa’elitti duuluuf qophaa’etti akka inni isin abaaruuf Bala’aam ilma Be’ooritti dhaamsa ergate. **10** Ani garuu Bala’aamin hin dhaggeeffanne; kanaafuu inni irra deddeebi’ee isin eebbise; anis harka isaa keessaa isin nan baase. **11** “‘Isinis ergasii laga Yordaanos ceetanii Yerikoo dhufan. Jiraattonni Yerikoos akkuma Amooronni, Feerzonni, Kana’anonni, Heetonni, Girgaashonni, Hiiwonni fi Yebuusonni godhan sana isin lolan; ani garuu dabarseen harka keessanitti isaan kenne. **12** Ani sonsa isaanii fi mootota Amoorotaa lamaan fuula keessan duraa ari’ee baasu isin dura nan erge. Isin goraadee keessanii fi iddaa keessaniin isaan hin ariine. **13** Ani akkasiin biyya isin itti hin dadhabinii fi magaalaa isin hin ijaarin isiniifan kenne; isinis isaan keessa jiraattanii iddoo dhaabaa wayiniitii fi muka ejersaa kan ofii keessanii hin dhaabin irraa nyaattan.’ **14** “Egaa Waaqayyoon sodaadhaatii amanamummaa guutuudhaan isa tajaajilaa. Waaqota abbootiin keessan Laga gamaa fi biyya Gibxitti waaqeffatan sana gataatii Waaqayyoon tajaajilaa. **15** Isin garuu yoo Waaqayyoon tajaajiluu hin barbaanne, waaqota abbootiin keessan Laga gamatti tajaajilaa turan sana yookaan waaqota Amoorotaa biyya isaanii keessa jiraattan kanneenii keessaa har’a filadhaa. Anii fi manni koo garuu Waaqayyoon waaqeffanna.” **16** Sabnis akkana jedhee deebiseef; “Waaqota biraa tajaajiluudhaaf jennee Waaqayyoon dhiisuun nurraa haa fagaatu! **17** Kan biyya Gibxi, biyya garbummaa sana keessaa nuu fi abbootii keenya baasee waan mallattoowwan gurguddaa sana ija keenya duratti hojjete Waaqayyo Waaqa keenyaa dha. Inni karaa keenya hunda irrattii fi saboota nu gidduu isaanii tarre sana hunda gidduutti nu eege. **18** Waaqayyo saboota hunda, Amoorota biyya sana keessa jiraachaa turanis fuula keenya duraa ari’ee baase. Sababii inni Waaqa keenya ta’eef nu Waaqayyoon tajaajilla.” **19** Iyyaasuunis sabaan akkana jedhe; “Isin Waaqayyoon tajaajiluu hin dandeessan. Inni Waaqa qulqulluu dha. Inni Waaqa hinaafuu dha. Inni fincila keessanii fi cubbuu keessan isinii hin dhiisu. **20** Yoo isin Waaqayyoon dhiiftanii waaqota ormaa tajaajiltan, inni erguma waan gaarii isinii godhee booddee garagalee balaa isinitti buusee isin balleessa.” **21** Namoonni garuu Iyyaasuudhaan, “Lakki! Nu Waaqayyoon tajaajilla” jedhan. **22** Iyyaasuunis deebisee, “Isin akka Waaqayyoon tajaajiluu filattan ofii keessanitti dhugaa baatota taataniirtu” jedheen. Isaanis deebisanii, “Eeyyee, nu dhugaa baatota” jedhan. **23** Kana irratti Iyyaasuun, “Yoos amma waaqota ormaa kanneen isin gidduu jiran sana baasaa gataatii garaa keessan Waaqayyo Waaqa Israa’elitti kennaa” jedheen. **24** Sabnis Iyyaasuudhaan, “Nu Waaqayyo Waaqa keenya tajaajilla; ni ajajamnaafis” jedhe. **25** Iyyaasuun guyyaa sana sabaaf kakuu galee Sheekemitti ajajaa fi seera baase. **26** Innis waan kana Kitaaba Seera Waaqaa keessatti barreesse. Dhugaa guddaa tokkos fuudhee iddoo qulqulluu Waaqayyoo biratti qilxuu tokko jala dhaabe. **27** Inni nama hundaan akkana jedhe; “Kunoo! Dhagaan kun dhugaa nutti ba’aa. Inni dubbii Waaqayyo nutti dubbate hunda dhaga’eera. Yoo isin Waaqa keessaniif hin amanamin dhagaan kun dhugaa isinitti ba’a.” **28** Kanaafuu Iyyaasuun tokkoo tokkoo namaa gara dhaala mataa mataa isaatti erge. **29** Sana booddee Iyyaasuun ilmi Nuuni, garbichi Waaqayyoo sun, waggaa dhibba tokkoo fi kudhanitti du’e. **30** Isaanis lafa dhaala isaa, Timnaat Seeraa kan biyya gaaraa Efreem keessatti karaa

kaaba Tulluu Ga’aashitti argamtu sanatti isa awwaalan. **31** Sabni Israa’el bara jireenya Iyyaasuun guutuu fi bara maanguddoota erga inni du’ee as hafanii jiraatanii waan Waaqayyo Israa’eliif godhe hunda arganii keessa Waaqayyoon tajaajileera. **32** Lafeen Yoosif kan Israa’eloonni biyya Gibxii baasanii fidanis Sheekemitti lafa Yaaqoob meetii dhibba tokkoon ilmaan Hamoor, abbaa Sheekem irraa bitee sanatti awwaalame. Lafii kunis dhaala sanyii Yoosif ta’e. **33** Ele’aazaar ilmi Aroonis du’ee Gibe’aa lafa biyya gaaraa Efreem kan ilma isaa Fiinehaasiif ixaadhaan kenname keessatti awwaalame.

Abbootii Murtii

1 Erga Iyyaasuun du'ee booddee Israa'eloonni, "Kana'aanota loluudhaaf eenyu dursee nuuf haa ba'u?" jedhanii Waaqayyoon gaafatan. **2** Waaqayyos, "Yihuudaan dursee haa ba'u; kunoo, ani biyyattii dabarsee harka isaatti kenneera" jedhee deebiseef. **3** Namoonni Yihuudaas obboloota isaanii ilmaan Simi'ooniin, "Kottaa gara lafa qooda keenyaatti Kana'aanota loluuf wajjin baanaa; nus gama keenyaan gara lafa qooda keessaniitti isin wajjin ni baanaa" jedhan. Kanaafuu namoonni Simi'oon isaan wajjin ba'an. **4** Yommuu Yihuudaan ba'ettis Waaqayyo Kana'aanotaa fi Feerzota dabarsee harka isaanitti kenne; isaanis iddoo Bezeq jedhamutti nama kuma kudhan fixan. **5** Achittis Adoonii-Bezeq arganii isa lolan; Kana'aanotaa fi Feerzotas mo'atan. **6** Adoonii-Bezeq achii baqate; isaan garuu ari'anii isa qaban; quba abbuudduu harkaatiif fi quba abbuudduu miilla isaa irraa kutan. **7** Ergasiis Adoonii-Bezeq, "Mootonni qubni abbuudduun harka isaanittiif fi qubni abbuudduun miilla isaanii irraa cirame torbaatamni waan maaddii koo jalatti harca'e funaannachaa turan. Amma garuu Waaqni waanuma ani isaanitti hojjedhe naa deebise" jedhe. Isaanis Yerusaleemitti isa fidan; innis achitti du'e. **8** Namoonni Yihuudaa Yerusaleemiinis akkasuma dha'anii qabatan. Magaalattiis goraadeedhaan dha'anii ibidda itti qabsiisan. **9** Ergasiis namoonni Yihuudaa Kana'aanota biyya gaaraa, Negeebii fi gammoojjii karaa lixa biiftuu keessa jiraatan loluudhaaf gad bu'an. **10** Namoota Kana'aan kanneen Kebron ishee dur Kiriyaati Arbaaq jedhamtu keessa jiraatanittis duulani Sheeshaayin, Ahiimaniif fi Talmaayin mo'atan. **11** Achii namoota biyya Debiir ishee dur Kiriyaati Seefer jedhamaa turte sana keessa jiraatanitti duulan. **12** Kaalebis, "Ani nama Kiriyaati Seefer lolee qabatutti intala koo Aaksaa nan heerumsiisa" jedhe. **13** Obboleessi Kaaleb quxisuun, Otnii'eel ilmi Qenaz magaalatti qabate; Kaalebis intala isaa Aaksaa isatti heerumsiise. **14** Isheenis yeroo gara Otnii'eel dhuffetti, akka inni abbaa ishee lafa qotiisaa kadhatu isa kakaafte. Kaalebis yommuu isheen harree ishee irraa buutetti, "Ani maal siif godhu?" jedhee ishee gaafate. **15** Isheenis deebiftee, "Waan addaa tokko naa godhi. Akkuma Negeeb keessatti lafa naa kennite sana burqaawwan bishaaniis naa kenni" jetteen. Kaalebis burqaawwan oliittiif fi gadii kenneef. **16** Sanyiiwwan Qeenii namicha abbaa niitii Musee sanaa namoota gammoojjii Yihuudaa keessa Negeeb ishee Aaraad biratti argamtu keessa jiraatan gidduu jiraachuuf jedhanii namoota Yihuudaa wajjin Magaalaa Meexxiitti ol ba'an. **17** Namoonni Yihuudaa obboloota isaanii ilmaan Simi'oon wajjin dhaqanii Kana'aanota Zefaati keessa jiraatan waraanan; magaalattiis guutumaan guutuutti barbadeessan. Kanaafuu magaalattiin Hormaa jedhamtee waamamte. **18** Akkasumas namoonni Yihuudaa Gaazaa gandoota naannoo ishee wajjin, Ashqaloon gandoota naannoo ishee wajjin, Eqroon naannoo ishee wajjin qabatan. **19** Waaqayyo namoota Yihuudaa wajjin ture. Kanaafuu isaan biyya gaaraa sana qabatan; garuu sababii namoonni dirree irra jiraatan gaariwwan sibiilaa qabaniif achii isaan baasuun hin dandeenye. **20** Akkuma Museen abdachiisee turetti Kebron Kaalebiif kennamte; innis ilmaan Anaq sadan achii ari'ee baase. **21** Ijoolleen Beniyaam garuu Yebuusota Yerusaleem keessa jiraachaa turan sana achii baasuun hin dandeenye; hamma ammaatti Yebuusonni Beniyaamota wajjin iddoo sana jiraatan. **22** Gosti Yoosif immoo Beet'eel waraanan; Waaqayyos isaan wajjin ture. **23** Yommuu isaan gara Beet'eel ishee dur Luuzi jedhamtutti basaastota erganitti, **24** basaastonni sun namicha magaaladhaa ba'ee dhufu tokko arganii, "Karaa

ittiin magaalaa seenan nu argisiisi; nus waan gaarii siif goona" jedhaniin. **25** Innis itti argisiise; isaanis namicha sanaa fi maatii isaa guutuu dhiisanii magaalaa sana goraadeedhaan dha'an. **26** Namichis gara Heetotaa deemee magaalaa Loozzaa jedhamtu hundeesse; isheenis hamma ammaatti Luuzi jedhamtee waamamti. **27** Minaaseen garuu namoota Beet She'aaniitti fi gandoota naannoo ishee yookaan Ta'anaakii fi gandoota naannoo ishee yookaan Doorii fi gandoota naannoo ishee yookaan Yible'aamii fi gandoota naannoo ishee yookaan Megidoo fi gandoota naannoo ishee jiraatan achii hin baafne; kanaafuu Kana'aanonni ittuma fufanii achi jiraachuuf turteeffatan. **28** Israa'eloonni yommuu jabaachaa dhufanitti akka isaan hojii humnaa hojjetan isaan dirqisiisan malee Kana'aanota guutumaan guutuutti achii hin baafne. **29** Efreemis Kana'aanota Geezir keessa jiraatan achii hin baafne; Kana'aanonni garuu ittuma fufanii achuma isaan gidduu jiraatan. **30** Zebuuloonis Kana'aanota Qixroon yookaan Nahalol keessa jiraatan kanneen gidduu isaanitti hafan hin baafne; garuu akka isaan hojii humnaa hojjetan godhan. **31** Aasheeris warra Akoo yookaan Siidoon yookaan Ahilaab yookaan Akziib yookaan Helbaa yookaan Afiqiqii fi Rehoob keessa jiraatan hin baafne; **32** namoonni Aasheer sababii isaan jara ari'anii hin baasiiniif Kana'aanota biyya sana jiran gidduu jiraatan. **33** Niftaalem warra Beet Shemeshii fi Beet Anaati keessa jiraatan hin baafne; namoonni Niftaalem garuu Kana'aanota biyya sana turan gidduu jiraatan; warri Beet Shemeshii fi Beet Anaati dirqamsiifamanii hojii humnaa hojjechaafitti turan. **34** Amooronni immoo warra Daan gara biyya gaaraatti dhiiban malee akka isaan sululatti gad bu'an hin eeyyamneef ture. **35** Amooronni itti fufanii Tulluu Herees irra, Ayaaloonii fi Sha'albiim keessa jiraatan; garuu yommuu humni mana Yoosif jabaachaa dhufetti isaanis hojii humnaa isaanii hojjechuuf dirqisiifaman. **36** Daariin Amoorotaa Aqraabiimii jalqabee karaa Seelaatiin ol ba'a ture.

2 Ergamaan Waaqayyoo Gilgaalii Bookiimitti ol ba'ee akkana jedhe; "Ani Gibxii isin baasee biyya ani abbootii keessaniif kennuuf kakadhe sanatti isin fideera. Akkanas nan jedhe; 'Ani kakuu isin wajjin gale sana gonkumaa hin digu; **2** isinis warra lafa kana irra jiraatan wajjin kakuu hin galinaa; iddoo aarsaa isaanii garuu caccabsaa.' Ta'us isin naaf hin ajajamne. Isin maaliif waan kana gootan? **3** Kanaafuu ani amma akka fuula keessan duraa ari'ee isaan hin baafne isinitti nan hima; isaan iddaa isinitti ta'u; waaqonni isaanii immoo kiyoo isinitti ta'u." **4** Yeroo ergamaan Waaqayyoo waan kana Israa'eloota hundatti dubbatetti namoonni sagalee isaanii ol fudhatanii boo'an; **5** isaanis iddoo sana Bookiim jedhanii waaman. Achittis Waaqayyoof aarsaa dhi'eessan. **6** Erga Iyyaasuun Israa'eloota gad dhiisee booddee tokkoon tokkoon isaanii biyyattii dhaaluuf gara dhaala ofii isaanii deeman. **7** Uummanni bara jireenya Iyyaasuun guutuu fi bara maanguddoota erga inni du'ee as hafanii jiraatanii waan guddaa Waaqayyo Israa'eliiif godhe argan sunis Waaqayyoon tajaajilan. **8** Iyyaasuun ilmi Nuuni garbichi Waaqayyoo waggaa dhibba tokkoo fi kudhanitti du'e. **9** Isaanis lafa dhaala isaa Timnaat Herees kan biyya gaaraa Efreemitti karaa kaaba Tulluu Ga'aashitti argamtu sanatti isa awwaalan. **10** Erga dhaloonni sun guutuun gara abbootii isaanitti walitti qabamanii booddee dhaloonni Waaqayyoon hin beekin yookaan waan inni saba Israa'eliiif godhe hin beekin kan biraa ka'e. **11** Israa'eloonniis fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjetan; Ba'aaliinis ni tajaajilan. **12** Isaan Waaqayyo Waaqa abbootii isaanii kan Gibxii isaan baase sana ni dhiisan. Waaqota adda addaa kanneen saboota naannoo isaanii jiraatanii duukaa bu'an;

ni waaqeffatanis. Waaqayyoon dheekkamsaaf kakaasan; **13** isaan isa dhiisanii Ba'aalii fi Ashtooretin waaqeffataniruuti. **14** Waaqayyos Israa'elootatti dheekkamee saamtota isaan saamanitti dabarsee isaan kenne. Diinota naannoo isaanii kanneen isaan of irraa ittisu hin dandeenye hundatti isaan gurgure. **15** Yommu Israa'eloonni lolaaf ba'anitti akkuma inni duraan kakate sanatti harki Waaqayyoo isaanitti hammaatee akka isaan mo'ataman godha ture. Isaanis rakkina guddaa keessa bu'an. **16** Waaqayyos abbootii murtii kanneen saamtota jalaa isaan baasan isaanii kaase. **17** Isaan garuu waaqota biraa wajjin sagaagalani isaan waaqeffatan malee abbootii murtii sana hin dhaggeeffanne. Karaa abbootiin isaanii Waaqayyof ajajamuudhaan irra deema turan sana irraa dafanii jal'atan; isaan waan abbootiin isaanii godhan hin goone. **18** Waaqayyoo yeroo abbaa murtii tokko isaanii kaasetti hamma abbaan murtii sun jirutti isa wajjin jiraatee harka diinota isaanii jalaa isaan baasa ture; Waaqayyoo yeroo isaan sababii warra isaan cunqursanii fi warra isaan miidhaniitiin wawwaatanitti garaa laafaaf tureeti. **19** Yommu abbaan murtii sun du'u garuu isaan waaqota biraa duukaa bu'udhaan, tajaajiluu fi isaan waaqeffachuudhaan abbootii isaanii iyyuu caalaa gara hammaanaatti deebi'an. Hojii hammaanaatii fi mataa jabina isaanii irraas hin deebi'an ture. **20** Kanaafuu Waaqayyoo Israa'elitti akka malee dheekkamee akkana jedhe; "Waan sabni kun kakuu ani abbootii isaatiif gale sana cabsee anas dhaga'uu dideef, **21** ani si'achi saboota Iyyaasuun yeroo du'etti isaan gidduutti dhiise sana isaan duraa ari'ee hin baasu. **22** Karaa saboota kanaatiinis akka isaan akkuma abbootii isaanii karaa Waaqayyoo eeganii irra deddeebi'anii fi akka isaan hin eegne ilaaluuf jedhee Israa'elin nan qora." **23** Kanaafuu Waaqayyoo akka saboonni kunneen achumatti hafan eeyyame; harka Iyyaasuutti dabarsee isaan kennuudhaan dafee achii isaan hin baafne.

3 Saboonni Waaqayyoo Israa'eloota waraana Kana'aan keessatti deemsifame kam iyyuu irratti hirmaatanii hin beekin hunda qoruuf jedhee idduma isaan turanitti hambise kanneenii dha; **2** innis akka Israa'eloonni kanaan dura waraana keessatti hirmaatanii hin beekin muuxannoo argataniif waan kana godhe; **3** kanneen utuu hin ba'in achumatti hafanis; bulchitoota Filisxeemotaa shanan, Kana'aanota hunda, Siidoonotaa fi Hiiwota Tulluu Ba'aal Hermoonii jalqabani hamma balbala Hamaatiitti gaarran Libaanon gubbaa jiraatanii dha. **4** Isaan kunneen warra Israa'eloonni ajaja Waaqayyoo kan inni karaa Museetiin abbootii isaaniiif kennee ture sana eeguu fi eeguu baachuu isaanii ittiin qoramaniif ilaalamaniif hambifamanii dha. **5** Kanaafuu Israa'eloonni Kana'aanota, Heetota, Amoorota, Feerzota, Hiiwotaa fi Yebuusota gidduu jiraatan. **6** Isaanis intallan jaraa fuudhan; intallan ofii isaanii immoo ilmaan isaaniiitti heerumsiisan; waaqota isaanii ni waaqeffatan. **7** Israa'eloonni fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjetan; Waaqayyoo Waaqa isaanii irraanfatanii Ba'aalii fi Asheeraa waaqeffatan. **8** Aariin Waaqayyoo Israa'elootatti boba'e; kanaafuu mootii Phaadaan Arraam Kuushan-Rishaataayimitti dabarsee isaan gurgure; Israa'eloonnis waggaa saddeeti isa jalatti bulan. **9** Waaqayyoo garuu yeroo isaan gara isaatti iyyatanitti nama isaan furu tokko jechuunis obboleessa Kaaleb quxisuu, Otnii'eel ilma Qenaz sana akka inni isaan furuuf kaaseef. **10** Hafuurri Waaqayyoo isa irra bu'e; kanaafuu inni abbaa murtii Israa'elootaa ta'ee duulaaf ba'e. Waaqayyos Kuushan-Rishaataayim mooticha Phaadaan Arraam sana dabarsee harka Onnii'elitti kenne; innis isa mo'ate. **11** Kanaafuu biyyi sun hamma Otnii'eel ilmi Qenaz du'utti waggaa afurtama nagaa argate. **12** Ammas Israa'eloonni fuula Waaqayyoo

duratti waan hamaa hojjetan; sababii isaan waan hamaa kana hojjetaniif Waaqayyoo akka Egloon mootiin Mo'aab harka isaa isaanitti cimsuuf dabarsee isaan kenne. **13** Innis Amoonotaa fi Amaaleqoota walitti qabatee Israa'eloota waraane; isaanis Magaalaa Meexxii qabatan. **14** Israa'eloonni waggaa kudha saddeet Egloon mootii Mo'aab jalatti bulan. **15** Israa'eloonni ammas gara Waaqayyootti iyyatan; innis nama isaan furu tokko jechuunis Eehuud nama harka bitaachaa, ilma Geeraa sana gosa Beniyaam keessaa isaanii kaase. Israa'eloonnis akka inni Egloon mootii Mo'aab sanaaf gibira geessu Naa'odin ergan. **16** Eehuudis goraadee gama lamaan qara qabu kan meetira walakkaa dheeratu tolfatee uffata isaa jalaan tafa mirgaatti hidhate. **17** Gibira sana Egloon mooticha Mo'aab namicha akka malee furdaa ture sanaaf dhi'eesse. **18** Naa'od erga gibira sana dhi'eesse booddee namoota baataniifii dhufan geggeesse. **19** Inni garuu iddoo dhagaan baafamu kan Gilgaal biratti argamu bira ga'ee duubatti deebi'udhaan, "Yaa mootii ani waan dhoksaatti sitti himu tokko qaba" jedhe. Mootichis, "Cal'isaa!" jedhe; warri isa bira turan hundinuus isa dhiisanii ba'an. **20** Utuu mootichi kutaa mana isaa iddoo qabbanaa'aa tokko kophaa isaa taa'ee jiruu Eehuud itti dhi'ate, "Ani ergaa Waaqa biraa siif ergame qaba" jedheen. Egloonis teessoo isaa irraa ol ka'e; **21** Eehuud harka isaa bitaa diriirsee tafa mirga isaa irraa goraadee luqqifatee garaa mootichaa keessa fullaase. **22** Qabannoon isaas utuu hin hafin garaa seenee sibiilli isaa duubaan ba'e. Naa'od goraadicha garaa mootichaa keessaa hin buqqifne; moorris goraadee sana haguugee ture. **23** Ergasiis Eehuud Egloonitti balbala cufee karaa borootiin ba'ee qajeele. **24** Erga Eehuud deemee booddee tajaajiltoonni mootichaa dhufan; balbala kutaa mana ol aanuus akkuma inni cufamee jirutti argan. Isaanis, "Tarii inni mana boolii gad taa'ee jira ta'a" jedhan. **25** Hama dadhabanittis eegan; garaa waan inni utuu balbala hin banin tureef furtuu fudhatanii balbala banan. Kunoo gooftaan isaanii du'ee lafa irra diriiree ture. **26** Utuma isaan dhaabatanii eegaa jiranuu Eehuud fagaatee deeme. Karaa lafa dhagaan itti soofamuutiin darbee gara Se'iiraatti baqate. **27** Innis yommuu achi ga'etti biyya gaaraa Efreem keessatti malakata afuufe; Israa'eloonnis hooggantummaa isaatiin biyya gaaraa sana irraa isa wajjin gad bu'an. **28** Eehuudis, "Diina keessan Mo'aabin Waaqayyoo dabarsee harka keessanitti isini kenneeraatii na duukaa bu'aa!" jedheen. Isaanis malkaa Yordaanos kan gara Mo'aabitti geessu sana qabatanii nama tokko illee achiin darbuu dhowwan. **29** Yeroo sanatti Mo'aabota hundi isaanii jajjaboo fi humna qabeeyyii ta'an kuma kudhan fixan; namni tokko iyyuu isaan jalaa hin baane. **30** Gaafa sana Mo'aab harka Israa'elitti galfamte; biyyattiinis waggaa saddeettamaaf nagaa argatte. **31** Eehuuditti aanee Shangaar ilmi Anaat ka'e; innis ulee ittiin qotiyyoo tuttuqaniin Filisxeemota dhibba ja'a fixe. Akkasiinis Israa'eloota baraare.

4 Erga Eehuud du'ee booddee Israa'eloonni ammas fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjetan. **2** Kanaafuu Waaqayyoo Yaabiin mootii Kana'aan kan Haazoor taa'ee bulchaa turetti dabarsee isaan gurgure. Ajajaan loltoota isaa Siisaaraa jedhama ture; innis Harooshet Hagooyim keessa jiraata ture. **3** Inni sababii gaariiwwan sibiilaa dhibba sagal qabuuf waggaa digdama akka malee Israa'eloota hacuuce; isaanis gargaarsa barbaacha Waaqayyotti iyyatan. **4** Yeroo sanatti niitiin Lafiidoot Debooraan raajittiin Israa'elin bulchaa turte. **5** Isheenis biyya gaaraa Efreemitti Muka Meexxii Debooraan kan Raamaa fi Beet'el gidduutti argamu sana jala teessee murtii kenna ture. Sabni Israa'elis murtii argachuuf gara ishee dhufaa ture. **6** Isheenis Baaraaqi ilma Abiino'o'am biyya Niftaalem magaalaa Qadeshiitti

waamsifatee akkana jetteen; “Waaqayyo Waaqni Israa’el akkana jedhee si ajaja; ‘Ka’i; gosa Niftaaleemii fi gosa Zebuuloon keessaa nama kuma kudhan fudhadhuutii Tulluu Taabooriitti ol ba’i. 7 Anis Siisaaraa, ajajaa loltoota Yaabiin sana gaariiwwan lolaatii fi loltoota isaa wajjin akka inni gara Laga Qiishoonitti ba’u nan kakaasa; isas harka keetti dabarsee nan kenna.” 8 Baaraaqis, “Yoo ati na wajjin deemte, ani nan deema; yoo ati na wajjin hin deemin garuu anis hin deemu” jedheen. 9 Debooraanis, “Ani dhugumaan si faana nan deema. Yoo ati haala kanaan deemte garuu ulfinni si’iif hin ta’u; Waaqayyo dabarsee Siisaaraa harka dubartiitti kennaatii” jetteen. Kanaafuu Debooraan Baaraaqi faana gara Qaadesh deemte; 10 Baaraaqis achitti namoota gosa Zebuuloonii fi gosa Niftaalem walitti waame. Namoonni kuma kudhan isa duukaa bu’an; Debooraanis isa faana deemte. 11 Yeroo sanaatti Hebeer namichi gosa Qeen abbaan niitii Musee sun Qeenota ilmaan Hoobaab kaan irraa citee Qaadesh biratti lafa Za’anaaniim jedhamutti qilxuu guddaa jala dukaana isaa dhaabbatee ture. 12 Siisaaraan yommuu akka Baaraaqi ilmi Abiinoo’am sun gara Tulluu Taabooriitti ol ba’ee dhaga’etti, 13 gaariiwwan sibiilaa dhibba sagalii fi loltoota isaa kanneen Harooshet Hagooyimii hamma Laga Qiishoonitti argaman hundumaa walitti qabate. 14 Kana irratti Debooraan Baaraaqiin, “Ka’i! Guyyaan Waaqayyo Siisaaraa dabarsee harka keetti kenne har’a. Kunoo Waaqayyo si dura ba’eera” jette. Kanaafuu Baaraaqi namoota kuma kudhan fudhatee Tulluu Taaboor irraa gad bu’e. 15 Waaqayyos akka Siisaaraan, gaariiwwan isaatii fi loltoonni isaa hundinuu goraadeedhaan fuula Baaraaqi duratti mo’atamanii duubatti deebi’an godhe; Siisaaraan gaarii isaa irraa bu’ee miillaan baqate. 16 Baaraaqi garuu gaariiwwanii fi loltoota Siisaaraa hamma Harooshet Hagooyimiitti ari’e; loltoonni Siisaaraa hundinuu goraadeedhaan dhuman. Namni tokko iyyuu hin hafne. 17 Siisaaraan garuu sababii Yaabiin mooticha Haazoorii fi Hebeer namicha balbala Qeen sana gidduu hariiroon gaariin tureef gara dukaana Yaa’eel niitii Hebeer sanaatti miillaan baqate. 18 Yaa’eelis Siisaaraa simachuuf gad baatee, “Kottu yaa gooftaa koo; kottu ol seeni; hin soodaatin” isaan jette. Innis dukaanaa ishee seene; isheenis wayyaa isa irra buuftee dhoksite. 19 Innis, “Ani dheebodheera; maaloo bishaan naa kenni” jedheen. Isheenis qabee aannanii bantee waan inni dhugu kenniteefii isa dhoksite. 20 Innis, “Balbala dukaanaa dura dhaabadhu; yoo eenyu iyyuu dhufee, ‘Namni as jiraa?’ siin jedhe, ‘hin jiru’ jedhi” isheen jedhe. 21 Yaa’eel niitiin Hebeer garuu utuu Siisaaraan hirriba cimaa keessa jiruu qofoo dukaanaa fi burruusa fudhattee suuta jettee bira geesse. Qofoo sanaanis isa waraanteef lafatti hodhite; innis ni du’e. 22 Yommuu Baaraaqi Siisaaraa duukaa bu’ee dhufettis, Yaa’eel isa simachuudhaaf gad baatee, “Kottu nama ati barbaaddu sittan argisiisaa” jetteen. Kanaafuu inni ishee wajjin gara dukaanichaatti ol seenee Siisaaraa akkuma illeen isaa qofoodhaan waraanametti reeffa isaa arge. 23 Waaqnis gaafa sana akka Yaabiin mootiin Kana’aanotaa fuula Israa’elootaa duratti mo’atamu godhe. 24 Harki Israa’elootaas hamma isaan Yaabiin mooticha Kana’aanotaa galaafatanitti jajjabaachaa deeme.

5 Gaafas Deboora fi Baaraaqi ilmi Abiinoo’am akkana jedhanii faarfatan: 2 “Yommuu ilmaan moototaa Israa’elin hoogganan, yommuu sabni Israa’elis jaallatee of kennutti Waaqayyoon galateeffadhaa! 3 “Yaa mootota, waan kana dhaga’aa! Bulchitoonnis dhaggeeffadhaa! Waaqayyoon nan faarfadha; amma illeen nan faarfadha; Waaqayyo Waaqa Israa’elii nan weeddisa. 4 “Yaa Waaqayyo, yeroo ati biyya See’iirri baate, yeroo ati biyya Edoomii kaate, lafti ni sochoote; samiwwanis

bokkaa, duumessoonnis bishaan gad roobsan. 5 Tulluuwwan fuula Waaqayyo Waaqa Siinaa duratti, fuula Waaqayyo Waaqa Israa’el duratti ni raafaman. 6 “Bara ilma Anaat, jabana Shamgaar, bara Yaa’eel keessa daandiiwwan ni onan; karaa deemtonnis daandii jajal’aa irra deeman. 7 Hamma ani Debooraan, haadha ta’ee Israa’elii ka’utti, gandoonni Israa’el duuwwaa hafu. 8 Yommuu isaan waaqota haaraa filatanitti, waraanni hamma karra magaalatti dhufe; gaachanni yookaan eeboon tokko, Israa’eloota kuma afurtama gidduutti hin argamne. 9 Garaan koo bulchitootaa Israa’el kanneen fedhiidhaan saba gidduutti argaman wajjin jira. Waaqayyoon leellisaa! 10 “Isin warri harroota adaadii yaabbatan, warri kooraa baladii qabu irra teessan, warri karaa irra deemtan hubadhaa; 11 sagalee faarfattootaa dhaga’aa. Isaan hojii qajeelummaa Waaqayyoo, hojii qajeelummaa loltoonni isaa Israa’el keessatti godhan odeessu. “Ergasii saboonni Waaqayyoo, gara karra magaalattiitti gad bu’an. 12 “Yaa Deboora! Dammaqi; dammaqi; dammaqi; dammaqi; faarfannaas faarfadhu! Yaa Baaraaqi! Dammaqi; yaa ilma Abiinoo’am booji’amtoota kee booji’ii fudhadhu.” 13 “Namoonni hafanis, gara warra gurguddaatti gad bu’an; sabni Waaqayyos, akka loltuu jabaatti gara koo dhufe. 14 Warri hiddi isaanii Amaaleq keessa jiru tokko tokkos Efreem dhufan; Beniyaamis namoota si duukaa bu’an wajjin ture. Ajajjoonni loltoota Maakiir, warri bokkuu ajajjuu qabatanis Zebuuloonii gad bu’an. 15 Hangafoonni Yisaakor Deboora wajjin turan; Yisaakoris Baaraaqi wajjin ture; innis Baaraaqi wajjin gara sululaatti gad bu’e. Gosa Ruubeen gidduu, qorannoo yaadaa guddaatu ture. 16 Ati maaliif mar’achuu isaanii dhaga’uuf jettee gola bushaayee keessa turte? Gosa Ruubeen gidduu, qorannoo yaadaa guddaa isaatu ture. 17 Gil’aad Yordaanos gama taa’e; Daan maaliif dooniwwan keessatti hafe? Aasheer qarqara galaanaatti hafe; buufata isaa keessas ture. 18 Sabni Zebuuloon du’aaf of saaxile; Niftaalemis gaarran biyya isaa irratti akkasuma godhe. 19 “Mootonni dhufanii lolan; mootonni Kana’aanis Ta’anaakitti bishaanota Megidoo biratti lolan; boojuu meetii tokko illee hin fudhanne. 20 Samii keessaa urjiwwan ni lolan; adeemsa isaanii irrattis Siisaaraadhaan lolan. 21 Lagni durii, lagni Qiishoon, lagni Qiishoon sun haxaa’ee isaan fudhate. Yaa lubbuu ko, jabaadhuu fuul duratti deemi! 22 Kotteen fardeenii guddisee didiche; ni gulufan; jabeessaniis gulufan. 23 Ergamaan Waaqayyos, ‘Meerizin abaraa. Saba ishees jabeessaatii abaraa; akka Waaqayyo warra jajjabootti ka’u gargaaruudhaaf, isaan Waaqayyoon gargaaruudhaaf hin dhufneeti’i jedhe. 24 “Yaa’eel niitiin Hebeer Qeenichaa sun dubartoota hunda keessaa haa eebbifamtu; isheen dubartoota dukaana keessa jiraatan hunda keessaa haa eebbifamtu. 25 Inni bishaan kadhate; isheen immoo aannan kenniteef; qabee ulfinaatti ittittuu dhi’eessiteef. 26 Harka ishee gara qofoo dukaanaatti hiixatte; harka ishee mirgaatiin burruusa fudhatte; isheenis Siisaaraa dhooftee mataa isaa buruqsite; waraantees illee isaa keessa fullaafte. 27 Innis miilla ishee jalatti gombifame; kufee diriire. Miilla ishee jalatti gombifame; ni kufe; iddoo gombifamettis kufee du’e. 28 “Haati Siisaaraa foddaa keessaan gad ilaalte; qaawwa keessaanis iyyitee, ‘Gaariin isaa maaliif dhufuuf lafa irra harkifate? Didichuun gaariiwwan isaa maaliif ture?’ jette. 29 Dubartoota ishee keessaa isheen ogeettiin deebii kenniteef; ta’us isheen ofuma isheetiin deebiftee, 30 ‘Isaan boojuu argatani addaan qoodachuutti jiru mitii? Tokkoon tokkoon namaa dubartii tokko tokko yookaan lama lama argata mitii? Siisaaraadhaaf uffanni boojuu kan halluudhaan faayeffame, uffanni halluudhaan miidhagfamee hodhame, morma kootiif immoo uffata akka malee miidhagfamee

hodhame qoodu mitii? Kun hundi boojuu dha.’ 31 “Kanaafuu yaa Waaqayyo, diinonni kee hundi haa barbadaa’ani! Warri si jaallatan garuu akka biiftuu, ishee humna guutuun baatu sanaa haa ta’an.” Ergasii biyyattiin waggaa afurtama nagaa argatte.

6 Israa’eloonni fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjetan; innis dabarsee waggaa torbaaf harka Midiyaanotaatti isaan kenne. 2 Israa’eloonni sababii harki Midiyaanotaa isaanitti jabaateef tulluuwaan irratti, holqaa fi da’annoo jaba keessatti ofii isaanittiif iddoo jiraatanii fi iddoo itti da’atan qopheeffatan. 3 Yeroo Israa’eloonni midhaan facaafatan hunda Midiyaanonni, Amaaleqoonnii fi namoonni ba’a biiftuu kaan dhufanii isaan weeraru turan. 4 Achis qubatanii midhaan hamma Gaazaatti jiru hundumaa balleessan; isaan waan lubbuu qabu hoolota, loon yookaan harroota tokko illee Israa’elootaaf hin hambifne. 5 Akkuma tuuta hawwaannisaattis horii fi dunkaana isaanii fudhatanii isaan irra yaa’an. Namootaa fi gaalawwan isaanii lakkaa’uun hin danda’amu ture; isaanis biyya sana barbadeessuudhaaf weeraran. 6 Sababii Midiyaanonni akka malee isaan hiyyoomsanii Israa’eloonni gargaarsa barbaacha gara Waaqayyootti iyyatan. 7 Yeroo Israa’eloonni sababii Midiyaanotaatiif gara Waaqayyootti iyyatanitti, 8 inni raajii akkana jedhee dubbatu tokko isaaniiif erge; “Waaqayyo Waaqni Israa’el akkana jedha: Ani biyya Gibxi, biyya garbummaatii baaseen isin fide. 9 Ani humna warra Gibxi fi harka cunqursiitootaa jalaa isin furee fuula keessan duraas ari’ee isaan baasee biyya isaanii isinii kenneera. 10 Isiniinis, ‘Ani Waaqayyo Waaqa keessan; waaqota Amoorotaa kanneen isin biyya isaanii keessa jiraattan sanaa hin waaqeffatinaa’ jedheera. Isin garuu sagalee koo hin dhageenye.” 11 Ergamaan Waaqayyoo ganda Ofraa jedhamu dhufee qilxuu Yoo’aash namicha sanyii Abii’ezer sanaa jala taa’e; Gidewoon ilmi Yoo’aash immoo akka Midiyaanonni hin argineef iddoo wayiniin itti cuunfamutti dhoksee qamadii dha’ata ture. 12 Ergamaan Waaqayyoo isatti mul’atee, “Yaa loltuu goota nana, Waaqayyo si wajjin jira” jedheen. 13 Gidewoon garuu akkana jedhee deebise; “Garru yaa gooftaa, utuu Waaqayyo nu wajjin jiraatee wanni kun hundi maaliif nurra ga’a? Dingiiwwan isaa kanneen abbootiin keenya, ‘Waaqayyo biyya Gibxiitii nu baaseera’ jedhanii nutti himan sun hundi eessa jiru ree? Amma garuu Waaqayyo nu dhiisee harka Midiyaanotaatti dabarsee nu kenneera.” 14 Waaqayyo gara Gidewoonitti garagalee, “Humna qabdu kanaan dhaqiiiti harka Midiyaanotaa jalaa Israa’eloota bilisa baasi. Anatu si ergaa jira mitii?” jedheen. 15 Gidewoon garuu, “Yaa Gooftaa, gosti koo sanyii Minaasee keessaa baay’ee dadhabaa dha; anis maatii koo keessaa nama gad aanaa dha. Egaa ani akkamittin saba Israa’el bilisoomsuu danda’a ree?” jedhee gaafate. 16 Waaqayyos, “Ani si wajjin jira; atis Midiyaanota hunda walitti qabdee dhoofaa” jedhee deebiseef. 17 Gidewoonis akkana jedhee deebise; “Yoo ani fuula kee duratti surraa argadhee jiraadhe, kan natti dubbachaa jiru dhugumaan si’i ta’uu mallattoo na argisiisi. 18 Maaloo hamma ani deebi’ee aarsaa koo fidee fuula kee duratti dhi’eessutti hin deemini.” Waaqayyos, “Ani hamma ati deebitutti sin eega” jedheen. 19 Gidewoon gara mana isaa deemee ilmoo re’ee tokko qalee qopheessee daakuu iifii tokkoo fuudhee buddeena raacitii hin qabne tolche. Foon sanas gundoo irra kaa’ee bishaan foon sanaa immoo okkoteetti naqee fiduudhaan qilxuu jalatti aarsaa isaaf dhi’eesse. 20 Ergamaan Waaqaas, “Foonii fi Maxinoo kana fuudhiitii kattaa kana irra kaa’i; bishaan isaa immoo dhangalaasi” jedhe. Gidewoonis akkasuma godhe. 21 Ergamaan Waaqayyoo sunis fiixee ulee harka isaa tureetiin foonii fi Maxinoo sana tuqe. Ibiddi kattaa keessaa ba’ee foonii fi

Maxinoo sana nyaate. Ergamaan Waaqayyoo fuula isaa duraa dhabame. 22 Gidewoon yommuu akka ergamaa Waaqayyoo arge beeketti, “Wayyoo, yaa Waaqayyo Gooftaa! Ani ifaan ifatti ergamaa Waaqayyoo argeeraatii!” jedhe. 23 Waaqayyo garuu, “Nagaan siif haa ta’u! Hin sodaatin, ati hin duutuutii” jedheen. 24 Kanaafuu Gidewoon Waaqayyooof achitti iddoo aarsaa ijaaree, “Waaqayyo Nagaa dha” jedhee moggaase. Iddoon aarsaa kun hamma har’aatti lafa Abii’ezerootaa irra iddoo Ofraa jedhamu dhaabateera. 25 Waaqayyo halkanuma sana akkana isaan jedhe; “Karra loon abbaa keetii keessaa korma lammaffaa kan waggaa torba diigte tokko fuudhi. Iddoo aarsaa kan abbaan kee Ba’aaliif tolche guute; utubaa Aasheeraa kan isa bira dhaabames jigsii. 26 Fiixee gaara kanaa irrattis Waaqayyo Waaqa keetiif iddoo aarsaa bareedaa isaa tolchi. Qoraan utubaa Aasheeraa kan jigsite sanattis fayyadamii korma lammaffaa sana aarsaa gubamu godhiitii dhi’eessi.” 27 Gidewoonis hojjetoota isaa keessaa nama kudhan fudhatee akkuma Waaqayyo isatti hime sana godhe. Garru waan maatii isaatii fi namoota magaalaa sana jiraatan sodaateef guyyaa adiin gochuu irra halkan filate. 28 Ganama barii yommuu namoonni magaalaa sanaa hirribaa ka’anitti iddoo aarsaa Ba’aal diigamee, utubaa Aasheeraas kuffee kormi lammaffaan iddoo aarsaa haaraa tolfame sana irratti qalamee ture! 29 Isaanis, “Eenyutu waan kana hojjetee?” jedhanii wal gaafatan. Yommuu gad fageenyaan qoratanittis, “Gidewoon ilma Yoo’aashitu waan kana godhe” jedhan. 30 Namoonni magaalaa sanaas Yoo’aashin, “Ilma kee gad baasi. Inni sababii iddoo aarsaa Ba’aal diigee utubaa Aasheeraas jigseef ajjeefamuu qaba” jedhan. 31 Yoo’aash garuu saba aariidhaan guutamee isa marse sanaan akkana jedhe; “Isin Ba’aaliif falmuu barbaaddu? Isas oolchuu feetuu? Namni isaaf falmu yoo jiraate inni ganama haa du’u! Ba’aal utuu dhugumaan Waaqa ta’ee yommuu namni tokko iddoo aarsaa isaa diigu inni of irraa dhowwu danda’a ture.” 32 Kanaafuu isaan sababii inni iddoo aarsaa isaa jalaa diigeef, “Ba’aal mataan isaa haa falmatu” jechuudhaan Gidewooniin, “Yerub-Ba’aal” jedhanii waaman. 33 Ergasiis Midiyaanonni hundi, Amaaleqoonnii fi namoonni karaa ba’a biiftuu humna isaanii walitti dabalatanii Yordaanos ce’uudhaan Sulula Yizri’eel keessa qubatan. 34 Hafuurri Waaqayyoo dhufee Gidewoon irra bu’e; innis akka Abii’ezeroonni isa duukaa bu’aniif waamuuf malakata afuuf. 35 Guutummaa Minaasee keessas ergamoota ergate; isaanis isa duukaa bu’uuf walitti qabaman; akkasumas gara Aasheer, Zebuulonni fi Niftaalemiti ergate; isaanis jara simachuuf gad yaa’an. 36 Gidewoonis Waaqaan akkana jedhe; “Yoo ati akkuma waadaa galtetti harka kootiin Israa’el furte, 37 kunoo, ani wayyaa rifeensa hoolaa irraa hojjetame tokko oobdii irra nan diriirsa. Yoo rifeensa hoolaa sana qofa irra fiixeen bu’ee lafti immoo goggogaa ta’e, ani akka ati akkuma jette sana harka kootiin Israa’el furtu nan beeka.” 38 Wannii sunis akkasuma ta’e. Gidewoonis guyyaa itti aanu ganamaan ka’e; yeroo inni wayyaa rifeensa hoolaa irraa hojjetame sana miicciiretti bishaan waciiiti guutuutu keessaa cuunfame. 39 Kana irratti Gidewoon Waaqaan, “Nattu hin dheekamin. Amma illee waan tokkon si gaafadha. Akka ani rifeensa hoolaa sana irratti yaalii biraa godhuuf naa eeyyami. Amma immoo rifeensa sana goggogsiitii fiixeen lafatti uffisi.” 40 Waaqnis halkan sana akkasuma godhe. Rifeensa hoolaa sana qofatu goggogaa ture; lafti guutuun fiixeen san haguugamee ture.

7 Yerub-Ba’aal namichi Gidewoon jedhamu sunii fi namoonni isaa hundi ganama ka’anii burqaa Harood bira qubatan. Qubanni Midiyaanotaa iddoo namoonni Gidewoon qubatan sanaan karaa kaabaatiin gaara Mooree bira sulula keessa ture. 2

Waaqayyos Gidewooniin akkana jedhe; “Akka ani Midiyaanota dabarsee harka isaaniitti hin kennineef Israa’eloonni si wajjin jiran akka male baay’ee dha. Akka sabni Israa’el, ‘Jabina kootu na oolche’ jedhee natti hin koorreef, **3** ‘Namni sodaatee hollate kan iyyuu Tulluu Gili’aad dhiisee gara mana isaatti haa deebi’u’ jedhiitti amma sabatti himi.” Kanaafuu namoonni kuma digdamii lama deebi’anii kuma kudhan achitti hafan. **4** Waaqayyo garuu Gidewooniin akkana jedhe; “Amma iyyuu namoota baay’ee turu jira. Isaan fudhadhuutii gara bishaaniitti gad bu’i; ani achitti isaan gargari siif fo’a. Yoo ani, ‘Inni kun si wajjin ni deema’ jedhe, inni ni deema; yoo ani, ‘Inni kun si wajjin hin deemu’ jedhe garuu inni hin deemu.” **5** Kanaafuu Gidewoon namoota gara bishaaniitti gad buuse. Waaqayyos achitti, “Warra akkuma sareetti arrabaan bishaan dhugan, warra jilbeenfatanii dhugan irraa gargari baasi” isaan jedhe. **6** Namoonni dhibba sadii konyee isaaniitiin waraabataniid dhugan. Warri hafan hundi garuu dhuguuf jilbeenfatan. **7** Waaqayyo Gidewooniin, “Ani namoota harka isaaniitiin dhugan dhibba sadan kanaan si furee Midiyaanota dabarsee harka keetti nan kenna. Warri kaan hundi gara qe’ee isaaniitti haa deebi’an” jedheen. **8** Kanaafuu Gidewoon akka Israa’eloonni hafan hundi gara dukaana isaaniitti deebi’an godhee namoota dhibba sadan garuu turfate; isaanis warra kaan irraa galaa fi malakata fudhatan. Qubanni Midiyaanotaas Gidewooniin gad sulula keessa ture. **9** Halkanuma sana Waaqayyo Gidewooniin akkana jedhe; “Ka’iitii qubata sanatti gad bu’i; ani dabarsee harka keetti siifin kennaatii. **10** Ati yoo gad bu’u sodaatte garuu tajaajilaa kee Fuuraa wajjin gara qubata sanaatti gad bu’iitii **11** waan isaan dubbachaa jiran dhaga’i. Sana booddee qubata sana rukutuudhaaf jabina ni argatta.” Kanaafuu innii fi tajaajilaan isaa Fuuraan gara moggaa qubata sanaatti gad bu’an. **12** Midiyaanoni, Amaaleqoonni fi namoonni ba’a biiftuutii dhufan hundi akkuma hoomaa hawwaanisaa walitti gobbatanii sululicha keessa qubatanii turan. Baay’inni gaalawwan isaaniis akkuma cirracha qarqara galaanaa lakkoobsa hin qabu ture. **13** Gidewoonis utuu namichi tokko waa’ee abjuu isaa michuu ofii isaatti himuu achi ga’e. Namichi sunis akkana jedhe; “Ani abjuu tokko nan abjoodhe; kunoo maxinoon garbuu tokko gangalachaa dhufee qubata Midiyaanotaa irra bu’e. Innis dhufee akka dunkaanni jiguu humnaan dha’e; dunkaanni sunis ni kufe.” **14** Michuun isaas deebisee, “Kun goraadee Gidewoon ilma Yoo’aash Israa’elichaatti malee waan biraa miti. Waaqnis Midiyaanotaa fi guutummaa qubata sanaa dabarsee harka Gidewoonitti kenneera” jedhe. **15** Gidewoon yommuu abjuu sanaa fi hiikkaa isaa dhaga’etti Waaqaaf sagade. Gara qubata Israa’elootaattis deebi’ee, “Ka’aa! Waaqayyo qubata Midiyaanotaa dabarsee harka keessanitti kenneeraa” jedhe. **16** Innis namoota dhibba sadan garee sadiitii qooduudhaan, harka hunda isaaniitti malakataa fi okkotee guci keessa jiru qabachiise. **17** Gidewoonis akkana isaaniin jedhe; “Na ilaalaa; waan ani hojjedhus hojjedhaa; yommuu ani qarqara qubatachiatti dhi’aadhutti qalbeeffadhaatii waanuma ani godhu godha. **18** Yeroo anii fi warri na wajjin jiran hundii malakata keenya afuufnatti, isinis naannoo qubatachaa hundatti afuufaatii, ‘Waaqayyoof, Gidewooniifis’ jedhaa iyyaa.” **19** Gidewoonii fi namoonni isa wajjin turan dhibbi sun akkuma waardiyyoonni wal geeddaraniin jalqaba eegumsa walakkaa halkaniiitii qarqara qubata sanaa bira ga’an. Isaanis malakata isaani afuufanii okkotee harka isaani jiru caccabsan. **20** Gareen sadanuu malakata isaani afuufanii okkotee harka isaani jiru caccabsan. Harka bitaatti guca, harka mirgaatti immoo malakata afuufan qabatanii, “Goraadee Waaqayyootii fi Gidewoon!” jedhanii iyyan. **21** Tokkoon tokkoon namaas

naannoo qubatachiitti iddoo kennameef qabate; Midiyaanoni hundis iyyaa baqatan. **22** Yeroo malakanni dhibbi sadan sun afuufametti Waaqayyo akka namni qubata sana keessa ture tokko tokkoon goraadee isaa walitti luqqifatu godhe; raayyaan waraanaas karaa Zereeraatiin gara Beet Shiixaatti, isa biras darbanii hamma daarii Abeel Mehoolaa ishee Xabaati bira jirtu sanaatti baqatanii deeman. **23** Israa’eloonnis Niiftaalem, Aasheerii fi Minaasee hundumaa keessaa waamanii Midiyaanota of dura ari’an. **24** Gidewoonis guutummaa biyya gaaraa Efreemitti ergamoota eerge, “Kottaa Midiyaanotatii duulaatii bishaanota hamma Beet Baaraatti jiranii fi laga Yordaanos isaan dursaatii qabadhaa” jedhe. Kanaafuu namoonni Efreem hundi ba’anii bishaanota hamma Beet Baaraatti jiranii fi laga Yordaanos qabatan. **25** Akkasumas hooggantoota Midiyaanotaa lamaan jechuunis Hereebii fi Ze’eebin qabatan. Hereeb kattaa Hereeb biratti Ze’eeb immoo iddoo wayinii itti cuufan kan Ze’eebiitti ajjeesan. Isaanis Midiyaanota ari’anii mataa Hereebii fi mataa Ze’eeb gara gama laga Yordaanos Gidewoonitti fidan.

8 Namoonni Efreem, “Ati maaliif akkana nu goote? Yeroo Midiyaanin dha’uuf duultetti maaliif nu hin waamin?” jedhanii Gidewoon gaafatan. Akka malees isatti dheekkaman. **2** Inni immoo akkana jedhee deebiseef; “Wanni ani hojjedhe yoo waan isin hojjettaniin wal bira qabame gatii maali qaba? Qarmiin wayinii Efreem oomisha wayinii Abii’ezer sana hunda hin caaluu? **3** Waaqni hooggantoota Midiyaanotaa jechuunis Hereebii fi Ze’eebin dabarsee harka keessanitti kenneera. Egaa ani waan isin hojjettaniin wajjin kan wal qixxaatu maal hojjechuun danda’a ture?” Yommuu inni waan kana jedhettis aariin isaan isatti aaran ni qabanaa’e. **4** Gidewoonii fi namoonni isa wajjin turan dhibbi sadan dhufanii Yordaanos ce’an; isaan akka malee dadhaban iyyuu ittuma fufanii jara ari’an. **5** Innis namoota Sukootiitiin, “Loltoota kootiif buddeena kenna; isaan baay’ee na duraa dadhabaniiruutii; ani amma iyyuu mootota Midiyaanotaa jechuunis Zebaa fi Zalmunaa ari’aa jira” jedhe. **6** Qondaaltonni Sukoot garuu, “Loltoota keetii fi buddeena kan kenninu ati Zebaa fi Zalmunaa harka keetti galfatteertaa?” jedhaniin. **7** Gidewoonis deebisee, “Tole kaa, yommuu Waaqayyo dabarsee Zebaa fi Zalmunaa harka kootti kennutti ani qoraattii gammoojjitii fi arangamaadhaan foon keessan ciccira” jedheen. **8** Achiis gara namoota Phenuu’eel dhaqee akkuma warra duraa sana kadhatetti isaanis gaafate; isaan garuu akkuma warri Sukoot deebisanitti deebii kennan. **9** Kanaafuu inni namoota Phenuu’eeliin, “Ani yeroo mo’adhee deebi’utti gamoo kana nan jigsaa” jedhe. **10** Yeroo sanatti Zebaa fi Zalmunaa loltoota isaaniin kanneen kuma kudha shanitti hedaman wajjin iddoo Qarqari jedhamu turan; isaan kunneenis loltoota namoota ba’a biiftuutii walitti qabaman keessaa hafan hundaa dha; warri goraadee hidhatan kunni kudha dhumanii turaniitiin. **11** Gidewoonis karaa warra ba’a Noobaahiitii fi Yoghiaatiin dunkaana keessa jiraatanii ba’ee loltoota homaa hin bir’atin dha’e; raayyaan waraanaa sun of dagatee tureetii. **12** Mootonni Midiyaan lamaan jechuunis Zebaa fi Zalmunaa ni baqatan; Gidewoon garuu ari’ee isaan qabate; loltoota isaaniis gargari bittinneesse. **13** Ergasii Gidewoon ilmi Yoo’aash karaa Malkaa Herees ba’ee duulaa gale. **14** Innis dargaggeessa Sukoot tokko qabee qorate; dargaggeessi sunis maqaa qondaaltota Sukootii fi maanguddoota magaalattii walumatti maqaa nama torbaatamii torba barreessee kenneef. **15** Gidewoonis dhufee namoota Sukootiin, “Zebaa fi Zalmunaa isin, ‘Nu namoota kee warra dadhabaniif buddeena kan kenninu ati Zaaabiheeli fi Zalmunaa harka keetti galfatteertaa?’ jettanii waa’ee isaani natti qoostan

sun kunoo ti” jedhe. **16** Innis maanguddoota magaalaa sanaa fuudhee qoraattii fi arangamaa gammoojjitiin adabuudhaan namoota Sukootiitiif barumsa kenne. **17** Gamoo Phenuu'eelis jigsee namoota magaalattii fixe. **18** Ergasiis inni, “Namoonni isin Taaboortii fixxan warra akkamiitii?” jedhee Zebaa fi Zalmunaa gaafate. Isaanis, “Namootuma akka keessanii kanneen hundi isaanii ilmaan mootii fakakkaatanii dha” jedhaniin. **19** Gidewoonis deebisee, “Isaan obboloota koo ilmaanuma haadha kootii turan. Dhugaa Waaqayyo jiraataa, utuu isin isaan ajjeesuu baattanii ani isin hin ajjeesuu ture” jedhe. **20** Innis gara Yeteer ilma isaa hangaftichaatti garagalee, “Ka'iitii isaan fixi!” jedheen. Yeteer garuu sababii ijoollee ta'eef sodaatee goraadee isaa hin luqqifanne. **21** Ergasiis Zebaa fi Zalmunaan, “Ka'iitii atumti nu ajjeesi; 'Jabinni namaa akkuma dhagna isaatii” jedhaniin. Gidewoonis ka'ee isaan ajjeese; faaya morma gaalawwan isaaniis fudhate. **22** Namoonni Israa'elis Gidewooniin, “Ati waan harka Midiyaanotaa jalaa nu baafteef ati, ilmi keetii fi ilmi ilma keetii nu bulchaa” jedhan. **23** Gidewoon garuu, “Ani isin hin bulchu; ilmi koos isin hin bulchu. Waaqayyotuu isin bulcha” isaaniin jedhe. **24** Innis, “Ani waa tokko isin kadhadha; kunis akka tokkoon tokkoon keessan qooda boojuu keessanii irraa lootii naa kennitanii dha” jedhe. Lootii warqee kaa'achuun bartee Ishmaa'eelootaa tureetii. **25** Isaanis, “Nu gammachuudhaan kennina” jedhanii deebisan. Kanaafuu wayyaa lafa irra diriirsanii tokkoon tokkoon namaa boojuu isaa irraa lootii itti darbate. **26** Martiin warqee kan inni kadhate saqilii kuma tokkoo fi dhibba torba yookaan kiiloo giraamii kudha sagalii fi walakkaa ulfaata ture; kunis waan mormatti hidhatan, uffata diimaa dhiilgee kan mootonni Midiyaan uffatanii fi foncaa morma gaalawwan isaanii irra ture hin dabalatu. **27** Gidewoonis warqee sanaan dirata tolchee magaalaa itti dhalate Ofraa keessa kaa'e. Israa'eloonni hundis achitti efudicha waaqeffachuudhaan sagaagalan. Kunis Gidewooniif maatii isaatti kiyoo ta'e. **28** Midiyaanonnis akkasiin fuula Israa'elootaa duratti mo'ataman; lammatas mataa isaanii ol hin qabanne. Biyyattiinis bara Gidewoon keessa waggaa afurtama nagaa argatte. **29** Yerub-Ba'al ilmi Yoo'aash achi jiraachuuf gara mana ofii isaatti deebi'e. **30** Inni sababii niitota baay'ee fuudheef ilmaan torbaatama qaba ture. **31** Saajjatoon isaa kan Sheekem keessa jiraachaa turtes ilma deesseefii turte; innis Abiimelek jedhee isa moggaase. **32** Gidewoon ilmi Yoo'aash bara dheeraa jiraate du'e. Innis Ofraa biyya Abi'ezerootaa keessatti, lafa awwaala abbaa isaa Yoo'aashitti awwaalame. **33** Akkuma Gidewoon du'een Israa'eloonni amma illee Ba'al wajjin sagaagalan. Ba'al Beriitiinis Waaqa isaanii godhatanii **34** Waaqayyo Waaqa isaanii kan harka diinota isaaniis hundumaa jalaa isaan baase sana dagatan. **35** Isaanis maatii Yerub-Ba'aaliif jechuunis Gidewooniif waan gaarii inni isaaniif godhe hunda yaadatani arjummaa hin gooneef.

9 Abiimelek ilmi Yerub-Ba'al gara obboloota haadha isaa kanneen Sheekem keessa jiraatanii dhaqee isaaniis fi gosa haadha isaa hundaan akkana jedhe; **2** “Jiraattota Sheekem hundumaan, 'Kam isinii wayya? Yoo ilmaan Yerub-Ba'al torbaatamni isin bulchan moo yoo namni tokko isin bulche wayya?’ jedhaa gaafadhaa. Akka ani foonii fi dhiiga keessan ta'e immoo yaadadhaa.” **3** Obboloonni haadha isaa dubbii kana gurra Shekemotaatiin ga'an; garaan isaaniis gara Abiimelek goruu kajeel; isaan, “Inni obboleessa keenya” jedhaniiruutii. **4** Isaanis mana sagadaa Ba'al Beriit keessaa meetii gara giraamii dhibba saddeet ulfaatu kennaniif; Abiimelekis meetii sanaan kashlaboota isa faana bu'an qaxarate. **5** Gara mana abbaa isaa kan Ofraatti argamuu dhaqee obboloota isaa ilmaan Yerub-Ba'al

torbaatama dhagaa tokko irratti qale. Yootaam ilmi Yirubba'aal quxisuun garuu dhokatee isa jalaa miliqe. **6** Namoonni Sheekemii fi Beet Miiloo hundi Abiimelekin moosisuuf jedhanii Shekemitti utubaa mukaa guddaa tokko biratti walitti qabaman. **7** Yootaam yommuu wanni kun itti himametti fiixee Gaara Gerziimitti ol ba'ee sagalee guddaadhaan akkana isaaniin jedhe; “Yaa jiraattota Sheekem, akka Waaqni isin dhaga'uuf na dhaggeeffadhaa. **8** Gaaf tokko mukkeen mootii moosifachuuf ba'an; isaanis muka ejersaatiin, 'Mootii nuu ta'i' jedhan. **9** “Mukni ejersaa garuu, 'Ani mukkeen hundaa olitti raafamuudhaaf jedhee zayitii koo kan Waaqni fi namni ittiin kabajaman dhowwadhuu ree?’ jedhee deebise. **10** “Itti aansaniis mukkeen muka harbuutiin, 'Kottuutii mootii nuu ta'i' jedhan. **11** “Mukni harbuu garuu deebisee, 'Ani mukkeen hundaa olitti ba'ee raafamuuf jedhee ija koo mi'aawaa fi gaarii sana kennuu dhiisuu ree?’ jedhe. **12** “Mukkeen muka wayiniitiin, 'Kottuutii mootii nuu ta'i' jedhan. **13** “Mukni wayinii garuu deebisee, 'Ani mukkeen hundaa olitti ba'ee raafamuuf jedhe daadhii wayinii kootii kan Waaqaa fi nama gammachiisu sana kennuu dhiisuu?’ jedhe. **14** “Dhuma irrattis mukkeen hundi muka qoraattiitiin, 'Kottuutii mootii nuu ta'i' jedhan. **15** “Mukni qoraattis mukkeenin, 'Isin yoo dhugumaan na moosifachuun feetan, kottaattii gaaddisa koo jalatti da'eefadhaa; yoo akkas ta'uu baate garuu ibiddi muka qoraattii keessaa ba'ee birbira Libaanoon haa barbadeessu!’ jedhe. **16** “Egaa isin Abiimelekin moosisuun keessan yoo karaa dhugaatii fi amanamummaan ta'e, yoo Yerub-Ba'aalii fi maatii isaatiif waan gaarii gochuuf ta'e, yoo waan isaaf malu isaaf gochuuf ta'e, **17** abbaan koo lubbuu isaa du'aaf saaxilee harka Midiyaanotaa jalaa isin baasuuf isinii loleraatii; **18** isin garuu har'a maatii abbaa kootti kaatanii ilmaan isaa jechuunis nama torbaatama dhagaa tokko irratti qaltan; sababii inni fira keessan ta'eef Abiimelek ilma garbittii sana namoota Sheekem irratti moosifatan; **19** egaa yoo isin har'a dhugaa fi amanamummaadhaan Yerub-Ba'aalii fi maatii isaatiif waan gaarii gootan, isin Abiimelekitti gammadaa; innis isiniitti haa gammadu!’ **20** Akkas ta'uu baannaan garuu ibiddi mana Abiimelekii ba'ee namoota Sheekemii fi Beet Miiloo haa fixu; akkasumas ibiddi namoota Sheekemii fi Beet Miiloo biraa ba'ee Abiimelekin haa balleessu!” **21** Yootaamis Bi'eeritti baqatee sababii obboleessa isaa Abiimelekin sodaateef achuma jiraate. **22** Erga Abiimelek waggaa sadii Israa'el bulchee boodde, **23** Waaqnis Abiimelekii fi namoota Sheekem gidduutti hafuura hamaa erge; Sheekemnonnis Abiimelekitti daba hojjetan. **24** Waaqnis yakka ilmaan Yerub-Ba'al torbaataman sanatti hojjetamee fi dhiiga isaaniin kan dhangalaafame sanaaf, Abiimelek obboleessa isaaniin kan isaan qale sanaa fi namoota Sheekem kanneen akka inni obboloota isaa fixuuf isa gargaaran sana haaloo ba'uuf waan kana godhe. **25** Namoonni Sheekemis akka isaan riphaniis isa eegataniif fiixee gaaraa irra namoota kaa'atan; isaanis nama achiin darbu hunda saamaan; wanni kunis Abiimelekitti odeeffame. **26** Yeroo kanatti Ga'al ilmi Ebeed obboloota isaa wajjin gara Sheekem dhufe; Sheekemnonnis isa abdatan. **27** Isaanis erga gara lafa qotisaa wayiniitti ba'anii wayinii walitti qabatanii booddee cuunfaniis galma waaqa tolfamaa isaaniitti ayyaana ayyaaneffatan. Nyaatanii dhuganiis Abiimelekin abaaran. **28** Ga'al ilmi Ebeedis akkana jedhe; “Akka nu isaaf bulluuf Abiimelekii fi Sheekem eenyu? Abiimelek ilma Yerub-Ba'al mitii? Zebulis itti aanaa isaa mitii? Isin namoota Hamoor abbaa Sheekem tajaajilaa! Nu maaliif Abiimelekin tajaajilaa? **29** Utuu sabni kun ajaja koo jala jiraatee silaa ani Abiimelekin lafa irraa nan balleessa ture; ‘Waraana kee dabaladhuutii gad ba'i!’ isaan nan jedhas ture.” **30** Zebul bulchaan

magaalattii yeroo waan Ga'aal ilmi Ebeed jedhe dhaga'etti akka malee aare. **31** Akkana jedhees dhoksaadhaan gara Abiimelekitti ergamoota erge; "Ga'aal ilmi Ebeedii fi obboloonni isaa gara Sheekem dhufanii saba magaalaa sitti kakaasaa jiru. **32** Kanaafuu atii fi namoonni kee halkaniin baataniif lafa qotiisaa keessa riphuu qabdu. **33** Ganama akkuma aduun baateenis magaalaa sana cabsaa seenaa. Yommuu Gala'aalii fi namoonni isaa sitti dhufanittis waan harki kee hojjechuu malu kam iyyuu hojjedhu." **34** Abiimelekis namoota isa wajjin turan hunda wajjin halkaniin ka'ee garee afuritti qoodamuudhaan Shekemitti dhi'aatee riphee. **35** Akkuma Ga'aal ilmi Ebeed ba'ee karra magaalaa sanaa irra dhaabateen, Abiimelek namoota isaa wajjin iddoo riphee ture sanaa itti gad ba'e. **36** Ga'aal yommuu isaan argetti Zebuliin, "Kunoo namoonni fiixee gaarranii irraa gad dhufaa jiru!" jedhe. Zebulis deebisee; "Gaaddisa tulluuwwaniitu namoota sitti fakkaata" jedheen. **37** Ga'aal garuu ammas deebisee, "Ilaali; namoonni handhuura lafaatii dhufaa jiru; gareen tokkos karaa muka abdaariitiin dhufaa jira" jedhe. **38** Zebulis, "Ati kan, 'Akka nu isaaf bulluuf Abiimelek kun eenyu?' jette, oduun kee sun amma meerre? Namoonni ati tuffatte isaan kana mitii? Mee ba'itii jara lola kaal!" jedheen. **39** Kanaafuu Ga'aal namoota Sheekem hoogganee Abiimelekin loluuf ba'e. **40** Abiimelekis isa ari'e; innis duraa baqate; namoonni baay'eenis madaa'anii hamma karra magaalattiitti harca'an. **41** Abiimelek Aruumaa keessa ture; Zebul immoo Ga'aalii fi obboloota isaa ari'ee Sheekem keessaa baase. **42** Guyyaa itti aanu namoonni Sheekem dirreetti ba'an; wanni kunis Abiimelekitti himame. **43** Innis namoota isaa fudhatee garee sadiitti qoodee dirree irratti riphee eeggate. Yeroo namoota magaalaa ka'anii dhufaa jiran argettis isaan loluudhaaf ka'e. **44** Abiimelekii fi gareen isaa wajjin turan gara karra magaalattiitti gugatan. Gareen hafaan lamaan immoo gara warra dirree irratti ba'anii turaniitti fiiganii isaan fixaan. **45** Abiimelek gaafas guyyaa guutuu lolee magaalattii qabate; jiraattota ishees fiixee magaalattii illee barbadeessee soogidda itti facaase. **46** Namoonni gamoo Sheekem keessa jiraatan yommuu waan kana dhaga'anitti gara da'annoo mana sagadaa Elbiriittiiti ol galan. **47** Abiimelekis yommuu akka namoonni Sheekem achitti walitti qabaman dhaga'etti, **48** namoota isaa hundumaa wajjin Tulluu Zalmoonitti ol ba'e. Abiimelekis qottoo harkatti qabatee dameewwan mukaa mummuree ol fuudhee gatiittii isaatti baate. Namoota isaa wajjin jiraniinis, "Dafaa! Waanuma ana godhu argitan sana godhaa!" jedhe. **49** Namoonni hundinuus dameewwan mukaa mummuratanii Abiimelekin duukaa bu'an. Dameewwan sanas da'annoo Sheekeminni itti baqatan sanatti irkisanii ibidda itti qabsiisan. Kanaafuu namoonni gamoo Sheekem keessa turan hundinuu dhiironnii fi dubartoonni gara kuma tokko ta'an dhuman. **50** Ergasiis Abiimelek gara Tebez dhaqee magaalaa sana marsee qabate. **51** Ta'us waan gamoon jabaan tokko magaalaa sana keessa tureef jiraattonni magaalaa sanaa dhiiraa dubartiin utuu hin hafin itti baqatan. Keessaanis ofitti cufanii bantii isaatti ol ba'an. **52** Abiimelekis dhufee gamoo sana dha'e; yommuu inni ibiddaan gubuudhaaf balbala gamoo sanaatti dhi'aatetti garuu, **53** dubartiin tokko gubbaadhaa majii dhagaa itti gad dhiiftee buqqee mataa isaa cabsite. **54** Innis dafee dargaggeessa mi'olaa baatuuf tokko waamee, "Akka isaan, 'dubartiitu isa ajjeese' jechuu hin dandeenyef goraadee kee luqqifadhuu na ajjeesi" jedheen. Kanaafuu dargaggeessi sun isa waraane; innis ni du'e. **55** Israa'eloonnis yommuu akka Abiimelek du'e arganitti gara mana isaaniitti deebi'an. **56** Akkasiin Waaqni hammina Abiimelek obboloota isaa torbaatama qaluudhaan abbaa ofiitti hojjeteeffati hojji isaa kenneef. **57** Akkasumas

Waaqni hammina namoonni Sheekem hojjetan hunda matuma isaaniitti deebise. Abaarsi Yootaam ilma Yerub-Ba'aalis isaan irra ga'e.

10 Erga Abiimelek du'ee booddee namichi gosa Yisaakor, Toolaan ilmi Phuwwaa ilmi Doodoo Israa'el baraaruuf ka'e. Innis biyya gaaraa Efreem keessa Shaamiir jiraate. **2** Tolaan waggaa digdamii sadii Israa'elin bulche; ergasiis du'ee Shaamiiritti awwaalame. **3** Satti aanee Yaa'iir namichi gosa Gili'aad ka'ee waggaa kudha lama Israa'elin bulche; **4** innis ilmaan soddoma kanneen harroota soddoma yuabbatan qaba ture. Isaanis magaalawwan hamma har'aatti gandoota Yaa'iir jedhaman soddoma Gili'aad keessaa qabu turan. **5** Yaa'iiris du'ee Qaamonitti awwaalame. **6** Ammas Israa'eloonni fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjetan. Ba'aalii fi Ashtooreti akkasumas waqota Sooriyaa, Siidoonaa, Mo'aab, Amoonii fi kan Filisxeem waaqeffatan. Waan Israa'eloonni Waaqayyoon dhiisanii isa waaqeffachuu didaniif, **7** inni isaanitti dheekkame. Dabarsees harka Filisxeemotaatii fi Amoonotaatii isaan gurgure; **8** isaanis bira sana ijoollee Israa'el gad kabsaanii cunqursan. Israa'eloota biyya Amoorotaa kan Gili'aad keessa karaa ba'atiin laga Yordaanos bira jiraatan hundumaa waggaa kudha saddeet akka malee cunqursan. **9** Amoononnis gosa Yihuudaa, gosa Beniyaamii fi mana Efreem waraanuudhaaf laga Yordaanos ce'an. Israa'eloonnis akka malee raafaman. **10** Kanaafuu Israa'eloonni, "Nu si Waaqa keenya dhiifnee Ba'aal waaqeffachuudhaan yakka sitti hojjenneerra" jedhanii Waaqayyotti iyyatan. **11** Waaqayyos akkana jedhee deebiseef; "Yeroo warri Gibxi, Amooronni, Amoononni, Filisxeemonni, **12** Siidoononni, Amaaleqoonnii fi Maa'oononni isin cunqursinaan isin natti iyyattanitti inni harka isaanii jalaa isin hin baafnee? **13** Isin garuu na dhiifanii waaqota biraa waaqeffattan; kanaafuu ani si'achi isin hin baasu. **14** Deemaatii waaqota filattan sanatti iyyadhaa. Yommuu isin rakkattan isaanumti isin haa oolchan!" **15** Israa'eloonnis Waaqayyoon, "Nu cubbuu hojjenneera. Ati waan feete nu godhi; amma garuu maaloo nu baasi" jedhan. **16** Isaanis waaqota ormaa gidduu isaaniitii balleessanii Waaqayyoon waaqeffatan. Innis ergasiis dhiphina Israa'el cal'isee ilaaluu hin dandeenye. **17** Yeroo Amoononni Gili'aaditti wal ga'anitti Israa'eloonnis wal ga'anii Miisphaa qubatan. **18** Hoogantoonni namoota Gili'aadis, "Namni jalqabatti Amoonotatti waraana banu inni jiraattota Gili'aad hundaaf hoogganaa ta'a" waliin jedhan.

11 Yiftaan namichi gosa Gili'aad sun goota ture. Abbaan isaa Gili'aad jedhama; haati isaa immoo sagaagaltuu turte. **2** Niitiin Gili'aadis Gili'aadiif ilmaan deesse; isaanis yommuu guddatanitti Yiftaadhaan, "Ati waan dubartii biraa irraa dhalatteeff dhaala tokko illee maatii keenya irraa hin argattu" jedhanii isa ari'an. **3** Kanaafuu Yiftaan obboloota isaa duraa baqatee biyya Xoob jedhamu keessa jiraate; gareen kashlabbootaa naannoo isaatti walitti qabamanii isa duukaa bu'an. **4** Yeroo xinnoo booddee, yommuu Amoononni saba Israa'elitti waraana kaasanitti, **5** maanguddoonni Gili'aad Yiftaa barbaacha gara Xoob deeman. **6** Isaanis, "Akka nu Amoonota waraanuu dandeenyuuf kottuu ajajaa nuu ta'i" jedhaniin. **7** Yiftaanis, "Isin na jibbitanii mana abbaa kootii na hin ariinee? Amma yommuu rakkattan maaliif na bira dhufu?" isaaniin jedhe. **8** Maanguddoonni Gili'aadis, "Nu sababii kanaaf gara kee dhufneerra; Amoonota waraanuudhaaf nu faana kottu; nu warra Gili'aad keessa jiraannu hunda irrattis hoogganaa ni taataa" jedhaniin. **9** Yiftaanis, "Yoo isin akka ani Amoonota waraanuuf biyya kootti na deebifanii Waaqayyos dabarsee harka kootti isaan

kenne, dhugumaan ani hoogganaa keessan nan ta'aa?" jedheen. **10** Maanguddoonni Gili'aadis deebisani, "Waaqayyo dhuga ba'aa keenya; dhugumaan nu akkuma ati jette goona" jedhaniin. **11** Kanaafuu Yiftaan maanguddoota Gili'aad wajjin qajelee; sabni Gili'aadis hoogganaa fi abbaa duulaa isaa godhate. Innis iddo Miisphaa jedhamutti waan duranta dubbate hundumaa irra deebi'ee fuula Waaqayyoo duratti dubbate. **12** Yiftaan gara mootii Amoonotaatti ergamoota ergee, "Ati kan biyya keenya waraantuuf rakkina maalii nurraa qabda?" jedheen. **13** Mootiin Amoonotaas ergamoota Yiftaatiin, "Sababii Israa'eloonni yeroo Gibxii ba'anitti biyya koo kan Arnoonii fi Yaaboq gidduu jiruu fi biyya koo kan hamma Yordaanositti jiru fudhatanii ani waan kana godheera; kanaafuu amma karaa nagaan naa deebisaa" jedhe. **14** Yiftaanis gara mootii Amoonotaatti deebisee ergamoota isaa erge; **15** akkanas jedhe: "Yiftaan akkana jedha: Israa'el biyya Mo'aab yookaan biyya Amoonota hin fudhane. **16** Garuu yeroo Gibxii ba'anitti Israa'eloonni gammoojjii keessa gara Galaana Diimaa, achii immoo gara Qaades dhufan. **17** Israa'elis gara mootii Edoomitti, 'Akka ani biyya kee keessaan darbu naa eeyyami' jedhee ergamoota erge; mootiin Edoom garuu hin dhageenye. Gara mootii Mo'aabitti akkasuma ergan; inni illee ni dide. Kanaafuu Israa'el Qaades keessa ture. **18** "Itti aansees gammoojjii keessa darbee biyya Edoomii fi biyya Mo'aab irra naanna'ee karaa ba'a biyya Mo'aabiin darbee gama kaaniin Arnoon cina qubate. Garuu sababii Arnoon daarii Mo'aab turteef isaan biyya Mo'aab hin seenne ture. **19** "Ergasiis Israa'el Sihoon mooticha Amoorotaa kan Heshboon bulchaa ture sanatti ergamoota ergee, 'Akka nu biyya kee keessa gara biyya keenyaatti dabarru nuu eeyyami' jedheen. **20** Sihoon garuu akka inni karaa biyya isaatiin darbu Israa'elin hin amanne. Kanaafuu inni namoota isaa walitti qabatee Yaahizaa keessa qubatee Israa'elin lola. **21** "Waaqayyoo Waaqni Israa'elis Sihoonii fi namoota isaa hunda dabarsee harka Israa'elitti kenne; Israa'eloonnis jara mo'atan; kanaafuu Israa'eloonni biyya Amoorota achi jiraatan hundaa fudhatan; **22** qabeenya biyya Amoor kan Arnoonii hamma Yaaboqitti akkasumas kan gammoojjii hamma Yordaanositti jiru hunda fudhatan. **23** "Yoo erga Waaqayyoo Waaqni Israa'el fuula saba Israa'el duraa Amoorota ari'ee baasee ati fudhachuudhaaf mirga maalii qabdaa? **24** Ati waan Kemoosh Waaqni kee siif kennu hin fudhattuu? Nus akkasuma waan Waaqayyoo Waaqni keenya nuu kenne kam iyyuu ni fudhanna. **25** Ati Baalaaq mootii Mo'aab ilma Ziphoori sana ni caaltaa? Inni takkumaa Israa'el waraaneeraa? Yookaan loleeraa? **26** Israa'eloonni waggaa dhibba sadii Heshboon, Aro'eer, qubatawwan naannoo sanaatii fi magaalaawwan naannoo Arnoon qabatanii turaniiru. Ati yeroo sanatti maaliif deebiftee hin fudhatin? **27** Ani yakka sitti hin hojjenne; ati garuu waraana natti kaasuuudhaan na miiteerta. Kanas Waaqayyoo, abbaan murtii ammuma kana ka'ee Israa'elootaa fi Amoonota gidduutti murtii haa kennu." **28** Mootiin Amoonotaa garuu ergaa Yiftaan isatti ergeef gurra hin kennine. **29** Kana irratti Hafuurri Waaqayyoo Yiftaa irra bu'e. Innis Gili'aadii fi Minaasee keessa darbee Miisphaa ishee Gili'aad keessa jirtu sana keessa qaxxaamuree Amoonotatti duule. **30** Yiftaan akkana jedhee Waaqayyooof wareege; "Yoo ati Amoonota dabarsitee harka kootti kennite, **31** yommuu ani mo'adhee deebi'utti wanni mana kootti na simachuudhaaf jalqabatti ba'uu kam iyyuu kan Waaqayyoo ti; anis qalma gubamu godhee isa nan dhi'eessa." **32** Ergasiis Yiftaan Amoonota waraanuuf ba'e; Waaqayyoo isaan dabarsee harka isaatti kenne. **33** Innis Aro'eerii jalqabee magaalaawwan digdama hamma naannoo Miiniitti akkasumas hamma Abeel Keraamiimitti argaman guutummaan

guutuutti barbadeesse. Amoonnis akkasiin Israa'elootaaf bulan. **34** Yeroo Yiftaan gara Miisphaatti mana isaatti deebi'etti, intalli isaa dibbee rukutaa sirbaa isa simachuuf baate! Isheen intala tokkittii inni qabu turte. Inni ishee malee ilmas ta'u intala biraa hin qabu ture. **35** Innis yommuu ishee argetti wayyaa isaa tarsiasee, "Wayyoo! Yaa mucattii koo! Na ballैसेite; dhiplina keessa na galchite; ani wareega cabsuu hin dandeenye Waaqayyooof wareegeeraatii" jedhee boo'ee. **36** Isheen akkana jette; "Yaa abbaa ko, ati Waaqayyooof kakkatteerta; sababii Waaqayyoo diinota kee Amoonota haaloo siif ba'eef, ati waan waadaa galte sana anaau guutadhu. **37** Garuu waan tokko naa eeyyami; sababii ani si'achi hin heerrumneef akka ani michoota koo wajjin gaarran irra naanna'ee durbummaa koottiif boo'uuf ji'a lama naa kenni." **38** Innis, "Dhaquu dandeessa" jedheen. Akka isheen ji'a lamaaf deemtus eeyyameef. Isheen waan si'achi heerrumuu hin dandeenyef dubbarran michoota ishee wajjin gaarranitti ol baatee boosse. **39** Ji'a lamaa booddesse gara abbaa isheetti deebite; innis akkuma wareege sana godhe. Isheen durba turte. Yeroo sanaa jalqabee wanni kun Israa'eloota biratti bartee ta'ee **40** durboonni Israa'el wagguma waggaa ba'anii guyyaa afur intala Yiftaa namicha Gili'aad sanaa gaddaan yaadatu.

12 Namoonni Efreem walitti qabamanii Daafoon ce'uudhaan Yiftaan, "Ati yeroo Amoonota loluuf baateetti maaliif akka nu si faana deemmuuf nu hin waamne? Nu mana kee sirratti gubna" jedhaniin. **2** Yiftaanis akkana jedhee deebiseef; "Anii fi namoonni koo Amoonota loluuf waraana guddaa keessa galtee turre; yommuu ani isin waametti isin harka isaaniitti na hin baafne. **3** Ani yeroo akka isin na hin baafne argetti lubbuu kootti muree Amoonota waraanuuf naan ce'e; Waaqayyoo isaan irratti mo'annaa naa kenne. Yoos isin har'a maaliif na loluuf dhuftan ree?" **4** Yiftaanis ergasii namoota Gili'aad walitti waammatee Efreemitti lola kaase. Sababii namoonni Efreem warra Gili'aadiin, "Isin Gili'aadonni warra Efreemii fi Minaasee gantanii dha" jedhaniif Gili'aadonni isaan dha'an. **5** Gili'aadonni malkaawwan Yordaanos kanneen gara Efraataatti geessan qabatan; yeroo baqataan Efraataa tokko, "Ani gamattin ce'a" jedhutti, namoonni Gili'aad, "Ati nama Efreem mitii?" jedhanii isa gaafatu. Yoo inni, "Waawuu" jedhee deebise, **6** isaan, "Gaarii dha; ati, 'Shiiboleeti' jedhi" jedhaniin. Yoo inni, "Siiboleeti" jedhe, sababii inni qajeelatti "Shiiboleeti" jechuu hin dandeenyef qabanii malkaawwan Yordaanos irratti isa ajjeesu. Yeroo sanatti namoota Efreem kuma afurtamii lamatu ajjeefame. **7** Yiftaan waggaa ja'a Israa'elin bulche. Ergasii Yiftaan namni Gili'aad sun du'ee magaala Gili'aad keessaa tokkotti awwaalame. **8** Isaan duubas Ibaan namichi Beetlihēm sun Israa'elin bulche. **9** Innis ilmaan soddomaa fi intallan soddoma qaba ture; intallan isaas warra gosa isaa hin ta'initti heerrumsise; ilmaan isaatiifis akka isaan niitota ta'anii gosa biraa keessaa durboota soddoma fide. Ibaan waggaa torba Israa'el bulche. **10** Ibaanis du'ee Beetlihēm keessatti awwaalame. **11** Isa booddee Eeloon namichi gosa Zebuuloon sun waggaa kudhan Israa'elin bulche. **12** Eeloonis du'ee biyya Zebuuloon keessatti Ayaaloonitti awwaalame. **13** Isatti aanee immoo Abdoon ilmi Hileel namichi Phiraatoon sun Israa'elin bulche. **14** Innis ilmaan afurtamaa fi ilmaan ilmaanii soddoma kanneen harroota torbaatama yaabbatan qaba ture. Inni waggaa saddeeti Israa'elin bulche. **15** Ergasiis Abdoon ilmi Hileel du'ee biyya garaara Amaaleqootaatti Efreem keessatti Phiraatoonitti awwaalame.

13 Israa'eloonni ammas fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjetan; kanaafuu Waaqayyoo waggaa afurtama dabarsee

harka Filisxeemotaatti isaan kenne. **2** Namicha gosa Daan keessaa dhalatee Zoraa jiraatu kan Maano'aa jedhamu tokkotu ture; niitiin isaas dhabduu ijoollee tokko illee hin qabne turte. **3** Ergamaan Waaqayyoo isheetti mul'atee akkana jedheen; "Kunoo ati dhabduu ijoollee hin qabnee dha; garuu ulfooftee ilma deessa. **4** Egaa ati akka daadhii wayinii yookaan dhugaatii nama macheessu hin dhugne yookaan waan xuraa'aa tokko illee hin nyaanne of eeggadhu; **5** ati ulfooftee ilma da'uuf jirraatii. Qarabaa tokko iyyuu mataa isaa hin tuqin; inni gaafa dhalatee jalqabee Naaziricha ta'uudhaan kan Waaqaaf addaan baafame ta'aatii; inni harka Filisxeemotaatii Israa'eloota furuu jalqabe." **6** Dubartiin sunis gara dhirsaa ishee dhaqqee akkana jettee itti himte; "Nama Waaqaa tokkotu gara koo dhufe. Innis ergamaa Waaqayyoo fakkaatee akka malee nama sodaachisa. Ani akka inni eessaa dhufe isa hin gaafanne; innis maqaa isaa natti hin himne. **7** Garuu inni, 'Ati ulfooftee ilma deessa. Egaa si'achi daadhii wayinii yookaan dhugaatii nama macheessu hin dhugin; waan xuraa'aas hin nyaatin; sababiin isaas inni gaafa dhalatee jalqabee hamma du'utti Naaziricha Waaqaa ta'aatii' naan jedhe." **8** Maano'aanis, "Yaa Gooftaa, akka namichi Waaqaa kan ati gara keenyatti ergite sun ammas dhufee akka nu itti mucaa dhalatu sana guddisuu qabnu nu barsiisuuf akka nuuf ergitu sin kadhada" jedhee Waaqayyoon kadhate. **9** Waaqnis Maano'aa dhaga'e; ergamaan Waaqayyoo sunis utuu isheen lafa qotiisaa keessa teessuu gara dubartii sanaa deebi'ee dhufe; dhirsi ishee Maano'aan garuu ishee wajjin hin turte. **10** Dubartittiinis dhirsaa isheetti himuuf arifaaftee, "Kunool! Namichi guyyaa kaan natti mul'ate sun as jiral!" jette. **11** Maano'aanis ka'ee niitii isaa duukaa bu'e. Innis yommuu namicha bira ga'etti, "Namni niitii kooitti dubbate si'ii?" jedheen. Innis, "Anuma" jedhe. **12** Kanaafuu Maano'aan, "Yeroo dubbii kee raawwatamutti seerri mucichi ittiin jiraatuu fi hojiin inni hojjetu maali?" jedhee isa gaafate. **13** Ergamaan Waaqayyoo akkana jedhee deebise; "Niitiin kee waan ani itti hime hunda gochuu qabdi. **14** Isheen waan muka wayinii irraa argamu tokko illee nyaachuu hin qabdu; daadhii wayinii yookaan dhugaatii nama macheessu dhuguu yookaan waan xuraa'aa kam iyyuu nyaachuu hin qabdu. Isheen waan ani ishee ajaje hunda gochuu qabdi." **15** Maano'aanis ergamaa Waaqayyootiin, "Hamma nu korbeessa re'ee xinnaa isaa siif qopheessinutti nuu turi" jedhe. **16** Ergamaan Waaqayyoo, "Ati na tursitu illee, ani nyaata kee kam iyyuu hin nyaadhu. Garuu yoo aarsaa gubamu qopheessuu feete, isa Waaqayyoo dhi'eessi" jedheen. Maano'aan akka inni ergamaa Waaqayyoo ta'e hin beekne ture. **17** Sana booddee Maano'aan ergamaa Waaqayyootiin, "Akka nu yeroo dubbii ati dubbatte fiixaan ba'utti ulfina siif kenninuuf maqaa kee eenyu?" jedhee gaafate. **18** Innis, "Ati maaliif maqaa koo gaafata? Inni akka malee dinqii dha" jedheen. **19** Maano'aanis korbeessa re'ee xinnaa isaa kenna midhaanii wajjin geessee kattaa irratti Waaqayyoo aarsaa godhe. Utuma Maano'aa fi niitiin isaa ilaalanuu Waaqayyoo waan dinqii godhe. **20** Yeroo arrabni ibiddaa iddoo aarsaa irraa samiiitti ol ba'etti ergamaan Waaqayyoo arraba ibiddaa keessaan ol ba'e. Maano'aa fi niitiin isaa waan kana arganii adda isaaniitiin lafatti gombifaman. **21** Ergamaan Waaqayyoo garuu deebi'ee Maano'aa fi niitii isaati hin mul'anne. Maano'aanis akka inni ergamaa Waaqayyoo ta'e beeke. **22** Innis niitii isaatiin, "Nu Waaqa argineerraatii dhugumaan ni duuna!" jedhe. **23** Niitiin isaa garuu deebiftee akkana jetteen; "Waaqayyoo utuu nu ajjeesuu barbaadee silaa aarsaa gubamuu fi kenna midhaanii nu harkaa hin fudhatu ture; waan kana hundumas nutti hin argisiisu yookaan waan kana amma nutti hin himu ture." **24**

Dubartiin sun ilma deesse; Saamsoon jettees isa moggaafte. Innis ni guddate; Waaqayyoo isa eebbise. **25** Hafuurri Waaqayyoo yeroo inni Zoraa fi Eshita'a'ol gidduu qubata Daan keessa turetti isa kakaasu jalqabe.

14 Saamsoon gara Tiimnaahitti gad bu'ee durba Filisxeem tokko achitti arge. **2** Yommuu achii deebi'ettis abbaa fi haadha isaatiin, "Ani Tiimnaahitti intala Filisxeem tokko argeeraatii na fuusisaa" jedhe. **3** Abbaa fi haatii isaa deebisanii, "Wanni akka ati Filisxeemota dhagna hin qabanne keessaa niitii fuutu si godhu firoota kee keessaa yookaan saba keenya hunda keessaa dubartiin dhabamteetti?" jedhaniin. Saamsoon garuu abbaa isaatiin, "Isheetu naa ta'aatii ishuma naa fidi" jedhe. **4** Abbaa fi haatii isaa akka wannu kuni Waaqayyoo biraa dhufe hin beekne; Waaqayyoo karaa ittiin Filisxeemota dha'u barbaadaa tureetii. Yeroo sanatti Filisxeemonni Israa'eloota gad qabanii bulchaa turan. **5** Saamsoon abbaa isaatii fi haadha isaa wajjin gara Tiimnaahitti gad bu'e. Akkuma isaan iddoo dhaabaa wayinii Tiimnaahi bira ga'aniinis leenci saafelli tokko ittanaa isatti dhufe. **6** Hafuurri Waaqayyoo jabaanan Saamsoon irra bu'e; innis homaa of harkaa qabaachuu baatu illee akkuma nama ilmoo re'ee tokko cicciruutti leenca saafela sana ciccire. Garuu waan hojjetee sana abbaa fi haadha isaatti hin himne. **7** Ergasii gad bu'ee dubartittii wajjin haasa'e; isheenis ija isaatti tolte. **8** Innis yeroo gabaabaa booddee yommuu ishee fuudhuuf achi deebi'etti raqa leenca sanaa ilaaluu of irra gara gale. Raqa leencichaa keessas tuunni kanniisaa guutee damma dammeessee ture; **9** dammichas harka isaatti fudhatee nyaachaa karaa isaa itti fufe. Yommuu gara abbaa fi haadha isaa dhufettis damma sana irraa isaaniif kenne; isaanis ni nyaatan. Innis garuu akka damma sana raqa leencaa keessaa fuudhe isaanitti hin himne. **10** Ergasii abbaan isaa intalattii ilaaluu gad bu'e; Saamsoon akkuma dargaggoonni yeroo fuudhanitti cidha godhatan sana achitti cidha qopheesse. **11** Yommuu inni achi dhi'aattetis isa arganii amaamota soddoma isaaf kennan. **12** Saamsoon akkana isaaniin jedhe; "Ani hibboo tokko isinitti hin hima; yoo isin guyyoota cidhichaa torban keessatti hiikkaa isaa argattan, ani wayyaa quncee talbaa irraa hojjetame soddomaa fi uffata kittii soddoma isiniifin kenna. **13** Isin yoo hiikkaa isaa natti himuu dadhabdan wayyaa quncee talbaa irraa hojjetame soddomaa fi uffata kittii soddoma naa kennitu." Isaanis, "Hibboo kee ni dhageenyaa nutti hima" jedhan. **14** Innis deebisee, "Kan nyaatu keessaa wanni nyaatamu, jaba keessaa immoo wanni mi'aawu ba'e" isaaniin jedhe. Isaanis hamma guyyaa sadiitti hibboo sana hiikuu hin dandeenye ture. **15** Isaanis guyyaa afuraffaatti niitii Saamsoonin, "Akka dhirsi kee hiikkaa hibboo kanaa nutti himuuf mee nuu kadhada; yoo kanaa achii nu si'ii fi mana abbaa keetii ibiddaan gubnaa. Ati nu saamuuf asitti nu waamtee?" jedhaniin. **16** Niitiin Saamsoonis fuula isaa duratti boo'aa "Ati na jibbiteerta! Ati dhugumaan na hin jaallattu. Ati saba koo hibboo gaafaafteerta; garuu hiikkaa isaa natti hin himne" jetteen. Innis deebisee, "Ani abbaa koottii fi haadha kootti iyyuu hin himne; egaa ani sitti himuu qabaa?" jedheen. **17** Isheenis guyyaa cidha sanaa torbanuu boottee isa rakkifte; innis sababii isheen ittuma fuftee boqonnaa isa dhowwiteef guyyaa torbaffaatti hiikkaa isaa isheetti hime. Isheen immoo hiikkaa hibboo sana saba isheetti himte. **18** Namoonni magaalaa sanaa guyyaa torbaffaatti utuu biiftuun hin lixin, "Wanni damma caalaa mi'aawu maali? Jabaan leenca caalu maali?" jedhaniin. Saamsoonis, "Utuu raada kootiin qotachuu baattanii, isin silaa hibboo koo hin hiiktan ture" jedheen. **19** Kana irratti Hafuurri Waaqayyoo jabaanan isa irra bu'e. Innis gara Ashqaloonitti gad bu'ee namoota magaalaa

keessaa soddama ajjeese; waan isaan qabanis irraa fudhatee namoota hibboo sana hiikaniif uffata kittii kenne. Aariidhaanis gubachaa gara mana abbaa isaatti deebi'e. **20** Niitii Saamsoonis miinjee isaatti heerumsiiisan.

15 Ergasii yeroo qamadiin walitti qabamutti Saamsoon korma re'ee xinnaa isaa fudhatee niitii isaa ilaaluu dhaqe. Innis, "Ani daree niitii koo nan seena" jedhe. Abbaan niitii isaa garuu eeyyamuufii dide. **2** Innis, "Ani waan at ishee jibbiteerta jedhee dhugumaan amaneef miinjee keetti ishee heerumsiseera; obboleettiin ishee quxisuun, ishee caalaa bareedduu mitii? Qooda sanaa ishee fudhadhu" jedheen. **3** Saamsoon deebisee, "Ani yeroo kanatti yoo miidhaa kam iyyuu Filisxeemota irraan ga'e itti hin gaafatamu" isaaniin jedhe. **4** Kanaafuu inni achi ba'ee waangota dhibba sadii qabee lama lamaan eegee isaanii walitti hidhe. Eegsee lamaan lamaan isaanii irrattis guca guduunfe; **5** ibiddas itti qabsiisee qamadii Filisxeemotaa keessatti waangota sana gad lakkise. Midhaan haamamee fi kan hin haamaminitti akkasumas iddoo dhaabaa wayiniitii fi ejersaa guggube. **6** Yeroo Filisxeemoni, "Eenyutu waan kana godhe?" jedhanii gaafatanitti, "Saamsoon dhirsaa intala namicha Tiimnaahi sanaatu sababii niitiin isaa miinjee isaatti jalaa heerumsiiifamteef waan kana godhe" jedhamee isaanitti himame. Kanaafuu Filisxeemoni ol ba'anii niitii Saamsoonii fi abbaa ishee gubanii ajjeesan. **7** Saamsoonis, "Erga isin akkas gootanii ani hamma haaloo koo baafadhutti isin hin dhiisu" isaaniin jedhe. **8** Akka malees isaan dha'ee hedduu isaanii galaafate. Ergasii gad bu'ee holqa kattaa Eexaam keessa jiraate. **9** Filisxeemonis ol ba'anii naannoo Lehiitti faffaca'anii Yihuudaa keessa qubatan. **10** Namoonni Yihuudaas, "Isin maaliif nu waraanuuf dhufan?" jedhanii isaan gaafatan. Isaanis deebisanii, "Nu Saamsoon hiinee waan inni nu godhe sana isa godhuuf dhufne" jedhan. **11** Ergasii namoonni kuma sadii Yihuudaadhaa gara holqa Eexaamitti gad bu'anii Saamsoonniin, "Ati maali nu goote? Akka Filisxeemoni nu bulchan hin beektuu?" jedhan. Innis, "Ani waanuma isaan na godhan sana isaan irratti nan godhe" jedhee deebise. **12** Isaanis, "Nu si hiinee dabarsinee Filisxeemotatti si kennuuf dhufne" jedhaniin. Saamsoon immoo, "Isin mataan keessan akka na hin ajjeefne naa kakadhaa" jedhe. **13** Isaanis, "Tole, nu si hiinee dabarsinee harka isaaniitti si kennina malee ofii keenyaan si'i hin ajjeefnu" jedhaniin. Kanaafuu funyoo haaraa lamaan isa hidhanii holqa keessaa isa baasan. **14** Yeroo inni Lehiitti dhi'aattis Filisxeemoni iyyaa gara isaa dhufan. Hafuuri Waaqayyos jabinaan isa irra bu'e. Funyoon harki isaa ittiin hidhamee ture sun akka quncee talbaa kan ibidda keessa bu'ee ta'e; hidhaan isaas harka isaa irraa ciccite. **15** Innis lafee ha'oo harree haaraa isaa argatee hiixatee fudhate; ittiin dha'ee nama kuma tokko fixe. **16** Kana irrattis Saamsoon, "Ani lafee ha'oo harree tokkoon, wal irra isaan nan tuule; lafee ha'oo harree tokkootiin, namoota kuma tokko nan ajjeese" jedhe. **17** Innis erga waan kana dubbatee fixatee booddee lafee ha'oo harree sana achi darbate; iddoo sunis Raamaa Lehii jedhame. **18** Innis sababii akka malee dheeboteef, "Ati mo'annaa guddaa akkanaa garbicha keetiif kenniteerta. Egaa ani amma dheebudhaan du'ee harka warra dhagna hin qabatani keessan bu'aa?" jechuudhaan Waaqayyoon waammate. **19** Waaqnis boolla Lehii keessa jiru dhoosee bishaan baase. Saamsoonis yommuu bishaan sana dhugetti humni isaa deebi'eefii jabaate. Kanaafuu burqaan suni Een Haqoree jedhamee moggaafame. Innis hamma har'aatti achuma Leehiitti argama. **20** Saamsoon bara Filisxeemotaa keessa waggaa digdama Israa'eloota bulche.

16 Gaaf tokko Saamsoon gara Gaazaa iddoo itti sagaagaltuu tokko arge dhaqe. Ishee wajjin buluufis ol seene. **2** Namoota Gaazaattis, "Saamsoon as jira!" jedhamee himame. Kanaafuu isaan naannoo sana marsanii halkan guutuu riphanii karra magaalattii irratti isa eeggatan. Isaanis, "Ganama barii isa ajjeefna" jedhanii halkan sana utuu hin socho'in bulan. **3** Saamsoon garuu hamma walakkaa halkaniitti achi rafe. Ergasii ka'ee cufaawwan karra magaalattii michichila lama wajjin, danqaraa isaatii fi waan hunda buqqise. Ol fuudhees gatiitti isatti baachuudhaan gara fiixee gaara fuullee Kebronitti ol ba'e. **4** Yeroo muraasa booddee Saamsoon jaalala dubartii sulula Sooreeq keessa jiraattu tokkootiin qabame; maqaan ishees Daliilaa jedhama ture. **5** Bulchitoonni Filisxeemotaas gara ishee dhaqanii, "Akka nu hiinee isa miidhuu dandeenyuuf, akka inni icciitii jabina isaa guddaa kanaatii fi akka nu itti isa mo'achuu dandeenyuutti sitti himuuf isa sossobi. Tokkoon tokkoon keenyas meetii kuma tokkoo fi dhibba tokko siif kenninaa" jedhaniin. **6** Daliilaanis Saamsoonniin, "Icciitii jabina kee guddaa sanaatii fi akka ati itti qabamtee hidhamuu dandeessu natti himi" jette. **7** Saamsoon immoo deebisee, "Yoo namni kam iyyuu teepha haaraa hin gogin torbaan na hidhe, ani akkuma nama biraa kam iyyuu dadhabaa nan ta'a" jedheen. **8** Bulchitoonni Filisxeemotaas ergasii teepha haaraa hin gogin torba fidanii isheetti kennan; isheenis ittiin isa hiite. **9** Isheen gola keessatti namoota dhoksitee, "Saamsoon, Filisxeemoni sitti dhufan!" jetteen. Inni garuu teephawwan sana akkuma ribuun yommuu ibidda bira ga'u baqutti rakkina malee of irraa kukkute. Kanaafuu icciitiiin jabina isaa hin beekamne. **10** Daliilaan Saamsoonniin, "Ati na gowwoomsite; na sobdes. Amma kottuu akka itti hidhamuu dandeessu natti himi" jette. **11** Innis, "Yoo namni kam iyyuu funyoo haaraa namni itti hin fayyadaminiin na hidhe, ani akkuma nama biraa kamii iyyuu dadhabaa nan ta'a" jedheen. **12** Kanaafuu Daliilaan funyoo haaraa fuutee ittiin isa hiite. Namootas golla keessatti dhoksitee, "Saamsoon, Filisxeemoni sitti dhufan!" jetteen. Inni garuu funyoowwan sana akkuma kirriitti harka ofii irraa kukkute. **13** Daliilaanis Saamsoonniin, "Ati hamma ammaatti na gowwoomsite; na sobdeetas. Akka itti hidhamu dandeessu natti himi" jette. Innis, "Yoo ati guduruu mataa koo torban walitti footee qofootti na hiite, ani akkuma nama biraa kamii iyyuu dadhabaa nan ta'a" isheen jedhe. Daliilaanis utuu inni rafuu guduruu mataa isaa torban walitti footee, **14** qofootti isa hiite. Ammas isa waamtee, "Saamsoon, Filisxeemoni sitti dhufan!" jette. Inni garuu hirribaa ka'ee qofoo sana guduruu mataa isaa wajjin buqqise. **15** Isheenis, "Ati utuu na hin amanin akkamitti, 'Ani si jaalladha' naan jetta? Utuu icciitii jabina kee guddaa sanaa natti hin himin, ati na sobuun kee kun yeroo sadaffaa dha" jetteen. **16** Guyyuma guyyaanis hamma lubbuun isaa jireenya jibbitutti dubbii isheettiin afaan isa gogsite. **17** Kanaafuu inni waan hunda isheetti hime. Akkanas jedheen; "Sababii ani gaafama dhaladhee jalqabee Naaziricha ta'ee Waaqaf addaan baafameef qarabaan takkumaa mataa koo tuqee hin beeku. Yoo mataan koo haadame garuu jabinni koo narraa badee anis akkuma nama biraa kamii iyyuu dadhabaa nan ta'a." **18** Daliilaanis yommuu akka inni waan hunda isheetti hime hubattetti, "Inni waan hunda natti himeeraatii mee deebi'aa kottaa" jettee bulchitoota Filisxeemotaati ergaa ergite. Kanaafuu bulchitoonni Filisxeemotaa harka isaaniitti meetii qabatani gara ishee dhufan. **19** Akka inni gudeeda ishee irra ciisu gootee nama tokko waamtee guduruu mataa isaa torban irraa haadchisiifte. Isheenis akka malee isa rakkisuu jalqabde. Jabinni isaas isa irraa bade. **20** Isheenis, "Saamsoon,

Filixseemonni sitti dhufan!” jetteen. Innis hirribaa ka’ee, “Ani akkuma yeroo kaanii gad ba’ee of irraa harcaasa” jedhe. Garuu akka Waaqayyo isa dhiisee deeme hin beekne ture. **21** Ergasii Filixseemonni isa qabanii ija isaa keessaa baasanii gara Gaazaatti isa geessan. Foncaaa naasiitiin isa hidhaniis mana hidhaa keessatti daaktuu midhaanii isa godhan. **22** Rifeensi mataa isaa garuu erga haadamee booddee deebi’ee guddachuu jalqabe. **23** Bulchitoonni Filixseemotaa, “Waaqni keenya, Saamsoon diina keenya sana dabarsee harka keenyatti nuu kenneera” jedhanii gammaduudhaan Daagon Waaqa isaaniitiif aarsaa guddaa dhi’eessuuf walitti qabamanii turan. **24** Namoonnis yeroo isa arganitti Waaqa isaanii galateeffachaa, “Waaqni keenya, diina keenya kan biyya keenya balleesse, kan nama baay’ee nu duraa ajjeese sana dabarsee nuu kenneera” jedhan. **25** Isaanis utuma garaan isaanii gammadaa jiruu, “Akka inni nu bashannansiisuuf mee Saamsoonin waamaa” jedhan. Kanaafuu Saamsoonin mana hidhaatii waamarii fidan; innis isaan bashannansiise. Yommuu isaan utubaawwan gurguddaa gidduu isa dhaabachiisanitti, **26** Saamsoon tajaajilaa harka isaa qabee ture sanaa, “Akka ani itti irkadhuuf gara utubaawwan mana sagadaa kana qabanii dhaabaniiti na dhi’eessi” jedhe. **27** Manni sagadaa sun dhiiraa dubartiin guutamee ture; bulchitoonni Filixseemotaa hundinuu achi turan; Saamsoonii tapha argisiisu ilaaluuf jedhanii namoonni kuma sadii bantii manichaa irra turan. **28** Saamsoonis akkana jedhee Waaqayyoon kadhate; “Yaa Waaqayyo Gooftaa, na yaadadhu. Yaa Waaqi, akka ani ija koo lamaaniif Filixseemota haaloo baafadhuuf yeroo tokko jabina naa kenni.” **29** Saamsoonis ergasii utubaawwan gurguddaa lamaan kanneen walakkaa mana sagadaa sana dhaabatanii mana sana baatanitti hiixatee tokko harka isaa mirgaatiin, kaan immoo harka isaa bitaatiin qabatee, **30** “Ani Filixseemota wajjin du’al” jedhee humna qabu hundaan dhiibe; manichi sagadaas bulchitootaa fi namoota achi keessa turan hunda irratti jige. Kanaafuu namoonni inni yeroo du’a isaatti ajjeese kanneen inni yeroo jireenya isaatti ajjeese caalaa baay’ee turan. **31** Obboloonni isaatii fi maatiin abbaa isaa hundinuu reefaa isaa fuudhuu gad bu’an. Isaanis isa fidanii Zoraa fi Eshitaa’ol gidduutti iddoo awwaala abbaa isaa kan Maano’aa keessatti isa awwaan. Inni waggaa digdama Israa’elin bulche.

17 Namicha biyya gaara Efreem keessa jiraatu kan maqaan isaa Miikaayaa jedhamu tokkodu ture; **2** innis haadha isaatiin, “Meetiin kuma tokkoo fi dhibba tokko ulfaatu kan si duraa badee ani utuu ati nama si jalaa fudhate abaartuu dhaga’e sun na bira jira; kan fudhates anuma” jedhe. Haati isaas, “Yaa ilma ko, Waaqayyo si haa eebbisu” jetteen. **3** Yommuu inni meetii kuma tokkoo fi dhibba tokko sana deebisee haadha isaatti kennettis, haati isaa, “Akka ilmi koo fakkii meetiin itti uffifame ittiin hojjetuuf ani meetii koo Waaqayyooft addaan baaseera. Ani ammas deebisee sittin kenna” jetteen. **4** Kanaafuu inni meetii sana deebisee haadha isaatiif kenne; isheenis meetii dhibba lama fuutee tumtuu meetiitti kennite; tumtuun sunis fakkii fi Waaqa tolfamaa ittiin hojete. Fakkii fi Waaqni tolfamaan sunis mana Miikaayaa keessa kaa’aman. **5** Namichi Miikaa jedhamu kunis galma Waaqa tolfamaa qaba ture; innis dirataa fi waqota tolfamoo tokko tokko tolchee ilmaan isaa keessaa nama tokko luba godhate. **6** Bara sana Israa’el keessa mootiin hin jiru ture; tokkoon tokkoon namaa waanuma isatti tole hojeta ture. **7** Yeroo sanatti biyya Yihuudaa keessa dargaggeessa gosa Lewwii kan Beetlihem keessa gosa Yihuudaa gidduu jiraatu tokkodu ture. **8** Innis iddoo jireenyaa kan biraa barbaaduuf jedhee magaalaa sana dhiisee deeme. Utuma deemuus gara biyya gaaraa Efreem mana Miikaa dhufe. **9** Miikaanis, “Ati eessaa dhufte?”

jedhee isa gaafate. Innis, “Ani nama Lewwii kan Beetlihem biyya Yihuudaatii dhufee iddoo jireenyaa barbaaduu dha” jedheen. **10** Miikaanis, “Na wajjin jiraadhuutii abbaa fi luba naa ta’i; anis waggaa meetii kudhan siif kenna; uffata keetii fi nyaata kees nan danda’a” isaan jedhe. **11** Kanaafuu Lewwichi sun isa wajjin jiraachuuf walii gale; dargaggeessi sunis Miikaadhaaf ilmaan isaa keessaa akkuma nama tokkoo ta’e. **12** Miikaanis dargaggeessa Lewwii sana muudate; innis luba isaa ta’ee mana isaa jiraate. **13** Miikaanis, “Erga Lewwichi kun luba koo ta’e, ani akka Waaqayyo waan gaarii naa godhu nan beeka” jedhe.

18 Yeroo sanatti Israa’el keessa mootiin hin jiru ture. Sababii hamma yeroo sanaatti gosoota Israa’el gidduutti dhaalli isaaniif hin kennamiiniif gosti Daan iddoo qubatan barbaaddachaa turan. **2** Kanaafuu warri Daan akka isaan biyya sana basaasanii fi magaalaa Zoraatii fi Eshitaa’ol keessaa namoota jajjaboo shan ergan. Namoonni kunneenis gosoota isaanii hunda iddoo bu’an. Warra erganiinis, “Dhaqaatii biyyattii sakatta’aa” jedhan. Ergamoonni sunis biyya gaaraa Efreemiitti ol ba’anii mana Miikaa dhufan; halkan sanas achi bulan. **3** Isaanis yommuu mana Miikaa bira ga’anitti sagalee dargaggeessa Lewwicha sanaa hubatan; kanaafuu itti goranii, “Eenyutu as si fide? Ati maal asii goota? Maaliifis as dhufte?” jedhanii isa gaafatan. **4** Innis, “Miikaatu na qaxarate; anis luba isaa ti” jedhee waan inni isaaf godhe isaaniitti hime. **5** Isaanis, “Maaloo mee akka karaan keenya milkaa’uu fi akka hin milkoofne Waaqa nuu gaafadhu” jedhaniin. **6** Lubichis, “Nagaan deemaa; Waaqayyo karaa keessan isinii mijeesseera” isaaniin jedhe. **7** Kanaafuu namoonni shanan sun ka’anii Laayish dhaqan; akka namoonni achi jiraatan, akkuma warra Siidoonaa sodaa tokko malee nagaadhaan jiraatanis argan. Isaanis sababii lafti isaanii waan hunda qabduuf jireenya badhaadhaa jiraatan. Akkasumas sababii warra Siidoonaa irraa fagaatanii jiraachaa turaniin isaan eenyuma wajjinuu walitti dhufeenya tokko illee hin qaban ture. **8** Yommuu isaan Zoraa fi Eshitaa’olitti deebi’anitti obboloonni isaanii, “Oduu maalii qabattanii deebitan?” jedhanii isaan gaafatan. **9** Isaanis deebisanii akkana jedhaniin; “Ka’aa dhaqnee isaan lolllaa! Nu akka biyyattiin gabbattuu taate argineerra. Isin waan kana ittuma dhiiftuu? Dhaqxanii qabachuu hin maminaa. **10** Isinis yommuu achi geessanitti saba yaaddoo tokko malee jiraatuu fi biyya bal’aa Waaqni dabarsee harka keessanitti isinii kennu kan wanni tokko iyyuu itti hin hir’atin argattu.” **11** Kana irratti gosa Daan keessaa namoonni dhibba ja’a mi’a lolaa hidhatanii Zoraa fi Eshitaa’olii ka’an. **12** Ol ba’anii Yihuudaa keessa iddoo Kiriyaati Ye’aariin jedhamu bira qubatan. Sababii kanaaf iddoo sun hamma har’aatti qubata Daan jedhamee waamama; qubanni sunis gama lixa Kiriyaati Ye’aariimitti argama. **13** Isaanis achi itti fufanii gara biyya gaaraa Efreemitti ol ba’anii mana Miikaa dhufan. **14** Namoonni Shanan biyya Laayish basaasanii turan sunis, obboloota isaaniitiin, “Isin akka manneen kana keessaa tokko dirata, fakkii waqota tolfamoo mana keessaa, fakkii soofamee fi fakkii meetiin itti uffifame qabu beektuu? Amma waan gochuu qabdan beekaa” jedhan. **15** Kanaafuu isaan achi goranii mana Miikaa iddoo Lewwichi dargaggeessi sun jiraatu dhufanii nagaa isa gaafatan. **16** Namoonni Daan warri mi’a lolaa hidhatan dhibbi ja’aan balbala ittiin karra seenan irra dhaabatanii turan. **17** Namoonni biyyattii basaasan shanan ol galanii fakkii soofame, dirata, waqota tolfamoo mana keessaatii fi Waaqa tolfamaa baqfamee hojjetame fudhatan. Yeroo kanaltii lubni sunii fi namoonni mi’a lolaa hidhatan dhibbi ja’aan balbala ittiin karra seenan irra dhaabachaa turan. **18** Yommuu namoonni kunneen mana Miikaa seenanii fakkii soofame, dirata, waqota

toľfamoo mana keessaa biraatii fi Waaqaa baqfamee hojjetame fudhatanitti lubichi, “Isin maal hojjechaa jirtu?” Isaaniin jedhe. **19** Isaanis, “Cal’isi! Afaan kee qabadhu; nu faana kottuutii abbaa fi luba nuu ta’i. Mana nama tokkoo keessa tajaajiluu irra sanyii fi gosa Israa’eliif luba taatee tajaajiluu siif hin wayyuu?” jedhaniin. **20** Lubni sun ni gammade. **21** Innis dirata, waaqota toľfamoo mana keessaa biraatii fi fakkii soofame sana fudhatee isaan wajjin deeme. **21** Isaanis, ijoollee isaanii xixinnoo, horii isaaniitii fi qabeenya isaaniif of dura buusanii of irra garagalanii qajeelan. **22** Yeroo isaan mana Miikaa irraa xinnoo fagaatanii deemanittis, namoonni ollaa mana Miikaa wal waamanii namoota Daan duukaa bu’anii qaqqaban. **23** Isaan itti iyyinaan warri Daan of irra garagalanii Miikaadhaan, “Ati maal barbaaddee namoota kee waammatee nu loluuf dhufte?” jedhan. **24** Innis deebisee, “Isin waaqota ani toľfadhee fi luba koo fudhattaniirtu. Wanni naa hafe maaltu jira? Yoos isin akkamitti, ‘Maali taate?’ naan jettu ree?” **25** Namoonni Daanis, “Afaan kee nutti hin banin; yoo kanaa achi namoonni obsa hin qabne tokko tokko si dha’u; atii fi maatiin kees lubbuu keessan dhabdu” jedhaniin. **26** Ergasii namoonni Daan karaa isaaniin itti fufan; Miikaan akka isaan humna isaatii of ta’an hubatee of irra garagalee gara mana ofii isaatii qajeelle. **27** Isaan waan Miikaan toľfatee fi luba isaa fudhatanii Laayishitti qajeelanii saba yaaddoo tokko malee nagaan jiraatutti duulan. Goraadeedhaan isaan fixanii magaalaa isaaniis guban. **28** Sababii isaan Siidoon irraa fagaatanii jiraatanii fi eenyuma wajjin walitti dhufeenya hin qabneef kan isaan baraaruu tokko iyyuu hin jiru ture. Magaalaan sun sulula keessa Beet Rehooboot biratti argamti turte. Namoonni Daan magaalaa sana deebisanii ijaarudhaan achi jiraatan. **29** Magaalaan sun duraan Laayish jedhamti turte; isaan garuu Daan jedhanii maqaa abbaa isaaniin Daan namicha Israa’eliif dhalate sanaatiin moggaasan. **30** Achittis namoonni Daan ofii isaaniitii waaqota toľfamoo dhaabbatan; Yoonaaatan ilmi Geershoon, ilmi Musee sunii fi ilmaan isaa hamma biyyattiin booji’amtetti luboota gosa Daan turan. **31** Kanaafuu isaan ittuma fufanii bara manni Waaqaa Shiiloo ture guutuu waaqota Miikaan toľfatetti fayyadamaa turan.

19 Yeroo sanatti Israa’el mootii hin qabdu ture. Lewwichi lafa gammojjii biyya gaaraa Efreem keessa jiraatu tokko Beetlihem Yihuudaa keessaa dubartii tokko saajjatoe godhatee fudhate. **2** Isheen garuu isaaf amanamtuu hin taane. Isa dhiiftees gara mana abbaa ishee Beetlihem Yihuudaatti deebite. Erga ji’a afur achi turtee booddee, **3** dhiirsi ishee araarfatee deebisee galfachuudhaaf gara ishee dhaqe. Innis hojjetaa isaatii fi harroota lama fudhatee deeme. Isheenis mana abbaa isheetti ol isa galchite; abbaan ishees yommuu isa argetti gammachuudhaan isa simate. **4** Abbaan niitii isaa jechuunis, abbaan intalattii akka inni achi turuuf jabeessee isa kadhate; kanaafuu isaan nyaachaa, dhugaas bultii sadii isaa bira bubbulan. **5** Guyyaa afurafaatti ganamaan ka’anii deemuuf qophaa’an; abbaan intalattii garuu dhiirsa intala isaatiin, “Akka jabaatuuf waa nyaadhu; ergasii ni deemtaa” jedhe. **6** Kanaafuu lachan isaaniin wajjin nyaatanii dhuguuf tataa’an. Ergasii abbaan intalattii, “Maaloo har’a asuma buliitii aara galfadhu” jedheen. **7** Yommuu inni deemuuf ka’ettis abbaan niitii isaa jabeessee isa kadhate; kanaafuu inni halkan sana achi bule. **8** Guyyaa shanaffaatti yommuu inni ganamaan deemuuf ka’etti abbaan intalattii, “Aara galfadhu. Hamma waaree booddeettis asuma turii!” isaan jedhe. Kanaafuu lachan isaaniin iyyuu wajjin nyaatan. **9** Yeroo namichi saajjatoe isaatii fi tajaajilaa isaa wajjin deemuuf ka’etti abbaan intalattii, “Ilaali! Aduun dhi’uutti jirti. Asuma bulaa; guyyaan galgala’eera. Asuma bulaatii aara galfadhaa. Bori ganamaan kaatanii karaa

keessan deemuu dandeessu” jedheen. **10** Namichi garuu gaafa sana achi buluu didee harroota isaa lamaan fe’atee saajjatoe isaa fudhatee qajeelle. Gara fuullee Yerusaaalem ishee Yebuus jedhamtu sanaa dhufe. **11** Yommuu isaan Yebuus bira ga’anitti sababii aduun dhiiteef tajaajilaan sun gooftaa isaatiin, “Maaloo kottaa magaalaa Yebuusotaa kanatti gorree haa bullu” jedhe. **12** Gooftaan isaas deebisee, “Lakkii. Nu magaalaa Namoota Ormaa warra Israa’eloota hin ta’inii hin seennu. Gara Gibe’aatti dabarra” isaan jedhe. **13** Itti fufees, “Kottu Gibe’aa yookaan Raamaa geenyee tokkoo isaaniin keessa bullaa” jedheen. **14** Kanaafuu deemsa isaaniin itti fufanii yeroo isaan Gibe’aa ishee Beniyaam keessatti argamuttu dhi’aataniitti aduun dhiite. **15** Isaanis achi buluuf itti goran. Oobdii magaalaa keessas qubatan; garuu namni tokko iyyuu isaan bulchuuf mana isaatti ol isaan hin galchine. **16** Galgaluma sana jaarsi biyya gaaraa Efreemiiitti dhufee Gibe’aa jiraatu tokko hojii qonnaattii gale. Namoonni biyyattii garuu gosa Beniyaam turan. **17** Jaarsi sun yommuu ol jedhee oobdii magaalaa keessatti kara deemaa sana argetti, “Ati garam deemta? Eessaa dhufte?” jedhee gaafate. **18** Lewwichis akkana jedhe; “Nu Beetlihem Yihuudaatii dhufnee gara lafa moggaa biyya gaaraa Efreem iddoo ani jiraadhuu dhaquuf deemna. Ani achi dhaqee ture. Ani amma gara mana Waaqayyoo dhaqaan jira. Namni mana isaatti na simate tokko iyyuu hin jiru. **19** Nu tajaajiltoonni kee harroota keenyaaf cidii fi okaa qabna; anaa fi tajaajiltuu keetiif, dargaggeessa nu wajjin jiruufis buudeenaa fi daadhii wayiinii qabna. Nu waan tokko illee hin barbaannu.” **20** Jaarsichis, “Nagaan siif haa ta’u; ani waan isin barbaachisu hundumaa isiniif nan dhi’eessa; isin garuu oobdii keessa hin bulinaa” jedheen. **21** Kanaafuu inni gara mana isaatti ol isa galchee harroota isaatiif waan nyaatan kenne. Isaanis erga miilla isaaniin dhiqatanii booddee nyaatanii dhugan. **22** Utuu isaan gammadaa jiranuu kashlabboonni magaalaa sanaa tokko tokko mana jaarsichaa marsan. Balbalas dhadha’anii iyyuudhaan, “Akka nu isatti sagaagalluuf namicha mana kee seene sana gad nuu baasi” jedhaniin. **23** Abbaan manichaa gad ba’ee akkana isaaniin jedhe; “Lakkisaa yaa firoota ko, hamma akkasii hin hojjetinaa; namichi kun waan keessummaa koo ta’eeff waan jibbisiisaa kana hin hojjetinaa. **24** Kunoo intalli koo durbi qulqulluunii fi saajjatoon namichaa sa jiru. Ani isaan gad isinii baasaatii waan feetan isaan godhaa. Namicha kanatti garuu waan jibbisiisaa akkasii hin hojjetinaa.” **25** Ta’us isaan isa hin dhageenye. Kanaafuu Lewwichi saajjatoe isaa gad isaaniin baase; isaanis halkan guutuu isheetti taphatanii ganama barii gad ishee dhiisan. **26** Akkuma lafti bariiteenis dubartiin sun gara mana gooftaan ishee ture sanaa dhaqee balbala duratti kuftee hamma biiftuun baattutti achumatti diriirtee hafte. **27** Yommuu gooftaan ishee ganama barii ka’ee deemuuf balbala baneef gad ba’etti, kunoo saajjatoon isaa kuftee harka ishee gulantaa balbalaa irratti diriirsitee arge. **28** Innis, “Ka’i ni deemmaa” isheen jedhe. Garuu deebiin tokko illee hin turre. Kana irratti namichi sun harree irra isheen kaa’ee gara mana isaatti qajeelle. **29** Innis yommuu mana isaa ga’etti haaduu fudhatee saajjatoe isaa sana buusaa buusaatti iddoo kudha lamatti kukkutee guutummaa biyya Israa’elitti erge. **30** Namni waan kana arge hundi, “Erga Israa’eloonni Gibxii ba’anii jalqabee wannii akkasii takkumaa argamee yookaan hojjetamee hin beeku. Waa’ee isaa yaadaa! Hubadhaas! Waan gochuu qabnuu nutti hamaa!” jedhe.

20 Israa’eloonni Daanii hamma Bersheebaatti argaman akkasumas kanneen biyya Gil’aad keessa jiraatan hundi akka nama tokkootti ba’anii iddoo Miisphaa jedhamutti fuula Waaqayyoo duratti walitti qabaman. **2** Hooggantoonni namoota

gosoota Israa'el hundi wal ga'ii saba Waaqaa irratti argaman; loltoonni kuma dhibba afur goraadee hidhatanii turan. **3** Namoonni gosa Beniyaam akka Israa'eloonni gara Miisphaatti ol ba'an dhaga'an. Namoonni Israa'elis, "Mee akka wanni hamaan kun itti hojjetame nutti himaa" jedhan. **4** Lewwichi dhirsi dubartii ajjeefamte sanaas akkana jedhee deebise; "Anii fi saajjatoon koo achi buluuf biyya Beniyaam Gibe'aa dhufne. **5** Namoonni Gibe'aas na ajjeesuuf halkan mana ani bule sana marsan. Isaanis saajjatoon koo humnaa gudeedan; isheenis ni duute. **6** Anis reeffa saajjatoon koo fuudhee gargari kukutee gara biyyoota dhaala gosoota Israa'el hundaatti erge; isaan Israa'el keessatti waan jibbiisaa fi salphisaa akkasii hojjetaniiruutii. **7** Ammas isin Israa'eloonni hundinuu irratti mari'adhaatii murtii keessan kennaa." **8** Namoonni hundi akkuma nama tokkootti ka'anii akkana jedhan; "Nu keessaa namni tokko iyyuu gara mana isaatti hin galu. Nu keessaa namni tokko iyyuu mana isaatti hin deebi'u. **9** Wannu nu Gibe'aa goonu garuu kana: Akkuma ixaan nuu ba'etti itti duuluu dha. **10** Akka isaan warra duulaniif waan isaan nyaatan fidaniif, gosoota Israa'el hunda keessaa nama dhibba tokko keessaa nama kudhan, nama kuma tokko keessaa nama dhibba tokko, nama kuma kudhan keessaa nama kuma tokko ni fudhanna. Duulli kunis yeroo Gibe'aa ishee Beniyaam keessa jirtu sana qaqqabutti waan isaan Israa'el irratti hojjetan sanaaf adabbii barbaachisaa ni kenna." **11** Kanaafuu namoonni Israa'el hundi walitti qabamanii akkuma nama tokkootti magaalattiitti duulan. **12** Gosoonni Israa'el gara gosa Beniyaam hundaatti akkana jedhanii nama ergan; "Yakki hamaan gidduu keessanitti hojjetame kun maali? **13** Ammas akka nu isaan barbadeessinee Israa'el keessaa hammina balleessinuuf namoota Gibe'aa hamoo sana dabarsaa nutti kenna." Beniyaamonni garuu Israa'eloota firoota isaanii dhaga'uu didan. **14** Isaanis Israa'eloota waraanuudhaaf magaalawwan isaaniiitti tokkummaadhaan gara Gibe'aa dhufan. **15** Beniyaamonni yeruma tokkotti loltoota filatamoo Gibe'aa keessa jiraatan dhibba torba irratti namoota goraadee hidhatan kuma digdamii ja'a magaalawwan isaaniiitti hiriisan. **16** Loltoota filatamoo kanneen hunda keessaa dhibba torba bitaachota tokkoon tokkoon isaanii rifeensatti dhagaa furrisanii hin dhabne turan. **17** Israa'eloonni Beniyaamota malee iyyuu namoota goraadee hidhatan kuma dhibba afur qabu turan; kunneen hundinuu gootota turan. **18** Israa'eloonni Beet'eelitti ol ba'anii, "Beniyaamota waraanuudhaaf nu keessaa jalqabatti eenyu haa ba'uu?" jedhanii Waaqaa gaafatan. Waaqayyos, "Yihuudaan jalqabatti haa ba'u" jedhee deebise. **19** Ijoolleen Israa'elis ganamaan ka'anii Gibe'aa marsan. **20** Namoonni Israa'el Beniyaamota waraanuuf ba'anii Gibe'aatti iddoo iddoo isaanii qabatan. **21** Beniyaamonnis Gibe'aadhaa ba'anii gaafuma sana dirree waraanaa irratti Israa'eloota kuma digdamii lama fixan. **22** Namoonni Israa'el garuu wal jajjabeessanii iddoodhuma gaafa duraa itti hiriiran sanatti iddoo iddoo isaanii qabatan. **23** Israa'eloonni ol ba'anii hamma galgalaatti fuula Waaqayyoo duratti boo'an. Isaanis, "Nu obboloota keenya Beniyaamota waraanuuf amma illee ol baanu?" jedhanii Waaqayyoon gaafatan. Waaqayyos, "Itti ol ba'aa" jedhee deebise. **24** Israa'eloonni guyyaa lammaffaatti gara Beniyaamotaatti dhi'aatan. **25** Yeroo kanatti, Beniyaamonni Gibe'aadhaa itti ba'anii Israa'eloota goraadee hidhatan kuma kudha saddeet galaafatan. **26** Ergasii ijoolleen Israa'el, sabni hundinuu Beet'eelitti ol ba'anii achitti boo'aa fuula Waaqayyoo dura tataa'an. Hamma galgalaattis soomanii aarsaa gubamuu fi aarsaa naggaa fuula Waaqayyoo duratti dhi'eessan. **27** Israa'eloonnis gorsa Waaqayyoo gaafatan. Bara sana taabonni kakuu Waaqaa achuma ture; **28** Fiinehaas

ilmi Ele'azaar, ilmi Aroon fuula isaa dura tajaajilaa ture. Isaanis, "Nu amma illee obboloota keenya Beniyaamota waraanuuf haa baanu moo haa dhiifuu?" jedhanii gaafatan. Waaqayyos, "Ba'aa; ani bori isaan dabarsee harka keessanitti kennaatii" jedheen. **29** Kanaafuu Israa'eloonni naannoo Gibe'aatti riphan. **30** Isaanis guyyaa sadaffaatti Beniyaamotatti duulanii akkuma duraan godhan sana Gibe'aa waraanuudhaaf iddoo iddoo isaanii qabatan. **31** Beniyaamonnis isaan waraanuuf ba'anii magaalaa sana irraa fagaatan. Akkuma kanaan duraas Israa'eloota dha'uu jalqaban; daandiwwan Beet'eelitti fi Gibe'aa irrattis namoota Israa'el gara suddoma ajjeesan. **32** Beniyaamonnis, "Kunoo nu akkuma kanaan duraa isaan mo'achaa jirra" jedhan; Israa'eloonni immoo, "Kottaa nu gara dugda duubaatti deebinee akka isaan magaalaa keessaa ba'an goonaa" jedhan. **33** Namoonni Israa'el hundinuu iddoo turanii ka'anii Ba'aal Taamaaritti iddoo iddoo isaanii qabatan; waraanni Israa'el kan riphee eegaa tures karaa lixa Gibe'aatiin itti ba'e. **34** Sana booddees namoonni Israa'el filatamoon kuma kudhan Gibe'aa irratti waraana banan. Waraanni sunis akka malee cimaa ture; Beniyaamonni garuu akka badiin isaanitti dhi'aatee jiru hin beekne ture. **35** Waaqayyoo fuula Israa'elootaa duratti Beniyaamota dha'e; Israa'eloonni gaafas Beniyaamota 25,100 kanneen hundi isaanii goraadee hidhatan fixan. **36** Kanaafuu Beniyaamonni akka mo'ataman hubatan. Yeroo kanatti Israa'eloonni waraana isaanii kan naannoo Gibe'aatti riphee jiru sana abdatanii waan mo'ataman fakkeessanii Beniyaamotaaf iddoo gad dhiisan. **37** Waraanni Israa'el riphee ture sunis yeruma tokkoon cabsee Gibe'aa seenee magaalatti goraadeedhaan dha'e. **38** Namoonni Israa'elis akka waraanni riphee ture sun magaalaa keessaa mallattoo duumessa aaraa guddaa isaa argisiisu walii galanii turan; **39** akkasiinis namoonni Israa'el gara lolaatti dacha'an. Beniyaamonni waraana jalqabanii Israa'eloota suddoma ajjeesan; kanaafuu, "Nu akkuma yeroo jalqabaa sana isaan mo'achaa jirra" jedhan. **40** Garuu yommuu magaalattii keessaa aarii ol ba'uu jalqabetti Beniyaamonni of irra garagalanii aara guutummaa magaalattii keessaa samiitti ol ba'aa jiru argan. **41** Kana irratti namoonni Israa'el Beniyaamotatti garagalan; Beniyaamonni akka balaan isaanitti dhufe beekanii akka malee sodaataniitii. **42** Kanaafuu isaan gara gammoojjiitti fuula deeffatanii Israa'eloota duraa baqatan. Garuu jalaa ba'uu hin dandeenye. Namoonni Israa'el kanneen magaalaa sanaa ba'anii dhufan achitti isaan fixan. **43** Isaanis jara marsanii ari'uudhaan fuullee ba'a Gibe'aatti isaan mo'atan. **44** Loltoonni Beniyaam jajjaboon kuma kudha saddeet ni galaafataman. **45** Utuu isaan garagalanii gara gammoojji kattaa Rimoonitti baqachaa jiranuu namoonni kuma shan karaa irratti jalaa dhuman. Israa'eloonni ammas hamma Gidoomitti warra hafan duukaa bu'anii nama kuma lama ajjeesan. **46** Gaafas Beniyaamota goraadee hidhatan kuma digdamii shanitu ajjeefame; hundi isaanis loltoota bebekamoo turan. **47** Namoonni dhibba ja'a garuu garagalanii gara gammoojjiitti kattaa Rimoonitti baqatan; ji'a afuris achi turan. **48** Namoonni Israa'el immoo gara Beniyaamotaatti dacha'anii guutummaa magaalaa sanaa, horii fi waan achitti argan hunda goraadeen fixan. Magaalaa itti dhufan hundas ibiddaan guban.

21 Israa'eloonni, "Nu keessaa namni tokko illee Beniyaamotatti intala isaa heerumsiiisuu hin qabu" jedhanii Miisphaatti wal kakachiisanii turan. **2** Sabnis gara Beet'eel dhaqanii hamma galgalaatti fuula Waaqaa dura taa'uudhaan sagalee isaanii ol fuudhanii hiiqifatanii boo'an. **3** Isaanis, "Yaa Waaqayyoo, Waaqaa Israa'el, wanni kun maaliif Israa'el irra ga'e? Har'a gosti tokko maaliif Israa'el keessaa

dhabamaa?” jedhanii iyyan. **4** Namoonnis guyyaa itti aanutti ganamaan iddoo aarsaa tolchanii aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa dhi'eessan. **5** Ergasiis Israa'eloonni, “Gosoota Israa'el hundumaa keessaa gosti fuula Waaqayyoo duratti wal ga'ii irratti hin argamin kami?” jedhanii gaafatan. Namni fuula Waaqayyoo duratti wal ga'ii irratti hin argamin haa ajjeefamu jedhanii Miisphaatti walii kakatanii turaniitii. **6** Israa'eloonni garuu obboloota isaanii Beniyaamotaaf garaa laafanii akkana jedhan; “Har'a gosti tokko Israa'el irraa citeera. **7** Egaa warra hafaniif akkamitti niitota argachuu dandeenya? Nu akka intallan keenya isaanitti hin heerumsiifne Waaqayyoon kakanneerraatii.” **8** Ergasiis, “Gosti Miisphaatti fuula Waaqayyoo duratti wal ga'ii irratti hin argamin kami?” jedhan. Isaanis akka namni tokko iyyuu Yaabeesh Gili'aadii gara qubataa wal ga'iidhaaf hin dhufin beekan. **9** Yeroo namoota lakkaa'anittis akka namni Yaabeesh Gili'aad tokko iyyuu achi hin jirre hubatan. **10** Kanaafuu waldaan sun loltoota kuma kudha lama gara Yaabeesh Gili'aad ergee akka isaan warra achi jiraatan, dubartootaa fi daa'imman dabalani goraadeedhaan fixan ajaje. **11** Isaanis, “Wanni isin gochuu qabdan kanaa dha; dhiira hundaa fi dubartoota durbummaa hin qabne hunda ajjeesaa” jedhan. **12** Isaanis namoota Yaabeesh Gili'aad keessa jiraatan keessaa dubbarran takkumaa dhiirri bira hin ga'in dhibba afur argatan; gara biyya Kana'an kan qubata Shiilooti argamu sanaattis isaan fidan. **13** Ergasiis waldaan guutuun Beniyaamota kattaa Rimoon bira jiraatanitti waamicha nagaa ergan. **14** Beniyaamonnis yeroo sanatti ni dacha'an; dubartoonni Yaabeesh Gili'aad kanneen du'a jalaa baraaraman akka niitota isaaniif ta'aniif kennamaniif; garuu hunda isaanii wal hin geenye. **15** Namoonnis sababii Waaqayyoo gosoota Israa'el gidduutti gargari ba'umsa uumeef Beniyaamiif gaddan. **16** Maanguddoonni waldaas akkana jedhan; “Dubartoonni Beniyaam dhumaaniiru; egaa dhiirota hafaniif akkamitti niitota argachuu dandeenya? **17** Akka gosti tokko Israa'el keessaa hin badneef Beniyaamonnii hafan dhaaltota argachuu qabu. **18** Nu Israa'eloonni sababii, 'Namni intala isaa Beniyaamotatti heerumsisu haa abaaramu' jennee kakanneef, intallan keenya niitummaadhaan isaanii kennuu hin dandeenyu. **19** Kunoo ayyaanni Waaqayyoo tokko wagguma waggaa Shiilooti ni ayyaaneffama; Shiiloon kunis Beet'eel irraa gara kaabaatti, karaa Beet'eelii ba'ee Shekemitti geessu irraa gara ba'aatti akkasumas Leboonaa irraa gara kibbaatti argamti.” **20** Kanaafuu isaan akkana jedhanii Beniyaamota gorsan; “Dhaqaa iddoo dhaabaa wayinii keessa riphaa eeggadhaa. **21** Ilaalaa; yommuu dubarri Shiiloo sirbaaf ba'anitti iddoo dhaabaa wayinii keessaa ba'aatii tokkoo tokkoo keessaniif niitii tokko tokko qabaadhaatii gara Beniyaamitti deebi'aa. **22** Yommuu abbootiin isaanii yookaan obboloonni isaanii nutti himatanitti, 'Sababii nu yeroo waraanaatti tokkoo tokkoo isaaniitiif niitii arguu hin danda'iniif isin isaan gargaaruudhaan dhiifama nuu godhaa; isinis sababii jaallattanii dubara keessan hin kenniniif balleessaa hin qabdan' jennaan.” **23** Beniyaamonnis akkuma isaanitti himame sana godhan; utuma dubbarran sirbaa jiranius tokkoon tokkoon namaa tokko tokko butee akka niitii isaa taatuuf fudhatee qajelee. Ergasiis gara dhaala isaaniitti deebi'anii magaalaa isaanii haaromfatanii achi jiraatan. **24** Yeroo sanattis ijoolleen Israa'el iddoo sanaa ka'anii gara mana isaanii, gara gosa isaanii, gara lammii isaaniitii fi gara dhaala isaaniitti deebi'an. **25** Bara sana Israa'el keessa mootiin hin jiru ture; tokkoon tokkoon namaa waanuma isatti tole hojjeta ture.

Ruut

1 Bara abbootiin murtii bulchaa turanitti beelli biyyatti bu'e; namichi Beetlihemi Yihuudaa keessa jiraatu tokko niitii isaatii fi ilmaan isaa lamaan fudhatee biyya Mo'aab jiraachuu dhaqe. **2** Maqaan namichaa Eliimelek, maqaan niitii isaa Naa'omiin, maqaan ilmaan isaa lamaanii immoo Mahiloonii fi Kiliyyoon jedhama ture. Isaanis namoota Efraataa kan biyya Yihuudaa Beetlihemi keessa jiraatan turan. Jarris biyya Mo'aab dhaqanii achi jiraatan. **3** Eliimelek dhirsii Naa'omiin ni du'e; isheenis ilmaan ishee lamaan wajjin hafte. **4** Isaanis dubartoota Mo'aab fuudhan; isheen tokko Orphaa kaan immoo Ruut jedhamti. Erga isaan waggaa kudhan achi jiraatanii booddee, **5** Mahiloonii fi Kiliyyoon ni du'an. Naa'omiinis ilmaan ishee lamaanii fi dhirsaa ishee dhabdee kophaa hafte. **6** Isheenis utuu Mo'aab jirtuu akka Waaqayyo saba isaa yaadatee nyaata kenneef dhageesse; Naa'omiinii fi Niitonnii ilmaan ishees gara biyya isheetti deebi' uuf qophaa'an. **7** Isheenis iddoo jiraachaa turtee kaatee niitota ilmaan ishee wajjin gara biyya Yihuudaatti deebi' uuf karaa qabatte. **8** Ergasiis Naa'omiin niitota ilmaan ishee lamaanii akkana jette; "Tokkoon tokkoon keessan gara mana haadhota keessaniitti deebi'aa. Akkuma dhirsoota keessan kanneen du'anii fi anaafis arjoomtan sana Waaqayyo isiniif haa arjoomu. **9** Waaqayyo tokkoo tokkoo keessaniifis mana dhirsaa itti heerumtaniitti boqonnaa isinii haa kennu." Isheenis ergasiis isaan dhungate; isaanis sagalee ol fudhatanii boo'anii **10** "Wawuu, nu si wajjin gara saba keetiitti deebina" jedhaniin. **11** Naa'omiin garuu akkana jette; "Yaa intallan koo, gara mana keessaniitti deebi'aa. Maaliif na wajjin deemtu? Ani si'achi ilmaan dhirsaa isiniif ta'uu danda'an da'aa? **12** Yaa intallan koo gara mana keessaniitti deebi'aa; ani dhirsaa biraatti heerumuudhaaf dulloomeera. Yoo ani abdi qaba jedhee halkanuma kana heerumee ilmaan da'e illee, **13** isin hamma isaan guddatanitti ni eggattuu? Isaan eggachuuf jettanii utuu hin heerumin haftuu ree? Lakkii yaa intallan koo. Kun isin caalaa natti ulfaata; harki Waaqayyoo natti garagaleeraatii!" **14** Isaan amma illee sagalee isaanii ol fudhatanii boo'an. Kana irratti Orphaan haadha dhirsaa ishee dhungattee nagaatti jetteen; Ruut garuu isheetti marmite. **15** Naa'omiinis, "Kunoo, waarsaan kee gara saba isheetii fi waqoota isheetti deebi'aa jirti. Atis ishee wajjin deebi'" jetteen. **16** Ruut garuu akkana jettee deebifte; "Akka ani si dhiisu yookaan si biraa deebi'u na hin dirqisiisin. Iddoo ati deemtu nan deema; iddoo ati jiraattus nan jiraadha. Sabni kee saba koo ni ta'a; Waaqni kees Waaqa koo ni ta'a. **17** Iddoo ati itti duututti anis nan du'a; achittis nan awwaalama. Si'achi yoo duuti gargari nu baase malee yoo ani si dhiisee deeme Waaqayyo na haa adabu; adabbiin sunis akka malee haa cimuu." **18** Naa'omiinis yeroo akka Ruut ishee wajjin deemuuf murteessite hubattetti ishee dirqisiisuu dhiifte. **19** Kanaafuu dubartoonni lachuu hamma Beetlihemiitti deeman. Yommuu isaan Beetlihemi ga'anittis sababii isaaniittiif guutummaan magaalattii raafamte; dubartoonnis, "Isheen kun Naa'omiinii?" jedhan. **20** Isheenis akkana isaaniin jette; "Naa'omiin jettanii na hin waaminaa! Sababii Waaqni Waan Hunda Danda'u jireenya koo hadheesseef Maaraa jedhaatii na waamaa. **21** Ani harka guutuudhaan ba'e; Waaqayyo garuu harka duwwaa na deebise. Isin maaliif Naa'omiin naan jettu? Waaqayyo na dhiphiseera; Waaqni Waan Hunda Danda'u rakkina natti fideeraatii." **22** Kanaafuu Naa'omiin, niitii ilma ishee Ruut Mo'aabittii wajjin yeroo garbuun haamamuu jalqabutti Mo'aabii gara Beetlihemiitti deebite.

2 Naa'omiin balbala Eliimelek keessaa fira dhirsaa ishee namicha sooressa Bo'eez jedhamu tokko qabdi turte. **2** Ruut Mo'aabittiinis Naa'omiiniin, "Ani nama fuula isaa duratti fudhatama argadhu duubaan qarmii funaannachuuf gara lafa qotiisaatti achi nan ba'a" jette. Naa'omiinis, "Yaa intala koo dhaqi" jetteen. **3** Kanaafuu isheen gara lafa qotiisaa dhaqqee warra midhaan haaman duubaan qarmii funaannachuu jalqabde. Isheen utuma qarmii funaannachaa jirtuu akka lafti qotiisaa isheen keessa jirtu sun kan Bo'eez ta'e hubatte; Bo'eez kunis sanyii Eliimelek ture. **4** Yeruma sanatti Bo'eez Beetlihemi dhufee warra midhaan haamaniin, "Waaqayyo isin wajjin haa ta'ul!" jedhee nagaa isaan gaafate. Isaanis deebisani, "Waaqayyo si haa eebbisu!" jedhaniin. **5** Bo'eezis dura bu'aa hojjetoota isaatiin, "Intalli kun kan eenyuu ti?" jedhee gaafate. **6** Dura bu'aan sunis akkana jedhee deebise; "Isheen nama Mo'aab; Naa'omiin wajjin biyya Mo'aabii dhufte. **7** Isheenis, 'Maaloo akka ani hojjetoota duubaan bissii gidduudhaan qarmii funaannadhu naa eeyyami' jette. Isheen yeroo xinnoof gaaddisa jala boqotte malee ganamaa jalqabdee hamma ammaatti jabaattee hojjechaa turte." **8** Kana irratti Bo'eez Ruutiin akkana jedhe; "Yaa intala koo na dhaga'i. Gara lafa qotiisaa biraa dhaqqee qarmii hin funaanin; iddoo kanaas hin deemin. Asuma hojjetoota koo dubarran wajjin turi. **9** Lafa qotiisaa warri dhiiraa keessaa haaman ilaaliitti dubarran duukaa bu'i. Akka isaan si'i hin tuqne ani warra dhiirraatti himeera. Yeroo dheebottus qodaa bishaanii dhiirnoon guutan keessaa budduqsii dhugi." **10** Kana irrattis isheen addaan lafti gombifamtee, "Ani utuu nama biyya ormaa ta'ee jiruu fuula kee duratti surraa argadhee ati na arguun kee kun maaliifi?" jettee isa gaafate. **11** Bo'eez immoo akkana jedhee deebiseef; "Waan ati erga dhirsii kee du'ee jalqabee haadha dhirsaa keetiitiif goote hundumaa, akka ati itti abbaa kee, haadha keetiifi fi biyya kee dhiiftee saba kanaan dura hin beekin wajjin jiraachuudhaaf dhufte dhaga'eera. **12** Waaqayyo waan ati goote hundaaf gatii kee siif haa deebisu. Waaqayyo Waaqni Israa'el kan ati qoochoo isaa jalatti baqachuudhaaf dhufte sun baay'isee siif haa deebisu." **13** Isheenis akkana jette; "Yaa gooftaa koo, ani yoo akka hojjetoota kee dubarran keessaa akka ishee tokkooti madaalamuu baadhe illee sababii ati na jajjabeessitee gara laafinaan ana garbittii keetti dubbatteef ani fuula kee duratti surraa argadheera." **14** Bo'eezis yeroo laaqanaatti, "As kottu. Buddeenas fudhadhuutti wajjin dhangaggaa'aatti cuuphadhu" jedheen. Yeroo isheen hojjetoota wajjin teessettis asheetii waadame kenneef. Isheenis nyaattee quuftee xinnoon irraa hafeef. **15** Akkuma isheen qarmii funaannachuuf ol kaateenis Bo'eez akkana jedhee hojjetoota isaa ajaje; "Yoo isheen bissii gidduudhaa illee qarmii funaannatte ishee hin rifachiisinaa. **16** Qooda kanaa bissii keessaa tokko tokko luqqaasatii akka isheen funaannatuuf lafa bubuusaafii malee isheetti hin dheekkaminaa." **17** Kanaafuu Ruut hamma galgalaatti lafa qotiisaa keessaa funaannatte. Garbuu funaannatte sanas ni sukkuumate; innis gara safartuu iifii tokkoo ta'e. **18** Isheenis garbuu sana baadhattee magaalatti deebite; haati dhirsaa ishees wannii isheen funaannatte hamman akka ta'e argite. Akkasumas Ruut waan guyyaa nyaattee quuftee ishee irraa hafe sana gad baaftee kenniteef. **19** Haati dhirsaa ishees, "Ati har'a eessaa funaannatte? Eessa hojjechaa oolte? Namni xiyyeeffannoo kana siif kenne sun haa eebifamul!" jette. Ergasiis Ruut waa'ee namicha lafa qotiisaa isaa keessaa funaannachaa oolte sanaa haadha dhirsaa isheetti himte. Isheenis, "Maqaan namicha ani har'a bira hojjechaa oole sanaa Bo'eez jedhama" jette. **20** Naa'omiinis, "Waaqayyo inni warra jiraniifis warra du'aniifis gara lafina gochuu hin dhiifne sun isa haa eebbisu!"

jette. Itti dabaludhaanis, “Inni fira keenya kan dhi’oo ti; warra nu dhaaluun irra jiru keessaas isa tokkoo dha” isheedhaan jette. **21** Ergasiis Ruut Mo’aabittiin, “Inni, ‘Hamma isaan midhaan koo hunda walitti qabaniif fixanitti iyyuu hojjetoota koo wajjin turi’ naan jedheera” jetteen. **22** Naa’omiinis niitii ilma ishee Ruutiin, “Yaa intala ko, dubarran isaa wajjin ooluun siif gaarii dha; ati yoo gara lafa qotiisaa nama biraan deemte, miidhaan sirra ga’uu danda’aatii” jette. **23** Kanaafuu Ruut hamma garbuu fi qamadiin haamamee dhumutti tajaajiltoota Bo’eez dubarran wajjin turte. Haadha dhirsaa ishee wajjinis jiraatte.

3 Gaaf tokko Naa’omiin haati dhirsaa ishee akkana isheedhaan jette; “Yaa intala ko, ani akka ati itti boqottuuf mana mijaa’aa siif barbaaduu hin qabuu? **2** Bo’eez namichi ati tajaajiltoota isaa dubarran sana wajjin turte sun fira keenya mitii? Inni edana oobdiitti garbuu qulleeffata. **3** Kanaafuu dhidhiqadhuutii shittoo dibadhu; uffata kee isa bareedaa illee uffadhu. Ergasiis gara oobdichaa dhaqi; inni garuu hamma nyaatee dhugee raawwatutti akka ati achi jirtu hin beekin. **4** Yeroo inni rafutti iddoo inni rafe hubadhu. Ergasii dhaqiitii wayyaa miilla isaa irraa saaqii ciisi. Innis waan ati gochuu qabdu sitti hima.” **5** Ruutis, “Ani waan ati jettu hunda nan godha” jettee deebifte. **6** Kanaafuu Ruut gara oobdii sanaatti gad buutee waan haati dhirsaa ishee godhi jetteen hundumaa goote. **7** Bo’eezis erga nyaatee dhugee gammadee booddee achi fagaatee tuulaa miidhaanii bira rafuu dhaqe. Ruutis suuta jettee dhaqxee miilla isaa irraa wayyaa saaqxee rafte. **8** Halkan walakkaatti wanni tokko namicha rifachiise; innis yommuu of irra garagalee ilaaletti dubartii miilla isaa jala ciiftu tokko arge. **9** Innis, “Ati eenyu?” jedhee gaafate. Isheenis, “Ana Ruut tajaajiltu kee ti. Ati sababii na dhaaluuf fira dhi’oo taateef handaara wayyaa keetii narra buusi” jetteen. **10** Innis deebisee akkana jedheen; “Yaa intala too, Waaqayyo si haa eebbisu; arjummaan kun arjummaa ati kanaan dura goote sana caala; ati dargaggeessa yookaan sooreessa yookaan hiyyeessa faana hin deemneetii. **11** Ammas yaa intala koo hin sodaatin. Ani waan ati gaafattu hunda siif nan godha. Sabni magaalaa koo keessa jiraatu hundi akka ati dubartii amala gaarii qabdu taate ni beeka. **12** Akka ani fira dhi’oo ta’e beekamaa dha; ta’us namni dhaaluudhaaf ana caalaa fira dhi’oo ta’e jira. **13** Asuma buli; bori ganama namichi yoo si dhaaluu barbaade gaarii dha; inni si haa dhaalu. Yoo inni si dhaaluu hin barbaanne garuu dhugaa Waaqayyo jiraataa, ani sin dhaala. Hamma lafti bariitutti asuma ciisi.” **14** Kanaafuu isheen hamma lafti bariitutti miilla isaa jala ciifte; garuu utuu namni tokko iyyuu hin beekin dursitee kaate; Bo’eez, “Dubartiin gara oobdii kanaa dhufuun ishee beekamuu hin qabu” jedheeraatii. **15** Akkasumas, “Wayyaa irraan uffatte ofi irraa fuudhii diriirsii qabi” jedheen. Isheenis ni diriirsite; inni garbuu safartuu ja’a safaree ishee baachise. Ergasiis gara magaalatti deebite. **16** Yommuu Ruut gara haadha dhirsaa isheetti deebiteetti Naa’omiin, “Yaa intala ko, wanni sun akkam ta’e?” jettee ishee gaafatte. Isheenis waan Bo’eez isheef godhe hunda itti himte; **17** itti dabaltees, “Gara haadha dhirsaa keetti harka duwwaa hin deebi’in” jedhee garbuu safartuu ja’aa kana naan kenne” jetteen. **18** Naa’omiin immoo, “Yaa intala ko, hamma waan dhufu argitutti obsi. Namichi hamma dubbiin kun har’a fala argatutti hin boqotu” isheedhaan jette.

4 Bo’eez gara karra magaalatti ba’ee achi taa’e. Innis yommuu namichi dhaaluuf isa caalaa fira dhi’oo ta’e sun dhufetti, “Yaa michuu ko, as kottuutii na bira taa’i” jedheen. Kanaafuu inni dhaqee taa’e. **2** Bo’eezis maanguddoota magaalaa keessaa kudhan waamee, “As taa’aa” jedheen; isaanis ni tataa’an. **3**

Kana irratti namicha dhaaluuf aantummaa qabu sanaan akkana jedhe; “Naa’omiin isheen Mo’aabii deebite sun lafa obboleessa keenya Eliimelek gurguruuf jirti. **4** Kanaafuu akka ati fuula warra as tataa’aniitii fi fuula maanguddoota saba kootii duratti lafa kana bittuuf ani waan kana sitti himuu yaade. Yoo ofii keetiif dhaaluu barbaade dhaali. Yoo dhaaluu baatte garuu akka ani beekuuf natti himi. Waan kana gochuuf si malee namni mirga qabu tokko iyyuu hin jiruutii; namni sitti aanee aantummaa qabu ana.” Namichis, “Ani nan dhaala” jedhe. **5** Bo’eezis, “Egaa gaafa Naa’omiinii fi Ruuti Mo’aabittii irraa lafa bittutti ati maqaa namicha du’e sana qabeenya isaatiin waamsisuudhaaf niitii isaa illee fudhachuu qabda” jedheen. **6** Kana irratti firri dhi’oo sun, “Yoons ani qabeenya mataa kootti rakkina fiduu danda’aatii dhaaluu hin danda’u. Ati mataan kee mirga dhaaluu kootii fudhadhuutti dhaali. Ani waan kana gochuu hin danda’u” jedheen. **7** Bara durii biyya Israa’eliitti dhaalaa fi qabeenya walitti dabarsuun gareen tokko kophee isaa of irraa baasee garee kaaniif kennuudhaan mirkaneeffama ture. Israa’el keessatti bituu fi gurguruun haaluma kanaan mirkaneeffama ture. **8** Kanaafuu namichi dhaaluuf fira dhi’oo ture sun Bo’eeziin, “Ati mataan kee bitadhu” jedhee kophee of irraa baase. **9** Bo’eezis maanguddootaa fi saba hundaan akkana jedhe; “Akka ani qabeenya Eliimelek, qabeenya Kiliyooniitii fi qabeenya Mahiloon hunda Naa’omiin irraa bite isin har’a dhugaa baatota. **10** Akkasumas akka maqaan isaa maatii isaa keessaa yookaan biyya isaa keessaa hin badneef ani qabeenya isaatiin maqaa isaa waamsisuudhaaf Ruuti Mo’aabittii niitii Mahiloon kana niitii godhadhee fuudhuu kootiif isin har’a dhugaa baatota!” **11** Maanguddoonni fi namoonni karra sana dura turan hundinuu akkana jedhan; “Nu dhugaa baatota. Waaqayyo dubartii mana kee dhufaa jirtu kana akka Raahelii fi Liyaa warra tokkumaadhaan mana Israa’el ijaaran sanaa haa godhu. Ati Efraataa keessatti nama jabaa, Beetliheme keessatti immoo beekamaa ta’i. **12** Karaa sanyii Waaqayyo dubartii dargaggeettii kana irraa siif kennuutiin maatiin kee akkuma maatii Faares isa Taamaar Yihuudaadhaaf deesse sanaa haa ta’u.” **13** Kanaafuu Bo’eez Ruutiin fudhatee niitii godhate. Ishee wajjinis ciise; Waaqayyos akka isheen ulfooftee ilma deessu ishee gargaare. **14** Dubartoonnis Naa’omiiniin akkana jedhan; “Waaqayyo inni nama si dhaalu si hin dhabsiisin sun haa eebbfamu. Guutummaa Israa’el keessattis inni maqaa haa qabaatu! **15** Innis jireenya kee ni haaromsa; bara dulluma keetiittis si soora. Niitiin ilma keetii isheen si jaallattu kan ilmaan torba siif caaltu sun isa deesseertiitii.” **16** Naa’omiinis mucicha fuutee hammatte; guddiftuu isaa illee taate. **17** Dubartoonni ollaas, “Naa’omiin mucaa argatte” jedhan. Maqaa isaas Oobeedi jedhan. Inni akaakayyuu Daawit, abbaa Issee. **18** Egaa hiddi dhaloota Faares kanaa dha: Faares abbaa Hezroon; **19** Hezroon immoo abbaa Raam; Raam abbaa Amiinaadaab; **20** Amiinaadaab immoo abbaa Nahishoon; Nahishoon abbaa Salmoon; **21** Salmoon immoo abbaa Bo’eez; Bo’eez immoo abbaa Oobeedi; **22** Oobeedi immoo abbaa Issee; Issee immoo abbaa Daawit.

1 Saamu'eel

1 Namicha biyya gaara Efreem keessa Raamaatayiim Zoofiim jiraatu kan maqaan isaa Elqaanaa jedhamu tokkodu ture; innis ilma Yeroohaam, ilma Eliihuu, ilma Toohuu, ilma Zuufi, ilma Naasiib ture. **2** Innis niitii lama qaba ture; maqaan ishee tokko Haannaa, kaan immoo Pheniinaa jedhama ture. Pheniinaan ijoollee qabdi; Haannaan garuu ijoollee tokko illee hin qabdu ture. **3** Elqaanaan wagguma waggadaadhaan Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uuf aarsaa dhi'eessuu fi sagaduudhaaf magaalaa jiraatuu ka'ee gara Shiilootti ol ba'a ture. Achittis ilmaan Eelii lamaan Hofniinii fi Fiinehaas luboota Waaqayyoo turan. **4** Yommuu guyyaan itti Elqaanaan aarsaa dhi'eessu ga'utti inni niitii isaa Pheniinaa, ilmaan isaatii fi intallan isaa hundaaf foon sana irraa qooda isaanii ni kenna ture. **5** Inni sababii Haannaa jaallatuuf qooda harka lama isheedhaaf kenna ture; Waaqayyoo garuu gadameessa ishee cufee ture. **6** Sababii Waaqayyoo gadameessa Haannaa cufeef masaanuun ishee akka isheen aartuuf ishee tuttuqaa turte. **7** Kunis wagguma waggadaadhaan itti fufe. Yeroo Haannaan gara mana Waaqayyooitti ol baatutti masaanuun ishee, ishee tuttuqaa turte; kanaafuu Haannaan ni boossi, nyaatas hin nyaattu turte. **8** Dhirsi ishee Elqaanaanis, "Haannaa ati maaliif boossa? Maaliif hin nyaattu? Garaan kee maaliif gaddaa? Ani ilmaan kudhan siif hin caaluu?" Isheen jedha ture. **9** Gaafa tokko isaan Shiilootti erga nyaatanii dhuganii booddee Haannaan ol kaatee dhaabate. Eeliin lubichi dhaaba balbala mana qulqullummaa Waaqayyoo bira barcumaa irra taa'aa ture. **10** Haannaanis guddaa gadditee hiqqifatee boo'udhaan Waaqayyoon kadhatte. **11** Akkanas jettee wareegde; "Yaa Waaqayyoo Waan Hunda Dandeesuu, yoo ati dhiphina garbittii keetii ilaaltee na yaadatte, yoo ati garbittii kee dagachuu baattee ilma naa kennite ani bara jireenya isaa guutuu isa Waaqayyooof nan kenna; qarabaan tokko iyyuu mataa isaa hin tuuq." **12** Yeroo Haannaan ittuma fuftee fuula Waaqayyoo duratti kadhachaa turteetti Eeliin afaan ishee ilaalaa ture. **13** Haannaanis garaa isheetti kadhachaa turte; hidhii isheettu socho'a malees sagaleen ishee hin dhaga'amu ture. Kanaafuu Eeliin waan isheen machoofta se'ee, **14** "Ati hamma yoomiitti machoofta? Daadhii wayinii kee of irraa fageessii" jedheen. **15** Haannaanis akkana jettee deebifte; "Lakki akkas miti; yaa gooftaa ko, ani dubartii akka malee dhiphatee dha. Ani lubbuu koo fuula Waaqayyoo duratti dhangalaase malee daadhii wayinii yookaan dhugaatii nama macheessu hin dhugne. **16** Ati garbittii kee akka dubartii faayidaa hin qabne tokkootti hin ilaalin. Ani sababii dhiphinaa fi gadda koo guddaa sanaatiif hamma ammaatti kadhacharaa." **17** Eeliinis, "Nagaan deemi; Waaqni Israa'el waan ati kadhatte siif haa kennu" jedhee deebiseef. **18** Isheen, "Garbittii kee fuula kee duratti surraa haa argattu" jette. Ergasiis deemsa ishee itti fufte; nyaata ni nyaatte; gaddis fuula ishee irratti hin mul'anne. **19** Isaanis guyyaa itti aanu yonnaama barii ka'anii fuula Waaqayyoo duratti sagadanii gara mana isaanii Raamaatti deebi'an. Elqaanaan niitii isaa Haannaa bira ga'e; Waaqayyos ishee yaadate. **20** Haannaan ulfootee yeroo isaa geenyaan ilma deesse. Maqaa isaas, "Ani Waaqayyoo irraa isa kadhadheeraatii" jettee Saamu'eel jettee moggaaffe. **21** Elqaanaan warra mana isaa jiraatan hunda wajjin Waaqayyooof aarsaa waggaa dhi'eessuu fi wareega isaa galchuuf ol ba'e; **22** Haannaan garuu hin dhaqne. Isheenis dhirsa isheettiin, "Erga mucaan kun harma gu'ee booddee ani isa geesseen fuula Waaqayyoo duratti isa dhi'eessa; innis jireenya isaa guutuu achuma jiraata" jette. **23** Dhirsi ishee Elqaanaanis, "Waanuma jaallatte godhi; ati hamma

harma isa guusiftutti asuma turi; Waaqayyoo garuu dubbii isaa fiixaan haa baasu" jedheen. Kanaafuu dubartittiin mana turtee hamma harma isa guusiftutti ilma ishee hoosifte. **24** Ishee erga mucicha harma guusiftee booddee mucichaa fi dibicha loonii kan umuriin isaa waggaa sadii ta'e, daakuu iifii tokkoo fi daadhii wayinii qalqalloo tokko fudhattee gara Shiiloo gara mana Waaqayyooitti fidde. Mucichis daa'ima ture. **25** Isaanis dibicha sana qalanii mucicha gara Eeliitti fidan; **26** isheen is akkana jetteen; "Yaa gooftaa ko, du'a lubbuu keetii ti; dubartiin as si bira dhaabattee Waaqayyoon kadhachaa turte sun anuma. **27** Ani mukaa kana argachuuf kadhachaa; Waaqayyos waan ani isa kadhadhe naaf kenneera. **28** Kanaafuu ani amma Waaqayyooofan isa kenna. Bara jireenya isaa guutuu Waaqayyooof ni kennama." Isaanis achitti Waaqayyooof sagadan.

2 Haannaanis akkana jettee kadhatte: "Garaan koo Waaqayyooitti ni gammada; gaanfi koos Waaqayyoon ol kaafama. Afaan koos diinota koo irratti of jaja; ani fayyisuu keetti nan gammadaatii. **2** "Qulqulluun akka Waaqayyoo tokko iyyuu hin jiru; si malees eenyu iyyuu hin jiru; kattaan akka Waaqa keenyaa tokko iyyuu hin jiru. **3** "Of jajuudhaan hin dubbatinaa; yookaan dubbiin of tuulummaa akkasii afaan keessanii hin ba'in; Waaqayyoo Waaqa beekaadhaatii; hojiiwwanis isaan madaalamu. **4** "Iddaawwan namoota jajjaboo caccabaniiru; namoonni dadhaboon garuu humna hidhataniru. **5** Warri qufanii turan budeenatti of gurguraniiru; warri beela'anii turan garuu si'achi hin beela'an. Isheen dhabduu turte ijoollee torba deesse; isheen ijoollee baay'ee qabdu immoo ni dhabde. **6** "Waaqayyoo ni ajjeesa; ni fayyisaa; sii'oolitti gad ni buusa; olis ni baasa. (Sheol h7585) **7** Waaqayyoo ni hiyyoomsa; ni soormas; ni salphis; ni ulfeessas. **8** Inni hiyyeeyyii awwaara keessaa ni kaasa; rakkattootas tuulaa daaraa keessaa ol fuudha; inni ilmaan mootii wajjin isaan ni teessisa; barcumaa ulfinaas isaan dhaalchisa. "Hundeewwan lafaa kan Waaqayyoo ti; inni hundeewwan sana irra addunyaa kaa'eera. **9** Inni miilla qulqulloota isaa ni eega; namoonni hamoon garuu dukkana keessatti cal'isu. "Namni jabina isaatiin hin mo'atu; **10** warri Waaqayyoon morman ni caccabsamu. Inni samiidhaa isaanitti qaqawweessa'a. Waaqayyoo daarii lafaatti ni murteessa. "Inni mootii isaatiif jabina ni kenna; gaanfa dibamaa isaa illee ol ni kaasa." **11** Ergasii Elqaanaan gara mana isaa Raamaatti gale; mucichi garuu Eelii lubicha jalatti fuula Waaqayyoo dura tajaajilaa ture. **12** Ilmaan Eelii namoota hamoo turan; Waaqayyonis hin sodaatan turte. **13** Akka bartee luboonni saba wajjin qabaniitti yeroo namni kam iyyuu aarsaa dhi'eessutti utuma foon affeelamaa jiruu tajaajilaan lubichaa hokkoo quba sadii qabu tokko harkatti qabatee dhufee **14** beddee yookaan huuroo yookaan okkotee yookaan xuwwee keessa galcha ture; lubichis waanuma qabduun sun ol baase ofii isaatii fudhata ture. Israa'eloota gara Shiiloo dhufan hundas haaluma kanaan keessumsiisu turan. **15** Garuu utuma coomni isaa hin gubamin dura tajaajilaan lubichaa dhufee nama aarsaa qalmaa dhi'eessuun. "Waan lubichi foon dheedhii malee affeelamaa si harkaa hin fudhanneef waan isaaf waadamu naa kenni" jedha ture. **16** Yoo namichi sun, "Jalqaba coomni isaa haa gubamu; ergasii kan barbaadde fudhadhu" jedheenis, tajaajilaan sun deebisee, "Hin ta'uu ammuma naa kenni; yoo ati didde immoo ani humnaan nan fudhadha" isaan jedha ture. **17** Cubbuun dargaggootaa kun fuula Waaqayyoo duratti akka malee guddaa ture; isaan aarsaa Waaqayyooof dhi'eeffamu ni tuffatu tureetti. **18** Saamu'eel garuu dirata quncee talbaa irraa hojjetame uffatee fuula Waaqayyoo dura ni tajaajila ture. **19** Haati isaa yommuu wagguma waggaa aarsaa waggaa dhi'eessuuf dhirsa ishee wajjin

ol baatutti wandaboo xinnoo ishee hojjettee ni geessitiif turte. **20** Eeliinis, “Dubartii kana irraa qooda ilma isheen Waaqayyoo kennite sanaa Waaqayyo ijoollee isheef haa kenmuu” jedhee Elqaanaa fi niitii isaa eebbise. Isaanis deebi’anii mana isaaniitti galan. **21** Waaqayyos Haannaa ni yaadate; isheenis ulfooftee ilmaan sadii fi intallan lama ni deesse. Saamu’el mucichis fuula Waaqayyoo duratti ni guddate. **22** Yeroo kanatti Eeliin akka malee dulloomee ture; innis waan ilmaan isaa saba Israa’el hundatti hojjetan hunda akkasumas akka isaan dubartoota balbala dunkaana wal ga’ii irra tajaajilan wajjin ciisan dhaga’e. **23** Kanaafuu inni akkana isaani jedhe; “Hammina isin gootan ani saba hundumaa irraa dhaga’eera; isin maaliif waan akkasii gootu? **24** Lakkisaa yaa ilmaan koo; oduun saba Waaqayyoo keessa faca’ee ani dhaga’u kun gaarii miti. **25** Namni tokko yoo nama biraatti cubbuu hojjetee Waaqayyotu gidduu galaaf; garuu yoo namni tokko Waaqayyotti cubbuu hojjetee eenyutu gidduu galaaf?” Ta’us sababii Waaqayyo isaan ajjeesuu barbaadeef ilmaan Eelii gorsa abbaa isaani hin dhageenye. **26** Saamu’el mucichis guddachaa deemee fuula Waaqayyootii fi fuula namaa duratti surraa argate. **27** Namni Waaqaa tokko gara Eelii dhufee akkana jedheen; “Waaqayyo akkana jedha: ‘Yeroo mana abbaa keetii biyya Gibxi keessa garbummaa Fara’oon jala turetti ani isatti of mul’ifnee? **28** Akka inni luba koo ta’uuf, akka inni gara iddoo aarsaa kootii ol ba’uuf, akka inni ixaana aarsuu fi akka fuula koo duratti dirata uffatuuf, ani gosoota Israa’el hunda keessa abbaa kee filadheera; akkasumas aarsaa Israa’eloonni ibiddaan dhi’eessan hunda maatii abbaa keetiitiif kenneera. **29** Egaa isin maaliif qalmaa fi aarsaa ani ajaje sana tuffatu? Ati maaliif aarsaa saba koo Israa’elii dhi’eeffamu keessaa filatamaa isaa nyaatanii of gabbisuudhaan ana caalaatti ijoollee keetiif ulfina kennita?” **30** “Kanaafuu Waaqayyo Waaqni Israa’el akkana jedha: ‘Manni keetii fi manni abbaa keetii bara baraan fuula koo dura akka tajaajilaniif ani waadaa galee ture.’ Amma garuu Waaqayyo akkana jedha: ‘Kun ana irraa haa fagaatu! Warra ulfina naa kennan nan ulfeessa; warri na tuffatan immoo ni tuffatamu. **31** Akka maatii kee keessatti jaarsi hin argamneef, yeroon ani itti jabina keetii fi jabina maatii abbaa keetii cabsu tokko ni dhufa; **32** iddoo jireenya koo keessattis rakkina argita. Israa’eliiif wanni gaariin yoo godhamu iyyuu, toora maatii keetii keessatti jaarsi hin argamu. **33** Namni ani iddoo aarsaa koo biraa hin balleessin hundi ija kee imimmaaniin jamsuuf fi garaa kee gaddisiisuuf hambifama; ijoolleen kee hundinuu umurii ijoolummaatti du’u. **34** “Wanni ilmaan kee lamaan Hofniinii fi Fiinehaasitti dhufu siif mallattoo ta’a; isaan lachanuu guyyuma tokkotti dhumu. **35** Ani luba amanamaa kan akka waan garaa koo keessa jiruu fi akka waan yaada koo keessa jiruutti hojjetu tokko ofii kootiif nan kaafadha; ani isaaf mana bara baraa nan ijaara; innis fuula dibamaa kootii dura bara baraan tajaajila. **36** Namni sanyii kee keessaa hafe hundis, “Akka ani muraa buddeena tokkoo illee nyaadhuuf hojii lubummaa keessaa tokko irratti na ramadi” jedhee dhufee meetii tokkoo fi buddeena tokkoof fuula isaa duratti kufee gaadaaf.”

3 Saamu’el mucichi fuula Eelii duratti Waaqayyoon tajaajilaa ture. Bara sana keessa dubbiin Waaqayyoo yeroo tokko tokko malee hin dhufu ture; mul’anni baay’eenis hin jiru ture. **2** Eeliin inni iji isaa arguu dadhabe sun halkan tokko idduma isaa kan durii rafaata ture. **3** Saamu’el is mana qullqulummaa Waaqayyoo keessa iddoo taabonni Waaqaa ture sana ture; ibsaan Waaqaa amma illee hin dhaamne ture. **4** Waaqayyos Saamu’elini ni waame. Saamu’el is, “Ani asin jira” jedhee deebise. **5** Fiigees gara Eelii dhaqee, “Ati waan na waamteef ani

kunoo dhufeera” jedheen. Eeliin garuu, “Ani si hin waamne; deebi’ii ciisi” jedheen; innis deebi’ee ciise. **6** Ammas Waaqayyo, “Saamu’el!” jedhee waame; Saamu’el is ka’ee Eelii bira dhaqee, “Ati waan na waamteef ani kunoo dhufeera” jedhe. Eeliinis, “Yaa ilma koo ani si hin waamne; dhaqii ciisi” jedheen. **7** Yeroo sana Saamu’el Waaqayyoon hin beeku ture; dubbii Waaqayyos isaaf hin ibsamne ture. **8** Waaqayyo yeroo sadaffaadhaaf Saamu’elini ni waame; Saamu’el is ka’ee gara Eelii dhaqee, “Ati waan na waamteef ani kunoo dhufeera” jedhe. Eeliin yeroo kana akka Waaqayyo mucicha waamaa ture hubate. **9** Kanaafuu Eeliin Saamu’elini, “Dhaqii ciisi; yoo inni si waame, ‘Garbichi kee dhaga’aa jiraatii yaa Waaqayyo dubbadhu’ jedhi” jedheen. Kanaafuu Saamu’el dhaqee iddoo ofii isaa ciise. **10** Waaqayyos dhufee achi dhaabatee akkuma duraan waametti, “Saamu’el! Saamu’el!” jedhee waame. Saamu’el is, “Garbichi kee dhaga’aa jiraatii dubbadhu” jedhe. **11** Waaqayyos Saamu’elini akkana jedhe: “Kunoo ani waan gurra namaatti hin tolle tokko Israa’elitti fiduufin jira. **12** Gaafas ani waanan maatii Eelii irratti dubbadhe hundumaa jalqabaa hamma dhumaatti Eeliitti nan fida. **13** Sababii waa’ee cubbuu inni iyyuu beeku tokkootii ani maatii isaa akkan adabu isatti himeeraatii. Ilmaan isaa waan jibbisiisaa hojjetan; inni garuu isaan hin dhowwne. **14** Kanaaf ani, ‘Cubbuun mana Eelii aarsaadhaan yookaan qalmaan hin haqamu’ jedhee kakadheera.” **15** Saamu’el hamma bari’utti ni rafe; ergasii balbala mana Waaqayyoo bane. Innis mul’ata sana Eeliitti himuu sodaatee ture. **16** Eeliin garuu ofitti isa waamee, “Saamu’el, yaa ilma koo” jedhe. Saamu’el is deebisee, “Ani asin jira” jedheen. **17** Eeliinis, “Inni maal jedhee sitti dubbate? Na hin dhoksin; yoo ati waan inni sitti hime tokko illee na dhoksite Waaqni waan hamaa sitti haa fidu; sittiis haa cimsu” isaan jedhe. **18** Kanaaf Saamu’el waan tokko illee utuu hin dhoksin waan hundumaa isatti hime. Eeliinis, “Inni Waaqayyoo dha; waan isatti tole haa godhu” jedhe. **19** Saamu’el guddachaa deeme; Waaqayyos isa wajjin ture; dubbii isaa keessaas tokko iyyuu lafa hin bu’u ture. **20** Israa’eloonni Daanii hamma Bersheebaatte argaman hundi akka Saamu’el raajii Waaqayyoo ta’ee fudhatame beekan. **21** Waaqayyoo ammas Shiilootti mul’ate; inni karaa dubbii isaatiin Saamu’elitti of mul’iseeraatii.

4 Dubbiin Saamu’el Israa’el hunda bira ga’ee. Israa’eloonni Filisxeemota waraanuudhaaf ba’an. Israa’eloonnis Ebeenezar bira, Filisxeemonni immoo Afeeq keessa qabatan. **2** Filisxeemonni Israa’eloota waraanuudhaaf loltoota isaani hiriirsan; akkuma waraanni ho’eenis Israa’eloonni Filisxeemotaan mo’atamanii namoonni kummi afur dirree waraanaa irratti ajjeefaman. **3** Yommuu loltoonni Israa’el qubatatti deebi’anitti maanguddoonni Israa’el, “Har’a Waaqayyo maaliif fuula Filisxeemotaa duratti akka nu mo’atamnu godhe? Akka inni nu wajjin deemee harka diinota keenyaa jalaa nu baasuuf taabota kakuu Waaqayyoo Shiiloodhaa haa fidnu” jedhan. **4** Kanaafuu sabni sun gara Shiilootti namoota erguudhaan taabota kakuu Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u isa kiirubeel gidduu taa’u sanaa fidan. Ilmaan Eelii lamaan Hofniinii fi Fiinehaasitti taabota kakuu Waaqaa wajjin achi turan. **5** Yommuu taabonni kakuu Waaqayyoo gara qubataatti galetti Israa’eloonni hundinuu iyya gammachuu guddaa isaa iyyanii lafa sochoosan. **6** Filisxeemonnis yommuu iyya guddaa sana dhaga’anitti, “Iyyi guddaan qubata Ibrootaa keessaa dhaga’amu kun maali?” jedhanii gaafatan. Yommuu akka taabonni kakuu Waaqayyoo achi gale hubatanittis, **7** Filisxeemonni sodaatanii akkana jedhan: “Waaqni tokko gara qubata Ibrootaa dhufeera; nuuf wayyoo! Wanni akkasii ta’ee hin beeku. **8** Nuuf wayyoo! Eenyutu waaqota jajjaboo kanneen

harkaa nu baasa? Isaan waaqota gammoojjii keessatti dha'icha garaa garaatiin warra Gibxi dha'anii dha. **9** Yaa Filisxeemotaa jabaadhaa! Dhiirummaa keessanis argisiisaa. Yoo kanaa achii akkuma isin jara garboomfattan sana lbroonni garba isin godhatu. Dhiirummaa keessan argisiisaatii lolaa!" **10** Kanaafuu Filisxeemonii ni lolan; Israa'eloonnis mo'atamanii tokkoon tokkoon namaa gara dunkaana ofii isaatti baqate. Nama baay'eetu dhume; Israa'elis loltoota lafoo kuma soddoma dhabde. **11** Taabonni Waaqaa ni booji'ame; ilmaan Eelii lamaanuu Hofniinii fi Fiinehaas ni du'an. **12** Gaafuma sana namichi Beniyaam tokko wayyaa isaa tarsaasee, mataa isaatti daaraa firfirsee fiigaa gara Shiiloo dhaqe. **13** Eeliinis yeroo namichi achi ga'etti sababii waa'ee taabota Waaqaatiif garaan isaa raafameef waa dhaga'uuf jedhee karaa cina barcumma irra taa'ee eegaa ture. Yeroo namichi sun magaalaa seenee waan ta'e hundumaa odeessetti warri magaalaa sanaa hundu ni iyyan. **14** Eeliinis yommuu iyya sana dhaga'etti, "Kun iyya maaliitii?" jedhee gaafate. Namichi sunis dafee dhufee Eeliitti hime; **15** yeroo kana Eeliin nama waggaa sagaltamii saddeet waan tureef jii isaa arguu dadhabe ture. **16** Namichis, "Ani ammuma adda waraanaatii dhufuu koo ti; waraana keessaa miliqee ba'uuu koos har'uma" jedhee Eeliitti hime. Eeliinis, "Yaa ilma ko, maaltu ta'e ree?" jedhee gaafate. **17** Namichi oduu fide sun deebisee, "Israa'eloonni Filisxeemota duraa baqatan; loltoota irras dhumiiisa guddaatu ga'e; ilmaan kee lamaanis Hofniinii fi Fiinehaas ajjeefamaniiru; taabonni Waaqaas booji'ameera" jedheen. **18** Yommuu inni waa'ee taabota Waaqaa dubbatettis, Eeliin barcumma isaa kan balbala cina ture sana irraa dugda duubatti kufe. Nama dulloomaa dhagni isaa ulfaatu waan tureefis mormi isaa cabee du'e. Innis waggaa afurtamaaf bulchaa Israa'el ture. **19** Niitiin ilma isaa Fiinehaas ulfa da'a geesse ture. Isheenis yommuu akka taabonni Waaqaa booji'amee fi akka abbaan dhirsaa isheetii fi dhirsii ishee du'an dhageessetti ciniinsuun itti hammaatee jilbeenfattee deesse. **20** Yeroo isheen du'uu geessettis dubartoonni ishee gargaaraa turan, "Dhiira deesseertaa jabaadhu" jedhaniin. Isheen garuu homaa hin deebifne yookaan yaadatti hin qabanne. **21** Sababii taabonni Waaqaa booji'amee fi sababii abbaan dhirsaa isheetii fi dhirsii ishee du'aniif, "Ulfinni Israa'el irraa fagaateera" jechuudhaan maqaa mucaa ishee likaabood jettee moggaafte. **22** Isheenis, "Taabonni Waaqaa waan booji'ameef ulfinni Israa'el irraa fagaateera" jette.

5 Filisxeemomni erga taabota Waaqaa booji'anii booddee Ebeenezarii fuudhanii Ashdooditti geessan. **2** Ergasiis taabota sana gara galma Daagonitti geessanii Daagon bira kaa'an. **3** Namoonni Ashdood yommuu guyyaa itti aanu ganamaan ka'anitti Daagon taabota Waaqayyoo duratti addaan lafatti gombifamee argan! Isaanis lafaa kaasanii iddoo isaatti isa deebisan. **4** Garuu yommuu isaan guyyaa itti aanu ganama ka'anitti Daagon taabota Waaqayyoo duratti addaan lafatti gombifamee ture! Mataa fi harki isaas irraa caccabee gulantaa balbalaa irraa bubbu'ee ture; dhagna isaa qofatu hafe. **5** Wannii luboonni Daagon yookaan namni galma Daagon kan Ashdood jiru sana ol seenu kam iyyuu hamma har'aatti gulantaa balbalaa irra hin ejjenneef kanuma. **6** Harki Waaqayyoo saba Ashdoodii fi naannoo ishee irratti jabaate; badiisa isaanitti fide; iitoos isaanitti naqe. **7** Namoonni Ashdoodis yeroo waan ta'aa ture arganitti, "Sababii harki isaa nuu fi Waaqa keenya Daagon irratti jabaateef taabonni Waaqa Israa'el as turuu hin qabu" jedhan. **8** Kanaaf bulchitoota Filisxeem hunda walitti waamanii, "Taabota Waaqa Israa'el maal gochuu qabna?" jedhanii isaan gaafatan. Isaanis, "Taabota Waaqa Israa'el gara Gaati geessaa!" jedhanii deebisan. Kanaaf taabota Waaqa Israa'el achii baasan. **9** Erga taabota sana achii baasanii

booddee harki Waaqayyoo magaalaa sanatti jabaatee badiisa guddaa fide. Namoota magaalaa sana jiraatanis xinnaadhaa hamma guddaatti dha'e; akka dhiitoon isaanitti yaa'us godhe. **10** Kanaafuu taabota Waaqaa gara Eqroonitti ergan. Akkuma taabonni Waaqaa Eqroon seeneenis namoonni Eqroon, "Isin nuu fi namoota keenya fixuudhaaf taabota Waaqaa nutti fiddan" jedhanii iyyan. **11** Kanaafuu bulchitoota Filisxeem hunda walitti waamanii, "Taabota Waaqa Israa'el asii fageessaa; iddoo isaatti haa deebi'u; yoo kanaa achii inni nuu fi saba keenya fixa" jedhaniin. Sodaanu da'aa magaalaa sana guutee tureetti; harki Waaqaas akka malee itti jabaatee ture. **12** Warri hin du'nis waan dhiitoon isaanitti yaa'eef iyyi isaanii samiitti ol ba'e.

6 Taabonni Waaqayyoo Filisxeem keessa ji'a torba ture. **2** Filisxeemomnis lubootaa fi ilaaltota waamanii, "Taabota Waaqayyoo maal haa goonu? Iddoo isaatti haala akkamiitiin akka deebifnu nutti himaa" jedhaniin. **3** Isaanis deebisanii, "Yoo taabota Waaqa Israa'el deebifan, kennaa yakkaa wajjin malee duwwaa isaa hin deebisinaa; ergasi isin ni fayyitu; harki isaas maaliif akka isin irraa hin kaafamin ni beektu" jedhaniin. **4** Filisxeemomnis, "Kennaan yakkaa kan nu erginuuf maal ta'uu qaba?" jedhanii gaafatan. Isaanis akkana jedhanii deebisan; "Sababii dha'ichi isinii fi bulchitoota keessan rukute tokkuma ta'eef akkuma baay'ina bulchitoota Filisxeemotaatti dhiitoo warqee shananii fi hantuuta warqee shan ergaa. **5** Fakkii dhiitoo fi fakkii hantuutaa kanneen biyya balleessaa jiranii hojjedhaa; Waaqa Israa'elii immoo ulfina kennaa. Yoos inni harka isaa isin irraa, waaqota keessanii fi biyya keessan irraa ni kaasa ta'a. **6** Isin maaliif akka namoota Gibxiitii fi akka Fara'oon mataa jabeeyyii taatu? Yeroo Waaqayyoo adaba cimaadhaan isaan adabetti, isaan akka Israa'eloonni gara barbaadan deemaniif hin eeyyamneefi? **7** "Kanaafuu gaarii haaraa fi saawwan hoosisan kan waanjoon takkumaa irra hin kaa'amin lama qopheessaa. Saawwan sanas gaarii sanatti camadaa; jabboota isaanii garuu gara manaatti biraa deebisaatii itti cufaa. **8** Taabota Waaqayyoo sanas fuudhaatii gaarii irra kaa'aa; mi'a warqee aarsaa yakkaatiif ergitan sanas sanduuqa taabota Waaqayyoo bira jiru keessa kaa'aa. Akka inni karaa barbaade deemuufis gad dhiisaa; **9** garuu ija isaa irraa hin buqqifatinaa. Yoo inni gara biyya isaa gara Beet Shemeshitti qajelee rakkina guddaa kana Waaqayyootu nutti fide. Yoo gara sanatti qajeeluu baate garuu dha'ichi kun akkuma tasaa nutti dhufe malee Waaqayyoo nutti hin fidne." **10** Isaanis akkasuma godhan. Saawwan lamaan fuudhanii gaariitti camadan; jabboota isaanii manatti deebisanii itti cufan. **11** Isaanis taabota Waaqayyoo sana gaariitti fe'an. Sanduuqa hantuuta warqetii fi fakkii iitoo baatu sanas isa wajjin fe'an. **12** Saawwan sunis karaa qabatanii utuu bitaa mirgatti hin gorin mar'achaa gara Beet Shemeshitti qajeelan. Bulchitoonni Filisxeemotaa hamma daarii Beet Shemeshitti isaan faana bu'an. **13** Yeroo sanattis namoonni Beet Shemeshi sulula keessaa qamadii haamaa turan; isaanis yommuu ol jedhanii taabota sana arganitti akka malee gammadan. **14** Gaariin sunis lafa qotiisaa Iyyaasuu nama Beet Shemeshi bira ga'ee kattaa guddaa tokko cina dhaabate. Namoonnis muka gaarii sanaa falaxanii saawwan sana aarsaa gubamu godhanii Waaqayyoo dhi'eessan. **15** Warri Lewwotaas taabota Waaqayyoo sanduuqicha mi'a warqee baatu sana wajjin gad buusanii kattaa guddaa irra kaa'an; gaafuma sanas namoonni Beet Shemeshi aarsaa gubamuu fi qalma Waaqayyooof dhi'eessan. **16** Bulchitoonni Filisxeemotaa shanan erga waan kana hunda arganii booddee gaafuma sana Eqroonitti deebi'an. **17** Iiti warqee kan Filisxeemomni aarsaa yakkaa godhanii Waaqayyooof ergan kanaa dha; isaanis tokko Ashdoodiif, tokko Gaazaaf, tokko

Eqrooniif, tokko Gaatiif, tokko immoo Ashqalooniif ergan. **18** Baay'inni hantuutota warqeess akkuma baay'ina magaalawwan Filisxeemotaa kanneen bulchitoota shananiif kennamaniitti ture. Magaalawwan dallaa jajjaboo qaban kunneenis gandoota of jalaa qabu ture. Kattaan guddichi isaan taabota Waaqayyoo isa irra kaa'an sunis lafa qotiisaa Iyyaasuu namicha Beet Shemeshi keessatti hamma har'aatti dhugaa baatuu dha. **19** Waaqnis sababii isaan taabota Waaqayyoo keessa ilaalaniif namoota Beet Shemeshi dha'ee isaan keessaa nama torbaatama ajjeese. Sababii Waaqayyoo akka malee isaan dha'eef namoonni sun ni boo'an; **20** namoonni Beet Shemeshi, "Eenyutu fuula Waaqayyoo, fuula Waaqa qulqulluu kanaa dura dhaabachuu danda'a? Taabonni kun asii ba'ee eenyu bira haa dhaqu?" jedhanii gaafatan. **21** Ergasii gara Kiriyaati Ye'aariimitti ergamoota erganii, "Filisxeemonna taabota Waaqayyoo deebisaniiru; gad kottaatii taabota sana gara keessaniitti fudhadhaa" jedhaniin.

7 Kanaafuu namoonni Kiriyaati Ye'aariim dhufanii taabota Waaqayyoo fudhatanii ol ba'an. Isaanis gara mana Abiinaadaab kan gaara irra jiruutti geessan; akka inni taabota Waaqayyoo eeguufis ilma isaa Ele'aazaarin qulqulleessan. **2** Taabonni sun erga gara Kiriyaati Ye'aariim geeffamee yeroo dheeraa dha; walumaa galatti waggaa digdama taa'e. Sabni Israa'el hundinuus boo'ichaan Waaqayyotti deebi'e. **3** Saamu'eelis guutummaa mana Israa'eliin akkana jedhe; "Yoo isin garaa keessan guutuudhaan Waaqayyotti deebitanii, waaqota ormaatii fi Ashtooretin waqeffachuu dhiisuudhaan Waaqayyotti of kennitanii isa qofaaf tajaajiltan, inni harka Filisxeemotaa jalaa isin ni baasa." **4** Kanaaf Israa'eloonni Ba'aalii fi Ashtooretin calaasanii Waaqayyoon qofa tajaajilan. **5** Kana irrattis Saamu'eel, "Isin Israa'eloota hundumaa Miisphaatti walitti qabaa; anis Waaqayyoon isiniif nan kadhadhaa" jedhe. **6** Isaanis yommuu Miisphaatti walitti qabamanitti bishaan waraabanii fuula Waaqayyoo duratti dhangalaasan. Gaafas soomani, "Nu Waaqayyotti cubbuu hojjenneerra" jedhan. Saamu'eelis Miisphaatti saba Israa'el irratti murtii kenna ture. **7** Yommuu Filisxeemonna akka Israa'el Miisphaatti walitti qabame dhaga'anitti bulchitoonni Filisxeem isaan waraanuudhaaf ol ba'an. Ijoolleen Israa'elis yommuu waan kana dhaga'anitti Filisxeemota ni sodaatan. **8** Isaanis Saamu'eeliin, "Akka inni harka Filisxeemotaa jalaa nu baasuuf gara Waaqayyoo Waaqa keenyaatii nu iyyuu hin dhiisiin" jedhan. **9** Saamu'eelis ilmoo hoolaa kan hodhu tokko fuudhee jiraa isaa aarsaa gubamu godhee Waaqayyooof dhi'eesse. Qooda Israa'elis gara Waaqayyooitti iyye; Waaqayyos deebii kenneef. **10** Utuu Saamu'eel aarsaa gubamu dhi'eessaa jiruu Filisxeemonna Israa'elin loluuf dhi'aatan. Gaafas garuu Waaqayyoo sagalee qaqawwee guddaa isaa isaan irratti qaqawweessa'ee waan isaan joonjesseef Filisxeemonna fuula Israa'elootaa duratti ni mo'ataman. **11** Israa'eloonnis Miisphaadhaa ba'anii Filisxeemota karaa irratti gorra'aa hamma Beet Kaari jalaatti isaan ari'an. **12** Ergasii Saamu'eel dhagaa tokko fuudhee Miisphaa fi Sheen gidduu dhaabe. Maqaa isaas, "Waaqayyoo hamma har'aatti nu gargaareera" jedhee, "Ebenazer" jedhee moggaase. **13** Kanaafuu Filisxeemonna waan mo'atamaniif lammata deebi'anii biyya Israa'elootaa hin weerarre. Bara jireenya Saamu'eel guutuu harki Waaqayyoo Filisxeemota irratti ni jabaate. **14** Magaalawwan Filisxeemonna Israa'el irraa fudhatanii turan kanneen Eqroonii jalqabaniin hamma Gaatiitti jiran hundinuus Israa'elootaaf ni deebi'an. Israa'elis daangaa ishee Filisxeemota harkaa baafate. Israa'elii fi Amoorota gidduuttis nageenyi bu'ee ture. **15** Saamu'eelis bara jireenya isaa guutuu abbaa murtii saba Israa'el ture. **16**

Innis wagguma waggaan Beet'eel, Gilgaalii fi Miisphaa keessa naanna'ee iddoo hundatti abbaa murtii saba Israa'el ture. **17** Ergasii gara Raamaa iddoo jireenya isaatti deebi'ee achittis saba Israa'el irratti murtii kenna ture. Achittis Waaqayyooof iddoo aarsaa ijaare.

8 Saamu'eel yeroo dulloometti ilmaan isaa abbootii murtii godhee Israa'eliiif muude. **2** Maqaan ilma isaa hangaftichaa Yoo'eel, kan isa lammaffaa immoo Abiyaa jedhama; isaanis Bersheebaa keessatti abbootii murtii turan. **3** Ilmaan isaa garuu fakkeenya abbaa isaanii duukaa hin buune. Bu'aa hin malle argachuuf jedhanii matta'aa fudhatan; murtiis jal'isan. **4** Kanaafuu maanguddoonni Israa'el wal ga'anii Saamu'eel bira gara Raamaa dhufan; **5** isaanis, "Ati dulloomteerta; ilmaan kee immoo fakkeenya kee duukaa hin buune; akkuma saboonni kaan hundi mootii qaban sana mootii nu bulchu nuu muudi" jedhaniin. **6** Garuu, "Mootii nu bulchu nuuf muudi" jechuun isaanii waan Saamu'eelin hin gammachiisiniif inni Waaqayyoon kadhate. **7** Waaqayyos akkana isaan jedhe; "Waan sabni sun siin jedhu hunda dhaga'i; isaan akka ani mootii isaanii hin taaneef na tuffatan malee si hin tuffanne. **8** Isaan waanuma gaafa ani Gibxii isaan baasee jalqabee hamma har'aatti na dhiisanii waaqota gara biraa tajaajiluudhaan natti hojjetan sana sittis hojjechaa jiru. **9** Egaa amma waan isaan jedhan dhaga'i; garuu sirriitti isaan akkeekachiisiitii haala mootii isaan irratti moo'u sana isaanitti himi." **10** Saamu'eelis dubbii Waaqayyoo hunda namoota akka mootiin isaaniiif moosifamuuf gaafatan sanatti hime. **11** Akkanas isaaniiin jedhe; "Wanni mootiin isin irratti moo'u sun godhu kana: Inni ilmaan keessan fudhatee akka isaan gaariwwan isaa irra tajaajilan godha; abbootii fardaas isaan godhata; isaanis gaariwwan isaa dura fiigu. **12** Gariin isaanii ajajjuuwwan kumaa, gariin isaanii immoo ajajjuuwwan shantamaa, kaan immoo akka isaan lafa isaa qotanii midhaan isaa walitti qaban godha; warra hafanis akka isaan mi'a lolaatii fi mi'a gaariwwan isaa hojjetan godha. **13** Intallan keessan fudhatee qopheessitoota dibata urgaa'aa, qopheessitoota ittoo fi tolchitoota buddenaan godhata. **14** Lafa qotiisaa keessan isa filatamaa, iddoo dhaabaa wayiniitti fi iddoo itti ejersa cuunfan isin irraa fudhatee hojjetoota isaatiif kenna. **15** Midhaanii fi ija wayinii keessanii harka kudhan keessaa harka tokko fuudhee qondaaltota isaatii fi hojjetoota isaatiif kenna. **16** Garboota dhiiraatii fi garboota dubartii, horii gagaarii fi harroota keessan fudhatee hojii ofii irratti bobbaafata. **17** Bushaayee keessan keessaa harka kudhan keessaa harka tokko ni fudhata; isin mataan keessanuu garboota isaa taatu. **18** Gaafas isin mootii keessan isa ofii keessaniif filattan sana jalaa furamuuf ni iyyitu; garuu guyyaa sana Waaqayyoo deebii isinii hin kennu." **19** Namoonni sun garuu Saamu'eelin dhaga'uu didanii akkana jedhan; "Hin ta'u! Nu mootii nu bulchu feena. **20** Ergasii akkuma saboota kaanii taana; mootiin keenyas nu hooggana; nu dura ba'ees lola keenya nu lola." **21** Saamu'eel yeroo waan namoonni sun jedhan hunda dhaga'etti fuula Waaqayyoo duratti waanuma sana deebisee dubbate. **22** Waaqayyos Saamu'eeliin, "Waan isaan jedhan dhaga'iitii mootii moosisiif" jedhe. Saamu'eelis namoota Israa'eliin, "Tokkoon tokkoon keessan magaalaa keessaniitti deebi'aa" jedhe.

9 Gosa Beniyaam keessaa namicha jabaa maqaan isaa Qiish jedhamu tokkotu ture; innis ilma Abii'eel, ilma Xiroor, ilma Bekooraat, ilma namicha gosa Beniyaam sanaa ilma Afiyaa ture. **2** Innis dargaggeessa miidhagaa Saa'ol jedhamu tokko qaba ture; namoota Israa'el keessaa namni isa caalaa miidhagu tokko iyyuu hin turre; inni gatiitii isaatii olitti nama hunda caalaa dheeraa

ture. **3** Yeroo sanas Qiish abbaa Saa'ol jalaa harroonni badnaa, Qiish ilma isaa Saa'olin. "Tajaajiltoota keessaa nama tokko fudhadhuutii dhaqii harroota sana barbaadi" jedhe. **4** Kanaafuu inni biyya gaaraa Efreemii fi naannoo Shaalishaa jedhamu keessa naanna'e; garuu harroota hin arganne. Isaanis biyya Sha'aliim keessa darban; ta'us harroonni sun achi hin turre. Ergasii biyya Beniyaamotaa keessa naanna'an; garuu harroota sana hin arganne. **5** Yommuu biyya Zuufi ga'anittis Saa'ol tajaajilaa isa wajjin ture sanaan, "Sababii abbaan koo yoonaa waa'ee harrootaa yaaduu dhiisee waa'ee keenya yaadda'uuf kottu ni deebinaa!" jedhe. **6** Tajaajilaan sun garuu deebisee, "Kunoo! Magaalaa kana keessa namni Waaqaa tokko jira; innis guddaa kabajamaa dha; wanni inni jedhu tokko iyyuus lafa hin bu'u. Inni karaa deemuu qabnu nutti hima ta'aatii kottu isa bira dhaqnaa" jedhe. **7** Saa'olis tajaajilaa isaatiin, "Nu yoo dhaqne namichaaf maal kennina? Nyaanni korjoo keenya keessaa dhumeera. Kennaa nama Waaqaatiif geessuu tokko illee hin qabnu. Egaa maal qabnaa ree?" jedhe. **8** Tajaajilaan sun ammas deebisee, "Kunoo ani meetii saqilii tokko irraa harka afur keessaa harka tokko qaba. Akka inni karaa deemuu qabnu nutti himuuf waan kana nama Waaqaatiif nan deema" jedheen. **9** Bira durii Israa'el keessatti namni Waaqa kadhachuu dhaqu tokko, "Kottaa gara nama mul'ata arguu dhaqnaa" jedha ture; sababiin isaa namni har'a raajii jedhamu bara durii nama mul'ata argu jedhama tureetii. **10** Saa'olis tajaajilaa isaatiin, "Gaarii dha; kottu ni deemnaa" jedhe. Kanaafuu ka'anii gara magaalaa namni Waaqaa sun turee dhaqan. **11** Utuu isaan gara magaalatti gaara ol ba'aa jiranuu dubarran bishaan waraabuuf deeman arganii, "Namichi mul'ata argu sun as jiraa?" jedhanii gaafatan. **12** Isaanis deebisanii akkana jedhan; "Eeyyee ni jirra; inni fuula keessan dura jira. Namoonni waan gaara sagadaa irratti aarsaa dhi'eessaniif inni amma gara magaalaa keenya dhuferaatii dafaa. **13** Akkuma magaalaa seentaniin utuu inni nyaataaf gaaratti ol hin ba'in isa ni argattu. Inni waan qalma sana eebbisuu qabuuf utuu inni hin dhufin namoonni nyaachuu hin jalqaban; sana booddee warri waamaman ni nyaatu. Ammuu ol ba'aa; daftanii isa ni argattu." **14** Isaanis gara magaalatti ol ba'an; utuma isaan magaalaa sana seenaa jiranuus Saamu'el gaara sagadaatti ol ba'uuf jedhee karaatti isaanitti dhufe. **15** Utuu Saa'ol hin dhufin guyyaa tokko dura Waaqayyo waan kana Saamu'elitti mul'isee ture: **16** "Bori yeroo kanatti biyya Beniyaam irraa nama tokko sitti nan erga. Saba koo Israa'el irratti bulchaa godhiitii isa dibi; innis saba koo harka Filisxeemotaa jalaa ni baasa. Sababii iyyi isaa na bira ga'eef, ani saba koo ilaaleeraatii." **17** Saamu'el yommuu Saa'olin argetti, Waaqayyo, "Namichi ani waa'ee isaa sitti dubbadhe sun isa kana; inni saba koo ni bulcha" jedheen. **18** Saa'ol karaa irratti Saamu'elitti dhi'atee, "Maaloo manni namicha mul'ata argu sanaa eessa akka ta'e natti himtaa?" jedhee gaafate. **19** Saamu'eelis akkana jedhee deebise; "Namichi mul'ata argu sun anuma. Isin har'a waan na wajjin nyaata nyaachuu qabdanii na dura gaara sagadaatti ol ba'aa. Ani immoo bori ganama sin geggeessa; waan gaaraa kee jiru hundas sitti nan hima. **20** Waa'ee harroota guyyaa sadiin dura badan sanaa hin yaadda'in; isaan argamaniiru. Hawwiin Israa'el hundi eenyuufii? Si'ii fi mana abbaa keetiitiif mitii?" **21** Saa'olis deebisee, "Ani nama gosa Beniyaam kan gosoota Israa'el hunda keessaa gad aanaa ta'e sana mitii? Maatiin koo immoo maatiwwan gosa Beniyaam hunda keessaa gad aana mitii? Yoos ati maaliif waan akkanaa natti dubbatta ree?" jedhe. **22** Saamu'eelis Saa'olii fi tajaajilaa Saa'ol galmatti ol galchee warra nyaataaf waamaman kanneen soddoma ta'aniin gara olii isaan teessise. **23** Saamu'el

namicha nyaata qopheessuun, "Gumaa foonii isa ani kophaa kaa'i siin jedhe sana fidi" jedhe. **24** Namichi nyaata qopheessu sunis foon lukaa guutummaatti fuudhee fuula Saa'ol dura kaa'e. Saamu'eelis, "Kun waan siif kaa'amee dha. Kunis yeroo ani, 'Ani keessummoota waameera' jedhee jalqabee yeroo murtaa'aa kanaaf kophaatti siif kaa'ameeratti nyaadhu" jedheen. Saa'olis gaafa sana Saamu'el wajjin nyaate. **25** Erga gaara sagadaa irraa gara magaalatti gad bu'anii booddee Saamu'el bantii mana isaa irratti Saa'ol wajjin haasa'e. **26** Isaanis ganama barii ka'an; Saamu'eelis bantii manaa irraa Saa'olin waamee, "Qophaa'ani sin geggeessa" jedheen. Yeroo Saa'ol qophaa'ettis innii fi Saamu'el walii wajjin gad ba'an. **27** Utuu gara daarii magaalatti gad bu'aa jiranuus Saamu'el Saa'oliiin, "Akka tajaajilaan kee nu dursee deemuuf itti himi" jedhe. Tajaajilaan sunis akkuma itti himame godhe; ergasii Saamu'el, "Akka ani ergaa Waaqaa sitti himuuf ati xinnoo as turi" jedhe.

10 Ergasii Saamu'el zayitii bilillee tokko fuudhee mataa Saa'ol irratti dhangalaasee isa dhangatee akkana jedhe; "Akka ati dhaala isaa irratti mootuuf Waaqayyo si hin dibnee? **2** Har'a ati yeroo na biraa deemtuuf biyya Beniyaam keessatti awaala Raahel biratti iddoo Zelzaa jedhamutti namoota lama ni argita. Isaanis, 'Harroonni ati barbaadaa turte sun argamaniiru. Amma abbaan kee waa'ee harrootaa yaaduu dhiisee waa'ee kee, 'Waa'ee ilma koo ani maal godhu laata'" jedhee yaadda'aa jira' siin jedhu. **3** "Ergasii achii kaatee hamma qilxuu Taaboor guddichaatti ni deemta. Achittis namoonni sadii kanneen gara Waaqaa, gara Beet'elitti ol ba'aa jiran, inni tokko ilmoolee re'ee sadii, tokko immoo daabboo sadii, inni kaanis daadhii wayinii qalqalloo tokko baatanii sitti dhufu. **4** Isaanis nagaa si gaafatanii daabboo lama siif kennu; atis isaan harkaa ni fudhatta. **5** "Sana booddees iddoo hoomaan waraana Filisxeem jiru gara Gibe'aa gara tulluu Waaqaa ni dhaqxa. Atis akkuma magaalatti dhi'atteen gareen raajotaa tokko masiinoo, dibbee, ulullee fi baganaa qabatee gaara gubbaadhaa gad sitti dhufa; isaanis raajii ni dubbatu. **6** Hafuurri Waaqayyoo humnaan sirra ni bu'a; atis isaan wajjin raajii dubbatta; geeddaramtees nama biraa taata. **7** Yeroo mallattoowwan kunneen fiixaan ba'anitti waan harka keetti dhufe hunda hojjedhu; Waaqni si wajjin jiraatii. **8** "Ati na dura gara Gilgaalitti gad bu'i. Anis aarsaa gubamuu fi qalma nagaa dhi'eessuuf gara kee nan dhufa; ati garuu hamma ani dhufee waan ati gootu sitti himutti guyyaa torba turuu qabda." **9** Yeroo Saa'ol Saamu'eelin dhiisee deemuu fuula isaa garagalatetti, Waaqni Saa'oliif qalbii haaraa kenne. Mallattoowwan kunneen hundinuu gaafas raawwataman. **10** Yeroo isaan Gibe'aa ga'anittis gareen raajotaa tokko isatti dhufe; Hafuurri Waaqaas isa irra bu'e; innis isaan wajjin raajii dubbate. **11** Warri duraan isa beekan hundi yeroo raajota wajjin raajii dubbachuu isaa arganitti, "Ilma Qishiitti maaltu dhufe? Saa'olis garee raajotaa keessaa tokkoo?" jedhanii wal gaagaafatan. **12** Namichi achi jiraatu tokkos, "Abbaan isaanii eenyuuf" jedhee gaafate. Kanaafuu jechi, "Saa'olis garee raajotaa keessaa tokkoo?" jedhu sun mammaaksa ta'e. **13** Saa'olis erga raajii dubbachuu raawwatee booddee gaara sagadaatti ol ba'e. **14** Obboleessi abbaa Saa'olis tajaajilaa isaatiin, "Isin eessa dhaqan?" jedhee gaafate. Saa'olis, "Harroota barbaacha deemne; garuu yommuu deebineti Saamu'el bira dhaqne" jedhee deebise. **15** Obboleessi abbaa Saa'ol immoo, "Waan Saamu'el siin jedhe natti himi" jedhe. **16** Saa'olis deebisee, "Inni akka harroonni argaman nutti himeera" jedhe; garuu waan akka inni mootii ta'u Saamu'el itti hime sana obboleessa abbaa isaatti hin himne. **17** Saamu'eelis

namoota Israa'el gara Miisphaatti fuula Waaqayyoo duratti walitti waamee **18** akkana isaaniin jedhe; "Waaqayyoo Waaqni Israa'el akkana jedha: 'Ani Israa'elin biyya Gibxiitti baaseera; harka warra Gibxii fi harka mootummoota isaan cunqursaa turan hunda jalaas isin fureera.' **19** Isin garuu amma Waaqa keessan isa dhiphina keessanii fi rakkina keessan hunda jalaa isin baase sana dhiiftaniirtu. Isin, 'waawuu; mootii nu bulchu nuu muudi' jettaniirtu. Kanaafuu gosa gosaa fi balbala balbala keessaniin fuula Waaqayyoo duratti of dhi'eessaa." **20** Yommuu Saamu'eel gosoota Israa'el hunda fidettis gosti Beniyaam ni filatame. **21** Ergasiis inni gosa Beniyaam balbala balbalaan fuula duratti dhi'eessaa balballi Maxriit filatame. Dhuma irrattis Saa'ol ilmi Qiish ni filatame. Inni garuu yommuu isa barbaadanitti hin argamne. **22** Kanaaf namoonni, "Namichi dhufee jiraa?" jedhanii ammas Waaqayyoon gaafatan. Waaqayyos, "Eeyyee; garuu inni mi'a keessa dhokatee jira" jedhe. **23** Isaanis fiigani achii isa fidan. Innis yeroo dhufee isaan gidduu dhaabatetti gatiitii isaatii olitti nama hunda caalaa dheeraa ture. **24** Saamu'eelis saba sana hundaan, "Namicha Waaqayyoo isa filate argituu? Saba hunda keessaa kan akka isaa tokko iyyuu hin jiru" jedhe. Namoonnis, "Mootichi bara baraan haa jiraatu!" jedhanii iyyan. **25** Saamu'eelis seera mootummaan sun ittiin bulu namootaaf ibse. Kitaaba keessattis barreessee fuula Waaqayyoo dura kaa'e. Ergasii Saamu'eel namoota hunda gara mana isaaniitii of irraa geggeesse. **26** Saa'ol garuu Gibe'aatti deebi'ee mana ofii isaatti gale; namoonni jajjaboo Waaqni yaada isaaniin kakaases isa wajjin deeman. **27** Garuu namoonni kashlaboonni tokko tokko, "Namni kun akkamitti nu oolchuu danda'a?" jedhan. Isas ni tuffatan. Kenna tokko illees hin fidneef. Saa'ol garuu ni cal'ise.

11 Naahaash namichi Amoon sun ol ba'ee Yaabeesh Gili'aadin marse. Namoonni Yaabeesh hundinuu Naa'aashiin, "Kottu walii galtee godhanna; nus siif hojjenna" jedhan. **2** Naahaash namichi Amoon garuu, "Ani kanan isin wajjin walii galtee godhadhu yoo ija mirgaa tokkoo tokkoo keessanii isin keessaa baasee akkasiin Israa'el hunda salphise qofa" jedhee deebiseef. **3** Maanguddoonni Yaabeesh immoo, "Akka nu guutummaa Israa'el keessa ergamoota ergannuuf guyyaa torba nuuff obsi; yoo namni nu oolchu tokko iyyuu jiraachuu baate nu siif bulla" isaan jedhan. **4** Ergamoonni kunneenis yommuu gara Gibe'aa iddoo Saa'ol jiraatu dhufanii waan kana namootatti himaniitti, namoonni hundi sagalee ol fudhatanii ni boo'an. **5** Yeroo sanatti Saa'ol sangoota isaa oofaa iddoo qonnaatii gala ture; innis, "Sabni kun maal ta'ee boo'a?" jedhee gaafate. Isaanis waan namoonni Yaabeesh jedhan sana isatti himan. **6** Yeroo Saa'ol dubbii kana dhaga'ettis Hafuurri Waaqaa humnaan isa irra bu'e; innis aaree boba'e. **7** Innis sangoota cimdii tokko fuudhee kukkutee foon isaaniin harka ergamootaatti erguudhaan, "Sangoonni nama Saa'olii fi Saamu'eelin duukaa hin buune kamii iyyuu akkas ta'u" jedhee guutummaa Israa'el keessa labse. Sodaachifni Waaqayyos waan nama hunda qabateef namni hundinuu akkuma nama tokkooti ba'e. **8** Saa'ol iddoo Bezeq jedhamutti walitti isaan qabe; baay'inni Israa'elootaa kuma dhibba sadii, kan warra Yihuudaa immoo kuma soddoma ture. **9** Isaanis ergamoota dhufan sanaan, "Namoota Yaabeesh Gili'aadiin, 'Bor yeroo aduun ho'utti bilisa baatu' jedhaatii itti himaa" jedhaniin. Yommuu ergamoonni sun dhaqanii waan kana isaaniitti odeessanitti warri Yaabeesh akka malee gammadan. **10** Isaanis namoota Amooniin, "Nu bor harka keenya isinitti kennama; isin waan isinitti gaarii fakkaate hunda nu gochuu ni dandeessu" jedhan. **11** Guyyaa itti aanutti Saa'ol namoota isaa garee sadiitti qoode; gara barii halkaniitiiis dallaa Amoonotaa cabsanii seenuudhaan hamma

lafti ho'utti isaan qalan. Kanneen hafan immoo gargar faffaca'an; isaan keessaas namni lama iyyuu wal biratti hin hafne. **12** Ergasiis namoonni Saamu'eeliin, "Warri, 'Saa'ol nurratti mootii ta'uu hin qabu' jedhan eenyu fa'i? Namoota kanneen nuu fidi ni ajjeefnaatii" jedhan. **13** Saa'ol garuu, "Guyyaan kun gaafa itti Waaqayyoo Israa'elin baraare waan ta'eef namni tokko iyyuu har'a hin ajjeefamu" jedhe. **14** Saamu'eel immoo namootaan, "Kottaa Gilgaal dhaqnee mootii ta'uu isaa achitti mirkaneessinaa" jedhe. **15** Kanaafuu namoonni hundinuu gara Gilgaal dhaqanii Saa'ol mootii ta'uu isaa fuula Waaqayyoo duratti mirkaneessan. Aarsaa nagaas fuula Waaqayyoo duratti dhi'eessan; Saa'olii fi sabni Israa'el hunda guddaa gammadan.

12 Saamu'eel Israa'eloota hundaan akkana jedhe; "Kunoo ani waan isin naan jettan hunda dhaga'eera; mootii isin irratti moosiseera. **2** Nama mootii ta'ee isin hoogganus argattaniirtu. Ani dulloomee arrii baaseera; ilmaan koo kunoo isin wajjin jiru. Ani joollummaa kootii jalqabee hamma har'aatti isin hoogganeera. **3** Ani asan jira; isinis fuula Waaqayyootii fi fuula mooticha inni dibee duratti dhugaa naati ba'aa. Ani sangaa eenyuun fudhadhe? Ani harree eenyuun fudhadhe? Ani eenyun gowwoomse? Ani eenyun cunqurse? Ittiin ija koo jaamsuuf ani eenyu harkaan matta'aa fudhadhe? Ani yoon fudhadhee jiraadhe isiniif nan deebisa." **4** Isaanis deebisanii, "Ati nu hin gowwoomsine yookaan nu hin cunqursine. Nama tokko harkaa iyyuu waan tokko illee hin fudhanne" jedhan. **5** Saamu'eel immoo, "Akka isin waan tokko illee harka kootti hin argatin Waaqayyoo isinitti dhugaa ba'a; dibamaan isaas har'a dhugaa ba'a" isaaniin jedhe. Isaanis, "Inni dhuga ba'aa dha" jedhan. **6** Ergasiis Saamu'eel namootaan akkana jedhe; "Kan Musee fi Aroonin dibee abbootii keessan biyya Gibxii baase Waaqayyoo dha. **7** Egaa waa'ee hojii qajeelaa kan Waaqayyoo isinii fi abbootii keessaniif hojete hunda akka ani fuula Waaqayyoo duratti isinitti falmuuf as dhaabadhaa. **8** "Yeroo Waaqoob biyya Gibxi seenetti abbootiin keessan Waaqayyootii iyyatan; Waaqayyos Musee fi Aroon warra abbootii keessan biyya Gibxii baasanii iddoo kana qubachiisan erge. **9** "Isaan garuu Waaqayyoo Waaqa isaaniin irraanfatan; kanaaf inni dabarsee harka Siisaaraa ajajaa waraana Haazooriitti, Filisxeemotaa fi mootii Mo'aabitti isaan gurgure; jarris waraana itti banan. **10** Isaanis Waaqayyootii iyyatanii, 'Nu cubbuu hojjenneerra; Waaqayyoon dhiifnee Ba'aalii fi Ashtooretin tajaajilleerra. Amma garuu harka diinota keenyaatii nu baasi; nus si tajaajilla' jedhan. **11** Waaqayyoo Yerub-Ba'aalin, Bedaanin, Yiftaa fi Saamu'eelin ergee akka isin nagaan jiraattaniif karaa hundaan harka diinota keessaniitii isin baase. **12** "Yommuu akka Naahaash mootiin Amoonotaa isinitti dhufe argitanitti garuu, Waaqayyoo Waaqni keessan mootii keessan ta'uu iyyuu isin, 'Lakki; nu mootii nu bulchu barbaanna' jettan. **13** Ammas mootiin isin gaafatanii fi fillatan kunoo ti! Waaqayyoo mootii isin irratti moosiseera. **14** Yoo isin Waaqayyoon sodaattan, yoo isa tajaajiltan, yoo isaaf ajajamtanii fi yoo ajaja isaatti finciluu baattan, yoo hundi keessanii fi mootiin isin irratti moosifame sun Waaqayyoo Waaqa keessan faana butan gaarii dha! **15** Yoo isin Waaqayyooof ajajamuu baattanii ajaja isaatti finciltan akkuma abbootii keessaniitti ka'e sana harki isaa isiniitii ni ka'a. **16** "Egaa jabaadhaa dhaabadhaatii waan guddaa Waaqayyoo fuula keessan duratti godhu kana ilaalaa! **17** Amma yeroo itti qamadiin haamamuu mitii? Ani akka inni qaawweessaa fi bokkaa erguuf Waaqayyoon nan kadhadha. Isin yeroo mootii isin bulchu gaafattanitti akka waan hamaa fuula Waaqayyoo duratti hojjettan ni hubattu." **18** Kana irratti Saamu'eel Waaqayyoon waammate; Waaqayyos yeruma sana qaawweessaa fi bokkaa erge. Namoonni

hundinuus Waaqayyoo fi Saamu'eelin akka malee sodaatan. **19** Namoonni hundinuus Saamu'eeliin, "Akka nu tajaajiltoonni kee hin dhumneef Waaqayyoon Waaqa kee nuuf kadhaddhu; nu cubbuu keenya hunda irratti daballee mootiin nurratti akka mo'u gaafachuudhaan daba hojjenneerraatii" jedhan. **20** Saamu'eelis deebisee akkana jedhe; "Hin sodaatinaa; isin hammina kana hunda raawwattiirtu; ta'us garaa guutuudhaan Waaqayyoon tajaajilaa malee Waaqayyoo irraa hin deebi'inaa. **21** Garagaltanii wantoota faayidaa hin qabne kanneen isin fayyaduu yookaan isin oolchuu hin dandeenye duukaa hin bu'inaa; isaan faayidaa hin qabaniiti. **22** Waaqayyoo sababii maqaa isaa guddaa sanaatiif jedhee saba isaa hin gatu; Waaqayyoo kan ofii isaa isin godhachuu jaallateeraatii. **23** Akka yaada kootti ani isinii kadhachuu dhiisee Waaqayyotti yakka hojjechuun narraa haa fagaatu. Ani karaa gaarii fi qajeelaa ta'e isin nan barsiisa. **24** Garuu Waaqayyoon sodaadhaa; garaa keessan guutuunis amanamuudhaan isaaf hojjedhaa; waan guddaa inni isinii godhes yaadadhaa. **25** Yoo hammina hojjechuu itti fuftan garuu, isinis mootiin keessanis ni baddu."

13 Saa'ol yeroo mootii ta'etti umurin isaa waggaa soddama ture; innis waggaa afurtamii lama Israa'elin bulche. **2** Saa'ol namoota kuma sadii Israa'el keessaa filate; kumni lama Mikmaasii fi biyya gaaraa Beet'eelitti Saa'ol wajjin, kumni tokko immoo biyya Beniyaam keessatti Gibe'aatti Yoonaataan wajjin turan. Namoota kaan garuu gara mana mana isaaniitti deebise. **3** Yoonaataan qubata waraana Filisxeemotaa kan Gibe'aa keessa ture sana dha'e; Filisxeemonnis waa'ee kanaa dhaga'an. Kana irratti Saa'ol, "Ibroonni hundinuu haa dhaga'ani!" jedhee biyyattii guutuu keessatti malakata afuufisaa. **4** Israa'el hundinuu oduu, "Saa'ol qubata waraana Filisxeemotaa dha'eera; Israa'elis Filisxeemota biratti balfameera" jedhu dhaga'an. Namoonnis Saa'ol duukaa bu'uuf Gilgaalitti walitti qabaman. **5** Filisxeemonnis Israa'eloota waraanuuf gaariiwwan kuma soddama, namoota gaarii ofaan kuma ja'aa fi loltoota akka cirracha galaanaa baay'ataniin hiriiran. Ol ba'aniis karaa ba'a Beet Aawwen iddoo Mikmaas jedhamu qubatan. **6** Namoonni Israa'el yommuu akka haalli isaan keessa jiran sodaachisaa ta'ee fi akka loltoonni isaanii sardamaa jiran arganiitti holqa keessa, qoraatti keessa, kattaa keessa, bowwaa keessaa fi boolla keessa dhokatan. **7** Ibroonni tokko tokko immoo Yordaanos ce'anii biyya Gaadii fi Gili'aad dhaqan. Saa'ol garuu Gilgaalitti hafe; loltoonni isa wajjin turan hundinuus sodaadhaan hollachaa turan. **8** Innis akkuma yeroo Saamu'eel murteesse sanaatti bultii torba eege; Saamu'eel garuu gara Gilgaal hin dhufne; namoonni Saa'olis bibittinnaa'uu jalqaban. **9** Saa'olis, "Aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa as naa fidaa" jedhe. Innis aarsaa gubamu ni dhi'eesse. **10** Akkuma Saa'ol aarsaa dhi'eessee xumureen Saamu'eel dhufe. Saa'olis isa simachuuf gad ba'e. **11** Saamu'eel, "Ati maal gochuu kee ti?" jedhee gaafate. Saa'olis deebisee akkana jedhe; "Ani yeroon akka sabni bibittinnaa'e, akka ati yeroo murteeffametti hin dhufinii fi akka Filisxeemonni Mikmaasitti walitti qabaman argetti. **12** Filisxeemonni Gilgaalitti natti dhufan; anis surraa Waaqayyoo hin kadhanne" jedheen yaade. Kanaafuu aarsaa gubamu dhi'eessuun dirqama natti ta'e." **13** Saamu'eelis akkana jedhe; "Ati waan siif hin malle hojjete; ajaja Waaqayyoo Waaqni kee siif kenne hin eegne; utuu ajaja isaa eegdee jiraattee inni mootummaa kee Israa'el irratti jabeessee bara baraan ni dhaaba ture. **14** Amma garuu mootummaan kee jabaattee hin dhaabatu; Waaqayyoo nama akka fedhii garaa isaa ta'e argateera; sababii ati ajaja Waaqayyoo hin eeginiif inni dura deemaa saba isaa godhatee isa muudateera." **15** Ergasii Saamu'eel Gilgaal dhiisee

gara Gibe'aa ishee biyya Beniyaam keessatti argamtuutti ol ba'e; Saa'olis namoota isa wajjin turan ni lakkaa'e. Baay'inni isaaniis gara nama dhibba ja'a ture. **16** Yeroo Filisxeemonni Mikmaas keessa qubatanii turanitti Saa'ol, ilmi isaa Yoonaataanii fi namoonni isaan wajjin turan biyya Beniyaam Gibe'aa keessa turan. **17** Gareen weerartootaa iddoo sadiitti qoodamanii qubata Filisxeemotaatii ba'an. Gareen tokko gara Ofraa kan biyya Shuu'aali keessa jiru sanaatti qajelee; **18** gareen lammaffaan karaa Beet Horoonitti, gareen sadaffaan immoo karaa daarii irraangadee Sulula Zeboo'iim kan fuullee gammoojjitti geessu irra bu'e. **19** Sababii Filisxeemonni, "Ibroonni goraadee yookaan eeboo ofii isaaniitiif hin tumsiifatlan!" jedhanii turanii Israa'el hunda keessatti namni sibila tumu tokko iyyuu hin argamne. **20** Kanaafuu Israa'eloonni hundi maarashaa isaani, gasoo isaani, dhagaraa fi haamtuu isaani qarsiifachuuf gara Filisxeemotaatti gad bu'an. **21** Gatiin ittiin maarashaa fi gasoo qarsiifatan saqilii tokko irraa harka sadii keessaa harka lama; qorbi, dhagaraa fi meeshaa ittiin qotiyyoo tuttuqan qarsiifachuuf immoo saqilii tokko irraa harka sadii keessaa harka tokko kaffalu turan. **22** Kanaafuu guyyaa waraanaa Saa'olii fi Yoonaataan malee loltuun tokko iyyuu goraadee yookaan eeboo hin qabu ture. **23** Gaafuma sana gareen Filisxeemotaa tokko gara malkaa Mikmaasitti gad bu'e.

14 Gaafa tokko Yoonaataan ilmi Saa'ol dargaggeessa mi'a lolaa isaaf baatuun, "Kottu gara qubata Filisxeemotaa kan gama kaaniin jiru sanaatti ceenaa" jedhe. Inni garuu abbaa isaatti hin himne. **2** Saa'olis Migroon keessa daarii Gibe'aa muka Roomaanii jala taa'aa ture. Namoonni isa wajjin turanis gara dhibba ja'aa ti; **3** Ahiyaan inni dirata uffatus isaan keessaa tokko ture. Innis ilma Ahiixuub obboleessa iikaabood, ilma Fiinehaas ilma Eelii kan Shiiloo keessatti luba Waaqayyoo ture sanaa ti. Akka Yoonaataan deemse namni tokko iyyuu quba hin qabu ture. **4** Malkaan ittiin Yoonaataan gara qubata waraana Filisxeemotaatti ce'uu barbaade sun bitaa fi mirgaan kattaawwan qara qaban lama qaba ture; inni tokko Bozeeki, kaan immoo Seenee jedhama. **5** Kattaan tokko karaa kaabaa fuullee Mikmaasiin, kaan immoo karaa kibbaa fuullee Gibe'aa dhaabata ture. **6** Yoonaataanis dargaggeessa mi'a lolaa isaaf baatuun, "Kottu gara qubata warra dhagna hin qabatin sanaatti ceenaa. Maaltu beeka Waaqayyoo nu gargaara ta'aatii. Baay'eedhaanis ta'u xinnoodhaan wanni fayyisuu irraa Waaqayyoon dhowwu tokko iyyuu hin jiru" jedhe. **7** Dargaggeessichi mi'a lolaa isaaf baatu sunis; "Waan qalbiitti yaade hunda godhi; duubattis hin deebi'in; anis akkuma yaada keetiitti si wajjinan jira" jedhe. **8** Yoonaataanis akkana jedhe; "Egaa kottu gara isaaniitti ceenaa; isaan nu hin argan. **9** Yoo isaan, 'Hamma nu gara keessan dhufnuttu nu eegaa' jedhan, asumatti isaan eegna; garuu isaaniitti ol hin baanu. **10** Yoo isaan, 'Gara keenyatti ol kottaa' jedhan garuu kun akka Waaqayyoo dabarsee harka keenyatti isaan kenne mallattoo waan nuu ta'uuf itti ol baana." **11** Lamaan isaani iyyuu qubata loltoota Filisxeemotaatti of argisiisan. Filisxeemonnis, "Kunoo! Ibroonni boolla itti dhokatan keessaa ba'aa jiru" jedhan. **12** Namoonni qubata Filisxeemotaa keessa jiranis, "Ol kottaa; waan tokko isinitti argisiisnaa!" jedhanii Yoonaataanii fi dargaggeessa mi'a lolaa isaaf baatu sanatti iyyan. Kanaaf Yoonaataan dargaggeessa mi'a lolaa isaaf baatuun, "Waaqayyoo harka Israa'elootaatti dabarsee isaan kenneeraatii na faana kottu" jedhe. **13** Yoonaataan harkaa fi miilla isaatiin daa'imee ol ba'e; dargaggeessi mi'a lolaa isaaf baatus isa faana ol ba'e. Filisxeemonnis harka Yoonaataaniitiin barbadeeffaman; dargaggeessichi Yoonaataan wajjin tures isa duukaa bu'ee isaan

fixe. **14** Yoonaaatanii fi namichi mi'a lolaa isaaf baatu sun rukuttaa jalqabaa sana keessatti lafa qotiyyoo cimtii tokko oolchuu irratti Filisxeemota gara digdamaa ta'an ajjeesan. **15** Qubata keessatti, lafa qotiisaa keessattii fi saba gidduutti naasuutu ta'e; loltoonni qubata keessa turanii fi warri balaa buusan ni hollatan; laftis ni raafamte. Naasuun sunis naasuu Waaqa biraa ergame ture. **16** Yeroo sana waardiyyoonni Saa'ol kanneen biyya Beniyaam keessa Gibe'aa turan utuu loltoonni sun karaa hundaan bittinnaa'anii ni argan. **17** Saa'ol namoota isa wajjin turaniin, "Mee loltoota lakkaa'aatii nama nu keessaa deeme ilaalaa" jedhe. Yommuu lakkaa'anittis Yoonaaatanii fi namichi mi'a lolaa isaaf baatu sun achi hin turre. **18** Saa'olis Ahiyaadhaan, "Mee taabota Waaqaa as fidi" jedhe. Yeroo sana taabonni sun Israa'eloota harka ture. **19** Utuu Saa'ol lubatti dubbachaa jiruu qubata Filisxeemotaa keessatti wacni guddachaa dhufe. Kanaafuu Saa'ol lubichaan, "Harka kee gad deebifadhu" jedhe. **20** Saa'olii fi namoonni isaa wal ga'anii gara waraanaa deeman. Isaanis utuu Filisxeemonni burjaaja'anii goraadee ofii isaaniitiin wal cicciranuu argan. **21** Ibroonni duraan Filisxeemota wajjin turanii fi isaan wajjin gara qubata isaaniitti ol ba'an sun gara Israa'eloota warra Saa'olii fi Yoonaaatan wajjin turaniitti deebi'an. **22** Israa'eloonni biyya gaaraa Efreem keessatti dhokatanii turan yommuu akka Filisxeemonni baqachaa jiran dhaga'anitti, lolatti makamanii isaan ari'an. **23** Gaafas Waaqayyo Israa'elin ni baraare; lolli sunis Beet Aawwen darbee itti fufe. **24** Saa'ol, "Hamma galgalaatti, hamma ani diinota koo haaloo baafadhutti namni waa nyaatu kam iyyuu abaaramaa haa ta'u!" jedhee waan saba kakachiisee tureef gaafas namoonni Israa'el akka malee dhiphatanii turan. Kanaafuu loltoota keessaa namni tokko iyyuu waa afaaniin hin qabne. **25** Hoomaan waraanaa huddi bosona seene; dammis lafa ture. **26** Isaanis yeroo bosona seenaniiti damma yaa'u argan; ta'us isaan waan kaka'a sana sodaataniif namni tokko iyyuu harka isaa afaanitti hin geffanne. **27** Yoonaaatan garuu akka abbaan isaa namoota kakaadhaan qabe hin dhageenye ture; kanaafuu inni fiixee ulee qabatee ture sanaatiin dhaaba dammaa waraanae afaaniin muuxate; iji isaan ni ifeef. **28** Ergasiis loltoota keessaa tokko, "Abbaan kee, 'Namni har'a waa nyaatu kam iyyuu abaaramaa haa ta'u!' jedhee cimsee hoomaa waraanaa kakaadhaan qabeera; namoonnis kanaaf gaggaban" jedhee isatti hime. **29** Yoonaaatan immoo akkana jedhe; "Abbaan koo biyyatti rakkina uumeera. Yommuu ani damma kana irraa xinnoo afaaniin qabetti iji koo akkamitti akka naaf ifee baname mee ilaalaa. **30** Namoonni utuu boojuu diinota isaaniin irraa fudhatan keessaa waa nyaatanii akkam gaarii ture. Silaa Filisxeemonni ajjeefaman kana caalaa baay'atu ture mitii?" **31** Israa'eloonni gaafa sana erga Mikmaasii hamma Ayaaloonnitti Filisxeemota dha'anii booddee akka malee dadhabanii turan. **32** Isaanis itti gaggabaniin waan booji'an irratti lafa dha'anii hoolota, sangootaa fi jabboota lafatti qalatan; dhiiguma wajjinis nyaatan. **33** Isaan keessaa namichi tokko, "Kunoo namoonni foon dhiiga wajjin nyaachuudhaan Waaqayyotti cubbuu hojjechaa jiru" jedhee Saa'olitti hime. Innis, "Isin seera cabsitaniirtu! Dhagaa guddaa isaa gangalchaatii as naa fidaa" jedhe. **34** Ergasiis, "Isin namoota gidduu faffaca'aatii, Tokkoon tokkoon keessan sangaa fi hoolaa keessan fidaatii qalaa nyaadhaa; isin foon dhiiga isaa wajjin nyaachuudhaan Waaqayyotti cubbuu hin hojjetinaa" isaaniin jedhaa" jedhe. Kanaafuu namni hundi halkan gaafasii sangaa isaa fidee achitti qale. **35** Saa'olis iddoo aarsaa Waaqayyoofti ijaare; waan kanas yeroo jalqabaatiif godhe. **36** Saa'ol, "Kottaa Filisxeemota duukaa buunee hamma lafti bari'utti isaan saamnaa; nama tokko illee lubbuun hin hambifnu" jedhe.

Isaanis, "Waan gaarii sitti fakkaate hunda godhi" jedhaniin deebisan. Lubichi garuu, "Asumatti Waaqa gaafanna" jedhe. **37** Saa'olis, "Ani Filisxeemota duukaa bu'uu? Ati dabarsitee harka Israa'elitti isaan ni kennitaa?" jedhee Waaqa gaafate. Waaqni garuu gaafa sana deebii hin kennineef. **38** Kanaafuu Saa'ol akkana jedhe; "Hooggantoonni loltoota hundi as kottaa; cubbuu har'a hojjetame ifatti baafnaa. **39** Dhugaa Waaqayyo jiraataa isa Israa'elin baraaru sanaa, yoo namni cubbuu kana hojjetee ilma koo Yoonaaatan illee ta'e inni du'uu qaba." Garuu isaan keessaa namni tokko iyyuu deebii isaaf hin kennine. **40** Saa'olis Israa'eloota hundaan, "Isin achi dhaabadhaa; anii fi ilmi koo Yoonaaatan immoo as dhaabanna" jedhe. Namoonnis, "Waan gaarii sitti fakkaate godhi" jedhaniin. **41** Ergasii Saa'ol, "Deebii qajeelaa naa kenni" jedhee Waaqayyoon Waaqa Israa'el kadhate. Ixaanis Yoonaaatanii fi Saa'olitti ba'e; namoonnis bilisa ba'an. **42** Saa'olis, "Aanaa fi ilma koo Yoonaaatan gidduutti immoo ixaa buusaa" jedhe. Ixaan sunis Yoonaaatanitti ba'e. **43** Saa'olis Yoonaaatanii, "Ati waan goote natti himi" jedhe. Yoonaaatanis, "Ani dhugumaan fiixee ulee kootiin damma xinnoo ishee muuxadheera. Egaa ani du'uun qabaa?" jedhee isatti hime. **44** Saa'olis Yoonaaatanii, "Yoonaaatan, yoo ati dhugumaan du'uu baatte Waaqni waan kanaa fi kan caalu iyyuu natti haa fidu" jedhe. **45** Namoonni garuu Saa'oliin akkana jedhan; "Yonaatan namni mo'annoo guddaa kana Israa'eliif fide du'uu qabaa? Kun gonkumaa hin ta'u! Dhugaa Waaqayyo jiraataa, rifeensi mataa isaa tokko illee lafa hin bu'u; inni gargaarsa Waaqaatiin har'a waan kana godheeraatii." Namoonni akkasiiin Yoonaaatanin bararaan; innis hin ajjeefamne. **46** Saa'olis Filisxeemota ari'uu ni dhiise; isaanis gara biyya isaaniitti dacha'an. **47** Saa'ol erga Israa'el irratti mootii ta'ee booddee diinota isaaniin kanneen hama hundaan turan hunda jechuunis Mo'aboota, Amoonota, Edoomota, Mootota Zoobaa fi Filisxeemota lole. Lafa dhaqu hundattis isaan barbadeessa ture. **48** Gootummaadhaanis Amaaleqoota lolee mo'ate; Israa'elootas harka warra isaan saamanii jalaa baase. **49** Ilmaan Saa'ol Yoonaaatan, Yishwii fi Malkii-Shuwa turan. Maqaan intallan isaa immoo isheen hangafni Meerab, quxisuun immoo Miikaal jedhama ture. **50** Maqaan niitti isaa Ahiinoo'am jedhama ture; isheenis intala Ahiima'az turte. Maqaan ajajaa waraana Saa'ol Abneer ilma Neeriti; Neer immoo obboleessa abbaa Saa'ol. **51** Qiish abbaan Saa'olii fi Neer abbaan Abneer ilmaan Abii'eel. **52** Bara jireenya Saa'ol guutuun waraana cimaatu Filisxeemota irratti adeemsifamaa ture; Saa'olis yommuu nama jabaa yookaan goota tokko argutti ofitti fudhatee akka isa tajaajilu godhata ture.

15 Saamu'eelis Saa'oliin akkana jedhe; "Akka ati saba isaa Israa'el irratti mootii taatuuf akka ani si dibuuf Waaqayyo na ergeera; kanaafuu ati amma dubbii Waaqayyoo dhaga'i. **2** Waaqayyo Waan Hundumaa Danda'u akkana jedha: 'Waan isaan yeroo Israa'el Gibxii ba'etti karaa irratti isaaniin mormuudhaan godhan sanaaf ani Amaaleqoota nan adaba. **3** Amma dhaqii Amaaleqoota dha'iitii waan kan isaaniin ta'e hunda barbadeessi. Isaan hin hambisin; dhiirotaa fi dubartoonni, ijoollee fi daa'imman, loonii fi hoolota, gaalawwanii fi harroota fixi.'" **4** Kanaafuu Saa'ol iddoo Xilaa'iim jedhamutti namoota walitti qabee lakkaa'e; isaanis loltoota lafoo kuma dhibba lamaa fi namoota Yihuudaa kuma kudhan turan. **5** Saa'olis gara magaalaa Amaaleqootaa dhaqee sulula tokko keessa riphoo ta'a'e. **6** Innis Qeenotaan, "Akka ani Amaaleqoota wajjin isin hin balleessineef achi hiiqaa; isaan irraas fagaadhaa; isin yeroo Israa'eloonni hundi Gibxii ba'anitti waan gaarii isaaniif gootaniirtuutii" jedhe. Kanaafuu Qeenonni Amaaleqoota irraa fagaatan. **7** Ergasiis

Saa'ol Hawiilaa hamma Shuuri kan ba'a Gibxiitti argamuutti Amaaleqoota dha'e. **8** Innis Agaag mooticha Amaaleqootaa utuma lubbuun jiruu booji'e; namoota isaa hundas guutumaan guutuutti goraadeen fixe. **9** Saa'olii fi loltoonni isaa garuu Agaagin, hoolotaa fi loon, jabboota coccoomoo fi xobbaallaawwan hoolaa, waan gaarii hundas ni hambisan. Isaan kana guutummaan guutuutti fixuun fedhii isaanii hin turre; garuu waan tuffatamaa fi dadhabaa hunda guutumaan guutuutti barbadeessan. **10** Kana irratti dubbii Waaqayyoo akkana jedhee gara Saamu'el dhufe; **11** "Ani Saa'olin mootii gochuu kootti gaabbeera; inni sababii narraa garagaleef ajaja koo hin eegne." Saamu'eelis akka malee dhiphatee halkan sana guutuu Waaqayyotti boo'aa bule. **12** Saamu'eelis ganama bariin ka'ee Saa'olin arguu deeme; ta'us, "Saa'ol gara Qarmeloos deemeera. Achittis erga soodduu yaadannoo isaa dhaabatee boodde gara Gilgaalitti gad bu'eera" jedhamee itti himame. **13** Yeroo Saamu'el Saa'ol bira dhaqettis Saa'ol, "Waaqayyo si haa eebbisu! Ani ajaja Waaqayyoo eegeera" jedhe. **14** Saamu'el garuu, "Yoos mar'achuun hoolotaatii fi barooduun sangootaa kan ani dhaga'u kun maali ree?" jedhe. **15** Saa'olis, "Loltootatu Amaaleqoota irraa booji'ee isaan fide; hoolotaa fi loon keessaa kanneen filatamoo ta'an Waaqayyoo Waaqa keetiiif aarsaa gochuuf hambisaniirru; nu garuu kanneen hafan guutumaan guutuutti barbadeessineerra" jedhee deebise. **16** Saamu'eelis Saa'oliin, "Afachul Ani waan Waaqayyoo eda halkan natti hime sittin himaa" jedhe. Saa'olis deebisee, "Natti himi" jedhe. **17** Saamu'eelis akkana isaan jedhe; "Ati ija ofii keetii duratti xinnaa kan taatu iyyuu bulchaa gosa Israa'el hin taanee? Waaqayyos Israa'el irratti mootii godhee si dibeera. **18** Inni, 'Dhaqiitii Amaaleqoota cubbamoota sana guutumaan guutuutti barbadeessi; hamma isaan fixxutti isaan waraani' jedhee si ergee ture. **19** Ati maaliif Waaqayyoo hin ajajamnee? Maaliif gaggabdee boojuu irratti lafa dhooftee fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjetto?" **20** Saa'olis akkana jedhee deebise; "Ani Waaqayyoo ajajameera; gara Waaqayyoo itti na erges dhaqeera. Ani Amaaleqoota guutummaan guutuutti barbadeesse mootii isaanii Agaagin fideera. **21** Loltoonni garuu Gilgaalitti Waaqayyoo Waaqa keetiiif aarsaa dhi'eessuuf jedhanii boojuu sana keessaa waan filatamaa Waaqaaf qulqulleeffame keessaa hoolotaa fi loon fudhatan." **22** Saamu'eelis deebisee akkana jedhe: "Waaqayyoo akka yeroo sagalee isaatiif ajajamaniitti gammadu sana, aarsaa gubamuu fi qalmatti ni gammadaa? Ajajamuutu aarsaa caala; dhaga'uunis cooma korbeessa hoolaa caala. **23** Fincilli akka cubbuu falfala hojjechuu ti; mata jabinnis akka hammina Waaqa tolfamaa waaqeffachuu ti. Waan ati dubbii Waaqayyoo tuffatteef, anis akka ati mootii hin taane si tuffadheera." **24** Saa'olis Saamu'eeliin akkana jedhe; "Ani cubbuu hojjedheera. Ani ajaja Waaqayyootii fi dubbii kee fudhachuu diideera. Ani waanan namoota sodaadheef isaanii ajajameera. **25** Ammas cubbuu koo naa dhiisiitii akka ani Waaqayyooof sagaduuf na wajjin deebi'." **26** Saamu'el immoo, "Ani si wajjin hin deebi'u. Ati dubbii Waaqayyoo tuffatteera; Waaqayyos saba Israa'el irratti mootii ta'uu kee tuffateera!" jedheen. **27** Akkuma Saamu'el deemuuf of irra garagaleenis Saa'ol handaara uffata isaa qabe; uffanni isaas ni tarsa'e. **28** Saamu'eelis akkana isaan jedhe; "Waaqayyoo har'a mootummaa Israa'el sirraa tarsiisee ollaa kee kan si caalu tokkoof kenneera. **29** Inni ulfina Israa'el ta'e sun takkumaa hin sobu yookaan yaada isaa hin geeddaru; akka yaada isaa hin geeddarreef inni nama miti." **30** Saa'ol immoo deebisee, "Ani cubbuu hojjedheera. Garuu fuula maanguddoota saba kootiitii fi fuula Israa'el duratti ulfina naa kenni; akka ani Waaqayyoo Waaqa keetiiif sagaduufis kottuu na wajjin deebi'." jedhe. **31** Saamu'el

akkasiin Saa'ol wajjin deebi'e; Saa'olis Waaqayyooof sagade. **32** Saamu'eelis, "Agaag mootii Amaaleqootaa sana as naa fidaa" jedhe. Agaagis, "Hadhaan du'aa dhugumaan narraa fagaateera" jedhee gammadaa gara isaa dhufe. **33** Saamu'el garuu, "Akkuma goraadeen kee dubartoota ilmoo malee hambise sana, haati kee dubartoota keessaa ilmoo malee hafti" jedhe. Saamu'eelis Gilgaalitti fuula Waaqayyoo duratti Agaagin ciccire. **34** Ergasiis Saamu'el gara Raamaa deeme; Saa'ol garuu gara mana ofii isaa, gara Gibe'aa Saa'olitti qajjeele. **35** Saamu'el hamma gaafa du'eetti deebi'ee Saa'olin hin argine; Saamu'el garuu Saa'oliif boo'aa ture. Waaqayyos Israa'el irratti Saa'olin mootii gochuu isaatti ni gaabbe.

16 Waaqayyos Saamu'eeliin akkana jedhe; "Saa'ol isa ani akka inni Israa'el irratti mootii hin taaneef tuffadhe sanaaf hamma yoomiitti boossa? Gaanfa keetti zayitii guuttadhuutii deemi; ani gara Isseeyi nama Beetlihemitti sin erga. Ani ilmaan isaa keessaa isa tokko akka mootii ta'uuf filadheeraatii." **2** Saamu'el garuu, "Ani akkamittin deemuu danda'a? Saa'ol yoo waan kana dhaga'e na ajjeesa" jedhe. Waaqayyoo immoo akkana jedhe; "Goromsa tokko fudhadhuu dhaqiitii, 'Ani Waaqayyooof aarsaa dhi'eessuufin dhufe' jedhi. **3** Isseeyinis gara aarsaatti waami; ani waan ati gootu sitti argisiisa. Atis nama ani sitti argisiisu sana naa dibda." **4** Saamu'eelis waan Waaqayyoo isa ajaje godhe. Yommuu inni Beetlihem ga'etti maanguddoonni magaalaa sanaa hollachaa isa simachuu dhufanii, "Ati naguma dhuftee?" jedhanii isa gaafatan. **5** Saamu'eelis deebisee, "Eeyyee naguma; ani Waaqayyooof aarsaa dhi'eessuun dhufe. Isinis of qulqulleessaatii na wajjin gara aarsaa kottaa" jedhe. Ergasiis inni Isseeyi fi ilmaan isaa qulqulleessee gara aarsaatti isaan waame. **6** Yeroo isaan achi ga'anittis Saamu'el Eliiyaabin argee, "Dhugumaan namni Waaqayyoo dibe as fuula Waaqayyoo dura dhaabateera" jedhee garaatti yaade. **7** Waaqayyoo garuu Saamu'eeliin, "Ani isa tuffadheeraatii bifa isaa yookaan hojjaa isaa hin ilaalin. Waaqayyoo waan namni ilaalu hin ilaalu. Namni bifa ilaala; Waaqayyoo garuu waan garaa keessa jiru ilaala" jedhe. **8** Isseeyis ergasii Abiinaadaabin waamee akka inni fuula Saamu'el dura darbu godhe. Saamu'el garuu, "Waaqayyoo isa kana hin filanne" jedhe. **9** Isseey akka Shamaan darbu godhe; Saamu'el garuu, "Waaqayyoo isa kanas hin filanne" jedhe. **10** Isseey akka ilmaan isaa torbanuu fuula Saamu'el dura darban godhe; Saamu'el garuu, "Waaqayyoo isaan kanneen hin filanne" jedhe. **11** Innis, "Ilmaan kee hundi kanneenumaa?" jedhee Isseeyin gaafate. Isseeyis, "Quxxisuun hunda isaanii tokko jira; inni garuu hoolota tiksaas jira" jedhe. Saamu'eelis, "Nama itti ergiitii isa fichisiisi; nu hamma inni dhufutti hin teenyuutii" jedhe. **12** Kanaaf Isseeyi nama itti ergee isa fichisiise. Innis diimaa, nama iji isaa miidhaguu fi nama dhaaba tolu ture. Waaqayyos, "Ka'ii isa dibi; inni ani filadhe isa kanaatii" jedhe. **13** Kanaafuu Saamu'el gaanfa zayitii fuudhee fuula obboloota isaa duratti isa dibe; guyyaa sanaa jalqabee Hafuurri Waaqayyoo humnaan Daawit irra bu'e. Saamu'eelis gara Raamaa deeme. **14** Hafuurri Waaqayyos Saa'ol irraa fagaate; hafuurri hamaan Waaqayyoo biraa ergame immoo Saa'olin dhiphise. **15** Tajaajiltoonni Saa'ol akkana isaan jedhan; "Kunoo hafuurri hamaan Waaqa biraa ergamee si dhiphisaa jira. **16** Egaa gooftaan keenya akka isaan nama baganaa taphachuu danda'u barbaadaniif tajaajiltoota isaa warra fuula isaa dura jiran haa ajaju. Innis yommuu hafuurri hamaan sun Waaqa biraa sitti dhufu baganaa siif taphata; sittis ni wayyaa'a." **17** Kanaafuu Saa'ol tajaajiltoota isaatiin, "Nama akka gaariitti baganaa taphachuu danda'u tokko barbaadatii naa fidaa" jedhe. **18** Tajaajiltoota sana keessaa tokko, "Kunoo

ilma Isseey nama Beetlihlem kan baganaa taphachuu beeku tokko ani argeera. Innis jagna fi loltuu dha. Nama dubbii beekuu fi miidhagaa dha. Waaqayyos isa wajjin jira” jedhee deebise. **19** Saa’olis Isseeyitti ergamoota ergee, “Ilma kee Daawit isa hoolota bira jiru sana naa ergi” jedhe. **20** Isseeyis harree tokko fidee buudeenaa fi daadhii wayinii qalqalloo tokko itti fe’ee, ilmoo re’ee tokko wajjin ilma isa Daawitinn Saa’oliif erge. **21** Daawit gara Saa’ol dhufee tajaajila isaa jalqabe. Saa’ol akka malee isa jaallate; Daawit nama mi’a lolaa isaaf baatu ta’e. **22** Saa’olis, “Akka inni na wajjin turee na tajaajiluuf Daawitiif eeyyami; ani isaatti gammadeeraatii” jedhee Isseeyitti dhaame. **23** Yommuu hafuuri hamaan Waaqa biraa Saa’olitti dhufu hunda, Daawit baganaa isaa fudhatee taphata ture; Saa’olis boqonnaa argata; itti wayyaa’as ture. Hafuuri hamaan sunis isa dhiisee deema ture.

17 Yeroo sana Filisxeemonni lolaaf humna isaanii walitti qabatan Yihuudaa keessatti Sookootitti wal ga’an. Isaanis Sakootii fi Azeeqaa gidduu Efes Damiin keessa qubatan. **2** Saa’olii fi namoonni Israa’el immoo wal ga’anii Sulula Elaa keessa qubatan; Filisxeemota waraannuufis hiriiran. **3** Filisxeemonni gaara tokko qabatan; Israa’eloonni immoo tulluu kaan qabatan; gidduu isaanii immoo sululatu ture. **4** Namichi beekamaan Gaatii dhufee kan maqaan isaa Gooliyaad jedhamu tokko qubata Filisxeemotaa keessaa gad ba’e. Hojjaan isaas dhundhuma ja’aa fi taakkuu tokko ture. **5** Innis gonfoo naasii mataatti kaa’atee qomee naasii kan saqilii kuma shan ulfaatu uffata ture; **6** miilla isaattis gammaallee naasii hidhatee gatiitti isaatti eeboo baadhata ture. **7** Somaan eeboo isaa furdaa akka muka wayya dhooftuun wayyaa itti martuu ture; sibiilli eeboo isaas saqilii dhibba ja’a ulfaata ture. Baattuun gaachana isaas fuula isaa dura deema ture. **8** Gooliyaadis loltoota Israa’el kanneen waraanaaf hiriiranitti iyjee akkana jedhe; “Isin waraanaaf hiriirantii ba’uun keessan maaliif? Ani nama Filisxeem, isin immoo tajaajiltoota Saa’ol mitii? Ofii keessanii nama tokko filadhaatii inni gara kootti gad haa bu’u. **9** Yoo inni na lolee na ajjeesuu danda’e, nu isin jalatti bulla; yoo ani isa mo’adhee isa ajjeese garuu isin nu jalatti bultanii tajaajiltoota keenya taatu.” **10** Filisxeemichis, “Ani har’a Israa’eliiin nan morkadha! Akka wal lolluuf nama tokko naa kennaa” jedhe. **11** Saa’olii fi Israa’eloonni hundi yommuu dubbii kana dhaga’anitti akka malee raafaman; ni sodaatanis. **12** Daawit ilma Isseeyi namicha Efraataa kan Beetlihlem Yihuudaa sanaa ti. Isseeyis ilmaan saddetti qaba ture; innis bara Saa’ol keessa nama dulloomee jaare ture. **13** Ilmaan Isseey hangafoonni sadan Saa’olin duukaa bu’anii lafa waraanaa dhaqanii turan; maqaan isaanis inni hangafni Eliyaab, inni lammaffaan Abiinaadaab, inni sadaffaan immoo Shamaa jedhama ture. **14** Daawit qaxisuu hunda isaanii ture. Isaan hangafoonni sadan Saa’olin duukaa bu’anii deeman; **15** Daawit garuu hoolota abbaa isaa tiksuu jedhee Saa’ol biraa Beetlihemitii deddeebi’aa ture. **16** Namichi Filisxeem sunis guyyaa afurtama ganama ganamaa fi galgala galgala dhufee isaanitti of mul’isa ture. **17** Isseey immoo ilma isaa Daawitiin akkana jedhe; “Akaayii kana irraa iifii tokkoo fi buudeena kurnan kana fuudhiitii ariitidhaan obboloota keetiif iddoo qubata isaanitti geessi. **18** Baaduu kurnan kana immoo ajajaa kumaa isaanitiif geessi. Haala obboloonni kee keessa jiran ilaaliitii oduu isaanii fidii kottu. **19** Isaan Saa’olii fi namoota Israa’el wajjin Sulula Elaa keessatti Filisxeemota lolaa jiru.” **20** Daawitiks biratti bushaayee dhiisee ganama barri ka’ee nyaata sana qabatee akkuma Isseey isa ajajetti ka’ee qajele. Innis utuu loltoonni dhaadachaa hiriiraan adda waraanaatti yaa’aa jiranuu lafa qubataa ga’e. **21** Israa’elii fi Filisxeemonni

tarree tarreedhaan fuula walitti garagalatan. **22** Daawit mi’a isaa eegduu mi’aa biratti dhiisee gara adda waraanaatti fiigee obboloota isaa nagaa gaafate. **23** Utuma inni isaan wajjin haasa’aa jiruu, Gooliyaad jagnichi Filisxeem namichi Gaati sun hiriira Filisxeemotaa keessaa dubbiihduma kanaan dura dubbachaa ture sana dubbate; Daawit isa dhaga’e. **24** Israa’eloonni hundinuu yommuu namicha arganitti sodaa guddaadhaan isa biraa baqatan. **25** Israa’eloonnis, “Isin akka namichi kun as deddeebi’aa jiru argituu? Inni dhugumaan Israa’eliiin morkachuuf dhufe. Mootiin nama isa ajjeesuuf qabeenya guddaa kenna. Intala isaa illee itti heerumsa; maatii abbaa isaas akka Israa’el keessatti gibira hin gabbarre godha” waliin jechaa turan. **26** Daawit namoota isa bira dhadhaabachaa turaniin, “Nama namicha Filisxeem kana ajjeese Israa’el irraa salphina kana fuudhuuf maaltu godhama? Filisxeemichi dhagna hin qabatin kun akka loltoota Waaqa jiraataa doorsisuuf inni eenyuu?” jedhee gaafate. **27** Namoonnis, “Wanni nama isa ajjeesuuf godhamu kanuma” jedhanii dubbiihduma duraan dubbachaa turan sana irra deebi’anii itti himan. **28** Eliyaab hangafni Daawit inni jalqabaa Daawit namoota wajjin dubbachaa akka jiru yommuu argetti aaree gubatee akkana jedhe; “Ati maal gochuu as gad buute? Hoolota muraasa sana gammoojjii keessatti eenyutti dhiiftee dhufte? Ani of tuulummaa keetii fi hammina garaa keetii nan beeka; ati waraana ilaalluu dhuffteeti.” **29** Daawit immoo, “Ani amma maalin godhe? Ani dubbachuu illee hin danda’uu?” jedhe. **30** Ergasiis gara nama biratti garagalee waanuma dura sana gaafate; namoonnis akkuma jalqabaatti deebisaniif. **31** Wanni Daawit jechaa tures dhaga’amee Saa’ol qaqqabe; Saa’olis isa waamsise. **32** Daawit Saa’oliin, “Sababii namicha Filisxeem kanaatiif namni tokko iyyuu abdiin hin kutatin; ani garbichi kee dhagee isa nan waraana” jedhe. **33** Saa’olis Daawitiin, “Ati dhaqqee Filisxeemicha kana waraannu hin dandeessu; ati ijoollee dha; inni immoo ijoollummaa isaatti jalqabee loltuu ture” jedhe. **34** Daawit garuu Saa’oliin akkana jedhe; “Garbichi kee hoolota abbaa isaa tiksaa ture. Yeroo leenci yookaan amaakenni dhufee bushaayee keessaa tokko fudhatutti, **35** ani isa faana fiigee dha’ee hoolaa sana afaan isaatii nan busisun ture. Yoo inni natti gara gale immoo kokkee isaa qabee dha’ee isa ajjeese ture. **36** Ani garbichi kee leencaa fi amaaketa ajjeeseera; Filisxeemichi dhagna hin qabatin kunis akkuma tokkoo isaanii ta’a; inni loltoota Waaqa jiraataa doorsiseeraatii. **37** Waaqayyoo inni irree leencaatii fi irree amaaketaa jalaa na baase sun harka Filisxeemicha kanaa jalaa na baasa.” Saa’olis Daawitiin, “Dhaqi, Waaqayyoo si wajjin haa ta’u” jedhe. **38** Ergasiis Saa’ol uffata lolaa kan ofii isaa Daawititti uffise. Qomee sibiilaa itti uffisee gonfoo naasii mataa isaatti kaa’eef. **39** Daawit sababii duraan itti fayyadamee hin beekneef uffata Saa’ol irratti goradee hidhatee asii fi achi deemuu yaale. Innis Saa’oliin, “Ani waanan duraan itti fayyadamee hin beekneef hidhadhee deemuu hin danda’u” jedhe. Kanaafuu of irraa baase. **40** Ergasii ulee isaa harkatti qabatee dhagaa soofamaa shan lagaa filatee kiisii korojoo tikseetti naqate; furrisa isaas harkatti qabatee gara Filisxeemichaatti dhi’aate. **41** Namichi Filisxeem sunis namicha mi’a lolaa isaaf baatu of dura qajeelchee Daawititti dhi’aate. **42** Innis Daawitiin ilaalee akka inni mucaa diimaa miidhagaa ta’e hubatee isa uffate. **43** Filisxeemichis, “Kan ati ulee qabatee natti dhufu ani saareedhaa?” jedhee waaqota ofii isaatiin Daawitiin abaare. **44** Akkasumas, “As kottu; ani foon kee allaattii samiitii fi bineensota bosonaatiif nan kennaa!” jedheen. **45** Kana irratti Daawit Filisxeemichaan akkana jedhe; “Ati kunoo goradee, eeboo fi bodee qabatee natti dhufu; ani garuu maqaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda’uu, Waaqa loltoota Israa’el kan

ati doorsifte sanaatiin sittin dhufa. **46** Har'a Waaqayyo dabarsee harka kootti si kenna; anis si ajjeesee mataa kee sirraan kuta. Ani har'a reeffa Filisxeemotaa allaattii samiitii fi bineensota lafaatiif nan kenna; addunyaan hundis akka Israa'el keessa Waaqni jiru ni beeka. **47** Namoonni asitti walitti qabaman hundi akka Waaqayyo goraadee fi eeboodhaan nama hin baafne ni baru; sababii lolli kun kan Waaqayyoo ta'eeff inni dabarsee harka keenyatti isin kenna." **48** Yommuu Filisxeemichi isa dha'uuf dhuffettis Daawit isa loluuf fiigee adda waraanaa seene. **49** Harka isaas korojoo isaa keessa kaa'ee dhagaa tokko fudhatee furrisaan darbatee adda Filisxeemichaa dha'e. Dhagaan sunis adda isaa keessa bade; Filisxeemichis addaan lafatti gombifame. **50** Daawit akkasiin furrisaa fi dhagaadhaan Filisxeemicha mo'ate; Daawit utuma goraadee of harkaa hin qabaatin Filisxeemicha dha'ee ajjeese. **51** Daawit fiigee Filisxeemicha irra ejjete. Goraadee Filisxeemichaas man'ee keessaa luqqisee baafate. Erga isa ajjeesee booddees goraadee sanaan mataa isaa irraa kute. Filisxeeminni yommuu akka goonni isaanii du'e arganitti of irra garagalanii baqatan. **52** Ergasii namoonni Israa'elii fi namoonni Yihuudaa ka'anii dhaadachaa hamma balbala Gaatii fi karra Eqroonitti Filisxeemota ari'an. Reeffi Filisxeemotaa karaa Sha'araayimitti geessu irratti hamma Gaatii fi Eqroonitti harca'e. **53** Israa'eloonni yommuu Filisxeemota ari'uu irraa deebi'anitti qubata isaanii saaman. **54** Daawitis mataa Filisxeemichaa fudhatee gara Yerusaa'leemitti fide; mi'a lolaa Filisxeemichaas dunkaana ofii isaatti galfate. **55** Saa'ol yommuu akka Daawit Filisxeemicha loluuf deemu argetti, Abneer ajajaa waraana Israa'eliiin, "Abneer, gurbaan kun ilma eenyuu ti?" jedhe. Abneeris, "Yaa Mootii, du'a kee ti ani hin beeku" jedhee deebise. **56** Mootichis, "Egaa akka gurbaan kun ilma eenyuu ta'e iyyaafadhuuttii bira ga'an" jedheen. **57** Akkuma Daawit Filisxeemicha ajjeesee deebi'een, Abneer Daawitii mataa Filisxeemichaa harkatti qabatee jiru fuula Saa'ol duratti dhi'eesse. **58** Saa'olis, "Gurbayyoo ati ilma eenyuu ti?" jedhee gaafate. Daawit immoo, "Ani ilma garbicha keetii ilma Isseeyi namicha Beetlihame sanaa ti" jedhee deebise.

18 Erga Daawit Saa'ol wajjin haasa'ee fixatee booddee, lubbuun Yoonaa'taan lubbuu Daawititti maxxante; Yoonaa'taanis akkuma lubbuu ofii isaatti isa jaallate. **2** Saa'olis gaafa sanaa jalqabee Daawitiin ofitti fudhate; akka inni gara mana abbaa isaatti deebi'us hin eeyyamneef. **3** Yoonaa'taan sababii akka mataa isaatti isa jaallateef Daawit wajjin kakuu seene. **4** Yoonaa'taanis qoloo uffatee ture of irraa baasee kittaa isaa, goraadee isaa, iddaa isaatii fi sabbata isaa dabalee Daawitii kenne. **5** Daawit iddoo Saa'ol itti isa erge hunda dhaqee ni milkaa'a ture. Saa'olis namoota waraanaa irratti isa sadarkaa ol aanaa kenneef. Wannii kunis saba hundaa fi tajaajiltoota Saa'ol hunda gammachiise. **6** Dubartoonnis erga Daawit Filisxeemicha ajjeesee booddee yommuu namoonni gara mana ofii isaaniitti deebi'anitti magaalawwan Israa'el hunda keessaa masiinqoo fi dibbee qabataniif faarfannaa gammachuutiin faarfachaa fi shuubbisaa Saa'ol mooticha simachuuf ba'an. **7** Dubartoonni sunis wal jalaa qabani: "Saa'ol kumaatama ajjeese; Daawit immoo kuma kumaatama ajjeese" jedhaniif faarfatan. **8** Saa'ol akka malee aare; jechi kunis isa hin gammachiifne. Innis, "Isaan Daawitiiif kuma kumaatama kennan; anaaf garuu kumaatama qofa kennan. Mootummaa fudhachuu malee maaltu isa hafe?" jedhee yaade. **9** Gaafasii jalqabee Saa'ol ija hinaffaatiin Daawitiin ilaala ture. **10** Guyyaa itti aanutti hafuurri hamaan Waaqa biraa humnaan Saa'olitti dhufe. Innis mana isaa keessatti raajii dubbachaa ture; Daawit immoo akkuma duraan godhu sana baganaa taphachaa ture. Saa'olis eeboo harkatti qabatee ture; **11**

innis, "Ani Daawitin keenyanittan hodha" jedhee waan yaadeef eeboo itti darbate. Daawit garuu yeroo lama isa duraa miliqee. **12** Saa'olis Daawitin sodaate; Waaqayyoo Saa'olin dhiisee Daawit wajjin tureetii. **13** Kanaafuu Saa'ol Daawitin fuula ofii isaa duraa fageessee ajajaa kumaa isa godhe; Daawitis loltoota hoogganee ni ba'a; ni galas ture. **14** Sababii Waaqayyoo isa wajjin tureff inni waan hojjetu hundumaan ni milkaa'a ture. **15** Saa'olis yeroo akka inni milkaa'e argetti isa ni sodaate. **16** Israa'elii fi Yihuudaan hundi garuu Daawitiin ni jaallatan; inni fuula isaanii dura ni ba'a; ni galas tureetii. **17** Saa'olis Daawitiin, "Meerab intalli koo hangaati kunoo ti; ati jagnummaan lola Waaqayyoo lola malee ani ishee sitti nan heerumsisa" jedhe. Saa'ol, "Harki Filisxeemotaa isa irratti haa ka'u malee ani harka koo isa irratti hin kaasu" jedhee yaadaa tureetii. **18** Daawit garuu Saa'olin, "Soddaa mootii ta'uuf ani eenyu? Maatiin koo yookaan gosti abbaa koo Israa'el keessatti maali?" jedhe. **19** Kanaafuu yommuu yeroon itti Meerab intalli Saa'ol Daawititti heerumtu dhi'aatetti isheen Adrii'eel nama biyya Mehoolaatiitti heerumte. **20** Miikaal intalli Saa'olis Daawitin jaallatee turtte; Saa'olis yeroo waa'ee kanaa dhaga'etti ni gammade. **21** Innis, "Akka isheen kiyyoo isatti taatuuf fi akka harki Filisxeemotaa isa argatuuf ani ishee isatti nan heerumsisa" jedhee yaade. Kanaafuu Saa'ol Daawitiin, "Ati amma soddaa koo ta'uuf carraa lammaffaa qabda" jedhe. **22** Ergasii Saa'ol, "Kunoo mootiin sitti gammada; tajaajiltoonni isaa hundinuus si jaallatu; ati amma soddaa isaa ta'i" jedhaatii dhoksaadhaan Daawititti himaa" jedhee tajaajiltoota isaa ajaje. **23** Isaanis irra deebi'anii waan kana Daawititti himan; Daawit garuu, "Soddaa mootii ta'uun waanuma salphaa seetani? Ani hiyyeessa; nama hamma kanatti beekamus miti" jedhe. **24** Tajaajiltoonni Saa'ol waan Daawit jedhe isatti himan; **25** Saa'ol immoo, "Mootichi diinota isaa haaloo ba'a'uuf misaa Filisxeemotaa dhibba tokko malee gabbara biraa tokko illee sirraa hin barbaadu" jedhaatii Daawititti himaa" jedhe. Karoorri Saa'ol akka Daawit harka Filisxeemotaatti kufu ture. **26** Yommuu tajaajiltoonni sun waan kana Daawititti himanitti, Daawit soddaa mootii ta'uuf ni gammade. Kanaafuu utuu yeroon isaa hin gaa'ne, **27** Daawitii fi namoonni isaa dhaqanii Filisxeemota dhibba lama ajjeesan. Daawitis soddaa mootii ta'uuf jedhee misaa Filisxeemota ajjeefamanii hunda fidee mootichatti kenne. Kana irratti Saa'ol intala isaa Miikaalin isatti heerumsise. **28** Saa'ol yommuu akka Waaqayyoo Daawit wajjin jiruu fi akka Miikaal isa jaallate hubatetti, **29** ammas akka malee isa sodaate; bara jireenyaa isaa kan hafe hundas diina isaa ta'ee jiraate. **30** Ajajjooonni waraana Filisxeemotaa yeroo hedduu waraanaaf ni ba'u turan; yeroo isaan waraanaaf ba'an hundas Daawit qondaaltota Saa'ol kaan caalaa mo'annaa argata ture; maqaan isaas baay'ee beekame.

19 Saa'ol ilma isaa Yoonaa'taanii fi tajaajiltoota hunda akka isaan Daawitin ajjeesan ajaje. Yoonaa'taan garuu akka malee Daawitin jaallata ture; **2** akkana jedhees isa akeekachiise; "Saa'ol abbaan koo karaa ittiin si ajjeesu barbaadachaa jira. Bori ganama of eeggadhu; dhokadhuutti achuma turi. **3** Anis gad ba'ee abbaa koo wajjin dirree ati jirtu irra nan dhaabadha. Waa'ee kees isa wajjin haasa'ee waan inni jedhe sitti hima." **4** Yoonaa'taanis akkana jedhee abbaa isaa Saa'olitti waa'ee Daawit waan gaarii dubbate; "Mootichi tajaajilaa isaa Daawititti yakka hin hojjetin; inni homaa si hin goone; wannii inni hojjetes faayidaa guddaa siif argamsiiseera. **5** Daawit lubbuu ofii isaatiif yaaduu dhiisee Filisxeemicha ajjeese. Waaqayyos Israa'el hundaaf mo'annaa guddaa kenne; atis waan kana argitee gammaddeerta. Yoos ati maaliif sababii malee isa ajjeesuudhaan nama yakka

hin qabne kan akka Daawititti yakka hojjetta ree?" 6 Saa'olis Yoonataanin dhageeffatee, "Dhugaa Waaqayyo jiraataa, Daawit hin ajjeefamu" jedhee kakate. 7 Kanaafuu Yoonataan Daawitin waamee waan kana hunda itti hime. Saa'olittis isa fide; Daawitis akkuma duriitti Saa'ol dura dhaabate. 8 Ammas lolli ni ka'e; Daawitis dhaqee Filisxeemota lole. Innis humna guddaan isaan dha'e; isaanis isa durraa baqatan. 9 Garuu utuu Saa'ol eeboo harkatti qabatee mana isaa taa'uu hafuuri hamaan Waaqayyo biraa isatti dhufe. Utuu Daawit baganaa taphachaa jiruu, 10 Saa'ol eeboodhaan Daawitin keenyanitti hodhuu yaale; Daawit garuu duraa miliqe; Saa'olis eeboo sana keenyanitti fiixe. Daawitis halkan sana baqatee jala ba'e. 11 Saa'ol akka isaan eegani ganamaan isa ajjeesaniif mana Daawititti namoota erge. Miikaal niitiin Daawit garuu, "Ati yoo halkan kana baqachuu baatte bori ni ajjeefamta" jettee akeekkachiifte. 12 Kanaafuu Miikaal foddaa keessaan Daawitin gad buufte; innis baqatee miliqe. 13 Ergasii Miikaal fakkii Waaqa tolfamaa tokko fiutee wayyaa itti uffiftee siree irra ciibsite; boraatii rifeensa re'ees mataa jala keesseef. 14 Yeroo Saa'ol Daawitin qabsiisuuf namoota ergetti Miikaal, "Inni dhukkubsateera" jette. 15 Saa'ol akka isaan Daawitin ilaalanii deebise namoota ergee, "Akka ani isa ajjeesuuf siree isaatiin naa fidaa" isaanii jedhe. 16 Yeroo namoonni sun ol seenanitti fakkiin Waaqa tolfamaa sun siree irra ciibsamee, rifeensi re'ees mataa jala kaa'ameefii argame. 17 Saa'olis Miikaaliin, "Ati maaliif akka diinni koo miliquuf akkas na gowwoomsite?" jedhe. Miikaalis, "Isatu, 'Jalaa na miliqsi; yoo kanaa achii ani sin ajjeesaa' naan jedhe" jetteen. 18 Daawitis yeroo baqatee miliqetti Saamu'eel bira Raamaa dhaqee waan Saa'ol isa godhe hunda itti hime. Ergasiis innii fi Saamu'eel gara Naayot dhaqanii achuma turan. 19 Saa'olittis, "Kunoo Daawit Naayot ishee Raamaa keessatti argamtu keessa jira" jedhani himan. 20 Kanaafuu inni akka isa qabaniif namoota itti erge. Isaan garuu yeroo garee raajota raajii dubbatanii kan Saamu'eel hoogganaa isaanii ta'ee achi dhaabachaa ture tokko arganitti Hafuuri Waaqaa namoota Saa'ol irra bu'ee isaanis akkasuma raajii dubbatan. 21 Saa'ol yommuu waan kana dhaga'etti namoota biraa erge; isaanis akkasuma raajii dubbatan. Saa'ol ammas yeroo sadaffaaf namoota erge; isaanis akkasuma raajii dubbatan. 22 Dhuma irratti inni ofuma isaatii ka'ee Raamaa dhaqee; boolla bishaanii guddaa Seekuutti argamu bira ga'ee, "Saamu'eelii fi Daawit eessa jiru?" jedhee gaafate. Namni tokkos, "Isaan Naayot ishee Raamaa keessa jirtu keessa jiru" jedheen. 23 Kanaafuu Saa'ol gara Naayot ishee Raamaa keessa jirtu sanaa dhaqee. Garuu Hafuuri Waaqaa isaa irra bu'e; innis hamma Nawaat ga'utti raajii dubbachaa deeme. 24 Wayyaa isaas of irraa baasee fuula Saamu'eel duratti raajii dubbate. Innis halkanii fi guyyaa sana guutuun qullaa isaa ciise. Sababiin namoonni, "Saa'olis raajota keessaa tokkoodhaa?" jedhaniif kanuma.

20 Daawitis Naayot ishee Raamaa keessatti argamtu baqatee Yoonataan bira deeme, "Ani maalin godhe? Yakki koos maali? Cubbuun ani fuula abbaa keetti duratti hojjeedhee inni na ajjeesuu barbaaduuf kami?" jedhee gaafate. 2 Yoonataan deebisee, "Kun gonkumaa hin ta'u; ati hin ajjeefamtu! Abbaan koo waan xinnaas ta'u waan guddaa utuu na wajjin hin mari'atin hin hojjetu. Yoos abbaan koo akkam waan kana na dhoksa ree? Wannii kun akkas miti!" jedhe. 3 Daawit garuu akkana jedhee kakate; "Akka ani fuula kee duratti fudhatama argadhe abbaan kee sirriitti beeka; kanaafuu inni, 'Yoonataan waan gadduuf akka waan kana beeku hin godhinaa' jedheera. Garuu dhugaa Waaqayyo jiraataa ti; du'a kee ti; anaa fi du'a giddu tarkaanfii

tokko qofatu jira." 4 Yoonataan Daawitin, "Waan ati akka ani siif godhu barbaaddu hunda siifin godha" jedhe. 5 Kanaafuu Daawit akkana jedhe; "Bor Ayyaana Baatii ti; anis mootii wajjin maaddiitti dhi'aachuun qaba; garuu akka ani dhaqee hamma galgala iftaaniitti ala dhokadhu naa eeyyami. 6 Yoo abbaan kee na barbaadee na dhaabe, 'Daawit waan aarsaan waggaa sababii maatii isaa guutuutiif achitti dhi'eeffamaa jiruuf akka ariitiidhaan gara Beetlihem magaalaa ofii isaa dhaquuf cimsee eeyyama na gaafatee jira' jedhiin. 7 Yoo inni, 'Haa ta'u' jedhe, garbichi kee ooleera; yoo inni aare garuu akka inni hamma natti yaade hubachuu dandeessa. 8 Ati garuu garbicha keetiif garaa laafi. Atii fi garbichi kee fuula Waaqayyoo duratti kakuu galtaniirtuutti. Yoo ani yakka qabaadhe atuu na ajjeesi! Maaliif dabarsitee abbaa keetti na kennita?" 9 Yoonataan, "Wanni kun sirraa haa fagaatu! Ani utuu akka abbaan koo si miidhuu barbaade beekke silaa sitti hin himun turee?" jedhe. 10 Daawitis, "Yoo abbaan kee dheekkamsaan siif deebise eenyutu natti hima?" jedhee gaafate. 11 Yoonataan, "Kottu alatti baanaa" jedhe. Kanaafuu isaan lamaanuu walii wajjin deeman. 12 Kana irratti Yoonataan Daawitin akkana jedhe; "Ani Waaqayyo Waaqa Israa'eliin nan kacadha; dhugumaan iftaan yoona yaada abbaa koo nan ilaala! Yoo inni yaada tolaa siif qabaate ani dhaamsa sitti ergeen si beeksisa. 13 Garuu yoo abbaan koo si miidhuu barbaadee ani immoo si beeksisee nagaadhaan si erguu baadhe, Waaqayyo Yoonataanin haa adabu; waan caalus itti haa fidu. Waaqayyo akkuma abbaa koo wajjin ta'e sana si wajjinis haa ta'u. 14 Akka ani hin ajjeefameef ati gara laafina hin geeddaramne kan akka gara laafina Waaqayyoo sana bara jireenya kootii keessa na argisiisi. 15 Yeroo Waaqayyo diinota Daawit lafa irraa barbaadeessutti illee gara laafinni kee maatii koo irraa hin citin." 16 Kanaafuu Yoonataan, "Waaqayyo diinota Daawit itti gaafatamtoota haa godhu" jedhee mana Daawit wajjin kakuu seene. 17 Yoonataan sababii akkuma lubbuu ofii isaatti Daawitin jaallateef akka inni amma illee isaa kakatu godhe. 18 Yoonataan Daawitin akkana jedhe: "Bori Guyyaa Ayyaana Baatii ti. Sababii iddoon ati teessu sun duwwaa ta'uuf akka ati hin jirre ni beekama. 19 Iftaan galgala iddoo yeroo rakkinni kun jalqabetti itti dhokatte sana dhaqii dhagaa Ezeel bira turi. 20 Ani akka nama waan tokkotti xiyyeeffatee darbatuutti xiyya sadii naannoo dhagaa sanaatti nan darbadha. 21 Ergasii gurbaa tokko ergee, 'Dhaqii xiyya barbaadi' nan jedha. Yoo ani, 'Ilaa, xiyyi siin garana jira; as fidi' jedheen, dhugaa Waaqayyo jiraataa, ati homaa hin taatuutti kottu; balaan tokko iyyuu hin jiru. 22 Yoo ani gurbichaan, 'Ilaa, xiyyi siin garas jira' jedhe garuu waan Waaqayyo akka ati deemu barbaadeef deemu qabda. 23 Waa'ee waan anaa fi ati mari'anne sanaa akka Waaqayyo bara baraan anaa fi si gidduutti dhuga ba'aa ta'e yaadadhu." 24 Kanaafuu Daawit ala dhokate; yeroo Guyyaan Ayyaana Baatii ga'ettis mootichi waa nyaachuuf taa'e. 25 Innis akkuma amala isaa keenyan mana bira taa'e; Yoonataan fuullee isaa, Abneer immoo Saa'ol kana taa'e; iddoon Daawit garuu duwwaa ture. 26 Saa'ol gaafas homaa hin dubbanne; inni, "Wanni akka seeraatti isa xureessu tokko Daawititti dhufuu hin oolu; inni dhugumaanuu xuraa'aa dha" jedhee yaadaa tureeti. 27 Garuu guyyaa itti aanu jechuunis ji'a sana keessaa guyyaa lammaffaatti iddoon Daawit ammas duwwaa ture. Kana irratti Saa'ol ilma isaa Yoonataanin, "Ilmi Issey sun maaliif kaleessas har'as nyaataaf hin dhufin?" jedhe. 28 Yoonataan akkana jedhee deebise; "Daawit gara Beetlihem deemuuf jedhee jabeessee eeyyama na gaafate. 29 Innis, 'Sababii maatiin keenya magaalaa sana keessatti aarsaa dhi'eessaa jiruu fi sababii obboleessi koo akka

ani achitti argamuuf na ajajeef nan dhaqa. Yoo ani fuula kee duratti fudhatama argadhee jiraadhe akka ani obboloota koo ilaaluu dhaquuf naa eeyyami' jedhe. Wannu inni utuu maaddii mootichaatti hin dhi'atin hafeefis kanuma." **30** Saa'olis akka malee Yoonaataaniitti aaree akkana jedheen; "Ati yaa ilma dubartii miicciirantuu fi finciltuu sanaa! Akka ati ilma Isseey kan si'ii fi haadha si deesseef qaamii ta'e sanaaf tumsite ani hin beekuu? **31** Hamma ilmi Isseey lafa irra jirutti atis mootummaan kees jabaattanii hin dhaabattan. Kanaafuu amma nama itti ergitii gara koo fichiisi; inni du'uu qabaatii!" **32** Yoonaataanis, "Inni maaliif ajjeefama? Maali godhu?" jedhee abbaa isaa Saa'olin gaafate. **33** Saa'ol garuu isa ajjeesuudhaaf eeboo itti darbate. Kanaafuu Yoonaataan akka abbaan isaa Daawitin ajjeesuuf kutate beeke. **34** Yoonaataanis akka malee aaree maaddii irraa ka'e; innis sababii hojii qaamii kan abbaan isaa Daawititti hojijete sanaa gaddeef bultii lammaffaa ji'a sanaatii homaa hin nyaaneen. **35** Yoonaataan ganama barii Daawitin wal arguuf gad ba'e. Gurbaan xinnaan tokkos isa wajjin ture. **36** Innis gurbaa sanaan, "Fiigiitii xiyya ani darbaddu sana barbaadi" jedhe. Akkuma gurbaan sun fiigeen Yoonaataan isa duubaan xiyya darbate. **37** Yeroo gurbichi iddoo xiyyi Yoonaataan bu'e sana ga'etti, Yoonaataan isa waamee, "Xiyyi siin achi jira mitii?" jedhe. **38** Ergasiis, "Ariifadhu! Dafiiiti deemi! Hin dhaabatin!" jedhee itti iyye; gurbichis xiyya sana fuudhee gara gooftaa isaatti deebi'e. **39** Gurbaan sun waa'ee waan kana hundaa waan tokko illee hin beekne; Yoonaataaniis fi Daawit qofatu beeka ture. **40** Ergasiis Yoonaataan mi'a isaa kan lolaa gurbichatti kennee, "Fuudhiitii gara magaalatti deebi'i" jedheen. **41** Erga gurbichi deemee booddee Daawit karaa kibba dhagaa sanaatii ka'ee yeroo sadii gad jedhee fuula Yoonaataan duratti addaan lafatti gombifame. Ergasiis isaan wal dhungatanii walitti boo'an; Daawit garuu caalaa boo'e. **42** Yoonaataanis Daawitiin, "Aanaa fi si gidduutti, sanyii koo fi sanyii kee gidduutti Waaqayyo bara baraan dhugaa baatuu dha' waliin jennee akka firummaan keenya jabaatee dhaabatuuf maqaa Waaqayyootiin walii kakanneerraatii nagaan deemi" jedhe. Ergasiis Daawit ka'ee qajelee. Yoonaataanis gara magaalatti deebi'e.

21 Daawit gara magaalaa Noob Abiimelek lubicha bira dhaqe. Ahiimelekis yeroo isa argetti hollatee, "Ati maaliif kophaa kee deemta? Maaliif namni tokko illee si wajjin hin jirru?" jedhee gaafate. **2** Daawit Ahiimelek lubichaan akkana jedhe; "Mootichi, 'Namni tokko iyyuu waa'ee ergama keetiitii fi qajeelfama keetii beekuu hin qabu' jedhee na ajajeera. Namoota koo immoo akka isaan iddoo tokkotti na eegan itti himeera. **3** Egaa isin maal of harkaa qabdu? Buddeena shan yookaan waanuma argachuu dandeessan naa kennaa." **4** Lubichi garuu Daawitiin, "Ani buddeena namni kam iyyuu nyaachuu danda'u asii hin qabu; ta'us buddeenni qalqullaa'an namoonni dubartii bira hin ga'in qofti nyaachuu danda'an as jira" jedhe. **5** Daawit, "Dhugumaan akkuma yeroo ani ba'u hunda ta'aa ture sana dubartoonni nurraa dhowwamaniiru. Ergama qulqulluu hin ta'in irratti iyyuu mi'i dargaggootaa qulqulluu dha. Har'a immoo hammam caalaatti haa qulqullaa'uu reel" jedhee deebise. **6** Kanaafuu lubichi buddeena qulqulleeffame sana isaaf kenne; buddeena ilaalchaa kan gaafas buddeena ho'adhaan iddoo buufamuuf fuula Waaqayyoo duraa fuudhame sana malee buddeenni biraa achi hin turreetii. **7** Gaafas tajaajiltoota Saa'ol keessaa tokko akka fuula Waaqayyoo dura turu dirqisiifamee ture; innis Doo'eeg namicha Edoom, itti gaafatamaa tiksee Saa'ol ture. **8** Daawit, "Ati eeboo yookaan goraadee asii hin qabdu? Ani sababii hojiin mootichaa ariifachiisaa ta'eef goraadee yookaan mi'a lolaa tokko

illee hin fidannee?" jedhee Ahiimelekin gaafate. **9** Lubichis deebise akkana jedhe; "Goraadeen Gooliyaad Filixseemichaa kan ati Sulula Eelaa keessatti ajjeefte sanaa as jira; innis huccuudhaan maramee dirataan duuba jira. Yoo barbaadde fudhadhu; isa malee goraadeen biraa as hin jiru" jedheen. Daawit, "Kan akka isaa hin jiruutii naa kenni" jedhe. **10** Daawit gaafas Saa'ol duraa baqatee gara Aakiish mooticha Gaati dhaqe. **11** Tajaajiltoonni Aakiish garuu, "Daawit kun mooticha biyyattii mitii?" Inni kan isaan: "Saa'ol kumaatama ajjeese; Daawit immoo kuma kumaatama ajjeese" jedhanii faarfatanii sirbanii sana mitii?" **12** Daawit waa'anta kana garaatii qabatee Aakiish mooticha Gaati akka malee soodate. **13** Kanaafuu fuula isaani duratti akka waan maraatee ta'e; utuma harka isaani keessa jiruu cufaa karraa hooqee areeda isaa irra gorora yaasee akka nama maraatee of godhe. **14** Aakiishis tajaajiltoota isaatiin akkana jedhe; "Mee namicha kana ilaalaa! Inni maraatu dha! Maaliif gara koo isa fiddan? **15** Akka inni fuula koo duratti akkana ta'uuf isa as fiduun keessan ani nama maraate dhabee? Namichi kun mana koo dhufuu qabaa?"

22 Daawit Gaatii ka'ee gara holqa Adulaamitti baqate. Obboloonni isaatii fi maatiin abbaa isaa hundi yeroo waan kana dhaga'anitti gara isaa dhaqan. **2** Namoonni rakkatan hundi yookaan kanneen gatiin irra jiru hundii fi warri of jibban hundi isa biratti wal ga'an; innis hoogganaa isaani ta'e. Namoonni isa wajjin turanis gara dhibba afurii ti. **3** Daawit achii ka'ee Miisphaa ishee biyya Mo'abitti argamtuu dhaqee mooticha Mo'aabiin, "Hamma ani waan Waaqni naaf godhu beekutti akka abbaan koo fi haati koo dhufanii si bira jiraatan ni eeyyamtaa?" jedhe. **4** Innis mootii Mo'ab biratti isaan dhiise; isaan yeroo Daawit iddoo da'annoo keessa turetii mooticha bira jiraatan. **5** Ta'us Gaad raajichi Daawitiin, "Da'annoo keessa hin turin. Biyya Yihuudaatti gali" jedhe. Kanaafuu Daawit achii ba'ee bosona Hereeti seene. **6** Saa'ol akka Daawitii fi namoonni isaa argaman dhaga'e. Saa'olis eeboo harkatti qabatee gaara Gibe'aa irra muka tamirii jala taa'aa ture. Qondaaltonni isaa hundinuu isa bira dhaabachaa turan. **7** Saa'olis akkana isaaniin jedhe; "Yaa namoota Beniyaam dhaga'aa! Dhugumaan ilmi Isseey lafa qotiisaatii fi iddoo dhaabaa wayinii hunda keessanii ni kennaa? Hunda keessanis ajajjuuwwan kumaatii fi ajajjuuwwan dhibbaa ni godhaa? **8** Sababiin isin hundi natti malattaniif kanaa? Yeroo ilmi koo ilma Isseey wajjin kakuu galutti namni tokko iyyuu natti hin himu. Isin keessaa namni tokko iyyuu dhimma koo hin qabu yookaan akka ilmi koo akka inni akkuma har'a gochaa jiru kana akka tajaajilaan koo riphee na eeggatuuf isin natti kakaasu isin keessaa namni tokko iyyuu natti hin himu." **9** Garuu Doo'eeg Edoomichi kan qondaaltota Saa'ol wajjin dhaabachaa ture sun akkana jedhee deebise; "Ani ilma Isseey isaa gara Noob Ahiimelek ilma Ahiixuub bira dhufuu nan arga. **10** Ahiimelekis Waaqayyoon isaaif kadhate; akkasumas galaa fi goraadee Gooliyaad Filixseemichaa kenneef." **11** Kana irratti mootichi Ahiimelek lubicha ilma Ahiixuubitti nama ergee isaa fi maatii abbaa isaa kanneen Noobitti luboota turan hunda waamsise; isaanis gara mootichaa dhufan. **12** Saa'olis, "Yaa ilma Ahiixuub dhaga'i" jedhe. Innis, "Yaa gooftaa, ani kunoo ti" jedhee deebise. **13** Saa'olis akkana isaan jedhe; "Ati maaliif buddeena fi goraadee kenniteefii Waaqa kadhachuufiidhaan akka inni natti fincilee akkuma har'a gochaa jiru kana riphee na eeggatu isa gootee ilma Isseey wajjin natti malatte?" **14** Ahiimelekis deebise mootichaan akkana jedhe; "Dhirsu intala mootichaa, ajajaa loltoota si eeganiitii fi namni mana kee keessatti akka malee kabajamu tajaajiltoota kee hunda keessaa amanamaan

akka Daawit eenyu? **15** Waaqa isaaf kadhachuun koo har'a guyyaa jalqabaatii? Miti! Mootichi garbicha kee yookaan maatii abbaa isaa keessaa nama tokko illee yakkamaa hin godhin; garbichi kee waa'ee waan kana hundaa homaa hin beekuutii." **16** Mootichi garuu, "Yaa Ahiimelek, dhugumaan ati ni duuta; atis, maatiin abbaa keetii hundinuus ni duutu" jedhe. **17** Ergasiis mootichi waardiyyoota isa bira turaniin, "Sababii luboonni Waaqayyoo kunneen Daawitii tumsaniif, itti garagalaatii isaan fixaa. Isaan akka inni baqachaa ture ni beeku; ta'us natti hin himne" jedhe. Qondaaltonni mootichaa garuu luboota Waaqayyoo dha'uudhaaf harka isaanii ol fudhachuun hin feene. **18** Mootichaa, "Itti garagalitii luboota fixi" jedhee Doo'eeg Edoomicha ajaje. Kanaafuu Doo'eeg Edoomichi itti garagalee isaan dha'e. Inni gaafas luboota dirata quncee talbaa irraa hojjetame uffatan saddeettamii shan fixee. **19** Noob magaalaa lubootaas, dhiirtoaa fi dabartoota ishee, ijoollee fi daa'imman ishee, loon, harrootaa fi hoolota ishee goraa deedhaan barbaadeesse. **20** Garuu Abiyaataar ilmi Ahiimelek ilma Ahiixuub sun miliqee gara Daawititti baqate. **21** Innis akka Saa'ol luboota Waaqayyoo fixe Daawititti hime. **22** Daawitis Abiyaataariin akkana jedhe; "Ani gaafas yeroo Doo'eeg Edoomichi achi turetti akka inni dhugumaan Saa'olitti odeessu beekeera. Badiisa maatii abbaa keetii hundaa'anatu gaafatama. **23** Ana wajjin turi; hin sodaatin; namni lubbuu kee barbaadu, lubbuu koos ni barbaada. Ati na wajjin nagumaan jiraatta."

23 Daawit yommuu, "Kunoo, Filisxeemonni Qeyiilaatti waraana bananii oobdii saamaa jiru" jedhanii itti himanitti, **2** "Ani dhaqee Filisxeemota kanneen waraanuu?" jedhee Waaqayyoon gaafate. Waaqayyos, "Dhaqii Filisxeemota waraanitii Qeyiilaa baraar" jedhee deebiseef. **3** Namoonni Daawit garuu, "Nu as Yihuudaa keessatti iyyuu sodaachaa jirra. Yoo loltoota Filisxeemotaa waraanuu Qeyiilaa dhaqne immoo hammam haa sodaannu!" jedhaniin. **4** Daawit ammas deebi'ee Waaqayyoon gaafate; Waaqayyos, "Qeyiilaatti gad bu'i; ani Filisxeemota dabarsee harka keetti nan kennaatii" jedhee deebiseef. **5** Kanaafuu Daawitii fi namoonni isaa Qeyiilaa dhaqanii Filisxeemota waraananii horii isaanii booji'an. Daawitis miidhaa guddaa Filisxeemotatti fidee akkasiin saba Qeyiilaa baraafe. **6** Abiyaataar ilmi Ahiimelek sunis yeroo gara Qeyiilaa gara Daawititti baqatetti dirata fudhatee dhufe. **7** Akka Daawit Qeyiilaa dhaqe Saa'olitti himan; innis, "Waan Daawit magaalaa karraa fi danqaraa qabdu keessa seenuudhaan ofitti cufeeff Waaqni isa dabarsee natti kenneera" jedhe. **8** Saa'olis akka isaan Qeyiilaatti gad bu'anii Daawitii fi namoota isaa marsaniif jedhee loltoota isaa hunda duulaaf walitti waammate. **9** Daawitis yeroo akka Saa'ol hammina isatti yaade beeketti Abiyaataar lubichaan, "Dirata sana as fidi" jedhe. **10** Ergasiis Daawit akkana jedhe; "Yaa Waaqayyoo, Waaqa Israa'el akka Saa'ol gara Qeyiilaa dhufee sababii kootiif jedhee magaalattii barbaadeessuuf karoorfate garbichi kee dhugumaan dhaga'eera. **11** Jiraattonni Qeyiilaa isatti dabarsanii na kennuu? Akkuma garbichi kee dhaga'e sana Saa'ol ni dhufaa? Yaa Waaqayyoo Waaqa Israa'el mee garbicha keetti himi." Waaqayyos, "Eeyyee inni ni dhufa" jedhe. **12** Daawit ammas, "Jiraattonni Qeyiilaa anaa fi namoota koo dabarsanii Saa'olitti ni kennuu?" jedhee gaafate. Waaqayyos, "Eeyyee isin kennu" jedhe. **13** Kanaafuu Daawitii fi namoonni isaa kanneen gara dhibba ja'a ta'an Qeyiilaadhaa ka'anii gara dhaquu danda'an hunda dhaqan. Saa'olis yommuu akka Daawit Qeyiilaa keessaa baqate dhaga'etti achi hin dhaqne. **14** Daawitis da'annoowan gammoojjii keessaattii fi gaarran Gammoojjii Ziif keessa ture. Saa'olis guyyuma guyyaan isa barbaadaa ture; Waaqni garuu dabarsee harka isaatti Daawitin hin kennine. **15** Daawit utuu

Gammoojjii Ziif keessa iddoo Horeshaa jedhamu tokko jiruu akka Saa'ol isa ajjeesuuf dhufe beeke. **16** Yoonataan ilmi Saa'olis Daawit bira Horeshaa dhaqe; maqaa Waaqaatiinis isa jajjabeesse. **17** Innis, "Hin sodaatin; abbaan koo Saa'ol harkumaanuu si hin tuqu. Ati mootii Israa'el taata; ani immoo itti aanaa kee nan ta'a. Abbaan koo Saa'ol iyyuu waan kana ni beeka" jedheen. **18** Isaan lamaanuu fuula Waaqayyoo duratti kakuu walii galan. Ergasii Yoonataan mana ofii isaatti gale; Daawit immoo Horeshaatti hafe. **19** Namoonni Ziif gara Gibe'aa gara Saa'ol dhaqanii akkana jedhan; "Daawit kibba Yasemooiin gaara Hakiilaa irra da'annoowan Horeshaa keessa dhokatee gidduu keenya jira mitii? **20** Yaa mootii, ati gaafa dhufuu feete kottu; nu isa dabarsinee sitti ni kennina." **21** Saa'olis deebisee akkana jedhe; "Waan isin naa yaaddaniif Waaqayyoo isin haa eebbisu. **22** Dhaqaatii ittuma fufaa qophaa'aa. Iddoo Daawit yeroo baay'ee dhaquu fi nama achitti isa argu illee hubadhaa. Akka inni nama daba hojjetu ta'e natti himaniiru. **23** Iddoo inni itti dhokatu hundumaa barbaadaatii oduu mirkanaa'aa fidaa kottaa. Ergasii ani isin wajjin nan deema; yoo inni naannoo sana jiraate ani kumaatama Yihuudaa hunda keessaa barbaadee isa nan arga." **24** Kanaafuu isaan ka'anii Saa'ol dursanii Ziif dhaqan. Daawitii fi namoonni isaa gama kibba Yasemooiin Gammoojjii Maa'oon kan Arabbaatti argamtu keessa turan. **25** Saa'olii fi namoonni isaa Daawitin barbaaduu jalqaban; Daawitis yommuu waan kana itti himanitti gara kattaatti gad bu'ee Gammoojjii Maa'oon keessa ture. Saa'olis yeroo waan kana dhaga'etti Daawitin ari'uuf Gammoojjii Maa'oon seene. **26** Saa'ol gaara gubbaa karaa tokkoon deemaa ture; Daawitii fi namoonni isaa immoo Saa'ol duraa baqachuuf jedhanii ariifachaa tulluu sana irra karaa kaaniin deeman. Yeroo Saa'olii fi namoonni isaa itti dhi'aatanii Daawitii fi namoota isaa qabachuu ga'anitti, **27** ergamaan tokko gara Saa'ol dhufee, "Dafiitii kottul Filisxeemonni biyyattii weeraranii jiruutii" jedhe. **28** Saa'olis Daawitin ari'uun dhiisee Filisxeemotatti gara gale. Kanaafuu iddoon sun, "Kattaa gargar ba'umsaa" jedhame. **29** Daawitis achii deemee da'annoowan Een Gaadii keessa jiraate.

24 Erga Saa'ol Filisxeemota ari'uun irraa deebi'ee boodde, "Daawit Gammoojjii Een Gaad keessa jira" jedhanii isatti himan. **2** Kana irratti Saa'ol guutummaa Israa'el keessaa namoota filatamoo kuma sadii fudhatee Daawitii fi namoota isaa barbaacha gara Kattaa Re'oota diidaa dhaqe. **3** Saa'olis gara dallaa hoolotaa kan karaa cinaa sanaa dhufe; holqa tokkotu achi ture; Saa'olis gad ta'uuf achi seene. Daawitii fi namoonni isaas holquma sana keessa achi fagaatanii turan. **4** Namoonni Daawitis, "Guyyaan Waaqayyoo, 'Ani akka ati akkuma feete isa gootuuf diina kee dabarsee harka keetti nan kenna' jedhee waa'ee isaa sitti hime sun har'a" isaan jedhan. Daawitis lafa irra loo'ee utuu hin beekamin fiixee wayyaa Saa'ol irraa kute. **5** Kana boodde Daawit waan fiixee wayyaa Saa'ol kuteef ni gaabbe. **6** Namoota isaatiinis, "Gooftaa koo kan Waaqayyoo dibetti waan akkasii goochuu yookaan harka koo isatti ol kaafachuu irraa Waaqayyoo na haa oolchu; inni dibamaa Waaqayyootii" jedhe. **7** Daawitis dubbii kanaan namoota isaa ifatee akka isaan Saa'olin hin tuqne godhe. Saa'olis holqa sana keessaa ba'ee qajelee. **8** Ergasii Daawit holqa sana keessaa ba'ee, "Yaa gooftaa koo mootii!" jedhee Saa'olin waame. Yeroo Saa'ol of irra garagalee ilaaletti Daawit gad jedhee, addaan lafatti gombifamee sagade. **9** Innis Saa'oliin akkana jedhe; "Ati maaliif dubbii namoonni, 'Daawit si miidhuu barbaada' jedhan dhaageessa? **10** Akka Waaqayyoo holqa kana keessatti dabarsee harka kootti si kenne har'a ijuma keetiin argiteerta. Namoonni tokko tokko akka ani si ajjeesu na gorsan; ani garuu si ajjeesuu

nan dide; anis, ‘Sababii inni dibamaa Waaqayyoo ta’eef, ani gooftaa kootti harka koo ol hin fudhadhuu’ jedhe. **11** Yaa abbaa ko, kunoo fiixee wayyaa keetii harka koo keessatti ilaali! Ani fiixee wayyaa keetii nan kute; garuu si hin ajjeefne. Egaa akka ani yakka hin qabnee fi fincilaa hin ta’in hubadhu. Ani homaa si hin goone; ati garuu na ajjeesuuf na adamsaa jirta. **12** Waaqayyoo si’ii fi ana gidduutti murtii haa kennu. Yakka ati natti hojjette Waaqayyoo haaloo haa baasu; ani garuu harka kootiinuu si hin tuqu. **13** Akkuma mammaaksi durii, ‘Namoota hamoo irraa waan hamaatu dhufa’ jedhu sana harki koo si hin tuqu. **14** “Mootiin Israa’el eenyuu adamsuuf gad ba’ee? Ati eenyuuu ari’aa jirta? Saree duutee? Tafkiidhaa?” **15** Waaqayyoo abbaa murtii nuuf ta’ee gidduu keenyatti haa murteessu. Inni dubbii koo ilaalee naaf haa falmu; harka kee jalaa na haa baasu.” **16** Yeroo Daawit waan kana dubbatee xumuretti Saa’ol, “Daawit yaa ilma ko, kun sagalee keetii?” jedhee gaafate; sagalee ol fudhatees boo’e. **17** Innis akkana jedhe; “Ati na caalaa nama qajeelaa dha; yeroo ani waan hamaa sitti yaadetti ati immoo waan gaarii naa goote. **18** Ati waan gaarii naaf goote amma natti himteerta; Waaqayyoo dabarsee harka keetii na kennee ture; ati garuu na hin ajjeefne. **19** Namni tokko yeroo diina isaa argutti utuu hin miidhin gad dhiisaa? Waan ati har’a naa goote kanaaf Waaqayyoo gatii siif haa kennu. **20** Akka ati dhugumaan mootii taatuu fi akka mootummaan Israa’el harka keetii jabaatee dhaabatu anuu beeka. **21** Ati akka sanyii koo hin balleessine yookaan akka maqaa koos maatii abbaa koo keessaa hin balleessine amma maqaa Waaqayyootiin naaf kakadhu.” **22** Kana irratti Daawit Saa’oliif kakate. Ergasii Saa’ol manatti gale; Daawitii fi namoonni isaa garuu da’annootti deebi’an.

25 Saamu’eel ni du’e; sabni Israa’el hundi wal ga’ee isaaf boo’e; mana isaa kan Raamaa jirutti isa awwaalan. Kana irratti Daawit achii ka’ee gara Gammoojii Phaaraaniitti gad bu’e. **2** Namni Maa’oon kan Qarmeloos keessaa qabeenya qabu tokko akka malee soorressa ture. Innis re’oota kuma tokkoo fi hoolota kuma sadii kanneen Qarmeloositti rifeensa irraa haadatu qaba ture. **3** Maqaan isaa Naabaal, kan niitii isaa immoo Abiigayyilii dha. Isheen dubartii beektuu fi bareedduu turte; dhiisi ishee garuu addaggee fi hamaa ture; gosti isaas gosa Kaaleb. **4** Daawit akka Naabaal Gammoojii keessatti hoolota isaa irraa rifeensa haaddachaa jiruu ni dhaga’e. **5** Kanaafuu akkana jedhee dargaggoota kudhan erge; “Naabaal bira gara Qarmeloos dhaqaatii maqaa kootiin nagaa isa gaafadhaa. **6** Akkanas jedhaanii: ‘Bara dheeraa jiraadhu! Nagaan siif haa ta’u; Nagaan maatii keetiifis haa ta’u! Waan ati qabdu hundaafis haa ta’u! **7** “Ani amma akka yeroon kun yeroo itti hoolota irraa rifeensa haadan ta’e dhaga’eera. Yeroo tiksooni kee nu wajjin turanitti nu isaan hin miine; yeroo isaan Qarmeloos keessa turan guutuus wanni isaan qaban tokko iyyuu jalaa hin badne. **8** Hojjetoota kee gaafadhu; isaan sitti himuutii. Kanaafuu waan nu yeroo gaarii dhufneef dargaggoota kootiif arjoomi. Maaloo tajaajiltoota keetii fi ilma kee Daawitiiif waanuma amma harkaa qabdu kenni.” **9** Namoonni Daawitii yeroo achi ga’anitti maqaa Daawitiiin dhaamsa kana Naabaalitti himanii deebii isaa eeggatan. **10** Naabaalis tajaajiltoota Daawitiiif akkana jedhee deebise; “Daawit kun eenyu? Ilmi Isseey kun eenyu? Yeroo ammaa tajaajiltoonni hedduun gooftota isaanii jalaa badaa jiru. **11** Egaa ani maaliifan buudeena koo, bishaan koo fi foon namoota hoolota koo irraa rifeensa haadaniif qale namoota eessaa akka dhufan hin beekamneef kenna?” **12** Namoonni Daawitii of irra garagalani deebi’an. Yeroo deebi’anittis waan hunda isatti himan. **13** Daawitii namoota isaatiin, “Goraadee

keessan hidhadhaa!” jedhe. Kanaafuu isaan goraadee isaanii hidhatan; Daawitii goraadee isaa hidhate. Namoonni gara dhibba afur ta’an Daawit wajjin deeman; namoonni dhibbi lama immoo mi’a biratti hafan. **14** Tajaajiltoota keessaa inni tokko akkana jedhee Abiigayyil niitii Naabaalitti hime: “Daawit akka isaan gooftaa keenyaaf nagaa dhi’eessaniif gammoojjidhaa ergamoota ergee ture; inni garuu akka malee isaan arrabse. **15** Ta’us namoonni kunneen nuuf baay’ee gaarii turan. Isaan nu hin miine; yeroo isaan wajjin bosona turre hundas wanti tokko iyyuu nu jalaa hin badne. **16** Yeroo nu hoolota keenya isaan bira tiksa turre hunda isaan halkanii fi guyyaa dallaa nuu ta’anii turan. **17** Sababii gooftaa keenyaa fi guutummaa mana isaa balaan marseef ati amma waan gochuu dandeessu yaadi. Sababii inni nama hamaa akkanaa ta’eef namni tokko iyyuu isatti dubbachuu hin danda’u.” **18** Abiigayyil yeroo hin balleessine. Isheen buudeena dhibba lama, daadhii wayinii qalqalloo lama; hoolota qalmaaf qopheffaman shan, akaayii safartuu shan, maxinoo ija wayinii dhibba tokkoo fi maxinoo ija harbuu dhibba lama fudhattee harreetti fe’atte. **19** Ergasii tajaajiltoota isheetiin, “Na durbaatii deemaa; ani isinan qaqqaba” jette. Garuu dhirsaa isheen Naabaalitti hin himne. **20** Utuma isheen harree yaabbatee tulluudhaan da’atee gad bu’aa jirtuu Daawitii fi namoonni isaa isheetti dhufan; isheenis isaan simatte. **21** Daawit akkana jedhee ture; “Ani akka wanni inni qabu tokko illee jalaa hin badneef gammoojjiitti qabeenya namicha kanaa eeguun koo gatii dhabeera. Inni waan gaarii ani isaaif godheef waan hamaa naaf deebiseera. **22** Yoo ani bori ganama waan kan isaa ta’e keessaa dhiira tokko illee lubbuun hambise, Waaqni Daawitin haa adabu; adabbiin sunis akka malee haa cimul!” **23** Abiigayyil yeroo Daawitiiin argitetti daftae harree ishee irraa buutee adda isheetiin fuula Daawit duratti lafatti gombifamtee sagadde. **24** Isheenis miilla isaa irratti kuffee akkana jette: “Yaa gooftaa ko, balleessaan hundi ana qofa irra haa jiraatu. Maaloo akka garbittiin kee sitti dubbattu eeyyamiif; waan garbittiin kee dubbachuu barbaadus dhaga’i. **25** Gooftaan koo waa’ee namicha hamaa sanaa waa’ee Naabaal homaattuu hin hedin. Inni akkuma maqaa isaa ti; hiikkaan maqaa isaas gowwaa jechuu dha. Gowwumaanis isa wajjin jira. Ani garbittiin kee garuu namoota gooftaan koo erge sana hin argine. **26** Akka ati dhiiga hin dhangalaafnee fi akka harka keetiin haaloo hin baafne Waaqayyoo si eegeera; dhugaa Waaqayyoo jiraataa; du’a kee ti; diinonii keetii fi warri gooftaa koo miidhuu barbaadan hundi akkuma Naabaal haa ta’an. **27** Kennaan garbittiin kee gooftaa kootiif fidde kunis namoota si duukaa bu’aniif haa kennamu. **28** “Waan gooftaan koo lola Waaqayyoo loluuf Waaqayyoo gooftaa kootiif dhugumaan waan wiirtuu furrisa keessaa furrifamuutti lubbuu diina keetii furrisee ni darbata. **30** Yeroo Waaqayyoo akkuma gooftaa kootiif waadaa gale sanatti waan gaarii hunda godheefii Israa’el irratti hoogganaa godhee isa muudutti, **31** gooftaan koo sababii yakka malee dhiiga dhangalaasuutiin yookaan sababii haaloo baafachuutiin waan isa gaabbisiisu yookaan waan qalbi isaa tuqu tokko illee hin qabaatin. Yeroo Waaqayyoo Waaqni kee gooftaa kootiif waan gaarii godhutti garbittiin kee yaadadhu.” **32** Daawitii Abiigayyiliin akkana jedhe; “Waaqayyoo Waaqni Israa’el inni akka ati har’a na argituuf natti si erge haa eebbifamu. **33** Ati sababii har’a gorsa gaarii naa kennitee dhiiga dhangalaasuu fi

harkuma kootiin haaloo baafachuu irraa na deebifteef eebbifami. **34** Dhugaa Waaqayyo Waaqa Israa'el kan isin miidhuu na dhowwe jiraataa sanaa, utuu ati daftee na arguuf dhufuu baattee silaa ilmaan Naabaal keessaa dhiirri tokko iyyuu hamma lafti bariitutti hin hambifamu ture.” **35** Daawitis ergasii waan isheen isaaf fidde sana harka ishee irraa fuudhatee, “Nagaan gali. Ani waan ati jette dhaga'eera; gaaffii kees fudhadheera” jedhe. **36** Yeroo Abiigayil gara Naabaal dhaqqetti, inni mana isaatti cidha akkuma cidha mootii tokkoo qopheessee ture. Innis gammachuudhaan guutamee akka malee machaa'ee ture. Kanaafuu isheen hamma lafti bariitutti waan tokko illee isatti hin himne. **37** Ganama sanas yeroo machiin Naabaal irraa galetti niitiin isaa waan kana hunda itti himte; onneen isaas ni dhaabatte; innis akkuma dhagaa ta'e. **38** Bultii kudhan booddee Waaqayyo Naabaalin dha'e; innis ni du'e. **39** Daawitis yeroo akka Naabaal du'e dhaga'etti, “Waaqayyo isa arrabsoo Naabaal haaloo naaf baaseef galanni haa ga'u. Inni garbicha isaa yakka hojjechuu dhowwee yakka Naabaal matuma isaatti deebiseeraatii” jedhe. Daawitis akka isheen niitii isaaf taatu gaafaachuuf Abiigayilitti ergaa erge. **40** Tajaajiltoonni isaas Qarmeloos dhaqanii Abiigayiliin, “Daawit akka ati isaaf niitii taatuuf akka nu isatti si geessinuuf sitti nu erge” jedhan. **41** Isheenis adda isheetiin lafatti gombifamtee, “Garbittiin kee kunoo ti; ani si tajaajiluu fi miilla tajaajiltoota gooftaa koo dhiquuf qophaa'eera” jette. **42** Abiigayiliis daftee harree yaabbattee tajaajiltoota ishee dubara shan qabatee ergamoota Daawit wajjin deebitee dhaqqee Daawitiif niitii taate. **43** Akkasumas Daawit biyya Yizri'ee keessaa Ahiinoo'amin fuudhe; lamaan isaanii iyyuu niitota ta'aniif. **44** Saa'ol garuu Miikaal intala isaa kan niitii Daawit turte sana Phaltii'ee ilma Laayish kan lammii Galiim ture sanatti heerumsiise.

26 Namoonni Ziif gara Gibe'aa Saa'ol bira dhaqanii, “Kunoo Daawit gaara Hakiilaa kan Yasemoonitti garagaltu irra dhokatee jira mitii?” jedhan. **2** Kanaafuu Saa'ol namoota Israa'el keessaa filataman kuma sadii wajjin Daawitin barbaacha Gammoojzii Ziifitti gad bu'e. **3** Saa'ol qubata isaa daandii gaara Hakiilaa kan Yasemoonitti garagaluu sana cina dhaabbate; Daawit garuu gammoojjii keessa ture. Innis yeroo akka Saa'ol isa duukaa bu'aa jiru beeketti, **4** basaaastota ergee akka Saa'ol dhugumaan achi ga'e mirkaneeffate. **5** Daawitis achii ba'ee iddoo Saa'ol qubate dhaqe. Innis iddoo Saa'olii fi Abneer ilmi Neer ajajaan loltootaa cicisan arge. Saa'ol qubata keessa rafe; loltoonnis isa marsanii turan. **6** Daawitis Ahiimelek namicha Heetii fi Abiishaayi ilma Zeruyaa obboleessa Yoo'aabiin, “Eenyutu na wajjin gara qubata kanaa Saa'olitti seena?” jedhee gaafate. Abiishaayis, “Anatu si wajjin seena” jedhe. **7** Kanaafuu Daawitii fi Abiishaayi halkaniin gara loltootaa dhaqan; Saa'ol eeboo isaa mataa isaa bira lafatti dhaabee qubata keessa rafaaf ture. Abneerii fi loltoonni immoo isa marsanii cicisaa turan. **8** Abiishaayis Daawitiin, “Har'a Waaqni diinota kee dabarsee harka keetti kenneera. Mee akka ani utuu itti hin deebi'in yeruma tokkoon eeboo kootiin waraane lafatti isa hodhu naa eeyyami; irra deebi'ee dha'uus na hin barbaachisu” jedhe. **9** Daawit garuu Abiishaayin akkana jedhe; “Isa hin ajjeesin! Namni nama Waaqayyo dibetti harka ol fudhatee yakka malee hafu jiraa? **10** Dhugaa Waaqayyo jiraataa, Waaqayyo mataan isaa iyyuu isa ni galaafata yookaan inni yeroon isaa ga'ee ni du'a yookaan duula dhaqee achitti ni du'a. **11** Garuu akka ani dibamaa Waaqayyootti harka koo fi hin kaafame Waaqayyo na haa eegu; amma garuu eeboo fi cuggee bishaanii kan mataa isaa bira jiru fuudhiitii haa deemnu.” **12** Kanaafuu Daawit eeboo fi cuggee bishaanii kan mataa Saa'ol bira ture sana fudhatee

ka'anii deeman. Namni waan kana arge yookaan beeke tokko iyyuu hin turre yookaan namni tokko iyyuu hin dammaqne. Sababii Waaqayyo hirriba cimaa isaanitti gad dhiiseef hundi isaanii rafanii turan. **13** Ergasii Daawit gamatti ce'ee fagaatee fiixee gaara irra dhaabate; gidduu isaaniis lafa bal'aatu ture. **14** Daawitis loltootaa fi Abneer ilma Neeriitiin, “Yaa Abneer, ati deebii naaf hin kennituu?” jedhee lallabe. Abneeris deebisee, “Ati kan mootiitti iyyitu eenyu?” jedhe. **15** Daawit akkana jedhe; “Abneer, ati jagna mitii? Israa'el keessatti namni siin qixxaatu eenyu? Ati maaliif gooftaa kee mooticha sirriitti hin eeagne? Kunoo namni tokko gooftaa kee mooticha ajjeesuuf dhufee tureetii. **16** Wannani ati goote gaarii miti. Dhugaa Waaqayyo jiraataa, atii fi namoonni kee du'uu qabdu; isin gooftaa keessan dibamaa Waaqayyoo sana hin eeagneetii. Mee naannoo kee ilaali. Eeboo fi cuggee bishaanii kan mataa mootichaa bira ture sun meerre?” **17** Saa'ol sagalee Daawit beekke, “Yaa ilma koo Daawit, kun sagalee keetii?” jedhe. Daawitis, “Eeyyee; sagalee koo ti; yaa gooftaa koo mootii” jedhee deebise. **18** Itti fufees akkana jedhe; “Gooftaan koo maaliif tajaajilaa isaa ari'a? Ani maalin godhe? Ani yakka maalin qaba? **19** Egaa mee gooftaan koo mootichii dubbii tajaajilaa isaa haa dhaga'u. Yoo Waaqayyo natti si kakaasee jiraate inni aarsaa haa fudhatu. Garuu namoonni yoo waan kana godhanii jiraatan fuula Waaqayyoo duratti haa abaaraman! Isaan akka ani dhaala Waaqayyoo keessaa qooda hin qabaanneef na ari'ani, 'Dhaqiti waaqota biraa tajaajili' jedhan. **20** Dhiigni koo fuula Waaqayyoo duraa fagaatee akka lafatti dhangala'u hin godhin. Akkuma namni tokko gaara gubbaatti gogorrii adamsu sana mootiin Israa'el tafkii barbaaduu ba'eera.” **21** Saa'olis, “Ani yakka hojjedheera. Yaa ilma koo Daawit kottuu deebi'i. Sababii har'a lubbuun koo fuula kee duratti ulfina argattee ani lammata si miidhuu hin yaalu. Ani dhugumaan hojji gowummaa hojjedheera; guddaa dogogoreera jedhe.” **22** Daawitis akkana jedhee deebise; “Eebon mootichaa kunoo ti; dargaggoota kee keessaa namni tokko dhufee haa fuudhu. **23** Waaqayyo nama hundaaf qajeelummaa isaatii fi amanamummaa isaatiif gatii ni kenna. Waaqayyo har'a dabarsee harka kootii si kennee ture; ani garuu dibamaa Waaqayyootti harka ol hin fudhadhu. **24** Akkuma ani har'a lubbuu kee ulfeesse kana, Waaqayyos lubbuu koo ulfeessee rakkina hunda jalaa na haa baasu.” **25** Kana irratti Saa'ol Daawitiin, “Yaa ilma koo Daawit eebbifami; ati waan guddaa hojjetta; dhugumaanis ni mo'atta” jedhe. Kanaafuu Daawit karaa isaa itti fufe; Saa'olis gara manaatti deebi'e.

27 Daawit garuu akkana jedhee yaade; “Guyyoota kanneen keessaa gaafa tokko ani harka Saa'oliin nan ajjeefama. Wannani gochuu qabu guddaan gara biyya Filisxeemotaatti baqachuu dha. Ergasii Saa'ol guutummaa biyya Israa'el keessa na barbaaduu ni dhiisa; innis harka isaa jalaa nan ba'a.” **2** Kanaafuu Daawit namoota dhibba ja'aa isa wajjin turan wajjin ka'ee Aakiish mooticha Gaati, ilma Maa'ooki bira dhaqe. **3** Daawitii fi namoonni isaa Gaati keessa Aakiish bira turan. Tokkoon tokkoon namaas maatii isaa wajjin ture; Daawitis niitota isaa lamaan jechuunis Ahiinoo'am kan lammii Yizri'eelii fi Abiigayil lammii Qarmeloos kan niitii Naabaal turte sana wajjin ture. **4** Saa'olis yommuu akka Daawit gara Gaati baqate dhaga'etti isa barbaaduu dhiise. **5** Daawitis Aakiishiin, “Yoo ani fuula kee duratti surraa argadhee jiraadhe, akka ani achi jiraadhuuf magaalawwan biyyattii keessaa magaalaa tokko keessatti iddoon naaf haa kennamu. Garbichi kee maaliif si wajjin magaalaa mootii keessa jiraata?” jedhe. **6** Akkasiin Aakiish gaafuma sana Siilaagin isaaf kenne; magaalattiinis gaafasii jalqabdee

kan mootota Yihuudaa taate. 7 Daawitis waggaa tokkoo fi ji'a afur biyya Filisxeemotaa jiraate. 8 Yeroo sanattis Daawitii fi namoonni isaa ka'anii Geshuurota, Girzootaa fi Amaaleqoota weeraran. Namoonni kunneen bara duriitii jalqabani biyya Shuuri kan hamma Gibxitti bal'atu keessa jiraachaa turan. 9 Daawit yeroo biyya sana lole hunda dhiira yookaan dubartii tokko illee lubbuun hin hambifne; garuu hoolotaa fi loon, harrootaa fi gaalawwan akkasumas uffata fudhatee gara Aakiishitti deebi'e. 10 Yeroo Aakiish, "Har'a eenyun weerartan?" jedhee gaafatetti, Daawit, "Negeeb Yihuudaa" yookaan "Negeeb Yerami'eelotaa" yookaan "Negeeb Qeenotaa" jedhe. 11 Daawitis, "Waan isaan, 'Wanni Daawit godhe kana dha' jedhanii nurratti odeessan" jedhee yaadeef akka dhiirri yookaan dubartiin tokko iyyuu Gaatitti geffamanif lubbuun hin hambifne. Wanni inni yeroo biyya Filisxeem keessa jiraate hunda hojjetes kanuma ture. 12 Aakiishis waan, "Inni saba isaa Israa'el biratti jibbamaa of godheera; kanaafuu bara baraan garbicha koo ta'a" jedhee yaadeef Daawitin ni amane.

28 Bara sana keessa Filisxeemonni Israa'eeloota loluuf humna isaanii walitti qabatan. Aakiishis Daawitiin, "Akka atii fi namoonni kee na wajjin duuluu qabdan beeki?" jedhe. 2 Daawitis, "Waan garbichi kee hojjechuu danda'u ati iyyuu yeroo sana ni argita" jedhe. Aakiish deebisee, "Baay'ee gaarii dha; ani bara jireenya koo guutuu waardiyyaa koo sin godhadha" jedhe. 3 Bara sana Saamu'eel du'ee Israa'eloonni hundi boo'aniifii magaalaa isaa Raamaatti isa awwaan. Saa'olis ilaaltotaa fi eker dubbiftoota biyyaa baasee ture. 4 Filisxeemonni wal ga'anii Suunamin qubatan; Saa'ol immoo Israa'eeloota hunda walitti qabee Gilbo'aa keessa qabate. 5 Saa'ol yeroo qubata Filisxeemotaa argetti ni na'e; garaan isaa sodaan raafame. 6 Innis Waaqayyoon gaafate; Waaqayyo garuu abjuudhaan yookaan Uriimiidhaan yookaan raajotaan deebii hin kennineef. 7 Kana irratti Saa'ol tajaajiltoota isaatiin, "Akka ani dhaqee ishee gaafadhuuf dubartii eker dubbiftuu naaf barbaadaa" jedhe. Isaanis, "Kunoo dubartiin ekeraa dubbiftuu tokko Eendoor jirti" jedhan. 8 Kanaafuu Saa'ol wayyaa biraa uffatee bifa geeddarachuudhaan tajaajiltoota isaa lama wajjin halkaniin gara dubartii ekeraa dubbiftuu sanaa dhaqe. Innis, "Ekeraa naaf dubbisiitii nama ani maqaa isaa sitti himu ol naaf baasi" jedhe. 9 Dubartiin sun garuu, "Ati waan Saa'ol hojete dhugumaan beekta. Inni ilaaltotaa fi eker dubbiftoota lafa irraa fixeera. Egaa maaliif lubbuu koo kiyyoo du'aa keessa galchita ree?" jetteen. 10 Saa'olis maqaa Waaqayyootiin ishee kakatee, "Dhugaa Waaqayyo jiraataa, ati waan kanaaf hin adabamtu" jedhe. 11 Dubartiin sunis, "Ani eenyun ol siif baasu ree?" jettee gaafatte. Innis, "Saamu'eelin ol naaf baasi" jedhe. 12 Dubartiin sunis yommuu Saamu'eelin argitetti guddiftee iyyite. Saa'oliin, "Maaliif na gowwoomsite? Ati Saa'olii dha!" jette. 13 Mootichis, "Hin sodaatiin. Ati maal argaa jirta?" isheen jedhe. Dubartiin sunis, "Ani hafuura lafa keessaa ol ba'aa jiru tokko nan arga" jette. 14 Saa'olis, "Inni maal fakkaata?" jedhee gaafate. Isheenis, "Jaarsi wayyaa dheeraa uffate tokko ol ba'aa jira" jette. Saa'olis akka namni sun Saamu'eel ta'e beeke; gad jedhees addaan lafatti gombifamee sagade. 15 Saamu'eelis Saa'oliin, "Ati maaliif ol na baasuudhaan na jeeqxa?" jedhe. Saa'olis akkana jedheen, "Ani baay'ee dhiphadheera; Filisxeemonni na lolaa jiru; Waaqnis narraa garagaleera. Inni raajotaan yookaan abjuudhaan deebii naa hin kennu. Kanaafuu akka ati waan ani gochuu qabu natti himtuufan si waammadhe." 16 Saamu'eelis akkana jedhe; "Ati erga Waaqayyo sirraa garagalee diina sitti ta'ee maaliif na waanta? 17 Waaqayyo waanuma duraan dursee karaa kootiin dubbate sana fiixaan baase. Waaqayyo mootummaa harka kee

keessaa butee ollaa kee keessaa nama tokkoof jechuunis Daawitii kenneera. 18 Sababii ati Waaqayyoof hin ajajamiiniif yookaan dheekkamsa isaa sodaachisaa sana Amaaleqoota irratti hin raawwatiniif Waaqayyo har'a waan kana sitti fideera. 19 Israa'elii fi si'i illee Waaqayyo dabarsee harka Filisxeemotaa ni kenna; atii fi ilmaan kee bori gara koo dhufuu. Waaqayyoo loltoota Israa'el dabarsee Filisxeemotatti ni kenna." 20 Saa'ol waan dubbii Saamu'eeliin akka malee sodaateef yeruma sana hojjaa isaa guutuudhaan kufe. Inni waan halkanii fi guyyaa sana guutuu homaa hin nyaatiiniif humna dhaabee ture. 21 Dubartiiniis yommuu gara Saa'ol dhuftee akka inni akka malee sodaate argitetti akkana jette; "Kunoo tajaajiltuun kee siif ajajamteerti. Ani lubbuu kootti murteesse waan ati jette godheera. 22 Ammas maaloo tajaajiltuu kee dhaga'i; ani nyaata xinnoo siifan kenna; atis nyaattee jabaattee karaa kee qajeelta." 23 Inni immoo, "Hin nyaadhu" jedhee dide. Ta'us namoonni isaa dubartiitii wajjin isa jajjabeessinaan inni isaan dhaga'e. Lafaa ka'ees siree irra taa'e. 24 Dubartiin sunis dibicha gabbifame tokko manaa qabdi turte; isheenis yeroodhuma sana qalte. Daakuu xinnoo fuutee sukkuumtee buddeena raacitii hin qabne tolchite. 25 Isheenis Saa'olii fi namoota isaatiif dhii'eessite; isaanis ni nyaatan. Halkanuma sanas achii ka'anii deeman.

29 Filisxeemonni loltoota isaanii hunda Afeeqitti walitti qabatan; Israa'eloonni immoo burqaa Yizri'el keessa jiru bira qubatan. 2 Yommuu bulchitoonni Filisxeem dhibba dhibbaa fi kuma kumaan qoodamanii duulanitti Daawitii fi namoonni isaa Aakiish wajjin dugda duuba deema turan. 3 Ajajjoonni loltoota Filisxeemis, "Ibroonni kunneen maali asii hojjetu?" jedhanii gaafatan. Aakiishis deebisee, "Kun Daawit qondaalticha Saa'ol mooticha Israa'el sanaa mitii? Inni waggaa tokko caalaa na wajjin ture; gaafa inni Saa'olin dhiisee jalqabee hamma ammaatti ani yakka tokko illee isa irratti hin argine" jedhe. 4 Ajajjoonni loltoota Filisxeem garuu isatti aaranii akkana jedhan; "Akka inni iddoo ati isa itti ramadde sanatti deebi'uuf namicha kana deebisii ergi. Inni nu wajjin duuluu hin qabu; yoo kanaa achii inni lola keessatti nutti garagala. Inni yoo mataa namoota keenyaa kukkutuudhaan ta'e malee akkamitti gooftaa isaa araramuu danda'a? 5 Daawit kum namichuma isaan, "'Saa'ol kumaatama ajjeese; Daawit immoo kuma kumaatama ajjeese' jedhanii sirbanii shubbisaniif sana mitii?" 6 Kanaafuu Aakiish Daawitin waamee akkana jedheen; "Dhugaa Waaqayyo jiraataa, ati nama amanamaa turte; ani utuu ati na wajjin loltoota keessa tajaajiltee nan gammada. Gaafa ati na bira dhuftee jalqabee hamma har'aatti ani yakka tokko illee sirratti hin argine; garuu bulchitoonni si hin fudhanne. 7 Deebii nagaan deemi; waan bulchitoota Filisxeemotaa gaddisiisu tokko illee hin hojjetin." 8 Daawit, "Garuu ani maalin godhe? Erga ani gara kee dhufee jalqabee hamma ammaatti yakki ati tajaajilaa kee irratti argite maali? Ani maaliifin dhaqee diinota gooftaa koo mootichaa waraanuu hin danda'u" jedhee gaafate. 9 Aakiish akkana jedhee deebiseef; "Ani akka ati fuula koo duratti akkuma ergamaa Waaqayyoo namatti toltu beeka; ta'us ajajjoonni Filisxeemotaa, 'Inni nu wajjin duuluu hin qabu' jedhaniiru. 10 Egaa amma ka'iitii tajaajiltoota gooftaa keetii kanneen si wajjin dhufan wajjin ganamaan akkuma lafti ifeen deema." 11 Kanaafuu Daawitii fi namoonni isaa ganama barriin ka'anii gara biyya Filisxeemotaa dhaquuf qajeelan; Filisxeemonni immoo gara Yizri'eelitti ol ba'an.

30 Daawitii fi namoonni isaa guyyaa sadaffaatti Xiiqlaaga ga'an. Yeroo sanattis Amaaleqoonni Negeebii fi Siiqilaagin

weerarani turan. Isaanis Xiiqlaagin dha’anii ibiddaan guban; 2 dubartootaa fi warra achi keessa turan hunda, dargaggeeyyii fi jaarsolii booji’an. Hunda isaanii fudhatanii deeman malee nama tokko illee hin ajjeefne. 3 Yommuu Daawitii fi namoonni isaa Siqilaag dhufanitti magaalattiin ibiddaan gubamtee niitonna isaanii, ilmaan isaaniitii fi intallan isaanii hundinuu booji’amanii turan. 4 Kana irratti Daawitii fi namoonni isaa wajjin turan hamma boo’uu dadhabanitti iyyanii boo’an. 5 Niitonna Daawit lamaanuu jechuunis Ahiinoo’am Yizri’eellitiinii fi Abiigayyii niitiin Naabaal namichi Qarmeloos sun irraa du’e qabamanii turan. 6 Daawit waan namoonni dhagaadhaan isa tumuuf mari’achaa turaniif akka malee yaadda’e; tokkoon tokkoon namaa sababii ilmaanii fi intallan isaatiif garaan isaa gubatee ture. Daawit garuu Waaqayyoo Waaqa isaatiin jabina argate. 7 Daawitis Abiyaataar lubicha ilma Ahiimelekiin, “Dirata sana naa fidi” jedhe. Abiyaataaris ni fideef; 8 Daawitis, “Ani garee weerartootaa kana duukaa bu’uu? Ani isaan qaqqabuu nan danda’aa?” jedhee Waaqayyoon gaafate. Innis deebisee, “Isaan duukaa bu’aa; ni qaqqabdaatii; boojuu illee dhugumaan irraa buufatta” jedheen. 9 Daawitii fi namoonni isaa wajjin turan dhibbi ja’an gara Laga Besoor dhufan; dargaggeessi isaanis achitti hafan. 10 Namoonni dhibba lama waan akka malee dadhabaniif laga Besoor ce’uu hin dandeenye. Daawitii fi namoonni dhibba afur garuu ittuma fufanii duukaa bu’an. 11 Isaanis namicha Gibxi tokko dirree irratti arganii Daawititii fidanii bishaan inni dhuguu fi waan inni nyaatu kennaniif. 12 Akkasumas bixxillee harbuu cabaa tokkoo fi bixxillee ija wayinii lama kennaniif. Innis nyaatee lubbuun itti deebite; inni guyyaa sadii fi halkan sadii homaa hin nyaanne, bishaanis hin dhugne tureetii. 13 Daawitis, “Ati kan eenyuu ti? Eessaa dhufte?” jedhee isa gaafate. Namichis akkana jedhe; “Ani nama biyya Gibxi; garbicha Amaaleqicha tokkoo ti. Gooftaan koo guyyaa sadiin dura ani fayyaa dhabnaan na gatee deeme. 14 Nus Negeeb kan Kereetotaa, kutaa Yihuudaatii fi Negeeb Kaaleb weerarree Siqilaagin ibiddaan gubne.” 15 Daawitis, “Iddoo gareen weerartuu kanaa jirutti na geessuu ni dandeessaa?” jedheen. Innis deebisee, “Akka na hin ajjeefne yookaan akka dabarsitee gooftaa kootti na hin kennine fuula Waaqaa duratti naa kakadhu; anis iddoo isaan jiranitti sin geessaa” jedhe. 16 Yommuu namichi sun iddoo isaan jiranitti Daawitin geessetti, Amaaleqoonni sababii boojuu guddaa biyya Filisxeemii fi Yihuudaatii fudhatan sanaatiif baadiyyaa keessa faffaca’anii nyaachaa, dhugaa, sirbaas turan. 17 Daawitis galgala sanaa jalqabee hamma galgala guyyaa itti aanuutti isaan waraane; dargaggeeyyii dhibba afur kanneen gaalawwan yaabbatanii baqatan malee isaan keessaa namni tokko iyyuu hin miliqne. 18 Daawit waan Amaaleqoonni booji’an hunda harkaa buufate; niitota isaa lamaanis ni deebifate. 19 Wannii tokko iyyuu hin hir’anne; jechuunis dargaggeessi yookaan jaarsi, dhiirri yookaan durbi, wannii saamame yookaan wannii isaan fudhatan tokko iyyuu hin hir’anne. Daawit waan hunda harkaa buufatee fide. 20 Innis bushaayee fi loon isaanii hundi fudhate; namoonni isaa, “Kun boojuu Daawit” jechaa fuula horii kaanii dura isaan oofan. 21 Daawit gara namoota dhibba lamaan akka malee dadhabanii isa duukaa bu’uu hin danda’in kanneen Laga Besoor biratti duubatti hafan sanaa dhufe. Isaanis Daawitii fi namoota isaa simachuu gad bu’an. Daawitis yeroo namoota sanatti dhi’aatetti nagaa isaan gaafate. 22 Garuu namoonni hamoonii fi warri rakkina uuman kanneen duukaa buutota Daawit wajjin turan hundi, “Waan isaan nu wajjin hin duuliniif nu boojuu deebifanne kana isaan wajjin hin qoodannu. Ta’us tokkoon tokkoon isaanii niitii fi ijoollee isaanii fudhatanii haa deeman” jedhan. 23 Daawit

immoo akkana jedhee deebise; “Lakkisaa, yaa obboloota ko, isin waan Waaqayyoo nuuf kenne irratti waan akkanaa gochuu hin qabdan. Inni nu eegee waraana nutti dhufe illee dabarsee harka keenyatti kenneera. 24 Eenyutu waan isin jettan kana dhaga’a? Qoodni namicha mi’a eeguu, qooda namicha duula dhageetiin tokkuma. Isaan hundi haaluma tokkoon qoodatu.” 25 Daawitis gaafasii jalqabee hamma har’aatti waan kana seeraa fi sirna godhee saba Israa’eliif dhaabe. 26 Daawit yommuu Siqilaag ga’etti, “Kun kenna boojuu diinota Waaqayyoo keessaa isinii kennamee dha” jedhee maanguddoota Yihuudaan kanneen michoota isaa turaniif boojuu sana irraa erge. 27 Boojuu sanas waan Beet’eelitti argamaniif, warra Raamoot Negeebii fi Yatiir turaniif, 28 warra Aro’eer, warra Siifmoot, Eshtimo’aa, 29 warra Raakaal akkasumas warra magaalaa Yerami’eelotaatii fi magaalaa Qeenotaa keessa jiraataniif, 30 warra Hormaa, warra Boor Aashaan, warra Ataak, 31 warra Kebron akkasumas iddoowan Daawitii fi namoonni isaa keessa nabaanna’an hunda jiraataniif erge.

31 Filisxeeminni yeroo kanatti Israa’elitti waraana kaasan; Israa’eloonnis isaan duraa baqatan; hedduun isaaniis Tulluu Gilbo’aa irratti dhuman. 2 Filisxeeminni ittuma jabeessanii Saa’olii fi ilmaan isaa ari’an; isaanis ilmaan isaa jechuunis Yoonnataa, Abiinaadaabii fi Malkii-Shuwaan ajjeesan. 3 Lollis naannoo Saa’olitti baay’ee cime; warri xiyyaan lolanis isa qaqqabanii akka malee isa madeessan. 4 Saa’olis namicha mi’a lolaa isaa baatuun, “Goraadee kee luqqifadhuutii na waraani; yoo kanaa achii namoonni dhagna hin qabamin kunneen dhufanii na waraananii natti taphatuu” jedhe. Namichi mi’a lolaa baatuuf sun garuu waan akka malee sodaateef isa hin waraanne; kanaafuu Saa’ol goraadee ofii isaa luqqifatee irratti kufe. 5 Namichi mi’a lolaa baatu sun yommuu akka Saa’ol du’e argetti innis goraadee ofii isaa irratti kufee Saa’ol wajjin du’e. 6 Kanaafuu Saa’olii fi ilmaan isaa sadan, namichi mi’a lolaa baatuu fi namoonni isaa hundinuu gaafasuma walumaan dhuman. 7 Israa’eloonni qarqara sululaatii fi gama Yordaanos jiran yommuu akka loltoonni Israa’el baqatanii fi akka Saa’olii fi ilmaan isaas dhuman arganitti magaalawwan isaanii dhiisanii baqatan. Filisxeeminni immoo dhufanii keessa qabatan. 8 Filisxeemonnis guyyaa itti aanutti yommuu warra dhuman irraa hidhannaa hiikkachuu dhufanitti, akka Saa’olii fi ilmaan isaa sadan Tulluu Gilbo’aa irratti kukkufanii jiran argan. 9 Isaanis mataa Saa’ol irraa kutanii, mi’a lolaa isa irraa fudhatanii akka isaan mana waqota tolfamoo isaanii keessattii fi saba isaaniitiif oduu kana labsaniif guutummaa biyya Filisxeemotaa keessa ergamoota ergan. 10 Isaanis mi’a lolaa isaa mana Ashtoreeti waaqicha tolfamaa keessa kaa’an; reeffa isaa immoo dallaa Beet Shaanitti hodhan. 11 Namoonni Yaabeesh Gili’aad yommuu waan Filisxeeminni Saa’olin godhan dhaga’anitti, 12 namoonni jajjaboon isaanii hundi halkaniiin ka’anii dhaqanii reeffa Saa’olii fi reeffa ilmaan isaa dallaa Beet Shaan irraa buusanii gara Yaabeeshitti fidanii achitti guban. 13 Ergasii lafee isaanii fuudhanii Yaabeeshitti muka tamirii jalatti awwaalan; bultii torbas ni sooman.

2 Saamu'eel

1 Saa'ol erga du'ee booddee, Daawit Amaaleqoota rukutuu irraa deebi'ee Siiqilaag keessa guyyaa lama ture. **2** Guyyaa sadaffaatti namichi tokko qubata Saa'olii dhufe; innis wayyaa isaa tarsaasee mataa isaatti awwaraa firfirfatee ture. Yommuu Daawit bira ga'ettis ulfina isaaf kennuuf jedhee addaan lafatti gombifame. **3** Daawit, "Ati eessaa dhufte?" jedhee isa gaafate. Namichi immoo, "Ani qubata Israa'elootaa keessaan baqadhee dhufe" jedhe. **4** Daawit, "Maaltu dhalate? Mee natti himi" jedhee gaafate. Innis, "Namoonni adda waraanaatii ni baqatan. Baay'een isaanii harca'aniiru; du'aniirus. Saa'olii fi ilmi isaa Yoonataanis du'aniiru" jedheen. **5** Kana irratti Daawit dargaggeessa oduu kana fideen, "Akka Saa'olii fi ilmi isaa Yoonataan du'an ati akkamitti beekte?" jedhe. **6** Dargaggeessi sunn akkaana jedhee deebise; "Akkuma tasaa ani Tulluu Gilbo'aatti ol ba'een ture; Saa'olis eeboo isaatti irkatee achi ture; gaariwwan lolaatii fi abbootiin fardaa isa bira ga'an. **7** Innis yommuu garagalee na argetti na waame; anis, 'Maal siif ajajamu?' jedhee isa gaafadhe. **8** "Innis, 'Ati eenyu?' jedhee na gaafate. 'Ani immoo, 'Ani nama Amaaleq' jedheen deebise. **9** "Ergasii inni, 'Narra dhaabadhuu na ajjeesi! Waan lubbuun na keessaa hin ba'iniif ani akka malee dhiphachaan jiraatii' naan jedhe. **10** "Kanaafuu ani sababiin akka inni erga kufee hin fayyine beekfee isa irra dhaabadheen isa ajjeese. Gonfoo mataa isaatii fi bitawoo harka isaa fuudhee gooftaa kootiif fideera." **11** Daawitii fi namoonni isa wajjin turan hundi wayyaa of irraa baasanii tatarsaasan. **12** Isaanis Saa'olii fi Yoonataaniif, loltoota Waaqayyootii fi mana Israa'el hundaaf gaddanii ni boo'an; hamma galgaalatti ni sooman; isaan goraadeedhaan dhumaniiruutii. **13** Daawit, "Ati eessaa dhufte?" jedhee dargaggeessicha oduu fide sana gaafate. Innis, "Ani ilma Amaaleq, namicha galtuu ta'e tokkoo ti" jedhee deebise. **14** Daawit immoo, "Yoo ati dibamaa Waaqayyoo tokko galaafachuuf harka kee ol fudhachuu maaliif hin sodatin ree?" jedhee gaafate. **15** Ergasii Daawit namoota isaa keessaa tokko waamee, "Dhaqiiiti dha'ii isa ajjeesi!" jedhe. Innis isa dha'e; namichis ni du'e. **16** Daawit, "Sababii afaanumti kee, 'Ani nama Waaqayyoo isa dibe ajjeeseera' jedhee dhugaa sitti ba'eef dhiigni kee matuma keetti deebi'a" jedheen. **17** Daawit faaruu kanaan Saa'olii fi ilma Saa'ol Yoonataaniif boo'e; **18** akkasumas faaruu iddaa jedhamu kana akka namoonni Yihuudaa barsiisfaman ajaje; kunis kitaaba Yaashaar keessatti barreeffameera. Innis: **19** "Yaa Israa'el, ulfinni kee gaarran kee irratti ajjeefameera. Namoonni jajjaboon akkamitti akkas kukkufan! **20** "Waan kana Gaati keessatti hin dubbatinaa; daandiiwwan Ashqaloon irrattis hin labsinaa; yoo kanaa achii intallan Filisxeemotaa ni gammadu; intallan warra dhagna hin qabatiniis ni ililchu. **21** "Yaa tulluuwwan Gilbo'aa, fixeensi isin irra hin bu'in yookaan bokkaan isinitti hin roobin; yookaan lafti qotiisaa miidhaan aarsaaf dhi'eeffamu biqilchu isin keessatti hin argamin. Gaachanni nama jaba'a achitti xuraa'eeraatii; gaachanni Saa'ol si'achi zayitii hin dibamu. **22** "Dhiiga namoota dhumani keessaa, foon namoota jajjaboo irraa, iddaan Yoonataan duubatti hin deebine; goraadeen Saa'olis akkasumaan hin deebine. **23** Saa'olii fi Yoonataan yeroo lubbuun jiraachaa turanitti, jaallatamoo namni isaanitti gammadu turan; isaan yeroo du'aattis gargari hin baane. Isaan risaa caalaa ariifatu, leenca caalaas jabaatu turan. **24** "Yaa intallan Israa'el, Saa'ol isa wayyaa bildiimaa fi uffata haphii isinitti uffise, kan wayyaa keessan warqeedhaan miidhagse, sanaaf boo'aa. **25** "Namoonni jajjaboon akkamitti waraana keessatti kufu! Yoonataan gaarran keessan irratti ajjeefameera. **26** Yaa Yoonataan obboleessa

ko, ani siif gaddeera; ati anaaf nama akka malee jaallatamaa turte. Jaalalli ati naaf qabdu dinqisiisaa ture; jaalala dubartii caalaa dinqisiisaa ture. **27** "Namoonni jajjaboon akkamitti kufan! Mi'oonni lolaa balleeffamaniiru!"

2 Kana booddee Daawit, "Magaalaawwan Yihuudaa keessaa gara isa tokkootti ol ba'uu?" jedhee Waaqayyoon gaafate. Waaqayyos, "Ba'i" jedheen. Daawit immoo, "Gara isa kamiittin ol ba'a?" jedhee gaafate. Waaqayyos, "Gara Kebroonitti" jedhee deebiseef. **2** Kanaafuu Daawit niitota isaa lamaan jechuunis Ahiino'am Yizri'elittii sanaa fi Abiigayil kan Naabaal namichi Qarmeloos sun irraa du'e wajjin ol ba'e. **3** Daawit namoota isa wajjin turan tokkoo tokkoo isaanii maatii isaanii wajjin fudhate; isaanis magaalawwan Kebroon keessa qubatan. **4** Ergasii namoonni Yihuudaa gara Kebroon dhufanii mana Yihuudaa irratti Daawitin mootii godhanii diban. Yeroo akka namoonni Yaabeesh Gili'aad Saa'olin awwaan Daawititti himametti, **5** inni akkana jedhee gara namoota Yaabeesh Gili'aaditti ergamoota erge; "Sababii isin isa awwaaluudhaan Saa'ol gooftaa keessaniif arjummaa akkasii gootaniif Waaqayyoo isin haa eebbisu." **6** Ammas Waaqayyoo jaalala isaa kan hin geeddaramnee fi amanamummaa isaa isiniif haa kennu; ani waan isin akkas gootaniif akkasuma waan gaarii isiniif nan godha. **7** Egaa amma jabaadhaa; cima; Saa'ol gooftaan keessan du'eeraati; namoonni Yihuudaa immoo mootii godhatanii of irratti na dibaniiru." **8** Yeroo sanatti Abneer ilmi Neer ajajaan waraanaa Saa'ol lish-Booshet ilma Saa'ol fuudhee gara Mahanayimitti dabarse. **9** Innis Gili'aad, Ashuur, Yizri'el, Efreemii fi Beniyaam, akkasumas guutummaa Israa'el irratti isa moosise. **10** lish-Booshet ilmi Saa'ol yeroo Israa'el irratti mootii ta'etti umuriin isaa waggaa afurtama ture; innis waggaa lama mo'e. Ta'uus manni Yihuudaa Daawit duukaa bu'e. **11** Daawit Kebroonitti mana Yihuudaa irratti waggaa torbaa fi ji'a ja'a mootii ta'e. **12** Abneer ilmi Neer namoota lish-Booshet ilma Saa'ol sana wajjin Mahanayimii ka'anii gara Gibe'oon dhaqan. **13** Yoo'aab ilmi Zeruuyaa fi namoonni Daawit isaan simachuuf ba'anii haroo Gibe'oon biratti itti dhufan. Gareen tokko gama tokkoon, gareen kaan immoo gama kaaniin haroo sana bira tataa'an. **14** Abneeris Yoo'aabiin, "Mee dargaggoonni ka'anii fiula keenya duratti wal haa tuman" jedhe. Yoo'aabis, "Haa ta'u; wal haa tuman" jedhe. **15** Kanaafuu Beniyaam irraa namoonni kudha lama lish-Booshet ilma Saa'olii, namoonni kudha lama immoo ka'anii Daawitii lakkaa'aman. **16** Tokkoon tokkoon namaas mormituu isaa mataa qabee cinaacha isaatti goraadee diree wal qabatanii kukkufan. Kanaafuu iddoon sun Gibe'oon keessatti lafa goraadee jedhamee waamame. **17** Lolli gaafa sanaa akka malee jaba'a ture; Abneerii fi namoonni Israa'elis namoota Daawitiin mo'ataman. **18** Ilmaan Zeruuyaa sadan jechuunis Yoo'aab, Abiishaayil fi Asaaheel achi turan. Asaaheel akkuma kuruphee bosonaa fiigichatti nama jaba'a ture. **19** Innis utuu mirgatti yookaan bitaatti hin gorin faana bu'ee Abneerin ari'e. **20** Abneeris of irra garagalee, "Ati Asaaheelii?" jedhee gaafate. Innis, "Eeyyee anuma" jedhee deebise. **21** Ergasii Abneer, "Gara mirgaatti yookaan bitaatti garagaliitti dargaggeessa tokko qabii mi'a lolaa isaa irraa fudhadhu" jedheen. Asaaheel garuu isa ari'uu hin dhiifne. **22** Abneer ammas Asaaheelin, "Na hin ari'in! Ani maaliifan si galaafadha? Ani akkamittin fiula koo ol fudhadhee obboleessa kee Yoo'aabin ilaala?" jedhe. **23** Asaaheel garuu isa ari'uu hin dhiifne; kanaafuu Abneer qara eeboo isaatiin garaa isaa waraane; eeboon sunn keessa fulla'ee dugda isaatiin ba'e. Asaaheelis achitti kufee yommuu suma du'e. Namni hundis iddoo Asaaheel itti kufee du'e sana ga'ee dhaabata ture. **24** Yoo'aabii fi Abiishaayil garuu Abneerin ari'an; isaanis yeroo

aduun dhi'etti gaara Amaa kan karaa gammoojjii Gibe'oonitti geessu irra Giiyaatti garagalee argamu sana ga'an. **25** Namoonni Beniyaamis Abneer biratti walitti qabaman. Isaanis gareedhaan walgurmeessanii gaara Amaa gubbaatti hiriran. **26** Abneeris iyyee Yoo'aabin waamee, "Goraadeen kun bara baraan waa galaafachuu qabaa? Akka dhumni waan kanaa hadhaa'aa ta'e ati wallaalteetii? Ati hamma yoomiitti akka namoonni kee obboloota isaanii ari'uu dhiisan itti hin himtu?" jedhe. **27** Yoo'aab immoo deebisee, "Dhugaa Waaqa jiraataa, utuu ati waan kana jechuu baattee silaa namoonni hamma lafti bari'utti obboloota isaanii ari'uu irraa hin deebi'an ture." jedhe. **28** Kanaafuu Yoo'aab malakata afuufe; Abneer innis Israa'eloota ari'uu dhiisan; lammatas waraanni isaan gidduutti hin kaane. **29** Abneerii fi namoonni isaa halkan sana guutuu Arabbaa keessa yaa'anii darban. Isaanis Laga Yordaanos ce'anii guutummaa Biitroon keessa darbanii gara Mahanayim dhufan. **30** Ergasiis Yoo'aab Abneerin ari'uu dhisee namoota isaa hunda walitti qabe. Yeroo sanattis akka namoota Daawit keessaa Asaaheelin malee namoonni kudha sagal badan beekame. **31** Namoonni Daawit garuu namoota Beniyaam keessaa warra Abneer wajjin turan dhibba sadii fi jaatama ajjeesan. **32** Isaanis reeffa Asaaheel fudhatanii Beetlihemitti iddoo awwaala abbaa isaatti awwaan. Yoo'aabii fi namoonni isaa halkan guutuu deema bulanii barii oborroo Kebron ga'an.

3 Mana Saa'olii fi mana Daawit gidduu waraana bara dheeraatu ture. Yeroo Daawit jabaachaa deemetti manni Saa'ol immoo dadhabaa deeme. **2** Daawit Kebronitti ijoollee dhalche; isaanis: Inni hangafni Amnoon isa Ahiinoo'am Yizri'eelittiin deessee dha; **3** inni lammaffaan Kili'aab ilma Abiigayil isheen Naabaal namichi biyya Qarmeloo irraa du'e sun deessee dha; sadaffaan Abesaaloom ilma Ma'akaa kan intalli Talmaayi mooticha Geshuur sun deessee dha; **4** afuraffaan Adooniyaa ilma Hagiit; shanaffaan Shefaaxiyaa ilma Abiixaal; **5** ja'afaan Yitre'aam ilma Eglaa niitiin Daawit deessee dha. Isaan kunneen Kebronitti Daawitiif dhalatan. **6** Yeroo mana Saa'olii fi mana Daawit gidduu waraanni turetti Abneer mana Saa'ol irratti humna isaa jabeeffachaa ture. **7** Saa'olis intala Ayyaa kan Riixiphaa jedhamtu saajjato godhatee ture. Iish-Booshetis Abneeriin, "Ati maaliif saajjato abbaa kootii wajjin rafte?" jedhe. **8** Abneer immoo waan Iish-Booshet akkas jedheef akka malee aaree akkana jedhe; "Ani mataa saree Yihuudaatii? Ani hamma har'aatti mana abbaa kee Saa'olii, mana maatii isaatii fi mana firoota isaatiif amanamaa dha. Si'illee dabarsee Daawititti hin kennine. Ati garuu amma waa'ee dubartii kanaatiif hin himatta! **9** Yoo ani akka abdiin Waaqni Daawitiif kenne sun raawwatamu gochuu baadhe Waaqayyo Abneer irratti waan hamaa haa godhu; sana caalaa iyyuu isatti haa fidu; **10** wanni Waaqni kakuudhaan isa abdachiise sunis mana Saa'ol irraa mootummaa fuudhee Daanii jalqabee hamma Bersheebaatti Israa'elii fi Yihuudaa irratti teessoo Daawit jabeessee dhaabu dha." **11** Iish-Booshet waan isa sodateef Abneeritti waan tokko illee dubbachuu hin dandeenye. **12** Ergasii Abneer, "Biyyattiin kan eenyuu ti? Na wajjin walii galtee godhadhu; anis akka Israa'el guutummaan guutuutti gara kee goru sin gargaaraa" jedhee Daawititti ergamoota erge. **13** Daawitis, "Gaarii dha; ani si wajjin walii galtee nan godhadha. Garuu waan tokko sin gaafadha; kunis ati yommuu gara koo dhufutti jalqabatti Miikaal intala Saa'ol naa fidi; yoo kanaa achii gara koo hin dhufin" jedhe. **14** Ergasiis Daawit, "Niitii koo ishee ani misaa Filisxeemota dhibba tokkootiin kaadhimadhe Miikaalin naa ergi" jedhee Iish-Booshet ilma Saa'olitti ergamoota erge. **15** Kanaafuu Iish-Booshet nama ergee dhirsa ishee Phaltii'el ilma Laayish irraa ishee fudhate.

16 Dhirsi ishees hamma magaalaa Bahuuriimitti boo'aa ishee duukaa bu'e. Abneeris, "Mana keetti deebi'!" jedheen. Kanaafuu inni ni deebi'e. **17** Abneer maanguddoota Israa'el wajjin mari'atee akkana jedhe; "Isin kanaan dura akka Daawit mootii keessan ta'u hawwaa turtan. **18** Waaqayyo, 'Ani garbicha koo Daawitiin saba Israa'el harka Filisxeemotaatii akkasumas harka diinota isaanii hundaa keessaa nan baasa' jedhee abdachiiseeraatii isin waan kana galmaan ga'al!" **19** Abneer namoota Beniyaam birattis ni dubbate. Ergasiis Kebron dhaqee waan Israa'eloonni fi manni Beniyaam hundi gochuu barbaadan Daawitiin hime. **20** Yommuu Abneer namoota isaa digdama wajjin Kebron dhufetti, Daawit isaa fi namoota isaatiif cidha qopheesse. **21** Abneeris Daawitiin, "Ani ka'ee deemee akka isaan gooftaa koo mootii wajjin kakuu galanii fi akka ati warra garaan kee fedhe hunda irratti mootii taatuuf Israa'eloota hunda walitti nan qaba" jedhe. Kanaaf Daawit isa geggeesse; innis nagaadhaan deeme. **22** Namoonni Daawitii fi Yoo'aab yommuu suma boojuu hedduu fudhatanii duulaa galan. Abneer garuu Daawit wajjin Kebron hin turre; Daawit isa geggeessee inni nagaan deemeeraatii. **23** Yoo'aabii fi loltoonni isa wajjin turan hundi yommuu achi ga'anitti akka Abneer ilmi Neer mooticha bira dhufee mootichi nagaan isa geggeesse isatti himame. **24** Kanaafuu Yoo'aab gara mootichaa dhaqee akkana jedhe; "Maali gochuu kee ti? Kunoo Abneer gara kee dhufee ture. Ati Maaliif isa geggeessite? Inni amma deemeera! **25** Ati Abneer ilma Neer ni beekta; inni si gowwomsee sochii keetii fi waan ati gochaa jirtu hunda basaasuudhaaf dhufe." **26** Yoo'aabis Daawit biraa ba'ee Abneer duubaan ergamoota erge; isaanis boolla bishaanii kan Siiraa biraa isa deebisan. Daawit garuu waan kana hin beekne. **27** Yeroo Abneer Kebronitti deebi'ettis Yoo'aab waan kophaatti isa wajjin haasa'uu barbaade fakkessee gara karraatti isa baase. Achittis haaloo dhiiga obboleessa isaa Asaaheel baasuuf gara keessa isa waraane; innis ni du'e. **28** Ergasii Daawit yommuu waan kana dhaga'etti akkana jedhe; "Anii fi mootummaan koo bara baraan dhiiga Abneer ilma Neer irraa fuula Waaqayyoo duratti qulqulluu dha. **29** Cubbuun dhiiga isaa mataa Yoo'aabii fi mana abbaa isaa hundaa irra haa ga'ul! Namni madaa malaa yaasu yookaan lamxii qabu yookaan namni uleetti rarra'ee deemu yookaan namni goraadeen ajjeefamu yookaan namni waan nyaatu dhabu mana Yoo'aabii hin dhabamin." **30** Sababii inni lola Gibe'oon irratti obboleessa isaanii Asaaheelin ajjeesef Yoo'aabii fi obboleessi isaa Abishaayii Abneerin ajjeesan. **31** Daawitis Yoo'aabii fi namoota isa wajjin turan hundaan, "Uffata keessan tarsiisaati uffata gaddaa uffadhaa; fuula Abneer durattis boo'aa" jedhe. Daawit mootichis reeffa Abneer geggeesse. **32** Isaanis Abneerin Kebronitti awwaan; mootichis awwaala Abneer irratti iyyee boo'e; namoonni hundinuu ni boo'an. **33** Mootichis faaruu gaddaa kana akkana jedhee Abneeriif faarse: "Abneer akka du'a nama yaraa tokkootti du'uu qabaa? **34** Harki kee hin hidhamne; miilli kee foncaadhaan hin gaadi'amne. Ati akkuma nama fuula hamaotaa duratti kufu tokkootti kufte." Namoonni hundinuu amma illee ni boo'aniif. **35** Gara saafaattis namoonni hundi dhufanii akka inni waa nyaatuuf Daawitin kadhatan; inni garuu, "Yoo ani hamma biiftuun lixutti buddeena yookaan waan biraa afaan kootiin qabe Waaqni waan hamaa natti haa fidu; kana caalaa iyyuu natti haa fidu!" jedhee kakate. **36** Namoonni hundinuu waan kana arganii gammadan; dhugumaan wanni mootichi godhe hundi isaan gammachiise. **37** Kanaafuu gaafa sana namoonni hundii fi Israa'el hundi akka ajjeefamuu Abneer ilma Neer keessatti mootichi qooda hin qabne beekan. **38** Mootichis namoota isaatiin akkana jedhe; "Isin akka guyyaa

har'aa ilmi mootiitii fi namni guddaan tokko Israa'el keessaa kufe hin beeknee? **39** Ani mootii dibame ta'u illee har'a nama dadhabaa dha; ilmaan Zeruuyaa kunneen natti jabaataniiiru. Waaqayyo nama waan hamaa hojjetuuf akkuma hammina hojji isaatti isaaf haa kennu!"

4 Iish-Booshet ilmi Saa'ol yommuu akka Abneer Kebronitti ajjeefame dhaga'etti humni isaa ni bu'e; Israa'el hundis sodaan guutame. **2** Yeroo sanatti Iish-Booshet ilmi Saa'ol dura buutota garee duultotaa lama qaba ture. Inni tokko Ba'anaa, kaan immoo Rekaab jedhama ture; isaanis ilmaan Rimoon namicha Bi'eroot kan gosa Beniyaam sanaa ti; Bi'eroot kun akka kutaa Beniyaamitti lakkaa'ama; **3** namoonni Bi'eroot kunneen gara Gitayimitti baqatanii hamma har'aatti alagummaan achi jiraatuutii. **4** Yoonataan ilmi Saa'ol mucaa miilli isaa lachuu naafate tokko qaba ture. Yeroo oduun waa'ee Saa'olii fi Yoonataan Yizri'eel irraa dhufetti inni nama waggaa shanii ture. Guddiftuun isaas isa fudhattee baqatte; garuu utuu isheen baqachuuf ariifattu mucichi ishee irraa kufee naafate. Maqaan isaas Mefiibooshet jedhama ture. **5** Rekaabii fi Ba'anaan ilmaan Rimoon namicha gosa Bi'eroot ka'anii gara mana Iish-Boosheti qajeelan; yeroon isaan itti achi ga'anis guyyaa saafaa yeroo inni itti aara galfatu ture. **6** Isaanis akka nama qamadii barbaaduutti kutaa manaa isa gara keessaatti ol seenanii garaa isaa waraanan. Ergasiis Rekaabii fi obboleessi isaa Ba'anaan miliqanii ba'an. **7** Isaanis utuu inni kutaa ciisichaa keessa siree isaa irra rafee jiruu ol seenan. Erga garaa isaa waraananii isa ajjeesanii booddees mataa isa irraa kutan. Mataa sanas fuudhanii halkan guutuu daandii Arabbaa irra deema bulan. **8** Isaanis Kebronitti mataa Iish-Booshet gara Daawit mootichaa fidanii, "Kunoo mataa Iish-Booshet ilma diina kee Saa'ol kan ilma namicha si ajjeesuu barbaadu sanaa. Har'a Waaqayyo Saa'olii fi sanyii isaa illee gooftaa koo mootichaaf haaloo baaseera" jedhaniin. **9** Daawit immoo Rekaabii fi obboleessa isaa Ba'anaa, ilmaan Rimoonii namicha gosa Bi'erootaa sanaan akkana jedhe; "Dhugaa Waaqayyo jiraataa isa rakkina hunda jalaa na baase sanaa, **10** kunoo ani namicha waan oduu gaarii naa fide se'ee, 'Saa'ol du'eera' jedhee natti hime sana qabee Siilqaa'gitti ajjeeseera. Egaa wannani ani namicha oduu sana fide badhaase kana dha! **11** Yoos yeroo namoonni hamooni nama balleessaa hin qabne tokko mana isaa keessatti, siree isaa irratti ajjeesanitti ani dhiiga isaa harka keessan irraa hin barbaaduu ree? Lafa irraas hin balleessuu ree?" **12** Kanaafuu Daawit namoota isaa ajaje; isaanis jara ajjeesan. Harkaa fi miilla isaanii irraa kukkutanii haroo Kebron biratti reeffa isaanii fannisan. Mataa Iish-Booshet garuu fuudhanii Kebronitti awwaala Abneer biratti awwaalan.

5 Gosoonni Israa'el hundi Kebronitti Daawit bira dhufanii akkana jedhan; "Nu foonii fi dhiiga kee ti. **2** Duran yeroo Saa'ol mootii keenya turetti, namni duula loltoota Israa'el hoogganu si'i ture. Waaqayyos, 'Situ saba koo Israa'elin tiksaa; bulchaa isaanis ni taata' siin jedhee ture.'" **3** Yommuu maanguddoonni Israa'el hundi Kebronitti Daawit mooticha bira dhufanitti mootichi Kebronitti fuula Waaqayyoo duratti isaan wajjin kakuu gale; isaanis Daawitin dibanii Israa'el irratti mootii isa godhan. **4** Daawit yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa soddoma ture; innis waggaa afurtama bulche. **5** Kebron keessatti waggaa torbaa fi ji'a ja'a Yihuudaa irratti mootii ture; Yerusaleem keessatti immoo waggaa soddomii sadii guutummaa Israa'elii fi Yihuudaa irratti mootii ta'e. **6** Mootichii fi namoonni isaa Yebuusota achi jiraatan loluuf gara Yerusaleemitti ni qajeelan. Yebuusonnis Daawitiin, "Ati as hin

seentu; jaamaa fi naafni iyyuu of irraa si deebisu" jedhan. Isaan, "Daawit as seenuu hin danda'u" jedhaniin yaadan. **7** Ta'us Daawit da'annoo Xiyoon Magaalaa Daawit ni qabate. **8** Daawitis gaafas, "Namni Yebuusota dha'uuf ba'u kam iyyuu, 'naafotaa fi jaamota' lubbuu Daawitiin jibbaman bira ga'uuf karaa bo'oo bishaaniitiin darbuu qaba" jedhe. Sababiin isaan, "'Jaamonnii fi naafonni' masaraa mootii hin seenan" jedhaniif kanuma. **9** Daawitis iddoo jireenya isaa da'annoo sana godhatee Magaalaa Daawit jedhee moggaase. Inni Miiloodhaa jalqabee naannoo ishee marsee jjaare. **10** Innis sababii Waaqayyoo Waaqni Waan Hunda Danda'u isa wajjin tureef yeroo jirra jabaachaa dhufe. **11** Yeroo kanatti Hiiraam mootiin Xiirroos ergamoota wajjin muka birbirsaa, namoota muka soofanii fi warra dhagaa soofan gara Daawit erge; isaanis Daawitiif masaraa ijaaran. **12** Daawitis akka Waaqayyoo saba Israa'el irratti mootii godhee jabeessee isa dhaabee fi akka saba Israa'eliiif jedhee mootummaa isaa guddiseef ni beeke. **13** Daawitis erga Kebronii ba'ee booddees saajjatoowwanii fi niitota biraa Yerusaleem keessatti fuudhe; ilmaanii fi intallan dabalataa dhalatanii. **14** Maqaan ijoollee isaa kanneen achitti isaaf dhalatanii Shamuu'aa, Shobaab, Naataan, Solomoon, **15** Yibehaar, Eliiushuuaa, Nefeg, Yaafiyaa, **16** Eliishaamaa, Eliyaadaa fi Eliiphelxi jedhamu. **17** Filisxeemonnii yommuu akka Daawit dibamee Israa'el irratti mootii ta'e dhaga'anitti, humna guutuudhaan isa barbaacha ol ba'an; Daawit garuu waan kana dhaga'ee gara da'annoo jabaatti gad bu'e. **18** Yeroo kanatti Filisxeemonnii dhufanii Sulula Refaayim keessa faffaca'an; **19** kanaafuu Daawit, "Ani ba'ee Filisxeemota dha'uu? Ati dabarsitee harka kootti isaan kennitaa?" jedhee Waaqayyoon gaafate. Waaqayyos, "Ba'i; ani dhugumaan Filisxeemota dabarsee harka keetti nan kennaatii" jedhee deebiseef. **20** Kanaafuu Daawit gara Ba'aal Pheraaziim dhage; achittis isaan mo'ate. Innis, "Akkuma bishaan mana isaa cabsee yaa'u sana Waaqayyoo fuula koo duratti diinota koo cabsee ba'eera" jedhe. Kanaafuu iddoo sun Ba'aal Pheraaziim jedhamee waamame. **21** Filisxeemonnii waaqota isaanii tolfamoo achitti dhiisanii baqatan; Daawitii fi namoonni isaa immoo isaan fuudhanii deeman. **22** Filisxeemonnii amma illee dhufanii Sulula Refaayim keessa faffaca'an; **23** kanaafuu Daawit Waaqayyoon gaafate; Waaqayyos akkana jedheen; "Kallattiidhaan itti hin ba'in; garuu duubaan isaan marsiitii muka qilxuu duratti isaan waraani. **24** Akkuma fiixee muka qilxuu irraan sagalee duulaa dhageesseen dafitii ba'i; Waaqayyoo loltoota Filisxeem dha'uudhaaf si dura ba'eera jechuudhaatii.'" **25** Kanaafuu Daawit akkuma Waaqayyoo isa ajaje sana Gibe'oon jalqabee hamma Geeziritti Filisxeemota dha'e.

6 Daawit ammas namoota Israa'el keessaa filataman kuma soddoma walitti qabate. **2** Innii fi namoonni isa wajjin turan hundi taabota Waaqaa kan Maqaa, maqaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u kan taabota gubbaa, kiirubeelii teessoo irra jiran gidduu jiru sanaatiin waamamu sana achii fiduuf gara Ba'aalaa ishee Yihuudaa keessaa sanaa ni dhaqan. **3** Isaanis taabota Waaqaa gaarii haaraa irra kaa'anii mana Abiinaadaab kan gaara irra jiru sanaa baasanii fidan. Ilmaan Abiinaadaabii, Uzaa fi Ahiyyoon gaarii haaraa sana oofaa turan; **4** taabonni Waaqaas gaarii irra kaa'amee Ahiyyoon dura dura deema ture. **5** Daawitii fi Israa'el hundinuu humna isaanii guutuudhaan faarfannaadhaan, masinqoodhaan, baganaadhaan, dibbeedhaan, bilbilaan, Kililleedhaanis fuula Waaqayyoo duratti gammadanii shuubbisaa turan. **6** Yommuu isaan oobdi Naakoon bira ga'anitti waan saagannoo gufatanii Uzaan harka isaa hiixatee taabota Waaqaa qabe. **7** Sababii hojii isaa kan ulfina hin qabneetiif dheekkamsi Waaqayyoo Uzaatti boba'e; kanaafuu Waaqni isa

rukute; innis achumatti taabota Waaqaa biratti du'e. **8** Daawitis sababii Waaqayyoo akka malee Uzaatti dheekameef ni aare; iddoon sun hamma har'aatti Phereez Uzaa jedhamee waamama. **9** Daawitis gaafa sana Waaqayyoon sodaatee, "Taabonni Waaqayyoo akkamitti gara koo dhufaa?" jedhe. **10** Innis akka taabonni Waaqayyoo isa wajjin Magaalaa Daawit keessa jiraatuuf ofitti fudhachuu hin barbaanne. Qooda kanaa gara mana Ooheed Edoom namicha Giti sanaatti geesse. **11** Taabonni Waaqayyoo ji'a sadii mana namicha Giti kan Ooheed Edoom jedhamu sanaa ture; Waaqayyoo isaa fi warra mana isaa jiraatan hunda ni eebbise. **12** Yeroo kanatti, "Waaqayyoo sababii taabota Waaqaatiif jedhee warra mana Ooheed Edoom jiraatanii fi waan inni qabu hunda ni eebbise" jedhanii Daawit Mootichatti himan. Kanaafuu Daawit gad bu'ee taabota Waaqaa sana mana Abidaaraatii gammachuudhaan gara Magaalaa Daawititti fide. **13** Innis akkuma namoonni taabota Waaqayyoo baatan sun tarkaanfii ja'a achi hiiqaniin sangaa tokkoo fi jabbi coomaa tokko aarsaa dhi'eesse. **14** Daawitis Dirata quncee talbaa irraa hojjetame uffatee qondaaltota isaa wajjin fuula Waaqayyoo duratti humna isaa guutuun shuubbisa ture; **15** innii fi Israa'el hundi "hoo" jechaa sagalee malakataatiin taabota Waaqayyoo fidan. **16** Yeroo taabonni Waaqayyoo Magaalaa Daawit seenuutti Miikaal intalli Saa'ol foddaa keessaan ilaalaa turte. Isheenis akka Daawit Mootichi fuula Waaqayyoo duratti utaalee shuubbisu yommuu argitetti garaa ishee keessatti isa tuffatte. **17** Isaanis taabota Waaqayyoo fidanii dunkaana Daawit dhaabef keessa ni kaa'ani; Daawitis aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa fuula Waaqayyoo duratti dhi'eesse. **18** Innis erga aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa dhi'eessesse booddee maqaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uutiin namoota ni eebbise. **19** Ergasiis inni tokkoo tokkoo nama tuuta Israa'elootaa guutuun keessa jiruutiif jechuunis dhiirotaafis dubartootaafis buddeena tokko tokko, gumaa foonii tokko tokkoo fi bixxillee ija wayinii tokko tokko ni kenne. Namoonni hundinuus gara mana mana isaanii deeman. **20** Yommuu Daawit maatii ofii isaa eebbisuuf deebi'ettis Miikaal intalli Saa'ol isa isaatiif baatee, "Har'a mootiin Israa'el akka nama gatii hin qabne tokkootti fuula xomboreewwan hojjetoota isaa duratti qullaa argamuun isaa ulfina ta'eti moo!" jette. **21** Daawit immoo Miikaaliin akkana jedhe; "Ani fuula Waaqayyoo isa abbaa keetii fi warra mana isaa jiran caalchisee na filatee saba Waaqayyoo, Israa'el irratti na muude sanaaf fuula Waaqayyoo duratti nan shuubbisa. **22** Ani kana caalaa iyyuu ofin xinneessa; ija kee durattis of nan salphisa. Xomboreewwan ati jette kanneeniin garuu nan kabajama." **23** Miikaal intalli Saa'ol utuu ijoollee hin argatin duute.

7 Mootichi erga masaraa isaa keessa jiraachuu jalqabee Waaqayyoo diinota isaa kanneen naannoo isaa jiran hunda jalaa isa boqochiisee booddee, **2** Naataan raajichaan, "Ani kunoo mana birbirsaan ijaarame keessan jiraadha; taabonni Waaqaa garuu dunkaana keessa jiraata" jedhe. **3** Naataan immoo mootichaan, "Waaqayyoo si wajjin jiraatii waan garaa keetti yaadde kam iyyuu godhi" jedhe. **4** Halkan sana garuu dubbii Waaqayyoo akkana jedhee gara Naataan dhufe: **5** "Dhaqiiiti akkana jedhii garbicha koo Daawititti himi; 'Waaqayyoo akkana jedha: Kan mana ani keessa jiraadhu naaf ijaaru si'ii? **6** Ani gaafan Israa'eloota Gibxii baasee jalqabee hamma har'aatti mana keessa hin jiraanne. Ani iddoo jireenya koo dunkaana godhadhee iddoo tokkoo gara iddoo birraa naanna'aa ture. **7** Ani iddoon Israa'eloota hunda wajjin naanna'aa ture kamitti iyyuu bulchitoota akka isaan saba koo Israa'elin eeganiif ajaje keessaa nama tokkoon iyyuu, "Isin maaliif mana birbirsaa naaf hin

ijjaarree?" jedhee beekaa?" **8** "Egaa amma akkana jedhii garbicha koo Daawititti himi; 'Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u akkana jedha: Ani akka ati bulchaa saba koo Israa'el taatuuf lafa tikaatii fi bushaayee faana deemuu keessaan si fudhadhe. **9** Ani lafa ati dhaqxee hundatti si wajjin ture; diinota kee hundas fuula kee duraa balleesseera. Ammas ani maqaa kee akkuma maqaa namoota addunyaa irratti akka malee gurguddaa ta'anii guddaa nan godha. **10** Ani akka isaan mana ofii isaanii qabaatanii fi si'achi hin raafamneef saba koo Israa'eliiif lafa kennee isaan nan dhaaba. Namoonni hamoon akka jalqabatti godhan sana deebi'anii isaan hin cunqursan; **11** isaan si'achi waan gaafa ani saba koo Israa'el irratti abbootii murtii muudee as godhan sana illee hin godhan. Ani diinota kee hunda jalaas sin boqochiisa. "Akka Waaqayyoo mataan isaa mana siif ijaaru Waaqayyoo sittin hima; **12** yommuu barri jireenya keetii dhumeetiif abbootii kee wajjin boqottutti ani akka inni iddoo kee bu'uuf sanyii kee kan guudee keetii ba'u nan kaasa; mootummaa isaa illee jabeessee nan dhaaba. **13** Kan maqaa kootiif mana ijaaru isa; ani teessoo mootummaa isaa bara baraan jabeessee nan dhaaba. **14** Ani isaaf abbaa nan ta'a; innis ilma naa ta'a. Yommuu inni balleessaa hojjetutti ulee namootaatiin isa nan adaba; alangee ilmaan namaa ittiin garafamaniinis nan garafa. **15** Jaalalli koo garuu akka jaalala ani Saa'ol isa ani fuula kee duraa balleesse sana irraa fudhadhe isa irraa hin fudhatamu. **16** Mannii fi mootummaan kee bara baraan fuula koo dura ni jiraata; teessoon kees bara baraan jabaatee ni dhaabata." **17** Naataan dubbii mul'ata kanaa hunda Daawititti hime. **18** Ergasii Daawit mootichi ol seenee fuula Waaqayyoo dura taa'ee akkana jedhe: "Yaa Waaqayyoo Gooftaa, kan ati asiin na geesse ani eenyu? Maatiin koos maali? **19** Yaa Waaqayyoo Gooftaa, akka waan wanni kun fuula kee duratti ga'aa hin ta'niitti ati waa'ee mana garbicha keetii kan fuul duratti ta'us dubbatte. Yaa Waaqayyoo Gooftaa, edaa walitti dhufeenyi ati namoota wajjin qabdu kanaa? **20** "Daawit kana caalaa maal jechuu danda'a? Yaa Waaqayyoo Gooftaa, ati garbicha kee ni beektaatii. **21** Ati sababii dubbii keetiitii fi akkuma fedhii keetiitii waan guddaa kana hojjettee akka garbichi kee beeku goote. **22** "Yaa Waaqayyoo Gooftaa, ati akkam guddaa dha! Kan akka keetii tokko iyyuu hin jiru; akka nu gurruma keenyaan dhageenyetti si malee Waaqni biraa hin jiru. **23** Sabni akka saba kee Israa'el, kan Waaqni akka inni saba isaa ta'uuf maqaa ofii isaa dhaabbachuuf jedhee isa furuuf saboota ormaatii fi waqota isaanii illee fuula isaa duraa ari'uudhaan dinqiwwan gurguddaa fi sodaachisaa argisiisuudhaan ba'ee biyya Gibxii furee baase kan biraa lafa irraa kamii dha? **24** Ati saba kee Israa'elin kan ofii keetii gootee bara baraan dhaabdeerta; yaa Waaqayyoo ati Waaqa isaanii taateerta. **25** "Ammas yaa Waaqayyoo, yaa Waaqi, ati waadaa garbicha keetii fi mana isaatiif galte sana bara baraan eegi. Kanas akkuma waadaa galte sana raawwadhu; **26** kunis akka maqaan kee bara baraan guddaa ta'uuf. Kana irratti namoonni, 'Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u Israa'el irratti Waaqa!' ni jedhu. Manni garbicha kee Daawitis fuula kee duratti jabaatee ni dhaabata. **27** "Yaa Waaqayyoo Waan Hunda Dandeessu, Waaqa Israa'el ati, 'Ani mana siif nan ijaara' jettee garbicha keetii waan kana mul'ifteerta; kanaafuu garbichi kee kadhannaa kana sitti dhi'eessuuf ija jabama argateera. **28** Yaa Waaqayyoo Gooftaa, ati Waaqa! Dubbiin kee amanannaa dha; atis waan gaarii kana garbicha keetiif waadaa galteerta. **29** Akka manni isaa bara baraan jabaattee fuula kee dura dhaabatuuf ammas mana garbicha keetii eebbisuun fedhii kee haa ta'u; yaa Waaqayyoo Gooftaa, ati dubbatteertaatii; eebba keetiinis manni garbicha keetii bara baraan ni eebbifama."

8 Ergasii Daawit Filisxeemota mo'atee of jala isaan galfate; magaalaa Meeteeg Amaa jedhamtus harka Filisxeemotaatii baasee fudhate. **2** Daawit Mo'aabotas ni mo'ate. Lafa irra tarree ciibsees funyoon isaan safare. Kanneen tarree galan keessaas funyoo lama lama safaree ajjeese; kanneen funyoo tokko tokko safare immoo akka isaan jiraatan eeyyameef. Kanaafuu Mo'aabonni Daawit jalatti bulanii gbirra fidaniif. **3** Kana irrattis Daawit yeroo Laga Efraaxiis bira yaadannoo ofii deebisee dhaabbachuu dhaqetti mooticha Zoobaa, Hadaadezer ilma Rehoob mo'ate. **4** Daawitis gaariwwan waraanaa isaa kuma tokko, abbootii fardaa kuma torbaa fi loltoota lafoo kuma digdama isa irraa fudhate. Innis fardeen gaariwwanii dhibba tokko qofa hambisee kanneen hafan hunda mogolee kukkute. **5** Yeroo warri Sooriyaa kanneen Damaasqoo jiraatan Hadaadezer mooticha Zoobaa gargaaruuf dhufanittis Daawit isaan keessaa nama kuma digdamii lama fixe. **6** Ergasii kutaa bulchiinsa Damaasqoo kan biyya Sooriyaa keessa qubata loltootaa dhaabbate. Warri Sooriyaas isa jalatti bulanii gbirra fidaniif. Waaqayyos Daawitiif lafa inni dhaqe hundatti moo'icha kenne. **7** Daawitis gaachana warqee kan ajajjoonni loltoota Hadaadezer qabatan fudhatee gara Yerusaleem fide. **8** Daawit Mootichi magaalawwan Hadaadezer jechuunis Bexaatii fi Beerootaay keessaa sibiila naasii akka malee baay'ee fudhate. **9** Too'iin mootiin Hamaati yommuu akka Daawit guutummaa loltoota Hadaadezer mo'ate dhaga'etti, **10** akka inni sababii mo'annaa Daawit Mootichi Too'iin wal lolaa ture sun waraana keessatti Hadaadezer irratti argateetiif harka isa fuudhee dhaamsa gammachuu isaaf dabarsuuf ilma ofii isaa Yooramin gara isaatti erge. Yooramiis kennaawwan meetii irraa, warqee fi naasii irraa hojjetaman fide. **11** Daawit Mootichis akkuma meetii fi warqee saboota biraa kanneen of jala galfatu hunda irraa booji'ee ture godhe sana mi'oota kanneen illee Waaqayyooft addaan baase. **12** Warri inni of jala galfates Edoom, Mo'aab, Amoonota, Filisxeemotaa fi Amaaleq turan. Boojuu Hadaadezer ilma Rehoob mooticha Zoobaa irraa booji'es akkasuma addaan baase. **13** Daawitis erga Sulula Soogiddaa keessatti Edoomota kuma kudha saddeet fixee deebi'ee booddee beekamaa ta'e. **14** Innis guutummaa Edoom keessa qubata loltootaa dhaabbate; Edoomoni hundinuus Daawitiif ni garbooman. Waaqayyos lafa inni dhaqe hundatti Daawitiif mo'annaa ni kenne. **15** Daawit guutummaa Israa'el irratti mootii ta'ee saba isaa hundaaf murtii qajeelaa fi qajeelummaadhaan hojjetee. **16** Yoo'aab ilmi Zeruyyaa hoogganaa loltootaa ture; Yehooshaafaax ilmi Ahiiluud immoo galmeessaa ture. **17** Akkasumas Zaadoq ilmi Ahiixuubii fi Abiimelek ilmi Abiyaataar luboota turan; Seraayaan immoo barreessaa ture. **18** Benaayaa ilmi Yehooyaadaa hoogganaa Kereetotaa fi Pheletotaa ture; ilmaan Daawit immoo luboota turan.

9 Daawitis, "Akka ani Yoonataaniif jedhee arjummaa isaaf godhu namni maatii Saa'ol keessaa hafe amma jiraa?" jedhee gaafate. **2** Yeroo sanatti namicha Ziibaa jedhamu tajaajilaa mana Saa'ol tokkootu ture. Innis akka fuula Daawit duratti dhi'aa'uuf waamame; mootichis, "Ati Ziibaadhaa?" jedheen. Innis, "Eeyyee, ana garbicha kee ti" jedhe. **3** Mootichis, "Akka ani arjummaa Waaqaa isaaf godhuuf namni maatii Saa'ol keessaa hafe tokko iyyuu hin jiruu?" jedhee gaafate. Ziibaa, "Ilmi Yoonataan tokko jira; miilli isaa lachuus naafa" jedhee mootichaaf deebise. **4** Mootichis, "Inni eessa jira?" jedhee gaafate. Ziibaan deebisee, "Inni iddoo Lodebaar jedhamu mana Maakiir ilma Amii'eel jira" jedhe. **5** Kanaafuu Daawit mootichi nama ergee Lodebaar mana Maakiir ilma Amii'eeliiti isa fichisiise. **6** Mefiibooshet ilmi

Yoonataan, ilmi Saa'ol yeroo Daawit bira dhufetti ulfina isaaf kennuuf gad jedhe sagadeef. Daawit immoo, "Mefiiboosheet!" jedheen. Innis, "Garbichi kee kunoo ti" jedhee deebiseef. **7** Daawitis, "Ani abbaa kee Yoonataaniif jedhee arjummaa siifin godhaatii hin soodaatin. Ani lafa akaakayyuu keetii, lafa Saa'ol hunda siifin deebisa; atis yeroo hunda maaddii koo irraa nyaata" jedheen. **8** Mefiibooshetis harka fuudhee, "Ana garbicha kee nama akka saree du'eetti ilaalamuuf waan kana gochuun kee maaliif?" jedheen. **9** Mootichis Ziibaa garbicha Saa'ol ofitti waamee akkana jedheen; "Ani ilma ilma goftaa keetiitiif, waan kan Saa'olii fi kan maatii isaa ta'ee hunda kenneera. **10** Ati, ilmaan keetii fi tajaajiltoonni kee akka ilma ilma goftaa keetii waan nyaatu argatuuf lafa isaaf qotuu qabdu. Mefiibooshet ilmi ilma goftaa keetiis yeroo hunda maaddii koo irraa nyaata." Ziibaan ilmaan kudha shanii fi tajaajiltoota digdama qaba ture. **11** Ziibaanis mootichaan, "Ani garbichi kee waan goftaan koo mootichi akka ani hojjedhuuf na ajaju hunda nan godha" jedhe. Kanaafuu Mefiibooshet akkuma ilmaan mootii keessaa nama tokkootti maaddii Daawit irraa nyaata ture. **12** Mefiibooshet ilma dargageessa Miikaa jedhamu tokko qaba ture; warri mana Ziibaa jiraatan hundi hojjetoota Mefiiboosheet turan. **13** Mefiibooshetis sababii yeroo hunda maaddii mootii irraa nyaachaa tureef Yerusaleem keessa jiraata ture; miilli isaa lachuu naafa ture.

10 Ergasii mootiin Amoonotaa ni du'ee; ilmi isaa Haanuunis iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **2** Daawitis, "Akkuma abbaan isaa naa arjooma sana anis Haanuun ilma Naahaashiif nan arjooma" jedhee yaade. Kanaafuu Daawit gadda waa'ee abbaa isaatiif itti dhaga'ame isaa isbuuf Haanuunitti ergamoota ni erge. Yommuu namoonni Daawit gara biyya Amoonotaa dhaqanitti, **3** qondaaltonni Amoonotaa Haanuun goftaa isaaniitiin, "Ati sababii Daawit akka isaan dhaamsa gaddaa sitti himaniif namoota sitti ergeef inni waan abbaa keetiif ulfina kenne seetaa? Daawit akka isaan magaalattii qoratanii, basaanii fi qabataniif gara kee isaan erge mitii?" jedhan. **4** Kanaafuu Haanuun namoota Daawit sana qaqqabee tokkoo tokkoo isaanii irraa hareeda gama tokkoo haadee wayyaa isaani illee teessuma irratti cicciree of irraa isaan erge. **5** Daawit yommuu wanni kuta isatti himametti sababii isaan akka malee qaana'anii namoota sanatti ergamoota erge. Mootichis, "Isin hamma areedni keessan isinii guddatutti Yerikoo turaatii ergasii deebi'aa kottaa" jedheen. **6** Amoononni yommuu akka Daawit isaan xireeffate hubatanitti, Beet Rehoobii fi Suubaadhaa loltoota lafoo kan Sooriyaa kuma digdama, mootii Ma'akaa namoota kuma tokko wajjin akkasumas Xoob irraa namoota kuma kudha lama qaxaratan. **7** Daawit yommuu waan kana dhaga'etti Yoo'aabii fi guutummaa loltootaa ni erge. **8** Amoononni immoo ba'anii karra magaalaa sana irratti waraanaaf hiriiran; namoonni Sooriyaa warri Suubaa fi Rehoob, akkasumas namoonni Xoobiitii fi Ma'akaa immoo kophaa isaani dirree irra turan. **9** Yoo'aabis akka fuula isaa duraa fi dugda isaa duubaan waraanni jiru ni arge; kanaafuu loltoota Israa'el keessaa namoota bebeekamoo filatee adda loltoonni Sooriyaa jiranitti bobbaase. **10** Namoota hafan immoo ajaja obboleessa isa Abiishaayi jalatti hiriirsee Amoonotatti isaan dulchise. **11** Yoo'aabis akkana jedhe; "Yoo warri Sooriyaa natti jabaatan ati dhuftee na gargaarta; yoo Amoononni sitti jabaatan immoo ani dhufee sin gargaara. **12** Jabaadhu; saba keenyaa fi magaalawwan Waaqa keenyatiif garaa kutannaadhaan haa lollu. Waaqayyos waan fuula isaa duratti gargaara ta'e ni godha." **13** Ergasii Yoo'aabii fi loltoonni isa wajjin turan warra Sooriyaa waraanuuf fuul duratti ni qajeelan; jarris fuula isaa duraa baqatan. **14** Amoononni yommuu akka namoonni Sooriyaa baqatan arganitti

isaanis Abiishaayi duraa baqatanii magaalaa seenan. Akkasiin Yoo'aab Amoonota waraanuu dhiisee Yerusaleemitti deebi'e. **15** Namoonni Sooriyaa yommuu akka Israa'eloonni isaan mo'atan arganitti lammata walitti qabaman. **16** Hadaadezeris ergamoota ergee namoota Sooriyaa kanneen Laga Efraaxiisiitiin gamaa fichiisee; isaanis hoogganummaa ajajaa waraana Hadaadezer kan Shoobak jedhamuun gara Heelaam deeman. **17** Daawitis yommuu wanni kun isatti himametti, Israa'eloota hunda walitti qabatee Yordaanos ce'ee Heelaam dhaqe. Warri Sooriyaas waraanaaf Daawititti hiirirani isa lolan. **18** Isaan garuu Israa'eloota duraa baqatan; daawitis namoota gaarii waraanaa ofaan dhibba torbaa fi loltoota lafoo kuma afurtama fixe. Ajajaa loltoota isaanii Shoobak illee madeesse; innis achumatti du'e. **19** Mootonni Hadaadezerin tajaajilaa turan hundi yommuu akka Israa'elootaan mo'ataman arganitti, Israa'eloota wajjin nagaa uumanii isa jalatti bulan. Kanaafuu namoonni Sooriyaa ergasii Amoonota gargaaruu sodaatan.

11 Birraa keessa yeroo mootonni waraanaaf ba'anitti, Daawit tajaajiltoota isaatii fi loltoota Israa'el hunda wajjin Yoo'aabin erge. Isaanis Amoonota barbaadeessanii magaalaa Rabbaa jedhamtu marsan. Daawit garuu Yerusaleemitti hafe. **2** Gaaf tokko galgala Daawit siree isaa irraa ka'ee bantii masaraa mootummaa irra asii fi achi deddeebi'aa ture. Innis bantii gubbaa dhaabatee dubartii dhagna ishee dhiqattu tokko arge. Dubartiin sun baay'ee bareedduu turte; **3** Daawitis waa'ee ishee beekuuf nama itti erge. Namichi sunis, "Isheen Batisheebaa intala Eli'aam, niitii Uuriyaa namicha gosa Heet sanaatii mitii?" jedhe. **4** Daawitis nama itti ergee ishee fichiisee. Isheenis gara isaa dhufte; innis ishee wajjin ciise. Isheen xuraa'ummaa ishee irraa qulqullooftee turte. Ergasii gara mana isheetti deebite. **5** Dubartiin sun ulfooftee, "Ani ulfaa'eera" jettee Daawititti ergaa ergite. **6** Kanaafuu Daawit, "Uuriyaa namicha gosa Heet sana naa ergi" jedhee Yoo'aabitti dhaamsa erge. Yoo'aabis gara Daawititti isa erge. **7** Daawitis yommuu Uuriyaan gara isaa dhufetti waa'ee Yoo'aab, waa'ee loltootaatii fi haala waraanni keessa jiru isa gaafate. **8** Ergasii immoo Daawit Uuriyaan, "Gara mana keetiitti gad bu'iitii miilla kee dhiqadhu" jedhe. Kanaafuu Uuriyaan masaraa mootiitii ba'ee deeme; kennaan mootichaas isa faana ergame. **9** Uuriyaan garuu tajaajiltoota goftaa isaa hunda wajjin karra masaraa mootii dura ciise malee gara mana ofii isaatti gad hin buune. **10** Daawitis yommuu akka Uuriyaan gara mana isaa hin deemin itti himametti, "Ati reefuu karaadhaa dhufte mitii? Maaliif gara mana keetii hin deemne?" jedhee isa gaafate. **11** Uuriyaan immoo Daawitiin, "Taabonni fi Israa'el, Yihuudaanis dunkaana keessa jiru; goftaan koo Yoo'aabii fi namoonni goftaa koo dirree irra bulu. Egaa ani akkamitti nyaachuu fi dhuguuf, niitii koo wajjinis rafuuf jedhee gara mana koo deema? Du'a kee ti; ani waan akkasii hin godhu!" **12** Daawit, "Ati har'as ab buliitii ani bor sin geggeessaa" jedheen. Kanaafuu Uuriyaan gaafa sanaa fi guyyaa itti aanu Yerusaleem keessa ture. **13** Daawitis isa affeere; innis fuula isaa duratti nyaatee dhuge; Daawitis isa macheesse. Uuriyaan garuu halkan sana afata isaa irra tajaajiltoota goftaa isaa gidduu ciisuuf gad ba'e malee gara mana ofii isaa hin deemne. **14** Daawitis lafti bariinaan xalayaa barreessee harkuma Uuriyaatiin Yoo'aabitti erge. **15** Xalayicha keessattis, "Iddoo waraanni itti cimetti Uuriyaa ramadi. Akka inni achitti dha'amee du'uufis isa dhiisaa duubatti deebi'aa" jedhee barreesse. **16** Kanaafuu Yoo'aab utuu magaalattii marsaa jiruu iddoo akka loltoonni ciccimoon jiran beeketti Uuriyaa ramade. **17** Yommuu namoonni magaalaa sanaa itti gad ba'anii Yoo'aabin lolanitti, loltoota Daawit keessaa namoonni tokko

tokko du'an; Uuriyaan namichi gosa Heet sunis ni ajjeefame. **18** Yoo'aabis guutummaa oduu waa'ee lola sanaa Daawitiif erge. **19** Akkana jedhees ergamaa sana ajaje; "Yommuu ati waa'ee waraana kanaa mootichatti himtee fixxutti, **20** aariin mootichaa ni boba'a; innis akkana jedhee si gaafachuu danda'a; 'Isin maaliif loluuf akkas magaalaa sanatti dhi'aattan? Isin akka isaan dallaa irraa xiyya isiniitti darbatan hin beeknee? **21** Eenyutu Abiimelek ilma Yirubeshet sana ajjeese? Dubartiin tokko dallaa irraa majii dhagaa daakuu itti gad dhiiftee Tebeesitti isa hin ajjeefnee? Isin maaliif akkas dallaa sanatti dhi'aattan? Yoo inni waan kana si gaafate, 'Tajaajilaan kee Uuriyaan namichi gosa Heet sunis du'eera' jedhii itti himi." **22** Ergamaan sunis ka'ee deeme yommuu achi ga'etti waan Yoo'aab akka inni itti himu isa ajaje hunda Daawititti hime. **23** Ergamaan sun Daawitiin akkana jedhe; "Namoonni nutti jabaatanii dirreetti gad nutti ba'an; nus ariinee gara karra magaalattiitii isaan deebifne. **24** Ergasiis warri xiyya darbatan dallaa irraa tajaajiltoota keetti darbatan; namoonni mootii tokko tokkos ni du'an. Tajaajilaan kee Uuriyaan namichi Heet sunis ni du'e." **25** Daawitis ergamaa sanaan, "Egaa akkana jedhii Yoo'aabitti himi; 'Wanni kun abdiis si hin kutachiisin; goraadeen yeroo tokko isa tokko, yeroo kan immoo kan biraa nyaata. Cimsii magaalattii dha'iitii balleessi.' Waan kanas Yoo'aabin jajjabeessuuf jedhi" jedhe. **26** Niitiin Uuriyaa yommuu akka dhiirs ishee du'e dhageessetti ni boosseef. **27** Erga yeroon boo'ichaa darbee booddee Daawit mana ofii isaatti ishee fudhate; isheenis niitii isaa taatee ilma deesseef. Garuu wanni Daawit hojete sun Waaqayyo hin gammachiisne.

12 Waaqayyos Naataaniin gara Daawititti erge. Innis gara Daawit dhufee akkana jedhe; "Namoota lamatu magaalaa tokko keessa jiraata ture; inni tokko sooreessa, kaan immoo hiyyeessa ture. **2** Namichi sooressi sun hoolotaa fi loon akka malee baay'ee qaba ture; **3** namichi hiyyeessi sun garuu goromtii hoolaa kan bittaa xinnoo tokko malee hooma hin qabu; innis goromtii hoolaa sana ni kunuuntee; hoolaan sunis isaa fi ijoollee isaa biratti guddatte. Isheen nyaata isaa irraa nyaachaa, dhugaatii isaa irraa dhugaa, bobaa isaa jala ciisaa turte. Goromtiin hoolaa kun isaaf akkuma intala isaa turte. **4** "Gaaf tokko keessummaan tokko mana namicha sooreessa sanaa dhufe; namichi sooressi sunis hoolota yookaan loon ofii isaa keessaa tokko fuudhee keessummaachaa nyaata qopheessuu mararsiifate. Qooda kanaa ilmoo hoolaa namicha hiyyeessa sanaa fuudhee keessummaa mana isaa dhufe sanaaf qopheesse." **5** Daawitis namicha sanatti akka malee aaree Naataaniin akkana jedhe; "Dhugaa Waaqayyo jiraataa, namichi waan kana godhe sun du'uu qaba! **6** Namichi sun qooda hoolaa sanaa harka afur baasuu qaba; inni gara laafina malee waan kana godheeraatii." **7** Naataanis Daawitiin akkana jedhe; "Namichi sun suma! Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedha: 'Ani Israa'el irratti mootii godhee si diibera; harka Saa'ol jalaas si baaseera. **8** Ani mana goftaa keetii siif kenneera; niitota goftaa keetii illee bobaa keetii siif kenneera. Ani mana Israa'elii fi mana Yihuudaa siif kenneera. Utuu kunneen hundi sitti xinnaatanii silaa kana caalaa iyyuu siifin kenna ture. **9** Ati maaliif waan ija isaa duratti hamaa ta'e hojjechuuhaan dubbii Waaqayyoo tuffatte? Ati Uuriyaa namicha Heet sana goraadeen ajjeeftee niitii isaa fudhatteerta. Ati goraadee Amoonotaatiin isa ajjeefte. **10** Kanaafuu amma sababii ati na tuffattee niitii Uuriyaa namicha Heet sana ofii keetiif fudhatteef goraadeen mana kee irraa hin fagaatu." **11** "Waaqayyoo akkana jedha: 'Kunoo, anni manuma kee keessaa waan hamaa sitti nan kaasa; utuma iji kee arguu niitota kee fuudhee fira sitti aanuuf nan kenna; innis guyyuma saafaadhaan isaan wajjin ni ciisa. **12** Ati

dhoksaatti akkas goote; ani garuu Israa'eloota hunda duratti guyyuma saafaadhaan waan kana nan godha.” **13** Kana irratti Daawit Naataaniin, “Ani Waaqayyotti cubbuu hojjedheera” jedhe. Naataan immoo deebisee akkana jedhe; “Waaqayyo cubbuu kee sirraa haqeera; atis hin duutu. **14** Ta’us sababii ati waan kana gochuudhaan Waaqayyoon tuffatteeft daa’inni siif dhalate sun ni du’a.” **15** Erga Naataan gara mana ofii isaa deemee booddee Waaqayyo daa’ima niitiin Uuriyaa Daawitiif deesse ni dha’e; mucichis ni dhibame. **16** Daawitis daa’ima sanaaf Waaqaa kadhate. Innis soomee mana isaatti galee halkan hunda lafa rafaa ture. **17** Maanguuddoonni mana isaas lafaa isa kaasuuf isa bira dhadhaabatan; inni garuu ni dide; isaan wajjinis homaa hin nyaanne. **18** Daa’inni sunis guyyaa torbaffaatti ni du’e. Tajaajiltoonni Daawit akka daa’inni sun du’e isatti himuu sodaatan; isaan, “Nu yeroo daa’inni sun lubbuun jirutti Daawititti dubbannee ture; inni garuu nu dhaga’uu dide. Amma akkamiin daa’inni sun du’era jennee itti himna? Yoo nu itti himne inni of miidha ta’a” jedhanii yaadanii turaniitii. **19** Daawit akka tajaajiltoonni isaa walitti asaasaa jiran hubatee daa’inni sun du’uu isaa beeke. Innis, “Mucichi ni du’ee?” jedhee gaafate. Isaanis, “Eeyyee du’era” jedhanii deebisan. **20** Daawitis lafaa ka’e. Erga dhagna isaa dhiqatee dibatee booddees uffata isaa geeddaratee mana Waaqayyoo seenee waaqeffate. Ergasii immoo gara mana ofii isaatti galee nyaata gaafannaan dhi’eessaniif; innis ni nyaate. **21** Tajaajiltoonni isaa, “Ati maaliif akkana goota? Yeroo mucichi lubbuun jirutti ni soomte; ni boossee. Amma garuu mucichi du’era; ati immoo kaatee nyaatal!” jedhanii isa gaafatan. **22** Innis akkana jedhee deebise; “Ani yeroo mucichi lubbuun turetti nan soome; nan boo’es. Ani, ‘Eenyutu beeka? Waaqayyo garaa naa laafee mucichi ni fayya’ jedhee yaadeen ture. **23** Amma garuu inni du’era; yoois ani maaliifin sooma? Ani isa deebisuu nan danda’aa? Anatu gara isaa dhaqa malee inni gara koo hin dhufu!” **24** Ergasii Daawit niitii isaa Batisheebaa ni jajjabeesse; dhaqeess ishee wajjin ciise. Isheenis ilma deesseef; maqaa isaas Solomoon jedhanii moggaasan. Waaqayyos isa ni jaallate; **25** Waaqayyo waan isa jaallateef akka inni Yidiidiyaa jedhamee waamamuuf karaa Naataan raajichaatiin dubbii erge. **26** Yeroo sanattis Yoo’aab magaalaa Amoonotaa kan Rabbaa jedhamu waraane da’annoo masaraa mootummaa qabate. **27** Yoo’aabis akkana jedhee Daawititti ergamoota erge; “Ani magaalaa Rabbaa waraane madda bishaan ishee qabadheera. **28** Egaa ati loltoota hafan walitti qabadhuutii magaalattii marsii qabadhu. Yoo kanaa achii ani magaalattii nan fudhadha; isheenis maqaa kootiin moggaafamti.” **29** Kanaafuu Daawit loltoota hunda walitti qabatee dhaqee Rabbaa waraane qabate. **30** Daawitis mataa mootii isaanii irraa gonfoo fudhate; Gonfichis mataa Daawit irra kaa’ame. Gonfoon sun hamma warqee taalaantii tokkoo ulfaatee dhagaawwan gati jabeeyyiis of irraa qaba ture. Daawitis magaalaa sana keessaa boojuu akka malee baay’ee fudhatee **31** namoota achi keessa turanis gad yaasee akka isaan magaa’iidhaan, gasoo sibiilaatii fi qotoodhaan hojii hojjetan godhe; suphees isaan dhoofsise. Daawit magaalawwan Amoonotaa hunda keessattis akkasuma godhe. Ergasii Daawitii fi loltoonni isaa hundinuu Yerusaaalemitti ni deebi’an.

13 Yeroo tokko Amnoon ilmi Daawit Taamaarin jaallate; isheen akka malee bareedduu, obboleettii Abesaaloom ilma Daawit sanaa turte. **2** Amnoon sababii jaalala obboleettii isaa Taamaariitiif akka malee dhiphatee dhibame; sababii isheen durba turteef Amnoon waan waanuma tokko illee ishee gochuu danda’u hin seene. **3** Amnoon michuu akka malee jal’aa kan Yoonadaab jedhamu tokko qaba ture; Yoonadaab ilma Shime’aa

obboleessa Daawit. **4** Yoonadaabis Amnooniin, “Yaa ilma mootii, dhagni kee maaliif guyyuma guyyaan huqqachaa deema? Ati natti hin himtu?” jedhee gaafate. Amnoon immoo, “Ani Taamaar obboleettii Abesaaloom obboleessa kootii jaalladheera” isaan jedhe. **5** Yehoonadaabis, “Sobiitii akka nama dhukkubsateetti siree irra ciisi; yommuu abbaan kee si gaafachuu dhufutti, ‘Akka ani harka isheetii nyaadhuuf akka obboleettiiin koo Taamaar dhuftee fuula koo duratti nyaata naa qopheessitu nan barbaada’ jedhiin” jedhe. **6** Kanaafuu Amnoon sobee akka nama dhukkubsate tokkootti ciise. Yommuu mootichii isa gaafachuu dhuffetti Amnoon, “Akka obboleettiiin koo Taamaar dhuftee fuula koo duratti nyaata addaa naaf qopheessitee nyaadhu nan barbaada” jedheen. **7** Daawitis gara manaatti Taamaaritti nama ergee, “Gara mana obboleessa kee Amnoon dhaqiitii waan inni nyaatu qopheessiif” jedhe. **8** Kanaafuu Taamaar kaatee gara mana obboleessa ishee Amnoon kan ciisee ture sanaa dhaqxe. Daakuu xinnoo ishee fuutee bukeessitee fuula isaa duratti tolchite. **9** Ergasii buddeena tolchite sana eelee irraa fuutee dhi’eessiteef; inni garuu nyaachuu dide. Amnoon, “Nama hunda narraa baasaa” jedhe. Kanaafuu namni hundi isa biraa ba’e. **10** Ergasii Amnoon Taamaariin, “Akka ani harka kee irraa nyaadhuuf buddeenicha kutaa ani ciisutti naa fidi” jedhe. Taamaaris buddeena qopheessite sana fuutee Amnoon obboleessa isheetiif lafa inni ciisetti geessite. **11** Inni garuu yommuu isheen nyaata dhi’eessiteeffitti humnaan ishee qabatee, “Yaa obboleettii ko, kottuu na wajjin ciisi” jedheen. **12** Isheen immoo deebiftee akkana jetteen: “Yaa obboleessa ko, waan kana hin godhin! Na hin dirqisiisin. Wannii fokkisaan akkasii Israa’el keessatti hojjetamuu hin qabu! Ati waan hamaa kana hin godhin. **13** Ani maalan ta’a? Salphina koos baadhee eessan dhaqa? Ati hoo? Atis Israa’el keessatti akka gowwaa hamaa tokkootti ilaalammu kee ti mitii? Maaloo mootichatti himadhu; inni sitti heerumuu na hin dhowwuutii.” **14** Inni garuu ishee dhaga’uu dide; waan ishee caalaa jabaa ta’eeffis humnaan ishee gudeede. **15** Ergasii Amnoon jibba guddaa ishee jibbe; dhugumaan hamma dur ishee jaallate caalaa ishee jibbe. Amnoonis, “Ka’iitii ba’ii deemii!” isheen jedhe. **16** Isheen immoo, “Hin ta’u! Na ari’uun kee yakka ati duraan natti hojjetee caalaa hammaata” jetteen. Inni garuu ishee dhaga’uu dide. **17** Tajaajilaa ofii isaas waamee, “Dubartii kana narraa baasiitii balbala itti cufi” jedheen. **18** Tajaajilaan isaa sunis gad ishee baase balbala itti cufe. Isheen uffata faaya adda addaatiin miidhagame uffattee ture; intallan mootii kanneen dubarran qulqulluu ta’an uffata akkasii uffatu tureetii. **19** Taamaaris mataa isheetti daaraa firfirfattee wandaboo ishee dheeraa faayawwaniin miidhagfame sana tarsaafte. Harka ishees mataa irra kaa’atee sagalee of fudhattee boo’aa deemte. **20** Abesaaloom obboleessi ishee, “Amnoon obboleessi kee si wajjin turee? Yaa obboleettii ko, cal’isi; inni obboleessuma kee ti. Waan kana garaatti hin qabatini” jedheen. Taamaaris kophaa ishee mana obboleessa ishee mana Abesaaloom jiraatte. **21** Daawit mootichii yommuu waan kana hunda dhaga’etti baay’ee aare. **22** Abesaaloom dubbii tolaa yookaan hamaa tokko illee Amnoonitti hin dubbanne; Abesaaloom sababii inni obboleettii isaa Taamaarin salphiseef akka malee Amnoonin jibbee ture. **23** Waggaa lamaa booddee warri hoolota Abesaaloom irraa rifeensa haadan magaalaa Ba’aal Hasoor kan Efreem biratti argamu sana keessa turan; innis akka isaan achi dhaqaniif ilmaan mootii hunda waame. **24** Abesaaloomis gara mootichaa dhaqee, “Namoonni hoolota garbicha keetii irraa rifeensa haadan dhufaniiru. Maaloo mootichii fi qondaaltonni isaa garbicha kee wajjin haa deeman” jedhee kadhate. **25** Mootichii immoo

deebisee, “Lakki yaa ilma ko, nu hundinuu deemuu hin qabnu; nu ba’aa qofa sitti taanaa” jedheen. Abesaaloom jabeessee isa kadhatu iyyuu inni isa eebbise malee isa faana hin deemne. **26** Abesaaloomis, “Yoo ta’uu baate, maaloo obboleessi koo Amnoon si wajjin haa deemu” jedhe. Mootichis immoo, “Inni maaliif si wajjin deema?” jedhee gaafate. **27** Abesaaloom garuu jabeessee isa kadhate; kanaafuu inni Amnoonii fi ilmaan mootichaa kaan isa wajjin erge. **28** Abesaaloom akkana jedhee namoota isaa ajaje; “Dhaga’aa! Yommuu Amnoon daadhii wayinii dhugee machaa’utti ani, ‘Amnoonin dha’aa’ isiniin jedha; isinis yommuu suma isa ajjeesaa. Hin sodaatinaa. Anatu ajaja kana isiniin kenne mitii? Jabaadhaa; jagnoomaas.” **29** Kanaafuu namoonni Abesaaloom waanuma Abesaaloom isaan ajaje sana Amnoonitti hojjetan. Ilmaan mootichaa hundinuu ka’anii gaangolii isaanii yaabbatanii baqatan. **30** Utuu isaan karaa irra jiranuu oduun, “Abesaaloom ilmaan mootichaa hunda fixeera; tokkoon isaanii iyyuu hin hafne” jedhu Daawit qaqqabe. **31** Mootichis ol ka’ee uffata isaa tarsaasee lafa ciise; tajaajiltoonni isaa kanneen isa bira dhadhaabatanii turan hundinuu uffata isaanii tatarsaasan. **32** Yoonadaab ilmi Shime’aa ilmi obboleessa Daawit sun garuu akkana jedhe; “Gooftaan koo waan isaan ilmaan mootichaa hunda fixan hin se’in; Amnoon qofatu du’e.” **34** Yeroo kunatti Abesaaloom baqateera. Namichi eegumsaaf dhaabatee tures ol jedhee ilaalee namoota baay’ee daandii Horonaayim kan gaara cina ba’u irra dhufaa jiran arge. Namichi sunis dhaqee, “Ani karaa Horonaayim, cina gaaraatti namoota nan arga” jedhee mootichatti hime. **35** Yoonadaabis mootichaan, “Kunoo, ilmaan mootichaa dhufanii jiru; wanni kun akkuma garbichi kee jedhe ta’e” jedhe. **36** Akkuma inni dubbatee fixateen ilmaan mootichaa sagalee guddaadhaan boo’aa ol galan. Mootichii fi tajaajiltoonni isaa hundinuu hiiqqifatanii boo’an. **37** Abesaaloom garuu baqatee gara ilma Amiihuud, gara Talmaay mooticha Geshuur sanaa dhaqe. Daawit immoo guyyaa hunda ilma isaatiif ni boo’a ture. **38** Abesaaloom erga baqatee Geshuur dhaqee booddee waggaa sadii achi ture. **39** Mootichis du’a Amnoon irraa jajjabaannan gara Abesaaloom dhaquuf garaan isaa kaka’e.

14 Yoo’aab ilmi Zeruyaa akka garaan mootichaa Abesaaloom itti deebi’e beeke. **2** Kanaafuu Yoo’aab gara Teqoo’aatti nama ergee dubartii ogeettii tokko fichisise. Innis akkana isheedhaan jedhe; “Sobiitii akka nama gadda keessa jiruu ta’i. Wayyaa gaddaa uffadhu; dibata kam iyyuu hin dibatin. Akka dubartii nama du’e tokkoof guyyaa hedduu gaddite tokkoos ta’i. **3** Mooticha bira dhaqitii waan kana itti himi.” Yoo’aabis waan isheen dubbattu isheetti hime. **4** Dubartiin sun yommuu Teqoo’aadhaa gara mootichaa dhuffetti ulfina isaaif kennuuf addaan lafatti gombifamee, “Yaa mootii, na gargaari!” jette. **5** Mootichis, “Ati maal rakkatte?” jedhee ishee gaafate. Isheenis akkana jette; “Sababii dhirsii koo du’eef ani dhugumaan niitii dhirsii hin qabnee dha. **6** Ani garbittiin kee ilmaan lama qaban ture. Isaanis alatti wal lolan; sababii namni wal irraa isaan dhowwu tokko iyyuu achi hin turiniif inni tokko isa kaan dha’ee ajjeese. **7** Kunoo, gosti hundi ana garbittii keetti ka’eera; isaanis, ‘Waan inni obboleessa ofii isaa ajjeeseef akka nu sababii lubbuu obboleessa isaa kan inni ajjeese sanaa isa ajjeefnuuf dabarsii nutti kenne; ergasii dhaaltuu isaa illee ni galaafanna” jedhu. Isaanis akkasiin akka dhirsii koo maqaa yookaan sanyii lafa irraa hin qabaanneef ibsaa koo tokkicha hafe kana dhaamsu.” **8** Mootichis

dubartii sanaa, “Ani waa’ee keetiif ajaja nan dabarsaatii ati mana keetti gali” jedhe. **9** Dubartiin Teqoo’aa sun garuu, “Yaa gooftaa ko, yaa mooticha, yakki sun ana fi maatii abbaa koo irra haa bu’u; mootichii fi teessoon isaa yakka irraa haa qulqullaa’an” jette. **10** Mootichis deebisee, “Yoo namni kam iyyuu waan tokko illee sitti dubbate isaa natti fidi; innis deebi’ee si hin rakkisu” jedhe. **11** Ishee immoo, “Kanaafuu akka namni haaloo dhiigaa baasu sun ittuma fufee nama biraa ajjeesee akkasiin ilmi koo hin ajjeefamneef mootichi Waaqayyoon Waaqa isaa haa waammatu” jette. Innis, “Dhugaa Waaqayyoo jiraataa, rifeensi tokkittiin mataa ilma keetii irraa lafa hin bu’u” jedhe. **12** Ergasii dubartitiin, “Akka ani garbittiin kee gooftaa koo mootichatti dubbii tokkittii dubbadhu naa eeyyami” jette. Innis, “Dubbadhu” jedhee deebise. **13** Dubartitiin immoo akkana jette; “Yooos ati maaliif waan akkasii saba Waaqaatti yaadde? Mootichi ilma isaa kan biyyaa baqate sana hin deebifneetii; akkana jechuun isaa ofitti muruu isaa mitii? **14** Nus akkuma bishaan lafatti dhangala’ee deebi’ee hin waraabamneetti ni duuna. Waaqni garuu karaa namni biyyaa baqate sun ittiin deebi’u barbaada malee akka inni isa irraa fagaatee hafu hin fedhu. **15** “Kanaafuu sababii namoonni na sodaachisaniif ani dubbii kana gooftaa koo mootichatti himuuf dhufeera. Garbittiin kees waan kana yaadde; ‘Ani mooticha nan gaafadha; innis waan garbittiin isaa gaafatte tole jedha ta’a. **16** Mootichi waan kana dhaga’ee harka namicha ana fi ilma koo dhaala Waaqni nuu kenne nu dhabsiisuu yaaluu jalaa garbittii isaa ni baasaatii.” **17** “Ammas garbittiin kee akkana jetti; ‘Sababii gooftaan koo mootichi waan gaarii fi hamaa gargari baasee beekuutti akkuma ergamaa Waaqayyoo ta’eef dubbii gooftaa koo mootichaa boqonnaa naaf haa kennu. Waaqayyoo Waaqni kee si wajjin haa ta’u.” **18** Kana irratti mootichi dubartittiidhaan, “Ati waan ani si gaafadhu kam iyyuu na hin dhoksin” jedhe. Dubartitiinis, “Gooftaan koo mootichi haa dubbatu” jette. **19** Mootichi, “Waan kana hunda keessatti harki Yoo’aab si wajjin jiraa?” jedhee gaafate. Dubartiin sun immoo akkana jettee deebifte; “Yaa gooftaa koo mooticha, du’a kee ti; dubbii gooftaan koo mootichi dubbatu irraa namni gara mirgaatti yookaan gara bitaatti goruu danda’u tokko illee hin jiru. Dhuguma namni akka ani waan kana dubbadhu na ajajee fi kan dubbii kana hundas afaan garbittii keetii keessa kaa’e Yoo’aabuma garbicha kee ti. **20** Yoo’aab garbichi kee waan kana gochuun isaa haala yeroo ammaa jiru geeddaruuf. Gooftaan koo ogummaa akkuma ogummaa ergamaa Waaqayyoo qaba; inni waan lafa irratti ta’u hunda ni beeka.” **21** Mootichis Yoo’aabiin, “Tole; ani waan kana nan godha. Ati dhaqii Abesaaloom dargaggeessicha fidi” jedhe. **22** Yoo’aabis ulfina isaaif kennuuf addaan gombifamee mooticha eebbise. Yoo’aab, “Sababii mootichi kadhannaa garbicha isaa dhaga’eeff inni akka fuula gooftaa isaa mootichaa duratti fudhatama argate har’a ni beeka” jedhe. **23** Ergasii Yoo’aab Geshuur dhaqee Abesaaloomin deebisee Yerusaleemitti fide. **24** Mootichi garuu, “Inni gara mana isaa deemuu qaba; inni fuula koo arguu hin qabu” jedhe. Kanaafuu Abesaaloom gara mana isaatti gale; fuula mootichaa hin argine. **25** Guutummaa Israa’el keessa namni akka Abesaaloom miidhagama isaatiin baay’ee jajame tokko iyyuu hin turre. Inni mataa isaatiin jalqabee hamma faana miilla isaatti hir’ina tokko iyyuu hin qabu ture. **26** Yommuu rifeensi mataa isaa itti ulfaatutti waggaa yeroo tokko of irraa mura ture; yeroo inni rifeensa mataa isaa kana madaalli mootiitiin madaaluttis rifeensi isaa saqilii dhibba lama ulfaata ture. **27** Abesaaloom ilmaan sadii fi intala tokko dhalche. Maqaan intala sanaa Taamaar jedhama; isheenis dubartii akka malee bareeddu turte. **28** Abesaaloom utuu fuula mootichaa hin argin waggaa

lama Yerusaleem keessa jiraate. **29** Ergasii Abesaaloom Yoo'aabin gara mootichaatti erguuf jedhee nama itti erge; Yoo'aab garuu isa bira dhufuu dide. Kanaafuu yeroo lammaffaa nama itti erge; inni garuu dhufuu dide. **30** Ergasii Abesaaloom hojjettoota isaatiin, "Ilaa, lafti qotiisaa Yoo'aab lafa qotiisaa kootti aana; innis garbuu achii qaba. Dhaqaatii ibidda itti qabsiisaa" jedhe. Kanaafuu hojjettoonni Abesaaloom dhaqanii lafa qotiisaa sanatti ibidda qabsiisan. **31** Kana irratti Yoo'aab gara mana Abesaaloom dhaqee, "Hojjettoonni kee maaliif lafa qotiisaa kootti ibidda qabsiisan?" jedheen. **32** Abesaaloomni deebisee Yoo'aabiin akkana jedhe; "Kunoo ani akka ati, 'Inni, 'Inni maaliifin Geshuuri dhufe? Utuu hamma ammaatti achuma jiraadhee naaf wayya ture!" jedha' jettee mootichatti naaf himtuuf gara mootichaatti si ergachuuf, na bira kottu jedhee sitti dhaammadheen ture. Ani amma illee fuula mootichaa arguun fedha; yoo ani yakka tokko illee hojjeedhee jiraadhe inni na haa ajjeesu." **33** Kanaafuu Yoo'aab gara mootichaa dhaqee waan kana itti hime. Mootichis Abesaaloomin waamsise; innis dhufee fuula mootichaa duratti addaan lafatti gombifame. Mootichis Abesaaloomin dhangate.

15 Kana irratti Abesaaloom gaarii lolaatii fi fardeen akkasumas namoota fuula isaa dura fiigan shantama ofii isaatiif qopheeffate. **2** Innis ganamaan ka'ee daandii gara karra magaalatti nama geessu irra dhaabata ture. Yeroo namni kam iyyuu iyyata isaa mootii duratti dhi'effatee murtii argachuuf dhufutti, Abesaaloom ofitti isa waamee, "Ati magaalaa kamii dhufte?" jedhee gaafata. Namni sunis, "Garbichi kee gosoota Israa'el keessaa gosa tokko keessaa dhufa" jedhee deebisaaf. **3** Ergasii Abesaaloom, "Kunoo iyyanni kee dhugaa fi qajeelaa dha; garuu akka inni si dhaga'uuf namni mootiin iddoo buufate tokko iyyuu hin jiru" jedhaan. **4** Abesaaloomis itti dabalee, "Maal qaba, utuu ani biyya kanatti abbaa murtii ta'ee! Silaa namni iyyata yookaan himata qabu kam iyyuu na bira dhufee anis murtii qajeelaa isaf nan kennan ture" jedha. **5** Akkasumas yeroo namni tokko fuula isaa duratti jilbeenfachuuf gara isaa dhufutti Abesaaloom harka diriifatee ol isa qabuudhaan isa dhangata. **6** Abesaaloom akkasii Israa'eloota murtii qajeelaa argachuuf gara mootii dhufan hunda simachuudhaan garaa namoota Israa'el hate. **7** Abesaaloomis gara dhuma waggaa afuraffaatti mootichaan akkana jedhe; "Akka ani Kebroon dhaqee wareega Waaqayyoo wareege ture tokko dhi'eessuuf naaf eeyyami. **8** Ani garbichi kee yeroon biyya Sooriyaa keessa Geshuur jiraachaa turetti, 'Yoo Waaqayyoo gara Yerusaleemitti na deebise, ani Kebronitti Waaqayyoo nan sagada' jedhee wareega kana wareegeen ture." **9** Mootichis, "Nagaan deemi" jedheen. Kanaafuu Abesaaloom gara Kebron deeme. **10** Abesaaloom garuu akka isaan, "Isin akkuma sagalee malakataa dhageessaniin, 'Abesaaloom Kebronitti mootii ta'eera' jedhaa" jedhaniif guutummaa gosoota Israa'el keessa dhoksaadhaan ergamoota bobbaase. **11** Namoonni dhibbi lama Yerusaleemii ba'anii Abesaaloom faana bu'an. Isaan akka keessumaatti affeeramanii cal'isaniituma deeman malee waa'ee dhimma sanaa waan tokko illee quba hin qaban ture. **12** Abesaaloom yeroo aarsaa dhi'eessutti namichi gosa Giiloo kan Ahiitofel jedhamu, gorsaan Daawit akka magaalaa isaa Giiloodhaa dhufuuf waamsise. Kanaafuu fincilli sun jabaatee duukaa buutonni Abesaaloomis baay'achaa dhufan. **13** Ergamaan tokkos Daawit bira dhufee, "Garaan namoota Israa'el gara Abesaaloom itti deebi'ee jira" jedhee itti hime. **14** Ergasii Daawit qondaalota isaa warra isa wajjin Yerusaleem keessa turaniin akkana jedhe; "Ka'aa ni baqanna! Yoo kanaa achii tokkoon keenya iyyuu Abesaaloom jalaa hin baanu. Dafnee asii deemuu qabna; yoo kanaa achii inni

ariitiidhaan dhufee nu qaqqabee nu balleessaatii; magaalatti illee goraadeedhaan dha'a." **15** Qondaaltonni mootichaa, "Nu tajaajiltoonni kee waan gooftaan keenya mootichi murteesse kam iyyuu gochuuf qophaa'oo dha" isaan jedhan. **16** Kanaafuu mootichi warra mana isaa jiraatan hunda of faana fudhatee qajeel; saajjatoowwan isaa kudha garuu akka isaan masaraa mootii eeganiif achumatti dhiise. **17** Mootichis akkasii namoota hunda of faana fudhatee ba'e; isaanis xinnoo achi fagaatanii iddoo tokko dhadhaabatan. **18** Namoonni isaa hundinu Kereetotaa fi Pheletota hunda wajjin mooticha dura qajeelan; akkasumas Gaatonni dhibba ja'a kanneen Gitii isa faana ba'anis fuula mootichaa dura darban. **19** Mootichis Itaayi namicha Gitii sanaan akkana jedhe; "Ati maaliif nu faana dhufu? Deebi'itii Abesaaloom mooticha wajjin turi. Ati keessummaa biyya keetii booji'amtee dhuftee dha. **20** Ati kaleessuma dhufte. Egaa ani utuun ofii kootiifuu garan dhaqu hin beekin akka ati nu faana joortun si godhaa? Amma beenuu namoota biyya keetii fudhadhuutii deebi'i. Gara laafinnii fi amanamummaan si wajjin haa ta'an." **21** Itaayi garuu deebisee mootichaan, "Dhugaa Waaqayyoo jiraataatii fi du'a gooftaa koo mootichaa, jireenyas ta'u du'a taanaan ani tajaajilaan kee gara gooftaan koo mootichi deemu kam iyyuu nan deema" jedhe. **22** Daawit immoo Itaayin, "Yoo darbi fuula duratti deemi" jedhe. Kanaafuu Itaayi namichi Gitii sun namoota isaatiif fi maatii isaa kanneen isa wajjin turan hunda fudhatee deeme. **23** Yeroo namoonni sun hundi darbanittis warri baadiyyaa jiraatan hundi sagalee ol fudhatanii boo'an. Mootichis Sulula Qeedroon ce'ee deeme; namoonni hundinuu ce'anii gara gammoojjiitti qajeelan. **24** Zaadoqis achi ture; Lewwonni isa wajjin turan hundinuu taabota kakuu Waaqaa baatanii turan; isaanis taabota Waaqaa lafa kaa'an; Abiyaataar immoo hamma namoonni hundi magaalaa keessaa ba'anitti aarsaa dhi'eesse. **25** Ergasii mootichi Zaadoqin akkana jedhe; "Ati taabota Waaqaa fuudhiitii gara magaalatti deebi'i. Yoo ani fuula Waaqayyoo duratti surraa argadhee jiraadhe, inni deebisee na fidee taabota sanaa fi lafa ofii jiraatu na argisiisa. **26** Garuu yoo inni, 'Ani sitti hin gannee' naan jedhe, ani qophaa'aa dha; inni waan fedhe na haa godhu." **27** Mootichis Zaadoq lubichaan, "Ati nama mul'ataan waa argu mitii? Egaa ilma kee Ahiima'azin akkasumas Yoonataan ilma Abiyaataar fudhadhuutii nagaan gara magaalatti deebi'i. Atii fi Abiyaataar ilmaan keessan lamaan fudhadhuutii deema. **28** Ani immoo hamman dhaamsa kee dhaga'utti malkaa gammoojji keessaa bira nan tura." **29** Kanaafuu Zaadoqii fi Abiyaataar taabota Waaqaa sana fuudhanii Yerusaleemitti deebi'anii achuma turan. **30** Daawit garuu Gaara Ejersaatti ol ba'e; yeroo ol ba'uttis boo'aa deema ture; innis mataa isaa haguugatee kophee malee deema ture. Namoonni isa wajjin turan hundinuu mataa isaanii haguugatanii boo'aa deemu turan. **31** Yeroo kanatti, "Ahiitofelis warra Abesaaloom wajjin fincilan keessaa tokkoo dha" jedhamee Daawititti himame. Kanaafuu Daawit, "Yaa Waaqayyoo, gorsa Ahiitofel sana jalaa busheessi" jedhee Waaqaa kadhate. **32** Yeroo Daawit iddoo wal ga'ii iddoo itti namoonni Waaqaa waaqeffatan ga'ettis Huushaayi namichi gosa Arki sun wandaboo ofii tarsiisee daaraa mataatti firfirfatee isa simachuuf ba'e. **33** Daawit akkana jedheen, "Ati yoo na wajjin deemte ba'aa natti taata. **34** Garuu yoo gara magaalatti deebitee Abesaaloomiin, 'Yaa mootii, ani duraan garbicha abbaa keetiin ture; amma garuu garbicha kee nan ta'a' jettee gorsa Ahiitofel busheessite na gargaaru dandeessa. **35** Zaadoqii fi Abiyaataar luboonni suma wajjin achi jiraatu mitii? Ati waan masaraa mootiitii dhageessu hunda isaanitti himi. **36** Ilmaan isaanii lamaan Ahiima'az ilmi Zaadoqii fi Yoonataan ilmi

Abiyaataa isaanuma wajjin achi jiraatan. Ati waan dhageessu hunda harka isaaniitiin naa ergi.” **37** Kanaafuu Huushaayi michuun Daawit utuma Abesaaloom Yerusaleem seenaa jiruu achi ga’e.

16 Daawit fiixee gaarichaa darbee xinnoo erga deemee booddee Ziibaan tajaajilaan Mefiibooshet harroota lamatti buddeena dhibba lama, bixxillee ija wayinii dhibba tokko, bixxillee ija harbuu dhibba tokkoo fi daadhii wayinii qalqalloo tokko fe’ee isa simachuuf itti dhufe. **2** Mootichis, “Kana hunda maaliif fidde?” jedhee Siibaa gaafate. Ziibaan immoo, “Harroota akka maatiin mootichaa Yaabbataniif, buddeenaa fi bixxillee ija wayinii akka namoonni nyaataniif, daadhii wayinii immoo akka warri gammoojjii keessatti dadhaban ittiin bayyanataniif” jedhee deebise. **3** Mootichis, “Ilmi ilma gooftaa keetii eessa jira?” jedhee gaafate. Ziibaan immoo deebisee, “Inni waan, ‘Manni Israa’el har’a mootummaa akaakayyuu kootii naa deebise’ jedhee yaaduuf Yerusaleem keessa jiraata” jedhe. **4** Mootichis Ziibaadhaan, “Wanni kan Mefiibooshet ta’e hundinuu amma kan kee ti” jedhe. Ziibaanis, “Ani akkan fuula gooftaa kootii, fuula mootichaa duratti surraa argadhuuf ofi qabeen si kadhada” jedhe. **5** Akkuma Daawit mootichi Bahuuriim ga’een namichi balbala maatii Saa’ol tokko itti dhufe. Maqaan isaas Shime’ii ilma Geeraa ti; namichi kunis Daawitin abaaraa gad ba’e. **6** Innis utuma qondaaltonnii fi waardiyyoonni Daawit hundinuu mirgaa fi bitaan Daawitin marsanii jiranuu hunda isaaniitti dhagaa darbachaa ture. **7** Shime’iinis akkana jedhee isa abaaraa ture; “Asii ba’i; asii ba’i; ati nama dhiigaa ti; namicha hamaa nana! **8** Waaqayyo dhiiga mana Saa’ol kan ati iddoo isaa buutee moote sanaa hundaaf gatii kee siif kenneera. Waaqayyo mootummaa kee sirraa fuudhee ilma kee Abesaaloomiif kenneera. Ati sababii nama dhiigaa taateef ni badda!” **9** Abiishaayi ilmi Zeruuyaa mootichaan, “Sareen du’aan kun maaliif gooftaa koo mooticha abaara? Ani dhageen mataa isaa irraa kuta” jedhe. **10** Mootichi garuu akkana jedhe; “Yaa ilmaan Zeruuyaa, anii fi isin maal wal irraa qabna? Yoo inni sababii Waaqayyo, ‘Ati Daawitin abaari’ isaan jedheef na abaare eenyutu, ‘Ati maaliif waan kana goota?’ jedhee isa gaafachuu danda’a?” **11** Ergasii Daawit Abiishaayii fi qondaalota isaa hundaan akkana jedhe; “Ilmi koo kan gudeeda kootii ba’e iyyuu lubbuu koo balleessuu barbaada. Yoo namichi gosa Beniyaam kun hammam kana caalaa hin goone ree! Isa dhiisaa; waan Waaqayyo isa ajajeef inni na haa abaaru. **12** Tarii Waaqayyo dhiphina koo argee abaarsa ani har’a abaaramaa jiru kana waan gaariitti naa geeddara ta’aa.” **13** Kanaafuu Daawitii fi namoonni isaa karaa isanii itti fufan; Shime’iin immoo isa abaaraa, dhagaa itti darbachaa, awwaaras itti bittinneessaa fuullee isaatiin gaara cina deema ture. **14** Mootichii fi namoonni isa wajjin turan hundi dadhabii guddaadhaan dhufanii achitti aara galfatan. **15** Yeroo kanattis Abesaaloomii fi namoonni Israa’el hundi gara Yerusaleem dhufan; Ahiitofelis isa wajjin ture. **16** Huushaayi namichi gosa Arkii michuun Daawit sun Abesaaloom bira dhaqee, “Yaa mootii bara baraan jiraadhu! Yaa mootii bara baraan jiraadhu!” jedheen. **17** Abesaaloomis, “Jaalalli ati michuu keetiif qabdu kanaa? Ati maaliif michuu kee wajjin hin deemne?” jedhee Huushaayin gaafate. **18** Huushaayi immoo Abesaaloomiin akkana jedhe; “Lakki; ani kan nama Waaqayyo, sabni kunii fi namoonni Israa’el hundi filatanii nan ta’a; isa wajjinis nan jiraadha. **19** Kanaa achi ani eenyuu tajaajila? Ani ilma tajaajiluu hin qabuu? Ani akkuman abbaa kee tajaajile sana si’i illee nan tajaajila.” **20** Abesaaloomis Ahiitofeliin, “Mee nu gorsi. Nu maal gochuu qabna?” jedhe. **21** Ahiitofelis deebisee, “Ol seeniitii saajjatoowwan abbaa keetii kanneen inni akka

isaan masaraa mootii eeganiif dhiisee bira deeme wajjin ciisi. Ergasii Israa’eloonni hundi akka ati abbaa kee jibbite dhaga’anii, harki warra si wajjin jiran hundaas ni jabaataa” jedheen. **22** Kanaafuu bantii mana irra Abesaaloomiif dukaana dhaaban; innis Israa’eloota hunda duratti saajjatoowwan abbaa isaa wajjin ciise. **23** Bara sanattii gorsi Ahiitofel kennaa ture akkuma waan namni tokko Waaqa gaafatuutti ilaalama ture. Akki itti Daawit ta’u Abesaaloom gorsa Ahiitofel hunda dhaga’aa turan kanaa dha.

17 Ahiitofelis Abesaaloomiin akkana jedhe; “Ani namoota kuma kudha lama filadhee halkanuma kana Daawitin nan ari’a. **2** Anis yeroo inni dadhabee laafutti isa nan dha’a. Sodaa itti buusee akka namoonni isa wajjin jiran hundis baqatan nan godha. Ani mooticha qofa dha’ee **3** namoota isaa hundas deebisee sittin fida. Duuti namicha ati barbaaddu sanaa deebi’uu nama hundaa ti jechuu dha; ergasii namoonni hundinuu nagaan jiraatu.” **4** Karoorri kunis Abesaaloomii fi maanguddoota Israa’el hundatti waan gaarii fakkaate. **5** Abesaaloom garuu, “Mee Huushaayi namicha gosa Arkii sanas waamaatii waan inni jedhu haa dhageenyu” jedhe. **6** Abesaaloom yeroo Huushaayi isa bira dhufetti, “Ahiitofel gorsa kana nuu kenneera. Waan inni jedhe kana haa goonuu? Yoo ta’uu baate immoo yaada kee nuu kenni” jedheen. **7** Huushaayis deebisee Abesaaloomiin akkana jedhe; “Gorsi Ahiitofel kenne yeroo kanatti gaarii miti. **8** Ati abbaa keetii fi namoota isaa ni beekta; isaan loltootaa fi warra akkuma amaaketa ilmaan ishee jalaa fudhatamteetti nama sodaachisanii dha. Kana irratti abbaan kee muuxannoo waraanaa guddaa qaba; inni halkan halkan loltoota bira hin bulu. **9** Amma illee inni holqa keessa yookaan lafa bira dhokatee jira ta’a. Yoo inni duraan dursee loltoota kee dha’ee, namni waa’ee kanaa dhaga’u kam iyyuu, ‘Loltoonni Abesaaloom duuka bu’an ni dhuman’ jedhee odeessa. **10** Ergasii immoo sababii Israa’eloonni hundinuu akka abbaan kee nama waraanaa ta’ee fi akka warri isa wajjin jiranis jajjaboo ta’an beekaniif loltoonni ciccimoo warri onneen isaanii akka onnee leencaa ta’e sodaadhaan dhuman. **11** “Egaa wannu ani si gorsu kana: Israa’eloonni lakkoobsi isaanii akka cirracha qarqara galaanaa baay’atu kanneen Daanii hamma Bersheebaatti argaman hundi si biratti walitti haa qabamaniitii ati isaan dura bu’ii lolatti seeni. **12** Akkasiin lafa inni jirutti isa dhoofna; akkuma Fixeensi ganamaa lafa irra bu’uttis isa irra buuna. Innis ta’u namoonni isaa tokko iyyuu lubbuun hin hafan. **13** Yoo inni gara magaalaa sanaatti baqates, Israa’eloonni hundinuu funyoo fidanii hamma dhagaan xinnaan tokko hin hafnatti magaalaa sana gara sululaatti harkifna.” **14** Abesaaloomii fi Israa’eloonni hundinuu, “Gorsa Ahiitofel caalaa gorsa Huushaayi namicha gosa Arkii sanaatu wayya” jedhan. Waaqayyo Abesaaloomitti badiisa fiduuf jedhee gorsa Ahiitofel gaarii sana faayida dhabsiiseeraatii. **15** Huushaayis akkana jedhee Zaadoqii fi Abiyaataar lubootatti hime; “Ahiitofel, ‘Akkasii fi akkas godhaa’ jedhee Abesaaloomii fi maanguddoota Israa’el gorse ture; ani garuu, ‘Akkanaa fi akkana godhaa’ jedheen isaan gorse. **16** Amma gara Daawititii ergamoota ergaatii, ‘Ati halkan kana holqawwan gammoojjii keessa hin bulin; utuu hin turin ce’ii deemi; yoo kanaa achii mootichii fi namoonni isa wajjin jiran hundinuu ni liqimfamu’ jedhaa itti himaa.” **17** Yeroo sanattis Yoonaataanii fi Ahiima’az iddoo Een Roogel jedhamu turan. Intalli xomboreen tokko dhaqxee isaanitti himti turte; isaan immoo dhagaanii Daawit mootichatti himu turan; isaan akka yeroo magaalaa seenanitti hin argamneef of eeggachaa turaniitii. **18** Garuu dargageessi tokko isaan argee Abesaaloom itti hime. Kanaafuu lamaan isaanii iyyuu dafanii achii ba’anii

mana namicha Bahuuriim keessa jiraatu tokkoo seenan. Namichi kunis dallaa isaa keessaa boolla qaba ture; isaanis boolla sana keessa lixan. **19** Niitiin namicha sanaas afaan boollichaa gubbaa waa diriirsitee midhaan achi irra afte. Namni tokko iyyuu waan kana hin beekne. **20** Namoonni Abesaaloom yommuu dubartittii bira mana dhufanitti, “Ahiima’azii fi Yoonataan meerre?” jedhanii gaafatan. Dubartittiinis, “Isaan laga ce’anii deemaniiru” jettee isaaniif deebifte. Jarris barbaadani isaan dhaban; kanaafuu Yerusaleemitti deebi’an. **21** Erga namoonni Abesaaloom deemanii boodde Ahiima’azii fi Yoonataan boolla keessa ol ba’anii Daawit mootichatti himuu dhaqan. Isaanis, “Ammuma kana ka’iitii laga ce’i; Ahitofel, ‘Akkasii fi akkas godhaa’ jedhee sirratti isaan gorseeraa” jedhanii. **22** Kanaafuu Daawitii fi namoonni isaa hundi ka’anii Yordaanosin ce’an. Yeroo lafti bariitetti namni utuu Yordaanosin hin ce’in hafe tokko iyyuu hin turre. **23** Ahitofelis yommuu akka gorsi isaa fudhatama dhabe beeketti harree isaa fe’atee gara magaalaa iddoo mana jirenya isaatti qajeele. Innis erga mana isaa tottoofatee boodde of fannise. Akkasiinis du’ee awwaala abbaa isaa keessatti awaalame. **24** Daawit gara Mahanayyim deeme; Abesaaloom immoo namoota Israa’el hunda wajjin Yordaanosin ce’e. **25** Abesaaloomis Amaasaa qooda Yoo’aab ajajaa loltootaa godhee muude; Amaasaan kun ilma namicha gosa Israa’el kan Yitraa jedhamu isa Abiigayii haadha Yoo’aab, obboleettii Zeruyyaa, intala Naa’aash sana fuudhee ture. **26** Israa’eloonnii fi Abesaaloom biyya Gili’aad keessa qubatan. **27** Yommuu Daawit Mahanayyim ga’ettis, Shooobiin ilmi Naahaash namichi gosa Amoon kan Rabbaadhaa dhufe, Maakiir ilmi Amii’eel kan Lodebaarii dhufee fi Barzilayyiin namichi gosa Gili’aad kan Rogeliimii dhufe **28** afata, waciitii fi mi’oota suphee irraa hojjetaman fidan. Akkasumas akka isaan nyaataniif qamadii fi garbuu, daakuu fi akaayii, baaqelaa fi misira, **29** dammaa fi itittuu, hoolotaa fi baaduu aannan loon Daawitii fi namoota isaatiif fidan. Isaanis, “Namoonni lafa gammoojjitti beela’aniiru, dadhabaniiru, dheebotaniirus” jedhanii turaniitii.

18 Daawit namoota isa wajjin turan lakkaa’ee ajajjuuwwan kumaatii fi ajajjuuwwan dhibbaa muudeef. **2** Daawitis harka sadii keessaa harkoo ajaja Yoo’aab jalatti, harka tokko ajaja Abiishaayii obboleessa Yoo’aab ilma Zeruyyaa jalatti, harka tokko immoo ajaja Itaayii namicha Gitii jalatti hiriirsee bobbaase. Mootichis loltootaan, “Ani mataan koo dhugumaan isin wajjin nan ba’a” jedhe. **3** Namoonni garuu akkana jedhanii; “Ati deemuu hin qabdu; yoo nu baqachuuf dirqamne isaan waa’ee keenya dhimma hin qaban; yoo walakkaan keenyas dhumne isaaniif homaa miti; ati garuu nama akka keenyaa kuma kudhan caalta. Kanaafuu ati yoo magaalaa keessa turtee nu gargaarte wayya.” **4** Mootichis, “Ani waan gaarii isinitti fakkaate kam iyyuu nan godha” jedhee deebise. Kanaafuu mootichi yeroo loltoonni hundi garee dhibbaatii fi garee kumaatiin qajeelanitti karra bira dhaabachaa ture. **5** Mootichis Yoo’aab, Abiishaayii fi Itaayiin, “Anaaf jedhaatii Abesaaloom dargaggeessichaa garaa laafaa” jedhee ajaje. Loltoonni hundinuus ajaja Daawit waa’ee Abesaaloom ajajjootaaf kenne dhaga’an. **6** Loltoonni Israa’elin waraanuuf dirree waraanaati ba’an; lollis bosona Efreem keessatti ka’e. **7** Achittis loltoonni Israa’el loltoota Daawitiin dha’aman; hubaatiin gaafasiis akka malee guddaa ture; namoota kuma digdamatu dhume. **8** Lolli sunis guutummaa baadiyyaatti babal’ate; namoota goraaedeen fixe caalaa kan bosonni liqimsee hambisetu baay’ata. **9** Abesaaloom yeroo kanattii akka tasaa namoota Daawititii dhufe. Innis gaangoo isaa yaabbatee deemaa ture; utuma gaangoon isaa dameelee gobbuu qilxuu guddaa

tokkoo jala darbaa jirtuu mataan Abesaaloom muka keessatti qabame. Innis qilleensa irratti rarra’ee hafe; gaangoon inni yaabbatee ture sun garuu deemsa ishee ittuma fufta. **10** Namichi tokko yommuu waan kana argetti, “Ani akka Abesaaloom muka qilxuutti rarra’ee jiru ammuma argeera” jedhee Yoo’aabitti hime. **11** Yoo’aabis namicha waan kana isatti himeen, “Maal jetta! Ati isa argiteertaa? Maaliif achumatti rukutteef lafaan isa dha’uu dhiifte? Silaa ani meetii saqilii kudhanii fi sabbata jagnummaa sin badhaasa turee” jedhe. **12** Namichi sun garuu, akkana jedhee deebise; “Utuu saqiliin kuma tokko harka koodti naaf safaramee iyyuu ani ilma mootiitti harka koo ol hin fudhadhu. Mootichi utuu nu dhageenyuu si’i, Abiishaayii fi Itaayiin, ‘Anaaf jedhaatii Abesaaloom dargaggeessicha eegaa’ jedhee ajajeera. **13** Karaa biraa immoo utuu ani kutadhee lubbuu isaa balleessee, sababii wanti mooticha duraa dhokatu tokko iyyuu hin jirreef ati mataan kee iyyuu natti hin dhi’aafu ture.” **14** Yoo’aabis, “Kana booddee ani haala kanaan si wajjin yeroo balleessuu hin qabu” jedhe. Kanaafuu ankaasee sadii harkatti qabatee utuma Abesaaloom muka qilxuutti rarra’ee lubbuun jiruu garaa isaatti dire. **15** Warri Yoo’aabiif mi’a lolaa baatan kurnanis itti naanna’anii Abesaaloomin dha’anii ajjeesan. **16** Kana irratti Yoo’aab malakata afuufe; loltoonnis sababii inni isaan dhowweef Israa’elin ari’uu ni dhiisan. **17** Isaanis reeffa Abesaaloom fuudhanii bosona keessatti boolla guddaa tokkotti darbatanii dhagaa gurguddaa isa irra tuulan. Yeroo kanattii Israa’eloonni hundi gara mana isaaniitti baqatan. **18** Abesaaloom yeroo lubbuun turetti, “Ani ilma maqaa koo waamsisu hin qabu” jedhee iddoo Sulula Mootii jedhamutti yaadannoo ofiitiif soodduu dhaabbate. Soodduu sanas maqaa ofii isaatiin moggaase. Hamma har’aatti illee soodduun sun Soodduu Abesaaloom jedhamee waamama. **19** Ahiima’az ilmi Zaadoq, “Ani dhaqee akka Waaqayyo harka diinota isaa jalaa isa baase mootichatti nan hima” jedhe. **20** Yoo’aab immoo, “Namni har’a dhaqee himu si’ii miti; sababii ilmi mootichaa du’eef ati yeroo biraa dhaqxee itti himta; garuu har’a waan kana gochuu hin qabdu” jedheen. **21** Ergasiis Yoo’aab Kuushiidhaan, “Dhaqiitii waan argite mootichatti himi” jedhe. Kuushiinis fuula Yoo’aab durattii gad jedhee harka fuudhee fiigaa qajeele. **22** Ahiima’az ilmi Zaadoq ammas Yoo’aabiin, “Wanni fedhe haa dhufu; maaloo anis Kuushii faana nan fiiga” jedhe. Yoo’aab garuu, “Yaa ilma koo, ati maaliif dhaquu barbaadda? Ati oduu badhaasa siif kennisiisu tokko iyyuu hin qabdu” jedheen. **23** Inni immoo, “Wanni fedhe haa dhufu; ani fiiguu nan barbaadda” jedhe. Kanaafuu Yoo’aab, “Fiigi!” jedheen. Ergasiis Ahiima’az karaa dirreetiin fiigee Kuushii bira darbe. **24** Adoo Daawit karra alaatiif fi kan keessaa gidduu taa’ee jiruu eegduun karaa dhaaba gubbaa manaatiin karaatti ol ba’e. Innis achi ilaalae nama kophaa isaa fiigu tokko arge. **25** Eegduun sunis mooticha waamee waan kana itti hime. Mootichis, “Inni yoo kophaa isaa ta’e, oduu gaarii fiduu qaba” jedhe. Namichi sunis dhi’aachaa dhufe. **26** Ergasiis eegduun sun utuu namni biraa fiiguu argee eegduu karraa waamee, “Kunoo namni biraa tokko kophaa isaa fiigaa jira!” jedheen. Mootichis, “Innis oduu gaarii fiduu qaba” jedhe. **27** Eegduun sunis, “Inni jalqabaa waan akka Ahiima’az ilma Zaadoqitti fiigu natti fakkaata” jedhe. Mootichi immoo, “Inni nama gaarii dha; oduu gaarii fiidee dhufa” jedhe. **28** Ahiima’az mooticha waamee, “Wanni hundinu gaarii dha” jedhe; fuula mootichaa durattis addaan lafatti gombifamee, “Waaqayyo Waaqni kee galata haa argatu; inni warra goftaa koo mootichatti harka isaanii ol fudhatan dabarsee kenneeraatii” jedhe. **29** Mootichi immoo, “Abesaaloom dargaggeessichi jalaa ba’eeraa?” jedhee gaafate. Ahiima’azis, “Yeroo Yoo’aab garbicha mootichaatii fi ana garbicha kee erguuf ka’etti raafama guddaatu

ture. Garuu wanni sun maal akka ta'e ani hin beeku" jedhee deebise. **30** Mootichis, "As hiiqii dhaabadhu" jedhe. Kanaafuu inni achi hiiqee dhaabate. **31** Ergasiis Kuushiin dhufee, "Gooftaa koo yaa mootii, oduu gammachiisaa dhaga'! Waaqayyo har'a warra sitti ka'an hunda jalaa si baaseera" jedhe. **32** Mootichis Kuushiidhaan, "Abesaaloom dargaggeessichi jalaa ba'eraa?" jedhee gaafate. Kuushiinis, "Diinonni gooftaa koo mootichaatii fi warri si miidhuuf sitti ka'an hundi akkuma dargaggeessa sanaa haa ta'an" jedhee deebise. **33** Mootichi ni hollate. Kutaa manaa kan karra duraa gubbaattis ol ba'ee boo'e. Yommuu ol ba'uttis, "Yaa ilma koo Abesaaloom! Ilma ko, ilma koo Abesaaloom! Utuu qooda kee ani du'ee jiraadhee; yaa Abesaaloom ilma ko, yaa ilma ko!" jedhe.

19 Yoo'aabittis, "Daawit mootichi Abesaaloomiif boo'uu fi gadduutti jira" jedhamee himame. **2** Sababii guutummaan loltootaa oduu, "Mootichi ilma isaatiif gaddaa jira" jedhu dhaga'eef mo'ichi gaafa sanaa gaddatti geeddarama. **3** Gaafa sana sabni hundis akkuma loltoota mo'atamarii qaana'uudhaan baqatani magaalaa seenaniitti qaana'ee magaalaa seene. **4** Mootichis fuula isaa haguuggatee, "Yaa ilma koo Abesaaloom! Yaa Abesaaloom ilma ko, yaa ilma koo!" jedhee sagalee ol fudhatee boo'e. **5** Yoo'aab gara mootichaa mana ol seenee akkana jedhe; "Ati har'a fuula namoota kee kanneen lubbuu kee, lubbuu ilmaan keetiitii fi intallan keetii, lubbuu niitota keetiitii fi saajatoowwan keetii oolchan sana hundaa qaaniidhaan haguugdeerta. **6** Ati warra si jibban jaallatee warra si jaallatan immoo jibbiteerta. Ati akka ajajjoota loltoota keetiitii fi namoota isaaniitii wayittuu hin hedhe har'a mirkanessiteerta. Har'a utuu hundi keenya duunee Abesaaloom jiraatee ati akka gammaddu ani nan arga. **7** Amma gad ba'iitii namoota kee jajjabeessi. Yoo ati gad ba'uu baatte akka edana namni tokko iyyuu si biratti hin hafne ani maqaa Waaqayyootiin nan kakadha. Kun immoo rakkina ati ijoollummaa keetii jalqabdee hamma ammaatti keessa dabarte hunda caalaa hammaata." **8** Kanaafuu mootichi ka'ee karra dura taa'e. Namoonni hundinuus yommuu, "Mootichi karra dura taa'ee jira" jedhamee itti himametti isa bira dhufan. Yeroo sanatti Israa'eloonni hundi gara mana isaaniitti baqatani turan. **9** Guutummaa gosoota Israa'el keessatti namoonni hundinuus akkana jedhaniif wal falmaa turan; "Mootichi harka diinota keenyaa jalaa nu baaseera; namni harka Filisxeemotaa jalaa nu baases isuma. Amma garuu inni sababii Abesaaloomiitiif biyyaa baqateera; **10** Abesaaloom inni nu akka inni bulchaa keenya ta'uuf jennee dibne sun immoo lola irratti du'eera. Kanaafuu waa'ee mooticha aas deebisu irratti isin maaliif waan tokko hin mari'anne?" **11** Daawit mootichis akkana jedhee ergaa kana Zaadoqii fi Abiyaataar lubootatti erge; "Akkana jedhaatii maanguddoota Yihuudaa gaafadhaa; 'Wanni guutummaa Israa'el keessatti odeeffamaa jiru gurra mootichaa qaqqabeeraatii isin maaliif mooticha mana mootummaa isaatti deebisu irratti duubatti haftani? **12** Isin obboloota koo, foon kootii fi dhiiga koo ti; yoo mooticha fiduu irratti maaliif duubatti harkifattan ree?" **13** Amaasaanis, 'Ati foonii fi dhiiga koo mitii? Yoo ani ammaa jalqabee iddoo Yoo'aab ajajaa loltoota koo si gochuu baadhe, Waaqni waan hamaa natti haa fidu; waan caalu illee natti haa fidu.'" **14** Mootichis akkuma garaa nama tokkootti garaa namoota Yihuudaa hundaa booji'e. Isaanis, "Namoota kee hunda wajjin deebi'i" jedhaniif mootichatti ergan. **15** Mootichis biyyatti deebi'ee hamma Yordaanositti dhufe. Namoonni Yihuudaas mooticha simatani Yordaanosin ceesisanii fiduuf hamma Gilgaalitti dhufan. **16** Shime'iin namichi Bahuriim ilmi Geeraa kan gosa Beniyaam sunis mooticha

simachuuf namoota Yihuudaa wajjin dafee gad bu'e. **17** Isa wajjinis Beniyaamota kuma tokko akkasumas Ziibaa tajaajilaa maatii Saa'ol, ilmaan isaa kudha shananii fi hojjettoota isaa digdamatu ture. Isaanis mooticha dursanii Yordaanosin ce'an. **18** Isaanis maatii mootichaa simachuuf fi waan inni barbaadu isaaf gochuuf malkaa ce'an. Shime'iin ilmi Geeraa yommuu Yordaanosin ce'etti mooticha duratti kufee **19** akkana isaan jedhe; "Gooftaan koo balleessaa natti hin herregin. Balleessaa garbichi kee yeroo ati gooftaan koo mootichi Yerusaleemii baatetti hojjetee garaatii hin qabatin. Mootichi waan sana yaada isaa keessaa haa baasu. **20** Ani garbichi kee cubbuu hojjechuu koo beekaatii; har'a garuu ani mana Yoosef hunda keessaa gooftaa koo mooticha simachuuf nama jalqabaa ta'ee dhufeera." **21** Abiishaayi ilmi Zeruyyaas, "Shime'iin sababii nama Waaqayyo dibe abaareef amma du'un isaa hin maluu?" jedhe. **22** Daawit immoo deebise, "Yaa ilmaan Zeruyyaa anii fi isin maal wal irraa qabna? Isin yeroo ammaa diinota natti taataniirtu! Har'a namni tokko iyyuu Israa'el keessatti ajjeefamuu qabaa? Ani guyyaa har'aa Israa'el irratti mootii ta'uu koo hin beeku?" jedhe. **23** Kanaafuu mootichi Shime'iidhaan, "Ati du'uu hin qabdu" jedhe. Kanas kakaadhaan mirkaneesseef. **24** Mefiibooshet akaakayyuun Saa'olis mooticha simachuuf gad bu'e. Inni gaafa mootichi Yerusaleemii ba'ee jalqabee hamma mootichi deebi'utti miilla isaatiif eegumsa barbaachisaa hin goone yookaan areeda hin haaddanne yookaan uffata isaa hin miicanne ture. **25** Yeroo inni mooticha simachuuf Yerusaleemii dhuffettis mootichi, "Mefiibooshet, ati maaliif na wajjin hin deemne?" jedhee isa gaafate. **26** Innis akkana jedhee deebise; "Yaa gooftaa koo mooticha, ani garbichi kee waanan naafa ta'eef, 'Akka ani yaabbadhee mooticha faana deemuu danda'uuf harreen koo naaf haa fe'amu" jedheen ture. Ziibaan tajaajilaan koo garuu na goowoomsa. **27** Inni gooftaa koo mooticha durattis garbicha kee maqaa balleesseera; gooftaan koo mootichi akkuma ergamaa Waaqayyoo ti; kanaafuu waan barbaadde hunda godhi. **28** Silaa wanni maatiin abbaa kootii hundinuus mooticha irraa argachuu malan du'a qofa ture. Ati garuu ana garbicha kee warra maadii kee irraa nyaatan wajjin teessifte. Kana caalaa wanni ani akka naa godhamuuf mooticha gaafachuuf mirga qabu maaliif?" **29** Mootichis, "Maaliif dubbii dheeressita? Ani akka atii fi Ziibaan lafa hunda gargar qooddattan ajajeera" jedheen. **30** Mefiibooshet immoo mootichaan, "Amma erga gooftaan koo mootichi nagaan deebi'ee inni waan hunda haa fudhatu" jedhe. **31** Namichi gosa Gili'aad kan Barzilaay jedhamu tokkos Rogeliimii gad bu'e; innis mooticha geggeessuuf isa wajjin Yordaanosin ce'e. **32** Barzilaayiin jaarsa dulloomaa waggaa saddeettama ture. Innis waan nama sooreessa tureef yeroo mootichi Mahanayyim jiraattetti waan inni nyaatu dhi'eessaafii ture. **33** Mootichis Barzilaayiin, "Gamatti na wajjin ce'iitii na wajjin Yerusaleem jiraadhu; anis sin sooraa" jedhe. **34** Barzilaayiin garuu mootichaan akkana jedhe; "Ani si'achi waggaa hamma jiraachuufan mooticha wajjin Yerusaleem dhaqa? **35** Ani yeroo ammaa waggaa saddeettama guuteera. Ani waan gaarii fi waan hamaa addaan baasuu nan danda'aa? Garbichi kee mi'aa nyaataa fi dhugaatii beekaa? Ammas sagalee dhiirotaatii fi dubartoota sirbanii dhaga'uu danda'aa? Yoo garbichi kee maaliif gooftaa koo mootichatti ba'aa dabalamaa ta'a ree? **36** Garbichi kee mooticha wajjin Yordaanosin ce'ee xinnoo ishee ni deema; mootichi garuu maaliif haala kanaan galata naaf deebisa? **37** Akka ani yoon du'e magaaluma kootti awwaala abbaa fi haadha koo biratti awwalamuuf garbicha kee dhiisi haa deebi'u. Garbichi kee Kimhaam garuu kunoo ti. Inni gooftaa koo mooticha

wajjin haa ce'u. Atis waan jaallattu kam iyyuu isaaf godhi." **38** Mootichis, "Kimhaam na wajjin ni ce'a; anis waan ati jaallattu kam iyyuu isaaf nan godha; waan ati narraa barbaaddu kam iyyuus siif nan godha" jedhe. **39** Akkasiin namoonni hundinuu Yordaanosin ce'an; mootichis ni ce'e. Mootichis Barzilaayii dhungatee eebbise; Barzilaayiiis gara mana isaatti deebi'e. **40** Yommuu mootichi gara Gilgaalitti darbetti Kimhaam isa wajjin deeme. Loltoonni Yihuudaa hundinuu fi walakkaan loltoota Israa'el mooticha ceesisan. **41** Yommuu suma namoonni Israa'el hundinuu gara mooticha dhufanii, "Obboloonni keenya warri Yihuudaa maaliif nu dhokasii mooticha fi maatii isaa, duukaa buu'tota isa wajjin Yordaanosin ceesaniin fidani?" jedhaniin. **42** Namoonni Yihuudaa hundis deebisanii namoota Israa'eliin, "Nu waan mootichi fira dhiigaa nuuf ta'eef waan kana goone. Isin wa'a'ee waan kanaa maaliif aartu? Nu waan mootichaa keessaa tokko illee nyaaneerraa? Waan tokko illees ofii keenyaaf fudhanneerraa?" jedhan. **43** Kana irratti namoonni Israa'el namoota Yihuudaatiin, "Nu mooticha irraa qooda harka kudhan qabna; kana malees nu isin caalaa Daawit irraa mirga qabna. Yoos isin maaliif akkas nu tuffattu ree? Akka mootiin keenya nuuf deebi'uuf kan duraan dursinee gaafanne nu mitii?" jedhanii deebisan. Garuu deebiin namoonni Yihuudaa deebisan kan Israa'elootaa irra jabaa ture.

20 Yeroo kanatti namichi dabaan Shebaa jedhamu, ilmi Biikrii namicha gosa Beniyaam tokko achi ture. Innis malakata afuufee sagalee guddaan akkana jedhee iyye; "Nu Daawit irraa qooda hin qabnu; ilma Issee yirraa dhaala tokko illee hin qabnu! Yaa Israa'el, tokkoon tokkoon namaa gara dunkaana isaatti!" **2** Kanaafuu namoonni Israa'el hundinuu Shebaa ilma Biikrii sana duukaa bu'uuf jedhanii Daawit irraa garagalan. Namoonni Yihuudaa garuu Yordaanosii hamma Yerusaleemitti mootii isaanii wajjin deeman. **3** Daawitis yommuu masaraa isaa kan Yerusaleem keessaatti deebi'etti, saajjatoowwan isaa kurnan akka isaan masaraa eeganiif dhiisee biraa deeme sana fuudhee mana tokkotti galchee akka isaan eegaman godhe. Inni waan isaan nyaatan kenneef malee isaan wajjin hin ciifne. Isaanis hamma gaafa du'aniitti akka niitota dhirsoonni irraa du'aniitti kophaa jiraatan. **4** Ergasiis mootichi Amaasaadhaan, "Namoota Yihuudaa guyyaa sadii keessatti walitti naa qabi; atis asitti argami" jedhe. **5** Amaasaan garuu yommuu namoota Yihuudaa waamuu deemetti yeroo mootichi isaaf kenne caalaa ture. **6** Daawitis Abiishaayidhaan, "Shebaan ilmi Biikrii miidhaa Absaaloomee nu miidhe sana caalaa nu miidha. Ati namoota gooftaa keetii fudhadhuutti isa ari'i; yoo kanaa achii inni magaalaa da'annoo qabu argatee nu jalaa miliqa" jedhe. **7** Kanaafuu namoonni Yoo'aabii fi Kereetonni, Pheletonnii fi namoonni waraanaa jajjaboon hundi ajaja Abiishaayii jalatti hiriirani qajeelan. Isaanis Yerusaleemii ka'anii Shebaa ilma Biikrii sana ari'uuf qajeelan. **8** Utuma isaan Gibe'oon keessa kattaa guddaa bira jiranuu Amaasaan isaan simachuuf dhufe. Yoo'aab uffata isaa kan waraanaa uffate; qalqalli goraadeen isaa keessa jirus sabbataan mudhii isaatti hidhamee ture. Akkuma inni gara fuula duraatti tarkaanfateenis goraadichi qalqala isaa keessaa lafa bu'e. **9** Yoo'aabis Amaasaan, "Yaa obboleessoo, akkam jirta?" jedhe. Kana irratti Yoo'aab isa dhungachuuf harka isaa mirgaatiin hareeda Amesaay qabate. **10** Amesaay akka Yoo'aab goraadee harkaa qabu hin hubanne ture; kanaafuu Yoo'aab goraadee sana garaa isaatti dire; mar'umaan isaas lafatti jige. Amaasaanis utuu lammata hin waraamin du'e. Ergasii immoo Yoo'aabii fi obboleessi isaa Abiishaayii Shebaa ilma Biikrii sana ari'an. **11** Namoota Yoo'aab keessaa inni tokko Amesaay

bira dhaabatee, "Namni Yoo'aabin jaallatu, kan garee Daawit ta'e hundi Yoo'aabin duukaa haa bu'u!" jedhe. **12** Yeroo kanatti reeffi Amaasa dhiigaan faalamee karaa irra ciisa ture; namichi tokkos akka loltoonni hundi achi dhadhaabatan arge. Innis yommuu akka warri gara Amesaay dhufan hundi dhadhaabatan argetti karaa irraa gara lafa qotiisaatti isa harkisee wayyaa irra buuse. **13** Erga reeffi Amesaay karaa irraa kaafamee booddee namoonni hundinuu Shebaa ilma Biikrii sana ari'uuf Yoo'aab faana qajeelan. **14** Saabe'eenis gosoota Israa'el hunda keessa darbee gara Abeel Beet Ma'aakaatii fi gara biyya Beerit hundaa dhaqe; namoonni Beeritiis walitti qabamanii isa duukaa bu'an. **15** Loltoonni Yoo'aab wajjin turan hundinuu dhufanii Abeel Beet Ma'aakaatii Saabe'ee marsan. Isaanis hamma kara magaalaa sanaatti naannessanii biyyoo tuulan; yommuu dallaa magaalaa sanaa jigsuuf tumaa turanittis, **16** dubartiin ogeettiin tokko magaalattiidha isaan waamtee, "Dhaga'aa! Dhaga'aa! Akka ani waa isatti himuu danda'uuf Yoo'aab as haa dhufu itti himaa" jette. **17** Inni gara ishee dhaqe; isheenis, "Ati Yoo'aabii?" jettee gaafatte. Innis, "Ani isuma" jedhee deebise. Isheen immoo, "Waan tajaajiltuun kee dubbattu dhaga'i" jette. Innis, "Ani dhaga'aan jira." **18** Isheenis itti fufte akkana jette; "Bara durii namoonni, 'Gara Abeel dhaqaa gorsa gaafadhaa' jedhu ture; akkasiniis dubbiin ni dhuma ture. **19** Ani warra Israa'el keessa nagaa fi amanamummaan jiraatan keessaa tokkoo dha. Ati magaalaa Israa'el keessatti haadha taate tokko balleessuuf yaadaa jirta. Ati maaliif dhaala Waaqayyoo liqimsuu barbaadda?" **20** Yoo'aab immoo akkana jedhee deebise; "Wanni kun narraa haa fagaatu! Magaalattii balleessuun yookaan liqimsuun narraa haa fagaatu! **21** Wanni kun akkana miti. Namichi Shebaa jedhamu ilmi Biikrii kan biyya gaaraa Efreem sun mootiitti, Daawittii harka isaa ol fudhateera. Namicha tokkicha kana dabarsaa kennaa; anis magaalaa kana gad dhiisee nan ba'a." Dubartiin sunis Yoo'aabiin, "Mataan namicha sanaa dallaa irraan gad siif darbatama" jette. **22** Ergasii dubartiin sun gorsa ishee kan ogummaan guutame sanaa namoota hunda bira dhaqxe; isaanis mataa Shebaa ilma Biikrii sanaa kutanii Yoo'aabiif gad darbatan. Kanaafuu inni malakata afuufee; namoonni isaa magaalattii dhiisanii tokkoon tokkoon namaa mana ofii isaatti gale. Yoo'aab immoo gara Yerusaleem mooticha biratti deebi'e. **23** Yoo'aab loltoota Israa'el hunda irratti, Benaayaa ilmi Yehooyaadaa immoo Kereetotaa fi Pheletota irratti ajajaa ta'e; **24** Adooraan namoota hojii humnaa hojjetan irratti muudame; Yehooshaafaax ilmi Ahiiluud immoo galmeessaa ta'e; **25** Shewwaan barreessaa, Zaadoqii fi Abiyaataar immoo luboota turan; **26** akkasumas iiraas namichi gosa Yaa'iri sun luba Daawit ture.

21 Jabana Daawit keessa beelli waggaa sadii walitti aansee bu'e; kanaafuu Daawit fuula Waaqayyoo barbaade. Waaqayyos, "Sababii Saa'ol Gibe'oonota ajjeeseef isaa fi mana isaa irra yakka dhiigaatu jira" jedhe. **2** Mootichis Gibe'oonota walitti qabee isaan wajjin haasa'e. Gibe'oononni hambaa Amoorotaa turan malee ilmaan Israa'elootaa miti; Israa'eloonni akka isaan eegan kakuu seenaniif; Saa'ol garuu hinaaffaa Israa'elii fi Yihuudaaf qabuun Gibe'oonota balleessuu barbaadee ture. **3** Daawitis, "Ani maalin isiniif godha? Akka isin dhaala Waaqayyoo eebbiftaniif ani akkamittin araara buusuu danda'a?" jedhee Gibe'oonota gaafate. **4** Gibe'oononni immoo, "Nu Saa'ol irraa meetii yookaan warqee gaafachuuf mirga hin qabnu; yookaan akka namni tokko iyyuu Israa'el keessatti du'u gochuuf nu mirga qabnaa?" jedhanii deebisaniif. Daawitis, "Akka ani maal isiniif godhu barbaaddu?" jedhee gaafate. **5** Isaanis akkana jedhanii mootichaaf deebii kennan; "Nama akka nu diigamnu

fi akka nu Israa'el keessattis iddoo tokko illee hin argame nu godhe sana, **6** sanyii isaa keessaa dhiirri torba nuuf haa kennaman; nus dhaqqee biyya Saa'ol namicha Waaqayyoo filate sanaa, Gibe'aatti fuula Waaqayyoo duratti isaan fannifnaa." Kanaafuu mootichi, "Tole isiniif kenna" jedhe. **7** Mootichi garuu sababii kakuu Waaqayyoo kan Daawitii fi Yoonataan ilma Saa'ol gidduutti godhame sanaatiif jedhee Mefiibooshet ilma Yoonataan ilma Saa'ol du'a jalaa baase. **8** Mootichis Armoonii fi Mefiibooshet ilmaan Riixiphaan intalli Ayyaa Saa'oliif deesse lamaanii fi ilmaan Meerob intalli Saa'ol Adrii'eel ilma Barzilaay namicha gosa Mehoolaatiif deesse shaan geesse. **9** Innis dabarsee Gibe'oonotatti isaan kenne. Jarris isaan ajjeesanii gaara gubbaatti fuula Waaqayyoo duratti isaan fannisan. Torbaan isaanii iyyuu walumaan dhuman; isaanis akkuma garbuun haamamu jalqabeen yeroo midhaan haamamutti guyyoota jalqabamatti ajjeefaman. **10** Riixiphaan intalli Ayyaa sun wayyaa gaddaa fudhattee kattaa irra afatee. Isheenis yeroo midhaan itti haamamu jalqabdee hamma bokkaan reeffa jara ajjeefamanii sanatti samiidhaa roobutti akka guyyaa guyyaa allaattiin samii halkan immoo bineensooni bosonaa reeffa sana tuqan hin eeyyamne. **11** Wannii Riixiphaan intalli Ayyaa saajjatoon Saa'ol sun hojjetee Daawititti himame; **12** innis dhaqqee lafee Saa'olii fi lafee ilma isaa Yoonataan namoota Yaabeesh Gili'aad biraa fide. Isaan oobdii Beet Shaan iddoo Filisxeemonna gaafa Gilbo'aatti Saa'olin ajjeesan itti jara fannisan sanaa isaan hatanii turaniitii. **13** Daawitis lafee Saa'olii fi lafee Yoonataan ilma Saa'ol achii fide; lafeen warra ajjeefamanii fannifamanis walitti qabame. **14** Isaanis lafee Saa'olii fi lafee ilma isaa Yoonataan biyya Beniyaam keessatti, iddoo Zeelaa jedhamutti awwaala Qiish abbaa Saa'ol keessatti awwaalanii waan mootichi ajaje hunda godhan. Sana booddee Waaqni kadhannaa waa'ee biyyattiif dhi'aate ni dhaga'a. **15** Ammas Filisxeemotaa fi Israa'el gidduutti waraanni ni ka'e. Daawitis namoota isaa wajjin Filisxeemota waraanuuf duule; innis akka malee dadhabe. **16** Namichi gosa Raafaa kan Yishbii-Benoob jedhamu tokko eeboo naasii kan kiiloo giraamii sadii fi walakkaa ulfaatuu fi goraadee haaraa hidhatee ture; innis Daawitin ajjeesuu barbaade. **17** Abiishaayi ilmi Zeruyyaa garuu Daawitin baraaruu dhufe; namicha Filisxeem sanas dha'ee ajjeese. Namoonni Daawitis, "Akka ibsaan Israa'el hin dhaamneef ati si'achi nu wajjin waraana hin dhaquu" jedhanii kakataniif. **18** Ergasii immoo lafaa Goob jedhamutti Filisxeemota wajjin waraanni biraa ka'e. Yeroo sanattis Siibekaay namichi biyya Hushaa namicha Saaf jedhamu tokko sanyii Raafaa keessaa ajjeese. **19** Waraana biraa kan Filisxeemota wajjin Goobitti godhame keessatti immoo Elhaanaan ilmi Ya'iree Oregiim namichi biyya Beetlihham Gooliyaad namicha Gitii kan soaman eebo isaa loosaa wayya dhooftuu ga'u sana ni ajjeese. **20** Ammas waraana Gaatitti godhame kan biraa keessatti namicha hamma wayii ga'u kan tokkoo tokkoo harka isaa irraa quboota ja'a ja'a akkasumas tokkoo tokkoo miilla isaa irraa quboota ja'a ja'a walumatti quboota digdamii afur qabu tokkottu ture; innis sanyii Raafaa keessaa dhalate. **21** Yommuu inni Israa'elin tuttuqettis, Yoonataan ilmi Shime'ii obboleessi Daawit isa ajjeese. **22** Jarri afran kunneen sanyiiwwan Raafaa warra Gaati keessa turanii dha. Isaanis harka Daawitii fi harka namoota isaatiin dhuman.

22 Daawit yommuu Waaqayyoo harka diinota isaa hundaa fi harka Saa'ol jalaa isa bakasetti dubbii Faarfannaa kana Waaqayyoo faarfate. **2** Innis akkaana jedhe: "Waaqayyoo kattaa koo ti; da'annoo kootii fi oolchaa koo ti; **3** Waaqni koo kattaa koo kan ani kooluu itti galuu dha; inni gaachana kootii fi gaanfa

fayyina koo ti. Inni da'annoo koo cimaa, kooluu kootii fi fayyisaa koo ti; ati namoota humnaan namatti ka'an jalaa na baasta. **4** "Ani Waaqayyoo galanni isaaf malu sana nan waammadha; diinota koo jalaa nan baraarame. **5** Dambaliin du'aa na marseera; lolaan badiisaas na liqimseera. **6** Funyoon sii'ool natti marame; kiyyoon du'aa natti dhufe. (Sheol h7585) **7** "Ani dhiphina koo keessatti Waaqayyoon nan waammadha; Waaqa kootii nan iyyadhe. Innis mana qulqullummaa isaatii sagalee koo dhaga'e; iyyi koos gurra isaa seene. **8** Lafti ni hollatte; ni sochootes; hundeewwan samiwwanii ni raafaman; sababii inni dheekkameefis isaan ni hollatan. **9** Aarri funyaan isaatii ol ba'e; ibiddi waa barbaadessu afaan isaatii ba'e; cileen boba'us afaan isaatii ba'e. **10** Inni samiwwan tarsaasee gad bu'e; duumessoonni gurraachis miilla isaa jala turan. **11** Inni kiirubeelin yaabbatee barrise; qochoo qilleensaatiinis ol ba'e. **12** Inni dukkana, duumessa samii kan bokkaadhaan dukkanaa'e immoo godoo isaa godhate. **13** Ifa fuula isaa keessaas bakakkaan balaqqisee ba'e. **14** Waaqayyoo samiidhaa ni qaqaawweessa'e; sagaleen Waaqa Waan Hundaa Oliis ni dhaga'ame. **15** Inni xiyya isaa darbatee diinota bittinnesse; bakakkaas gad dhiisee isaan fixte. **16** Dheekkamsa, Waaqayyootiin humna hafuura funyaan ba'uutiinis sululawwan galaanaa ifatti baafaman; hundeewwan lafaas qullaa hafan. **17** "Inni ol gubbaadhaa gad hiixatee na qabe; bishaanota gad fagoo keessaas na baase. **18** Inni diina koo isa jabaa jalaa, amajajjota koo warra akka malee natti cimam jalaa na baase. **19** Isaan guyyaa rakkina kootii natti dhufan; Waaqayyoo garuu gargaarsa koo ture. **20** Inni iddoo bal'aatti na baase; waan natti gammadeefis na oolche. **21** "Waaqayyoo akkuma qajeelummaa kootiitti naa kenneera; akkuma qulqullina harka koottis na badhaase. **22** Ani karaa Waaqayyoo eegeeraatii; Waaqa koo irraa garagalee hammina hin hojjenne. **23** Seerri isaa hundinuu fuula koo dura jira; anis ajaja isaa irraa hin jal'anne. **24** Ani fuula isaa duratti mudaa hin qabu ture; cubbuu irraas of eeggadheera. **25** Waaqayyoo akkuma qajeelummaa kootii, akkuma ani fuula isaa duratti qulqulluu ta'ettis na badhaaseera. **26** "Ati nama amanamaatti amanamummaa kee argisiifta; nama mudaa hin qabnettis kan mudaa hin qabne taata; **27** nama qulqulluutti qulqulluu taata; nama jal'aatti immoo jal'aa taata. **28** Ati warra gad of qaban ni oolchita; warra of tuulan immoo gad deebisuuf jij kee isaan ilaala. **29** Yaa Waaqayyoo, ati ibsaa koo ti; Waaqayyoo dukkana koo ifatti ni geeddara. **30** Ani gargaarsa keetiin loltoota dhiibbadhee nan deema; Waaqa kootiinis dallaa utaaluu nan danda'a. **31** "Waaqa kana, karaan isaa mudaa hin qabu; dubbiin Waaqayyoo hir'ina hin qabu. Warra isatti kooluu galan hundaaf inni gaachana ta'a. **32** Waaqayyoo malee Waaqni eenyu? Waaqa keenya malees Kattaan eenyu? **33** Kan humna na hidhachiisu, kan akka karaan koos nagaa ta'u godhu Waaqa. **34** Inni miilla koo akka miilla borofaa godha; iddoo ol dheeraa irras na dhaabachiisa. **35** Inni harka koo waraanaaf leenjisa; irreen koos iddaa naasii dabsuu ni danda'a. **36** Ati gargaarsa kee kan nama fayyisu gaachana naaf goota; gargaarsi kees nama guddaa na godhe. **37** Akka koomeen koo hin mucucaanneef, miilla kootiif daandii bal'ifteerta. **38** "Ani diinota koo ari'ee nan balleesse; hamma isaan barbadaa'anittis ani duubatti hin deebine. **39** Ani guutummaan guutuutti isaan nan barbadeesse; isaan deebi'anii ka'uu hin danda'an; isaanis miilla koo jalatti ni kufan. **40** Ati lolaaf humna na hidhachiifte; amajajjota koos fuula koo duratti gad deebifte. **41** Akka diinonni koo dugda duubatti deebi'anii baqatan gooteerta; anis amajajjota koo barbadeesseera. **42** Isaan gargaarsaaf iyyan; garuu kan isaan oolchu tokko iyyuu hin turre; gara Waaqayyoottis ni iyyatan; inni garuu deebii hin kennineef. **43** Anis akkuma awwaara lafaatti isaan nan daake;

bulleessees akkuma dhoqqee daandii irraattii isaan dhidhiite. **44** “Ati lola namootaa jalaa na baafteerta; mataa sabootaa gootee na jiraachifteerta. Sabni ani hin beekne na tajaajila; **45** namoonni ormaa na sossobatan; isaan akkuma waa’ee koo dhaga’aniin naaf ajajaman. **46** Isaan hundi abdiin kutatan; hollachaas da’annoo isaanii jabaa keessaa ba’an. **47** “Waaqayyoo jiraataa dha! Kattaan koo haa eebbifamu! Waaqni koo, Kattaan, Fayyisaan koo ol ol haa jedhu! **48** Inni Waaqa haaloo naa baasu, kan sabootas na jala galchu, **49** kan diinota koo jalaa bilisa na baasuu dha. Ati amajaajota kootii ol na goota; gooltoota jalaa na baafte. **50** Kanaafuu yaa Waaqayyoo, ani saboota gidduutti sin leellisa; faarfannaa galataa illee maqaa keetiif naan faarfadha. **51** “Inni mo’annaawwan gurguddaa mootii isaatiif ni kenna; dibamaa isaa Daawitii fi sanyii isaatiif, araara bara baraa ni argisiisa.”

23 Dubbiin Daawit dhuma irratti dubbate kanaa dha: “Himanni Daawit ilmi Issee, himanni nama Waaqni Waan Hundaa Ollii, ol ol isa qabe, nama Waaqni Yaaqoob isa dibe faarfataan Israa’el jaallatamaan sun akkana jedhe: **2** “Hafuurri Waaqayyoo karaa kootiin dubbateera; dubbiin isaas arraba koo irra ture. **3** Waaqni Israa’el dubbateera; Kattaan Israa’el akkana naan jedhe: ‘Namni qajeelummaan saba bulchu, kan sodaa Waaqaatiin bulchu, **4** inni akka ifa biiftuu ganamaa kan iddoo duumessi hin jirretti ba’uu, akkuma ifa aduu kan erga bokkaan caamee booddee marga biqilchuu ti.’ **5** “Manni koo Waaqa duratti qajeelaa mitii? Inni kakuu bara baraa na wajjin seenee isas qajeelchee karaa hundaan ni eega mitii? Isatu fayyina koo fiixaan baasee fedhii koo hundas naaf guuta mitii? **6** Namoonni hamoon hundinuu garuu akkuma qoraattii harkaan walitti hin qabanneetti gatamu. **7** Namni qoraattii tuqu kam iyyuu mi’a sibiilaa yookaan somaa eeboo qabata; qoraattii sunis lafuma jirutti gubama.” **8** Maqaan namoota Daawit warra jajjaboo kanaa dha: Yosheeb-Bashebet namichi Tahikmoonni hoogganaa sadanii ture; innis lola tokko irratti eeboo mirmirsee namoota dhibba saddeet fixe. **9** Kan isatti aanu immoo Ele’aazaar ilma Doodoo namicha gosa Aho’aa ture; innis yeroo Filisxeemota lolaa achitti walitti qabamanii turan sana waraanuuf kutatanitti, namoota jajjaboo Daawit wajjin turan sadan keessaa tokko ture. Ergasii namoonni Israa’el booddeetti deebi’an; **10** inni garuu utuu lafa dhaabatee turee hin socho’in hamma harki isaa dadhabee goraadee isaatti gogutti Filisxeemota ni rukute. Waaqayyoo gaafas mo’annoo guddaa kenne. Loltoonnis warra du’an irraa hiikachuu qofaaf gara Ele’aazaaritti deebi’an. **11** Isatti aanees Saamaa ilma Aagee namicha gosa Haraaraatu ture. Yommuu Filisxeemoonni iddoo Leehi jedhamutti lafa qotiisaa kan misiraan gutame tokko biratti walitti qabamanitti loltoonni Israa’el isaan duraa baqatan. **12** Saamaan garuu lafa qotiisaa walakkaatti iddoo qabatee ture. Innis irraa ittisuudhaan Filisxeemota fixe; Waaqayyos mo’annaa guddaa kenne. **13** Yeroo miidhaan haammamutti utuu loltoonni Filisxeemotaa Sulula Refaayim keessatti walitti qabamanii jiranuu, hangafoota soddomman sana keessaa namoonni sadii gara holqa Adulaamitti gara Daawit gad bu’an. **14** Yeroo sanatti Daawit da’annoo cimaa keessa ture; loltoonni Filisxeem immoo Beetlihem turan. **15** Daawitis Dheebootee, “Utuu namni tokko boolla bishaanii kan karra Beetlihem bira jiru keessaa bishaan dhugaatii naa fidee hool!” jedhe. **16** Kanaafuu namoonni jajjaboon sadan sun qubata Filisxeemotaa keessaan darbanii boolla bishaanii kan karra Beetlihem bira jiru keessaa bishaan waraabanii Daawitiif fidan. Inni garuu dhuguu ni dide; qooda kanaa bishaan sana fuula Waaqayyoo duratti dhangalaase. **17** Innis, “Yaa Waaqayyoo, waan kana gochuun narraa haa fagaatu! Bishaan kun dhiiga namoota

lubbuu ofii isaaniitti kutatanii deemanii mitii?” jedhe. Kanaafuu Daawit bishaan sana hin dhugne. Ega wanni namoonni jajjaboon sadan sun hojjetan kana ture. **18** Abiishaayi ilmi Zeruuyaa obboleessi Yoo’aab hoogganaa sadan isaanii ture. Innis namoota dhibba sadiitti eeboo isaa ol kaafatee isaan fixe; akkasiiin innis akkuma namoota sadan sanaa beekamaa ta’ee. **19** Abiishaayin warra sadan caalaa ulfina hin argannee ree? Inni yoo isaan keessaa tokko ta’uu baate iyyuu ajajaa isaanii ta’ee. **20** Benaayaa ilmi Yehooyadaa loltuu cimaan biyya Qabzi’eel sunis loltuu mo’annaa gurguddaa argamsiise ture. Innis loltoota Mo’aab kanneen akka malee jajjaboo ta’an lama ajjeese. Gaafa cabbiin roobe tokkos boolla keessa seenee leenca ajjeese. **21** Inni namicha biyya Gibxi guddicha tokko illee ni ajjeese. Namichi Gibxi sun eeboo harkaa qabaatu iyyuu Benaayaa bokkuudhaan isatti ba’ee; innis harka namicha Gibxi sanaatii eeboo butatee eeboodhuma isaatiin isa ajjeese. **22** Hojjiwwan gootummaa kanneen Benaayaa ilmi Yehooyadaa hojjetee kana fa’i; innis akkuma namoota jajjaboo sadan sanaa nama beekamaa ture. **23** Inni namoota soddomman sana keessaa nama kam iyyuu caalaa ulfina guddaa argate; garuu namoota Sadan sanatti hin dabalanne. Daawitis ajajaa eegdotaa ofii isaa isa godhate. **24** Jara soddomman sana keessatti: Asaaheel obboleessa Yoo’aab, Elhaanaan ilma Doodoo namicha Beetlihem, **25** Shamaa namicha gosa Haroodaa, Eliiqaq namicha gosa Haroodaa, **26** Heleez namicha Phaaltii, Iiraa ilma Iqeesha nama Teqoo’aa, **27** Abii’ezer nama Anaatoot, Mebunaay nama biyya Hushaa, **28** Zalmoon nama Aho’aa, Maharaayyi nama Netoofaa, **29** Heeled ilma Ba’anaa nama Netoofaa, gosa Beniyaam keessaa litaayi ilma Riibaay namicha Gibe’aa, **30** Benaayaa nama Phiraatoon Hidaay namicha sululoota Ga’aash, **31** Abii-Alboon namicha biyya Arbaa, Azmaawet nama Barhuum, **32** Eliiyaabaa namicha Sha’alboon, ilmaan Yaasheen, Yoonataan, **33** ilma Shamaa namicha Haraaraa sanaa, Ahii’aam ilma Shaaraar namicha Aroodaa sanaa, **34** Eliiphelexi ilma Ahasbaayyi nama Ma’akaat, Eli’aam ilma Ahitofel nama Giloon, **35** Hezroo nama Qarmeloos, Fa’araay nama biyya Arbii, **36** Yigi’aal ilma Naataan namicha Zoobaa, Baanii gosa Gaad, **37** Zeleq namicha gosa Amoon, Nahaaraay namicha gosa Bi’eeroot kan Yoo’aab ilma Zeruuyaaatiif mi’a lolaa baatu sana ture; **38** Iiraas namicha gosa Yitraa, Gaareeb namicha gosa Yitraa, **39** akkasumas Uuriyaa namicha Heet. Walumatti namoota soddomii torba turan.

24 Aariin Waaqayyoo ammas Israa’elitti ka’ee Daawitiin, “Dhaqiitii Israa’elii fi Yihuudaa lakkaa’i” jedhee isaaniitti kakaase. **2** Kanaafuu mootichi Yoo’aabii fi ajajjoota waraanaa kanneen isa bira turaniin, “Akka ani akka isaan hammam akka baay’atan beekuu danda’uuf gosoota Israa’el kanneen Daanii hamma Bersheebaatti jiraatan hunda keessa deemaatii namoota loluu danda’an galmeessaa” jedhe. **3** Yoo’aab garuu deebisee, “Waaqayyoo Waaqni kee loltoota kee dachaa dhibba caalaa haa baay’isu; iji goftaa koo mootichaas waan kana haa argu. Garuu goftaan koo mootichi maaliif waan kana gochuu barbaade?” jedhe. **4** Ta’us dubbiin mootichaa Yoo’aabii fi ajajjoota loltootaa yaada geeddarachiise; kanaafuu isaan fuula mootichaa duraa ba’anii namoota Israa’el kanneen loluu danda’an galmeessuu deeman. **5** Isaanis erga Yordaanos ce’anii booddee gara kibba magaalaa sulula keessatti argamuutiin Aro’eer bira qubatan; achii immoo Gaad keessa darbanii Ya’izeeritti qajeelan. **6** Isaanis gara Gili’aadii fi Tabaason Adasaay, itti aansanii gara Daan yaa’anii achii immoo naanna’anii Siidoonaa dhaqan. **7** Ergasii immoo gara Da’annoo Xiirroos, gara magaalaaawwan Hiiwotaatii fi Kana’anoota hundaa dhaqan. Dhuma irratti immoo gara Bersheebaa kan kibba Yihuudaatti argamtu sanaa dhaqan. **8**

Isaanis erga guutummaa biyyattii keessa naanna'anii booddee ji'a sagalii fi bultii digdamaatti Yerusaalemitti deebi'an. **9** Yoo'aabis lakkoobsa namoota loluu danda'anii mootichatti hime; Israa'el keessa namoota lolaaf ga'umsa qaban kanneen goraadee qabachuu danda'an kuma dhibba saddeeti, Yihuudaa keessa immoo namoota kuma dhibba shanitu ture. **10** Daawit waan erga loltoota lakkaa'ee booddee balleessaan itti dhaga'ameef Waaqayyoon, "Ani waan hojjedhe keessatti cubbuu guddaa hojjedheera. Yaa Waaqayyo, ani akka ati balleessaa garbicha keetii dhiiftuuf sin kadhada. Ani hojii gowwummaa guddaa hojjedheeraa" jedhe. **11** Guyyaa itti aanutti utuu Daawit hirribaa hin ka'in ergaan Waaqayyoo gara waa himaa Daawit gara Gaad raajichaa dhufe; ergaan sunis, **12** "Dhaqiitii Daawitiin, 'Waaqayyo akkana siin jedha: Ani filannoo sadii siifin kenna; akka ani isa sitti fiduuf isaan keessaa tokko filadhu' jedhi" jedha. **13** Kanaafuu Gaad gara Daawit dhaqee, "Waggaa torba biyya kee irra beelli haa bu'uu? Yookaan diinonni kee ji'a sadiif si haa ari'anii? Yookaan dha'ichi guyyaa sadii biyya kee haa dha'uu? Egaa amma itti yaadiitii waan ani isa na erge sanaaf deebisu murteessi" jedheen. **14** Daawit immoo Gaadiin, "Ani akka malee dhiphadheera. Waan araarri isaa guddaa ta'ee nu harka Waaqayyoo haa seenu; garuu akka ani harka namaa seenu hin godhin" jedhe. **15** Kanaafuu Waaqayyo guyyaa itti aanu ganamaa jalqabee hamma guyyaan murtaa'e raawwatutti Israa'elitti dha'icha fide; Daanii hamma Bersheebaatti namoonni kumni torbaatamni ni dhuman. **16** Yeroo ergamaan Waaqayyoo Yerusaalemin balleessuuf harka isaa diriirfatetti Waaqayyo sababii hubaatiin sun isa gaddisiiseef ergamaa isaa kan saba balleessuuf ture sanaan, "Ni ga'a! Harka kee deebifadhu" jedhe. Yeroo sana ergamaan Waaqayyoo oobdii Arawunaa namicha gosa Yebuus sanaa bira ture. **17** Daawit yommuu ergamaa Waaqayyoo kan namoota ajjeesaa ture sana argetti, Waaqayyoon, "Namni cubbuu fi balleessaa hojjete anuma. Isaan kunneen garuu hoolotaa dha. Isaan maal godhan? Harki kee anaa fi maatii koo irra haa bu'u" jedhe. **18** Gaafas Gaad gara Daawit dhaqee, "Ol ba'iitii oobdii Arawunaa namicha gosa Yebuus sanaa keessatti iddoo aarsaa Waaqayyoof ijaari" jedheen. **19** Kanaafuu Daawit akkuma Waaqayyo karaa Gaadiin isa ajajetti ol ba'e. **20** Arawunaan yommuu mil'atee mootichaa fi namoota isaa kanneen gara isaa dhufaa jiran argetti, gad ba'ee fuula mootichaa duratti addaan lafatti gombifamee sagade. **21** Arawunaanis, "Gooftaan koo mootichi maaliif gara garbicha isaa dhufe?" jedhe. Daawit immoo, "Ani akka dha'ichi saba irra bu'e kun dhaabatuuf, oobdii kee bitee isa irratti iddoo aarsaa Waaqayyoof tolchuufin dhufe" jedhee deebise. **22** Arawunaanis Daawitiin akkana jedhe; "Gooftaan koo mootichi waan isatti tolu kam iyyuu fudhatee haa dhi'eessu. Aarsaa gubamuuf sangoonni kunoo ti; qoraaniif immoo mi'i ittiin midhaan dha'amu fi waanjoon sangaa as jira. **23** Yaa mootii, Arawunaan waan kana hunda mootichaaf ni kenna." Akkasumas Arawunaan, "Waaqayyo Waaqni kee siif haa fudhatu" isaan jedhe. **24** Mootichi garuu, "Akkas miti; ani gatiidhaan sirraa bituu na barbaachisa. Ani waan gatii itti hin baasin Waaqayyo Waaqa kootiif aarsaa gubamu godhee hin dhi'eessu" jedhee Arawunaaf deebise. Kanaafuu Daawit oobdichaa fi sangoota sana meetii saqilii shantamaan bite. **25** Daawitis achitti iddoo aarsaa Waaqayyoof tolchee aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa dhi'eesse. Waaqayyos kadhannaa waa'ee biyyattiif dhi'aateef deebii kenne; dha'ichis Israa'el irraa ni deebi'e.

1 Mootota

1 Daawit Mootichi yeroo jaaree dulloometti yoo uffata itti tuulan illee dhagni isaa hin ho'uuf ture. **2** Kanaafuu tajaajiltoonni isaa akkana jedhaniin: "Durba qulqulluu mooticha tajaajiltuu fi kunuunsitu haa barbaannu. Isheenis gooftaa keenya mootichatti bira ciiftee isaa haa ho'iftu." **3** Isaanis biyya Israa'el guutuu keessa durba miidhagduu barbaadanii intala Abiishagi jedhamtu kan gosa Suunam tokko argatanii mootichatti fidan. **4** Intalattiin akka malee miidhagduu turte; isheenis mooticha kunuunsite; ni tajaajiltes; mootichi garuu ishee bira hin ga'u ture. **5** Yeroo sanatti Adooniyaan ilmi Hagiit kan isheen Daawitiif deesse, "Ani mootii nan ta'a" jedhee ol ol of qabe. Kanaafuu inni gaariiwwanii fi fardeen akkasuu namoota fuula isaa dura fiigan shantama qopheeffate. **6** Abbaan isaa immoo, "Ati maaliif waan akkanaa goota?" jedhee gonkumaa isaa ifatee hin beeku. Inni gurbaa akka malee miidhagaa kan Abesaloomitti aanee dhalatee dha. **7** Adooniyaanis Yoo'aab ilma Zeruyyaatii fi Abiyaataar lubichaan mari'ate; isaanis isaa deeggaran. **8** Garuu Zaadoq lubichi, Benaayaa ilmi Yehooyaadaa, Naataan raajichi, Shime'in, Ree'ii fi eegdonni Daawit filatamoon Adooniyaa wajjin hin turre. **9** Adooniyaanis dhagaa Zoohelet isaa naannoo Een Roogelitti argamu biratti hoolaa, korma looniitii fi jabboota coccoomoo aarsaa dhi'eesse. Innis obboloota isaa ilmaan mootichaa hunda, namoota Yihuudaa kanneen qondaaloota mootichaa ta'an hunda ni waame; **10** garuu Naataan raajicha yookaan Benaayaa yookaan eegdotaa filatamoo yookaan obboleessa isaa Solomoonin hin waamne. **11** Ergasii Naataan akkana jedhee Batisheebaa haadha Solomoon gaafate; "Ati akka Adooniyaan ilmi Hagiitii, utuu gooftaan keenya Daawit quba hin qabaatin mootii ta'ee hin dhageenyee? **12** Mee amma kottu akka ati itti lubbuu keetii fi lubbuu ilma kee Solomoon oolchuu dandeessu si gorsaa. **13** Amma gara Daawit mootichaa dhaqiitii, 'Yaa gooftaa koo mootii, ati, 'Ilmi kee Solomoon anatti aanee dhugumaan mootii ni ta'a; teessoo koo irras ni taa'a" jedtee ana garbittii keetiif hin kakannee? Yoos Adooniyaan maaliif mootii ta'ee? jedhiin. **14** Anis utuma ati achitti mooticha wajjin dubbachaa jirtuu dhufee waan ati jettu sana siif mirkaneessa." **15** Kanaafuu Batisheebaan kaatee mootii dulloome sana arguuf gara kutaa Abiishagi intalli gosa Suunam sun itti isaa kunuunsaa turteetti ol seente. **16** Batisheebaan gad jettee fuula mootichaa duratti jilbeenfate. Mootichis, "Ati maal barbaadda?" jedhee gaafate. **17** Isheenis akkana jettee deebifteef; "Yaa gooftaa ko, ati mataan kee, 'Ilmi kee Solomoon natti aanee mootii ni ta'a; teessoo koo irras ni taa'a' jettee maqaa Waaqayyo Waaqa keetiitiin ana garbittii keetiif kakattee turte. **18** Amma garuu Adooniyaan mootii ta'eera; ati gooftaan koo mootichis waan kana quba hin qabdu. **19** Inni kunoo sangoota, jabboota coccoomoo fi hoolota baay'ee aarsaa dhi'eesse ilmaan mootii hunda, Abiyaataar lubichaa fi Yoo'aab ajajaa loltootaa waameera; garuu garbicha kee Solomoonin hin waamne. **20** Yaa gooftaa koo mooticha, si booddeedhaan eenyu teessoo gooftaa koo mootichaa irra akka taa'u sirraa beekuudhaaf iji Israa'el hundi sirra jira. **21** Yoo kanaa achii yeroo gooftaan koo mootichi abbootii isaa wajjin boqotutti anii fi ilmi koo Solomoon akka nama balleessaa qabuutti ilaalama." **22** Utuma isheen amma illee mooticha wajjin dubbachaa jirtuu Naataan raajichi ni dhufe. **23** Isaanis, "Naataan raajichi as jira" jedhanii mootichatti himan. Kanaafuu Naataan dhufee fuula mootichaa duratti gad jedhee harka fuudhe. **24** Naataanis akkana jedhe; "Yaa gooftaa koo mootii, ati, 'Adooniyaan natti aanee mootii ta'a; teessoo koo irras ni taa'a' jetteertaa? **25** Inni har'a gad bu'ee sangoota,

jabboota coccoomoo fi hoolota baay'ee aarsaa dhi'eesseera. Ilmaan mootichaa hunda, ajajjoota loltootaatii fi Abiyaataar lubichaa waameera. Isaan amma iyyuu isaa wajjin nyaachaa dhugaa, 'Adooniyaan mootichi bara dheeraa haa jiraatu!' jechaa jiru. **26** Garuu ana garbicha kee, Zaadoq lubicha, Benaayaa ilma Yehooyaadaatii fi garbicha kee Solomoonin hin waamne. **27** Egaa kun waan gooftaan koo mootichi utuu isa booddeedhaan eenyu akka teessoo gooftaa koo mootichaa irra taa'u garbicha isaa hin beeksisin hojjeteehdhaa?" **28** Daawit mootichi, "Mee Batisheebaa ol waamaa" jedhe. Kanaafuu isheen gara mootichaatti ol seentee fuula isaa dura dhaabate. **29** Mootichis akkana jedhee kakateef; "Dhugaa Waaqayyoo jiraataa isa rakkina hundumaa keessaa na baase sanaa, **30** ani waan duraan maqaa Waaqayyoo Waaqa Israa'eliin siif kakadhe sana har'a dhugumaan siif guuta. Ilmi kee Solomoon na booddeedhaan mootii ta'a; iddoo koos teessoo koo irra ni taa'a." **31** Batisheebaanis addaan gad jettee harka fuutee fuula mootichaa duratti jilbeenfattee, "Gooftaan ko, Daawit mootichi bara baraan haa jiraatu!" jette. **32** Daawit mootichis, "Mee Zaadoq lubicha, Naataan raajichaa fi Benaayaa ilma Yehooyaadaa as waamaa" jedhe. Yommuu isaan fuula mootichaa duratti dhi'aatanitti, **33** inni akkana isaaniin jedhe: "Garboota gooftaa keessanii of faana fudhadhaatii ilma koo Solomoonin gaangoo koo irra teessisaatii Giihoonitti gad buusaa. **34** Achittis Zaadoq lubichii fi Naataan raajichi Israa'eloota irratti mootii godhanii isa haa diban. Malakata afuufaatii, 'Solomoon mootichi bara dheeraa haa jiraatu!' jedhaa iyyaa. **35** Isinis ergasii isaa wajjin ol ba'uu qabdu; innis dhufee teessoo koo irra taa'ee iddoo koo bu'ee mootii ta'uu qaba. Ani akka inni bulchaa ta'uuf Israa'elii fi Yihuudaa irratti isa muudeera." **36** Benaayaa ilmi Yehooyaadaa akkana jedhee mootichaaf deebise; "Ameen! Waaqayyoo Waaqni gooftaa koo mootichaa akkasuma haa jedhu. **37** Waaqayyoo akkuma gooftaa koo mooticha wajjin ture Solomoon wajjin haa ta'u; teessoo isaas teessoo gooftaa koo Daawit mootichaa caalaa haa jabeessu!" **38** Kanaafuu Zaadoq lubichi, Naataan raajichi, Benaayaa ilmi Yehooyaadaa, Kereetonni fi Phelotonni gad bu'anii gaangoo Daawit mootichaa irra Solomoon teessisani Giihoonitti geessan. **39** Zaadoq lubichi dunksaana qulqulluu keessaa gaanfa zayitii fuudhee Solomooniin dibe. Isaanis malakata afuufanii namoonni hundi, "Solomoon mootichi bara dheeraa haa jiraatu!" jedhanii iyyan. **40** Namoonni hundi hamma sagalee sanaan lafti sochootutti faaggaa afuufaa gammachuu guddaadhaan isa faana ol ba'an. **41** Adooniyaa fi keessummoonni isaa wajjin turan akkuma nyaata isaanii fixataniin waan kana dhaga'an. Yoo'aabis sagalee malakataa dhageenyaan, "Iyyi magaalaa keessaa kun hundi maalii?" jedhee gaafate. **42** Utuma inni dubbachuutti jiruu, Yonaataan ilmi Abiyaataar lubichaa ni dhufe. Adooniyaanis, "Ol seeni. Jabaan akka keetii kun oduu gaarii fiduu qabaa" jedhe. **43** Yonaataanis akkana jedhee deebise; "Akkas miti! Gooftaan keenya Daawit mootichi, Solomoonin mootii godheera. **44** Mootichis Zaadoq lubicha, Naataan raajicha, Benaayaa ilma Yehooyaadaa, Kereetotaa fi Phelotota isaa wajjin erge; isaanis gaangoo mootichaa irra isa teessisan; **45** Zaadoq lubichii fi Naataan raajichi Giihoonitti mootii godhanii isa dibaniiru. Isaan gammachuudhaan achii ol ba'an; magaalattiinis iyya isaaniitiin sochoofamte; wacni isin dhageessan kunis kanaa dha. **46** Kana caalaa iyyuu Solomoon teessoo mootummaa irra taa'eera. **47** Qondaaltonni mootiis, 'Waaqni kee maqaa kee caalaa maqaa Solomoon beekamaa godhee teessoo isaa illee teessoo kee caalaa haa guddisu!' jedhanii gooftaa keenya Daawit mooticha eebbisuuf dhufaniiru. Mootichis siree isaa irratti gad jedhee sagade; **48** innis, 'Waaqayyoo, Waaqni

Israa'el kan akka iji koo har'a nama iddoo koo bu'ee teessoo koo irra taa'uu argitu naa eeyyame sun haa eebbifamu' jedhe." **49** Kana irratti keessummoonni Adooniyaa hundi rifatanii ka'anii biittinnaa'an. **50** Adooniyaan garuu Solomoonin sodaatee dhaqee gaafaa iddoo aarsaa qabate. **51** Solomooniittis akkana jedhamee himame; "Adooniyaan Solomoon mooticha sodaatee gaafaa iddoo aarsaa qabatee itti cicheera. Innis, 'Solomoon mootichi akka goraadeedhaan garbicha isaa hin ajjeefne har'a naaf haa kakatu' jedhe." **52** Solomoonis, "Yoo inni amanamaa ta'uu isaa mirkaneesse rifeensa mataa isaa keessaa tokko iyyuu lafa hin bu'u; garuu yoo hamminni isa keessatti argame inni ni du'a" jedhee deebise. **53** Solomoon mootichis nama itti erge; isaanis iddoo aarsaa biraa gad isa fidan. Adooniyaanis dhufee fuula Solomoon mootichaa duratti gad jedhee harka fuudhe; Solomoonis, "Deemi, mana keetti gali" jedheen.

2 Daawit Yeroon du'a isaa dhi'aannaan ilma isaa Solomoonin ajaje. **2** Innis akkana jedhe; "Ani karaa lafa hundumaa deemuufan jira. Kanaafuu ati jabaadhu; namas ta'; **3** waan Waaqayyoo Waaqni kee barbaadu eegi; akka waan hojjetu hundaa fi lafa deemtu hundatti milkoofuuf akkuma seera Musee keessatti barreeffametti karaa isaa irra deemi; sirnaa fi ajaja isaa, seeraa fi dambii isaa eegi; **4** yoo ati akkas goote, Waaqayyoo waan, 'Yoo ilmaan kee karaa isaanii eeggatan, yoo isaan garaa isaanii guutuuf fi lubbuu isaanii guutuudhaan amanamummaadhaan fuula koo dura jiraatan, ati teessoo Israa'el irraa nama hin dhabdu' jedhee na abdachiise sana fiixaan naa baasa. **5** "Ati mataan kee iyyuu waan Yoo'aab ilmi Zeruuyaa natti hojjette, waan inni ajajjoota loltoota Israa'el lamaan jechuunis Abneer ilma Neerii fi Amaasaa ilma Yeteer godhe ni beekta. Inni bara nagaa keessa akka waan waraana keessatti ta'eetti isaan ajjeesee dhiiga isaanii dhangalaase; dhiiga sanas sabbata mudhii isaatii fi kophee faana isaatii faale. **6** Ogummaa keetiin isa adabi malee akka inni arrii isaatiin nagaan awwaalamu hin godhin. (Sheol h7585) **7** "Garuu sababii isaan yeroo ani obboleessa kee Abesaaloom duraa baqadhatti na gargaaranii ilmaan Barzilaayii namicha gosa Gil'aad sanaatiif arjoomi; isaanis warra maaddii kee irraa nyaatan gidduu haa jiraatan. **8** "Shime'iin ilmi Geeraa namichi gosa Beniyaam kan biyya Bahuurii inni gaafa ani Mahanayyim dhaqetti akka malee na abaa sun kunoo si wajjin jira. Ani garuu yeroo inni na simachuuf Yordaanos dhufetti, 'Ani goraadeedhaan si hin ajjeesu' jedhee maqaa Waaqayyootiin nan kakadheef. **9** Ati garuu sababii nama ogeessa taateef amma akka waan inni balleessaa hin qabaatiinitti isa hin ilaalin. Atuu waan isa gootu ni beekta. Ati mataa isaa kan arraa'e sana dhiigaan awwaala keessa buusi." (Sheol h7585) **10** Daawitis ergasii abbootii isaa wajjin boqotee Magaalaa Daawit keessatti awwaalame. **11** Innis waggaa afurtama Israa'el irratti jechuunis waggaa torba Kebronniitti, waggaa soddomii sadii immoo Yerusalaamitti mootii ta'e. **12** Kanaafuu Solomoon teessoo abbaa isaa Daawit irra ni taa'e; mootummaan isaas jabaatee dhaabate. **13** Yeroo kanatti Adooniyaan ilmi Hagiit gara Batisheebaa gara haadha Solomoon dhaqe. Batisheebaanis, "Ati nagumaaf dhuftee?" jedtee isa gaafatte. Innis, "Eeyyee ani nagumaafan dhufe" jedhee deebiseef; **14** itti dabalee, "Ani waanan siin jechuu fedhuu tokkon qaba" jedheen. Isheenis, "Mee jedhi" jedtee deebiteef. **15** Innis akkana jedheen; "Akkuma ati beektu mootummaan kan koo ture. Warri Israa'el hundinuus akka ani mootii isaanii ta'u na abdatan. Garuu wanni sun geeddaramee mootummaan gara obboleessa kootiitii deebi'eera; wanni kun Waaqayyoo biraa isaaf dhufeeraatii. **16** Ani amma waanan si kadhadhu tokkon qaba; maaloo na hin didin." Isheenis, "Kadhadhu" jedheen. **17**

Innis itti fufee, "Akka inni Abiishagi intala gosa Suunam sana akka niitiitti naaf kennuuf maaloo Solomoon mooticha naa kadhadhu; inni si hin diduuti" jedheen. **18** Batisheebaanis, "Kun waan gaarii dha! Ani dhaqeen mootichatti siif dubbadha" jedtee deebiteef. **19** Kanaafuu Batisheebaan Adooniyaaf jedtee isatti dubbachuuf gara Solomoon Mootichaa dhaqxe; Mootichis ishee simachuuf ol ka'ee harka ishee fuudhee teessoo isaa irra taa'e. Inni teessoo haadha mootiitiif fidame tokko of biraa qaba ture; isheenis gama mirga isaatiin teesse. **20** Isheenis, "Ani waanan si kadhadhu xinnoo tokko qaba; maaloo na hin didin" jedheen. Mootichis, "Yaa haadha koo kadhadhu; ani si hin diduuti" jedhee deebiseef. **21** Isheenis, "Obboleessi kee Adooniyaan intala gosa Suunam kan Abiishagi jedhamtu sana haa fuudhu" jedheen. **22** Solomoon mootichis akkana jedhee haadha isaatiif deebii kenne; "Ati maaliif Abiishagi intala gosa Suunam kana Adooniyaaf kadhatta? Ati mootummaa illee akkasuma isaaf kadhadhu; inni obboleessa koo hangafaatii; Abiyaataar lubichaa fi Yoo'aab ilma Zeruuyatiif illee gaafadhu!" **23** Solomoon mootichis akkana jedhee maqaa Waaqayyootiin kakate; "Yoo Adooniyaan gatii kadhaa kanaa lubbuu ofii isaatiin baasuu baate, Waaqni natti haa muru; waan caalu iyyuu natti haa fidu!" **24** Kanaafuu dhugaa Waaqayyoo jiraataa isa jabeessee na dhaabee teessoo abbaa koo teessoo Daawit irra na kaa'ee fi isa akkuma waadaa gale sanatti mootummaa naaf hundeesse sanaa Adooniyaan dhugumaan har'a ni ajjeefama!" **25** Solomoon mootichi Benaayaa ilma Yehooyaadaa ajaje; innis dhaqee Adooniyaa dha'ee ajjeese. **26** Mootichis Abiyaataar lubichaan akkana jedhe; "Ati gara lafa qotiisaa kee kan Anaatoot jirtu sanaa deemi. Ati silaa du'uu qabda turte; ani garuu sababii ati fuula abbaa koo Daawit duratti taabota Waaqayyoo Gooftaa baattee rakkina abbaa kootii hunda illee qooddatteef amma si hin ajjeesu." **27** Kanaafuu Solomoon dubbii Waaqayyoo Shilootti waa'ee mana Eelii dubbate sana guutuudhaan Abiyaataarin lubummaa mana Waaqayyoo irraa buuse. **28** Yommuu oduun kun Yoo'aab namicha Abesaaloomiif tumsuu dhiisee Adooniyaaf tumse sana bira ga'etti, inni gara dunkaana Waaqayyooti baattee gaafaa iddoo aarsaa sana qabate. **29** Akka Yoo'aab gara dunkaana Waaqayyooti baattee iddoo aarsaa bira jiru Solomoon Mootichatti ni himame. Solomoonis, "Dhaqitiiti isa ajjeesi!" jedhee Benaayaa ilma Yehooyaadaa sana ajaje. **30** Kanaafuu Benaayaa dunkaana Waaqayyoo ol seenee Yoo'aabiin, "Mootichi, 'Kottu ba'il' siin jedha" jedhe. Inni garuu, "Ani asumattiin du'a malee hin ba'u" jedhee deebise. Benaayaa immoo, "Yo'aab akkana jedhee naaf deebise" jedhee mootichatti hime. **31** Mootichi akkana jedhee Benaayaa ajaje; "Akkuma inni jedhe sana godhi; ajjeesiitti isa awwaali; kanaanis yakka dhiiga nama qulqulluu kan Yoo'aab dhangalaase sanaa irraa anaa fi mana abbaa koo qulqulleessi. **32** Sababii inni utuu abbaan koo Daawit hin beekin namoota lama goraadeen ajjeeseef Waaqayyoo gatii dhiiga inni dhangalaase sanaa isa baasisa. Namoonni inni ajjeese sun lamaan jechuunis Abneer ilma Neer ajajaan loltoota Israa'elii fi Amaasaa ilma Yeteer ajajaan loltoota Yihuudaa namoota isa caalaa jajjaboo fi qajeeltoota turan. **33** Yakkii dhiiga isaanii mataa Yoo'aabii fi sanyii isaa irra bara baraan haa jiraatu. Garuu Daawitii fi sanyii isaa irra, mana isaatii fi teessoo isaa irra nagaan Waaqayyoo bara baraan haa jiraatu." **34** Kanaafuu Benaayaa ilma Yehooyaadaa achi dhaqee Yoo'aabin ajjeese; innis biyya ofii isaati gammoojjii keessatti awwaalame. **35** Mootichis Benaayaa ilma Yehooyaadaa sana ajajaa loltoota godhee iddoo Yoo'aab buuse; Zaadoq lubicha immoo iddoo Abiyaataar buuse. **36** Ergasii mootichi gara Shime'iitti nama ergee akkana jedheen; "Ati Yerusalaam keessatti mana jaarradhuutii achuma jiraadhu;

achii baatee gara tokko illee hin deemin. **37** Gaafa achii baatee Sulula Qeedroon ceetutti akka duutu dhugumaan beeki; dhiigni kees matuma keetti deebi'a." **38** Shime'iinis, "Wanni ati jette gaarii dha. Garbichi kee akkuma gooftaan koo mootichi jedhe sana ni godha" jedhee mootichaaf deebise. Shime'iinis bara dheeraa Yersaaleem keessa jiraate. **39** Garuu waggoota sadii booddee garboota Saamii keessaa namoonni lama gara Aakiish ilma Ma'akaa mooticha Gaatitti baqatan; Shime'iittis, "Garboonni kee Gaati keessa jiru" jedhamee himame. **40** Innis waan kana dhageenyaan ka'ee harree isaa irra kooraa kaa'atee garboota isaa barbaadachuu Aakiish bira Gaati dhaq. Kanaafuu Shime'iin dhaqee Gaatii garboota isaa fidate. **41** Yommuu akka Shime'iin Yersaaleemii ba'ee Gaati dhaqee deebi'e Solomoonitti himametti, **42** mootichi Shime'ii waamsisee akkana jedheen; "Ani maqaa Waaqayyootiin si kakachiisee, 'Ati guyyaa kaatee iddoo biraa dhaquuf baate akka duutu beekkadhu' jedhee si hin seerree? Atis gaafas, 'Wanni ati jettu gaarii dha. Ani nan ajajama' naan jette. **43** Yoos ati Maaliif kakuu Waaqayyoon kakatte sana eeguu diddee ajaja ani siif kenneefis ajajamuu didde ree?" **44** Mootichi amma illee Shime'iidhaan akkana jedhe; "Ati cubbuu abbaa koo Daawitiitti hojjette hunda garaa kee keessatti ni beekta. Waaqayyo amma jal'ina kee sana matuma keetti deebisa. **45** Solomoon mootichi garuu ni eebbifama; teessoon Daawitis bara baraan jabaatee fuula Waaqayyoo dura ni jiraata." **46** Mootichis Benaayaa ilma Yehooyaa daa ni ajaje; innis dhaqee Saamii dha'ee ajjeese. Mootummaanis yeroo kanatti harka Solomoonitti jabaatee dhaabate.

3 Solomoonis Fara'oon mooticha Gibxi wajjin walii galtee uummatee intala isaa fuudhe. Innis hamma masaraa mootummaa ofii isaatii fi mana qullullummaa Waaqayyoo ijaaree, naannoo Yersaaleemittis dallaa ijaaruu fixutti magaalaa Daawitiitti ishee fide. **2** Ta'us sababii hamma gaafasiitti manni qullullummaa Maqaa Waaqayyootiif hin jaaraminiif namoonni iddoo ol ka'aa irratti aarsaa dhi'eessaa turan. **3** Solomoon akkuma ajaja abbaan isaa Daawit isaaf kenneetti jiraachaa jaalala Waaqayyoof qabu argisiise; garuu aarsaa fi ixaana aarfamu iddoo ol ka'aa irratti dhi'eessaa ture. **4** Mootichi aarsaa dhi'eessuuf gara Gibe'oon dhaqee; iddoo sunis iddoo sagadaa kan gaara irraa isa baay'ee jaalatamaa isa Solomoon aarsaa gubamu kuma tokko irratti dhi'eesse tureetii. **5** Waaqayyos Gibe'oonitti halkan abjuu keessa Solomoonitti mul'ate; Waaqnis, "Waan akka ani siif kennu feetu kam iyyuu na kadhadhu" jedhe. **6** Solomoon immoo akkana jedhee deebise; "Ati sababii inni amanummaa fi qajeelummaadhaan fuula kee dura jiraatee gara tolina siif qabaateef garbicha kee, abbaa koo Daawitiif arjummaa guddaa goote. Arjummaa guddaa kanas ittuma futteefii har'a ilma teessoo isaa irra taa'u kenniteefii jirta. **7** "Egaa yaa Waaqayyo Waaqa ko, ati iddoo abbaa koo Daawit, garbicha kee mootii gooteerta. Ani garuu daa'ima xinnaa dha; hojii koos akkan itti hojjedhu hin beeku. **8** Garbichi kee kunoo saba ati filatte saba guddaa, kan lakkaa'amuu hin dandeenye yookaan herregamuudhaaf akka malee baay'atu keessa jira. **9** Kanaafuu hubannaa ani ittiin saba kee bulchuu fi waan gaarii fi waan hamaa ittiin gargar baasee beeku garbicha keetiiif kenni. Yoo akkas ta'uu baate eenyutu saba kee guddaa kana bulchuu danda'a?" **10** Solomoon waan kana kadhachuun isaa fuula Gooftaa duratti gammachiisaa ture. **11** Kanaafuu Waaqni akkana jedheen; "Ati waan kana kadhatte malee ofii keetiiif bara dheeraa yookaan soorama yookaan lubbuu diinota keetii hin kadhanne; garuu waan murtii qajeelaa kennuuf hubannaa kadhatteef, **12** ani waan ati kadhatte kana siifin kenna. Qalbi ogeessa waa hubatu

kan namoonni si dura turan hin qabaatin, kan warri si duubaan dhufanis hin qabaanne siifin kenna. **13** Kana malee iyyuu akka bara jireenya keetii keessa mootota gidduudhaa tokko illee siin hin qixxaanneef ani waan ati hin kadhatin sooromaa fi ulfina siifin kenna. **14** Yoo ati karaa koo irra deemtee akkuma abbaan kee Daawit hojete sana seeraa fi ajaja koo eegde, ani umurii kee nan dheeressa." **15** Solomoon ergasii dammaqee akka wanni sun abjuu ta'e hubate. Innis gara Yersaaleemitti deebi'ee taabota kakuu Gooftaa dura dhaabatee aarsaa gubamuu fi aarsaa naggaa dhi'eesse. Ergasii garboota isaa hundaaf cidha qopheesse. **16** Yeroo kanatti sagaagaltoonni lama dhufanii fuula mooticha dura dhaabatan. **17** Isheen tokko akkana jette; "Yaa Gooftaa ko, anii fi dubartiin kun manuma tokko keessa jiraanna. Utuma isheen na wajjin jirtuu ani mucaan da'e. **18** Erga ani da'ee guyyaa sadii booddee dubartiin kunis mucaa deesse. Nu kophaa keenya turre; nu lamaan malee namni tokko iyyuu mana sana keessa hin turre. **19** "Ilmi dubartii kanaa sababii isheen halkan irra ciifteef jalaa du'e. **20** Kanaafuu isheen utuu ani garbittiin kee rafuu halkan walakkaa kaatee mucaa koo na biraa fudhatte. Isheenis laphee ishee jala isa kaa'atee ilma ishee kan du'e sana laphee koo jala keesse. **21** Ganama itti aanutti ani ilma koo hoosifachuufan ka'e; kunoo inni du'ee jiral' Ani garuu yommuun ifa ganamaatiin itti dhi'aadhee ilaaletti akka inni ilma ani da'e sana hin ta'in nan hubadhe." **22** Dubartiin kaanis, "Akkas miti! Inni jiru kun ilma koo ti; kan du'e sun immoo kan kee ti" jette. Isheen jalqabaa sun garuu ittuma cimsitee, "Akkas miti! Kan du'e sun kan kee ti; kan jiru kun immoo koo ti" jette. Isaanis akkasiin fuula mootichaa duratti wal falman. **23** Mootichis, "Isheen kun, 'Ilmi koo ni jira; kan kee immoo du'eera' jetti; isheen kaanis, 'Akkas miti! Ilmi kee du'eera; kan koo immoo ni jira' jetti" jedhe. **24** Kana irratti mootichis, "Goraadee naa fidaa" jedhe. Isaanis mootichaaf goraadee fidan. **25** Mootichis, "Mucaa jiru kana iddoo lamatti wal qixxeetti kutaatii walakkaa isaa ishee tokkoof kenna; walakkaa immoo ishee kaaniif kenna" jedhee ajaje. **26** Dubartiin ilma ishee lubbuun jiru sun mucaa isheetiif akka malee garaa laaftee mootichaan, "Maaloo yaa Gooftaa ko, mucaa lubbuun jiru kana isheef kenni malee hin ajjeesin" jette. Isheen kaan immoo, "Inni iddoo lamatti haa muramuu malee anaafis siifis hin ta'ul" jette. **27** Kana irratti mootichi, "Mucaa lubbuun jiru kana dubartii duraa sanaaf kenna malee hin ajjeesina; haati isaa isheethaatii" jedhee ajaje. **28** Israa'el hundi murtii mootichi kenne ni dhaga'an; isaanis sababii akka inni murtii qajeelaa kennuuf Waaqa irraa ogummaa argate hubataniif mooticha ni sodaatan.

4 Solomoon Mootichis akkasiin Israa'el hunda bulche. **2** Jarri kunneenis qondaaltota isaa ol aantota turan: Azaariyaa ilma Zaadoq luba ture; **3** Eliihooreefii fi Ahiyyaan, ilmaan Shiishaa'aa barreessitoota turan; Yehooshaafaax ilma Ahiilud galmeessaa ture; **4** Benaayaa ilma Yehooyaa daa ajajaa loltootaa ol aanaa ture; Zaadoqii fi Abiyaataar immoo luboota turan; **5** Azaariyaa ilma Naataan itti gaafatamaa bulchitoota aanaalee biyyaa ture; Zaabuud ilma Naataan lubaa fi gorsituu mootichaa kan dhuunfaa ture; **6** Ahiishaar, itti gaafatamaa masaraa mootummaa ture; Adooniiraam ilma Abdaa itti gaafatamaa warra hojii humnaa hojjetanii ture. **7** Solomoonis Israa'el hunda irratti bulchitoota aanaalee kudha lama kanneen mootichaa fi warra mana mootichaa jiraataniif nyaata dhi'eessan qaba ture. Tokkoon tokkoon isaaniis waggaa keessatti ji'a tokko tokko nyaata dhi'eessu ture. **8** Maqaan isaaniis kanaa dha: Ben-Huur, biyya gaaraa Efreemitti; **9** Ben-Deqeer Maqaazitti, Sha'albiimitti, Beet Shemeshittii fi Eeloon Beet Haanaanitti; **10** Ben-Heseed

Aruboot keessaa, Sookootii fi biyyi Heefee guutuun kan isaa ture; **11** Ben-Abiinaadaab, Naafboot Dooritti Xaafati intala Solomoon fuudhee ture; **12** Ba'anaan ilma Ahiluud, biyya Ta'anaakii fi Megidooti akkasumas Beet She'aan Zaaretaanitti aanee Yizri'el gad jiru guutuutti, Beet She'aanii jalqabee hamma Yogemi'aam ishee Abeel Mehoolaa gamatti; **13** Ben-Geeber Raamoot Gili'aad keessatti qubatawwan Yaa'iir ilma Miinaasee kanneen Gili'aad keessaa, akkasumas biyyi Argobbi kan Baashaan keessatti argamuu fi magaalawwan gurguddaan dallaan itti ijaaramee danqaraawwan balbalaa kanneen naasii irraa hojjetaman qaban jaatan kan isaa turan. **14** Ahiinaadaab ilma Iddoo, Mahanayim keessatti; **15** Ahiima'az, Niftaalemitti; innis Baasmati intala Solomoon fuudhee ture; **16** Ba'anaan ilmi Huushaayi, Aasheerii fi Ba'aalooti keessatti; **17** Yehooshaafaax ilmi Faaruuwaa, Yisaakor keessatti; **18** Shime'iin ilmi Eelaa, Beniyaam keessatti, **19** Geber ilmi Uuri biyya Gili'aad jechuunis biyya Sihoon mooticha Amoorotaatii fi biyya Oogi mooticha Baashaan keessatti; isa qofatu biyya sana bulchaa ture. **20** Namoonni Yihuudaatii fi Israa'el akkuma cirracha qarqara galaanaa baay'ee turan; isaanis nyaatanii dhuganii gammadan. **21** Solomoonis mootummoota Laga Efraaxiisii hamma biyya Filisxeemotaatii, hamma daarii Gibxitti jiran hunda bulchaa ture. Biyyoonni kunneenis gibira isaaf fidanii bara jireenya isaa guutuu Solomooniif bulan. **22** Nyaanni guyyuma guyyaatti Solomooniif galu daakuu qulqulluu Koorii soddoma, midhaan koorii jaatama, **23** sangoota cocoomoo kudhan, loon kaloo dheedan digdama, hoolotaa fi re'oota dhibba tokko, akkasumas borofa, kuruphee, gadamsaa fi indaanqoo dha. **24** Inni mootummoota Laga Efraaxiisiin gama dhi'a biiftuu jiran hunda, Tifaadhaa hamma Gaazaatti bulchaa tureetii; karaa hundaanis nagaa qaba ture. **25** Bara Solomoon keessa Yihuudaa fi Israa'el Daanii jalqabanii hamma Bersheebaatti nagaan jiraatan; tokkoon tokkoon namaas muka wayiniitii fi muka harbuu ofii isaa jala boqote. **26** Solomoonis gola fardeen gaarii harkisan keessa bulan kuma afurii fi fardeen kuma kudha lama qaba ture. **27** Bulchitoonni aanaalee sunis yeroo ji' isaanii ga'utti tokkoon tokkoon isaanii mootichaa fi warra maaddii Solomoon mootichaa irraa nyaatan hundaaf nyaata dhi'eessu ture. Akka wanni tokko iyyuu hin hanqanneefis ni to'atu turan. **28** Akkasumas fardeen gaarii harkisanii fi fardeen kaaniif iddoo barbaadameeffitti garbuu fi cidii dhi'eessu turan. **29** Waaqnis ogummaa fi hubannaa guddaa akkasumas garaa bal'aa akka cirracha qarqara galaanaa Solomooniif kenne. **30** Ogummaan Solomoon ogummaa namoota ba'a biiftuu jiraatanii hunda caala; ogummaa Gibxi hundas ni caala. **31** Inni nama kam iyyuu caalaa ogeessa; Eetaan namicha gosa Izraahi sana caalaa, Heemaan, Kalqoolii fi Dardaa ilmaan Maahool caalaa ogeessa. Maqaan isaas saboota naannoo sana jiraatan hunda biratti beekame. **32** Inni fakkeenya kuma sadii dubbate; baay'inni faarfannaa isaas kuma tokkoo fi shan ture. **33** Inni birbirsaa Libaanon jalqabee hamma hisioophii dallaa irratti guddatuutti jireenya biqiltuwwanii ibse. Waa'ee bineensotaatii fi waa'ee simbirroo, waa'ee uumamawwan lafa irra loo'aniitii fi waa'ee qurxummii illee dubbateera. **34** Namoonni biyyoota hundaa ogummaa Solomoon dhaga'uuf mootota addunyaa kanneen waa'ee ogummaa isaa dhaga'an hunda biraa dhufaa turan.

5 Hiiraam mootichi Xirooms yommuu akka Solomoon abbaa isaa Daawitiin iddoo bu'uuf dibame dhaga'etti ergamoota isaa gara Solomoonitti erge; Hiiraam yeroo kam iyyuu michuu Daawit tureetii. **2** Solomoonis akkana jedhee Hiiraamiif ergaa kana deebisee erge: **3** "Akka Abbaan koo Daawit sababii waraana karaa hundaan isa marsee ture sanaatiif hamma Waaqayyo diinota isaa

miilla isaa jala galchuuffitti Maqaa Waaqayyo Waaqa isaatiif mana qulqullummaa ijaaruu hin danda'in atu beekta. **4** Amma garuu Waaqayyo Waaqni koo karaa hundaan boqonnaa naa kenneera; diinni yookaan balaan tokko iyyuu hin jiru. **5** Kanaafuu ani amma akkuma Waaqayyo abbaa koo Daawitiin, 'Ilmi kee kan ani iddoo kee teessoo kee irra teessisu Maqaa kootiif mana qulqullummaa ni ijaara' jedhe sanatti Maqaa Waaqayyo Waaqa kootiif mana qulqullummaa ijaaruu yaadeera. **6** "Kanaafuu akka birbirsii Libaanon naaf muramu ajaji. Namoonni koo namoota kee wajjin hojjetu; inis mindaa ati hojjetoota keetiif murteessitu kam iyyuu siifin kaffala. Akka nu muka baqaqyoo irratti akka Siidoonotaa ogeeyyii hin ta'in atu beekta." **7** Hiiraamis yommuu dhaamsa Solomoon sana dhaga'etti akka malee gammadee, "Har'a Waaqayyo haa eebbifamu; inni akka Solomoon saba guddaa kana bulchuuf ilma ogeessa kana Daawitiif kenneeraati" jedhe. **8** Kanaafuu Hiiraam akkana jedhee Solomoonitti ergaa erge: "Ani ergaa ati naa ergite argadheera; birbirsaa fi jirma birbirsaa dhi'eessuudhaan waan ati barbaaddu hunda siifan godha. **9** Namoonni koo Libaanon irraa gara galaanaatti gad fidu; anis walitti hidhee lafa ati filattutti galaana irra siifan erga; achittis gargari nan hiika. Atis muka sana ni fudhatta; warra mana koo jiraataniif immoo nyaata dhi'eessuudhaan fedhii koo guutta." **10** Hiiraam akkasiin birbirsaa fi jirma birbirsaa kan Solomooniif barbaachisu dhi'eessaafii ture. **11** Solomoonis akka warra mana Hiiraam jiraataniif nyaata ta'uuf qamadii safartuu qoroosii kuma digdamaa fi zayitii ejersaa kan cuunfame koorii kuma digdama kenne. Solomoon ittuma fufee wagguma waggaa waan kana Hiiraamiif kennaa ture. **12** Waaqayyos akkuma isa abdachiisetti Solomooniif ogummaa ni kenne. Hiiraamiif fi Solomoon gidduu walitti dhufeenya nagaatu ture; isaan lamaanuu walii galtee godhatan. **13** Solomoon mootichi Israa'el hunda keessaa namoota dirqiidhaan hojii humnaa hojjetan kuma soddoma walitti qabe. **14** Innis akka isaan ji'a tokko Libaanon keessa, ji'a lamaa immoo mana isaanii turaniif jedhee, ji'a tokko tokkoof nama kuma kudhan qoodee Libaanoonitti erge. Adooniiraam immoo itti gaafatamaa namoota dirqiidhaan hojii humnaa hojjetanii ture. **15** Solomoon namoota ba'aa baatan kuma torbaatamaa fi warra dhagaa cabsan kuma saddeettama gaarran keessaa qaba ture; **16** akkasumas namoota hojii hojjechiisanii hojjetoota illee to'atan kuma sadii fi dhibba sadii qaba ture. **17** Isaanis mootichi ajaja kenninaan dhagoota soofamaniin hundee mana qulqullummaa buusuudhaaf dhagoota gurguddaa fi dhagoota gatii guddaa fidan. **18** Ogeeyyiin hojii harkaa Solomoonii fi Hiiraam akkasumas namoonni Gebaal mana qulqullummaa ijaaruu mukaa fi dhagaa cabsanii qopheessan.

6 Innis erga Israa'eloonni Gibxi keessaa ba'anii waggaa dhibba afurii fi saddeettammaffaatti, erga Solomoon Israa'el irratti mootii ta'ee immoo waggaa afuraffaa keessa ji'a Ziif jechuunis ji'a lammaffaa keessa mana qulqullummaa Waaqayyoo ijaaruu jalqabe. **2** Manni qulqullummaa kan Solomoon mootichi Waaqayyooof ijaare sun dhundhuma jaatama lafa irra dheerata ture; dhundhuma digdama bal'atee dhundhuma soddoma ol dheerata ture. **3** Gardaafon fuula galma mana qulqullummaa sana dura jiru akkuma mana qulqullummaa sanaa dhundhuma digdama lafa irra dheeratee fuula manichaa duraan dhundhuma kudhan achi ba'a ture. **4** Innis akka manichi ifa argatuuf foddawwan faayeffaman itti tolche. **5** Naannoo keenyan mana guddichaatii fi naannoo keenyan iddoo qulqulluu manichaa keessaattis bifa itti baasee kutaalee ni tolche. **6** Kutaan manichaa kan jalaa dhundhuma shan, kan gidduu dhundhuma ja'a, sadaffaan immoo dhundhuma torba bal'ata ture. Innis akka

wanni tokko iyyuu keenyan mana qulqullummaa keessa hin suuqamneef alaan manichatti naannessee ittisa hojjete. **7** Yeroo mana qulqullummaa sana ijaaranitti dhagaa boolla itti dhagaa cabsanitti soofame qofatti fayyadaman; yeroo manni qulqullummaa sun ijaaramaa turetti iyyi burruusaa, kan qottootii fi kan mi'a sibiilaa kamii iyyuu achitti hin dhaga'amne. **8** Balballi kutaa manichaa kan jalaa karaa kibba mana qulqullummaatiin ture; gulantaan tokkos gara kutaa manichaa gidduutii fi gara kutaa manichaa sadaffaatti ol baasa. **9** Inni akkasiin mana qulqullummaa sana ijaaree saanqaa birbirsatiif fi dareeraadhaan gubbaa isaa duuhee fixe. **10** Innis kutaalee alaa sana naannoo mana qulqullummaatti marsee ijaare. Ol dheerinni tokkoo tokkoo isaaniis dhundhuma shan shan ture. Isaanis muka birbirsatiin mana qulqullummaatti qabsifaman. **11** Dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Solomoon dhufe: **12** "Waa'ee mana qulqullummaa ati ijaaraa jirtu kanaa, ati sirna koo duubaak buutee seera kootii fi ajaja koo hundas yoo eegde, ani waadana abbaa kee Daawitiif gale sana karaa keetiin nan raawwadha. **13** Anis Israa'eloota gidduu nan jiraadha; saba koo Israa'elinis hin gatu." **14** Akkasiin Solomoon mana qulqullummaa sana ijaaree fixe. **15** Innis hundee mana qulqullummaatii jalqabee hamma gubbaa isaatti mamaxxansuudhaan keenyan manichaa karaa keessaatiin saanqaa birbirsatiin uffise; lafa manichaas saanqaa birbirsatiin uffise. **16** Karaa boroos mana qulqullummaatiinis iddoo qulqulluu kan keessaa jechuunis Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e hojjechuuf hundee manichaatii jalqabee hamma gubbaa isaatti saanqaa birbirsatiin kutaa dhundhuma digdama bal'atu tokko qoode. **17** Galmi guddichi fuula kutaa kanaa duraan jirus dhundhuma afurtama dheerata ture. **18** Keessi mana qulqullummaa sanaas birbirsaa fakkiin buqqeetii fi daraaraa irratti soofameen faayeffamee ture. Wanni hundinuu birbirsaa hojjetame; dhagaa tokko iyyuu hin mul'atu ture. **19** Inni taabota kakuu Waaqayyoo achi keessa kaa'uuf jedhee mana qulqullummaa keessatti iddoo qulqulluu qopheesse. **20** Iddoon qulqulluu manicha keessaa sun dhundhuma digdama lafa irra dheeratee, dhundhuma digdama bal'atee dhundhuma digdama immoo ol dheerata ture. Innis keessa manichaa warqee qulqulluu itti uffise; iddoo aarsaa kan birbirsaa irraa hojjetame sana illee warqee qulqulluu itti uffise. **21** Solomoonis keessa mana qulqullummaa sanaa warqee qulqulluu itti uffisee fuula iddoo qulqulluu manicha keessaa kan warqeen itti uffifame sana duraan fonca warqee diriirse. **22** Innis akkasiin keessa manichaa hunda warqee itti uffise. Iddoo aarsaa kan iddoo qulqulluu gara keessaa cina jiru sana illee warqee itti uffise. **23** Innis iddoo qulqulluu gara keessaa jiru sana keessatti kiirubeelii muka ejersaa irraa hojjetaman kanneen tokkoon tokkoon isaaniis dhundhuma kudhan kudhan ol dheeratan tolche. **24** Qoochoon kiirubeelii jalqabaa tokkichi dhundhuma shan dalga dheerata; qoochoon kaanis dhundhuma shan dalga dheerata; walumatti fiixee qoochoo tokkootii hamma fiixee qoochoo kaaniitti dhundhuma kudhan dalga dheerata ture. **25** Sababii kiirubeeliiin lachuu guddinaan wal qixxee ta'anii bifa tokko qabaataniif kiirubiin lammaffaanis dhundhuma kudhan dalga dheerata ture. **26** Ol dheerinni tokkoo tokkoo kiirubeeliis dhundhuma kudhan kudhan ture. **27** Solomoon kiirubeelii sana mana qulqullummaa keessa kutaa Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e keessa kaa'e; qoochoon isaaniis baba'ifamee ture. Qoochoon kiirubeelii tokkoo keenyan manaa tokko tuqee qoochoon kiirubeelii kaanii immoo keenyan manaa kaan tuqee; qoochoon isaaniis dhufee walakkaa kutaa manichaatti wal tuqa ture. **28** Inni kiirubeelii sanas warqee itti uffise. **29** Solomoonis keenyan mana qulqullummaa sanaa

hunda irratti, keessaa fi duubaan itti naannessee fakkiwwan kiirubeelii, mukkeen meexxiitii fi daraarawwanii miidhagse. **30** Lafa kutaalee mana qulqullummaa sanaa lachuuttis keessaa fi alaan warqee uffise. **31** Balbala iddoo qulqulluu kan gara keessaatiifis muka ejersatiin cufaawwan tolche; cufaawwan sunis bal'ina keenyaniitti harka shan keessaa harka tokko ture. **32** Cufaa muka ejersaa sana lamaan irrattis fakkiwwan kiirubeelii, kan muka meexxiitii fi daraarawwanii miidhagsee fakkiwwan kiirubeelii fi kan muka meexxi sanatti warqee uffise. **33** Haaluma kanaanis michichila balbalaa kan muka ejersaa irraa hojjetamee roga afur qabu tokko balbala galma guddichaatiif tolche. **34** Akkasumas balbala muka birbirsaa lama kanneen tokkoon tokkoon isaanii saanqaa walitti deebi'ee cufamu lama lama qaban tolche. **35** Achi irrattis kiirubeelii, mukkeen meexxiitii fi daraarawwan miidhagsee warqee tumame wal qixxeessee itti uffise. **36** Innis dhagaa soofamaa toora sadii fi dareera birbirsaa, toora tokkoon oobdii manicha keessaa ijaare. **37** Hundeen mana qulqullummaa Waaqayyoo waggaa afuraffaatti ji'a Ziif jedhamu keessa buufame. **38** Manni qulqullummaa sunis waggaa kudha tokkoffaatti, ji'a Buul jechuunis ji'a saddeettaffaa keessa akkuma karoofametti guutummaan guutuutti hojjetamee dhume. Solomoonis mana sana ijaaree fixuuf waggaa torba itti fudhate.

7 Solomoon masaraa mootummaa isaa ijaaree fixachuuf waggaa kudha sadii itti fudhate. **2** Innis Masaraa Bosona Libaanoon jedhamu ijaarrate; masaraan sunis dhundhuma dhibba tokko dalga dheeratee bal'ina dhundhuma shantamaa fi ol dheerina dhundhuma soddoma qaba ture; innis toora afuriin utubaawwan birbirsaa kanneen dareeraawwan birbirsaa baatan qaba ture. **3** Manni sunis dareeraawwan utubaawwan irra naqaman sanaa olitti bantii birbirsii hojjetame qaba ture; innis toorawwan tokkoon tokkoon isaaniis utubaawwan kudha shan qabatan walumaa galatti utubaawwan afurtamii shan qaba ture. **4** Foddaawwan isaas ol kaafamanii toora sadii sadiin walitti garagalfamanii hojjetaman. **5** Balballii fi michichilli balbalaa hundinuu roga afur afur qabu turan; isaanis karaa fuula duraatiin sadii sadiin walitti garagalfamanii turan. **6** Innis galma utubaawwan hedduu qabu kan dhundhuma shantama lafa irra dheeratee dhundhuma soddoma bal'atu ijaare. Fuula galma sanaa duraanis gardafoo tokkotu ture; gardafoo sana duraan immoo utubaawwanii fi bantii utubaawwan sana irratti diriirfame tokkotu ture. **7** Innis galma teessoo, iddoo itti murtii kennu galma laaftoo ijaaree lafa isaatii jalqabee hamma bantii isaatti muka birbirsaa itti uffise. **8** Masaraan mootummaa kan akka inni keessa jiraatuuf ijaarame sunis gara dugda duubaatti hiqee karoorama wal fakkaatuun hojjetame. Solomoon intala Fara'oon kan fuudhe sanaaf illee masaraa mootummaa kan akkuma galma kanaa ijaare. **9** Ijaarsi sun hundinuu alaa jalqabee hamma oobdii guddichaatti, hundee irraa jalqabee hamma mataa keenyan manaatti dhagaa gatii guddaa kan safaramee muramee fi kan keessii fi duubni isaa magaziidhaan miidhagfameen hojjetame. **10** Hundeen isaas dhagoota gurguddaa gatii guddaa qaban kanneen gariin isaaniis dhundhuma kudhan gariin isaaniis immoo dhundhuma saddeeti ta'aniin buufame. **11** Hundee kana irraanis dhagoota gatii guddaa kanneen safaramanii murmuramanii fi birbirsatu ture. **12** Oobdiin guddichis akkuma oobdii mana qulqullummaa Waaqayyoo kan keessaatii fi gardaafoo isaa sanaa keenyan manaa kan toora dhagaa soofamee ijaarame sadii fi toora saanqaa birbirsaa kan miidhagfamee hojjetame tokkoon marfame. **13** Solomoon mootichi Xiirrositti nama ergee Huuraamin fichisiise; **14** haati Huuraam haadha hiyyeessaa kan

gosa Niftaalem turte; abbaan isaa immoo nama gosa Xiiroos kan ogummaa hojii naasii qabu ture. Huuraam kun nama ogummaa guddaa qabu kan hojii naasii hunda keessatti muuxannoo qabu ture. Innis gara Solomoon mootichaa dhufee hojii isatti kenname hunda hojjete. **15** Hiiraam utubaa naasii lama kanneen tokkoon tokkoon isaanii dhundhuma kudha saddeet ol dheeratanii dhundhuma kudha lama furdatan hojjete. **16** Fiixee utubaawwan sanaa irra kaa'udhaafis naasii baqfame irraa guutuu lama tolche; tokkoon tokkoon guutuu sanaas dhundhuma shan shan ol dheerata ture. **17** Ergasiis guutuwwan fiixee utubaawwan irraa sanaaf fonca wal keessa loofame akka gingilchaatti hojjetame lama tolche; tokkoo tokkoo guutuu sanaatiifis gingilchaa torba torbatu qoodame. **18** Innis guutuwwan fiixee utubaawwanii irra jiran sana miidhagsuuf jedhee tokkoo tokkoo gingilchaa sanaatti naannesse toora lamaan roomaanota tolche. Tokkoo tokkoo guutuwwaniitiifis akkasuma tolche. **19** Guutuwwan gardaafoo keessa fiixee utubaawwanii irra jiranis daraaraa fakkaatanii dhundhuma afur afur ol dheeratu ture. **20** Guutuwwan fiixee utubaawwan lamaanii irra kutaa waciiiti fakkaatu kan gingilchaawwanitti aanuu gara irraa roomaanota dhibba lamatu tooraan itti naanna'ee ture. **21** Innis utubaawwan sana gardaafoo mana qulqullummaa dura dhadhaabe. Utubaa karaa kibbaatiin "Yaakiin" kan karaa kaabaatiin immoo "Bo'eez" jedhe. **22** Guutuwwan fiixee sana irra jiran daraaraa fakkaatu turan. Hojiin utubaawwan irraas akkasiin dhame. **23** Innis sibiila baqfame irraa Gaanii geengoo afaan isaa qarqara tokkoo hamma qarqara kaaniitti dhundhuma kudhan bal'atee dhundhuma shan ol dheeratu tolche. Naannoon isaas funyoodhaan safaramee dhundhuma soddoma ta'e. **24** Hidhii isaa jalaanis dhundhuma tokko tokko irratti wiillee kudhan kudhanitu naanneffamee ture. Willeewwan sunis Gaanii sana wajjin tarree lamaan walumatti baqfamani hojjetaman. **25** Gaanichis korommii kudha lama kanneen isaan keessaa sadii gara kaabaatti, sadii gara dhi'aatti, sadii gara kibbaatti, sadii immoo gara ba'aatti garagalan irra dhaabate. Gaaniin sun dugda isaanii irra dhaabatee egeen hunda isaanii gara walakkaatti garagalee ture. **26** Gaaniin sun hamma barruu harkaa yabbata ture; hidhiin isaas akkuma hidhii kubbaayyaa yookaan daraaraa hadaa fakkaata ture. Innis baadoosii kuma lama qabata ture. **27** Akkasumas baattuwwan naasii kanneen iddoo tokkoo socho'uu danda'an kudhan tolche; tokkoon tokkoon isaanii dhundhuma afur afur lafa irra dheeratanii bal'ina dhundhuma afur afuriiti fi ol dheerina dhundhuma sadii sadii qabu turan. **28** Haalli itti baattuwwan kunneen hojjetamanis kana: Isaanis sibiila babal'aa michichilaan marfame qabu ture. **29** Sibiilawwan michichilaan marfaman sana irras fakkii leencawwanii, kan jibootaati fi kan kiirubeeliitu ture; michichilawwan sana irras akkasuma ture. Fakkii leencawwanii fi jiboota sana jalaa fi gubbaanis fakkii daraaraa fo'amaa kan sibiila tumameen tolfame tokkotu ture. **30** Tokkoon tokkoon baattuu sanaa goommaa naasii afur afurii fi somaa naasii qaba ture; goleewwan afraniinis utubaawwanitu ture; utubaawwan kunneenis baqfamani daraaraa fo'amaadhaan miidhagfamani tolfaman. **31** Gara keessa baattuu sanaatiin uraa geengoo kan dhundhuma tokko gad fagaatutu ture. Uraan kunis geengoo ta'ee jalli isaa dhundhuma tokkoo fi walakkaa bal'ata ture. Nannoo uraa isaatti waan soofamee faayeffame tokkotu ture. Sibiilli baattuu sanaa bal'aan roga afuriin wal qixxee ture malee geengoo hin turre. **32** Goommaawwan afran sun sibiila babal'aa jala turan; soamaan goommaawwanii baattuu sanaan walitti qabsiifamee ture. Bal'inni tokkoo tokkoo goommaa sanaas dhundhuma tokkoo fi walakkaa ture. **33** Goommaawwan

sunis akkuma goommaawwan gaariitti hojjetaman. Somaan isaanii, hidhiin isaanii, hokkoon isaaniiti fi handhuurri isaanii hundinuu sibiila baqfame irraa hojjetame. **34** Tokkoo tokkoo goleewwan baattuu sanaa afran irra michichilawwan afurtu ture; michichilawwan isaas baattuudhuma sanaan walitti hojjetaman. **35** Fiixee baattuu sanaa irra geengoo maramaa dhundhuma walakkaa dheeratu tokkotu ture. Michichilawwanii fi sibiilli babal'aan sun fiixee baattuu sanaatti qabsiifamanii turan. **36** Innis michichilawwanii fi sibiila babal'aa irratti iddoo hundatti fakkii kiirubeelii, kan leencotaatii fi kan mukkeen meexxi soofee fakkii daraaraa fo'amees naannoo isaanii guutuutti marse. **37** Haalli inni ittiin baattuwwan kurnan sana hojjetes kanaa dha. Isaan hundinuu haaluma tokkoon baqfamani hojjetaman; wal qixxaatanis bifa tokko qabaatan. **38** Ergasiis caabiiwwan naasii kudhan kanneen tokkoon tokkoon isaanii safartuu baadoos afurtama qabaatee bal'inni isaas dhundhuma afur ta'u hojjete; tokkoo tokkoo baattuwwan kurnan sanaa irras caabii tokko tokkotu ture. **39** Innis baattuwwan sana keessaa shan karaa kibba mana qulqullummaatiin, shan immoo karaa kaaba mana qulqullummaatiin dhaabe. Gaanii sana immoo karaa kibbaatiin, kibba ba'a golee mana qulqullummaatiin dhaabe. **40** Inni okkoteewwan, waan daaraan ittiin hammaaramuu fi caabiiwwan ittiin dhiiga facaasanis ni tolche. Hiroomis akkasiin hojii mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti Solomoon mootichaaf hojjechaa ture hunda fixe; hojiin kunis: **41** Utubaawwan lamaan; guutuwwan waciiiti fakkaatan kanneen fiixee utubaawwanii irra jiran lamaan; wantoota akka gingilchaa wal keessa loofaman lamaan guutuwwan waciiiti fakkaatanii fiixee utubaawwanii irra jiran sana lamaan miidhagsan; **42** wantoota akka gingilchaa wal keessa loofaman lamaan sanaafis roomaanota dhibba afur, tokkoo tokkoo wantoota sanaatiif roomaanota tarree lamaa waciiitiwwan lamaan guutuwwanii kanneen fiixee utubaawwanii irraa sana ni miidhagsan; **43** baattuwwan kurnan, caabii isaanii kurnan wajjin; **44** gaanii fi korommii loonii kudha lamaan isa jalaan jiru; **45** okkoteewwan, waan ittiin daaraa hammaaranii fi caabiiwwan. Mi'i Huuraam mana qulqullummaa Waaqayyootiif jedhee Solomoon mootichaaf hojjete sun hundinuu naasii cululuqaa irraa tolfame. **46** Mootichis mi'oota kanneen dirree Yordaanositti iddoo suphee kan Sukootii fi Zaaretaan gidduu jirutti baqsiisee hojjechiise. **47** Solomoon waan isaan akka malee baay'ee ta'aniif mi'oota kanneen hunda hin madaalle; ulfinni naasis hammam akka ta'e hin beekame. **48** Akkasumas Solomoon mi'oota mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa jiran hunda ni hojjechiise: Isaanis iddoo aarsaa kan warqee irraa hojjetame; minjaala warqee kan buddeenni ilaalchaa irra ture; **49** baattuwwan ibsaas kanneen warqee qulqulluu irraa hojjetaman shan karaa mirgaatiin, shan immoo karaa bitaatiin fuula iddoo qulqulluu manicha keessaa dura dhaabaman sana, daraarawwan, ibsaawwanii fi qabduwwan warqee irraa hojjetaman; **50** caabiiwwan, waan ittiin ibsaas irraa daaraa dhadha'an, waciiitiwwan ittiin dhiiga facaasan, caabiiwwanii fi qodaa ixanaana kanneen warqee qulqulluu irraa hojjetaman; cufaawwan kutaa manichaa kanneen gara keessaatiif jechuunis Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sanaaf, akkasumas cufaawwan galma guddichaa kanneen mana qulqullummaatiif aguuraawwan warqee. **51** Solomoon mootichi yommuu hojiin inni mana qulqullummaa Waaqayyootiif hojjete hundi raawwatametti mi'oota abbaan isaa Daawit Waaqaaf addaan baase jechuunis meetii, warqee fi mi'oota fidee mankuusa mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa kaa'e.

8 Ergasii Solomoon Mootichi Xiyoona Magaalaa Daawit irraa taabota kakuu Waaqayyoo ol fichisiisuudhaaf jedhee maanguddoota Israa'el, abbootii gosootaa hundaa fi hangafoota maatiiwwan Israa'el Yerusalaalemiti fuula ofii isaa duratti walitti waame. **2** Israa'eloonni hundinuus ji'a Eetaaniim, ji'a torbaffaa keessa yeroo ayyaanaatti Solomoon Mooticha biratti walitti qabaman. **3** Yommuu maanguddoonni Israa'el hundi achi ga'anitti luboonni taaboticha ol fuudhan; **4** isaanis taabota Waaqayyoo sana, dunkaana wal ga'itiiti fi mi'oota qulqulleffaman dukaaniicha keessa turan hunda ni fidan. Luboonnii fi Lewwonni baatanii ol isaan fidan; **5** Solomoon Mootichii fi waldaan Israa'el kan isa biratti walitti qabaman guutuun hoolotaa fi loon akka malee baay'atanii galmeessuu fi lakkaa'uun hin danda'amne aarsaa dhi'eessaa isa wajjin fuula taabotaa dura turan. **6** Luboonnis ergasii taabota kakuu Waaqayyoo sana iddoo isaa gara kutaa qulqullicha mana qulqullummaa keessaa jechuunis Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sanatti ol galchani qoochoo kiirubeelii jala kaa'an. **7** Kiirubeeliinis iddoo taabotichaa irratti qoochoowwan isaanii babal'isani taabotichaa fi danqaraawwan ittiin taabota baatan gaaddiseessan. **8** Danqaraawwan kunneen waan akka malee dhedherataniif fiixeen isaanii Iddoo Qulqulluu fuula iddoo qulqulluu gara keessaa jiru sanaa duraa ni mul'atu ture; garuu Iddoo Qulqulluu sanaa alatti hin mul'atan ture; danqaraawwan kunneen hamma har'aatti illee achuma jiru. **9** Taabota sana keessa gabateewwan dhagaa kanneen Museen Kooreebitti iddoo Waaqayyoo erga Israa'eloonni Gibxii ba'anii boodee itti isaan wajjin kakuu seene sanatti isa keessa kaa'e lamaan malee wanni tokko iyyuu hin turre. **10** Akkuma luboonni Iddoo Qulqulluu sana keessaa ba'aniin duumessi mana qulqullummaa Waaqayyoo guute. **11** Luboonnis sababii duumessa sanaatiif hojii isaanii hojjechu hin dandeenye; ulfinni Waaqayyoo mana qulqullummaa isaa guutee tureetii. **12** Ergasii Solomoon akkana jedhe; "Waaqayyoo akka duumessa dukkanaa'aa keessa jiraatu dubbateera; **13** ani dhugumaan mana qulqullummaa guddaa, iddoo ati bara baraan jiraattu siif ijaareera." **14** Utuma waldaan Israa'el guutuun achi dhaabatuu mootichi of irra garagalee isaan eebbise. **15** Akkanas jedhe: "Waaqayyoo Waaqni Israa'el inni waan afaan ofii isaatiin abbaa koo Daawitiif waadaa gale sana harkuma ofii isaatiin guute sun haa eebbifamu. Innis akkana jedhee tureetii; **16** Ani gaafan saba koo Israa'elin Gibxii baasee jalqabee akka Maqaan koo achi jiraatuuf jedhee mana qulqullummaa itti ijaarsifachuuf gosoota Israa'el kam iyyuu keessatti magaalaa tokko illee hin filanne; garuu akka inni saba koo Israa'elin bulchuuf Daawitin filadheera." **17** "Daawit abbaan koo Maqaa Waaqayyoo Waaqni Israa'eliiif mana qulqullummaa ijaaruuuf garaa isaatii yaada qaba ture. **18** Waaqayyoo garuu abbaa koo Daawitiin akkana jedhe; 'Waan mana qulqullummaa Maqaa kootiif ijaaruun yaada kee keessa jiruuf, ati yaada kana garaadhaa qabaachuun kee gaarii dha. **19** Ta'u sun namni mana qulqullummaa naaf ijaaru si'i miti; garuu ilma kee isuma foon keetii fi dhiiga kee ta'etu ijaara; namni mana qulqullummaa Maqaa kootiif ijaaru isa." **20** "Waaqayyoo waadaa gale sana eegeera; akkuma Waaqayyoo waadaa gale sana ani amma iddoo abbaa koo Daawit bu'ee teessoo Israa'el irra ta'een jira; Maqaa Waaqayyoo Waaqni Israa'eliiifis mana qulqullummaa ijaareera. **21** Anis achi keessatti taabotaaf iddoo qopheesseera; taabota sana keessa immoo kakuu Waaqayyoo kan inni yeroo Gibxii isaan baasetti abbootii keenya wajjin gale sanatu jira." **22** Solomoon iddoo aarsaa Waaqayyoo duratti fuula guutummaa waldaa Israa'el dura dhaabatee harka isaa gara samiitti ol bal'isee **23** akkanas jedhe: "Yaa Waaqayyoo Waaqni

Israa'el, Waaqni akka keetii ol samii keessa yookaan gad lafa irra hin jiru; ati garboota kee warra garaa guutuudhaan karaa kee irra deemaniif kakuu fi jaalala kee kan hin geeddaramne sana ni eegda. **24** Ati waadaa garbicha kee abbaa koo Daawitiif galte sana eegeedta; ati afaanuma keetiin waadaa galtee akkuma har'a ta'ee jiru kana harka keetiin fiixaan baafteera. **25** "Ammas yaa Waaqayyoo Waaqni Israa'el, ati waan garbicha kee abbaa koo Daawitiin, 'Yoo ilmaan kee akkuma ati goote sana waan hojjetan hunda keessatti of eeggachaa, amanamummaan fuula koo dura deddeebi'an, ati nama fuula koo dura teessoo Israa'el irra ta'a'u gonkumaa hin dhabdu' jettee abdachiifte sana eegif. **26** Kanaafuu amma yaa Waaqni Israa'el dubbii ati garbicha kee abbaa koo Daawitiif waadaa galte sun haa mirkanaa'u. **27** "Garuu dhugumaan Waaqni lafa irra ni jiraataa? Samiiwwan, samiiwwan samii olii iyyuu si baachuun hin danda'an. Yoo manni qulqullummaa kan ani ijaare kun hamma haa xinnaatu ree! **28** Ta'u yaa Waaqayyoo Waaqni ko, kadhannaa fi waammata garbichi kee araara barbaaduuf dhi'eessuuf gurra kenni. Iyyaa fi kadhannaa garbichi kee har'a fuula kee duratti dhi'eessu illee dhaga'i. **29** Akka ati kadhannaa garbichi kee fuula isaa garanatti deebifatee kadhatuuf iji kee halkanii fi guyyaa gara mana qulqullummaa kanaa, gara iddoo ati, 'Maqaan koo achi jiraata' jettee kanaa haa ilaalu. **30** Yommuu isaan gara iddoo kanaatti fuula deebifatanii kadhatanitti waammata garbicha keetii fi kan saba kee Israa'el dhaga'i. Samii keessaa, iddoo jireenya keetiitii dhaga'i; yommuu dhageessutti dhiifama godhi. **31** "Yoo manni tokko ollaa ofii isaatiin daba hojjetee akka kakatu gaafatamee, innis dhufee mana qulqullummaa kana keessatti fuula iddoo aarsaa keetii duratti kakate, **32** ati samii irraa dhaga'iitii tarkaanfii fudhadhu. Nama yakka qabu, yakka isaa matuma isaatti deebistee gatii isaa kennuufiidhaan, nama qajeelaa immoo akkuma qajeelummaa isaatti isaaf falmuudhaan garboota kee gidduutti murtii kenni. **33** "Yoo sabni kee Israa'el sababii cubbuu sitti hojjeteeff diinaa mo'atamutti, yoo inni gara keetti deebi'ee maqaa keetiif ulfina kennee mana qulqullummaa kana keessatti kadhattee si waammattutti, **34** samii irraa dhaga'iitii cubbuu saba kee Israa'el dhiisiif; biyya abbootii isaaniitii kennite sanattis deebisii isaan galchi. **35** "Yoo sababii sabni kee cubbuu sitti hojjeteeff samiiwwan cufamanii bokkaan dhabame, yoo isaan sababii ati isaan adabdeef iddoo kanatti fuula deebifatanii maqaa kee ulfeessanii cubbuu isaanii irraa deebi'an, **36** ati samii irraa dhaga'iitii cubbuu garboota kee saba kee Israa'el dhiisiif. Karaa qajeelaa isaan jiraachuu qaban isaan barsiisi; biyya dhaala gootee saba keetiif kennite irrattis bokkaa roobsi. **37** "Yommuu beelli yookaan dha'ichi yookaan waagiin yookaan awwaaroon yookaan hawwaannisi yookaan korophisi biyyatti dhufutti, yookaan yommuu magaalaaawwan biyya isaanii kam iyyuu keessatti diinni isaan marsutti, yookaan yommuu balaan yookaan dhukkubni kam iyyuu dhufutti, **38** yoo sabni kee Israa'el rakkina garaa ofii isaa beekke isaan keessaa eenyu iyyuu gara mana qulqullummaa kanaatti harka isaa bal'isee kadhannaa yookaan waammata dhi'eesse, **39** ati samii irraa, iddoo jireenya keetiitii dhaga'i. Dhiifama godhiif; gargaaris. Si qofatu garaa namaa beekaatii, ati sababii garaa isaa beektuuf tokkoo tokkoo namaatiif akkuma hojii isaa hundaatti waan isaaf malu kenni; **40** yoo akkasii isaan bara biyya ati abbootii keenyaaf kennite keessa jiraatan hunda si sodaataniif. **41** "Akkasumas nama ormaa kan saba kee Israa'el hin ta'in kan maqaa keetiif jedhee, **42** sababii isaan waa'ee maqaa kee guddichaa, harka kee jabaa fi irree kee kan diriifame sanaa dhaga'aniif biyya fagootii dhufe, yoo inni dhufee fuula isaa gara mana qulqullummaa kanaatti deebifatee kadhatte, **43** ati samii

irraa, iddoo jireenya keetiitii dhaga'i. Akka saboonni addunyaa hundinuu akkuma saba kee Israa'el sana maqaa kee beekani si sodaatanii fi akka isaan akka manni ani ijaare kun maqaa keetiin waamamu illee beekaniif jedhii waan namni ormaa sun si kadhata hunda godhiif. **44** "Yommuu sabni kee diinota isaa loluuf jedhee gara ati itti isa ergitu kam iyyuu duulutti, yoo inni gara magaalaa ati filattee fi gara mana qulqullummaa kan ani Maqaa keetiif ijaare kanaatti fuula deebifatee Waaqayyoon kadhate, **45** ati samii irraa kadhannaa isaatii fi waammata isaa dhaga'iitii dhimma isaa isaaf raawwadhu. **46** "Sababii namni cubbuu hin hojjetame tokko iyyuu hin jirreef, yommuu isaan cubbuu sitti hojjetanitti ati isaanitti aartee diina isaan booji'ee biyya isaa kan fagoo yookaan dhi'ootti isaan geessutti dabarsitee isaan kennita; **47** yoo isaan biyya bojuudhaan itti geeffamanitti gaabbanii qalbi geeddaratanii, 'Nu cubbuu hojjenneerra; balleessineerra; waan hamaas hojjenneerra' jedhanii biyya boojitoota isaanii keessatti si kadhatan, **48** yoo isaan biyya diinota isaanii kanneen booji'anii isaan fudhatan sanaa keessatti garaa fi lubbuu isaanii guutuudhaan gara keetti deebi'anii gara biyya ati abbootii isaanitiif kenniteetti, gara magaalaa ati filattee fi gara mana qulqullummaa kan ani Maqaa keetiif ijaare sanaatti fuula deebifatanii si kadhatan, **49** ati samii irraa, iddoo jireenya keetiitii kadhannaa fi waammata isaanii dhaga'iitii dhimma isaanii isaanii raawwadhu. **50** Saba kee kan cubbuu sitti hojjeteeffis dhiifama godhi; yakka isaan sitti hojjetan hundas isaanii dhiisiitii akka boojitoonni isaanii garaa isaaniiif laafan godhi; **51** isaan saba keetiif fi dhaala kee kan ati Gibxii boolla ibiddaa kan sibiila itti baqsan keessaa baafteedhaatii. **52** "Iji kee waammata garbicha keetiitii fi waammata saba kee Israa'el haa argu; atis yeroo isaan sitti iyyatan hunda isaan dhaga'i. **53** Yaa Waaqayyoo Gooftaa, ati akkuma gaafa Gibxi keessaa abbootii keenya baafte sana karaa garbicha kee Museetiin dubbattetti, akka isaan dhaala kee ta'aniif jettee saboota addunyaa kanaa hunda keessaa isaan filattee." **54** Solomoonis kadhannaa fi waammata Waaqayyotii dhi'eeffachaa ture sana hunda fixannaan fuula iddoo aarsaa Waaqayyoo duraa, iddoo itti harka isaa samiitii ol bal'ifatee jilbeenfatee ture sanaa ka'e. **55** Innis dhaabatee akkana jedhee sagalee guddaadhaan waldaa Israa'el hunda eebbise: **56** "Waaqayyoo akkuma abdachiisee ture sanatti saba isaa Israa'eliiif boqonnaa kenne sanaaf galanni haa ta'u. Abdii gaarii inni karaa garbicha isaa Museetiin kenne sana hunda keessaa jechi tokko iyyuu lafa hin buune. **57** Waaqayyoo Waaqni keenya akkuma abbootii keenya wajjin ture sana nu wajjin haa jiraatu; inni yoom iyyuu nu hin dhiisin yookaan nu hin gatin. **58** Akka nu karaa isaa hunda irra deemtee ajajawwan, seerawwanii fi qajeelchawwan inni abbootii keenyaaf kennee ture sana eegnuuf inni garaa keenya gara ofii isaatii haa deebisu. **59** Akka Waaqayyoo akkuma guyyaa guyyaan barbaachisaa ta'etti garbicha isaatii fi saba isaa Israa'el hunda gargaaruuf kadhannaan koo kan ani fuula Waaqayyoo duratti dhi'eessu kun halkanii fi guyyaa Waaqayyoo Waaqa keenya bira haa ga'u; **60** kunis akka sabni lafa irra jiraatu hundi akka Waaqayyoo Waaqa ta'ee fi akka isa malee Waaqni biraa hin jirre beekuuf. **61** Kanaafuu isin akkuma har'aa kana seerawwan isaatiin bulu fi ajajawwan isaa eeguudhaaf guutumaa guutuutti Waaqayyoo Waaqa keenyaaf of kennuu qabdu." **62** Ergasii mootichii fi sabni Israa'el kanneen isa wajjin turan hundi fuula Waaqayyoo duratti aarsaa dhi'eessan. **63** Solomoonis aarsaa nagaa Waaqayyooof dhi'eesse; aarsaan dhi'eeffames loon kuma digdamii lama, hoolotaa fi re'oota kuma dhibba tokkoo fi digdama ture. Akkasiin mootichii fi sabni Israa'el hundi mana qulqullummaa Waaqayyoo eebbisan. **64** Mootichis

guyyuma sana iddoo walakkaa oobdii fuula mana qulqullummaa Waaqayyoo dura jiru sanaa Waaqaaf addaan ni baasee aarsaa gubamu, kenna midhaanii fi aarsaa nagaa achitti dhi'eesse; kunis sababii iddoo aarsaa kan naasii irraa hojjetamee fuula Waaqayyoo dura jiru sun aarsaa gubamu, kenna midhaanii fi cooma aarsaa nagaa baachu hin dandeenyeef. **65** Kanaafuu Solomoon yeroo sanatti Israa'eloota isa wajjin turan hunda wajjin jechuunis waldaa guddicha Malkaa Leeboo Hamaatii jalqabee hamma laga Gibxitti walitti qabame wajjin ayyaana ayyaaneffate. Isaanis ayyaana kana bultii torbaa fi bultii biraa torba walumaa galatti bultii kudha afur fuula Waaqayyoo Waaqa keenyaa duratti ayyaaneffatan. **66** Innis guyyaa itti aanutti namoota of irraa geggeesse. Isaanis waan gaarii Waaqayyoo garbicha ofii isaa Daawitii fi saba ofii isaa Israa'eliiif hojjetee hundaaf mooticha eebbisanii ililchaa garaa isaanii keessatti gammadaa mana isaaniitti galan.

9 Yommuu Solomoon mana qulqullummaa Waaqayyootii fi masaraa mootummaa ijaaree waan hojjechuun barbaade hunda fixetti, **2** Waaqayyoo akkuma Gibe'oonitti isatti mul'ate sana ammas yeroo lammaffaa isatti mul'ate. **3** Waaqayyoo akkana isaan jedhe: "Ani kadhannaa fi waammata ati fuula koo duratti dhi'eessite dhaga'eera; ani mana qulqullummaa kan ati ijaarte kana maqaa koo bara baraan achi keessa kaa'uudhaan eebbiseera. Iji koo fi garaan koo yeroo hunda achuma jira. **4** "Yoo ati akkuma Daawit abbaan kee godhe sana garaa qulqulluu fi qajeelummaan fuula koo dura deemtee waan ani ajaje hunda hojjetee, yoo qajeelchawwanii fi seerawwan koo eegde, **5** ani akkuman yeroo, 'Ati nama teessoo Israa'el irra taa'u hin dhabdu' jedhee abbaa kee Daawitiiif waadaa gale sana teessoo mootummaa keetiif Israa'el irratti jabeessee bara baraan nan dhaaba. **6** "Garuu yoo ati yookaan ilmaan kee narraa gortanii ajajawwanii fi qajeelchawwan ani isinii kenne sana irraa gara waaqota biraa tajaajiluu fi isaan waaqeffachuu dhaqan, **7** ani biyya isaanii kenne keessaa Israa'el'ina nani ar'a; mana qulqullummaa kan Maqaa kootiif qulqulleesse kana illee nan balfa. Ergasii Israa'el saboota hunda biratti waan kolfaatii fi waan qoosaa taati. **8** Manni qulqullummaa kunis tuullaa waan diigamee ta'a; namni achiin darbu hundis dinqisiifatee, "Waaqayyoo maaliif biyya kanaa fi mana qulqullummaa kanatti waan akkasii hojjetee?" jedhee itti qoosa. **9** Namoonnis, "Sababii inni balaa kana hunda isaanitti fideef waan isaan Waaqayyoo Waaqa isaanii kan abbootii isaanii Gibxii isaan baase sana dhiisanii, waaqota biraa hammatanii, isaanin waaqeffatanii tajaajilaniif" jedhanii ni deebisu." **10** Dhuma waggaa digdamaatti, yeroo itti Solomoon manneen lama jechuunis mana qulqullummaa Waaqayyootii fi masaraa mootummaa ijaare sanatti, **11** Hiiraam mootichi Xiirros akkuma Solomoon Mootichi barbaadetti muka birbirsatii fi gaattiraa akkasuma warqee kenneef; Solomoon immoo magaalaaawwan Galilaala keessa jiran digdama Hiiraam mooticha Xiirrosiiif kenne. **12** Hiiraam garuu yommuu Xiirros irraa ka'ee magaalaaawwan Solomoon isaaf kenne ilaaluu dhaqetti magaalaaawwan sanatti hin gammanne. **13** Innis, "Yaa obboleessoo, magaalaaawwan ati naa kennite kunneen magaalaaawwan akkamiiti?" jedhee isa gaafate. Kanaafuu biyya Kaabuul jedhee maqaa hamma har'aatti ittiin waamaman tokko baaseef. **14** Hiiraamis warqee taalaantii 120 mootichaaf ergee ture. **15** Seenaan itti Solomoon Mootichi mana qulqullummaa Waaqayyoo, masaraa mootummaa kan ofii isaa Miiloo, dallaa Yerusaleem, Haazoor, Megidoo fi Geezirin ijaaruuf hojjetoota dirqamanii hojii humnaa hojjetanitti fayyadame kanaa dha. **16** Fara'oon mootichi Gibxi Geezirin lolee qabatee

ture. Innis ibidda itti qabsiise; Kana'aanota achi keessa jiraatan fixee intala ofii isaa, niitii Solomoon sanaaf magaalattii gabbara godhee kenne. **17** Solomoonis deebisee Geezirin ijaare. Innis Beet Horoon gad aanu, **18** Baa'ilaati, Tadmoor kan gammoojjii biyya Yihuudaa keessatti argamtu sana, **19** akkasumas magaalawwan Yihuusaawwan isaa hunda, magaalawwan gaariiwwanii fi kan fardeen isaa, waanuma Yerusaaalemitti, Libaanoonitii fi biyya bulchu hunda keessatti ijaaruu barbaade hundumas ni ijaare. **20** Ammas namoota Israa'eloota hin ta'in kanneen Amoorota, Heetota, Feerzota, Hiiwotaa fi Yebuusota jalaa hafanitu jira. **21** Solomoonis sanyiiwwan namoota kanneen hunduu warra biyyattii keessatti hafan kanneen Israa'eloonni balleessuu hin danda'in sana akkuma hamma har'aatti illee jiru kana akka isaan hojii garbummaa hojjetaniif dirqisiise. **22** Solomoon garuu Israa'eloota keessaa nama tokko illee hin garboomsine; isaan loltoota isaa, qondaaloota mootummaa isaa, ajajjuuwwan loltoota isaa, abbootii duulaa, ajajjuuwwan gaariiwwanii fi ajajjuuwwan abbootii fardaa isaa turan. **23** Isaan akkasumas hojii Solomoon hojjechiisaa ture keessatti qondaaloota hangafoota turan; qondaaltonni 550 hojjetoota hojii hojjetan kana to'achaa turan. **24** Solomoonis erga intalli Fara'oon sun Magaalaa Daawit keessaa gara masaraa mootummaa kan Solomoon isheef ijaare sana dhuftee booddee Miiloo ijaare. **25** Solomoon waggaatti yeroo sadii aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa iddoo aarsaa kan Waaqayyoo ijaare sana irratti dhi'eessa ni ture; sana wajjinis, fuula Waaqayyoo duratti ixaana aarsee akkasii hojii ijaarsa mana qulqullummaa fixe. **26** Solomoon mootichi amma illee Eziyoon Geber ishee biyya Edoom keessa, Eelooti bira jirtu keessatti qarqara Galaana Diimaatti dooniwwan hojjetete. **27** Hiiraamis akka isaan namoota Solomoon wajjin dooniwwan irra hojjetaniif namoota isaa warra doonii oofan kanneen galaanicha beekan erge. **28** Isaanis dooniidhaan Oofiir dhaqanii warqee taalaantii 420 fidanii Solomoon mootichatti kennan.

10 Mootittiin Shebaa waa'ee maqaa Solomooniitii fi ulfina inni maqaa Waaqayyootii qabuu dhageenyaan gaaffiiwwan jajjaboodhaan qortee isa ilaaluuf gara Solomoon dhufte. **2** Isheenis miiltoo akka malee baay'ee wajjin gaalawwan urgooftuu, warqee hedduu fi dhagaawwan gati jabeeyyii baatan fudhattee Yerusaaalem dhufte; Solomoon bira geenyaniis waan garaa ishee jiru hunda isa wajjin haasofte. **3** Solomoonis gaaffii ishee hundaaif deebii kenne; wanni mootichi isheef ibsuu dadhabe tokko iyyuu hin turre. **4** Mootittiin Shebaa yommuu ogummaa Solomoon, masaraa mootummaa kan inni ijaare, **5** nyaata maaddii isaa irratti dhi'aatu, haala itti qondaaltonni isaa tataa'an, hojjetoota uffata hojii uffatanii hojjetan, warra daadhii isaaif dhi'eessanii fi aarsaa gubamu kan inni mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti dhi'eesse argitetti akka malee dirqisiifatte. **6** Isheenis mootichaan akkana jette; "Oduun ani waa'ee waan ati hojjetteetii fi waa'ee ogummaa keetii biyyuma kootti dhaga'e sun dhugaa dha. **7** Ani garuu hamman dhufee ijuma kootiin argutti wantoota kanneen hin amanne. Dhugumaan walakkaan isaa iyyuu natti hin himanne; ati ogummaa fi badhaadhumaadhaan oduu ani dhaga'e sana akka malee caalta. **8** Namoonni kee hamman haa gammadan! Qondaaltonni kee warri yeroo hunda fuula kee dura dhadhaabatanii ogummaa kee dhaga'an hamman haa gammadan! **9** Waaqayyoo Waaqni kee inni sitti gammadee teessoo Israa'el irra si teessise sun haa galateeffamu. Waaqayyoo sababii Israa'eliif jaalala bara baraa qabuuf akka ati murtii qajeelaa fi qajeelummaa eegduuf mootii si godheera." **10** Isheenis warqee taalaantii 120, urgooftuu akka malee baay'ee fi dhagaawwan gati jabeeyyii mootichaaf kennite. Urgooftuu

akka urgooftuu mootittiin Shebaa Solomoon Mootichaaf kennite sanaa baay'atu gonkumaa ergasii hin fidamne. **11** Dooniwwan Hiiraam biyya Oofiir irraa warqee fidan; isaanis fe'iisa muka sandaliitii fi dhagaawwan gati jabeeyyii baay'ee achiin ni fidan. **12** Mootichis muka sandalii sana utubaa mana qulqullummaa Waaqayyootii fi kan masaraa mootummaa akkasumas baganaa fi kiraara faarfattootaa tolchuuf itti fayyadame. Mukni sandalii kan akkas baay'atu ergasii hamma har'aatti takkumaa alaa hin fidamne yookaan hin argamne. **13** Solomoon Mootichis waan qabeenya mootummaa ofii isaa keessaa kenneef irratti dabalee waan isheen barbaadde fi waan isheen kadhatte hunda mootittiin Shebaatiif ni kenne. Isheenis ergasii kaatee miiltota ishee wajjin biyya ofii isheetti deebite. **14** Ulfinni warqee kan wagguma waggaan Solomooniif galu taalaantii 666 ture; **15** kunis gibira daldaloota qabeenya gurguddaati fi xixinnaa irraa argamuu fi galii inni mootota biyya Arabaa hundaa fi bulchitoota biyya keessaa irraa argatu hin dabalatu. **16** Solomoon Mootichis warqee tumame irraa gaachanawwan gurguddaa dhibba lama ni tolche; tokkoon tokkoon gaachanawwan sanaas warqee saqilii dhibba ja'a fixe. **17** Akkasumas warqee tumame irraa gaachana xixinnaa dhibba sadii ni tolche; tokkoon tokkoon gaachana sanaas warqee minnaanii dhibba sadii fixe. Mootichis gaachanawwan kanneen masaraa mootummaa kan Bosona Libaanoon keessa ni kaa'e. **18** Mootichis teessoo guddaa tokko ilka arbaa irraa hojjetee warqee qulqulluu itti uffise. **19** Teessoon sun gulantaawwan ja'a qaba ture; karaa dugda duubaatiin fiixee geengoo tokko qaba. Karaa teessoo sanaa lamaaniis waan harka irra kaa'atanitu ture; tokkoo tokkoo waan harka irra kaa'atan sanaa biras fakkii leencaa tokko tokkotu dhaabatee ture. **20** Gulantaawwan ja'aan sana irras leenconni kudha lama tokko fiixee tokkoon, fakkiin kaan immoo fiixee kaaniin dhadhaabachaa turan, wanni akkasii takkumaa mootummaa bira kamiif iyyuu hin tolfamne. **21** Mi'i Solomoon Mootichi ittiin dhugu hundinuu warqee irraa hojjetame; mi'i masaraa mootummaa kan Bosona Libaanoon jedhamu sanaa hundi immoo warqee qulqulluu irraa hojjetame. Sababii bara Solomoon keessa meetiin akka waan gatti hin qabne tokkootti ilaalamaa tureef wanni tokko iyyuu meetii irraa hin hojjetamne. **22** Mootichis dooniwwan Hiiraam gidduudhaa dooniwwan daldalaa galaana irraa qaba ture. Isaanis waggaa sadii sadiitti yeroo tokko warqee, meetii fi ilka arbaa, qamalee fi jaldeessa fidanii ni dhufu ture. **23** Solomoon Mootichi badhaadhummaa fi ogummaadhaan mootota addunyaa hunda ni caala ture. **24** Addunyaan hundinuu ogummaa Waaqni garaa isaa keessa kaa'e dhaga'uuf Solomoon bira dhufuu barbaada ture. **25** Namni waggaa waggaatti isa bira dhufu hundinuu kenna mi'a meetii fi kan warqee, uffata, mi'a lolaa, urgooftuu, fardeenii fi gaangolii fidaafii ture. **26** Solomoonis gaariiwwanii fi fardeen walitti ni kuufate; innis gaariiwwan kuma tokkoo fi dhibba afurii fi fardeen kuma kudha lama qaba ture; isaan kanneenis magaalawwan gaariiwwanii keessaa fi Yerusaaalem keessa of bira ni kaa'ate. **27** Mootichi akka meetiin Yerusaaalem keessatti akkuma dhaga'aa baay'atu, akka mukni birbirsaa akkuma mukkeen harbuu kanneen gaarran jalaatti baay'atu godhe. **28** Fardeen Solomoon Gibxii fi Qaweedhaa fidaman; daldaloota mootummaatu Qaweedhaa gatii yerootiin isaan bite. **29** Isaanis gaarii tokko meetii saqilii dhibba ja'aan, farda immoo meetii saqilii dhibba tokkoo fi shantamaan Gibxii bitanii fidan. Akkasumas gaariiwwanii fi fardeen kanneen erganii mootota Heetotaatii fi mootota Sooriyaa hundatti gurguru turan.

11 Solomoon Mootichi garuu intala Fara'oon irratti dubartoota biyya ormaa hedduu jaallate; isaanis Mo'aabota, Amoonota, Edoomota, Siidoonotaa fi Heetota turan. **2** Jarri kunneen saboota Waaqayyo, "Sababii isaan dhugumaan garaa keessan gara waqota ofii isaaniitti garagalchaniif isin fuudhaa fi heerumaan jaratti hin makaminna" jedhee waa'ee isaanii Israa'elootatti dubbatee turee dha. Ta'us Solomoon jalalaan isaanitti hidhame. **3** Innis niitota maatii moototaa keessaa dhalatan dhibba torbaa fi saajjatoowwan dhibba sadii qaba ture; niitonna isaa kunneenis karaa irraa isa balleessan. **4** Akkuma Solomoon umuriiidhaan dullooma deemeen niitonna garaa isaa gara waqota biraatti garagalchan; garaan isaas akka garaan abbaa isaa Daawit ture sana guutummaan guutuutti Waaqayyo Waaqa isaatiif hin kennamne. **5** Innis Ashtooreeti waqitti Siidoonotaatii fi Moolek waqicha Amoonotaa jibbisiisaa sana duukaa bu'e. **6** Solomoonis akkasiiin fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojete; inni akka Daawit abbaan isaa hojete sana guutummaan guutuutti Waaqayyo duukaa hin buune. **7** Solomoonis gaara Yersaaleemiin gara ba'a biiftuu jirtu tokko irratti Kemoosh Waaqa Mo'aab jibbisiisaa fi Moolek Waaqa Amoon jibbisiisaa sanaaf iddoo sagadaa ijaare. **8** Inni akka isaan xaanaa aarsanii waqota isaaniitiif aarsaa dhi'eessaniifis niitota isaa kanneen biyya ormaatii fuudhe hundumaaf iyyuu akkasuma godhe. **9** Waaqayyos sababii garaan Solomoon Waaqayyo Waaqa Israa'el kan yeroo lama isatti mul'ate sana irraa goreef isatti aare. **10** Waaqni akka Solomoon waqota biraa duukaa hin buune isa dhowwu iyyuu, Solomoon ajaja Waaqayyoo hin eegne. **11** Kanaafuu Waaqayyo Solomooniin akkana jedhe; "Sababii yaadni kee akkana ta'ee, atis kakuu fi seera ani siif kenne sana hin eeginiif, ani dhugumaan mootummaa sirraa baqaqsee tajaajilaa keetiif nan kenna. **12** Ta'us ani sababii abbaa kee Daawitiif jedhee waan kana bara jireenya keetii keessa hin godhu. Harka ilma keetii keessaa mootummaa kana nan baqaqsa. **13** Ta'us ani mootummaa sana guutummaan guutuutti isa irraa hin baqaqsu; garuu ani sababii garbicha koo Daawitii fi sababii Yersaaleem ishee ani filadhe sanaatiif jedhee gosa tokko ilma keetiif nan kenna." **14** Waaqayyo diina tokko namicha Hadaad jedhamu kan gosa Edoom namicha sanyii moototaa tokko Solomoonitti kaase. **15** Duraan yeroo Daawit Edoomiin wal lolaa turetti, Yoo'aab ajajaan loltootaa kan warra du'e awwaaluu dhaqe sun namoota Edoom hunda barbadeesse. **16** Yoo'aabii fi Israa'eloonni hundinuu hamma namoota Edoom keessa jiraatan hunda fixanitti ji'a ja'a achi turan. **17** Hadaad garuu yeroo sana mucaa xinnaa ture; innis qondaaltota Edoom kanneen abbaa isaa tajaajilaa turan wajjin Gibxitti baqate. **18** Isaanis Midiyaanii ka'anii Phaaraan dhaqan. Phaaraan keessaa namoota fudhatanii gara mooticha Gibxi, gara Fara'oon dhaqan; Fara'oonis mana, lafa inni qabatuu fi nyaata Hadaadiif kenne. **19** Fara'oon akka malee Hadaaditti gammadee obboleettii niitii isaa, obboleettii Tahifenees Mootittii isatti heerumsiise. **20** Obboleettiin Tahifenees sunis ilma Geenbaat jedhamu tokko deesseef; Taahefenees mucaa sana fuutee masaraa mootummaa keessatti guddifte. Genubatis ijoollee Fara'oon wajjin achi jiraate. **21** Hadaad utuu biyya Gibxi keessa jiruu akka Daawit abbootii ofii isaa wajjin boqotee fi akka Yoo'aab ajajaan loltootaa sunis du'e ni dhaga'e. Hadaadis Fara'ooniin, "Akka ani biyya kootti deebi'uuf naa eeyyami" jedhe. **22** Fara'oon immoo, "Ati maal asii dhabdee biyya keetti deebi'uu feeta?" jedhee isa gaafate. Hadaadis deebisee, "Homaa hin dhabne; garuu akka ani dhaqu naa eeyyami" jedheen. **23** Waaqni amma illee diina biraa Reزون ilma Eliyaadaa namicha gooftaa isaa Hadaadezer mootichaa Zoobaa jalaa baqate sana Solomoonitti kaase. **24** Innis yeroo

Daawit loltoota Suubaa barbadeessetti namoota of biratti walitti qabatee hoogganaa tuuta finciltootaa ta'e; finciltoonni sunis Damaasqoo dhaqanii achi jiraatan; isas achitti mootii godhatan. **25** Reezoon rakkina Hadaad fide sanatti dabalee bara jireenya Solomoon hunda diina Israa'el ture. Reezoon bulchaa Sooriyaa ture; Israa'eliniis akka malee jibbaa ture. **26** Yerobi'aam ilmi Nebaat mootichatti fincile. Innis qondaaltota Solomoon keessaa nama tokko ture; inni nama gosa Efraataa kan Zereedaadhaa dhufe ture; haati isaa immoo niitii dhirsaa hin qabne kan Zeruwaa jedhamtu turte. **27** Sababiin inni ittiin mootichatti ka'es kanaa dha: Solomoonis Miiloo ijaaree dallaa magaalaa abbaa isaa Daawit deebisee haaromsa. **28** Yerobi'aam goota cimaa ture; Solomoonis akka dargaggeessi sun jabaatee hojii isaa hojjetu arginaan itti gaafatamaa hojjetoota hojii humnaa kan mana Yoosef hundaa isa godhe. **29** Gaaf tokko utuu Yerobi'aam Yersaaleem keessaa ba'aa jiruu Ahiyaan raajichi Shiiloo kaabbaa haaraa uffatee isatti dhufe. Isaan lachuu kophuuma isaani ala turan; **30** Ahiyaan kaabbaa haaraa uffate sana fuudhee iddoo kudha lamatti gargari tarsiise. **31** Ergasii Yerobi'aamiin akkana jedhe; "Qooda kudhan ofii keetii fudhadhu; Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedhaatii; 'Kunoo inni harka Solomooniitti mootummaa baqaqsee gosa kudhan siifin kenna. **32** Garuu sababii garbicha koo Daawitii fi sababii magaalaa Yersaaleem kan ani gosa Israa'el hunda keessaa filadhe sanaatiif inni gosa tokko ni argata. **33** Ani sababii isaan na dhiisanii Ashtooreeti waqitti Siidoonotaa, Kemoosh waqicha Mo'aabotaatii fi Moolek waqicha Amoonotaa waqeffatanii fi sababii isaan karaa koo irra hin deemiiniif yookaan sababii waan fuula koo duratti qajeelaa ta'e hin hojjetiniif yookaan sababii isaan akka Daawit abbaan Solomoon hojete sana sirnaa fi seera koo hin eeginiif waan kana hojjethe. **34** "Ani garuu mootummaa sana guutummaan guutuutti harka Solomooniin hin fuudhu; ani sababii Daawit garbicha koo kan ani filadhe, kan ajaja koo fi sirna koo eege sanaatiif jedhee Solomoonin bara jireenya isaa guutuu bulchaa godheera. **35** Ani harka ilma isaatii mootummaa sana fuudhee gosa kudhan siifin kenna. **36** Ani akka garbichi koo Daawit yeroo hunda Yersaaleem magaalaa ani Maqaa koo achi kaa'achuuf filadhe sana keessatti fuula koo duratti ibsaa qabaatuuf jedhee gosa tokko ilma isaatiif nan kenna. **37** Si'i garuu ani nan fudhadha; atis waan garaan kee fedhu hunda ni bulchita; Israa'el irratti mootii ni taata. **38** Yoo ati akkuma garbichi koo Daawit hojete sana, waan ani si ajaju hunda hojjetee karaa koo irra deemte, yoo ati sirnaa fi ajaja koo eeguudhaan waan fuula koo duratti qajeelaa ta'e hojete, ani si wajjin nan ta'a. Ani mootummaa bulu kan akkan Daawitiif dhaabe sanaa siifis nan dhaaba; akkasumas Israa'elin sitti nan kenna. **39** Ani waan kanaaf jedhee sanyii Daawit nan dhiphisa; garuu bara baraanii miti.'" **40** Solomoonis Yerobi'aamiin ajjeesuus yaale; Yerobi'aam garuu gara Shiishaaq mooticha Gibxitti baqatee hamma Solomoon du'utti achuma ture. **41** Wannii bara mootummaa Solomoon keessa hojjetaman kan biraa, wannii inni hojjetee fi ogummaan isaa hundi kitaaba seenaa Solomoon keessatti barreeffamanii jiru mitii? **42** Solomoon Yersaaleem keessatti mootii ta'ee waggaa afurtama saba Israa'el hunda ni bulche. **43** Innis ergasii abbootii isaa wajjin boqotee magaalaa abbaa isaa, magaalaa Daawit keessatti ni awwaalame. Rehoobo'aam ilmi isaa iddoo isaa bu'ee mootii ni ta'e.

12 Rehoobo'aamis sababii Israa'eloonni hundinuu mootii isa gochuudhaaf achi yaa'aniif ka'ee Sheekem dhaqe. **2** Yerobi'aam ilmi Nebaat yommuu oduu kana dhaga'etti deebi'e dhufe; inni yeroo sanatti Solomoon Mooticha jalaa baqatee Gibxi jiraachaa tureetti. **3** Kanaafuu Yerobi'aamitti nama erganii

waamanii, innii fi waldaan Israa'el guutuun gara Rehoobo'am dhaqanii akkana jedhaniin: **4** "Abbaan kee waanjoo ulfaatu nurra kaa'ee ture; ati immoo amma hojii inni humnaan nu hojjechiise sanaa fi waanjoo ulfaataa inni nurra kaa'e sana nuuf salphisi; nus si tajaajilaa." **5** Rehoobo'am immoo deebisee, "Bultii sadiif deemaatii ergasii deebi'aa gara koo kottaa" jedheen. Kanaafuu namoonni sun ba'anii deeman. **6** Ergasii Rehoobo'am Mootichi maanguddoota bara jireenya isaa keessa abbaa isaa Solomoonin tajaajilaniin mari'ate. Innis, "Isin akka ani namoota kanaaf maal deebisu na gorsitu?" jedhee gaafate. **7** Isaanis, "Yoo ati har'a tajaajilaa saba kanaaf taatee isaan tajaajiltee deebii gaarii kenniteef, isaan yeroo hunda tajaajiltoota kee ni ta'u" jedhanii deebisaniif. **8** Rehoobo'am garuu gorsa maanguddoonni kennaniif didee dargaggoota isa wajjin guddatan kanneen isa tajaajilan wajjin mari'ate. **9** Innis, "Gorsi keessan maal? Namoota, 'Waanjoo abbaan kee nurra kaa'e kana nuuf salphisi' naan jedhan kanaaf akkamitti haa deebisu?" jedhee isaan gaafate. **10** Dargaggoonni isa wajjin guddatan sunis akkana jedhanii deebisaniif; "Namoonni kunneen, 'Abbaan kee waanjoo ulfaataa nurra kaa'e; ati garuu waanjoo keenya nu salphisi' siin jedhan; ati amma akkana jedhiin; 'Qubni koo xinnaan mudhii abbaa kootii irra furdaa dha. **11** Abbaan koo waanjoo ulfaataa isin irra kaa'e; ani immoo hammas caalaa iyyuu isinittan ulfaachisa. Abbaan koo qacceedhaan isin garafe; ani immoo torbaanqabaadhaanan isin garafa.'" **12** Bultii sadii booddee Yerobi'aamii fi namoonni hundi akkuma mootichi, "Guyyaa sadii keessatti deebi'aa gara koo kottaa" jedhe sana gara Rehoobo'aamitti deebi'an. **13** Mootichi immoo afaan hamaadhaan namoota sanaaf deebii kenne. Gorsa maanguddoonni kennaniif sana didee **14** gorsa dargaggootaa fudhatee, "Abbaan koo waanjoo keessan isiniitti ulfaachise; ani immoo hammas iyyuu caalaa isinittan ulfaachisa. Abbaan koo qacceedhaan isin garafe; ani immoo torbaanqabaadhaanan isin garafa" jedhe. **15** Kanaafuu mootichi namoota sana hin dhaggeeffanne; wanni kun akka dubbii Waaqayyoo karaa Ahiiyaa namicha biyya Shiiloo sanaatiin Yerobi'aam ilma Nebaattitti dubbate sun raawwatamuuf Waaqayyoo bira dhufetii. **16** Israa'el hundi yommuu akka mootichi isaan dhaggeeffachuu dide arganitti akkana jedhanii mootichaaf deebii kennan: "Nu Daawit irraa qooda maalii qabna? Ilma Isseey irraas mana qabna? Yaa Israa'el gara dunkaana keetii! Yaa Daawit maal kee eeggadhu!" Kanaafuu Israa'eloonni gara mana ofii isaaniitti deebi'an. **17** Israa'eloota magaalaaawwan Yihuudaa keessa jiraatan garuu Rehoobo'aamtu bulchaa ture. **18** Rehoobo'aam Mootichis, Adooraa itti gaafatamaa hojjetoota hojii humnaa ni erge; Israa'el hundi immoo dhagaadhaan tumanii isa ajjeese. Rehoobo'aam Mootichi garuu ariittiidhaan gaarii ofii isaa yaabbatee jalaa miliqee Yerusaaemitti baqate. **19** Kanaafuu Israa'eloonni hamma har'aatti mana Daawititti fincilaniiru. **20** Israa'eloonni hundinuu akka Yerobi'aam deebi'e dhageenyaan nama itti erganii gara waldaatti isa waamanii Israa'el hunda irratti mootii isa godhan. Gosa Yihuudaa qofatu mana Daawitiiif amanamaa ta'ee hafe. **21** Rehoobo'aam yommuu Yerusaaem ga'etti akka isaan Israa'elitti duulanii Rehoobo'aam ilma Solomooniif mootummaa deebisaniif jedhee mana Yihuudaa hundaa fi gosa Beniyaam keessaa namoota loluu danda'an kuma dhibba tokkoo fi saddeettama walitti qabe. **22** Garuu dubbii Waaqaa kun akkana jedhee gara nama Waaqaa, gara Shemaa'iyaa ni dhufe; **23** "Rehoobo'aam ilma Solomoon mooticha Yihuudaatiin, Yihuudaa fi Beniyaam hundaan, saba hafeenis akkana jedhi; **24** "Waaqayyoo akkana jedha; obboloota keessan Israa'eloota loluudhaaf jettanii ol hin ba'inaa. Sababii wanni

kun ana bira dhufeef tokkoon tokkoon keessan gara mana keessaniitti galaa." Kanaafuu isaan dubbii Waaqayyoo dhaga'anii akkuma Waaqayyoo ajaje sanatti mana ofii isaaniitti dacha'an. **25** Yerobi'aamis ergasii biyya gaaraa Efreem keessatti Sheekemin jabeessee ijaaree achi jiraate. Achiis ba'ee Phenuu'eelin ijaare. **26** Yerobi'aam akkana jedhee gara isaatti yaade; "Amma mootummaan mana Daawitii ni deebi'a. **27** Namoonni kunneen yoo mana qulqullummaa Waaqayyoo kan Yerusaaem jiru sanatti aarsaa dhi'eessuuf ol ba'an amma illee gara goftaa isaanii Rehoobo'aam mooticha Yihuudaatti garagalu. Isaan na ajjeesanii gara Rehoobo'aam Mootichaatti deebi'u." **28** Kanaafuu mootichi mari'atee jabbiiwwan lama warqee irraa tolche. Namoota sanaanis, "Yerusaaemitti ol ba'uun akka malee isiniitti ulfaata. Yaa Israa'el waaqonni keessan kanneen Gibxii baasanii isin fidan kunoo ti" jedhe. **29** Innis jabbii tokko Beet'eel keessa, kan immoo Daan keessa dhaabe. **30** Wanni kunis cubbuu itti ta'e; namoonnis jabbii achi jiru sana waaqeffachuuf hamma Daanitti deeman. **31** Yerobi'aamis gaara irratti iddoo sagadaa ijaaree saboota Lewwota hin ta'in keessaa luboota muude. **32** Innis bultii kudha shanaffaa ji'a saddeettaffaa keessa ayyaana akkuma ayyaana Yihuudaa keessatti ayyaaneffame sanaa tokko hundeessee iddoo aarsaa irratti qalma dhi'eesse. Kanas fakkiiwwan jabbii kanneen tolchee ture sanaatiif aarsaa dhi'eessuudhaan Beet'eelitti hojjetee. Akkasumas Beet'eelitti iddoo sagadaa kan gaara irratti ijaaree ture sanatti luboota ramade. **33** Innis bultii kudha shanaffaa ji'a saddeettaffaatti ji'uma ofii filate keessa gara iddoo aarsaa kan Beet'eelitti ijaare sanaatti ol ba'e. Saba Israa'eliiif guyyaa ayyaanaa hundeessee ixaana aarsuuf gara iddoo aarsaatti ol ba'e.

13 Utuma Yerobi'aam aarsaa dhi'eessuuf iddoo aarsaa bira dhaabachaa jiruu namni Waaqaa tokko ajaja Waaqayyootiin Yihuudaadhaa ba'ee Beet'eel dhufe. **2** Innis ajaja Waaqayyootiin iddoo aarsaa sanaan mormuudhaan iyyee akkana jedhe; "Yaa iddoo aarsaa, yaa iddoo aarsaa! Waaqayyoo akkana jedha; 'Kunoo ilmi Yosiyaa jedhamu tokko mana Daawit keessaa ni dhalata. Innis luboota iddoo sagadaa kan gaarran irraa warra amma asitti aarsaa dhi'eessaa jiran kanneen aarsaa godhee sirratti ni dhi'eessa; lafeen namaas sirratti ni gubama.'" **3** Namni Waaqaa sunis gaafasama akkana jedhee mallattoo kenne; "Mallattoon Waaqayyoo dubbate kanaa dha; kunoo iddoo aarsaa gargar baqaaq; daaraan isa irra jirus gad jiga." **4** Yerobi'aam mootichi yommuu waan namni Waaqaa sun iyyee iddoo aarsaa kan Beet'eel sanaan mormuudhaan dubbate dhaga'etti iddoo aarsaa biraan namichatti harka qabee, "Isa qabaa!" jedhe. Harki inni namichatti qabe sun garuu gogee hafe; innis harka isaa deebifachuu hin dandeenye. **5** Iddoon aarsaa sunis akkuma mallattoo namni Waaqaa sun dubbii Waaqayyootiin kenne sanaatti gargari baqaqee daaraan isa irra ture lafatti gad jige. **6** Mootichi nama Waaqaa sanaan, "Maaloo akka harki koo deebi'ee naa fayyuuuf Waaqayyoo Waaqaa kee jabeessii naa kadhadhu." Kanaafuu namni Waaqaa sun Waaqayyoon jabeessee kadhateef; harki mootichaas fayyee akkuma duraatti deebi'eef. **7** Mootichi nama Waaqaa sanaan, "Kottu na wajjin mana kootti galiitii waa nyaadhu; anis kennaa siifin kennaa" jedhe. **8** Namni Waaqaa sun garuu akkana jedhee mootichaaf deebii kenne; "Yoo ati walakkaa qabeenya keetii illee naa kennite ani si wajjin hin deemu yookaan asitti buddeena hin nyaadhu yookaan bishaan hin dhugu. **9** Ani, 'Buddeena hin nyaatin yookaan bishaan hin dhugin yookaan karaa dhufte kanaan hin deebi'in' jedhamee dubbii Waaqayyootiin ajajameeraatii." **10** Kanaafuu inni karaa bira qabatee deeme malee karaa gara Beet'eel dhufe sanaan

hin deebine. **11** Jaarsa raajii tokkodu Beet'el keessa jiraachaa ture; ilmaan isaas gara isaa dhufanii waan namni Waaqaa sun guyyaa sana achitti hojjete hunda isatti himan. Isaan waan inni mootichaan jedhes abbaa isaaniitti himan. **12** Abbaan isaaniis, "Inni karaa kamiin deeme?" jedhee isaan gaafate. Ilmaan isaa immoo karaa namni Waaqaa kan Yihuudaadhaa dhufe sun qabatee deeme isatti argisiisan. **13** Kana irratti inni ilmaan isaatiin, "Harree irra kooraa naaf kaa'aa" jedhe. Isaanis harree irra kooraa keenyaaniif inni harree sana yaabbatee **14** gulufee nama Waaqaa sana duukaa bu'e. Utuu inni muka qilxuu tokko jala taa'uus argee, "Namni Waaqaa kan Yihuudaadhaa dhufe sun si'ii?" jedhee isa gaafate. Namichis, "Eeyyee ana" jedhee deebise. **15** Raajiin sunis, "Kottuu na wajjin mana kootti galiitii waa nyaadhu" jedheen. **16** Namni Waaqaa sun garuu akkana jedhee deebiseef; "Ani deebi'ee si wajjin deemuu yookaan asitti si wajjin buddeena nyaachuu yookaan bishaan dhuguu hin danda'u. **17** Ani, 'Ati achitti buddeena hin nyaatiin yookaan bishaan hin dhugin yookaan karaa dhufte sanaan hin deebi'in' jedhamee dubbii Waaqayyootiin ajajameeraatii." **18** Jaarsi raajiin sunis akkana jedhee deebii kenneef; "Ani iyyuu akkuma kee raajii dha. Ergamaan Waaqayyoo tokkos dubbii Waaqayyootiin akkana naan jedhe; 'Akka inni buddeena nyaatee bishaan dhuguuf deebisii gara mana keetii isa fidi.'" Jaarsi sun garuu isa sobe. **19** Kanaafuu namni Waaqaa sun isa wajjin deebi'ee mana isaatti nyaatee dhuge. **20** Utuma isaan maaddiitti dhi'aatanii jiranuu dubbii Waaqayyoo jaarsa raajii isa deebisee fide sanatti dhufe. **21** Innis nama Waaqaa kan Yihuudaadhaa dhufe sanatti iyyee akkana jedhe; "Waaqayyoo akkana jedha, 'Ati dubbii Waaqayyoo xureessiteerta; ajaja Waaqayyoo Waaqni kee siif kennes hin eegne. **22** Ati dugda duuba deebitee lafa inni itti hin nyaatiin yookaan hin dhugin siin jedhe sanatti buddeena nyaatee bishaan illee dhugdeerta. Kanaafuu reeffi kee awwaala abbootii keetii keessatti hin awwaalamu.'" **23** Yommuu namni Waaqaa sun nyaatee dhugee raawwatetti, raajiin deebisee isa fide sun harree isaa irra kooraa kaa'eef. **24** Akkuma inni karaa ofii qabateen leenci tokko karaa irratti itti dhufee isa ajjeese; reeffi isaas karaa irratti gatamee harree fi leenci sun reeffa sana bira dhadhaabatanii turan. **25** Namoonni achiin darban tokko tokko reeffa karaa irratti gatamee leenci bira dhaabate sana arganii gara magaalaa jaarsi raajiin sun jiraatuu dhaqanii odeessan. **26** Raajichi karaadhaa deebisee isa fide sun yommuu waan kana dhaga'etti akkana jedhe; "Inni nama Waaqaa kan dubbii Waaqayyootiif ajajamuu dide sana dha. Akkuma dubbii Waaqayyoo isatti dubbatee ture sanatti Waaqayyoo leenca cicciree isa ajjeesutti dabarsee isa kenne." **27** Raajiin sunis ilmaan ofii isaatiin, "Harree irra kooraa naaf kaa'aa" jedhe; isaanis akkasuma godhan. **28** Innis ka'ee deemee reeffa namichaa kan karaa irratti gatamee harree fi leenci sun bira dhadhaabatan arge. Leenci sun immoo reeffa sana hin nyaanne yookaan harree sana hin cicciree. **29** Kanaafuu raajiin sun boo'eeffii isa awwaaluu jedhee reeffa nama Waaqaa sana harree irra kaa'ee fudhatee magaalaa ofii isaatti gale. **30** Innis reeffa sana awwaala ofii isaa keessa ciibse; isaanis, "Wayyoo, yaa obboleessa koo!" jedhanii boo'aniif. **31** Innis erga isa awwaalee booddee ilmaan ofii isaatiin akkana jedhe; "Yoo ani du'e awwaala namni Waaqaa kun itti awwaalame keessatti na awwaalaa; lafee koos lafee isaa bira kaa'aa. **32** Ergaan inni iddoo aarsaa kan Beet'el keessaatii fi iddoowwan sagadaa kanneen magaalawwan Samaariyaa keessa gaarran irra jiran sana hundaan mormuudhaan dubbii Waaqayyootiin labse sun dhugumaan ni guutamaatii." **33** Kana booddes Yerobi'aam karaa isaa hamaa sana irraa hin deebine;

garuu amma illee iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa sanaaf saba hunda keessaa luboota muude. Innis nama luba ta'uu fedhu kam iyyuu iddoo sagadaa sanaaf addaan baase. **34** Cubbuun mana Yerobi'aam kan kufaatii isaatii fi lafa irraa badiisa isaa fide sun kana ture.

14 Yeroo sana Abiyaan ilmi Yerobi'aam dhukkubsannaan **2** Yerobi'aam niitii ofii isaatiin akkana jedhe; "Ati niitii Yerobi'aam ta'uun kee akka hin beekneef eenyummaa kee dhoksiitii ka'ii Shiiloo dhaqi. Ahiyaan raajichi akka ani saba kana irratti mootii ta'u natti hime sun achi jiraatii. **3** Buddeena kudhan, maxinoo muraasaa fi damma okkotee tokko harkatti qabadhuu gara isaa dhaqi. Inni waan gurbaan kun ta'u sitti hima." **4** Kanaafuu niitiin Yerobi'aam waan inni jedheen sana gootee gara mana Ahiyaa Shiiloo dhaqxe. Yeroo sana Ahiyaan homaa hin argu ture; inni waan dulloomeef agartuun isaa dadhabe tureetii. **5** Waaqayyoo garuu Ahiyaadhaan akkana jedhe; "Niitiin Yerobi'aam sababii ilmi ishee dhibameef waa'ee isaa si gaafachuuf dhufuutti jirti; ati akkanaa fi akkana jedhii deebisiif. Isheen yommuu dhuftu nama biraa of fakkeessite dhufu." **6** Ahiyaan sagalee faana ishee dhageenyaan balbala irratti akkana jedheen; "Yaa niitii Yerobi'aam ol seeni. Dubartii biraa of fakkeessuu yaaluun kee kun maaliif? Ani ergaa hamaa sitti himuuf ergameera. **7** Dhaqiiitii Waaqayyoo Waaqni Israa'el akkana jedha jedhiitii Yerobi'aamitti himi: 'Ani saba keessaa si kaafadheen bulchaa saba koo Israa'el si godhe. **8** Ani mana Daawit irraa mootummaa tarsiiseen siif kenne; ati garuu akka garbicha koo Daawit kan ajajawwan koo eegee garaa isaa guutuun na duukaa bu'ee waan fuula koo duratti qajeelaa ta'e qofa hojjete sanaa hin taane. **9** Ati waara siin dura jiraatan hunda caalaa waan hamaa hojjeteerta. Ati ofii keetiif waaqota biraa fakkiwwan baqfamanii hojjetaman tolfatee dheekkamsaaf na kakaafte; dugda kee duubbattis na gatte. **10** 'Sababii kanaaf ani amma mana Yerobi'aam irratti badiisa nan fida. Ani mana Yerobi'aamii dhiira hunda, garbicha yookaan birmaduu Israa'el keessaa nan balleessa. Ani akkuma namni tokko kosii gubee barbadeessutti mana Yerobi'aam gubeen barbadeessa. **11** Nama maatii Yerobi'aam ta'e kam iyyuu kan magaalaa keessatti du'e saretu nyaata; kan baadiyaatti du'e kam iyyuu immoo allaatii samiitu nyaata. Waaqayyoo waan kana dubbateeraatii!' **12** 'Ati garuu mana keetti gali. Yeroo miilli kee magaalaa seenutti mucaan sun ni du'a. **13** Warri Israa'el hundinuu boo'aniif isaa ni awwaalu. Waan Waaqayyoo Waaqni Israa'el mana Yerobi'aam keessaa isa qofa irratti waan gaarii argeef, mana Yerobi'aam keessaa namni awwaala argatu isa qofa ta'a. **14** 'Waaqayyoo Israa'el irratti mootii tokko ofii isaatiif ni kaafata; mootiin sunis maatii Yerobi'aam kutee balleessa. Guyyaan isaas har'a! Kunis ammuma ta'a. **15** Waaqayyoo Israa'elin dha'ee akkuma shambaqqoo bishaan keessaatii ni raasa. Sababii isaan utubaawwan Aasheeraa dhadhaabani Waaqayyoon dheekkamsiisaniif inni biyya abbootii isaaniitiif kenne gaarii sana keessaa Israa'elin buqqisee Laga Efraaxiisiin gamatti isaan ni bittinneessa. **16** Innis sababii cubbuu Yerobi'aam hojjetee akka Israa'elis hojjetu godhe sanaatiif saba Israa'el ni gata. **17** Niitiin Yerobi'aam kaatee Tiirzaa dhaqxe. Akkuma isheen galantaa balbala geesseen mucaan sun ni du'e. **18** Jarris isa awwaan; Israa'el hundinuu akkuma Waaqayyoo karaa garbicha isaa Ahiyaa raajichaatiin dubbate sana ni boo'aniif. **19** Wannii Yerobi'aam hojjetee kan biraa, akki inni itti lolaa turee fi akki inni itti biyya bulchaa ture kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreefameera. **20** Innis waggaa digdamii lama bulchee ergasii abbootii isaa wajjin boqote. Ilmi isaa Naadaab mootii ta'ee iddoo isaa bu'e. **21** Rehoobo'aam

ilmi Solomoon biyya Yihuudaa keessatti mootii ture. Yeroo inni mootii ta'etti umuriin isaa waggaa afurtamii tokko ture; innis waggaa kudha torba Yerusaleem magaalaa Waaqayyo Maqaa ofii isaa achi kaa'achuuf jedhee gosoota Israa'el hunda keessaa filate sana keessatti mootii ta'ee bulche. Maqaan haadha isaa Na'amaa ture; isheenis gosa Amoon turte. **22** Yihuudaan fuula Waaqayyoo duratti hammina hojjete. Isaanis cubbuu hojjetaniin hamma abbootiin isaanii hojjetan sana caalaa dheekkamsa isaa kakaasan. **23** Akkasumas iddoo ol ka'aa hunda irrattii fi mukkeen babal'aa hunda jalatti iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa, soodduwwan dhagaatii fi siidaawwan Aasheeraa ofii isaaniitiif tolfatan. **24** Manni sagadaa dhiirota sagaagalaniis biyya sana keessa ture; namoonni sun gochawwan jibbisiisoo kan saboota Waaqayyoo fuula Israa'elootaa duraa ari'ee baase sana hunda keessatti hirmaatan. **25** Waggaa shanaffaa Rehoobo'aa mootii ta'etti Shiishaaqq mootiin Gibxi Yerusaleemii waraana. **26** Innis qabeenya mana qulqullummaa Waaqayyootii fi qabeenya masaraa mootummaa guurratee deeme. Gaachanawwan warqee kanneen Solomoon hojjete dabalatee waan hunda guurratee gale. **27** Kanaafuu Rehoobo'aa mootichi iddoo isaanii buusuuf jedhee gaachana naasii hojjetee ajajuuwwan eegdota dabaree eegumsa balbala masaraa mootummaatti kenne. **28** Yeroo mootichi gara mana qulqullummaa Waaqayyoo dhaqu hunda eegdonni sun gaachana sana baatanii ergasii immoo kutaa eegdotaaatti deebisu ture. **29** Wantoonni Rehoobo'aa bara mootummaa keessa ta'anii fi wannii inni hojjete hundinuu kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru mitii? **30** Rehoobo'aa mii fi Yerobi'aa gidduu waraana gargari hin cinnetu ture. **31** Rehoobo'aa mii abbootii ofii wajjin boqotee Magaalaa Daawit keessatti isaan biratti awaalame. Maqaan haadha isaa Na'amaa ture; isheenis gosa Amoon turte. Ilmi isaa Abiyaan iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

15 Bara mootummaa Yerobi'aa ilma Nebaat keessa, waggaa kudha saddeettaffatti Abiyaan mootii Yihuudaa ta'e; **2** innis Yerusaleem keessa jiraatee waggaa sadii ni bulche. Maqaan haadha isaa Ma'akaa ture; isheen intala Abiishaaloom turte. **3** Innis cubbuu abbaan isaa isaan dura hojjete hunda hojjete; garaan isaa akka garaan abbaa isaa Daawit ture sana guutummaan guutuutti Waaqayyoo Waaqa isaatiif hin kennamne. **4** Ta'u illee Waaqayyoo Waaqni isaa Daawitiiif jedhee akka inni isa dhaaluf ilma isaaf kaasuu fi Yerusaleem jajjabeessuudhaan Yerusaleem keessatti ibsaa kenneef. **5** Daawit yakka Uuriyaa namicha Heet sana irratti hojjete malee fuula Waaqayyoo duratti waan qajeelaa hojjechuudhaan bara jireenya isaa guutuu ajajawwan Waaqayyoo eege. **6** Bara jireenya Abiyaa hunda keessa Rehoobo'aa mii fi Yerobi'aa gidduu waraanatu ture. **7** Wannii bara bulchiinsa Abiyaan keessa ta'e kan biraa fi wannii inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamee jira mitii? Abiyaa fi Yerobi'aa gidduu waraanatu ture. **8** Abiyaanis Abbootii ofii isaa wajjin boqotee Magaalaa Daawit keessatti awaalame. Ilmi isaa Aasaan iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **9** Bara mootummaa Yerobi'aa mooticha Israa'el keessa waggaa digdammaffaatti Aasaan mootii Yihuudaa ta'e; **10** innis waggaa afurtamii tokko Yerusaleem bulche. Maqaan akkoo isaa Ma'akaa ture; isheen intala Abiishaaloom turte. **11** Aasaan akkuma Daawit Abbaan isaa hojjete sana waan fuula Waaqayyoo duratti qajeelaa ta'e hojjete. **12** Inni mana sagadaa kan dhiirota sagaagalaniis biyya sanaa balleessee waqoota tolfamoo abbootiin isaa hojjetan hundas barbaadesse. **13** Akkoo isaa Ma'akaa iyyuu waan isheen fakkii Aasheeraa jibbisiisaa tokko tolfattee iddoo ulfinaa kan isheen akka haadha mootiitti qabaatte sana

irra ishee buuse. Aasaan fakkii sana diigee Sulula Qeedroon keessatti ni gube. **14** Yoo inni iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa guutummaan guutuutti balleessuu baate iyyuu bara jireenya isaa guutuu garaan Aasaa Waaqayyooof kenname ture. **15** Innis meetii fi warqee akkasumas mi'oota innii fi abbaan isaa Waaqaaf addaan baasan gara mana qulqullummaa Waaqayyootii ni galche. **16** Aasaa fi Ba'ishaan mooticha Israa'el gidduu bara mootummaa isaanii guutuu waraanatu ture. **17** Ba'ishaan mootichi Israa'el biyya Yihuudaatti duulee akka namni tokko iyyuu daangaa biyya Aasaa mooticha Yihuudaa keessaa hin baane yookaan akka achi hin seenne gochuudhaaf jedhee Raamaa jabeessee ijaare. **18** Aasaanis meetii fi warqee mankuusa mana qulqullummaa Waaqayyootii fi masaraa mootummaa ofii isaa keessatti hafe hunda fudhate. Innis waan kana qondaalota isaatti imaanaa kennee gara Ben-Hadaad ilma Xabrimoon ilma Heziyoon mooticha Sooriyaa kan Damaasqoo ta'ee bulchaa ture sanaatti isaan erge. **19** Innis, "Akkuma walii galtee kanaan dura abbaa koo fi abbaa kee gidduu ture sanaatti ammas anaa fi si gidduu walii galteen haa jiraatu. Kunoo ani kenna meetii fi warqee siif ergeera. Akka inni narraa deebi'uuf dhaqiitti walii galtee Ba'ishaan mooticha Israa'el wajjin qabdu sana diigi" jedheen. **20** Ben-Hadaadis yaada Aasaa Mootichaa fudhatee ajajuuwwan loltoota isaa magaalawwan Israa'elitti duulchise. Innis Iyyoon, Daan, Abeel Beet Ma'aakaa fi Kinereeti hunda Niftaalemin dabalee of jala galfate. **21** Ba'ishaanis yommuu waan kana dhaga'etti Raamaa ijaaruu dhiisee Tiirzaatti gale. **22** Aasaan mootichis guutummaa Yihuudaatti ajaja baase; namni tokkos hin hambifamne; isaanis dhagaawwanii fi muka Ba'ishaan achitti ittiin hojjechaa ture Raamaadhaa fudhatanii deeman. Aasaa mootichis Beniyaan keessatti Gebaa, akkasumas Miisphaa ittiin ijaarrate. **23** Wantoonni bara mootummaa Aasaa keessa hojjetaman kanneen biraa hundi, jabinni isaa hundi, wannii inni hojjete hundii fi magaalawwan inni ijaare kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru mitii? Bara dulluma isaa keessa garuu miilli isaa ni dhukkubsate. **24** Ergasii Aasaan abbootii ofii wajjin boqotee magaalaa abbaa isaa magaalaa Daawit keessatti abbootii isaa biratti awaalame. Yehooshaafaax ilmi isaas iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **25** Naadaab ilmi Yerobi'aa mii bara Aasaan mootichi Yihuudaa mootii ta'e keessa waggaa lammaffaatti mootii Israa'el ta'ee waggaa lama Israa'elin bulche. **26** Innis karuma abbaa isaa irra deemee cubbuu abbaan isaa hojjete saba Israa'elinis hojjechiise sana hojjechuudhaan fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete. **27** Utuma Naadaabii fi sabni Israa'el hundi magaalaa Filixseemotaa kan Gibetoon jedhamtu marsaa jiranuu Ba'ishaan ilmi Ahiiyaa namichi biyya Yisaakor sun Naadaabitti fincilee Gibetoon keessatti dha'ee isa ajjeese. **28** Ba'ishaanis bara Aasaan mootichi Yihuudaa mootii ta'e keessa waggaa sadaffaatti Naadaabin ajjeesee iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **29** Inni akkuma mootii ta'een maatii Yerobi'aa mii hunda fixe. Akkuma dubbii Waaqayyoo karaa garbicha isaa Ahiiyaa namicha Shiiloitiin dubbate ture sanaatti hunda isaanii fixe malee nama hafuura baafatu tokko illee Yerobi'aa mii hin hambifne. **30** Kunis sababii cubbuu Yerobi'aa mii hojjetee saba Israa'elis cubbuu hojjechiisuudhaan Waaqayyoo Waaqa Israa'el dheekkamsaaf kakaaseefii dha. **31** Wantoonni biraa kanneen bara mootummaa Naadaab keessa hojjetamaniis fi wannii inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru mitii? **32** Aasaa fi Ba'ishaan mooticha Israa'el gidduu bara mootummaa isaanii guutuu waraanatu ture. **33** Bara Aasaa mooticha Yihuudaa keessa waggaa sadaffaatti Ba'ishaan ilmi Ahiiyaa Tiirzaa keessatti

Israa'el hunda irratti mootii ta'ee waggaa digdamii afur bulche. **34** Innis karuma Yerobi'aam irra deemee cubbuu Yerobi'aam hojjetee saba Israa'elis hojjechiise sana hojjechuudhaan fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjetee.

16 Ergasiis dubbiin Waaqayyoo Ba'ishaaniin mormuudhaan akkana jedhee gara Yehuu gara ilma Hanaaniih dhufe: **2** “Ani awwaara keessaa si kaaseen bulchaa saba koo Israa'el si godhe; ati garuu karaa Yerobi'aam deemtee saba koo Israa'elin cubbuu hojjechiiftee akka isaan cubbuu isaaniitiin dheekkamsaaf nan kakaasan goote. **3** Kanaafuu ani Ba'ishaanii fi mana isaa nan barbadeessa; mana kee illee akkuma mana Yerobi'aam ilma Nebaat sanaa nan godha. **4** Namoota Ba'ishaan kanneen magaalaa keessatti dhuman sareetu nyaata; kanneen baadiyyaatti dhuman immoo allaattii samiitu nyaata.” **5** Wantoonni biraa kanneen bara mootummaa Ba'ishaan keessa hojjetaman, wanni inni hojjetee fi jabinni isaa kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru mitii? **6** Ba'ishaan abbootii ofii wajjin boqotee Tiirzaa keessatti awwaalame. Ilmi isaa Eelaan iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **7** Sababii inni akkuma mana Yerobi'aam ta'uudhaan hojii harka isaatiin Waaqa dheekkamsaaf kakaasee Yerobi'aaminis ajjeesuudhaan hammina fuula Waaqayyoo duratti hojjetee hundaaf dubbiin Waaqayyoo karaa Yehuu raajichaa ilma Hanaaniin gara Ba'ishaanii fi mana isaa dhufe. **8** Bara Aasaan mootichi Yihuudaa mootii ta'ee keessa waggaa digdamii ja'affaatti Eelaan ilmi Ba'ishaan Tiirzaa keessatti mootii Israa'el ta'ee waggaa lama bulche. **9** Garuu qondaaltota isaa keessaa namichi Zimrii jedhamu kan gaariwwan isaa keessaa walakkaa ajaju tokko isatti malate. Yeroo sanatti Eelaan Tiirzaa keessatti mana Arzaa namicha bulchaa masaraa mootummaa kan Tiirzaa keessaa sanaatti dhugee machaa'aa ture. **10** Zimriinis bara mootummaa Aasaa mooticha Yihuudaa keessaa waggaa digdamii torbaffaatti ol seenee Eelaa dha'ee ajjeese. Iddoo isaas bu'ee mootii ta'e. **11** Innis akkuma mootii ta'ee teessoo irra ta'een maatii Ba'ishaan hunda fixe. Fira isaa yookaan michuu isaa keessaa dhiira tokko illee hin hambifneef. **12** Akkasiin Zimriin akkuma dubbii Waaqayyoo kan Ba'ishaaniin mormuudhaan karaa Yehuu raajichaatiin dubbatame sanaatti maatii Ba'ishaan hunda barbadeesse; **13** kunis sababii cubbuu Ba'ishaanii fi ilmi isaa Eelaan hojjetanii akka Israa'eloonnis hojjetan gochuudhaan waqota isaanii tolfamoo kanneen faayidaa hin qabneen Waaqayyoo Waaqa Israa'el dheekkamsaaf kakaasaniif ta'e. **14** Wantoonni bara mootummaa Eelaa keessa hojjetaman kanneen biraatii fi wanni inni hojjetee hundi kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru mitii? **15** Zimriin bara mootummaa Aasaa mooticha Yihuudaa keessa waggaa digdamii torbaffaatti Tiirzaa keessatti mootii ta'ee bultii torba bulche. Loltoonnis Gibetoon magaalaa Filisxeemotaa bira qubatan. **16** Israa'eloonni qubata keessa turanis yommuu akka Zimriin mootichatti ka'ee isa ajjeese dhaga'anitti gaafasuma qubata sana keessatti Omrii ajajaa loltootaa sana mootii Israa'el taasan. **17** Omrii fi Israa'eloonni isa wajjin turan hundi Gibetoon keessaa ba'anii Tiirzaa marsan. **18** Zimriinis yommuu akka magaalaa sun qabame argetti dallaa masaraa mootummaa seenee masaraa mootummaa of irratti gubee du'e. **19** Wanni kunis sababii inni fuula Waaqayyoo duratti hammina hojjechuu fi karaa Yerobi'aam irra deemuudhaan cubbuu Yerobi'aam hojjetee Israa'elootas hojjechiise sana hojjetee ta'e. **20** Wantoonni Zimriin bara mootummaa isaa keessa hojjetee biraatii fi fincilli inni kaase kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru mitii? **21** Ergasii sabni Israa'el garee lamatti qoodame; gareen tokko Tiibnii ilma Giinat mootii godhachuuf isa duukaa bu'e; gareen

kaan immoo Omrii duukaa bu'e. **22** Garuu duukaa buutonni Omrii duuka buutota Tiibnii ilma Giinat sana caalaa jabaatan. Kanaafuu Taamniin du'ee Omriin mootii ta'e. **23** Omriinis bara mootummaa Aasaa mooticha Yihuudaa keessa waggaa soddonii tokkoffaatti mootii Israa'el ta'ee waggaa kudha lama bulche; waggoota kanneen keessaa waggaa ja'a Tiirzaa keessa taa'ee bulche. **24** Innis namicha Semeer jedhamu irraa meetii taalaantii lamaan gaara Samaariyaa bitee magaalaa tokko gaara sana irratti ijaare; magaalaa sanas Samaariyaa jedhee maqaa Saamir abbaa gaara sanaa kan duriitiin moggaase. **25** Omriin garuu fuula Waaqayyoo duratti hammina hojjetee namoota isa duraan turan hunda caalaa cubbame. **26** Innis karaa Yerobi'aam ilma Nebaat hunda irra deemee cubbuu Yerobi'aam hojjetee saba Israa'elis hojjechiisee akka isaan waqota isaanii tolfamoo kanneen faayidaa hin qabneen Waaqayyoo Waaqa Israa'el aariif kakaasan godhe. **27** Wantoonni bara mootummaa Omrii keessa hojjetaman kaan, wanni inni hojjetee fi jabinni inni argisiise kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru mitii? **28** Omriin abbootii ofii isaa wajjin boqotee Samaariyaatti awwaalame. Ahaab ilmi isaa iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **29** Ahaab ilmi Omrii bara mootummaa Aasaa mooticha Yihuudaa keessa waggaa soddonii saddeettaffaatti mootii Israa'el ta'ee Samaariyaa taa'ee waggaa digdamii lama bulche. **30** Ahaab ilmi Omrii warra isa duraan turan kam iyyuu caalaa fuula Waaqayyoo duratti hammina hojjetee. **31** Innis cubbuu Yerobi'aam ilmi Nebaat hojjetee sana hojjechuu akka waan salphaa tokkootti ilaaluu bira darbee Iizaabel intala Eteba'al mooticha Siidoonotaa fuudhe; dhaqees Ba'aalin tajaajiluu fi waaqeffachuu jalqabe. **32** Innis mana Ba'aal itti waaqeffatamu tokko Samaariyaatti ijaare iddoo aarsaa tokko achi keessa dhaabe. **33** Ahaab ammas siidaa Aasheeraa dhaabee waan mootonni Israa'el kanneen isa duraan turan hundi hojjetan caalaa hojjetee Waaqayyoo Waaqa Israa'el aariif kakaase. **34** Bara Ahaab keessa Hii'eel namichi Beet'eel tokko Yerikoo deebisee ijaare. Akkuma dubbii Waaqayyoo kan karaa Iyyaasuu ilma Nuuniitiin dubbatame sanaatti gaafa inni hundeewwan Yerikoo buusetti Abiiraam ilma isaa hangafatu du'e; gaafa inni karrawwan isaa dhaabetti immoo Seguub ilma isaa quxisuu hundaatu du'e.

17 Eeliyaas namichi Tishbii kan biyya Gili'aad keessaa magaalaa Tishbiitii dhufe tokko Ahaabiin akkana jedhe; “Dhugaa Waaqa Israa'el, Waaqayyoo jiraataa ani isa tajaajilu sanaa! Yoo ani dubbadhe malee waggoota muraasa dhufan keessa fiixensi yookaan bokkaan hin jiraatu.” **2** Dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Eeliyaas dhufe; **3** “Asii deemiitii gara ba'a biiftuutti qajeelii Laga Kerit kan gama ba'a Yordaanositti argamu keessa dhokadhu. **4** Ati Laga sana keessaa bishaan ni dhugda; anis akka isaan achitti si sooraniif arraageyyii ajajeera.” **5** Kanaafuu inni dhaqee waan Waaqayyoo isa ajaje sana godhe. Gara Laga Kerit kan gara ba'a Yordaanositti argamu sanaas deeme achi jiraate. **6** Arraageyyiinis ganama ganama buddeenaa fi foon, galgala galgalas buddeenaa fi foon fidaafii turan; innis bishaan Laga sanaa dhuga ture. **7** Yeroo gabaabaa booddee sababii biyya sana keessa roobni hin jiraatiniif lagichis ni goge. **8** Kana irratti dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara isaa dhufe; **9** “Dafii gara Saraaphtaa Siidoonaa keessatti argamtu sanaa dhaqitiit achi jiraadhu. Ani akka isheen waan ati nyaattu siif kennituuff haadha hiyyeessaa tokko achitti ajajeeraa.” **10** Kanaafuu inni ka'ee Saraaphtaa dhaqe. Yommuu inni karra magaalaa sana bira ga'etti haati hiyyeessaa tokko qoraan funaannachaa turte. Innis ishee waamee, “Maaloo akka ani dhuguuf bishaan xinnoo naa fidi” jedheen. **11** Akkuma isheen

bishaan fiduuf deemuu jalqabdeenis ishee waamee, “Maaloo buddeena xinnaa isaa illee naa fidi” jedheen. **12** Isheen immoo akkana jettee deebifte; “Dhugaa Waaqayyo Waaqa kee jiraataa sanaa, ani daakuu konyee tokkittii okkotee keessa jirtuu fi zayitii xinnoo kubbaayyaa keessa jirtu tokko malee buddeena tokko illee hin qabu. Ani akka nu nyaannee duunuuf manatti galee ofii kootii fi ilma kootiif nyaata qopheessuuf jedhee qoraan funaannachaan jira.” **13** Eeliyaasis akkana jedhee deebiseef; “Hin sodaatin. Galiitii akkuma jette sana godhi. Jalqabatti garuu waanuma qabdu sana irraa Maxinoo xinnaa isaa tolchii naa fidi; ergasii immoo ofii keetii fi mucaa keetiif qopheessi. **14** Waaqayyo Waaqni Israa’el akkana jedhaatii; ‘Hamma guyyaa Waaqayyo lafa irratti bokkaa roobsuutti daakuun okkotee keessaa hin dhumu; zayitiinis cuggee keessaa hin dhumu.’” **15** Isheenis dhaqxee akkuma Eeliyaas jedheen sana goote. Kanaafuu Eeliyaas, dubartiin sunii fi maatiin ishee guyyaa baay’ee nyaatan. **16** Akkuma dubbii Waaqayyoo kan inni karaa Eeliyaasiin dubbate sanaatti daakuun okkotee keessaa hin dhumne; zayitiinis cuggee keessaa hin dhumne. **17** Ergasii ilma haadha mana sanaa ni dhukkubsate. Dhukkubni isaas ittuma jabaachaa deemee dhuma irratti hafuura baafachuu dadhabe. **18** Isheenis Eeliyaasiin, “Yaa nama Waaqaa, ati hamma nama maalii narraa qabda? Ati waa’ee cubbuu koo na yaadachiiftee ilma koo ajjeesuuf dhuftee?” jette. **19** Eeliyaas immoo, “Mee ilma kee natti kenni” jedheen. Innis harka isheetii fuudhee baatee kutaa mana kan ol aanu iddoo ofii jiraatutti geessee siree isaa irra isa ciibse. **20** Ergasii inni, “Yaa Waaqayyo Waaqa ko, ati akka mucaan ishee du’u gochuudhaan haadha hiyyeessaa kan ani gargaarsa isheetiin jiraadhu kanatti illee rakkoo fiddee?” jedhee gara Waaqayyootti iyye. **21** Innis yeroo sadii mucaa sana irratti diriiree, “Yaa Waaqayyo Waaqa ko, mucaa kana lubbuun isaa itti haa deebitu” jedhee gara Waaqayyootti iyye. **22** Waaqayyos iyya Eeliyaas ni dhaga’e; lubbuun mucaa sanaas itti deebite; innis ni jiraate. **23** Eeliyaasis mucaa sana baatee kutaa ol aanu sana keessaa gad buusee gara manaatti isa geesse. Haadha isaattis isa kennee, “Kunoo mucaan kee jira!” jedheen. **24** Kana irratti dubartiin sun Eeliyaasiin, “Ani amma akka ati nama Waaqaa taatee fi akka dubbii Waaqayyoo kan afaan keetii ba’u dhugaa ta’e beekeera” jette.

18 Yeroo dheeraa booddee, waggaa sadaffaatti dubbii Waaqayyoo, “Dhaqiitii Ahaabitti of mul’isi; anis lafa irratti bokkaa nan roobsaa” jedhee gara Eeliyaas dhufe. **2** Kanaafuu Eeliyaas Ahaabitti of mul’isuu dhaqe. Yeroo kanatti Samaariyaa keessatti beelli hammaatee ture. **3** Ahaabis Obaadiyaa itti gaafatama masaraa mootummaa isaa waamee ture. Obaadiyaan nama akka malee Waaqayyoon sodaatu ture. **4** Yeroo lizaabel raajota Waaqayyoo ajjeesaa turtetti Obaadiyaan raajota dhibba tokko fuudhee shantama shantamaan holqa lama keessa dhoksee nyaataa fi bishaan dhi’eesaafii ture. **5** Ahaabis Obaadiyaadhaan akkana jedhe; “Biyyattii keessa deemiitii gara burqaawwanii fi sululawwan hundaa dhaqi. Akka horii keenya keessaa tokko iyyuu nu jalaa hin duuneef fardeenii fi gaangolii keenya jiraachifachuuf marga muraasa arganna ta’aatii.” **6** Kanaafuu isaan biyya keessa deemanii waliin ga’uu barbaadan sana gargari qooddatan; Ahaab karaa tokko, Obaadiyaan immoo karaa kaan qajeele. **7** Utuma Obaadiyaan karaa deemuu Eeliyaas isatti dhufe. Obaadiyaan isa beekke gad jedhee harka fuudhee, “Eeliyaas gooftaan koo dhugumaan si’ii?” jedheen. **8** Innis deebisee, “Eeyyee, anuma. Dhaqiitii, ‘Eeliyaas as jira’ jedhii gooftaa keetti himi” jedheen. **9** Obaadiyaanis akkana jedhee gaafate; “Ati akka inni na ajjeesuuf garbicha kee dabarsitee Ahaabitti kennuun kee ani maal balleeseeti? **10** Dhugaa Waaqayyo Waaqa kee

jiraataa sanaa, sabni yookaan mootummaan gooftaan koo si barbaaduuf jedhee nama itti hin ergin tokko iyyuu hin jiru. Yeroo sabni yookaan mootummaan tokko, ‘Nu isa hin argine’ jedhutti, inni akka isaan akka si hin argin kakatan godha ture. **11** Amma garuu ati, ‘Dhaqiitii, “Kunoo Eeliyaas as jira” jedhiitii gooftaa keetti himi’ naan jetta. **12** Ani gara Hafuuri Waaqayyoo erga ani si biraa deeme itti si geessu hin beeku. Yoo ani dhaqee Ahaabitti himee inni immoo si arguu baate inni na ajjeesa. Garuu ani garbichi kee dargaggummaa kootii jalqabee Waaqayyoon waaqeffachaan jira. **13** Yaa gooftaa ko, ati waan ani yeroo lizaabel raajota Waaqayyoo ajjeesaa turtetti hojjedhe hin dhageenyaee? Ani raajota Waaqayyoo dhibba tokko shantama shantamaan holqa lama keessa dhokseen nyaataa fi bishaan dhi’eesseef. **14** Amma immoo ati, ‘Dhaqiitii, “Kunoo Eeliyaas as jira” jedhii gooftaa keetti himi’ naan jetta. Inni dhugumaan na ajjeesaa!” **15** Eeliyaasis deebisee, “Dhugaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u kan ani isa tajaajilu sanaa, ani har’a Ahaabitti ofan mul’isa” jedhe. **16** Kanaafuu Obaadiyaan gara Ahaab dhaqee itti hime; Ahaabis Eeliyaasiin Simachuu dhaqe. **17** Innis Eeliyaasiin argee, “Kan Israa’elin jeequ sun si’ii?” jedheen. **18** Eeliyaas immoo deebisee akkana jedheen; “Si’ii fi mana abbaa keetiitu jeeqe malee ani Israa’elin hin jeeqne. Isin ajaja Waaqayyoo diddaniirtu; atis Ba’aal duukaa buuteerta. **19** Egaa amma akka isaan Tulluu Qarmeloos irratti na arganiif saba Israa’el hunda walitti naaf waami. Raajota Ba’aal dhibba afurii fi shantamaa fi raajota Asheeraa dhibba afuran maaddii lizaabel irrata nyaatan sanas naaf fidi.” **20** Kanaafis Ahaab guutuu Israa’el keessa ergaa ergee Tulluu Qarmeloos irratti raajota sana walitti qabe. **21** Eeliyaasis fuula sabaa duratti gad ba’ee, “Isin hamma yoomiitti yaada lama gidduu deddeebitu? Yoo Waaqayyo Waaqa ta’e, isa faana deemaa; yoo Ba’aal Waaqa ta’e immoo isa faana deemaa” jedhe. Sabni garuu waan tokko illee hin jenne. **22** Eeliyaasis akkana isaaniin jedhe; “Raajota Waaqayyoo keessaa ana qofatu hafe; Ba’aal garuu raajota dhibba afurii fi shantama qaba. **23** Mee jiboota lama nuuf fidaa. Isaan dibicha tokko ofii isaaniitiif filatanii qalanii gargar ciranii qoraan irra haa naqan; garuu ibidda itti hin qabsiisin. Anis dibicha isa kaan qopheessee qoraan irra nan kaa’a; garuu ibidda itti hin qabsiisu. **24** Ergasii isin maqaa Waaqa keessanii waamaa; anis maqaa Waaqayyoo nan waama. Kan ibiddaan deebii kennu inni Waaqa dhugaa ti.” Kana irratti namoonni hundinuu, “Wanni ati jettu kun gaarii dha” jedhan. **25** Eeliyaasis raajota Ba’aaliin akkana jedhe; “Jiboota keessaa isa tokko filadhaatii sababii isin nama hedduu taataniif jalqabatti qalaa qopheessaa. Maqaa Waaqa keessanii waammadhaa; garuu ibidda hin bobeesinaa.” **26** Kanaafuu isaan dibicha isaaniif kenname fudhatanii qalanii qopheessan. Ergasii immoo ganamaa jalqabanii hamma saafaatti maqaa Ba’aal waammachaa oolan. “Yaa Ba’aal deebii nuuf kenni!” jedhanii iyyaa oolan. Garuu deebii tokko illee hin argamne; kan deebii kennuuf tokko iyyuu hin turre. Iddoo aarsaa kan tolchan sanattis naanna’anii shubbisan. **27** Gara saafaattis Eeliyaas, “Mee sagalee ol fudhadhaatii iyyaa! Inni dhugumaan Waaqa! Yaadni itti baay’ateera ta’a yookaan hojiin qabamee yookaan karaa deemee jira ta’aatii. Inni rafuutti jira ta’aatii dammaqu qaba” jedhee isaaniitti qoosuu jalqabe. **28** Kanaafuu isaan akkuma amala isaani sagalee ol fudhatanii iyyaa, goraadee fi eeboodhaan of ciranii dhiiga ofii isaani dhangaalaasan. **29** Erga safaan darbees isaan hamma yeroon aarsaa galgala ga’utti raajii dubbachaa turan. Garuu sagaleen tokko iyyuu hin dhaga’amne; kan deebii kenneef tokko iyyuu hin turre; kan wayittuu isaan hedes hin jiru. **30** Eeliyaas immoo ergasii saba hundaan, “Mee as gara koo kottaa” jedhe. Isaan gara isaa dhufnaan inni iddoo aarsaa Waaqayyoo

kan caccabee ture sana deebisee tolche. **31** Eeliyaasis akkuma baay'ina gosoota ilmaan Yaaqoob namicha dubbiin Waaqayyoo gara isaa dhufee, "Maqaan kee Israa'el ni ta'a" jedheen sanaatti dhagaa kudha lama walitti qabe. **32** Dhagaawwan sanaanis maqaa Waaqayyootiin iddoo aarsaa tolche; naannoo isaattis bo'oo bishaan gara liitira kudha shan qabatu baqaqee. **33** Innis qoraan qopheessee, dibicha kaan qalee gargar ciree qoraan sana irra foon naqe. Ergasii immoo, "Mee okkotee gurguddaa afur fidaa bishaaniin guutaatii aarsaa fi qoraan irratti naqaa" jedheen. **34** Innis, "Amma illee akkasuma godhaa" jedheen; isaanis amma illee akkasuma godhan. Innis, "Yeroo sadaffaa fi godhaa" jedhee ajaje; isaanis yeroo sadaffaa illee akkasuma godhan. **35** Bishaan sunis naannoo iddoo aarsaa sanaa lola'ee bo'oo guute. **36** Yeroo aarsaan dhi'aatutti, Eeliyaas raajichi gad ba'ee akkana jedhee kadhate; "Yaa Waaqayyoo, yaa Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaq, Waaqa Israa'el, akka ati Israa'el keessatti Waaqa taatee fi akka anis garbicha kee ta'ee amma illee waan kana hunda ajajuma keetiin akkan hojjedhe har'a haa beekamu. **37** Yaa Waaqayyoo deebii naa kenni; yaa Waaqayyoo akka sabni kun akka ati Waaqa taatee fi akka ati garaa isaa illee gara keetti deebiftu beekuuf deebii naaf kenni." **38** Kana irratti ibiddi Waaqayyoo gad bu'ee aarsaa, qoraan, dhagaa fi biyyoo gubee bishaan bo'oo keessaa sanas xuuxee fixe. **39** Namoonni hundinuu yommuu waan kana arganitti addaan lafatti gombifamanii, "Waaqayyoo inni Waaqa! Waaqayyoo inni Waaqa!" jedhanii iyyan. **40** Eeliyaasis, "Raajota Ba'aal kanneen qabaa. Tokkoon isaanii iyyuu hin miliqin!" jedhee isaan ajaje. Isaanis jara ni qaban; Eeliyaasis gara Sulula Qiishoonitti geessee achitti isaan gogorra'e. **41** Eeliyaasis Ahaabiin, "Deemi; nyaadhuu dhug; huursaa bokkaa guddaa isaatu dhaga'amaa jiraatii" jedhe. **42** Kanaafuu Ahaab nyaachuu fi dhuguuf deeme; Eeliyaas garuu fiixee Qarmeloos ol ba'ee gad jedhee fuula isaa jilba isaa gidduu kaa'ate. **43** Innis hojjetaa isaatiin, "Dhaqiitii gara galaanaa ilaali" jedhe. Hojjetaan sunis ol ba'ee ilaale. Innis, "Wanni tokko iyyuu achi hin jiru" jedhe. Eeliyaasis, "Yeroo torba, deddeebi'ii ilaali" jedheen. **44** Hojjetaan sun yeroo torbafaatti, "Duumessa xinnaa hamma konyee namaa ga'u tokkottu galaana irraa ol ka'aa jira" jedhee itti hime. Kanaafuu Eeliyaas, "Dhaqiitii Ahaabiin, 'Gaarii kee yaabbadhuutii utuu bokkaan si hin qabatin gad bu'i' jedhii itti himi" jedheen. **45** Yeruma sana samiin duumessaan gurraacha'ee bubbeen bubbise; bokkaan guddaan isaa dhufnaan Ahaab gulufee Yizri'eelitti baqate. **46** Humni Waaqayyoo Eeliyaas irra bu'e; innis mudhii isaa hidhatee hamma karra Yizri'eelitti Ahaab dura darbee fiige.

19 Ahaab waan Eeliyaas hojjete hundaa fi akka inni itti raajota sana hunda goraadeedhaan fixe lizaabelitti hime. **2** Kanaafuu lizaabel nama tokko Eeliyaasitti ergitee, "Yoo ani bori yoona lubbuu kee akkuma lubbuu jara sanaa keessaa akka isa tokkoo gochuu baadhe waqoonni na haa adaban; adabiin sunis akka malee natti haa cimuu" jetteen. **3** Eeliyaas sodaatee lubbuu ofii isaa oolfachuuf ka'ee baqate. Innis yommuu Bersheebaa Yihuudaa keessaa sana ga'etti hojjetaa ofii achitti dhiisee **4** ofii isaatii immoo karaa guyyaa tokkoo gammoojjii keessa deeme. Innis muka ittachaa tokkotti dhufee jala taa'ee akka du'uuf, "Yaa Waaqayyoo na dhaga'i; lubbuu koo fudhadhu; ani abbootii koo hin caaluutii" jedhe. **5** Ergasiis muka sana jala ciisee hirribni isa fudhate. Kunoo ergamaan Waaqayyoo tokko isa tuqee, "Ka'ii waa nyaadhu" jedheen. **6** Innis of irra mil'atee Maxineo cilee irratti bilcheeffame tokkoo fi okkotee bishaanii mataa ofii biratti arge. Nyaatee dhugees amma illee deebi'ee ciise. **7** Ergamaan Waaqayyoo amma illee yeroo lammaffaa dhufee isa tuqee,

"Ka'ii nyaadhu; karaan ati deemtu dheeraadhaatii" jedheen. **8** Kanaafuu inni ka'ee nyaatee dhuge. Innis nyaata sanaan jabaatee hamma tulluu Waaqaa kan Kooreeb jedhamu ga'utti halkan afurtamaa fi guyyaa afurtama miillaan deeme. **9** Achittis holqa tokko seenee keessa bule. Dubbiin Waaqayyoo gara isaa dhufee, "Eeliyaas, ati maal asii hojjetta?" jedheen. **10** Innis akkana jedhee deebise; "Waaqayyoo Waaqa Waan Hunda Danda'u sanaaf ani akka malee hinaaffaa qaba. Sabni Israa'el immoo kakuu kee didee iddoowwan aarsaa keetii diigee raajota kees goraadeedhaan fixe. Ana qofatu hafe; isaan amma anas ajjeesuu barbaadu." **11** Waaqayyos, "Gadi ba'itii fuula Waaqayyoo dura tulluu irra dhaabadh; Waaqayyoo achiin darbuuf jiraatii" jedheen. Bubbeen guddaa fi jabaan tokko fuula Waaqayyoo duratti tulluuwwan gargari dayyaasee kattaawwanis hurreesse; Waaqayyoo garuu bubbee sana keessa hin turre. Bubbee sana booddee sochii lafaa guddaa isaatu ture; Waaqayyoo garuu sochii lafaa sana keessa hin turre. **12** Sochii lafaa booddee ibiddi ni dhufe; Waaqayyoo garuu ibidda sana keessa hin turre. Ibidda sana booddee immoo hasaasa xinnaa tokkottu ture. **13** Eeliyaas yommuu waan kana dhaga'etti uffata ofii isaa fuulatti haguuggatee gara afaan holqa sanaatti hiiqee dhaabate. Sagaleen tokkos, "Eeliyaas ati maal asii hojjetta?" jedheen. **14** Innis akkana jedhee deebise; "Waaqayyoo Waaqa Waan Hunda Danda'u sanaaf ani akka malee hinaaffaa qaba. Sabni Israa'el immoo kakuu kee didee, iddoowwan aarsaa keetii diigee raajota kees goraadeedhaan fixe. Ana qofatu hafe; isaan amma anas ajjeesuu barbaadu." **15** Waaqayyoo garuu akkana jedhee deebiseef; "Karuma dhufte sanaan deebi'itii Gammoojjii Damaasqoo dhaqi. Yommuu achi geessutti Hazaa'eelin dibiitii Sooriyaa irratti mootii godhi. **16** Yehuu ilma Nimshiis akkasuma dibiitii mootii Israa'el godhi; Elsa'a'i ilma Shaafaaxi kan warra Abeel Mehoolaa sana immoo akka inni raajii ta'ee iddoo kee bu'uuf muudi. **17** Yehuu nama baqatee goraadee Hazaa'el jalaa ba'u hunda ni ajjeesa; Elsa'a'is nama baqatee goraadee Yehuu jalaa ba'u hunda ni ajjeesa. **18** Ta'us ani nama kuma torba kanneen Israa'el keessatti hambifadhe, warra jilbi isaanii Ba'aaliif hin jilbeenfatin, warra afaan isaanis isa hin dhungatin qaba." **19** Kanaafuu Eeliyaas achi ba'ee Elsa'a'i ilma Shaafaaxi argate. Elsa'a'i yeroo sanatti qotiyyoo cimdii kudha lamaatiin lafa qotiisaa qotaa ture; inni mataan isaa immoo cimdii kudha lammaffaa qabatee ture. Eeliyaas gara isaa dhaqee kaabbaa ofii isaa isa irra buuse. **20** Elsa'a'is qotiyyoo ofii isaa dhiisee Eeliyaas duukaa fiigee, "Mee takkaa dhaqee abbaa koo fi haadha koo dhungadhee, 'Nagaatti' jedheen si duukaa bu'aa" jedhe. Eeliyaas immoo, "Deebi'; ani maalin si godhee jira?" jedhee deebiseef. **21** Kanaafuu Elsa'a'i isa dhiisee deebi'ee. Qotiyyoo cimdii tokkoo fuudhee qale. Mi'a ittiin lafa qotiisaa qotu sanas boobeessee foon sana bilcheessee namootaaf kenne; isaanis ni nyaatan. Ergasiis ka'ee Eeliyaas duukaa bu'e; tajaajilaa isaas ta'e.

20 Yeroo kanatti Ben-Hadaad mootichi Sooriyaa loltoota ofii isaa guutuu walitti qabate. Mootonni soddomii lama kanneen fardeenii fi gaariwwan qabanis isa wajjin turan. Innis dhaqee Samaariyaa marsee lole. **2** Innis akkana jedhee gara magaalaa Ahaab mooticha Israa'elitti ergamoota erge; "Wanni Ben-Hadaad jedhu kanaa dhra; **3** Meetiin keetii fi warqeen kee kanuma koo ti; niittonni keetii fi ijoolleen kee babbareedoonis kanuma koo ti." **4** Mootiin Israa'el immoo, "Yaa gooftaa koo mooticha, akkuma ati jette sana anii fi wannii ani qabu hundi keetuma" jedhee deebiseef. **5** Ergamoonni sun ammas dhufanii akkana jedhaniin; "Wanni Ben-Hadaad jedhu kanaa dhra; Ani akka ati meetiin fi warqee kee, niitootaa fi ijoollee kee naaf kennituuf ergaa sitti ergeera. **6** Garuu ani bor yoona masaraa mootummaa

keetiiti fi manneen qondaaltota keetii soquuf qondaaltota koo nan erga. Isaanis waan ati jaallattu hunda fudhatanii deemu.”

7 Mootichi Israa’el immoo maanguddoota biyya sanaa hunda walitti waamee akkana jedheen; “Akka namichi kun rakkina uumuu barbaadu mee isinuu ilaalaa! Yeroo inni niitoota fi ijoollee koo, meetii fi warqee koo fudhachuuf nama ergetti ani hin dhowwanne.”

8 Maanguddoonnii fi namoonni hundinuu, “Ati dubbii isaa hin dhaga’in yookaan waan inni barbaadu tole hin jedhin” jedhaniin.

9 Kanaafuu inni, “Garbichi kee waan ati jalqabatti ajajje hunda ni guuta; ani garuu waan ati amma gaafatte kana gochuu hin danda’u” jedhaatii gooftaa koo mootichatti himaa” jedhee ergamoota Ben-Hadaadiif deebii kenne. Isaanis ka’anii deebii sana fuudhanii Ben-Hadaaditti geessan.

10 Ben-Hadaad immoo, “Yoo biyyoon Samaariyaa namoota koo warra na duukaa bu’an konyee tokko tokko illee wal ga’e, waqoonni na haa adaban; adabiin sunis akka malee natti haa cimuu” jedhee ergaa biraa Ahaabitti erge.

11 Mootiin Israa’elis, “Namni mi’a lolaa hidhachaa jiru tokko akka nama mi’a lolaa of irraa hiikaa jiru tokkootti of jajuu hin qabu” jedhaatii itti hima” jedhee deebise.

12 Ben-Hadaadis utama mootota wajjin dunkaana keessatti waa dhugaa jiruu ergaa kana dhaga’ee, “Isin lolaaf qophaa’aa” jedhee namoota ofii isaa ajaje. Kanaafuu isaan magaalaa sana dha’uuf qophaa’an.

13 Yeroo kanatti raajiin tokko gara Ahaab mooticha Israa’el dhufee, “Waaqayyo akkana jedha: ‘Ati loltoota akka malee baay’atan kana argitaa? Ani har’a dabarsee harka keetti isaan nan kenna; atis ergasii akka ani Waaqayyo ta’e ni beekta’” jedhe.

14 Ahaab garuu, “Eenyutu waan kana hojjeta?” jedhee gaafate. Raajiin sunis, “Waaqayyo akkana jedha; ‘Tajajiltoota bulchitoota kutaalee biyyaa kanneen dargaggoo ta’anitu waan kana hojjeta’” jedhee deebiseef. Innis, “Eenyutu lola jalqaba?” jedhee gaafate. Raajiin sunis, “Situ jalqaba” jedhee deebiseef.

15 Kanaafuu Ahaab tajajiltoota bulchitoota kutaalee biyyaa kanneen dargaggoo ta’an dhibba lamaa fi soddomii lama walitti waame. Ergasii Israa’eloota hafan keessaa walumaa galatti namoota kuma torba walitti qabe.

16 Isaanis utama Ben-Hadaadii fi mootonni soddomii lama kanneen isa tumsan dunkaana keessatti dhuganii machaa’aa jiranuu guyyaa saafaadhaan itti qajeelan.

17 Tajajiltoonni bulchitoota kutaalee biyyaa kanneen dargaggoo ta’anis jalqabatti gad ba’an. Ben-Hadaadis gaaddota ergee ture; isaanis deebi’anii, “Namoonni muraasni Samaariyaadhaa ba’anii dhufuutti jiru” jedhanii isatti himan.

18 Inni immoo, “Yoo isaan nagaaf dhufan utama isaan lubbuun jiranuu isaan qabaa; yoo isaan lolaaf dhufanis akkasuma utama isaan lubbuun jiranuu qabaa” jedhe.

19 Tajajiltoonni bulchitoota kutaalee biyyaa kanneen dargaggoo ta’an sunis loltoota dura bu’anii magaalaa sanaa ba’an; **20** tokkoon tokkoon isaanis diina isaanii dha’anii ajjeesan. Kana irratti warri Sooriyaa ni baqatan; Israa’eloonni immoo isaan ari’an. Ben-Hadaad mootichi Sooriyaa garuu farda yaabbatee abbootii fardaa wajjin baqatee jalaa ba’e.

21 Mootiin Israa’el ittuma fufee abbootii fardaatii fi gaariiwwanii lolee mo’achuudhaan warra Sooriyaa akka malee miidhe.

22 Ergasii raajiin sun gara mooticha Israa’el dhufee, “Of jabeessi; waan gochuu qabdu sirriitti hubadhu; mootiin Sooriyaa bara dhufu keessa deebi’ee si lolaatii” jedhe.

23 Yeroo kanatti qondaaltonni mootii Sooriyaa akkana jedhanii isaa gorsan; “Waaqonni isaanii waaqota gaarranii ti. Sababiin isaan akka malee nutti jabaatanii kana. Nu yoo lafa diriiraa irratti isaan lolle garuu dhugumaan isaan caalaa jabaanna.

24 Ati amma waan kana godhi: Mootota hunda aangoo isaanii irraa ari’iitii iddoo isaanii ajajjoota kan buusi.

25 Akkasumas loltoota akka loltoota kee kanneen dhuman sanaa jechuunis qooda fardaa

farda, qooda gaarii immoo gaarii qopheessi. Akkasii nu dirree irratti Israa’elin loluu dandeenya; isaan caalaas ni jabaanna.”

Innis dubbii isaanii fudhatee akkuma isaan jedhan sana godhe.

26 Bara itti aanu keessa Ben-Hadaad namoota Sooriyaa walitti qabatee Israa’elin loluuf Afeeqitti ol ba’e.

27 Israa’eloonnis walitti qabamanii waan nyaatan qabatanii jaratti duulan. Israa’eloonni akkuma bushaayee karra xixinnaa lamaatti fuullee isaanii qubatan; warri Sooriyaa garuu baadiyyaa keessa guutan.

28 Namni Waaqaa sunis dhufee mootii Israa’eliin akkana jedhe; “Waaqayyo akkana jedha; ‘Sababii warri Sooriyaa Waaqayyo Waaqa gaarraniiti mallee Waaqa sululootaa miti jedhaniif, ani tuuta akka malee galdaa kana hunda dabarsee harka keetti nan kenna; isinis akka ani Waaqayyo ta’e ni beektu.’”

29 Isaanis bultii torbaaf fuullee walii qubatanii, bultii torbaffaatti waraanni jalqabame. Israa’eloonnis guyyuma tokkotti warra Sooriyaa keessaa loltoota lafoo kuma dhibba tokko ajjeesan.

30 Warri hafan kaan magaalaa Afeeqitti baqatanii achittis nama kuma digdamii torba irratti dallaan dhagaa jige. Ben-Hadaad immoo magaalaa sanatti baqatee kutaa mana tokkoo kan gara keessaa keessatti dhokate.

31 Qondaaltonni isaa akkana jedhaniin; “Ilaa, nu akka mootonni mana Israa’el mootota nama maaran ta’an dhageenyeerra. Mee kottaa nu mudhii keenyatti uffata gaddaa hidhannee, mataa keenyatti immoo funyoo marannee mootii Israa’el bira haa dhaqnu. Inni lubbuu kee ni oolcha ta’aatii.”

32 Kanaafuu isaan mudhii isaaniiitti uffata gaddaa hidhatanii, mataa isaaniiitti funyoo maratanii mootii Israa’el bira dhaqanii, “Garbichi kee Ben-Hadaad, ‘Maaloo lubbuu koo naa oolchi’ siin jedha” jedhaniin. Mootichi immoo, “Inni hamma ammaattuu lubbuun jiraa? Inni obboleessa koo ti” jedhee deebise.

33 Namoonni sunis waan kana akka mallattoo gaariitti fudhatanii dubbii isaa dafanii qabatanii “Eeyyee, Ben-Hadaad obboleessa kee ti!” jedhan. Mootichis, “Dhaqaatii isa fidaa” jedhe. Yommuu Ben-Hadaad dhufettis Ahaab akka inni ol ba’ee gaarii isaa keessa seenu godhe.

34 Ben-Hadaadis akkana jedheen; “Ani magaalawwan abbaan koo abbaa kee irraa fudhate sana siifin deebisa. Akkuma abbaan koo Samaariyaa keessatti hojjete sana, ati Damaasqoo keessatti lafa gaabaa ofii keetii dhaabbachuu dandeessa.”

Ahaab immoo, “Ani walii galteedhaan gad si dhiisa” jedheen. Kanaafuu isa wajjin walii galtee godhatee gad isa dhiise.

35 Ilmaan raajotaa keessaa tokko ajaja Waaqayyootiin michuu isaa tokkoon, “Maaloo na dha’i” jedhe. Namichi sun garuu isa dha’uu dide.

36 Kanaafuu raajiin sun, “Waan ati dubbii Waaqayyootiif hin ajajamniif akkuma ati na biraa deemtuun leenci si ajjeesa” jedheen. Erga namichi ka’ee deemee booddee leenci dhufee isa argate isa ajjeese.

37 Raajiin sun nama biraa argee, “Maaloo na dha’i” jedheen. Kanaafuu namichi sun dha’ee isa madesse.

38 Ergasii raajiin sun ija haguugatee eenyummaa isaa dhokfatee dhaqee qarqara karaa dhaabatee mooticha eegaa ture.

39 Utuma mootichi karaa sana darbaa jiruu raajiin sun isa waamee akkana jedheen; “Garbichi kee lola walakkaa seenee jennaan namni tokko nama booji’ame tokko fubee, ‘Namicha kana egi. Yoo inni bade lubbuun kee qooda lubbuu isaa baafamti yookaan meetii taalaantii tokkoo baafta’ jedhe.

40 Namichi sunis utuu garbichi kee hojiin qabamee asii fi achi fiigaa jiruu bade.”

Mootichi Israa’elis deebisee, “Wanni sitti murtaa’u sanuma; ati mataan kee iyyuu murteerta” jedheen.

41 Raajiin sunis dafee ija isaa irraa haguuggii gad buufate; mootichi Israa’elis akka inni raajota keessaa isa tokko ta’e hubate.

42 Innis mootichaan akkana jedhe; “Waaqayyo akkana jedha: ‘Ati namicha ani akka inni du’u itti mure gad lakkifteerta. Kanaafuu lubbuun kee qooda lubbuu isaa, sabni kees qooda saba isaa galaafatama.’”

43 Mootichi Israa'el sunis akka malee aaree dheekkamaa gara masaraa mootummaa isaa kan Samaariyaa keessa jiru sanaa dhaqe.

21 Naabot namichi Yizri'eel tokko Yizri'eel keessaa, masaraa mootummaa Ahaab mooticha Samaariyaa biraa iddoo dhaabaa wayinii qaba ture. **2** Ahaabis Naabotiin akkana jedhee; "Sababii inni masaraa mootummaa kootti dhi'atuuf akka ani achi irra biqiltuu dhaabbadhuuf iddoo dhaabaa wayinii keetii naaf kenni. Qooda isaa ani iddoo dhaabaa wayinii kan isa caalu yookaan yoo ati feete gatii isaa maallaqa siifin kennaa." **3** Naabot garuu, "Dhaala abbootii koo siif kennuu irraa Waaqayyoo na haa eegu" jedhee deebise. **4** Kanaafuu sababii Naabot namichi Yizri'eel sun "Ani dhaala abbootii koo siif hin kennu" jedheef Ahaab akka malee aaree dheekkamaa gara mana isaatti gale. Innis fuula isaa garagalatee siree isaa irra ciise; waa nyaachuus ni dide. **5** Iizaabel niitiin isaas ol seentee, "Ati maaliif akkana aarta? Maaliif waa hin nyaanne?" jettee isa gaafate. **6** Innis akkana jedhee deebiseef; "Sababii Naabot namichi Yizri'eel sun, ani, 'Iddoo dhaabaa wayinii keetii natti gurguri, yookaan yoo ati feete qooda isaa iddoo dhaabaa wayinii biraa siifin kenna' jennaaniin inni immoo, 'Ani iddoo dhaabaa wayinii koo siif hin kennu' naan jedheef." **7** Niitiin isaa Iizaabelis, "Ati amma mootii Israa'elii? Ka'ii buddeena nyaadhu! Gammadis. Ani iddoo dhaabaa wayinii Naabot namicha Yizri'eel sana siifin kennaa" jetteen. **8** Kanaafuu isheen maqaa Ahaabiin xalayoota barreessitee chaappaa isaatiin chaappeessitee maanguddootaa fi namoota bebekamoo magaalaa Naabot keessa isa wajjin jiraatanitti ergite. **9** Xalayoota sana keessattis akkana jettee barreessite: "Guyyaa soomaa tokko labsaatiin akka Naabot waldaa keessa iddoo ol aanu taa'u godhaa. **10** Namoota kashlabboota lama fuula isaa dura teessisaatii akka isaan akka inni Waaqaa fi mooticha ahaare itti rageessan godhaa. Ergasiis gad baasaatii dhagaadhaan tumaa isa ajjeesaa." **11** Kanaafuu maanguddoonni fi namoonni bebekamoon magaalaa Naabot keessa jiraatan akkuma Iizaabel xalayoota barreessiteef keessatti isaan ajaje sana godhan. **12** Isaanis sooma labsanii akka Naabot waldaa keessa iddoo ol aanu taa'u godhan. **13** Ergasii Kashlabboonni lama dhufanii fuula isaa dura tataa'ani, "Naabot Waaqaa fi mooticha abaareera" jedhanii namoota duratti itti rageessan. Kanaafis magaalaa keessaa gad baasani dhagaadhaan tumanii isa ajjeesan. **14** Ergasii isaan, "Naabot dhagaan tumamee du'eera" jedhanii Iizaabelitti ergaa ergan. **15** Iizaabelis akkuma akka Naabot dhagaan tumamee du'e dhageeseen Ahaabiin, "Ka'itiid iddoo dhaabaa wayinii Naabot namichi Yizri'eel siiti gurguruu dide sana dhaali. Inni lubbuun hin jiru; du'eeraa" jette. **16** Ahaabis akka Naabot du'e dhageenyaan iddoo dhaabaa wayinii Naabot sana dhaaluuf ka'ee gad bu'e. **17** Dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Eeliyaas namicha Tishbii sanaa dhufe; **18** "Ahaab mooticha Israa'el kan Samaariyaa keessa taa'ee bulchu sana arguuf gad bu'i. Inni amma lafa qotiisaa sana dhaaluuf gad bu'ee iddoo dhaabaa wayinii Naabot keessa jira. **19** Atis akkana jedhiin: 'Waaqayyoo akkana jedha; ati nama tokko ajjeeftee qabeenya isaa hin dhaallee?' Ergasiis akkana jedhiin; 'Waaqayyoo akkana jedha: iddoo sareen dhiiga Naabot arraabee sanatti sareen dhiiga kees ni arraabdi; eeyyee dhugumaan dhiiga kees ni arraabdi!'" **20** Ahaabis Eeliyaasiin, "Yaa diina ko, ati na argatteerta!" jedhe. Innis deebise akkana jedheen; "Sababii ati fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjechuuf of gurgurteef ani si argadheera. **21** 'Ani badiaa sitti nan fida. Sanyii kee illee nan balleessa; dhiira mana Ahaab, garbas ta'u birmaduu hunda Israa'el keessaa nan balleessa. **22** Sababii ati aariif na

kakaaftee fi akka Israa'el cubbuu hojjetu gooteef ani mana kee akkuma mana Yerobi'aam ilma Nebaata sanaatii fi akkuma mana Ba'ishaan ilma Ahiyyaa sanaa nan godha.' **23** "Waa'ee Iizaabelis Waaqayyoo akkana jedha: 'Dallaa dhagaa Yizri'eel biratti saroonni Iizaabelin ni nyaatu.' **24** "Nama Ahaab kan magaalaa keessatti du'u kam iyyuu sareetu nyaata; kan baadiyaatti du'u immoo allaattii samiiu nyaata." **25** Namni akka Ahaab isa niitii ofii isaa Iizaabeliin kakaafamee fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjechuudhaaf of gurgure sanaa gonkumaa hin jiru. **26** Inni akkuma Amoorota kanneen Waaqayyoo saba Israa'el duraa ari'ee baase sanaa waqoota tolfamoo duukaa bu'uudhaan waan akka malee jibbiisiisaa ta'ee hojjetee. **27** Ahaab yommuu dubbii kana dhaga'etti uffata isaa tarsaasee, wayyaa gaddaa uffatee soome. Innis wayyaa gaddaatiin ciisaa, mataa buusees deemaa ture. **28** Dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Eeliyaas namicha Tishbii sanaa dhufe: **29** "Ati akka Ahaab fuula koo duratti gad of qabe argitee? Sababii inni gad of qabeef ani bala'a kana bara isaa keessa hin fidu; garuu bara ilma isaa keessa mana isaatti nan fida."

22 Waggaa sadiif Sooriyaa fi Israa'el gidduu waraanni tokko iyyuu hin turre. **2** Waggaa sadaffaa keessa garuu Yehooshaafaax mootiin Yihuudaa mooticha Israa'el arguuf gad bu'e. **3** Mootiin Israa'el qondaaltota isaatiin, "Isin akka Raamooti Gili'aad biyya keenya taatee nu garuu mootii Sooriyaa irraa ishee deebifachuuf waan tokko illee hojjechuutti hin jirre hin beektanii?" jedhe. **4** Kanaafuu inni, "Ati Raamooti Gili'aadin loluuf na wajjin ni baataa?" jedhee Yehooshaafaaxin gaafate. Yehooshaafaaxis, "Ani akkuma kee ti; sabni koo akkuma saba keetii ti; fardeen koos akkuma fardeen keetii ti" jedhee mooticha Israa'eliiif deebise. **5** Yehooshaafaax garuu mootii Israa'eliiin, "Duraan dursii gorsa Waaqayyoo gaafadhu" jedhe. **6** Kanaafuu Mootichi Israa'el raajota gara dhibba afur walitti qabee, "Ani Raamooti Gili'aadin loluudhaaf ba'u moo dhiisu?" jedhee ni gaafate. Isaanis, "Dhaqi; Gooftaan dabarsee harka mootichaatti ishee kennaatii" jedhanii deebisaniif. **7** Yehooshaafaax immoo, "Akka nu waa isa gaafannuuf raajiin Waaqayyoo tokko iyyuu as hin jiruu?" jedhee gaafate. **8** Mootiin Israa'el immoo Yehooshaafaaxin, "Amma illee namichi nu karaa isaatiin Waaqayyoon waa gaafachuudhaandeenyu tokko jira; garuu sababii inni yeroo hunda waa'ee koo waan hamaa malee waan gaarii raajii hin dubbanneef ani isa nan jibba. Innis Miikaayaa ilma Yimlaa ti" jedhe. Yehooshaafaax immoo deebise, "Mootichi akkas jechuu hin qabu" jedheen. **9** Kanaafuu mootiin Israa'el qondaaltota isaa keessaa nama tokko waamee, "Dhaqiitii Miikaayaa ilma Yimlaa sana dafii fidi" jedheen. **10** Mootichi Israa'elii fi Yehooshaafaax mootiin Yihuudaa uffata isaaniin kan mootummaa uffatanii balbala Samaariyaa seensisu bira oobdi keessa teessoo isaaniin irra tataa'anii raajonni hundi immoo fuula isaaniin duratti raajii dubbachaa turan. **11** Kana irratti Zedeqiyaan ilmi Keni'aanaa gaanfawwan sibiilaa tolchee, "Waaqayyoo, 'Ati hamma isaan dhumanitti gaanfawwan kanneeniin warra Sooriyaa ni wawwaraanta' jedha" jedhee labse. **12** Raajonni kan hundinuu waanuma kana raajan. Isaanis, "Waaqayyoo dabarsee harka mootichaatti ishee kennaatii, Raamooti Gili'aadin lolii mo'adhu" jedhan. **13** Ergamaan Miikaayaa waamuu dhaqe sunis, "Kunoo raajonni kaan utuu gargar hin gorin milkaa'uu mootichaaf himaa jiru. Maaloo dubbiiin kees dubbii isaaniitiin tokko akka ta'uuf atti waan tolaa dubbadhu" jedheen. **14** Miikaayaan garuu deebise, "Dhugaa Waaqayyoo jiraataa, ani waanuma Waaqni natti himu qofan isatti hima" jedhe. **15** Yommuu inni achi ga'ettis mootichi, "Yaa

Miikaayaa, nu Raamooti Gili'aaditti duullu moo dhiisu?" jedhee isa gaafate. Miikiyaasis, "Waaqayyo dabarsee harka mootichaatti ishee ni kennaatii waraani mo'adhu" jedhee deebise. **16** Mootichi immoo, "Ani yeroo hammamin akka ati dhugaa malee waan tokko illee natti hin himne maqaa Waaqayyootiin si kakachiisa?" jedheen. **17** Kana irratti Miikaayaan akkana jedhee deebise; "Ani Israa'eloota hunda akkuma hoolota tiksee hin qabneetti gaara irratti bittinnaa'an nan arge. Waaqayyos, 'Sabni kun gooftaa hin qabu. Tokkoon tokkoon isaanii nagaadhaan mana isaanitti haa deebi'an." **18** Mootiin Israa'elis Yehooshaafaaxiin, "Ani akka inni bu'ee koo waan hamaa malee waan gaarii tokko iyyuu hin raajje sitti hin himnee?" jedhe. **19** Miikiyaas ittuma fufee akkana jedhe; "Kanaafuu ati dubbii Waaqayyoo dhaga'i: Ani utuu Waaqayyo teessoo isaa irra taa'ee ergamoonni samii hundis mirgaa fi bitaa isaatiin naannoo isaa dhadhaabatanuu nan arge. **20** Waaqayyos, 'Eenyutu akka inni dhooqe Raamooti Gili'aadin lolee achitti du'uuf Ahaabin gowoomsa?" jedhe. "Inni tokko waan tokko jedha; inni kaan immoo waan biraa jedha. **21** Dhuma irratti hafuurri tokko dhufee fuula Waaqayyoo dura dhaabatee, 'Anatu isa gowoomsa' jedhe. **22** "Waaqayyos, 'Karaa kamiin isa gowoomsita?' jedhee gaafate. "Innis, 'Ani dhaqee afaan raajota isaa hunda keessatti hafuura sobaa nan ta'a' jedhe. "Waaqayyos, 'Dhaqiiiti isa dogoggorsi; ni milkoofaati' isaan jedheen. **23** "Kanaafuu Waaqayyo amma afaan raajota kee kanneen hundaa keessa hafuura sobaa kaa'eera. Waaqayyo badiisa sitti ajajeera." **24** Kana irratti Zedeqiyaan ilmi Keni'anaa ol ba'ee Miikaayaa fuula keessa kabalee, "Hafuurri Waaqayyoo yommuu sitti dubbachuuf na biraa ba'etti karaa kam deeme?" jedhee gaafate. **25** Miikaayaanis, "Ati gaafa dhokachuuf jettee gara kutaa mana kan gara keessaatti ol galtutti argita" jedhee deebiseef. **26** Kana irratti mootiin Israa'el akkana jedhee ajaje; "Miikaayaa fuudhaatii gara Aamoon bulchaa magaalaa fi gara Yoo'aash ilma mootichaatti geessaatii, **27** 'Mootichi akkana jedha: Hamaa ani nagaan deebi'utti namicha kana mana hidhaa keessa buusaa; buddeenaa fi bishaan malees homaa hin kenninaafii' jedhaan." **28** Miikaayaan immoo, "Yoo ati nagaan deebite, Waaqayyo karaa kootiin hin dubbanne" jedheen. Ittuma fufees, "Yaa saboota, isin hundi dubbii koo akeekadhaa!" jedhe. **29** Kanaafuu mootiin Israa'elii fi Yehooshaafaax mootiin Yihuudaa Raamooti Gili'aaditti ol ba'an. **30** Mootiin Israa'el Yehooshaafaaxiin, "Ani eenyummaa koo dhokfadheen lola seena; ati garuu uffata mootummaa uffadhu" jedhe. Kanaafuu mootiin Israa'el eenyummaa ofii isaa dhokfatee lola seene. **31** Yeroo kanatti mootiin Sooriyaa ajajjoota gaariwwan isaa sodomii lamaanii, "Mootii Israa'elitti malee xinnaas ta'u guddaatti, nama tokkottuu lola hin kaasinaa" jedhee ajaje. **32** Ajajjoonni gaariwwanii yommuu Yehooshaafaaxin arganitti, "Dhugumaan kun mootii Israa'el" jedhanii yaadan. Kanaafuu isa rukutuuf itti garagalan; garuu yommuu Yehooshaafaax guddisee iyyetti, **33** ajajjoonni gaariwwaniis akka inni mootii Israa'el hin ta'in arganii isa ari'uu dhiisan. **34** Garuu namichi tokko xiyya ofii isaa darbatee akkuma tasaa uffata isaa kan sibiilaa gidduudhaan mooticha Israa'el ni waraane. Mootichis ooftuu gaarii isaatiin, "Gaarii naannessiitii lola keessaa na baasi; ani madaa'eeraatii" jedhe. **35** Lolli sunis guyyaa guutuu ittuma cimee oole; mootichis ol qabamee fuula isaa gara warra Sooriyaatti deebifatee gaarii isaa keessa oole. Madaa isaa keessaas dhiigni yaa'ee gaarii keessa lola'e; innis galgaluma sana du'e. **36** Akkuma aduun dhiiteen iyyi, "Tokkoon tokkoon namaa gara magaalaa ofii isaatti; tokkoon tokkoon namaa gara biyya ofii isaatti!" jedhu tokko dhaga'ame. **37** Kanaafuu mootichi duunaan Samaariyaatti geeffame; isaanis

achitti isa awwaan. **38** Isaanis haroo Samaariyaa keessa kan sagaagaltoonni itti dhiqachaa turan tokko keessatti gaarii sana dhiqan; akkuma dubbiin Waaqayyoo jedhee ture sana saroonni dhiiga isaa arraaban. **39** Wantoonni bara mootummaa Ahaab keessa hojjetaman biraa, wantoota inni hojjetee hunda dabalatee, masaraa mootummaa inni ijaaree ilka arbaatiin bareeche sun, magaalawwan inni dallaa dhagaa itti ijaare kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru mitii? **40** Ahaabis abbootii isaa wajjin boqote. Ilmi isaa Ahaaziya iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **41** Yehooshaafaax ilmi Aasaa, bara mootummaa Ahaab mooticha Israa'el keessa waggaa afuraffaatti mootii Yihuudaa ta'e. **42** Yehooshaafaax yeroo mootii ta'etti nama umuriin isaa waggaa sodomii shan ture; innis Yerusaaalem keessa taa'ee waggaa digdamii shan ni bulche. Maqaan haadha isaa Azuubaa ture; isheen is intala Shilhi turte. **43** Innis waan hundumaan karaa abbaa isaa Aasaa irra deeme malee isa irraa hin jal'anne; fuula Waaqayyoo durattis waan qajeelaa hojjetee. Ta'us iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hin diigamne ture; namoonnis ittuma fufanii achitti aarsaa dhi'eessaa, ixanaas aarsaa turan. **44** Yehooshaafaax mootii Israa'el wajjin nagaan jiraata ture. **45** Wantoonni bara mootummaa Yehooshaafaax keessa hojjetaman kaan, jabinni inni argiisee fi haalli inni itti lolaa ture kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru mitii? **46** Inni manneen sagadaa dhiirota sagaagalanii kanneen bara mootummaa abbaa isaa Aasaa keessa turan iyyuu biyyattii keessaa ni balleesse. **47** Yeroo sanatti Edoom keessa mootiin tokko iyyuu hin jiru ture; itti aanaa mootiitu biyya bulchaa ture. **48** Yehooshaafaax warqee barbaacha Oofir dhaquuf jedhee dooniwwan tolfate; dooniwwan sun garuu sababii Eziyoon Geberitti caccabaniif achi dhaquu hin dandeenye. **49** Yeroo sana Ahaaziya ilmi Ahaab Yehooshaafaaxiin, "Mee namoonni koo namoota kee wajjin dooniin haa deeman" jedhe; Yehooshaafaax garuu ni dide. **50** Ergasii Yehooshaafaax abbootii isaa wajjin boqote isaanuma biratti magaalaa abbaa isaa magaalaa Daawit keessatti awwaalame. Yehooraan ilmi isaas iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **51** Ahaaziyaan ilmi Ahaab bara Yehooshaafaax mooticha Yihuudaa keessa waggaa kudha torbaffaatti Samaariyaa keessatti mootii Israa'el ta'e; innis waggaa lama Israa'elin bulche. **52** Inni karaa abbaa isaatii fi haadha isaa irra akkasumas karaa Yeroo'aam ilma Nebaat kan Israa'elin cubbuu hojjechiise sanaa irra deemuudhaan fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjetee. **53** Innis akkuma abbaan isaa godhe sana Ba'aalin tajaajiluu fi waaqeffachuudhaan Waaqayyoo Waaqa Israa'el dheekkamsaaf kakaase.

2 Mootota

1 Erga Ahaab du'ee booddee Mo'aab Israa'elitti fincile. **2** Ahaaziyaanis qaawwa darbii mana isaa kan Samaariyaa keessaan kufee miidhamee ture. Kanaafuu inni, "Akka ani miidhaa kana irraa fayyuu fi fayyuu baachuu koo beekuuf dhaqaatii Ba'aal Zebuul waaqicha Eqroon sana naaf gaafadhaa" jedhee ergamoota erge. **3** Ergamaan Waaqayyoo garuu Eeliyaas namicha gosa Tishbii sanaa akkana jedhe; "Ka'iitii gara ergamoota mooticha Samaariyaa sanaatti ol ba'iitii akkana jedhii isaan gaafadhu; 'Wanni isin Ba'aal Zebuul waaqicha Eqroon sana gorsa gaafachuu dhaqxaniiif Israa'el keessaa Waaqni dhabameetii?" **4** Kanaafuu Waaqayyoo, 'Ati siree amma irra ciiftu kana irraa hin kaatu. Ati dhugumaan ni duuta!' jedha. "Kana irratti Eeliyaas ka'ee deeme. **5** Mootichis yommuu ergamoonni gara isaatti deebi'anitti, "Isin maaliif deebitan?" jedhee isaan gaafate. **6** Isaanis akkana jedhanii deebisan; "Namicha tokkottu karaatti nutti dhufee, 'Gara mooticha isin erge sanaatti deebi'aatii akkana jedhanii' nuun jedhe; 'Waaqayyoo akkana jedha: Wanni ati Ba'aal Zebuul waaqicha Eqroon sana gorsa gaafachuuf namoota ergituuf Israa'el keessaa Waaqni dhabameetii? Kanaafuu ati siree irra ciiftu kana irraa hin kaatu. Ati dhugumaan ni duuta!'" **7** Mootichi, "Namichi karaatti isinitti dhufee waan kana isinitti hime sun nama akkamii ti?" jedhee isaan gaafate. **8** Isaanis, "Inni nama uffata rifeensa irraa hojjetame uffatee sabbata gogaa mudhii isaatti hidhatu tokkoo dha" jedhanii deebisaniif. Mootichis, "Inni Eeliyaas namicha Tishbii sanaa dha" jedhe. **9** Kana irratti mootichi ajajaa waraanaa tokko namoota shantama wajjin Eeliyaasitti erge. Ajajaan sunis fiixee gaara inni irra taa'aa ture tokkootti Eeliyaasitti ol ba'ee, "Yaa nama Waaqaa, mootichi 'Gad kottul' siin jedha" jedheen. **10** Eeliyaas immoo ajajaa sanaa, "Yoo ani nama Waaqaa ta'e, ibiddi samii irraa gad bu'ee si'ii fi namoota kee shantamman haa fixul" jedhe. Ergasii ibiddi samii irraa gad bu'ee ajajaa sanaa fi namoota isaa hunda fixe. **11** Kana irratti mootichi amma illee ajajaa biraa namoota shantama wajjin Eeliyaasitti erge. Ajajaan sunis, "Yaa nama Waaqaa, mootichi, 'Dafii gad bu'iitii kottul' siin jedha" jedheen. **12** Eeliyaas garuu, "Yoo ani nama Waaqaa ta'e, ibiddi samii irraa gad bu'ee si'ii fi namoota kee shantammanuu haa fixul" jedhee deebiseef. Ibiddi Waaqaas samii irraa gad bu'ee isaa fi namoota isaa shantammanuu ni fixe. **13** Kanaafuu mootichi ammas ajajaa sadaffaa namoota shantama wajjin ni erge. Ajajaan sadaffaan kun ol ba'ee jilba ofii isaatiin Eeliyaas duratti jilbeenfatee akkana jedhee isa ni kadhate; "Yaa nama Waaqaa, maaloo lubbuun koo fi lubbuun garboota kee shantamman kanneenii gatii hin dhabin! **14** Kunoo, ibiddi samii irraa gad bu'ee ajajuuwwan duraa lamaanii fi namoota isaanii hunda fixeera. Amma garuu lubbuun koo fuula kee duratti gatii haa qabaattul" **15** Ergamaan Waaqayyoo Eeliyaasiin, "Isa wajjin gad bu'i; isa hin sodaatin" jedhe. Kanaafuu Eeliyaas ka'ee isa wajjin gara mootichaatti gad bu'e. **16** Innis akkana jedhee mootichatti hime; "Waaqayyoo akkana jedha: Wanni ati Ba'aal Zebuul waaqicha Eqroon gorsa gaafachuudhaaf ergamoota ergiteef Israa'el keessaa Waaqni gorsa gaafatamu dhabameetii? Ati sababii waan kana hojjetteef siree irra ciiftu kana irraa hin kaatu. Ati dhugumaan ni duuta!" **17** Kanaafuu inni akkuma dubbii Waaqayyoo kan Eeliyaas dubbate sanaatti du'e. Sababii Ahaaziyaan ilma hin qabneef obboleessi isaa Yehooraam iddoo isaa bu'ee mootii ta'e; kunis bara Yehooraam ilmi Yehooshaafaax mootii Yihuudaa ture keessa waggaa lammaffaatti ta'e. **18** Wantoonni bara mootummaa Ahaaziya keessa hojjetaman kan

biraa hundii fi wanti inni hojжете kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru mitii?

2 Yeroo Waaqayyoo bubbeedhaan Eeliyaasin gara Samiitti ol fudhachuu ga'etti Eeliyaasii fi Elsa'a'i Gilgaalii ka'anii karaa deema turan. **2** Eeliyaas Elsa'a'iin, "Ati asuma turi; Waaqayyoo Beet'eelitti na ergeeraatii" jedhe. Elsa'a'i garuu, "Dhugaa Waaqayyoo jiraataa, ani lubbuu keetiin nan kadhaha; ani gad si hin dhiisu" jedheen. Kanaafuu isaan Beet'eelitti gad bu'an. **3** Ergasiis waldaan raajotaa kanneen Beet'eel turan gara Elsa'a'i dhufanii, "Ati akka Waaqayyoo har'a goftaa kee si biraa fudhachuuf jiru beektaa?" jedhanii ni gaafatan. Elsa'a'i immoo, "Eeyyee, ani nan beeka; garuu isin waa'ee isaa hin dubbatinaa" jedheen. **4** Eeliyaas "Yaa Elsa'a'i, ati asuma turi; Waaqayyoo gara Yerikootti na ergeeraatii" jedheen. Innis, "Dhugaa Waaqayyoo jiraataa, ani lubbuu keetiin nan kadhaha; ani gad si hin dhiisu" jedheen. Kanaafuu isaan gara Yerikoo deeman. **5** Waldaan raajotaa kanneen Yerikoo turan sun gara Elsa'a'i dhufanii, "Ati akka Waaqayyoo har'a goftaa kee si biraa fudhachuuf jiru beektaa?" jedhanii gaafatan. Innis, "Eeyyee nan beeka; isin garuu waa'ee isaa hin dubbatinaa" jedheen. **6** Eeliyaas, "Ati asuma turi; Waaqayyoo Yordaanositti na ergeeraatii" jedheen. Innis, "Dhugaa Waaqayyoo jiraataa, ani lubbuu keetiin nan kadhaha; ani gad si hin dhiisu" jedheen. Kanaafuu isaan lamaanuu ka'anii deeman. **7** Isaanis Yordaanos bira dhaabatan; waldaan raajotaa keessaa namoonni shantamni dhaqanii irraa fagaatanii fuula isaanii dura dhadhaabatan. **8** Eeliyaas kaabbaa isaa of irraa baasee dadachaasee ittiin bishaan dha'e. Bishaan sunis mirgaa fi bitaatti gargar qoodame; isaan lamaanuu lafa gogaa irra ce'an. **9** Eeliyaas erga ce'anii booddee Elsa'a'iin, "Mee waan ani utuu si biraa hin fudhatamin siif gochuu danda'u natti himi" jedhe. Elsa'a'i immoo, "Hafuurri kee dachaadhaan narra haa bu'u" jedhee deebiseef. **10** Eeliyaas immoo, "Ati waan rakkisaa kadhate; ta'us yoo ati yeroo ani si biraa fudhatamutti na argite, hafuurri kun kan kee ta'a; yoo kanaa achi kan kee hin ta'u" jedheen. **11** Utuma isaan haasa'aa deemanuu gaariin ibiddaa tokkoo fi fardeen ibiddaa akkuma tasaa mul'atanii isaan lamaan gargari baasan; Eeliyaas bubbeedhaan samiitti ol fudhatame. **12** Elsa'a'i waan kana argee, "Yaa abbaa koo! Yaa abbaa koo! Gaariiwaniif fi abbootii farda Israa'el!" jedhee sagalee ol fudhatee iyye. Elsa'a'i ergasii deebi'ee isa hin argine. Innis uffata isaa qabee iddoo lamatti gargar tarsiise. **13** Innis kaabbaa Eeliyaas irraa bu'e sana fuudhee deebi'ee qarqara laga Yordaanos dhaabate. **14** Ergasii kaabbaa Eeliyaas irraa bu'e sana fudhatee ittiin bishaan dha'ee, "Waaqayyoo Waaqni Eeliyaas sun amma eessa jira?" jedhee gaafate. Yommuu inni dha'etti bishaan sun mirgaa fi bitaatti gargari qoodame; Elsa'a'is ni ce'e. **15** Waldaan raajotaa kanneen Yerikoodhaa dhufanii waan kana ilaalaa turan, "Hafuurri Eeliyaas Elsa'a'i irra bu'uutti jira" jedhan. Isaanis isa simachuudhaaf dhaqanii fuula isaa duratti lafatti gombifaman. **16** Akkanas jedhaniin; "Kunoo, nu tajaajiltoonni kee namoota ciccimoo shantama of biraa qabna. Isaan dhaqanii goftaa kee haa barbaadan. Hafuurri Waaqayyoo ol isa fuudhee tulluu wayii irra yookaan sulula wayii keessa isa buuse ta'aatii." Elsa'a'i immoo, "Akkas miti; isaan hin erginaa" jedhee deebise. **17** Isaan garuu hamma inni isaan jalaa diduu qana'utti isa dirqisiisan. Kana irratti inni, "Isaan ergaa" jedhe. Isaanis nama shantama ni ergan; namoonni sunis bultii sadii barbaadanii isa dhaban. **18** Isaanis utuma inni Yerikoo jiruu deebi'anii gara isaa dhufan; innis, "Ani hin deemina isiniin hin jennee?" jedheen. **19** Namoonni magaalaa sanaa Elsa'a'iin, "Kunoo yaa goftaa keenya, akkuma ati argitu kana haalli magaalaa kanaa namatti

tola; garuu bishaan ishee faalamaa dha; lafti ishees midhaan hin baafuu” jedhan. **20** Innis, “Mee waciiiti haaraa naa fidaatii soogidda itti naqaa” jedheen. Kanaafuu isaan waciiiti sana itti fidan. **21** Innis gara burqaatti gad bu’ee, soogidda sana itti naqee akkana jedhe; “Waaqayyo akkana jedha; ‘Ani bishaan kana fayyiseera. Bishaan kun lammata du’a hin fidu yookaan maseenummaa biyyatti hin fidu.” **22** Bishaan sunis akkuma dubbii Elsa’a dubbate sanaatti hamma ammaatti fayyeera. **23** Ergasii Elsa’a ka’ee Beet’eel dhaqe. Utuma inni karaa deemuu joolleen tokko magaalaa keessaa yaatee, “Namicha mataa moluu nana deemi asii! Namicha mataa moluu nana deemi asii!” jedhanii itti qoosan. **24** Inni of irra garagalee isaan mil’atee maqaa Waaqayyootiin isaan abaare. Yommuu amaakenni lama bosona keessaa ba’anii joollee sana keessaa afurtamii lama cicciranii fixan. **25** Elsa’a is ittuma fufee gara Tulluu Qarmeloos dhaqe; achii ka’ees Samaariyaatti deebi’e.

3 Yehooraa ilmi Ahaab bara Yehooshaafaax mooticha Yihuudaa keessa waggaa kudha saddeettaffaatti Samaariyaa keessatti mootii Israa’el ta’ee waggaa kudha lama bulche. **2** Yehooraa fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjette; garuu akka abbaa fi haati isaa hojjetan sana miti. Inni siidaa Ba’aal kan abbaan isaa hojjechiise sana balleesseeraatii. **3** Ta’us cubbuu Yeroobi’aam ilma Nebaat kan inni saba Israa’el hojjechiise sana cimsee qabate malee irraa hin deebine. **4** Yeroo kanatti Meeshaan mootichi Mo’aab hoolota horsiisa ture; inni waggaa waggaa xobbaallaa hoolaa kuma dhibba tokkoo fi rifeensa korbeeyyii hoolaa kuma dhibba tokko mootii Israa’eliif gibira kenna ture. **5** Erga Ahaab du’ee garuu mootichi Mo’aab mootii Israa’elitti ni fincile. **6** Kanaafuu yeroo sanatti Yehooraa mootichi Samaariyaadhaa ka’ee saba Israa’el hunda duulaaf hiriirse. **7** Innis, “Mootiin Mo’aab natti fincileera; Mo’aabin loluudhaaf ati na wajjin ni baataa?” jedhee Yehooshaafaax mooticha Yihuudaatti ergaa ergate. Yehooshaafaaxis, “Ani si wajjin nan ba’a; ani akkuma kee ti; sabni koos akkuma saba keetii ti; fardeen koos akkuma fardeen keetii ti” jedhee deebiseef. **8** Innis, “Karaa kamiin yaana?” jedhee gaafate. Yehooraa immoo, “Karaa Gammoojii Edoomiitiin” jedhee deebiseef. **9** Kanaafuu mootiin Israa’el mootii Yihuudaatii fi mootii Edoom wajjin ka’ee qajelee. Erga guyyaa torba irra nanaanna’anii booddee loltoonni sun ofii isaanitiif yookaan horii isaanitiif bishaan tokko illee hin qaban ture. **10** Kana irratti mootiin Israa’el, “Wayyoo kaa! Waaqayyo nu mootota sadanuu dabarsee mootii Mo’aabitti kennuudhaaf walitti nu waamee?” jedhee iyye. **11** Yehooshaafaax garuu, “Raajiin Waaqayyoo kan nu karaa isaatiin Waaqayyoon waa gaafannu tokko iyyuu as hin jiruu?” jedhee gaafate. Qondaalli mootii Israa’el tokkos, “Elsa’a ilmi Shaafaax as jira. Inni Eeliyaasiif bishaan harkaa buusa ture” jedhee deebise. **12** Yehooshaafaaxis, “Dubbiin Waaqayyoo isa bira jira” jedhe. Kanaafuu mootiin Israa’el, Yehooshaafaaxii fi mootiin Edoom gara Elsa’a’itti gad bu’an. **13** Elsa’a mootii Israa’eliiin, “Nu maal wal irraa qabna? Ati gara raajota abbaa keetiiti fi gara raajota haadha keetii dhaqi” jedhe. Mootiin Israa’el, “Akkas miti; Waaqayyo nu mootota sadanuu dabarsee Mo’aabitti kennuudhaaf walitti nu waameeraatii” jedhee deebise. **14** Elsa’a immoo akkana jedhee deebise; “Dhugaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u kan ani isa tajaajilu sanaa; ani utuu Yehooshaafaax mooticha Yihuudaatiif ulfina kennuu baadhee silaa garagalee si hin ilaalu yookaan wayittuu si hin hedun ture. **15** Amma garuu nama baganaa taphatu tokko naa fidaa.” Utuma namichi sun baganaa taphachaa jiruu harki Waaqayyoo Elsa’a’i irra bu’e;

16 innis akkana jedhe; “Waaqayyo akkana jedha: Sulula kana keessatti boolla hedduu qotaa. **17** Waaqayyo akkana jedhaatii: Isin bubbee yookaan bokkaa hin argitan; ta’us sululli kun bishaaniin guutama; isin, loon keessanii fi horiin keessan kaan ni dhugdu. **18** Wannii kun fuula Waaqayyoo duratti waan salphaa dha; inni Mo’aabinis dabarsee harka keessanitti ni kenna. **19** Isin magaalaa dallaan itti ijaarame hundaa fi magaalawwan hunda ni mo’attu. Muka gaarii hunda ni murtu; burqaa hunda gogsitanii lafa qotiisaa gaarii hunda dhagaan balleessitu.” **20** Guyyaa itti aanu ganama gara sa’aatii aarsaan itti dhi’eeffamuutti kunoo karaa Edoomiin bishaan gad ni dhangala’! Biyyi sunis bishaaniin guutante. **21** Yeroo kanatti Mo’aabonni hundi akka mootonni sun isaan loluu dhufan dhaga’an; kanaafuu dargaggeessas ta’u jaarsi mi’a lolaa baachuu danda’u hundi walitti waamamee daangaa irratti walitti qabame. **22** Yommuu isaan ganama barrii ka’anitti biiftuun bishaan sana irratta ba’aa turte. Bishaan sunis Mo’aabota gama jiranitti akkuma dhiigaa diimatee mul’ate. **23** Isaanis, “Wanni sun dhiiga! Mootonni sun wal lolanii wal fixuun isaanii hin oolu. Kanaafuu yaa Mo’aab boojuudhaaf ka’i!” jedhan. **24** Garuu yeroo Mo’aabonni qubata Israa’el ga’anitti, Israa’eloonni itti ka’anii olan; jarri sunis ni baqatan. Israa’eloonnis biyya sana weeraranii Mo’aabota gogorra’an. **25** Isaanis akkasiin magaalawwan balleessan; tokkoon tokkoon namaas lafa qotiisaa gaggarii hunda irratti dhagaa darbatee lafti qotiisaa sun dhagaadhaan guutame. Isaan burqaawwan hunda gogsanii muka gaggarii hunda ciran. Qiir Hareesheti qofatu dhagaa ishee wajjin hafu; ta’us namoonni furrisaa qaban marsanii ishee dha’an. **26** Mootiin Mo’aab yommuu akka lolli isatti jabaate argetti mooticha Edoomitti cabsee seenuuf namoota goraadee hidhatan dhibba torba fudhatee qajelee; jarri garuu hin dandeenye. **27** Innis ilma isaa hangafa kan iddoo isaa bu’ee mootii ta’uuf jiru fudhatee dallaa magaalaa sanaa irratti aarsaa gubamu godhee dhi’eesse. Dheekkamsi guddaanis Israa’elitti dhufe. Isaanis dugda duubatti deebi’anii biyya isaaniitti ni galan.

4 Niitiin namicha ilmaan raajotaa keessaa tokko ta’ee tokkoo sagalee ol fudhattee Elsa’a’iin akkana jette; “Dhirsii koo garbichi kee du’eera; akka inni Waaqayyoon sodaachaa ture atu ni beekta. Namichi liqii isa irraa qabu tokko garuu amma ilmaan koo lamaan fudhatee garboomfachuuf dhufaa jira.” **2** Elsa’a’is, “Ani akkamittin si gargaaruu danda’a? Mee natti himi; mana kee keessaa maal qabdaa?” jedheen. Isheenis, “Garbittiin kee zayitii xinnoo tokko malee homaa manaa hin qabdu” jettee deebifte. **3** Elsa’a akkana jedheen; “Dhaqiitii warra ollaa keetii hunda okkotee duwwaa hedduu kadhadhu. Muraasa hin kadhatin. **4** Ergasii ol galiitii ofii keetii fi ilmaan keetti balbala cufi. Okkotee hundatti zayitii naqiitii yommuu tokkoon tokkoon isaa guutamutti jalaa hiqisi.” **5** Isheenis isa biraa deemtee ofii isheettii fi ilmaan isheettii balbala cufte. Ilmaan isheetii okkotee gara isheetti fidan; isheen immoo zayitii itti naqaa turte. **6** Okkoteen hundi guutamaan isheen ilma isheetiin, “kan biraa naaf fidi” jette. Inni immoo, “Okkoteen tokko iyyuu hin hafne” jedhee deebiseef. Kana irratti zayitiin sun yaa’uu dhiise. **7** Isheen dhaqxee nama Waaqaa sanatti himte; innis, “Dhaqii zayitii sana gurguriitii liqii kee baafadhu. Atii fi ilmaan kee waan hafeen jiraachuu ni dandeessu” jedhe. **8** Gaaf tokko Elsa’a’i ka’ee Suunam dhaqe. Dubartiin soorettiin tokko achi jiraatti turte; isheenis akka inni goree waa nyaatuuf Elsa’a’i kadhate. Kanaafuu inni yeroo karaa sanaan darbu hunda goree waa nyaata ture. **9** Isheenis dhirsaa isheetiin akkana jette; “Ani namichi yeroo hunda karaa keenyaan darbu kun qulqulluu nama Waaqaa akka ta’ee nan beeka. **10** Kottu mee bantii manaa irratti kutaa xinnaa

tokko ijaarree siree fi minjaala, barcumaa fi ibsa'a achi keessa haa keenyuuf. Ergasiis inni yeroo nu bira dhufu hunda achi jiraachuu danda'a." **11** Elsa'a is gaaf tokko dhufee ol ba'ee kutaa isaa sana keessa ciise. **12** Innis tajaajilaa isaa Gehaaziin, "Mee dubartii Suunam sana as waami" jedhe. Gehaaz ishee waamnaa isheen dhuftee fuula Elsa'a'i dura dhaabatte. **13** Elsa'a'i immoo akkana isaan jedhe; "Ati nuuf jettee baay'ee dadhabdeerta. Amma maal siif haa godhu? Iddoo kee buunee mootichatti yookaan ajajaa loltootaatti siif dubbannuu?" jedhii isheetti himi." Ishee immoo, "Ani saba koo gidduu jiraadha" jettee deebifte. **14** Elsa'a is, "Maaltu isheef godhamuu danda'a?" jedhee gaafate. Gehaaz immoo, "Isheen ilma hin qabdu; dhirsi ishees dulloomee jira" jedheen. **15** Elsa'a is, "Ishee waami" jedheen. Kanaafuu inni ishee waame; isheenis balbala dura dhaabatte. **16** Elsa'a i, "Ati waggaa dhufu keessa yeroo kanatti ilma ni hammatta" jedheen. Isheen immoo, "Akkas miti yaa gooftaa koo; yaa nama Waaqaa, ati garbittii kee hin gowwoomsin!" jette. **17** Dubartiin sun garuu ni ulfoofte; akkuma Elsa'a'i isheetti hime sanatti waggaa itti aanu keessa yeruma sanatti ilma deesse. **18** Mucaan sunis ni guddate; innis gaaf tokko gara warra midhaan haamanii abbaa isaa bira dhaqe. **19** Innis abbaa isaatiin, "Mataa koo! Mataa koo!" jedhe. Abbaan isaa immoo hojjetaa tokkoon, "Baadhuutii gara haadha isaatti isa geessi" jedhe. **20** Erga hojjetaan sun fuudhee gara haadha isaati isa geessee booddee mucaan sun hamma saafaatti gudeeda haadha isaa irra taa'ee ergasiis immoo ni du'e. **21** Isheen ol baatee siree nama Waaqaa sanaa irra isa ciisite; mana itti cuftees kaatee biraa deemte. **22** Isheen dhirsaa ishee waamtee, "Mee akka ani dafee gara nama Waaqaa dhaqee deebi'uuf hojjetaa tokkoo fi harree tokko naaf ergi" jetteen. **23** Inni immoo, "Har'a ayaana baatii miti yookaan Sanbata miti. Ati maaliif har'a gara isaa dhaqxa ree?" jedheen. Isheen, "Nagumaafin dhaqa" jette. **24** Isheenis harree ishee irra kooraa kaa'attee hojjetaa isheettiin, "Karaa qabadhu; yoo ani sitti hime malee anaaf jettee suuta hin deemsisin" jette. **25** Kanaafuu isheen kaatee gara Tulluu Qarmeloos nama Waaqaa sana bira dhaqxe. Namni Waaqaa sun fagootti ishee arginaan tajaajilaa isaa Gehaaziin akkana jedhe; "Ilaa! Dubartiin Suunam sun kuunmoo til" **26** Fiigii ishee simadhuutii, 'Ati fayyumaa? Dhirsii kee fayyumaa? Mucaan kee fayyumaa?' jedhii gaafadhu." Isheenis, "Wanni hundinuu naguma" jettee deebifte. **27** Isheen yommuu tulluu sana irratti nama Waaqaa sana bira geessetti, jabeessite miilla isaa qabatte. Gehaaz immoo gad dhiisiisuuf dhufe; namni Waaqaa sun garuu, "Ishee hin tuqin! Isheen gadda guddaa keessa jirti; Waaqayyo garuu waan kana na dhokse; nattis hin himne" jedhe. **28** Isheenis, "Yaa gooftaa koo ani ilma si kadhadheeraa? Ani, 'Na hin gowwoomsin' siin hin jennee?" jetteen. **29** Kana irratti Elsa'a'i Gehaaziin akkana jedhe; "Sabbataan mudhii kee hidhadhuutii, ulee koo harkatti qabadhuutii fiigi. Nama karaatti argite tokko illee hin dubbisin; yoo namni kam iyyuu si dubbise deebii hin kenniniif; ulee koos fuula mucaa sanaa irra kaa'." **30** Haati daa'ima sanaa garuu, "Dhugaa Waaqayyo jiraataa, ani lubbuu keetiin nan kakadha; ani si dhiisee hin deemu" jette. Kanaafuu inni ka'ee ishee duukaa bu'e. **31** Gehaaz isaan dura darbee ulee sana fuula mucaa irra kaa'ee; garuu sagaleen yookaan mallattoon tokko iyyuu hin turre. Kanaaf Gehaaz gara Elsa'a'itti deebi'ee, "Mucaan hin dammaqee" jedhee itti hime. **32** Yommuu Elsa'a'i mana ga'etti mucaan sun du'ee siree isaa irra ciisaa ture. **33** Elsa'a is ol seenee, ofii fi mucaatti balbala cufee Waaqayyoon kadhate. **34** Ergasiis siree yaabbatee, afaan isaa afaan mucaa irra, ija isaa ija mucaa irra, harka isaa harka mucaa irra kaa'ee mucicha irra ciise. Akkuma inni mucaa sana irratti diriireen

dhagni mucaa ho'uu jalqabe. **35** Elsa'a'i achi garagalee mana keessa asii fi achi nanaanna'ee amma illee siree yaabbatee mucaa irratti diriire. Mucaan sunis yeroo torba haxxifatee ija banate. **36** Elsa'a is Gehaaziin waamee, "Dubartii Suunam sana as waami" jedhe. Innis ishee waame. Elsa'a'i yommuu isheen gara isaa dhufetti, "Kunoo mucaa kee fudhadhu" jedheen. **37** Isheen ol seentee, miilla isaa irratti kuffee addaan lafatti gombifamte. Ergasiis mucaa ishee fudhattee gad baate. **38** Elsa'a is ka'ee Gilgaalitti deebi'ee; yeroo sanatti biyya sana keessa beelatu ture. Innis utuu waldaan raajotaa fuula isaa dura taa'aa jirani tajaajilaa isaatiin, "Okkotee guddicha ibiddaa irra kaa'itti namoota kanaaf ittoo bilcheessi" jedhe. **39** Isaan keessaa namni tokko raafuu funaannachuuf gad ba'ee wayinii bosonaa tokko arge. Wayinii bosonaa sana irraa willee ciree dachaa uffata isaa guuttate. Yeroo deebi'ettis buqqee sana murmuree okkotee ittoo sanatti naqe. Namni tokko iyyuu waan sana hin beeku tureetii. **40** Ittoon sunis jaraaf dhi'eeffame; isaan garuu akkuma nyaachuu jalqabaniin, "Yaa nama Waaqaa, okkotee kana keessa du'atu jiral!" jedhani iyyan. Isaanis ittoo sana nyaachuu hin dandeenye. **41** Elsa'a i, "Daakuu wayii naa fidaa" jedhe. Daakuu sanas okkoteetti naqee, "Akka nyaatanii namootaaf dhi'eessaa" jedhe. Ergasiis wannu nama miidhu tokko iyyuu okkotee sana keessatti hin argamne. **42** Namichi tokko buddeena garbuu kan mataa midhaan bilchaatee irraa tolfame digdamaa fi asheetii midhaanii nama Waaqaa sanaaf fidee Ba'aal Shaaliishaadhaa dhufe. Elsa'a is, "Akka isaan nyaatanii namootaaf kenni" jedhe. **43** Tajaajilaa isaa immoo, "Ani akkamiyaan waan kana nama dhibba tokko duratti dhi'eessuu danda'a?" jedhee gaafate. Elsa'a i garuu, "Akka isaan nyaatanii namootaaf kenni. Waaqayyo akkana jedhaatii; 'Isaan nyaatanii hambaa illee ni qabaatu'" jedhee deebise. **44** Innis fuudhee isaan duratti dhi'eesse; isaanis akkuma dubbii Waaqayyoo sanaatti nyaatanii hambaa hambisan.

5 Na'amaan ajajaa loltoota mooticha Sooriyaa ture. Sababii Waaqayyo karaa isaatiin warra Sooriyaatii moo'icha kenneef inni fuula gooftaa isaa duratti nama guddaa akka malee ulfina qabu ture. Inni loltuu jagna; garuu lamxii qaba ture. **2** Bara sana keessa tuunni loltoota Sooriyaa dhaqee intala dargaggeettii gosa Israa'el tokko booji'ee; isheenis niitii Na'amaan tajaajilaa turte. **3** Isheenis giiftii isheettiin, "Gooftaan koo utuu raajicha Samaariyaa jiru sana bira dhaqee silaa inni lamxii sana irraa isa fayyisa ture!" jette. **4** Na'amaan dhaqee waan intalli Israa'el jetteen sana gooftaa isaatti ni hime. **5** Mootiin Sooriyaas, "Waan fedhe illee taanaan ati dhaqi; ani mootii Israa'elitti xalayaa nan barreessaatii" jedhee deebiseef. Kanaafuu Na'amaan meetii taalaantii kudhan, warqee saqilii kuma ja'aa fi uffata irraa jalaa kudhan fudhatee qajeele. **6** Xalayaa inni mootii Israa'elitti geesse sun akkana jedha; "Ani akka ati lamxii irraa isa fayyiftuuf xalayaa kana wajjin tajaajilaa koo Na'amaanin sitti ergeera." **7** Mootiin Israa'elis akkuma xalayaa sana dubbiseen uffata ofii tarsiisee akkana jedhe; "Ani Waaqaa? Ani nama ajjeesuu fi deebisee jiraachisuu nan danda'aa? Namichi kun maaliif akka lamxiin isaa fayyuuf nama natti erga? Mee akka inni lola natti kaasuu barbaadu ilaalaa!" **8** Elsa'a i namni Waaqaa sun akka mootiin Israa'el uffata isaa tarsiisee dhageenyaan ergaa itti ergee, "Ati maaliif uffata kee tarsiisee? Namicha sana natti ergi; innis akka Israa'el keessa raajiin jiru ni beekaatii" jedheen. **9** Kanaafuu Na'amaan fardeen isaatii fi gaariwwan isaa fudhatee dhaqee balbala mana Elsa'a'i dura dhaabate. **10** Elsa'a i immoo, "Dhaqii Yordaanos keessatti yeroo torba dhiqadhu; foon kee fayyee akka duratti siif deebi'; atis ni qulqulloftaa" jedhee nama itti erge. **11** Na'amaan garuu aariidhaan ka'ee

biraa deemee akkana jedhe; “Ani waan inni dhugumaan gara koo dhufee dhaabatee maqaa Waaqayyo Waaqa isaa waamee iddoo sana irra harka isaa qabee lamxii koo fayyisun se’e. **12** Abaanaa fi Faarfaan lageen Damaasqoo sun bishaanota Israa’el keessaa kam iyyuu hin caalanii? Ani isaan keessatti dhiqadhee fayyuu hin danda’u turee?” Kanaafuu inni akka malee aaree of irra garagalee deeme. **13** Tajaajilttoonni Na’amaanis gara isaa dhaqanii, “Yaa abbaa ko, ati utuu raajiin kun waan guddaa tokko hojjedhu siin jedhee ni hojjetta mitii? Yoo inni, ‘Dhiqadhuutii qulqullaa’i siin jedhe immoo hammam caalchiftee hin hojjettu ree?” jedhaniin. **14** Kanaafuu inni dhaqee akkuma namni Waaqaa sun jedheenitti yeroo torba Yordaanos keessa seenee ba’e; dhagni isaas fayyee akkuma duraatti deebi’efii akkuma dhagna mucaa xinnaa tokkootti qulqullaa’ee. **15** Ergasii Na’amaanii fi tajaajilttoonni isaa hundi gara nama Waaqaa sanaatti deebi’an. Ni’imaanii fuula isaa dura dhaabate, “Ani akka Israa’el keessa malee addunyaa guutuu keessa Waaqni hin jirre amma beekeera. Kanaafuu maaloo garbicha kee irraa kennaa tokko fudhadhu” jedhe. **16** Raajiin sun immoo, “Dhugaa Waaqayyo jiraataa ani isa tajaajiluu sanaa, ani waan tokko illee sirraa hin fudhadhu” jedhee deebise. Yoo Na’amaan cimsee isa kadhate iyyuu inni fudhachuu dide. **17** Kana irratti Na’amaan akkana jedheen; “Yoo fudhachuu baatte immoo, maaloo akka biyyoon gaangoo lamaa ana garbicha keetif kennamu ajaji; garbichi kee si’achi deebi’ee Waaqayyoo malee waaqota tolfamoo biraatiif aarsaa tokbamu fi qalma hin dhi’eessuutii. **18** Garuu Waaqayyo waan tukkicha kana garbicha keetif haa dhiisu: Gooftaan koo yommuu achitti sagaduuf mana qulqullummaa Rimoon seenutti natti irkata; anis yommuu inni sagadutti nan sagada; Waaqayyo waan kana ana garbicha keetif haa dhiisu.” **19** Eelisa’is, “Nagaan deemi” jedheen. Erga Na’amaan xinnoo achi fagaatee boodde, **20** Gehaaz tajaajilaan Elsaai’i nama Waaqaa sanaa akkana ofiin jedhe; “Gooftaan koo utuu kennaa inni fide sana irraa hin fudhatin Na’amaan namicha warra Arraama kana akkasumatti gad lakkise. Dhugaa Waaqayyo jiraataa, ani isa faana fiigeen wa irraa fudhadha.” **21** Kanaafuu Gehaaz dafee Ni’imaan duukaa bu’e. Na’amaanis yommuu akka inni gara isaatti fiigaa jiru argetti isa simachuudhaaf gaarii irraa bu’ee, “Wanni hundi nagumaa?” jedhee isa gaafate. **22** Gehaazis akkana jedhee deebiseef; “Wanni hundinuu naguma. Gooftaan koo, ‘Kunoo ammuma waldaa raajotaa keessaa dargaggoonni lama biyya gaaraa Efreem irraa natti dhufaniiru. Maaloo meetii taalaantii tokkoo fi uffata irraa jalaa lama kenniif’ akkan siin jedhuuf na erge.” **23** Na’amaan immoo Gehaaziin, “Akkuma fedhe illee ta’u taalaantii lama fudhadhu” jedhe. Innis akka Gehaaz waan sana fudhatuuf cimsee isa kadhate; ergasiis meetii taalaantii lama borsaa lamatti hidhee uffata irraa jalaa lama waajjin tajaajiltoota isaatti kenne. Isaanis baatanii Gehaaz dura qajeelan. **24** Gehaazis yommuu gaara bira ga’etti waan sana hojjetoota sana harkaa fuudhee mana keessa ol kaa’e. Namoota sanas of irraa geggeesse; isaanis ka’anii deeman. **25** Innis ergasii dhaqee fuula gooftaa isaa Elsaai’i dura dhaabate. Elsaai’is, “Gehaaz, ati eessa turtte?” jedhee gaafate. Gehaaz immoo, “Ani garbichi kee eessa iyyuu hin deemne” jedhee deebise. **26** Elsaai’i garuu akkana jedheen; “Yeroo namichi sun si’i simachuuf gaarii isaa irraa bu’e sanatti hafuurri koo si wajjin hin turree? Yeroo kun yeroo itti maallaqa yookaan wayyaa, lafa qotiisaa ejersaa, iddoo dhaabaa wayiinii, bushaayee, karra loonii yookaan garboota dhiiraa fi garboota nadheenii fudhataniidhaa? **27** Lamxiin Na’amaan sun hamma bara baraatti si’ii fi sanyii keetiitti qabatee hafa.” Innis lamxaa’ee akkuma cabbii addaatee fuula Elsaai’i duraa ba’ee deeme.

6 Ilmaan raajotaa sun Elsaai’iin akkana jedhan; “Kunoo, iddoo nu si wajjin wal geenyu nutti dhiphateera. **2** Akka nu Yordaanos dhaqnee tokkoon tokkoon keenya muka cirannee iddoo jiraannu achitti ijaarramuuf nuu eeyyami.” Innis, “Dhaqaa” jedheen. **3** Isaan keessaa namni tokko, “Maaloo ati nu garboota kee wajjin hin deemtu?” jedhee gaafate. Elsaai’i immoo, “Nan deema” jedhee deebise. **4** Innis isaan wajjin deeme. Isaan Yordaanos dhaqanii muka cirachuu jalqaban. **5** Isaan keessaa tokko utuu muka muruutti jiruu qottoon muka isaa irraa buqqa’ee bishaan keessa bu’e. Namichi sunis, “Wayyoo kaa, yaa gooftaa koo; wanni kun waan ergifatamee dha!” jedhee iyye. **6** Namni Waaqaa sunis “Qottoon eessa bu’e?” jedhee gaafate. Yommuu inni iddoo qottoon sun bu’e isa argisiisetti Elsaai’i muka xinnaa tokko kutee achi keessa buusee akka sibiilli sun bishaan gubbaa deemu godhe. **7** Innis, “Ol fudhadhu” jedheen. Namichi sunis harka diriirfatee qottoo isaa fudhate. **8** Yeroo sanatti mootiin Sooriyaa Israa’eliin wal lolaa ture. Innis erga ajajjoota loltoota isaatiin mari’atee boodde, “Ani lafa akkasii fi lafa akkasii keessa qubata koo nan dhaabbadha” jedhe. **9** Namni Waaqaa sunis, “Sababii namoonni Sooriyaa achitti gad bu’aa jiraniif ati akka karaa sanaan hin dabarre of eeggadhu” jedhee mootii Israa’elitti ergaa erge. **10** Kanaafuu mootiin Israa’el gara iddoo namni Waaqaa sun waa’ee isaa dubbate sanaatti nama ergee ni to’ate. Elsaai’is akka mootichi iddoowan akkasii irraa of eeggatu ammumaa amma isa akeekkachiise. **11** Wanni kun akka malee mootii Sooriyaa aarse. Innis ajajjoota loltoota isaa walitti waamee, “Isin amma nama nu keessaa mootii Israa’eliif hojjechaa jiru natti hin himtanii?” jedhee gaafate. **12** Ajajjoota sana keessaa namni tokko akkana jedhe; “Yaa gooftaa koo mooticha, nu keessaa namni akkasii hin jiru; garuu Elsaai’i raajicha Israa’el keessa jiru sanatu dubbii ati diinqa kee keessatti dubbattu hunda mootii Israa’elitti hima.” **13** Mootichi Sooriyaas, “Akka ani nama itti ergee isa qabsiisuu danda’uuf dhaqaatii lafa inni jiru ilaalaa” jedhee ajaje. Oduun, “Inni Dootaan keessa jira” jedhu tokkos isatti himame. **14** Innis ergasii fardeen, gaariiwwanii fi waraana jabaa achitti ni erge. Isaanis halkaniin dhaqanii magaalaa sana marsan. **15** Yommuu tajaajilaan nama Waaqaa sanaa guyyaa itti aanu ganama bariin gad ba’etti humni waraanaa tokko fardeenii fi gaariiwwanii magaalaa sana marsee ture. Tajaajilaan sunis, “Wayyoo kaa, yaa gooftaa koo, maal goonu?” jedhee gaafate. **16** Raajiin sun immoo, “Hiin sodaatin; warri nu wajjin jiran warra isaan wajjin jiran caalaniitii” jedhee deebise. **17** Elsaai’is, “Yaa Waaqayyo, akka inni arguu danda’uuf ija isaa baniif” jedhee kadhate. Waaqayyos ija tajaajilaa sana ni bane; innis mil’atee akka gaarran sun naannoo Elsaai’itti fardeenii fi gaariiwwan ibiddaatiin guutamani jiran ni erge. **18** Diinni sun gara isaatti gad buunaan Elsaai’i, “Jara kana jaamsi” jedhee Waaqayyoon kadhate. Kanaafuu Waaqni akkuma Elsaai’i isa kadhate sana isaan jaamse. **19** Elsaai’is, “Karaan sun kana miti; magaalaa sunis kana miti. Amma na duukaa bu’aa; anis nama isin barbaadannitti isinan geessa” jedheen. Innis akkasii Samaariyaatti isaan ni geesse. **20** Erga isaan magaalaa sana seenanii boodde Elsaai’i, “Yaa Waaqayyo akka isaan arguu danda’aniif ija jara kanaa baniif” jedhe. Waaqayyos ija isaanii ni baneef; isaanis akka Samaariyaa keessa jiran ni argan. **21** Mootiin Israa’elis isaan arginaan, “Yaa abbaa ko, ani isaan fixuu? Ani isaan fixuu?” jedhee Elsaai’iin ni gaafate. **22** Innis akkana jedhee deebise; “Isaan hin fixin; ati namoota boojite goraadee keetiin yookaan xiyya keetiin ni ajjeftaa? Akka isaan nyaatanii dhuganii gara gooftaa isaaniitti deebi’aniif nyaataa fi dhugaatii dhi’eessii.” **23** Kanaafuu inni cidha guddaa qopheesseefii erga

isaan nyaatanii dhuganii booddee of irraa isaan geggeesse; isaanis gara gooftaa isaaniitti deebi'an. Namoonni Sooriyaas ergasii deebi'anii biyya Israa'el hin weerarre. **24** Yeroo gabaabaa booddee, Ben-Hadaad mootichi Sooriyaa loltoota isaa hunda walitti qabatee dhaqee Samaariyaa marse. **25** Beela akka malee hamaatu magaalaa sana keessa ture; waan magaalaa sun yeroo dheeraadhaaf marfameef, mataan harree tokko meetii saqilii saddeettamatti, udaan gugee kiiloon tokko harka afur keessaa harki tokko meetii saqilii shaniitti gurgurame. **26** Utuu mootiin Israa'el dallaa dhagaa irraan darbuu dubartiin tokko, "Yaa gooftaa koo mooticha, na gargaari?" jedtee itti iyyite. **27** Mootichi immoo akkana jedhee deebiseef; "Yoo Waaqayyo si hin gargaarin ani eessaan gargaarsa siif arga? Oobdii midhaanii irraa moo? Iddoo wayinii itti cuunfan irraa?" **28** Ergasii, "Rakkoon kee maal?" jedhee ishee gaafate. Isheenis akkana jedtee deebiteef; "Dubartiin kun, 'Akka nu har' a isa nyaannuuf mucaa kee nuu kenni; bor immoo mucaa koo nyaannaatii' naan jette. **29** Kanaaf nu mucaa koo bilcheffannee nyaanne. Guyyaa itti aanutti immoo ani, 'Akka nu isa nyaannuuf mucaa kee nuuf kenni' jedheen. Isheen garuu mucaa ishee ni dhokfate." **30** Mootichi yommuu dubbii dubartiin sanaa dhaga'etti uffata isaa tarsiase. Utuu inni dallaa dhagaa irraan darbaa jiruu namoonni akka inni dhagna isaatti aansee wayyaa gaddaa uffatee jiru argan. **31** Innis, "Yoo mataan Elsa'a ilma Shaafaax, edana isa irra bule, Waaqni na haa adabu; adabbiin sunis akka malee natti haa cimuu!" jedhe. **32** Yeroo kanatti Elsa'a'i mana isaa keessa taa'aa ture; maanguddoonnis isa wajjin tataa'aa turan. Mootichi ergamaa tokko of dura erge; garuu utuu ergamaan sun hin dhufinuu Elsa'a'i maanguddootaan akkana jedhe; "Isin akka namichi nama ajjeesu kun mataa narraa kutuuf nama erge argituu? Kunoo yoo ergamaan sun dhufe balbala cufaati of seenuu dhowwaa. Kotteen gooftaa isaa isa duubaan dhaga'amaa jira mitii?" **33** Utuma inni amma iyyuu isaan wajjin haasa'aa jiruu, ergamaan sun gara isaa dhufe. Mootichis, "Balaan kun Waaqayyo biraa dhufe. Ani si'achi maaliifin Waaqayyoon eega?" jedhe.

7 Elsa'a'i, "Dubbii Waaqayyoo dhaga'aa. Waaqayyo akkana jedha: Bor yoona karra Samaariyaa duratti daakuun safartuun tokko saqilii tokkotti, garbuun safartuun lama immoo saqilii tokkotti gurgurama" jedhe. **2** Ajajaan loltootaa kan mootichis irree isaatti irkatee sun nama Waaqaa sanaa, "Utuma Waaqayyo karra burqaa Samiiwwanii banees iyyuu wanni kun ta'uu danda'aa?" jedhe. Elsa'a'i immoo, "Ati ijuma keetiin argita; garuu tokkoo isaa illee hin nyaattul!" jedhe. **3** Yeroo kanatti namoota lamxii qaban afurtu balbala ittiin magaalattii seenan dura ture. Isaanis akkana waliin jedhan; "Nu maaliif hamma duunutti as teenya? **4** Yoo nu, 'Kottaa magaalaa seennaa' jenne, beelli achi jira; nus ni duuna. Yoo as turre ni duuna. Kanaafuu kottaa gara qubata warra Sooriyaa dhaqnaa. Yoo isaan nu maaran ni jiraanna; yoo isaan nu fixan immoo ni dhumna." **5** Isaan galgala dimimmisaan ka'anii gara qubata warra Sooriyaa ni dhaqan. Yommuu isaan qubata sana bira ga'anitti namni tokko iyyuu achi hin turre; **6** Kunis sababii Gooftaan akka warri Sooriyaa didichuu gaariwwanii, fardeenitii fi kan waraana guddaa dhaga'anii, "Kunoo, mootiin Israa'el nu dha'uuf jedhee mootii Heeotaatii fi mootii warra Gibxi nutti bitateeral!" waliin jedhan godheef. **7** Kanaafuu isaan dunkaana isaanii, fardeenii fi harroota isaanii dhiisanii dimimmisaan baqatan. Qubata isaanis akkuma jirutti dhiisanii lubbuu isaanii oolfachuudhaaf ni baqatan. **8** Namoonni lamxii qaban sun daarii qubata sanaa bira ga'anii dunkaana tokko seenan. Isaanis waa nyaatanii dhuganii meetii, warqee fi wayyaa guurratanii dhaqanii dhokfatan. Amma illee deebi'anii dunkaana

biraa seenanii waa keessaa guurratanii akkasuma dhokfatan. **9** Kana irratti isaan akkana waliin jedhan; "Nu waan qajeelaa hojjechuutti hin jirru; guyyaan kun guyyaa oduu gaarii ti; nu garuu inuma cal'ifne. Yoo nu hamma bari'utti cal'ifne adabbiitu nu eeggata. Kanaafuu kottaa dafnee dhaqnee oduu kana mana mootummaatti himnaa." **10** Isaanis dhaqanii namoota karra magaalaa eegan waamanii, "Nu gara qubata warra Sooriyaa ni dhaqne; namni tokko illee achi hin turre; sagaleen nama tokkoo iyyuu hin dhaga'amne. Fardeenii fi harroota hidhamanii fi dunkaana akkuma dhaabametti dhiifame qofatu ture" jedhan. **11** Warri karra eegan sunis oduu kana ni labsan; oduu sunis masaraa mootummaa keessatti ni dhaga'ame. **12** Mootichis halkaniin ka'ee ajajoota loltoota isaatiin akkana jedhe; "Ani waan warri Sooriyaa nutti hojjetan isinittin hima; isaan akka nu beelaan miidhamaa jirru beeku; kanaafuu isaan, 'Dhugumaan isaan gad ni ba'u; ergasii nu utuma lubbuun jiranuu isaan qabnee magaalattii seenna' jedhanii yaaduudhaan baadiyyaa keessa dhokachuudhaaf qubata dhiisanii ba'an." **13** Ajajoota loltoota isaa keessaa tokko akkana jedhee deebise; "Namoonni tokko tokko fardeen magaalaa keessatti hafan keessaa shan fudhatanii haa deeman. Rakkinni isaanii akkuma Israa'eloota asitti hafan hundaa ti; dhugumaan isaan akkuma Israa'eloota dhuman sana hundaa ni ta'u. Kanaafuu kottaa waan ta'e beekuudhaaf isaan erginaa." **14** Kanaafuu isaan gaariwwan lama fardeen isaanii wajjin ni filan; mootichis, "Dhaqaatii ilaalaa" jedhee loltoota Sooriyaa duubaan isaan erge. **15** Isaanis hamma Yordaanositti isaan duukaa bu'an; kunoo karaan hundi uffataa fi mi'a warri Sooriyaa yeroo ariitiidhaan baqatanitti daddarbataniin guutamee ture. Ergamoonni sunis deebi'anii mootichatti himan. **16** Ergasii namoonni gad yaa'anii qubata warra Sooriyaa ni saaman. Kanaafuu akkuma Waaqayyoo dubbate sana daakuun safartuun tokko saqilii tokkotti, garbuun safartuun lama immoo saqilii tokkotti gurgurame. **17** Mootichis yeroo kanatti ajajaa loltootaa kan irree isaatti irkatee ture sana itti gaafatamaa karraa godhee muude; namoonnis karra duratti isa irra yaa'an; innis akkuma namni Waaqaa yeroo mootichi mana isaa dhufetti dubbate sana ni du'e. **18** Kunis akkuma namni Waaqaa sun, "Bori yoona karra Samaariyaa duratti daakuun safartuun tokko saqilii tokkotti, garbuun safartuun lama immoo saqilii tokkotti ni gurgurama" jedhee mootichatti hime sana ta'e. **19** Ajajaan loltootaa sunis nama Waaqaa sanaa "Utuma Waaqayyo karra burqaa samiiwwanii bane illee wanni kun ta'uu danda'aa?" jedhe. Namni Waaqaa sun immoo, "Ati ijuma keetiin argita; garuu tokkicha isaa illee hin nyaattul!" jedhe. **20** Wanni isa irra ga'es dhugumaan kanaa dha; inni waan namoonni karra duratti isa irra yaa'anii du'eetii.

8 Yeroo kanatti Elsa'a'i dubartii ilma ishee du'aa kaaseef sanaa, "Sababii Waaqayyoo beela waggaa torba turu tokko biyya kanatti ajajeef, maatii kee wajjin asii deemiitii iddoo jiraachuu dandeessu kam iyyuu jiraadhu" jedhe. **2** Dubartiin sunis kaatee akkuma namni Waaqaa sun jedheen goote. Ishee fi maatiin ishee dhaqanii biyya Filisxeemotaa keessa waggaa torba jiraatan. **3** Isheenis dhuma waggaa torbaatti biyya Filisxeemotaatii deebitee manaa fi lafa ishee kadhachuuf gara mootichaa ni dhaqte. **4** Mootichis, "Mee waan Elsa'a'i hojjete gurguddaa natti himi" jedhee Gehaaz tajaajilaa nama Waaqaa sana wajjin haasa'aa ture. **5** Utuma Gehaaz akka Elsa'a'i nama du'e illee du'aa kaase isatti himuutti jiruu dubartiin Elsa'a'i ilma ishee du'aa kaaseef sun manaa fi lafa ishee kadhachuudhaaf gara mootichaa dhufte. Gehaazis, "Yaa gooftaa koo mooticha, dubartiin Elsa'a'i mucaa

ishee du'aa kaaseef sun kunoo ti" jedhe. **6** Mootichi waa'ee waan sanaa dubartitii gaafate; isheen isitti himte. Innis ergasii qondaala tokko dubbii isheetti ramadee, "Galii guyyaa isheen biyyaa baatee jalqabee lafa qotiisaa ishee irraa argame hunda itti dabalitii waan kan ishee ture hunda deebisiif" jedheen. **7** Elsa'a i Damaasqoo dhaqe; Ben-Hadaad mootichi Sooriyaa immoo dhukkubsatee ture. Mootiin sunis yommuu, "Namni Waaqaa sun as dhufee jira" jedhanii itti himanitti, **8** Hazaa'eeliin akkana jedhe; "Kenna wuyii fudhadhuutti dhaqii nama Waaqaa sana simadhu. Karaa isaatiinis, 'Ani dhukkuba kana irraa nan hafaa?' jedhii Waaqayyoon gaafadhu." **9** Hazaa'eelis waan Damaasqoo keessaa akka malee gaggaarii ta'e fudhatee kenna fe'iisa gaala afurtamaatiin Elsa'a in simachuu dhaqe. Ol seenees fuula isaa dura dhaabatee, "Ilma kee Ben-Hadaad mooticha Sooriyaatu, 'Ani dhukkuba kana irraa hafaa?' jedhee sitti na erge" jedheen. **10** Elsa'a i immoo, "Dhaqitii, 'Ati dhugumaan irraa hafta' jedhiin; garuu Waaqayyoo akka inni dhugumaan du'u na argisiiseera" jedhee deebiseef. **11** Elsa'a i hamma Hazaa'eel qaana'utti utuu ija irraa hin buqqifatin isa ilaale. Ergasii namni Waaqaa sun boo'uu jalqabe. **12** Hazaa'eelis, "Gooftaan koo maaliif boo'a?" jedhee gaafate. Inni immoo akkana jedhee deebise; "Sababii ani miidhaa ati Israa'elitti fiddu beekuuf; ati da'annoo isaaniitti ibidda naqxa; dargaggoota isaanii goraadeedhaan fixxa; daa'imman isaanii lafaan dhoofta mimmicirqisita; dubartoota isaanii kanneen ulfaa'an garaa baqaqsita." **13** Hazaa'eel, "Ani garbichi kee sanneen kun akkamiin waan hamtuu akkanaa hojjedha?" jedhe. Elsa'a i immoo, "Waaqayyoo akka ati mootii Sooriyaa taatu na argisiiseera" jedhee deebiseef. **14** Hazaa'eel ergasii Elsa'a i biraa ba'ee gara gooftaa isaatti deebi'e. Yommuu Ben-Hadaad, "Elsa'a i maal siin jedhe?" jedhee gaafatettis, Hazaa'eel, "Inni akka ati dhugumaan irraa hafta natti hime" jedhee deebise. **15** Inni garuu guyyaa itti aanu wayyaa furdaa tokko fuudhee bishaan keessa cuuphee fuula mootichaa haguuge; akkasiin mootichi du'e. Ergasii Hazaa'eel iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **16** Bara Yehooraa ilma Ahaab mooticha Israa'el keessa waggaa shanaffaatti Yooraa ilma Yehooshaafaax mooticha Yihuudaa sun mootii ta'ee bulchuu jalqabe. **17** Yeroo sanatti umurin isaa waggaa soddomii lama ture; innis Yerusaleem keessa ta'ee waggaa saddeet ni bulche. **18** Innis akkuma manni Ahaab godhee ture sana karaa mootota Israa'el duukaa bu'ee; intala Ahaab fuudhee tureetii. Fuula Waaqayyoo durattis waan hamaa hojete. **19** Ta'us Waaqayyoo sababii garbicha isaa Daawitii jedhee Yihuudaa balleessuun fedhii Waaqayyoo hin turre. Inni Daawitii fi sanyii isaatiif ibsaa bara baraa dhaabuuf kakuu galee ture. **20** Bara Yooraa keessa Edoom Yihuudaatti fincilee mootii ofii isaa moosifate. **21** Kanaafuu Yooraa gaariiwwan isaa hunda wajjin Zaa'iiri dhaqe. Warri Edoomis isaa fi ajajoota gaariiwwan isaa marsan; inni garuu halkanii ka'ee isaan ni dha'e; loltoonni isaa garuu gara biyya isaaniitti baqatan. **22** Edoom hamma har'aatti illee akkuma Yihuudaatti finceletti jira. Libnaanis yeruma sanatti fincile. **23** Wantoonni bara mootummaa Yooraa keessa hojjetaman kan biraatii fi wannii inni hojjetee hundi kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru mitii? **24** Yooraa abbootii ofii wajjin boqotee Magaalaa Daawit keessatti isaan biratti ni awwaalame. Ahaaziyaan ilmi isaa iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **25** Bara Yehooraa ilma Ahaab mooticha Israa'el keessa waggaa kudha lammaffaatti Ahaaziyaan ilmi Yooraa mootii Yihuudaa ta'ee bulchuu jalqabe. **26** Ahaaziyaan yeroo mootii ta'etti umurin isaa waggaa digdamii lama ture; innis Yerusaleem keessa ta'ee waggaa tokko ni bulche. Maqaan haadha isaa Aataaliyaa dha; isheen intala ilma Omrii mooticha

Israa'el sanaa turre. **27** Innis karaa mana Ahaab duukaa bu'ee, akkuma manni Ahaab godhee sana fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojete; inni karaa fuudhaatiin maatii Ahaabitti firoomee tureetii. **28** Ahaaziyaanis Yooraa ilma Ahaab wajjin Hazaa'eel mooticha Arraam loluudhaaf Raamoot Gili'aaditti duule. Warri Arraamis Yooraa amin ni madeessan; **29** kanaafuu Yehooraa mootichi madaa warri Arraam yeroo inni Raamaat keessatti Hazaa'eel mooticha Arraam wajjin wal loletti isa madeessan sana fayyuuuf jedhee Yizri'eelitti deebi'e. Kana irratti Ahaaziyaan ilmi Yooraa mootichi Yihuudaa sababii inni madaa'ee tureef Yooraa ilma Ahaab arguuf gara Yizri'eelitti gad bu'e.

9 Elsa'a i raajichi ilmaan raajotaa keessaa nama tokko waamee akkana jedheen; "Mudhii kee hidhadhuutti bilqaaxxii zayitii kana fuudhii Raamooti Gili'aad dhaqi. **2** Yeroo achi geessutti Yehuu ilma Yehooshaafaax ilma Nimshii sana barbaadi. Gara isaa dhaqitii miiltota isaa biraa isa fuudhiitii diinqatti isa galchi. **3** Ergasii bilqaaxxii sana fuudhii zayitii sana mataa isaatti naqitii, "Waaqayyoo akkana jedha: Ani Israa'el irratti mootii godhee si diberaa." Ergasii balbala banadhuutti fiigi malee hin turin!" **4** Kanaafuu raajichi dargageessi sun ka'ee Raamooti Gili'aad dhaqe. **5** Yommuu achi ga'ettis ajajoota loltootaa kanneen walitti qabamanii tataa'an arge. Innis, "Yaa ajajaa, ani ergaa siif qaba" jedhe. Yehuu immoo, "Nu keessaa, ati eenyuuf ergaa qabda?" jedhee gaafate. Innis, "Yaa ajajaa, si'iif" jedhee deebise. **6** Yehuu ka'ee mana ol seene. Raajichi sun mataa Yehuutti zayitii naqee akkana jedheen; "Waaqayyoo Waaqni Israa'el akkana jedha; 'Ani saba Waaqayyoo, Israa'el irratti mootii godhee sin diba. **7** Ati mana gooftaa keetii mana Ahaab balleessuu qabda; anis dhiiga garboota koo raajotaatii fi dhiiga garboota Waaqayyoo kanneen lizaabel dhangalaafte hunda haaloo nan baasa. **8** Manni Ahaab guutumaa guutuutti ni bada. Ani dhiira maatii Ahaab kanneen Israa'el keessatti hafan hunda garbas ta'u birmaduu nan balleessa. **9** Ani mana Ahaab akkuma mana Yerobi'aam ilma Nebaatii fi akkuma mana Ba'ishaan ilma Ahiyyaa sana nan godha. **10** lizaabelin immoo sarootatu biyya Yizri'el keessatti nyaata; namni tokko iyyuu ishee hin awwaalu." Innis ergasii balbala banatee fiige. **11** Yehuu gara ajajjuuwwan isa wajjin turan sanaatti gad baanaan isaan keessaa namni tokko, "Wanni hundi nagumaa? Namichi maraatuun kum maaliif si bira dhufe?" jedhee isa gaafate. Yehuunis, "Ati namichaa fi waan inni dubbate ni beekta" jedhee deebiseef. **12** Isaanis, "Kun dhugaa miti! Nutti himi" jedhaniin. Yehuu, "Wanni inni natti hime kanaa dha; "Waaqayyoo akkana jedha: Ani Israa'el irratti mootii godhee si diberaa?" jedhee deebiseef. **13** Isaan dafanii wayyaa isaanii of irraa fuudhanii gulantaawwan duwwaa irra isa jala afan. Ergasii immoo malakata afuufanii, "Yehuu mootii dhal" jedhan. **14** Kanaafuu Yehuu ilma Yehooshaafaax ilma Nimshii Yooramitti malate. Yeroo sanatti Yooramii fi Israa'el hundi Raamooti Gili'aad irraa Hazaa'eel mooticha Sooriyaa eegaa turan; **15** Yehooraa mootichi garuu madaa warri Arraam yeroo inni Hazaa'eel mooticha Arraamiitiin wal loletti isa madeessan sanaaf wal'aansa argachuuf jedhee Yizri'eelitti deebi'ee ture. Yehuu, "Yoo yaadni kee kana ta'e, akka namni tokko iyyuu magaalaa keessaa gad ba'ee dhaqee oduu kana Yizri'el keessatti odeessu hin eeyyamin" jedhe. **16** Innis ergasii garri isaa seene sababii Yooraa achitti boqochaa jiruu fi sababii Ahaaziyaan mootichi Yihuudaa isa arguuf gad bu'eef Yizri'eelitti qajelee. **17** Eegduun gamoo eegumsaa kana Yizri'el keessaa irra dhabachaa ture sun yommuu loltoota Yehuu kanneen dhufaa jiran argetti, "Ani loltoota dhufaa jiran tokkon arga" jedhee iyye. Yehooraa, "Abbaa fardaa tokko waamiitii akka inni isaanitti gad ba'ee,

'Isin naguma dhufanii?' jedhee isaan gaafatuuf itti ergi" jedhee ajaje. **18** Abbaan fardaa sunis Yehuu arguuf gulufee dhaqee, "Mootichi, 'Isin naguma dhufanii?' jedha" jedheen. Yehuun immoo, "Ati nagaa irraa maal qabda? Garagalitii na duukaa bu'i" jedhee deebise. Eeguun sunis, "Ergamaan isaan bira ga'eera; garuu as hin deebine" jedhee hime. **19** Kanaafuu mootichi abbaa fardaa lammaffaa erge. Innis gara isaanii dhaqee, "Mootichi, 'Isin naguma dhufanii?' jedha" jedheen. Yehuun immoo, "Ati nagaa irraa maal qabda? Garagalitii na duukaa bu'i" jedhee deebise. **20** Eeguun sunis, "Inni isaan bira ga'eera; garuu as hin deebine. Ofichi isaa akkuma ooficha Yehuu ilma Nimshii sanaa ti; inni akkuma nama maraate tokkootti oofaatii" jedhee hime. **21** Kana irratti Yehoorraam, "Gaarii koo naa qopheessaa" jedhee ajaje. Erga gaariin qopheeffamee booddee Yehoorraam mootichi Israa'elii fi Ahaaziyaan mootichi Yihuudaa, tokkoon tokkoon isaanii gaarii isaanii yaabbatanii Yehuu simachuu dhaqan. Isaanis lafa qotiisaa Naabot namicha Yizri'eel sanaa keessatti isa argatan. **22** Yehoorraam yommuu Yehuu argetti, "Iyyuu, ati naguma dhuftee?" jedhee gaafate. Yehuun immoo, "Hamma sagaagalummaa fi falfalli haadha kee Iizaabel biyya guutee jirutti nagaa maaltu jiraachuu danda'a?" jedhee deebise. **23** Yehoorraam of irra garagalee Ahaaziyaadhaan, "Yaa Ahaaziyaan, wanni kun malmummaa dhal" jedhee baqate. **24** Yehuun xiyya isaa darbatee gatiitii Yehoorraam gidduu waraane; xiyyi sunis onnee isaa keessa fulla'e; innis gaarii isaa keessatti kufe. **25** Yehuunis ajajaa gaarii isaa Bidqaariin akkana jedhee; "Isa fuudhiitii lafa qotiisaa Naabot namicha Yizri'eel sanaa keessatti gati. Akka Waaqayyo gaafa anii fi ati gaariidhaan Ahaab abbaa isaa duubaan gulufaa turre sana akkana jedhee waa'ee isaa raajii dubbate yaadadhu: **26** 'Ani kaleessa dhiiga Naabotiitii fi dhiiga ilmaan isaa argeera, jedha Waaqayyo; ani dhugumaan akka ati gatii dhiiga sanaa lafa qotiisaa sana irratti baaftu nan godha" jedha Waaqayyo. Egaa amma isa fuudhiitii akkuma dubbii Waaqayyootti lafa qotiisaa sana keessatti isa gati." **27** Ahaaziyaan mootichi Yihuudaa yommuu waan kana argetti karaa Beet Hagaanitti geessuun baqate. Yehuun, "Isas ajjeesaa!" jedhee biyya isa ari'e. Isaanis karaa Guuritti geessu irratti Yible'am biratti isa madeessan; inni garuu Megidootti baqatee achitti du'e. **28** Tajaajiltoonni isaa gaariidhaan Yerusaleemitti isa geessanii awwaala isaa kan Magaalaa Daawit keessaatti abbootii isaa biratti isa awwaalan. **29** Bara Yooraam ilma Ahaab keessa waggaa kudha tokkoffaatti Ahaaziyaan mootii Yihuudaa ta'e. **30** Ergasii Yehuun ka'ee Yizri'eel dhaqee. Iizaabel yommuu waan kana dhageessetti ija ishee kuullatee mataa dha'attee foddaa keessaan ala ilaalte. **31** Akkuma Yehuun karraan ol seeneen Iizaabel, "Zimrii, ati namichi gooftaa kee ajjeefte naguma dhuftee?" jetteen. **32** Innis foddaa sana keessaan ol ilaalte, "Eenyutu na bira jira? Eenyuu dha?" jedhe. Xu'aashiiwwan lama yookaan sadii ta'an gara isaa gad ilaalan. **33** Yehuun, "Ishee gad darbadhaal" jedheen. Kanaafuu isaan gad ishee darban; akkasiiin dhiigni ishee keenyan manaatii fi fardeen kotteedhaan ishee irra yaa'an sanatti faffaca'e. **34** Yehuun ol seenee wa nyaatee dhuge. Innis, "Dubartii abaaramtuu kana fuudhaatii awwaalaa; isheen intala mootii turteetii" jedhe. **35** Isaan garuu yeroo ishee awwaaluf gad ba'anitti buqqee mataa ishee, harkaa fi miilla ishee malee waan tokko illee hin argine. **36** Isaanis deebi'anii Yehuutti himan; innis akkana jedhe; "Kun dubbii Waaqayyo karaa garbicha isaa Eeliyaas namicha Tishbii sanaatiin akkana jedhee dubbatee dha: Lafa qotiisaa Yizri'eel keessaa tokko irratti saroonni foon Iizaabel ni nyaatu. **37** Reeffi Iizaabelis akka namni tokko iyyuu, 'Kun

Iizaabel' jechuu hin dandeenyef lafa qotiisaa Yizri'eel keessaa tokko irratti akkuma kosii ta'a."

10 Yeroo sanatti Ahaab ilmaan torbaatama Samaariyaa keessaa qaba ture. Kanaafuu Yehuun xalayoota barreesse qondaalota Yizri'eelitti, maanguddootaatii fi guddiftoota ilmaan Ahaabitti gara Samaariyaatti erge. Inni akkana jedhe; **2** "Akkuma xalayaan kun isin ga'een, waan ilmaan gooftaa keessanii isin bira jiranii fi waan isinis gaariiwwanii fi fardeen, magaalaa jabeeffamee ijaaramee fi mi'a lolaa qabaniif, **3** ilmaan gooftaa keessanii keessaa kan warra kaan caaluu fi kan ni mala jettanii yaaddan filadhaatii teessoo abbaa isaa irra teessisaa. Ergasiis mana abbaa keessaniitiif lolaa." **4** Isaan garuu akka malee sodaatanii, "Yoo mootonni lama isa hin danda'ni nu akkamiin isa dandeenya?" waliin jedhan. **5** Kanaafuu bulchaan masaraa mootummaatii fi shuumiin magaalattii, maanguddoonnii fi guddiftoonni, "Nu garboota kee ti; waan ati jettu hunda ni hojjenna. Nu nama tokko illee mootii goonee hin filannu; ati mataan kee waanuma jaallatte godhi" jedhanii ergaa kana Yehuutti erge. **6** Yehuun immoo, "Isin yoo garee koo taatanii fi yoo naa ajajaman, mataa ilmaan gooftaa keessanii kukkutaatii bori yeroo kanatti Yizri'eelitti naa fidaa" jedhee xalayaa lammaffaa barreesse. Yeroo kanatti ilmaan mootii torbaatamanuu namoota magaalaa sanaa bebekamoo kanneen isaan guddisan bira turan. **7** Yommuu xalayaan sun isaan ga'etti namoonni kunneen ilmaan mootii torbaataman sana hundumaa ni gogorra'an. Mataa isaaniis guubootti naqanii gara Yizri'eelitti Yehudhaaf ni ergan. **8** Ergamichi yommuu deebi'etti, "Isaan mataa ilmaan mootii fidaniiru" jedhee Yehuutti hime. Yehuun immoo, "Mee balbala ittiin magaalattii seenan duratti iddoo lamatti tuulaatii hamma lafti bariitutti tursaa" jedhee ajaje. **9** Yehuun guyyaa itti aanu ganamaan ka'ee gad ba'e. Fuula namoota hundaa dura dhaabatees akkana jedhe; "Isin yakka hin qabdan. Namni gooftaa kooti malatee isa ajjeese anuma; garuu warra kana hunda eenyutu fiixe?" **10** Kanaafuu akka dubbii Waaqayyo mana Ahaab irratti dubbate tokko iyyuu lafa hin buune beekaa. Waaqayyo waan karaa garbicha isaa Eeliyaasiin dubbate sana guuteera." **11** Yehuunis akkasiin nama mana Ahaab keessaa Yizri'eel keessatti hafe kam iyyuu, namoota isaa gurguddaa, michoota isaa kanneen itti dhi'aatanii fi luboota isaa, utuu nama tokko illee hin hambisin hunda isaanii fiixe. **12** Yehuun ergasii ka'ee Samaariyaa dhaqee. Innis yommuu Beet Eekad ga'etti, **13** firoota Ahaaziyaan mootii Yihuudaa keessaa namoota tokko tokko argee, "Isin eenyutu" jedhee gaafate. Isaanis, "Nu firoota Ahaaziyaan; nu maatii mootichaatii fi ilmaan haadha mootichaa dhabisuu dhufne" jedhanii deebisan. **14** Innis, "Utuma lubbuudhaan jiranuu isaan qabaa!" jedhee ajaje. Kanaafuu utuma isaan lubbuun jiranuu qabani boolla bishaanii Beet Eekad biratti afurtaanii lamaan isaanii gogorra'an. Inni isaan keessaa nama tokko illee hin hambifne. **15** Erga achii deemee immoo Yehoonadaab ilma Rekaab utuu inni gara isaa dhufuutti jiruu arge. Yehuunis isa dubbisee, "Akkuma ani gara kee jiru ati gara koo jirta moo?" jedhee isa gaafate. Yehoonadaabis, "Ani gara kee jira" jedhee deebise. Yehuunis, "Yoo akkas ta'e harka kee natti kenni" jedheen. Innis harka isaa itti kenne. Yehuunis isa gaargaare gaariitti ol isa baase. **16** Yehuun, "Na wajjin kottuutii hinaaffaa ani Waaqayyoof qabu ilaali" jedheen. Ergasiis gaarii isaatiin isa fudhatee deeme. **17** Yehuun yommuu Samaariyaa ga'etti maatii Ahaab keessaa kanneen achitti hafan hunda fiixe; innis akkuma dubbii Waaqayyo Eeliyaasiitti dubbate sanaatti isaan ballesse. **18** Ergasii Yehuun saba hunda walitti waamee akkana jedheen; "Ahaab xinnuma Ba'aalin tajaajile. Yehuun garuu

guddisee isa tajaajila. **19** Kanaafuu amma raajota Ba'aal hunda, tajaajiltoota isaa hunda fi luboota isaa hunda walitti waamaa. Waan ani qalma guddaa isaa Ba'aaliif dhi'eessuuf tokkoon isaanii iyyuu hin hafin. Namni hafu kam iyyuu si'achi lubbuudhaan hin jiraatu." Yehuun garuu tajaajiltoota Ba'aal barbadeesuudhaaf sobee akkas jedhe. **20** Yehuun, "Ulфина Ba'aaliif jedhaatii yaa'ii waamaa" jedhe. Kanaafuu isaan ni labsan. **21** Kana irratti inni Israa'el guutuu keessa ergaa ergee akkasiin tajaajiltoonni Ba'aal hundinuun ni dhufan; tokkoon isaanii iyyuu hin hafne. Isaanis mana waaqeffannaa Ba'aalitti ol galan; manni sunis gama tokkoo hamma gama kaaniitti guutame. **22** Yehuunis namicha uffata eeguun, "Tajaajiltoota Ba'aal hundaaf uffata fidi" jedhe. Kanaafuu namichi sun wayyaa fideef. **23** Yehuu fi Yehoonadaab ilmi Rekaab sun mana waaqeffannaa Ba'aal ol seenan. Yehuunis tajaajiltoota Ba'aaliin, "Mee asii fi achi ilaalaattii akka tajaajiltoota Ba'aal malee tajaajiltoonni Waaqayyoo tokko iyyuu isin wajjin as hin jirre hubadhaa" jedhe. **24** Kanaafuu isaan qalma fi aarsaa gubamu dhi'eessuuf ol galan. Yehuun yeroo sanatti nama saddeetama ala dhaabee, "Namni warra ani harka keessanitti kennu kanneen keessaa akka tokko iyyuu miliqu godhu kam iyyuu qooda lubbuu namicha sanaa lubbuu isaa dhaba" jedhee akeekkachiisee ture. **25** Yehuun akkuma aarsaa gubamu sana dhi'eessie raawwateen, "Ol seenaatii isaan fixaa; akka namni tokko iyyuu miliqu hin godhinaa" jedhee eegdotaa fi ajajjoota sana ajaje. Kanaafuu isaan goraadeedhaan warra sana cicciran. Eegdotaa fi ajajjoonni sun reefaa isaanii alatti gad dadarbatanii kutaa mana waaqeffannaa Ba'aal kan gara keessaatti ol galan. **26** Isaanis mana Ba'aal keessaa fakkiwwan gad baasanii guban. **27** Isaan fakkii Ba'aal caccabsanii mana Ba'aalis diigan. Namoonnis hamma guyyaa har'aatti lafa itti bobbaa ba'an godhatanii itti fayyadamu. **28** Akkasiin Yehuun Israa'el keessaa waaqeffannaa Ba'aal balleesse. **29** Ta'us inni iyyuu cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka sabni Israa'el hojjetu godhe sana irraa hin deebine; cubbuun kunis fakkii jabbii warqee irraa hojjetamee Beet'eelii fi Daanitti waaqeffachuu isaanii ti. **30** Waaqayyos Yehuudhaan akkana jedhe; "Sababii ati waan fuula koo duratti qajeelaa ta'e fiixaan baasuu keessatti waan gaarii hojjettee fi waan ani mana Ahaab irratti hojjechuuf garaadhaa qabu hunda hojjeteeff sanyiiwwan kee hamma dhaloota afuraffaatti teessoo Israa'el irra ni taa'u." **31** Ta'us Yehuun seera Waaqayyoo Waaqa Israa'el garaa guutuudhaan eeguuf of eeggannoo hin goone. Inni cubbuu Yerobi'aam kan inni akka sabni Israa'el hojjetu godhe sana irraa hin deebine. **32** Bara sana keessa Waaqayyoo lafa Israa'el irraa kukkutee xinneessuu jalqabe. Hazaa'eelis guutummaa bulchiinsa isaanii keessatti Israa'eloota mo'ate; **33** kunis gama ba'a Yordaanosiin biyya Gili'aad hunda jechuunis biyya Gaad, biyya Ruubeenii fi biyya Minaasee kan Aro'eer laga Arnoon biratti argamtu sanaa jalqabee Gili'aadii hamma Baashaaniitti jirru dha. **34** Wantoonni bara mootummaa Yehuu keessa hojjetaman biraa, wanni inni hojjetee hundii fi jabinni isaa hundi kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru mitii? **35** Yehuun abbootii isaa wajjin boqotee Samaariyaa keessatti ni awwaalame. Ilmi isaa Yehoo'aahaaz iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **36** Yehuun Samaariyaa keessa taa'ee waggaa digdamii saddeet Israa'elin bulche.

11 Ataaliyaan haati Ahaaziya yommuu akka ilmi ishee du'e argitetti kaatee maatii mootii guutummaan guutuutti balleessite. **2** Yehooshebaati intalli Yooraan mootichaa obboleettiin Ahaaziya sun garuu ilmaan moototaa kanneen ajjeefamuuf turan keessaa Yoo'aash ilma Ahaaziya hattee fudhatte. Isheenis Ataaliyaa jalaa isa dhoksuuf jettee isaa fi

guddiftuu isaa kutaa hirribaa keessa teessifte. Kanaafuu inni hin ajjeefamne. **3** Innis bara Ataaliyaan biyya bulchaa turte hunda guddiftuu isaa wajjin mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti dhokfamee waggaa ja'a jiraate. **4** Yehooyaadaan waggaa torbaffaatti ajajjuuwwan dhibbaa, namoota Kaariitii fi eegdotatti nama ergee akka isaan mana qulqullummaa Waaqayyootii gara isaa dhufan godhe. Innis mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti isaan wajjin kakuu seene. Ergasiis ilma mootii isaanitti argiise. **5** Akkana jedhees isaan ajaje; "Wanni isin gochuu qabdan isa kana: Isin warri garee sadii keessa jirtan kanneen guyyaa Sanbataatiin hojiitti bobbaatan harka sadii keessaa harki tokko mana mootii, **6** harka sadii keessaa harkii tokko Karra Suur, harka sadii keessaa harkii tokko immoo karra eegdotaa dabaree dabareedhaan mana qulqullummaa eegan dugda duubaan jiru haa eegu; **7** isin warri garee lamaan kaan keessa jirtan kanneen guyyaa Sanbataatiin hojii irraa boqottan hundinuun immoo mana qulqullummaa mootiidhaaf eegu qabdu. **8** Tokkoon tokkoon keessan mi'a lolaa harkatti qabadhaatii mootichatti naanna'aa dhadhaabadhaa. Namni naannoo isin jirtanitti dhi'aatu kam iyyuu haa ajjeefamu. Lafa inni dhaqu hundattii mootichatti dhi'oo jiraadhaa." **9** Ajajjuuwwan dhibbaa sunis akkuma Yehooyaadaan lubichi ajaje sana ni godhan. Tokkoon tokkoon isaanii namoota isaanii warra guyyaa Sanbataatiin hojiitti bobba'anii fi warra hojii irraa boqotan fudhatanii Yehooyaadaa lubicha bira dhufan. **10** Innis eebowwanii fi gachananwan Daawit Mootichaa kanneen mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa turan ajajjoota sanaaf ni kenne. **11** Eegdonni sunis, tokkoon tokkoon isaanii mi'a lolaa harkatti qabatanii karaa kibbaatii fi karaa kaaba mana qulqullummaatiin iddoo aarsaatii fi mana qulqullummaa biratti mootichatti naanna'anii ni dhadhaabatan. **12** Yehooyaadaanis ilma mootichaa fidee mataa isaa irra gonfuu ka'e; inni garagalcha kakuu itti kennee, "Inni mootii dha" jedhee labse. Isaanis isa diban; harka dha'aniis, "Mootichi bara baraan haa jiraatu!" jedhanii iyyan. **13** Ataaliyaan yommuu waca eegdotaatii fi namootaa dhageessetti gara namoota sanaa mana qulqullummaa Waaqayyoo dhaqxe. **14** Yeroo isheen ilaaltetti mootichi akkuma baratame sanatti utubaa bira dhaabatee ture. Qondaaltonnii fi warri malakata afuufan mooticha bira turan; namoonni biyya sanaa hundinuus gammadanii malakata afuufaa turan. Kana irratti Ataaliyaan uffata ishee tarsaaftee, "Kun maltummaa dha! Kun maltummaa dha!" jettee iyyite. **15** Yehooyaadaan lubichis, "Hiriira gidduudhaa baasaatii ishee fidaa; nama ishee irra dhufu kam iyyuu goraadeedhaan ajjeesaa" jedhee ajajjuuwwan dhibbaa kanneen kutaawwan loltoota sana irratti ramadaman ajaje. Lubichi, "Isheen mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti ajjeefamuu hin qabdu" jedhee tureetii. **16** Kanaafuu isaan akkuma isheen balbala fardeen ittiin masaraa mootii seenan geesseen ishee qabanii achumatti ishee ni ajjeesan. **17** Ergasiis Yehooyaadaan akka isaan saba Waaqayyoo ta'aniif jedhee Waaqayyoo fi mootii fi saba gidduutti kakuu dhaabe. Akkasumas mootichaa fi saba gidduutti kakuu ni dhaabe. **18** Sabni biyyattii hundinuun gara galma Ba'aal dhaqee diige. Isaanis iddoowwan aarsaatii fi waaqota tolfamoo caccabsanii hurreesanii Mataan lubicha Ba'aal sana illee iddoowwan aarsaa duratti ni ajjeesan. Ergasiis Yehooyaadaan lubichi mana qulqullummaa Waaqayyotti eegdota ni ramade. **19** Innis ajajjuuwwan dhibbaa, warra Kaarii, eegdotaa fi namoota biyyattii hunda fudhatee dhaqee isaan wajjinis mana qulqullummaa Waaqayyootii mooticha gad baasanii fidanii karaa karra eegdotatiin masaraa mootummaa seenan. Mootichis teessoo mootii irra taa'ee. **20** Saboonni biyyattii hundi ni lililchan. Sababii Ataaliyaan masaraa mootummaa

keessatti goraadeedhaan ajjeefamteef magaalaa sun nagaa argatte. **21** Yoo'aash yeroo mootii ta'ee bulchuu jalqabetti nama umuriin isaa waggaa torbaa ture.

12 Bara mootummaa Yehuu keessa waggaa torbaffaatti Yoo'aash mootii ta'ee; inni Yersaalem keessa taa'ee waggaa afurtama bulche. Maqaan haadha isaa Saabiya ture; isheen nama Bersheebaa turte. **2** Yoo'aashis bara Yehooyaadaan lubichi isa gorsaa ture hunda waan fuula Waaqayyoo duratti qajeela ta'ee hojjechaa ture. **3** Ta'u is dooowwan sagadaa kanneen gaaran irraa hin diigame ture; namoonnis ittuma fufanii aarsaa dhi'eessaa, ixaanas achitti aarsaa turan. **4** Yoo'aashis lubootaan akkana jedhe; "Maallaqa kennaa qulqulluu godhamee mana qulqullummaa Waaqayyooti fidame hunda jechuunis maallaqa yeroo uummanni lakkaa'ametti walitti qabame, maallaqa wareega namootaa irraa walitti qabamee fi maallaqa namoonni fedhiidhaan mana qulqullummaatti fidan walitti qabaa. **5** Tokkoon tokkoon lubaa qabduu horii irraa maallaqa haa fuudhu; maallaqni kunis waan mana qulqullummaa keessaa caccabe kam iyyuu deebisanii haaromsuudhaaf hojii irra haa oolu." **6** Garuu bara Yoo'aash Mootichaa keessa waggaa digdamii sadaffaatti luboonni sun amma illee mana qulqullummaa sana hin haaromsine ture. **7** Kanaafuu Yoo'aash mootichi Yehooyaadaa lubichaa fi luboota kaan walitti waamee, "Isin maaliif kutaa mana qulqullummaa kan diigama jiru sana deebifanii hin haaromsine? Isin si'achi maallaqa namoota irraa guurtan of harka hin tursinaa; garuu akka manni qulqullummaa ittiin haaromfamuuf dabarsaa kennaa." **8** Luboonni sunis akka lammata maallaqa waldaa irraa walitti hin qabnee fi akka mana qulqullummaa sana illee ofi isaaniitiin hin haaromsine walii galan. **9** Yehooyaadaan lubichi sanduuqa tokko fuudhee qadaada isaa ure. Sanduuqa sanas karra namni ittiin mana qulqullummaa Waaqayyoo seenuun karaa mirgaatiin iddoo aarsaa bira kaa'e. Luboonni balbala sana eegannis maallaqa mana qulqullummaa Waaqayyootiif fidamu hunda sanduuqa sana keessa buusu ture. **10** Yommuu sanduuqni sun guututtis barreessaan mootiitii fi lubni ol aanaa dhufanii maallaqa mana qulqullummaa Waaqayyooti galfame sana lakkaa'anii korojootti naqan. **11** Erga baay'inni maallaqa sanaa beekamee booddee isaan warra hojii mana qulqullummaa sana to'achuuf filatamanitti kennan. Jarris namoota hojii mana qulqullummaa Waaqayyoo irratti bobba'an jechuunis warra muka soofanii fi warra mana ijaaraniif, **12** warra dhagaadhaan ijaaranii fi warra dhagaa cabsaniif kaffalan. Akkasumas mana qulqullummaa Waaqayyoo haaromsuudhaaf jedhanii mukaa fi dhagaa soofame bitanii baasii ittiin mana qulqullummaa haaromsan hunda baasan. **13** Maallaqni mana qulqullummaatti fidame sun mi'a meetii irraa hojjetame kan akka caabii, waan ittiin ibsaa irraa daaraa dhadha'an, wacitiitii ittiin waa faffacaasan, malakata yookaan mi'a warqee yookaan meetii irraa mana qulqullummaa Waaqayyootiif hojjetaman biraa kamiin iyyuu tolchuuf hojii irra hin oolle; **14** maallaqni sunis namoota mana qulqullummaa sana haaromsaniif baafame. **15** Isaan sababii jarri amanamummaa guutuudhaan waan kana hojjetaniif namoota akka isaan warra mana qulqullummaa haaromsaniif kaffalaniif maallaqni itti kenname sana irraa herrega to'achuu hin barbaanne. **16** Maallaqni aarsaa yakkaatii fi aarsaa cubbuutiif galfame tokko iyyuu mana qulqullummaa Waaqayyooti hin fidanne; kun qooda lubootaati. **17** Yeruma kana keessa Hazaa'el mootiin Sooriyaati Gaatii ol ba'ee lolee ishee qabate. Ergasii immoo Yersaaleminis luufuuf itti gara gale. **18** Yoo'aash mootichi Yihuudaa garuu mi'oota abbootiin isaa mootonni Yihuudaa Yehooshaafaax, Yehooraaamii fi Ahaaziyaan

Waaqaaf addaan baasanii fi kan inni mataan isaa Waaqaaf addaan baase, warqee kuusaa qabeeriya mana qulqullummaa Waaqayyootii fi kan masaraa mootummaa hunda walitti qabee Hazaa'el mooticha Sooriyaatiif kenne; Hazaa'el is ergasii Yersaaleemii ba'ee deeme. **19** Wantoonni bara mootummaa Yoo'aash keessa hojjetaman kanneen biraatii fi wanni inni hojete hundinuu kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru mitii? **20** Qondaaltonni isaa isatti malatanii karaa Siilaatti gad bu'u irratti Beet Miilooti isaa ajjeesan. **21** Qondaaltonni isaa ajjeesaniis Yozaakaar ilma Shime'aatii fi Yehoozaabaad ilma Shoomeer turan. Innis du'ee abbootii isaa biratti Magaalaa Daawit keessatti awwaalame. Amasiyaa ilma isaa iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

13 Bara mootummaa Yoo'aash ilma Ahaaziyaan mooticha Yihuudaa keessa waggaa digdamii sadaffaatti Yehoo'aahaaz ilma Yehuu Samaariyaa keessatti mootii Israa'el ta'ee waggaa kudha torba bulche. **2** Inni cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka sabni Israa'el hojjetu godhe sana duukaa bu'uudhaan fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojete; cubbuu sana irraas hin deebine. **3** Kanaafuu dheekkamsi Waaqayyoo Waaqaa Israa'elitti ni boba'e; innis yeroo dheeraadhaaf dabarsee harka Hazaa'el mooticha Sooriyaatiif fi harka ilma isaa Ben-Hadaadiitti isaan kenne. **4** Yehoo'aahaaz fuula Waaqayyoo barbaaddate; Waaqayyos akka mootiin Sooriyaa sun akka malee Israa'elin cunqurse argee kadhaa isaa dhaga'eef. **5** Waaqayyos nama isaan baraaruu tokko Israa'elii kenne; akkasii isaan harka warra Sooriyaa jalaa ni ba'an. Kanaafuu Israa'eloonni akkuma duraatti dundaana isaanii keessa jiraatan. **6** Isaan garuu cubbuu mana Yerobi'aam kan inni akka Israa'el hojjetu godhe sana irraa hin deebine; ittuma fufanii keessa jiraatan. Siidaan Aasheeraas Samaariyaa keessa dhaabatee hafe. **7** Loltoota Yehoo'aahaaz keessaa loltoota fardaa shantama, gaariwwan kudhanii fi loltoota lafoo kuma kudhan malee tokko iyyuu hin hafne; mootiin Sooriyaa warra kaan hunda balleessee akkuma awwaara yeroo midhaan dha'anii isaan godhee tureetii. **8** Wannii bara mootummaa Yehoo'aahaaz keessa hojjetame biraa, wanni inni hojete hundii fi jabinni isaa kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffameera mitii? **9** Yehoo'aahaaz abbootii isaa wajjin boqotee Samaariyaa keessatti ni awwaalame. Yoo'aash ilma isaa iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **10** Bara Yoo'aash mooticha Yihuudaa keessa waggaa soddonii torbaffaatti Yoo'aash ilma Yehoo'aahaaz Samaariyaa keessatti mootii Israa'el ta'ee waggaa kudha ja'a isaan bulche. **11** Inni fuula Waaqayyoo duratti cubbuu hojjetee cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka sabni Israa'el hojjetu godhe sana keessaa tokko irraa iyyuu hin deebine; innis ittuma fufee cubbuu keessa jiraate. **12** Wantoonni bara mootummaa Yoo'aash keessa hojjetaman biraa, wanni inni hojete hundii fi jabinni isaa, waraanni inni Amasiyaa mooticha Yihuudaa irratti deemsiis kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru mitii? **13** Yoo'aash abbootii isaa wajjin boqotee Yerobi'aam iddoo isaa bu'ee teessoo irra taa'e. Yoo'aash Samaariyaa keessatti mootota Israa'el biratti ni awwaalame. **14** Yeroo kanatti Elsa'a'i dhukkuba du'an isa ga'uun dhiphachaa ture. Yoo'aash mootichi Israa'el isa ilaaluu gad bu'ee isatti boo'e. Innis, "Yaa abbaa koo! Yaa abbaa koo! Yaa gaariwwanii fi yaa abbootii fardaa Israa'el!" jedhee iyye. **15** Elsa'a'i, "Iddaa fi xiyya wayii fudhadhu" jedheen; innis ni fudhate. **16** Elsa'a'i immoo mooticha Israa'elii, "Iddaa harkatti qabadhu" jedhe; inni fuunaan Elsa'a'i harka ofii isaa fuudhee harka mootichaa irra kaa'e. **17** Elsa'a'i, "Foddaa karaa ba'a biiftuu bani" jedheen; innis ni bane. Elsa'a'i, "Xiyya darbadhu!" jedhe; mootichis ni

darbate. Elsaas, “Xiyya mo’annoo Waaqayyoo, xiyya warra Sooriyaa mo’atu!” jedhe. Elsaas, “Ati Afeeqitti warra Sooriyaa guutumaan guutuutti ni barbadeessita” jedhee labse. **18** Innis ergasii, “Xiyya fudhadhu” jedheen; mootichis ni fudhate. Elsaas “Lafa rukuti” jedheen; mootichis yeroo sadii lafa rukute. **19** Namni Waaqaa sunis isatti aaree akkana jedhe; “Ati yeroo shan yookaan ja’a lafa rukutuu qabda; silaa warra Sooriyaa mo’atee guutumaan guutuutti isaan balleessita turte. Amma garuu yeroo sadii qofa isaan mo’atta.” **20** Elsaas du’ee awwaalame. Yeroo sana Mo’aabonni saamtonni birraa birraa dhufanii biyyattii saamu ture. **21** Gaaf tokko warri Israa’el utuu namicha du’e tokko awwaaluutti jiranuu garee saamtotaa tokko argan; kanaafuu reeffa namichaa awwaala Elsaasitti darbatan. Reeffi sun lafee Elsaas i tuqnaan namichi sun du’aa ka’ee miiluma ofii isaatiin dhaabate. **22** Hazaa’eel mootichi Sooriyaa bara mootummaa Yehoo’aa haaz guutuu Israa’elin cunqurse. **23** Waaqayyoo garuu sababii kakuu Abrahaam, Yisihaaqii fi Yaaqoob wajjin galee ture sanaatiif jedhee isaanii arjoomme; garaas isaaniiif lafafee fuula isaa gara isaaniiitti deebifate. Hamma har’aattis fuula ofii isaa duraa isaan barbadeessuu yookaan gatauu hin feene. **24** Hazaa’eel mootichi Sooriyaa du’ee Ben-Hadaad ilmi isaa iddoo isaa bu’ee mootii ta’e. **25** Yoo’aash ilmi Yehoo’aa haaz magaalaaawwan inni waraana keessatti abbaa isaa Yehoo’aa haaz irraa fudhatee ture hunda Ben-Hadaad ilma Hazaa’eel irraa deebisee fudhate. Yehoo’asis yeroo sadii isa mo’atee akkasiin magaalaaawwan Israa’el deebise.

14 Bara mootummaa Yoo’aash ilma Yoo’aa haaz mooticha Israa’el keessa waggaa lammaffaatti Amasiyaa ilmi Iyoo’as mootii Yihuudaa ta’ee bulchuu jalqabe. **2** Inni yeroo mootii ta’etti nama waggaa digdamii shan ture; innis Yerusaaalem keessa taa’ee waggaa digdamii sagal ni bulche. Maqaan haadha isaa Yo’adaan ture; isheenis nama Yerusaaalem turte. **3** Innis waan fuula Waaqayyoo duratti qajeelaa ta’e ni hojete. Garuu akka abbaa isaa Daawititti miti. Inni waan hunda keessatti fakkeenya abbaa isaa Yoo’aash duukaa bu’e. **4** Ta’us iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hin diigamne ture; namoonni ittuma fufanii aarsaa dhi’eessaa, ixaanas achitti aarsaa turan. **5** Inni erga jabeessee harka isaatti mootummaa qabatee booddee qondaalota abbaa isaa mooticha ajjeesan sana fixe. **6** Ta’us inni akka waan Kitaaba Seera Musee keessatti barreeffame kan Waaqayyoo, “Abbootiin sababii ijoollee isaaniiif ajjeefamuu hin qaban yookaan ijoolleen sababii abbootii isaaniiif ajjeefamuu hin qaban; tokkoon tokkoon namaa sababii cubbuu ofii isaatiif du’a” jedhee ajaje sanaati ilmaan warra nama ajjeesan sana hin fixne. **7** Namni Sulula Soogiddaa keessatti Edoomota kuma kudhan mo’atee waraanaan Seelaa qabate kan maqaa isheen hamma har’aatti ittiin waamamtu, Yoqti’eel jedhee moggaases isuma. **8** Amasiyaanis, “Kottu mee waraana keessatti wal ilaallaa” jedhee qoosee gara Yoo’aash ilma Yehoo’aa haaz, ilma Yehuu, mooticha Israa’elitti ergamoota erge. **9** Yoo’aash mootichi Israa’el garuu akkana jedhee Amasiyaa mooticha Yihuudaatiif deebii kenne; “Sokorruun Libaanon keessaa tokko ergaa ergee birbirsaa Libaanonniin, ‘Intala kee ilma kootti heerumsiisi’ jedhe. Ergasii bineensi bosona Libaanon keessaa tokko dhufee sokorruu sana irra miilaan deeme. **10** Ati dhugumaan Edoomin mo’atee amma of tuulaa jirta. Mo’annoo keetiin gammadi; amma garuu mana kee taa’i! Ati maaliif rakkina barbaaddee ofii keetii fi Yihuudaattis fuufatii fidda?” **11** Amasiyaa garuu dhaga’uu dide; kanaafuu Yoo’aash mootichi Israa’el ka’ee lola bane. Inni fi Amasiyaa mootichi Yihuudaa keessatti Beet Shemeshitti walitti ba’an. **12** Warri Yihuudaas warra Israa’eliin mo’atamanii tokkoon

tokkoon namaas gara mana ofii isaatti baqate. **13** Yoo’aash mootichi Israa’el, Amasiyaa mooticha Yihuudaa ilma Iyoo’as ilma Ahaaziyaana sana Beet Shemeshitti qabe. Iyoo’asis gara Yerusaaalem dhaqee Karra Efreemiiiti jalqabee hamma Karra Goleetti dallaa Yerusaaalem kan dhaga’aa sana diiga; kutaan diigame kun dhundhuma dhibba afur lafa irra dheerata ture. **14** Innis warqee fi meetii hunda akkasumas mi’a mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti argamuu fi kan kuusaa qabeenya masaraa mootummaa keessaa jiru hunda fudhate; namoota booji’e illee fudhatee gara Samaariyaatti deebi’e. **15** Wantoonni bara mootummaa Yoo’aash keessa hojjetaman kanneen biraa, wanni inni hojjetee fi jabinni isaa, waraana inni Amasiyaa mooticha Yihuudaatiin loles dabalatee kitaaba seenaa mootota Israa’el keessatti barreeffamaniiru mitii? **16** Yoo’aashis abbootii isaa wajjin boqotee mootota Israa’el biratti Samaariyaa keessatti awwaalame. Ilmi isaa Yerobi’aam iddoo isaa bu’ee mootii ta’e. **17** Amasiyaa ilmi Yoo’aash mootichi Yihuudaa erga Yoo’aash ilmi Yehoo’aa haaz mootichi Israa’el du’ee booddee waggaa kudha shan jiraate. **18** Wantoonni bara mootummaa Amasiyaa keessa hojjetaman kanneen biraa kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru mitii? **19** Isaan Yerusaaalem keessatti isatti malatan; innis gara Laakkiishitti baqate; isaan immoo faanuma isaa Laakkiishitti namoota erganii achitti isa ajjeesan. **20** Reeffi isaas fardatti fe’amee dhufee abbootii isaa biratti Yerusaaalem keessatti Magaalaa Daawititti awwaalame. **21** Ergasii warri Yihuudaa hundinuu Azaariyaa mucaa waggaa kudha ja’a fuudhanii iddoo abbaa Amasiyaa sana mootii godhatan. **22** Namni erga Amasiyaa abbootii isaa wajjin boqotee booddee Eelaatin deebisee ijaaree warra Yihuudaatti kenne isa. **23** Bara Amasiyaa ilma Yoo’aash mooticha Yihuudaa keessa waggaa kudha shanffaatti Yerobi’aam ilmi Iyoo’as mooticha Israa’el Samaariyaa keessatti mootii ta’e; innis waggaa afurtamii tokko bulche. **24** Inni fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjetee; cubbuu Yerobi’aam ilma Nebaat kan inni akka warri Israa’el hojjetan godhe sana irraas hin deebine. **25** Namni akkuma dubbii Waaqayyoo Waaqaa Israa’el kan inni karaa garbicha isaa Yoonas ilma Amitaayi, raajicha Gat Heeferi dhufee sanaatiin dubbateetti daarii biyya Israa’el Leeboo Hamaatii jalqabee hamma Galaana Arabbaatti iddootti deebise isa ture. **26** Waaqayyoo akka tokkoon tokkoon nama Israa’el keessa jiraatuu, garbas ta’u birmaduun akka malee rakkachaa jiru arge; namni isaan gargaaru tokko iyyuu hin turte. **27** Waaqayyoo waan maqaa Israa’el samii jalaa nan balleessa hin jedhiniif harka Yerobi’aam ilma Yoo’aashiitiin isaan baase. **28** Wantoonni bara mootummaa Yerobi’aam keessa hojjetaman biraa, wanni inni hojjetee hundi, jabinni loltummaa isaa, akka inni itti Damaasqoo fi Hamaati kanneen duraan Yihuudaa jala turan sana Israa’eliiif deebisee dabalatee kitaaba seenaa mootota Israa’el keessatti barreeffamaniiru mitii? **29** Yerobi’aam abbootii isaa mootota Israa’el wajjin boqote; ilmi isaa Zakkaariyaas iddoo isaa bu’ee mootii ta’e.

15 Bara mootummaa Yerobi’aam mooticha Israa’el keessa waggaa digdamii torbaffaatti, Azaariyaa ilmi Amasiyaa mooticha Yihuudaa sana mootii ta’e. **2** Inni yeroo mootii ta’etti nama waggaa kudha ja’a ture; innis Yerusaaalem keessa taa’ee waggaa shantamii lama ni bulche. Maqaan haadha isaa Yekooliyaa ture; isheenis nama Yerusaaalem turte. **3** Innis akkuma abbaa isaa Amasiyaa sana fuula Waaqayyoo duratti waan qajeelaa ni hojjetee. **4** Ta’us iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hin diigamne ture; namoonni ittuma fufanii aarsaa dhi’eessaa, ixaanas achitti aarsaa turan. **5** Waaqayyoo hamma gaafa inni du’eetti mooticha lamxiidhaan dha’e; innis

mana kophaa keessa ni jiraate. Yootaam ilmi mootichaa itti gaafatama masaraa mootummaa fudhatee saba biyyattii bulche. **6** Wantoonni bara mootummaa Azaariyaa keessa hojjetaman kan biraatii fi wanni inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru mitii? **7** Azaariyaa abbootii isaa wajjin boqotee isaanuma biraati Magaalaa Daawit keessatti ni awwaalame. Ilmi isaa Yootaam iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **8** Bara mootummaa Azaariyaa mooticha Yihuudaa keessa waggaa soddomii saddeettaffaatti Zakkaariyaas ilmi Yerobi'aam Samaariyaa keessatti mootii Israa'el ta'ee ji'a ja'a bulche. **9** Innis akkuma abbaan isaa hojjete sana fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete. Inni cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka warri Israa'el hojjetan godhe sana irraa hin deebine. **10** Shaluum ilmi Yaabeesh sun Zakkaariyaasitti ka'ee fuuluma sabaa duratti isa ajjeesee iddoo isaa qabatee mootii ta'e. **11** Wantoonni bara mootummaa Zakkaariyaas keessa hojjetaman kanneen biraa kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru mitii? **12** Akkasiinis dubbiin Waaqayyoo kan inni "Sanyiwwan kee hamma dhaloota Afurraffaatti teessoo Israa'el irra ni taa'u" jedhee Yehuutti dubbate sun ni raawwatame. **13** Shaluum ilmi Yaabeesh bara mootummaa Uziyaan mooticha Yihuudaa keessa waggaa soddomii saglaffaatti Samaariyaa keessatti mootii Israa'el ta'ee ji'a tokko bulche. **14** Menaahem ilmi Gaadiis Tiirzaadhaa ka'ee Samaariyaa dhaqe. Innis Shaluum ilma Yaabeesh sana lolee Samaariyaa keessatti ajjeesee iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **15** Wantoonni bara mootummaa Shaluum keessa hojjetaman biraatii fi fincilli inni hojjete kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffamaniiru. **16** Yeroo sanatti, Menaahem Tiirzaa ka'ee Tiifsa fi warra magaalaa sana keessaa fi naannoo ishee jiraatu hunda dha'e; kunis sababii isaan karra banuufii didaniif. Innis Tiifsa saamee dubartoota ulfa qaban hunda garaa baqaqse. **17** Bara Azaariyaa mooticha Yihuudaa keessa waggaa soddomii saglaffaatti Menaahem ilmi Gaadii mootii Israa'el ta'e; innis Samaariyaa keessa jiraatee waggaa kudhan bulche. **18** Innis fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete. Bara biyya bulchaa ture guutuus cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka Israa'el hojjetu godhe sana irraa hin deebine. **19** Ergasiis Phuulli mootichi Asoor biyyattiitti ni duule; Menaahem immoo akka gargaarsa isaa argate aangoo ofii isaa jalatti mootummaa turfatuuf meetii taalaantii kuma tokko kenneef. **20** Menaahem maallaqa kana warrama Israa'el baasise. Akka mootii Asooriif kennamuuf namni sooressi kam iyyuu meetii saqilii shantama baasuu qaba. Kanaafuu mootiin Asoor duubatti deebi'ee malee ergasii biyyattii keessa hin turre. **21** Wanni bara mootummaa Menaahem keessa hojjetame kan biraa, wanni inni hojjete hundis kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffameera mitii? **22** Menaahemis abbootii isaa wajjin boqote. Ilmi isaa Pheqaayaan iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **23** Bara Azaariyaa mooticha Yihuudaa keessa waggaa shantammaffaatti Pheqaayaan ilmi Menaahem Samaariyaa keessatti mootii Israa'el ta'ee waggaa lama bulche. **24** Pheqaayaan fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete. Inni cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka Israa'el hojjetu godhe sana irraa hin deebine. **25** Ajajjoota isaa ol aantota keessaa Pheqaan ilmi Remaaliyaa isatti malate. Innis namoota Gili'aad keessaa nama shantama fudhatee fiixee masaraa mootummaa kan Samaariyaa keessaa irratti Pheqaayaa, Argobbii fi Ariyyee ajjeese. Pheqaanis akkasiin Pheqaayaa ajjeesee iddoo isaa mootii ta'e. **26** Wanni bara mootummaa Pheqaayaa keessa hojjetame kan biraatii fi wanni inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffameera mitii? **27** Bara Azaariyaa mooticha Yihuudaa keessaa waggaa

shantamii lammaffaatti, Pheqaan ilmi Remaaliyaa Samaariyaa keessatti mootii Israa'el ta'ee waggaa digdama bulche. **28** Innis fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete. Cubbuu Yerobi'aam ilma Nebaat kan inni akka Israa'el hojjetu godhe sana irraa hin deebine. **29** Bara Pheqaan mooticha Israa'el keessa Tiiglaat Phileeser mootichi Asoor dhufee Iyoon, Abeel Beet Ma'aakaa, Yaano'aa, Qaadeshii fi Haazoor, Gili'aadii fi Galiilaa, biyya Niftaalem hundas walumatti qabatee namootas guuree Asooritti geesse. **30** Ergasiis Hooshee'aa ilmi Eelaa, Pheqaan ilma Remaaliyaatti malate. Innis lolee isa ajjeesee bara mootummaa Yootaam ilmi Uziyaan keessaa waggaa digdammaffaatti iddoo isaa mootii ta'e. **31** Wanni bara mootummaa Pheqaan keessa hojjetame biraa fi wanni inni hojjete hundi kitaaba seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffameera mitii? **32** Bara Pheqaan ilma Remaaliyaa mooticha Israa'el keessa waggaa lammaffaatti Yootaam ilmi Uziyaan mooticha Yihuudaa mootii ta'ee bulchuu jalqabe. **33** Inni yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdamii shan ture; Yerusaaalem keessa taa'ee waggaa kudha ja'a ni bulche. Maqaan haadha isaa Yarusaa ture; isheen isintala Zadaaq turte. **34** Innis akkuma abbaan isaa Uziyaan godhe sana fuula Waaqayyoo duratti waan qajeelaa ni hojjete. **35** Ta'u iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hin diggame ture. Namoonnis ittuma fufanii aarsaa dhi'eessaa ixaanas achitti aarsaa turan. Yootaam Karra mana qulqullummaa Waaqayyoo kan Ol aanu deebisee ijaare. **36** Wantoonni bara mootummaa Yootaam keessaa hojjetaman kanneen biraatii fi wantoonni inni hojjete kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffameera mitii? **37** Bara sana keessa Waaqayyoo Reziin mooticha Sooriyaatii fi Pheqaan ilma Remaaliyaa Yihuudaatti kakaasuu jalqabe. **38** Yootaam abbootii isaa wajjin boqotee Magaalaa Daawit, magaalaa abbaa isaa keessatti isaanuma biraati ni awwaalame. Ilmi isaa Aahaaz iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

16 Bara mootummaa Pheqaan ilma Remaaliyaa keessa waggaa kudha torbaffaatti Aahaaz ilmi Yootaam mooticha Yihuudaa mootii ta'ee bulchuu jalqabe. **2** Aahaaz yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdamaa ture; innis Yerusaaalem keessa taa'ee waggaa kudha ja'a ni bulche. Inni akka abbaa isaa akka Daawit fuula Waaqayyoo Waaqa isaa duratti waan qajeelaa hin hojjenne. **3** Inni karaa mootota Israa'el duukaa bu'ee gochawwan jibbisiisoo saboota Waaqayyoo fuula Israa'elootaa duraa ari'ee baase sanaa hojjechuudhaan ilma isaa illee aarsaa godhee ibiddaan gube. **4** Innis iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraatti, fiixee gaarranii irrattii fi muka lalisaa hunda jalatti qalma dhi'eessae, ixaanas aarse. **5** Reziin mootichi Sooriyaatii fi Pheqaan ilmi Remaaliyaa mootichi Israa'el Yerusaaalemin loluuf ol ba'anii Aahaazin marsan; garuu isa mo'achuu hin dandeenye. **6** Yeroo sanatti Reziin mootichi Sooriyaa namoota Yihuudaa ari'ee baasuudhaan Eelaatin warra Sooriyaatiif deebise. Ergasiis Edoomoni Eelaattii godaananii hamma har'aatti achuma jiraatu. **7** Aahaazis akkana jedhee gara Tiiglaat Phileeser mooticha Asooritti nama erge; "Ani garbichaa fi ilma kee ti. Kottuutii harka mootii Sooriyaatii fi harka mootii Israa'el kanneen natti duulanii na baasi." **8** Kana irratti Aahaaz meetii fi warqee mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa jiruu fi kan mankuusaa qabeenya masaraa mootummaa keessatti argamu baasee kennaa godhee mootii Asooriitiif ni erge. **9** Mootiin Asoor sunis kadhaa isaa tole jedhee Damaasqoo lolee qabate. Jiraattota ishees booji'ee Qiiritti geesse; Reziinin immoo ni ajjeese. **10** Aahaaz mootichi Tiiglaat Phileeser mooticha Asoor arguuf Damaasqoo dhaqe. Innis iddoo aarsaa tokko Damaasqoo keessatti argee fakkeenya isaatii fi karoora ittiin ijaaran hunda

barreessee Uuriyaa lubichatti erge. **11** Kanaafuu Uuriyaa lubichi akkuma karooraa Aahaaz mootichi Damaasqoodhaa ergeef sana hundaatti utuu Aahaaz mootichi Damaasqoodhaa hin deebi'in dura iddoo aarsaa sana ijaaree fixe. **12** Mootichis yommuu Damaasqoodhaa deebi'ee iddoo aarsaa sana argetti itti dhi'ateer irratti aarsaa dhi'eesse. **13** Innis aarsaa gubamuu fi kennaa midhaanii dhi'eessee dhibaayyuu illee dhibaafatee dhiiga aarsaa nagaa kan ofii isaas iddoo aarsaa sana irratti ni facaase. **14** Iddoo aarsaa naasii irraa hojjetamee fuula Waaqayyoo dura dhaabatee ture sanas mana qulqullummaa duraa iddoo aarsaa haaraa fi mana qulqullummaa Waaqayyoo gidduudhaa fidee gama kaabaatiin iddoo aarsaa haaraa bira kaa'e. **15** Ergasii Aahaaz mootichi akkana jedhee Uuriyaa lubicha ajaje; "Iddoo aarsaa guddicha irratti aarsaa gubamu kan ganamaatii fi kennaa midhaanii kan galgala, aarsaa mootichaa kan gubamuu fi kennaa midhaanii, aarsaa namoota biyyattii hundaa kan gubamu, kennaa isaanii kan midhaaniitii fi dhibaayyuu isaanii dhi'eesi. Iddoo aarsaa irratti dhiiga aarsaa gubamuutii fi dhiiga qalmaa hunda facaasi. Iddoo aarsaa kan naasii irraa hojjetame garuu anatu ittiin gorsa gaafata." **16** Uuriyaaan lubichis akkuma Aahaaz mootichi ajaje sana godhe. **17** Aahaaz mootichi baattuuwwan asii fi achi sochoofaman sana irraa marsaawwan buqqisee caabiwwan dhiqannaa illee irraa baase. Gaanii sana baattuuwwan fakkii jibootaa kanneen naasii irraa hojjetaman irraa fuudhee dhagaa afamaa irra kaa'e. **18** Innis mootii Asooriif jedhee oobdii guyyaa Sanbataatiif hojjetame iddoo isaatii fuudhee karra alaa kan mootiinni ittiin mana qulqullummaa Waaqayyoo seenanis ni buqqise. **19** Wannii bara mootummaa Aahaaz keessa hojjetame biraatii fi wannii inni hojjetete kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffameera mitii? **20** Aahaazis abbootii isaa wajjin boqotee isaanuma biratti Magaalaa Daawit keessatti ni awaalame. Ilmi isaa Hisqiyaas iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

17 Bara Aahaaz mooticha Yihuudaa keessa waggaa kudha lammaffaatti Hooshee'aa ilmi Eelaa Samaariyaa keessatti mootii Israa'el ta'ee waggaa sagal bulche. **2** Innis fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete; garuu akka mootota Israa'el kanneen isaan dura turan sanaa miti. **3** Shalmaneseer mootichi Asoor Hooshee'aa loluuf ol ba'e; Hoose'as garboomeefii gibira baaseef. **4** Mootiin Asoor garuu akka Hooshee'aa gantuu ta'e hubate; Hoose'aa Siigoo mooticha Gibixitti jaarsa araraa ergatee ergasii akka duraan wagguma waggaan baasaa ture sana mootii Asooriif gibira baasuu dhiise. Kanaafuu Silmiinaasoor isa qabee mana hidhaa keessa buuse. **5** Ergasiis mootichi Asoor guutummaa biyyattii weerare; Samaariyaattis duulee waggaa sadii marsee ishee qabate. **6** Bara mootummaa Hooshee'aa keessa waggaa saglaffaatti mootiin Asoor Samaariyaa qabatee Israa'eloota booji'ee Asooritti geesse. Innis Halaa keessa, Goozaan keessa, cina Laga Haaboorii fi magaalawwan Midiyaan keessa isaan qubachiise. **7** Wannii kun hundinuu sababii Israa'eloonni Waaqayyoo Waaqa isaanii isa Gibxii humna Fara'oon mooticha Gibxi jalaa isaan baase sanatti cubbuu hojjetaniif ta'e; isaan waaqota biraa waaqeffatanii **8** waan saboonni Waaqayyoo isaan duraa ari'ee baase sun hojjetan duukaa bu'anii barteewwan hamaa mootonni Israa'el fidanii isaan barsiisan illee fudhatan. **9** Israa'eloonni dhoksaadhaan waan qajeelaa hin ta'in Waaqayyoo Waaqa isaaniitti hojjetan. Isaan magaalawwan isaanii hunda keessatti gamoo eegumsaatii jalqabanii hamma magaalawwan dajala jabaa qabaniitti iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa jirraatan. **10** Gaarran ol dheedheeroo hunda gubbaattii fi muka lalisaa hunda jalatti fakkiwwanii fi siidaa Aasheeraa dhaabbatan. **11** Isaan akkuma saboonni Waaqayyoo fuula isaanii duraa ari'ee

baase godhan sana iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hunda irratti ixaana aarsan. Waan hamaa aariidhaaf Waaqayyoon kakaasu illee ni hojjetan. **12** Waaqayyos, "Isin waan kana hin hojjetinaa" jedhu illee isaan waaqota tolfamoo waaqeffatan. **13** Waaqayyoo akkana jedhee karaa raajotaatii fi ilaaltota isaa hundaatiin Israa'elii fi Yihuudaa akeekkachiise; "Karaa keessan hamaa kana irraa deebi'aa. Akkuma ajajawwan ani abbootii keessan ajaje hundaattii fi akkuma seera ani karaa garboota koo raajotaatiin isiniif erge sanaatti ajajaa fi seera koo eegaa." **14** Isaan immoo dhaggeeffachuu didanii akkuma abbootii isaanii kanneen Waaqayyoo Waaqa isaanii amanuu didan sanaa mataa jabaatan. **15** Isaan seeraa fi kakuu inni abbootii isaanii wajjin gale akkasumas akeekkachiisa inni isaaniif kenne illee fudhachuu didan. Isaan waaqota tolfamoo faayidaa hin qabne duukaa bu'anii isaanis faayidaa dhaban. Isaan utuma Waaqayyoo, "Waan jarri hojjetan hin hojjetinaa" jedhee isaan ajajuu saboota ollaa isaanii duukaa bu'anii waan Waaqayyoo hojjechuu isaan dhowwe ni hojjetan. **16** Isaan ajaja Waaqayyoo Waaqa isaanii hunda dhiisanii waaqota tolfamoo baqfamanii bifa jabbitiin hojjetaman lamaa fi siidaa Aasheeraa tolfatan. Raayyaawwan samii hundaaf sagadani Ba'aalini illee waaqeffatan. **17** Ilmaan isaaniitii fi intallan isaanii aarsaa godhanii ibiddaan guban. Warra waa himu gorsa gaafatan; falfalas hojjetanii fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjechuutti dabarsanii of kennanii dheekkamsaaf isa kakaasan. **18** Kanaafuu Waaqayyoo akka malee Israa'elitti dheekkamee fuula isaa duraa isaan buqqise. Gosa Yihuudaa qofatu hafe; **19** Yihuudaan iyyuu ajaja Waaqayyoo Waaqa isaanii hin eegne. Isaanis bartee Israa'eloonni itti fidan duukaa bu'an; **20** kanaafuu Waaqayyoo saba Israa'el hunda ni gate; inni isaan miidhee hamma fuula isaa duraa isaan dhabamsiisutti dabarsee harka saamtotaatii sana kenne. **21** Gaafa inni mana Daawit irraa Israa'el baqaqsetti isaan Yerobi'aam ilma Nebaat sana mootii godhatan. Yerobi'aamis akka Israa'eloonni Waaqayyoo irraa garagalanii cubbuu guddaa hojjetan godhe. **22** Israa'eloonni cubbuu Yerobi'aam hunda keessa jiraatan malee **23** hamma Waaqayyoo akkana karaa garboota isaa raajotaatiin akeekkachiise sanatti fuula isaa duraa isaan buqqisutti irraa hin deebine. Kanaafuu sabni Israa'el biyya isaatii boojiudhaan fudhatamee Asooritti geeffame; hamma har'aattis achuma jiraata. **24** Mootiin Asoor biyya Baabilonii, Kuutaadhaa, Awaadhaa, biyya Hamaatii fi Seefarwaayimii namoota fidee iddoo Israa'elootaa buusuuf jedhee magaalawwan Samaariyaa keessa qubachiise. Isaanis Samaariyaa fudhatanii magaalawwan ishee keessa ni jiraatan. **25** Isaan yeroo achi jiraachuu jalqabanii Waaqayyoon hin waaqeffanne; kanaafuu inni gidduu isaaniitti leencota erge; leenconnis isaan keessaa namoota muraasa galaafatan. **26** Mooticha Asoorittis akkana jedhanii himan; "Namoonni ati boojitee magaalawwan Samaariyaa keessa qubachiifte sun waan Waaqni biyya sanaa fedhu hin beekan. Inni gidduu isaaniitti leencota erge; leenconnis sababii namoonni waan Waaqni sun fedhu hin beekiniif isaan fixan." **27** Nana irratti mootiin Asoor, "Luboota boojitanii Samaariyaadhaa fiddan keessaa tokko akka inni deebi'ee achi jiraatee waan Waaqni biyya sanaa fedhu namoota barsiisuuf achi deebisaa" jedhee ajaja kenne. **28** Kanaafuu luboota Samaariyaadhaa booji'aman keessaa tokko Beet'eel keessa jiraatee akka isaan itti Waaqayyoon waaqeffatan barsiisuu dhufe. **29** Ta'us tokkoon tokkoon gosaa magaalaa keessa jiraatutti waaqota ofii isaa tolfatee iddoowwan sagadaa kanneen warri Samaariyaa gaarran irratti hojjetanii turan sana irra dhaabe. **30** Warri Baabilonii dhufan Waaqa tolfamaa Sukooti Banooti, warri Kuutaadhaa dhufan Waaqa

tofamaa Nergaal, warri Hamaatii dhufan immoo Waaqa tofamaa Ashiimaa jedhamu ni tolfatan. **31** Awwiimonni waaqota tolfamoo Nibhaazii fi Tartaqa jedhaman tolfatan; Seefarwaayimoonni immoo waaqota tolfamoo Seefarwaayim kanneen Adramelekii fi Anaamelek jedhamaniif ijoollee isaanii aarsaa godhanii ibiddaan guban. **32** Isaan Waaqayyoon waaqeffatan; garuu akka isaan iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraattii luboota ta’anii tajaajilaniif ofuma gidduudhaa namoota ni filatan. **33** Isaan Waaqayyoon waaqeffatan; garuu akkuma bartee saboota keessaa fidaman sanaatti waaqota ofii isaanii tajaajilan. **34** Isaan hamma har’aatti illee ituma cichanii bartee isaanii kan qaraa sana keessa jiraatu. Isaan Waaqayyoon hin waaqeffatan yookaan labsii fi qajeelfama, seeraa fi ajaja Waaqayyoo sanyiiwwan Yaaqoob kan Israa’el jedhee moggaase sanaaf kennes duukaa hin bu’an. **35** Waaqayyoo gaafa Israa’eloota wajjin kakuu galetti akkana jedhee isaan ajaje: “Isin Waaqa biraa tokko illee hin waaqeffatinaa yookaan hin sagadnaafii; isaan hin tajaajilinaa yookaan aarsaa isaanii hin dhi’eessinaa. **36** Garuu Waaqayyoo isin waaqeffachuu qabdan, isa humna jabaa fi irree diriirfameen Gibxii baasee isin fide sanaa dha. Isin isaaf sagaddanii aarsaa dhi’eessuufii qabdu. **37** Isin yeroo hunda labsii fi qajeelfama, seeraa fi ajaja inni isinii barreesse sana of eeggannaadhaan eeguu qabdu. Waaqota biraa hin waaqeffatinaa. **38** Kakuu ani isin wajjin gale sana hin irraanfatinnaa; waaqota biraa hin waaqeffatinaa. **39** Qooda kanaa Waaqayyoo Waaqa keessan waaqeffadhaa; kan harka diina keessan hundaa keessaa isin baasu isuma.” **40** Ta’us isaan ituma cichanii waanuma qaraa sana hojjetan malee isa hin dhageenyee. **41** Yeroo namoonni kunneen Waaqayyoon waaqeffachaa jiranitti illee isaan waaqota tolfamoo isaanii tajaajilaa turan. Hamma guyyaa har’aatti illee ijoolleen isaaniiitii fi ijoolleen ijoollee isaanii ituma fuanii akkuma abbootiin isaanii hojjetan sana hojjechaa jiru.

18 Bara Hooshee’aa ilma Eelaa mooticha Israa’el keessa waggaa sadaffaatti Hisiqyaas ilmi Aahaaz mooticha Yihuudaa mootii ta’ee bulchuu jalqabe. **2** Inni Yeroo mootii ta’etti nama waggaa digdamii shan ture; innis Yerusaaalem keessa taa’ee waggaa digdamii sagal bulche. Maqaan haadha isaa Abiyyaa ture; isheenis intala Zakkaariyaas. **3** Innis akkuma Daawit abbaan isaa godhe sana fuula Waaqayyoo duratti waan qajeelaa hojete. **4** Inni iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa diige; dhagaawwan waaqeffannaa caccabsee siidaawwan Aasheeraa illee burkuteesse. Sababii Israa’eloonni hamma bara sanaatti ixaana aarsaafii turaniif inni fakkiif bofaa kan Museen naasii irraa hojette sana illee ni caccabse. Fakkiin bofaa sun Nehushtaan jedhamee waamama ture. **5** Hisiqyaas Waaqayyoo Waaqa Israa’el amanate. Mootota Yihuudaa hunda keessaa namni akka isaa tokko iyyuu isa duraan yookaan isa duubaan hin turre. **6** Inni jabaatee Waaqayyotti hiqe malee isa duukaa bu’uu hin dhiisne; seera Waaqayyoo Museef kenne sanas ni eege. **7** Waaqayyos isa wajjin ture; inni waan hojete hunda keessatti ni milkaa’e. Inni mootii Asooritti fincile malee isa hin tajaajille. **8** Inni gamoo eegumsaatii jalqabee hamma magaalaa dallaa jabaa qabuutti, hamma Gaazaattii fi daangaa isheetti Filisxeemota ni mo’ate. **9** Waggaa afuraffaa bara Hisiqyaas mootichaa keessa jechuunis waggaa torbaafaa bara Hooshee’aa ilma Eelaa mooticha Israa’el keessa Shalmaneseer mootichi Asoor Samaariyaatti duulee marsee ishee qabate. **10** Dhuma waggaa sadaffaatti Asooroonni ishee fudhatan. Akkasiin Samaariyaan waggaa ja’affaa bara mootummaa Hisiqyaas keessa, waggaa saglaffaa bara Hooshee’aa mooticha Israa’el keessa ni fudhatamte. **11** Mootiin Asooris Israa’eloota booji’ee Asooritti geessee Hala

keessa, Goozaan keessa, Laga Haaboora biraa fi magaalawwan Midiyaan keessa ni qubachiise. **12** Wannii kun sababii isaan Waaqayyoo Waaqa isaaniiitii ajajamuu didanii kakuu isaa, ajaja Museen garbichi Waaqayyoo isaaniiif kenne hunda cabsaniif isaanitti dhufe. Isaan ajaja sana hin dhaggeeffanne yookaan hojii irra hin olchine. **13** Bara mootummaa Hisiqyaas mootichaa keessa waggaa kudha afuraffaatti, Senaaheriib mootichi Asoor magaalawwan Yihuudaa kanneen dallaa jabaa qaban hunda lolee ni qabate. **14** Kanaafuu Hisiqyaas mootichi Yihuudaa, “Ani balleessaa hojdedheera. Biyya koo keessaa naa ba’i; ani waan itti na gaafattu kam iyyuu siifin kennaa” jedhee gara Laakkiishitti mooticha Asooritti ergaa ergate. Mootichi Asooris, “Meetii taalaantii dhibba sadii fi warqee taalaantii soddoma naa kenni” jedhee Hisiqyaas mooticha Yihuudaa ni gaafate. **15** Kanaafuu Hisiqyaas meetii mana qulqullummaa Waaqayyoo keessattii fi kan mankuusaa masaraa mootummaa keessattii argamu hunda guuree kenneef. **16** Yeroo kanatti Hisiqyaas mootichi Yihuudaa warqee balbalaa fi dhaaba balbala mana qulqullummaa Waaqayyootti uffisee ture irraa baasee mootii Asooriif kenne. **17** Ergasii Mootichi Asoor ajajaa waraanaa isaa ol aanaa, ajajaa hangafaa fi ajajaa waraana isaa loltoota hedduu wajjin Laakkiishii gara Yerusaalemitti Hisiqyaas mootichatti ni erge. Isaanis Yerusaaalem dhufanii bo’oo haroo ol aanuu bira karaa lafa qotiisaa namicha wayyaa miicutti geessu irra dhadhaabatan. **18** Isaan mooticha ni waamsifatan; Eliiyyaaqii ilmi Hilqiyaa bulchaan masaraa mootummaa, Shebnaa barreesanii fi Yoo’aa ilmi Asaaf galmeessaan isaanitti gad ba’an. **19** Ajajaa waraanaa sunis akkana isaaniiin jedhe; “Akkana jedhaa Hisiqyaasitti himaa: “Mootiin guddaan, mootichi Asoor akkana jedha: Of amanachuu kee kana maal irratti hundeeffatte? **20** Ati, “Ani tooftaa fi jabina waraanaa qaba” jetta; garuu dubbii faayidaa hin qabne dubbatta. Ati eenyuu abdattee natti fincilta? **21** Kunoo ati Gibxin jechuunis ulee shambaqqoo caccabaa harka nama isatti irkatu kamii iyyuu waraane madeessu sana abdatteerta! Fara’oon mootichi Gibxin nama isaa abdatu hundaaf akkasuma. **22** Yoo isin, “Nu Waaqayyoo Waaqa keenya abdanna” naan jettan, inni isuma Hisiqyaas iddoowwan sagadaa isaatii fi iddoowwan aarsaa isaa diigee Yihuudaa fi Yerusaalemiin, “Isin fuula iddoo aarsaa kan Yerusaaalem keessaa kana duratti waaqeffachuu qabdu” jedhe sana mitii? **23** “Amma kottuutii gooftaa koo mooticha Asoor wajjin dubbadhu; anis yoo ati namoota farda yaabataan qopheeffachuu dandeesse fardeen kuma lama siifin kennal! **24** Ati yoo gaariiwwanii fi abbootii fardaatiif jettee Gibxin abdatte iyyuu akkamiin qondaaltota gooftaa kootii keessaa ajajaa gad aanaa isaa illee of irraa deebisuu dandeessa? **25** Ati waan ani dubbii Waaqayyoo malee iddoo kana lolee barbadeessuuf dhufe seetaa? Waaqayyoo mataan isaa akka ani biyya kanatti duulee ishee barbadeessu natti dubbateera.” **26** Kana irratti Eliiyyaaqii ilma Hilqiyaa, Shebnaa fi Yoo’aa ajajaa waraanaa sanaan, “Maaloo waan nu dhageenyuuf afaan warra Araamaayikiitiin garboota keetti dubbadhu. Utuma namoonni dallaa irra jiran dhaga’anii afaan Ibrootaatiin nutti hin dubbatin” jedhan. **27** Ajajaa waraanaa sun garuu akkana jedhee deebise; “Namni gooftaan koo akka ani waan kana itti himuuf itti na erge gooftaa keessanii fi isin qofaa? Namoota dallaa irra tata’an warra akkuma keessan udaan ofii isaanii nyaatanii fincaan ofii isaanii dhuguu qabaniifis mitii?” **28** Ergasii ajajaaan waraanaa sun ol ka’ee afaan Ibrootaatiin akkana jedhe; “Dubbii mooticha guddaa, dubbii mootii Asoor dhaga’aa! **29** Mootichi akkana jedha: Hisiqyaas isin hin gowwoomsin. Inni harka kootii isin baasuu hin danda’u. **30** Hisiqyaas, ‘Waaqayyoo dhugumaan nu baasa;

magaalaan kunis dabarfamtee harka mooticha Asooritti hin kennamtu' jechuudhaan akka isin Waaqayyoon amanattaniif isin hin sossobin. **31** "Hisqiyaasin hin dhaggeeffatinaa. Mootiin Asoor akkana jedha: Ana wajjin walii galtee nagaan dhaabbadhaatii natti gad ba'aa. Ergasii tokkoon tokkoon keessan muka wayiniitii fi muka harbuu keessan irraa ni nyaattu; boolla bishaan keessanii keessaas ni dhugdu; **32** kunis hamma ani dhufee gara biyya akkuma biyya keessanii jirtuu, gara biyya midhaanii fi daadhii wayinii haaraatti, gara biyya buddeenaa fi iddoo dhaabaa wayiniitti, gara biyya muka ejersaatiifi fi dammaatti isin geessutti ta'a. Isin jirenya filadhaa malee du'a hin filatinaa! "Waan inni, 'Waaqayyo nu baraara' jedhee isin dogoggorisuf Hisqiyaasin hin dhaga'inaa. **33** Waaqni saboota kamii iyyuu takkumaa harka mooticha Asoor keessaa biyya ofii baafatee beekaa? **34** Waaqonni Hamaatii fi waaqonni Arfaad eessa jiru? Waaqonni Seefarwaayim, waaqonni Heenaatii fi Iwaa eessa jiru? Isaan harka koo keessaa Samaariyaa baasaniiru? **35** Waaqota biyyoota kanneenii hunda keessaa kamtu harka koo keessaa biyya isaa baasuu danda'e? Yoos Waaqayyo akkamiin harka koo keessaa Yerusaleemin baasuu danda'a ree?" **36** Namoonni garuu sababii mootichi, "Deebii hin kenninaafii" jedhee ajajee inuma cal'isan malee deebii tokko iyyuu hin kennine. **37** Kana irratti Eliyaqaqim ilmi Hilqiya bulchaan masaraa mootummaa, Shebnaa barreessaanii fi Yoo'aa ilmi Asaaf galmeeasaan uffata isaanii tatarsaasani gara Hisqiyaas dhaqanii waan ajajaan waraanaa sun jedhe itti ni himan.

19 Hisqiyaas mootichi yommuu waan kana dhaga'etti uffata isaa tarsiisee wayyaa gaddaas uffatee mana qulqullummaa Waaqayyoo seene. **2** Innis Eliyaqaqim bulchaan masaraa mootummaa, Shebnaa barreessaafi luboota dura bu'oota hundi isaanii wayyaa gaddaa uffatan Isaayyaas raajicha ilma Amoos sanatti erge. **3** Isaanis akkana jedhanii isatti himan; "Hisqiyaas akkana jedha; Guyyaan kun akkuma yeroo daa'imni tokko dhalachuu ga'ee garuu dubartiin humna ittiin ciniisifatee deessu dhabduutti guyyaa lubbamuu, kan dheekkamsaatii fi kan salphinaa ti. **4** Waaqayyo Waaqni kee dubbii ajajaa waraanaa kan gooftaan isaa mootichi Asoor akka inni Waaqajiraataatti qoosuf erge sana hunda dhaga'ee dubbii Waaqayyoo Waaqni kee dhaga'ee sanaaf jedhee isatti dheekkama ta'a. Kanaafuu ati hambaawwan hamma ammaatti jiraniif kadhaddu." **5** Yommuu qondaaltonni Hisqiyaas mootichaa gara Isaayyaas dhufaniitti, **6** Isaayyaas akkana isaanii jedhe; "Akkana jedhaa gooftaa keessanitti himaa; 'Waaqayyoo akkana jedha: Ati waan dhageesse jechuunis dubbii garboonni mootii Asoor ittiin na arrabsan sana hin sodaatin. **7** Dhaggeeffadhaa! Ani akka inni oduu wayii dhaga'ee gara biyya ofii isaatti deebi'uuf hafuura tokko isa keessa nan kaa'a; achittis akka inni goraadeedhaan ajjeefamu nan godha.'" **8** Ajajaan waraanaas yommuu akka mootiin Asoor Laakkiishii ba'ee deeme dhaga'etti, duubatti deebi'ee utuu mootichi Libnaa lolaa jiruu argate. **9** Senaaheriibis akka Tiirhaaq mootichi Itoophiyaa sun isa loluuf dhufaa jiru dhaga'ee. Kanaafuu inni akkana jedhee amma illee Hisqiyaasitti ergamoota erge; **10** "Hisqiyaas mooticha Yihuudaatiin akkana jedha: Waaqni ati abdattu sun, 'Yerusaleem dabarfamtee harka mootii Asooritti hin kennamtu' jedhee si hin gawwoomsin. **11** Ati waan mootonni Asoor guutummaan guutuutti isaan balleessuudhaan biyyoota hunda godhan dhageesseerta. Ati immoo ni haftaa ree? **12** Waaqonni saboota abbootiin koo barbadeessan sanaa jechuunis waaqonni Goozaan, waaqonni Kaaraan, waaqonni Rezefii fi waaqonni namoota Eden kanneen Telaasaar keessa turan sanaa isaan oolchaniiru? **13** Mootiin Hamaati, mootiin Arfaad, mootiin magaalaa Seefarwaayim

yookaan mootiin Heenaa yookaan mootiin Iwaa eessa jira?" **14** Hisqiyaas ergamoota sana harkaa xalayaa fuudhee dubbifate. Ergasii gara mana qulqullummaa Waaqayyooti ol ba'ee xalayaa sana fuula Waaqayyoo duratti diriirse. **15** Hisqiyaas akkana jedhee Waaqayyoon kadhate; "Yaa Waaqayyoo, Waaqa Israa'el, kan kiirubeel gidduu teessoo irra jirtu, si qofatu mootummoota lafaa hunda irratti Waaqa. Ati samii fi lafa uumteerta. **16** Yaa Waaqayyoo, gurra kee as qabiitii dhaga'i; yaa Waaqayyoo ija kees banadhuu ilaali; dubbii Senaaheriib kan inni Waaqa jiraataa arrabsuuf erge kana dhaggeeffadhu. **17** "Yaa Waaqayyoo mootonni Asoor saboota kanaa fi biyyoota isaanii balleessuun dhugaa dha. **18** Isaan waaqota jaraa ibiddatti naqanii barbadeessaniiru; waaqonni sun mukaa fi dhagaa harka namaatiin soofaman turan malee waaqota hin turreetii. **19** Kanaafuu yaa Waaqayyoo Waaqa keenya, akka mootummoonni lafaa hundinuu yaa Waaqayyoo, akka ati qofti Waaqa taate beekaniif harka isaatii nu baasi." **20** Sana booddee Isaayyaas ilmi Amoos akkana jedhee Hisqiyaasitti ergaa erge: "Waaqayyoo Waaqni Israa'el akkana jedha: Ani kadhaa kee kan ati waa'ee Senaaheriib mooticha Asoor kadhatte sana dhaga'eera. **21** Dubbiin Waaqayyoo isaan mormuudhaan dubbate kunoo kanaa dha: "Intalli Xiyyoon Durbi Qulqullittiin si tuffatee sitti qoostti. Intalli Yerusaleem yeroo ati baqattutti mataa ishee sitti raafti. **22** Kan ati itti qoostee arrabsite sun eenyu? Ati eenyutti sagalee kee ol fudhattee of tuulummaadhaan ija ol qabatte? Qulqullichuma Israa'el sanatti mitii! **23** Ati karaa ergamoota keetiitiin Gooftaatti qoosteerta. Ati akkanaa jetteerta; "Ani gaariiwwan koo hedduudhaan fiixee tulluuwwaniitti, fiixee Libaanon kan akka malee ol dheeratutti ol ba'eera. Ani birbirsawwan isaa kanneen akka malee dhedheeroo, gaattiraawwan isaa filatamoo sanas ciccireera. Ani iddoowwan isaa kanneen akka malee ol fagoo, bosonoota isaa keessaa, mimmiidhagoo qaqqabeera. **24** Ani biyya ormaatti boolla bishaanii qotadhee achitti bishaan dhugeera. Ani faana miilla kootiin lageen yyya Gibxi hunda gogseera." **25** "Ati waan kana hin dhageenyee? Bara dheeraan dura anatu waan kana hojete. Ani bara durii keessa waan kana nan karoorfadhe; amma immoo hojii irra oolfadheera; kunis akka ati magaalawwan dallaa jabaa qaban diigdee tuullaa dhagaa geeddartuu dha. **26** Namoonni isaanii humna dhabanii abdi kutataniis qaana'an. Isaan akkuma biqiltuu diidaa, akkuma biqiltuu kichuu tokkoo, akkuma marga mana gubbaatti biqilu kan utuu hin guddatin gubatee ti. **27** "Ani gurru lafa ati jirtu, yoom akka dhufuu fi yoom akka deemtu, akka ati akka malee natti aartu illee nan beeka. **28** Waan ati akka malee natti aartee guggubattee of tuulummaan kee gurra koo ga'eef, ani hokkoo koo funyaan kee keessa, luugama koo afaan kee keessa kaa'een akka ati karuma dhufte sana deebitu sin godha." **29** "Yaa Hisqiyaas kun mallattoo siif ta'a: "Isin waggaa kana waan ofumaan biqilu, waggaa lammaffaatti immoo waanuma isa irraa latu nyaattu. Waggaa sadaffaatti garuu facaafadhaa galfadhaa; muka wayiniis dhaabbadhaatii ija isaa nyaadhaa. **30** Ammas hambaan mootummaa Yihuudaa tokko jalaan hidda baafatee gubbaan immoo ija naqata. **31** Yerusaleem keessaa hambaan tokko, Tulluu Xiyooniitii immoo gareen warra badiisa jalaa ba'ee tokkoo ni dhufa. Hinaaffaan Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uu waan kana ni raawwata: **32** "Kanaafuu Waaqayyoo waa'ee mooticha Asoor akkana jedha: "Inni magaalaa kana hin seenu yookaan xiyya tokko illee asitti hin darbatu. Inni gaachana qabatee fuula isaa duratti hin dhi'aatu yookaan tuullaa biyyoo itti hin marsu. **33** Inni karuma dhufe sanaan ni deebi'a; magaalaa kanas hin seenu, jedha Waaqayyoo. **34** Anis sababii ofii kootii fi sababii garbicha koo Daawitiif jedhee, magaalaa kana nan

eega; nan oolchas.” **35** Halkanuma sana ergamaan Waaqayyoo gad ba’ee qubata warra Asoor keessatti nama kuma dhibba tokkoo fi saddeettamii shan fixe. Yommuu namoonni guyyaa itti aanu ganama bariin ka’anitti kunoo reeffi namaa lafa guutee ture! **36** Kanaafuu Senaaheriib mootichi Asoor qubata sana keessaa bu’ee baqate; Nanawweetti deebi’ees achi jiraate. **37** Gaaf tokko utuu inni mana sagadaa waaqa isaa Nisrook jedhamuu keessatti waaqeffachaa jiruu ilmaan isaa Adramelekiif fi Sharezer goraa-deedhaan isa ajjeesanii biyya Araaraatitti baqatan. Ilmi isaa Eesarhadoonis iddoo isaa bu’ee mootii ta’.

20 Bara sana keessa Hisqiyaas dhukkubsatee du’uu ga’ee ture. Isaayyaas ilmi Amoos raajichi gara isaa dhaqee, “Waaqayyoo akkana jedha; ‘Mana kee tottoolfadhu; ati ni duuta malee hin fayyituutii!’ jedheen. **2** Hisqiyaasis fuula isaa gara keenyan manaatti garagalatee akkana jedhee Waaqayyoon kadhate; **3** ‘Yaa Waaqayyoo, akka ani amanamummaa fi garaa tokkoon fuula kee dura jiraadhee waan fuula kee duratti gaarii ta’es hojjedhe yaadadhu.’ Hisqiyaasis hiqqifatee ni boo’e. **4** Utuu Isaayyaas oobdii gara gidduu jiru sana keessaa hin ba’in dubbiiin Waaqayyoo akkana jedhee gara isaa dhufe; **5** ‘Deebi’i dhaqiiitti akkana jedhii Hisqiyaas hoogganaa saba kootiitti himi; ‘Waaqayyoo Waaqni abbaa kee Daawit akkana jedha: Ani kadhannaa kee dhaga’eera; imimmaan kees argeera; ani sin fayyisa. Ati ammaa jalqabdee guyyaa sadaffaatti gara mana qulqullummaa Waaqayyooitti ol baata. **6** Ani umurii kee irratti waggaa kudha shan siifan dabala. Ani si’ii fi magaalaa kana harka mooticha Asooriitti nan baasa. Ani sababii kootii fi sababii garbicha koo Daawitiif jedhee magaalaa kana nan eega.’” **7** Kana irratti Isaayyaas, “Maxinoo harbuu tolchaa” jedhe. Isaanis qopheessanii dhullaa isaa irra kaa’aniif, innis ni fayye. **8** Hisqiyaasis, “Akka Waaqayyoo na fayyisuu fi akka ani guyyaa sadaffaatti gara mana qulqullummaa Waaqayyooitti ol ba’uuf maaltu mallattoo ta’a?” jedhee Isaayyaasin gaafate. **9** Isaayyaasis akkana jedhee deebise; “Akka Waaqayyoo waan waadaa gale sana hojjetuuf mallattoon Waaqayyoo siif kennu kunoo kanaa dha; gaaddidduun tokko tarkaanfii kudhan gara fuula duraatti haa deemuu moo yookaan tarkaanfii kudhan gara dugda duubaatti haa deebi’uu?” **10** Hisqiyaas immoo, “Tarkaanfii kudhan gara fuula duraatti deemuun gaaddidduu tokkoof waan salphaa dha; qooda kanaa akka gaaddidduun sun tarkaanfii kudhan gara dugda duubaatti deebi’u godhi” jedhe. **11** Kana irratti Isaayyaas raajichi iyee Waaqayyoon ni kadhate; Waaqayyos akka gaaddidduun sun tarkaanfii kudhan gulantaa Aahaaz irra gara fuula duraatti deemee ture sana irraa tarkaanfii kudhan gara dugda duubaatti deebi’u godhe. **12** Yeroo sanatti Meroodak Baladaan ilmi Baladaan mootiin Baabilon sababii akka Hisqiyaas dhukkubsate dhaga’eef xalayootaa fi kennaargeeef. **13** Hisqiyaasis ergamoota sana simatee waan mankuusa isaa keessa ture hunda jechuunis meetii, warqee, urgooftuu fi zayitii qulqulluu akkasumas kuusaa mi’alolaa isaa fi waan mankuusa isaa keessatti argamu hunda isaanitti argiise. Wannii Hisqiyaas masaraa mootummaa isaa keessaa yookaan mootummaa isaa hunda keessaa isaanitti hin argisiisin tokko iyyuu hin turre. **14** Kana irratti Isaayyaas raajichi gara Hisqiyaas mootichaa dhaqee, “Namoonni sun maal jedhan? Isaan eessaa dhufan?” jedhee gaafate. Hisqiyaasis, “Isaan Baabilonii biyya fagoodhaa dhufan” jedhee deebise. **15** Raajichi, “Jarri masaraa mootummaa keetii keessatti maal argan?” jedhee gaafate. Hisqiyaas immoo, “Isaan waan masaraa mootummaa koo keessa jiru hunda argan. Wannani ani mankuusa koo keessaa isaanitti hin argisiisin tokko iyyuu hin jiru” jedheen. **16** Isaayyaasis kana irratti Hisqiyaasiin akkana jedhe; “Dubbi Waaqayyoo dhaga’i: **17** Yeroon itti

wanni masaraa mootummaa keetii keessa jiru hundii fi wanni abbootiin kee hamma har’aatti kuusan hindinuu saamamee gara Baabilonitti geeffamu tokko dhugumaan ni dhufa. Wannii tokko iyyuu hin hafu, jedha Waaqayyoo. **18** Sanyii kee keessaa namoonni tokko tokko, foonii fi dhiigni kee kanneen siif dhalatan booji’amanii masaraa mootummaa mooticha Baabilon keessatti xu’aashiiwaan ta’u.” **19** Hisqiyaasis, “Dubbiin Waaqayyoo kan ati dubbate kun gaarii dha” jedhee deebise. Inni, “Bara jireenya koo keessa nagaa fi tasgabbiin hin jiraatuu?” jedhee yaadee tureetii. **20** Wantoonni bara mootummaa Hisqiyaas keessa hojjetaman kanneen biraa, jabinni isaa hundii fi akki inni itti haroo fi ujummoo ittiin bishaan harkisanii gara magaalatti fidan hojjetes kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru mitii? **21** Hisqiyaasis abbootii isaa wajjin boqote. Ilmi isaa Minaaseen iddoo isaa bu’ee mootii ta’.

21 Minaaseen yeroo mootii ta’etti nama waggaa kudha lama ture; innis Yerusaaalem keessa ta’ee waggaa shantamii shan bulche. Maqaan haadha isaa Hezfiibaa ture. **2** Innis waan jibbisiisaa saboota Waaqayyoo fuula Israa’elootaa duraa ar’ee baase sanaa duukaa bu’uudhaan fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjetee. **3** Inni iddoowwan sagadaa kanneen abbaan isaa Hisqiyaas diigee ture sana illee deebisee ni ijaare; akkasumas akkuma Ahaab mootichi Israa’el godhe sana Ba’aaliif iddoowwan aarsaa tolchee siidaa Aasheeraas ni dhaabe. Raayyaawwan samii hundaafis ni sagade; isaan waaqeffates. **4** Innis mana qulqullummaa Waaqayyoo kan Waaqayyoo, “Ani Maqaa koo Yerusaaalem keessa nan dhaaba” jedhee waa’ee isaa dubbate sana keessatti iddoowwan aarsaa tolche. **5** Oobdiwwan mana qulqullummaa Waaqayyoo lamaanuu keessattis raayyaawwan samii hundaaf iddoowwan aarsaa ni tolche. **6** Inni ilma ofii isaa ibiddaan aarsaa godhee dhi’eesse; tolcha hojjetee, milki ilaallatee, ilaallotaa fi eker dubbistoota gorsa gaafate. Inni fuula Waaqayyoo duratti hammina guddaa ni hojjetee akkasiin dheekkamsaaf isa kakaase. **7** Innis fakkii Asheeraa kan soofee hojjetee sana fuudhee mana qulqullummaa kan Waaqayyoo akkana jedhee waa’ee isaa Daawitii fi ilma isaa Solomoonii dubbatee ture sana keessa kaa’ee; “Mana qulqullummaa kana keessaa fi Yerusaaalem ishee ani gosoota Israa’el hunda keessaa fiidhe sana keessa Maqaa koo bara baraan nan dhaaba. **8** Yoo isaan waan ani isaan ajaje hunda hojjetanii Seera garbichi koo Museen isaanii kenne guutuu eegan, ani si’achi akka miilli Israa’elootaa biyya ani abbootii isaaniitiif kenne keessaa ba’ee jooru hin godhu.” **9** Namoonni garuu hin dhaggeeffanne. Minaaseen karaa irraa isaan jal’ise; kanaafuu isaan saboota Waaqayyoo fuula Israa’elootaa duraa balleesse sana caalaa hammina hojjetan. **10** Waaqayyoo karaa garboota isaa raajotaatiin akkana jedhee dubbate; **11** “Minaaseen mootichi Yihuudaa cubbuu jibbisiisaa kanneen hojjetee. Innis Amoorota isaan dura jiraatan caalaa waan hamaa hojjetee; waaqota tolfamoo isaatiinis Yihuudaa cubbuu hojjechiise. **12** Kanaafuu Waaqayyoo Waaqni Israa’el akkana jedha: Ani waan hamaa nama isa dhaga’u hunda suukaneessu tokko Yerusaalemii fi Yihuudaatti nan fida. **13** Ani funyoo Samaariyaatii fi tumbii mana Ahaab sana Yerusaaalem irratti nan diriirsa. Akkuma namni caabii haxaa’ee gad gombisutti ani Yerusaaalemin haxaa’ee nan gombisa. **14** Ani hamaa dhaala koo dhiisee harka diinota isaaniitti dabarsee nan kenna. Isaanis diinota isaanii hundaan ni saamamu; ni booji’amus. **15** Isaan gaafa abbootiin isaanii Gibxii ba’anii jalqabee hamma har’aatti fuula koo duratti waan hamaa hojjechuudhaan dheekkamsaaf na kakaasaniiruutii.” **16** Kana caalaas Minaaseen akka warri Yihuudaa fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjetan godhee

cubbuu isaan hojjechiisuu isaa irra iyyuu dhiiga namoota balleessaa hin qabnee baay'ee dhangalaasee akka Yerusaaalem daangaa tokkoo hamma daangaa kaaniitti dhiigaan guutamtu godheera. **17** Wantoonni bara mootummaa Minaasee keessa hojjetaman kanneen biraa, wanni inni hojjetee hundi, cubbuu inni hojjetee dabalatee seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru mitii? **18** Minaaseen abbootii isaa wajjin boqotee iddoo biqiltuu masaraa mootummaa isaa keessatti, iddoo biqiltuu Uzaa keessatti ni awwaalame. Ilmi isaa Aamoonis iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **19** Amoon yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa digdamii lama ture; innis Yerusaaalem keessa taa'ee waggaa lama bulche. Maqaan haadha isaa Meshulemet ture; isheenis intala Haaruus nama biyya Yoxbaa turte. **20** Innis akkuma abbaan isaa Minaaseen hojjetee ture sana fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjetee. **21** Innis karaa abbaa isaa hunda irra deeme; waqota tolfamoo abbaan isaa waaqeffate illee waaqeffatee isaaniifis sagade. **22** Inni Waaqayyoo Waaqa abbootii isaa dhiise; karaa Waaqayyoo irras hin deemne. **23** Qondaaltonni Amoon isatti mari'atanii masaruma mootummaa isaa keessatti mooticha ni ajjeesan. **24** Kana irratti namoonni biyya sanaa warra Amoon mootichatti malatan hunda fixanii ilma isaa Yosiyasiin immoo iddoo isaa mootii godhatan. **25** Wanni bara mootummaa Amoon keessa hojjetame kan biraa, wanni inni hojjetes kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffameera mitii? **26** Innis awwaala isaa kan iddoo biqiltuu Uzaa keessatti ni awwaalame. Ilmi isaa Yosiyasiis iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

22 Yosiyas yeroo mootii ta'etti nama waggaa saddeetii ture; Yerusaaalem keessa taa'ees waggaa sodomii tokko bulche. Maqaan haadha isaa Yediidaa dha; isheenis intala Adaayaa nama biyya Boozqaatii ti. **2** Inni fuula Waaqayyoo duratti waan qajeelaa ni hojjetee; utuu mirgatti yookaan bitaatti hin gorinis karaa abbaa isaa Daawit irra deeme. **3** Yosiyas mootichi bara mootummaa isaa keessaa waggaa kudha saddeettafaatti akkana jedhee Shaafaan ilma Azaayaa ilma Meshulaam barreessaa sana gara mana qulqullummaa Waaqayyooti erge. **4** "Gara Hilqiyaa lubicha ol aanaatti ol ba'iitii akka inni maallaqa gara mana qulqullummaa Waaqayyooti fidame kan warri balbala eegan namoota irraa walitti qaban sana lakkaa'u godhi. **5** Maallaqni kunis namoota akka hojii mana qulqullummaa to'ataniif muudamanitti imaanaa haa kennamu. Namoonni kunneen immoo warra mana qulqullummaa Waaqayyoo haaromsaniif jechuunis, **6** warra muka soofaniif, warra mana jaaranii fi warra dhagaa soofaniif haa kaffalan. Akkasumas mana qulqullummaa haaromsuuf mukaa fi dhagaa soofame ittiin haa bitan. **7** Isaan garuu sababii amanummaadhaan hojjetaniif, maallaqa imaanaa isaaniitti kenname sana to'achuun hin barbaachisu." **8** Hilqiyaa lubichi ol aanaa sunis, Shaafaan barreessaa sanaa, "Ani mana qulqullummaa Waaqayyooti keessatti Kitaaba Seeraa argeen jira" jedhee. Kitaabichas Shaafaaniitti kenne; Shaafaan immoo kitaaba sana ni dubbise. **9** Ergasiis Shaafaan gara mootichaa dhaqee, "Qondaaltonni kee maallaqa mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa ture baasanii hojjetootaa fi namoota hojii mana qulqullummaa to'atanitti imaanaa kennamiiru" jedhee hime. **10** Shaafaan barreessaa sun, "Hilqiyaa lubichi kitaaba tokko natti kenneera" jedhee mootichatti hime. Shaafaanis fuula mootichaa duratti kitaaba sana dubbise. **11** Mootichis dubbii Kitaaba Seeraa sana dhageenyaan uffata isaa ni tarsaase. **12** Innis ajaja kana Hilqiyaa lubichatti, Ahiiqaan ilma Shaafaaniitti, Akboor ilma Miikaayaatti, Shaafaan barreessichaa fi Asaayaa tajaajilaa mootichaatti ni kenne; **13** "Dhaqaatii waa'ee waan

kitaaba argame kana keessatti barreeffamee anaaf, sabaa fi Yihuudaa hundaaf Waaqayyoon gaafadhaa. Sababii warri nuun duraa dubbii kitaabaa kanaatiif hin ajajamiiniif dheekkamsi Waaqayyoo guddaan nutti boba'eera; isaan akka waan waa'ee keenya barreeffame sana hundaatti hin jiraanneetii." **14** Hilqiyaa lubichi, Ahiiqaan, Akboor, Shaafaaniin fi Asaayaan Huldaanaa raajjittii gaafachuu dhaqan. Huldaanaan kun niitii Shaluum ilma Tiqwaa, ilma Harhaas kan eegduu uffataa ture sanaa ti. Isheenis Yerusaaalem keessa Aanaa Lammaffaa keessa jiraatti turte. **15** Isheenis akkana isaaniin jette; "Waaqayyoo Waaqni Israa'el akkana jedha: Namicha natti isin erge sanatti akkana jedhaa himaa. **16** "Waaqayyoo akkana jedha: Ani akkuma waan kitaaba mootichi Yihuudaa dubbise sana keessatti barreeffame hundaatti iddoo kanaa fi saba isaatti badiisa nan fida. **17** Sababii isaan na dhiisanii waaqota biraatiif ixaana aarsuudhaan waaqota tolfamoo harki isaaniin tolche hundaan dheekkamsaaf na kakaasaniif, dheekkamsi koo iddoo kana irratti ni boba'a; hin dhaamus.' **18** Mootii Yihuudaa kan akka isin Waaqayyoon gaafattaniif isin erge sanatti akkana jedhaatii himaa; 'Waa'ee dubbii ati dhageesse sanaa, Waaqayyoo Waaqni Israa'el akkana jedha; **19** "Sababii ati yeroo waan ani waa'ee iddoo kanaatiif fi waa'ee saba isaa akka isaan abaaramanii barbadeeffaman waan hamaa dubbadhe dhageessetti garaan kee tuqamee fuula Waaqayyoo duratti gad of qabdeef, sababii uffata kee tarsiiftee fuula koo duratti boosseef, ani si dhaga'eera" jedha Waaqayyoo. **20** Kanaafuu ani abbootii kee biratti walittiin si qaba; atis nagumaan awwaalama. Waan hamaa ani iddoo kana irratti fiduuf jiru hunda iji kee hin argu.'" Isaanis deebii ishee fudhatanii gara mootichaatti deebi'an.

23 Ergasiis mootichi maanguddoota Yihuudaa fi Yerusaaalem hunda walitti ni waame. **2** Innis namoota Yihuudaa, jiraattota Yerusaaalem, lubootaa fi raajota wajjin jechuunis nama xinnaa fi guddaa hunda wajjin gara mana qulqullummaa Waaqayyooti ol ba'e. Dubbii Kitaaba Kakuu kan mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti argame sanaa hundas akka isaan dhaga'anitti dubbiseef. **3** Mootichis utubaa bira dhaabatee akka Waaqayyoon duukaa bu'u, akka garaa isaa guutuu fi lubbuu isaa guutuudhaan ajaja isaa, dambiiwwan isaatii fi labiiwwan isaa eegee akkasiiin dubbiiwwan kakuu kanneen kitaaba kana keessatti barreeffaman hojii irra oolchu fuula Waaqayyoo duratti kakuu ni haaromse; ergasiis sabni hundi kakuu ni haaromse. **4** Mootichis akka isaan mi'oota Ba'aaliif, Asheeraadhaa fi raayyaawwan samiitiif hojjetaman hunda mana qulqullummaa Waaqayyoo keessaa baasaniiif Hilqiyaa lubicha ol aanaa, luboota sadarkaan isatti aananii fi eegdota balbalaa ajaje. Innis mi'oota sana Yerusaaalem keessaa baasee dirree Sulula Qeedroon irratti gube; daaraa isaas fuudhee Beet'eelitti geesse. **5** Luboota waaqota tolfamoo kanneen akka isaan iddoowwan sagadaa kanneen magaalaaawwan Yihuudaatii fi naannoo Yerusaaalem kanneen gaarran irraatiif ixaana aarsaniiif mootonni Yihuudaa muudan sana jechuunis warra Ba'aaliif, aduu fi ji'aaf, tuuta urjiitii fi raayyaawwan samii hundaaf ixaana aarsaa turanis ni barbadeesse. **6** Siidaa Aasheeraas mana qulqullummaa Waaqayyootii fuudhee Yerusaaalem keessaa baasee Sulula Qeedroonitti geesse achitti ni gube. Isas daakee bullessee daaraa isaa awwaala namootaa irratti firfise. **7** Innis mana dhiirota mana sagadaa keessatti sagaagalani kan mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa jiru, iddoo itti dubartoonni Asheeraadhaaf golgaa hojjetan sana ni diige. **8** Yosiyasiis luboota hunda magaalaaawwan Yihuudaatii ni fide; innis iddoowwan sagadaa kanneen Gebaadhaa hamma Bersheebaatti turan

kanneen luboonni ixaana itti aarsaa turan sana ni xureesse. Akkasumas galmawwan waaqeffannaa karrawwan cinaa kanneen balbala Karra Iyyaasuul bulchaa magaalaa sanaa dura karaa gama bitaa magaalattiin turan sana ni diige. **9** Luboonni iddoowwan sagadaa kunneen yoo iddoo aarsaa Waaqayyoo kan Yerusaleem keessaa irra tajaajiluu baatan illee isaan luboota akka isaanii wajjin Maxinoo nyaatan ture. **10** Innis akka namni tokko iyyuu ilma isaa yookaan intala isaa aarsaa godhee ibiddaan Moolekiif hin dhi'eessineef Toofeti kan Sulula Ben Hinoom keessatti argamu sana ni xureesse. **11** Akkasumas fardeen mootonni Yihuudaa aduudhaaf kennan sana balbala mana qulqullummaa Waaqayyootti geessu irraa fuudhee ni balleesse. Fardeen sun oobdii kutaa mana Naataan-Meelek qondaaltichaa biraa keessa turan. Ergasiis Yosiyaas gaariwwan aduu sana ibiddaan ni gube. **12** Mootichis iddoowwan aarsaa mootonni Yihuudaa bantii manaa irra, kutaa mana Aahaaz kan ol aanu bira dhaabaniif fi iddoowwan aarsaa Minaaseen mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa oobdiwwan lamaan keessa dhaabe sana ni buqqise. Iddoowwan aarsaa sanas achiif fuudhee ni caccabsee, caccabaa isaanii Sulula Qeedroon keessatti ni gata. **13** Akkasumas mootichi iddoowwan sagadaa kanneen gama ba'a Yerusaleemitti karaa kibba Gaara Faalamuutiin turan kanneen Solomoon mootichi Israa'el Ashtooreti waaqitti xurooftuu Siidoonotaa, Kemoosh waaqicha xuraa'aa Mo'aabii fi Moolek waaqicha xuraa'aa ijoollee Amooniitiif hojete sana ni xureesse. **14** Yosiyaas soodduwwan dhagaa caccabsee siidaawwan Aasheeraas diigee iddoo sana lafee namaatiin guute. **15** Akkasumas iddoo aarsaa Beet'eel keessa ture sanaa fi iddoo sagadaa kan Yerobi'aam ilmi Nebaat inni Israa'elin cubbuu hojjechiise sun ijaare iddoo aarsaa sanaa fi iddoo sagadaa ni diige. Iddoo sagadaa sanas caccabsee, daakee bulleesse; siidaa Aasheeraas ni gube. **16** Yosiyaas of irra garagalee awwaalawwan tulluu irra jiran achitti arge; nama ergees awwaalawwan sana keessaa lafeewwan fichisiisee akkuma dubbii Waaqayyoo kan namni Waaqaa inni duraan dursee waan kana dubbate sun labsetti iddoo aarsaa irratti gubee isa xureesse. **17** Mootichi, "Dhagaan awwaalaa kan ani arguutti jiru kun maal?" jedhee ni gaafate. Namoonni magaalaa sanaa immoo, "Inni awwaala nama Waaqaa kan Yihuudaadhaa dhufee waanuma ati iddoo aarsaa Beet'eel goote kana duraan dursee labse sanaa ti" jedhan. **18** Innis, "Isa dhiisa; namni tokko iyyuu lafee isaa hin tuqin" jedhe. Kanaafuu isaan lafee isaattii fi lafee raajicha Samaariyaadhaa dhufe sanaa illee ni dhiisan. **19** Yosiyaas akkuma Beet'eelitti godhe sana iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa kanneen mootonni Israa'el magaalawwan Samaariyaa keessatti ijaaranii Waaqayyoon dheekkamsaaf kakaasan sana hunda ni diige. **20** Innis luboota iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hunda iddoowwan aarsaa irratti qalee lafee namaas achuma irratti ni gube. Ergasiis gara Yerusaleemitti ni deebi'e. **21** Mootichis, "Akkuma Kitaaba Kakuu kana keessatti barreeffame sanatti Waaqayyoo Waaqa keessaniif Faasiikaa ayyaaneffadhaa" jedhee saba hunda ajaja. **22** Bara abbootii murtii kanneen Israa'elin bulchaa turaniitii jalqabee yookaan bara mootota Israa'el hunda keessa yookaan Yihuudaa keessa Faasiikaan akkasii takkumaa ayyaaneffamee hin beeku. **23** Garuu bara Yosiyaas mootichaa keessa waggaa kudha saddeettaffaatti Faasiikaan kun Yerusaleemitti Waaqayyoo ayyaaneffama ture. **24** Kana malees Yosiyaas ilaaltotaa fi eker dubbisoota, taraafimii, waaqota tolfamoo fi wantoota jibbisiisoo kanneen Yihuudaa fi Yerusaleem keessatti argaman biraa hunda balleesse. Innis seera kitaaba Hilqiya lubichi mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti arge sana irratti barreeffame hojii irra oolchuudhaaf waan kana

godhe. **25** Mootiin akka Yosiyaas kan akka Seera Musee hundaatti garaa isaa guutuudhaan, lubbuu isaa guutuu fi humna isaa guutuudhaan gara Waaqayyootti deebi'e tokko iyyuu isaan duras isaan duubas hin argamne. **26** Ta'us sababii Minaaseen waan hojete hundaan dheekkamsaaf isa kakaaseef Waaqayyoo dheekkamsa isaa guddaa fi sodaachisaa Yihuudaa irratti boba'e sana irraa hin deebine. **27** Kanaafuu Waaqayyoo, "Ani akkuma Israa'elin balleesse sana Yihuudaa fuula koo duraa nan balleessa; Yerusaleem magaalaa ani filadheef mana qulqullummaa kan ani, 'Maqaan koo achi jiraata' jedhee waa'ee isaa dubbadhe kana nan dhiisa" jedhe. **28** Wannii bara mootummaa Yosiyaas keessa hojjetame kan biraatii fi wannii inni hojete hundi kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffameera mitii? **29** Bara Yosiyaas mootii turet, Fara'oon Nekkoon mootichi Gibxi mootii Asoor gargaaruuf jedhee gara Laga Efraaxiisiti ol ba'e. Yosiyaas mootichis of irraa isa ittisuudhaaf itti gad ba'e. Nekkoon garuu isatti dhufee Megidootti isa ajjeese. **30** Garboonni Yosiyaas gaariidhaan Megidoodhaa gara Yerusaleemitti reeffa isaa fidanii awwaala isaa keessatti isa awwaalan. Ergasiis sabni biyya sanaa Yehoo'aahaaz ilma Yosiyaas fuudhanii dibanii iddoo abbaa isaa buusanii mootii isa godhan. **31** Yehoo'aahaazis yeroo mootii ta'etti umurii isaa waggaa digdamii sadii ture; innis Yerusaleem keessa taa'ee ji'a sadii bulche. Maqaan haadha isaa Hamuutaal ture; isheenis intala Ermiyaas kan Libnaadhaa dhuftee turte. **32** Innis akkuma abbootiin isaa hojjetan sana fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojete. **33** Akka inni Yerusaleem keessa taa'ee hin bulchineef Fara'oon Nekkoon Hamaati keessatti Riiblaati foncaan isa hidhee Yihuudaa irrattis gibira meetii taalaantii dhibba tokkoo fi warqee taalaantii tokko mure. **34** Fara'oon Nekkoon Eliiyaqaqim ilma Yosiyaas mootichaa iddoo Yosiyaas iddoo abbaa isaa buuse mootii godhe; maqaa Eliiyaqaqimis geeddaree Yehooyaqaqim jedheen. Yehoo'aahaazin garuu fuudhee Gibxitti geesse; innis achitti du'e. **35** Yehooyaqaqimis meetii fi warqee Fara'oon Nekkoon gaafate sana ni baase. Waan kana baasuufis gibira biyyatti muree namoota biyyattii irraa akkuma galii isaanii meetii fi warqee walitti qabe. **36** Yehooyaqaqim yeroo mootii ta'etti umurii isaa waggaa digdamii shan ture; innis Yerusaleem keessa taa'ee waggaa kudha tokko bulche. Maqaan haadha isaa Zebudaa ture; isheenis intala Phedaayaa kan magaalaa Ruumaatii dhufte turte. **37** Innis akkuma abbootiin isaa hojjetan sana fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojete.

24 Bara mootummaa Yehooyaqaqim keessa Nebukadnezar mootichi Baabilon biyya sana ni weerare; Yehooyaqaqimis waggaa sadii isaaf garboome. Ergasii garuu yaada geeddaratee Nebukadnezaritti fincile. **2** Waaqayyos saamtota Baabilon, saamtota Sooriyaa, saamtota Mo'aabii fi saamtota Amoon isatti arge. Innis akkuma dubbii Waaqayyoo kan garboonni isaa raajonni dubbatan sanaatti Yihuudaa balleessuudhaaf isaan erge. **3** Dhugumaan wannii kun sababii cubbuu Minaaseetii fi waan inni hojete hundaatiif fuula isaa duraa isaan balleessuudhaaf akkuma ajaja Waaqayyootti Yihuudaatti dhufe; **4** akkasumas sababii inni dhiiga namoota yakka hin qabnee dhangaalasee fi sababii inni dhiiga namoota yakka hin qabneetiin Yerusaleemin guuteef Waaqayyoo dhiisuufii hin barbaanne. **5** Wantoonni bara mootummaa Yehooyaqaqim keessa hojjetaman kanneen biraatii fi wannii inni hojete hundi kitaaba seenaa mootota Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru mitii? **6** Yehooyaqaqim abbootii isaa wajjin ni boqote. Ilmi isaa Yehooyaqaqin iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **7** Sababii mootichi Baabilon biyya isaa hunda, Malkaa Gibxii jalqabee hamma Laga Efraaxiisiti qabateef mootiin Gibxi

lammata duulaaf biyya isaatii hin baane. **8** Yehooyaakiin yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa kudha saddeet ture; innis Yerusaaalem keessa taa'ee ji'a sadii bulche. Maqaan haadha isaa Nehushtaa ture; isheenis intala Elnaataan namicha Yerusaaalem sanaa ti. **9** Innis akkuma abbaan isaa hojjete sana fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete. **10** Yeruma sanatti loltoonni Nebukadnezar mooticha Baabilon Yerusaaalemitti duulanii ishee ni marsan; **11** utuma ajajjoonni loltoota isaa ishee marsaa jiranuu Nebukadnezar mataan isaa gara magaalattii ni dhufe. **12** Yehooyaakiin mootichi Yihuudaa, haati isaa, garboonni isaa, namoonni isaa beekamoonni fi qondaaltonni isaa hundinuu mootii Baabilonitti harka kennatan. Mootiin Baabilonis moo'ee waggaa saddeettafaatti Yehooyaakiiniin booji'ee ni fudhate. **13** Nebukadnezaris akkuma Waaqayyoo dubbatee ture sanatti qabeenya mana qulqullummaa Waaqayyootii fi kan masaraa mootummaa keessa ture hunda ni fudhate; mi'a warqee kan Solomoon mootichi Israa'el mana qulqullummaa Waaqayyootiif tolche hunda isaa immoo caccabse. **14** Inni warra Yerusaaalem keessa jiraatan hunda ajajjoota waraanaatii fi loltoota hunda, warra ogummaa hojii harkaa qabanii fi warra sibiila tuman hunda walumatti nama kuma kudhan booji'ee ni fudhate. Namoota akka malee hiyyeeyyii qofatu biyya sanatti hafe. **15** Nebukadnezar Yehooyaakiiniin booji'ee Baabilonitti ni geesse. Akkasumas haadha mootichaa, niitota isaa, qondaaltota isaatii fi namoota biyya sanaa bebbeekamoo booji'ee Yerusaaalemii gara Baabilonitti ni geesse. **16** Kana malees mootichi Baabilon humna waraanaa guutuu kan nama kuma torba of keessaa qabu, warra ogummaa hojii harkaa qabanii fi warra sibiila tuman kuma tokko booji'ee Baabilonitti ni geesse; isaan kunneen hundi jajjaboo fi warra lola danda'an turan. **17** Innis Mataaniyaa eessuma Yehooyaakiin sana iddoo isaa mootii godhe; maqaa isaas Zedeqiyaa ni geeddare. **18** Zedeqiyaa yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa digdamii tokkoo ture; innis Yerusaaalem keessa taa'ee waggaa kudha tokko bulche. Maqaan haadha isaa Hamuutaal ture; isheenis intala Ermiyaa kan magaalaa Libnaatii dhufte ture. **19** Innis akkuma Yehooyaakiin hojjete sana fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa ni hojjete. **20** Wannii kun hundi sababii dheekkamsa Waaqayyootiif Yerusaaalemii fi Yihuudaa irra ga'e; dhuma irrattis inni fuula isaa duraa isaan balleesse. Zedeqiyaa mooticha Baabilonitti fincile.

25 Kanaafuu bara mootummaa Zedeqiyaa keessa waggaa saglaffaatti, bultii kurnaffaa ji'a kurnaffaatti, Nebukadnezar mootiin Baabilon guutummaa loltoota isaa wajjin Yerusaaalemitti duule. Innis magaalattiin ala qubatee naannoo ishee hundatti tuullaa biyyoo marse. **2** Magaalaan sunis hamma waggaa kudha tokkoffaa bara Zedeqiyaa Mootichaatti akkuma marfamtetti turte. **3** Bultii saglaaffaa ji'a afuraffaatti, magaalattii keessatti beelli akka malee hammaatee namni waan nyaatu tokko illee dhabe. **4** Ergasii dallaan magaalattii cabsamee loltoonni hundinuu utuma Baabilononni magaalaa sana marsanii jiranuu karaa karra dallaa iddoo biqiltuu mootichaa bira jiru lamaan gidduu baasu sanaatiin halkanii ba'anii baqatan. Isaanis Arabbaatti baqatan; **5** loltoonni Baabilon garuu mooticha ari'anii dirree Yerikoo irratti isaa qaqqaban. Loltoonni isaa hundis isaa irraa gargar ba'anii bibittinnaa'anii turan; **6** innis ni qabame. Gara mootii Baabilonitti Riiblaatti geeffamee achittis itti murame. **7** Isaanis ijuma isaa duratti ilmaan Zedeqiyaa fixan; isaanis ija isaa keessaa baasanii foncaa naasiitiin hidhanii Baabilonitti isaa geessan. **8** Bara mootummaa Nebukadnezar mooticha Baabilon keessa waggaa kudha saglaffaatti, bultii torbaffaa ji'a shanaffaatti, Nebuzaradaan ajajaan eegumsa mootummaa,

qondaalli mootii Baabilon sun gara Yerusaaalem dhufe. **9** Innis mana qulqullummaa Waaqayyootii, masaraa mootummaattii fi manneen Yerusaaalem hundatti ibidda qabsiise. Manneen gurguddaa hundas ni gube. **10** Loltoonni Baabilon kanneen ajajaa eegumsa mootummaa jala turan hundi dallaawwan naannoo Yerusaaalem turan diigan. **11** Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa sun namoota magaalaa keessatti hafanii fi warra baqatanii mootii Baabilonitti kooluu galan booji'ee fudhate. **12** Ajajaan sun garuu hiyyeeyyii biyyattii keessaa gariin akka wayinii kunuunsanii fi lafa qotaniif achitti dhiise. **13** Baabilononni sun utubaawwan naasii, baattuwwan iddoodhaa socho'anii fi Gaanii naasii irraa hojjetamee mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa ture caccabsanii naasii sana immoo Baabilonitti geessan. **14** Akkasumas okkoteewwan, waan ittiin daaraa hammaaran, waan ittiin ibsaa irraa daaraa dhadha'an, caabiiwwanii fi mi'oota naasii irraa hojjetaman kanneen tajaajila mana qulqullummaatiif oolan hunda fudhatan. **15** Ajajaan eegumsaa sunis girgiraawwanii fi waciiitiwwan ittiin dhiiga facaasan kanneen hundi isaanii warqee qulqulluu irraa yookaan meetii irraa hojjetaman fudhatee deeme. **16** Ulfinni naasii kan Solomoon ittiin utubaawwan lamaan, Gaanii fi baattuwwan iddoodhaa socho'anii mana qulqullummaa Waaqayyootiif hojjetee ture waan madaalliin madaaluu danda'uu oli turan. **17** Tokkoon tokkoon utubaa sanaa dhundhuma kudha saddeet ol dheerata ture. Guutuun naasii kan utubaa tokko irraas dhundhuma sadii ol dheeratee naannoon isaa guutuun sibiila wal keessa loofamee tolfamee fi roomaanii naasiitiin miidhagfamee ture. Utubaan kaanis sibiila isaa kan wal keessa loofamee tolfame wajjin kanuma fakkaata ture. **18** Ajajaan eegumsaa sun, Seraayaa lubicha hangafa, Sefaanii lubicha Sadarkaan isatti aanuu fi eegdota balbalaa sadan hidhee fuudhee deeme. **19** Warra amma illee magaalaa keessatti hafan keessaa ajajaa loltootaatii fi gorsitoota mootii shan fudhate. Akkasumas barreessaa qondaala ol aanaa ture kan saba keessaa loltummaaf namoota filatu sanaa fi namoota isaa kanneen magaalaa keessatti argaman jaatama fudhate. **20** Nebuzaradaan ajajaan sun hunda isaanii guuree Riiblaatti gara mooticha Baabilonitti geesse. **21** Mootichis achuma Riiblaati biyya Hamaatii keessatti isaan ni fixe. Yihuudaanis akkasiiin booji'amtee biyya isheetii baate. **22** Nebukadnezar mootichi Baabilon akka inni namoota Yihuudaatti hambise sana bulchuuf Gedaaliyaas ilma Ahiiqaam ilma Shaafaan sana muude. **23** Ajajjoonni loltootaa hundii fi namoonni isaanii yeroo akka mootichi Baabilon Gedaaliyaasin bulchaa kutaa biyyaa godhee muude dhaga'anitti Gedaaliyaas bira Miisphaa dhufan; isaanis Ishmaa'el ilma Naataaniyaa, Yoohaanaan ilma Qaareyaa, Seraayaa ilma Tanhameeti namicha Netoof sanaa, Yaazaniyaa ilma namicha Ma'akaatii fi namoota isaanii turan. **24** Gedaaliyaas, "Qondaaltota Baabilon hin sodaatinaa; biyyattii keessa qubadhaatii mooticha Baabilon tajaajilaa; waan gaariitu isinii ta'aatii" jedhee isaanii fi namoota isaaniiif kakate. **25** Garuu ji'a torbaffaa keessa Ishmaa'el ilmi Naataaniyaa ilma Eliishaamaa kan sanyii moototaa irraa dhalate sun namoota kudhan wajjin dhufee Gedaaliyaas, namoota Yihuudaatii fi namoota Baabilon kanneen isa wajjin Miisphaa turan fixe. **26** Kana irratti namni hundi xinnaa fi guddaan, Baabilonota sodaatee ajajjoota waraanaa wajjin gara Gibxitti baqate. **27** Yehooyaakiin mootiin Yihuudaa booji'amee waggaa soddonii torbaffaa isaatti, Eewii Marodaak mootii Baabilon ta'e; innis wagguma sana keessa bultii digdamii torbaffaa ji'a kudha lammaffaatti Yehooyaakiin mootii Yihuudaa sana mana hidhaatii gad dhiise. **28** Afaan tolaadhaanis isatti dubbatee barcumaa ulfinaa kan barcumaa mootota isa wajjin Baabilon keessa turan

kaanii caalu kenneef. **29** Kanaafuu Yehooyaakiin uffata isaa kan mana hidhaatti uffachaa ture sana of irraa baasee bara jireenya isaa guutuu yeroo hunda maaddii mootichaa irraa nyaate. **30** Mootichis hamma inni lubbuudhaan jiraatetti guyyuma guyyaadhaan waan isaaf barbaachisu Yehooyaakiiniif kennaa ture.

1 Seenaa

1 Addaa, Seeti, Enoosh, **2** Qeenaan, Mahalaleel, Yaared, **3** Henook, Matuuselaa, Laameh, Noh. **4** Ilmaan Noh: Seem, Haam, Yaafet: **5** Ilmaan Yaafet: Goomer, Maagoog, Meedee, Yaawaan, Tuubaal, Meshekii fi Tiiraas turan. **6** Ilmaan Goomer: Ashkenas, Riifaatii fi Toogarmaa turan. **7** Ilmaan Yaawaan: Eliisha, Tarshiish, Kitiimii fi Roodaanota turan. **8** Ilmaan Haam: Kuushi, Misrayim, Fuuxii fi Kana'an turan. **9** Ilmaan Kuushi: Saaba, Hawiilaa, Sabtaa, Ra'ima'a fi Sabtekaa turan. Ilmaan Ra'ima'a: Shebaa fi Dedaan turan. **10** Kuushi abbaa Namruud; Namruudis lafa irratti loltuu jabaa ta'e. **11** Misrayim immoo abbaa Luudimootaa, Anaamiimotaa, Lehaabiimotaa, Naftahiimotaa, **12** Fatrusiimotaa, Kaseluhimotaa jechuunis warra Filixseemonii irraa dhalatanii fi Kaftoorimotaa ti. **13** Kana'an abbaa Siidoon ilma isaa hangaftichaa akkasumas kan Heetotaa, **14** Yebuusotaa, Amoorotaa, Girgaashotaa, **15** Hiiwotaa, Arkaawotaa, Siinotaa, **16** Arwaadewotaa, Zemaarotaatii fi Hamaatotaa ture. **17** Ilmaan Seem: Eelaan, Ashuur, Arfaakshad, Luudii fi Arraam turan. Ilmaan Arraam: Uuzi, Huuli, Geterii fi Meshek turan. **18** Arfaakshad Sheelaa dhalche; Sheelaan immoo Eeberin dhalche. **19** Eeberiifis ilmaan lamatu dhalate: Sababii bara isaa keessa lafti gargar qoodamteef, maqaan isa tokkoo Felegi jedhamee moggaafame; maqaan obboleessa isaa immoo Yooqxaan jedhamee moggaafame. **20** Yooqxaan immoo Almoodaad, Sheleef, Hazarmaawet, Yaaraa, **21** Hadooraam, Uuzaal, Diqlaa, **22** Eebaal, Abiimaa'ee, Shebaa, **23** Oofii, Hawiilaa fi Yoobaabin dhalche. Warri kunneen hundinuu ilmaan Yooqxaanii ti. **24** Seem, Arfaakshadi, Sheelaa, **25** Eeberi, Felegi, Re'uu, **26** Seruugi, Naahoor, Taaraa, **27** akkasumas Abraam kan Abrahaam jedhame sanaa dha. **28** Ilmaan Abrahaam: Yisihaaqii fi Ishmaa'ee. **29** Sanyiiwwan isaanii warra kanneenii dha: Nabaayooti ilma Ishmaa'ee hangafticha, Qeedaar, Adbi'ee, Mibsaami, **30** Mishmaa, Duumaa, Maasaa, Hadaad, Teemaa, **31** Yexuur, Naafiishii fi Qeedmaa. Isaan kunneen ilmaan Ishmaa'ee. **32** Ilmaan Qexuuraan saajjatoon Abrahaam sun deesse: Zimraan, Yoqshaan, Medaan, Midiyaan, Yishbaaqii fi Shuwaa. Ilmaan Yokshaan: Shebaa fi Dedaan. **33** Ilmaan Midiyaan: Eefaa, Eefer, Henook, Abiidaa fi Eldaa'aa. Warri kunneen hundi sanyiiwwan Qexuuraan ti. **34** Abrahaam abbaa Yisihaaq. Ilmaan Yisihaaq: Esaawuu fi Israa'el. **35** Ilmaan Esaawu: Eliifaaz, Re'uu'ee, Ye'uushi, Ya'ilaamii fi Qooraahee. **36** Ilmaan Eliifaaz: Teemaan, Oomaar, Zefoo, Gaataamii fi Qenaz; karaa Tiimnaatiin: Amaaleq. **37** Ilmaan Re'uu'ee: Nahaati, Zeraa, Shamaa fi Miizaah. **38** Ilmaan See'iir: Looxaan, Sobaal, Zibe'oon, Aannaa, Diishoon, Eezerii fi Diishaan. **39** Ilmaan Looxaan: Hoorii fi Hoomaam, Tiimnaa obboleettii Looxaan. **40** Ilmaan Sobaal: Aliwaan, Maanahaat, Eebaal, Shefoo fi Omaami. Ilmaan Zibe'oon: Ayyaa fi Aannaa. **41** Ilmi Aannaa: Diishoon. Ilmaan Diishoon: Hemdaan, Eshbaan, Yitraanii fi Keraan. **42** Ilmaan Eezeri: Bilhaan, Zaawaanii fi Aqaan. Ilmaan Diishaan: Uuzii fi Araan. **43** Mootonni utuu mootiin Israa'el tokko jyyuu hin mo'in dura Edoom keessatti mo'an kanneen turan: Belaa ilma Be'oor kan magaalaa isaa Diinahaabaa jedhamee moggaafame sana. **44** Belaa duunaan Yoobaab ilmi Zeraa namichi Bozraa iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **45** Yoobaab duunaan Hushaam namichi biyya Teemaan iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **46** Hushaam duunaan Hadaad ilmi Bedad inni biyya Mo'aabitti Midiyaanin mo'ate sun iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. Maqaan magaalaa isaa Aawii jedhame. **47** Hadaad duunaan Samlaan namichi Masreeqaa iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **48** Samlaan duunaan Shaawul namichi biyya Rehoobooti ishee

laga bira jirtu sanaa iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **49** Shaawul duunaan Ba'al-Haanaan ilmi Akboor iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **50** Ba'al-Haanaan duunaan immoo Hadaad iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. Magaalaa isaa Faa'uu jedhame. Maqaan niitii isaa immoo Maheexabi'ee jedhama ture; isheenis intala Maxreed, intala Mee-Zaahaab ture. **51** Hadaadis ni du'e. Hangafotaa saba Edoom: Tiimnaa, Aalwaa, Yeteeti, **52** Oholiibaamaa, Eelaa, Phiinon, **53** Qenaz, Teemaan, Mibzaar, **54** Magidii'eelee fi iiraam. Namoonni kunneen hangafotaa Edoom turan.

2 Ilmaan Israa'el warra kanneenii dha: Ruubeen, Simi'oon, Lewwii, Yihuudaa, Yisaakor, Zebuuloon, **2** Daan, Yoosef, Beniyaam, Niftaalem, Gaadii fi Aasheer. **3** Ilmaan Yihuudaa: Eeri, Oonaanii fi Sheelaa. Isaan kanneen sadanuu intala Shuudaa, dubartii Kana'an sanatu isaaf da'e. Eer ilmi Yihuudaa hangaftichi fuulla Waaqayyoo duratti hamaa ture. Kanaafuu Waaqayyoo isa ajjeese. **4** Taamaar niitiin ilma Yihuudaa Faaresii fi Zaaraa Yihuudaaf deesse. Yihuudaan walumaa galatti ilmaan shan qaba ture. **5** Ilmaan Faares: Hezroonii fi Hamuul. **6** Ilmaan Zaaraa: Zimrii, Eetaan, Heemaan, Kalkoolii fi Daardaa. Isaan walumaa galatti dhiirrota shan turan. **7** Ilma Karmii: Aakaar isa waan balleffamuu qabu fudhachuudhaan Israa'elitti rakkina fide. **8** Ilma Eetaan: Azaariyaa. **9** Ilmaan Hezroon: Yerami'ee, Raamii fi Keluubaa. **10** Raam abbaa Abiinaadaab ture; Amiinaadaab immoo abbaa Nahishoon hoogganaa saba Yihuudaa ture. **11** Nahishoon abbaa Salmaan; Salmaan immoo abbaa Bo'eez; **12** Bo'eez abbaa Oobeedi; Yoobeed immoo abbaa Isseey. **13** Ilmaan Isseey: Ilmi isaa hangafni Eliiyaab, lammaffaan Abiinaadaab, sadaffaan Shime'aa, **14** Afuraffaan Naatmaa'el, shanaffaan Raadaayi, **15** ja'affaan Oozem, torbaffaan Daawit. **16** Obboleettoonni isaanii immoo Zeruyyaa fi Abiigayiiil turan. Ilmaan Zeruyyaa sadan Abiishaayi, Yoo'aabii fi Asaaheel turan. **17** Abiigayiiil haadha Amaasaa kan abbaan isaa Yeteer nama gosa Ishmaa'ee sana ti. **18** Kaaleb ilmi Hezroon niitii isaa Azuubaa fi Yeri'ooti irraa ijoollee dhalche. Ilmaan Aazubaa kanneen turan: Yeeser, Sobaabii fi Ardoon. **19** Kaalebis Azuubaan duunaan Efraataa fuudhe. Isheenis Huurin isaaf deesse. **20** Huuri abbaa Uuri; Uuri immoo abbaa Bezali'ee. **21** Ergasii Hezroon yommuu umurii isaa waggaa jaatama guutetti intala abbaa Gili'aad intala Maakiir fuudhe; isheenis Seguubin isaaf deesse. **22** Seguu immoo abbaa Yaa'iir ture; innis biyya Gili'aad keessaa magaalawwan digdamii sadii qaba ture. **23** Geshuurii fi Arraam, magaalaa Yaa'iir akkasumas Qeenaatii fi gandoota naannoo ishee jiraniin walitti magaalawwan jaatama irraa fudhatan. Isaan kunneen hundi sanyii abbaa Gili'aad sanyii Maakiir turan. **24** Hezroon erga Kaaleb Efraataatti du'ee boodde, niitiin isaa Abiyaan Ashihuur abbaa Teqoo'aa deesseef. **25** Ilmaan Yerami'ee ilma Hezroon hangafticha sanaa: Raam ilma isaa hangafticha, Buunaah, Ooren, Oozemii fi Ahiiyaa. **26** Yerami'ee niitii biraa kan Aaxaaraa jedhamtu qaba ture; isheenis haadha Oonaam ture. **27** Ilmaan Raam ilma Yerami'ee hangafticha sanaa: Ma'aaz, Yaamiinii fi Eeqeer. **28** Ilmaan Oonaam: Shamaayii fi Yaadaa. Ilmaan Shamaayi: Naadaabii fi Abiishur. **29** Niitiin Abiishur Abiishaayil jedhamti; isheenis Ahibaanii fi Mooliid isaaf deesse. **30** Ilmaan Naadaab: Seledii fi Afayim. Seled utuu ijoollee hin dhalchin du'e. **31** Ilma Afayim: Yishe'ii; Yishe'ii abbaa Sheeshaan. Sheeshaan immoo abbaa Ahilayi. **32** Ilmaan Yaadaa kan obboleessa Shamaayi: Yeteerii fi Yoonataan. Yeteer utuu ijoollee hin dhalchin du'e. **33** Ilmaan Yoonataan: Pheletii fi Zaazaa. Isaan kunneen sanyiiwwan Yerami'ee turan. **34** Sheeshaan intallan malee ilmaan hin qabu ture. Innis tajaajilaa lammii Gibxi kan Yarihaa jedhamu tokko qaba ture. **35** Sheeshaan tajaajilaa isaa Yarihaatti intala isaa

ni heerumsiise; isheenis Ataayin deesseef. **36** Ataayi abbaa Naataan; Naataan immoo abbaa Zaabaadin; **37** Zaabaad abbaa Eflaal; Eflaal immoo abbaa Oobeedi; **38** Oobeedi abbaa Yehuu; Yehuu abbaa Azaariyaa; **39** Azaariyaa abbaa Heleez; Helees immoo abbaa Ele'aasaa ti; **40** Ele'aasaan abbaa Sismaayi; Sismaayi abbaa Shaluun; **41** Shaluun abbaa Yeqameyaa ti; Yeqameyaa immoo abbaa Eliishaamaa ti. **42** Ilmaan Kaaleb obboleessa Yerami'eel: Meeshaan ilmi isaa hangaftichi abbaa Ziif; Ziif abbaa Maareeshaa ti; Maareeshaan immoo abbaa Kebroon. **43** Ilmaan Kebroon: Qoorraahi, Tafuu'aa, Reqemii fi Shema. **44** Shemaan abbaa Raham; Raham immoo abbaa Yorq'e'am. Reqem abbaa Shamaayi. **45** Shamaayi abbaa Maa'oon; Maa'oon immoo abbaa Beet Zuuri. **46** Efaan saajjatoon Kaaleb sun haadha Haaraan, Moozaa fi Gaazeez. Haaraan immoo abbaa Gaazer. **47** Ilmaan Yaahidaay: Reegeem, Yootaam, Geeshaan, Phelet, Eefaa fi Sha'aaf. **48** Ma'akaan saajjatoon Kaaleb sun haadha Shebeerii fi Tirhaanaa ti. **49** Isheen akkasumas Sha'aaf abbaa Madmaanaa, Shewwaa abbaa Makbeenaa fi abbaa Gibe'aa deesse. Kaaleb intala Aakkaa jedhamtu qaba ture. **50** Isaan kunneen sanyiiwwan Kaaleb turan. Ilmaan Huuri ilma Efraataa hangaftichaa: Sobaal abbaa Kiriyaati Ye'aariim, **51** Salmaan abbaa Beetlihlem, Haareef abbaa Beet Gaadeer. **52** Sanyiiwwan Sobaal kan abbaa Kiriyaati Ye'aariim: Walakkaan Menuhootaa, Haaroo'ee, **53** akkasumas gosti Kiriyaati Ye'aariim, Yitraawonni, Fuutonni, Shumaatonni, Mishiraawonni, Zoraatotaa fi Eshitaa'oloonni gosoota isaan kunneen keessaa dhalatanii dha. **54** Sanyiiwwan Salmaan: Beetlihlem, Netoofota, Atroot Beet Yoo'aab, walakkaa Maanaheetotaa, Zoraatota fa'; **55** balbala barreessitootaa kunneen Yaabeex keessa jiraatan: Tiraatota, Shime'aatootaa fi Sukaatota. Isaan kunneen Qeenota mana abbaa Rekaab Hamaati keessaa dhalatanii dha.

3 Isaan kunneen ilmaan Daawit Kebronitti dhalchee dha: Ilmi isaa hangafni Amnoon kan Ahiinoo'am dubartiin Yizri'eel deessee dha; inni lammaffaan immoo Daani'el kan Abiiyagil dubartiin Qarmeloos deessee dha; **2** sadaffaan Abesaaloom isa Ma'akaan intalli Talmaay mooticha Geshuur deessee dha; afuraffaan Adooniyaa ilma Hagiit; **3** shanaffaan Shefaaxiyaa ilma Abiixaal; ja'afaan Yitre'aam kan inni niitii isaa Eglaa irraa dhalchee dha. **4** Isaan ja'aan kunneen warra yeroo Daawit Kebronitti waggaa torbaa fi walakkaa mootii turetti isaaf dhalatanii dha. Daawit Yerusaaleemitti waggaa soddomii sadii mootii ta'ee bulche; **5** ijoolleen achitti isaaf dhalatanis kanneenii dha: Shime'aa, Shobaab, Naataanii fi Solomoon. Ilmaan afran kunneen Batisheebaa intala Amii'eel irraa dhalatan. **6** Akkasumas ilmaan biraa qaba ture; isaanis: Yibehaar, Eliishuwwaa, Eliiphelexi, **7** Noogaa, Nefeg, Yaafiyaa, **8** Eliishaamaa, Eliyaadaa fi Eliiphelexi; isaanis walumatti ilmaan sagal turan. **9** Ilmaan saajjatoowwan isaa irraa dhalatanii alatti isaan kunneen ilmaan Daawit turan. Taamaa immoo obboleettiin isaanii turte. **10** Ilmi Solomoon Rehoobo'aam; ilmi Rehoobo'aam Abiyaa dha; ilmi Abiyaa Aasaa dha; ilmi Aasaa Yehooshaafaax; **11** ilmi Yehooshaafaax Yehooraa; ilmi Yooraa Amhaaziya; ilmi Ahaaziya Yoo'aash; **12** ilmi Yoo'aash Amasiyaa; ilmi Amasiyaa Azaariyaa; ilmi Azaariyaa Yootaam; **13** ilmi Yootaam Ahaaz; ilmi Ahaaz Hisqiyaa; ilmi Hisqiyaa Minaasee dha; **14** ilmi Minaasee Aamoon; ilmi isaa immoo Yosiyaa. **15** Ilmaan Yosiyaa: Inni hangafni Yoohaanaan, lammaffaan Yehooyaaqiim, sadaffaan Zedeqiyaa, afuraffaan immoo Shaluun. **16** Ilmaan Yehooyaaqiim: Ilma isaa Yehooyaaqiimii fi ilma isaa Zedeqiyaa. **17** Ilmaan Yehooyaaqiin isa booji'ame sanaa: Ilma isaa She'altii'eel, **18** Malkiiraam, Phedaayaa, Shenaaxaa, Yeqameyaa, Hooshaamaa fi Nedaabiyaa. **19** Ilmaan Phedaayaa: Zarubaabeli

fi Shime'ii. Ilmaan Zarubaabel: Meshulaamii fi Hanaaniyaa. Obboleettiin isaanii immoo Sheloomiit jedhamti. **20** Akkasumas ijoollee gara biraa shanitu ture; isaanis: Hashubaa, Oohel, Berekiyaa, Hasadiyaa fi Yooshab-Heseed. **21** Ilmaan Hanaaniyaa: Phelaatiyaa fi Yeshaayaa; akkasumas ilmaan Refaayaa, ilmaan Arnaan, ilmaan Obaadiyaa fi ilmaan Shekaaniyaa. **22** Ilmaan Shekaaniyaa: Shema'iyaa fi ilmaan isaa: Haxuush, Yigi'aal, Baariiyah, Na'aariyaa fi Shaafaax; isaan walumatti ja'a turan. **23** Ilmaan Na'aariyaa: Eliyoo'eenayi, Hisqiyaa fi Azriiqaan; isaan walumatti sadii turan. **24** Ilmaan Eliyoo'eenayi: Hoodayiwaa, Eliyaashii, Phelaayaa, Aquub, Yoohaanaan, Delaayaa fi Anaanii; isaan walumatti torba turan.

4 Ilmaan Yihuudaa: Faares, Hezroon, Karmii, Huurii fi Sobaal. **2** Re'aayaan ilmi Sobaal abbaa Yahaatiiti; Yahaati immoo abbaa Ahuumaayii fi Laahadii ti. Isaan kunneen balbalawwan Zoraatotaa ti. **3** Ilmaan Eexaam kanneenii dha: Yizri'eel, Yishmaa fi Yidbaashi. Obboleettiin isaanii immoo Hazelelphoonii jedhamti. **4** Phenueel abbaa Gedoor; Eezer immoo abbaa Huushaam. Isaan kunneen sanyii Huuri ilma Efraataa hangaftichatii fi abbaa Beetlihlem sanaa ti. **5** Ashihuur abbaan Teqoo'aa niitota lama kunneen Heelaa fi Na'araa jedhaman qaba ture. **6** Na'araan ilmaan Ahuzaam, Heefer, Teemeni fi Haa'ahashitaar jedhaman deesseef. Ilmaan Na'araa isaan kunneen turan. **7** Ilmaan Heelaa: Zeret, Zoharii fi Etnaa; **8** Qoosi abbaa Anuub, abbaa Hazobeabaa fi abbaa balbalawwan Ahariheel ilma Haaruumiti. **9** Yaabeex nama obboloota isaa caalaa ulfina qabu ture; haatii isaa, "Ani dhiphinaan isa da'e" jettee Yaabeex jettee isa moggaafte. **10** Yaabeex immoo akkana jedhee Waaqa Israa'elitti iyyate; "Ati na eebbisi; biyya koos naaf bal'isil Akka ani hin miidhamee fi akka ani dhiphina jalaa ba'uuf harki kee na wajjin haa jiraatu." Waaqnis waan inni kadhate sana ni kenneef. **11** Kiluub obboleessi Shuhaa abbaa Mihiirri ti; Mehiir immoo abbaa Eshitooniti. **12** Eshitoonis abbaa Beet Raafaan, abbaa Faasehaa fi Tehiinaa ti; Tahiiinaan immoo abbaa Iir Naahaashii ti. Isaan kunneen namoota Reekaa ti. **13** Ilmaan Qenaz: Otnii'eelii fi Seraayaa. Ilmaan Otnii'eel: Hataatii fi Ma'oonotaayi. **14** Me'oonotaayi abbaa Ofraa ti. Seraayaan abbaa Yoo'aabii ti; Yoo'aab immoo abbaa Gee Haraashiiimii ti. Maqaan kun sababii isaan ogummaa hojji harkaa qabanii kennameef. **15** Ilmaan Kaaleb ilma Yefunee: Iiruu, Eelaa fi Na'aam. Ilmi Eelaa: Qenaz. **16** Ilmaan Yehaleli'eel: Ziifii, Ziifaa, Tiiriyaa fi Asareel. **17** Ilmaan Izraa: Yeteer, Mered, Eferii fi Yaaloon. Niitota Mered keessaa isheen tokko Miiriyaam, Shamaayii fi Yishibaa abbaa Eshtimo'aa sana deesse. **18** Niitiin isaa dubartiin Yihuudaa sunis Yaared abbaa Gedoor, Heeber abbaa Sookooniitii fi Yequutii'eel abbaa Zaano'aa deesse. Isaan kunneen ijoollee Bitiyaa intala Fara'oon kan Mered fuudhe sanaa ti. **19** Ilmaan niitiin Hoodiyaa obboleettiin Naham sun deesse: Abbaa Qeyiilaa namicha Garmii sanaatii fi Eshtimo'aa namicha Ma'akaa ti. **20** Ilmaan Simi'oon: Amnoon, Riinaa, Ben-Haanaanii fi Tiiloon. Ilmaan Yishi'ii: Zoheetii fi Ben-Zoheetii ti. **21** Ilmaan Sheelaa ilma Yihuudaa: Eer abbaa Leekaa, La'adaa abbaa Maareeshaatii fi balbalawwan Beet Ashibee'aatti warra wayyaa quncee talbaa haphii hojjetanii. **22** Yooqiim, namoota Koozeebaa, Yoo'aashii fi Saaraaf isaa Mo'abii fi Yaashubiileheem bulchu. Barreeffamni kunneenis kan bara durii ti. **23** Isaanis suphee dhooftuu Nexaayiiimii fi Gedeeraa keessa jiraatan turan; jarri kun mootichaaf hojjechaa achi jiraatu ture. **24** Ilmaan Simi'oon: Nemuu'eel, Yaamiin, Yaariib, Zeraa fi Shaawul; **25** Shaluun ilma Saa'uul ture; Mibsaam ilma Shaluumiti; Mishmaa immoo ilma Mabsaamiti. **26** Ilmaan Mishmaa: Ilma isaa Hamuu'eel, ilma isaa Zakuurii fi ilma isaa Shime'ii. **27** Shime'iin ilmaan kudha ja'aa fi

intallan ja'a qaba ture; obboloonni isaa garuu ijoollee hedduu hin qaban ture; sababii kanaaf balbalawwan isaanii hundinuu akka gosa Yihuudaa baay'ee hin turre. **28** Isaanis Bersheebaa, Molaadaa, Hazar Shuu'aal, **29** Bilihaa, Ezem, Toolaad, **30** Betuu'eel, Hormaa, Siiqilaag, **31** Beet Markaabot, Hazar Susiim, Beet Biirri fi Sha'arayiim keessa jiraatan. Magaalaawwan kunneen hamma bara mootummaa Daawitiitti magaalawwan isaanii turan. **32** Akkasumas gandoota Eexaam, Ayin, Reemoon, Tookkenii fi Ashaan jechuunis magaalaa shananii fi **33** gandoota naannoo isaaniitti argaman hunda keessa hamma Ba'aaliitti jiraatu ture. Kunneen iddoo isaa jiraatanii dha. Isaanis galme'e hidda dhaloota isaanii kaawwatanii jiran. **34** Meshoobaab, Yamleek, Yooshaa ilma Amasiyaa, **35** Yoo'eel, Yehuu ilma Yooshibiyaa, ilma Serayyaa, ilma Asii'eel. **36** akkasumas Eliiyoo'eenayi, Yaa'iqoobaa, Yashoohayaa, Aasaayaa, Aadii'eel, Yesiimi'eel, Benaayaa, **37** Ziizaa ilma Shiifii, ilma Aloon, ilma Yedaayaa, ilma Shimrii, ilma Shemaa'iyaa. **38** Namoonni maqaan isaanii kanaa olitti himame kunneen hooggantoota balbala isaanii turan. Baay'inni maatii isaanis akka malee dabalaa dhufe; **39** isaanis bushaayee isaaniitiif lafa dheedaa barbaacha hamma moggaa Gedoor kan gama ba'a sululaa jiru sanaatti deeman. **40** Isaanis naannoo sanatti lafa dheedaa gabataa fi gaarii argatan; lafni sunis bal'aa, kan nagaa fi tasgabbi qabu ture. Bara durii gosoonni Haamii naannoo sana jiraachaa turan. **41** Namoonni maqaan isaanii dha'ame kunneen bara Hisqiyaa mootii Yihuudaa ture keessa dhufan. Isaan akkuma hamma har'aatti illee mul'atu qubata Kaamotaatii fi Me'uunoota achi jiraachaa turanii dha'anii guutumaan guutuutti isaan barbaadeessan. Ergasiis sababii lafa dheedaa bal'aa bushaayee isaaniitiif argatanii lafa jaraa irra ni qubatan. **42** Simi'oonota kanneen keessaa namoonni dhibba shan ilmaan Yishi'ii Phelaatiyaa, Na'aariyaa, Refaayaa fi Uzii'eel hoogganamani biyya gaaraa See'ir weeraran. **43** Isaanis Amaaleqoota miliqanii hafan balleessanii hamma har'aatti achuma jiraatan.

5 Ruubeen Israa'eliif ilma hangafa ture; ta'us sababii inni siree abbaa isaa xureesseef mirgi hangafummaa isaa ilmaan Yoosel ilma Israa'el sanaatiif kenname. Kanaafuu inni akka mirga isaa kan dhalootaan argamuutti hidda dhalootaa keessatti hin galmeeffaman; **2** Yihuudaan obboloota isaa keessa nama jabaa fi kan mootummaan isa keessaa ba'e ta'u illee mirgi hangafummaa kan Yooselii ti. **3** Ilmaan Ruubeen ilma Israa'el hangaftichaa: Henooki, Faluusoo, Hezroonii fi Karmii. **4** Ilmaan Yoo'eel: Shemaa'iyaa ilma isaa, Googi ilma isaa, Shime'ii ilma isaa, **5** Miikaa ilma isaa, Re'aayaa ilma isaa, Ba'aal ilma isaatiif fi **6** Bi'eeraa ilma isaa kan mootiin Asoor Tiiglaat-Philneeser booji'ee fudhatee dha. Be'eeraan hoogganaa gosa Ruubeen ture. **7** Firoonni isaanii warri akkuma hidda dhaloota isaaniitti balbala balbalaan galmeeffaman kanneenii dha: Ye'ii'eel hangafticha, Zakkariyaa, **8** Beela ilma Azaazai, ilma Shemaa, ilma Yoo'eel. Isaanis naannoo Aro'eeri jalqabee hamma Neboo fi Ba'aal Me'ooniitti jiru keessa qubatan. **9** Isaanis sababii horiin isaanii Gili'aadi keessatti baay'ateef karaa ba'a biifutuutiin hamma daarii gammoojjii kan gara laga Efraaxiisitti bal'atu sanaatti biyyattii qabatan. **10** Isaan jabana Saa'ol keessa Aggaariitti waraana kaasan; jarris harka isaaniitti mo'atan; isaanis iddoo jireenyaa warra Aggaar kan Gili'aadiin gama ba'a biiftuu jiru guutumaan guutuutti qabatan. **11** Gosoonni Gaad isaaniitti aananii Baashaan keessa lafa hamma Salkaatti argamu irra jiraatan; isaanis: **12** Yoo'eel hangaftichi, Shaafaam itti aanaan isaa, Ya'inyay fi Shaafaax Baashaan keessa jiraatan. **13** Firoonni isaanii maatii maatiidhaan kanneenii dha: Miikaa'el, Meshulaam,

Shebaa, Yooraa, Yaakaan, Zii'aa fi Eeber; walumaa galatti torba turan. **14** Isaan kunneen immoo ilmaan Abihaayil ilma Huuri, ilma Yaarokaa, ilma Gili'aad, ilma Miikaa'el, ilma Yeshiishaayii, ilma Yakedoo, ilma Buuzii ti. **15** Ahiin ilmi Abdi'eel, hangafa maatii isaanii ture; Abdi'eel immoo ilma Guunii ti. **16** Warri Gaad Gili'aad keessa, Baashaanii fi gandoota daarii isheetti argaman, akkasumas lafa tikaa kan Shaaroon keessatti argaman hundaa fi qarqara isaa jiraatan. **17** Isaan kunneen hundi jabana Yootaam mootii Yihuudaa turee fi jabana Yerobi'aam mootii Israa'el ture keessa galme'e hidda dhalootaa keessatti galmeeffaman. **18** Ruubeenonni, Gaadonii fi walakkaa gosa Minaasee namoota dandeettiin lolaa qaban 44,760 qaban ture; isaanis namoota jajjaboo warra gaachanaa fi goraadee qabachuu danda'an, warra xiyaa darbachuu danda'anii fi warra waraanaaf leenjifaman turan. **19** Jarri kunis warra Aggaariitti, warra Yexuuritti, Naafiishiitti fi Noodaabiitti waraana ni banan. **20** Sababii isaan waraana sana irratti gara Waaqatti iyyataniit turaniif Waaqni isaan gargaaree warra Aggaariitti fi garee isaanii hunda dabarsee harka isaaniitti kenne. Innis sababii isaan isa amanataniif kadhannaa isaaniitiif deebii kenne. **21** Isaanis horii warra Aggaar gaala kuma shan, hoolaa kuma dhibba lamaa fi shantamaa fi harree kuma lama saaman. Akkasumas nama kuma dhibba tokkoo booji'an; **22** sababii lolli sun kan Waaqaa tureef namoonni biraa baay'een ni ajjeefaman. Isaanis hamma bara boojiutti biyya sana keessa ni jiraatan. **23** Walakkaan gosa Minaasee baay'ee turan; isaanis Baashaanii jalqabanii hamma Ba'aal Hermooniitti, hamma Seniir Tulluu Hermooniitti biyya sana keessa qubatan. **24** Isaan kunneen hangafoota maatii isaanii ti: Eefer, Yishi'ii, Elii'eel, Azrii'eel, Ermiyaas, Hoodayiwaaw fi Yadii'eel. Isaan kunneen loltoota gootota, namoota bebbeekamoo fi hangafoota maatii isaanii ti. **25** Isaan garuu Waaqaa abbootii isaaniitiif amanamuu didanii waaqota saboota biyyattii wajjin sagaagalan; saboonni kunneenis warra Waaqni fuula isaanii duraa balleessee dha. **26** Kanaafuu Waaqni Israa'el hafuura Fohaa mooticha Asoor jechuunis hafuura Phuuli kakaasee akka inni gosoota Ruubeen, kan Gaadiitti fi walakkaa gosa Minaasee booji'ii godhe. Innis warra kanneen gara Halaa, Haaboo, Haaraatii fi gara qarqara laga Goozaaniitti geesse; isaanis hamma har'aatti achuma jiraatan.

6 Ilmaan Lewwii: Geershoom, Qohaatii fi Meraar. **2** Ilmaan Qohaati: Amraam, Yizihhaar, Kebronii fi Uzii'eel. **3** Ijoolleen Amraam: Aroon, Musee fi Miiriyaam. Ilmaan Aroon: Naadaab, Abiihuu, Ele'aazarii fi Iitaamaar. **4** Ele'aazaar abbaa Fiinehaas; Fiinehaas immoo abbaa Abiishuuwaa ti; **5** Abiishuuwaan abbaa Buukii ti; Buukiin immoo abbaa Uzii ti; **6** Uzii abbaa Zeraayaa ti; Zaraa'iyaa abbaa Meraayootii ti; **7** Meraayoot abbaa Amariyaa ti; Amariyaan abbaa Ahiixuubii ti; **8** Ahiixuub abbaa Zaadoqii ti; Zaadoq abbaa Ahiima'azii ti; **9** Ahiima'az abbaa Azaariyaa ti; Azaariyaa abbaa Yoohaanaanii ti; **10** Yoohaanaan abbaa Azaariyaa ti; inni luba ta'ee mana qullummaa kan Solomon Yersaaleemitti ijaare keessa tajaajilaa ture. **11** Azaariyaa abbaa Amariyaa ti; Amariyaan abbaa Ahiixuubii ti; **12** Ahiixuub abbaa Zaadoqii ti; Zaadoq abbaa Shaluumii ti; **13** Shaluum abbaa Hilqiyaa ti; Hilqiyaa abbaa Azaariyaa ti; **14** Azaariyaa abbaa Seraayaa ti; Seraayaan abbaa Yehoozaadaaqii ti. **15** Yeroo Waaqayyo akka sabni Yihuudaatii fi Yersaaleem Nebukadnezariin booji'amu godhetti Yehoozaadaaqis booji'amee fudhatame. **16** Ilmaan Lewwii: Geershoom, Qohaatii fi Meraarii. **17** Maqaan Ilmaan Geershoom kanaa dha: Loobeenii fi Shime'ii. **18** Ilmaan Qohaati: Amraam, Yizihhaar, Kebronii fi Uzii'eel. **19** Ilmaan Meraarii: Mahilii fi Muusii. Isaan kunneen Lewwota balbala

balbala abbootii isaanitiin lakkaa'amanii dha: **20** Balbala Geershoom keessaa: Ilma isaa Loobeen, ilma isaa Yahaati, ilma isaa Zimaati, **21** ilma isaa Yoo'aa, ilma isaa Iddoo, ilma isaa Zeraa fi ilma isaa Ye'aateraayi. **22** Ilmaan Qohaati: Ilma isaa Amiinaadaab, ilma isaa Qoorraahi, ilma isaa Asiiir, **23** ilma isaa Elqaanaa, ilma isaa Ebiyaasaaf, ilma isaa Asiiir, **24** ilma isaa Tahaat, ilma isaa Uurii'ee, ilma isaa Uziyaa fi ilma isaa Shaawul. **25** Ilmaan Elqaanaa: Amaasaayi, Ahiimooti, **26** ilma isaa Elqaanaa, ilma isaa Zoofayi, ilma isaa Naahat, **27** ilma isaa Eliiyaab, ilma isaa Yeroohaam, ilma isaa Elqaanaa fi ilma isaa Saamu'ee. **28** Ilmaan Saamu'ee: Ilma isaa Yoo'ee hangaftichaa fi ilma isaa lammaffaa Abiyaa. **29** Ilmaan Meraarii: Mahilii, ilma isaa Loobeen, ilma isaa Shime'ii, ilma isaa Uzaa, **30** ilma isaa Shime'aa, ilma isaa Hagiyya fi ilma isaa Asaayaa. **31** Namoonni erga taabonni dhufee achi boqotee booddee Daawit akka isaan faarfannaadhaan mana Waaqayyoo keessa tajaajilaniif muude kanneenii dha. **32** Isaanis hamma Solomoon Yerusaleem keessatti mana qulqullummaa Waaqayyoo ijaaretti dunkaana qulqulluu, dunkaana wal ga'ii duratti faarfannaadhaan tajaajilaa turan. Isaanis akkuma seera isaaniiif kenname sanaatti hojii isaanii hojjetichaa turan. **33** Maqaan namoota ilmaan isaanii wajjin tajaajilani kanneenii dha: Ilmaan Qohaatotaa keessaa: Heemaan Faarfataa, ilma Yoo'ee, ilma Saamu'ee, **34** ilma Elqaanaa, ilma Yeroohaam, ilma Elii'ee, ilma Too'aa, **35** ilma Zuufi, ilma Elqaanaa, ilma Mahat, ilma Amaasaayi, **36** ilma Elqaanaa, ilma Yoo'ee, ilma Azaariyaa, ilma Sefaaniyaa, **37** ilma Tahaat, ilma Asiiir, ilma Ebiyaasaaf, ilma Qoorraahi, **38** ilma Yizihhaar, ilma Qohaati, ilma Lewwii, ilma Israa'el; **39** akkasumas Asaaf obboleessi Heemaan karaa mirgaatiin dhaabata ture: Asaaf ilma Berekiyaa, ilma Shime'aa, **40** ilma Miikaa'el, ilma Ba'aseeyaa, ilma Malkiyaa, **41** ilma Etnii, ilma Zeraa, ilma Adaayaa, **42** ilma Eetaan, ilma Zimaa, ilma Shime'ii, **43** ilma Yahaati, ilma Geershoom, ilma Lewwii; **44** karaa bitaa isaatiin immoo warri isaan wajjin turan gosa Meraarii keessaa: Eetaan ilma Qisaa, ilma Abdii, ilma Maluuk, **45** ilma Hashabiyaa, ilma Amasiyaa, ilma Hilqiyaa, **46** ilma Amzii, ilma Baanii, ilma Shemeer, **47** ilma Mahilii, ilma Muusii, ilma Meraarii, ilma Lewwii. **48** Obboloonni isaanii Lewwonnii akka hojii dunkaana qulqulluu mana Waaqaa hunda hojjetaniif ramadamanii turan. **49** Aroonii fi ilmaan isaa garuu akkuma waan Museen garbichi Waaqaa sun ajajee ture hundaatti hojii Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sanaatiif, sababii Israa'elittiifis araara buusudhaaf iddoo aarsaa kan aarsaa gubamuutii fi iddoo aarsaa ixaanaa irratti aarsaawwan dhi'eessaa turan. **50** Ilmaan Aroon kanneenii dha: Ilma isaa Ele'aazaar, ilma isaa Fiinehaas, ilma isaa Abiishuuwaa, **51** ilma isaa Bukii, ilma isaa Uzii, ilma isaa Zeraayaa, **52** ilma isaa Meraayoot, ilma isaa Amariyaa, ilma isaa Ahixuub, **53** ilma isaa Zaadoqqii fi ilma isaa Ahiima'az. **54** Sababii ixaan jalqabaa isaaniiif ba'eef iddoowwan kunneen Aroonii fi ilmaan isaa kanneen balbala Qohaati keessaa dhufaniif ni kennaman; iddoowwan qubata isaanii kanneen akka biyya isaanii ta'aniif isaaniiif ramadamanii dha: **55** Kebroon isheen biyya Yihuudaa keessatti fi lafti dheedaa kan naannoo isheetti argamtu isaaniiif ni kennaman. **56** Lafti qotiisaatii fi gandoonni naannoo Kebrooniitti argaman garuu Kaaleb ilma Yefuneetiif ni kennaman. **57** Ilmaan Arooniiif immoo magaalawwan itti baqatan Kebroon, Libnaa, Yatiir, Eshtimo'aa, **58** Hiileen, Debiir, **59** Ashaan, Yootaa fi Beet Shemeshitu lafa dheeda isaanii wajjin kenname. **60** Qooda gosa Beniyaam keessaa immoo Gibe'oon, Gebaa, Alemetii fi Anaatootittu lafa dheeda isaanii wajjin ni kennameef. Magaalawwan balbalawwan Qohaatotatiif kennaman kunneen walumaa galatti kudha sadii turan. **61**

Ilmaan Qohaati kanneen hafaniif immoo balbala walakkaa gosa Minaasee irraa magaalawwan kudhanitu ixaadhaan kennameef. **62** Ilmaan Geershoomiitiif immoo qooda Yisaakor irraa, qooda Aasheer irraa, qooda Niftaalemiitii fi qooda Minaasee kan Baashaanitti argamu irraa magaalawwan kudha sadii akkuma gosa isaaniiitti kennaman. **63** Ilmaan Meraariitiif qooda gosa Ruubeen irraa, qooda gosa Gaadiitii fi qooda gosa Zebuuloon irraa magaalawwan kudha lama akkuma balbala balbala isaaniiitti ni kennaman. **64** Akkasiin Israa'eloonni magaalawwan kanneen lafa dheeda isaanii wajjin Lewwotaaf ni kennan. **65** Gosa Yihuudaa irraa, gosa Simi'ooniitii fi gosa Beniyaam irraa magaalawwan maqaan isaanii armaan olitti dhi'aame sana ixaadhaan ni kennaniif. **66** Maatiwwan Qohaati tokko tokkos qooda gosa Efreem keessaa magaalawwan jireenyaa argatanii turan. **67** Biyya gaaraa Efreem keessatti magaalawwan itti baqatan Sheekem, Geezir, **68** Yoqemi'aam, Beet Hooroon, **69** Ayaaloonni fi Gat Rimoon lafa dheeda isaanii wajjin kennaniif. **70** Akkasumas Israa'eloonni walakkaa qooda gosa Minaasee irraa Aanerii fi Bile'aam lafa dheeda isaanii wajjin balbalawwan Qohaati kanneen hafaniif ni kennan. **71** Ilmaan Geershoom immoo: Balbala walakkaa gosa Minaasee irraa Goolaan ishee Baashaan keessaa sanaa fi Ashtaaroti lafa dheeda isaanii wajjin ni argatan; **72** gosa Yisaakor irraa Qaadesh, Daaberaati, **73** Raamootii fi Aanem lafa dheeda isaanii wajjin ni argatan; **74** gosa Aasheer irraa Maashaal, Abdoon, **75** Huuqooqii fi Rehoob lafa dheeda isaanii wajjin ni argatan; **76** gosa Niftaaleem irraa immoo Qaadesh ishee Galilaatti argamtu, Hamoonii fi Kiriyataayimin lafa dheeda isaanii wajjin ni argatan. **77** Namoonni gosa Meraarii jechuunis warri Lewwotaa kanneen hafan qooda kanaa gadii argatan: Gosa Zebuuloon irraa Yooqni'aam, Qartaa, Rimoonii fi Taaboorin lafa dheeda isaanii wajjin argatan; **78** gosa Ruubeen kan ba'a Yerikootti Yordaanosiin gama jiru irraa Bezer ishee gammoojjii keessatti argamtu, Yaahizaa, **79** Qidmootii fi Meefi'aati lafa dheeda isaanii wajjin ni argatan. **80** Gosa Gaad irraa Raamooti ishee Gili'aad keessaa, Mahanayiim, **81** Heshboonii fi Ya'izeer lafa dheeda isaanii wajjin ni argatan.

7 Ilmaan Yisaakor: Toolaa, Phuwa, Yaashuubii fi Shimroon; walumatti nama afur turan. **2** Ilmaan Toolaa: Uzii, Refaayaa, Yirii'ee, Yaahimaayi, Yibsami fi Shemu'ee; isaan kunneen hangafoota maatii isaanii ti. Bara mootummaa Daawit keessa ilmaan Toolaa warri hidda dhaloota isaanitiin akka loltoota jajjabooti galmeeffaman nama 22,600 turan. **3** Ilma Uzii: Yizrahiyaa. Ilmaan Yizrahiyaa: Miikaa'el, Obaadiyaa, Yoo'eelii fi Yishiyaa. Shanan isaanii iyyuu hangafoota turan. **4** Isaanis waan niitotaa fi jjoolllee hedduu qabaataniif akka hidda dhaloota maatii isaaniiitti namoota lolaaf qophaa'an 36,000 qabu ture. **5** Firoonni loltoota jajjaboo turan kanneen balbalawwan Yisaakorii keessaa dhalatan warri akkuma hidda dhaloota isaaniiitti galmeeffaman walumatti nama 87,000: **6** Ilmaan Beniyaam sadan: Belaa, Bekerii fi Yedii'ee. **7** Ilmaan Belaa: Esboon, Uzii, Uzii'ee, Yeriimootii fi Iirii walumatti shan turan; hangafoonni mana abbootii isaanis gootota jajjaboo turan; galmeen hidda dhaloota isaanii namoota 22,034 argisiisa. **8** Ilmaan Beker: Zemiiraa, Yoo'aash, Elii'ezer, Eliyoo'eenayi, Omrii, Yereemooti, Abiyaa, Anaatootii fi Alaameti. Isaan kunneen hundi ilmaan Beker turan. **9** Hangafoota mana abbootii isaanii kanneen akka dhaloota isaaniiitti hidda dhaloota isaanitiin lakkaa'aman gootota jajjaboo 20,200 turan. **10** Ilmi Yedii'ee: Bilihaan. Ilmaan Bilhaanii: Ye'uushi, Beniyaam, Eehuud, Keni'anaa, Zeetaan, Tarshiishii fi Ahiishahar. **11** Ilmaan Yedii'ee kunneen hundi hangafoota maatiwwanii turan. Isaanis namoota waraana dhaquuf qophaa'an 17,200 qaban ture. **12** Gosti

Shufiimiitii fi Hufiim ilmaan liri turan; Hushiim immoo ilma Aheerii ti. **13** Ilmaan Niftaaleemii: Yahizii'eel, Guunii, Yeexerii fi Shaluum; isaan kunneen sanyii Bilihaa ti. **14** Ilmaan Minaasee: Asrii'eel kan saajjatoon isaa isheen Arraamii dhufte sun deesseef. Isheenis Maakiir abbaa Gili'aad deesse. **15** Maakiir immoo gosoota Hufiimiitii fi Shufiim keessaa niitii fuudhe. Maqaan obboleettii isaas Ma'akaa ture. Sanyiin isaa kan biraa immoo Salpha'ad jedhama; Zelofehaad intallan qofa qaba ture. **16** Ma'akaan niitiin Maakiirii ilma deessee maqaa isaa Phereesh jettee moggaafte. Obboleessi isaa Sheresh jedhama; ilmaan isaa immoo Uulaamii fi Reqem jedhaman. **17** Ilmi Uulaam: Bedaan. Isaan kunneen ilmaan Gili'aadii ilma Maakiirii, ilma Minaasee sanaa ti. **18** Hamolekeeti obboleettiin isaa Iisihood, Abii'ezerii fi Mahilaa deesse. **19** Ilmaan Shemiidaa immoo: Ahiyaan, Sheekem, Likihii fi Aniyaam turan. **20** Ilmaan Efreem: Shuutelaa, ilma isaa Bereed, ilma isaa Tahaat, ilma isaa Ele'aadaa, ilma isaa Tahaat, **21** ilma isaa Zaabaadii, ilma isaa Shuutelaa. Ezerrii fi Eli'aad yeroo loon warra Gaati kanneen achi jiraatan sanaa booji'uuf gad bu'anitti harka jaraatiin ni ajjeefaman. **22** Efreem abbaan isaanii guyyaa hedduu boo'eef; fiironni isaas ajjajjabeessuu dhufan. **23** Sana booddees dhabe niitii isaa wajjin ciise; isheenis ulfootee ilma deesse. Innis sababii maatii isaa keessa rakkinni tureef Beriyyaa jedhee maqaa baaseef. **24** Intalli isaa immoo Sheeraa jedhamti; namni magaalawwan Beet Horoonii kan gad aanuu fi kan ol aanu, akkasumas magaalaa Uzeen Sheeraa hundeesse ishee dha. **25** Refaa ilma isaa, Resheef ilma isaa, Teelaa ilma isaa, Taahan ilma isaa, **26** La'adaan ilma isaa, Amiihuud ilma isaa, Eliishaamaa ilma isaa, **27** Nuuni ilma isaatii fi Iyyaasuu ilma isaa. **28** Biyyoonnii fi ardaan qubata isaanis Beet'eelii fi gandoota naannoo ishee, karaa ba'a biiftuutiin Na'araan, karaa lixa biiftuutiin immoo Geezirii fi gandoota ishee akkasumas Sheekemii fi gandoota ishee kanneen hamma Ayyaa fi gandoota isheetti jiran qabata ture. **29** Daariwwan Minaasee irra Beet She'aan, Ta'anaak, Megidoo fi Dooritu gandoota isaanii wajjin ture. Sanyiiwwan Yoosof ilma Israa'el sanaas magaalawwan kanneen keessa jiraatan. **30** Ilmaan Aashee: Yimnaa, Yishwaa, Yishwii fi Beriyyaa. Obboleettiin isaanii immoo Seraa jedhamti. **31** Ilmaan Beriyyaa: Hebeerii fi Malkii'eel abbaa Birzaawitii. **32** Hebeer immoo abbaa Yaafleexii, Shomeerii, Hootaamiitii fi obboleettii isaanii Shuu'aa ti. **33** Ilmaan Yaafleex: Phaasaak, Biimihaalii fi Ashwaati. Isaan kunneen ilmaan Yaafleexii ti. **34** Ilmaan Shemeer: Ahii, Rohigaa, Yehubaa fi Arraam. **35** Ilmaan obboleessa isaa Heelem: Zoofaa, Yimnaa, Sheleeshii fi Amaal. **36** Ilmaan Zoofaa: Suuwaa, Harnefer, Shuu'aali, Beerii, Yimraa, **37** Bezer, Hoodi, Shamaa, Shilshaa, Yitraanii fi Bi'eeraa. **38** Ilmaan Yeteer: Yefunee, Fiisiphaa fi Eraa. **39** Ilmaan Ulaa: Aaraa, Hanii'eelii fi Riiziyaa. **40** Isaan kunneen hundi gosoota Aasheerii turan; isaanis hangafoota maatiwwanii, namoota filatamoo, loltoota jajjaboo fi bulchitoota bebbeekamoo turan. Akka galmee hidda dhaloota isaanii keessatti galmeeffametti namoonni isaanii kanneen dandeettii waraanaa qaban 26,000 turan.

8 Beniyaam ilma isaa hangafa Belaa, ilma isaa lammaffaa Ashbeel, ilma isaa sadaffaa Aharaa, **2** ilma isaa afuraffaa Nohaa fi ilma isaa shanaffaa Raafaa dhalche. **3** Ilmaan Belaa: Adaar, Geeraa, Abiihuud, **4** Abiishuuwaa, Na'amaan, Ahoo'aa, **5** Geeraa, Shefuufaanii fi Huuraam. **6** Isaan kun ilmaan Ehuudii kanneen hangafoota maatiwwan warra Gebaa keessa jiraatanii boojiudhaan Maanahatitti geffamaniiti: **7** Na'amaan, Ahiyaan fi Geeraa; Geeraan kun abbaa Uzaa fi Ahiihudii ti; namni boojiudhaan fuudhee isaan geesses isa ture. **8** Shaharaayim erga niitota isaa Hushiimii fi Ba'araa of jalaa ari'ee booddee

Mo'ab keessatti ilmaan dhalche. **9** Niitii isaa Hoodesh irraa Yoobaab, Zibiyaa, Meeshaa, Maalkaam, **10** Ye'uuxi, Saakiyaa fi Miirmaa dhalche; isaan kunneen ilmaan isaa warra hangafoota maatii turanii dha. **11** Niitii isaa Hushiim irraa immoo Abiituubii fi Elpha'al dhalche. **12** Ilmaan Elpha'alii: Eeber, Mishaam, shemedi isa magaalawwan Ooonooniitii fi Lood gandoota naannoo ishee jiran wajjin ijaare; **13** Beriyyaa fi Shemaa kanneen hangafoota maatiwwan warra Ayaaloon keessa jiraatan sanaa ta'anii jiraattota Gaatii ari'anii biyyaa baasanii dha. **14** Ahiyyoon, Shaashaqaq, Yereemooti, **15** Zebaadiyaan, Aaraad, Ederi, **16** Miikaa'el, Yishiphaa fi Yoohan ilmaan Beriyyaa turan. **17** Zebaadiyaan, Meshulaam, Hizqii, Hebeer, **18** Yishimraay, Yizliyyaa fi Yoobaab ilmaan Elpha'alii turan. **19** Yaaqiim, Zikriin, Zabdiin, **20** Eli'eenaa, Yizletaayi, Eli'eel, **21** Adaayaa, Beraayaa fi Shiimraat ilmaan Shime'ii turan. **22** Yishiphanaan, Eeber, Eli'eel, **23** Abdoon, Zikriin Haanaan, **24** Hanaaniyaa, Eelaam, Antootiyyaa, **25** Yifdeyaa fi Phenuu'eel ilmaan Shaashaqaq turan. **26** Shamisheraayi, Shehaariyaa, Aataaliyaa, **27** Ya'ireshiyaa, Eeliyaasii fi Zikriin ilmaan Yiroohamii turan. **28** Isaan kunneen hundi akkuma hidda dhaloota isaanii keessatti galmeeffametti abbootii maatiitii fi hangafoota turan; isaanis Yerusaleem keessa jiraatu ture. **29** Ye'ii'eel abbaan Gibe'oonis Gibe'oon keessa jiraata ture; maqaan niitii isaa Ma'akaa dha. **30** Ilmi isaa hangafni Abdoon jedhama; kanneen isa booddee dhalatan immoo Zuuri, Qiish, Ba'aal, Neer, Naadaab, **31** Gedoor, Ahiyyoo, Zekeerii fi **32** Miiqlotoo abbaa Shime'aa turan; isaanis firoota isaanii wajjin Yerusaleem keessa jiraatan. **33** Neer abbaa Qiishii ti; Qiish abbaa Saa'olii ti; Saa'ol immoo abbaa Yoonaataan, Malkii-Shuwaa, Abiinaadaabiitii fi Eshba'alii ti. **34** Ilmi Yoonaataan: Meriiba'aal abbaa Miikaa ti. **35** Ilmaan Miikaa: Phiitoon, Meleek, Taare'aa fi Aahaaz. **36** Aahaaz abbaa Yihoo'adaa ti; Yihoo'adaan abbaa Aalemeti, Azmaawetiitii fi Zimrii ti; Zimriin immoo abbaa Moozaa ti. **37** Moozaan abbaa Biine'aa ti; Raafaan ilma isaa ti; Ele'aasaan ilma isaa ti; Aazeelis ilma isaa ti. **38** Aazeel ilmaan ja'a qaba ture; maqaan isaanis: Azriiqaam, Bookeruu, Ishmaa'eel, She'ariyaa, Obaadiyaa fi Haanaan. Isaan kunneen hundi ilmaan Aazeelii ti. **39** Ilmaan obboleessa isaa Eseeqii: Ilmi isaa hangafni Uulaam, ilmi isaa lammaffaan Ye'uushi, ilmi isaa sadaffaan Eliiphelexi. **40** Ilmaan Uulaam loltoota jajjaboo xiyyaan loluu danda'an turan. Isaanis ilmaanii fi ilmaan ilmaanii hedduu walumatti nama 150 qabu turan. Isaan kunneen hundi ilmaan Beniyaam turan.

9 Israa'eloonni hundinuu akkuma hidda dhaloota isaaniitti kitaaba mootota Israa'el keessatti galmeeffaman. Sabni Yihuudaa sababii cubbuu isaatiif booji'amee Babiloonitti geeffame. **2** Warri jalqabatti deebi'anii lafaa fi magaalawwan ofii isaanii keessa qubatan Israa'eloota tokko tokko, luboota, Lewwotaa fi tajaajiltoota mana qulqullummaa ti. **3** Saboonni Yihuudaa, kan Beniyaamii, kan Efreemii fi kan Minaasee warri Yerusaleem keessa jiraachaa turan: **4** Uutaayi ilma Amiihuud, ilma Omrii, ilma Imrii, ilma Baanii ilmaan Faares ilma Yihuudaa. **5** Shelaanota keessaa: Asaayaa ilma isaa hangaftichaa fi ilmaan isaa. **6** Zaarahota keessaa: Ye'uu'eel. Saboonni Yihuudaa nama 690 turan. **7** Beniyaamota keessaa: Sa'aaluu ilma Meshulaam, ilma Hoodayiwwaa, ilma Hasenuu'aa, **8** Bineeyaa ilma Yirooham; Eelaa ilma Uzii, ilma Mikrii; Meshulaam ilma Shefaaxiyaa, ilmaa Re'uu'eel, ilma Yibniyaa. **9** Sabni Beniyaam akka galmee hidda dhaloota isaanii irratti galmeeffametti nama 956 ture. Namoonni kunneen hundi hangafoota maatii isaanii turan. **10** Luboota keessaa: Yedaa'iyaa; Yehooyariib; Yaakiin; **11** Azaariyaa ilma Hilqiyaa, ilma Meshulaam, ilma Zaadoq, ilma Meraayoot, ilma Ahiixuub qondaalticha itti gaafatamaa mana Waaqaa ta'e sanaa.

12 Adaayaa ilma Yerooham, ilma Phaashihuur, ilma Malkiyaa; Ma'asaayi ilma Aadii'eel, ilma Yahizeeraa, ilma Meshulaam, ilma Meshileemiit, ilma Imeer. 13 Baay'inni luboota abbootii maatii turaniis 1,760 ture. Isaan kunneen namoota dandeettii qaban kanneen tajaajila mana Waaqaa keessatti itti gaafatamtoota ta'anii dha. 14 Lewwota keessaa: Shemaa'iyaa ilma Hashuubii, ilma Azriqaamii, ilma Hashabiyaa namicha gosa Meraarii sanaa; 15 Baqbaqar, Hereesh, Gaalaalii fi Mataaniyaa ilma Miikaa, ilma Zikrii, ilma Asaafi; 16 Obaadiyaa ilma Shemaa'iyaa, ilma Gaalaal, ilma Yedutuun; Berekiyaa ilma Aasaa, ilma Elqaanaa kan gandoota Netooftota keessa jiraachaa ture sana. 17 Eegdota balbalaa: Shaluum, Aquub, Talmoon, Ahiimaniif fi obboloota isaanii; Shaluum hangafa gosa isaanii ture; 18 innis hamma ammaatti Karra Mootii kan gama ba'aa biiftuutti ramadameera. Isaan kunneen eegdota balbala qubata Lewwotaa turan. 19 Shaluum ilmi Qooraaahi ilma Ebiyaasaaf, ilma Qoraahiitii fi maatiin isaa jechuunis gosti Qoraahii kanneen isa wajjin karra eegan sun akkuma abbootiin isaanii dur itti gaafatamtoota balbala mana bultii Waaqayyoo turan sana isaanis itti gaafatamtoota balbala dunkaanaa ta'an. 20 Bara durii keessa Fiinehaas ilmi Ele'azaar sun dura bu'aa eegdota balbalaa ture; Waaqayyos isa wajjin ture. 21 Zakkaariyaas ilmi Mesheleemiyaa immoo eegduu balbala dunkaana wal ga'ii ture. 22 Namoonni akka balbala eeganiif filataman walumatti 212 turan. Isaanis akkuma hidda dhaloota isaaniitti gandoota isaanii keessatti galmeeffaman. Eegdota balbalaa kanneenis Daawitii fi Saamu'el raajichatu hojii isaaniitti isaan ramade. 23 Isaanii fi sanyiwwan isaanii itti gaafatamtoota eegumsa karra mana Waaqayyoo jechuunis manicha Dunkaana jedhamu sanaa turan. 24 Eegdonni balbalaa kunneen qixa afraniin jechuunis karaa ba'aa biiftuu, karaa lixa biiftuu, karaa kaabaatii fi kibbaatiin turan. 25 Obboloonni isaanis yeroo yerootti gandoota isaanii keessaa dhufanii bultii torba torba hojii isaan gargaaraa turan. 26 Dura buutota eegdota balbalaa kanneen Lewwota turan afran garuu itti gaafatamummaa kutaalee fi qabeenya mana Waaqaa keessaatu itti kenname. 27 Isaanis sababii manicha eeguu qabaniif halkan halkan naannoo mana Waaqaa dhaabataniin bulu turan; ganama ganamas manicha banuuf itti gaafatamummaa qabu turan. 28 Isaan keessaa namoonni tokko tokko to'attoota mi'a mana qulqullummaa keessatti fayyaduu turan; isaanis mi'a kana yeroo inni gad baafamuu fi yeroo inni ol galfamu ni lakkaa'u ture. 29 Warri kaan immoo akka mi'oota mana qulqullummaa, daakuu isaa, daadhii wayinii isaa, zayitii isaa, ixaana isaatii fi urgooftuuwwan eeganiif ramadaman. 30 Luboota keessaa tokko tokko immoo urgooftuuwwan walitti makani qopheessu ture. 31 Lewwicha Maatiitiyaa jedhamu, ilma Shaluum namicha gosa Qooraaahi hangaftichatti immoo itti gaafatamummaa buddeena aarsaa tolchuutu kenname. 32 Obboloota isaanii Qohaata tokko tokkotti immoo itti gaafatamummaa buddeena guyyaa Sanbataa hunda minjaala irra kaa'amu qopheessuutu kenname. 33 Faarfattoonni abbootii maatiwwani Lewwotaa turan immoo waan halkanii fi guyyaa itti gaafatamummaa hojii qabaniif kutaa mana qulqullummaa keessaa hin ba'an; hojii biraattis hin waamaman ture. 34 Isaan kunneen hundinuu abbootii maatiwwan Lewwotaa hangaafota gosaa kanneen akkuma hidda dhaloota isaaniitti galmeeffamanii dha; isaanis Yerusaleem keessa jiraatan. 35 Ye'ii'eel abbaan Gibe'oonis Gibe'oon keessa jiraata ture. Maqaan niitii isaa Ma'akaa dha; 36 ilmi isaa hangafni Abdoon jedhama; kanneen isa booddee dhalatan immoo Zuuri, Qiish, Ba'aal, Neer, Naadaab, 37 Gedoor, Ahiyoo, Zakkaariyaas fi Miiqlooti. 38 Miiqlooti abbaa Shime'aam. Isaanis firoota isaanii

wajjin Yerusaleem keessa jiraatan. 39 Neer abbaa Qiishii ti; Qiish abbaa Saa'olii ti; Saa'ol immoo abbaa Yoonaaatan, Malkii-Shuwaa, Abiinaadaabiitii fi Eshba'alii ti. 40 Ilmi Yoonaaatan: Meriiba'aal abbaa Miikaa ti. 41 Ilmaan Miikaa: Phiitoon, Meleek, Tahiree'aa fi Aahaaz. 42 Aahaaz abbaa Ya'iraa ti; Ya'iraan immoo abbaa Aalemeti, Azmaawetiitii fi Zimrii ti; Zimriin immoo abbaa Moozaa ti. 43 Moozaan abbaa Biine'aa ti; Refaayaan ilma isaa ti; Ele'aasaan ilma isaa ti; Aazeelis ilma isaa ti. 44 Aazeel ilmaan ja'a qaba ture; maqaan isaanis: Azriqaam, Bookeruu, Ishmaa'eel, She'ariyaa, Obaadiyaa fi Haanaan. Isaan kunneen ilmaan Aazeelii ti.

10 Filisxeemonni yeroo kanatti Israa'elitti waraana kaasan; Israa'eloonnis isaan duraa baqatan; hedduun isaanis Tulluu Gilbo'aa irratti dhuman. 2 Filisxeemonni ittuma jabeessanii Saa'olii fi ilmaan isaa ar'an; isaanis ilmaan isaa jechuunis Yoonaaatan, Abiinaadaabii fi Malkii-Shuwaa ajjeesan. 3 Lollis naannoo Saa'olitti baay'ee cime; warri xiyyaan lolanis isa baqqabaniis isa madeessan. 4 Saa'olis namicha mi'a lolaa isaa baatuun, "Goraadee kee luqqifahuutii na waraan; yoo kanaa achii namoonni dhagna hin qabamin kunneen dhufanii natti taphatuu" jedhe. Namichi mi'a lolaa baatuuf sun garuu waan akka malee sodaateef isa hin waraane; kanaafuu Saa'ol goraadee ofii isaa luqqifatee irratti kufe. 5 Namichi mi'a lolaa baatu sun yommuu akka Saa'ol du'e argetti innis goraadee ofii isaa irratti kufee du'e. 6 Kanaafuu Saa'olii fi ilmaan isaa sadan ni du'an; warri mana isaa hundinuu walumaan dhuman. 7 Israa'eloonni sulula keessa turan hundi yommuu akka loltoonni baqatan, akka Saa'olii fi ilmaan isaas dhuman arganitti magaalawwan isaanii dhiisanii baqatan. Filisxeemonni immoo dhufanii keessa qubatan. 8 Filisxeemonnis guyyaa itti aanutti yommuu warra dhuman irraa hidhannaa hiikkachuu dhufanitti akka Saa'olii fi ilmaan isaa Tulluu Gilbo'aa irratti kukkufanii jiran argan. 9 Isaanis erga hidhata Saa'olii hiikkatanii mataa isaan irraa kutanii booddee akka isaa waqota tolfamoo fi namaota isaaniitti oduu gaarii labsaniif guutummaa Filisxeemiitti ergamoota ni ergan. 10 Ergasii immoo mi'a lolaa isaa mana waqota tolfamoo isaanii keessa, mataa isaa immoo mana Daagon waqicha tolfamaa sanaa keessatti ni fannisan. 11 Jiraattonni Yaabeesh Gili'ad hundi yommuu waan Filisxeemonni Saa'olin godhan dhaga'anitti, 12 namoonni jajjaboon isaanii hundi dhaqanii reeffa Saa'olii fi reeffa ilmaan isaa guuranii gara Yaabeeshitti ni fidan. Ergasii immoo reeffa isaanii muka guddaa Yaabeesh keessaa tokko jalatti awwaalan; guyyaa torbas ni sooman. 13 Saa'ol sababii Waaqayyoo amanaama hin ta'iniif du'e; inni dubbii Waaqayyootii hin ajajamne; qooda kanaa ilaaltuu gorsa gaafate; 14 Waaqayyoon gorsa hin gaafanne. Kanaaf Waaqayyoo isa ajjeese; mootummaa isaas dabarsee Daawit ilma Isseeyiitiif kenne.

11 Israa'eloonni hundinuu Kebroonitti Daawit biratti walitti dhufanii akkana jedhan; "Nu foonii fi dhiiga kee ti. 2 Duraan, yeroo Saa'ol mootii turetti iyyuu namni duula loltoota Israa'el hooggana si'i ture. Waaqayyoo Waaqni kees, 'Situ saba koo Israa'elin tiksa; bulchaa isaanis ni taata' siin jedhee ture.'" 3 Yommuu maanguddoonni Israa'el hundi Kebroonitti Daawit Mooticha bira dhufanitti, inni Kebroonitti fuula Waaqayyoo duratti isaan wajjin kakuu gale. Isaanis akkuma Waaqayyoo karaa Saamu'eeliin abdachiise sanatti dibanii Israa'el irratti mootii isa godhan. 4 Daawitii fi Israa'eloonni hundinuu gara Yerusaleemitti jechuunis Yebuusiitti ni qajeelan. Yebuusonni achi jiraatan garuu 5 Daawitii, "Ati as hin seentu" jedhan. Ta'us

Daawit da'annoo Xiyoon jechuunis Magaalaa Daawit ni qabate. **6** Daawitis, "Namni duraan dursee dhaqee Yebuusota lolu ajajaa loltootaa ta'a" jedhee ture. Yoo'aab ilmi Zeruuyaa jalqabatti ba'e; kanaafuu inni ajajaa waraanaa ta'e. **7** Daawitis iddoo jireenya isaa da'annoo sana keessa godhate; kanaafuu da'annoon sun Magaalaa Daawit jedhamee wamame. **8** Innis Miiloodhaa jalqabee naannoo isheetti dallaa dhagaa ni ijaare; Yoo'aab immoo kutaa Magaalaa sanaa kan hafe deebisee ijaare. **9** Daawitis sababii Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u isa wajjin tureef yeruma yeroon jabaachaa dhufe. **10** Namoota Daawit warra jajjaboo keessaa hangafoonni kanneenii dha; isaanis akkuma Waaqayyoo waa'ee Israa'el dubbate sanatti mootii isa gochuuf jedhanii saba Israa'el hunda wajjin mootummaa isaa keessatti gargaarsa guddaa godhaniif. **11** Maqaan namoota Daawit warra jajjaboo kanaa dha: Yaashobi'aam namichi gosa Hakmoonni hangafa ajajjootaa sanaa ture; innis lola tokko irratti eeboo mirmirsee namoota dhibba sadii fixe. **12** Kan isatti aanu immoo Ele'aazaar namicha gosa Aho'o'aa, ilma Doodoo ture; innis namoota jajjaboo sadan sana keessaa tokko ture. **13** Ele'aazaar yeroo Filisxeeminni waraanaaf walitti qabamanii turanitti Daawit wajjin Phaas Damiim ture. Loltoonnis lafa qotiisaa kan garbuudhaan guutame tokko biratti Filisxeemota duraa baqatan. **14** Innii fi Daawit garuu lafa qotiisaa walakkaatti iddoo qabatan. Isaanis irraa ittisuudhaan Filisxeemota fixan; Waaqayyos mo'annaa guddaa isaaniif kenne. **15** Utuma gareen Filisxeemotaa Sulula Refaayim keessa qubatee jiruu hangafoota Soddomman sana keessaa namoonni sadii gara kattaa holqa Adulaamitti gara Daawit gad bu'an. **16** Yeroo sanatti Daawit da'annoo cimaa keessa ture; loltoonni Filisxeem immoo Beetlihem turan. **17** Daawitis dheebotee, "Utuu namni tokko boolla bishaanii kan karra Beetlihem bira jiru keessaa bishaan dhugaatii naa fidee hool!" jedhe. **18** Kanaafuu namoonni Sadan sun qubata Filisxeemotaa keessaan darbanii boolla bishaanii kan karra Beetlihem bira jiru keessaa bishaan waraabanii Daawitiif fidan. Inni garuu dhuguu ni dide; qooda kanaa bishaan sana fuula Waaqayyoo duratti dhangalaase. **19** Innis, "Akka ani waan kana hin goone Waaqni narraa haa fageessu! Ani dhiiga namoota lubbuu ofii isaaniitti muranii dhaqan kanaa nan dhugaa?" jedhe. Sababii isaan lubbuu ofii isaaniitti muranii dhaqanii fidaniif Daawit bishaan sana hin dhugne. Egaa wanni namoonni jajjaboon sadan sun hojjetan kana ture. **20** Abiishaayii obboleessi Yoo'aab hoogganaa Sadan isaaniiti ture. Innis namoota dhibba sadiitti eeboo isaa ol kaafatee isaan fixe; akkasiin innis akkuma namoota Sadan sanaa beekamaa ta'e. **21** Inni yoo isaan keessaa tokko ta'uu baate iyyuu warra Sadan caalaa ulfina argatee ajajaa isaaniiti ta'e. **22** Benaayaa ilmi Yehooyadaa loltuun cimaaan biyya Qabzi'el sunis loltuu mo'annaa gurguddaa argamsiise ture. Innis loltoota Mo'aab kanneen akka malee jajjaboo ta'an lama ajjeese. Gaafa cabbiin roobe tokkos boolla keessa seenee lencaa ajjeese. **23** Namicha biyya Gibxi kan dhundhuma shan dheeratu tokko illee ni ajjeese. Namichi Gibxi sun eeboo akka danqaraa wayya dhooftuu harkaa qabaatu iyyuu Benaayaa bokkuudhaan isatti ba'e. Innis harka namicha Gibxi sanaatii eeboo butatee eeboodhuma isaatiin isa ajjeese. **24** Hojjiwwan gootummaa kanneen Benaayaa ilmi Yehooyadaa hojjetee kana fa'i; innis akkuma namoota jajjaboo sadan sanaa nama beekamaa ture. **25** Inni namoota Soddomman sana keessaa nama kan iyyuu caalaa ulfina guddaa argate; garuu namoota Sadan sanatti hin dabalanne. Daawitis ajajaa eegdotsa ofii isaa isa godhate. **26** Namoonni jajjaboon sunis kanneenii dha: Asaheel obboleessa Yoo'aab, Elhaanaan namicha Beetlihem ilma Doodoo, **27** Shamooti namicha gosa Haroor, Heleez namicha

gosa Pheloonaa, **28** Iiraa ilma Iqeesha nama Teqoo'aa, Abii'ezer nama Anaatoot, **29** Siibekaay nama biyya Hushaa, Ilaayii nama Aho'o'aa, **30** Maharaayii nama Netoofaa, Heeled ilma Ba'anaa nama Netoofaa, **31** gosa Beniyaam keessaa Iitaayii ilma Riibaay, namicha Gibe'aa, Benaayaa nama Phiraatoon, **32** Huuraayii namicha sululoota Ga'aash, Abii'eel namicha biyya Arbaa, **33** Azmaawet namicha Baharuum, Eliyaabaa namicha Sha'alboon, **34** ilmaan Haasheem namicha Gizoon, Yoonataan ilma Shaagee namicha Haraaraa, **35** Ahii'aam ilma Saakaar namicha Haraaraa, Elii'aal ilma Uuri, **36** Heefeer namicha Mekeeraataa, Ahiiyaa namicha Pheloonaa, **37** Heezroo nama Qarmeloos, Na'araayii ilma Ezbayi, **38** Yoo'eel obboleessa Naataani, Mibehaar ilma Hagrii, **39** Zeleq namicha gosa Amoon, Nahaaraay namicha Bi'eeroot kan Yoo'aab ilma Zeruuyatiif mi'a lolaa baatu sana, **40** Iiraas namicha gosa Yitraa, Gaareeb namicha gosa Yitraa, **41** Uuriyaa namicha Heet, Zaaabaad ilma Ahilayii, **42** Aadiinaa ilma Shiizaa namicha gosa Ruubeen, inni hoogganaa Ruubeenotaatii fi kan namoota Soddomman isa wajjin turanii ti; **43** Haanaan ilma Ma'akaa, Yooshaafaaxii namicha Miitinaa, **44** Uziyaa namicha Ashteraati, Shaamaa'ii fi Ye'ii'eel ilmaan Hootaam namicha Aro'eer, **45** Yedi'yaa'el ilma Shimrii, obboleessa isaa Yoo'haa namicha Tiizii, **46** Elii'eel namicha Mahawaa, Yeriibaayii fi Yooshaabiyyaa ilmaan Elna'am, Yitmaa namicha Mo'aab, **47** Elii'eel, Oobeedii fi Ya'isii'eel namicha Mezoobaa.

12 Namoonni kunneen warra yeroo inni sababii Saa'ol ilma Qiish sanaatiif asii fi isin socho'uu dadhabetti Siiqlaagitti gara Daawit dhufanii dha. Isaanis loltoota jajjaboo kanneen lola irratti isa gargaaran keessaa tokkoo dha; **2** isaan warra iddaa qabatanii harka mirgaatiin yookaan harka bitaatiin xirra darbachuu yookaan dhagaa furrisuu danda'anii dha; isaanis gosa Beniyaam keessaa warra Saa'oliif firootaa dhiigaa ta'anii dha. **3** Ahii'ezer hangafa isaaniiti ture; sana booddee immoo Yoo'aashitu ture; lamaan isaaniiti iyyuu ilmaan Shemaa'aa namicha Gibe'aa sanaa turan. Ilmaan Azmaawet Yizii'elii fi Phelit, Beraakiyaa, Yehuu namicha Anaatoot, **4** Yishma'iyyaa namichi Gibe'oonii sun jara Soddomman keessaa nama jabaa fi hoogganaa Soddomman isaaniiti ture; Ermiyaas, Yahizii'eel, Yoohaanaan, Yoozaabaad namicha Gedeeraa, **5** El'uuzay, Yeriimooti, Be'aaliyaa, Shemaariyaa, Shefaaxiyaa namicha Haruufaa, **6** Elqanaa, Yishiyaa, Azari'eel, Yoozerii fi Yaashobi'aam jarreen gosa Qoorraahi, **7** Yoo'elaa fi Zebaadiyaa ilmaan Yeroohaam namicha Gedoor. **8** Yeroo Daawit gammoojjiitti da'oo keessa turetti namoonni gosa Gaad tokko tokko dhufanii isaatti ni dabalaman. Isaanis loltoota ciccimoo gaachanaa fi eeboo qabachuu danda'an kanneen waraanaaf qophaa'an turan. Fuulli isaaniiti fuula lencaa fakkaata ture; isaan akkuma kuruphee tulluu gubbaa saffistoota turan. **9** Eezer hoogganaa isaaniiti ture; Obaadiyaan lamaffaa, Eliyaab sadaffaa, **10** Mishmanaan afuraffaa, Ermiyaas shanaffaa, **11** Ataayi ja'afaa, Elii'eel torbaffaa, **12** Yoohaanaan saddeettaffaa, Elzaabaad saglaffaa, **13** Ermiyaas kurnaffaa, Makibanaayii kudha tokkoffaa ture. **14** Jarreen gosa Gaad kunneen ajajjoota loltootaa turan; isaan keessaa inni xinnaan akka ajajaa nama dhibbaatti, inni guddaan immoo akka ajajaa nama kumaatti hedama ture. **15** Warri ji'a jalqabaatti yeroo lagni Yordaanos guuttee ededa isaa hunda irra dhangala'utti ce'anii akka namoonni sululicha keessa jiraachaa turan gara ba'a biiftuutti fi gara lixa biiftuutti baqatan godhan namootuma kanneen turan. **16** Namoonni Beniyaamiitii fi Yihiudaa tokko tokkos Daawit bira gara da'annoo isaa ni dhufan. **17** Daawitis isaan simachuudhaaf gad ba'ee akkana jedheen; "Isin yoo na gargaaruudhaaf jettanii nagaadhaan dhufanii jiraatan, ani ofitti isin dabalachuudhaaf qophaa'aa dha. Garuu yoo isin

utuu harki koo yakka hin hojjetin diinota kootti dabarsitani na kennuudhaaf dhufanii jiraattan, Waaqni abbootii keenyaa ilaalee murtii haa kennu.” **18** Ergasii Hafuurri Qulqulluun Amaasaayi hoogganaa namoota Soddomma sanaa irra bu’e; innis akkana jedhe: “Yaa Daawit, nu kan kee ti! Yaa ilma Issee, nu suma wajjin jirra! Milkaa’i, milkaa’i; warri si gargaaranis haa milkaa’an; Waaqni kee si gargaaraatii.” Kanaafuu Daawit isaan simatee dura deemtota loltoota isaa isaan godhate. **19** Yeroo Daawit Saa’olin loluuf jedhee Filisxeemota wajjin duuletti namoonni Minaasee tokko tokko fottoqanii gara Daawititti ni goran. Inni garuu sababii bulchitoonni Filisxeem mari’atanii of irraa isa ari’aniif innii fi namoonni isaa Filisxeemota hin gargaarre. Isaanis, “Yoo inni nu dhiisee gara gooftaa isaa gara Saa’ol deebi’e wanni kun nu ficciisiisa” jedhanii turaniitti. **20** Yeroo Daawit gara Siiqlaag deemetti namoonni Minaasee warri fottoqanii gara isaa goran kanneenii dha: Adinaahi, Yoozaabaad, Yedii’eel, Miikaa’el, Yoozaabaad, Eliihuufi fi Ziletaayi; isaan kunneen gosa Minaasee keessatti ajajjuuwwan kumaa turan. **21** Isaanis balaa buuftota dha’uu irratti Daawitin ni gargaaran; hundi isaanii loltoota jajjaboo fi ajajjoota loltoota isaa turaniitti. **22** Hamma inni loltoota guddaa akka loltoota Waaqaa qabaattutti, namoonni Daawitin gargaaruudhaaf guyyaa guyyaadhaan gara isaa dhufaa ture. **23** Baay’inni namoota lolaaf hidhatanii akkuma Waaqayyo dubbatee turetti mootummaa Saa’ol gara Daawitiitti dabarsuudhaaf jedhanii Daawit bira gara Kebroonii dhufanii kanneenii dha: **24** Namoonni Yihuudaa kanneen gaachanaa fi eeboo qabatanii lolaaf qophaa’an 6,800; **25** namoonni Simi’oonii loltoonni waraanaaf qophaa’an 7,100; **26** namoonni Lewwii 4,600; **27** Yehooyaadaan hoogganaa maatii Aaron ture; namoonni 3,700 isa wajjin turan; **28** Zaadoq dargageessa loltuu jagnaa sanaa fi maatii isaa keessaa ajajjoota waraanaa **22**; **29** namoonni Beniyaam kanneen firoota Saa’olii ta’an 3,000; isaan keessaas hedduun isaanii hamma yeroo sanaatti mana Saa’oliiif amanamoo turan; **30** namoonni Efreem warri lolatti ciccimoo fi balbala isaanii keessatti bebekkamoo ta’an 20,800; **31** walakkaa gosa Minaasee keessaa namoonni Daawitin mootii gochuudhaaf maqaan isaanii galmaa’ee dhufan 18,000; **32** namoota Yisaakor keessaa warra haala yeroo hubatanii waan Israa’eloonni gochuu qaban beekan hangafoota 200, firoota isaanii kanneen isaan jalatti bulan hunda wajjin; **33** namoota Zebuuloon keessaa loltoonni muuxannoo qaban warri meeshaa lola kamiin iyyuu loluuf qophaa’an kanneen Daawitin gargaaruuf garaan isaanii tokko ta’e 50,000; **34** namoota Niftaalem keessaa ajajjoota 1,000; namoota gaachanaa fi eeboo qabatan 37,000 wajjin; **35** namoota Daan kanneen lolaaf qophaa’an 28,600; **36** namoota Aasheer keessaa loltoonni muuxannoo qaban kanneen lolaaf qophaa’an 40,000; **37** gama ba’a Yordaanosiitti namoota Ruubeen, namoota Gaadiitii fi walakkaa gosa Minaasee keessaa namoota mi’a lola kan gosa hundaa hidhatan 120,000. **38** Isaan kunneen hundinuu loltoota waraana keessa tajaajiluudhaaf of kennanii dha. Isaanis Israa’el hunda irratti Daawitin mootii gochuuf kutatanii gara Kebroon ni dhufan. Israa’eloonni hafan hundinuu Daawitin mootii gochuuf yaaduma tokko qabu turan. **39** Namoonnis sababii maatiin isaanii waan hunda isaaniiif qopheessaniif nyaachaa dhugaa guyyaa sadii Daawit wajjin achi turan. **40** Akkasumas olloonni isaanii kanneen hamma Yisaakoriitii, Zebuulooniitti fi Niftaalemiitti jiran harrootatti, gaalawwanitti, gaangolii fi sangootatti nyaata fe’anii fidanii ni dhufan. Sababii Israa’el keessa gammachuun guddaan tureffis daakuun, bixxilleen ija harbutii fi bixxilleen ija wayinii, daadhiin wayinii, zayitiin, loonii fi hooloonni akka malee baay’een dhi’eeffamanii turan.

13 Daawit ajajjoota isaa hunda ajajjoota kumaatii fi ajajjoota dhibbaa wajjin ni mari’ate. **2** Ergasii inni yaa’ii Israa’el guutuudhaan akkana jedhe; “Yoo wanni kun waan gaarii isinitti fakkaatee fi yoo fedhii Waaqayyo Waaqa keenyaa ta’e, kottaa mee akka isaan dhufanii nutti dabalamaniiif oboloota keenya kanneen guutummaa biyya Israa’el keessatti hafanitti akkasumas lubootaa fi Lewwota isaan wajjin magaalawwanii fi lafa dheeda isaanii keessa jiraatanitti ergaa haa erginu. **3** Taabota Waaqa keenyaa deebifnee haa fidannu; nu bara mootummaa Saa’ol keessa isa hin barbaaneeti.” **4** Sababii wanni kun saba hundatti waan qajeelaa fakkaateef guutummaan yaa’ii sanaa waan kana gochuudhaaf walii gale. **5** Kanaafuu Daawit taabota Waaqaa Kiriyaati Ye’aariimii fiduudhaaf Israa’eloota Laga Shihoorii kan biyya Gibxiitti argamuu jalqabee hamma karra Hamaatiitti jiran hunda walitti qabe. **6** Daawitii fi Israa’eloonni isa wajjin turan hundi taabota Waaqa kiirubeelii gidduu teessoo irra jiru sanaa jechuunis taabota Maqaa Waaqayyootiin waamamu sana achiif fiduuf jedhanii gara Ba’aalaa jechuunis gara Kiriyaati Ye’aariim ishee Yihuudaa keessaa sanaa ni dhaqan. **7** Isaanis taabota Waaqaa sana gaarii haaraati fe’anii mana Abiinaadaabiitii ni baasan; Uzaa fi Ahiyyoon gaarii sana oofaa turan. **8** Daawitii fi Israa’eloonni hundinuu humna isaanii guutuudhaan faarfannaa fi baganaadhaan, kiraaraa fi dibbeedhaan, kilillee fi malakataan fuula Waaqaa duratti gammadanii shuubbisaa. **9** Yommuu isaan oobdii Kiidoon bira ga’anitti waan sangoonni gufataniif Uzaan taabota sana qabuuf harka isaa hiixate. **10** Sababii Uzaan taabota irra harka isaa kaa’eef dheekkamsi Waaqayyoo Uzaatti boba’e; innis isa rukute; kanaafuu inni achumatti fuula Waaqaa duratti ni du’e. **11** Daawitis sababii Waaqayyo akka malee Uzaatti dheekkameef ni aare; iddoon sun hamma har’aatti Pheretz Uzaa jedhamee waamama. **12** Daawitis gaafa sana Waaqa sodaatee, “Ani akkamittan taabota Waaqaa gara mana kootti fiduu danda’a?” jedhee gaafate. **13** Innis akka taabonni isa wajjin Magaalaa Daawit keessa jiraatuuf ofitti hin fudhanne. Qooda kanaa gara mana Oobeed Edoom namicha Gitiit sanaatti geesse. **14** Taabonni Waaqaas ji’a sadii maatii Oobeed Edoom wajjin mana isaa keessa ture; Waaqayyos warra mana isaa jiraatanii fi waan inni qabu hunda ni eebbise.

14 Yeroo kanatti Huuraam mootiin Xiiroos akka isaan Daawitii masaraa mootummaa ijaaraniif ergamoota wajjin muka birbirsaa, warra dhagaa soofanii fi warra ogummaa hojii mukaa qaban gara Daawitiitti erge. **2** Daawitis akka Waaqayyo saba Israa’el irratti mootii godhee jabeessee isa dhaabee fi akka mootummaan isaas sababii saba Israa’eliif akka malee guddate ni beeke. **3** Daawitis Yerusaalem keessatti niitota dabalee fiudhee ilmaanii fi intallan dabalataa dhalche. **4** Maqan ijoollee isaa kanneen achitti isaaf dhalatanis: Shamu’u, aq, Shobaab, Naataan, Solomoon, **5** Yibehaar, Eliishuuwaa, Eliiphelexi, **6** Noogaa, Nefeg, Yaafiiyaa, **7** Eliishaamaa, Beeliyaadaa fi Eliiphelexi jedhamu. **8** Filisxeemonni yommuu akka Daawit dibamee guutummaa Israa’el irratti mootii ta’e dhaga’anitti humna guutuudhaan isa barbaacha ol ba’an; Daawit garuu waan kana dhaga’ee isaanitti ba’e. **9** Yeroo kanatti Filisxeemonni dhufanii Sulula Refaayim weeraran; **10** kanaafuu Daawit, “Ani ba’ee Filisxeemota dha’uu? Ati dabarsitee harka kootti isaan kennitaa?” jedhee Waaqa ni gaafate. Waaqayyos, “Ba’i; ani dhugumaan Filisxeemota dabarsee harka keetti nan kennaatii” jedhee deebiseef. **11** Kanaafuu Daawitii fi namoonni isaa gara Ba’aal Pheraaziim ol ba’an; achittis isaan mo’ate. Innis, “Akkuma bishaan mana isaa cabsee yaa’u sana Waaqni harka kootiin diinota koo cabsee ba’eera” jedhe. Kanaafuu iddoon sun Ba’aal Pheraaziim jedhamee waamame.

12 Filisxeemonni waaqota isaanii tolfamoo achitti ni dhiisan; Daawit immoo akka waaqonni sun ibiddaan gubaman ni ajaje. 13 Filisxeemonni amma illee deebi’anii sulula sana weeraran; 14 kanaafuu Daawit ammas Waaqa gaafate; Waaqnis akkana jedhee deebiseef; “Qajeelumatti itti ol hin ba’an; garuu isaan marsiitii muka qilxuu duratti isaan waraani. 15 Akkuma fiixee muka qilxuu irraan sagalee duulaa dhageesseen loluuf ba’i; Waaqni loltoota Filisxeem dha’uudhaaf si dura ba’eera jechuudhaatii.” 16 Kanaafuu Daawit akkuma Waaqni isa ajaje sana ni godhe; isaanis Gibe’oonii jalqabani hamma Geeziritti loltoota Filisxeem ni dha’an. 17 Akkasiin maqaan Daawit biyya hunda keessatti beekame; Waaqyyos akka saboonni hundinuu isa sodaatan godhe.

15 Daawit erga ofii isaatiif Magaalaa Daawit keessatti mana ijaaratee booddee taabota Waaqaatiif lafa qopheessee dunkaana dhaabe. 2 Ergasiis Daawit, “Waan Waaqayyo akka isaan taabota Waaqaa baatanii bara baraan fuula isaa dura tajaajilaniif isaan filateef, Lewwota malee namni biraa taabota Waaqayyo hin baatin” jedhee ajaje. 3 Daawitis taabota Waaqayyoo iddoo qopheessee sanatti fiduuf Israa’eloota hunda Yerusaaletti walitti qabe. 4 Innis sanyiiwwan Aroonii fi Lewwota walitti waame; isaanis: 5 ilmaan Qohaati keessaa, Uurii’eel hoogganaa sanaa fi firoota isaa nama 120; 6 ilmaan Meraarii keessaa, Asaayaa hoogganaa sanaa fi firoota isaa 220; 7 ilmaan Geershoom keessaa, Yoo’eel hoogganaa sanaa fi firoota isaa 130; 8 ilmaan Eliisaafaan keessaa, Shemaa’iyaa hoogganaa sanaa fi firoota isaa 200; 9 ilmaan Kebroon keessaa, Elii’eel hoogganaa sanaa fi firoota isaa 80; 10 ilmaan Uzi’iel keessaa, Amiinaadaab hoogganaa sanaa fi firoota isaa nama 112. 11 Ergasiis Daawit luboota jechuunis Saadoqii fi Abiyaataar akkasumas Lewwota jechuunis Uurii’eel, Asaayaa, Yoo’eel, Shemaa’iyaa, Elii’eelii fi Amiinaadaabin ni waame; 12 akkanas isaanin jedhe; “Isin hangafoota maatiwwan Lewwotaa ti; isinii fi Lewwonni akka keessanii of qulqulleessaa; ergasiis taabota Waaqayyo Waaqa Israa’el gara iddoo ani qopheesseefti fidaa. 13 Sababii isin Lewwonni yeroo jalqabaatti taabota sana hin fidiniif Waaqayyo Waaqni keenya nutti dheekkame. Nu akka seerri ajajutti isa hin barbaaddanneetii.” 14 Kanaafuu luboonnii fi Lewwonni taabota Waaqayyo Waaqa Israa’el sana fiduuf of qulqulleessan. 15 Lewwonni akkuma kan Museen dubbii Waaqayyootiin ajajetti taabota Waaqaa sana danqaraadhaan gatiitii isaanitti ni baatan. 16 Daawitis akka isaan meeshaa muuziqaatiin jechuunis kiraaraan, baganaa fi kililleedhaan faarfannaa gammachuu faarfatanii akka isaan obboloota isaanii muudaniif Lewwota dura deemtotatti ni hime. 17 Kanaafuu Lewwonni Heemaan ilma Yoo’eel muudatan; obboloota isaa keessaa immoo Asaaf ilma Berekiiyaa, obboloota isaanii gosa Meraarii keessaa Eetaan ilma Qushaayaa ni muudatan; 18 isaan wajjins obboloota isaanii kanneen isaanitti aaman: Zakkaariyaas, Ya’azii’eel, Shemiiramoot, Yehii’eel, Unnii, Eliyaab, Benaayaa, Ma’aseyaa, Matiitiyaa, Eliiphelehuu, Miiqneyaa, Ooheed Edoomii fi Ye’ii’eel eegdota balbalaa turan. 19 Faarfattoonni Heemaan, Asaafii fi Eetaan jedhaman akka kilillee naasiitiin sagalee isaanii of fudhatanii faarfannaa dhageessisaniif ni muudaman; 20 Zakkaariyaas, Azii’eel Shemiiramoot, Yehii’eel, Unnii, Eliyaabi, Ma’aseyaanii fi Benaayaa immoo akka seera alamootiitti kiraaraan faarfatu ture; 21 akkasumas Matiitiyaan, Eliiphelehuu, Miiqneyaan, Ooheed Edoom, Ye’ii’eel, Azaaziyaan akka seera shiimiiniitiif baganaa taphatu ture. 22 Kenaaniyaan hangaftichi Lewwotaa itti gaafatama faarfannaa ture; innis itti gaafatamummaa kana sababii ogummaa isaa qabuuf fudhate. 23 Berekiiyaa fi Elqaanaan eegdota balbala taabota turan. 24

Luboonni jechuunis, Shebaniyaan, Yooshaafaaxi, Naatnaa’el, Amaasaayi, Zakkaariyaas, Benaayaanii fi Elii’ezer fuula taabota Waaqaa duratti malakata afuufu ture. Ooheed Edoomii fi Yehiyaan immoo eegdota balbala taabota turan. 25 Kanaafuu Daawitii fi maanguuddoonni Israa’el akkasumas ajajuuwwan kumaa gammachuudhaan taabota kakuu Waaqayyoo sana mana Ooheed Edoomiitii fiduu dhaqan. 26 Isaanis sababii Waaqni Lewwota taabota kakuu Waaqayyoo baatan gargaareef korommii loonii torbaa fi korbeeyyii hoolaa torba aarsaa godhan. 27 Daawitis wandaboo haphii quncee talbaa irraa hojjetame kan akka uffata Lewwonni taabota sana baatan, kan akka faarfattoonni fi Kenaaniyaan qajeelchaan faarfannaa faarfattootaa uffatan sanaa uffatee ture. Daawitis dirata quncee talbaa irraa hojjetames uffatee ture. 28 Akkasiinis Israa’el hundi gaanfa korbeessa hoolaatii fi malakata afuufaa, kilillee dhageessisaa, kiraaraa fi baganaadhaan sirbaa taabota kakuu Waaqayyoo sana ni fidan. 29 Yeroo taabonni kakuu Waaqayyoo Magaalaa Daawit seenutti Miikaal intalli Saa’ol foddaa keessaan ilaalaa turte. Isheenis akka Daawit Mootichi shuubbisee gammadu yommuu argitetti garaa ishee keessatti isa tuffatte.

16 Isaanis taabota Waaqaa fidanii dunkaana Daawit dhaabeef keessa ni kaa’an; aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa fuula Waaqaa duratti ni dhi’eessan. 2 Daawitis erga aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa dhi’eessae booddee maqaa Waaqayyootiin namoota ni eebbise. 3 Ergasiis inni tokkoo tokkoo nama Israa’eliitiif, dhiiraa fi dubartiif buddeena tokko tokko, gumaa foonii tokko tokkoo fi bixxillee ija wayinii tokko tokko ni kenne. 4 Innis akka isaan fuula taabota Waaqayyoo duratti tajaajilaniif, akka isaan Waaqayyo Waaqa Israa’el waammataniif, akka isa galateeffatanii fi akka isa jajataniiif Lewwota tokko tokko ni muudate; 5 isaanis Asaaf hangafticha, Zakkaariyaas itti aanaa isaa, itti fufees Ye’ii’eel, Shemiiramoot, Yehii’eel, Matiitiyaa, Eliyaab, Benaayaa, Ooheed Edoomii fi Ye’ii’eel fa’i turan. Jarri kunneen kiraaraa fi baganaa taphatu ture; Asaaf immoo kilillee dhageessisa ture; 6 Benaayaa fi Yahizii’eel luboonni yeroo hunda fuula taabota kakuu Waaqaa duratti malakata afuufu turan. 7 Daawitis gaafa sana akka Asaafii fi michoota isaa faarfannaa galataa kana Waaqayyoof faarfataniiif jalqabatti ajaja kenne; 8 Waaqayyoof galata galchaa; maqaa isaas waammadhaa; waan inni hojjetes saboota gidduutti beeksisaa. 9 Isaaf faarfadhaa; faarfannaadhaan isa galateeffadhaa; waa’ee hojii isaa isa dinqisiisaa hundaas odeessaa. 10 Maqaa isaa qulqulluu sanaan boonaa; garaan warra Waaqayyoon barbaadani haa gammadu. 11 Waaqayyoo fi humna isaa barbaaddadhaa; yeroo hunda fuula isaa barbaadaa. 12 Dinqii inni hojjetee, hojii isaa dinqii sanaa fi murtii inni labse yaadadhaa; 13 isin tajaajiltoonni isaa, warri sanyii Israa’el taatan, isin filatamtoonni isaa, ilmaan Yaaqoobis kana yaadadhaa. 14 Inni Waaqayyo Waaqa keenya; murtiin isaas lafa hunda irra jira. 15 Inni kakuu isaa bara baraan, waadaa gale sanas dhaloota kumaaf ni yaadata; 16 inni kakuu Abrahaan wajjin gale, kakuu Yisihaaqiif kakates ni yaadata. 17 Kanas Yaaqoobiif seera, Israa’eliif immoo kakuu bara baraa godhee akkana jedhee mirkaneesseera; innis: 18 “Ani biyya Kana’an qooda ati dhaaltu godhee, siif nan kenna” jedhe. 19 Isaan yeroo lakkoobsaan xinnoo turanitti, dhugumaanuu xinnoo fi biyyattii keessattis keessummoota turanitti, 20 sabaa gara sabaatti, mootummaa tokkoo gara mootummaa biraatti jooran. 21 Inni akka namni tokko iyyuu isaan qunqursu hin eeyyamne; sababii isaaniitiifis akkana jedhee mootota ture: 22 “Dibamtoota koo hin tuqinaan; raaajota koos hin miidhinaa.” 23 Lafti hundinuu Waaqayyoon faarfadhaa; fayyisuu isaas guyyuma guyyaan labsaa. 24 Ulfina isaa saboota gidduutti, hojii isaa

dinqisiisaa sana immoo namoota hunda keessatti labsaa. **25** Waaqayyo guddaadhaatii galanni baay'een isaaf ni mala; inni waaqota hundaa olittis sodaatamu qaba. **26** Waaqonni saboota ormaa hundinuu waaqota tolfammoodhaatii; Waaqayyo garuu samiiwwan uume. **27** Miidhaginnii fi surraan fuula isaa dura jiru; jabinnii fi gammachuunis iddoo jireenya isaa jiru. **28** Yaa maatiiwwan sabootaa, Waaqayyoof kennaa; ulfinaa fi jabina Waaqayyoof kennaa. **29** Ulfina maqaa isaatiif malu Waaqayyoof kennaa. Aarsaa fidaatii fuula isaa duratti dhi'aadhaa. bareedina qulqullummaa isaatiin Waaqayyoo waaqeffadhaa. **30** Isin lafti hundinuu fuula isaa duratti holladhaa! Addunyaaan jabaatee dhaabatteerti; sochoofamuus hin dandeesu. **31** Samiiwwan haa ililchan; laftis haa gammaddu; isaan saboota gidduutti, "Waaqayyo mo'eera!" haa jedhan. **32** Galaannii fi wannii isa keessa jiru hundinuu haa huursu; dirreewwanii fi wannii isaan irra jiran hundinuu haa gammadani! **33** Mukkeen bosonaa haa faarfatan; isaan gammachuudhaan fuula Waaqayyoo duratti haa faarfatan; inni lafatti muruudhaaf ni dhufaatii. **34** Waaqayyoof galata galchaa; inni gaariidhaatii; jaallalli isaa bara baraan jiraata. **35** Akkana jedhaatii iyyaa; "Yaa Waaqayyo, Fayyisaa keenya, ati nu baasi; akka nu maqaa kee qulqulluu sana galateeffannuuf, akka galata keetiin of jajuufis, walitti nu qabiitii saboota ormaa jalaa nu oolchi." **36** Waaqayyo Waaqa Israa'eliitiif bara baraa hamma bara baratti galanni haa ga'u. Kana irratti namni hundinuu, "Ameen; Waaqayyo haa galatoomu" jedhe. **37** Daawitis akka isaan fuula taabotaa dura yeroo hunda tajaajilaniif, Asaafii fi obboloota isaa achuma fuula taabota kakuu Waaqayyoo duratti isaan dhiise. **38** Akkasumas Ooheed Edoomii fi warra isaan wajjin hojjetan jaatamii saddeettan akka isaan wajjin tajaajilaniif achitti dhiise. Ooheed Edoom ilmi Yeduutuuniitti fi Hoosaan eegoota balbalaa turan. **39** Daawit Zaadoq lubichaa fi luboota isa wajjin hojjetan kaan dunkaana Waaqayyoo qulqulluu kan Gibe'oon keessatti gaara sagadaa irratti argamu biratti dhiise; **40** kunis isaan akkuma waan Seera Waaqayyoo kan inni Israa'eliif kenne hunda keessatti barreeffame sanaatti yeroo hunda galgalaa fi ganama iddoo aarsaa gubamuu irratti aarsaa gubamu Waaqayyoof akka dhi'eessaniif. **41** Isaan wajjinis Heemaanii fi Yeduutuun akkasumas warra akka, "Jaallalli isaa bara baraan jiraata" jedhanii Waaqayyoof galata galchaniif filatamanii maqaan isaanii beekame biraa ture. **42** Heemaanii fi Yeduutuun sagalee malakataatiif kilillee dhageessisuu fi akkasumas meeshaa muuziiqaa kan Waaqaa irratti itti gaafatamtoota turan. Ilmaan Yeduutuun immoo karra eegan. **43** Ergasii namoonni hundinuu achii ka'anii tokkoon tokkoon isaanii gara mana ofii isaatti galan; Daawit immoo maatii ofii eebbisuuf gara manaatti ni deebi'e.

17 Daawit erga masaraa isaa keessa jiraachuu jalqabee booddee Naataan raajichaan, "Ani kunoo mana birbirsaan ijaarame keessan jiraadha; taabonni kakuu Waaqayyoo garuu dunkaana keessa jiraata" jedhe. **2** Naataan immoo deebisee Daawitiin, "Waaqni si wajjin jiraatii waan garaa keetti yaadde kam iyyuu godhi" jedhe. **3** Halkan sana garuu dubbii Waaqayyoo akkana jedhee gara Naataan dhufe: **4** "Dhaqitiin akkana jedhii garbicha koo Daawititti himi; 'Waaqayyoo akkana jedha: Kan mana ani keessa jiraadhu naaf ijaaru si'i miti. **5** Ani gaafan Israa'elin Gibxii baasee jalqabee hamma har'aatti mana keessa hin jiraanne. Inni dunkaana tokkoo irraa gara isa kaaniitti, iddoo bultii tokkoo irraa gara iddoo bultii isa kaaniitti darbaan ture. **6** Ani iddooon Israa'eloota hunda wajjin naanna'a ture kamitti iyyuu hoogantoota akka isaan saba koo eeganiif ajaje keessaa nama tokkoon iyyuu, "Isin maaliif mana birbirsaa naaf hin ijaarre?" jedhee beekaa?" **7** "Egaa amma akkana jedhii garbicha

koo Daawititti himi; 'Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u akkana jedha: Ani akka ati bulchaa saba koo Israa'el taatuuf, lafa tikaatii fi bushaayee faana deemuu keessaan si fudhadhe. **8** Ani lafa ati dhaqxee hundatti si wajjin ture; diinota kee hundas fuula kee duraa balleesseera. Ammas ani maqaa kee akkuma maqaa namoota addunyaa irratti akka malee gurguddaa ta'anii nan godha. **9** Ani akka isaan mana ofii isaanii qabaatanii fi akka isaan si'achi hin raafamneef saba koo Israa'eliif lafa kennee isaan nan dhaaba. Namoonni hamoon akka jalqabatti godhan sana deebi'anii isaan hin cunqursan; **10** akka yeroo ani saba koo Israa'el irratti abbootii murtii muudee as godhan sana illee hin godhan; ani diinota kee hundas siifin garboomsa. "Ani akka Waaqayyo mana siif ijaaru sittin hima: **11** Yommuu barri jireenya keetii dhumeeti abbootii keetti dabalamuuf dhaqxutti ani akka inni iddoo kee bu'uuf sanyii kee keessaa, ilmaan kee keessaa tokko nan kaasa; mootummaa isaa illee jabeessee nan dhaaba. **12** Kan mana naaf ijaaru isaa; innis teessoo isaa bara baraan jabeessee nan dhaaba. **13** Ani isaaf abbaa nan ta'a; innis ilma naa ta'a. Ani akka namicha si dura ture sana irraa fudhadhe, jaalala koo gonkumaa isa irraa hin fudhadhu. **14** Ani mana koo fi mootummaa koo irratti bara baraan isaa nan muuda; teessoon isaas bara baraan jabaatee ni dhaabata." **15** Naataanis dubbii mul'ata kanaa hunda Daawititti hime. **16** Ergasii Daawit mootichi ol seenee fuula Waaqayyoo dura taa'ee akkana jedhe: "Yaa Waaqayyo, yaa Waaqi, kan ati asiin na geesse, ani eenyu? Maatiin koos maali? **17** Yaa Waaqi, ati akka waan wannu kan fuula kee duratti quubsaa hin ta'iniitti ilaaltee waa'ee mana garbicha keetii kan fuul duraa illee dubbatte. Yaa Waaqayyo, yaa Waaqi, ati akka waan ani nama hunda caalaa kabajamaa ta'eetti na ilaalte. **18** "Waan ati garbicha kee ulfeessiteef Daawit kana caalaa maal jechuu danda'a? Ati garbicha kee ni beektaatii. **19** Yaa Waaqayyo, ati sababii garbicha keetiitti fi akkuma fedhii keetiitti waan guddaa kana goote; akka waadaawwan gurguddaan kunneenis beekaman gooteerta. **20** "Yaa Waaqayyo, kan akka keetii tokko iyyuu hin jiru; akka nu gurruu keenyaan dhageenyetti si malee Waaqni biraa hin jiru. **21** Sabni akka saba kee Israa'el kan Waaqni saba lafa irra jiraatu keessaa saba tokkicha ofii isaatiif furachuu fi ofii keetiitiifis maqaa tolfachuuf jettee fuula saba keetii duraa saboota ari'uudhaan dinqiiwwan gurguddaa fi sodaachisaa hojjechuudhaaf ba'e, kan ati Gibxii baafte sanaa tokko iyyuu jiraa? **22** Ati saba kee Israa'elin bara baraan kan ofii keetii goote; **23** Waaqayyo, ati Waaqa isaanii taateerta. **23** "Ammas yaa Waaqayyo, waadaan ati garbicha keetii fi mana isaatiif galte sun bara baraan jabaatee haa dhaabatu. Ati akkuma waadaa galte sana raawwadhu; **24** kunis akka maqaan kee jabaatee dhaabatee, bara baraanis guddaa ta'uuf. Kana irratti namoonni, 'Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, Israa'el irratti Waaqa; inni Waaqa Israa'el!' ni jedhu. Manni garbicha kee Daawitis fuula kee duratti jabaatee ni dhaabata. **25** "Yaa Waaqa ko, ati akka mana isaa ijaartu garbicha keetii mul'ifteerta. Kanaafuu garbichi kee si kadhachuudhaaf ija jabina argateera. **26** Yaa Waaqayyo, ati Waaqa! Ati waan gaarii kana garbicha keetiif waadaa galteerta. **27** Akka manni isaa bara baraan jabaatee fuula kee dura dhaabatuuf ammas mana garbicha keetii eebbisuun fedhii kee ta'eera; yaa Waaqayyo sababii ati isaa eebbifteef, inni bara baraan ni eebbifama."

18 Ergasii Daawit Filisxeemota mo'atee of jala isaan galfate; Gaatii fi gandoota naannoo ishee jiranis harka Filisxeemotaatii baase. **2** Daawit Mo'abotaa ni mo'ate; isaanis isa jalatti bulanii gibira fidaniif. **3** Kana irrattis Daawit yeroo Laga Efraaiis bira yaadannoo ofii dhaabbachuu dhaqetti, hamma

Hamaatiitti deemee Hadaadezer mooticha Zoobaa mo'ate. **4** Daawitis gaariwwan waraanaa isaa kuma tokko, abbootii fardaa kuma torbaa fi loltoota lafoo kuma digdama isa irraa fudhate. Innis fardeen gaariwwanii dhibba tokko qofa hambisee kanneen hafan hunda mogolee kukkute. **5** Yeroo warri Sooriyaa kanneen Damaasqoo jiraatan Hadaadezer mooticha Zoobaa gargaaruuf dhufaniitti, Daawit isaan keessaa nama kuma digdamii lama fixe. **6** Ergasiis kutaa bulchiinsa Damaasqoo kan biyya Sooriyaa keessa qubata loltootaa dhaabbate; warri Sooriyaas isa jalatti bulanii gibira fidaniif. Waaqayyos Daawitiif lafa inni dhaqe hundatti moo'icha kenne. **7** Daawitis gaachana warqee kan ajajjoonni loltoota Hadaadezer harkatti qabatan fudhatee gara Yerusaleem fide. **8** Daawit magaalawwan Hadaadezer jechuunis Xibhaatii fi Kuuni naasii akka malee baay'ee fudhate; Solomoon immoo Gaanii naasii, utubaawwanii fi mi'oota naasii garaa garaa naasii sana irraa hojjete. **9** Too'uun mootiin Hamaati yommuu akka Daawit guutummaa loltoota Hadaadezer mooticha Zoobaa mo'ate dhaga'etti, **10** akka inni sababii ol aantummaa Daawit Mootichi waraana keessatti Hadaadezer irratti argateetiif harka isa fudhee dhaamsa gammachuu isaaf dabarsuuf ilma ofii Hadooraamin gara isaatti erge; Hadaadezer Too'uu wajjin wal waraanaa tureetii. Adooraamis kennaa gosa hundaa warqee irraa, meetii fi naasii irraa hojjetaman fideef. **11** Daawit Mootichis akkuma meetii fi warqee saboota Edoom, Mo'aab, Amoonota, Filisxeemotaa fi Amaaleq hunda irraa booji'ee ture godhe sana mi'oota kanneen illee Waaqayyooft addaan baase. **12** Abiishaayi ilmi Zeruyyaa Sulula Soogiddaa keessatti Edoomota kuma kudha saddeet fixe. **13** Innis Edoom keessa qubata loltootaa dhaabbate; Edoomonni hundinuus Daawitiif ni garbooman. Waaqayyos lafa inni dhaqe hundatti Daawitiif mo'anna ni kenne. **14** Daawit guutummaa Israa'el irratti mootii ta'ee saba isaa hundaaf murtii qajeelaa fi qajeelummaadhaan hojjete. **15** Yoo'aab ilmi Zeruyyaa hoogganaa loltootaa ture; Yehooshaafaax ilmi Ahiiluud immoo galmeessaa ture; **16** Zaadoq ilmi Ahiixubii fi Abiimelek ilmi Abiyaataar luboota turan; Shaafisaan immoo barreessaa ture; **17** Benaayaa ilmi Yehooyaadaa hoogganaa Kereetotaa fi Phelototaa ture; ilmaan Daawit immoo mootichatti aananii qondaalota hangafoota turan.

19 Ergasiis Naahaash mootiin Amoonotaa ni du'ee; ilmi isaa iddoo isaa bu'ee mootii ta'ee. **2** Daawitis, "Sababii abbaan isaa naa arjoomef anis Haanuun ilma Naahaashiif nan arjooma" jedhee yaade. Kanaafuu Daawit gadda waa'ee abbaa isaatiif itti dhaga'ame isaa ibsuuf Haanuunitti ergamoota ni erge. Yommuu namoonni Daawit dhaamsa gaddaa itti himuuf Haanuun bira biyya Amoonotaa dhaqaniitti, **3** qondaaltonni Amoonotaa Haanuuniin, "Ati sababii Daawit akka isaan dhaamsa gaddaa sitti himaniif namoota sitti ergeef inni waan abbaa keetiif ulfina kenne seetaa? Ergamoonni isaa biyyattii qorachuu, basaasani qabachuuf gara kee dhufan mitii?" jedhan. **4** Kanaafuu Haanuun namoota Daawit sana qaqqabee rifeensa irraa haadee wayyaa isaani illee teessuma irratti cicciree of irraa isaan erge. **5** Daawit yommuu namni tokko dhufee waa'ee namoota sanaa isaatti himetti, sababii isaan akka malee qaana'aniif ergamoota gara isaaniitti erge. Mootichis "Isin hamma areedni keessan isini guddatutti Yerikoo turaatii ergasii deebi'aa kottaa" jedheen. **6** Amoononni yommuu akka Daawit isaan xireeffate hubatanitti Haanuunii fi Amoononni Phaadaan Arraamii, Araama'akaa fi Zoobaadhaa gaariwwan kireeffachuuf meetii taalaantii kuma tokko ni ergan. **7** Isaanis gaariwwan kuma soddomii lamaa fi ooftota gaariwwanii, akkasumas mootii Ma'akaatii fi loltoota isaa kanneen dhufanii Meedebaa bira qubatan sana kireeffatan;

Amoononni immoo magaalawwan isaaniitti walitti qabamanii waraanaatti ni qajeelan. **8** Daawit yommuu waan kana dhaga'etti Yoo'aabii fi guutummaa loltootaa ni erge. **9** Amoononni immoo ba'anii karra magaalaa isaanii irratti waraanaaf hiriiran; mootonni dhufan sun immoo kophaa isaanii dirree irra turan. **10** Yoo'aabis akka fuula isaa duraa fi dugda isaa duubaan waraanni jiru ni erge; kanaafuu loltoota Israa'el keessaa namoota beekkamoo filatee adda loltoonni Sooriyaa jiranitti bobbaase. **11** Namoota hafan immoo ajaja obboleessa isaa Abiishaayi jalatti ni hiriirre; isaanis Amoonotatti duulan. **12** Yoo'aabis akkana jedhe; "Yoo warri Sooriyaa natti jabaatan atti na gargaarta; yoo Amoononni sitti jabaatan immoo ani sin gargaara. **13** Jabaadhaa saba keenyaa fi magaalawwan Waaqa keenyaatiif garaa kutannaadhaan haa lollu. Waaqayyos waan fuula isaa duratti gaarii ta'ee ni godha." **14** Ergasii Yoo'aabii fi loltoonni isa wajjin turan warra Sooriyaa waraanuuf fuul duratti ni qajeelan; jarris fuula isaa duraa baqatan. **15** Amoononni yommuu akka namoonni Sooriyaa baqatan arganitti isaanis fuula obboleessa isaa Abiishaayi duraa baqatanii magaalaa seenan. Akkasii Yoo'aab Yerusaleemitti deebi'ee. **16** Namoonni Sooriyaa yommuu akka Israa'eloonni isaan mo'atan arganitti ergamoota erganii namoota Sooriyaa kanneen Laga Efraaxiisiitiin gamaa fichisiisan; Shoofaki ajajaan loltoota Hadaadezer sun isaan hoogganaa ture. **17** Daawitis yommuu wanni kun isatti himametti, Israa'eloota hunda walitti qabee Yordaanos ce'ee; innis dursee dhaqee fuula isaanii duraan toora lolaa ni qabate. Daawitis warra Sooriyaa waraanuuf loltoota isaa hiriirre; namoonni Sooriyaas ni lolaniin. **18** Isaan garuu Israa'eloota duraa baqatan; Daawitis namoota gaarii waraanaa oofan kuma torbaa fi loltoota lafoo kuma afurtamaa fixe. Ajajaa loltoota isaanii Shoofaki illee ni ajjeese. **19** Tajaajiltoonni Hadaadezeriis yommuu akka Israa'elootaan mo'ataman arganitti Daawit wajjin nagaa uumaniis isa jalatti bulan. Kanaafuu namoonni Sooriyaa ergasii Amoonota gargaaruu hin feene.

20 Birraa keessa yeroo mootonni waraanaaf ba'anitti Yoo'aab humnoota waraanaa qajeelchee biyya Amoonotaa barbadeesse; ergasiis dhaqee Rabbaa marse; Daawit garuu Yerusaleemitti hafe. Yoo'aabis Raabbaa waraane daaraa ishee godhe. **2** Daawitis mataa mootii isaanii irraa gonfoo fudhate; gonfoon sun hamma warqee taalaantii tokkoo ulfaatee dhagaawwan gati jabeeyyiis of irraa qaba ture; gonfichis mataa Daawit irra kaa'ame. Innis magaalaa sana keessaa boojuu akka malee baay'ee fudhatee **3** namoota achi keessa turanis gad yaasee akka isaan magaziidhaan, gasoo sibiilaatii fi qottoodhaan hojii hojjetan godhe. Daawit magaalawwan Amoonotaa hunda keessattis akkasuma godhe. Ergasii Daawitii fi loltoonni isaa hundinuus Yerusaleemitti ni deebi'an. **4** Ergasii immoo lafa Geezir jedhamutti Filisxeemota wajjin waraanni baname. Yeroo sanattis Siibekaay namichi biyya Hushaa sun Siifaay namicha gosa tokko Refaayin ajjeese; Filisxeemonnis ni bulaniif. **5** Waraana biraa kan Filisxeemota wajjin godhame keessatti immoo Elhaanaan ilmi Yaa'ir sun Lahemii obboleessa Gooliyaad namicha Gitii kan somaan eeboo isaa loosaa wayya dhooftuu ga'u qabu sana ni ajjeese. **6** Ammas waraana Gaattitti godhame kan biraa keessatti namicha hamma wayii ga'u kan tokkoo tokkoo harka isaa irraa quboota ja'a ja'a akkasumas tokkoo tokkoo miilla isaa irraa quboota ja'a ja'a walumatti quboota digdamii afur qabu tokkotu ture. Innis sanyii Raafaa keessaa dhalate. **7** Yommuu inni Israa'elin tuttuqettis Yuonaataan ilmi Shime'aa obboleessi Daawit isa ajjeese. **8** Isaan kunneen sanyiiwwan Raafaa warra

Gaati keessa turanii dha; isaanis harka Daawitii fi harka namoota isaatiin dhuman.

21 Seexanni Israa'elitti ka'ee akka Daawit saba Israa'el lakkaa'uuf isa kakaase. **2** Kanaafuu Daawit Yoo'aabii fi ajajjoota loltootaatiin, "Dhaqaatii Bersheebaadhaa hamma Daaniitti Israa'eloota lakkaa'aa. Ergasii immoo akka ani akka isaan hammam akka baay'atan beekuu danda'uuf deebi'atii natti himaa" jedhe. **3** Yoo'aab garuu deebisee, "Waaqayyo loltoota isaa dachaa dhibba caalaa haa baay'isu. Yaa gooftaa koo mooticha, isaan hundi garboota gooftaa kootiif bulan mitii? Gooftaan koo maaliif waan kana gochuu barbaade? Inni maaliif Israa'elitti yakka fida?" jedhe. **4** Ta'us dubbiin mootichaa Yoo'aabin yaada gweeddarachiise; kanaafuu Yoo'aab achii ba'ee guutummaa Israa'el keessa naanna'ee Yerusaleemitti deebi'e. **5** Yoo'aabis lakkoobsa namoota loluu danda'anii Daawititti hime; namoota Yihuudaa keessa jiraatan kuma dhibba afurii fi torbaatama dabalatee namoota goraadee qabachuu danda'an miliyoona tokkoo fi kuma dhibba tokkootu guutummaa Israa'el keessa ture. **6** Sababii ajajni mootichaa Yoo'aabin jibbisiiseef inni gosoota Lewwiitii fi Beniyaam itti dabale hin lakkoofne. **7** Ajajni kun fuula Waaqaa durattis waan hamaa ture; kanaafuu inni Israa'elin rukute. **8** Kana irratti Daawit Waaqaan, "Ani waan kana gochuudhaan akka malee cubbuu hojjetheera. Amma garuu akka ati balleessaa garbicha keetii dhiiiftuuf sin kadhada. Ani hojii gowwummaa guddaa hojjetheera" jedhe. **9** Waaqayyoo Gaad raajii Daawit sanaan akkana jedhe; **10** "Dhaqitiiti Daawitiin, 'Waaqayyoo akkana siin jedha: Ani filannoo sadii siifin kenna. Akka ani isa sitti fiduuf, isaan keessaa tokko filadhu' jedhii." **11** Kanaafuu Gaad gara Daawit dhaqee akkana jedheen; "Waaqayyoo akkana jedha: 'Filannoo kee addaan baafadhu: **12** Beela waggaa sadii yookaan ji'a sadii fuula diinota keetii dura ari'ammu fi goraadee isaanitiin balleffamuu yookaan guyyaa goraadee Waaqayyoo sadii jechuunis guyyoota dha'ichi biyyattiitti bu'ee ergamaan Waaqayyoo kutaa Israa'el hunda balleessu.' E'gaa amma waan ani isa na erge sanaaf deebisu murteeffadhu." **13** Daawit immoo Gaadiin, "Ani akka malee dhiphadheera. Waan araarri isaa akka malee guddaa ta'eef ani harka Waaqayyoo seenuu naaf wayya; garuu akka ani harka namaa seenu na hin godhin" jedhe. **14** Kanaafuu Waaqayyoo Israa'elitti dha'icha ergee namoonni Israa'el kuma torbaatama ni dhuman. **15** Waaqni akka inni Yerusaleem balleessuuf ergamaa isaa tokko erge. Garuu utuma ergamaan Waaqayyoo sun Yerusaleemin balleessuuf qophaa'aa jiruu Waaqayyoo balaa sana argee gaabbee ergamaa isaa kan saba balleessuuf ture sanaan, "Ni ga'al Harka kee deebifadhu" jedhe. Yeroo sana ergamaan Waaqayyoo sun oobdii Ornaa namicha gosa Yebuus sanaa bira dhaabachaa ture. **16** Daawitis ol ilaalee ergamaa Waaqayyoo kan goraadee luqqifamee Yerusaleemitti diriifame harka isaatti qabatee samii fi lafa gidduu dhaabachaa jiru tokko ni arge. Daawitii fi maanguddoonni wayyaa gaddaa uffatanii fuula isaa duratti addaan lafatti ni gombifaman. **17** Daawit immoo Waaqaan, "Namni akka loltoonni lakkaa'aman godhe ana mitii? Namni cubbuu fi balleessaa hojjetee anuma. Isaan kunneen garuu hoolotaa dha. Isaan maal godhan? Yaa Waaqayyoo Waaqa koo harki kee ana fi maatii koo irra haa bu'u; garuu akka dha'ichi kun saba kee irra turo hin godhin" jedhe. **18** Ergasii ergamaan Waaqayyoo akka Daawit ol ba'ee oobdii Ornaa namicha gosa Yebuus sanaa keessatti iddoo aarsaa Waaqayyoo if jaaru akka inni Daawitii himu Gaadin ajaje. **19** Kanaafuu Daawit dubbii Gaad maqaa Waaqayyootiin isatti hime sanaaf ajajamee ol ba'e. **20** Ornaan utuu qamadii dha'uutti jiruu ol jedhee ergamaa Waaqayyoo sana arge; ilmaan isaa warri

isa wajjin turan afranis ni dhokatan. **21** Ergasii Daawit achi ga'e; Ornaanis yommuu mil'atee isa argetti oobdii sana keessaa ba'ee fuula Daawit duratti addaan lafatti gombifamee sagade. **22** Daawitis, "Ani akka isa irratti iddoo aarsaa Waaqayyooof tolchee akkasiin dha'ichi saba irra bu'e kun dhaabatuuf oobdii kee naaf kenni. Gatii isaa guutuutti natti gurguri" jedheen. **23** Ornaanis Daawitiin, "Fudhadhu! Gooftaan koo mootichi waan isatti tolu kam iyyuu haa godhu. Kunoo ani aarsaa gubamuuf sangoota, qoraaniif ulee ittiin midhaan dha'an, kenna midhaan dhi'eeffamuufis qamadii nan kenna; ani waan kana hunda nan kenna" jedhe. **24** Daawit Mootichi garuu Ornaadhaan, "Kun hin ta'u; ani gatii isaa guutuu siifin kenna. Ani waan kan kee ta'e Waaqayyooof hin fudhadhu yookaan waan gatii na hin baasisin aarsaa gubamuuf hin dhi'eessu" jedhe. **25** Kanaafuu Daawit gatii lafa sanaa Ornaadhaaf warqee saqilii dhibbaa ja'a kafale. **26** Daawitis achitti iddoo aarsaa Waaqayyooof tolchee aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa dhi'eesse. Innis Waaqayyoon ni waammate; Waaqayyoo samiidhaa ibiddaan iddoo aarsaa gubamuu irratti isaaf deebii kenne. **27** Sana booddee Waaqayyoo ergamaa isaa sanatti dubbate; innis goraadee isaa man'ee isaatti ni deebise. **28** Daawit yeroo sanatti akka Waaqayyoo oobdii Ornaa namicha gosa Yebuus sanaa irratti deebii isaa kenne ni hubate; achittis aarsaa ni dhi'eesse. **29** Dunkaanni Waaqayyoo kan Museen gammoojiitti hojjetee fi iddoon aarsaa gubamuu Gibe'oon keessa gaara sagadaa irra ture. **30** Daawit garuu sababii goraadee ergamaa Waaqayyoo sodaateef achi dhaqee fuula iddoo aarsaa sanaa duratti Waaqa kadhachuu hin dandeenye.

22 Ergasii Daawit, "Kun mana Waaqayyoo Waaqaa ti; kun immoo iddoo aarsaa, aarsaan gubamu Israa'elii itti dhi'eeffamuu dha" jedhe. **2** Kanaafuu Daawit akka alagoonni Israa'el keessa jiraatan walitti qabaman ajaje; isaan keessaas akka isaan ijaarsa mana qullqullummaa Waaqaatiif dhagaa soofame qopheessaniif warra dhagaa cabsan ni filate. **3** Inni mismaara ittiin hundaa balbalaa hojjetanii fi mi'a ittiin walitti qabsiisan hojjechuudhaaf sibiila akka malee baay'ee fi naasii madaalliin isaa hamma hin qabne ni kenne. **4** Daawitis sababii warri Siidoonaatii fi warri Xiirros birbira akka malee baay'ee isaaf fidaniif birbira baay'inni isaa lakkaa'ammu hin dandeenye ni kenne. **5** Daawit akkana jedhe; "Ilmi koo Solomoon ijoollee dha; muuxannoo illee hin qabu. Manni Waaqayyooof ijaaramu kun immoo ulfina qabeessa, kan gurra qabuu fi kan fuula saboota hundaa duratti akka malee miidhagu ta'uu qaba. Kanaafuu ani isaaf qophii nan godha." Akkasiin Daawit utuu hin du'in qophii guddaa godhe. **6** Ergasii Daawit ilma isaa Solomoonin waamee akka inni Waaqayyoo Waaqa Israa'eliiif mana ijaaru isa ajaje. **7** Daawitis Solomooniin akkana jedhe: "Yaa ilma ko, ani Maqaa Waaqayyoo Waaqa kootiif mana ijaaruu yaadee ture. **8** Garuu dubbii Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: 'Ati dhiiga baay'ee dhangalaafteerta; lola hedduus oltoearta. Ati sababii fuula koo duratti dhiiga baay'ee lafa irratti dhangalaafteef Maqaa kootiif mana hin ijaartu. **9** Kunoo ilmi tokko siif ni dhalata; innis nama boqonnaa ni ta'a; anis diinota isaa kanneen naannoo isaa jiran hunda irraa boqonnaa nan kennaaf. Maqaan isaas Solomoon jedhama; ani bara mootummaa isaa keessa Israa'eliiif nagaa fi tasgabbiin nan kenna. **10** Namni Maqaa kootiif mana ijaaru isa. Inni ilma naaf ta'a; anis abbaa nan ta'aaf. Teessoo mootummaa isaas Israa'el irratti bara baraan jabeessee nan dhaaba.' **11** "E'gaa yaa ilma ko, akkuma inni waa'ee kee dubbate sanatti akka mana Waaqayyoo Waaqa keetii ijaaruu siif milkaa'uuf Waaqayyoo si wajjin haa ta'u. **12** Akka ati yommuu inni Israa'el irratti angoo siif kennutti seera Waaqayyoo Waaqa

keetii eegduuf Waaqayyo ogummaa fi hubannaa siif haa kennu. **13** Akkasiiin ati yoo ajajaa fi seera Waaqayyo karaa Museetiin Israa'eliif kenne sana akka gaariitti eegde ni milkoofa. Jabaadhu; onnoomis. Hin sodaatin yookaan abdiin hin kutatin. **14** "Kunoo, ani ijaarsa mana Waaqayyootiif warqee taalaantii kuma dhibba tokko, meetti taalaantii miliyoona tokko, naasii fi sibiila akka malee baay'ee kan madaalamuu hin dandeenye, mukaa fi dhagaa illee qopheessuu irratti akka malee dadhabeera. Atis itti dabaluu ni dandeessa. **15** Ati hojjetoota hedduu qabda; isaanis: warra dhagaa cabsan, warra mana dhagaa ijaaranii fi warra ogummaa hojii mukaa qaban, akkasumas namoota ogummaa hojii gosa gosaa, **16** kan hojii warqetii fi meetii, kan naasiitii fi sibiilaa, ogeeyyii hojii harkaa warra lakkoobsi isaanii hin beekamne qabda. Egaa amma hojii jalqabi; Waaqayyos si wajjin haa ta'u." **17** Ergasii Daawit akka isaan ilma isaa Solomoon gargaaraniiif dura buutota Israa'el hunda ni ajaje. **18** Akkasas isaaniin jedhe; "Waaqayyo Waaqni keessan isin wajjin jira mitii? Inni gama hundaan boqonnaa isiniif kenneera mitii? Inni jiraattota biyya kanaa dabarsee natti kenneeraatii; biyyattiinis Waaqayyoo fi saba isaatiif garboomteerti. **19** Amma Waaqayyo Waaq keessan barbaaduuf garaa fi lubbuu keessan guutuudhaan kutadhaa ka'aa. Akka taabota kakuu Waaqayyootii fi mi'oota qulqulluu kan Waaqaa fiddanii mana qulqullummaa kan Maqaa Waaqayyootiif ijaaramuuf jiru sanatti galchitaniif mana Waaqayyo Gooftaa ijaaruu jalqabaa."

23 Daawit erga waggaa hedduu jiraatee dulloomee booddee ilma isaa Solomoonin Israa'el irratti mootii godhe. **2** Akkasumas Daawit dura buutota Israa'el hunda, lubootaa fi Lewwota illee walitti qabe. **3** Lewwonna umuriin isaanii waggaa soddomaa fi hammasii olii ni lakkaa'aman; baay'inni dhiirotaa kuma soddonii saddeet ta'e. **4** Daawitis akkana jedhe; "Isaan kanneen keessaa kuma digdamii afur hojii mana qulqullummaa Waaqayyoo haa ta'atan; namoonni kuma ja'a qondaaltotaa fi abbootii murtii haa ta'an. **5** Kunni afur eegdotaa balbalaa haa ta'an; kunni afur immoo mi'oota faarfannaa kanneen ani kaayyoo kanaaf kenneen Waaqayyoon haa galateeffatan." **6** Daawitis Lewwota akkuma gosoota Lewwiitti garee gareen gargar ni qoode; isaanis: Geershoon, Qohaatii fi Meraarii. **7** Gosa Geershoon keessaa: La'adaanii fi Shime'ii. **8** Ilmaan La'adaanii: Yehii'eel hangafticha, Zeetaamii fi Yoo'eel; walumatti nama sadii turan. **9** Ilmaan Shime'ii: Sheloomot, Hazii'elii fi Haaraan; walumatti nama sadii turan. Isaan kunneen hangafoota Maatii La'adaan turan. **10** Ilmaan Shime'ii: Yahaati, Ziinaa, Ye'uushii fi Beriyyaa. Isaan kunneen ilmaan Shime'ii ti; walumatti nama afur turan. **11** Yahaati hangafa; Ziinaan lammaffaa; Ye'uushii fi Beriyyaan garuu ilmaan baay'ee hin qaban; kanaafuu isaan akkuma maatii tokkooti lakkaa'aman. **12** Ilmaan Qohaatii: Amraam, Yizihhaar, Kebronii fi Uzii'eel; walumatti nama afur turan. **13** Ilmaan Amraam: Aroonii fi Musee. Aroon akka innii fi sanyiin isaa wantoota waan hunda caalaa qulqulluu ta'an Waaqaaf qulqulleessaniif, akka fuula Waaqayyoo duratti aarsaa dhi'eessaniif, akka fuula isaa dura tajaajilani fi akka maqaa isaatiin eebba labsaniif bara baraan addaan baafaman. **14** Ilmaan Musee nama Waaqaa immoo gosa Lewwiitti dabalamanii lakkaa'aman. **15** Ilmaan Musee: Geershoomii fi Eelii'ezer. **16** Ilmaan Geershoomii: Shebuu'eel hangafa. **17** Ilmaan Elii'ezarii keessaa: Rehaabiyyaa hangafa. Ele'aazaar ilmaan biraa hin qabu ture; ilmaan Rehaabiyyaa garuu akka malee hedduu turan. **18** Ilmaan Yizihhaar keessaa: Sheloomiit hangafta. **19** Ilmaan Kebron; hangaftichi Yeriyya, lammaffaan Amariyyaa, sadaffaan Yahizii'eel, afuraffaan Yeqame'aam. **20** Ilmaan Uzii'eel: hangaftichi Miikaa,

lammaffaan Yishiyyaa. **21** Ilmaan Meraarii: Mahilii fi Muusii. Ilmaan Mahilii: Ele'aazaarii fi Qiish. **22** Ele'aazaar utuu ilmaan hin dhalchin du'e; inni intallan qofa qaba ture. Durbiwwan isaanii ilmaan Qishitu isaan fuudhe. **23** Ilmaan Muusii: Mahelii, Eederii fi Yereemooti; walumatti nama sadii turan. **24** Isaan kunneen ilmaan Lewwii kanneen akkuma mana abbootii isaaniitti hangafooni abbootii warri maqaa maqaadhaan galmeeffamanii tokko tokkoon lakkaa'aman, hojjetoota umuriin isaanii waggaa digdamaa fi sanaa ol ta'e warra mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa tajaajilani dha. **25** Daawit akkana jedhee tureetii; "Waaqayyoo Waqni Israa'el saba isaatiif boqonnaa kenneera; bara baraanis Yerusaleem keessa ni jiraata; **26** si'achi Lewwonna dukaana yookaan mi'oota achi keessatti itti fayyadaman hin baatan." **27** Akkuma qajeelcha Daawit dhuma irratti kenneetti, Lewwonna waggaa digdamaa fi sanaa olii hedamaniiruutii. **28** Hojiin Lewwotaas tajaajila mana qulqullummaa Waaqaa keessatti sanyiiwwan Aroonii gargaaruu dha; kunis oobdiwwanii fi kutaawwan mana qulqullummaa eeguu, mi'oota qulqulluu qulqulleessuu fi hojiiwwan biraa mana Waaqayyoo keessatti hojjechuu dha. **29** Akkasumas buudeena minjaala irra kaa'uu, daakuu kenna midhaanii, buudeena utuu hin bukaa'ni tollame, tolchuu fi waliin makuu, safartuu fi madaalii hunda irratti itti gaafatamtoota turan. **30** Isaan guyyaa guyyaadhaan Waaqayyoon galateeffachuu fi jajachuuf ganama ganama fuula isaa dura ni dhaabatu; galgala galgala akkasuma ni godhu; **31** yeroo aarsaan gubamu guyyaa Sanbataa Waaqayyoo dhi'eeffamutti yeroo Ayyaana Baatii Haarraa fi gaafa ayyaana yeroon isaa murtaa'e kamii iyyuu akkanuma ni godhu. Isaan yeroo hunda akkuma lakkoobsaa fi qajeelfama isaanii kenneetti fuula Waaqayyoo dura tajaajilu ture. **32** Lewwonna akkasiiin itti gaafatama dunkaana wal ga'ii fi Iddoo Qulqulluu eeguuf qaban raawwatan; akkasumas ajaja obboloota isaanii sanyiiwwan Aroon jalatti itti gaafatamummaa mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti qaban raawwachaa turan.

24 Ilmaan Aroon akka armaan gadiitti ramadaman: Ilmaan Aroon Naadaab, Abiihuu, Ele'aazaarii fi Iitaamaa turan. **2** Naadaabii fi Abiihuu garuu utuu ijoollee hin dhalchin abbaa isaanii dursanii du'an; kanaafuu Ele'aazaarii fi Iitaamaa luboota ta'anii tajaajilan. **3** Daawitis gargaarsa Zaadoq sanyii Ele'aazaar sanaatii fi Ahiimelek sanyii Iitaamaariin akkuma tajaajila isaaniitti garee gareen isaan ramade. **4** Sanyiiwwan Iitaamaarii caalaa sanyiiwwan Ele'aazaar keessaa hooggantoonni hedduun ni argaman; isaanis akkanatti ramadaman: sanyiiwwan Ele'aazaar keessaa abbootii maatii kudha ja'a, sanyiiwwan Iitaamaa keessaa immoo abbootii maatii saddeet. **5** Isaan sababii sanyiiwwan Ele'aazaarii fi sanyiiwwan Iitaamaa keessa qondaaltonni mana qulqullummaatii fi qondaaltonni Waaqaa turaniif loogii malee ixaadhaan isaan ramadan. **6** Shema'aan ilma Naatnaa'el namicha gosa Lewwii barreessan sun fuula mootichaatii fi qondaalototaa duratti maqaa isaanii Zaadoq lubicha, Ahiimelek ilma Abiyaataa, abbootii maatiiwwan lubootaatiif fi Lewwotaa, innis gosa Ele'aazaar keessaa maatii tokko, gosa Iitaamaa keessaa immoo maatii tokko fuudhee barreesse. **7** Ixaan jalqabaa Yehooyaariibii, lammaffaan Yedaa'iyaa, **8** sadaffaan Haariimiif, afuraffaan Se'ooriimiif, **9** shanaffaan Malkiyaaf, ja'afaan Miyaamiiniif, **10** torbaffaan Haqoosiif, saddeettaffaan Abiyaaf, **11** saglaaffaan Yeeshuu'aaf, kurnaffaan Shekaaniyaaf, **12** kudhan tokkoffaan Eliyaashiibii, kudha lammaffaan Yaaqiimiif, **13** kudha sadaffaan Huphaaf, kudha afuraffaan Yeshebe'aabiif, **14** kudhan shanaffaan Bilgaaf, kudha ja'afaan Imeeriiif, **15** kudha torbaffaan Heeziiriif, kudha saddeettaffaan Haphizeeziif, **16**

kudha saglaaffaan Phetaayaaf, digdammaffaan Hisqi'eeliif, **17** digdamii tokkoffaan Yaakiiniif, digdamii lammaffaan Gaamuuliif, **18** digdamii sadaffaan Delaayaaf, digdamii afuraffaan Ma'aziyaaif ba'e. **19** Kun seera isaan yeroo mana qulqullummaa Waaqayyoo seenanitti ittiin tajaajilani dha; seera kanas abbaa isaanii Aroonitu akkuma Waaqayyoo Waaqni Israa'el isa ajajetti isaaniiif kenne. **20** Ilmaan Lewwii warra hafan: Ilmaan Amraamii keessaa: Shuubaa'eel; ilmaan Shuubaa'eel keessaa: Yehideyaa. **21** Ilmaan Rehaabiya keessaa: Yishiyaa hangafticha. **22** Yiziharota keessaa: Sheloomiit; ilmaan Sheloomiit keessaa immoo: Yahaati. **23** Ilmaan Kebron: Inni jalqabaa Yeriyya, lammaffaan Amariyaa, sadaffaan Yahizii'eel, afuraffaan Yeqame'aam. **24** Ilma Uzii'eel: Miikaa. Ilmaan Miikaa keessaa: Shaamiir. **25** Obboleessa Miikaa: Yishiyaa; Ilmaan Yishiyaa keessaa: Zakkariyaas. **26** Ilmaan Meraarii: Mahilii fi Muusii. Ilma Ya'aziya: Banoo. **27** Ilmaan Meraarii: Ya'aziya irraa: Banoo, Shohaam, Zakuurii fi Ibrui. **28** Mahilii irra: Ele'aazaar; namichi kun ilmaan hin qabu ture. **29** Qiish irraa: Yerami'eel ilma Qiish. **30** Ilmaan Muusii: Mahelii, Eederii fi Yeriimooti. Isaan kunneen akkuma mana abbootii isaaniitti ilmaan Lewwotaa ti. **31** Isaanis akkuma obboloota isaanii ilmaan Aroon sana fuula Daawit Mootichaa duratti, fuula Zaadoq, Ahimelek, fuula hangafoota maatii lubootaatiif fi Lewwotaa duratti ixaa buufatan. Maatii obboleessa hangaftichaatiifis akkuma maatii obboleessa quxisuutti ixaan bu'e.

25 Daawit ajajjoota loltootaa wajjin akka isaan kiraaraan, baganaa fi kililleetti fayyadamanii raajii dubbaniif maatii Asaaf, Heemaanii fi Yeduutuun keessaa namoota addaan baafate. Maqaan namoota tajaajila kana kennaan turaniis: **2** Ilmaan Asaaf keessaa: Zakuur, Yoosef, Naataaniyaa fi Asareela. Ilmaan Asaaf qajeelcha Asaaf jala turan. Asaaf immoo qajeelcha mootichaa jalatti raajii dubbachaa ture. **3** Ilmaan Yeduutuun keessaa: Gedaaliyaas, Zerii, Isaayyaas, Samee'i, Hashabiyya fi Matiitiyaa. Isaan kunneen ja'an qajeelcha abbaa isaanii Yeduutuun isa kiraaraan Waaqayyoo galateeffachaa fi jajachaa raajii dubbachaa ture sanaa jala turan. **4** Ilmaan Heemaan keessaa: Bukiyaa, Mataaniyaa, Uzii'eel, Shebuu'eelii fi Yeriimooti; Hanaaniyaa, Hanaanii, Elii'aataa, Gidaltii fi Roomaamti-Ezer; Yoshibqaashaa, Malootii, Hootiirrii fi Mahaaziyyoo ti. **5** Isaan kunneen hundi ilmaan Heemaan namicha mootichaaf mul'ata argu sanaa turan. Isaan akka isa kabajaniif akkuma Waaqni abduchiise sanatti isaa ni kennaman. Waaqnis ilmaan kudha afurii fi intallan sadii Heemaaniif ni kenne. **6** Namoonni kunneen hundi tajaajila mana Waaqaa keessatti faarfannaa kililleedhaan, kiraaraa fi baganaadhaan mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti faarfatamu sanaaf qajeelcha abbootii isaanii jala turan. Asaaf, Yeduutuunii fi Heemaan immoo qajeelcha mootichaa jala turan. **7** Isaanii fi firoonni isaanii kunneen hundi isaanii faarfannaa Waaqayyoo faarfatumuun leenjifamanii ogummaa qaban walumaa galatti 288 turan. **8** Jarris ramaddii isaanii beekuudhaaf xinnaa fi guddaan, barsiisaa fi barataan haaluma wal fakkaatuun ixaa buufatan. **9** Ixaan jalqabatti Asaafiif bu'e sun Yoosefiif, ilmaan Yoosefiitii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanis kudha lama turan lammaffaan Gedaaliyaasiif, isaaf, firoota isaatii fi ilmaan isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **10** sadaffaan Zakuuriif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **11** afuraffaan Izriif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **12** shanaffaan Naataaniyaaf, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **13** ja'afaan Bukiyaaf, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **14** torbaffaan Yishiri'eeliif, ilmaan isaatii

fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **15** saddeettaffaan Yashaayaaf, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **16** saglaaffaan Mataaniyaaf, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **17** kurnaffaan Shime'iif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **18** kudha tokkoffaan Azari'eeliif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **19** kudha lammaffaan Hashabiyaaf, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **20** kudha sadaffaan Shuubaa'eeliif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **21** kudha afuraffaan Matiitiyaa, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **22** kudha shanaffaan Yereemootiif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii nama kudha lama turan **23** kudha ja'afaan Hanaaniyaaf, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **24** kudha torbaffaan Yoshibqaashaa, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **25** kudha saddeettaffaan Hanaaniif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii nama kudha lama turan **26** kudha saglaaffaan Malootiif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **27** digdammaffaan Eliyaataaf, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **28** digdamii tokkoffaan Hootiiriif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **29** digdamii lammaffaan Gidaltii, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **30** digdamii sadaffaan Mahaaziyyootiif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan **31** digdamii afuraffaan Roomaamti-Ezeriif, ilmaan isaatii fi firoota isaatiif ba'e; baay'inni isaanii kudha lama turan.

26 Akka itti eegdonni karraa qoodaman: Gosa qoree keessaa: Ilmaan Asaaf keessaa Mesheleemiyaa ilma Qooraaahi. **2** Mesheleemiyaa ilmaan qaba ture; isaanis: Inni hangafti Zakkariyaas, lammaffaan Yedii'eel, sadaffaan Zabaadiyaa, Afuraffaan Yatnii'eel, **3** inni shanaffaan Eelaam, ja'afaan Yehohaanaan, torbaffaan Eliihoo'eenayi. **4** Oobeed Edoomis akkasuma ilmaan qaba ture; isaanis: Inni hangafti Shemaa'iyyaa, lammaffaan Yehoozaabaad, sadaffaan Yoo'aa, afuraffaan Saakaar, shanaffaan Naatnaa'el, **5** ja'afaan Amii'eel, torbaffaan Yisaakor, saddeettaffaan Phe'uletii; Waaqni Oobeed Edoomin eebbiseeraatii. **6** Shemaa'iyyaan ilmi isaas ilmaan qaba ture; isaanis waan dandeettii guddaa qabaniif qajeelchitoota maatii abbaa isaanii turan. **7** Ilmaan Shemaa'iyya: Otnii, Raafaa'eel, Oobeedii fi Elzaabaad; firoonni isaa Eliihuu fi Samaakiyaanis dandeettii guddaa qabu ture. **8** Isaan kunneen hundi ilmaan Oobeed Edoom; isaan, ilmaan isaaniitii fi firoonni isaanii namoota jajjaboo dandeettii hojii qaban turan; ilmaan Oobeed Edoom; walumatti nama 62 turan. **9** Mesheleemiyaa fi firoota dandeettii guddaa qaban qaba ture; isaanis walumatti nama 18 turan. **10** Hoosaan inni gosa Meraarii sun ilmaan qaba ture; isaanis: Shimriin dura bu'aa ture; inni hangafa ta'uu baatu iyyuu abbaan isaa dura bu'aa isa godhee ture; **11** inni lammaffaan Hilqiyaa, inni sadaffaan Xibaliyaa, inni afuraffaan Zakkariyaas. Ilmaaniif fi firoonni Hoosaan walumatti nama 13 turan. **12** Garee eegdota karraa kana keessaa hangafoota isaaniitiif hojiiin akkuma firoonni isaanii hojjetan sanaa mana Waaqayyoo keessa tajaajiluu ni kennameef. **13** Tokkoo tokkoo balbalaatiifis akkuma maatii maatii isaaniitti xinnaa guddaaf ixaan bu'e. **14** Ixaan Karra Ba'a Biiftuu Shelemiyyaaf ba'e. Ergasii immoo Zakkariyaas ilma isaa gorsituu ogeessa sanaaf ixaan bu'e; ixaan balbala kaabaa isaaf ba'e. **15** Ixaan Karra gama kibbaa Oobeed Edoomiif, kan mankuusaa

immoo ilmaan isaatiif ba'e. **16** Ixaan Karra Lixa biiftuutii fi Karra Shaleekeen kan daandii olii irratti argamu Shufimii fi Hoosaaf ba'e. Eegumsa tokko fuulleedhaan eegumsa biraatu ture. **17** Karaa ba'a biiftuutiin guyyaa guyyaatti Lewwota ja'a, karaa kaabaatiin guyyaa guyyaatti afur, karaa kibbaatiin guyyaa guyyaatti afur karaa mankuusaa immoo yeroo tokkotti lamatu ture. **18** Oobdii gama lixa biiftuutiin jiruuf daandii irra afur, waltajjicha gubbaa immoo lamatu ture. **19** Isaan kunneen garee eegdotsa karraa kanneen ilmaan Qooraahiitii fi Meraarii keessaa dhufanii dha. **20** Lewwota keessaa Ahiyaan itti gaafatamaa qabeenya mana Waaqaatii fi itti gaafatamaa mi'oota qulqullameffamii ture. **21** Sanyiiwwan La'adaan kanneen karaa La'adaaniitiin Geershoota ta'an warri hangafoota maatii La'adaan namicha gosa Geershoon sanaa turan: Yehii'eelii, **22** ilmaan Yehii'eelii, Zeetaamii fi obboleessa isaa Yoo'eel. Isaan kunis itti gaafatamtoota qabeenya mana qulqullummaa Waaqayyoo turan. **23** Amraamota keessaa, Yiziharaota keessaa, Keeroonota keessaa, Uzii'eel keessaa: **24** Shebuu'eel ilmi Geershoom ilma Musee sanaa itti gaafatamaa qabeenyaa hangafa ture. **25** Namoonni karaa Elii'ezeriitiin firoota isaa ta'an immoo: ilma isaa Rehaabiyyaa, ilma isaa Isaayyaas, ilma isaa Yooraa, ilma isaa Zikrii fi ilma isaa Sheloomiit. **26** Sheloomiitii fi firoomni isaa mankuusaa mi'oota Daawit mootichi, hangafooni maatiiwwanii kanneen ajajjuuwwan kumaatii fi ajajjuuwwan dhibbaa turan, akkasumas ajajjooni loltootaa biraa Waaqaaf addaan baasan irratti itti gaafatamtoota turan. **27** Isaan bojuu waraanaan argame keessaa gara tokko haaromsuu mana qulqullummaa Waaqayyootiif addaan baasanii kennan. **28** Waan Saamu'eel namichi mul'ata argu sun, Saa'ol ilmi Qiish, Abneer ilmi Neerii fi Yoo'aab ilmi Zeruyyaa dhi'eessanii fi waan Waaqaaf addaan baafame hunda Sheloomiitii fi firoota isaatu eega ture. **29** Yiziharaota keessaa: Kenaaniyya fi ilmaan isaa hojii mana qulqullummaatiin ala ta'etti Israa'eeloota irratti qondaalototaa fi abbootii murtii ta'anii ramadaman. **30** Keeroonota keessaa: Hashabiyya fi firoomni isaa kanneen dandeettii qaban kuma tokkoo fi dhibba torba biyya Israa'el kan Yordaanosiin gama lixa biiftuu jirutti hojii Waaqayyoo hundaa fi tajaajila mootichaa irratti itti gaafatamtoota turan. **31** Keeroonota keessaa akkuma galmee hiddaa dhaloota maatii isaaniitti Yeriyaan hangafa isaani ture. Bara mootummaa Daawit keessa waggaa afurtamafaatti galmeewwan ilaalamanii gosa Keeroon keessaa namoonni dandeettii qaban Ya'izeer biyya Gili'aadi keessaa sanatti argaman. **32** Yiriyaan firoota dandeettii qaban kanneen hangafoota maatii turan kuma lamaa fi dhibba torba qaba ture; Daawit mootichis waan kan Waaqaa ta'eef dhimma mootichaa hunda irratti gosa Ruubeen gosa Gaadii fi walakkaa gosa Minaasee to'attoota godhe.

27 Lakkoobsi ijoollee Israa'el hangafooni maatii isaani, ajajjuuwwan kumaa, ajajjuuwwan dhibbaatii fi qondaaltonni isaani warri waan kutaawwan loltootaa kanneen waggaa guutuu ji'a ji'aan hojiitti ramadaman sanaa ilaalu hunda irratti mooticha tajaajilan kanaa dha. Tokkoon tokkoon kutaawwan loltootaa kunis nama 24,000 of keessaa qaba ture. **2** Ji'a jalqabaatiif ajajaan kutaa loltootaa kan duraa Yaashobi'aam ilma Zabdi'i'eel ture. Kutaa loltoota isaa keessaa loltoota 24,000 ture. **3** Innis sanyii Faaresii fi hangafa ajajjoota kutaa loltoota hundaa kan ji'a jalqabaa ture. **4** Doodaayi namichi Aho'o'aa ajaja kutaa waraanaa kan ji'a lammaffaaf ture; Miiqlooti hoogganaa kutaa waraana isaa ture. Kutaan waraana isaas namoota 24,000 of keessaa qaba ture. **5** Ajajaan kutaa waraanaa sadaffaan kan ji'a sadaffaa immoo Benaayaa ilma Yehooyadaa lubichaa ture.

Innis hangafa; kutaan waraana isaa namoota 24,000 of keessaa qaba ture. **6** Benaayaa kun isuma warra soddoma keessaa nama jabaa fi ajajaa warra soddoma sanaa ture sanaa dha. Amiizaabaad ilmi isaa immoo ajajaa kutaa waraana isaa ture. **7** Ji'a afuraffaa ajajaan kuta afuraffaa Asaaheel obboleessa Yoo'aab ture; kan iddoon isaa bu'e immoo ilma isaa Zebaadiyaa dha. Kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. **8** Ji'a shanaffaa ajajaan kutaa shanaffaa Shamhuuti namicha Yizraa ture. Kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. **9** Ji'a ja'afaaaf irraa ilmi Iqees namicha Teqoo'aa sanaa ajajaa ja'afaa ture. Kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. **10** Ji'a torbaffaa Heleez namichi Pheloona kan gosa Efreem sun ajajaa torbaffaa ture. Kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. **11** Ji'a saddeettaffaa Siibekaay namichi biyya Hushaa kan gosa Zaarotaa ajajaa saddeettaffaa ture; kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. **12** Ji'a saglaffaa Abii'ezer namicha Anaatootii kan gosa Beniyaam sanattu ajajaa saglaffaa ture; kutaa isaa keessaa namoota 24,000 turan. **13** Ji'a kurnaffaa Maharaayi namicha Netooof kan gosa Zaaaara sanattu ajajaa kurnaffaa ture. Kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. **14** Ji'a kudha tokkoffaa ajajaan kudha tokkoffaan Benaayaa namicha Phiraatoon kan gosa Efreem sana ture. Kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. **15** Ji'a kudha lammaffaaf ajajaan kudha lammaffaan Heldaayi namicha Netooof kan gosa Otnii'eel sana ture. Kutaa isaa keessa namoota 24,000 turan. **16** Hangafooni gosoota Israa'el: Gosa Ruubeen irratti: Elii'ezer ilma Zikrii; gosa Simi'oon irratti: Shefaaxiyaa ilma Ma'akaa; **17** gosa Lewwii irratti: Hashabiyyaa ilma Qemuu'eel; gosa Aroon irratti: Zaadoq; **18** gosa Yihuudaa irratti: Eliihuu obboleessa Daawit; gosa Yisaakor irratti: Omrii ilma Miika'aal; **19** gosa Zebuuloon irratti: Yishma'iyaa'uu ilma Obaadiyaa; gosa Niiftaleen irratti: Yeriimooti ilma Azrii'eel; **20** gosa Efreem irratti: Hooshee'aa ilma Azaziyya; walakkaa gosa Minaasee irratti: Yoo'eel ilma Phedaayaa; **21** walakkaa gosa Minaasee kan Gili'aad keessa jiraatuu irratti: Iddoo ilma Zakkariyyaas; gosa Beniyaam irratti: Ya'isii'el ilma Abneer; **22** gosa Daan irratti: Azari'eel ilma Yirooham. Hangafooni gosoota Israa'el isaan kanneen turan. **23** Daawit sababii Waaqayyoo saba Israa'el akkuma urjiuwwan samiitti baay'isuuf waadaa galeef dhiira waggaa digdamaatii fi digdamaa gad ta'e hin lakkoofne. **24** Yoo'aab ilmi Zeruyyaa dhiirota lakkaa'uu jalqabe malee lakkaa'ee hin fixne; sababii lakkoobsa kanaatiifis dheekkamsi Waaqaa Israa'elitti dhufe; kanaafuu warri hedaman iyyuu galmee Daawit mootichaa keessatti hin galmeeffanne. **25** Azmaawet ilmi Aadii'eel shuumii mankuusaa qabeenya mootii ture. Yoonataan ilmi Uzizyaa immoo shuumii mi'oota aanaalee, magaalawwan, kan gandootaatiif fi gamoowwan eegumsaa ture. **26** Ezeriin ilmi Kiluub shuumii qonnaan bultootaa ture. **27** Shime'iin namichi Raamaatii sun itti gaafatamaa iddoo dhaabaa wayinii ture. Zabdiin namichi Shifaamii sun itti gaafatamaa mana cuunfaa wayinii iddoo dhaabaa wayinii keessaa ture. **28** Ba'aal-Haanaan namichi Gedeeraa sun shuumii mukkeen ejersaatii fi harbuu tabbawwan gaaran gama lixa biiftuutti argamanii ture. Yoo'aash immoo shuumii mana zayitii ejersaa ture. **29** Shitraayi namichi Shaaroon shuumii karra loonii kan Shaaroonitti bobba'uu ture. Shaafaax ilmi Aadilay shuumii karra loonian sulula keessa jiranii ture. **30** Oobiil namichi gosa Ishmaa'eel sun shuumii gaalawwanii ture. Yehideyaan namichi gosa Meeroonotaa shuumii harrootaa ture. **31** Yaaziiz namichi gosa Aggaar itti gaafatamaa bushaayee ture. Isaan kunneen hundi shumoota qabeenya Daawit mootichaa turan. **32** Yoonataan eessummi Daawit namichi beekaan barreessaan sun

gorsituu ture; Yehii'eel ilmi Hakmoonii immoo eegduu ilmaan mootichaa ture. **33** Ahiitofel gorsaa mootichaa ture. Huushaayi namichi gosa Arki immoo michuu mootichaa ture. **34** Yehooyaadaan ilmi Benaayaatii fi Abiyataar iddoo Ahiitofel bu'an. Yoo'aab immoo ajajaa eegdotaa mootummaa ture.

28 Daawit akka isaan Yersaaleemitti walitti qabamaniif hangafoota Israa'el hunda ni waame; isaanis: Geggeessitoota gosootaa, tajaajila mootummaa keessatti ajajjoota kutaawwan loltootaa, ajajjoota kumaatii fi ajajjoota dhibbaa, warra qabeenyaa fi horii mootichaatii fi kan ilmaan isaa irratti itti gaafatamtoota ta'an, qondaalota masaraa mootummaa, namoota jajjaboo fi gootota waraanaa hunda. **2** Ergasii Daawit Mootichi ka'ee dhaabatee akkana jedhe: "Yaa obboloota koo fi yaa saba koo, mee na dhaga'aa. Ani taabota kakuu Waaqayyootiif iddoo inni boqotu, Waaqa keenyaaf immoo iddoo inni miilla dhaabatu ijaaruu yaadee qophaa'eera. **3** Waaqni garuu, 'Ati sababii lola hedduu loltee dhiiga baay'ee dhangalaafteef maqaa kootiif mana hin ijaartu' naan jedhe. **4** "Ta'us Waaqayyo, Waaqni Israa'el akka ani bara baraan Israa'el irratti mootii ta'uuf mana abbaa koo keessaa na filate. Akka inni dura bu'aa ta'uufis Yihuudaa filate; mana Yihuudaa keessaa maatii koo filate; ilmaan abbaa kootii keessaa immoo akka ani guutummaa Israa'el irratti mootii ta'u jaallate. **5** Waaqayyo ilmaan baay'ee naa kenneera; ilmaan koo hunda keessaa immoo akka inni teessoo mootummaa Waaqayyoo irra taa'ee saba Israa'el bulchuuf ilma koo Solomoonin filate. **6** Akkanas naan jedhe; 'Kan mana koo fi oobdiiwwan koo naaf ijaaruu ilma kee Solomoonii dha; akka inni ilma naa ta'uuf isa filadheeraatii; anis abbaa isaa nan ta'a. **7** Yoo inni akkuma ammaa kanatti ittuma fufee ajaja koo fi seera koo eege ani bara baraan mootummaa isaa jabeessee nan dhaaba.' **8** "Kanaafuu akka isin lafa gaarii kana dhaaltanii ilmaan keessaniif dhaala bara baraa dabarsitaniif, akka isin ajaja Waaqayyoo Waaqa keessanii hunda eegdanii fi isa duukaa buutaniiif ani amma fuula Israa'eloota hunda duratti, waldaa Waaqayyoo duratti, akkasumas utuu Waaqni keenya dhaga'uu isinin ajaja. **9** "Yaa ilma koo Solomoon atis Waaqayyo Waaqa abbaa keetii beekii garaa tokkoo fi qalbii fedhii qabuun isa tajaajili; Waaqayyo waan garaa namaa keessa jiru hunda qoree karoora fi yaada hunda hubataatii. Yoo ati isa barbaadde inni siif argama; yoo ati isa dhiiftee garuu inni bara baraan si dhiisa. **10** Amma qalbeeffadhu; Waaqayyo akka ati mana iddoo qulqulluu ta'u tokko ijaartuuf si filateeraatii. Jajjabaadhuu hojjedhu." **11** Ergasii Daawit karoora gardaafoo mana qulqullummaa, kan ijaarsa isaa, kutaawwan mi'i keessa kaa'amu, kan kutaawwan ol aananiitii fi kutaawwan keessaa, akkasumas karoora iddoo teessoo araraa ilma isaa Solomoonitti kenne. **12** Akkasumas karoora waan Hafuurrri qulqulluun isa yaachisee kan oobdii mana qulqullummaa Waaqayyoo, kan kutaawwan naannoo isaa jiranii, kutaawwan mana mi'a mana qulqullummaa Waaqaatii fi kan mankuusaa mi'oota Waaqaatiif addaan baafamanii hunda itti kenne. **13** Karoora ramaddii hojii lubootaatii fi Lewwotaa, tajaajila mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti kennamu maluu hunda, mi'oota mana qulqullummaa keessatti tajaajilaaf oolan irrattis qajeelfama ni kenneef. **14** Ulfina warqee mi'oota warqee irraa hojjetamanii tajaajila garaa garaatiif oolan hundaatii fi ulfina meetii mi'oota meetii irraa hojjetamanii tajaajila garaa garaatiif oolan hundaas isa beekise. **15** Kunis ulfina baattuwwan ibsaan kanneen warqee irraa hojjetamaniitii fi ibsaawwan isaanii, ulfina warqee tokkoo tokkoo baattuu ibsaatii fi ibsa isaanii wajjin, akkasumas akkuma hojii tokkoo tokkoo baattuu ibsa sanaatti ulfina meetii

tokkoo tokkoo baattuu ibsaatii fi ibsaawwan isaa, **16** ulfina warqee tokkoo tokkoo minjaala buddeenni qulqulluun irra kaa'amu, ulfina meetii minjaalli irraa hojjetame, **17** ulfina warqee qulqulluu fal'aana, waciiitii fi kubbaayyaa, ulfina warqee tokkoo tokkoo caabii warqee irraa hojjetame; ulfina meetii tokkoo tokkoo caabii meetii irraa hojjetame; **18** akkasumas ulfina warqee qulqulleeffame kan iddoo aarsaa ixanaatiif qopheeffame. Karoora gaarii jechuunis kiirubeelii warqee irraa hojjetaman kanneen qoochoo isaanii babal'isani taabota kakuu Waaqayyoo haguugan itti kenne. **19** Daawitis, "Ani waan kana hunda harka Waaqayyoo kan narra jiru sanaan barreffamaan argadhe; innis karoora hojii kanaa hunda irratti hubannaa naaf kenne" jedhe. **20** Daawit ilma isaa Solomooniin akkana jedhe; "Cimi; jajjabaadhu; hojii sanas hojjedhu. Hin sodaatin; abdiis hin kutatin; Waaqayyo Gooftaan Waaqni koo si wajjin jiraatii. Inni hamma hojiin tajaajila mana qulqullummaa Waaqayyoo dhumutti si hin dhiisu yookaan si hin gatu. **21** Gareen lubootaatii fi Lewwotaa ijaarsa mana qulqullummaa Waaqaatiif qophaa'oo dha. Namni fedhii qabu kan ogummaa hojii gosa kamii iyyuu qabu hundii hojii hunda si gargaara. Qondaaltonnii fi namoonni hundii ajaja kee hunda ni fudhatu."

29 Ergasii Daawit mootichi yaa'ii guutuudhaan akkana jedhe; "Ilmi koo Solomoon inni Waaqni filate ijoollee fi nama muuxannoo hin qabnee dha. Manni qulqullummaa kun kan Waaqayyo Gooftaati malee waan kan namaa hin ta'iniif hojiin isaa guddaa dha. **2** Anis waanan kennuu danda'u hunda mana qulqullummaa Waaqa kootiif, hojii warqeetiif warqee, kan meetiitiif meetii, kan naasiitiif naasii, kan sibiilaatiif sibiila, kan mukaatiif muka akkasumas waan bareedina duuba isaatiif oolu sardooniiksii, keelqeedoon, dhagaawwan babbareedoo fi dhagaa adii baay'inaan qopheesseera. **3** Kana malees ani jaalalan mana Waaqa kootiif qabuun waanan duraan kennee turetti dabalee qabeenya ofii koo irraa warqee fi meetii mana qulqullummaa Waaqa kootiif nan kenna; **4** kunis keenyan manichaatti uffisuuf warqee qulqulluu warqee, Oofiirri taalaantii kuma sadii fi meetii qulqulleeffame taalaantii kuma torba, **5** akka hojiin hundi ogeeyyii hojii harkaatiin hojjetamuuf warqee hojii warqeetiif, meetii illee hojii meetiif kenneera. Egaa har'a eenyutu fedhii isaatiin Waaqayyoo addaan of baasa?" **6** Ergasii qajeelchitoonni maatii, ajajjoonni gosoota Israa'el, ajajjuuwwan kumaa, ajajjuuwwan dhibbaatii fi qondaaltonni hojii mootii to'atan kenna isaanii fedhiidhaan kennan. **7** Isaanis hojii ijaarsa mana qulqullummaa Waaqaatiif warqee taalaantii kuma shan, warqee daariikii kuma kudhan, meetii taalaantii kuma kudhan, naasii taalaantii kuma kudha saddeetii fi sibiila taalaantii kuma dhibba tokko ni kennan. **8** Namni dhagaawwan gati jabeeyyii qabu hundinuus harka Yehii'eel namicha gosa Geershooonitti mankuusaa mana qulqullummaa Waaqayyooti ni galche. **9** Kana irratti waan dura deemtonni isaa fedhii fi garaa guutuudhaan Waaqayyooof kennaniif sabni sun ni gammade. Daawit mootichis akka malee ni gammade. **10** Daawit yaa'ii guutuu duratti akkana jedhee Waaqayyoo galateeffate; "Yaa Waaqayyoo, Waaqa abbaa keenya Israa'el bara baraa hamma bara baraatti galanni siif haa ta'u. **11** Yaa Waaqayyoo sababii wannii samii fi lafa irra jiru hundi kan kee ta'eef guddinnii fi humni, ulfinni, surraa fi simboon kan kee ti. Yaa Waaqayyoo mootummaan kan kee ti; ati waan hunda irratti mataa ol ol jettee dha. **12** Badhaadhummaa fi kabajamuun si biraa argama; ati bulchaa waan hundaa ti. Ol ol guddisuuf fi waan hundaaf jabina kennuu, jabinnii fi humni si harka jira. **13** Ammas yaa Waaqa keenya, si galateeffanna; maqaa kee ulfina qabeessa sanas ni jajanna. **14** "Garuu arjummaa

akkasii gochuuf ani eenyu? Sabni koos eenyu? Wannii hundi si biraa dhufe; nu waanuma harka keetii dhufe sana qofa siif kennine. **15** Nu akkuma abbootiin keenya hundi turan sana fuula kee duratti alagootaa fi keessummoota; barri jireenya keenyaas lafa irratti akkuma gaaddidduu ti; abdii illee hin qabnu. **16** Yaa Waaqayyo Waaqa keenya, wannii nu Maqaa kee Qulqullichaaf mana qulqullummaa siif ijaaruuf kennime kun hundinuu harka keetii dhufe; hundi isaas keetuma. **17** Yaa Waaqa koo akka ati garaa qortuu fi qajeelummaa jaallattu ani beeka. Anis waan kana hunda amanamummaa fi fedhiidhaan kenne. Ammas akka sabni kee kan as jiru kun fedhiidhaan siif kenne ani argee gammadeera. **18** Yaa Waaqayyo Waaqa abbootii keenyaa, Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaq, Waaqa Israa'el fedhii kana bara baraan garaa saba keetii keessa tursi; akka garaan isaaniis amanamaa siif ta'u godhi. **19** Ilma koo Solomooniifis akka inni ajaja kee, qajeelchaa fi labsii kee eegu, akka inni waan kana hunda hojjetee mana qulqullummaa kan ani gumaata godheef kana illee ijaaruuf fedhii garaa guutuu kenniif.” **20** Sana booddees Daawit yaa'ii guutuudhaan, “Waaqayyo Waaqa keessan galateeffadhaa” jedhe. Kanaafuu hundi isaanii Waaqayyo Waaqa abbootii isaaniis ni galateeffatan; fuula Waaqayyootii fi fuula mootichaa duratti addaan gombifamanii ni sagadan. **21** Isaanis guyyaa itti aanutti Waaqayyoof qalma qalanii aarsaa gubamu dhi'eessan; aarsaan maqaa Israa'elootaatiin dhi'aates; korommii loonii kuma tokko, korbeeyyii hoolaa kuma tokko, korbeeyyii hoolaa xixinnaa kuma tokko, dhibaayyuu fi aarsaawwan biraa baay'ee dha. **22** Isaanis gaafa sana fuula Waaqayyoo duratti gammachuu guddaadhaan nyaatanii dhugan. Ergasii immoo Solomoon ilma Daawit mootii godhanii akka inni bulchaa ta'uuf fuula Waaqayyoo duratti yeroo lammaffaa diban; Zaadoqiin immoo luba godhan. **23** Kanaafuu Solomoon iddoo abbaa isaa Daawit mootii ta'ee teessoo Waaqayyoo irra taa'ee. Ni milkaa'ees; Israa'eloonni hundis isaaf ajajaman. **24** Ajajoonni waraanaatii fi namoonni jajjaboon hundi akkasumas ilmaan Daawit mootichaa hundi amanamummaa isaaniis Solomoon Mootichaaf mirkaneessan. **25** Waaqayyos Israa'eloota duratti Solomoonin ol ol kaase; ulfina mootummaa kan mootonni isa dura turan tokko iyyuu Israa'el keessatti hin qabaatin ni kenneef. **26** Daawit ilmi Isseey guutummaa Israa'el irratti mootii ture. **27** Innis waggaa afurtama Israa'elin bulche; waggaa torba Kebroon taa'ee, waggaa soddomii sadii immoo Yerusaalem taa'ee ni bulche. **28** Daawit bara dheeraa jiraatee, badhaadhummaa fi ulfina argatee dulloomee du'e. Ilmi isaa Solomoon mootii ta'ee iddoo isaa bu'e. **29** Hojiin bara mootummaa Daawit Mootichaa keessa jalqabaa hamma dhumaatti hojjetame kitaaba Seenaa Saamu'eel namicha mul'ata argu sanaa keessatti, kitaaba seenaa Naataan raajichaa keessattii fi kitaaba seenaa Gaad namicha mul'ata argu sanaa keessatti, **30** bulchiinsi isaa hundii fi humni isaa, barri inni, Israa'elii fi mootummoonni biyyoota hundaa keessa darban barreeffameera.

2 Seenaa

1 Sababii Waaqayyo Waaqni isaa isa wajjin turee fi sababii inni akka malee guddaa isa godheef Solomoon ilmi Daawit jabaatee mootummaa isaa irra bule. **2** Ergasiis Solomoon Israa'eloota hundatti, ajajjoota kumaatti, ajajjoota dhibbaatti, abbootii murtiitti, hooggantoota Israa'el hundattii fi hangafoota abbootiitti dubbate; **3** sababii dunkaanni wal ga'ii kan Waaqaa inni Museen garbichi Waaqayyoo sun gammoojjii keessatti hojete achi tureef Solomoonii fi yaa'iin guutuun gara iddoo sagadaa kan gaara irraa kan Gibe'oon jiru sanaa ni dhaqan. **4** Daawit taabota Waaqaa Kiriyaati Ye'aariimii gara iddoo qopheesseesanaatti ni fide; inni Yerusaaalem keessatti dunkaana dhaabeefii tureetii. **5** Garuu iddoo aarsaa kan Bezali'el ilmi Uuri, ilmi Huuri naasii irraa hojete sun fuula dunkaana qulqulluu Waaqayyoo sanaa dura ture; kanaafuu Solomoonii fi yaa'iin sun achitti Waaqa kadhahan. **6** Solomoonis gara iddoo aarsaa kan naasii irraa hojjetamee dunkaana wal ga'ii keessa fuula Waaqayyoo dura jiru sanaatti ol ba'ee aarsaa gubamu 1,000 achi irratti ni dhifeesse. **7** Waaqnis halkan sana Solomoonitti mul'atee, "Waan akka ani siif kennu feetu kam iyyuu na kadhadhu" jedheen. **8** Solomoon immoo akkana jedhee Waaqaaf deebise; "Ati abbaa koo Daawitiif arjummaa guddaa goote; anas iddoo isaa buuftee mootii gooteerta. **9** Egaa yaa Waaqayyoo, yaa Waaqi, abdiin ati abbaa koo Daawitiif kennite sun fiixaan haa ba'u; ati saba akka biyyoo lafaa baay'atu irratti mootii na gooteertaatii. **10** Akka ani saba kana hoogganuuf ogummaa fi beekumsa naaf kenni. Yoo akkas ta'uu baate eenyutu saba kee guddaa kana bulchuu danda'a?" **11** Waaqnis Solomooniin akkana jedhe; "Sababii wanni kun fedhii garaa keetii ta'ee atis qabeenya, badhaadhummaa yookaan ulfina yookaan akka diinonni kee dhuman hin kadhatinii fi sababii ati bara dheeraa jiraachuuf utuu hin ta'in saba koo kan ani irratti mootii si godhe bulchuuf jettee ogummaa fi beekumsa kadhateef, **12** ogummaa fi beekumsa siif ni kennama. Ani qabeenya, badhaadhummaa fi ulfina mootonni si duraan turan tokko iyyuu takkumaa hin qabaatin yookaan kan mootonni siin duubaa tokko iyyuu hin qabaanne siifin kenna." **13** Solomoon ergasiis iddoo sagadaa kan Gibe'oon keessaa sanaa, fuula dunkaana wal ga'ii duraa ka'ee Yerusaaalem dhaqe. Innis Israa'el irratti mootii ta'e. **14** Solomoonis gaariiwwanii fi fardeen walitti ni kuufate; innis gaariiwwan kuma tokkoo fi dhibba afurii fi fardeen kuma kudha lama qaba ture; isaan kanneenis magaalawwan gaariiwwanii keessaa fi Yerusaaalem keessa of bira ni kaa'ate. **15** Mootichi akka meetii fi warqeen Yerusaaalem keessatti akkuma dhagaa baay'atu, akka mukni birbirsaa akkuma mukkeen harbuu kanneen gaarran jalaatti baay'atu ni godhe. **16** Fardeen Solomoon Gibxii fi Qaweedhaa fidaman; daldaltoota mootummaatu Qaweedhaa gatii yeroottiin isaan bite. **17** Isaanis gaarii tokko meetii saqilii dhibba ja'aan, farda immoo meetii saqilii dhibba tokkoo fi shantamaan Gibxii bitanii fidan. Akkasumas gaariiwwanii fi fardeen kanneen erganii mootota Heetotaatii fi mootota Sooriyaa hundatti gurguru turan.

2 Solomoonis akka Maqaa Waaqayyootiif manni qulqullummaa ofii isaaf immoo masaraan mootummaa ijaarumu ni ajaje. **2** Innis namoota ba'aa baatan 70,000 warra gaarran irratti dhagaa cabsan 80,000 fi warra isaan to'atan 3,600 gurmeesse. **3** Solomoon akkana jedhee Huuraam mooticha Xiirsootti ergaa kana erge: "Akkuma yeroo akka Daawit abbaan koo mana keessa jiraatu ittiin ijaarratuuf muka birbirsaa ergiteef sana anaafis muka

birbirsaa ergi. **4** Kunoo ani Maqaa Waaqayyoo Waaqa kootiif mana qulqullummaa ijaaree akka isa keessatti ixaanni urgaa'aan fuula isaa duratti aarfamuuf, akka buddeenni qulqulleeffame yeroo yerootti dhi'eefamuu fi akka ganama hundaa fi galgala hunda, guyyoota Sanbataa, guyyaa Baatii Haaraatii fi guyyaa ayyaana Waaqayyoo Waaqa keenyaa kan murtaa'etti aarsaan gubamu dhi'eefamuuf addaan baasee isaa kennuuf yaadeera. Kunis Israa'eliiitiif seera bara baraa ti. **5** "Sababii Waaqni keenya waaqota kaan hunda irra guddaa ta'eef, manni qulqullummaa kan ani ijaaruuf jiru guddaa ni ta'a. **6** Garuu waan samsiyywanii fi samiwwan samii olii iyyuu isa baachuu hin dandeenyeeff eenyutu mana qulqullummaa isaaf ijaaruu danda'a? Yoo iddoo aarsaan itti fuula isaa duratti gubamu malee mana qulqullummaa isaaf ijaaruuf ani eenyu? **7** "Kanaafuu akka inni ogeeyyii koo kanneen dandeettiin hojii harkaa qaban warra abbaan koo Daawit qopheesse wajjin Yihuudaa fi Yerusaaalem keessaa hojjetuuf nama hojii warqetii fi meetiitti, hojii naasitii fi hojii sibiilaatti hojii kirrii diimaa dhiilgeetiin, diimaa akka dhiigaatii fi cuquliisaatti ogummaa qabaatee ogummaa waa soofuutiin leenjifame tokko naaf ergi. **8** "Akkasumas muka gaattiraa, muka birbirsaatii fi muka sandalii Libaanon keessaa naaf ergi; ani akka namoonni kee ogummaa muka muruu qaban beekaatii. Namoonni koos namoota kee wajjin ni hojjetu; **9** sababii manni qulqullummaa kan ani ijaaruuf jiru guddaa fi akka malee miidhagaa ta'uu qabuuf isaan muka hedduu naa qopheessuutii. **10** Anis garboota kee warra muka muraniif daakuu qamadii qoroosii kuma digdama, garbuu qoroosii kuma digdama, daadhiin wayinii baadoosii kuma digdamaa fi zayitii ejersaa baadoosii kuma digdama nan kenna." **11** Huuraam mootichi Xiirros akkana jedhee xalayaadhaan Solomooniif deebise: "Waaqayyoo waan saba isaa jaallatuuf mootii isaanii si godhe." **12** Huuraamis ittanuma fufee akkana jedhe: "Waaqayyoo Waaqni Israa'el inni samii fi lafa uume sun haa eebbifamu! Inni Daawit mootichaaf ilma beekaa ogummaa fi hubanaan guutame kan Waaqayyoo mana qulqullummaa, ofii isaatiif immoo masaraa mootummaa ijaaru tokko kenneera. **13** "Ani kunoo Huuraamabii namicha ogummaa guddaa qabu tokko siif ergeera; **14** haati isaa nama biyya Daanii ti; abbaan isaa immoo nama biyya Xiirsoosii ti. Innis ogummaa hojii warqetii fi meetii, kan naasitii fi sibiilaa, kan dhagaatii fi mukaa, akkasumas kirrii diimaa dhiilgee, cuquliisaa, diimaa akka dhiigaatii fi quncee talbaa haphiitiin leenjifameera. Inni nama hojii waa soofuu gosa hundaatiin ogummaa kuufate kan karoora itti kenname kam iyyuu raawwachuu danda'uu dha. Innis ogeeyyii keetii fi ogeeyyii gooftaa koo, abbaa kee Daawit wajjin ni hojjeta. **15** "Kanaafuu amma gooftaan koo qamadii fi garbuu, zayitii ejersaatii fi daadhiin wayinii kan abdachiise sana garboota isaatiif haa ergu; **16** nus muka si barbaachisu hunda Libaanonni murree walitti hiinee hamma Yoopheetti galaana irra gad siif ergina. Ati immoo Yerusaalemitti ni geeffatta." **17** Solomoon erga Daawit abbaan isaa saba lakkaa'een duubatti alagoota Israa'el keessa jiraatan hunda ni lakkaa'e; baay'inni isaanis 153,600 ta'e. **18** Innis isaan keessaa nama 70,000 ba'aa baachuutti, nama 80,000 gaarran irratti dhagaa cabsuutti ramade; nama 3,600 immoo akka isaan namoota hojii hojjechiisaniif isaan irratti muude.

3 Solomoonis Yerusaaalem keessatti iddoo Waaqayyoo abbaa isaa Daawititti mul'atetti Tulluu Mooriyaa irratti mana qulqullummaa Waaqayyoo ijaaru jalqabe. Iddoon kunis iddoo Daawit oobdi Ornaa namicha gosa Yebuus sanaa irratti qopheesse dha. **2** Innis bara mootummaa isaa keessa waggaa afuraaffaati, bultii lammaffaa ji'a lammaffaatti ijaaru jalqabe. **3** Solomoonis mana qulqullummaa Waaqaa ijaaruudhaaf jedhee

hundee dheerinni isaa akka safartuu duriitti dhundhuma jaatama ta'ee dhundhuma digdama bal'atu ni buuse. **4** Gardaafoon fuula mana qulqullummaa dura tures lafa irra dheerinni isa akkuma bal'ina mana qulqullummaatti dhundhuma digdama, ol dheerinni isaa immoo dhundhuma dhibba tokkoo fi digdama ture. Innis keessa manichaatti warqee qulqulluu uffise. **5** Kutaa guddaa mana sanaattis muka birbirsaa maxxansee warqee qulqulluu itti uffise; fakkii meexxiitii fi foncaatiinis ni miidhagse. **6** Mana qulqullummaa sanas dhagaawwan gati jabeeyyiitiin ni bareeche. Warqeen inni itti fayyadames warqee Farwaayim ture. **7** Innis dareeraawwan, michichillawwan balbalaa, dhaaba manaatii fi cufaawwan mana qulqullummaatti warqee uffise; keenyan manaa sana irrattis fakkii Kiirubeelii soofe. **8** Innis Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e ijaare; lafa irra dheerinni iddoo sanaa bal'ina mana qulqullummaatiin wal qixxee ta'ee dheerinni isaa dhundhuma digdama, bal'inni isaa immoo dhundhuma digdama ture. Keessa isaa illee warqee qulqulluu taalaantii dhibba ja'a itti uffise. **9** Mismaaronni warqees saqilii shantama ulfaatu ture. Kutaawwan ol aananittis akkasumas warqee uffise. **10** Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e keessatti kiirubeelii lama hojjechiisee warqee itti uffise. **11** Qoochoon kiirubeelii lamaanii walumatti dhundhuma digdama ture. Qoochoon kiirubii jalqabaa tokkichi dhundhuma shan dheeratee keenyan mana qulqullummaa tuqa; qoochoon isaa kaan immoo dhundhuma shan dheeratee Qoochoon kiirubii lammaffaa tuqa. **12** Akkasumas qoochoon kiirubii lammaffaa inni tokko dhundhuma shan dheeratee gama kaaniin keenyan mana qulqullummaa tuqa; qoochoon isaa kaan immoo dhundhuma shan dheeratee qoochoo kiirubii jalqabaa sanaa tuqa. **13** Qoochoowwan kiirubeelii kanneenii dhundhuma digdamii shan diriirfaaman. Kiirubeeliin kunneenis fuula isaanii gara galma guddichaatti deebifataniis miilla isaaniitiin dhaabatan. **14** Innis kirrii bifa cuquliisaa, dhiilgee, bildiimaa fi quncee talbaa haphii irraa golgaa hojjetee fakkii kiirubeelii isa irratti tolche. **15** Innis fuula mana qulqullummaa duratti utubaawwan lama kanneen walumatti dhundhuma soddomii shan dheeratan tolche; tokkoon tokkoon isaaniis guutuu dhundhuma shan dheeratu mataa irraa qabu turan. **16** Fonca wal keessa loofames hojjetee mataa utubaawwanii irra kaa'e. Akkasumas roomaanoota dhibba tokko hojjetee fonca sanatti qabsiise. **17** Innis utubaawwan sana tokko karaa kibbaatiin kaan immoo karaa kaabaatiin fuula mana qulqullummaa dura dhadaaba. Utubaa karaa kibbaatiin Yaakiin kan karaa kaabaatiin immoo Bo'eez jedhee moggaase.

4 Iddoo aarsaa kan naasii irraa hojjetamee dheerinni isaa dhundhuma digdama, bal'inni isaa dhundhuma digdama, ol dheerinni isaa immoo dhundhuma kudhan ta'e ni tolche. **2** Innis sibiila baqfame irraa Gaanii geengoo afaan isaa qarqara tokkoo hamma qarqara kaaniitti dhundhuma kudhan bal'atee dhundhuma shan ol dheeratu tolche; naannoon isaas funyoodhaan safaramee dhundhuma soddoma ta'e. **3** Hidhii isaa jalaanis dhundhuma tokko tokko irratti fakkii korommii kudhan kudhanitu naanneffamee ture. Korommiin sunis tarree lamaan Gaanii sana wajjin walumatti baqamani hojjetaman. **4** Gaanichis korommii kudha lama kanneen isaan keessaa sadii gara kaabaatti, sadii gara dhi'aatti, sadii gara kibbaatti, sadii immoo gara ba'aatti garagalan irra dhaabate. Gaaniin sun dugda isaanii irra dhaabatee eegeen hunda isaanii gara walakkaatti garagalee ture. **5** Gaaniin sun hamma barruu harkaa yabbata ture; hidhiin isaas akkuma hidhii kubbaayyaa yookaan daraaraa hadaa fakkaata ture. Innis baadoosii kuma sadii qabata ture. **6** Innis caabii dhiqanna kudhan tolchee shan gama

kibbaatiin, shan immoo gama kaabaatiin ni kaa'e. Mi'oonni aarsaa gubamuuf fayyadanis caabiiwwan kanneen keessatti miiccamu ture; Gaanicha garuu lubootatu dhiqannaadhaaf itti fayyadama ture. **7** Innis akkuma seerri ajajutti baattuwwan ibsa kanneen warqee irraa hojjetaman kudhan tolchee shan karaa kibbaatiin, shan immoo karaa kaabaatiin mana qulqullummaa keessa ni kaa'e. **8** Minjaala kudhan hojjetee shan karaa kibbaatiin, shan immoo karaa kaabaatiin mana qulqullummaa keessa ni kaa'e. Akkasumas waciitii warqee kan ittiin dhiiga facaasan dhibba tokko ni tolche. **9** Innis oobdii lubootaa, oobdii guddichaa fi cufaawwan oobdii ni hojjetee; cufaawwan sana naasii itti uffise. **10** Gaanichas karaa kibbaatiin gollee kibba ba'aa keessa ni kaa'e. **11** Huuraam okkoteewwan, waan daaraan ittiin hammaaramuu fi caabiiwwan ittiin dhiiga facaasanis ni tolche. Huuraamis akkasiin hojii mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti Solomoon Mootichaaf hojjechaa ture fixe; hojiin kunis: **12** Utubaawwan lamaan; guutuwwan waciitii fakkaatan kanneen fiixee utubaawwanii irra jiran lamaan; wantoota akka gingilchaa wal keessa loofaman lamaan guutuwwan waciitii fakkaataniis fiixee utubaawwanii irra jiran sana lamaan miidhagsan; **13** wantoota akka gingilchaa wal keessa loofaman lamaan sanaafis roomaanota dhibba afur, tokkoo tokkoo wantoota sanaatiif roomaanota tarree lamaa waciitiwwan lamaan guutuwwanii kanneen fiixee utubaawwanii irraa sana ni miidhagsan; **14** baattuwwan caabii isaanii wajjin; **15** gaanichii fi korommiin loonii kudha lamaan isaa jalaan jiru; **16** okkotee, waan ittiin daaraa hammaaran, qabduu fooniitii fi mi'oota akkanaa hunda. Mi'i Huuraam-Abiin mana qulqullummaa Waaqayyootii jedhee Solomoon Mootichaaf hojjetee hundinuu naasii cululuqfame irraa hojjetame. **17** Mootichis mi'oota kanneen dirree Yordaanositti iddoo suphee kan Sukootii fi Zaaretaan gidduu jirutti baqsiisee hojjechiise. **18** Solomoonis mi'oota kanneen hunda baay'inaan hojjechiise; ulfinni naasiis hamma akka ta'e hin beekamne. **19** Akkasumas Solomoon mi'oota mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa jiran hunda ni hojjechiise; isaanis: iddoo aarsaa kan warqee irraa hojjetame; minjaala buddeenni ilaalchaa irra ture; **20** baattuwwan ibsa kanneen warqee qulqulluu irraa hojjetamanii fi ibsaawwan isaanii; ibsaawwan kunneenis akka akkuma seeraatti fuula iddoo qulqulluu duratti ibsaniif tolfaman; **21** daraarawwan, ibsaawwanii fi qabduwwan warqee qulqulluu irraa hojjetaman; **22** waan ittiin ibsa irraa daaraa dhadha'an, waciitiwwan ittiin dhiiga facaasan, caabiiwwanii fi qodaa ixaanaa warqee qulqulluu irraa hojjetaman; akkasumas cufaawwan mana qulqullummaa cufaawwan gara keessaa kanneen Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluuti fi cufaawwan galma guddichaa kanneen warqee irraa hojjetaman.

5 Solomoon yommuu hojiin inni mana qulqullummaa Waaqayyootii hojjetee hundi raawwatametti mi'oota abbaan isaa Daawit Waaqaaf addaan baase jechuunis meetii, warqee fi mi'oota hunda fidee mankuusa mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa kaa'e. **2** Ergasii Solomoon Xiyyoon magaalaa Daawit irraa taabota kakuu Waaqayyoo ol fichisiisuudhaaf jedhee maanguddoota Israa'el, abbootii gosootaa hundaa fi hangafoota maatiiwwan Israa'el Yerusaleemitti walitti waame. **3** Israa'eloonni hundinuus ji'a torbaffaa keessa yeroo ayyaanaatti mooticha biratti walitti qabaman. **4** Yommuu maanguddoonni Israa'el hundi achi ga'anitti Lewwonni taaboticha ol fuudhan; **5** isaanis taabota sana, dukaana wal ga'itii fi mi'oota qulqulleeffaman kanneen dukaanicha keessa turan hunda ni fidan. Lewwonni luboota ta'anis baatani ol isaan fidan; **6** Solomoon Mootichii

fi waldaan Israa'el kan isa biratti walitti qabaman guutuun hoolotaa fi loon akka malee baay'atanii galmeessuu fi lakkaa'uun hin danda'amne aarsaa dhi'eessaa isa wajjin fuula taabotaa dura turan. **7** Luboonnis ergasii taabota kakuu Waaqayyoo sana iddoo isaa gara kutaa qulqullicha mana qulqullummaa keessa jechuunis Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sanatti ol galchani qoochoo kiirubeelii jala kaa'an. **8** Kiirubeeliinis iddoo taabotichaa irratti qoochoowwan isaanii babal'isani taabotichaa fi danqaraawwan ittiin taabota baatan ni haguugan. **9** Danqaraawwan kunneen waan akka malee dhedheeratanii fiixeen isaanii taaboticha biraad dhedheerattee fuula Iddoo Qulqulluu gara keessaa jiru sana duraa ni mul'atu ture; garuu iddoo qulqulluu sana alatti hin mul'atan ture; danqaraawwan kunneen hamma har'aatti illee achuma jiru. **10** Taabota sana keessa gabateewwan kunneen Museen Kooreebitti, iddoo Waaqayyoo erga Israa'eloonni Gibxii ba'anii booddee itti isaan wajjin kakuu seene sanatti isa keessa kaa'e lamaan malee wanni tokko iyyuu hin turre. **11** Luboonnis Iddoo Qulqulluu sana ni ba'an. Luboonni achi turan hundinuu yoo dabareen kan isaanii ta'uu baate iyyuu of qulqulleessanii turan. **12** Lewwonni faarfattoota turan jechuunis Asaaf, Heemaan, Yeduutuun, ilmaan isaanitii fi fiironii isaanii wayyaa haphii quncee talbaa irraa hojjetame uffatanii iddoo aarsaa bira karaa ba'a biiftuutiin dhaabatanii kilillee kililchaa, baganaa fi kiraara taphachaa turan. Luboonni 120 kanneen malakata afuufan isaan wajjin turan. **13** Warri malakata afuufanii fi faarfattoonni Waaqayyoon leellisuu fi galateeffachuudhaaf jedhanii akkuma nama tokkootti walii galanii sagalee isaanii tokko godhatan. Isaanis malakatatti, kilillee fi mi'oota faarfannaa biratti fayyadamanii sagalee isaanii ol fudhatanii Waaqayyoon galateeffachuudhaan: "Inni gaarii dha; jaalalli isaas bara baraan ni jiraata" jedhanii faarfatan. Ergasii manni qulqullummaa Waaqayyoo duumessaan ni guutame; **14** luboonnis sababii duumessa sanaatiif hojii isaanii hojjechuu hin dandeenye; ulfinni Waaqayyoo mana qulqullummaa Waaqaa guutee tureetii.

6 Ergasii Solomoon akkana jedhe; "Waaqayyoo akka duumessa dukkanaa'aa keessa jiraatu dubbateera; **2** ani mana qulqullummaa guddaa, iddoo ati bara baraan jiraatu siif ijaareera." **3** Utuma waldaan Israa'el guutuun achi dhaabaatu mootichi of irra garagalee isaan eebbee. **4** Innis akkana jedhe: "Waaqayyoo Waaqni Israa'el inni waan afaan ofii isaatiin abbaa koo Daawitiiif waadaa gale sana harkuma ofii isaatiin guute sun haa eebbifamu. Innis akkana jedhee tureetii; **5** 'Ani gaafan saba koo Gibxii baasee jalqabee akka Maqaan koo achi jiraatuuf jedhee mana qulqullummaa itti ijaarsifachuuf gosoota Israa'el kam iyyuu keessatti magaalaa tokko illee hin filanne, yookaan akka inni bulchaa saba koo Israa'el ta'uu nama tokko illee hin filanne. **6** Amma garuu akka maqaan koo achi jiraatuuf Yerusaleemin filadheera; akka inni saba koo Israa'elin bulchuufis Daawitin filadheera." **7** "Daawit abbaan koo Maqaa Waaqayyoo Waaqa Israa'eliif mana qulqullummaa ijaaruuf garaa isaatii yaada qaba ture. **8** Waaqayyoo garuu abbaa koo Daawitiiin akkana jedhe; 'Waana mana qulqullummaa maqaa kootiif ijaaruun yaada kee keessa jiruuf, ati yaada kana garaadhaa qabaachuun kee gaarii dha. **9** Ta'us namni mana qulqullummaa naaf ijaaru si'i miti; garuu ilma kee, isuma foon keetii fi dhiiga kee ta'etu ijaara; namni mana qulqullummaa Maqaa kootiif ijaaru isa.' **10** "Waaqayyoo waadaa gale sana eegeera; akkuma Waaqayyoo waadaa gale sana ani amma iddoo abbaa koo Daawit ba'ee teessoo Israa'el irra taa'een jira; Maqaa Waaqayyoo Waaqa Israa'eliifis mana qulqullummaa ijaareera. **11** Anis achi keessa taabota kaa'eera; taabota sana

keessa immoo kakuu Waaqayyoo kan inni saba Israa'el wajjin galetu jira." **12** Solomoon iddoo aarsaa Waaqayyoo duratti fuula guutummaa waldaa Israa'el dura dhaabatee harka isaa ni bal'ise. **13** Waltajjii dhundhuma shan lafa irra dheeratu, kan dhundhuma shan bal'atee dhundhuma sadii ol dheeratu tokkos naasii irraa hojjetee walakkaa oobdii ni dhaabe; innis waltajjii sana irra dhaabatee fuula guutummaa waldaa Israa'el duratti jilbeenfatee harka isaa gara samiitti ol ni bal'ise. **14** Akkanas jedhe: "Yaa Waaqayyoo Waaqa Israa'el, Waaqni akka keetii ol samii keessa yookaan gad lafa irra hin jiru; ati garboota kee warra garaa guutuudhaan karaa kee irra deemaniif kakuu fi jaalala kee kan hin geeddaramne sana ni eegda. **15** Ati waadaa garbicha kee abbaa koo Daawitiiif galte sana eegdeerta; ati afaanuma keetiin waadaa galtee akkuma har'a ta'ee jiru kana harka keetiin fiixaan baaftaerta. **16** "Ammas yaa Waaqayyoo Waaqa Israa'el, ati waan garbicha kee abbaa koo Daawitiiin, 'Yoo ilmaan kee akkuma ati goote sana waan hojjetan hunda keessatti of eeggachaa, akkuma seera kootti fuula koo dura deddeebi'an, ati nama fuula koo dura teessoo Israa'el irra taa'u gonkumaa hin dhabdu' jettee abdachiifte sana eegjif. **17** Kanaafuu amma yaa Waaqayyoo Waaqa Israa'el, dubbiin ati garbicha kee Daawitiiif waadaa galte sun haa mirkanaa'u. **18** "Garuu dhugumaan Waaqni nama wajjin lafa irra ni jiraataa? Samiiwwan, samiiwwan samii olii iyyuu si baachuu hin danda'an. Yoo manni qulqullummaa kan ani ijaare kun hammam haa xinnaatuun ree! **19** Ta'us yaa Waaqayyoo Waaqa koo, kadhannaa fi waammata garbichi kee araara barbaaduuf dhi'eessuuf gurra kenni. Iyyaa fi kadhannaa garbichi kee fuula kee duratti dhi'eessu illee dhaga'i. **20** Iji kees halkanii fi guyyaa gara mana qulqullummaa kanaa gara iddoo ati akka Maqaa kee achi kaa'attu dubbatte sanaa haa ilaalu. Kadhannaa garbichi kee gara iddoo kanaatti fuula deebifatee kadhatu illee dhaga'i. **21** Yommuu isaan gara iddoo kanaatti fuula deebifatanii kadhatanitti waammata garbicha keetii fi kan saba kee Israa'el dhaga'i. Samii keessaa, iddoo jireenya keetiitii dhaga'i; yommuu dhageessuttis dhiifama godhi. **22** "Yoo namni tokko ollaa ofii isaatti daba hojjetee akka kakatu gaafatamee, innis dhufee mana qulqullummaa kana keessatti, fuula iddoo aarsaa keetii duratti kakate, **23** ati samii irraa dhaga'iitii garboota kee gidduutti tarkaanfii fudhadhu. Nama yakka qabu, yakka isaa matuma isaatti deebitee gatii isaa kennuufiidhaan, nama qajeelaa immoo akkuma qajeelummaa isaatti isaaf falmuudhaan garboota kee gidduutti murtti kenni. **24** "Yoo sabni kee Israa'el sababii cubbuu sitti hojjeteeff diinaan mo'atamutti, yoo inni deebi'ee maqaa keetiif ulfina kennee mana qulqullummaa kana keessatti si duratti kadhatee si waammattutti, **25** samii irraa dhaga'iitii cubbuu saba kee Israa'el dhiisiif; biyya isaanii fi abbootii isaanitiiif kennite sanattis deebisii isaan galchi. **26** "Yoo sababii sabni kee cubbuu sitti hojjeteeff samiiwwan cufamanii bokkaan dhabame, yoo isaan sababii ati isaan adabdeeff iddoo kanatti fuula deebifatanii maqaa kee ulfeessanii cubbuu isaanii irraa deebi'an, **27** ati samii irraa dhaga'iitii cubbuu garboota kee, saba kee Israa'el dhiisiif. Karaa qajeelaa isaan jiraachuu qaban isaan barsiisi; biyya dhaala gootee saba keetiif kennite irrattis bokkaa roobsi. **28** "Yommuu beelli yookaan dha'ichi yookaan waagiin yookaan awwaaroon yookaan hawwaannisni yookaan korophisni biyyatti dhufutti, yookaan yommuu magaalaaawwan biyya isaanii kam iyyuu keessatti diinonni isaan marsanitti, yookaan yommuu balaan yookaan dhukkubni kam iyyuu dhufutti, **29** yoo sabni kee Israa'el rakkinaa fi dhukkubbii ofii isaa beekke isaan keessaa eenyu iyyuu gara mana qulqullummaa kanaatti harka isaa bal'isee kadhannaa yookaan waammata dhi'eesse, **30**

ati samii irraa, iddoo jireenya keetiitii dhaga'i. Dhiifama godhiif, si qofatu garaa namaa beekaati, ati sababii garaa isaa beektuuf tokkoo tokkoo namaatiif akkuma hojii isaa hundaatti waan isaaaf malu kenni; **31** yoo akkasii isaan bara biyya ati abbootii keenyaaf kennite keessa jiraatan hunda si sodaatanii karaa kee irra ni deemu. **32** "Akkasumas nama ormaa kan saba kee Israa'el hin ta'in kan maqaa kee guddichaaf, harka kee jabaa fi irree kee kan diriirfame sanaatiif jedhee biyya fagootii dhufe, yoo inni dhufee fuula isaa gara mana qulqullummaa kanaatti deebifatee kadhate, **33** ati samii irraa, iddoo jireenya keetiitii dhaga'i. Akka saboonni addunyaa hundinuu akkuma saba kee Israa'el sana maqaa kee beekani fi sodaatanii fi akka isaan akka manni ani ijaare kun maqaa keetiin waamamu illee beekaniif jedhii waan namni ormaa sun si kadhato hunda godhiif. **34** "Yommuu sabni kee diinota isaa loluuf jedhee gara ati itti isa ergitu kam iyyuu duulutti, yoo inni gara magaalaa ati filattee fi gara mana qulqullummaa kan ani Maqaa keetiif ijaare kanaatti fuula deebifatee si kadhate, **35** ati samii irraa kadhannaa isaatii fi waammata isaa dhaga'iitii dhimma isaa isaaaf raawwadhu. **36** "Waan namni cubbuu hin hojjenne tokko iyyuu hin jirreef yommuu isaan cubbuu sitti hojjetaniitti ati isaaniitti aartee diina isaan booji'ee biyya fagootii yookaan dhi'ootti isaan geessutti dabarsitee isaan kennita; **37** yoo isaan biyya boojiudhaan itti geeffamanitti gaabbanii qalbii geeddaratanii, 'Nu cubbuu hojjenneerra; balleessineerra; waan hamaas hojjenneerra' jedhanii biyya boojiu isaanii keessatti si kadhatan, **38** yoo isaan biyya boojiudhaan itti geeffaman sana keessatti garaa fi lubbuu isaanii guutuudhaan gara keetti deebi'anii, gara biyya ati abbootii isaaniitiif kenniteetti, gara magaalaa ati filattee fi gara mana qulqullummaa kan ani Maqaa keetiif ijaare sanaatti fuula deebifatanii si kadhatan, **39** ati samii irraa, iddoo jireenya keetiitii kadhannaa fi waammata isaanii dhaga'iitii dhimma isaanii isaaniif raawwadhu. Saba kee kan cubbuu sitti hojjetees dhiifama godhi. **40** "Ammas yaa Waaqa koo kadhannaa iddoo kanatti dhi'aatu jiji kee haa argu; gurri kees haa dhaga'u. **41** "Kanaafuu yaa Waaqayyo, yaa Waaqi, **42** Yaa Waaqayyo, Gooftaa, ati dibamaa kee hin gatin;

7 Yommuu Solomoon kadhannaa isaa fixatetti ibiddi samiidhaa gad bu'ee aarsaa gubamuu fi aarsaawwan biraa nyaatee fixe; ulfinni Waaqayyoo mana qulqullummaa guute. **2** Sababii ulfinni Waaqayyoo mana qulqullummaa guuteef luboonni mana qulqullummaa Waaqayyoo seenuu hin dandeenye. **3** Israa'eloonni hundi yommuu ibidda samiidhaa gad bu'uu fi ulfina Waaqayyoo mana qulqullummaa irratti arganitti qarqara karaa irratti jilbeenfananii addaan lafatti gombifamuudhaan sagadan; akkana jedhaniis Waaqayyoon galateeffatan: "Inni gaarii dha; jaalalli isaas bara baraan jiraata." **4** Ergasii mootichii fi sabni hundi fuula Waaqayyoo duratti aarsaa dhi'o'eessan. **5** Solomoon Mootichis loon kuma digdamii lama, hoolootaa fi re'oota kuma dhibba tokkoo fi digdama aarsaa dhi'eesse; akkasiiin mootichii fi namoonni hundi mana qulqullummaa Waaqaa eebbisan. **6** Luboonni akkuma Lewwonni mi'oota faarfannaa Waaqayyoo kanneen Daawit Mootichiittiin Waaqayyoon jajachuudhaaf tolche kanneen yeroo inni, "Jaalalli isaa bara baraan ni jiraata" jedhee galateeffatutti fayyadan sana harkatti qabatani dhaaban. Luboonnis fuullee Lewwotaa dhaabatanii malakata isaanii afuufan; Israa'eloonni hundis dhadhaabachaa turan. **7** Solomoonis iddoo walakkaa oobdii fuula mana qulqullummaa Waaqayyoo dura jiru sanaa Waaqaaf addaan ni baase; inni sababii iddooon aarsaa kan inni naasii irraa hojjetee ture sun aarsaa gubamu, kennaa midhaanii fi cooma baachuu hin danda'iniif aarsaa gubamuu fi cooma aarsaa nagaa sana achumatti ni dhi'eesse. **8** Kanaafuu

Solomoon yeroo sanatti bultii torbaaf Israa'eloota isa wajjin turan hunda wajjin jechuunis waldaa guddicha Malkaa Leeboo Hamaatii jalqabee hamma laga Gibxitti walitti qabame wajjin ayyaana ayyaneffate. **9** Isaanis sababii bultii torba ayyaana eebba iddoo aarsaa ayyaneffatanii bultii torba immoo ittuma fufanii ayyaana daasii ayyaneffataniiif bultii saddeettafaatti wal ga'ii guddaa tokko ni godhatan. **10** Solomoonis guyyaa digdamii sadaffaa ji'a torbaffaatti akka isaan mana isaaniitti galaniif namoota gad dhiise; isaanis sababii Waaqayyoo Daawitii, Solomoonii fi saba isaa Israa'eliif waan gaarii godheef garaa isaaniitti gammadanii ni ililchan. **11** Yommuu Solomoon mana qulqullummaa Waaqayyootii fi masaraa mootummaa fixee waan mana qulqullummaa Waaqayyootii fi masaraa ofii isaa keessatti hojjechuu barbaade hunda raawwatetti, **12** Waaqayyos halkanii isatti mul'atee akkana jedheen: "Ani kadhannaa kee dhaga'eera; iddoo kana illee mana qulqullummaa kan aarsaan itti dhi'eefamu godhee ofii kootiif filadheera. **13** "Ani yommuun akka bokkaan hin roobneef samii cufutti yookaan akka inni lafa balleessuuf hawwaannisa ergutti yookaan ani yommuun saba kootti dha'icha ergutti, **14** yoo sabni koo kan maqaa kootiin waamamu gad of qabee na kadhate, yoo inni fuula koo barbaadee karaa isaa hamaa sana irraa deebi'e, ani samii irraa dhaga'ee cubbuu isaa dhiiseefii biyya isaa nan fayyisa. **15** Ammas kadhannaa iddoo kanatti dhi'aatuuf jiji koo ni banama; gurri koos ni dhaga'a. **16** Ani akka Maqaan koo bara baraan achi jiraatuuf mana qulqullummaa kana filadhee eebbiseera. Iji koo fi garaan koo yeroo hunda achuma jira. **17** "Yoo ati akkuma Daawit abbaan kee godhe sana fuula koo dura deemtee waan ani ajaje hunda hojjetee, yoo qajeelchawwanii fi seerawwan koo eegde, **18** ani akkuman yeroo, 'Ati nama Israa'elin bulchu hin dhabdu' jedhee abbaa kee Daawit wajjin kakuu gale sana teessoo mootummaa keetii jabeessee nan dhaaba. **19** "Garuu yoo isin duubatti garagaltanii seeraa fi ajaja ani isinii kenne sana irraa gara waaqota biraa tajaajiluu fi isaan waaqeffachuu dhaqan, **20** ani biyya koo kanan isaaniif kenne keessaa Israa'elin nan buqqisa; mana qulqullummaa kanan Maqaa kootiif qulqulleesse kana illee nan balfa; saboota hunda birattis waan kolfaatii fi waan qoosaa isa nan godha. **21** Manni qulqullummaa kunis tuullaa waan diigamee ta'a. Namni achiin darbu hundis, "Waaqayyoo maaliif biyya kanaa fi mana qulqullummaa kanatti waan akkasii hojjetee?" jedhee itti qoosa. **22** Namoonnis, 'Sababiin inni balaa kana hunda isaaniitti fideef waan isaan Waaqayyoo Waaqa abbootii isaanii kan Gibxii isaan baase sana dhiisani, waaqota biraa hammatanii, isaanin waaqeffatanii tajaajilanii' jedhanii ni deebisu."

8 Dhuma waggaa digdamaatti yeroo itti Solomoon mana qulqullummaa Waaqayyootii fi mana ofii isaa ijaaretti, **2** Solomoon gandoota Huuraan isaaaf kennee ture sana haaromsee ijaare Israa'eloota achi keessa ni qubachiise. **3** Ergasii immoo Solomoon Hamaatii Zooabaatti duulee ishee ni qabate. **4** Akkasumas gammoojjii keessatti Tadmoorii fi magaalawwan waa itti kuusan kanneen duraan Hamaatiitti ijaaree ture hunda ni ijaare. **5** Beet Horoon oliitii fi Beet Horoon gadii magaalawwan da'annoo godhee dallaa dhagaa, balbalawwanii fi danqaraawwan ittiin cufan itti tolche; **6** kana malees Baa'ilaatii fi magaalawwan isaa kanneen waa itti kuusan hunda, magaalawwan gaariiwwan isaatii fi magaalawwan fardeen isaa hunda, waanuma Yerusaleemitti, Libaanonniitti fi biyya bulchu hunda keessatti ijaaruu barbaade hundumaa ni ijaare. **7** Ammas namoota Israa'eloota hin ta'in jechuunis Heetota, Amoorota, Feerzota, Hiiwotaa fi Yebuusota jalaa hafanitu jira. **8** Solomoonis sanyiiwwan namoota kanneen hundaa warra biyyattii keessatti

hafan kanneen Israa'eloonni hin barbadeessin sana akkuma hamma har'aatti illee jiru kana akka isaan hojii garbummaa hojjetaniif dirqisiise. **9** Solomoon garuu hojii isaatiif jedhee Israa'eloota hin garboomsine; isaan loltoota isaa, abbootii duulaa, ajajjuuwwan gaariwwanii fi abbootii fardaa isaa turan. **10** Isaan akkasumas qondaallota Solomoon Mootichaa kanneen nama hojjechiisan dhibba lamaa fi shantaman keessaa qondaallota hangafoota turan. **11** Solomoonis, "Sababii iddoon taabonni Waaqayyoo seene hundi qulqulluu ta'ee, niitiin koo masaraa mootummaa Daawit Mooticha Israa'el keessa jiraachuu hin qabdu" jedhee intala Fara'aon sana magaalaa Daawit keessaa baasee gara mana isheef ijaare sanaatti ni fide. **12** Solomoon iddoo aarsaa kan gardaafuu mana qulqullummaa Waaqayyoo duratti ijaare sana irratti aarsaa gubamu Waaqayyoo fi dhi'eesse; **13** kanas akkuma seera waa'ee aarsaa kan guyyaa guyyaa kan Museen Sanbataaf, Ayyaana Baatii Haaraa fi ayyaanota waggaa keessaa sadaniif jechuunis Ayyaana Maxinoo, Ayyaana Torbanootaa fi Ayyaana Daasiif kenne sanaatti ni dhi'eesse. **14** Innis akkuma seera abbaa isaa Daawititti gareewwan lubootaa hojii isaaniitti, Lewwota immoo akka isaan akkuma seera guyyaa guyyaatti tajaajila galataa kennanii fi akka isaan hojii lubootaa gargaaraniif filate. Akkasumas tokkoo tokkoo karraatti garee eegdotaa karraa ni ramade; Daawit namni Waaqaa sun waan kana ajajeetii. **15** Isaanis waan mootichi waa'ee mankuusaa fi waa'ee waan biraa irratti lubootaa fi Lewwota ajaje irraa hin jal'anne. **16** Hojii Solomoon hundi gaafa hundeen mana qulqullummaa Waaqayyoo buufamee jalqabee hamma dhuma manichaatti haala tolaadhaan hojjetame. Akkasiinis manni qulqullummaa Waaqayyoo ni xumurame. **17** Ergasii Solomoon gara magaalawwan Eziyoon Geberii fi Eelooti kanneen biyya Edoom keessa qarqara galaanaatti argaman sanaa dhaqne. **18** Huuraamis dooniwwan ajajjoonni ofii isaa kanneen galaanicha beekan ajajan ergeef. Isaanis namoota Solomoon wajjin dooniidhaan Oofiir dhaqanii warqee taalaantii dhibba afurii fi shantama fidanii Solomoon Mootichatti kennan.

9 Mootittiin Shebaa waa'ee maqaa Solomoon dhageenyaan gaaffiiwwan jajjaboodhaan qortee isa ilaaluuf gara Yerusaaalem dhufte. Isheenis miiltoo akka malee baay'ee wajjin gaalawwan urgooftuu, warqee hedduu fi dhagaawwan gati jabeeyyii baatan fudhattee dhufte; Solomoon bira geenyaanis waan garaa ishee jiru hunda isa wajjin haasofte. **2** Solomoonis gaaffii ishee hundaaf deebii kenne; wanni inni isheef ibsuu dadhabe tokko iyyuu hin turre. **3** Mootittiin Shebaa yommuu ogummaa Solomoon, masaraa mootummaa kan inni ijaare, **4** nyaata maaddii isaa irratti dhi'aatu, haala itti qondaaltonni isaa tata'an, hojjetoota uffata hojii uffatanii hojjetan, warra daadhii isaaf dhi'eessanii fi aarsaa gubamu kan inni mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti dhi'eesse argitetti akka malee dirqisiifatte. **5** Isheenis mootichaan akkana jette; "Oduun ani waa'ee waan ati hojjetteetii fi waa'ee ogummaa keetii biyyuma kootti dhaga'e sun dhugaa dha. **6** Ani garuu hamma dhufee ijuma kootiin argutti waan isaan jedhan sana hin amanne. Dhugumaan guddina ogummaa keetii keessaa walakkaan isaa iyyuu natti hin himanne; ati oduu ani dhaga'e sana akka malee caalta. **7** Namoonni kee hamma haa gammadan! Qondaaltonni kee warri yeroo hunda fuula kee dura dhadhaabatanii ogummaa kee dhaga'an hamma haa gammadan! **8** Waaqayyoo Waaqni kee inni sitti gammadee akka ati mootii taatee Waaqayyoo Waaqa keetii bulchituuf teessoo isaa irra si teessise sun haa galateeffamu. Waaqni kee sababii Israa'eliiif jaalala qabuu fi sababii bara baraan jabeessee isaan dhaabuuf fedhii qabuuf akka ati murtii qajeelaa fi qajeelummaa eeguuf isaan irratti mootii si godheera." **9** Isheenis warqee taalaantii

120, urgooftuu akka malee baay'ee fi dhagaawwan gati jabeeyyii mootichaaf kennite. Urgooftuu akka urgooftuu mootittiin Shebaa Solomoon Mootichaaf kennite sanaa gonkumaa hin argamne. **10** Namoonni Hiiraamii fi namoonni Solomoon biyya Oofiir irraa warqee fidan; akkasumas muka sandaliitii fi dhagaawwan gati jabeeyyii ni fidan. **11** Mootichis muka sandalii sana gulantaawwan mana qulqullummaa Waaqayyootii fi kan masaraa mootummaa, akkasumas baganaa fi kiraara faarfattootaa tolchuuf itti fayyadame. Wanni akkasiiis takkumaa Yihuudaa keessatti hin argamne. **12** Solomoon Mootichis waan isheen barbaadde fi waan isheen kadhatte hunda mootittiin Shebaatiif ni kenne; inni waan isheen isaaf geessite caalaa kenneef. Isheenis ergasii kaatee miiltota ishee wajjin biyya ofii isheetti deebite. **13** Ulfinni warqee kan wagguma waggaa Solomooniif galu taalaantii 666 ture; **14** kunis gibira daldaloota qabeenya gurguddaati fi kan warra qabeenya xixinnaa irraa argamuu hin dalabatu. Akkasumas mootonni Arabaa fi bulchitoonni biyyaa hundi Solomooniif warqee fi meetii ni fidan. **15** Solomoon Mootichis warqee tumame irraa gaachanawwan gurguddaa dhibba lama ni tolche; tokkoon tokkoon gaachanawwan sanaas warqee saqilii dhibba ja'a fixe. **16** Akkasumas warqee tumame irraa gaachana xixinnaa dhibba sadii ni tolche. Tokkoon tokkoon gaachana sanaas warqee saqilii dhibba sadii fixe. Mootichis gaachanawwan kanneen Masaraa mootummaa kan Bosona Libaanoon keessa ni kaa'e. **17** Mootichis teessoo guddaa tokko ilka arbaa irraa hojjetee warqee qulqulluu itti uffise. **18** Teessoon sun gulantaawwan ja'a qaba ture; ejjenni miillaa kan warqee irraa hojjetame tokkos itti qabsiifamee ture. Karaa teessoo sanaa lamaaniiinis waan harka irra kaa'atanitu ture; tokkoo tokkoo waan harka irra kaa'atan sanaa biras fakkii leencaa tokko tokkotu dhaabatee ture. **19** Gulantaawwan ja'aan sana irras leenconni kudha lama tokko fiixee tokkoon, fakkiiin kaan immoo fiixee kaaniin dhadhaabachaa turan. Wanni akkasii takkumaa mootummaa biraa kamiif iyyuu hin tolfamne. **20** Mi'i Solomoon Mootichi ittiin dhugu hundinuu warqee irraa hojjetame; mi'i Masaraa mootummaa kan Bosona Libaanoon jedhamu sanaa hundi immoo warqee qulqulluu irraa hojjetame. Sababii bara Solomoon keessa meetiin akka waan gatii hin qabne tokkootti ilaalamaa tureef wanni tokko iyyuu meetii irraa hin hojjetamne. **21** Mootichis dooniwwan daldalaa kanneen namoonni Huuraam oofan qaba ture. Isaanis waggaa sadii sadiitti yeroo tokko warqee, meetii fi ilka arbaa, qamalee fi jaldeessa fidanii ni dhufu ture. **22** Solomoon Mootichi badhaadhummaa fi ogummaadhaan mootota addunyaa hunda ni caala ture. **23** Mootonni addunyaa hundi ogummaa Waaqni garaa isaa keessa kaa'e dhaga'uuf Solomoon bira dhufuu barbaadu ture. **24** Namni waggaa waggaa gatti isa bira dhufu hundinuu kennaa mi'a meetii fi kan warqee, uffata, mi'a lolaa, urgooftuu, fardeenii fi gaangolii fidaafii ture. **25** Solomoon gola fardeenii fi gaariwwanii kuma afur akkasumas fardeen kuma kudha lama kanneen magaalawwan gaariwwanii keessaa fi of bira Yerusaaalem keessa kaa'ate qaba ture. **26** Innis mootota Laga Efraaxiisiitii hamma biyya Filisxeemotaattii fi hamma daarii Gibxitti jiran hunda ni bulche. **27** Mootichi akka meetiin Yerusaaalem keessatti akkuma dhaga'aa baay'atu, akka mukni birbiraas akkuma mukkeen harbuu kanneen gaarran jalaatti baay'atu ni godhe. **28** Fardeen Solomoon Gibxii fi biyyoota biraa hunda irraa bitamanii dhufan. **29** Wanni bara mootummaa Solomoon keessa hojjetaman kan biraa, jalqabaa hamma dhumaatti kitaaba seenaa Naataan raajichaa keessatti, raajii Ahiyaa namicha Shiiloo sanaa keessattii fi mul'ata Iddoon namichi waa himu sun waa'ee Yerobi'aam ilma

Nebaat arge keessatti barreeffamanii jiru mitii? **30** Solomoon Yerusaa'lem keessatti mootii ta'ee waggaa afurtama saba Israa'el hunda ni bulche. **31** Innis ergasii abbootii isaa wajjin boqotee magaalaa abbaa isaa, magaalaa Daawit keessatti ni awwaalame. Rehoobo'aa ilma isaa iddoo isaa bu'ee mootii ni ta'ee.

10 Rehoobo'aa amis sababii Israa'eloonni hundinuu mootii isa gochuudhaaf achi yaa'aniif ka'ee Sheekem dhaqe. **2** Yerobi'aa ilma Nebaat yommuu oduu kana dhaga'etti deebi'ee dhufe; inni Solomoon Mooticha jalaa baqatee Gibxi jiraachaa tureetii. **3** Kanaafuu Yerobi'aa motti nama erganii waamanii, innii fi Israa'el hundinuu gara Rehoobo'aa dhaqanii akkana jedhaniin: **4** “Abbaan kee waanjoo ulfaatuu gurra kaa'ee ture; ati immoo amma hojii inni humnaan nu hojjechiise sanaa fi waanjoo ulfaatuu inni gurra kaa'ee sana nuuf salphisi; nus si tajaajillaa.” **5** Rehoobo'aa immoo deebisee, “Bultii sadii keessatti deebi'aa gara koo kottaa” jedheen. Kanaafuu namoonni sun ba'anii deeman. **6** Ergasii Rehoobo'aa Mootichi maanguddoota bara jireenya isaa keessa abbaa isaa Solomoonin tajaajilaniin mari'ate. Innis, “Isin akka ani namoota kanaaf maal deebisu na gorsitu?” jedhee gaafate. **7** Isaanis, “Yoo ati saba kanaaf garaa laaftee isaan gammachiiftee deebi'aa gaarii kenniteef, isaan yeroo hunda tajaajiltoota kee ni ta'u” jedhani deebisaniif. **8** Rehoobo'aa garuu gorsa maanguddoonni kennaniif deede dargaggoota isa wajjin guddatan kanneen isa tajaajilan wajjin mari'ate. **9** Innis, “Gorsi keessan maal? Namoota, ‘Waanjoo abbaan kee gurra kaa'ee kana nuuf salphisi’ naan jedhan kanaaf akkamitti haa deebisu?” jedhee isaan gaafate. **10** Dargaggoonni isa wajjin guddatan sunis akkana jedhani deebisaniif; ‘Namoonni, ‘Abbaan kee waanjoo ulfaatuu gurra kaa'ee; ati garuu waanjoo keenya nuu salphisi’ siin jedhan; ati amma akkana jedhiin; ‘Qubni koo ximnaan mudhii abbaa kootii irra furdaa dha. **11** Abbaan koo waanjoo ulfaatuu isin irra kaa'ee; ani immoo hamma caalaa iyyuu isinittan ulfaachisa. Abbaan koo qacceedhaan isin garafe; ani immoo torbaanqabaadhaanan isin garafa.” **12** Bultii sadii booddee akkuma mootichi, “Guyyaa sadii keessatti deebi'aa gara koo kottaa” jedhe sana Yerobi'aa motti fi namoonni hundi gara Rehoobo'aa motti deebi'an. **13** Mootichi immoo afaan hamaadhaan deebi'eenneef. Gorsa maanguddootaas deede, **14** gorsa dargaggootaa fudhatee, “Abbaan koo waanjoo keessan isinitti ulfaachise; ani immoo hamma iyyuu caalaa isinittan ulfaachisa. Abbaan koo qacceedhaan isin garafe; ani immoo torbaanqabaadhaanan isin garafa” jedhe. **15** Kanaafuu mootichi namoota sana hin dhaggeffannee; wanni kun akka dubbii Waaqayyoo karaa Ahiyaa namicha biyya Shiiloo sanaatiin Yerobi'aa ilma Nebaatitti dubbate sun raawwatamuuf Waaqayyoo biraa dhufetii. **16** Israa'el hundi yommuu akka mootichi isaan dhaggeeffachuu dide arganitti, akkana jedhani mootichaa deebi'een: “Nu Daawit irraa qooda maalii qabna? Ilma Isseey irraas maal qabna? Yaa Israa'el gara dunkaana keetii! Yaa Daawit atis mana kee eeggadhu!” Kanaafuu Israa'eloonni hundi gara mana ofii isaaniitti deebi'an. **17** Israa'eloota magaalawwan Yihuudaa keessa jiraatan garuu Rehoobo'aa motti bulchaa ture. **18** Rehoobo'aa mootichis Hadooraan itti gaafatamaa hojjettoota hojii humnaa ni erge; Israa'eloonni immoo dhagaadhaan tumanii isa ajjeesan. Rehoobo'aa mootichi garuu ariitiidhaan gaarii ofii isaa yaabbatee jalaa miliqee Yerusaa'lemitti baqate. **19** Kanaafuu Israa'eloonni hamma har'aatti mana Daawititti fincilaniiru.

11 Rehoobo'aa yommuu Yerusaa'lem ga'etti akka isaan Israa'elitti duulani Rehoobo'aa motti mootummaa deebisaniif jedhee mana Yihuudaa fi Beniyaam keessaa namoota

lolu danda'an kuma dhibba tokkoo fi saddeetama walitti qabe. **2** Garuu dubbii Waaqayyoo kun akkana jedhee gara nama Waaqaa gara Shema'iyaa ni dhufe; **3** “Rehoobo'aa ilma Solomoon mooticha Yihuudaatii fi Israa'eloota Yihuudaa fi Beniyaam keessa jiraatan hundaan akkana jedhi; **4** ‘Waaqayyoo akkana jedha: Obboloota keessan Israa'eloota loluudhaaf jettanii ol hin ba'inaa. Sababii wanni kun ana biraa dhufeeff tokkoon tokkoon keessan gara mana keessaniitti galaa.’” Kanaafuu isaan dubbii Waaqayyootii ajajamanii Yerobi'aa motti duuluu dhiisanii deebi'an. **5** Rehoobo'aa ilma Yerusaa'lem keessa jiraatee Yihuudaa keessatti immoo magaalawwan ittisaan ni ijaaratee; isaanis: **6** Beetlihem, Eexaam, Teqoo'aa, **7** Beet Zuuri, Sookoo, Adulaam, **8** Gaati, Maareeshaa, Ziif, **9** Adoorayim, Laakkiish, Azeeqaa, **10** Zoraa, Ayaaloonii fi Kebrooni. Isaan kunneen magaalawwan Yihuudaa fi Beniyaam keessatti jabeeffamanii ijaaramanii dha. **11** Innis ittisa isaanii jajjabeessee ajajoota itti galche; nyaata, zayitii ejersaatii fi daadhii wayiniis achitti ni kuuse. **12** Magaalawwan hunda keessas gaachanaa fi eeboo kaa'ee akka isaan jabaatan ni godhe. Akkasiinis Yihuudaa fi Beniyaamin kan ofii isaa godhate. **13** Luboonnii fi Lewwonni aanaalee Israa'el hunda keessa jiraatan gara isaa goran. **14** Sababii Yerobi'aa motti ilmaan isaa akka luboota Waaqayyootii isaan ilaaluu didaniif, Lewwonni lafa dheeda isaanii fi qabeenya isaanii dhiisanii gara Yihuudaa fi Yerusaa'lem dhufan. **15** Innis iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraatii fi fakki waaqota tolfamoo bifa re'ee fi bifa jabbiitiin hojjetee sanaaf luboota ofii isaa ni muudate. **16** Warri gosoota Israa'el hunda keessaa garaan isaanii Waaqayyoo Waaqaa Israa'el bira jiru Waaqayyoo Waaqaa abbootii isaaniitiif aarsaa dhi'eessuudhaaf Lewwota duukaa bu'ani Yerusaa'lem dhaqan. **17** Isaanis mootummaa Yihuudaa jajjabeessaa waggaa sadii Rehoobo'aa ilma Solomoon ni gargaaran; isaan waggoota sadan kana keessa karaa Daawitii fi Solomoon duukaa bu'aa turaniitii. **18** Rehoobo'aa motti Maahalaati intala Yeriimooti ilma Daawitii fi Abiiahaayil fuudhee; Abiiahaayil kun immoo intala Eliyaab ilma Isseey. **19** Isheenis: Ye'uushi, Shemaariyaa fi Zahaam deesseeff. **20** Ergasii immoo Ma'akaa intala Abesaaloom ni fuudhee; isheenis Abiyaa, Ataayi, Ziizaa fi Sheloomiit deesseeff. **21** Rehoobo'aa motti niitotaa isaa kaanii fi saajjatoowwan isaa caalaa Ma'akaa intala Abesaaloom ni jaallate. Innis walumatti niitota kudha saddeet, saajjatoowwan jaatama, ilmaan digdamii saddeetii fi intallan jaatama qaba ture. **22** Rehoobo'aa motti isa gochuuf jedhee Abiyaa ilma Ma'akaa sana obboloota isaa ilmaan mootii keessaa hoogganaa godhee muude. **23** Innis ogummaan ilmaan isaa keessaa tokko tokko aanaalee Yihuudaa fi Beniyaam keessa, gara magaalawwan jabeeffamanii ijaaraman hundaatti ni erge. Ilmaan isaan nyaata isaan ga'u kennee niitota baay'ee illee isaan ni fuusise.

12 Rehoobo'aa erga mootii ta'ee mootummaa isaa cimsatee boodde innii fi Israa'eloonni isa wajjin jiraatan hundi seera Waaqayyoo eegu didan. **2** Sababii isaan Waaqayyoo amanamu didaniif waggaa shanaffaa Rehoobo'aa motti ta'etti Shiishaaq mootiin Gibxi Yerusaa'lem waraane. **3** Innis gaariwwan kuma tokkoo fi dhibba lama, abbootii fardaa kuma jaatamaa fi loltoota Liibiyaa, kan Sukkiimiitii fi kan Itoophiyaa warra baay'inni isaanii hin beekame kanneen isa wajjin Gibxi dhufan fudhatee, **4** magaalawwan Yihuudaa kanneen jajjabeeffamanii ijaaraman qabatee hamma Yerusaa'lemitti ni dhufe. **5** Ergasii Shema'iyaa raajichi gara Rehoobo'aa motti bulchitoota Yihuudaa kanneen Shiishaaq sodaatanii Yerusaa'lem keessatti walitti qabamanii dhufe, “Waaqayyoo akkana jedha: ‘Isin na dhiifan; anis harka Shiishaaqitti isin kenneera’” jedhe. **6** Bulchitoonni Israa'elii fi

Rehoobo'aam mootichi gad of deebisanii, "Waaqayyo qajeelaa dha" jedhan. **7** Yommuu Waaqayyo akka isaan gad of deebisan argetti, dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Shemaa'iyaa dhufe; "Waan isaan gad of deebisaniif, ani dafeen isaan fura malee isaan hin balleessu. Dheekkamsi koos karaa Shiishaqiin Yersaalemitti hin dhangaalaa. **8** Ta'us isaan akka garaa garummaa ana tajaajiluu fi mootota biyya biraa tajaajiluu gidduu jiru beekaniif isaa fi garboomu." **9** Shiishaq mootiin Gibxi yeroo Yersaalem qabatetti qabeenya mana qulqullummaa Waaqayyootii fi qabeenya masaraa mootummaa guurratee deeme. Gaachanawwan warqee kanneen Solomoon hojjetee dabalatee waan guurrate gale. **10** Kanaafuu Rehoobo'aam mootichi iddoo isaanii buusuuf jedhee gaachana naasii hojjetee ajajjuuwwan eegdota dabaree eegumsa balbala masaraa mootummaatti kenne. **11** Yeroo mootichi gara mana qulqullummaa Waaqayyoo dhaqu hunda eegdonni sun gaachana sana baachaa isaa wajjin deemanii ergasii immoo kutaa eegdotatti deebisu ture. **12** Sababii Rehoobo'aam gad of deebiseef dheekkamsi Waaqayyoo isa irraa ni deebi'e; kanaafuu inni guutummaatti hin balleffanne; dhugumaan Yihuudaa keessa haala gaariitu ture. **13** Rehoobo'aam mootichis Yihuudalee keessatti of cimsee mootii ta'ee ni jiraate. Yeroo inni mootii ta'etti umuriin isaa waggaa afurtamii tokko ture. Innis waggaa kudha torba Yersaalem magaalaa Waaqayyo Maqaa ofii isaa achi kaa'achuuf jedhee gosoota Israa'el hunda keessaa filate sana keessatti mootii ta'ee bulche. Maqaan haadha isaa Na'amaa ture; isheenis gosa Amnoon turte. **14** Inni sababii Waaqayyoon barbaaduuf garaa isaa hin qopheessiniif waan hamaa hojjete. **15** Wantoonni bara mootummaa Rehoobo'aam keessa jalqabaa hamma dhumaatti hojjetaman galmeesse seenaa kan Shemaa'iyaa raajichaa fi seenaa dhalootaa kan Iddoon namichi ilaalaan sun barreesse keessatti barreeffamaniiru miitii? Rehoobo'aamii fi Yerobi'aam gidduu waraana gargari hin cinnetu ture. **16** Rehoobo'aam abbootii ofii wajjin boqotee Magaalaa Daawit keessatti ni awwaalame. Ilmi isaa Abiyaan iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

13 Bara mootummaa Yerobi'aam keessa waggaa kudha saddeettaffaatti Abiyaan mootii Yihuudaa ta'e; **2** innis Yersaalem keessa jiraatee waggaa sadii ni bulche. Maqaan haadha isaa Miikaayaa ture; isheen intala Uurii'ee'el namicha Gibe'aa sanaa turte. Abiyaa fi Yerobi'aam gidduu waraanatu ture. **3** Abiyaan humna waraanaa kan namoota lola danda'an kuma dhibba afur of keessaa qabuun duule; Yerobi'aam immoo loltoota ciccimoo kuma dhibba saddeettiin ba'ee isa eegate. **4** Abiyaan Gaara Zemaaraayim kan biyya gaaraa Efreem irra dhaabatee akkana jedhe; "Yerobi'aamii fi Israa'el hundi mee na dhaggeeffadhaa! **5** Isin akka Waaqayyoo Waaqni Israa'el sun mootummaa Israa'el Daawitii fi sanyiiwwan isaatiif kakuu soogiddaan bara baraan kenne hin beektanii? **6** Ta'us Yerobi'aam ilmi Nebaat tajaajilaan Solomoon ilma Daawit sun gooftaa isaatti ni fincile. **7** Yeroo Rehoobo'aam ilmi Solomoon ijoollee waa murteeffachuu fi isaaniin mormuufis dandeettii hin qabneetti kashlaboonni faayidaa hin qabne tokko tokko naannoo isaatti walitti qabamanii isaan morman. **8** "Isin amma mootummaa Waaqayyoo kan sanyii Daawit harka jiruun mormuuf yaadaa jirtan. Isin dhugumaan tuuta guddaa dha; fakkiwwan jabbiwwan warqee kanneen akka isaan waaqota keessan isinii ta'aniif Yerobi'aam isiniif tolche sanas of biraa qabdu. **9** Isin garuu luboota Waaqayyoo, ilmaan Arooniitii fi Lewwota of keessaa baafanii akkuma namoota biyyoota kaanii luboota ofii keessanii hin muudannee? Namni dibicha loonii tokkoo fi korbeeyyii hoolaa torba qabatee of qulqulleessuu dhufu kam iyyuu waan

waaqota hin ta'is sanaaf luba ta'a. **10** "Nuuf garuu Waaqayyoo Waaquma keenya; nu isa hin dhiifne. Luboonni Waaqayyoon tajaajilan ilmaan Aroon; Lewwonni immoo isaan ni gargaaru. **11** Isaan ganamaa fi galgala hunda aarsaa gubamuu fi ixaana urgaa'u Waaqayyoo fi dhi'eessu. Minjaala akka seeraatti qulqullaa'ee irra buddeena kaa'anii galgala galgala immoo ibsa baattu ibsa kan warqee irraa hojjetame irra jiru ni qabsiisu. Nu ajaja Waaqayyoo Waaqa keenyaa ni eegna; isin garuu isa dhiiftaniirtu. **12** Waaqni nu wajjin jira; inni qajeelchaa keenya. Luboonni isaas malakata isaanii afuufanii waraana isiniitti ni waamu. Yaa namoota Israa'el isin hin milkoofnitiitii, Waaqayyoo Waaqa abbootii keessanii hin lolinaa." **13** Yerobi'aam yeroo kanatti akka isaan utuma inni fuula Yihuudaa duraan jiruu karaa dugda duubaatiin isaan marsaniif loltoota isaa jaratti ni erge. **14** Namoonni Yihuudaa garagalanii akka duraa fi duubaan marfanan ni argan. Isaanis gara Waaqayyooti ni iyyatan; luboonni immoo malakata isaanii ni afuufan; **15** namoonni Yihuudaas iyya waraanaa ni dhageessisan. Waaqni iyya isaaniitiin Yerobi'aamii fi Israa'eloota hunda fuula Abiyaa fi Yihuudaa duraa ni barbadeesse. **16** Israa'eloonni fuula Yihuudaa duraa ni baqatan; Waaqni dabarsee harka Yihuudootaatti isaan kenne. **17** Abiyaa fi namoonni isaa akka malee isaan miidhan; kanaafuu loltoota Israa'el ciccimoo keessaa namni kuma dhibba shan ni dhume. **18** Lola sana irrattis namoonni Israa'el akka malee ni dha'aman; namoonni Yihuudaa garuu sababii Waaqayyoo Waaqa abbootii isaanii abdataniif ni mo'atan. **19** Abiyaanis Yerobi'aamin ari'ee magaalawwan Beet'ee, Yishaanaa fi Efreon, gandoota naannoo isaanii jiran wajjin irraa ni fudhate. **20** Yerobi'aam bara mootummaa Abiyaa keessa deebi'ee bayyanachuu hin dandeenye. Waaqayyoo isa dha'e; innis ni du'e. **21** Abiyaan garuu jabaachaa ni deeme. Innis niitota kudha afur fuudhee ilmaan digdamii lamaa fi dubara kudha ja'a ni dhalche. **22** Wanni Abiyaan bara mootummaa isaa keessa hojjetee biraa, waan inni hojjetee fi wanni inni dubbate galmeesse seenaa raajicha Iddoo keessatti barreeffameera.

14 Abiyaanis abbootii ofii isaa wajjin boqotee Magaalaa Daawit keessatti awwaalame. Ilmi isaa Aasaan iddoo isaa bu'ee mootii ta'e; bara isaa keessas biyyattiin waggaa kudhan nagaadhaan jiraatte. **2** Aasaan waan fuula Waaqayyoo Waaqa isaa duratti gaarii fi qajeelaa ta'e hojjetee. **3** Innis iddoowwan aarsaa waaqota ormaa fi iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa ni diige; soodduwwan dhagaa fi siidaawwan Aasheeraa ni caccabse. **4** Akka sabni Yihuudaa Waaqayyoo Waaqa abbootii isaa barbaadu, akka seera isaa fi ajaja isaf bulu ni ajaje. **5** Magaalawwan Yihuudaa hunda keessaas iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa fi iddoowwan aarsaa ixaanaa balleesse; mootummaanis isa jalatti nagaadhaan ni jiraate. **6** Innis waan biyyattiin nagaa argattee Yihuudaa keessatti magaalawwan dallaa jabaa qaban ni ijaare. Sababii Waaqayyoo boqonnaa isaaf kenneef waggoota sana keessa namni tokko iyyuu lola isatti hin kaafne. **7** Innis namoota Yihuudaan akkana jedhe; "Kottaa nu magaalawwan kanneen haa ijaarru; dallaa gamoo, cufaa fi danqaraawwan qabu itti naannessinee haa ijaarru; sababii nu Waaqayyoo Waaqa keenya barbaanneef lafti kun ammas keenyuma; nu isa barbaanne; innis karaa hundaan boqonnaa nuuf kenne." Isaan ni ijaaran; hojjiin isaaniis ni milkaa'eef. **8** Aasaan namoota Yihuudaa kanneen gaachana gurguddaa fi eeboo qabatan kuma dhibba sadii, namoota Beniyaan kanneen gaachana xixinnaa fi xiyyawwan qabatan kuma dhibba lamaa fi saddeettama qaba ture. Isaan kunneen hundi loltoota ciccimoo turan. **9** Zeraan namichi Itoophiyaa tokko immoo loltoota miliyoona tokkoo fi gaariwwan dhibba sadii fudhatee hamma

Maareeshaatti isaanitti ni duule. **10** Aasaanis isatti ba'e; isaanis Sulula Zefaataa keessatti Maareeshaa iddoo lolaa qabatan. **11** Kana irratti Aasaan Waaqayyoo Waaqa isaa waammatee akkana jedhe; "Yaa Waaqayyoo, kan akka kee namoota humna hin qabne gargaaree namoota jajjaboo jalaa baasu tokko iyyuu hin jiru. Yaa Waaqayyoo Waaqa keenya, nu sitti of kenninerraatii nu gargaari; maqaa keetiinis waraana akka malee guddaa kanatti duulleerra. Yaa Waaqayyoo ati Waaqa keenya; akka namni sitti cimuuft ofitti hin dhiisiin." **12** Waaqayyos fuula Aasaatii fi Yihuudaa duraan namoota Itoophiyaa ni dha'e; namoonni Itoophiyaas ni baqatan. **13** Aasaa fi loltoonni ishaa hamma Geraaraatti isaan ari'an. Waan Baay'een isaanii dhumaaniif namoonni Itoophiyaa deebi'anii bayyanachuu hin dandeenye; isaan fuula Waaqayyoo fi fuula loltoota isaa duratti barbadeeffamaniiruutii. Namoonni Yihuudaas booyuu baay'ee fudhatanii deebi'an. **14** Isaan sababii sodaachisni guddaan Waaqayyoo biraa jarattii dhufeef gandoota naannoo Geraaraa jiran hunda barbadeessan. Isaanis sababii wantoonni booji'aman hedduun achi turaniif gandoota kanneen ni saaman. **15** Akkasumas qubatawwan tiksootaa dha'anii karra hoolotaa fi re'oota akka malee hedduu fi gaalawwan illee booji'anii fudhatan. Ergasiis Yerusaalemitti dacha'an.

15 Hafuurri Waaqaa Azaariyaa ilma Oodeed irra ni bu'e. **2** Innis Asaatti gad ba'ee akkana jedheen; "Aasaa fi Yihuudaan hundi, Beniyaamis na dhaga'aa. Yoo isin isa wajjiin jiraattan Waaqayyoo isin wajjin ni jiraata. Yoo isin isa barbaaddan inni isiniif ni argama; yoo isin isa dhiifan immoo innis isin dhiisa. **3** Yeroo dheeraadhaaf Israa'eloonni Waaqa dhugaa malee luba isaan barsiisuu fi seera malee jiraachaa turan. **4** Yeroo rakkina isaanitti garuu gara Waaqayyoo Waaqa Israa'elitti deebi'anii isa barbaadan; innis isaanii ni argame. **5** Sababii bara sana keessa jiraattonni biyyattii hundi raafama keessa turaniif ba'uu fi deebi'anii galuun amansiisaa hin turre. **6** Sababii Waaqni rakkina gosa hundaatiin isaan dhiphisaa tureef sabni tokko saba biraatiin, magaalaa tokko magaalaa biraatiin barbadeeffamaa ture. **7** Isin garuu jabaadhaa; harki keessanis hin laafin; hojiin keessan badhaasa argataatii." **8** Aasaan yommuu dubbii kanaa fi raajii Azaariyaa ilma Oodeed dhaga'etti ni jajjabaate. Innis waqota jibbisiisoo harka namaatiin hojjetaman biyya Yihuudaa, Beniyaamii fi magaalawwan biyya gaaraa Efreem keessatti qabate hunda keessaa balleesse. Iddoo aarsaa Waaqayyoo kan gardaafoo mana qulqullummaa Waaqayyoo dura jiru illee ni haaromse. **9** Innis Yihuudaa fi Beniyaam akkasumas warra biyya Efreem, Minaasee fi Simi'oonii dhufanii alagummaadhaan isaan gidduu jiraachaa turan hunda walitti qabe; namoonni akka malee baay'een akka Waaqayyoo Waaqni isaa isa wajjin jiru arganii Israa'el keessaa gara isaa dhufaniitii. **10** Isaanis waggaa kudha shanaffaa Aasaan mootii ta'etti ji'a sadaffaa keessa Yerusaalemitti walitti qabaman. **11** Yeroo sanattis waan booji'anii fidan keessaa aangoota dhibba torbaa fi hoolota kuma torba Waaqayyooof aarsaa godhan. **12** Isaanis garaa fi lubbuu isaanii guutuudhaan Waaqayyoo Waaqa abbootii isaanii barbaaduudhaaf kakuu ni galan. **13** Namni Waaqayyoo Waaqa Israa'el hin barbaanne hundi xinnaas ta'u guddaan, dhiiras ta'u dubartiin ni ajjeefama ture. **14** Isaanis sagalee guddaa fi iyyaan, malakataa fi gaanfa afuufuudhaan Waaqayyooof ni kakatan. **15** Yihuudoonni hundinuu waan garaa guutuudhaan kakataniif kakuu kanatti akka malee gammadan. Isaan fedhiidhaan Waaqa ni barbaadan; innis isaanii argame. Kanaafuu Waaqayyoo karaa hundaan boqonnaa isaanii ni kenne. **16** Aasaan Mootichi akkoo isaa Ma'akaa iyyuu waan isheen fakkii Asheeraa jibbisiisaa tokko tolfatteef iddoo ulfinaa kan isheen akka haadha mootiitti

qabaatte sana irra ishee buuse. Aasaan fakkii sana caccabee Sulula Qeedroon keessatti ni gube. **17** Yoo inni iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa guutumaan guutuutti Israa'el keessaa balleessuu baate iyyuu garaan Aasaa bara jireenya isaa guutuu Waaqayyooof kennamee ture. **18** Innis meetii fi warqee akkasumas mi'oota innii fi abbaan isaa Waaqaaf addaan baasan gara mana qulqullummaa Waaqayyoofti ni galche. **19** Hamma bara mootummaa Aasaa waggaa soddonii shanaffaatti lolli tokko iyyuu hin kaane.

16 Bara mootummaa Aasaa keessa waggaa soddonii ja'afaafti Ba'ishaan mootichi Israa'el biyya Yihuudaatti duulee akka namni tokko iyyuu daangaa biyya Aasaa mooticha Yihuudaa keessaa hin baane yookaan akka achi hin seenne gochuudhaaf jedhee Raamaa jabeesse ijaare. **2** Aasaan meetii fi warqee mankuusa mana qulqullummaa Waaqayyoofti fi masaraa mootummaa isaa keessaa baasee Ben-Hadaad mooticha Sooriyaa kan Damaasqoo taa'ee bulchaa ture sanaaf ni erge. **3** Innis, "Akkuma walii galtee kanaan dura abbaa koo fi abbaa kee gidduu ture sanaatti ammas anaaf si fi gidduu walii galteen haa jiraatu. Kunoo inni meetii fi warqee siif ergeera. Akka inni narraa deebi'uuf dhaqiiitii walii galtee Ba'ishaan mooticha Israa'el wajjin qabdu sana diigi" jedheen. **4** Ben-Hadaadis yaada Aasaa mootichaa fudhatee ajajjuuwwan loltoota isaa magaalawwan Israa'elitti duulchise. Isaanis magaalawwan Iiyoon, Daan, Abeel Maayimii fi magaalawwan mankuusa Niiftaalum hunda rukutan. **5** Ba'ishaanis yommuu waan kana dhaga'etti Raamaa ijaaruu dhiisee hojii ofii isaa dhaabe. **6** Aasaan Mootichis namoota Yihuudaa hunda ni fide; isaanis dhagaawwanii fi muka Ba'ishaan ittiin hojjechaa ture Raamaadhaa fudhatanii deeman. Aasaan Gebaa fi Miisphaa ittiin ijaarrate. **7** Yeroo sanattis Hanaaniin ilaalaan sun Aasaa mooticha Yihuudaa bira dhufee akkana jedheen; "Waan ati Waaqayyoo Waaqa kee dhiiftee mootii Sooriyaa amanatteef loltoonni Sooriyaa si harkaa ba'aniiru. **8** Namoonni Itoophiyaa fi Liibiya gaariwwanii fi abbootii fardaa kanneen akka malee baay'ee qaban sun loltoota jajjaboo hin turree? Ta'us waan ati Waaqayyoon abdatteef inni dabarsee harka keetti isaan siif kenne. **9** Iji Waaqayyoo warra garaa guutuun isa amanatan jajjabeessuuf guutummaa addunyaa ni ilaalaatii. Sababii ati hojii gowwummaa hojjettee kana booddee waraanni sirraa hin caamu." **10** Aasaan sababii kanaaf ilaltuu sanatti ni aare; akka malee dheekkamee mana hidhaa keessa isa buuse. Yeruma sanatti Aasaan namoota tokko tokko gara jabinaan ni cunqurse. **11** Wannii bara mootummaa Aasaa keessa jalqabaa hamma dhumaatti hojjetame kitaaba mootota Yihuudaa fi Israa'el keessatti barreeffameera. **12** Aasaanis bara mootummaa isaa keessa waggaa soddonii saglaffaatti dhukkuba miillaatiin akka malee ni dhiphate. Ta'us inni dhukkuba akka malee hamaa kana keessatti illee ogeeyyii fayyaa malee gargaarsa Waaqayyoo hin barbaanne. **13** Ergasii Aasaan bara mootummaa isaa keessa waggaa afurtamii tokkoffaatti du'ee abbootii ofii isaa wajjin boqote. **14** Isaanis awwaala inni Magaalaa Daawit keessatti dhagaa cabsee ofii isaatii qopheeffatetti isa ni awwaalan. Wasaasaa urgooftuwwanii fi shittoodhaan guutame irra isa ni ciibsan; ulfina isaatiifis ibidda guddaa bobeesaan.

17 Yehooshaafaax ilmi Aasaa iddoo abbaa isaa mootii ta'e; Israa'elitti ni cime. **2** Innis magaalawwan Yihuudaa kanneen jabeffamanii ijaaraman hunda keessa loltoota ni qubachiise; Yihuudaa fi magaalawwan Efreem kanneen abbaan isaa Aasaan qabatee ture keessas loltoota magaalaa eegan ni kaa'e. **3** Sababii Yehooshaafaax bara dargaggummaa isaa

keessa karaa abbaan isaa Daawit jiraachaa ture irra deddeebi'ef Waaqayyo isa wajjin ture. Inni Ba'aal duukaa hin buune; **4** waan Israa'eloonni hojjetan duukaa bu'uu dhiisee Waaqa abbootii isaa duukaa bu'uudhaan ajaja isaa ni eege. **5** Waaqayyos harka isaa jalatti mootummaa cimsee ni dhaabe; akka inni qabeenyaa fi ulfina guddaa qabaatuufis Yihuudoonni hundi Yehooshaafaaxiif kennaa fidaa turan. **6** Garaan isaas karaa Waaqayyootiif banamaa ture; kana malees iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraatii fi sidaawwan Aasheeraa Yihuudaa keessaa ni balleesse. **7** Bara mootummaa isaa keessaa waggaa sadaffaatti akka isaan magaalawwan Yihuudaa keessatti barsiisaniif qondaalota isaa jechuunis Ben-Haayil, Obaadiyaa, Zakkaariyaas, Naatnaa'elii fi Miikaayaasin ni erge. **8** Lewwonni tokko tokko isaan wajjin turan; jarris: Shemaa'iyaa, Netaaniyaa, Zebaadiyaa, Asaheel, Shemiiraamoot, Yoonataan, Adooniyaa, Xoobbiyyahuu fi Xoob-Adooniyaa fe'a. Luboonni immoo Elliishaamaa fi Yehooraan turan. **9** Isaanis Kitaaba Seera Waaqayyoo fuudhanii deemanii guutummaa Yihuudaa keessatti ni barsiisan; magaalawwan Yihuudaa hunda keessaa deemanii saba ni barsiisan. **10** Sababii sodaachisni Waaqayyoo mootumoota biyyoota naannoo Yihuudaa jiran irra bu'eef isaan Yehooshaafaax wajjin wal hin lolle. **11** Filixseemonni tokko tokko kennaawwanii fi meetii akka gibiraatti fidanii Yehooshaafaaxiif ni kennan; Araboonni immoo bushaayee jechuunis korbeeyyii hoolaa kuma torbaa fi dhibba torbaa fi korbeeyyii re'ee kuma torbaa fi dhibba torba fidaniif. **12** Yehooshaafaaxis ittuma caalchisee jabaachaa ni deeme; Yihuudaa keessattis da'annoowwanii fi magaalawwan mi'a itti kuusan ni ijaare; **13** inni mankuusaalee baay'ee magaalawwan Yihuudaa keessaa qaba ture. Loltoota muuxannoo qabanis Yirusaalem keessa turse. **14** Haalli isaan itti maatii maatiidhaan hiriiraniis kana: Yihuudaa keessaa ajajjoota gareewwanii 1,000; Adinaahi ajajjichi loltoota 300,000 wajjin; **15** isatti aanee Yehohaanaan ajajjichi loltoota 280,000 wajjin; **16** isatti aanee immoo Amaasiyaa ilma Zikrii kan tajaajila Waaqayyootiif jedhee of kenne loltoota 200,000 wajjin. **17** Gosa Beniyyaam keessaa: Eliyaadaan loltuun jabaan sun loltoota xiyyaa fi gaachana qabatan 200,000 wajjin; **18** isatti aanee immoo Yehoozaabaad namoota lolaaf qophaa'an 180,000 wajjin hiriire. **19** Isaan kunneen namoota inni magaalawwan guutummaa Yihuudaa keessatti jabeeffamanii ijaaraman keessa qubachiiseen alatti warra mooticha tajaajilaa turanii dha.

18 Yehooshaafaax yeroo kanatti qabeenyaa fi ulfina guddaa qaba ture; innis karaa fuudhaatiin Ahaabitti ni firoomee. **2** Innis waggoota muraasa booddee Ahaabin arguuf gara Samaariyaatti gad bu'e. Ahaabis isaa fi namoota isa wajjin turaniif hoolotaa fi sangoota baay'ee qalee akka inni Raamooti Gili'aad lolu isa sossobate. **3** Ahaab mootichi Israa'el, "Ati Raamooti Gili'aadin loluun na wajjin ni baataa?" jedhee Yehooshaafaax mooticha Yihuudaa gaafate. Yehooshaafaaxis, "Ani akkuma kee ti; sabni koos akkuma saba keetii ti; nu waraana kana irratti isin wajjin dhaabanna" jedhee deebise. **4** Yehooshaafaax garuu mootii Israa'eliiin, "Duraan dursii gorsa Waaqayyoo gaafadhu" jedhe. **5** Kanaafuu mootichi Israa'el raajota dhibba afur walitti qabee, "Nu Raamooti Gili'aadin loluudhaaf banuu mo dhiisnu?" jedhee ni gaafate. Isaanis, "Dhaqi; Waaqni dabarsee harka mootichaatti ishee kennaatii" jedhanii deebisaniif. **6** Yehooshaafaax immoo, "Akka nu waa isa gaafannuuf raajii Waaqayyoo tokko iyyuu sa hin jiruu?" jedhee gaafate. **7** Mootiin Israa'el immoo Yehooshaafaaxiin, "Amma illee namichi nu karaa isaatiin Waaqayyoon waa gaafachuu dandeenyu tokko jira; garuu sababii inni yeroo hunda waa'ee koo waan hamaa

malee waan gaarii raajii hin dubbanneef ani isa nan jibba. Innis Miikaayaa ilma Yimlaa ti" jedhe. Yehooshaafaax immoo deebisee, "Mootichi akkas jechuu hin qabu" jedheen. **8** Kanaafuu mootiin Israa'el qondaalota isaa keessaa nama tokko waamee, "Dhaqiitti Miikaayaa ilma Yimlaa sana dafii fidi" jedheen. **9** Mootichi Israa'elii fi Yehooshaafaax mootiin Yihuudaa uffata isaanii kan mootummaa uffatani balbala Samaariyaa seensisu bira oobdii keessa teessoo isaanii irra tataa'anii raajonni hundi immoo fuula isaanii duratti raajii dubbachaa turan. **10** Kana irratti Zedeqiyaan ilmi Keni'anaa gaanfawwan sibiilaa tolchee, "Waaqayyoo, 'Ati hamma isaan dhumanitti gaanfawwan kanneeniin warra Sooriyaa ni wawwaraanta' jedha" jedhee labse. **11** Raajonni kaan hundinuu waanuma kana raajan. Isaanis, "Waaqayyoo dabarsee harka mootichaatti ishee kennaatii, Raamooti Gili'aadin lolii mo'adhu" jedhan. **12** Ergamaan Miikaayaa waamuu dhaqe sunis, "Kunoo raajonni kaan utuu gargar hin gorin milkaa'uu mootichaaf himaa jiru. Maaloo dubbiin kees dubbii isaaniitiin tokko akka ta'uuf atis waan tolaa dubbadhu" jedheen. **13** Miikaayaan garuu deebisee, "Dhugaa Waaqayyoo jiraataa, ani waanuma Waaqni koo jedhu qofan isatti hima" jedhe. **14** Yommuu inni achi ga'ettis mootichi, "Yaa Miikaayaa, nu Raamooti Gili'aaditti duullu moo ani dhiisu?" jedhee isa gaafate. Miikaayaanis, "Isaan dabarfamanii harka keetti kennamuutii waraani mo'adhu" jedhee deebise. **15** Mootichi immoo, "Ani yeroo hammamin akka ati dhugaa malee waan tokko illee natti hin himne maqaa Waaqayyootiin si kakachiisa?" jedheen. **16** Kana irratti Miikaayaan akka jedhee deebise; "Ani Israa'eloota hunda akkuma hoolota tiksee hin qabneetti gaara irratti bittinnaa'an nan arge. Waaqayyos, 'Sabni kuu goftaa hin qabu. Tokkoon tokkoon isaanii nagaadhaan mana isaaniitti haa deebi'an.'" **17** Mootiin Israa'elii Yehooshaafaaxiin, "Ani akka inni waa'ee koo waan hamaa malee waan gaarii tokko iyyuu hin raajne sitti hin himnee?" jedhe. **18** Miikiyaas ittuma fufee akkana jedhe; "Kanaafuu ati dubbii Waaqayyoo dhaga'i; ani utuu Waaqayyoo teessoo isaa irra taa'ee, ergamoonni samii hundis mirgaa fi bitaa isaatiin dhadhaabatanuu nan arge. **19** Waaqayyos, 'Eenyutu akka inni dhaqee Raamooti Gili'aadin lolee achitti du'uuf Ahaab mooticha Israa'el gowwoomsa?' jedhe. "Inni tokko waan tokko jedha; inni kaan immoo waan biraa jedha. **20** Dhuma irratti hafuurri tokko dhufee fuula Waaqayyoo dura dhaabatee, 'Anatu isa gowwoomsa' jedhe. "Waaqayyos, 'Ati maaliin isa dogogorsita?' jedhee isa gaafate. **21** "Innis, 'Ani dhaqee afaan raajota isaa hunda keessatti hafuura sobaa nan ta'a' jedhe. "Waaqayyos, 'Dhaqiitti isa dogogorsii; ni milkooftaati' isaan jedheen. **22** "Kanaafuu Waaqayyoo amma afaan raajota kee kanneenii keessa hafuura sobaa kaa'eera. Waaqayyoo badiisa sitti ajajeera." **23** Kana irratti Zedeqiyaan ilmi Keni'anaa ol ba'ee Miikaayaa fuula keessa kabalee, "Hafuurri Waaqayyoo yommuu sitti dubbachuuf na biraa ba'etti karaa kam deeme?" jedhee gaafate. **24** Miikaayaanis, "Ati gaafa dhokachuuf jettee gara kutaa manaa kan gara keessaatti ol galtutti argita" jedhee deebiseef. **25** Kana irratti mootiin Israa'el akkana jedhee ajaje; "Miikaayaa fuudhaatii gara Aamoon bulchaa magaalaa fi gara Yoo'aash ilma mootichaatti geessaatii, **26** 'Mootichi akkana jedha: Hamma ani nagaan deebi'utti namicha kana mana hidhaa keessa buusaa; buddeenaati fi bishaan malees homaa hin kenninaafii' jedhaan." **27** Miikaayaan immoo, "Yoo ati nagaan deebite, Waaqayyoo karaa kootiin hin dubbanne" jedheen. Ittuma fufees, "Yaa saboota, isin hundi dubbii koo akeekkadhaa!" jedhe. **28** Kanaafuu mootiin Israa'elii fi Yehooshaafaax mootiin Yihuudaa Raamooti Gili'aaditti ol ba'an. **29** Mootiin Israa'el

Yehooshaafaaxiin, “Ani eenyummaa koo dhokfadheen lola seena; ati garuu uffata mootummaa uffadhu” jedhe. Kanaafuu mootiin Israa’el eenyummaa ofii isaa dhokfatee lola seene. **30** Yeroo kanatti mootiin Sooriyaa ajajjoota gaariiwwan isaatiin, “Mootii Israa’elitti malee xinnaas ta’u guddaatti, nama tokkottuu lola hin kaasinaa” jedhee ajaje. **31** Ajajjooanni gaariiwwanii yommuu Yehooshaafaaxin arganitti, “Kun mootii Israa’el” jedhanii yaadan. Kanaafuu isa rukutuuf itti garagalan; Yehooshaafaax garuu guddisee iyye; Waaqayyos isa gargaare. Waaqnis isa irraa isaan deebise; **32** ajajjooanni gaariiwwanii yommuu akka inni mootii Israa’el hin ta’in arganitti isa ari’uu dhiisan. **33** Garuu namichi tokko xiyya ofii isaa darbatee akkuma tasaa qomee sibiilaa gidduudhaan mooticha Israa’el ni waraane. Mootichis ooftuu gaarii isaatiin, “Gaarii naannessitii lola keessaa na baasi. Ani madaa’eeraatii” jedhe. **34** Lollu sunis guyyaa guutuu ittuma cimee walle; mootiin Israa’elis ol jedhee hamma aduun dhiitutti gara warra Sooriyaatti garagalee irkatee gaarii isaa keessa oole. Yommuu biiftuun lixkettis ni du’e.

19 Yeroo Yehooshaafaax mootiin Yihuudaa nagaadhaan gara masaraa isaa Yersaalemitti deebi’etti, **2** Yehuun raajichi ilmi Hanaanii sun isa simachuuf ba’ee akkana isaan jedhe; “Ati nama hamaa gargaaruu fi warra Waaqayyoon jibban jaallachuu qabdaa? Kanaafuu dheekkamsi Waaqayyoo sitti dhufeera. **3** Ta’us waan ati siidaawwan Aasheeraa barbadeessitee fi sababii garaan kee Waaqa barbaaduudhaaf qophaa’aa ta’eef wanni gaariin si biratti argameera.” **4** Yehooshaafaax Yersaalem keessa jiraate; innis Bersheebaadhaa hamma biyya garaa Efreemitti saba gidduu deemee akka isaan gara Waaqayyoo Waaqa abbootii isaanitti deebi’an godhe. **5** Innis biyya sana keessatti magaalaawwan Yihuudaa kanneen dallaa jabaa qaban hundatti abbootii murtii muude. **6** Akkanas jedheen; “Waan hojjetan qalbeeffadhaa; Waaqayyoo isa yeroo isin murtii kennitanitti isin wajjin jiru sanaaf jettaniitti malee namaaf jettanii murtii hin kennitanitii. **7** Waaqayyoon sodaachuun isin keessa haa jiraatu. Sababii Waaqayyoo Waaqa keenya bira dabni yookaan wal caalchisuun yookaan matta’aa fudhachuun hin jirreef of eeggannaadhaan murtii kennaa.” **8** Yehooshaafaax akkasumas Yersaalem keessatti akka isaan seera Waaqayyoo eegsisanii dhubii wal dhabiisaatiif illee araraa buusaniif Lewwota, lubootaa fi hangafoota maatiwwan Israa’el tokko tokko muude. Isaanis Yersaalem keessa jiraatan. **9** Innis akkana jedhee isaan ajaje; “Isin amanamummaa fi garaa guutuun Waaqayyoon sodaachaa tajaajilu qabdu. **10** Himatawwan namoota biyya keessanii kanneen magaalaa keessa jiraatan irraa waa’ee dhiiga dhangalaasuun yookaan waa’ee seeraa, waa’ee ajajawwanii, waa’ee labii yookaan qajeelcha diduu irratti gara keessan dhufan, akka isaan Waaqayyotti cubbuu hin hojjenneef akeekkachiisaa. Yoo kanaa achii dheekkamsi isaa isinii fi obboloota keessanitti ni dhufaa. Waan kana godhaa; isinis cubbuu hin hojjetan. **11** “Waan kan Waaqayyoo ta’e kam irratti iyyuu Amariyaan lubichi hangafti, waan kan mootii ta’e kam irratti iyyuu Zebaadiyaan ilmi Ishmaa’eel hoogganaan gosa Yihuudaa isin irratti muudamaniiru; Lewwonni immoo qondaalota ta’anii fuula keessan dura ni tajaajilu. Jabaadhaa hojjedhaa; Waaqayyoo warra waan gaarii hojjetan wajjin haa jiraatu.”

20 Kana booddee Mo’aabonni fi Amoononni Mi’uunota tokko tokko wajjin Yehooshaafaaxin loluuf dhufan. **2** Namoonni tokko tokkos dhufanii, “Waraanni akka malee guddaan isaa Edoom gama Galaanaatii sitti dhufaa jira. Duulli kunis kunoo Een Gaadii lafa Hazezoon Taamaar jedhamu ga’ee jira” jedhanii

Yehooshaafaaxitti himan. **3** Yehooshaafaax is waan akka malee sodaateef Waaqayyoon waammachuuf murteeffate; guutummaa Yihuudaa keessattis sooma labse. **4** Namoonni Yihuudaas gargaarsa Waaqayyoo barbaacha walitti ni qabaman; isaan dhugumaan isa barbaacha magaalawwan Yihuudaa hunda keessaa ni dhufan. **5** Yehooshaafaaxis mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa obdii haaraa dura waldaa Yihuudaa fi Yersaalem gidduu dhaabatee **6** akkana jedhe: “Yaa Waaqayyoo, Waaqa abbootii keenyaa, ati Waaqa samii keessa jiraattu mitii? Ati mootumoota sabootaa hunda bulchita; humnii fi jabinii si harka jiru; namni siin mormuu danda’u tokko iyyuu hin jiru. **7** Yaa Waaqa keenya, ati jiraattota biyya kana fuula saba kee Israa’el duraa baaftee biyyattii bara baraan sanyiiwwan Abrahaam michuu kee sanaaf hin kenninee? **8** Isaanis biyya sana keessa jiraatanii Maqaa keetiif mana qulqullummaa ni ijaaran; akkanas jedhan: **9** ‘Yoo wanni hamaan nutti dhufe, yoo goraadeen, murtiin yookaan dha’ichi yookaan beelli nutti dhufe, nu fuula kee dura mana qulqullummaa kan Maqaa keetiin waamamu kana dura dhaabannee dhiphina keenya keessatti sitti iyyanna; atis nu dhageessee nu oolchitta.’ **10** “Amma garuu namoonni Amoon, kan Mo’aabii fi kan Gaara See’iir kanneen ati akka Israa’eloonni yeroo Gibxii dhufanitti isaan hin tuqne gootee akkasiin badiisa oolan sun as jiru. **11** Kunoo akka isaan biyya ati dhaala gootee nuu kennite keessaa nu baasuudhaan galata keenya nuu deebisuuf dhufan ilaali. **12** Yaa Waaqa keenya ati isaanitti hin murtuu? Nu waraana guddaa nutti dhufe kana of irraa deebisuudhaaf humna hin qabnu. Nu waan goonu hin beeknu; iji keenya garuu sirra jira.” **13** Namoonni Yihuudaa hundinuu niitota isaanii, ijoollee fi daa’imman isaanii wajjin fuula Waaqayyoo dura dhadhaabatanii turan. **14** Yahizii’eel ilma Zakkaariyaa ilma Benaayaa, ilma Ye’i’i’eel ilma Mataan Lewwicha sanyii Asaaf sana utuma inni waldaa keessa dhabatuu Hafuurri Waaqayyoo isa irra bu’e. **15** Innis akkana jedhe; “Yehooshaafaax yaa mootii, warri Yihuudaa fi Yersaalem keessa jiraattan hundinuu dhaga’aa! Waaqayyoo akkana isiniin jedha: ‘Isin sababii waraana guddaa kanaatiif jettanii hin sodaatinaa yookaan abdi hin kutatina. Lollu kun kan Waaqa ti malee kan keessan miti. **16** Bor isaanitti gad bu’aa. Isaan karaa malkaa Ziizi ol ba’u; isin immoo gammoojjii Yiruu’eel keessatti qarqara sululichaa irratti isaan argattu. **17** Lola kana loluu isin hin barbaachisu. Isin iddoo iddoo keessan qabadhaa; yaa Yihuudaa fi Yersaalem jabaadhaa dhaabadhaatii mo’annoo Waaqayyoo isiniif kennu ilaalaa. Hin sodaatinaa; abdiis hin kutatina. Bor isaanitti ba’aa; Waaqayyoo isin wajjin dhaabata.’” **18** Yehooshaafaax adda isaatiin lafatti gombifame; namoonni Yihuudaa fi Yersaalem hundinuu fuula Waaqayyoo duratti addaan lafatti gombifamanii ni sagadan. **19** Ergasii immoo garee Qohaatii fi Qoraahi keessaa Lewwonni tokko tokko dhaabatanii, sagalee guddaadhaan Waaqayyoo Waaqa Israa’el ni galateeffatan. **20** Isaanis guyyaa itti aanu ganamaan ka’anii gammoojjii Teqoo’aatti ni qajeelan. Yehooshaafaaxis akkuma isaan ba’anii dhaabatee, “Namoonni Yihuudaa fi Yersaalem na dhageeffadhaa! Isin ni jabaatuutii Waaqayyoo Waaqa keessan amanadhaa; raajota isaa illee amanaa isin ni milkooftuuti” jedhe. **21** Yehooshaafaax erga namoota wajjin mari’atee booddee akka isaan loltoota dura deemanii, “Waaqayyoon galateeffadhaa; jaallii isaa bara baraan jiraataati” jechaa Waaqayyoon faarfatanii sababii ulfina qulqullummaa isaatiif isa leellisaniif faarfattoota muude. **22** Akkuma isaan faarfachuu fi galateeffachuu jalqabaniinis Waaqayyoo namoota Amoon kan Mo’aabii fi kan Gaara See’iir kanneen Yihuudaatti duulan sana dura waraana riphee eeggatu tokko ni kaa’e;

isaanis ni mo'ataman. **23** Namoonni Amoonii fi Mo'aab namoota Tulluu See'ir irraa dhufan guutumaan guutuutti barbadeessuudhaaf itti ka'an. Isaanis erga namoota See'ir dhufan sana fixanii booddee deebi'anii wal fixan. **24** Namoonni Yihuudaas yommuu iddoo gara gammoojjiiitti garagalee jiru ga'anii waraana guddaa sana ilaalanitti reeffa lafatti kufe qofa argan; namni tokko iyyuu hin miliqne. **25** Kanaafuu Yehooshaafaaxii fi namoonni isaa boojuu isaanii guurrachuu dhaqan; isaanis mi'a lolaa hedduu fi uffata akkasumas mi'oota gatii guddaa baasan kan guurratanii fixuu hin dandeenye achii ni argatan. Boojuun argames waan akka malee baay'ee tureef walitti qabuuf bultii sadii fudhate. **26** Bultii afurafaatti lafa itti Waaqayyoof galata dhi'eessan sana Sulula Beraakaa keessatti walitti qabaman. Kanaafuu iddoo suni hamma har'aatti Sulula Beraakaa jedhamee waamama. **27** Namoonni Yihuudaa fi Yerusaleem sababii Waaqayyo waan isaan ittiin diinota isaanii irratti gammadan isaaniif kenneef Yehooshaafaaxiin hoogganamanii gammachuudhaan Yerusaleemitti deebi'an. **28** Isaanis Yerusaleem seenanii baganaa, kiraaraa fi malakata qabatanii gara mana qulqullummaa Waaqayyo hin dhaqan. **29** Mootummoonni biyyoota hundaas yommuu akka itti Waaqayyo diinota Israa'el lole dhaga'anitti Waaqa sodaachuun isaan qabate. **30** Mootummaan Yehooshaafaaxis waan Waaqni isaa karaa hundaan boqonnaa isaaf kenneef nagaadhaan ni jiraate. **31** Akkasiin Yehooshaafaax mootii ta'ee Yihuudaa ni bulche. Inni yeroo mootii Yihuudaa ta'etti nama umuriin isaa waggaa soddomii shan ture; innis Yerusaleem keessa taa'ee waggaa digdamii shan ni bulche. Maqaan haadha isaa Azuubaa ture; isheenis intala Shilhi turte. **32** Innis karuma abbaa isaa Aasaa irra deeme malee isa irraa hin jal'anne; fuula Waaqayyoo durattis waan qajeelaa hojjete. **33** Ta'us iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa hin diigamne ture; namoonnis qalbii isaanii gara Waaqa abbootii isaaniitti hin deebine ture. **34** Wantoonni bara mootummaa Yehooshaafaax keessa jalqabaa hamma dhumaatti hojjetaman kanneen biraa seenaa Yehuu ilma Hanaanii kan kitaaba mootota Israa'el keessatti galmeeffame sana keessatti barreeffamaniiru. **35** Ergasii Yehooshaafaax mootichi Yihuudaa, Ahaaziya mootii Israa'el kan hojiin isaa jibbisiisaa ta'e sana wajjin walii galtee godhate. **36** Innis dooniwwan daldalaa hojjechuuf isaan walii gale; isaanis Eziyoon Geberitti dooniwwan ni hojjechiisan. **37** Eli'ezar raajichi ilmi Doodaawaahuu namichi Maareeshaa sun, "Sababii ati Ahaaziya wajjin walii galtee godhatteef Waaqayyo hojii kee ni diiga" jedhee Yehooshaafaaxiin mormee raajii ni dubbate. Dooniwwanis ni caccaban; gara Tarshiishis dhaqu hin dandeenye.

21 Ergasii Yehooshaafaax abbootii isaa wajjin boqotee isaanuma biratti magaalaa abbaa isaa magaalaa Daawit keessatti awaalame. Yehooraa ilmi isaa iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **2** Obboloonni Yehooraa ilmaan Yehooshaafaax Azaariyaa, Yehii'eel, Zakkaariyaas, Ezaariyaas, Miikaa'elii fi Shefaaxiyaa jedhaman ture. Isaan kunneen hundi ilmaan Yehooshaafaax mooticha Israa'el sanaa turan. **3** Abbaan isaaniis kenna meeti, kan warqeetii fi mi'oota gatii guddaa baasani akkasumas magaalawwan Yihuudaa keessaa kanneen dallaa jabaa qaban isaanii kenne; garuu sababii inni hangafa ta'ee mootummaa isaa Yehooramiif kenne. **4** Yehooraa erga mootummaa abbaa isaa irratti jabaatee dhaabatee boodde obboloota isaa hundaa fi qondaaltota Israa'el tokko tokko goraa-deedhaan ni fixe. **5** Yehooraa yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa soddomii lama ture; innis Yerusaleem keessa taa'ee waggaa saddeet ni bulche. **6** Innis akkuma manni

Ahaab godhee ture sana karaa mootota Israa'el duukaa bu'e; intala Ahaab fuudhee tureetii. Fuula Waaqayyoo durattis waan hamaa hojjete. **7** Ta'us Waaqayyo sababii Daawit wajjin kakuu galeef mana Daawit balleessuun fedhii Waaqayyoo hin turre. Inni isaa fi sanyii isaatiif ibsaa bara baraa dhaabuuf kakuu galee ture. **8** Bara Yehooraa keessa Edoom Yihuudaatti fincilee mootii ofii isaa moosifate. **9** Kanaafuu Yehooraa qondaaltota isaatii fi gaariwwan isaa hunda wajjin achi dhaqe. Warri Edoomis isaa fi ajajjoota gaariwwan isaa marsan; inni garuu halkaniiin ka'ee isaan ni dha'e. **10** Edoom hamma har'aatti illee akkuma Yihuudaatti finciletti jira. Libnaanis sababii Yehooraa Waaqayyo Waaqa abbootii isaa dhiiseef yeruma sanatti fincile. **11** Tulluuwwan Yihuudaa irrattis iddoowwan sagadaa ijaaree akka namoonni Yerusaleem sagaagalan gochuudhaan Yihuudaa karaa irraa jal'ise. **12** Yehooraa isaa xalayaa Eeliyaas raajicha biraa ergame tokko ni argate; xalayaan sunis akkana jedha: "Waaqayyo Waaqni abbaa kee Daawit akkana jedha: 'Ati karaa abbaa kee Yehooshaafaax irra yookaan karaa Aasaa mooticha Yihuudaatti hin adeemne. **13** Ati garuu karaa mootota Israa'el irra deemuudhaan akkuma manni Ahaab godhe sana Yihuudaa fi saba Yerusaleem sagaagalchiif. Obboloota kee miseensota mana abbaa keetii kanneen sirra wayyan sana illee ni fixe. **14** Kanaafuu Waaqayyo amma saba kee, ilmaan kee, niitota kee fi waan ati qabdu hunda dha'icha hamaadhaan dha'uuf jira. **15** Ati mataan kee iyyuu dhukkuba mar'umaanii kan guyyaa guyyaadhaan hammaachaa deemuun qabamta; dhuma irrattis dhukkubichi mar'umaan kee alatti yaasa.'" **16** Waaqayyos Filisxeemotaa fi Araboota saba Itoophiyaatti dhi'oo jiraatan Yehooramitti ni kaase. **17** Isaanis Yihuudaa dha'anii qabatan; mi'a masaraa mootii keessatti argamu hunda, ilmaanii fi niitota isaa wajjin booji'anii ni fudhatan. Ilma isaa Ahaaziya isa xixisuu sana malee ilmi tokko iyyuu hin hafneef. **18** Waan kana hunda booddee Waaqayyo dhukkuba mar'umaanii kan hin fayyineen Yehooramin ni dha'e. **19** Innis oolee bulee dhuma waggaa lammaffaatti sababii dhukkuba hamaa sanaatiif mar'umaan isaa keessaa ni kufe; akka malee dhiphatee ni du'e. Namoonni isaa akka abbootii isaatiif godhan sana ulfina isaatiif jedhanii ibidda hin bobeesse. **20** Yehooraa yeroo mootii ta'etti nama waggaa soddomii lama ture. Innis Yerusaleem keessa taa'ee waggaa saddeet ni bulche. Yeroo inni du'etti namni tokko iyyuu isaaf hin gaddine; innis Magaalaa Daawit keessatti awaalame malee lafa mootonni itti awwaalamaniitti hin awwaalamne.

22 Sababii Saamtonni Araboota wajjin qubata loltootaa seenan sun ilmaan isaa hangafoota hunda fixaniif namoonni Yerusaleem Ahaaziya ilma Yehooraa sana iddoo isaa buusanii mootii godhan. Kanaafuu Ahaaziya ilmi Yehooraa mooticha Yihuudaa sun mootii ta'ee bulchuu ni jalqabe. **2** Ahaaziya yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa digdamii lama ture; innis Yerusaleem keessa taa'ee waggaa tokko ni bulche. Maqaan haadha isaa Aaaliyaa dha; isheenis intala ilma Omrii turte. **3** Innis sababii haati isaa akka inni dogoggora hojjetu isa jajjabeessa turteef karaa mana Ahaab duukaa bu'e. **4** Sababii manni Ahaab erga abbaan isaa du'ee booddee gorsitoota isaa ta'uudhaan gara yakka hojjechuutti isa oofaniif, innis akkuma manni Ahaab godhe sana fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete. **5** Inni yeroo Yehooraa ilma Ahaab mooticha Israa'el wajjin Raamooti Gili'aaditti Hazaa'eel mooticha Arraam loluudhaaf duuletti gorsuma isaanii duukaa bu'e. Warri Arraamis Yooramiin ni madeessan; **6** kanaafuu inni madaa isaan yeroo inni Raamaat keessatti Hazaa'eel mooticha Arraam wajjin wal loletti isa madeessan sana fayyuuf jedhee Yizri'eelitti

deebi'e. Kana irratti Ahaaziyaan ilmi Yooraaam mootichi Yihuudaa sababii inni madaa'ee tureef Yehooraaam ilma Ahaab arguuf gara Yizri'eelitti gad bu'e. **7** Sababii inni Yehooraaamin gaafachuu dhaqeeff Waaqni Ahaaziyaatti badiisa fide. Ahaaziyaan yommuu achi ga'etti Yehuu ilma Nimshii sana simachuuf Yooraaam wajjin gad ba'e. Yehuun immoo nama Waaqayyo akka inni mana Ahaab balleessuuf dibee dha. **8** Yehuun utuu mana Ahaabitti muraa jiruu qondaaltota Yihuudaa fi ilmaan firoota Ahaaziyaan kanneen Ahaaziyaan tajaajilaa turan argee isaan ni galaafate. **9** Ergasii immoo inni Ahaaziyaan barbaacha ni deeme; namoonni Yehuus Ahaaziyaadhaa iddoo inni itti dhokatee turee qabani Yehuutti fidanii isa ni ajjeesan. Isaanis, "Inni ilma Yehooshaafaax namicha garaa guutuudhaan Waaqayyoon barbaade sanaa ti" jedhanii isa ni awwaalan. Kanaafuu mana Ahaaziyaan keessaa namni aangoo mootummaa qabachuu danda'u tokko illee hin turre. **10** Aataaliyaan haati Ahaaziyaan yommuu akka ilmi ishee du'e argitetti kaatee maatii mana mootii Yihuudaa guutummaan guutuutti balleessite. **11** Yehooshebaati intalli Yehooraaam Mootichaa garuu ilmaan moototaa kanneen ajjeefamuuf turan keessaa Yoo'aash ilma Ahaaziyaan hatee fudhachuudhaan kuudiftuu isaa wajjin dinqatti ni dhoksite. Yoshabeti intalli Iyyooraaam Mootichaa, niitiin Yehooyaadaa lubichaa sun obboleettii Ahaaziyaan turte; isheenis akka Aataaliyaan isa hin ajjeefneef mucaa sana dhoksite. **12** Innis bara Aataaliyaan biyya bulchaa turte hunda isaan wajjin mana qulqullummaa Waaqaa keessatti dhokfamee waggaa ja'a jiraate.

23 Yehooyaadaan waggaa torbaffaatti jabina ofii isaa ni argisiise. Innis ajajjuuwan dhibbaa jechuunis Azaariyaa ilma Yirooham, Ishmaa'el ilma Yehohaanaan, Azaariyaa ilma Oobeed, Ma'aseyaa ilma Adaayaa fi Eliishaafaax ilma Zikrii wajjin kakuu seene. **2** Isaanis guutummaa Yihuudaa keessa deemanii magaalawwan hunda keessaa Lewwotaa fi hangafoota maatiwwan Israa'el walitti ni qaban. Yommuu isaan Yerusaaalem ga'anitti, **3** waldaan guutuun mana qulqullummaa Waaqaa keessatti mootichaa wajjin kakuu seene. Yehooyaadaanis akkana isaaniin jedhe; "Akkuma Waaqayyo waa'ee sanyii Daawit waadaa gale sanatti, ilmi mootichaa mootii ni ta'a. **4** Wannii isin gochuu qabdan isa kana: Isin lubootaa fi Lewwota guyyaa Sanbataa hojiitti ramadamtan keessaa harka sadii keessaa harki tokko karra, **5** harka sadii keessaa harki tokko masaraa mootummaa, harka sadii keessaa harki tokko immoo karra 'Karra Hundee' jedhamu sana eegaa; namoonni kaan hundi immoo oobdii mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti argamuu qabu. **6** Lubootaa fi Lewwota hojii irra jiran malee namni tokko iyyuu mana qulqullummaa Waaqayyoo hin seenin; isaan sababii qulqullaa'aniif seenuu ni danda'u; warri kaan hundi garuu waan Waaqayyo isaan ajaje eeguu qabu. **7** Lewwonni tokkoon tokkoon isaanii mi'a lolaa harkatti qabatanii mootichatti naanna'anii dhadhaabachuu qabu. Namni mana qulqullummaa seenu kan bira kan iyyuu haa ajjeefamu. Lafa inni dhaqu hundatti mootichatti dhi'oo jiraadhaa." **8** Lewwonni fi namoonni Yihuudaa hundinuu akkuma Yehooyaadaan lubichi ajaje sana ni godhan. Sababii Yehooyaadaan lubichi gareewwan eegumsaa keessaa tokko illee gad hin dhiisiiniiif tokkoon tokkoon isaaniis namoota isaaniin warra guyyaa Sanbataatiin hojiitti bobba'anii fi warra hojii irraa boqotan ni fudhatan. **9** Innis eeboowwan, gaachanawwan gurguddaa fi xixinnaa Daawit Mootichaa kanneen mana qulqullummaa Waaqaa keessa turan ajajjuuwan dhibbaatiif ni kenne. **10** Akka namoonni hundi mi'a lolaa harkatti qabatanii karaa kibba mana qulqullummaatti hamma karaa kaaba mana qulqullummaatti iddoo aarsaatii fi mana qulqullummaa biratti mootichatti

naanna'anii dhaabatan ni godhe. **11** Yehooyaadaa fi ilmaan isaa ilma mootichaa fidanii mataa isaa irra gonfoo kaa'an; isaanis garagalcha kakuu itti kennanii akka inni mootii ta'e ni labsan. Isa dibaniis, "Mootichi bara baraan haa jiraatu!" jedhanii ni iyyan. **12** Aataaliyaan yommuu waca namoota fiigani mooticha leellisanii dhageessetti, isaan bira gara mana qulqullummaa Waaqayyoo dhaqxe. **13** Yeroo isheen ilaaleetti mootichi balbala irra utubaa isaa bira dhaabatuu ni argite. Qondaaltonnii fi warri malakata afuufan mooticha bira turan; namoonni biyya sanaa hundinuu gammadanii malakata afuufaa turan; faarfattoonni immoo meeshaa muuziiqaatiin faarfannaa qajeelchaa turan. Kana irratti Aataaliyaan uffata ishee tarsaaftee, "Kun maltummaa dha! Kun maltummaa dha!" jettee iyyite. **14** Yehooyaadaan lubichis, "Hiriira gidduudhaa baasatii ishee fidaa; nama ishee irra dhufu kam iyyuu goraadeedhaan ajjeesaa" jedhee ajajjuuwan dhibbaa kanneen kutaawwan loltootaa sana irratti ramadaman erge. Lubichi, "Mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti ishee hin ajjeesinaa" jedhee tureetii. **15** Kanaafuu isaan akkuma isheen karra "Karra Fardaa" jedhamu kan masaraa mootii duraa geesseen qabani achumatti ishee ni ajjeesan. **16** Yehooyaadaan akka inni, sabnii fi mootichis saba Waaqayyoo ta'aniif kakuu ni dhaabe. **17** Sabni hundinuu gara galma Ba'aal dhaqee diige. Isaanis iddoowwan aarsaatii fi waaqota tolfamoo caccabsanii Mataan lubicha Ba'aal sana illee iddoowwan aarsaa duratti ni ajjeesan. **18** Ergasii Yehooyaadaan luboota Lewwota turan kanneen Daawit mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti ramadee ture sanatti itti gaafatamummaa mana qulqullummaa ni kenne; isaan akkuma Seera Musee keessatti barreeffame sanatti aarsaa gubamu Waaqayyoo dhi'eessuu qabu; Daawit akka isaan gammachuu fi faarfannaadhaan aarsaa kana dhi'eessan ajaje turretti. **19** Akkasumas inni akka namni karaa kamiin iyyuu xuraa'e tokko iyyuu ol hin seenneef balbala mana qulqullummaa Waaqayyoo dura eegdotaa ni dhaabe. **20** Innis ajajjuuwan dhibbaa, namoota bebeekamoo, bulchitoota sabaa fi namoota biyyattii hunda fudhatee dhaqee mana qulqullummaa Waaqayyootii mooticha gad baasee fide. Isaanis karaa, "Karra Ol aanu" jedhamuutiiin masaraa mootummaa seenanii mooticha teessoo mootummaa irra teessisan. **21** Saboonni biyyattii hundi ni ililchan; sababii Aataaliyaan goraadeedhaan ajjeefamteef magaalaa sun nagaa argatte.

24 Yoo'aash yeroo mootii ta'etti nama umuriin isaa waggaa torbaa ture; innis Yerusaaalem keessa taa'ee waggaa afurtama ni bulche. Maqaan haadha isaa Ziibiyaan ture; isheenis nama Bersheebaa turte. **2** Yoo'aash bara Yehooyaadaa lubichaa hunda keessa waan fuula Waaqayyoo duratti qajeelaa ta'e hojjete. **3** Yehooyaadaan niitota lama isaaf file; innis ilmaanii fi intallan ni dhalche. **4** Yeroo xinnoo booddees Yoo'aash mana qulqullummaa Waaqayyoo haaromsuuf murteesse. **5** Innis lubootaa fi Lewwota walitti waamee, "Gara magaalawwan Yihuudaa dhaqaatii maallaqa waggaa waggaaadhaan mana qulqullummaa Waaqaa keessanii haaromsuuf oolu Israa'eloota hunda irraa walitti qabaa. Kanas ammuma godhaa" isaaniin jedhe. Lewwonni garuu dafanii hin goone. **6** Kanaafuu mootichi Yehooyaadaa lubicha hangafticha waamee, "Ati maaliif akka Lewwonni gibira Museen garbichi Waaqayyoo fi yaa'in Israa'el akka dunkaana dhuga ba'umsaatiif baafamu murteessan sana Yihuudaa fi Yerusaaalem irraa walitti qaban hin godhin?" jedheen. **7** Yeroo sana ilmaan Aataaliyaan dubartittii hamtuu sanaa mana qulqullummaa Waaqaa cabsanii seenanii mi'oota qulqulleeffaman illee Ba'aalin tajaajiluuf itti ni fayyadaman. **8** Kanaafuu mootichi akka isaan sanduuqa maallaqni itti walitti qabamu hojjetanii

karaa alaatiin balbala mana qulqullummaa Waaqayyoo bira kaa'an ni ajaje. **9** Akka isaan qaraxa Museen garbichi Waaqaa sun yeroo gammoojjii keessa turanitti Israa'eloota ajaje sana Waaqayyoo fidaniif Yihuudaa fi Yerusaalem keessatti labsiin tokko ni ba'ee. **10** Qondaaltonni hundii fi sabni hundi buusii isaanii gammachuudhaan fidanii hamma inni guutuutti sanduuqicha keessa ni buusan. **11** Yommuu sanduuqichi Lewwotaan gara qondaaltota mootiitti fidamee qondaaltonni sun akka maallaqni baay'een isa keessa jiru arganitti barreessaan mootichaa fi ajajaan lubicha hangafaa dhufanii maallaqa sana sanduuqa keessaa garagalchaniif sanduuqicha iddoo isaatti deebisu ture. Isaanis guyyuma guyyaana akkas godhanii maallaqa akka malee baay'ee walitti ni qaban. **12** Mootichii fi Yehooyaadaanis maallaqa sana warra mana qulqullummaa Waaqayyoo hojjechiisuuf itti gaafatamummaa fudhatanitti ni kennan. Isaanis mana qulqullummaa Waaqayyoo haaromsuudhaaf namoota dhagaa cabsanii fi ogeeyyii hojii mukaa, akkasumas mana qulqullummaa haaromsuudhaaf hojjetoota sibiilaa fi naasii ittiin ni qaxaran. **13** Hojjettoonni qaxaraman waan jabaatanii hojjetaniif hojiin sun isaaniif ni milkaa'ee. Mana qulqullummaa Waaqaas akkuma duraan turetti deebisani ni haaromsan; ni jabeessanis. **14** Erga fixanii booddees maallaqa hafe fidanii mootichaa fi Yehooyaadaatti ni kennan; maallaqa sanaanis mi'oota mana qulqullummaa Waaqayyoo jechuunis mi'oota tajaajilaa fi kan aarsaan gubamu ittiin dhi'eeffamu akkasumas caabiwwan, mi'oota warqee fi meetii ittiin ni hojjetan. Isaanis bara Yehooyaadaa keessa utuu gargar hin kutin mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti aarsaa gubamu dhi'eessaa turan. **15** Yehooyaadaanis bara dheeraa jiraatee dulloomee waggaa dhibba tokkoo fi soddomatti ni du'ee. **16** Innis sababii Israa'el keessatti Waaqaa fi mana qulqullummaa isaatiif waan gaarii hojjeteeff Magaalaa Daawit keessatti mootota biratti ni awwaalame. **17** Erga Yehooyaadaan du'ee booddee qondaaltonni Yihuudaa dhufanii amanamummaa mootichaaf qaban ni ibsan; innis isaan dhageeffate. **18** Isaanis mana qulqullummaa Waaqayyoo Waaqa abbootii isaanii dhiisanii siidaawwan Aasheeraa fi waqota tolfamoo ni waqeffatan. Sababii balleessaa isaaniifis dheekkamsi Waaqaa Yihuudaa fi Yerusaaleemitti ni dhufe. **19** Akka isaan gara isaatti saba deebisaniif Waaqayyoo raajota isaanitti erge; raajonnis isaanitti rageessan; isaan garuu dhaga'uu hin barbaanne. **20** Ergasiis Hafuurri Waaqaa Zakkaariyaas ilma Yehooyaadaa lubichaa irra ni bu'ee. Innis ka'ee fuula uummataa dura dhaabatee, "Waaqni akkana jedha: 'Isin maaliif ajaja Waaqayyoo eegu diddani? Isin hin milkoofan. Sababii isin Waaqayyoon dhiiftaniif innis isin dhiiseera'" jedheen. **21** Isaan garuu isatti mari'atanii ajaja mootichaatiin oobdii mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti dhagaadhaan tumanii isa ni ajjeesan. **22** Yoo'aash mootichi arjummaa Yehooyaadaan abbaan Zakkaariyaas isaaf godhe sana hin yaadanne; qooda kanaa inni ilma isaa ni ajjeese; innis yeroo du'utti, "Waaqayyoo waan kana haa argu; haaloos haa ba'u" jedhe. **23** Dhuma waggaa sanaattis loltoonni Sooriyaa Yoo'aashitti ni duulan; Yihuudaa fi Yerusaalem qabatanii hooggantoota saba hunda ni fixan. Isaanis waan booji'an hunda gara Damaasqootti mootii isaaniitti ni ergan. **24** Loltoonni Sooriyaa namoota xinnoo qabatanii dhufan illee Waaqayyoo loltoota akka malee baay'ee harka isaaniitti dabarsee ni kenne. Sababii Yihuudoonni Waaqayyoo Waaqa abbootii isaanii dhiisanii Yoo'aashitti murtiin murame. **25** Warri Sooriyaa yommuu ba'anitti Yoo'aashin akka malee madeessanii ni deeman. Qondaaltonni isaas sababii inni ilma Yehooyaadaa lubichaa ajjeeseef isatti mari'atanii siree isaa irratti isa ajjeesan. Kanaafuu inni du'ee Magaalaa Daawit

keessatti ni awwaalame; garuu iddoo awwaala moototaatti hin awwaalamne. **26** Warri isatti mari'atanis Zaabaad ilma Shime'aati dubartii Amoon sanaa fi Yehoozaabaad ilma Shimriiti dubartii Mo'aab sanaa turan. **27** Seenaan ilmaan isaa, raajiiwwan waa'ee isaa dubbataman hedduunii fi seenaan haaromfamuu mana qulqullummaa Waaqaa kitaaba seenaa mootota keessatti barreeffameera. Amasiyaa ilmi isaa iddoo isaa bu'ee mooti ta'ee.

25 Amasiyaa yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdamii shan ture; innis Yerusaalem keessa taa'ee waggaa digdamii sagal ni bulche. Maqaan haadha isaa, Yo'aadaan ture; isheenis nama Yerusaalem ture. **2** Innis waan fuula Waaqayyoo duratti qajeelaa ta'ee ni hojete; garuu garaa guutuudhaan miti. **3** Inni erga jabeessee to'annaa isaa jalutti mootummaa qabatee booddee qondaaltota abbaa isaa mooticha ajjeesan sana fixe. **4** Ta'us inni akka waan Seera keessatti, Kitaaba Musee keessatti kan Waaqayyoo, "Abbootiin sababii ijoollee isaaniitiif ajjeefamuu hin qaban yookaan ijoolleen sababii abbootii isaaniitiif ajjeefamuu hin qaban; tokkoon tokkoon namaa sababii cubbuu ofii isaatiif du'a" jedhee ajaje sanaatti tarkanfii fudhate malee ilmaan warra abbaa isaa ajjeesan sanaa hin fixe. **5** Amasiyaa saba Yihuudaa walitti waamee akkuma maatii isaaniitti ajajuuwwan kumaatii fi ajajuuwwan dhibbaa guutummaa Yihuudaa fi Beniyaam keessatti ramade. Sana booddees warra umuriin isaanii waggaa digdamii fi sanaa ol ta'ee walitti qabee akka namoonni duulaaf qophaa'an kanneen eeboo fi gaachana qabachuu danda'an kuma dhibba sadii ta'an argate. **6** Akkasumas Israa'el keessaa loltoota jajjaboo kuma dhibba tokko meetii taalaantii dhibba tokkoon ni qaxarate. **7** Garuu namni Waaqaa tokko isa bira dhufee akkana jedheen; "Yaa mootii, sababii Waaqayyoo Israa'el wajjiniis ta'u namoota Efreem kam iyyuu wajjin hin jirreeff loltoonni Israa'el kunneen si wajjin hin duulin. **8** Yoo ati sodaa malee lola dhaqxe illee Waaqni fuula diinota keetii duratti si kuffisa; Waaqni gargaaruufis kuffisuufis humna qabaatii." **9** Amasiyaa immoo, "Garuu taalaantiin dhibbi ani loltoota Israa'elii baase sun maal haa ta'u ree?" jedhee nama Waaqaa sana ni gaafate. Namni Waaqaa sun immoo deebisee, "Waaqayyoo waan sana caalu iyyuu siif kennuu ni danda'a" jedheen. **10** Kanaafuu Amasiyaa loltoota biyya Efreemii isa bira dhufan sana akka isaan biyya isaaniitti deebi'anif gad dhise. Isaanis Yihuudaatti aaranii akka malee dheekkamaa gara biyya isaaniitti deebi'an. **11** Amasiyaa humna isaa jabeeffatee loltoota isaa gara Sulula Soogiddaatti erge; achittis namoota See'iir kuma kudhan ni fixe. **12** Loltoonni Yihuudaas namoota kuma kudhan biraa booji'an; fixee kattaa tokkoottis ol baasanii achi irraa gad isaan dadarbatan; hundi isaaniis caccabaniis hurraa'an. **13** Loltoonni Amasiyaa akka isaan isa wajjin hin duulleef gara biyya isaaniitti deebisee erge sun garuu magaalawwan Yihuudaa kanneen Samaariyaadhaa hamma Beet Horoonitti jiran ni dha'an. Isaanis namoota kuma sadii ajjeesaniis boojuu baay'ee fudhatanii deeman. **14** Amasiyaa yommuu namoota Edoom fixee deebi'etti waaqota saba See'iir fudhatee gale. Innis akkuma waaqota isaatti dhaabatee sagadeefii aarsaa gubamu isaaniif ni dhi'eesse. **15** Waaqayyos akka malee Amasiyaatti aaree raajii tokko itti erge; raajiin sunis, "Ati maaliif waaqota saba kanaa kanneen saba ofii isaa iyyuu harka keetii baasuu hin dandeenye gorsa gaafatta?" jedheen. **16** Mootichis utuma inni dubbachaa jiruu, "Nu akka ati mootii gorsituuf si muudneerraa? Cal'isil! Maaliif rukutamta?" jedheen. Raajiin sunis ni cal'ise; garuu, "Sababii ati gorsa koo dhaga'uu diddee waan kana gooteef, ani akka Waaqni si balleessuuf murteesse nan beeka" jedheen. **17** Amasiyaa mootichi Yihuudaa erga gorsitoota isaatiin mari'atee

booddee, “Kottu mee waraana keessatti wal ilaallaa” jedhee qoosaa kana gara Yoo’aash ilma Yehoo’aahaaz, ilma Yehuu, mooticha Israa’elitti ni erge. **18** Yoo’aash mootichi Israa’el garuu akkana jedhee Amasiyaa mooticha Yihuudaatiif deebii kenne; “Sokorroon Libaanon keessaa tokko ergaa ergee birbirsaa Libaanoniin, ‘Intala kee ilma kootti heerumsii’ jedhe. Ergasii bineensi bosona Libaanon keessaa tokko dhufee sokorroo sana irra miilaan deeme. **19** Ati, ‘Kunoo ati dhugumaan Edoomin mo’atteerta’ ofiin jettee amma of tuulaa jirta. Amma garuu mana kee taa’i! Ati maaliif rakkina barbaaddee ofii keetii fi Yihuudaa kufaatiif fiida?” **20** Amasiyaa garuu dhaga’uu dide; sababii isaan waaqata Edoom duukaa bu’aniif Waaqni harka Yoo’aashitti dabarsee isaan kennuuf murteesseeraatii. **21** Kanaafuu Yoo’aash mootichi Israa’el ka’ee lola bane. Inni fi Amasiyaa mootichi Yihuudaa biyya Yihuudaa keessatti Beet Shemeshitti walitti ba’an. **22** Warri Yihuudaa warra Israa’eliin mo’atamanii tokkoon tokkoon namaa gara mana ofii isaatti baqate. **23** Yoo’aash mootichi Israa’el, Amasiyaa mooticha Yihuudaa ilma Iyoo’as ilma Ahaaziya sana Beet Shemeshitti qabe. Iyoo’asis gara Yerusaalemitti isa fidee Karra Efreemiitti jalqabee hamma Karra Goleetti dallaa Yerusaaalem kan dhagaa sana diige; kutaan diigame kun dhundhuma dhibba afur lafa irra dheerata ture. **24** Innis warqee fi meetii hunda, akkasumas mi’a mana qulqullummaa Waaqaa keessatti argamu kan Oobeed Edoom eegaa ture hunda, qabeenya masaraa mootummaa fi namoota booji’ee illee fudhatee gara Samaariyaatti deebi’ee. **25** Amasiyaa ilmi Yoo’aash mootichi Yihuudaa erga Yoo’aash ilmi Yehoo’aahaaz mootichi Israa’el du’ee booddee waggaa kudha shan jiraate. **26** Wantoonni bara mootummaa Amasiyaa keessa jalqabaa hamma dhumaatti hojjetaman kanneen biraa kitaaba mootota Yihuudaa fi Israa’el keessatti barreeffamaniiru mitii? **27** Yeroo Amasiyaa Waaqayyoon duukaa bu’uu irraa garagalee jalqabee isaan Yerusaaalem keessatti isatti malatan; innis gara Laakkiishitti baqate; isaan immoo faanuma isaa Laakkiishitti namoota erganii achitti isa ajjeesan. **28** Isaanis fardaan isa fidanii Magaalaa Yihuudaatti abbootii isaa biratti isa ni awwaalan.

26 Ergasii namoonni Yihuudaa hundi Uziyaan nama waggaa kudha ja’a sana fuudhanii iddoo abbaa isaa iddoo Amasiyaa buusani moortii ni godhan. **2** Erga Amasiyaa abbootii isaa wajjin boqotee booddee namni Eelootin deebisee ijaaree gara Yihuudaatti deebisee Uziyaan ture. **3** Uziyaan yeroo mootii ta’etti nama waggaa kudha ja’a ture; innis Yerusaaalem keessa taa’ee waggaa shantamii lama ni bulche; maqaan haadha isaa Yekooliyaa ture; isheenis nama Yerusaaalem ture. **4** Innis akkuma abbaa isaa Amasiyaa sana fuula Waaqayyoo duratti waan qajeelaa ni hojete. **5** Inni bara Zakaariyaas isa akka inni Waaqa sodaatu isa barsiise sana keessa Waaqa barbaade. Yeroo inni Waaqayyoon barbaade hundas Waaqni isa ni milkoome. **6** Innis Filisxeemotatti duulee dallaawwan Gaati, kan Yabinee fi kan Ashdood ni diige. Ergasii Ashdood birattii fi bulchiinsota Filisxeemotaa kaan keessatti magaalawwan deebisee ni ijaare. **7** Yeroo inni Filisxiyaatti, Araboota Guur Ba’aalitti fi Me’uunootatti ka’etti Waaqni isa gargaare. **8** Warri Amoonis Uziyaaniif gibira ni fidan; sababii inni baay’ee jabaateef gurri isaa hamma daangaa Gibixitti beekame. **9** Uziyaanis Yerusaaalem keessatti Karra Golee irratti, Karra sululaa irrattii fi golee dallaa irratti gamoowwan eegumsaa ni ijaare. **10** Akkasumas inni sababii gaarran jalaa fi dirree irraa horii akka malee baay’ee qabuuf gammoojjii keessatti gamoowwan eegumsaa ijaaree boolla bishaanii hedduus ni qote; inni waan hojii qotiisaa jaallatuuf qottoota gaarranii fi lafa gabbataa qotanii wayiniis dhaaban qaba ture. **11** Kana malees Uziyaan hoomaa

waraanaa kan akka gaarii leenjifamee waraanaaf qophaa’ee qaba ture; hoomaan waraanaa kunis dura bu’ummaa Hanaaniyaa isa qondaaltota mootichaa keessaa tokko ta’e sanaan akkuma baay’ina isaaniitti garee gareedhaan Ye’ii’eel barreessaa sanaa fi Ma’aseyaa ajajjichaan gurmeeffame. **12** Baay’inni hooggantota maatii kanneen loltoota irratti muudamanii walumatti 2,600 ture. **13** Ajaja isaani jalattis hoomaa waraanaa kan namoota lolaaf leenjifaman 307,500 of keessaa qabu tokkootu ture; hoomaan kunis humna guddaa kan yeroo mootichi diinota isaatti duulutti isa gargaaruu dha. **14** Uziyaan loltoota hundaaf gaachana, eeboo, gonfoo sibiilaa, qomee sibiilaa, xiyyaa fi furrisa dhagaa kenne. **15** Innis Yerusaaalem keessatti meeshaawwan namoota ogeeyyiidhaan hojjetaman kanneen gamoowwan eegumsaatiif fi goleeewwan ittisaa gubbaatti xiyya darbachuu fi dhagaa furuursuuf fayyadan ijaare. Innis hamma jabaatutti waan gargaarsa argateef maqaan isaa fagootti illee bal’inaan ni beekame. **16** Garuu Uziyaan erga jabaatee booddee, of tuulummaan isaa kufaatiif isatti fide. Innis iddoo aarsaa ixaanaatti ixaana aarsuuf mana qulqullummaa Waaqayyoo seennuudhaan amanamummaa Waaqayyoo Waaqa isaatiif qabu irraa duubatti ni deebi’ee. **17** Azaariyaa lubichis luboota Waaqayyoo warra wa hin sodaanne kan biraa saddeettama wajjin isa duukaa ni seene. **18** Isaanis Uziyaan mootichaan mormanii, “Yaa Uziyaan Waaqayyoo ixaana aarsuun luboota sanyii Aroon warra ixaana aarsuuf filataman sanaaf malee siif hin malu. Ati sababii amanamaa hin ta’iniif Waaqayyoo Waaqa biraa ulfina hin argattuutti iddoo qulqulluu kanaa ba’i” jedhaniin. **19** Uziyaanis utuu ixaana aarsuuf girgira harkatti qabatee qophaa’ee jiruu ni aare. Innis utuma mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti iddoo aarsaa ixaana duratti lubootatti aaraa jiruu ijuma isaani duratti lamxiin adda isaatti ni ba’e. **20** Azaariyaa lubichis hangafnii fi luboonni biraa hundinuu yeroo isa ilaalanitti akka lamxiin adda isaa irra jiru ni argan; kanaafuu isaan dafanii gad isa baasan. Sababii dheekkamsi Waaqayyoo isa dha’eef dhugumaan inni iyyuu ba’uuf arifatee ture. **21** Uziyaan mootichi hamma gaafa du’uutti lamxaa’ee ture. Innis waan lamxaa’ee tureef mana qulqullummaa Waaqayyoo irraa citee mana kophaa keessa ni jiraate. Ilmi isaa Yootaam ilmi isaa itti gaafatama masaraa mootummaa fudhatee saba biyyattii bulche. **22** Wantoonni bara mootummaa Uziyaan keessa jalqabaa hamma dhumaatti hojjetaman biraan Isaayaas raajicha ilma Amosiin galmeeffamaniiru. **23** Uziyaanis abbootii isaa wajjin boqotee sababii namoonni, “Inni lamxi qaba” jedhaniif inni lafa awwaala moototaa keessatti isaanuma biratti ni awwaalame. Ilmi isaa Yootaam iddoo isaa bu’ee mootii ta’e.

27 Yootaam yeroo mootii ta’etti nama waggaa digdamii shan ture; innis Yerusaaalem keessa taa’ee waggaa kudha ja’a ni bulche. Maqaan haadha isaa Yaruusaa ture; isheenis intala Zaadoq turte. **2** Innis akkuma abbaan isaa Uziyaan godhe sana fuula Waaqayyoo duratti waan qajeelaa ni hojete; inni garuu akka abbaa isaa mana qulqullummaa Waaqayyoo hin seenne. Ta’us namoonni cubbuu hojjechuu ittuma fufan. **3** Yootaam Karra mana qulqullummaa Waaqayyoo kan Ol aanu deebisee ijaare; dallaa dhagaa kan gaara Ofoel irrattis hojjiwwan ijaarsaa baay’ee ni hojete. **4** Gaarran Yihuudaa irratti magaalawwan, bosona keessatti immoo da’annoowwanii fi gamoowwan ni ijaare. **5** Yootaamis mootii Amoonotaa waraane isaan ni mo’ate. Waggaa sana keessa Amoononni meetii taalaantii dhibba tokko, qamadii qoroosii kuma kudhanii fi garbuu safartuu qoroosii kuma kudhan ni kennaniif. Amoononni waggaa lammaffaa fi waggaa sadaffaattis hammasuma ni kaffalaniif. **6** Yootaam sababii fuula Waaqayyoo Waaqa isaa dura amanamummaan deddeebi’ee

jabaachaa deeme. 7 Wantoonni bara Yootaam keessa hojjetaman biraa, lola inni lolee fi wantoonni inni hojjete biraa kitaaba mootota Israa'elii fi Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru. 8 Inni yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdamii shan ture. Innis Yerusaaalem keessa taa'ee waggaa kudha ja'a ni bulche. 9 Yootaam abbootii isaa wajjin boqotee Magaalaa Daawit keessatti ni awwaalame. Ilmi isaa Aahaaz iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

28 Aahaaz yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdama ture; innis Yerusaaalem keessa taa'ee waggaa kudha ja'a ni bulche. Inni akka abbaa isaa akka Daawit fuula Waaqayyoo duratti waan qajeelaa hin hojjenne. 2 Inni karaa mootota Israa'el duukaa bu'ee Ba'aalini qofeefachuuf jedhees waaqota tolfamoo baqsee ni tolche. 3 Inni gochawwan jibbisiisoo saboota Waaqayyoo fuula Israa'elootaa durraa ari'ee baase sanaa hojjechuudhaan Sulula Ben Hinoom keessatti ixaana ni aarse; ilmaan isaa illee aarsaa godhee ibiddaan gube. 4 Innis iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraatti, fiixee gaarranii irrattii fi muka lalisaa hunda jalatti qalma dhi'eessie, ixaanas aarse. 5 Kanaafuu Waaqayyoo Waaqni isaa dabarsee harka mootii Sooriyaatti isaa kenne. Warri Sooriyaas isa mo'atanii namoota isaa hedduus booji'anii Damaasqootti geessan. Achii immoo inni harka mootii Israa'elitti dabarfamee ni kenname; mootichis miidhaa guddaa isan irraan ni ga'e. 6 Sababii sabni Yihuudaa Waaqayyoo Waaqa abbootii isaa dhiiseef Pheqaan ilmi Remaalyyaa guyyaa tokkotti loltoota Yihuudaa kuma dhibba tokkoo fi digdama ni fixe. 7 Zikriin loltuun jabaan gosa Efreem sun immoo Ma'aseyaa ilma mootichaa, Azriqaam ajajaa masaraa mootummaa fi Elqaanaa itti aanaa mootichaa ni ajjeese. 8 Israa'eloonni firootuma isaanii irraa niitota, ilmaanii fi intallan kuma dhibba lama ni booji'an. Akkasumas boojiu akka malee baay'ee fudhatanii Samaariyaatti ni deebi'an. 9 Garuu raajiin Waaqayyoo kan Oodeed jedhamu tokko achi ture; innis yeroo loltoonni Samaariyaadhaa deebi'anitti isaan simachuuf ni ba'e. Innis akkana isaanii jedhe; "Waaqayyoo Waaqni abbootii keessanii waan Yihuudaatti aareef dabarsee harka keessanitti isaan kenne. Isin garuu dheekkamsa hamma samiitti ol fagaatuun isaan ni fiixan. 10 Ammas dhiirotaa fi dubartoota Yihuudaa fi Yerusaaalem garboota keessan gochuu ni yaaddan. Isin mataan keessan iyyuu fuula Waaqayyoo Waaqa keessanii duratti cubbuu hin hojjennee ree? 11 Mee na dhaga'aal Sababii dheekkamsi Waaqayyoo isinitti boba'eef namoota biyya keessanii kanneen boojitanii fiddan sana deebisaa." 12 Ergasiis hangafoota namoota Efreem keessaa tokko tokko jechuunis Azaariyaa ilmi Yehohaanaa, Berekiyaan ilmi Meshileemoot, Yehiizqiyyaa ilmi Shaluumii fi Amaasaayi ilmi Hadilaay warra duulaa galaa jiran mormuudhaan 13 akkana jedhan; "Isin booji'amtoota kanneen as fiduu hin qabdan; yoo kanaa achii nu fuula Waaqayyoo duratti cubbamoota ni taana. Isin amma illee cubbuu fi balleessaa keenya ittuma dabaluun feetuu? Yakki keenya duraanuu baay'ateera; dheekkamsi isaa Israa'elitti boba'eraatii." 14 Kanaafuu loltoonni fuula qondaaltotaatii fi yaa'ii guutuu duratti booji'amtootaa fi boojiu gad dhiisan. 15 Namoonni maqaan isaanii eerames loltoota harka booji'amtoota ni fuudhan; waan booji'ame irraas warra qullaa jiran hundatti wayyaa ni uffisan. Isaanis uffataa fi kophee, waan nyaatamuu fi waan dhugamu illee ni kennaniif; dibatas isaan diban. Warra dadhaban hunda immoo harree irra teessisanii biyya firoonni isaanii jiran Magaalaa Meexxii sanatti gara Yerikootti isaan deebisaniif ofii immoo Samaariyaatti ni dacha'an. 16 Yeroo sanatti Aahaaz Mootichi gargaaraa argachuuf gara mootii Asooritti nama ergate. 17 Edoomonni ammas dhufanii Yihuudaatti balaa buusanii booji'amtoota fudhatanii deemanii turaniitii; 18 Filisxeemonni

immoo magaalawwan gaarran jalaa fi kanneen gama kibba Yihuudaatti argaman weeraraniif Beet Shemeshi, Ayaaloon, Gedeerooti, Sookoo, Tiimnaahi, Gimzoo fi gandoota naannoo isaanitti argaman qabatanii keessa ni qubatan. 19 Sababii Aahaaz mootichi Israa'el saba Yihuudaa cubbuuf kakaasee ofii immoo Waaqayyooof amanamuu dideef Waaqayyoo Yihuudaa ni salphise. 20 Tiiglaat-Philneeser mootichi Asoor gara isaa dhufee ture; ta'us inni qooda isa gargaaru rakkina isatti fide. 21 Aahaaz mana qulqullummaa Waaqayyoo keessaa, masaraa mootii fi mana ilmaan mootiitii waan tokko tokko fuudhee mootii Asooriif kennaa godhee ni dhi'eesse; ta'us kunis isaa hin gargaarre. 22 Aahaaz Mootichi yeroo rakkina isaa keessa illee ittuma caalchisee Waaqayyooof amanamuu ni dide. 23 Innis waaqota Damaasqoo kanneen isa mo'ataniiif aarsaa ni dhi'eesse; "Waaqonni mootota Sooriyaa sababii isaan gargaaraniif akka isaan ana illee gargaaraniif anni aarsaa nan dhi'eessaaf" jedhee yaadee tureetii. Isaan garuu kufaatiis isaa fi kufaatiis Israa'el hundaa ni fidan. 24 Aahaaz mi'oota mana qulqullummaa Waaqaa walitti qabee fudhatee deeme. Balbalawwan mana qulqullummaa Waaqayyooos cufee golee daandiiwwan Yerusaaalem hunda irratti iddoowwan aarsaa ni dhaabe. 25 Magaalaa Yihuudaa hunda keessatti waaqota biraaf ixaana aarsuuf iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa ijaaree Waaqayyoo Waaqa abbootii isaa dheekkamsaaf ni kakaase. 26 Wantoonni bara mootummaa isaa keessa jalqabaa hamma dhumaatti hojjetaman kanneen biraa fi akki inni itti jiraate hundi kitaaba mootota Yihuudaa fi Israa'el keessatti barreeffamaniiru. 27 Aahaazis abbootii isaa wajjin boqotee magaalaa Yerusaaalem keessatti ni awwaalame; garuu iddoo awwaala mootota Israa'el keessa hin kaa'amne. Ilmi isaa Hisqiyaas iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

29 Hisqiyaas yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdamii shan ture; innis Yerusaaalem keessa taa'ee waggaa digdamii sagal bulche. Maqaan haadha isaa Abiyaa ture; isheenis intala Zakkariyaas. 2 Innis akkuma Daawit abbaan isaa godhe sana fuula Waaqayyoo duratti waan qajeelaa hojjete. 3 Inni bara mootummaa isaa keessa ji'a jalqaba waggaa tokkoffaatti balbalawwan mana qulqullummaa Waaqayyoo ni bane; ni haaromses. 4 Lubootaa fi Lewwotaa waamsisee oobdi karaa ba'a biiftuutiin jiru irrattii walitti isaan qabee 5 akkana jedheen; "Yaa Lewwotaa, mee na dhaga'aal! Amma of qulqulleessaatii mana qulqullummaa Waaqayyoo Waaqa abbootii keessanii illee qulqulleessaa. Waan xuraa'aa hunda iddoo qulqulluu keessaa baasaa. 6 Abbootiin keenya sababii amanamoo hin turiniif fuula Waaqayyoo Waaqa keenyaa duratti waan hamaa hojjetanii isa irraa garagalan. Isaanis iddoo jireenya Waaqayyoo irraa fuula isaanii deebifatanii dugda isaanii isatti garagalchan. 7 Akkasumas balbala gardaafuu cufanii ibsaawwan ni dhaamsan. Isaan Waaqa Israa'elii iddoo qulqulluuti ixaana hin aarsine yookaan aarsaa gubamu hin dhi'eessine. 8 Kanaafuu dheekkamsi Waaqayyoo Yihuudaa fi Yerusaaalem irra bu'e; inni akkuma isin ija keessaniin arguu dandeessan kana nama qanii, nama qoosaa fi nama kolfaa isaan godhe. 9 Sababiin abbootiin keenya goraadeedhaan dhumaaniif, sababiin ilmaan keenya, intallanii fi niitonni keenya illee booji'amaniif kanuma. 10 Ani amma akka dheekkamsi isaa inni sodaachisaan sun nurraa deebi'uu Waaqayyoo Waaqa Israa'el wajjin kakuu galuu yaadeera. 11 Yaa ilmaan ko, egaa hin dagatinaa; Waaqayyoo akka isin fuula isaa dura dhaabattaniif, akka isa tajaajilaniif, akka fuula isaa duratti hojjetoota isaa taatanii ixaana aarsaniif isin filateeraatii." 12 Ergasiis Lewwonni kunneen hojiitti bobba'an; isaanis: Ilmaan Qohaatotaa keessaa, Mahat ilma Amaasaayii fi Yoo'eel ilma

Azaariyaa; ilmaan Meraarotaa keessaa, Qiish ilma Abdii fi Azaariyaa ilma Yehaleli'eel; ilmaan Geershoonotaa keessaa, Yoo'ak ilma Zimaa fi Eeden ilma Yoo'aa; **13** ilmaan Eliisaafaanotaa keessaa, Shimrii fi Ye'ii'eel; ilmaan Asaaf keessaa, Zakkaariyaasii fi Mataaniyaa; **14** ilmaan Heemaan keessaa, Yehii'eelii fi Shime'ii; ilmaan Yeduutuun keessaa, Shema'yaa fi Uzii'eel. **15** Isaan erga obboloota isaanii walitti qabaniif of qulqulleessanii booddee akkuma mootichi akka dubbii Waaqayyootti isaan ajajetti mana qulqullummaa Waaqayyoo qulqulleessuuf ol ni seenan. **16** Luboonnis mana Waaqayyoo qulqulleessuuf ol ni seenan. Isaanis waan mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti argan kan qulqulluu hin ta'in hunda gara obdii mana qulqullummaa Waaqayyootti gad baasan. Lewwonnis achii guuranii Sulula Qeedroonitti geessan. **17** Isaanis hojii qulqulleessuu kana guyyaa jalqaba ji'a duraatii jalqabaniif bultii saddeettaffaatti gardaafuu Waaqayyoo bira ni ga'an. Guyyaa saddeet itti dabalani mana qulqullummaa Waaqayyoo qulqulleessanii ji'a tokkoffaa guyyaa kudha ja'afaatti fixan. **18** Isaanis gara Hisqiyaas Mootichaa dhaqanii akkana jedhaniin; "Nu guutummaa mana qulqullummaa Waaqayyoo, iddoo aarsaan gubamu itti dhi'eeffamu mi'a isaa hunda wajjin, minjaala buddeenni qulqulleeffame irra kaa'amu mi'a isaa hunda wajjin qulqulleessineerra. **19** Mi'oota Aahaaz mootichi yeroo mootii turetti amanamummaa dhabee iddoo isaanitii fuudhe hunda qulqulleessineerra; mi'oonni sunis fuula iddoo aarsaa Waaqayyoo dura jiru." **20** Hisqiyaas Mootichi guyyaa itti aanu ganama bariidhuma qondaaltota magaalaa walitti qabee gara mana qulqullummaa Waaqayyootti ol ba'e. **21** Isaanis mootummaaf, mana qulqullummaa fi Yihuudaa korommii loonii torba, korbeeyyii hoolaa torba, xobbaallaawwan torbaa fi korbeeyyii re'ee torba aarsaa cubbuu godhanii ni dhi'eessan. Mootichii akka isaan horii kanneen iddoo aarsaa Waaqayyoo irratti aarsaa dhi'eessaniif luboota sanyii Aroon sana ni ajaje. **22** Luboonnis korommii loonii sana qalanii dhiiga isaanii iddoo aarsaa irratti faffacaasan; itti aansaniis korbeeyyii hoolaa qalanii dhiiga isaanii iddoo aarsaa irratti faffacaasan; ergasii immoo xobbaallaawwan qalanii dhiiga isaanii iddoo aarsaa irratti faffacaasan. **23** Re'oonni aarsaa cubbuutiif fidamanis fuula mootichaa fi fuula waldaa duratti dhi'eeffaman; jarris isaan irra harka isaanii kaa'an. **24** Sababii mootichi aarsaa gubamuu fi aarsaa cubbuu Israa'el hundaaf ajajeef luboonni re'oota qalanii Israa'el hundaaf arara buusuuf dhiiga isaanii iddoo aarsaa irratti dhi'eessan. **25** Innis akkuma Daawitii fi Gaad ilaaltuu mootichaa fi Naataan raajichaan ajajametti Lewwota kilillee, baganaa fi kiraara qabachiisee mana qulqullummaa Waaqayyootti ramade; kunis ajaja Waaqayyoo karaa raajota isaatiin kenne dha. **26** Kanaafuu Lewwonnii mi'a faarfannaa kan Daawit, luboonni immoo malakata isaanii qabataniif qophaa'anii dhaabatan. **27** Hisqiyaas akka aarsaan gubamu iddoo aarsaa irratti dhi'eeffamuuf ajaje. Akkuma aarsaan dhi'eeffamuu jalqabeen faarfannaan malakataa fi mi'a faarfannaa kan Daawit mooticha Israa'eliiin Waaqayyoo faarfatanis ni jalqabame. **28** Waldaan guutuun gad jedhee sagade; faarfattoonni ni faarfatan; warri malakata afuufanis ni afuufan. Wannii kun hundi hamma aarsaan gubamu dhi'eeffamee xumuramutti itti fufe. **29** Yommuu aarsaa dhi'eessuun xumurametti mootichii fi warri isa wajjin turan hundinuu jilbeenfaniiti sagadan. **30** Hisqiyaas Mootichii fi qondaaltonni isaa akka Lewwonnii dubbii Daawitii fi dubbii Asaaf ilaaltuu sanaatiin Waaqayyoon galateeffatan ajajan. Kanaafuu isaan gammachuudhaan faarfannaa galataa faarfatanii gad jedhanii sagadan. **31** Ergasii Hisqiyaas, "Isin amma Waaqayyoo of qulqulleessaniirtu. Kottaatii qalma

fi aarsaa galataa mana qulqullummaa Waaqayyootti galchaa" jedhe. Kanaafuu waldaan sun qalma fi aarsaa galataa dhi'eesse; warri garaan isaanii jaallate hundis aarsaa gubamu dhi'eessan. **32** Aarsaan gubamu kan waldaan sun dhi'eesses korommii loonii torbaatama, korbeeyyii hoolaa dhibba tokkoo fi xobbaallaawwan hoolaa dhibba lama ture; kunneen hundi aarsaa gubamu ta'anii Waaqayyoo dhi'eeffaman. **33** Horiin qulqulleeffamee qalmaaf dhi'eeffame walumaa galatti korommii loonii dhibba ja'aa fi hoolaa fi re'ee kuma sadii ture. **34** Haa ta'u malee horii aarsaaf dhi'eeffaman irraa gogaa baasuuf lakkoobsi lubootaa ga'aa hin turre; kanaafuu firoonni isaanii Lewwonnii hamma hojjiin sun dhumuttii fi hamma luboonni biraa qulqulleeffamanitti isaan gargaaran; Lewwonnii ofii isaanii qulqulleessuutti luboota caalaa gara toloota turaniitii. **35** Cooma aarsaa nagaa fi dhibaayyuu aarsaa gubamu wajjin dhi'eeffamu dabalatee aarsaan gubamu akka malee hedduutu ture. Akkasiiin tajaajilli mana qulqullummaa Waaqayyoo akka duriitti deebi'e. **36** Hisqiyaasii fi namoonni hundi sababii waan Waaqni saba isaaf godheef ni gammadan; wannii kun dafee ta'eetii.

30 Hisqiyaas akka isaan Waaqayyoo Waaqa Israa'eliiif Faasiikaa ayyaaneffachuuf jedhanii gara Yerusaleem, gara mana qulqullummaa Waaqayyoo dhufaniif Israa'elii fi Yihuudaa hundatti ergaa erge; Efreemii fi Minaaseetti immoo xalayaa barreesse. **2** Mootichii fi qondaaltonni isaa akkasumas waldaan Yerusaleem keessa jiru hundi ji'a lammaffaatti Faasiikaa ayyaaneffachuuf murteessan. **3** Isaan sababii luboonni of qulqulleessan lakkoobsaan ga'oo hin ta'inii fi sababii namoonni Yerusaleemitti walitti hin qabaminiif yeroo barbaachisaa ta'etti Faasiikaa ayyaaneffachu hin dandeenye. **4** Karoorri sunis mootichaa fi waldaa sana guutuu ni gammachiise. **5** Isaanis akka namoonni Waaqayyoo Waaqa Israa'eliiif Faasiikaa ayyaaneffachuuf jedhanii gara Yerusaleem dhufaniif Bersheebaa hamma Daanitti Israa'el hunda keessa labsii labsuuf murteessan. Ayyaanni Faasiikaa akka barreeffametti iddoo namoonni hedduun jiranitti ayyaaneffamee hin beekuutii. **6** Ergamoonnis ajaja mootichaatiin xalayaa mootichaa fi qondaaltota isaa biraa ergame fuudhanii guutummaa Israa'elii fi Yihuudaa keessa qajeelan; xalayaan sunis akkana jedha: "Yaa saba Israa'el, akka inni gara keessan gara warra haftanii harka mootota Asoor jalaa baatan sanaatti deebi'uuf gara Waaqayyoo Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa Israa'elitti deebi'aa. **7** Akka abbootii keessanii fi akka obboloota keessan kanneen inni sababii isaan Waaqayyoo Waaqa abbootii isaaniif amanamuu dianiif akkuma isin argitan kana waan fafaa isaan godhe sanaa hin ta'inaa. **8** Isin akka abbootii keessanii mata jabeeyyii hin ta'inaa; Waaqayyootti harka kennadhaa. Gara iddoo qulqullummaa isaa kan inni bara baraan qulqulleesse sanaa kottaa. Akka dheekkamsi isaa sodaachisaan sun isin irraa deebi'uuf Waaqayyoo Waaqa keessan tajaajilaa. **9** Sababii Waaqayyoo Waaqni keessan arjaa fi gara laafasaa ta'ee isin yoo gara Waaqayyootti deebitan obboloonni keessanii fi ijoolleen keessan warra isaan booji'an biratti gara laafina ni argatu; biyya kanattis ni deebi'u. Isin yoo gara isaatti deebitan inni fuula isaa isin irraa hin garagalatu." **10** Ergamoonnis Efreemii fi Minaasee keessa magaalaa tokkoo gara magaalaa kaaniitti naanna'aa hamma Zebuuloonitti deeman; namoonni garuu isaan tuffatan; itti qoosanis. **11** Namoonni Aasheer, kan Minaasee fi kan Zebuuloon tokko tokko garuu gad of qabaniif Yerusaleem dhaqan. **12** Akka isaan waan mootichii fi qondaaltonni isaa akkuma dubbii Waaqayyootti ajajaniin turan sana hojjetaniif harki Waaqaa yaada tokko isaanii kennuuf akkasuma Yihuudaa irra ture. **13** Tuunni akka malee guddaan tokko ji'a lammaffaatti

Ayyaana Maxinoo ayyaanessuuf Yersaaleem keessatti walitti qabame. **14** Isaanis iddoowwan aarsaa kanneen Yersaaleem keessa turan bubuqqisanii, iddoowwan aarsaa ixaanaas diigani geessanii Sulula Qeedroonitti ni gatan. **15** Guyyaa kudha afuraffaa ji'a lammaffaattis hoolaa Faasiikaa qalan. Luboonnii fi Lewwonnis qaana'anii of qulqulleessuudhaan aarsaa gubamu gara mana qulqullummaa Waaqayyoo fidan. **16** Ergasiis akkuma Seera Musee nama Waaqaa sanaa keessatti ajajametti iddoo isaanii ramadame ni qabatan. Luboonnis dhiiga Lewwonni isaanitti kennan sana ni faffacaasan. **17** Sababii waldaa sana keessaa namoonni hedduun of hin qulqulleessiniif Lewwonni namoota akka seeraatti hin qulqullaa'inii fi namoota hoolota isaanii Waaqayyoo qulqulleessuu hin danda'in hundaaf jedhanii hoolota Faasiikaa ni qalu turan. **18** Namoota biyya Efreem, Minaasee, Yisaakorrii fi Zebuuloonii dhufan hedduu keessaa garri caalu of qulqulleessuu baatan iyyuu isaan waan barreeffameen alatti Faasiikaa nyaatan; Hisqiyaas garuu akkana jedhee Waaqa kadhateef; "Yaa Waaqayyoo tolaa, **19** nama garaa isaatiin si'i Waaqayyoo Waaqa abbootii isaa barbaaduuf kutate hunda yoo inni akka seera iddoo qulqulluutti qulqullaa'aa ta'uu baate illee ati araaramiif." **20** Waaqayyos kadhannaa Hisqiyaas dhaga'ee saba sana ni fayyise. **21** Israa'eloonni Yersaaleem keessatti argamanii turan gammachuu guddaadhaan bultii torba Ayyaana Maxinoo ayyaaneffatan; Lewwonni fi luboonni immoo meeshaalee faarfannaa Waaqayyootiin guyyaa guyyaadhaan Waaqayyoon galateeffachaa turan. **22** Hisqiyaasis Lewwota waa'ee tajaajila Waaqayyoo irratti hubannaa gaarii qaban jajjabeessuudhaan itti dubbate. Isaanis bultii torbanuu waan isaanii qoodame nyaachaa, aarsaa nagaas dhi'eessaa Waaqayyoo Waaqa abbootii isaanitti galata galchan. **23** Waldaan sun guutuun bultii torba itti dabalee ayyaana sana ayyaanefachuuf walii gale; kanaafuu isaan bultii torba itti dabalani gammachuudhaan ayyaanefatan. **24** Hisqiyaas mootichi Yihuudaas korommii loonii kuma tokko, hoolotaa fi re'oota kuma torba waldaa sanaaf ni kenne; qondaaltonni isaa immoo korommii loonii kuma tokko, hoolotaa fi re'oota kuma kudhan ni kennan. Luboonni akka malee baay'enis of qulqulleessan. **25** Waldaan Yihuudaa hundi, luboota, Lewwotaa fi namoota Israa'el keessaa walitti qabaman hunda, akkasumas alagoota Israa'el keessaa dhufanii fi kanneen Yihuudaa keessa jiraatan hunda wajjin ni gammadan. **26** Bara Solomon ilma Daawit mooticha Israa'el jalqabee waan wanni akkasii Yersaaleem keessatti takkumaa hin ta'iniif Yersaaleem keessatti gammachuu guddaatu ta'e. **27** Ergasiis luboonnii fi Lewwonni ka'anii saba eebbsan; Waaqnis isaan dhaga'e; kadhannaan isaanii gara samii, iddoo inni jiraatu qulqulluu sana ga'eeraatii.

31 Yommuu wanni kun hundi xumurametti Israa'eloonni achi turan gara magaalawwan Yihuudaa dhaqanii dhagaawwan waaqeffannaa caccabsan; siidaawwan Aasheeraa ni kukkutan. Iddowwan sagadaa kanneen gaarran irraa fi iddoowwan aarsaa kanneen Yihuudaa, Beniyaam, Efreemii fi Minaasee keessa turan hunda ni balleessan. Israa'eloonnis erga waan kana hunda balleessanii booddee gara magaalawwanii fi qabeenya isaanitti deebi'an. **2** Hisqiyaasis tokkoo tokkoo isaanii akka isaan akkuma hojji lubummaa isaanitti yookaan akkuma hojji Lewwummaa isaanitti aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa dhi'eessaniif, akka isaan karra iddoo Waaqayyoo jiraatuu duratti tajaajilaniif, akka isaan galata galchanii fi akka isaan faarfannaa galataa faarfataniiif lubootaa fi Lewwota garee gareedhaan ramade. **3** Mootichis akkuma Seera Waaqayyoo keessatti barreeffame sanatti, aarsaa

gubamu kan ganamaa fi galgalaa akkasumas aarsaa gubamu kan Sanbatootaa, Ayyaana Baatiwwan Haaraa fi guyyaa ayyaana murteeffameetiif qabeenya ofii isaa irraa ni kenne. **4** Innis akka luboonnii fi Lewwonni Seera Waaqayyootiif of kennuu danda'aniif namoota Yersaaleem keessa jiraatan akka isaan qooda jaraaf maatu kennaniif ni ajaje. **5** Akkuma ajajni sun ba'eenis Israa'eloonni mataa miidhaan isaanii kan jalqabaa irraa, daadhii wayinii haaraa irraa, zayitii fi damma irraa akkasumas waan lafa qotiisaa irraa argamu hunda irraa arjummaadhaan kennan. Waan hunda irraa harka kudhan keessaa harka tokko guddisaniin ni fidan. **6** Namoonni Israa'elii fi Yihuudaa warri magaalawwan Yihuudaa keessa jiraatanis loonii fi bushaayee isaanii irraa harka kudhan keessaa harka tokko, akkasumas waan Waaqayyoo Waaqa isaaniitiif qulqulleeffame irraa harka kudhan keessaa harka tokko ni fidan; ni tuulani. **7** Isaanis hojii kana ji'a sadaffaatti jalqabaniin ji'a torbaaffatti fixan. **8** Hisqiyaasis fi qondaaltonni isaa yommuu dhufanii tuullaawwan sana arganitti Waaqayyoon ni galateeffatan; saba isaa Israa'eliniis ni eebbsan. **9** Hisqiyaasis waa'ee tuullaa sanaa lubootaa fi Lewwota gaafate; **10** maatii Zaadoq keessaa Azaariyaa lubichi hangafni akkana jedhee deebise; "Erga namoonni kennaa isaanii gara mana qulqullummaa Waaqayyooti fidduu jalqabaniis aa nu nyaata ga'aa fi irraa hafa arganneerra; sababii Waaqayyoo saba isaa eebbisef hambaan akka malee guddaan kun hafeera." **11** Hisqiyaasis akka isaan mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti mankuusaalee qopheessan ajaje; isaanis ni qopheessan. **12** Isaanis ergasii buusii, kennaa harka kudhan keessaa harka tokkoo fi kennaawwan qulqulleeffaman amanamummaadhaan fidan. Wantoota kanneen irrattis Konaneyaan Lewwichi itti gaafatamaa ture; obboleessi isaa Shime'iin immoo sadarkaadhaan itti aanaa isaa ture. **13** Yehii'eel, Azaziya, Nahaati, Asaaheel, Yeriimooti, Yoozaabaad, Elii'eel, Yismakiyaa, Mahatii fi Benaayaa, Konaneyaa fi obboleessa isaa Shime'ii jalatti to'attoota ta'anii Hisqiyaas mootichaa fi Azaariyaa itti gaafatamaa mana qulqullummaa Waaqaatiin muudaman. **14** Qooraa hiimi Yimnaa Lewwichi, eegduun Karra Ba'aa sun kennaa fedhiidhaan Waaqaaf kenname irratti, akkasumas buusii Waaqayyoo godhamee fi kennaawwan qulqulleeffaman qooduu irratti itti gaafatamummaa qaba ture. **15** Eeden, Miiniyaamiin, Yeeshuu'aan, Shemaa'iyaa, Amariyaa fi Shekaaniyaan magaalawwan lubootaa keessatti luboota michoota isaanitiif guddaa fi xinnaa akkuma tokkotti garee garee isaanitti isaaniiif qooduudhaan amanamummaadhaan isa gargaaran. **16** Kana malees dhiirota umuriin isaanii waggaa sadii fi sanaa ol ta'e kanneen maqaan isaanii galmee hidda dhalootaa keessa jiru warra akkuma itti gaafatamummaa isaanii fi ramaddii isaanitti qooda hojji isaanii kan guyyaa guyyaa hojjetamu hojjechuuf mana qulqullummaa Waaqayyoo seenuu danda'an hundaaf akkasuma ni qoodan. **17** Luboota maatii isaanitiin galmee hidda dhalootaa keessatti galmeeffamanii fi Lewwota umuriin isaanii waggaa digdamaa fi sanaa ol ta'eefis akkuma itti gaafatamummaa fi qooda hojji isaanitiin ni ramadaniif. **18** Luboonni kunneen ijoollee isaanii xixinnoo, niitota isaanii, ilmaan isaanitiif fi intallan isaanii kanneen waldaa guutuu keessa jiran hunda wajjin ni galmeeffaman; isaan of qulqulleessuudhaan amanamoo turaniitii. **19** Luboota sanyiiwwan Aroon kanneen lafa qotiisaa naannoo magaalawwan isaanii yookaan magaalawwan biraa keessa jiraataniif, dhiirota garee isaanii kanneen galmee hidda dhaloota Lewwotaa keessatti galmeeffaman hundaaf akka qoodaniif namoonni filatamanii turan. **20** Hisqiyaas waan kana guutummaa Yihuudaa keessatti ni hojete; innis waan fuula Waaqayyoo Waaqa isaa duratti gaarii, qajeelaa fi amanamaa

ta'e ni hojjete. **21** Innis mana qulqullummaa Waaqaa keessa hojjechuunis ta'u, seeraa fi ajajawwanii ajajamuudhaan waan hojjete hunda keessatti Waaqa isaa barbaaduudhaaf garaa isaa guutuudhaan ni hojjete; kanaafuu inni ni milkaa'e.

32 Erga Hisqiyaas waan kana hunda amanamummaadhaan hojjete booddee Senaaheriib mootichi Asoor dhufee Yihuudaa weerara. Mo'atee isaan qabachuudhaafis magaalawwan dallaa dhagaa qaban marse. **2** Hisqiyaasis yommuu akka Senaaheriib dhufee Yerusaleemin loluu barbaade argetti, **3** burqaa bishaanii kan magaalaa ala jiru cufuuf qondaaltota isaa fi loltoota isaa wajjin mari'ate; isaanis isa gargaaran. **4** Namoonni akka malee hedduun walitti qabamanii, "Mootonni Asoor maaliif dhufanii bishaan baay'ee argatan?" jedhanii burqaawwanii fi lageen biyya sana keessa yaa'aa hunda ni cufan. **5** Ergasii mootichi jabaatee hojjechuudhaan dallaawwan dhagaa kanneen jijjigan hunda dhaabuudhaan gamoowwan eegumsaa achi irratti ijaare. Isaan alatti immoo dallaawwan biraa ijaare daangaa Magaalaa Daawit cimse. Akkasumas mi'oota lolaa fi gaachanawwan baay'ee hojjete. **6** Innis ajajoota loltootaa uummata irratti muudee oobdii karra magaalaa irratti fuula isaa duratti walitti qabee akkana jedhee isaan jajjabeesse; **7** "Jabaadhaa; cimaa. Isin sababii mooticha Asoorii fi sababii loltoota akka malee baay'ee kanneen isa wajjin jiran sanaatiif jettanii hin sodaatinaa; humni nu wajjin jiru kan isa wajjin jiru caalaatii. **8** Kan isa wajjin jiru humna foonii qofaa dha; kan nu wajjin jiru garuu Waaqayyo Waaqa keenya isa nu gargaaruu fi isa lola keenya nuuf loluu dha." Uummanni dubbii Hisqiyaas mooticha Yihuudaatiin jajjabaate. **9** Kana booddees Senaaheriib mootichi Asoor utuma loltoota isaa hunda wajjin Laakkiish marsee jiruu, harka ajajoota loltoota isaatti akkana jedhee gara Yerusaleemitti Hisqiyaasii fi namoota Yihuudaa kanneen achi jiran hundatti ergaa kana erge: **10** "Senaaheriib mootichi Asoor akkana jedha: Yerusaleem ishee marfamte kana keessa turuun keessan of amanachuu kee maal irratti hundeeffatte? **11** Hisqiyaas, "Waaqayyo Waaqni keenya harka mootii Asoor jalaa nu baasa" jechuun isaa akka isin beelaa fi dheebuudhaan dhumtaniif mitii? **12** Namni Yihuudaa fi Yerusaleemiin, "Isin iddoo aarsaa tokko duratti sagaduu fi isuma irratti aarsaa gubamu hin'eessuu qabdu" jedhee iddoowwan sagadaa fi iddoowwan aarsaa Waaqa kanaa balleesse Hisqiyaasuma mataa isaa mitii? **13** "Isin waan anii fi abbootiin koo saboota biyyoota biraa hunda goone hin beektanii? Waaqonni saboota sanaa biyya isaanii harka koo jalaa takkumaa baasuu danda'aaniiru? **14** Waaqota abbootiin koo balleessan kanneen hunda keessaa isa kamtu saba isaa harka koo keessaa baasuu danda'e? Yoos Waaqni keessan akkamitti harka koo keessaa isin baasuu danda'a ree? **15** Ammas Hisqiyaas akkasitti isin goowwomsee karaa irraa isin hin jal'inaan. Waaqni saba yookaan mootummaa kamii iyyuu saba isaa harka koo yookaan harka abbootii koo jalaa baasuu hin dandeenyeetii isa hin amaninaa. Waaqni keessan immoo harka kootii isin baasuu hammam haa yaratu ree!" **16** Qondaaltonni Senaaheriibis waan kana caalaa hedduu Waaqayyo Waaqaa fi Hisqiyaas garbicha isaa irratti ni dubbatan. **17** Mootichis akkasuma Waaqayyo Waaqa Israa'el arrabsuudhaan, waan hamaa illee isatti dubbachuudhaan, "Akkuma waaqonni biyyoota biraa saba isaanii harka koo jalaa baasuu hin danda'in sana Waaqni Hisqiyaasis saba isaa harka koo jalaa oolchuu hin danda'u" jedhee xalayaa barreesse. **18** Kana irratti isaan naasisuu fi sodaachisuudhaan magaalaa sana qabachuudhaaf saba Yerusaleem kan dallaa dhagaa irra tureetti afaan Ibraayisxiitiin sagalee isaanii ol

fudhatanii iyyan. **19** Isaan akkuma waa'ee waaqota saboota addunyaa biraa kanneen harka namaatiin hojjetaman sanaa dubbatan sana waa'ee Waaqa Yerusaleem dubbatan. **20** Hisqiyaas Mootichii fi Isaayaas raajichi ilmi Amoos waa'ee waan kanaatiif kadhannaadhaan gara samiitti ol iyyan. **21** Waaqayyos ergamaa isaa tokko itti erge; ergamaan sunis qubata loltoota mooticha Asoor keessatti loltoota, hooggantootaa fi ajajoota loltoota ni balleesse. Kanaafuu mootichi salphinaan gara biyya isaatti deebi'e. Yeroo inni galma Waaqa isaa seenettis ilmaan isaa achumatti goraadeedhaan isa cicciran. **22** Waaqayyo akkasiin Hisqiyaasii fi namoota Yerusaleem harka Senaaheriib mooticha Asoorii fi harka diinota isaa hundaa jalaa ni baase. Inni karaa hundaan isaan eege. **23** Namoonni baay'een gara Yerusaleemitti Waaqayyoof aarsaa fidan; Hisqiyaas mooticha Yihuudaatiif immoo kenna gatii guddaa fidan. Innis yeroo sanaa jalqabee fuula saboota hundaa duratti ulfina argate. **24** Bara sana keessa Hisqiyaas dhukkubate du'uu ga'e. Innis Waaqayyoon ni kadhate; Waaqayyos deebii kennee fi mallattoo dinqisiisaa isa argisiise. **25** Hisqiyaas garuu garaa isaatti of tuule malee waan gaarii isaaf godhameef deebii malu hin kennine; kanaafuu dheekkamsi Waaqayyoo isatti, Yihuudaa fi Yerusaleemitti dhufe. **26** Kana irratti Hisqiyaas akkuma namoota Yerusaleem sanaa of tuulummaa garaa isaa irraa ni deebi'e; kanaafuu bara Hisqiyaas keessa dheekkamsi Waaqayyoo isaanitti hin dhufne. **27** Hisqiyaas qabeenya akka malee baay'ee fi ulfina guddaa qaba ture; innis meetii isaaf, warqee isaaf, dhagaawwan isaa gati jabeeyyiif, urgooftuuwwan isaaf, gaachanawwan isaa fi mi'oota garaa garaa kanneen gatii guddaa qaban hundaaf mankuusa ni ijaare. **28** Akkasumas midhaaniif gombisaa ijaare; daadhii wayinii haaraa fi zayitidhaaf qodaa itti kuusan qopheesse; loon gosa hundaaf dallaa, bushaayeeff immoo gola ni ijaare. **29** Innis sababii Waaqni badhaadhummaa guddaa isaaf kenneef bushaayee baay'ee, karra loonii hedduus horatee magaalawwanis ni ijaarrate. **30** Namni afaan burqaa Gihoon kan olii cufee bishaan isaa gara lixa Magaalaa Daawititti jal'ise Hisqiyaasuma kana. Hojjiin isaa hundis ni milkaa'eef. **31** Garuu yeroo bulchitoonni Baabilon waa'ee hojii dinqii kan biyya sanatti hojjetamee isa gaafachuuf ergamoota erganitti Waaqni isa qoruu fi waan garaa isaa keessa jiru ilaaluudhaaf isa dhiise. **32** Wantoonni bara mootummaa Hisqiyaas keessa hojjetaman kanneen biraa fi gaarummaan isaa mul'ata Isaayaas raajicha ilma Amoos, kitaaba mootota Yihuudaa fi Israa'el keessatti barreeffamaniiru. **33** Hisqiyaasis abbootii isaa wajjin boqotee lafa awwaala sanyiiwwan Daawititti gaara irratti awwaalame. Yeroo inni du'ettis Yihuudaa fi sabni Yerusaleem hundinuu isa kabajan. Ilmi isaa Minaaseen iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

33 Minaaseen yeroo mootii ta'etti nama waggaa kudha lama ture; innis Yerusaleem keessa taa'ee waggaa shantamii shan bulche. **2** Innis waan jibbisiisaa saboota Waaqayyo fuula Israa'elootaa duraa ari'ee baase sanaa duukaa bu'udhaan fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjete. **3** Inni iddoowwan sagadaa kanneen abbaan isaa Hisqiyaas barbadessee ture sana illee deebisee ni ijaare; akkasumas Ba'aaliif iddoowwan aarsaa tolche siidaawwan Aasheeraas ni dhaabe. Raayaawwan samii hundaafis ni sagade; isaan waaqeffates. **4** Innis mana qulqullummaa Waaqayyoo kan Waaqayyo, "Maqaan koo bara baraan Yerusaleem keessa ni jiraata" jedhee waa'ee isaa dubbate sana keessatti iddoowwan aarsaa tolche. **5** Oobdiwwan mana qulqullummaa Waaqayyoo lamaanuu keessattis raayaawwan samii hundaaf iddoowwan aarsaa ni tolche. **6** Sulula Ben

Hinoomittis ilmaan isaa ibiddaan aarsaa godhee dhi'esse; tolchaa fi falfala hojjetee, milkii ilaallatee, ilaaltotaa fi eker dubbistoota gorsa gaafate. Inni fuula Waaqayyoo duratti hammina guddaa ni hojjetee akkasiin dheekkamsaaf isa kakaase. **7** Innis fakkii Waaqa tolfamaa kan hojjetee ture sana geessee mana qulqullummaa Waaqaa kan Waaqni akkana jedhee waa'ee isaa Daawitii fi ilma isaa Solomoonitti dubbatee ture sana keessa kaa'e; "Mana qulqullummaa kana keessaa fi Yerusaaalem ishee ani gosoota Israa'el hunda keessaa filadhe keessa Maqaa koo bara baraan nan dhaaba. **8** Yoo isaan waan ani waa'ee seera, labsii fi qajeelcha karaa Museetiin kenname sanaa isaan ajaje hunda hojjetanii ani si'achi akka miilli Israa'elootaa biyya ani abbootii keessaniif kenne keessaa ba'u hin godhu." **9** Minaaseen Yihuudaa fi namoota Yerusaaalem karaa irraa jal'ise; kanaafuu isaan saboota Waaqayyoo fuula Israa'elootaa duraa balleesse sana caalaa hammina hojjetan. **10** Waaqayyos Minaasee fi saba isaatti dubbateera; isaan garuu dhaga'uu hin feene. **11** Kanaafuu Waaqayyoo ajajoota loltoota mootii Asoor isaanitti kaase; isaanis Minaasee qabanii hokkoo funyaanitti ka'aanii foncaadhaan hidhanii Baabilonitti isa geessan. **12** Innis lubbamee Waaqayyoo Waaqa isaa barbaadee fuula Waaqa abbootii isaa duratti akka malee gad of qabe. **13** Waaqayyos yeroo inni isa kadhateetti na'eefii waammata isaa dhaga'eef; deebisees gara Yerusaaalem mootummaa isaatti isa fide. Minaaseenis ergasii akka Waaqayyoo Waaqa ta'e ni beeke. **14** Ergasii dallaa Magaalaa Daawit isaa alaa, karaa lixa burqaa Giirron kan sulula keessaa gara Ofoelitti naanneesse hamma karaa Qurxummiitti ni haaromsu; dallaa kanas akka malee ol dheesse. Magaalaawwan Yihuudaa kanneen dallaa jabaa qaban hunda keessas ajajoota waraanaa ni qubachiise. **15** Innis waaqota ormaa fi fakkiiwwan mana qulqullummaa Waaqayyoo keessaa ni balleesse; akkasumas iddoowwan aarsaa kanneen inni gaarran mana qulqullummaa irraa fi Yerusaaalem keessatti tolche hundas ni diige; magaalaa keessaas baasee ni gate. **16** Iddoo aarsaa Waaqayyoo deebisee dhaabee aarsaa nagaa fi aarsaa galataa irratti ni dhi'esse; akka isaan Waaqayyoo Waaqa Israa'el tajaajilaniif namoota Yihuudaa ni ajaje. **17** Ta'us sabni ittuma fufee iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa keessatti aarsaa dhi'esse; garuu uummanni sun Waaqayyoo Waaqa isaa qofaaf aarsaa dhi'eessaa ture. **18** Wantoonni bara mootummaa Minaasee keessa hojjetaman kanneen biraa, kadhannaan inni Waaqa isaa kadhatee fi dubbii inni namoota waa arganii himan maqaa Waaqayyoo Waaqa Israa'elini isatti himan dabalatee seenaa mootota Israa'el keessatti barreeffameera. **19** Kadhannaan isaa fi akki Waaqni itti garaa laafeefii kadhannaa isaa dhaga'eef, cubbuun inni hojjetee hundii fi amanummaa dhabuun isaa, akkasumas utuu gad of hin qabin dura iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa jjaaruu isaa, siidaawwan Aasheeraa fi waaqota tolfamoo dhaabuun isaa hundi galmeewwan namoota waa arganii himanii keessatti barreeffamaniiru. **20** Minaaseenis abbootii isaa wajjin boqotee masaraa mootummaa isaa keessatti awwaalame. Ilmi isaa Aamoonis iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **21** Aamoon yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa digdamii lama ture. Innis Yerusaaalem keessa taa'ee waggaa lama bulche. **22** Innis akkuma abbaan isaa Minaaseen hojjetee ture sana fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa hojjetee. Aamoon waaqota Minaaseen tolche waaqqefate; hunda isaaniitifis aarsaa dhi'esse. **23** Inni garuu akka abbaa isaa Minaasee fuula Waaqayyoo duratti gad of hin qabne; Aamoon ittuma caalchisee yakka hojjetee. **24** Qondaaltonni Aamoon isatti mari'atanii masaruma mootummaa isaa keessatti isa ajjeesan. **25** Kana irratti namoonni biyya sanaa

warra Aamoon Mootichatti malatan hunda fixanii ilma isaa Yosiyasiin immoo iddoo isaa mootii godhatan.

34 Yosiyas yeroo mootii ta'etti nama waggaa saddeetii ture; Yerusaaalem keessa taa'ees waggaa soddomii tokko bulche. **2** Inni fuula Waaqayyoo duratti waan qajeelaa ni hojjetee; utuu mirgatti yookaan bitaatti hin gorinis karaa abbaa isaa Daawit irra deeme. **3** Inni mootii ta'ee waggaa saddeettaffaatti utuma umurii dargaggummaa keessa jiruu Waaqa abbaa isaa Daawit barbaaduu jalqabe. Waggaa kudha lammaffaatti immoo Yihuudaa fi Yerusaaalem keessaa iddoowwan sagadaa kanneen gaarran irraa, siidaawwan Aasheeraa, waaqota tolfamoo fi fakkiiwwan baqfamanii tolfaman ni balleesse. **4** Qajeelfama isaatiinis iddoowwan aarsaa Ba'aal diigaman; iddoowwan aarsaa isaanis kanneen achi irra turan caccabsee siidaawwan Aasheeraa, waaqota tolfamoo fi fakkiiwwan hurreesse. Wantoota kanneenis daakee bulleessee awwaala warra isaaniif aarsaa dhi'eessaa turanii irratti bittinneesse. **5** Lafee lubootaas iddoowwan aarsaa isaanii irratti guggube. Haala kanaanis Yihuudaa fi Yerusaaalem qulqulleesse. **6** Magaalaawwan Minaasee, kan Efreemii fi Simi'oon kanneen hamma Niftaalemitti jiranii fi akkasumas diigamaa naannoowwan isaanii keessatti **7** iddoowwan aarsaa fi siidaawwan Aasheeraa ni jijjigse; waaqota tolfamoo daaraa godhe; iddoowwan aarsaa isaanis kanneen guutummaa Israa'el keessa jiran hundas ni caccabse. Ergasii Yerusaaalemitti deebi'e. **8** Yosiyas mootii ta'ee waggaa kudha saddeettaffaatti erga biyyattii fi mana qulqullummaa qulqulleessee booddee mana Waaqayyoo Waaqa isaa haaromsuuf Shaafaan ilma Azaliyaa, Ma'aseyaa bulchaa magaalaa fi Yoo'aa ilma Yoo'aahaaz galmeessaa sana erge. **9** Isaanis gara Hilqiyaalubicha ol aanaa dhaqanii maallaqa mana qulqullummaa Waaqaatiif fidame sana itti kennan; maallaqa kanas Lewwota balbala eegantu saboota Minaasee irraa, kan Efreem irraa, hambaawwan Israa'el hunda irraa, saba Yihuudaa fi kan Beniyaam hunda irraa akkasumas jiraattota Yerusaaalem irraa walitti qabe. **10** Isaanis maallaqa sana namoota akka hojii mana qulqullummaa Waaqayyoo to'ataniif muudamanitti imaanaa kennan. Namoonni kunneenis hojjetoota mana qulqullummaa haaromsanii akka duriitti deebisaniif ni kaffalu. **11** Akkasumas akka isaan ijaarsa mootonni Yihuudaa akka diigamu godhan sanaaf dhagaa soofame, laaxaawwan, mukkeen sutaa fi dareeraawwan bitaniif ogeeyyii mukaa fi ijaartotatti maallaqa kennan. **12** Namoonni sunis amanamummaadhaan hojicha hojjetan. Lewwota sanyii Meraarii keessaa Yahaatii fi Obaadiyaan akkasumas sanyii Qohaati keessaa Zakaariyaasii fi Meshulaam akka jara sana hojjechiisaniif isaan irratti muudaman. Lewwoni meeshaa faarfannaa taphachuu beekan hundis **13** itti gaafatamtoota hojjetoota hojii humnaa ta'anii hojjetoota hojii garaa garaa illee to'achaa turan. Lewwoni tokko tokkos barreessitoota, qondaaltotaa fi eegdota balbala turan. **14** Utuma isaan maallaqa mana qulqullummaa Waaqayyooti galfame sana baasaa jiranuu Hilqiyaalubichi Kitaaba Seera Waaqayyoo kan karaa Museetiin kenname sana arge. **15** Hilqiyaanis Shaafaan barreessaa sanaa, "Ani mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti Kitaaba Seeraa argeen jira" jedhe; kitaabichas Shaafaanitti kenne. **16** Shaafaanis kitaabicha fuudhee mootichatti geessee akkana jedhe; "Qondaaltonni kee waan ajajaman hunda hojjechaa jiru. **17** Maallaqa mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa tures baasanii namoota hojii to'atanii fi hojjetootatti imaanaa kennaniiru." **18** Kana irrattis Shaafaan barreesaan sun, "Hilqiyaalubichi kitaaba tokko natti kenneera" jedhee mootichatti hime. Shaafaanis fuula mootichaa duratti kitaaba sana dubbise. **19** Mootichis yommuu dubbii

Seeraa sana dhaga'etti uffata isaa tarsiisa. **20** Innis ajaja kana Hilqiyaatti, Ahiiqaam ilma Shaafaanitti, Abdoon ilma Miikaatti, Shaafaan barreessichaa fi Asaayaa tajaajilaa mootichaatti ni kenne. **21** “Dhaqaatii waa'ee waan kitaaba argame kana keessatti barreeffamee anaaf, hambaawwan Israa'el keessaatii fi Yihuudaatiif Waaqayyoon gaafadhaa. Sababii warri nuun duraa dubbii Waaqayyoo hin eeginiif dheekkamsi Waaqayyoo guddaan nutti dhangala'eera; isaan akka waan kitaaba kana keessatti barreeffame sana hundaatti hin jiraanneetii.” **22** Hilqiyaati fi warri mootichi isa wajjin erge sun gara Huldaanaa raajjitti jechuunis niitii Shaluum ilma Toqe'aati, ilma Hasraat kan eegduu mana uffataa turte sanatti himuu dhaqan. Isheenis Yersaaleem keessa aanaa lammaffaa keessa jiraatti turte. **23** Isheenis akkana isaaniin jette; “Waaqayyoo Waaqni Israa'el akkana jedha: Namicha natti isin erge sanatti akkana jedhaa himaa; **24** 'Waaqayyoo akkana jedha: Ani iddoo kanaa fi saba isaatti badiisa jechuunis abaarsa kitaaba fuula mootii Yihuudaa duratti dubbifame sana keessatti barreeffame hunda nan fida. **25** Sababii isaan na dhiisanii waaqota biratiif isaana aarsuudhaan waan harki isaanii tolche hundaan dheekkamsaaf na kakaasaniif dheekkamsi koo iddoo kana irratti ni dhangala'a; hin dhaamus.' **26** Mootii Yihuudaa kan akka isin Waaqayyoon gaafattaniif isin erge sanatti akkana jedhaatii himaa; 'Waaqayyoo Waaqni Israa'el waa'ee dubbii ati dhageesse sanaa akkana jedha: **27** Sababii ati yeroo waan inni waa'ee iddoo kanaatii fi waa'ee saba isaa waan hamaa dubbate dhageessetti garaan kee tuqamee fuula Waaqaa duratti gad of qabdee, sababii ati fuula koo duratti gad of qabdee, uffata kee tarsiiftee boossee fi isin dhaga'eera, jedha Waaqayyoo. **28** Ani amma abbootii kee biratti walitti si qaba; atis nagumaan awwaalamta. Waan hamaa ani iddoo kanaa fi warra as jiraatanitti fiduuf jiru hunda iji kee hin argu.'” Isaanis deebii ishee fudhatanii gara mootichaatti deebi'an. **29** Ergasiis mootichi maanguddoota Yihuudaa fi Yersaaleem hunda walitti ni waame. **30** Innis namoota Yihuudaa, jiraattota Yersaaleem, lubootaa fi Lewwota wajjin jechuunis nama xinnaa fi guddaa hunda wajjin gara mana qulqullummaa Waaqayyooti ol ba'e. Dubbii Kitaaba Kakuu kan mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti argame sanaa hundas akka isaan dhaga'anitti dubbiseef. **31** Mootichis utubaa isaa bira dhaabatee akka Waaqayyoon duukaa bu'u, akka garaa isaa guutuuf fi lubbuu isaa guutuudhaan ajaja isaa, dambiiwwan isaatii fi labsiivwan isaa eegee, dubbiiwwan kakuu kanneen kitaaba kana keessatti barreeffamaniif isaa ajajamu fuula Waaqayyoo duratti kakuu ni haaromse. **32** Ergasiis akka namni Yersaaleemii fi Beniyaam keessa jiraatu hundi kakuu galu ni godhe; namoonni Yersaaleemis akkuma kakuu Waaqaa jechuunis Waaqaa abbootii isaaniitti waan kana ni godhan. **33** Yosiyaasis guutummaa biyya Israa'el keessaa waaqota jibbiisoo ni balleesse; akka warri Israa'el keessa jiran hundinuus Waaqayyoo Waaqaa isaanii waaqeffatan ni godhe. Isaan hamma inni lubbuun jiraatetti Waaqayyoo Waaqaa abbootii isaanii duukaa bu'u irraa duubatti hin deebine.

35 Yosiyaas Yersaaleemitti Waaqayyoo Faasiikaa ayyaanesse; hoolaan Faasiikaa guyyaa kudha afuraffaa ji'a jalqabaatti qalame. **2** Innis luboota hojii isaanii irratti muudee akka isaan mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa tajaajilan isaan jajjabeesse. **3** Lewwota Israa'eloota hunda barsiisanii fi Waaqayyoo qulqullaa'aniinis akkana jedhe; “Taabota qulqullaa'aa sana mana qulqullummaa kan Solomoon ilmi Daawit mooticha Israa'el ijaare keessa kaa'aa. Taabonni kun gatiitti keessanitti hin baatamin. Isin amma Waaqayyoo Waaqaa keessanii fi saba isaa Israa'elin tajaajilaa. **4** Akkuma qajeelfama Daawit

mooticha Israa'elii fi ilma isaa Solomooniin barreeffame sanaatti isin akkuma maatiiwwan keessaniitti garee gareedhaan of qopheessaa. **5** “Kutaa maatiiwwan obboloota keessanii kanneen Lewwota hin ta'niitiif gareen Lewwotaa tokko kutaa maatii tokkoo iddoo bu'aatii iddoo qulqulluu dhaabadhaa. **6** Hoolaa Faasiikaa qalaa; of qulqulleessatii obboloota keessaniifis xobbaallaawwan hoolaa qopheessaa; waan kanas akkuma Waaqayyoo karaa Museetiin ajaje sanatti godhaa.” **7** Yosiyaasis hoolotaa fi re'oota kuma soddomaa fi loon kuma sadii akka aarsaa Faasiikaa ta'aniif namoota achi turan hundaaf qabeenyuma isaa irraa ni kenne. **8** Qondaaltonni isaas uummaataaf, lubootaa fi Lewwotaaf fedhiidhaan buusii kennan. Hilqiyaati, Zakkaariyaasii fi Yehii'eel bulchitoonni mana qulqullummaa Waaqaa aarsaa Faasiikaatiif hoolotaa fi re'oota kuma lamaa dhibba ja'aa fi loon dhibba sadii lubootatti kennan. **9** Konaneyaanis obboloota isaa Shema'iyya fi Naatnaa'el wajjin, akkasumas Hashabiyaan, Ye'ii'eelii fi Yoozaabaad dura buutonni Lewwotaa sun hoolotaa fi re'oota kuma shanii fi loon dhibba shan akka isaan aarsaa Faasiikaa ta'aniif Lewwotatti ni kennan. **10** Wannii hundinuu qopheeffamnaan akkuma mootichi ajaje sanatti luboonni iddoo isaanii ijaajjan; Lewwonni toora isaaniitiin ijaajjan. **11** Hoolonni Faasiikaa ni qalaman; luboonni dhiiga itti kenname ni faffacaasan; Lewwonni immoo hoolota irraa gogaa ni baasan. **12** Isaanis akka jarri akkuma Kitaaba Musee keessatti barreeffame sanatti Waaqayyoo dhi'eessaniif kutaa maatiiwwan sabaatiif kennuudhaaf aarsaa gubamu kophaatti baasan. Loon illee akkasuma godhan. **13** Akkuma ajajame sanattis hoolaa Faasiikaa ibiddaan waadan; aarsaa qulqulleeffame immoo okkoteetti, hubboo fi xuwweetti affeelanii yoomaa namoota hundaaf qoqqoodan. **14** Isaanis ergasii sababii luboonni sanyiin Aroon hamma halkan walakkaatti aarsaa gubamuu fi cooma aarsaa dhi'eessaa turaniif ofii isaaniitiifi lubootaaf qophii godhan. Akkasiin Lewwonni ofii isaaniitiifi luboota sanyii Aroon ta'aniif qopheessan. **15** Ilmaan Asaaf faarfattoonni akkuma Daawit, Asaaf, Heemaanii fi Yeduutuun waa himaan mootichaa ajajan sana iddoodhuma isaaniif ramadame turan. Eegdonni karraa kanneen tokkoo tokkoo karraa irra turan immoo waan obboloota isaanii Lewwonni qophii isaaniif godhaniif iddoo isaaniitiifi deemuun hin barbaachifne. **16** Kanaafuu tajaajilli Waaqayyoo hundinuu akkuma Yosiyaas Mootichi ajajetti ayyaana Faasiikaa ayyaanessuu fi iddoo aarsaa Waaqayyoo irratti aarsaa gubamuu dhi'eessuun guyyuma sana fiixaan ba'e. **17** Israa'eloonni achi turanis yeruma sana Ayyaana Faasiikaa ayyaaneffatanii Ayyaana Maxinoo guyyaa torba ayyaaneffatan. **18** Bara Saamu'el raajichaatii as Israa'el keessatti Faasiikaan takkumaa akkanatti hin ayyaaneffamne; mootota Israa'el keessaa namni tokko iyyuu takkumaa akka Yosiyaas namicha luboota, Lewwotaa fi namoota Yihuudaa fi Israa'el kanneen saba Yersaaleem wajjin turan sana hunda wajjin godhe sanaatti Faasiikaa akkasii hin ayyaaneffanne. **19** Faasiikaan kun bara mootummaa Yosiyaas keessaa waggaa kudha saddeettaffatti ayyaaneffame. **20** Waan kana hunda booddee yeroo Yosiyaas mana qulqullummaa qopheessetti Nekkoon mootichi Gibxi Karkemiishi ishee Efraaxiis biraa sanatti lolaaf ol ba'e; Yosiyaasis of irraa isa deebisuudhaaf itti gad ba'e. **21** Nekkoon garuu, “Yaa mootii Yihuudaa, wanni anaaf fi si'i wal lolchiisu maali? Ani yeroo kanatti mana na lolu sana loluufin dhufe malee si loluf hin dhufne. Waaqni akka ani ariifadhu na ajajeera; kanaafuu ati Waaqaa na wajjin jiru kanaan mormuu dhiisi; yoo kanaa achii inni si balleessaatii” jedhee namoota itti erge. **22** Ta'u Yosiyaas eenyumaa ofii isaa wallaalchifatee lola keessa seene malee isa irraa hin deebine. Inni waan Nekkoon

Waaqaan ajajamee isatti hime sana dhaga'uu didee dirree Megidoo irratti isa waraanuudhaaf ba'e. **23** Warri xiyya darbatan Yosiyaa Mootichatti ni darbatan; innis ajajjoota loltoota isaatiin, "Na fuudhaatii deemaa; ani akka malee madaa'eeraatii" jedhe. **24** Kanaafuu isaan gaarii isaa keessaa isa fuudhanii gaarii biraa irra kaa'anii gara Yerusaalemitti isa geessan; innis achitti du'e. Innis awwaala abbootii isaa keessatti awwaalame; Yihuudaa fi Yerusaaalem hundi isaaf ni boo'an. **25** Ermiyaasis faaruu boo'ichaa Yosiyaa siif baase; hamma har'aattis dhiirronnii fi dubartoonni faarfattoonni hundi faaruu boo'ichaa kanaan Yosiyaa siin yaadatu. Kunis Israa'el keessatti bartee ta'ee Faaruu Boo'ichaa keessatti barreeffame. **26** Wannani bara mootummaa Yosiyaa keessa hojjetame biraa fi gaarummaan isaa akkuma waan Seera Waaqayyoo keessatti barreeffame sanaatti, **27** seenaan isaa hundi jalqabaa hamma dhumaatti kitaaba mootota Israa'elii fi Yihuudaa keessatti barreeffameera.

36 Ergasiis sabni biyya sanaa Yehoo'aahaaz ilma Yosiyaa fuudhanii Yerusaaalem keessatti iddoo abbaa isaa buusani mootii isa godhan. **2** Yehoo'aahaaz yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa digdamii sadii ture; innis Yerusaaalem keessa taa'ee ji'a sadii bulche. **3** Mootiin Gibxi immoo Yerusaaalem keessatti teessoo isaa irraa isa buuse; Yihuudaa irrattis gibira meetii taalaantii dhibba tokkoo fi warqee taalaantii tokko mure. **4** Mootiin Gibxis Eliiyaaqiim obboleessa Yehoo'aahaaz Yihuudaa fi Yerusaaalem irratti mootii godhe; innis maqaa Eliiyaaqiim geeddaree Yehooyaaqiim jedheen. Nekkoonis Yo'ahaz obboleessa Eliiyaaqiim fuudhee Gibxitti geesse. **5** Yehooyaaqiim yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa digdamii shan ture; innis Yerusaaalem keessa taa'ee waggaa kudha tokko bulche. Inni fuula Waaqayyoo Waaqa isaa duratti waan hamaa hojjete. **6** Nebukadnezar mootichi Baabilon isatti duule; gara Baabilonittis isa geessuudhaaf foncaa naasiitiin isa hidhe. **7** Nebukadnezar mi'oota mana qulqullummaa Waaqayyoo guuree Baabilonitti geessee mana waaqeffannaa isaa keessa ni kaa'e. **8** Wantoonni bara mootummaa Yehooyaaqiim keessa hojjetaman kanneen biraa, wanni jibbisiisaan inni hojjetee fi balleessaan isa irratti argame hundi kitaaba seenaa mootota Israa'elii fi Yihuudaa keessatti barreeffamaniiru. Ilmi isaa Yehooyaaqiin iddoo isaa bu'ee mootii ta'e. **9** Yehooyaaqiin yeroo mootii ta'etti umuriin isaa waggaa kudha saddeet ture; innis Yerusaaalem keessa taa'ee ji'a sadii fi bultii kudhan bulche. Fuula Waaqayyoo durattis waan hamaa hojjete. **10** Birraa keessas Nebukadnezar Mootichi nama itti ergee mi'oota mana qulqullummaa Waaqayyoo kanneen gatii guddaa qaban wajjin gara Baabilon isa fichisiise; Zedeqiyaa obboleessa abbaa Yehooyaaqiin sana immoo Yihuudaa fi Yerusaaalem irratti mootii godhe. **11** Zedeqiyaa yeroo mootii ta'etti nama waggaa digdamii tokkoo ture; innis Yerusaaalem keessa taa'ee waggaa kudha tokko bulche. **12** Inni fuula Waaqayyoo Waaqa isaa duratti waan hamaa ni hojjete; fuula Ermiyaas raajicha dubbii Waaqayyoo isatti dubbate sanaa durattis gad of hin qabne. **13** Akkasumas Nebukadnezar Mooticha maqaa Waaqaatiin isa kakachiisee turetti illee ni fincile. Inni mataa jabaatee gara Waaqayyoo Waaqa Israa'elitti deebi'uu ni dide. **14** Kana malees dura buutonni lubootaa hundii fi uummanni wantoota jibbisiisoo saboota kaanii hunda duukaa bu'uu fi mana qulqullummaa Waaqayyoo kan inni Yerusaaalem keessatti qulqulleesse sana xureessuudhaan ittuma caalchisanii amanamummaa dhaban. **15** Waaqayyoo Waaqni abbootii isaanii waan saba isaa fi iddoo jireenya isaaf garaa laafeef karaa ergamoota isaatiin amummaa amma ergaa itti erge. **16** Isaan garuu ergamoota Waaqaatti qoosan; dubbii

isaas tuffatanii raajota isaa xinneessan. Kanaanis dheekkamsi Waaqayyoo saba isaatti ni bu'e; wanni isa qabbaneessus hin argamne. **17** Kanaafuu inni mootii warra Baabilon isaanitti fide; mootichis mana qulqullummaa keessatti dargaggoota isaanii goraadeedhaan fixe; dargaggoota yookaan dubara, jaarsoli yookaan warra dullooman tokko illee hin hambifne. Waaqni hunda isaanii dabarsee harka Nebukadnezaritti kenne. **18** Innis mana qulqullummaa Waaqaatii mi'oota hunda xinnaa fi guddaa, qabeenya mana qulqullummaa Waaqayyoo, qabeenya mootichaa fi kan qondaaltota isaa saamee Baabilonitti geesse. **19** Isaan mana qulqullummaa Waaqaatti ibidda qabsiisanii dallaa Yerusaaalem diigan; masaraawwan mootummaa hunda gubanii waan gatii qabu hundas barbadeessan. **20** Inni hambaa goraadee irraa hafe booji'ee Baabilonitti geesse; isaanis hamma mootummaan Faares aangoo qabatetti tajaajiltoota isaa fi tajaajiltoota ilmaan isaa ta'an. **21** Biyyattiin boqonnaa sanbata ishee ni argatte; akka dubbiin Waaqayyoo kan afaan Ermiyaasiin dubbatame raawwatuuf hamma waggaa torbaatan dhumutti biyyattiin yeroo ontee turte guutuu ni boqotte. **22** Waaqayyoo akka dubbii Waaqayyoo kan afaan Ermiyaasiin dubbatame sun raawwatuuf jedhee bara Qiros mooticha Faares keessa waggaa jalqabaatti akka inni mootummaa isaa hunda keessa labsii tokko dabarsuu fi akka labsiin sunis barreeffamuuf hafuura Qiros mooticha Faares ni kakaase; labsiin sunis akkana jedha: **23** "Qiros mootichi Faares akkana jedha: "Waaqayyoo Waaqni samii mootummoota lafa irraa hunda naaf kenneera; akka ani Yihuudaa keessatti Yerusaalemitti mana qulqullummaa isaaf ijaarufis na muudeera. Saba isaa keessaa nama gidduu keessanitti argamu kam iyyuu Waaqayyoo Waaqni isaa isa wajjin haa ta'u; innis ol haa ba'u."

Izraa

1 Waaqayyo akka dubbiin Waaqayyoo kan afaan Ermiyaasiin dubbatame sun raawwatamuuf jedhee bara Qiros mooticha Faares keessa waggaa jalqabaatti akka inni mootummaa isaa hunda keessa labsii tokko dabarsuu fi akka labsiin sunis barreeffamuuf hafuura Qiros mooticha Faares ni kakaase; labsiin sunis akkana jedha: **2** “Qiros mootichi Faares akkana jedha: “Waaqayyo Waaqni samii mootummoota lafa irraa hunda naaf kenneera; akka ani Yihuudaa keessatti Yerusaleemitti mana qulqullummaa isaaf ijaaruu fi muudeera. **3** Saba isaa keessaa nama gidduu keessanitti argamu kam iyyuu Waaqni isaa isa wajjin haa ta’u; innis gara Yersaaleem ishee Yihuudaa keessaa sanaa ol ba’ee mana qulqullummaa Waaqayyo Waaqa Israa’el, Waaqa Yersaaleem keessa jiraatu sanaa haa ijaaru. **4** Warra hafanii iddoo kam iyyuu jiraatan hundaaf sabni biyya isaan keessa jiraatan sanaa kennaa fedhiidhaan mana qulqullummaa Waaqaa kan Yersaaleem keessa jiru sanaaf kennuu irratti dabalee meetii fi warqee, mi’aa fi horii gumaachuudhaan isa haa gargaaran.” **5** Ergasii hangafoonni maatii Yihuudaa fi Beniyaam, luboonnii fi Lewwonni jechuunis namoonni Waaqni garaa isaanii kakaase hundi dhaqanii mana Waaqayyoo kan Yersaaleem keessaa sana ijaaruu qophaa’an. **6** Olloonni isaanii hundinuus kennaa fedhiidhaan kennan irratti dabalani mi’a meetii fi warqee, godaa fi horii akkasumas kennaawwan gatii guddaa baasan gumaachuudhaan isaan gargaaran. **7** Kana malees Qiros Mootichi mi’oota mana qulqullummaa Waaqayyoo kanneen Nebukadnezar Yersaaleemii guurratee mana Waaqa isaa keessa kaa’atee ture sana gad ni baase. **8** Qiros mootichi Faares akka Mitredaat itti gaafatamaan qabeenyaa sun mi’a sana fidee Sheeshbazaar bulchaa Yihuudaatiif lakkaa’u godhe. **9** Mi’oonni sunis: saanii warqee 30, saanii meetii 1,000, distii meetii 29, **10** waciitii warqee 30, waciitii meetii kan qadaada qabu 410, mi’a gosa biraa 1,000. **11** Waluma galatti mi’a warqetii fi kan meetii 54,000 ture. Sheeshbazaaris mi’oota kanneen hunda yeroo booji’amtoota Baabilonii baase Yersaaleemitti geessetti guuree deeme.

2 Egaa isaan kunneen namoota kutaa biyya sanaa warra boojuu Nebukadnezar mootichi Baabilon sun booji’ee Baabilonitti isaan geessee ture sanaa deebi’anii dha; isaanis Yersaaleemii fi Yihuudaatti deebi’anii tokkoon tokkoon isaanii magaalaa ofii isaaniitti galan; **2** isaanis: Zarubaabel, Yeeshuu’aa, Nahimiyyaa, Seraayaa, Re’elaayaa, Mordekaayi, Bilshaan, Misphaar, Baguwaayi, Rehuumii fi Ba’anaa wajjin dhufan. Maqaa namoota saba Israa’el ta’anii: **3** sanyiin Phaaroosh 2,172, **4** sanyiin Shefaaxiyaa 372, **5** sanyiin Araa 775, **6** sanyiin Fahat Mo’aab warri karaa Yeeshuu’aa fi Yoo’aab dhalatan 2,812, **7** sanyiin Eelaam 1,254, **8** sanyiin Zaatuu 945, **9** sanyiin Zakaayi 760, **10** sanyiin Baanii 642, **11** sanyiin Beebay 623, **12** sanyiin Azgaad 1,222, **13** sanyiin Adooniiqam 666, **14** sanyiin Baguwaayi 2,056, **15** sanyiin Aadiin 454, **16** sanyiin Ateer warri karaa Hisqiyaa 98, **17** sanyiin Beesaay 323, **18** sanyiin Yooraa 112, **19** sanyiin Haashum 223, **20** sanyiin Gibaar 95, **21** namoonni Beetlihem 123, **22** namoonni Netoofaa 56, **23** namoonni Anaatoot 128, **24** namoonni Azmaawet 42, **25** namoonni Kiriyaati Ye’aariim, kan Kefiraatii fi Bi’eroot 743, **26** namoonni Raamaa fi Gebaa 621, **27** namoonni Mikmaas 122, **28** Namoonni Beef’eelii fi Aayi 223, **29** namoonni Neboo 52, **30** namoonni Magbiish 156, **31** namoonni Eelaam kaan 1,254, **32** namoonni Haariim 320, **33** namoonni Lood, kan Haadiidii fi Oonoom 725, **34** namoonni

Yerikoo 345, **35** namoonni Senaa’aa 3,630. **36** Luboota: Sanyiin Yedaa’iyaa warri karaa maatii Yeeshuu’aan dhufan 973, **37** sanyiin Imeer 1,052, **38** sanyiin Phaashihuur 1,247, **39** sanyiin Haariim 1,017. **40** Lewwota: Sanyiin Yeeshuu’aa fi Qadmii’eel, karaa Hoodayiwa dhufan 74. **41** Faarfattoota: sanyiin Asaaf 128. **42** Egdota karra mana qulqullummaa, sanyiin Shaluum, sanyiin Ateer, sanyiin Talmoon, sanyiin Aquub, sanyiin Haxiixaa fi sanyiin Soobaay 139. **43** Tajaajiltoota mana qulqullummaa: sanyii Ziihaa, sanyii Hasuufaa fi sanyii Xabaa’oot, **44** sanyii Keeroos, sanyii Sii’aa, sanyii Faadon; **45** sanyii Lebaanaa, sanyii Hagaabaa fi sanyii Aquub; **46** sanyii Haagaab, sanyii Shalmaayi, sanyii Haanaa; **47** sanyii Gideel, sanyii Gahar, sanyii Re’ayaa; **48** sanyii Reziin, sanyii Neqoodaa, sanyii Gazaam; **49** sanyii Uzaa, sanyii Faasehaa, sanyii Beesaay; **50** sanyii Asinaa, sanyii Me’uunimii fi sanyii Nefuusiim; **51** sanyii Baqbuuq, sanyii Haquufaa, sanyii Harhuur, **52** sanyii Bazluut, sanyii Mihiidaa fi sanyii Harshaa; **53** sanyii Barqoos, sanyii Siisaaraa fi sanyii Teemahi; **54** sanyii Neziyaa fi sanyii Haxiifaa **55** Sanyii tajaajiltoota Solomoon: Sanyii Soxaayi, sanyii Sofereetii fi sanyii Furuudaa; **56** sanyii Ya’iilaa, sanyii Darqoonii fi sanyii Gideel; **57** sanyii Shefaaxiyaa, sanyii Haxilil, sanyii Fookerel-Hazbaayimii fi sanyii Aamii; **58** tajaajiltoota mana qulqullummaatii fi sanyiin tajaajiltoota Solomoon 392. **59** Warri armaan gadiis magaalawwan Teel Melaa, Teel Hareshaa, Kiruub, Adaanii fi Imeeritii dhufan; isaan garuu akka maatiin isaanii sanyii Israa’el ta’an mirkaneessuu hin dandeenye; isaanis: **60** sanyiin Delaayaa, sanyiin Xoobiyaa fi sanyiin Neqoodaa 652. **61** Luboota keessaa immoo: Sanyii Habayaa, sanyii Haqoosii fi kan Barzilaay; Barzilaayin kun sababii intala Barzilaay namicha Gili’aad sanaa fuudheef maqaa kanaan waamame. **62** Isaan kunneen sababii galmee hidda dhalootaa keessaa maqaa maatii isaanii barbaadani dhabaniif akka xuraa’otaatti ilaalamani tajaajila lubummaa dhowwaman. **63** Bulchaan biyyattiis hamma lubni Uriimii fi Tumiimiidhaan tajaajilu tokko argamutti akka isaan nyaata nyaata hunda caalaa qulqulluu ta’e kam iyyuu hin nyaanneef isaan ajaje. **64** Warri bojuudhaa deebi’an waluma galatti namoota 42,360 turan; **65** kana malees tajaajiltoonni isaanii dhiiraa fi dubartiin 7,337 turan; akkasumas isaan faarfattoota dhiiraa fi dubartii 200 qabu ture. **66** Isaan farda 736, gaangolii 245, **67** gaala 435 fi harree 6,720 qabu ture. **68** Yommuu isaan mana Waaqayyoo kan Yersaaleem keessa jiru sana ga’anitti hangafoonni maatiwwanii tokko tokko akka maani Waaqaa iddoo isaatti deebi’ee ijaaramuuf kennaa fedhiidhaan kennamu ni gumaachan. **69** Isaanis akkuma dandeettii isaaniitti warqee daariikii 61,000, meetii minnaanii 5,000 fi uffata lubootaa 100 horii hojii kanaaf walitti qabametti ni dabalani. **70** Luboonni, Lewwonni, faarfattoonni, eegdonni karraa fi tajaajiltoonni mana qulqullummaa namoota tokko tokko wajjin magaalawwan ofii isaanii keessa qubatan; Israa’eloonni kaan magaalawwan ofii isaanii keessa qubatan.

3 Yeroo ji’i torbaffaan dhufee Israa’eloonni magaalawwan isaanii keessa qubatanitti uummanni akkuma nama tokkootti Yersaaleem keessatti walitti qabame. **2** Ergasii Yeeshuu’aan ilmi Yoozaadaaq firoota isaa luboota wajjin, Zarubaabel ilmi She’altii’eel firoota isaa wajjin akkuma Seera Musee nama Waaqaa sana keessatti barreeffametti aarsaa gabamu achi irratti dhi’eessuudhaaf iddoo aarsaa Waaqa Israa’el ijaaran. **3** Isaanis sababii namoota naannoo isaanii sodaataniif iddoo aarsaa sana hundee isaa irratti ijaaranii achi irratti aarsaa gabamu Waaqayyoo dhi’eessan; aarsaa akani ganamaa fi galgala dhi’eessan. **4** Ergasii akkuma barreeffametti Ayyaana Daasii ni ayyaaneffatan; akkuma baay’ina aarsaa guyyaa

guyyaaf ramadameettis aarsaa gubamu ni dhi'eessan. 5 Kana booddees isaan aarsaa gubamu kan yeroo yerootti dhi'eeffamu, aarsaa Baatii Haaraa fi aarsaawwan ayyaanota Waaqayyoo qulqulleeffaman hundaaf, akkasumas kanneen fedhiidhaan Waaqayyoo dhi'eeffaman ni kennan. 6 Guyyaa jalqaba ji'a torbaffaattis aarsaa gubamu Waaqayyoo dhi'eessuu jalqaban; garbu hundeen mana qulqullummaa Waaqayyoo amma illee hin buufamne ture. 7 Ergasii isaan warra dhagaa cabsanii fi ogeeyyii hojii mukaatiif maallaqa kennan; warra Siidoonaa fi Xiirsoosii immoo akka isaan akkuma Qiros mootichi Faares ajaje sanatti Liyaanoonii gara Yoopheetti galaana irra birbirsaa gad erganiif nyaata, dhugaatii fi zayitii kennan. 8 Isaanis erga mana Waaqaa kan Yersaalem keessaa sana ga'anii booddee ji'a lammaffaa waggaa lammaffaatti Zarubaabel ilmi She'altii'eel, Yeeshuu'aan ilmi Yoozaadaaqii fi obboloonni isaanii kaan jechuunis luboonni, Lewwonnii fi warri boojudhaa Yersaaleemitti deebi'an hundinuu akka isaan ijaarsa mana Waaqayyoo to'ataniif Lewwota umurii isaanii Waggaa digdamaa fi hammasii olii muudanii hojii sana jalqaban. 9 Yeeshuu'aan ilmaan isaa fi obboloota isaa wajjin, Qadmii'eelii fi ilmaan isaa, ilmaan Yihuudaa, ilmaan Heenaadaadii fi Lewwota, ilmaan isaanii fi firoota isaanii wajjin warra mana Waaqaa ijaaran to'achuuf tokko ta'an. 10 Yommuu ijaarotni sun hundee mana qulqullummaa Waaqayyoo buusanitti luboonni uffata isaanii uffatanii malakata qabatan; Lewwonnii immoo jechuunis ilmaan Asaaf kilillee qabatanii akkuma Daawit Mootichi Israa'el ajajetti Waaqayyoon jajachuuf iddoo ofii isaanii qabatan. 11 Isaanis, "Inni gaarii dha; jaalalli inni Israa'eliif qabu bara baraan jiraata" jedhanii leellisuu fi galateeffachuudhaan Waaqayyoon faarfatan. Sabni hundinuu sababii hundeen mana qulqullummaa Waaqayyoo buufameef iyee sagalee guddaadhaan Waaqayyoon galateeffate. 12 Garuu luboonni, Lewwonnii fi hangafoonni maatii warri durii kanneen mana qulqullummaa isa duraa sana argan hedduun yeroo hundeen mana qulqullummaa kanaa buufamu arganitti sagalee ol fudhatanii boo'an; warri kaan hedduun immoo gammachuudhaan iyyan. 13 Sababii namoonni akka malee wacaniif namni tokko iyyuu iyya gammachuu fi iyya boo'ichaa gargar baasuu hin dandeenye; sagaleen sunis fagootti dhaga'ama ture.

4 Diinonni Yihuudaa fi Beniyaam yeroo akka warri boojudhaa deebi'an sun Waaqayyoo Waaqa Israa'eliif mana qulqullummaa ijaaraa jiran dhaga'anitti, 2 gara Zarubaabeli fi gara hangafoonni maatiwwanii dhufanii akkana jedhaniin; "Sababii nus akkuma keessan Waaqa keessan barbaannee bara Eesarhadon mooticha Asoor kan as nu fide sanaatii jalqabnee aarsaa dhi'eessafii turreef nus isin wajjin haa ijaarru." 3 Zarubaabel, Yeeshuu'aa fi hangafoonni maatii Israa'el kaan garuu, "Isin mana Waaqa keenyaa nu wajjin ijaaruuf qooda hin qabdan. Numa qofatu akkuma Qiros Mootichi Faares nu ajaje sanatti Waaqayyoo Waaqa Israa'eliif mana qulqullummaa ijaara" jedhanii deebisan. 4 Namoonni naannoo isaanii akka isaan itti fufanii ijaarruu sodaatanii namoota Yihuudaa abdi kutachiisuuf ka'an. 5 Isaanis bara Qiros mooticha Faaresitii jalqabee hamma bara Daariyos mooticha Faaresitii jiru hunda kaayyoo isaanii gufachiisuudhaaf qondaaltota isaaniin morman itti bitan. 6 Isaanis jalqaba bara mootummaa Ahashweerositti saba Yihuudaa fi kan Yersaalem himatan. 7 Bara Arxeksis mooticha Faares keessa Biishlaam, Mitredaat, Xaabi'eelii fi michoota isaa biraa xalayaa tokko Arxeksisitti barreessan. Xalayaan sunis qubee Araamaayikiif fi afaan Araamaayikiin barreeffame. 8 Rehuum ajajaan qondaaltichii fi Shiimshaayi barreessaan sun Yersaaleemiin mormuudhaan akkana jedhanii xalayaa tokko

Arxeksis mootichatti barreessan: 9 Rehuum ajajaan qondaaltichii, Shiimshaayi barreessaa fi michoota isaanii kaan wajjin jechuunis abbootii murtii fi qondaaltota namoota Tiripooliis, Faaresi, Arkii fi Baabilon dhufan, akkasumas warra Elaamota Suusaa dhufan bulchaniif fi 10 namoota Osnaapher guddichii fi kabajamaan sun biyyaa baasee magaalaa Samaariyaa keessaa fi Laga Efraaxiis gama qubachiise kaan wajjin barreessan. 11 Kun garagalcha xalayaa jarri isaaf erganii ti. Gara Arxeksis Mootichaa, tajaajiltoota kee warra Laga Efraaxiisiin Gamaa irraa: 12 Mootichi akka Yihuudoonni si biraa gara keenya dhufan sun Yersaalem dhaqanii magaalaa finciltuu fi hamtuu sana deebisanii ijaaraa jiran beekuu qaba. Isaan dallaa dhagaa deebisanii ijaaruudhaan hundeewwan ishee jajjabeessaa jiru. 13 Kana malee iyyuu mootichi akka yoo magaalaa kun ijaaramee dallaan ishee jajjabeeffame akka si'achi qaraxni, gibirri yookaan ashuuraa hin argamnee fi akka galiin mootummaa gad bu'u beekuu qaba. 14 Nu amma waan itti gaafatamummaa masaraa mootummaa qabnuu fi waan akka mootichi ulfina dhabu arguu hin feeneef akka mootichi beekuuf jennee ergaa kana itti engineerra; 15 kunis akka manneen galmeef abbootii keetii sakatta'amaniif. Atis galmeewwan kana keessatti akka magaalaa kun durumaa jalqabdee magaalaa finciltuu, kan moototaa fi kutaalee biyyaa rakkiftu, iddoo finciltuu taate ni argita. Wannii magaalaa kun barbadeeffamteefis kanuma. 16 Yaa mooticha, yoo magaalaa kun ijaaramee dallaan isaas jajjabeeffame, akka ati Laga Efraaxiis Gamaa waan tokko illee hin qabaanne nu sitti himma. 17 Mootichis akkana jedhee deebii kana erge: Gara Rehuum ajajaa qondaaltichaa, Shiimshaayi barreessaa fi michoota isaanii kanneen Samaariyaa keessaa fi Efraaxiisiin gama jiraatan kaaniitti: Nagaan keenya isin haa ga'u. 18 Xalayaan isin nuuf ergitan sun dubbifamee fuuluma koo duratti hiikameera. 19 Anis ajaja kennee galmeen qoratameera; magaalaa kunis akka durumaa jalqabee moototatti fincilaa turte, akka isheen holqa finciltootaa fi mormitootaa taates beekameera. 20 Yersaalem mootota ciccimoo guutummaa Gama Laga Efraaxiis bulchan qabdi turte; qaraxni, gibirrii fi ashuuraa isaaniiif kennama ture. 21 Akka magaalaa kun deebifamtee hin ijaarame hamma ani labsii baasutti akka isaan hojii dhaabaniif isin amma namoota kanneenitti ajaja dabarsaa. 22 Akka waan kana hin tuffanneef of eeggadhaa. Maaliif hamma rakkoon kun guddatee fedhii mootummaatti gufuu ta'utti ittuma dhiiftuu? 23 Akkuma garagalchi xalayaa Arxeksis Mootichaa sun fuula Rehuum, Shiimshaayi barreessaa fi michoota isaanii duratti dubbifameen isaan yoomaa gara Yihuudoota Yersaalem keessa jiraatanii dhaqanii humnaan hojii isaan dhaabsisan. 24 Akkasiin hojii mana Waaqaa kan Yersaalem keessaa sun hamma waggaa lammaffaa bara Daariyos mooticha Faaresitii ni dhaabatte.

5 Yeroo kanatti Haageen raajichii fi Zakaariyaas ilmi Iddoo raajichi, maqa Waaqa Israa'el kan isaan wajjin jiraatu sanaan Yihuudoota warra Yihuudaa fi Yersaalem keessa jiranitti raajii dubbatan. 2 Kana irratti Zarubaabel ilmi She'altii'eelii fi Iyyaasuun ilmi Yoozaadaaq Yersaalem keessatti mana Waaqaa deebisanii ijaarruu jalqaban. Raajonni Waaqaas isaan gargaaruuf isaanuma wajjin turan. 3 Yeroo sanatti Taatenaayi bulchaan Gama Laga Efraaxiis, Satarbuznaayii fi deeggartoonni isaanii gara isaanii dhaqanii, "Akka isin mana qulqullummaa kana deebifanii ijaartanii fi akka isin dallaa dhagaa kanas akka duriitti deebifan eenyutu isiniif eeyyame?" jedhanii gaafatan. 4 Akkasumas, "Maqaan warra mana kana ijaaruun eenyu fa'i?" jedhanii gaafatan. 5 Garuu iji Waaqa isaanii maanguuddoota Yihuudaa irra turte; isaanis hamma gabaasni sun Daariyos bira ga'ee deebiin isaa

barreeffamaan dhufutti hojii hin dhaabne. **6** Kunis garagalchaa xalayaa Taatenaayi bulchaan Gama Laga Efraaxiis, Satarbuznaayi, deeggartoonni isaanii fi qondaaltonni Gama Laga Efraaxiis jiraatan Daariyoos Mootichatti erganii ti. **7** Gabaasni isaan erganiif sunis akkana jedha: Gara Daariyoos Mootichaa: Nagaa ulfinaan guutame siif ergina. **8** Mootichi akka nu gara aanaa Yihuudaa gara mana qulqullummaa Waaqa guddichaa dhaqnee turre haa beeku. Namoonni dhagaa gurguddaadhaan mana sana ijaaraa, laaxaas keenyan manaa keessa kaa'aa jiru. Hojii kunis ciminaan hojjetamaa harka isaanii jalatti guddina argisiisaa jira. **9** Nu maanguddoota sana dubbifnee, "Eenyutu akka isin mana qulqullummaa kana deebifanni ijaartanii fi akka isin ijaarsa isaa akka duriitti deebifann isiniif eeyyame?" jennee isaan gaafanne. **10** Akkasumas akka maqaa hooggantoota isaanii barreessee si beeksifnuuf maqaa isaanii illee gaafannee ture. **11** Isaanis deebii kana nuu kennan: "Nu garboota Waaqa samii fi lafaa ti; nu mana qulqullummaa kan bara dheeraan dura ijaarame, kan mootiin Israa'el guddichi ijaaree fixe sana deebifnee ijaaraa jirra. **12** Garuu sababii abbootiin keenya Waaqa samii aarsaniif inni dabarsee harka Nebukadnezar namicha biyya Kaldootaa, mootii Baabilonitti isaan kenne; innis mana qulqullummaa kana barbadeessee uummatas biyyaa baase Baabilonitti geesse. **13** "Ta'u illee waggaa tokkoffaa bara mootummaa Qiros mooticha Baabilon keessa Qiros Mootichi akka manni Waaqaa kun deebifame ijaaramuuf labsii tokko labse. **14** Innis mi'a warqee fi meetii mana Waaqaa kan Nebukadnezar mana qulqullummaa Yersaaleem keessaa guuree Baabilonitti geesse sana masaraa mootummaa Baabilon keessaa ni baase. Qiros Mootichi namicha Sheeshbasaar jedhamu kan inni bulchaa godhee muude sanatti mi'a kana kennee **15** akkana jedheen; 'Mi'a kana fuudhii dhaqiiiti mana qulqullummaa kan Yersaaleem keessa jiru sanatti galchi. Mana Waaqaas iddoo isaatti deebisii ijaari.' **16** "Ergasiis Sheeshbasaar kun dhufee hundee mana Waaqaa kan Yersaaleem keessaa buuse. Yeroo sanaa jalqabee hamma ammaatti manni sun ijaaramaa jira; garuu amma illee hin dhumne." **17** Egaa ammaa yoo fedhii mootichaa ta'e, Qiros Mootichi dhugumaan akka manni Waaqaa kun Yersaaleem keessatti deebifamee ijaaramuuf labsii baasuu fi baasuu baachuu isaa beekuuf galmeen masaraa mootummaa Baabilon haa qoratamu. Ergasiis mootichi yaada waan kana irratti qabu nuuf haa ergu.

6 Kana irratti Daariyoos Mootichi ajaja kenne; isaanis galmeewwan mana galmee Baabilon keessatti kuufaman sana ni sakatta'an. **2** Kitaabni maramaan tokkos Ahimetaa magaalaa guddaa kutaa biyyaa Meedee keessatti argame; kitaaba sana irrattis akkana jedhamee barreeffamee ture: Yaadachiisa: **3** Waggaa tokkoffaa bara mootummaa Qiros Mootichaa keessa mootichi waa'ee mana qulqullummaa Waaqaa kan Yersaaleem keessa jiru sanaa akkana jedhee labsii baase: Manni qulqullummaa kun iddoo aarsaan itti dhi'e'effamu ta'ee deebifamee haa ijaaramu; hundeen isaas haa buufamu. Manni kunis ol dheerina dhundhuma jaatamaa fi bal'ina dhundhuma jaatama qabaatee **4** dhagaa gurguddaa toora sadii sadii fi muka toora tokko tokkoon haa ijaaramu. Baasiin hundinius qabeenya mootummaa keessaa baafamuu qaba. **5** Akkasumas mi'i warqee fi meetii mana Waaqaa kan Nebukadnezar mana qulqullummaa kan Yersaaleem keessaati Baabilonitti fide sun iddoo isaanitti jechuunis mana qulqullummaa kan Yersaaleemitti deebifamanii mana Waaqaa keessa kuufamu qabu. **6** Egaa ati Taatenaayi bulchaan Gama Laga Efraaxiis, Satarbuznaayii fi isin michoota isaanii qondaaltonni kutaa biyya sanaa achii fagaadha. **7** Isin hojii mana qulqullummaa Waaqaa kana keessa hin seeninaa.

Bulchaan Yihuudootaa fi maanguddoonni Yihuudootaa mana Waaqaa kana iddoo isaatti deebisanii haa ijaaran. **8** Kana irratti ani waan isin ijaarsa mana Waaqaa kana keessatti maanguddoota Yihuudootaa kanneeniif gochuu qabdan kunoo nan labsa: Akka hojii hin dhaabanneef baasiin namoota kanaa guutummaan guutuutti qabeenya mootummaa irraa jechuunis gibira Gama Laga Efraaxiisii walitti qabamu keessaa haa baafamu. **9** Wannii barbaachisu kam iyyuu jechuunis jiboonni, korbeeyyiinii fi xobbaallaawwan hoolaa Waaqa samiitiif aarsaa gubamu ta'anii dhi'e'effaman, akkasumas qamaadiin, soogiddi, daadhiin wayiinii fi zayitiin akkuma luboonni Yersaaleem keessa jiraatan barbaadanitti utuu gargar hin citin guyyaa guyyaadhaan isaanii kennamuu qabu; **10** kunis akka isaan aarsaa Waaqa samiitti tolu dhi'eessanii fi akka isaan jireenya mootichaa fi ilmaan isaatiif Waaqa kadhataniifii dha. **11** Kana caalaa iyyuu yoo namni kam iyyuu ajaja kana dide, ani akka utubaan mana isaa keessaa buqqamee inni irratti fannifamu labsii kana labseera. Sababii yakka kanaatiif manni isaa tuulaa kosii ni ta'a. **12** Waaqni inni akka Maqaan isaa achii jiraatu godhe sun mootii yookaan saba labsii kana geeddaruuf yookaan mana qulqullummaa kan Yersaaleem keessaa barbadeessuuf harka ol fudhatu kam iyyuu haa balleessu. Ani Daariyoos labsii kana labseera. Wannii kunis ariitiidhaan hojii irra haa oolu. **13** Ergasii Taatenaayi bulchaan biyya Gama Laga Efraaxiis, Satarbuznaayii fi michoonni isaanii akkuma Daariyoos Mootichi labsetti labsii sana ariitiidhaan hojii irra ni oolchan. **14** Kanaafuu maanguddoonni Yihuudootaa lallaba Haagee raajichaatii fi Zakkariyaas ilma Iddootiin ijaarsa itti fufan; hojiinis ni milkaa'eef. Isaanis akkuma ajaja Waaqa Israa'eli fi akkuma labsiwwan Qiros, Daariyoosii fi Arxeksis mootota Faaresitti ijaarsa mana qulqullummaa sana ni xumuran. **15** Manni qulqullummaa sunis waggaa ja'afaa bara Daariyoos Mootichaa keessa, bultii sadaffaa ji'a Adaaritti ijaaramee dhume. **16** Ergasii sabni Israa'el jechuunis luboonni, Lewwonni fi booji'amttoonni hafan ayyaana eebba mana Waaqaa gammachuudhaan ayyaaneffatan. **17** Eebba mana Waaqaa kanaafis jiboota dhibba tokko, korbeeyyii hoolaa dhibba lamaa fi xobbaallaa hoolaa dhibba afur kennan; sababii cubbuu Israa'el hundaaf immoo korbeeyyii re'ee kudha lama jechuunis tokkoo tokkoo gosa Israa'eliif re'ee tokko tokko dhi'eessan. **18** Ergasii immoo akkuma Kitaaba Musee keessatti barreeffametti tajaajila mana Waaqaa kan Yersaaleem keessaa sanaaf luboota kutaa kutaa isaanitti, Lewwota immoo garee garee isaanitti ramadan. **19** Booji'amttoonni guyyaa kudha afuraffaa ji'a jalqabaatti Faasiikaa ni ayyaaneffatan. **20** Luboonni fi Lewwonni of qulqulleessanii hundi isaanii akka seeraatti ni qulqullaa'an. Lewwonni warra booji'aman hundaaf, obboloota isaanii luboota fi ofii isaanii hoolaa Faasiikaa qalan. **21** Kanaafuu Israa'eloonni boojiudhaa deebi'an namoota Waaqayyoo Waaqa Israa'el barbaaduudhaaf hojii xuraa'ummaa kan Namoota Ormaa kanneen ollaa isaanii jiraatan sanaa lagatan hunda wajjin Faasiikaa sana ni nyaatan. **22** Sababii Waaqayyoo akka inni hojii ijaarsa mana Waaqayyoo Waaqa Israa'el keessatti isaan gargaaruudhaaf yaada mootii Asoor geeddaruudhaan gammachuudhaan isaan guuteef isaan bultii torba guutuu Ayyaana Maxinoo Buddeena gammachuudhaan ayyaaneffatan.

7 Wantoota kanneen booddee bara Arxeksis mooticha Faares keessa Izraan ilmi Seraayaa, ilmi Azaariyaa ilmi Hilqiyaa, **2** ilmi Shaluum, ilmi Zaadoq, ilmi Ahiixuub, **3** ilmi Amariyaa, ilmi Azaariyaa, ilmi Meraayoot, **4** ilmi Zeraayaa, ilmi Uzii, ilmi Bukii, **5** ilmi Abiishuwaawaa, ilmi Fiinehaas, ilmi Ele'azaar, ilmi Aroon lubicha ol aanaa **6** Izraan kun Baabilonii dhufe. Innis barsiisaa

Seera Musee kan Waaqayyo Waaqni Israa'el kenne sana sirriitti beekuu dha. Sababii harki Waaqayyo Waaqa isaa isa irra tureef mootichi waan inni kadhate hunda ni kenneef. **7** Akkasumas waggaa torbaffaa bara Arxeksis Mootichaa keessa Israa'eloonni tokko tokko jechuunis luboonni, Lewwonni, faarfattoonni, eegdonni karraa fi tajaajiltoonni mana qulqullummaa gara Yerusaalemitti ol ba'an. **8** Izraanis waggaa torbaffaa bara mootii sanaa keessa ji'a shanaffaatti Yerusaa'el ga'e. **9** Innis builtii tokkoffaa ji'a jalqabaatti karaa isaa Baabilonii jalqabee builtii tokkoffaa ji'a shanaffaatti Yerusaa'el ga'e; harki Waaqa isaa tolaan sun isa irra tureetii. **10** Izraan Seera Waaqayyoo qu'achuu fi eeguudhaaf akkasumas labsii fi ajaja seerichaa Israa'el keessatti barsiisuudhaaf of kennee tureetii. **11** Kun garagalcha xalayaa Arxeksis Mootichi Izraa lubichaa fi barsiisaa, namicha waa'ee ajajaa fi labsiwwan Waaqayyo Israa'eliif kenne sanaa baratetti ergee ti. **12** Arxeksis mootii moototaa irraa; Gara Izraa lubicha, barsiisaa Seera Waaqa samiiiti: Nagaan siif haa ta'u. **13** Ani amma akka namni Israa'el kan mootummaa koo keessa jiraatu kam iyyuu luboonnii fi Lewwonni illee abbaan si wajjin Yerusaa'el dhaquu barbaadu dhaquu danda'u labseera. **14** Ati akka akkuma Seera Waaqa keetii kan harka kee jiru sanaatti waa'ee Yihuudaa fi Yerusaa'el qorattuuf mootichaa fi gorsitoota isaa torbaan ergamteerta. **15** Kana irrattis meetii fi warqee mootichii fi gorsitoonni isaa Waaqa Israa'el kan Yerusaa'el keessa jiraatuuf toluu kennaan sana fuudhii deemi; **16** waan kanas meetii fi warqee kutaa biyya Baabiloniitti walitti qabde hundaa fi kennaa sabnii fi luboonni mana qulqullummaa Waaqa isaanii kan Yerusaa'el keessaaf fedhiidhaan kennaan wajjin fuudhii dhaqi. **17** Maallaqa kanaanis jiboota, korbeeyyii hoolaa fi xobbaallaa hoolaa, kennaa midhaanii fi dhibaayyuu isaanii wajjin bitaatii iddoo aarsaa mana qulqullummaa Waaqa keessanii kan Yerusaa'el sana irratti dhi'eessaa. **18** Ergasii atii fi obboloonni kee Yihuudoonni meetii fi warqee hafe akkuma fedhii Waaqa keessaniitti waanuma gaarii isinitti fakkaate irra oolchaa. **19** Mi'a waaqeffannaa mana qulqullummaa Waaqa keetii keessaaf imaanaa sitti kennama hunda Waaqa Yerusaa'el duratti dhi'eessi. **20** Waan mana qulqullummaa Waaqa keetiif barbaadamu kan kennuu feetu hunda mankuusa mootii keessaa fuudhii kenni. **21** Egaa ani Arxeksis Mootichi akka qabdoonni maallaqaa kanneen Gama Laga Efraaxiis jiran waan Izraan lubichi, barsiisaan Seera Waaqa samii kun isin gaafatu hunda arjumaadhaan isaaf kennaan ajajeera; **22** kunis hamma meetii taalaantii dhibba tokko, qamadii qoroosii dhibba tokko, daadhii wayinii baadoosii dhibba tokko, zayitii ejersaa baadoosii dhibba tokkoo fi soogidda hamma hin qabne haa ta'u. **23** Wanni Waaqni samii ajaje kam iyyuu mana qulqullummaa Waaqa samiiitiif of eeggannaadhaan haa godhamu. Maaliif dheekkamsi mootichaa fi ilmaan mootichaatti dhufa? **24** Amma illee isin akka luboota, Lewwota, faarfattoota, eegdotaa karraa, tajaajiltoota mana qulqullummaa yookaan hojjetoota mana Waaqa kana keessa hojjetan kamitii iyyuu gibira, qaraxaa fi ashuuraa murteessuuf aangoo hin qabne beekaa. **25** Egaa Izraa, ati akkuma ogummaa Waaqa keetii kan harka kee jiru sanaatti akka isaan warra Gama Laga Efraaxiis jiraatan bulchaniif abbootii seeraa fi abbootii murtii kanneen hundi isaanii seera Waaqa keetii beekan muudi. Nama seera Waaqa hin beekne kam iyyuus barsiisi. **26** Namni seera Waaqa keetiitiif yookaan seera mootichaatiif hin ajajamne kam iyyuu dhugumaan ajjeechaadhaan, biyya keessaa ari'amuudhaan, qabeenyi isaa irraa dhaalamuudhaan yookaan hidhaadhaan adabamu qaba. **27** Waaqayyo Waaqni abbootii keenyaa kan akka inni karaa kanaan mana Waaqayyoo

kan Yerusaa'el keessa jiruuf ulfina kennuuf garaa mootichaa keessa yaada kana kaa'e sun haa galateeffamu; **28** Waaqa fuula mootichaa, fuula gorsitoota mootichaa fi fuula qondaaltota mootichaa ciccimoo hundaa duratti gaarummaa ofii isaa na argisiiseef galanni haa ga'u. Sababii harki Waaqayyo Waaqa koo anarra tureef ani jajjabaadheen akka isaan na wajjin deemaniiif Israa'el keessaa namoota bebekamoo walitti nan qabadhe.

8 Warri kunneen hangafoota maatii fi warra isaan wajjin galmaa'an kanneen bara mootummaa Arxeksis Mootichaa keessa na wajjin Baabilonii dhufanii dha: **2** Sanyii Fiinehaas keessaa Geershoom; sanyii Iitaamaar keessaa Daani'el; sanyii Daawit keessaa Haxuush **3** sanyii Shekaaniyaa; sanyii Phaaroosh keessaa Zakkaariyaas; warri isa wajjin galmeeffamanii namoota 150 turan; **4** sanyii Fahat Mo'aab keessaa Eliihoo'eenayii ilma Zaraayaa; warri isa wajjin turanis namoota 200 turan; **5** sanyii Zaatu'i keessaa Shekaaniyaa ilma Yahizii'ee; warri isa wajjin turanis namoota 300 turan; **6** sanyii Aadiin keessaa Ebeed ilma Yoonanaan; warri isa wajjin turanis namoota 50 turan; **7** sanyii Eelaam keessaa Yeshaayaa ilma Ataaliyaa; warri isa wajjin turanis namoota 70 turan; **8** sanyii Shefaaxiyaa keessa Zebaadiyaa ilma Miikaa'el; warri isa wajjin turanis namoota 80 turan; **9** sanyii Yoo'aab keessaa Obaadiyaa ilma Yehii'ee; warri isa wajjin turanis namoota 218 turan; **10** sanyii Baanii keessaa Sheloomiit ilma Yoosifiyaa; warri isa wajjin turanis namoota 160 turan; **11** sanyii Beebay keessaa Zakkaariyaas ilma Beebay; warri isa wajjin turanis namoota 28 turan; **12** sanyii Azgaad keessaa Yoohaanaan ilma Haqaa'aa; warri isa wajjin turanis namoota 110 turan; **13** sanyii Adooniiqaam keessaa warra gara dhumaa kanneen maqaan isaanii Eliiphalex, Ye'ii'eelii fi Shemaa'iyaa jedhamuu dha; warri isaan wajjin turanis namoota 60 turan; **14** sanyii Baguwaay keessaa Uutaayii fi Zakuur; warri isaan wajjin turanis namoota 70 turan. **15** Anis Laga gara Ahawaatti yaa'u biratti walitti isaan nan qabe; nus guyyaa sadii achi turre. Anis yeroon uummataa fi luboota to'adhetti Lewwota tokko illee isaan keessaa nan dhabe. **16** Kanaafuu ani Elii'ezer, Arii'ee, Shemaa'iyaa, Elnaataan, Yaariib, Elnaataan, Naataan, Zakkaariyaasii fi Meshulaam warra hooggantoota turanii fi Yooyariibii fi Elnaataan warra hayyoota ta'an sana nan waamsise; **17** ergasiis gara Iddoo namicha Kaasiifiyaa bulchuutti isaan nan erge. Anis akka isaan namoota mana Waaqa keenyaa keessa tajaajilan nuuf fidaniif waan isaan Iddoo fi firoota isaa kanneen mana qulqullummaa Kaasiifiyaa keessa tajaajilaniin jechuu qaban isaanitti nan hime. **18** Isaanis sababii harki Waaqaa tolaan sun nurra tureef sanyii Mahilii keessaa Sheereebiyaa ilma Lewwii, ilma Israa'el, namicha hubataa tokko ilmaan isaa fi obboloota isaa wajjin walumatti nama 18 nuuf fidan; **19** akkasumas Hashabiya fi ilmaan Meraarii keessaa immoo Yeshaayaa, obboloota isaatii fi ilmaan obboloota isaa walumatti nama 20 nuuf fidan. **20** Amma illee tajaajiltoota mana qulqullummaa kanneen Daawitii fi qondaaltonni isaa akka isaan Lewwota gargaaraniif ramadan keessaa nama 220 nuuf fidan. Isaan kunneen hundi maqaa maqaadhaan ni galmeeffaman. **21** Anis akka nu, ijoolleen keenyaa fi qabeenyi keenya hundi karaa naga deemuuf akka fuula Waaqa keenyaa duratti gad of qabnee kadhannuuf achuma Laga Ahawaa biratti sooman nan labse. **22** Ani sababii nu, "Harki Waaqa keenyaa inni tolaan nama isa abdatu hunda irra jira; warra isa dhiisu hunda irra garuu dheekkamsi isaa ni bu'a" jennee mootichatti himnee turreef akka isaan karaa keenya irratti diinota nurraa dhowwaniiif loltootaa fi abbootii fardaa mooticha kadhachuu nan qaana'e. **23** Kanaafuu nu soomnee waan kana irratti Waaqa kadhanne;

innis kadhaa keenyaaf deebii kenne. **24** Anis luboota hangafoota keessaa kudha lama jechuunis Sheereebiyaa, Hashabiyaa fi obboloota isaanii keessaa nama kudhan kophaatti nan baase; **25** anis kennaa meetii, warqee fi mi'aa kan mootichi, gorsitoonni isaa, qondaaltonni isaa fi Israa'eloonni achi turan hundi mana Waaqa keenyaatiif kennan irraa madaalee isaanii nan qoode. **26** Ani meetii taalaantii 650, mi'a meetii kana taalaantii 100 ulfaatu, warqee taalaantii 100, **27** wacitiitii warqee 20 kan daariikii 1,000 baasuu fi mi'a naasii cululuqaa akkuma warqee gatiin isaa guddaa ta'e lama madaaleen qoodeef. **28** Anis akkanan isaaniin jedhe; "Isinii fi mi'i kun Waaqayyoo qulqulleeffamantiiru. Meetii fi warqeen kun kennaa fedhiidhaan Waaqayyoo Waaqa abbootii keessaniitiif kennamanii dha. **29** Hamma kutaalee mana Waaqayyoo kan Yersaaleem keessaa sana keessatti fuula luboota hangafootaa, fuula Lewwotaa fi hangafoota maatii Israa'el duratti madaaltonni qooddantii mi'a kana jabeessaa eegaa." **30** Kanaafuu luboonnii fi Lewwonnii meetii, warqee fi mi'a qulqulluu madaalame sana mana Waaqa keenyaa kan Yersaaleem keessaatti geessuuf ni fuudhan. **31** Nus bultii kudha lammaffaa ji'a tokkoffaatti Yersaaleem dhaquudhaaf Laga Ahawaa biraa kaane. Harki Waaqa keenyaa nurra ture; innis diinotaa fi namoota riphanii karaa irratti nama eegatan jalaa nu baase. **32** Akkasiinis Yersaaleem geenyee bultii sadii achi boqonne. **33** Nus bultii afuraffaatti mana Waaqa keenyaa keessatti meetii, warqee fi mi'a qulqulluu sana madaalle harka Mereemooti lubicha ilma Uuriyaa sanaatti ni kennne. Ele'aa'zar ilmi Fiinehaas akkasumas Lewwonnii jechuunis Yoozaabaad ilmi Yeeshuu'aa fi Noo'adiyaan ilmi Binuuyii isa wajjin turan. **34** Wannii hundinuus lakkaa'amee madaalame; ulfinni waan madaalame hundaas yeruma sana ni galmeeffame. **35** Ergasiis booji'antoonni boojiudhaa deebi'an sun Israa'el hundaaf jiboota kudha lama, korbeeyyii hoolaa sagaltamii ja'aa fi xobbaallaa torbaatamii torban aarsaa gubamu, korbeeyyii re'ee kudha lama aarsaa cubbuu godhanii Waaqa Israa'eliif dhi'eessan; kun hundi aarsaa gubamu kan Waaqayyoo dhi'eeffamee dha. **36** Isaan ajaja mootichaa illee ajajjoota mootummaa fi bulchitoota Gama Laga Efraaxiisitti dabarsan. Jarris sabaa fi mana Waaqa gargaaran.

9 Erga wannii kun hojjetamee booddee hooggantoonni gara koo dhufanii akkana jedhan; "Sabni Israa'el lubootaa fi Lewwota illee dabalatee saboota ollaa isaanii kanneen hojii jibbisiisaa hojjetan jechuunis Kana'aanota, Heetota, Feerzota, Yebuusota, Amoonota, Mo'aabota, warra Gibxii fi Amoorota irraa addaan ba'anii hin jiraanne. **2** Isaanis intallan jiraa ofii isaaniitiif fuudhanii ilmaan isaaniis fuusisanii sanyii qulqulluu sana saboota naannoo isaaniitti makan. Hooggantoonnii fi qondaaltonnis balleessaa kana hojjechuu keessatti dura aantota turan." **3** Ani yeroon waan kana dhaga'etti qomee koo fi uffata koo nan tarsiisee, rifeensa mataa koo fi areeda koo of irraa buqqisee akka malee rifadheen taa'e. **4** Kana irratti namoonni dubbii Waaqa Israa'eliin hollatan hundi sababii balleessaa warra boojiudhaa deebi'an kanaaf naannoo kootti walitti qabaman. Anis akka malee rifadhee hamma aarsaa galgalaatti achuman taa'e. **5** Anis yeroo aarsaa galgalaatti akkuma qomee fi uffanni koo tarsi'ee jirutti lafan gaddee taa'aa turee ka'ee jilbeenfadhee harka koo gara Waaqayyoo Waaqa kootti bal'isee **6** akkana jedheen kadhadhe: "Yaa Waaqa ko, sababii cubbuun keenya mataa keenya bira ol darbee yakki keenyas samii ga'eef, yaa Waaqa koo ani fuula koo gara keetti deebifichuu akka malee qaana'eera; saalfadheeras. **7** Bara abbootii keenyaatiif jalqabee hamma ammaatti balleessaan keenya guddaa dha. Sababii cubbuu keenyaaf nu, mootonni keenyaa fi luboonni keenya akkuma har'aa kana harka mootota

ormaa jalatti goraadee fi boojiutti, saamichaa fi salphinatti dabarfamnee kennamneerra. **8** "Amma garuu Waaqayyoo Waaqni keenya hambaa nuu hambisee iddoo isaa qulqulluu sana keessatti iddoo amansiisaa nuuf kennuudhaan yeroo gabaabaadhaaf garaa nuuf laafeera; akkasiinis Waaqni keenya ija keenyaaf ifa kenneera; garbummaa keenya keessattis xinnoo nu boqochiiseera. **9** Nu garboota taanu illee Waaqni keenya garbummaa keessatti nu hin ganne. Inni fuula mootota Faares duratti jaalala isaa kan hin geeddaramne sana nu argisiiseera. Inni akka nu mana Waaqa keenyaa deebifnee ijaaruu fi akka diigamaa isaa illee iddootti deebifnuuf jireenya haaraa nuuf kenneera; Yihuudaa fi Yersaaleem keessattis dallaa da'annoo nuu kenneera. **10** "Amma garuu yaa Waaqa keenya nu kana booddee maal jechuu dandeenya? Nu ajaja **11** ati karaa garboota kee raajotaan kennite sanaaf hin ajajamneeti; innis akkana jedha: 'Biyyi isin dhaaluudhaaf seenuutti jirtan xuraa'ummaa saba biyya sanaan xuroofteerti. Isaan hojii jibbisiisaa isaaniitiin handaara tokkoo hamma handaara kaanitti xuraa'ummaa isaaniitiin biyyattii guutaniiru. **12** Kanaafuu intallan keessan ilmaan isaaniitiin hin heerumsisiisna yookaan ilmaan keessan intallan isaanii hin fuusisna. Akka jabaattaniif, akka waan gaarii biyya sanaa nyaattanii biyyattii illee dhaala bara baraa gootanii ijoollee keessanitti dabarsitaniif yoom iyyuu isaan wajjin walii galtee michummaa hin barbaadinaa.' **13** "Wanni nurra ga'e kun gatii gochawwan hammina keenyaa fi yakka keenya guddaa sanaa ti; haa ta'uutii ati Waaqni keenya adaba cubbuu keenyaa' maluu gad nu adabdee hambaa akkanaa nuu kenniteerta. **14** Nu amma illee ajaja kee cabsinee saba hojiiwwan jibbisiisoo hojjetu kanaan wal haa fuunuu? Yoos ati akka malee nutti dheekkamtee hamma hambaan tokko iyyuu hin hafnetti nu hin balleessituu ree? **15** Yaa Waaqayyoo Waaqa Israa'el, ati qajeelaa dha! Nu har'a hambaa taanee jiraanneerra. Tokkoon keenya iyyuu sababii yakka keenyaaf fuula kee dura dhaabachuu dadhabnu illee nu kunoo yakkuma keenya wajjin fuula kee dura jirra."

10 Utuma Izraan mana Waaqaa duratti lafaan of dha'ee bo'o'aa, cubbuu himachaa, kadhachaa jiruu Israa'eloonni akka malee hedduun dhiironni, dubartoonnii fi ijoolleen naannoo isaatti walitti ni qabaman. Isaanis hiqqifatanii bo'o'an. **2** Ergasiis sanyii Eelaam keessaa Shekaaniyaan ilmi Yehii'el Izraadhaan akkana jedhe; "Nu waan saboota naannoo keenya jiraatan keessaa dubartoota ormaa fuuneef Waaqa keenyaaf hin amanamne. Wannii kun ta'u illee amma iyyuu Israa'eliif abdiin jira. **3** Kanaafuu kottaa akkuma gorsa gooftaa koo fi kan warra ajaja Waaqa keenyaa sodaatanitti dubartoota kanneenii fi ijoollee isaaniin hunda of irraa geggeessuuf fuula Waaqa keenyaa duratti kakuu ni galla. Kunis akkuma Seeraatti haa raawwatamu. **4** Ka'i; wannii kun sama harka jira. Nu si deeggarra; egaa jabaadhuu hojjedhu." **5** Kanaafuu Izraan ka'ee akka isaan waan jedhame sana raawwataniif luboota hangafoota, Lewwotaa fi Israa'el hunda ni kakachiise; isaanis ni kakatan. **6** Ergasii Izraan fuula mana Waaqaa duraa ka'ee kutaa manaa kan Yehohaanaan ilma Eliyaashiib seene. Inni yeroo achi turetti nyaata tokko illee hin nyaanne; bishaanis hin dhugne; sababii amanamummaa dhabiisa warra boojiudhaa deebi'aniif gaddaa tureetii. **7** Ergasii akka warri boojiudhaa deebi'an hundi Yersaaleem keessatti walitti qabamaniif Yihuudaa fi Yersaaleem guutuu keessatti labsiin ni labsame. **8** Namni kam iyyuu bultii sadii keessatti yoo dhi'aachuu baate akkuma murtii qondaalotaa fi maanguddootaatti qabeenyi isaa hundi irraa ni fuudhama; inni mataan isaas waldaa warra boojiudhaa deebi'ee keessaa ni ari'ama. **9** Bultii sadan sana keessatti namoonni Yihuudaa fi Beniyaam hundi Yersaaleem

keessatti walitti qabaman. Bultii digdammaffaa ji'a saglaffaatti namoonni hundi sababii waan kanaa fi sababii rooba guddaatiif akka malee raafamanii oobdii mana Waaqaa dura jiru irra ni tataa'an. **10** Izraan lubichi ol ka'ee akkana isaanin jedhe; "Isin amanamoo hin turre; dubartoota ormaa fuudhuudhaanis Israa'el irratti yakka dabaltaniirtu. **11** Egaa amma cubbuu keessan Waaqayyo Waaqa abbootii keessanitti himadhaatii fedhii isaa guutaa. Saboota naannoo keessan jiraatanii fi niitota warra ormaa keessaa fuutaniin gargar ba'aa." **12** Guutummaan waldaa sanaa akkana jedhee sagalee guddaadhaan deebise: "Ati sirrii dhal Nu akkuma ati jette gochuu qabna. **13** Garuu nama hedduutu as jira; yeroon kunis yeroo roobaa ti; kanaafuu nu ala dhaabachuu hin dandeenyu. Sababii nu waan kana keessatti cubbuu guddaa hojjenneef wanni kun guyyaa tokkotti yookaan guyyaa lamatti fala argachuu hin danda'u. **14** Qondaaltonni keenya iddoo waldaa guutuu haa bu'an. Ergasii namni magaalawwan keenyaa kan dubartii ormaa fuudhe kam iyyuu hamma dheekkamsi Waaqa keenyaa sodaachisaan sababii waan kanaatiif dhufe sun nurraa deebi'utti maanguddootaa fi abbootii murtii tokkoo tokkoo magaalaa wajjin yeroo murteeffametti haa dhufu." **15** Yoonataan ilma Asaaheelii fi Yahizeyaa ilma Tiqwaa qofatu waan kana morme; Meshulaamii fi Shaabetaayi Lewwichii immoo isaan deeggaran. **16** Warri boojiudhaa deebi'an sunis akkasuma godhan. Izraan lubichis namoota hangafoota maatii ta'an tokkoo tokkoo garee maatii keessaa nama tokko filatee hunduma isaanii maqaa maqaan ramade. Isaanis bultii tokkoffaa ji'a kurnaffaatti dhimma sana qorachuudhaaf tataa'anii **17** guyyaa tokkoffaa ji'a jalqabaatti waa'ee namoota dubartoota ormaa fuudhan hundaa qorataniif fixan. **18** Sanyii lubootaa keessaa namoonni dubartoonni ormaa fuudhan kanneenii dha: Sanyii Iyyaasuu ilma Yoozaadaaqii fi obboloota isaa keessaa: Ma'aseyaa, Elii'ezer, Yaariibii fi Gedaaliyaas. **19** Isaan hundinuu niitota isaanii hiikuudhaaf waadaa ni galan; tokkoon tokkoon isaanii balleessaa ofii isaaniiitiif bushaayee keessaa korbeessa hoolaa tokko aarsaa yakkaatiif ni dhi'eessan. **20** Sanyii Imeer keessaa: Hanaanii fi Zebaadiyaa. **21** Sanyii Haariim keessaa: Ma'aseyaa, Eeliyaas, Shemaa'yaa, Yehii'eelii fi Uziyaa. **22** Sanyii Phaashihuur keessaa: Eliiyoo'eenayi, Ma'aseyaa, Ishmaa'eel, Naatnaa'el, Yoozaabaadii fi Ele'aasaa. **23** Lewwota keessaa immoo: Yoozaabaad, Shime'ii, Qeelaayaa isa Qeliixaa jedhamu sana, Phetaayaa, Yihuudaa fi Elii'ezer. **24** Faarfattoota keessaa: Eliyaashiib. Warra karra eegan keessaa: Shaluum, Telemii fi Uuri. **25** Israa'eloota kaan keessaa: Sanyii Phaaroosh keessaa: Raamiyaa, Yeziyaa, Malkiyaa, Miyaamiin, Ele'aazaar, Malkiyaa fi Benaayaa. **26** Sanyii Eelaam keessaa: Mataaniyaa, Zakkaariyaas, Yehii'eel, Abdii, Yireemootii fi Eeliyaas. **27** Sanyii Zaatuu keessaa: Eliiyoo'eenayi, Eliyaashiib, Mataaniyaa, Yireemootii, Zaabaadii fi Aaziizaa. **28** Sanyii Beebay keessaa: Yehohaanaan, Hanaaniyaa, Zaabayii fi Aatilaayi. **29** Sanyii Baanii keessaa: Meshulaam, Maluuk, Adaayaa, Yaasuub, She'aalii fi Raamoot. **30** Sanyii Fahat Mo'aab keessaa: Adinaa, Kelaal, Benaayaa, Ma'aseyaa, Mataaniyaa, Bezali'eel, Binuuyii fi Minaasee. **31** Sanyii Haariim keessaa: Elii'ezer, Yishiyaa, Malkiyaa, Shemaa'yaa, Simi'oon, **32** Beniyaam, Maluukii fi Shemaariyaa. **33** Sanyii Haashum keessaa: Matenaayi, Matataa, Zaabaadii, Eliiphelexi, Yereemaayi, Minaasee fi Shime'ii. **34** Sanyii Baanii keessaa: Ma'adaay, Amraam, Uu'eel, **35** Benaayaa, Beediyaa, Keluuhii, **36** Waaneyaa, Mereemootii, Eliyaashiib, **37** Mataaniyaa, Matenaayii fi Ya'asaawuu, **38** Baanii, Binuuyii, Shime'ii, **39** Shelemiyaa, Naataan, Adaayaa, **40** Maknaadebaayi, Shaashaayi, Shaaraayi, **41** Azari'eel, Shelemiyaa, Shemaariyaa, **42** Shaluum, Amariyaa fi Yoosif. **43** Sanyii Neboo keessaa: Ye'ii'eel,

Matiiyaa, Zaabaadii, Zebiinaa, Yaadaayi, Yoo'eelii fi Benaayaa. **44** Warri kunneen hundinuu dubartoota ormaa ni fuudhan; isaan keessaas tokko tokko niitota kanneen irraa ijoollee ni dhalchan.

Nahimiyaa

1 Dubbii Nahimiyaa ilma Hakaaliyaa: Waggaa digdammaffaatti ji'a Kaaseluu jedhamu keessa utuu ani gamoo Suusaa keessa jiruu, **2** obboloota koo keessaa Hanaaniin namoota biraa wajjin Yihuudaadhaa dhufe; waa'ee hambaa Yihuudoota boojuu jalaa ba'anii fi waa'ee Yersaalem isaan nan gaafadhe. **3** Isaanis akkana naan jedhan; "Warri boojudhaa deebi'anii kutaa biyyaa kana keessa jiraatan rakkinaa fi salphina guddaa keessa jiru. Dallaan Yersaalem diigamee karraawwan ishees ibiddaan gubamaniiru." **4** Anis waan kana dhageenyaan gad taa'ee boo'ee guyyoota muraasaaf nan gadde; soomees fuula Waaqa samii durattin kadhade. **5** Akkanas nan jedhe: "Yaa Waaqayyo Waaqa samii, Waaqa guddichaa fi sodaachisaa, kan warra si jaallatanii ajaja kee eeganiif kakuu jaalala keetii eegdu, **6** akka kadhannaa ani garbichi kee halkanii fi guyyaa fuula kee duratti waa'ee garboota kee saba Israa'el kadhadhu dhageessuuf gurri kee haa banamu; iji kees haa ilaalu. Ani cubbuu nu Israa'eloonni, ani mataan koo fi manni abbaa koo sitti hojjenne nan hima. **7** Nu akka malee hammina sitti hojjenneerra. Nu ajaja, lab sii fi seera ati garbicha kee Museetti kennite sana hin eegne. **8** "Qajeelfama garbicha kee Museetti kennite sana yaadadhu; innis akkana jedha; 'Yoo isin amanamuu baattan ani saboota keessa isin nan bittinneessa; **9** garuu yoo isin gara kootti deebitanii ajaja koo eegdan, yoo namoonni keessan kanneen booji'aman daarii lafaa jiraatan illee ani achii walitti isaanin qabee gara iddoo ani akka Maqaan koo achi jiraatuuf filadhe sanaatti isaan nan fida.'" **10** "Isaan garboota kee fi saba kee warra ati humnaa kee guddaa fi harka kee jabaa sanaan furtee dha. **11** Yaa Gooftaa, gurri kee kadhannaa garbicha kee kanaa fi kadhannaa garboota kee warra maqaa kee sodaachuutti gammadanii sirriitti haa dhaga'u. Fuula namicha kanaa duratti surraa isaaf kennuudhaan har'a garbicha kee milkeessi." Ani nama mootichaaf daadhii buusun ture.

2 Waggaa digdammaffaa bara Arxeksis Mootichaatti ji'a Niisaan keessa yeroo daadhiin wayinii isaaf dhi'eeffametti ani daadhii wayinii sana fuudhee mootichaaf nan kenne. Ani fuula isaa duratti gaddee hin beeku; **2** kanaafuu mootichi, "Ati utuu hin dhukkubsatin fuulli kee maaliif waan gadde fakkaata? Kun gadda garaa keessaati malee waan biraa miti" naan jedhe. Anis akka maleen sodaadhe; **3** mootichaanis, "Yaa mootii bara baraan jiraadhu! Utuu magaalaa abbootiin koo keessatti awwaalaman barbadooftee jirtuu, utuu karraawwan ishees ibiddaan barbadeeffamanii jiranuu fuulli koo maaliif hin gaddu?" naan jedhe. **4** Mootichis, "Akka ani maal siif godhu barbaadda?" naan jedhe. Kanaafuu ani Waaqa samii kadhadheen **5** akkana jedhee mootichaaf nan deebise; "Yoo wanni kun mooticha gammachiisee garbichi kee fuula kee duratti surraa argate, akka ani magaalatti deebisee ijaaruuuf gara Yihuudaa, gara magaalaa abbootiin koo itti awwaalamanitti na ergi." **6** Kana irratti mootichi utuma mootittiin isa bira teessuu, "Karaan kee yeroo hammamii fudhata? Atis yoomi deebita?" jedhee na gaafate. Na erguun fedhii mootichaa ta'e; anis yeroo nan murteeffadhe. **7** Ammas ani akkanan isaan jedhe; "Yoo wanni kun mooticha gammachiisee, akka isaan hamma ani Yihuudaa ga'utti nagaadhaan na dabarsaniif bulchitoota Laga Efraaxiis Gamaatiif xalayaan anaaf haa kennamu. **8** Akkasumas akka inni laaxaa ani ittiin dareeraa karra da'annoo mana qullqullummaa, dallaa magaalaa sanaa fi kan mana ani itti galuuf jiruu tolfadhu naaf kennuuf Aasaaf eegduu bosona mootichaaf xalayaan naaf haa barreeffamu." Sababii harki Waaqa koo tolaan

sun narra tureef mootichi waan ani kadhade naa kenne. **9** Kanaafuu ani gara bulchitoota Gama Laga Efraaxiis dhaqee xalayoota mootichaa isaanitti nan kenne. Mootichi ajajjoota waraanaa fi abbootii fardeenii na wajjin ergee ture. **10** Sanbalaax Hooroonichii fi Xoobbiyaan qondaaltichi Amoon sun yeroo waan kana dhaga'anitti sababii namni Israa'eliif waan tolaa yaadu tokko dhufeef akka malee ni raafaman. **11** Ani ergan Yersaalem dhaqee bultii sadii achi bubbulee booddee **12** halkaniin ka'ee namoota muraasa wajjin nan ba'e. Ani waan Waaqni koo akka ani Yersaalemiif godhu garaa koo keessa kaa'e nama tokkotti iyyuu hin himne. Horii tokkicha ani yaabaddhe sana malee horiin tokko illee na bira hin turre. **13** Ani halkaniin Karra Sululaatiin gad ba'ee gara Boolla Bishaan Jawweetii fi gara Karra Dikee dhaqee dallaa Yersaalem kan diigamee fi karraawwan ishee kanneen ibiddaan barbadeeffaman sana irra naanna'een ilaale. **14** Ergasiis ani ittuma fufee gara Karra Burqaa fi gara Haroo mootichaa nan dhaqee; garuu karaan hori ani yaabaddhe dabarsu tokko illee hin turre; **15** kanaafuu ani halkaniin karaa sululaatiin ol ba'ee dallaa sana nan ilaale. Dhuma irrattis dugda duubatti deebi'ee Karra Sululaatiin ol nan seene. **16** Sababii ani hamma gaafasitti Yihuudootatti yookaan lubootatti yookaan namoota beekkamooti yookaan qondaaltotatti yookaan namoota hojii sana hojjechuuf jiran biraa kamitti iyyuu homaa hin himiniif qondaaltonni sun gara ani dhaqe yookaan waan ani hojjechaa ture hin beekne. **17** Anis Yersaaleen nan jedhe; "Isin rakkoo nu keessa jirru ni argitu; Yersaaleen diigamteerti; karraawwan ishees ibiddaan gubamaniiru. Kottaa nu akka si'achi nama kolfaa hin taaneef dallaa Yersaalem deebifnee ni ijaarraa." **18** Ani waa'ee harka Waaqa koo kan narra jiru tolaa sanaa fi waan mootichi naan jedhe illee isaanitti nan hima. Isaanis, "Kottaa kaanee deebisnee haa ijaaruu" jedhanii deebisan. Kanaafuu isaan hojii gaarii kana jalqaban. **19** Garuu Sanbalaaxi Hooroonichii, Xoobbiyaan qondaaltichi Amoonii fi Gesheem namni Arabaa sun waan kana dhageenyaan nutti qoosanii nutti kolfan. Isaanis, "Wanni isin hojjettan kun maali? Isin mootichatti fincilaa jirtu moo?" jedhanii gaafatan. **20** Ani immoo akkana jedheen deebii kenneef; "Waaqni samii fiixaan nuuf baasa. Nu garboonni isaa immoo kaanee ni ijaarra; isin garuu Yersaalem keessaa qooda yookaan mirga yookaan yaadannoo tokko illee hin qabdan."

3 Eliyaashiib lubichi ol aanaanii fi luboonni akka isaa ka'anii Karra Hoolotaa ijaaran. Isaan karra sana qulqulleessanii cufaawwan isaa iddootti deebisan; dallaa sanas hamma Gamoo Dhibbaa kan isaan qulqulleessan sanaattii fi hamma Gamoo Hanaani'eelitti ijaaran. **2** Namoonni Yerikoo kutaa itti aanu ijaaran; Zakuur ilmi Imrii immoo isaanitti aansee ijaare. **3** Ilmaan Hasenaa'aa Karra Qurxummii deebisanii ijaaran. Isaan demdemoo kaa'anii cufaawwan, loosaa fi danqaraawwan isaa iddootti deebisan. **4** Mereemooti ilmi Uuriyaa, ilmi Haqoosi kutaa itti aanu haaromse. Isatti aanee Meshulaam ilma Berekiyaa ilma Mesezebeelitu haaromse; isaanitti aanee immoo Zaadoq ilma Ba'anaatu haaromse. **5** Kutaa itti aanu namoota Teqoo'aatu haaromse; namoonni isaanii beekkamoon garuu hojii Gooftaa isaanittiif boquu gad hin qabanne. **6** Yooyadaan ilmi Faasehaatii fi Meshulaam ilmi Besoodeyaa Karra Moofaa haaromsan. Isaanis demdemoo kaa'anii cufaawwan, loosaa fi danqaraawwan isaa iddootti deebisan. **7** Isaanitti aansee immoo Melaaxiyaan namichi Gibe'oon, Yaadoon namichi Meeroonof akkasumas namoonni Gibe'ooniitti fi Miisphaa kutaawwan bulchiinsa bulchaa Gama Laga Efraaxiis jala jiran sana haaromsan. **8** Tumtuu warqee keessaa Uzi'el ilmi Harhaya kutaa itti aanu haaromse. Warra Shittoo hojjetan keessaa Hanaaniyaan kutaa kutaa sanatti aanu

haaromse. Isaanis hamma Dallaa Bal'aatti Yerusaaalemin akka duriitti deebisanii ijaaran. **9** Refaayaan ilmi Huuri, bulchaan gartokkee aanaa Yerusaaalem kutaa itti aanu haaromse. **10** Isaanitti aansee Yedaayaa ilmi Haruumaaf kutaa fuullee mana ofii isaa haaromse; Haxuush ilmi Hashabniyaa isatti aansee haaromse. **11** Malkiyaan ilmi Haariimiitti fi Hashuub ilmi Fahat Mo'aab kutaa biraatii fi Gamoo Badaa Ibbiddaa haaromsan. **12** Shaluum ilmi Haloheesh bulchaan gartokkee aanaa Yerusaaalemiitti fi intallan isaa kutaa itti aanu haaromsan. **13** Haanuunii fi jiraattonni Zaano'aa Karra Sululaa haaromsan. Isaanis karra sana deebisanii ijaarunii cufaawwan, loosaa fi danqaraawwan isaa iddootti deebisan. Akkasumas hamma Karra Dikeetti dallaa dhundhuma kuma tokko lafa irra dheeratu haaromsan. **14** Malkiyaan ilmi Rekaab bulchaan aanaa Beet Hakerem Karra Dikee haaromse. Innis karra sana deebisee ijaaree cufaawwan, loosaa fi danqaraawwan isaa iddootti deebise. **15** Shelaa ilmi Kol-Hoozee bulchaan aanaa Miisphaa sun Karra Burqaa haaromse. Innis karra sana haaromsee gubbaa isaa haguugee cufaawwan isaa, loosaa fi danqaraawwan isaa iddootti deebise. Dallaa Haroo Sheelaanii kan Iddoo Biqiltuu Mootichaa biraa sanas hamma waltaajjii Magaalaa Daawit irraa gad bu'uutti haaromse. **16** Isa duubaan Nahimiyaan ilmi Azbuuq bulchaan gartokkee aanaa Beet Zuuri sun hamma iddoo fuullee awwala Daawititti, hamma haroo kuufamee fi hamma Mana Goototaatti haaromse. **17** Isatti aanee Lewwonni Rehuum ilma Baaniitiin qajeelfaman ni haaromsan. Isatti aansee immoo Hashabiyaan bulchaan gartokkee aanaa Qeyilaa sun aanaa ofii isaatiif haaromse. **18** Isatti aansee namoonni biyya isaanii qajeelcha Bawaayi ilma Heenaadaad bulchaa gartokkee aanaa Qeyilaa jala turan ni haaromsan. **19** Isatti aansee Eezer ilmi Yeeshu'aa bulchaan Miisphaa iddoo karaa mankuusa mi'a lolaatti geessu fuul duraa sana hamma roga isaatti kutaa biraa haaromse. **20** Isatti aansee Baaruk ilmi Zabaay roga sanaa jalqabee hamma balbala mana Eliyaashiib lubicha ol aanaatti kutaa biraa hinaafaadhaan haaromse. **21** Isatti aansee Mereemooti ilmi Uuriyaa, ilma Haqoosi balbala mana Eliyaashiibitti jalqabee hamma dhuma isaatti kutaa biraa haaromse. **22** Isatti aansee immoo luboota naannoo sana jiranittu haaromse. **23** Isaaniin achittis Beniyaamii fi Hashuubittu fuula mana isaanii dura haaromse; isaanitti aansee immoo Azaariyaa ilma Ma'aseyaa ilma Anaaniyaatu mana isaa bira haaromse. **24** Isatti aansee Binuuyiin ilma Heenaadaad mana Azaariyaatii jalqabee hamma roga fi golee isaatti kutaa biraa haaromse; **25** Phaalaal ilmi Uuzaay immoo golee sanaa fi gamoo masaraa mootummaa kan ol aanu gubbaatti ijaarame fuullee oobdii eegdotaa bira haaromse. Isatti aansee Phedaayaan ilma Phaarsihii fi **26** tajaajiltoonni mana qulqullummaa kanneen tulluu Oofeel irra jiraatan hamma iddoo Karra Bishaanii kan gama ba'aatii fi gamoo ol ka'aa sana duraatti haaromsan. **27** Isaanitti aansanii immoo namoonni Teqoo'aa gamoo ol ka'aa guddichaa jalqabani hamma dallaa Oofeelitti kutaa biraa haaromsan. **28** Karra Fardaatiin olitti tokkoon tokkoon lubootaa fuula mana ofii isaanii dura haaromsan. **29** Isaanitti aansee Zaadoq ilmi Imeer fuullee mana isaa haaromse. Isatti aansee Shema'iyaa ilma Shekaaniyaa eegduun Karra gama Ba'aa sun akkasuma ni haaromse. **30** Isatti aansaniis Hanaaniyaan ilma Shelemiyaatii fi Haanuun ilmi Zaalaaf ja'afaan sun kutaa biraa haaromsan. Isaanitti aansee immoo Meshulaam ilma Berekiyaa fuullee mana ofii isaa keessa jiraatuu haaromse. **31** Isatti aansee immoo tumtuu warqee keessaa Malkiyaan hamma mana tajaajiltoota mana qulqullummaatii fi daldaltootaa kan fuullee Karra To'annaatti, hamma kutaa manaa kan golee irraattis haaromse; **32** tumtuun

warqetii fi daldaltoonni immoo kutaa manaa kan golee irraa sanaa fi Karra Hoolotaa gidduu jiru haaromsan.

4 Sanbalaaxi akka nu dallaa kana deebifnee ijaaraa jirru dhageenyaa aariin gubatee dheekkame. Innis Yihuudoota qoosee **2** fuula obboloota isaa fi fuula loltoota Samaariyaa duratti akkana jedhe; "Yihuudoonni dadhaboonni kunneen maal hojjechaa jiru? Isaan dallaa isaanii deebisanii ijaaruu? Aarsaa illee ni dhi'eessuu? Guyyaa tokko keessatti ni fixuu? Isaan waan akkas gubamee tuulame keessaa dhagaa fuudhani akka duriitti deebisuu danda'uu?" **3** Xoobbiyaan namichi Amoon kan isa bira dhaabate sunis, "Waan isaan ijaaraa jiran kana, dallaa isaanii kan dhagaa kana waangoon iyyuu yoo yaabde ni jigsiti!" jedhe. **4** Yaa Waaqa keenya nu dhaga'; nu tuffatamneerraatii. Arraba isaan nu arrabsan matuma isaanitti deebisi. Bojuudhaaf dabarsii biyya ormaatti isaan kenni. **5** Sababii isaan fuula ijaartotaa duratti dheekkamsaaf si kakaasaniif yakka isaanii hin dhoksiniiif yookaan cubbuu isaanii fuula kee duraa hin haqiniif. **6** Nu akkasiin dallaa sana hamma inni walakkaa dheerina isaa ga'utti deebifnee ijaarre; namoonni garaa tokkoon hojjechaa turaniitti. **7** Garuu Sanbalaaxi, Xoobbiyaan, Araboonni, Amoonniin fi namoonni Ashdood yommuu akka haaromfamuum dallaa Yerusaaalem ittuma fufaa jiruu fi akka qaawwi isaa duuchamaa jiru dhaga'anitti akka malee aaran. **8** Isaan hundinuu dhufanii Yerusaaalemin loluu fi rakkina itti fiduudhaaf tokkummaadhaan malaaleen. **9** Nu garuu Waaqa keenya kadhannee doorsisa kana of irraa ittisuuf jennee waardiyyaa halkanii fi guyyaa eegu tokko kaa'anne. **10** Sabni Yihuudaas, "Humni hojjetootaa laafeera; sababii diigamni isaa akka malee guddaa ta'eef nu dallaa kana deebifnee ijaaruu hin dandeenyu" jedhe. **11** Diinonni keenyas, "Utuu isaan hin beekin yookaan nu hin argin isaan gidduu seennee isaan fixnee hojii sana dhaabbachiifna" jedhan. **12** Yihuudoonni isaanitti dhi'oo jiraatan dhufanii, "Yoo isin eessa illee dhaqxaan isaan inuma nu lolu" jedhanii yeroo kudhan nutti himan. **13** Kanaafuu anni namoota sana keessaa tokko tokko dachaa dallaa duubaan jiru keessa, iddoo ol ka'aa irratti ramadee akka isaan goraadee, eeboo fi iddaa qabatani dhaabatan nan godhe. **14** Anis ergan asii fi achi ilaalee booddee ol ka'ee namoota beebekamoodhaan, qondaaltotaa fi uummata kaaniin akkana nan jedhe; "Isin jara hin sodaatinaa. Gooftaa guddichaa fi sodaachisaa sana yaadadhaatii obboloota keessaniif, ilmaan keessaniif, intallan keessaniif, niitota keessanii fi manneen keessaniif lolaa." **15** Yeroo diinonni keenya akka nu mala isaanitti dammaqne, akka Waaqnis mala isaanii sana jalaa diige dhaga'anitti nu hundi gara dallaatti, tokkoon tokkoon keenyas hojii keenyatti deebine. **16** Gaafasii jalqabee namoota koo keessaa walakkaan isaanii hojii hojjetanii walakkaan kaan immoo eeboo, gaachana, iddaa fi mi'a lolaa hidhatan. Ajajjooonis saba Yihuudaa hunda duubaan dhaabachaa turan; **17** warri dalka ijaaranii fi ba'aa baatanis harka tokkoon ni hojjetu, harka tokkoon immoo mi'a lolaa qabatu turan; **18** tokkoon tokkoon ijaartota sanaa goraadee ofii isaanii mudhiitti hidhatanii hojii hojjetan. Namichi malakata afuufu garuu na wajjin ture. **19** Anis namoota beebekamoodhaan, qondaaltotaa fi uummata kaaniin akkana nan jedhe; "Hojiin kun guddaa fi bal'aa dha; tokkoon tokkoon keenyas gargar fagaannee dallaa irra jirra. **20** Iddoo itti sagalee malakataa dhageessan kamitti iyyuu nutti makamaa. Waaqni keenya nuuf lolaa!" **21** Kanaafuu nu barii barraaqqaa jalqabnee hamma urjiwwan ba'anitti akkuma namoota keenya keessaa gariin eeboo qabatani jiranitti hojii itti fufne. **22** Anis yeroo sanatti namootaan akkanan jedhe; "Akka isaan halkan akka eegdotaatii, guyyaa immoo akka hojjetootaatti nu tajaajiluu danda'aniif nama kam iyyuu

gargaaraa isaa wajjin halkan Yerusaalem keessa tursaa.” **23** Anis, obboloonni koos, namoonni koos, eegdonni na wajjin turanis uffata keenya hin baafanne; tokkoon tokkoon namaa yeroo bishaan barbaacha deemu illee mi’a isaa kan waraanaa harkatti qabata ture.

5 Yeroo kanatti namoonnii fi niitonni isaanii obboloota isaanii Yihuudootatti guddisaniif iyyan. **2** Isaan keessaa namoonni tokko tokko, “Nu, ilmaan keenyaa fi intallan keenya baay’ee hedduu dha; nu akka nyaannee jiraannuuf miidhaan argachuu qabna” jechaa turan. **3** Warri kaan immoo, “Nu yeroo beelaatti midhaan argachuudhaaf jennee lafa qotiisaa keenya, iddoo dhaabaa wayinii keenyaa fi mannee keenya qabsisaa jirra” jechaa turan. **4** Ammas namoonni biraa akkana jedhan; “Nu lafa qotiisaa keenyaa fi iddoo dhaabaa wayinii keenyaatiif gibira mootichaa baasuudhaaf maallaqa liqeeffachuu qabna turre. **5** Nu namoota biyya keenyaatiin foonii fi dhiiga tokko taanee ilmaan keenyaa akkuma ilmaan isaanii gaarii ta’an illee, nu ilmaan keenyaa fi intallan keenya dabarsinee garbummaaf kennineerra. Intallan keenya keessaa tokko tokko amma iyyuu garboomfamaniif jiru; garuu lafti qotiisaa keenyaa fi iddoo dhaabaa wayinii keenyaa kan namoota biraa waan ta’aniiif nu humna hin qabnu.” **6** Anis yommuun iyya isaanitii fi dubbii kana dhaga’etti baay’ee nan aare. **7** Anis ofiin mari’adhee namoota beebekamoo fi qondaaltota sana nan ifadhe; akkanas nan jedheen; “Isin hiiqiidhaan liqeessuudhaan namootuma biyya keessanii saamaa jirtu!” Kanaafuu ani yaa’ii guddaa isaanitti waameen **8** akkana isaanii jedhe; “Nu hamma nuu danda’ametti obboloota keenya Yihuudoota saba ormaatti gurguramanii turan sana deebifnee bitanneerra. Isin amma illee akka isaan deebifamanii nutti gurguramaniiif jettanii obboloota keessaan gurguraa jirtu!” Isaan immoo waan jedhan dhabanii cal’isan. **9** Kanaafuu ani ittuma fufeen akkana jedheen; “Wanni isin hojjechuutti jirtan kun sirrii miti. Isin tuffii diinota keenya Namoota Ormaa jalaa ba’uuf, Waaqa keenya sodaachuudhaan jiraachuu hin qabdanii?” **10** Ani, obboloota koo fi namoonni koos maallaqaa fi midhaan saba kanaaf liqeessaa jirra. Garuu hiiqiidhaan liqeessuudhaan nama saamuu dhisa! **11** Amma dafaatii lafa qotiisaa isaanii, iddoo dhaabaa wayinii isaanii, mukkeen ejersaatii fi mannee isaanii akkasumas waan hiiqiidhaan liqeessantii dhibbantaa saantan kanneen akka maallaqaa, midhaanii, daadhii wayinii haaraatii fi zayitii sana deebisaafii.” **12** Isaanis, “Nu waan sana deebifnee ni kennina; deebinee waan tokko illee isaan irraa hin barbaannu. Akkuma atti jette goona” jedhan. Kana irratti ani luboota ofitti waamee akka namoonni beebekamoonnii fi qondaaltonni waan waadaa galan sana raawwatan nan kakachiise. **13** Ammas ani dachaa uffata koo hurgufeen akkana jedhe; “Waaqayyo nama waadaa kana hin eegne kamiin iyyuu mana isaatii fi qabeenya isaa irraa akkana haa hurgufu. Namni akkanaa kun akkasuma hurgufamee harka duwwaa haa hafu!” Kana irratti waldaan hundi, “Ameen” jedhee Waaqayyoon galateeffate. Uummannis akkuma waadaa gale sana godhe. **14** Kana caalaas yeroo ani bara Arxeksis mootichaa keessa waggaa digdamaffaatti bulchaa biyya Yihuudaa ta’ee muudamee jalqabee hamma waggaa soddomii lammaffaa mootummaa isaatti jechuunis waggaa kudha lamaaf, isin obboloonni koos nyaata bulchaaf ramadame hin nyaanne. **15** Garuu bulchitoonni durii kanneen anaan dura turan ba’aa guddaa saba baachisanii nyaataa fi daadhii wayinii malee iyyuu meetii saqilii afurtama isaan irraa fudhachaa turan. Gargaartoonni isaanii akkasuma saba cunqursan. Ani garuu waanan Waaqa sodaadhuuf akkas hin godde. **16** Qooda kanaa ani hojii dallaa ijaaruu kanaaf of nan kenne. Namoonni koo

hundiinu achitti hojjiidhaaf walitti qabaman; nu lafa tokko illee hin arganne. **17** Amma illee namoota saba naannoo keenya jiraatan keessaa dhufan malee Yihuudoonni dhibba tokkoo shantamniif fi qondaaltonni maaddii koo irraa nyaachaa turan. **18** Guyyaa guyyaadhaan sangaan tokko, hoolonni gagabatoon ja’aa fi indaanqoowwan muraasni, guyyaa kudhan kudhaniin immoo daadhiin wayinii kan gosa hundaa baay’inaan naa qopheeffama ture. Kana hunda malees ani takkumaa nyaata bulchaaf ramadamuu qabu hin gaafanne; gaaffiin kun saboota kanneenitti ba’aa guddaa tureetii. **19** Yaa Waaqa koo waan ani saba kanaaf godhe hunda tolaatti naa lakkaa’i.

6 Ani hamma yeroo sanaatti cuftuu balbalaa itti galchuu baadhu illee Sanbalaax, Xoobbiyaan, Gesheem namicha Arabaa sanaa fi diinonni keenya biraan akka ani dallaa sana deebisee ijaaree iddoo hin ijaaramin tokko iyyuu hin hafin dhageenyaan **2** Sanbalaaxii fi Gesheem, “Kottu mee gandoota dirree Oonoo irra jiran keessaa isa tokko keessatti wal arginaa” jedhanii ergaa kana natti ergan. Isaan garuu na miidhuuf malachaa turan; **3** kanaafuu ani akkana jedhee ergamoota isaanitinn erge; “Ani waan hojii guddaa hojjechaa jiruuf gad bu’uu hin danda’u. Yeroo ani hojii dhiisee gara keessanitti gad bu’uutti hojii maaliif dhaabata?” **4** Isaan ergaadhuma tokko si’a afur natti ergan; anis si’a afranuu deebiidhuma tokkon kenneef. **5** Sanbalaaxin ergaadhuma sana garbicha isaa tokkoon yeroo shanaaffaa natti erge; garbichi sunis xalayaa hin cufamin tokko harkaa qaba ture. **6** Xalayichis akkana jedha: “Akka atii fi Yihuudoonni fenciluu barbaaddan uummata keessatti odeeffameera; Gesheemis kanuma mirkaneessa. Wanni isin dallaa ijaartaniifis kanuma; akka oduu kanaatti ati mootii isaanii ta’uu barbaadda; **7** ati akka isaan, ‘Yihuudaa keessa mootii tokkotu jira!’ jedhanii waa’ee kee Yerusaalem keessatti labsaniif raajota muudatteerta. Oduun kun gara mootichaatti ni deebi’a; kanaafuu kottu wajjin ni mari’anna.” **8** Kana irratti ani, “Wanni akka waan ati dubbattu kanaa tokko illee hin hojjetamee; ati matuma kee keessaa fuutee dubbattaa” jedheen deebiseef. **9** Isaan hundi, “Harki jara kanaa hojii hojjechuu ni dadhaba; hojjiin kunis hin dhumu” jedhanii yaaduudhaan nu sodaachisuu yaalaa turan. Ani garuu, “Amma harka koo naa jajjabeessi” jedheen Waaqa kadhade. **10** Anis gaaf tokko mana Shemaa’iyya ilma Delaayaa, ilma Maheexabi’eel kan manuma ofii isaa keessatti itti cufame sanaa nan dhaqe. Innis akkana jedhe; “Sababii namoonni si ajjeesuuf dhufaa jiraniif, sababii isaan si ajjeesuuf halkanin dhufaa jiraniif kottu mana Waaqaatti, mana qulqullummaa keessatti wal arginee balbalawwan mana qulqullummaa haa cufannu.” **11** Ani immoo, “Namni akka kootii kun baqachuu qabaa? Yookaan namni na fakkaatu tokko lubbuu ofii isaa oolfachuudhaaf jedhee mana qulqullummaa seenuu qabaa? Ani hin deemu!” jedheen. **12** Ani akka Waaqni isa natti hin ergin beekkadheera; inni garuu sababii Xoobbiyaa fi Sanbalaaxi isa bitataniiif waa’ee koo waan hamaa raaje. **13** Inni na sodaachisee akka ani waan kana hojjechuudhaan cubbuu hojjeedhuuf, akka isaanis akkasiiin maqaa hamaa naa kennanii maqaa na balleessaniif bitame. **14** Yaa Waaqa ko, sababii waan isaan hojjetan sanaaf jedhiitii Xoobbiyaa fi Sanbalaaxin yaadadhu; raajjuu Noo’adiyaa jedhamtuu fi raajota na sodaachisuu yaalan kaanis yaadadhu. **15** Akkasiinis dallaan sun bultii shantamii lamatti, ji’a Eeluuli jedhamu keessa bultii digdamii shanaaffaatti ijaaramee dhume. **16** Yommuu diinonni keenya hundi oduu kana dhaga’anitti, saboonni naannoo keenyaa hundi sodaatanii abdi kutatan; isaan akka hojjiin kun gargaarsa Waaqa keenyaan hojjetame hubataniiruutii. **17** Bara sana keessa namoonni Yihuudaa beebekamoon xalayoota hedduu gara Xoobbiyaatti

ergaa turan; Xoobbiiyaanis deebii isaaniif ni erga ture. **18** Sababii inni soddaa Shekaaniyaa ilma Araa tureef namoonni Yihuudaa keessa jiraatan hedduun isaaf kakatan; akkasumas ilmi isaa Yehohaanaan intala Meshulaam ilma Berekyyaa fuudhee ture. **19** Kana malees isaan hojii isaa gaarii natti odeessaa, waan ani jedhe illee isatti ilmaa turan. Xoobbiiyaan immoo ni sodaachisuuf jedhee xalayoota natti ergaa ture.

7 Erga dallaan sun ijaaramee anis cufaawwan iddootti deebisee booddee karra eegdonni, faarfattoonni fi Lewwonni ni ramadaman. **2** Anis Yersaaleem irratti Anaanii obboleessa koo fi Hanaaniyaa ajajaa masaraa mootummaa sana nan muude; Hanaaniyaan kun nama hunda caalaa amanamaa fi kan Waaqa sodaatu tureetii. **3** Ani akkanan isaaniin jedhe; “Karrawwan Yersaaleem hamma aduun ho’uttu banamuu hin qaban. Yeroo karra eegdonni hojii irra jiranitti cufaawwan cufamanii danqaraan keessa haa loofamu. Akkasumas jiraattota Yersaaleem keessaa eegdota tokko tokko iddoo isaaniitti, kaan immoo mana isaanii biratti ramadaa.” **4** Magaalattiin guddoo fi bal’oo turte; garuu saba muraasatu ishee keessa jiraata ture. Manneenis amma iyyuu deebifamanii hin ijaarame. **5** Waaqni koos akka isaan maatii maatiidhaan galmeeffamaniif akka ani namoota bebekamoo, qondaaltotaa fi uummata walitti qabuuf garaa koo keessa kaa’e. Anis galme hidda dhalootaa kan warra jalqabatti deebi’anii nan argadhe. Wannii barreeffamee ani achitti argadhe kanaa dha: **6** Isaan kunneen namoota kutaa biyya sanaa warra boojuu Nebukadnezar mootichi Baabilon sun booji’ee isaan geessee ture sanaa deebi’anii dha; isaanis Yersaaleemii fi Yihuudaatti deebi’anii tokkoon tokkoon isaanii magaalaa ofii isaaniitti galan; **7** isaanis Zarubaal, Iyyaasuu, Nahimiyyaa, Azaariyaa, Ra’aamiyaa, Nahamaan, Mordekaayi, Bilshaan, Misiphereti, Baguwaayi, Nehumii fi Ba’anaa wajjin dhufan. Maqaa namoota saba Israa’el ta’anii: **8** Sanyiin Phaarosh 2,172 **9** sanyiin Shefaaxiyaa 372 **10** sanyiin Araa 652 **11** sanyiin Fahat Mo’aab warri karaa Yeeshu’aa fi Yoo’aab dhalatan 2,818 **12** sanyiin Eelaam 1,254 **13** sanyiin Zaatuu 845 **14** sanyiin Zabaay 760 **15** sanyiin Binuuyii 648 **16** sanyiin Beebay 628 **17** sanyiin Azgaad 2,322 **18** sanyiin Adooniqaam 667 **19** sanyiin Baguwaay 2,067 **20** sanyiin Aadiin 655 **21** sanyiin Ateer warri karaa Hisiqiyaa 98 **22** sanyiin Haashum 328 **23** sanyiin Beesaay 324 **24** sanyiin Haariif 112 **25** sanyiin Gibe’oon 95 **26** namoonni Beetlehemii fi namoonni Netoo’aa 188 **27** namoonni Anaatoot 128 **28** namoonni Beet Azmaawet 42 **29** namoonni Kiriyaati Ye’aariim, kan Kefiiraatii fi Bi’eroot 743 **30** namoonni Raamaa fi Gebaa 621 **31** namoonni Mikmaas 122 **32** namoonni Beet’eelii fi Aayi 123 **33** namoonni Neboo kaan 52 **34** namoonni Eelaam kaan 1,254 **35** namoonni Haariim 320 **36** namoonni Yerikoo 345 **37** namoonni Lood, kan Haadiidii fi Oonoom 721 **38** namoonni Senaa’aa 3,930. **39** Luboota: Sanyiin Yedaa’iyaa warri karaa maatii Yeeshuu’aa dhufan 973 **40** sanyiin Imeer 1,052 **41** sanyiin Phaashihuur 1,247 **42** sanyiin Haariim 1,017. **43** Lewwota: Sanyiin Yeeshuu’aa warri karaa Qadmii’eel, karaa Hoodayiwaad dhufan 74. **44** Faarfattoota: Sanyiin Asaaf 148. **45** Eegdota karra mana qulqullummaa: Sanyiin Shaluun, sanyiin Ateer, sanyiin Talmoon, sanyiin Aqub, sanyiin Haxiixaa fi sanyiin Soobaay 138. **46** Tajaajiltoota mana qulqullummaa: Sanyii Ziilhaa, sanyii Hasuufaa, sanyii Xabaa’oot, **47** sanyii Keeroos, sanyii Sii’aa, sanyii Faadon, **48** sanyii Lebaanaa, sanyii Hagaabaa, sanyii Shalmaayi, **49** sanyii Haanaan, sanyii Gideel, sanyii Gahar, **50** sanyii Re’ayyaa, sanyii Reziin, sanyii Neqoodaa, **51** sanyii Gazzaam, sanyii Uzaa, sanyii Faasehaa, **52** sanyii Beesaay, sanyii Me’uuniim, sanyii Nefuushesiiim, **53** sanyii Baqbuuq, sanyii Haquufaa, sanyii Harhuur, **54** sanyii

Bazliit, sanyii Mihiidaa, sanyii Harshaa, **55** sanyii Barqoos, sanyii Siisaaraa, sanyii Teemahi, **56** sanyii Neziyyaa fi sanyii Haxiifaa. **57** Sanyii Tajaajiltoota Solomoon: Sanyii Soxaayi, sanyii Sofereeti, sanyii Feridaa, **58** sanyii Ya’ilaa, sanyii Darqoon, sanyii Gideel, **59** sanyii Shefaaxiyaa, sanyii Haxiil, sanyii Fookeret-Hazbaayimii fi sanyii Aamoon. **60** Tajaajiltoota mana qulqullummaatii fi sanyiin tajaajiltoota Solomoon 392. **61** Warri armaan gadiis magaalaa Teel Melaa, Teel Hareshaa, Kiruub, Adoonii fi Imeeriitii dhufan; isaan garuu akka maatiin isaanii sanyii Israa’el ta’an mirkaneessuu hin dandeenye; isaanis: **62** Sanyiin Deelayaa, sanyiin Xoobbiiyaa fi sanyiin Neqoodaa 642. **63** Luboota keessaa immoo: Sanyii Habayaa, sanyii Haqoosii fi kan Barzilaay; Barzilaayin kun sababii intala Barzilaay namicha Gili’aad sanaa fuudheef maqaa kanaan waamame. **64** Isaan kunneen sababii galme hidda dhalootaa keessaa maqaa maatii isaanii barbaadaniid dhabaniif akka xuraa’otaatti ilaalamaniid tajaajila lubummaa dhowwaman. **65** Bulchaan biyyattiis hamma lubni Uuriimii fi Tumiimiidhaan tajaajilu tokko ka’utti akka isaan nyaata nyaata hunda caalaa qulqulluu ta’e kam iyyuu hin nyaanneef isaan ajaje. **66** Warri boojudhaa deebi’an walumaa galatti namoota 42,360 turan; **67** kana malees tajaajiltoonni isaanii dhiiraa fi dubartii 7,337 turan; akkasumas isaan faarfattoota dhiiraa fi dubartii 245 qabu ture. **68** Isaan farda 736, gaangolii 245, **69** gaala 435 fi harree 6,720 qaban ture. **70** Hangafoonni maatiwwanii tokko tokko hojii sanaaf buusii buusan. Bulchaan biyyaa immoo warqee daariikii 1,000, waciiiti 50 fi uffata lubootaa 530 mankuusaatti galii godhe. **71** Abbootiin maatiwwanii tokko tokko immoo hojii sanaaf warqee daariikii 20,000 fi meetii minnaanii 2,200 mankuusaatti galii godhan. **72** Uummanni kaan immoo walumaa galatti warqee daariikii 20,000, meetii minnaanii 2,000 fi uffata lubootaa 67 kanran. **73** Luboonni, Lewwonni, eegdonni karaa, faarfattoonni fi tajaajiltoonni mana qulqullummaa namoota tokko tokkoo fi Israa’eloota kaan wajjin magaalaa warra ofii isaanii keessa qubatan.

8 Yeroo ji’i torbaffaan ga’ee Israa’eloonni magaalaa warra ofii isaanii keessa qubatanitti, uummanni hundinuu akkuma nama tokkootti oobdi Karra Bishaanii duratti walitti qabame. Isaanis akka inni Kitaaba Seera Musee kan Waaqayyo Israa’eliiif ajaje sana fiduuf Izraa barsiisaa seera sanatti himan. **2** Kanaafuu Izraan lubichi guyyaa jalqaba ji’a torbaffaatti fuula waldaa dhiiraa fi dubartii warra waa hubachuu danda’an hundaa duratti Seera sana fide. **3** Innis barrii ganamaa jalqabee hamma saafaatti gara oobdi Karra Bishaaniin duratti garagalee fuula dhiirotaa, dubartootaa fi namoota waa hubachuu danda’an kaanii duratti sagalee isaa ol fudhatee seera sana dubbise. Uummanni hundis kitaaba Seeraa sana qalbeeffatee dhaggeeffate. **4** Izraan barsiisaan seeraa sun waltajjii mukaa kan kaayyoo kanaaf hojjetame irra dhaabate. Isa biras karaa miirga isaa Maatiyyaa, Shemaa, Anaayaa, Uuriyaa, Hilqiyaa fi Ma’aseyaatu dhaabate; karaa bitaa isaa immoo Phedaayaa, Miishaa’eel, Malkiyaa, Haashum, Hashbadaanaa, Zakaariyaasii fi Meshulaamitu dhaabatee ture. **5** Izraan Kitaabicha bane. Sababii inni isaani ol dhaabachaa tureef namoonni hundi isaa arguu danda’an; akkuma inni kitaabicha baneenis sabni hundi ka’ee dhaabate. **6** Izraanis Waaqayyo Waaqa guddicha galateeffate; namoonni hundinuu harka ol qabatanii, “Ameen! Ameen!” jedhanii jalaa qaban. Ergasiis gad jedhanii addaan lafatti gombifamanii Waaqayyoof sagadan. **7** Lewwonni jechuunis Yeeshuu’aan, Baaniin, Sheereebiyaan, Yaamiin, Aqub, Shaabetaayi, Hoodiyaa, Ma’aseyaan, Qelixaa, Azaariyaa, Yoozaabaad, Haanaanii fi Phelaayaan utuma waldaan achi dhaabatee jiruu seera sana ibsaniif. **8** Isaanis akka sabni

waan dubbifame sana hubatuuf Kitaaba Seera Waaqaa keessaa dubbisani ibsuudhaan hiikkaa isaa kennaa turan. **9** Achii immoo Nahimiyaan bulchaan biyyaa, Izraan lubichi barsiisaan seeraa sunii fi Lewwonni uummataaf ibsa kennaa turan sun hunda isaaniitiin. **10** Kana irratti Nahimiyaan akkana jedhe; **“Dhaqaatii nyaata filatamaa nyaadhaa; dhugaatii mi’aawaas dhugaa; warra waan qophaa’e tokko illee hin qabneefis waa ergaa. Guyyaan kun guyyaa Gooftaa keenyaaf qulqulleeffamee dha. Sababii gammachuun Waaqayyoo jabina keessan ta’ef hin gaddinaa.”** **11** Lewwonni, **“Cal’isaa; guyyaan kun guyyaa qulqulluudhaatii hin gaddinaa”** jedhani uummata hunda ni tasgabbeessan. **12** Ergasiis sabni hundi sababii dubbii itti himame sana hubateef nyaatee dhuguuf, nyaata isaa irraa qoodde warra kaaniif illee erguu fi gammachuun guddaan ayyaanefachuudhaaf ka’ee deeme. **13** Bultii lammaffaa ji’a sanaatti abbootiin maatiwwanii hundinuu dubbii Seera sanaa qalbeeffachuuf lubootaa fi Lewwota wajjin Izraa barsiisaa sana biratti walitti qabaman. **14** Isaanis akka ajajii Waaqayyoo karaa Museen kenne kan, Israa’eloonni yeroo ayyaana ji’a torbaffaatti daasii keessa turuu qabu jedhu sun seera keessatti barreeffamee jiru argatan; **15** akkasumas akka isaan akkuma barreeffamee jirutti, **“Daasii ijaaruudhaaf biyya gaaraatti ol ba’aatii damee ejersaa fi damee ejersa bosonaa, damee kusaayee, damee meexxii fi damee mukkeen baala qabanii fidaa”** jedhaniis magaalawaan isaanii fi Yerusaleem keessatti labsuu qaban ni argatan. **16** Kanaafuu uummanni sun gad ba’ee dameelee fidee tokkoon tokkoon isaanii bantii mana ofii isaanii irratti, oobdii ofii isaanii irratti, oobdii mana Waaqaa irratti, oobdii Karra Bishaanii fi oobdii Karra Freeem bira jiru irratti daasii ijaarratan. **17** Waldaan boojuudhaa deebii’e hundi daasii ijaarratee keessa jiraate. Bara Iyyaasuu ilma Nuuniitii jalqabee hamma gaafasitti Israa’eloonni akkasitti hin ayyaanefanne. Gammachuun isaanis akka malee guddaa ture. **18** Izraaniis guyyaa jalqabaatii hamma guyyaa dhumaatti guyyuma guyyaan Kitaaba Seera Waaqaa keessaa dubbise. Isaanis guyyaa torba ayyaana sana ayyaanefatanii guyyaa saddeettaffaatti immoo akkuma seeraatti yaa’ii guddaa godhatan.

9 Bultii digdamii afuraffaa ji’a sanaatti Israa’eloonni wayyaa gaddaa uffatanii, daaraa mataatti firfiratanii soomaaf walitti qabaman. **2** Warri sanyii Israa’el ta’anis namoota ormaa hunda irraa kophaa of baasan. Isaanis ka’anii cubbuu ofii isaaniitii fi hamma abbootii isaanii himatan. **3** Isaanis idduma turan sana dhaabatanii kurmaana guyyaatiif Kitaaba Seera Waaqayyoo Waaqa isaanii keessaa dubbifatan; kurmaana biraa immoo cubbuu isaanii himachaa Waaqayyoo Waaqa isaanii waaqeffatan. **4** Lewwonni jechuunis Yeeshuu’aan, Baaniin, Qadmii’eel, Shebaniyaan, Buniin, Sheereebiyaan, Baanii fi Kenaan waltajjiwwan irra dhaabatanii sagalee ol fudhatanii Waaqayyoo isaanii waammatan. **5** Lewwonni jechuunis Yeeshuu’aan, Qadmii’eel, Baaniin, Hashabniyaan, Sheereebiyaan, Hoodiyaa, Shebaniyaanii fi Phetaayaadhaan, **“Ka’aatii Waaqayyoo Waaqa keessan isa bara baraa hamma bara baraatii jiraatu sana galateeffadhaa”** jedhan. **“Maqaan kee inni ulfina qabeessi haa eebbifamu; eebbaa fi galata hundaa olittis ol ol haa jedhu. 6** Suma qofatu Waaqayyoo. Ati samiiwwan, samiiwwan oliitii fi tuuta urjiwwan isaanii hunda, lafaa fi waan lafa irra jiru hunda, galaanaa fi waan isaan keessa jiru hunda uumte. Ati waan hundaaf lubbuu kennita; raayyaawwan samiis si waaqeffatu. **7** “Ati Waaqayyoo Waaqa Abraamin filatee biyya Kaldootaa Uuri keessa isa baaftee Abrahaam jettee isa moggaaftee

dha. **8** Ati akka ati yaadni isaa amanamaa siif ta’e argitee biyya Kana’aanota, Heetotaa, Amoorotaa, Feerzotaa, Yebuusotaatii fi biyya Girgaashotaa sanyiiwwan isaatiif kennuuf kakuu isaaf galte. Ati waan qajeelaa taateef waadaa kee eegdeef. **9** “Ati rakkina abbootiin keenya biyya Gibxi keessatti rakkatan argite; boo’icha isaan Galaana Diimaa biratti boo’an illee ni dhageesse. **10** Ati sababii warri Gibxi ofi tulummudhaan hammaan akka isaan dhiphisaa beekteef Fara’oonitti, qondaaltota isaa hundattii fi saba biyya isaa hundatti mallattoo fi dinqiiwwan argisiifte. Ati maqaa hamma har’aatti illee jiru ofii keetii baafatte. **11** Ati akka isaan lafa qooda irra darbanii fuuluma isaanii duratti galaana gargar qoodde; warra isaan ari’u garuu akkuma dhagaa bishaan guddaatti gad darbatamuu tokkootti tuujubatti gad isaan darbatte. **12** Guyyaa guyyaa utubaa duumessaatiin isaan qajeelchite; halkan halkan immoo karaa isaan deeman irratti ifa isaaniif kennuuf jettee utubaa ibiddaatiin isaan qajeelchite. **13** “Ati Tulluu Siinaa irratti gad buute; samii irraas isaaniitti dubbate. Ajajawwanii fi seerawwan dhugaa fi qajeelaa, labsiwwanii fi ajajawwan gaariis isaaniif kennite. **14** Sanbata kee qulqulluu sana isaan beeksiftee karaa garbicha kee Museetiin ajajawwan, labsiwwanii fi seerawwan isaaniif kennite. **15** Yeroo isaan beela’anitti samiidhaa buddeena kenniteefii yeroo isaan dheebotaniitti immoo kattaa keessaa bishaan baafateef; akka isaan biyya ati isaaniif kennuuf kakatte sanatti galanii dhaalanis isaaniitti himte. **16** “Abbootiin keenya garuu ofi tuulan; mataa jabaatanis ajaja kee eegu didan. **17** Jarris ajajamuu didan; dinqii ati isaan gidduutti hojjette hin yaadanne. Garbummaa isaaniitti deebi’uuf jedhaniis mataa jabaatanii fincila isaaniitiin hoogganaa muuddatan. Ati garuu Waaqa namaaf araaramu, arjaa fi gara laafesaa, kan dafee hin aarree fi kan jaalalli isaa dhuma hin qabnee dha. Kanaafuu ati isaan hin ganne; **18** yeroo isaan ofii isaaniitiif fakkii jabbii tolfatanii, ‘Kun Waaqa keessan kan biyya Gibxii isin baasee dha’ jedhaniis Waaqa arrabsaniitti illee ati isaan hin ganne. **19** “Sababii gara laafina kee guddaa sanaatiif ati gammoojjii keessatti isaan hin ganne. Utubaan duumessaa guyyaa guyyaa karaa isaanii irratti isaan geggeessuu hin dhiifne; utubaan ibiddaa immoo halkan halkan karaa isaanii irratti isaaniif ibsuu hin dhiifne. **20** Isaan barsiisuuf jettee Hafuura kee gaarii sana kennite. Ati mannaa afaan isaaniitii hin dhabamsiifne; dheebuu isaaniitiifis bishaan kenniteef. **21** Waggaa afurtama gammoojjii keessatti isaan soorte; isaan waan tokko illee hin dhabne; wuyyaan isaanii hin dhumne; miilli isaanis hin iitofne. **22** “Ati daangaa hunda qooddeefii mootummootaa fi saboota isaaniif kennite. Isaanis akkasiin biyya Sihoon mooticha Heshboonii fi biyya Oogi mooticha Baashaanii fudhatan. **23** Ati ilmaan isaanii akkuma urjiwwan samii baay’ifte; biyya akka isaan seenanii dhaalaniif abbootii isaaniitti himte sanatti isaan galchite. **24** Ilmaan isaanii itti galanii biyya sana dhaalan. Atis Kana’aanota biyya sana turan isaan jala galchite; akka jarri waanuma fedhan isaan godhaniif Kana’aanota mootota isaaniitii fi saba biyya sanaatiin walitti qabdee dabarsitee harka isaaniitti kennite. **25** Isaanis magaalawaan da’anoo qabanii fi lafa gabbataa qabatan; manneen mi’a gaggaarii gosa hundaatiin guutaman, boollawwan bishaanii qotaman, iddo dhaabaa wayinii, lafa qotiisaa mukkeen ejersaatii fi mukkeen irja baasan hedduu dhaalan. Isaan nyaatanii quufanii gabbatan; arjummaa kee guddaa sanaanis ni gammadan. **26** “Isaan garuu ajajamuu didanii sitti fincilan; seera kees of duubatti gatan. Raajota kee kanneen gara keetti isaan deebisuuf jedhaniis isaan seeran illee ni fixan; Waaqas ni arrabsan. **27** Kanaafuu ati diinota isaanii warra isaan cunqursaniitti dabarsitee isaan kennite. Isaan

garuu yeroo cunqurfamanitti sitti iyyatan. Atis samiidhaa isaan dhageessee gara laafina kee guddaa sanaan namoota harka diinota isaanii jalaa isaan baasan kenniteef. **28** “Isaan garuu akkuma boqonnaa argataniin amma illee fuula kee duratti waan hamaa hojjetan. Kana irratti ati akka warri sun isaan bulchaniif jettee harka diinota isaaniitti dabarsitee isaan kennite. Yommuu isaan amma illee gara keetti ol iyyatanitti ati samii irraa dhageessee gara laafina keetiin yeroo hedduu isaan furte. **29** “Ati akka isaan gara seera keetiitti deebi’aniif isaan akeekkachiifte; isaan immoo of tuulanii ajaja kee eeguu didan. Ajajawwan kee kanneen ‘namni tokko yoo ajajameef ittiin jireenya argachuu danda’utti illee” cubbuu hojjetan. Finciluudhaan dugda isaanii sitti garagalchan; mataa jabaatanis si dhaga’u didan. **30** Ati bara hedduu isaaniif obsite. Karaa raajota keetiitiin Hafuura keetiin isaan akeekkachiifte. Ta’us isaan gurra hin kennine; kanaafuu ati dabarsitte saba biyya sanaatti isaan kennite. **31** Ati garuu sababii Waaqa arjaa fi araara qabeessa taateef, araara kee guddicha sanaaf jettee isaan hin balleessine yookaan isaan hin ganne. **32** “Kanaafuu amma yaa Waaqa keenya, Waaqa guddicha, jabaa fi sodaachisaa, kan kakuu jaalala keeti eegdu, ati rakkina nutti dhufe kana hunda jechuunis rakkina bara mootota Asoorii jalqabee hamma har’aatti nutti, mootota keenyaa fi hooggantoota keenyatti, luboota keenyaa fi raajota keenyatti, abbootii keenyaa fi saba kee hundatti dhufe kana akka waan salphaatti hin ilaalin. **33** Waan nurra ga’e hunda keessatti ati qajeelaa dha; nu yoo hamaa hojjenne iyyuu ati waan qajeelaa hojjette. **34** Mootonni keenya, hooggantoonni keenya, luboonni keenyaa fi abbootiin keenya seera kee duukaa hin buune; isaan ajaja keetiif yookaan akeekkachiisa ati isaaniif kenniteef xiyyeeffannoo hin kennine. **35** Isaan yeroo ati biyya bal’aa fi lafa gabbataa keessatti waan gaarii isaaniif kennite sana keessatti gammadaa, mootummaa ofii isaanii keessa turanitti illee si hin tajaajille yookaan karaa isaanii hamaa sana irraa hin deebine. **36** “Kunoo nu har’a garboota; biyyuma ati akka isaan midhaan isheetii fi waan gaggaarii isheen baafuu nyaataniiif jettee abbootii keenyaaf kennite keessatti garboomneerra. **37** Sababii cubbuu keenyaatiif midhaan ishee baay’een sun gara mootota ati nutti muudde sanaa dhaqa. Isaan nuu fi loon keenya illee akkuma fedhan godhu. Nu rakkina guddaa keessa jirra. **38** “Sababii waan kana hundaatiif nu walii galtee walitti nu hidhu tokko barreeffamaan qopheessine. Hooggantoonni keenya, Lewwonni keenyaa fi luboonni keenya chaappaawwan isaanii itti rukutan.”

10 Warri chaappaan rukutanis kanneenii dha: Bulchaa biyyaa jechuunis Nahimiyya ilma Hakaaliyaa. Zedeqiyaa, **2** Seraayaa, Azaariyaa, Ermiyaas, **3** Phaashihuur, Amariyaa, Malkiyaa, **4** Haxuush, Shebaniyaa, Maluuk, **5** Haariim, Mereemooti, Obaadiyaa, **6** Daani’el, Ginetoon, Baaruk, **7** Meshulaam, Abiyaa, Miyaamiin, **8** Ma’aziyaa, Bilgaayii fi Shemaa’iyaa. Warri kunneen luboota turan. **9** Lewwonni: Yeeshuu’aa ilma Azaniyaa, ilmaan Heenaadaad keessaa Binuuyii, Qadmii’eelii fi **10** obboloota isaanii: Shebaniyaa, Hoodiyaa, Qelixaa, Phelaayaa, Haanaan, **11** Miikaa, Rehoob, Hashabiyaa, **12** Zakuur, Sheereebiyaa, Shebaniyaa, **13** Hoodiyaa, Baanii fi Beniinnuu. **14** Bulchitoota sabaa: Phaaroosh, Fahat Mo’aab, Eelaam, Zaatuu, Baanii, **15** Bunii, Azgaad, Beebay, **16** Adooniyaa, Baguwaay, Aadiin, **17** Ateer, Hisqiyaa, Azuri, **18** Hoodiyaa, Haashum, Beesaay, **19** Haariif, Anaatoot, Nebaayi, **20** Magiphii’aash, Meshulaam, Heeziir, **21** Mesheezabeel, Zaadoq, Yaadu’aa, **22** Phelaatiyaa, Haanaan, Anaayaa, **23** Hooshee’aa, Hanaaniyaa, Hashuub, **24** Haloheesh, Philihaa, Soobeq, **25** Rehuum, Hashabnaa, Ma’aseyaa, **26** Ahiyaa, Haanaan, Aanaan, **27** Maluuk, Haariimii

fi Ba’anaa. **28** “Namoonni hafan kaan jechuunis luboonni, Lewwonni, eegdonni karraa, faarfattoonni, tajaajilttoonni mana qulqullummaatii fi warri Seera Waaqaatiif jedhanii saboota ollaa irraa kophaa of baasan hundinuu niitota isaanii, ilmaanii fi intallan isaanii kanneen wa hubachuu danda’an hunda wajjin **29** obboloota isaanii bebekamooti dabalamanii akka Seera Waaqaa kan karaa Musee garbicha Waaqaa sanaatiin kenname sana eeganiif ajaja, seeraa fi labsii Waaqayyo Gooftaa keenyaa hundaaf ajajamaniif abaarsaa fi kakuudhaan waadaa galan. **30** “Nu akka warra naannoo keenya jiraatanitti intallan keenya hin heerumsiifne yookaan akka ilmaan keenya illee intallan isaanii hin fuusifne waadaa galla. **31** “Yoo saboonni ollaa keenya jiraatan mi’a daldalaa yookaan midhaan gurguraa guyyaa Sanbataatiin fidan nu guyyaa Sanbataatiin yookaan guyyaa qulqulluu kamiin iyyuu isaan irraa hin bitannu. Wagga torbaffaa kam iyyuu lafa qotiisaa boqochiifne idaa hunda namaa’ni dhifina. **32** “Akka waggaa hunda tajaajila mana Waaqa keenyaatiif jennee saqilii argannu harka sadii keessaa harka tokko kenninu itti gaafatamummaa ni fudhanna; **33** kunis buddena minjaala irratti dhi’eeffamuuf, kenna midhaaniitii fi aarsaa gubamu kan yeroo yerootti dhi’eeffamuuf, aarsaa guyyaa Sanbataatiif, kan ayyana Baatii Haaraatii fi kan ayyaanota bebekamoo, aarsaawwan qulqullaa’oodhaaf, aarsaawwan cubbuu kanneen Israa’eliif araara buusuuf dhi’eeffamaniif, akkasumas hojiiwwan mana Waaqa keenyaa keessaa hundaafii dha. **34** “Nu, luboonni, Lewwonni fi sabni yeroo itti tokkoon tokkoon maatiiwwan keenyaa akkuma Seera keessatti barreeffametti waggaa hunda keessaa yeroo murteeffametti iddoo aarsaa Waaqayyo Waaqa keenyaa irratti bobeesuuf kenna qoraanii gara mana Waaqa keenyaa fiduu qabnu beekuuf ixaa buufanneerra. **35** “Akkasumas nu mataa midhaan keenyaatii fi mataa muka ija kennuu hunda waggaa waggaaadhaan gara mana Waaqayyoo fiduuf itti gaafatama fudhanneerra. **36** “Akkuma Seera keessatti barreeffametti hangafa ilmaan keenyaatii fi hangafa loon keenyaa, hangafa horii keenyaatii fi hangafa bushaayee keenyaa gara mana Waaqa keenyaa, luboota achi keessa tajaajilanitti ni geessina. **37** “Kana malees nu daakuu keenya kan bukeeffame irraa, kennaawwan midhaan keenyaa irraa, ija mukkeen keenyaa hunda irraa, daadhii wayinii keenyaa haaraa fi zayitii irraa mataa fuunee gara mankuusaalee mana Waaqa keenyaa lubootatti geessina. Amma illee sababii warri harka kudhan keessaa harka tokko walitti qaban Lewwota ta’aniif magaalawwan keessa hojjennu hunda keessaa oomisha midhaan keenyaa harka kudhan keessaa harka tokko Lewwotatti geessina. **38** Yeroo Lewwonni kenna harka kudhan keessaa tokko walitti qabanitti lubni sanyii Aroon keessaa dhalate tokko isaan wajjin jiraachuu qaba; ergasii Lewwonni kenna walitti qaban sana keessaa harka kudhan keessaa tokko gara mana Waaqa keenyaa, gara mankuusaa qabeenyaatti fiduu qabu. **39** Sabni Israa’elii fi ilmaan Lewwii kenna midhaanii, kan daadhii wayinii haaraa fi kan zayitii gara mankuusaalee mi’i mana qulqullummaa kaa’amu, iddoo luboonni tajaajilan, eegdonni karraa fi faarfattoonni taa’anitti fiduu qabu. “Nus mana Waaqa keenyaa hin dagannu.”

11 Yeroo sanatti hooggantoonni sabaa Yersaalem keessa qubatan; warri kaan immoo akka inni Yersaalem magaalaa qulqulluu sana keessa jiraatuuf nama kudhan keessaa tokko fidachuuf ixaa buufatan; warri hafan sagallan immoo magaalaa dhuma ofii isaanii keessatti hafan. **2** Sabnis namoota Yersaalem keessa jiraachuuf fedhiin of kennan hunda eebbise. **3** Warri kunneen hooggantoota kutaa biyyaa kanneen Yersaalem keessa qubatanii dha; magaalawwan Yihuudaa keessa garuu

tokkoon tokkoon isaanii qabeenya ofii isaanitiin magaalawwan ofii isaanii keessa jiraatan; isaanis: Israa'eloota, luboota, Lewwota, tajaajiltoota mana qulqullummaa fi sanyiiwwan tajaajiltoota Solomoon; **4** ilmaan Yihuudaa fi ilmaan Beniyaam tokko tokko immoo Yersaaleem keessa jiraatan. Sanyii Yihuudaa Keessaa: Aataayaa ilma Uziiyaa, ilma Zakkaariyaas, ilma Amariyaa, ilma Shefaaxiyaa, ilma Mahalaleel, sanyii Faares; akkasumas **5** Ma'aseyaa ilma Baaruk, ilma Kol-Hoozee, ilma Hazaayaa, ilma Adaayaa, ilma Yooyariib, ilma Zakkaariyaas, sanyii Shelaa. **6** Sanyiin Faares warri Yersaaleem keessa jiraatan walumaa galatti namoota jajjaboo 468 turan. **7** Sanyii Beniyaam keessaa: Sa'aaluu ilma Meshulaam, ilma Yoo'eel, ilma Phedaayaa, ilma Qolaayaa, ilma Ma'aseyaa, ilma Iitii'eel, ilma Yeshaayaa, **8** duukaa buutota isaa Gabayii fi Salaayi; isaan walumatti nama 928 turan. **9** Yoo'eel ilmi Zikrii to'ataa isaanii ture; Yihuudaan ilma Hasenuu'aa bulchaa itti aanaa ture. **10** Luboota keessaa: Yedaa'iyaa, ilma Yooyariib, Yaakiin; **11** Seraayaa ilma Hilqiyyaa, ilma Meshulaam, ilma Zadoq, ilma Meraayoot, ilma Ahiixuub, bulchaa mana Waaqaa, **12** obboloota isaanii kanneen mana qulqullummaa keessa hojjetan; walumatti dhiira 822 turan. Aadaayaa ilma Yerooham, ilma Phelaaliyaa, ilma Amzii, ilma Zakkaariyaas, ilma Phaashihuur, ilma Malkiyaatii fi **13** obboloota isaa warra abbootii maatii turan; walumatti dhiira 242 turan. Amashisaay ilma Azari'eel, ilma Ahazaayi, ilma Mashileemoot, ilma Imeeritiin fi **14** obboloota isaa namoota jajjaboo; walumatti dhiira 128 turan. To'ataan isaanii Zabdii'el ilma Hagdoolim ture. **15** Lewwota Keessaa: Shemaa'iyaa ilma Hashuub, ilma Azriqaam, ilma Hashabiyaa, ilma Buunii; **16** hangafoota Lewwotaa keessaa Shaabetaayii fi Yoozaabaad warra hojii mana Waaqaatiin alaatti itti gaafatamoo turan. **17** Mataaniyaa ilma Miikaa, ilma Zabdii, ilma Asaaf, namicha yeroo galataatii fi kadhannaatti sagantaa qajeelchu sana; Baqbuqiyyaa isa obboloota ofii isaa keessaa lammaffaa ture sana; Abdaa ilma Shamu'aa, ilma Gaalaal, ilma Yeduutuun. **18** Lewwonni magaalaa qulqullittii walumatti 284 turan. **19** Eegdota karraa: Aquub, Talmoonii fi obboloota isaanii kanneen karra eegan; isaanis walumatti dhiira 172 turan. **20** Israa'eloonni kaan immoo lubootaa fi Lewwota wajjin magaalawwan Yihuudaa keessa tokkoon tokkoon isaanii dhaala ofii isaanitiin jiraatan. **21** Tajaajiltoonni mana qulqullummaa garuu tulluu Oofoel irra jiraatan; Ziihaa fi Gishiphaan immoo ajajjoota isaanii turan. **22** Uuziin ilmi Baanii, ilmi Hashabiyaa, ilmi Mataaniyaa, ilmi Miikaa sun Lewwota Yersaaleem keessa jiraatan irratti qondaala hangafa ture. Uuziin kun sanyiiwwan Asaaf warra faarfattoota itti gaafatamtoota hojii mana Waaqaa turan keessaa tokko ture. **23** Faarfattoonni sun ajaja mootichaa kan guyyaa guyyaan hojii isaanii qajeelchu jala turan. **24** Phetaayaan ilmi Mesheezabeel inni sanyiiwwan Zaarraa ilma Yihuudaa keessaa tokko ta'e sun dhimma saba ilaalu hunda keessatti iddoo bu'aa mootichaa ture. **25** Gama gandoota lafa qotiisaa qabaniitiin immoo sabni Yihuudaa tokko tokko Kiriyaati Arbaaqii fi gandoota ishee keessa, Diiboonii fi gandoota ishee keessa, Yeqabzi'eelii fi gandoota ishee keessa, **26** Yeeshu'aa keessa, Molaadaa keessa, Beet Phelxi keessa, **27** Hazar Shuu'aal keessa, Bersheebaa fi gandoota ishee keessa, **28** Siqlaagi keessa, Mekoonaa fi gandoota ishee keessa, **29** Een Rimoon keessa, Zoraa keessa, Yarmuut keessa, **30** Zaano'aa keessa, Adulaamii fi gandoota ishee keessa, Laakkiishii fi lafa qotiisaawwan ishee keessa, Azeeqaa fi gandoota ishee keessa qubatan. Kanaafuu isaan Bersheebaa jalqabanii hamma Sulula Hinoomitti jiraatan. **31** Sanyiiwwan Beniyaam Gebaadhaa jalqabanii Mikmaas keessa, Ayyaa keessa, Beet'eelii fi gandoota ishee keessa, **32** Anaatoot

keessa, Noobii fi Hanaaniyaa keessa, **33** Haazoor keessa, Raamaa fi Gitayim keessa, **34** Haadiid keessa, Zeboo'iimii fi Nebalaax keessa, **35** Lood, Oonoo fi Gehaaraashim keessa jiraatan. **36** Garee Lewwota Yihuudaa keessaa tokko tokko immoo gosoota Beniyaam gidduu qubatan.

12 Isaan kunneen lubootaa fi Lewwota warra Zarubabel ilma She'altii'eelii fi Iyyaasuus wajjin deebi'anii dha: Seraayaa, Ermiyaas, Izraa, **2** Amariyaa, Maluuk, Haxuush, **3** Shekaaniyaa, Rehuum, Meeremooti, **4** Iddoo, Ginetoon, Abiyaa, **5** Miyaamiin, Ma'aadiyaa, Bilgaa, **6** Shemaa'iyaa, Yooyariib, Yedaa'iyaa, **7** Sa'aaluu, Aamoq, Hilqiyyaa fi Yedaa'iyaa. Warri kun bara Iyyaasuus keessa hooggantoota lubootaatiin fi obboloota isaanii turan. **8** Lewwonni immoo Yeeshuu'aa, Binuuyii, Qadmii'eel, Sheereebiyaa, Yihuudaa akkasumas Mataaniyaa isa obboloota isaa wajjin faarfannaa galataatti itti gaafatamaa ture sana turan. **9** Obboleeyyan isaanii Baqbuqiyyaa fi Unniin yeroo tajaajilaatti fuullee isaanii dhadahaabachaa turan. **10** Iyyaasuun abbaa Yooyaaqiim; Yooyaaqiim abbaa Eliyaashiib; Eliyaashiib abbaa Yooyaadaa ti; **11** Yooyaaadan abbaa Yoonataa; Yoonataan abbaa Yaadu'aa ti. **12** Isaan kunneen bara Yooyaaqiim keessa abbootii maatiiwwan lubootaa turan: Maatii Seraayaa keessaa Meraayaa; maatii Ermiyaas keessaa Hanaaniyaa; **13** maatii Izraa keessaa Meshulaam; maatii Amariyaa keessaa Yehoohaanaa; **14** maatii Maliiikii keessaa Yoonataa; maatii Shebaniyaa keessaa Yoosef; **15** maatii Haariim keessaa Adinaa; maatii Meraayoot keessaa Helqaayi; **16** maatii Iddoo keessaa Zakkaariyaas; maatii Ginetoon keessaa Meshulaam; **17** maatii Abiyaa keessaa Zikrii; maatii Miniyaamiinii fi kan Mo'aadiyaa keessaa Philxaayi; **18** maatii Bilgaa keessaa Shamu'aa; maatii Shemaa'iyaa keessaa Yoonataa; **19** maatii Yooyariib keessaa Matenaayi; maatii Yedaa'iyaa keessaa Uzii; **20** maatii Sheelaay keessaa Qaalaayi; maatii Aamoq keessaa Eeber; **21** maatii Hilqiyyaa keessaa Hashabiyaa; maatii Yedaa'iyaa keessaa Naatnaa'el. **22** Abbootiin maatii Lewwotaa bara Eliyaashiib, Yooyaadaa, Yoohaanaanii fi bara Yaadu'aa keessa akkasumas abbootiin maatii lubootaa bara mootummaa Daariyoos namicha Faares sanaa keessa galmeeffaman. **23** Lewwonni warri abbootii maatii turan hamma bara Yoohaanaan ilma Eliyaashiibitti kitaaba seenaa keessatti galmeeffaman. **24** Hangafoonni Lewwotaa Hashabiyaa, Sheereebiyaa, Yeeshu'aa ilma Qadmii'eel akkasumas obboloota isaanii warra akkuma Daawit namni Waaqaa sun ajajetti faarfannaa fi galata dhi'eessuudhaaf fuullee isaanii dhaabatanii gareen tokko garee kaan jalaa qabu sana turan. **25** Mataaniin Baqbuqiyaan, Obaadiyaan, Meshulaam, Talmoonii fi Aquub mankuusaalee karrawwan bira jiran eegu turan. **26** Isaanis bara Yooyaaqiim ilma Iyyaasuus, ilma Yoozaadaaq keessa, bara Nahimiyyaa bulchaa biyyaatiin fi bara Izraa lubicha barreesaama sanaa keessa tajaajilaa turan. **27** Yeroo eebba dallaa Yersaaleemitti Lewwonni akka faarfannaa galataatiin, killilleedhaan, baganaa fi kiraaraan ayyaana eebbaa sana gammachuun ayyaaneffataniif iddoo jiraatan hundaa barbaadamanii gara Yersaaleem fidaman. **28** Faarfattoonnis biyya naannoo Yersaaleem jechuunis gandoota Netoofotaatii, **29** Beet Gilgaalii, naannoo Gebaatii fi Azmaawetitti walitti fidaman; faarfattoonni naannoo Yersaaleemitti gandoota ofii isaanii ijaarratanii turaniitiin. **30** Luboonnii fi Lewwonni erga akka seeraatti of qulqulleessanii booddee saba, karrawwanii fi dallaa sana qulqulleessan. **31** Anis akka hooggantoonni Yihuudaa dallaatti of ba'an nan godhe. Akkasumas akka isaan galata dhi'eessaniif tuuta faarfattoota lama nan ramde. Tuunni tokko karaa mirgaatiin dallaa irraan gara Karra Dikee dhaqe. **32** Hoosha'iyaa fi hooggantoota Yihuudaa keessaa walakkaan,

33 Azaariyaa, Izraa, Meshulaam, 34 Yihuudaa, Beniyaam, Shemaa'iyaa fi Ermiyaas wajjin isaan duukaa bu'an; 35 akkasumas luboonni malakata qabatan tokko tokkoo fi Zakkaariyaas ilmi Yoonataan, ilmi Shemaa'iyaa, ilmi Mataaniyaa, Miikaayaa, ilmi Zakuur, ilmi Asaaf isaan duukaa bu'an; 36 amma illee obbolootaa isaa jechuunis Shemaa'iyaan, Azari'eel, Miilaalaayi, Gilaalayi, Maa'ayi, Naatnaa'el, Yihuudaa fi Hanaaniim akkuma Daawit namni Waaqaa sun ajajetti meeshaa faarfannaa fudhatanii dhaqan. Izraan barreessaan sun immoo isaan hoogganaa ture. 37 Isaanis Karra Burqaa biraa ka'anii gulantaawwan Magaalaa Daawit iddoo dallaan ittiin ol ka'u sanaan mana Daawit irraan qajeelanii gara Karra Bishaanii kan gama ba'a biiftuutti ol ba'an. 38 Tuunni faarfattootaa lammaffaan immoo gara bitaatti qajeele. Anis gartokkee sabaa wajjin dallaa gubbaadhaan gara Gamoo ol dheeraa Iddoo ibiddaati fi Dallaa Bal'aatti isaan duukaa bu'e; 39 akkasumas ani Karra Efreem irraan, karaa Karra Moofaa, karaa Karra Qurxummii, karaa Gamoo ol dheeraa Hanaani'eelii fi Karaa Gamoo ol dheeraa Dhibbaatiin hamma Karra Hoolotaatti isaan duukaa nan bu'e. Isaanis Karra Eegdotaa bira ga'anii dhaabatan. 40 Tuunni faarfattootaa kan galata dhi'eesse sun lachuu mana Waaqaa keessatti iddoo isaa qabate; anis qondaaloota gartokko wajjin iddoo nan qabadhe; 41 amma illee luboonni jechuunis Eliiyaaqiim, Ma'aseyaan, Miiniyaamiin, Miikaayaan, Eliiyoo'eenayin, Zakkaariyaasii fi Hanaaniyaan malakata isaanii qabatanii 42 Ma'aseyaan, Shemaa'iyaan, Ele'azaar, Ooziin, Yehohaanaaniin, Malkiyaan, Elaamiif fi Eezer iddoo isaanii qabatan. Faarfattoonni immoo Yizrahyaadaahan qajeelfamanii faarfatan. 43 Isaanis sababii Waaqni gammachuu guddaa isaaniiif kenneef gaafas gammadaa aarsaa guddaa dhi'eessan. Dubartoonnii fi ijoolleenis ni gammadan. Sagaleen gammachuu Yerusaaalem keessaa fagootti dhaga'ame. 44 Yeroo sanatti namoonni mankuusaalee gumaachi, mataan midhaaniitii fi kennaan harka kudhan keessaa tokkoo itti galfamu irratti itti gaafatamtoota ta'anii muudaman. Isaanis lafa qotiisaa naannoo magaalawwanitti argaman irraa qooda Seerri lubootaa fi Lewwotaaf ajaju sana fidanii mankuusaaleetti galchan; Yihuudaan lubootaa fi Lewwota tajaajilanitti gammadee tureetii. 45 Isaanis tajaajila Waaqa isaaniitii fi tajaajila sirna qulqullussuu sana akkuma faarfattoonni fi eegdonni karraa godhan sana akkuma Daawitii fi ilmi isaa Solomoon ajajanitti raawwatan. 46 Jabana durii bara Daawitii fi Asaaf keessa qajeelchitoota faarfattootaa, kan faarfannaa Waaqa leellisutii fi kan Waaqa galateeffachuutu tureetii. 47 Kanaafuu bara Zarubabelii fi bara Nahimiyyaa keessa Israa'eloonni hundi qooda guyyuma guyyaadhaan faarfattootaa fi karra eegdotaa barbaachisu kennan. Akkasumas Lewwota kaaniif qooda isaanii kopaatti baasan; Lewwonnis qooda sanyiiwwan Aroon kopaatti baasan.

13 Guyyaa sana Kitaabni Musee fuuluma sabaa duratti dubbifame; achi keessattis akka namni Amoon yookaan namni Mo'aab tokko yoom iyyuu waldaa Waaqaatti dabalammu hin qabne barreeffamee argame; 2 isaan akka inni saba Israa'el abaaruuuf Bala'aamin qaxaratan malee midhaanii fi bishaaniin Israa'eloota hin simanne. Ta'us Waaqni keenya abaarsa sana eebbatti geedde. 3 Sabnis seera kana dhageenyaan nama sanyii ormaa hunda Israa'el keessaa kopaatti baase. 4 Kanaan dura Eliyaashiib lubichi itti gaafatamaa mankuusaalee mana Waaqaa ture. Innis Xoobbiyaa wajjin walitti dhufeenyaa cimaa qaba ture; 5 innis kutaa manaa bal'aa isaan duraan kenna midhaanii, ixaana mi'a mana qulqullummaa, akkasumas kenna midhaanii, kan daadhii wayinii haaraa fi zayitii Lewwotaaf, faarfattootaa fi eegdota karraatiif ajajame harka kudhan keessaa tokkoo fi

buusii lubootaaf kennamu itti kuusan tokko Xoobbiyaadhaaf kennee ture. 6 Ani garuu sababii bara Arxexsis mooticha Baabilon keessa waggaa soddomii lammaffaatti gara mootichaa dhaqee tureef yeroo wanni kun hundi ta'etti Yerusaaalem keessa hin turre. 7 Ani yeroo gabaabaa booddee isa irraa eeyyama fudhadhee 7 Yerusaalemitti nan deebi'e. Akka Eliyaashiib oobdi mana Waaqaa keessatti Xoobbiyaadhaaf kutaa tokko kennuun waan hamaa hojjete nan beeke. 8 Anis akka malee aareen mi'a manaa kan Xoobbiyaa hunda kutaa sana keessaa gad nan dadarbadhe. 9 Ani ergasii akka kutaawwan sun qulqulleeffaman nan ajaje; isaanis ni qulqulleessan; ani immoo mi'a mana Waaqaa, kenna midhaaniitii fi ixaana wajjin deebisee itti galche. 10 Ani akka qoodni Lewwotaaf ramadame sun isaaniif hin kennaminis nan hubadhe; akkasumas akka Lewwonni fi faarfattoonni tajaajila sanatti itti gaafatamtoota turan hundi gara lafa qotiisaa ofii isaaniitii deebi'an nan beeke. 11 Kanaafuu ani qondaaloota ifadheen, "Wanni Waaqaa maaliif dagatama?" jedheen isaan gaafadhe. Ergasii ani walitti isaan qabee iddoo isaaniitti isaan nan deebise. 12 Yihuudaan hundi midhaan, daadhii wayinii haaraa fi zayitii harka kudhan keessaa tokko fidanii mankuusaaleetti galchan. 13 Anis Shelemeiyaa lubicha, Zaadoq barreessichaa fi Lewwicha Phedaayaa jedhamu tokko itti gaafatamtoota mankuusaalee godheen muude; akkasumas sababii isaan amanamoo ta'aniif Haanaan ilma Zakuur, ilma Mataaniyaa sana gargaaraa isaanii nan godhe. Hojiin isaaniis obboloota isaaniitiiif nyaata hiruu ture. 14 Yaa Waaqa ko, waan kanaaf jedhii na yaadadhu; hojii gaarii ani mana Waaqa kootii fi tajaajila isaatiif hojjedhes na duraa hin balleessin. 15 Ani bara sana Yihuudaa keessatti namoota guyyaa Sanbataatiin iddoo wayiniin itti cuunfamutti wayinii dhidhiitanii midhaan fidanii, daadhii wayinii, ija wayinii, ija harbuutii fi fe'isaa gosa biraa hunda wajjin harroottatti fe'an nan arge. Isaanis waan kana hunda guyyaa Sanbataatiin Yerusaalemitti fidan. Kanaafuu ani akka isaan guyyaa sana nyaata hin gurgurre isaan nan seere. 16 Namoonni Xiiraa warri Yerusaaalem keessa jiraatan qurxummii fi mi'a daldalaa kanneen gosa hundaa itti fidanii guyyaa Sanbataatiin Yerusaaalem keessatti warra Yihuudaatti gurguraa turan. 17 Ani immoo akkana jedheen namoota Yihuudaa beebekamoo nan ifadhe; "Wanni hamaan isin guyyaa Sanbataa xureessuudhaan hojjetan kun maal? 18 Abbootiin keessan iyyuu waanuma kana hojjetanii akkasiiin Waaqni badiisa kana hunda nuttii fi magaalaa kanatti fide mitii? Isin amma kunoo Sanbata xureessuudhaan dheekkamsa hammas iyyuu caalu Israa'elitti fidaa jirtu." 19 Anis yeroo gaaddisni galgalaa Sanbataan dura karrawwan Yerusaaalem irra bu'etti akka balbalawwan cufamanii hamma Sanbanni darbutii hin bananne nan ajaje. Akka fe'iisni tokko illee guyyaa Sanbataatiin ol hin galfamneefis namoota koo tokko tokko karrawwan irra nan dhaabe. 20 Daldaltoonni fi gurgurtoonni mi'ola gosa hundaa yeroo tokko yookaan yeroo lama Yerusaalemiin ala bulaniiru. 21 Ani garuu, "Isin maaliif dallaa jala bultu? Yoo isin itti deebitanii akkas gootan ani humnaan isiniitti nan dhufa" jedheen isaan nan seere. Gaafasii jalqabanii isaan lammata guyyaa Sanbataatiin hin dhufne. 22 Ani akka Lewwonni of qulqulleessanii qulqullummaa guyyaa Sanbataa eeguuf dhaqanii karrawwan eegan nan ajaje. Yaa Waaqa koo waan kanaaf jedhii na yaadadhu; akkuma jaalala kee guddaa sanaattis naa ararami. 23 Kana caalaa iyyuu ani bara sana keessa namoota Yihuudaa kanneen dubartoonni Ashdood, kan Amooniitii fi kan Mo'aab fuudhan nan arge. 24 Ilmaan isaanii keessaa walakkaan afaan Ashdood yookaan afaan saboota biraa dubbatan malee afaan Yihuudaa dubbachuu hin dandeenye. 25

Ani isaan ifadheen isaan nan abaare. Ani namoota tokko tokko rukutee rifeensa isaanii irraa nan bubuqqise. Ani akkana jedheen maqaa Waaqaatiin isaan nan kakachiise: “Isin intallan keessan ilmaan isaaniitti heerumsiisuu yookaan intallan isaanii ilmaan keessan fuusisuu yookaan ofii keessaniis fuudhuu hin qabdan. **26** Solomoon mootichi Israa’el fuudha akkasiitiin cubbuu hojjete mitii? Saboota baay’ee keessa mootiin akka isaa tokko iyyuu hin turre. Waaqni isa jaallatee Israa’el hunda irratti mootii isa godhe; ta’us dubartoonni ormaa cubbuu isa hojjechiisan. **27** Nu amma akka isinis dubartoota ormaa fuudhuudhaan waan akka malee hamaa kana hunda hojjetanii Waaqa keenyaaf amanamuu diddan dhaga’uu qabnaa?” **28** Ilmaan Yooyaadaa ilma Eliyaashiib lubicha ol aanaa sanaa keessaa tokko dhirsaa intala Sanbalaax namicha Hooroon ture. Anis of biraa isa nan ari’e. **29** Yaa Waaqa koo ati isaan yaadadhu; isaan lubummaa, kakuu lubummaatii fi Lewwotaa xureessaniiruutii. **30** Kanaafuu ani waan alaa dhufe hunda irraa lubootaa fi Lewwotaa qulqulleessee akka tokkoon tokkoon namaa hojii ofii isaa hojjetuuf hojiitti isaan nan ramade. **31** Akkasumas kennaa qoraaniitii fi kennaa mataa midhaanii kan yeroo murtaa’etti dhi’eeffamuuf haala nan mijeesse. Yaa Waaqa koo ati arjummaadhaan na yaadadhu.

Asteer

1 Wannu bara mootummaa Ahashweroos keessa ta'e kanaa dha: Ahashweroos kun Hindiidhaa jalqabee hamma Itoophiyaatti kutaalee biyyaa 127 bulchaa ture; **2** yeroo sanatti Ahashweroos Mootichi, Suusaa magaalaa guddoo sana keessa teessoo mootummaa isaa irra taa'ee bulchaa ture; **3** innis bara mootummaa isaa keessaa waggaa sadaffaatti namoota isaa bebekamoo fi qondaaltota isaa hundumaaf cidha guddaa tokko qopheesse. Hooggantoonni waraana Faaresii fi Meedee, ilmaan moototaa fi namoonni bebekamoon kutaa biyyaa achi turan. **4** Innis bultii 180 guutuu qabeenya mootummaa isaa guddaa, miidhagummaa fi ulfina jabina isaa gad baasee argisiisaa ture. **5** Yeroo guyyoonni kunneen darbanitti mootichi saba gamoo Suusaa keessa jiraatu xinnaa fi guddaa hundaaf oobdii iddoo biqiltuu masaraa mootii keessatti cidha guyyaa torba turu qopheesse. **6** Iddoon biqiltuu sunis golgaa quncee talbaa irraa hojjetame adii fi cuqulsiis, kirrii adii fi diimaa dhiilgeedhaan qubeelaa meetii kan utubaawwan dhagaa akka cabbiitti hidhame tokko qaba ture. Sireewwan dinkiin kanneen warqee fi meetii irraa hojjetamanis lafa dhagaa diimaadhaan, dhagaa akka cabbiitiin, lula bifa adda addaa qabuu fi dhagaawwan gati jabeeyyiidhaan miidhagamee hafame irra ture. **7** Dhugaatiinis xofoo warqetiin namaaf dhi'eeffame. Tokkoon tokkoon xofoo sanaa gosa adda addaa ture; daadhiin wayiinii akkuma arjummaa mootichaatti akka malee baay'ee ture. **8** Akka tokkoon tokkoon keessummaa akkuma fedhetti dhuguuf mootichi eeyyame ture; akka tokkoo tokkoo namaatiif waan inni barbaade dhi'eessaniifis mootichi warra daadhii wayinii dhi'eessan hunda ajajee turetti. **9** Waashtiin Mootitiinis masaraa mootummaa Ahashweroos Mootichaa keessatti dubartootaaf cidha qopheessite. **10** Guyyaa torbaffaatti Ahashweroos Mootichi yeroo daadhii wayinii dhugee gammadetti xu'aashiiwwan isa tajaajilan torban jechuunis Mihuumaan, Biztaa'aa, Harboonaa, Bigtaa'aa, Abaagtaa, Zeetaariinii fi Karkas **11** akka isaan Waashtiin mootitii akka isheen namootaa fi qondaaltotatti barreedina ishee argisiiftuuf gonfoo mootummaa isheetti kaa'anii fuula isaa duratti dhi'eessan ajaje; isheen akka malee bareedduu turteetii. **12** Garuu yeroo ergamoonni sun ergaa mootichaa itti himanitti Waashtiin Mootitiin dhufuu didde. Kana irratti mootichi akka malee dheekamee aariidhaan gubate. **13** Sababii waan seeraatii fi murtii qajeelaa irratti hayyootaan mari'achuun bartee mootichaa ta'eef inni namoota ogeeyyii waan baraa beekan **14** kanneen mootichatti ananiin mari'ate; isaanis Karshenaa, Sheetaar, Adimaataa, Tarshiish, Meres, Marseenaa fi Memuukaa qondaaltota Faaresii fi Meedee torban mootichaan walitti dhi'eenya qaban kanneen mootummaa sana keessatti iddoo ol aanaa qabani dha. **15** Innis, "Akka seeraatti wanti nu Waashtiin mootitii gochuu qabnu maali? Isheen ajaja Ahashweroos Mootichaa kan xu'aashiiwwan isheetti geessan sanaaf hin ajajamneetii" jedhee isaan gaafate. **16** Memuukaan akkana jedhee fuula mootichaatii fi fuula namoota bebekamoo duratti deebii kenne; "Waashtiin mootitiin Mooticha qofatti utuu hin ta'in qondaaltota hundattii fi namoota kutaalee biyyaa Ahashweroos Mootichaa hundatti balleessaa hojjette. **17** Wannu mootitiin goote kun dubartii hunda biratti beekamee isaan, 'Ahashweroos Mootichi akka Waashtiin Mootitiin fuula isaa duratti dhi'eeffamtu ajajee ture; isheen garuu dhaquu didde' jedhanii dhirsoota isaanii tuffatuutii. **18** Guyyuma har'aa kana iyyuu dubartoonni Faaresii fi Meedee bebekamoon warri gocha mootitii kana dhaga'an qondaaltota mootichaa hundaaf

waanuma akkasii deebisu. Tuffii fi lola dhuma hin qabnetu uumama. **19** "Kanaafuu yoo wanni kun mooticha gammachiise akka Waashtiin lammata fuula Ahashweroos Mootichaa duratti hin dhi'eeffanneef inni labsii mootummaa haa labsu; labsiin sunis seera Faaresii fi Meedee kan digamuu hin dandeenye sana keessatti haa barreeffamu. Mootichi amma illee sadarkaa ulfina kan isheen mootummaa keessatti qabdu dubartii biraa kan ishee caaltuuf haa kennu. **20** Yoos yommuu labsiin mootichaa guutummaa mootummaa isaa keessatti labsamutti dubartoonni hundinuu xinnoo fi guddoon dhirsoota isaaniitiif ulfina kennu." **21** Mootichii fi qondaaltonni isaa gorsa kanatti ni gammadan; kanaafuu mootichi yaada Memuukaan dhi'eesse sana hojii irra oolche. **22** Innis biyyoota mootummaa hundatti, tokkoo tokkoo kutaalee biyyaatiif qubeedhuma isaaniitiin, akkasumas tokkoo tokkoo sabaatiif afaanuma isaaniitiin xalayoota ergee akka dhiirri hundi bulchaa mana ofii isaa ta'u afaan gosa hundaatiin labse.

2 Ahashweroos Mootichi erga aariin isaa qabbanaa'ee booddeewaan Waashtiin gootee fi labsii inni waa'ee ishee labse ni yaadate. **2** Kana irrattis tajaajiltoonni mootichaa akkana jedhanii yaada dhi'eessan; "Dubarran babbareedoon mootichaaf haa barbaadaman. **3** Akka isaan kutaalee biyyaa mootichaa hunda keessaa dubarran babbareedoo hunda gara Suusaa magaalaa guddoo iddoo dubartoonni jiraatanitti fidaniif mootichi itti gaafatamtoota haa muudu; isaanis Heegaayi xu'aashii mootichaa itti gaafatamaa dubartoota sana jalatti haa ajajaman; dubarran sanaafis kunuunsi miidhaginaa haa godhamu. **4** Ergasiis durbii mooticha gammachiiftu iddoo Waashtiin buutee niitti mootii haa taatu." Gorsu kunis mooticha ni gammachiise; innis akkuma jedhame sana godhe. **5** Yeroo sanatti gosa Beniyaam keessaa namichi Yihuudaa ilmi Yaa'iir, ilmi Shime'ii, ilmi Qiish kan Mordekaayi jedhamu tokko Suusaa magaalaa muummittii keessa jiraata ture; **6** innis warra Yehooyaakiin mooticha Yihuudaa wajjin Yerusaaleemii Nebukadnezar mooticha Baabiloonni booji'amaniif fudhataman keessaa tokko ture. **7** Mordekaayis, durbii Hadasaa jedhamtu kan sababii isheen abbaa fi haadha hin qabneef ofitti fudhate tokko qaba ture. Durbi Asteer jedhamtee beekamtu kun dhaabaa fi bifaan jaallatamtu turte; yeroo abbaa fi haati ishee du'anitti Mordekaayi ofitti fudhatee akkuma intala ofii isaatti guddifate. **8** Yeroo ajajanii fi labsiin mootichaa dhaga'ametti dubarran hedduun gara Suusaa magaalaa gudditiitti fidamanii harka Hegeetti kennaman. Asteeris gara masaraa mootichaatti geeffamtee Heegaayi itti gaafatamaa dubartootaa sanatti imaanaa kenname. **9** Durbi sunis isa gammachiiftee fuula isaa duratti fudhatama argatte. Innis yommuuma dibata miidhagina isheettiif ta'uu fi nyaata addaa kenneef. Dubartoota ishee tajaajilan kanneen masaraa mootichaa keessaa filataman torbas isheedhaaf ramade; ishee fi tajaajiltoota ishee sana gara mana dubartootaa kan mana hunda caalaa filatamaa ta'eetti geesse. **10** Waan Mordekaayi akka isheen hin himne ishee dhowweef Asteer saba isheetii fi maalummaa maatii ishee hin himne. **11** Mordekaayis haala Asteer keessa jirtuu fi waan ishee irra ga'e beekuudhaaf guyyuma guyyaadhaan fuula oobdii mana dubartootaa dura jiru sana irra deddeebi'aa ture. **12** Durbi tokko utuu dabareen isheen itti fuula Ahashweroos Mootichaa duratti dhi'eeffamtu hin ga'in dura akkuma seera dubartootaaf kaa'ame sanaatti kunuunsa miidhaginaa kan ji'a kudha lamaa fixuu qabdi ture; isheen is ji'a ja'a zayitii qumbiitiin, ji'a ja'a immoo shiitoo fi dibata garaa garaatiin miidhagamuu qabdi ture. **13** Haalli itti durbi tokko mooticha bira dhaquu akkana ture: Wannu isheen mana dubartootaatiif fudhattee gara

masaraa mootichaa dhaquu feetu kam iyyuu ni kennamaaf ture. **14** Isheenis galgala achi dhaqxee ganama immoo gara kutaa mana dubartootaa kan harka Sha'asgaazi xu'aashii itti gaafatamaa saajjatoowwan sana jala jiru kaaniitti deebiti turte; yoo mootichi itti gammadee maqaadhaan waame malee isheen gara mootichaatti hin deebitu turte. **15** Yommuu dabareen Asteer intalli Abiihaayil obboleessa abbaa Mordekaayi kan Mordekaayi akkuma intala ofii isaatti guddifate sun itti mooticha bira dhaquu ga'etti isheen waan Heegaayi xu'aashiin mootichaa inni itti gaafatamaa mana dubartootaa ture sun gorse malee waan tokko illee hin gaafanne. Asteeris fuula nama ishee argu hundaa duratti fudhatama argatte. **16** Isheenis bara mootichaa keessa waggaa torbaffaa ji'a kurnaffaa Teebeeti jedhamu keessa gara mana jireenyaa Ahashweroos Mootichaatti dhi'eeffamte. **17** Mootichis dubartoota kaan hunda caalaa Asteer in jaallate; isheenis dubbarran qulqulluu kaan hunda caalaa fuula isaa duratti surraa fi fudhatama argatte. Kanaafuu inni gonfoo mootummaa mataa ishee irra kaa'eefii qooda Waashtiin ishee mootittii taasise. **18** Ergaasiis mootichi ulfina Asteerittiif jedhee qondaaloota isaatii fi tajaajiltoota isaatiif cidha guddaa qopheesse. Innis ayyaana kana guutummaa kutaalee biyyaa keessatti labse; akkuma arjooma mootiitti kennaa kenne. **19** Yommuu dubbarran qulqullooni sun yeroo lammaffaa walitti qabamanitti Mordekaayi karra mootichaa dura taa'aa ture. **20** Asteer garuu akkuma Mordekaayi ishee gorse sanatti maalummaa maatii isheetii fi saba ishee hin himne; Asteer akkuma yeroo inni ishee guddise sanaatti ajaja Mordekaayi eegaa turteetii. **21** Yeroo Mordekaayi karra mootichaa dura taa'aa turetti qondaaltonni mootichaa warri balbala eegaa turan lamaan jechuunis Bigtaanaa fi Tereshi aaranii Ahashweroos Mooticha ajjeessuuf malatan. **22** Mordekaayi garuu waa'ee mala kanaa beeksee Asteer Mootiittiitti hime; Asteer immoo maqaa Mordekaayiin waan kana mootichatti himte. **23** Yeroo wanni sun qoratamee dhugaa ta'ee argametti qondaaltonni sun lamaanuuka muka irratti fannifaman. Wanni kun hundinuu fuula mootichaa duratti kitaaba seenaa keessatti barreeffame.

3 Waan kanneen boodde Ahashweroos Mootichi Haamaan ilma Hamedataa namicha biyya Agaag ol ol qabuudhaan teessoo qondaaloota kaanii hunda caalu kenneefii isa kabaje. **2** Qondaaltonni mootichaa warri karra eegan hundi jilbeenfatani Haamaaniif ulfina kennan; mootichi waa'ee isaa waan kana ajajee tureetii. Mordekaayi garuu hin jilbeenfanne yookaan ulfina isaaf hin kennine. **3** Qondaaltonni mootichaa warri karra mootichaa dura turan, "Ati maaliif ajaja mootichaa eeguu didda?" jedhanii Mordekaayiin gaafatan. **4** Isaan guyyuma guyyaadahan isatti himaa turan; inni garuu isaan dhaga'uu dide. Kanaafuu isaan sababii Mordekaayi akka nama gosa Yihuudaa ta'e isaanitti hime tureef dubbii isaa kun akka maal ta'uu qabu beekuudhaaf waan kana Haamaaniitti himan. **5** Haamaan akka Mordekaayi isaaf hin jilbeenfatin yookaan ulfina hin kenniniif arginaan akka malee aare. **6** Haamaan is eenyummaa saba Mordekaayi beeknaan Mordekaayin qofa ajjeesuu ni tuffate. Qooda kanaa Haamaan saba Mordekaayi hunda jechuunis Yihuudoota mootummaa Ahashweroos guutuu keessa jiraatan fixuuf karaa barbaadaa ture. **7** Isaanis waggaa kudha lammaffaa bara Ahashweroos Mootichaa keessa ji'a jalqabaa ji'a Niisaan jedhamu keessa guyyaa fi ji'a filachuudhaaf fuula Haamaan duratti Fuur jechuunis ixaa buusan. Ixaan sun ji'a kudha lammaffaa jechuunis ji'a Adaar irra bu'e. **8** Haamaan Ahashweroos Mootichaan akkana jedhe; "Uummanni tokko saba kutaalee biyyaa mootummaa keetii keessa jiran hunda gidduu

faffaa'eera; duudhaan uummata kanaa duudhaa saba kaanii hundaan adda; isaan seera mootichaa hin kabajan; kanaafuu mootichi uummata kanaaf obsa qabaachuun hin malu. **9** Yoo wanni kun mooticha gammachiise saba kana balleessuudhaaf labsiin tokko haa ba'u; anis warra waan kana hojjetaniif meetii taalaantii kuma kudhan mankuusa qabeenya mootichaatti nan galcha." **10** Kanaafuu mootichi qubeelaa chaappaa isaa quba ofii irraa baasee Haamaan ilma Hamedataa namicha biyya Agaag, diina Yihuudootaa sanatti kenne. **11** Mootichis Haamaaniin, "Maallaqnis, sabni sunis sitti kennameeraatii akkuma feete godhi" jedhe. **12** Guyyaa kudha sadaffaa ji'a jalqabaatti barreessitoonni mootichaa walitti waamaman. Isaanis waan Haamaan ajaje sana hunda arfii tokkoo tokkoo kutaa biyyaatiin, afaan saba hundaatiinis gara biyya bulchitoota mootichaatti, bulchitoota tokkoo tokkoo kutaalee biyyaatiifi gara gurguddoota saba adda addaatti barreessan. Wanni kun maqaa Ahashweroos Mootichaatiin barreeffamee, qubeelaa chaappaa isaatiin mallatteeffame. **13** Xalayoanni akka Yihuudoonni hundi dargaggoonniifi maanguddoonni, dubartoonniifi ijoolleen xixinnoon guyyuma tokkottii jechuunis guyyaa kudha sadaffaa ji'a kudha lammaffaati, ji'a Adaar jedhamu keessa ajjeefaman, akka barbadeeffamanii fi lafa irraa balleeffaman, akka qabeenya isaanis saamamu gara kutaalee biyya mootichaa hundaatti ajajaan ergamootaan ergaman. **14** Akka sabni hundi beeksee guyyaa sanaaf qophaa'uufis garagalchi barreeffama sanaas akka seeraatii kutaalee biyyaa hunda keessatti saba hundatti labsamuu qaba ture. **15** Ergamoonni sun ajaja mootichaatiin ariitiidhaan deeman; labsiin sunis Suusaa magaalaa guddittii keessatti labsame. Mootichi fi Haamaan waa dhuguudhaaf taa'an; magalaan Suusaa garuu ni jeeqamte.

4 Mordekaayi yeroo waan hojjetame sana hunda beeketti uffata isaa tarsiisee, wayyaa gaddaa uffatee, daaraa ofitti firfirsee, sagalee guddaadhaan wawwaachaa hiqqifatees bo'aa gara walakkaa magaalatti gad ba'e. **2** Inni garuu sababii namni uffata gaddaa uffate tokko iyyuu akka ol seenu hin eeyyamamneef hamma karra mootichaa qofatti deeme. **3** Kutaalee biyyaa hunda iddoo ajajniifi labsiin mootichaa ga'etti gaddi guddaan, soomni bo'ichii fi wawwaannaan Yihuudoota gidduu ture; baay'een isaanii uffata gaddaa uffatanii daaraa keessa ciisan. **4** Yeroo dubbartoonni tajaajiltoonni Asteerii fi xu'aashiiwwan dhufanii waa'ee Mordekaayi isheetii himanitti Asteer akka malee gaddite. Isheenis qooda uffata gaddaa wayyaa inni uffatu ergiteef; inni garuu isaan harkaa fudhachuu dide. **5** Kana irratti Asteer xu'aashiiwwan mootichaa keessaa Hataak isa ishee tajaajiluuf ramadame sana waamtee akka inni Mordekaayi bira deeme, rakkoo uumamee fi rakkoon sun maaliif akka uumamee beekuuf ajajje. **6** Kanaafuu Hataak gara oobdii magaalattii kan karra mootichaa duraa sanaatti Mordekaayitti ba'e. **7** Mordekaayi waan isa irra ga'e hunda, maallaqa Haamaan Yihuudoota balleessuudhaaf mankuusa qabeenya mootichaatti galchuuf waadaa gale isatti hima. **8** Akkasumas Mordekaayi akka inni Asteeritti argisiisee isheedhaaf ibsuuf garagalcha barreeffama labsii kan isaan balleessuudhaaf Suusaa keessatti labsame sana isatti kenne; akka inni akka isheen mooticha bira dhaqxee itti boossee saba isheetiif araara kadhattu itti himuufis isa ajaje. **9** Hataak deebi'ee waan Mordekaayi jedhe Asteeritti hime. **10** Asteer immoo akka inni akkana jedhee Mordekaayitti himu isa ajajje; **11** "Qondaaltonni mootichaa hundii fi sabni kutaalee biyyaa mootichaa akka mootichi yoo namni kam iyyuu dhiiras ta'u dubbartiin utuu hin waamamin kutaa manaa isa gara keessaa ol seenee fuula mootichaa duratti dhi'aate akka

mootichi seera tokko qofa qabu jechuunis akka ajjeefamu ni beeku. Namni tokko yoo mootichi bokkuu mootummaa kan warqee sana diriirsee qofa ajjeefamuu oola. Ani mataan koo iyyuu guyyoota soddommaan kana keessaa akkan fuula mootichaa duratti dhi'aadhuuf waamamee hin beeku." 12 Yommuu dubbiiin Asteer Mordekaayiitti himametti, 13 inni akkana jedhee deebii kana erge: "Ati sababii mana mootichaa keessa jirtuuf Yihuudoota hunda keessaa waan ati qofti baraarantu hin se'in. 14 Yoo ati yeroo kanatti cal'ifte gargaarsaa fi furamni Yihuudootaa iddoo biraatii ni dhufa; atii fi manni abbaa keetii garuu ni baddu. Maaltu beeka? Ati taayitaa mootummaa qabachuun kee yeroo akkanaatiif ta'aatii." 15 Kana irratti Asteer akkana jettee deebii kana Mordekaayiitti ergite: 16 "Dhaqiiiti Yihuudoota Suusaa keessa jiran hunda walitti qabiitii naa soomaa. Bultii sadii, guyyaa yookaan halkan illee homaa hin nyaatinaa yookaan homaa hin dhuginaa. Anii fi dubartoonni tajaajiltoonni koo iyyuu akkuma keessan ni soomna. Yoo akkas ta'e wanni kun seeraan ala ta'u illee ani gara mootichaa nan dhaqa. Ani yoon bades nan bada." 17 Kanaafuu Mordekaayi deemee waan Asteer isa ajaje hunda hojii irra oolche.

5 Guyyaa sadaffaatti Asteer uffata ishee kan mootummaa uffatee dhaqxee oobdii masaraa mootichaa kan gara keessaa irra fuula galma mootichaa dura dhaabatte. Mootichi immoo galma sana keessa gara balbaatiif garagalee teessoo mootummaa isaa irra taa'ee ture. 2 Mootichis utuu Asteer Mootittiin oobdii keessa dhaabachaa jirtuu argee isheetti gammadee bokkuu warqee kan harkatti qabatee ture sana isheef diriirsee. Kanaafuu Asteer itti dhi'aattee fiixee bokkuu sanaa tuqxe. 3 Mootichi, "Yaa Asteer Mootittii maal siif godhu? Maal barbaadda? Walakkaa mootummaa koo illee taanaan siif ni kennama" jedheen. 4 Asteeris, "Yoo wanni kun mooticha gammachiise, mootichi gara cidha ani isaaf qopheesse sanaa Haamaan wajjin har'a haa dhufu" jettee deebifteef. 5 Mootichis, "Akka waan Asteer jettee sana goonuuf dafaatii Hamaa fidaa" jedhe. Kanaafuu mootichii fi Haamaan gara cidha Asteer qopheessite sanaa dhaqan. 6 Utuma daadhii wayinii dhuganuun mootichi amma illee akkana jedhee Asteeris gaafate; "Mee wanni ati kadhattu maal? Wanni sun siif kennama. Gaaffiin kee maali? Walakkaa mootummaa koo illee taanaan siif kennama." 7 Asteeris akkana jettee deebifteef; "Wanni ani kadhaddhuu fi gaaffiin koo kanaa dha: 8 Yoo ani fuula mootichaa duratti surraa argadhee mootichis kadhannaa koo fudhatee waan ani isa gaafadhe naaf guutuun isa gammachiise, mootichii fi Haamaan cidha ani isaaniif qopheessu irratti bor haa argaman. Ani ergasii gaaffii mootichaa nan deebisa." 9 Gaafas Haamaan gammadee itti tolee gad ba'e. Inni garuu karra mootichaa duratti Mordekaayiin argee yommuu akka inni isaaif hin ka'in yookaan isa hin sodaatin hubatetti Mordekaayiitti akka malee aare. 10 Ta'u illee Haamaan of qabee mana isaatti gale. Ergasii michoota isaatii fi niitii isaa Zeresh walitti qabe; 11 Haamaanis qabeenya isaa guddaa sanaan, ilmaan isaa hedduu sanaan akkasumas ulfina mootichi isaaif kenne hundaa fi akkaataa itti mootichi qondaaltota isaatii fi tajaajiltoota isaa kaanii olitti isa guddiseen isaaniitti of jaje. 12 Haamaan itti fufee akkana jedhe; "Kana qofa miti; namni Asteer Mootittiin akka mooticha wajjin gara cidha qopheessite sanaa dhufu waamte anuma qofa. Boris akkasuma mooticha wajjin na affeerteerti. 13 Ta'us wanni kun hundinuun utuu ani Mordekaayi Yihuudicha isaa karra mootichaa dura taa'u arguu na hin gammachiisu." 14 Niitii isaa Zeresh fi michoonni isaa hundinuun, "Muka itti nama fannisan kan dhundhuma shantama ol dheeratu dhaabiitii akka Mordekaayi bor ganama irratti fannifamu mooticha gaafadhu.

Ergasii mooticha wajjin gara cidha sanaa dhaqii gammadi" jedhaniin. Yaadni kun Haamaanin gammachiise; innis muka sana dhaabe.

6 Halkan sana mootichi rafuu hin dandeenye; kanaafuu inni akka isaan kitaaba seenaa kan waa'ee mootummaa isaa barreeffame isaaf dubbisan ni ajaje. 2 Kitaaba sana keessattis Mordekaayi akka Bigtaanaa fi Tereshi xu'aashiiwwan balbala eegan kanneen Ahashweroos Mooticha ajjeesuuf mari'atan sana lamaan saaxilee ture barreeffamee argame. 3 Mootichis, "Yoo Mordekaayi sababii waan kanaatiif ulfina yookaan kabaja maalii argate ree?" jedhee gaafate. Tajaajiltoonni isaa immoo, "Wanni tokko iyyuu hin godhamneef" jedhanii deebisan. 4 Mootichis, "Eenyutu oobdii kana keessa jira?" jedhee gaafate. Yeroo sana Haamaan waa'ee Mordekaayiin muka dhaabe sana irratti fannisu mootichatti himuuf jedhee oobdii hamaa masaraa mootummaa isa gara alaa seenee ture. 5 Tajaajiltoonni mootichaa, "Haamaanitu oobdii keessa dhaabatee jira" jedhanii deebisan. Mootichis, "Isa ol galchaa" jedhee ajaje. 6 Mootichis yeroo Haamaan ol galetti, "Nama mootichi kabajuu barbaaduuf maaltu godhamuufii qaba?" jedhee isa gaafate. Haamaanis, "Namni mootichi na caalchisee kabaju eenyu?" jedhee ofi keessatti yaade. 7 Kanaafuu Haamaan akkana jedhee mootichaaf deebise; "Nama mootichi kabajuu jaallatuuf, 8 uffata mootummaa kan mootichi uffatuu fi farda mootummaa kan mootichi yaabbatu haa fidan; fardi gonfoon mootii mataatti kaa'ameef haa dhufuuf. 9 Ergasii uffannii fi fardi sun qondaaltota mootichaa kanneen qondaaltota hunda caalaa beekamoo ta'an keessaa isa tokkotti imaanana haa kennamuuf; isaan immoo nama mootichi ulfina kennuufii barbaadu sanatti uffata sana haa uffisan; farda yaabbachiisaniis, "Wanni nama mootichi ulfina kennuufii barbaaduuf godhamu kana!" jedhanii labsaa daandiiwwan magaalattii irra fuula isaa dura haa deeman." 10 Mootichis akkana jedhee Haamaanin ajaje; "Dafii dhaqii uffataa fi farda sana fuudhiitii akkuma jettee sana Mordekaayi Yihuudicha karra mootii dura taa'u sanaaf godhi. Waan jettee sana keessaa tokko illee hin hambisiin." 11 Kanaafuu Haamaan dhaqee uffataa fi farda sana fuudhe. Innis uffata sana Mordekaayiitti uffisee fardas yaabbachiisee, "Wanni nama mootichi ulfina kennuufii barbaaduuf godhamu kanaa dha!" jedhee labsaa daandii magaalaa irra fuula isaa dura deeme. 12 Ergasii Mordekaayi gara karra mootichaatti deebi'e. Haamaan garuu gaddaan mataa haguuggatee ariitiidhaan manatti gale; 13 waan isa irra ga'e hundas niitii isaa Zeresh fi michoota isaa hundatti hime. Gorsitoonni isaatii fi niitii isaa Zosaaraan, "Sababii Mordekaayi inni kufaatiin kee fuula isaa duratti jalqabe sun sanyii Yihuudaa ta'eefti itti isaan mormuu hin dandeesu; ati dhugumaan ni badda!" jedhaniin. 14 Utuma isaan isa wajjin dubbachaa jiranuu xu'aashiiwwan mootichaa dhufanii gara cidha Asteer qopheessitee turte sanaatti Haamaan ariifachiisan.

7 Mootichii fi Haamaan gara cidha Asteer Mootittiin qopheessite sanaa dhaqan; 2 utuma guyyaa lammaffaa sanatti daadhii wayinii dhugaa jiranuu, mootichi akkana jedhee gaafate; "Yaa Asteer Mootittii wanni ati kadhattu maal? Wanni sun siif kennama. Gaaffiin kee maal? Walakkaa mootummaa koo illee taanaan wanni ati gaafattu siif kennama." 3 Asteer Mootittiin akkana jettee deebifte; "Yaa mooticha, yoo ani fuula kee duratti fudhatama argadhee jiraadhe, yoo wanni kunis mooticha gammachiise, lubbuu koo naaf oolchi; kadhaan koo kanuma. Saba koo illee naaf baraar; gaaffiin koos kanuma. 4 Anii fi sabni koo ajjeefamuutti, barbadeeffamuu fi lafa irraa balleeffamuutti gurguramneerraatii. Nu utuu dhiiraa fi dubartiin garbummaa

qofatti gurguramne ta'ee, ani silaa nan cal'isan ture; rakkinni akkasii mooticha jeequuf sababii ga'aa mitiitii." 5 Ahasheroos Mootichis, "Inni eenyuu? Namni waan akkasii gochuuf ija jabaate sun eessa jira?" jedhee Asteer Mootittii gaafate. 6 Asteer immoo, "Amajajii fi diinni sun Haamaan namichuma jal'aa kanaa dha" jedette. Kana irratti Hamaan fuula mootichaatii fi mootittii duratti akka malee rifate. 7 Mootichis aaree ka'ee daadhii wadayni isaa dhiisee gad ba'ee iddoo biqiltuu masaraa mootummaa seene. Haamaan garuu akka mootichi isa balleessuudhaaf kutate beekkaate lubbuu ofii oolfachuudhaaf Asteer Mootittii kadhachuudhaaf duubatti hafe. 8 Yeroo mootichi iddoo biqiltuu masaraa mootummaati gara galma cidhaatti deebi'etti Haamaan siree Asteer itti irkattee turte irratti gombifamee ture. Mootichis, "Inni inumaa iyyuu manuma koo keessatti utuma isheen na wajjin jirtuu ishee qabataa?" jedhee dubbate. Akkuma dubbiin kun afaan mootichaatii ba'een isaan fuula Haamaan haguugan. 9 Ergasis xu'aashiiwwan mooticha tajaajilan keessaa Harboonaan akkana jedhe; "Mukni dhundhuma shantama ol dheeratu tokko mana Haamaa bira dhaabameera. Muka kanas Haamaanitu Mordekaayii isa mooticha gargaaruudhaaf dubbate sana itti fannisuudhaaf dhaabe." Mootichis, "Achi irratti isa fannisaa!" jedhe. 10 Kanaafuu isaan muka inni Mordekaayii qopheesse sana irratti Haamaanin fannisan. Ergasiis aariin mootichaa ni qabbanaa'e.

8 Gaafuma sana Ahasheroos Mootichi qabeenya Haamaan isa diina Yihuudootaa ture sanaa Asteer Mootittii kenne. Asteer akka inni fira ishee ta'e waan mootichatti himtee turtee Mordekaayii fuula mootichaa duratti dhi'aate. 2 Mootichis qubeelaa chaappaa isaa kan Haamaan irraa deebisee fudhate sana ofi irraa baasee Mordekaayii kenne. Asteeris qabeenya Haamaan irratti Mordekaayiin muudde. 3 Asteer miilla isaa irratti kuftee boo'aa ammas mooticha kadhate. Isheen akka inni karoora jal'aa kan Haamaan namichi biyya Agaag sun Yihuudootatti baase sana fashaleessuuf isa kadhatte. 4 Mootichis bokkuu warqee Asteerif diriirsinaan isheen kaatee fuula isaa dura dhaabatte. 5 Isheen akkana jette; "Yoo wanni kun mooticha gammachiise, yoo ani fuula mootichaa duratti surraa argadhee jiraadhe, yoo wanni kun qajeelaa isatti fakkaatee fi yoo inni natti gammade, xalayaa Haamaan ilmi Hamedataa namichi biyya Agaag sun Yihuudoota kutaalee biyyaa mootichaa hunda keessa jiraatan balleessuudhaaf barreesse sana fashaleessuuf ajajni haa barreeffamu. 6 Ani utuun balaa saba koo irra ga'u arguu akkamittin obsuu danda'a? Akkamittis badiisa maatii koo argee obsuu danda'a?" 7 Ahasheroos Mootichis akkana jedhee Asteer Mootittii fi Mordekaayii Yihuudichaa deebii kenne; "Sababii Haamaan Yihuudoota miidheef ani qabeenya isaa Asteerif kenneera; isaanis muka irratti isa fannisaniiru. 8 Sababii labsiin maqaa mootichaatiin barreeffamee chaappaan qubeelaa mootichaa itti godhame diigamuu hin dandeenyef isin akkuma jaallattanitti waan Yihuudoota ilaalu maqaa mootichaatiin barreessaatii chaappaa qubeelaa mootichaa itti chaappessaa." 9 Barreesitoonni mootichaas yommuuma bultii digdamii sadaffaa ji'a sadaffaatti ji'a Siiwaan jedhamu keessa walitti waamaman. Isaanis ajaja Mordekaayii hunda gara Yihuudoota, ergamoota, bulchitootaa fi namoota beekamoo kutaalee biyyaa 127 kanneen biyya Hindiitii hamma Itoophiyaatti jiraatanitti barreessanii ergan. Ajajni kunis arfii tokkoo tokkoo kutaalee biyyaatiin, afaan tokkoo tokkoo sabaatiin akkasumas Yihuudootatti arfii fi afaanuma ofii isaaniitiin barreeffame. 10 Mordekaayis maqaa Ahasheroos Mootichaatiin xalayoota barreesse chaappaa qubeelaa mootichaa itti chaappesse;

xalayoota sanas abbootii fardaa kanneen fardeen mootichaa leenjifaman keessaa collee ta'an yaabbatanitti erge. 11 Labsiin mootichaa akka Yihuudoonni magaalawwan hunda keessa jiraatan walitti qabaman, akka of eeganii fi akka isaan humna waraana saba kamii iyyuu yookaan biyya kamii iyyuu kan isaan, dubartoota isaaniitii fi ijoollee isaanii miidhu akka ajjeesan, akka barbadeessanii fi lafa irraa balleessan akkasumas akka qabeenya diinota isaanii saaman mirga kenneef. 12 Guyyaan akka Yihuudoonni kutaalee biyya Ahasheroos Mootichaa hunda keessatti waan kana godhan murtaa'eeffis bultii kudha sadaffaa ji'a kudha lammaffaa, ji'a Adaar jedhamu keessa ture. 13 Garagalchi labsii sanaas kutaalee biyyaa hunda keessatti akka seeraatti raabsamee sabni hundi beekuu qaba ture; kunis akka Yihuudoonnis diinota isaanii haaloo ba'uuf gaafasitti qophaa'aniif. 14 Ergamoonni fardeen mootichaa yaabbatan sunis ajaja mootichaatiin ariifatanii gulufaa deeman. Labsiin sunis gammoo Suusaa keessatti labsame. 15 Mordekaayis uffata mootii kan bifa cuquliisaatii fi adii uffatee, gonfoo warqee guddaa isaa kaa'atee wayyaa quncee talbaa irraa hojjetame dhiilgee irraan uffatee fuula mootichaa duraa ba'e. Magaalaan Suusaas gammadde ililchite. 16 Yeroon sun Yihuudootaa ifa, gammachuu, ilillee fi yeroo ulfinaa ture. 17 Kutaalee biyyaatiin fi magaalawwan hunda keessatti, lafa labsiin mootichaa ga'e hundatti Yihuudoonni ilillee fi gammachuudhaan, nyaataa fi dhugaatiidhaan ni ayyaaneffatan. Namoonni gosa kaanii hedduun sababii Yihuudoota sodaataniif Yihuudoota ta'an.

9 Bultii kudha sadaffaa ji'a kudha lammaffaatti, ji'a Adaar keessa labsiin mootichi ajaje sun hojii irra ooluu qaba ture. Guyyaa kanatti diinonni Yihuudootaa isaan moo'achuu abdatanii turan; amma garuu dubbiin garagalee Yihuudoonni warra isaan jibban sana irratti ol aantummaa argatan. 2 Yihuudoonnis warra badiisa isaanii hawwaa turan sana balleessuudhaaf magaalawwan ofii isaanii kanneen kutaa sababii Ahasheroos Mootichaa hunda keessatti argamanitti walitti qabaman. Sababii namoonni saba kaanii hundinuu Yihuudoota sodaataniif namni tokko iyyuu fuula isaanii dura dhaabachuu hin dandeenye. 3 Namoonni bebekamoon kutaalee biyyaa hundi, ergamoonni, bulchitoonni fi qondaaltonni mootichaa sababii Mordekaayiin sodaataniif Yihuudoota gargaaran. 4 Mordekaayii masaraa mootummaa keessatti beekamaa ture; wa'een isaa kutaalee biyyaa guutuu ga'e; innis akka malee jabaachaa deeme. 5 Yihuudoonni diinota isaanii hunda goraadeedhaan cicciranii ajjeesuudhaan barbadeessanii warra isaan jibbanis akkuma babaadan godhan. 6 Gamoo Suusaa keessattis Yihuudoonni nama dhibba shan qalanii fixan. 7 Amma illee Paarshandaataa, Dalfoon, Asfaataa, 8 Phoorataa, Adaliyaa, Ariidaataa, 9 Paarmaashitaa, Ariisayi, Ariidayii fi Wayizaataa ajjeesan; 10 isaan kunneen ilmaan Haamaan ilma Hamedataa namicha diina Yihuudootaa ture sanaa kurnanii dha. Yihuudoonni garuu boojuu tokko illee hin tuqne. 11 Baay'inni namoota gamoo Suusaa keessatti ajjeefamaniis guyyuma sana mootichatti himame. 12 Mootichis Asteer Mootittiidhaan akkana jedhe; "Yihuudoonni namoota dhibba shanii fi ilmaan Haamaan kurnan gamoo Suusaa keessatti ajjeesani balleessaniiru. Kutaalee biyyaa mootichaa kanneen hafan keessatti maal godhan laata? Amma wanni ati kadhattu maali? Wanni sun siif kenname. Gaaffiin kee maali? Wanni sunis siif guutama." 13 Asteeris akkana jettee deebifte; "Yoo wanni kun mooticha gammachiise akka Yihuudoonni Suusaa keessa jiran labsii har'aa kana bori illee hojii irra oolchaniif eeyyuma kennaniif; ilmaan Haamaan kurnanis muka irratti haa fannifaman." 14 Kanaafuu mootichi

akka wanni kun raawwatamu ajaje. Labsiin tokko Suusaa keessatti labsame; isaanis ilmaan Haamaan kurnan fannisan. **15** Yihuudoonni Suusaa keessa jiraatan bultii kudha afuraffaa ji'a Adaaritti walitti qabamanii nama dhibba sadii Suusaa keessatti fixan; garuu boojuu tokko illee hin tuqne. **16** Yeroo kanatti Yihuudoonni kutaalee biyya mootichaa keessatti hafan kaanis mataa isaanii eeguu fi diinota isaanii irraa boqochuuf jedhanii walitti qabaman. Isaanis jara keessaa nama kuma torbaatamii shan fixan; garuu boojuu tokko illee hin tuqne. **17** Wanni kunis bultii kudha sadaffaa ji'a Adaar keessa ta'e; guyyaa kudha afuraffaatti immoo boqotanii guyyaa sana guyyaa cidhaa fi gammachuu godhatan. **18** Ta'us Yihuudoonni Suusaa keessa jiraatan guyyaa kudha sadaffaa fi kudha afuraffaatti walitti qabaman; ergasii immoo guyyaa kudha shanaffaatti boqotanii guyyaa sana guyyaa cidhaa fi gammachuu godhatan. **19** Sababiin Yihuudoonni baadiyyaa kanneen gandoota keessa jiraatan guyyaa kudha afuraffaa ji'a Adaar akka guyyaa cidhaa fi gammachuutti, akka guyyaa itti kenna waliif kennaniittis ayaaneffataniif kanuma. **20** Mordekaayis wantoota kanneen galmeessee Yihuudoota kutaalee biyya Ahashweroos Mootichaa keessa dhi'oo fi fagoo jiraatan hundatti xalayoota erge; **21** kunis akka isaan waggaa waggadhaan guyyaa kudha afuraffaa fi kudha shanaffaa ji'a Adaar **22** akkuma yeroo itti Yihuudoonni diinota isaanii irraa boqonnaa argataniittii fi akka ji'a itti gaddi isaanii gara gammachuutti, boo'ichi isaanii immoo gara kolfaatti geeddaramaatti ayaaneffataniif. Innis akka isaan guyyoota sana akka guyyoota cidhaa fi gammachuutti, akka guyyoota itti nyaata waliif kennanii hiyyeeyyiifis kenna kennaniitti ayaaneffatanitti isaanii barreesse. **23** Akkasiin Yihuudoonni akkuma Mordekaayi isaanii barreessetti ayaana ayaaneffachuu jalqaban sana itti fufuuf walii galan. **24** Haamaan ilmi Hamedataa namichi biyya Agaag diinni Yihuudoota hundaa sun Yihuudoota balleessuudhaaf isaanitti yaadee akka isaan badanii fi barbadeeffamaniif ixaa Fuur jedhamu buusee tureetii. **25** Yeroo yaadni sun gurra mootichaa bu'etti mootichi akka yaadni jal' aan kan Hamaan Yihuudootatti yaade sun matuma isaatti deebi'ee innii fi ilmaan isaa muka irratti fannifamaniif barreeffamaan ajaja dabarse. **26** Kanaafuu guyyoonni sun jecha Fuur jedhamu irraa Furiim jedhamanii moggaafaman. Sababii waan xalayaa kana keessatti barreeffame hundaatii fi sababii waan arganiitii fi waan isaan irra ga'ee tureetiif, **27** Yihuudoonni akka guyyoonni lamaan kunneen akkuma barreeffamettii fi yeroo murteeffametti utuu addaan hin citin waggaa waggadhaan ayaaneffamaniif bartee ofii isaanii, kan sanyiiwwan isaaniiitii fi warra isaanitti dabalaman hundaa godhanii dhaabbatan. **28** Guyyoonni kunneen dhaloota hunda keessatti, maatii hundaan, kutaalee biyyaa hundaa fi magaalaa hunda keessatti yaadatamuu fi kabajamuu qabu; guyyoonni Furiim kunneen Yihuudootaan kabajamuunis hafuu hin qabu; yaadannoon guyyoota kanneeniis sanyii isaanii keessaa baduu hin qabu. **29** Kanaafuu Asteer Mootittiin intalli Abihaayil sun Mordekaayi Yihuudicha wajjin ta'anii xalayaa lammaffaa waa'ee Furiim dubbatu kana mirkaneessuudhaaf aangoo guutuudhaan barreessan. **30** Mordekaayis Yihuudoota kutaalee biyyaa 127 kanneen mootummaa Ahashweroos keessa jiraatan hundatti dubbii hawwii nagaatii fi qabbanaa barreessaa erge. **31** Kunis akka guyyoonni Furiim kunneen akkuma Mordekaayi Yihuudichii fi Asteer Mootittiin isaaniiif labsanitti, akkuma isaanis ofii isaaniiitii fi sanyiiwwan isaaniiitiiif waa'ee soomaatii fi yeroo boo'icha isaanii ilaalchisee dhaabbatanitti yeroo murtaa'etti ayaaneffamuuf. **32** Labsiin Asteeris seera waa'ee Furiim kana mirkaneesse; wanni kunis galmeessee barreeffame.

10 Ahashweroos Mootichi hamma qarqara galaanaatti bulchiinsa isaa guutuu irratti gibira buuse. **2** Hojjin humnaa fi jabina isaa hundinuu, seenaa guddina Mordekaayi kan mootichi itti ol isa guddise guutuu wajjin kitaaba seenaa mootota Meedee fi Faares keessatti barreeffameera mitii? **3** Mordekaayi Yihuudichii sadarkaadhaan nama Ahashweroos Mootichatti aanu ture; inni sababii uummata isaatiif waan gaarii hojjetee fi sababii nageenya Yihuudoota hundaatiif falmeeff obboloota isaa Yihuudoota hedduu biratti ulfina guddaa qabata ture.

Iyyoob

1 Biyya Uuzi jedhamu keessa nama Iyyoob jedhamu tokkootu ture. Namichi kunis nama hir'ina hin qabnee fi qajeelaa, nama Waaqa sodaatuu fi hammina irraa fagaate ture. **2** Innis ilmaan torbaa fi intallan sadii qaba ture; **3** akkasumas hoolota kuma torba, gaala kuma sadii, qotiyyoo cimdii dhibba shanii fi harroota dhibba shan, tajaajiltoota hedduus qaba ture; innis namoota biyya Ba'a Biiftuu jiraatan hunda keessaa nama guddaa ture. **4** Ilmaan isaas mana isaaniitti dabaree dabareedhaan cidha qopheessanii akka isaan wajjin nyaatanii dhuganiif obboleettota isaanii sadan affeeru ture. **5** Erga yeroon cidha sanaa raawwatamee booddee Iyyoob itti ergee ijoollee isaa waamsisuudhaan, "Tarii ijoolleen koo cubbuu hojjetanii garaa isaaniittis Waaqa abaaranii ru'aa" jedhee ganama barri waa'ee tokkoo tokkoo isaaniitiif aarsaa gubamu dhi'eessuudhaan isaan qulqulleessa ture. Iyyoob yeroo hunda waan kana godha ture. **6** Gaaf tokko yeroo ergamoonni Waaqayyoo fuula Waaqayyoo duratti dhi'aachuuf dhufanitti Seexannis isaan wajjin dhufe. **7** Waaqayyos seexanaan, "Ati Eessaa dhufte?" jedhe. Seexannis, "Ani lafa hunda irra jooraa, asii fi achis deddeebi'aa tureen dhufe" jedhee Waaqayyof deebise. **8** Waaqayyos Seexanaan, "Ati tajaajilaa koo Iyyoobin qalbeeffatteeta?" Namni isa fakkaatu tokko illee lafa irra hin jiru; inni nama hir'ina hin qabnee fi qajeelaa, nama Waaqa sodaatuu fi hammina irraa fagaate dha" jedhe. **9** Seexanni immoo deebisee akkana jedhe, "Iyyoob akkasumaan Waaqa sodaataa?" **10** Ati naannoo isaatti, warra mana isaa jiraatanii fi waan kan isaa ta'e hundatti dallaa jjaartheerta mitii? Ati akka bushaayee fi loon isaa biyyicha guutaniif hojii harka isaa eebbifteertaaf. **11** Garuu ati mee harka kee diriirsitiiti waan inni qabu hunda dha'i; inni dhugumaan ifaan ifatti si abaara." **12** Waaqayyos Seexanaan, "Kunoo, wanti inni qabu hundi si harka jira; isa garuu qubaanuu hin tuqin" jedhe. Sana booddee Seexanni fuula Waaqayyoo duraa ba'ee deeme. **13** Gaaf tokko utuu ilmaanii fi intallan Iyyoob mana obboleessa isaanii isa hangafaatti nyaachaa, daadhii wayinii dhugaa jiranuu, **14** ergamaan tokko gara Iyyoob dhufee akkana jedhe; "Utuu qotiyyoon qotaa, harroonni immoo naannuma sana dheedaa jiranuu, **15** namoonni Shebaa balaa buusanii isaan fudhatanii deeman. Tajaajiltootas goraadeedhaan fixan; ana qofatu miliqee sitti himuuf dhufe!" **16** Utuma inni dubbachaa jiruu ergamaan biraa dhufee, "Ibiddi Waaqaa samiidhaa bu'ee hoolotaa fi tajaajiltoota gubee fixe; ana qofatu miliqee sitti himuuf dhufe!" jedhe. **17** Utuu inni dubbachaa jiruu ammas ergamaan biraa dhufee, "Kaldoonni garee sadiitii qoodamanii gaalawwan kee irra yaa'anii isaan oofatanii deeman; tajaajiltootas goraadeedhaan fixan; ana qofatu miliqee sitti himuuf dhufe!" jedhe. **18** Utuma inni dubbachaa jiruu ergamaan biraa dhufee akkana jedheen; "Ilmaan ii fi intallan kee mana obboleessa isaanii isa hangafaatti nyaachaa, daadhii wayinii dhugaa turan; **19** yeroo kanattis bubbee hamaan akka tasaa gammoojjidhaa ka'ee golee mana sanaa afran dha'e; manni sunis isaan irratti jigeed dhuman; ana qofatu miliqee sitti himuuf dhufe!" **20** Kana irratti Iyyoob uffata isaa tarsiisee mataa isaa haadde. Lafatti gombifamee sagadee **21** akkana jedhe: "Ani qullaa koon gadameessa haadha kootiitii ba'e; qullaa koos nan deema. Waaqayyotu kenne; Waaqayyotu fudhate; maqaan Waaqayyoo haa eebbifamu." **22** Wantoota kanneen hunda keessatti Iyyoob hojii dogoggoraatiin Waaqa himachuudhaan cubbuu hin hojjenne.

2 Guyyaa biraas ergamoonni Waaqayyoo fuula Waaqayyoo duratti dhi'aachuuf dhufan; Seexannis isaan wajjin fuula Waaqayyoo duratti dhi'aachuuf dhufe. **2** Waaqayyos Seexanaan, "Ati eessaa dhufte?" jedhe. Seexannis, "Ani lafa hunda irra jooree asii fi achis deddeebi'aa tureen dhufe" jedhee Waaqayyof deebise. **3** Waaqayyos Seexanaan akkana jedhe; "Tajaajilaa koo Iyyoobin qalbeeffatteeta?" Namni isa fakkaatu tokko illee lafa irra hin jiru; inni nama hir'ina hin qabnee fi qajeelaa, nama Waaqa sodaatuu fi hammina irraa fagaate dha. Ati akka ani sababii tokko malee isa balleessuuf nan kakaafuu iyyuu inni hamma ammaatti qajeelummaa isaa cichee qabateera." **4** Seexannis deebisee akkana jedhe; "Gogaan gogaadhaaf! Namni lubbuu isaa oolfachuuf jedhee waan qabu hunda ni kenna. **5** Garuu ati mee harka kee diriirfadhuutii foonii fi lafee isaa rukuti; inni dhugumaan ifumaan ifatti si abaara." **6** Waaqayyos Seexanaan, "Kunoo inni si harka jira; lubbuu isaa garuu hin tuqin" jedhe. **7** Kanaafuu Seexanni fuula Waaqayyoo duraa ba'ee Iyyoobin faana miilla isaatii jalqabee hamma gubbee mataa isaatti madaa hamaadhaan rukute. **8** Iyyoobis ittiin of hooquuf jedhee jiraacii fudhatee daaraa keessa ta'a. **9** Niitiin isaa, "Ati amma illee qajeelummaa kee cichitee qabateeta? Waaqa abaariitii du'i!" isaan jette. **10** Inni immoo deebisee, "Ati akka dubartii gowwaa tokkooti dubbatte. Nu harka Waaqaatii waan gaarii fudhanneerra; waan hamaa immoo fudhachuu hin qabnuu?" jedhe. Wantoota kanneen hunda keessatti Iyyoob waan dubbateen cubbuu hin hojjenne. **11** Michoonni Iyyoob sadan jechuunis Eliifaaz namni Teemaan, Bildaad namni Shuhaatii fi Zoofaari namni Naa'imaataa yommuu waan Iyyoob irra ga'e hunda dhaga'anitti rakkina isaa qoodachuu fi isa jajjabeessuudhaaf tokkummaan walii galanii mana isaaniitii ba'an. **12** Yommuu fagootti isa arganitti isa beekuu hin dandeenye; isaanis sagalee ol fudhatanii boo'an; uffata isaaniis tarsiisaanii mataa isaaniitii daaraa firfirfatan. **13** Ergasiis guyyaa torbaa fi halkan torba isa wajjin lafa tataa'an. Isaan sababii dhiphinni isaa akka malee cimaa ta'uu isaa arganiif, namni tokko iyyuu homaa isatti hin dubbanne.

3 Kana irratti Iyyoob afaan isaa banatee guyyaa itti dhalate abaare. **2** Innis akkana jedhe: **3** "Guyyaa ani itti dhaladhe haa badu; halkan, 'Ilmi dhalate!' jedhame sunis haa badu. **4** Guyyaan sun haa dukkanaa'u; Waaqni ol gubbaadhaa isa hin ilaalin; ifnis itti hin ifin. **5** Dukkannii fi gaaddidduun guddaan isa haa dhaalan; duumessi isa irra haa bu'u; ifa isaa dukkanni haa liqimsu. **6** Halkan sana dukkanni limixiin haa qabatu; guyyoota waggaa keessa jiranittis hin dabalamin yookaan ji'oota kam iyyuu keessatti hin lakkaa'amin. **7** Halkan sun haa maseenu; lililleenis keessatti hin dhaga'amin. **8** Warri Lewaataanin kakaasuuf qophaa'an, kanneen guyyoota abaaran guyyaa sana haa abaaran. **9** Bakkalchi barri kan guyyaa sanaa haa dukkanaa'u; ifa eeggatee haa dhabu; boruu baqaqun hin argin. **10** Inni ija koo duraa rakkina dhoksuuf, balbala gadameessa haadha kootii natti hin cufneetii. **11** "Ani maaliif gadameessa haadha kootii keessatti hin badin? Maaliifis yeruman garaa keessaa ba'etti hin du'in? **12** Jilbawwan na simatan, harmawwan ani hodhus maaliif achitti argaman? **13** Ani silaa yoon nagaan nan ciisa; rafeens nan boqodhan tureetii; **14** moototaa fi gorsitoota addunyaa warra iddoowwan amma diigamanii jiran ofii isaaniitiif qopheeffatan wajjin, **15** bulchitoota warqee qaban, kanneen manneen isaaniif meetiidhaan guutatan wajjin nan boqodhan ture. **16** Yookaan ani maaliifin akkuma mucaa du'ee garaa ba'ee, akkuma daa'ima ifa guyyaa hin arginiitti hin awwaalamin? **17** Achittis namoonni hamoonni jeequu ni dhiisu; dadhaboonnis

achitti ni boqotu. **18** Booji'amtoonni nagaadhaan walii wajjin jiraatu; waca cunqursitoota isaaniis hin dhaga'an. **19** Xinnaa fi guddaan achi jira; garbichis gooftaa isaa jalaa bilisoomera. **20** "Maaliif warra gadadoo keessa jiranif ifni warra lubbuun isaani gadditeef immoo jireenyi kennama? **21** Warra du'a hawwanii dhabaniiru warra qabeenya dhokfame caalaa du'a barbaadaniif **22** warra yommuu awwaalamu ga'anitti gammachuun guutamani ililchaniif jireenyi maaliif kennama? **23** Nama karaan isaa duraa dhokateef nama Waaqni dallaa itti marse jireenyi maaliif kennama? **24** Gaddi buddeena naa ta'eera; aaduuun koos akka bishaanii dhangala'a. **25** Wanni ani sodaadhe natti dhufeera; wanni na naasisus narra ga'eera. **26** Ani nagaa hin qabu; tasgabbiis hin qabu; jeequmsa malee boqonnaa hin qabu."

4 Eliifaaz namichi Teemaan sun akkana jedhee deebise: **2** "Yoo namni tokko sitti dubbachuu yaale, ati ni komattaa? Garuu eenyutu dubbachuu dhiisa? **3** Ati akka nama baay'ee barsiifte, akka harka dadhabaa illee jajjabeessite yaadadhu. **4** Dubbiin kee warra gatantaran gargaaree dhaabeera; atis jilba laafe jabeessiteera. **5** Amma garuu rakkinni sirra ga'e; atis abdi kutatteerta; rakkinni si miidheera; atis rifatteerta; **6** Waaqa sodaachuun kee irkoo kee, qajeelinni karaa keetiis abdi kee mitii? **7** "Ammas yaadadhu; namni qulqulluun takkumaa badee beekaa? Qajeelonni eessatti badanii beeku? **8** Akka ani hubadhatti warri waan hamaa qotatan, kanneen waan hamaa facaasanis isuma haammatu. **9** Isaanis hafuura Waaqni isaanitti baafatuun badu; hafuura dheekkamsa isaaniitiinis ni barbadeeffamu. **10** Leenci ni aada; ni gururi'as; ilkaan leenca saafelaa garuu ni caccaba. **11** Leenci jabaan waan adamsu dhabee ni du'a; ilmaan leenca dhaltuus ni bittinnaa'u. **12** "Dubbiin tokko icciitiidhaan naa fidame; gurri koos asaasa isaa dhaga'e. **13** Abjuu halkanii sodaachisaa keessa, yommuu hirribni cimaan nama qabatutti, **14** sodaa fi lollachuun na qabatee lafee koo hunda raase. **15** Hafuurri luffi jedhee fuula koo dura darbe; rifeensi dhagna koos ka'ee dhaabate. **16** Innis ni dhaabate; ani garuu inni maal akka ta'e hubachuu hin dandeenye. Fakkiin tokko ija koo dura dhaabate; anis sagalee tasgabbi kan akkana jedhu tokkon dhaga'e: **17** 'Namni du'a hin oolle, Waaqa caalaa qajeelaa ta'uu danda'aa? Namni Uumaa isaa caalaa qulqulluu ta'uu danda'aa? **18** Waaqni tajaajiltoota isaa hin amanatu; ergamoota isaas balleessaa isaaniitiin ni gaafata; **19** yoos warri manneen suphee keessa jiraatan, warri hundeen isaanii biyyoo ta'e, warri bilii caalaa burkutaan immoo akkam haa ta'an ree? **20** Isaan ganamaa fi galgala gidduutti burkuta'u; tasumas bara baraan ni badu. **21** Akka isaan ogummaa malee du'aniif funyoon dukaana isaanii hin luqqifamnee?"

5 "Mee waami, namni deebii siif kennu jiraa? Qulqulloota keessaas ati gara isa kamiitti gorta? **2** Nama gowwaa aariitu ajjeesa; raatuus hinaafaatu galaafata. **3** Namni gowwaan hidda isaa gad fageeffatee nan arge; manni isaa garuu yoosuma abaarame. **4** Ijoolleen isaa nagaa hin qaban; isaan karra duratti burkutaan; namni isaan oolchus hin jiru. **5** Namni beela'e midhaan isaa qoraattii keessaa iyyuu fuudhee nyaata; inni dheebotes qabeenya isaa hawwa. **6** Rakkinni biyyoo keessaa hin burquutii; dhiphinnis lafa keessaa hin biqilu. **7** Akkuma qanqan ibiddaa ol faca'u namni rakkinaaf dhalata. **8** "Garuu utuu ana ta'ee Waaqa nan barbaadadha; dhimma koos fuula isaa duratti nan dhi'effadhan ture. **9** Inni dinqiiwwan qorani bira ga'uu hin dandeenye, hojiiwwan dinqisiisoo lakkaa'amu hin dandeenye hojjeta. **10** Inni bokkaadhaan lafa ni quubs; lafa qotiisaas bishaan ni obaasa. **11** Warra gad qabaman ol baasa;

warra gaddanis iddoo nagaatti ol kaasa. **12** Akka hojiin harka isaanii hin milkoofneef, inni karooraa jal'ootaa ni fashaleessa. **13** Inni ogeeyyii haxxummaa isaaniitiin qaba; malli jal'ootaa immoo dafee ni bada. **14** Guyyaan dukkana isaaniitti ta'a; guyyaa saafaas akka nama dukkana keessa jiruu qaqqaabannaadhaan deemu. **15** Inni nama rakkataa goraadee afaan isaanii jalaa, harka nama jabaa jalaas ni baasa. **16** Kanaafuu hiyyeessi abdi qaba; jal'innis afaan isaa ni cufata. **17** "Namni Waaqni adabu eebbifamaa dha; kanaafuu ati adabbii Waaqa Waan Hunda Danda'uu hin tuffatin. **18** Inni ni madeessa; ni fayyisaa; inni ni cabsaa; harka isaaniitis deebisee ni fayyisa. **19** Balaa ja'a jalaa si baasa; torba keessattis hin miidhamtu. **20** Bara beelaa du'a jalaa, lola keessattis rukuttaa goraadee jalaa si baasa. **21** Ati garaffii arrabaa jalaa ni dhokfanta; yommuu badiisni dhuffuttis hin sodaattu. **22** Badiisaa fi beelatti ni kolfita; bineensota lafaas hin sodaattu. **23** Dhagoota bakkee wajjin kakuu galta; bineensonni bosonaas nagaadhaan si wajjin jiraatu. **24** Dunkaanni kee nagaan akka jiru ni beekta; qabeenya kee ni to'atta; wanni tokko illee si jalaa hin badu. **25** Ijoolleen kee akka baay'atan, sanyiiwwan kees akkuma marga lafaa akka ta'an ni beekta. **26** Akkuma bisiin midhaanii yeroo isaatti walitti qabamu sana, atis bara dheeraa jiraatee awwaala seenta. **27** "Nu waan kana qoranneerra; innis dhugaa dha. Kanaafuu qalbeeffadhu; ofii keetiifis beeki."

6 Iyyoobis akkana jedhee deebise: **2** "Utuu gaddi koo safaramee dhiphinni koo hundis madaalii irra kaa'amee jiraatee! **3** Waan inni cirracha galaanaa caalaa ulfaatuf, ariitiin dubbachuun koo nama hin dinqisiisu ture. **4** Xiyyawwan Waaqa Waan Hunda Danda'uu na keessa jiru; hafuurri koo summii isaanii dhuga; sodaachisuun Waaqa natti hiriireera. **5** Harreen diidaa utuu marga qabuu halaakaa? Yookaan qotiiyyoon utuu okaa qabuu baroodaa? **6** Nyaanni hin mi'oofoone soogidda malee nyaatamaa? Yookaan bishaan hanqaaquu ni mi'aawaa? **7** Ani isaa tuquu hin fedhu; nyaanni akkasii na dhukkuba. **8** "Utuu kadhannaan koo deebii argatee, Waaqnis waan ani hawwu naa kennee jiraatee, **9** utuu na caccabsuun fedhii Waaqa ta'ee, utuu harki isaa hiikamee na galaafatee! **10** Silaa kun jajjibina naa ta'a ture; dhukkuba hamaa keessatti iyyuu nan gammada ture; ani dubbii Qulqullicha sanaa hin ganneetti. **11** "Ammas akkan abdadhuuf jabinni koo maali? Akkan obsuufis humni koo maali? **12** Ani jabina dhagaa qabaa? Foon koos naasiidhaa? **13** Ani of gargaaruuf humna tokko illee qabaa? Ogummaan na keessaa badeera mitii? **14** "Namni michuu isaatiif garaa hin laafne Waaqa Waan Hunda Danda'u iyyuu sodaachuu dhiiseera. **15** Oboloonnii koo garuu akka doloolloo, akkuma laga yeroof guutee darbuu gowwoomsitoota; **16** isaan laga cabbiidhaan boora'ee yommuu cabbiin sun baqutti immoo guutee irra yaa'uu ti. **17** Lageen yeroo bonni cimutti ni goggogu; yeroo ho'aatti immoo iddoo isaaniitiin badu. **18** Warri galaan daldalan karaa isaanii irraa jal'atu; gammoojiitti nam'ani dhumu. **19** Daldaltoonni Teemaa kanneen gaalaan daldalan bishaan barbaadu; karaa adeemtonni Shebaa immoo isaan abdatu. **20** Isaan waan abdatanii turaniif ni qaana'an; achi ga'aniis waan jedhan wallaalan. **21** Ammas isin akka waan faayidaa hin qabnee taatan; gidiraa koo argitanii sodaattan. **22** Ani takkumaa, 'Waa naaf kennaa' yookaan 'Qabeenya keessan furii naaf godhaa' jedheeraa? **23** Yookaan, 'Harka diinaa jalaa na baasaa' yookaan, 'Harka cunqursitootaa jalaa na furaa' jedheeraa? **24** "Na barsiisaa; ani nan cal'isa; iddoo ani itti dogogores na argisiisa. **25** Dubbiin qajeelaa akkam ulfaataa dha! Falmiin keessan garuu maal mirkaneessa? **26** Isin waan ani jedhu qajeelchuu, dubbii nama abdi kutatees akka bubbeetti heduu barbaaduu? **27** Isin ijoollee abbaa hin qabnetti ixaa

buufattu; michoota keessaniifis boolla qottu. **28** “Amma garuu yoo fedhii keessan ta’e na ilaalaa. Ani fuula keessan duratti nan sobaa? **29** Deebi’aa; murtiis hin jal’isinaa; hubadhaa; ani nama qajeelaadhaatii. **30** Jal’inni arraba koo irra jiraa? Afaan koo daba addaan baasuu hin danda’uu?”

7 “Jireenyi namaa lafa irratti qabsoo cimaa mitii? Barri isaas akkuma bara nama qacaramaa tokkootii mitii? **2** Akkuma garbicha gaaddisa galgalaa hawwuu, yookaan akkuma hojjetaa mindaa isaa eegatu tokkoo, **3** ji’oonni faayidaa hin qabne naa qoodaman; halkanoonni dhiphinaas naa ramadaman. **4** Yommuun ciisutti, ‘Ani yoomin ka’a?’ jedheen yaada. Halkan natti dheerata; anis hamma bari’utti nan gaggaraagala. **5** Nafni koo raammoo fi qonyanyaa uffateera; gogaan koo babbaqaqee mala’aa jira. **6** “Barri koo kolloo wayya dhooftuu caalaa ariifata; innis abdi malee dhuma. **7** Egaa yaa Waaqayyo, akka jireenyi koo akkuma qilleensaa ta’e yaadadhu; iji koo lammata waan gaarii hin argu. **8** Iji amma na argu si’achi na hin argu; ati na barbaadda; garuu ani hin jiru. **9** Akkuma duumessi bittinnaa’ee badus namni awwaalame hin deebi’u. (Sheel h7585) **10** Inni lammata mana isaatti hin deebi’u; iddoon isaas si’achi isa hin beeku. **11** “Kanaafuu ani cal hin jedhu; ani hafuura koo dhiphate sanaan nan dubbadha; hadhaa’ummaa lubbuu kootiinis nan guunguma. **12** Ati eegduu natti ramaduun kee, ani galaana moo yookaan bineensa galaanaa ti? **13** Yommuu ani, ‘Sireen koo na jajjabeessa; wanni ani irra ciisu guungummii koo naa xinneessa’ jedhutti, **14** ati abjuu keessa na sodaachifta; mul’ataanis na rifachiifta. **15** Kanaafuu ani akkasitti jiraachuu irra of hudhee dur’uu nan filadha. **16** Jireenyi koo nan jibba; ani bara baraan hin jiraadhu. Na dhiisi; jiraachuun koo faayidaa hin qabuutii. **17** “Akka ati isa leellituuf, akka qalbi kee isa irra keessuufis namni maali? **18** Ati ganama ganama isa xiinxaltee yeroo yerootti isa qorta. **19** Ati ija kee narraa hin buqqiftuu? Hamma ani hancufa liqimsutti kophaa koo na hin dhiiftuu? **20** Yaa isa nama eegdu, yoon cubbuu hojjedhe iyyuu ani maalan si godha? Ati maaliif waan itti akeekattu na godhatte? Ani ba’aa sitti ta’eraa? **21** Ati maaliif balleessaa koo irra dabartee cubbuu koo illee naaf hin dhiifne? Yeroon ani itti biyyoo keessa ciisu ga’eraatii; ati na barbaadda; garuu ani hin argamu.”

8 Bildaad Shuhaahichi akkana jedhee deebise: **2** “Ati hamma yoomiitti waan akkasii dubbatta? Dubbiin kee bubbee jabaa dha. **3** Waaqni murtii qajeelaa jal’isaa ree? Waaqni Waan Hunda Danda’u waan qajeelaa jal’isaa? **4** Yommuu ijoollen kee cubbuu isatti hojjetanitti, inni adabbii cubbuu isaanii dabarsee isaan kenne. **5** Ati garuu yoo Waaqa barbaadatte, Waaqa Waan Hunda Danda’u yoo waammatte, **6** yoo ati qulqulluu fi qajeelaa taate, inni waa’ee keetiif ammuma ka’a; jireenyi qajeelummaa kees siif deebisa. **7** Jalqabni kee xinnaa ta’u illee, dhumni kee baay’ee guddaa ta’a. **8** “Dhaloota darbe gaafadhu; waan abbootiin isaanii qoratani bira ga’anis hubadhu; **9** nu waan kaleessa dhalanneef waa tokko illee hin beeknuutii; baroonni keenyas lafa irratti akkuma gaaddidduu ti. **10** Isaan si hin barsiisani? Sittis hin himanii? Dubbi garaa isaanii keessa jirus hin dubbatanii? **11** Dhallaadduun lafa caffee hin ta’initti guddataa? Shambaqqoonis bishaan malee lalisaa? **12** Isaan utuma guddachaa jiranuu, utuu hin muramin, biqiltuuwwan kaan dura dafanii gogu. **13** Dhumni warra Waaqa irraanfatanii akkasuma ta’a; abdiin warra Waaqa hin beeknees ni bada. **14** Abdiin isaa akkuma salphaatii cita; ofitti amanachuun isaas man’ee sariitii ti. **15** Inni man’ee isaatti irkata; man’een sun garuu hin dhaabatu; itti maxxanas; man’een sun garuu danda’ee isa hin baatu. **16** Inni akka biqiltuu aduu

keessatti bishaan obaafamee lalisuutti, dameewwan isaa lafa biqiltuu irra diriirfatuu ti. **17** Hidda isaa tuullaa dhagaatti marata; kattaa gidduus iddoo jiraatu ni barbaaddata. **18** Yommuu inni iddoo isaatii badutti garuu, iddoon sun, ‘Ani si argee hin beeku’ jedhee isa gana. **19** Kunis dhuma jireenyi isaa ti; biqiltuuwwan biraas lafaa ni jiru. **20** “Waaqni nama hir’ina hin qabne hin gatu; yookaan harka jal’ootaa hin jabeessu. **21** Inni afaan kee kolfaan, arraba kee immoo ililleedhaan ni guuta. **22** Warri si jibban salphina uffatu. Dunkaanni jal’ootaas si’achi hin jiraatu.”

9 Iyyoob akkana jedhee deebise: **2** “Ani akka wanni kun dhugaa ta’e beeka. Namni garuu akkamitti fuula Waaqaa duratti qajeelaa ta’uu danda’a? **3** Namni tokko yoo isa wajjin falmuu barbaade kuma keessaa si’a tokko illee isaaf deebisuu hin danda’u. **4** Ogummaan isaa gad fagoo dha; humni isaas guddaa dha. Namni isaan mormee utuu hin miidhamin hafu jiraa? **5** Inni utuu isaan hin beekin tulluuwwan iddoo isaanii buqqisa; dheekkamsa isaatiinis isaan gaggaraagalcha. **6** Lafa iddoo isheetii ni sochoosa; utubaawwan ishees ni raasa. **7** Inni biiftuu ni ajaja; isheenis hin baatu; urjiiwwanis chaappaadhaan ni cufa. **8** Isa qofatu samiiwwan diriirs; dambalii galaanaa irras ni deema. **9** Urjiiwwan Amaaketaa fi urjii sadee, Urjii torbii fi tuuta ‘Urjiiwwan Kibbaa’ jedhaman isatu uume. **10** Inni wantoota gurguddaa qoratani bira ga’uun hin danda’amne, dirqiiwwan hin lakkaa’amne hojjeta. **11** Yommuu inni na bira darbu ani isa arguu hin danda’u; yommuu inni na cina deemus ani isa hubachuu hin danda’u. **12** Yoo inni butee deeme eenyutu isa dhowwuu danda’a? Eenyyutus, ‘Ati maal hojjettaa?’ isaan jechuu danda’a? **13** Waaqni dheekkamsa isaa hin deebisu; warri Ra’aabin gargaaran iyyuu gad deebi’u. **14** “Yoon ani akkamittan isatti falmuu danda’a? Isatti falmuufis akkamittan dubbii filachuu danda’a? **15** Ani nama balleessaa hin qabne utuun ta’e iyyuu, isaaf deebisuu hin danda’u; abbaa Murtii koo araraa kadhachuu qofa nan danda’a. **16** Yoo ani isa waammadhee inni naa deebise illee, akka inni na dhaga’u ani hin amanu. **17** Inni bubbee hamaadhaan na caccabsa; madaa koos sababii malee natti baay’isa. **18** Inni waan hadhaa’adhaan na guute malee akka ani hafuura fudhadhuuf illee yeroo naaf hin kennine. **19** Waa’ee jabinaa taanaan inni jabaa dha! Waa’ee murtii qajeelaa taanaan eenyutu isa waamuu danda’a? **20** Utuu ani nama balleessaa hin qabne ta’e iyyuu afaan koo natti mura; utuma ani hir’ina hin qabaannes yakkamaa ta’uu koo hima. **21** “Ani hir’ina qabaachuu baadhu iyyuu, waa’ee ofii kootii hin yaadda’u; jireenyi koos nan tuffadha. **22** Wanni hundinuu tokkuma; kanaafuu ani, ‘Inni isa hir’ina hin qabnes, isa hamaas ni balleessa’ nan jedha. **23** Yommuu dha’ichi bu’ee du’a tasaa fidutti, inni badiisa warra yakka hin qabneetti ni qoosa. **24** Yommuu lafti harka hamootaa jala galtutti, inni ija abbootii murtii ishee ni jaamsa; kun yoo isa ta’uu baate, egaa eenyu ree? **25** “Barri jireenyi koo nama fiigu caalaa ariifata; utuu gammachuu tokko illee hin argin darba. **26** Inni akkuma bidiruu dhallaadduu irraa hojjetamee, akkuma risaa waa butachuuf gad barrisuu ariifata. **27** Yoo ani, ‘Guungummii koo nan dhiisa; nyaara guuruus dhiisee nan seeqa’ jedhe, **28** ani amma iyyuu dhiphina koo hunda nan sodaadha; akka ati akka nama balleessaa hin qabneetti na hin hedne nan beekaatii. **29** Erga yakkamaa ta’uun koo beekamee, ani maaliifin akkasumaan dadhaba ree? **30** Utuma ani saamunaadhaan dhiqadhee handoodeedhaanis harka koo qulqulleeffadhe iyyuu, **31** ati hamma uffanni koos na balfutti, boolla keessa na dhidhimsita. **32** “Akka ani isaa deebisuu fi mana murtiitis wal falmiinuuf, inni akka koo nama foonii miti. **33** Utuu namni nu lamaan irra harka kaa’u, kan gidduu

keeniyattis araara buusu tokko jiraatee, **34** utuu Waaqni ulee isaa narraa kaasee silaa naasisuun isaa na hin sodaachisu ture. **35** Silaa ani utuun isa hin sodaatin nan dubbadhan ture; haalan amma keessa jiruun garuu hin danda'u.

10 “Ani jireenya koo akka malee jibbeera; kanaafuu caalchisee nan guunguma; hadhaa’ummaa lubbuu kootiinis nan dubbadha. **2** Waaqaanis akkana nan jedha: Ati maaliin akka na himattu natti himi malee natti hin murin. **3** Hojii jal’ootaa gammachuudhaan fudhattee ana immoo yommuu cunqursitu, hojii harka keetiis yommuu tuffattu sitti tolaa? **4** Ati ija foonii qabdaa? Akka namni ilaaluttis ni ilaaltaa? **5** Barri kee akka bara namaatii? Yookaan waggoonni kee akka waggoota namaatii? **6** Yoo ta’i maaliif balleessaa koo barbaaddee cubbuu koo qoratta? **7** Ta’us ati akka ani yakka hin qabnee fi akka namni harka keetii na baasu tokko iyyuu hin jirre ni beekta. **8** “Harki kee tolchee na uume. Ati amma deebitee na balleessitaa? **9** Akka supheetti na tolchuu kee yaadadhu. Ati amma gara biyyootti na deebiftaa? **10** Ati akka aannanii na hin dhangalaafnee? Akka baaduus na hin itichinee? **11** Ati gogaa fi foon natti uffite; lafee fi ribuudhaanis walitti hodhitee na tolchite. **12** Ati jireenya naa kennitee gaarummaa natti argisiifte; kunuunsi kees hafuura koo naa eege. **13** “Ati garuu waan kana hunda garaatti qabatte; anis akka wanni kun yaada kee keessa jiru nan beeka. **14** Ati yoo ani cubbuu hojjedhe na argita; balleessaa koos utuu hin adabin bira hin dabartu. **15** Yoo ani yakka hojjedhe, anaaf wayyoo! Ani yoo nama balleessaa hin qabne ta’e illee, mataa koo ol qabachuu hin danda’u; ani salphina uffadhee dhiphina keessa seeneeraatii. **16** Yoo ani mataa ol qabadhe ati akka leenca wa adamsuu na adamsita; humna kee sodaachisaa sanas ammuu amma natti argisiifta. **17** Ati dhuga baatota haaraa natti fiddee dheekkamsa kee natti dabalta; loltuus natti fidda. **18** “Egaa ati maaliif gadameessa keessaa na baafte? Utuu iji tokko iyyuu na hin argin utuun du’ee. **19** Ani utuun dhalachuu baadhee yookaan utuun akkuman dhaladheen awwaalamee jiraadhee! **20** Barri koo gabaabaan dhuma jira mitii? Akka ani yeroo xinnoof gammaduuf narraa deebi’i; **21** utuu ani lafa dhaqanii hin deebine, biyya dimimmisaa fi dukkana limixii hin dhaqin dura, **22** gara biyya dimimmisaa’aa akka dukkanaa, biyya gaaddidduu du’aatiin guutame, kan inni iyyuu akkuma dukkanaa ta’ee hin dhaqin, narraa deebi’i.”

11 Zoofaari Naa’imaatiichi akkana jedhee deebise: **2** “Dubbiwwan kunneen hundi deebii argachuu hin qabanii? Dubbii baay’isuun qajeelaa nama godhaa? **3** Of jajuun kee afaan nama qabachiisaa? Yommuu ati qoostu namni si ifatu hin jiruu? **4** Ati Waaqaan, ‘Barsiisni koo qulqulluu dha; ani fuula kee duratti hir’ina hin qabu’ jetta. **5** Maaloo utuu Waaqni sitti dubbatee, utuu afaan isaas sitti saaqqatee **6** icciitii ogummaa siif ibsee ani akkamin hawwa! Ogummaan dhugaan bifa lama qabaatii. Kanaafuu Waaqni cubbuu kee muraasa akka siif irraanfate beeki. **7** “Icciitii Waaqaa qorattee bira ga’uu yookaan yaada Waaqa Waan Hunda Danda’uu qorattee bira ga’uu dandeessaa? **8** Isaan samiiwwan caalaa ol fagaatu; ati maal gochuu dandeessa? Qilee awwaalaa caalaa gad fagaatu; ati maal beekuu dandeessa? (Sheol h7585) **9** Safarri isaa lafa caalaa dheerata; galaana caalaa bal’ata. **10** “Yoo inni dhufee mana hidhaatti si galche, yoo waldaa murtiis walitti qabe eenyutu isa dhowwuu danda’a? **11** Dhugumaan inni sobdoota ni beeka; inni yommuu jal’ina argutti hin qalbeeffatuu? **12** Yoo harreen diidaa nama ta’ee dhalate malee gowwaan ogeessa ta’uu hin danda’u. **13** “Ta’us yoo ati yaada kee gara isaatti deebiftee harka kees gara isaatti diriirsite,

14 cubbuu harka kee keessa jiru yoo of irraa fageessite, akka wanni hamaanis dunkaana kee keessa hin jiraanne yoo goote, **15** ati qaani tokko malee fuula kee ol qabachuu dandeessa; sodaa tokko malees jabaattee dhaabatta. **16** Ati dhugumaan rakkina kee ni irraanfatta; akkuma lolaa darbeettis ni lakkoofa. **17** Jireenyi kee aduu saafaa caalaa ifa; dukkanni isaas akkuma barri ganamaa ta’a. **18** Waan abdiin jiruuf ati hin sodaattu; naannoo kee ni ilaalta; nagaadhaanis ni boqotta. **19** Ati ni rafta; namni tokko iyyuu si hin sodaachisu; namoonni baay’eenis fuula kee barbaadu. **20** Iji hamootaa ni dadhaba; karaan ittiin baqatanis isaan jalaa bada; abdiin isaanis du’a qofa.”

12 Iyyoob akkana jedhee deebise: **2** “Nama jechuun dhugumaan isin; ogummaan isin wajjin duuti! **3** Garuu anis akkuma keessan sammuu qaba; ani isinii gad miti. Namni waan akkanaa hin beekne eenyu? **4** “Ani nama Waaqa waammatee deebii argate ta’u illee, michoota koo biratti nama kolfaa ta’era. Ani utuun nama qajeelaa hir’ina hin qabne ta’ee jiruu nama kolfaa ta’era. **5** Warri itti tole rakkinnati qoosu; nama kufuuf mailli isaa mucucaateenis kun hiree isaati jedhu. **6** Dunkaanni saamtota hin jeeqamu; warri Waaqa isaanii harkatti baatanii jooran, warri Waaqa dheekkamsiisan nagaan jiraatu. **7** “Mee horii gaafadhu; isaan si barsiisu; yookaan simbirroota samii gaafadhu; isaan sitti himu; **8** yookaan lafatti dubbadhu; inni si barsiisa; yookaan qurxummiwwan galaanaa sitti haa himan. **9** Akka harki Waaqayyoo waan kana hojjete, isaan kanneen hunda keessaa eenyutu hin beekne? **10** Lubbuun uumama hundaa, hafuurri nama hundaas harka isaa keessa jira. **11** Akkuma arrabni nyaata afaaniin qabu, gurris dubbii dhaga’ee addaan hin baasuu? **12** Ogummaan jaarsolii biratti, hubannaanis warra umurii dheeratee biratti argama mitii? **13** “Ogummaa fi humni kan Waaqaa ti; gorsii fi hubannaanis kan isaa ti. **14** Waan inni diigu eenyu iyyuu deebisee ijaaruu hin danda’u; nama inni hidhe eenyu iyyuu hiikuu hin danda’u. **15** Yoo inni bishaan dhowwate, hongeeutu bu’a; yoo inni gad dhise immoo biyya balleessa. **16** Jabinnii fi ogummaan kan isaa ti; namni gowwoomfamu fi inni gowwoomsus kanuma isaa ti. **17** Inni gorsitoota qullaa deemsisa; abbootii murtiis gowwoota godha. **18** Inni mootota irraa hidhaa hiikee, mudhii isaaniitti sabbata hidha. **19** Luboota qullaa deemsisa; jajjabeeyyii ni gaggargalcha. **20** Gorsitoota amanamoo afaan qabachiisa; hubannaa jaarsoliis irraa fuudha. **21** Warra kabajamootti salphina fida; warra jajjaboo immoo hidhata hiikachiisa. **22** Inni icciitii dukkanaa keessaa ifatti baasa; dukkana limixiis ifatti geeddara. **23** Inni saboota ni guddisa; ni ballessa; saboota ni baay’isa; ni bittinneessa. **24** Bulchitoota addunya hubannaa malee hambisa; gammoojjii daandii hin qabne keessas isaan joorsa. **25** Isaan dukkana ifa hin qabne keessa qaqqabannaadhaan deemu; inni akka isaan akkuma nama machaa’eetti gatantaranis ni godha.

13 “Waan kana hunda iji koo argeera; gurri koos dhaga’ee hubateera. **2** Waan isin beektan anis beeka; ani isinii gad miti. **3** Ani garuu Waaqa Waan Hunda Danda’utti nan dubbadha; waa’ee dhimma koos Waaqaatti falmuu nan barbaada. **4** Isin garuu sobaan nama faaltu; hundi keessan abbootii qorichaa kanneen faayidaa hin qabnee dha! **5** Isin yoo cal jettan maal qaba! Wanni sun ogummaa isiniif ta’a. **6** Amma falmii koo dhaga’aa; kadhannaa afaan kootiis dhaggeeffadha. **7** Isin jal’inaan Waaqaaf dubbattuu? Gowwoomsaadhaanis isaaf odeessituu? **8** Isaaf ni loogduu? Waaqaafis ni falmituu? **9** Yoo inni isin qore wanni gaariin isin irraa argamaa? Isin akka nama gowwoomsitan, isa gowwoomsuu dandeessuu? **10** Yoo isin dhoksaadhaan loogii

hojjetan, inni dhugumaan isinitti dheekkama. **11** Surraan isaa isin hin sodaachisuu? Sodaachisuum isaa isinitti hin dhaga'amu? **12** Fakkeenyi keessan fakkeenya daaraa ti; da'oon keessanis da'oo suphee ti. **13** "Akka ani dubbadhuuf isin cal jedhaa; ergasii wannii barbaade natti haa dhufu. **14** Ani maaliifin foon koo ilkaan kootiin, lubbuu koos harka kootiin qabada? **15** Yoo inni na ajjeese iyyuu ani isaa nan abdada; waa'ee dhimma kootii illee fuula isaa duratti nan falmadha. **16** Kun fayyina koo ni ta'a; warri Waaqatti hin bulle fuula isaa duratti dhi'aachuu hin danda'aniiti! **17** Dubbii koo qalbeeffadhaa dhaggeeffadhaa; waan ani jedhus gurri keessan haa dhaga'u. **18** Kunoo ani himata koo qopheeffadheera; akka inni murti qajeelaa naa kennus nan beeka. **19** Namni na himatu jiraa? Yoo jiraate, ani nan cal'isa; nan du'as. **20** "Yaa Waaqayyo, ati wantoota kanneen lamaan naa kenni malee ani fuula kee duraa hin dhokadhu. **21** Harka kee narraa fageessi; sodaachisni kees na hin rifaahiis. **22** Ergasii na waami; anis nan owwaadha; yookaan nan dubbadha; ati immoo deebii naa kennita. **23** Ani balleessaa fi cubbuu hammamin hojjedhe? Yakka kootii fi cubbuu koo na beeksis. **24** Ati maaliif fuula kee dhokfattee akka diinaatti na ilaalta? **25** Baala qilleensi harcaase ni cicirtaa? Habaqii gogaa ni ariitaa? **26** Ati waan ittiin na hadheessitu natti barreessitaatii; cubbuu dargaggummaa kootiis na dhaalchifta. **27** Miilla koo jirma gidduu galchita; faana miilla kootiitti mallattoo gootee karaa koo hunda xiyyeeffattee duukaa buuta. **28** "Namnis akkuma waan bososeetti, akkuma wayyaa biliin nyaateetti ni dhuma.

14 "Nama dubartoota irraa dhalate, barri isaa gabaabaa fi kan rakkinaan guutamee dha. **2** Inni akkuma daraaraa ni biqila; ni coollagas; akkuma gaaddiduu ariifatee darba malee hin turu. **3** Iji kee nama akkasii xiyyeeffatee ilaalaa? Ati murtiif fuula kee duratti isa fiddaa? **4** Eenyutu waan xuraa'aa keessaa waan qulqullaa'aa baasuu danda'a? Namni tokko iyyuu hin danda'u! **5** Barri jireenya namaa murtaa'aa dha; baay'inni ji'oota isaa si bira jira; daangaa inni darbuu hin dandaenye daangessiteefii jirta. **6** Hamma inni akka hojjetaa tokkootti bara isaa raawwatutti, fuula kee isa irraa deebifadhu; isas dhiisi. **7** "Mukni illee abdi qaba: Yoo murame deebi'ee ni lata; dameen isaa haaraanis hin gogu. **8** Yoo gufuu isaa lafa keessatti dulloomee gufuu isaa biyyoo keessatti tortore iyyuu, **9** foolii bishaaniitiin lata; akka biqiltuuttis damee ni baafata. **10** Namni garuu du'ee awwaalama; lubbuu isaa keessaa baati; innis hin jiraatu. **11** Akkuma bishaan galaanaa gogu yookaan lagnis dhume gogu sana, **12** namnis akkasuma ni ciisa; hin ka'us; hamma samiiwwan darbanittis hin dammaqu yookaan hirribaa hin ka'u. **13** "Maaloo utuu awwaala keessa na dhoksitee hamma dheekkamsi kee darbutti na haguugde! Maaloo utuu beellama naa kennitee ergasii immoo na yaadattee! (Sheel h7585) **14** Namni tokko yoo du'ee deebi'ee ni jiraataa? Ani hamma haaromfamni koo dhufutti, bara rakkoo koo hunda obsaan nan eegadha. **15** Ati na waamta; anis si jalaa nan owwaadha; hojii harka keetiis ni hawwita. **16** Yeroo sana ati tarkaanfii koo ni lakkoofa; cubbuu koo garuu hin to'attu. **17** Yakki koo korojootti naqamee chaappeffama; ati cubbuu koo ni haguugda. **18** "Garuu akkuma tulluu lolaadhaan dhiqamee jigu, kattaanis iddoo isaatii buqqa'u sana, **19** akkuma bishaan dhagaa nyaatee haphisuu, akkuma lolaan biyyoo dhiqu sana, atis akkasuma abdi namaa ni balleessita. **20** Ati bara baraan isa ni moota; innis ni bada; bifa isaa ni geeddarta; of irraas isa fageessita. **21** Yoo ilmaan isaa ulfina argatan inni hin beeku; yoo isaan salphatanis hin argu. **22** Dhukkuba dhagna isaa qofatu isatti dhaga'ama; inni mataa isaa qofaaf boo'a."

15 Eliifaaz Teemaanichi akkana jedhee deebise: **2** "Namni ogeessi tokko dubbii faayidaa hin qabneen deebii kennaa? Yookaan bubblee ba'a biiftuutiin garaa isaa guutataa? **3** Inni dubbii faayidaa hin qabneen, haasaa bu'aa hin qabneenis ni falmaa? **4** Ati garuu Waaqa sodaachuu ni tuffatta; Waaqa kadhachuu illee nama dhowwita. **5** Cubbuun kee afaan kee ni barsiifti; atis afaan jal'ootaa filata. **6** Afaanuma keetu sitti mura malee afaan koo miti; arrabuma keetu ragaa sitti ta'a. **7** "Situ nama hunda dura dhalatee? Yookaan situ tulluuwwan dura argamee? **8** Ati dhoksa Waaqaa dhageesseertaa? Ogummaas ofuma keetii dhufattee? **9** Wannani ati beeku kan nu hin beekne maali? Hubannaan ati qabdu kan nu hin qabne maali? **10** Namoonni arrii baasanii fi kanneen jaaran, warri abbaa kee iyyuu caalaa dullooman nu gidduu jiru. **11** Gorsii Waaqaa kan nama jajjabeessu, dubbiin suutaan sitti himame sun si hanqatee? **12** Yaadni kee maaliif si fudhatee bada? Ijas maaliif babaafata? **13** Wannani akka ati Waaqatti aartu, akka dubbiin akkasis afaan keetii ba'u godhe maali? **14** "Akka qulqulluu ta'uuf namni maali? Yookaan akka qajeeltota ta'aniif warri dubartoota irraa dhalatan maali? **15** Yoo Waaqni qulqulloota isaa illee amanuu baatee samiiwwan iyyuu fuula isaa duratti qulqulluu ta'uu baatan, **16** yoo sanyiin namaa inni hamaa fi xuraa'aan, kan akkuma bishaaniitti cubbuu dhugu sun hammam hammasii gad haa ta'u ree! **17** "Na dhaggeeffadhu; ani siifan ibsaa; waanan arges sitti nan hima; **18** waan namoonni ogeeyyiin waan abbootii isaanii irraa dhaga'an keessaa tokko illee utuu hin dhoksin odeessan sana nan dubbadha; **19** biyyattiin abbootii isaanii qofaaf kennamte; alagaan tokko iyyuu isaan gidduu hin jiraanne. **20** Namni dabaan bara jireenya isaa guutuu, gara jabeessis bara isaaf qoodame guutuu ni rakkata. **21** Sagaleen sodaachisaan gurra isaatti ni iyya; utuma inni nagaan jiraatuu saamtonni tasuma itti dhufu. **22** Inni akka deebi'ee dukkana keessaa ba'u hin amanu; goraadeetu isa eeggata. **23** Inni waan nyaatamu barbaacha asii fi achi jooa; akka guyyaan dukkanaa dhi'aates ni beeka. **24** Dhiphinaa fi gaddi isa sodaachisu; akkuma mootii lolaaf qophaa'eettis isatti cimtu; **25** inni harka isaa Waaqatti ol fudhatee Waaqa Waan Hunda Danda'u tuffateera; **26** gaachana yabbuu fi jabaa qabatee isaan mormuuf mata jabinaan ba'eera. **27** "Yoo fuulli isaa coomaan haguugamee mudhiin isaa foon baasee iita'e iyyuu, **28** inni magaalawwan barbadaa'an keessa, manneen namni tokko iyyuu keessa hin jiraanne, kanneen diigamanii tuuluma ga'an keessa jiraatu. **29** Inni si'achi hin sooromu; qabeenyi isaa hin jiraatu; yookaan qabeenyi isaa lafa irra hin turu. **30** Inni dukkana jalaa hin ba'u; arrabni ibiddaa damee isaa ni goga; hafuurri afaan Waaqaatii ba'us isa fudhata. **31** Inni sababii beenyaa tokko illee hin arganneef, waan faayidaa hin qabne amanachuudhaan of hin gowwomsin. **32** Inni utuu yeroon isaa hin ga'in ni coollaga; dameen isaas hin lalisu. **33** Inni akka muka wayinii jji isaa utuu hin bilchaatin irraa funaanamee, akka ejersa daraaraa isaa of irraa harcaasee ni ta'a. **34** Gareen warra Waaqaaf hin bullee ni maseena; ibiddis dunkaana warra matta'aa jaallatanii ni guba. **35** Isaan rakkina ulfaa'ani hammina dhalan; garaan isaanis jal'ina yaada."

16 Iyyoobis akkana jedhee deebise: **2** "Ani waan akkanaa baay'ee dhaga'eera; hundi keessan jajjabeessitoota nama dhiphistanii dha! **3** Haasaan faayidaa hin qabne kun hin dhumuu? Wannani akka ati oduu dheeressituuf si tuttuu maali? **4** Utuu isin iddoo koo jiraattanii silaa ani akkuma keessan kana nan dubbadha ture; dubbii mi'ooftuu dubbachuudhaanis mataa koo isinitti nan raasan ture. **5** Ani afaan kootiin isin jajjabeessitee gorsi arraba kootiis qabbana isinii kenna ture. **6** "Yoo ani dubbadhe

dhukkubni koo natti hin wayyaa'u; cal jedhus na hin dhiisu. **7** Yaa Waaqi, ati dhugumaan na dadhabsiifteerta; warra mana koo jiru hundas balleessiteerta. **8** Ati na kokotteessite; kunis ragaa natti ta'e; akka malee huqqachuun koos ifatti ba'ee na saaxile. **9** Waaqni dheekkamsa isaatiin rukutee na ciccire; ilkaan isaa natti qarate; diinni koo ija isaa natti babaase. **10** Namoonni natti qoosuuf afaan banatan; tuufiidhaan maddii koo kabalan; tokko ta'anii natti ka'an. **11** Waaqni dabarsee hamootatti na kenne; harka jal'ootaa keessas na buuse. **12** Ani nagaan jiraachaan ture; inni garuu na burkuteesse; morma na qabee na caccabse. **13** Tiyyeeffannaa isaa na godhate; **13** loltoonni isaa warri xiyyaan lolan na marsu. Inni gara laafina malee kalee koo waraane hadhooftuu koo illee lafatti gad jigse. **14** Inni ammumaa amma na caccabsa; akkuma loltuu tokkootti natti fiiga. **15** "Ani gogaa kootti uffata gaddaa hodhadheera; gaanfa koos biyyoo keessatti awwaaleera. **16** Fuulli koo boo'ichaan diimateera; dukkanni limixiin ija koo irra bu'eera. **17** Ta'us harki koo yakka tokko illee hin hojjenne; kadhannaan koos qulqulluu dha. **18** "Yaa lafa, ati dhiiga koo hin dhoksin; akka iyyi koo iddoo boqonnaa argatus hin godhin! **19** Amma iyyuu dhuga ba'aa koo samii irra jira; abukaattoon koos ol gubbaa jira. **20** Michoonni koo na tuffatu; iji koos immimaan gara Waaqatti facaasa; **21** akkuma namni michuu isaatiif kadhata sana utuu namni Waaqa kadhata namaaf jiraate! **22** "Waggoota xinnoo booddee, ani gara deemanii deebi'uun hin jirre nan deema.

17 Hafuurri koo dadhabeera; barri koo gabaabbateera; awwaallis naa qopheeffameera. **2** Dhugumaan qoostonni na marsaniiru; iji koos hojii isaanii isa hamaa sana hubatee ilaala. **3** "Yaa Waaqi, qabsiisa naa ta'i; si malee eenyutu wabii naa ta'a? **4** Akka isaan waa hin habaaneef ati sammuu isaanii cufteerta; kanaafuu ati akka isaan mo'atan hin gootuu. **5** Yoo namni tokko faayidaa argachuuf michuu isaa maqaa balleesse, iji ijoollee isaa ni jaama. **6** "Waaqni nama hunda biratti nama kolfaa, nama namni fuula isaatti tufu na godheera. **7** Iji koo sababii gaddaatiif arguu dhabe; dhagni koo guutuunis akkuma gaaddidduu ti. **8** Qajeeltonni waan kanaan ni rifatu; namni balleessaa hin qabnes warra Waaqatti hin bulle irratti ka'a. **9** Qajeelaan garuu karaa isaatti cima; warri harki isaanii qulqulluu ta'es jabaachaa deemu. **10** "Hundi keessan garuu mee deebi'aa yaalaa! Ani isin keessaa nama ogeessa tokko illee hin argadhu. **11** Barri koo darbeera; karoorri koo fashalaa'eera; hawwiin garaa koos akkasuma ta'eera. **12** Namoonni kunneen halkan guyyaatti geeddaraniiru; utuma dukkana argaanus, 'Ifni dhi'aateera' jedhu. **13** Yoo manni ani abdadhu awwaala qofa ta'e, yoo ani dukkana keessatti siree koo afadhe, (Sheol h7585) **14** yoo ani boolla qileetiin, 'Ati abbaa koo ti'; raammoodhaan immoo, 'Ati haadha koo ti'; yookaan 'Obboleettii koo ti' jedhe, **15** egaa abdiin koo eessa jira? Ennyutus abdi tokko illee naa arga? **16** Inni na wajjin awwaala bu'aa? Nus walumaan biyyoo seennaa?" (Sheol h7585)

18 Bildaad Shuhaahichi akkana jedhee deebise: **2** "Isin haasaa kana yoom fixxu? Mee qalbeeffadhaa; ergasii dubbachuu dandeenya. **3** Nu maaliif akka looniitti hedamna? Maaliifis fuula kee duratti akka gowwaatti ilaalamna? **4** Ati kan aariidhaan of ciccirtu, lafti sababii keetiif duwwaatti haftii? Yookaan kattaan iddoo isaatii ni buqqifamaa? **5** 'Ibsaan nama hamaa ni dhaama; arrabni ibidda isaa ifa hin kennu. **6** Ifni dunkaana isaa keessaa ni dukkanaa'a; ibsaan isa bira jirus ni dhaama. **7** Jabinni tarkaanfii isaa ni dadhaba; malli isaas isuma kuffisa. **8** Miilli isaa kiyyoo keessa isa buusa; inni boolla kiyyeeffame irra ni joora. **9** Kiyyoon kottee isaa qaba; futtaasaanis jabeessee isaa qaba. **10** Lafa irra

funyoon isaaf dhokfameera; karaa isaa irras kiyyoon kaa'ameera. **11** Naasuun karaa hundaan isa sodaachisa; faana isaa bu'ees isa ari'a. **12** Badiisni afaan itti banateera; balaanis qophaa'ee jiguu isaa eeggata. **13** Gogaan isaa dhukkubaan nyaatamee dhuma; ilmi du'aa hangaftichi harkaa fi miilla isaa nyaata. **14** Inni dunkaana abdate keessaa buqqifamee gara mootii sodaatti geeffama. **15** Waan kan isaa hin ta'inis dunkaana isaa keessa jiraata; dinyiin boba'us iddoo inni jiraatu irra faffaca'a. **16** Jalaan hiddi isaa ni goga; irraan immoo dameen isaa ni coollaga. **17** Yaadannoon isaa lafa irraa ni bada; maqaan isaas lafa irraa ni dhabama. **18** Inni ifa keessaa gara dukkanaatti darbatama; addunyaa irraas ni dhabama. **19** Inni saba isaa gidduutti ijoollee yookaan sanyii, biyya duraan jiraate keessatti hambaa hin qabaatu. **20** Namoonni dhi'aa waa'ee isaa dhaga'anii rifatu; warri ba'aas sodaadhaan guutamu. **21** Iddoon jireenya nama hamaa, dhugumaan akkana ta'a; iddoo nama Waaqa hin beeknees kanuma ta'a."

19 Iyyoobis akkana jedhee deebise: **2** "Isin hamma yoomiitti na dhiphistanii dubbiin na cabsitu? **3** Amma si'a kudhan na arrabsitaniiru; qaanii malee na miitaniiru. **4** Yoo ani dhugumaan karaa irraa goree jiraadhe, dogoggorri koo anuma wajjin jiraata. **5** Yoo isin dhugumaan anaa olitti of guddiftanii na miidhuuf salphina kootti fayyadamtan, **6** akka Waaqni na miidhee kiyyoo isaa illee natti xaxe beekaa. **7** "Ani miidhameera! jedhee iyyadhu illee deebii hin argadhu; sagalee ol fudhadhee gargaarsaaf iyyus murtiin qajeelaan hin jiru. **8** Akka ani hin dabarreef inni karaa koo cufeera; daandii koottis dukkana haguugeera. **9** Ulfina koo narraa mulqeera; mataa koo irraas gonfoo fuudheera. **10** Inni hamma ani badutti gama hundaan na diiga; abdi koo illee akkuma mukaa buqqisa. **11** Dheekkamsi isaa natti boba'a; akkuma diina isaattis na heda. **12** Loltoonni isaa humnaan dhufanii naannoo kootti da'annaa ijaarratan; dunkaana koos ni marsan. **13** "Inni obboloota koo narraa fageesseera; michoonni koos keessummaa natti ta'an. **14** Firoonni koo na dhiisaniiru; michuuwwan koos na dagataniiru. **15** Keessummoonni mana koo jirani fi xomboreewwan koo akka alagaatti na ilaalan; akka nama ormaattis na hedan. **16** Hojjetaa koo nan waama; afaan kootiin isaa nan kadhada; inni garuu na jalaa hin owwaatu. **17** Hafuurri koo niitii kootti illee jibbisiisaa dha; ani obboloota koottis xiraa'aa dha. **18** Ijoolleen xinnoon iyyuu na tuffatu; yommuu ani ka'us natti qoosu. **19** Michoonni koo kanneen walitti dhi'aannu hundi na balfan; warri ani jaalladhus natti garagalan. **20** Ani gogaa fi lafeedha malee homaa miti; gogaan ilkaanii qofti naaf hafeen jalaa ba'e. **21** "Garaa naa laafaa, yaa michoota koo garaa naa laafaa; harki Waaqa na dha'eeraatii. **22** Isin maaliif akkuma Waaqni na ari'u sana na ariitu? Amma illee foon koo isin hin geenyee? **23** "Maaloo utuu dubbiin koo barreeffamee jiraate! Utuu kitaaba keessatti barreeffamee! **24** Utuu sibiilaan kattaaf irratti barreeffamee yookaan bara baraan dhagaa irratti qiximamee jiraate! **25** Ani akka furiin koo jiraataa ta'e, akka inni dhuma irratti lafa irra dhaabatus nan beeka. **26** Erga gogaan koo badee booddee, ani amma iyyuu foon kootiin Waaqa nan arga; **27** ani mataan koo isa nan arga; utuu nama biraa hin ta'in anuu ija kootiin isaa nan arga. Onneen koo akkam na keessatti gaggabdi! **28** "Yoo isin, 'Sababii hiddi rakkina sanaa isa keessa jiruuf nu akkamitti isa ariina?' jettan, **29** sababii dheekkamsi goraadeedhaan adabamuu fiduuf isin mataan keessan goraadee sodaachuu qabdu; kunis akka isin akka murtiin jiru beekaniif."

20 Zoofaari Naa'imaatiichi akkana jedhee deebise: **2** "Waan ani akka malee jeeqameef, yaadni koo akka ani deebii

kennu na kakaasa. **3** Ani dheekkamsa na qaansu dhaga'aan jira; qalbiin koos akka ani deebii kennu na kakaasa. **4** "Ati erga namni lafa irra kaa'amee bara duriitii jalqabee wanni kun akkam akka ture ni beekta mitii? **5** Burraaquun jal'ootaa yeroo gabaabaaf tura; gammachuun warra Waaqaaf hin bullees akkuma liphisu ijaa ti. **6** Of tuulummaan isaa samiiwwan ga'ee mataan isaa duumessawwan tuqus, **7** inni akkuma awwaraa bara baraan bada; warri duraan isa arganis, 'Inni eessa jira?' jedhu. **8** Inni akkuma abjuu fiigee bada; deebi'ees hin argamu; akkuma mul'ata halkanis dafee dhabama. **9** Iji isaa argee ture deebi'ee isa hin argu; iddoon isaas si'achi isa hin ilaalu. **10** Ijoolleen isaa hiyyeeyyii beenyaa baasu; harki isaas qabeenya inni saame deebisee kennuu qaba. **11** Jabinni dargaggummaa kan lafee isaa keessa guute sun, isa wajjin biyyoo keessa ciisa. **12** "Hamminni afaan isaa keessatti mi'awee inni arraba isaa jala dhokfatu iyyuu, **13** inni afaanii baafatee gatuu jibbee afaanuma ofii isaa keessa turfatu iyyuu, **14** nyaanni isaa garaa isaa keessatti dhangaggaa'; isa keessatti hadhaa bofaa ta'a. **15** Inni qabeenya liqimse sana ni tufa; Waaqnis akka garaan isaa waan sana diddigu ni godha. **16** Inni summii bofaa xuuxa; arrabni butiis isa ajjeessa. **17** Inni laga yaa'u, burqaa dammaatii fi dhadhaa hin argu. **18** Inni waan itti dadhabe utuu hin nyaatin deebisa; bu'aa daldala isaa irraa argatettis hin gammadu. **19** Inni hiyyeeyyii hacuucee harka duwwaa hambiseeraatii; mana ofii hin ijaarinis humnaan fudhateera. **20** "Hawwii isaa hamaa sana irraa boqonnaa hin argatu; inni qabeenya isaatiin of oolchu hin danda'u. **21** Wanni inni nyaatu tokko iyyuu hin hafuuf; badhaadhummaan isaas itti fufee hin jiraatu. **22** Utuma inni waan hunda qabuu rakkinni isatti dhufa; dhiphinni cimaanis isa qabata. **23** Yeroo inni garaa isaa guutatutti, Waaqni dheekkamsa isaa sodaachisaa sana itti erga; dha'icha isaa illee itti roobsa. **24** Inni mi'a lolaa sibiilaa baqatu illee, xiyya naasiitu isa waraana. **25** Dudga isaa keessaa xiyya, tiruu isaa keessaa immoo fiixee calaqqisu buqqisa. Sodaan guddaan isa qabata; **26** dukkanni limixiinis riphee qabeenya isaa eeggata. Ibiddi namni tokko iyyuu hin afarsin gubee isa fixa; waan dukaana isaa keessatti hafes ni barbadeessa. **27** Samiiwwan balleessaa isaa saaxilu; laftis isatti kaati. **28** Guyyaa dheekkamsa Waaqaatti lolan mana isaa, bishaan yaa'us mi'a isaa fudhatee deema. **29** Carraan Waaqni cubbamoof kennu, dhaalli Waaqni isaaniif qoodes kanuma."

21 Iyyoob akkana jedhee deebise: **2** "Dubbi koo qalbeeffadhaa dhaggeeffadhaa; kun waan isin ittiin na jajjabeessitan haa ta'u. **3** Yeroo ani dubbadhu naa obsaa; erga ani dubbadhee booddee isin natti qoosuu dandeessu. **4** "Dhugumaan kan ani komadhu namaa? Ani maaliif obsa hin dhabne ree? **5** Na ilaalaatii dinqisiifadhaa; harka keessanis afaan keessan irra kaa'adhaa. **6** Ani yommuu waan kana yaadu nan sodaadha; hollannaanis na qabata. **7** Hamoonni maaliif itti fufanii lubbuun jiraatu? Maaliif duulloomanii humnas argachaa deemu? **8** Ijoolleen isaanii naannoo isaaniitti, sanyiin isaaniis fuula isaanii duratti jabaatanii dhaabatu. **9** Manni isaanii nagaa dha; waan sodaatu illee hin qabu; uleen Waaqaas isaan hin tuqxu. **10** Kormi isaanii dhalchu hin dadhabu; saawwan isaanii ni dhalu; hin gatatanis. **11** Isaan ijoollee isaanii akkuma bushaayetti bobbaasu; daa'imman isaanii immoo ni burraaqu. **12** Dibbee fi kiraaraan sirbu; sagalee ululleetiinis ni gammadu. **13** Isaan bara isaanii badhaadhummaadhaan fixatu; nagaadhaanis ni awwaalamu. (Sheol h7585) **14** Ta'u illee isaan Waaqaan akkana jedhu; 'Nu dhiisi! Nu karaa kee beekuuf fedhii hin qabnu. **15** Akka nu isa tajaajiluuf Waaqni waan Hunda Danda'u eenyu? Nu isa kadhannu maal arganna? **16** Badhaadhummaan isaanii garuu

isaan harka hin jiru; kanaafuu ani gorsa hamootaa irraa nan fagaadha. **17** "Garuu ibsaan hamootaa yoom iyyuu ni dhaamaa? Balaan yoom iyyuu isaanitti dhufaa? Waaqnis dheekkamsa isaatiin badiisa isaanitti fidaa? **18** Isaan akkuma cidii fuula qilleensaa duraa ti; akkuma habaajii bubbeen hamaan fudhatee deemu ti. **19** Isin, 'Waaqni balleessaa nama tokkoo ilmaan isaatiif kuusa' jettu. Akka inni waan kana beekuuf Waaqni namichuma mataa isaatiif gatii isaa haa kennu! **20** Iji isaa badiisa isaa haa argu; inni xoofoof dheekkamsa Waaqa Waan Hunda Danda'u haa dhugu. **21** Inni yeroo ji'i isaaf qoodame dhumutti, waa'ee maatii isaa kan dhiisee biraa deemu sanaa dhimma maalii qabaata? **22** "Namni tokko iyyuu Waaqa beekumsa barsiisuu danda'aa? Waaqni ol aantotatti iyyuu ni muraatii. **23** Namni tokko utuma itti tolee nagaan jiraatuu, utuma humna guutuu qabuu, **24** utuma dhagni isaa gabbatee jiruu, utuma lafeen isaa dhukaan guutamee jiruu ni du'a. **25** Namni biraa immoo utuu gammachuu tokko illee hin argin, jireenya hadhaa'aa jiraachaa du'a. **26** Isaan biyyoo keessa wal bira ciciisu; lachan isaaniituu raammoo ni tuuta'a. **27** "Ani yaada keessanii fi mala isin ittiin na miidhuu barbaaddan nan beeka. **28** Isin, 'Manni namicha guddaa, dunkaanni namoonni hamoon keessa jiraatan amma eessa jira?' jettu. **29** Isin namoota karaa deeman hin gaafannee? Waan isaan jedhanis hin qalbeeffannee? **30** Akka namni hamaan guyyaa balaa oolfamu, akka inni guyyaa dheekkamsaa illee baraaramu hin qalbeeffannee? **31** Namni fuuluma isaa dura dhaabatee hojii isaa itti himu eenyu? Namni gatii waan inni hojjetee baasuuf eenyu? **32** Inni gara awwaalaatti geeffama; awwaalli isaas ni eegama. **33** Biyyoon sulula keessaa isatti mi'awaa; namoonni hundi isa duukaa bu'u; namoonni akka malee baay'eenis fuula isaa dura deemu. **34** "Yoo isin akkamiin waan faayidaa hin qabneen na jajjabeessuu dandeessu ree? Deebiin keessanis soba qofa!"

22 Eliifaaz Teemaanichi akkana jedhee deebise: **2** "Namni Waaqa fayyaduu danda'aa? Namni ogeessi iyyuu maal isa fayyada? **3** Yoo ati nama qajeelaa taate wanni kun Waaqa Waan Hunda Danda'uuf gammachuu maalii kenna? Yoo karaan kee hir'ina qabaachuu baates inni bu'aa maalii argata? **4** "Wanni Waaqni sitti dheekamee murtiitti si dhi'eessuuf waan ati isa sodaattuufii? **5** Hamminni kee guddaa dha mitii? Cubbuun kee dhuma hin qabu mitii? **6** Ati sababii malee obboloota kee irraa qabdiif fudhatteerta; namoota irraa uffata baaftee qullaa isaan hambifteerta. **7** Warra dadhaban bishaan hin obaafne; kanneen beela'anis nyaata dhowwatteerta; **8** namni humna qabu biyya qabaata; kan ulfina qabus keessa jiraata. **9** Ati dubartoota dhirsoonni irraa du'an harka duwwaa gad dhiifte; irree ijoollee abbaa hin qabnees ni cabsite. **10** Kanaafuu kiyyoon si marseera; sodaan tasaas si qabateera. **11** Akka ati hin argineef ifni kee dukkanaa'eera; lolaan bishaan sirra garagala. **12** "Waaqni samii keessa ol fagoo jiraata mitii? Inni urjiwwan ol fagoo jiran illee hammam akka ol fagaatan of jalatti gad ilaala! **13** Ati garuu akkana jetta; 'Waaqni maal beeka? Inni dukkana akkasi keessatti murtii kenna? **14** Yommuu inni bantii samii irra deemu, akka inni nu hin argineef duumessi gobbuun isa haguuga.' **15** Ati daandii durii kan namoonni hamoon irra deeman duukaa buuta? **16** Isaan utuu yeroon isaanii hin ga'in fudhataman; hundeen isaanis lolaadhaan haxaa'ame. **17** Isaanis Waaqaan, 'Nu dhiisi! Waaqni Waan Hunda Danda'u maal nu gochuu danda'aa?' jedhan. **18** Garuu kan mana isaanii waan gaariin guute isama; kanaafuu ani gorsa hamootaa irraa nan fagaadha. **19** Qajeelonnis badiisa isaanii arganii ni gammadu; warri balleessaa hin qabnes akkana jedhanii isaanitti qoosu; **20**

'Dhugumaan amajaajonni keenya balleffamaniiru; qabeenya isaanis ibiddi barbadeesseera.' **21** "Waaqaan walii gali; isa wajjinis nagaan jiraadhu; haala kanaanis wanni gaariin siif dhufa. **22** Afaan isaatii qajeelfama fudhadhu; dubbii isaa illee garaaati qabadhu. **23** Yoo gara Waaqa Waan Hunda Danda'uutti deebite, ati ni haaromfanta; yoo dunkaana kee keessaa hammina balleesitee **24** warqee kee biyyoo keessa buufte, yoo warqee Oofiirii immoo dhagaa keessatti gatte, **25** yoo Waaqni Waan Hunda Danda'u warqee, meetii filatamaas siif ta'a. **26** Ati yeroo sanatti Waaqa Waan Hunda Danda'utti ni gammadda; fuula kees gara Waaqaatti ol qabatta. **27** Ati isa kadhata; inni si dhaga'a; ati immoo wareega kee ni baafata. **28** Wanni ati murteessite ni ta'a; ifnis karaa kee irratti ni ifa. **29** Yeroo namoonni gad qabamanitti ati immoo, 'Ol isaan qabi!' jetta; innis warra gad qabaman ni baraara. **30** Inni nama balleessaa qabu illee ni oolcha; ati qulqullummaa harka keetiitiin furamta."

23 Iyyoob akkana jedhee deebise: **2** "Har'a iyyuu guungummaan koo hadhaa'aa dha; yoo ani akkam aade iyyuu harki isaa natti ulfaateera. **3** Ani utuun iddoo itti isa argadhu beekke, utuu iddoo inni jiraatu illee dhaquu danda'eel **4** Silaa dhimma koo fuula isaa duratti dhi'eeffadhee afaan koo falmiin guuttadha ture. **5** Waan inni naa deebisu nan beekan ture; waan inni naan jedhus nan hubadhan ture. **6** Inni humna isaa guddaa sanaan anaan mormaa? Lakki, na dhaggeeffata malee. **7** Namni qajeelaa achuma fuula isaa duratti dhimma isaa ni dhi'eeffata; anis isa natti muru jalaa bara baraan nan ba'a. **8** "Garuu yoo ani gara ba'a biiftuu deeme, inni achi hin jiru; ani yoo gara dhi'aa dhaqes achitti isa hin argadhu. **9** Yommuu inni kaabatti hojii irra jirutti ani isa hin argu; yommuu inni gara kibbaatti deebi'uttis ani hamma libsuu ijaa isa arguu hin danda'u. **10** Inni garuu karaa ani ba'u ni beeka; yommuu inni na qoruttis ani akka warqee ta'ee nan mul'adha. **11** Miilli koo tarkaanfii isaatti dhi'aatee duukaa bu'eera; ani utuun irraa hin gorin karaa isaa eegeera. **12** Ani ajaja afaan isaa irraa hin fagaanne; nyaata guyyaa guyyaa caalaas dubbii afaan isaa nan jaalladha. **13** "Inni garuu of danda'ee kophaa isaa dhaabata; kan isaan mormuu danda'u eenyu? Inni waanuma jaallatu hojjeta. **14** Inni waan natti mure ni raawwata; amma illee karoora akkanaa hedduu yaada isaa keessaa qaba. **15** Wanni ani fuula isaa duratti na'uufis kanuma; ani yommuun waan kana hunda yaadutti isa nan sodaadha. **16** Waaqni garaa koo ni raase; Waaqni Waan Hunda Danda'u na sodaachise. **17** Haa ta'uu malee dukkanni, dukkanni limixiin fuula koo haguugu iyyuu na hin barbadeessine.

24 "Waaqni Waan Hunda Danda'u sun maaliif yeroo murtii hin murteessine? Warri isa beekan maaliif akkasumaan guyyoota isaa hin argine? **2** Namoonni dhagaa daarii ni dhiibu; bushaayee hataniis ni bobbaasu. **3** Isaan harree ijoollee abbaa hin qabnee ooffatanii deemu; sangaa haadha hiyyeessaa qabdi fudhatu. **4** Rakkataa karaa irraa balleessu; hiyyeeyyiin biyyaa hundis isaan jalaa dhokatu. **5** Hiyyeeyyiin akkuma harree diidaa kan gammoojjii keessaa nyaata barbaacha asii fi achi jooru; gammoojjii sana keessaa ijoollee isaaniitiif nyaata kenna. **6** Isaan dirree irratti okaa walitti qabatuu; iddoo dhaabaa wayinii nama hamaa irraas qarmii funaannatu. **7** Uffata dhabanii halkan qullaa bulu; waan dhaamocha keessatti uffatan tokko illee hin qaban. **8** Isaan bokkaa tulluutiin tortoraniiru; waan itti da'atan illee dhabanii kutaa hammatu. **9** Mucaan abbaa hin qabne hama irraa battameera; daa'inni hiyyeessaa qabdi kennameera. **10** Isaan uffata dhabanii qullaa deemu; bissii baatu; garuu ni beela'u. **11** Isaan dhagaa gidduutti zayitii ejersaa baasu; wayinii

cuunfu; garuu ni dheebotu. **12** Aaduun warra du'uutti jirani magaalaa keessaa ni dhaga'ama; lubbuun warra madaa'aniis gargaarsa barbaacha iyyiti. Waaqni garuu balleessaa tokko iyyuu isaaniiti hin lakkaa'u. **13** "Warri ifatti fincilan kanneen daandii isaa hin beekne yookaan daandii ifaa irra hin jiraanne jiru. **14** Yommuu aduun dhiitu, namni nama ajjeesu ni ka'a; innis hiyyeeyyii fi rakkattoota ni ajjeesa; halkan immoo akkuma hattuu ta'a. **15** Iji ejaan dimimmisa eeggata; innis, 'Iji na argu hin jirtu' jedha; fuula isaas ni dhokfata. **16** Namoonni dukkana keessa mana cabsanii seenu; guyyaa garuu ofitti cufanii oolu; isaan ifa hin beekan. **17** Hunda isaaniitiif, dukkanni guddaan barii isaanii ti; isaan sodaa dukkana guddaatti michoomu. **18** "Ta'us isaan hoomacha bishaan gubbaa ti; akka namni tokko iyyuu gara iddoo dhaabaa wayinii hin dhaqneef, qoodni lafa isaanii abaaramera. **19** Akkuma ho'ii fi hoongeen cabbii baqee xuuxee fixu, awwaalli namoota cubbuu hojjetan ni butata. (Sheol h7585) **20** Gadameessi isaan irraanfata; raammoonnis itti duuddee isaan nyaatti; namoonni hamoon akkuma mukaa ni caccabu; si'achis hin yaadataman. **21** Isaan dubartii dhabduu ni saamu; haadha hiyyeessaatiif illee garaa hin laafan. **22** Waaqni garuu humna isaatiin jajjaboota alatti harkisa; isaan ol ka'u; garuu wabii jireenyaa hin qaban. **23** Inni akka isaan waan nagaan jiraatan se'aniif ittuma dhiisuu danda'a; iji isaa garuu karaa isaanii ni to'ata. **24** Isaan yeroo xinnoof mataa ol qabatu; ergasii immoo ni badu; gad deebifamaniis akkuma warra kaanii walitti qabamu; akkuma mataa midhaaniis ni muramu. **25** "Yoo kun akkas ta'uu baate eenyutu sobduu na godhee dubbii koo busheessa?"

25 Bildaad Shuhaahichi akkana jedhee deebise: **2** "Mootummaa fi sodaatamuun kan Waaqaa ti; inni samiiwwan ol fagoo keessatti nagaan buusa. **3** Loltoonni isaa lakkaa'amu danda'uu? Ifni isaa eenyu irratti utuu hin ba'in hafa? **4** Yoo namni akkamitti fuula Waaqaa duratti qajeelaa ta'uu danda'a ree? Namni dubartii irraa dhalate akkamitti qulqulluu ta'uu danda'a? **5** Yoo ji'i illee fuula isaa duratti hin ifne, yoo urjiwwanis ija isaa duratti qulqulluu ta'uu baatan, **6** namni raammoo foonii ta'e, ilmi namaa kan raammoo ta'e sun hammam kanaa gad haa ta'uu ree!"

26 Iyyoob akkana jedhee deebise: **2** "Ati nama humna hin qabne hammam gargaarte! Irree laafes hammam jajjabeessite! **3** Nama ogummaa hin qabneef gorsa akkamii kennite! Beekumsa guddaa akkamiis argisiifte! **4** Akka ati dubbii kana dubbattuuf eenyutu si gargaare? Hafuura eenyuutu afaan kee keessaa dubbate? **5** "Warri du'an, warri bishaanii gadiitti fi kanneen bishaan keessa jiraatan hundii ni hollatu. **6** Duuti fuula Waaqaa duratti qullaa jira; badiinis waan isa dhoksu hin qabu. (Sheol h7585) **7** Waaqni iddoo duwwaa irra samii kaabaa diriirsa; lafas iddoo duwwaa irratti rarraasa. **8** Inni duumessa isaatiin bishaanota hidhee qaba; duumessi sunis bishaanota jalatti hin dho'u. **9** Inni duumessoota isaa itti uffisuudhaan fuula ji'aa ni haguuga. **10** Inni fuula bishaanotaa irratti, ifaa fi dukkana gidduu daarii dhaabe. **11** Utubaawwan samii ni hollatu; dheekkamsa isaatiinis ni rifatu. **12** Inni humna isaatiin galaana ni raasa; ogummaa isaatiinis Ra'aabin ni ciccira. **13** Hafuura baafatuun samiiwwan qulqulleesse; harki isaas bofa shawwisaa waraana. **14** Wantoonni kunneen hojii isaa keessaa qarqaruma qofa; hasaasni nu waa'ee isaa dhageenyuu hammam xinnaa dha! Yoo kakawwee humna isaa eenyutu hubachuu danda'a ree?"

27 Iyyoob haasaa isaa itti fufee akkana jedhe: **2** “Dhugaa Waaqa jiraataa murtii qajeelaa na dhowwate, Waaqa Waan Hunda Danda’u kan lubbuu koo hadheesse sanaa, **3** hamma lubbuun na keessa jirtutti, hamma hafuurri Waaqa funyaan koo keessa jirutti, **4** afaan koo hammina hin dubbatu; arrabni koos nama hin gowwoomsu. **5** Isin qajeeltota jechuu, Waaqni ana irraa haa fagaatu; ani hamman du’utti amanamummaa koo hin dhiisu. **6** Qajeelummaa koo jabeessee nan qabadha; gadis hin dhiisu; bara jireenya kootii guutuu qalbiin koo na hin komattu. **7** “Diinni koo akka nama hamaa, mormituun koo akka nama jal’aa haa ta’u! **8** Yommuu Waaqni lubbuu isaa isa irraa fudhatee isa balleessutti, namni Waaqaaf hin bulle abdi maalii qaba? **9** Yeroo rakkinni isatti dhufutti, Waaqni iyya isaa ni dhaga’aa? **10** Inni Waaqa Waan Hunda Danda’utti ni gammadaa? Yeroo hundas Waaqa waammataa? **11** “Ani waa’ee harka Waaqa isin nan barsiisa; waan Waaqa Waan Hunda Danda’u bira jirus isin hin dhoksu. **12** Hundi keessan waan kana argitaniirtu; yoo haasaan faayidaa hin qabne kun maali? **13** “Carraan Waaqni nama hamaaf qoode, dhaalli namni jal’aan Waaqa Waan Hunda Danda’u irraa argatu kana: **14** Ijoolleen isaa akka malee baay’atan iyyuu goraadeetu isaan eegata; sanyiin isaas waan nyaatee quufu hin qabaatu. **15** Hambaa isaa dha’ichatu awwaala; nitonni isaaniis hin boo’aniif. **16** Inni meetii akkuma biyyootti tuullatee uffata immoo akkuma supheetti kuufatu illee, **17** waan inni kuufate nama qajeelaatu uffata; meetii isaa illee nama balleessaa hin qabnetu qoodda. **18** Namni inni ijaaruu akkuma mana dholdholee ti; akkuma daasii eegduun ijaaruu ti. **19** Inni utuma qabeenya qabuu dhaqee ciisa; garuu itti hin deebi’u; yeroo inni ija banatutti, qabeenya isaa hundi hin jiru. **20** Sodaan akkuma lolaa isa irra garagala; bubbleen hamaan immoo halkaniin isa fudhatee sokka. **21** Bubbleen ba’a biiftuu isa fudhata; innis hin argamu; bubbleen sunis lafa inni jiru irraa isa haxaa’a. **22** Inni humna bubblee jalaa ba’uuf jedhee baqata; bubbleen sunis gara laafina tokko malee itti of darbata. **23** Harka isaa dhadha’ee itti qoosa; afuufees iddoo isaatii isa balleessa.”

28 Dhugumaan iddoon meetiin keessaa qotamu, lafti warqeen itti baafamee qulqulleeffamu jira. **2** Sibilli lafa keessaa baafama; sibilli diimaan immoo dhagaa albuudaa irraa baqfama. **3** Namni hamma dhuma dukkanaatti deema; moggaa akka malee fagoo dhaqees, dukkana hamaa keessa dhagaa albuudaa barbaada. **4** Inni lafa namoonni jiraatan irraa fagaatee iddoo miilli namaa ejjetee hin beeknetti boolla qota; namoota irraa fagaatee ni rarra’a; asii fi achis ni raafama. **5** Lafa irraa garuu nyaatatu argama; jala isheetiin immoo akka waan ibidda taateetti geeddaramti; **6** dhagaan isaa burqaa sanpeerii ti; biyyoon isaas warqee qaba. **7** Allaattiin tokko iyyuu karaa dhokfame sana hin beeku; iji culullee karaa sana hin argine. **8** Bineensonni sodaachisoon irra hin ejjenne; leencis karaa sana hin darbine. **9** Harki namaa dhagaa jabaa cabsa; hundee tulluuwwanii immoo ni gagaragalcha. **10** Inni kattaa keessaan karaa baasa; iji isaas waan gatii guddaa hunda arga. **11** Madda lageenii ni sakatta’a; waan dhokfamee ifatti ni baasa. **12** Ogummaan garuu eessaa argamti? Hubannaanis eessa jiraata? **13** Namni gatii isaa hin beeku; inni biyya jiraattotaa keessatti hin argamu. **14** Tujubni, “Inni na keessa hin jiru” jedha; galaannis, “Inni na bira hin jiru” jedha. **15** Warqeen qulqulluun isa bituu hin danda’u; gatiin isaas meetiidhaan hin madaalamu. **16** Warqee Oofiiriitti, dhagaa gatii guddaa sardooniikiitti yookaan sanpeeriitti hin tilmaamamu. **17** Warqee fi dhagaan akka bilillee calaqqisu ittiin hin qixxaatu; inni faaya warqee qulqulluutiin hin geeddaramu. **18** Elellaanii fi dooqni akka waan gatii qabaniitti hin hedaman;

gatiin ogummaa lula diimaa caala. **19** Tophaaziyooniin Itoophiyaa itti qixxaatu; warqee qulqulluudhaanis bitamuu hin danda’u. **20** Yoos ogummaan eessaa dhufti ree? Hubannaanis eessa jiraatti? **21** Isheen ija uumama hundaa jalaa dhokatteerti; simbirroota samii jalaa baddeerti. **22** Badiisnii fi Duuti, “Nu oduu ishee qofa gurra keenyaan dhaqeenye” jedhu. **23** Waaqa qofatu daandii gara ishee geessu hubatee, lafa inni jiraatus beeka; **24** inni handaara lafaa ni ilaala; waan samii jala jiru hunda ni argaati. **25** Inni yommuu bubbleedhaaf humna kennee bishaanota safaretti, **26** yommuu bokkaadhaaf seera dhaabee bakakkaaf immoo daandii baasetti, **27** inni ogummaa ilaalee madaale; jabeessee dhaabee ishee qorate. **28** Ergasii ilmaan namaatiin, “Gooftaa sodaachuun ogummaa; waan hamaa irraa fagaachuunis hubannaa dha” jedhe.

29 Iyyoob haasaa isaa itti fufee akkana jedhe: **2** “Ani ji’oota darban, bara Waaqni na eege sana akkamin hawwa ture, **3** yeroo ibsaan isaa mataa koo irratti ife, anis ifa isaatiin dukkana keessa darbee yeroon deeme, **4** yeroo ani nama jabaa ture, yeroo michummaan Waaqa mana koo eebbise, **5** yeroo Waaqni Waan Hunda Danda’u na wajjin ture, yeroo ijoolleen koo naannoo koo turan, **6** yeroo daandiin koo dhadhaadhaan jiifame, yeroo kattaanis laga zayitii ejersaa naaf yaase. **7** “Yeroo ani gara karra magalaatti gad ba’ee oobdi sabaa keessa barcuma koo irra taa’ee, **8** dargaggeeyyiin na arganii karaa irraa goru; maanguddoonnis ka’anii dhaabatu ture; **9** hangafoonni sabaa dubbii afaanitti qabatanii harka isaaniif afaan irra kaa’atu ture; **10** sagaleen namoota beekamoo hin dhaga’amu ture; arrabni isaaniis laagaa isaaniitti ni maxxana ture. **11** Namni na dhaga’u kam iyyuu na jaja; kanneen na arganis na galateeffatu ture; **12** ani hiyyeessa gargaarsa barbaachaaf boo’u, nama abbaa hin qabne kan namni isa gargaaru tokko iyyuu hin jirre fureeraatii. **13** Namni du’uu ga’e na eebbiseera; ani akka garaan haadha hiyyeessaa gammachuun ililchus godheera. **14** Qajeelummaa akka uffata kootti uffadhee; murtiin qajeelaan immoo uffata koo fi marata mataa koo ture. **15** Ani nama jaameef ija, okkolaaf immoo miilla ta’een ture. **16** Ani rakkataadhaaf abbaan ture; nama ormaatiif illee nan falman ture. **17** Qarriffaa nama hamaa nan cabsa; waan inni qabates afaan isaatii buuseera. **18** “Ani akkana jedheen yaadee ture; Manuma koo keessattin du’a; barri jireenya kootiis akkuma cirrachaa baay’ata. **19** Hiddi koo gad fagaatee bishaan qaqqaba; fixeensis halkan guutuu dameewwan koo irra bula. **20** Ulfinni koo na keessatti haaraa ta’ee jiraata; iddaanis harka koo keessatti haardhamama. **21** “Namoonni cal’isani gorsa koo eeggachaa abdiidhaan na dhaggeeffatu. **22** Erga ani dubbadhee booddee isaan deebi’anii hin dubbanne; dubbiin koos akka gaariitti gurra isaanii seena ture. **23** Isaan akkuma nama bokkaa eegatuutti na eeggatan; dubbii koos akkuma bokkaa arfaasaa dhugan. **24** Yeroo ani isaaniif seequitti isaan hin amanne; ifni fuula koos isaaniif waan guddaa ture. **25** Ani karaa isaaniif filee akka hangafa isaaniitti nan taa’ee; akka mootii loltoota isaa gidduu jiraatuutti nan jiraadhe; ani akka nama warra boo’an jajjabeessuus ta’e.

30 “Amma garuu warri umuriidhaan naa gadii, kanneen ani abbootii isaani saroota hoolota koo tiksiitu wajjin iyyuu madaaluu tuffadhe, kumoo natti qoosu. **2** Warra humna dhaban, jabinni irree isaani maal na fayyada? **3** Isaan rakkinaa fi beelaan laafan; lafa gogaa keessa, gammoojjii namni keessa hin jiraanne keessa halkaniin jooran. **4** Daggala keessaa biqiltuu soogiddaa funaannatan; nyaanni isaaniis hidda mukaa kan hin mi’oofne ture. **5** Isaan namoota gidduudhaa ari’aman;

namoonnis akkuma waan hatuutti iyyaniitti itti iyyan. 6 Isaan akka laga gogaa keessa, kattaa gidduu fi boolla lafaa keessa jiraataniiif dirqamaman. 7 Bosona keessatti ni halaaku; daggala keessattis walitti tuuta'u. 8 Isaan gowwoota maqaa hin qabne, kanneen biyyaa ari'aman turan. 9 "Amma ilmaan isaanii sirba natti baafatan; ani isaan gidduutti waan kolfaa ta'eera. 10 Isaan xireeffatanii narraa fagaatan; fuula kootti tufuu irraas duubatti hin deebi'an. 11 Sababii Waaqni iddaa koo laafisee gad na deebiseef, isaan fuula koo duratti luugama baafatan. 12 Karaa mirga kootiin addageewwan ka'aniiru; miilla kootiif kiyyoo kaa'aniiru; biyyoos akka dallaa natti naanssan. 13 Isaan karaa koo natti cufu; na galaafachuufis ni milkaa'u; namni isaan dhowwu tokko iyyuu hin jiru. 14 Akkuma nama qaawwa bal'aan dhufuutti, ona diigamaa keessa gangalachaa natti dhufu. 15 Sodaan na liqimseera; ulfinni koo akkuma waan bubbeedhaan fudhatamuutti narraa fudhatameera; badhaadhummaan koos akka duumessaa bada. 16 "Amma lubbuun koo na keessatti dhumteerti; barri rakkinaas na qabateera. 17 Halkan keessa lafeen koo ni waraanama; dhukkubbiin na nyaatus natti hin furu. 18 Waaqni humna jabaadhaan uffata koo qabeera; akkuma morma wayyaa kootti hudhee na qabeera. 19 Inni darbatee dhoqqee keessa na buusa; anis akkuma biyyoo fi daaraa ta'eera. 20 "Yaa Waaqi, ani sitti nan iyyadha; ati garuu deebii naa hin kennitu; ani nan dhaabadha; ati garuu cal'istee na ilaalta. 21 Ati gara jabinan natti garagalta; irree kee jabaadhaanis na dhooffa. 22 Ol na buuttee fuula bubbee dura na oofta; bubbee hamaa keessas asii fi achi na aata. 23 Ani akka ati gara du'aatti, gara mana warra lubbuun jiraatan hundaaf ramadameetti na geessitu nan beeka. 24 "Dhuguma iyyuu yeroo inni rakkatee gargaarsa barbaachaaf iyyutti, namni harka isaa isa irra kaa'u tokko iyyuu hin jiru. 25 Ani warra rakkina keessa jiraniif hin boonyee? Lubbuun koos hiyyeeyyiif hin gaddinee? 26 Garuu utuu ani waan gaarii abdadhuu, wanni hamaan natti dhufe; utuu ani ifa eeggadhuus, dukkanni natti dhufe. 27 Keessi koo jeeqamaa jira; gonkumaa hin qabbanoofne; barri gidiraas natti dhufeera. 28 Ani jajjabina dhaabee asii fi achi deemee nan boo'a; waldaa keessa dhaabadhees gargaarsaaf nan iyya. 29 Ani obboleessa waangoo, michuu urunguus ta'eera. 30 Gogaan koo gurraacha'ee qolli irraa ka'eera; dhagni koos ho'aan boba'eera. 31 Baganaan koo boo'ichaaf, ululleen koo immoo sagalee iyyaatiif qopheeffameera.

31 "Ani ija koo wajjin kakuu galeera; yoo ani akkamiin hawwiidhaan gara durbaa ilaala ree? 2 Carraan namni Waaqa samii biraa qabu, dhaalli inni Waaqa Waan Hunda Danda'u irraa argatu maali? 3 Hamootaaf badiisa, warra jal'ina hojjetaniif immoo dha'icha mitii? 4 Inni karaa koo hin arguu? Tarkaanfii koo hundas hin lakkaa'uu? 5 "Yoo ani karaa sobaa irra deemee yookaan miilli koo gara gowwoomsaatti ariifatee jiraate, 6 Waaqni madaaloo dhugaatiin na haa madaalu; akka ani hir'ina hin qabne illee haa beeku; 7 yoo tarkaanfii koo karaa irraa goree, garaan koo waan iji koo argu duukaa bu'ee jiraate yookaan yoo harki koo xuraa'ee jiraate, 8 waan ani faacaafadhe namni biraa haa nyaatu; midhaan koos haa buqqifamu. 9 "Yoo garaan koo dubartiidhaan gowwoomfamee jiraate, yookaan yoo ani balbala ollaa koo jalatti riphee eegadhe, 10 niitiin koo midhaan nama biraa haa daaktu; namoonni biraas ishee wajjin haa ciisan. 11 Kun hammina; kan abbaa murtiitiinis adabamuu qabuu dha. 12 Kun ibidda hamma Barbadeessutti waa gubuu dha; midhaan ani qabu hundas gubee ballessa ture. 13 "Yoo ani yeroo isaan na himatanitti, tajaajiltoota koo dhiiraa fi dubarti murtii qajeelaa dhowwadhee jiraadhe, 14 yeroo Waaqni ka'utti

ani maalan godha? Yoo inni na gaafates ani maalan deebisa? 15 Isuma gadameessa keessatti na uume sanatu isaan uume mitii? Kan hunda keenya gadameessa keessatti tolches isuma mitii? 16 "Yoo ani waan hiyyeessaaf barbaachisu dhowwadhee jiraadhe, yookaan yoo ani akka iji haadha hiyyeessaa dadhabu godhee jiraadhe, 17 yoo ani buddeena koo utuu ilma abbaa hin qabneef hin qoodin kophaa koo nyaadhee jiraadhe, 18 ani garuu dargaggummaa kootii jalqabee akkuma abbaattin isa guddise; dhaloota kootii jalqabees haadha hiyyeessaa karaa argisiise. 19 Ani yoon utuu namni tokko wayyaa dhaabee akka malee miidhamuu, yookaan rakkataa uffata of irraa hin qabne tokko argee 20 sababii ani rifeensa hoolota kootiin isa ho'iseef, yoo garaan isaa na hin eebbisin, 21 yoo ani mana murtiitti fudhatama qaba jedhee ijoollee abbaa hin qabnetti harka koo ol kaasee jiraadhe, 22 irreen koo gatiittii koo irraa haa buqqa'u; irreen koo buusaa isaatti haa caaba. 23 Ani sababii dha'icha Waaqa sodaadhee fi sababiin surraa isaa kabajeeff waan akkanaa hojjechuu hin dandeenye. 24 "Yoo ani warqee abdadhee yookaan warqee qulqulluudhaan, 'Ati irkoo koo ti' jedhee jiraadhe, 25 yoo ani qabeenya koo guddaatti, milkaa'ina harki koo argatetti gammadee jiraadhe, 26 yoo ani aduu iftu argee yookaan ji'a miidhaginaan deemu ilaalee kabajee, 27 akkasiinis garaan koo dhoksaan gowwoomfamee afaan koo harka koo dhungatee jiraate, 28 wanni kun cubbuu adabamuu qabuu dha; ani Waaqa samiitiif hin amanamne tureetti. 29 "Yoo ani badiisa diina kootiitti gammadee yookaan rakkina isa irra ga'eef lililchee jiraadhe, 30 ani jireenya isaa abaaruuudhaan akka afaan koo cubbuu hojjetu hin eeyyamne. 31 Yoo namoonni mana koo jiraatan, takkumaa, 'Eenyutu buddeena mana Iyyoob nyaatee hin quufin?' hin jedhin, 32 sababii manni koo karaa deemtuuf banaa tureef, keessummaan kam iyyuu ala hin bulu ture. 33 Yoo ani akkuma namoonni godhan sana balleessaa koo garaatti qabadhee cubbuu koos dhokfadhee jiraadhe, 34 ani waldaa guddaa sodaadhee yookaan tuffiin gosaa na naasisee, cal'isee gad ba'u dhiiseeraa? 35 "Maaloo ani utuu nama na dhaga'u argadhee! Ani mallattoo falmii koo nan mallatteessa; Waaqni Waan Hunda Danda'u deebii naaf haa kennu; himataan koo dubbii isaa barreeffamaan haa dhi'eeffatu. 36 Dhugumaan ani gatiittii koo irratti waan kana nan baadha; akka gonfoottis mataa irra nan kaa'adhan ture. 37 Tokkoo tokkoo tarkaanfii koo isatti nan hima; akkuma ilma mootiittis isatti nan dhi'aadhan ture. 38 "Yoo lafti koo natti iyyitee bo'oon ishee hindunuu imimmaaniin jiidhe, 39 yoo ani kaffaltii malee midhaan ishee nyaadhe, yookaan akka hojjettoonni isaa lubbuu isaanii dhaban godhee jiraadhe, 40 qooda qamadii qoraattiin, qooda garbuus aramaan itti haa biqilu." Dubbiin Iyyoob xumurame.

32 Sababii Iyyoob nama qajeelaa of se'eef namoonni sadan kunneen deebii kennuufii dhiisan. 2 Eliihuun ilmi Barakeel Buuzichi maatiin Raamii sun garuu sababii Iyyoob qooda Waaqa qajeelaa of godheef akka malee itti aare. 3 Akkasumas sababii isaan Iyyoobitti muruu malee deebii hin qabaatiiniif Eliihuun michoota Iyyoob sadanitti akka malee aare. 4 Eliihuun waan namoonni sun umuriidhaan isa caalaniif utuu dursee Iyyoobitti hin dubbatin ture. 5 Garuu yeroo akka namoonni sun sadan waan dubbatan dhaban argetti aariin isaa ittuma caale. 6 Kanaafuu Eliihuun ilmi Barakeel Buuzichaa sun akkana jedhe: "Ani umuriidhaan xinnaa dha; isin garuu jaarsolii dha; kanaafuu ani yaada koo isinitti himuu nan saalfadhe; nan sodaadhes. 7 Ani, 'Umuriin ni dubbata; barri dheeraanis ogummaa barsiisa' jedhee yaadeen ture. 8 Garuu hafuura nama keessa jiru, hafuura

Waaqni Waan Hunda Danda'u itti baafatutu hubannaa kenmaaf. **9** Ogeessi jaarsa qofa miti; kan waan qajeelaa hubatus, nama umurii dheeraa qofa miti. **10** "Kanaafuu ani akkana nan jedhaa na dhaggeeffadhaa; anis waanan beeku isinitti nan hima. **11** Ani yeroo isin dubbattan nan obse; yeroo isin jechoota filataniitti illee ani dubbii ogummaa kan isin dubbattan nan dhaggeeffadhe; **12** ani qalbeeffadheen isin dhaga'e. Garuu isin keessaa namni tokko iyyuu akka inni dogogore Iyyoobin hin amansiifne; namni tokko iyyuu falmii isaatiif deebii hin kennine. **13** Isin, 'Nu ogummaa argannaerra; nama utuu hin ta'in, Waaqni isa irra haa aanu' hin jedhinaa. **14** Iyyoob garuu dubbii isaatiin na hin tuqne; anis falmii keessaniin deebii isaf hin kennu. **15** "Isaan abdi kutatanii waan jedhan dhaban; dubbii isaan harkaa badde. **16** Erga isaan cal'isanii, erga isaan deebii kennan tokko illee dhabanii achi dhadhaabatani, ani eeguun qabaa? **17** Ani deebii koo nan kenna; waanan beeku nan hima. **18** Dubbiin na keessa guuteeraatii; hafuurri na keessa jirus na kakaasa; **19** garaan koo akkuma daadhii wayinii kan qadaadamee, akkuma qalqalloo daadhii wayinii haaraa dho'uun ga'etii. **20** Ani dubbadhee qabbaneeffachuun qaba; afaan koo banadhees deebii kennuun qaba. **21** Ani nama wal hin caalchisu; yookaan nama tokko iyyuu hin saadu. **22** Utuu ani nama saaduu beekke, Uumaan koo silaa dafee lafa irraa na balleessa ture.

33 "Yaa Iyyoob amma garuu ati dubbii koo dhaggeeffadhu; waan ani jedhu hundas dhaga'i. **2** Kunoo ani afaan koo nan banadha; dubbiin koos fiixee arraba kootii irra jira. **3** Dubbiin koo garaa qajeelaa keessaa ba'a; hidhiin koos waan ani beeku ifatti baasee dubbata. **4** Hafuurra Waaqaatu na uume; hafuurri Waaqni Waan Hunda Danda'u baafatus jireenya naa kenna. **5** Egaa yoo dandeesse deebii naa kenni; qophaa'iitii fuula koo dura dhaabadhu. **6** Ani fuula Waaqaa duratti namuma akka keetii ti; anis biyyoo irraan hojjetame. **7** Ati na sodaattee hin raafamin; harki koo sitti hin ulfaatin. **8** "Dhugumaan ati utuma ani dhaga'uu dubbatteerta; anis dubbii kee dhaga'eera. **9** Ati akkana jetta: 'Ani qulqulluu dha; cubbuu illee hin qabu; ani balleessaa hin qabu; yakka illee hin hojjenne. **10** Waaqni garuu balleessaa narratti argeera; akka diina isaattis na ilaaleera. **11** Miilla koo gudeelcha gidduu galche hidha; karaa koo hundas ni eega.' **12** "Garuu ani sitti nan hima; kana irratti ati qajeelaa miti; Waaqni nama caalaa guddaadhaatii. **13** Ati maaliif akka waan inni dubbii namaatiif deebii hin kennineetti isatti guungumta? **14** Namni hubachuu baattu iyyuu, Waaqni karaa tokkoonis, karaa biraatiinis ni dubbata. **15** Inni utuma isaan siree isaanii irra ciisanuu, yeroo hirribni cimaan isaan qabutti, abjuudhaan, mul'ata halkaniitiinis, **16** gurra isaaniitti ni dubbata; of eeggachiisaanis isaan rifachiisa; **17** jal'ina irraa nama deebisuuf, of jajuu irraa isa dhowwuuf, **18** lubbuu isaa boolla irraa, jireenya isaas goraadeedhaan baduu irraa oolchuudhaaf. **19** "Namni tokko dhiphina lafee isaa keessaa kan gargar hin cinneen, siree dhiphina irratti ni adabama ta'a; **20** kanaafuu jireenya isaa nyaata jibba; lubbuun isaa nyaata filatamaa balfiti. **21** Foon isaa nyaatamee dhuma; lafeen isaa kan duraan dhokatee ture sun alatti yaa'a. **22** Lubbuun isaa gara boollaatti, jireenya isaa ergamoota du'aatti dhi'aata. **23** Ta'us yoo kuma keessaa ergamaan Waaqaayoo tokko akka itti qajeelaa ta'an isaaniitti himuuf, ergamaan Waaqaa isaanii dhaabatee jiraate, **24** yoo namichaaf garaa laafee 'Boolla bu'uu irraa isa oolche; ani furii isaaf argeen jira' jedhe, **25** dhagni isaa akkuma dhagna daa'imaatti haaramfama; akka bara dargaggummaa isaattis ni deebi'a. **26** Inni Waaqni ni kadhata; isa birattis fudhatama argata; fuula Waaqaa ni arga; ni lililchas; Waaqnis gara qajeelummaa isaa kan duriitti isa ni deebisa. **27** Ergasiis gara namootaa dhufee

akkana jedha; 'Ani cubbuu hojjedheera; waan qajeelaa jal'iseera; garuu waan naa malu hin arganne. **28** Inni akka isheen boolla hin buuneef lubbuu koo fureera; anis jiraadhee ifa nan arga.' **29** "Waaqni waan kana hunda yeroo lama, yeroo sadii iyyuu namaaf ni godha. **30** Kanas akka ifni jireenyaa isaa ifuuf, lubbuu isaas boolla irraa deebisuuf godha. **31** "Yaa Iyyoob qalbeeffadhuutti na dhaggeeffadhu; ati cal'isi; ani nan dubbadhaa. **32** Yoo waan jettu tokko illee qabaatte deebii naa kenni; dubbadhu, ani akka ati qajeelaa taate mirkaneessuu nan barbaadaatii. **33** Yoo akkas ta'uu baate garuu na dhaggeeffadhu; cal'isi, anis ogummaa sin barsiisaa."

34 Eliiuhun akkana jedhe: **2** "Yaa ogeeyyii, dubbii koo dhaga'aa; beektonnis na dhaggeeffadhaa. **3** Akkuma arrabni nyaata afaaniin qabu, gurris dubbii calalaatii. **4** Waan qajeelaa ta'e ofii keenyaaf haa filannu; waan gaariis tokkummaadhaan haa barannu. **5** "Iyyoob akkana jedha; 'Ani qajeelaa dha; Waaqni garuu murtii qajeelaa narraa fudhate. **6** Ani utuman nama dhugaa ta'ee jiruu, akka sobduuttin herregame; ani yakka qabaachuu baadhu illee xiyyi isaa madaa hin fayyineen na madesseera.' **7** Namni akka bishaaniitti tuffii dhugu, kan akka Iyyoob eenyu? **8** Inni warra hammina hojjetu wajjin walii gala; jal'oota wajjinis tokkummaa qabaata. **9** Inni, 'Waaqa gammachiisuu yaaluun, namaaf faayidaa tokko iyyuu hin qabu' jedhaatii. **10** "Kanaafuu isin yaa hubattoota, na dhaga'aa. Waan hamaa hojjechuun Waaqa irraa, dogoggoruunis Waaqa Waan Hunda Danda'u irraa haa fagaatu. **11** Inni namaaf akkuma hojii isaatti gatii ni kenna; waan karaa isaatiif malus itti fida. **12** Dhugumaan Waaqni hammina hin hojjetu; Waaqni Waan Hunda Danda'u murtii qajeelaa hin jal'isu. **13** Eenyutu lafa irratti isa muude? Eenyutus addunyaa guutuu isatti kenne? **14** Utuu inni hafuurra isaa deebisee fudhatee, hafuurra baafatu illee gara ofii isaatti deebifate, **15** silaa sanyiin namaa hundi walumaan bada; namnis biyyootti deebi'a ture. **16** "Ati yoo hubannaa qabaatte waan kana dhaga'i; waan ani jedhus dhaggeeffadhu. **17** Namni murtii qajeelaa jibbu bulchuu danda'aa? Atis isa qajeelaa fi humna qabeessa sanatti murtaa? **18** Kan moototaan, 'Isin faayidaa hin qabdan; jedhee qondaaltotaanis, 'Isin hamoo dha' jedhu isa mitii? **19** Inni ilmaan moototaatiif illee hin looguu; sooreyyii fi hiyyeeyyii wal hin caalchisu; hundi isaanii hojii harka isaatii. **20** Isaan halkan walakkaa tasa du'u; namoonni hollatanii dhumu; jajjaboannis utuma harki namaa isaan hin tuqin ni badu. **21** "Iji isaa karaa namootaa irra jira; inni tarkaanfii isaanii hunda ni arga. **22** Iddoon warri waan hamaa hojjetan itti dhokatan, dukkanni yookaan gaaddisni guddaan hin jiru. **23** Akka inni murtiidhaaf fuula isaa duratti dhi'aatuuf, Waaqni nama kam iyyuu hin beellamu. **24** Inni gaaffii tokko malee namoota jajjaboo ni burkuteessa; warra biraa immoo iddoo isaanii ni kaa'a. **25** Inni sababii hojii isaanii beekuuf, halkan keessa isaan garagalcha; isaanis ni barbadaa'u. **26** Sababii jal'ina isaaniitiifis inni iddoo namni hundi argutti isaan adaba; **27** kunis waan isaan isa duukaa bu'uu irraa garagalani karaa isaa hunda dhiisaniif. **28** Isaan akka inni iyya rakkattootaa dhaga'uuf, akka iyyi hiyyeeyyii fuula isaa duratti dhaga'amu godhaniiru. **29** Yoo inni cal'ise garuu, eenyutu isatti muruu danda'a? Yoo inni fuula isaa dhokafates eenyutu isa arguu danda'a? Ta'us inni namaa fi saba illee ni to'ata; **30** kunis akka namni Waaqaaf hin bulle mootii hin taanee fi akka isaan sabaaf kiyyoo hin keenyeefii dha. **31** "Namni tokko Waaqaan akkana jedha haa jennu; 'Ani yakka hojjedheera; garuu itti hin deebi'u. **32** Waan arguu hin dandeenye na barsiisi; ani yoon dogoggora hojjedhee jiraadhe, lammata itti hin deebi'u.' **33** Waaqni sababii ati qalbi

jijjiirrachuu didduuf akkuma yaada keetiitti gatii siif baasaa? Situ murteessuu qaba malee ana miti; kanaafuu ati waan beektu natti himi. **34** “Namoonni hubannaa qaban ni dubbatu; namoonni ogeeyyiin na dhaga’anis akkana jedhu; **35** ‘Iyyoob beekumsa malee dubbata; dubbii isaas hubannaa cimaa hin qabu.’ **36** Iyyoob sabatii akka nama hamaatti deebii kenneef maaloo utuu hamma dhumaatti qoramee jiraatee! **37** Inni cubbuu isaa irratti fincila dabalaa; tuffiidhaan gidduu keenyatti harka dha’a; Waaqa irrattis waan baay’ee dubbata.”

35 Eliihuunis itti fufee akkana jedhe: **2** “Ati waan kana qajeelaa seetaa? Ati, ‘Ani fuula Waaqaa duratti qajeelaa dha’ jetta. **3** Ati, ‘Wanni kun faayidaa maalii naa qaba? Ani cubbuu hojjechuu dhiisuudhaan maalin argadha?’ jettee gaafatta. **4** “Ani si’ii fi michoota kee kanneen si wajjin jiraniif deebii kennuu nan barbaada. **5** Ol jedhiitii samiiwwan ilaali; duumessoota siin ol jiranis argi. **6** Ati yoo cubbuu hojjetta maal isa miita? Cubbuun kees yoo baay’ate maal isa godha? **7** Ati yoo qajeelaa taate, maal isaaf kennita? Yookaan inni harka kee irraa maal argata? **8** Hamminni kee nama akka keetii qofa miidha; qajeelummaa kees ilmaan namaa qofa fayyada. **9** “Waan cunqursaan itti hammaatteeff namoonni ni iyyu; irree humna qabeessaa jalaa ba’uufis gargaarsaaf wawwaatu. **10** Garuu namni tokko iyyuu akkana hin jedhu; ‘Waaqni Uumaan koo, inni halkanii faarfannaa namaa kennu, **11** kan bineensota lafa irraa caalaa beektota, simbirroo samii caalaas ogeeyyii nu godhu eessa jira?’ **12** Inni sababii of tuulummaa jal’ootaatiif yommuu namoonni iyyaniitti deebii hin kennu. **13** Dhugumaan Waaqni iyya isaanii kan gatii hin qabne sana hin dhaggeeffatu; Waaqni Waan Hunda Danda’u iyya sanaaf gurra hin kennu. **14** Yoo ati, ‘Dubbiin koo fuula isaa dura jira; ani isa eeggachaaw jira; garuu isa arguu hin danda’u’ jette, inni hammam kanaa gad iyyuu xinneeessaa haa dhaga’u ree! **15** Amma illee sababii dheekkamsi isaa nama hin adabneef, sababii inni balleessaa namaa akka waan guddaa tokkootti hin fudhanneef, **16** Iyyoob oduu faayidaa hin qabneen afaan bana; beekumsa malees dubbii baay’isa.”

36 Eliihuun ittuma fufee akkana jedhe: **2** “Ani akka qooda Waaqaa wanni jedhamu hedduun jiru sitti nan argisiisaatti mee xinnoo naa obsi. **3** Ani beekumsa koo fagooodhaa nan fida; qajeelummaa Uumaa kootiis nan labsa. **4** Akka dubbiiin koo soba hin ta’in mirkaneeffadhu; kan beekumsaan hir’ina hin qabne tokko si wajjin jira. **5** “Waaqni jabaa dha; garuu eenyun iyyuu hin tuffatu; inni jabaa dha; kaayyoo isaattis cimee dhaabata. **6** Inni hamoota hin jiraachisu; warra rakkataniif garuu murtii qajeelaa ni kenna. **7** Ija isaa qajeeltota irraa hin buqqifatu; mootota wajjin teessoo irra isaan teessisa; bara baraanis ol isaan guddisa. **8** Garuu yoo namoonni foncaadhaan hidhaman, yoo funyoo rakkinaatiinis hidhaman, **9** inni hojii isaanii, daba isaan of tuulummaan hojjetanis isaanitti ni hima. **10** Inni gurra isaanii sirreeffama dhaggeeffachuuf ni bana; akka isaan waan hamaa irraa qalbi jijjiirratanis ni ajaja. **11** Isaan yoo ajajamanii isa tajaajilan, bara jireenyi isaanii badhaadhummaan, umurii isaanis gammachuudhaan fixatu. **12** Yoo ajajamuu baatan garuu, goraadeedhaan badu; beekumsa malees ni du’u. **13** “Warri garaan isaanii Waaqa irraa fagaate, aarii of keessatti kuufatu; yommuu inni foncaan isaan hidhutti illee gargaarsa barbaachaa fi isaan iyyan. **14** Isaan dargaggummaa isaanii keessa du’u; jireenyi isaanis xuraa’ota gidduutti bada. **15** Inni garuu warra dhiphatan dhiphina isaanii keessaa baasa; rakkoo isaanii keessattis isaanitti dubbata. **16** “Inni dhiphina keessaa si baasee gara lafa bal’aa dhiphina hin qabneetti, maaddii coomaan guutametti si geessa.

17 Amma garuu murtiin hamootaaf malu sirra tuulameera; murtii fi haqni si qabataniiiru. **18** Akka badhaadhummaan si hin gowwoomsine of eeggadhu; akka baay’inni matta’aas karaa irraa si jal’isu hin godhin. **19** Badhaadhummaan kee yookaan tattaaffiin kee guddaan sun hundi rakkoo irraa si eeguu danda’aa? **20** Halkan itti namoonni mana isaanitii buqqifaman hin hawwiin. **21** Ati akka hamminatti hin deebine of eeggadhu; qooda rakkinaa waan kana filatteertaatii. **22** “Kunoo Waaqni humna isaatiin ol ol jedheera; barsiisaan akka isaa eenyu? **23** Namni karaa isatti himu, yookaan kan, ‘Ati dogoggorateerta’ isaan jedhu eenyu? **24** Hojii isaa kan namoonni faarfannaadhaan jajan sana, leelisu hin dagatin. **25** Namni hundinuu argaara; tokkoon tokkoon namaas fagootti xiyyeeffatee ilaala. **26** Dhugumaan Waaqni guddaa dha; nus isa hin beeknu; baay’ina bara isaas namni beekuu hin danda’u. **27** “Inni cophaa bishaanii ol baasa; hurrii isaas waliitti qabee bokkaatti geeddaa. **28** Duumessis jiidha isaa gad coccobaa; bokkaan guddanis namatti rooba. **29** Eeniyutu akka inni itti duumessoota diriirsu, akka inni itti dunkaana isaa keessaa qaqqawweessa’us hubachuu danda’a? **30** Akka inni itti bakakkaa naannoo isaatti bittinneessu, akka inni itti tuujuba galaanaa illee haguugu ilaali. **31** Kun haala inni ittiin saboota bulchuu fi nyaata baay’inaan isaanii kennuu dha. **32** Inni harka isaa bakakkaadhaan ni guuta; akka bakakkaan sun iddoo akeeka isaa dha’us ni ajaja. **33** Kakawween isaa akka bakakkaan dhufu labsa; looni iyyuu akka inni dhi’aate beeksisu.

37 “Kana irratti onneen koo ni dhikkifata; iddoo isaatiis ni u’utaala. **2** Dhaggeeffadhaa! Iyya sagalee isaa, guungummii afaan isaatii ba’u illee dhaga’aa. **3** Inni bakakkaa isaa samii hunda jalatti gad dhiisa; gara handaara lafaattis ni erga. **4** Ergasii sagaleen guungummii isaa ni dhufa; inni sagalee isaa ulfina qabeessa sanaa ni qaqqawweessa’a. Yommuu sagaleen isaa dhaga’amutti, inni waan tokko illee hin qusatu. **5** Sagaleen Waaqaa haala dinqisiisaadhaan ni qaqqawweessa’a; inni waan guddaa hubannaa keenyaa ol ta’ee godha. **6** Inni cabbiidhaan, ‘Lafa irra bu’i; tiifuudhaanis, ‘Bokkaa jabaa ta’i’ jedha. **7** Akka namni inni uume hundi hojii isaa beekuuf, inni harka tokkoo tokkoo namaa chaappessa. **8** Bineensoonni holqa isaanitti galu; da’annoo isaanii keessas ni turu. **9** Bubbeen hamaan iddoo isaatii ni ba’a; dhaamochis bubbee bittinneessu keessaa ni ba’a. **10** Hafuurri Waaqni baafatu cabbiu uuma; bishaanonni balal’aanis ni ititu. **11** Inni duumessoota bishaan baachisa; bakakkaa isaas isaan keessa facaasa. **12** Isaan waan inni ajaju hunda hojjechuu, qajeelfama inni kennuun addunyaa hunda irra naanna’u. **13** Inni namoota adabuuf, yookaan lafa isaa obaasee jaalala isaa argisiisuuf jedhee duumessa fida. **14** “Yaa Iyyoob waan kana dhaggeeffadhu; mee of qabiitii hojii Waaqaa isa dinqisiisaa sana hubadhu. **15** Waaqni akkamitti duumessoota akka ajajuu fi akkamitti akka balaqqeessisu atti ni beektaa? **16** Akka itti duumessoonni wal qixxaatanii rarra’an, hojii dinqisiisaa Waaqaa isa beekumsaan mudaa hin qabne sanaa beektaa? **17** Ati kan yeroo lafti bubbee kibbaatiin cal’istutti ho’a wayyaa keetiitiin waxalamtu, **18** samii akkuma of-ilaalee naasii baqfamee jabaatu sana diriirsuu keessatti isa gargaaruu ni dandeessaa? **19** “Waan nu isaan jennu nutti himi; nu sababii dukkana keenyaatiifuu dubbii keenya qajeelfachu hin dandeenyu. **20** Akka ani dubbachuu fedhu isatti himamuu qabaa? Namni kam iyyuu liqimfamuuf ni gaafataa? **21** Erga qilleensi samiiwwan qulqulleessee booddee, namni aduu humna guutuun iftu ilaaluu danda’u tokko iyyuu hin jiru. **22** Waaqni bareedina warqetiin kaabaa ni dhufa; inni ulfina isaa isa sodaachisaa sanaa ni dhufa. **23** Waaqni Waan Hunda Danda’u hubannaa keenyaa oli; inni humnaa fi murtii qajeelaadhaan

guddaa dha; qajeelummaan isaa baay'ee dha; inni nama hin cunqursu. **24** Kanaafuu, namoonni isa sodaatu; inni warra ogeeyyii of se'an hunda wa'ittuu hin hedu."

38 Kana irratti Waaqayyo bubbee jabaa keessaa Iyyoobitti dubbate. Akkana jedhes: **2** "Namni dubbii beekumsa malee dubbatamuun karoora koo dukkanneessu kun eenyu? **3** Mee akka gootaa mudhii kee hidhadhu; ani sin gaafadha; ati immoo deebii naa kenni. **4** "Yeroo ani hundee lafaa kaa'etti ati eessa turte? Yoo hubatte mee natti himi. **5** Eenyutu bal'ina ishee murteesse? Dhugumaani ni beektaa? Eenyutu ulee safarana ishee irra harkise? **6** Hundeen ishee maal irra dhaabame? Yookaan eenyutu dhagaa golee ishee dhaabe? **7** Kunis yeroo bakkalchoonni barii walii wajjin faarfatanitti, yeroo ilmaan Waaqayyos ililchanitti ture. **8** "Yeroo galaannii cabsee garaa lafaa keessaa ba'etti eenyutu balbala itti cufee ittise? **9** Yeroo ani duumessoota uffata isaa godhee dukkana guddaan maretti, **10** yeroo ani daangaa isaa dhaabee balbalaa fi danqaraa hojjedheeffitti, **11** anis, 'Ati hamma asiitti dhufta; garuu darbuu hin dandeessu; dambaliin of jajuu keetii illee asumatti dhaabata!' jedheen. **12** "Ati bara jireenya keetii barraaqa ajajjee yookaan barii obborooti iddoo isaa argisiiftee beektaa? **13** Akka inni handaara lafaa qabatee namoota hamoo achi keessaa hurgufu gooteertaa? **14** Lafti akka suphee chaappaa jala jiruutti bifa geeddaratti; bifti ishees akka bifa uffataatti mul'ata. **15** Hamoonni ifa isaanii dhowwatamaniiru; irreen isaanii inni ol ka'ees cabera. **16** "Ati gara burqaa galaanaa gad buuttee yookaan tuujuba bishaanii seentee hundee isaa irra deemtee beektaa? **17** Karri du'aa sitti mul'ifameeraa? Karra gaaddidduu du'aas argiteertaa? **18** Bal'ina lafaa guddaa sana hubatteertaa? Yoo kana hunda beekte dubbadhu. **19** "Karaan iddoo ifni jirutti nama geessu kami? Dukkannis eessa jiraata? **20** Iddoo isaaniitti isaan geessuu dandeessaa? Daandii lafa jireenya isaaniitti geessu beektaa? **21** Ati dhugumaan ni beekta; yeroo sana dhalatteertaatii! Ati bara hedduu jiraatteerta! **22** "Mankuusa cabtii seentee yookaan mankuusa dhagaa cabtii argiteertaa? **23** Kan ani yeroo rakkinaatiif, guyyaa waraanaa fi lolaatiif ol kaa'adhee argiteertaa? **24** Karaan iddoo ifni itti bittinnaa'utti yookaan gara iddoo bubbeen ba'aa itti lafa irra faffaca'uutti nama geessu kami? **25** Eenyutu lolaadhaaf bo'oo, bakakkaadhaaf immoo daandii baasee, **26** lafa namni tokko iyyuu keessa hin jiraannee, gammoojjii namni tokko iyyuu keessa hin jirre bishaan obaasuuf, **27** lafa namni keessa hin jiraannee fi lafa onaa quubsee margas itti biqilchu eenyu? **28** Roobni abbaa qabaa? Cophaa fixeensaa eenyutu dhalche? **29** Cabbiin garaa eenyuutii ba'a? Qorra samii eenyutu dhala? **30** Bishaanonni akka dhagaa jabaatu, fuulli tuujubaas akka cabtii ta'a. **31** "Urjiwwan babbareedoo Torbii jedhaman hidhuu ni dandeessaa? Yookaan hidhaa Urjii Sadee jedhamuu hiikuu ni dandeessaa? **32** Tuuta urjiwwanii waqtiiilee isaaniitti fiduu yookaan urjii Amaaketa jedhamu ilmaan isaa wajjin bobbaasuu ni dandeessaa? **33** Seera samiiwwanii beektaa? Bulchiinsa isaanii lafa irratti hundeessuu ni dandeessaa? **34** "Ati sagalee kee gara duumessaatti ol fudhattee, lolaa bishaaniitiin of haguuguu ni dandeessaa? **35** Ati bakakkaa daandii isaa irra erguu ni dandeessaa? Innis, 'Kunoo ani asan jira' siin jedhaa? **36** Eenyutu yaada garaatiif ogummaa yookaan sammuuhaaf hubannaa kenne? **37** Eenyutu duumessoota lakkaa'uuf ogummaa qaba? Eenyutu okkotee bishaan samii **38** yeroo biyyoon jabaattutti, yeroo supheen wal qabattutti jal'isuu danda'a? **39** "Ati leenca dhalaadhaaf nyaata adamsitee saafela leencaas beela baaftee **40** yeroo isaan man'ee isaanii keessatti riphaniitti yookaan yeroo isaan daggala keessatti riphani waa eeggatanitti beela ni

baaftaa? **41** Eenyutu yeroo ilmaan ishee gara Waaqaatti iyyan, yeroo isaan nyaata dhabanii jooranitti, arraagessaaf nyaata kenna?

39 "Yeroo itti qellejjeen dhaltu beektaa? Yeroo itti borofni ilmoo ishee dhaltu argiteertaa? **2** Ji'a isaan garaatti ilmaan baatan ni lakkooftaa? Yeroo isaan itti dhalan ni beektaa? **3** Isaan jilbeenfatani ilmaan isaani dhala; foolachuu isaaniis ni hobbaafatu. **4** Ilmaan isaani ni jabaatu; alattis ni guddatu; ba'anii ni deemu; hin deebi'anis. **5** "Eenyutu harree diidaa gad dhiise? Funyoo isaas eenyutu hiike? **6** Ani gammoojjii mana isaa, lafa soogiddaas iddoo jireenya isaa godheen kenneef. **7** Inni waca magaalaa keessaatti ni kolfa; iyya konkolaachisaas hin dhaga'u. **8** Waan dheedu argachuuf tulluuwwan irra laba; waan lalisaa hundas ni barbaada. **9** "Gafarsi si tajaajiluuf siif ajajamaa? Dallaa kee keessas ni bulaa? **10** Akka inni lafa siif qotuuf funyoodhaan isa hidhuu ni dandeessaa? Yookaan inni si duubaan bo'oo ni baasaa? **11** Ati waan inni humna guddaa qabuuf isa ni amanattaa? Hojii kee jabaa illee isatti ni dhiiftaa? **12** Akka inni midhaan kee walitti qabee obduud kee irratti siif tuuluuf isa ni abdattaa? **13** "Guchiin gammachuudhaan qoochoo ishee afarsiti; garuu qoochoo fi baallee hummootiin wal bira hin qabamu. **14** Hanqaaqu ishee lafa irratti buufti; akka itti ho'uufis cirracha keessatti dhiifti; **15** garuu akka miilli wayii caccabsu, akka bineensi irra ejjetu hin yaadattu. **16** Cuucii isheettis akka waan isaan kan ishee hin ta'niitti garaa jabaatti; yoo dadhabbiin ishee akkasumaan bade illee isheef homaa miti; **17** Waaqni ogummaadhaan ishee hin badhaafneetii; yookaan hubannaa isheef hin qoodne. **18** Yeroo fiiguuf qoochoo ishee bal'ifattutti, isheen fardaa fi namicha gulufutti kofati. **19** "Ati fardaaf jabina ni kennitaa? Yookaan morma isaatti gama uffisuu dandeessaa? **20** Akka inni akkuma hawwaannisaatti utaaluu ni gootaa? Ulfinni korrisa isaas sodaachisaa dha. **21** Inni humna isaatti gammadee akka malee goolee lafa dhidhiita; ba'ees mi'a lolaatii qajeela. **22** Inni sodaatti ni kolfa; waan tokko illee hin sodaatu; goraadee irraas duubatti hin deebi'u. **23** Man'een xiyyaa, eeboo fi ankaaseen calaqqisus cinaacha isaatti bubbu'ee kililcha. **24** Si'aa'ee rommuudhaan lafa haadha; yeroo malakanni afuufamutti illee obsee dhaabachuu hin danda'u. **25** Inni yommuu malakanni afuufamutti 'Uffee' jedhee imimsa; waca ajajootaatiif fi iyya waraanaa, foolii waraanaa illee fagootti suufa. **26** "Cululleen ogummaa keetiin barriftee qoochoo ishees gara kibbaatti bal'iftii? **27** Risaan ajaja keetiin ol ba'ee ol fagootti mana isaa ijaarrataa? **28** Inni qarqara hallayyaa irra jiraata; halkanis achuma bula; kattaan fofottoqaanis da'oo isaa ti. **29** Achi taa'ees waan nyaatu adamsa; jii isaas fagootti waan sana arga. **30** Cuucoliin isaa dhiiga dhugu; innis lafa raqni jiruu hin dhabamu."

40 Waaqayyos Iyyoobiin akkana jedhe: **2** "Namni Waaqa Waan Hunda Danda'uun falmu tokko isa ni qajeelchaa? Namni Waaqa himatu deebii haa kennuuf!" **3** Iyyoobis akkana jedhee Waaqayyof deebise: **4** "Ani nama faayidaa hin qabnee dha; akkamittin deebii siif kenna? Harka koo afaan koo irra nan kaa'adha. **5** Ani yeroo tokko dubbadheera; garuu ani waanan deebisu hin qabu; si'a lama dubbadheera; kana caalaa garuu homaa hin jedhu." **6** Kana irratti Waaqayyo bubbee jabaa keessaa Iyyoobitti dubbate: **7** "Akka dhiiraatti mudhii kee hidhadhu; ani sin gaafadha; ati immoo deebii naa kennita. **8** "Ati murti koo qajeelaa sana gatii dhabsiistaa? Ofii keetii qajeelaa ta'uuf na himattaa? **9** Irree akka irree Waaqaa qabdaa? Sagaleen kees akka sagalee isaa qaqawweessa'uu danda'aa? **10** Ulfinaa fi guddinaan

of miidhagsi; kabajaa fi barreedina uffadhu. **11** Dheekkamsa kee kan guutee irra yaa'u sana dhangalaasi; nama of tuulu kam iyyuu ilaalii qaanessi. **12** Nama of tuulu hunda ilaalii gad deebisi; hamoota illee iddoodhuma isaan dhaabatanitti caccabsi. **13** Isaan hunda walitti qabii biyyoo keessatti awwaali; fuula isaanis awwaala keessa dhoksi. **14** Yoois ani mataan koo, akka harki kee mirgaa si oolchuu danda'u siifin mirkaneessa. **15** "Bihemootin ani akkuman si uumettin uume, kan akkuma qotiyoo marga dheedu sana mee ilaali. **16** Jabinni isaa dugda isaa keessa, humni isaa immoo ribuu garaa isaa keessa jira! **17** Eegeen isaa akkuma muka birbirsaa raafama; ribuuun tafa isaa wal keessa xaxamaa dha. **18** Lafeen isaa akka ujummoos naasii ti; harkii fi miilli isaa immoo akka ulee sibiilaa ti. **19** Inni uumamawwan Waaqaa keessaa hangafa; garuu inni isa uume goraadee isaatiin isatti dhi'aachuu danda'a. **20** Gaarran marga ni kennuuf; bineensoonni hundi naannoo isaa ni burraaquu. **21** Inni huuxxii qoraattii qabu jala ciisa; shambaqqoo lafa dhaqqhaqii keessa dhokata. **22** Gaaddisni huuxxii qoraattii qabuu isa haguuga; alaltuun lagaas isa marsa. **23** Yommuu lagni cabsee yaa'utti iyyuu kunoo, inni hin rifatu. Lagni Yordaanos afaan isaa irra garagalu iyyuu inni hin shishu. **24** Namni utuma inni arguu isa qabuu yookaan kiyyoodhaan isa qabee funyaan isaa uruu danda'u tokko iyyuu jiraa?

41 "Ati hokkoo qurxummiitiin Lewaataan harkiftee baasuu yookaan arraba isaa funyoodhaan hidhuu ni dandeessaa? **2** Funyaan isaa keessa funyoo baasuu yookaan lafee mangaagaa isa hokkoodhaan uruu ni dandeessaa? **3** Inni akka ati isaaf araaramtuuf guddisee si kadhataa? Afaan nagaatiinis sitti ni dubbataa? **4** Akka ati bara baraan garbicha godhattuuf inni si wajjin kakuu ni galaa? **5** Ati akka simbirroota wajjin taphattu isa wajjin ni taphattaa? Yookaan shamarran keetiif isa ni hiitaa? **6** Daldaltoonni isa irratti gatii wal dubbatuu? Warra bitee gurguruufis isa ni qooduu? **7** Ati gogaa isaa xiyyaan, yookaan mataa isaa hokkoo ittiin qurxummi qabaniin wawwaraanuu ni dandeessaa? **8** Yoo harka keetiin isa tuqxee, wal'aansoo sana ni yaadatta; deebitees waan sana hin gootu! **9** Isa mo'anna jedhani abdachuun soba; ijumaan isa ilaaluunuu nama hollachiisa. **10** Namni isa dammaqsuuf garaa qabaatu tokko iyyuu hin jiru. Eegaa namni na dura dhaabachuu danda'u eenyu? **11** Namni waa natti kennatee ani deebisuufii qabu eenyu? Wannii samii jala jiru hundinuu kanuma koo ti. **12** "Ani waa'ee harkaa fi miilla isaa, waa'ee jabinaa fi dhaaba toluu isaa dubbachuu hin dhiisu. **13** Eenyutu uffata inni irraan uffatu irraa baasa? Eenyutu luugama qabatee isatti dhi'aata? **14** Eenyutu balbala afaan isaa isa ilkaan isaa sodaachisaa sanaan marfame banuu danda'a? **15** Dugdi isaa gaachanawwan tarree galan, kanneen akka malee walitti maxxanfaman qaba; **16** tokkoon tokkoon gaachanawwan sanaa akka qilleensi gidduu isaanii hin baaneef baay'ee walitti maxxanu. **17** Isaan jabeeffamanii walitti qabsiifaman; waan walitti fayyaniif gargar hin baafaman. **18** Haxxissoon isaa balaqqeessa ifaa baasa; jii isaa immoo akkuma ifa biiftuu reefuu baatuu ti. **19** Afaan isaa keessaa arraba ibiddaatu ba'a; qaanqeenis afaan isaa keessaa ni faffaca'a. **20** Akkuma aara xuwwee ibidda shambaqqoo irratti dafqu keessaa ba'uu funyaan isaatii aarri ni ba'a. **21** Hafuurri afaan isaatii ba'u cilee ibiddaa qabsiisa; afaan isaa keessaas arrabni ibiddaa ni ba'a. **22** Morma isaa keessa jabinatu jira; sodaachisuunis fuula isaa dura ni utaala. **23** Dachaan foon isaa wal qabateera; dachaan sunis walitti fayyeera; hin socho'us. **24** Lapheen isaa akka kattaa jabaata; akka dhagaa daakuus jabaa dha. **25** Yeroo inni ol ka'utti, jajjaboonni ni sodaatu; yommuu inni lafa sochoosaa dhufutti isaan of irra

garagalani qabatu. **26** Goraadeen itti bu'u illee homaa isa hin godhu; eebon yookaan xiyyi yookaan ankaaseenis homaa isa hin godhu. **27** Inni sibiila akka cidiitti, naasii immoo akka muka tortoreetti heda. **28** Xiyyi isa hin baqachiisu; dhagaan furrisaa isaaf akkuma habaqqii ti. **29** Bokkuun isaaf akkuma cidii ti; inni mirmirfamuu ebootti ni kolfa. **30** Garaan isaa jalli akka cabaa okkotee kan qaba qabuu ti; akka muka ittiin midhaan dha'aniittis dhoqqee baqaqsa. **31** Inni tuujuba akka okkotee dafquutti koqsiisa; galaanas akkuma bilqaaxxii dibataa raasa. **32** Inni duuba isaatiin akka karaan ifu ni godha; namni waan tuujubni sun rifeensaa adii qabu se'a. **33** Uumamni homaa hin sodaanne, kan isaan qixxaatu tokko iyyuu lafa irra hin jiru. **34** Inni warra of tuulu ni tuffata; warra of jaju hunda irratti mootii dha."

42 Iyyoobis akkana jedhee Waaqayyoo deebii kenne: **2** "Ani akka ati waan hunda hojjechuu dandeessu nan beeka; karoorri kee tokko iyyuu karaatti hin hafu. **3** Ati, 'Namni beekumsa malee gorsa koo dhoksu kun eenyu?' jettee gaafatte. Ani dhugumaan waan naaf hin galin, waan dinqii natti ta'e kan ani hin beekin dubbadheera. **4** "Ati akkana jetteerta; 'Ani nan dubbadhaa mee dhaggeeffadhu; ani sin gaafadhaa, ati immoo naaf deebisi.' **5** Gurri koo waa'ee kee dhaga'ee ture; amma garuu jii koo si argeera. **6** Kanaafuu ani of tuffadhee biyyoo fi daraa keessa taa'ee qalbi nan jijjiirradha. **7** Waaqayyoo erga waan kana Iyyoobitti dubbatee booddee Eliifaaz Teemaanichaan akkana jedhe; "Sababii isin akka Iyyoob garbichi koo dubbate sana waa'ee koo waan qajeelaa hin dubbatiniif dheekkamsi koo si'ii fi michoota kee lamaanitti boba'eera. **8** Kanaafuu isin amma jiboota torbaa fi korbeeyyii hoolaa torba fuudhaatti gara garbicha koo Iyyoob dhaqaatii waa'ee ofii keessaniitiif aarsaa gubamu dhi'eessaa. Iyyoob garbichi koo isinii kadhata; ani kadhannaa isaa nan dhaga'a; akka balleessaa keessaniittis isinitti hin muru. Isin akka Iyyoob garbichi koo dubbate sana waa'ee koo waan qajeelaa hin dubbanneetii." **9** Kanaafuu Eliifaaz Teemaanichi, Bildaad Shuhaahichii fi Zoofaari Naa'imaatichi waan Waaqayyoo isaanitti hime sana godhan; Waaqayyos kadhannaa Iyyoob dhaga'e. **10** Erga Iyyoob michoota isaatiif kadhatee booddee Waaqayyoo deebisee isa sooromtee qabeenya inni duraan qabu sana harka lama kenneef. **11** Obboloonni isaa, obboleettonni isaa hundinuu fi warri dur isa beekan hundi dhufanii mana isaatti isa wajjin nyaatan. Isaanis sababii rakkina Waaqayyoo isatti fide hundaatiif isaaf gaddanii isa jajjabeessan; tokkoon tokkoon isaanis meetii fi qubeelaa warree kennaniif. **12** Waaqayyos kan duraa caalaa jireenya Iyyoob kan fuul duraa eebbise. Iyyoobis hoolaa kuma kudha afur, gaala kuma ja'a, qotiyoo kuma lamaa fi harree dhaltuu kuma tokko qaba ture. **13** Akkasumas ilmaan torbaa fi intallan sadii qaba ture. **14** Intala isaa jalqabaa Yemiimaa, ishee lammaffaa Keziyaa, ishee sadaffaa immoo Qeren-Haphuuk jedhee moggaase. **15** Biyya sana hunda keessatti dubartoonni akka intallan Iyyoob babbareedan eessattuu hin argamne. Abbaan isaanis obboloota isaanii gidduutti dhaala kenneef. **16** Iyyoobis ergasii waggaa dhibba tokkoo fi afurtama jiraate; innis hamma dhaloota afuriitti ijoollee fi ijoollee ijoollee isaa arge. **17** Innis akkasiin bara dheeraa jiraatee dulloomee du'e.

Faarfannaa

1 Namni gorsa hamootaatiin hin deddeebine, yookaan karaa cubbamootaa irra hin dhaabanne, yookaan barcuma qoostotaa irra hin teenye, eebbifamaa dha. **2** Garuu inni seera Waaqayyooitti gammada; seera isaas halkanii guyyaa irra deddeebi'ee itti yaada. **3** Inni akkuma muka qarqara bishaan yaa'uu dhaabamee yeroo isaatti ija isaa kennu, kan baalli isaas hin coollagnee ti; wanni inni hojjetu hundinuus ni tolaaf. **4** Hamoonni garuu akkana miti; isaan akka habaqqii qilleensi fudhatee balleessuu ti. **5** Kanaafuu hamoonni murtii dura, yookaan cubbamooinni waldaa qajeeltotaa keessa hin dhaabatan. **6** Waaqayyo karaa qajeeltotaa ni beekaatii; karaan hamootaa garuu gara badiitti geessa.

2 Namoonni maaliif akkanumaan malatu? Saboonnis maaliif waan akkanumaan mari'atu? **2** Mootonni lafaa ka'anii, bulchitoonnis Waaqayyoo fi Masiihii isaatiin mormuuf walitti qabaman; **3** isaanis, "Kottaa foncaa isaanii of irraa kukkunna; hidhaa isaanis of irraa hiiknee gammaa" jedhu. **4** Inni samii keessa, teessoo irra taa'ee jiru ni kolfa; Gooftaanis isaanitti qoosa. **5** Innis aarii isaatiin isaan ifata; dheekkamsa isaatiinis isaan naasisa; **6** innis, "Ani tulluu koo qulqulluu irra, Xiyyoon irra, mootii koo teessifadheera" jedha. **7** Ani seera Waaqayyoo nan labsa: innis akkana anan jedhe; "Ati ilma koo ti; ani har'a si dhalcheera. **8** Na kadhaddhu; ani saboota dhaala kee, handaara lafaas qabeenya kee godhee siifan kenna. **9** Ati ulee sibiilaatiin isaan cabsita; akka qodaa supheettis isaan hurreessita." **10** Kanaafuu yaa mootota, qalbeeffadhaa; bulchitoonni lafaas of eeggadhaa. **11** Sodaadhaan Waaqayyoon tajaajilaa; hollachaas gammadaa. **12** Akka inni hin aarreef, isinis akka karaa irratti hin badneef ilma isaa dhungadhaa; dheekkamsa isaa dafee boba'aatii. Warri isatti kooluu galan hundi eebbifamoo dha.

3 Faarfannaa Daawit yeroo ilma isaa Abesaaloom jalaa baqatetti faarfate. Yaa Waaqayyo, diinonni koo akkam baay'atul Namoonni baay'een natti ka'aniiru! **2** Namoonni baay'een, "Waaqni isa hin baraaruu" jedhanii waa'ee koo dubbatu. **3** Yaa Waaqayyo, ati garuu naannoo kootti gaachana koo ti; ulfina kootis; mataa koos kan ol qabdu suma. **4** Ani guddisee Waaqayyotti nan iyyadha; innis tulluu isaa qulqulluu irraa deebii naa kenna. **5** Ani nan ciisa; nan rafas; waan Waaqayyo ol na qabuuf nan dammaqa. **6** Saba kumaatama qixa hundaan ka'ee na marse ani hin sodaadhu. **7** Yaa Waaqayyo ka'ila! Yaa Waaqa koo na baraar! Mangaagaa diinota kootti hundumaa rukuti; ilkaan hamootaa illee caccabsi. **8** Fayyinni kan Waaqayyoo ti. Eebbi kee saba kee irra haa jiraatu.

4 Dura bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit kan Baganaadhaan Faarfatamu. Yaa Waaqa qajeelumma kootti, yommuu ani si waammadhutti deebii naa kenni. Ati yeroo rakkina kootti na boqochiisi; araara kee naa buusi; kadhaa koos dhaga'i. **2** Yaa ilmaan namootaa, isin hamma yoomiitti ulfina koo gara salphinaatti deebifutu? Isin hamma yoomiitti waan faayidaa hin qabne jaallattanii soba barbaaddu? **3** Isin akka Waaqayyo warra isaaf bulan ofii isaatiif addaan baafate beekaa; Waaqayyo yommuu ani isa waammadhutti na dhaga'a. **4** Yeroo aartaniitti cubbuu hin hojjetinaa; yommuu siree keessan irra jirtaniitti, garaa keessan keessatti yaadaa; cal'isaas. **5** Aarsaa qajeelummaa dhi'eessaa; Waaqayyonis amanadhaa. **6** Namoonni, "Eenyutu waan gaarii nu argi argisiisa?" jedhan baay'ee dha; yaa Waaqayyo, ifni fuula keetii nurratti haa ifu. **7** Gammachuu isaan

yeroo midhaanii fi daadhiin wayinii isaanii baay'atutti argatan caalaa, ati garaa koo gammachuu guddaadhaan guuttee. **8** Ani nagaadhaan nan ciisa; nan rafas; yaa Waaqayyo si qofatu, sodaa malee na jiraachisaatii.

5 Faarfannaa Daawitii kan ululleedhaan faarfatamu. Yaa Waaqayyo, gurra kee dubbii kootti qabi; aaduu koo illee naa hubadhu. **2** Yaa mootii koo fi Waaqa ko, iyya ani gargaarsaaf iyyadhu dhaggeeffadhu; ani sin kadhadaati. **3** Yaa Waaqayyo, ganamaan sagalee koo ni dhageessa; anis ganamaan kadhata koo fuula kee duratti nan dhi'eessa; abdiidhaanis nan eeggadha. **4** Ati Waaqa hamminatti gammadu miti; hamaanis si wajjin hin jiraatu. **5** Of tuultonni fuula kee dura dhaabachuu hin danda'an. Atis warra jal'ina hojjetan hunda ni jibbita; **6** Ati warra soba dubbatan ni balleessita. Waaqayyo warra dhiiga dheebotanii fi warra nama gowwoomsan ni xireeffata. **7** Ani garuu araara kee baay'ee sanaan mana keetti ol nan gala; si sodaachuudhaanis gad jedhee gara mana qulqullummaa kee qulqulluu sanaatti garagalee nan sagada. **8** Yaa Waaqayyo, sababii diinota koottiif jedhiitti qajeelummaa keetiin na dura bu'i; karaa kees fuula koo duratti naa qajeelchi. **9** Dubbiin afaan isaaniiti ba'u tokko iyyuu hin amanamu; garaan isaanii badiisaan guutameera. Laagaan isaanii awwaala banamaa dha; arraba isaaniitiin ni sobu. **10** Yaa Waaqayyo, yakkitoota ta'uu isaanii isaaniiti beeksisi! Daba isaaniitiinis haa kufan. Baay'ina cubbuu isaaniitiin isaan balleessi; isaan sitti fincilaniiruutti. **11** Warri kooluu sitti galan hundinuu garuu haa gammadan; bara baraanis gammachuudhaan haa faarfatan. Akka warri maqaa kee jaallatan sitti gammadaniif ati eegumsa kee isaan irra diriirsi. **12** Yaa Waaqayyo, ati qajeeltota ni eebbifata; akka gaachanaattis surraa keetiin isaan marsita.

6 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Baganaadhaan faarfatamu. Faarfannaa Daawit kan akka sirna Shamiiniitiitti faarfatamu. Yaa Waaqayyo aarii keetiin na hin hifatin; yookaan dheekkamsa keetiin na hin adabin. **2** Naa gameeraatii yaa Waaqayyo naaf araarami; lafeen koos jeeqameeraatii yaa Waaqayyo na fayyisi. **3** Lubbuun koo akka malee jeeqameera; kun hamma yoomiitti? Yaa Waaqayyo, hamma yoomiitti? **4** Yaa Waaqayyo, deebi'iti lubbuu koo oolchi; araara keetiif jedhiiti na fayyisi. **5** Namni du'e si hin yaadatu. Sii'ool keessatti eenyutu si galateeffata? (Sheel h7585) **6** Ani aaduu kootiin bututeera. Halkan hunda boo'ichaan siree koo nan dhiqa; immamaaninis iddoo ciisichaa koo nan tortorsa. **7** Iji koo gaddaan fajajeera; sababii diinota koo hundaatiifis dadhabeera. **8** Warri hamaa hojjetan hundinuu narraa fagaadhaa; Waaqayyo sagalee boo'icha koo dhaga'eeraatii. **9** Waaqayyo waammata koo dhaga'eera; Waaqayyo kadhannaa koo ni fudhata. **10** Diinonni koo hundinuu haa qaana'an; akka malees haa rifatan; qaanii tsaatiinis of irra haa garagalan.

7 Shiigaayoonni Daawit kan inni waa'ee Kuushi namicha gosa Beniyaamiif jedhee Waaqayyoo'of faarfate. Yaa Waaqayyo Waaqa ko, ani kooluu sitti nan gala; warra na ari'atan hunda jalaa na baasi; na oolchis; **2** yoo kanaa achii isaan yeroo namni na oolchu hin jirretti, akka leencaa na cicciratu; na kukkutatus. **3** Yaa Waaqayyo Waaqa ko, yoo ani waan kana godhee jiraadhe yoo harka koo keessa yakki jiraate, **4** yoo ani nama nagaadhaan na wajjin jiraatutti hamaa hojjedhee jiraadhe, yookaan yoo ani sababii malee diina koo saamee jiraadhe, **5** diinni koo ari'ee na haa qabatu; jireenya koo lafatti haa dhidhiitu; ulfina koos awwaara keessa haa buusu. **6** Yaa

Waaqayyo aarii keetiin ka'i; dheekkamsa diinota kootti ka'i. Yaa Waaqa koo anaaf dammaq; murtii qajeelaa labsi. **7** Yaa'iin namootaa naannoo keetti walitti haa qabamu; atis ol gubbaadhaa isaan bulchi. **8** Waaqayyo sabootaaf murtii haa kennu. Yaa Waaqayyo, akka qajeelummaa kootiitti, akka amanamummaa kootiittis naa murteessi. **9** Yaa Waaqa qajeelaa, kan yaadaa fi garaa namaa qortu, fincila hamootaa balleessi; qajeeloota immoo jabeessii dhaabi. **10** Gaachanni koo Waaqa; inni gara toleeyyii ni oolcha. **11** Waaqni abbaa murtii qajeelaa dha; inni Waaqa guyyaa hunda dheekkamsa isaa mul'isuu dha. **12** Yoo namni qalbi jijjiirrachuu baate, inni goraadee isaa ni qarata; iddaa isaas dabsee qopheeffata. **13** Inni meeshaa nama ajjeesu qopheeffateera; xiyya boba'us ni qopheeffata. **14** Kunoo, namni hamaan hammina ulfaa'; jal'ina garaatti baata; soba dhala. **15** Inni gad fageesse boolla qota; boolla qopheesse sana keessas ni bu'a. **16** Dabni isaa matuma isaatti deebi'a; jal'inni isaas gubbee mataa isaa irra bu'a. **17** Qajeelummaa isaatiif Waaqayyoon nan galateeffadha; maqaa Waaqayyoo Waaqa Waan Hundaa Oliis faarfannaadhaan nan jadjadha.

8 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit kan Gitiitiidhaan faarfatamu. Yaa Waaqayyo Gooftaa keenya, maqaan kee lafa hundattis akkam ulfina qabeessa! Ati ulfina kee samiiwwan irratti diriirsiteerta. **2** Sababii diinota keetiitiif, amajaajii fi nama haaloo baafatu afaan qabachiisuuf jettee, afaan daa'immaniitii fi mucoolii harma hodhanii irraa galata qopheessiteerta. **3** Yommuu ani hojii quba keetii, samiiwwan kee, ji'aa fi urjiwwan ati hundeessitee ilaalutti, **4** akka ati isaaf yaadduuf namni maali? Akka isaaf dhimmituuf ilmi namaa maali? **5** Ati xinnoo ishee ofiif keetii isa goote; ulfinaa fi kabajaan isa gonfite. **6** Hojii harka keetii irratti bulchaa isa goote; waan hundas miilla isaa jala galchite; **7** bushaayee fi loon hunda, bineensota bosonaas, **8** simbirroota samii irraa, qurxummii galaanaa, waan daandii galaanaatiin darbu hundas miilla isaa jala galchite. **9** Yaa Waaqayyo Gooftaa keenya, maqaan kee lafa hundumaa irratti akkam ulfina qabeessa!

9 Dura bu'aa faarfattootaatiif; Yeedaloo, "Du'a ilmaa" jedhamu. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, ani garaa koo guutuudhaan sin galateeffadha; waa'ee dinqii kee hundumaas nan odeessa. **2** Ani sittin gammada; nan ililchaa; yaa Waaqa Waan Hundaa Olii, faarfannaadhaan maqaa kee nan jadjadha. **3** Diinonni koo dugda duubatti ni deebi'u; ni gufatu; fuula kee duraas ni badu. **4** Mirga koo fi dhimma koo qabatteerta; atis murtii qajeelaa kennaa teessoo kee irra teesseerta. **5** Saboota ifattee hamootas balleessiteerta; maqaa isaanis baraa hamma bara baraatti haqxeerta. **6** Diinonni badiisa bara baraatiin balleeffamu; ati magaalawwan isaanii bubuqqifteerta; seenaan isaanis barbadeeffameera. **7** Waaqayyo garuu bara baraan ni mo'a; teessoo isaas murtiidhaaf dhaabbateera. **8** Inni qajeelummaadhaan addunyaadhaaf murtii ni kenna; sabootas murtii qajeelaadhaan bulcha. **9** Waaqayyo warra cunqurfamaniif irkoo dha; yeroo rakkinaattis da'oo dha. **10** Warri maqaa kee beekan si amanatu; yaa Waaqayyo, ati warra si barbaadan gattee hin beektuutii. **11** Waaqayyo isa Xiyoon irra jiraatu faarfannaadhaan jadjadha; hojii isaa illee saboota keessatti labkaa. **12** Inni haaloo dhiigaa baasu sunis isaan yaadataatii; iyya warra dhiphataniis hin irraanfatu. **13** Yaa Waaqayyo, hammam akka diinonni koo na ari'atan ilaali! Naaf araaramiitii afaan boolla du'aa keessas na baasi; **14** kunis ani karra Intala Xiyoon irratti akka galata kee labsuu fi fayyisuu keettis baay'isee gammaduuf. **15** Saboonni boolla qotan keessa bu'an; miilli

isaaniis kiyyoodhuma isaan dhoksaniin qabame. **16** Waaqayyo murtii qajeelaa kennuudhaan beekama; hamoonni garuu hojii harka isaaniitiin kiyyoo seenu. **17** Namoonni hamoon, warri Waaqa irraanfatan hundinuus sii'oolitti gad bu'u. **(Sheol h7585)** **18** Rakkattoonni garuu yoom iyyuu hin irraanfatan; abdiin hiyyeeyyii bara baraan hin badu. **19** Yaa Waaqayyo ka'i; jabinni namaa hin mul'atin; fuula kee duratti sabootatti haa muramu. **20** Yaa Waaqayyo, sodaa isaanitti buusi; saboonnis akka namuma ta'an haa beekan.

10 Yaa Waaqayyo, ati maaliif achi fagaattee dhaabatta? Yeroo rakkinaattis maaliif of dhoksita? **2** Namni hamaan of tuulummaa isaatiin hiyyeessa adamsa; inni maluma malatuun haa qabamu. **3** Namni hamaan hawwii isaatiin of jaja; ofittoo ni eebbisa; Waaqayyoon immoo ni arrabsa. **4** Namni hamaan sababii of tuuluuf Waaqa hin barbaadu; yaada isaa hundumaa keessas Waaqni hin jiru. **5** Karaan isaa yeroo hunda ni milkaa'aaf; inni of tuula; seerri kees isa irraa fagoo dha; diinota isaa hundattis tuffiidhaan qummaada. **6** Innis, "Wanni na sochoosu hin jiru; rakkinnis gonkumaa na hin argatu" ofiin jedha. **7** Afaan isaa abaarsaan, sobaa fi doorsisaan guutameera; dabbaa fi hamminni arraba isaa jala jiru. **8** Inni gandoota keessatti riphee eeggata; iddoo dhokataattis warra yakka hin qabne ajjeesa. Ija isaatiinis hiyyeeyyii gaada. **9** Akka leenca daggala isaa keessaatti riphee eeggata. Hiyyeessa qabachuudhaaf dhokatee eeggata; hiyyeessas qabatee kiyyoo isaatiin harkifata. **10** Hiyyeessi sunis ni caccaba; gad of qabas; humna nama hamaa jalattis ni kufa. **11** Innis, "Waaqa irraanfateera; fuula isaas dhokfateera; gonkumaa hin argu" ofiin jedha. **12** Yaa Waaqayyo ka'i! Yaa Waaqi harka kee ol kaafadhu. Rakkataas hin dagatin. **13** Namni hamaan maaliif Waaqa arrabsa? Maaliifis garaa isaatti, "Inni waan kanatti na hin gaafatu" jedha? **14** Yaa Waaqi, ati garuu rakkinaa fi gadda warra miidhamanii ni argita; harka keetiinis gatii baasifta. Deegaan dabarsee sitti of kenna; ati ijoollee abbaa hin qabneef gargaaraa dha. **15** Irree nama hamaatii fi jal'aa cabsi; hamma hamminni isaa dhumee dhabamutti, hammina isaatti isa gaafadhu. **16** Waaqayyo bara baraa hamma bara baraatti Mootii dha; ormoonni lafa isaa irraa ni barbadaa'u. **17** Yaa Waaqayyo, ati hawwii rakkattootaa ni dhageessa; isaan jajjabeessita; iyya isaanii illee ni dhaggeeffata; **18** kunis akka namni biyyoo irraa uumame si'achi isaan hin cunqursineef ati ijoollee abbaa hin qabnee fi cunqurfamtootaaf akka dhaabattuuf.

11 Dura bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Ani Waaqayyotti kooluu galeera. Yoos isin akkamitti lubbuu kootiin akkana jechuu dandeessu: "Ati akkuma simbirroo tulluu keetti barrisi. **2** Kunoo namoonni hamoon iddaa isaanii dabsataniiru; isaan warra toloota ta'an, dukkana keessa waraanuuf jedhanii, xiyya isaanii ribuutti dhaabbataniiru. **3** Yoo hundeeuwan diigaman, namni qajeelaan maal gochuu danda'a?" **4** Waaqayyo mana qulqullummaa isaa qulqulluu sana keessa jira; teessoon Waaqayyoo samii irra jira. Inni ilmaan namootaa ni ilaala; iji isaas namoota ni qora. **5** Waaqayyo qajeelootaa fi jal'oota ni qora; lubbuun isaa garuu nama goolii jaallatu ni jibbiti. **6** Inni hamoota irratti, barbadaa ibiddaattii fi dinyii boba'u ni roobsa; qoodni isaanis bubbee finiinaa dha. **7** Waaqayyo waan qajeelaa ta'ee, murtii qajeelaa jaallata; toloonnis fuula isaa ni argu.

12 Dura bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit kan akka sirna Shamiiniitiitti faarfatamu. Yaa Waaqayyo, namni Waaqa sodaatu hin jiruutii ati na gargaar; ilmaan namaa keessaas

namni amanamu dhabameeraatii. **2** Namni hundinuu ollaa isaatti soba dubbata; isaan nama saadanii garaa lamaan dubbatu. **3** Waaqayyo afaan nama saadu hunda, arraba of tuulu hundas haa kukkutu; **4** isaanis, “Nu arraba keenyaan ni moona; hidhiin keenyas keenyuma; eenyutu nurratti gooftummaa qaba” jedhu. **5** Waaqayyo, “Ani sababii hacuucamuu hiyyeeyyiitiif, sababii aaduu rakkattootaatiifis amma nan ka’a. Nagaa isaan hawwan keessas isaan nan jiraachisa” jedha. **6** Dubbiin Waaqayyoo hir’ina hin qabu; innis akka meetii boolla ibiddaa keessatti baqfame yeroo torba qulqulleeffamee ti. **7** Yaa Waaqayyoo ati nu eegda; dhaloota akkanaa irraas bara baraan nu oolchita. **8** Yeroo wanni faayyida hin qabne ilmaan namaa gidduutti kabajamutti hamoonni of dhiibuudhaan kallattii hundaan asii fi achi naanna’u.

13 Dura bu’aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyoo, hamma yoomiitti? Ati hamma bara baraatti na irraanfattaa? Hamma yoomiittis fuula kee na duraa dhoksita? **2** Ani hamma yoomiittin rakkina obsee guyyaa guutuu garaa koo keessatti gadda? Hamma yoomiitti diinni koo narra aana? **3** Yaa Waaqayyoo Waaqa ko, na ilaali; deebii illee naa kenni. Akka ani hirriba du’aa hin rafneefis ija kootiif ifa kenni; **4** diinni koo, “Ani isa mo’adheera” jedha; amajajiiwwan koos kufaatii kootii gammadu. **5** Ani garuu araara kee nan amanadha; garaan koos fayyisuu keetti ni gammada. **6** Ani Waaqayyooof nan faarfadha; arjummaan isaa naa baay’ateeraatii.

14 Dura bu’aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Gowwaan garaa isaatti, “Waaqni hin jiru” jedha. Isaan xuraa’aniiru; hojiin isaanis jibbisiisaa dha; namni waan gaarii hojjetu tokko iyyuu hin jiru. **2** Waaqayyoo yoo namni waa hubatu, kan Waaqas barbaadu, tokko iyyuu jiraate arguuf jedhee, samii irraa ilmaan namootaa gad ilaala. **3** Hundinuu dogoggoraniiru; hundi isaanis xuraa’aniiru; namni waan gaarii hojjetu tokko hin jiru; tokkumti iyyuu hin jiru. **4** Warri hammina hojjetan kanneen akkuma waan buddeena nyaataniitti saba koo nyaatan, warri Waaqayyoon hin waammanne hundinuu homaa hin beekanii? **5** Isaan sodaadhaan liqimfamaniiru; Waaqni dhaloota qajeeltotaa wajjin jiraatii. **6** Isin jal’oonni karoora hiyyeeyyii jalaa fashaleessitu; Waaqayyoo garuu da’oo isaanii ti. **7** Maaloo utuu Xiyyoon keessaa fayyinni Israa’eliif dhufee! Yommuu Waaqayyoo saba isaa warra booji’aman deebisutti, Yaaqoob haa ililchu; Israa’elis haa gammadu!

15 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyoo, eenyutu dunkaana kee keessa jiraata? Eenyutu tulluu kee qulqulluu sana irra jiraachuu danda’a? **2** Nama adeemsi isaa mudaa hin qabnee fi nama waan qajeelaa hojjetu, nama garaa isaatii dhugaa dubbatuu fi **3** kan arraba isaatiin nama hin hamanne, nama ollaa isaatti waan hamaa hin hojjennee fi nama ollaa isaa maqaa hin balleessine, **4** kan nama hamaa tuffatee warra Waaqayyoon sodaatan garuu kabaju, yoo waan isa miidhu ta’e illee nama kakuu isaa eegu, **5** nama maallaqa isaa hiiqiidhaan hin liqeessinee fi kan nama yakka hin qabne miidhuuf jedhee matta’aa hin fudhannee dha. Namni wantoota kanneen hojjetu, gonkumaa hin raafamu.

16 Miiktaamii Daawit. Yaa Waaqi, ani kooluu sitti galeeraatii, ati na eegi. **2** Anis Waaqayyoon, “Ati Gooftaa koo ti; ani si malee gaarummaa hin qabu” nan jedha. **3** Qulqulloonni lafa irraa garuu ulfina qabeeyyii dha; anis isaanitti baay’ee nan gammada. **4** Warra waaqota tolfamoo duukaa bu’an, gaddi isaanii ni guddata. Dhibaayyuu dhiigaa ani isaanii hin dhibaafadhu; yookaan afaan kootiin maqaa isaanii hin dha’u. **5** Waaqayyoo

qooda dhaala kootii fi qooda xoofoo koo ti; ixaa koos situ naa jiraachisa. **6** Funyoon daangaa iddoo gaarii naa bu’era; dhugumaan ani dhaala nama gammachiisu qaba. **7** Waaqayyoo isa na gorsu sana ani nan jajadha; halkanis yaadni koo na qajeelcha. **8** Ani yeroo hunda fuula koo duraa Waaqayyoon qaba. Waan inni mirga koo jiruuf ani hin raafamu. **9** Kanaaf garaan koo ni gammada; arrabni koos ni ililcha; foon koos nagaadhaan jiraata; **10** ati sii’ool keessatti na hin dhiiftuutii, yookaan amanamaan kee akka tortoru hin gootu. (Sheel h7585) **11** Ati karaa jireenyaa na barsiifta; fuula kee durattis gammachuudhaan na guutta; gara mirga keetii gammachuu bara baraatu jira.

17 Kadhannaa Daawit. Yaa Waaqayyoo, iyyata ani murtii qajeelaaf iyyadhu dhaga’i; boo’icha koos dhaggeeffadhu. Kadhannaa koo kan afaan nama hin gowwoomsine keessaa ba’uufis gurra kenni. **2** Murtiin koo si biraa haa dhufu; iji kees waan qajeelaa haa argu. **3** Ati yoo garaa koo qorte, halkaniiis yoo na ilaalte, yoo na sakattaates, homaa narratti hin argattu; ani akka afaan koo cubbuu hin hojjenneef kutadheeraatii. **4** Waa’ee hojji namootaa immoo ani dubbii afaan keetiitiin karaa gooltotaa irraa of eeggadheera. **5** Tarkaanfiin koo karaa kee irratti cimeera; miilli koos hin mucucaanne. **6** Yaa Waaqi, waan ati deebii naa kennituuf ani sin waammadha; gurra kee gara kootti qabiitii kadhannaa koo dhaga’i. **7** Yaa isa warra diinota isaanii jalaa sitti baqatan harka kee mirgaatiin oolchitu, ati jaalala kee isa hin geeddarame sana haala dinqiisaadhaan argisiis. **8** Akka agartuu ija keetiitti na eegi; gaaddidduu qoochoo keetiitiinis na dhoksi; **9** hamoota na dhiphisan jalaa, diinota na ajjeesuuf na marsan jalaa na baasi. **10** Isaan garaa isaanii kan namaa hin naane sana ni guduunfu; afaan isaanis of tuulummaadhaan dubbata. **11** Isaan faana na dha’u; ammas na marsaniiru; lafaan na dha’uudhaafis ija babaasu. **12** Isaan akka leenca waa kukkutachuu kajeeluu ti; akka leenca guddaa riphee waa gaaduu ti. **13** Yaa Waaqayyoo ka’i; itti ba’iitii isaan kuffisi; goraadee keetiinis hamoota jalaa na baasi. **14** Yaa Waaqayyoo, namoota akkanaa jalaa, namoota addunyaa kanaa warra qoodni isaanii jireenyuma ammaa ta’e jalaa harka keetiin na baraari. Garaan isaanii waan ati isaaniiif kuufte haa quufu; ijoolleen isaanis akka malee haa quufan; isaanis waan isaan irraa hafe daa’imman isaaniiitiiif haa ka’a’an. **15** Ani garuu qajeelummaadhaan fuula kee nan arga; yommuu dammaquttis ani ulfina kee arguudhaan nan quufa.

18 Dura Bu’aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit garbicha Waaqayyoo; innis yommuu Waaqayyoo harka diinota isaa hundaa fi harka Saa’ol jalaa isa baasetti dubbii faarfannaa kana Waaqayyooof faarfate. Innis akkana jedhe: Yaa Waaqayyoo jabina ko, ani sin jaalladha. **2** Waaqayyoo kattaa koo, da’annoo kootii fi oolchaa koo ti; Waaqni koo kattaa koo kan ani kooluu itti galuu dha; inni gaachana kootii fi gaanfa fayyina koo ti; da’annoo koo cimaa dha. **3** Ani Waaqayyoo galanni isaaf malu sana nan waammadha; diinota koo jalaa nan baraarama. **4** Funyoon du’aa na xaxe; lolaan badisaas na liqimseera. **5** Funyoon sii’ool natti marame; kiyyoon du’aa natti dhufe. (Sheel h7585) **6** Ani dhiphina koo keessatti Waaqayyoon nan waammadhe; gargaarsaafis Waaqa kootti nan iyyadhe. Innis mana qulqullummaa isaatii sagalee koo dhaga’ee; iyyi koos gurra isaa seene. **7** Lafti ni hollatte; ni sochootes; hundeewwan tulluuwwaniis ni raafaman; sababii inni dheekkameefis isaan ni hollatan. **8** Aarri funyaan isaatii ol ba’e; ibiddi waa barbadeessu afaan isaatii ba’e; cileen boba’us afaan isaatii ba’e. **9** Inni samiiwwan tarsiisee gad bu’e; duumessoonni gurraachis miilla isaa jala turan. **10** Inni

kiirubeelin yaabbatee barrise; qoochoo qilleensaatiinis ol ba'e. **11** Inni dukkana haguuggii isaa, duumessa samii kan bokkaadhaan dukkanaa'e immoo godoo isaa godhate. **12** Ifa fuula isaa keessaas duumessi dhagaa cabbiitii fi bakakkaadhaan tarsaasee ba'e. **13** Waaqayyo samiidhaa ni qaqaawweessa'e; sagaleen Waaqa Waan Hundaa Oliis ni dhaga'ame. **14** Inni xiyya isaa darbatee diinota bittinneesse; bakakkaas gad dhiisee isaan fixe. **15** Yaa Waaqayyo, dheekkamsa keetiin, humna hafuura funyaan keetii ba'utiinis, sululawwan galaanaa ifatti baafaman; hundeewwan lafaas qullaa hafan. **16** Inni ol gubbaadhaa gad hiixatee na kaba; bishaanota gad fagoo keessaas na baase. **17** Inni diina koo isa jabaa jalaa, amajaajota koo warra akka malee natti cimam jalaas na baase. **18** Isaan guyyaa rakkina kootti natti dhufan; Waaqayyo garuu gargaarsa koo ture. **19** Inni iddoo bal'aatti na baase; waan natti gammadeefis na oolche. **20** Waaqayyo akkuma qajeelummaa kootiitti naa kenneera; akkuma qulqullina harka koottis na badhaase. **21** Ani karaa Waaqayyoo egeeraatii; Waaqa koo irraa garagalee hammina hin hojjenne. **22** Seerri isaa hundinuu fuula koo dura jira; anis labsii isaa irraa hin gorre. **23** Ani fuula isaa duratti mudaa hin qabu ture; cubbuu irraas of eeggadheera. **24** Waaqayyo akkuma qajeelummaa kootti, akkuma harki koo fuula isaa duratti qulqulluu ta'ettis na badhaaseera. **25** Ati nama amanamaatti amanamummaa kee argisiifta; nama mudaa hin qabnettis kan mudaa hin qabne taata. **26** Nama qulqulluutti qulqulluu taata; nama jal'aatti immoo jal'aa taata. **27** Ati warra gad of qaban ni oolchita; ija of tuulu garuu gad deebifta. **28** Yaa Waaqayyo ati ibsa koo jabeessitee ni ibsita; Waaqni koo dukkana koo ifatti ni geeddara. **29** Ani gargaarsa keetiin loltoota dhiibbadhee nan deema; Waaqa kootiin dallas utaaluu nan danda'a. **30** Waaqa kana karaan isaa mudaa hin qabu; dubbiin Waaqayyoo hir'ina hin qabu; warra isatti kooluu galan hundaaf Waaqayyo gaachana ta'a. **31** Waaqayyoo malee Waaqni eenyu? Waaqa keenya malee kattaan eenyu? **32** Kan humna na hidhachiisu, kan akka karaan koos nagaa ta'u godhu Waaqa. **33** Inni miilla koo akka miilla borofaa godha; iddoo ol dheeraa irras na dhaabachiisa. **34** Inni harka koo waraanaaf leenjisa; irreen koos iddaa naasii dabsuu ni danda'a. **35** Ati gargaarsa kee kan nama fayyisu gaachana naaf goota; harki kee mirgaa ol na qabeera; gargaarsi kees nama guddaa na godhe. **36** Akka koomeen koo hin mucuucanneef, miilla kootiif daandii bal'ifteerta. **37** Ani diinota koo ari'ee nan qaqqabadhe; hamma isaan barbadaa'anittis ani duubatti hin deebine. **38** Ani akka isaan deebi'anii ka'uu hin dandeenyef isaan nan barbadeesse; isaanis miilla koo jalatti ni kufan. **39** Ati lolaaf humna na hidhachiifte; amajaajota koos fuula koo duratti gad deebifte. **40** Akka diinonni koo dugda duubatti deebi'ani baqatan gooteerta; anis amajaajota koo barbadeesseera. **41** Isaan gargaarsaa iyyan; garuu kan isaan oolchu tokko iyyuu hin turre; gara Waaqayyoottis ni iyyatan; inni garuu deebii hin kemineef. **42** Anis akkuma awwaara bubbeen fudhatuutti isaan nan daake; akkuma dhoqqee daandii irraatti isaan nan dhidhiite. **43** Ati lola namootaa jalaa na baafteerta; mataa sabootaa na gooteerta; sabni ani hin beekne na tajaajila. **44** Namoonni ormaa na sossobatan; isaan akkuma waa'ee koo dhaga'aniin naaf ajajaman. **45** Isaan hundi abdi kutatan; hollachaas da'annoo isaanii jabaa keessaa ba'an. **46** Waaqayyo jiraataa dha! Kattaan koo haa eebbifamu! Waaqni Fayyisaan koo ol ol haa jedhu! **47** Inni Waaqa haaloo naa baasu, kan sabootas na jalatti bulchuu dha; **48** diinota koo jalaas na baasa. Ati amajaajota kootii ol na goota; gooltota jalaas na baafte. **49** Kanaafuu yaa Waaqayyo, ani saboota gidduutti sin leellisa; faarfannaa galataa illee maqaa keetiif nan faarfadha. **50** Inni

mo'amaawwan gurguddaa mootii isaatiif ni kenna; dibamaa isaa Daawitii fi sanyii isaatiif, jaalala bara baraa ni argisiisa.

19 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Samiiwwan ulfina Waaqaa odeessu; bantiin samii hojii harka isaa labsa. **2** Guyyaan tokko guyyaa kaanitti odeessa, halkan tokkos halkan kaanitti beekumsa mul'isa. **3** Haasaan yookaan dubbiin hin jiru; sagaleen isaanis hin dhaga'amu. **4** Ta'us sagaleen isaanii lafa hundumaa, dubbiin isaanis handaara addunya ga'e. Inni samiiwwan keessatti biiftuudhaaf dunkaana dhaabe; **5** biiftuunis akkuma misirricha dinqa isaatiif ba'utii fi akkuma mo'ataa fiigicha dorgomutti gammadu tokkoo ti. **6** Isheenis handaara samiiwwanii tokkoo baatee gara handaara kaanitti naanofti; wanni ho'a ishee jalaa dhokatu tokko iyyuu hin jiru. **7** Seerri Waaqayyoo mudaa hin qabu; lubbuu namatti deebisa. Ajajni Waaqayyoo amanamaa dha; nama wallaalaa beekaa godha. **8** Seerri Waaqayyoo qajeelaa dha; garaadhaaf gammachuu kenna. Ajajni Waaqayyoo qulqulluu dha; ijaafis ifa kenna. **9** Waaqayyoon sodaachuun qulqulluu dha; bara baraan jiraata. Murtiin Waaqayyoo dhugaa dha; walumaa galattis qajeelaa dha. **10** Inni warqee caalaa, warqee akka malee qulqulleeffame caalaa iyyuu gatii qabeessa; inni damma caalaa, nadhii dammaa caalaa mi'aawaa dha. **11** Murtii kanaanis tajaajilaan kee ni gorfama; isa eeguunis gatii guddaa qaba. **12** Eenyutu dogoggora isaa hubachuu danda'a? Yakka koo isa dhokfamaa irraa na qulqulleessi. **13** Tajaajilaan kee cubbuu ija jabinaan hojjetamu irraa eegi; cubbuun kunis na hin mo'atin. Yoos ani hir'ina malee nan jiraadha; dogoggora guddaa irraas qulqulluu nan ta'a. **14** Yaa Waaqayyo, Kattaa koo fi Furi koo, dubbiin afaan kootii fi yaadni garaa koo fuula kee duratti fudhatamaa haa ta'u.

20 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Guyyaa rakkinaatti Waaqayyo deebii siif haa kennu; maqaan Waaqa Yaaqoobis si haa eegu. **2** Inni iddoo qulqulluudhaa gargaarsa siif haa ergu; Xiyoon irraas jabina siif haa kennu. **3** Aarsaa kee hunda siif haa yaadatu; qalma kee kan gubamus siif haa fudhatu. **4** Hawwii garaa keetii siif haa kennu; karoora kee hundas fiixaan siif haa baasu. **5** Yommuu ati mo'attutti ililchinee maqaa Waaqa keenyaatiin faajjii keenya ol fudhanna. Waaqayyo waan ati kadhattu hundumaa siif haa kennu. **6** Ani akka Waaqayyo dibamaa isaa fayyisu amma beeka; Waaqayyo humna nama fayyisu kan harka isaa mirgaa keessa jiru sanaan samii isaa qulqulluu keessaa deebii ni kennaaf. **7** Namoonni tokko tokko gaariwwan amanatu; kaan immoo fardeen amanatu; nu garuu maqaa Waaqayyoo Waaqa keenyaa amananna. **8** Isaan gufatani kufu; nu garuu ol kaana; jabaannees ni dhaabanna. **9** Yaa Waaqayyo, ati mootiidhaaf mo'annaa kenni! Yommuu nu si waammannuttis deebii nuu kenni!

21 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyoo, mootiin jabina keetti baay'ee gammada. Gargaarsa keettis gammachuun isaa hammam guddaa dha! **2** Ati hawwii garaa isaa kenniteefii jirta; kadhannaa afaan isaas isa hin dhowwanne. **3** Ati eebba guddaadhaan isa simatte; gonfoo warqee qulqulluus mataa isaa irraa keesse. **4** Inni jirenya si kadhate; atis ni kenniteef; bara dheeraas bara baraa hamma bara baratti kenniteef. **5** Ulfinni isaa mo'annaa ati isaaf kenniteen guddaa ta'e; atis ulfinna fi surraa isatti uwwifite. **6** Ati eebba bara baraa kenniteef; akka inni gammachuu argama keetiitiin gammadus goote. **7** Mootichi Waaqayyoon amanataatii; sababii jaalala Waaqa Waan Hundaa Olii kan hin geeddaramne sanaatiifis

inni hin raafamu. **8** Harki kee diinota kee hunda ni qabata; harki kee mirgaas warra si jibban ni qaba. **9** Yeroo mul'achuu keetiitti, akka boolla ibiddi keessaa boba'uu isaan goota. Waaqayyo dheekkamsa isaatiin isaan liqimsa; ibiddis isaan fixa. **10** Ati sanyii isaanii lafa irraa, ijoollee isaanis ilmaan namaa gidduudhaa ni balleessita. **11** Isaan yoo waan hamaa sitti yaadan, yoo daba sitti mari'atanis hin milkaa'an. **12** Ati yommuu iddaa kee isaanitti qabdutti, akka isaan baqatan gootaatii. **13** Yaa Waaqayyo, jabina keetiin ol ol jedhi; nu humna kee ni jajanna; ni faarfannas.

22 Dura Bu'aa Faarfattootaatii. Yeedaloo "Borofa Ganamaa" jedhu. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqa ko, yaa Waaqa ko, ati maaliif na dhiifte? Ati na gargaaruu irraa, iyya koo irraas maaliif akkas fagaatta? **2** Yaa Waaqa ko, ani guyyaa guyyaa sittin iyyadha; ati garuu deebii naaf hin deebiitu; halkan halkan afaan hin qabadhu. **3** Ati garuu Qulqullicha teessoo irra taa'uu dha; ati galata Israa'el. **4** Abbootiin keenya si amanatan; isaan si amanatan; atis isaan oolchite. **5** Isaan sitti iyyatan; ni fayyifamanis; si amanatan; hin qaanofnes. **6** Ani garuu raammoodha malee nama miti; ani nama namni itti qoosuu fi sabis tuffatuu dha. **7** Warri na argan hundinuu natti kolfu; mataa isaanii raasanii na arrabsu. **8** Akkanas jedhu; "Inni Waaqayyoon amanata; mee Waaqayyo isa haa oolchu kaa. Inni waan isatti gammaduuf, isa haa oolchu." **9** Ati garuu gadameessa keessaa na baafte; harma haadha koo irrattis, situ nagaan na eege. **10** Ani gaafan dhaladhee jalqabee Yerraatiin nan gatame; erga haati koo na deessee jalqabdee ati Waaqa koo ti. **11** Ati narraa hin fagaatin; rakkinni dhi'ateeraatii; namni na gargaarus hin jiru. **12** Korommiin baay'een na marsu; korommiin Baashaan jajjaboonis karaa hundumaan na marsu. **13** Isaanis akka leenca beela'ee aaduu afaan isaanii bal'isani natti banatu. **14** Ani akkuma bishaaniitti nan dhangalaafame; lafeen koo hundinuu wal gad dhiise. Onneen koo gara gagaatti geeddarama; na keessattis baqe. **15** Jabinni koo akka qiraacii goge; arrabni koo laagaatti na maxxane; awaara du'aa keessaa na ciibsate. **16** Saroonni na marsaniiru; gareen namoota hamoo na marseera; isaanis harkaa fi miilla koo waraananii fullaasaniiru. **17** Ani lafee koo hunda lakkaa'uu nan danda'a; isaanis ija babaasanii na ilaalu; akkas ta'uu koottis ni gammadu. **18** Isaan wayyaa koo hiratan; uffata koottis ixaa buufatan. **19** Yaa Waaqayyo, ati garuu narraa hin fagaatin; yaa Jabina koo na gargaaruuf ariifadhu. **20** Lubbuu koo goraadee jalaa, jireenya koo immoo humna sarootaa jalaa baasi. **21** Afaan leencaa jalaa na miliqsi; gaanfa gafarsaa jalaa na baasi. **22** Maqaa kee obboloota kootti nan labsa; waldaa keessattis sin jajadha. **23** Isin warri Waaqayyoon sodaattan isa jajadhaa! Isin sanyiin Yaaqoob hundinuu isa ulfeessaa! Sanyiin Israa'el hundinuu isa sodaadhaa! **24** Inni dhiphina nama dhiphatee hin tuffanne yookaan hin balfineetii; yommuu inni gargaarsaaf isatti iyyatettis, ni dhaga'eef malee fuula isaa hin dhokfanne. **25** Galanni ani yaa'ii guddaa irratti siif galchu si biraa dhufu; warra si sodaatan durattis wareega koo of irraa nan baasa. **26** Hiyyeeyyiin nyaatanii quufu; warri Waaqayyoon barbaaddatanis isa ni jajatu; garaan keessan bara baraana haa jiraatu! **27** Handaarri lafaa hundinuu ni yaadata; gara Waaqayyootis ni deebi'a; maatiwwan sabootaa hundinuu fuula isaa durutti ni sagadi; **28** mootummaan kan Waaqayyootii; innis saboota hunda ni bulcha. **29** Sooreyyiin lafaa hundinuu ni nyaatu; ni waaqeffatus; warri of jiraachisuu hin dandeenye kanneen biyyoo seenan hundi fuula isaa duratti ni jilbeenfatu. **30** Dhaloonni dhufu isa tajaajila; dhaloota boriittis waa'een Gooftaa ni himama. **31** Sababii inni waan kana hojjeteeff, isaan saba dhalachuuf jirutti qajeelummaa isaa ni labstu.

23 Faarfannaa Daawit. Waaqayyo tiksee koo ti; ani homaa hin dhabu. **2** Inni marga lalisaa keessa na boqochiisa; gara bishaan tasgabbaa'aattis na geessa; **3** inni lubbuu natti deebisa. Maqaa isaatiif jedhees karaa qajeelaa irra na deemsisa. **4** Ani yoon sulula gaaddisa du'aa keessa deeme illee ati waan na wajjin jirtuuf, homaa hin sodaadhu; uleen keetii fi bokkuun kee na jajjabeessu. **5** Ati utuma diinonni koo ilaalanuu fuula koo duratti maaddii naa qopheessita. Mataa koo zayitii dibda; xoofoon koos guutuu irraan dhangala'aa dha. **6** Dhugumaan gaarummaan keetii fi araari kee, bara jireenya kootii hunda na duukaa bu'u; anis bara baraan, mana Waaqayyoo keessa nan jiraadha.

24 Faarfannaa Daawit. Laftii fi wanni lafa irra jiru hundinuu, addunyaa fi wanni ishee keessa jiraatu hundinuu kan Waaqayyoo ti; **2** inni galaanota irratti ishee hundeesseeraatii; bishaan irras ishee dhaabeera. **3** Eenyutu tulluu Waaqayyooti of ba'a? Iddoo isaa qulqulluu sanas eenyutu dhaabata? **4** Nama harka qulqulluu fi garaa qulqulluu qabu, nama lubbuu isaa gara waaqa tolfamaatti ol hin kaafne yookaan nama sobaan hin kakannee dha. **5** Inni Waaqayyoo biraa eebba, Waaqa Fayyisaa isaa biraa immoo qajeelummaa ni argata. **6** Dhaloonni kun dhaloota warra isa barbaadanii ti; kan dhaloota warra fuula Waaqa Yaaqoob barbaadanii ti. **7** Yaa karroota nana, mataa keessan ol qabadhaa; isinis balbalawwan durii, akka mootiin ulfinaa ol galuuf ol qabamaa. **8** Mootiin ulfinaa kun eenyu? Waaqayyo jabaa fi humna qabeessa, Waaqayyo isa waraana keessattis humna qabu sanaa dha. **9** Yaa karroota nana, mataa keessan ol qabadhaa; isinis balbalawwan durii akka mootiin ulfinaa ol galuuf mataa keessan ol qabadhaa. **10** Mootiin ulfinaa kun eenyu? Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u sun, inni Mootii ulfinaa ti.

25 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, ani lubbuu koo gara keetii ol nan qaba. **2** Yaa Waaqa koo ani sin amanadha. Ati na hin qaanessin; akka diinonni koo na mo'atanis hin godhin. **3** Namni si eeggatu tokko iyyuu yoom iyyuu hin qaaneffamu; warri sababii malee yakka hojjetan garuu ni qaaneffamu. **4** Yaa Waaqayyo, karaa kee na argisiisi; daandii kees na barsiisi; **5** ati Waaqa Fayyisaa koo waan taateef, dhugaa keetiin na dura bu'i; na barsiisi; anis guyyaa guutuu sin eeggadha. **6** Yaa Waaqayyo, araara keetii fi jaalala kee yaadadhu; isaan durumaa jalqabanii jirutti. **7** Cubbuu afaan kootii yookaan dogoggora koo hin yaadatin; yaa Waaqayyo, gaarummaa keetiif jedhiitti akkuma araara keetiitti na yaadadhu. **8** Waaqayyo gaarii dha; tolaadhas; kanaafuu inni daandii isaa cubbamootatti argisiisa. **9** Warra gad of qaban waan qajeelaa ta'een geggeessa; karaa isaas isaan barsiisa. **10** Akaara Waaqayyoo hundinuu warra kakuu isaatii fi seera isaa eegaaniif araaraa fi dhugaa dha. **11** Yaa Waaqayyo, cubbuun koo guddaa ta'u iyyuu maqaa keetiif jedhiitti dhiifama naa godhi. **12** Namni Waaqayyoon sodaatu eenyu? Waaqayyo karaa inni filachuu qabu isa argisiisa. **13** Lubbuun isaa badhaadhummaadhaan jiraati; sanyiin isaas lafa dhaala. **14** Waaqayyo icciitii isaa warra isa sodaatan duraa hin dhoksu; kakuu isaa illee isaan beeksisa. **15** Iji koo yeroo hunda gara Waaqayyoo ilaala; inni miilla koo kiyyoo keessaa ni baasaatii. **16** Gara kootti garagali; garaas naa laafi; ani kophaa koon jiraatii; rakkataadhas. **17** Yaaddoon garaa kootii baay'ateera; dhiphina koo keessaa na baasi. **18** Dhiphina kootii fi rakkina koo ilaali; cubbuu koo hunda naa dhiisi. **19** Akka diinonni koo baay'atan, hammam akka cimsanii na jibban argi! **20** Lubbuu koo eegi; na oolchis; sababii ani kooluu sitti galeef, akka ani qaana'u na hin godhin. **21** Waan ani si eeggadhuuf, amanamummaa fi

qajeelummaan ana haa eegan. 22 Yaa Waaqayyo, rakkina isaa hundumaa keessaa Israa'elin furi!

26 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, sababii ani jireenya hir'ina hin qabne jiraadheef, ati naa murteessi; anis utuu asii fi achi hin raafamin, Waaqayyoo amanadheera. 2 Yaa Waaqayyo, qoriitii na ilaali; garaa koo fi qalbi koo qori; 3 jaalalli kee kan hin geeddaramme sun ija koo dura jiraatii; anis dhugaa keetiin nan deddeebi'a. 4 Ani warra nama gowwoomsan wajjin hin taa'u, yookaan fakkeessitoota wajjin tokkummaa hin qabaadhu; 5 ani waldaa warra hammina hojjetanii nan jibba; hamoota wajjinis hin taa'u. 6 Yaa Waaqayyo, ani harka koo qulqullummaadhaan nan dhiqadha; iddoo aarsaa keetii irras nan naanna'a. 7 Faarfannaa galataa guddisee nan faarfadha; dinqii hojii keetii hunda nan odeessa. 8 Yaa Waaqayyo, mana ati keessa jiraattu, iddoo ulfinni kee jirus nan jaalladha. 9 Lubbuu koo cubbamoota wajjin, jireenya koos warra dhiiga dhangalaasan wajjin hin balleessin; 10 warra harka isaanii keessa karoorri jal'inaa jiru kanneen harki isaanii mirgaa matta'adhaan guutame wajjin na hin balleessin. 11 Ani garuu jireenya hir'ina hin qabne nan jiraadha; ati na furi; araraas naa buusi. 12 Miilli koo lafa wal qixxee irra dhaabata; waldaa guddaa keessattis Waaqayyoon nan jajadha.

27 Faarfannaa Daawit. Waaqayyo ibsaa kootii fi fayyina koo ti; anii eenyunan sodaadha? Waaqayyo da'oo jireenya kootii ti; eenyutu na sodaachisa? 2 Namoonni hamoon yommuu foon koo nyaachuudhaaf natti dhufan, diinonni koo fi amajaajonni koo yommuu na miidhuuf natti ka'an, gufatanii wafu. 3 Yoo duulli na marse illee, garaan koo hin sodaatu; yoo waraanni natti baname illee ani hin raafamu. 4 Ani waan tokko Waaqayyoon nan kadhada; waan kanas nan barbaada: Kunis bara jireenya kootii guutuu mana Waaqayyoo keessa jiraachuu, miidhagina Waaqayyoo ilaaluu fi mana qulqullummaa isaa keessatti isa kadhachuu dha. 5 Inni guyyaa rakkinaa iddoo ofii jiraatu na kaa'ataatii; da'oo dunkaana isaa jala na dhoksa; kattaa gubbaattis ol na baasa. 6 Yommuu diinota na marsanii olitti mataan koo ol jedha; dunkaana isaa keessatti illee ililleedhaan aarsaa nan dhi'eessa; Waaqayyoo nan faarfadha; nan weeddisa. 7 Yaa Waaqayyo, yommuu ani si waammadhu, sagalee koo dhaga'i; naaf araarami; deebis naaf kenni. 8 Yommuu ati, "Fuula koo barbaadaa!" jettetti, garaan koo, "Yaa Waaqayyo, ani fuula kee nan barbaada" siin jedha. 9 Fuula kee na duraa hin dhoksin; aartee tajaajilaa kee of irraa hin deebisin; ati gargaaraa koo taateerta. Yaa Waaqayyo, Fayyisaa ko, na hin gatin; na hin dhiisinis. 10 Yoo abbaan kootii fi haati koo na dhiisan illee, Waaqayyo na simata. 11 Yaa Waaqayyo, karaa kee na barsiisi; sababii ani diinota baay'ee qabuuf daandii qajeelaa irra na buusi. 12 Fedhii diinota kootiitti dabarsitii na hin kennin; dhuga baatonni sobduun narratti ka'aniiruutii; isaanis hafuura jal'inaa baafatu. 13 Anis biyya jiraattotaa keessatti gaarummaa Waaqayyoo akkan argu amma iyyuu nan amana. 14 Waaqayyoon eeggadhu; cimi; jabaadhus; Waaqayyoon eeggadhu.

28 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, Kattaa ko, ani sin waammadha; ati na jalaa hin didin. Yoo ati na jalaa didde, ani akka warra boolla bu'anii nan ta'a. 2 Yommuu ani gargaarsaaf si waammadhee harka koo illee gara Iddoo Qulqullummaa kee kan Waan Hundumaa Caalaa Qulqulluu ta'e sanaatti ol kaafadhu, sagalee kadhannaa koo naa dhaga'i. 3 Namoota hamoo warra jal'ina hojjetan wajjin, warra garaa isaaniitti hammina qabatani olloota isaanii wajjin garuu nagaa dubbatan wajjin

na hin balleessin. 4 Akka hojii isaaniitti, akkuma hojii isaanii hamaa sanaattis deebisii; akkuma hojii harka isaaniitti kenniif; gatii isaaniif malu isaanumatti deebisi. 5 Sababii isaan hojii Waaqayyoo, yookaan waan harki isaa hojjetete hin kabajneef inni isaan diiga; deebisees isaan hin ijaaru. 6 Waaqayyo haa eebbifamu! Inni iyya kadhannaa kootii naa dhaga'eeraatii. 7 Waaqayyo jabina koo fi gaachana koo ti; garaan koo isa amanata; anis gargaarsa argadheera. Garaan koo baay'ee gammada; anis faarfannaadhaan isa nan galateeffadha. 8 Waaqayyo jabina saba isaa ti; dibamaa isaatiifis da'oo fayyinaa ti. 9 Saba kee fayyisi; dhaala kees eebbisi; tiksee isaanii ta'ii bara baraan isaan baadhu.

29 Faarfannaa Daawit. Isin jajjabeeyyiin, Waaqayyoof fidaa; ulfinaa fi jabina Waaqayyoof fidaa. 2 Ulfina maqaa isaatiif malu Waaqayyoof kenna; iddoo qulqullummaa isaatti Waaqayyoon waaqeffadhaa. 3 Sagaleen Waaqayyoo bishaanota irra jira; Waaqni ulfinaa ni qaqaawweessa'a; Waaqayyo bishaanota baay'ee irratti ni qaqaawweessa'a. 4 Sagaleen Waaqayyoo humna qaba; sagaleen Waaqayyoo surra qabeessa. 5 Sagaleen Waaqayyoo birbirsu ni cabsa; Waaqayyo birbirsu Libaanoon ni caccabsa. 6 Inni Libaanoonin akka jabbiitti, Siiriyooinin immoo akka dibicha gafarsaatti ni utaalchisa. 7 Sagaleen Waaqayyoo balaqqeessa bakakkaatiin rukuta. 8 Sagaleen Waaqayyoo gammoojjii sochoosa; Waaqayyo Gammoojjii Qaadess sochoosa. 9 Sagaleen Waaqayyoo qilxuu micciira; bosonas qullaatti hambisa. Hundinuu mana qulqullummaa isaa keessatti, "Ulfina!" jedhee iyya. 10 Waaqayyo lolaa badiisaatiin olitti teessoo isaa irra taa'a; Waaqayyo Mootii ta'ee bara baraan teessoo isaa irra taa'a. 11 Waaqayyo saba isaatiif jabina kenna; Waaqayyo saba isaa nagaadhaan eebbisa.

30 Faarfannaa eebba mana qulqullummaatiif Faarfataame. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, sababii ati ol na futee akka diinonni koo natti hin gammanne gooteef, ani sin jajadha. 2 Yaa Waaqayyo Waaqa ko, ani gargaarsaaf sin waammadhe; atis na fayyifte. 3 Yaa Waaqayyo, ati lubbuu koo sii'oolii baafte; akka ani boolla hin buune gootees na jiraachifte. (Sheel h7585) 4 Isin qulqullooni isaa, faarfannaadhaan Waaqayyoon jajadhaa; maqaa isaa qulqulluu sanaafis galata galchaa. 5 Dheekkamsi isaa humma liphuu ijaat ti; gaarummaan isaa immoo bara jireenyaa guutuudhaaf tura; boo'ichi galgala tokko qoqaaf tura; ganama garuu ililleetu ta'a. 6 Anis yommuun nagaa argadhetti, "Ani gonkumaa hin raafamu" nan jedhe. 7 Yaa Waaqayyo, ati jaalala keetiin akka tulluu jabaatti na dhaabde; yeroo ati fuula kee na duraa dhokisetti garuu naasuutu na qabate. 8 Yaa Waaqayyo, ani sin waammadha; ani gara Gooftaatti akkana jedhee araraaf nan iyyadha: 9 "Du'uu koo keessaa, boolla bu'uu koo keessaas faayidaa maaliitu argama? Biyyoon si galateeffataa? Amanamummaa kees ni odeessaa? 10 Yaa Waaqayyo na dhaga'i; na maaris; Yaa Waaqayyo, gargaarsa na ta'i." 11 Ati boo'icha koo shuubbisuutti geeddarte; wayyaa gaddaa narraa baaftee gammachuu natti uwwifte; 12 kunis akka lubbuun koo faarfannaadhaan si jajattuu fi akka isheen hin cal'isneefii dha. Yaa Waaqayyo Waaqa ko, ani bara baraan sin galateeffadha.

31 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, ani kooluu sitti galeera; ati gonkumaa na hin qaansin; qajeelummaa keetiin na oolchi. 2 Gurra kee gara kootti qabi; dafitiin na oolchi; kattaa ani itti kooluu galu naa ta'i; na oolchuudhaafis da'oo jabaa naa ta'i. 3 Ati waan kattaa koo fi da'oo koo taateef, maqaa keetiif jedhiitii na qajeelchi; karaa irras na buusi. 4 Ati iddoo ani itti baqadhu waan taateef, kiyyoo diinonni koo naa kaa'an keessaa na baasi. 5 Ani hafuura koo

dabarsee harka keettin kennadha; yaa Waaqayyo Waaqa dhugaa, ati na furi. **6** Ani warra waaqota faayidaa hin qabne abdatan nan jibba; Waaqayyoon garuu nan amanadha. **7** Ani jaalala kee kan hin geeddaramne sanatti nan gammada; nan ililchaa; ati dhiphina koo argiteertaatii; rakkina lubbuu kootii illee beekteerta. **8** Ati dabarsitee diinatti na hin kennine; miilla koos iddoo bal'aa irra dhaabdeerta. **9** Yaa Waaqayyo, ani dhiphina keessan jiraatii na baasi; iji koo gaddaan, lubbuun koo fi dhagni koo gaddaan dadhabaniiru. **10** Jireenyi koo gaddaan, umuriin koo aaduudhaan dhumeera; jabinni koo sababii dhiphina kootiitiif laafeera; lafeen koos xuuxameera. **11** Sababii diinota koo hundaatiif, ani olloota koo birattii waan sodaachisaa, miichoota koo birattii immoo waan jibbisiisaa ta'eera; warri karaa irratti na arganis na baqatu. **12** Ani akkuma nama du'eetti irraanfateera; akkuma qodaa cabaasa nan ta'e. **13** Asaasa namoota baay'ee nan dhaga'aatii; kallattii hundaan sodaatu jira! Isaan natti malatanii lubbuu koo balleessuuf mari'atan. **14** Yaa Waaqayyo, ani garuu sin amanadha; "Ati Waaqa koo ti" nan jedha. **15** Barri koo si harka jira; diinota koo jalaa, warra na ari'atan harkaas na baasi. **16** Fuulli kee tajaajilaa kee irratti haa ifu; jaalala kee kan hin geeddaramne sanaanis na baraari. **17** Yaa Waaqayyo, ani hin qaaneffaman; ani si waammadheeraatii; warri hamoon garuu haa qaaneffaman; cal'isaniis sii'ool keessa haa bu'an. (Sheol h7585) **18** Afaan soba dubbatu, kan of tuulummaa fi tuffiidhaan, nama qajeelaatti kooree dubbatu haa duudu. **19** Gaarummaan kee kan ati warra si sodaataniif ol keesse, kan ati fuula namootaa duratti warra kooluu sitti galaniif kennite akkam guddaa dha! **20** Da'oo fuula keetiitiin, waan namoonni isaanitti malatan jalaa isaan dhoksita; dukaana kee keessattis dubbiiin tuttuquu jalaa isaan da'eessita. **21** Waaqayyo haa eebbifamu; inni yeroo ani magaalaa marfante keessa turetiti, jaalala isaa dinqisiisaa sana na argisiiseeraatii. **22** Ani yeroon akka malee dhihpadhetti, "Ani fuula kee duraa badeera!" jedheen ture. Ati garuu yeroo ani gargaarsaaf sitti iyyadhetti, kadhannaa koo naa dhageesse. **23** Qulqulloonni isaa hundinuu, Waaqayyoon jaalladhaa! Waaqayyo amanamoota ni eega; of tuulotaaf garuu akkuma hojii isaaniitti irra dabarsee deebisaaf. **24** Warri Waaqayyoon abdatan hundinuu jabaadhaa; garaan keessan hin sodaatiin.

32 Faarfannaa Daawit. Maskiil. Namni yakki isaa dhiifameef, kan cubbuun isaas haguugameef, eebbifamaa dha. **2** Namni Waaqayyo cubbuu itti hin lakkoofne, kan hafuura isaa keessas gowwoomsaan hin jirre, eebbifamaa dha. **3** Yeroo ani cubbuu koo himachuu dhiisetti, guyyaa guutuu aaduu kootiin, lafeen koo ni bosose. **4** Harki kee halkanii fi guyyaa natti ulfaateeraatii; jabinni koos akkuma waan ho'a bonaatiin ta'uutti xuuxame. **5** Ergasiis cubbuu koo sitti nan himadhe; balleessaa koos si hin dhokfanne. Anis, "Irra daddarba koo, Waaqayyootti na himadha" nan jedhe; atis yakka cubbuu kootii, nan dhiifteerta. **6** Kanaafuu namni amanamaan kam iyyuu, yeroo ati itti argamtutti si haa kadhatu; lolaan bishaan guddaas isa bira hin ga'u. **7** Ati iddoo ani itti dhokadhuu dha; rakkina irraa na eegda; faarfannaa mo'annaatiinis na marsita. **8** Ani karaa ati irra deemtu irratti sin qajeelcha; sin barsiisaa; ani ija koo jaalalaatiin sin ilaala; sin gorsa. **9** Isin akka farda yookaan gaangoo hubannaa hin qabnee hin ta'inaa; isaan yoo luugamaa fi fuulloodhaan qabaman malee gara kee hin dhufan. **10** Dhiphinni namoota hamoo baay'ee dha; araarri Waaqayyoo garuu nama isaa amanatu ni marsa. **11** Yaa qajeeltota, isin Waaqayyotti gammadaa; ililchaa; warri garaa qulqulluu qabdan hundinuu ililchaa.

33 Yaa qajeeltota, isin Waaqayyotti gammadaa; isa jajuun tolootaaf ni mala. **2** Kiraaraan Waaqayyoon galateeffadhaa; baganaa ribuu kudhan qabuun isaaf faarfadhaa. **3** Faarfannaa haaraa isaaf faarfadhaa; ribuu haalaan rukutaa; sirriitti rukutaa; gammachuudhaanis ililchaa. **4** Dubbiin Waaqayyoo qajeelaadhaatii; inni waan hojjetu hundumaatti amanamaa dha. **5** Waaqayyo qajeelummaa fi murtii qajeelaa jaallata; laftis jaalala isaa kan hin geeddaramneen guutamteerti. **6** Samiiwwan dubbii Waaqayyootiin hojjetaman; tuunni urjiwwanii hundinuu hafuura afaan isaatii ba'uun uumaman. **7** Inni bishaan galaanaa akka tuullaatti walitti qaba; bishaan tuujubaas kuusaa keessa kaa'a. **8** Lafti hundi Waaqayyoon haa sodaatu; sabni addunyaa irra jiraatu hundinuu, guddisee isa haa sodaatu. **9** Inni dubbateeraatii, wanni inni dubbate ni ta'e; inni ni ajaje; wanni inni ajajes ni raawwate. **10** Waaqayyoo marii sabootaa ni fashaleessa; akka karoorri namootaa hojii irra hin oolles ni godha. **11** Karoorri Waaqayyoo garuu bara baraan, yaadni garaa isaas dhaloota hundumaa keessatti cimee ni dhaabata. **12** Sabni Waaqayyo Waaqa isaaf ta'e, namoonni inni akka dhaala ofii isaatti filate eebbifamoo dha. **13** Waaqayyo samii irraa gad ni ilaala; ilmaan namootaa hundas ni arga; **14** inni teessoo isaa irra ta'ee, warra lafa irra jiraatan hunda gad ilaala; **15** inni garaa nama hundumaa uumu sun, hojii isaanii hunda ni hubata. **16** Mootiin baay'ina loltoota isaatiin du'a hin oolu; jagnis guddina humna isaatiin du'a jalaa hin ba'u. **17** Fardi mo'annaadhaaf abdiid gatii hin qabnee dha; guddinni humna isaas nama hin oolchu. **18** Garuu iji Waaqayyoo warra isa sodaatan irra, warra araara isaa abdatan irras jira; **19** inni lubbuu isaanii du'a jalaa ni baasa; bara beelaas isaan ni jiraachisa. **20** Lubbuun keenya abdiidhaan Waaqayyoon eeggatti; innis gargaarsa keenyaa fi gaachana keenya. **21** Garaan keenya isatti ni gammadaatii; nu maqaa isaa qulqulluu ni amanannaatii. **22** Yaa Waaqayyo, akkuma nu abdiid keenya sirra kaa'annutti, araarri kee nurra haa bu'u.

34 Faarfannaa Daawit. Innis fuula Abiimelek duratti maraatu of fakkeesseef Abiimelek isa ariinaan yeroo achii deemetti faarfate. Ani yeroo hunda Waaqayyoon nan eebba; galanni isaas yeroo hunda afaaniin na hin bu'u. **2** Lubbuun koo Waaqayyoon boonti; cunqurfamtoonni dhaga'anii haa gammadan. **3** Na wajjin Waaqayyoof ulfina kenna; kottaa walii wajjin maqaa isaa ol kaafnaa. **4** Waaqayyoon nan barbaaddadhe; innis deebii naa kenne; sodaa koo hunda keessaas na baase. **5** Warri gara isaa ilaalan ni ifu; fuulli isaaniis yoom iyyuu hin qaana'u. **6** Hiyyeessi kun ni iyye; Waaqayyos isa dhaga'e; rakkina isaa hundumaa keessaas isa baase. **7** Ergamaan Waaqayyoo naannoo warra Waaqa sodaataniis ni qubata; isaan ni oolchaa. **8** Akka Waaqayyo gaarii ta'e mee mi'eeffadhaa ilaala; namni isatti kooluu galu eebbifamaa dha. **9** Isin qulqulloonni isaa Waaqayyoon sodaadhaa; warri isa sodaatan homaan hin dhabaniitii. **10** Leenci saafelli iyyuu waa ni dhaba; ni beela'as; namni Waaqayyoon barbaaddatu garuu waan gaarii tokko illee hin dhabu. **11** Yaa ijoollee ko, kottaa na dhaga'aa; anis Waaqayyoon sodaachuu isinan barsiisa. **12** Namni jireenya jaallatu, kan bara gaarii arguudhaafis bara baay'ee hawwu eenyu? **13** Arraba kee waan hamaa irraa, afaan kees soba dubbachuu irraa eeggadhu. **14** Hammina irraa deebi'i; gaarii hojjedhu; nagaa barbaadi; duukaa bu'is. **15** Iji Waaqayyoo qajeeltota irra jira; gurri isaas iyya isaaniitiif banamaa dha; **16** yaadannoo isaaniis lafa irraa balleessuudhaaf, fuulli Waaqayyoo warra hamaa hojjetaniitti ni hammaata. **17** Qajeeltonni gargaarsaaf iyyatu; Waaqayyos isaan dhaga'a. Rakkina isaanii hunda keessaas isaan baasa. **18** Waaqayyo warra

garaan isaanii cabetti dhi'oo dha; warra abdi kutatanis ni fayyisa. **19** Rakkinni nama qajeelaa baay'ee dha; Waaqayyo garuu hunda isaa jalaa isa baasa; **20** lafee isaa hunda ni eega; isaan keessaas tokko illee hin cabu. **21** Hamoota hamminatu ajjeesa; warra nama qajeelaa jibbanitti ni murteeffama. **22** Waaqayyo lubbuu tajaajiltoota isaa ni fura; warra isatti kooluu galan keessaa tokkotti illee hin murteeffamu.

35 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, warra anaan mormaniin mormi; warra na lolanis loli. **2** Gaachanaa fi mi'a lolaa qabadhu; na gargaaruudhaafis ka'i. **3** Warra na ari'anitti eeboo fi bodee luqqifadhu. Lubbuu kootiinis, "Fayyinni kee ana" jedhi. **4** Warri lubbuu koo barbaadan, haa qaana'an; haa salphatanis; warri na balleessuuf mari'atanis, abdi kutatanii duubatti haa deebi'an. **5** Akka habaqqii qilleensa fudhatamee haa ta'an; ergamaan Waaqayyoos isaan haa ari'u. **6** Karaan isaanii dukkanaa'aa fi mucucaataa haa ta'u; ergamaan Waaqayyoos isaan haa ari'u. **7** Isaan sababii malee kiyyoo isaanii dhoksanii na dura kaa'aniiruutii; sababii malee boolla naa qotaniiru; **8** utuu inni hin beekin badiisni isatti haa dhufu; kiyyoon inni dhokse sunis isuma haa qabu; boolluma qote sanattis haa kufu. **9** Yoos lubbuun ko, Waaqayyotti gammaddi; fayyisuu isaattis ni ililchiti. **10** Lafeen koo hundi akkana siin jedha: "Yaa Waaqayyo, kan akka keetii eenyu? Ati dadhabdoota warra isaan caalaa jabaatan jalaa baafata; hiyyeeyyii fi rakkattoota illee saamtota jalaa baafata." **11** Dhuga baatonni sobaa natti ka'an; waan ani waa'ee isaa hin beeknes na gaafatu. **12** Isaan qooda waan gaarii waan hamaa naa deebisu; lubbuu koos kophaatii hambisu. **13** Ani garuu yeroo isaan dhibamanitti, wayyaa gaddaa nam uffadhe; lubbuu koos soomaan nam miidhe. Yeroo kadhannaan koo deebii malee hafettis **14** ani akkuma waan michuu kootiif yookaan obboleessa kootiif gadduutti, gaddaan asi fi achi deddeebi'e. Akkuma waan haadha kootiif bo'o'uttis, gaddaan mataa koo nan buuse. **15** Isaan garuu yeroo ani gufadhetti gammadani walitti qabaman; utuu ani hin beekin na marsan; utuu wal irraa hin kutinis na cicciratan. **16** Isaan akkuma warra Waaqatti hin bulleetti hamminatu natti qoosan; ilkaan isaanii illee natti qaratan. **17** Yaa Gooftaa, ati hamma yoomiitti kal'istee ilaalta? Lubbuu koo badiisa isaan fidan jalaa, jireenya koos leenca jalaa baasi. **18** Ani wal ga'ii guddaa keessatti sin galateeffadha; tuuta guddaa keessatti sin jajadha. **19** Warri akkasumaan diina natti ta'an natti hin gammadin; warri sababii malee na jibban sunis ija natti hin qisin. **20** Isaan nagaa hin dubbatan; warra qabbanaan biyya keessa jiraatanittis, mala sobaa malatu. **21** Isaanis, "Bagal Bagal! Ijuma keenyaan isa argine" jedhaniin afaan natti banatu. **22** Yaa Waaqayyo, ati waan kana argiteerta; hin cal'isin. Yaa gooftaa, narraa hin fagaatin. **23** Yaa Waaqa koo fi Gooftaa ko, ati mirga kootiif, dhimma kootiifis dammaqi; ka'ii! **24** Yaa Waaqayyo Waaqa ko, akkuma qajeelummaa keetiitti naa murteessi; akka isaan natti gammadani hin godhin. **25** Akka isaan, "Baga! Akkuma nu barbaanne ta'eera!" jedhan, yookaan akka isaan, "Nu isa liqimsineerra" jedhan hin godhin. **26** Warri dhiphina kootii gammadan hundinuu haa qaana'an; haa burjaaja'anis; warri natti koraan hundinuu, qaanii fi salphina haa uffatan. **27** Warri qajeelumma koo jaallatan, sagalee guddaadhaan haa ililchan; haa gammadani. Isaan yeroo hunda, "Waaqayyo inni nagaa garbicha isaatti gammadu guddaa dha" haa jedhan. **28** Arrabni koo qajeelummaa kee, guyyaa guutuus galata kee odeessa.

36 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit Garbicha Waaqayyoo. Ani waa'ee cubbamootaa, ergaa Waaqa bira dhufe garaa koo keessaa qaba: Waaqa sodaachuun ija isaanii dura

hin jiru. **2** Akka cubbuun isaanii ifatti ba'ee hin jibbanneefis, isaan ijuma ofii isaanii duratti akka malee of saadu. **3** Dubbin afaan isaanii jal'inaa fi gowwoomsaa dha; isaan ogummaadhaan hojjechuu fi waan gaarii gochuu dhiisaniiru. **4** Siree isaanii irratti iyyuu isaan hammina xaxu; karaa cubbuutti of kennu; waan hamaas hin lagatan. **5** Yaa Waaqayyo, araarii kee samiiwwan bira, amanamummaan kees duumessa bira ga'a. **6** Qajeelummaan kee akka tulluuwwan gurguddaa ti; murtiin kees akkuma tuujuba guddaa ti. Yaa Waaqayyo, ati namaa fi bineensa ni jiraachifta. **7** Yaa Waaqi, jaalalli kee inni hin geeddaramu sun akkam ulfina qabeessa! Ilmaan namootaa, gaaddisa qoochuu keetii jalatti kooluu galu. **8** Isaan badhaadhummaa mana keetii nyaatanii quufu; atis laga gammachuu keetii irraa isaan obaafa. **9** Burqaan jireenyaa si bira jiraatii; nu ifa keetii ifa argina. **10** Jaalala kee warra si beekaniif, qajeelummaa kees gara toleeyiidhaaf ittuma fufi. **11** Miilli of tuultootaa natti hin dhufin; harki hamootaas dhiibee na hin fageessin. **12** Warri waan hamaa hojjetan kunoo kufanii diriiraniiru; gad darbatamaniiru; ka'uus hin danda'an!

37 Faarfannaa Daawit. Ati sababii namoota hamootiif jettee hin aarin yookaan warra jal'ina hojjetanitti hin hinaafin. **2** Isaan akkuma margaa dafanii coollagu; akkuma biqiltuu misee dafanii gogu. **3** Waaqayyoon amanadhu; waan gaariis hojjedhu; biyyattii keessa jiraadhu; nagaas qabaadhu. **4** Waaqayyotti gammadi; innis hawwii garaa keetii siif guuta. **5** Karaa kee Waaqayyotti kennadhu; isa amanadhu; inni siif milkeessa. **6** Inni qajeelummaa kee akka aduu ganamaatti, murtii kee immoo akka aduu saafaatti ibsa. **7** Waaqayyo duratti cal'isi; obsaanis isa eeggadhu; nama karaan isaa qajeleeffitti, kan hammina hojjetutti hin hinaafin. **8** Aarii irraa of eegi; dheekkamsa irraas deebi'; hin aarin; aariin hammina qofatti nama geessaatii. **9** Namoonni hamoon ni balleeffamuutii; warri Waaqayyoon abdatan garuu lafa dhaalu. **10** Namoonni hamoon yeroo xinnoodhaaf malee si'achi hin jiraatan; yoo ati isaan barbaadde illee hin argaman. **11** Garraamoonni garuu lafa ni dhaalu; naga guddaadhaanis ni gammadu. **12** Namoonni hamoon nama qajeelaatti mari'atu; ilkaan isaanis isatti qaratu; **13** Gooftaan hamootatti ni kolfa; inni akka guyyaan isaanii dhi'ate ni beekaatii. **14** Namoonni hamoon hiyyeeyyii fi rakkattoota lafaan dha'uudhaaf, warra karaan isaanii qajeelaa ta'e immoo gorra'uudhaaf, goraadee isaanii luqqifatu; iddaa isaanis ni dabsatu. **15** Goraadeen isaanii garuu garaadhuma isaanii waraana; iddaan isaanis ni caccaba. **16** Badhaadhummaa hamoonni baay'een qaban irra, waan xinnoo namni qajeelaan qabu wayya; **17** humni hamootaa ni cabaatii; Waaqayyo garuu qajeeltota jabeesse ni dhaaba. **18** Waaqayyo bara tolootaa ni beeka; dhaalli isaanis bara baraan jiraata. **19** Isaan bara hamaa keessa hin qaana'an; bara beelaa keessas ni quufu. **20** Namoonni hamoon garuu ni barbadaa'u; diinonni Waaqayyoos akkuma miidhagina daraaraa dirree ti; isaan ni badu; akkuma aaraa ni badu. **21** Namoonni hamoon ni liqeffatu; garuu deebisanii of irraa hin baasan; qajeeltonni garuu arjumaadhaan kennu; **22** warri Waaqayyo eebbisu lafa ni dhaalu; warri inni abaaruu garuu ni balleeffamu. **23** Adeemsi nama Waaqayyo biraajama; inni karaa namicha sanaatti ni gammada. **24** Inni yoo gufate illee lafa hin ga'u; Waaqayyo harka isaatiin qabee isa dhaabaatii. **25** Ani dargaggeessan ture; amma immoo dulloomeera; garuu qajeeltonni gatamuu isaanii yookaan ijoolleen isaanis buddeena kadhachuu isaanii hin argine. **26** Qajeeltonni yeroo hundumaa ni arjoomu; ni liqeesus; ijoolleen isaanis ni eebbifamu. **27** Waan hamaa irraa deebi'itii waan gaarii hojjedhu; yoo ati bara baraan ni jiraatta. **28** Waaqayyo murtii qajeelaa jaallataatii; warra isaaf

amanamanis hin gatu. Isaanis bara baraan ni eegamu; sanyiin hamootaa garuu ni balleeffama. **29** Qajeeltonni lafa ni dhaalu; bara baraanis ishee irra ni jiraatu. **30** Afaan nama qajeelaa ogummaa dubbata; arrabni isaas murtii qajeelaa labasa. **31** Seerri Waaqa isaa garaa isaa keessa jira; miilli isaas hin mucucaatu. **32** Namoonni hamoon qajeeltota gaadu; isaan ajjeesuus ni barbaadu; **33** Waaqayyo garuu harka isaaniitti jara hin dhiisu yookaan yommuu isaan murtiitti dhi'effamanitti, akka isaanitti murteeffamu hin eeyyamu. **34** Waaqayyoon eeggadhu; karaa isaas eegi. Inni akka ati lafa dhaaltuuf ulfina siif kenna; atis badiisa hamootaa ni argita. **35** Nama hamaa fi gara jabeessa, isaa akkuma muka iddoon isaa itti tolee jiru nan arge. **36** Ergasiis achiin nan darbe; inni garuu achi hin turre; ani cimsee isa nan barbaade; inni garuu hin argamne. **37** Nama mudaa hin qabne yaadatti qabadhu; tolootaa ilaali; sanyiin nama nagaa hin baduuti. **38** Cubbamooini hundinuu garuu ni barbadeeffamu; galgalli nama hamaas hin tolu. **39** Fayyinni qajeeltotaa Waaqayyo biraa dhufa; inni yeroo rakkinaatti da'oo isaanii ti. **40** Waaqayyo isaan gargaara; isaan oolchas; harka namoota hamoo jalaa isaan baasa; isaan baraaras; isaan isatti kooluu galaniiruutii.

38 Faarfannaa Daawit. Yaadanmoodhaaf. Yaa Waaqayyo, aarii keetiin na hin ifatin yookaan dheekkamsa keetiin na hin adabin. **2** Xiyyooliin kee na waraananii; harki kees akka malee natti ulfaateera. **3** Sababii dheekkamsa keetiitiif dhagni koo fayyaa dhabeera; sababii cubbuu kootiifis lafeen koo nagaa dhabeera. **4** Cubbuun koo na liqimseeraatii; akkuma ba'aa baatamuu hin danda'amne tokkootis natti ulfaateera. **5** Sababii gowwummaa kootiitiif, madaan koo malaa naqute; ni ajaa'es. **6** Ani gad nan qabame; gadis nan cabe; guyyaa gaatuus gadaan oola. **7** Dugdi koo na boba'a; dhagni koo fayyaa hin qabu. **8** Ani laafeera; akka malees bututeera; garaan koo dhiphatee ani aadaan jira. **9** Yaa Gooftaa, hawwiin koo hundinuu fuula kee duratti beekamaa dha; argansuun koo si duraa hin dhokatu. **10** Lapheen koo ni dha'atti; jilbis na laafeera; ifni ija kootiis badeera. **11** Michoonni koo fi miiltoon koo sababii madaa kootiitiif narraa hiiqan; firoonni koos narraa fagaatanii dhadhaabatu. **12** Warri lubbuu koo galaafachuu barbaadan kiyyoo naa kaa'aniiru; warri na miidhuu barbaadanis yaa'ee badiisa kootii dubbatu; guyyaa guutuus hammina natti yaadu. **13** Ani garuu akkuma duudaa dhaga'uu hin dandeenyee, akkuma arrab-didaa dubbachuu hin dandeenyee. **14** Ani akka nama dhaga'uu hin dandeenyee, akkuma nama afaan isaa deebii kennuu hin dandeenyees ta'eera. **15** Yaa Waaqayyo, ani sin eeggadha; yaa Waaqayyo Gooftaa ko, ati deebii naa kennita. **16** Ani, "Akka diinonni koo natti gammadan yookaan akka isaan yeroo miilli koo mucucaatutti natti of jajan hin eeyyamin" jedheeraatii. **17** Ani kufuu ga'eeraatii; dhukkubbiin koos takkumaa na hin dhiifne. **18** Ani balleessaa koo nan himadha; sababii cubbuu kootiitiifis nan gadda. **19** Warri akkasumaa diinota koo ta'an jajjaboo dha; warri sababii malee na jibbanis hedduu dha. **20** Warri qooda waan gaarii waan hamaa naa deebisan diinota koo ti; ani waan gaarii duukaa nan bu'aatii. **21** Yaa Waaqayyo, ati na hin gatin; yaa Waaqa ko, narraa hin fagaatin. **22** Yaa Gooftaa, yaa fayyisaa ko, na gargaaruudhaaf ariifadhu!

39 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeduutuuniif. Faarfannaa Daawit. Inni akkana nan jedhe; "Ani karaa koo nan eeggadha; arraba koos cubbuu irraa nan ittisa; hamma namni hamaan na bira jiruttis, afaan kootti luugama nan kaa'adha." **2** Ani cal'isee akkuma duudaa nan ta'e; waan gaarii dubbachuu irraas of nan qusadhe; dhiphinni koo garuu ittuma caale; **3** onneen

koo na keessatti bulluqaa deeme; yeroo ani irra deddeebi'ee yaadettis ibiddi sun ni boba'e; anis arraba kootiin akkana jedheen dubbadhe: **4** Yaa Waaqayyo, ati dhuma jireenya kootii na argisiisi; dheerina umurii kootiis na barsiisi; jireenyi koo akkam dafee akka darbus na beeksisi. **5** Kunoo, ati bara koo taakkuu tokkitti gooteerta; umuriin koos fuula kee duratti homaattuu hin hedamu; jireenyi nama hundumaas akkuma qilleensa shuf jedhee darbuu ti. **6** Dhuguma iyyuu namni akkuma gaaddidduu deddeebi'a; dhugumaan inni akkasumaan goolama; namni qabeenya ni kuusa; garuu eenyuuf akka walitti qabu hin beeku. **7** "Egaa amma yaa Gooftaa, ani maalin eeggadha? Abdiin koo suma irra jira. **8** Dogoggora koo hunda irraa na oolchi; nama gowwoonni itti kolfan na hin godhin. **9** Ani duudaa dha; afaan koos hin saaqqadhu; kan waan kana godhe sumaatii. **10** Ani rukuttaa harka keetiitiin dhumeeraatii; dha'icha kee narraa fuudhi. **11** Ati sababii cubbuu isaaniitiif namoota ifatta; ni adabdas; akkuma biliis qabeenya isaanii ni balleesita; dhugumaan namni hundinuu qilleensuma shuf jedhee darbuu dha. **12** "Yaa Waaqayyo, kadhannaa koo naa dhaga'i; iyya ani gargaarsa barbaachaaf iyyuu dhaggeeffadhu; boo'icha koos cal'istee hin ilaalin. Inni akka alagaatti si bira nan jiraadhaatii; akkuma abbootii koo hundumaattis inni nama biyya ormaa ti. **13** Utuun godaanee lafa irraa hin dhabamin dura akkan deebi'ee gammaduuf, ija kee narraa deebifadhu."

40 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Ani obsaan Waaqayyoon nan eeggadhe; innis gara kootti garagalee iyya koo naa dhaga'e. **2** Inni boolla sodaachisaa keessaa, dhoqqee nama liqimsu keessaas na baase; miilla koo kattaa irra dhaabe; ejjeta koos naa jabeesse. **3** Innis faarfannaa haaraa, faarfannaa galataas afaan koo keessa Waaqa keenyaaf kaa'e. Namoonni baay'een arganii Waaqayyo sodaatu; isas ni amanatu. **4** Namni Waaqayyoon abdatu, kan gara of tuultotaa hin ilaalle, namni warra karaa irraa jal'atanii waaqota sobaa duukaa bu'initti hin gara galle eebbifamaa dha. **5** Yaa Waaqayyo Waaqa ko, dinqiin ati hojjette baay'ee dha; waan ati nuuf yaadde, namni tokko tokkoon sitti himuu danda'u tokko iyyuu hin jiru; yoo ani waa'ee isaanii labsee dubbadhe illee, baay'inni isaanii hamma hin qabu. **6** Ati aarsaa fi kennaan hin feene; gurra koo garuu naa banteerta; aarsaa gubamuu fi aarsaa cubbuu ati hin barbaane. **7** Yeroo sana ani akkana nan jedhe; "Ani kunoo ti; ani dhufeera; waa'een koo kitaaba maramaa keessatti barreeffameera. **8** Yaa Waaqa ko, ani fedhii kee raawwachuutti nan gammada; seerri kee garaa koo keessa jira." **9** Ani yaa'ii guddaa keessatti qajeelummaa nan labasa; Yaa Waaqayyo, akkuma ati beeku, ani afaan koo hin qabadhu. **10** Ani qajeelummaa kee garaa koo keessa hin dhoksu; waa'ee amanamummaa keetiitiif fi waa'ee fayyisuu keetii nan odeessa; jaalala keetii fi dhugaa kees yaa'ii guddaa duraa hin dhoksu. **11** Yaa Waaqayyo araara kee na hin dhowwatin; jaalalli keetii fi dhugaan kee yeroo hunda ana haa eegan. **12** Rakkinni hamma hin qabne na marseeraatii; cubbuun koos na liqimseera; arguus dadhabeera; cubbuun koo rifeensa mataa koo caalaa baay'ata; onneen koos na keessatti laafteerti. **13** Yaa Waaqayyo, na fayyisuutti gammadi; yaa Waaqayyo, na gargaaruudhaaf dafii kottu. **14** Warri lubbuu koo galaafachuu barbaadan hundinuu, haa qaana'an; haa burjaaja'anis. Warri badii koo hawwan hundi, qaana'anii duubatti haa deebi'an. **15** Warri, "Baga! Baga!" anaan jedhan, qaanii isaaniitiin haa rifatan. **16** Warri si barbaadan hundinuu garuu sitti gammadani haa lilchan. Warri fayyisuu kee jaallatan yeroo hunda, "Waaqayyo guddaa dha!" haa jedhan. **17** Ani garuu hiyyeessaa fi rakkataa dha; ta'us Gooftaan naaf

yaada. Ati gargaarsa koo fi fayyisaa koo ti; yaa Waaqa ko, hin turin.

41 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Namni hiyyeessaaf yaadu eebbifamaa dha; guyyaa rakkinnaatti Waaqayyo isa ni oolcha. **2** Waaqayyo isa ni eega; bara jireenya isaas ni dheeressa; lafa irratti isa eebbisa; hawwii diinota isaattis dabarsee isa hin kennu. **3** Waaqayyo siree inni dhukkubsatee irra ciisu irratti isa kunuunsa; fayyisees siree dhukkubaa irraa isa ni kaasa. **4** Anis, “Yaa Waaqayyo na maari; ani cubbuu sitti hojjedheeraatii na fayyisi” nan jedhe. **5** Diinonni koo hamminaan, “Inni yoom du'ee maqaan isaa lafa irraa bada?” jedhanii waa'ee koo dubbatu. **6** Namni tokko yeroo na gaafachuu dhufutti, utuma garaa isaatti hammina kuufatee qabuu, sobee dubbata; gad ba'ees iddoo hundumatti odeessa. **7** Warri na jibban hundinuu waa'ee koo walitti hasaasu; waan akka malee hamaa ta'es natti mari'atu. **8** Isaanis, “Dhukkubni hamaan isa qabateera; inni si'achi iddoo ciisu sanaa hin ka'u” jedhu. **9** Michuun koo inni natti dhi'atu, inni ani amanadhe, inni buddeenu koo nyaate koomee isaa natti ol fudhate. **10** Ati garuu yaa Waaqayyo na baasi; akka ani haaloo baafadhuufis ol na kaasi. **11** Akka ati natti gammaddu ani beeka; diinni koo narra hin aanuutii. **12** Ati sababii amanamummaa kootiitiif utubdee na qabda; baruma baraanis fuula kee dura na dhaabda. **13** Waaqayyo Waaqni Israa'el, bara baraa hamma bara baraatti haa eebbifamu.

42 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Maskiilii Ilmaan Qooraaahi. Akkuma gadamis bishaan yaa'utti gaggabu sana, yaa Waaqa ko, lubbuun koo sitti gaggabdi. **2** Lubbuun koo Waaqayyoon Waaqa jiraataa dheebotti. Ani yoomin dhaqee fuula Waaqaa arga? **3** Imimmaan koo halkanii guyyaa soora naa ta'eera; namoonni guyyaa guutuu “Waaqni kee eessa jira?” aanan jedhuutii. **4** Ani yommuun waan kana yaadadhutti, lubbuun koo of keessatti nan dhangalaa: ilillee fi faarfannaa galataatiin tuuta ayyaana ayyaaneffatu tokko, hiriiraan gara mana Waaqaatti geggeessaa tuuticha wajjin akkamitti akka ani deemaa ture yaadadha. **5** Yaa lubbuu ko, ati maaliif gaddita? Na keessattis maaliif raafamta? Abdii kee Waaqa irra keeyyadhu; ani amma iyyuu isa nan jajadha. Fayyisaa koo fi Waaqa koo nan jajadha. **6** Lubbuun koo na keessatti gadditeerti; kanaafuu ani biyya Yordaanis irraa, fiixee Hermoonii fi Gaara Miizaarii irraa si yaadadha. **7** Huursaa fincaa'aa keetiitiin, tuujubni tuujuba waama; dambalii fi dha'aan kee hundinuu, narra yaa'an. **8** Waaqayyo guyyaadhaan jaalala isaa kan hin geeddaramne ni ajaja; halkan immoo faarfannaan isaa na wajjin jira; kunis kadhannaa ani Waaqa jireenya kootii kadhadhuu dha. **9** Anis Waaqa Kattaa kootiin akkana nan jedha; “Ati maaliif na dagatte? Maaliif inni diinaan cunqurfamee gaddaan jiraadha?” **10** Amajaajonni koo guyyaa guutuu, “Waaqni kee eessa jira?” jedhanii natti qoosudhaan, akkuma goraadee lafee koo keessaatti na dhiphisu. **11** Yaa lubbuu ko, ati maaliif gaddita? Na keessattis maaliif raafamta? Abdii kee Waaqa irra kaa'adhu; ani amma iyyuu isa nan galateeffadha; Fayyisaa koo fi Waaqa koo nan jajadha.

43 Yaa Waaqi, naa murteessi; saba hin amanametti dubbii koo naa falmi; gowwoomsitootaa fi jal'oota jalaa na baasi. **2** Ati Waaqa jabina kootii ti. Maaliif na gatte? Ani maaliifin diinaan cunqurfamee gaddaan jiraadha? **3** Ifa keetii fi dhugaa kee ergi; isaan na haa qajeelchan; gara tulluu kee qulqulluutti, gara iddoo ati jiraattu sanaatti ana haa fiddan. **4** Yoos ani gara iddoo aarsaa Waaqaa, gara Waaqa gammachuu fi ilillee koo nan dhaqa. Yaa Waaqayyo, Waaqa ko, ani baganaadhaan sin

galateeffadha. **5** Yaa lubbuu ko, ati maaliif gaddita? Na keessattis maaliif raafamta? Abdii kee Waaqa irra kaa'adhu; ani amma iyyuu isa nan galateeffadha; Fayyisaa koo fi Waaqa koo nan jajadha.

44 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Maskiilii Ilmaan Qooraaahi. Yaa Waaqi, waan ati bara durii, jabana isaanii keessa hojjetta sana, abbootiin keenya nutti himaniiru; nuus gurra keenyaan dhageenyeerra. **2** Ati harka keetiin saboota ariitee baafte; abbootii keenya immoo ni dhaabde; namoota ni balleesite; abbootii keenya garuu bilisa baafte. **3** Harka kee mirgastiin, irree keetii fi ifa fuula keetiitiin dhaalan malee isaan goraadee isaanitiin lafa sana hin dhaalle; yookaan irreen isaanii mo'annoo isaanii hin fidne; ati isaan jaallatteertaatii. **4** Ati Mootii koo fi Waaqa koo kan Yaaqoobiif mo'icha ajajuu dha. **5** Ni siin diinota keenya duubatti deebifna; maqaa keetiinis amajaajota keenya gad dhidhiinna. **6** Ani iddaa koo hin amanadhu; goraadeen koos mo'annaa naa hin fidu; **7** ati garuu diinota keenya jalaa nin oolchita; warra nu jibban immoo ni qaanessita. **8** Nu yeroo hundumaa Waaqaan dhaadannu; maqaa kee bara baraan ni galateeffanna. **9** Amma garuu ati nu gatteerta; gadis nu deebifteerta; ati loltoota keenya wajjin hin baane. **10** Akka nu diinota keenya baqannu nu gooteerta; warri nu jibbanis nu saamaniiru. **11** Ati akka hoolota qalamuuf qopheeffamanii nu gooteerta; ormoota keessas nu bittinneessiteerra. **12** Saba kee gatii xinnaatti gurgurteerta; gurgurtaa isaanii irraas bu'aa hin arganne. **13** Ollaa keenya duratti nama kolfaa, warra naannoo keenyaa birattis waan qoosaatii fi nama tuffii nu gooteerta. **14** Ormoota keessatti waan mammaakkaa nu goote; namoonnis mataa nutti raasan. **15** Salphinni koo guyyaa guutuu fuula koo dura jira; fuulli koos qaaniidhaan haguugameera. **16** Kunis sababii dubbii warra na tuffataniitii fi warra na arrabsaniitii, sababii diinaatii fi sababii nama haaloo baafatuutiif ta'e. **17** Kun hundi nutti dhufeera; ta'us nu si hin daganne; yookaan kakuu kee keessatti amanamummaa hin dhabne. **18** Garaan keenya dugda duubatti hin deebine; tarkaanfiin keenyas karaa kee irraa hin jal'anne. **19** Ati garuu iddoo waangoonni jiraatanitti nu caccabsite; dukkana hamaadhaan nu haguugde. **20** Utuu nu maqaa Waaqa keenyaa irraanfannee, yookaan utuu harka keenya gara waaqa ormaatii bal'ifannee jiraannee, **21** silaa Waaqni waan kana bira hin ga'u tree? Inni icciitii garaa namaa beekaatii. **22** Nu siif jennee guyyaa guutuu ni ajjeefamna; akka hoolota qalamuuf jiraniittis lakkaa'amneerra. **23** Yaa Gooftaa dammaqi! Ati maaliif rafta? Ka'! Bara baraanis nu hin gatin. **24** Ati maaliif fuula kee dhokfatta? Maaliifis biyphinaa fi hacuucamuu keenya irraanfatta? **25** Lubbuun keenya biyyootti dabalameertii; garaan keenyas lafatti maxxaneera. **26** Ka'iitii nu gargaar; sababii jaalala kee kan hin geeddarammeetiis nu furi.

45 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeedalo ilmaan Qooraaahi kan “Daraaraa” jedhamu. Maskiil. Faarfannaa cidhaa. Yommuu ani mootiidhaaf faarfadhutti, yaadni gaariin garaa koo guutee irra dhangala'a; arrabni koos akkuma biirri barreessaa ogeessa tokko ti. **2** Ati nama hundumaa caalaa miidhagaa dha; hidhii kee irra surraatu dhangala'a; kanaafuu Waaqni bara baraan si eebbiseera. **3** Yaa gooticha, goraadee kee luqqeettuutti hidhadhu; ulfinaa fi surraa uffadhu. **4** Sababii dubbii dhugaatiif, gad of qabiisaa fi qajeelummaatiif, miidhagina keetiin mo'annaadhaan fuula duratti galufi; harki kee mirgaas hojii sodaachisaa haa hojjetu. **5** Xiyyawwan kee qara qabeeyyiin sun onnee diinota mootii haa waraanan; saboonnis miilla kee jalatti haa jijjigani. **6** Yaa Waaqayyo, teessoon kee bara baraa

hamma bara baraatti ni jiraata; bokkuun qajeelummaas bokkuu mootummaa keetii ni ta'a. **7** Ati qajeelummaa jaallatta; jal'ina immoo ni jibbita; kanaafuu Waaqayyo, Waaqni kee hiriyoota kee caalaatti, zayitiidhaan gammachuu si dibeera. **8** Uffanni kee hundinuu qumbiidhaan, argeessaa fi qundhiidhaan ni urgaa'a; masaraawwan ilka arbaatiin miidhagfaman keessatti muuziiqaan mi'a ribuu si gammachiisa. **9** Intallan moototaa dubartoota kee warra kabajamoo keessa jiru; mootittiinis warqee Oofiriitiin miidhagfamtee karaa harka mirga keetii dhaabatti. **10** Yaa intalaa dhaga'i; hubadhu; gurra kees as qabi; saba keetii fi mana abbaa keetii irraanfadh. **11** Mootiin miidhagina kee hawwa; waan inni gooftaa kee ta'eef isa kabaji. **12** Intalli Xiirros kennaa fiddee dhufiti; sooreyyiin garaa si laafifachuu barbaadu. **13** Intalli mootii ulfina guddaadhaan diinqa ishee jirti; uffanni ishees warqeedhaan dha'ame. **14** Isheen is uffata halluu garaa garaa qabu uffatee gara mootiitti geeffami; durboonni waa'elli ishees ishee duukaa bu'anii gara keetti fidamu. **15** Isaanis gammachuu fi ililleedhaan ol galfamu; masaraa mootichaas ni seenu. **16** Ilmaan kee iddoo abbootii keetii bu'an; atis lafa hunda irratti isaan ni moosifta. **17** Ani akka maqaan kee dhaloota hunda keessatti yaadatama nan godha; kanaafuu saboonni bara baraa hamma bara baraatti si jajatu.

46 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Ilmaan Qooraahee. Haala Alaamootiitiin. Waaqni da'oo fi jabina keenya; inni gargaarsa yeroo hunda rakkina keessatti nu wajjin jiruu dha. **2** Kanaafuu yoo lafti raafamtee tulluuwwanis garaa galaanaa keessa gadi bu'an iyyuu nu hin sodaannu. **3** Utuu bishaan isaas huursee hoomachaa'ee tulluuwwanis raafama isaatiin socho'an iyyuu nu hin sodaannu. **4** Lagni yaa'aan isaa magaalaa Waaqaa gammachiisu kan iddoo qulqulluu Waaqni Waan Hundaa Olii jiraatuuf gammachuu kennu tokko jira. **5** Waaqni magaalattii keessa jira; isheen is hin raafamtu; ganama barii Waaqni ishee gargaara. **6** Saboonni ni raafaman; mootummoonnis ni kufan; inni sagalee isaa dhageessise; laftis ni baqxe. **7** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u nu wajjin jira; Waaqni Yaaqoob da'oo keenya. **8** Kottaa, hojii Waaqayyoo ilaalaa; badiisa inni lafa irratti fides argaa. **9** Inni hamma handaara lafaatti waraana ni balleessa; iddaa ni cabsa; eeboo ni burkuteessa; gaachanas ibiddaan guba. **10** "Cal'isaa; akka ani Waaqa ta'ees beekaa; ani saboota gidduutti ol ol nan jedha; lafa irrattis ol ol nan jedha." **11** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u nu wajjin jira; Waaqni Yaaqoob da'oo keenya.

47 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Ilmaan Qooraahee. Isin saboonni hundinuu harka keessan rukutaa; sagalee ol fudhadhaatii gammachuudhaan Waaqaaf ililchaa. **2** Waaqayyoo Waaqa Waan Hundaa Olii, Mootichi guddaan lafa hundummaa, sodaachisaadhaatii! **3** Inni saboota nu jala, namootas miilla keenya jala galcheera. **4** Innis nu warra Yaaqoob isa inni jaallate sanaaf ulfina taaneef, dhaala keenya nuu fileera. **5** Waaqni ililleedhaan, Waaqayyoo sagalee malakataatiin ol ba'e. **6** Faarfannaa galataa Waaqaaf faarfadhaa; faarfannaa galataa faarfadhaa; faarfannaa galataa Mootii keenyaaf faarfadhaa; faarfannaa galataa faarfadhaa. **7** Waaqni Mootii lafa hundaa ti; faarfannaa galataa hubannaadhaan faarfadhaa. **8** Waaqni saboota irratti Mootii dha; Waaqni teessoo isaa qulqulluu irra ta'a'eera. **9** Qondaaltonni sabootaa, akkuma saba Waaqa Abrahaamitti walitti qabamu; mootonni lafa irraa kan Waaqaatii; innis guddisee ol ol jedheera.

48 Weedduu. Faarfannaa Ilmaan Qooraahee. Magaalaa Waaqaa keenyaa keessatti, tulluu isaa qulqulluu irrattis, Waaqayyoo guddaa dha; waan hundaa olittis galanni isaaf mala. **2** Tulluun Xiyyoon gara kaabaatti argama; dheerina isaatiinis ni bareeda. Innis gammachuu addunyaa hundaa ti; magaalaa Mooticha Guddaatis. **3** Waaqni da'annoo ishee keessa jira; inni da'annoo ishee ta'uu isaa argisiiseera. **4** Mootonni humma walitti daratanii tokkummaadhaan itti qajeelan. **5** Isaanis ishee arganii dinqifatan; sodaataniis baqatan. **6** Achittis akkuma muddama dubartii ciniinsifattuutti, hollannaan isaan qabate. **7** Atis hubbee ba'a biiftuutiin dooniwwan Tarshiish caccabsite. **8** Akkuma dhageenya sana, magaalaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u keessatti, magaalaa Waaqaa keenyaa keessatti, akkasuma argineerra; Waaqni bara baraan jabeessee ishee dhaaba. **9** Yaa Waaqayyoo, nu mana qulqullummaa kee keessatti, jaalala kee kan hin geeddaramne sana irra deddeebinee yaadna. **10** Yaa Waaqayyoo, galanni kee akkuma maqaa keetii handaara lafaa ga'a; harki kee mirgaas qajeelummaan guutameera. **11** Sababii murtii keetiitiif, Tulluun Xiyyoon haa gammaddu; intallan Yihuudaas haa ililchan. **12** Xiyyoon irra naanna'aa; naannoo ishee irras adeemaa; gamoowwan ishees lakkaa'aa. **13** Dhaloota itti aanutti akka himtaniif, dallaa eegumsa ishee sirriitti hubadhaa; galma ishees ilaalaa. **14** Waaqni kun bara baraa hamma bara baraatti Waaqa keenyaatii; inni hamma dhumaatti illee nu qajeelcha.

49 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Ilmaan Qooraahee. Yaa namoota, isin hundi waan kana dhaga'aa; warri addunyaa kana irra jiraattan hundinuu dhaggeeffadhaa; **2** xinnaa fi guddaan, soressii fi hiyyeessi walumaan dhaggeeffadhaa; kunis: **3** Afaan koo dubbii ogummaa dubbata; wanti ani garatti yaadus hubannaa kenna. **4** Gurra koo gara mammaaksaatti nan qabadha; hibboo koos baganaadhaan nan ibsadha. **5** Bara rakkinaa, yeroo gowwoomsitoonni hamoon na marsanitti, ani maaliifan sodaadha? **6** Isaan qabeenya isaanii amanatu; guddina sooruma isaaniitiinis boonu. **7** Namni lubbuu nama gara biraa furu, yookaan gatii furii nama sanaa Waaqaaf baasu tokko iyyuu hin jiru; **8** furiin lubbuu namaa gatii guddaa qabaatii; gatiin quufsaanis yoom iyyuu hin argamu; **9** silaa inni bara baraan ni jiraata; hin tortorus ture. **10** Akka ogeeyyiin du'an namni hundinuu ni arga; gowwoonnii fi raatuwwanis akkasuma ni badu; qabeenya isaanii warra kaaniif dhiisu. **11** Isaan yoo lafa maqaa isaaniitiin waamamtu qabaatan illee, awwaalli isaanii bara baraan mana isaanii, dhalootaa hamma dhalootaatis iddoo boqonnaa isaanii ta'ee hafa. **12** Namni garuu qabeenya qabaatu illee bara dheeraa hin jiraatu; inni akkuma bineensa du'ee baduu ti. **13** Wannii namoota ofitti amanatanii fi warra isaan duukaa bu'anii dubbii isaanii ho'isan eeggatu kanuma. **14** Isaan akkuma hoolaa du'aaf ramadamaniiru; duuti tiksee isaanii ti; toloonna ganamaan isaan irratti aangoo qabaatu; dhagni isaanii mana isaanii irraa fagaatee awwaala keessatti ni tortora; awwaallis mana jireenya isaanii ti. (Sheol h7585) **15** Waaqni garuu lubbuu koo humna sii'ool jalaa baasa; inni dhugumaan ofitti na fudhata. (Sheol h7585) **16** Yommuu namni tokko sooromu, yommuu ulfinni mana isaas guddatu hin sodaatin. **17** Inni yommuu du'utti waanuma tokko illee fudhatee hin deemuutii; ulfinni isaas isa wajjin hin dhaqu. **18** Inni bara jireenya isaa lubbuu isaa eebbisu iyyuu, yoo namoonni yeroo ati waan gaarii ofii keetii godhattutti si jajan illee, **19** inni gara dhaloota abbootii isaa, gara warra gonkumaa deebi'anii ifa jireenyaa hin arginee ni dhaqa. **20** Namni badhaadhaan hubannaa hin qabne, akkuma bineensaa du'ee bada.

50 Faarfannaa Asaaf. Waaqayyo, Humna Qabeessi dubbatee ba'a biiftuutti jalqabee hamma lixa biiftuutti lafa waameera. **2** Xiyoon ishee miidhaginni ishee hir'ina hin qabne irraa Waaqni ni ibsa. **3** Waaqni keenya ni dhufaa; hin cal'isus; ibiddi hamaan fuula isaa dura, bubbleen jabaanis naannoo isaa jira. **4** Inni saba isaatti muruf jedhee, samiiwwan oliitii fi lafa akkana jedhee ni waama: **5** "Qulqulloota koo warra aarsaadhaan na wajjin kakuu galan, gara kootti walitti naa qabaa." **6** Samiiwwan qajeelummaa isaa ni labsu; Waaqni mataan isaa abbaa murtiitii. **7** "Yaa saba koo, nan dubbadhaatii dhaga'i; yaa Israa'el, ani dhugaa sitti nan ba'a: Ani Waaqni Waaqa kee ti. **8** Ani aarsaa keetiifi sitti hin dheekamu; aarsaan kee inni gubamu yeroo hunda fuula koo dura jira. **9** Ani dallaa kee keessaa korma, yookaan karra kee keessaa korbeessa re'ee hin barbaadu. **10** Bineensi bosonaa hundinuu, horiin tulluu kuma irratti bobba'us kan kootii. **11** Ani simbirroota tulluuwwan irraa hunda beeka; wanni lafa irraa sosochu'u hundinuu kan koo ti. **12** Ani utuun beela'ee iyyuu sitti hin himadhu ture; addunyaa fi wanni ishee keessa jiru hundi kanuma kootii. **13** Ani foon korommii nan nyaadhaa? Yookaan dhiiga re'ootaa nan dhugaa? **14** "Aarsaa galataa Waaqaf dhi'eessi; wareega kee illee Waaqa Waan Hundaa Oliitiiif galchi; **15** guyyaa rakkinaa na waammadhu; ani sin oolchaa; atis ulfina naa kennita." **16** Waaqni garuu nama hamaadhaan akkana jedha: "Ati seera koo labsuudhaaf, kakuu koos afaan keetiin dubbachuudhaaf mirga maalii qabda? **17** Ati adaba koo ni jibbita; dubbii koo of duubatti gatta. **18** Ati yoo hattuu argite isa michuu godhatta; ejjitoota wajjinsis qooda qabaatta. **19** Ati afaan kee waan hamaa dubbachuuf itti fayyadamta; arraba kees gowwoomsaadhaaf dheereffata. **20** Ati teesse obboleessa kee hamatta; ilma haadha kee maqaa balleessita. **21** Ati waan kana hunda hojjetta; ani immoo inuma cal'ise; ati akkuma ofii keetiin na seete. Amma garuu ani sin ifadha; ifatti baasees sin himadha. **22** "Isin warri Waaqa irraanfattan waan kana hubadhaa; yoo kanaa achii ani isin nan ciccira; namni isin oolchu tokko iyyuu hin jiru. **23** Namni aarsaa galataa dhi'eessu ulfina naa kenna; anis warra hir'ina hin qabnetti fayyisuu Waaqaa nan argisiisa."

51 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Faarfannaa kanas inni erga Batisheebaa bira ga'ee booddee yeroo Naataan raajichi gara isaa dhufetti faarfate. Yaa Waaqayyo, akkuma jaalala kee kan hin geeddaramne sanaatti na maari; akkuma baay'ina araraa keetiitti, yakka koo narraa haqi. **2** Yakka koo hundumaa narraa dhiqi; cubbuu koo irraas na qulqulleessi. **3** Ani yakka koo beekaatiif; cubbuun koos yeroo hunda fuula koo dura jira. **4** Ani sitti, suma qofatti cubbuu hojjedheera; waan fuula kee duratti hamaa ta'es hojjedheera; kanaafuu ati murtii keetiin qajeelaa dha; yommuu murtii kennituttis hin dogogortu. **5** Dhuguma iyyuu ani cubbuudhaan dhaladhe; yeroo haati koo na ulfootee jalqabees cubbamaan ture. **6** Ati keessa namaatti dhugaa hawwita; kanaafuu keessa kootti ogummaa na barsiisi. **7** Hiisophiidhaan cubbuu irraa na qulqulleessi; anis nan qulqullaa'a; na dhiqi; anis cabbii caalaatti nan addaadha. **8** Gammachuu fi lilillee na dhageessisi; lafeen ati naccabsites haa ililchu. **9** Fuula kee cubbuu koo irraa deebifadhu; yakka koo hundas narraa haqi. **10** Yaa Waaqayyo, garaa qulqulluu na keessatti uumi; Hafuura qajeelaas na keessatti haaromsa. **11** Fuula kee duraan na hin balleessin; Hafuura kee Qulqulluu narraa hin fudhatan. **12** Gammachuu fayyina keetii naa deebisi; na jiraachisuudhaafis hafuura sarmu naa kenni. **13** Anis warra karaa kee irraa jal'atan nan barsiisa; cubbamoonnis gara kee ni deebi'u. **14** Yaa Waaqi, Waaqa na Fayyiftu, ati dhiiga dhangalaasuu irraa

na oolchi; arrabni koos qajeelummaa kee ni faarfata. **15** Yaa Goofaa, hidhii koo naa bani; afaan koos galata kee labsa. **16** Ati aarsaatti hin gammaddu malee silaa nan dhi'eessa ture; aarsaa gubamuttis hin gammaddu. **17** Aarsaan Waaqni fudhatu hafuura cabaa dha; Yaa Waaqi, ati garaa cabaa fi kan gaabuu hin tuffatu. **18** Jaalala keetiin Xiyooniif waan gaarii godhi; dallaa Yerusaaalem ijaari. **19** Yooos ati aarsaa qajeelaatii, qalma gubamuu fi qalma akkuma jirutti gubamutti ni gammadda; korommiinis iddoo aarsaa kee irratti ni dhi'eeffaman.

52 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Maskiilii Daawit. Doo'eeq namni biyya Edoomii yeroo gara Saa'olii dhaqee, "Daawit gara mana Ahiimelekii dhufeera" jedhee itti himetti faarfata. Yaa nama jabaa nana, ati maaliif hamminaan koorta? Ati namni fuula Waaqaa duratti tuffatamtu, maaliif guyyaa guutuu koorta? **2** Ati namni nama gowwoomsitu, arrabni kee badiisa qopheessa; arrabni kee akkuma qarabaa qaramee ti. **3** Ati waan gaarii irra waan hamaa jaallatta; dhugaa dubbachuu irra immoo soba dubbachuu jaallatta. **4** Yaa arraba gowwoomsituu nana, ati dubbii nama miidhu hunda jaallatta. **5** Kanaafuu Waaqni baraaraan si balleessa: Inni dunkaana kee keessaa butee si ciccira; biyya jiraattotaa keessaas si buqqisa. **6** Qajeeltonni waan kana arganii sodaatan; isaanis akkana jedhanii isatti kolfan; **7** "Kunoo, namicha Waaqa da'oo isaa hin godhatin, qooda kanaa immoo baay'ina qabeenya isaa amanatee jal'ina ofiitti ciche!" **8** Ani garuu akkuma ejersa mana Waaqaa keessatti lalisuu ti; baraa hamma bara baraattis, jaalala Waaqaa kan hin geeddaramne sana nan amanadha. **9** Sababii ati waan kana gooteef ani baraaraan sin galateeffadha; sababii maqaan kee gaarii ta'eef ani maqaa kee nan abdadha. Fuula qulqulloota kee durattis sin leellisa.

53 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Gosa Muuziiqaa maahilaati jedhamuun faarfata. Maskiilii Daawit. Gowwaan garaa isaatti, "Waaqni hin jiru" jedha. Isaan xuraa'aniiru; karaan isaanis jibbisiisaa dha; namni waan gaarii hojjetu tokko iyyuu hin jiru. **2** Waaqni yoo namni waa hubatu, kan Waaqas barbaadu tokko iyyuu jiraate arguuf jedhee, samii irraa ilmaan namootaa gad ilaala. **3** Hundinuu dogoggoraniiru; hundi isaanis xuraa'aniiru; namni waan gaarii hojjetu tokko iyyuu hin jiru; tokkumti iyyuu hin jiru. **4** Warri hammina hojjetan, kanneen akkuma waan buddeena nyaataniitti saba koo nyaatan, warri Waaqa hin waammanne hundinuu homaa hin beekaniif? **5** Isaan iddoo wanni sodaatamu hin jirretti, sodaadhaan liqimfamaniiru. Waaqni lafee warra si marsanii ni bittinnessa; sababii Waaqni isaan tuffateef, ati isaan qaanessite. **6** Maaloo utuu Xiyoon keessaa fayyinni Israa'eliif dhufee! Yommuu Waaqni saba isaa warra booji'aman deebisutti, Yaaqoob haa ililchu; Israa'elis haa gammadu!

54 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Mi'a ribuuutiin. Maskiilii Daawit. Yeroo warri Ziif Saa'ol bira dhaqanii, "Daawit nu gidduu dhokatee jira" jedhanitti faarfata. Yaa Waaqi, maqaa keetiin na fayyisi; humna keetiinis naa murteessi. **2** Yaa Waaqi, kadhannaa koo naa dhaga'i, dubbii afaan kootiis dhageeffadhu. **3** Keessumoonni natti ka'aniiruutii; warri garaa namaa hin laafne lubbuu koo galaafachuu barbaadu; isaanis warra Waaqaf ulfina hin kenninee dha. **4** Kunoo, Waaqni gargaaraa koo ti; Gooftaan jiraachisaa lubbuu koo ti. **5** Hamminni warra maqaa na balleessanii isaanumatti haa deebi'u; atis amanumummaa keetiin isaan balleessi. **6** Ani fedhii kootiin aarsaa siif dhi'eessa; yaa Waaqayyo, ani maqaa kee nan galateeffadha; inni gaariidhaatii.

7 Inni dhiphina koo hundumaa keessaa na baaseeraatii; iji koos ol aantummaadhaan diinota koo of jalatti ilaaleera.

55 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Mi'a ribuu'tiin. Maskiilii Daawit. Yaa Waaqi, kadhannaa koo dhaga'i; waammata koo jalaa hin didin. **2** Na dhaga'iitii deebii naa kenni; komiin koo na dhiphisa; anis nagaa dhabeera. **3** Sagalee diinaatiin, cunqursa namoota hamoos dhufe; isaan dhiphina natti fiduutii; aariidhaanis na jibbu. **4** Laphheen koo na keessatti dhiphatte; sodaan du'as na qabate. **5** Sodaa fi hollannaan natti dhufeera; naasuunis na fudhateera. **6** Anis akkana nan jedhe; "Utuu ani akkuma gugee qoochoo qabaadhee! Silaa asii barrisee nan boqodhan ture. **7** Silaa fagootti baqadhee gammoojjii keessa nan bubbula ture; **8** silaa bubbee hamaa fi qilleensa jabaa irraa fagaadhee gara iddo boqonnaa kaama nan ariifadhan ture." **9** Yaa Gooftaa, namoota hamoo burjaajessi; dubbii isaanis waliin dha'i; ani magaalaa keessatti goolii fi lola argeeraatii. **10** Isaan halkanii guyyaa ol ba'anii dallaa ishee irra naanna'u; jal'innii fi rakkinnii ishee keessa jira. **11** Ishee keessa badiisatu jira; nama cunqursuu fi gowwoomsuun daandii ishee irraa hin dhabamu. **12** Utuu diinni na arrabsee, silaa obsuu nan danda'a ture; utuu amajaajiiin natti ka'ee, silaa jalaa dhokachuu nan danda'a ture. **13** Garuu si'i namuma akka kootii, hiriyaa koo, michuu koo kan natti dhi'aatuu waa kana godhe. **14** Tokkummaadhaan mana Waaqaa walii wajjin deemne; haasaa mi'awaasaa walii wajjin haasofne. **15** Duuti tasa isaanitti haa dhufu; utuma lubbuudhaan jiranuu sii'ool keessa haa bu'an; hamminni mana isaanitiifi fi garaa isaanii keessa jiraattii. (Sheel h7585) **16** Ani garuu Waaqa nan waammadha; Waaqayyos jalaa na baasa. **17** Ani galgala, ganamaa fi waareetti dhiphinaan nan iyya; innis sagalee koo ni dhaga'a. **18** Yoo namni baay'een anaan morme illee, inni waraana natti ka'e jalaa miidhaa malee na baasa. **19** Waaqni inni durumaa jalqabee teessoo irra jiru sun, Namoota karaa isaanii hin geeddaranne, kanneen Waaqa hin sodaanne ni dhaga'a; isaan qaanessaa. **20** Hiriyaan koo michoota isaatti harka isaa ol fudhate; kakuu isaa illee ni cabse. **21** Dubbiin isaa akkuma dhadhaa ti; nama hin quuqu; garaa isaa keessa garuu lolatu jira; dubbii isaa zayitii caalaa lallaafa; garuu goraadee luqqifamee dha. **22** Yaaddoo kee Waaqayyotti kennadhu; inni si jiraachisa; namni qajeelaan akka jeqamus hin godhu. **23** Yaa Waaqayyo, ati garuu namoota hamoo boolla badiisaa keessa ni buufata; warri dhiiga dhangalaasanii fi gowwoomsitoonni, walakkaa bara jireenya isaanii iyyuu hin jiraatan. Ani garuu sin amanadha.

56 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeedaloo "Gugee Qilxuu Fagoo irraa" jedhuun faarfatame. Miiktaamii Faarfannaa Daawit. Innis yeroo Filisxeemonni Gaati keessatti isa qaban faarfate. Yaa Waaqi na maari; diinonni koo akka malee na ari'u; guyyaa guutuu na cunqursu. **2** Diinonni koo guyyaa guutuu na gaadu; namoonni baay'een of tuulumaadhaan na lolu. **3** Ani yommuu sodaadhutti sin amanadha. **4** Waaqa ani dubbii isaa jajadhu, Waaqa nan amanadha; homaa hin sodaadhu. Namni du'a hin olle maal na gochuu danda'a? **5** Isaan guyyaa guutuu dubbii koo miicciiru; na miidhuudhaafis yeroo hunda natti malatu. **6** Isaan ni mari'atu; ni riphus; lubbuu koo galaafachuuf jedhanii tarkaanfii koo eeggatu. **7** Sababii hammina isaanitiifi akka isaan miliqan hin godhin; yaa Waaqi, dheekkamsa keetiin saboota gad deebisi. **8** Gadadamu koo galmeessi; imimmaan koos kitaaba kee keessatti barreessi; isaan galmee kee keessa jiru mitii? **9** Yommuu ani gargaarsaaf si waammadhutti, diinonni koo dugda duuba deebi'u. Anis kanaan akka Waaqni na wajjin jiru beeka. **10** Waaqa ani dubbii isaa jajadhu, Waaqayyo ani dubbii isaa jajadhu,

11 Waaqa nan amanadha; ani homaa hin sodaadhu. Namni maal na gochuu danda'a? **12** Yaa Waaqi wareegni kee narra jira; aarsaa galataas siif nan dhi'eessa. **13** Akka ani fuula Waaqaa dura, ifa jireenyaa keessa deddeebi'uuf, ati lubbuu koo du'a jalaa, miilla koos gufachuu oolchiteeraatii.

57 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeedaloo "Hin balleessin" jedhuun faarfatame. Faarfannaa Daawit. Miiktaamii. Innis yeroo Saa'ol jalaa baqatee holqatti galee faarfate. Na maari; yaa Waaqa na maari; lubbuu koo sitti kooluu galtiitii. Anis hamma balaan darbutti, gaaddisa qoochoo keetii jalatti kooluu nan gala. **2** Ani gara Waaqa Waan Hundaa Oliitti, gara Waaqa haaloo naa baasuutti nan iyya. **3** Inni samii irraa ergee na oolcha; warra akka malee na ari'an ni ifata; Waaqni jaalala isaatii fi amanummaa isaa ni erga. **4** Ani leencota gidduun jira; ani bineensota nama nyaatan, namoota ilkaan isaanii eeboo fi xiyyaa kanneen arrabni isaanii akka goraadee qaramaa gidduu ciiseera. **5** Yaa Waaqi, ati samiiwwaniin olitti ol ol jedhi; ulfinni kees lafa hunda irra haa jiraatu. **6** Isaanis kiyyoo miilla kootiifi kaa'an; lubbuun koos dhiphinaan gad goodeetti. Isaan karaa koo irratti boolla qotan; garuu isaanumattu keessatti kufe. **7** Yaa Waaqi, garaan koo hin raafamu; garaan koo hin raafamu; ani nan faarfadha; nan weeddisas. **8** Yaa lubbuu ko, dammaqi! Yaa kiraaraa fi baganaa dammaqa! Anis ganamaan nan dammaqa. **9** Yaa Gooftaa, ani saboota gidduutti galata siif nan galcha; namoota gidduuttis waa'ee kee nan faarfadha. **10** Jaalalli kee guddaa dha; samiiwwanis ga'aatii; amanummaan kees samiiwwan qaqqaba. **11** Yaa Waaqi, ati samiiwwaniin olitti ol ol jedhi; ulfinni kees lafa hunda irra haa jiraatu.

58 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeedaloo "Hin balleessin" jedhuun faarfatame. Faarfannaa Daawit. Miiktaamii. Yaa bulchitoota, isin dhugumaan waa qajeelaa dubbattanii? Nama gidduuttis murtii qajeelaa kennitanii? **2** Akkas miti; isin garaa keessan keessatti hammina yaaddu; harki keessanis lafa irratti goolii kaasa. **3** Namoonni hamoon dhalootumaa kaasanii karaa irraa jal'atu; gadameessa hadha isaanitiifi jalqabniis karaa irraa goranii soba duubata. **4** Hadhaan isaanii akkuma hadhaa bofaa ti; isaan akkuma buttii duudaa gurra isaa cuqqaalatee **5** sagalee nama isa raatessuu yookaan nama waaan ittiin isa raatessu hojjetu tokkoo dhaga'uu diduu ti. **6** Yaa Waaqi ati ilkaan isaanii afaan isaanii keessatti caccabsi; qarrifaa leencotaas daaki, yaa Waaqayyo! **7** Isaan akkuma bishaan dhangala'ee baduutti haa badan; yeroo iddaa futtaasanitti xiyyi isaanii haa doomu. **8** Akkuma ciilalluu yommuu deemu baquutti, akkuma daa'ima utuu yeroon hin ga'in dhalatuuttiis aduu hin argin. **9** Utuu okkoteen keessan ibidda qoraattiitiin hin ho'in, jiidhaas ta'u gogaan isaanii haxaa'amani balleeffamu. **10** Namni qajeelaan yommuu haaloo ba'uu kana argutti ni gammada; miilla isaa dhiiga namoota hamootiin ni dhiqata. **11** Yommuu namoonni akkana ni jedhu; "Dhugumaan nama qajeelaadhaaf badhaasni jira; dhugumaan Waaqni lafa irratti murtii kennu jira."

59 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeedaloo Daawit kan "Hin balleessin" jedhuun faarfatame. Miiktaamii. Daawitis yeroo Saa'ol isa ajjeesuudhaaf jedhee namoota ergee mana isaa eegsisetti faarfate. Yaa Waaqi, diinota koo jalaa na baasi; warra natti ka'an jalaa na furi. **2** Warra hammina hojjetan jalaa na baasi; namoota dhiiga dhangalaasan jalaa na baraari. **3** Ilaa, isaan riphanii na eeggachaa jiru! Yaa Waaqayyo, namoonni hamoon, utuu ani balleessaa fi cubbuu hin qabaatin lola natti kaasu. **4** Ani balleessaa tokko illee hin hojjennee; isaan garuu na loluuf qophaa'aniiru. Na gargaaruudhaaf ka'i; rakkina koos ilaali!

5 Yaa Waaqayyo, Waaqa Waan Hunda Danda'u, yaa Waaqa Israa'el, saboota hunda adabuudhaaf ka'; warra hammina isaaniitiin yakka hojjetan tokko illee hin maarin. 6 Isaanis galgala galgala deebi'anii, akka saree gururi'aa magaalattii irra naanna'u. 7 Waan isaan afaan isaaniitii baasan ilaali; hidhii isaanii irra goraadeetu jira; isaanis, "Eenyutu nu dhaga'uu danda'a?" jedhu. 8 Yaa Waaqayyo, ati garuu isaaniitti kolfita; saboota sana hundumattis ni qoosta. 9 Yaa Jabina ko, ani sin eeggadha; yaa Waaqi ati da'oo koo, 10 Waaqa na jaallatuu dha. Waaqni fuula koo dura deema; akka ani diinota koo mo'annoodhaan of jalatti ilaalu godha. 11 Yaa Gooftaa, yaa gaachana keenya, ati garuu isaan hin ajjeesin; yoo kanaa achii sabni koo ni irraanfata. Humna keetiin akka isaan jooran godhi; gad isaan deebisis. 12 Sababii cubbuu afaan isaaniitiif, sababii dubbii hidhii isaaniitiif, isaan of tuulummaa isaaniitiin haa qabaman. Sababii abaarsaa fi soba isaan dubbataniitiif, 13 dheekkamsaan isaan balleessi; akka isaan deebi'anii hin argamneef isaan balleessi. Kanaanis akka Waaqni Yaaqoob irratti mootii ta'e, hamma handaara lafaatti ni beekama. 14 Isaanis galgala galgala deebi'anii, akka saree gururi'aa, magaalattii irra naanna'u. 15 Isaan waan nyaatan barbaacha asii fi achi jooru; yoo quufuu baatan immoo ni iyyu. 16 Ani garuu waa'ee jabina keetii nan faarfadha; ganamaanis waa'ee jaalala keetii nan faarfadha; ati da'oo kootii; yeroo rakkina koottis ati iddoo ani itti kooluu galuu dha. 17 Yaa Jabina ko, ani faarfannaa galataa siifin faarfadha; yaa Waaqi, ati da'oo koo ti; ati Waaqa ani abdadhuu dha.

60 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeedaloo "Daraaraa kakuu" jedhamuun faarfatame. Miiktaamii Daawit. Barsiisuuf. Yeroo inni Arraam Nahaaraayimii fi Arraam Zoobaa lolee fi yeroo Yoo'aabin deebisee warra Edoomii keessaa namoota kuma kudha lama Sulula soogiddaa keessatti fixetti faarfatame. Yaa Waaqi, ati nu gatteerta; nu caccabsiteertas; nutti aarteerta; amma garuu iddootti nu deebisil! 2 Ati lafa sochoofteerta; tarsaaftes afaan bansiifteerta; caccabaa ishees walitti suphi; isheen raafameertii. 3 Ati akka sabni kee waan amaadhaan dhiphatu gooteerta; daadhii wayinii nu gatantarsus nuu kenniteerta. 4 Akka isaan iddaa jalaa gara isaatti baqataniif, ati warra si sodaataniif mallattoo kenniteerta. 5 Akka warri ati jaallattu furamaniif, harka kee mirgaatiin nu oolchi; ni gargaaris. 6 Waaqni iddoo qulqullummaa isaatii akkana jedhee dubbateera; "Ani gammachuudhaan Sheekemin gargar nan qooda; Sulula Sukootis nan safara. 7 Gili'aad kan koo ti; Minaaseenis kan koo ti. Efreem gonfoo sibiilaa koo ti; Yihuudaanis bokuu mootummaa koo ti. 8 Mo'aab caabii dhiqannaa koo ti; Edoom irra kophee koo darbadhee nan buusa; Filiiseem irrattis mo'annaadhaan nan geerara." 9 Eenyutu magaalaa jabeeffamtee ijaaramtetti na fida? Eenyutu Edoomitti na geessa? 10 Yaa Waaqi, kan nu gatte suma mitii? Yaa Waaqi, kan loltoota keenya wajjin ba'uu diddes suma mitii? 11 Diina keenya of irraa dhowwu nu gargaar; gargaarsi namaa faayidaa hin qabuutii. 12 Nu Waaqa wajjin ni mo'anna; innis diinota keenya gad dhidhiita.

61 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit kan mi'a ribuutiin faarfatame. Yaa Waaqi, iyyata koo dhaga'; kadhannaa koos dhaggeeffadhu. 2 Yeroo garaan koo citetti, ani handaara lafaatii sin waammadha; ati gara kattaana caalaa of dheeratuutti na geessi. 3 Ati iddoo ani itti kooluu galuudhaatii; fuula diina koo durattis gammoo jabaa dha. 4 Ani bara baraan dunkaana kee keessa jiraachuun, gaaddisa qoochoo keetii jalattis kooluu galuu nan hawwa. 5 Yaa Waaqi, ati wareega koo dhageesseertaatii; dhaala warri maqaa kee

sodaatan argatanis naa kenniteerta. 6 Bara jireenya mootii, umurii isaa illee dhalootaa gara dhalootaatti dheeressi. 7 Innis fuula Waaqaa duratti bara baraan haa mo'u; akka jaalalli keetii fi amanamummaan kee isa eeganis godhi. 8 Anis faarfannaa galataa maqaa keetiif nan faarfadha; guyyuma guyyaanis wareega koo nan guuttadha.

62 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeduutuuniif. Faarfannaa Daawit. Lubbuun koo Waaqa qofa eeggati; fayyinni koo isa biraa naa dhufa. 2 Kattaan kootii fi fayyinni koo isa qofa; inni da'oo koo ti; ani gonkumaa hin raafamu. 3 Isin hamma yoomiitti nama miitu? Hamma yoomiitti akka keenyan manaa kan duufeetti, akka dallaa raafameettis lafaan isa dha'uu barbaaddu? 4 Isaan aangoo isaa guddaa sana irraa, guutummaatti gad isa deebisuu barbaadu; isaan sobani ni gammadu. Afaan isaaniitiin ni eebbisu; garaa isaaniitiin garuu ni abaaru. 5 Lubbuun koo Waaqa qofa obsaan eeggati; abdiin koo isa biraa dhufaatii. 6 Kattaan kootii fi fayyinni koo isa qofa; inni da'oo koo ti; ani hin raafamu. 7 Fayyinni kootii fi ulfinni koo harka Waaqaa keessa jira; kattaan koo jabaan, iddoo ani itti kooluu galu Waaqa. 8 Yaa namoota, yeroo hunda isa amanadhaa; garaa keessanis fuula isaa duratti dhangalaasaa; Waaqni iddoo nu itti kooluu galluudhaatii. 9 Gosa tuffatamaa irraa dhalachuun homaa miti; gosa kabajamaa irraa dhalachuunis sobama; yoo madaaliidhaan madaalamam lachanuun qilleensa caalaa salphatu. 10 Waan saamichaan argattan hin amanatinaa; waan hatameenis hin koorinaa. Yoo qabeenyi keessan guddate illee, qalbii keessan isa irra hin kaa'atinaa. 11 Waaqni yeroo tokko dubbate; ani immoo yeroo lama nan dhaga'e; kunis akka humni kan Waaqaa ta'ee dha. 12 Yaa Gooftaa araarii kan kee ti. Ati dhugumaan tokkoo tokkoo namaa akkuma hojii isaatti gatii isaa ni kennitaaf.

63 Faarfannaa Daawit. Yeroo inni Gammoojii Yihuudaa keessa turetti. Yaa Waaqi, ati Waaqa koo ti; ani dhugumaan sin barbaadadha; lafa gogaa fi gammoojii, lafa bishaan hin jirretti, lubbuun koo si dheebotti; foon koos sitti gaggaba. 2 Kanaafuu ani iddoo qulqulluu keessattin si arge; humna keetii fi ulfina kees nan ilaale. 3 Waan jaalalli kee jireenya caaluuf, hidhiin koo si jajatti. 4 Ani hamman jirutti sin eebisa; maqaa keetiinis harka koo ol nan qabadha. 5 Lubbuun koo akka nama dhukaa fi cooma quufeetti quufti; afaan koos hidhii ililleetiin si jajata. 6 Ani siree koo irratti sin yaadadha; halkan guutuus waa'ee kee nan yaada. 7 Waan ati gargaarsa koo taateef, ani gaaddisa qoochoo keetii jalatti gammachuudhaan nan faarfadha. 8 Lubbuun koo sitti maxxanti; harki kee mirgaa ol na qaba. 9 Warri lubbuu koo galaafachuu barbaadan garuu boolla lafaa isa gad fagoo keessa bu'u. 10 Isaan dabarfamanii goraadeetti kennamu; nyaata waangoos ni ta'u. 11 Mootiin garuu Waaqaatti ni gammada; namni Waaqaan kakatu hundinuu ulfina argata; afaan warra soba dubbatuu immoo ni cufama.

64 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqi, yommuu ani iyyadhu sagalee koo dhaga'; lubbuu koos doorsisuu diinaa duraa baasi. 2 Marii jal'ootaa duraa, mala namoota hamoo duraas na dhoksi. 3 Isaan arraba isaanii akka goraadee qaratan; dubbii hadhaa'aas akkuma xiyyaatti qopheeffatu. 4 Isaan riphanii nama yakka hin qabnetti futtaasu; akkuma tasaas sodaa malle itti gad dhiisu. 5 Kaayyoo jal'inaa irratti wal jajjabeessu; waa'ee dhoksanii kiyyoo kaa'uus ni mari'atu; "Eenyutu isa arguu danda'a?" jedhaniis ni yaadu. 6 Isaanis jal'ina yaaduudhaan, "Nu mala hir'ina hin qabne malanneerra!" jedhu; yaadnii fi keessi garaa namaa gad

fagoodhaatii. 7 Waaqni garuu xiyya isaa isaanitti futtaasa; isaanis akkuma tasaa madaa'u. 8 Innis arrabuma isaanii isaan balleessa; warri isaan argan hundinuu tuffiidhaan mataa raasu. 9 Namoonni hundinuu ni sodaatu; isaan hojii Waaqaa ni labisu; waan inni hojjete illee ni qalbeeffatu. 10 Namni qajeelaan Waaqayyotti gammada; isattis kooluu gala; gara toleeyyiin hundinuu isaan ulfina argatu.

65 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqi, Xiyoon keessatti galatatu si eggata; wareegni keenyas siif galfama. 2 Yaa isa kadhannaa namaa dhageessu, namni hundinuu gara kee ni dhufa. 3 Yeroo cubbuun na mo'attetti, ati yakka keenya nuu dhiifteerta. 4 Warri ati filattee akka isaan qe'ee kee jiraataniif ofitti dhi'eessite eebbifamoo dha! Nus waan gaarii mana keetiitiin, kan mana qulqullummaa keetiitiinis ni quufna. 5 Yaa Waaqi Fayyisaa keenya, ati hojii qajeelummaa sodaachisaadhaan deebii nuu kennita; daarii lafaa hundumaaf, galaana fagootti argamuufis ati abdi dha; 6 ati humna uffatteerta; jalana keetiinis tulluuwwan huundeessite; 7 ati huursaa galaanaa, huursaa dha'aa bishaanuu, raafama uummataas ni cal'isiifte. 8 Warri fagoo jiraatan dinqiiwwan kee ni sodaatu; ati yeroo bari'uu fi yeroo dhi'utti, akka faarfannaan gammachuu faarfatamu ni goota. 9 Ati lafa ni eegda; bishaanis ni oobafta; akka malees ni gabbifta; akka namootaaf midhaan kennaniifis lageen Waaqaa bishaaniin guutamaniiru; ati kanumaaf qopheessiteertaatii. 10 Bo'oo isaa bishaan quubsita; biyyoo isaas wal qixxeessita; tiifuu bokkaatiinis ni jifta; biqila isaas ni eebbifta. 11 Gaarummaa keetiin bara ni gonfita; daandiiwwan kees cooma coccobu. 12 Lafti margaa kan gammoojjii akka malee misa; gaarranis gammachuudhaan guutamu. 13 Dirreewwan bushaayeedhaan guutamu; sululoonni midhaaniin haguugamu; isaanis ililleedhaan iyyanii faarfatu.

66 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa. Isin lafti hundinuu ililleedhaan gara Waaqaatti iyyaa! 2 Ulfina maqaa isaa faarfadhaa; galata isaatiifis ulfina kennaa! 3 Waaqaan akkana jedhaa; "Hojiin kee akkam sodaachisaa dha! Sababii humni kee guddaa ta'ee, diinonni kee fuula kee duratti hollatu. 4 Lafti hundinuu siif sagadu; faarfannaa galataa siif faarfatu; maqaa keetiifis faarfatu." 5 Kottaatii waan Waaqni hojjete, hojii sodaachiisaa inni namaaf hojjete ilaala! 6 Inni galaana lafa gogaatti geeddare; isaanis miilla isaaniitiin laga ce'an; kottaa isatti haa gammannu! 7 Inni bara baraan humna isaatiin bulcha; jiti isaas saboota ilaala; finciltoonni ol ol of hin qabin. 8 Yaa saboota, Waaqa keenya eebbisaa; sagaleen isa galateeffatus haa dhaga'amu; 9 inni lubbuu keenya jiraachiseera; miilla keenyas mucucaachuu oolcheera. 10 Yaa Waaqayyo, ati nu qorteertaatii; akkuma meetiis nu qulqulleessiteerta. 11 Ati kiyiyootti nu galchiteerta; dugda keenya irras ba'aa keesseerta. 12 Akka namoonni mataa keenya yaabbatan gooteerta; nu ibiddaa fi bishaan keessa dabarre; ati garuu iddoo badhaadhummaatti nu fidde. 13 Anis qalma gubamu qabadhee mana qulqullummaa kee nan seena; wareega koos siif nan galcha; 14 kunis wareega yeroo ani rakkina keessa turetiti arrabni koo waadana galee afaan koos dubbate dha. 15 Anis horii coccoomoo, qalma gubamu, korbeeyyii hoolaa immoo aarsaa godhee siif nan dhi'eessa; jibootaa fi re'oota illee aarsaa siifin dhi'eessa. 16 Isin warri Waaqa sodaattan hundi kottaa dhaggeeffadhaa; anis waan inni naaf godhe isiniitti nan hima. 17 Ani afaan kootiin isatti nan iyye; galanni isaas arraba koo irra ture. 18 Utuu ani garaa koo keessa cubbuu kaa'adhee jiraadhee, silaa Gooftaan naaf hin dhaga'u ture; 19 Waaqni garuu dhugumaan na dhaggeeffateera; sagalee

kadhannaa kootiis dhaga'eera. 20 Waaqni kadhannaa koo hin didin yookaan jaalala isaa na hin dhowwatin haa eebbifamu!

67 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Mi'a ribuuitiin. Faarfannaa. Waaqni garaa nuuf laafu; nu haa eebbisu; fuula isaas nurratti haa ibsu; 2 kunis akka karaan kee lafa irratti, fayyisuun kee immoo saboota hundumaa biratti beekamuuf. 3 Yaa Waaqayyo, saboonni si haa jajatan; saboonni hundii si haa jajatan. 4 Ati waan qajeelummaadhaan namoota bulchituuf, saboota lafa irraas waan geggeessituuf, saboonni haa gammadanis; ililchaniis haa faarfatan. 5 Yaa Waaqayyo, saboonni si haa jajatan; saboonni hundii si haa jajatan. 6 Lafti midhaan kenniteerti; Waaqayyo Waaqni keenyas nu eebbiseera. 7 Waaqni nu eebbiseera; handaarri lafaa hundi isaa haa sodaatu.

68 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Waaqni haa ka'u; diinonni isaas haa bittinnaa'an; warri isa jibbanis fuula isaa duraa haa baqatan. 2 Akkuma aarri bittinnaa'u, ati isaan bittinneessi; akkuma gagaan ibidda duratti baqu, hamoonni fuula Waaqaa duraa haa badan. 3 Qajeelonni garuu haa gammadan; fuula Waaqaa durattis baay'ee haa gammadan; isaan gammachuudhaan haa ililchan. 4 Waaqaaf faarfadhaa; faarfannaa galataa maqaa isaatiif faarfadhaa; isa duumessaan gulufu sana jajadhaa; maqaan isaa Waaqayyoo dha; fuula isaa durattis baay'ee gammadaa. 5 Waaqni warra abbaa hin qabneef abbaa, niitota dhirsoonni irraa du'aniifis falmaa ta'e sun iddoo jireenya isaa qulqulluu keessa jira. 6 Waaqni warra kophaa ta'an maatii keessa jiraachisa; warra hidhamanis mana hidhaatii baasa; finciltoonni garuu lafa gogaa irra jiraatu. 7 Yaa Waaqayyo, gaafa ati saba kee dura baate, gaafa ati gammoojjii keessa dabarte, 8 fuula Waaqaa, Waaqa Siinaa duratti, fuula Waaqaa, Waaqa Israa'el duratti, lafti ni raafamte; samiiwwanis bokkaa roobsan. 9 Yaa Waaqayyo, ati bokkaa baay'ee roobsite; dhaala kee kan dadhabe illee ni quubsite. 10 Sabni kee achi qubate; yaa Waaqayyo, ati badhaadhummaa kee keessaa hiyyeeyyii soorte. 11 Gooftaan dubbii isaa kenne; dubartoonni dubbii sana labsanis baay'ee dha: 12 "Mootonni fi loltoonni ariitiin baqatan; dubartoonni qe'ee oolan boojuu qooddattan. 13 Yoo gola hoolotaa gidduutti argamtan illee, isin akka gugee qoochoon ishee meetiidhaan uffifamee baalleen ishee immoo warqee calaqqisiisun uffifame ti." 14 Yommuu Waaqni Waan Hunda Danda'u mootota achitti bittinneessetti, Zalmoon irratti cabbiin bu'e. 15 Yaa tulluu Baashaan, yaa tulluu surra qabeessa, yaa Tulluu Baashaan, yaa tulluu fiixee baay'ee qabu, 16 yaa tulluu fiixee baay'ee qabdu, ati maaliif tulluu Waaqni bulchuuf filate, iddoo Waaqayyo bara baraan jiraatu sana hinaaffaadhaan ilaalta? 17 Gaariwwan Waaqaa kuma hedduu dha; isaan kumaatama yeroo kumaatamaa ti; Gooftaanis Siinaadhaa gara iddoo qulqulluu dhufeera. 18 Ati yommuu ol gubbaa baateeti boojuu baay'ee fudhate; yaa Waaqayyo, yaa Waaqi, ati achi jiraachuuf jettee, namoota irraa, finciltoota irraas kennaa fudhatte. 19 Gooftaan guyyuma guyyaan ba'aa keenya baatu, Waaqni Fayyissaa keenya ta'e sun haa eebbifamu. 20 Waaqni keenya Waaqaa fayyinaa ti; du'a jalaa ba'uunis Waaqayyo Goofticha biraa dhufa. 21 Waaqni dhugumaan mataa diina isaa, gubbee mataa warra cubbuu isaaniitti fufanii kan rifeensa qabu ni caccabsa. 22 Gooftaan akkana jedha; "Ani deebisee Baashaanii isaan nan fida; 23 kunis akka ati dhiiga diinota keetii miilla keetiin borciituuf; arrabni saroota keetiis akka qooda isaani qabaatuuf." 24 Yaa Waaqayyo, hiriirri kee mul'ateera; hiriirri Waaqa kootiitiifi mootii kootii iddoo qulqulluutti ol galera. 25 Fuula duraan faarfattoota, dugda duubaan immoo

warra muuziqaqa taphatantu ture; dubartoonni dibbee rukutanis gidduu isaanii turan. **26** Waldaa guddaa keessatti Waaqa jajadhaa; yaa'ii Israa'el keessattis Waaqayyoon jajadhaa. **27** Beniyaam gosti xinnichi isaan dura deema; tuunni ilmaan mootota Yihuudaas achi turan; ilmaan mootota Zebuuloonii fi Niftaaleemis achi turan. **28** Yaa Waaqayyo, humna kee ajaji; yaa Waaqa keenya, akkuma duraan goote sana jabina kee nu argisiisi. **29** Sababii mana qulqullummaa keetii kan Yerusaleem keessaatiif mootonni kennaa siif fidu. **30** Bineensota shambaqqoo keessaa, karra korommii jabboota sabootaa keessaas ifadhu. Warra meetii fidan gad deebisi. Warra waraanatti gammadanis bittinneessi. **31** Ergamoonni Gibxi ni dhufu; Itoophiyaanis daffee harka ishee Waaqatti bal'ifatti. **32** Yaa mootummoota lafaa, Waaqa faarfadhaa; faarfannaa galataas Gooftaadhaaf faarfadhaa; **33** isa samiiwwan durii keessa gulufu, isa sagalee jabaadhaan qaawweessa'u sana faarfadhaa. **34** Waaqa ulfinni isaa Israa'el irra jiru, isa miidhaginni isaa samiiwwan keessa jiru sana humna isaa labsaa. **35** Yaa Waaqayyo, ati iddoo qulqullummaa keetiitti sodaachisaa dha; Waaqni Israa'el saba isaatiif humnaa fi jabina ni kenna. Waaqni haa eebbifamu!

69 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Yeedaloo "Daraaraatiin." Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqi, ati na baasi; bishaan ol dhufee morma na ga'eeraatii. **2** Ani raaree keessa, lafa iddoo miilla dhaabatan hin jirre keessa seeneera. Ani tuujuba bishaanii keessa seeneera; lolaanis narra garagaleera. **3** Ani iyyuudhaan dadhabeera; laagaan koo babbaqaqee; iji koo, Waaqa koo eeggachuudhaan dadhabeera. **4** Warri lafumaa ka'anii na jibban rifeensa mataa kootii caalaa baay'atu; warri na ajjeesuu barbaadan, warri akkasumaan diina koo ta'an baay'ee dha. Ani akkan waan hin hatin deebisu dirqameera. **5** Yaa Waaqi, ati gowwummaa koo ni beekta; yakki koos si duraa hin dhokatu. **6** Yaa Gooftaa, Waaqayyo Waan Hunda Dandeessu, warri abdi sirra kaa'atan, sababii kootiif hin qaana'an; yaa Waaqa Israa'el, warri si barbaadan, sababii kootiif hin qaaneffamin. **7** Ani siif jedhee tuffii obseeraatii; qaaniinis fuula koo haguugeera. **8** Ani obboloota kootti keessummaa, ilmaan haadha kootiittis alagaa dha; **9** Hinaaffaan mana keetii na guggubeeraatii; arrabssoon warra si arrabsaniis narra bu'era. **10** Boo'uu fi soomuun koo, arrabssoo natti ta'e. **11** Yommuu ani wayyaa gaddaa uffadhetti, namoonni natti qoosu. **12** Warri karra dura tataa'an natti qoosu; machooftonnis waa'ee kootiin sirbu. **13** Ani garuu yaa Waaqayyo, yeroo ati filattutti sin kadhada; yaa Waaqi, jaalala kee guddichaan fayyina kee kan dhugaatiinis deebii naaf kenni. **14** Akka ani hin liqimfamneef, raaree keessaa na baasi; warra na jibban jalaa, bishaanota gad fagoo keessaas na baasi. **15** Ati akka lolaan na hin fudhanne, akka tuujubni na hin liqimsine, akka boollis afaan isaa natti hin cufanne godhi. **16** Yaa Waaqayyo, gaarummaa jaalala keetiitiin deebii naaf kenni; araara kee guddichaanis natti garagali. **17** Fuula kee tajaajilaa kee duraa hin dhokfatin; waan ani rakkina keessa jiruuf dafiitti deebii naaf kenni. **18** Natti dhi'aadhuutti na furi; xiiqii diinota kootiif jedhii na baasi. **19** Ati akka ani hammam tuffatamee, salphifamee fi akka ani qaaneffame ni beekta; diinonni koo hundinuus fuula koo dura jiru. **20** Arrabssoon garaa koo cabsa; anis abdi kutadheera. Ani nama garaa naaf laafu nan barbaade; garuu nan dhabe; nama na jajjabeessus nan barbaade; garuu tokko illee hin argame. **21** Nyaaata kootti hadhoofuu makan; akka ani dhuguuf immoo waan dhangaggaa'aa naa kennan. **22** Maaddiin isaanii iddoo isaanitti haa ta'u; adabaa fi kiyoo isaanitti haa ta'u. **23** Akka arguu hin dandeenyeeff iji isaanii haa haguuggamu; dugdi isaanis bara baraan haa goophatu. **24**

Dheekkamsa kee isaan irratti dhangalaasi; aariin kee boba'aan sunis isaan irra haa bu'u. **25** Qe'een isaanii haa onu; namni dunkaana isaanii keessa jiraatu tokko iyyuu hin hafin. **26** Isaan warra ati madeessite sana ni ari'atuutii; waa'ee dhukkubbii warra ati miite sanaas ni odeessa. **27** Yakka irratti yakka isaanitti dabalii; isaan gara qajeelummaa keetii hin dhufin. **28** Maqaan isaanii kitaaba jireenyaa keessaa haa haqamu; qajeeltota wajjinis hin galmeeffamin. **29** Ani garuu dhiphinaa fi rakkina keessan jira; yaa Waaqi, fayyinni kee ol na haa qabu. **30** Ani faarfannaadhaan maqaa Waaqaa nan galateeffadha; galataanis ulfina nan kennaaf. **31** Kunis sangaa caalaa, korma gaanfaa fi kottee qabu dhi'eessuu caalaa Waaqayyoon gammachiisa. **32** Hiyyeeyyiin waan kana arganii ni gammadu; isin warri Waaqa barbaaddan garaan keessan jiraata haa ta'u! **33** Waaqayyo rakkattoota ni dhaga'a; namoota isaa warra hidhamanis hin uffatu. **34** Samii fi lafti, galaanonni fi wanni isaan keessa jiraatan hundinuu isa haa leellissan. **35** Waaqni Xiyoonin ni fayyisaatii; magaalawwan Yihuudaas deebisee ni ijaara. Sabni isaas achi qubata; ni dhaalas. **36** Sanyiin tajaajiltoota isaa magaalattii ni dhaalu; warri maqaa isaa jaallatanis achi jiraatu.

70 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawiti. Yaa Waaqi, na fayyisuuf ariifadhu; yaa Waaqayyo, na gargaaruuf dafii kottu. **2** Warri lubbuu koo galaafachuun barbaadan hundinuu, haa qaana'an; haa burjaaja'anis; warri badii koo hawwan hundi qaana'anii duubatti haa deebi'an. **3** Warri, "Baga! Baga!" anaan jedhan qaana'anii duubatti haa deebi'an. **4** Warri si barbaadan hundinuu garuu sitti gammadanii haa lilichan; warri fayyisuu kee jaallatan, yeroo hunda, "Waaqni guddaa dha!" haa jedhan. **5** Ani garuu hiyyeessaa fi rakkataa dha; yaa Waaqi, dafii na qaqqabi. Ati gargaaraa koo fi fayyisaa koo ti; yaa Waaqayyo hin turin.

71 Yaa Waaqayyo, ani kooluu sitti galeera; ati gonkumaa na hin qaaneessin. **2** Qajeelummaa keetiin na baasi; na oolchis; gurra kee gara kootti qabi; na fayyisis. **3** Ati kattaan ani kooluu itti galu, iddoo ani yeroo hunda itti baqadhu naa ta'i; ati waan kattaan koo fi da'oo koo taateef, na baraaruf ajaja kenni. **4** Yaa Waaqa koo, harka nama hamaa, qabaa nama jal'aatii fi gara jabeessaa keessaa na baasi. **5** Yaa Waaqayyo Gooftaa, ati abdi kootii; ijoollummaa kootii kaaftees ati Waaqa ani amanadhuu dha. **6** Ani gaafan dhaladhee jalqabee sitti irkadheera; gadameessa haadha koo keessaas situ na baase. Ani yeroo hunda sin galateeffadha. **7** Ani namoota baay'eedhaaf mallattoo ta'eera; ati garuu da'oo koo isa jabaa dha. **8** Afaan koo guyyaa guutuu, galataa fi ulfina keetiin guutama. **9** Yeroo ani dulloomutti ati na hin gatin; yeroo humni koo dhumuttis na hin dhiisin. **10** Diinonni koo natti mari'atuutii; warri na ajjeesuuf riphanii eeggatanis walii wajjin natti mari'atu. **11** Isaanis, "Waaqni isa dhiiseera; namni isa oolchu tokko iyyuu hin jiruutii faana bu'aatii qabaa" jedhu. **12** Yaa Waaqi, narraa hin fagaatin; yaa Waaqa ko, na gargaaruuf dafii kottu. **13** Warri na himatan qaana'anii haa badan; warri na miidhuu barbaadanis tuffii fi salphina haa uffatan. **14** Ani garuu yeroo hundumaa abdi qaba; ittuma caalchisees sin galateeffadha. **15** Ani yoo hammam akka inni ga'u beekuu baadhe illee, afaan koo waa'ee qajeelummaa keetiitii fi waa'ee fayyisuu keetii guyyaa guutuu ni odeessa. **16** Yaa Waaqayyo Gooftaa, ani dhufee hojii kee humna qabeessa sana nan odeessa; ani qajeelummaa kee qofa labsa. **17** Yaa Waaqi, ati ijoollummaa kootii jalqabee na barsiifteerta; anis hamma har'aatti hojii kee dinqisiisaa sana nan labsa. **18** Yaa Waaqayyo, yeroo ani dulloomee mataan koo arrii ta'utti illee, hamma ani humna kee dhaloota kanatti, jabina kees dhaloota

dhufuuf jiru hundatti labsuutti, ati na hin dhiisiin. **19** Yaa Waaqi, qajeelummaan kee samiiwwan bira ga'a; ati waan gurguddaa hojjetta; yaa Waaqi, kan akka keetii eenyu? **20** Ati rakkinaa fi dhiphina baay'ee na argisiifteerta; ta'us jireenya koo deebiftee ni haaromsita, qilee lafaa keessaas deebiftee ol na baafta. **21** Ulfina koo ni guddifta; amma illee na jajjabeessita. **22** Yaa Waaqa ko, ani amanummaa keetiif, kiraaraan sin faarfadha; Yaa Qulqullicha Israa'el ani kiraaraan faarfannaa galataa siif faarfadha. **23** Yommuu ani faarfannaa galataa siif faarfadhutti, hidhiin koo, lubbuun koo kan ati furtes guddisanii ni ililchu. **24** Warri na miidhuu barbaadan, waan qaana'anii burjaaja'aniif arrabni koo guyyaa guutuun qajeelummaa kee odeessa.

72 Faarfannaa Solomoon. Yaa Waaqi, murtii kee mootiidhaaf, qajeelummaa kee immoo ilma mootiitiif kenni. **2** Innis saba keetiif qajeelummaadhaan murteessa; hiyyeeyyiiif murtii qajeelaa kenna. **3** Tulluuwwan badhaadhummaa, gaarran immoo ija qajeelummaa sabaaf haa fidan. **4** Inni hiyyeeyyii saba keessa jiraataniif ni falma; ijoollee rakkattoota ni oolcha; cunqursitu immoo ni barbaadessa. **5** Namoonni hamma aduun jiraattuu fi hamma ji'i jiraatutti, dhalootaa hamma dhalootaati si sodaatu. **6** Inni akkuma bokkaa marga haamame irratti roobuu, akkuma tiifuu lafa jisuuttis ni dhufa. **7** Bara isaa keessa qajeelummaan ni daraara; nageenyis hamma ji'i dhabamutti ni baay'ata. **8** Innis galaanaa hamma galaanaatti, Laga Efraaxiisii hamma mogga lafaatti ni bulcha. **9** Warri gammoojjii keessa jiraatan fuula isaa duratti ni sagadu; diinonni isaas biyyoo arraabu. **10** Mootonni Tarshiisii fi mootonni biyyoota qarqarawwan galaana fagoo gibira isaaf ni fidu; mootonni Shebaatii fi mootonni Saabaa kennaa ni fiduuf. **11** Mootonni hundinuus isaaf ni sagadu; saboonni hundinuus isa ni tajaajilu. **12** Inni nama rakkatee gara isaatti iyyu, hiyyeessaa fi nama gargaarsa hin qabne ni baraaaraatii. **13** Nama dadhabaa fi rakkataaf garaa lafa; nama rakkataas du'a jalaa baasa. **14** Lubbuu isaanis hacuuccaa fi cunqursaa jalaa ni fura; dhiigni isaanii fuula isaa duratti gatii guddaa qabaatii. **15** Umuriin isaa haa dheeratu; warqeen Shebaa isaaf haa kennamu. Yeroo hunda Waaqa isaaf haa kadhatan; guyyaa guutuus isa haa eebban. **16** Lafa irratti midhaan akka malee haa baay'atu; fiixee tulluuwwanii irras asii fi achi haa raafamu. Ijji isaa akka Libaanoon haa tolu; akka marga lafaas haa misu. **17** Maqaan isaa bara baraan haa jiraatu; Akkuma aduus itti fufee haa jiraatu. Saboonni hundinuus isaan ni eebbifamu; jarris eebbifamaa jedhaanii isa waamu. **18** Inni kophaa isaa waan diinqii hojjetu, Waaqayyo Waaqni, Waaqni Israa'el haa eebbifamu. **19** Maqaa isaa ulfaataa sanaaf bara baraan galanni haa ta'u; lafti hundinuus ulfina isaatiin haa guutamuu. **20** Kadhannaan Daawit ilma Issey as irratti xumurame.

73 Faarfannaa Asaaf. Dhugumaan Waaqni Israa'eliif, warra garaan isaanii qulqulluu ta'eef gaarii dha. **2** Ani garuu miilli koo gufachuun ga'ee, faanni koos mucucaachuu ga'ee ture. **3** Ani yommuun badhaadhummaa hamootaa argetti, of tuultotatti hinaafeen turetii. **4** Isaan hin dhiphatan; dhagni isaanis fayyaa dha; cimaa dhas. **5** Rakkinni nama birraatti dhufu isaanitti hin dhufu; isaan akka namoota kaanii dhukkubaan hin dha'aman. **6** Kanaafuu of tuulummaan faaya morma isaanii ti; fencilas akka wayyaatti uffatu. **7** Ijji isaanii comee alatti dhiibama; hamminni isaan garaatti yaadan dhuma hin qabu. **8** Isaan ni qoosu; hamminas ni dubbatu; of tuulaa cunqursaadhaan nama doorsisu. **9** Afaan isaanii samii falmata; arrabni isaanis lafa dhaala. **10** Kanaafuu sabni gara isaanitti dacha'ee bishaan baay'ee dhuga. **11** Isaanis, "Waaqni akkamitti beekuu danda'aa?

Waaqni Waan Hundaa Olii beekumsa qabaa?" jedhu. **12** Egaa namoonni hamoon akkana; isaan yeroo hunda yaaddoo malee jiraatu; badhaadhummaan guddachaa deemu. **13** Yoos ani akkasumaan garaa koo qulqullinaan eggadhee harka koos akkasumaan dhiqadhe kaa! **14** Ani guyyaa guutuun dha'aameera; ganama ganamas dadameera. **15** Ani utuu, "Akkana nan dubbadha" jedhee jiraadhee silaa ijoollee kee nan yakkan ture. **16** Garuu yommuu ani waan kana hunda hubachuu yaaletti, wanni kun hojji dadhabsiisaa natti ta'e. **17** Kunis hamma ani iddoo qulqullummaa Waaqaa seenutti ture; ergaasi ani galgala isaanii nan hubadhe. **18** Dhugumaan ati iddoo mucucaataa irra isaan dhaabde; akka isaan kufanii caccabaniifis gad isaan darbatte. **19** Isaan akkamiin guutumaan guutuutti sodaadhaan fudhatamanii akkuma tasaa barbadaa'an! **20** Akkuma abjuun yeroo namni hirribaa dammaquutti ta'u sana, atis yaa Gooftaa, akkasuma yommuu ol kaatu, hawwii garaa isaanii ni busheessita. **21** Yommuu lubbuun koo gadditee onneen koos waraanametti, **22** ani gowwaa fi wallaalaan ture; fuula kee durattis akka horii nan ta'e. **23** Ta'us ani yeroo hunda si wajjinan jira; atis harka koo mirgaa ni qabda. **24** Ati gorsa keetiin na qajeelchita; ergaasi immoo ulfinatti na galchita. **25** Ani samii keessaa eenyunan qaba? Lafa irraas si malee homaa hin fedhu. **26** Foon koo fi onneen koo dadhabuu danda'u; Waaqni garuu jabina garaa koo ti; bara baraanis inni qooda koo. **27** Warri sirraa fagoo jiran ni badu; atis warra siif hin amaname hunda ni balleessita. **28** Akka ani yaadutti garuu Waaqatti dhi'aachuun gaarii dha; Waaqayyo Gooftaa da'oo koo godhadheera; ani hojji kee hunda nan labsa.

74 Maskiilii Asaaf. Yaa Waaqi, ati maaliif bara baraan nu gatte? Aariin kee maaliif hoolota ati bobbaafte irratti akka malee boba'a? **2** Saba ati dur filatte, gosa dhaala keetii, warra ati furte, Tulluu Xiyoon iddoo ati jiraattes yaadadhu. **3** Tarkaanfii kee gara waan bara baraan digameetti qajeelfadhu; diinni waan mana qulqullummaa keessa jiru hunda barbadeesseera. **4** Diinonni kee iddoo qulqulluu kee keessatti bookkisan; mallattoo isaanis mallattoo godhanii dhaabbatan. **5** Isaan nama bosona keessatti muka muruuf qottoo ol fudhatu fakkaatu. **6** Isaanis waan soofame hunda, qottoo fi burruusan caccabsan. **7** Isaan mana qulqullummaa kee guban; lafa jireenya Maqaa keetiis ni xureessan. **8** Garaa isaanii keessatti, "Nu guutummaan guutuutti isaan barbadeessinal" jedhan. Iddoo Waaqni biyyattii keessatti itti waaqeffamaa ture hundumas ni guban. **9** Mallattoon dinqii nuu hin kennamne; si'achi raajiin tokko illee hin jiru; wanni kun hamma yoomiitti akka turu nu keessaa namni beeku hin jiru. **10** Yaa Waaqi, hamma yoomiitti diinni sitti qoosa? Amajaajiinis bara baraan maqaa kee xureessaa? **11** Ati maaliif harka kee, harka kee mirgaa dachaafatta? Harka kee bobaa jalaa baafadhuutti isaan barbadeessi! **12** Yaa Waaqi, ati durumaa jalqabdee mootii koo ti; lafa irrattis hojii fayyinaa hojjetta. **13** Situ humna keetiin galaana gargar qoodi; ati bishaan keessattis mataa bineensaa jawwee fakkaatuu caccabsite. **14** Situ mataa Lewaataan caccabsee nyaata godhee uumamawwan gammoojjii jiraataniif kenne. **15** Situ burqaawwanii fi bishaan yaa'uuf karaa bane; ati laga yeroo hunda yaa'u illee gogsiteerta. **16** Guyyaan kan kee ti; halkanis keetuma; ati aduu fi ji'a uumteerta. **17** Situ daarii lafaa hunda dhaabe; ati bonaa fi ganna uumteerta. **18** Yaa Waaqayyo, akkamitti akka diinni sitti qoosu, akkamitti akka namoonni gowwoonnis maqaa kee xureessan yaadadhu. **19** Lubbuu gugee keetii dabarsitee bineensa bosonaatti hin kennin; jireenya saba kee biyyoomee bara baraan hin irraanfatin. **20** Kakuu kee eegi; iddoo lafaa dukkanaa'aa hundinuus gooliidhaan guutameeraatii. **21** Warri cunqurfaman qaana'anii duubatti hin deebi'in; hiyyeeyyii fi

rakkattoonni maqaa kee haa galateeffatan. **22** Yaa Waaqi ka'i; dubbii kees falmadhu; akka gowwoonni guyyaa guutuu sitti qoosan yaadadhu. **23** Dhaadachuu diinota keetii, bookkisuu diina keetii kan gargar hin cinne sana hin dagatin.

75 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Yeedaloo, "Hin balleessin" jedhuun faarfata. Faarfannaa Asaaf. Yaa Waaqi, nu si galateeffanna; sababii Maqaan kee dhi'oo ta'ee galata siif galchina; namoonni waa'ee dinqii hojii keetii odeessu. **2** Ati akkana jetta; "Ani yeroo murteeffame nan filadha; kan qajeeluummaadhaan muru ana. **3** Yommuu laftii fi sabni ishee hundi raafamaniiti, kan utubaa ishee jabeessee qabu ana. **4** Ani of tuultotaan akkana nan jedha; 'Of hin jajinna.' Hamootaanis, 'Gaanfa keessan ol hin qabatinaa. **5** Gaanfa keessan samiitti hin kaasinaa; morma keessan dheereffattanii hin dubbatinaa.'" **6** Ulfinni ba'a biiftuutii yookaan lixa biiftuutii yookaan lafa onaatii hin dhufuutii. **7** Garuu kan murtii kennu Waaqa; inni nama tokko gad buusa; waan immoo ol baasa. **8** Harka Waaqayyoo keessa, xoofoo wayinii urgooftuudhaan walitti makame kan hoomaachaan guutame tokkutu jira; inni wayinii sana gad naqa; hamoonni lafaa hundinuu utuu siicoo isaa illee hin hambisin xuruurfatanii dhugu. **9** Ani garuu bara baraan waan kana nan labsa; Waaqa Yaaqoobis nan faarfadha. **10** Gaanfa hamoota hundaa nan caccabsa; gaanfi qajeeltotaa garuu ol ol jedha.

76 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Mi'a Ribuutiin. Faarfannaa Asaaf. Yihuudaa keessatti Waaqni beekamaa dha; maqaan isaas Israa'el keessatti guddaa dha. **2** Dunkaanni isaa Saaleem keessa, iddoon jireenya isaa Xiyoon keessa jira. **3** Innis achitti xiyya boba'uu fi gachana, goraadee fi meeshaawwan waraanaa caccabse. **4** Ati ifa uffattee miidhagdeerta; ati tulluuwwan bara baraa caalaa Surra qabeessa. **5** Gootonni booji'amaniiru; hirribaanis fudhatamaniiru; duultota keessaas namni tokko iyyuu harka sochoofachuu hin dandeenye. **6** Yaa Waaqa Yaaqoob, ifannaa keetiin fardeenii fi warri fardeen yaabbatan of wallaalaniiru. **7** Si'i qofatu sodaatamuu qaba. Yommuu ati aartu eenyutu fuula kee dura dhaabachuu danda'aa? **8** Ati samii irraa murtii kennite; laftis ni sodaatte; ni cal'iftes; **9** yaa Waaqi, wanni kunis yommuu ati murtii kennuudhaaf, rakkattoota biyyattii fayyisuuf kaatetti ta'e. **10** Dheekkamsi ati namatti dheekkamtu dhugumaan ulfina siif fida; warra dheekkamsa kee irraa hafanis ni hidhatta. **11** Waaqayyoo Waaqa keessaniif wareegaa; wareegichas guuttadhaa; warri naannoo isaa jiraatan hundinuu Waaqa sodaatamuu qabu sanaaf kennaawwan haa fidan. **12** Inni hafuura bulchitootaa ni cabsa; mootonni lafaas isa sodaatu.

77 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Yeduutuuniif. Faarfannaa Asaaf. Ani gargaarsaaf gara Waaqaatti nan iyyadhe; ani akka Waaqni na dhaga'uuf nan iyyadhe. **2** Yeroo rakkina kootiitti Gooftaa nan barbaaddadhe; halkanis utuu hin dadhabin harka koo nan diriirfadhe; lubbuun koos jajjabaachuu didde. **3** Yaa Waaqi, ani yommuun si yaadadhu nan aada; ani irra deddeebi'ee nan yaade; hafuurri koos ni laafe. **4** Ati akka iji koo hin dunuufanne goote; ati akka malee lubbamee dubbachuu iyyuu dadhabe. **5** Ani waa'ee bara durii, waa'ee waggoota durii duriis nan yaade; **6** ani halkaniiin faarfannaa koo nan yaadadhe. Ani irra deddeebi'ee na yaade; hafuurri koos akkana jedhee qorate: **7** "Gooftaan bara baraan nama gataa? Inni deebi'ee garaa hin laafuu? **8** Araarri isaa bara baraan badee? Waadaan isaa bara baraan guutamuu dhaabee? **9** Waaqni arjoomuu irraanfateeraa? Inni aariidhaan gara laafina isaa dhiiseeraa?" **10** Anis, "Harki mirgaa

kan Waaqa Waan Hundaa Olii jijjiirameera jedhee yaaduun koo, dadhabbii koo ti" nan jedhe. **11** Ani hojii Waaqayyoo nan yaadadha; dhugumaan dinqii kee kan durii nan yaadadhaa. **12** Ani waan ati hojjetta hunda irra deddeebi'ee nan yaada; waa'ee hojii keetii illee nan dubbadha. **13** Yaa Waaqi, karaan kee qulqulluu dha. Waaqni guddaan akka Waaqa keenya eessa jira? **14** Ati Waaqa hojii dinqii hojjetuu dha; saboota gidduuttis humna kee ni argisiifta. **15** Irrree kee cimaadhaan saba kee, sanyii Yaaqoobii fi sanyii Yoosef furteerta. **16** Yaa Waaqi, bishaanonni si argan; bishaanonni si arganii sodaatan; tuujubawwan ni hollatan. **17** Duumessi bishaan gad dhangalaase; samiwwan ni qaqqawweessa'an; xiyyi kees qixa hundaan balaqqise. **18** Bakakkaan kee bubbee hamaa keessaa dhaga'ame; balaqqeesi kee addunyaa ibse; laftis hollattee sochoote. **19** Daandiin kee galaana keessa, karaan kee immoo bishaanota gurguddaa keessa ba'a; garuu faanni kee hin argamne. **20** Ati harka Museetii fi harka Arooniin, saba kee akka bushaayeetti geggeessite.

78 Maskiilii Asaaf. Yaa saba koo, barsiisa koo dhaga'aa; dubbii afaan koo dhaggeeffadhaa. **2** Ani fakkeenyaan afaan koo nan banadha; waan durumaa jalqabee dhokfames nan dubbadha. **3** Kunis waanuma nu dhageenyee fi waanuma nu beeknu, waan abbootiin keenya nutti himanii dha. **4** Nus waan kana ijoollee isaanii duraa hin dhoksinu; hojii Waaqayyoo ulfina qabeessa sana, humna isaatii fi dinqii inni hojjetee, dhaloota itti aanutti ni himna. **5** Inni Yaaqoobii sirna dhaabe; Israa'eliif immoo seera kenne; waan kana illee akka isaan ijoollee isaanii barsiisaniif, abbootii keenya ajaje; **6** kunis akka dhaloonni itti aanu beeku, akka ijoolleen amma iyyuu hin dhalatin beekan, isaanis akka ijoollee isaanitti dabarsanii himaniif. **7** Yoos isaan Waaqa amanatu; ajaja isaas ni eegu malee hojii isaa hin irraanfatan. **8** Isaan akka abbootii isaanii, akka dhaloota mata jabeessaa fi fincilaa, warra garaan isaanii Waaqaaf hin ajajamnee, akka warra hafuurri isaanii isaf hin amananiin sanaa hin ta'an. **9** Namoonni Efreem xiyya qabataniin turan; ta'us gaafa lolaa duubatti deebi'an. **10** Isaan kakuu Waaqaa hin eegne; seera isaattis buluu didan. **11** Isaan hojii inni hojjetee, dinqii inni isaanitti argisiises ni irraanfatan. **12** Inni fuula abbootii isaanii duratti, biyya Gibxi kutaa Zoo'aanitti waan nama dinqisiisu hojjetee. **13** Inni galaana gargar qoodee gidduun isaan dabarse; bishaan sanas akkuma keenyan manaa dhaabachiise. **14** Guyyaa duumessaan, halkan guutuu immoo ifa ibiddaatiin isaan geggeesse. **15** Inni gammoojjii keessatti kattaa dayyaasee bishaan akka galaanaa baay'atu isaanii kenne. **16** Kattaa keessaa burqaa burqisiisee akka bishaan akkuma lagaatti yaa'u godhe. **17** Isaan garuu gammoojjii keessatti Waaqa Waan Hundaa Oliitti fincilan; ituma fufaniis isatti cubbuu hojjetan. **18** Isaan nyaata dharra'anii, "Fidi" jechuudhaan beekumsa Waaqaa qoran. **19** Akkana jedhanii Waaqa hamatan; "Waaqni gammoojjii keessatti maaddii qopheessuu danda'aa? **20** Inni kattaa rukunnaa bishaan humnaa keessaa burqe; burqaan guutee irraan dhangala'e. Garuu inni nyaata nuu kennuu danda'aa? Saba isaatiifis foon kennuu danda'aa?" **21** Waaqayyoo yommuu waan kana dhaga'etti baay'ee aare; Yaaqoob irratti ibiddi isaa ni qabsiifame; dheekkamsi isaas Israa'elitti dhufe; **22** isaan Waaqni hin amananeetii; fayyisuu isaattis hin amanne. **23** Inni garuu samii gubbaatiif ajaja kenne; balbala samiis ni bane; **24** akka isaan nyaataniif mannaa gad roobseef; midhaan samiis isaanii kenne. **25** Namoonni buddeena ergamoota Waaqayyoo nyaatan; inni waan isaan nyaatanii quufan ergeeff. **26** Inni akka bubbeen ba'a biiftuu samii keessaa bubbisu godhe; bubbee kibbaas humna ofii isaatiin oofe. **27** Foon akkuma awraaraatti, simbirroota barrisanis akkuma cirracha galaanaatti gad isaaniiif

roobse. **28** Innis akka isaan qubata isaanii keessatti naannoo dunkaanota isaaniitti gad harca’an godhe. **29** Isaanis nyaatanii quufan; inni waan isaan dharra’an isaaniif kenneeraatii. **30** Garuu utuu isaan nyaata dharra’an sana hin quufin, utuma nyaanni sun afaan isaanii keessa jiruu, **31** dheekkamsi Waaqaa isaanitti dhufe; innis isaan keessaa warra jajjabeeyyii galaafate; dargaggeeyyii Israa’elis ni fixe. **32** Isaan waan kana hunda irra darbani cubbuu hojjechuutti fufan; dinqii isaattis hin amanne. **33** Kanaafuu inni akka barri isaanii faayidaa malee darbu, akka waggooonni isaaniis sodaadhaan dhuman godhe. **34** Yeroo Waaqni isaan ajjeese kamitti iyyuu, isaan isa barbaaddatan; isaan ammas fedhiidhaan gara isaatti deebi’an. **35** Akka Waaqni Kattaa isaanii ta’e, akka Waaqni Waan Hundaa Olii Furii isaanii ta’e yaadatan. **36** Isaan garuu afaan isaaniitiin isa saadan; arraba isaaniitiinis isa soban; **37** garaan isaanii isaaf amanamaa hin turre; isaan kakuu isaatiif hin amananne. **38** Inni garuu arara qabeessa waan ta’eef, cubbuu isaanii ni dhiiseef malee isaan hin fixne. Inni yeroo yerootti aarii isaa ittifate; dheekkamsa isaa hundaas hin kakaafne. **39** Innis akka isaan nama du’a hin oolle, qilleensuma darbu kan deebi’ee hin dhufne ta’an yaadate. **40** Isaan hamma gammoojjii keessatti isatti fincilanii gammoojjii keessattis isa gaddisiisan **41** Isaan ammumaa amma Waaqa qoran; Qulqullicha Israa’el sanas ni aarsan. **42** Isaan humna isaa yookaan guyyaa inni itti diinota isaanii jalaa isaan baase hin yaadanne. **43** Guyyaa inni itti biyya Gibxi keessatti mallattoo isaa, kutaa Zoo’aan keessatti immoo dhiigii isaa argisiise isaan hin yaadanne. **44** Inni laageen isaanii dhiigatti geeddare; isaanis burqaawwan isaanii dhuguu hin dandeenye. **45** Innis tuuta tisiisaa kan isaan balleessu, fattee isaan barbadeessu itti erge. **46** Midhaan isaanii ilmaan hawwaannisaatiif, bu’aa dadhabbii isaanii immoo hawwaannisaaf kenne. **47** Muka wayinii isaanii cabbiiidhaan, harbuu isaanii immoo dhamaacha hamaan dha’e. **48** Loon isaanii cabbiiif, horii isaanii immoo bakakkaaf dabarsee kenne. **49** Inni ergamoota badiisa fidan isaanitti erguudhaan aarii isaa sodaachisaa, dheekkamsa isaa, dallansuu isaatiif i rakkoo isaanitti gad lakkise. **50** Inni aarii isaatiif daandii qopheesse; lubbuu isaanii dabarsee dha’ichatti kenne malee du’a isaan hin oolchine. **51** Hangafoota Gibxi hunda, ilmaan jalqabatti dhalatanis dukaana Haam keessatti dha’e. **52** Saba isaa garuu akkuma nama bushaayee bobbaasuutti achi baase; akkuma hoolaas gammoojjii keessa isaan geggeesse. **53** Inni nagaadhaan isaan geggeesse; kanaafuu isaan homaa hin sodaanne; diinota isaanii garuu galaanatu liqimse. **54** Innis gara daarii biyya isaa qulqulluutti, gara biyya gaaraa kan harki isaa mirgaa fudhateetti isaan galche. **55** Inni ormoota isaan duraa ari’e; lafa jaraas dhaala godhee isaanii qoode; gosa Israa’elis dukaana isaanii keessa qubachiise. **56** Isaan garuu Waaqa qoran; Waaqa Waan Hundaa Oliitti fincilan; ajaja isaas hin eegne. **57** Akkuma abbootii isaanii duubatti deebi’an; amanamuus ni didan; akka iddaa micciramaattis jajal’atan. **58** Isaan iddoowwan sagadaa isaanii kanneen gaarran irraatiin isaa aarsan; waaqota isaanii tolfamoodhaanis hinaffaadhaaf isa kakaasan. **59** Waaqnis yeroo isaan dhaga’etti akka malee dheekkame; guutumaan guutuuttis Israa’elin gate. **60** Innis iddoo jireenya isaa kan Shiiloo keessaa, dukaana inni namoota gidduu dhaabbate sanas ni dhiise. **61** Humna isaa bojuutti, ulfina isaa immoo harka diinaatti dabarsee kenne. **62** Saba isaa dabarsee goraadeef kenne; handhuuraa isaattis akka malee dheekkame. **63** Dargaggoota isaanii ibiddatu fixe; durboota isaaniitiifis sirbi heerumaa hin sirbамне; **64** luboonni isaanii goraadeedhaan dhuman; niitonni dhirsoonni irraa du’an immoo boo’uu hin dandeenye. **65** Gooftaanis akkuma

waan hirribaa dammaquutti, akkuma goota sababii wayiniitiin iyyuuttis dammaqe. **66** Inni diinota isaa rukutee duubatti deebise; qaanii bara baraa keessas isaan buuse. **67** Dukaanota Yoosif ni tuffate; gosa Efreemis hin filanne; **68** inni garuu gosa Yihuudaa, Tulluu Xiyoon kan jaallatu sana ni filate. **69** Mana qulqullummaa isaa akka samii ol dheeraatti, akka lafa bara baraan hundeesseettis ijaare. **70** Inni Daawit garbicha isaa ni filate; dallaa hooloota keessaas isa waammate; **71** akka inni saba isaa Yaaqoobin, handhuuraa isaa Israa’elin tiksuu jedhee hoolota tiksuu irraa isa fide. **72** Daawitis garaa qajeelaadhaan isaan tikse; ogummaa harka isaatiinis isaan dura bu’e.

79 Faarfannaa Asaaf. Yaa Waaqi, namoonni ormaa handhuuraa kee qabaniiru; mana qulqullummaa kee qulqullicha xureessaniiru; Yerusaaleminis barbadeessaniiru. **2** Akka isaan nyaata isaaniif ta’aniif, reeffa garboota keetii allaattii samiitiif, foon qulqulloota keetii immoo bineensota lafaatiif kennaniiru. **3** Dhiiga isaanis naannoo Yerusaalemiti akkuma bishaanii dhangalaasan; namni isaan awwaalu tokko illee hin argamne. **4** Ollaa keenya biratti maqaan nu badeera; warra naannoo keenya jiran birattis nama tuffii fi kolfaa taane. **5** Yaa Waaqayyo, kun hamma yoomiitti? Ati hamma bara baraatti aartaa? Hinaaffaan kees hamma yoomiitti akka ibiddaa boba’a? **6** Dheekkamsa kee sana saboota si hin beekne irratti, mootumoota maqaa kee hin waammanne irratti gad dhangalaasi; **7** Isaan Yaaqoobin liqimsaniiru; iddoo jireenya isaas balleessaniiru. **8** Cubbuu abbootii keenyaa nutti hin herregin; waan nu baay’ee gad deebifamneef, araari kee dafee nu bira haa ga’u. **9** Yaa Waaqi Fayyisaa keenya, ulfina maqaa keetiitiif jedhii nu gargaari; maqa keetiif jedhiitti nu oolchi; cubbuu keenya illee nuu dhiisi. **10** Ormoonni maaliif, “Waaqni isaanii eessa jira?” jedhu ree? Dhiiga tajaajiltoota keetii kan dhangalaafame sanaaf, akka haaloo baafuu ija keenya duratti saboota gidduutti beekisi. **11** Aduun hidhamtootaa fuula kee dura haa ga’u; jabina irree keetiitiin warra duuti itti murame oolchi. **12** Yaa Gooftaa, arraba isaan ittiin si arrabsan, dachaa torba godhiitti ollaa keenyatti deebisi. **13** Yoos nu sabni kee, hoolonni tika keetii, bara baraan si jajanna; dhalootaa hamma dhalootaattis, galata kee ni odeessina.

80 Dura Bu’aa Faarfattootaatiif. Yeedaloo, “Daraaraa Kakuutiin” Faarfataame. Faarfannaa Asaaf. Yaa tiksee saba Israa’el, kan akkuma bushaayee Yoosefin geggeessitu nu dhaga’i; ati kan kiirubeel gidduu teessoo irra teessu, ifiitii mul’adhu. **2** Fuula Efreem, Beniyaamii fi Minaasee duratti humna kee sochoosi; kottuutti nu fayyisi. **3** Yaa Waaqi, iddoo keenyatti nu deebisi; akka fayyinuufis fuula kee nurratti ibsi. **4** Yaa Waaqayyo, Waaqa Waan Hunda Dandeessu, ati hamma yoomiitti kadhannaa saba keetiitti aarta? **5** Ati buddeena imimmaanii isaan nyaachifte; imimmaan waciiiti guutuus isaan oobafta. **6** Ati akka ollooni keenya nu tuffatan goote; diinonni keenyas nutti qoosu. **7** Yaa Waaqa Waan Hunda Dandeessu, iddoo keenyatti nu deebisi; akka nu fayyinuufis fuula kee nurratti ibsi. **8** Ati muka wayinii biyya Gibxi buqqiftee fidde; ormootas ariitee muka sana dhaabde. **9** Mukichaafis lafa qopheessite; mukni sunis hidda gad fageeffatee biyyattii guute. **10** Tulluuwwan gaaddisa isaatiin, birbirsawwan gurguddaanis dameewwan isaatiin haguugaman. **11** Innis dameewwan isaa gara Galaanaatti, lata isaas hamma Lagaatti diriirfate. **12** Yoos ati maaliif akka namni achiin darbu hundinuu ija isaa ciratu gochuuf jettee dallaa isaa diigde ree? **13** Kormi booyeye bosona keessaa ba’ee isa ni balleessa; bineensi dirrees isa ni nyaata. **14** Yaa Waaqa Waan Hunda Dandeessu, si kadhannaa gara keenyatti deebi’i! Samii irraa gad ilaali argil

Muka wayinii kana eegi; **15** mukni kun muka wayinii kan harki kee mirgaa dhaabee dha; biqiltuu ati ofii keetiif guddifatee dha. **16** Wayiniin kee ciramee ibiddaan gubameera; sabni kees dheekkamsa keetiin bada. **17** Harki kee namicha karaa harka kee mirgaa jiru irra, ilma namaa kan ati ofii keetiif guddifatee irra haa boqotu. **18** Yoos nu sirraa hin garagaluu; jireenyaa nu kenni; nu maqaa kee ni waammanna. **19** Yaa Waaqayyoo, Waaqa Waan Hunda Dandeessu iddoo keenyatti nu deebisi; akka nu fayyinuufis fuula kee nurratti ibsi.

81 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Asaaf Kan Gitiitiidhaan Faarfatamu. Waaqa jabina nuu ta'eef gammachuudhaan faarfadhaa; Waaqa Yaaqoobiitiif gammachuudhaan ililchaal. **2** Faarfachuu jalqabaa; dibbees rukutaa; baganaa fi kiraara sagalee gaarii qabu rukutaa. **3** Yeroo Baatiin dhalattu, yommuu ji'i goobanutti, guyyaa ayyaana keenyaa malakata afuufaa; **4** kun seera Israa'eliif kenname, ajaja Waaqa Yaaqoob. **5** Imni yeroo biyya Gibxi dha'uuf ba'etti, waan kana Yoosefiif seera godhee dhaabe. Anis afaan duraan hin beekin tokko dhaga'e. **6** Innis akkaan jedhe; "Ani gatiitiifi isaanii irraa ba'aa buuseera; harki isaanis guuboo baachuu jalaa ba'e. **7** Ati dhiphina kee keessatti na waammatte; anis sin oolche; anis lafa bakakkaan itti dhokatu keessaa deebii siifin kenne; bishaan Mariibaa birattis sin qore. **8** "Yaa saba koo dhaga'i; ani siin akaekkechiisa; yaa Israa'el ati utuu na dhaggeeffate! **9** Waaqni ormaa tokko iyyuu isin gidduu hin jiraatin; ana malee waaqa biraa hin waaqeffatin. **10** Ani Waaqayyoo Waaqa kee, kan Gibxii baasee isin fidee dha. Afaan kee bal'isii banadhu; ani nan guutaa. **11** "Sabni koo garuu na hin dhaggeeffanne; Israa'el anaaf hin bulle. **12** Kanaafuu ani akka isaan karaa fedhii isaanii deemaniif dabarsee mata jabina isaaniitti isaan kenne. **13** "Utuu sabni koo na dhaggeeffatee, utuu Israa'el karaa koo irra deemee jiraatee, **14** ani silaa akkam dafee diinota isaanii jilbeenfachiisee harka koos amajaajota isaaniitti nan kaasa ture! **15** Warri Waaqayyoon jibban fuula isaa duratti ni gugguufu; adabulhin isaaniis bara baraan itti fufa. **16** Ani garuu qaamadii qulqulluu isin soora; damma kattaa keessaa baafames isinan qubba."

82 Faarfannaa Asaaf. Waaqni, waldaa waaqotaa gidduu dhaabata; "waaqota" gidduuttis murtii kenna; akkanas jedha: **2** "Isin hamma yoomiitti seera jal'iftu? Hamma yoomiittis jal'ootaaf dhaabattu? **3** Dadhabdootaa fi ijoollee abbaa hin qabneef murtii qajeelaa kenna; mirga hiyyeeyyiiti fi qunqurfamtootaa eegsisaa. **4** Warra dadhabaa fi rakkattoota baraaraa; harka jal'ootaatiis isaan baasaa. **5** "Isaan homaa hin beekan; homaa illee hin hubatan. Isaan dukkana keessa jiraatu; hundeen lafaa hundinuu ni raafame. **6** "Anis, 'Isin, "waaqota;" hundi keessan ilmaan Waaqa Waan Hundaa Ollii ti" jedheera. **7** Ta'us isin akkuma namatti ni duutu; akkuma bulchitoota kamii iyyuu ni kuftu." **8** Yaa Waaqi ka'i; lafatti muri; sabni hundinuu kan keetiitii.

83 Faarfannaa Asaaf. Yaa Waaqi gab hin jedhin; yaa Waaqi, hin cal'isin; akkasumattis hin dhiisiin. **2** Diinonni kee akkam akka kaka'an, warri si jibbanis akkam akka mataa ol qabatan ilaali. **3** Isaan saba keetti daba karoorafatu; warra ati eegduutti mari'atu. **4** Isaanis, "Kottaa akka maqaan Israa'el lammata hin yaadatamneef, akka isaan saba hin taaneef isaan barbadeessinaa" jedhu. **5** Isaan yaada tokkoon walii galu; sittis ni gurmaa'u; **6** isaanis dunkaonota Edoom, Ishmaa'eeloota, Mo'aabii fi gosa Aggaar, **7** Gebaal, Amoonii fi Amaaleq, Filisxiimii fi namoota biyya Xiiroos wajjin turan. **8** Warri Asooriis, ilmaan Looxiitiif irree jabaa

ta'uudhaaf isaanitti makaman. **9** Ati akkuma Midiyaanin goote, akkuma laga Qiishooniitti Siisaaraa fi Yaabiin goote sana isaan godhi; **10** isaan Eendooritti dhumanii akkuma kosii lafaa ta'an. **11** Gurguddoota isaanii akka Hereebitiiti fi Ze'eab, ilmaan mootota isaanii immoo akka Zebaa fi Zalmunaa godhi; **12** isaan warra, "Kottaa, lafa tika Waaqa fudhannee kan dhuunfaa keenyaa godhannaa" jedhaniis dha. **13** Yaa Waaqa ko, akka awwaara bubbeen fudhatuu, akka habaqqii qilleensi bittinneessuu isaan godhi. **14** Akkuma ibiddi bosona balleessu, yookaan akkuma arrabni ibiddaa tulluuwwan gubu, **15** atis akkasuma aarii keetiin isaan gushi; bubbee keetiin isaan sodaachiis. **16** Yaa Waaqayyoo, akka isaan maqaa kee barbaaddataniif, fuula isaanii qaaniin haguugi. **17** Isaan yeroo hunda qaana'anii haa dhiphatan; salphinaanis haa badan. **18** Isaan akka ati kan maqaan kee Waaqayyoo ta'e sun qofti, lafa hundumaa irratti Waaqa Waan Hundaa Ollii taate haa beekan.

84 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Kan Gitiitiidhaan Faarfatamu. Faarfannaa Ilmaan Qoraahi. Yaa Waaqayyoo Waan Hunda Dandeessu, iddoo ati jiraattu akkam namatti tola! **2** Lubbuun koo oobdiwwan Waaqayyoo hawwiti; akka malees itti gaggabdi; onneen koo fi foon koo Waaqa jiraataadhaaf ililleedhaan ni faarfatu. **3** Yaa Waaqayyoo Waan Hunda Dandeessu, Mootii koo fi Waaqa ko, iddoo aarsaa keetii biratti, dimbiitiin iddoo jireenyaa, girrisnis ofii isheetiif man'ee cuucii ishee keessa kaa'attu argatti. **4** Warri mana kee keessa jiraatan eebbifamoo dha; isaan yeroo hundumaa si jajatuutii. **5** Warri sirraa jabina argatan, kanneen garaa isaaniitiin karaa kee yaadan eebbifamoo dha. **6** Isaan yommuu Sulula Baakaa keessa darbanitti, iddoo sana lafa bishaan keessaa burqu godhatu; bokkaan jalqabaas eebba itti dhangalaasa. **7** Isaan hamma Xiyyoon keessatti fuula Waaqaa duratti mul'atanitti, jabina irraa gara jabinaatti ni darbu. **8** Yaa Waaqayyoo, Waaqa Waan Hunda Dandeessu, kadhannaa koo dhaga'i; yaa Waaqa Yaaqoob na dhaggeeffadhu. **9** Yaa Waaqayyoo, gara gaachana keenyaa ilaali; fuula dibamaa kee sanaas ilaali. **10** Guyyaa kuma tokko iddoo biraa jiraachuu irra, guyyaa tokko oobdii keetii irra ooluu wayya; dunkaana hamootaa keessa jiraachuu irra, eegduu balbala mana Waaqa koo ta'uu naa wayya. **11** Waaqayyoo Waaqni aduu fi gaachanaatii; Waaqayyoo surraa fi ulfina ni kenna; inni toloota waan gaarii hin dhowwatu. **12** Yaa Waaqayyoo Waan Hunda Dandeessu, namni si amanatu eebbifamaa dha.

85 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Ilmaan Qoraahi. Yaa Waaqayyoo, ati lafa keetiif arjoomteerta; boojuu Yaaqoobis deebifteerta. **2** Ati balleessaa uummata keetii dhiifteertaaf; cubbuu isaanii hundumaas dhoksiteerta. **3** Dheekkamsa kee hunda fageessiteerta; aarii kee sodaachiisaa sana irraas deebiteerta. **4** Yaa Waaqa Fayyisaa keenya, iddoo keenyatti nu deebisi; dheekkamsa kees nurraa qabi. **5** Ati bara baraan nutti aartaa? Dheekkamsa kee dhaloota tokko irraa dhaloota kaanitti dabarsitaa? **6** Akka sabni kee sitti gammaduuf, ati lubbuu nutti hin deebiftuu? **7** Yaa Waaqayyoo, araara kee nutti mul'isi; fayyina kees nuu kenni. **8** Ani waan Waaqayyoo Waaqni jedhu nan dhaggeeffadha; inni saba isaa qulqullootaf nagaa abdachiisa; isaan garuu gara gowwummaatti hin deebi'in. **9** Akka ulfinni isaa lafa keenya irra jiraatuuf, fayyisuun isaa dhugumaan warra isa sodaatanitti dhi'oo jira. **10** Jaalallii fi amanamummaan wal ga'an; qajeelummaa fi nagaan wal dhungatan. **11** Amanamummaan lafa keessaa burqa; qajeelummaan immoo samii irraa gad ilaala. **12** Waaqayyoo dhugumaan waan gaarii ni kenna; lafti keenyas

midhaan ishee ni kenniti. **13** Qajeelummaan fuula isaa dura deema; miilla isaatiifis karaa qopheessa.

86 Kadhannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, waan ani hiyyeessaa fi rakkataa ta'eef, na dhaga'itii deebii naa kenni. **2** Ani sitti of kenneeraatii lubbuu koo eegi. Ati Waaqa koo ti; garbicha kee kan si amanatu oolchi. **3** Yaa Gooftaa na maari; ani guyyaa guutuu sin waammadhaatii. **4** Lubbuu garbicha keetii gammachiisi; yaa Gooftaa, ani lubbuu koo gara keetti oli nan fudhaatii. **5** Yaa Gooftaa ati gaarii dha; dhiifaams namaa goota; warra si waamtaan hundaafis jaalalli kee guddaa dha. **6** Yaa Waaqayyo, kadhannaa koo dhaga'; iyya waammata koos dhaggeeffadhu. **7** Ani guyyaa rakkina kootiitti waammadha; ati deebii naa kennitaatii. **8** Yaa Gooftaa, waqota keessaa kan akka keetii hin jiru; hojiiin hojii keetiin wal qixxaatu tokko iyyuu hin jiru. **9** Yaa Gooftaa, saboonni ati uumte hundinuu dhufanii, fuula kee duratti ni sagadu; maqaa keetiifis ulfina fidu. **10** Ati guddaa fi kan hojii dinqisiisaa hojjetuu dha; Waaqni suma qofa. **11** Yaa Waaqayyo, karaa kee na barsiisi; anis dhugaa keetiin nan bula; ani maqaa kee sodaadhuuf, garaa gargar hin qoodamne naa kenni. **12** Yaa Waaqa koo Gooftaa, ani garaa koo guutuudhaan sin galateeffadha; maqaa kee illee bara baraan nan ulfeessa. **13** Jaalalli ati naa qabdu guddaadhaatii; lubbuu koo dhiidhima sii'ool keessaa baafeerta. (Sheol h7585) **14** Yaa Waaqi, of tuultonna natti ka'aniiru; tuunni finciltootaa, namoonni si hin sodaanne lubbuu koo galaafachuuf barbaadu. **15** Yaa Gooftaa, ati garuu Waaqa garaa laafessaa fi arjaa dha; daftee hin aartu; jaalallii fi amanamummaan kee dhuma hin qabu. **16** Gara kootii deebi'itii na maari; jabina kee tajaajilaa keetii kenni; ilma garbittii keetiis oolchi. **17** Akka diinonni koo arganii qaana'aniif, mallattoo gaarummaa keetii naa kenni; yaa Waaqayyo, ati na gargaartee na jajjabeessiteertaatii.

87 Faarfannaa Ilmaan Qooraahee. Hundeen magaalaa isaa tulluu qulqulluu irra jira. **2** Waaqayyo iddoo jireenya Yaaqoob hunda caalaa, karrawwan Xiyyoon jaallata. **3** Yaa magaalaa Waaqaa, waa'ee keetiif wanni kabajamaan akkana jedhamee ni dubbatama: **4** "Ani Ra'aabii fi Baabilonin warra na beekan gidduutti maqaa nan dha'a; kunoo, Filisxeemii fi Xiirros Itoophiyaa wajjin, 'Namichi kun achitti dhalate' jedhu." **5** Dhugumaan waa'ee Xiyyoon, "Inni kunii fi inni sun ishee keessatti dhalatan; Waaqni Waan Hunda Olii mataan isaa iyyuu ishee dhaaba" jedhama. **6** Waaqayyo yeroo saboota galmeessutti, "Namichi kun achitti dhalate" jedhee barreessa. **7** Warri faarfatanii fi warri meeshaa muuziiqaa taphatan, "Burqaan koo hundi si keessatti argama" jedhu.

88 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Ilmaan Qooraahee kan maahilaati liinootiin Faarfataame. Maskiilii Heemaan Izraahichaa. Yaa Waaqayyo, Waaqa na fayyiftu, ani halkanii fi guyyaa fuula kee duratti nan iyyadha. **2** Kadhannaan koo fuula kee duratti haa dhi'aatu; atis gurra kee gara iyyammaa kootiitti qabi. **3** Lubbuun koo rakkinaan guutamteertii; jireenyi koos awwaalatti dhi'aateera. (Sheol h7585) **4** Ani warra boolla keessa bu'anitti nan lakkaa'ame; akka nama humna hin qabnees nan ta'e. **5** Ani akka nama gorra'amee awwaala keessa ciisuutti, akka nama ati deebitee hin yaadanneetti, akka warra eegumsa kee jalaa ba'aniitti, warra du'an wajjin gatameera. **6** Ati boolla gad fagoo keessa, dukkana hamaa keessas na buufteerta. **7** Dheekkamsi kee ulfaatee narra ciiseera; dambalii kee hundas narra garagalchiteerta. **8** Michoota koo narraa fageessiteerta; isaan biratti jibbamaa na gooteerta; akka ani jalaa hin baanettis

ballalli natti cufameera. **9** Iji koo gaddaan dadhabeera. Yaa Waaqayyo, ani guyyuma guyyaan sin waammadha; harka koo illee gara keetti nan bal'ifadha. **10** Ati dinqii kee warra du'anitti ni argisiiftaa? Warri du'anis ka'anii si galateeffatuu? **11** Jaalalli kee awwaala keessatti, amanamummaan kee immoo Qilee keessatti ni labsamaa? **12** Dinqiiwwan kee dukkana keessatti, yookaan qajeelummaan kee biyya irraanfannaa keessatti ni beekamaa? **13** Yaa Waaqayyo, ani garuu akka ati na gargaartuuf gara keetti nan iyyadha; ganamaanis kadhannaan koo fuula kee duratti ni dhi'aata. **14** Yaa Waaqayyo, ati maaliif na gatta? Fuula kee maaliif na duraa dhokfatta? **15** Ani jiollummaa kootii jalqabee rakkadhee du'uu ga'een ture; naasisuun kee na dhiphiseera; abdiis kutadheera. **16** Dheekkamsi kee narra yaa'e; naasisuun kee na balleesseera. **17** Isaan guyyaa guutuu akkuma lolaa bishaanii na marsu; guutummaan guutuuttis na liqimsaniiru. **18** Michoota koo fi warra na jaallatan narraa fudhatteerta; dukkana qofatu michuu naa ta'e.

89 Maskiilii Eetaan Izraahichaa. Ani waa'ee araara Waaqayyoo bara baraan nan faarfadha; afaan kootiinis amanamummaa kee dhaloota hundumatti nan labsa. **2** Akka araarii kee bara baraan jiraatu, akka ati amanamummaa kee samii keessatti jabeessitee dhaabde nan labsa. **3** Ati akkana jetteerta; "Ani filatamaa koo wajjin kakuu galeera; Daawit tajaajilaa kootiif illee akkana jedhee kacadheera; **4** 'Ani bara baraan sanyii kee nan dhaaba; teessoo kees dhaloota hundaaf nan cimsa.'" **5** Yaa Waaqayyo, samiiwwan dinqii kee jaju; yaa'ii qulqullootaa keessattis amanamummaa kee jaju. **6** Samii keessatti eenyutu Waaqayyoon qixxaachuu danda'a? Uumamawwan samii keessaa kan Waaqayyoon fakkaatu eenyu? **7** Waaqni waldaa qulqullootaa keessatti baay'ee sodaataama; warra naannoo isaa jiran hunda keessaas isatu sodaachisaa dha. **8** Yaa Waaqayyo, Waaqa Waan Hunda Dandeessu, kan akka keetii eenyu? Yaa Waaqayyo, ati jabaa dha; amanamummaan kees si marsa. **9** Ati raafama galaanaa ni moota; yommuu dha'aa isaa jabaatus ni tasgabbeessita. **10** Akka warra qalamaniitti Ra'aabin bulleessite; irree kee jabaa sanaanis diinota kee ni bittinneessite. **11** Samiiwwan kan kee ti; laftis akkasuma kan kee ti; ati addunyaa fi waan ishee keessa jiru hunda hundeesiteerta. **12** Kaabaa fi kibba situ uume; Taaboorii fi Hermoon gammachuudhaan maqaa kee galateeffatu. **13** Ati irree jabaa qabda; harki kee jabaa dha; harki kee mirgaas ol ka'eera. **14** Qajeelummaa fi murtiin qajeelaan hundee teessoo keetii ti; araarii fi amanamummaan fuula kee dura deemu. **15** Yaa Waaqayyo, warri siif ililchuu beekan, warri ifa iddoo ati jirtuu keessa jiraatan eebbifamoo dha. **16** Isaan guyyaa guutuu maqaa keetiin gammadu; qajeelummaa keetiinis si jajatu. **17** Ati ulfina jabina isaanii ti; jaalala keetiinis gaanfa keenya ol qabdeerta. **18** Dhugumaan gaachanni keenya kan Waaqayyoo ti; kan mootii keenya Qulqullicha Israa'elii ti. **19** Ati dur akkana jettee saba kee amanamaatti mul'ataan dubbatteerta: "Ani loltuu tokkoof humna kenneera; dargaggeessa saba keessaa filatamaa tokkos ani ol guddiseera. **20** Ani garbicha koo Daawitin argadheera; zayitii koo qulqulluunis isa dibeera. **21** Harki koo isa wajjin jira; irreen koo isa jajjabeessa. **22** Diinni tokko iyyuu isa hin mo'atu; namni hamaanis isa hin hacuucu. **23** Amajaajota isaa fuula isaa duratti nan barbadeessa; warra isa jibbanis nan dha'a. **24** Amanamummaa fi araarii koo isa wajjin jiraata; gaanfi isaas maqaa kootiin ol jedha. **25** Ani harka isaa galaana irra, harka isaa mirgaas lageen irra nan kaa'a. **26** Innis, 'Ati Abbaa koo ti; Waaqa koo ti, Kattaa Fayyina koo ti' jedhee na waammata. **27** Anis ilma koo hangafa, kan mootota lafaa hundaa olii isa nan godha. **28** Jaalala koo bara baraan isaaf nan tursa; kakuuni ani

isa wajjin qabus hin cabu. **29** Hidda sanyii isaa bara baraan, teessoo isaa illee hamma samiiwwan jiraatanitti nan dhaaba. **30** “Yoo ilmaan isaa seera koo eeguu didan, yoo isaan ajaja koo faana bu’uu baatan, **31** yoo isaan sirna koo cabsanii ajaja koo illee eeguu baatan, **32** ani cubbuu isaanii uleedhaan, yakka isaanii immoo qacceedhaan nan adaba; **33** ani garuu jaalala koo isa irraa hin fudhadhu; yookaan amanamummaa koo sobatti hin geeddaru. **34** Ani kakuu koo hin cabsu; yookaan waan afaan koo dubbates hin geeddaru. **35** Si’a tokko yeroo hundaaf, qulqullina kootiin kakadheera; ani Daawitin hin sobu. **36** Sanyiin isaa bara baraan itti fufa; teessoon isaas akkuma aduu fuula koo dura jiraata; **37** akkuma ji’aas bara baraan ni jiraata; hamma samiiwwan jiranittis cimee dhaabata.” **38** Ati amma garuu isa dhiifteerta; tuffatteerta; isa dibde sanatti baay’ee aarteerta. **39** Kakuu tajaajilaa kee wajjin galte cabsiteerta; gonfoo isaas awwaara keessa buuftee xuressiteerta. **40** Dallaa isaa hunda caccabsiteerta; da’oo isaa jajjabaas barbadeessiteerta. **41** Warri achiin darban hundi isa saamu; olloonna isaas itti qoosu. **42** Ati harka amajajii isaa mirgaa ol qabdeerta; akka diinonni isaa hundi gammadan gooteerta. **43** Arfii goraa dees isaa duubatti deebifteerta; waraana keessattis isa hin gargaarre. **44** Surraa isaa isa irraa balleessiteerta; teessoo isaas lafatti gatteerta. **45** Umurii dargaggummaa isaa gabaabsiteerta; qaaniidhaanis isa haguugdeerta. **46** Yaa Waaqayyo, kun hamma yoomiitti? Ati bara baraan ol dhoksita? Dheekkamsi kee hamma yoomiitti akka ibiddaa boba’a? **47** Umuriin koo hamma akka gabaabaa ta’e yaadadhu. Ati badiisa akkamiitiif ilmaan namaa hunda uumte! **48** Utuu du’a hin argin jiraachuu kan danda’u yookaan humna sii’ool jalaa ol baasuu kan danda’u nama akkamii ti? (Sheol h7585) **49** Yaa Gooftaa, jaalalli kee guddaan durii kan ati amanamummaa keetiin Daawitiif kakkate sun eessa jira? **50** Yaa Gooftaa, akkamiitti akka tajaajilaan kee tuffatame, akkamiitti akka ani arrabsoo saboota hundaa bobaatti baadhe yaadadhu; **51** yaa Waaqayyo, qoosaa diinonni kee natti qoosan, kan isaan ittiin tarkaanfii dibamaa keetii hundatti qoosan yaadadhu. **52** Galanni bara baraan Waaqayyoof haa ta’u!

90 Kadhannaa Musee Nama Waaqaa Sanaa. Yaa Gooftaa, ati dhaloota hunda keessatti iddoo jireenyaa nuu taateerta. **2** Utuu tulluuwwan hin dhalatin yookaan utuu ati lafaa fi addunyaa hin uumin, baraa baraa hamma bara baraatti ati Waaqa. **3** Atis, “Yaa ilmaan namootaa, biyyootti deebi’aa” jettee namoota biyyootti deebista. **4** Fuula kee duratti waggaan kummi tokko, akkuma guyyaa kaleessa darbee ti; yookaan akkuma dabaree eegumsa halkanii tokkoo ti. **5** Ati hirriba du’aatiin namoota haxoofttee balleessita; isaan akkuma marga ganama bayyanatuu ti; **6** margi sun ganama ganama bayyanatu illee galgala galgala garuu coollagee goga. **7** Aariin kee nu fixeera; dheekkamsi kee nu naaseera. **8** Yakka keenya fuula kee dura, cubbuu keenya dhokataa sanas ifa fuula keetii dura keesseerta. **9** Barri keenya hundinuu dheekkamsa keetiin dhumeeraatii; umurii keenyas aaduudhaan fixanna. **10** Dheerinni bara keenyaa waggaa torbaatama, yoo jabaanne immoo waggaa saddeettama ta’a; kuni iyyuu garri caalaan isaa dadhabbii fi rakkinaan guutameera; inni dafee darbaatii; nus barrifnee ni sokkina. **11** Humna aarii keetii eenyutu beeka? Dheekkamsi kee akkuma sodaa nu siif qabaachuu qabnu sanaa guddaadhaatii. **12** Akka nu garaa ogummaadhaan guutame qabaannuuf, bara keenya lakkaa’uu nu barsiisi. **13** Yaa Waaqayyo, deebi’i! Kun hamma yoomiitti ta’a? Tajaajiltoota keetiifis garaa laafi. **14** Akka nu bara keenya guutuu gammannee ililchinuuf, ganama ganama araara keetiin nu quufsi. **15** Hamma baay’ina guyyoota ati nu miite sanaa, hamma baay’ina waggoota

nu rakkanne sanaas nu gammachiisi. **16** Hojiin kee tajaajiltoota keetti, ulfinni kees ijoollee isaaniitti haa mul’ifamu. **17** Eebbi Waaqa keenya Gooftichaa nurra haa bu’u; hojii harka keenyaas jabeessii nuu dhaabi; eeyyee, hojii harka keenyaa jabeessii nuu dhaabi.

91 Namni da’oo Waaqa Waan Hundaa Olee keessa jiraatu, gaaddisa Waaqa Waan Hunda Danda’u sanaa jala boqota. **2** Anis Waaqayyoon, “Inni iddoo ani itti kooluu galuu fi da’annoo koo ti; Waaqa koo kan ani amanadhu dha” nan jedha. **3** Inni dhugumaan kiyoo adamsaa jalaa, dhukkuba nama fixu jalaa si baasa. **4** Inni baallee isaatiin si dhoksa; atis qoochoo isaa jalatti kooluu ni galta; amanamummaan isaa gaachanaa fi dallaa eegumsaa siif ta’a. **5** Atis naasuu halkanii, yookaan xiyya guyyaan futtaafamu hin sodaattu; **6** golfaa dukkana keessa deemu, yookaan dha’icha guyyaa safaan nama balleessu hin sodaannu. **7** Kummi tokko si cinatti, kummi kudhan immoo mirga keetti ni kufa; garuu sitti hin dhi’atu. **8** Ati ijuma kee qofaan ilaalta; adaba hamootatti dhufus ni argita. **9** Ati waan Waaqayyoon iddoo kooluu itti galuu, Waaqa Waan Hundaa Olee iddoo jireenya keetii godhatteef, **10** wanni hamaan si hin tuqu; dha’ichis dunkaana keetti hin dhi’atu. **11** Inni akka isaan karaa kee hunda irratti si eeganiif, ergamoota isaa siif ni ajaja; **12** isaanis akka miilla keetiin dhagaatti hin buuneef harka isaaniitiin ol si fuudhu. **13** Ati leencaa fi buutii irra ejjetta; leenca saafelaa fi jawwee ni dhidhiitta. **14** Waaqayyos akkana jedha; “Sababii inni na jaallatuuf, ani isa nan oolcha; waan inni maqaa koo beekuuf isa nan eega. **15** Inni na waammata; anis nan deebisaaf; rakkina keessatti ani isa wajjin nan ta’a; isa nan oolcha; ulfinas nan kennaaf. **16** Ani umurii dheeraa isa nan quufsa; fayyisuu koos isatti argisiisa.”

92 Faarfannaa Guyyaa Sanbataa Faarfatumu. Waaqayyoon, galateeffachuun, yaa Waaqa Waan Hundaa Olee, maqaa keetiif faarfachuun gaarii dha. **2** Jaalala kee ganamaan, amanamummaa kees halkaniin labsuun, **3** kiraara ribuu kudhaniitiin, sagalee baganaatiinis labsuun gaarii dha. **4** Yaa Waaqayyo, ati hojii keetiin na gammachiiftaatii; ani sababii hojii harka keetiitiif gammachuudhaan nan faarfadha. **5** Yaa Waaqayyo, hojiin kee akkam guddaa dha; yaadni kees akkam gad fagoo dha! **6** Namni qalbii hin qabne waan kana beekuu hin danda’u; gowwaanis hin hubatu; **7** hamoonni yoo akkuma margaa biqilan iyyuu, jal’oonni hundinuu yoo daraaran iyyuu, isaan bara baraan ni barbadaa’u. **8** Yaa Waaqayyo, ati garuu bara baraan ol ol jetta. **9** Yaa Waaqayyo, kunoo diinota kee, kunoo diinonni kee ni badu; warri jal’ina hojjetan hundinuu ni bittinneeffamu. **10** Ati gaanfa koo akka gaanfa gafarsaa ol ol qabde; zayitii haaraa natti dhangaalafte. **11** Iji koo mo’atamuu diinota koo argeera; gurri koos badiisa jal’oota natti ka’anii dhaga’eera. **12** Qajeeltonni akkuma muka meexxii ni dagaagu; akkuma birbira Libaanoonitti ni guddatu; **13** isaan mana Waaqayyoo keessa dhaabamanii jiru; oobdii Waaqa keenyaa keessattis itti tolee misanii jiran. **14** Isaan amma iyyuu bara dullumaa keessa ija naqatu; gabbanatiis dagaaganii jiraatu. **15** Isaanis, “Waaqayyo tolaa dha; inni Kattaa koo ti; hamminni isa keessa hin jiru” jedhanii labsu.

93 Waaqayyo ni mo’a; surraas ni uffata; Waaqayyo surra ni uffata; jabinas hidhata. Addunyaan cimtee dhaabamteerti; hin sochoofamtu. **2** Teessoon kee durumaa jalqabee cimee dhaabateera; ati durii duriitti jalqabdee jirta. **3** Yaa Waaqayyo, galaanonni ol kaasaniru; galaanonni sagalee isaanii ol

kaafataniiru; galaanonni huursuu isaanii ol kaafataniiru. **4** Sagalee bishaan baay'ee caalaa, jabina dha'aa galaanaa caalaas, Waaqayyo ol gubbaa jiru sun humna qabeessa. **5** Seerri kee jabaatee ni dhaabata; Yaa Waaqayyo, qulqullummaan bara baraan faaya mana keetii ti.

94 Yaa Waaqayyo, Waaqa haaloo baafu, Yaa Waaqa haaloo baafu, ifii mul'adhu. **2** Yaa Abbaa Murtii lafa kanaa ka'; of tuultotaaf illee waan isaanii malu kenna. **3** Yaa Waaqayyo, hamma yoomiitti warri hamoon, warri hamoon hamma yoomiitti burraaqu? **4** Isaan dubbii of tuulummaa gad roobsu; jal'oonni hundinuu of dhiibudhaan guutaman. **5** Yaa Waaqayyo, isaan saba kee miidhu; handhuuraa kees ni haccuucu. **6** Haadha hiyyeessaatii fi keessummaa ni gorra'u; ijoollee abbaa hin qabnes ni ajjeesu. **7** Isaan, "Waaqayyo hin argu; Waaqni Yaaqoob hin qalbeeffatu" jedhu. **8** Warri saba keessaa raatoftan mee hubadhaa; isin warri gowwoonni yoom ogeeyyii taatu? **9** Inni gurra uume sun hin dhaga'uu? Inni ija uume hin argu? **10** Inni saboota sirreessu sun hin adabuu? Inni nama barsiisu sun beekumsa hin qabuu? **11** Waaqayyo yaada namaa beeka; akka yaadni namaa faayidaa hin qabnes ni beeka. **12** Yaa Waaqayyo, namni ati adabdu, namni ati seera kee irraa barsiiftu eebbifamaa dha; **13** hamma hamootaaf boolli qotamutti, guyyaa rakkinaatti ati boqonnaa kennitaaf. **14** Waaqayyo saba isaa hin gatuutii; inni akkana illee jedhee handhuuraa ofii isaa hin dhiisu. **15** Murtiin qajeelummaa irratti hundeeffama; toloonni hundinuu isa faana bu'u. **16** Eenyutu hamootatti naa ka'a? Eenyutu na cina dhaabatee warra jal'ina hojjetaniin morma? **17** Utuu Waaqayyo na gargaaruu baatee, silaa yoojta lubbuun koo boolla du'aa keessa jirti. **18** Yaa Waaqayyo yeroo ani, "Miilli koo mucucaateera" jedhetti, araarri kee ol qabee na dhaabe. **19** Yommuu yaaddoon natti baay'atetti, jajjabeessuun kee lubbuu koo gammachiise. **20** Bulchitoonni hamoon, warri seeratti fayyadamani jal'ina hojjetan si wajjin tokkummaa qabaachuu danda'uu? **21** Isaan tokkummaadhaan nama qajeelaatti ka'anii nama yakka hin qabnetti du'a muru. **22** Waaqayyo garuu da'oo, Waaqni koos, kattaa ani itti baqadhu naa ta'eera. **23** Inni gatii cubbuu isaanii isaanumatti deebisa; sababii hammina isaaniiitiif illee isaan balleessa; Waaqayyo Waaqni keenya isaan barbadeessa.

95 Kottaa Waaqayyoof faarfannaa; Kattaa fayyina keenyaatiifis ni ililchinaa. **2** Galataan fuula isaa duratti haa dhi'aannu; faarfannaadhaanis isa haa leellifnu. **3** Waaqayyo Waaqa guddaadhaatii; inni waaqota hundaa olitti Mootii guddaa dha. **4** Qileewwan lafaa harka isaa keessa jiru; fiixeewwan tulluus kan isaa ti. **5** Galaanni kan isaa ti; isatu hojjeetii; lafa gogaa illee harka isaatu uume. **6** Kottaa gad jennee sagadnaa; Uumaa keenya Waaqayyo duratti ni jilbeeffannaa; **7** inni Waaqa keenyaatii; nu immoo saba eegumsa isaa jala jirruu dha; bushaayee harka isaa keessa jiruudhas. Isin har'a yoo sagalee isaa dhageessan, **8** akka Mariibaatti gootan sana, akka gaafa gammoojjii keessatti Maasaatti gootan sanaa mataa hin jabaatinaa; **9** abbootiin keessan utuma hojii koo arganuu, achitti qoranii na ilaalan. **10** Dhaloota sanatti ani waggaa afurtama nan dheekkame; anis, "Isaan saba garaan isaanii karaa irraa jal'atee dha; isaan karaa koo hin beekne" nan jedheen. **11** Kanaafuu ani dheekkamsa kootiin, "Isaan boqonnaa kootii hin galan" jedhee kakadhe.

96 Faarfannaa haaraa Waaqayyoof faarfadhaa; lafti hundinuu Waaqayyoon faarfadhaa. **2** Waaqayyoon faarfadhaa; maqaa isaa eebbisa; fayyisuu isaas guyyuma guyyaan labsaa. **3** Ulfina isaa saboota gidduutti, hojii isaa dinqisiisaa sana immoo

namoota hunda keessatti labsaa. **4** Waaqayyo guddaadhaatii galanni baay'een isaa fi mala; inni waaqota hundaa olittis sodaatamuu qaba. **5** Waaqonni saboota ormaa hundinuu waaqota tolfamoodhaatii; Waaqayyo garuu samiiwwan uume. **6** Miidhaginnii fi surraan fuula isaa dura jiru; jabinnii fi ulfinni iddoo qulqullummaa isaa keessa jiru. **7** Yaa maatiiwwan sabootaa Waaqayyoof kenna; ulfinaa fi jabina Waaqayyoof kenna. **8** Ulfina maqaa isaatiif malu Waaqayyoof kenna; aarsaa fidaatii oobdii isaa seenaa. **9** Bareedina qulqullummaa isaatiif Waaqayyoon waaqeffadhaa; isin lafti hundinuu fuula isaa duratti holladhaa. **10** Saboota gidduutti, "Waaqayyo mootii dha" jedhaa; addunyaan jabaatee dhaabatteerti; sochoofamuus hin dandeessu. Inni qajeelummaadhaan sabootaaf murtii kenna. **11** Samiiwwan haa ililchan; laftis haa gammaddu; galaannii fi wanni isa keessa jiru hundinuu haa huursu. **12** Dirreewwanii fi wanni isaan irra jiran hundinuu haa gammadan. Mukkeen bosonaa hundinuu gammachuudhaan haa faarfatan. **13** Uumamni hundi fuula Waaqayyoo duratti haa faarfatu; inni ni dhufaatii; inni lafatti murteessuuf ni dhufa. Addunyaatti qajeelummaadhaan, sabootatti immoo dhugaa isaatiin ni mura.

97 Waaqayyo mo'eera; lafti haa gammaddu; biyyoonni qarqara galaanaa hedduunis haa ililchan. **2** Duumessaa fi dukkanni limixiin isa marsaniiru; qajeelummaa fi murtii qajeelaan hundee teessoo isaa ti. **3** Ibbiddi fuula isaa dura deeme diinota isaa naannoo isaatii fixa. **4** Balaqqeen isaa addunyaa ibsa; laftis argitee hollatti. **5** Tulluuwwan fuula Waaqayyoo duratti, fuula Gooftaa lafa hundumaa durattis akkuma gagaa baqu. **6** Samiiwwan qajeelummaa isaa labsu; saboonni hundinuu ulfina isaa argu. **7** Warri fakkii waaqeffatan, kanneen waaqota tolfamoon of jajan hundi haa qaaneffaman; isin waaqonni hundinuu isa waaqeffadhaa! **8** Yaa Waaqayyo, sababii murtii keetiitiif, Xiyoon dhageesse ililchiti; gandoonni Yihuudaas ni gammadu. **9** Yaa Waaqayyo, ati lafa hundumaa irratti Waaqa Waan Hundaa Ollii ti; ati waaqota hundumaa irra akka malee ol ol jetteerta. **10** Sababii inni lubbuu amanamoota isaa eegee, harka hamootaa jalaa isaan baasuuf, warri Waaqayyoon jaallatan hammina haa jibban. **11** Qajeeltota irratti ifni ni ifa; gara tolootaafis gammachuun ni dhufa. **12** Isin qajeeltonni Waaqayyotti gammadaa; maqaa isaa qulqulluus galateeffadhaa.

98 Faarfannaa. Waaqayyoof faarfannaa haaraa faarfadhaa; inni dinqii hojjeeratii; harki isaa inni mirgaatii fi irreen isaa qulqulluun, akka inni mo'annaa argatu godhaniiru. **2** Waaqayyo akka fayyisuun isaa beekamu godheera; qajeelummaa isaas sabootatti mul'iseera. **3** Inni jaalala isaatii fi amanamummaa isaa mana Israa'eliif yaadateera; daariin lafaa hundinuu, fayyisuu Waaqa keenyaa arganiiru. **4** Lafti hundinuu Waaqayyoof ililchaa; faarfannaa gammachuutiin iyyaa; weedduu galataas weeddisaa; **5** baganaadhaan faarfannaa galataa, baganaa fi sagalee weedduutiin Waaqayyoof faarfadhaa; **6** malakataa fi sagalee gaanfaatiin, fuula Waaqayyo mootichaa duratti ililchaa. **7** Galaannii fi wanni isa keessa jiru hundinuu, addunyaa fi wanti ishee keessa jiraatu hundinuu haa huursan. **8** Lagen harka isaanii haa rurrukutan; tulluuwwanis tokkummaadhaan haa ililchan; **9** isaan fuula Waaqayyoo duratti haa faarfatan; inni lafatti murteessuu ni dhufaatii. Inni addunyaaf qajeelummaadhaan, namootaaf immoo utuu wal hin caalchisin murtii kenna.

99 Waaqayyo mo'eera; saboonni haa hollatan; inni kiirubeel gidduu, teessoo isaa irra taa'a; lafti haa raafamtu. **2** Waaqayyo Xiyoon keessatti guddaa dha; inni saboota hunda

irra ol ol jedheera. **3** Isaan maqaa kee guddichaa fi sodaachisaa sana haa jajan; inni qulqulluu dha. **4** Mootichi humna qabeessa; inni murtii qajeelaa jaallata; ati tola hundeesiteerta; Yaaqoob keessattis haqaa fi qajeelummaa hojjetteerta. **5** Waaqayyoo Waaqa keenya leellisaa; ejjeta miilla isaa jalatti sagadaa; inni qulqulluu dha. **6** Musee fi Aroon luboota isaa keessa turan; Saamu'eelis warra maqaa isaa waammatan keessa ture; isaan Waaqayyoon waammatan; innis deebii kenneef. **7** Inni utubaa duumessaa keessaa isaaniitti dubbate; isaanis sirna isaatii fi seera inni isaaniif kenne eegan. **8** Yaa Waaqayyoo Waaqa keenya, ati deebii isaani kenbite; ati balleessaa isaani adabdu illee, Israa'eliif Waaqa dhiifama gootu turtte. **9** Waaqa keenya Waaqayyoon leellisaa; tulluu isaa qulqulluu irrattis waaqeffadhaa; Waaqayyoo Waaqni keenya Waaqa qulqulluudhaatii.

100 Faarfannaa Galataa. Lafti hundinuu Waaqayyooof ililchaa. **2** Gammachuudhaan Waaqayyoon waaqeffadhaa; faarfannaa gammachuutiinis fuula isaa duratti dhi'aadhaa. **3** Akka Waaqayyoo Waaqa ta'e beekaa; isattu nu uume; nu kan isaa ti; nu saba isaa ti; hoolota tika isaa jala jirruu dha. **4** Galateeffachuudhaan karrawwan isaa, jajachuudhaanis oobdii isaa seenaa; isa galateeffadhaa; maqaa isaa illee eebbisaa. **5** Waaqayyoo gaariidhaatii; araarri isaa kan bara baraa ti; amanamummaan isaas dhalootaa gara dhalootaatti itti fufa.

101 Faarfannaa Daawit. Ani jaalala keetii fi murtii kee qajeelaa sanaaf nan faarfadha; Yaa Waaqayyoo ani siif nan faarfadha. **2** Ani jireenya hir'ina hin qabne jiraachuuf of nan eeggadha; ati yoom gara koo dhufu? Ani garaa qulqulluudhaan, mana koo nan jiraadha. **3** Ani ija koo dura, waan hamaa hin kaa'u. Hojii jal'ootaa nan jibba; nattis hin qabatu. **4** Namoonni yaada micciiramaa qaban narraa haa fagaatan; ani jal'ina wajjin tokkummaa hin qabaadhu. **5** Nama dhoksaan ollaa isaa hamatu kam iyyuu, ani afaan nan qabachiisa; nama tuufiin nama ilaaluu fi kan garaa of tuulu qabuuf, ani obsa hin qabaadhu. **6** Akka isaan na wajjin jiraataniif, iji koo amanamoota biyyattii irra jiraatti; namni karaa qajeelaa irra deemu, inni na tajaajila. **7** Namni nama gowwoomsu tokko iyyuu mana koo keessa hin jiraatu; namni soba dubbatu tokko iyyuu fuula koo dura hin dhaabatu. **8** Ani jal'oota biyyattii hunda, ganama ganama nan barbadeessa; warra waan hamaa hojjetan magaalaa Waaqayyoo keessaa nan balleessa.

102 Kadhannaa Namni Dhiphate Tokko Faaruu Boo'ichaa Faarsee Fuula Waaqayyoo Duratti Dhi'eeffatu. Yaa Waaqayyoo, kadhannaa koo naa dhaga'a; iyyi ani gargaarsaaf iyyadhus si bira haa ga'u. **2** Yeroo ani dhiphadhetti, fuula kee na duraa hin dhoksin. Gurra kee gara kootti deebisi; yommuu ani si waammadhu dafitii deebii naa kenni. **3** Barri koo akkuma aaraatti ni badaatii; lafeen koos akkuma barbadaa ibiddaa boba'aa jira. **4** Garaan koo dhukkubsatee akkuma margaa coollageera; ani nyaata koo nyaachuu irraanfadheera. **5** Sababii ani guddisee aaduu, lafeen koo gogaa kootti maxxaneera. **6** Ani akka urunguu gammoojjii, akka urunguu lafa barbadaa'e keessaa unan ta'e. **7** Ani hirriba malee nan bula; akka simbirroo kophaa ishee guutuu manaa irra jirtuus ta'eera. **8** Diinonni koo guyyaa guutuu na arrabsu; warri natti qoosanis abaarsaaf maqaa kootti fayyadamu. **9** Ani akkuma buddeennaatti daaraa nyaadheeraatii; dhugaatii koottis imimmaan makadheera; **10** kunis sababii aarii fi dheekkamsa keetiitiif natti dhufe; ati ol na fuutee gad na darbatteertaatii. **11** Barri koo akkuma gaaddidduu galgala ti; anis akkuma margaa gogeera. **12** Yaa Waaqayyoo, ati bara baraan

teessoo irra jirta; yaadannoon kees dhaloota hundatti darba. **13** Ati kaatee Xiyooniif garaa ni laafta; yeroon itti isheen fudhatama argachuu qabdu ammuumaatii; yeroon murteeffame sun ga'eeraa. **14** Garboonni kee dhagaa isheetti gammaduutii; biyyoo ishees ni mararfatu. **15** Saboonni maqaa Waaqayyoo ni sodaatu; mootonni lafaa hundinuu ulfina kee ni kabaju. **16** Waaqayyoo deebisee Xiyoonin ijaaraatii; ulfina isaatiinis ni mul'ata. **17** Inni kadhannaa gadadamtootaa ni dhaga'a; waammata isaaniis hin tuffatu. **18** Akka sabni hamma ammaatti hin dhalatin Waaqayyoon galateeffatuuf, wannu kun akkana jedhamee dhaloota dhufuuf haa barreeffamu; **19** "Waaqayyoo iddoo qulqullummaa isaa gubbaa irraa gad ilaale; saami irraas gara lafaa gad mil'ate; **20** kanas aaduu warra hidhamanii dhaga'uu fi warra duuti itti murame baasuudhaaf hojjetete." **21** Akkasiin maqaan Waaqayyoo Xiyoon keessatti, galanni isaas Yersusalem keessatti ni labsama; **22** kunis yommuu saboonniif fi mootummoonni, Waaqayyoon waaqeffachuuf walitti qabamanitti ta'a. **23** Inni jabina koo karaatti hambise; umurii koos ni gabaabse. **24** Anis akkanan jedhe: "Yaa Waaqa ko, walakkaa umurii kootti na hin fudhatin; waggoonni kee dhalootaa hamma dhaloota hundaatti itti fufu. **25** Ati jalqabatti lafa hundeesite; samiiwwanis hojii harka keetii ti. **26** Isaan ni badu; ati garuu ni jiraatta; hundumti isaani akkuma wayyaa ni dhumu. Ati akkuma uffataa isaan geeddarta; isaanis ni badu. **27** Ati garuu sanuma; umuriin kees gonkumaa dhuma hin qabu. **28** Ijoolleen garboota keetii sodaa malee jiraatu; sanyiin isaaniis fuula kee dura jiraata."

103 Faarfannaa Daawit. Yaa lubbuu ko, Waaqayyoon eebbisi; keessi namummaa koo hundi maqaa isaa qulqulluu sana eebbisaa. **2** Yaa lubbuu koo Waaqayyoon eebbisi; tola isaa hundas hin irraanfatin. **3** Inni cubbuu kee hundumaa siif dhiisa; dhukkuba kee hundumaa ni fayyisa; **4** jireenya kee boolla irraa ni baraara; jaalalaa fi gara laafinaan si gonfa; **5** akka dargaggummaan kee akkuma risaa haaromfamuufis, inni fedhii kee waan gaariidhaan ni guuta. **6** Waaqayyoo warra cunqurfaman hundaaf qajeelummaa fi murtii qajeelaa kenna. **7** Inni karaa isaa Museetti, hojii isaa immoo saba Israa'elitti beeksise. **8** Waaqayyoo gara laaffesaa fi arjaa dha; inni aaruuf hin ariifatu; jaalalli isaas baay'ee dha. **9** Inni yeroo hunda hin dheekkamuu; aarii isaa illee bara baraan hin kuufatu; **10** inni akka cubbuu keenyaatti nu hin adabne; yookaan akka balleessaa keenyaatti nuuf hin deebifne. **11** Akkuma samiiwwan lafa irraa ol fagaatan sana, jaalalli inni warra isa sodaataniif qabu akkasuma guddaa dha; **12** akkuma ba'i biiftuu lixa biiftuu irraa fagaatu, akkasuma inni balleessaa keenya nurraa haqeera. **13** Akkuma abbaan ijoollee isaatiif garaa laafu, Waaqayyoo warra isa sodaataniif garaa ni laafa; **14** inni akka nu itti uumamne ni beekaatii; akka nu biyyoo taanes ni yaadata. **15** Barri namaa akkuma margaa ti; akka abaaboo dirrees ni misa; **16** inni yeroo bubbeen itti bubbisutti ni bada; iddoo isaas deebi'ee isa hin yaadatu. **17** Jaalalli Waaqayyoo garuu bara baraa hamma bara baraatti warra isa sodaatan wajjin ni jiraata; qajeelummaan isaa immoo ijoollee ijoollee isaaniitti darba; **18** warra kakuu isaa eeganitti, warra ajaja isaatti bulu yaadatanittis ni darba. **19** Waaqayyoo teessoo isaa samii keessa dhaabbateera; mootummaan isaas waan hunda bulcha. **20** Isin ergamoonni isaa, warri ajaja isaa eegdan jajjabaan, warri dubbii isaatiif ajajamtanis Waaqayyoon eebbisaa. **21** Raayyaan isaa hundinuu, isin tajaajiltoonni isaa warri fedhii isaa guuttan Waaqayyoon eebbisaa. **22** Uumamawwan bulchiinsa isaa jala lafa hunda jirtan hundi Waaqayyoon eebbisaa. Yaa lubbuu ko, Waaqayyoon eebbisi.

104 Yaa lubbuu ko, Waaqayyoon eebbisi. Yaa Waaqayyo, Waaqa ko, ati akka malee guddaa dha; miidhaginaa fi surraa uffatteerta. **2** Ati akkuma wayyaa ifa uffatta; samiiwwanis akkuma dunkaanaa diriirsita. **3** Dareeraa dinqa isaa bishaanota irra buufna. Duumessoota gaarii isaa godhata; qoochoo bubbee yaabbattee deema. **4** Inni ergamoota isaa hafuurota, tajaajiltoota isaa immoo arraba ibiddaa godha. **5** Inni lafa hundee ishee irra dhaabeera; isheenis gonkumaa hin sochootu. **6** Ati akkuma wayyaatti tuujubaan ishee haguugde; bishaanonnis tulluuwwanii ol dhaabatan. **7** Ati ifannaan bishaanonni baqatan; sagalee qaqawwee keetii dhageenyaan gugatan. **8** Isaan tulluuwwan irraan dhangala'an; gara iddoo ati isaanii qopheessitee, gara sululootaatti gad yaa'an. **9** Akka isaan deebi'anii lafa hin haguugneef ati daarii isaan darbuu hin dandeenye isaan dura dhaabde. **10** Akka burqaawwan sululoota keessa yaa'an goota; isaanis tulluuwwan gidduu yaa'u. **11** Isaan bineensota bakkee hundaaf bishaan kennu; harroonni diidaas dheebuu ba'u. **12** Simbirroonni samii bishaanota biratti mandhee ijaarratan; dameewwan gidduutti ni faarfatan. **13** Inni mana isaa kan olii irraa tulluuwwan bishaan oobafta; laftis ija hojii keetiitiin quufi. **14** Inni lafa irraa nyaata kennuuf jedhee looniiif marga, faayidaa namaatiif immoo biqiltuuwwan biqilcha; **15** akka daadhiin wayinii garaa nama gammachiisu, akka zayitiin fuula nama cululuqsuu fi akka midhaan nama jajjabeessu ni goota. **16** Mukkeen Waaqayyoo, birbirsii Libaanoon kan inni dhaabe sun bishaan quufaniiru. **17** Simbirroonni achitti mandhee isaanii ijaarratu; hummoonis birbirsaa irraa mana qabdi. **18** Tulluuwwan dhedheeroon da'oo re'ee diidaa ti; holqi kattaawwanii immoo da'oo osolee ti. **19** Inni akka ji'i waqtiilee gargar qoodu godha; biiftuunis yeroo itti lixxu ni beekti. **20** Ati dukkana uumta; halkanis ni ta'o; bineensonni bosonaa hundis gad yaa'u. **21** Leenci saafelli waan nyaatu barbaadee aada; nyaata isaas Waaqa bira barbaada. **22** Isaan yommuu biiftuun baatutti walitti qabamu; dacha'aniiis goda isaanii keessa ciciisu. **23** Namni gara hojii isaatti, hamma galgalaattis gara jiruu isaatti ni ba'a. **24** Yaa Waaqayyoo, hojii kee akkam baay'ee dha! Ati hunda isaanii ogummaadhaan hojjetee; laftis uumamawwan keetiin guutamte. **25** Galaanni guddaa fi bal'aan kun, uumamawwan hamma hin qabneen guutame; kan lubbuu qabeeyyiin gurguddaa fi xixinnoon keessa jiraatan kunnoo jira. **26** Dooniwwan as irra deddeebi'u; lewaataan kan akka inni achi keessa taphatuuf ati uumtes achi jira. **27** Akka ati nyaata isaanii yeroo barbaachisuutti isaaniif kennituuf, isaan hundi si eeggatu. **28** Yeroo ati isaaniif kennitutti, isaan walitti qabatu; yeroo ati harka kee bal'iftutti, isaan waan gaarii quufu. **29** Yeroo ati fuula kee dhokfattutti, isaan ni na'u; yeroo ati hafuura isaanii fudhattutti, isaan du'anii biyyootti deebi'u. **30** Yeroo ati Hafuura kee ergitutti isaan ni uumamu; atis fuula lafaa ni haaromsita. **31** Ulfinni Waaqayyoo bara baraan haa jiraatu; Waaqayyoo hojii isaatti haa gammadu; **32** inni ilaallaan lafti hollatte; inni tuqnaan tulluuwwan keessaa arrii ba'e. **33** Bara jireenya koo guutuuni ani Waaqayyoo nan faarfadha; hamma lubbuun koo jirtuttis faarfannaadhaan Waaqa koo nan galateeffadha. **34** Irra deddeebi'ee yaaduun koo isa haa gammachiisu; ani Waaqayyotti nan gammadaatii. **35** Cubbamoonni lafa irraa haa badan; hamoonnis si'achi hin jiraatin. Yaa lubbuu koo Waaqayyoon eebbisi. Haalleluuyaa.

105 Waaqayyoof galata galchaa; maqaa isaas waammadhaa; waan inni hojjetes saboota gidduutti beeksisaa. **2** Isaaf faarfadhaa; faarfannaadhaan isa galateeffadhaa; wa'ee hojii isaa isa dinqisiisaa hundaas odeessa. **3** Maqaa isaa qulqulluu sanaan boonaa; garaan warra Waaqayyoon barbaadanii haa

gammadu. **4** Waaqayyoo fi humna isaa barbaaddadhaa; yeroo hunda fuula isaa barbaadaa. **5** Dinqii inni hojjetee, hojii isaa dinqii sanaa fi murtii inni labse yaadadhaa; **6** isin tajaajiltoonni isaa, warri sanyii Abrahaam taatan, isin filatamtoonni isaa, ilmaan Yaaqoobis kana yaadadhaa. **7** Inni Waaqayyoo Waaqa keenya; murtiin isaas lafa hunda irra jira. **8** Inni kakuu isaa bara baraan, waadaa gale sanas dhaloota kumaaf ni yaadata; **9** inni kakuu Abrahaam wajjin gale, kakuu Yisihaaqiif kakates ni yaadata. **10** Kanas Yaaqoobiif seera, Israa'eliiif immoo kakuu bara baraa godhee akkana jedhee mirkaneeesseera: **11** "Ani biyya Kana'an qooda ati dhaaltu godhee siif nan kenna." **12** Isaan yeroo lakkoobsaan xinnoo turanitti, dhugumaanuu xinnoo fi biyyattii keessattis keessummoota turanitti, **13** sabaa gara sabaatti, mootummaa tokkoo gara mootummaa biraatti jooran. **14** Inni akka namni tokko iyyuu isaan cunqursu hin eeyyamte; sababii isaaniitiifis akkana jedhee mootota ifate: **15** "Dibamtoota koo hin tuqinaa; rajoota koos hin miidhinaa." **16** Inni beela biyyattiitti waame; midhaan nyaataa hundas ni balleesse; **17** innis Yoosef namicha akka garbaatti gurgurame tokko isaan dura erge. **18** Isaan foncaadhaan miilla isaa luqqisan; mormi isaas sibiila keessa galfame; **19** hamma wanni inni duraan dursee dubbate guutamutti dubbiin Waaqayyoo isaa qore. **20** Mootiin nama ergee gad isa dhiisise; bulchaan sabaa isa hiiksise. **21** Mootichis mana isaa irratti ajajaa, qabeenya isaa hunda irratti immoo bulchaa isa godhate; **22** kanas akka inni akkuma fedhetti qondaaltota isaa gorsuuf, akka inni maanguddoota isaa ogummaa barsiisuuf godhe. **23** Israa'el biyya Gibxi dhaqee; Yaaqoobis akka alagaatti biyya Haam keessa jiraate. **24** Waaqayyoo saba isaa akka malee baay'ise; akka isaan amajajoota isaanii caalaa jabaatanis godhe; **25** innis akka isaan saba isaa jibbanii fi akka isaan tajaajiltoota isaatti mari'ataniif yaada isaanii geeddare. **26** Waaqnis Musee tajaajilaa isaatii fi Aroon filatamaa isaa erge. **27** Isaanis jara gidduutti mallattoo isaa, biyya Haam keessatti immoo dinqii isaa argisiisan. **28** Inni dukkana ergee biyyattii dukkanee; isaan dubbii isaatti fincilaniiruutti. **29** Inni bishaanota isaanii dhiigaati geeddaree akka qurxummiwwan isaanii dhumam godhe. **30** Faateen biyya isaanii guutee dinqa mootota isaanii keessa yaa'e. **31** Inni dubbannaan tuunni tisiisaatii fi bookeen biyya isaanii hunda keessa guutte. **32** Inni qooda bokkaa cabbi isaaniiif roobse; bakakkaas biyya isaaniitti erge; **33** wayinii isaaniitii fi muka harbuu isaanii balleesse; mukkeen biyya isaanis ni caccabse. **34** Inni dubbannaan hawaannisii fi korophisni hedduun dhufan; **35** isaanis biqiltuu biyya jaraa hunda nyaatan; waan lafti isaanii baases ni fixan. **36** Ergasii inni hangafa biyya isaanii hunda, jabina isaanii jalqabaa ni dha'e. **37** Akka sabni Israa'el meettii fi warqee baadhatee ba'u godhe; gosa isaanii keessaa namni tokko iyyuu hin gufanne. **38** Israa'eloonni baanaan warri Gibxi gammadan; isaan Israa'elin sodaatanii turaniitii. **39** Inni akka gaaddisaatti duumessa isaan irra qabe; akka halkanii isaaniiif ibsuuf immoo ibidda qabsiiseef. **40** Isaan kadhannaan inni dimbiriqqee kenneef; buddeena samiitiinis isaan quufse. **41** Innis kattaa bane; bishaanis keessaa gad dhangala'e; akkuma bishaan lagaattis gammoojjii keessa yaa'e. **42** Inni waadaa isaa qulqulluu, kan garbicha isaa Abrahaamiif gale sana yaadateeraatii. **43** Inni saba isaa gammachuun, warra isaaf filataman immoo ililleedhaan baaseera; **44** inni biyya ormootaa isaaniif kenne; isaanis waan saboonni sun itti dadhaban dhaalan; **45** kanas akka isaan sirna isaa eeganii seera isaatiif bulaniif godhe. Haalleluuyaa.

106 Haalleluuyaa. Waaqayyoof galata galchaa; inni gaariidhaatii; jaalalli isaa bara baraan jiraata. **2** Eenyutu hojii Waaqayyoo jabaa sana labsuu, yookaan galata

isaa guutummaatti odeessuu danda'aa? **3** Warri jabeessanii murtii qajeelaa eegan, warri yeroo hunda waan qajeelaa hojjetan eebbifamoo dha. **4** Yaa Waaqayyo, yommuu saba keetti faara toltutti na yaadadhu; yommuu isaan oolchituttis na gargaari; **5** akka ani badhaadhummaa filatamtoota keetii arguuf, akka ani gammachuu saba keetii keessatti hirmaadhee dhaala kee wajjin boonuuf na yaadadhu. **6** Nu akkuma abbootii keenyaa cubbuu hojjenneerra; yakka hojjenneerra; hamminas hojjenneerra. **7** Abbootiin keenya yeroo biyya Gibxi keessa turanitti, dinqii kee hin hubanne; baay'ina araraa keetiis hin yaadanne; isaan galaana biratti, Galaana Diimaa biratti sitti finqalan. **8** Ta'us inni akka humni isaa guddaan sun beekamuuf, maqaa isaatiif jedhee isaan oolche. **9** Inni Galaana Diimaa ifate; galaanichis ni goge; akkuma waan gammoojjii keessa dabarsuutti lafa gogaa irra isaan dabarse. **10** Harka amajaajii isaanii keessaa isaan baase; humna diinaa jalaa isaan fure. **11** Bishaanonni diinota isaanii liqimsan; tokkoon isaanii iyyuu hin hafne. **12** Ergasii isaan dubbii isaa amananii faarfannaadhaan isa galateeffatan. **13** Isaan garuu yommuuma waan inni hojjetee ture dagatan; gorsa isaas obsaan hin eegganne. **14** Gammoojjii keessatti dharraa hamaadhaan guutaman; lafa onaa keessatti Waaqa qoran. **15** Kanaafuu inni waan isaan kadhathan kenneef; garuu dhukkuba nama huqqisu isaaniitti erge. **16** Isaan qubata keessatti Musee fi Aroon qulqullicha Waaqayyooti hinaafan. **17** Lafti afaan banatee Daataanin liqimsite; garee Abiiraamis gad fudhatte. **18** Duuka buutoota isaanii gidduutti ibiddi boba'e; arrabni ibiddaas hamaota fixe. **19** Isaan Kooreebitti jabbii tolfatan; fakkii baqfamee tolfames waaqeffatan. **20** Isa Ulfina isaanii ta'e sana, fakkii sangaa marga dheeduutti geeddaran. **21** Waaqa isaan fayyise, isa biyya Gibxitti waan gurguddaa hojete sana irraanfatan. **22** Dinqii inni biyya Haam keessatti hojete, hojii sodaachisaa inni Galaana Diimaa irratti hojjetes ni irraanfatan. **23** Kanaafuu utuu filatamaan isaa Museen akka dheekkamsi Waaqaa isaan hin balleessineef gidduu galee fuula isaa dura dhaabachuu baatee silaa Waaqni akka isaan balleessu dubbatee ture. **24** Isaanis biyya namatti tolu sana tuffatan; waadaa Waaqni gales hin amanne. **25** Dunkaoota isaanii keessatti ni guunguman; Waaqayyoo isaan ajajamne. **26** Kanaafuu inni akka gammoojjii keessatti isaan gatu harka isaa ol qabatee kakate; **27** sanyii isaanii akka saboota gidduutti gatu, biyyoota hunda keessaa akka isaan bittinneessu kakate. **28** Isaan Ba'aal Phe'ooritti of kennanii aarsaa waaqota lubbuu hin qabneef dhi'eeffame nyaatan. **29** Hojii isaanii hamaa sanaan Waaqayyoon dheekkamsaaf kakaasan; dha'ichis isaan irra bu'e. **30** Garuu Fiinehaas ka'ee gidduu seennaan dha'ichi sun dhaabate. **31** Kunis dhalootaa hamma dhalootaatti, akka qajeelummaatti isaaf herregame. **32** Isaan bishaan Mariibaa biratti akka Waaqayyo aaru godhan. Museenis sababii isaaniitiif rakkate; **33** sababii isaan Hafuura Waaqaatti fincilaniif Museen utuu itti hin yaadin dubbate. **34** Isaan akka Waaqayyo isaan ajajetti, saboota hin balleessine; **35** isaan garuu ormootatti makamanii duudhaa isaanii baratan. **36** Waaqota isaanii tolfamoo, kanneen kiyyoo isaanitti ta'an waaqeffatan. **37** Ilmaan isaaniitii fi intallan isaanii aarsaa godhanii hafuurota hamoof dhi'eessan. **38** Isaanis dhiiga warra balleessaa hin qabnee, dhiiga ilmaan isaaniitii fi intallan isaanii, kan waaqota tolfamoo Kana'aaniif aarsaa godhanii dhi'eessan sana dhangalaasan; biyyattiinis dhiiga isaaniitiin faalamte. **39** Isaan waanuma hojjetaniin of xureessan; hojii isaaniitiin sagaagaltoota of taasisan. **40** Kanaafuu Waaqayyo saba isaatti aare; handhuuraa isaas ni balfe. **41** Inni dabarsee ormootatti isaan kenne; amajaajonni isaaniis of jalatti isaan

bulchan. **42** Diinonni isaanii isaan cunqursan; humna isaanii jalas isaan galfatan. **43** Inni yeroo baay'ee isaan baraare; isaan garuu ittuma fufanii fincilan; ittuma caalchisaniis cubbuu hojjetan. **44** Inni garuu yommuu iyya isaanii dhaga'etti, rakkina isaanii hubate; **45** isaaniif jedhee kakuu isaa yaadate; sababii jaalala isaa guddaa sanaatiif garaa laafeef. **46** Inni akka warri isaan booji'an hundinuu garaa isaaniif laafaniif godhe. **47** Yaa Waaqayyo, Waaqa keenya nu oolchi; akka nu maqaa kee qulqulluu sana galateeffannuuf, akka galata keetiin of jajnuufis, ormoota keessaa walitti nu qabi. **48** Waaqayyo, Waaqa Israa'eliitiif, bara baraa hamma bara baraatti galanni haa ga'u. Namni hundinuu "Ameen!" haa jedhu. Haalleluuyaa!

107 Waaqayyoof galata galchaa; inni gaariidhaatii; jaalalli isaa bara baraan jiraata. **2** Warri Waaqayyo isaan fure, warri inni harka diinaatii baase, **3** warri inni biyya gara garaatii, ba'aa fi lixa biiftuutii, kaabaa fi kibbaa walitti qabe waan kana haa dubbatan. **4** Isaan keessaa tokko tokko gammoojjii goggogaa keessa jooran; magaalaa keessa jiraachuu danda'anis hin arganne. **5** Isaan ni beela'an; ni dheebotanis; lubbuun isaanis isaan keessatti gaggabde. **6** Isaan rakkina isaanii keessatti Waaqayyotti iyyatan; innis dhiphina isaanii keessaa isaan baase. **7** Inni hamma isaan magaalaa keessa jiraachuu danda'an ga'anitti karaa qajeelaa irra isaan qajeelche. **8** Isaan sababii jaalala isaa kan hin geeddarame sanaatii fi hojii dinqii kan inni ilmaan namaatiif hojete sanaatiif Waaqayyoon haa galateeffatan; **9** inni warra dheebotan dheebuu baase warra beela'an illee waan gaariidhaan qufusaatii. **10** Isaan keessaas tokko tokko sibiilaan hidhamanii rakkachaa, dukkanaa fi dimimmisa keessa jiraatan; **11** isaan dubbii Waaqaatti fincilanii gorsa Waaqa Waan Hundaa Oliis tuffataniiruutii. **12** Kanaafuu inni dabarsee hojii dadhabsiisaatti isaan kenne; isaanis ni gufatan; namni isaan gargaaru tokko iyyuu hin argamne. **13** Isaan rakkina isaanii keessatti Waaqayyotti iyyatan; innis dhiphina isaanii keessaa isaan baase. **14** Inni dukkanaa fi dimimmisa keessaa isaan baase; foncaa isaanis gargar kukkute. **15** Isaan sababii jaalala isaa kan hin geeddarame sanaatii fi hojii dinqii kan inni ilmaan namaatiif hojete sanaatiif Waaqayyoon haa galateeffatan; **16** inni balbalawwan naasii caccabsee danqaraawwan sibiilaal illee kukkutaatii. **17** Isaan keessaa tokko tokko cubbuu mataa isaaniitiin gonwooman; sababii balleessaa isaaniitiifis gadadoo keessa seenan. **18** Isaan nyaata gosa kamii iyyuu balfanii afaan boolla du'aa ga'an. **19** Rakkina isaanii keessatti Waaqayyotti iyyatan; innis dhiphina isaanii keessaa isaan baase. **20** Inni dubbii isaa ergee isaan fayyise; awwaala keessaas isaan baase. **21** Isaan sababii jaalala isaa kan hin geeddarame sanaatii fi hojii dinqii kan inni ilmaan namaatiif hojete sanaatiif, Waaqayyoon haa galateeffatan! **22** Aarsaa galataa haa dhi'eessan; faarfannaa gammachuutiinis hojii isaa haa himan. **23** Isaan keessaa tokko tokko dooniidhaan galaana irra deemanii bishaanota gurguddaa irratti daldalan. **24** Isaanis hojii Waaqayyootii fi hojii isaa dinqisiisaa sana tuujuba keessatti argan. **25** Inni dubbatee bubblee jabaa dambalii galaanaa ol fuudhu tokko kaaseeratii. **26** Isaan samiitti ol ba'anii tuujubatti gad bu'an; rakkina isaanii keessatti abdiin kutatan. **27** Akka nama machaa'ee daddarbatamanii gatantaran ogummaan isaanis faayidaa dhabe. **28** Isaan rakkina isaanii keessatti Waaqayyotti iyyatan; innis dhiphina isaanii keessaa isaan baase. **29** Inni akka dambaliin sun qabbanaa'uuf dha'aa galaanaa cal'isiise. **30** Isaan waan dambalii fi dha'aa galaanaa sun cal'isaniif ni gammadan; haala kanaanis gara qubata doonii barbaadaniitti isaan geesse. **31** Isaan sababii jaalala isaa kan hin geeddarame sanaatii fi hojii dinqii kan inni ilmaan namaatiif hojete sanaatiif

Waaqayyoon haa galateeffatan. **32** Waldaa namootaa keessatti isa haa leellisan; wal ga'ii maanguddootaa keessattis isa haa jajan. **33** Innis lagoota gammoojjii taasisee burqaawwan bishaanis gara lafa goggogaatti geeddare; **34** sababii hammina warra achi jiraataniitiif, biyya midhaan baasu lafa soogiddaa taasise. **35** Gammoojjii kuusaa bishaaniitti, lafa goggogaa immoo burqaa bishaaniitti geeddare; **36** inni akka warri beela'an achi jiraatan godhe; isaanis magaalaa keessa jiraatan ijaarratan. **37** Lafa qotiisaa isaanii facaafatanii wayiniis ni dhaabbatan; midhaan gaariis argatan. **38** Inni isaan eebbise; baay'ina isaanis akka malee dabale; akka loon isaanii lakkoobsaan yarachaa deeman hin goone. **39** Yeroo isaan cunqursaadhaan, rakkinaa fi gaddaan xinnaatanii gad deebi'anitti, **40** inni namoota bebeekamoo irratti tuffii roobsee akka isaan gammoojjii karaa hin qabne keessa jooran godhe. **41** Inni garuu rakkattoota dhiphina isaanii keessaa baase; maatii isaanis akkuma bushaayee baay'ise. **42** Qajeeltonni waan kana arganii ililchu; hamoonni hundinuu garuu afaan qabatu. **43** Ogeessi kam iyyuu waan kana yaadatti haa qabatu; jaalala Waaqayyoo kan dhuma hin qabne sana illee haa hubatu.

108 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqi, garaan koo hin raafamu; ani nan faarfadha; lubbuu koo guutuudhaanis sin galateeffadha. **2** Yaa kiraaraa fi baganaa dammaqa! Anis ganamaan nan dammaqa. **3** Yaa Waaqayyo, ani saboota gidduutti galata siif nan galcha; namoota gidduutti wa'a'ee kee nan faarfadha. **4** Jaalalli kee guddaa dha; samiiwwanis caalaa ol dheeraadhaatii; amanamummaan kees samiiwwan qaqqaba. **5** Yaa Waaqi, ati samiiwwaniin olitti ol ol jedhi; ulfinni kees lafa hunda irra haa jiraatu. **6** Akka warri ati jaallattu furamaniif, harka kee mirgaatiin nu oolchi; nu gargaarsi; **7** Waaqni iddoo qulqullummaa isaatii akkana jedhee dubbateera: "Ani gammachuudhaan Sheekemin gargar nan qooda; Sulula Sukootis nan safara. **8** Gili'aad kan koo ti; Miinaaseenis kan koo ti; Efreem gonfoo sibiilaa koo ti; Yihuudaanis bokkuu mootummaa koo ti. **9** Mo'aab caabii dhiqannaa koo ti; Edoom irra kophee koo darbadhee nan buusa; Filisxeem irrattis mo'annaadhaan nan geerara." **10** Eenyutu magaalaa jabeeffamtee ijaaramtetti na fida? Eenyutu Edoomitti na geessa? **11** Yaa Waaqi kan nu gatte, kan loltoota keenya wajjin ba'uu diddes suma mitii? **12** Diina keenya of irraa dhowwuu nu gargaar, gargaarsi namaa faayida hin qabuutii. **13** Nu Waaqa wajjin ni mo'anna; innis diinota keenya gad dhidhiita.

109 Dura Bu'aa Faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqi ani galateeffadhu ati hin cal'isin; **2** namoonni hamoonnii fi gowwoomsitoonni, afaan isaanii natti banatanii jiruutii; isaan arraba sobaatiin maqaa na balleessaniiru. **3** Isaan dubbii jibbaatiin na marsan; sababii tokko malees na lolan. **4** Utuma ani isaan jaalladhuu na himatan; ani garuu nan kadhada. **5** Qooda waan gaarii hammina, qooda jaalala koo immoo jibba naa deebisan. **6** Akka inni isa mormuuf nama itti ramadi; seexannis karaa mirga isaa haa dhaabatu. **7** Yommuu qoratamutti isatti haa muramu; kadhannaan isaas cubbuu isatti haa ta'u. **8** Umuriin isaa haa gabaabbatu, aangoo isaa namni biraa haa fudhatu. **9** Ijoolleen isaa abbaa malee haa hafan; niitiin isaas haadha hiyyeessaa haa taatu. **10** Ijoolleen isaa kadhattoota asii fi achi jooran haa ta'an; mana isaanii diigamaa keessaa illee haa ari'aman. **11** Waan inni qabu hunda namni isa irraa liqii qabu haa fudhatu; bu'aa dadhabbii isaa illee karaa adeemtonni haa saaman. **12** Namni tokko iyyuu isaaf hin na'in, yookaan ijoollee isaa kanneen abbaa hin qabneef garaa hin laafin. **13** Sanyiin isaa haa dhumu; maqaan isaanii dhaloota itti aanu

keessaa haa balleeffamu. **14** Balleessaan abbootii isaa fuula Waaqayyoo duratti haa yaadatamu; cubbuun haadha isaas hin haqamin. **15** Akka inni seenaa isaanii lafa irraa balleessuuf, cubbuun isaanii yeroo hunda fuula Waaqayyoo dura haa jiraatu. **16** Inni hiyyeeyyii fi rakkattoota, warra garaan isaanii madaa'es hamma du'aatti guge malee garaa isaaniif laafuu hin yaadnetii. **17** Inni abaaruu jaallate; abaarsi sun isumatti haa deebi'u; inni eebbisuu hin jaallanne; eebbis isa irraa haa fagaatu. **18** Inni akkuma uffata isaatti abaarsa uffata; abaarsis akkuma bishaanii dhagna isaa seena; akkuma zayitiis lafee isaa lixa. **19** Abaarsi sun akkuma uffata inni ittiin of haguuguu, sabbata inni yeroo hunda hidhatuus isatti haa ta'u. **20** Kaffaltiin Waaqayyoo warra na himatanii fi warra jireenya koo irratti waan hamaa dubbataniiif kaffalu kanuma haa ta'u. **21** Yaa Waaqayyoo Gooftaa, ati garuu maqaa keetiif jedhii na gargaar; gaarummaa jaalala keetiitiif jedhiitii na oolchi. **22** Ani hiyyeessaa fi rakkataadhaatii; garaan koos na keessatti madaa'eera. **23** Ani akkuma gaaddidduu galgalaa badeera; akkuma hawwaannisaas olii gad oofameera. **24** Jilbi koo soomuudhaan dadhabeera; dhagni koos huqqatee lafeetti ba'eera. **25** Ani warra na himatan biratti waan tuffii ta'eera; isaan yommuu na argan mataa isaanii raasu. **26** Yaa Waaqayyoo Waaqi, na gargaari; akkuma jaalala keetiitiis na oolchi. **27** Yaa Waaqayyoo, akka wanni kun harka kee ta'e, akka ati waan kana hojjetee isaan haa beekan. **28** Isaan ni abaaruu; ati garuu ni eebbifta; yommuu natti ka'an isaan ni qaana'u; tajaajilaa kee garuu ni gammada. **29** Himattoonni koo salphina haa uffatan; akkuma nama warroo uffatuutti qaaniidhaan haa haguugaman. **30** Ani afaan kootiin guddisee Waaqayyoon nan galateeffadha; waldaa guddaa gidduutis isa nan jajadha. **31** Innis warra lubbuu isaatti muran jalaa isa baasuuf jedhee, karaa harka mirga rakkataatiin dhaabataatii.

110 Faarfannaa Daawit. Waaqayyoo, gooftaa kootiin: "Hamma ani diinota kee ejjete miilla keetii godhutti, karaa mirga koo ta'a'i" jedhe. **2** Waaqayyoo, "Diinota kee gidduutti mo'ii" jedhee bokkuu aangoo keetii Xiyoonii siif erga. **3** Gaafa ati waraanaaf baatu, loltoonni kee fedhee isaaniitiin si faana qajeelu. Ati gadameessa ganamaa keessaa, surraa qulqulluu gonfattee fixeensa dargaggummaa keetii qabaata. **4** Waaqayyoo, "Akka sirna Malkiiseedeqitti, ati luba bara baraa ti" jedhee kakateera. Inni yaada isaa hin geedduru. **5** Gooftaan karaa harka kee mirgaa jira; inni guyyaa dheekkamsa isaatti mootota ni burkuteessa. **6** Inni reeffa tuuluudhaan, bulchitoota guutummaa lafaa barbadeessuudhaan sabootatti mura. **7** Innis laga karaa cina jiru keessaa ni dhuga; kanaafuu mataa ol qabata.

111 Haalleluuyaa. Ani waldaa tolootaatii fi wal ga'ii keessatti, garaa koo guutuudhaan Waaqayyoon nan galateeffadha. **2** Hojiin Waaqayyoo guddaa dha; warri itti gammadan hundinuu irra deddeebi'anii yaadan. **3** Hojiin isaa surra qabeessaa fi kabajamaa dha; qajeelummaan isaas bara baraan jiraata. **4** Inni akka dinqiin isaa yaadatamu godheera; Waaqayyoo arjaa fi gara laafessa. **5** Inni warra isa sodaataniif nyaata kennu; kakuu isaas bara baraan ni yaadatu. **6** Lafa saboota keenii isaaniif kennuudhaan humna hojii isaa saba isaatti mul'iseera. **7** Hojiin harka isaa amanamaa fi qajeelaa dha; ajajni isaa hundinuu amanamaa dha. **8** Isaanis bara baraa hamma bara baratti jabaatanii dhaabatu; amanamummaa fi qajeelummaadhaanis hojjetamu. **9** Inni saba isaatiif furii ergeera; kakuu isaas bara baraan ajajeera; maqaan isaa qulqulluu fi sodaachisaa dha. **10** Waaqayyoon sodaachuun jalqaba ogummaa ti; warri sirna isaa

faana bu'an hundinuu hubamaa gaarii qabu. Galanni isaa bara baraan jiraata.

112 Haalleluuyaa. Namni Waaqayyoon sodaatu, kan ajaja isaatti baay'ee gammadu eebbifamaa dha. **2** Sanyiin isaa lafa irratti jabaa ta'a; dhaloonni tolootaa ni eebbifama. **3** Qabeenyii fi badhaadhummaan mana isaa keessa jira; qajeelummaan isaas bara baraan jiraata. **4** Nama tolaa fi arjaadhaaf, gara laaffesaa fi qajeelaaf, dukkana keessatti iyyuu ifni ni ba'a. **5** Nama arjaa fi nama waa nama liqeessuuf, nama hojii isaa qajeelummaadhaan adeemsifatuuf waan gaariitu ta'a. **6** Dhugumaan inni gonkumaa hin raafamu; namni qajeelaan bara baraan yaadatama. **7** Inni oduu hamaa hin sodaatu; garaan isaas Waaqayyoon amanachuudhaan jabaatee dhaabata. **8** Garaan isaa hin raafamu; hin sodaatu; dhuma irrattis diinota isaa mo'ata. **9** Inni ni bittinneesse; hiyyeeyyiifis ni kenne; qajeelummaan isaa bara baraan ni jiraata; gaanfi isaas ulfinaan ol qabama. **10** Namni hamaan waan kana argee aara; ilkaan isaa qara; baqees ni bada; hawwiin hamootaa faayidaa malee hafa.

113 Haalleluuyaa. Yaa tajaajiltoota Waaqayyoo, galata galchaa; maqaa Waaqayyoo jajadhaa. **2** Ammaa hamma bara baraatti maqaan Waaqayyoo haa eebbifamu. **3** Ba'a biiftuutii hamma lixa biiftuutii, maqaan Waaqayyoo haa jajamu. **4** Waaqayyoo saba hundaa ol jira; ulfinni isaas samiiwwanii ol. **5** Kan akka Waaqayyoo Waaqa keenya isa gubbaa teessoo isaa irra taa'u sanaa eenyu? **6** Kan gad jedhee samii fi lafa ilaalu eenyu? **7** Inni hiyyeessa awwaara keessaa ni kaasa; rakkataas tuulaa daaraa keessaa ol fuudha; **8** inni bulchitoota gidduu, bulchitoota saba isaa gidduus isaan teessisa. **9** Inni akkuma haadha ijoollee kan gammachuudhaan jiraatuutti, dubartii maseena mana ishee keessa ni jiraachisa. Haalleluuyaa.

114 Yeroo sabni Israa'el biyya Gibxii, manni Yaaqoobis saba afaan ormaa dubbatu keessaa ba'etti, **2** Yihuudaan mana qulqullummaa Waaqaa, Israa'el immoo bulchiinsa isaa ta'e. **3** Galaanni argee baqate; Yordaanosis duubatti deebi'e; **4** tulluuwwan akka korbeeyyii hoolaa, gaarranis akkuma xobbaallaawwan hoolaa burraaquu. **5** Yaa galaana, ati maaliif baqatte? Yaa Yordaanos, atis maaliif duubatti deebite? **6** Yaa tulluuwwan, isin maaliif akka korbeeyyii hoolaa, yaa gaarran isinis maaliif akka xobbaallaawwan hoolaa burraaquu? **7** Yaa lafa, fuula Gooftaa duratti, fuula Waaqa Yaaqoob duratti holladhu; **8** inni kattaa gara harootti, kattaa jabaa immoo gara burqaa bishaaniitti geeddare.

115 Nuuf miti; yaa Waaqayyoo, nuuf miti; garuu jaalalaa fi amanamummaa keetiif jedhiitii maqaa keetiif ulfina kenni. **2** Saboonni maaliif, "Waaqni isaanii eessa jira?" jedhu? **3** Waaqni keenya samii keessa jira; inni waan isa gammachiisu kami iyyuu ni hojjeta. **4** Waaqonni isaanii tolfamoon garuu meetii fi warqee harka namaatiin hojjetamanii dha. **5** Isaan afaan qabu; garuu dubbachuu hin danda'an; ijas qabu; garuu arguu hin danda'an; **6** gurra qabu; garuu dhaga'uu hin danda'an; funyaan qabu; garuu fuumfachuu hin danda'an; **7** harka qabu; garuu qaqqabachuu hin danda'an; miilla qabu; garuu deemuu hin danda'an; laagaa isaanii keessatti sagalee tokko illee hin uuman. **8** Warri isaan tolchan kanneen isaan amanatan hundi akkuma isaanii ta'u. **9** Yaa mana Israa'el, Waaqayyoon amanadhu; inni gargaarsaa fi gaachana isaanii ti. **10** Yaa mana Aroon, Waaqayyoon amanadhu; inni gargaarsaa fi gaachana isaanii ti. **11** Isin warri isa sodaattan, Waaqayyoon amanadhaa; inni

gargaarsaa fi gaachana isaanii ti. **12** Waaqayyoo nu yaadata; nu eebbisa; inni mana Israa'el ni eebbisa; mana Aroonis ni eebbisa; **13** inni warra Waaqayyoon sodaatan, xinnaas guddaas ni eebbisa. **14** Waaqayyoo, isinii fi ijoollee keessan haa baay'isu. **15** Waaqayyoo samii fi lafa Uume sun isin haa eebbisu. **16** Samiin samiiwwanii oliis kan Waaqayyoo ti; lafa garuu inni nama'af kenneera. **17** Warri du'an yookaan warri gara iddoo cal'isanitti gad bu'an Waaqayyoon galateeffachuu hin danda'an; **18** nu garuu ammaa jalqabnee bara baraan Waaqayyoon ni eebbifna. Haalleluuyaa.

116 Ani Waaqayyoon nan jaalladha; inni sagalee waammata kootii naa dhaga'eeraatii. **2** Sababii inni gurra isaa gara kootii deebiseef, ani hamman lubbuun jiraadhutti isa nan waammadha. **3** Kiyyoon du'aa na marse; dhiphinni Sii'oolis na qabate; ani rakkinaa fi gaddaan nan mo'ama. (Sheol h7585) **4** Anis, "Yaa Waaqayyoo na oolchi!" jedhee maqaa Waaqayyoo nan waammadhe. **5** Waaqayyoo arjaa fi qajeelaa dha; Waaqni keenya gara laaffessa. **6** Waaqayyoo garraamota ni eega; yeroo ani baay'ee rakkadhetti isatu na gargaare. **7** Yaa lubbuu ko, boqonnaa keetti deebi'i; Waaqayyoo waan gaarii siif godheeraatii. **8** Ati yaa Waaqayyoo lubbuu koo du'a irraa, ija koo immimaan irraa, miilla koo gufachuu irraa waan oolchiteef, **9** ani biyya warra jiraatoo keessa, fuula Waaqayyoo dura nan jiraadha. **10** Ani yeroo, "Ani baay'ee dhiphadheera" jedhetti, amantii koo eeggadheera. **11** Ani yommuun burjaaja'etti, "Namni hundinuu sobduu dha" nan jedhe. **12** Waan gaarii inni naa godhe hundaaf, ani Waaqayyooof maalan deebisa? **13** Ani xoofoo fayyinaa ol kaasee maqaa Waaqayyoo nan waammadha. **14** Fuula saba isaa hundumaa duratti, ani wareega koo Waaqayyooof nan galcha. **15** Duuti qulqulloota isaa, fuula Waaqayyoo duratti ulfina qaba. **16** Yaa Waaqayyoo, ani dhugumaan tajaajilaa kee ti; ani tajaajilaa kee ilma tajaajiltuu keetii ti; ati foncaa koo narraa hiikteerta. **17** Ani aarsaa galataa siif nan dhi'eessa; maqaa Waaqayyooos nan waammadha. **18** Iddoo sabni isaa hundi jirutti, ani wareega koo Waaqayyooof nan galcha; **19** yaa Yerusaleem si keessatti, oobdii mana Waaqayyoo irrattis nan galcha. Haalleluuyaa.

117 Saboonni hundi Waaqayyoon jajadhaa; isin namoonni hundinuu isaa leellisaa. **2** Jaalalli inni nuuf qabu guddaadhaatii; amanamummaan Waaqayyoo bara baraan jiraata. Haalleluuyaa.

118 Waaqayyooof galata galchaa; inni gaariidhaatii; jaalalli isaa bara baraan jiraata. **2** Sabni Israa'el, "Jaalalli isaa bara baraan jiraata" haa jedhu. **3** Manni Aroonis, "Jaalalli isaa bara baraan jiraata" haa jedhu. **4** Warri Waaqayyoon sodaatan, "Jaalalli isaa bara baraan jiraata" haa jedhan. **5** Dhiphina koo keessatti ani Waaqayyotti nan iyyadhe; innis deebi naa kenne; iddoo bal'aas na qubachiise. **6** Waaqayyoo na wajjin jira; ani hin sodaadhu; namni maal na gochuu danda'a? **7** Waaqayyoo na wajjin jira; inni gargaaraa koo ti. Anis diinota koo nan mo'adha. **8** Nama amanachuu irra, Waaqayyotti kooluu galuu wayya. **9** Qondaaltota amanachuu irra, Waaqayyotti kooluu galuu wayya. **10** Saboonni hundinuu na marsan; ani garuu maqaa Waaqayyootiin isaan nan barbadeesse. **11** Isaan karaa hundaan na marsan; ani garuu maqaa Waaqayyootiin isaan nan barbadeesse. **12** Akkuma tuuta kanniisaa na marsan; garuu akka qoraattii gubatuutti barbadaa'an; anis maqaa Waaqayyootiin isaan nan barbadeesse. **13** Ani dhiibamee kufuu ga'een ture; Waaqayyoo garuu na gargaare. **14** Waaqayyoo jabina kootii fi faarfannaa koo ti; inni fayyina koo ta'eera. **15** Sagaleen gammachuutii fi mo'annaa dunkaanota qajeeltotaa keessaa ni dhaga'ama;

“Harki Waaqayyoo kan mirgaa waan jabaa hojeteera! 16 Harki Waaqayyoo mirgaa ol qabameera; harki Waaqayyoo mirgaa waan jabaa hojeteera!” 17 Ani nan jiraadha malee hin du’u; waan Waaqayyoo hojjetes nan labsa. 18 Waaqayyoo jabeessee na adabeera; garuu dabarsee du’atti na hin kenniine. 19 Karra qajeelummaa naa banaa; anis ol galee Waaqayyoof galata nan galcha. 20 Kun karra Waaqayyoo, kan qajeeltonni ittiin ol galanii dha. 21 Ati deebii naa kenniteertaatii, ani sin galateeffadha; ati fayyina naa taateerta. 22 Dhagaan ijaarttonni tuffatan, dhagaa golee ta’eera; 23 Waaqayyoo waan kana hojeteera; kunis ija keenyatti dinqii dha. 24 Guyyaan kun guyyaa Waaqayyoo uumee dha; kottaa ni ililchina; itti gammannas. 25 Yaa Waaqayyoo, si kadhannaa nu oolchi; Yaa Waaqayyoo, si kadhannaa nu milkoomsi. 26 Kan maqaa Waaqayyootiin dhufu eebbifamaa dha. Nu mana Waaqayyoo keessaa isin eebbifna. 27 Waaqayyoo Waaqa; ifa isaas nu irratti ibseera. Dameewwan harkatti qabadhaatii warra ayyaaneffachuu dhaqaniitti makamaa; gara gaanfawwan iddoo aarsaas dhaqaa. 28 Ati Waaqa koo ti; ani sin galateeffadha; ati Waaqa koo ti; isin sin leellisa. 29 Waaqayyoof galata galchaa; inni gaariidhaatii; jaalalli isaa bara baraan jiraata.

119 Warri jireenyi isaanii mudaa hin qabne, kanneen akka seera Waaqayyooti jiraattan eebbifamoo dha. 2 Warri ajajawwan isaa eegan, kanneen garaa guutuun isa barbaadan eebbifamoo dha. 3 Isaan balleessaa hin hojjetan; karaa isaa irras ni deemu. 4 Akka Seerri kee amanamummaadhaan eegamuuf ati ajajeerta. 5 Akka ani ajaja kee eeguuf utuu karaan koo naa qajeellee jiraatee! 6 Ani utuun ajajawwan kee hunda xiyyeeffadhee ilaalee silaa hin qaana’u ture. 7 Ani yommuun seera kee qajeelaa sana baradhuutti, garaa tolaadhaan sin galateeffadha. 8 Ani sirna keetiif nan bula; ati gonkumaa na hin dhiisiin. 9 Dargaggeessi akkamitti jireenya qulqulluu jiraachuu danda’a? Akka dubbii keetiitti jiraachuudhaan. 10 Ani garaa koo guutuudhaan sin barbaada; akka ani ajajawwan kee irraa jal’adhu na hin godhin. 11 Ani akkan cubbuu sitti hin hojjenneef, dubbii kee garaa koo keessa dhokfadheera. 12 Yaa Waaqayyoo, galanni siif haa ta’u; sirna kee na barsiisi. 13 Ani seera afaan keetii ba’u hundumaa, afaan kootiin nan dubbadha. 14 Akkuma namni tokko badhaadhummaa guddaatti gammadu, ani ajaja kee faana bu’uutti nan gammada. 15 Ajajawwan kee irra deddeebi’ee nan yaada; karaa kee irraas ija koo hin buqqifadhu. 16 Ani sirna keetti nan gammada; dubbii kees hin dagadhu. 17 Akka ani jiraadhuu fi dubbii kee eeguuf, garbicha keetiif waan gaarii godhi. 18 Akka ani seera kee keessatti waan dinqisiisaa arguuf, ija koo naa bani. 19 Ani lafa irratti keessummaa dha; ajajawwan kee na duraa hin dhoksin. 20 Lubbuun koo yeroo hunda seera kee hawwuudhaan, laafaa jirti. 21 Ati of tuultota warra abaaramoo, kanneen ajajawwan kee irraa jal’atan ni ifatta. 22 Waan ani seera kee eeguuf, arrabsoo fi tuffii isaanii narraa fageessi. 23 Bulchitoonni walii wajjin taa’anii yoo maqaa na balleessan iyyuu, tajaajilaan kee irra deddeebi’ee labsii kee ni yaada. 24 Ajajni kee gammachuu koo ti; gorsituu kootis. 25 Lubbuun koo biyyooti maxxante; ati akkuma dubbii keetiitti na oolchi. 26 Yeroo ani waa’ee karaa koo sitti himetti, ati deebii naa kennite; sirna kees na barsiisi. 27 Barsiisa seera keetii na hubachiisi; anis irra deddeebi’ee dinqii kee nan yaada. 28 Lubbuun koo gaddaan laafteerti; ati akkuma dubbii keetiitti na jabeessi. 29 Karaa sobaa irraa na fageessi; arjumaadhaanis seera kee na barsiisi. 30 Ani karaa dhugaa filadheera; seera kee dura kaa’adheera. 31 Yaa Waaqayyoo, ani ajaja kee jabeessee qabadheera; ati na hin qaanessin. 32 Sababii ati hubannaa koo naa bal’ifteef ani daandii ajajawwan

keetii irra nan fiiga. 33 Yaa Waaqayyoo, akka ani sirna kee duukaa bu’u na barsiisi; anis hamma dhumaatti isa nan eega. 34 Akka ani seera kee eegee garaa koo guutuun isaaf ajajamuuf hubannaa naa kenni. 35 Daandii ajajawwan keetii irra na deemsisi; anis achitti gammachuu nan argadhaatii. 36 Garaa koo gara ofittummaadhaan faayidaa argachuutti utuu hin ta’in, gara sirna keetiitti naa deebisi. 37 Ija koo waan faayidaa hin qabne irraa deebisi; akkuma dubbii keetiitti na jiraachisi. 38 Ati akka sodaatantuuf, waadaa kee garbicha keetiif guuti. 39 Salphina ani sodaadhu narraa fageessi; seerri kee gaariidhaatii. 40 Kunoo, ani sirna kee nan hawwa; qajeelummaa keetiin na jiraachisi. 41 Yaa Waaqayyoo, jaalalli kee kan hin geeddaramne sun, fayyisuun kees akkuma dubbii keetiitti gara koo haa dhufu; 42 yooos ani sababii dubbii kee amanadhuuf, warra na arrabsaniif deebii kenna. 43 Waan ani seera kee abdadheef, ati dubbii dhugaa afaan koo keessaa hin balleessin. 44 Bara baraa hamma bara baraatii, ani yeroo hunda seera kee nan eega. 45 Ani ajaja kee waanan barbaaduu, bilisummaadhaan nan deddeebi’a. 46 Ani waa’ee ajaja keetii mootota duratti nan dubbadha; hin qaanefamus; 47 waan ani ajajawwan kee jaalladhuuf, isaanitti nan gammada. 48 Ani gara ajajawwan kee kanneen ani jaalladhu sanaatti harka koo ol nan fudhadha; labsii kees irra deddeebi’ee nan yaada. 49 Waadaa tajaajilaa keetiif seente sana yaadadhu; ati isumaan abdiin naa kenniteertaatii. 50 Rakkina koo keessatti jajjabinni koo kana: Waadaan kee na jiraachisa. 51 Of tuultonni akkuma barbaadanitti natti qoosu; ani garuu seera kee irraa hin jal’adhu. 52 Yaa Waaqayyoo, ani seera kee durii sana nan yaadadha; isa keessattis jajjabina nan argadha. 53 Sababii hamoota warra seera kee dhiisaniitiif, aariin na gugguba. 54 Iddoo keessumummaa koo hundatti seerri kee faarfannaa koo ti. 55 Yaa Waaqayyoo, ani halkan keessa maqaa kee nan yaadadha; seera kees nan eega. 56 Waan ani ajaja kee eegeef, kun naaf ta’eera. 57 Yaa Waaqayyoo, ati qooda koo ti; anis dubbii keetiif ajajamuuf waadaa galeera. 58 Ani garaa koo guutuun fuula kee barbaaddadheera; ati akkuma waadaa keetiitti naa araarami. 59 Ani karaa koo itti deddeebi’ee yaadeera; tarkaanfii koo gara sirna keetiitti deebiseera. 60 Ani ajajawwan kee eeguuf, waan ariifadha; hin barfadhus. 61 Hamoonni yoo funyoodhaan na hidhan iyyuu, ani seera kee hin irraanfadhu. 62 Sababii seera kee qajeelaa sanaatiif, ani si galateeffachuuf jedhee halkan walakkaa nan ka’a. 63 Ani warra si sodaatan hundaaf, warra ajaja kee eegan hundaafis michuu dha. 64 Yaa Waaqayyoo, lafti jaalala keetiin guutamteerti; sirna kee na barsiisi. 65 Yaa Waaqayyoo, ati akkuma dubbii keetiitti, tajaajilaa keetiif waan gaarii gooteerta. 66 Murtii gaarii fi beekumsa na barsiisi; ani ajajawwan keetii nan amanaatii. 67 Ani utuun hin rakkatin karaa irraa badee ture; amma garuu dubbii kee nan eega. 68 Ati gaarii dha; wanni ati hojjetus gaarii dha; sirna kee na barsiisi. 69 Of tuultonni yoo sobaan maqaa na balleessan iyyuu, ani garaa koo guutuudhaan seera kee nan eega. 70 Onneen isaanii mooraan haguugamteerti; ani garuu seera keetii nan gammada. 71 Akka ani sirna kee baradhuuf, rakkachuun koo anaaf gaarii ture. 72 Meetiif fi warqee kumaatama irra, seeri afaan keetii ba’u anaaf gaariidha. 73 Harki kee na uume; na tolches; akka ani ajaja kee baradhuuf ati hubannaa naa kenni. 74 Sababii ani dubbii kee abdadheef, warri si sodaatan yommuu na arganitti haa gammadan. 75 Yaa Waaqayyoo, ani akka murtiin kee qajeelaa ta’ee, akka atis amanamummaadhaan na dhiphiste beeka. 76 Akkuma ati tajaajilaa keetiif waadaa galte sanatti, jaalalli kee kan hin geeddaramne sun na haa jajjabeesu. 77 Akka ani lubbuun jiraadhuuf gara laafinni kee gara koo haa dhufu; seerri kee gammachuu kootii. 78 Of tuultonni waan sababii

malee na yakkaniif haa qaana'an; ani garuu irra deddeebi'ee seera kee nan yaada. **79** Warri si sodaatan, kanneen seera kee hubatan gara kootti haa deebi'an. **80** Akka ani hin qaanofneef garaan koo seera kee duratti hanqina hin qabaatin. **81** Lubbuun koo fayyisuu kee hawwuudhaan gaggabdi; ani garuu dubbii kee nan abdadha. **82** Iji koo waadaa kee eeggachuudhaan dadhabe; anis, "Ati yoom na jajjabeessita?" nan jedha. **83** Qalqalloo wayinii kan aara keessa ture fakkaadhus ani ajaja kee hin irraanfadhu. **84** Tajaajilaan kee hamma yoomiitti obsuu qaba? Ati warra na ari'atanitti yoom murta? **85** Of tuultonna warri akka seera keetiitti hin bulle, boolla na qotaniiru. **86** Ajajawwan kee hundinuu amanamoo dha; namoonni sababii malee waan na ari'ataniif ati na gargaari. **87** Isaan lafa irraa na balleessuu ga'anii turan; ani garuu sirna kee hin dhiifne. **88** Ati akkuma jaalala keetiitti lubbuu koo baraari; anis seera afaan keetii ba'u nan eega. **89** Yaa Waaqayyo, dubbiiin kee bara baraan jiraata; samii keessas yabaatee ni dhaabata. **90** Amanamummaan kee dhaloota hundaaf itti fufa; ati lafa hundeessite; isheenis ni jiraatti. **91** Sababii wanni hundinuu si tajaajiluuf, seerri kee hamma har'aatti jiraateera. **92** Utuu seerri kee gammachuu naa ta'uu baatee, ani silaa rakkina kootiin badeen ture. **93** Sababii ati isaan na jiraachiffiteef, ani gonkumaa ajaja kee hin irraanfadhu. **94** Sababii ani kan kee ta'eef na fayyisi; anis sirna kee barbaadeera. **95** Hamoonni na balleessuuf na eeggachaa jiru; ani garuu irra deddeebi'ee seera kee nan yaada. **96** Ani akka wanni mudaa hin qabnee hundinuu daangaa qabu argeera; ajajini kee garuu baay'ee bal'aa dha. **97** Ani seera kee akkaman jaalladha! Guyyaa guutuu irra deddeebi'ee waa'ee isaa nan yaada. **98** Ajajawwan kee waan yeroo hunda na wajjin jiranii, diinota koo caalaa ogeessa na godhan. **99** Ani sababiin irra deddeebi'ee seera kee yaaduuf, barsiisota koo hundumaa caalaa hubannaa qaba. **100** Ani sababiin ajaja kee eeguuf, maanguddoota caalaa hubannaa guddaan qaba. **101** Ani akkan dubbii kee eeguuf, karaa hamaa hunda irraa miilla koo adabadheera. **102** Waan ati mataan kee na barsiiffiteef, ani seera kee irraa hin fagaanne. **103** Dubbiin kee akkam arraba kootti mi'aawa; nadhii dammaa caalaa afaan kootti mi'aaw! **104** Ani qajeelfama kee irraa hubannaa argadheera; kanaafuu daandii sobaa hunda nan jibba. **105** Dubbiin kee miilla kootiif ibsaa dha; daandii kootiif immoo ifa. **106** Ani akkan seera kee qajeelaa sana eeguuf, kakadheera; kanas mirkaneesseera. **107** Ani akka malee dhiphadheen jira; yaa Waaqayyo, ati akkuma dubbii keetiitti lubbuu koo baraari. **108** Yaa Waaqayyo, galata fedhiidhaan afaan kootii ba'u fudhadhu; seera kees na barsiisi. **109** Jireenyi koo yeroo hunda harka koo keessa jiraatu iyyuu, ani seera kee hin irraanfadhu. **110** Hamoonni kiyyoo naa kaa'aniiiru; ani garuu ajaja kee irraa hin jal'anne. **111** Seerri kee dhaala koo kan bara baraa ti; gammachuu garaa kootiitis. **112** Garaan koo hamma dhumaatti ajaja kee eeguuf kutateera. **113** Ani nama yaada lamaa nan jibba; seera kee garuu nan jaalladha. **114** Ati iddoo ani itti baqadhuu fi gaachana koo ti; ani dubbii kee abdadheera. **115** Akka ani ajajawwan Waaqa koo eeguuf, isin warri waan hamaa hojjetan narraa fagaadhaa! **116** Ati akkuma waadaa keetiitti na deeggari; anis nan jiraadha; akka ani abdi kootti qaana'u na hin godhin. **117** Akka ani nagaadhaan jiraadhuu na deeggari; yeroo hunda seera kee nan kabaja. **118** Sababii goowoomsaan isaanii faayidaa hin qabneef; ati warra seera kee irraa jal'atan hunda tuffatee gatta. **119** Ati hamoota lafa irraa hunda akka kosiitti gatta; kanaafuu ani seera kee nan jaalladha. **120** Foon koo si sodaachuudhaan hollata; anis murtii kee nan sodaadha. **121** Ani waan qajeelaa fi tolaa hojjedheera; ati warra na hacuucaniitti dabarsitee na

hin kennin. **122** Nagaan jiraachuu tajaajilaa keetii mirkaneessi; akka of tuultonna na cunqursanis hin eeyyamin. **123** Iji koo fayyisuu kee eeguudhaan, waadaa kee qajeelaas eeguudhaanis dadhabeera. **124** Akkuma jaalala keetiitti tajaajilaa kee yaadadhu; seera kees na barsiisi. **125** Ani tajaajilaa kee ti; akka ani ajaja kee beekuuf hubannaa naa kenni. **126** Yaa Waaqayyo, kun yeroo ati itti hojjetuu dha; seerri kee cabsamaa jiraatii. **127** Kanaafuu ani warqee caalaa, warqee qulqulluu caalaa, ajajawwan kee nan jaalladha; **128** ani akka seerri kee hundi qajeelaa ta'e nan amana; daandii sobaa hundas nan jibba. **129** Sirni kee dinqisiisaa dha; kanaafuu ani isaa nan eega. **130** Ibsamuun dubbii keetii ifa kenna; wallaalotaafis hubannaa kenna. **131** Ani ajajawwan kee hawwuudhaan afaan koo banee nan hargana. **132** Ati akkuma yeroo hunda warra maqaa kee jaalalaniif gootu sana, gara kootti garagalii na maari. **133** Akkuma dubbii keetiitti tarkaanfii miilla kootii naa qajeelchi; cubbuun tokko iyyuu narratti hin mo'in. **134** Akka ani ajaja kee eeguuf hacuuccaa namootaa jalaa na furi. **135** Akka fuulli kee tajaajilaa kee irratti ifu godhi; sirna kees na barsiisi. **136** Sababii namoonni seerra kee hin eegneef, iji koo imimmaan lolaasa. **137** Yaa Waaqayyo, ati qajeelaa dha; murtiin kees qajeelaa dha. **138** Seerri ati kemite qajeelaa dha; guutummaattis amanamaa dha. **139** Sababii diinonni koo dubbii kee dagataniif, hinaaffaan ani qabu na guggubeera. **140** Waadaan kee sirriitti qoramee ilaalemeera; tajaajilaan kees isa jaallata. **141** Xinnaadhee tuffatamu iyyuu, ani ajaja kee hin irraanfadhu. **142** Qajeelummaan kee bara baraan jiraata; seerri kee dhugaa dha. **143** Rakkinnii fi dhiphinni natti dhufeera; ajajawwan kee garuu gammachuu koo ti. **144** Seerri kee bara baraan qajeelaa dha; akka ani jiraadhuuf hubannaa naa kenni. **145** Yaa Waaqayyo, ani garaa koo guutuudhaan sin waammadha; deebii naa kenni; anis sirna keetiiin nan ajajama. **146** Ani sittin iyyadha; ati na fayyisi; seera kees nan eega. **147** Ani utuu lafti hin bari'in ka'ee gargaarsaaf nan iyyadha; ani dubbii kee abdadheera. **148** Akka ani irra deddeebi'ee waadaa kee yaaduuf, iji koo halkan guutuu banamee bula. **149** Akkuma jaalala keetiitti sagalee koo dhaga'i; Yaa Waaqayyo, akkuma seera keetiitti lubbuu koo baraari. **150** Warri daba mari'atan as dhi'oo jiru; seera kee irraa garuu fagoo jiru. **151** Yaa Waaqayyo, ati garuu dhi'oo jirta; ajajawwan kee hundis dhugaa dha. **152** Akka ati ajajawwan kee bara baraan hundeessite, ani seera kee irraa dur baradheera. **153** Dhiphina koo argiitii na oolchi; ani seera kee hin daganneetii. **154** Dubbi koo naa falmi; na furis; akkuma waadaa keetiitti lubbuu koo baraari. **155** Sababii isaan sirna kee hin barbaanneef, fayyinni hamoota irraa fagaateera. **156** Yaa Waaqayyo, gara laafinni kee guddaa dha; akkuma seera keetiitti lubbuu koo baraari. **157** Diinonni koo warri na ari'atan baay'ee dha; ani garuu seera kee irraa hin jal'anne. **158** Sababii isaan dubbii keetii hin ajajanneef, ani warra amantii hin qabne ija jibbaatiin nan ilaala. **159** Akkam akka ani qajeelfama kee jaalladhu mee ilaali; Yaa Waaqayyo, akkuma jaalala keetiitti lubbuu koo baraari. **160** Dubbiin kee hundinuu dhugaa dha; seerri kee qajeelaan hundinuu bara baraan jiraata. **161** Bulchitoonni sababii malee na ari'atan; garaan koo garuu dubbii kee sodaachuudhaan hollata. **162** Ani akka nama boojiu guddaa argate tokkootti, dubbii keetti nan gammada. **163** Ani soba nan jibba; nan xireeffadhas; seera kee garuu nan jaalladha. **164** Sababii seera kee qajeelaa sanaatiif, ani guyyaatti yeroo torba sin galateeffadha. **165** Warri seera kee jaallatan nagaan guddaa qabu; wanni isaan gufachiisu tokko iyyuu hin jiru. **166** Yaa Waaqayyo, ani fayyisuu kee nan abdadha; ajaja kee duukaas nan bu'a. **167** Ani waanan guddaa isa jaalladhuuf, ajaja kee nan eega. **168** Ati karaa koo hunda waan beekuuf, ani

sirna keetii fi seera kee nan eega. **169** Yaa Waaqayyo, iyyi koo fuula kee dura haa ga'u; ati akkuma dubbii keetiitti hubannaa naa kenni. **170** Waammanni koo fuula kee dura haa ga'u; akkuma waadaa keetiitti na baasi. **171** Sababii ati qajeelfama kee na barsiiftuuf, hidhiin koo galata haa dhangalaasu. **172** Arrabni koo dubbii kee haa faarfatu; ajajni kee hundi qajeelaadhaatii. **173** Waan ani sirna kee filadheef, harki kee na gargaaruuf haa qophaa'u. **174** Yaa Waaqayyo, ani fayyisuu kee nan hawwa; seerri kees gammachuu koo ti. **175** Lubbuun koo si galateeffachuuf haa jiraattu; seerri kees na haa gargaaru. **176** Ani akkuma hoolaa badee karaa irraa jal'adheera. Ani ajajawwan kee hin irraanfanneetii, tajaajilaa kee barbaadi.

120 Faarfannaa Ol ba'uu. Ani rakkina koo keessatti Waaqayyotti nan iyyadha; innis deebii naa kenna. **2** Yaa Waaqayyo, afaan sobuu fi arraba nama gowwoomsu jalaa na baasi. **3** Yaa arraba gowwoomsitu nana, maaltu siif kennama? Kana caalaas maal godhanta? **4** Inni xiyya loltootaa kan qarameen, barbadaa ibiddaa qacamaatiin si adaba. **5** Ani waanan Meshek keessa taa'ee dunkaanota Qeedaar gidduu jiraadhuuf, anaaf wayyoo! **6** Warra nagaa jibban gidduu, ani yeroo dheeraa jiraadheera. **7** Ani nama nagaa barbaadu dha; isaan garuu yeroo ani dubbadhu lolaaf kaka'an.

121 Faarfannaa Ol ba'uu. Ani ija koo gara tulluwwaniitti ol nan qabadha; gargaarsi koo eessaa dhufa? **2** Gargaarsi koo Waaqayyo samii fi lafa uume biraa dhufa. **3** Inni akka miilli kee mucucaatu hin godhu; kan si eegu hin mugu; **4** dhugumaan inni Israa'elin eegu hin mugu; hin rafus. **5** Waaqayyo si eega; Waaqayyo karaa mirga keetiitiin gaaddisa siif ta'a; **6** guyyaa aduun si hin gubu; halkanis ji'i si hin miidhu. **7** Waaqayyo miidhaa hunda irraa si eega; inni lubbuu kee ni eega; **8** Waaqayyo ammaa jalqabee hamma bara baraatti, ba'uu fi galuu kee ni eega.

122 Faarfannaa Ol ba'uu. Faarfannaa Daawit. Yommuu isaan, "Kottu gara mana Waaqayyoo dhaqnaa" naan jedhaniitti, ani nan gammade. **2** Yaa Yerusaleem, miilli keenya karrawwan kee irra dhaabata. **3** Yerusaleem akka magaalaa walitti maxxante gobbatte tokkootti ijaarante. **4** Kunis iddoo gosoonni, gosoonni Waaqayyo, akka sirna Israa'eliif kenname sanaatti, maqaa Waaqayyoo galateeffachuuf itti ol ba'anii dha. **5** Teessoowwan murtii, teessoowwan mana Daawit achi dhaabatu. **6** Akkana jedhaa nagaa Yerusaleemiif kadhadaa: "Warri si jaallatan nagaan haa jiraatan. **7** Dallaa kee keessa nagaan, masaraa mootummaa keetii keessa immoo tasgabbiin haa jiraatu." **8** Ani obboloota kootii fi michoota kootiif jedhee, "Nagaan si keessa haa jiraatu" nan jedha. **9** Mana Waaqayyo Waaqa keenyaatiif jedhee, ani akka wanni gaariin siif ta'u nan hawwa.

123 Faarfannaa ol ba'uu. Yaa isa teessoon kee samii irra jiru, ani ija koo gara keetti ol nan qabadha. **2** Akkuma iji garbootaa harka goftaa isaanii, iji garbittii immoo harka giiftii ishee ilaalu sana, hamma inni araara nuu buusutti, iji keenyas gara Waaqayyo Waaqa keenyaa ni ilaala. **3** Nuu ararami; yaa Waaqayyo, nuu ararami; tuffatamuun nutti baay'ateeraatii. **4** Arrabni warra of jajaniitii fi tuuffin warra of tuulanii nutti baay'ateera.

124 Faarfannaa ol ba'uu. Faarfannaa Daawit. Israa'el akkana haa jedhu: Utuu Waaqayyo garee keenya ta'uu baatee, **2** utuu Waaqayyo garee keenya ta'uu baatee, yommuu namoonni nutti ka'anitti, **3** yommuu aariin isaanii nutti boba'etti, silaa

isaan utuu nu lubbuun jirruu nu liqimsu turan; **4** lolaan nu liqimsee dha'aan bishaanii nurra yaa'a ture; **5** bishaan hamaan nu fudhatee bada ture. **6** Waaqayyo akka nu ilkaan isaaniitiin cicciramnuuf dabarsee itti nu hin kennin sun haa eebbifamu. **7** Akkuma simbirri kiyoo adamsituu jalaa baatu, nu isaan jalaa baaneerra; kiyoon ni ciccite; nus jalaa baane. **8** Gargaarsi keenya maqaa Waaqayyoo, Uumaa samii fi lafa sanaa ti.

125 Faarfannaa ol ba'uu. Warri Waaqayyoon amanatan akka Tulluu Xiyoon kan hin raafamne, kan bara baraan jiraatu sanaa ti. **2** Akkuma tulluwwan Yerusaleemin marsan sana, Waaqayyo ammaa jalqabee hamma bara baraatti, saba isaa ni marsa. **3** Akka qajeeltonni jal'ina hojjechuuf harka isaanii ol hin diriirfanneef, bokkuun hamootaa lafa qajeeltotaaf isaadhaan qoodame irra hin jiraatu. **4** Yaa Waaqayyo, warra gaariif, warra garaa isaaniitiin toloota ta'aniif waan gaarii godhi. **5** Warra karaa micciiramaatti garagalan garuu, Waaqayyo akkuma warra hammina hojjetan balleessu jaras ni balleessa. Nagaan Israa'eliif haa ta'u.

126 Faarfannaa ol ba'uu. Yeroo Waaqayyo warra booji amanii turan gara Xiyoonitti deebisetti, nu akka warra abjuu abjootanii taane. **2** Afaan keenya kolfaan, arrabni keenya immoo faarfannaa gammachuutiin guutame. Kana irratti saboota gidduutti, "Waaqayyo waan guddaa isaaniiif godheera" jedhame. **3** Waaqayyo waan guddaa nuuf godhe; nus ni gammanne. **4** Yaa Waaqayyo, akkuma lagoota Negeeb, boojuu keenya nuu deebisi. **5** Warri imimmaaniin facaasan, faarfannaa gammachuutiin ni haammatu. **6** Namni sanyii facaafamu baadhatee boo'aa gad ba'u, bissii isaa baadhatee faarfannaa gammachuu faarfachaa deebi'a.

127 Faarfannaa Ol ba'uu. Faarfannaa Solomoon. Waaqayyo mana ijaaruu baannaan, warri ijaaran akkasumaan dadhabu. Waaqayyo magaalaa eeguu baannaan, warri eegan akkasumaan dhaabachaa bulu. **2** Isin buddeena dadhabbii guddaan argame nyaachuuf jettanii, barri barraaqaan ka'uun keessan, turtanii rafiun keessan faayidaa hin qabu; inni warra jaallatuuf utuma isaan rafanii iyyuu waan isaan barbaachisu ni kennaaf. **3** Kunoo, ijoolleen kennaa Waaqayyoo ti; iji gadameessaas badhaasa isaa ti. **4** Ijoolleen dargaggummaa keessa dhalchan, akkuma xiyya harka goota tokko keessa jiruu ti. **5** Namni korojoon isaa xiyyaan guutame eebbifamaa dha. Inni yommuu karra duratti diinota isaatiin falmutti hin qaana'u.

128 Faarfannaa Ol ba'uu. Warri Waaqayyoon sodaatan, kanneen karaa isaa irra deeman eebbifamoo dha. **2** Ati bu'aa dadhabbii keetii ni nyaatta; ni eebbifamta; jireenyis sitti tola. **3** Niitiin kee mana kee keessatti, akka muka wayinii kan ija naqatee ni taati; ijoolleen kees naannoo maaddii keetiitti, akka lataa muka ejersaa ni ta'u. **4** Namni Waaqayyoon sodaatu akkasitti eebbifama. **5** Bara jireenya keetii guutuu, Waaqayyo Xiyoon irraa si haa eebbisu; atis badhaadhummaa Yerusaleem argi. **6** Ijoollee ijoollee keetii ni argi; nagaan Israa'eliif haa ta'u.

129 Faarfannaa ol ba'uu. Israa'el akkana haa jedhu; "Isaan dargaggummaa kootii jalqabaniin akka malee na cunqursaniiru; **2** isaan dargaggummaa kootii jalqabaniin akka malee na cunqursaniiru; garuu na hin mo'anne. **3** Warri qootiisa qotan dugda koo qotan; bo'oo isaanii ni dheeressan. **4** Waaqayyo garuu qajeelaa dha; funyoo jal'ootaa gargar kukkuteera." **5** Warri Xiyoonin jibban hundinuu, qaaniidhaan duubatti haa deebi'an. **6** Isaan akka marga bantii manaa irraa kan utuu hin guddatin

goguu haa ta'an; 7 namichi haamu qabaa isaa guuttachuu, yookaan namichi walitti qabu bissii isaa guuttachuu hin danda'u. 8 Warri achiin darban, "Eebbi Waaqayyoo isiniif haa ta'u; maqaa Waaqayyootiin isin eebbifna" isaanin hin jedhin.

130 Faarfannaa ol ba'uu. Yaa Waaqayyoo, ani boolla gad fagoo keessaa sitti nan iyyadha; 2 yaa Gooftaa, sagalee koo dhaga'i. Gurri kees sagalee waammata koo xiyyeeffatee haa dhaga'u. 3 Yaa Waaqayyoo, utuu ati cubbuu lakkooftee, yaa gooftaa silaa eenyutu dhaabachuu danda'a? 4 Garuu dhiifamni si bira jira; kanaaf ati ni sodaatamta. 5 Ani Waaqayyoo nan eeggadha; lubbuun koos isa eeggatti; dubbii isaas nan abdadha. 6 Eegdota barii lafaa eeggatan caalaa, dhugumaan eegdota barii lafaa eeggatan caalaa lubbuun koo Gooftaa eeggatti. 7 Yaa Israa'el, ati Waaqayyoo abbadhu; Waaqayyoo bira jaalalli dhuma hin qabne, furiin guutuunis ni jiraatii. 8 Inni mataan isaa cubbuu isaanii hundumaa irraa Israa'elin ni fura.

131 Faarfannaa ol ba'uu. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyoo, garaan koo of hin jaju; iji koos of hin tuulu; ani waan guddaa fi waan humna kootii ol ta'e keessa hin seenu. 2 Ani garuu lubbuu koo afaan qabachiiseera; cal'isiiseeras; akkuma daa'imni harma haadha isaa guusan tokko haadhatti irkatee boqotu sana, akkuma daa'imna harma haadha isaa guusani lubbuun koo na keessatti cal'iste. 3 Yaa Israa'el, ammaa fi bara baraa, Waaqayyoon abdadhu.

132 Faarfannaa ol ba'uu. Yaa Waaqayyoo, Daawitii fi rakkina inni obse hundumaa yaadadhu. 2 Inni kakuu tokko Waaqayyooof kakatee Waaqaa Yaaqoob Jabaa sanaaf akkana jedhee wareege: 3 "Ani mana koo ol hin seenu; yookaan siree kootii ol hin ba'u. 4 Ani ija kootiif hirriba, baallee ija kootiitiif immoo mugaatii hin eeyyamu; 5 kunis hamma ani Waaqayyooof iddoo argutti, Waaqaa Yaaqoob Jabaa sanaaf iddoo jireenyaa argutti." 6 Kunoo, Efraataatti waa'ee isaa dhageenyee; Yaa'arittis isa arganne: 7 "Kottaa iddoo jireenya isaa dhaqnaa; ejjeta miilla isaa jalattis kufnee waaqeffannaa. 8 'Yaa Waaqayyoo ka'iitii, gara iddoo boqonnaa keetii kottu; atii fi taabonni jabina keetiis kottaa. 9 Luboonni kee qajeelummaa haa uffatan; qulqulloonni kees gammachuudhaan haa faarfatan." 10 Sababii garbicha kee Daawitii jedhiitii, dibamaa kee hin gatin. 11 Waaqayyoo akkana jedhee kakuu dhugaa tokko Daawitiiif kakateera; inni kakuu kana irraa duubatti hin deebi'u: "Ani ilmaan kee keessaa isa tokko teessoo kee irra nan teessisa; 12 yoo ilmaan kee kakuu koo fi seera ani isaan barsiisu eegan, ilmaan isaanii akkasuma bara baraa hamma bara baraatti teessoo kee irra ni taa'u." 13 Waaqayyoo Xiyoonin filateeraatii; akka isheen iddoo jireenya isaa taatus fedhee akkana jedheera: 14 "Kun bara baraa hamma bara baraatti iddoo jireenyaa koo ti; kanas ani waanan fedheef, as nan jiraadha. 15 Ani waan hundaan ishee nan eebbisa; hiyyeeyyii ishee illee buddeena nan quubsa. 16 Luboota isheetii fayyina nan uffisa; qulqulloonni ishees gammachuudhaan ni faarfatu. 17 "Ani achitti akka gaanfi tokko Daawitiiif biqilu nan godha; dibamaa koofis ibsaa qopheesseera. 18 Diinota isaatti qaanii nan uffisa; gonfoon mataa isaa irraa garuu ni ifa."

133 Faarfannaa ol ba'uu. Faarfannaa Daawit. Obbolloonni tokkummaadhaan walii wajjin jiraachuun, akkam gaarii dha! Akkam namatti tolas! 2 Kun akka zayitii gatii guddaa kan mataa irratti dhangaalaafamee, akka isa areeda irra gad yaa'uu, areeda Aroon irra, morma uffata isaa irras gad yaa' ti. 3 Inniis akkuma fixeensa Hermoon, kan Tulluu Xiyoon irra gad yaa'uu ti.

Achi irratti Waaqayyoo hamma bara baraatti eebba isaa, jireenyas ajajeeraatii.

134 Faarfannaa ol ba'uu. Isin tajaajiltoonni Waaqayyoo, warri halkan mana Waaqayyoo keessa tajaajiltan hundinuu, Waaqayyoon galateeffadhaa. 2 Mana qulqullummaa keessatti harka keessan ol qabaatii Waaqayyoon galateeffadhaa. 3 Waaqayyoo samii fi lafa uume sun Xiyoon irraa isin haa eebbisu.

135 Haalleluuyaa. Maqaa Waaqayyoo jajadhaa; isin garboonni Waaqayyoo isa galateeffadhaa. 2 Isin warri mana Waaqayyoo keessa, oobdii mana Waaqaa keenyaa keessa tajaajiltan, isa galateeffadhaa. 3 Waaqayyoo gaariidhaatii, Waaqayyoon galateeffadhaa; inni arjaadhaatii maqaa isaatiif faarfadhaa. 4 Waaqayyoo Yaaqoobin ofii isaatiif, Israa'elin immoo dhaala dhuunfaa isaa godhee filateeraatii. 5 Ani akka Waaqayyoo guddaa ta'e, akka Gooftaan keenya waaqota hunda caalaa guddaa ta'e beeka. 6 Waaqayyoo samiiwwan keessattii fi lafa irratti, galaanotaa fi tuujuba isaanii hunda keessatti, waan isa gammachiisu kam iyyuu ni hojjeta. 7 Inni akka duumessoonni daarii lafaatii ka'an ni godha; bokkaa wajjin balaqqee erga; gombisaa isaa keessaas bubbee gad baasa. 8 Inni hangafoota Gibxi, kan namaatii fi kan horii ni dha'e. 9 Yaa Gibxi, inni gidduu keetti, Fara'oonii fi tajaajiltoota isaa hundatti mallattoo fi dinqii isaa ergeera. 10 Inni saboota baay'ee dha'ee mootota jajjaboo ajjeese; 11 Sihoon mootii warra Amoorotaa, Oogi mootii Baashaanii fi mootota Kana'aan hunda ni ajjeese; 12 lafa isaanii dhaala godhee akka dhaala isaanii ta'uufis saba isaa Israa'eliif kenne. 13 Yaa Waaqayyoo, maqaan kee bara yaadama; yaa Waaqayyoo, ati dhaloota hunda keessatti ni yaadatamta. 14 Waaqayyoo saba isaatiif ni falma; tajaajiltoota isaatiifis garaa laafa. 15 Waaqonni tolfamoon namoota ormaa meetii fi warqee harka namaatiin hojjetamanii dha. 16 Isaan afaan qabu; garuu dubbachuu hin danda'an; ijas qabu; garuu arguu hin danda'an; 17 gurra qabu; garuu dhaga'uu hin danda'an; yookaan hafuurri tokko iyyuu afaan isaanii keessa hin jiru. 18 Warri isaan tolchan kanneen isaan amanatan hundi akkuma isaanii ta'u. 19 Yaa mana Israa'el Waaqayyoon eebbisaa; yaa mana Aroon Waaqayyoon eebbisaa; 20 yaa mana Lewwii Waaqayyoon eebbisaa; isin warri isa sodaattanis, Waaqayyoon eebbisaa. 21 Waaqayyoo inni Yerusaaalem keessa jiraatu sun, Xiyoon irraa haa eebbifamu. Haalleluuyaa!

136 Waaqayyooof galata galchaa; inni gaariidhaatii. 2 Waaqaa waaqotaatiif galata galchaa. 3 Gooftaa Gooftotaatiif galata galchaa: 4 inni kophaa isaa dinqii gurguddaa hojjeta; 5 inni ogummaa isaatiin samiiwwan uume; 6 inni bishaanota irratti lafa diriirise; 7 inni ifa gurguddaa hojjete; 8 inni akka biiftuun guyyaa mootu godhe; 9 inni akka ji'ii fi urjiwwan halkan mo'an godhe; 10 inni hangafa Gibxi dha'e; 11 inni isaan gidduudhaa Israa'elin baase; 12 harka jabaa fi irree diriiraadhaan Israa'elin baase; 13 inni Galaana Diimaa iddoo lamatti gargarii qoode; 14 inni galaana gidduudhaan Israa'elin dabarse; 15 Fara'oonii fi loltoota isaa garuu Galaana Diimaatti naqe; 16 inni saba ofii isaa gammoojjii keessa geggeesse; 17 inni mootota gurguddaa dha'e; 18 inni mootota jajjaboo fixe; 19 inni Sihoon mootii Amoorotaa ajjeese; 20 inni Oogi mootii Baashaan ajjeese; 21 inni biyya isaanii dhaala godhee kenne; 22 dhaala godhee garbicha isaa Israa'eliif kenne; 23 Inni yeroo nu gad deebineti nu yaadate; 24 inni harka diinota keenyaatii nu baase, 25 inni uumama hundaaf soora kenna; 26 Waaqaa samiiitiif galata galchaa.

137 Nu yeroo Xiyoonin yaadannetti, lageen Baabilon bira teenyee boonye. **2** Achittis kiraara keenya muka alaltuutti fannifne; **3** achitti warri nu booji'an faarfannaa, warri nu dhiphisanis, "Faarfannaawwan Xiyoon keessaa tokko nuu faarfadhaa!" jedhanii akka nu faarfannaa gammachuu isaaniif faarfannu nu gaafatan. **4** Nu utuu biyya ormaa jirruu, akkamitti faarfannaa Waaqayyoo faarfachuu dandeenya? **5** Yaa Yersaalem, yoo ani si irraanfadhe, harki koo mirgaa ogummaa isaa haa irraanfatu. **6** Yoo ani si yaadachuu baadhe, yoo ani gammachuu koo guddichaa olitti Yersaalemin ilaaluu baadhe, arrabni koo laagaa kootti haa maxxanu. **7** Yaa Waaqayyoo, waan warri Edoom gaafa Yersaalem digamte jedhan sana yaadadhu; isaanis, "Ishee diigaa! Hamma hundee isheetti ishee diigaa!" jedhanii iyyan. **8** Yaa intala Baabilon, kan baduudhaaf qophoofta, inni waan ati nu goote sanaaf, gatii kee siif kennu eebbifamaa dha. **9** Inni daa'imman kee qabee dhagaa irratti caccabsu sun eebbifamaa dha.

138 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyoo, ani garaa koo guutuudhaan sin galateeffadha; fuula "waaqotaa" durattis galata kee na faarfadha. **2** Sababii ati maqaa keetii fi dubbii kee waan hundaa olitti guddifteef, ani sababii jaalalaa fi amanamummaa keetiitiif gara mana qulqullummaa kee qulqullichaatti gad jedhee, maqaa kee nan leellisa. **3** Yeroo ani si waammadhetti ati deebii naa kennite; irree keetiinis na jabeessite. **4** Yaa Waaqayyoo, mootonni lafaa hundinuu, yeroo dubbii afaan keetii dhaga'anitti si haa leellisan. **5** Ulfinni Waaqayyoo, guddaadhaatii, isaan waa'ee karaa Waaqayyoo haa faarfatan. **6** Waaqayyoo yoo ol fagoo jiraate iyyuu, nama gad qabame ni ilaala; nama of tuulu immoo fagootti beeka. **7** Ani rakkina keessa jiraadhu iyyuu, ati lubbuu koo ni eegda; aarii diina kootti harka kee ni diriirsita; harka kee mirgaatiinis na oolchita. **8** Waaqayyoo kaayyoo isaa fiixaan naa baasa; yaa Waaqayyoo, jaalalli kee bara baraan jiraata; hojii harka keetii hin gatin.

139 Dura bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyoo, ati na qorteerta; na beekteerta. **2** Ati yeroo ani gad taa'uu fi yeroo ani ol ka'u ni beekta; yaada koos fagootti hubatta. **3** Deemuu koo fi ciisuu koo addaan baaftee beekta; karaa koo hundas beekta. **4** Yaa Waaqayyoo, akka dubbii tokko iyyuu arraba koo hin jirre, ati guutumaan guutuutti ni beekta. **5** Ati duraa fi duubaan na marsiteerta; harka kees narra keesseerta. **6** Beekumsi akkanaa anaaf akka malee dinqii dha; hubachuufis akka malee narraa fagoo dha. **7** Hafuura kee biraa ani eessa dhaquun danda'a? Fuula kee duraas ani eessatti baqachuun danda'a? **8** Yoo ani samiiwwanitti ol ba'ee, ati achi jirta; yoo ani siree koo sii'ool keessa dhaabbadhes, achis ni jirta. (Sheol h7585) **9** Yoo ani qoochoo ganamaatiin barrisee qarqara galaanaa fagoo irra qubadhe, **10** achittis harki kee karaa na argisiisa; harki kee mirgasa jabeesse na qaba. **11** Yoo ani, "Dhugumaan dukkanni na dhoksa; ifnis naannoo kootti halkan ta'a" jedhe, **12** dukkanni iyyuu siif dukkana hin ta'u; halkanis akkuma guyyaa ifa; dukkanni siif akkuma ifaati. **13** Ati namummaa koo isa keessaa uumteertaatii; gadameessa haadha koo keessattis na tolchite. **14** Ani sababii haala sodaachisaa fi dinqisiisaadhaan uumameef sin galateeffadha; hojii kee dinqisiisaa dha; kanas ani akka gaariittan beeka. **15** Yeroo ani iddoo dhoksaatti uumame, lafeen koo si duraa hin dhokanne. Yeroo ani dhidhima lafaa keessatti tolfame, **16** iji kee dhagna koo kan hin tolfamin arge. Guyyoonni duraan dursanii naaf mureeffaman hundi utuu hin jiraatin, kitaaba kee keessatti barreeffamaniiru. **17** Yaa Waaqi, yaada kee hubachuun akkam ulfaata! Baay'inni isaas

akkam guddaa dha! **18** Utuu ani isaan lakkaa'ee jiraadhee, silaa lakkoobsi isaanii cirracha irra baay'ata. Ani yeroon dammaquutti, amma iyyuu suma wajjinan jira. **19** Maaloo yaa Waaqi, ati utuu hamoota fixxee! Warri dhiga namaa dhangalaafaan, narraa fagaadhaa! **20** Isaan yaada hamaadhaan waa'ee kee dubbatu; diinonni kee akkasumaan maqaa kee dha'u. **21** Yaa Waaqayyoo, ani warra si jibban hin jibbuu? Warra sitti ka'anis hin xireeffadhuu? **22** Ani hamma dhumaatti isaan jibeera; akka diina koottis isaan nan heda. **23** Yaa Waaqi, na sakatta'i; garaa koos beeki; qoriitii na ilaali; yaada koos beeki. **24** Yoo karaan hamminaa na keessa jiraate mee ilaali; karaa bara baraa irras na adeemsiis.

140 Dura Bu'aa faarfattootaatiif. Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyoo, namoota hamoo jalaa na baasi; namoota finciltoota **2** warra garaa isaanii keessatti hamminaa yaadanii guyyaa hunda waraana kaasan narraa eegi. **3** Isaan arraba isaanii akkuma bofaa qaratu; hadhaan buutii hidhii isaanii jala jira. **4** Yaa Waaqayyoo, harka hamootaa narraa eegi; namoota finciltoota warra miilla koo kiyyootti galchuu yaadan jalaa na baasi. **5** Of tuultoonni dhoksanii kiyyoo na dura kaa'aniru; ribuu kiyyoo isaanii diriirsaniiru; karaa koo irras kiyyoo isaanii kaa'aniru. **6** Yaa Waaqayyoo, ani, "Ati Waaqa koo ti" siin nan jedha. Yaa Waaqayyoo, waammata koo dhaga'i. **7** Yaa Waaqayyoo Gooftaa, fayyisaa koo jabaa, ati guyyaa waraanaatti gaachana mataa naa taate. **8** Yaa Waaqayyoo, akka fedhiin hamootaa fiixaan ba'u hin godhin; akka isaan of hin tuulleef, akka karoorii isaanii milkaa'u hin godhin. **9** Mataan warra na marsanii, hamminaa afaan isaaniitii ba'uun haa haguugamu. **10** Barbadaan ibiddaa isaan irra haa bu'u; isaan ibiddatti illee haa darbataman; akka lammata hin kaaneefis boolla qileetti haa darbataman. **11** Maqa balleessitoonni lafa irra hin jiraatin; namni jal'aan waan hamaadhaan haa badu. **12** Waaqayyoo rakkattootaaf falmee hiyyeeyyiif illee murtii qajeelaa akka kennu ani beeka. **13** Dhugumaan namni qajeelaa maqaa kee ni galateeffata; namni tolaanis fuula kee dura ni jiraata.

141 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyoo, ani sin waammadha; dafii na qaqqabi. Yommuu ani si waammadhus sagalee koo dhaga'i. **2** Kadhannaan koo fuula kee duratti akka xaanaatti anaaf haa fudhatamu; harka koo ol qabachuun koos akka aarsaa galgalaa anaaf haa ta'u. **3** Yaa Waaqayyoo, afaan kootiif eegduu naa dhaabi; balbala afaan kootiis naa eegi. **4** Garaan koo namoota waan hamaa hojjetan wajjin, hojii hamminaa keessatti hirmaachuuf, gara jal'ina kamiitti iyyuu hin harkifamin; akka ani nyaata isaanii mi'aawaa nyaadhus anaaf hin eeyyamin. **5** Namni qajeelaan na haa rukutu; kun gara lafaafnaatii; inni ana haa ifatu; kunis zayitii mataa koo irraati. Mataan koo waan kana hin didu. Ta'us kadhannaan koo yoom iyyuu hojii hamootaatiin mormuu dha. **6** Bulchitoonni isaanii ededa boollaa irraa gad ni darbatamu; isaan dubbii koo ni dhaga'u; dubbii koo ni mi'aawaatii. **7** Isaanis, "Akkuma namni lafa qotu biyyoo bulleessu sana, lafeen keenya afaan sii'ool irratti bittinneeffamee jira" jedhu. (Sheol h7585) **8** Yaa Waaqayyoo Gooftaa, ani garuu ija koo sirraa hin buqqifadhu; ani kooluu sitti galeera; dabarsitee du'atti na hin kennin. **9** Kiyyoo isaan naaf kaa'an irraa, kiyyoo warri jal'ina hojjetan naaf qopheessan irraas na eegi. **10** Warri hamoon kiyyoo ofii isaaniitiin haa qabaman; ani garuu nagumaan nan ba'a.

142 Maaskiilli Daawit Ani gara Waaqayyotti nan iyya; sagalee kootiinis fuula Waaqayyoo duratti waammata koo nan dhi'eefadha. **2** Ani guungummi koo fuula isaa duratti nan dhangalaasa; dhibee koos fuula isaa duratti nan himadha. **3**

Yeroof hafuurrri koo na keessatti laafu, situ karaa koo beeka. Namoonni daandii ani deemu irra, kiyyoo naa kaa'aniiru. **4** Gara mirga koo ilaali; argis; namni naa yaadu tokko iyyuu hin jiru; ani iddoon itti kooluu galu tokko illee hin qabu; namni jireenya kootiif yaadus hin jiru. **5** Yaa Waaqayyo, sitti nan iyyadha; "Ati iddoo ani itti kooluu galuu dha; biyya warra jiraatoo keessattis ati qooda koo ti" nan jedha. **6** Ani abdi kutadheeraatii, kadhannaa koo naa dhaga'i; warra na ari'atan jalaa na baasi; isaan akka malee natti cimaniiruutii. **7** Akka ani maqaa kee galateeffadhuuf, lubbuu koo mana hidhaatii naa baasi. Sababii ati waan gaarii naa gooteef, qajeeltonni naannoo kootti walitti qabamu.

143 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqayyo, kadhannaa koo naa dhaga'i; gurra kees gara waammata kootiitti deebisi; amanummaa fi qajeelummaa keetiin, na gargaari. **2** Ati garbicha kee murtiitti hin dhi'eessin; namni lubbuun jiraatu kam iyyuu fuula kee duratti qajeelaa mitiitii. **3** Diinni lubbuu koo ari'achaa jiraatii; jireenya koos butuchee biyyootti make. Akkuma warra dur du'aniitti dukkana keessa na jiraachiseera. **4** Kanaafuu hafuurrri koo na keessatti gaggabeera; onneen koos na keessatti rifatteerti. **5** Ani guyyoota durii nan yaadadha; waan ati hojjette hundas irra deddeebi'ee nan yaada; waan harki kee hojjete illee nan heda. **6** Harka koo gara keetti nan diriirfadha; lubbuun koos akkuma lafa gogaa si dheebotti. **7** Yaa Waaqayyo, daifi deebii naa kenni; hafuurrri koo dadhabeera. Fuula kee na duraa hin dhoksin yookaan ani akka warra boolla bu'anii nan ta'a. **8** Ani waanan si amanadheef, akka ani ganama ganama oduu jaalala keetii dhaga'u godhi. Ani lubbuu koo gara keetti ol nan kaasaatii, karaa ani irra deemu qabu natti argisiisi. **9** Yaa Waaqayyo, ani akka ati na dhoksiituuf sitti nan baqadhaatii, diinota koo jalaa na baasi. **10** Ati sababii Waaqa koo taateef, akka ani fedhii kee guutu na barsiisi; hafuurrri kee gaariin sun karaa wal qixxee irra na haa qajeelchu. **11** Yaa Waaqayyo, maqaa keetii jedhiitii lubbuu koo jiraachisi; qajeelummaa keetiinis rakkina keessaa na baasi. **12** Ati sababii na jaallatuuuf diinota koo fixi; waan ani garbicha kee ta'eef, warra na cunqursan hunda barbadeessi.

144 Faarfannaa Daawit. Waaqayyo kattaa koo, isa harka koo waraanaaf, quba koos lolaaf leenjisu sanaaf galanni haa ga'u. **2** Inni Waaqa na jaallatuu fi da'oo koo ti; iddoo ani itti da'adhuu fi fayyisaa koo ti. Gaachana koo, iddoo ani itti kooluu galu, kan na jalatti saba naaf bulchuu dha. **3** Yaa Waaqayyo, akka ati waa'ee isaa yaadduuf, namni maali? Akka ati isaaf yaadduuf ilmi namaa maali? **4** Namni akkuma qilleensa shuf jedhee darbuuti, barri isaas akkuma gaaddisa darbuu ti. **5** Yaa Waaqayyo, samiiwwan kee tarsiisii gad bu'i; akka aarri isaan keessaa yaa'uufis tulluuwwan tuqi. **6** Bakakkaa ergiitii diina bittinneessi; xiyya kee darbadhuutii isaan balleessa. **7** Ol gubbaadhaa harka kee gad hiixadhuutii bishaan jabaa jalaa, harka alagaa duraas, na baasi; na oolchis; **8** warra afaan isaanii sobaan guutame, warra harki isaanii mirgaa nama dogogorsu duraa na baasi. **9** Yaa Waaqi, ani faarfannaa haaraa siif nan faarfadha; kiraara ribuu kudhaniitiinis siifin weeddisa; **10** isa moototaaf mo'annoo kennuuf, isa garbicha isaa Daawitiin goraadee nama ajjeesu jalaa baasuuf nan faarfadha. **11** Harka Ormootaa duraa, warra afaan isaanii sobaan guutame, warra harki isaanii mirgaa nama dogogorsu jalaa na baasi; na oolchis. **12** Ilmaan keenya dargaggummaa isaanii keessatti, akka biqiltuu tolee guddatee haa ta'an; intallan keenyas akka utubaa golee, kan masaraa mootummaa miidhagsuuf soofamee haa ta'an. **13** Gombisaawwan keenya, midhaan gosa garaa garaatiin haa

guutaman. Hoolonni keenya kumaatama haa dhalan; dirree keenya irrattis kumaatama kudhaniin haa baay'atan; **14** loon keenya haa dorroban hin gatatin yookaan yeroo malee hin dhalin; booji'amuunis hin jiraatin; wawwaachuunis karaa keenya irratti hin dhaga'amin. **15** Warri eebbi kun ta'eef haa gammadan; warri Waaqayyo Waaqa isaanii ta'eef eebbifamoo dha.

145 Faarfannaa Daawit. Yaa Waaqa koo Mooticha, ani sin leellisa; bara baraa hamma bara baraattis maqaa kee nan galateeffadha. **2** Ani guyyuma guyyaan sin galateeffadha; bara baraa hamma bara baraattis maqaa kee nan leellisa. **3** Waaqayyo guddaa dha; galateeffamuunis baay'ee malaaf; guddina isaa qoratanii itti ba'uun hin danda'amu. **4** Dhaloonni tokko dhaloota biraatii hojii kee ni hima; hojiiwwan kee jajjaboos ni labsa. **5** Isaanis waa'ee miidhagina ulfina qabeessa surraa kee sanaa ni dubbatu; anis waa'ee hojii kee dinqisiisaa sanaa irra deddeebi'ee itti nan yaada. **6** Isaan waa'ee hojii kee sodaachisaa sanaa ni odeessu; anis guddina kee nan labsa. **7** Isaan yaadannoo gaarummaa keetii baay'isanii odeessu; waa'ee qajeelummaa keetiis ililchanii faarfatu. **8** Waaqayyo arjaa fi gara laafessa; inni aaruuf hin ariifatu; jaalalli isaas baay'ee dha. **9** Waaqayyo, nama hundaaf gaarii dha; inni waan uume hundaaf garaa ni laafa. **10** Yaa Waaqayyo, hojiin kee hundinuu ni galateeffata; qulqulloonni kees si leellisu. **11** Isaan waa'ee ulfina mootummaa keetii ni odeessu; waa'ee humma keetiis ni dubbatu; **12** kunis akka namoonni hundi hojii kee humna qabeessa, surraa ulfina qabeessa mootummaa kee sanaas beekaniif. **13** Mootummaan kee mootummaa bara baraa ti; bulchiinsi kees dhalootaa gara dhalootaati darba. Waaqayyo dubbii isaa hundaan amanamaa dha; hojii isaa hundaanis arjaa dha. **14** Waaqayyo warra kufan hunda ol qaba; warra gad qabaman hundas ni kaasa. **15** Iji nama hundaa si eeggata; atis yeroo barbaachisutti nyaata isaaniif ni kennita. **16** Ati harka kee bal'iftee fedhii warra lubbuu qaban hundaa ni guutta. **17** Waaqayyo karaa isaa hundaan qajeelaa dha; hojii isaa hundaanis arjaa dha. **18** Waaqayyo warra isa waammatan hundatti, warra dhugaadhaan isa waammatan hundatti dhi'oo dha. **19** Inni fedhii warra isa sodaatanii ni guuta; kadhannaa isaanis dhaga'ee isaan oolcha. **20** Waaqayyo warra isa jaallatan hunda ni eega; jal'oota hunda garuu ni balleessa. **21** Afaan koo Waaqayyoon galateeffachuudhaan ni dubbata. Uumamni hundinuu maqaa isaa qulqulluu sana bara baraa hamma bara baraatti haa eebbisu.

146 Haalleluuyaa. Yaa lubbuu ko, Waaqayyoon galateeffadhu. **2** Ani bara jireenya koo guutuu Waaqayyoon nan galateeffadha; ani hamman jirutti Waaqaaf nan faarfadha. **3** Abdii keessan bulchitoota irra, namoota du'a hin oole warra isin gargaaruu hin dandeenye irra hin kaa'atinaa. **4** Isaan yeruma lubbuun isaan keessaa baatu gara lafaatti deebi'u; guyyuma sanas karoorri isaanii bada. **5** Namni gargaarsi isaa Waaqa Yaaqoob ta'e, kan abdiin isaas Waaqayyo Waaqa isaa ta'e eebbifamaa dha. **6** Waaqayyo Uumaa samii fi lafaa, galaanaa fi waan isaan keessa jiru hundaa ti; inni bara baraan amanamaa ta'e jiraata. **7** Inni warra cunqurfamanii ni mura; warra beela'aniif nyaata kenna. Waaqayyo warra hidhaman illee ni hiika; **8** Waaqayyo jaamotaaf agartuu ni kenna; Waaqayyo warra gad deebi'an ol qaba; Waaqayyo qajeelotota ni jaallata. **9** Waaqayyo alagaadhaaf eegumsa ni godha; ijoollee haadhaa fi abbaa hin qabnee fi dubartoota dhirsoonni irraa du'an ni jiraachisa; karaa jal'ootaa garuu ni balleessa. **10** Waaqayyo bara baraan ni mo'a; Yaa Xiyoon, Waaqni kee dhaloota hundaaf mootii ta'a. Haalleluuyaa.

147 Haalleluuyaa. Faarfannaadhaan Waaqa galateeffachuun akkam gaarii dha; isa galateeffachuun akkam gammachiisaa fi kan malu dha! **2** Waaqayyo Yerusaa'leemin ni ijaara; Israa'eloota booji'amanis walitti qaba. **3** Warra garaan cabe ni fayyisa; madaa isaaniis walitti hodha. **4** Inni baay'ina urjiiwwanii ni beeka; tokkoo tokkoo isaaniis maqaa maqaadhaan waama. **5** Gooftaan keenya guddaa dha; humni isaas jabaa dha; hubannaan isaas dhuma hin qabu. **6** Waaqayyo warra gad qabaman ni jiraachisa; hamoota garuu lafatti darbata. **7** Galata galchaa Waaqayyoon faarfadhaa; baganaadhaanis Waaqa keenyaaf weeddisaa. **8** Inni samiwwani duumessaan haguuga; lafaafis bokkaa kenna; tulluuwwan irrattis marga biqilcha. **9** Horiidhaaf waan isaan dheedan, yommuu ilmaan arraagessaa iyyanitti nyaata isaaniif ni kenna. **10** Inni jabina fardaatti hin gammadu; yookaan miilli namaa isa hin gammachiisu; **11** Waaqayyo warra isa sodaatanitti, warra araara isaa abdatanitti ni gammada. **12** Yaa Yerusaa'lem, Waaqayyoon galateeffadhu; Yaa Xiyyoon Waaqa kee galateeffadhu. **13** Inni danqaraa karra keetii ni jabeessaatii; ijoolee kees si keessatti eebbisa. **14** Daarii keetiif nagaa kenna; qamadii qulqulluudhaanis si quubsa. **15** Inni ajaja isaa gara lafaatti ni erga; dubbiin isaas ni ariifata. **16** Inni cabbii akkuma suufiitti diriirsa; qorras akkuma daaraatti bittinneessa. **17** Dhagaa cabbii akkuma cirrachaa gad darbata. Dhaamocha isaa dura eenyutu dhaabachuu danda'a? **18** Inni dubbii isaa ergee isaan baqsa; bubbee isaa ni kaasa; bishaanonniis ni yaa'u. **19** Inni dubbii isaa Yaaqoobitti, seeraa fi sirna isaa immoo Israa'elitti mul'iseera. **20** Waan kana saba biraa tokkoof iyyuu hin goone; isaan seera isaa hin beekan. Haalleluuyaa.

148 Haalleluuyaa. Samiwwan irraa Waaqayyoon galateeffadhaa; ol gubbaatti isa galateeffadhaa. **2** Ergamoonni isaa hundinuu isa galateeffadhaa; raayyaan isaa hundinuu isa galateeffadhaa. **3** Aduu fi ji'i isa galateeffadhaa; urjiiwwan ibsitan hundinuu isa galateeffadhaa. **4** Samiwwan samii isa galateeffadhaa; bishaanonni samiin ol jirtanis isa galateeffadhaa. **5** Isaan maqaa Waaqayyoo haa galateeffatan; inni ajajnaan, isaan uumamaniitii. **6** Inni bara baraa hamma bara baraatti isaan dhaabeera; seera hin geeddaramnes isaaniif kenneera. **7** Uumamawwan galaanaatii fi tuujubawwan hundi, lafa irraa Waaqayyoon galateeffadhaa; **8** bakakkaa fi dhagaan cabbii, cabbii fi duumessi, bubbleen jabaan ajaja isaa raawwatan, **9** tulluuwwanii fi gaarran hundinuu, mukkeen ija naqatanii fi birbirsii hundinuu, **10** bineensonni fi loon hundinuu, uumamawwan xixinnoo fi simbirroonni barrisan, **11** mootonni lafaatii fi saboonni hundinuu, ilmaan moototaatii fi bulchitoonni lafaa hundinuu, **12** dargaggoonni fi shamarran, jaarsolii fi daa'imman isa galateeffadhaa. **13** Maqaan isaa gofti ol ol jedheeraatii, isaan maqaa Waaqayyoo haa galateeffatan; ulfinni isaas lafaa fi samiwwanii ol jira. **14** Inni saba isaatiif gaanfa ol kaaseera; kunis qulqulloota isaa hundaaf, saba Israa'el warra isatti dhi'oo jiran hundaaf ulfina. Haalleluuyaa.

149 Haalleluuyaa. Faarfannaa haaraa Waaqayyoof faarfadhaa; waldaa qulqullootaa keessatti illee isa jasadhaa. **2** Israa'el Uumaa isaatti haa gammadu; sabni Xiyyoon Mootii isaatti haa gammadu. **3** Maqaa isaas shuubbisuudhaan haa jajatu; dibbee fi baganaadhaan isaaf haa faarfatu. **4** Waaqayyo saba isaatti ni gammadaatii; warra gad of qabanis fayyina gonfachiisa. **5** Qulqulloonni ulfina kanatti haa gammadan; siree isaanii irrattis gammachuudhaan haa faarfatan. **6** Galanni Waaqaa afaan isaanii keessa haa jiraatu; **7**

kunis sabootatti haaloo ba'uu fi namoota adabuudhaaf; **8** mootota isaanii foncaan, hangafoota isaaniis funyoo sibiilaatiin hidhuudhaaf, **9** murtii barreeffame sana isaan irratti dhugaa ba'uudhaaf. Kunis amanamtoota isaa hundaaf ulfina. Haalleluuyaa.

150 Haalleluuyaa. Mana qulqullummaa isaa keessatti Waaqa galateeffadhaa; samiwwan isaa humna qabeeyyii keessattis isa galateeffadhaa. **2** Hojiiwwan isaa jajjaboo sanaaf isa leellisaa; guddina isaa hamma hin qabne sanaaf isa leellisaa. **3** Malakata afuufuudhaan isa galateeffadhaa; baganaa fi kiraaraan isa galateeffadhaa; **4** dibbeedhaan shuubbisaatii isa jasadhaa; mi'a ribuutii fi ululleedhaan isa jasadhaa. **5** Kilillee sagalee qabuun isa jasadhaa; kilillee sagalee guddaatiin isa jasadhaa. **6** Wanni hafuura baafatu hundinuu Waaqayyoon haa jajatu. Haalleluuyaa.

Fakkeenya

1 Fakkeenya Solomoon ilma Daawit, mootii Israa'el: **2** Ogummaa fi qajeelfama qabaachuudhaaf, dubbii beekumsa guddaa hubachuudhaaf; **3** ogummaadhaan jiraachuudhaan, qajeelummaadhaan, murtii qajeelaa kennuu fi nama wal qixxeessuudhaan qajeelfama argachuudhaaf; **4** warra waa hin beekneef of eggannoo kennuudhaaf, dargaggootaaf immoo beekumsaa fi hubannaa kennuudhaaf, **5** ogeeyyiiin dhaggeeffatanii barumsa isaanii irratti waa haa dabalatan; warri qalbii qabanis qajeelfama haa argatan; **6** kunis fakkeenya fi hiikkaa, jechaa fi hibboo ogeeyyii hubachuudhaaf. **7** Waaqayyoon sodaachuun jalqaba ogummaa ti; gowwoonni garuu ogummaa fi adabamuu tuffatu. **8** Yaa ilma ko, gorsa abbaa keetii dhaggeeffadhu; barsiisa haadha keetii illee hin gatin. **9** Wanni kun mataa kee miidhagsuudhaaf gonfoo, morma kee bareechuudhaaf immoo faaya siif ta'a. **10** Yaa ilma ko, yoo cubbamooni sossobanii ofitti si harkisan, tole hin jedhiniif. **11** Yoo isaan, "Nu wajjin kottu; riphnee dhiiga namaa dhangalaasnaa; nama balleessaa hin qabne galaafachuudhaafis dhokannee eggannaa; **12** kottu akkuma awwaalaa jiraatti isaan liqimsinaa; akkuma warra boolla keessa buufamaniis guutumaan guutuutti isaan liqimsinaa; (Sheel h7585) **13** nu waan gatii qabu kan gosa hundaa ni arganna; manneen keenya illee bojuudhaan guuttanna; **14** ixaa kee nu wajjin buufadhu; nuro koroojoo tokko si wajjin qoodannaa" siin jedhan, **15** yaa ilma ko, ati isaan wajjin hin deemin; miilla keetiin karaa isaanii irra illee hin ejjetin; **16** miilli isaanii cubbuutti arifataatii; isaan dhiiga dhangalaasuuf jarjaru. **17** Utuma simbirrooni hundi arganuu, kiyyoo buusuun waan gatii hin qabnee dhal **18** Namoonni kunneen dhiiguma ofii isaanii riphanii eggatu; lubbuma ofii isaanii gaadu! **19** Kun dhuma warra qabeenya karaa hamaadhaan argamu duukaa bu'an hundaa ti; wanni akkasii jireenya warra isa argatanii balleessa. **20** Ogummaan karaa irratti guddiftee iyyiti; iddoo wal ga'ii uummaattis sagalee ishee ol fudhatti. **21** Isheen fiixee daandii irraa iyyiti; karra magaalaa duraas akkana jettee dubbatti: **22** "Isin warri homaa hin beekne kun hamma yoomiitti karaa keessan kan faayidaa hin qabne sana jaallattu? Warri namatti qoosan hamma yoomiitti qoosaa sanatti gammadaniis gowwoonnis beekumsa jibbu? **23** Mormii koo qalbeeffadhaa; ani yaada koo isinii nan dhangalaasa; dubbii koos isiniifin ibsa. **24** Garuu sababii isin yeroo ani isin waametti diddanii yeroo ani harka bal'ifadhatti namni tokko iyyuu na hin dhaggeeffatiniif, **25** waan isin gorsa koo hunda tuffattanii dheekkamsa koo dhaga'uu diddaniif, **26** anis badiisa keessanitti nan kolfa, yeroo balaan isinitti dhufutis nan qoosa; **27** yeroo balaan akkuma bubbeetti isin fudhatutti, yeroo badiisni akkuma bubbee hamaatti isin haxaa'utti, yeroo dhiphinaa fi rakkinni isinitti dhufutti ani isinittan qoosa. **28** "Yeroo sana isaan na waammatu; ani garuu isaan jalaa hin owwaadhu; isaan na barbaadu; garuu na hin argatan. **29** Isaan waan beekumsa jibbanii Waaqayyoon sodaachuu illee filachuu didaniif, **30** waan gorsa koo fudhachuu didanii dheekkamsa koos tuffataniif, **31** isaan gatii karaa isaanii ni nyaatu; bu'aa jal'ina isaanis ni quufu. **32** Gowwoota waa dagachuutu isaan balleessaatii; qufni gowwootaa isaanuma balleessa; **33** namni na dhaggeeffatu kam iyyuu garuu nagaadhaan jiraata; inni qabbanaan jiraata; wanni hamaanis isa hin sodaachisu."

2 Yaa ilma ko, yoo ati dubbii koo fudhattee ajaja koos of keessatti kuufatte, **2** yoo ati gurra kee ogummaatti garagalfattee yaada kee hubannaatti deebifatte, **3** yoo ati jabaattee qalbeeffannaa

barbaaddee hubannaa argachuuf jettee iyyitee kadhatte, **4** yoo ati akkuma meetiitti isa barbaaddatee akkuma qabeenya dhokfameetti isa barbaadde, **5** ati Waaqayyoon sodaachuu ni hubatta; Waaqa beekus ni argatta. **6** Waaqayyo ogummaa namaa kennaatii; afaan isaa keessaa illee beekumsaa fi hubannaatu ba'a. **7** Inni qajeeltotaaf ogummaa dhugaa kuusa; warra adeemsi isaanii mudaa hin qabneef gaachana; **8** inni daandii tolootaa ni eega; karaa qulqulloota isaa illee ni tiksa. **9** Ergasii ati qajeelummaa fi murtii qajeelaa, nama wal qixxeessuu, karaa qajeelaa hundas ni hubatta. **10** Ogummaan garaa kee seena; beekumsis lubbuu kee gammachiisa. **11** Qalbeeffannaan si eega; hubannaanis si tiksa. **12** Ogummaan karaa hamootaa irraa, namoota daba dubbatan jalaa si baraara; **13** warra karaa dukkanaa irra deemuudhaaf jedhanii daandii qajeelaa dhiisan, **14** warra waan hamaa hojjechuutti gammadan, warra jal'ina hojjechuun itti tolu, **15** warra daandii isaanii jal'ate, warra karaa isaanii dabe jalaa si baraara. **16** Ogummaatu dubartii ganda labe, niitii dubbidhaan sossobdee ofitti nama harkiftu jalaa si baraara; **17** niitii dhirsaa ishee kan jalqabaa dhiiftee kakuu fuula Waaqaa duratti galte sana dagatte jalaa si baraara. **18** Namni ishee gara du'aatti, karaan ishee immoo gara hafuurota warra du'aniitti nama geessaatii. **19** Namni gara ishee dhaqu tokko iyyuu hin deebi'u yookaan karaa jireenyaa hin argatu. **20** Kanaafuu ati karaa namoota gaggaarii irra ni deemta; daandii qajeeltotaa irraas hin jal'attu. **21** Tolooni biyyattii keessa ni jiraatuutti; warri mudaa hin qabnes achi keessa jiraatu; **22** hamoonni garuu biyyattii keessaa ni balleeffamu; warri hin amanamsis ishee keessaa buqqifamu.

3 Yaa ilma ko, barumsa ani siif kennu hin dagatin; ajaja koos garaatti qabadhu; **2** isaan bara baay'ee fi umurii dheeraa, nagaa fi badhaadhummaa siif dabalutii. **3** Jaalallii fi amanamummaan yoom iyyuu sirraa hin fagaatin; morma keetti hidhadhu; gabatee garaa kee irrattis barreeffadhu. **4** Ati karaa kanaan fuula Waaqaatii fi fuula namaa duratti sirraa fi maqaa gaarii ni argatta. **5** Garaa kee guutuun Waaqayyoon amanadhu; hubannaa kees hin abdatin; **6** karaa kee hunda keessatti isa dursi; innis daandii kee siif qajeelcha. **7** Ani ogeessa ofiin hin jedhin; Waaqayyoon sodaadhu; waan hamaa irraas fagaadhu. **8** Wanni kun dhagna keetiif fayyaa kenna; lafee kee illee ni haaromsa. **9** Qabeenya keetiin, mataa miidhaan keetii huundaanis Waaqayyoon kabaji; **10** yoo gombisaan kee hamma irraan dhangala'utti guutama; iddoo cuunfaa wayinii keetiis daadhiidhaan guutamee irraan dhangala'a. **11** Yaa ilma ko, adabbii Waaqayyoo hin tuffatin; dheekkamsa isas hin jibbin. **12** Waaqayyo akkuma abba ilma ofii isaa jaallatu tokkootti warra jaallatu ni adabaatii. **13** Namni ogummaa argatu kan hubannaas argatu eebbifamaa dha; **14** ogummaan meetii caalaa faayidaa qabaatii; warqee caalaas bu'aa namaaf buusa. **15** Gatiin ishee gatii lula diimaa caala; wanni ati akka malee hawwitu kam iyyuu isheedhaan wal qixxaachuu hin danda'u. **16** Jireenyi dheeraan harka ishee mirgaa keessa jira; badhaadhummaa fi ulfinni harka ishee bitaa keessa jiru. **17** Karaan ishee karaa nama gammachiisuu dha; daandii ishee hundis nagaa dha. **18** Isheen warra jabeessanii ishee qabataniif muka jireenyaa ti; warri itti cichanii ishee qabatan immoo ni eebbifamu. **19** Waaqayyo ogummaadhaan hundee lafaa buuse; hubannaadhaanis samiiwaan iddoo isaanii kaa'e; **20** beekumsa isaatiin tuujubawan gargar qoodaman; duumessoonnis fixeensa coccobsan. **21** Yaa ilma ko ogummaa fi hubannaa dhugaa eggadhu; isaanis fuula kee duraa hin dhabamin; **22** isaan jireenya siif ta'u; morma kee miidhagsuufis faaya mormaa siif ta'u. **23** Yooos ati karaa kee nagumaan deemta; miilli kees hin gufatu; **24** ati yoo raftu hin sodaattu; hirribni

kees yoo ati raftu sitti mi'aawa. **25** Balaa akkuma tasaa sitti dhufu yookaan badiisa hamoota galaafatu hin sodaatin; **26** Waaqayyo irkoo siif ta'aatii; akka miilli kee kiyyoodhaan hin qabannes si eega. **27** Ati yeroo waan tokko gochuudhaaf aangoo qabdutti, warra waan gaariin isaaniif malu irraa waan sana hin hanqisiin. **28** Utuu amma wa qabduu, ollaa keetiin, "Yeroo biraa deebi'i kottu; ani bori siifin kennaatii" hin jedhin. **29** Ollaa kee kan si amanee si cina jiraatu miidhuuf jettee waan hamaa itti hin yaadin. **30** Nama tokko utuu inni homaa si hin godhin akkasumaan hin miidhin. **31** Nama dabaatti hin hinaafin; yookaan karaa isaa tokko illee hin filatin. **32** Waaqayyo nama jal'aa ni jibbaatii; nama qajeelaa garuu ofitti aanfata. **33** Abarsi Waaqayyoo mana nama hamaa irra bu'a; inni garuu mana nama qajeelaa ni eebbisa. **34** Inni qoostota of tuultotatti ni qoosa; warra gad of qabaniif immoo ayyaana kenna. **35** Ogeeyyiin ulfina dhaalu; gowwota garuu inni ni qaansaa.

4 Yaa ilmaan ko, mee gorsa abbaan namaaf kennu dhaga'a; qalbeeffadhaatii hubannaa argadhaa. **2** Ani barumsa gaarii isinii nan kenna; kanaafuu barsiisa koo hin dhiisinna. **3** Yeroo ani mucaa xinnaa ta'ee mana abbaa koo turetti, yeroo ani daa'ima dhiiga ta'ee haadha kootiif ilma tokkicha turetti, **4** inni akkana jedhee na barsiise; "Garaa kee guutuudhaan dubbii koo jabeessii qabadhu; seera koo eegi; ati ni jiraataatii. **5** Ogummaa argadhu; hubannaas argadhu; dubbii koo hin dagatin yookaan irraa hin jal'atin. **6** Ogummaa hin dhiisin; isheen si eegdi; ishee jaalladhu; isheenis si tiksitii. **7** Ogummaan waan hunda caalti; kanaafuu ogummaa argadhu. Yoo isheen waan ati qabdu hunda si baasifte illee hubannaa argadhu. **8** Ogummaa kabaji; inni ol si guddisaatii; isa hammadhu; innis si kabajaatii. **9** Isheen kallacha bareedaa mataa kee irra siif keessi; gonfoo miidhagaa illee siif kenniti." **10** Yaa ilma ko dhaga'a; waan ani jedhu illee fudhadhu; barri jireenya keetiis ni baay'ataa. **11** Ani karaa ogummaa irra sin qajeelcha; daandii qajeelaa irras sin buusa. **12** Yeroo ati deemtu, tarkaanfiin kee hin ittiffamu; yoo fiigdu illee ati hin gufattu. **13** Qajeelfama jabeessii qabadhu; gad hin dhiisin; waan inni jireenya kee ta'ee jabeessii eeggadhu. **14** Daandii hamootaa irra miilla kee hin dhaabin yookaan karaa jal'ootaa irra hin deemin. **15** Irraa fagaadhu; irras hin deemin; irraa goritii karaa kee irra qajeeli. **16** Isaan waan hamaa guffjetan malee rafuu hin danda'aaniiti; isaan hamma nama hujjisaaniti hirriba hin argatan. **17** Isaan buddeena hamminaa nyaatu; daadhii wayinii kan dabaan argame dhugu. **18** Karaan qajeeltotaa akkuma ifa barii barraaqaa kan hamma saafaatti ittuma fufee ifaa deemuu ti. **19** Karaan hamootaa garuu akkuma dukkana guddaa ti; isaan waan isaan gufachiisu hin beekan. **20** Yaa ilma ko, waan ani jedhu qalbeeffadhu; dubbii kootiifis gurra kenni. **21** Akka inni fuula kee duraa dhabamu hin godhin; garaa kee keessa ol kaa'adhu; **22** inni warra isa argatuuf jireenya, dhagna namaa guutuufis fayyinaatii. **23** Waan hunda caalaa qalbi kee eeggadhu; burqaan jireenya achi ba'aatii. **24** Dubbii jal'inaa afaan kee keessaa balleessi; haasaa hamaas arraba kee irraa fageessi. **25** Iji kee kallattiidhaan qajeelchee haa ilaalu; atis xiyyeeffadhu fuula kee dura ilaali. **26** Miilla keetiif daandii wal qixxeeffadhu; karaan kee hundinuu haa jabaatu. **27** Gara mirgaatti yookaan gara bitaatti hin gorin; miilla kee hammina irraa eeggadhu.

5 Yaa ilma ko, ogummaa koo qalbeeffadhu; hubannaa kootiif illee gurra kenni; **2** kunis akka ati hubannaa turfatee arrabni kees beekumsa kuuffattuuf. **3** Hidhiin ejjitu damma coccobaa; haasaan ishee ziyitii caalaa lallaafa; **4** dhuma irratti garuu isheen akkuma hadhooftuu hadhoofti; akkuma goraadee afaan

lamaas qara qabeetti dha. **5** Miilli ishee gara du'aatti gad bu'a; tarkaanfiin ishee awwaalatti nama geessa. **(Sheol h7585)** **6** Isheen waa'ee karaa jireenyaa dhimma hin qabdu; daandiin ishee jal'aa dha; isheen garuu kana hin beektu. **7** Egea yaa ilmaan ko, mee na dhaga'aa; waan ani jedhu irraa gara kamitti iyyuu hin gorinaa. **8** Karaa keessan ishee irraa fageeffadhaa; balbala mana isheetti hin dhi'aatinaa; **9** kunis akka ati ulfina kee nama biraatiif, umurii kees nama namaaf hin naaneeff hin kennineeff; **10** akkasumas qabeenya kee ormatu nyaata; dadhabbiin kees nama alagaa badhaasa. **11** Dhuma jireenya keetiitti, yeroo foonii fi dhagni kee dhumutti ati ni aadaa. **12** Atis akkana jetta; "Ani akkamittin adabamuu jibbee! Garaan koos akkam sirreeffamuu tuffate! **13** Ani barsiistota kootiif hin ajajanne yookaan qajeelchitoota koo hin dhaggeeffanne. **14** Ani waldaa guutuu gidduutti qarqara badiisaa ga'een ture." **15** Ela kee keessaa bishaan, boolla bishaanii kee keessaa immoo bishaan qulqulluu dhugi. **16** Burqaan kee guutee daandii irra, bishaan kee kan yaa'us oobdii keessa dhangala'uu qabaa? **17** Isaan kan kee haa ta'an; ormi si wajjin qooddachuu hin qabu. **18** Burqaan kee haa eebbifamu; niitii dargaggummaa keetiitti gammadi. **19** Isheen miidhagduu akka borofaa, bareedduu akka gadamsaa ti; harmi ishee yeroo hunda sitti haa tolu; yeroo hunda jaallali ishee si haa booji'u. **20** Yaa ilma ko, ati maaliif ejjituudhaan booji'ama? Maaliif bobaa niitii nama biraa hammatta? **21** Karaan namaa guutumaan guutuutti fuula Waaqayyoo dura jiraatii; innis daandii namaa hunda ni to'ata. **22** Balleessaan nama hamaa isuma qabaata; funyoon cubbuu isaa jabeessee isa qaba. **23** Inni sababii adabamuu dhabeef du'a; guddinni gowwummaa isaa karaa irraa isa balleessa.

6 Yaa ilma ko, ati yoo ollaa keetiif wabii taatee harka dhooftee nama ormaatiif kakatte, **2** yoo waanuma dubbatteen qabamtee dubbuma afaan keetiitiin kiyyoo seente, **3** yoo yaa ilma ko, ati sababii harka ollaa keeti seente jirtuuf ati of baasuudhaaf dafi dhaqiiiti gad of qabii jabeessitii ollaa kee kadhadhu! **4** Ija keetiif hirriba, baallee ija keetiitiif immoo mugaatii hin eeyyamin. **5** Ati akkuma kirurphee harka adamsituutii baatuutti, akkuma simbirroo kiyyoo nama ishee qabuu jalaa baatuutti of oolchi. **6** Yaa dhibaa'aa nana mee gara goondaa dhaqi; karaa ishee qalbeeffadhuutii ogeessa ta'! **7** Inni ajajaa hin qabu; to'ataa yookaan bulchaa hin qabu; **8** ta'u illee inni bona keessa nyaata isaa kuufata; yeroo midhaan galfamutti immoo nyaata isaa walitti qabata. **9** Yaa dhibaa'aa nana, ati hamma yoomiitti ciifta? Ati yoomi hirriba keeti kaata? **10** Hirriba xinnaa, mugaatii xinnaa, xinnoo harka walitti marachuu, **11** hiyyummaanis akkuma hattuutti sitti dhufa; deegummaanis akkuma loltuu hidhateetti sitti dhufa. **12** Namni rakkisaan, namni hamaan, dubbii sobaatiin asii fi achi naanna'a; **13** inni ijaan dha'a; miilla isaatiinis mallattoo kenna; quba isaatiin argiisaa; **14** inni garaa isaa isa sobaadhaan hammina yaada; yeroo hundas lola kakaasa. **15** Kanaafuu badiisni yommusuma isatti dhufa; inni akkuma tasaa caba; deebi'ees hin fayyu. **16** Waaqayyo waan ja'a jibba; waan torba immoo ni xireeffata; isaanis: **17** Ija of tuulu, arraba sobu, harka dhiiga nama balleessaa hin qabnee dhangalaasu, **18** garaa mala hamaa malu, miilla gara jal'inaatti ariifatu, **19** dhuga baatuu sobaa kan soba dhangalaasu, nama obboloota gidduutti lola kakaasuu dha. **20** Yaa ilma ko, ajaja abbaa keetii eegi; barsiisa haadha keetii illee hin gatin. **21** Bara baraan garaa keetii qabadhu; morma keettis hidhadhu. **22** Yeroo ati deemtu isaan si qajeelchu; yeroo ati raftu si eegu; yeroo ati hirribaa kaatu illee si haasofsiisu. **23** Ajajni kun ibsaadhaatii; barsiisni kunis ifa; sirreeffamni amalaa immoo karaa jireenyaa

ti; 24 isaan dubartii hamtuu irraa, niitii kashlabbee afaan dammaa irraa si eegu. 25 Garaa kee keessatti bareedina ishee hin dharra'in; yookaan akka isheen ija isheetiin si boojitu hin godhin. 26 Sagaagaltuun buddeena tokkoon bitamtiitii; ejjituunis jireenyuma kee adamsiti. 27 Namni bobaa jalatti ibidda baadhaate wayyaan isaa hin gubanne jiraa? 28 Namni ibidda cillee irra ejjetee miilli isaa hin gubanne jiraa? 29 Namni niitii nama biraa wajjin ciisus akkasuma ta'a; namni ishee tuqu kam iyyuu utuu hin adabamin hin hafu. 30 Yoo hattuun tokko beela ba'uuf jedhee hate, namoonni hin tuffatan. 31 Garuu inni yoo qabame dachaa torba baasa; mi'a mana isaa hundas ni kenna. 32 Namni sagaagalu qalbii hin qabu; namni waan akkasii hojjetu ofuma galaafata. 33 Qoodni isaa dhaanamuu fi salphachuu dha; qaaniin isaa yoom iyyuu isa irraa hin haqamu. 34 Hinaaffaan aarii dhirsaa kakaasaatii; inni yeroo haaloo ba'utti dhiifama tokko iyyuu hin godhu. 35 Inni beenyaa tokko illee hin fudhatu; hamma baay'atu iyyuu inni matta'aa ni dida.

7 Yaa ilma ko, dubbii koo eegitii ajaja kooti of keessatti kuufadhu. 2 Ajaja koo eegi, ati ni jiraataatii; barsiisa koos akkuma qaroo ija keetiitti eegi. 3 Quba keetti isaan hidhadhu; gabatee garaa keetii irrattis barreeffadhu. 4 Ogummaan, "Ati obboleettii koo ti" jedhi; hubannaa immoo, fira koo jedhii waami; 5 isaan sagaagaltuu irraa, niitii kashlabbee dubbii isheetiin nama harkiftu irraa si eegu. 6 Ani foddaa mana koo biraa keessaan, karaa qaawwaatiin ala ilaale. 7 Ani warra homaa hin dandeenye keessatti, dargaggoota keessatti hubadhee dargaggeessa qalbii hin qabne tokko arge. 8 Innis karaa mana ishee dhaqu qabatee daandii golee mana ishee bira jiruutiin gad bu'aa ture. 9 Kunis yeroo aduun dhiitee lafti dimimmissaa'aa turetti, yeroo halkun dukkanaa'uu jalqabetti ture. 10 Dubartii tokko akka sagaagaltuutti uffattee yaada haxxummaatiin isa simachuuf gad baate. 11 Isheen iyituu fi kashlabbee dha; miilli ishee mana hin dhaabatu; 12 takka daandii irratti, takka oobdii irratti, golee hundatti riphxee nama eeggatti. 13 Isheen qabdee isa dhungatti; fuula qaaniin hin qabneen akkana jettiin: 14 "Ani aarsaa nagaa dhi'eessuun qaba; har'a wareega koo guuttadheera. 15 Kanaafuu ani si simachuufin gad ba'e; ani barbaadee si argadheera! 16 Ani wayyaa bareedduu quncee talbaa irraa hojjetame kan Gibxii dhufeen, siree koo afee miidhageera. 17 Ani qumbiin, argeessaa fi qarafaan siree koo urgeessera. 18 Kottu mee hamma baritii gad fageenya jaalalaa walii wajjin dhugnaa; kottu jaalalaan of gammachiifnaa! 19 Dhirsii koo mana hin jiru; inni karaa dheeraa deemeera. 20 Inni boorsaa isaa maallaqaan guuttatee deeme; hamma ji'i goobanutti namatti hin deebi'u." 21 Isheen dubbii mi'ooftuudhaan karaa irraa isa jal'ifte; haasaa nama sossobuunis isa dirqisiifte. 22 Innis akkuma sangaa qalamuuf deemuutti, akkuma gadamsa kiyyoo keessa seenuuttis yommusuma ka'ee ishee duukaa bu'e; 23 akkuma simbira kiyyootti ariifattuutti, inni hamma xiyyi tiruu isaa waraanutti akka wanni kum lubbuu isaa galaafatu hin beeku. 24 Eгаа yaa ilmaan ko, na dhaggeeffadhaa; waan ani jedhus qalbeeffadhaa. 25 Akka garaan kee karaa isheetti garagaluu hin godhin; karaa kee irraas baddee daandii ishee irra hin bu'in. 26 Namoonni hedduun warra isheen lafaan dhooftee dha; namoonni jajjaboon baay'eenis harka isheetti dhumaaniiru. 27 Manni ishee karaa qileetti nama geessu, kan gola du'aatti gad nama buusuu dha. (Sheol h7585)

8 Ogummaan hin iyyuu? Hubannaanis sagalee isaa ol hin fudhatuu? 2 Isheen qarqara karaa, lafa ol ka'aa irra, iddoo daandiin itti wal ga'u dhaabatti; 3 karra magaalatti nama galchu bira, balbala dura dhaabatee akkana jettee iyiyiti: 4 "Yaa

namoota, ani iyyeen isin waama; ani ilmaan namaa hundatti sagalee koo ol nan fudhadha. 5 Isin warri homaa hin beekne, qalbii horadhaa; isin warri gowwaan hubannaa argadhaa. 6 Ani waan faayidaa qabu nan dubbadhaatii, dhaga'aa; waan qajeelaa dubbachuufis afaan koo nan banadha. 7 Afaan koo dhugaa dubbata; arrabni koo hammina jibbaatii. 8 Dubbiin afaan koo hundinuu qajeelaa dha; dubbii koo keessaa tokko iyyuu jal'aa yookaan micciiramaa miti. 9 Nama waa hubatuuf dubbii koo hundinuu qajeelaa dha; warra beekumsa qabuufis hir'ina hin qabu. 10 Qooda meetii gorsa koo, warqee qulqulluu caalaas beekumsa filadhu; 11 ogummaan lula diimaa caalaa gatii guddaa qabdi; wanni ati hawwitu tokko iyyuu isheedhaan wal hin madaalu. 12 "Ani ogummaan, qalbii wajjin nan jiraadha; ani beekumsaa fi hubannaa qaba. 13 Waaqayyoon sodaachuun jibbuu dha; hammina ani of tuulummaa fi of guddisuu, amala hamaa fi haasaa jal'aa nan jibba. 14 Gorsaa fi murtiin dhugaa kan koo ti; ani hubannaa fi humna qaba. 15 Mootonni anaan mo'u; bulchitoonnis anaan seera qajeelaa baasu. 16 Ilmaan moototaa anaan bulchu; namoonni beekkamoon hundis anaan biyya bulchu. 17 Ani warra na jaallatan nan jaalladha; warri na barbaadnis na argatu. 18 Soorunnii fi ulfinni, qabeenyii fi badhaadhummaan dhuma hin qabne harkuma koo jiru. 19 Iji koo warqee qulqulluu caala; bu'aan narraa argamus meetii filatamaa caala. 20 Ani karaa qajeelummaa irra, daandii qajeelaa irras nan deema; 21 warra na jaallatutti qabeenya nan dhingalaasa; mankuusa qabeenya isaanii illee nan guuta. 22 "Waaqayyo waan bira duunii hojjeteen dura, hojji isaa kan jalqabaatiin dura na aanfate; 23 ani utuu addunyaan hin uumamin dura, jalqabumatti, bara hamma hin qabneen dura nan muudame. 24 Ani utuu tuujubni hin jiraatin, utuu burqaawwan bishaaniin hin guutamin dhaladhe; 25 utuu tulluuwwan iddoo isaanii hin dhaabamin dura, ani gaarraniin dura nan dhaladhe; 26 utuu inni lafa yookaan dirree ishee yookaan biyyoo addunyaa tokko iyyuu hin uumin dura nan dhaladhe. 27 Yeroo inni samiiwwan hundeessetti, yeroo inni dhidhima irra muummaa kaa'etti ani achin ture; 28 yeroo inni gubbaatti duummaa jabeessee dhaabee madda tuujubaa illee hundeessetti ani achin ture; 29 yeroo inni akka bishaanonni ajaja isaa hin cabsineef jedhee, galaanaaf daangaa dhaabetti, yeroo inni lafa hundeessetti ani achin ture. 30 Yeroo sanatti ani ogeessa hojii harkaa ta'ee isa biran ture. Ani yeroo hunda fuula isaa dura burraaqaa, guyyuma guyyaadhaan gammachuudhaan guutamaan ture; 31 ani guutummaa addunyaa isaa keessatti ililchaa, ilmaan namaatti illee gammadaan ture. 32 "Egeaa yaa ilmaan ko, mee na dhaga'aa; warri karaa koo eegan eebbifamoo dha. 33 Gorsa koo dhaggeeffadhaatii ogeeyyii ta'aa; isa hin tuffatinaa. 34 Namni na dhaga'u, kan guyyaa hunda balbala koo eegu, kan karra koo dura turo eebbifamaa dha. 35 Namni na argatu kam iyyuu jireenya argata; Waaqayyo biratti illee fudhatama argata. 36 Namni na hin arganne garuu ofuma miidha; namni na jibbu hundinuu du'a jaallata."

9 Ogummaan mana ishee ijaarrafte; utubaa ishee torbanis dhagaa irraa qopheeffate. 2 Isheen horii qalatee daadhii wayiinii ishee bulbulatte; maaddii ishee illee qopheeffatte. 3 Tajaajiltoota ishee dubbarran ergattee fiixee magaalaa irraa lallabde. 4 Isheen warra qalbii hin qabneen akkana jetti; "Isin warri homaa hin beekne hundi as kottaa! 5 Kottaatii nyaata koo nyaadhaa; daadhii wayiinii ani bulbuladhe illee dhugaa. 6 Karaa gowwummaa keessanii sana dhiisaatii jiraadhaa; karaa hubannaa irra deemaa. 7 "Namni nama namatti qoosu gorsu kam iyyuu ni arrabsama; namni nama hamaa ifatu kam iyyuu ni salphata. 8 Ati nama namatti qoosu hin ifatin; inni si jibbaatii; nama

ogeessa ifadhu; inni si jaallataatii. **9** Nama ogeessa gorsi; inni ittuma caalchisee ogeessa ta'aa; nama qajeelaaf barumsa kenni; inni beekumsa isaatti dabalaatii. **10** "Waaqayyoon sodaachuun jalqaba ogummaa ti; isa Qulqulluu Sana beekuun hubannaa dha. **11** Karaa kootiin barii jireenya keetii ni dheerata; jireenya kee irrattis waggoonni ni dabalamuutii. **12** Yoo ati nama ogeessa taate, ogummaan kee si badhaasa; yoo ati kan namatti qoostu taate suma qofatu gidirama." **13** Dubartiin gowwaan oduu baay'ifti; isheen raatuu homaa hin beeknee dha. **14** Isheen balbala mana ishee dura, fiixee magaalaa gubbaa barcuma irra teessee **15** warra achiin darban, kanneen qajeelanii daandii isaanii irra deeman waamti. **16** Isheen warra qalbii hin qabneen akkana jetti. "Isin warri homaa hin beekne hundi as kottaa! **17** Bishaan hatan ni mi'aawa; nyaanni dhoksaan nyaatanis guddoo namatti tola!" **18** Isaan garuu akka warri du'an achi jiran, akka keessumoonni ishee dhidhima awwaalaa keessa jiran illee xinnuma beeku. (Sheel h758)

10 Fakkeenyawwan Solomoon: Ilmi ogeessi abbaa isaa gammachiisa; ilmi gowwaan garuu haadha isaa gaddisiisa. **2** Qabeenyi karaa hamaadhaan horatan gatii hin qabu; qajeelummaan garuu du'a jalaa nama baasa. **3** Waaqayyo akka warri qajeelaan beela'an hin eeyyamu; hawwii jal'ootaa garuu ni busheessa. **4** Harki hojii hin hojjenne nama hiyyoomsa; harki jabaatee hojii hojjetu garuu nama sooromsa. **5** Namni yeroo bonaa midhaan walitti qabatu ilma ogeessa; kan yeroo midhaan galfamutti rafu immoo ilma nama qaannessuu dha. **6** Eebbi mataa qajeeltotaatti gonfoo kaa'a; afaan hamootaa irra garuu jeequmsatu lola'a. **7** Yaadannoon nama qajeelaa eebba ta'a; maqaan nama hamaa garuu lafa irraa bada. **8** Namni garaa isaatti ogeessa ta'e ajaja fudhata; gowwaan oduu baay'isu garuu ni bada. **9** Namni amanamaan sodaa malee deema; kan karaa isaa jal'isu garuu ni saaxilama. **10** Namni ija hammintaatiin waa namaan jedhu rakkoo uuma; gowwaan oduu baay'isu garuu ni bada. **11** Afaan nama qajeelaa burqaa jireenyaa ti; afaan hamootaa irra garuu jeequmsatu lola'a. **12** Jibbi lola kakaasa; jaalalli garuu balleessaa hunda haguuga. **13** Ogummaan hidhii nama waa hubatu irratti arganti; uleen immoo dirra nama hubannaa hin qabnee irra bu'a. **14** Namnoonni ogeeyyiin beekumsa kuufatu; afaan gowwaa garuu badiisa waama. **15** Qabeenyi sooreyyii isaanii magaalaa da'oo qabduu dha; hiyyummaan garuu badiisa hiyyeeyyii ti. **16** Midaan qajeeltotaa jireenya; galiin hamootaa garuu cubbuu fi du'a. **17** Namni gorsa fudhatu karaa jireenyaa irra deema; namni adaba didu kam iyyuu garuu warra kaan karaa irraa jal'isa. **18** Namni hidhii sobuun jibba dhokfatu, kan maqaa namaa balleessu gowwaa dha. **19** Yoo dubbiin baay'atu, cubbuun keessaa hin dhabamu; namni arraba isaa eeggatu garuu ogeessa. **20** Arrabni nama qajeelaa meetii filatamaa dha; garaan nama hamaa garuu faayidaa xinnoo qaba. **21** Arrabni nama qajeelaa nama hedduu soora; gowwoonni garuu hubannaa dhabiisaan du'u. **22** Eebbi Waaqayyoo nama sooromsa; inni rakkina tokko illee itti hin dabaluu. **23** Gowwaan amala hamaadhaan gammachuu argata; namni waa hubatu garuu ogummaatti gammada. **24** Wanni namni hamaan sodaatu isumattii dhufa; hawwiin nama qajeelaa immoo ni guutamaaf. **25** Yeroo bubbeen hamaan lubbisu namoonni hamoon ni badu; qajeeltonni garuu bara baraan jabaatanii jiraatu. **26** Akkuma wanni dhangaggaa' aan ilkaan miidhee, aarris ija miidhu sana namni dhibaa' aan warra isa ergatu miidha. **27** Waaqayyoon sodaachuun bara jireenya namaa dheeressa; umuriiin nama hamaa garuu ni gabaabbata. **28** Abdiin nama qajeelaa gammachuu ta'a; wanni namni hamaan eeggatu garuu ni bada. **29** Karaan Waaqayyoo nama qajeelaaf

da'oo dha; nama jal'aaf garuu badiisa. **30** Qajeeltonni yoom iyyuu hin fonqolfaman; hamoonni garuu lafa irratti hin hafan. **31** Afaan nama qajeelaa ogummaa dubbata; arrabni jal'aan garuu ni kutama. **32** Arrabni nama qajeelaa waan fudhatama qabu dubbata; afaan nama hamaa garuu waan jal'aa qofa dubbata.

11 Waaqayyo madaalii hin amanamne ni balfa; madaalii dhugaatti immoo ni gammada. **2** Gaafa of tuuluun dhufu, salphinatu dhufa; gad of qabiisa wajjin immoo ogummaatu dhufa. **3** Amanamummaan tolootaa isaan dura deema; warri hin amanamne garuu dabuma isaaniitiin badu. **4** Guyyaa dheekkamsaatti qabeenyi faayidaa hin qabu; qajeelummaan garuu du'a jalaa nama baasa. **5** Qajeelummaan warra mudaa hin qabnee karaa qajeelaa baasaaf; hamoonni garuu hamminuma isaaniitiin badu. **6** Qajeelummaan tolootaa isaan oolcha; warri hin amanamne garuu hawwii hamaadhaan qabamu. **7** Yeroo namni hamaan du'u, abdiin isaas ni bada; wanni namni hamaan eeggatus ni barbadeeffama. **8** Namni qajeelaan rakkoo jalaa ni baafama; rakkoon sunis qooda isaa nama hamaa irra ga'a. **9** Namni Waaqatti hin bulle dubbii afaan isaatiin ollaa isaa balleessa; namni qajeelaan immoo beekumsaan miliqa. **10** Yommuu namni qajeelaan badhaadhu magaalaa ni gammada; yommuu namni hamaan barbadaa'u immoo iyya gammachuutu dhaga'ama. **11** Eebba nama tolaatiin magaalaa ulfina argata; afaan nama hamaatiin garuu ni barbadeeffama. **12** Namni sammuu hin qabne ollaa isaa tuffata; kan hubannaa qabu garuu ni cal'isa. **13** Namni odeessu dhoksaaf gad baasa; kan amanamu garuu icciitii eega. **14** Qajeelfama dhabiisaan sabni ni kufa; baay'ina gorsitootaatiin garuu nagaatu argama. **15** Namni nama hin beekneef wabii ta'u ni rakkata; namni namaaf kakkachuuf jedhee harka dha'uu didu immoo nagaan jiraata. **16** Dubartiin gara laafettiin ulfina argatti; namoonni garaa dhagaa immoo qabeenya qofa argatu. **17** Namni gaariin of fayyada; gara jabeessi garuu rakkina ofitti fida. **18** Namni hamaan mindaa sobaa argata; kan qajeelummaa faacaafatu immoo badhaasa dhugaa argata. **19** Namni qajeelaan dhugumaan jireenya argata; kan waan hamaa duukaa bu'u garuu gara du'aa argata. **20** Waaqayyoo warra yaada jal'aa qaban balfa; warra karaan isaani mudaa hin qabnetti immoo ni gammada. **21** Waan kana hubadhu: Namni hamaan utuu hin adabamin hin hafu; qajeeltonni garuu bilisa ba'u. **22** Dubartiin miidhagduun qalbii hin qabne akkuma qubeelaa warqee kan funyaan booyyeetti jirtuu ti. **23** Wanni qajeeltonni hawwan gaarii ta'aaf; abdiin hamootaa garuu dheekkamsa qofa ta'a. **24** Namni tokko toluu waa namaa kenna; ta'us ittuma caalchisee soorama; kaan immoo waan kennuu malu dhowwata; ta'us inuma hiyyooma. **25** Namni arjaan ni badhaadha; namni warra kaan dheebuu baasu ofii isaatii illee dheebuu ba'a. **26** Nama dhoksee midhaan kuufatu sabni ni abaara; kan gurguruuf fedhii qabu immoo eebbata gonfoo ta'aaf. **27** Namni waan gaarii barbaadu carraa gaarii argata; hamminni garuu nama hamminna barbaadutti dhufa. **28** Namni soorama ofii isaa abdatu kam iyyuu ni kufa; qajeelaan garuu akkuma baala magariisaatti lalisa. **29** Namni maatii isaatti rakkoo fidu bubbee qofa dhaala; gowwaan immoo garbicha nama ogeessa ta'a. **30** Ijji nama qajeelaa muka jireenyaa ti; namni lubbuu namaa baraaruu immoo ogeessa. **31** Erga qajeeltonni lafa irratti gatii isaanii argatanii, namni Waaqatti hin bullee fi cubbamaan hammam caalaa haa argatanii reel!

12 Namni adabamuu jaallatu kam iyyuu beekumsa jaallata; kan sirreeffamuu jibbu garuu gowwaa dha. **2** Namni gaariin Waaqayyoo biratti fudhatama argata; Waaqayyoo garuu

nama hammına malatutti ni mura. **3** Namni tokko hammınaan jabaatee hin dhaabatu; qajeelaan garuu hin buqqifamu. **4** Niitiin amala gaarii dhirsaa isheetiif gonfoo dha; niitiin qaanessitu garuu akkuma tortora lafee isaa keessaa ti. **5** Karoorri qajeeltotaa qajeelaa dha; gorsi jal'ootaa garuu gowwoomsaa dha. **6** Dubbiin hamootaa dhiiga dhangalaasuuf riphee nama eeggata; haasaan tolootaa garuu du'a jalaa nama baasa. **7** Namoonni hamoon ni garagal'amu; deebi'aniis hin argaman; manni qajeeltotaa garuu jabaatee dhaabata. **8** Namni tokko akkuma ogummaa isaatti jajama; namni yaada jal'aa qabu immoo ni tuffatama. **9** Namni tuffatamaan hojjetaa qabu tokko, nama of kabaju kan waan nyaatu iyyuu hin qabne caala. **10** Namni qajeelaan lubbuu horii isaatiif yaada; hojjiin jal'ootaa garuu tolaan isaa iyyuu hammına. **11** Namni lafa isaa qotatu nyaata guddaa argata; kan yaada faayidaa hin qabne duukaa bu'u garuu hubannaa hin qabu. **12** Hamoonni boojuu jal'ootaa hawwu; hiddi qajeeltotaa garuu ni lalisa. **13** Namni hamaan cubbuu afaan isaatiin qabama; namni qajeelaan garuu rakkoo jalaa miliqa. **14** Namni waan afaan isaatii ba'uun waan gaariin guutama; hojjiin harka namaas isumaaf deebi'a. **15** Nama gowwaa karaan isaa qajeelaa itti fakkaata; namni ogeessi garuu gorsa dhaga'a. **16** Aariin gowwaa yommuusa isa irraa beekama; namni hubataan garuu arrabsoo tuffata. **17** Namni dhugaa dubbatu ragaa amanamaa kenna; dhuga baatuun sobaa garuu soba dubbatti. **18** Dubbiin of eeggannaa hin qabne akkuma goraadee nama waraana; arrabni nama ogeessaa garuu nama fayyisa. **19** Afaan dhugaa dubbatu bara baraan jiraata; arrabni soba dubbatu garuu yeroo gabaabaa qofa jiraata. **20** Garaa warra waan hamaa malatanii keessa gowwoomsaatu jira; warri nagaa buusan garuu gammachuu qabu. **21** Qajeeltotatti miidhaan tokko iyyuu hin dhufu; hamoonni rakkinaa guutamu. **22** Waaqayyo arraba sobu ni jibba; warra dhugaa dubbatutti garuu ni gammada. **23** Namni hubataan beekaa ta'uu isaa dhokfata; gowwoonni garuu gowwummaa isaanii labsu. **24** Harki nama jabaatee hojjetuu ni mo'a; dhibaa'ummaan garuu garbummaatti nama geessa. **25** Garaan yaadda'u gad nama deebisa; dubbiin tolaan immoo nama gammachiisa. **26** Namni qajeelaan ollaa isaa karaa argisiisa; karaan hamootaa garuu karaa irraa nama jal'isa. **27** Namni dhibaa'aan waan adamsee ajjeese hin waaddatu; kan jabaatee hojjetu immoo qabeenya gatii guddaa argata. **28** Karaa qajeelummaa irra jireenyatu jira; daandii sana irra duuti hin jiru.

13 Ilmi ogeessi gorsa abbaa isaa dhaga'a; qoostuun namaa immoo dheekkamsa hin dhaggeeffatu. **2** Namni waan afaan isaatii ba'uun waan gaariin gammada; namni hin amanamne garuu jeequmsaaf ariifata. **3** Namni arraba isaa eeggatu, jireenya isaa eeggata; kan of eeggachuu malee dubbatu immoo baduuf ariifata. **4** Fedhiin dhibaa'aa yoom iyyuu hin guutamu; fedhiin nama jabaatee hojjetuu immoo guutummaan ni milkaa'a. **5** Namni qajeelaan soba jibba; namni hamaan garuu qaaniif salphina fida. **6** Qajeelummaatu nama tolaa tiksa; hammini garuu cubbamaa galaafata. **7** Namni tokko sooreessa of fakkeessa; garuu homaa hin qabu; tokko immoo hiyyeessa of fakkeessa; garuu qabeenya guddaa qaba. **8** Soorumni nama tokkoo furiif jireenya isaa ta'uu danda'a; hiyyeessi garuu ifannaa hin dhaga'u. **9** Ifni nama qajeelaa akka gaarii ifa; ibsaan nama hamaa garuu ni dhaama. **10** Of tuulummaan lola qofa baay'isa; ogummaan garuu warra gorsa dhaga'an biratti argamti. **11** Maallaqni karaa sobaatiin dhufu dafee bada; namni xinnoo xinnoon maallaqa walitti qabatu garuu ni kuufata. **12** Abdiin lafa irra harkifatu garaa nama dhukkubsa; hawwiin guutamu garuu muka jireenyaa ti. **13**

Namni gorsa tuffatu badiisa ofitti fida; kan ajaja ulfeessu immoo badhaasa argata. **14** Barsiinsi nama ogeessaa burqaa jireenyaa ti; kiyyoo du'aa irraa nama deebisa. **15** Hubannaan gaariin surraa argamsiisa; karaan warra hin amanamnee garuu badiisatti isaan geessa. **16** Namni qalbii qabu kam iyyuu beekumsaan hojjeta; gowwaan immoo gowwummaa isaa mul'isa. **17** Ergamaan hamaan rakkoo keessa seena; ergamaan amanamaan garuu fayyina fida. **18** Namni adabamuu jibbu ni hiyyooma; ni qaana'as; kan sirreeffama kabaju immoo ulfina argata. **19** Hawwiin guutame namatti mi'aawa; gowwoonni garuu waan hamaa irraa deebi'uu balfu. **20** Namni nama ogeessa wajjin deemu ogeessa ta'a, michuun gowwootaa garuu ni miidhama. **21** Wanni hamaan cubbamoota ari'ata; badhaadhummaan immoo badhaasa qajeelotaa ti. **22** Namni gaariin ilmaan ilmaan isaatiif dhaala dabarsa; qabeenii nama cubbamaa garuu qajeeltotaaf kuufama. **23** Qonnaan hiyyeessaa miidhaan guddaa baasa; murtiin jal'aan garuu haxaa'ee duraa balleessa. **24** Namni harcumme qasatu ilma isaa jibba; kan ilma ofii jaallatu immoo ilaallachaa isa adaba. **25** Namni qajeelaan hamma quufutti nyaata; garaan nama hamaa garuu ni beela'a.

14 Dubartiin ogeettiin mana ishee ijaarratti; gowwaan immoo harkuma isheetiin mana ofii diigi. **2** Namni qajeelummaan jiraatu Waaqayyoon sodaatu; kan karaan isaa jal'aa ta'e garuu isa tuffata. **3** Afaan nama gowwaa dugda isaatti ulee of tuulummaa fida; arrabni ogeeyyii garuu isaan eega. **4** Yoo qotiyyoon hin jirre, dallaan duwwaa ta'a; garuu humna qotiyyoo tokkootiin miidhaan baay'een argama. **5** Dhuga baatuun amanamaan hin sobu; dhuga baatuun sobaa immoo dhara of keessaa gad naqa. **6** Qoostuun namaa ogummaa barbaadee hin argatu; nama waa hubatuuf garuu beekumsi dadhabbi malee dhufa. **7** Ati nama gowwaa irraa fagaadhu; arraba isaa irraa beekumsa hin argattuuti. **8** Ogummaan hubattootaa akka isaan karaa isaanii beekan isaan godha; gowwummaan gowwootaa garuu karaa irraa isaan balleessa. **9** Gowwoonni cubbuutti qoosu; qajeeltota gidduutti garuu hawwii gaariitu argama. **10** Garaan gadda ofii isaa ni beeka; namni biraa tokko iyyuu gammachuu isaa irraa hin qooddatu. **11** Manni nama hamaa ni bada; dunkaanni nama qajeelaa immoo ni daraara. **12** Karaan qajeelaa namatti fakkaatu tokko jira; dhuma irratti garuu du'atti nama geessa. **13** Kolfa keessatti iyyuu garaan nama dhukkubuu danda'a; gammachuunis gaddaan dhumuu danda'a. **14** Namni hin amanamne gatii karaa isaa, namni gaariin immoo gatii hojii isaa argata. **15** Namni homaa hin beekne waan hunda amana; namni qalbii qabu garuu tarkaanfii isaa ilaallata. **16** Namni ogeessi of eeggata; waan hamaa irraas ni deebi'a; gowwaan garuu waan hundatti jarjara; of illee hin eeggatu. **17** Namni dafee aaru gowwummaa hojjeta; namni daba hojjetu garuu ni jibbama. **18** Namni homaa hin beekne gowwummaa dhaala; qalbeeffataan garuu beekumsa gonfata. **19** Namoonni hamoon fuula namoota gaarii duratti, jal'oonnis karra qajeeltotaa duratti sagadu. **20** Hiyyeeyyii ollooni isaanii iyyuu ni jibbu; sooreyyiin immoo michoota hedduu qabu. **21** Namni ollaa isaa tuffatu cubbuu hojjeta; kan rakkataaf garaa laafu garuu eebbifamaa dha. **22** Namni hammına yaadu karaa irraa hin baduu? Warri waan gaarii karoorsan garuu jaalalaa fi amanamummaa argatu. **23** Jabaatanii hojjechuun hundi bu'aa buusa; oduun faayidaa hin qabne garuu hiyyummaa qofa fida. **24** Gonfoon ogeeyyii qabeenya isaanii ti; gowwummaan gowwootaa garuu gowwummaa dhala. **25** Dhuga baatuun dhugaa lubbuu baraara; dhuga baatuun sobaa immoo soba dubbata. **26** Namni Waaqayyoon sodaatu da'annoo jabaa qaba; ijoolleen isaas da'oo argatu. **27** Waaqayyoon sodaachuun burqaa jireenyaa ti;

kiyyoo du'aa irraas nama deebisa. **28** Ulfinni mootii tokkoo baay'ina uummata isaa ti; yoo uummanni hin jirre garuu ilmi mootiis ni bada. **29** Namni obsa qabu hubannaa guddaa qaba; kan dafee aaru garuu gowwummaa mul'isa. **30** Garaan nagaan qabu dhagnaaf jireenya kenna; hinaaffaan garuu lafee tortorsa. **31** Namni hiyyeessa cunqursu kan isa Uume tuffata; namni hiyyeessaaf garaa laafu immoo Waaqa kabaja. **32** Hamoonnii jal'inuma isaaniitiin badu; qajeeltonni garuu du'a keessatti illee amanamummaa isaaniitiin da'annoo argatu. **33** Ogummaan qalbii nama waa hubatuu keessa jirti; garaa gowwootaa keessatti garuu hin beekmatu. **34** Qajeelummaan saba ol tuddisa; cubbuun garuu saba kamiif iyyuu salphina. **35** Mootiin tajaajilaa ogeessatti ni gammada; kan isa qaanessutti garuu ni dheekkama.

15 Deebiin laafaan dheekkamsa qabbaneessa; jechi hamaan garuu aarii kakaasa. **2** Arrabni nama ogeessaa beekumsa jaja; afaan nama gowwaa garuu gowwummaa dhangalaasa. **3** Iji Waaqayyoo idduma hunda jira; nama hamaa fi gaariis ni to'ata. **4** Arrabni fayyina fida muka jireenyaa ti; arrabni sobu garuu hafuura cabsa. **5** Gowwaan adabbii abbaa isaa tuffata; namni sirreeffama fudhatu kam iyyuu garuu qalbii qabeessa. **6** Manni nama qajeelaa badhaadhummaa guddaa qaba; galiin nama hamaa garuu rakoo isatti fida. **7** Arrabni nama ogeessaa beekumsa facaasa; garaan nama gowwaa garuu akkas miti. **8** Waaqayyoo aarsaa hamootaa ni balfa; kadhannaan tolootaa garuu isa gammachiisa. **9** Waaqayyoo karaa hamootaa ni balfa; warra qajeelummaa duukaa bu'an garuu ni jaallata. **10** Nama daandii irraa jal'atu adabbii hamaatu isa eeggata; kan sirreeffama jibbu ni du'a. **11** Du'aa fi Badiisni fuula Waaqayyoo duratti beekamoo dha; yoo garaan namaa hammam caalaa haa beekamu ree! (Sheol h7585) **12** Namni qoosu sirreeffama hin jaallatu; nama ogeessaanis hin mari'atu. **13** Garaan gammadu akka fuulli ifu godha; gaddi garaa garuu hafuura cabsa. **14** Garaan waa qalbeeffatu beekumsa barbaada; afaan gowwaa garuu gowwummaa nyaata. **15** Barri nama hacuucamee guutummaan guutuutti gadadoo dha; garaa gammaduuf garuu guyyaan hundinu cidha. **16** Qabeenya guddaa rakkina of keessaa qabuu mannaa, Waaqayyoon sodaachaa waan xinnaa qabaachuu wayya. **17** Jibbaan cooma sangaa nyaachuu mannaa, jaalalaan raafuu nyaachuu wayya. **18** Namni dafee aaru lola kakaasa; namni obsa qabu garuu lola qabbaneessa. **19** Karaan nama dhibaa'aa qoraattiidhaan cufama; daandii tolootaa garuu karaa diriiraa dha. **20** Ilmi ogeessi abbaa isaa gammachiisa; namni gowwaan garuu haadha isaa tuffata. **21** Nama qalbii hin qabne gowwummaatu isa gammachiisa; namni hubataan garuu daandii qajeelaa irra deema. **22** Karoorri gorsa hin qabne fiixaan hin ba'u; garuu gorsitoota hedduudhaan ni milkaa'a. **23** Namni tokko deebii malu kennuudhaan gammachuu argata; dubbiin yeroo isaatti dubbatamu akkam gaarii dha! **24** Daandii nama hubataa akka inni sii'oolitti gad hin buneef gara jireenyaatti ol isa baasa. (Sheol h7585) **25** Waaqayyoo mana nama of tuuluu ni diiga; daangaa haadha hiyyeessaa garuu ni dhaaba. **26** Waaqayyoo yaada nama hamaa ni balfa; yaadni nama qulqulluu garuu isa gammachiisa. **27** Namni doqni maatii isaatti rakkina fida; kan matta'aa jibbu garuu ni jiraata. **28** Garaan nama qajeelaa haala ittiin deebii kennu yaada; afaan nama hamaa garuu hammina dhangalaasa. **29** Waaqayyoo nama hamaa irraa fagoo jira; kadhannaa nama qajeelaa garuu ni dhaga'a. **30** Fuulli ifaan garaa gammachiisa; oduun gaariinis lafee haaromsa. **31** Namni adabbii jireenya kennu dhaggeeffatu, ogeeyyii gidduu jiraata. **32** Namni adabbii tuffatu ofuma tuffata; kan sirreeffama fudhatu garuu hubannaa argata. **33** Waaqayyoon sodaachuun ogummaa nama barsiisa; gad of qabuunis ulfina dura dhufa.

16 Karoorri garaa kan namaa ti; deebiin arrabaa garuu Waaqayyoo biraa dhufa. **2** Nama tokko karaan isaa hundi qulqulluu itti fakkaata; yaada namaa garuu Waaqayyotu madaala. **3** Waan hojjetu hunda Waaqayyotti kennadhu; karoorri kees siif milkaa'a. **4** Waaqayyoo waan hunda kaayyoo ofii isaatiif hojjeta; hamoota iyyuu guyyaa badiisaatiif qopheessa. **5** Namni of tuulu kam iyyuu fuula Waaqayyoo duratti balfamaa dha; dhugumaan inni utuu hin adabamin hin hafu. **6** Namni jaalalaa fi amanamummaadhaan araara cubbuu argata; Waaqayyoon sodaachuudhaanis hammina irraa cita. **7** Yoo karaan namaa Waaqayyoon gammachiise, inni akka diinonni isaas nagaan isa wajjin jiraatan ni godha. **8** Galii guddaa jal'inaan argatan mannaa waan xinnoo qajeelummaan argatan wayya. **9** Namni garaa isaa keessatti karaa isaa karoofata; Waaqayyoo garuu tarkaanfii isaa illee ni murteessa. **10** Hidhiin mootii hooda dubbata; afaan isaa illee murtii hin jal'isu. **11** Madaallii fi safartuun qajeelaan kan Waaqayyoo ti; ulfinni korojoo keessa jiru hundinuu hojii isaa ti. **12** Sababii teessoon qajeelummaadhaan jabaatee dhaabatuuf mootonni waan hamaa hojjechuu ni balfu. **13** Mootonni afaan dhugaa dubbatutti ni gammadu; isaan nama dhugaa dubbatu ni jaallatu. **14** Dheekkamsi mootii ergamaa du'aa ti; namni ogeessi garuu ni qabbaneessa. **15** Jireenyi ifa fuula mootii keessa jira; surraan isaa akkuma duumessa bokkaa arfaasaa ti. **16** Ogummaa argachuun warqee caala; hubannaa argachuunis meetii caala! **17** Daandii nama tolaa hammina irraa fagoo dha; namni karaa isaa eegus jireenya isaa eeggata. **18** Of tuuluun badiisaan dura, of bokoksuunis kufaatiiin dura deema. **19** Warra of tuulu wajjin boojuu qooddachuu mannaa, hafuuraan gad of qabani warra cunqurfame wajjin jiraachuu wayya. **20** Namni gorsa fudhatu kam iyyuu ni milkaa'a; kan Waaqayyoon amanatuu eebbifamaa dha. **21** Namni garaadhaan ogeessa ta'e qalbeeffataa jedhama; dubbiin mi'aawu immoo gorsa dabala. **22** Hubannaan nama isa qabuuf madda jireenyaa ti; gowwummaan garuu gowwootatti adabbii fida. **23** Garaan nama ogeessaa arraba isaa qajeelcha; afaan isaas gorsa dabala. **24** Dubbiin nama gammachiisu dhaaba dammaa ti; inni lubuutti ni mi'aawa; lafee ni fayyisa. **25** Karaan qajeelaa namatti fakkaatu tokko jira; dhuma irratti garuu du'atti nama geessa. **26** Fedhiin hojjetaan tokko nyaataaf qabu hojji ifa kakaasa; beela'uun isaas ittuma cima. **27** Namni faayidaa hin qabne hammina malata; haasaan isaas akkuma ibidda waa gubuu ti. **28** Namni jal'aan lola kakaasa; hamattuun immoo michoota walitti dhi'aatan gargar baaffi. **29** Namni jeequumsaan deemu ollaa isaa gowwoomsee karaa jal'aatti isa geessa. **30** Namni ija qisu jal'ina karoofata; kan hidhii ciniinnatu immoo hammina fida. **31** Arriin gonfoo ulfinaa ti; innis karaa qajeelaadhaan argata. **32** Goota waraanaa irra nama obsa qabu, nama magaalaa tokko booji'ee fudhatu irra kan of qabu wayya. **33** Ixaan gudeeda irratti buufama; murtoon isaa garuu guutummaan guutuutti Waaqayyoo biraa dhufa.

17 Mana nyaataa dhugaatiin guutame kan lola qabuu mannaa, iddoo nagaan jirutti hurraa'aa buddeena goggogaa wayya. **2** Garbichi hubataan ilma salphaa bulcha; obboloota gidduuttis dhaala qooddata. **3** Okkoteen waa itti baqsan meetiif, boolli ibiddaa immoo warqee; Waaqayyoo garuu garaa namaa qora. **4** Namni hamaan dubbii gowwoomsaa dhaggeeffata; sobaanis arraba bala'amaadhaaf gurra kenna. **5** Namni hiyyeeyyiitti qoosu kan isaan Uume sana tuffata; kan badiisa namaatti gammadu utuu hin adabamin hin hafu. **6** Nama jaare tokkoo ilmaan ilmaan isaa gonfoo dha; haadhaa fi abbaanis ijoollee isaaniitiif ulfina. **7** Dubbiin ba'eessi nama gowwaatti hin tolu; hidhiin sobu immoo hammam bulchaa tokkotti haa hammaatu ree! **8** Matta'aa

namicha kennuuf mi'a falfaala ti; inni lafa dhaqu kamitti iyyuu ni milkaa'a. **9** Namni balleessaa namaaf dhiisu jaalala guddisa; namni waan tokko irra deddeebi'u, garuu michoota walitti dhi'aatan gargar baasa. **10** Hamma gowwaan yeroo dhibba garafamee itti dhaga'amu caalaa ifannaan nama waa hubatutti dhaga'ama. **11** Namni hamaan fincila qofa barbaada; ergamaan namaa hin naane isatti ni ergama. **12** Gowwaa gowwummaa isa keessa jiruun walitti dhufuu mannaa amaaketa dhaltuu ilmaan ishee jalaa fudhatamaniin walitti dhufuu wayya. **13** Nama qooda gaarii hamaa deebisu, hamma inni mana isaa keessaa hin ba'u. **14** Lola jalqabuun akkuma bishaan cabsanii yaasuu ti; kanaafuu utuu lolli hin ho'in dubbii dhiisi. **15** Waaqayyo waan kana lachuu ni balfa; kunis nama yakka qabu qulqulluu gochuu fi nama balleessaa hin qabnetti muruu dha. **16** Sababii inni ogummaa argachuuf fedhii hin qabneef, maallaqni harka gowwaa jiru faayidaa maalii qaba? **17** Michuun yeroo hunda nama jaallata; obboleessi immoo guyyaa rakkootiif dhalata. **18** Namni qalbii hin qabne harka dha'ee waa namaaf kakata; fuula ollaa ofii isaa durattis wabii ta'a. **19** Namni lola jaallatu cubbuu jaallata; namni karra ol dheeraa ijaaruu badiisa waama. **20** Namni yaada hamaa qabu hin milkaa'u; kan arrabni isaa nama gowwoomsu rakkoo keessa seena. **21** Ilmi gowwaan abbaa isaatti gadda fida; abbaan ilma gowwaas hin gammadu. **22** Garaan gammadu qoricha gaarii dha; hafuurri cabe immoo lafee gogs. **23** Namni hamaan karaa murtii qajeelaa jal'isuuf jedhee dhoksaadhaan matta'aa fudhata. **24** Namni hubataan fuula isaa gara ogummaatti deebifata; iji gowwaa garuu hamma handaara lafaatti joora. **25** Ilmi gowwaan abbaa isaatti gadda fida; haadha isa deessettis jireenya hadheessa. **26** Nama balleessaa hin qabne tokko adabuun gaarii miti; qondaaltota amanamoo rukutuunis sirrii miti. **27** Namni beekaan of qusachaa dubbata; namni hubataanis hafuura qabanaa'aa qaba. **28** Gowwaan iyyuu yommuu cal'isu ogeessa fakkaata; yommuu arraba isaa to'atus hubataa fakkaata.

18 Namni addaan of baasu ofittummaa duukaa bu'a; murtii dhugaa hundaanis ni morma. **2** Namni gowwaan hubannaa argachuutti hin gammadu; garuu yaaduma isaa ibsuutti gammada. **3** Yeroo hamminni dhufu tuffiin dhufa; salphinnis qaanii wajjin dhufa. **4** Dubbiin afaan namaa bishaan gad faqoo dha; burqaan ogummaa garuu bishaan yaa'uu dha. **5** Gara nama hamaa goruun yookaan nama balleessaa hin qabne murtii qajeelaa dhowwachuun gaarii miti. **6** Hidhiin gowwaa lola fida; afaan isaas rukutamuu itti waama. **7** Afaan gowwaa badiisa isaa ti; hidhiin isaas kiyyoo lubbuu isaa ti. **8** Dubbiin hamattuu akkuma gursha mi'aawuu ti; gara kutaa garaattis gad bu'a. **9** Namni hojii isaa irratti dhibaa'u, obboleessa nama waa balleessuu ti. **10** Maqaan Waaqayyoo gamoo jabaa dha; namni qajeelaan itti baqatee badiisa oola. **11** Qabeenyi sooreyyii isaaniif magaalaa da'oo qabduu dha; isaanis akka dallaa ol dheeraatti heduu. **12** Kufaatidhaan dura garaan namaa of tuula; gad of qabuun garuu ulfinaan dura dhufa. **13** Utuu hin dhaggeeffatin deebii kennuun, gowwummaa fi qaanii dha. **14** Hafuurri namaa dhukkuba ni obsa; hafuura cabe garuu eenyutu obsuu danda'a? **15** Garaan nama hubataa beekumsa argata; gurri ogeessaas waan kana barbaada. **16** Kennaan abbicha kennuuf karaa bana; fuula namoota gurguddaa durattis isa dhi'eessa. **17** Hamma namni biraa dhufee isaan mormutti, namni jalqabatti himata isaa dhi'eeffatu tokko dhugaa qabeessa fakkaata. **18** Ixaa buusuun wal falmi qabbanessa; namoota wal lolan jajjaboo addaan galcha. **19** Obboleessa yakkeema tokko deebisuun magaalaa da'oo qabdu irra ulfaata; wal falmiinis akkuma danqaraa karra dallaa

dhagaa ti. **20** Ija afaan isaatiin garaan namaa quufa; dubbii arraba isaatiinis ni guuta. **21** Arrabni humna jireenyaatti fi du'aa qaba; warri isa jaallatanis ija isaa nyaatu. **22** Namni niitii argatu waan gaarii argata; fuula Waaqayyoo durattis surraa argata. **23** Hiyyeessi arraba laafaadhaan dubbata; sooressi garuu sagalee jabaadhaan deebii kenna. **24** Namni michoota baay'isu ni bada; garuu michuun obboleessa caalaa namatti aanu ni jira.

19 Gowwaa daba dubbatuu mannaa hiyyeessa amanamummaadhaan jiraatu wayya. **2** Namni beekumsa hin qabne gaarii miti; miilli jarjaru karaa irraa jal'ata. **3** Gowwummaan namaa karaa isaa jal'isa; garaan isaa immoo Waaqayyotti aara. **4** Badhaadhummaan michoota hedduu nama argachiisa; hiyyeessi garuu michoota isaa irraa gargar ba'a. **5** Namni sobaan dhugaa bu'u utuu hin adabamin hin hafu; namni soba odeessuu jalaa hin ba'u. **6** Namni hedduun bulchaa biratti surraa argachuu barbaada; namni hundis michuu nama waa namaa kennuu ti. **7** Obboloonni hiyyeessaa hundinuu isa jibbu; yoo michoonni isaa hammam caalaa isa irraa haa fagaatan ree! Inni kadhachaa isaan duukaa bu'u iyyuu isaan eessattuu hin argaman. **8** Namni qalbii qabu ofii isaa jaallata; namni hubannaa jaallatu ni milkaa'a. **9** Namni sobaan dhugaa bu'u utuu hin adabamin hin hafu; namni soba odeessuu ni bada. **10** Jireenya qaanii jiraachuun gowwaaf hin malu; yoo ilmaan mootii bulchuun garbichaaf hammam caalaa haa hammaatu ree? **11** Ogummaan nama tokkoo obsa kennaaf; balleessaa namaa irra darbuunis isaaf ulfina. **12** Dheekkamsi mootii akkuma aaduu leencaa ti, surraan isaa immoo akkuma fixeensa marga irratti. **13** Ilmi gowwaan abbaa isaatiif badiisa; niitiin nyakkiftunis akka mana yeroo hundumaa dhimmisuu ti. **14** Mana fi qabeenyi warra ofii irraa dhaalamu; niitii qalbii qabdu garuu Waaqayyotu namaaf kenna. **15** Dhibaa'ummaan hirriba guddaa namatti buusa; namni hojii malee taa'us ni beela'a. **16** Namni ajaja eegu lubbuu isaa eeggata; kan karaa isaa tuffatu immoo ni du'a. **17** Namni hiyyeessaaf garaa laafu Waaqayyoo liqeessa; Waaqniis waan inni hojjete sanaaf isa badhaasa. **18** Yeroo abdiin jirutti ilma kee adabadhu; akka inni du'uufis cal'istee hin ilaalin. **19** Namni dafee aaru adabamuu qaba; ati yoo isa oolchite, amma illee akkasuma gochuu qabda. **20** Gorsa namaa dhaggeeffadhu; sirreeffamas fudhadhu; dhuma irratti ati nama ogeessa taata. **21** Garaa namaa keessa karoora baay'eetu jira; garuu wanni fiixaan ba'u kaayyoo Waaqayyoo ti. **22** Wannii namni hawwu jaalala dhuma hin qabnee dha; sobduu ta'uu mannaa hiyyeessa ta'uu wayya. **23** Waaqayyoon sodaachuun jireenyatti nama geessa; yoo namni boqonnaadhaan jiraata; rakkinnis isa hin argatu. **24** Dhibaa'aan harka isaa waciiiti keessa kaa'a; gara afaan isaattis hin deebifatu! **25** Qoostuu garafi; wallaalaan hubannaa argata; nama qalbii qabu ifadhu; inni beekumsa argataati. **26** Namni abbaa isaa saamu, haadha isaa kan manaa ari'u, ilma qaanii fi salphina fiduu dha. **27** Yaa ilma ko, mee qajeelfama dhaggeeffachuu dhiisi; ati dubbii beekumsa irraa ni baddaa. **28** Dhuga ba'aan faayidaa hin qabne murtii qajeelaa tuffata; afaan hamootaa immoo hammina liqimsa. **29** Qoostotaaf adabbii, dugda gowwootaatiif immoo rukuttaatu qopheeffama.

20 Daadhiin wayinii nama qoostuu, dhugaatiin cimaan immoo waccuu nama godha; namni isaaniin fudhatamuu ogeessa miti. **2** Dheekkamsi mootii akkuma aaduu leencaa ti; namni isa aarsus lubbuu ofii isaa dhaba. **3** Lola irraa fagaachuun ulfina; gowwaan hundi garuu lolatti ariifata. **4** Dhibaa'aan yeroodhaan hin qotatu; kanaafuu inni yeroo haamaatti ni ilaala malee homaa hin argatu. **5** Yaadni qalbii namaa akkuma

bishaan gad fagoo ti; hubataan namaa garuu ni waraabata. **6** Namni hedduun akka jaalala hin dhumne qabu dubbata; nama amanamaa garuu eenyutu argachuu danda'a? **7** Namni qajeelaan amanamummaadhaan jiraata; ijoolleen isaa warri booddee dhalatanis ni eebbifamu. **8** Mootiin tokko yeroo murtii kennuuf teessoo isaa irra taa'utti, waan hamaa hunda ijuma isaatiin gingilchee addaan baasa. **9** Eenyyutu, "Ani garaa koo qulqulleeffadheera; ani qulqulluu dha; cubbuus hin qabu" jechuu danda'a? **10** Madaalii jal'aa fi safartuu jal'aa lamaanuu Waaqayyo ni balfa. **11** Mucaan xinnaan iyyuu amalli isaa qulqulluu fi qajeelaa ta'uun isaa hojii isaatiin beekama. **12** Gurra dhaga'uu fi ija argu, lachaanuu Waaqayyotuu uume. **13** Akka hin hiyyoomeef, hirriba hin jaallatin; midhaan akka quufuuf, dammaqii jiraadhu. **14** Namni waa bitatu, "Wanni kun gaarii miti; wanni kun gaarii miti!" jedha; ergasii immoo dhaqee waa'ee waan bitate sanaa boona. **15** Warqeen ni jira; lulli diimaanis baay'inaan jira; arabni beekumsa dubbatu garuu faaya gatii guddaa ti. **16** Nama nama ormaatiif wabii ta'e irraa uffata isaa fudhadhu; yoo inni dubartii ormaatiif wabii ta'es uffata sana qabdi qabadhu. **17** Nyaanni gowwoomsaadhaan argame namatti mi'aawa; dhuma irratti garuu afaan nama sanaa cirrachatu guuta. **18** Gorsaan karoora baafadhu; qajeelfama ogummaatiin waraana bani. **19** Hamattuun icciitii baafati; kanaafuu odeessituu wajjin tokkummaa hin qabaatin. **20** Namni tokko yoo abbaa isaa yookaan haadha isaa abaqe, ibsaan isaa dukkana hamaa keessatti dhaama. **21** Dhaalli jalqabumattii dafee argame dhumni isaa eebba hin qabaatu. **22** Ati, "Yakka ati hojjetta kanaaf ani gatii kee siifin kennal!" hin jedhin; Waaqayyoon eeggadhu; inni si baasa. **23** Waaqayyo madaalii jal'aa ni balfa; safartuu sobaattis hin gammadu. **24** Adeemsi namaa Waaqayyoon qajeelfama. Yoos namni kam iyyuu akkamiin karaa ofii isaa hubachuu danda'a ree? **25** Namni utuu itti hin yaadin, "Wanni kun Waaqaaf qulqulleeffameera" jedhee ergasii immoo waan wareege sana gaabbe kiyoo isatti ta'a. **26** Mootiin ogeessi hamoota gingilchee addaan baasa; geengoo ittiin midhaan dha'an illee isaan irra oofa. **27** Ibsaan Waaqayyoo hafuura namaa sakatta'a; inni keessa namaa illee isumaan qora. **28** Jaalallii fi amanamummaan mootii tokko nagaan jiraachisu; teessoon mootummaa isaas jaalalaan eegama. **29** Ulfinni dargaggootaa jabina isaanii ti; arriin mataa kabaja nama umuriin dheeratee ti. **30** Abootteen nama madeessu hammina nama irraa qulqulleessa; garaffiin immoo keessa namaa geeddara.

21 Yaadni mootii akkuma yaa'aa bishaanii harka Waaqayyoo keessa jira; innis garuma fedhetti qajeelcha. **2** Karaan namaa hundinuu ija ofii isaa duratti qajeelaa itti fakkaata; Waaqayyoo garuu yaada namaa madaala. **3** Fuula Waaqayyoo duratti aarsaa caalaa, waan qajeelaa fi sirrii ta'e hojjechuutu fudhatama qaba. **4** Iji of jajjii fi gurbaan of tuuluu maasii hamootaa kan hin qotaminii dha; innis cubbuun dhala. **5** Karoorri nama tattaaffatuu bu'aa argamsiisa; namni ariifatu garuu ni hiyyooma. **6** Qabeenyi arraba sobuun argamu, urrii bittinnaa'ee baduu fi kiyoo du'aa ti. **7** Sababii isaan waan qajeelaa hojjechuu didaniif, fiincilli hamootaa isaanuma balleessa. **8** Karaan nama balleessaa qabuu jal'aa dha; amalli nama qulqulluu garuu qajeelaa dha. **9** Niitii nyakkiftuu wajjin mana tokko keessa jiraachuu mannaa, golee bantii manaa irra jiraachuu wayya. **10** Namni hamaan jal'ina dharra'a; ollaan isaa gara laafina tokko iyyuu isa irraa hin argatu. **11** Yeroo namni qoosu tokko adabamutti, wallaalaan ogummaa argata; namni ogeessi yeroo gorfamutti beekumsa argata. **12** Namni qajeelaan mana hamootaa qalbeeffatee ilaala; hamootas ni balleessa. **13** Namni tokko yoo iyya hiyyeessaatiif

gurra kennuu dide, innis ni iyya; deebii hin argatu. **14** Wanni dhoksaadhaan namaaf kennan aarii qabbaneessa; matta'aan harka bobaa jalaatiin kenmanis dheekkamsa guddaa gab godha. **15** Murtii qajeelaa kennuun qajeeltotaaf gammachuu kenna; hamootatti immoo raafama fida. **16** Namni karaa hubannaa irraa badu kam iyyuu waldaa warra du'aniitti dabalama. **17** Namni qananii jaallatu ni deega; kan daadhi wayiniitii fi zayitii jaallatu immoo hin sooromu. **18** Namni hamaan nama qajeelaadhaaf, kan hin amanamne immoo nama tolaadhaaf furii ta'a. **19** Niitii nyakkiftuu fi kan dafee aartu wajjin jiraachuu mannaa, gammoojjii keessa jiraachuu wayya. **20** Mana nama ogeessa keessa qabeenya gatii guddaatii fi zayitituu jira; gowwaan garuu waan qabu hunda nyaatee fixa. **21** Namni qajeelummaa fi jaalala duukaa bu'u, jireenya, badhaadhummaa fi ulfina argata. **22** Namni ogeessi magaalaa nama jabaatti ba'ee da'oo jabaa inni amanatu jalaa diiga. **23** Namni afaan isaatii fi arraba isaa eeggatu, balaa irraa of eega. **24** Nama of jajjii fi of tuulu maqan isaa, "Qoostuu dha;" inni akka malee koorra. **25** Sababii harki isaa hojii hojjechuu hin jaallanneef, hawwiin nama dhibaa'aa du'a isatti fida. **26** Inni guyyaa guutuu kajeela; namni qajeelaan garuu utuu hin qusatin kenna. **27** Aarsaan nama hamaa balfamaa dha; yoo yoo inni yaada hamaadhaan dhi'eesse hammam sana caalaa haa balfamu ree! **28** Dhuga baatuun sobaa ni bada; namni isa dhaga'u kam iyyuus bara baraan bada. **29** Namni hamaan ija jabaata; namni tolaan garuu karaa isaa qajeelfata. **30** Ogummaan, hubannaanii fi karoorri Waaqayyoon mormee milkaa'uu hin jiru. **31** Fardi guyyaa waraanaatiif qopheeffama; mo'ichi garuu kan Waaqayyoo ti.

22 Maqaan gaariin badhaadhummaa guddaa caalaa filatamaa dha; kabajamuunis meetii fi warqee caala. **2** Wanni soressaa fi hiyyeessa wal fakkeessu kanaa dha: Uumaan hunda isaanii Waaqayyoo dha. **3** Namni hubataan balaa argee jalaa dhokata; wallaalaan immoo ittuma deemee adabama. **4** Gad of qabiisii fi Waaqayyoon sodaachuun, qabeenya, ulfinaa fi jireenya namaa kennu. **5** Karaa hamootaa irra qoraattii fi kiyootu jira; namni lubbuu isaa eeggatu garuu waan kana irraa fagaatee jirata. **6** Daa'ima tokko karaa inni irra deemuu qabu barsiisi; inni gaafa dulloome iyyuu karaa sana irra hin jal'atu. **7** Sooreesi hiyyeessa bulcha; liqeffaataan garbicha liqeesituu ti. **8** Namni hammina facaasu rakkina haammata; uleen aarii isaas ni hurraa'aa. **9** Namni arjaan waan nyaata isaa hiyyeeyyiff qooduuf ofii isaatii ni eebbifama. **10** Qoostuu of biraa ari'i; lolli ni qabbanaa'aa; wal diddaa fi arrabsoonis hin jiraatu. **11** Nama qulqullina garaa jaallatuu fi dubbiin isaa namatti tolu mootiin michuu isaaf ta'a. **12** Iji Waaqayyoo xiyyeeffatee beekumsa ilaala; inni garuu dubbii nama hin amanamnee ni busheessa. **13** Dhibaa'aan, "Leenci ala jira! Ani karaa gubbaatti nan ajjeefamal!" jedha. **14** Afaan ejjittuu boolla gad fagoo dha; namni dheekkamsa Waaqayyoo jala jirru achi keessa bu'a. **15** Gowwummaan yaada daa'ima keessatti hidhameera; uleen ittiin adaban garuu irraa fageessa. **16** Namni qabeenya isaa guddifachuuf jedhee hiyyeessa hacuucuu fi kan soressaaf kennaa kennu ni deega. **17** Qalbeeffadhuutii waan namni ogeessi jedhu dhaqgeeffadhu; yaada kees gara waan ani barsiisuutti deebifadhu; **18** yoo ati qalbiitti qabattee hunduma isaa hidhii kee irratti qopheeffatte wanni kun nama gammachiisaatii. **19** Akka abdiin kee Waaqayyoo ta'uuf ani har'a suma mataa kee iyyuu nan barsiisa. **20** Ani jecha soddoma, jecha gorsaatiif fi beekumsa siif hin barreessinee? **21** Kanas ani akka ati warra si erganiif deebii dhugaa kennituuf waan qajeelaa fi dhugaa si argisiisuufin barreesse mitii? **22** Ati sababii inni hiyyeessa

ta'eef jettee hiyyeessa hin saamin; rakkataas mana murtiitti hin cunqursin; **23** Waaqayyo dubbii isaanii ni ilaalaf; jireenya warra isaan saamaniis ni saamaatii. **24** Nama dafee aaru michuu hin godhatin; nama akka salphaatti dheekkamuu wajjinis tokkummaa hin qabaatin; **25** yoo kana goote karaa isaa baratta; ofii kees kiiyootti galchta. **26** Nama harka dha'ee waadaa galu yookaan nama liqii namaatiif wabii ta'u hin ta'in; **27** yoo ati waan baafuu dhabde, sireen kee iyyuu si jalaa fudhatama. **28** Dhagaa daarii durii, kan abbootiin kee dhaaban hin dhiibin. **29** Nama hojii isaa keessatti ogummaa qabu argitee? Inni fuula moototaa dura dhaabata; fuula namoota kaanii dura garuu hin dhaabatu.

23 Ati yeroo waa nyaachuuf bulchaa tokko wajjin teessutti, waan fuula kee dura jiru hubadhuu ilaali; **2** ati yoo nyaataaf fedhii guddaa qabaatte, qoonqoo kee irra billaa kaa'i. **3** Waan nyaanni sun nama gowwomsuuf, mi'aa isaatti hin gaggabin. **4** Sooromuuf jettee of hin dadhabsiisin; of qabuufis ogummaa qabaadhu. **5** Sooromni yommuu ati ija irra buufattutti ni bada; inni dhugumaan Baallee baafatee akkuma risaa gara samiiitti ol barrisaatii. **6** Buddeena doqnaa hin nyaatin; cidha isaas hin kajeelin; **7** inni yeroo hunda waa'ee gatii yaadaatii. Inni, "Nyaadhuu dhugi" siin jedha; garaan isaa garuu si wajjin hin jiru. **8** Ati waanuma xinnoo nyaatte sana ni diddigda; dubbii kee gaarii sana illee ni dhabda. **9** Sababii inni ogummaa dubbii keetii tuffatuuf ati nama gowwaatti hin dubbatin. **10** Dhagaa daangaa durii hin dhiibin yookaan lafa qotiisaa ijoollee abbaa hin qabneetti hin darbin. **11** Furiin isaanii jabaadhaatii; inni gara isaanii goree sitti falma. **12** Qalpii kee gara gorsaatii, gurra kee immoo gara dubbii beekumsaatti deebifadhu. **13** Ijoollee kee adabachuu hin dhiisin; yoo ati arcummedhaan adabde isaan hin du'an. **14** Arcummedhaan isaan adabiitii lubbuu isaanii du'a oolchi. (Sheol h7585) **15** Yaa ilma ko, yoo garaan kee ogeessa ta'e, garaan koo ni gammada; **16** yoo arrabni kee waan qajeelaa dubbate, keessi koo baay'ee gammada. **17** Garaan kee cubbamootaati hin hinaafin; garuu yeroo hunda Waaqayyoon sodaadhu. **18** Ati dhugumaan gara fuulduraatti abdi qabda; abdiin kees hin citu. **19** Yaa ilma ko, dhaggeeffadhu; ogeessa ta'i; qalpii kee daandii qajeelaa irra buufadhu. **20** Warra daadhii wayinii baay'ee dhuganitti yookaan warra fooniitti gaggabanitti hin makamin; **21** machoofuu fi albaadheyiini ni hiyyoomu; hirriba baay'isuunis moofaa nama uffachiisa. **22** Abbaa kee kan si dhalche dhaga'i; haadha kees yeroo isheen jaartu hin tuffatin. **23** Dhagaa bitadhu malee hin gurgurin; ogummaa, qajeelfamaa fi hubannaas bitadhu. **24** Abbaan nama qajeelaa gammachuu guddaa qaba; namni ilma ogeessa qabu isatti gammada. **25** Abbaan keetii fi haati kee haa gammadan; isheen si deesse sun haa ililchitu! **26** Yaa ilma ko, garaa kee naa kenni; iji kees karaa koo haa ilaalu; **27** sagaagaltuun boolla gad fagoodhaatii, niitiin ganda labeenis boolla bishaanii dhiphaa dha. **28** Isheen akkuma saamtuutti riphxee nama eggatti; namoota gidduuttis warra hin amaname baay'ifti. **29** Eenyutu, "Aanaaf wayyoo!" jedha? Eenyutu gadda qaba? Eenyutu lola qaba? Eenyutu komii qaba? Eenyutu sababii malee madaa'a? Kan iji isaa diimatu eenyu? **30** Warra daadhii wayinii dhuguu irra akka malee turan, warra daadhii wayinii walmakaa afaaniin qabuu dhaqanii dha. **31** Yeroo inni diimatutti, yeroo inni billillee keessa ol xixinni qutti, yeroo inni suuta jedhee gad bu'utti daadhii wayinii ija itti qabdee hin ilaalin. **32** Dhuma irratti akkuma bofaa nama idda; akkuma buutiis nama ciniina. **33** Iji kee waan haaraa arga; qalbiin kees jal'ina yaada. **34** Ati akkuma nama walakkaa galaana guddaa ciisuu ti; akkuma nama fiixee utubaa doonii irra ciisuu taata. **35** Ati akkana jetta; "Isaan na dha'an; ani garuu hin miidhamne!

Isaan na tuman; garuu natti hin dhaga'amne! Ani dhugaatii biraa barbaaddachuuf yooman dammaqa?"

24 Hamootatii hin hinaafin; garee isaanii ta'uus hin hawwin; **2** garaan isaanii hammina malataatii; hidhiin isaanis rakkina odeessa. **3** Manni ogummaadhaan ijaarama; hubannaadhaanis jabeeffamee dhaabama; **4** kutaawwan isaas, beekumsaan, qabeenya gatii guddaatii fi miidhagaadhaan guutamu. **5** Ogeessi humna guddaa qaba; beekaan namaa immoo jabina itti dabalata; **6** waraana banuuf qajeelfama, mo'annaa argachuudhaaf immoo gorsitoota hedduu si barbaachisa. **7** Gowwa irraa ogummaan akka malee ol fagoo dha; inni karra duratti afaan isaa hin saaqqatu. **8** Namni hammina malu, "Maltee" jedhama. **9** Malli gowwummaa cubbuu dha; namoonnis qoostuu ni balfu. **10** Ati yoo gaafa rakkina laafte, jabinni kee dhugumaanuu xinnaa dhal! **11** Warra gara du'aatti geeffamaa jiran du'a jalaa baasi; warra ajjeefamuuf qopheeffamanis oolchi. **12** Yoo ati, "Nu waan kana homaa hin beekne" jette, inni yaada namaa madaalu sun hin hubatuu? Kan lubbuu kee eegu sun waan kana hin beekuu? Inni nama hundaaf akkuma hojii isaatii gatii hin kennuu? **13** Yaa ilma ko, dammi waan gaarii ta'ef nyaadhu; nadhiin dammaa sitti ni mi'aawa. **14** Akka ogummaan lubbuu keetti mi'aawu illee beeki; ati yoo isa argatte fuul duratti abdi qabda; abdiin kees hin citu. **15** Akka nama seeraan hin bulleetti mana nama qajeelaa riphxee hin eggatin; mana jireenya isaas hin saamin. **16** Namni qajeelaan yeroo torba kufu iyyuu, deebi'ee ni ka'atii; namni hamaan garuu yeroo balaan itti dhufutti ni gufata. **17** Yeroo diinni kee kufutti hin ililchin; yeroo inni gufatuttis garaan kee hin gammadin; **18** yoo kanaa achii Waaqayyoo waan kanatti ni gaddaatiif; dheekkamsa isaas isa irraa deebisa. **19** Ati sababii jal'ootaatiif aariidhaan hin gubatin; hamootattis hin hinaafin. **20** Namni jal'aan fuul duratti abdi hin qabuutii; ibsaan hamootaas ni dhaama. **21** Yaa ilma ko, Waaqayyoo fi mootii sodaadhu; finciloottattis hin makamin; **22** badiisni akkuma tasaa isaaniitti dhufaatiif; balaa isaan lachuu fidan eenyutu beeka? **23** Kunneenis jechoota ogeessa ti: Murtii kennuu irratti nama wal caalchisuun gaarii miti. **24** Kan nama yakka qabuun, "Ati balleessaa hin qabdu" jedhu kam iyyuu namni isa abaara; sabis isa balaaleffata. **25** Warri nama yakka hojjetu ifatan garuu ni gammadu; eebbi guddaanis ni dhufaa. **26** Deebiin qajeelaan, akkuma hidhii dhungachuu ti. **27** Hojii kee kan diidaa raawwadhuutii lafa qotiisaa kees qopheeffadhu; ergasii mana kee ijaarradhu. **28** Sababii tokko malee ollaa keetti dhugaa hin ba'in yookaan hidhii keetiin hin gowwomsin. **29** Ati, "Waanuma inni na godhe anis isa nan godha; waan inni hojjeteeffis gatii isaa nan deebisa" hin jedhin. **30** Ani lafa qotiisaa nama dhibaa'aa keessa ba'ee, iddoo dhaabaa wayinii nama qalpii hin qabnee keessas darbe; **31** qoraattiin lafa hunda guuteera; laftis aramaadhaan fudhatameera; dallaan dhagaas diigameera. **32** Ani argeen waan sana qalbeeffadhe; waanan arge sana irraas barumsa nan argadhe: **33** hirriba xinnaa; mugaatii xinnaa; xinnoo harka walitti marachuu; **34** hiyyummaanis akkuma hatuutti, deegummaanis akkuma loltuu hidhateetti sitti dhufa.

25 Fakkeenyawwan kunneen fakkeenyawwan Solomoon kunneen namoonni Hisqiyaas, mooticha Yihuudaa garagalchaniin dha: **2** Waa dhoksuun Waaqaaf ulfina isaa ti; waa sakatta'anii bira ga'uun immoo ulfina moototaa ti. **3** Akkuma samiiwwan ol dheeratanii laftis gad fagaatu sana, yaadni moototaa qoratamee bira hin ga'amu. **4** Meetii irraa xurii baasi; ergasii tumtuun qodaa tolchuu danda'a. **5** Nama hamaa fuula mootii duraa balleessi; ergasii teessoon isaa qajeelummaadhaan

ni jabaata. **6** Fuula mootii duratti ol of hin qabin; iddoo namoota gurguddaas hin dhaabatin; **7** inni fuula namoota bebeekamoo duratti si salphisuu irra, yoo inni, “As ol kottu” siin jedhe wayyaa. Ati waan ija keetiin argite, **8** daftee mana murtiitti hin fidin; yoo ollaan kee si qaanessa, dhuma irratti ati maal gochuu dandeessa? **9** Dhimma kee ollaa kee wajjin falmadhu; iccitiin nama kaanii immoo hin baasin; **10** yoo kanaa achii namni waan sana dhaga’ee si qaanessa; maqaan hamaan siif kenname sunis sirraa hin ba’u. **11** Dubbiin yeroo isaatti dubbatame, akkuma hudhaa warqee kan meetii irratti hojjetamee ti. **12** Ifanni nama ogeessaa gurra dhaggeeffatuuf, loojii warqee yookaan faaya warqee qulqulluu ti. **13** Ergamaan amanamaan tokko warra isa ergatanii akkuma qabbana cabbii kan yeroo midhaan haamanii ti; inni hafuura gooftota isaa haaromsaatii. **14** Namni kennaa namaaf hin kennenne boonu tokko akkuma duumessaa fi bubbee bokkaa hin qabnee ti. **15** Obsaan bulchaa tokko garaa laaifachuun ni danda’ama; dubbiin malaan dubbatame lafee ni cabsa. **16** Damma yoo argatte hamma si ga’u nyaadhu; yoo baay’iftee nyaatte ni diddiga. **17** Mana ollaa keeti dhaqu hin baay’isin; yoo ati miilla itti baay’ifte inni si jibba. **18** Namni sobaan ollaa isaatti dhugaa ba’u, akkuma bokuu yookaan goraadee yookaan xiyya qara qabuu ti. **19** Nama hin amanamte tokko yeroo rakkootti abdachuun akkuma ilkaan cabee yookaan miilla okkoluu ti. **20** Nama garaan isaa gaddeef sirba sirbuun akkuma nama guyyaa dhaamochaa wayyaa of irraa baasuu, yookaan madaa irratti dhangaggaa’aa dhangalaasuu ti. **21** Yoo diinni kee beela’ee waan inni nyaatu kenniif; yoo inni dheebotes bishaan inni dhugu kenniif. **22** Kana gochuu keetiin barbadaa ibiddaa mataa isaa irra tuulta; Waaqayyos si badhaasa. **23** Akkuma bubbeen kaabaa bokkaa fidu, arrabni hamatus fuula dheekamu fida. **24** Niitii nyakkiftuu wajjin mana tokko keessa jiraachuu manna, golee bantii manaa irra jiraachuu wayya. **25** Oduun gaariin biyya fagootii dhufu, akkuma bishaan qabbanaa’aa lubbuu dheebottef ta’uu ti. **26** Namni qajeelaan fuula hamootaa duratti kufu, akkuma burqaa dhoqqaa’ee yookaan boolla bishaanii faalame tokkoo ti. **27** Damma baay’ee nyaachuun gaarii miti; ulfina mataa ofii barbaaduunis ulfina miti. **28** Namni of hin qabne, akkuma magaalaa dalaan isaa diigamee ti.

26 Akkuma cabbii yeroo bonaa yookaan bokkaa yeroo haamaa, nama gowwaaf ulfinni hin malu. **2** Akkuma simbirri barriftu yookaan daaloteen barriftu abaarsi sababii malee dhufu nama irra hin bu’u. **3** Algaanan fardaaf, luugamni harreef, uleen immoo dugda gowwaatiif mala! **4** Gowwaadhaaf akka gowwummaa isaatti hin deebisin; yoo akkas goote ati mataan kee iyyuu akkuma isaa taata. **5** Gowwaadhaaf deebii gowwummaa isaatiif malu kenni; yoo kanaa achii inni ogeessa of se’aa. **6** Harka nama gowwaatti ergaa ergachuun, akkuma miilla ofii irraa muruu yookaan summii dhuguu ti. **7** Afaan nama gowwaa keessatti, fakkeenya akkuma miilla naafaa ti. **8** Namni gowwaadhaaf ulfina kennu, akkuma nama furrisaatti dhagaa guduunfuu ti. **9** Fakkeenya afaan gowwaa keessatti akkuma qoraattii harka nama machaa’ee keessaa ti. **10** Namni gowwaa yookaan kara deemaa qaxaratu akkuma adamsaa nama hunda xiyyaan madeessuu ti. **11** Akkuma sareen diddiga isheetti deebitu sana, gowwaan gowwummaa isaa irra deddeebi’aa. **12** Ati nama akka ilaalcha ofii isaatti ogeessa ta’e argitaa? Isa irra gowwaatu abdi caalu qaba. **13** Dhibaa’an, “Leenci karaa irra jira; leenci sodaachisaan daandii irra jira!” jedha. **14** Akkuma saanqan muchoo isaa irra naanna’u, dhibaa’an siree ofii irra gaggargala **15** Dhibaa’an harka isaa waciitii keessa kaa’a; gara afaan isaatti deebifachuuf ni dhibaa’a. **16** Dhibaa’an namoota hubannaadhaan deebii kennan

torba caalaa ogeessa of se’aa. **17** Namni lola nama biraa keessa seenu, akkuma nama harkaan gurra saree qabuu ti. **18** Akkuma maraattuu ibidda yookaan xiyya namatti gad dhiisu tokkoo **19** namni, “Ani nan qoosel!” jedhee ollaa isaa gowwoomsus akkasuma. **20** Ibiddi yoo qoraan dhabe ni dhaama; hamiin yoo hin jiraanne, lolli ni qabbanaa’a. **21** Akkuma cileen barbadaa ibiddaa bobeessee qoraan ibidda qabsiisu sana namni lola jaallatu lola kakaasa. **22** Dubbiin hamattuu akkuma gurshaa mi’aawuu ti; gara kutaa garaattis gad bu’a. **23** Dubbiin gaariin garaa hamaa keessaa ba’u akkuma okkotee meetiin irra dibamee ti. **24** Namni maqaa namaa balleessu tokko arrabbaa ofiitiin nama tolaa of fakkeessa; garaa isaa keessatti immoo gowwoomsaa guduunfata. **25** Yoo dubbiin isaa sitti mi’aawe iyyuu isa hin amanin; wanni jibbiisaan torba garaa isaa guuteeraatii. **26** Jal’inni isaa sobaan haguugamee dhokfamuu danda’a; hamminni isaa garuu fuula waldaa duratti ifatti ba’u. **27** Namni boolla qotu boolla keessa bu’a; nama dhagaa gangalchus, dhagaan sun isumatti deebi’u. **28** Arrabni sobu tokko warruma miidhu sana jibba; afaan saadu tokkos badiisa fida.

27 Ati waa’ee boriitiin hin boonin; waan guyyaan fidu hin beektuutii. **2** Namni biraa si haa jaju malee ati afaan keetiin of hin jajin; namni kaan si haa jaju malee hidhiin kee si hin jajin. **3** Dhagaan ni ulfaata; cirrachis ba’aa dha; tuttuqaan gowwaa garuu lachuu caalaa ulfaata. **4** Dheekkamsi gara jabeessa; aariinis guutee dhangala’a; hinaaffaa dura garuu eenyutu dhaabachuu danda’a? **5** Jaalala dhokfamee mannaa ifannaa ifatti ba’e wayya. **6** Madaan michuun nama madeessu amanamaa dha; dhungachuun diinaa garuu gowwoomsaa dha. **7** Namni quufe dhamma illee ni balfa; kan beela’ee garuu wanni hadhaa’u iyyuu itti mi’aawa. **8** Namni mana isaatii badu tokko, akkuma simbirroo man’ee isheetii badduu ti. **9** Shittoo fi ixanni garaa nama gammachiisu; gorsi michuus garaa nama ciibsaa. **10** Michoota keetii fi michoota abbaa keetii hin gatin; yoo balaan sitti dhufe mana obboleessa keetii hin dhaqin; obboleessa fagoo jiru irra ollaa dhi’oo jiru wayya. **11** Yaa ilma ko, ogeessa ta’iitii garaa koo gammachiisi; ergasii ani nama na tuffatu hundaaf deebii kennuu nan danda’a. **12** Namni hubataan balaa argee jalaa dhokata; wallaalaan immoo ittuma deemee adabama. **13** Nama nama ormaatiif wabii ta’e irraa uffata isaa fudhadhu; yoo inni dubartii ormaatiif wabii ta’es uffata sana qabdi qabadhu. **14** Namni tokko ganamaan sagalee ol fudhatee ollaa isaa yoo eebbise wanni sun akka abaarsaatti fudhatama. **15** Niitiin nyakkiftuun, akkuma bokkaa guyyaa roobaa dhimmisaa ooluu ti; **16** ishee ittisuun akkuma bubbee ittisuu ti yookaan akkuma zayitii harkaan qabuu ti. **17** Akkuma sibiilli sibiila qaru, namni tokko nama kaan qara. **18** Namni muka harbuu eeggatu tokko ija isaa nyaata; namni gooftaa isaa eeggatus ulfina argata. **19** Akkuma bishaan fuula namaa argisiisu sana garaan nama tokkoo eenyummaa namichaa argisiisa. **20** Du’aa fi Badiisni gonkumaa hin quufan; iji namaas akkasuma. **(Sheol h7585)** **21** Okkoteen waa itti baqsan meetiif; boolli ibiddaa immoo warqee; namni immoo ulfina argatuun qorama. **22** Gowwaa mooyyee keessatti yoo tumte iyyuu, akkuma midhaaniitti muka mooyyeetiin isa bulleessite iyyuu, ati gowwummaa isa irraa hin balleessitu. **23** Haala bushaayeen kee keessa jiran sirriitti beeki; loon keetiifis xiyyeeffannaa kenni; **24** soorumni bara baraan itti hin fufuutii; gonfoonis dhaloota irraa dhalootatti hin darbu. **25** Yeroo okaan haamamee biqilaa haaraan jalaan biqilee margi tulluu irraa walitti qabamutti, **26** xobbaallaawaniin daara baata; re’oonni immoo qatti lafa qotiisaa siif ta’u. **27** Ati ofii keetii fi maatii kee,

xomboreewwan kees ittiin jiraachisuuf aanman re'ootaa baay'ee ni qabaatta.

28 Namni hamaan utuu namni tokko iyyuu isa hin ari'in baqata; qajeeltonni garuu akkuma leencaa ija jabaatu. **2** Biyya fincilu keessa bulchitoota hedduutu jira; bulchaan hubataanii fi beekaan garuu seera eegsisaa. **3** Bulchaan hiyyeessa hakuucu tokko akkuma bokkaa jaba'a midhaan lafa irraa balleessuu ti. **4** Warri seera didan hamoota jaju; warri seera eegan garuu isaaniin mormu. **5** Jal'oonni murtii qajeelaa hin hubatan; warri Waaqayyoon barbaadan immoo guutummaan guutuutti hubatu. **6** Sooressa karaan isaa jal'aa ta'e mannaa hiyyeessa adeemsi isaa mudaa hin qabne wayya. **7** Namni seera eegu ilma ogeessa; michuun albaadhessaa immoo abbaa isaa qaansaa. **8** Namni dhalaa fi hiiqiidhaan qabeenya isaa guddifatu kam iyyuu, nama hiyyeessaaf garaa laafuuf walitti qaba. **9** Nama seeraaf gurra kennuu didu kam iyyuu, kadhannaan isaa balfamaa dha. **10** Namni nama tolaa karaa jal'aa irra adeemsisu kam iyyuu kiyyoo ofii isaa keessa seena; namni balleessaa hin qabne garuu dhaala gaarii argata. **11** Namni sooreessi ogeessa of se'a; hiyyeessi hubannaa qabu garuu isa qoree bira ga'a. **12** Yeroo namni qajeelaan mo'atutti gammachuu guddaatu ta'a; yeroo namni hamaan aangoo qabatutti garuu namoonni ni dhokatu. **13** Namni cubbuu ofii dhokfatu hin milkaa'u; kan cubbuu isaa himatee irraa deebi'u garuu arara argata. **14** Namni yeroo hunda Waaqayyoon sodaatu eebbifamaa dha; kan mataa jabaatu garuu rakkoo keessatti kufa. **15** Namni hamaan hiyyeeyyii bulchu, akkuma leenca aaduu yookaan amaaketa wayitti ariifatu ti. **16** Bulchaan akka malee nama cunqursu hubannaa hin qabu; kan bu'aa karaa hin malleen argamu jibbu garuu bara dheeraa jiraata. **17** Namni yakki dhiiga namaa dhangalaasuu isa irra jiru, boollatti baqata; namni tokko iyyuu isa hin gargaarin. **18** Namni adeemsi isaa mudaa hin qabne nagumaan jiraata; kan karaan isaa jal'aa ta'e garuu boollatti kufa. **19** Namni lafa isaa qotatu nyaata guddaa argata; kan yaada faayidaa hin qabne duukaa bu'u garuu hiyyumaan guutama. **20** Namni amanamaan eebba quufa; kan sooromuutti gaggabu garuu adabbii jalaa hin ba'u. **21** Nama wal caalchisuun gaarii miti; namni garuu muraa buddeenaan argachuuf jedhee yakka hojjeta. **22** Namni waa kajeelu sooromuuf jarjara; inni akka hiyyummaan isa eggatu hin beeku. **23** Namni nama ifatu dhuma irratti nama arrabaan nama saadu caalaa surraa argata. **24** Namni abbaa yookaan haadha isaa saamee, "Kun balleessaa miti" jedhu garee nama waa balleessuu ti. **25** Namni wayitti gaggabu lola kakaasa; kan Waaqayyoon amanatu garuu ni badhaadha. **26** Namni of amanatu gowwaa dha; kan ogummaadhaan deemu immoo nagaadhaan jiraata. **27** Namni hiyyeessaaf kennu waan tokko illee hin dhabu; kan ija dunuufatu garuu abaarsa baay'ee argata. **28** Yeroo namni hamaan aangoo qabatutti namoonni ni dhokatu; yeroo namni hamaan badutti garuu qajeeltonni ni baay'atu.

29 Namni ifannaa baay'ee booddee mataa jabaatu kam iyyuu akkuma tasaa caba; hin fayyus. **2** Yommuu namni qajeelaan aangoo qabatutti, sabni ni ililcha; yommuu namni hamaan bulchu garuu sabni ni guunguma. **3** Namni ogummaa jaallatu abbaa isaa gammachiisa; miiltoon sagaagaltuu garuu qabeenya isaa barbadeessa. **4** Mootiin murtii qajeelaadhaan biyyaaf nagaa buusa; kan matta'aaf gaggabu immoo biyya gargar qoqqooda. **5** Namni ollaa isaa jaju, miilluma isaatiif kiyyoo kaa'a. **6** Namni hamaan cubbuu ofii isaatiin qabama; qajeelaan garuu ni faarfata; ni ililchas. **7** Namni qajeelaan mirga hiyyeessaatiif dhaabata;

namni hamaan garuu dhimma akkanaa hin qabu. **8** Qoostonna magaalaa jeequ; ogeeyyiin garuu aarii qabbaneessu. **9** Yoo ogeessi gowwaa wajjin mana murtii dhaqe, gowwaan sun ni aara yookaan ni kolfa; nagaanis hin jiraatu. **10** Namoonni dhiiga dheebotan, nama amanamaa jibbu; nama tolaas ajjeessu barbaadu. **11** Gowwaan guutummaan guutuutti aariitti of kenna; ogeessi garuu of qaba. **12** Yoo bulchaan tokko soba dhaggeeffate, qondaaltonni isaa hundi ni hammaatu. **13** Hiyyeessaa fi namni nama cunqursu waan kanaan wal fakkaatu: Waaqayyo ija lachan isaaniitiifuu agartuu kenna. **14** Yoo mootiin tokko wal qixxummaadhaan hiyyeeyyiif murtii kenne, teessoon isaa bara baraan jabaatee dhaabata. **15** Ulee fi ifannaan ogummaa kennu; daa'imni akkasumatti gad dhiifame garuu haadha isaa salphisa. **16** Yommuu hamaonni aangoo qabatan, cubbuutu baay'ata; qajeeltonni garuu kufaatiif jarraa argu. **17** Ilma kee adabadhu, inni nagaa siif kenna; lubbuu kees ni gammachiisa. **18** Iddoo mul'anni hin jirretti sabni gad dhiisii ta'a; namni seera eegu garuu eebbifamaa dha. **19** Garbichi dubbii afaanii qofaan hin sirreeffamu; inni yoo hubate illee deebii hin kennuutti. **20** Ati nama jarjarsuun dubbatu argitee? Isa irra gowwaatu abdi caalu qaba. **21** Nama garbicha ofii isaa ijoolummaa isaatiif jalqabee qanansiisu, galgalli isaa rakkina. **22** Namni aaru lola kakaasa; kan dafee aarus cubbuu hedduu hojjeta. **23** Of tuulummaan namaa isuma gad deebisa; namni hafuuraan gad of qabu garuu ulfina argata. **24** Namni hattuu wajjin qooddatu lubbuu ofii isaa jibba; inni ni kakata; garuu waan tokko illee hin himu. **25** Nama sodaachuun kiyyoo namatti ta'a; kan Waaqayyoon amanatu garuu nagaadhaan jiraata. **26** Namni hedduun bulchaa biratti surraa argachuu barbaada; murtiin qajeelaan garuu Waaqayyo biraa dhufa. **27** Qajeelaan sobduu xireeffata; hamaan immoo nama tolaa jibba.

30 Jecha Aguur ilma Yaaqee. Dubbiin nama kanaa akkana jedhee Iitii'eeliitti dubbatame: "Innis Iitii'eeliitii fi Ukaaliitti dubbate: **2** Ani dhugumaan doofaa nama hundaa gadii ti; ani hubannaa namni qabu hin qabu. **3** Ani ogummaa hin baranne yookaan beekumsa Isa Qulqulluu sanaa hin qabu. **4** Eenyutu samiitti ol ba'ee deebi'ee dhufe? Kan harki isaa bubbee walitti qabe eenyu? Namni bishaan uffataan mare eenyu? Kan daarii lafaa hunda jabeessee dhaabe eenyu? Maqaan isaatii fi maqaan ilma isaa eenyu? Mee yoo beekte naati himi! **5** "Dubbiin Waaqaa hundinuu hir'ina hin qabu; warra isatti kooluu galaniif, inni gaachana. **6** Dubbii isaatti homaa hin dabalini; yoo kanaa achii inni si ifata; atis sobduu taatee argamta. **7** "Yaa Waaqayyo ani wantoota lama sin kadhada; isaanis utuu hamman jirutti ana hin dhowwatin. **8** Gowwoomsaa fi soba narraa fageessi; hiyyummaa yookaan sooruma naaf hin kennini; garuu buddeena koo guyyaa guyyaan naaf kenni. **9** Yoo kanaa achii ani akka malee quufee si ganee 'Waaqayyo eenyuu dha?' nan jedha; yookaan hiyyoomee hatee, akkasiin maqaa Waaqa koo nan salphisa. **10** "Garbicha tokko gooftaa isaa biratti hin hamatin, yoo kanaa achii inni si abaraa; atis waan kanatti ni gaafatamta. **11** "Dhaloota abbaa isaa abaaruu kan haadha isaa illee hin eebbifnetu jira; **12** dhaloota qulqulluu of se'u, kan xurii isaa irraa hin qulqulleffamintu jiru; **13** dhaloota iji isaa akka malee of tuulu, kan baalleen ija isaas nama tuffatutu jira; **14** dhaloota hiyyeeyyii lafa irraa fixuuf rakkattoota illee gidduu namaatii balleessuuf ilkaan isaa goraadee, ha'oon isaa immoo billaa ta'e jira. **15** "Dhulaandhullu intallan, 'Kenni! Kenni!' jedhanii iyyan lama qabdi. "Wantoota gonkumaa hin quufne sadiitu jira; kanneen gonkumaa, 'Nu ga'e!' hin jenne immoo afurtu jira: **16**

isaanis Sii'ool, gadameessa maseene, lafa gonkumaa bishaan hin quufnee fi ibidda gonkumaa, 'Na ga'e!' hin jennee dha. (Sheol h7585) **17** "Ija abbaatti qoosu, kan ajaja haadhaa tuffatu arraagessa sululaatiin baafama; jobiraanis ni nyaatama. **18** "Wantoonni akka malee na dinqisiisan sadiitu jira; afur immoo ani hin hubadhu; kunis: **19** Karaan risaa samii irra, karaan bofaa kattaa irra, karaan doonii galaana guddaa irra, karaan dhiiraa immoo dubartii wajjin ta'uu isaa ti. **20** "Karaan ejjittuu kana: Isheen waa nyaatee afaan haqatti; ergasii immoo, 'Ani homaa hin balleessine' jetti. **21** "Lafti waan sadii jalatti hollatti; afur immoo baachuu hin dandeessu; kunis: **22** Garbicha mootii ta'u, gowwaa nyaatee quufu, **23** dubartiin jibbante yeroo dhirsaa argattu, garbittii giiftii ishee dhaaltu. **24** "Wantoonni xixinmoon afur lafa irra jiru; ta'u illee isaan akka malee ogeeyyii dha; isaanis: **25** Goondaawwan tuuta jabina hin qabnee dha; ta'us isaan yeroo bonaa nyaata isaanii walitti qaban; **26** osoleewwan uumamawwan humna hin qabnee dha; garuu kattaa keessa jiraatu; **27** hawwaannisni mootii hin qabu; garuu tarree galee yaa'a; **28** loccuun harkaan qabamuu dandeessi; garuu masaraa mootii keessatti argamti. **29** "Wantoota deemsa tolan sadiitu jira; kanneen tarkaanfii bareedanis afurtu jira; isaanis: **30** Leenca bineensa hunda keessaa jabaa, kan waan tokko illee sodaatee duubatti hin deebine; **31** korma indaanqoo kan kooraa deemu, korbeessa re'etii fi, mootii loltoota isaa dura deemu. **32** "Ati yoo of jajuudhaan gowwoomte, yookaan yoo hammina malatte, harka kee afaan kee irra kaa'adhu! **33** Akkuma aanman raasuun dhadhaa baasu, funyaan micciiruunis dhiiga baasu sana, aarii kakaasuun lola fida."

31 Jecha Lemuu'eel mootichaa kan haati isaa isa barsiifte: **2** "Maali yaa ilma ko, maali yaa ilma gadameessa ko, maali yaa ilma wareega ko, **3** humna kee dubartoota irratti, jabina kee warra mootota balleessan irratti hin fixin. **4** "Yaa Lemuu'eel, wanni kun moototaaf hin malu; daadhii wayinii dhuguun moototaaf hin malu; dhugaatii cimaatti gaggabuunis bulchitootaaf hin malu; **5** kunis akka isaan dhuganii waan seerri jedhu dagatanii warra hacuucaman hunda mirga isaanii hin dhowwanneef. **6** Warra baduuf jiraniif dhugaatii cimaa, warra jireenyi itti hadhaa'eef daadhii wayinii kenni; **7** isaan dhuganii hiyyummaa isaanii haa irraanfatan; rakkina isaanis deebi'anii hin yaadatin. **8** "Warra ofii isaaniitiif dubbachuu hin dandeenyeef, mirga warra gatamaniitiifis falmi. **9** Afaan kee banadhu; murtii qajeelaas kenni; mirga hiyyeeyyiitii fi rakkattootaatiif falmi." **10** Niitii amala gaarii qabdu eenyutu argachuu danda'a? Isheen lula diimaa caalaa gati qabeettii dha. **11** Dhirsi ishee guddisee ishee amanata; inni waan faayidaa qabu tokko illee hin dhabu. **12** Isheen bara jireenya ishee guutuu waan gaarii isaaf fiddi malee isa hin miitu. **13** Isheen suufii fi quncee talbaa barbaaddee harka ishee kan hojii jaallatuun footi. **14** Isheen akkuma doonii daldalaatti lafa fagoodhaa nyaata ishee fidatti. **15** Isheen utuu lafti hin bari'in hirribaa kaatee maatii isheetiif nyaata kenniti; xomboreewwan isheefis hojii qooddi. **16** Isheen lafa qotiisaa hubattee ilaaltee bitti; waan hojjettee argattu keessaa wayinii dhaabdi. **17** Isheen jabinaan mudhii ishee hidhattee hojiidhaaf irree ishee jabeeffatti. **18** Isheen akka daldalli ishee bu'aa qabu hubatti; ibsaan ishees halkaniin hin dhaamu. **19** Mukni itti jirbii maran harka ishee keessa jira; quba isheetiin immoo calii qabatti. **20** Isheen hiyyeessaaf harka hiixatti; dhabaadhaaf illee harka bal'ifti. **21** Yoo cabbiin bu'e illee isheen maatii isheetiif hin yaaddoftu; isaan hundinuu uffata bildiimaa uffataniiruutii. **22** Isheen wayyaa siree dha'atti; uffata dhiilgee quncee talbaa haphii irraa hojjetames uffatti.

23 Dhirsi ishee yommuu karra magaalaa dura, jaarsolii biyyaa gidduu taa'u ni kabajama. **24** Isheen wayyaa quncee talbaa dhooftu gurgurti; daldalootaafis sabbata dhi'eessiti. **25** Isheen jabinaa fi ulfina uffatti; bara dhufaa jiruttis koluu dandeessi. **26** Afaan ishee ogummaadhaan banatti; gorsi gara laafinaas arraba ishee irra jira. **27** Isheen mana ishee to'atti; isheen buddeena dhibaa'ummaas hin nyaattu. **28** Ijoolleen ishee ka'anii, eebbifamtuu jedhuun; dhirsi ishees akkasuma jedhaan; akkana jedhees ishee jaja: **29** "Dubartoonni hedduun waan gaarii hojjetu; ati garuu isaan hunda caalta." **30** Simboon nama gowwoomsa; miidhaginnis ni darba; dubartiin Waaqayyoon sodaattu garuu galateeffamtuu dha. **31** Bu'aa harka ishee kennaafii; hojiin ishee karra magaalaa duratti ishee haa jaju.

Lallaba

1 Dubbii lallaba ilma Daawit, isa Yersaaleem keessaatti mootii ta'e sanaa: **2** Lallabichi, "Faayidaa hin qabu! Faayidaa hin qabu! Guutummaan guutuutti faayidaa hin qabu! Wannii hundinuu faayidaa hin qabu" jedha. **3** Namni hojii isaa kan aduudhaa gaditti itti dadhabu hunda keessaa, bu'aa maalii argata? **4** Dhaloonni ni dhufa; dhaloonni ni darba; lafti garuu bara baraan jiraati. **5** Biiftuun ni baati; biiftuun ni lixii; gara baate sanatti deebi'uufis ni ariifatti. **6** Bubbeen gara kibbaatti bubbisa; gara kaabaattis ni deebi'a; innis naanna'uma naanna'ee deema; karaa isaa irras deddeebi'a. **7** Lagni hundi galaanatti yaa'a; galaanni garuu hin guutu. Lageen garuma dhufanitti deebi'anii yaa'u. **8** Wannii hundinuu hamma namni tokko dubbachuu danda'u caalaa dadhabsiisaa dha. Iji argee hin quufu; yookaan gurri dhaga'ee hin guutu. **9** Wannii duraan ture ammas ni ta'a; wannii duraan hojjetame ammas ni hojjetama; aduudhaa gaditti wannii haaraan tokko iyyuu hin jiru. **10** Wannii namni tokko, "Ilaal! Wannii kun haaraa dha" jechuu danda'u kam iyyuu jiraa? Wannii kun duraanuu bara dheeraan dura as ture; bara keenyaan dura iyyuu asuma ture. **11** Namoonni bara durii hin yaadataman; kanneen dhufuuf jiranis warra isaan duubaan dhufaniin hin yaadataman. **12** Ani Lallabaan, Yersaaleem keessatti mootii Israa'eliin ture. **13** Ani waan samii gaditti hojjetame hunda ogummaadhaan qu'adhee qoradhee bira ga'uuf of keennee ture. Waaqni ba'aa ulfaataa akkamii nama irra kaa'e! **14** Ani waan aduudhaa gaditti hojjetame hunda argeera; hundi isaanii iyyuu faayidaa hin qaban; kun akkuma nama bubbee ari'uu ti. **15** Wannii jal'ifame tokko deebi'ee hin qajeelfamu; wannii hin jirras lakkaa' amuu hin danda'u. **16** Ani akkana jedheen yaade; "Kunoo, ani nama anaana dura Yersaaleemin bulchaa ture kam iyyuu caalaa guddadhee ogummaas dabaladheera; ani muuxannoo ogummaatii fi beekumsaa guddaa argadheera." **17** Kanaafuu ani ogummaa, maraatummaa fi gowwummaa hubachuufin of kenne; garuu ani akka wannii kunis bubbee ari'uu ta'e nan baradhe. **18** Ogummaa guddaa keessa gadda baay'eetu jiraatii; akkuma beekumsi dabalamuun gaddis dabalama.

2 Ani garaa koo keessatti, "Ani waan gaarii barbaaduudhaaf gammachuudhaan sin qoraatii mee kottu" jedheen yaade. Garuu wannii kunis waan faayidaa hin qabne ta'uu isaa nan mirkaneeffadhe. **2** Anis, "Kolfi gowwummaa dha; gammachuunis maal fayyada?" nan jedhe. **3** Anis utuma qalbiin koo ogummaadhaan na qajeelchaa jiruu gowwummaa qabadhee daadhii wayiniitiin of gammachiisu nan yaale. Waan namoonni bara jireenya isaanii muraasa keessatti samii gaditti hojjetan arguu nan fedhe. **4** Ani hojii guddaa nan hojjedhe: Manneen ijaarradhee wayiinii dhaabadhe. **5** Ani iddoo biqiluttani fi iddoo bashannanaa qopheeffadhee mukkeen ija naqatan kanneen gosa hundaa achi keessa nan dhaabadhe. **6** Bosona mukkeen guddachaa jiraniittiin obaafachuufis kuusaa bishaanii nan qopheeffadhe. **7** Ani garboota dhiiraa fi dubartii nan bitadhe; garboota mana kootti dhalatan biraas nan qabaadhe; nama naan dura Yersaaleem keessa jiraate kam iyyuu caalaas loonii fi bushaayee hedduu nan horadhe. **8** Ani meetii fi warqee, qabeenya moototaatii fi kutaawwan biyyaa walitti nan qabadhe. Ani faarfattoota dhiiraa fi dubartii akkasumas saajjatoowwan nama gammachiisan hedduu qaban ture. **9** Kanaafuu ani akka malee guddadhee nama anaana dura Yersaaleem keessa ture kam iyyuu caale. Waan kana hunda keessatti ogummaan koo anuma wajjin ture. **10** Ani waan iji koo hawwe hunda isa

hin dhowwine; garaa koos gammachuu tokko illee hin lagne. Garaan koo hojii koo hundatti gammade; kunis dadhabbii koo hundaaf badhaasa ture. **11** Ta'us ani yeroon waan harki koo hojjetete hunda fi waanan argachuuf jedhee itti dadhabe hubadhee ilaaletti, wannii hundi akkuma bubbee ari'uuti malee faayidaa hin qabu ture; aduudhaa gaditti bu'aa tokko iyyuu hin turre. **12** Anis yaada koo gara ogummaa, maraatummaa fi gowwummaa hubachuutti nan deebifadhe. Namni mootii iddoo bu'u tokko waan duraan hojjetame caalaa maal gochuu danda'a? **13** Ani akkuma ifni dukkana irra wayyu sana, akka ogummaan gowwummaa irra wayyu nan arge. **14** Ogeessi mataa isaa keessaa ija qaba; gowwaan garuu dukkana keessa deema; ani garuu akka galgalli isaan lamaanii tokkuma ta'e nan hubadhe. **15** Ergasii ani akkana jedheen garaa koo keessatti nan yaade; "Wanni gowwaa quunname, anaanis ni quunnama; yoois ani ogeessa ta'uudhaan maalan argadhaa ree?" Ani garaa koo keessatti, "Kunis faayidaa hin qabu" nan jedhe. **16** Ogeessi akkuma gowwaa yeroo dheeraaf hin yaadatamuutii; bara dhufuuf jiru keessa isaan lachuu ni irraanfataamu. Ogeessis akkuma gowwaa du'uu qaba! **17** Sababii wannii aduu gaditti hojjetamu na gaddisiiseef ani jireenya nan jibbe; kun hundinuu bubbee ari'uu dha; faayidaas hin qabu. **18** Ani sababii nama ana duubaan dhufuuf waan kana dhiisuu qabuuf, waanan aduudhaa gaditti itti dadhabe hunda nan jibbe. **19** Eenyutu akka inni ogeessa yookaan gowwaa ta'u beeka? Ta'us inni hojii ani aduudhaa gaditti yaalii fi ogummaa koo itti dhangalaase hundatti abbaa ta'a. Kunis faayidaa hin qabu. **20** Kanaafuu garaan koo sababii hojii koo dadhabsiisaa ani aduudhaa gaditti itti dadhabe hundaatiif abdi kutachuu jalqabe. **21** Namni tokko hojii isaa ogummaan, beekumsaa fi harka toliisaan hojjetee ergasii immoo waan qabu hunda nama homaa itti hin dadhabiniif dhiisuu qabaatii. Wannii kunis faayidaa hin qabu; hammama guddaadhas. **22** Namni tokko dadhabbii isaatiif yaalii cimaa aduudhaa gaditti godhe sana hundaaf maal argata? **23** Hojiin isaa bara jireenya isaa hunda rakkinaa fi gadda; sammuu isaa halkan iyyuu hin boqotu. Kunis waan faayidaa hin qabnee dha. **24** Namni nyaatee dhugee hojii isaatti gammaduu caalaa homaa gochuu hin danda'u. Ani akka wannii kun harka Waaqaatii dhufe nan arge; **25** Waaqaan malee eenyutu nyaachuu yookaan gammaduu danda'a? **26** Waaqni nama isa gammachiisuuf ogummaa, beekumsaa fi gammachuu kenna; nama cubbamaa garuu akka inni namicha Waaqa gammachiisuuf kennuuf jedhee hojii qabeenya walitti qabuutii fi kuusuu hojjetu godha. Kunis bubbee ari'uu dha; faayidaas hin qabu.

3 Wannii hundinuu yeroo qaba; hojiin samiidhaa gaditti hojjetamu hundis waqtii qaba: **2** Dhalachuuf yeroo qaba; du'uufis yeroo qaba; dhaabuuf yeroo qaba; buqqisuufis yeroo qaba; **3** ajjeesuuf yeroo qaba; fayyisuufis yeroo qaba; diiguuf yeroo qaba; ijaaruuufis yeroo qaba; **4** bo'uuf yeroo qaba; kolfuufis yeroo qaba; gadduu yeroo qaba; sirbuufis yeroo qaba; **5** dhagaa bittinneessuuf yeroo qaba; walitti qabuufis yeroo qaba; hammachuuf yeroo qaba; hammachuu dhiisuufis yeroo qaba; **6** barbaaduuf yeroo qaba; barbaaduu dhiisuufis yeroo qaba; kaa'uuf yeroo qaba; gatuufis yeroo qaba; **7** tarsiisuuf yeroo qaba; hodhuufis yeroo qaba; cal'isuuf yeroo qaba; dubbachuufis yeroo qaba; **8** jaallachuun yeroo qaba; jibbuufis yeroo qaba; loluuf yeroo qaba; nagaafis yeroo qaba. **9** Hojjetaan tokko dadhabbii isaa irraa bu'aa maalii argata? **10** Ani ba'aa Waaqni namoota irra kaa'e argeera. **11** Inni waan hunda yeruma isaatti miidhagsee tolcheera. Akkasumas yaada baraa baraa garaa namootaa keessa kaa'e. Ta'us isaan waan Waaqni jalqabaa hamma dhumaatti hojjetee beekuu hin danda'an. **12** Ani akka namootaaf bara

jireenya isaanii keessa wanni gammaduu fi waan gaarii hojjechuu caalu tokko iyyuu hin jirre nan beeka. **13** Tokkoon tokkoon namaa nyaatee dhugee bu'aa hojii isaa hundatti gammaduun kennaa Waaqaa ti. **14** Ani akka wanni Waaqni hojjetu hundi bara baraan jiraatu beeka; wanni tokko illee itti hin dabalamu; wanni tokko iyyuus irraa hin fudhatamu. Waaqni akka namoonni isa sodaataniiif waan kana godha. **15** Wanni amma jiru kam iyyuu duraanuu tureera; wanni dhufuuf jirus duraanuu jira ture; Waaqni waan darbes deebisee fida. **16** Anis aduudhaa gaditti waan biraa nan arge; kunis: Iddoo murtiin qajeelaan jiraachuu malu, hamminatu ture; iddoo qajeelummaan jiraachuu malu immoo jal'inatu ture. **17** Ani garaa koo keessatti akkana jedheen yaade; "Waaqni qajeelotaa fi hamoota, gara murtiitti ni fida; wanni hundinuu, hojiin hundinuus yeroo ni qabaatii." **18** Ani amma illee akkana jedhee garaa koo keessatti nan yaade; "Waaqni akka isaan akkuma bineensotaa ta'uu isaanii arganiif ilmaan namaa qora. **19** Wanni nama irra ga'u, bineensota irras ni ga'a; lachan isaanii iyyuu waanuma tokkotu eeggata; akkuma inni tokko du'u, inni kaanis ni du'a. Hundi isaanii hafuuruma tokko qabu; namni bineensa caalaa faayidaa argatu tokko illee hin qabu. Wanni hundinuu faayidaa hin qabu. **20** Isaan hundi idduma tokko dhaqu; hundinuu biyyoo irraa dhufan; hundinuus biyyootti deebi'u. **21** Akka hafuurri namaa ol ba'ee hafuurri bineensaa immoo lafa keessa seenu eenyutu beeka?" **22** Kanaafuu ani sababii wanni sun ixaa isaa ta'eef akka namaaf wanni hojii isaatti gammaduu caalu tokko iyyuu hin jirre nan arge. Akka inni waan isa duubaa ta'u arguuf eenyutu isa fiduu danda'a?

4 Ani ammas ilaalee cunqursaa aduudhaa gaditti adeemsifamaa jiru hunda nan arge: Ani imimmaan cunqurfamtootaa nan arge; nama isaan jajjabeessu tokko illees hin qaban; humni gama cunqursitoota isaanii ture; isaan nama isaan jajjabeessu tokko illee hin qaban. **2** Anis akka warri du'an, kanneen kanaan dura du'an, jiraattota amma lubbuudhaan jiraatan caalan nan labse. **3** Garuu namni hamma ammaatti hin dhalatin kan hammina aduudhaa gaditti hojjetamu hin argin, lachan isaanii irra wayya. **4** Anis akka dadhabbiin hojii hundii fi milkaa'uun hundi hinaaffaa namni ollaa isaa wajjin qabu irraa burqu nan arge. Kunis bubbee ari'uu dha; faayidaas hin qabu. **5** Gowwaan harka isaa maratee taa'a; foonuma ofii isaas nyaata. **6** Dadhabbii fi bubbee ari'uudhaan konyee lama argachuu irra nagaan konyee tokko argachuu wayya. **7** Ani amma illee waan faayidaa hin qabne tokko aduudhaa gaditti nan arge: **8** Nama kophaa isaa jiraatu tokkotu jira; innis ilma yookaan obboleessa hin qabu ture. Yeroo hunda hojiitti dadhaba; ta'us jji isaa qabeenya isaa ilaalee quufe hin jedhu. Innis, "Ani eenyuuf jedheen dadhaba? Maaliifan gammachuus of laga?" jedhee gaafate. Kunis faayidaa hin qabu; hojii bu'aa hin qabnee dha! **9** Isaan sababii hojii isaaniitiif gaatii gaarii waan argataniif nama tokko irra nama lama wayya: **10** Yoo inni tokko kufe, inni kaan ol isa qaba. Garuu namni kufee kan ol isa kaasu hin qabne garaa nama nyaata! **11** Yoo namoonni lama wajjin ciisan itti ho'a; nama tokko garuu akkamitti kophaa isaa itti ho'uu danda'a? **12** Namni tokko mo'atamuu danda'a; namoonni lama garuu of irraa deebisuu danda'u. Funyaan fo'aa sadiin fo'ame dafee hin ciitu. **13** Mootii dulloomaa fi gowwaa si'achi gorsa hin fudhanne irra, dargaggeessa hiyyeessa ogeessa wayya. **14** Inni yoo hiyyumaan mootummaa sana keessatti dhalate iyyuu mana hidhaatii ba'ee mootii ta'uu danda'aatii. **15** Ani akka namni aduudhaa gad jiraate hundi dargaggeessa mootii dhaalu sana duukaa bu'e nan arge. **16** Baay'inni nama fuula isaanii dura jiruu hamma hin qabu ture. Warri duubaan dhufan

garuu dargaggeessa dhaalu sanatti hin gammanne. Kun hundis bubbee ari'uu dha; faayidaas hin qabu.

5 Ati yeroo gara mana Waaqaa dhaqxu tarkaanfii kee eeggadhu. Dhaggeeffachuuf dhi'aachuun aarsaa gowwootaa dhi'eessuu caala; isaan akka hammina hojjechaa jiran hin beekaniitii. **2** Fuula Waaqaa duratti waan tokko dubbachuuf afaan keetiin hin jarjarin; garaan kees hin ariifatin. Waaqni samii keessa jira; ati immoo lafa irra jirta; kanaafuu dubbii kee haa gabaabbatu. **3** Abjuun baay'ina hojiitiin dhufa; haasaan gowwaas baay'ina dubbiiin beekama. **4** Ati yeroo wareega tokko Waaqaf wareegudutti wareega sana of irraa baasuuf lafa irra hin harkifatin. Inni gowwootatti hin gammadu; ati wareega kee of irraa baasi. **5** Wareeganii of irraa baasu dhiisuu mannaa wareeguu dhiisuu wayya. **6** Afaan kee cubbuu keessa si hin buusin. Ergamaa mana qulqullummaatiinis, "Wareegni koo dogoggora ture" hin jedhin. Waaqni maaliif waan ati jettetti aaree hojii harka keetii balleessa? **7** Abjuun baay'eenii fi dubbiiin baay'een faayidaa hin qaban. Kanaafuu Waaqa sodaadhu. **8** Ati yoo hiyyeessa aanaa tokko keessatti hacuucamee murii qajeelaa fi mirgi dhowwatame argite, waan akkanaa hin dinqisiifatin; qondaalli tokko qondaala isaa oliitiin ilaalaamaatii; isaaniiin olittis qondaaltonni biraa jiru. **9** Faayidaan lafa irraa argamu kan nama hundaa ti; mootichi mataan isaa iyyuu qonna lafaa irraa faayadama. **10** Nama maallaqa jaalatu kam iyyuu maallaqni isa hin ga'u; nama qabeenya jaalatu illee galiin isaa isa hin quubsu. Kunis faayidaa hin qabu. **11** Akkuma qabeenya baay'atuun, warri nyaatanis ni baay'atu. Yoos abbootiin qabeenya ijumaan ilaalu malee faayidaa maalii argatu ree? **12** Xinnaas nyaatu, guddaas nyaatu, hirribni hojjetaa tokkoo mi'aawaa dha; baay'inni qabeenya garuu soorressa tokko hirriba dhowwa. **13** Ani aduudhaa gaditti hammina nama gaddisiisu nan arge; kunis: qabeenya abbuma isaa miidhuuf kuufame, **14** yookaan qabeenya milki dhabuudhaan badee yeroo namichi sun ilma dhalchetti ilma isaatiif homaa hin hafinii dha. **15** Namni qullaadhuma isaa gadameessa haadha isaatii ba'a; inni akkuma dhufetti deebi'ee deema. Inni waan itti dadhabe keessaa waan tokko illee harkatti qabatee hin deemu. **16** Kunis hammina nama gaddisiisuu dha: Namni akkuma dhufetti deema; inni waan bubbleedhaaf dadhabuuf faayidaa maalii argata? **17** Inni bara jireenya isaa hunda yaaddoo, dhukkubbii fi aarii guddaadhaan dukkana keessatti nyaata. **18** Anis akka namni bara jireenya isaa kan Waaqni isaaf kenne gabaabaa kana keessa nyaatee dhugee hojii isaa kan aduudhaa gaditti itti dadhabe sanatti illee gammaduu isaaf gaarii fi barbaachisaa ta'e nan hubadhe; qoodni isaa kanumaati. **19** Akkasumas Waaqni nama kamiifuu badhaadhummaa fi qabeenya kennee akka inni itti gammadu, akka inni qooda ofii isaa fudhatee hojii ofii isaatti gammadu isa godhuun isaa, kennaa Waaqaa ti. **20** Sababii Waaqni garaa isaa gammachuudhaan guuteef inni bara jireenya isaa baay'ee hin yaadatu.

6 Ani aduudhaa gaditti waan hamaa biraa argeera; kunis akka malee namatti ulfaata: **2** Waaqni akka namni waan garaa isaatti hawwu tokko iyyuu hin dhabneef qabeenya, badhaadhummaa fi ulfina isaaf kenne; Waaqni garuu akka inni itti gammadu hin goone; qooda namichaa nama ormaatu itti gammada. Kun waan faayidaa hin qabnee dha; hammina nama gaddisiisuudhas. **3** Namni tokko ijoollee dhibba qabate waggoota baay'ee jiraachuu danda'a; inni hamma fedhe jiraatu illee yoo qabeenya isaatti gammaduu baatee awwaala gaariis argachuu baate, ani, "Isaa mannaa gatata wayya" nan jedha. **4** Inni akkasumaan dhufa; dukkana keessa bada; maqaan isaas

dukkanaan haguugama. **5** Inni yoo aduu arguu baate iyyuu yookaan yoo homaa beekuu baate iyyuu boqonnaa namichi sun argatu caalaa boqonnaa qabaata. **6** Inni waggaa kuma yeroo lama jiraatu illee yoo jireenya gaarii hin jiraatin, namni hundi idduma tokko dhaqa mitii? **7** Dadhabbiin nama hundaa afaanuma isaatiif; fedhiin isaa garuu yoom iyyuu hin guutu. **8** Ogeessi maaliin gowwaa caala? Hiyyeessii akka itti fuula namootaa dura jiraatu beekuudhaan faayidaa maalii argata? **9** Hawwiidhaan jooruu mannaa waan iji argu wayya. Kunis bubbee ari'uu malee faayidaa hin qabu. **10** Waan jiru hundaaf duraanuu maqaan ba'eera; maalummaan namaa beekamaa dha; namni tokko iyyuu nama isa caalaa humna qabuun morkachuu hin danda'u. **11** Dubbiin akkuma baay'atuun faayidaa dhaba; yoo wanni sun akkamiin nama kam iyyuu fayyada? **12** Bara jireenya namaa kan inni akkuma gaaddisaatti keessa ba'ee darbu gabaabaa faayidaa hin qabne kana keessa eenyutu waan namaaf gaarii ta'e beeka? Waan erga inni deemee booddee aduudhaa gaditti ta'us eenyutu isatti himuu danda'a?

7 Shittoo urgaa'aa irra maqaa gaarii wayya; guyyaa dhalootaa irra guyyaa du'aa wayya. **2** Mana cidhaa dhaquu mannaa mana boo'ichaa dhaquu wayya; galgalli nama hundaa du'umaatii; namni lubbuun jiraatu waan kana garaatti haa qabatu. **3** Fuulli gaddu waan garaa gammachiisuuf kolfa irra gadda wayya. **4** Qalbiin ogeessaa mana boo'ichaa jira, qalbiin gowwaa garuu mana gammachuu jira. **5** Sirba gowwootaa dhaga'uu mannaa ifannaa ogeessaa dhaggeeffachuu wayya. **6** Kolfi gowwaa akkuma qoraattii xuwwee jalaa xaaxa'uu ti. Kunis faayidaa hin qabu. **7** Cunqursaana ogeessa gowwaa godha; matta'aanis sammuu nama xureessa. **8** Jalqaba waan tokkoo irra dhuma isaa wayya; of tuuluu irras obsa wayya. **9** Hafuura keetiin aaruuf hin ariifatin; aariin bobaa gowwootaa keessa jiraatii. **10** Ati, "Barri durii maaliif bara kana caale?" hin jedhin; waan kana gaafachuun ogummaa miti. **11** Ogummaan akkuma dhaalaa waan gaarii dha; warra aduu arganiifis bu'aa qaba. **12** Akkuma maallaqni da'oo ta'e sana ogummaanis da'oo dha; faayidaan beekumsaa garuu kana: innis ogummaan warra ishee qabaniif jireenya kennuu ishee ti. **13** Waan Waaqni hojete mee ilaali: Waan inni jal'ise eenyutu qajeelchuu danda'a? **14** Yommuu yeroon gaarii ta'utti gammadi; yommuu yeroon hammaatu garuu itti yaadi: Waaqni isa tokko hojette isa kaanis hojjetee. Kanaafuu namni egeree isaa beekuu hin danda'u. **15** Ani jireenya koo kan faayidaa hin qabne kana keessatti waan kana lachuu argeera; kunis: Qajeelaan qajeelummaa isaatiin baduu isaatii fi hamaan immoo hammina isaatiin bara dheeraa jiraachuu isaa ti. **16** Ati akka malee qajeelaa hin ta'in; yookaan akka malee ogeessa hin ta'in; maaliif of galaafatta? **17** Ati akka malee hamaa hin ta'in; gowwaas hin ta'in; maaliif utuu yeroon kee hin ga'in duuta? **18** Utuu isa kaan gad hin dhiisiin waan tokko qabaachuun gaarii dha. Namni Waaqa sodaatu waan hundaan ni milkaa'a. **19** Ogummaan, bulchitoota magaalaa tokko keessa jiran kudhan caalaa nama ogeessa tokko humna qabeessa gooti. **20** Namni qajeelaan waan qajeelaa malee cubbuu tokko illee hin hojjenne lafa irra hin jiru. **21** Waan namni jedhu hunda hin dhaggeeffatin; yoo kana goote utuu hojjetaan kee si abaaruu dhageessaa; **22** ati mataan kee iyyuu yeroo baay'ee namoota kaan akka abaarte garaan kee beekaatii. **23** Ani waan kana hunda ogummaadhaan qoradhee, "Ani ogeessan ta'a" nan jedhe. Wanni kun garuu narraa fagoo ture. **24** Wanti jiru hundi fagoo dha; gad fagoo dha; eenyutu qoratee bira ga'uu danda'a? **25** Kanaafuu ani gara ogummaa fi maalummaa wantootaa hubachuutti, sakatta'uutti, qorachuutti akkasumas hammina gowwummaatii fi maraatummaa gowwummaa hubachuutti

qalbii koo nan deebifadhe. **26** Ani waan du'a caalaa hadhaa'uu nan arge; kunis: dubartii kiyyoo taate, kan yaadni ishee kiyyoo, harki ishee immoo foncaa ta'ee dha. Namni Waaqa gammachiisu ishee jalaa ni ba'a; cubbamaan garuu isheedhaan qabama. **27** Lallabaan akkana jedha; "Kunoo wanni ani qoradhee bira ga'e kanaa dha: "Mala isaa beekuuf waan tokko fuudhaniin waan kaanitti dabaluu dha; **28** ani ammas nan sakatta'e; garuu hin arganne. Ani kuma keessaa dhiira qajeelaa tokko nan argadhe; hunduma isaanii keessaa garuu dubartii qajeeltuu tokko iyyuu hin arganne. **29** Kunoo ani waan kana qofa nan argadhe: Waaqni qajeeltota godhee ilmaan namaa uume; namoonni garuu mala baay'ee barbaacha deemman."

8 Kan akka nama ogeessaa eenyu? Eenyutu hiikkaa waan tokkoo beeka? Ogummaan fuula namaa ibsa; nyaara guurames ni hiika. **2** Ati sababii fuula Waaqaa duratti kakuu galteef ajaja mootii eegi. **3** Fuula mootii duraa deemuuf hin jarjarin. Waan hamaa keessatti hin hirmaatin; inni waan fedhe kam iyyuu ni godhaatii. **4** Sababii dubbiin mootii waan hundaa ol ta'eef eenyutu, "Ati maal hojjechaa jirta?" isaan jechuu danda'a? **5** Namni ajaja mootii eegu kam iyyuu hin miidhamu; qalbiin ogeessaa immoo yeroo fi haala mijaa'aa beeka. **6** Rakkinni namaa akka malee isatti ulfaatu iyyuu wanni hundi yeroo fi haala mijaa'aa qabaatii. **7** Sababii namni tokko iyyuu waan eger ta'u hin beekneef, eenyutu waan dhufuuf jiru isatti himuu danda'a? **8** Namni tokko iyyuu hafuura isaa of keessatti dhowwuun hin danda'u; kanaafuu eenyu iyyuu guyyaa du'a isaa irratti humna hin qabu. Akkuma namni tokko yeroo waraanaatti duula keessaa hin ari'amne sana, hamminnis warra isa hojjetu gad hin dhiisu. **9** Anis qalbii koo gara waan aduudhaa gaditti hojjetamu hundaatti deebifadhee waan kana hunda nan arge. Yeroon namni tokko warra kaan humnaan nan bulcha jedhee ofuma miidhu jira. **10** Ergaasiis ani hamoota iddoo qulqulluu seenanii ba'aa turan sana akka isaan awwaalaan nan arge; isaanis magaalaa itti waan akkasii hojjetan keessatti ni jajamu ture. Kunis faayidaa hin qabu. **11** Sababii yakka hojjetame tokkootiif adabbiin dafee hin kennamneef, garaan namootaa mala hammina hojjechuutiin guutama. **12** Cubbamaan tokko yeroo dhibba yakka hojjetee bara dheeraa jiraatu iyyuu, ani akka namoonni Waaqa sodaatan kanneen sodaadhaan fuula isaa dura jiraatan nagaan qabaatan nan beeka. **13** Ta'us hamoonni sababii Waaqa hin sodaanneef nagaan hin qabaatan; barri jireenya isaaniis akka gaaddidduu hin dheeratu. **14** Waan faayidaa hin qabne kan lafa irratti ta'u tokkutu jira; kunis qajeeltota waan hamootaaf malu argatanii fi hamoota waan qajeeltootaf malu argatanii dha. Ani wanni kun faayidaa hin qabu nan jedha. **15** Kanaafuu namaaf wanni aduudhaa gaditti nyaachuu, dhuguu fi gammaduu caalu tokko iyyuu sababii hin jirreef ani akka namni jireenyatti gammaduu nan gorsa. Akkasiiin bara jireenya isaa kan Waaqni aduudhaa gaditti kenneef hunda keessatti hojii isaa irratti gammachuun isa duukaa bu'a. **16** Ani yommuun qalbii koo gara ogummaa beekuu fi hojii namni utuu iji isaa halkanii fi guyyaa hirriba hin argatin hojjetu ilaaluutti deebifadhetti, **17** waan Waaqni hojjetee hunda nan arge. Namni tokko iyyuu waan aduudhaa gaditti ta'aa jiru hubachuu hin danda'u. Namni waan kana bira ga'uuf tattaafatu iyyuu hiikkaa isaa argachuu hin danda'u. Ogeessi waan beekuu yoo of se'e illee inni dhugumaan hubachuu hin danda'u.

9 Kanaafuu ani waan kana hunda garaatti qabadhee akka qajeelaan, ogeessii fi hojiiwwan isaanii harka Waaqaa keessa jiran nan hubadhe; garuu namni tokko iyyuu akka jaallalli yookaan jibbi isa eeggatu hin beeku. **2** Nama qajeelaa fi jal'aa,

nama gaarii fi hamaa, nama qulqulluu fi xuraa'aa, warra aarsaa dhi'eessanii fi warra hin dhi'eessine hunda galgalli isaanii tokkuma. Waanuma nama gaarii irra ga'utu, cubbammaa irras ga'a; waanuma warra kakuu seenan irra ga'utu, warri kakuu seenuu sodaatan irra ga'a. **3** Hamminni waan aduudhaa gaditti ta'u hunda keessa jiru kanaa dha: Galgalli nama hundaa tokkoo dha. Kana malees garaan namootaa hammiinaan guutameera; bara jireenya isaanii keessas maraatummaatu garaa isaanii keessa jira; ergasii isaan warra du'anitti dabalamu. **4** Namni warra lubbuun jiran hundatti dabalamu kam iyyuu abdi qaba. Leenca du'ee manna saree lubbuun jirtu wayyaatii! **5** Warri lubbuun jiran akka du'an ni beekuutii; warri du'an garuu homaa hin beekan; isaan si'achi gatii hin qaban; yaadannoon isaanii iyyuu ni irraanfataama. **6** Jaalalli isaanii, jibbi isaaniiitti fi hinaaffaan isaanii erga badee tureera; isaan waan aduudhaa gaditti ta'u kam iyyuu keessatti lammata qooda hin qabaatan. **7** Sababii Waaqni waan ati hojjetetti gammadeef dhaqiiitti nyaata kee gammachuudhaan nyaadhu; daadhii wayinii keetiis garaa gammadduun dhugi. **8** Yeroo hunda uffata adii uffadhu; zayitiinis mataa kee irraa hin dhabamin. **9** Bara jireenyaa kan faayida hin qabne, kan Waaqni aduudhaa gaditti siif kenne kana hunda bara kee kan faayida hin qabne hunda keessatti haadha manaa kee kan jaallatu wajjin gammachuudhaan jiraadhu. Jireenyaa fi hojii ati aduudhaa gaditti itti dadhabde sanaaf qoodni kee kanumaatii. **10** Waan harki kee hojjechuu danda'u hunda hamma kee guutuudhaan hojjedhu; awwaala ati itti deemuuf jirtu keessa hojii yookaan yaadni yookaan beekumsii yookaan ogummaan hin jiruutii. (Sheol h7585) **11** Ani aduudhaa gaditti waan biraa argeera: Fiigichi warra saffisaniif yookaan lolli irree jabeeyyii miti; yookaan nyaanni ogeeyyii yookaan qabeenii hubattootaaf yookaan fudhatama argachuun beektotaaf miti; yeroo fi carraan hunda isaanii argata. **12** Namni tokko iyyuu yeroon isaa yoom akka ta'e hin beeku: Akkuma qurxummiin kiyyoo hamaadhaan qabamu, yookaan akkuma simbirri kiyyoodhaan qabamu sana namoonnis bara hamaa akkuma tasaa isaanitti dhufuun qabamu. **13** Ani amma illee fakkeenya ogummaa kan akka malee na dinqisiise kana aduudhaa gaditti nan arge: **14** Magaalaa xinnoo namoonni muraasni keessa jiraatan tokkootu ture. Mootiin jabaan tokkos isheetti ba'ee marse; koobii biyyoo guddaa naannesse itti jjaare. **15** Yeroo sanatti hiyyeessa ogeessa tokkootu magaalaa sana keessa jiraachaa ture; innis ogummaa isaatiin magaalattii baraa. Namni tokko iyyuu garuu hiyyeessa sana hin yaadanne. **16** Kanaafuu ani, "Jabina irra ogummaa wayya" nan jedhe. Ogummaan hiyyeessa sanaa garuu ni tuffatame; dubbiin isaas fudhatama hin arganne. **17** Iyya bulchaa gowwootaa irra hasaasa ogeessaatu dhaga'ama. **18** Meeshaalee waraanaa irra ogummaa wayya; cubbamaan tokko garuu waan gaarii hedduu balleessa.

10 Akkuma tisiisni duute tokko shittoo ajeesitu sana gowwummaan xinnoo ogummaa fi ulfina balleessa. **2** Yaadni ogeessaa karaa mirgaa, yaadni gowwaa immoo karaa bitaa jira. **3** Gowwaan yoo karaa deemu illee qalbii hin qabu; akka gowwaa ta'es nama hundatti argisiisa. **4** Yoo dheekamsi bulchaa tokkoo sitti hammaate, ati iddoo kee gad hin dhiisin; tasgabbaa'uun dogoggora guddaa hambisuu danda'aatii. **5** Hamminni ani aduudhaa gaditti arge tokko jira; kunis dogoggora bulchaan tokko uumuu dha. **6** Utuma badhaadhonni iddoo gad aanu qabatanii jiranuu, gowwoonni iddoo ulfinaa qabatu. **7** Ani utuma ilmaan moototaa akka garbootaa miillaan deemanii garboonni immoo fardaau utuu deemanii nan arge. **8** Namni boolla qotu kam iyyuu ofuma isaatii keessa bu'a; nama dallaa cabsee keessaan bu'u kam iyyuu bofatu idda. **9** Namni dhagaa

baasu kam iyyuu dhagaa sanaan miidhamuu danda'a; namni jirma baqaqsu hundinuus jirmuma sanaan miidhama. **10** Qottoon doomee afaan isaa yoo hin qaramin, humna guddaa barbaachisa; ogummaan garuu milkaa'inna fida. **11** Bofiti tokko utuu hin raateffamin yoo nama idde, namichi bofa raateessu sun homaa hin argatu. **12** Dubbiin afaan ogeessaatii ba'u ulfina qaba; namni gowwaan immoo hidhii ofii isaatiin bada. **13** Dubbiin isaa jalqabatti gowwummaa dha; dhuma irratti garuu maraatummaa hamaa dha; **14** namni gowwaan dubbii baay'isa. Namni tokko iyyuu waan dhufuuf jiru hin beeku; eenyutu waan isaa duubaan ta'u isatti himuu danda'a? **15** Dadhabbiin gowwaa isuma butuchiti; inni karaa gara magaalattii geessu hin beeku. **16** Yaa biyya mootiin kee mucaa turee, kan ilmaan moototaa kee ganamaan nyaatanii dhugan siif wayyoo. **17** Yaa biyya mootiin kee sanyii beekamaa irraa dhalate, kan ilmaan moototaa utuu machaa'uuf hin ta'in, jabina argachuuf jedhanii yeroo malutti nyaatanii dhugan, ati eebbifamtuu dha. **18** Dhibaa'ummaan, mana duuffisa; harki hin hojjennes mana dhimmisiisa. **19** Cidhi kolfaaf qopheeffama; daadhiin wayiniis jireenya gammachiisa; maallaqni immoo deebii waan hundaa ti. **20** Sababii simbirri samii dubbii kee geessituuf, yookaan simbirri barrisaa jirtu dhaqxee waan ati jettu himtuuf, ati yaada kee keessatti mootii hin arrabsin; yookaan kutaa hirribaa keessatti sooressa hin abaarin.

11 Buddeena kee bishaan gubbaa buusi; guyyaa baay'ee booddee deebiftee argattaatii. **2** Qabeenya kee iddoo torbatti yookaan saddeettii qoodi; bala biyyatti dhufuuf jiru hin beektuutii. **3** Duumessi yoo bishaaniin guutame, bokkaa lafatti gad dhangalaasa. Mukni tokko yoo kibbatti yookaan kaabatti jige, idduma itti kufe sana ciisa. **4** Namni qilleensa eeggatu tokko hin facaafatu; kan duumessa ilaallatus hin haammatu. **5** Ati akkuma daandii bubbee, yookaan akka itti namni gadameessa haadhaa keessatti uumamu hin beekne sana, hojii Waaqaa, Uumaa waan hundaa sana illee beeku hin dandeessu. **6** Inni kun yookaan inni sun, yookaan lachanu wal qixxee tolu; inni kam akka tolu hin beektuutii; ati sanyii kee ganamaan facaafadhu; galgalas harki kee hojii malee hin taa'in. **7** Ifni mi'aawaa dha; aduu arguunis ija gammachiisa. **8** Namni yoo hammam waggoota baay'ee jiraate illee, inni hunduma isaatti gammadaa haa jiraatu. Garuu inni guyyoota dukkanaa haa yaadatu; isaan ni baay'atuutii. Wannii dhufuuf jiru hundinuu faayidaa hin qabu. **9** Yaa dargaggeessa, hamma dargaggummaa keessa jirtutti gammadi; bara dargaggummaa keetii keessas garaan kee si haa gammachiisu. Yaada garaa keetii, waanuma iji kee argu duukaa bu'i; garuu akka Waaqni waan kana hundaaf gara murtiitti si fidu beekadhu. **10** Kanaafuu garaa kee keessaa yaaddoo balleessi; sababii dargaggummaa fi jabinni faayidaa hin qabneef dhagna kee keessaa hammina baasii gati.

12 Utuu guyyaan rakkinaa hin dhufin, utuu barri ati itti, "Ani itti hin gammadu" jettu hin ga'in, bara dargaggummaa keetii keessa Uumaa kee yaadadhu; **2** utuu aduu fi ifni, ji'ii fi urjiin hin dukkanaa'in, utuu duumessi bokkaatti aanee hin deebi'in, **3** yeroo itti eegdonni manaa hollatanii namoonni jajjaboon immoo gugguufanitti, yeroo itti warri midhaan daakan sababii muraasa ta'aniif hojii dhiisani, kanneen foddaa keessaan ilaalan arguu dadhabanitti, **4** yeroo itti balballa daandii guddaatti geessu cufamee sagaleen dhagaa daakuu immoo gad bu'aa deemutti, yeroo itti namni waca simbirrootiin dammaqe sirbi ishee hundi garuu gad bu'aa deemutti, **5** yeroo itti namni lafa ol dheeraa fi balaa daandii irraa sodaatu, yeroo itti mukni lawuzii

daraaru, yeroo itti korophisni tiratuu fi hawwiin nama keessaa badutti Uumaa kee yaadadhu. Ergasii namni mana isaa bara baraatti gala; warri boo'anis daandii irra deddeebi'u. **6** Utuu funyoon meetii hin citin, yookaan utuu waciitiin warqee hin cabin isa yaadadhu; utuu okkoteen burqaa biratti hin caccabin, yookaan utuu geengoon ittiin bishaan warraaban boolla bishaanii biratti hin cabin, **7** utuu biyyoon lafa turetti hin deebi'in, utuu hafuurris Waaqa isa kennetti hin deebi'in isa yaadadhu. **8** Lallabaanis, "Wanni hundi faayidaa hin qabu! Faayidaa hin qabu! Wanni hundi faayidaa hin qabu!" jedha. **9** Lallabaan sun ogeessa qofa utuu hin ta'in beekumsas namaaf ni qooda ture. Inni itti yaadee, qoratee fakkeenya baay'ee tartiibaan kaa'eera. **10** Lallabaan kun jecha sirrii argachuuf jedhee qorate; wannin barreeses qajeelaa fi dhugaa dha. **11** Dubbiin ogeessaa akkuma meeshaa ittiin loon oofanii ti; jechi isaa kan walitti qabames akkuma mismaara jabeeffamee rukutamee ti; kanas tiksee tokkodu kenne. **12** Yaa ilma ko, waan kana irraa hafe hunda of eeggadhu. Kitaaba hedduu barreessuun hojii dhuma hin qabnee dha; qu'annaan baay'eenis nama dadhabsiisa. **13** Amma wannin hundinuu dhaga'ameera; dhumni dubbii kunoo ti; Waaqa sodaadhuutii seera isaa eegi; wannin namni hojjechuu malu guddaan isa kanaatii. **14** Waaqni hojii hunda, waan dhokfame hundas gaarii yookaan hamaa taanaan murtiitti dhi'eessaatii.

Weedduu

1 Weedduu Weeddotaa Solomoon. **2** Inni dhungoo afaan isaatiin na haa dhungata; jaalalli kee daadhii wayinii caalaatii. **3** Urgaan shittoo keetii namatti tola; maqaan kee akkuma shittoo dhangalaafamee ti. Kanaafuu dubarran si jaallatu! **4** Na fudhadhuu deemi; si duukaa fiigna! Mootichi diinqa isaatti ol na galfate. Michoota Nu sitti gammannee ililchina; jaalala kees daadhii wayinii caalaa jajanna. Ishee Si jaallachuun isaanii akkam sirrii dha! **5** Intallan Yerusaaem, ani akkuma dunkaana Qeedaar, akkuma golgaa dunkaana Solomoonis gurraattii dha; garuu bareedduu dha. **6** Sababii ani gurraattii ta'ee, ija babaaftee na hin ilaalin; aduutu na gurraachesseetii. Ilmaan haadha koo natti aaraanii akka ani iddoo dhaabaa wayinii eegu na taasisan; ani garuu iddoo dhaabaa wayinii koo hin eegganne. **7** Yaa isa ani si jaalladhu, iddoo bushaayee kee tikfattuu fi iddoo itti guyyaa saafaa hoolota kee boqochiifattu natti himi. Ani maaliifan akka dubartii fuula ishee haguugattee bushaayee michoota keetii bira asii fi achi joortu tokkoo ta'a? **8** Yaa dubartii dubartoota hunda caalaa bareedduu, ati yoo beekuu baatee hoolota duukaa bu'; ilmoolee re'oota keetiis dunkaana tiksootaa bira tikfadhu. **9** Yaa jaalallee ko, ani akka farda dhalaa fardeen gaarii Fara'oon harkisan keessaa tokkootti sin ilaala. **10** Maddiin kee amartii gurraatiin, mormii kees dirata warqeetiin miidhagfameera. **11** Nu warqee gurraa meetiidhaan wal make siif tolchina. **12** Utuma mootichi maaddiitti dhi'aatee jiruu shittoon koo urgaa isaa kenne. **13** Michuun koo anaaf koroo qumbii ti; inni guntuta koo gidduu boqota. **14** Michuun koo anaaf hurbuu daraaraa heennaa kan iddoo dhaabaa wayinii Een Gaadiitii dhufee dha. **15** Yaa jaalallee ko, ati akkam bareedda! Dinqii akkam bareedda! Iji kee gugee fakkaata. **16** Yaa michuu ko, ati akkam miidhagda! Dinqii akkam namatti tola! Margi lalisaa siree keenya. **17** Dareersumaan mana keenyaa birbirsaa; dagaleen isaa immoo gaattiraa dha.

2 Ani daraaraa Shaaroon; daraaraa sulula keessaa ti. **2** Jaalalleen koo dubarran kaan gidduu ti akkuma daraaraa qoraattii keessaa ti. **3** Michuun koo dargaggoota gidduutti akkuma muka hudhaa kan mukkeen bosonaa keessa jiruu ti. Ani gaaddisa isaa jala taa'uu nan jaalladha; iji isaas natti mi'aawa. **4** Inni galma cidhaatti na geesse; akeekni inni naaf qabu jaalala. **5** Sababii ani jaalalaan gaggabeef isin bixxillee wayiniitiin na jajjabeessaa; muka hudhaatiinis na haaromsaa. **6** Harki isaa bitaa mataa koo jala jira; harki isaa mirgaa immoo na hammata. **7** Yaa intallan Yerusaaem, ani kuruphee fi borofaan isin kakachiisa; hamma isheen ofumaan feetee kaatutti jaalala hin tuttuqinaa yookaan hin dadammaqsinaa. **8** Sagaleen michuu kootii, tulluuwwan irra utalee gaarran irras qaari'ee dhufaa jira. **9** Michuun koo akkuma kuruphee yookaan korma gadamsaa ti. Kunoo inni dallaa keenya duuba dhaabatee foddaa keessaan ilaalaa qaawwa keessaanis mimil'achaa jira. **10** Michuun koo dubbatee akkana naan jedhe; "Yaa miidhagduu koo ka'ii! Bareedduu koo kottuu na wajjin deemi. **11** Kunoo! Ganni darbeera; bokkaanis caamee sokkeera. **12** Daraaraan lafa irratti mul'ateera; waqtiin sirbaa ga'era; wacni gugees biyya keenya keessatti dhaga'amaa jira. **13** Mukni harbuu ija jalqabaa baasuu jalqabeera; wayiniin daraares urgaa kenneera. Yaa miidhagduu ko, ka'ii kottu; yaa bareedduu koo na wajjin deemi." **14** Gugee koo kan holqa dhagaa keessaa, kan iddoo dhoksa tulluu cinaa keessaa, mee fuula kee na argisiisi; mee sagalee kee na dhageessisi; sagaleen kee mi'aawaadhaatii; fuulli kees namatti tola. **15** Mee waangoo, waangoodhuma

xixinnoo ishee kanneen iddoo dhaabaa wayinii balleessitu nuuf qabaa; iddoo dhaabaa wayinii keenyaa daraaraa jiraatii. **16** Michuun koo kanuma koo ti; anis kan isaa ti; inni daraaraa keessa dheechifata. **17** Yaa michuu ko, hamma bari'ee gaaddisni baddutti deebi'; akkuma kuruphee yookaan akkuma korma gadamsaa kan tulluuwwan irra jiruu ta'i.

3 Ani halkan guutuu siree koo irra ciisee nama garaan koo jaallatu sana nan barbaade; ani isa nan barbaade; garuu isa hin arganne. **2** Ani amma ka'een magaalaa keessa, daandiiwwanii fi oobdiwwan irra nan deema; nama garaan koo jaallatu sana nan barbaada. Kanaafuu ani isa nan barbaade; garuu isa hin arganne. **3** Eegdonni utuu magaalaa keessa naanna'anuu na argan; anis, "Michuu koo argitanii?" jedheen isaan gaafadhe. **4** Ani akkuman xinnoo isaan bira darbeen, nama lubbuun koo jaallattu sana nan argadhe. Anis isa nan qabadhe; hamman mana haadha kootii, diinqa haadha koo ishee garaatti na baatee sanaatti ol galchutti gad isa hin dhiisne. **5** Yaa intallan Yerusaaem, ani kuruphee fi borofaan isin kakachiisa; hamma isheen ofumaan feetee kaatutti, jaalala hin tuttuqinaa yookaan hin dadammaqsinaa. **6** Isheen qumbii fi ixaana urgooftuu daldalootaa hunda irraa hojjetameen urgeeffamtee akkuma utubaa aaraa gammoojjii keessaa ol baatu kun eenyu? **7** Kunoo! Siree Solomoon kan loltoota jaatama warra Israa'el keessaa beekamoo ta'aniin marfamteerti. **8** Hundi isaanii goraadee hidhatu; hundinuu muuxannoo waraanaa qabu; tokkoon tokkoon isaanii goraadee isaanii luqqeettuutti hidhatanii lola halkanitiif qophaa'an. **9** Solomoon mootichi ofii isaatii gaarii tolfate; innis muka Libaanoon irraa tolfate. **10** Inni utubaa isaa meetiidhaan hojjetee; jala isaa garuu warqeedhaan hojjetee. Teessoon isaa kirrii diimaa dhiilgeedhaan hojjetame; keessi isaas jaalala intallan Yerusaleemiitiin barechamee hojjetame. **11** Yaa intallan Xiyoan gad ba'aatii Solomoon Mooticha ilaalaa; inni gonfoo haati isaa gaafa fuudha isaa, guyyaa garaan isaa gammadetti, mataa isaa irra keesseef sana kaa'ateera.

4 Yaa bareedduu ko, ati akkam miidhagda! Dinqii ati akkam bareedda! Iji kee haguuggii kee duubaan gugee fakkaata. Rifeensi mataa keetii akkuma karra re'ootaa kan gaara Gili'aad irraa gad bu'uu ti. **2** Ilkaan kee akkuma karra hoolotaa kan rifeensi irraa haadamee dhiqamee ol dhufaa jiruu ti. Tokkoon tokkoon isaanii lakkuu qabu; isaan keessa maseenni tokko iyyuu hin jiru. **3** Hidhiin kee akkuma kirrii bildiimaa ti; haasaan kee namatti tola. Maddiin kee lamaan haguuggii kee keessatti roomaanii tokkicha iddoo lamatti qoodame fakkaata. **4** Mormi kee gamoo Daawit kan mi'a lolaa itti kuusuuf ijaarame sana fakkaata; isa irratti gaachana kumatu rarraafama; hundinuu gaachana loltootaa ti. **5** Guntunni kee lamaan akkuma ilmoolee kuruphee kanneen lakkuu dhalatanii daraaraa keessa dheedanii ti. **6** Hamma bari'ee gaaddisni baduutti, ani gara tulluu qumbiitii fi gara gaara ixaanaa nan dhaqa. **7** Yaa jaalallee ko, ati guutumaa guutuutti bareedduu dha; ati mudaa tokko illee hin qabdu. **8** Yaa misirritii ko, Libaanoonii na wajjin kottu; Libaanoonii na wajjin kottu. Fiixee Amaanaa irraa, fiixee Seniir, fiixee Hermoon irraa gad bu'i; holqa leencaa keessaa, tulluu oolmaa qeerransaa irraas gad bu'i. **9** Yaa obboleetti ko, yaa misirritii ko, ati qalbii koo hatteerta; ati mil'uu ija keetii tokkoon, faaya morma keetii tokkoon qalbii koo hatteerta. **10** Yaa obboleetti ko, yaa misirritii ko, jaalalli kee akkam nama gammachiisa! Jaalalli kee daadhii wayinii caalaa, urgaa shittoo keetiis urgooftuu kam iyyuu caalaa akkam namatti tola! **11** Yaa misirritii ko, hidhiin kee akkuma dhaaba dammaa nadhii coccobaa; aannanii fi dammi arraba

kee jala jira. Urganu uffata keetii akkuma urгаа Libaanoon. **12** Yaa obboleettii ko, yaa misirrittii ko, ati akkuma iddoo biqiltuu cufamee ti; ati burqaa dallaan itti ijaaramee fi madda chaappaan cufamee dha. **13** Biqiltuun kee iddoo roomaanii kan ija filatamaa heenmaa fi naardoos qabuu dha; **14** akkasumas naardoosii fi marga urгаа'u, qundhii fi qarafaa, muka ixaanaa gosa garaa garaa, qumbii, argeessaa fi urgooftuu akka malee gaarii hunda qaba. **15** Ati burqaa biqiltuu keessaa ti; bishaan boollaa yaa'u kan Libaanoon irraa gad dhangala'uu dha. **16** Yaa bubbee kaabaa dammaqi; bubbleen kibbaas kottu! Akka urgaan isaa naannoo hunda waliin ga'uuf biqiltuu koo irratti bubbisi. Michuun koo dhufee, biqiltuu seenee ija filatamaa haa nyaatu.

5 Yaa obboleettii ko, misirrittii ko, ani dhufee biqiltuu koo seeneera; anni qumbii koo urgooftuu koo wajjin walitti qabadheera. Ani dhaaba damma koo nadhii isaa wajjin nyaadheera; daadhii wayinii koos aannan koo wajjin dhugeera. Michoota Yaa michoota, nyaadhaa dhugaa; jaalalaa dhugaa quufaa. **2** Ani rafeera; garaan koo garuu dammaqeera. Mee dhaggeeffadhaa! Michuun koo balbala rurrukutaa jiraatii; inni akkana jedha; "Yaa obboleettii ko, miidhagduu ko, gugee koo kan mudaa hin qabne, balbala naaf bani. Mataan koo fixeensaana, rifeensi koos jiidha halkanitiin tortoreera." **3** Ani uffata koo of irraa baaseera; akkamittan deebisee uffadhaa ree? Miilla koo dhiqadheera; akkamittan deebisee xureessa ree? **4** Michuun koo qaawwa balbalaatiin harka galche; lapheen koo isaaf ni dha'ate. **5** Ani michuu kootiif balbala banuuf nan ka'e; qabannoo balbalaa irrattis harka koo irraa qumbiin, quba koo irraa immoo qumbiin dhangala'aan coccobe. **6** Ani michuu kootiif balbala nan bane; michuun koo garuu achi hin jiru; inni deemeera. Deemuu isaattis garaan koo ni rifate. Ani isa nan barbaade; garuu hin arganne. Ani isa nan waame; inni garuu hin owwaanne. **7** Eegdonni utuu magaalaa keessa naanna'annu na argan. Isaanis na reebanii na maddessan; warri dallaa eegan sunis wayyaa koo narraa baafatan! **8** Yaa intallan Yerusaleem, isin michuun koo yoo argitan jaalalaan dhukkubsachuu koo akka isatti naaf himtan isinan kakachiisa. **9** Yaa ishee dubartoota hunda caalaa bareeddu, michuun kee maaliin warra kaan caala? Ati kan akkas nu kakachiiftu, michuun kee maaliin warra kaan caala? **10** Michuun koo diimaa cululuqaa dha; inni namoota kuma kudhan keessaa ni mul'ata. **11** Mataan isaa warqee akka malee qulqulluu dha; rifeensi mataa isaa jigaa dha; akkuma arraagessaas gurraacha. **12** Ijii isaa akkuma gugee burqaa bishaanii biraa kan aannaniin dhiqamee akka faayaatti kaa'atamuu dha. **13** Maddiin isaa akkuma madabii biqiltuu urgooftuu kan shittoo baasuu ti. Hidhiin isaa akkuma daraaraa qumbiin irraa coccobuu ti. **14** Harki isaa ulee warqee kan biiraleedhaan faayeffamee dha. Dhagni isaa akkuma ilka arbaa kan sanpeeriin miidhagfamee dha. **15** Miilli isaa utubaa dhagaa adii kan baattuu warqee qulqulluu irraa hojjetame irra dhaabamee dha. Bifti isaa akkuma Libaanoon, akkuma birbirsaa Libaanoon filatamaa dha. **16** Dubbiin isaa waan hunda caalaa mi'aawaa dha; inni guutumaan guutuutti namatti tola. Yaa intallan Yerusaleem, kun michuu koo ti; kun michuu koo ti.

6 Yaa ishee dubartoota hunda caalaa bareeddu, michuun kee eessa dhaqe? Akka nu si wajjin barbaannuuf michuun kee garamitti gore? **2** Michuun koo iddoo biqiltuu keessa hoolota isaa tikfachuu fi daraaraa walitti qabachuuf jedhee gara iddoo biqiltuu, lafa madabii biqiltuu urgooftuwwanii jirutti gad bu'eera. **3** Ani kan michuu koo ti; michuun koos kanuma koo ti; inni daraaraa keessa dheechifata. **4** Yaa jaalallee ko, ati akkuma Tiirzaa bareedduu dha; akkuma Yerusaleem namatti

tolta; akkuma loltoota faajjii baatanii ulfina qabda. **5** Ija kee narraa buqqisi; inni na jeeqeeraatii. Rifeensi mataa keetii akkuma karra re'oota Gili'aad irraa gad bu'anii ti. **6** Ilkaan kee akkuma karra hoolotaa kan dhiqamee ol dhufaa jiruu ti. Tokkoon tokkoon isaanii lakkuu qabu; isaan keessa maseenii tokko iyyuu hin jiru. **7** Maddiin kee lamaan haguuggii kee keessatti roomaanii tokkicha iddoo lamatti qoodame fakkaata. **8** Mootitiwwan jaatamni, saajjatoon saddeettamni fi dubarran lakkoobsa hin qabne qulqulluun jiraachuu danda'u; **9** gugeen koo kan mudaa tokko iyyuu hin qabne sun kan addaa ti; isheen haadha isheetiif intala tokkittii dha; haadha ishee deesseefis filatamtuu dha. Dubarran ishee arganii ishee eebbisan; mootitiwwanii fi saajjatoowwanis ishee jajan. **10** Kan akka boruu baqaquutti mul'attu, kan akka ji'aa bareeddu, kan akka biiftuu iftu, kan akka urjiiwwan tooraan yaa'anii ulfina qabdu kun eenyu? **11** Anis daraaraa sulula keessatti dhi'oo biqile argaaf, akka wayiinii hudhaa baase yookaan akka roomaanii daraare ilaaluuf gara lafa qotiisaa ocholooniitti gad nan bu'e. **12** Utuu ani hin hubatin, lubbuun koo gaarii mootii saba kootii keessa na teessiste. **13** Yaa Sulaamaaxittii deebi'i; deebi'i; akka nu si ilaalluuf deebi'i; deebi'! Isa Isin akkuma nama sirba Mahanayyim ilaaluutti maaliif Sulaamaaxittii ilaaltu?

7 Yaa intala ilma mootii, miilli kee kophee keessatti akkam bareeda! Gudeedni kee miidhagaan sun dooqa gatii guddaa kan ogeessi hojii harkaa tolche fakkaata. **2** Handhuurri kee xoofoo geengoo kan takkumaa daadhiin wayinii wal makaan keessaa hin dhabamin fakkaata. Mudhiin kee immoo tuullaa qamadii kan daraaraadhaan marfame fakkaata. **3** Guntunni kee lamaan akkuma ilmoolee kuruphee kanneen lakkuu dhalatanii ti. **4** Mormi kee gamoo ilka arbaa fakkaata. Ijii kee haroo Heshboon kan karra Baatrabii biraa fakkaata. Funyaan kee gamoo Libaanoon kan gara Damaasqoo gad ilaalu fakkaata. **5** Mataan kee akkuma Tulluu Qarmeloos gonfoo siif ta'a. Rifeensi mataa keetii afaa mana mootii fakkaata; mootiin dheerina isaatiin qabamee booji'ama. **6** Yaa jaalallee ati gammachuu kee wajjin akkam bareedda; akkamis namatti tolta! **7** Dhaabni kee dhaaba meexxii fakkaata; guntunni kees hurbuu ijaa fakkaata. **8** Anis, "Muka meexxii kana nan yaabbadha; ija isaa nan qabadha" nan jedhe. Guntunni kee akkuma hurbuu wayiinii, urgaan hafuura keetii akkuma urгаа hudhaa ti; **9** afaan kees akkuma daadhii wayiinii kan akka malee gaarii ta'ee ti. Ishee Daadhiin wayiinii suutumaan hidhii fi ilkaan irra gad yaa'ee gara michuu koo haa dhaqu. **10** Ani kan michuu koo ti; hawwiin isaas anumaaf. **11** Yaa michuu ko, kottu mee gara baadiyyaa haa deemnu; gandoota achii keessa haa bullu. **12** Akka mukni wayiinii hudhaa baafate, akka daraaraan ija banatee fi akka roomaaniiin daraare ilaaluuf ganama bariin kaanee gara iddoo dhaabaa wayiinii haa deemnu; anis achitti jaalala koo siif nan kenna. **13** Hudhaan urгаа isaa gad dhiisa; yaa michuu ko, wannani siif kuuse, haaraa fi moofaanis wannani filatamaan hundi balbala keenya dura jira.

8 Utuu ati akka obboleessa koo kan harma haadha koo hodhee guddatee naa taatee! Ani yoon alatti si arge sin dhungadhan ture; namni tokko iyyuu na hin tuffatu. **2** Anis si dura deeme mana haadha koo ishee na barsiifte sanaatti sin geessa ture. Akka ati dhugduufis daadhii wayinii kan mi'eeffame cuunfaa roomaanii koos siifin kenna ture. **3** Harki isaa bitaa mataa koo jala jira; harki isaa mirgaa immoo na hammata. **4** Yaa intallan Yerusaleem, ani isin kakachiisa; hamma isheen ofumaan feetee kaatutti jaalala hin tuttuqinaa yookaan hin dadammaqsinaa. **5** Kan michuu isheetti irkattee gammoojjii keessaa ol dhufaa

jirtu kun eenyu? Ishee Ani muka hudhaa jalatti sin kakaase; haati kee achitti si ulfoofte; achumattis ciniinsifattee si deesse.

6 Akkuma chaappaatti laphee kee irra, akkuma chaappaatti irree kee irra na kaa'adhu; jaalalli akkuma du'aa jabduudhaatii; hinaaffaan isaas akkuma awwaalaa hamaa dha. Inni akkuma ibidda balali'uu, akkuma arraba ibidda jabaa boba'a. **(Sheol h7585)**

7 Bishaan baay'een jaalala dhaamsuu hin danda'u; lagnis dhiqee isa balleessuu hin danda'u. Namni tokko qabeenya mana isaa hunda yoo jaalalaaf kenne qabeenyi sun guutummaan guutuutti ni tuffatama. **8** Nu obboleettii xinnoo tokko qabna; isheen guntuta iyyuu hin baafne. Guyyaa isheen heerumaaf kadhatamtutti nu obboleettii keenyaaf maal goona? **9** Utuu isheen dallaa dhagaa taatee nu silaa gamoo meetii ishee irratti ijaarra ture. Utuu isheen balbala taatee nu silaa birbirsaan ishee marsina. **10** Ani dallaa dhagaa ti; guntunni koos akkuma gamoo ti. Kanaafuu ani fuula isaa duratti akkuma nama nagaa fidu tokkootti nan ilaalaman ture. **11** Solomoon Ba'aal Haamoon keessaa iddoo dhaabaa wayinii qaba ture; innis iddoo dhaabaa wayinii ofii isaa qottuuwwanitti kiraa kennate. Tokkoon tokkoon isaaniis ija argatan irraa meetii saqilii kuma tokko fiduufii qabu ture. **12** Iddoon dhaabaa wayinii kootii, kanuma koo ti; yaa Solomoon, saqiliin kummi sun sumaa; dhibbi lama immoo kan warra ija isaa eeganii ti. **13** Yaa ishee iddoo biqiltuu keessa jiraattu, michoonni sagalee kee dhaggeeffachaa jiru; mee anis nan dhaga'a! **14** Yaa michuu ko, dafii kottu; akka kuruphee yookaan akka korma gadamsaa kan gaara urgooftuu irra burraaquu ta'i.

Isaayyaas

1 Mul'ata Isaayyaas ilmi Amos bara bulchiinsa Uziyaan, bara Yootaam, bara Aahaazii fi bara Hisqiyaas keessa waa'ee Yihuudaatii fi Yerusaaalem arge. **2** Yaa Samiiwwan dhaga'aa Yaa lafa dhaggeeffadhu! Waaqayyo akkana jedhee dubbateeraatii: "Ani joollee horadheen guddifadhe; isaan garuu natti fincilaniiru. **3** Qotiyyoon gooftaa isaa, harreenis gola gooftaa isaa ni beeka; Israa'el garuu hin beeku; sabni koo hin hubatu." **4** Yaa saba cubbaama, uummata balleessaan itti baay'ate, ilmaan warra waan hamaa hojjetuu, joollee xuraa'ummaadhaan guutamte isiniif wayyoo! Isaan Waaqayyoon dhiisaniiru; Qulqullicha Israa'el sana tuffatanii dugda isaanii itti garagalataniiiru. **5** Isin si'achi maaliif rukutamtu? Maaliif fincila keessa jiraatu? Mataan keessan guutuun miidhameera; garaan keessan guutuunis dadhabeera. **6** Faana miilla keessaniitii hamma gubbee mataa keessaniitii, fayyaa hin qabdan; madaa fi dirmammuu, madaan dhiigu, kan hin qulqulloofne yookaan hin maramne yookaan zayitidhaan hin laafne. **7** Biyyi keessan duwwaa hafteerti; magaalaaawwan keessan ibiddaan gubamaniiru; alagoonni fuuluma keessan duratti lafa qotiisaa keessan saamu; akkuma waan ormi ishee saameettis onti. **8** Intalli Xiyoon akkuma da'annoo iddoo dhaabaa wayinii keessaatii, akkuma daasii lafa qotiisa buqqee keessaatii, akkuma magaalaa marfame tokkootti dhiifamti. **9** Utuu Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u hambaa muraasa nuuf hambisuu baatee, nu silaa akkuma Sodoom taanee, Gomoraas fakkaanna turre. **10** Yaa bulchitoota Sodoom dubbii Waaqayyoo dhaga'aa; yaa saba Gomora, Seera Waaqa keenyaa dhaggeeffadhaa! **11** Waaqayyoo akkana jedha; "Baay'inni aarsaa keessanii anaaf maali?" Ani aarsaa gubamu kan korbeeyyii hoolaatii fi horii gabbifamanii baay'een qaba; ani dhiiga korommii looniitti, kan xobbaallaawwan hoolaatii fi re'eetti hin gammadu. **12** Isin yommuu fuula koo duratti mul'achuuf dhuftan, akka oobdii koo dhidhiitan eenyutu isin irraa barbaade? **13** Kennaa faayidaa hin qabne fiduu dhiisaa! Ixaanni keessan na jibbiisaa. Ayyaana Baatii, Sanbataa fi yaa'ii keessan jechuunis wal ga'ii keessan hamaa sana ani hin fedhu. **14** Ayyaana Baatii keessanii fi ayyaanota keessan bebbeekamoo lubbuun koo ni jibbiti. Isaan ba'aa natti ta'aniiru; anis obsuu dadhabeera. **15** Yeroo isin kadhannaaf harka keessan bal'ifattan, ani ija koo isinan dhokfadha; yoo isin kadhaa baay'ee kadhattan illee ani hin dhaggeeffadhu. Harki keessan dhiigaan guutameera! **16** Dhiqadhaatii of qulqulleessaa. Hojii keessan hamaa sana fuula koo duraa balleessaa! Yakka hojjechuus dhiisaa; **17** waan qajeelaa hojjechuu baradha! Murtii qajeelaa barbaadaa; warra hacuucame jajjabeessaa. Ijoollee abbaa hin qabneef falmaa; haadha hiyyeessaatiif dhaabadhaa. **18** Waaqayyoo akkana jedha; "Kottaa wal qorraa; cubbuun keessan yoo akka bildiimaa ta'e iyyuu, inni addaatee akka cabbii ni ta'a; yoo akka alalaa diimate iyyuu, akka suufii ni addaata. **19** Isin yoo fedhii qabaattanii ajajamtan, waan lafti baafuu filatamaa ni nyaattu; **20** garuu yoo diddani fincilatan goraadeetu isin nyaata." Afaan Waaqayyoo waan kana dubbateeraatii. **21** Akka magaalaa amanamtuun sun sagaagaltuu taate ilaalaa! Isheen dur murtii qajeelaadhaan guutamtee qajeelummaan ishee keessa jiraata ture; amma immoo namoota nama ajjeesantu ishee keessa jiraata! **22** Meetiin kee ligidaa'eera; daadhiin wayinii kee filatamaan bishaaniin makameera. **23** Bulchitoonni kee finciltoota; michuu hattuuewanii ti; isaan hundinuu matta'aa jaallatu; kennaas akka malee barbaadu. Isaan ijoollee abbaa hin qabneef hin falman; himata haadha hiyyeessaa hin dhaggeeffatan. **24** Kanaafuu Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, Jabaan Israa'el sun

akkana jedha: "Ani amajaajota koo irraa boqonnaa nan argadha; diinota koos haaloo nan baafadha. **25** Ani harka koo sitti nan deebisa; ligidaa'ummaa kees akka malutti sirraa nan haqa; xurii kee hundas sirraa nan balleessa. **26** Ani akkuma bara durii abbootii murtii iddootti, akkuma jalqabaatti gorsitoota kee illee siifin deebisa. Ergasii ati magaalaa qajeelummaa, magaalaa amanamtuu jedhamtee ni waamamta." **27** Xiyoon murtii qajeelaadhaan, qalbii jijjiirraattoonni ishee immoo qajeelummaadhaan furamu. **28** Finciltoonni fi cubbamoonni garuu ni caccabu; warri Waaqayyoon dhiisanis ni badu. **29** "Isin sababii muka qilxuu itti gammaddan sanaatiif ni qanootti; sababii iddoo biqiltuu filattan sanaatiif immoo ni salphattu. **30** Isin akka qilxuu baalli irraa harca'ee, akka iddoo biqiltuu bishaan hin qabnee ni taatu. **31** Namni jabaan akkuma huubaa, hojiin isaas akkuma qaanqee ta'a; isaan lachuu walumaan gubatu; namni ibidda sana dhaamsus hin jiru."

2 Wannu Isaayyaas ilmi Amos waa'ee Yihuudaatii fi Yerusaaalem arge kanaa dha: **2** Bara dhumaa keessa, tulluun mana qulqullummaa Waaqayyoo tulluuwwan hunda keessaa ol dheeratee dhaabata; inni tulluuwwan caalaa ol ol jedha; saboonni hundinuu gara isaatti yaa'u. **3** Namoonni baay'een dhufanii akkana jedhu; "Kottaa gara tulluu Waaqayyoo, gara mana Waaqa Yaaqoob ol baanaa. Inni akka nu daandii isaa irra deemuuf karaa isaa nu barsiisa." Seerri Xiyoon keessaa, dubbiin Waaqayyoo immoo Yerusaaalem keessaa ni ba'a. **4** Inni saboota gidduutti murtii kenna; namoota hedduudhaafis ni murteessa. Isaan goraadee isaanii tumanii maarashaa tolfatu; eeboo isaanis tumanii haamtuu tolfatu. Sabni tokko saba biraatti goraadee hin luqqifatu; yookaan lolaaf nama hin lenjifatan. **5** Yaa mana Yaaqoob, kottaa ifa Waaqayyoo keessa deddeebinaa. **6** Kanaafuu saba kee, mana Yaaqoob dhiifteerta. Isaan bartee Ba'a Biiftuutiin guutamaniiru; akkuma Filixseemotaa falfala hojjetu; duudhaa namoota ormaattis ni cichu. **7** Biyyi isaanii meetii fi warqeen guutameerti; qabeenyi isaanii dhuma hin qabu. Biyyi isaanii fardeenii guutameerti; gaariwwan isaanis dhuma hin qaban. **8** Biyyi isaanii waaqota tolfamoodhaan guutameerti; isaan hojiidhuma harka isaanii, waanuma qubni isaanii tolcheef sagadu. **9** Kanaafuu namni gad qabama; ilmaan namaa gad deebifamu; ati isaanii hin dhiisin. **10** Argamuu Waaqayyoo isa sodaachisaa fi surraa ulfina isaa duraa, kattaa keessa lixu; lafa keessas dhokadhu! **11** Iji nama of tuuluu gad qabama; of jajuun namootaas gad deebifama; gaafas Waaqayyoo qofatu ol ol jedha. **12** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u warra of jajuu fi warra of tuulu hundaaf, warra ol ol jedhan hundaaf guyyaa tokko qaba; isaanis gad deebifamu. **13** Inni birbira Libaanoo dheeraa fi guddaa hundaaf, qilxuu Baashaan hundaaf, **14** tulluuwwan ol dhedheeroo hundaaf, gaarran ol dhedheeroo hundaaf, **15** gamoo gurguddaa hundaaf, dallaa dhagaadhaan jabeeffamee ijaarame hundaaf, **16** doonii daldalaa hundaaf fi waan gatii guddaa qabu hundaaf guyyaa murteeffate tokko qaba. **17** Of tuulummaan namaa gad qabama; of jajuun namootaas gad deebifama; gaafas Waaqayyoo qofatu ol ol jedha; **18** waaqonni tolfamoon guutumaan guutuutti ni barbadeeffamu. **19** Namoonni yommuu inni lafa raasuuf ka'utti, sodaachisa Waaqayyootii fi surraa isaa ulfina qabeessa sana duraa gara holqa kattaa keessaattii fi boolla lafa keessaattii ni baqatu. **20** Gaafas namoonni waaqota isaanii tolfamoo kanneen waaqeffachuuf jedhanii meetii fi warqee irraa tolfatan sana tuqaa fi simbira halkaniitiif darbatu. **21** Isaan yommuu inni lafa raasuuf ka'utti sodaachisa Waaqayyootii fi surraa ulfina isaa duraa gara holqa guddaa kattaawwan keessaattii

fi baqaqaa kattaatti ni baqatu. **22** Nama du'a hin oolle, kan hafuuri isaa funyaan irra jiru abdachuu dhiisaa. Inni maalitti lakkaa'ama?

3 Kunoo Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u Yerusaleemii fi Yihuudaa irraa kennaa fi gargaarsa isaa kan midhaaniitii fi kan bishaanii hunda irraa fudhata; **2** gootaa fi loltuu, abbaa murtiitii fi raajii, hooda himaa fi maanguddoo, **3** ajajaa shantamaatii fi nama ulfina qabu, gorsituu, ogeessa hojii harkaatiif fi ogeessa waa dawweessuu beeku irraa fudhata. **4** "Ani dargaggoota qondaalota isaanii nan goddu; ijoolleen isaan bulchu." **5** Namoonni wal hacuucu; namni tokko nama kaanitti, ollaanis, ollaa isaatti ka'a. Dargaggeessi jaarsatti, tuffatamaanis kabajamaatti ka'a. **6** Namni tokko mana abbaa isaatti, obboloota isaa keessaa tokko qabee, "Ati qoloo qabda; kanaafuu bulchaa nuuf ta'i; tuullaa waan digamee kanatti itti gaafatama fudhul!" jedha. **7** Inni garuu gaafas, "Ani furmaata ta'uu hin danda'u. Ani nyaata yookaan uffata tokko illee mana kootii hin qabu; bulchaa sabaa na hin taasisinaa" jedhee iyya. **8** Yerusaleem gatantaraa jirti; Yihuudaan immoo kuufteetti; dubbii isaanii itti gochi isaanii Waaqayyoon mormuudhaan ulfina argamu isaa xureessa. **9** Haalli fuula isaanii dhugaa isaanitti ba'a; isaan akkuma Sodoom cubbuu isaanii ifa baasu; isaan cubbuu isaanii hin dhokfatan. Isaaniif wayyoo! Isaan balaa guddaa ofitti fidaniiru. **10** Akka wanni kun isaanii tolu qajeelotatti himaa; isaan bu'aa hojii isaanii nyaatu. **11** Hamaadhaaf wayyoo! Badiisni isatti ni dhufal Inni gatii harka isaa ni argata. **12** Dargaggoonni saba koo cunqursu; dubartoonni isaan bulchu. Yaa saba ko, qajeelchitoonni keessan karaa irraa isin jal'isaniiru; isaan irraa isin gorsaniiru. **13** Waaqayyoo murtii kennuuf taa'eera; saba isaattis muruuf ka'era. **14** Waaqayyoo akkana jedhee maanguddootaa fi hooggantoota saba isaatti mura: "Kan iddoo dhaabaa wayinii kootii balleesse isin; wanni hiyyeeyyii irraa saamame mana keessan jira. **15** Isin saba koo caccabsuun keessan, fuula hiyyeeyyiis butachuun keessan maal gochuu keessan?" jedha Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u. **16** Waaqayyoo akkana jedha; "Dubartoonni Xiyoon of tuulu; isaan morma dheereffatanii yaa'u; ijaanis ni waammatu; faaya miilla isaanii killilissaa cillaanfachaa deemu. **17** Kanaafuu Gooftaan mataa intallan Xiyoonitti qaaqee ni fida; Waaqayyoo gubtee mataa isaanii moleessa." **18** Gaafas Gooftaan faaya miidhagina isaanii: albuu, marata mataa, faaya mormaa kan baatii fakkaatu, **19** amartii gurraa, bitawoo, haguuggii fuulaa, **20** Marata mataa, faaya miillaa, sabbata, bilqaaxxii shittoo, kudhaama, **21** qubeelaa chaappaa, amartii funyaanii **22** wandaboo filatamaa, koofiyyaa, qoloo, korojoo harkaa, **23** of ilaaleewwan, wayyaa quncee talbaa irraa hojjetame, gonfoo dubartootaatiif fi uffata mormaa isaan irraa mulqa. **24** Qooda urgaa, ajaa; qooda sabbataa, funyoo; qooda mataa sirriitti dha'amee, moluu; qooda uffata miidhagaa, wayyaa gaddaa; qooda miidhaginaa fokkisuutu dhufa. **25** Namoonni keessan goraadeedhaan, loltoonni keessanis lola keessatti dhumu. **26** Karri Xiyoon faarsitee boossi; isheen ontee lafa teessi.

4 Bara sana keessa dubartoonni torba nama tokkicha qabatani, "Nu nyaatuma keenya nyaanna; uffata keenya uffanna; garuu maqaa keetiin haa waammamu. Salphina keenya nurraa fageessi!" jedhuun. **2** Bara sana keessa dameen Waaqayyoo bareedee ulfina qabaata; iji lafaas hambaa Israa'eliif waan isaan ittiin boonanii fi ulfina ta'a. **3** Warri Xiyoon keessatti hafan, warri Yerusaleem keessatti hambifaman, warri namoota Yerusaleem keessa jiraatan keessatti galmeeffaman hundi qulqulloota jedhamanii ni waamamu. **4** Gooftaan xurii dubartoota Xiyoon irraa dhiq; inni

Yerusaleem irraa hafuura murtiitii fi hafuura ibiddaatiin dhiiga ni qulqulleessa. **5** Ergasiis Waaqayyoo guutummaa Tulluu Xiyoonii fi warra achitti walitti qabaman hundaa irratti guyyaadhaan duumessa aaraa, halkaniin immoo ifa arraba ibiddaa ni uuma; ulfina sana hunda irra dunkaanatu jiraata. **6** Innis ho'a guyyaa irraa da'oo fi gaaddisa, iddoo bubbee hamaa fi bokkaa jalaa itti baqatanii fi iddoo itti dhokatan ta'a.

5 Ani naman jaalladhu sanaaf, faarfannaa waa'ee iddoo dhaabaa wayinii isaa nan faarfadha: Michuun koo gaara gabbataa irraa iddoo dhaabaa wayinii qaba. **2** Innis lafa sana qotee isa irraa dhagaa balleessee wayinii filatamaa isa irra dhaabe. Qooxii eegumsaa isa keessatti jiraanee boolla wayinii itti cuunfan illee qote. Ergasii akka lafti qotiisaa sun ija gaarii kennu eegate; inni garuu ija hamaa qofa kenne. **3** "Yaa jiraattota Yerusaleemii fi saba Yihuudaa, mee dubbii anaa fi iddoo dhaabaa wayinii koo gidduu jiruuf murtii kennaa. **4** Waan ani godheef kana caalaa wanni iddoo dhaabaa wayinii kootiif godhamuu malu maali? Yeroo ani ija wayinii gaarii barbaadetti inni maaliif ija hadhaa'aa qofa naqate? **5** Ani amma waanan iddoo dhaabaa wayinii koo gochuuf jiru isinitti nan hima; ani dallaa isaa nan diiga; innis ni bada; dallaa isaa dhagaa nan jigsaa; innis gad dhidhiitama. **6** Ani isa nan onsa; mukni wayinii isaas hin qoramu yookaan lafti isaa hin qotamu. Sokorruuf fi qoraattiin achi keessatti guddata. Ani akka bokkaan itti hin roobneef duumessa nan ajaja." **7** Iddoon dhaabaa wayinii Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uu mana Israa'el; namoonni Yihuudaa immoo iddoo biqiltuu inni itti gammaduu dha. Inni murtii qajeelaa barbaade; garuu dhiiga dhagalaafamu arge; qajeelummaa barbaade; garuu iyya warra miidhamee dhaga'e. **8** Isin warra hamma iddoo tokko iyyuu hin hafnetti mana irratti mana, lafa qotiisaa irratti lafa qotiisaa dabalattanii kopsuma keessan biyya keessa jiraattaniif wayyoo! **9** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u utumaa ani dhaga'uu akkana jedhee dubbate: "Dhugumaan manneen hedduun ni onu; manneen gurguddaanii fi babbareedoon nama keessa jiraatu dhabu. **10** Iddoo dhaabaa wayinii cimtii kudhan irraa daadhii wayinii baadoosii tokko qofatu galfama; sanyii qoroosii tokkoo irraa midhaan iifii tokkoo qofatu galfama." **11** Warra dhugaatii barbaachaaf ganamaan ka'an, kanneen hamma daadhii wayiniitiin machaa'anitti halkan dheereffataniif wayyoo. **12** Isaan cidha isaanii irratti baganaa, kiraaraa fi dibbee, ulullee fi daadhii wayinii qabu; garuu hojii Waaqayyootiif dhimma hin qaban; hojii harka isaatiif ulfina hin kennan. **13** Kanaafuu sabni koo sababii hubannaa dhabeef booji'ama; namoonni isaanii bebbeekamoonni beelaan, uummanni isaanis dheebuudhaan dhumu. **14** Kanaafuu Sii'ool garaa isaa bal'ifatee afaan ofii isaa illee hamma malee banata; namoonni isaanii bebbeekamoonni fi uummanni isaanii warri wacanii fi warri gammadan hundis achi keessa bu'u. (Sheol **h7585**) **15** Kanaafuu namni gad qabama; ilmaan namaa gad deebifamu; iji of tuultotaas lafa ilaala. **16** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'uu garuu murtii qajeelaa ofii isaatiin ol ol jedha; Waaqni qulqulluu qajeelummaa ofii isaatiin akka qulqulluu ta'e of argisiisa. **17** Yeroo sanatti hoolonni akkuma waan lafa dheeda isaanii keessa jiraniitti ni dheedu; xobbaallaawwan hoolaas iddoo sooreeyiin itti barbadaa'an keessa dheedu. **18** Warra funyoo gowwoomsaatiin cubbuu, funyoo gaariitiinis hammina harkisan, **19** kanneen, "Waaqni haa ariifatu; akka nu arginuuf inni hojii ofii isaa haa saffisiisu, wanni kun haa dhi'atu; akka nu beekuufis karoorri Qulqullicha Israa'el haa dhufu" jedhaniif wayyoo. **20** Warra hamaadhaan gaarii, gaariidhaan immoo hamaa jedhaniif, kanneen ifaan dukkana, dukkanaan immoo ifa jedhaniif, warra mi'aawaadhaan hadhaa'aa, hadhaa'aadhaan immoo mi'aawaa

jedhaniif wayyoo. **21** Warra akka yaada isaaniitti ogeeyyii, akka ilaalcha isaaniitti immoo abshaala of se'aniif wayyoo. **22** Warra daadhii wayinii dhuguutti jabaa, dhugaatii walitti makuuttis goota ta'aniif. **23** warra matta'aa fudhatanii yakkamaa gad lakkisaniif, murtii nama balleessaa hin qabnee immoo jal'isaniif wayyoo. **24** Kanaafuu akkuma arrabni ibiddaa cidii lafa irraa arraabu, akkuma okaan ibiddaan gubatee badu sana hiddi isaanii ni tortora; daraaraan isaaniis akkuma awwaraa bittinnaa'ee bada; isaan seera Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u didanii dubbii Qulqullicha Israa'el tuffataniiruutii. **25** Kanaafuu dheekkamsi Waaqayyoo saba isaati ni boba'a; harki isaa ol ka'ee isaan rukuta. Tulluuwwan ni raafamu; reeffi isaaniis akkuma kosii daandii irratti gatamee ta'a. Kana hundaan illee dheekkamsi isaa hin qabbanoofti; harki isaas akkuma ol kaafametti jira. **26** Inni saboota fagoo jiraaniif faajjii ol qaba; warra moggaa lafaa jiranitti ni siqsaa. Isaaniis kunoo ariifatanii dafanii dhufu. **27** Isaan keessaa namni tokko iyyuu hin dadhabu yookaan hin gufatu; namni tokko iyyuu hin mugu yookaan hin rafu; sabbanni mudhii isaaniis hin laafu; hidhaan kophee isaaniis hin citu. **28** Xiyyi isaanii qaramaa dha; iddaan isaanii hundi qopheeffameera; kotteen fardeen isaanii akkuma dhagaa qara qabuu ti; gomaan gaarii isaaniis akkuma bubbee hamaa ti. **29** Aduuni isaanii akkuma aduu leencaa ti; isaan akkuma saafela leencaa aadu; yeroo waan adamsatan qabatanitti ni gururi'u; isaan waan qabatan fudhatanii deemu; namni isaan harkaa buusuu danda'us hin jiru. **30** Gaafas isaan akkuma huursaa galaanaa waan sana irraa huursu. Namni tokko yoo biyya sana ilaale, inni dukkanaa fi rakkina arga; aduunis duumessaan dukkaneeffama.

6 Bara Uziyaan Mootichi du'e keessa, ani utuu Gooftaan teessoo ol dheeraa fi ulfina qabeessa irra taa'ee, handaarii uffata isaa mana qulqullummaa guutee jiruu nan arge. **2** Isaa olittis suraafeloota tokkoon tokkoon isaanii qoochoo ja'a ja'a qabantu ture; isaanis qoochoo lamaan fuula isaanii haguuggatu; qoochoo lamaan miilla isaanii haguuggatu; qoochoo lamaan immoo ni barrisu turan. **3** Isaanis: "Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u qulqulluu, qulqulluu, qulqulluu dha; lafti hundinuu ulfina isaatiin guutamteerti" jedhaniif walitti lallabaa turan. **4** Sagalee isaaniitiin hundeen dhaaba balbalaa ni raafame; namni qulqullummaas aaraan guutame. **5** Anis akkana jedheen iyye; "Anaaf wayyoo! Ani bade! Ani nama hidhii xuraa'aa kan namoota hidhii xuraa'aa qaban gidduu jiraatuudhaatii; iji koo Mooticha, Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u argeeraatii." **6** Suraafeeloota keessaa inni tokko cilee boba'u kan qabduudhaan iddoo aarsaa irraa fuudhe tokko harkatti qabatee gara kootti barrise. **7** Innis cilee sanaan afaan koo tuqee, "Ilaali, wanni kun hidhii kee tuqera; balleessaan kee sirraa fuudhameera; cubbuun kees siif dhiifameera" jedhe. **8** Anis sagalee Gooftaa kan, "Ani eenyunan ergadha? Eenyyutu nuuf deema?" jedhu nan dhaga'e. Kana irratti ani, "Kunoo anuu jira. Na ergi!" nan jedhe. **9** Innis, "Dhaqiiiti akkana jedhii saba kanatti hiimi: "Dhaga'uu ni dhageessu; garuu hin hubattan; arguus inuma argitu; garuu hin qalbeeffattan!" **10** Qalbii saba kanaa dooms; gurra isaanii cuqqaa; ija isaaniis cufi. Yoo kanaa achi isaan ija ofii isaaniitiin arganii gurra isaaniitiin dhaga'anii qalbii isaaniitiin hubatani deebi'anii fayyu." **11** Ani, "Yaa Gooftaa, wanni kun hamma yoomiitti akkana ta'a?" nan jedhe. Innis akkana jedhee deebise: "Hamma magaalawwan diigamanii nama isaan keessa jiraatu dhabaniitti, hamma manneen onanii lafti qotiisaas barbadaa'ee duwwaa hafutti, **12** hamma Waaqayyoo nama hunda fageessee lafti sun guutumaan guutuutti dagatamutti ta'a. **13** Kudhan keessaa tokko yoo hafe iyyuu, biyyi sun amma illee deebitee onti.

Garuu akkuma mukni laaftootii fi qilxuu, yoo muran gufuu isaa latu sana akkasuma sanyiin qulqulluun gufuu ta'ee achitti hafa."

7 Bara Aahaaz ilmi Yootaam, ilmi Uziyaan Mootii Yihuudaa turetti, Reziin mootichi Sooriyaatii fi Pheqaan ilmi Remaaliyaa mootichi Israa'el Yerusaaleemiin loluuf itti duulan; garuu ishee mo'achuu hin dandeenye. **2** Yeroo kanattis, "Sooriyaan Efreem wajjin tokkummaa uummatteerti" jedhaniif mana Daawititti himan; kanaafuu garaan Aahaazitii fi garaan saba isaa akkuma mukni bosonaa bubbeedhaan raafamu sana raafame. **3** Kana irratti Waaqayyoo Isaayaasiin akkana jedhe; "Atii fi ilmi kee She'ar-Yaashuub dhuma jal'isii Haroo Ol aanuu kan karaa Lafa qotiisaa namicha wayyaa miicuutti geessu sana biratti Aahaazin simachuuf gad ba'aa. **4** Akkana jedhiin; 'Of eeggadhu; cal'isi; hin sodaatin. Ati sababii gufuuwwan muka ibiddaa kanneen seeqaa jiran lamaan kanneeniitii jechuunis sababii aarii Reziin kan Sooriyaatii fi aarii ilma Remaaliyaa hamaa sanaatiif jettee abdiin hin kutatin. **5** Sooriyaan, Efreemii fi ilmi Remaaliyaa akkana jedhaniif badiisa keetiif mari'ataniiru; **6** "Kottaa Yihuudaatti duulla; kottaa ishee karkunnee gargar qoodannaa; ilma Xaabii'eel ishee irratti moosifannaa." **7** Ta'u Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: "Wanni kun hin raawwatu; wanni kun hin ta'u; **8** mataan Sooriyaa Damaasqoodhaatii; mataan Damaasqoo immoo Reziinii dha. Waggaa jaatamii shan keessatti, Efreem ni bittinnaa'a; saba tokko ta'uun isaan ni hafa. **9** Mataan Efreem Samaariyaa dha; mataan Samaariyaa immoo ilma Remaaliyaa ti. Isin yoo amantii keessaniin jabaattanii dhaabachuu baattan; yoom iyyuu hin dhaabattan." **10** Waaqayyoo amma illee akkana jedhee Aahaazitti dubbate; **11** "Qilee akka malee gad fagoo keessatti yookaan samii akka malee ol fagoo keessatti, Waaqayyoon Waaqaa kee mallattoo gaafadhu." (**Sheol h7585**) **12** Aahaaz garuu, "Ani hin gaafadhu; Waaqayyoni hin qoru" jedhe. **13** Isaayaasiis akkana jedhe; "Yaa mana Daawit mee dhaga'aa! Isin obsa namaa qoruu isin hanqatee obsa Waaqaa koo qortuu? **14** Kanaafuu Gooftaan mataan isaa mallattoo isiniif kenna: Kunoo durbi tokko ni ulfootti; ilma ni deessi; Amaanu'el jettees isa moggaafi. **15** Inni yeroo waan hamaa lagatee waan gaarii filachuu beekutti ittittuu fi damma nyaata. **16** Garuu utuu mucaan sun waan hamaa lagatee waan gaarii filachuu hin beekin dura biyyi mootota lamaan ati sodaatte sana ni ona. **17** Waaqayyoo erga Efreem Yihuudaa irraa citee jalqabee bara takkumaa ta'ee hin beekin tokko sitti, saba keetiiti fi mana Abbaa keetiitti ni fida; jechuunis mootii Asoor ni fida." **18** Bara sana keessa Waaqayyoo tisiisota burqaa laga Gibxi keessa jiranii fi kanniisota biyya Asoor siqsee waama. **19** Hundi isaanii dhufanii dhooqa lafaa keessa, holqa kattaa keessa, daggala qoraattiitii fi boolla bishaanii hunda keessa qubatu. **20** Bara sana keessa Gooftaan haaduu laga gamaa kireeffateen jechuunis mootiin Asoor rifeensa mataa keessanii rifeensa miilla keessaniitii fi areeda keessan ni haada. **21** Bara sana keessa namni tokko goromsa tokkoo fi hoolaa lama qabaata. **22** Sababii baay'ina annaan isaan kennaniif, inni ittittuu sooratu qabaata. Namni biyya sanatti hafu hundinuu ittittuu fi damma nyaata. **23** Bara sana keessa, lafa mukkeen wayinii kummi tokko kanneen meetii saqilii kuma baasan jiran hunda irra sokorruu fi qoraatii qofatu jiraata. **24** Sababii lafti sun sokorruu fi qoraatiin guutameef, namoonni iddaa fi xiyya qabatan iyyuu achi dhaqu. **25** Ati sababii sokorruu fi qoraatii sodaattuuf si'achi gara gaarran kanaan dura gasoon soqamaa turan sana hin dhaqxu; isaan lafa loon itti bobba'anii fi lafa hoolonni keessa burraaqan ta'u.

8 Waaqayyo akkana naan jedhe; “Gabatee guddaa tokko fuudhiitii isa irrattii, ‘Maheer-Shaalaa-Haash-Baaz’ jedhii qubee beekamaadhaan barreessi.” **2** Anis akka isaan dhuga baatota amanamoo ta’aniif Uuriyaa lubichaa fi Zakkaariyaas ilma Yeberekiyaa nan waammadha. **3** Anis raajittii bira nan ga’e; isheenis ulfooftee ilma deesse. Waaqayyo akkana naan jedhe; “Maqaa isaa Maheer-Shaalaa-Haash-Baaz jedhii moggaasi. **4** Utuu mucaan kun ‘Aabboo’ yookaan ‘Aayyoo’ jechuu hin beekin dura qabeenyi Damaasqootii fi boojiin Samaariyaa mootii Asooriin fudhatama.” **5** Waaqayyo ammas akkana jedhee natti dubbate: **6** “Sabni kun bishaan Shiloo’aa kan suuta yaa’u sana dhiisee Reziinii fi ilma Remaaliyaatti gammadeeraatii; **7** kanaafuu Gooftaan, lolaa guddaa kan laga Efraaxiis jechuunis mootii Asoor ulfina isaa hunda wajjin saba kanatti fida. Lolaan sunis guutee bo’oo isaa irra yaa’ee ededa isaa hunda irra dhangala’a. **8** Lolaan sunis hamma morma ga’utti guutee irra dhangala’ee keessa darbuudhaan waan hundummaa haxaa’ee Yihuudaatti geessa. Yaa Amaanu’el! Qoochoon isaa bal’ifamee guutummaa biyya keetii ni haguuga.” **9** Yaa sabaota, burkutaa’aa! Isin warri biyya fagoo jirtan hundi dhaggeeffadhaa. Waraanaaf hidhadhaa; ta’us burkutaa’aa! Waraanaaf hidhadhaa; ta’us burkutaa’aa! **10** Mari’adhaa; garuu faayidaa hin qabu; karoorfadhaa; garuu fiixaan hin ba’u; Waaqni nu wajjin jiraatii. **11** Waaqayyo harka isaa jabaa sanaan natti dubbatee akka ani karaa saba kanaa irra hin deemneef akkana jedhee na akeekkachiiseeraatii. **12** “Isin waan uummanni kun fincila jedhu hundaan fincila hin jedhinaa; waan isaan sodaatan hin sodaatinaa; hin raafaminaa. **13** Kan isin akka qulqulluutti ilaaluu qabdan Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u tokkicha; kan isin sodaachuu qabdan isuma; kan isin hollachuufii qabdanis isuma. **14** Inni iddoo qulqulluu ta’a; manneen Israa’el lamaaniif garuu inni dhagaa nama gufachiisu, kattaa nama kuffisu ta’a. Saba Yerusaleemitti garuu inni kiyyoo fi futtaasaa ta’a. **15** Hedduun isaanii ni gufatu; isaan kufanii caccabu; futtaasaa seenanii qabamu.” **16** Dhuga ba’umsa kana walitti qabsiisi; seera kanas barattoota koo gidduutti chaappaadhaan cufi. **17** Waaqayyo mana Yaaqoob duraa fuula isaa dhokfate sana nan eeggadha. Ani isa nan amanadha. **18** Anii fi ijoolleen Waaqayyo naa kenne kunoo ti. Nu Israa’el keessatti Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u kan Tulluu Xiyoon irra jiraatu sanaaf mallattoo fi fakkeenya. **19** Yommuu namni tokko dhaqaatii ilaaltootaa fi eker dubbistoota kanneen hasaasanii fi guunguman waa gaafadhaa isiniin jedhutti sabni tokko Waaqa isaa gorsa gaafachuu hin qabuu? Isaan waa’ee jiraattotaa maaliif warra du’an gaafatu? **20** Akka seeraa fi dhuga ba’umsa sanaatti jiraadhaa! Isaan yoo akka dubbii kanaatti dubbachuu baatan ifa barii hin qaban jechuu dha. **21** Isaan rakkina guddaa fi beelaan biyya keessa jooru; yommuu beela’anittis akka malee aaranii, ol ilaalanii mootii isaaniiitii fi Waaqa isaanii abaaru. **22** Ergasiis gara lafaa ilaalanii rakkina guddaa, dukkanaa fi hurrii sodaachisaa argu; isaanis dukkana hamaatti darbatamu.

9 Warri rakkina guddaa keessa turan garuu si’achi gadda keessa hin jiraatan. Inni duraan biyya Zebuuloonii fi biyya Niftaalem gad deebise; gara fuulduraatti garuu Galilaa Namoota Ormaa kan Yordaanosiin gama, qarqara Daandii Galaanaa irra jiran sana ni kabaja. **2** Sabni dukkana keessa jiraatu ifa guddaa argeera; warra biyya dukkana limixii keessa jiraataniifis ifni ba’eera. **3** Ati saba baay’ifte gammachuu isaanii illee guddifteerta; isaan akkuma uummanni yeroo midhaan haamamutti gammadu sana, akkuma namoonni yeroo boojiu qoodatanitti gammadan sana fuula kee duratti ni ililchu. **4** Ati akkuma bara Midiyaanin mo’atame sanaa, waanjoo isaanitti ulfaate somaa gatiittii isaanii irraa ulee

cunqursaa isaanii illee caccabsiteerta. **5** Kopheen loltuun ittiin duulte hundi, uffanni dhiiga keessa cuuphame hundi ibiddaan gubama; qoraan ibiddaas ta’a. **6** Mucaan nuuf dhalateera; ilmi nuuf kennameera; mootummaan gatiittii isaa irra jiraata. Innis Gorsaa Dinqisiisaa, Waaqa Jabaa, Abbaa Bara baraa, Mootii Nagaa jedhamee ni waamama. **7** Babal’inni mootummaa isaatii fi nagaan isaa dhuma hin qabu. Innis murtii qajeelaa fi qajeelummaadhaan hundeessee jabeessee dhaabuudhaan yeroo sanaa jalqabee bara baraan teessoo Daawit irra taa’ee mootummaa isaa bulcha. Hinaaffaan Waaqayyoo Waan Hunda Danda’uus waan kana ni raawwata. **8** Gooftaan dhaamsa tokko Yaaqoobiitti ergeera; kuni Israa’el irra bu’a. **9** Uummanni hundi, Efreemii fi jiraattonni Samaariyaa waan kana ni beeku; isaanis of tuuluu fi garaa of jajuun akkana jedhu; **10** “Xuubiwwan digamaniiru; nu garuu dhagaa soofameen deebisnee ijaarra; mukkeen harbuu murmuramaniiru; nu garuu birbira iddoo buusna.” **11** Kanaafuu Waaqayyo amajajota Reziin isaanitti jabeessee; diinota isaanii illee isaanitti kakaase. **12** Warri Sooriyaa gama ba’atiin, Filisxeemonni immoo gama lixaatiin afaan banatanii Israa’elin liqimsan. Kana hundaan illee dheekkamsi isaa hin qabbanoofne; harki isaas amma iyyuu akkuma ol kaafametti jira. **13** Sabni sun garuu gara isa isaan dha’e sanaatti hin deebine yookaan Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u hin barbaaddanne. **14** Kanaafuu Waaqayyo Israa’el irraa mataa fi eegee kuta; damee meexxiitii fi shambaqqoo guyyuma tokkoon balleessa; **15** maanguddoonnii fi kabajamoonni mataa dha; raajonni soba barsiisan immoo eegee dha. **16** Namoonni saba kana qajeelchan isaan dogogorsu; warri isaanii qajeelfamanis karaa irraa badu. **17** Kanaafuu Gooftaan dargaggootatti hin gammadu yookaan ijoollee abbaa hin qabnee fi haadhota hiyyeessaatiif hin na’u; namni hundinuu kan Waaqa hin sodaannee fi hamaadhaatii; afaan hundinuu hamaa dubbata. Kana hundaan illee dheekkamsi isaa hin qabbanoofne; harki isaas amma iyyuu akkuma ol kaafametti jira. **18** Hamminni dhugumaan akka ibiddaa boba’a; inni sokorruu fi qoraattii illee gubee balleessa, bosona gobbuus ni qabata; akkuma aara ol ba’uuttis ol ba’a. **19** Dheekkamsi Waaqayyoo Waan Hunda Danda’uutiin lafti ni gubatti; namoonni qoraan ibiddaa ta’u; namni kam iyyuu obboleessa isaa oolchuu hin danda’u. **20** Karaa mirgaatiin ni butatu; garuu beela hin ba’an; karaa bitaatiin ni nyaatu; garuu hin quufan. Tokkoon tokkoon isaanii foon aantee isaa nyaata; **21** Minaaseen Efreemii nyaata; Efreemii Minaasee nyaata; isaan tokkummaadhaan Yihuudaatti garagalu. Kana hundaan illee dheekkamsi isaa hin qabbanoofne; harki isaas amma iyyuu akkuma ol kaafametti jira.

10 Warra seera jal’aa baasan, kanneen labsii cunqursaa labsaniif wayyoo; **2** isaan murtii rakkattootaa jal’isu; mirga hiyyeeyyii saba koos ni dhiibu; haadhota hiyyeessaa boojiu godhatu; ijoollee abbaa hin qabnes ni saamu. **3** Isin yeroo badiisii fagoodhaa dhufu guyyaa adabiitti maal gootu? Gargaarsa argachuuf eenyutti baqattu? Qabeenya keessan eessatti dhiiftu? **4** Warra booji’aman jala gugguufuu yookaan warra ajjeefaman jalatti kufuu malee homtuu hin hafu. Kana hundaan illee dheekkamsi isaa hin qabbanoofne; harki isaas amma iyyuu akkuma ol kaafametti jira. **5** “Asooricha isa ulee aarii kootii ta’eef, isa bokkuun dheekkamsa kootii harka isaa jiruuf wayyoo! **6** Ani akka inni isaan saamuu fi booji’uuf akka inni akkuma dhoqqee karaa irraa lafatti isaan dhidhiituuf saba Waaqatti hin bulletti isa nan erga; uummata na aarsuttis isa nan ajaja. **7** Garuu kun waan inni yaadu miti; yaadni akkasiis garaa isaa keessa hin jiru; kaayyoon isaa barbadeessuu dha; saba baay’ees fixuu dha. **8** Innis akkana jedha; ‘Ajajoonni koo hundinuu

mootota mitii? **9** Kaalnoon akkuma Karkemiish mitii? Hamaati akkuma Arfaad mitii? Samaariyaanis akkuma Damaasqoo mitii? **10** Akkuma harki koo mootummoota waaqota tolfamoo kanneen fakkiwwan soofamoo kan Yerusaaleemii fi Samaariyaa caalan qabe sana, **11** ani waanan Samaariyaa fi fakkiwwan ishee godhe sana Yerusaaleemii fi waaqota ishee tolfamoo hin godhuu?" **12** Gooftaan yeroo Tulluu Xiyoon irrattii fi Yerusaalem keessatti hojii isaa hunda fixatutti akkana jedha; "Ani sababii of jajuu garaa isaatii fi ilaalcha isaa kan of tuulummaan guutame sanaatiif jedhee mooticha Asoor nan adaba. **13** Inni akkana jedhaati: "Ani jabina harka kootiin waan kana hojjedheera; ani sababiin hubannaa qabuuf, ogummaa kootiin hojjedheera. Ani daangaa sabootaa iddoodhaa buqqiseera; qabeenya isaanii illee saameera. Akkuma nama jabaa tokkoo ani mootota isaanii of jala galfadheera. **14** Akkuma namni tokko man'ee simbiraa keessa harka kaa' u sana anis harka koo qabeenya sabootaa keessa nan kaa'a; akkuma namoonni hanqaaquu dagatame walitti qaban sana, anis biyya hunda walitti nan qabe; kan qoochoo hurgufate, yookaan wacuuf afaan banate tokko iyyuu hin turre." **15** Qottoon nama ittiin waa murutti ni kooraa? Yookaan wanni ittiin waa muran nama itti fayyadamutti of jajaa? Kunis akka waan uleen tokko nama isa qabatutti of mirmirsuu ti; yookaan akkuma bokkuun tokko akka waan muka hin ta'iniitti ol of guddisuu ti! **16** Kanaafuu Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, loltoota gagabban kanatti dhukkuba nama huqqisu ni erga; ulfina isaa jalaanis ibiddi tokko akkuma arraba ibiddaa ni qabsiifama. **17** Ifni Israa'el ibidda, Qulqullichi isaanii sunis arraba ibiddaa ta'a; ibiddi sun guyyuma tokkoon qoraattii isaatii fi sokorruu isaa gubee balleessa. **18** Akkuma namni tokko yeroo dhukkubsatu huqqatu sana, ibiddi sun ulfina bosonaa isaatii fi lafa qotiisaa gabbataa, lubbuu fi foonis ni barbadeessa. **19** Mukkeen bosona isaa keessatti hafan waan akka malee muraasa ta'aniif mucaan tokko galmeessuu ni danda'a. **20** Bara sana keessa hambaan Israa'el, mana Yaaqoob keessaa warri hafan, dhugumaan Waaqayyo Qulqullicha Israa'el abdatu malee lammata isa isaan dha'e sana hin abdatan. **21** Hambaan tokko, hambaan Yaaqoob gara Waaqa Jabaa sanaatti ni deebi'a. **22** Yaa Israa'el, yoo sabni kee akkuma cirraacha qarqara galaanaa ta'e iyyuu, hamba qofatu deebi'a. Badiisni qajeelummaadhaan guutame labsameera. **23** Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u badiisa lafa hundatti labsame ni raawwata. **24** Kanaafuu Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Yaa saba koo warri Xiyoon keessa jiraattan, warra Asoor kanneen uleedhaan isin rukutan, kanneen akkuma warra Gibxi bokkuu ol isinitti fudhatan hin sodaatinaa. **25** Aariin ani isinitti aare dafee qabbanaa'a; dheekkamsi koos isaan balleessuuf itti garagara." **26** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u sun, akkuma kattaa Hereeb biratti Midiyaaniin qaccean garafe sana, akkuma biyya Gibxi keessatti godhe sana, ulee isaa bishaan irratti ol fudhata. **27** Gaafas ba'aan isaanii gatiitii keessan irraa, waanjoon isaanis norma keessan irraa fuudhama; waan isin akka malee gabbattiif waanjoon ni caccaba. **28** Isaan gara Ayyati seenan; Migroon keessa ba'an; nyaataa fi hidhata isaanis Mikmaas keessatti kuuftan. **29** Isaan karaa qal'aa irra ba'anii, "Nu Gebaa qubannee bulla" jedhan. Raamaan ni sodaatti; Gibe'aan Saa'olis ni baqatti. **30** Yaa intala Galiim, iyyil Yaa Laayishaa dhaggeeffadhu! Yaa Anaatoot deebii isheef kenni! **31** Maadmenaan baqataa jirti; uummanni Geebiimis baqachuuf walitti qabama. **32** Isaan har'a Noob ga'u; isaan tulluu Intala Xiyoonitti, gaara Yerusaaleemitti harka isaanii raasu. **33** Kunoo Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, humna guddaadhaan dameewwan murmura; mukkeen gurguddaan ni

cicciramu; mukkeen dhedheeronis gad qabama. **34** Inni bosona gobbuu qottodhaan cira; Libaanoonis fuula Waaqa Jabaa duratti kufa.

11 Lataan tokko jirma Isseey irraa ni lata; hidda isaa irraas dameen tokko ija naqata. **2** Hafuurri Waaqayyoo, Hafuurri ogummaatii fi hubannaa, Hafuurri gorsaatii fi humnaa, Hafuurri beekumsaatii fi kan Waaqayyoon sodaachuu isa irra qubata; **3** inni Waaqayyoon sodaachuutti ni gammada. Inni waanuma jiji isaa arguun murtii hin kennu; yookaan waanuma gurra isaatiin dhaga'uun hin murteessu; **4** garuu nama rakkataaf qajeelummaadhaan murteessa; hiyyeeyyii lafa irraatiifis murtii qajeelaadhaan murtii kenna. Inni ulee afaan isaatiin lafa rukuta; hafuura afaan isaatii ba'uun hamoota ni fixa. **5** Qajeelummaan teepha mudhii isaa ti; amanummaan immoo sabbata mudhii isaa ti. **6** Yeeyyiin xobbaallaa hoolaa wajjin jiraata; qeerransi ilmoo re'ee bira ciisa; jabbiin, leencii fi horiin gabbataan walii wajjin bobba'u; mucaan xinnaan isaan bobbaasa. **7** Saan amaaketa wajjin soorata; ilmaan isaanii wal cina ciiciisu; leencis akka sangaa cidii nyaata. **8** Daa'imni boolla bofaa irra taphata; mucaan xinnaan boolla buuttii keessa harka kaa'a. **9** Isaan tulluuwwan koo qulqulloota hunda irratti waa hin miidhan yookaan waa hin balleessan; akkuma bishaan galaana guutu sana lafti Waaqayyoon beekuudhaan guutamtiitii. **10** Bara sana keessa hiddi Isseey akkuma faajiitii uummaataaf dhaabata; saboonni gara isaatii walitti qabamu; lafti inni boqotus ulfina qabeessa ta'a. **11** Gaafas Gooftaan yeroo lammafaaf harka isaa diriirsee Asoor irraa, Gibxi Gadii irraa, Gibxi Ollii irraa, Itoophiyaa irraa, Eelaam irraa, Baabilon irraa, Hamaati fi biyyoota bishaan gidduu galaanaa irraa hambaawwan saba isaa walitti qabata. **12** Inni sabootaaf faajjii ol kaasee booji' amtoota Israa'el walitti qaba; inni roga laafaa afran irraa saba Yihuudaa kan bittinnaa'ee ture walitti qaba. **13** Hinaaffaan Efreem ni bada; diinonni Yihuudaas ni barbadeeffamu; Efreem gaafas Yihuudaatti hin hinaafu; yookaan Yihuudaan Efreemitti hin hammaatu. **14** Isaan karaa lixa biiftuutiin gatiitii Filisxeemitti gad bu'u; tokko ta'aniis uummata ba'a biiftuu saamu. Isaan Edoomii fi Mo'aabin qabatu; warri Amoonis isaan jalatti bulu. **15** Waaqayyo guutummaan guutuutti, galoo galaana Gibxi ni goga; inni bubbee isaa kan nama waxaluun harka isaa laga Efraaxii irra sochoosa. Akka namoonni kopheen ce'aniis inni laga torbatti gargar isa qooda. **16** Akkuma gaafa isaan Gibxii ba'an Israa'eliif ta'e sana, hamba saba isaa kan Asoor irraa hafeef karaan guddaan ni argama.

12 Ati gaafas akkana jetta: "Yaa Waaqayyo, ati natti aartee turte; aariin kees narraa deebi'eera; na jajjabeessiteertaatii sin galateeffadha. **2** Dhugumaan Waaqni fayyina koo ti; ani isa nan abdadha; hin sodaadhus. Waaqayyoo, Waaqayyo mataan isaa, jabinaa fi faarfanna koo ti; inni fayyina koo ta'eera." **3** Isin burqaa fayyinaa keessaa gammachuudhaan bishaan waraabattu. **4** Isin bara sana keessa akkana jettu: "Waaqayyoof galata galchaa; maqaa isaa waammadhaa; waan inni hojjetee sabootatti beeksisaa; akka maqaan isaa ol of jedhe lallabaa. **5** Inni waan ulfina qabu hojjeteeraatii Waaqayyoon faarfadhaa; wanni kun addunyaa hunda keessatti haa beekamu. **6** Yaa saba Xiyoon, Qulqullichi Israa'el isin gidduutti guddaadhaatii sagalee ol fudhadhaatii gammachuudhaan faarfadhaa."

13 Raajii waa'ee Baabilon kan Isaayyaas ilmi Amoos arge: **2** Tulluu homaa itti hin biqilin irratti faajjii ol kaasaatii isaanitti iyyaa; akka isaan karra namoota bebekamootiin ol galaniif harkaan itti himaa. **3** Ani qulqulloota koo ajajeera; akka

isaan dheekkamsa koo hojii irra naa oolchaniif ani loltoota koo kanneen mo'annoo kootti gammadan waammadheera. **4** Waca tulluuwwan irraa, kan akka tuuta guddaa tokkoo dhaggeeffadhaa! Guungummii mootummootaa kan saboota walitti qabamanii dhaggeeffadhaa! Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u lolaaf jedhee loltoota qopheeffachaa jira! **5** Isaan biyya fagoodhaa daarii samiwwaniitii dhufan; Waaqayyoo fi mi'a lolaa kan dheekkamsa isaatiin guutummaa biyyattii balleessuuf dhufu. **6** Waan guyyaan Waaqayyoo dhi'aateef boo'aa; guyyaan sun akkuma badiisa Waaqa Waan Hunda Danda'u biraa engameetti ni dhufa. **7** Kanaafuu harki hundinuu ni laamsha'a; onneen nama hundaas ni baqa. **8** Sodaan isaan qabata; dhukkubbii fi gaddi isaan qabata; akkuma dubartiin ciniinsuun qabeetti wixxirfatu. Isaan rifatanii wal ilaalu; fuulli isaanii akka ibiddaa diimata. **9** Kunoo guyyaan Waaqayyoo, guyyaan hamaan, dheekkamsaa fi aarii sodachisaadhaan, lafa onsuu fi cubbamoota ishee keessa jiraatan barbadeessuuf ni dhufa. **10** Urjiwwan samiiitii fi tuunni isaanii ifa isaanii hin kennan. Aduun baatu ni dukkanoofti; ji'is ifa ishee hin kennitu. **11** Ani addunyaa kana sababii jal'ina isaatiif, hamoota sababii cubbuu isaaniiitiif inni adaba. Ani of tuulummaa of jajjootaa nan balleessa; of guddisuu gara jabeeyyii illee gadin deebisa. **12** Ani akka namni warqee qulqulluu caalaa gati qabeessa, warqee Oofiir caalaa muraasa ta'u nan godha. **13** Kanaafuu ani akka samiwwan hollatan nan godha; gaafa aariin isaa boba'utti dheekkamsa Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uutiin lafti iddoo isheetii ni raafamti. **14** Namni hundinuu akkuma kuruphee adamsamtu, akkuma hoolota tiksee hin qabnee gara saba isaatti deebi'a; namni kam iyyuu biyya isaatti baqata. **15** Namni booji'ame hundinuu ni waraanama; kan qabame kam iyyuu goraadeedhaan du'a. **16** Daa'imman isaanii fuuluma isaanii duratti ni cicciramu; manneen isaanii ni saamamu; niittonni isaanii humnaan gudeedamu. **17** Kunoo ani warra Meedee kanneen meetii irraa dhimma hin qabne warra warqeen hin gammachiifne jarattin kakaasa. **18** Iddaan isaanii dargaggoota fixxi; isaan daa'immaniif hin na'an; ijoolleefis garaa hin laafan. **19** Baabilon ulfinni moototaa, miidhaginni of jaja warra Baabilon akkuma Sodoonii fi Gomorraa irree Waaqaatiin garagal'amti. **20** Namni ishee keessa hin qabatu; yookaan dhaloota hunda keessatti namni ishee keessa hin jiraatu; namni Arabaa tokko iyyuu dunkaana isaa achi hin dhaabbatu; tikseen tokko iyyuu bushaayee isaa achi hin boqochiifattu. **21** Garuu bineensoonni bosonaa achi ciciisu; waangoowwan mana ishee ni guutu; urunguun achi jiraatti; re'een diidaa achi keessa buburraaqxi. **22** Waraabessi da'annoowwan ishee keessaa yuusa; waangoonis manneen ishee mimmiidhagoo kan mootummaa keessaa iyyiti. Yeroon ishee ga'eera; barri ishees hin dheeratu.

14 Waaqayyoo Yaaqoobiif garaa ni laafa; inni amma illee Israa'elin filatee biyya isaanii keessa isaan qubachiisa. Ormoonni isaanitti dabalamu; mana Yaaqoob wajjinis tokko ta'u. **2** Saboonni isaan fudhatu; iddoo ofii isaaniiitii isaan deebisu. Manni Israa'el immoo akkuma hojjetoota dhiiraa fi dubartiitti lafa Waaqayyoo keessatti dhaala godhanii isaan fudhatu. Isaan bojiitoota isaanii booji'anii warra isaan hacuucanis bulchu. **3** Guyyaa Waaqayyoo itti dhiphina, rakkinaa fi hojii hamaa isin itti garboomfamanii turan sana jalaa isin boqochiisutti, **4** akkana jettee mootii Baabilonitti ni qoosta: Cunqursichi akkamitti bade! Aariin isaas akkamitti isa irraa gale! **5** Waaqayyoo ulee hamootaatiif fi bokkuu bulchitootaa, **6** kan dheekkamsa wal irraa hin cinneetiin uummata rukute; kan gara laafina tokko malee ari'ee saboota dha'e sana cacabseeera. **7** Lafti hundi boqonnaa

fi nagaa argatti; faarfachuuttis kaati. **8** Gaattiraawwanii fi birbirsawwan Libaanon iyyuu isinitti burraqaanii, "Amma ati kufteerta; namni tokko iyyuu nu muruuf hin dhufu" jedhu. **9** Si'ool isheen gadii yeroo ati dhuffutti si simachuuf kaati; isheen akka isaan si dubbisaniif hafuurota warra du'anii, warra addunyaa irratti hooggantoota turanii hunda dammaqsiteerti; isheen warra mootota sabootaa turan hunda teessoo isaanii irraa kaafi. **(Sheol h7585)** **10** Isaan hundinuu deebisanii akkana jedhu; "Atis akkuma keenya dadhabdeerta; akkuma keenya taateerta." **11** Ulfinni kee hundinuu, sagalee baganaa keetii wajjin awwaala keessa buufameera; ilmaan raammoo si jala afamanii raammoon si haguugdi. **(Sheol h7585)** **12** Yaa bakkalcha barii, ilma barii barraaqa, ati akkamitti samii irraa lafa dhoofte! Ati kan duraan saboota gad qabde, lafatti gad darbatamteerta! **13** Ati garaa keetii akkana jette; "Ani samiitti olin ba'a; ani urjiwwan Waaqaati olitti teessoo koo olin baafadha; ani tulluu wal ga'ii irra, fiixee tulluu qulqullichaa irra teessoo irra nan taa'a. **14** Ani fiixee duumessootaa gara irraatti ol nan ba'a; ani akka Waaqa Waan Hundaa Olii ofin taasisa." **15** Garuu ati si'ool keessa, boolla qilee keessa buufamteerta. **(Sheol h7585)** **16** Warri si argan ija babaasanii si ilaalu; akkana jedhaniis dinqisiifatu: "Kun namichuma lafa sochoosee akka mootummoonni raafaman godhe, **17** namicha addunyaa kana gammoojjii godhe, kan magaalawwan ishee gaggaragalchee akka warri booji'aman mana isaaniiitii hin deebine godhe sanaa?" **18** Mootonni sabootaa hundi, ulfinaan awwaala isaanii keessa ciccisaniiru. **19** Ati garuu akkuma damee jibbame tokkootti, awwaala kee keessaa baafamtee gatamteerta; ati warra ajjeefamaniin, warra goraadeen waraanamaniin, warra gara dhagaa boollaatti gad bu'aniin haguugamteerta. Akkuma reeffaa miillaan dhidhiitamteerta; **20** ati sababii biyya kee balleessite namoota kee fiixee, isaan gidduutti hin awwaalamtu. Maqaan sanyii hamootaa laamata hin dha'amu. **21** Sababii cubbuu abbootii isaaniiitiif iddoo ilmaan isaa itti qalaman qopheessaa; isaan biyya dhaaluudhaaf, magaalawwan isaaniiitiinis lafa guutuuf hin ka'an. **22** "Ani isaanitti nan ka'a," jedha Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u. "Ani Baabilon keessaa maqaq isheetii fi hambaa ishee, ilmaan isheetii fi sanyii ishee nan balleessa" jedha Waaqayyoo. **23** "Ani iddoo urunguun keessa jiraattuu fi lafa caffee ishee nan godha; ani hartuu badiisaatiin ishee nan haxaa'a" jedha Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u. **24** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u akkana jedhee kakateera; "Dhugumaan akkuma ani duraan karoorfadhe sana wanni kun ni ta'a; akkuma ani yaade sanas ni dhaabata. **25** Ani biyya koo keessatti Asoorota nan barbadeessa; tulluuwwan koo irratti ani isa gad dhidhiita. Waanjoon isaa saba koo irraa ni fuudhama; ba'aan isaas gatiitii isaanii irraa ni bu'a." **26** Karoorri guutummaa addunyaatiif murtaa'e kanaa dha; kun harka saboota hunda irratti diriifamee dha. **27** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u waan kana yaadeeraati, enyutu isa garagalcha? Harki isaa diriifameeraa; enyutu duubatti isa deebisuu danda'a? **28** Raajiiin kun bara Aahaaz mootichii du'e keessa dhufe: **29** Yaa Filixeemota, uleen isin dha'e waan cabeeff, isin hundinuu hin gammadinaa; hidda bofa sana keessaa buutiitu ba'a; iji isaa bofa darbatamaa summii qabu ni ta'a. **30** Hiyyeessi gadadamaan iddoo itti bobba'u argata; rakkataanis nagaadhaan ciisa. Hidda kee garuu ani beelaan nan barbadeessa; beellis hambaa kee ni fixa. **31** Yaa karra, ati boo'! Yaa magaalaa, iyyi! Filixeemomni hundi baqaatii badaa! Duumessi aaraa tokko karaa kaabaatiin ni dhufa; raayyaa waraana isaa keessas kan citee hafu tokko iyyuu hin jiru. **32** Ergamoota saba sanaatiif deebii akkamiitu kennamuu mala? "Waaqayyoo jabeessee Xiyooinin dhaabeera;

ishee keessattis namoonni isaa kanneen miidhaman da'annoo ni argatu."

15 Raajii waa'ee Mo'aab: Aari isheen Mo'aab keessaa diigamteerti; halkanuma tokkottis baddeerti! Qiiir isheen Mo'aab keessaa diigamteerti; halkanuma tokkottis baddeerti! **2** Diiboona gara mana qulqullummaatti, iddoowwan ol ka'aatti boo'uuf ol ba'a; Mo'aabis Neboo fi Meedebaaf ni boo'a. Mataan hundinuu haadamaa dha; areedni hundinuu cicciramaa dha. **3** Isaan daandii irratti wayyaa gaddaa uffatu; bantii manaatii fi waltajjii sabaa irratti hundi isaanii ni boo'u; imimmaan isaanii ni dhangalaasu. **4** Heshbooni fi Ele'aaleen ni iyyuu; sagaleen isaanii hamma Yaahaziitti fagaatee dhaga'ame. Kanaafuu loltoonni Mo'aab ni iyyuu; lubbuun isaanii ni rom'ite. **5** Garaan koo Mo'aa'biif iyya; kooluu galtoonni ishee hamma Zo'ariitti, hamma Eglaa'ti Sheelishiyaatti baqatu. Isaan boo'aa, gara Luuhiittii ol ba'u; karaa Hooronaayim irrattis, waa'ee badii isaanii faarsanii boo'u. **6** Bishaanonni Niimriim goganiiru; margis collageera; biqiltuwwan lafaa badaniiru; wanni magariisni tokko iyyuu hin hafne. **7** Kanaafuu isaan qabeenya argatanii kuufatan sana Laga Alaltuu irraan baatan dabarfatu. **8** Iyyi isaanii hamma daarii Mo'aabitti dhaga'ame; wawwaachuun isaanii hamma Eglayimitti faaruun boo'icha isaanii hamma Be'eer Eliimiinitti dhaga'ame. **9** Bishaanonni Diimonni dhiigaan guutamaniiru; ani immoo waan kana caalu iyyuu Diimonitti nan fida; warra Mo'aab keessaa baqatan kanneen biyya sanatti hafanitti leenca nan erga.

16 Seelaa, gammoojjii gama jirtu sana irraa bulchaa biyyattiitiif, gara tulluu Intala Xiyoonitti xobbaallaawwan hoolaa gibira ergaa. **2** Akkuma simbira man'ee ishee keessaa ari'amtee asii fi achi fiigduu dubartoonni Mo'aabis malkaa laga Arnoonni akkasuma ta'u. **3** "Gorsa nuuf kennaa; murtii murteessaa. Guyyaa saafaadhaan gaaddidduu keessan akkuma halkanii dukkaaneessaa. Baqattootas dhoksa; kooluu galtoota hin ganinaa. **4** Baqattoonni Mo'aab isin wajjin haa jiraatan; balleessituu irraa da'oo isaanii ta'aa." Cunqursaan ni bada; badiisni ni hafa; warri nama miidhan lafa irraa badu. **5** Teessoon jaalalaan hundeeffama; mana Daawit keessaa namni murtii kennuu irratti murtii qajeelaa barbaadu, kan waan qajeelaa hojjechuuf ariifatu tokko amanamummaadhaan teessoo sana irra ni taa'a. **6** Nu of tuulummaa Mo'aab, of guddisuu fi kooruu ishee, of tuuluu fi addagee ta'uu ishee dhageenyerra; of jajjuun ishee garuu faayidaa hin qabu. **7** Kanaafuu Mo'aa'abonni ni boo'u; isaan tokkummaadhaan Mo'aa'biif boo'u. Namoota Qiiir Hareeshetiif faarsanii boo'uudhaan gaddu. **8** Lafti qotiisaa Heshboon, mukni wayinii Sibimaas collageera. Bulchitoonni sabootaa mukkeen wayinii filatamoo kanneen duraan Ya'izeerin ga'anii gara gammoojjitti babal'atan dhidhiitaniiru. Lataan isaanii dheeratee hamma galaanaatti diriire. **9** Kanaafuu ani akkuma Ya'izeer boosse sana, mukkeen wayinii Sibimaatiif nan boo'a. Yaa Heshboon, yaa Ele'aalee, ani imimmaan kootiin sin jiisa! Ililleen yeroo miidhan siif ga'etii fi gammachuun yeroo miidhan siif haamamu ture sun hafeera. **10** Ililchuu fi gammaduun iddoo biqiltuu keessaa badaniiru; wanni tokko iyyuu iddoo dhaabaa wayinii keessatti hin faarfatu yookaan hin ililchu: sababii ani ilillee balleesseef namni iddoo wayinii itti cuunfanitti wayinii dhidhiitu tokko hin jiru. **11** Garaan koo akkuma baganaa faarsee Mo'aa'biif boo'a; keessi koos Qiiir Hareeshetiif boo'a. **12** Mo'aab yoo iddoo ol ka'aatti mul'atte, isheen ofuma dadhabsiifti; yoo kadhannaaf gara iddoo qulqulluu ishee dhaqxe kunis faayidaa tokko illee hin qabu. **13** Kun dubbii Waaqayyo duraanuu waa'ee Mo'aab dubbatee dha. **14** Waaqayyo

garuu amma akkana jedha: "Waggaa sadii keessatti, ulfinni Mo'aa'biif fi namoonni ishee hedduun hundi akkuma hojjetaan tokko guyyaa isaa lakkaa'atu sana ni tuffatamu; kanneen hafanis akka malee muraasaa fi dadhaboo ta'u."

17 Raajii Damaasqoodhaan mormu: "Kunoo, Damaasqoon tuullaa diigamte taati malee si'achi magaalaa hin taatu. **2** Magaalaawwan Aro'er ni onu; bushaayeen achi ciicisu; wanni isaan sodaachisu tokko iyyuu hin jiru. **3** Magaalaan jabeeffamtee ijaarante Efreem keessaa, humni mootummaas Damaasqoo keessaa ni bada; hambaan Sooriyaa akka ulfina Israa'elootaa ta'a" jedha Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u. **4** "Bara sana keessa ulfinni Yaaqoob gad deebi'a; furdinni dhagna isaa ni huqqata. **5** Akkuma namni miidhan haamu tokko, miidhan dhaabbatu walitti qabee irree isaatiin haamu sana kunis akkuma yeroo namni tokko Sulula Refaayim keessaa qarmii funaanuu ni ta'a. **6** Ta'us akkuma yeroo mukni ejersaa dha'amuutti, qarmii guuruun amma iyyuu jira; fiixee ol aanu irratti gumaa lama yookaan sadiitu hafa; damee gad aanu irratti gumaa afur yookaan shantu hafa" jedha Waaqayyo, Waaqni Israa'el. **7** Gaafas namoonni gara Uumaa isaanii ilaalu; ija isaanis gara Qulqullicha Israa'el deebifatu. **8** Isaan gara iddoo aarsaa, gara hojii harka isaanii hin ilaalan; isaan galma waaqeffannaa Aasheeraa, iddoo aarsaa ixaanaa kan quba isaaniitiin tolchanis wayittuu hin lakkaa'an. **9** Gaafas magaalaawwan jajjaboon isaan sababii Israa'elootaatiif keessaa ba'an sun akkuma lafa bosona keessaa kan namni dhiisee deemee ta'u. Hundi ni onu. **10** Ati Fayyisaa kee, Waaqa irraanfateerti; ati kattaa, da'oo kee hin yaadanne. Kanaafuu yoo biqiltuu akka malee gaarii dhaabbatee muka wayinii kan alaa dhufe biqilfatte iyyuu, **11** yoo guyyuma dhaabde sana akka inni biqilu goote iyyuu ganama yeroo dhaabdetti akka inni daraaru goota; garuu guyyaa dhukkubaa fi dhibee hin fayyineetti wayinichi homaa hin fayyadu. **12** Saboota baay'ee kanneen aaraaniif wayyoo! Isaan akkuma galaana aaruutti aaru! Saboota wacaniif wayyoo! Isaan akkuma bishaan guddaan huursutti huursu. **13** Saboonni akkuma huursaa bishaan cabsee deemu yoo huurse iyyuu yommuu inni isaanitti dheekkamu isaan baqatanii badu; akkuma habaqaqin tulluu irraa fuula bubbee dura ari'amu, akkuma awwaarri fuula bubbee hamaa duraa bittinnaa'u isaan ni bittinnaa'u. **14** Galgala sodaan akkuma tasaa isaan qabatti! Isaan utuu lafti hin bar'i ni dhabamu! Kun qooda warra nu booji'ee, hiree warra nu saamee ti.

18 Biyya lageen Itoophiyaatiin gamaa kan qoochoo isheetiin shaakkiftuuf wayyoo; **2** isheen galaana irra, bidiruu dhallaadduutiin ergamoota bishaan irra ergiti. Yaa ergamoota ariifattoota, gara saba dhedheeroo kanneen gogaan isaanii lallaafuu, gara saba fagoo fi dhi'oottis sodaatamuu, saba jabaa fi afaan isaa hin beekame kan biyyi isaanii lageeniin gargar qoodamte sanaa dhaqaa. **3** Isin uummanni addunyaa hundi, warri lafa irra jiraattan yeroo mallattoon gaara irratti ol qabamu ni argitu; yeroo malakanni afuufamuu inuma dhageessu. **4** Waaqayyo akkana naan jedhe: "Ani akkuma ho'a ifa aduu keessatti calaqqisuu, akkuma duumessa fixeensaa kan ho'a yeroo miidhan galchaniitti cal'isee iddoo jireenya kootii nan ilaala." **5** Haamaa miidhaaniitiin dura, yeroo hudhaan daraaree daraaraan sunis ija wayinii bilchaatee ta'utti inni billaa ittiin qoraniin laata isaa ni ciccira; damee babal'ates irraa murmuree ni balleessa. **6** Isaan hundinuu allaattii tulluu kan waa adamsuu fi bineensota bosonaatiif dhiifamu; allaattiin bona guutuu, bineensonni bosonaas gama guutuu isaan nyaatu. **7** Gaafas saba dhedheeroo kanneen gogaan isaanii lallaafu irraa, saba

fagoo fi dhi'oottis sodaatamu irraa, saba jabaa fi afaan isaa hin beekamne kan biyyi isaanii lageeniin gargar qoodamte irraa Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uuf kennaan ni fidama; kennaan sunis gara Tulluu Xiyoon, iddoo Maqaan Waaqayyoo Waan hunda danda'u jiraatutti ni fidama.

19 Raajii Gibxiin mormu: kunoo Waaqayyoo duumessa saffisaa yaabbatee gara Gibxi dhufaa jira. Waaqonni Gibxi tolfamoon fuula isaa duratti hollatu; garaan warra Gibxis isaan keessatti baqa. **2** "Ani warra Gibxi walitti nan naqa; obboleessi obboleessa isaa, ollaan ollaa isaa, magaalaa tokko magaalaa kaan, mootummaan mootummaa kaan lola. **3** Hafuurri warra Gibxi isaan keessatti jeeqama; anis karoora isaanii nan fashaleessa; isaanis waqota tolfamoo fi hafuurota warra du'anii, ilaaltotaa fi eker dubbistoota gorsa gaafatu. **4** Anis dabarsee warra Gibxi humna gooftaa gara jabaatu tokkootti nan kenna; mootiin hamaan tokkos isaan ni bulcha" jedha Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u. **5** Bishaanonni galaanaa ni gogu; lagni isaan ni hir'ata; ni gogas. **6** Burqaawwan isaa ni ajaa'u; lageen Gibxiis qal'atanii gogu. Shambaqqoo fi dhallaadduun ni coollagu; **7** biqiltuwwan ededa Abbayyaa, kanneen qarqara lagichaa jiranis ni coollagu. Wannii laga Abbayyaa biratti facaafame hundi ni goga; bubbeedhaan fudhatama; deebi'ees hin argamu. **8** Qurxummii qabdoonni, warri hokkoo Abbayyaa keessa buusan hundi aadani bo'o'u; warri kiyyoo bishaanitti darbatanis ni dadhabu. **9** Warri quncee talbaa iddame qopheessan, wayyaa dhooftonnis abdi kutatu. **10** Warri wayyaa dha'an mataa buusu; warri mindaadhaan hojjetan hundi ni gaddu. **11** Qondaaltonni Zoo'aan gowwota; gorsitoonni Fara'oon ogeeyyiinis gorsa faayidaa hin qabne kennu. Isin akkamitti Fara'ooniin, "Ani namoota ogeeyyii keessaa tokkoo dha; ani barataa mootota durii ti" jechuu dandeessa? **12** Namoonni keessan ogeeyyiin amma eessa jiru? Mee isaan waan Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u Gibxiin mormuudhaan karoofate; isiniiti haa himan; haa beeksisanis. **13** Qondaaltonni Zoo'aan gowwota ta'aniiiru; bulchitoonni Memfiis gowwoomfamaniiiru; gurguddoonni saba ishee Gibxiin karaa irraa jal'isaniiru. **14** Waaqayyoo hafuura nama hadoochu isaanitti dhangalaaseera; isaan akkuma machaa'aan tokko hoqqisaa gatantaru sana biyya Gibxi waan isheen hojjetu hunda keessatti gatantarsan. **15** Wannii mataan yookaan eegeen, dameen meexxii yookaan shambaqqoon, Gibxiif gochuu danda'an tokko iyyuu hin jiru. **16** Bara sana warri Gibxi akka dubartii ta'u. Harka ol ka'e kan Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u isaanitti ol fudhatu sana arganii sodaan ni hollatu. **17** Biyyi Yihuudaas warra Gibxi ni naasisa; namni maqaan Yihuudaa biratti dha'amu hundinuu sababii waan Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u isaanitti karoofachaa jiru sanaatiif ni na'a. **18** Gaafas biyya Gibxi keessatti magaalawwan shan afaan Kana'an dubbata; isaanis Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uuf amanamoo ta'uuf ni kakatu. Isaan keessaa tokko Magaalaa Badiisaa jedhamti. **19** Gaafas wiirtuu Gibxi keessatti iddoon aarsaa tokko Waaqayyoo fi hojjetama; daangaa biyyattii irrattis siidaan tokkoo Waaqayyoo fi dhaabama. **20** Kunis biyya Gibxi keessatti Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uuf mallattoo fi dhuga ba'umsa ta'a. Yeroo isaan sababii qunqursitoota isaanitiif gara Waaqayyootti iyyatanitti, inni fayyisaa fi baraaraa tokko ergeefii isaan oolcha. **21** Kanaafuu Waaqayyoo warra Gibxitti of beeksisa; isaanis gaafas Waaqayyoon ni beeku. Isaanis qalma fi kenna midhaaniitiif waaqeffatu; Waaqayyoo fi wareegu; wareega sanas ni baafatu. **22** Waaqayyoo biyya Gibxi ni rukuta; rukutees ni fayyisa. Isaan gara Waaqayyootti ni deebi'u; innis kadhannaa isaanitiif deebii kennee isaan fayyisa. **23** Gaafas Gibxi hamma

Asooritti karaa guddaa tokkoo jiraata. Warri Asoor gara Gibxi, warri Gibxis gara Asoor ni dhaqu. Warri Gibxi fi warri Asoor walii wajjin ni waaqeffatu. **24** Israa'el bara sana keessa Gibxi fi Asooritti dabalantee sadaffaa taati; kunis lafa irratti eebba ta'a. **25** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'us, "Gibxi sabni koo, Asoor hojiin harka kootii fi Israa'el dhaalli koo haa eebbifaman" jedhee isaan eebbisa.

20 Bara ajajaan muummichi Sargoon mooticha Asooriin ergame sun gara Ashdood dhufee lolee ishee qabate sana keessa, **2** yeroodhuma sanatti Waaqayyoo karaa Isaayyaas ilma Amosiitiin dubbate. Innis, "Uffata gaddaa dhagna kee irraa, kophees miilla kee irraa baasi" jedheen. Innis akkasuma godhe; qullaa fi miilla duwwaa asii fi achi deeme. **3** Kana irratti Waaqayyoo akkana jedhe: "Akkuma garbichi koo Isaayyaas, akka Gibxi fi Itoophiyaaf mallattoo fi akeekkachiisa ta'uuf jedhee waggaa sadii qullaa fi miilla duwwaa deeme sana, **4** akkasuma mootiin Asoor booji'amtota Gibxi fi baqattoota Itoophiyaa dargaggeessaa fi jaarsa, qullaa fi miilla duwwaa hambisee teessuma isaanii illee qullaa godhee fudhatee deeme; kun warra Gibxiitiif qaanii dha. **5** Warri Itoophiyaa amanatanii Gibxiin boonan ni sodaatu; ni qaana'us. **6** Gaafas warri qarqara galaanaa irra jiraatan akkana jedhu; "Warra nu itti irkanne, warra mooticha Asoor jalaa nu baasu jennee gargaarsaaf itti baqanne sana irra waan ga'e mee ilaala! Yoo nu akkamitti jalaa ba'uu dandeenya?"

21 Raajii Gammoojii Galaana bira jirtuun mormu: Akkuma bubbeen hamaan biyya kibbaa haxaa'u sana, weeraraan tokko gammoojjidhaa, biyya sodaachisaa keessaa ni dhufa. **2** Mul'anni hamaan tokko natti mul'ateera: gantuun ni ganti; saamtuunis ni saamti. Yaa Eelaam, ol ba'i! Yaa Meedee marsii qabi! Ani aaduu isheen fidde hunda nan xumura. **3** Kana irratti dugdi na cite; akkuma dubartii ciniinsifattu muddamni na qabe; ani waanan dhaga'een nan holladhe; waanan argeenis nan raafame. **4** Qalbiin koo ni raafame; sodaan na hollachiise; dimimmisni ani hawwe sun sodaatti na jalaa geeddarama. **5** Isaan maaddii qopheessu; afaa diriirsu; ni nyaatu, ni dhugu! Isin qondaaltonni ka'aa; gaachanas zayitii dibaa. **6** Gooftaan akkana naan jedha: "Dhaqitiif eegduu tokko ramadi; innis waan argu haa himu. **7** Inni yommuu warra farda yaabbatan kanneen lama lamaan yaa'an, warra harree yaabbatan yookaan warra gaala yaabbatan argutti, haa dammaqu; guutumama guutuutti haa dammaqu." **8** Eegduun sunis akkana jedhee iyye; "Yaa gooftaa ko, ani guyyuma guyyaan qooxii eegumsaa irra nan dhaabadha; halkan hundas ani hojii koo irra nan tura. **9** Kunoo, warri farda yaabbatan, lama lamaan dhufaa jiru; inni akkana jedhee deebise: 'Baabilon jigdeerti; jigdeerti! Fakkiwwan waqota ishee hundinuu burkutaa'anii lafa dha'aniiiru!" **10** Yaa saba koo warra oobdii midhaanii irratti dha'amtan, ani waan Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, Waaqa Israa'el irraa dhaga'e isiniitin hima. **11** Raajii Duumaan mormu: Namni tokko See'iirrii na waamee, "Yaa eegduu, halkan kun bar'i'uuf hammamtu hafe? Yaa eegduu, halkan kun bar'i'uuf hammamtu hafe?" jedhe. **12** Eegduun sunis, "Bar'i'uu ga'eera; garuu deebi'ee dhi'a. Yoo gaafachuu barbaaddan gaafadhaa; garuu deebi'aa kottaa" jedhee deebisa. **13** Raajii biyya Arabaatiin mormu: Isin imaltoonni Dedaan kanneen bosona Arabaa keessa qubattan, **14** warra dheboteef bishaan fidaa; isin warri Teemaa keessa jiraattan, baqattootaaf waan nyaatan fidaa. **15** Isaan goraadee jalaa, goraadee luqqifame jalaa, xiyya aggaamame jalaa, ho'a waraanaa jalaa baqataniiruutii. **16** Gooftaan akkana naan jedhe: "Akkuma waggoota hojjetaa

qaxaramaa tokkootti ulfinni Qeedaar hundinau waggaa tokko keessatti ni dhuma. 17 Warra xiyya darbatan keessaa kanneen hafan, gootonni Qeedaar muraasa ta'u." Waaqayyo Waaqni Israa'el dubbateeraatii.

22 Raajii waa'ee Sulula Mul'ataa: Amma maaltu isin rakkisee isin hundi fiixee manaatti ol baatan? 2 Yaa magaalaa wacaan guutamte, yaa magaalaa jeeqamtuu fi fandalaltuu, namoonni si jalaa qalamn goraadeedhaan hin ajjeefamne yookaan waraana keessatti hin dhumne. 3 Hooggantoonni kee hundi walumaan baqatan; isaan utuma xiyya hin darbatin qabaman. Isin utuma diinni fagoo jiruu baqattan iyyuu warri qabaman hundi walumaan mana hidhaatti galfamtaniirtu. 4 Kanaafuu ani, "Ana irraa garagalaa; ani hiqqifadhee nan boo'a. Badiisa saba koo irratti na jajjabeessuu hin yaalinaan" nan jedhe. 5 Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, Sulula Mul'ataa keessatti, guyyaa jeequmsaa, dhidhiitamuutii fi burjaajii, akkasumas guyyaa itti dallaa diguutii fi tulluuwanitii isiyuu qaba. 6 Eelaam man'ee xiyyaa qabatee gaariiwwanii fi abbootii fardaa fudhattee baati; Qiiris gaachana ishee qabatti. 7 Sululawwan kee filatooman gaariiwwanin guutamaniiru; abbootiin fardaas karra magaalattii irratti ramadamaniiru. 8 Gooftaan ittisa Yihuudaa irraa mulqeera. Atis gaafas mi'a lolaa kan Masaraa Bosonaa keessa jiru sana abdatta. 9 Dallaan Magaalaa Daawit karaa baay'ee akka urame argitaniirtu; Haroo Gad aanaa keessattis bishaan kuufattaniirtu. 10 Isin manneen Yerusaaalem lakkoofaan; dallaa ishee dhagaa jabeessuuf jettaniis manneen sana diigdan. 11 Bishaan Haroo Moofaatiif dallaa lamaan gidduutii kuusaa bishaanii tolchitan; garuu isin gara Isa waan sana hojjetee hin ilaalle; yookaan Isa bara dheeraan dura waan sana karoorseef ulfina hin kennine. 12 Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, akka ati boossee wawwaattuuf, akka ati rifeensa mataa keetii of irraa cirtee wayyaa gaddaa uffatuuf guyyaa sana si waame. 13 Qooda kanaa garuu gammachuu fi fandalaluu, loon gorra'uu fi hoolota qaluu, foon nyaachuu fi daadhii wayinii dhuguutu jira! Isin, "Kottaa ni nyaannaa; ni dhugnas; bor ni duunaatii!" jettu. 14 Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u utuma gurri koo dhaga'uu waan kana naa ibse: "Hamma guyyaa du'a keessaniitti cubbuun kun isin irraa hin haqamu" jedha Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u. 15 Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Dhaqiiitti itti gaafatamaa kanaan, Shebnaa, bulchaa masaraa mootummaatiin akkana jedhi: 16 Ati maal asii hojjetta? Akka ati iddoo kanatti iddoo awwaalaa qopheeffattu, akka iddoo ol ka'aa irratti boolla awwaalaa keetii qotattu, akka kattaa keessatti iddoo boqonnaa keetii tolchattu eenyutu eeyyama siif kenne? 17 "Yaa nama jabaa kunoo, Waaqayyo jabeessee qabee si darbachuuf jira. 18 Inni akkuma kubbaa furuusee biyya bal'aa tokko keessa si buusa. Yaa salphina mana gooftaa keetii, ati achitti duuta; gaariiwwan kee mimmiidhagoonis achitti hafu! 19 Inni aangoo kee irraa sin buusa; atis taayitaa kee irraa ni ari'ama. 20 "Ani gaafas garbicha koo Eliiyaaqiimin ilma Hilqiyaa nan waama. 21 Ani uffata kee isatti nan uffisa; sabbata kee mudhii isaatti nan hidha; aangoo kees dabarsee isaaf nan kenna. Inni warra Yerusaaalem keessa jiraatanii fi mana Yihuudaatiif abbaa ni ta'a. 22 Ani furtuu mana Daawit gatiitti isaa irraa nan kaa'a; waan inni banu namni tokko iyyuu cufuu hin danda'u; waan inni cufus namni tokko iyyuu banuu hin danda'u. 23 Ani akkuma fannoo waa itti fannisan tokkootti iddoo jabaa irra isa nan dhaaba; innis mana abbaa isaatiif teessoo ulfinaa ni ta'a. 24 Isaanis kabaja mana abbaa isaa hunda, ijoollee isaatiif fi ijoollee ijoollee isaa, mi'a xixinnaa kan waciitidhaa jalqabee hamma okkoteetti jiru

hunda isatti fannisu." 25 Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u akkana jedha; "Gaafas qofoon iddoo jabaa dhaabame sun ni buqqa'a; muramee lafa bu'a; ba'aan isatti fannifame sun harca'ee caccaba." Waaqayyo waan kana dubbateeraatii.

23 Raajii waa'ee Xiirros: Yaa dooniiwwan Tarshiishi wawwaadhaa! Xiirros barbadooftee mana yookaan buufata doonii malee hafeertii. Biyya Qophroos oduun isaan qaqqabeera. 2 Isin jiraattoonni qarqara galaanaatii fi daldaltoonni Siidoonaa, warri galaana irra marmaraan isin sooromsan cal'isaa. 3 Miidhaan Shihoor bishaanota gurguddaa irraan dhufe; oomishni Abbayyaa Xiirrosiif galii ture; isheenis lafa gabaa kan sabootaa taate. 4 Yaa Siidoonaa, yaa da'annoo galaanaa qaana'i; galaanni akkana jedhee dubbateeraatii: "Ani hin ciniinsifanne yookaan hin deenye; ilmaan hin horame yookaan intallan hin duudifanne." 5 Yeroo oduun gara Gibxi dhufutti isaan gabaasa Xiirros irraa dhufuun ni dhiphatu. 6 Isin gara Tarshiishitti ce'aa; yaa warra qarqara galaanaa jiraattan wawwaadhaa. 7 Magaalaa dulloomuun durii, kan miilli ishee ishee fuudhee, akka isheen biyya fagoo keessa qubattuuf ishee geesse kun, magaalaa kee ishee fandalaltuudhaa? 8 Xiirros ishee gonfoo nama gonfachiiftu kan daldaltoonni ishee ilmaan moototaa ta'an kan daldaltoonni ishee lafa irratti kabajamoo ta'anitti eenyutu waan kana karoorfate? 9 Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u of jaja ishee kan ulfina ishee hunda keessa jiru gad deebisuu fi warra lafa irratti kabajaman hunda salphisuuf waan kana karoorfateera. 10 Yaa Intala Tarshiish, ati si'achi buufata doonii hin qabaattuutii, lafa kee hamma Abbayyaa bira ga'utti qotadhu. 11 Waaqayyo harka isaa galaana irra qabee mootummoota hollachiiseera. Inni akka da'annoowwan ishee diigamaniif waa'ee Kana'an ajaja kenneera. 12 Innis akkana jedha; "Yaa Durba Siidoonaa, ati kana caalaa hin fandalaltu! "Ka'iitii gara Qophiroositti ce'i; ati achitti iyyuu boqonnaa hin argattu." 13 Mee biyya Baabilonotaa ilaali; uummamni kun amma seenaa hin qabu! Warri Asoor akka isheen iddoo jireenya uumamawwan gammoojjii taatu godhan; isaan siree eegumsaa ijaarratan; da'annoowwan ishee qullaa hambisan; ishees ni barbadeessan. 14 Yaa dooniiwwan Tarshiish wawwaadhaa; da'annoon keessan barbadeeffameeraatii! 15 Yeroo sanaa jalqabee Xiirros hamma waggaa torbaatamaatti ni dagatamti; kunis bara jireenya mootii tokkoo ti. Dhuma waggaa torbaataman sanaatti garuu akkuma sirba sagaagaltuu tokkoof sirbame sanaatti Xiirros irra ga'a. 16 "Yaa sagaagaltuu irraanfatumtuu, baganaa qabadhuutii magaalaa keessa naanna'i; ati akka yaadatamtuuf baganaa sirriitti rukuti; sirba baay'ee sirbi." 17 Dhuma waggaa torbaatamaatti Waaqayyo Xiirrosin ni yaadata; isheenis gara daldala isheetti deebitee mootummoota fuula lafaa irra jiran hunda wajjin sagaagalti. 18 Ta'us bu'aan isheetii fi wanni isheen argattu Waaqayyoof addaan baafama; hin kuufamu; walittis hin qabamu. Bu'aan ishees warra fuula Waaqaa dura jiraataniif nyaata ga'aa fi uffata babbareedaa ta'a.

24 Kunoo, Waaqayyo lafa ni onsa; ishees ni barbadeessa; inni ishee gaggargalchee warra ishee irra jiraatan bittinneessa; 2 Kan saba irra ga'u luba irra, kan garbicha irra ga'u gooftaa irra, kan garbittii irra ga'u giiftii irra, kan bitataa irra ga'u gurgurataa irra, kan isa ergifatu irra ga'u, isa ergisu irra, kan liqeeffataa irra ga'u, isa liqeessu ni ga'aatii. 3 Lafti guutumaan guutuutti ni onti; guutumaan guutuuttis ni saamamti. Waaqayyo waan kana dubbateeraatii. 4 Lafti ni gogdi; bifti ishees ni geeddarama; addunyaan ni bututti; bifti ishees ni geeddarama; gurguddoonni saba lafaas ni bututu. 5 Lafti saba isheetiin xuroofteerti; isaan seeraaf ajajamuu didan; sirnaan buluu didanii kakuu

bara baraa sana cabsaniiru. **6** Kanaafuu abaarsi lafa balleessa; sabni ishees balleessaa isaatiif adabama. Kanaafuu jiraattonni lafaa ni gubatu; nama muraasatu hafa. **7** Daadhiin wayinii haaraan ni goga; mukni wayiniis ni coollaga; warri gammadan hundinuu ni aadu. **8** Dibteen sagaleen isaa namatti tolu ni cal'isa; wacni fandaltootaa qabbanaa'eera; baganaan nama gammachiisus cal'iseera. **9** Isaan si'achi sirbaa daadhii wayinii hin dhugan; dhugaatiin jabaan warra isa dhuganitti ni hadhaa'a. **10** Magaalaan digamte sun ontee hafti; akka namni tokko iyyuu ol hin seenneef manni hundi ni cufama. **11** Isaan daadhii wayinii dhabanii daandii irratti boo'u; gammachuun hundi gaddatti geeddarama; ililchuun hundis lafa irraa dhabama. **12** Magaalaan sun diigamtee hafti; karri ishees ni caccaba. **13** Akkuma yeroo mukni ejersaa dha'ammu fi akkuma yeroo wayiniin galfamutti qarmiin hafu ta'u sana, lafa irratti saboota gidduuttis akkasuma ni ta'a. **14** Isaan sagalee ol fudhatanii gammachuun iyyu; gama lixa biiftuutti ulfina Waaqayyoo labsu. **15** Kanaafuu isin ba'a biiftuu irraa Waaqayyoo ulfina kenna; qarqara galaanaattis maqaa Waaqayyoo Waaqa Israa'el leellisaa. **16** Nu mogga lafaa irraa faarfannaa, "Isa qajeelaa sanaaf ulfinni haa ta'u" jedhu dhageenya. Ani garuu akkanan jedhe; "Ani bade, ani bade! Anaaf wayyoo! Gantoonni ni ganu! Gantoonni gantummaa isaanitiin ganu!" **17** Yaa uummata lafa irraa, sodaan, qilee fi kiyyoon si eeggatu. **18** Namni sagalee goolii baqatu kam iyyuu qilee keessa bu'a; namni qilee keessaa ol ba'u kam iyyuu kiyyoodhaan qabama. Foddaan samiiwwanii banameeraatii hundeeffan lafaa ni raafamu. **19** Lafti baqaqxeerti; lafti gargar baateerti; lafti akka malee raafamteerti; **20** Lafti akkuma nama machaa'ee gatantarti; isheen akkuma daasii bubbeedhaan raafamti; yakki fincila ishee akka malee itti ulfaateera; isheen ni jigdi; deebitees hin kaatu. **21** Waaqayyoo gaafas humnoota samii, samii irratti, mootota lafaa immoo lafa irratti ni adaba. **22** Isaan akkuma hidhamtootaa boolla keessaatti walitti qabamu; manni hidhaa itti cufamee guyyaa hedduu booddee adabamu. **23** Ji'ni burjaajofti; aduunis ni qaanofiti; Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u, Tulluun Xiyyoon irratti fi Yerusaaleem keessatti fuula maanguddootaa duratti ulfinaan ni mo'aatii.

25 Yaa Waaqayyoo, ati Waaqa koo ti; waan ati amanamummaa kee kan mudaa hin qabneen wantoota dinqisiisoo bara dheeraan dura karoofame hojjettee, ani ulfina siif nan kenna; maqaa kees nan leellisa. **2** Ati magaalaa sana tuullaa dhagaa, magaalaa dallaa jajjabaa qabdu immoo diigamaa goote; magaalaa da'annoo Namoota Ormaa turte sun si'achi hin jiraattu; isheen gonkumaa deebitee hin ijaarantu. **3** Kanaafuu namoonni jajjaboon si kabaju; magaalawwan saboota gara jabeeyyii si sodaatu. **4** Ati hiyyeeyyiif lafa itti baqatan, rakkataaf immoo dhiphina isaa keessatti da'oo, bubbee hamaa jalaa iddoo itti baqatu, ho'a jalaa immoo iddoo itti qabbaneeffatu turte. Hafuurri gara jabeeyyiin baafatan, akkuma bubbee hamaa dallaa dhagaa dha'utii fi **5** akkuma ho'a gammoojjii ti. Ati waca alagootaa ni cal'isiifta; akkuma ho'i gaaddisa duumessaatiin qabbanaa'u sana, sirbi gara jabeeyyiis ni qabbanaa'a. **6** Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u tulluu kana irratti uummata hundaaf cidha nyaata gaarii, affeerraa daadhii wayinii gogee, foon coomaa fi daadhii wayinii filatamaa ni qopheessa. **7** Inni tulluu kana irratti, haguuggii uummata hundatti haguugame, golgaa saba hundatti golgame ni balleessa; **8** inni bara baraan du'a ni liqimsa. Waaqayyoo Gooftaan fuula hunda irraa immimaan ni haqa; inni lafa hunda irratti salphina saba isaa ni balleessa. Waaqayyoo waan kana dubbateeraatii. **9** Isaan gaafas akkana jedhu; "Dhugumaan kun Waaqa keenya; nu isa amananne;

innis nu oolche. Kun Waaqayyoo dha; nu isa amananne; kottaa fayyisuu isaatti gammannaa; ni ililchinas." **10** Harki Waaqayyoo tulluu kana irra ni boqota; Mo'aab garuu akkuma cidiin dikee keessatti dhidhiitamu sana isa jalatti dhidhiitama. **11** Innis akkuma namni bishaan daaku tokko daakuuf harka bal'ifatu sana, gaara sana irratti harka isaa ni bal'ifatu. Waaqnis of tuulummaa isaanii, ogummaa harka isaanii wajjin gad deebisa. **12** Inni dallaa kee ol dheeraa dhagaan ijaarame sana, akka inni duufu godha; lafatti gad jigsees biyyootti dabalaa.

26 Bara sana faarfannaan kun biyya Yihoodaa keessatti faarfatama: Nu magaalaa jabaa qabna; Waaqnis fayyina, dallaa eegumsa isheetii fi da'annoo ishee taasisa. **2** Akka sabni qajeelaa, sabni amanamummaadhaan jiraatu ol seenuuf, karrawwan banaa. **3** Inni sitti irkateeraatii, nama yaadni garaa isaa si wajjin jiru, ati nagaa hir'ina hin qabneen isa eegda. **4** Sababii Waaqayyoo, Waaqayyoo mataan isaa, Kattaa bara baraa ta'eef, bara baraan Waaqayyoon amanadhaa. **5** Inni warra iddoo ol ka'aa irra jiraatan gad qaba; magaalaa tabba irra jirtu gad buusa; lafatti gatees awaaratti ishee maka. **6** Miilli, miilli warra hacuucame, faanni hiyyeeyyii ishee dhidhiita. **7** Daandii nama qajeelaa wal qixxaataa dha; yaa Isa Tolaa, ati qajeeltotaaf karaa baafta. **8** Yaa Waaqayyoo, nu karaa seera keetii irra deemaa si eegganna, maqaan keetii fi beekamuun kee hawwii garaa keenyaa ti. **9** Halkan lubbuun koo si yaaddi; ganamas hafuurri koo baay'isee si barbaada. Yeroo murtiin kee gara lafaa dhufutti, uummanni addunyaa qajeelummaa barata. **10** Namni hamaan gara laafinni godhamuuf iyyuu, qajeelummaa hin baratu; biyya qajeelummaan jirutti iyyuu inni ittuma fufee jal'ina hojjeta; surraa Waaqayyoon hin hubatu. **11** Yaa Waaqayyoo, harki kee ol kaafameera; isaan garuu isa hin argan. Isaan hinaffaa ati saba keetiif qabdu arganii haa qaana'an; ibiddi diinota keetiif kuufame sun isaan haa balleessu. **12** Yaa Waaqayyoo, ati nagaa nuuf kenniteerta; ati hojii keenya hunda nuuf hojjettee taatii. **13** Yaa Waaqayyoo Waaqa keenya, si malee goftonni biraa nu bulchaniiru; nu garuu maqaa kee qofa ulfeessina. **14** Isaan amma du'aniiru; si'achi hin jiraatan; isaan gaaddidduu dha; deebi'aniis hin ka'an. Ati isaan adabde; isaan balleessites; yaadannoo isaanii hundas ni barbaadeessite. **15** Yaa Waaqayyoo, ati saba baay'isteerta; ati saba baay'isteerta; ati ofii keetiif ulfina argatteerta; daarii biyyaa hunda bal'ifteerta. **16** Yaa Waaqayyoo, isaan yeroo dhiphinaatti si barbaaddatan; yeroo ati isaan adabdetti isaan kadhannaa gad roosan. **17** Akkuma dubartiin ulfaa yeroo da'uu geessutti, ciniinsudhaan wixxirafatee iyyitu sana, yaa Waaqayyoo, nus fuula kee duratti akkasuma taaneerra. **18** Nu ulfoofnee, ciniinsudhaan wixxirafanne; nu garuu bubbee deenye. Nu lafaaf fayyina hin fidne; nu uummata addunyaa hin deenye. **19** Garuu namoonni kee kanneen du'an ni jiraatu; dhagni isaanis du'aa ni ka'a. Isin warri biyyoo keessa jiraattan, dammaqaatii gammachuudhaan ililchaa. Fixeensi kee akkuma fixeensa ganamaa ti; laftis warra du'an of keessaa baafti. **20** Yaa saba ko, kutaa mana keetti ol galiitii duubaan balbala ofitti cufi; hamma dheekkamsi isaa darbutti, yeroo muraasaaf of dhoksi. **21** Kunoo, Waaqayyoo sababii cubbuu isaanitiif uummata lafa irraa adabuuf iddoo jireenya isaatii ba'ee dhufaa jira. Lafti dhiiga ishee irratti dhangalaafame sana ifa baafti; si'achi warra ishee irratti qalaman hin dhokisu.

27 Bara sana, Waaqayyoo goraadee isaatiin, goraadee isaa sodaachisaa, guddaa fi jabaa sanaan, Lewaataan boficha mirmirfamuu, Lewaataan boficha marmaramu sana ni adaba; inni jawwee galaana keessa jiraatu ni kukkuta. **2** Bara sana akkana

jedhama; “Waa’ee iddoo dhaabaa wayinii kan namatti tolu sanaa faarfadhaa; 3 ani Waaqayyoo isa nan eega; ani yeroo hunda bishaan nan obaasa; akka namni tokko iyyuu isa hin miineef ani halkanii fi guyyaa isa nan eega. 4 Ani hin aaru. Sokorruu fi qoraattiin waraanaaf utuu natti ba’anii! Ani silaa isaanitti nan duula; walitti qabees isaan nan guba. 5 Yoo kanaa achii isaan kooluu natti haa galan; isaan na wajjin nagaa haa uuman; eeyyee, isaan na wajjin nagaa haa uuman.” 6 Bara dhufuuf jiru keessa Yaaqoob hidda baasa; Israa’el latee daraara; ijaanis addunyaa hunda guuta. 7 Waaqayyoo akkuma warra ishee rukutan sana rukute, ishee illee rukuteeraa? Akkuma warri ishee ajjeesan sun ajjeefaman, isheenis ajjeefamteertii? 8 Ati waraannu fi ari’uudhaan isheedhaan wal falmite; inni guyyaa bubbeen ba’aa bubbisutti, bubbee isaa sodaachisaa sanaan ishee balleessa. 9 Yommuu inni dhagoota iddoo aarsaa hunda akkuma dhagaa nooraa caccabamee godhutti, siidaan asheera yookaan iddooon aarsaa isaanaa tokko iyyuu dhaabatee hin hafu. Akkasiinis balleessaan Yaaqoob ni haqamaaf; kunis cubbuun isaa guutumaan guutuutti haqamuus isaa mirkaneessa. 10 Magaalaan dallaa jabaa qabdu ni ochi; akka gammoojjati gammoteetii fi dhiifamtee taati; jabboonni anti dheeddi; achis ni ciiftii; jabboonni damee ishee qorqanii qulla hambisu. 11 Dameen ishee yeroo dogumti irraa caccaba; dubartoonnis dhufanii ibiddatti naqatu. Uummanni kun hubanna hin qabuutii; kanaafuu Tolchaan isaanii garaa hin laafuuf; Uumaan isaanii isaanii hin araramu. 12 Bara sana Waaqayyoo Laga Efraaxiisii hamma laga Gibixitti midhaan dha’aa; yaa Israa’eloota, isin tokko tokkoon walitti ni qabamtu. 13 Bara sana malakanni guddaan tokko ni afuufama. Warri Asoor keessatti badanii turanii fi warri Gibxi keessatti faffaca’anii turan dhufanii tulluu qulqulluu irratti Yerusaleem keessatti Waaqayyoon waaqeffatu.

28 Gonfoo of tuulummaa kan machooftota Efreem sanaaf, daraaraa coollagu kan ulfina miidhagina isaaniiitiif, kan mataa sulula gabbataa irra jiruuf, magaalaa warra daadhii wayiniitiin fudhataman sanaatiif wayyoo! 2 Kunoo, Gooftaan isa humna qabeessaa fi jabaa tokko qaba. Inni akkuma cabbiitii fi bubbee waa balleessuu, akkuma bokkaa jabaatii fi bishaan guutee irra dhangala’uu, humnaan lafatti gad ishee darbata. 3 Gonfoon of tuulummaa, machooftoonni Efreem miilla jalatti dhidhiitamu. 4 Daraaraan harca’u, miidhaginni isaa kabajamaan, kan mataa sulula gabbataa irra jiru sun, akkuma muka harbuu utuu bonni hin ga’in bilchaatu sanaa ta’a; namni isa argu hundi akkuma isa harka keessa galfateen isa nyaatee fixa. 5 Bara sana Waaqayyoon Waan Hunda Danda’u hamba saba isaatiif, gonfoo ulfinaa, mi’a miidhaginaa ni ta’a. 6 Inni nama murtii kennuuf taa’uuf hafuura murtii qajeelaa ta’a; warra karra irraa waraana deebisaniif immoo madda jabinaa ta’a. 7 Jarri kuni daadhii wayiniitiin gatantaru; dhugaatii jabaadhaan dogoggoru; luboonnii fi raajoonni dhugaatii jabaadhaan gatantaru; daadhii wayiniitiin fudhatamu; isaan dhugaatii jabaadhaan karaa irraa badu; yeroo mul’ata arganittis ni dogoggoru; yeroo murtii kennanittis ni dogoggoru. 8 Maaddiin hundinuu diddigaan guutameera; iddoo hin xureeffamin tokko iyyuu hin jiru. 9 “Namni inni waa barsiisuu yaalu kun eenyu? Inni eenyuuf ergaa isaa ibsaa jira? Ijoollee aannan dhiifteef moo ijoollee harma guuteef? 10 Ajaja irratti ajaja; ajaja irratti ajaja; sirna irratti sirna; sirna irratti sirna; asitti muraasa; achitti muraasa” ta’aatii. 11 Yoos Waaqni afaan alagootaatiin, afaan hin beekamneenis saba kanatti ni dubbata; 12 inni akkana isaaniiin jedhe; “Kun iddoo boqonnaa ti; warri dadhaban haa boqotan; kun iddoo

aara galfanna ti.” Isaan garuu dhaga’uu didan. 13 Yoo akkasii dubbiin Waaqayyoo akkana isaanitti ta’a; ajaja irratti ajaja; ajaja irratti ajaja; sirna irratti sirna; sirna irratti sirna; asitti muraasa; achitti muraasa; kunis akka isaan dhaqanii dugda duubatti kufanii fi akka isaan caccabani kiyyoodhaan qabamaniif. 14 Kanaafuu isin qoostonni warri uummata Yerusaleem bulchatan dubbii Waaqayyoo dhaga’aa. 15 Isin akkana jettanii of tuultu; “Nu du’a wajjin kakuu galleerra; sii’ool wajjinis walii galtee gooneerra. Sababii nu soba da’oo godhannee, sobas iddoo itti dhokannu godhanneef, balaan hamaan yeroo dhufee lafa balleessutti nu tuquu hin danda’u.” (Sheel h7585) 16 Kanaafuu Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha; “Kunoo ani dhagaa tokko, dhagaa qoratame, dhagaa golee gati jabeessa tokko hundee mirkanaa’aadhaaf Xiyyoon keessa nan kaa’a; namni amanu kam iyyuu hin qaana’u. 17 Ani murtii qajeelaa funyoo ittiin safaran, qajeelummaa immoo madaalii nan godhadha; soba isin da’oo godhattan sana bokkaan jabaan ni balleessa; bishaanis lafa isin itti dhokattan keessa ni lola’a. 18 Kakuun isin du’a wajjin godhattan ni diigama; walii galteen isin sii’ool wajjin godhattanis ni barbadeeffama. Yeroo balaan hamaan dhufee lafa balleessutti isin lafatti gad dhidhiitamu. (Sheel h7585) 19 Inni yeroo dhufu hunda isin fudhatee deema; ganama ganama halkanii fi guyyaas, inni waa balleessa.” Ergaa kana hubachuun naasuu guddaa namatti fida. 20 Sireen irratti diriirfachuuf baay’ee gabaabaa dha; uffata halkanii ofitti marachuuf baay’ee dhifphaa dha. 21 Waaqayyoo hojii isaa, hojii isaa haaraa sana hojjechuuf, gocha isaa, gocha isaa kan hin beekame sana hojjechuuf, akkuma Tulluu Pheraaziim keessatti godhe sana ni ka’a; akkuma Sulula Gibe’oonitti godhe sana ni ka’a. 22 Amma qoosaa keessan dhiisaa; yoo akkas hin ta’in foncaan keessan isinitti jabaatu; Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda’u, labсии guutummaa biyyattii balleessuuf labe natti himeera. 23 Dhageeffadhaatii sagalee koo dhaga’aa; qalbeeffadhaatii waan ani dubbadhu dhaga’aa. 24 Qonnaan bulaan tokko yeroo sanyii facaasuuf lafa qotattutti, ittuma fufee qotaa? Inni ittuma fufee biyyoo caccabee bulleessaa? 25 Inni yeroo lafa wal qixxeessutti dimbalaalaa fi kamuunii hin facaasuuf? Inni qamadii toora tooraan, garbuu iddoo isaa irratti, honboriis lafa qotiisaa isaa irratti hin facaasuuf? 26 Waaqni isaa isa barsiisa; karaa qajeelaa irras isa buusa. 27 Abasuudni ganchalchaadhaan hin dha’amu; kamuunii irras gommaan gaarii hin ofamu; abasuudni uleedhaan, insilaalli immoo shimalaan dha’ama. 28 Midhaan buddeena tolchuuf daakamu qaba; kanaafuu namni tokko bara baraan midhaan hin dha’u. Inni gommama gaarii kan midhaan dha’u midhaan sana irra oofu iyyuu fardeen isaa midhaanicha hin bulleessan. 29 Wannu kun hundinuu Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u, isa mariidhaan dinqisiisaa, ogummaadhaanis guddaa ta’e biraa dhufa.

29 Yaa Arii’eel, yaa Arii’eel, magaalaa Daawit keessa jiraate, siif wayyoo! Waggaa irratti waggaa dabalaa; ayaanonni waggas ituma haa fufan. 2 Ta’uu ani Arii’eelin marsee nan qaba; isheen boossee ni wawwaatti; isheen anaaf akka Arii’eel taati. 3 Ani karaa hundaan naannoo kee nan qubadha; gamoowwaniinis sin marsa; tuullaa biyyoos sitti naannessee nan dhaaba. 4 Ati gad deebifamtee lafa irraa ni dubbatta; haasaan kee biyyoo keessaa guunguma. Sagaleen kee akka sagalee ekeraa lafa keessaa ba’a; haasaan kee biyyoo keessaa hasaasa. 5 Diinonni kee hedduun garuu akka awwaara bullaa’ee, gara jabeeyyiin baay’eenis akka habaqqii bubbeen fudhatee ta’u. Akkuma tasaa utuu hin beekaminis, 6 Waaqayyoon Waan Hunda Danda’u, bakakkaadhaan, sochii lafaati fi waca guddaadhaan, bubbeedhaan, bubbee hamaa fi arraba ibidda waa fixuutiin ni

dhufa. 7 Ergasii tuunni saboota hundaa kan Arii'eeliin lolu, kan ishee fi da'oo ishee jajjaboo dha'ee marsee qabu, akkuma abjuu, akkuma mul'ata halkan keessaa ta'a; 8 kunis akkuma namni beela'e tokko akka waa nyaachaa jiru abjuudhaan argee yeroo dammaqutti garuu amma illee beela qabu sana, yookaan akkuma namni dheebote tokko akka waa dhugaa jiru abjuudhaan argee yeroo dammaqutti garuu amma illee dheebuudhaan gaggabu sana ta'a. Tuuta saboota hundaa kan Tulluu Xiyoon lolu irrattis akkasuma ta'a. 9 Rifadhaa; dinqisiifadhaas; of jaamsaatii nama waa hin argine ta'aa; machaa'aa; garuu daadhii wayiniitiin hin ta'in; gatantaraa; garuu dhugaatii jabaadhaan hin ta'in. 10 Waaqayyo hirriba cimaa isiniitti buuseera; ija keessan raajota, cufeera; mataa keessan ilaaltootas, haguugeera. 11 Mul'anni kun hundi isiniif dubbii kitaaba maramaa irratti chaappeffame malee homaa miti. Yoo isin kitaaba kana nama dubbisuu danda'u tokkotti kennanii, "Maaloo mee waan kana dubbisi" jettaniin inni, "Sababii kitaabichi chaappeffameef anni dubbisuu hin danda'u" jedhee deebisa. 12 Yookaan yoo isin kitaaba maramaa kana nama dubbisuu hin dandeenye tokkotti kennanii, "Maaloo mee waan kana dubbisi" jettaniin inni, "Ani akkamitti akkan dubbisi hin beeku" jedhee deebisa. 13 Gooftaan akkana jedha: "Ummanni kun afaan isaatiin natti dhi'aata; hidhii isaatiinis na kabaja; garaan isaa garuu narraa fagoo jira. Waaqeffannaan isaan na waaqeffatanis seera namni barsiisu qofaan tolfame. 14 Kanaafuu anni amma illee dinqii irratti dinqii dabalee uummata kana nam dinqisiis; ogummaan nama ogeessaa ni bada; hubannaan hubattootaas ni dhokata." 15 Warra karoora isaanii Waaqayyo duraa dhokachuuf jedhanii qileetti gad bu'aniif, warra hojii isaanii dukkana keessatti hojjetanii, "Eenyutu nu arga? Eenyutu beeka?" jedhanii yaadaniif wayyoo! 16 Kun jal'ina keessan, suphee dhooftuu akka supheetti ilaaltu! Wannii tolfame tokko nama isa tolfheen "Inni na hin tolfchine" jedhaa? Okkoteen tokko suphee dhooftuudhaan, "Inni homaa hin beeku" jechuu danda'aa? 17 Libaanon yeroo gabaabaa keessatti lafa qotiisaa gabbattee hin taatuu? Lafti qonnaa gabbataan sunis bosona hin fakkattuu? 18 Gaafas duudaan dubbii kitaaba maramaa ni dhaga'a; iji nama jaamaa dimimmissa fi dukkana keessatti ni arga. 19 Namni gad of qabu ammas Waaqayyotti ni gammada; rakkattoonnis Qulqullicha Israa'el sanaan ni gammada. 20 Gara jabeeyyiin ni badu; warri namatti qoosan ni barbadaa'u; warri hammina hojjechuu jaallatan hundinuu ni balleffamu; 21 warri dubbii yakkamaa nama godhan, warri namicha mana murtiitti namaaf falmu dura kiyyoo kaa'ani sobaan dhugaa ba'uuudhaan murtii qajeelaa nama yakka hin qabnee jal'isan ni balleffamu. 22 Kanaafuu Waaqayyo inni Abrahama fure sun mana Yaaqoobiin akkana jedha: "Yaaqoob si'achi deebi'ee hin qaana'u; fuullii isaas si'achi hin dukkanaa'u. 23 Isaan yeroo gidduu isaaniitti ijoollee isaanii hojii harka kootii sana arganiitti, maqaa koo ni qulqulleessu; isaan qulqullummaa Qulqullicha Yaaqoob ni beeku; Waaqaa Israa'elis sodaachuudhaan ni jiraatu. 24 Warri dogoggoran hubannaan ni argatu; warri guungumannis qajeelfama ni fudhatu."

30 Waaqayyo akkana jedha: "Ijoollee fincilan, kanneen karoora karoora koo hin ta'in duukaa bu'an, kanneen fedhii kootiin alatti walii galtee uuman, kanneen cubbuu irratti cubbuu dabalaniif wayyoo; 2 kanneen utuu anaan hin mari'atin Gibxitti gad bu'an, kanneen gaaddisa Gibxi da'oof, eegumsa Fara'oon immoo gargaarsaaf abdataniif wayyoo. 3 Eegumsa Fara'oon garuu qaanii isiniitti ta'a; gaaddisni Gibxi salphina isiniitti fida. 4 Isaan yoo Zoo'aan keessatti qondaalota qabaatan iyyuu, yoo ergamoonni isaaniis Haanees ga'an iyyuu, 5 tokkoon tokkoon

isaanii sababii uummata isaan hin fayyadne kanneen qaanii fi salphina malee gargaarsa yookaan bu'aa hin kennine sanaatiif ni qaaneffamu." 6 Raajii waa'ee bineensota Negeeb dubbatame: Ergamoonni qabeenya isaanii harreetti, meeshaa isaanii gaalatti fe'atanii biyya leenci kormii fi leenci dhalaan, bofti summii qabuu fi bofti darbatamu jiraatan, lafa rakkinaa fi dhiphinaan guute keessa ba'anii gara biyya homaa hin fayyadnee 7 gara Gibxi kan gargaarsi ishee gonkumaa bu'aa hin qabne sanaa dhaqu. Kanaafuu ani, "Ra'aab, kan homaa hin fayyadne" jedhee ishee nan waama. 8 Amma dhaqitiin gabatee irratti barreessiif; kitaaba maramaa irratti katabiif; kunis akka baroota dhufuuf jiran keessa dhuga ba'umsa bara baraa ta'uuf. 9 Jarri kunneen uummata fincilaa, ijoollee sobduu dha; ijoollee seera Waaqayyoo dhaga'uuf fedhii hin qabnee dha. 10 Isaan mul'ata argitootaan, "Si'achi mul'ata tokko illee hin arginaa!" jedhu; raajotanaan akkana jedhu; "Isin si'achi mul'ata qajeelaa ta'e nutti hin himinaa! Waan nama gammachiisu nutti himaa; gowoomsaa nuuf raajaa. 11 Karaa kana gad dhiisaa; daandii kana irraa jal'adhaa; Qulqullicha Israa'el fuula keenya duraa dhabamsiisaa!" jedhu. 12 Kanaafuu Qulqullichi Israa'el akkana jedha: "Sababii isin ergaa kana diddani nama hacuucuu abdatanii gowoomsaatti irkattaniif, 13 cubbuun kun, akkuma dallaa ol dheeraa dhagaan ijaarame kan baqaqee bosose kan utuu hin beekamin tasa jiguu isiniitti ta'a. 14 Dallaan sun akkuma mi'a supheetti, hamma wanni ittiin cilee boba'u iddoo ibiddaatiif fuudhan iyyuu hin hafnetti yookaan hamma wanni ittiin boolla bishaanii keessaa bishaan budduugaan hin hafnetti akka malee caccabee burkutaa'a." 15 Waaqayyo Gooftaan, Qulqullichi Israa'el akkana jedha: "Deebi'uu fi boqochuudhaan ni fayyitu; tasgabbaa'uu fi abdachuudhaan ni jabaattu; isin garuu kana hin goone. 16 Isinis, 'Lakki, nu fardeenii ni baqanna' jettu. Kanaafuu isin ni baqattu! Isin, 'Nu fardeen ariifatanii fiiganiin ni gulufna' jettu. Kanaafuu warri isin gugsan ni saffisu! 17 Doorsisa nama tokkootiin, kumatu baqata; doorsisa nama shaniitiin immoo, isin hamma akkuma muka alaaba fiixee tulluu irra jiruu, akkuma faajjii gaara irra jiruu taatanii haftaniitti hundi keessan ni baqattu." 18 Ta'us Waaqayyo isiniif arjoomuu barbaada; isiniif na'uufis ni ka'a: Waaqayyo Waaqa murtii qajeelaa ti. Warri isa eeggatan hundi eebbifamoo dha. 19 Yaa saba Xiyoon, warri Yerusaleem keessa jiraattan, isin si'achi hin boossan. Yeroo isin gargaarsa barbaachaaf gara isaatti iyyattani inni dhugumaan isiniif arjooma! Akkuma dhaga'eenis deebii isiniif kenna. 20 Gooftaan buudeena rakkinaatii fi bishaan dhiphinaa siif kennu illee barsiisaan kee si'achi hin dhokatu; ati ijuma keetiin isa argita. 21 Ati yeroo gara mirgaatti yookaan gara bitaatti gortutti, dugda kee duubaan sagalee, "Karaan kana; isa irra deemi" jedhu tokko gurri kee ni dhaga'a. 22 Ati ergasii waaqota kee tolfamoo kanneen meetiin irra dibamee fi fakkiwwan kee kanneen warqeen itti uffifame sana ni xureessita; akkuma hucuuu xuraa'ummaas of irraa isaan darbattee, "Asii badaa!" jettaan. 23 Inni sanyii ati lafatti faacaafattuuf bokkaa siif kenna; miidhaan lafti baafatu kan misee fi kan akka malee baay'ate ta'a. Bara sana keessa loon kee lafa dheedaa bal'aa irratti bobba'u. 24 Qotiyoo fi harreen qotiisaa okaa filatamaa qorbii fi afarsaadhaan qulqulleeffame nyaatu. 25 Guyyaa badiisa guddaatti, yeroo qooxiwwan eegumsaa jijjiganitti yaa'awwan bishaanii tulluuwwanii fi gaarran ol dhedheeroo hunda irra yaa'u. 26 Gaafa Waaqayyo cabaa saba isaa hidhee warra madeesse illee fayyisutti ji'i akkuma aduu ifa; ifni aduus akkuma ifa guyyaa torbaa dachaa torba ni ifa. 27 Kunoo Maqaan Waaqayyoo aarii boba'uu fi duumessa gobbuu aaraatiin fagoodhaa dhufaa jira; afaan isaa dheekamsaan, arrabni isaas ibidda gubee balleessuun

guutameera. **28** Hafuurri inni baafatu akkuma laga guutee hamma morma ga'utti ol ka'uu ti. Inni gingilchaa badiisaatiin saboota gingilcha; inni luugama karaa irraa isaan balleessu ha'oo sabootaa keessa kaa'a. **29** Isin akkuma halkan ayyaana qulqulluu ayyaaneffattaniitti, faarfannaa ni faarfattu; garaan keessan ayyaana yeroo namoonni ulullee afuufaa gara tulluu Waaqayyooti, gara Kattaa Israa'elitti ol ba'an sanaa ni gammada. **30** Waaqayyo akka namoonni sagalee isaa surra qabeessa sana dhaga'an ni godha; inni akka isaan irree isaa kan aarii guddaa fi ibidda gubee balleessuun, bokkaa hamaadhaan, bakakkaa fi cabbiidhaan dhufaa jiru argan ni godha. **31** Sagaleen Waaqayyoo Asoorin ni caccabsa; bokkuu isaatiinis isaan barbadeessa. **32** Adabbiin ulee kan Waaqayyo isaan irra buusu hundi sagalee dibbeetiif fi sagalee kiraaraa of keessaa qaba; innis rukuttaa irree isaatiin waraana keessatti isaan lola. **33** Toofet dur qopheeffame; inni mootichaaf qopheeffame. Boolli ibiddaa isaa gad guuteffamee bal'ifamee hojjetame; innis ibiddaa fi qoraaniin guutameera; hafuurri afaan Waaqayyootii ba'us akkuma dinyii dhangala'uu akka inni boba'u godha.

31 Warra gargaarsa barbaacha gara Gibxitti gad bu'aniif, warra fardeen abdataniif warra gaariiwwan isaaniitiif fi jabina abbootii fardeen isaanii amanatanii garuu gara Qulqullicha Israa'el hin ilaalle yookaan gargaarsa Waaqayyoo hin barbaanneef wayyoo. **2** Ta'us inni ogeessa; balaas fiduu danda'a; inni waan jedhe irraa duubbatti hin deebi'u. Inni mana hamootaatti, warra namoota hammina hojjetan gargaaraniitti ni ka'a. **3** Warri Gibxi namootuma malee Waaqa miti; fardeen isaaniis foonuma malee hafuura miti. Yeroo Waaqayyo harka isaa diriirfatutti, inni gargaaru ni gufata; inni gargaaramus ni kufaa; isaan lachuu walii wajjin badu. **4** Waaqayyo akkana naan jedha: "Akkuma leenci, leenci guddaan tokko waan qabate irratti aadu sana, tuunni tiksootaa guutuun isatti wal waammatan iyyuu, inni iyya isaanii hin sodaatu; yookaan waa isaaniitiin hin raafamu; akkasuma Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u Tulluu Xiyoan irratti waraana banuuf gad bu'a. **5** Akkuma simbirroon mataa namaa irra naannoftu sana Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u Yerusaleemiif gaachana ta'a; inni gaachana ta'eeffii ishee baraara; ishee bira darba; ishee oolchas." **6** Yaa saba Israa'el, gara Isa akka malee itti fincilatan sanaatti deebi'aa. **7** Bara sana tokkoon tokkoon keessan waaqota tolfamoo harki keessan cubbamaan sun meetii fi warqee irraa hojjetee ture sana ni gattuutii. **8** "Asoor goraadee kan namaa hin ta'iniin kufti; goraadeen nama du'a hin ooltees isaan fixa. Isaan goraadee duraa baqatu; dargaggoonni isaaniis dirqamaan hojii humnaa hojjetu. **9** Da'oon isaaniis sababii sodaatiif ni jiga; ajajjoonni isaaniis faajjii waraanaa arganii hollatu" jedha Waaqayyo, inni ibiddi isaa Xiyoan keessa, kan boolli ibidda isaa immoo Yerusaleem keessa jiru sun.

32 Kunoo mootiin qajeelummaadhaan mo'a; bulchitoonnis murtii qajeelaadhaan bulchu. **2** Tokkoon tokkoon namaa akkuma da'annoo bubbee jalaa itti da'atanii, akkuma iddoo itti jabaa jalaa baqataniitti, akkuma bishaan gammoojjii keessa yaa'uutii fi akkuma gaaddisa kattaa guddaa kan lafa gogaa keessaa ni ta'a. **3** Ergasiis iji warra waa arguu hin dunuufatu; gurri warra waa dhaga'uus ni dhageeffata. **4** Qalbiin nama jarjaru tokkoo ni beeka; ni hubata; arrabni giingees qajeelchee qulqulleessee dubbata. **5** Si'achi gowwaan ulfina qabeessa hin jedhamu; addageenis baay'ee hin kabajamu. **6** Gowwaan sababii gowwummaa dubbatuuf qalbiin isaa hammina hojjeta; inni waan Waaqni hin jaallanne hojjeta; waa'ee Waaqayyoos dogoggora odeessa; inni nama beela'e beela hin baasu; nama

dheebote illee bishaan dhowwata. **7** Malli addaggee hammina; inni utuma iyyanni rakkattootaa qajeelaa ta'ee jiruu sobumaan hiyyeeyyii balleessuuf jedhee jal'ina yaada. **8** Namni ulfina qabeessi garuu karooa ulfaataa baasa; hojii ulfina qabeessa sanattis ni jabaata. **9** Yaa dubartoota akka malee boontan ka'aatii na dhageeffadhaa; yaa intallan waan nagaa qabdan of seetan waan ani jedhu dhaga'aa! **10** Isin warri waan nagaa qabdan of seetan erga waggaan tokko xinnuma darbee booddee ni hollattu; wayiniin ija hin kennu; yeroon itti iji walitti qabamus hin dhufu. **11** Yaa dubartoota boontuuwwan isin holladhaa; intallan waan nagaa qabdan of seetanis raafama! Uffata keessan of irraa baasaatii wayyaa gaddaa mudhii keessanitti hidhadhaa. **12** Lafa qotiisaa gaariif, muka wayinii ija naqatuufis laphee keessan dha'aa; **13** lafa uummata koo kan qoraattii fi sokorruun irratti guddatuuf laphee keessan dha'aa; dhugumaan manneen gammachuu hundaa fi magaalaa fandalaltuu kanaaf boo'aa. **14** Da'annoon ni ona; magalaan namni keessa guutes duwwaa hafti; magalaan jabduunii fi qooxiin eegumsaa bara baraan ni onu; iddoo harreen diidaa keessa burraaqxuu fi iddoo bushaayeen itti bobba'an ta'a; **15** hunsin hamma Hafuurri Qulqulluu gubbaadhaa nurratti dhungalaafamu fi hamma gammoojjiiin lafa qotiisaa gabbataa ta'ee lafti qotiisaa gabbataan immoo bosona fakkaatutti ta'a. **16** Murtii qajeelaan gammoojjii keessa jiraata; qajeelummaan immoo lafa qotiisaa gabbataa keessa jiraata. **17** Bu'aan qajeelummaa nagaa dha; faayidaan qajeelummaa immoo utuu hin bir'atin tasgabbiin bara baraan jiraachuu dha. **18** Sabni koo iddoo jireenyaa nagaa qabu, manneen baltii sodaa hin qabne iddoo boqonnaa jeequmsi hin jirre keessa jiraata. **19** Yommuu cabbiin bosona irratti bu'u, magaalattiin guutumaan guutuutti gad deebiti; **20** isin warri qarqara laga hundaatti sanyii faacaafatanii loon keessanii fi harroota keessan nagaan bobbaafattan akkam eebbifamoo dha.

33 Yaa barbadeessaa, ati kan hin barbadeeffamin siif wayyoo! Yaa gantuu, ati kan hin ganamin siif wayyoo! Ati yommuu barbadeessuu dhiiftutti ni barbadeeffamta; yommuu ganuu dhiiftuttis ni ganamta. **2** Yaa Waaqayyo, nu maari; nu si eeggannaa. Ati ganama ganama jabina keenya, yeroo dhiphinaatti immoo fayyina keenya nuuf ta'i. **3** Sagalee kakawwee keetiitiin, namoonni baqatu; yeroo ati ol kaatutti, saboonni ni bittinnaa'u. **4** Yaa saboota, akkuma hawwaannisi walitti qabamu sana boojiun keessan walitti qabama; namoonnis akkuma tuuta hawwaannisaa irra u'utaalu. **5** Waaqayyo ol ol jedha; inni ol gubbaa jiraataatii; inni murtii qajeelaa fi qajeelummaadhaan Xiyoonin guuta. **6** Inni bara keetii hundee amansiisaa, kuusaa fayyinaa, kan ogummaatii fi kan beekumsaa ta'a; Waaqayyoon sodaachuun furtuu badhaadhummaa kanaa ti. **7** Kunoo gootonni isaaniis sagalee ol fudhatanii daandii irratti iyyu; ergamoonni nagaas hiqqifatanii boo'u. **8** Karaawwan gurguddaan onaniiru; namni karaa irra deemu hin jiru. Walii galteen diigameera; dhuga baatonni ishee tuffatamaniiru; namni tokko iyyuu hin kabajamu. **9** Lafti ni boossi; ni barbadoofti; Libaanoon ni qaanofti; ni coollagdi; Shaaroon akka gammoojjii taati; Baashaanii fi Qarmeloos baala isaaniis harcaafatu. **10** Waaqayyo akkana jedha; "Ani amma nan ka'a; ani amma ol ol nan jedha; ani amma nan kabajama. **11** Isin habaqii ulfooftu; cidii deessu; hafuurri isin baafattan ibidda gubee isin fixuu dha. **12** Namoonni akkuma nooraa gubamu; akkuma qoraattii cirameettis ibiddi itti qabsiifama." **13** Isin warri fagoo jirtan waan ni hojjedhe dhaga'aa; warri dhi'oo jirtanis humna koo beeka! **14** Cubbamooni Xiyoan keessaa ni sodaatu; warri Waaqatti hin bulles hollachaa, "Nu keessaa eenyutu ibidda waa balleessu

wajjin jiraachuu danda'a? Nu keessaa eenyutu ibidda bara baraan hin dhaamne wajjin jiraachuu danda'a?" jedhu. **15** Namni qajeelummaan jiraatee dhugaa dubbatu, kan faayidaa karaa dabaatiin argamu lagatee harka isaa matta'aa fudhachuu irraa eggatu, namni marii nama ajjeesuu irraa gurra isaa cuqqaalatee jal'ina ilaaluu irraa ija isaa duunuufatu, **16** iddoo ol ka'aa irra jiraata; da'annoon isaas kattaajabaa ta'a. Buddeenni isaaf ni kennama; bishaanis isatti hin hir'atu. **17** Iji kee mooticha miidhagummaa isaatiin arga; biyya fagoo jirtu illee ni ilaala. **18** Atis akkana jettee garaa keetti raafama durii sana yaadda: "Ajajaan ol aanaan sun eessa jira? Namichi gibira fuudhu sun eessa jira? Ajajaan itti gaafatamaan gamoowwanii eessa jira?" **19** Ati si'achi saba hamaa, kan haasaan isaa namaaf hin galle, kan afaan isaa haaraa ta'ee fi hin hubatamne hin argitu. **20** Xiyoon, magaalaa ayyaana keenyaa hubadhuu ilaali; iji kee Yerusaleemin, iddoo jireenyaa nagaa qabu, dunkaana hin buqqifamne arga; qofoon ishee hin buqqifamu; yookaan funyoon ishee tokko iyyuu hin citu. **21** Waaqayyo achitti Humna keenya ta'a. Iddoon sunis akkuma lageen gurguddaatii fi burqaawwanii ta'a. Dooniin waraanaa kan batoodhaan oofamu tokko iyyuu isaan irra hin deemu; dooniin jabaan tokko iyyuu isaan irra hin qaxxaamuru. **22** Waaqayyo abbaa murtii keenyaatii; Waaqayyo seera nuuf kenna; Waaqayyo mootii keenya; inni nu fayyisa. **23** Funyoon kee laafeera; utubaan isaa jabaatee hin dhaabamne; sharaanis hin diriifamne. Ergasii boojiun baay'een ni qoodama; okkolaan iyyuu boojiu ni fudhata. **24** Namni Xiyoon keessa jiraatu kam iyyuu, "Na dhukkuba" hin jedhu; cubbuun warra achi jiraatanis ni dhiifamaaf.

34 Yaa saboota, isin as dhi'aadhaatii dhaggeeffadhaa; yaa namoota, isinis qalbeeffadhaa! Lafti haa dhageessu; kan ishee keessa jiraatu hundis, addunyaa fi wanni ishee keessaa ba'u hundinuu haa dhaga'an! **2** Waaqayyo saboota hundatti aareera; dheekkamsi isaa loltoota isaanii hunda irra bu'eera. Inni guutummaan guutuutti isaan barbadeessa; inni akka qalamaniif dabarsee isaan kenna. **3** Isaan keessaa warri du'an alatti gad darbataman; reeffi isaanii ni ajaa'a; tulluwwan dhiiga isaaniiitiin tortoru. **4** Raayaawwan samii hundinuu ni baqu; samiinis akkuma kitaaba maramaa ni marmarama; raayyaan urjiwwanii hundinuu akkuma baala wayinii coolagee, akkuma harbuu muka harbuu irraa harca'uutti harca'u. **5** Goraadeen koo samii keessatti hamma quufutti dhugeera; kunoo inni Edoomitti muruuf, gara saba ani guutummaan guutuutti barbadeesseetti gad bu'eera. **6** Goraadeen Waaqayyoo dhiiga keessa cuuphameera; inni coomaan, dhiiga xobbaallaawwan hoolaatii fi re'ootaatiin, moora kalee korbeeyyii hoolaatiin haguugameera. Waaqayyo Bozraa keessatti aarsaa, Edoom keessatti immoo qalma guddaa qopheesseeraatii. **7** Gafarsi isaan wajjin, jiboonnis korommii gurguddaa wajjin dhumu. Lafti isaanii dhiigaan jiiti; biyyoon isaanis moora quufa. **8** Waaqayyo guyyaa itti haaloo ba'u, waggaa itti waa'ee Xiyoon falmu qabaatii. **9** Burqaawwan Edoom leeleetti, biyyoon ishees dinyii boba'utti geeddarama; lafti ishee immoo leele boba'u ta'a! **10** Inni halkan yookaan guyyaa hin dhaamu; aarri isaas bara baraan ol ba'a. Lafti sun dhalootaa hamma dhalootaati ontee hafii; namni tokko iyyuu deebi'ee ishee keessaan hin darbu. **11** Cululleen gammoojjiiiti fi dhaddeen lafa sana ni fudhatu; urunguu fi arraagessi mana isaanii achitti ijaarratu. Waaqni Edoom irra, funyoo jeequmsaati fi madaalii badiisaa ni diriira. **12** Gurguddoonni ishee waan mootummaa jedhamee waamamu achi hin qabaatan; ilmaan mootota ishee hundi ni badu. **13** Masaraa ishee qoraatii, da'annoo ishee doobii fi sokorruutu dhaala. Isheen boolla waangoo, iddoo urunguun

jiraatu ni taati. **14** Uumamawwan gammoojjii waraabessa wajjin wal ga'u; hafuuronni hamoo re'ee diidaa fakkaatan wal waamu; uumamawwan halkanii achi boqotan; ofii isaaniitiifis iddoo aara galfannaa argatu. **15** Urunguun achitti man'ee ijaarratee hanqaaquu hanqaaqxi; cuucii yaaftees qoochoo jalatti kunuunfatti; allaatiinis dhirsaa fi niitii taatee achitti walitti qabamti. **16** Kitaaba Waaqayyoo keessaa ilaalaatii kan akkana jedhu dubbifadhaa: Isaan kanneen keessaa tokko iyyuu hin dhabamu; tokkittiin iyyuu dhirsaa ishee hin dhabdu. Afaan Waaqaa ajajeeraatii; Hafuurri isaas walitti isaan qaba. **17** Isatu qooda isaanii hiraaf; harki isaa safartuudhaan isaanii qooda. Isaan bara baraan qooda kana ni qabaatu; dhalootaa hamma dhalootaatis achi jiraatu.

35 Gammoojjii fi lafti gogaan ni gammadu; lafti onaan ni ililcha; ni daraaras. Akka arfaasee, **2** baay'inaan daraara; akka malee gammadees ililcha. Ulfinni Libaanoon, surraan Qarmeloosii fi Shaaroon ni kennamaaf; isaan ulfina Waaqayyoo, surraa Waaqa keenyaas ni argu. **3** Harka dadhabe jajjabeessaa; jilba laafes cimsaa; **4** warra garaan isaanii sodaatuun akkana jedhaa: "Jabaadhaa; hin sodaatinaa; Waaqni keessan ni dhufa; inni haaloo baasuuf dhufa; gatii malu qabatee isin oolchuuf ni dhufa." **5** Ergasii iji nama jaamaa ni banama; gurri nama tuudaas ni dhaga'a. **6** Gaafas namni naafti akkuma gadamsaa utaalaa; arrabni hidhamaanis gammachuudhaan faarfata. Bishaan gammoojjii keessaa, burqaanis gammoojjii keessaa cabsee ba'a. **7** Lafti nama gubu haroo, lafti gogaan immoo burqaa bishaanii ta'a. Boolla duraan waangoonni keessa ciisan irratti marga, shambaqqoo fi dhallaadduuti biqila. **8** Karaan guddaan tokko achi ni jiraata; innis, Karaa Qulqullinaa jedhamee waamama; inni warra Karaa sana irra deemaniif ta'a. "Xuraa'onni" isa irra hin deeman; gowwoonni achiinuu hin ba'an. **9** Leenci achitti hin argamu; yookaan bineensi hamaan achi irra hin ba'u; isaan achitti hin argaman. Garuu warra furaman qofatu achi irra deema; **10** warri Waaqayyoo isaan fure ni deebi'u. Isaan faarfannaadhaan Xiyoon seenu; gammachuun bara baraa mataa isaanii irra jiraata. Isaan gammachuu fi ililleedhaan guutamu; gaddii fi boo'ichi isaan irraa fagaatu.

36 Bara mootummaa Hisqiyaas mootichaa keessa waggaa kudha afuraffaatti Senaaheriib mootichi Asoor magaalawwan Yihuudaa kanneen dallaa jaba qaban hunda lolee ni qabate. **2** Ergasii mootichi Asoor, Raafaasqiis ajajaa waraana isaa loltoota hedduu wajjin Laakkiishii gara Yerusaleem, Hisqiyaas mootichatti erge. Ajajaan sunis jal'isii Haroo Ol aanu kan karra Lafa Qotiisaa Namicha Wayyaa Miicuutti geessu bira ga'ee dhaabate; **3** Eliyaqaqim ilmi Hilqiyaa bulchaan masaraa mootummaa, Shebnaa barreessaanii fi Yoo'aa ilmi Asaaf galmeessaan gara isaatti gad ba'an. **4** Ajajaan waraanaa sunis akkana isaanii jedhe; "Akkana jedhaa Hisqiyaasitti himaa: "Mootiin guddaan, mootichi Asoor akkana jedha: Of amanachuu kee kana maal irratti hundeeffatte? **5** Ati, "Ani tooftaa fi jabina waraanaa qaba" jetta; garuu dubbii faayidaa hin qabne dubbatta. Ati eenyun abdattee natti fincilta? **6** Kunoo ati Gibxin jechuunis ulee shambaqqoo caccabaa harka nama isatti irkату kamii iyyuu waraane madeessu sana abdatteerta! Fara'on Mootichi Gibxis nama isa abdatu hundaaf akkasuma. **7** Yoo ati, "Nu Waaqayyoo Waaqa keenya abdanna" naan jette, inni isuma Hisqiyaas iddoowwan sagadaa isaatii fi iddoowwan aarsaa isaa diigee Yihuudaa fi Yerusaleemiin, "Isin fuula iddoo aarsaa kanaa duratti waaqeffachuu qabdu" jedhe sana mitii? **8** "Amma kottuutti gooftaa koo mooticha Asoor wajjin dubbadhu; anis yoo

ati namoota farda yaabbatan qopheeffachuu dandeesse fardeen kuma lama siifin kennal! **9** Yoos ati yoo gaariiwwanii fi abbootii fardaatiif jettee Gibxin abdatte iyyuu, akkamiin qondaaltota gooftaa kootii keessaa ajajaa gad aanaa isaa illee of irraa deebisuu dandeesaa? **10** Ati waan ani dubbii Waaqayyoo malee biyya kana lolee barbadeessuuf dhufe seetaa? Waaqayyoo mataan isaa akka ani biyya kanatti duulee ishee barbadeessu natti dubbateera.” **11** Kana irratti Eliyaaqiiim, Shebnaa fi Yoo’aa ajajaa waraanaa sanaan, “Maaloo waan nu dhageenyuuf afaan warra Araamaayikiitiin garboota keetti dubbadhu. Utuma namoonni dallaa irra jiran dhaga’anii afaan Ibrootaatiin nutti hin dubbatin” jedhan. **12** Ajajaan waraanaa sun garuu akkana jedhee deebise; “Namni gooftaan koo akka ani waan kana itti himuuf itti na erge gooftaa keessanii fi isin qofaa? Namoota dallaa irra tataa’an warra akkuma keessan udaan ofii isaanii nyaatanii fincaan ofii isaanii dhuguu qabaniifis mitii?” **13** Ergasii ajajaan waraanaa sun ol ka’ee afaan Ibrootaatiin akkana jedhe; “Dubbii mooticha guddaa, dubbii mootii Asoor dhaga’aa! **14** Mootichi akkana jedha: Hisqiyaas isin hin gowwoomsin. Inni isin baasuu hin danda’u! **15** Hisqiyaas, ‘Waaqayyoo dhugumaan nu baasa; magaalaa kunis dabarfamtee harka mooticha Asooritti hin kennamtu’ jechuudhaan akka isin Waaqayyoon amanattaniif isin hin sossobin. **16** “Hisqiyaasin hin dhaggeeffatinaa. Mootiin Asoor akkana jedha: Ana wajjin nagaa buusaatii gara koo kottaa. Ergasii tokkoon tokkoon keessan muka wayiniitti fi muka harbuu keessan irraa ni nyaattu; boolla bishaan keessanii keessaa nu dhugdu; **17** kunis hamma ani dhufee gara biyya akkuma biyya keessanii jirtuu, gara biyya midhaanii fi daadhii wayinii haaratti, biyya buddeenaa fi iddoo dhaabaa wayiniitti isin geessutti ta’a. **18** “Hisqiyaas, ‘Waaqayyoo nu baraara’ jedhee isin hin dogoggorsin; Waaqni saboota kamii iyyuu takkumaa harka mooticha Asoor keessaa biyya ofii baafatee beekaa? **19** Waaqonni Hamaatii fi waaqonni Arfaad eessa jiru? Waaqonni Seefarwaayim eessa jiru? Isaan harka koo keessaa Samaariyaa baasaniiru? **20** Waaqota biyyoota kanneenii hunda keessaa kamtu biyyoota isaanii harka koo keessaa baasuu danda’e? Yoos Waaqayyoo akkamiin harka koo keessaa Yersaalemin baasuu danda’a ree?” **21** Namoonni garuu sababii mootichi, “Deebii hin keminaafii” jedhee ajajeef inuma kal’isan malee deebii tokko iyyuu hin kennine. **22** Kana irratti Eliyaaqiiim ilmi Hilqiyaa bulchaa masaraa mootummaa, Shebnaa barreessaanii fi luboota dura bu’oota hundi isaanii wayyaa gaddaa uffatan Isaayyaas raajicha ilma Amoos sanatti erge. **3** Isaanis akkana jedhanii isatti himan; “Hisqiyaas akkana jedha: Guyyaan kun akkuma yeroo daa’imni tokko dhalachuu ga’ee garuu dubartiin humna ittiin ciniinsifatee deessu dhabduutti guyyaa lubbamuu, kan dheekkamsaatii fi kan salphinaa ti. **4** Waaqayyoo Waaqni kee dubbii ajajaa waraanaa kan gooftaan isaa mootichi Asoor akka inni Waaqni jiraataatti qoosuuf erge sanaa dhaga’ee dubbii Waaqayyoo Waaqni kee dhaga’e sanaaf jedhee isatti dheekkama ta’a. Kanaafuu ati hambaawwan hamma ammaatti jiraniif kadhadu.” **5** Yommuu qondaaltonni Hisqiyaas Mootichaa gara Isaayyaas dhufanitti, **6** Isaayyaas akkana isaanii jedhe; “Akkana jedhaa gooftaa keessanitti himaa; ‘Waaqayyoo akkana jedha: Ati waan dhageesse jechuunis dubbii

garboonni mootii Asoor ittiin na arrabsan sana hin sodaatin. **7** Dhaggeeffadhaa! Ani akka inni oduu wayii dhaga’ee gara biyya ofii isaatti deebi’uuf hafuura tokko isa keessa nan kaa’a; achittis akka inni goraadeedhaan ajjeefamu nan godha.” **8** Ajajaan waraanaas yommuu akka mootiin Asoor Laakkiishii ba’ee deeme dhaga’etti, duubatti deebi’ee utuu mootichi Libnaa lolaa jiruu argate. **9** Senaaheriibis akka Tiirhaaq mootichi Itoophiyaa sun isa loluuf dhufaa jiru dhaga’e. Innis yommuu waan kana dhaga’etti, akkana jedhee Hisqiyaasitti ergamoota erge: **10** “Hisqiyaas mooticha Yihuudaatiin akkana jedha: Waaqni ati abdattu sun, ‘Yersaaleem dabarfamtee harka mootii Asooritti hin kennamtu’ jedhee si hin gowwoomsin. **11** Ati waan mootonni Asoor guutumaan guutuutti isaan balleessuudhaan biyyoota hunda godhan dhageesseerta. Ati immoo ni haftaa ree? **12** Waaqonni saboota abbootiin koo barbadeessan sanaa jechuunis waaqonni Goozaan, waaqonni Kaaraan, waaqonni Rezefii fi waaqonni namoota Eden kanneen Telaasaar keessa turan sanaa isaan oolchaniiru? **13** Mootiin Hamaati yookaan mootiin Arfaad eessa jira? Mootiin magaalaa Seefarwaayim, mootiin Heena yookaan mootiin Iwaa eessa jira?” **14** Hisqiyaas ergamoota sana harkaa xalayaa fuudhee dubbifate. Ergasii gara mana qulqullummaa Waaqayyooitti ol ba’ee xalayaa sana fuula Waaqayyoo duratti diriirse. **15** Hisqiyaas akkana jedhee Waaqayyoon kadhate: **16** “Yaa Waaqayyoo Waan Hunda Dandeesu, Waaqa Israa’el, kan Kiirubeel gidduu teessoo irra jirtu, si qofatu mootummoota lafaa hunda irratti Waaqa. Ati samii fi lafa uumteerta. **17** Yaa Waaqayyoo, gurra kee as qabiitii dhaga’i; yaa Waaqayyoo, ija kee banadhuu ilaali; dubbii Senaaheriib kan inni Waaqa jiraataa arrabsuuf erge kana hunda dhaggeeffadhu. **18** “Yaa Waaqayyoo, mootonni Asoor uummata kana hundaa fi biyyoota isaanii balleessuu dhugaa dha. **19** Isaan waaqota jaraa ibiddatti naqanii barbadeessaniiru; waaqonni sun mukaa fi dhagaa harka namaatiin soofaman turan malee waaqota hin turreetii. **20** Kanaafuu yaa Waaqayyoo Waaqa keenya, akka mootummoonni lafaa hundinuu akka ati qofti Waaqayyoo Waaqa taate beekaniif, harka isaatii nu baasi.” **21** Sanaa boodde Isaayyaas ilmi Amoos akkana jedhee Hisqiyaasitti ergaa erge; “Waaqayyoo Waaqni Israa’el akkana jedha: Sababii ati waa’ee Senaaheriib mooticha Asoor na kadhateef, **22** dubbii Waaqayyoo isaan mormuudhaan dubbate kunoo kanaa dha: “Intalli Xiyoon durbi qulqullittiin si tuffatee sitti qoosti. Intalli Yersaaleem yeroo ati baqattutti mataa ishee sitti raafii. **23** Kan ati itti qoostee arrabsite sun eenyu? Ati eenyutti sagalee kee ol fudhattee of tuulummaadhaan ija ol qabatte? Qulqullichuma Israa’el sanatti mitii! **24** Ati karaa ergamoota keetiitiin, Gooftaatti qoosteerta. Ati akkanas jetteerta; ‘Ani gaariiwwan koo hedduudhaan fiixee tulluuwaniitti, fiixee Libaanoon kan akka malee ol dheeratuttis ol ba’era. Ani birbirsawwan isaa akka malee dhedheeroo, gaattiraawwan isaa filatamoo sanas ciccireera. Ani fiixeeffaan isaa kanneen akka malee ol fagoo, bosonoota akka malee mimmiidhagoo qaqqabeera. **25** Ani biyya ormaatti boolla bishaanii qotadhee achitti bishaan dhugeera. Ani faana miilla kootiin lageen Gibxi hunda gogseera.’ **26** “Ati waan kana hin dhageenyee? Bara dheeraan dura anatu waan kana hojjete. Ani bara durii keessa waan kana nan karoofadhe; amma immoo hojii irra oolfadheera; kunis akka ati magaalawwan dallaa jabaa qaban diigdee tuulla dhagaa gootuu dha. **27** Namoonni isaanii humna dhabanii abdi kutataniis qaana’an. Isaan akkuma biqiltuu diidaa, akkuma biqiltuu kichuu tokkoo, akkuma marga mana gubbaatti biqilu kan utuu hin guddatin gubatee ti. **28** “Ani garuu lafa ati jirtu, yoom akka dhuftuu fi yoom akka deemtu, akka ati akka malee

natti aartu illee nan beeka. **29** Sababii ati akka malee natti aartee of tuulummaan kees gurra koo seeneef, ani funyaan keetti hokkoo koo, afaan keetti immoo luugama koo kaa'ee akka ati karuma dhufte sanaan deebitu sin godha. **30** "Yaa Hisqiyaas kun mallattoo siif ta'a: "Isin waggaa kana waan ofumaan biqilu, waggaa lammaffaatti immoo waanuma isa irraa latu nyaattu. Waggaa sadaffaatti garuu faacaafadhaa galfadhaa; muka wayiniis dhaabbadhaatii ija isaa nyaadhaa. **31** Ammas hambaan mootummaa Yihuudaa tokko, jalaan hidda baafatee gubbaan immoo ija naqata. **32** Yerusaaalem keessaa hambaan tokko, Tulluu Xiyooniitii immoo gareen warra badiisa jalaa ba'e tokkoo ni dhufa. Hinaaffaan Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uun waan kana ni raawwata. **33** "Kanaafuu Waaqayyoo waa'ee mooticha Asoor akkana jedha: "Inni magaalaa kana hin seenu, yookaan xiyya tokko illee asitti hin darbatu. Inni gaachana qabatee fuula isaa duratti hin dhi'aatu yookaan tuullaa biyyoo itti hin marsu. **34** Inni karuma dhufe sanaan ni deebi'a; magaalaa kanas hin seenu" jedha Waaqayyoo. **35** "Anis sababii ofii kootii fi sababii garbicha koo Daawitiif jedhee magaalaa kana nan eega; nan oolchaa!" Asoor ergasii ergaamaan Waaqayyoo gad ba'ee qubata warra Asoor keessatti nama kuma dhibba tokkoo fi saddeettamii shan fixe. Yommuu namoonni guyyaa itti aanu ganama bariin ka'anitti kunoo reeffi namaa lafa guutee ture. **37** Kanaafuu Senaaheriib mootichi Asoor qubata sana keessaa ba'ee baqate; Nanawweetti deebi'ees achi jiraate. **38** Gaaf tokko utuu inni mana sagadaa Waaqa isaa Nisrook jedhamuu keessatti garagaffachaa jiruu ilmaan isaa Adramelekii fi Sharezer goraaheedhaan isa ajjeesanii gara biyya Araaraatiitti baqatan. Ilmi isaa Eesarhadoonis iddoo isaa bu'ee mootii ta'e.

38 Bara sana keessa Hisqiyaas dhukkubsatee du'uu ga'ee ture. Isaayyaas ilmi Amoos raajichi gara isaa dhaqee, "Waaqayyoo akkana jedha: Mana kee tottoolfadhu; ati ni duuta malee hin fayyituutii" jedheen. **2** Hisqiyaasis fuula isaa gara keenyan manaatti garagalfatee akkana jedhee Waaqayyoon kadhate; **3** "Yaa Waaqayyoo, akka ani amanamummaa fi garaa tokkoon fuula kee dura jiraadhee waan fuula kee duratti gaarii ta'es hojjetee yaadadhu." Hisqiyaasis hiqqifatee ni boo'e. **4** Ergasiis dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Isaayyaas dhufe: **5** "Dhaqiiitti akkana jedhii Hisqiyaasitti himi; 'Waaqayyoo Waaqni abbaa kee Daawit akkana jedha: Ani kadhannaa kee dhaga'eera; imimmaan kees argeera; ani umurii kee irratti waggaa kudha shan siifan dabala. **6** Ani si'ii fi magaalaa kana harka mooticha Asooriitii nan baasa. Ani magaalaa kana nan eega. **7** "Kun mallattoo Waaqayyoo kan akka inni waan waadaa gale sana guutu mirkaneessuuf Waaqayyoo biraa siif kennamee dha: **8** Ani akka gaaddidduun aduu tarkaanfii kurnan gulantaa Aahaaz irraan gad bu'e sana dugda duubatti deebi'u nan godha." Kanaafuu gaaddidduun tarkaanfii kurnan gad bu'ee ture sun dugda duubatti deebi'e. **9** Barreeffama Hisqiyaas mootichi Yihuudaa erga dhukkubsatee fayyee booddee barreesse: **10** Anis, "Walakkaa umurii kootiitti, ani sii'ool seenuun qabaa? Bara jireenya koo kan hafes dhabuun qabaa?" nan jedhe. (Sheol h7585) **11** Ani akkanan jedhe; "Ani biyya jiraattotaa keessatti, lammaata Waaqayyoon hin argu; ani si'achi sanyii namaa hin ilaalu, yookaan warra addunyaa kana irra jiraatan wajjin hin jiraadhu. **12** Manni koo akkuma dunkaana tiksootaa buqqifamee narraa fudhatameera. Ani akkuma wayyaa dhooftuu jireenya koo marmareera; inni mi'a wayyaa dhooftuu irraa na kuteera; ati halkanii guyyaa na balleessita. **13** Ani hamma bariitii obsaan nan eeggadhe; inni garuu akka leencaa lafee koo hunda caccabse; ati halkanii guyyaas na balleessita. **14** Ani akka simbirroo

yookaan akkuma daalotee nan wace; akka gugee boossuus nan aade; iji koo gara samii ilaaluudhaan dadhabe; yaa Gooftaa ani rakkadheeraa kottuu na gargaari!" **15** Ani garuu maal jechuun danda'a? Inni natti dubbate; inni mataan isaas waan kana godhe. Ani waa'ee dhiphinaa lubbuu kootiif umurii koo guutuu gad of qabeen nan jiraadhu. **16** Yaa Gooftaa, namoonni waanuma akkasiitii jiraatu; hafuurrii koos isaanumaan jireenya argata. Ati na fayyiftee lubbuudhaanis na jiraachifte. **17** Dhugumaan akkas dhiphachuun koo faayidaa kootiif. Ati jaalala keetiin boolla badiisaa irraa na eegde; cubbuu koo hundas, dugda kee duubatti gatte. **18** Si'ool si galateeffachuu hin danda'utii; duutis si jajachuu hin danda'u. Warri qileetti gad bu'an, amanamummaa kee abdachuu hin danda'an. (Sheol h7585) **19** Isaan akkuma ani har'a gochaa jiru kana yaa jiraataa, yaa jiraataa jedhanii si jajatu; abbootiin waa'ee amanamummaa keetii ijoollee isaanitti ni odeessu. **20** Waaqayyoo na baraara; nus bara jireenya keenya guutuu, mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti mi'a ribuu irraa hojjetameen faarfanna. **21** Isaayyaas, "Maxinoo harbuu tolchaatii dhullaa isaa irra kaa'aa; innis ni fayyaa" jedhee ture. **22** Hisqiyaasis, "Akka ani gara mana qulqullummaa Waaqayyootii ol ba'uuf maaltu mallattoo ta'a?" jedhee gaafate.

39 Yeroo sanatti Meroodak Baladaan ilmi Baladaan mootiin Baabilon sababii akka Hisqiyaas dhukkubsatee fayyee dhaga'eef xalayootaa fi kenna geergee. **2** Hisqiyaasis ergamoota sana gammachuudhaan simatee waan mankuusa isaa keessa ture meetii, warqee, urgooftuu, zayitii qulqulluu akkasumas kuusaa mi'a lolaa isaa guutuu fi waan mankuusa isaa keessatti argamu hunda isaanitti argiisee. Wannii Hisqiyaas masaraa mootummaa isaa keessaa yookaan mootummaa isaa hunda keessaa isaanitti hin argisiisin tokko iyyuu hin turre. **3** Kana irratti Isaayyaas raajichi gara Hisqiyaas mootichaa dhaqee, "Namoonni sun maal jedhan? Isaan eessaa dhufan?" jedhee gaafate. Hisqiyaasis, "Isaan Baabilonii biyya fagoodhaa na bira dhufan" jedhee deebise. **4** Raajichi, "Jarri masaraa mootummaa keetii keessatti maal argan?" jedhee gaafate. Hisqiyaas immoo, "Isaan waan masaraa mootummaa koo keessa jiru hunda argan; wannii ani mankuusa koo keessaa isaanitti hin argisiisin tokko iyyuu hin jiru" jedheen. **5** Isaayyaasis kana irratti Hisqiyaasiin akkana jedhe; "Dubbiin Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uu dhaga'i: **6** Yeroon itti wannii masaraa mootummaa keetii keessa jiru hundii fi wannii abbootiin kee hamma har'aatti kuusan hundinuu saamamee gara Baabilonitti geeffamu tokko dhugumaan ni dhufa. Wannii tokko iyyuu hin hafu, jedha Waaqayyoo. **7** Sanyii kee keessaa namoonni tokko tokko, foonii fi dhiigni kee kanneen siif dhalatan booji'amanii masaraa mootummaa mooticha Baabilon keessatti xu'aashiiwwan ta'u." **8** Hisqiyaasis, "Dubbiin Waaqayyoo kan ati dubbatte kun gaarii dha" jedhee deebise. Inni, "Bara jireenya koo keessa nagaa fi tasgabbiin ni jiraata" jedhee yaadee tureetii.

40 Jajabeessaa; saba koo jajabeessaa; jedha Waaqni keessan. **2** Garaa Yerusaaaleentii dubbadhaa; hojiin garbummaa ishee akka dhume, gaatiin cubbuu ishee akka baafameef, isheen cubbuu ishee hundaaf harka Waaqayyootii adabbii dachaa akka fudhatte isheetti labsaa. **3** Sagalee akkana jedhee iyyu tokko: "Gammoojjii keessatti Waaqayyooof karaa qopheessaa; gammoojjii keessatti Waaqa keenyaaf karaa guddicha qajeelchaa. **4** Sululli hundi ni guutama; tulluu fi gaarii hundinuu gad deebifama; lafti wal caalu, wal qixxeeffama; lafti bu'aa ba'iinis dirree ta'a. **5** Ulfinni Waaqayyoo ni mul'ata; sanyiin namaa hundinuu tokkummaadhaan ni arga. Afaan Waaqayyoo dubbateeraatii." **6** Sagaleen tokko "Iyyi" jedha. Anis, "Maal jedheen iyya?" nan

jedhe. “Namni hundi akkuma margaa ti; ulfinni isaa hundis akkuma daraaraa dirree ti. 7 Sababii hafuurri Waaqayyo baafatu isaanitti bubbisuuf margi ni coollaga; daraaraanis ni harca’a. Dhugumaan namni marguma. 8 Margi ni coollaga; daraaraanis ni harca’a; dubbiin Waaqa keenya garuu bara baraan ni jiraata.”

9 Ati kan Xiyooneeif oduu gaarii fiddu, tulluu dheeraati ol ba’i. Ati kan Yerusaaaleemiif oduu gaarii fiddu, sagalee kee ol fudhuutii iyyi; ol fudhadhuu iyyi; hin sodaatin; magaalawwan Yihuudaatiinis, “Waaqni keessan kunoo ti!” jedhi. **10** Kunoo, Waaqayyo Gooftaan humnaan ni dhufa; irreen isaa jabaadhaanis ni bulcha. Kunoo, gatiin isaa isa wajjin jira; gatiin inni namaaf kennu isuma harka jira. **11** Inni akkuma tiksee tokkootti bushaayee isaa tikfata; xobbaallaawwan hoolaas irree isaatiin walitti qaba; ofitti qabees qoma isaatti hammata; haadhota hoolotaa warra hoosisanis suutuma oofa. **12** Bishaanota konyee isaatiin kan safare yookaan samiiwwan taakkuu isaatiin kan safare eenyu? Biyyoo lafaa safartuudhaan walitti kan qabe yookaan tulluuwwan madaaliidhaan gaarran immoo madaaliidhaan kan madaale eenyu? **13** Eenyutu Hafuura Waaqayyoo qajeelchuu danda’e? Yookaan namni gorsaa isaa ta’ee isa barsiise eenyu? **14** Waaqayyo hubannaa argachuuf eenyun gorsa gaafate? Daandii qajeelaas eenyutu isa barsiise? Eenyutu beekumsa isaaf kennee yookaan daandii hubannaa isa argisiise? **15** Dhugumaan saboonni akkuma cophaa baaldii keessaa ti; isaan akkuma awwaraa madaalii irra jiruutti ilaalamu; inni biyyoota bishaan gidduu illee akkuma biyyoo bullaa’aatti madaala. **16** Libaanon qorran iddoo aarsaatiif ga’u hin qabdu, yookaan horiin ishee aarsaa gubamuuf hin ga’an. **17** Fuula isaa duratti saboonni hundinuu wayittuu hin lakkaa aman; isaan akka ilaalcha isaatti homaattuu hin hedaman; gatiis hin qaban. **18** Yoos Waaqa eenyutti fakkeessitu? Fakkii kan wajjin isaa wal bira qabdu? **19** Waaqa tolfamaa tumtuu sibiilaatu baqsee tolcha; tumtuun warqeess warqee itti uffisa; fonca meetiitiinis ni miidhagsa. **20** Hiyyeessi aarsaa akkasii dhi’eessuu hin dandeenye tokko muka hin tortorre filata. Waaqa tolfamaa hin jigne dhaabuufis nama ogummaa hojii harkaa qabu barbaaddata. **21** Isin hin beektanii? Isin hin dhageenye? Wannu kan jalqabummaa kaasee isiniitti hin himamnee? Isin erga lafti hundeeffamtee jalqabee hin hubannee? **22** Inni geengoo lafaatii ol taa’a; ummanni lafaas akkuma korophisaa ti. Inni samiiwwan akkuma golgaatti diriirsa; akka dunkaana keessa jiraataniitiis isaan diriirsa. **23** Inni ilmaan moototaa faayidaa dhabsiisa; bulchitoota addunyaas harka duwwaa hambisa. **24** Akkuma isaan dhaabamaniin, akkuma isaan facaafamaniin, akkuma isaan lafa keessatti hidda yaafataniin, inni isaanitti bubblee; isaanis ni coollagan; obombolettiinis akkuma habaatiitti isaan haxaa’e. **25** “Isin eenyutti na fakkeessitu? Yookaan eenyutu aanan qixxaata?” jedha Qulqullichi. **26** Ija keessan ol fudhadhaatii samiiwwan ilaalaa: Eenyutu kanneen hunda uume? Isa tuuta urjiwwanii tokko tokkoon fidee tokkoo tokkoo isaanii maqaa maqaadhaan waamu sanaa dha. Sababii humna isaa cimaa sanaatii fi jabina isaa guddaa sanaatii isaan keessaa tokko iyyuu hin dhabamu. **27** Yaa Yaaqoob, yaa Israa’el, ati maaliif, “Karaan koo Waaqayyo duraa dhokateera; haajaan koos fuula Waaqa koo duratti tuffatameera” jettee guungumta? **28** Ati hin beektuu? Ati hin dhageenye? Waaqayyo Waaqa bara baraa ti; inni Uumaa handaara lafaa ti. Inni hin dadhabu yookaan haara hin galfatu; hubannaa isaas kan qoree bira ga’u hin jiru. **29** Inni dadhabdootaaf jabina kenna; nama laafaaf immoo humna dabala. **30** Ijoolleen iyyuu ni dadhabu; ni bututus; dargaggoonnis gufatanii kufu; **31** Warri Waaqayyoon abdatan garuu humna isaanii ni haaromfatu. Isaan

akkuma risaa qoochoodhaan barrisu; ni fiigu; hin dadhaban; ni deemu; hin bututan.

41 Waaqayyo akkana jedha; “Yaa biyyoota bishaan gidduu, fuula koo duratti cal’isaa! Saboonni jabina isaanii haa haaromfatan! Isaan fuula duratti ba’anii haa dubbatan; walii wajjin murtiidhaaf haa dhi’aannu. **2** “Kan ba’a biiftuutii nama tokko kakaasee qajeelummaadhaan tajaajila isaatiif isa waame eenyu? Inni saboota dabarsee harka isaatii kenna; moototaa isa jalatti bulcha. Inni goraadee isaatiin daaraa, xiyya isaatiinis habaqii bubbleedhaan bittinnaa’u isaan godha. **3** Inni isaan ari’ee, daandii miilli isaa irra deeme hin beekne irra nagaan darba. **4** Jalqabaa kaasee dhaloota waamee waan kana kan tolchee fi hojjete eenyu? Ani Waaqayyo isaa duraa ti; isa dhumaatiifis ani isuma.” **5** Biyyoonni bishaan gidduu arganii sodaatu; daariiwwan lafaa ni hollatu. Isaanis ni dhi’aatu; gara fuula duraattis dhufu; **6** tokkoon tokkoon namaa wal gargaara; obboleessa isaatiinis, “Jabaadhu!” jedha. **7** Tumtuun sibiilaa tumtuu warqee ni jajjabeessa; inni burruusaan wal qixxeessu, isa gemmoo irratti sibiila tumu jajjabeessa. Waa’ee sibiila walitti baqsuu, “Wanni kun gaarii dha!” jedha. Akka inni hin sochooneefis Waaqa tolfamaa sana misaaraan walitti qabsiisa. **8** “Ati garuu, yaa garbicha koo Israa’el, yaa Yaaqoob kan ani filadhe, sanyii Abrahaam michuu kootii, **9** ani handaara lafaatii si fudhadhe; golee fagoodhaan si waammadhe. Ani, ‘Ati garbicha koo ti’ siin jedhe; ani si filadheera; si hin gannes, **10** Kanaafuu ati hin sodaatin; ani si wajjin jiraatii; hin raafamin; ani Waaqa keetii. Ani sin jabeessa; sin gargaaras; ani harka koo mirgaa qajeelaa sanaan hirkisee ol sin qaba. **11** “Kunoo, warri sitti aaran hundi, ni qaana’u; ni salphatus; warri siin morman akka waan hin jirree ta’u; ni badus. **12** Ati diinota kee barbaadduu iyyuu, isaan hin argatu. Warri waraana sitti banan, guutummaan guutuutti akka waan hin jirree ta’an. **13** Ani Waaqayyo Waaqni kee harka kee mirgaa nan qabaatii; inni, ‘Hin sodaatin; ani sin gargaaraa’ siin jedhus anuma. **14** Yaa Yaaqoob raammoo nana, Yaa Israa’el xinnoo nana hin sodaatin; ani mataan koo sin gargaaraatii” jedha Waaqayyo, Furaan kee, Qulqullichi Israa’el sun. **15** “Ani kunoo, meeshaa ittiin midhaan dha’an, meeshaa haaraa fi qaramaa kan ilkaan baay’ee qabu sin taasisa. Ati tulluuwwan dhooffee caccabsita; gaarran immoo akka habaqii goota. **16** Ati jara ni afarsita; qilleensis ol isaan fudhata; bubbleen jabaan isaan bittinneessa. Ati garuu Waaqayyotti ni gammadda; Qulqullicha Israa’elini ulfina argatta. **17** “Hiyyeeyyii fi rakkattoonni bishaan barbaadu; garuu homaa hin argatan; arrabni isaanii dheebuudhaan goggogeera. Ani Waaqayyo garuu deebii nan kennaaf; ani Waaqni Israa’el jara hin gatu. **18** Lafa ol ka’aa qullaa irraa lagan nan yaasa; sululoota keessa immoo burqaa nan burqisiisa. Gammoojjii haroo bishaaniitti, lafa goges burqaa bishaaniitti nan geeddara. **19** Gammoojjii keessatti gaattiraa, laaftoo, kusaayee fi ejersa nan biqilcha. Lafa onaa keessatti immoo, Birbira, qararoo fi hadheessa wal faana nan dhaaba. **20** Kunis akka namoonni akka harki Waaqayyoo waan kana hojjete, akka Qulqullichi Israa’el waan kana uume arganii beekaniif, akkasumas akka hundi isaanii waan kana qalbeeffatanii hubataniif. **21** “Dhimma keessan dhi’eeffadhaa” jedha Waaqayyo; “Ragaa keessan fidadhaa” jedha mootiin Yaaqoob. **22** “Akka isaan waan ta’uuf jiru nutti himaniif, waqoota keessan tolfamoo fidadhaa. Akka nu isaan hubannee waan isaan dhuma irratti ta’an beeknuuf, wantoonni bara dur maal akka turan nutti himaa. Yookaan wantoota dhufuuf jiran nutti odeessaa; **23** akka nu akka isin waqota taatan beeknuuf, waan fuul duratti ta’uuf jiru nutti himaa. Akka nu rifannee sodaan guutamuuf, waan gaarii yookaan waan hamaa hojjedhaa. **24** Kunoo isin wayittuu

hin hedamtan; hojiin keessanis gonkumaa gatii hin qabu; kan isin filatu kam iyyuu jibbiisaa dha. **25** “Ani nama tokko kaabaa nan kaase; innis dhufa; inni ba’a biiftuutti dhufus maqaa koo ni waammata. Inni akkuma suphee dhooftuun suphee dhidhiitu sana, bulchitoota akka dhoqqeetti dhidhiita. **26** Akka nu beekuu dandeenyuuf eenyutu jalqabumaa kaasee waan kana dubbate? Yookaan akka nu, ‘Inni sirrii dha’ jechuu dandeenyuuf eenyutu duraan dursee waan kana dubbate? Eenyu iyyuu waan kana hin himne; namni tokko iyyuu duraan dursee hin himne; namni tokko iyyuu dubbii keessan hin dhageenye. **27** Namni jalqabatti, ‘Kunoo isaan as jiru!’ jedhee Xiyoonitti hime ana ture. Ani nama oduu gaarii himu tokko Yerusaalemiif kenneera. **28** Ani nan ilaale; garuu homtuu hin turre; isaan keessaa namni gorsa kennu tokko iyyuu hin jiru; yommuu ani isaan gaafadhus namni deebii kennu tokko iyyuu hin jiru. **29** Kunoo, hundi isaanii faayidaa hin qaban! Hojiin isaanii gatii hin qabu; fakkiwwan isaanii qilleensuma duwwaa dha.

42 “Tajaajilaa koo inni ani utabee dhaabu, filatamaan koo kan ani itti gammadu isina; ani Hafuura koo isa irra nan kaa’a; inni sabootaaf murtii qajeelaa ni kenna. **2** Inni hin wacu yookaan hin iyyu; yookaan daandii irratti sagalee isaa hin dhageessisu. **3** Shambaqqoo buruqe hin cabsu; fo’aa ibsaa kan seequs hin dhaamsu. Inni amanamummaadhaan murtii qajeelaa ni fida; **4** hamma murtii qajeelaa lafa irratti fidutti, inni hin dadhabu; abdiis hin kutatu. Biyyoonni bishaan gidduu seera isaa ni abdutu.” **5** Waaqayyo Waaqni samiiwwan uumee diriirise, inni lafaa fi wantoota ishee keessa jiran hunda hojjete, inni saba isheetiif hafuura baafatan kennee warra ishee irra jiraataniif jireenya kenne sun akkana jedha: **6** “Ani Waaqayyo qajeelummaadhaan si waameera; harka kees nan qaba. Ani si eegee sabootaaf kakuu, Namoota Ormaatiif immoo ifa sin taasisa; **7** atis ija jaamotaa ni banta; mana hidhaatii booji’ amtoota ni hiikta; warra dukkana keessa jiraatanis hidhaadhaa ni baafata. **8** “Ani Waaqayyo; maqaan koo kanaa dha! Ani ulfina koo kan biraatiif, galata koos waqoota tolfamoo dabarsee hin kennu. **9** Kunoo wanni duraanii raawwatameera; anis waan haaraa nan dubbadha; utuu isaan hin biqilin, ani waa’ee isaanii sitti nan odeessa.” **10** Isin warri galaana butanii fi wantoonni achi keessa jiraattan hundi, biyyoonni bishaan gidduu fi warri achi keessa jiraattan hundi, faarfanna haaraa Waaqayyoo faarfadhaa; handaara lafaatiis galata isaa faarfadhaa. **11** Gammoojjii fi magaalawwan ishee sagalee isaanii ol haa fudhatan; gandoonni Qeedaa keessa jiraatan haa gammadan. Namoonni Seelaa gammachuudhaan haa faarfatan; fiixee tulluuwwanii irraa haa iyyan. **12** Isaan Waaqayyoo ulfina haa kennan; biyyoota bishaan gidduu keessattis galata isaa haa labsan. **13** Waaqayyo akka nama jabaa tokkootti ni duula; akka goota tokkoottis onnee isaa kakaasa; sagalee ol fudhatees ni dhaadate; diinota isaa irrattis ol aantummaa argata. **14** “Ani yeroo dheeraaf cal’iseera; ani afaan qabadhee of dhowweera. Amma garuu akka dubartii ciniinsuun qabeetti nan iyya; nan argana; hafuurris na cita. **15** Ani tulluuwwanii fi gaarran nan onsa; biqiltuuwwan isaanii hundas nan gogsa; ani lageen biyyoota bishaan gidduutti nan geeddara; haroowwanis nan gogsa. **16** Ani jaamota karaa isaan hin beekne irra nan qajeelcha; daandii duraan hin beekamin irra nan deemsisa; ani dukkana fuula isaanii dura jiru ifatti nan geeddara; lafa bu’aa bayiis wal nan qixxeessa. Wanni ani hojjedhu kanneenii dha; ani isaan hin dhiisu. **17** Warri waaqota tolfamoo amanatan, kanneen fakkiwwanii, ‘Isin waaqota keenya’ jedhan garuu duubatti deebi’u; ni salphatus. **18** “Isin duudota nana, dhaga’aa; jaamota nana, ilaalaa; argaas! **19** Tajaajilaa koo

malee jaamaan eenyu? Duudaan akka ergamaa ani ergu sanaa eenyu? Jaamaan akka nama anaaf of kennee, jaamaan akka Garbicha Waaqayyoo eenyu? **20** Ati waan baay’ee argite; garuu hin qalbeeffanne; gurri kee banaa dha; garuu ati waan tokko iyyuu hin dhageessu.” **21** Waa’ee qajeelummaa isaatiif jedhee seera isaa guddisuu fi ulfina qabeessa gochuun Waaqayyoon gammachiiseera. **22** Sabni kun garuu saba saamamee booji’amee dha; hundi isaanii boolla keessatti kiyoodhaan qabamaniiru; mana hidhaa keessas dhokfamaniiru. Isaan fudhatamaniiru; kan isaan baraarush hin jiru; isaan booji’amaniiru; namni, “Isaan deebisaa” jedhus hin jiru. **23** Isin keessaa eenyutu waan kana dhaggeeffata? Bara dhufuuf jiru keessas eenyutu qalbeeffatee dhaga’a? **24** Eenyutu Yaaqoobin bojuuf, Israa’eliniis saamtotatti dabarsee kenne? Kan nu cubbuu itti hojjenne, Waaqayyo miti? Isaan sababii karaa isaa duukaa hin buuneef, seera isaatiif hin ajajamne. **25** Kanaafuu inni dheekkamsa isaa boba’aa sana, waraana hamaas isaantiif erg. Arraba ibiddaatin isaan marse; isaan garuu hin hubanne; ibiddi sunis isaan gube; isaan garuu hin qalbeeffanne.

43 Amma garuu yaa Yaaqoob, Waaqayyo inni si uume, yaa Israa’el, inni si tolche akkana jedha: “Ani si fureeraatii hin sodaatin; ani maqaa keetiin si waameera; ati kan koo ti. **2** Yommuu ati bishaan keessa dabartu, ani si wajjinan jira; yommuu ati lageen ceetus, isaan si hin liqimsan. Yommuu ibidda keessa deemtu, ati hin gubattu; arrabni ibiddaas si hin gubu. **3** Ani Waaqayyo Waaqni kee, Qulqullichi Israa’el Fayyisaa keeti; ani biyya Gibxi furii keetiif, qooda kee immoo Kuushii fi Saabaa nan kenna. **4** Waan ati ija koo duratti jaallatamaa fi kabajamaa taateef, anis waanan si jaalladhuuf, qooda kee namoota qooda lubbuu keetiif immoo saboota nan kenna. **5** Ani si wajjinan jiraatii hin sodaatin; ani ijoollee kee ba’a biiftuutti nan fida; lixa biiftuutiis walitti sin qaba. **6** Ani Kaabaan, ‘Isaan gad dhiisi!’ Kibbaan immoo ‘Isaan hin dhowwin’ nan jedha. Ilmaan koo fagoodhaa, intallan koo immoo handaara lafaatii fidi; **7** kan maqaa kootiin waamame hunda, kanneen ani ulfina kootiif uume, warra ani tolchee fi hojjedhe sana fidaa.” **8** Warra utuu ija qabanuu jaamanii utuu gurra qabanuu duudan gad baasi. **9** Sabni hundi tokkummaadhaan walitti haa qabamu; namoonnis wal haa ga’an. Isaan keessaa namni duraan dursee waan kana nutti himnee wantoota duraas nuuf labse eenyu? Akka warri kaan dhaga’anii, “Kun dhugaa dha” jedhaniif, akka dhugaa qabeeyyii ta’uun isaanii mirkaneeffamuuf isaan dhuga baatota isaanii haa dhi’eefatan. **10** Waaqayyo akkana jedha; “Akka isin beektanii na amantaniif akka ani isa ta’es akka lubhattaniif isin dhuga baatota koo, garbicha koo kan ani filadhee dha. Anaan dura waaqni hin hojjetamne; anaan booddees hin jiraatu. **11** Ana, anuma qofatu Waaqayyo; ana malees fayyisaan biraa hin jiru. **12** Ani mul’iseera; fayyiseera; labseera; ana malee waaqni ormaa gidduu keessan hin turre. Akka ani Waaqa ta’e, isin dhuga baatota koo ti” jedha Waaqayyo. **13** “Bara duritiif jalqabee ani isuma. Namni tokko iyyuu harka kootii waa baasuu hin danda’u. Ani nan hojjedha; eenyutu dhowwu danda’a?” **14** Waaqayyo Furiin kee, Qulqullichi Israa’el akkana jedha: “Ani isiniif jedhee Baabilonitti loltoota ergee doonniwwan isaan ittiin boonaniin namoota Baabilon hunda booji’ee nan fida. **15** Ani Waaqayyo, Qulqullicha keessan, Uumaa Israa’el, Mootii keessanii dha.” **16** Waaqayyo inni, galaana keessaan karaa, bishaanota jajjaboo keessaan immoo daandii tolche akkana jedha; **17** inni gaariwwanii fi fardeen, loltoota fi gargaartota isaanii tokkummaadhaan ari’ee baase akkana jedha; isaan achuma ciiciisu; lammatas hin ka’an; akkuma fo’aa ibsaattis dhaamanii badu; **18** “Wantoota durii

irraanfadhaa; waan darbettiis hin cichinaa. **19** Kunoo, ani waan haaraa tokko nan hojjedhaa! Innis amma ni biqila; isin hin hubattanii? Ani gammoojjii keessatti karaa nan qopheessa; lafa onaa keessattis burqaa nan burqisiisa. **20** Bineensonni bosonaa, waangoowwanii fi guchiiwwan ulfina naaf kennu; akka sabni koo kan ani filadhe dhuguuf, ani gammoojjii keessatti bishaan, lafa onaa keessattis burqaa nan kennaatii; **21** sabni ani ofii kootiif filadhe akka na galateeffatuuf ture. **22** “Yaa Yaaqoob, ati garuu na hin waammanne; yaa Israa’el, ati fuula koo duratti dadhabdeerta. **23** Ati aarsaa gubamuu fi hoolota naaf hin fidne; yookaan aarsaa keetiin ulfina naaf hin kennine. Ani aarsaa midhaaniitiin si hin rakkifne; yookaan aarsaa isaanaa gaafachuudhaan si hin dadhabsiifne. **24** Ati qundhii urgaa gaarii qabu naa hin binne; yookaan cooma qalma keetiitiin na hin quubsine. Garuu ba’aa cubbuu keetii natti feete; yakka keetiinis na dadhabsiifte. **25** “Kan ofii kootiif jedhee yakka kee sirraa haqee cubbuu kees deebi’ee hin yaadanne, ani anuma. **26** Mee waan darbe irra naa deebi’i; walitti dhufnee dubbii kana irratti haa falminu; dubbii kee dhi’effadhuutii qajeelaa ta’uu kee mirkaneeffadhu. **27** Abbaan kee kan jalqabaa cubbuu hojjete; barsiistonni kee natti fincilaan. **28** Kanaafuu ani itti gaafatamtoota mana qulqullummaa keetii nan salphisa; Yaaqoobin badiisaaf, Israa’elin immoo tuffiif dabarsee nan kenna.

44 “Amma garuu yaa Yaaqoob garbicha ko, yaa Israa’el kan ani si filadhe, dhaggeeffadhu. **2** Waaqayyo inni si uume, kan gadameessa keessatti si tolche, inni si gargaaru sun akkana jedha: Yaa garbicha koo Yaaqoob, yaa Yishuruun kan ani si filadhe hin sodaatin. **3** Ani lafa dheebote irratti bishaan, lafa gogaa irratti burqaa nan dhangalaasati; ani ijoollee kee irratti Hafuura koo, sanyii kee irratti immoo eebba koo nan dhangalaasa. **4** Isaan akkuma marga bishaan gidduutii fi akka muka alaltuu kan qarqara lagaa jiruutti ni lalisu. **5** Namni tokko, ‘Ani kan Waaqayyoo ti’ ofiin jedha; kan biraa maqaa Yaaqoobin of waama; kaan immoo harka isaa irratti, ‘Ani kan Waaqayyoo ti’ jedhee barreeffata; maqaa Israa’eliinis of waama. **6** “Waaqayyoo Mootii fi Furiin Israa’el Waaqayyoon Waan Hunda Danda’u akkana jedha: Ani kan jalqabaa ti; ani kan dhumaatis; ana malee Waaqni biraa hin jiru. **7** Yoos kan akka koo eenyu? Mee inni hafuura haa baafatu. Inni waan erga ani saba koo kan durii hundeessee as ta’e, waan hamma ammaatti hin ta’in haa dubbatu; fuula koo durattis haa ibsu; waan gara fuulduraatti ta’u illee duraan dursee haa himu. **8** Hin rifatinaa; hin sodaatinaa. Ani waan kana labsee bara dheeraan dura sitti hin himnee? Isin dhuga baatota koo ti. Ana malee Waaqni biraa jiraa? Lakkii, Kattaan biraa hin jiru; ani tokko iyyuu hin beeku.” **9** Warri waaqota tolfamoo tolchan hundi gatii hin qaban; wanni isaan hawwan faayidaa hin qabu. Warri isaaniif falmanis jaamota; isaan beekumsa hin qaban; kanaafuu ni qaaneffamu. **10** Eenyutu waaqa tolfamaa fi fakkii homaa isa hin fayyadne tolcha? **11** Isaa fi namni akka isaa ni qaaneffama; ogeeyyiin hojii harkaas namootuma malee homaa miti. Isaan hundi walitti qabamanii iddoo tokko haa dhaabatan; isaan ni na’u; ni salphatus. **12** Tuuntuun meeshaa ittiin wa tumu harkatti qabatee cilee boba’u irratti ittiin hojjete; inni burruusan waaqa tolfamaa tolcha; irree isaa jabaadhaanis ni miidhagasa. Inni ni beela’a; humnas ni dhaba; bishaan hin dhugu; ni gaggabas. **13** Namni muka soofu funyoodhaan safara cilaattiidhaan mallattoo itti godha; qirixiidihaan qirixee safartuudhaan mallattoo itti godha. Fakkii namaatiin hojjeta; akka inni galma waaqeffannaa keessa jiraatuufis miidhagina namaa itti tolcha. **14** Inni birbira mura; gaattiraa yookaan qilxuu filata. Akka inni mukkeen bosonaa keessatti guddatuuf ni dhiisa; yookaan hadheessa

dhaaba; bokkaanis isa guddisa. **15** Mukni sun qoraan bobeeffamu ta’a; namni muraasa isaa fudhatee bobeessee qaqaammata; ibidda qabsiisee buddeena ittiin tolfata. Waaqa sobaas tolfatee waaqeffata; waaqa tolfamaas tolfatee gad jedhee sagadaaf. **16** Gartokkee mukkeen sanaa ni bobeesa; isa irratti nyaata bilcheeffata; foonis irratti waadatee hamma quufutti nyaata. Ibidda qaqaammachaa, “Ishoo! Ibiddi natti ho’e; ibidda nan arga” jedha. **17** Mukkeen hafaniin immoo waaqa sobaa, waaqa isaa tolfamaa tolfata; gad jedhees ni sagadaaf. Isa kadhatees, “Situ Waaqa koo ti; na baraari” jedhaan. **18** Isaan homaa hin beekan; homaa hin hubatanis; akka arguu hin dandeenyeef iji isaanii haguugameera; akka hin hubanneefis qalbiin isaanii cufameera. **19** Namni tokko iyyuu itti hin yaadu; namni tokko iyyuu akkana jechuuf beekumsa yookaan hubannaa hin qabu; “Ani walakkaa isaa qoraan godhadheera; cilee isaa irratti buddeena tolfadhee foon ittiin waaddadhee nyaadheera. Ani amma waan hafe kanaan waan jibbiisaa nan hojjedhaa? Ani gad jedhee jirmaaf sagaduu qabaa?” **20** Inni daaraa nyaata; garaan gowwoomfames karaa irraa isa jal’iseera; inni of oolchuu yookaan, “Wanni harka koo mirgaa keessa jiru kan soba mitii?” jechuu hin danda’u. **21** “Yaa Yaaqoob, ati waan kana yaadadhu; yaa Israa’el, ati garbicha koo ti. Ani si tolcheera; atis garbicha koo ti; yaa Israa’el, ani si hin dagadhu. **22** Ani yakka kee akkuma duumessaa, cubbuu kees akkuma hurrii ganamaa haxaa’ee balleessera. Ani si fureeraatii, ati gara kootti deebi’i.” **23** Yaa samiwwan, Waaqayyoo waan kana godheeraatii gammachuudhaan faarfadhaa; yaa qileewwan lafa, gammachuudhaan iyyaa. Isin yaa tulluuwwan, bosoonnii fi mukkeen keessan hundi lililchaa; Waaqayyoo Yaaqoobin furee Israa’el keessatti ulfina isaa ibseeraatii. **24** “Waaqayyoo Furiin kee, kan gadameessa keessatti si tolche akkana jedha: Ani Waaqayyoo Tolchaan waan hundaa isa samiwwan diriire, isa ofuma kootiin lafa illee diriiree dha; **25** isa mallattoo raajota sobaa busheessee ilaaltota raatessu, isa ogeeyyii duubatti deebisee beekumsa isaanii faayidaa dhabsisuu dha; **26** isa dubbii garboota isaa mirkaneessee raajii ergamoota isaa fiixaan baasu, isa, ‘Isheen iddoo jireenyaa ni taati’ jedhee waa’ee Yerusaleem dubbate, isa, ‘Isaan ni ijaaramu, diigamaa isaanis nan haaromsa’ jedhee waa’ee magaalawwan Yihuudaa dubbatuu dha; **27** isa tuujubaan, ‘Ati gogi; ani lageen kee nan gogsa’ jedhu, **28** isa Qirosin, ‘Inni tiksee koo ti; fedhii koo hundas ni raawwata; inni waa’ee Yerusaleem, ‘Isheen deebifamtee haa ijaarantu’ waa’ee mana qulqullummaa immoo, ‘Hundeen isaa haa hundeeffamu’ jedhee dubbatu sun anuma.’

45 “Waaqayyoo dibamaa isaa Qiros, kan ani saboota isa jalatti bulchuu fi hidhannaa moototaa hiiksisuuf jedhee harka isaa mirgaa qabee akka karrawwan hin cufamneef, balbalawwan banuuf sanaan akkana jedha: **2** Ani fuula kee dura deemee tulluuwwan wal nan qixxeessa; karrawwan naasii nan caacabsa; danqaraawwan sibiilaas nan kukkuta. **3** Ati akka ani Waaqayyoo Waaqa Israa’el isa maqaa keetiin si waamu ta’e akka beektuuf, ani badhaadhummaa dukkana keessaa, qabeenya lafa dhoksaatti kuufames siif nan kenna. **4** Ati na beekuu baattu iyyuu, ani garbicha koo Yaaqoobiif, Israa’el filatamaa kootiif jedhee maqaa keetiin si waameera; maqaa ulfinaas siif kenneera. **5** Ani Waaqayyoo; ana malee kan biraa hin jiru; ana malee Waaqni tokko iyyuu hin jiru. Ati na beekuu baattu iyyuu, ani sin jabeessa; **6** Kunis akka namoonni ba’a biiftuutti hamma lixa biiftuutti, ana malee kan biraa akka hin jirre beekaniif. Ani Waaqayyoo; ana malee tokko iyyuu hin jiru. **7** Ani ifa nan tolcha; dukkanas nan uuma; badhaadhummaa nan fida; balaas nan uuma; ani Waaqayyoo wantoota kanneen hunda nan godha. **8**

“Yaa samiiwwan, isin ol gubbaadhaa qajeelummaa roobsaa; duumessoonnis gad coccobaa. Lafi haa banamtu; fayyinni haa biqilu; qajeelummaanisa wajjin haa guddatu; ani Waaqayyo waan kana uumeera. **9** “Qiraaci qiraaciidhuma lafaa ta’ee Uumaa isaatiin wal loluuf wayyoo. Supheen, suphee dhooftuudhaan, ‘Ati maal hojjechaa jirta?’ jedhaa? Hojiin ati hojjettus, ‘Inni harka hin qabu’ siin jedhaa? **10** Nama Abbaadhaan, ‘Ati maal dhalchite?’ yookaan haadhaan, ‘Ati maal deesse?’ jedhuuf wayyoo. **11** “Waaqayyo, Qulqullichi Israa’el Uumaan ishee sun akkana jedha: Isin waa’ee wantoota dhufuuf jirani jechuunis, ‘Waa’ee ijoollee kan na gaafadhaa; yookaan waa’ee hojii harka koo na ajajaa.’ **12** Kan lafa tolchee namas ishee irratti uume ana. Harki koo samiiwwan diriirseera; raayyaa isaanii hundas ajajeera. **13** Ani qajeelummaa kootiin Qirosin ol nan kaasa: Karaa isaa hundas wal nan qixxeessa. Inni magaalaa koo deebisee ijaara; booji’amtota koos bilisa baasa; garuu gatiidhaan yookaan badhaasaan miti, jedha Waaqayyoon Waan Hunda Danda’u.” **14** Waaqayyo akkana jedha: “Qabeenyi Gibxii fi daldalli Itoophiyaa, namoonni dhedheeroon Saabaa, garaa kee ni dhufu; kan kees ni ta’u; isaan foncaadhaan hidhamanii dugda duubaan si duukaa ni bu’u. Fuula kee durattis gad jedhanii ‘Dhugumaan Waaqni si wajjin jira; isa malees tokko iyyuu hin jiru; isa malees Waaqni biraa hin jiru’ jedhanii si kadhatu.” **15** Yaa Waaqi, Fayyisaa Israa’el, ati dhugumaan Waaqa of dhokisuu dha. **16** Warri waaqota tolfamoo tolchan hundinuu ni qaana’u; ni salphatu; walii wajjinis salphina keessa bu’u. **17** Israa’el garuu fayyina bara baraatiin Waaqayyo ni fayyifama; isin bara baraan hin qanooftan; yookaan hin salphattan. **18** Waaqayyo akkana jedha; kan samiiwwan uume, inni Waaqa; inni lafa miidhagsee tolchee ishee hundeesse; inni akka isheen iddoo jireenyaa taatuuf ishee uume malee akka isheen ona taatuuf ishee hin uumne; inni akkana jedha; “Ani Waaqayyo; ana malee kan biraa hin jiru. **19** Ani biyya dukkanaa keessaa dhoksaadhaan hin dubbanne; ani sanyiiwwan Yaaqoobiin, ‘Akkasumaan na barbaadaa’ hin jenne. Ani Waaqayyo dhugaa nan dubbadha; waan qajeelaan nan labsa. **20** “Walitti qabamaa kottaa; isin baqattoonni sabootaa wal ga’aa. Warri waaqa tolfamaa muka irraa hojjetame baatan, kanneen waaqota fayyisuu hin dandeenye kadhatan homaa beekumsa hin qaban. **21** Waanan ta’uu qabu dubbadhaa; dhi’effadhaas; isaanis walii wajjin haa mari’atan. Eenyutu waan kana duraan dursee bara dheeraan dura hime? Duruma iyyuu eenyutu labse? Anuma Waaqayyo mitii? Ana malee Waaqni qajeelaa fi Fayyisaan tokko iyyuu hin jiru; ana malee tokko illee hin jiru. **22** “Isin warri handaara lafaa hundi, garaa kootti deebi’aatii fayyaa; ani Waaqa; ana malee kan biraa hin jiruutii. **23** Ani mataa kootiin kadadheera; afaan koos akkana jedhee qajeelummaadhaan kabubii hin geeddaramne dubbateera; ‘Jilbi hundi fuula koo duratti ni jilbeenfata; arrabni hundis anaan kakata.’ **24** Isaanis, ‘Qajeelummaa fi jabinni Waaqayyo qofaan argama’ jedhanii waa’ee koo ni dubbatu.” Warri aariidhaan isatti ka’an hundi, garaa isaa dhufanii ni qaana’u. **25** Sanyiin Israa’el hundi garuu, Waaqayyoon qajeeltota taasifamu; ni kabajamus.

46 Beel gad jedha; Neboo akka malee gugguufa; waaqonni isaanii tolfamoon kotte duudaa fi horiitti fe’amaniiiru; fakkiwwan isaan qabatanii jooran ba’aa dha; horii dadhabeef ba’aa dha. **2** Isaan gugguufanii walii wajjin gad jedhu; ba’aa sana oolchuu hin danda’an; isaan iyyuu ni booji’amu. **3** “Yaa mana Yaaqoob, isin hambaan mana Israa’el hundi, warri ani gaafa isin gadameessa keessatti uumamantani jalqabee ol isin qabee gaafa dhalattanii jalqabee isin baadhe hundi dhaggeeffadhaa. **4** Hamma dulloomtani arrii baaftanitti, ani isa; isuma isin

jiraachisuu dha. Ani isin uumeera; isinan baadhas; ani isinan jiraachisa; isinan baraaras. **5** “Isin eenyuun wal bira na qabdu yookaan eenyuun wal na qixxeessitu? Akka wal madaalluufis eenyutti na fakkeessitu? **6** Namoonni tokko tokko korjoo isaanii keessaa warqee gad naqanii madaalliidhaan meetii madaalu; Waaqa tolfamaa tolchuuf jedhanii tumtuu warqee qacaru; isaanis gad jedhanii sagaduuf. **7** Ol fuudhanii gatiittii isaaniiitti ni baatu; iddoo isaatti ni deebisu; innis achi dhaabata. Inni iddoo sanaa socho’uu hin danda’u. Yoo namni gara isaatti iyye iyyuu, inni deebii hin kennu; inni rakkoo isaa keessaa isa baasuu hin danda’u. **8** “Yaa finciltoota, waan kana yaadadhaa; qalbiittis qabadhaa; garaa keessan keessas kaa’adhaa. **9** Wantoota darban kanneen bara durii yaadadhaa; ani Waaqa; kan biraa hin jiru; ani Waaqa; kan akka koo hin jiru. **10** Ani dhuma waan tokkoo jalqabumatti nan labsa; waan amma iyyuu dhufuuf jiru, ani durumaa jalqabee lubbadheera. Ani, ‘Kaayoon koo cimee jiraata; waan na gammachiisu hundas nan hojjedha’ nan jedha. **11** Ba’a biiftuutii allaattii waa adamsitu, lafa fagootii immoo nama kaayyoo koo fiixaan baasu nan waama. Ani waanan dubbadhe nan guuta; waanan karoofadhes nan raawwadha. **12** Yaa mata jabeeyyii, isin warri qajeelummaa irraa fagoo jirtan na dhaggeeffadhaa. **13** Ani qajeelummaa koo nan dhi’eessa; innis fagoo hin jiru; fayyisuun koos hin barfatu. Ani Xiyooniif fayyina, Israa’eliif immoo ulfina koo nan kenna.

47 “Yaa intala Baabilon Durba Qulqullitti, gad bu’i; awwaara irra taa’i; yaa Intala Baabilonotaa, teessoo malee lafa taa’i! Ati si’achi bareedduu yookaan kichuu jedhamtee hin waamamtu. **2** Dhagaa daakuu fudhadhuutti midhaan daaki; haguuggii kee of irraa fuudhi. Wandaboo kee soqoladhu; gudeeda kee mul’isi; laga ce’i. **3** Qullaan kee ifatti ni ba’a; qaaniiin kees hin dhokatu. Ani haaloo nan ba’a; ani nama tokko iyyuu hin dhiisu.” **4** Furiin keenya maqaan isaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda’uu dha; inni Qulqullicha Israa’el. **5** “Yaa Intala Baabilonotaa, cal’isii taa’iitii dukkana seeni; ati si’achi mootittii mootumootaa jedhamtee hin waamamtu. **6** Ani saba kootti dheekameera; handhuuraa koos xureesseera; ani dabarsee harka keetti isaan kenneera; atis garaa hin laafneef. Warra dullooman irra iyyuu waanjoo ulfaataa keesse. **7** Ati, ‘Ani bara baraan itti fufee mootittii bara baraa nan ta’al’ jette. Ati garuu wantoota kana hin hubanne yookaan dhumni isaanii maal akka ta’u hin yaadanne. **8** “Ammas yaa ishee qananiituu, kan nagaan jiraattee garaa kee keessattis, ‘Anuma; ana malee tokko iyyuu hin jiru; ani si’achi haadha hiyyeessaa yookaan nama dhalee dhabe hin ta’u’ ofiin jettu dhaga’i. **9** Wantoonni kunneen lamaan, dhalanii dhabuu fi haadha hiyyeessaa ta’uun akkuma tasaa guyyuma tokkotti sitti dhufu. Isaan baay’ina falfala keetiitii fi tolcha kee cimaa sanaa hunda irraan iyyuu humna isaanii guutuudhaan sitti dhufu. **10** Ati hammina kee amanattee, ‘Namni tokko iyyuu na hin argu’ jette. Yeroo ati garaa kee keessatti, ‘Ana; ana malee namni biraa hin jiru’ jettutti, ogummaa fi beekumsa kee si dogogorsu. **11** Wanni hamaan sitti dhufa; ati immoo eessaa akka inni dhufu hin beektu. Balaan ati of irraa ittisu hin dandeenye tokko sitti dhufa; badiisni ati duraan deersitee hin beekin akkuma tasaa sitti dhufa. **12** “Yoo ati tolcha keetii fi falfala kee baay’ee ijoollummaa keetii jalqabdee itti dadhabe sana jabeessii eegi. Yoo akkas ta’ee ati ni milkoofa; yoo akkas ta’ee nama ni sodaachifta ta’a. **13** Gorsii ati argatte hundi dadhabii qofa sitti fide! Urjii lakkooftonni kee warri ji’a ji’aan urjii ilaalanii raajan sun, mee waan sitti dhufu duraa si haas baasan kaa. **14** Dhugumaan isaan akkuma cidii ti; ibiddi isaan guba. Isaan mataa isaanii iyyuu, humna arraba ibiddaa jalaa baasuu hin danda’an. Barbaadan ibiddaa

kan namni ho'ifatu tokko iyyuu hin jiru; ibiddi bira taa'anis hin argamu. **15** Wannu warri ati wajjin dadhabdee jjoollummaa keetii jalqabdee wajjin daldalte sun siif gochuu danda'an kanuma. Tokkoon tokkoon isaanii dogoggora isaanii itti fufan; kan si baasuu danda'u tokko iyyuu hin jiru.

48 “Yaa mana Yaaqoob, isin warri maqaa Israa'eliin waamamtan, kanneen sanyii Yihuudaa irraa argamtan, isin warri maqaa Waaqayyootiin kakattanii garuu dhugaadhaan yookaan qajeelummaadhaan utuu hin ta'in maqaa Waaqa Israa'el dhoofatan waan kana dhaggeeffadhaa; **2** isin warri maqaa magaalaa qulqullittiitiin of waamtan, kanneen Waaqa Israa'elitti irkattan, waan kana dhaggeeffadhaa; maqaan isaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uu dha: **3** Ani wantoota durii duraan dursee dubbadheera; isaan afaan kootii ba'an; **1** anis akka isaan beekaman nan godhe; anis akkuma tasaa hojjethe; isaanis ni raawwataman. **4** Ani akka ati mata jabeessa taate beekkeen tureetii; ribuun morma keetii sibiila ture; addi kee naasii ture. **5** Kanaafuu ani wantoota kanneen bara dheeraan dura sitti himeera; ani akka ati, 'waaqota koo tolfamootu isaan hojjete; fakki koo kan muka irraa hojjetamee fi waaqa sibiila irraa hojjetametu murteesse' jechuu hin dandeenyeef utuu isaan hin uumamiiniin dura sitti himeera. **6** Ati wantoota kanneen dhageesseerta; isaan hunda ilaali. Ati isaan amantee hin fudhattuu? “Ani ammaa jalqabee waan haaraa, waan dhokfamee jiru kan ati hin beekin sitti nan hima. **7** Isaan amma uumaman malee bara dheeraan dura miti; ati har'aan dura waa'ee isaanii hin dhageenyee. Kanaafuu ati, 'Kunoo ani waa'ee isaanii beekkeen ture' jechuu hin dandeessu. **8** Ati takkumaa dhageessee yookaan hubattee hin beektu; gurri kee durumaa jalqabee hin banamne. Ani akka ati micciiramaa taate beeka; ati dhaloota keetii jalqabdee fincilaa jedhamtee waamamte. **9** Ani maqaa kootiif jedhee dheekkamsa koo nan tursiisa; ani akka si hin balleessineef galata kootiif jedhee dheekkamsa koo duubatti harkisa. **10** Kunoo, ani yoo akka meetiitti ta'uu baate iyyuu si qulqulleessee; ibidda dhiphinaa keessattis qoree si ilaaleera. **11** Ani ofii kootiif jedhee, ofuma kootiif jedhee waan kana nan godha. Maqaan koo akkamitti baduu danda'a? Ani ulfina koo dabarsee kan biraatiif hin kennu. **12** “Yaa Yaaqoob, Yaa Israa'el kan ani si waame, na dhaggeeffadhu: Ani isuma; ani kan jalqabaa ti; ani kan dhumaa ti. **13** Harki koo hundeeffan lafaa dhaabe; harki koo mirgaa immoo samiiwwan diriirsee; yommuu ani isaan waamutti, hundi isaanii walii wajjin dhaabatu. **14** “Hundi keessan walitti qabamaatii dhaggeeffadhaa; waaqota tolfamoo keessaa kamitu duraan dursee wantoota kanneen dubbate? Michuun Waaqayyoo filatamaan kaayyoo Waaqaa Baabilon irratti fiixaan baasa; irreen isaa Baabilonotatti ka'a. **15** Ani, ani mataan koo dubbadheera; dhugumaan ani isa waameera. Ani isa nan fida; innis karaa isaa irratti ni milkaa'a. **16** “Natti dhi'aadhaatii waan kana dhaga'aa: “Ani jalqabumaa kaasee dhoksaatii hin dubbanne; yeroo wannu sun ta'ettis ani achuman ture.” Ammas Waaqayyoo Gooftaanii fi Hafuurri isaa na erganiiru. **17** Waaqayyoo Furiin kee, Qulqullichi Israa'el akkana jedha: “Ani Waaqayyoo Waaqa kee, kan waan siif tolu si barsiisu, kan karaa ati deemuu qabdu irra si qajeelchuu dha. **18** Ati utuu ajaja koo qalbeeffattee jiraattee, nagaan kee akka lagaa, qajeelummaan kee immoo akka dha'aa galaanaa ta'a ture. **19** Sanyiin kee akkuma cirrachaa, jjoollen kee akkuma biyyoo lafaa baay'atu ture; maqaan isaanii hin haqamu; isaanis fuula koo duraa hin dhabaman ture.” **20** Baabilon keessaa ba'aa; Baabilonota duraa baqadha! Waan kana iyya gammachuutii beeksaa; labsaas. Hamma handaara lafaatti dabarsaa; “Waaqayyoo garbicha isaa Yaaqoobin fureera” jedhaa. **21** Isaan yommuu inni lafa gammoojjii keessa isaan qajeelchetti

hin dheebonne; inni kattaa keessaa bishaan burqisiiseef; inni kattaa dhoossee, bishaanis humnaan cabsee ba'e. **22** “Hamootaaf nagaan hin jiru” jedha Waaqayyoo.

49 Yaa biyyoota bishaan gidduu na dhaggeeffadhaa; yaa saboota fagoo jiraattan waan kana dhaga'aa: Utuu ani hin dhalatin dura Waaqayyoo na waame; utuu ani gadameessa haadha koo keessa jiruu maqaa naa baase. **2** Inni afaan koo akka goraadee qaramee godhe; gaaddidduu harka isaatiin na dhokse; xiyya cululufame na godhee, man'ee xiyya isaa keessa na kaa'ate. **3** Innis, “Yaa Israa'el, ati garbicha koo kan ani ulfina koo isa irratti mul'isuu dha” anaan jedhe. **4** Ani garuu, “Akkasumaanan itti dadhabe; humna koos waanuma faayidaa hin qabnettan fixe. Ta'us dhugaan koo harka Waaqayyoo, gatiin koos Waaqa bira jira” nan jedhe. **5** Waan ani fuula Waaqayyoo duratti ulfina argadhee Waaqni koo jabina naa ta'eef, Waaqayyoo inni akka ani Yaaqoobin deebisee gara isaatti fiduuf, Israa'elin isa biratti walitti qabuuf, akka ani garbicha isaa ta'uuf gadameessa keessatti na tolche sin akkana jedha; **6** Innis, “Ati gosoota Yaaqoob deebiftee dhaabuuf, Israa'eloota ani eege sanas deebiftee fiduuf garbicha koo ta'uu kee siif baay'ee salphaa dha. Akka fayyinni koo qarqara lafaa ga'uuf ani Namoota Ormaatiif ibsaan sin taasisa” jedha. **7** Waaqayyoo Furiin fi Qulqullichi Israa'el, isa namaan tuffatamee sabnis jibbe, tajaajilaa bulchitootaa sanaan akkana jedha: “Sababii Waaqayyoo amaanuma Qulqullicha Israa'el isa si filate sanaatiif jedhani mootonni si arganii ol ka'u; ilmaan moototaas arganii sagadu.” **8** Waaqayyoo akkana jedha: “Ani yeroo fudhatama qabutti siifin deebisa; gaafa fayyinaattis sin gargaara; akka ati dhaala abbaa hin qabne deebiftee dhaalchiftuuf, ani sin eega; akka ati sabaaf kakuu taatus sin godha; **9** akka ati warra booji'amaniin, 'Kottaa ba'aa' warra dukkana keessa jiraataniin immoo, 'Bilisa ba'aa' jettu sin godha. “Isaan karaa irratti waa nyaatu; gaara qulqullaa'aa irrattis iddoo qubataa argatu. **10** Isaan hin beela'an; hin dheebotanis; ho'i gammoojjii yookaan aduun isaan hin gubu. Inni isaaniiif garaa laafu isaan geggeessa; qarqara burqaa bishaanii irra isaan qajeelcha. **11** Tulluuwwan koo hunda karaatti nan geeddara; daandiiwwan koo gurguddaanis wal qixxeffamu. **12** Kunoo, isaan biyya fagoodhaa ni dhufu; gariin kaabaa, gariin dhi'aa, kaan immoo biyya Aswaaniitii ni dhufu.” **13** Yaa samiiwwan, ililchaa; yaa lafa gammadi; yaa tulluuwwan, guddisaa faarfadhaa! Waaqayyoo saba isaa ni jajjabeessa; warra rakkataniifis garaa ni laafaatii. **14** Xiyyoon garuu, “Waaqayyoo na gateera; Gooftaanis na irraanfateera” jette. **15** “Haati daa'ima ishee kan hoosiftu irraanfachuu ni dandeessii? Mucaa deesseefis garaa hin laaftuu? Yoo isheen irraanfate iyyuu ani si hin irraanfadh! **16** Kunoo, ani barruu harka koo irratti si qirixera; dallaawwan kee yeroo hunda fuula koo dura jiru. **17** Ilmaan kee ariitiidhaan ni dacha'u; warri si diiganis sirraa baqatu. **18** Ija kee ol fudhadhuutii naannoo kee ilaali; ilmaan kee hundi walitti qabamaniin gara kee ni dhufu. Ani jiraataadhaatii” jedha Waaqayyoo. “Ati isaan kanneen hunda akka faayaatii ni uffatta; akka misirroottis ittiin miidhagfamta. **19** “Ati diigamtee ontee biyyi kee barbadaa'u iyyuu amma saba keetti lafti ni dhiphata; warri si liqimsan sirraa ni fagaatu. **20** Jjoollen ati yeroo gadda keetiitti deesse, utuma gurri kee dhaga'uu, 'Lafti kun nutti dhiphateera; lafa irra jiraannu nuuf kenni' siin jedhu. **21** Ergasii ati garaa keetti akkana jetta; 'Eenyutu jara kanneen naa da'e? Ani gaddituu fi maseentuu ture; ani baqattuu fi jibbamtuu ture. Isaan kanneen eenyutu guddise? Ani kophaatii hafeen ture; yoo, isaan kunneen eessaa dhufan ree?” **22** Waaqayyoo Goftaan akkana jedha: “Kunoo ani namoota ormaa harkaan nan waama; faajjii koos uummataaf ol nan qaba; isaan ilmaan kee

hammatanii fidu; intallan kee immoo gatiittii isaaniitti baatu. **23** Mootonni abbootii kee kanneen si guddisan, niittonni isaanii immoo haadhota kee kanneen harma si hoosisan ni ta'u. Isaan adda isaaniitiin lafatti gombifamanii siif sagadu; awwaara miilla keetii illee ni arraabu. Ergasii ati akka ani Waaqayyo ta'e ni beekta; warri na abdatan hin salphatan." **24** Gootota harkaa boojuu fudhachuun, gara jabeeyyii harkaas boojuu baasuun ni danda'amaa? **25** Waaqayyo garuu akkana jedha: "Eeyyee, gootota harkaa booji' amtoonni ni baafamu; gara jabeeyyii harkaa boojuu ni fudhatama; warra siin falmaniin nan falma; ijoollee kees nan baraara. **26** Ani akka warri si hacuucan foon ofii isaanii nyaatan nan godha; isaan akkuma nama daadhii wayiniitiin machaa'uu dhiiga ofii isaaniitiin ni machaa'u. Ergasii sanyiin namaa hundi, akka ani Waaqayyo, Fayyisaan kee, Furiin kee, Jabaa Yaaqoob ta'e ni beeka."

50 Waaqayyo akkana jedha: "Waraqaan ragaa, kan ani ittiin haadha keessan hiikee of irraa ittiin ishee geggeesse meerree? Yookaan namni liqii narraa qabu kan ani itti isin gurgure eenyu? Isin sababii cubbuu keessaniif gurguramantiiru; sababii yakka keessaniitiifis haati keessan ari'amteerti. **2** Yeroo ani dhufetti namni maaliif achi hin jiraatin? Yeroo ani waametti namni owwaatu maaliif achii dhabame? Harki koo akka furuu hin dandeenyeef gabaabateeraa? Ani isin baraaruuf humna dhabeeraa? Ani dheekkamsa qofaan galaana nan gogsu; lageeniis gammoojjiitti nan geeddara; qurxummiwwan isaanii bishaan dhabanii ajaa'u; dheebuudhaanis ni dhumu. **3** Ani samiitti dukkana nan uffisa; wayyaa gaddaas itti nan haguuga." **4** Akka ani warra dadhanan jajjabeessuuf, Waaqayyo Gooftaan arraba barate naa kenneera. Inni ganama ganama na dammaqsu; akka inni akkuma barataa tokkootti dhaggeeffatuufis gurra koo dammaqsu. **5** Waaqayyo Gooftaan gurra koo naa baneera; anis fincilaa hin turre; ani dugda duubatti hin deebine. **6** Ani warra na rukutanitti dugda koo, warra areeda narraa buqqisanitti immoo maddii koo nan kenne; yeroo isaan natti qoosanii hancufa natti tufanitti, ani fuula koo isaan hin dhokfanne. **7** Sababii Waaqayyo Gooftaan na gargaaruuf, ani hin salphiifamu. Kanaafuu ani fuula koo akkuma dhagaa gurraachaa godhadheera; ani akka hin qaaneffamne illee nan beeka. **8** Inni dhugaa naaf baasu dhi'oo jira. Yoos eenyutu na himataa ree? Mee walitti gad haa baanu! Himataan koo eenyu? Inni mee natti gad haa ba'u! **9** Waaqayyo Gooftaatu na gargaara. Eenyutu natti mura? Isaan hundi akkuma wayyaa moofa'u; dholdholeenis isaan nyaatti. **10** Isin keessaa kan Waaqayyoon sodaatee dubbii garbicha isaatiif ajajamu eenyu? Namni dukkana keessa deddeebi'u, kan ifa hin qabne, maqaa Waaqayyoo amanatee Waaqa isaatti haa irkatu. **11** Amma garuu isin warri ibidda bobeessitanii guca boba'aa deemu qabattan hundinuu ifa ibidda keessaniitii fi ifa guca bobeessitanii keessa deema. Wanni isin harka koo irraa argattan kanaa dha; isin dhiphinaan ni ciciiftu.

51 "Isin warri qajeelummaa duukaa buutan, warri Waaqayyoon barbaaddan na dhaggeeffadhaa: Isin kattaa irraa argamtan, boolla keessaa baafamtan sana ilaalaa. **2** Abbaa keessan Abrahaamii fi Saaraa ishee isin deesse sana ilaalaa. Yeroo ani isa waametti, inni tokkicha ture; ani isa nan eebbise; nan baay'ises. **3** Waaqayyo dhugumaan Xiyoonin ni jajjabeessa; diigama ishee hundas gara laafinaan ni ilaala; inni gammoojji ishee goggogaa akka Eeden, lafa onaa ishees akka iddoo biqiltuu Waaqayyoo ni godha. Ililichuu fi gammaduun, galannii fi sagaleen faarfannaan ishee keessatti argama. **4** "Yaa uummata koo na dhaggeeffadhaa; yaa saba koo na dhaga'aa; seerri na biraa ba'a;

murtiin koos sabootaaf ifa ta'a. **5** Qajeelummaan koo dafee dhi'aata; fayyisuun koos dhufaa jira; irreen koo moototaaf murtii qajeelaa fida; biyyoonni bishaan gidduu na eggatu; irree koos ni abdatu. **6** Ija keessan gara samiiwwaniitti ol qabadhaa; lafas gad ilaalaa; samiiwwan akkuma aaraa ni badu; lafti akkuma wayyaa moofti. Jiraattonni ishees akkuma tiisaa ni du'an. Fayyisuun koo garuu bara baraan jiraata; qajeelummaan koos hin badu. **7** "Isin warri waan qajeelaa beektan namoonni seera koo garaa keessaa qabdan na dhaga'aa; tuffii namootaa hin sodaatinaa; yookaan arrabsoo isaaniitiin hin raafaminaa. **8** Biliin akka wayyaatti isaan nyaatti; raammoonis akkuma rifeensa hoolaatti isaan fixxi. Garuu qajeelummaan koo bara baraan, fayyisuun koos dhalootaa gara dhalootaatti itti fufa." **9** Yaa irree Waaqayyoo, ka'i; ka'ii! Jabina uffadhu; akkuma baroota darbanii, akkuma dhaloota durii keessatti ta'e sana ka'i. Kan Ra'aabin kukkute, kan jawwee galaanaa waraane sun suma mitii? **10** Inni akka warri furaman ce'aniif, galaanicha, bishaan tuujuba guddichaa gogse, kan dhidhima galaanaa keessaan karaa baase suma mitii? **11** Warri Waaqayyoo isaan fure ni deebi'u. Isaan faarfannaadhaan Xiyoon seenu; gammachuun bara baraa mataa isaanii irra jiraata. Isaan gammachuu fi ililleedhaan guutam; gaddii fi boo'ichi isaan irraa fagaatu. **12** "Kan isin jajjabeessu ana; anuma. Yoos maaliif namoota du'a hin oolle, ilmaan namaa kanneen akkuma margaa ta'an sodaattu ree? **13** Ati kan Waaqayyoo Tolchaa kee, isa samiiwwan diriirsee hundee lafaa buuse sana dagattu eenyu? Ati kan sababii dheekkamsa cunqursaa waa balleessuuf qophaa'e sanaatiif utuu gargar hin kutin guyyaa guyyaan sodaattu eenyu? Yoos dheekkamsi cunqursaa sanaa meerree? **14** Booji' amtoonni hidhaman ariitiidhaan gad dhifamu; isaan boolla itti hidhaman keessatti hin du'an yookaan buddeena hin dhaban. **15** Ani Waaqayyoo Waaqa kee, kan akka dha'aa bishaanii huursuuf galaana raasuudha; maqaan isaas Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uu dha. **16** Ani kan samiiwwan iddoo isaanii kaa'e, kan hundee lafaa hundeessee Xiyooniin, 'Ati saba koo ti' jedhe sun, dubbii koo afaan kee keessa kaa'eera; gaaddidduu harka kootiinis si haguugeera." **17** Yaa Yerusaa, ati kan harka Waaqayyoo irraa, xoofoo dheekkamsa isaa keessaa dhugde, ati kan xoofoo dhugaatii nama gatantarsuu keessaa siicoo isaa xuruurfattee dhugde, dammaqi, dammaqi! Ol ka'i. **18** Ilmaan isheen deesse hunda keessaa, kan ishee qajeelchu tokko iyyuu hin turre; ilmaan isheen guddifite hunda keessaa, kan harka ishee qabu tokko iyyuu hin turre. **19** Balaawwan kunneen dachaadhaan sitti dhufaniiru; eegaa eenyutu si jajjabeessuu danda'a? Diigannii fi badiisni, beellii fi goraadeen sitti dhufaniiru; eegaa eenyutu si jajjabeessuu danda'a? **20** Ijoolleen kee gaggabaniiru; akkuma borofa kiyoon qabame tokkoo, roga karaa irra ciciisu. Isaan dheekkamsa Waaqayyootiin, ifata Waaqa keetiinis guutamaniiru. **21** Kanaafuu yaa ishee miidhamte, kan utuu daadhii wayinii hin dhugin machoofte, waan kana dhaga'i. **22** Waaqayyo Gooftaan kee, Waaqni kee inni saba isaa eegu akkana jedha: "Kunoo ani xoofoo dhugaatii nama gatantarsu harka keetii fuudheera; ati si'achi xoofoo dheekkamsa koo keessaa deebitee hin dhugdu. **23** Anis xoofoo sana harka warra si dhiphisan kanneen, 'Akka nu sirra yaanuuf, lafa irra diriirfami' siin jedhan sanaa keessa nan kaa'a. Ati immoo dugda kee akkuma lafaa, akkuma daandii namni irra deemuu goote."

52 Yaa Xiyoon, dammaqi, dammaqi; jabina kee uffadhu! Yaa Yerusaa, yaa magaalaa qullullittii, wayyaa kee miidhagaa sana uffadhu. Namoonni dhagna hin qabaminii fi xuraa'oonni lammaffaa sitti hin seenan. **2** Yaa Yerusaa, awwaara of irraa dhadha'adhu; ka'itiitii teessoo irra taa'i. Yaa

intala Xiyoon booji'amtittii, foncaa morma keetii of irraa hiiki. **3** Waaqayyo akkana jedhaatii: "Isin gatii malee gurguramtanii turtan; amma immoo maallaqa malee furamtan." **4** Waaqayyo Gooftaan akkana jedhaatii: "Jalqabatti sabni koo jiraachuuf jedhee Gibxitti gad bu'e; ergasii Asoor sababii malee isaan cunqurse. **5** "Yoon ani malee maalan asii qaba?" jedha Waaqayyo. "Sabni koo sababii malee fudhatameera; warri isaan bulchanis ni qoosu" jedha Waaqayyo. "Guyyaa guutuus, maqaan koo ittuma fufee arrabsama. **6** Kanaafuu sabni koo maqaa koo ni beeka; kanaafuu isaan gaafas kan duraan dursee waan sana dubbate akka ana ta'e ni beeku. Eeyyee, inni anuma." **7** Miilli warra wangeela fidanii, kan naggaa labsanii, kan oduu gammachiisaa fidanii, kan fayyina labsanii, kan Xiyooniin, "Waaqni kee mo'eera!" jedhanii tulluuwwan irratti akkam miidhagaa dha! **8** Dhaggeeffadhu! Eegdonni kee sagalee isaanii ol fudhataniiru; isaan tokkummaadhaan gammachuudhaan iyyu. Yeroo Waaqayyo Xiyoonitti deebi'utti, isaan ijuma isaaniitiin ni argu. **9** Yaa diigamtoota Yerusaalem tokkummaadhaan faarfannaa gammachuu faarfadhaa; Waaqayyo uummata isaa jajjabeessee Yerusaalemin fureeraa. **10** Waaqayyo fuula saboota hundaa duratti, irree isaa qulqulluu sana ni mul'isa; handaarri lafaa hundis fayyisuu Waaqa keenyaa ni argu. **11** Isin warri mi'a Waaqayyoo baattan, addaan ba'aa; addaan ba'aa; achii fagaadhaa! Waan xuraa'aa tokko illee hin tuqinaa! Ishee keessaa ba'attii qulqulloota ta'a. **12** Isin garuu ariitiidhaan achii hin baatan; yookaan baqattanii hin deemtan; Waaqayyo fuula keessan dura deemaatii; Waaqni Israa'el dugda duubaan isin eega. **13** Kunoo, garbichi koo ogummaadhaan hojjeta; inni ni kabajama; ol kaafama; ulfina guddaas ni argata. **14** Namoonni baay'een waa'ee isaa hamma na'anitti, fuulli isaa nama hundumaa caalaa golgolaa'eera; bifti isaa nama hundumaa caalaa badeera; **15** akkasiniis inni saboota hedduu dinqisiifachiisa; mootonni sababii isaatiif afaan isaanii qabatu. Isaan waan isaanitti hin himamin arguutti; waan hin dhaga'inis ni hubatu.

53 Ergaa keenya eenyutu amane? Irreen Waaqayyoo eenyutti mul'ate? **2** Inni fuula isaa duratti akkuma biqiltuu kichuu, akkuma hidda lafa gogaa keessaa ba'u tokkootti guddate. Akka nu isa ilaalluuf, inni bifa hin tolu, yookaan simboo hin qabu; akka nu isa hawwuuufis miidhagina hin qabu. **3** Inni nama biratti tuffatamee jibbame; inni nama gaddaa fi gadadamuu jiraatuu dha. Akkuma nama namoonni fuula isaanii irraa garagalfatanii, inni ni tuffatame; nus ulfina hin kennineef. **4** Dhugumaan inni dhukkuba keenya fudhate; gadda keenyas baatee; nu garuu akka waan Waaqni isa dha'eetti, akka waan inni rukutee isa miidheetti isa hedne. **5** Inni garuu sababii yakka keenyaatiif waraaname; balleessaa keenyaafis caccabsame; nu adabamuu isaatiin naggaa arganne; madaa'uu isaatiin immoo fayyine. **6** Hundi keenya akka hoolaa karaa irraa badnee turre; tokkoon tokkoon keenya gara karaa keenyaatii gorre; Waaqayyoo balleessaa hunda keenyaa isa irra kaa'e. **7** Inni ni cunqurfame; ni dhiphates; garuu afaan isaa hin saaqqanne; inni akkuma ilmoo hoolaa kan iddoo qalmaatti geffamuu, akkuma hoolaa fuula nama rifeensa irraa murmuruu duratti cal'isuu, akkasuma afaan isaa hin saaqqanne. **8** Inni cunqursaa fi murtiidaahan fudhatame. Eenyutu waa'ee dhaloota isaa dubbachuu danda'a? Inni biyya jiraattotaa irraa kutameeraatii; dogoggora saba kootiifis rukutameera. **9** Inni goolii kaasuu baatu iyyuu, yookaan sobani afaan isaatiin ba'uu baatu iyyuu akka awwaalli isaa hamoota wajjin duuti isaas sooreyyii wajjin ta'u godhan. **10** Ta'us isa dirrammeessuu fi isa dhiphisuun fedhii Waaqayyoo ture; Waaqayyo lubbuu isaa aarsaa yakkaa godhu iyyuu inni sanyii isaa ni arga; umurii isaas

ni dheeressa; fedhiin Waaqayyoo harka isaatti ni raawwatama. **11** Inni erga lubbuun isaa dhiphatee booddee, ifa ni arga; ni gammadas; garbichi koo qajeelaan sun beekumsa isaatiin namoota baay'ee qajeeltota taasisa; yakka isaanis ni baata. **12** Kanaafuu ani gurguddoota gidduutti qooda nan kennaaf; innis jajjaboota wajjin boojuu ni qoodata; inni lubbuu isaa du'aaf kennee yakkitootatti lakkaa'ameeraatii. Ta'us inni cubbuu nama hedduu baatee yakkamtootaaf araara buuseera.

54 "Yaa dubartii dhabduu, kan takkumaa hin da'in, amma faarfadhu; ati kan takkumaa ciniinsifattee hin beekin iyyii faarfadhu; guddisiitti ililchi. Ijoollee dubartii dhiirsa qabduu caalaa ijoolleen dubartii gatamtee ni baay'atu" jedha Waaqayyo. **2** "Iddoo dunkaana keetii bal'ifadhu; golgaa dunkaana keetii bal'isii diriirsi; walitti hin dachaasin; funyoo kee dheereffadhu; qofoo kees jabeeffadhu. **3** Ati gara mirgaattii fi gara bitaatti ni babal'attaatii; sanyiiwwan kee saboota ni dhaalu; magaalaaawwan isaanii kanneen duwwaa hafan keessas ni qubatu. **4** "Hin sodaatiin; ati hin qaanoftuutti. Hin yaadda'in; ati hin salphattuutti; Qaanii ijoollummaa keetii ni dagatta; tuffii dhiirsi kee sirraa duunaan sirra ga'ee si'achi hin yaadattu. **5** Uumaan kee dhiirsa keeti; maqaan isaas Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uu dha; Qulqulichi Israa'el Furiin kee ti; innis Waaqa guutummaa lafaa jedhama. **6** Waaqayyo akka waan ati akkuma niitti gatamtee garaan ishee gaddee, akka niitti dargaggeessaa kan jibbanteetti deebisee ofitti si waama" jedha Waaqni kee. **7** "Ani yeroo muraasaafan si dhiise; garuu gara laafina guddaadhaan deebisee sin fida. **8** Ani dheekkamsa guddaadhaan yeroo muraasaaf fuula koo si dhokfadheen ture; garuu jaalala bara baratiin, garaa siifin laafa" jedha Waaqayyo Furiin kee. **9** "Wanni kun anaaf akkuma bara Nohi, yeroo ani itti bishaan Nohi deebi'ee lafa irra hin garagalu jedhee kakadhe sanaa ti. Kanaafuu ani akkan sitti hin aarre, gonkumaas lammata akkan si hin ifanne kakadheera. **10** Tulluuwwan raafamanii, gaarran buqqifaman iyyuu, jaallii hin geeddaramne kan ani siif qabu garuu hin raafamu; yookaan kakuun koo kan naggaa hin diigamu" jedha Waaqayyo inni garaa siif laafu sun. **11** "Yaa magaalaa miidhamte kan dambaliidhaan garagalfamtee nama si jajjabeessu dhabde, ani dhagaa gatii guddaatiin si ijaaree sanpeeriidhaanis si hundessa. **12** Ani fiixee kee lula diimaadhaan, karriiwwan kee dooqa calaqqisuun, dallaa kee hunda immoo dhagaawwan gati jabeeyyiidhaan nan ijaara. **13** Waaqayyo ilmaan kee hunda ni barsiisa; nagaan ijoollee keetiis guddaa ta'a. **14** Ati qajeelummaadhaan hundeeffamta; cunqurfamuun sirraa fagaata; wanni si sodaachisu tokko iyyuu hin jiru. Gooliin sirraa fageeffama; sitti iyyuu hin dhi'aatu. **15** Yoo namni tokko iyyuu lola sitti kaase ani keessaa hin qabu; namni lola sitti kaasu kam iyyuu harka sitti kennata. **16** "Kunoo, kan tumtuu sibiilaa kan cilee buufee ibidda boobeessaa mi'a waraanaa tumee hojii isaatiif mijjeessu sana uume anuma. Kan nama waa balleessu tokko akka inni balaa buusuuf uumes anuma; **17** meeshaan si miidhuuf tolfame kam iyyuu hin milkaa'u; atis arraba si himatu hunda of irraa deebifta. Kun dhaala tajaajiltoota Waaqayyoo ti; innis qajeelummaa isaan narraa argatanii dha" jedha Waaqayyo.

55 "Isin warri dheebottan hundinuu kottaa; gara bishaanii kottaa; isin warri maallaqa hin qabne, kottaatii bitadhaa; nyaadhaas! Kottaatii maallaqaa fi gatii malee daadhii wayiniitii fi aanman bitadhaa. **2** Isin maaliif waan buddeena hin ta'innitti maallaqa baafuu? Waan nama hin quubsine irrattis maaliif humna keessan fixxu? Dhaga'aa; na dhaga'aa; waan gaarii nyaadhaa; lubbuun keessanis coomaan haa gammaddu. **3**

Surra naaf kennaatii gara koo kottaa; akka lubbuun keessan jiraattuufis na dhaga'aa. Ani kakuu bara baraa isin wajjin nan gala; innis jaalala amanamaa isa Daawit abdachiifame sanaa dha; **4** kunoo ani sabootaaf dhuga baatuu isa godheera; hoogganaa fi ajajaa sabootaas isa taasisaera. **5** Sababii Waaqayyo Waaqni kee, Qulqullichi Israa'el sun, ulfina siif kenneef, ati dhugumaan saboota hin beekne ni waamta; saboonni si hin beeknes ariitiidhaan gara kee dhufu." **6** Yeroo inni argamutti Waaqayyoon barbaaddadhaa; yeroo inni dhi'oo jiruttis isa waammadhaa. **7** Namni hamaan karaa isaa, namni jal'aan immoo yaada isaa haa dhiisu. Inni gara Waaqayyootti haa deebi'u; innis ni araramaaf; gara Waaqa keenyaahti haa deebi'u; dhiifamni isaa baay'eedhaatii. **8** "Yaadni koo yaada keessan, karaan keessanis karaa koo miti" jedha Waaqayyo. **9** "Akkuma samiiwwan lafa irraa ol fagaatan sana, karaan koo karaa keessan irraa, yaadni koo yaada keessan irraa ol fagoo dha. **10** Akkuma bokkaa fi cabbiin samiidhaa roobu sana, akka lafti biqila biqilchitee isa facaafatuuf sanyii, isa nyaatuuf immoo buddeena kennituuf malee utuu ishee hin quubsin hin deebine sana, **11** dubbiin koo kan afaan kootii ba'us fedhii koo raawwata; kaayyoo ani isa ergeefis galmaan ga'a malee harka duwwaa gara kootii hin deebi'u. **12** Isin gammachuudhaan baatu; nagaadhaan geggeeffamtu; tulluuwwanii fi gaarran, fuula keessan duratti ililchaniif faarfatu; mukkeen dirree hundinuus harka walitti rukutu. **13** Qooda qoraattii birbirsi, qooda sokorruus kusaayeen ni biqila. Kunis Waaqayyoof yaadannoo, mallattoo bara baraa kan hin badne ta'a."

56 Waaqayyo akkana jedha: Sababii fayyisuun koo dhi'aatee fi qajeelummaan koo dafee mul'atuuf, "Murtii qajeelaa eegaa; waan qajeelaa hojjedhaa. **2** Namni waan kana hojjetu, kan waan kanattis cimuu, kan Sanbata utuu hin xureessin eeguu fi waan hamaa kam iyyuu hojjechuu irraa harka isaa eegatu eebbifamaa dha." **3** Alagaan Waaqayyotti cichee tokko, "Waaqayyo dhugumaan saba isaa irraa addaan na baasa" hin jedhin. Xu'aashiin kam iyyuus, "Ani mukuma gogaadha" ofiin hin jedhin. **4** Waaqayyo akkana jedhaatii: "Xu'aashiwwan Sanbatoota koo eegan, kanneen waan na gammachiisu filatanii fi kakuu koo jabeessanii eeganiif, **5** ani mana qulqullummaa kootii fi dallaa isaa keessatti yaadannoo fi maqaa ilmaanii fi intallan caalu tokko nan kennaaf; ani maqaa bara baraa kan hin haqamne isaaniif nan kenna. **6** Alagoota isa tajaajiluuf, maqaa Waaqayyoo jaallachuuf, isa waaqeffachuuf Waaqayyotti cichan kanneen Sanbata utuu hin xureessin eeganiif fi kakuu koos cimsanii eegan hunda, **7** ani gara tulluu koo qulqulluutti isaan nan fida; mana kadhannaa koo keessattis gammachuu isaaniif nan kenna. Aarsaan isaani kan gubamuu fi qalmi, iddoo aarsaa koo irratti fudhatama ni argata; manni koo saboota hundaaf, mana sagadaa jedhamee waamamaatii." **8** Waaqayyo Gooftaan, inni Israa'eloota bittinnaa'an walitti qabu sun akkana jedha: "Ani warra duraan walitti qabaman biratti, warra kaanis gara isaaniitti walitti nan qaba." **9** Bineensonni dirree hundi, bineensonni bosonaa hundis kottaatii itti gaggabaa nyaadhaal **10** Eegdonni Israa'el jaamota, isaan hundi beekumsa hin qaban; hundi isaani saroota duudaa dha; dutsu hin danda'an; isaan ciisaniif abjootu; rafuus ni jaallatu. **11** Isaan saroota albaadheyyii dha; nyaataniis hin qufan. Isaan tiksoota hubannaa hin qabnee dha; hundi isaani daandii ofii isaani irra deemu; tokkoon tokkoon isaani faayidaa ofii isaani barbaadu. **12** Tokkoon tokkoon isaani akkana jedhu; "Kottaa daadhii wayinii dhugnaal Kottaa dhugaatii cimaa dhugnee quufnaa! Guyyaan borii akkuma har'aa ta'a; yookaan caaluu iyyuu ni danda'a."

57 Namni qajeelaa ni du'a; kan waan kana yaadatti qabatu tokko iyyuu hin jiru; warri Waaqaaf of kennan ni fudhatamu; akka qajeeltonni waan hamaa jalaa baraaramuuf fudhataman namni tokko iyyuu hin hubatu. **2** Namni qajeelummaadhaan jiraatu, gara naгаа seena; isaan siree isaanii irra boqotu. **3** "Isin garuu yaa ilmaan falfaltitii, isin sanyiin ejjituutii fi sagaagaltuu as kottaa! **4** Isin eenyutti qoostu? Eenyutti afaan banattu? Eenyuttis arraba baafu? Isin ilmaan finciltootaa, sanyii sobdootaa mitii? **5** Isin mukkeen qilxuu gidduutti, mukkeen dagaagan hunda jalatti hawwii hamaadhaan gubattan; sululoota keessatti, holqa kattaa keessattis ijoollee keessan qaltan. **6** Dhagaawwan cululuqoon sulula keessaa qooda kee ti; dhugumaan carraan kee isaanuma. Ati dhibaayyuu isaaniif dhangalaafte; aarsaa midhaanii isaaniif dhi'eessiteerta. Ani wantoota kanneen cal'isee nan ilaalaa? **7** Ati siree kee tulluu guddaa fi ol dheeraa irra dhaabatteerta; aarsaa kee dhi'eeffachuufis achi ol baate. **8** Ati cufaa keetii fi michichila cufaa keetii duubaan, yaadannoo kee fannifatteerta. Ana dhiiftee siree kee saaqatte; yaabdees bal'iftee banatee keessa seente; ati warra siree isaanii jaallatte wajjin walii galte sana qullaa isaanii ilaalte. **9** Ati zayitii ejersaa fudhattee gara Moolek dhaqxe; shittoo kee illee ni baay'ifatte. Ergamoota kee biyya fagootti ergite; sii'oolittis gad ergite! (Sheol h7585) **10** Dheerina karaa keetiitiin dadhaddee turte; ati garuu, 'Wanni kun faayidaa hin qabu' hin jenne. Jabina haaromfame argatte; kanaafuu ati hin dadhabne. **11** "Ati akka na sobduuf akka na hin yaadanneef, yookaan akka waan kana garaatti hin qabanneef, eenyuu sodaattee akkas naate? Ati sababii ani yeroo dheeraa cal'iseef, na sodaachuu dhiifte mitii? **12** Ani qajeelummaa keetii fi hojii kee ifatti nan baasa; isaan garuu si hin fayyadan. **13** Yeroo ati gargaarsaaf iyyitutti, mee waqonni tolfamoon ati walitti qabatte sun si haa baasan! Bubben hunda isaanii fudhatee bada; hafuurri baafatan iyyuu afuufee isaan balleessa. Namni da'annoo isaa ana godhatu garuu biyyattii ni dhaala; tulluu koo qulqulluu sana illee ni dhoofata." **14** Akkanas ni jedhama: "Tolchaa; tolchaa; daandii qunfeessaa! Karaa saba kootii irraa gulfuwwan bubuqqisaa." **15** Inni guddaanii fi ol ol jedhe, kan bara baraan jiraatuu fi kan maqaan isaa qulqulluu jedhamu sun akkana jedha: "Ani iddoo ol ka'aa fi iddoo qulqulluu irra nan jiraadha; hafuura warra gad qabamanii bayyanachiisuuf, garaa warra gad of qabaniif jajjabeessuuf garraamii fi kan hafuuraan gad qabame wajjinis nan jiraadha. **16** Ani bara baraan namatti hin falmu; yookaan yeroo hunda hin dheekamu; yoo akkas ta'e hafuurri namaa, hafuurri namni ani uume baafatu ni citaatii. **17** Ani dharraa isaa kan cubbuun guutame sanattan dheekkame; isa adabees aariidhaan fuula koo isa duraa nan dhokfadhe; inni garuu karuma fedhii isaatiin itti fufe. **18** Ani karaa isaa argera; garuu isa nan fayyisa; ani isa nan qajeelcha; deebisees nan jajjabeessa; **19** arraba boossuwwan Israa'el keessa jiraatanii irrattis galata nan uuma. Warra fagoo jiraataniif nagaan, warra dhi'oo jiraataniifis nagaan haa ta'u. Anis isaan nan fayyisa" jedha Waaqayyo. **20** Namoonni hamoon garuu akkuma galaana olii gadi daddarbatamu, kan boqochuu hin dandeenye, kan dambaliin isaa laaqii fi dhoqqee tuufu ti. **21** "Namoota hamoof nagaan hin jiru" jedha Waaqni koo.

58 "Guddisii iyyi; hin qusatin. Akkuma malakataa sagalee kee ol fudhadhu. Saba kootii fincila isaanii, mana Yaaqoobitti immoo cubbuu isaanii labsi. **2** Isaan guyyuma guyyaan na barbaaduutii; isaan akkuma saba waan qajeelaa hojjetee ajajawwan Waaqa isaa hin dhiisin tokkootii waan karaa koo beekuu barbaadan fakkaatu. Isaan murtii qajeelaa na kadhatu;

akka Waaqni isaanitti dhi'aatus waan hawwan fakkaatu. **3** Isaanis, 'Yoo ati waan kana hin argine, nu maaliif soomne? Yoo ati waan kana hin qalbeeffanne nu maaliif gad of qabne?' jedhu. "Ta'us isin guyyaa sooma keessanii waan feetan gootan; hojjetoota keessan hundas ni hacuucan. **4** Soomni keessan wal loluu fi wal qoccoluudhaan, aboottee hamminaatiin wal tumuudhaan raawwata. Soomni isin har'a soomaa jirtan kun, akka sagaleen keessan gubbaatti dhaga'amu hin godhu. **5** Soomni ani filadhe sooma akkanaatii? Namni tokko guyyuma tokko qofaaf gad of qabaa? Wannu kun akkuma dhallaadduu mataa qad qabachuu fi wayyaa gaddaatiif fi daaraa irra ciisuu qofaafi? Wannu isin sooma jettaniin guyyaan fuula Waaqayyoo duratti fudhatama qabu kanaa? **6** "Soomni ani itti gammadu, kan fonca jal'inaa furu, kan funyoo waanjoo hiiku, kan cunqurfamtoota bilisa baasuu fi waanjoo hunda caccabsu mitii? **7** Akka ati warra beela'aniif nyaata kee qoodduu fi akka hiyyeeyyii mana hin qabne mana keetti simattu, akka ati yeroo nama daare argitutti daara isa baaftuu fi akka nama foonii fi dhiiga kee ta'etti dugda hin galle mitii? **8** Yoos ifni kee akka biiftuu ganamaa ni ba'a; fayyinni kees dafee ni dhufa; qajeelummaan kee fuula kee dura deema; ulfinni Waaqayyoo immoo duubaan si eega. **9** Yeroo sana ati ni waammatto; Waaqayyoo deebii siif kenna; ati gargaarsa barbaacha iyyatta; innis, 'Ani asan jira' siin jedha. "Ati yoo waanjoo cunqursaa, haasa'a hamminaatii fi quba namatti qabuu of irraa fageessite, **10** ati yoo warra beela'aniif nyaata kennite, warra rakkatanis rakkinaa baafte, ifni kee dukkana keessa ni ibsa; halkan kees akka guyyaa saafaa ta'a. **11** Waaqayyoo yeroo hunda si geggeessa; inni lafa aduudhaan gubate keessatti iyyuu fedhii kee siif guuta; lafee kees ni jabeessa. Ati akka lafa biqiltuu bishaan quufee, akka burqaa hin gogees ni taata. **12** Uummanni kee diigamaa durii deebisee ni ijaara; atis hundee dhaloota baay'ee ol kaasta; atis, Suphaa Dallaawwan Jijjiigani, Haaromsaa Daandiiwwan Jireenyaa jedhamtee waamamta. **13** "Ati yoo miilla kee Sanbata cabsuu irraa eeggattee guyyaa koo qulqulluu waan jaallattu gochuu dhiifte, ati yoo Sanbataan, 'Gammachuu' guyyaa qulqullaa'aa Waaqayyootiin immoo, 'Kabajamaa' jette, yoo daandii ofii keetii deemtuu fi yoo waan feete gochuu yookaan haasaa faayidaa hin qabne haasa'uu baattee Sanbata ulfeessite, **14** yeroo sana Waaqayyotti ni gammadda; anis akka ati lafa ol dheeraa irra gulufuu, dhaala abbaa kee Yaaqoob nyaattee akka quuftu sin taasisa." Afaan Waaqayyoo dubbateeraatii.

59 Dhugumaan harki Waaqayyoo fayyisuuf gabaabaa miti; yookaan gurri isaa dhaga'uu hin didne. **2** Yakki keessan garuu Waaqa keessaniin gargar isin baaseera; akka inni isin hin dhageenyeeff, cubbuun keessan fuula isaa isin duraa dhokseera. **3** Harki keessan dhiigaan, qubni keessan immoo yakkaan faalameeraatii. Afaan keessan soba dubbata; arrabni keessan immoo waan hamaa guunguma. **4** Namni murtii qajeelaa barbaadu hin jiru; kan himata isaa amanamuddaahan dhi'eefatu tokko iyyuu hin jiru. Isaan waan faayidaa hin qabne amanatan; soba dubbatan; gowwoomsaa ulfa'anii hammina dhalan. **5** Isaan hanqaaquu buuti yaasan; man'ee sariitii fo'an. Namni hanqaaquu isaanii nyaatu kan iyyuu ni du'a; yommuu tokkoon isaa cabutti buutiitu keessaa ba'a. **6** Fo'aan isaanii uffata hin ta'u; waan tolchaniinis dhagna isaanii haguuggachuu hin danda'an. Hojiin isaanii hojii hamminaa ti; harka isaanii keessas hojii fincilaatu jira. **7** Miilli isaanii gara cubbuutti fiiga; isaan dhiiga qulqulluu dhangaalaasuuf ariifatan. Yaadni isaanii jal'aa dha; diiguu fi barbadeessuun mallattoo karaa isaanii ti. **8** Isaan karaa nagaa hin beekan; murtiin qajeelaan karaa isaanii irra hin jiru. Daandii isaanii jal'isaniiru; namni

achi irra deemu tokko iyyuu nagaa hin beeku. **9** Kanaafuu murtiin qajeelaan nurraa fagaateera; qajeelummaan isin bira hin ga'u. Nu ifa barbaanna; garuu hundinuu dukkana; ifa guyyaa barbaanna; garuu dimimmisa keessa deemna. **10** Nu akkuma jaamaa dallaa qaqqabachaa deemna; akkuma warra ija hin qabnee harkaan karaa keenya barbaaddanna. Akka nama halkanii deemuu guyyaa saafaadhaan guggufanne; namoota jajjaboo gidduutti akka warra du'anii taaneerra. **11** Nu hundi akka amaaketaa gururiina; akka gugees gaddaan aadna. Murtii qajeelaa barbaanna; garuu hin arganne; fayyina barbaanna; inni garuu nurraa fagaateera. **12** Yakki keenya fuula kee duratti baay'ateeraatii; cubbuun keenyas dhugaa nuuti ba'a. Yakki keenya nu wajjin jiraata; nus balleessaa keenya ni beekna; **13** nu fincillee Waaqayyoon sobne; Waaqa keenya duukaa bu'uu irraa garagalleerra; goolii fi fincila kakaafneerra; soba garaan keenya yaades dubbanneerra. **14** Kanaafuu murtii qajeelaan duubatti deebifameera; qajeelummaan isin fagoo dhaabata; dhugaan karaatti gufate; tollis ol seenuu hin danda'u. **15** Dhugaan eessumattuu hin argamu; namni cubbuu irraa fagaatus waan hamaa saaxilama. Waaqayyoo akka murtii qajeelaan hin jirre arge; kunis isa gaddisee. **16** Inni akka namni tokko iyyuu hin jirre arge; kan gara isaatti kadhannaa dhi'eessu waan dhabameefis ni dinqisiifate. Kanaafuu irreen isaa fayyina isaa fidde; qajeelummaan ofii isaas isa utube. **17** Qajeelummaa akka gaachana qomaa kaa'atee gonfoo fayyinaas mataatti gombifate; wayyaa ittiin haaloo ba'u uffatee akka nama waroo uffatuutti hinaaffaa ofitti marate. **18** Kanaafuu inni akkuma hojii isaanitti, diinota isaatiif dheekkamsa, amajaata isaanitiif immoo adabbii malu ni kenna; biyyoota bishaan gidduutiifis hojii harka isaanii kennaaf. **19** Namoonni lixa biiftuu maqaa Waaqayyoo sodaatu; warri ba'a biiftuutti argaman immoo ulfina isaa kabaju. Inni akkuma lolaa, kan bubbeen Waaqayyoo oofuutti ni dhufate. **20** "Furaan gara Xiyoon, gara warra mana Yaaqoob keessaa qalbi jijjiirratanii ni dhufa" jedha Waaqayyoo. **21** "Gama kootiin kakuun koo kan ani isaan wajjin qabu kana" jedha Waaqayyoo. "Hafuurri koo kan sirra jiru, dubbiin koo kan ani afaan kee keessa kaa'ee sijn afaan keetii yookaan afaan ijoollee keetii yookaan afaan ijoollee ijoollee isaanitiif har'aa jalqabee bara baraan hin badu" jedha Waaqayyoo.

60 "Ifni kee dhufeeraatii ka'ii ibsi; ulfinni Waaqayyoo siif ba'eera. **2** Kunoo, dukkanni lafa, dukkanni hamaan immoo uummattoota haguuga; Waaqayyoo garuu siif ka'eera; ulfinni isaas sirraa mul'ata. **3** Saboonni gara ifa keetii, mootonni immoo gara ifa kee 2 isa bariitii ni dhufu. **4** "Ija kee ol fudhadhuutti naannoo kee ilaali; hundinuu wal ga'anii gara kee ni dhufu; ilmaan kee fagoodhaa, intallan kees qomatti baatamanii gara kee ni dhufu. **5** Ergasii ni ilaalta; ni calaqqiftas; lapheen kee ni dha'ata; gammachuudhaanis ni guutama; qabeenyi galaanotaa hundinuu gara kee dhufu; badhaadhummaan sabootaas kan kee ta'a. **6** Gaalli baay'een, ilmaan gaalaa kan Midiyaanii fi kan Eefaa biyya kee ni guutu. Namoonni hundi warqee fi ixaana fidanii, galata Waaqayyoo labsaa biyya Shebaatii ni dhufu. **7** Bushaayeen Qeedaar hundinuu gara keetti walitti qabamu; korbeeyyiin hoolaa Nabaayot si tajaajilu; isaan iddoo aarsaa koo irratti aarsaawwan fudhatama qaban ni ta'u; anis mana ulfina kootii nan kabaja. **8** "Warri akkuma gugeewwanii manneen isaanitti barrisan, kanneen akka duumessaa gugatan kunneen eenyu fa'i? **9** Dhugumaan biyyoonni bishaan gidduu na abdatu; sababii inni ulfina sitti uffiseef, maqaa Waaqayyoo Waaqa keetii, qulqullicha Israa'elittiif jedhani dooniwwan Tarshiish dursanii, meetii fi warqee isaanii wajjin ilmaan kee fagoodhaa ni fidu.

10 “Namooni ormaa dallaa kee ni ijaaru; mootonni isaanis si tajaajilu; Ani aariidhaan si dha’u illee, gara laafina koo jaalalaan sitti nan argisiisa. 11 Akka namoonni badhaadhina sabootaa gara keetti fidaniif, akka mootonni isaanis hiriiraan gara keetti seenaniif, karrawwan kee yeroo hunda banamaa ta’u; isaan halkanii guyyaa gonkumaa hin cufaman; 12 Sabni yookaan mootummaan si hin tajaajille ni barbadaa’uutii; guutummaan guutuuttis ni balleeffamu. 13 “Ulfinni Libaanoon, gaattiraan, qararoo fi hadheessi, lafa iddoo qulqulluu koo miidhagsuuf gara kee ni dhufu; anis iddoo miilli koo dhaabatu nan kabaja. 14 Ilmaan warra si cunqursanii siif sagaddaa gara kee dhufu; warri si tuffatan hundinuus miilla keetti kufu; isaanis Magaalaa Waaqayyoo Xiyoon kan Qulqullicha Israa’el jedhanii si waamu. 15 “Yoo ati jibbamtee gatamtee namni tokko iyyuu si keessaan darbuu lagate iyyuu, ani boontuu bara baraatiif fi gammachuu dhaloota hundaa sin taasisa. 16 Ati aaman sabootaa ni dhugda; harna mootootaas ni hoota. Yommuus ani Waaqayyoo Jabaan Yaaqoob, Fayyisaa kee fi Furaa kee akkan ta’e ni beekta. 17 Ani qooda naasii warqee, qooda sibiilaa immoo, meetii siif nan fida. Qooda mukaa naasii, qooda dhagaa immoo, sibiila siif nan fida. Nagaa mootii kee, qajeelummaa immoo, bulchaa kee nan godha. 18 Si’achi biyya kee keessatti gooliin, daarii kee keessatti immoo diigamni yookaan badiisni hin dhaga’amu; ati garuu dallaa kee Fayyina, karrawwan kee immoo Galata jettee waamta. 19 Si’achi aduun guyyaadhaan, ifni ji’aa halkanii ifa kee hin ta’u; Waaqayyoo ifa kee bara baraa ta’aatii; Waaqni kee ulfina kee ni ta’a. 20 Aduun kee deebitee hin dhiitu; ji’i kee hin badu; Waaqayyoo ifa kee bara baraa ni ta’a; barri gadda kees ni raawwatama. 21 Yoos uummanni kee hundi qajeelaa ni ta’a; bara baraanis lafa ni dhaala. Isaan biqiltuu ani dhaabaddhee dha; hojii harka koo, kan ani ittiin ulfina koo mul’isuuf jedhee hojjedhee dha. 22 Maatiin muraasni kuma, gareen xinnaan immoo saba guddaa ta’a. Ani Waaqayyoo dha; waan kana yeroo isaatti dafee nan hojjedha.”

61 Sababii Waaqayyoo akka ani hiyyeeyyiitti oduu gaarii lallabuuf nan dibeeff, Hafuurri Waaqayyoo Gooftaa narra jira. Inni akka ani garaa cabe fayyisuuf, akka ani booji’ amtootaaf bilisummaa, warra hidhamaniif immoo hiikamuu lallabuuf na ergeera; 2 akka ani bara tola Waaqayyootii fi guyyaa haaloo ba’uu Waaqa keenyaa labsuuf, akka ani warra booy’an hunda jajjabeessuuf, 3 akka ani warra Xiyoon keessatti gaddaniif arjoomee, qooda daaraa miidhagina, qooda boo’ichaa, zayitii gammachuu, qooda abdiid kutachuu immoo, wayyaa galataa kennuuf na erge. Isaanis qilxuu qajeelummaa, biqiltuu Waaqayyoo, kan inni ittiin kabajamu jedhamanii waamaman. 4 Isaan waan dur diigame deebisanii ijaaru; iddoowwan bara dheeraan dura onanii turanis akka duraatti deebisu; magaalawwan diigaman, kanneen dhaloota hedduun dura onanii turan ni haaromsu. 5 Alagoonni bushaayee keessan ni tiksu; ormoonnis lafa qotiisaa fi iddoo dhaabaa wayinii keessanii keessa ni hojjetu. 6 Isin luboota Waaqayyoo jedhamtanii ni waamamtu; tajaajiltoota Waaqa keenyaa jedhamtanii ni moggaafamtu. Isin qabeenya sabootaa ni nyaattu; badhaadhummaa isaaniitiin illee ni boontu. 7 Qooda qaamii keessanii hiree dachaa ni argattu; qooda salphinaa isin dhaala keessanitti ni gammaddu; kanaafuu isin biyya keessan keessatti hiree dachaa ni dhaaltu; gammachuun bara baraa kan keessan. 8 “Ani Waaqayyoo murtii qajeelaa nan jaalladhaatii; saamichaa fi yakka nan jibba. Ani amanamummaa kootiin isaan nan badhaasa; kakuu bara baraa isaan wajjin nan gala. 9 Sanyiin isaani saboota gidduutti, ijoolleen isaani immoo uummata gidduutti ni beekamu. Warri isaan argan hundi, akka isaan

saba Waaqayyoo eebbise ta’an ni beeku.” 10 Ani Waaqayyoo itti guddaa nan gammada; lubbuun koos akka malee Waaqa kootii gammaddi. Inni akkuma misirrichi akka lubaatti mataa isaa miidhagfatu, misirrittiin immoo faayaan of bareechitu sana, wayyaa fayyinaa natti uffiseera uffata qajeelummaa narra buuseeraatii. 11 Akkuma lafti biqiltuu biqilchitee iddoo biqiltuu immoo akka sanyiin guddattu godhu sana Waaqayyoo Gooftaan akka qajeelummaa fi galanni fuula saboota hundaa duratti biqilan ni godha.

62 Hamma qajeelummaan ishee akka barri barraaqaa, fayyinni ishee akka guca boba’uu ifutti, ani waa’ee Xiyoon hin cal’isu; waa’ee Yersaalemis afaan hin qabadhu. 2 Saboonni qajeelummaa kee, mootonni hundinuus ulfina kee ni argu; ati maqaa haaraa, kan afaan Waaqayyoo siif baasuun ni waamanta. 3 Ati harka Waaqayyoo keessatti gonfoo ulfinaa, harka Waaqa keetii keessatti marata mootii ni taata. 4 Ati si’achi, Gatamtuu hin jedhamtu, yookaan biyyi kee Ontuu hin jedhamtu. Ati garuu, “Ani isheetti nan gammada” jedhamta; biyyi kee “kan heerumte” jedhamti; Waaqayyoo sitti gammadaatii, biyyi kee ni heerumti. 5 Akkuma dargaggeessi durba fuudhu, ilmaan kee si fuudhu; akkuma misirrichi misirrittiitti gammadu, Waaqni kee sitti gammada. 6 Yaa Yersaaleem, ani dallaawwan kee irratti eegdota ramadeera; isaan gonkumaa halkanii fi guyyaa hin cal’isan. Isin warri Waaqayyoon waammattan, ofii keessanii boqonnaa hin kenninaa; 7 hamma inni Yersaaleemin cimsee ijaaree akka isheen lafa irratti leellifamtuu taatu godhutti boqonnaa isaaf hin kenninaa. 8 Waaqayyoo akkana jedhee harka isaa mirgaatii fi irree isaa jabaa sanaan kakateera; “Ani lammata midhaan kee nyaata godhee diinota keetiif hin kennu; namoonni ormaas lammata daadhii wayinii haaraa kan ati itti dadhabde hin dhugan; 9 garuu warri galfatan midhaan sana ni nyaatu; Waaqayyoonis ni galateeffatu; warri ija wayinii guurratanis oobdiid iddoo qulqulluu koo keessatti ni dhugu.” 10 Keessa darbaa; karrawwan keessaan darbaa! Uummataaf karaa qopheessaa. Tolchaa; karaa guddaa tolchaa! Dhagaawwan bubuqqisaa. Sabootaafis faajjii of qabaa. 11 Waaqayyoo akkana jedhee hamma moggaa lafaatti labseera; “Intala Xiyooniin akkana jedhaa: ‘Kunoo Fayyisaan kee ni dhufa! Badhaasni isaa kunoo isa harka jira; beenyaa inni namaaf baasus isuma wajjin jira.” 12 Isaanis Saba Qulqulluu, Furamtoota Waaqayyoo jedhamanii ni waamamu; atis barbaadamtuu, Magaalaa Si’achi Hin Onne ni jedhamta.

63 Kan uffata isaa halluu diimaa cuuphee Edoom keessaa, Bozraadhaa dhufaa jiru kun eenyu? Kan ulfina uffatee guddina jabina isaatiin fuula duratti deemaa jiru kun eenyu? “Inni anuma, kan qajeelummaan dubbatu, kan oolchuufis humna qabu anaa dha.” 2 Uffanni kee maaliif akkuma uffata nama boolla wayinii itti cuunfan keessatti wayinii dhidhiitu tokkoo diimata? 3 “Ani kophaa koo boolla itti wayinii cuunfan keessatti wayinii nan dhidhiite; saboota keessaa namni tokko iyyuu na wajjin hin turre. Ani aarii kootiin isaan irra dhaabaddhee dheekkamsa kootiin gad isaan dhidhiite; dhiigni isaanii wayyaa kootii faffaca’e; wayyaa koo hundas ni faale. 4 Guyyaan haaloo ba’uu garaa koo keessa jiraatii; waggaan ani itti nama furus dhufeera. 5 Anis mil’adhee nama na gargaaru tokko iyyuu nan dhabe; gargaarsa tokko iyyuu dhambaan nan dinqisiifadhe; kanaafuu irreen koo fayyina naa fide; dheekkamsi koos na utube. 6 Ani aarii kootiin saboota irra nan dhidhiite; dheekkamsa kootiin isaan nan macheesse; dhiiga isaanii lafa irra nan lolaase.” 7 Akkuma waan inni nuuf hojjetee hundaatti ani waa’ee

jaalala Waaqayyoo // kan hin geeddaramne sanaa hojii inni ittiin galateeffamuu qabu nan odeessa; wantoota gaggaarii inni akkuma gara laafinaa fi arjummaa isaa hedduu sanaatti mana Israa'eliiif hojjete baay'ee ani dhugumaan nan odeessa. **8** Innis, "Isaan dhugumaan saba koo ti; ijoollee hin sobnee dha" jedhe; kanaafuu inni Fayyisaa isaanii ta'e. **9** Dhiphina isaanii hunda keessatti, innis ni dhiphate; ergamaan Waaqayyoo kan fuula isaa dura dhaabatu isaan baraare. Jaalalaa fi araara isaatiin isaan fure; bara durii hunda keessa, inni ol fuudhee isaan baate. **10** Isaan garuu fincilanii Hafuura isaa Qulqulluu gaddisiisan. Kanaafuu inni deebi'ee diina isaanii ta'e; inni mataan isaas isaan lole. **11** Kana irratti sabni isaa bara durii, bara Museetii fi saba isaa yaadatee akkana jedhe: Inni tiksee bushaayee isaa wajjin galaana keessaa isaan baase sun eessa jira? Inni Hafuura isaa Qulqulluu gidduu isaanii buuse, **12** kan akka irreen isaa ulfina qabeessi jabaan sun, harka mirgaa kan Musee wajjin jiraatuuf erge, kan maqaa bara baraa ofii isaatiif godhachuudhaaf fuula isaanii duratti bishaan gargar qoode, **13** kan tuujuba keessaan isaan qajeelche sun eessa jira? Isaan akkuma farda biyya bal'aa keessa gulufu tokkoo hin gufanne; **14** akkuma loon dirreetti bobba'aniitti, Hafuurri Waaqayyoo boqonnaa isaaniif kenne. Akki ati itti maqaa ulfina qabu ofii keetiif godhachuudhaaf jettee saba kee qajeelchite kanaa dha. **15** Ati samii irraa, teessoo kee qulqulluu fi ulfina qabeessa sana irraa gad ilaali. Hinaaffaan keetii fi jabinni kee eessa jiru? Jaalallii fi gara laafinni kee nurraa ittifamaniiru. **16** Yoo Abrahamaan ni beekuu baatee, yookaan Israa'el nu yaadachuu baate iyyuu, ati dhugumaan abbaa keenya; Yaa Waaqayyoo, ati abbaa keenya; Furaan keenya durumaa jalqabee maqaa kee ti. **17** Yaa Waaqayyoo, ati maaliif akka nu karaa kee irraa badnuu fi akka garaan keenya jabaatee nu si sodaachuu didnu nu goota? Sababii garboota kee, gosoota handhuuraa kee ta'aniitiif jedhii deebi'i. **18** Sabni kee yeroo yartuuf iddoo kee qulqulluu dhaalee ture; amma garuu diinonni keenya iddoo kee qulqulluu gad dhidhiitaa jiru. **19** Nu durumaa jalqabnee kanuma kee ti; ati garuu isaan hin bulchine; isaanis maqaa keetiin hin waamamne.

64 Akka tulluuwwan fuula kee duratti raafamaniif, maaloo ati utuu samiiwwan tarsaaftee gad buutee! **2** Akkuma ibiddi hanxaxii gubee, bishaan danfisu sana, akka maqaan kee diinota kee biratti beekamuuf gad bu'itii akka saboonni fuula kee duratti hollatan godhi! **3** Ati yeroo waan sodaachisaa nu hin yaadin hojjettetti gad buute; tulluuwwanis fuula kee duratti hollatan. **4** Si malee Waaqa warra isaa abdataniif dhaabatu, bara duriiiti jalqabee namni tokko iyyuu hin dhageenye; yookaan gurri tokko iyyuu hin qalbeeffanne; iji tokko iyyuu hin argine. **5** Ati warra gammachuudhaan waan tolaa hojjetan kanneen karaa kee yaadatan gargaaruu ni dhufu. Garuu yommuu nu ittuma fufnee cubbuu hojjennetti ati ni dheekkamte. Yoos nu akkamitti fayyuu dandeenya ree? **6** Hundi keenya akka nama qulqullina hin qabnee taaneerra; hojiin qajeelummaa keenyaa hundis akka huccuu xuraa'ummaa ti; hundi keenya akkuma baalaa coollagne; cubbuun keenyas akkuma bubbee haxaa'ee nu fudhate. **7** Namni maqaa kee waammatu tokko iyyuu hin jiru; yookaan namni si qabachuuf carraaqu hin jiru; ati fuula kee nu dhokfattee sababii cubbuu keenyaatiifis nu fixxeertaatii. **8** Ta'us yaa Waaqayyoo, ati Abbaa keenya. Nu suphee dha; ati immoo dhooftuu suphee ti; hundi keenya hojii harka keetii ti. **9** Yaa Waaqayyoo, ati akka malee hin dheekamin; cubbuu keenyas bara baraan hin yaadatin. Maaloo si kadhannaa, fuula kee nuuf deebisi; nu hundinu saba keetii. **10** Magaalaawwan kee qulqullooni onaniiru; Xiyoon iyyuu onteerti; Yerusaleemis

duwwaa hafteerti. **11** Manni qulqullummaa keenya qulqullichii fi ulfina qabeessi, iddoo abbootiin keenya itti si galateeffatan sun ibiddaan gubameera; wanni nu itti gammannu hundis barbadeeffameera. **12** Yaa Waaqayyoo, ati wantoota kanneen hunda cal'uma jettee ilaaltaa? Ati cal'istee akka malee nu adabdaa?

65 "Ani warra na hin iyyaafatinitti nan mul'adhe; warri na hin barbaadinis na argatan. Ani saba maqaa koo hin waammatinii, 'Ani asan jira; ani asan jira' nan jedhe. **2** Ani guyyaa guutuu gara uummata didaa ta'eetti, kan karaa gaarii hin ta'in irra deemu, kan yaada ofii isaa duukaa bu'uuf harka koo nan diriirfadhe; **3** Isaan saba iddoo biqiltuu keessatti aarsaa dhi'eessuudhaan, iddoo aarsaa kan xuubii irrattis ixaana aarsuudhaan, utuu gargar hin kutin, utuma ani arguu dheekkamsaaf na kakaasanii dha; **4** isaan warra awwaala gidduu tataa'anii lafa dhoksa bulanii dha; warra foon booyyee nyaatanii okkoteen isaanii bishaan foon xuraa'aa baatuu dha; **5** isaan warra, 'Achi fagaadhu; natti hin dhi'atiin; ani si caalaa qulqulluudhaatii' jedhanii dha. Sabni akkasii funyaan koo keessatti akkuma aaraa, akkuma ibidda guyyaa guutuu boba'uu ti. **6** "Kunoo, wanni kun akkana jedhamee fuula koo duratti barreeffameera: ani hin cal'isu; garuu gatii hojii isaanii guutuu kan kennaaf; dhugumaanis qomatti isaan nan baachisa. **7** Kunis cubbuu keessanii fi cubbuu abbootii keessanii ti" jedha Waaqayyoo. "Isaan tulluuwwan irratti aarsaa dhi'eessanii, gaarran irratti waan na arrabsaniif, ani hojii isaanii kan duriiitiif, kaffaltii guutuu isaaniifin kenna." **8** Waaqayyoo akkana jedha: "Akkuma yeroo hurbuu wayinni keessa cuunfaan jirutti, namoonni, 'Amma iyyuu eebbatu keessa jiraatii, hin balleessinaa' jedhan sana, anis tajaajiltoota kootiif akkasuma nan godha; isaan hundas hin balleessu. **9** Anis Yaaqoob keessaa sanyii tokko, Yihuudaa keessaa immoo warra tulluuwwan koo dhaalan nan biqilcha; sabni koo filatamaan tulluuwwan sana dhaala; tajaajiltoonni koos achi ni jiraatu. **10** Saba koo kan na barbaaduuf Shaaron lafa bushaayeen itti bobba'an, Sululli Aakoor immoo lafa loon boqotan ni ta'an. **11** "Garuu isin warra Waaqayyoon dhiiftanii tulluu koo qulqulluu dagattan, kanneen waaqa 'Milki' jedhamuuf maaddii qopheessitanii, waaqa, 'Hiree' jedhamuuf immoo dhibaayyuu kubbaayyaatii guuttan, **12** ani irbaata goraadee isinan godha; isin hundis qalamuuf gad jettu; ani isin waameen ture; isin garuu na jalaa hin owwaanne; ani dubbadheen ture; isin garuu na hin dhaggeeffanne. Isin fuuluma koo duratti waan hamaa hojjettanii waan na hin gammachiifne firratti." **13** Kanaafuu Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: "Garboonni koo ni nyaatu; isin garuu ni beeloftu; garboonni koo ni dhugu; isin garuu ni dheebottu; garboonni koo ni gammadu; isin garuu ni qaanoftu. **14** Garboonni koo gammachuu garaa irraa maddeen ni faarfatu; isin garuu, waan garaan keessan miidhameef ni boossu; waan hafuurri keessan gaddeef ni wawwaattu. **15** Filatamtoonni koo maqaa isin dabarfattan sana abaarsaaf itti fayyadamu; Waaqayyoo Goftaan isin fixa; garboota isaatiif garuu maqaa biraa ni kenna. **16** Namni lafa irratti eebbifamu kam iyyuu, Waaqa dhugaatiin eebbifama; namni lafa irratti kakatus, Waaqa dhugaatiin kakata. Rakkinni durii ni irraanfata; ija koo duraas ni dhokataatii. **17** "Kunoo ani, samiiwwan haaraa fi lafa haaraa nan uuma. Wanni durii hin yaadatamu; yookaan qalbii namaatti hin dhufu. **18** Isin garuu waan ani uumutti, bara baraan gammadaa lililchaa; ani Yerusaleemin gammachuu, saba ishee immoo ililleef nan uumaatii. **19** Ani Yerusaleemitti nan gammada; saba koottiis nan gammada; si'achi sagaleen boo'ichaatii fi iyyaa ishee keessatti hin dhaga'amu. **20** "Si'achi, daa'imni guyyaa muraasa qofa

jiraatu, yookaan jaarsi umuriin isaa hanqatu tokko iyyuu ishee keessatti hin argamu; namni waggaa dhibbatti du'u, akka waan dargaggummaan du'eetti yaadama; namni waggaa dhibba hanqate tokko, akka waan abaarametti hedama. **21** Namoonni mana ni ijaarratu; achi keessas ni jiraatu; wayinii dhaabbatu; ija isaas ni nyaatu. **22** Si'achi isaan mana ijaaranii namoonni biraa keessa hin jiraatan; yookaan isaan biqiltuu dhaabani namoonni biraa hin nyaatan. Umuriin saba koo, akkuma umurii mukaa ni ta'a; warri ani filadhe, hojii harka isaaniitiin bara dheeraa ni gammadu. **23** Isaan akkasumaan hin dadhaban yookaan ijoollee balaan eeggattu hin dhalchan; isaan sanyii isaanii wajjin saba Waaqayyo eebbisu ni ta'u. **24** Ani utuu isaan na hin waammatin nan deebisaaf; utuu isaan dubbatanii hin fixinis nan dhaga'a. **25** Yeyyii fi xobbaallaan hoolaa walii wajjin nyaatu; leenci akka sangaa okaa nyaata; biyyoon garuu soora bofaa ta'a. Isaan tulluu koo qulqulluu hunda irratti homaa hin miidhan yookaan homaa hin balleessan" jedha Waaqayyo.

66 Waaqayyo akkana jedha: "Samiin teessoo koo ti; laftis ejjeta miilla kootii ti. Manni isin naaf ijaartan meerre? Lafti boqonnaa kootii eessa? **2** Waan kana hunda harki koo hin hojjennee? Kanaafuu wantoonni kunneen hundi kanuma koo ti" jedha Waaqayyo. "Ani garuu nama gad of qabuu fi kan garaa isaa keessatti gaabbee dubbii kootiin hollatuu nan ilaala. **3** Garuu namni korma qalu kam iyyuu akkuma nama nama ajjeesu tokkoo ti; namni xobbaallaa hoolaa qalu kam iyyuu akkuma nama morma saree cabsu tokkoo ti; namni aarsaa midhaanii dhi'eessu kam iyyuu akkuma nama dhiiga booyyee dhi'eessu tokkoo ti; namni ixaana yaadannoo aarsu kam iyyuus akkuma nama waaqa tollfamaa waaqeffatu tokkoo ti. Isaan karaa ofii isaanii filataniiru; lubbuun isaanis xuraa'ummaa isaaniitti gammaddi. **4** Kanaafuu ani gidiraa isaaniif nan fila; waan isaan akka malee sodaatanis isaaniitti nan fida. Yeroo ani waametti namni tokko iyyuu na jalaa hin owwaanee; yeroo ani dubbadhetti namni tokko iyyuu hin dhaggeeffanneetii. Isaan fuula koo duratti waan hamaa hojjetanii waan na hin gammachiifne illee filatan." **5** Warri dubbii isaatiin hollattan dubbii Waaqayyoo dhaga'aa: "Obboleeyyan keessan warri sababii maqaa kootiif isin jibbanii isin ari'an sun akkana jedhan; 'Akka nu gammachuu keessan arginuuf, mee Waaqayyo haa ulfaatul' Ta'us isaan ni qaana'u. **6** Huursaa magaalaa keessaa sana dhaga'aa; waca mana qulqullummaa keessaa dhaga'aa! Wanni kun sagalee Waaqayyoo kan yeroo inni gatii diinota isaa hundaaf malu isaaniif kennuu ti. **7** 'Isheen utuu hin ciniinsifatin, ni deessi; utuu miixuun da'umsaa ishee hin qabatin, ilma deessi. **8** Eenyutu takkumaa waan akkasii dhaga'e? Waan takkumaa akkasii eenyutu arge? Biyyi tokko guyyuma tokkotti dhalachuu dandeessii? Yookaan sabni yeruma tokkotti biqiluu danda'aa? Xiyoon garuu akkuma ciniinsifatteen, ijoollee ishee deesse. **9** Ani yeroo da'umsaatiin nama ga'ee da'uu nan dhowwaa?" jedha Waaqayyo. "Ani da'umsaan ga'ee gadameessa nan cufaa?" jedha Waaqni kee. **10** "Isin warri ishee jaallattan hundi, Yersaalem wajjin gammadaa; isheefis ililchaa; isin warri isheef boossan hundi, guddisaatii ishee wajjin gammadaa. **11** Isin harma ishee kan nama jajjabeessu sana hootanii ni quufuutii; ulfina ishee guddaa sana irraas gammachuudhaan ni dhugdu." **12** Waaqayyo akkana jedhaatii: "Kunoo ani nagaa akkuma bishaan lagaa, badhaadhummaa sabootaas akkuma laga yaa'uu isheef nan dhangalaasa; isin ni hootu; harka ishee irratti ni baatamtu; gudeeda ishee irra illee ni taphattu. **13** Akkuma haati daa'ima ishee urursitu sana, anis isinan urursa; isinis Yersaalem keessatti ni ururfamtu." **14** Isin yommuu waan kana argitanitti garaan keessan ni gammada; lafeen keessan

akka margaa ni haarfama; harki Waaqayyoo akka garboota isaa wajjin jirus ni beekama; dheekkamsi isaa garuu amajaajota isaa irratti ni mul'ifama. **15** Kunoo, Waaqayyo ibiddaan ni dhufa; gaariwwan isaas akkuma bubbee hamaa ti; inni aarii isaa dha'ichaan, ifannaa isaa immoo arraba ibiddaatiin gad buusa. **16** Waaqayyo ibiddaa fi goraadee isaatiin namoota hunda irratti murtii raawwataatii; namoonni Waaqayyoon ajjeefaman ni baay'atu. **17** "Warri iddoo biqiltuu seenuuf jedhanii, isa warra foon booyyee, foon hantuutaatii fi wantoota jibbisiisoo biraa nyaatan gidduutti argamu duukaa bu' uudhaan addaan of baasanii of qulqulleessan wajjin barbadeeffamu" jedha Waaqayyo. **18** "Ani waanan hojii fi yaada isaanii beekuuf, sabootaa fi afaanota hunda walitti qabuuf jedhee nan dhufa; isaanis dhufanii ulfina koo ni argu. **19** "Ani gidduu isaanii mallattoo nan kaa'a; hambaawwan keessaa namoota tokko tokko gara sabootaa jechuunis gara Tarshiish, Phuulii fi gara Luud warra xiyyaan lolan, gara Tuubaalii fi Yaawaan akkasumas gara biyyoota bishaan gidduu fagoo jiran kanneen waa'ee koo hin dhaga'inii yookaan ulfina koo hin arginiitti nan erga. Isaanis saboota gidduutti ulfina koo ni labu. **20** Isaanis saboota hunda keessaa obboloota keessan hunda akkuma aarsaa Waaqayyoof dhi'eeffamu tokkotti fardeenin, gaariwwaniin, harrootaan, gaangolii fi gaalawwaniin gara tulluu koo qulqulluutti, gara Yersaalem ni fidu" jedha Waaqayyo. "Isaanis akkuma Israa'eloonni mi'a akka seeraatti qulqulluu ta'een aarsaa midhaan isaanii gara mana qulqullummaa Waaqayyootti fidan sanatti jara fidu. **21** Anis isaan keessaa namoota tokko tokko akka isaan lubootaa fi Lewwota ta'aniif nan filadha" jedha Waaqayyo. **22** "Akkuma samiin haaraanii fi lafti haaraan ani uumu itti fufanii fuula koo dura jiraatan sana maqaa fi sanyiin keessan itti fufanii jiraatu" jedha Waaqayyo. **23** "Ayyaana Baatii tokkoo hamma Ayyaana Baatii kaaniitti, Sanbata tokkoo hamma Sanbata kaaniittis sanyiin namaa hundi dhufee fuula koo duratti ni sagada" jedha Waaqayyo. **24** "Isaanis gad ba'anii reeffa warra natti fincilanii ni ilaalu; raammoon isaanii hin du'u; ibiddi isaanis hin dhaamu; isaanis sanyii namaa hundaaf jibbisiisoo ta'u."

Ermiyaas

1 Kun dubbii Ermiyaas ilma Hilqiyaa kan luboota biyya Beniyaam keessa magaalaa Anaatoot jiraatan keessaa tokko ta'e sanaa ti. **2** Dubbiin Waaqayyoo bara Yosiyaa ilma Aamoo mooticha Yihuudaa keessa waggaa kudha sadaffaatti gara Ermiyaas dhufe; **3** akkasumas bara Yehooyaaqim ilma Yosiyaa mooticha Yihuudaatii jalqabee hamma dhuma bara Zedeqiyaa ilma Yosiyaa mooticha Yihuudaa waggaa kudha tokkoffaatti waggaa sana keessaas hamma ji'a shanaffaatti, yeroo sabni Yersaaleem booji'ametti dubbiin kun gara isaa dhufaa ture. **4** Dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **5** "Ani utuu gadameessa keessatti si hin uumin dura si beeke; utuu ati hin dhalatin dura addaan si baafadhe; akka ati sabootaaf raajii taatuufis si muude." **6** Anis, "Wayyoo, yaa Waaqayyoo Gooftaa ani akkamitti akkan dubbadhu hin beeku; utuu mucaa xinnoo dha" nan jedhe. **7** Waaqayyoo garuu akkana naan jedhe; "Ati, 'Ani mucaa xinnoo dha' hin jedhin. Ati gara nama ani itti si ergu hunda dhaqqee waan ani si ajaju hunda dubbachuu qabda. **8** Ati jara hin sodaatin; ani si baasuuf si wajjin jiraatii" jedha Waaqayyoo. **9** Ergasii Waaqayyoo harka isaa hiixatee afaan koo tuqee akkana naan jedhe; "Kunoo, ani dubbii koo afaan kee keessa kaa'eera. **10** Ilaa, ani akka ati buqqiftuu fi diiguuf, akka barbadeessituu fi garagalchituu, akka ijaartuu fi dhaabduuf har'a sabootaa fi mootumoota irratti si muudeera." **11** Dubbiin Waaqayyoo gara koo dhufee, "Ermiyaas, ati maal argaa jirta?" naan jedhe. Anis deebisee, "Damee muka lawuzii arguuttin jira" jedhe. **12** Waaqayyoo immoo, "Ati sirriitti argite; ani akka dubbiin koo fiixaan ba'uuf kutadhee ka'eeraatii" naan jedhe. **13** Dubbiin Waaqayyoo amma illee gara koo dhufee, "Ati maal argaa jirta?" naan jedhe. Anis deebisee, "Xuwwee danfaa jiru kan kaaba irraa as garagalee jiru tokko nan arga" jedhe. **14** Waaqayyoo akkana naan jedhe; "Gara kaabaatii balaan warra biyyattii keessa jiraatan hundatti ni bu'a. **15** Kunoo saboota mootumoota kaabaa hunda walitti nan waama" jedha Waaqayyoo. "Mootonni isaanii dhufanii karrawwan Yersaaleem dura teessoowwan isaanii ni dhaabbatu; isaan dallaawwan naannoo ishee hunda fi magaalawwan Yihuudaa hunda marsu. **16** Sababii isaan na dhiisanii waqota biraaf ixaana aarsuudhaan waan harki isaanii hojjetee waqeffachuudhaan hamma hojjetanii ani saba kootti murtii nan labsa. **17** "Ati garuu mudhii kee hidhadhuu ka'iitii waan ani si ajaju hunda isaanitti himi. Ati jara hin sodaatin; ati isaan sodaannaan ani fuula isaanii duratti sodaa sittin buusaa. **18** Akka ati guutuu biyyattiitiin jechuunis mootota Yihuudaatiin, qondaaltota isheetiin, lubootaa fi uummata biyyattiitiin mormituuf ani har'a magaalaa dallaa jabaan marfante, utubaa sibiilaatii fi dallaa naasii si taasiseera. **19** Isaan si lolu; garuu si hin mo'atan; ani si baasuuf si wajjin jiraatii" jedha Waaqayyoo.

2 Dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe; **2** "Dhaqiiiti gurra Yersaaleemiitti akkana jedhii labi: "Waaqayyoo akkana jedha: "Ani amanamummaa kee kan yeroo dargaggummaa, akka ati akkuma misirriitti na jaallattee lafa gammoojjii keessa, lafa midhaan itti hin faacaafamin keessa na duukaa buute nan yaadadha. **3** Israa'el kan Waaqayyoof qulqulloofte sun, mataa midhaan isaa turte; warri ishee nyaatan hundis akka nama yakka hojjetee itti ilalamu ture; badiisnis isaanitti dhufe" jedha Waaqayyoo. **4** Yaa mana Yaaqoob, isin maatiiwwan mana Israa'el hundinuus dubbii Waaqayyoo dhaga'aa. **5** Waaqayyoo akkana jedha: "Abbootiin keessan kan akkas narraa fagaatan

balleessaa maalii narratti arganiitii? Isaan waaqota tolfamoo faayidaa hin qabne faana bu'anii isaanumtuu warra faayidaa hin qabne ta'an. **6** Isaanis, 'Waaqayyoo inni Gibxii nu baasee, gammoojjii homtuu keessa hin jirre keessaan, lafa gammoojjii fi dhooqaa keessaan lafa hongee fi dukkanaa, biyya namni tokko iyyuu keessa hin dabarree fi keessa hin jiraame keessaan dabarsee nu fide sun eessa jira?' jedhamii hin gaafanne. **7** Ani akka isin ija ishee nyaattanii midhaan isheetti gammaddaniif gara lafa gabbataatti isin fiideera. Isin garuu dhuffanii biyya koo xureessitan; handhuuraa kees akka jibbamu gootan. **8** Luboonnis, 'Waaqayyoo eessa jira?' jedhamii hin gaafanne. Warri seera wajjin oolanis na hin beekne; bulchitoonni natti fincilan; raajonnis waaqota faayidaa hin qabne duukaa bu'anii maqaa Ba'aaliin raajii dubbatan. **9** "Kanaafuu ani amma iyyuu isin wajjin falmii qaba" jedha Waaqayyoo. "Ijoolee ijoolee keessanii wajjin falmii nan qabaadha. **10** Mee gara qarqara Kitiimiitti ce'aatii ilaalaa; gara Qeadaarittis nama ergaattii qalbiidhaan qoradhaa; yoo duraan wanni akkasii ta'ee jiraates ilaalaa. **11** Yoo isaan waaqota ta'uu baatan iyyuu sabni tokko takkumaa waaqota isaa geeddaree beekaa? Uummanni koo garuu ulfina isaa waaqota tolfamoo faayidaa hin qabne geeddareera. **12** Yaa samiiwwan, waan kana dinqifadhaa; naasuu guddaadhaanis holladhaa" jedha Waaqayyoo. **13** "Uummanni koo cubbuu lama hojjete: Isaan ana burqaa bishaan jireenyaa dhiisanii boolla bishaanii ofii isaanii, boolla bishaanii baqaaqaa bishaan qabachuu hin dandeenye qotaniiru. **14** Israa'el garbaa? Inni garbicha manatti dhalatee? Yoo inni maaliif booji'ame ree? **15** Leenconni aadaniiru; isattis gururi'aniiru. Isaan biyya isaa onsaniiru; magaalawwan isaas gubamanii duwwaa hafaniiru. **16** Akkasumas namoonni Memfiisii fi Tahiphaanhees mataa kee buruqsaniiru. **17** Ati yeroo inni karaa irra si qajeelchetti, Waaqayyoon Waaq kee dhiisuudhaan waan kana ofitti fiddeerta mitii? **18** Egaa ati maaliif Shihoorii bishaan dhuguuf jettee biyya Gibxi dhaqxa? Maaliifis bishaan laga Efraaxiis dhuguuf jettee Asoor dhaqxa? **19** Hamminni kee si adaba; duubatti deebi'uun kees si ifata. Ati Waaqayyoon Waaq kee dhiiftee ni sodaachuu diduun kee hammam hamaa fi hadhaa'aa akka sitti ta'ee ilaali hubadhu" jedha Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u. **20** "Ani bara dheeraan dura waanjoo kee sirraa cabseera; hidhaa kees sirraa kukkuteera. Ati garuu, 'Ani si hin tajaajilu' jette! Ati garuu akkuma sagaagaltuu tokkootti tulluuwwan dhedheeroo hunda irraa fi mukkeen lalisoo hunda jala cifte. **21** Ani garuu muka wayinii filatamaa, kan sanyiin isaa guutumaan guutuutti qulqulluu ta'ee godhee si dhaabbadheen ture. Yoo ati akkamitti wayinii diidaa taatee natti geeddaramte ree? **22** Ati yoo daaraadhaan dhiqattee saamunaa hedduutti fayyadante iyyuu, xuriin yakka keetii amma illee fuula koo dura jira" jedha Waaqayyoo Gooftaan. **23** "Ati akkamitti, 'Ani hin xuroofne; Ba'aal duukaas hin buune' jechuu dandeessa? Waan sulula keessatti ta'aa turte yaadadhu; waan hojjechaa turtes qalbeeffadhu. Ati gaala dhalaa asii fi achi fiiguu dha; **24** harree diidaa kan gammoojjii baratee fedhii kormaatiiin qilleensa suuffata tokko, maaltu fedhii ishee irraa ishee deebisuu danda'a? Kormi ishee barbaadu kam iyyuu ishee argachuuf hin rakkatu; inni yeroo gaanaatti ishee argata. **25** Miilla kee kophee malee deemuu irraa, laagaa kee immoo dheebuu irraa eeggadhu. Ati garuu, 'Kun waan abdiin hin qabnee dha! Ani waaqota ormaa nan jaalladha; isaan faanas nan bu'a' jette. **26** "Akkuma hattuu yeroo qabamtu salphifamtu sana manni Israa'el ni salphifama; isaan, mootonni isaanitii fi qondaaltonni isaanii, luboonni isaanitii fi raajonni isaanii ni salphifamu. **27** Isaan mukaan, 'Ati abbaa koo ti,' dhagaadhaan immoo, 'Situ na dhale' jedhu. Isaan

dugda isaanii malee fuula isaanii natti hin deebifanneetii; ta'us isaan yeroo rakkatanitti, 'Kottuu nu baasi!' jedhu. **28** Waaqonni ati ofiif tolfatte sun eessa jiru? Isaan yoo si baasuu danda'an mee yeroo ati rakkina keessa jirtutti haa dhufan! Yaa Yihuudaa, ati akkuma magaalaa hedduu qabdu sana waaqota hedduu qabdaatti. **29** "Isin maaliif na himattu? Isin hundinuu natti finciltaniirtu" jedha Waaqayyo. **30** "Ani akkasumaanan ijoollee keessan adabe; isaan sirreeffama fudhachuu didan. Goraadeen keessan akkuma leenca beela'e tokkooti raajota keessan fixxe. **31** "Isin dhaloonni ammaa dubbii Waaqayyoo qalbeeffadhaa: 'Ani Israa'eliif gammoojjii yookaan biyya dukkana hamaan turee? Sabni koo maaliif, 'Nu asii fi achi jooruu ni dandeenya; si'achi gara kee hin dhufnu' jedha? **32** Durbi tokko faaya ishee, misirrittiin tokko immoo mi'a ittiin heeruntu ni irraanfatti? Sabni koo garuu, guyyaa hamma hin qabne na irraanfateera. **33** Ati jaalala adamsuutti akkam ogeettii dhal! Dubartoota akka malee hamoo ta'an iyyuu amala kee barsiifteera. **34** Ati utuu isaan cabsanii seenanuu isaan qabuu baattu iyyuu, dhiigni hiyyeeyyii balleessaa hin qabnee wayyaa kee irratti ni argama. Utuma wanni kun hundi ta'ee jiruu **35** ati, 'Ani balleessaa hin qabu; inni natti hin dheekamu' jetta. Ani garuu sababii ati, 'Ani cubbuu hin hojjenne' jettuuf, sitti nan mura. **36** Ati maaliif karaa kee geeddaruudhaan, asii fi achi deemuu baay'ifta? Akkuma Asoor si qaanessite sana Gibxis si qaanessiti. **37** Ati mataa kee qabatee, iddoo sanaa baata; Waaqayyo warra ati itti irkatte tuffateeraatii; ati isaaniin hin milkoofu.

3 "Namni tokko yoo niitii isaa hiikee isheenis isa dhiiftee nama biraatti heerumte, inni lammata isheetti deebi'aa? Biyyattiinis guutummaan guutuutti hin xurooftuu? Ati garuu akka sagaagaluuutti sanyoowwan hedduu wajjin jiraatteerta; ta'us amma gara kootti deebi'ii?" jedha Waaqayyo. **2** "Mee ol mil'adhuutti gaara duwwaa ilaali. Iddoon ati itti hin sagaagalin tokko iyyuu jiraa? Ati akkuma godaantuuf gammoojjii keessaa tokkooti warra si jaallatan eeggachuu qarqara karaa teesse; sagaagalummaa fi hammina keetiin biyyattii xureessiteera. **3** Kanaafuu tiifuun ni ittiffame; birraa keessa illee bokkaan hin roobne. Ati garuu nyaara sagaagaltuu qabda; qaana'uus ni didde. **4** Ati amma iyyuu akkana jettee na hin waamnee? 'Abbaa koo, ijoollummaa kootti jalqabdee michuu koo, **5** ati yeroo hunda ni aartaa? Dheekkamsi kee baruma baraan itti fufaa?' Ati akkasitti dubbatta; garuu waan hamaa dandeessu hunda ni hojjetta." **6** Waaqayyo bara Yosiyas Mootichaa keessa akkana naan jedhe; "Ati waan Israa'el isheen amanamummaa hin qabne sun hojjetee argitee? Isheen dhaqxee tulluu ol dheeraa hunda irrattii fi muka lalisaa hunda jalatti sagaagalte. **7** Ani waan isheen erga wantoota kanneen hunda hojjettee booddee gara kootti deebitu se'een ture; isheen garuu hin deebine. Obboleettiin ishee Yihuudaan hin amananne sunis waan kana argite. **8** Ani sababii ejjummaa ishee hundaatiif waraqa ragaa hiikkaa kenneefiin Israa'el amanamummaa hin qabne sana of irraa ari'e; ta'u illee ani akka obboleettiin ishee Yihuudaan amanamummaa hin qabne sun hin sodaanne nan arge; isheenis dhaqxe ejjite. **9** Israa'el sababii sagaagalummaa ofii akka waan salphaa tokkooti ilaalteef dhagaa fi muka wajjin ejiuudhaan biyya xureessite. **10** Isheen waan kana hunda hojjettu iyyuu obboleettiin ishee Yihuudaan hin amananne sun fakkeessuuf malee garaa guutuudhaan gara kootti hin deebine" jedha Waaqayyo. **11** Waaqayyo akkana naan jedhe; "Yihuudaa hin amananne irra Israa'el amantii hin qabnetu qajeeltuu dha. **12** Dhaqitiin ergaa kana kaabatti labi: "Yaa Israa'el amantii dhabeetti, deebi'ii" jedha Waaqayyo; 'Ani si'achi ija aariitiin si hin ilaalu; ani araara qabeessatii'

jedha Waaqayyo. 'Ani bara baraan hin dheekamu. **13** Ati akka Waaqayyo Waaqa keetti finciltte, akka mukkeen lalisoo hunda jalatti jaalala kee waaqota ormaatiif kennitee naa ajajamuu didde, balleessaa kee sana qofa himadhu" jedha Waaqayyo. **14** "Yaa saba amantii hin qabnee, deebi'aa" jedha Waaqayyo; "ani dhirsaa keessaniitii. Ani magaalaa tokko irraa nama tokko, balbala tokko irraa nama lama filadhee Xiyoonitti isin nan fida. **15** Ergasii ani tiksoota akka garaa kootii ta'an, kanneen beekumsaa fi hubamaadhaan isin qajeelchan isiniin nan kenna. **16** Bara sana keessa, yeroo baay'inni keessan biyyattii keessatti akka malee guddatutti," jedha Waaqayyo, "Nameonni si'achi, 'Taabota kakuu Waaqayyoo' hin jedhan." Wanni kun gonkumaa sammuu isaanii keessa hin seenu, yookaan hin yaadatamu; kan isa barbaadu hin jiru, yookaan kan biraa hin tolfamu. **17** Isaan yeroo sanatti Yersaaleemiin Teessoo Waaqayyoo jedhaniin waamu; saboonni hundinuu maqaa Waaqayyoo ulfeessuuf Yersaaleemiitti walitti ni qabamu. Isaan si'achi mata jabina hammina garaa isaanii duukaa hin bu'an. **18** Bara sana keessa manni Yihuudaa mana Israa'elitti ni makama; isaanis tokkummaadhaan biyya kaabaatii gara biyya ani akka dhaalaatti abbootii keessaniif kenne sanaa ni dhufu. **19** "Ani mataan koo akkana nan jedhe; "Ani silaa hamman akkuma ilmaan kootti si fudhadhee biyya namatti toltu, dhaala akka malee miidhagu kan saba kamii iyyuu siif nan kenna ture.' Ani waan ati, 'Abbaa ko' jettee na waamtuuf, waan ati na duukaa bu'uu hin dhiifne se'ee ture. **20** Yaa mana Israa'el, ati garuu akkuma niitii dhirsaa isheetiif hin amananne tokko, anaaf hin amananne turte" jedha Waaqayyo. **21** Isaan karaa isaanii jal'isani Waaqayyo Waaqa isaanii waan irraanfataaniif gaara duwwaa irratti iyyi, boo'ichii fi waammannaan saba Israa'el ni dhaga'ama. **22** "Yaa saba amantii hin qabne deebi'aa; ani duubatti deebi'uu keessan nan fayyisaatii." "Kunoo, nu gara kee ni dhufna; Ati Waaqayyo Waaqa keenyaatii. **23** Dhugumaan wacni gaarranii fi tulluuwwan irraa gowwoomsaa dha; dhugumaan fayyinni Israa'el harka Waaqayyo Waaqa keenyaa jira. **24** Ijoollummaa keenyaa jalqabnee waaqonni nusha qaanessan, bu'aa dadhabii abbootii keenyaa jechuunis bishaayee fi loon isaanii, ilmaan isaaniiitii fi intallan isaanii fixaniiru. **25** Nu qaanii keenyaan haa ciifnuu; salphinni keenyas nu haa haguugu. Nus abbootiin keenyas Waaqayyo Waaqa keenyatti cubbuu hojjenneerra; nu ijoollummaa keenyaa jalqabnee hamma ammaatti Waaqayyo Waaqa keenyaaf hin ajajamne."

4 "Yaa Israa'el, ati yoo deebite, gara kootti deebi'ii" jedha Waaqayyo. "Yoo ati waaqota kee jibbisiisoo sana fuula koo duraa balleessitee si'achi karaa irraa jal'achuu baatte, **2** yoo ati, 'Dhugaa Waaqayyo jiraataa' jettee dhugaadhaan, murtii qajeelaa fi qajeelummaadhaan kakatte, saboonni isaan ni eebbifamu; isumaanis ni kabajamu." **3** Waaqayyo namoota Yihuudaatii fi namoota Yersaaleemiin akkana jedha: "Bajjii keessan qotadhaa; qoraattii keessan hin faacasinaa. **4** Yaa namoota Yihuudaatii fi uummeta Yersaaleem Waaqayyoo dhagna of qabaa; qola qalpii keessaniis dhagna qabadhaa; yoo kanaa achii sababii hammina isin hojjetaniitiif dheekkamsi koo ka'ee akka ibiddaa ni boba'a; namni isa dhaamsu hin jiru. **5** "Yihuudaa keessatti beeksisaa; Yersaaleem keessattis akkana jedhaa labaa: 'Biyyattii guutuu keessatti malakata afuufaa! Sagalee ol fudhadhaatii akkana jedhaa: walitti qabamaa! Kottaa gara magaalawwan dallaa jabaa qabaniitti baqannaal' **6** Xiyoon dhaquuf faajjii ol qabaa? Dafa baqadhaa malee duubatti hin harkifinaa! Ani karaa kaabaatiin balaa, badiisa suukaneessaa nan fidaatii." **7** Leenci bosona isaatii ba'eera; barbadeessaan sabootaa karaa qabateera. Inni biyya kee onsuuf jedhee iddoo isaatii ka'eera. Magaalawwan

kee onanii jiraattota malee ni hafu. **8** Kanaafuu isin uffata gaddaa uffadhaatii boo'aa wawwaadhaa; dheekkamsi Waaqayyoo sodaachisaan sun nurraa hin deebineetii. **9** Waaqayyoo akkana jedha: “Guyyaa sana mootiinii fi qondaaltonni onnee dhabu; luboonni akka malee na’u; raajonnis ni raafamu.” **10** Anis akkana nan jedhe; “Yaa Waaqayyoo Goottaa, ati utuu goraadeen kokkee keenya irra jiruu, ‘Isin nagaa qabaattu’ jechuudhaan saba kanaa fi Yerusaleemin guutumaan guutuutti gowwoomsiteerta?” **11** Yeroo sanatti saba kanaa fi Yerusaleemitti akkana jedhamee ni himama; “Bubbeen waa gubu tokko iddoowwan ol ka’oo qullaa kanneen gammoojjii keessaa irraa gara saba kootiitti ni bubbisa; garuu afarsuuf yookaan qulqulleesuuf miti; **12** bubbeen waan sanaaf akka malee cimaa ta’e tokko na biraa ni dhufa. Anis murtii koo isaanitti nan labsa.” **13** Kunoo, inni akka duumessaatti, gaariin isaas akka bubbleetti ni dhufa; fardeen isaa risaa caalaa saffisu. Wayyoo nu baddu keenya! **14** Yaa Yerusaleem, ati akka fayyituuf qalbii kee keessaa hammima dhiqadhu. Hamma yoomiitti yaadni hamaan si keessa jiraata? **15** Sagaleen tokko Daan irraa lallaba; tulluuwwan Efreem irraa badiisa labsa. **16** “Waan kana sabootatti himaa; Yerusaleemittis akkana jedha lallaba: ‘Loltoonni marsanii biyya qabatan tokko lafa fagoodhaa ni dhufu; isaanis magaalawwan Yihuudaatti ni iyyu. **17** Sababii isheen natti fincilteef, isaan akkuma nama lafa qotiisaa eegu tokkootti ishee ni marsu,’” jedha Waaqayyoo. **18** “Amalli keetii fi hojjiin kee waan kana sitti fidaniiru. Adabbiin kee kanaa dha. Innis hammam hadhaa’al! Onnees hammam waraana!” **19** Mar’umaan ko, mar’umaan ko! Ani dhukkubbidhaan nan wixxirfadha. Onneen koo na keessaa waca; onneen koo na keessatti dha’ata; ani cal’isuu hin danda’u. Ani sagalee malakataa dhaga’eraatii; waca waraanaa dhaga’eera. **20** Badiisni badiisa irraan dhufa; biyyattiin guutumaan guutuutti ni onti. Dunkaanni koo akkuma tasaa, golgaan koos yeroo gabaabaa keessatti bade. **21** Ani hammu yoomiittin mallattoo waraanaa ilaala? Hamma yoomiittis sagalee malakataa dhaga’a? **22** “Uummanni koo gowwaa dha; anas hin beekan. Isaan ijoollee qalbii hin qabnee dha; hubannaas hin qaban. Isaan waan hamaa hojjechuutti ogeeyyii dha; waan gaarii hojjechuu garuu hin beekan.” **23** Ani lafa nan ilaale; isheenis bifa hin qabdu; duwwaas turte; samiiwwanis nan ilaale; ifni isaanii dhaamee ture. **24** Ani tulluuwwan nan ilaale; isaan socho’aa turan; gaarran hundinuu raafamaa turan. **25** Ani nan ilaale; namni tokko iyyuu hin turte; simbirroonni samii hundis barrisanii badanii turan. **26** Ani nan ilaale; kunoo biyyi midhaan baafuu ontee turte; magaalawwan ishee hundis, fuula Waaqayyoo duratti dheekkamsa isaa sodaachisaa sanaan diigaman. **27** Waaqayyoo akkana jedha: “Yoo ani guutumaan guutuutti ishee balleessuu baadhe iyyuu biyyattiin guutumaan guutuutti ni barbadootti. **28** Kanaafuu lafti ni boossi; samiiwwan oliis ni dukkanaa’u; ani dubbadheeraatii hin gaabbu; murteesseera; dugda duubas hin deebi’u.” **29** Sababii iyya abbootii fardeenii fi futtaaftota xiyyaatiin, tokkoon tokkoon magaalaa ni baqata. Garri tokko bosona gobbuu seena; kaan immoo kattaatti ol ba’a; magaalawwan hundi duwwaa hafaniiru; namni tokko iyyuu isaan keessa hin jiraatu. **30** Yaa ontuu nana, ati maal gochaa jirta? Ati maaliif wayyaa bildiimaa uffattee faaya warqee kaa’atte? Maaliif ija kee kuulattee? Ati akkasumaan of miidhagsita. Warri jaallatan si tuffatu; lubbuu kee balleessuu barbaadu. **31** Ani iyya akka iyya dubartii ciniinsifattu tokkoo, miixuu akka miixuu dubartii mucaa hangafa deessuu tokko nan dhaga’e; ani iyya Intala Xiyoon kan yeroo hafuuri ishee citutti argantee harka ishee facaasuudhaan, “Wayyoo! Ani bade; lubbuun koo

harka warra nama ajjeesuutti dabarfamtee kennamteerti” jettuu nan dhaga’e.

5 “Daandiiwwan Yerusaleem irra olii gadi deddeebi’aa; asii fi achi ilaalaatii qalbeeffadhaa; oobdiwwan ishee sakatta’aa. Isin yoo nama waan qajeelaa hojjetu, kan dhugaa barbaadu tokko illee argattan ani magaalaa kanaaf dhiifama nan godha. **2** Isaan utuma ‘Dhugaa Waaqayyoo jiraataa’ jedhanuu amma iyyuu sobaan kakatu.” **3** Yaa Waaqayyoo, iji kee dhugaa hin barbaaduu? Ati isaan dhooftte; garuu isaan hin dhukkubne; ati isaan caccabsite; isaan garuu sirreeffamuu didan. Isaan dhagaa caalaa mataa jabaatanii qalbii jijjiirrachuu didan. **4** Anis akkana jedheen yaade; “Jarri kunneen hiyyeeyyii dha; isaan gowwota; isaan karaa Waaqayyoo, seera Waaqaa isaanii hin beekaniitii. **5** Kanaafuu ani hangafoota bira dhaqee isaanitti nan dubbadha; dhugumaan isaan karaa Waaqayyoo, seera Waaqaa isaanis ni beeku.” Isaanis akkasuma waanjoo of irraa caccabsanii hidhaas of irraa kukkutaniiiru. **6** Kanaafuu leenci bosonaa ba’ee isaan nyaata; yeeyyiin gammoojjis dhufee isaan balleessa; qeerransi warra gad ba’an ciccirachuuf magaalawwan isaanii biratti riphee eeggata; fincilli isaanii akka malee guddate; duubatti deebi’uun isaanis baay’ateeraatii. **7** “Ani akkamiinan dhiifama isiniif gochuu danda’a? Ijoolleen kee na dhiisanii waaqota waaqota hin ta’iinii kakataniiru. Ani waan isaanii barbaachisu hunda kenneefiin ture; isaan garuu ni ejjan; gara manneen sagaagaltuuwwaniitis gugatan. **8** Isaan korommi fardeenii kanneen akka gaariitti sooramanii dha; tokkoon tokkoon isaanii niitii namaatti himimsu. **9** Ani waan kanaaf isaan hin adabuu ree?” jedha Waaqayyoo. “Ani mataan koo saba akka saba kanaa haaloo hin ba’uu? **10** “Dallaa dhagaa isheetti ol ba’aatii balleessa; garuu guutumaan guutuutti miti. Dameewwan ishee irraa ciraa; sabni kun saba Waaqayyoo miti. **11** Manni Israa’elii fi manni Yihuudaa, guutumaan guutuutti anaaf hin amananne” jedha Waaqayyoo. **12** Isaan waa’ee Waaqayyoo soba dubbatan; akkanas jedhan; “Inni homaa hin godhu! Miidhaan tokko iyyuu nutti hin dhufu; goraadee yookaan beela hin arginu. **13** Raajonni bubblee malee homaa miti; dubbii isaan keessa hin jiru; wanni isaan dubbatan isaanumatti haa deebi’u.” **14** Kanaafuu Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Sabni kun waan dubbii kana dubbateef, ani dubbii koo afaan kee keessatti ibidda, saba kana immoo qoraan ibiddi gubun godha. **15** Yaa mana Israa’el,” jedha Waaqayyoo; “Ani saba duriitii fi jabaa, saba ati afaan isaa hin beekne, kan ati dubbii isaa illee hin hubanne tokko biyya fagoodhaa sitti nan fida. **16** Man’een xiyya isaanii akkuma awwaala banamaa ti; hundi isaanis loltoota jajjaboo dha. **17** Isaan midhaan keetii fi buddeena kee ni nyaatu; ilmaan keetii fi intallan kee ni ajjeesu; bushaayee fi loon kee ni nyaatu; wayiin keetii fi mukkeen harbuu keetii ni nyaatu. Magaalawwan dallaa jabaaw qaban kanneen ati amanatte sana goraadeedhaan barbadeessu. **18** “Ta’u ani bara sana keessa iyyuu guutumaan guutuutti isin hin balleessu” jedha Waaqayyoo. **19** “Yommuu namoonni, ‘Waaqayyoo Waaqni keenya maaliif waan kana hunda nutti fide?’ jedhanii gaafatanitti, ati, ‘Isin akkuma na dhiiftanii biyya keessan keessatti waaqota ormaa tajaajiltan sana, ammas biyya kan mataa keessanii hin ta’in keessatti ormoota ni tajaajiltu’ jettee isaanitti himta. **20** “Waan kana mana Yaaqoobitti himaa; Yihuudaa keessattis labsaa: **21** Isin uummanni gowwaan hubannaa hin qabne, warri utuu ija qabdanuu hin argine kanneen utuu gurra qabdanuu hin dhageenye waan kana dhaga’a. **22** Isin na hin sodaattanii?” jedha Waaqayyoo. “Fuula koo duratti hin hollattanii? Ani galaanaaf cirracha daarii dallaa bara bara kan inni qaxxaamuru hin dandeenye godhee tolcheera. Dha’aan

galaanaa yoo itti bu'e iyyuu isa diiguu hin danda'u; galaanichi yoo huurse iyyuu, isa cabsee darbuu hin danda'u. **23** Sabni kun garuu mata jabeessaa fi fincilaa dha; innis karaa irraa jal'atee badeera. **24** Isaan garaa isaaniitti akkana hin jedhan; 'Kottaa Waaqayyoo Waaqa keenya isa bokkaa arfaasaati fi bokkaa birraa waqtiidhaan kennu, isa torbanoota itti miidhaan walitti qabannu yeroo isaaniitti nuu kennu sana haa sodaannu.' **25** Balleessaan keessan waan kana isin irraa deebiseera; cubbuun keessan waan gaarii isin dhabsiiseera. **26** "Saba koo gidduu namoota hamoo akka warra nama qabuuf kiyyoo kaa'aniiti, akkuma nama kiyyoon simbirroo qabuutti riphanii eeggatantu jira. **27** Akkuma man'een simbirraan guutam, manneen isaaniiti sobaan guutamu; isaanis sooreyyii fi jajjaboo ta'anii, **28** gabbatanii bareedaniiru; hamminni isaaniiti dhuma hin qabu; isaan murtii qajeelaa hin barbaadan. Isaan dhimma ijoollee abbaa hin qabneetiif hin falman; mirga hiyyeeyyiitiifis hin dhaabatan. **29** Ani waan kanaaf isaan hin adabu?" jedha Waaqayyoo. "Ani saba akkasii haaloo hin baafadhu?" **30** "Wanni suukaneessaan nama rifachiisu tokko biyyattii keessatti ta'eera: **31** Raajonni raajii sobaa dubbatu; luboonni humnuma isaaniitiin biyya bulchu; sabni koos waan akkasii jaallata; isin garuu dhuma irratti maal gochuuf jirtu?"

6 "Yaa saba Beniyaam baqadhaa ba'aa! Yersaaleem keessaa baqadhaa! Teqoo'aa keessatti malakata afuufaa! Beet Hakerem irratti mallattoo ol qabaa! Karaa kaabaatiin balaan, badiisni suukaneessaan ni dhufaatii. **2** Ani Intala Xiyoon ishee bareedduu fi qananiituu sana nan galaafadha. **3** Tiksoonni bushaayee isaanii fudhatanii isheetti dhufu; dunkaana isaaniis isheetti naannessanii dhaabatuu. Tokkoon tokkoon isaaniis iddoo isaaniitti bobbaafatu." **4** "Isheetti waraana kaasuuf qophaa'aa! Ka'aa, guyyaa saafaadhaan ishee waraanaa! Wayyoo, aduun dhi'aa jirti; gaaddisni galgalaas dheerateera. **5** Kanaafuu ka'aa, halkaniin ishee dhoofnee da'annoowwan ishee barbadeessinaa!" **6** Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u akkana jedha; "Mukkeen ishee ciraa; naannoo Yersaaleemitti tuulaa biyyoo tolchaa; magaalaa kun adabamuu qabdi; isheen cunqursaadhaan guutamteertii. **7** Akkuma boolli bishaanii bishaan yaasu sana, isheenis hammina ishee gad yaafti; jeequmsii fi badiisni ishee keessatti ni dhaga'ama. Dhukkubnii fi madaan ishee yeroo hunda fuula koo dura jiran. **8** Yaa Yersaaleem gorsa koo dhaga'i; yoo kanaa achii ani sirraa garagalee, akka namni tokko iyyuu keessa jiraachuu hin dandeenyeef, biyya kee nan onsa." **9** Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Akkuma wayiniin sirriitti funaanamu sana, isaanis hamba'aa Israa'el haa funaanan; akkuma nama ija wayinii ciru tokkootti; ammas harka kee gara dameewwaniitti hiixadhu." **10** Ani eenyuttin dubbadhee akeekachiisuu danda'a? Eenyutu na dhaggeeffata? Kunoo, gurri isaanii dhagna hin qabanne; dhaga'uus hin danda'an. Dubbiin Waaqayyoo isaanitti hin tolu; ittis hin gammadan. **11** Ani garuu dheekkamsa Waaqayyootiin guutameera; obsuus hin danda'u. "Ijoollee daandii irra jiran irratti, dargaggoota walitti qabaman irratti, dhirsaa fi niitii irratti, warra dulloomanittis dheekkamsa nan dhangalaasa. **12** Yeroo anti harka koo warra biyyattii keessa jiraatanitti ol fudhadhutti manneen isaaniis, lafa qotiisaa isaaniitiifi niitota isaaniis wajjin namoota kaaniif kennamu" jedha Waaqayyoo. **13** "Xinnaadhaa hamma guddaatti hundi isaaniis iyyuu bu'aa argachuuf gaggabu; raajonniifi luboonnis akkasuma hundi isaaniis nama gowwoomsu. **14** Isaan madaa saba kootii akkuma waan xinnaa tokkootti ilaalanii wal'aanu. Utuu nagaan hin jiraatinis 'Nagaa, nagaa' jedhu. **15** Isaan amala isaaniis jibbisiisaa sanatti ni qaana'uu? Lakkaa, isaan qaaniis tokko iyyuu hin qaban; qaana'uun maal akka ta'e iyyuu hin beekan. Kanaafuu

isaan warra kufan wajjin ni kufu; yeroo ani isaan adabutti gad gamatu" jedha Waaqayyoo. **16** Waaqayyoo akkana jedha: "Karaa qaxxaamuraa irra dhaabadaati ilaalaa; daandii durii iyyaafadhaa; karaan gaariin garam akka jiru gaafadaati irra deemaa; lubbuu keessaniif boqonnaa ni argattuutii. Isin garuu, 'Nu isa irra hin deemnu' jettan. **17** Ani eegdoti isinitti ramadeen 'Sagalee malakataa dhaggeeffadhaa!' jedhe, isin garuu, 'Hin dhaggeeffannu' jettan. **18** Kanaafuu yaa saboota dhaga'aa; yaa waldaa, waan isaaniiti dhufuuf jiru hubadhaa. **19** Yaa lafaa dhaga'i: Ani waan isaan dubbii koo dhaga'uu didanii seera koos tuffataniif, saba kanatti badiisa nan fida; kunis ija daba isaaniiti. **20** Ixaanni biyya Shebaatii dhufu, yookaan qayyii biyya fagootii dhufu maal na fayyada? Aarsaan keessan kan gubamu fudhatama hin qabu; qalmi keessanis hin tolu." **21** Kanaafuu Waaqayyoo akkana jedha: "Ani fuula saba kanaa dura gufuu nan kaa'a. Abbootiinii fi ijoolleen walii wajjin itti gufatu; olloonnii fi michoonni ni barbadaa'u." **22** Waaqayyoo akkana jedha; "Kunoo, gareen loltootaa tokko biyya kaabaatii dhufaa jira; sabni guddaan tokkos andaara lafaatii sosocho'aa jira. **23** Isaan xiyyaa fi eeboo qabatanii; isaan gara jabeeyyii, namaafis naasuu hin qabnee dha. Yommuu isaan fardeen isaaniis gulufanitti gigigsuun isaaniis akkuma huursaa galaanaa ti; yaa Intala Xiyoon, isaan akkuma namoota duulaaf hiriiraniitti si loluuf dhufu." **24** Nu oduu waa'ee isaaniis dhageenyerra; harki keenyas ni laafe. Dhiphinni nu qabateera; mixuunis akkuma dubartii ciniinsifattuu nu qabe. **25** Sababii diinni goraadee qabatee fi sababii iddoo hunda gooliin jiruuf isin diidatti gad hin ba'inaa; yookaan karaa irra hin deemnaa. **26** Yaa saba ko, uffata gaddaa uffadhaatii daaraa keessa gangaladhaa; akka nama ilma isaa tokkicha dhabeetti hiqqifadhaa boo'aa; inni nama balleessu un akkuma tasaa nutti dhufaatii. **27** "Akka ati karaa isaaniis qortee beektuuf ani saba koo gidduutti qorataa si godheera. **28** Hundi isaaniis finciltoota mata jabeeyyii maqaa namaa balleessuuf asii fi achi jooranii dha. Isaan naasii fi sibiila; isaan hundinuu malaa maltummaa hojjetu. **29** Buufaan dilaalii ibiddaan gubee balleessuuf humna guddaan buufa; hojiin ibiddaan qulqulleessuun kun faayidaa malee hojjetama; namoonni hamoon hin balleeffamneetti. **30** Sababii Waaqayyoo isaan gateef isaan meetii gatamaa jedhamu."

7 Dubbiin Waaqayyoo biraa gara Ermiyaas dhufe isa kanaa dha; **2** "Balbala mana Waaqayyoo dura dhaabadhutti akkana jedhii ergaa kana labi: "Isin sabni Yihuudaa warri Waaqayyoon waaqeffachuuf balbalawwan kanneeniin ol seentan hundi dubbii Waaqayyoo dhaga'aa. **3** Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: karaa keessanii fi hojii keessan qajeelfadhaa; anis akka isin iddoo kana jiraattan nan godha. **4** Isin dubbii sobaa amanattanii, "Kun mana qulqullummaa Waaqayyoo ti; mana qulqullummaa Waaqayyoo ti; mana qulqullummaa Waaqayyoo ti!" hin jedhinaa. **5** Isin utuu dhugumaan karaa keessanii fi hojii keessan qajeelfattanii murtii qajeelaa walii kennitanii, **6** utuu isin alagaa, ijoollee abbaa hin qabne yookaan haadha hiyyeessaa cunqursuu baattanii iddoo kanatti dhiiga nama yakka hin qabnee dhangalaasuu baattanii, utuu waaqota isin balleessan duukaa bu'uu baattanii, **7** silaa ani akka isin iddoo kana, biyya ani bara baraan abbootii keessaniif kenne keessa jiraattan nan godha. **8** Isin garuu dubbii sobaa kan faayidaa hin qabne amanachaa jirtu. **9** "Isin hattanii nama ajjeeffatanii, sagaagaltanii, sobaan kakattanii, Ba'aaliif ixaana aarsitanii, waaqota hin beekin duukaa buutanii, **10** ergasii dhuffanii mana maqaa kootiin waamamu kana keessatti fuula koo dhaabatanii, utuma amma iyyuu wantoota jibbisiisoo kanneen hunda hojjechaa jirtaanu, "Nu keessaa hin qabnu" jettuu? **11**

Manni maqaa kootiin waamame kun holqa saamtotaa isiniif ta'ee? Ani garuu waan kana ergeeral jedha Waaqayyo. **12** "Mee gara Shiiloo iddoo ani jalqabatti iddoo jireenya Maqaa kootiif godhadhe sanaa dhaqaatii waan ani sababii hammina saba koo Israa'elii ishee godhe ilaalaa. **13** Waaqayyo akkana jedha: Yeroo isin waan kana hunda gootaniiti, ani ammummaa amma isiniitti dubbadheera; isin garuu na hin dhaggeeffanne. Ani isinan waame; isin garuu hin owwaanne. **14** Kanaafuu ani waanan Shiilootti fide sana amma mana Maqaa kootiin waamamu, mana Ququllummaa kan isin amanattan, iddoo ani isiniif fi abbootii keessaniif kenne kanattis nan fida. **15** Ani akkuman obboolota keessan jechuunis saba Efreem hunda fuula koo duraa ari'e sana isiniinis nan ari'a. **16** "Kanaafuu ati saba kanaaf hin kadhatin; yookaan waa'ee isaaniitiif hin boo'in yookaan waammata hin dhi'eessin; ani si hin dhaga'uutii na hin kadhatin. **17** Ati waan isaan magaalaa'wwan Yihuudaa keessattii fi daandiiwwan Yerusaalem irratti hojjetan hin argituu? **18** Ijoolleen qoraan funaanu; abbootiin ibidda qabsiisu; dubartoonni immoo Mootittii Samiitiif keekii tolchuuf bukoo bukeessu. Isaan dheekkamsaaf na kakaasuuf waaqota biraatiif dhibaayyuu dhibaafatu. **19** Garuu kan isaan dheekkamsaaf kakaasan anaaf jedha Waaqayyo. Isaan ofuma miidhanii qaana'an mitii? **20** "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Aarii fi dheekkamsi koo iddoo kana irratti, namaa fi horii irratti, mukkeen diidaattii fi waan lafti baaftu irratti ni dhangala'a; inni inuma boba'a malee hin dhaamu. **21** "Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: Aarsaa keessan kan gubamu qalma keessanitti dabalaa'tii foon nyaadhaa! **22** Ani yeroon biyya Gibxii abbootii keessan baasetti waa'ee aarsaa gubamuutii fi qalma isaaniitti hin dubbanne yookaan isaan hin ajajne; **23** ani garuu ajaja kana isaaniif nan kenne: Anaaf ajajamaa; ani Waaqaa keessan nan ta'a; isinis saba koo ni taatu. Akka isinii toluuf karaa ani isin ajaju hunda irra deema. **24** Isaan garuu hin dhaggeeffanne yookaan hin qalbeeffanne; qooda kanaa mata jabina fedhii garaa isaanii duukaa ba'an. Isaan dugda dubatti deebi'an malee gara fuula duraatti hin deemne. **25** Gaaba abbootiin keessan biyya Gibxii ba'anii jalqabee hamma ammaatti ani guyyuma guyyaan, ammummaa amma tajaajiltoota koo raajota isiniif ergeera. **26** Isaan garuu na hin dhaggeeffanne yookaan hin qalbeeffanne. Isaan mataa jabaatanii abbootii isaanii caalaa waan hamaa hojjetan. **27** "Yeroo ati waan kana hunda isaaniitti himtu isaan si hin dhaga'an; yeroo ati isaan waamtuus si jalaa hin owwaan. **28** Kanaafuu akkana isaaniin jedhi; 'Sabni kun saba Waaqayyo Waaqaa isaatiif hin ajajanne, kan adabbii isaa illee hin fudhannee dha. Dhugaan baadeera; afaan isaanii keessaas dhabaameera. **29** "Rifeensa mataa keetii of irraa cirii gati; iddoo ol ka'aa qallaatti ol ba'ii boo'; Waaqayyo dhaloota dheekkamsa isaa jala jiru kana tuffatee gateeraatii. **30** "Sabni Yihuudaa fuula koo duratti waan hamaa hojjetee; jedha Waaqayyo. Isaan waaqota isaanii tolfamoo jibbisiisoo mana maqaa kootiin waamamu keessa dhaabani manicha xureessaniiru. **31** Isaan ilmaanii fi intallan isaanii achitti ibiddaan gubuuf jedhanii Sulula Ben Hinoom keessatti iddoo sagadaa Toofet ijaaran; kun immoo waan ani isaan hin ajajin yookaan yaada kootti hin dhufinii dha. **32** Kanaafuu beekkadhaa! Barri itti namoonni iddoo sanaan, si'achi Sulula qalmaa jedhanii waaman malee Toofet yookaan Sulula Ben Hinoom hin jenne ni dhufa; isaan hamma iddoo hanqatutti Toofetitti warra du'an awwaaluutii, jedha Waaqayyo. **33** Reefferi namoota kanaa simbirroota samiitii fi bineensota lafaatiif nyaata ta'a; namni sodaachisee irraa isaan ari'u tokko iyyuu hin jiru. **34** Ani magaalaa'wwan Yihuudaa keessaa fi

daandiiwwan Yerusaalem irra sagalee kolfaatii fi gammachuu, sagalee misirrichaatii fi misirritii nan balleessa; biyyattiin ni ontiitii.

8 "Bara sana lafeen moototaatii fi qondaaltota Yihuudaa, lafeen lubootaatii fi raajotaa, lafeen namoota Yerusaalem awwaala isaanii keessaa ni baafama' jedha Waaqayyo. **2** 'Isaan fuula aduu fi ji'aa duratti, fuula guutummaa urjiwwan samii hundaa, kanneen jaallatanii fi tajaajilani, kanneen faana bu'anii gorsa gaafatanii fi waaqeffatan sanaa duratti ni saaxilamu. Isaan akkuma kooii lafatti gatamee ta'an malee walitti hin qabaman yookaan hin awwaalaman. **3** Hambaan saba hamaa kanaa hundi lafa ani itti isaan ari'u hundatti jireenya irra du'a filata' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **4** "Ati akkana isaaniin jedhi; Waaqayyo akkana jedha: "Namoonni yoo kufan hin ka'anii? Namni tokko yoo karaa irraa bade hin deebi'uu? **5** Yoo sabni kun maaliif karaa irraa jal'ata? Yerusaalem maaliif yeroo hunda karaa irraa jal'atti? Isaan gowwoomsaatti cichu; deebi'uus ni didu. **6** Ani qalbeeffadhee dhaggeeffadheera; isaan garuu waan qajeelaa hin dubbatan. Namni tokko iyyuu, "Ani maalan balleesaf?" jedhee hammina isaa irraa hin deebi'u. Tokkoon tokkoon isaanii akkuma farda lolatti gulufuu karaa ofii isaanii irra qajeelu. **7** Huummoo samii keessaa iyyuu waqtii isheef murtaa'e ni beekti; gugeen, daalotee fi cuquliisni yeroo goodaa isaanii ni eegu. Sabni koo garuu seera Waaqayyoo hin beeku. **8** "Isin akkamitti, "Nu seera Waaqayyoo waan qabuunuf ogeeyyii dha" jechuu dandeessu? Garuu kunoo, qalamni sobaa kan barreessitootaa sobee barreessera. **9** Namoonni ogeeyyiin ni qaaneffamu; isaan na'anii kiyyoodhaan ni qabamu; isaan erga dubbii Waaqayyoo tuffatanii, ogummaa akkamii qabu ree? **10** Kanaafuu ani niitoota isaanii namoota biraatiif, lafa qotiisaa isaanii immoo mo'attootaaf nan kenna. Xinnaadhaa hamma guddaatti hundi isaanii iyyuu bu'aa argachuuf gaggabu; raajonni fi luboonnis akkasuma hundi isaanii nama gowwoomsu. **11** Isaan madaa saba kootii, akkuma waan xinnaa tokkootti ilaalanii wal'aanu. Utuu nagaan hin jiraatinis "Nagaa, nagaa" jedhu. **12** Isaan amala isaanii jibbisiisaa sanatti ni qaana'uu? Lakkii, isaan qaani tokko iyyuu hin qaban; qaana'uun maal akka ta'e iyyuu hin beekan. Kanaafuu isaan warra kufan wajjin ni kufu; yeroo adamanitti gad gatamu jedha Waaqayyo. **13** "Ani guutummaan guutuutti isaan nan balleessa; jedha Waaqayyo. Wayinii irratti iji hin argamu. Iji harbuu muka harbuu irratti hin argamu. Baalli isaaniis ni coollaga. Wanni ani isaaniif kenne isaan irraa ni fudhatama." **14** Nu maaliif as teenya? Walitti qabamaa! Kottaa gara magaalaa'wwan dallaa jabaa qabaniitti baqannee achitti haa dhumnu! Waan nu cubbuu isatti hojjenneef Waaqayyo Waaqni keenya badiisatti dabarsee nu kenneeraatii; akka dhugnuufis bishaan summaa'aa nuu kenneera. **15** Nu nagaa abdanne; garuu wanni gaariin tokko iyyuu hin dhufne; nu yeroo fayyinaa abdanne; garuu goolii qofatu ture. **16** Daan keessaa korrisuu fardeen diinaatu dhaga'ama; guutuun biyyattii himimsuu korommii fardeen isaaniitiin hollatti. Isaan biyyattii fi waan ishee keessa jiru hunda, magaalaa fi warra ishee keessa jiraatan hunda, balleessuuf dhufaniiru. **17** "Ani kunoo bofa hadhaa qabu, buutii falfalli dawweessuu hin dandeenye isiniitti nan erga; isaanis isin iddu" jedha Waaqayyo. **18** Yaa isa gadda keessatti na Jajjabeesitu, onneen koo na keessatti gaggabdeerti. **19** Kunoo, iyyi saba kootii biyya fagoodhaa ni dhaga'ama: "Waaqayyo Xiyoon keessa hin jiruu? Mootiin ishee achi hin jiruu?" "Isaan maaliif fakkiwwan isaaniitiin, waaqota isaanii tolfamoo biyya ormaatiin dheekkamsaaf na kakaasu?" **20** "Yeroon itti midhaan galfamu darbeera; bonnis hobba'eera;

nu garuu hin fayyine.” **21** Sabni koo waan miidhameef anis miidhameera; Ani nan boo’e; sodaan guddaanis na qabate. **22** Qorichi dibatan Gili’aad keessa hin jiruu? Abbaan qorichaa tokko iyyuu achi hin jiruu? Yoos madaan intala saba kootii maaliif hin fayyu ree?

9 Akka ani halkanii guyyaa, saba koo dhume sanaaf boo’uuf, maaloo utuu mataan koo madda bishaanii iji koo immoo burqaa imimaanii ta’el **2** Ani akkan saba koo dhiisee biraa fagaadhuuf, maaloo utuu gammoojjii keessaa lafa bultii kara deemtotaa qabaadhee! Hundi isaanii sagaagaltota, tuuta saba hin amanamne tokkoo ti. **3** “Isaan soba darbachuuf arraba isaanii akka xiyyaatti qopheeffatu; isaan biyyattii keessatti dhugaadhaan hin mo’anne. Isaan cubbuu irratti cubbuu dabal; anaanis hin beekan” jedha Waaqayyo. **4** “Michoota keessan irraa of eegaa; obboleessa hin amanina. Obboleessi hundi gowwoomsitu dha, michuun hundis maqa balleessituudhaatii. **5** Michuun michuu gowwoomsa; namni tokko iyyuu dhugaa hin dubbata. Isaan arraba isaanii soba barsiifatiiru; huggaa hojjechuuudhaanis of dadhabsiisaniru. **6** Ati gidduu gowwoomsitootaa jiraatta; isaan gowwoomsaa isaanii keessatti na beeku didan” jedha Waaqayyo. **7** Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Kunoo, ani sababii cubbuu saba kootiif baqseen isaan qora; ani sababii intala saba kootiitiif maal gochuun danda’a? **8** Arrabni isaanii xiyya nama galaafatu dha; inni gowwoomsaa dubbata. Tokkoon tokkoon namaa ollaa isaatii afaan isaatiin nagaa dubbata; garaa isaa keessa garuu kiyoo kaa’aaf. **9** Ani waan kanaaf isaan hin adabuu ree?” jedha Waaqayyo. “Ani mataan koo saba akka saba kanaa, haaloo hin ba’uu ree?” **10** Ani tulluuwwaniif gaadoodee nan boo’a; lafa dheedaa gammoojjitiif faarsee nan boo’a. Sababii isaan onanii hafaniif namni tokko iyyuu achiin hin darbu; mar’achuun looniis hin dhaga’amu. Simbirroonni samii achi baqataniiru; bineensonnis godaananiiru. **11** “Ani Yerusaleemin tuullaa waan diigameetii fi boolla waangoo nan godha; akka namni tokko iyyuu achi jiraachuu hin dandeenyef magaalawwan Yihuudaa nan onsa.” **12** Ogeessi waan kana hubachuu danda’u eenyu? Namni Waaqayyoon qajeelfamee waan kana ibsuu danda’u eenyu? Biyyattiin maaliif akkuma gammoojjii namni tokko iyyuu keessa darbuu hin dandeenye tokkooti diigamtee onte? **13** Waaqayyo akkana jedhe; “Kun sababii isaan seera koo kan ani fuula isaanii dura kaa’e sana dhiisaniifii dha; isaan anaaf hin ajajamne yookaan seera koo duukaa hin buune. **14** Qooda kanaa mata jabinaan fedhii garaa isaanii duukaa bu’an; akkuma abbootiin isaanii isaan barsiisanittis Bu’aal duukaa bu’an.” **15** Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: “Kunoo, ani akka sabni kun nyaata hadhaa’aa nyaatuu fi akka inni bishaan summaa’aa dhugu nan godha. **16** Ani saboota isaan yookaan abbootiin isaanii hin beekin keessa isaan hin bittinneessa; ani hamman lafa irraa isaan barbadeessuttis goraadeedhaan isaan nan ari’a.” **17** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Mee qalbeeffadhaa! Akka dubartoonni nama boossisan dhufaniif waamaa; isaan keessaa warra ogummaadhaan caalanitti nama ergaa waamsisaa. **18** Isaan dafanii dhufanii hamma iji keenya imimmaan yaasee bishaanis baallee ija keenyaa keessaa burqutti iyyanii nuuf haa boo’an. **19** Sagaleen boo’ichaa kan, ‘Nu hammam badneerra! Qaaniin keenyas hammam guddaa dha! Sababii manneen keenya diigamaniif nu biyya keenya keessaa ba’uu qabna’ jedhu tokko Xiyyoon keessaa ni dhaga’ama.” **20** Yaa dubartoota, egaa dubbii Waaqayyoo dhaga’aa; dubbii afaan isaatii ba’uuf gurra keessan banadhaa. Akka itti boo’an intallan keessan barsiisaa; faarus wal barsiisaa. **21** Duuti foddaa keenyaan ol

lixeraa; da’annoowwan keenyas seeneera; innis daandiiwwan irraa ijoollee oobdiwwan saba irraa dargaggoota balleesseera. **22** Ati akkana jedhi: “Waaqayyo akkana jedha: “Reeffi namootaa akkuma kosii diidatti gatamee, akkuma bissii midhaanii kan nama haamuu duubaan hafee nama walitti qabu dhabeetti ciciisa.” **23** Waaqayyo akkana jedha: “Ogeessi, ogummaa isaatiin hin boonin; yookaan namni jabaan, jabina isaatiin hin boonin yookaan soressi, soorama isaatiin hin boonin; **24** namni boonu garuu, akka ani Waaqayyo garaa namaaf laafu, kan lafa irratti murtii qajeelaa fi qajeelummaa hojjetu ta’e hubatee na beeku isaatiin haa boonu; ani waan kanatti nam gammadaatii,” jedha Waaqayyo. **25** Waaqayyo akkana jedha: “Barri ani itti warra foon isaanii qofaan dhagna qabaman hunda adabu ni dhufa; isaanis: **26** Gibxi, Yihuudaa, Edoom, Amoon, Mo’aabii fi warra gammoojjii keessa iddoo fagoo jiraatan hunda. Saboonni kunneen hundi dhugumaan dhagna hin qabamne; garaan mana Israa’el hundaa iyyuu dhagna hin qabamne.”

10 Yaa mana Israa’el, waan Waaqayyo isiniin jedhu dhaga’aa. **2** Waaqayyo akkana jedha: “Isin karaa saboota ormaa hin baratinaa; saboonni ormaa isaan sodaatan iyyuu isin mallattoowwan samii hin sodaatinaa. **3** Barteem uummatootaa faayidaa hin qabu; isaan bosona keessaa muka muru; ogeessi hojii harkaa immoo qotoodhaan bifa itti baasa. **4** Isaanis meetii fi warqeedhaan miidhagsu; akka inni hin sochooneef burruusaa fi mismaaraan walitti qabsisu. **5** Waaqonni isaanii tolfamoon akkuma fakkeettii ittiin waa sodaachisan kan lafa qotiisaa buqqee keessaa sana dubbachuu hin danda’an; isaan waan deemuu hin dandeenyef baatamuu qabu. Sababii isaan nama miidhuu yookaan waan gaarii tokko iyyuu hojjechuu hin dandeenyef isaan hin sodaatinaa.” **6** Yaa Waaqayyo kan akka keetii tokko iyyuu hin jiru; ati guddaa dha; maqaan kees humna guddaa qaba. **7** Yaa mootii sabootaa eenyutu si hin sodaanne? Kun siif ni malaatii. Ogeeyyii sabootaa hunda keessaa, mootummoota isaanii hunda keessaa kan akka keetii tokko iyyuu hin jiru. **8** Isaan hundinuu qalbii hin qaban; gowwoota; isaan waaqota tolfamoo mukkeenii kanneen faayidaa hin qabneen qajeelfamu. **9** Meetiin tumame Tarshiisii, warqeen immoo Uufaazii fidama. Wannii ogeessi hojii mukaatii fi tumtuun warqee hojjetan, wannii hojjetoota ogummaa qabaniin hojjetaman hundi halluu cuquliisaa fi diimaa dhiiglee uffifamaniiru. **10** Waaqayyo garuu Waaqa dhugaa ti; inni Waaqa jiraataa, Mootii bara baraa ti. Yeroo inni dheekkamutti lafti ni hollatti; saboonnis dheekkamsa isaa dura dhaabachuu hin danda’an. **11** “Isin waan kana isaanitti himaa; Waaqonni samii fi lafa hin uumin kunneen lafa irraa fi samii jalaa ni barbadaa’u.” **12** Waaqni garuu humna isaatiin lafa uume; ogummaa isaatiin addunyaa hundeesse; hubannaa isaatiinis samiiwwan diriirse. **13** Yommuu inni qaqawweessa’utti bishaanonni samii ni huursu; inni akka duumessoonni daarii lafaatii ol ka’an ni godha. Inni bokkaa wajjin balqaaqee ni erga; mankuusaalee isaa keessaa immoo bubbee ni fida. **14** Tokkoon tokkoon namaa gowwaa fi kan beekumsa hin qabnee dha; tokkoon tokkoon tumtuu warqee waaqota tolfamoo isaatiin qaneffama. Fakkiwwan inni tolchu kan sobaa ti; isaan hafuura baafatan of keessaa hin qaban. **15** Isaan faayidaa hin qaban; meeshaa qoosaa ti. Yeroo adabbiin isaanii ga’utti ni badu. **16** Inni Qooda Yaaqoob ta’e sun garuu akka warra kanaa miti; inni Uumaa waan hundumaa ti, Israa’el immoo gosa dhaala isaa ti; maqaan isaas Waaqayyoo Waan Hunda Danda’uu dha. **17** Ati kan marfantee jirtu, biyyattii keessaa ba’uuf qabeenya kee walitti qabadhu. **18** Waaqayyo akkana jedhaatii; “Kunoo, ani amma warra biyyattii keessa jiraatan furguggisee nan baasa;

akka isaan dhiphataniifis rakkina isaanitti nan fida.” 19 Waan ani miidhameef anaaf wayyoo! Madaan koo kan hin fayyinee dha! Ta’us ani ofii kootiin, “Kun dhukkuba koo ti; anis isa obsuun qaba” nan jedhe. 20 Dunkaanni koo diigameera; juyyoon isaa hundis cicciteera. Ilmaan koo na dhiisanii sokkaniiru; isaan hin jiran; namni dukaana naa dhaabu, yookaan golgaa naa hidhu tokko iyyuu hin jiru. 21 Tiksooni qalbii hin qaban; Waaqayyonis hin barbaaddatan; kanaafuu isaan hin milkaa’an; bushaayeen isaanii hundinuus bittinnaa’aniiru. 22 Kunoo, oduun, raafamni guddaan tokko biyya kaabaatii dhufaa jiral Innis magaalawwan Yihuudaa onsee iddoo waangoonni jiraatan godha. 23 Yaa Waaqayyo, ani akka jireenyi namaa kan mataa isaa hin ta’in nan beeka; namni adeemsa isaa ofumaan qajeelfachuu danda’u hin jiru. 24 Yaa Waaqayyo dheekkamsa keetiin utuu hin ta’in, murtii qajeelaadhaan na sirreessi; yoo kanaa achii ati na balleessitaatii. 25 Saboota si hin beeknetti uummata maqaa kee hin waammannetti dheekkamsa kee dhangalaasi. Isaan Yaaqoobin nyaataniiruutii; guutumaan guutuutis isa nyaatani; iddoo jireenya isaa illee barbadeessaniiru.

11 Dubbiin Waaqayyo biraa gara Ermiyaas dhufe isa kanaa dha: 2 “Dubbi kakuu kanaa dhaga’aatii saba Yihuudaattii fi namoota Yerusaalem keessa jiraatanitti himaa. 3 Waaqayyo Waaqni Israa’el akkana jedha, jedhiitii isaanitti himi; ‘Namni dubbii kakuu kanaatiif hin ajajamne haa abaaramu. 4 Dubbiin kunis dubbii ani yeroon biyya Gibxi jechuunis boolla ibiddaa kan itti sibiila baqsan keessaa isaan baasetti abbootii keessan ajajee dha.’ Anis akkanan jedhee, ‘Naa ajajamaatii waan ani isin ajaju hunda hojjeedha; yoo isin saba koo taatu. Anis Waaqaa keessan nan ta’a. 5 Ergasiis ani kakuu akka biyya aannanii fi dammii keessaa yaa’u isaaniif kennuuf abbootii keessaniif kakadhe sana fiixaan nan baasa;’ biyyi sunis biyya isin har’a dhaaltanii jirtanii dha.” Anis “Ameen, Yaa Waaqayyo” nan jedhe. 6 Waaqayyo akkana naan jedhe; “Dubbi kana hunda magaalawwan Yihuudaa keessattii fi daandiiwwan Yerusaalem irratti akkana jedhii labsi; ‘Dubbi kakuu kanaa hunda dhaga’aatii duukaa bu’aa. 7 Ani gaafan abbootii keessan biyya Gibxiitii baasee jalqabee hamma har’aatti, ‘Naa ajajamaa’ jedhee ammumaa amma isaan akeekachiisaan ture. 8 Isaan garuu hin dhaggeeffanne yookaan hin qalbeeffanne; qooda kanaa isaan mata jabama garaa isaanii hamaa sanaa faana bu’an. Kanaafuu ani abaarsa kakuu ani akka isaan duukaa bu’aniif isaan ajajee isaan garuu eeguu didan sanaa hunda isaanittan fide.” 9 Ammas Waaqayyo akkana naan jedhe; “Saba Yihuudaatii fi uummata Yerusaalem jiraatu gidduutti fincila tokkotu argame. 10 Isaan gara cubbuu abbootii isaanii kanneen dubbii koo dhaga’uu didan sanaatti deebi’aniiru. Waaqota biraa tajaajiluudhaaf jedhaniis isaan faana bu’aniiru. Manni Israa’elii fi manni Yihuudaa kakuu ani abbootii isaanii wajjin kakadhe sana cabsaniiru. 11 Kanaafuu Waaqayyo akkana jedha; ‘Ani balaa jarri jalaa ba’uu hin dandeenye tokko isaanitti nan fida. Yoo isaan natti iyyatan iyyuu ani isaan hin dhaga’u. 12 Magaalawwan Yihuudaatii fi namoonni Yerusaalem dhaqanii waaqota duraan ixaana aarsaniif sanatti iyyatan; waaqonni sun garuu yeroo rakkinni isaanitti dhufutti isaan gargaaruu hin danda’an. 13 Yaa Yihuudaa ati akkuma magaalawwan baay’ee qabdu sana waaqota baay’ee qabda; iddoowwan aarsaa kanneen isin Ba’aal waaqa qaanessaa sanaaf qopheessitanis akkuma daandiiwwan Yerusaalem baay’atan.’ 14 “Sababii ani yeroo isaan rakkina isaanii keessatti na waammatanitti isaan hin dhageenyeeffati saba kanaaf hin kadhatin; waammata yookaan iyyata tokko illee hin dhi’eessiniif. 15 “Michuun koo namoota hedduu wajjin hojii hamaa hojjechaa mana qulqullummaa koo

keessaa maal qabdi? Foon qulqulleeffamee addaan baafame adabbii kee sirraa deebisuu ni danda’aa? Gaafa waan hamaa hojjetu, ati ni gammaddaati.” 16 Waaqayyo duraan, Muka ejersaa lalisaa miidhagaa ija qabu siin jedhee ture. Amma garuu huursaa bubbee jabaatiin ibidda itti qabsiisa; dameewwan isaas ni caccabsamu. 17 Sababii manni Israa’elii fi manni Yihuudaa waan hamaa hojjetanii, Ba’aaliif ixaana aarsuudhaan dheekkamsaaf na kakaasaniif Waaqayyo Waan Hunda Danda’u inni si dhaabe sun badiisa sitti labseera. 18 Sababii Waaqayyo mala isaanii naaf ibseef ani waan sana naa beeke; inni yeroo sanatti waan isaan hojjechaa jiran natti argiiseeraatii. 19 Anis akkuma xobbaallaa hoolaa isa garraamii kan gara qalmaatti ofofamu tokkoon ture; ani akka isaan, “Kottaa muka sanaa fi ija isaa haa barbadeessinuu; akka maqaan isaa si’achi hin yaadatamneef, kottaa biyya jiraattotaa keessaa isa balleessinaa” jechuudhaan natti malatan ani hin hubannen ture. 20 Garuu yaa Waaqayyo Waan Hunda Dandeessu, kan murtii qajeelaa kennitu, kan garaa fi yaada namaa qortu, ani dhimma koo sitti kennadheeraatii ati akka haaloo isaanitti baatu na argisiisi. 21 “Kanaafuu Waaqayyo akkana jedhee waa’ee namoota Anaatoot warra, ‘Ati maqaa Waaqayyootiin raajii hin dubbatin yoo kanaa achii harka keenyatti duuta’ jechuudhaan si ajjeesuu barbaadan sanaa dubbata. 22 Kanaafuu Waaqayyoon Waan Hunda Danda’u akkana jedha: ‘Ani jara nan adaba. Dargaggoonni isaanii goraadeedhaan, ilmaan isaanitti fi intallan isaanii immoo beelaan ni dhumu. 23 Sababii ani jara isaan itti adabaman keessa namoota Anaatootitti balaa fiduuf isaan hamba tokko iyyuu hin qabaatan.’”

12 Yaa Waaqayyo yommuu ani iyyata koo fuula kee duratti dhi’eeffadhutti ati yeroo hunda qajeelaa dha. Ta’u iyyuu ani waa’ee qajeelummaa keetii nan dubbadha; karaan jal’ootaa maaliif milkaa’a? Warri hin amanamne hundi maaliif nagaan jiraatu? 2 Ati isaan dhaabde; isaanis hidda gad fageeffataniiru; ni guddatu; ijas ni naqatu. Ati yeroo hunda afaan isaanii hin buutu; garaa isaanii irraa garuu fagoo jirta. 3 Ta’us yaa Waaqayyo ati na beekta; na ilaaltees yaada ani siif qabu ni qorta. Akka hoolaa qalamuuf deemuutti harkisii isaan geessi! Guyyaa qalmaatiifis kophaatti isaan baasi! 4 Biyyattiin hamma yoomiitti boossee margi dirree hundis goga? Sababii hammina warra biyyattii keessa jiraataniitii fi sababii namoonni, “Inni waan nurra ga’aa jiru hin argu” jedhaniif horii fi simbirroonni dhumaniiru. 5 “Ati namoota lafoo wajjin fiigdee erga isaan si dadhabsiisanii, fardeen wajjin akkamitti dorgomuu dandeessa ree? Ati biyya nagaa keessatti erga guffate, bosona Yordaanos keessatti akkam taata ree? 6 Obboloonni kee, maatiin abbaa keetii, isaan iyyuu si gananiiru; isaan sagalee ol fudhatanii sitti iyyu. Yoo isaan afaan nagaa sitti dubbatan iyyuu, ati isaan hin amanin. 7 “Ani mana koo dhiiseera; handhuuraa koos gateera; ani ishee garaan koo jaallatu sana harka diinota isheetti dabarsee kenneera. 8 Handhuuraan koo akkuma leenca bosonaa natti taateerti. Isheen natti aadde; kanaafuu ani ishee jibbeera. 9 Handhuuraan koo akka allaattii burree kan allaattiiwwan biraa marsanii miidhan tokkoo natti hin taanee? Dhaqaatii bineensota bosonaa hunda walitti qabaa; akka ishee nyaataniifis isaan fida. 10 Tiksooni hedduun iddoo dhaabaa wayini kootii ni balleessu; qooda koos ni dhidhiitu; qooda natti tolus ni onsu. 11 Isaan isa onsu; inni onee gara kootii iyya; namni dhimma isaa qabus waan hin jirreeff lafti guutuun onne hafa. 12 Lafa ol ka’aa qullaa gammoojjii keessaa hunda irra balleessitoonni ni raam’isu; goraadeen Waaqayyoo // moggaa biyyattii tokko irraa hamma moggaa kaaniitii ni fixaatii; namni tokko iyyuu hin hafu. 13 Isaan qamadii facaasu garuu qoraatii haammatu; ni dhama’u garuu

homaa hin argatan. Sababii dheekkamsa Waaqayyoo isa cimaa sanaatiif midhaan galfataniitti ni qaana'u." 14 Waaqayyoo akkana jedha; "Ani olloota koo hamoo kanneen handhuuraa ani saba koo Israa'eliif kenne qabatan hunda biyya isaanii keessaa nan buqqisa; mana Yihuudaas isaan gidduudhaa nan buqqisa. 15 Ani ergan isaan buqqisee booddee deebi'ee na'eeffii tokkoo tokkoo isaanii gara handhuuraa isaaniiitii fi gara biyya ofii isaaniiitti nan deebisa. 16 Yoo isaan haala jireenya saba koo akka gaarii baratani akkuma duraan saba koo Ba'aaliin kakachuu barsiisan sana, 'Dhugaa Waaqayyoo jiraataa' jechuudhaan maqaa kootiin kakatan, isaan saba koo gidduutti ni hundeeffamu. 17 Garuu yoo sabni kam iyyuu naa ajajamuu dide, ani guutummaan guutuutti isa nan buqqisa; nan balleessas" jedha Waaqayyoo.

13 Waaqayyoo akkana naan jedhe: "Dhaqiiitti sabbata quncee talbaa irraa hojjetame bitadhuu mudhii keetti hidhadhu; garuu bishaan hin tuqsisin." 2 Kanaafuu ani akkuma Waaqayyoo na ajajetti sabbata bitadhee mudhii kootti nan hidhadhe. 3 Ergasii dubbii Waaqayyoo akkana jedhee yeroo lamaffaa gara koo dhufe: 4 "Sabbata bitattee mudhiiitti hidhatte sana fuudhiitii gara Laga Efraaxiis dhaqi; sabbata sanas baqaqaa kattaa keessa dhoksi." 5 Kanaafuu ani akkuma Waaqayyoo na ajajetti dhaqee sabbata sana Laga Efraaxiis bira nan dhokse. 6 Bultii hedduu booddee Waaqayyoo, "Amma gara Efraaxiis dhaqiiitti sabbata ani akka ati achitti dhoksiitu si ajaje sana fudhadhu" naan jedhe. 7 Kanaafuu ani gara Efraaxiis dhaqee sabbata sana iddoon itti dhoksee ture sanaa qotee baasee nan fudhadhe; sabbanni sun garuu yeroo sanatti ciccitee guutummaan guutuutti horoomaa ba'ee ture. 8 Ergasii dubbii Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe; 9 "Waaqayyoo akkana jedha; 'Ani haaluma wal fakkaatuun of tuulummaa Yihuudaatii fi of tuulummaa Yerusaleem guddaa sana nan balleessa. 10 Sabni hamaan dubbii koo dhaga'uu didee mata jabina garaa isaa duukaa bu'ee waaqota biraa tajaajiluu fi waaqefachuuf isaan faana bu'ee kun akkuma sabbata kanaa ni ta'a; guutummaan guutuuttiis horoomaa ba'a. 11 Akkuma sabbanni tokko mudhii namaatti hidhamu sana anis akka isaan saba, maqaa, galataa fi ulfina naa ta'aniif guutummaa mana Israa'elii fi guutummaa mana Yihuudaas ofitti maxxanseen ture. Isaan garuu na hin dhaggeffanne" jedha Waaqayyoo. 12 "Ati akkana isaaniiin jedhi: 'Waaqayyoo Waaqii Israa'el akkana jedha: qalqalloon daadhii wayinii hundi daadhii wayiniitiin guutamuu qaba.' Yoo isaan, 'Nu akka qalqalloon daadhii wayinii hundi daadhii wayiniitiin guutamuu qabu hin beeknuu?' siin jedhan, 13 ati akkana jedhiin; 'Waaqayyoo akkana jedha: Ani namoota biyya kana keessa jiraatan hunda, mootota teessoo Daawit irra taa'an, luboota, raajotaa fi warra Yerusaleem keessa jiraatan hunda machiidhaan nan guuta. 14 Ani tokkoo tokkoo isaanii walittin buusa; abbootii fi ilmaanis akkasuma walitti nan buusa, jedha Waaqayyoo. Ani isaan nan balleessa malee isaaniiif hin na'u yookaan isaaniiif hin araaramu yookaan garaa hin laafuuf.'" 15 Dhaga'aa; qalbeeffadhaas; of hin tuulinaa; Waaqayyoo dubbateeraatii. 16 Utuu inni dukkana hin fidin, utuu miilli keessan tulluu dukkanaa'aa jiru irratti hin gufatin Waaqayyoo Waaqa keessaniif ulfina kenna. Isin ifa abdattu; inni garuu ifa sana dimimisatti deebisee dukkana duudaatti geeddara. 17 Yoo isin dhaga'uu baattan garuu, sababii of tuulummaa keessaniitiif lubbuun koo dhoksaatti ni boossi; sababii bushaayeen Waaqayyoo boojiin fuudhamaniif iji koo akkana malee boossee imimmaan ishee keessaa ni rooba. 18 Mootichaa fi haadha mootichaatiin, "Teessoo keessan irraa bu'aa; gonfoon keessan ulfina qabessi sun mataa keessan irraa ni bu'aatii" jedhi. 19 Magaalaawwan Negeeb ni cufamu; namni isaan banu tokko iyyuu hin jiru. Yihuudaan

hundi ni booji'amtii; guutummaan guutuuttiis biyyaa fudhatamti. 20 Ija keessan ol fudhadhaatii warra gama kaabaatii dhufaa jiran ilaalaa. Bushaayeen imaanaa sitti kennaman, hoolonni ati ittiin boonte sun eessa jiru? 21 Yommuu Waaqayyoo warra ati akka isaan michoota siif ta'aniif leenjifte sana sirratti muudutti ati maal jetta? Akkuma dubartii ciniinsifattu tokkoo dhiphinni si hin qabuu? 22 Yoo ati, "Wanni kun maaliif natti dhufe?" jettee of gaafatte wanni wandaboon kee sirraa mulqamee dhagni kee salphifameef sababii cubbuu kee baay'ee sanaatiif. 23 Namni Itoophiyaa tokko bifa isaa yookaan qeerransi buburrina isaa geeddaruu ni danda'aa? Isin warri hammina hojjechuu barattanis waan gaarii hojjechuu hin dandeessan. 24 "Akkuma bubbeen gammoojjii habaqii bittinneessu sana anis isin nan bittinneessa. 25 Sababii ati na irraanfatee waaqota sobaa amanattee, kun ixaa kee, qooda ani siif safaree dha" jedha Waaqayyoo. 26 "Akka qaaniin kee mul'atuu ani wandaboon kee fuula keetti ol nan soqola. 27 Ejjummaa fi himimsuun kee, sagaagalummaan kee kan qaaniin hin qabne sunis ni mul'ata! Ani hojii kee jibbisisaa sana gaarran irraa fi bakkee keessatti argeera. Yaa Yerusaleem, siif wayyoo! Ati hamma yoomiitti xurooftee hafta?"

14 Dubbiin Waaqayyoo waa'ee hongee akkana jedhee gara Ermiyaas dhufe: 2 "Yihuudaan ni boossi; magaalaaawwan ishees gad deebi'aa jiru; isaan biyyattiidhaaf ni wawwaatu; iyyi tokkos Yerusaleemii dhaga'amaa jira. 3 Namoonni gurguddoonni hojjetoota isaanii bishaan waraabuuf ergatu; isaanis gara boolla bishaanii dhaqu; garuu bishaan hin argatan. Isaan okkotee isaanii duwwaa qabatani deebi'u; isaan qaana'anii abdi kutatanii mataa isaanii haguuggatu. 4 Sababii biyyattii keessa bokkaan dhabameef lafti ni babbaaqaxe; qonnaan bultoonnis abdi kutatanii mataa isaanii haguuggatu. 5 Sababii margi hin jirreef, borofni bakkee iyyuu ilmoo ishee kan reefuu dhalatte gattee deemti. 6 Harroonni diidaa lafa ol ka'aa qullaa irra ijaajani akkuma waangotaa arganu; sababii waan dheedan dhabaniif iji isaanii waa arguu dadhabe." 7 Yaa Waaqayyoo, cubbuun keenya nutti dhugaa ba'u iyyuu ati maqaa keetiif jedhiitii waa nuu godhi. Duubatti deebi'uun keenya baay'ateera; nu cubbuu sitti hojjenneerra. 8 Yaa abdi Israa'el, Fayyisaa ishee kan yeroo rakkinnaa, ati maaliif akkuma kara deemtuu halkan tokko qofa bultuu biyyattii keessatti akkuma keessummaa taata? 9 Ati maaliif akka nama waan godhu wallaale tokkoo, akkuma loltuu nama oolchuu hin dandeenye tokkoo taata? Yaa Waaqayyoo, ati nu gidduu jirta; nu maqaa keetiin waamamna; ati nu hin gatin. 10 Waaqayyoo waa'ee saba kanaa akkana jedha: "Isaan jooruu jaallatu; miilla isaanii hin ittifatan. Kanaafuu Waaqayyoo isaanitti hin gammadu; inni amma hammina isaanii ni yaadata; cubbuu isaaniiitii isaan adaba." 11 Waaqayyoo akkana naan jedhe; "Akka sabni kun nagaan jiraatu na hin kadhatin. 12 Yoo isaan sooman iyyuu ani iyya isaanii hin dhaga'u; yoo isaan aarsaa gubamuu fi aarsaa midhaanii dhi'eessan iyyuu ani hin fudhadhu. Qooda kanaa ani goraadeedhaan, beelaa fi dha'ichaan isaan nan balleessa." 13 Ani garuu akkana nan jedhe; "Wayyoo yaa Waaqayyoo Gooftaa, raajonni saba kanaan, 'Isin goraadee hin argitan yookaan hin beeloftan. Ani dhugumaan nagaa dhuma hin qabne iddoo kanatti isiniif nan kenna' jedhu." 14 Amma illee Waaqayyoo akkana naan jedhe; "Raajonni sun maqaa kootiin soba raaju. Ani isaan hin ergine yookaan isaan hin muudne yookaan isaanitti hin duffanne. Isaan mul'ataa fi raajii sobaa, waaqaa tolfama waaqefachuuf fi waan ofuma isaaniiitii yaadan isiniitti himu. 15 Kanaafuu Waaqayyoo waa'ee raajota maqaa isaatiin raajan sanaa akkana jedha: ani isaan hin ergine; isaan garuu, 'Goraadeen yookaan beelli tokko iyyuu biyya

kana hin tuqu' jedhu. Raajonni sun iyyuu goraadee fi beelaan dhumu. **16** Namoonni isaan raajii dubbataniif sunis beelaa fi goraadeedhaan daandiiwwan Yerusaalem irratti harcaafamu. Namni isaan yookaan niitota isaanii, ilmaan isaanii yookaan intallan isaanii awwaalu tokko iyyuu hin jiru. Ani badiisa isaanii malu isaanitti dubbii kan dhangalaasaatii. **17** "Akkana jedhii dubbii kana isaanitti dubbadhu: "Iji koo halkanii fi guyyaa utuu gargar hin kutin imimmaan haa lolaasu; intalli, Durbi Qulqullittiin saba kootii akka malee madooffee dha'icha hamaadhaan dha'amte. **18** Ani yoon baadiyyaa dhaqe, warra goraadeedhaan dhuman nan arga; yoon magaalaa seene immoo, warra beelaan dhuman nan arga. Raajonni fi luboonni biyya hin beekne keessa jooru." **19** Ati Yihuudaa guutumaan guutuutti gatteertaa? Xiyooniinis ni tuffattaa? Ati maaliif akka nu fayyuu hin dandeenyef nu miita? Nu nagaa abdanne; garuu wanni gaariin tokko iyyuu hin dhufne; nu yeroo fayyinaa abdanne; garuu raafama qofatu jira. **20** Yaa Waaqayyo, nu hammina keenyaa fi yakka abbootii keenyaa ni beekna; nu dhugumaan cubbuu sitti hojjenneerra. **21** Ati maqaa keetiif jedhiitti nu hin tuffatin; teessoo kee ulfina qabeessa sanas hin qaanessin. Kakuu nu wajjin galte sana yaadadhu; isas hin cabsin. **22** Waaqota Namoota Ormaa kanneen faayidaa hin qabne sana keessaa tokko iyyuu bokkaa ni roobsaa? Samiiwwan mataan isaanii iyyuu tiifuu gad erguu? Yaa Waaqayyo Waaqni keenya suma mitii? Kanaafuu abdiin keenya suma; situ waan kana hunda hojjaataii.

15 Waaqayyo akkana naan jedhe; "Yoo Musee fi Saamu'ee fuula koo dura dhaabatan iyyuu garaan koo gara saba kanaatti hin deebi'u. Fuula koo duraa isaan ari'! Isaan haa deeman! **2** Yoo isaan, 'Eessa dhaqna?' jedhanii si gaafatan immoo akkana jedhii isaanitti himi; "Waaqayyo akkana jedha: "Namni du'aaf ramadame gara du'aa, namni goraadeedhaaf ramadame gara goraadee, namni beelaaf ramadame gara beelaa, namni boojiudhaaf ramadame immoo gara boojuu dhaqa." **3** "Ani waan isaan balleessu gosa afur isaanitti nan erga" jedha Waaqayyo. "Akka isaan ajjeesuuf goraadee, akka isaan harkisaniif saroota, akka isaan nyaatanii fixaniif immoo allaattiiwwan samiitii fi bineensota lafaa isaanitti nan erga. **4** Ani sababii Minaaseen ilmi Hisqiyaa mootichii Yihuudaa Yerusaalem keessatti hojjete waan sanaatiif fuula mootumoota lafa irraa hunda duratti jibbamtota isaan nan godha. **5** "Yaa Yerusaalem, eenyutu garaa siif laafa? Eenyutu siif boo'a? Eenyutu si dubbisuuf sitti gora? **6** Ati na dhiifteerta; ittuma fuftees duubatti deebi'aa jirta" jedha Waaqayyo. "Kanaafuu ani harka koo sitti hiixadhee sin balleessa; ani si'achi siif na'uu hin danda'u. **7** Ani karrawwan magaalaa biyyattii duratti, qorbiidhaan qilleensatti isaan nan kenna. Ani saba kootti gaddaa fi badiisa nan fida; isaan karaa isaanii irraa hin deebineetii. **8** Ani haadhota hiyyeessaa isaanii cirracha galaanaa caalaa nan baay'isa. Ani haadhota dargaggoota isaaniiitti, guyyuma saafaadhaan waan isaan balleessu tokko nan fida; ani goolii fi naasuu akkuma tasaa isaanitti nan gadhiisa. **9** Haati ilmaan torbaa gaggabdee hafuura dhumaa baafatti. Aduun ishee guyyuma adiidhaan dhiiti; isheenis salphattee namaa gad taati. Ani hambaawwan isaanii fuula diinota isaanii duratti goraadeef dabarsee nan kenna" jedha Waaqayyo. **10** Wayyoo yaa haadha ko, kan ana nama biyyattii guutuu loluu fi falmu deesse? Ani hin liqeessine yookaan hin liqeeffanne; namni hundi garuu na abaara. **11** Waaqayyo akkana jedhe; "Ani dhugumaan kaayyoo gaariidhaaf sin baraara; Ani dhugumaan yeroo rakkinaatii fi gidiraatii, akka diinonii kee si kadhatan nan godha. **12** "Namni kami iyyuu sibiila, sibiila kaabaa dhufe yookaan naasii cabsuu ni danda'aa? **13** "Sababii cubbuu kee hunda kan

biyya kee guutuu keessa jiru sanaatiif ani badhaadhummaa keetii fi qabeenya kee toluma boojiuf nan kenna. **14** Sababii dheekkamsi koo ibidda ishee gubu qabsiisuuf, ani biyya ati hin beekne keessatti diinota keetiif sin garboomsa." **15** Yaa Waaqayyo situ beeka; na yaadadhu; na tiksis. Warra na ari'atan haaloo naaf ba'i. Ati obsa guddaa qabdatii na hin balleessin; akka ani siif jedhee tuffatamu beeki. **16** Dubbiin kee ni argame; anis nan nyaadhe; innis na gammachiise; gammachuu garaa kootiis ta'e; yaa Waaqayyo, Gooftaa Waan Hunda Dandeesu, ani maqaa keetiin nan waamamaatii. **17** Ani gonkumaa tuuta fandalalootaa wajjin hin teenye; gonkumaa isaan wajjin hin gammanne; sababii harki kee narra turee fi sababii ati aariidhaan na guutteef ani kophaa koo nan ta'a'e. **18** Rakkinni koo maaliif dhuma dhabe? Madaan koos maaliif fayyuu dide? Ati akka laga nama gowwoomsuu akka burqaa goguu natti taataa? **19** Kanaafuu Waaqayyo akkana jedha: "Yoo ati qalbi jijjiirratte, ani akka ati na tajaajiltuuf deebisee sin dhaaba; Ati yoo dubbii faayidaa hin qabne dhiiftee dubbii faayidaa qabu dubbatte afaan naaf taata. Sabni kun gara keetti haa deebi'uu malee ati gara isaaniiitti deebi'uu hin qabdu. **20** Ani saba kanaaf dallaa dhagaa, dallaa naasii kan jabeeffamee ijaarame sin taasisa; isaan si lolu; garuu si hin mo'atan; ani si baraaruuf si si baasuuf si wajjin jiraatii" jedha Waaqayyo. **21** "Ani harka namoota hamoo jalaa sin baasa; harka warra gara jabeeyyii jalaa sin fura."

16 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Ati iddoo kanatti niitii fuutee ilmaan yookaan intallan hin dhalchin." **3** Waaqayyo waa'ee ilmaanii fi intallan iddoo kanatti dhalatanii, waa'ee dubartoota haadhota isaanii ta'aniitti fi waa'ee dhiirto abbootii isaanii ta'anii akkana jedhaatii: **4** "Isaan dhukkuba nama ajjeesuun dhumu. Isaan akkuma kooii lafatti gatamee ta'u malee boo'icha hin argatan; hin awwaalamanis. Isaan goraadee fi beelaan dhumu. Reefii isaanis allaattii samiitii fi bineensota lafaatiif nyaata ta'a." **5** Waaqayyo akkana jedhaatii: "Ati mana boo'ichaa hin seenin yookaan dhaqxee hin boo'ii yookaan isaan hin jajjabeessin; ani eebba koo, jaalala kootii fi gara laafina koo saba kana irraa fudhadheeraatii" jedha Waaqayyo. **6** "Namni xinnaa fi guddaan biyya kana keessatti ni du'a. Isaan hin awwaalaman yookaan boo'icha hin argatan; namni tokko iyyuu isaaniiif jedhee of hin murmuruu yookaan mataa hin haaddatu. **7** Namni tokko iyyuu warra namni irraa du'e jajjabeessuuf jedhee nyaata hin geessuuf; yookaan namni tokko iyyuu nama abbaan yookaan haati jalaa duute jajjabeessuuf jedhee dhugaatii hin geessu. **8** "Mana cidhi jiru hin seenin; nyaachuu fi dhuguuf jettees isaan wajjin hin ta'a'in. **9** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedhaatii: Ani ija keessan durattii fi bara keessan keessa sagalee ililleetii fi gammachuu, sagalee misirrittiitii fi misirrichaa iddoo kanaa nan balleessa. **10** "Yeroo ati waan kana hunda saba kanatti himtee isaan, "Waaqayyo maaliif badiisa guddaa akkana nurratti labse? Nu maal balleessine? Waaqayyo Waaqa keenyattis cubbuu maaliif hojjennee?" jedhanii si gaafatanitti, **11** akkana isaaniiin jedhi; "Kun sababii abbootiin keessan na dhiisanii waaqota kaan duukaa bu'anii isaan tajaajilaniif fi isaan waaqeffataniif" jedha Waaqayyo; 'isaan na dhiisan; seera koos hin eegne. **12** Isin garuu abbootii keessan iyyuu caalaa hammaattaniirtu. Kunoo tokkoon tokkoon keessan qooda anaaf ajajamuu mata jabina hammina garaa keessanii duukaa buutaniirtuutii. **13** Kanaafuu ani biyya kana keessaa isin baasee, biyya isin yookaan abbootiin keessan hin beeknetti isin nan gata; isinis achitti halkanii guyyaa waaqota biraa tajaajiltu; ani isiniif hin na'uutii." **14** "Ta'us" jedha Waaqayyo, "barri itti namoonni si'achi, 'Dhugaa Waaqayyo

jiraataa, isa biyya Gibxii Israa'eloota baase sanaa' jedhanii hin kakanne ni dhufa, **15** isaan garuu, "Dhugaa Waaqayyo jiraataa isa biyya kaabaatii fi biyyoota itti isaan bittinneesse hunda keessaa baasee fide sanaa' ni jedhu. Ani biyya abbootii isaanitiif kenne sanatii isaan nan deebisaatii. **16** "Amma immoo ani akka isaan qurxummii qabdoota hedduu fidaniif namoota nan erga" jedha Waaqayyo; "isaanis jara ni qabu. Ergasii ani akka isaan adamsitoota hedduu fidaniif namoota nan erga; isaanis tulluu hundaa fi gaara hunda irra, baqaqaa kattaa hunda keessas jara ni adamsu. **17** Iji koo karaa isaanii hunda irra jira; isaanis na duraa hin dhokatan; cubbuun isaanis ija koo duraa hin dhokfamu. **18** Sababii isaan fakkiiwwaan isaanii lubbuu dhabeeyyii faayidaa hin qabne sanaa biyya koo xureessanii, waaqota isaanii jibbisiisoo sanaanis handhuuraa koo guutaniif ani gatii hamminaa fi lubbuu isaanitiif malu harka lama nan baasaaf." **19** Yaa Waaqayyo, jabina kootii fi da'annoo ko, da'oo koo kan yeroo rakkana, ormoonni handaara lafaatii gara kee dhufanii akkana jedhu, "Abbootiin keenya waaqota sobaa, waaqota tolfamoo faayidaa hin qabne kanneen waan gaarii tokko illee isaaniif hin goone sana malee homaa hin dhaalle. **20** Namoonni ofii isaanitiif waaqota ni tolfatuu? Eeyyee, garuu isaan waaqota miti!" **21** "Kanaafuu ani isaan nan barsiisa; yeroo kanattii ani humna koo fi jabina koo isaan nan barsiisa. Yoos isaan akka maqaan koo Waaqayyo ta'e ni beeku.

17 "Cubbuun Yihuudaa meeshaa sibiilaatiin qirxaameera; qara dhagaatiinis gabatee garaa isaanii irrattii fi gaanfa iddoo aarsaa isaanii irratti barreeffameera. **2** Ijoolleen isaanii iyyuu iddoowwan aarsaa isaanitiif fi siidaa Aasheeraa kanneen mukkeen lalisaa cinaatii fi gaarran ol dheeroo irraa sana yaadatan. **3** Ani sababii cubbuu biyya kee guute sanaatiif tulluu koo kan biyya keessaa, qabeenya keetii fi badhaadhummaa kee hunda iddoo ol ka'aa kee wajjin dabarsee boojiuf nan kenna. **4** Ati dogoggora mataa keetitiin dhaala ani siif kenne ni dhabda. Ani biyya ati hin beekne keessatti diinota keetiif sin garboomsa; ati dheekkamsa koo qabsiifteartaatii; kentiis bira baraan ni boba'a." **5** Waaqayyo akkana jedha: "Namni nama amanatu, kan jabina foonii irree isaa godhatu, kan garaan isaa Waaqayyo irraa garagalu abaaramaa dha. **6** Inni akka daggala gammoojjii keessaa ta'a; yeroo wanni gaariin dhufutti hin argu. Inni gammoojjii keessaa iddoo gogaa biyya soogiddaa kan namni tokko iyyuu hin jiraanne keessa jiraata. **7** "Namni Waaqayyoon amanatu, kan abdiin isaas isuma ta'e garuu eebbifamaa dha. **8** Inni akkuma muka qarqara bishaanii dhaabame, kan hidda isaa ededa lagaa irra yaafatuu ta'a. Yommuu ho'i dhufu hin sodaatu; baalli isaa yeroo hunda lalisaa dha. Mukni sun bara hongee illee hin yaadda'u; ija naqachuus hin dhiisu." **9** Garaan namaa waan hunda caalaa haxxee dha; garmalees hamaa dha. Eenyutu isa hubachuu danda'a? **10** "Ani Waaqayyo nama hundaaif akkuma amala isaatii, akkuma waan hojii isaatiif maluuttii gatii isaaf kennuuf garaa isaa nan sakatta'a; qalbi isaa nan qora." **11** Namni karaa hin malleen badhaadhummaa walitti qabatu akkuma gogorrii hanqaquu hin hanqaqin hammattu ti. Walakkaa umurii isaatti badhaadhummaan sun isa dhiisee bada; dhuma irrattis gowwaa ta'uun isaa ni mirkaneeffama. **12** Teessoon ulfina qabeessi durumaa jalqabee ol ol jedhu sun, iddoo qulqullummaa keenyaa ti. **13** Yaa Waaqayyo, abdiin Israa'el, warri si dhiisan hundi ni qaaneffamu. Warri sirraa garagalan biyyoo keessatti galmeeffamaniiru; isaan Waaqayyoon burqaa bishaan jireenya dhiisaniruuttii. **14** Yaa Waaqayyo na fayyisi; anis nan fayyaa; na oolchi, anis nan oolfama; kan ani jajadhuumaati. **15** Isaan ittuma funanii, "Dubbiin Waaqayyoo eessa

jira? Mee amma haa raawwatamu!" naan jedhu. **16** Ani tiksee ta'ee si tajaajiluu irraa duubbatti hin deebine; ati akka ani guyyaa badiisaa hin hawwine ni beekta. Wanni afaan kootii ba'u fuuluma kee dura jira. **17** Ati na hin rifachiisin; guyyaa badiisaatti ati da'oo koo ti. **18** Warri na adamsan haa qaaneffaman; ana garuu qaani irraa na oolchi; isaan haa rifatan; ana garuu rifaatii irraa na eegi. Guyyaa badiisaa isaanitti fidi; badiisa dachaatiin isaan balleessi. **19** Waaqayyo akkana naan jedhe: "Dhaqitiin karra uummataa karaa mootonni Yihuudaa ittiin seenanii ba'an dura dhaabadhu; akkasumas karrawwan Yersaaleem kaan hunda dura dhaabadhu. **20** Akkanas isaanin jedhi; 'Yaa mootota Yihuudaa, sabni Yihuudaa hundii fi namoonni Yersaaleem keessa jiraattan kanneen karra kanaan ol galtan hundi dubbii Waaqayyoo dhaga'aa. **21** Waaqayyo akkana jedha: Akka guyyaa Sanbataatiin ba'aa hin baanne yookaan karrawwan Yersaaleemiin ol hin galchine of eeggadha. **22** Akkuma ani abbootii keessan ajajetti guyyaa Sanbataa kabajaa malee guyyaa Sanbataatiin mana keessanii ba'aa gad hin baasinaa yookaan hojii kam iyyuu hin hojjetinaa. **23** Ta'us isaan hin dhageeffanne yookaan hin qalbeeffanne; garuu akka hin dhageenyeef fi akka qajeelfama hin fudhanneef mataa jabaatan. **24** Waaqayyo akkana jedha; yoo isin na dhageessanii guyyaa Sanbataatiin ba'aa tokko illee karrawwan magaalaa kanaatiin ol galchuu dhiifanii qooda kanaa gaafas hojii kam iyyuu hojjechuu dhiisuudhaan guyyaa Sanbataa addaan baaftanii eegdan, **25** mootonni teessoo Daawit irra taa'an qondaaltota isaanii wajjin karrawwan magaalaa kanaatiin ol seenu. Isaanis qondaaltota isaanii wajjin gaariirwanii fi fardeen yaabatanii namoota Yihuudaatii fi warra Yersaaleem keessa jiraatan wajjin ni dhufu; magalaan kunis magaalaa namni bira baraan keessa jiraatu ni ta'a. **26** Namoonnis magaalawwan Yihuudaatii fi gandoota naannoo Yersaaleemiiti, biyya Beniyaamiitiif fi biyya gaara keessaatii, biyya gaaraatii fi Negeebii aarsaa gubamuu fi qalma, aarsaa midhaanii, ixaanaa fi aarsaa galataa fidanii gara mana Waaqayyoo ni dhufu. **27** Yoo isin guyyaa Sanbataa addaan baaftanii eeguuf jettanii guyyaa Sanbataatiin ba'aa tokko iyyuu baattanii karrawwan Yersaaleemiin ol seenuu dhiisuudhaan anaaf ajajamuu baattan garuu ani ibidda hin dhaamne tokko karrawwan Yersaaleemitti nan qabsiisa; ibiddi sunis da'annoowwan Yersaaleem gubee barbadeessa."

18 Dubbiin Waaqayyo biraa gara Ermiyaas dhufe isa kanaa dha: **2** "Ka'iitii gara mana namicha suphee dha'u sanaa dhaqi. Anis achitti dubbii koo sitti nan hima." **3** Kanaafuu ani gara mana namicha suphee dha'u sanaatti gad nan bu'e; innis geengoo irratti waa hojjechaa ture. **4** Okkoteen inni suphee irraa hojjechaa ture sun garuu harka isaatti fashalaa'e; kanaafuu namichi suphee dha'u sun akkuma itti toletti suphee sanaa okkotee kan biraa hojjetete. **5** Ergasii dubbii Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **6** "Yaa mana Israa'el, anis akkuma suphee dhoofuu kun hojjetu isin gochuu hin danda'uu?" jedha Waaqayyo. "Yaa mana Israa'el, akkuma supheen harka suphee dhoofuu keessa jiru isinis harka koo keessa jirtu. **7** Yeroo ani akka sabni yookaan mootummaan tokko buqqifamu, gargar qoodamuu fi barbadeeffamu labsutti, **8** yoo sabni ani akeekkachiise sun hammina isaa irraa deebi'e, ani waan hamaa isatti fiduuf yaade sana irraa nan deebi'a. **9** Yoo ani yeroo biraa immoo akka sabni yookaan mootummaan tokko ijaaramee dhaabamu labse, **10** yoo inni fuula koo duratti waan hamaa hojjetee anaaf ajajamuu dide, ani waan gaarii isaaf gochuu barbaade sana nan dhiisa. **11** "Kanaafuu amma saba Yihuudaatii fi warra Yersaaleem keessa jiraataniin akkana jedhi; 'Waaqayyo

akkana jedha: Kunoo! Ani badiisa isiniif qopheesseen mala isinitti karorsaa jira. Kanaafuu tokkoon tokkoon keessan karaa keessanii fi hojii keessan qajeelfadhaa.' **12** Isaan garuu akkana jedhanii deebii kennan: 'Kun faayidaa hin qabu. Nu karooruma keenyaan itti fufna; tokkoon tokkoon keenya mata jabinaa fi hammaa garaa keenyaa duukaa buuna.'" **13** Kanaafuu Waaqayyo akkana jedha: "Mee saboota keessa iyyaafadhaa: Eenyutu takkumaa waan akkanaa dhaga'ee beeka? Israa'el Durbi Qulqullittiin waan suukaneessaa tokko hojjettee. **14** Cabbiin Libaanon takkumaa edda kattaa isa irraa badee beekaa? Bishaan isaa diilallaa'aa burqaa fagootii dhufu sun takkumaa citee beekaa? **15** Sabni koo garuu na irraanfateera; isaan waaqota tolfamoo faayidaa hin qabne kanneen karaawwan isaanii irrattii fi daandiiwwan durii irratti isaan gufachisaniif ixaana aarsu. Isaan karaa hin tolfamne irra daandii qal'oo irra isaan deemsaniiru. **16** Biyyi isaanii ni ona; bara baraanis biyya qoosaa ta'a; warri achiin darban hundi ni na'u; mataa isaanis ni raasu. **17** Akkuma bubblee ba'a biiftuutii dhufuu, ani fuula diinota isaanii duratti isaan nan bittinneessa; bara badiisa isaanii keessa, ani dugda koo malee fuula koo isaanitti hin argisiisu. **18** "Jarris, 'Seerri luba biraa, gorsi ogeeyyii biraa, dubbiin immoo raajota biraa waan hin dhabamneef kottaa Ermiyaasitti mari'anna; kanaafuu kottaa nu arraba keenyaan isa miinaa; waan inni dubbatu kam iyyuus hin fudhannu'" jedhan. **19** Yaa Waaqayyo, na dhaggeeffadhu; waan warri na himatan jedhanis dhaga'ii! **20** Gataniin waan gaarii waan hamaadhaa? Isaan garuu boolla anaaf qotaniiru. Ani akkan dheekkamsa kee isaan irraa deebisuuf fuula kee dura dhaabadhee iddoo isaanii bu'ee dubbadhe yaadadhu. **21** Kanaafuu ati ijoollee isaanii dabarsii beelatti kenni; jara immoo dabarsii humna goraadeetti kenni. Niitota isaanii jalaa ijoollee fi dhirsoonni haa dhuman; dhiironni isaanii haa ajjeefaman; dargaggoonni isaanii immoo lola keessatti goraadeedhaan haa qalaman. **22** Yeroo ati akkuma tasaa weeraartoota isaanitti fiddutti, iyyi mana isaanitti haa dhaga'amu; isaan na qabuuf boolla qotanii, miilla kootiifis kiyyoo kaa'aniiruutii. **23** Yaa Waaqayyo, ati garuu mala isaan na ajjeesuuf malatan hunda ni beekta. Yakka isaanii hin dhiisiniif; yookaan cubbuu isaanii fuula kee duraa hin haqin. Isaan fuula kee duratti lafatti haa gataman; yeroo dheekkamuttis isaan adabi.

19 Waaqayyo akkana jedha; "Dhaqiiiti suphee dhooftuu irraa okkotee suphee bitadhu. Maanguddoota sabaatii fi luboota keessaa namoota muraasa fudhadhuutii, **2** gara Sulula Ben Hinoomitti kan balbala karra qiraacii biraa sana dhaqi. Achittis dubbii ani sitti himu labsi; **3** akkanas jedhi; 'Yaa mootota Yihuudaatii fi saba Yerusaleem dubbii Waaqayyoo dhaga'aa. Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: Dhaggeeffadhaa! Kunoo, ani balaa gurra nama waan sana dhaga'u hundatti hin tolle tokko iddoo kanatti nan fida. **4** Isaan na dhiisanii iddoo kana iddoo waaqota ormaa godhaniiruutii; iddoo kanattis waaqota isaanii yookaan abbootiin isaanii yookaan mootonni Yihuudaa hin beekiniif aarsaa gubamu dhi'eessaniiru; iddoo kanas dhiiga namoota balleessaa hin qabneetiin guutaniiru. **5** Isaan ilmaan isaanii aarsaa ibiddaan gubamu godhani Ba'aaliif dhi'eessuuf iddoo ol ka'aa Ba'aaliif ijaaraniiru; kunis waan ani isaan hin ajajin yookaan maqaa hin dha'in yookaan yaada koo keessa iyyuu hin turinii dha. **6** Kanaafuu beekkadhaa; barri itti namoonni iddoo sanaan, si'achi Sulula Qalmaa jedhanii waamuu malee Toofet yookaan Sulula Ben Hinoom hin jenne ni dhufa, jedha Waaqayyo. **7** "Ani iddoo kanatti karooraa Yihuudaatii fi karooraa Yerusaleem nan diiga; akka isaan fuula diinota isaanii duratti, harka warra lubbuu

isaanii galaafachuu barbaadaniitti goraadeedhaan dhuman nan godha; reeffa isaanii immoo allaattii samiiiti fi bineensota lafaatiif nyaata godhee nan kenna. **8** Ani magaalaa kana onsee waan sodaa fi qoosaa nan godha; kan achiin darbu hundi sababii madaa ishee hundaatiif dinqisiifatee isheetti kolfa. **9** Ani akka isaan foon ilmaan isaanitti fi intallan isaanii nyaatan nan godha; isaanis yeroo diinonni isaanii kanneen lubbuu isaanii galaafachuu barbaadan sun marsanii isaan dhiphisaniitti foon walii isaanii nyaatu. **10** "Ergasii okkotee sana fuula warra si wajjin deemanii duratti cabsiitii **11** akkana isaanii jedhi; 'Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: Akkuma okkoteen suphee dhooftuu kun erga caccabee boddee deebi'ee haaromfamuu hin dandeenye sana ani saba kanaa fi magaalaa kana nan caccabsa; sababii iddoo itti nama awwaalan biraa hin jirreef namoonni Toofetitti reeffa awwaalu. **12** Ani iddoo kanaa fi warra as jiraatanitti waan kana nan fida, jedha Waaqayyo. Magaalaa kanas akkuma Toofet nan godha. **13** Manneen Yerusaleem keessaatii fi manneen mootota Yihuudaa jechuunis manneen jarri bantii isaanii irratti urjiwwan samii hundaaf ixaana aarsanii waaqota biraafis dhibaayyuu dhibaafatan sun hundi akkuma iddoo Toofet kanaa ni xureffamu.'" **14** Ermiyaas is ergasii Toofet iddoo Waaqayyo akka inni achitti raajii dubbatuuf itti isa erge sanaa deebi'ee oobdii mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa dhaabatee saba hundaan akkana jedhe; **15** "Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha; 'Mee dhaggeeffadhaa! Sababii isaan mata jabeeyyii ta'anii dubbii koo dhaga'uu didaniif balaa ani isaanitti labsee ture hunda magaalaa kanaa fi gandoota naannoo ishee jiranitti nan fida.'" **20**

20 Phaashihuur lubichi, ilmi Imeerii inni mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti bulchaa hangafa ture sun yommuu Ermiyaasii waan kana raaju dhaga'etti, **2** akka Ermiyaas raajichi tumamee Karra Beniyaam isa ol aanu kan mana Waaqayyoo biratti argamu sana keessatti miilli isaa jirma lama gidduu galee hidhamu godhe. **3** Ermiyaas guyyaa itti aanu yeroo Phaashihuur jirma lamaan gidduudhaa isa baasetti akkana jedheen; "Maqaan Waaqayyo siif baale Maagormiisaabiib malee Phaashihuur miti. **4** Waaqayyo akkana jedhaatii; 'Ani akka ati ofii keetii fi michoota keetti sodaachisaa taatu sin godha; yeroo isaan goraadee diinota isaanittiin dhuman ijuma keetiin argita. Ani Yihuudaa hunda dabarsee mootii Baabiloniitti nan kenna; innis Baabilonitti isaan geessa yookaan goraadeedhaan isaan fixa. **5** Ani qabeenya magaalaa kanaa hunda jechuunis oomisha ishee hunda, waan gatii guddaa qabu hundaa fi badhaadhummaa mootota Yihuudaa hunda dabarsee diinota isaanitti nan kenna. Isaanis booji'anii fudhatanii Baabilonitti isaan geessan. **6** Yaa Phaashihuur ati, warri mana kee jiraatan hundis booji'amtanii Baabilonitti geeffamtu. Aatii fi michoota kee warri ati raajii sobaa dubbatteef hundi achitti duutanii awwaalamtu.'" **7** Yaa Waaqayyo, ati na gowwoomsite; anis nan gowwoomfame; ati humnaan na caaltee na mo'atte. Ani guyyaa guutuu waan kolfaa nan ta'e; namni hundis natti qoosa. **8** Ani yeroon dubbadhu hunda nan iyya; "Goolii, badiisa" jedhees nan labsa. Kanaafuu dubbii Waaqayyo guyyaa guutuu arrabsoo fi tuffii natti fide. **9** Garuu yoo ani, "Ani maqaa isaa hin dha'u yookaan si'achi maqaa isaatiin hin dubbadhu" jedhe, dubbiin isaa onnee koo keessatti akka ibiddaa, akkuma ibidda lafee koo keessatti ukkaamsameera. Ani of keessatti isa qabachuu nan dadhabe; dhuguma iyyuu ani hin danda'u. **10** Ani hasaasa, "Karaa hundaan sodaa! Isa balaaleffadhaa! Isa haa balaaleffannu!" jedhu hedduu nan dhaga'a. Michoonni koo hundi, "Inni ni gowwoomfama ta'a; nus ergasii isa ni mo'anna; haaloo keenya illee ni baafanna" jechaa

kufaatii koo eeggatu. **11** Waaqayyo garuu akkuma goota humna qabeessa tokkootti na wajjin jira; kanaafuu warri na adamsan ni gufatu malee hin mo'atan. Isaan baay'ee qaaneffaman; hin milkaa'aniitii; salphinni isaanii gonkumaa hin irraanfatu. **12** Yaa Waaqayyoo Waan Hunda Dandeessu, kan nama qajeelaa qortu, kan garaa fi yaada namaa keessa argitu, ani falmii koo sitti kennadheeraatii ati yeroo isaanitti haaloo baatu na argisiisi. **13** Waaqayyoo faarfadhaa! Waaqayyoon galateeffadhaa! Inni lubbuu namoota hiyyeeyyii harka hamootaatii ni baasa. **14** Guyyaan ani dhaladhe haa abaaramu! Guyyaan haati koo na deesse sunis hin eebbifamin! **15** Namichi, "Da'imni tokko jechuunis ilmi siif dhalatee jira!" jedhee abbaa kootiif oduu fidee akka malee isa gammachiise sun haa abaaramu! **16** Namichi sun akkuma magaalawwan Waaqayyo gara laafina malee garagalchee haa ta'u. Inni ganamaan wawwaannaa, safaan immoo iyya waraanaa haa dhaga'u. **17** Akka haati koo awwaala naa taatuuf, akka gadameessi ishees iddoo jireenya bara baraa naaf ta'uuf inni utuu ani gadameessa keessaa hin ba'in na hin ajjeefneetii. **18** Ani maalifan rakkinaa fi gadda arguuf jireenya koos qaaniin fixuuf gadameessa keessaa ba'e?

21 Yeroo Zedeqiyaa Mootichi Phaashihuur ilma Malkiyaatii fi Sefaniyaa lubicha ilma Ma'aseyaa gara Ermiyaasitti ergetti dubbiiin akkana jedhu Waaqayyo biraa gara Ermiyaas dhufe. Jarri ergamanis akkana jedhan; **2** "Sababii Nebukadnezar mootichi Baabilon nu waraanaa jiruuf Waaqayyoon nuu gaafadhu. Tarii Waaqayyo akkuma duraan godhe sana hojiiwwan dinqii nuuf hojjetee akka mootichi nurraa deebi'u ni godha ta'aatii." **3** Ermiyaas garuu akkana isaaniif jedhe; "Zedeqiyadhaan akkana jedhaa; **4** 'Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana jedha: Ani mi'oota waraanaa harka keessan jiran, kanneen isin ittiin mootii Baabilonii fi Baabilonota isin marsanii dallaan ala jiran loluuf itti fayyadamtan kana isinitti nan garagalcha. Anis magaalaa kana keessatti isaan walitti nan qaba. **5** Ani mataan koo harka diriirfamee fi irree jabaadhaan, aarii boba'u fi dheekkamsa guddaadhaan waraana isinitti nan bana. **6** Ani waan magaalaa kana keessa jiraatu jechuunis namaa fi horii nan dha'a; isaanis dha'icha hamaadhaan dhumu. **7** Anis ergasii, jedha Waaqayyo, Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa, qondaaltota isaatii fi jiraattota magaalaa kanaa kanneen dha'icha jalaa, goraadee fi beela jalaa ba'an Nebukadnezar mooticha Baabilonii fi diinota isaanii kanneen lubbuu isaanii balleessuu barbaadanitti dabarsee nan kenna. Mootichis goraadeedhaan isaan fixa; inni isaaniif hin hilu yookaan hin na'uuf yookaan garaa hin laafuuf." **8** "Amma illee akkana jedhii saba kanatti himi; Waaqayyo akkana jedha: 'kunoo, ani karaa jireenyaatii fi karaa du'aa fuula keessan dura nan kaa'a. **9** Namni magaalaa kana keessatti hafu kam iyyuu goraadeedhaan, beelaan yookaan dha'ichaan du'a. Namni gad ba'ee Baabilonota isin marsanii jiranitti harka kennatu kam iyyuu garuu ni jiraata; lubbuu isaas ni oolfata. **10** Ani magaalaa kanaaf waan gaarii gochuuf utuu hin ta'in ishee miidhuuf kutadheera, jedha Waaqayyo. Isheenis dabarfamtee harka mootii Baabilonitti ni kennamti; inni immoo ibiddaan ishee barbadeessa.' **11** "Akkasumas mana mootii Yihuudaatii akkana jedhi; 'Isin dubbii Waaqayyoo dhaga'aa; **12** Yaa mana Daawit, Waaqayyo akkana jedha: "'Ganama hunda murtii qajeelaa kennaa; nama saamame tokko harka nama isa cunqursuutii baasaa; yoo kanaa achii sababii jal'ina isin hojjetaniitiiif dheekkamsi koo bu'ee akkuma ibiddaa boba'a; namni isa dhaamsu tokko iyyuu hin jiraatu. **13** Yaa ishee sulula kanaa ol dirree kattaa qabu irra jiraatu, inni sitti ka'een jira, jedha Waaqayyo; isin warri, "Eenyuttu nutti dhufuu danda'a? Eenyutus da'annoo keenya seenuu danda'a?"

jettan, **14** ani akkuma hojii keessaniif malutti isinan adaba, jedha Waaqayyo. Ani ibidda waan naannoo keessan jiru hunda barbadeessu bosona keessanitti nan qabsiisa."

22 Waaqayyo akkana jedha: "Gara masaraa Mootii Yihuudaatii gad bu'iitii akkana jedhii ergaa kana achitti labsi; **2** 'Yaa Mootii Yihuudaa, ati kan teessoo Daawit irra teessu, ati, qondaaltonni keetii fi sabni kee warri karra kanaan ol galtan dubbii Waaqayyoo dhaga'aa. **3** Waaqayyo akkana jedha: Waan qajeelaa fi sirrii ta'e hojjedhaa. Nama saamame tokko harka nama isa cunqursuutii baasaa. Alagaatii, ijoollee abbaa hin qabnetti yookaan haadha hiyyeessaatti daba yookaan jal'ina hin hojjetinaa; dhiiga nama balleessaa hin qabnees iddoo kanatti hin dhangalaasinaa. **4** Yoo isin ajajawwan kanneen sirriitti eegdan mootonni teessoo Daawit irra ta'aan, qondaaltota fi saba isaaniif wajjin gaarii moototaatii fi fardeen yaabatanii karrawwan masaraa mootummaa kanaan ol galu. **5** Yoo isin ajajawwan kanneen eeguu baattan garuu akka masaraan mootummaa kun barbadeeffamu ani maqaa kootiin kakadheera, jedha Waaqayyo.'" **6** Waaqayyo waa'ee masaraa mootii Yihuudaa akkana jedhaatii: "Ati akka Gili'aad, akka fiixee Libaanoon naaf taate iyyuu, ani dhugumaan akka gammoojjii, akka magaalawwan namni keessa hin jiraannee sin taasisa. **7** Ani balleessitoota tokkoon tokkoon isaanii mi'a lolaa qabatan, sitti nan erga; isaanis birbirsaa kee filatamaa ni ciru; ibiddattis ni naqu. **8** 'Namoonni biyya hedduus yommuu magaalaa kana biraan darbanitti, 'Waaqayyo maaliif magaalaa guddaa kanatti waan akkanaa fide?' jedhanii wal gaafatu. **9** Isaanis, 'Sababii isaan kakuu Waaqayyo Waaqaa isaanii dhiisanii waaqota biraa waaqeffatanii tajaajilaniif dha' jedhanii deebisu." **10** Isin nama du'ee hin boo'inaa yookaan hin gaddinaa; qooda kanaa nama booji'ameef hiqqifadhaa boo'aa; inni lammata hin deebi'u yookaan biyya itti dhalate hin arguutii. **11** Waaqayyo waa'ee Shaluum ilma Yosiyas kan qooda abbaa isaa mootii Yihuudaa ta'ee garuu iddoo kanaa deeme sanaa akkana jedhaatii: "Inni gonkumaa hin deebi'u. **12** Inni iddoo booji'amee itti geeffame sanatti du'a; biyya kanas lammaffaa hin argu." **13** "Nama ollaa isaa utuu gatii humna isaa hin kenniniif akkasumaan hojjechiifachuudhaan mana isaa karaa qajeelaa hin ta'iniin, kutaa isaa kan mana gubbaa immoo karaa sirrii hin ta'iniin ijaarratuuf wayyoo. **14** Inni, 'Inni masaraa guddaa tokko, kutaa mana gubbaa bal'aa isaa wajjin ofii kootiif nan ijaarradha' jedha. Kanaafuu inni fodaawwan itti baasee muka birbirsatiin bareechee halluu diimaadhaan miidhagsa. **15** "Birbirsaa hedduu qabaachuun kee mootii si taasisa? Abbaan kee nyaataa dhugaatii hin qabu turee? Inni waan qajeelaa fi haqa hojjetee; kanaafuu wanni hundinuu ni qajeelaf. **16** Inni hiyyeeyyii fi rakkattootaf ni falme; kanaafuu wanni hundi ni qajeelaf. Na beekuu jechuun kanuma mitii?" jedha Waaqayyo. **17** Iji keetii fi garaan kee garuu bu'aa karaa hin maliniin argamu irra, dhiiga nama balleessaa hin qabnee dhangalaasuu irra, cunqursaa fi goolii kaasuu qofa irra bu'eera. **18** Kanaafuu Waaqayyo waa'ee Yehooyaaqii mooticha Yihuudaa, ilma Yosiyas akkana jedha: "Isaan, 'Anaaf wayyoo, yaa obboleessa kool Anaaf wayyoo, yaa obboleettii kool' jedhanii hin boo'aniif. Isaan, 'Anaaf wayyoo, yaa gooftaa kool! Anaaf wayyoo yaa ulfina isaa!' jedhanii hin boo'aniif. **19** Inni awwaala harree argata, jechuunis lafa irra harkifamee karrawwan Yerusaalem keessaa gad baafamee gatama." **20** "Libaanoonitti ol ba'ii iyyi; sagaleen kee Baashaan keessatti haa dhaga'amu; Abaariim keessaas iyyi; michoonni kee hundi barbadeeffamaniiruuti. **21** Ani yeroo ati nagaa qabdutti si akeekkachiiseen ture; ati garuu, 'Ani hin dhageffadhu!' jette. Kun ijoollummaa keetii jalqabee amala kee ture; ati naaf hin

ajajamne. **22** Tiksoota kee hunda bubbleen fudhatee sokka; michoonni kees ni booji'amu. Sababii hammina kee hundaatiif ati ni qaanofta; ni salphattas. **23** Ati kan Libaanoon keessa jiraattu, kan muka birbirsatiin mana ijaarrattu, yeroo dhiphinni si qabee akkuma dubartii ciniinsifattu tokkoo miixattutti ati akkam aadda! **24** "Akkuma ani dhugumaan jiraataa ta'e" jedha Waaqayyo; "Yaa Yehooyaakiin mooticha Yihuudaa, ilma Yehooyaqiim, yoo ati qubeelaa chaappaa harka koo mirgaa taatee illee ani baaseen si gata. **25** Ani warra lubbuu kee galaafachuu barbaadanitti, warra ati sodaattu jechuunis Nebukadnezar mooticha Baabilonii fi Baabilonotatti dabarsee sin kenna. **26** Ani si'ii fi haadha si deesse biyya biraattii, biyya tokkoon keessan iyyuu itti hin dhalatinitti isin nan darbadhaa; isin lachuu achitti duutu. **27** Isin biyya itti deebi'u hawwitanitti gonkumaa hin deebitan." **28** Yehooyaakiin kun nama akkuma okkotee cabaa tuffatame, mi'a namni tokko iyyuu hin barbaaneedhaa? Ijoolleen isaatii fi inni maaliif darbatamanii biyya hin beeknetti gatamani? **29** Yaa lafaa, yaa lafaa, yaa lafaa, dubbii Waaqayyoo dhaga'! **30** Waaqayyo akkana jedha: "Namicha kana akka nama ijoollee hin qabne tokkootti, akka nama bara jireenya isaa keessa hin milkoofne tokkootti galmeessaa; sanyii isaa keessaa namni tokko iyyuu hin milkaa'u, namni tokko iyyuu teessoo Daawit irra hin taa'u, yookaan si'achi Yihuudaa hin bulchuutii."

23 "Tiksoota hoolota karra koo balleessanii bittinneessiniif wayyool" jedha Waaqayyo. **2** Kanaafuu Waaqayyo Waaqni Israa'el tiksoota saba koo tiksaniin akkana jedha: "Waan isin bushaayee koo bittinneessaniin ariitani fi eegumsa barbaachisu isaaniif hin godhinaafi ani kunoo hammina isin hojjettaniif adabbii isinittin fida" jedha Waaqayyo. **3** "Ani mataan koo hambaa bushaayee kootii biyyoota ani itti isaan ari'ee ture hunda keessaa walitti qabee karra isaanitti nan deebisa; isaanis achitti ni horu; ni baay'atus. **4** Anis tiksoota isaan tiksan isaaniiin nan ramada; isaanis si'achi hin sodaatan; yookaan hin rifatan, yookaan isaan keessaa tokko iyyuu hin badu" jedha Waaqayyo. **5** "Barri ani itti Daawitiif damee qajeelaa tokko, mootii ogummaadhaan bulchuu fi waan sirrii fi qajeelaa ta'e biyya kana keessatti hojjetu tokko kaasu ni dhufa" jedha Waaqayyo. **6** Bara isaa keessa Yihuudaan ni fayya; Israa'elis nagaan jiraata; maqan inni ittiin waamamus: Waaqayyo Qajeelummaa Keenya jedhama. **7** "Kanaafuu barri itti namoonni si'achi, 'Dhugaa Waaqayyo jiraataa isa Israa'eloota Gibxii baasee fide sanaa' hin jenne tokko ni dhufa" jedha Waaqayyo; **8** "Isaan garuu, 'Dhugaa Waaqayyo jiraataa isa biyya Kaabaatii fi biyyoota itti isaan ari'ee ture hunda keessaa sanyiiwan Israa'el baasee fide sanaa' jedhu. Ergasiis isaan biyya ofii isaanii keessa ni jiraatu." **9** Waa'ee raajotaa, onneen koo na keessatti cabeera, lafeen koo hundi ni hollata; sababii Waaqayyootii fi sababii dubbii isaa qulqulluu sanaatiif ani akkuma nama machaa'ee akka nama daadhii wayiniitiin mo'atamee nan ta'e. **10** Biyyattiin ejjiitootaan guutamteerti, sababii abaarsaatiif biyyattiin ni boossi; keroon gammoojjii keessaas ni goga. Raajonni karaa hamaa duukaa bu'u; aangoo isaaniittis karaa malee fayyadamu. **11** "Raajonnis, lubnis Waaqaaf hin bulan; ani mana koo keessatti iyyuu hammina isaanii argeera" jedha Waaqayyo. **12** "Kanaafuu karaan isaanii mucuca ta'a; isaan dukkanatti gad darbatamu; achittis ni kufu. Bara isaan adabaman keessa, ani badiisa isaanitti nan fida" jedha Waaqayyo. **13** "Raajota Samaariyaa gidduutti, ani waan jibbiisiiisa kana argeera: Isaan maqaa Ba'aaliin raajanii saba koo Israa'elin karaa irraa jal'isan. **14** Raajota Yerusaleem gidduutti ani waan nama suukaneessu tokko argeera; isaan ni ejju; sobaan jiraatus. Akka namni tokko iyyuu hammina isaa irraa hin deebineef isaan

harka jal'ootaa jajjabeessu. Isaan hundi anaaf akkuma Sodoom; sabni Yerusaleem immoo akkuma Gomoraa ti." **15** Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda'u waa'ee raajotaa akkana jedha: "Sababii raajota Yerusaleemiif, waan xuraa'ummaan biyyattii keessa guuteef ani akka isaan nyaata hadhaa'aa nyaatanii bishaan summaa'es dhugan nan godha." **16** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Waan raajonii isinii raajan hin dhaggeeffatinaa; isaan abdi sobaatiin isin guutu. Isaan utuu afaan Waaqayyootii hin ta'in mul'ata yaada ofii isaanii dubbatu; yaada isaanii keessaa fuudhanii mul'ata dubbatu. **17** Isaan ittuma fufanii warra na tuffataniin, 'Waaqayyo akkana jedha: isin nagaa ni qabaattu' jedhu. Warra mata jabama yaada ofii isaanii duukaa bu'an hundaan immoo, 'Hamaan isin hin argatu' jedhu. **18** Garuu isaan keessaa namni dubbii isaa arguuf yookaan dhaga'uuf waldaa Waaqayyoo keessa dhaabate eenyu? Namni dubbii isaatiif gurra kannee dhaga'e eenyu? **19** Kunoo bubbleen Waaqayyoo, dheekkamsaan ni bu'a; bubbleen hamaanis mataa hamootaa irratti gad bubbisa. **20** Dheekkamsi Waaqayyoo hamma inni kaayyoo yaada garaa isaa guutumaan guutuutti raawwatutti duubatti hin deebi'u. Isin bara dhuma keessa waan kana akka gaariitti ni hubatti. **21** Ani raajota kanneen hin ergine; isaan garuu ergaa ofii isaanii qabataniif fiiganiiru; ani isaanitti hin dubbanne; isaan garuu raajii dubbataniiru. **22** Isaan utuu waldaa koo keessa dhaabatanii jiraatanii silaa dubbii koo saba kootti labsanii, karaa isaanii jal'aa sanaa fi hojii isaanii hamaa sana irraa isaan deebisu ture. **23** "Ani Waaqa fagootis malee Waaqa dhi'oo qofaa?" jedha Waaqayyo. **24** "Namni tokko iyyuu akka ani isa arguu hin dandeenyeeff iddoo dhoksaa ta'e dhokachuu ni danda'a?" jedha Waaqayyo. "Ani samii fi lafa illee nan guuta mitii?" jedha Waaqayyo. **25** "Ani waan raajonni maqaa kootiin soba raajan sun jedhan dhaga'eera; isaanis, 'Ani abjuu abjoodheera! Ani abjuu abjoodheera!' jedhu. **26** Wanni akkasii kun hamma yoomiitti garaa raajota yaaduma ofii isaanii keessaa fuudhanii soba dubbatan kanneenii keessa jiraata? **27** Raajonni kunneen abjuu walitti odeessaniin akka sabni koos akkuma abbootiin isaanii Ba'aalin waaqeffachuudhaan maqaa koo irraanfatanii turan sana maqaa koo irraanfachiisuu yaadu. **28** Raajiin abjuu qabu abjuu isaa haa dubbatu; namni dubbii koo qabu immoo amanamummaadhaan haa dubbatu. Cidiin midhaan irraa maal qaba?" jedha Waaqayyo. **29** "Dubbiin koo akkuma ibiddaatiif fi akkuma burruusa kattaa caccabsu tokkoo mitii?" jedha Waaqayyo. **30** "Kanaafuu ani kunoo raajota dubbii koo wal irraa hatan sanaan nan morma" jedha Waaqayyo. **31** "Kunoo ani raajota afaanuma isaaniitiin, 'Waaqayyo akkana jedha' jedhaniin nan morma" jedha Waaqayyo. **32** "Ani dhugumaan warra abjuu sobaa raajaniin nan morma" jedha Waaqayyo, "Isaan soba itti odeessanii saba koo karaa irraa balleessu; ani garuu isaan hin ergine yookaan isaan hin muudne. Isaan gonkumaa saba kana hin fayyadan" jedha Waaqayyo. **33** "Yoo sabni kun yookaan raajiin tokko yookaan lubni tokko, 'Ba'aan Waaqayyoo maal?' jedhee si gaafatutti, ati immoo, 'Ba'aa maalii?' Ani sin gata jedha Waaqayyo" jedhiin. **34** Yoo raajiin tokko yookaan lubni tokko yookaan namni kam iyyuu, 'Ba'aan Waaqayyoo kanaa dha,' jedhe, ani nama sanaa fi warra mana isaa jiraatan nan adaba. **35** Tokkoon tokkoon namaa michuu isaatiin yookaan fira isaatiin, 'Deebii Waaqayyo kenne maali?' Yookaan, 'Waaqayyo maal dubbata?' jechuu qaba. **36** Egaa isin lammata, 'Ba'aa Waaqayyoo,' jettanii dubbachuu hin qabdan; dubbii nama hundaa ba'aa ofii isaa ta'ee isin immoo dubbii Waaqa keenyaa, Waaqa jiraataa, Waaqayyo Waan Hunda Danda'u sanaa jal'istuutii. **37** Ati ittuma fuftee raajii tokkoon, 'Deebii Waaqayyo siif kenne maali?'

Yookaan 'Waaqayyo maal dubbate?' jetta. **38** Isin, 'Ba'aan Waaqayyo kanaa dha' yoo jettan iyyuu, Waaqayyo akkana jedha; ani 'Ba'aan Waaqayyoo kanaa dha' jechuu hin qabdan isiniin jedhu iyyuu isin jecha, 'Ba'aan Waaqayyoo kanaa dha' jedhutti fayyadamtu. **39** Kanaafuu ani dhugumaan isin irraanfadhee magaalaa isinii fi abbootii keessaniif kenne wajjin fuula koo duraa isin nan gata. **40** Salphina bara baraa jechuunis qaanii bara baraa kan hin irraanfatomnes isinitti nan fida."

24 Erga Nebukadnezar mootichi Baabilon Yehooyaaqimii fi qondaaltota Yihuudaa, ogeeyyii hojii harkaatiif fi tumtuuwwan Yihuudaa booji'ee Yerusaleemii gara Baabilonitti geessee booddee Waaqayyo ija harbuu guuboo lama fuula mana qulqullummaa Waaqayyoo duratti na argisiise. **2** Guuboon tokko ija harbuu akka malee gaarii kan ijaa duraan bilchaate fakkaatu qaba ture; guuboon kaan immoo ija harbuu akka malee tortoree, sababii tortoruu isaatiif nyaatamuu hin dandeenye qaba ture. **3** Waaqayyos, "Yaa Ermiyaas, ai maal argita?" naan jedhe. Anis, "Ija harbuu nan arga; ija gaariin akka malee gaarii dha; inni tortoraan immoo sababii akka malee tortoreef nyaatamuu hin danda'u" jedheen deebise. **4** Ergasii dubbii Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **5** "Waaqayyoo Waaqni Israa'el akkana jedha; 'Ani booji'amtoota Yihuudaa warra ani iddoo kanaa baasee biyya Baabilonotaati erge sana akkuma ija gaarii kanaatti ija gaariin nan ilaala. **6** Ani faayidaa isaaniitiif ija koo isaan irra buufadhee biyya kanatti deebisee isaan nan fida; ani isaanen ijaara malee isaan hin diigu; ani isaanen dhaaba malee isaan hin buqqisu. **7** Ani akka isaan akka ani Waaqayyo isaanii ta'e beekaniif qalbiin nan kennaaf. Isaan saba koo ta'u; anis Waaqa isaanii nan ta'a; isaan garaa guutuudhaan gara kootii ni deebi'utii. **8** "Waaqayyo akkana jedha; ani garuu Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa, qondaaltota isaatiif fi hambaawwan Yerusaleem kanneen biyya kana keessatti hafanii fi warra Gibxi keessa jiraatan akkuma ija harbuu kan waan akka malee tortoreef namni nyaachuu hin dandeenye sanaatti nan dhiisa. **9** Ani fuula mootummoota lafaa hundaa duratti balfamoo fi jibbamoo isaan nan godha; iddoo ani itti isaan bittinmeessu hundattis tuffatamoo, waan kolfaa, waan qoosaatii fi waan abaarsaa isaan nan godha. **10** Ani hamma isaan biyya ani isaanii fi abbootii isaaniitiif kenne irraa barbadaa'anitti goraadee, beelaa fi dha'icha isaanitti nan erga."

25 Bara Yehooyaaqimii ilmi Yosiyaa mootii Yihuudaa ture keessaa waggaa afuraffaatti jechuunis bara mootummaa Nebukadnezar mooticha Baabilon keessa waggaa tokkoffaatti dubbiiin waa'ee saba Yihuudaa hundaatiif gara Ermiyaas dhufe kanaa dha. **2** Kanaafuu Ermiyaas raajichi saba Yihuudaa hundaa fi warra Yerusaleem keessa jiraatan hundaan akkana jedhe: **3** Waggaa kudha sadaffaa bara mootummaa Yosiyaa ilma Aamoon mooticha Yihuudaatii jalqabee hamma guyyaa har'aatti jechuunis waggaa digdamii sadii guutuu dubbii Waaqayyoo gara koo dhufeera; anis irra deddeebi'ee isinitti himeera; isin garuu hin dhaggeeffanne. **4** Yoo Waaqayyo raajota isaa tajaajiltoota hunda ammumaa amma isinitti erge iyyuu, isin hin dhaggeeffanne yookaan xiyyeeffannaa tokko iyyuu hin kennineef. **5** Isaanis akkana jedhan; "Egaa tokkoon tokkoon keessan karaa keessan jal'aa fi hojii keessan hamaa sana irraa deebi'aa; yoo isin biyya Waaqayyo isinii fi abbootii keessaniif bara baraan kenne keessa jiraachuu ni dandeessu. **6** Isaan tajaajiluu fi isaan waaqeffachuuf jettanii waaqota biraa duukaa hin bu'inaa; waanuma harki keessan hojjeten dheekkamsaaf na hin kakaasinaa. Yoo isin isin

hin miidhu." **7** "Isin garuu na hin dhaggeeffanne; waanuma harki keessan hojjeten dheekkamsaaf na kakaaftan; mataa keessanittiis miidhaa fiddan" jedha Waaqayyo. **8** Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedhe: "Sababii isin dubbii kootiif hin ajajamiiniif, **9** ani saboota biyya kaabaa hundaa fi garbicha koo Nebukadnezar mooticha Baabilon walitti qabee biyya kanatti, jiraattota isheettii fi saboota naannoo ishee jiraatan hundatti nan kaasa; guutumaan guutuutti isaan nan balleessa; waan qaani, waan tuffiitii fi waan bara baraan one isaan nan godha" jedha Waaqayyo. **10** "Ani sagalee ililleetii fi gammachuu, sagalee misirriittiif fi misirriichaa sagalee dhagaa daakuutti fi ifa ibsaa isaan keessaa nan balleessa. **11** Biyyi kun guutuun barbadooftee onti; saboonni kunneenis waggaa torbaatama mooticha Baabilonitiif garboomu. **12** "Garuu erga waggaa torbaatamni sun dhume booddee ani mooticha Baabilonitiif fi saba isaa, biyya Baabilonotaas sababii yakka isaaniitiif nan adaba; biyyattis bara baraan nan onsa" jedha Waaqayyo. **13** "Ani waanan biyyattii irratti dubbadhe hunda, waan kitaaba kana keessatti barreeffamee fi waan Ermiyaas saboota hundatti raajii dubbate hunda biyya sanatti nan fida. **14** Isaan mataan isaanii iyyuu saboota hedduu fi mootota gurguddoo fi garboomu; anis akkuma hojii isaaniitiif fi akkuma hojii harka isaaniitiif gatii isaaniif malu nan kennaaf." **15** Waaqayyo Waaqni Israa'el akkana naan jedhe: "Xoofoo daadhii wayinii dheekkamsa kootiitiin guutame kana ana harkaa fuudhiitii saboota ani itti si ergu hunda obaasi. **16** Isaanis yeroo isaa dhuganitti ni gatantaru; sababii goraadee ani isaan gidduutti ergu sanaatiifis ni maraatu." **17** Kanaafuu ani xofooo sana harka Waaqayyootii fuudhee akka saboonni inni itti na erge hundi dhugan nan godhe: **18** Kunis akka Yerusaleemii fi magaalawwan Yihuudaa, mootonii fi qondaaltonni ishee akkuma har'a ta'anii jiran kana barbadeeffamanii waan salphinaa, waan tuffiitii fi waan abaarsaa ta'aniif dha; **19** Fara'oon mootichi Gibxi, tajaajiltoonni isaa, qondaaltonni isaatiif fi sabni isaa hundi, **20** namoonni biyya ormaa kanneen achi jiran hundi, mootonni Uuzi hundi, mootonni Filisheemotaa hundi jechuunis warri Eqroon, warri Gaazaa, warri Ashqaloonii fi sabni Ashdooditti hafee hundi, **21** Edoom, Mo'aabii fi Amoon, **22** mootonni Xiirrosii fi Siidoonaa hundi, mootonni biyyoota qarqara galaanaa warri galaana gama jiraatan, **23** Dedaan, Teemaan, Buuzii fi warri biyya fagoo jiraatan hundi, **24** mootonni Arabaa hundii fi mootonni Namoota Ormaa kanneen gammoojjii keessa jiraatan hundi, **25** mootonni Zimrii, kan Eelaamii fi kan Meedee hundi, **26** mootonni biyyoota Kaabaa kanneen dhi'oo fi fagoo, wal duraa duubaan jechuunis mootonni lafa irra jiran hundi daadhii sana dhuganiiru. Hunda isaanii booddee immoo mootiin Sheeshaakii ni dhuga. **27** "Ergasii akkana isaaniin jedhi; 'Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el sun akkana jedha: Sababii goraadee ani isin gidduutti erguu sanaatiifis dhugaa, machaa'aa, hoqqisaa; akka lammata ol hin kaaneefis kukkufaa.' **28** Yoo isaan xofooo kana si harkaa fuudhanii dhuguu didan garuu akkana jedhiin; 'Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: Isin dhuguu qabdu! **29** Kunoo, ani magaalaa Maqaa kootiin waamamutti balaa buusuu jalqabeera; isin immoo utuu hin adabamin haftuu ree? Isin utuu hin adabamin hin haftan; ani warra lafa irra jiraatan hundatti goraadee nan waamaatii, jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u.' **30** "Kanaafuu dubbii kana hunda isaaniiti raajitii akkana jedhiin: "'Waaqayyo ol gubbaadhaa guunguma; iddoo jireenya isaa qulqulluu sanaa qaawweessa'ee biyya isaattis guddisee ni guunguma. Inni akkuma warra ija wayinii dhidhiitaniitti warra lafa irra jiraatan hundatti ni lallaba. **31**

Wacni hamma daarii lafaatti ni dhaga'ama; Waaqayyo sabootatti ni muratii; inni sanyii namaa hundatti murtii fida; hamoota immoo goraadeedhaan fixa” jedha Waaqayyo. **32** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: “Ilaa! Sabaa gara sabaatti balaan babal'achaa jira; bubbleen hamaan jabaan tokko daarii lafaatii ka'aa jira.” **33** Gaafas warri Waaqayyo fixe handaara lafaa tokkoo hamma kaaniitti firfirfamanii argamu. Isaan akkuma kosii lafatti gatamu malee boo'icha hin argatan yookaan walitti hin qabaman yookaan hin awwaalames. **34** Yaa tiksoota, boo'aa, wawwaadhaas; eegdonni bushaayees daaraa irra gangaladhaa. Yeroon isin itti gorra'amtan dhufeeraati; isin kuftanii akkuma mi'a suphee miidhagaa caccabdu. **35** Tiksoonni iddoo itti baqatan, eegdonni bushaayee immoo iddoo itti miliqan hin qaban. **36** Iyya tiksootaatiif fi wawwaannaa eegdota bushaayee dhaga'aa! Waaqayyo lafa dheeda isaanii balleessaa jiraatii. **37** Sababii dheekkamsa Waaqayyoo jabaa sanaatiif, lafti nagaa qabu ni ona. **38** Sababii goraadee qunqursiitootaatiif fi sababii dheekkamsa Waaqayyoo hamaa sanaatiif, inni akkuma leencaa man'ee isaatii ni ba'a; biyyi isaaniis ni onti.

26 Jalqaba bara mootummaa Yehooyaaqiim ilma Yosiyaa mooticha Yihuudaa sanaatti dubbiin kun Waaqayyo biraa dhufe: **2** “Waaqayyo akkana jedha: Oobdii mana Waaqayyoo keessa dhaabadhuutii namoota magaalawwan Yihuudaa keessaa ba'anii mana Waaqayyoo keessatti waaqeffachuu dufan hundatti dubbadhu. Waan ani si ajaju hunda itti himi; jecha tokko illee hin hambisin. **3** Tarii isaan dhaga'anii tokkoon tokkoon namaa karaa isaa hamaa sana irraa ni deebi'a ta'a. Anis gaabbee badiisa sababii hammina isaaniitiif isaaniitti fiduuf yaadaa ture sana nan hambisa. **4** Atis akkana jedhiin; Waaqayyo akkana jedha; 'Yoo isin na dhaga'uu diddani, seera koo kan ani fuula keessan dura kaa'e sana duukaa bu'uu baattan, **5** amma illee yoo isin dubbii tajaajiltoota koo raajota ani utuma isin dhaga'uu diddanuu ammumaa amma isiniitti ersee illee dhaggeeffachuu baattan, **6** ani mana kana akkuma Shiiloo, magaalaa kana immoo saboota lafaa hunda keessatti waan abarsaa nan godha.” **7** Luboonni, raajonni fi sabni hundi Ermiyaasii dubbii kana mana Waaqayyoo keessatti dubbatu dhaga'an. **8** Garuu akkuma Ermiyaas waan Waaqayyo akka inni dubbatuuf isa ajaje hunda namoota hundatti, himee raawwateen luboonni, raajonni fi namoonni hundi isa qabanii akkana jedhaniin; “Ati du'uu qabda! **9** Ati maaliif akka manni kun akkuma Shiiloo ta'uu fi akka magaalaa kunis onee duwwaa hafu maqaa Waaqayyootiin raajii dubbatta?” Namoonni hundis mana Waaqayyoo keessatti Ermiyaasiin marsan. **10** Qondaaltonni Yihuudaa yommuu waan kana dhaga'anitti mana Mootii keessaa gara mana Waaqayyootii ol ba'anii balbala karra Haaraa kan mana Waaqayyoo dura tataa'an. **11** Kana irratti luboonni fi raajonni sun qondaalotaa fi namoota hundaan, “Waan namichi kun magaalaa kana irratti raajii dubbateef duuti isatti muramuu qaba. Isin waan kana gurruuma keessaniin dhageessaniirtu!” jedhan. **12** Ermiyaas qondaaltota hundaa fi namoota hundaan akkana jedhe; “Waaqayyo akka ani waan isin dhageessan kana hunda mana kanaa fi magaalaa kana irratti raajii dubbadhuuf na erge. **13** Kanaafuu isin amma karaa keessanii fi hojii keessan qajeelfadhaa; Waaqayyo Waaqa keessaniif illee ajajamaa. Yoos Waaqayyo gaabbee balaa isiniitti fiduuf yaade sana ni dhiisa. **14** Ani garuu harkuma keessan keessa nan jira; isin tarkaanfii gaarii fi qajeelaa isiniitti fakkaate narratti fudhadhaa. **15** Garuu isin yoo na ajjeffatan akka dhiiga nama balleessaa hin qabnee dhangalaasuu keessaniin ofitti, magaalaa kanattii fi warra ishee keessa jiraatanitti balaa fiddan beekkadhaa; Waaqayyo dhugumaan akka ani dubbii isin

dhageessan kana hunda dubbadhuuf isiniitti na ergeeraatii.” **16** Kana irratti qondaaltonni fi namoonni hundi, lubootaa fi raajotaan, “Namicha kanatti duuti muramuu hin qabu! Inni maqaa Waaqayyo Waaqa keenyaatiin nutti dubbatee jiraa” jedhan. **17** Maanguddoota biyyaa keessaas tokko tokko ka'anii waldaa sabaa guutuudhaan akkana jedhan; **18** “Bara Hisiq'aa mootii Yihuudaa ture keessa Miikiyaas namni biyya Mooresheet akkana jedhee saba Yihuudaa hundatti raajii dubbate; 'Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: “'Xiyoon akkuma lafa qotiisaatti qotamti; Yerusaaalemis tuullaa waan diigamee taati; gaarii mana qulqullummaas tabba dagaalan liqimfame ta'a.” **19** “Hisiq'aa mootichi Yihuudaa yookaan saba Yihuudaa keessaa namni tokko iyyuu isa ajjeeseeraa? Hisiq'aa Waaqayyoon sodaatee arara isaa hin kadhanne? Waaqayyos gaabbee badiisa isaaniitti fiduu yaade sana hin dhiifnee? Nus badiisa hamaa ofitti fiduu gaanyeerra!” **20** Namni maqaa Waaqayyootiin raajii dubbate kan biraa immoo Uriiyaa ilma Shemaa'iyaa nama biyya Kiriyaati Ye'aariim ture; innis akkuma Ermiyaas magaalaa kanaa fi biyya kana irratti raajii dubbate. **21** Yommuu Yehooyaaqiim mootichi, ajajoonni fi qondaaltonni isaa hundi dubbii Uriiyaa dhaga'anitti mootichi isa ajjeesisuu barbaade; Uriyaan garuu waan kana dhageenyaan sodaatee gara Gibixitti baqate. **22** Yehooyaaqiim mootichi garuu Elnaataan ilma Akboor namoota biraa wajjin gara Gibixitti erge. **23** Isaanis Uriiyaa Gibixii fidanii Yehooyaaqiim mootichatti kennan; mootichis goraadeedhaan isa ajjeese; reeffa isa immoo iddoo namoonni ulfina hin qabne itti awwaalamanitti gate. **24** Ahiiqaam ilmi Shaafaan garuu Ermiyaasiin deeggare; kanaafuu Ermiyaas ajjeefamuuf dabarfamee namootatti hin kennamne.

27 Jalqaba bara Zedeqiyaa ilmi Yosiyaa mootii Yihuudaa turetti dubbiin kun Waaqayyo biraa gara Ermiyaas dhufe: **2** Waaqayyo akkana naan jedhe; “Teephaa fi danqaraadhaan waanjoo tolchiitii morma keetti kaa'adhu. **3** Ergasii karaa ergamoota Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa bira gara Yerusaaalem dhufaniitiin gara mootii Edoom, mootii Mo'aab, mootii Amoon, mootii Xiirrosii fi mootii Siidonaatti dhaamsa ergi. **4** Gooftota isaaniitiif dhaamsa kana dabarsii akkana jedhiin; 'Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha; “Waan kana gooftota keessaniitti himaa. **5** Ani humna koo guddaa fi irree koo diriirfameen lafa, uummata isheetii fi bineensota ishee irra jiraatan uumeera; abbaa fedheef illee nan kenna. **6** Ani amma biyyoota keessan hunda harka garbicha koo Nebukadnezar mooticha Baabiloniitti dabarsee nan kenna. Akka bineensonni bosonaa iyyuu isa jalatti bulan nan godha. **7** Hamma guyyaan biyya isaa ga'utti saboonni hundi isa, ilmaan isaatii fi ilmaan ilmaan isaa tajaajilu; ergasii immoo saboonni hedduunii fi mootonni gurguddaan isa garboomfatu. **8** “'Garuu yoo sabni yookaan mootummaan kam iyyuu Nebukadnezar mooticha Baabilon hin tajaajille yookaan yoo morma isaa waanjoo mootichaatiif gad hin qabanne ani hamman harkuma isaatiin isaan balleessutti saba sana goraadeedhaan, beelaa fi dha'ichaan nan adaba, jedha Waaqayyo. **9** Kanaafuu isin raajota keessan, ilaaltota keessan, warra abjuu isiniif hiikan, eker dubbistoota keessanii fi falfaltoota keessan kanneen, 'Isin mootii Baabilon hin tajaajiltan' isiniin jedhan sana hin dhaga'inaa. **10** Isaan akka isin biyya keessan keessaa buqqifamtanii fagaattaniif soba isiniif raaju; anis ari'ee isin nan baasa; isinis ni baddu. **11** Garuu yoo sabni kam iyyuu morma isaa waanjoo mootii Baabiloniitiif gad qabatee isa tajaajile, ani akka sabni sun biyya ofii isaa keessatti hafee lafa qotatee achi jiraatu nan dhiisa, jedha Waaqayyo.”” **12** Anis Zedeqiyaa mooticha Yihuudaatti ergaadhuma kana

nan hime. Akkanan jedheen; “Morma keessan waanjoo mootii Baabiloniitiif gad qabadhaa; isaa fi saba isaa tajaajilaa; isinis ni jiraattu. **13** Atii fi sabni kee maaliif goraadee, beelaa fi dha’icha Waaqayyo ittiin saba mootii Baabilon hin tajaajille kam iyyuu sodaachiseen duutu. **14** Dubbii raajota, ‘Isin mootii Baabilon hin tajaajiltan’ isiniin jedhanii hin dhaga’inaa; isaan raajii sobaa isiniitti dubbatuutii. **15** ‘Ani isaan hin engine’ jedha Waaqayyo. ‘Jarri maqaa kootiin soba raaju. Kanaafuu ani isinii fi raajota isinii raajan illee ari’ee nan baasa; isinis ni baddu.” **16** Anis lubootaa fi namoota kana hundaan akkanan jedhe, “Waaqayyo akkana jedha: namoota, ‘Mi’i mana Waaqayyoo ammuma Baabilonii ni deebifama’ jedhan hin dhaga’inaa. Isaan soba isiniif raaju. **17** Isin jara hin dhaggeeffatinaa. Mootii Baabilon tajaajilaa; ni jiraattuutii. Magaalaan kun maaliif diiganti? **18** Isaan yoo raajota ta’anii fi yoo dubbii Waaqayyoo of keessaa qabaatan mee akka mi’i mana Waaqayyoo kan masaraa mootii Yihuudaatii fi Yersaaleem keessatti hafe sun gara Baabilonitti hin fudhatamneef Waaqayyo Waan Hunda Danda’u haa kadhatan. **19** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u waa’ee utubootaa, waa’ee mi’a bishaan itti kuusanii, waa’ee baattuunwaniitii fi waa’ee mi’oota magaalaa kanatti hafan kanneen biraa akkana jedhaatii; **20** Nebukadnezar mootiin Baabilon sun gaafa Yehooyaakiin ilma Yehooyaaqiiim mooticha Yihuudaa sana namoota Yihuudaatii fi Yersaaleem ulfaatoo hunda wajjin Yersaaleemii gara Baabilonitti booji’e sana mi’oota kanneen hin fudhanne. **21** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el waa’ee mi’oota mana Waaqayyootii fi masaraa mootii Yihuudaatii fi Yersaaleem keessatti hafanii akkana jedha: **22** ‘Isaan Baabilonitti ni geffamu; hamma guyyaan ani isaaniif dhufu ga’uttis achuma turu’ jedha Waaqayyo. ‘Ergasii ani deebisee iddoo kanatti isaan nan fida.”

28 Jalqaba bulchiinsa mootummaa Zedeqiyaa mootii Yihuudaatii, ji’a shanaffaa waggaa sanaatti, waggaa afuraffaatti, Hanaaniyaan raajichi ilmi Azuri, namni Gibe’oon sun mana Waaqayyoo keessatti, fuula lubootaatii fi uummata hundaa duratti akkana naan jedhe: **2** “Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha; ‘Ani waanjoo mootii Baabilon nan cabsa. **3** Ani waggaa lama keessatti mi’oota mana Waaqayyoo kanneen Nebukadnezar mootichi Baabilon asii guuree Baabilonitti geesse hunda iddoo kanatti deebisee nan fida. **4** Ani amma illee Yehooyaakiin ilma Yehooyaaqiiim mooticha Yihuudaa sanaa fi booji’amtoota Yihuudaadhaa gara Baabilonitti geffaman kaan hunda iddoo kanatti deebisee nan fida; ani waanjoo mootii Baabilon nan cabsaati’ jedha Waaqayyo.” **5** Ermiyaas raajichi fuuluma lubootaatii fi uummata mana Waaqayyoo keessa dhaabachaa turan hundaa duratti akkana jedhee Hanaaniyaa raajichaaf deebii kenne; **6** “Ameen! Waaqayyo waan kana haa godhu! Waaqayyo mi’a mana Waaqayyootii fi booji’amtoota booji’aman hunda Baabilonii iddoo kanatti deebisuudhaan raajii ati dubbatte haa raawwatu. **7** Ta’us waan ani utuu atii fi namoonni kun hundi dhageessanuu dubbadhu kana dhaga’i: **8** Raajonni anaa fi siin dura turan bara duritii jalqabanii akka biyyoota baay’ee fi mootumturaan gurguddooti waraanni, badiisnii fi dha’ichi dhufu rajiianiru. **9** Raajiiin nagaa raaju garuu yoo raajiiin isaa sun fiixaan ba’e qofa akka Waaqayyo biraa ergame beekama.” **10** Ergasii Hanaaniyaan raajichi morma Ermiyaas raajichaa irraa waanjoo fuudhee cabse; **11** innis fuula nama hundaa duratti akkana jedhe; “Waaqayyo akkana jedha; ‘Ani waggaa lama keessatti waanjoo Nebukadnezar mooticha Baabilon morma saboota hundaa irraa akkanuma nan cabsa.” Kana irratti Ermiyaas raajichi karaa isaa qabatee qajelee. **12** Erga Hanaaniyaan raajichi waanjoo morma Ermiyaas raajichaa

irraa cabsee booddee dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Ermiyaas dhufe: **13** “Dhaqiitii akkana jedhii Hanaaniyaatti himi; ‘Waaqayyo akkana jedha: Ati waanjoo mukaa cabsiteerta; garuu qooda isaa waanjoo sibiilaa ni argatta. **14** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: Ani akka isaan Nebukadnezar mooticha Baabilon tajaajilan gochuuf morma saboota kana hundaa irra waanjoo sibiilaa nan ka’aa; isaanis isa ni tajaajilu. Ani bineensa irratti illee ol aantummaa isaaf nan kenna.” **15** Ermiyaas raajichis Hanaaniyaa raajichaan akkana jedhe: “Yaa Hanaaniyaa dhaga’! Waaqayyo si hin engine; ati garuu akka sabni kun sobaa abduu gooteerta. **16** Kanaafuu Waaqayyo akkana jedha: ‘Ani lafa irraa sin balleessa; ati waan Waaqayyo irratti fincila lallabdeef baruma kana duuta.” **17** Hanaaniyaa raajichis wagguma sana keessa ji’a torbaffaatti du’e.

29 Dubbiin xalayaa kan Ermiyaas raajichi Yersaaleem irraa gara maanguddoota namoota booji’aman gidduutti hafaniitii fi lubootaati, raajotattii fi warra Nebukadnezar Yersaaleemii booji’ee Baabilonitti geesse kaan hundatti erge sanaa kanaa dha. **2** Kunis erge Yehooyaakiin mootichii fi haati isaa mootiitii, xu’aashiiwwan, dura buutota Yihuudaatii fi Yersaaleem, ogeeyyii hojii mukaatii fi tumtuuwwan Yersaaleemii booji’amaniin deemanii booddee ta’e. **3** Innis xalayaa sana harka Ele’aasaa ilma Shaafaaniitii fi Gemaariyaa ilma Hilqiyaa warra Zedeqiyaa mootichii Yihuudaa gara Nebukadnezar mooticha Baabilonitti erge sanaatti kenne. Xalayaan sunis akkana jedha: **4** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el warra boojiudhaan Yersaaleemii gara Baabilonitti geffaman hundaan akkana jedha: **5** “Manneen ijaarradhaatii keessa jiraadhaa; biqiltuu dhaabbadhaatii ija isaa nyaadhaa. **6** Niitii fuudhaatii ilmaanii fi intallan dhalchaa; akka isaanis ilmaanii fi intallan dhalchaniif ilmaan keessan niitii fuusisaa; intallan keessan illee heerumsiisaa. Isinis achitti baay’adhaa malee hin xinnaatinaa. **7** Magaalaa ani boojiudhaan itti isin ergeef illee nagaa fi badhaadhummaa hawwaa. Yoo isheen badhaate, isinis waan badhaataniif isheedhaaf Waaqayyoon kadhadaa.” **8** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedhaatii: “Raajotaa fi ilaaltota isin gidduu jiraataniin hin gowwoomfaminna. Abjuu akka isaan abjootaniif isaan kabaafan sana hin dhaggeeffatinaa. **9** Isaan maqaa kootiin soba isiniif raaju. Ani isaan hin engine” jedha Waaqayyo. **10** Waaqayyo akkana jedha: “Yeroo Waggaan torbaatamni Baabiloniif kenname sun xumuramutti ani gara keessan dhufeen waadaa akka iddoo kanatti isin deebisuuf gale sana nan raawwadha. **11** Yaada ani isiniif qabu anaku beekaatii; innis yaada nagaati malee yaada hamaa miti; akkasumas yaada abdiitii fi kan galgala keessaniif toluu dha” jedha Waaqayyo. **12** “Isinis na waammattu; dhufaniis na kadhattu; anis isin nan dhaga’a. **13** Isin yoo garaa keessan guutuudhaan na barbaaddan, na argattu. **14** Anis akka isin na argattan nan godha; boojiudhaa deebisees isin nan fida” jedha Waaqayyo. “Ani sabootaa fi lafa ani itti isin ari’ee ture hunda keessaa walitti isin qabee gara biyya ani keessaa baasee isin booji’amsiise sanaatti deebisee isinan fida” jedha Waaqayyo. **15** Sababii isin, “Waaqayyo Baabilon keessatti raajota nuu kaaseera” jettaniif **16** Waaqayyo waa’ee mootii teessoo Daawit irra taa’uutii fi waa’ee namoota magaalaa kana keessatti hafan hundaa, firoota keessan kanneen isin wajjin booji’amaniin Baabilonitti hin geffaminiin akkana jedha; **17** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Ani goraadee, beelaa fi dha’icha isaanitii nan erga; akka isaan akkuma ija harbuu kan tortoree namni nyaachuun hin dandeenyee ta’anis isaan nan godha. **18** Ani goraadee, beelaa fi dha’ichaan isaan nan ari’a; akka isaan saboota ani itti isaan ari’e hunda gidduutti

waan abaarsaatii fi waan sodaachisaa, waan tuffitii fi waan fafaa ta'aniif ani fuula mootummoota lafaa hundaa duratti jibbisiiisoo isaan nan godha. **19** Isaan dubbii koo, dubbii ani ammumaa amma karaa tajaajiltoota koo raajotaatiin isaanitti erge hin dhaggeeffanneetii” jedhan Waaqayyoo. “Isin warri booji’amtanis akkasuma hin dhaggeeffanne” jedha Waaqayyoo. **20** Kanaafuu isin booji’amtoonni ani Yerusaaaleemii baasee gara Baabilonitti erge hundi dubbii Waaqayyoo dhaga’aa. **21** Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el waa’ee Ahaab ilma Qolaayaatii fi waa’ee Ma’aseyaa ilma Zedeqiyaaw warra maqaa kootiin raajii sobaa isinitti dubbatan sanaa akkana jedha: “Ani dabarsee Nebukadnezar mooticha Baabilonitti isaan kenna; innis ijuma keessan duratti isaan fixa. **22** Sababii isaaniiitiifis booji’amtoonni Yihuudaa warri biyya Baabilon jiraatan, ‘Waaqayyoo akka Zedeqiyaatii fi akka Ahaab warra Nebukadnezar mootichi Baabilon ibiddaan gube sanaa si haa godhu!’ jedhanii wal abaaru. **23** Isaan waan akka malee hamaa ta’e Israa’el keessatti hojjetaniiruuti; isaan niitota ollaa isaanii wajjin ejjaniiru; waan ani akka isaan hojjetan isaanitti hin himin hojjechuudhaan maqaa kootiin soba dubbataniiru; ani waan kana nan beeka; dhugaa illee nan ba’a” jedha Waaqayyoo. **24** Shemaa’iyaa namicha Nehelaamiin akkana jedhi: **25** “Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: Ati namoota Yerusaaalem keessa jiraatan hundatti, Sefaaniyaa ilma Ma’aseyaa lubichaattii fi luboota biraa hundatti maqaa keetiin xalayaa ergiteera. Sefaaniyaanis akkana jetteerta; **26** ‘Waaqayyoo akka ati mana Waaqayyoo keessatti itti gaafatamaa taatuuf iddoo Yehooyaadaa luba godhee si muudera; ati maraatuu raajii dubbatu kam iyyuu miilla isaa jirma gidduu, morma isaa immoo hudhaa sibiilaa keessa galchitee hidhuu qabda. **27** Yooos ati maaliif Ermiyaas namicha Anaatoot kam gidduu keessanitti raajii dubbatu sana ifachuu dhiiftee ree? **28** Inni akkana jedhee dhaamsa kana gara keenya, gara Baabilonitti ergeera: Barri boojuu ni dheerata. Kanaafuu manneen ijaarradhaatii keessa jiraadhaa; biqiltuu illee dhaabadhaa ija isaa nyaadhaa.” **29** Sefaaniyaa lubichis xalayaa sana Ermiyaas rajichaaf dubbise. **30** Kana irratti dubbii Waaqayyoo akkana jedhee gara Ermiyaas dhufe: **31** “Ergaa kana booji’amtoota hundatti ergi; ‘Waaqayyoo waa’ee Shemaa’iyaa namicha Nehelaam sanaa akkana jedha: Waan Shemaa’iyaan yoo ani isa erguu baadhe iyyuu raajii isinii dubbatee akka isin soba amanattan godheef **32** Waaqayyoo akkana jedha: ani dhugumaan Shemaa’iyaa namicha Nehelaam sanaa fi sanyii isaa nan adaba. Inni saba kana gidduutti hambaa tokko iyyuu hin qabaatu yookaan waan gaarii ani saba kootiif godhu hin argu; inni na mormuun fincila lallabeeraatii’ jedha Waaqayyoo.”

30 Dubbiin Waaqayyoo biraa gara Ermiyaas dhufe isa kanaa dha: **2** “Waaqayyoo Waaqni Israa’el akkana jedha: ‘Dubbiin ani sitti dubbadhe hunda kitaabatti barreesi. **3** Barri tokko ni dhufa’ jedha Waaqayyoo; ‘Innis yeroo ani itti saba koo Israa’elii fi Yihuudaa boojiudhaa deebisee biyya ani akka isaan dhaalaniif abbootii isaaniiitiif kenne sanatti isaan galchuu dha,’ jedha Waaqayyoo.” **4** Dubbiin Waaqayyoo waa’ee Israa’elii fi Yihuudaa dubbate kanaa dha: **5** “Waaqayyoo akkana jedha: ‘Iyyi sodaa ni dhaga’ama; kun raafama malee nagaa miti. **6** Mee iyyaafadhaa ilaalaa: Dhiirri tokko da’uu ni danda’aa? Yooos ani maaliifan dhiira hunda isaa akkuma dubartii ciniinsifattuu, harka isaa garaa ofii isaa irra kaa’atee, fuulli isaa akka malee gurraacha’e arga ree? **7** Guyyaan sun akkam sodaachisaa ta’al Guyyaan akka guyyaa sanaa tokko iyyuu hin jiraatu. Guyyaan sun Yaaqoobiif yeroo rakkinna ta’a; inni garuu rakkinna sana keessaa ni ba’a. **8** “Guyyaa sana’ jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u, ‘Ani

morma isaanii irraa waanjoo nan cabsa; hidhaa isaanii illee nan kukkuta; ergasii namoonni biyya ormaa isaan hin garboomfatan. **9** Qooda kanaa isaan Waaqayyoo Waaqa isaaniiitiif fi Daawit mootii isaanii isa ani isaaniiif kaasu ni tajaajilu. **10** “Kanaafuu yaa tajaajilaa koo Yaaqoob, ani hin sodaatin; yaa Israa’el hin rifatin’ jedha Waaqayyoo. ‘Ani dhugumaan biyya fagootii sin baasa, sanyiiwwan kee immoo biyya isaan booji’amanii itti geeffamanii nan baasa. Yaaqoob ammas nagaa fi tasgabii ni qabaata; namni isa sodaachisu tokko iyyuu hin jiru. **11** Ani si baasuuf si wajjinan jiraatii’ jedha Waaqayyoo; ‘Ani sabootan gidduu isaaniiitiif si bittinneesse sana guutummaan guutuutti hin barbadeessu iyyuu si’i garuu guutummaan guutuutti hin barbadeessu. Ani karaa sirrii ta’een sin adaba; utuu si hin adabin akkasumatti si hin dhiisu.’ **12** “Waaqayyoo akkana jedha: “Madaan kee hin fayyuu; miidhamni kee waldhaansa hin qabu. **13** Namni siif falmu tokko iyyuu hin jiru; madaa keetiif qorichi hin jiru; ati hin fayyitu. **14** Michoonni kee hundi si dagataniiru; isaan dhimma kee hin qaban. Sababii yakki kee akka malee guddaa ta’ee cubbuun kees baay’ateef ani akkuma diinaatti si dha’ee akkuma nama garaa jabaatu tokkoottis si adabeera. **15** Ati maaliif madaa keetiif fi dhukkuba kee kan hin fayyine sanaaf iyyita? Sababii yakki kee guddatee cubbuun kees baay’ateef, ani wantoota kanneen sitti fiidera. **16** “Warri si nyaatan hundi garuu ni nyaatamu; diinonni kee hundis boojiudhaan ni fudhatamu. Warri qabeenya kee booji’an ni booji’amu; warri si saaman hundis ni saamamu. **17** Ani garuu fayyaa kee siifin deebisa; madaa kees siif nan fayyisa’ jedha Waaqayyoo. ‘Ati Xiyoon gatamtuu kan namni tokko iyyuu dhimma ishee hin qabne jedhamteertaatii.’ **18** “Waaqayyoo akkana jedha: “Ani hambaa dunkaana Yaaqoob kan booji’amee deebisee nan dhaaba; iddoo jireenya isaaniiitiifis garaa nan laafa; magaalattiin idduma diigamte sanatti deebitee ni ijaaranti; masaraaniis iddoo isaaf malu ni dhaabata. **19** Faarfannaan galataatii fi sagaleen gammachuu isaan keessaa ni dhaga’ama. Ani isaan nan baay’isa; isaanis hin xinnaatan; ani ulfina nan kennaaf; isaanis hin tuffataman. **20** Ijoolleen isaanii akka warra jabana durii ta’u; waldaan isaanis jabaatee fuula koo dura ni dhaabata; ani warra isaan cunqursu hunda nan adaba. **21** Hoogganaan isaanii namuma isaanii ta’a; bulchaan isaanii isaanuma gidduudhaa ka’a. Ani isa ofitti nan dhi’eessa; innis natti dhi’aata; yoo kanaa achii eenyutu natti dhi’aachuuf ija jabaata’ jedha Waaqayyoo. **22** ‘Akkasiin isin saba koo ni taatu; anis Waaqa keessan nan ta’a.’” **23** Kunoo, bubbleen Waaqayyoo, inni jabaan dheekkaamaan ni bu’a; bubbleen hamaanis mataa hamootaa irratti gad bubbisa. **24** Aariin Waaqayyoo, sodaachisaan sun hamma inni kaayyoo yaada isaa guutummaan guutuutti fiixaan baasutti duubatti hin deebi’u. Isin bara dhuma keessa waan kana ni hubattu.

31 “Yeroo sanatti” jedha Waaqayyoo, “Ani balbala Israa’el hundaaf Waaqa nan ta’a; isaanis saba koo ni ta’u.” **2** Waaqayyoo akkana jedha: “Namoonni goraadee irraa hafan gammoojjii keessatti fudhatama ni argatu; anis Israa’eliiif boqonnaa kennuuf nan dhufa.” **3** Waaqayyoo fagoodhaa natti mul’atee akkana jedhe: “Ani jaalala bara baraatiin si jaalladheera; kanaafuu ani arjummaa kootiin ofitti si harkiseera. **4** Yaa Israa’el durba qulqullittii, ani amma illee sin ijaara; atis deebitee ni ijaaranta. Ati amma illee deebitee kee fudhattee warra gammadan wajjin shuubbisuuf gad baata. **5** Ati amma illee gaarran Samaariyaa irratti wayinii ni dhaabbata; qotee bulaanis wayinii dhaabbatee ija isaa ni nyaata. **6** Guyyaa itti eegdonni gaarran Efreem irra dhaabatanii, ‘Kottaa gara Xiyoonitti, gara Waaqayyoo Waaqa keenyaatti ol baanaa’ jedhanii

iyann tokko ni dhufa.” 7 Waaqayyo akkana jedha: “Yaaqoobiif gammachuudhaan faarfadhaa; hangafa sabootaatiif ililchaa. Galata keessan dhageessisaatii, ‘Yaa Waaqayyo saba kee, hambaa Israa’el baraari’ jedhaa. 8 Kunoo, ani biyya kaabaatii isaan nan fida; handaara lafaatiis walitti isaan nan qaba. Isaan keessattis jaamotaa fi naafota, haadhota ulfaatii fi dubartoota ciniinsifatantu argama; saba guddaa ta’aniis ni deebi’u. 9 Isaaniis boo’aa dhufu; yeroo ani deebisee isaan fidutti Waaqa kadhatu. Waan ani abbaa Israa’el ta’ee fi Efreem immoo ilma koo hangafa ta’eef, ani qarqara burqaa bishaanii irra, daandii qajeelaa isaan achi irratti hin gufanne irra isaan nan qajeelchu. 10 ‘Yaa saboota, dubbii Waaqayyo dhaga’aa; isin, ‘Inni Israa’elin bittinneesse sun walitti isaan qabee akkuma tiksee tokkootti bushaayee isaa ni tiksa’ jedhaatii biyyoota qarqara galaanaa kanneen fagoo jiranitti labaa. 11 Waaqayyo Yaaqoobin fureera, warra isa caalaa jajjaboo ta’an harkaas isa baameeraatii. 12 Isaan ni dhufanii gaarran Xiyoon irrattis gammadani ililchu; isaan arjummaa Waaqayyootti jechuunis midhaanitti, daandii wayinii haaraa fi zayitiitti, ilmoollee bushaayeettii fi jabbootaattis ni gammadu. Jireenyi isaanii akkuma biqiltuu bishaan quufee ta’a; isaan si’achi hin gaddan. 13 Ergasiis shamarran ni shuubbisu; ni gammadu; dargaggoonniifi fi maanguddoonni akkasuma ni gammadu. Ani boo’icha isaanii gammachuutti nan geeddara; qooda gaddaa jajjabinaa fi gammachuu nan kennaaf. 14 Ani arjummaadhaan luboota nan quubsa; sabni koos badhaadhummaa kootiin ni guutama,” jedha Waaqayyo. 15 Waaqayyo akkana jedha: “Sagaleen boo’ichaatii fi wawwaanaa guddaan tokko Raamaa keessaa dhaga’ame; sababii isaan hin jirreef, Raahel ijoollee isheetiif boo’aa jirri; jajjabaachus ni didde.” 16 Waaqayyo akkana jedha: “Sagalee kee boo’icha irraa, ija kee immoo imimmaan irraa eegadhu; hojiin kee ni badhaafamaatii” jedha Waaqayyo. “Isaan biyya diinaatii ni deebi’u. 17 Kanaafuu galgalli kee abdi qaba” jedha Waaqayyo. Ijoolleen kee biyya ofii isaaniitti ni deebi’u. 18 “Ani dhugumaan Efreemii akkana jedhee boo’u dhaga’eera: ‘Ati akkuma dibicha hin leenjifamin tokkootti na adabdeerta; anis adabameera. Ati sababii Waaqayyo Waaqa koo taateef, na deebisi; anis nan deebi’a. 19 Ani ergan duubatti deebi’ee booddee, qalbi jijjiirradheera; ani ergan hubadhee booddee, qoma koo nan dha’e. Ani sababiin salphina dargaggummaa koo baadhuuf, nan qaana’e; gad nan deebi’es.’ 20 Efreem ilma koo jaallatamaa, mucaa ani itti gammadu mitii? Ani yeroo baay’ee yoon isaan morme iyyuu amma illee isa nan yaadadha. Kanaafuu garaan koo isaaf ni yaada; garaas nan laafaaf” jedha Waaqayyo. 21 “Ati mallattoo daandii dhaabbadhu; waan karaa nama argisiisu illee kaa’adhu. Karaa irra deemtu, daandii guddaa sana hubadhu. Yaa Israa’el durba qullullittii deebi’u; magaalawwan keetti deebi’i. 22 Yaa intala hin amanamne, ati hamma yoomiitti asii fi achi joorta? Waaqayyo waan haaraa tokko lafa irratti ni uuma; dubartiin dhiira marsiti.” 23 Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: “Yeroo ani booji’amtoota isaanii deebisutti namoonni biyya Yihuudaatii fi magaalawwan ishee keessa jiraatan amma illee yeroo tokko, ‘Yaa iddoo murtiin qajeelaan jiraatu, yaa tulluu qullulluu, Waaqayyo si haa eebbisu’ jedhanii dubbatu. 24 Biyya Yihuudaatii fi magaalawwan isaa hunda keessa namoonni jechuunis qonnaan bultoonniifi fi warri bushaayee fudhatanii asii fi achi nanaanaa’an tokkumaadhaan achi keessa jiraatu. 25 Ani warra dadhanan nan jajjabeessa; warra gaggaban illee nan bayyanachiisa.” 26 Kana irratti ani dammaqee asii fi achi nan ilaale. Hirribni koos natti mi’awwee ture. 27 “Barri ani itti mana Israa’elii fi mana Yihuudaa sanyii namaatii fi sanyii horiitiin guutu tokko ni dhufa” jedha Waaqayyo. 28

“Ani akkuman isaan buqqisuu fi diiguuf, isaan garagalchuuf, isaan barbadeessuu fi badiisa isaanitti fiduuf isaan ilaale sana akkasuma immoo isaan ijaaruuf fi isaan dhaabuuf gara isaanii nan ilaala” jedha Waaqayyo. 29 “Bara sana keessa namoonni lammata, “Abbootiin isaanii ija wayinii dhangaggaa’aa nyaannaan ilkaan ijoollee hadoode’ hin jedhan. 30 Qooda kanaa tokkoon tokkoon namaa cubbuu ofii isaatiin du’a; nama ija wayinii dhangaggaa’aa nyaatu kam iyyuu ilkaanuma isaatu hadooda. 31 “Yeroon ani itti mana Israa’el wajjin, mana Yihuudaa wajjinis kakuu haaraa galu ni dhufa,” jedha Waaqayyo. 32 “Kakuun kunis kakuu ani, yeroo biyya Gibxiitti isaan baasuuf jedhee harka isaanii qabe sana abbootii isaanii wajjin gale, kakuu koo kan utuma ani dhirsaa isaanii ta’ee jiruu isaan cabsan sanaan tokko miti” jedha Waaqayyo. 33 “Kakuun ani yeroo sana booddee mana Israa’el wajjin galu kanaa dha” jedha Waaqayyo. “Ani seera koo qalbi isaanii keessa nan kaa’a; garaa isaanii keessattis nan barreessa. Ani Waaqa isaanii nan ta’a; isaanis saba koo ta’u. 34 Sababii hundi isaanii, xinnaa hamma guddaatti na beekaniif, si’achi namni kam iyyuu, ‘Waaqayyoon beeki’ jedhee ollaa isaa yookaan obboleessa isaa hin barsiisu” jedha Waaqayyo. “Ani yakka isaanii nan dhiisaaf; cubbuu isaanis si’achi hin yaadadhu.” 35 Waaqayyo akkana jedha; inni akka isheen guyyaan ibsituuf aduu ramadu, inni akka isaan halkanii ibsaniif, ji’aa fi urjiwwan ajaju, inni akka dambaliin isaa huursuuf galaana raasu sun maqaan isaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u dha: 36 “Yoo seerri kun fuula koo duraa bade qofa, sanyiin Israa’el, fuula koo duratti bara baraan saba ta’uun isaa hafa” jedha Waaqayyo. 37 Waaqayyo akkana jedha: “Yoo samiin gubbaa safaramuu danda’ee fi hundeen lafaa kan gadii qoratamee argamuu danda’e qofa ani sanyii Israa’el hunda sababii waan isaan hojjetan hundaatiif nan gata” jedha Waaqayyo. 38 Waaqayyo akkana jedha: “Barri itti magaalaa kun gamoo Hanaani’eliitti jalqabee hamma Karra Goleetti deebi’ee naaf ijaaramu tokko ni dhufa. 39 Funiyoon safaraas achi ka’ee gara tulluu Gaareebitti qajeeltee gara Go’aatti diriirfama. 40 Sululli reeffii fi daaraan itti gatamu guutuun, karaa ba’as sulula Qeedroon qabatee dirreen hamma Karra Fardaatti jiru hundi Waaqayyoo fi qulqulleeffama. Magaalaa kun gonkumaa lammaffaa hin buqqifamtu yookaan hin diigamtu.”

32 Bara Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa keessa waggaa kudhannaffaatti bara mootummaa Nebukadnezar keessa waggaa kudha saddeettaffaatti, dubbiin kun Waaqayyo biraa gara Ermiyaas dhufe. 2 Yeroo sanatti loltoonni mootii Baabilon Yersaaleemin marsanii turan; Ermiyaas raajichi immoo masaraa mootii Yihuudaa keessatti oobdi eegumsaa keessatti itti cufamee ture. 3 Zedeqiyaa mootichi Yihuudaa akkana jedheenii isa hiisisee ture; “Ati maaliif akkana jettee raajii dubbatta? ‘Waaqayyo akkana jedha: Ani magaalaa kana dabarsee mootii Baabilonitti nan kenna; innis ni qabata. 4 Zedeqiyaa mootichi Yihuudaa dabarfamee mootii Baabilonitti ni kennama malee harka warra Baabilon jalaa hin ba’u; fuula mootichaa dura dhaabatees isa wajjin dubbata; ija isaatiinis isa ni arga. 5 Innis Zedeqiyaa gara Baabilonitti geessa; Zedeqiyaa hamma ani isa Yaadadhutti achuma tura, jedha Waaqayyo. Isin yoo Baabilonota loltan hin milkooftan.’” 6 Ermiyaas akkana jedhe; “Dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: 7 Hanani’eel ilmi eessuma keetii ilmi Shaluun si bira dhufee, ‘Ati sababii lafa kana bitachuuf mirga aantummaa qabduuf lafa qotiisaa koo kan Anaatoot keessaa sana bitadhu’ siin jedha. 8 ‘Ergasii akkuma Waaqayyo dubbate sana Hanani’eel durbiin koo gara oobdi eegumsaatti na bira dhufee, ‘Lafa koo kan biyya Beniyaam keessa Anaatoot jiru sana bitadhu. Waan mirgi furuutii fi dhuunfachuu kan

kee ta'eef ati ofii keetii bitadhu' jedhe. "Kana irratti ani akka wanni kun dubbii Waaqayyoo ture nan beeke; **9** kanaafuu ani lafa qotiisaa Anaatoot jiru sana durbii koo Hanani'eel irraa bitadhee meetii saqilii kudha torba safaree kenneef. **10** Anis walii galtee sana mallatteessee, chaappaa itti godhee, dhuga baatota waamee meetii sana madaalliitti safaree. **11** Walii galtee bittaa fi gurgurtaa jechuunis garagalchaa chaappaa qabu kan akka seeraa fi barteetti hojjetamee fi kan chaappaa hin qabnee illee nan fudhadhe; **12** geessees fuula durbii koo Hanani'eeli fi fuula dhuga baatota walii galtee sana irratti mallatteessaniitii fi fuula Yihuudoota oobdii eegumsaa keessa tataa'aa turan hundaa duratti Baaruk ilma Neeriyaal ilma Mahiseyaatti kenne. **13** "Anis fuuluma isaanii duratti qajeelcha kana Baarukiif kenne; **14** 'Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: walii galtee bittaa fi gurgurtaa kan chaappaa qabuu fi kan chaappaa hin qabne fuudhiitii akka isaan bara dheeraa turuu danda'aniif lachuu okkotee suphee keessa kaa'i. **15** Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedhaatii; biyya kana keessatti manneen, lafa qotiisaa fi iddoon dhaabaa wayinii amma illee ni bitamu.' **16** "Anis erga walii galtee bittaa fi gurgurtaa sana Baaruk ilma Neeriyaatti kennee booddee akkana jedheen Waaqayyoon kadhadhe: **17** "Yaa Waaqayyoo Gooftaa, ati humna kee guddaa fi irree kee diriirfame sanaan samiwwanii fi lafa uumteerta. Wanti ati hin dandeenye tokko iyyuu hin jiru. **18** Ati namoota kumaatamatti jaalala ni argisiifta; garuu sababii cubbuu abbootiitii jettee ijoollee isaanii kanneen isaan booddee illee ni adabda. Yaa Waaqa guddaa fi humna qabeessa maqaan kee Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u dha; **19** kaayyoon kee guddaa dha; hojiin kees jabaa dha. Iji kee karaa namaa hunda ilaala; ati tokkoo tokkoo namaatiif gatii karaa isaatii fi hojii isaatiif malu kennita. **20** Ati Gibxi keessatti mallattoo fi dinqii hojjettee hamma har'aatti illee Israa'elii fi sanyii namaa hunda keessatti waan kana ittuma fuftee maqaa hamma ammaatti qabdu kana argatte. **21** Saba kee Israa'elii mallattoo fi dinqiidhaan, harka humna qabeessaan, irree diriirfamaa fi haala akka malee nama sodaachisuun Gibxi keessaa baafte. **22** Biyya aannanii fi damma baasu kan ati abbootii isaaniitii kennuuf kakatte kana isaaniif kennite. **23** Isaanis biyyattii seenanii dhaalan; garuu siif hin ajajanne yookaan seera kee duukaa hin buune. Waan ati akka isaan hojjetan ajajjes hi hojjenne. Kanaafuu ati badiisa kana hunda isaaniitii fidde. **24** "Kunoo magaalaa fudhachuuf tuullaan biyyoo itti marfameera. Sababii goraadee, beelaatii fi dha'ichaatiif magaalaa kun Baabilonota amma isa lolaa jiranitti dabarfamee ni kennama. Wanni ati dubbatte sun akkuma ati amma argitu kana fiixaan ba'eera. **25** Yaa Waaqayyoo Gooftaa, ati yoo magaalattiin kun dabarfamee Baabilonotatti kennamte iyyuu 'Meetiidhaan lafa qotiisaa bitadhuutii bittaa fi gurgurtaa isaa illee ragaa qabaachisi' naan jetta." **26** Ergasiis dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Ermiyaas dhufe: **27** "Ani Waaqayyoo, Waaqa nama hundaa ti; wanni ani hin dandeenye tokko iyyuu jiraa? **28** Kanaafuu Waaqayyoo akkana jedha: Ani magaalaa kana dabarsee Baabilonotaa fi Nebukadnezar mooticha Baabilonitti kennuuf jira; innis ishee ni qabata. **29** Baabilononni magaalaa kana lolaa jiran kunneen magaalattii seenanii ibidda itti qabsiisu; isaanis manneen namoonni bantii isaanii irratti Ba'aaliif ixaana arsuu fi waqoota biraafis dhibaayyuu dhibaafachuudhaan dheekkamsaaf na kakaasan sana illee walumaan ni gubu. **30** "Sabni Israa'elii fi sabni Yihuudaa ijoollummaa isaaniitii jalqabanii fuula koo duratti waan hamaa malee homaa hin hojjenne; dhugumaan sabni Israa'el waan harkuma isaaniitii hojjetaniin dheekkamsaaf na kakaasan

malee homaa hin hojjenne, jedha Waaqayyoo. **31** Magaalattiin kun gaafa ijaarantee jalqabdee hamma ammaatti akka ani fuula koo duraa ishee balleessuuf na aarsitee dheekkamsaaf na kakaaste. **32** Sabni Israa'elii fi sabni Yihuudaa jechuunis isaan, mootonni isaaniitii fi qondaaltonni isaanii, luboonni isaaniitii fi raajonni isaanii, namoonni Yihuudaatii fi namoonni Yerusaleem hammina hojjetan hundaan dheekkamsaaf na kakaasaniiru. **33** Isaan fuula isaanii dhiisanii dugda isaanii natti garagalatan; yoo ani ammuu amma isaan barsiise iyyuu isaan na hin dhaggeeffanne yookaan qajeelfama kootiin hin geeddaramne. **34** Isaan waqoota isaanii balfamoo sana mana Maqaa kootiin waamamu keessa dhaabatanii manicha xureessan. **35** Isaanis ilmaan isaaniitii fi intallan isaanii aarsaa godhanii Moolakiif dhi'eessuuf jedhanii Sulula Ben Hinoom keessatti Ba'aaliif iddoo sagadaa ijaaran; ani garuu akka isaan waan jibbisiisaa akkana hojjetanii Yihuudaa illee cubbuu hojjechiisan gonkumaa isaan hin ajajne yookaan wanni kun qalbii koo keessa illee hin turre. **36** "Ati waa'ee magaalattii kanaa, 'Isheen goraadeedhaan, beelaa fi dha'ichaan dabarfamtee mooticha Baabilonitti kennamti' jetta; Waaqayyoo Waaqni Israa'el akkana jedha: **37** Ani dhugumaan biyyoota ani aarii koo sodaachisaa fi dheekkamsa koo guddaadhaan itti isaan ari'e hunda keessaa walitti isaan nan qaba; iddoo kanattis isaan deebisee nagaan isaan jiraachisa. **38** Isaan saba koo ta'u; anis Waaqa isaanii nan ta'a. **39** Ani akka isaaniitii fi ijoollee isaanii kanneen isaan booddeettis jireenyi toluuf jedhanii akka bara baraan na sodaataniif garaa tokkoo fi karaa tokko isaaniifiin kenna. **40** Ani kakuu bara baraa isaan wajjin nan gala; akka isaan gonkumaa narraa hin garagaleef ani waan gaarii isaaniif gochuu hin dhiisu; akka isaan na sodaataniifis isaan nan kakaasa. **41** Ani waan gaarii isaaniif gochuutti nan gammada; garaa koo fi lubbuu koo guutuudhaan, amanamummaadhaanis biyya kana keessa isaan nan dhaaba. **42** "Waaqayyoo akkana jedha: Ani akkuman badiisa guddaa kana hunda saba kanatti fide sana waan gaarii waadaa isaaniif seene sana hunda nan kennaaf. **43** Biyya isin, 'Biyyattiin kun ontee duwwaa haftaerti; namni yookaan bineensi ishee keessa hin jiru; isheen dabarfamee Baabilonotatti kennamteertiitii' jettanii waa'ee ishee dubbattan kana keessatti lafti qotiisaa amma illee ni bitama. **44** Biyya Beniyaam keessatti, gandoota naannoo Yerusaleem keessatti, magaalaaawwan Yihuudaatii fi magaalaaawwan biyya gaaraa keessatti, magaalaaawwan gaarran dhan'aatii fi kan Negeeb keessatti lafti qotiisaa meetiidhaan ni bitama; walii galteen bittaa gurgurtaa isaas mallatteeffamee chaappaan itti godhamee dhuga baatotaan ni rageeffama; ani boojuu isaanii iddoo duriitti nan deebisaatii, jedha Waaqayyoo."

33 Utuu Ermiyaas amma iyyuu oobdii eegumsaa keessatti hidhamee jiruu, dubbii Waaqayyoo yeroo lammaffaa akkana jedhee gara isaa dhufe: **2** "Waaqayyoo inni lafa uume, Waaqayyoo inni lafa tolchee jabeessee ishee dhaabe, kan maqaan isaa Waaqayyoo jedhamu sun akkana jedha; **3** 'Ati gara kootti iyyadhu; anis deebii siifin kenna; waan guddaa fi dhoksaati hin beekne sitti nan hima.' **4** Waaqayyoo Waaqni Israa'el waa'ee manneen magaalaa kanaatii fi waa'ee masaraa mootota Yihuudaa kanneen ittiin tuulaa biyyootii fi goraadee of irraa dhowwuuf diigaman sanaa akkana jedhaatii; **5** Baabilononni loluuf ni dhufu; 'Isaanis magaalaa kana reeffa namoota ani aarii fi dheekkamsa kootiin fixuutiin ni guutu. Ani sababii hammina ishee hundaatii fi magaalaa kana duraa fuula koo dhokfadheeraatii. **6** "'Ta'us ani isaan nan fayyisa; nan bayyanachiisaa; ani saba koo nan fayyisa; akka isaan nagaan fi tasgabii guddaan jiraatan nan godha. **7** Ani Yihuudaa fi Israa'elin boojudhaa deebisee

akka isaan dur turanitti nan ijaara. **8** Cubbuu isaan natti hojjetan hunda irraa isaan nan qulqulleessa; cubbuu isaan natti finciluun hojjetan hundas nan dhiisaaf. **9** Magaalaan kun fuula saboota lafa irraa warra waan gaarii ani isheef godhe hunda dhaga'an hundaa duratti maqaa, gammachuu, galataa fi ulfina naa taati; isaan sababii badhaadhummaa fi nagaa ani isheef kennu hundaatiif sodaatanii hollatan.' **10** "Waaqayyoo akkana jedha: 'Isin waa'ee iddoo kanaa, "Biyyattiin kun ontee duwaa hafteerti; namni yookaan bineensi ishee keessa hin jiru" jettu. Ta'u illee magaalaawwan Yihuudaatii fi daandiwwan Yerusaalem kanneen duwaa hafanii namni yookaan bineensi keessa hin jirre sana keessatti amma illee, **11** sagaleen ililleetii fi gammachuu, sagaleen misirrichaatii fi misirritii, sagaleen warra mana Waaqayyooti aarsaa dhi'eessanii kan, "Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u galateeffadhaa; Waaqayyoo gaariidhaatii; jaalalli isaas bara baraan ni jiraata" jedhu ni dhaga'ama. Ani booji' amtoota biyyattii akkuma isaan duraan turanittin deebisaatii' jedha Waaqayyoo. **12** "Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: 'Iddoo onaa namni yookaan horiin keessa hin jiraanne kanaa fi magaalaawwan ishee hunda keessa lafti dheedaa kan tiksooni bushaayee isaanii itti boqochiifatan ammas ni jiraata. **13** Magaalaawwan biyya gaaraa keessatti, kanneen gaarran dhi'aatii fi Negeeb keessatti, biyya Beniyaam keessatti, gandoota naannoo Yerusaalemii fi magaalaawwan Yihuudaa keessatti amma illee bushaayeen harka nama isaan to'atuu jala ni hulluuqu' jedha Waaqayyoo. **14** "Barri ani' jedha Waaqayyoo 'waadaa gaarii ani mana Israa'elii fi mana Yihuudaatiif seene sana itti fiixaan baasu ni dhufa.' **15** "Bara sana keessa, yeroo sanatti ani akka dameen qajeelaa tokko sanyii Daawit keessaa latu nan godha; inni waan qajeelaa fi sirrii ta'e biyyattii keessatti ni hojjeta. **16** Bara sana keessa Yihuudaan ni fayya; Yerusaalemis nagaan jiraatti. Maqaan isheen ittiin waamamtu, Waaqayyoo qajeelummaa keenya' jedhama. **17** Waaqayyoo akkana jedhaatii: 'Daawit gonkumaa nama teessoo mana Israa'el irra taa'u hin dhabu; **18** yookaan luboonni warri Lewwota ta'an gonkuma nama aarsaa gubamu dhi'eessuuf, kennaa midhaanii gubuu fi qalma dhi'eessuuf ittuma fufee fuula koo dura dhaabatu hin dhaban.'" **19** Dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Ermiyaas dhufe: **20** "Waaqayyoo akkana jedha; 'Yoo isin akka halkanii fi guyyaan yeroo isaanii kennametti hin dhufnee kakuu ani halkan wajjin galee fi kakuu ani guyyaa wajjin gale sana cabsoo dandeessan, **21** kakuu ani garbicha koo Daawit wajjin galee fi kakuu ani Lewwota luboota ta'anii fuula koo dura tajaajilan wajjin gale sun cabuu danda'a; Daawitis si'achi sanyii teessoo isaa irra taa'ee bulchu hin qabaatu. **22** Ani sanyii garbicha koo Daawitii fi Lewwota fuula koo dura tajaajilan akkuma urjiwwan samitii fi akkuma cirracha qarqara galaanaa kan madaalamuu hin dandeenyee nan baay'isa.'" **23** Dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Ermiyaas dhufe: **24** "Ati akka uummanni kun, "Waaqayyoo mootummoota filatee ture lamaan gateera" jechaa jiru hin qalbeeffannee? Kanaafuu isaan saba koo tuffataniiru; si'achis akka saba tokkootti isa hin ilaalan. **25** Waaqayyoo akkana jedha: 'Ani utuu halkanii fi guyyaa wajjin kakuu koo jabeessee dhaabuu baadhee, samii fi lafaafis seera kaa'uu baadhee, **26** silaa sanyii Yaaqoobii fi sanyii tajaajilaa koo Daawit gatee akka inni sanyii Abrahaam, sanyii Yisihaaqii fi kan Yaaqoob bulchuuf ilmaan isaa keessaa nama tokko hin filadhu ture. Anis booji' amtoota isaanii nan deebisa; garaa illee nan laafaaf.'" **34** Yeroo Nebukadnezar mootichi Baabiloniitii fi loltoonni isaa hundi, mootummoonii fi saboonni biyya inni bulchu

keessa jiraatan hundi Yerusaalemii fi magalaawwan naannoo ishee hunda lolaa turanitti dubbiin akkana jedhu tokko Waaqayyoo biraa gara Ermiyaas dhufe; **2** "Waaqayyoo Waaqni Israa'el akkana jedha: Gara Zedeqiya mooticha Yihuudaa dhaqiitii akkana jedhiin; "Waaqayyoo akkana jedha: Ani magaalaa kana dabarsee mootii Baabilonitti nan kenna; innis ishee guba. **3** Ati dhugumaan qabamtee dabarfamtee isatti kennama malee harka isaa jalaa hin miliqxu. Mootii Baabilon ijuma keetiin ni argita; innis kallattiin si wajjin ni dubbata. Atis Baabilonitti ni geeffamta. **4** "Ta'us yaa Zedeqiya mooticha Yihuudaa, ati dubbii Waaqayyoo dhaga'i. Waaqayyoo waa'ee kee akkana jedha: Ati goraadeen hin duutu; **5** garuu nagumaan duuta. Namoonni akkuma ulfina awwaala abbootii keetii mootota siin duratiif ibidda qabsiisan sana ulfina keetiif ibidda qabsiisani, "Wayyoo yaa Gooftaal" jedhanii boo'u. Ani mataan koo dubbii kana dubbadheeraatii, jedha Waaqayyoo.'" **6** Ermiyaas raajichi Yerusaalem keessatti waan kana hunda Zedeqiya mooticha Yihuudaatti hime; **7** yeroo sanatti loltoonni mootii Baabilon Yerusaalemii fi magalaawwan Yihuudaa jechuunis Laakkiishii fi Azeeqaa lolaa turan. Magaalaawwan Yihuudaa kanneen dallaa jaba qaban keessaa kanneen hafan isaanuma kana qof turaniti. **8** Erga Zedeqiya mootichi bilisummaa garbootaa labsoof jedhee uummata Yerusaalem keessa jiraatu hunda wajjin kakuu galee booddee dubbiin tokko Waaqayyoo biraa gara Ermiyaas dhufe. **9** Tokkoon tokkoo namaa garba isaa dhiiraa dubartii sanyii Ibrootaa ta'an bilisa baasuu qaba ture; namni kama ibyyuu Yihuudii sanyii isaa ta'e tokko garbummaa keessatti hambisuu hin qabu. **10** Kanaafuu qondaaltonnii fi namoonni kakuu sana seenan hundi garboota isaanii dhiirtoaa dubartii bilisa baasuu fi akka si'achis isaan hin garboomfanne walii galan. Isaanis tole jedhanii jara bilisa baasan. **11** Ergasii garuu yaada isaanii geeddaratanii garboota bilisa baasanii turan sana deebifatanii amma illee garboomfatan. **12** Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Ermiyaas dhufe: **13** "Waaqayyoo Waaqni Israa'el akkana jedha: Ani yeroon Gibxii biyya garbummaatii isaan baasetti abbootii keessan wajjin akkana jedhee kakuu gale; **14** Tokkoon tokkoon keessan waggaa torba torbatti nama sanyii Ibrootaa kan isiniitti of gurgure kam ibyyuu bilisa baasuu qabdu. Erga inni waggaa ja'a isin tajaajilee booddee isin gad isa dhiisuu qabdu.' Abbootiin keessan garuu na hin dhageenye; gurras naa hin kennine. **15** Isin immoo dhi'oo kana qabii jijjiirattanii waan fuula koo duratti qajeelaa ta'e gootaniirtu: Tokkoon tokkoon keessanis lammiwwan keessaniif bilisummaa labisaniirtu. Mana Maqaa kootiin waamamu keessatti fuula koo duratti kakuu galaniirtu. **16** Amma garuu garagaltanii maqaa koo xureessitan; tokkoon tokkoon keessan garboota dhiiraa dubartii isin akka isaan gara fedhan deemaniif bilisa baafanii turtan sana deebifatanii fudhattaniirtu. Akka isaan ammas garboota keessan ta'aniif isaan dirqamsiiftaniirtu. **17** "Kanaafuu Waaqayyoo akkana jedha: Isin naaf hin ajajanne; lammiwwan keessaniif bilisummaa hin labsine. Kanaafuu ani amma, 'Bilisummaa isinii nan labsa' jedha Waaqayyoo; 'Bilisummaan' kunis bilisummaa goraadeedhaan, dha'ichaa fi beelaan dhumuu ti. Ani fuula mootummoota lafaa hundaa durattis akka isin jibbantana nan godha. **18** Warra kakuu koo cabsanii walii galtee kakuu fuula koo duratti godhan sana hin eegin immoo akkuma jabii isaan iddoo lamatti qoodanii gidduu isaanii ba'anii darban sanaa nan godha. **19** Dura buutota Yihuudaatii fi Yerusaalem, qondaalotota mana murtii, lubootaa fi uummata biyyattii kanneen jabii gargar qoodame sana gidduu ba'anii darban hunda, **20** dabarsee diinota lubbuu isaanii balleessuu barbaadanitti nan kenna. Reeffi isaanii allaattii

samiitii fi bineensota lafaatiif nyaata ni ta'a. **21** "Anis Zedeqiyaa mooticha Yihuudaatii fi qondaaltota isaa dabarsee diinota isaanii warra lubbuu isaanii balleessuu barbaadanitti, loltoota mootii Baabilon kanneen isin loluu irraa deebi'anitti nan kenna. **22** Ani ajaja kennee, gara magaalaa kanaatti deebisee isaan nan fida jedha Waaqayyo. Isaanis ishee ni lolu; qabataniis ibiddaan ishee gubu. Anis akka namni tokko iyuu keessa hin jiraanneef magaalawwan Yihuudaa nan onsa."

35 Dubbiin bara Yehooyaaqim ilmi Yosiyaa mootii Yihuudaa turetti Waaqayyo biraa gara Ermiyaas dhufe akka jedha: **2** "Gara mana Rekaabotaa dhaqitiiti gara mana Waaqayyootti isaan waami; kutaa manaa tokkotti ol isaan galchiitii akka dhuganiif daadhii wayinii kenniif." **3** Anis dhaqen Yaazaniyaa ilma Ermiyaas, ilma Habazneyaa, obboloota isaatii fi ilmaan isaa hunda jechuunis maatii Rekaabotaa guutuu waame. **4** Anis gara mana Waaqayyootti isaan fidee kutaa mana ilmaan Haanaan ilma Yigdaaliyaa nama Waaqaa sanaatti ol galche. Kutaan sunis kutaa qondaaltotaa kan kutaa Ma'aseyaa ilma Shaluun namicha balbala eegu sanaatii ol jirutti aana ture. **5** Anis waciiitiwwan daadhii wayiniitiin guutamaniif xiixoo fuula Rekaabotaa duratti dhi'eesseen, "Daadhii wayinii kana dhugaa" jedheen. **6** Isaan garuu akka jedhaniif deebisan: "Nu sababii abbaan keenya Yoonaadaab ilmi Rekaab akka jedhee nu ajajeef daadhii wayinii hin dhugnu: 'Isin yookaan sanyiin keessan gonkumaa daadhii wayinii hin dhuginaa. **7** Akkasumas isin mana ijaarrachuu, sanyii facafachuu yookaan wayinii dhaabbachuu hin qabdan; isin yeroo hunda dunkaanota keessa jiraachuu qabdu malee waan kanneen keessaa tokko illee qabaachuu hin qabdan. Yoos isin biyya itti keessummaa taatan keessa bara dheeraa ni jiraattu.' **8** Nu waan abbaan keenya Yehoonaadaab ilmi Rekaab nu ajaje hunda eegneerra. Nu yookaan niitonni keenya yookaan ilmaanii fi intallan keenya daadhii wayinii hin dhugne. **9** Yookaan mana keessa jiraannu yookaan wayinii, lafa qotisaa yookaan midhaan hin qabnu. **10** Nu dunkaan keessa jiraannee waan abbaan keenya Yoonaadaab nu ajaje hunda eegneerra. **11** Garuu yeroo Nebukadnezar mootichi Baabilon biyya kana qabatetti nu, 'Kottaa; nu Baabilonotaa fi loltoota Sooriyaa duraa baqqanee Yerusaleemiiti galuu qabna' waliin jenne. Akkasiinis nu Yerusaleem keessatti hafne." **12** Ergasii dubbii Waaqayyoo akka jedhee gara Ermiyaas dhufe: **13** "Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akka jedha: Dhaqitiiti namoota Yihuudaatii fi saba Yerusaleemiin 'Isin gorsa koo fudhattanii naaf hin ajajantaniif' jedhi, jedha Waaqayyo. **14** 'Yehoonaadaab ilmi Rekaab akka ilmaan isaa daadhii wayinii hin dhugne ajaje; ajajni kunis eegameera. Isaan sababii ajaja abbaa isaanii eeganiif hamma har'aatti daadhii wayinii hin dhugan. Ani garuu ammumaa amma isinitti dubbadheera; isin immoo naaf hin ajajanne. **15** Ani tajaajiltoota koo rajoota hunda ammumaa amma isinitti erge. Isaan akkaana isiniin jedhan; "Tokkoon tokkoon keessan karaa keessan hamaa sana irraa deebitanii hojii keessan qajeefachuu qabdu. Isaan tajaajiluuf jettanii waaqota biraa duukaa hin bu'inaa. Yoos isin biyya ani isinii fi abbootii keessaniif kenne keessa ni jiraattu." Isin gurra keessan naaf hin kennine, yookaan na hin dhaggeeffanne. **16** Sanyiin Yehoonaadaab ilma Rekaab ajaja abbaan isaanii isaaniif kenne eeganiiru; sabni kun garuu naaf hin ajajanne.' **17** "Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akka jedha: 'Dhaggeeffadha! Ani Yihuudaatii fi nama Yerusaleem keessa jiraatu hundatti balaa nan fida jedhee labse sana hunda nan fida. Ani isaaniitti dubbadheen ture; isaan garuu hin dhaggeeffanne. Ani isaan waameen ture; isaan garuu hin owwaanne.'" **18**

Ermiyaas maatii Rekaabotaatiin akka jedhee; "Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akka jedha: 'Isin ajaja abbaa keessan Yehoonaadaab eegdanii gorsa isaa hunda illee duukaa buutaniirtu; waan inni isin ajaje hundas hojjetaniirtu.' **19** Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akka jedha: 'Yoonaadaab ilmi Rekaab gonkumaa nama fuula koo dura dhaabatee na tajaajilu hin dhabu.'" **36**

Bara Yehooyaaqim ilmi Yosiyaa mootii Yihuudaa ture keessa waggaa afurafaatti dubbii akka jedhu Waaqayyo biraa gara Ermiyaas dhufe: **2** "Kitaaba maramaa fudhadhuutti dubbii ani bara mootummaa Yosiyasii jalqabee hamma ammaatti waa'ee Israa'elii fi waa'ee Yihuudaa, waa'ee saboota kaan hundaas sitti dubbadhe sana hunda irratti barreessi. **3** Tarii sabni Yihuudaa yeroo waa'ee badiisa ani isaaniitti fiduuf yaade hundaas dhaga'anitti tokkoon tokkoon isaanii karaa isaanii hamaa sana irraa ni deebi'u ta'a; yoos ani hammina isaaniitii fi cubbuu isaanii nan dhiisaaf." **4** Ermiyaas Baaruk ilma Neeriya waame; Baaruk immoo dubbii Waaqayyo dubbate sana Ermiyaas irraa dhaga'ee kitaaba maramaa irratti barreesse. **5** Ermiyaas akka jedhee Baarukin ajaje; "Ani mana Waaqayyoo seenuu dhowwameera. **6** Kanaafuu ati guyyaa soomaa tokko mana Waaqayyoo dhaqitiiti dubbii Waaqayyoo kan narraa dhageessee barreessite sana kitaaba maramaa irraa sabaaf dubbisi. Namoota Yihuudaa warra magaalawwan isaanii irraa dhufan hundaaf dubbii sana dubbisi. **7** Tarii isaan kadhannaa isaanii fuula Waaqayyoo duratti dhi'eeffatanii tokkoon tokkoon isaanii karaa isaanii hamaa sana irraa ni deebi'u ta'a; aarii fi dheekkamsi Waaqayyo saba kana irratti labse guddadhaatii." **8** Baaruk ilmi Neeriyaas waan Ermiyaas raajichi isatti hime hunda ni hojette; mana Waaqayyoo keessattis kitaaba maramaa sana irraa dubbii Waaqayyoo dubbise. **9** Bara Yehooyaaqim ilmi Yosiyasii mootii Yihuudaa ture keessa ji'a saglaffaa waggaa shanafaatti guyyaan fuula Waaqayyoo duratti sooman tokko sana Ermusaleem keessa jiraatuu fi warra magaalawwan Yihuudaatii dhufan hundaaf ni labsame. **10** Baarukis kutaa Gemaariyaa ilma Shaafaan barreessaa sana kan oobdii ol aanaa keessa balbala mana qulqullummaa, kan Karra Haaraa jedhamu biraa sana keessa dhaabatee saba mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa ture hundaaf dubbii Ermiyaas sana kitaaba maramaa irraa dubbise. **11** Miikiyaas ilmi Gemaariyaa ilma Shaafaan yeroo dubbii Waaqayyoo hunda kitaaba maramaa irraa dhaga'etti, **12** gara kutaa barreessaa kan masaraa mootummaa keessaa, iddoo qondaaltonni hundi tataa'aa turanitti gad bu'e; isaanis Eliishaama barreessaa, Delaayaa ilma Shemaa'iyaa, Elnaataan ilma Akboor, Gemaariyaa ilma Shaafaan, Zedeqiyaa ilma Hanaaniyaatii fi qondaaltota biraa hunda dha. **13** Miikiyaas waan yeroo Baaruk kitaaba maramaa irraa uummataaf dubbisetti dhaga'ee sana hunda isaaniitti hime. **14** Qondaaltonni hundis akka inni Baarukiin, "Kitaaba maramaa uummataaf dubbifte sana fidii kottu" jedhuuf Yehudii ilma Naataaniyaa, ilma Shelemiyaa, ilma Kuushii ergan. Kanaafuu Baaruk ilmi Neeriya kitaaba maramaa sana harkatti qabatee gara isaanii dhaqe. **15** Jarris, "Maaloo, taa'iitii kitaabicha nuu dubbisi" jedhaniin. Kanaafuu Baaruk kitaaba sana isaaniif dubbise. **16** Isaanis yommuu dubbii kana hunda dhaga'anitti sodaadhaan wal ilaalani Baarukiin, "Nu waan kana hunda mootichatti himuu qabna" jedhan. **17** Ergasii isaan Baarukiin, "Mee nutti himi; ati akkamitti waan kana hunda barreessite? Ermiyaasitu sitti himee?" jedhaniif gaafatan. **18** Baarukis, "Eeyyee, Ermiyaasitu dubbii kana hunda natti hime; ani immoo qalamiidhaan kitaaba maramaa irratti barreesse" jedhee deebise. **19** Kana irratti qondaaltonni sun Baarukiin,

“Atii fi Ermiyaas dhaqaa dhokadhaa. Namni tokko iyyuu iddoo isin jirtan hin beekin” jedhan. **20** Isaanis kitaaba maramaa sana kutaa Eliishaamaa barreessaa sanaa keessa kaa’anii mooticha bira gara oobdii dhaqanii waan hunda isatti himan. **21** Mootichis akka inni kitaabicha fiduuf Yihuudii erge; Yehuudiinis kutaa Eliishaamaa barreessaa sanaa keessa kitaabicha fidee mootichaa fi qondaaltota isa bira dhaabachaa turan hundaaf dubbise. **22** Yeroon sun ji’a sagalffaa ture; mootichis mana itti yeroo gannaa dabarsu keessa taa’aa ture; ibiddi girgira guddaa irratti boba’us fuula isaa dura ture. **23** Yommuu Yehuudiiin kitaaba maramaa sana keessaa bo’oo sadii yookaan afur dubbisutti, mootichi hamma kitaabni sun guutummaan guutuutti gubatee dhumutti haaduu barreessaatiin kukkutee girgira ibiddaatti darbachaa ture. **24** Ta’u illee mootichii fi tajaajiltoonni isaa kanneen dubbii kana hunda dhaga’an hundi homaa hin sodaanne yookaan uffata isaanii hin tarsaafne. **25** Mootichii yoo Elnaatan, Delaayaa fi Gemaariyaan akka inni kitaabicha hin gubneef isa kadhatan iyyuu isaan hin dhageenye. **26** Qooda kanaa mootichi akka isaan Baaruk barreessaa sanaa fi Ermiyaas raajicha hidhaniif Yerami’eel ilma mootii, Seraayaa ilma Azrii’eeeliiti fi Shelemiyaa ilma Abdi’eel ajaje. Waaqayyo garuu isaan dhoksee ture. **27** Erga mootichi kitaaba maramaa kan Baaruk dubbii Ermiyaas irraa dhaga’e itti barreesse sana gubee booddee dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Ermiyaas dhufe: **28** “Kitaaba maramaa biraa fuudhiitti dubbii kitaabicha duraa kan Yehooyaaqiim mootichi Yihuudaa gube irra ture sana hunda itti barreessi. **29** Yehooyaaqiim mooticha Yihuudaatiinis akkana jedhi; ‘Waaqayyoo akkana jedha: Ati kitaaba maramaa sana gubdee, ‘Ati maaliif akka mootiin Baabilon dhugumaan dhufee biyya kana balleessee namaa fi horii keessaa hobbaasu kitaabicha irratti barreessite?’ jettee gaafate. **30** Kanaafuu Waaqayyoo waa’ee Yehooyaaqiim mooticha Yihuudaa akkana jedha: Inni nama teessoo Daawit irra taa’u hin qabaatu; reeffi isaas gad darbatamee ho’a guyyaatiif fi qorra halkaniitti ni saaxilama. **31** Ani sababii hammina isaanii itti isa, ijoollee isaatii fi tajaajiltoota isaa nan adaba; sababii isaan na dhaggeeffachuu didaniif ani balaa isaanittin fida jedhee labse sana hunda isaanitti, namoota Yerusaaaleem keessa jiraatanii fi namoota Yihuudaatti nan fida.” **32** Ergasii Ermiyaas kitaaba maramaa kan biraa fuudhee Baaruk ilma Neeriya barreessaa sanatti kenne; Baarukis akkuma Ermiyaas itti himetti dubbii kitaaba maramaa Yehooyaaqiim mootichi Yihuudaa ibiddaan gube sana irra ture hunda itti barreesse. Dubbiin dubbii kana fakkaattu hedduunis itti dabalameera.

37 Nebukadnezar mootichi Baabilon Zedeqiya ilma Yosiyas mootii Yihuudaa taasise; innis iddoo Yehooyaaqiin ilma Yehooyaaqiim bu’ee mootii ta’e. **2** Garuu inni yookaan tajaajiltoonni isaa yookaan sabni biyya sanaa dubbii Waaqayyoo karaa Ermiyaas raajichaatiin dubbate sana hin qalbeeffanne. **3** Ta’u Zedeqiya mootichi, “Maaloo Waaqayyoo Waaqaa keenya nuu kadhadhu” jedhee Yehuuqal ilma Shelemiyaatii fi Sefaaniiya lubicha ilma Ma’aseyaa gara Ermiyaas raajichaatti erge. **4** Ermiyaas waan yeroo sanatti mana hidhaatti hin galfamiinif sodaa malee saba gidduu ni deddeebi’u ture. **5** Loltoonni Fara’oon Gibxii ba’anii turan; Baabilonni Yerusaaaleem marsanii turanis yommuu waan kana dhaga’anitti Yerusaaaleem dhiisanii ba’an. **6** Kana irratti dubbii Waaqayyoo akkana jedhee gara Ermiyaas raajichaa dhufe: **7** “Waaqayyoo, Waaqni Israa’el akkana jedha: Mooticha Yihuudaa isa akka isin waa na gaafattaniif isin erge sanaan akkana jedha; ‘Loltoonni Fara’oon kanneen isin gargaaruuf dhufan sun gara biyya isaanii, gara Gibxitti ni deebi’u. **8** Ergasii Baabilonni deebi’anii magaalaa kana ni dha’u; ni

qabatu; ni gubus.’” **9** “Waaqayyoo akkana jedha: ‘Baabilonni dhugumaan nu dhiisanii deemu’ jettanii yaaduudhaan of hin gowwoomsinaa; isaan hin deemaniitii! **10** Utuu isin loltoota Baabilonotaa kanneen isin lolaa jiran kana hunda mo’attanii warri madaa’an qofti dunkaana isaanii keessatti hafanii iyyuu isaan gad ba’anii magaalaa kana ni gubu.” **11** Erga loltoonni Baabilonotaa sababii waraana Fara’oonniif jedhanii Yerusaaaleem dhiisanii ba’anii as, **12** Ermiyaas saba achi jiraatu keessaa qooda qabeenyaa kan isa ga’u argachuuf jedhee Yerusaaaleemii ka’ee biyya Beniyaam dhaqe. **13** Garuu yeroo inni karra Beniyaam bira ga’etti Yiriyaan ilmi Shelemiyaa, ilmi Hanaaniyaa itti gaafatamaan eegumsaa sun, “Ati gara Baabilonotaatti sokkaa jirta!” jedhee Ermiyaas raajicha qabee hidhe. **14** Ermiyaas immoo, “Kun dhugaa mitil Ani gara Baabilonotaatti sokkuutti hin jiru” jedhe. Yiriyaan garuu isa dhaga’uu dide; qooda kanaa Ermiyaasin qabee qondaaltotatti dhi’eesse. **15** Isaanis Ermiyaasitti aaranii isa tuman; mana Yoonaaatan barreessaa sanaa kan mana hidhaa godhatan sana keessatti isa hidhan. **16** Ermiyaas kutaa mana boollaa keessa buufame; achis yeroo dheeraa ture. **17** Ergasii Zedeqiya Mootichi nama itti ergee gara masaraa ofii isaatti isa fichisiise. Achittis kophaatti baasee, “Dubbiin Waaqayyoo biraa dhufe tokko iyyuu jiraa?” jedhee isa gaafate. Ermiyaas, “Eeyyee; ati dabarfamtee mootii Baabiloniitti ni kennamta” jedhee deebise. **18** Ergasii Ermiyaas, Zedeqiyaas mootichaan akkana jedhe; “Ani sitti yookaan qondaaltota keetti yookaan saba kanatti balleessaa maalii hojjennaan isin mana hidhaa keessa na buufan? **19** Raajjoni kee warri, ‘Mootiin Baabilon si’i yookaan biyya kana hin lollu’ jedhanii raajii siif dubbatan sun eessa jiru? **20** Amma garuu goftaa koo yaa mootichaa, maaloo na dhaga’i. Ani iyyata koo fuula kee duratti nan dhi’eeffadhaatii, mana Yoonaaatan barreessaa sanaatti deebiftee na hin ergin; yoo ati na ergite ani achumatti du’aatii.” **21** Kana irratti Zedeqiya Mootichi akka Ermiyaas oobdii eegumsaa keessa kaa’amuu fi akka isaan hamma buddeenni magaalaa sanaa dhumutti guyyaa guyyaatti buudeena tokko tokko warra buudeena tolchan irraa fuudhanii isaf kennan ajaje. Akkasii Ermiyaas oobdii eegumsaa keessa ture.

38 Shefaaxiyaa ilmi Mataan, Gedaaliyaas ilmi Phaashihuur, Yuukaal ilmi Shelemiyaatii fi Phaashihuur ilmi Malkiyaa waan Ermiyaas akkana jedhee saba hundatti hime dhaga’an; **2** “Waaqayyoo akkana jedha: ‘Namni magaalaa kana keessatti hafu kam iyyuu goraadeen, beelaan yookaan dha’ichaan ni du’a; namni gara Baabilonotaatti baqatu kam iyyuu garuu ni jiraata. Inni lubbuu isaatiin ni ba’a; ni jiraatas.’” **3** Waaqayyoo akkana jedha: ‘Magaalaan kun dhugumaan dabarfamtee harka waraana mootii Baabilonitti ni kennamti; innis ishee qabata.’” **4** Kana irratti qondaaltonni sun mootichaan akkana jedhan; “Namichi kun ajjeefamuu qaba. Inni waan isaanitti dubbatuun loltoota magaalaa kana keessatti hafanii fi namoota hunda onnee dhabsiisa. Namichi kun saba kanaaf badiisa malee waan gaarii hin hawwu.” **5** Zedeqiya Mootichi immoo, “Inni harkuma keessan keessa jira; mootiin isiniin mormee homaa gochuu hin danda’u” jedhee deebise. **6** Kanaafuu isaan Ermiyaasin fuudhanii boolla bishaanii kan Malkiyaa ilma mootichaa keessa buusan; boolli bishaanii sunis oobdii eegumsaa keessa ture. Isaan funyoodhaan Ermiyaasin boolla sana keessa buusan; boolli sun dhoqqee malee bishaan hin qabu ture; Ermiyaas dhoqqee keessa dhiidhme. **7** Garuu Ebeed-Melek qondaalli Itoophiyaa kan masaraa mootii keessa ture sun akka isaan Ermiyaasin boolla bishaanii keessa buusan dhaga’e. Utuma mootichi Karra Beniyaam bira taa’ee jiruus, **8** Ebeed-Melek masaraadhaa ba’ee dhaqee akkana isaan

jedhe; **9** “Yaa gooftaa koo mooticha, jarri kun waan Ermiyaas rajajicha godhan hundaan waan hamaa hojjetaniiru. Isaan akka inni beelaan du’uuf yeroo buddeenni tokko iyyuu magaalaa keessa hin jirretti boolla bishaanii keessa isa buusan.” **10** Mootichis ergasii Ebeed-Melek namicha Itoophiyaa sanaan, “Nama soddoma asii fudhathuu dhaqiitii utuu inni hin du’u Ermiyaas rajajicha boolla bishaanii keessaa baasi” jedhee ajaje. **11** Kanaafuu Ebeed-Melek namoota sana fudhatee gara kutaa mankuusaa masaraa mootichaa keessaatiin jala jiru sanaa dhaqe. Innis darsaa fi wayyaa moofaa achii fudhatee funyoon gara boolla bishaaniitti Ermiyaasiif gad buuse. **12** Ebeed-Melek namichi Itoophiyaa sunis Ermiyaasiin, “Akka funyoon si hin luqqisneef darsaa fi wayyaa moofaa bobaa kee jala kaa’adhu” jedhe. Ermiyaasis akkasuma godhe; **13** isaanis funyoo sanaan ol harkisanii boolla bishaanii keessaa isa baasan. Ermiyaasis oobdii eegumsaa keessa ture. **14** Zedeqiyaa Mootichi Ermiyaasitti nama ergee gara balbala sadaffaa mana qulqullummaa Waaqayyootti isa fichisiise. Mootichis Ermiyaasiin, “Ani waa sin gaafadha; ati waan tokko illee na hin dhoksin” jedhe. **15** Ermiyaasis Zedeqiyaadhaan, “Yoo ani deebii siif kenne, ati na hin ajjeeftuu? Yoo ani si gorse iyyuu ati na hin dhageessu” jedhe. **16** Zedeqiyaa Mootichi garuu, “Dhugaa Waaqayyoo jiraataa isa jireenya nuu kenne sanaa ani si hin ajjeesu; warra lubbuu kee balleessuu barbaadanittis dabarsee si hin kennu” jedhee kakuu kana dhoksaatti Ermiyaasiif kakate. **17** Kana irratti Ermiyaas deebisee Zedeqiyaadhaan akkana jedhe; “Waaqayyoo Waaqni, inni Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: ‘Yoo ati qondaaltota mootii Baabilonitti harka kennatte lubbuun kee du’a ni oolfamti; magaalaa kunis hin gubamtu; atii fi maatiin kee ni jiraattu. **18** Garuu yoo ati qondaaltota mootii Baabilonitti harka kennachuu baatte magaalaa kun dabarfamee Baabilonotatti ni kennamti; isaanis ishee gubu; ati mataan kee iyyuu isaan jalaa hin baatu.’” **19** Zedeqiyaa Mootichi Ermiyaasiin, “Ani Yihuudoota Baabilonotatti galan nan sodaadha; Baabilononni dabarsanii isaanitti na kennanii isaan immoo natti taphatuutii” jedhe. **20** Ermiyaasis akkana jedhee deebise; “Isaan dabarsanii si hin kennan; ati waan ani sitti himu gochuudhaan Waaqayyoo ajajami. Yoos ati milkooftee lubbuun kees du’a oolfamti. **21** Garuu yoo ati harka kennachuu didde, Waaqayyoo waan kana naa ibseera: **22** Dubartoonni mana mootii Yihuudaa keessatti hafan hundi gara qondaaltota mootii Baabilonitti geffamu. Dubartoonni sunis akkana jedhu: ‘“Michoonni kee kanneen ati amanatte sun, si gowwoomsanii; si mo’atan. Miilli kee dhoqqee keessa lixe; michoonni kees si dhiisanii deeman.’” **23** “Niittonni keetii fi ijoolleen kee hundi Baabilonotatti geffamu. Ati mataan kee iyyuu mootii Baabiloniin qabamta malee isaan harkaa hin baatu; magaalaa kunis ni gubamti.”” **24** Zedeqiyaa Ermiyaasiin akkana jedhe; “Dubbi nu amma dubbanne kana namni tokko iyyuu hin beekin; yoo kanaa achii ati ni duutaa. **25** Yoo qondaaltonni akka ani si wajjin haasa’e dhaga’anii si bira dhufanii, ‘Waan ati mootiidhaan jettee fi waan mootiin siin jedhe nutti himi; nu hin dhoksin; yoo kanaa achii nu si ajjeefnaa’ siin jedhan, **26** ‘Ani akka inni gara mana Yoonataaniitti deebisee na ergee anis achitti hin duuneef mooticha kadhachaa ture’ jedhiin.” **27** Ergasii qondaaltonni hundi dhufanii Ermiyaasiin gaafatan; innis waan mootichi akka inni dubbatu isa ajaje hunda isaanitti hime. Sababii namni waan inni mooticha wajjin dubbate dhaga’e tokko iyyuu hin turiniif, jarri waan kana caalaa homaa isatti hin dubbanne. **28** Ermiyaasis hamma gaafa Yerusaaalem qabamteetti oobdii eegumsaa sana keessa ture.

39 Akki Yerusaaalem itti fudhatamte kana ture: Bara Zedeqiyaa Mooticha Yihuudaa keessa ji’a kurnaffaa waggaa saglaffaatti, Nebukadnezar mootichi Baabilon loltoota isaa hunda wajjin duulee Yerusaaalemin marse. **2** Bara Zedeqiyaa keessa bultii saglaffaa ji’a afuraffaa waggaa kudha tokkoffaatti, dallaan magaalaa sana ni cabsame. **3** Ergasii qondaaltonni mootii Baabilon hundi dhufanii Karra Giddu Galeessa dura tataa’an; isaanis Nergaal-Sharezer namicha Samgaar, Nebo-Sarsekiim ajajaa hangafa, Nergaal-Sharezer shuumii hangafaa fi qondaaltota mootii Baabilon hundaa dha. **4** Zedeqiyaa Mooticha Yihuudaatii fi loltoonni hundi yommuu gara arganitti ni baqatan; isaanis halkaniin karaa biqiltuu mootichaatiin magaalaa keessaa ba’anii karra dallaa lamaan gidduutiin gara Arabbaatti qajeelan. **5** Loltoonni Baabilonotaa garuu isaan ari’anii dirree Yerikoo irratti Zedeqiyaa in qaqqaban. Isaanis isa qabanii Riiblaa Hamaati keessatti gara Nebukadnezar mooticha Baabilonitti geessan; mootichis achitti isatti mure. **6** Mootiin Baabilonis achuma Riiblaatti ijuma isaa duratti ilmaan Zedeqiyaa gorra’ee namoota Yihuudaa bebeekamoo hundas ajjeese. **7** Innis ergasii Zedeqiyaa keessaa ija isaa baasee Baabilonitti isa geessuuf fonca naasiitii isa hidhe. **8** Baabilononnis masaraa mootiitii fi manneen sabaatii ibidda qabsiisanii dallaa Yerusaaalem diigan. **9** Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa, namoota magaalaa keessatti hafan, namoota isatti harka kennatanii fi namoota kaan wajjin booji’ee Baabilonitti geesse. **10** Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa sun garuu hiyyeeyyii homaa hin qabne tokko tokko biyya Yihuudaatti hambise; innis yeroo sanatti iddoo dhaabaa wayiniitii fi lafa qotiisaa kenneef. **11** Nebukadnezar mootichi Baabilon akkana jedhee karaa Nebuzaradaan ajajaa eegumsaa sanaatiin waa’ee Ermiyaas ajaja kenne: **12** “Isa fuudhiitii akka gaarii kunuunsi; waan inni barbaadu kan iyyuu godhiif malee isa hin miidhin.” **13** Kanaafuu Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa sun Nebuushazbaan shuumiin hangafti, Nergaal-Sharezer shuumiin ol aanaan, akkasumas qondaaltonni mootii Baabilon kaan hundi **14** ergamanii oobdii eegumsaa keessaa Ermiyaasiin baasisan. Isaanis akka Gedaaliyaas ilmi Shaafaan, ilmi Ahiqaan mana isaatii isa geessuuf ilmaanaa itti kennan. Ermiyaasis akkasiiin saba ofii isaa keessa jiraate. **15** Utuma Ermiyaas oobdii eegumsaa keessatti hidhamee jiruu dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara isaa dhufe: **16** “Dhaqiitii Ebeed-Melek namicha Itoophiyaa sanaan akkana jedhi; ‘Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: Ani dubbii koo waan tolaadhaaf utuu hin ta’in waan hamaadhaaf magaalaa kana irratti fiixaan nan baasa. Yeroo sanatti wanni kun ijuma kee duratti fiixaan ba’a. **17** Ani garuu gaafas sin oolcha, jedha Waaqayyoo; ati dabarfamtee warra sodaattu sanatti hin kennamtu. **18** Ani sin baasa; ati waan na amanattuuf lubbuu keetiin baata malee goraaddeedhaan hin duutu, jedha Waaqayyoo.’”

40 Erga Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa sun Raamaatti gad isa dhiisee booddee dubbiin kun Waaqayyoo biraa gara Ermiyaas dhufe. Ajajaan sun isaa booji’amtota Yerusaaaleemii fi Yihuudaadhaa booji’amanii gara Baabilonitti geeffamaa turan hunda gidduutti foncaan hidhamee jiru Ermiyaasiin arge. **2** Ajajaan eegumsaa sunis yommuu Ermiyaasiin argetti akkana jedheen: “Waaqayyoo Waaqni kee badiisa kana iddoo kanatti labseera. **3** Waaqayyoo amma iyyuu waan kana fideera; inni akkuma dubbate sana godheera. Sababii isin Waaqayyotti cubbuu hojjetanii fi isaaf hin ajajamiif wanni kun hundi ta’e. **4** Ani garuu har’a fonca harka keetii sirraa hiikeera. Ati yoo na wajjin Baabilon dhaquu feete kottu; anis sin kunuunsaa; yoo fedhuu baatte garuu hin dhufin. Kunoo biyyattiin guutumaan

guutuutti fuula kee dura jirti; iddoo jaallatte dhaqi.” 5 Ta’us utuu Ermiyaas of irra hin deebi’in Nebuzaradaan itti dabalee, “Gara Gedaaliyaas ilma Shaafaan ilma Ahiiqaam isa mootichi Baabilon magaalawwan Yihuudaa irratti muude sanaa deebi’iitii isa wajjin saba keessa jiraadhu, yookaan iddoo jaallatte kam iyyuu dhaqi” jedheen. Akkasiin ajajaan eegumsaa sun galaa fi kennaa kenneefii gad isa dhiise. 6 Kanaafuu Ermiyaas gara Gedaaliyaas ilma Ahiiqaam kan Miisphaa jiraatu sanaa dhaqee isa wajjin saba biyya sanatti hafe gidduu jiraate. 7 Ajajjoonni loltootaa hundi fi namoonni isaanii kanneen hamma yeroo sanaatti ala turan yeroo akka mootichi Baabilon Gedaaliyaas ilma Ahiiqaam sana bulchaa kutaa biyyaa godhee muudee fi akka inni dhiraara dubartii fi ijoollee hiyyeeyyii kanneen booji’amanii gara Baabilonitti hin geffamin irratti itti gaafatama kenneef dhaga’anitti, 8 Gedaaliyaas bira gara Miisphaa dhufan. Isaanis Ishmaa’eel ilma Naataaniyaa, Yoohaanaanii fi Yoonaatan ilmaan Qaareyaa, Serayyaa ilma Tanhumeeti, ilmaan Eefayi namicha Netooof sanaatii fi Zezaaniyaa ilma namicha Ma’akaat, akkasumas namoota isaanii turan. 9 Gedaaliyaas ilmi Shaafaan, ilmi Ahiiqaam akkana jedhee isaanii fi namoota isaaniiitiif kakate; “Baabilonota tajaajiluu hin sodaatinnaa; biyyatti keessa qubadhaatii mooticha Baabilon tajaajila; waan gaariitu isinii ta’aatii. 10 Ani mataan koo fuula Baabilonota gara keenya dhufanii duratti iddoo keessan bu’uuf Miisphaa keessa nan tura; isin garuu wayinii, ija bonaatii fi zayitii walitti qabaatii gombisaatii naqadhaa; magaalawwan qabattan keessas jiraadhaa.” 11 Yihuudoonni Mo’aab, Amoon, Edoomii fi biyyoota biraa hunda keessa jiraatan hundi yommuu akka mootiin Baabilon Yihuudaa keessatti hambaa hambisee fi akka inni Gedaaliyaas ilma Shaafaan ilma Ahiiqaam bulchaa godhee isaan irratti muude dhaga’anitti, 12 hundi isaanii biyyoota itti bittinnaa’an hunda keessaa ba’anii Yihuudaatii deebi’anii Miisphaatii Gedaaliyaas bira dhufan. Isaanis wayinii fi ija bonaa baay’ee walitti qabatan. 13 Yeroo kanatti Yoohaanaan ilmi Qaareyaatii fi ajajjoonni loltoota ala turanii hundi Gedaaliyaas bira Miisphaa dhaqanii, 14 akkana jedhaniif; “Ati akka mootiin Amoonota Ba’aaliis jedhamu sun si ajjeesuuf jedhee, Ishmaa’eel ilma Naataaniyaa erge hin beektuu?” Gedaaliyaas ilmi Ahiiqaam garuu isaan hin amanne. 15 Kana irratti Yoohaanaan ilmi Qaareyaa Miisphaa keessatti Gedaaliyaasin kophaatti baasee akkana jedheen; “Akka ani dhaqee Ishmaa’eel ilma Naataaniyaa sana ajjeesu naa eeyyami; namni tokko iyyuu waan kana hin beeku. Inni maalif si ajjeesee akka Yihuudoonni naannoo keetti walitti qabaman hundi bittinneffamanii hambaan Yihuudaa barbadaa’u godha?” 16 Gedaaliyaas ilmi Ahiiqaam garuu, Yoohaanaan ilma Qaareyaatii, “Ati waan akkasii hin hojjetin! Wannii ati waa’ee Ishmaa’eel dubbattu kun dhugaa mitii” jedhe.

41 Ji’a torbaffaa keessa Ishmaa’eel ilmi Naataaniyaa, ilma Eliishaamaa kan sanyii moototaa irraa dhalatee fi ajajjoota loltoota mootichaa keessaa tokko ture sun namoota kudhan wajjin Gedaaliyaas ilma Ahiiqaam bira Miisphaa dhufe. Achittis utama wajjin waa nyaatanuu 2 Ishmaa’eel ilmi Naataaniyaatii fi namoonni kurnan isa wajjin turan sun ka’anii goraadeedhaan Gedaaliyaas ilma Ahiiqaam, ilma Shaafaan isa mootiin Baabilon bulchaa kutaa biyyaa godhee muude sana rukutani ajjeesan. 3 Ishmaa’eel akkasumas Yihuudoota Gedaaliyaas wajjin Miisphaa turan hundaa fi loltoota Baabilonotaa kanneen achi turan illee ni fixe. 4 Gedaaliyaas ajjeefamee guyyaa itti aanutti utuu namni tokko iyyuu hin beekin, 5 namoonni areeda isaanii haaddatanii, wayyaa isaanii tatarsaasaniif, of cicciran Sadeetanni maalif kanneen midhaaniitii fi ixaana qabatani Sheekemii,

Shiiloo fi Samaariyaadhaa gara mana Waaqayyoo dhufan. 6 Ishmaa’eel ilmi Naataaniyaas jara simachuuf Miisphaadhaa boo’aa gad ba’e. Yommuu isaan argettis “Gara Gedaaliyaas ilma Ahiiqaam kottaa” jedheen. 7 Yeroo isaan magaalaa sana seenanitti immoo Ishmaa’eel ilmi Naataaniyaatii fi namoonni isa wajjin turan jara sana gorrora’anii boolla bishaaniitii gad darbatan. 8 Namoonni utuu hin ajjeefamin hafan kudhan garuu Ishmaa’eeiin, “Nu hin ajjeesin! Nu qamadii fi garbuu, zayitii fi damma lafa qotiisaa keessa dhokfanne qabnaatii” jedhan. Kanaafuu inni gad isaan dhiise; warra kana wajjinis isaan hin ajjeefne. 9 Boollii bishaanii Ishmaa’eel reeffa namoota Gedaaliyaas wajjin ajjeefaman sanaa hunda itti naqe sun boolla bishaanii Aasaan Mootichi ittiin Ba’ishaan mooticha Israa’el of irraa dhowwuuf hojjetate ture. Ishmaa’eel ilmi Naataaniyaa boolla bishaanii sana reeffa namaatiin guute. 10 Ishmaa’eel namoota Miisphaa keessaa hafan hunda intallan mootichaatii fi warra achitti hafan kanneen Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa sun Gedaaliyaas ilma Ahiiqaam isaan irratti shuumee ture hunda booji’ee. Ishmaa’eel ilmi Naataaniyaas isaan fudhatee gara Amoonotaatti ce’uuf ka’ee qajjee. 11 Yoohaanaan ilmi Qaareyaatii fi ajajjoonni waraanaa kanneen isa wajjin turan hundi yeroo waa’ee yakka Ishmaa’eel ilmi Naataaniyaa hojjetete hundaa dhaga’anitti 12 namoota isaanii hunda fudhatanii Ishmaa’eel ilma Naataaniyaa loluu dhaqan. Isaanis haroo Gibe’oon guddicha biratti isa qaqqaban. 13 Namoonni Ishmaa’eel wajjin turan hundi yommuu Yoohaanaan ilma Qaareyaatii fi ajajjoota loltootaa kanneen isa wajjin turan arganitti ni gammadan. 14 Namoonni Ishmaa’eel Miisphaadhaa booji’ee ture hundis isa biraa deebi’anii gara Yoohaanaan ilma Qaareyaa dhaqan. 15 Garuu Ishmaa’eel ilmi Naataaniyaatii fi namoota isaa keessaa saddeetti Yoohaanaan jalaa miliqanii gara Amoonotaatti baqatan. 16 Yoohaanaan ilmi Qaareyaatii fi ajajjoonni loltoota warri isa wajjin turan hundi namoota Miisphaa warra Ishmaa’eel ilmi Naataaniyaa erga Gedaaliyaas ilma Ahiiqaam ajjeesee booddee booji’ee kaan hunda fuudhanii deeman; isaanis loltoota, dubartoota, ijoollee fi qondaalotaa mana murtii kanneen Yoohaanaan Gibe’oonii deebisee fidee dha. 17 Isaanis achii ka’anii gara Gibxitti qajeeludhaan Beetlihem biratti Geeroti Kimhaam keessa boqotan; 18 kunis Baabilonota jalaa miliquuf ture. Isaan sababii Ishmaa’eel ilmi Naataaniyaa sun Gedaaliyaas ilma Ahiiqaam isa mootiin Baabilon biyyattii irratti bulchaa godhee shuumee sana ajjeeseef jara sodaatan.

42 Ergasii ajajjoonni waraanaa hundi Yoohaanaan ilma Qaareyaatii fi Zezaaniyaa ilma Hoosha’iyaa dabalatee, namni hundi, xinnaa guddaan dhufanii 2 Ermiyaas raajichaan akkana jedhan; “Maaloo kadhaa keenya dhaga’iitii hambaa kana hundaaf Waaqayyoo Waaqa kee kadhaddhu. Nu dur baay’ee turre; amma garuu akkuma ati argitu kana nu nama muraasa qofattu hafe. 3 Akka Waaqayyoo Waaqni kee gara nu dhaquu qabnuu fi waan nu gochuu qabnu nutti himuuf nuu kadhaddhu.” 4 Ermiyaas raajichis, “Ani isin dhaga’eera; akkuma isin na gaafattan sana ani dhugumaan Waaqayyoo Waaqa keessan nan kadhaddha. Waan Waaqayyoo dubbatu hundas isinitti nan hima; waan tokko illees isin hin dhoksu” jedhee deebise. 5 Jarris Ermiyaasiin akkana jedhan; “Yoo nu akkuma Waaqayyoo Waaqni kee akka ati nutti himtuuf si erge sana gochuu baanne Waaqayyoo mataan isaa dhuga baatuu dhugaatii fi amanamaa nutti haa ta’u. 6 Akka yeroo nu dubbii Waaqayyoo Waaqa keenyaatiif ajajamnutti wannii hundi nutti toluuf yoo wannii sun jaallatamaa yookaan jibbamaa ta’e illee nu dubbii Waaqayyoo Waaqa keenyaa kan itti si erganne sanaatiif ni ajajamna.” 7 Dubbiin Waaqayyoo guyyaa kudhan

booddee gara Ermiyaas dhufe. **8** Kanaafuu inni Yoohaanaan ilma Qaareyaatii fi ajajjoota waraanaa kanneen isa wajjin turan hunda, akkasumas nama xinnaa guddaa hunda walitti waame. **9** Innis akkana isaanii jedhe; “Waaqayyo Waaqni Israa’el inni isin akka ani iyyata keessan itti isinii dhi’eessuuf itti na ergitan sun akkana jedha: **10** ‘Yoo biyya kana keessa turban, ani isinan ijaara malee isin hin diigu; ani isinan dhaaba malee isin hin buqqisu; ani badiisa isinitti fide sanaaf gaabbeeraatii. **11** Mootii Baabilon isa amma sodaattan kana hin sodaatinaa. Ani isin baraaree harka isaatii isin baasuuf isin wajjin jiraatii. Isa hin sodaatinaa, jedha Waaqayyo. **12** Ani akka inni garaa isina laafee biyya keessaniiti isin deebisuuf garaa isiniif nan laafa.’ **13** ‘Garuu yoo isin, ‘Nu biyya kana keessa hin turru’ jettanii akkasiin Waaqayyo Waaqa keessaniif ajajamuu diddan, **14** amma illee yoo isin, ‘Hin ta’u, nu biyya Gibxi keessa iddoo itti waraana hin argine yookaan malakata hin dhageenye yookaan iddoo itti hin beelofne sana dhaqnee achi jiraanna’ jettan, **15** egaa yaa hambaa Yihuudaa, dubbii Waaqayyoo dhaga’aa. Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: ‘Yoo isin biyya Gibxitti galuu barbaaddanii achi jiraachuu dhaqan, **16** goraadeen isin sodaattan sun achumatti isin argata; beelli isin sodaattanis hamma Gibxitti isin faana bu’a; isinis achitti dhumtu. **17** Dhugumaan warri biyya Gibxitti galanii achi qubachuu barbaadan hundi goraadeen, beelaa fi dha’ichaan dhumu; isaan keessaa namni badiisa ani isaanitti fidu jalaa ba’u yookaan miliqu tokko iyyuu hin jiru.’ **18** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: ‘Akkuma aariin koo fi dheekkamsi koo warra Yersaaleem keessa jiraatan irratti dhangala’e sana, yoo isin biyya Gibxitti galan dheekkamsi koo isin irratti ni dhangala’a. Isinis waan abaarsaa, waan sodaa, waan yakkaatii fi waan fafaa ni taatu; iddoo kana illee gonkumaa deebitanii hin argitan.’ **19** ‘Yaa hambaa Yihuudaa Waaqayyo, ‘Biyya Gibxi hin dhaqinaa’ isiniin jedheera. Waan kana qalbeeffadhaa: Ani har’a isin akeekkachiisaatii; **20** Isin gaafa ‘Waaqayyo Waaqa keenya nuu kadhachu; waan inni dubbate hundas nutti himi; nus ni ajajamnaaf’ jettanii gara Waaqayyo Waaqa keessaniin na ergitan sana balleessaa guddaa hojjetan. **21** Ani har’a isinitti himeera; isin garuu waan inni akka ani isinitti himuuf na erge sana hundaan Waaqayyo Waaqa keessaniif hin ajajanne. **22** Kanaafuu isin amma waan kana qalbeeffadhaa: Isin iddoo jiraachuu dhaquu feetan sana keessatti goraadeen, beelaa fi dha’ichaan ni dhumtu.”

43 Erga Ermiyaas dubbii Waaqayyo Waaqa isaanii kan Waaqayyo akka inni nama hundatti himuuf isa erge sana dubbatee fixee booddee, **2** Azaariyaa ilmi Hoosha’iyaa, Yoohaanaan ilmi Qaareyaatii fi namoonni of tuulan hundi Ermiyaasiin akkana jedhan; “Ati ni sobdal Waaqayyo Waaqni keenya akka ati, ‘Isin achi jiraachuuft jettanii biyya Gibxi dhaquu hin qabdan’ jettuuf si hin ergine. **3** Baaruk ilmi Neeriyaa garuu akka ati akka isaan nu fixaniif yookaan booji’anii Baabilonitti nu geessaniif dabarsitee harka Baabilonotaatti nu kennituuf si kakaasaa jira.” **4** Kanaafuu Yoohaanaan ilmi Qaareyaatii fi ajajoonni waraanaa hundii fi sabni hundi ajaja Waaqayyo akka isaan biyya Yihuudaa turaniif kenneef sana didan. **5** Qooda kanaa Yoohaanaan ilmi Qaareyaatii fi ajajoonni waraanaa hundi hambaa Yihuudaa kanneen biyyoota itti bibittinneeffaman hunda keessaa deebi’anii biyya Yihuudaa keessa jiraachuu dhufan hunda fudhatanii deeman. **6** Akkasumas dhiiraa dubartii, ijoollee fi intallan mootii kanneen Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa sun Gedaaliiyaas ilma Ahiiqaam, ilma Shaafaan, Ermiyaas raajichaa fi Baaruk ilma Neeriyaa biratti dhiise sana hunda

fudhatanii deeman. **7** Isaanis akkasiin Waaqayyoo ajajamuu diduudhaan biyya Gibxitti galanii hamma Tahiphaanhees keessa lixan. **8** Tahiphaanheesittis dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Ermiyaas dhufe: **9** “Dhagaa gurguddaa guuriitti balbala masaraa Fara’oon kan Tahiphaanhees jiru sanaa biratti utuma Yihuudoonni ilaalanuu afaa suphee keessatti awwaali. **10** Ergasii akkana isaanii jedhi; ‘Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: Ani tajaajilaa koo Nebukadnezar mooticha Baabilonitti nama ergee nan waama; teessoo isaa illee dhagaa asitti awwaale kana irra nan dhaaba; innis dhukaana mootummaa ofii isaa is irratti ni diriirfata. **11** Inni dhufee Gibxin ni lola; warra du’aaf ramadamanitti du’a, warra boojiuf ramadamanitti boojiu, warra goraadeef ramadamanitti goraadee ni fida. **12** Inni manneen waaqeffannaa waaqota Gibxitti ibidda qabsiisa; manneen waaqeffannaa isaanii gubee waaqota isaanii tolfamoo illee booji’a. Akkuma Tikeen tokko wayyaa marxiifattu sana innis biyya Gibxi marxiifatee nagumaanis achii deema. **13** Inni achuma galma waaqeffannaa aduu biyya Gibxi keessatti utuboota waaqeffannaa caccabsee galma waaqeffannaa waaqota Gibxii illee ni guba.”

44 Dubbiin waa’ee Yihuudoota biyya Gibxi keessa jechuunis Migdool, Tahiphaanhees, Memfiisii fi Phaxroos keessa jiraatan hundaa dubbatu kun akkana jedhee gara Ermiyaas dhufe; **2** “Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: Isin badiisa guddaa ani Yersaaleemii fi magaalawwan Yihuudaa hundatti fide sana argitaniirtu. Kunoo, isaan har’a onaniiru; namni tokko iyyuu isaan keessa hin jiraatu; **3** kunis sababii hammina isaan hojjetaniitiif ta’e. Isaan ixaana aarsuu fi waaqota isaan yookaan isin yookaan abbootiin keessan hin beekin biraa waaqeffachuudhaan dheekkamsaaf na kakaasan. **4** Anis, ‘Waan jibbisiisaa ani hin jaallanne kana hin hojjetinaal’ jedhee tajaajiltoota koo raajota ammumaa amma isaanitti erge. **5** Isaan garuu hin dhaggeeffanne yookaan gurra hin kennineef; isaan hammina isaanii irraa hin deebine yookaan waaqota biraatiif ixaana aarsuu hin dhiifne. **6** Kanaafuu dheekkamsi koo sodaachisaan sun dhangala’ee magaalawwan Yihuudaatii fi daandiiwwan Yersaaleem irratti bobaa’e; isaanis akkuma har’a ta’ee jiru kana ni barbadaa’an; ni onanis. **7** “Ammas Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: Isin maaliif dhiiraa fi dubartii, ijoollee fi daa’imman Yihuudaa irraa kuttanii badiisa guddaa akkanaa ofitti fiduudhaan hambaa malee of hambiftu? **8** Isin maaliif biyya Gibxi, lafa keessa jiraachuuft dhufatanii waaqota biraatiif ixaana aarsuudhaan waanuma harki keessan hojjeteeen dheekkamsaaf na kakaafu? Isin ofuma balleessitanii saboota lafa irraa hunda gidduutti waan abaarsaatii fi waan fafaa of gootu. **9** Isin hammina abbootiin keessan, mootonni Yihuudaatii fi niitonni isaanii hojjetan, akkasumas hammina isinii fi niitonni keessan biyya Yihuudaatii fi daandiiwwan Yersaaleem irratti hojjettan sana ni irraanfattanii? **10** Isaan hamma har’aatti gad of hin qabne yookaan na hin sodaanne yookaan seera kootii fi qajeelfama koo kan ani fuula keessanii fi fuula abbootii keessanii dura kaa’e sana duukaa hin buune. **11** “Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: Ani badiisa isinitti fidu fi Yihuudaa hunda balleessuuf kutadheera. **12** Ani hambaa Yihuudaa kanneen biyya Gibxi dhaqanii achi jiraachuu murteeffatan nan balleessa. Isaan hundi Gibxitti dhumu; isaan goraadeedhaan kukkufu yookaan beelaan dhumu. Xinnaa guddaan isaanii goraadeedhaan yookaan beelaan du’a. Isaan waan abaarsaatii fi waan sodaa, waan yakkaatii fi waan fafaa ta’u. **13** Ani akkuma Yersaaleemin adabe sana warra Gibxi keessa jiraatan illee goraadeedhaan, beelaa

fi dha'ichaan nan adaba. **14** Hambaa Yihuudaa kanneen biyya Gibxi keessa jiraachuu dhaqan keessaa namni miliqu yookaan biyya Yihuudaa kan achi jiraachuuf hawwan sanatti deebi' u tokko iyyuu hin jiru; baqattoota tokko tokko malee isaan hin deebi'aniiti." **15** Ergasiis namoonni akka niittonni isaanii waqota biraatiif ixaana aarsan beekan hundii fi dubartoonni achi turan, walumatti waldaan guddaan tokkoo fi namoonni biyya Gibxi keessa Phaxroos jiraatan hundi Ermiyaasiin akkana jedhan; **16** "Nu dubbii ati maqaa Waaqayyootiin nutti dubbatte sana hin dhageenyu! **17** Nu waan ni hojjenna jenne hunda dhugumaan ni hojjenna: Akkuma nuu fi abbootiin keenya, mootonni keenyaa fi qondaaltonni keenya magaalawwan Yihuudaatii fi daandiiwwan Yerusaalem irratti goone sana nu Mootittii Samiitiif ixaana ni aarsina; dhibaayyuu ni dhibaafanna. Nu yeroo sanatti nyaata akka malee baay'ee qabna turre; haala tolaa keessa jiraanne malee hin miidhanna. **18** Erga Mootittii Samiitiif ixaana aarsuu fi dhibaayyuu dhibaafachuu dhiifne garuu nu goraadee fi beelaan dhuma jirra malee homaa hin arganne." **19** Dubartoonnis kana irratti, "Yeroo nu Mootittii Samiitiif ixaana aarsinee dhibaayyuu illee dhibaafanneef sana akka nu fakki isheetiin keekii tolchiinee dhibaayyuu dhibaafannuuf dhirsoonni keenya ni beeku mitii?" jedhan. **20** Ermiyaas uummata deebii isaaf kenmaa ture dhiiraa dubartii hundaan akkana jedhe; **21** "Waaqayyoo waa'ee ixaana isinii fi abbootiin keessan, mootonni keessanii fi qondaaltonni keessan, sabni biyyattis magaalawwan Yihuudaatii fi daandiiwwan Yerusaalem keessatti aarsitan sanaa yaadatee garaatti hin qabannee? **22** Yeroo Waaqayyoo hojii keessan hamaa fi waan jibbisiisaa isin hojjetan sana argee obsuu dadhabetti biyyi keessan akkuma amma jirtu kana waan abaarsaatiif fi ona duwwaa namni keessa hin jiraanne ta'ee hafe. **23** Sababii isin ixaana aarsitanii Waaqayyotti cubbuu hojjetanii fi isaaf ajajamuu diddaniif yookaan seera isaa yookaan labsii isaa yookaan qajeelfama isaa illee duukaa bu'uu diddaniif balaan kun akkuma isin amma argitan kana isinitti dhufe." **24** Ermiyaasis saba hundaa fi dubartoota hundaan akkana jedhe; "Isin sabni Yihuudaa warri biyya Gibxi keessa jiraattan hundi dubbii Waaqayyoo dhaga'aa. **25** Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: Isinii fi niittonni keessan waan, 'Nu dhugumaan wareega waaqittii samiitiif ixaana aarsuu fi dhibaayyuu illee dhibaafachuu wareegne sana ni guunna' jettanitti waadaa galan sana hojjiidhan argisiifaniirtu. "Egaa ittuma fufaati waan waadaa galan sana raawwadhaa! Wareega keessanis guutadhaa! **26** Isin Yihuudoonni biyya Gibxi keessa jiraattan hundi garuu dubbii Waaqayyoo dhaga'aa: Waaqayyoo akkana jedha; 'Akka namni Yihuudaadhaa dhufee biyya Gibxi keessa eessa iyyuu jiraatu tokko iyyuu lammata maqaa koo hin dhoofne yookaan, 'Dhugaa Waaqayyoo Goofticha jiraataa' jedhee hin kakanneen ani maqaa koo guddaadhaan nan kacadha. **27** Ani waan hamaaf isaan ilaalaan jira malee waan tolaaf isaan ilaalaa hin jiruutii; Yihuudoonni biyya Gibxi keessa jiraatan hamma hundi isaanii barbadeeffamanitti goraadee fi beelaan dhumu. **28** Warri goraadee jalaa miliqanii biyya Gibxi gara Yihuudaatti deebi'an akka malee xinnoo ta'u. Gaafas hambaawwan Yihuudaa kanneen biyya Gibxi keessa jiraachuuf dhufan guutuun akka dubbiiin kootii fi kan isaanii keessaa kan eenyuu fiixaan ba'u ni beeku. **29** "Akka ani iddoo kanatti isin adabu wanni kun mallattoo isiniif ta'a; jedha Waaqayyoo; 'kunis akka isin akka dubbiiin koo dhugumaan isiniin mormee dhaabatu beektaniif.' **30** Waaqayyoo akkana jedha: 'Ani akkuma Zedeqiyaa Mooticha Yihuudaa dabarsee diina lubbuu isaa galaafachuu barbaadutti Nebukadnezar mooticha Baabilonitti kenne sana Fara'oon Hofraa

mooticha Gibxi illee dabarsee diinota isaa warra lubbuu isaa galaafachuu barbaadanitti nan kenna."''

45 Bara Yehooyaaqii ilmi Yosiyaa mootii Yihuudaa ture keessa waggaa afuraffaatti Baaruk ilmi Neeriyaa dubbii Ermiyaas irraa dhaga'e kitaaba maramaa irratti barreesse; dubbii Ermiyaas raajichi Baarukitti himes kanaa dha: **2** "Yaa Baaruk, Waaqayyoo Waaqni Israa'el akkana siin jedha: **3** ati, 'Anaaf wayyoo! Waaqayyoo dhibee koo irratti gadda natti dabaleera; ani aaduudhaan laafee boqonnaa dhaabeera' jette. **4** Waaqayyoo akkana jedhe; 'Akkana jedhiin: Waaqayyoo akkana jedha; ani guutummaa biyyattii keessaa waanan ijaare nan diiga; waanan dhaabe illee nan buqqisa. **5** Egaa ati ofii keetiif waan gurguddaa ni barbaaddaa? Isaan hin barbaadin. Ani saba hundatti badiisa nan fida; garuu lafa dhaqxu hundatti lubbuu kee boojuu godhee siifan kenna, jedha Waaqayyoo."''

46 Dubbiin Waaqayyoo kan waa'ee sabootaatiif gara Ermiyaas raajichaa dhufe kanaa dha: **2** Waa'ee Gibxi: Bara Yehooyaaqii ilmi Yosiyaa mootii Yihuudaa ture keessa, waggaa afuraffaatti ergaan kun gara waraana Fara'oon Nekkoo mooticha Gibxi kan Nebukadnezar mootichi Baabilon laga Efraaxiis biratti Karkemiishiit qo'effate sanaa dhufe: **3** "Gaachana keessan xinnaa fi guddaa hophfeedhaatii lolaf ba'aa! **4** Fardeen fe'adhaa; isaan yaabbadhaa! Qoobii sibiilaa kaa'adhaatii iddoo iddoo keessan qabadhaa. Eeboo keessan qaradhaa; qomee sibiilaa illee uffadhaa! **5** Ani maal argaan jira? Isaan na'anii jiru; dugda duubbatti deebi'aa jiru; gootonni isaanii mo'atamaniiru. Isaan utuu of duuba hin mil'atin ariitiiin baqatu; qixa hundaanuu gooliitu jira" jedha Waaqayyoo. **6** "Fiigaan baqachuu hin danda'u; yookaan namni jabaan jalaa hin ba'u. Isaan karaa kaabaatiin Laga Efraaxiis biratti guggufatanii kukkufu. **7** "Kan akka Abbayyaa, akka laga bishaan isaa cabsee yaa'uu ol ka'u kun eenyu? **8** Gibxi akkuma Abbayyaa, akkuma laga bishaan isaa cabsee yaa'utti ol kaati. Isheenis, 'Ani ol ka'ee lafa nan haguuga; magaalawwanii fi saba isaanii nan balleessa' jetti. **9** Yaa fardeen, isin garmaama! Yaa gaariiwwan, isinis guulaa! Yaa gootota Itoophiyaaatii fi Fuuxi warri gaachana baattan, yaa namoota Luudi warri iddaa qabattan ka'aatii fuula duratti qajeelaa. **10** Guyyaan sun garuu guyyaa Gooftaa, kan Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u, guyyaa haaloo ba'uu, kan inni itti diinota isaa haaloo baafatu dha. Goraadeen hamma quufutti, hamma dheebuu dhiigaan ba'utti nyaata. Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u biyya kaabaa keessatti, Laga Efraaxiis biratti aarsaa dhi'eessaatii. **11** "Yaa Gibxi durba qulqullittii, Gili'aaditti ol ba'iitii qoricha fudhadhu. Ati akkasumaan qoricha hedduutti fayyadamta; garuu hin fayyitu. **12** Saboonni qaanii kee ni dhaga'u; boo'ichi kee lafa guuta. Goonni tokko goota kaaniitti gufata; isaan lamaanuu wal qabatanii kufu." **13** "Dubbiin Waaqayyoo akka Nebukadnezar mootiin Baabilon dhufee Gibxi dha'u Ermiyaas raajichatti dubbate kanaa dha: **14** "Waan kana Gibxi keessatti dubbadhu; Migdoolittis labsi; Memfiisii fi Tahiphaanhees keessatti illee akkana jedhaa labsaa: 'Goraadeen warra nannoo keessan jiru ni fixaatii isin iddoo iddoo keessan qabadaatii qophaa'aa.' **15** Gootonni kee maaliif kufanii diriiru? Sababii Waaqayyoo gad isaan qabuuf isaan dhaabachuu hin danda'an. **16** Isaan ammumaa amma gufatu; wal irrattis kukkufu. Isaanis, 'Ka'aa goraadee cunqursaa jalaa baanee gara saba keenyaattii fi biyya itti dhalannetti ni deebinaa' waliin jedhu. **17** Isaan achitti, 'Fara'oon mootichi Gibxi waca qofa; inni carraa ofii isaa dhaabeera' jedhanii iyyu. **18** "Dhugaa ana jiraataa" jedha mootichi inni maqaan isaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u ta'e sun "kan gaarran keessaa

Taabor fakkaatu, inni galaana cinatti Qarmeloosin fakkaatu tokko ni dhufa. **19** Ati kan Gibxi keessa jiraattu, waan qabdu walitti qabadhuutii baqaaf qophaa'i; Memfiis ontee diigamtee jiraattota malee haftiitii. **20** "Gibxi goromsa bareedduu dha; garuu qarxaasaan biyya kaabaatii isheetti ni dhufa. **21** Loltoonni isheen kiraadhaan bitattee gidduu ishee jiranis akkuma jiboota cocoomanii ti. Sababii guyyaan badiisaa, yeroon itti isaan adabaman isaanitti dhufee'f isaanis garagalani walumaan ni baqatu; iddoo isaanii dhaabatanii of irraa deebisuu hin danda'an. **22** Gibxi yeroo diinni isheetti dhufutti akkuma bofa waa baqatuu siiqisti; isaan akkuma namoota muka muraniitti qottoo qabatanii isheetti dhufu. **23** Yoo inni hamma fedhe gobbate iyyuu, isaan bosona ishee ciranii balleessu" jedha Waaqayyo. "Isaan hawwaannisa caalaa baay'atu; lakkaa'amuus hin danda'an. **24** Intalli Gibxi ni qaaneffamti; dabarfamtees namoota kaabaatii ni kennamti." **25** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: "Ani Aamoon Waaqa Tebesiitti, Fara'ooniitti, Gibxittii fi Waaqa isheetti, mootota isheettii fi warra Fara'oonin amanataniitti adabbii nan fida. **26** Ani dabarsee warra lubbuu isaanii galaafachuu barbaadanitti, jechuunis Nebukadnezar mooticha Baabiloonittii fi qondaaltota isaatti isaan kenna. Ergasii garuu Gibxi akkuma durii lafa namni keessa jiraatu ni taati" jedha Waaqayyo. **27** "Yaa Yaaqoob tajaajilaa ko, ati hin sodaatin; yaa Israa'el atis hin na'in. Ani lafa fagootti sin baasa; sanyii kee immoo biyya isaan itti booji' amaniin nan fida. Yaaqoob ammas nagaa fi tasgabii ni qabaata; namni isa sodaachisu tokko iyyuu hin jiru. **28** Yaa Yaaqoob garbicha ko, ati hin sodaatin; anis si wajjinan jiraatii" jedha Waaqayyo. "Ani yoo saboota gidduu isaaniitti si bittinneesse sana guutumaan guutuutti balleesse iyyuu ani guutumaan guutuutti si hin balleessu. Ani sin adaba; garuu qajeelummaa qofaan; akka ati utuu hin adabaminuu gad dhiifamtu hin godhu."

47 Dubbiin Waaqayyoo kan waa'ee Filisxeemotaa kan utuu Fara'oon Gaazaa hin dha'in dura gara Ermiyaas raajichaa dhufe kanaa dha: **2** Waaqayyoo akkana jedha: "Kunoo, karaa kaabaatiin bishaan ol ka'aa jira; bishaan kunis lolaa guutee irra dhangala'u ta'a. Innis biyyattii fi waan ishee keessa jiru, magaalawwanii fi warra isaan keessa jiraatan hunda irra garagala. Uummanni ni boo'a; warri ishee keessa jiraatan hundis ni wawwaatu; **3** kunis sababii didicha kottee fardeen gulufanii, girrisa gaariwwan diinaatii fi qaawweessa goomaa isaaniitiif. Abbootiin ijoollee isaanii gargaaruuf duubatti gara hin galan; harki isaaniis isaan irratti laamsha'a. **4** Filisxeemota hunda balleessuuf hambaa Xiirsoosii fi Siidoonaa gargaaruuf hafan hundas balleessuuf guyyaan sun dhufeeraatii. Waaqayyo Filisxeemota, hambaa qarqara Kaftoor balleessuu ga'eera. **5** Gaazaan gaddaan mataa ishee haaddatti; Ashqaloon ni cal'isti. Yaa hambaa dirree irraa isin hamma yoomiitti of ciccirtu? **6** "Isin, 'Yaa goraadee Waaqayyoo ati hamma yoomiitti hin boqonne? Man'ee keetti deebi'; cal'isii ta'a' jettanii iyyitu. **7** Garuu utuu Waaqayyoo isa ajajuu, yeroo Waaqni akka inni Ashqaloonii fi qarqara galaanaa dha'uuf qajeelfama isaa kennutti inni akkamitti boqochuu danda'a?"

48 Waa'ee Mo'aab: Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: "Neboof waaqyo; isheen ni diigamtiitii. Kiriyaataayimii si salphatti; ni qabamti; da'ooowan isheen ni qaaneffamu; ni diigamus. **2** Mo'aab si'achi hin jajamtu; namoonni Heshboon keessatti, 'Kottaa saba sana ni balleessinaa' jedhanii waa'ee kufaatii ishee mari'atu. Yaa magaalaa Maadmeen jedhamtu atis ni cal'ista; goraadeen si

ari'aatii. **3** Iyya Hooronaayimii dhufu, iyya barbadaa'uu fi badiisaa guddaa dhaga'aa! **4** Mo'aab ni cabdi; ijoolleen ishees ni boo'u. **5** Isaan akka malee boo'aa, Luuhiitiitti ol ba'u; karaa gara Hooronaayimitti gad buusu irratti iyya badiisaa dhaga'u. **6** Baqadhaa! Lubbuu keessan baafadhaa; akka daggala gammoojjii keessaa ta'aa. **7** Isin waan hojii keessanii fi qabeenya keessan amanataniif, bojuudhaan fudhatamanii ni deemtu; Kemoohis luboota isaatii fi qondaaltota isaa wajjin booji'amee ni fudhatama. **8** Balleessituun sun magaalaa hundatti ni dhufa; magaalaa tokko iyyuu isa jalaa hin ba'u. Sababii Waaqayyoo dubbateef sululli ni bada; dirreenis ni barbadeeffama. **9** Mo'aabitti soogidda firfirs; isheen ni baddiitii; magaalawwan ishees nama isaan keessa jiraatu dhabanii onu. **10** "Namni garaa hir'uudhaan hojii Waaqayyoo hojjetu abaaramaa haa ta'u! Namni goraadee isaatiin dhiiga dhangalaasuu didus abaaramaa haa ta'u! **11** "Mo'aab akkuma daadhii wayinii kan siicoo isaa irratti hafe kan okkotee tokko keessaa gara okkotee kaaniitti gara hin galfaminii ijoollummaa isheetii jalqabdee boqochaa turte; booji'amtees hin fudhatamne. Kanaafuu isheen akkuma durii mi'oofti; urgaan ishees hin geeddaramne. **12** Garuu barri ani itti namoota okkotee keessaa dhangalaasan ergu tokko ni dhufa. Isaanis gad ishee naqu; okkotee ishee duwwaa hambisanii gaanii ishee cabsu" jedha Waaqayyo. **13** "Yoos akkuma manni Israa'el yeroo Beet'eeelin amanatetti qaana'e sana Mo'aabis Kemooshitti ni qaana'a. **14** "Isin akkamiin 'Nu gootota; nu waraana keessatti jajjaboo dha' jechuu qabeesu? **15** Mo'aab ni barbadoofti; magaalawwan isheen ni danteemu; dargaggoonni ishee filatamoon gara qalmaatti geeffamu" jedha Mootichi maqaan isaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u jedhamu sun. **16** "Kufaatii Mo'aab ga'eera; badiisni ishees dafee ni dhufa. **17** Warri naannoo ishee jiraatan hundi, warri maqa ishee beektan hundi 'Bokkuun jabaan sun akkamitti cable! Uleen ulfina qabeessi sun akkamitti cable' jedhaa boo'aafii. **18** "Yaa jiraattuu Diiboon, ulfina kee irraa gad bu'itii lafa gogogaa irra taa'ii! Barbadeessaan Mo'aab sun sitti dhufee magaalawwan kee kanneen dallaa jabaan marfaman ni diigaatii. **19** Ati kan Aro'er keessa jiraattu, karaa cina dhaabduutii ilaali. Dhiira baqatuu fi dubartii miliqxu gaafadhu; 'Maaltu dhalate?' jedhii isaan gaafadhu. **20** Mo'aab waan diigamteef qanoofteerti. Wawwaadhuu boo'i! Arnoon biratti akka Mo'aab barbadooftee jirtu labsi. **21** Murtiin dirree ol ka'aatii: Hooloonitti, Yaaahiza fi Meefi'aatii, **22** Diiboonitti, Neboo fi Beet Diblaataayimitti, **23** Kiriyaataayimitti, Beet Gaamulii fi Beet Me'oonitti, **24** Keriiyoottii fi Bozraatti, magaalawwan Mo'aab kanneen fagoo fi dhi'oo jiran hundatti dhufeera. **25** Gaanfi Mo'aab irraa murameera; irreen ishees caccabeera" jedha Waaqayyoo. **26** "Waan isheen Waaqayyotti koortef dhugaatiidhaan ishee macheessaa. Mo'aab diddiga ofii ishee irra haa gangalattu; waan qoosaas haa taatu. **27** Israa'el si duratti waan qoosaas hin turree? Akka ati yeroo waa'ee ishee dubbattu hunda tuffiidhaan mataa kee isheetti raaftuuf isheen hattoota gidduutti qabamtee? **28** Isin warri Mo'aab keessa jiraattan, magaalawwan keessan keessaa ba'aatii kattaawwan keessa jiraadhaa. Akkuma gugee mana ishee afaan holqaatti ijaarrattuu ta'a. **29** "Nu waa'ee of tuulummaa Mo'aab jechuunis akka malee of guddisuu fi ofiin boonuu ishee, of tuuluu fi of jajuu ishee, of bokosuu ishee dhageenyeeera. **30** Ani addaggummaa Mo'aab beeka; garuu faayidaa hin qabaatu" jedha Waaqayyoo; "Of tuuluun ishees homaa hin fayyaduuf" **31** Kanaafuu ani Mo'aabiif nan wawwaadha; Mo'aab hundaa hiqqifadhee boo'a; ani namoota Qiir Hareeshetiif nan gadda. **32** Yaa muka wayinii Sibimaa, ani akkuma Ya'izeeriif boo'u sana siifin boo'a. Dameen

kee hamma galaanaatti diriirtee fagaatte; isheen hamma galaana Ya'izeeritti diriirtee deemti. Balleessituun sun ija kee bilchaataa fi hurbuu wayinii keetii irra bu'eera. **33** Lafa biqiltuutii fi lafa qotisaa midhaan Mo'aab keessaa ilillee fi gammachuun badeera. Ani iddoo itti wayinii cuunfan irraa wayinii kuteera; namni tokko iyyuu gammadaa sirbee isaan hin cuunfi. Wacni yoo jiraatee illee inni waca gammachuu miti. **34** "Sababii bishaan Niimriim gogeef, sagaleen iyya isaanii ol ka'ee, Heshboonii hamma Ele'aaleettii fi Yaahaziitti, Zo'aarii hamma Hooronaayimittii fi hamma Eglaiti Sheelishiyaatti ni dhaga'ama ture. **35** Ani warra iddoowan sagadaa kanneen gaarran irraatti aarsaa dhi'eessanii waqota isaanii ifxaana aarsan Mo'aab keessaa nan balleessa" jedha Waaqayyo. **36** "Kanaafuu garaan koo akkuma ulullee faarsee Mo'aabiif boo'a; akkuma ulullee faarsee namoota Qiir Hareeshetiif boo'a. Qabeenyi isaan horatan duraa badeera. **37** Mataan hundinuu haadamee hareedni hundinuu cirameera; harki hundinuu muramee mudhiin hundis wayyaa gaddaatiin hidhameera. **38** Waan ani akkuma okkotee namni tokko iyyuu hin feeneetti Mo'aabin caccabseef bantii mana Mo'aab hunda irraa fi oobdii sabaa keessa boo'icha malee wanni tokko iyyuu hin jiru" jedha Waaqayyo. **39** "Isheen akkam akkas caccabde! Isaan akkam akkas wawwaatu! Mo'aab akkam akkas dugda ishee qaaniidhaan garagalafatte! Mo'aab waan kolfaa taatee, warra naannoo ishee jiraatan hundaaf waan sodaa taateerti." **40** Waaqayyo akkana jedha: "Ilaa! Risaan tokko Mo'aab irratti qoochoo bal'isee furguggifamaa gad bu'aa jira. **41** Keriiyooti ni qabamti; da'annoon ishee jajjaboonis ni fudhatamu. Bara sana keessa garaan loltoota Mo'aab akkuma garaa dubartii ciniinsifachuutti jirtu tokkoo ta'a. **42** Mo'aab sababii Waaqayyoon tuffattee barbadooftee saba ta'uun ishee ni hafa. **43** Yaa saba Mo'aab sodaan, boollii fi kiyyooni si eeggata" jedha Waaqayyo. **44** "Namni sodaa sana duraa baqatu kam iyyuu boolla keessa bu'a; namni boolla sana keessaa ol bu'u kam iyyuu kiyyoodhaan qabama; ani Mo'aabitti waggaa adabamuu ishee nan fidaatii" jedha Waaqayyo. **45** "Baqattoonni waan ta'an dhananii gaaddisa Heshboon jala dhadahabatu; Heshboon keessaa ibiddi tokko, Sihoon gidduudhaas arrabni ibiddaa ni ka'attii; inni adda Mo'aab guba, buqqee mataa of tuultotaas ni guba. **46** Yaa Mo'aab siif wayyoo! Uummanni Kemoosh barbadaa'eera; Ilmaan kee booji'amaniif fudhatamaniiru; intallan kees booji'amaniiru. **47** "Ta'u illee ani bara dhufuuf jiru keessa hambaa Mo'aab deebisee nan dhaaba" jedha Waaqayyo. Murtiin Mo'aabitti murame sun asitti dhuma.

49 Waa'ee Amoonotaa: Waaqayyo akkana jedha: "Israa'el ilmaan hin qabuu? Inni nama isa dhaalu hin qabuu? Yoos Moolek maaliif Gaadin dhalche ree? Namoonni isaa maaliif magaalaa ishee keessa jiraatu? **2** Garuu barri ani itti Rabbaa Amoonotaatti sagalee waca waraanaa dhageessisu tokko ni dhufa" jedha Waaqayyo. "Isheen tuullaa badiisaa ni taati; gandoonni naannoo ishee jiranis ibiddaan gubamu. Ergasii Israa'el warra ishee ari'ee baase sana ariitee biyyaa ni baafti," jedha Waaqayyo. **3** "Yaa Heshboon wawwaadhu, Aayi barbadoofteerti! Yaa jiraattota Rabbaa iyyaa! Wayyaa gaddaa uffadhaatii boo'aa; dallaa keessa asii fi achi fiigaa; Moolek lubootaa fi qondaalota isaa wajjin booji'amee ni fudhatamaatii. **4** Ati maaliif sulula keetiin boonta? Maaliif sulula kee gabbataa sana boonta? Yaa intala hin amanamne ati sooruma kee abdattee, 'Eenyutu na tuqa?' jetta. **5** Ani warra naannoo kee jiraatan hunda irraa sodaa sitti nan fida" jedha Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u. "Tokkoon tokkoon keessan ni ari'amtu; namni baqattoota walitti qabu tokko iyyuu hin jiru. **6** "Ta'u illee ani

ergasii hambaawwan Amoonotaa deebisee nan dhaaba" jedha Waaqayyo. **7** Waa'ee Edoom: Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Si'achi Teemaan keessa ogummaan hin jiruu? Hubattoota duraa gorsi badeera? Ogummaan isaanii sameeraa? **8** Warri Deedaan keessa jiraattan garagalaan, baqadhaatii holqa gad fagoo keessa dhokadhaa; ani yeroo Esaawun adabutti badiisa isatti nan fidaatii. **9** Warri gumaa wayinii guuran utuu gara kee dhufanii silaa qarmii wayii hin hambisani? Hattuun yoo halkan dhufte, Isaan hammuma barbaadan qofa fudhatanii hin deemanii? **10** Ani garuu Esaawun qullaa nan hambisa; akka inni itti hin da'anneef ani iddoo inni itti dhokatu ifatti nan baasa. Ijoolleen isaa, firoonni isaatii fi olloonni isaa ni badu; innis si'achi hin jiraatu. **11** 'Daa'imman kee kanneen warra hin qabne dhiisi; anatu isaan jiraachisaatii. Haadhonni hiyyeessaa kee na amanachuu danda'u." **12** Waaqayyo akkana jedha: "Yoo warri xoofoo dhuguun isaanii hin waliin ishee dhuguu qabaatan, ati maaliif utuu hin adabamin hafta ree? Ati ishee dhuguu qabda malee utuu hin adabamin hin haftu. **13** Ani akka Bozraan diigamtee waan sodaa, waan fafaatii fi waan abaarsaa taatu maqaa kootiin nan kakadha" jedha Waaqayyo. "Magaalaawwan ishee hundis bara aaraan ni diigamu." **14** Ani ergaa tokko Waaqayyo irraa dhaga'eraa: Ergamaan tokko akkana jechuuf gara sabootaatti ergame; "Ishee loluuf walitti qabama! Waraanaafis ba'al!" **15** "Ani amma saboota gidduutti sin xinneessa; namoota keessatti illee tuffatamaa sin godha. **16** Ati kan hallayyaa kattaa irra jiraattee fiixee tulluu qabatee jirtu, sodaan ati odeessitu fi of tuulumaan garaa keetii si gowwoomseera. Yoo ati akkuma risaa ol fageessitee mana ijaarrattu iyyuu ani achii gad sin buusa" jedha Waaqayyo. **17** "Edoom waan sodaa taati; namni achiin darbu hundis sababii madaa ishee hundaatiif dinqisiifatee isheetti kolfa. **18** Isheen akkuma Sodoomii fi Gomoraan magaalawwan naannoo isaanii jiran wajjin balleeffaman sana ni taati" jedha Waaqayyo, "namni tokko iyyuu achi hin jiraatu, sanyiin namaa tokkos ishee keessa hin qabatu. **19** "Ani akkuma leenca bosona Yordaanosii ba'ee gara lafa dheedaa gabbataa dhufu tokkoo dafee Edoomin biyya isheetii nan ari'a. Filatamaan ani waan kanaaf muudu eenyu? Kan akka koo eenyu? Eenyutu naan morkuu danda'a? Tiksee akkamiitu fuula koo dura dhaabachuu danda'a?" **20** Kanaafuu waan Waaqayyo Edoomitti karoorfate, waan inni warra Teemaan keessa jiraatanitti yaades dhaga'aa. Ilmaan bushaayee harkifamanii ni fudhatamu; innis sababii isaaniitiif jedhee lafa dheedaa isaanii ni barbadeessa. **21** Sagalee kufaatii isaaniitiin lafti ni raafamti; iyyi isaanii hamma Galaana Diimaatti ni dhaga'ama. **22** Ilaa! Risaan tokkoo Bozraa irratti qoochoo bal'isee furguggifamaa gad bu'aa jira. Bara sana keessa garaan loltoota Edoom akkana garaa dubartii ciniinsifachuutti jirtu tokkoo ta'a. **23** Waa'ee Damaasqoo: "Hamaatii fi Arfaad ni raafamu; isaan oduu hamaa dhaga'aniiruutti. Isaan abdi kutatanii akkuma galaana boqonnaa hin qabne tokkoo jeeqamaniiru. **24** Damaasqoon dadhabdeerti; isheen baqachuuf gara galteerti; sodaan guddaan ishee qabateera; akkuma miixuu dubartii ciniinsifattuu, rakkinaa fi miixuu isa qabeera. **25** Magaalaan beekamaan, magalaan ani itti gammadu sun akkam gatamti! **26** Dhugumaan dargaggoonni ishee karaa irratti dhumu; loltoonni ishee hundinuu gaafas afaan qabatu" jedha Waaqayyo. **27** "Ani dallaawwan Damaasqootti ibidda nan qabsiisa; ibiddi sunis da'annoo Ben-Hadaa gubee balleessa." **28** Waa'ee Qeedaariitii fi waa'ee mootummoota Haazoor kanneen Nebukadnezar mootiin Baabilon lole sanaa: Waaqayyo akkana jedha: "Ka'aa, Qeedaarin lolaatii saba gama Ba'a Biiftuu barbadeessaa. **29** Dunkaanonni isaaniitii fi bushaayeen isaanii ni fudhatamu; golgaawwan

isaanii mi'aa fi gaalawwan isaanii wajjin fudhatamu. Namoonnis, 'Gama hundaan sodaatu jira!' jedhanii iyyu. **30** "Isin warri Haazoor keessa jiraattan dafaa baqadhaa! Holqa gad fagoo keessa dhokadhaa" jedha Waaqayyo. "Nebukadnezar mootiin Baabilon isinitti malateera; inni daba isinitti yaadeera. **31** "Ka'aatii saba nagaa qabu kan of amanatee jiraatu saba karra yookaan danqaraa karraa hin qabne sanatti duulaa; uummanni isaa kophuma ofii isaa jiraata" jedha Waaqayyo. **32** "Gaalawwan isaanii ni hatamu, horiin isaanii baay'eenis ni booji'ama. Ani warra lafa fagoo jiran qilleessatti bittinneessees gama hundaan balaa isaanitti nan fida" jedha Waaqayyo. **33** "Haazoor iddoo jireenyaa waangoo, lafa bara baraan onte taati. Namni tokko iyyuu achi hin jiraatu; namni tokko iyyuu ishee keessa hin qubatu." **34** Jalqaba bara mootummaa Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa keessa dubbiin Waaqayyoo waa'ee Eelaam akkana jedhee gara Ermiyaas raajichaa dhufe: **35** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Kunoo ani madda jabina isaanii, iddaa Eelaam nan cabsa. **36** Ani kutaalee samiiwwanii afran irraa bubbee afran Eelaamittan fida; ani bubbee afranitti isaan nan bittinneessa; sabni baqattoonni Eelaam itti hin galle tokko iyyuu hin jiraatu. **37** Ani fuula diinota isaanii, fuula warra lubbuu isaanii galaafachuu barbaadanii duratti Eelaamin nan barbadeessa; ani balaa isaanittan fida; dheekkamsa koo sodaachisaa sanas isaanittan fida; ani hamma isaan fixutti goradeedhaan isaan ari'a" jedha Waaqayyo. **38** "Ani teessoo koo Eelaam keessa dhaabbadhee mootii fi qondaalota ishee nan barbadeessa" jedha Waaqayyo. **39** "Ta'u illee ani bara dhufuuf jiru keessa hamba Eelaam deebisee nan dhaaba" jedha Waaqayyo.

50 Dubbiin Waaqayyo karaa Ermiyaas raajichaatiin waa'ee Baabilonii fi waa'ee biyya Baabilonotaa dubbate kanaa dha: **2** "Saboota gidduutti lallabaatii labsaa; faajjii ol qabaatii labsaa; utuu homaa hin hambisin akkana jedhaa; 'Baabilon ni qabamti; Beel ni salphifama; Meroodak gooliidhaan guutama. Fakkiiwwan Baabilon ni salphifamu; waaqonni ishee tolfamoonis sodaan guutamu.' **3** Sabni Kaabaa dhufu tokko ishee lolee lafa ishee duwwaa hambisa. Namni tokko iyyuu ishee keessa hin jiraatu; namaa fi horiin baqatee keessaa ba'a. **4** "Bara sana keessa, yeroo sanatti, sabni Israa'elii fi sabni Yihuudaa imimmaaniin Waaqayyo Waaqa isaanii barbaacha tokkumaadhaan ni dhufu" jedha Waaqayyo; **5** "Isaan karaa gara Xiyoona geessu ni gaafatu; fuula isaanis garasitti garagalatu. Isaan dhufanii kakuu bara baraa kan gonkumaa hin irraanfatanneen Waaqayyotti of maxxansu. **6** "Sabni koo hoolota badan ta'aniiru; tikseen isaanii isaan dogoggorsee akka isaan tulluuwwan irra jooran godhe. Isaan tulluu fi gaara irra jooranii lafa boqonnaa isaanii illee wallaalan. **7** Kan isaan argu hundi isaan liqimse; diinonni isaanis, 'Nu balleessaa hin qabnu; isaan Waaqayyo iddoo jireenyaa isaanii kan dhugaa ta'e, Waaqayyo abdiib abbootii isaanitti cubbuu hojjetaniiruutti" jedhan. **8** "Baabilonii baqadhaa ba'aa; biyya Baabilonotaa keessaa ba'aa; akkuma korbeessa re'ee kan bushaayee qajeelchuu ta'aa. **9** Ani biyya kaabaatii garee saboota gurguddaa kaasee Baabilonitti nan ergaatii. Isaanis hiriirani isheetti dhufu; isheenis karaa kaabaatiin ni qabamti. Xiyyi isaanii akkuma loltoota ogeeyyii harka duwwaa hin deebinee ti. **10** Baabilonis ni saamamti; warri ishee saaman hundis ni quufu" jedha Waaqayyo. **11** "Isin warri handhuuraa koo saamtan waan gammaddanii fi ililchitaniif, akkuma raadaa marga keessaa burraaqxanii akka korma fardaa imimsitan illee, **12** haati keessan akka malee qanoofii; kan isin deesses ni salphatti. Isheen saboota hunda keessaa gad aantuu, lafa onaa, lafa gogaa fi gammoojjii taati. **13** Isheen sababii dheekkamsa Waaqayyootiif

guutumaan guutuutti ni onti malee namni ishee keessa hin jiraatu. Sababii madaa ishee hundaatiif namni Baabilon keessa darbu hundi ni dinqisiifata; itti qoosas. **14** "Isin warri iddaa luqqifattan hundinuu, naannoo Baabilonitti hiriirra. Sababii isheen Waaqayyotti cubbuu hojjeteeff, xiyyawwan itti darbadhaa! Homaa hin hambisinaa. **15** Karaa hundaan isheetti iyyaa! Isheen harka kennatti; gamoon ishee ni jiga; dallaan ishee diigameera. Kun haaloo Waaqayyoo waan ta'eef isheetti haaloo ba'aa; waanuma isheen warra kaanitti hojjetee isheetti hojjedhaa. **16** Nama sanyii facaasuu fi kan yeroo miidhaan haamamutti haamtuu qabatu Baabilon keessaa balleessaa. Sababii goradee cunqursaatiiin tokkoon tokkoon namaa gara saba ofii isaatti haa deebi'u; tokkoon tokkoon namaa gara biyya ofii isaattis haa baqatu. **17** "Israa'el hoolaa bittinnaa'ee dha; leenconni isa ari'an. Kan jalqabatti isa nyaate mootii Asoor; kan dhuma irratti lafee isaa caccabee immoo Nebukadnezar mooticha Baabilon ture." **18** Kanaafuu Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el akkana jedha: "Ani akkuma mootii Asoor adabe sana mootii Baabilonii fi biyya isaa nan adaba. **19** Israa'elin garuu lafa tika isaatti nan deebisa; innis Qarmeloosii fi Baashan irra ni dheeda; tulluu Freemii fi Gili'aad irra dheede ni quufa. **20** Bara sana keessa, yeroo sanatti, yakki Israa'el ni barbaadama" jedha Waaqayyo; "garuu tokko iyyuu hin jiru; cubbuun Yihuudaas ni barbaadama; garuu tokko iyyuu hin argamu; ani hambaan baraare sanaaf dhiifama nan godhaatii. **21** "Biyya Meraataayimii fi jiraattota Pheequd lola. Ari'aa, ajjeesaa, guutumaan guutuutti isaan balleessaa," jedha Waaqayyo. "Waan ani isin ajaje hunda godhaa. **22** Sagaleen waraanaa, sagaleen badiisa guddaas biyya sana keessa jira! **23** Burruusni guutummaa lafaa akkamitti caba! Akkamattis bullaa'el Baabilon saboota gidduutti, akkam onte! **24** Yaa Baabilon, ani kiyoo siif diriirsee; atis utuu hin beekin qabamte; ati sababii Waaqayyoon mormiteeff, argamtee qabamte. **25** Waaqayyo mankuusaa mi'a lolaa isaa banee mi'a lola dheekkamsa isaa gad baafateera; Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u waan biyya Baabilonotaatii hojjetu qabaatii. **26** Biyya fagootii isheetti kottaa. Gombisaawwan ishee diigaa; akkuma tuullaa midhaaniitti ishee tuulaa. Guutumaan guutuutti ishee balleessaa; waan tokko illee isheef hin hambisinaa. **27** Korommii ishee hunda qalaa; isaan gara qalmaatti haa geeffaman! Isaaniif wayyool! Yeroon isaan itti adabaman, guyyaan isaanii dhufeeraatii. **28** Akka Waaqayyo Waaqni keenya haaloo ba'e, akka inni mana qulqullummaa isaatiif haaloo ba'e, kooluu galtootaa fi baqattoota Baabilonii dhufanii Xiyoona keessatti lallaban irraa dhaga'aa. **29** "Namoota Xiyyaan lolan kanneen iddaa luqqifatan hunda Baabilonitti waamaa. Naannoo ishee hunda marsaa; namni tokko iyyuu hin miliin. Gatii hojii ishee kennaafii; waanuma isheen warra kaanitti hojjetee isheettis hojjedhaa. Isheen Qulqullicha Israa'el, Waaqayyotti koorteertii. **30** Kanaafuu dargaggoonni ishee karaa irratti dhumu; gaafas loltoonni ishee hundi ni barbadaa'u" jedha Waaqayyo. **31** "Yaa koortuu nana, kunoo ani sitti ka'era" jedha Gooftaan, Waaqayyoon Waan Hunda danda'u; "yeroon ati itti adabamtu, guyyaan kee dhufeeraatii. **32** Koortuun sun gufattee lafa dhoofiti; namni gargaaree ol ishee qabu tokko iyyuu hin jiru; ani magalaawwan ishee keessatti ibidda warra naannoo ishee jiru hunda gubee fixu nan qabsiisa." **33** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Sabni Israa'el cunqurfameera; sabni Yihuudaas akkasuma cunqurfameera. Warri isaan booji'an hundi jabeessanii isaan qabataniru; isaan gad dhiisuus didaniiru. **34** Ta'u illee Furaan isaanii jabaa dha; maqaan isaas Waaqayyo Waan Hunda Danda'uu dha. Inni biyya isaaniitiif boqonnaa kenne; warra Baabilon keessa

jiraatan garuu boqonnaa dhowwuuf dhimma isaaniitiif jabeessee ni falma. **35** “Goraadeen tokko Baabilonotatti dhufe!” jedha Waaqayyo; “warra Baabilon keessa jiraatanitti, qondaalotaa fi namoota ishee ogeeyyiitti dhufeera! **36** Goraadeen raajota ishee sobdootatti, dhufeera! Isaan gowwoota ta’u. Goraadeen gootota isheetti dhufeera! Isaanis sodaadhaan guutamuu. **37** Goraadeen fardeenii fi gaariiwwan isheetti, Namoota Ormaa kanneen gidduu ishee jiraatan hundatti dhufe! Isaan dadhaboo ta’u. Goraadeen qabeenya isheetti dhufe! Isaan ni saamamu. **38** Caamsaan bishaan isheetti ni dhufa! Isaanis ni gogu. Isheen biyya waaqota tolfamoo, kan waaqota tolfamoo sodaadhaan maraatiiniiti. **39** “Kanaafuu uumamawwan gammoojjiiiti fi waraabeyyiin achi jiraatu; urunguumis achi jiraatti. Lammata namni ishee keessa hin jiraatu; yookaan dhalootaa hamma dhalootaatti namni keessa jiraatu hin jiru. **40** Akkuma Waaqni Sodoomii fi Gomoraa, magaalawwan naannoo isaanii jiran wajjin balleessa sana” jedha Waaqayyo; “namni tokko iyyuu achi hin jiraatu; sanyiin namaa tokkos ishee keessa hin qubatu. **41** “Kunoo! Gareen loltootaa tokko kaaba irraa dhufaa jira; sabni guddaan tokkoo fi mootonni baay’een moggaa lafaatii sosocho’aa jiru. **42** Isaan xiyyaa fi eeboo qabataniiru; isaan gara jabeeyyii namaafis naasuu hin qabnee dha. Yommuu isaan fardeen isaanii gulufanitti gigigsuun isaanii akkuma huursaa galaanaa ti; yaa intala Baabilon, isaan akkuma namoota duulaaf hiiriiraniitti si loluuf dhufa. **43** Mootiin Baabilon oduu waa’ee isaanii dhaga’e; harki isaas irratti du’e. Dhiphinni isa qabateera; miixuumis akkuma dubartii ciniinsifattuu isa qabeera. **44** Ani akkuma leenca bosona Yordaanosii ba’ee gara lafa dheedaa gabbataa dhufu tokkoo dafee Baabilonin biyya isheetii nan ari’aa. Filatamaan ani waan kanaaf munda’u eenyu? Kan akka koo eenyu? Eenyutuu naan morkuu duuda? Tiksee akkamiitu fuula koo dura dhaabachuu danda’a?” **45** Kanaafuu waan Waaqayyo Baabilonitti karoofate, waan inni biyya Baabilonotaatti yaades dhaga’aa; ilmaan bushaayee harkifamanii ni fudhatamu; innis sababii isaaniitiif lafa dheeda isaanii guutummaan guutuutti ni barbadeessa. **46** Waca qabamuu Baabilonitiin lafti ni raafamti; iyyi ishees saboota gidduutti ni dhaga’ama.

51 Waaqayyo akkana jedha: “Kunoo ani Baabilonii fi saba ishee keessa jiraatutti bubbee waa balleessu nan kaasa. **2** Ani akka isaan gingilchanii ishee balleessaniif ormoota Baabilonitti nan erga; isaan gaafa badiisa ishee, karaa hundaanuu isheen mormu. **3** Abbaan xiyyaa iddaa isaa hin aggaamin, yookaan mi’a lolaa hin hidhatin. Dargaggoota ishee hin baasinna; loltoota ishee illee guutummaan guutuutti barbadeessaa. **4** Isaan qalamanii Baabilon keessa ni harcaafamu; daandiiwwan ishee irrattis ni madaa’u. **5** Yoo biyyi isaanii fuula Qulqullicha Israa’el duratti yakkaan guutamtee jiraatte iyyuu Waaqni isaanii, Waaqayyoon Waan Hunda Danda’u Israa’elii fi Yihuudaa hin ganne. **6** “Baabilon keessaa baqadhaa! Lubbuu keessan oolfadhaa! Isin sababii cubbuu isheettiif hin dhuminaa. Yeroon kun yeroo haaloo ba’uu Waaqayyoo ti; innis gatii isheef malu ni kennaaf. **7** Baabilon harka Waaqayyoo keessatti xoofoo warqee turte; isheen guutummaa lafaa ni macheessite. Saboonni daadhii wayinii ishee dhugan; kanaafuu amma maraatiiniiru. **8** Baabilon akkuma tasaa kuftee caccabdi; isheef boo’aa! Qoricha isheen madaa dibattu fidaafii; tarii isheen ni fayyiti ta’aatii. **9** “Nu Baabilonin fayyisu yaalleerra; isheen garuu fayyuu hin dandeessu; kottaa tokkoon tokkoon keenya ishee dhifnee gara biyya o’itti keenyaatti haa qajeellu; murtiin ishee hamma samiiitti ol ba’ee, hamma duumessaatii ol fagaateeratii.” **10** “Waaqayyo qajeelummaa keenya dhugaa nuu ba’eera; kottaa, waan Waaqayyo Waaqni keenya hojjetee Xiyyoon

keessatti haa odeessinu.” **11** “Xiyya qaradhaa; gaachana illee fudhadhaa! Sababii kaayyoon isaa Baabilonin balleessuu ta’eef Waaqayyo mootota Meedee kakaaseera. Waaqayyo haaloo ni ba’a; mana qulqullummaa isaatii haaloo ni ba’a. **12** Dallaa Baabilonitti faajjii kaasaa! Eegumsa jajjabeessaa; eegduu dhaabaa; warra riphee eegatu qopheessaa! Waaqayyo kaayyoo isaa waan saba Baabilonitti mure sana fiixaan baafata. **13** Ati kan bishaan baay’ee qabdu, kan qabeenyaanis badhaate, dhumni kee dhufeera; yeroon ati itti baddu ga’eera. **14** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u ofiin kakateera: Ani dhugumaan namoota akkuma hoomaa hawwaannisaa sitti gad dhiisa; isaanis mo’annaadhaan sitti dhaadatu. **15** “Inni humma isaatiin lafa uume; ogummaa isaatiin addunyaa hundeesse; hubannaa isaatiinis samiwwan diriirse. **16** Yommuu inni qaqqawweessa’utti bishaanonni samii ni huursu; inni akka duumessoonni daarii lafaatii ol ka’an ni godha. Bokkaa wajjin balaqee ni erga; mankuusaalee isaa keessaa immoo bubbee ni fida. **17** “Tokkoon tokkoon namaa gowwaa fi kan beekumsa hin qabnee dha; tokkoon tokkoon tumtuu warqee waaqota tolfamoo isaatiin qaaneffama. Fakkiiwwan inni tolchu kan sobaa ti; isaan hafuura baafatan of keessaa hin qaban. **18** Isaan faayidaa hin qaban; meeshaa qoosaa ti; yeroo adabbiin isaanii ga’utti ni badu. **19** Inni qooda Yaaqoob ta’e sun garuu akka warra kanaa miti; inni uumaa waan hundumaa ti; Israa’el immoo gosa dhaala isaa ti; maqaan isaas Waaqayyoo Waan Hunda Danda’uu dha. **20** “Ati bokuuu koo kan duulaa mi’a lolaa kootii ti; ani siin saboota nan caccabsa; siin mootummoota nan barbadeessa; **21** Ani siin fardaa fi yaabbataa fardaa nan caccabsa; siin gaarii fi ooftuu isaa nan caccabsa; **22** ani siin dhiiraa dubartoota nan caccabsa; siin jaarsaa dargaggeessa nan caccabsa; siin ga’eessaa fi shamaree nan caccabsa; **23** ani siin tiksee fi bushaayee nan caccabsa; siin qottuu fi qotiyyoo nan caccabsa; siin bulchitootaa fi qondaalotaa nan caccabsa. **24** “Ani utuma iji keessan arguu waan isaan Xiyyoon godhan hundaaf Baabilonii fi warra Baabilon keessa jiraatan hundaaf gatii isaanii nan kenna” jedha Waaqayyo. **25** “Yaa tulluu barbadeessaa, ati kan lafa hunda balleessitu ani sitti ka’eera; ani harka koo sitti nan kaafadha; ededa irraa gad gangalchee tulluu gubamaa sin godha” jedha Waaqayyo. **26** “Waan ati bara baraan ontuuf, kattaan dhagaa golee ta’u, yookaan dhagaan hundeeff ta’u tokko iyyuu si keessaa hin fudhatamu” jedha Waaqayyo. **27** “Biyyattii keessatti faajjii ol qabaa! Saboota gidduuttis malakata afuufaa! Saboota waraanaaf isheetti qopheessaa; mootummoota Araaraa, kan Miiniiti fi Ashkenas isheetti waamaa. Ajajaa waraanaa isheetti shuumaa; fardeen akka hoomaa hawwaannisaa itti ergaa. **28** Ishee waraanudhaaf saboota jechuunis, mootota Meedee bulchitoota isaaniitiif fi qondaalotaa isaanii hunda, biyyoota isaan bulchan hundas qopheessaa. **29** Sababii wannii Waaqayyo akka namni tokko iyyuu achi hin jiraanneef biyya Baabilon onsuuf Baabilonitti karoofate sun jabaatee dhaabaatuuf biyyattiin ni raafamti; ni dhidhiitattis. **30** Gootonni Baabilon lola dhiisaniiru; isaan da’anoo isaanii keessatti hafaniiru. Jabinni isaanii dhumeera; isaan akkuma dubartootaa ta’aniiru. Iddoo jireenya isheetti ibiddi qabsiifameera; danqaraawwan balbala ishees caccabaniiru. **31** Akka magaalaa isaa moggaa hamma moggaatti qabamte mootii Baabilonitti himuuf, fiigduun tokko isaa kaan qaqqabuuf, ergamaan tokkos ergamaa kaan qaqqabuuf fiiga; **32** kunis akka Malkaan qabame, akka da’annoowwan ishee gubamanii fi akka loltoonni ishee na’an himuudhaaf.” **33** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, Waaqni Israa’el akkana jedha: “Intalli Baabilon akkuma oobdi ti; yeroo sanatti isheen ni dhidhiitamti; yeroon isheen itti haamamtus dafee ni dhufa.” **34** “Nebukadnezar

mootiin Baabilon na nyaateera; inni barbadeesseera; akkuma okkotee duwwaa na godhe. Inni akkuma jawwee na liqimse; qabeenya koo filatamaadhaanis garaa guuttate; ergasii immoo na tufe.” **35** Jiraattonni Xiyoon, “Dabni foon keenyatti hojjetame Baabilonitti illee haa dhufu” jedhan. Yerusaaalemis, “Dhiigni keenya warra Baabilon keessa jiraatan haaloo haa ba’u” jetti. **36** Kanaafuu Waaqayyo akkana jedha: “Kunoo, ani dubbii kee siif falmee haaloo siifin ba’a; ani galaana ishee nan gogsa; burqaa ishee illee nan kuta. **37** Baabilon tuullaa diigame, iddoo waangoonni keessa burraaqan, waan naasuutii fi qoosaa, lafa namni tokko iyuu irra hin jiraanne ni taati. **38** Sabni ishee hundi akka saafela leencaa ni aada; isaanis akka ilmaan leencaa gururu’u. **39** Yommuu dhagni isaanii ho’utti, ani akka isaan kolfaa gammadani baraa raafanii hin dammaqneef cidha isaaniif qopheessee akka isaan machaa’an nan godha” jedha Waaqayyo. **40** “Ani akka ilmoolee hoolaa, akkuma korbeeyyii hoolaatii fi re’ee gara qalmaatti gad isaan buusa. **41** “Sheeshaak akkamitti booji’anti! Boonuun lafa hundaas akkamitti qabame! Baabilon saba gidduutti akkam waan sodaa taati! **42** Baabilon irra galaanni garagala; dambaliin galaanaas ishee haguuga. **43** Magaalaawwan ishee onanii biyya gogaa fi gammoojjii, biyya namni tokko iyuu keessa hin jiraanne, kan namni keessa hin dabarre ni ta’u. **44** Ani Baabilon keessatti Beelin nan adaba; waan inni liqimse illee nan tufsiisa. Saboonni lammata gara isaatti hin yaa’an; dallaan Baabilonis ni jiga. **45** “Yaa saba ko, ishee keessaa ba’aa! Lubbuu keessan oolfachuuf fiigaa! Dheekkamsa Waaqayyoo sodaachisaa sana jalaa baqadhaa. **46** Yeroo oduun biyya keessatti dhaga’amutti garaan keessan hin raafamin yookaan hin sodaatin; akka gooliin biyya keessa jiru, akka bulchaan tokko bulchaa kaanitti ka’u, oduun tokko barana, kaan immoo bara dhufu dhaga’ama. **47** Yeroon ani itti waaqota Baabilon tolfamoo adabu dhugumaan ni dhufaatii; biyyi ishee guutummaan guutuutti ni salphatti; qalamtoonni ishee hundis ishee keessatti kukkufu. **48** Ergasii samii fi lafti, wanni isaan keessa jiru hundis, gammadani Baabilonitti ililchu; barbadeessitoonni kaabaa ba’anii ishee waraanuutii” jedha Waaqayyo. **49** “Akkuma qalamtoonni lafa irraa hundi sababii Baabiloniif harca’an sana Baabilonis sababii qalamtoota Israa’eliif harca’uu qabdi. **50** Isin warri goraadee jalaa miliqan, deemaa; lafa irra hin harkifatinaa! Biyya fagootti illee Waaqayyoon yaadadhaa; waa’ee Yerusaaalemis yaadaa.” **51** “Sababii ormoonni iddoo qulqullaa’aa mana Waaqayyootti qalaniiif, nu salphifamneerra; waan arrabsamneefis qaaniidhaan fuula keenya haguuganne.” **52** “Garuu barri ani itti, waaqota ishee tolfamoo adabuu fi yeroon guutummaa lafa ishee irratti warri madaa’an aadan dhufaa jira” jedha Waaqayyo. **53** “Yoo Baabilon samiitti ol baatee da’annoo ishee ol dheeraa jabeffatte iyyuu, ani warra ishee barbadeessan itti nan erga” jedha Waaqayyo. **54** “Baabilonii iyyi, lafa Baabilonotaatii immoo sagaleen badiisa guddaa ni dhaga’ama. **55** Waaqayyos Baabilonin ni barbadeessa; inni waca ishee ni cal’isiisa, dambaliin isaaniis akkuma bishaan guddaa ni huursa; sagaleen huursaa isaaniis ni dhaga’ama. **56** Barbadeessaan tokko Baabilonitti ni dhufa; gootonni ishee ni qabamu; futtaaftuun isaaniis ni caccaba; Waaqayyo, Waaqa haaloo ba’uudhaatii; inni guutummaan guutuutti gatii ishee ni deebisaaf. **57** Ani qondaaltotaa fi ogeeyyii ishee, akkasumas bulchitoota, ajajjoota waraanaatii fi gootota ishee nan macheessa; isaanis bara baraan ni rafu; hin dammaqanis,” jedha mootichi maqaan isaa Waaqayyo Waan Hunda Danda’u, jedhamu sun. **58** Waaqayyo Waan Hunda Danda’u akkana jedha; “Dallaan Baabilon yabbuun sun ni jiga; karrawwan ishee dhedheeroon ibiddaan gubamu; namoonni akkasumaan of

dadhabsiisu; dadhabbiin sabootaa qoraan ibiddaa qofa ta’a.” **59** Yeroo Seraayaan ilmi Neeriyaa, ilmi Mahiseyaa bara Zedeqiyaa mooticha Yihuudaa keessa waggaa afuraffaatti mooticha wajjin gara Baabilon deemetti ajajni Ermiyaas Raajichi isaaf kenne kanaa dha. **60** Ermiyaas badiisa Baabilonitti dhufu hunda, jechuunis waa’ee Baabilon kan barreffame hunda kitaaba marama irratti barreessee ture. **61** Innis Seraayaadhaan akkana jedhe; “Yommuu Baabilon geessutti dubbii kana hunda sagalee ol fudhattee dubbisuu hin dagatin. **62** Akkanas jedhi: ‘Yaa Waaqayyo, akka namni yookaan horiin ishee keessa hin jiraanneef ati akka iddoo kana barbadeessitu dubbatteera; isheenis hana baraan ni onti.’ **63** Yeroo kitaaba maramaa kana dubbiftee fixxutti dhagaa itti hidhiitii Laga Efraaxiisitti darbadhu. **64** Akkanas jedhi; ‘Sababii badiisa ani isheetti fiduutiin akka lammata hin kaaneef Baabilon akkasitti ni liqimfamti. Uummanni ishees ni harca’a.’” Dubbiin Ermiyaas as irratti raawwatama.

52 Zedeqiyaa yeroo mootii ta’etti nama umurin isaa waggaa digdamii tokkoo ture; innis Yerusaaalem keessa taa’ee waggaa kudha tokko bulche. Maqaan haadha isaa Hamuutaal ture; isheenis intala Ermiyaas kan magaalaa Libnaatii dhufe ture. **2** Innis akkuma Yehooyaaqiim hojjetee sana, fuula Waaqayyoo duratti waan hamaa ni hojjete. **3** Wannii kun hundi sababii dheekkamsa Waaqayyootiif Yerusaalemii fi Yihuudaa irra ga’ee; dhuma irrattis inni fuula isaa duraa isaan balleesse. Zedeqiyaa mooticha Baabilonitti fincile. **4** Bara mootummaa Zedeqiyaa keessa waggaa saglaffaatti, bultii kurnaffaa ji’a kurnaffaatti Nebukadnezar mootiin Baabilon guutummaa loltoota isaa wajjin Yerusaalemitti duule; isaanis magaalattiin ala qubatanii naannoo ishee hundatti tuullaa biyyoo marsan. **5** Magaalaan sunis hamma waggaa kudha tokkoffaa bara Zedeqiyaa Mootichaatti akkuma marfamteetti turte. **6** Bultii saglaaffaa ji’a afuraffaatti, magaalattii keessatti beelli akka malee hammaatee namni waan nyaatu tokko illee dhabe. **7** Ergasii dallaan magaalattii cabsamee loltoonni hundinuu ba’anii baqatan. Isaanis utuma Baabilonni magaalaa sana marsanii jiranuu karaa kara dallaa iddoo biqiltuu mootichaa bira jiru lamaan gidduu baasu sanaatiin halkaniiin ba’anii baqatan. Isaanis Arabbaatti baqatan; **8** loltoonni Baabilon garuu Zedeqiyaa Mooticha ari’anii dirree Yeriiko irratti isa qaqqaban; loltoonni isaa hundis isa irraa gargar ba’anii bibittinnaa’anii turan; **9** innis ni qabame. Gara mootii Baabilonitti Riiblaa biyya Hamaati keessaatti geeffame. Achittis itti murame. **10** Mootiin Baabilonis Riiblaatti ijuma isaa duratti ilmaan Zedeqiyaa gorra’ee; qondaaltota Yihuudaa hundas fixe. **11** Innis ergasii Zedeqiyaa keessaa ija isaa baasee foncaa naasiitiin hidhee Baabilonitti isa geesse; hamma gaafa inni du’uuttis manuma hidhaa keessa isa tursiise. **12** Bara mootummaa Nebukadnezar mooticha Baabilon keessa waggaa kudha saglaffaatti, bultii kurnaffaa ji’a shanaffaatti Nebuzaradaan ajajaan eegumsa mootummaa inni mootii Baabilon tajaajilu sun gara Yerusaaalem dhufe. **13** Innis mana qullullummaa Waaqayyootii, masaraa mootummaattii fi manneen Yerusaaalem hundatti ibidda qabsiise; manneen gurguddaa hundas ni gube. **14** Loltoonni Baabilon kanneen ajajaa eegumsa mootummaa jala turan hundi dallaawwan naannoo Yerusaaalem turan hunda diigan. **15** Nebuzaradaan ajajaan eegumsaa sun namoota hiyyeeyyii tokko tokkoo fi warra magaalaa keessatti hafan, warra ogummaa harkaa qabanii fi warra baqatanii mootii Baabilonitti kooluu galan booji’ee fudhate. **16** Nebuzaradaan garuu hiyyeeyyii biyyattii warra hafan akka wayinii kunuunsanii fi lafa qotaniif achitti dhiise. **17** Baabilonni sun utubaawwan naasii, baattuwwan

iddoodhaa socho'anii fi Gaanii naasii irraa hojjetamee mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa ture caccabsanii naasii sana hunda immoo Baabilonitti geessan. **18** Akkasumas okkoteewwan, waan ittiin daaraa hammaaran, waan ittiin ibsaa irraa daaraa dhadha'an, waciitiiwwan ittiin dhiiga facaasan, caabiiwwanii fi mi'oota naasii irraa hojjetaman kanneen tajaajila mana qulqullummaatiif oolan hunda fudhatan. **19** Ajajaan eegumsaa sunis mi'oota warqee qulqulluu fi meetii irraa hojjetaman hunda jechuunis caabii dhooqaa, girgiraawwan, waciitiiwwan ittiin dhiiga facaasan, okkoteewwan, baattuuwwan ibsaa, caabiiwwanii fi waciitiiwwan ittiin dhibaaafatan fudhatee deeme. **20** Ulfinni naasii kan Solomoon Mootichi ittiin utubaawwan lamaan, Gaanii fi jiboota kudha lamaan isa jala jirani fi baattuuwwan iddoodhaa socho'aniin mana qulqullummaa Waaqayyootiif hojjetee ture waan madaalliin madaaluu danda'uu oli turan. **21** Tokkoon tokkoon utubaa sanaa dhundhuma kudha saddeet ol dheeratee marsaan isaa immoo dhundhuma kudha lama ture; yabinni isaa quba afur ta'ee keessi isaas banaa ture. **22** Guutuun naasii kan utubaa tokko irraas dhundhuma shan ol dheeratee naannoon isaa guutuun sibiila wal keessa loofamee tolfamee fi roomaanii naasiitiin miidhagfamee ture. Utubaan kaanis roomaanii naasii wajjin kanuma fakkaata ture. **23** Roomaanoonni bitaa mirgaan turan sagaltamii sagal turan; walumatti faaya naannoo utubichaa gubbaan jiru wajjin roomaanoota dhibba tokkootu ture. **24** Ajajaan eegumsaa sun Seraayaa lubicha hangafa, Sefaaniyaa lubicha Sadarkaan isatti aanuu fi eegdotaa balbala'aa sadan hidhee fuudhee deeme. **25** Warra amma illee magaalaa keessatti hafan keessaa ajajaa loltootaatii fi gorsitoota mootii torba fudhate. Akkasumas barreessaa qondaala ol aanaa ture kan saba keessaa loltummaaf namoota filatu sanaa fi namoota magaalaa keessatti argaman jaatama fudhate. **26** Nebuzaradaan ajajaan sun hunda isaanii guuree Riiblaatti gara mooticha Baabilonitti geesse. **27** Mootichis achuma Riiblaati biyya Hamaati keessatti isaan ni fixe. Yihuudaanis akkasiin booji'amee biyya isheetii baate. **28** Baay'inni namoota Nebukadnezar booji'amee biyya isheetii baate. **29** Kana dha: Waggaa torbaffaa keessa Yihuudoota 3,023; **29** bara Nebukadnezar keessa waggaa kudha saddeettaffaatti, Yerusaleemii namoota 832; **30** waggaa digdamii sadaffaa isaa keessa Yihuudoonni 745, Nebuzaradaan ajajaa eegumsaa sanaan booji'amee biyya isheetii baate. **31** Yehooyaakiin mootiin Yihuudaa booji'amee waggaa soddomii torbaffaa isaatti, Eewil Marodaak mootii Baabilon ta'e; innis wagguma sana keessa bultii digdamii shanaffaa ji'a kudha lammaffaatti Yehooyaakiin mooticha Yihuudaa sana mana hidhaatii gad dhiisee bilisa isa baase. **32** Afaan tolaadhaanis isatti dubbatee barcuma ulfinaa kan barcuma mootota isa wajjin Baabilon keessa turan kaanii caalu kenneef. **33** Kanaafuu Yehooyaakiin uffata isaa kan mana hidhaatti uffachaa ture sana of irraa baasee bara jireenya isaa guutuu yeroo hunda maaddii mootichaa irraa nyaate. **34** Mootiin Baabilonis hamma inni lubbuudhaan jiraatetti guyyuma guyyaadhaan waan isaaf barbaachisu Yehooyaakiiniif kennaa ture.

Faaruu

1 Magaalaan dur namaan guutamtee turte sun akkamitti ontee hafte! Isheen yeroo tokko saboota gidduutti guddoo turte akkamitti akka haadha hiyyeessaa taate! Isheen kutaaale biyyaa gidduutti mootii turte sun amma garbittii taateerti. **2** Isheen halkan halkan hiiqifaftee boossi; maddii ishee irra imimmaantu yaa'a. Michoota ishee hunda keessaa kan ishee jajjabeessu tokko iyyuu hin jiru. Michoonni ishee hundinuu ishee gananiiru; isaan diinota ishee ta'aniiru. **3** Rakkinaa fi cunqurfama guddaa booddee Yihuudaan booji'amtee fudhatamteerti. Isheen saboota gidduu jiraatti, lafa itti boqottu illee hin arganne. Warri ishee ari'an hundi rakkina ishee keessatti ishee qabatan. **4** Daandiiwwan Xiyoon ni boo'u; namni ayyaana ishee kan murteeffame kabajjuf dhufu tokko iyyuu hin jiruutti. Karrawwan ishee hundi onanii jiru; luboonni ishee ni aadu; shamarran ishee ni gaddu, isheenis dhiphina guddaa keessa jirti. **5** Amajaajonni ishee gooftota ishee ta'aniiru; diinota isheetti toleera. Sababii cubbuu ishee baay'ee sanaatiif Waaqayyo gadda itti fideera. Ijoolleen ishee fudhatamanii deemaniiru; fuula amajaajota ishee duratti booji'amaniiru. **6** Intala Xiyoon irraa miidhaginni hundi fudhatameera. Ilmaan mootota ishee akkuma gadamsa lafa dheedaa dhabee ta'aniiru; isaan dadhabbiidhaan fuula warra isaan ari'anii dura baqatan. **7** Baroota rakkinaa fi asii achi jooruu ishee keessa Yerusaaalem qabeenya bara durii kan ishee ture hunda ni yaadatti. Yeroo namoonni ishee harka diinaa seenanitti namni ishee gargaaru tokko iyyuu hin turre. Diinonni ishee ishee ilaalanii badiisa isheetti kolfan. **8** Yerusaaalem akka malee cubbuu hojjetta; akkasiinis xuroofte. Warri ulfina kennaniifii turan hundi ishee tuffatan; isaan qullaatti hafuu ishee arganiiruutti; isheen mataan ishee guungumtee of irra garagalti. **9** Xuraa'ummaan ishee wandaboo isheetti maxxane; isheen waan gara duraatti itti dhufu hin yaadne; kufaatiin ishee nama rifachiisa; kan ishee jajjabeessu tokko iyyuu hin jiru ture. "Yaa Waaqayyo rakkina koo ilaali; diinni mo'ateeraatii!" **10** Qabeenya ishee hundatti diinni harka isaa diriirseeera; isheen Namoota Ormaa warra ati akka isaan waldaa kee hin seenne dhowwite sana utuu isaan iddoo ishee qulqulluu seenanuu argite. **11** Namoonni ishee hundinuu utuma aadanuu buddeena barbaaddatu; isaan lubbuu ofii isaanii turfachuuf jecha qabeenya isaanii nyaataan geeddarratu. "Yaa Waaqayyo na ilaali, na yaadadhus; ani tuffatameeraatii." **12** "Warra karaa irra dabartan hundi, kun isiniif homaa mitii? Naannoo keessan ilaalaatii argaa. Rakkinni akka rakkina koo kan ani ittiin rakkadhe, kan Waaqayyo guyyaa dheekkamsa isaatti natti fide sanaa jiru tokko iyyuu jiraa?" **13** "Inni ol gubbaadhaa ibidda erge; ibidda sana lafee koo keessa seensisa. Inni miilla kootiif kiyoo diriirsee dugda duubatti na deebise; inni kopaatti na hambisee guyyaa guutuu na dadhabsiise. **14** "Cubbuun koo waanjootti hidhameera; isaan harka isaatiin walitti fo'aman. Isaan morma kootti rarraafaman; gooftaan humna koo dadhabsiise. Inni warra ani of irraa deebisuu hin dandeenyetti dabarsee na kenneera. **15** "Gooftaan gootota na keessatti argaman hunda gateera; inni dargaggoota koo caccabsuuf yaa'ii waammatte. Gooftaan iddoo cuunfaa wayinii isaatti Durba Qulqullitti Intala Yihuudaa dhidhiiteera. **16** "Wanni ani boo'ee iji koo imimmaaniin guutameef kanaa dha. Namni na jajjabeessuuf dhi'oo jiru tokko iyyuu hin jiru; kan hafuura koo bayyanachiisus hin jiru. Sababii diinni humna argateef ijoolleen koo harka duwwaa hafan." **17** Xiyoon harka ishee bal'ifatteerti; garuu namni ishee jajjabeessu tokko iyyuu hin jiru. Akka olloonna isaa amajaajota isaa ta'aniif Waaqayyo Yaaqoobitti

ajajeera; Yerusaaalemis gidduu isaanitti waan xuraa'aa taateerti. **18** "Waaqayyo qajeelaa dha; ta'us ani ajajawwan isaatti fincileen ture. Yaa saboota, hundi keessan dhaga'aa; rakkina koos ilaalaa. Dargaggoonni fi shamarran koo booji'amanii fudhatamaniiru. **19** "Ani tumsitoota koo na waammadhe; isaan garuu na ganan. Luboonni koo fi maanguddoonni koo utuu lubbuu isaanii oolfachuuf nyaata barbaadatanuu magaalaa keessatti dhuman. **20** "Yaa Waaqayyo akka ani dhiphadhe ilaali! Ani keessa kootti dhiphadheera; garaa koo keessatti raafameera; ani nama akka malee fincilun tureetti. Alaa goraadeen nama qala; mana keessa immoo du'a qofatu jira. **21** "Namoonni akka ani aadaa jiru dhaga'aniiru; kan na jajjabeessu garuu hin jiru. Diinonni koo hundinuu rakkina koo dhaga'aniiru; isaan waan ati gootetti gammadaniiru. Akka isaan akkuma koo ta'aniif maaloo ati guyyaa jette sana fidi. **22** "Hamminni isaanii hundinuu fuula kee duratti haa dhi'aatu; waanuma sababii cubbuu koo hundaatiif natti fide sana isaanitti illee fidi! Aduun koo baay'ateeraatii; onneen koos dadhabdeerti."

2 Gooftaan akkamitti duumessa dheekkamsa isaatiin intala Xiyoon haguuge! Inni ulfina Israa'el samiidhaa lafatti gad daddarbateera; inni guyyaa dheekkamsa isaatti ejjeta miilla isaa hin yaadanne. **2** Gooftaan gara laafina tokko malee iddoo jireenya Yaaqoob hunda liqimseera; da'annoo intala Yihuudaas dheekkamsa isaatiin diige. Inni mootummaa isheetii fi bulchitoota ishee salphisee lafatti gad deebise. **3** Inni dheekkamsa sodaachisaadhaan gaanfa Israa'el hunda caccabse. Yommuu diinni dhi'aatettis harka isaa mirgaa duubatti deebifate. Inni akkuma arraba ibiddaa kan waan naannoo isaa jiru gubu sanaa Yaaqoob keessatti boba'e. **4** Inni akkuma diinaatti iddaa isaa dabsate; harki isaa mirgaa qophaa'eera. Warra ijatti baaredan hunda akkuma amajaajitti qale; dunkaana intala Xiyoonitti dheekkamsa isaa akkuma ibiddaa roobse. **5** Gooftaan akkuma diinaa ta'e; inni Israa'elin liqimseera. Inni masaraawwan ishee hunda liqimsee da'annoo ishee jaba'a illee diigeera. Inni Intala Yihuudaatti boo'ichaa fi faaruu boo'ichaa baay'iseera. **6** Inni lafa jireenya isaa akkuma iddoo biqiltuu onseera; iddoo wal ga'ii isaas balleesseera. Waaqayyo akka Xiyoon ayyaana ishee kan murtaa'ee fi Sanbatoota ishee irraanfattu godheera; inni dheekkamsa isaa sodaachisaa sanaan moototaa fi luboota akka malee tuffate. **7** Gooftaan iddoo aarsaa isaa tuffateera; iddoo qulqulluu isaa illee dhiiseera. Dallaawwan masaraawwan ishee dabarsee harka diinotaatti kenneera; isaan akkuma guyyaa ayyaana murteeffameetti mana Waaqayyoo keessatti sagalee ol fudhatanii iyyan. **8** Waaqayyo dallaa naannoo Intala Xiyoon jiru diiguuf murteesseera. Inni safartuu diriirseeera; barbadeessuu irraas harka isaa hin deebifanne. Akka dallaan eegumsaati fi keenyan faarsanii boo'an godhe; isaanis tokkummaadhaan badan. **9** Karrawwan ishee lafa keessa dhidhimaniiru; inni danqaraawwan sibiila ishee caccabse balleesseera. Mootiin isheetii fi ilmaan mootota ishee booji'amanii saboota gidduu bibittinna'aniiru; seerri si'achi hin jiraatu; raajonni ishees si'achi Waaqayyo biraa mul'ata hin argan. **10** Maanguddoonni Intala Xiyoon cal'isanii lafa tataa'an; isaan daaraa mataatti firfiratanii uffata gaddaas uffatan. Shamarran Yerusaaalem mataa isaanii gad qabatan. **11** Iji koo boo'ichaan dadhabeera; keessa kootti dhiphadheera; sababii sabni koo dhumeef sababii ijoollee fi daa'imman daandiiwwan magaalaa irratti gaggabaniif garaan koo gaddaan laafeera. **12** Isaan yommuu daandiiwwan magaalaa irratti akkuma namoota madaa'aniitti gaggabaniitti, yommuu lubbuun isaanii hammuu haadha isaanii irratti ba'uuf jirtutti "Buddeenmii fi daadhiin wayinii eessaa jiru?" jedhanii haadhota

isaanii gaafatu. **13** Yaa intala Yerusaleem, ani maal siif jechuun danda'a? Maaliinan wal si qixxeessa? Yaa Intala Xiyoon durba qulqullittii ani akkan si jajjabeessuuf maalittin si fakkeessuu danda'a? Madaan kee akkuma galaanaa gad fagoo dha. Eenyutu si fayyisuu danda'a? **14** Mul'anni raajota keetii sobaa fi kan faayida hin qabnee dha; isaan booji'amuu kee hambisuuf cubbuu kee ifa hin baafne. Raajiin isaan siif kenmanis sobaa fi kan karaa irraa nama balleessuu dha. **15** Warri karaa keetiin darban hundinuu harka isaanii sitti rurrukutu; isaanis intala Yerusaleemitti qoosuu fi mataa raasuudhaan, "Magaalaan muummee miidhagina gammachuu guutuu lafaa jedhamtee waamamte sun kanaa?" jedhu. **16** Diinonni kee hundinuu afaan isaanii sitti banatu; isaan qoosuu fi ilkaan isaanii qaruuudhaan "Nu ishee liqimsineerra. Guyyaan nu eeggachaa turre sun kanaa dha; nu waan kana arguuf jiraanneerra" jedhu. **17** Waaqayyo waan karoorfate hojjetira; dubbii isaa kan bara dheeraan dura dubbate sana guuttateera. Inni gara laafina tokko malee si garagalcheera; akka diinni kee sitti gammadu godheera; gaanfa amajaajii keetii ol ol qabeera. **18** Onneen namootaa gara Gooftaatti iyya. Yaa dallaa Intala Xiyoon halkanii guyyaa imimmaan kee akka lagaa haa yaa' u; boqonnaa tokko illee ofii keetii hin kennin; iji kees hin boqotin. **19** Yommuu eegumsii halkanii jalqabutti ka'itii halkanii iyyi; fuula Gooftaa duratti onnee kee akka bishaanii dhangalaasi. Lubbuu ijoollee keetii kanneen fiixee daandii hundaatti beelaan gaggabaniitiif jedhiitii harka kee gara isaatti ol qabadhu. **20** "Yaa Waaqayyo, ati ilaali; argis: Ati takkumaa eenyu irratti waan akkasii gootee beekta? Haadhonni daa'imman isaanii, ijoollee kunuunsanii guddisan nyaachuu qabuu? Lubnii fi raajiin, iddoo qulqulluu kan Gooftaa keessatti ajjeefamuu qabuu? **21** "Dargaggoonni fi maanguddoonni, walii wajjin awwaara karaa irra ciisu; dargaggoonni fi shamarran koo goraadeedhaan ajjeefamaniiru. Ati gaafa dheekkamsa keetiitti isaan fiixxe; gara laafina tokko malee isaan qalte. **22** "Ati akkuma guyyaa ayyaana murteeffameetti nama waamtutti qixa hundaanuu sodaa natti waamte. Guyyaa dheekkamsa Waaqayyootti, homaa hin miliqne yookaan hin hafne; warra ani da'ee guddise diinni koo na jalaa balleesseera."

3 Namni ulee dheekkamsa isaatiin rakkina arge ana dha. **2** Inni fuula isaa duraa na ari'ee akka ani qooda ifaa dukkana keessa deemu na godhe; **3** dhugumaan inni guyyaa guutuu, ammuumaa amma harka isaa natti deebise. **4** Inni foon kootii fi gogaa koo dulloomseera; lafee koo illee caccabseera. **5** Inni na marsee hadhaa'ummaa fi gidiraa natti naanneesseera. **6** Akkuma warra dur dhumani akka ani dukkana keessa jiraadhu na godhe. **7** Inni akka ani hin miliqneef dallaa natti ijaare; foncaa ulfaatuu natti fe'e. **8** Yommuu ani waammadhu yookaan gargaarsaaf iyyadhutti illee inni kadhannaa koo dhaga'uu dida. **9** Karaa koo dhagaa soofameen cufe; daandii koo illee ni jal'isa. **10** Inni akkuma amaaketa riphee waa eeggatuu, akkuma leenca dhokatee jiruu **11** daandii irraa na harkisee na ciccire; kophaatti na gate. **12** Inni iddaa isaa luqqifatee xiyya isaa natti qabe. **13** Koroojoo isaa keessaa xiyya baasee onnee koo waraane. **14** Ani saba koo hundaaf waan kolfaa nan ta'e; isaan guyyaa guutuu faaruudhaan natti qoosu. **15** Inni waan hadhaa'aa na nyaachise; hadhooftuu illee na quubse. **16** Inni dhagaadhaan ilkaan koo cabse; awwaara keessattis na dhidhiite. **17** Ani nagaa nan dhabe; gammachuun maal akka ta'es nan irraanfadhhe. **18** Kanaafuu ani "Ulfinni koo, abdiin ani Waaqayyo irraa qabu hundinuu badeera" nan jedhe. **19** Ani rakkinaa fi asii achi jooruu koo, hadhaa'ummaa fi hadhooftuus nan yaadadha. **20** Lubbuun koo yeroo hunda waan kana yaaddi; na keessattis gad of qabdi. **21**

Ta'us ani waan kana nan qalbeeffadha; kanaafuu ani abdi qaba. **22** Nu sababii jaalala Waaqayyoo guddaa sanaatiif hin badnu; gara laafinni isaa hin dhumuutii. **23** Isaan ganama hunda haaraa dha; amanamummaan kees guddaa dha. **24** Anis, "Waaqayyo qooda koo ti; kanaafuu ani isa nan eeggadha" ofiin nan jedha. **25** Waaqayyo warra isa abdataniif, kanneen isa barbaadaniif gaarii dha; **26** Fayyisuu Waaqayyoo cal'isanii eeggachuun gaarii dha. **27** Yeroo dargaggummaa isaatti waanjoo baachuun namaaf gaarii dha. **28** Inni kophaa isaa cal'isee haa taa'u; Waaqayyo isa baachiseeraatii. **29** Amma illee abdiin ni jira ta'aatii, inni fuula isaa awwaara keessa haa suuqqatu. **30** Inni nama isa dha'utti maddii isaa haa qabu; salphinaanis haa guutumaa. **31** Gooftaan bara baraan nama hin gatuutii. **32** Inni gadda fidu illee garaa ni laafa; jaalalli isaa kan hin geeddaramne sun guddaadhaatii. **33** Inni itti yaadee rakkina yookaan dhiphina sanyii namaatti hin fiduutti. **34** Yommuu hidhamtoonni biyyattii keessa jiran hundi miilla jalatti dhidhiitaman, **35** yommuu fuula Waaqaa Waan Hundaa Olii duratti mirgi nama tokkoo dhiibamu, **36** yommuu murtiin qajeelaan dhabamu, Gooftaan waan akkasii hin arguu? **37** Yoo Gooftaan ajajuu baate eenyutu dubbatee waan sana fiixaan baasuu danda'a? **38** Wannii hamaanii fi wannii gaariin afaanuma Waaqaa Waan Hundaa Oliitii ba'a mitii? **39** Yoos namni lubbuun jiraatu kam iyyuu maaliif yommuu cubbuu isaatiif adabamutti guunguma ree? **40** Kottaa nu daandii keenya qorree haa ilaallu; gara Waaqayyoottis haa deebinu. **41** Nu onnee keenyaa fi harka keenya gara Waaqaa samii hojjeten jiruutti ol qabnee akkana haa jennu: **42** "Nu cubbuu hojjenneerra; fincilleerras; atis nuuf hin dhiifne. **43** "Ati dheekkamsaan of haguugdee nu ariite; gara laafina males nu fiixxe. **44** Akka kadhannaa tokko iyyuu gara kee hin dhufneef ati duumsaan of haguugde. **45** Ati saboota gidduutti xurii fi kosii nu goote. **46** "Diinonni keenya hundinuu, afaan nutti banataniiru. **47** Sodaa fi kiyoon, diigamuu fi badiisni nutti dhufeera." **48** Sababii uummanni koo barbadaa'eef lolaan imimmaanii ija koo keessaa yaa'a. **49** Iji koo boqonnaa malee utuu gargar hin kutin imimmaan lolaasa; **50** kunis hamma Waaqayyo ol samiidhaa gad ilaalee argutti. **51** Sababii dubartoota magaalaa koo hundaatiif wannii ani argu lubbuu koo gaddisiisa. **52** Warri sababii malee diina natti ta'an akkuma simbiraa na adamsan. **53** Isaan lubbuu koo boolla keessatti galaafatanii dhagaa natti garagalchuu yaalan; **54** bishaan mataa koo irra gara gale; anis, "Baduu koo ti" nan jedhe. **55** Yaa Waaqayyo, ani boolla qilee keessaa maqaa kee nan waammadha. **56** Ati kadhannaa koo kan, "Iyya ani gargaarsa barbaachaaf iyyu dhaga'uu hin didin" jedhu dhageesseerta. **57** Yeroo ani si waammadhetti ati natti dhi'aattee "Hin sodaatin" nan jette. **58** Yaa gooftaa ati dubbii koo naa falmite; lubbuu koos ni baraarte. **59** Yaa Waaqayyo, ati daba natti hojjetame argiteerta; dubbii koo naa ilaali! **60** Ati haaloo ba'uu isaaniitii fi natti malachuu isaanii hundas argiteerta. **61** Yaa Waaqayyo, ati arraba isaaniitii fi natti malachuu isaanii hunda dhageesseerta; **62** kunis arraba warra natti ka'aniitii fi waan isaan guyyaa guutuu waa'ee koo haasaasii dha. **63** Ati isaan ilaali! Isaan taa'anii yookaan dhadhaabatanii weedduu isaaniitiin natti qoosu. **64** Yaa Waaqayyo, waan isaaniif malu akkuma hojii harka isaaniitii deebisii kenniif. **65** Onnee isaanii haguugi; abaarsi kees isaan irra haa bu'u! **66** Samiiwwan Waaqayyoo jalaa dheekkamsaan isaan ari'ii isaan balleessin.

4 Warqeen akkamitti boorrajjaa'e? Warqeen qulqulluunis akkamitti geeddaramel! Dhagaawwan iddoo qulqulluu fiixee daandiiwwan hundaa irratti bibittinnaa'aniiru. **2** Ilmaan Xiyoon kanneen akka warqee qulqulluutti ilaalamaa turan sun amma

akkamitti akka okkotee supheetti, akka hojii suphee dhoofuutti ilaalamu! **3** Waangooni iyyuu ilmaan isaanii hoosisuuf harma isaanii ni kennu; sabni koo garuu akkuma guchii gammoojjii gara jabeessa ta'eera. **4** Sababii dheebuutiif arrabni daa'immanii laagaatti maxxana; ijoolleen buddeena kadhatti: garuu namni isaanii kennu tokko iyyuu hin jiru. **5** Warri dur cidha nyaachaa turan, rakkatanii daandii irra jiru. Warri dur uffata diimaa dhiilgee uffachaa turan har'a tuullaa dikee hammatu. **6** Adabbiin yakka saba koo adabii yakka Sodoom kan utuu harki nama ishee gargaaruuf hin tuqin tasa badde sanaa caalaa guddaa ture. **7** Ilmaan mootota isaanii cabpii caalaa qulqulluu, aannan caalaa adaadii turan; dhagni isaanii lula diimaa caalaa diimaa, bifti isaanii immoo sanpeer fakkaata ture. **8** Amma garuu qa'aa caalaa gurraacha'aniiru; daandii irrattis namni isaan hubatu hin jiru. Gogaan isaanii lafee isaaniitti maxxaneera; akka mukaas gogeera. **9** Warra beelaan dhumanii mannaa, warra goraadeedhaan ajjeefaman wayya; Isaan waan nyaatamu lafa qotiisaa irraa dhabanii beelaan alatti goggoganii dhumu. **10** Yeroo sabni koo dhumetti dubartoonni gara laafoon harkuma isaaniitiin akka nyaata isaanii ta'aniif ijoollee ofii affeelan. **11** Waaqayyo dheekkamsa isaa guutuun gad dhiise; aarii isaa sodaachisaa sanas ni dhangalaase. Xiyoon keessattis ibidda hundeeffan ishee barbadeessu qabsiise. **12** Akka diinonni yookaan amajaajonni karrawwan Yerusaalem seenuu danda'an, mootonni biyya lafaa yookaan sabni addunyaa tokko iyyuu hin amanne. **13** Garuu wannu kun sababii cubbuu raajota isheetii fi balleessaa luboota ishee kanneen ishee keessatti dhiiga qajeelotaa dhangalaasan sanaatiif ta'e. **14** Isaan akkuma jaamotaa daandii irra gatantaru. Hamma namni tokko iyyuu wayyaa isaanii tuquu hin dandeenyetti akka malee dhiigaan xuraa'aniiru. **15** Namoonnis, "Isin xuraa'oo dha! Asii badaa! Badaa! Badaa! Nu hin tuqinaa!" jedhanii isaaniitti iyyu. Yommuu baqatanii asii fi achi jooranittis saboonni Namoota Ormaa gidduu jiran, "Isaan si'achi as jiraachuu hin danda'an" jedhu. **16** Waaqayyo mataa isaatu isaan bittinneesse; inni si'achi isaan hin eegu. Luboonni hin kabajamne; maanguddoonni surraa hin arganne. **17** Akkasumaan gargaarsa eeggachuudhaan iji keenya dadhabe; gamoo keenya irra teenyee saba nu baasuu hin dandeenye irraa gargaarsa eegganne. **18** Akka nu daandii keenya irra deemuu hin dandeenyef namoonni tarkaanfii keenya eegu. Dhumni keenya dhi'aateera; guyyoonni keenyas gabaabatanii; badiisni keenya dhufeeraatii. **19** Warri nu ari'an risaa samii caalaa saffisu; isaan tulluuwwan irraa nu ari'anii gammoojjii keessatti riphanii nu eeggatu. **20** Hafuurri lubbuu keenyaa kan Waaqayyo dibe, kiyoo isaaniitiin qabame. Nu waan gaaddiduu isaa jala, Namoota Ormaa gidduu jiraannu seenee turre. **21** Yaa Intala Edoom kan biyya Uuzi keessa jiraattu ati ililchi, gammadis. Garuu xooffoon sun siifis ni kennama; atis machoofttee qullaa kee hafta. **22** Intala Xiyoon adabamuun kee ni dhuma; inni bara booji'amu keetii hin dheeressu. Garuu yaa Intala Edoom, inni cubbuu kee ni adabe; hammina kees ifatti baasa.

5 Yaa Waaqayyo, waan nurra ga'e yaadadhu; ilaali; salphina keenyas argi. **2** Handhuuraan keenya alagootaaf, manneen keenyas Namoota Ormaatiif dabarfamanii kennamaniiru. **3** Nu ijoollee abbaa hin qabne taane; haadhonni keenya immoo haadhota hiyyeessaa ta'aniiru. **4** Nu bishaan dhugnuuf kaffaluu qabna turre; qoraan illee bittaa qofaan arganna. **5** Warri nu ari'an koomee keenya bira jiru; nu dadhabneerra; boqonnaas hin qabnu. **6** Nu buddeena ga'aa argachuuf jennee warra Gibxittii fi warra Asooritti harka kennine; **7** Abbootiin keenya cubbuu hojjetanii darban; nu immoo adabii isaanii baanne. **8**

Garbootatu nu bulcha; namni harka isaaniiti bilisa nu baasu tokko iyyuu hin jiru. **9** Sababii goraadee gammoojjii jiruutiin lubbuu keenya balaaf saaxillee buddeena arganna. **10** Gogaan keenya sababii beelaatiin akkuma badaa ibiddaa ho'a. **11** Xiyoon keessatti dubartoonni, magaalawwan Yihuudaa keessattis dubarran qulqulluun humnaan gudeedaman. **12** Ilmaan mootota harka isaaniitiin fannifamaniiru; maanguddoonni ulfina hin arganne. **13** Ga'eessonni akka midhaan daakan dirqisiifaman; ijoolleen dhiiraa muka baachuun gatantaran. **14** Maanguddoonni karra magaalaa duraa deemaniiru; dargaggoonni weedduu isaanii dhiisaniiru. **15** Gammachuun garaa keenya keessaa badeera; shuubbisuun keenyas boo'ichatti geeddaramaera. **16** Gonfoon mataa keenya irraa bu'eera. Nuuf wayyoo; nu cubbuu hojjenneeraatii! **17** Sababii waan kanaatiif onneen keenya ni gaggabe; sababii waan kanaatiif immoo iji keenya dadhabe; **18** Tulluun Xiyoon kan onee hafe sun lafa waangooni irra burraaqan ta'eeraatii. **19** Yaa Waaqayyo, ati bara baraan bulchi; teessoon kees dhalootaa gara dhalootaatti itti fufa. **20** Ati maaliif guutummaan guutuutti nu irraanfatta? Maaliif bara dheeraas nu dhiifta? **21** Yaa Waaqayyo, akka nu deebinuuf ofitti nu deebisi; bara keenya illee akkuma diriitti haaromsa. **22** Ati yoo guutummaan guutuutti nu gatuu baatte, yoo akka malees nutti dheekkamu baatte waan kana godhi.

Hisqi'eel

1 Waggaa soddommaffaa keessa, bultii shanaffaa ji'a afuraffaatti utuu ani Laga Kebaar biratti booji' amtoota gidduu jiruu samiiwwan ni banaman; anis mul'ata Waaqaa nan arge. **2** Ji'a sana keessaas bultii shanaffaatti jechuunis Yehooyaakiin Mootichi booji'amee waggaa shanaffaatti, **3** dubbiin Waaqayyoo Laga Kebaar biratti biyya Baabilonotaa keessatti gara Hisqi'eel lubicha ilma Buuz dhufe. Achittis harka Waaqayyoo isa irra ture. **4** Anis mil'adhee bubbee hamaa karaa kaabaatiin dhufaa jiru jechuunis duumessa guddaa balaqqeessa ifuu fi ifa guddaan marfame tokkon arge. Wiirtuun ibidda sanaas sibiila ibiddaan diimeffame fakkaata ture; **5** ibidda sana keessas waan uumamawwan jiraatoo afur fakkaatu tokkotu ture. Bifti isaas bifa namaa fakkaata ture; **6** tokkoon tokkoon isaanii fuula afur afurii fi qoochoo afur afur qabu turan. **7** Miilli isaanii qajeelaa dha; faanni isaanii immoo kottee jabbii fakkaatee akka naasii dibameetti ni calaqqisa ture. **8** Qoochoo isaanii jalaanis qixaa afraniin harka namaa qabu ture. Afran isaanii hundi fuulaa fi qoochoo qabu turan; **9** qoochoon isaanis wal tuqa ture. Tokkoon tokkoon isaanii qajeelanii fuula duratti deeman; yeroo deemanittis of duuba hin mil'atan ture. **10** Fuulli isaanii kana fakkaata ture: Afran isaanii iyyuu tokkoon tokkoon isaanii fuula namaa qabu ture; karaa mirgaatiin tokkoon tokkoon isaanii fuula leencaa, karaa bitaatiin immoo fuula qotiyyoo qabu ture; akkasumas tokkoon tokkoon isaanii fuula risaa qabu ture. **11** Egaa fuulli isaanii akkas ture. Qoochoon isaanis ol diriirfama ture. Tokkoon tokkoon isaanii qoochoo lama lama qabu ture. Qoochoo tokkoo tokkoo isaanii karaa lamaaniinuu qoochoo uumama kaanii tuqa; qoochoon lama immoo dhagna isaa haguuga ture. **12** Tokkoon tokkoon isaanii qajeelanii fuula duratti ni deeman. Isaanis utuu of irra hin mil'atin iddoo hafuurri deemu hunda dhaqu turan. **13** Bifti uumamawwan jiraatoo sanaa cilee ibiddaa kan boba'u yookaan guca boba'u fakkaata ture. Uumamawwan sana gidduus ibiddi asii fi achi sosocho'a ture; ni ifas ture; bakakkaanis isa keessaa ni ba'a ture. **14** Uumamawwan sunis akka ifa bakakkaa asii fi achi darbatamu ture. **15** Anis akkuman uumamawwan jiraatoo sana ilaaleen tokkoo tokkoo uumama fuula afur afur qabu sanaa cinatti geengoo tokko tokko nan arge. **16** Biftii fi haalli geengoowwan sun ittiin hojjetamanis akkana ture: Isaanis akka dhagaa gati jabeessa biiralee jedhamuu calaqqisu ture; afran isaanii hundinuu wal fakkaatu ture. Tokkoon tokkoon geengoo sanaa waan geengoo kaanitti diramee hojjetame fakkaata ture. **17** Isaanis yommuu deemanitti utuu of irra hin mil'atin kallattii afran kamiin iyyuu deeman; yommuu uumamawwan sun deemanis geengoowwan kallattii hin geeddaratan ture. **18** Qarqarri geengoowwan sanaas ol dheeraa fi sodaachisaa ture; qarqarri geengoowwanii afranuu guutumaan guutuutti ijaan marfamarii turan. **19** Yeroo uumamawwan jiraatoon sun deemanitti geengoowwan isaan cinaan jiranis ni deeman; yommuu uumamawwan jiraatoon ol ka'anitti geengoowwanis ol ka'an. **20** Iddoo hafuurri dhaqu hundas ni dhaqu ture; sababii hafuurri uumamawwan jiraatoo sanaa geengoowwan keessa jiruuf geengoowwanis isaan wajjin ol ka'an. **21** Yommuu uumamawwan sun deemanitti isaanis ni deeman; yommuu uumamawwan dhaabatanitti isaanis ni dhaabatan; sababii hafuurri uumamawwan jiraatoo sanaa geengoowwan keessa jiruuf yommuu uumamawwan sun lafaa ol ka'anitti geengoowwanis isaanuma wajjin ol ka'an. **22** Mataa uumamawwan jiraatoo sanaatiin ol waan akka bantii samii kan akka bilillee calaqqisuu fi kan namaa sodaachisu tokkotu diriirfamee ture. **23** Bantii samii sana jalatti qoochoowwan

isaaniis walitti diriirfamarii turan; tokkoon tokkoon isaanis qoochoowwan ittiin dhagna isaanii haguuggatan lama lama qabu turan. **24** Yeroo uumamawwan sun deemanitti ani sagalee qoochoowwan isaanii nan dhaga'e; sagaleen kunis sagalee akka bishaan guutee huursuu, akka sagalee Waaqa Waan Hunda Danda'utii fi akka waca tuuta loltootaa ture. Isaan yeroo dhaabatan qoochoowwan isaanii gad qabatu ture. **25** Akkuma isaan qoochoo isaanii gad qabatanii dhaabataniin bantii samii kan mataa isaanitiin ol jiru sana irraa sagaleen tokko dhufe. **26** Bantii samii kan mataa isaanitiin ol jiru gubbaa waan akka teessoo sanpeer fakkaatu tokkotu ture; teessoo sanaa olittis fakkaattii akka fakkaattii namaa tokkotu ture. **27** Anis waan mudhii isaa fakkaatuun olitti sibiila diimeffamee ibidda fakkaatu kan ibiddaan guutame tokko nan arge; waan mudhii isaa fakkaatu sanaan gadittis inni ibidda fakkaata ture; ifni guddaanis isa marsee ture. **28** Gonfoon ifaa kan naannoo isaa ture sunis bifa sabbata Waaqaa kan guyyaa roobni roobuu fakkaata ture. Kunis bifa fakkaattii ulfina Waaqayyoo ture. Anis yeroon waan kana argetti addaan lafatti gombifamee sagalee waan dubbachaa jiru tokkoo nan dhaga'e.

2 Innis, "Yaa ilma namaa, miilla keetiin dhaabadhu; ani sittan dubbadhaa" naan jedhe. **2** Akkuma inni dubbateenis Hafuurri natti seenee miilla kootiin na dhaabachiise; anis isaa natti dubbatu nan dhaga'e. **3** Innis akkana naan jedhe: "Yaa ilma namaa, ani gara Israa'elootaatti, gara saba fincilaa kan natti fincile sanaatti sin erga; isaanii fi abbootiin isaanii hamma har'aatti natti fincilaniiru. **4** Sabni ani itti si ergu sun didaa fi mata jabeessa. Atis, 'Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha' jedhiin. **5** Isaan mana finciladhaatii; dhaga'anis dhaga'uu baatanis akka raajiin isaan gidduu jiru ni beeku. **6** Yaa ilma namaa, ati isaan yookaan dubbii isaanii hin sodaatin. Sokorruu fi qoraattiin si marsus, torbaanqabaa gidduu jiraattus hin sodaatin. Isaan mana fincilaa ta'an iyyuu ati waan isaan dubbatan hin sodaatin yookaan isaan si hin rifachiisin. **7** Waan isaan finciltoota ta'aniif, dhaga'anis dhaga'uu baatanis ati dubbii koo isaanitti himuu qabda. **8** Yaa ilma namaa, ati garuu waan ani siin jedhu dhaggeeffadhu; ati akka mana fincilaa sanaa hin fincilin; afaan kee banadhuutti waan ani siif kennu nyaadhu." **9** Kana irratti ani utuu harki tokko natti hiixatuun arge. Harka sana keessas kitaaba maramaa tokkotu ture; **10** innis fuula koo duratti kitaaba sana diriirse. Kitaaba sana irrattis, duraa duubaan faaruun boo'ichaa, gaddii fi wawwaannaan barreeffamanii turan.

3 Innis, "Yaa ilma namaa waan fuula kee dura jiru nyaadhu; kitaaba maramaa kana nyaadhu; ergasii dhaqiiiti mana Israa'elitti himi" naan jedhe. **2** Kanaafuu ani afaan koon banadhe; innis akka ani nyaadhuuf kitaaba maramaa sana naa kenne. **3** Innis, "Yaa ilma namaa, kitaaba maramaa ani siif kennu kana nyaadhu; garaa kees ittiin guuttadhu" naan jedhe. Anis nan nyaadhe; afaan koo keessattis akka dammaa natti mi'aawe. **4** Ergasii immoo akkana naan jedhe: "Yaa ilma namaa, amma gara mana Israa'el dhaqiiiti dubbii koo isaanitti himi. **5** Ati gara mana Israa'elitti malee gara uummata haasaan isaa namaa hin gallee fi afaan isaa nama rakkisuutti hin ergamne; **6** ati gara uummata haasaan isaanii namaa hin gallee fi afaan isaanii nama rakkisu kan ati dubbii isaanii illee hubachuu hin dandeenyeetti hin ergamne. Dhugumaan utuu ani isaanitti si ergee jiraadhee silaa isaan si dhaggeeffatu ture. **7** Manni Israa'el garuu sababii ana dhaga'uu hin feeneef siinis dhaga'uu hin fedhan; manni Israa'el hundi didaa fi mata jabeeyyiidhaatii. **8** Kunoo, ani fuula kee fuula isaanitti jabeesseera; adda kee

illee adda isaatiin jabeesseera. **9** Adda kee akka dhagaa akka malee jabaa kan dhagaa baalcii caalaa jabaatuu nan godha. Isaan mana fincilaa ta'an iyyuu ati isaan hin sodaatiin yookaan isaan si hin rifachiisin." **10** Innis akkana naan jedhe; "Yaa ilma namaa, waan ani sitti dubbadhu hunda sirriitti dhaga'iitii garaatti qabadhu. **11** Amma gara saba kee warra booji'aman sanaa dhaqiitii isaaniitti dubbadhu. Isaan dhaga'anis dhaga'uu baatanis, 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha' jedhiin." **12** Ergasiis Hafuurri ol na kaase; anis sagalee guddaa gigigisu kan, "Ulfinni Waaqayyoo iddoo jireenya isaatti haa eebbifamu!" jedhu tokko of duubaan nan dhaga'e. **13** Sagaleen kunis sagalee guddaa gigigisu kan yeroo qoochoowwan uumamawwan jiraatoo sanaa wal riganii fi sagaleen geengoowwan isaan cina jiran dhageessisan ture. **14** Hafuurris ol na kaasee na fudhatee deeme; anis hadheeffadhee utama hafuurri koo aaree gubatuu nan deeme; harki Waaqayyoo jabaan sunis ana irra ture. **15** Anis gara booji'amtoota Teel Abiib keessa Laga Kebaar bira jiraatan sanaa dhufe. Achittis waanan godhu wallaalee guyyaa torba isaan gidduu nan taa'e. **16** Dhuma guyyaa torbaffaatti dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe; **17** "Yaa ilma namaa, ani mana Israa'eliitiif eegduu si godheera; kanaafuu dubbii ani dubbadhu dhaga'iitii akeekkachiisa na biraa ba'u isaaniif kenni. **18** Yeroo ani nama hamaa tokkoon, 'Ati dhugumaan ni duuta' jedhutti, yoo ati isa akeekkachiisuu yookaan akka inni karaa isaa hamaa irraa deebi'ee lubbuu isaa oolfatu itti himuu baatte, namichi hamaan sun sababii cubbuu isaatiin ni du'a; dhiiga isaa garuu ani harka kee irraa nan barbaada. **19** Garuu yoo ati nama hamaa sana akeekkachiiftee inni immoo hammina isaa irraa yookaan karaa isaa isa hamaa sana irraa deebi'uu baate, inni cubbuu isaatiin ni du'a; ati garuu lubbuu kee ni oolfatta. **20** "Amma illee yoo namni qajeelaan tokko qajeelummaa isaa irraa jal'atee hammina hojete, ani fuula isaa dura gufuu nan kaa'a; innis ni du'a. Waan ati isa hin akeekkachiisiinif inni cubbuu isaatiin ni du'a; wanni qajeelaan inni hojete sunis isaaf hin herregamu; anis dhiiga isaatiif sin gaafadha. **21** Garuu yoo ati nama qajeelaa sana akka inni cubbuu hin hojjenneef isa akeekkachiiftee innis cubbuu hojjechuu baate, inni sababii akeekkachiisa sana fudhateef dhugumaan lubbuudhaan ni jiraata; atis lubbuu kee ni oolfatta." **22** Achittis harki Waaqayyoo narra ture; innis, "Ka'iitii gara dirreetti ba'i; anis achitti sitti nan dubbadhaa" naan jedhe. **23** Kanaafuu ani ka'ee gara dirreetti nan ba'e. Ulfinni Waaqayyooos achi dhaabatee ture; innis ulfina ani Laga Kebaar biratti argee ture sana fakkaata; anis adda kootiin lafatti nan gombifame. **24** Ergasiis Hafuurri anatti seenee miilla kootiin na dhaabachiise. Innis akkana jedhee natti dubbate: "Mana keetti galiitii ofitti cufi. **25** Yaa ilma namaa, isaan funyoodhaan si hidhu; ati akka uummata gidduu deemuu hin dandeenyeef ni hidhamta. **26** Isaan mana fincilaa ta'an iyyuu, ani akka ati hin dubbannee fi isaaniitti dheekkamu hin dandeenyeef arraba kee laagaa keetti nan maxxansa. **27** Ani yeroon sitti dubbadhutti garuu afaan kee siifan bana; atis, 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha' isaaniin jetta. Namni dhaga'uu barbaadu kam iyyuu haa dhaga'u; namni dhaga'uu hin barbaanne kam iyyuu dhaga'uu haa dhiisu; isaan mana fincilaadhaatii.

4 "Yaa ilma namaa, gabatee suphee tokko fuudhii fuula kee dura kaa'iitii kaartaa magaalaa Yerusaleem irratti kaasi. **2** Ergasiis waan ittiin marsan itti ijaari; dallaa dhagaatiin ishee marsi; kaabii itti naannessii tuuli; waan ittiin dallaa dhagaa jigsanis itti marsii kaa'i. **3** Eelee sibiilaa fuudhiiti akka dallaa sibiilaatti si'ii fi magaalatti gidduu dhaabi; fuula kees gara isheetti deefbadhu; magaalattiin ni marfanti; atis ishee marsita. Kunis mana

Israa'eliif mallattoo ni ta'a. **4** "Ergasiis cinaacha bitaatiin ciisiitii cubbuu mana Israa'el of irra kaa'i. Guyyaa cinaacha keetiin ciiftee sana hundas ati cubbuu isaanii ni baatta. **5** Ani baay'ina waggoota isaan itti cubbuu hojjetan sanaa akka guyyootaatti ramadee siif kenneera. Kanaafuu ati cubbuu mana Israa'el guyyaa 390 ni baatta. **6** "Ati erga waan kana fixxee booddee amma illee ciisi; yeroo kana immoo cinaacha kee kan mirgaatiin ciisiitii cubbuu mana Yihuudaa baadhu. Anis tokkoo tokkoo waggaa guyyaa tokko tokko ramadee, guyyaa 40 siif kenneera. **7** Fuula kee gara marfama Yerusaleemitti deebifadhuutii irree qullaadhaan isheetti raajii dubbadhu. **8** Hamma ati guyyoota marfama keetii fixattutti akka ati cinaacha tokko irraa gara cinaacha kaaniitti hin garagallee ani funyoodhaan sin hidha. **9** "Qamadii fi garbuu, baaqelaa fi misira, bisingaa fi honborii fuudhii okkotee keessa kaa'adhuutii ittiin buddeena tolfadhu. Buddeena kanas yeroo guyyoota 390 cinaacha keetiin ciiftutti nyaata. **10** Ati akka guyyaa guyyaan nyaattuuf nyaata saqilii digdama madaali; isas yeroo murteeffametti nyaadhu. **11** Akkasuma bishaan safartuu iinii tokko harka ja'a keessaa harka tokko safariitii yeroo murteeffametti dhugi. **12** Nyaata sanas akkuma Maxinoo garbuu nyaattutti nyaadhu; isas udaan namaa bobeesiitii Maxinoo toltchi." **13** Waaqayyos "Haala kanaan ijoolleen Israa'el saboota ani itti isaan bittinneessu keessatti nyaata xuraa'aa nyaatu" jedhe. **14** Anis akkanan jedhe; "Yaa Waaqayyo Gooftaa akkana miti! Ani takkumaa of xureessee hin beeku. Ijoollummaa kootii jalqabee hamma ammaatti takkumaa waan ofiin du'e yookaan waan bineensi ajjeese nyaadhee hin beeku. Foon qulqulluu hin ta'in gonkumaa afaan koo seenee hin beeku." **15** Innis, "Kun gaarii dha; ani akka ati qooda udaan namaatiin buddeena kee tolfattu akka dikee sa'atiin tolfattu siifin eeyyama" naan jedhe. **16** Innis ittuma fufee akkana naan jedhe: "Yaa ilma namaa ani madda nyaata Yerusaleem nan gogsa; uummanni nyaata safarame yaaddoodhaan nyaata; bishaan safaramee sodaadhaan dhuga; **17** hanqinni midhaaniitii fi bishaanii ni jiraataatii. Isaanis naasuudhaan wal ilaalu; sababii cubbuu isaaniitiinis ni badu.

5 "Yaa ilma namaa, goraadee qara qabu fudhadhuutii akkuma qarabaa ittiin haaddatanitti mataa keetii fi areeda kee ittiin haaddadhu. Rifeensa sanas madaaliidhaan madaaliitii gargar qoodi. **2** Yeroo barri marfamu keetii dhumattutti rifeensa sana keessaa harka sadii keessaa harka tokko magaalattii keessatti ibiddaan gubi. Harka sadii keessaa harka tokko fuudhii magaalattii marsiitii goraadeen cicciri. Harka sadii keessaa harka tokko immoo bubbeetti bittinneessi. Ani goraadee luqqifameen isaan an ari'aatii. **3** Rifeensa sana irraa xinnoo fuudhiitii handaara wayyaa keetiitti guduunfadhu. **4** Ammas kanneen keessaa xinnoo fuudhiitii ibiddatti naqi; gubis. Ibiddi achii ka'ee guutummaa mana Israa'el keessa faffaca'a. **5** "Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yerusaleem isheen ani biyyoota itti naannesse saboota walakkaa teessise sun ishee kanaa dha. **6** Isheenis sabootaa fi biyyoota naannoo ishee jiraatan caalaa hammina isheetiin seera kootii fi ajaja kootii fincilteerti; isheen seera koo gatteerti; ajaja koos duukaa hin buune. **7** "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Isin saboota naannoo keessan jiraatan caalaa warra hin ajajamne taataniirtu; isin ajaja koo duukaa hin buune yookaan seera koo hin eegne. Isin seera saboonni naannoo keessan jiraatan eegani iyyuu hin eegne. **8** "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa Yerusaleem, ani mataan koo sittan ka'a; fuula sabootaa durattis sin adaba. **9** Ani sababii waqoota kee jibbisiisoo hundaaftii waanan kanaan dura takkumaa godhee hin beekin, waanan si'achis gonkumaa hin goone sitti nan fida. **10** Kanaafuu si keessatti abbootiin

ijoollee isaanii ni nyaatu; ijoolleen immoo abbootii isaanii ni nyaatu. Ani sin adaba; hambaawwan kee hundas bubbeetti nan bittinneessa. **11** Kanaafuu akkuma ani dhugumaan jiraataa ta'e, jedha Waaqayyo Gooftaan; sababii ati fakkiwwan kee kanneen faayida hin qabne hundaa fi gochawwan kee jibbisiisoo sanaa mana qulqullummaa koo xureessiteef ani fuula koo sirraa nan deebiffadha; ani si hin baraaruu yookaan garaa siif hin laafu. **12** Uummanni kee harka sadii keessaa harki tokko dha'ichaan du'a yookaan beelaan si keessatti dhuma; harka sadii keessaa harki tokko dallaa keetiin alatti goraadeedhaan galaafatama; harka sadii keessaa harka tokko immoo anatu bubbeetti bittinneessa; goraadee luqqifameenis ari'a. **13** "Ergasii aariin koo narraa gala; dheekkamsi koo kan isaanitti dhufe sun ni qabbanaa'a; anis haaloo nan baafadha. Yeroo ani dheekkamsa koo isaanitti fidetti isaan akka ani Waaqayyo hinaaffaa kootiin dubbadhe ni beeku. **14** "Saboota naannoo kee jiraatan gidduutti fuula warra achiin darban hundaa duratti onaa fi waan fafaa sin godha. **15** Yeroo ani aariidhaan, dheekkamsaa fi adabbiidhaan si adabutti, ati fuula saboota naannoo kee jiraatanii duratti waan fafaa, waan kolfaa, waan ilaalanii quba itti qabaniif fi waan sodaa ni taata. Ani Waaqayyo dubbadheera. **16** Ani yeroon xiyya beelaa kan nama ajjeesuu fi nama barbadeessu isiniitti darbadhutti isin balleessuuf jedheen darbadha. Ani beela irratti beela isinittin fida; madda nyaata keessaniis nan gogsa. **17** Ani beelaa fi bineensa isinittan erga; isaanis ijoollee malee isin hambisu. Dha'ichii fi dhangaalafamuun dhiigaa isin haxaa'a; ani goraadee isinittin fida. Ani Waaqayyo dubbadheera."

6 Ergasii dubbii Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, fuula kee gara tulluuwwan Israa'elitti deebifadhuutti isaaniin mormuudhaan raajii dubbadhu; **3** akkanas jedhi; 'Yaa tulluuwwan Israa'el, dubbii Waaqayyo Gooftaa dhaga'aa. Waaqayyo Gooftaan tulluuwwanii fi gaarraniin, hallayyaawwanii fi sululawwanii akkana jedha: Ani goraadee isiniitti fiduufan jira; iddoowwan sagadaa keessan kanneen iddoo ol ka'aa irraa illee nan balleessa. **4** Iddoowwan aarsaa keessan ni diigamu; iddoowwan aarsaa keessanii kan ixaanaa ni caccabu; anis namoota keessan fuula waaqota keessan tolfamoo duratti nan gorra'a. **5** Reefaa Israa'elootaa fuula waaqota isaanii tolfamoo dura nan ciciibsa; lafee keessanis naannoo iddoo aarsaa keessaniitti nan bittinneessa. **6** Akka iddoowwan aarsaa keessanii diigamanii barbadeeffamaniif, akka waaqonni keessan tolfamoon caccabaniin hunkutaa'aniif, akka iddoowwan aarsaa keessanii kan ixaanaa burkuteeffamanii fi akka hojiin harka keessanii balleeffamuuf iddoo isin jiraattan hunda keessatti magaalawwan keessan ni onu; iddoowwan sagadaa keessan kanneen iddoowwan ol ka'oo irraas ni barbadeeffamu. **7** Namoonni keessan qalamani gidduu keessaniit harca'u; isinis akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku. **8** "Ani garuu yommuu isin biyyootaa fi saboota gidduutti bittinnooftaniitti sababii isin keessaa gariin goraadee jalaa miliqaniif, namoota muraasa nan hambisa. **9** Warri miliqan sun saboota itti booji'aman sana keessa taa'anii yaada isaanii ejjaa isa narraa garagalee fi ija isaanii isa waaqota isaanii tolfamoo dharra'e sanaan hammam akka na gaddisiisan ni yaadatu. Isaanis hammina hojjetanii fi gochawwan isaanii jibbisiisoo hundaaf of jibbu. **10** Isaanis akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku; ani waan hamaa kana isaanittin fida jedhee akkasumaan hin dubbanne. **11** "Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Sababii hammaatiif fi gochaawwan jibbisiisoo mana Israa'el hundaatiif isaan goraadeedhaan, beelaa fi dha'ichaan ni dhumuutii harka kee walitti rukutii, miilla keetiinis lafa dhiitii, "Ani bade!" jedhii boo'i. **12** Inni fagoo jiru dha'ichaan ni du'a;

kan dhi'oo jirus goraadeedhaan ni galaafatama; kan hafee fi kan miliqe immoo beelaan du'a. Anis haala kanaan dheekkamsa koo isaanitti nan roobsa. **13** Isaan yeroo namoonni isaanii naannoo iddoowwan aarsaa isaanitti, waaqota isaanii tolfamoo gidduutti, gaarran ol dhedheeroo hunda irratti, fiixee tulluuwwanii hunda irratti, mulkeen laliso hunda jalattii fi qilxuu baala baay'atu hunda jalatti jechuunis iddoowwan isaan itti waaqota isaanii tolfamoo sanaaf ixaana urgaa'aa aarsan hundatti gorra'amanii ciciisanitti, akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku. **14** Anis harka koo isaanitti nan qaase; iddoo isaan jiraatan hundatti jechuunis gammoojjidhaa jalqabee hamma Dibraatiitti biyyattii nan onsa. Isaanis akka ani Waaqa ta'e ni beeku."

7 Ergasii dubbii Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, Waaqayyo Gooftaan biyya Israa'elii akkana jedha: "Dhuma! Golee biyyattii afranitti dhumni dhufeera. **3** Ammas dhumni kee ga'eera; dheekkamsa koo sirratti nan dhangaalasa; ani akkuma amala keetiitti sitti nan mura; gochawwan kee jibbisiisoo hundaafis ani sin adaba. **4** Ani gara laafinaan si hin ilaalu yookaan si hin baasu; ani hamma gochawwan kee jibbisiisoon sun si gidduu jiranitti, amala keetiif sin adaba. "Ergasii isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku." **5** "Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: "Badii! Badiin takkaa hin dhaga'amin tokko dhufaa jira. **6** Dhumni dhufeera! Dhumni dhufeera! Inni mataan isaa isiniitti ka'eera. Inni dhufeera! **7** Yaa warra biyyattii keessa jiraattan, badiin isinitti dhufeera. Yeroon ga'eera; guyyaan dhi'aateera; tulluuwwan irratti gammachuu utuu hin ta'in jeequmsatu ta'a. **8** Ani dheekkamsa koo sitti dhangaalaasuudhaafan jira; aarii koo illee sitti nan ba'a; akkuma amala keetiittis sitti nan mura; gochaawwan kee jibbisiisoo sana hundaafis sin adaba. **9** Ani gara laafinaan si hin ilaalu yookaan si hin baraaruu. Hamma gochawwan kee jibbisiisoon sun si gidduu jiranitti ani akkuma amala keetiitti sin adaba. "Ergasii akka kan rukutu sun ana Waaqayyo ta'e isin ni beeku. **10** "Guyyaan sun kunoo ti! Inni dhufeera! Badiin cabsee dhufeera; uleen lateera; of tuulummaan daraareera! **11** Gooliin guddatee ulee hammina adabu ta'eera; isaan keessaa namni tokko iyyuu hin hafu; waldaa isaanii keessaa, qabeenya isaanii fi waan faayidaa qabu keessaa tokko iyyuu hin hafu. **12** Yeroon sun dhufeera; guyyaan sun ga'eera. Inni bitu hin gammadin; kan gurgurus hin gaddin; dheekkamsi guutummaa isaaniitti dhufaati. **13** Hamma lamaan isaanii iyyuu lubbuun jiranitti inni lafa gurgure hin deebifatu; mul'anni waa'ee sabaatiif mul'ate duubatti hin deebi'utii. Sababii cubbuu isaaniitiif isaan keessaa namni tokko iyyuu lubbuu ofii isaa hin oofatu. **14** "Sababii dheekkamsi koo waldaa hunda irra jiruuf isaan malakata afuufanii waan hunda qopheeffatan iyyuu, namni tokko iyyuu gara adda waraanaa hin dhaqu. **15** Alaana goraadeetu jira; keessaan immoo dha'ichaa fi beelatu jira; warri baadiyyaa goraadeedhaan du'u; warri magaalaa keessaa immoo beelaa fi dha'ichaan humu. **16** Baqattoonni warri miliqan tulluuwwaniitti baqatu. Tokkoon tokkoon isaanii akkuma gugeewwan sululaa sababii cubbuu isaaniitiif ni aadu. **17** Harki hundi ni naafata; jilbi hundinuus bishaan ta'a. **18** Isaan wayyaa gaddaa uffatanii sodaadhaan haguugamu. Fuulli isaanii qaanii uffata; mataan isaanis ni haadama. **19** "Isaan meetii isaanii daandiiwwan irratti gatu; warqeen isaanii akka waan xuraa'aa ta'a. Guyyaa dheekkamsa Waaqayyootti meetii fi warqeen isaanii isaan oolchuu hin danda'u. Isaan nyaatanii beela hin ba'an yookaan garaa isaanii hin guuttatan; meetii fi warqeen isaanii isaan gufachiisee cubbuutti isaan galcheeraatii. **20** Isaan faaya bareedaa isaaniitiin of tuulani waaqota isaanii jibbisiisoo fi fakkiwwan faayidaa hin qabne sana tolchuuf itti fayyadaman.

Kanaafuu ani wantoota kanneen gara waan xuraa'aatti isaan duraa nan geeddara. **21** Ani harka namoota biyya ormaatti boojiudhaaf, hamoota lafaattis saamichaaf dabarsee ishee nan kenna; isaanis isa ni xureessu. **22** Ani fuula koo isaan irraa nan deebifadha; isaanis iddoo koo jaallatamaa sana ni xureessu; saantonnis itti seenanii ni xureessu. **23** “Sababii biyyattiin dhiiga dhangalaasuudhaan, magaalattiin immoo gooliidhaan guutamteef foncaa qopheessi. **24** Ani akka isaan manneen isaanii dhaalaniif warra saboota keessaa akka malee hamoo ta'an nan fida; of tuulummaa namoota jajjaboo nan cabsa; manneen qulqullummaa isaanis nan xureessa. **25** Yeroo raafamni dhufutti isaan nagaa barbaadu; garuu tokko illee hin argatan. **26** Badiin badii irratti, oduunis, oduu irratti ni dhufa. Isaan raajii irraa mul'ata argachuu ni yaalu; seerri luboota biraa, gorsi immoo maanguddoota biraa ni dhabama. **27** Mootiin ni boo'a; ilmi mootii abdii kutata; harki uummata biyyattii ni hollata. Ani akkuma hojii isaaniitti gatii isaanii nan kennaaf; akkuma seera ofii isaaniittis murtii nan kennaaf. “Ergasiis isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku.”

8 Waggaa ja' affaatti, ji'a ja' affaa keessa guyyaa shanaffaatti, utuu ani mana koo keessa ta'ee, maanguddoonni Yihuudaas fuula koo dura tataa'ani jiranuu achumatti harki Waaqayyo Gooftaa narra bu'e. **2** Anis mil'adhee fakkaattii akka fakkaattii namaa tokko nan arge. Innis waan mudhii isaa fakkaatu gadditi ibidda fakkaata ture; achii olitti immoo bifti isaa sibiila ibiddaan diimeffamee ifu fakkaata ture. **3** Innis waan harka fakkaatu tokkoon hiixatee rifeensa mataa kootii qabe. Hafuurris lafaa fi samii gidduutti ol na fuudhee mul'ata Waaqaatiin gara Yerusaleem, gara karra balbala kaabaa kan oobdii gara keessaatti, iddoo waqni tolfamaan hinaaffaaf nama kakaasu nan dhaabatee jiruutti na geesse. **4** Ulfinni Waaqa Israa'el kan ani mul'ataan dirree keessatti argee ture sun achittis fuula koo dura ture. **5** Innis, “Yaa ilma namaa, gara kaabaa ilaali” naan jedhe; anis mil'adhee karaa karra balbala kaabaa kan iddoo aarsaatiin waaqa tolfamaa kan hinaaffaa sana nan arge. **6** Innis akkana naan jedhe; “Yaa ilma namaa, wantoota akka malee jibbisiisoo kanneen akka ani iddoo qulqulluu koo irraa fagaadhu na godhan kan manni Israa'el asitti gochaa jiru kana ni argitaa? Ati garuu waan waan kana caalaa jibbisiisaa ta'e iyyuu ni argita.” **7** Ergasii inni gara karra oobdiitti na fide. Anis mil'adhee qaawwa keenyan manaa nan arge. **8** Innis, “Yaa ilma namaa, keenyan manaa uri” naan jedhe. Kanaafuu ani keenyan manaa sana uree balbala tokko achitti nan arge. **9** Innis, “Ol seeniitii waan hamaa fi jibbisiisaa isaan asitti hojjechaa jiran kana ilaali” naan jedhe. **10** Anis ol seenen ilaale; kunoo ani gosa uumamawwan lafa irra loo'ani hunda, bineensota jibbisiisoo hundaa fi waaqota tolfamoo mana Israa'el hunda keenyan manaa hunda irratti fakkeeffamanii nan arge. **11** Fuula isaanii duras maanguddoonni mana Israa'el torbaatanii dhadhaabatanii turan; Yaazaniyaan ilmi Shaafaan immoo gidduu isaanii dhaabatee ture. Tokkoon tokkoon isaanis harka isaaniitti girgiraa qabatanii turan; duumessi aara ixaanaa urgaa'aanis ol ba'a ture. **12** Innis, “Yaa ilma namaa, waan maanguddoonni mana Israa'el tokkoon tokkoon isaanii galma waaqeffannaa waaqa isaanii tolfamaa sanaa keessatti dukkana keessa hojjetan argiteertaa? Isaan, 'Waaqayyo nu hin argu; Waaqayyo biyyattii dhiiseera' jedhan.” **13** Ammas inni, “Ati wantoota kana caalaa jibbisiisoo ta'an kan isaan hojjetan iyyuu ni argita” jedhe. **14** Ergasii gara karra balbala kaabaa kan mana Waaqayyooti na fide; achittis dubartoota tataa'ani waaqa tolfamaa Tamuuz jedhamuuf boo'aa jiran nan arge. **15** Innis, “Yaa ilma namaa, kana argitaa? Ati wantoota kana caalaa jibbisiisoo

ta'ani iyyuu ni argita” naan jedhe. **16** Ergasii immoo gara oobdii mana Waaqayyoo isa gara keessaatti na fide; achis balbala mana qulqullummaa dura gardaafoo fi iddoo aarsaa gidduu namoota gara digdamii shaniitu ture. Isaanis dugda isaanii mana qulqullummaa Waaqayyooti, fuula isaanii immoo gara ba'a biiftuutti deebifatanii, gara ba'aatti garagalanii aduuf sagadaa turan. **17** Innis akkana naan jedhe; “Yaa ilma namaa, ati waan kana argitaa? Wantoota jibbisiisoo kanneen asitti hojjechuun isaanii mana Yihuudaatiif laayyoodhaa? Isaan gooliidhaan biyyattii guutanii yeroo hunda aariif na kakaasu qabuu? Kunoo isaan funyaan isaaniitti damee kaa'ataniiru! **18** Kanaafuu ani dheekkamsaan isaaniitti nan dhufa; ija gara laafinaatiinis isaan hin ilaalu yookaan isaan hin baasu. Isaan gurra kootti iyyan iyyuu, ani isaan hin dhaga'u.”

9 Ergasii ani isaa, “Warra tokkoon tokkoon isaanii mi'a lolaa harkatti qabatanii magaalattii balleessan as dhi'eessi” jedhee gurra kootti iyyu nan dhaga'e. **2** Anis utuu namoonni ja'a kallattii karra ol aanu kan gara kaabaa ilaaluu tokkoon tokkoon isaanii meeshaa nama ajjeesu harkatti qabatanii dhufaa jiranuu nan arge. Isaan wajjinis nama uffata quncee talbaa irraa hojjetame uffate kan mudhii isaatti korojoo katabbii hidhate tokkotu ture. Isaanis ol seenanii iddoo aarsaa naasii bira dhaabatan. **3** Ulfinni Waaqa Israa'elis iddoo irra bu'e ture kiirubeelii irraa ka'ee gara gulantaa mana qulqullummaatti qajeele. Ergasii Waaqayyo namicha wayyaa quncee talbaa irraa tolfame uffatee mudhii isaatti korojoo katabbii hidhate sana waame; **4** innis akkana jedheen; “Guutummaa magaalaa Yerusaleem keessa deemiitii adda namoota sababii wantoota jibbisiisoo ishee keessatti hojjetaman hundaatiif gaddanii boo'an irratti mallattoo godhi.” **5** Inni utuma ani dhaga'uu warra kaaniin akkana jedhe; “Magaalattii keessa isa faana deemaatii utuu garaa hin laafin yookaan utuu hin mararfatin ajjeesaa. **6** Jaarsota, dargageeyyii, shamarran, dubartootaa fi ijoollee ajjeesaa; nama mallattoo qabu kam iyyuu garuu hin tuqinaa. Iddoo qulqullummaa koo irraa jalqabaa.” Kanaafuu isaan jaarsota fuula mana qulqullummaa dura jiran irraa jalqaban. **7** Innis, “Mana qulqullummaa xureessaa; waltajjichas reeffaan guutaa. Itti ba'aa!” jedheen. Kanaafuu isaan gad ba'ani magaalattii guutuu keessatti ajjeesu jalqaban. **8** Utuu isaan ajjeesaa jiranii, ani kophaa koo hafee addaan lafatti gombifamee, “Ani bade yaa Waaqayyo Gooftaa! Ate dheekkamsa kee Yerusaleem irratti roobsuudhaan hambaawwan Israa'el hunda balleessuuf jirtaa?” jedheen iyye. **9** Innis akkana jedhee naaf deebise; “Cubbuun mana Israa'elii fi Yihuudaaka akka malee guddaa dha; biyyattiin dhiiga dhangalaasuudhaan, magaalaa immoo jal'inaan guutamteerti. Isaan, 'Waaqayyo biyyattii gateera; Waaqayyo hin argu' jedhu. **10** Kanaafuu ani ija gara laafinaatiin isaan hin ilaalu yookaan hin hiluufis; garuu ani waanuma isaan hojjetan mataa isaaniitti nan fida.” **11** Ergasii namichi uffata quncee talbaa irraa hojjetame uffatee korojoo katabbii mudhii isaatti hidhate sun deebi'ee dhufee, “Ani akkuma ati na ajajje sana godheera” jedhe.

10 Anis mil'adhee bantii samii gubbaatti mataa kiirubeeliitiin olitti fakkaattii teessoo sanpeer tokko nan arge. **2** Waaqayyos namicha wayyaa quncee talbaa irraa hojjetame uffate sanaan akkana jedhe; “Geengoowwan kiirubeelii jalaan jiran gidduu seeni. Barbadaa cilee boba'uu kan kiirubeelii gidduu jiru sana irraa harka kee guuttadhuutii magaalattii keessa faffacaasi.” Innis utuma ani ilaaluu ol seene. **3** Yeroo namichi ol seenetti kiirubeeliin karaa kibba mana qulqullummaatiin dhaabatanii turan; duumessi oobdii gara keessaa guutee ture.

4 Ulfinni Waaqayyoo kiirubeelii irraa ka'ee gara gulantaa mana qulqullummaatti qajelee. Duumessis mana qulqullummaa guute; waltajjichis ifa ulfina Waaqayyootiin guutame. 5 Sagaleen qoochoowwan kiirubeelii hamma oobdii gara alaatti akkuma sagalee yeroo Waaqni Waan Hunda Danda'u dubbatu dhaga'amu sanaa fagootti dhaga'ama ture. 6 Yeroo Waaqayyoo namicha wayyaa quncee talbaa irraa hojjetame uffatu sanaan, "Geengoowwan gidduudhaa, kiirubeelii gidduudhaas ibidda fudhi" jedhee ajajetti namichi ol seenee geengoo bira dhaabate. 7 Ergasii kiirubeelii keessaa inni tokko harka isaa gara ibidda isaan gidduu jiruutti hiixate. Innis ibidda sana irraa xinnoo fuudhee harka namicha wayyaa quncee talbaa irraa hojjetame uffate sanaa keessa kaa'e; namichis ibidda sana fudhatee ba'e. 8 Qoochoowwan kiirubeelii jalaanis wanni harka namaa fakkaatu tokko ni mul'ata ture. 9 Anis mil'adhee geengoowwan afur kiirubeelii biratti nan arge; geengoowwan sunis tokkoo tokkoo kiirubeelii bira turan; geengoowwan sunis akka biiralee calaqqisu turan. 10 Bifti afranuu wal fakkaata ture; tokkoon tokkoon geengoo sanaa geengoo kaanitti waan dirame fakkaata ture. 11 Isaanis yommuu deemanitti utuu of irra hin mil'atin kallattii afran kiirubeelii itti gara galan kamiin iyyuu deeman; geengoowwanis yeroo kiirubeelii deemanitti asii fi achi hin socho'an ture. Kiirubeelii qixa mataan isaanii itti gara gale kamiin iyyuu utuu of irra hin mil'atin deeman. 12 Dhagni isaanii guutuun, dugda isaanii, harka isaanii fi qoochoo isaanii dabalatee akkuma geengoowwan isaanii afran sanaatti akkuma jiraniin ijaan guutamani turan. 13 Geengoowwan sunis utuma ani dhaga'uu, "Geengoowwan konkolaatan" jedhamanii waamaman. 14 Tokkoon tokkoon kiirubeelii fuula afur afur qabu ture: fuulli tokkoffaan fuula kiirubeelii, fuulli lammaffaan fuula namaa, fuulli sadaffaan fuula leencaa, fuulli afuraffaan immoo fuula risaa ture. 15 Ergasii kiirubeeliiin ol ba'an; isaan kunneen uumamawwan jiraatoo ani Laga Kebaar biratti argee ture sanaa dha. 16 Yeroo kiirubeeliiin deemanitti geengoowwan isaan cina jiranis ni deeman; yeroo kiirubeeliiin lafa irraa ol ka'uuf qoochoowwan isaanii diriirfatiitti geengoowwanis isaan biraa hin hafan ture. 17 Yeroo kiirubeeliiin dhaabatanitti isaanis ni dhaabatu turan; yeroo kiirubeeliiin ol ka'anittis isaanuma wajjin ol ka'u turan; hafuurri uumamawwan jiraatoo sanaa isaan keessa tureetii. 18 Ergasii ulfinni Waaqayyoo gulantaa mana qulqullummaa irraa ka'ee kiirubeelii gubbaadhaan dhaabate. 19 Kiirubeeliiin utuma ani arguu qoochoowwan isaanii diriirfataniin lafaa ol ka'an; yeroo isaan deemanittis geengoowwan isaan wajjin deeman. Isaan karra balbala mana Waaqayyoo kan karaa ba'aa irra dhaabatan; ulfinni Waaqa Israa'elis isaan gubbaadhaan ture. 20 Isaan kunneen uumamawwan jiraatoo ani Laga Kebaar biratti Waaqa Israa'el jalatti argee turee dha; anis akka isaan kiirubeelii ta'an nan hubadhe. 21 Tokkoon tokkoon isaanii fuula afur afurii fi qoochoowwan afur afur; qoochoowwan isaanii jalaan immoo waan harka namaa fakkaatu qabu ture. 22 Bifti fuula isaanii akkuma bifa uumamawwan jiraatoo ani Laga Kebaar biratti arge sanaa ture. Tokkoon tokkoon isaanii qajeelanii fuula duratti deeman.

11 Hafuurri ol na fuudhee gara balbala mana Waaqayyoo kan gara ba'aa ilaaluutti na fide. Achis karra balbala sanaa dura namoota digdamii shantu ture; anis isaan gidduutti hooggantoota sabaa Yaazaniyaa ilma Azurii fi Phelaatiyaa ilma Benaayaa nan arge. 2 Waaqayyoo akkana naan jedhe; "Yaa ilma namaa, isaan kunneen namoota magaalaa kana keessatti hammina malanii fi gorsa hamaa gorsanii dha. 3 Isaanis, 'Yeroon itti manneen jjaaraman ga'eera mitii? Magaalattiin kun okkotee

wa itti afeelanii dha; nu immoo ishee keessatti foon' jedhan. 4 Kanaafuu isaanitti raajii dubbadhu; yaa ilma namaa raajii dubbadhu." 5 Ergasii Hafuurri Waaqayyoo narra bu'ee akkana naan jedhe; "Waaqayyoo akkana jedha: Yaa mana Israa'el isin akkas jettu; ani garuu waan isin qalbii keessaniitti yaaddan nan beeka. 6 Isin magaalaa kana keessatti namoota hedduu ajjeeftanii daandii ishee reeffaan guuttaniirtu. 7 "Kanaafuu Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Reefii isin achitti gattan foon; magaalaa kun immoo okkotee dha; ani garuu magaalaa kana keessaa isinon baasa. 8 Isin goraadee sodaattu; wanni ani isiniitti fidu immoo goraadeedha, jedha Waaqayyoo Gooftaan. 9 Ani magaalaa keessaa isin baasee alaagatti dabarsee isin kennee isinan adaba. 10 Isin goraadeedhaan dhuntu; anis daangaa Israa'el irratti isiniitti mura. Kanaanis akka ani Waaqayyoo ta'e ni beektu. 11 Magaalaa kun okkotee isinii hin taatu yookaan isin achi keessatti foon hin taatan; anis daangaa Israa'el irratti isiniitti nan mura. 12 Isin akka ani Waaqayyoo ta'e ni beektu; sirna saboota naannoo keessan jiraatanii duukaa buutan malee seera koo hin eegne yookaan naamusa koo hin eegneeti." 13 Utuma ani raajii dubbachaa jiruu Phelaatiyaan ilmi Benaayaa du'e. Kana irratti ani addaan lafatti gombifamee, "Ani bade yaa Waaqayyoo Gooftaa! Ati hambaa Israa'el guutumaan guutuutti balleessitaa?" jedheen sagalee gubbaadhaan iyye. 14 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe; 15 "Yaa ilma namaa, obboloota kee jechuunis obboloota kee kanneen firoota kee dhiigaatii fi manni Israa'el guutuun kanneen namoonni Yerusaleem, 'Isaan Waaqayyoo irraa fagaataniiru; biyyi kunis akka handhuuraatti nuuf kennamteerti" jedhaniinii dha. 16 "Kanaafuu akkana jedhi: 'Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Ani saboota gidduutti fageessee isaan ergee biyyoota keessa isaan faffacaasu iyyuu, amma illee yeroo xinnoo biyyoota isaan dhaqan keessatti isaanii iddoo qulqullummaa ta'eera.' 17 "Kanaafuu akkana jedhi: 'Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Ani saboota keessaa walitti isin qabee biyyoota itti bittinnooftan keessaa deebisee isin nan fida; biyya Israa'elis deebisee isiniif nan kenna.' 18 "Isaan biyyattiitti deebi'anni wantoota ishee jibbisiisoo hundaa fi wantoota ishee balfamoo hunda ishee keessaa ni balleessu. 19 Ani garaa gargar hin qoodamne isaaniiif nan kenna; hafuura haaraas isaan keessa nan kaa'a; garaa isaanii isa dhagaa isaan keessaa baasee garaa foonii nan kennaaf. 20 Isaanis sirna koo duukaa bu'u; seera kootiifis ni ajajamu. Isaan saba koo ni ta'u; anis Waaqa isaanii nan ta'a. 21 Warra qalbiin isaanii fakkiiwwan isaanii kanneen faayidaa hin qabnee fi waaqota isaanii tolfamoo jibbisiisoo sanaan fudhatame garuu ani waan isaan hojjetan matuma isaaniiitti nan deebisa jedha Waaqayyoo Gooftaan." 22 Ergasii kiirubeeliiin qoochoowwan isaanii diriirfatan; geengoowwanis isaan cina turan; ulfinni Waaqa Israa'el immoo isaan gubbaadhaan ture. 23 Ulfinni Waaqayyoo magaalaa keessaa ol ba'ee tulluu ba'a magaalattiitiin jiru gubbaadhaan dhaabate. 24 Hafuurri ol na fuudhee mul'ata Hafuura Waaqaatiin gara booji'amtota biyya Baabiilon jiraniitti na fide. Ergasii mul'anni ani argee ture sun na dhiisee ol ba'e; 25 anis waan Waaqayyoo na argiisee hunda booji'amtootatti nan hime.

12 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: 2 "Yaa ilma namaa, ati uummata fincilaa gidduu jiraatta. Isaan arguudhaaf ija qabu; garuu hin argan; dhaga'uudhaafis gurra qabu; garuu hin dhaga'an; isaan uummata fincilaadhaatii. 3 "Kanaafuu yaa ilma namaa, utuma isaan argamu guyyaa adiidhaan waan qabdu qopheeffadhuutti booji'amuuf iddoo jirtuu ba'iitii iddoo biraa deemi. Isaan mana fincilaa ta'ani iyyuu

tarii ni hubatu ta'a. **4** Mi'a kee kan booji'amuuf qopheeffatte sana utuma isaan arganuu guyyaa adiidhaan baafadhu. Utuma isaan arganuu galgalaan akkuma warra booji'amuuf deemaniitti ba'ii deemi. **5** Utuma isaan arganuu dallaa uuriitii mi'a kee achi keessaan baafadhu. **6** Utuma isaan arganuu dimimmisa galgala keessa mi'a sana ol fuudhii gatiitii keetti baadhuu ba'i. Ati akka biyyattii hin argineef fuula kee haguuggadhu; ani mana Israa'eliif mallattoo si godheeraatii." **7** Anis akkuman ajajame nan godhe. Mi'a koos boojiuf qopheeffadhee guyyaa adiidhaan baafadhe. Galgalaanis dallaa sana harkuma kootiin nan ure. Utuma isaan arganuu mi'a koo gatiitii irratti baadhadhee dimimmisaan nan ba'e. **8** Guyyaa itti aanu ganamas dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **9** "Yaa ilma namaa, manni Israa'el fincilaa sun, 'Ati maal gochaa jirta?' jedhee si hin gaafannee? **10** "Akkana isaaniin jedhi; 'Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Raajiin kuma warra'ee ilma mootii isa Yerusaleem keessa jiraatu fi guutummaa mana Israa'el kan achi jiraatu ti.' **11** Atis, 'Ani mallattoo keessan' isaaniin jedhi. "Wanni ani hojjedhe sun isaan irra ni ga'a. Isaan booji'amanii ni fudhatamu. **12** "Ilmi mootii inni gidduu isaaniin jiraatu mi'a isaa gatiitii isaattii baadhadhee dimimmisaan ni deema; akka inni keessaan ba'uuf dallaan ni uramaaf. Akka biyyattii hin argineefis fuula isaa ni haguuggata. **13** Ani kiyoo koo nan diriirsaaf; innis kiyoo kootiin ni qabama; ani gara Baabilon, biyya Kaldootaatti isa nan geessa; inni garuu biyyattii hin argu; achittis ni du'a. **14** Ani warra isa wajjin jiran hunda gargaartota isaatii fi loltoota isaa hunda bubbeetti nan bittinneessa; goraadee luqqifameenis isaan nan ari'a. **15** "Isaan yommuu ani saboota gidduutti isaan bittinneessee biyyoota keessa isaan faffacaasutti, akka ani Waaqayyoo ta'e ni beeku. **16** Ani garuu akka isaan saboota itti geeffaman sana keessatti gochawwan isaaniin jibbisiisoo hunda himataniif isaan keessaa namoota muraasa goraadee irraa, beelaa fi dha'icha irraa nan hambisa. Isaanis akka ani Waaqayyoo ta'e ni beeku." **17** Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **18** "Yaa ilma namaa, raafamuudhaan nyaata kee nyaadhu; sodaadhaan hollachaa bishaan kee dhugi. **19** Saboota biyyattiitii akkana jedhi: 'Waaqayyoo Gooftaan warra'ee warra Yerusaleem keessaa fi biyya Israa'el keessa jiraatanii akkana jedha: Sababii jeequmsa namoota achi jiraatan hundaatiif biyyattiin waan ontuuf isaan nyaata isaaniin dhiphinaan nyaatu; bishaan isaaniin immoo sodaadhaan dhugu. **20** Magaalaawwan namoonni keessa jiraatan ni barbadaa'u; biyyattiin immoo ni onti. Sana booddee isin akka ani Waaqayyoo ta'e ni beeku." **21** Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **22** "Yaa ilma namaa, fakkeenyii isin biyya Israa'el keessatti, 'Barri dheeratera; mul'annis faayida dhabeera' jettan kun maali? **23** Akkana isaaniin jedhi; 'Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Ani fakkeenya kana nan balleessa; isaan si'achi Israa'el keessatti itti hin fayyadaman.' Atis, 'Barri itti mul'anni hundi fiixaan ba'u dhi'aateera, isaaniin jedhi. **24** Si'achi mul'anni sobaa yookaan raajiin sobaa uummata Israa'el keessa hin jiraatuutii. **25** Ani Waaqayyoo garuu waanan fedhe nan dubbadha; dubbiin sunis utuu hin turin ni raawwatama. Isin yaa mana fincilaa nana, ani waanan dubbadhu hunda bara keessan keessa nan raawwadha, jedha Waaqayyoo Gooftaan.'" **26** Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **27** "Yaa ilma namaa, manni Israa'el, 'Mul'anni inni argu waan bara dheeraa booddee raawwatamuu dha; wannii inni raajus waan bara fagootti guutamuu dha.' **28** "Kanaafuu ati akkana isaaniin jedhi; 'Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Si'achi dubbiin koo tokko iyyuu lafa irra hin harkifatu;

wanni ani jedhu kam iyyuu ni raawwatama, jedha Waaqayyoo Gooftaan."

13 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, raajota Israa'el kanneen amma raajii dubbachaa jiraniin mormuudhaan raaji. Warra yaaduma ofii isaaniin raajaniin akkana jedhi: 'Dubbiin Waaqayyoo dhaga'aa! **3** Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Raajota gowwaa kanneen utuu homaa hin argin hafuura ofii isaaniin duukaa bu'an sanaaf wayyoo! **4** Yaa Israa'el, raajonni kee akkuma waangota waan diigame gidduu jiraatanii ti. **5** Isin akka dallaan sun guyyaa waraana Waaqayyooti jabaatee dhaabatuuf dallaa cabe sana mana Israa'eliif deebifanii jaaruudhaaf jettanii ol hin baane. **6** Mul'anni isaaniin soba; raajiin isaaniin soba. Isaan utuu Waaqayyoo isaan hin ergin, "Waaqayyoo akkana jedha" jedhu; ta'us isaan akka dubbiin isaaniin raawwatamuu eeggatu. **7** Ani dubbachuu baadhu iyyuu isin, "Waaqayyoo akkana jedha" jechuun keessan mul'ata sobaa arguu keessanii fi raajii sobaa dubbachuu keessan mitii? **8** "Kanaafuu Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Sababii dubbii sobaa keessaniitii fi mul'ata sobaa keessaniitii ani isiniitti ka'a, jedha Waaqayyoo Gooftaan. **9** Harki koo raajota mul'ata sobaa arganii raajii sobaa dubbatanitti ni ka'a. Isaan miseensa waldaa saba kootii hin ta'an yookaan galmee mana Israa'el irratti hin galmeeffaman yookaan biyya Israa'el hin seenan. Ergasii isin akka ani Waaqayyoo Gooftaa ta'e ni beeku. **10** "Isaan yeroo nagaan hin jirretti, "Nagaa dha" jechaa saba koo karaa irraa waan jal'isanii yeroo namoonni dallaa dhagaa jaaranitti nooraa dibaniif, **11** ati akka dallaan sun jigu warra nooraa itti diban sanatti himi. Bokkaan hamaan ni rooba; dhagaan cabbii ni bu'a; bubbeen jabaan ni bubbisa. **12** Yeroo dallaan sun jigutti namoonni, "Nooraan isin itti dibdan sun eessa jira" jedhanii isin hin gaafatanii? **13** "Kanaafuu Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Ani dheekkamsa kootiin bubbee hamaa nan kaasa; aarii kootiin dhagaa cabbii fi bokkaa hamaan badiisa fidu ni rooba. **14** Ani akka hundeen isaa qullaatti hafuuf dhagaa isin nooraa dibdan sana diigee lafaan wal nan qixxeessa. Yommuu inni jigutti isin isa keessatti ni barbadeeffamtu; akka ani Waaqayyoo ta'es ni beeku. **15** Dallaa sanaa fi warra nooraa itti dibanitti dheekkamsa koo nan rooba. Anis akkana isiniin nan jedha; "Dallaan sunii fi warri dallaa sana nooraa diban sun ni badu; **16** raajonni Israa'el kanneen Yerusaleemiif raajaniin utuu nagaan hin jiraatin mul'ata nagaa isheef argan sunis ni badu, jedha Waaqayyoo Gooftaan.'" **17** "Ammas yaa ilma namaa, fuula kee gara intallan saba keetii kanneen waanuma ofii yaadan raajaniitti deebifadhuutti isaaniin mormuudhaan raaji; **18** akkanas jedhi; 'Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Dubartoota kiyoo keessa nama galchuuf jedhanii many'ee harka isaaniin hundaaf kudhaama hodhatanii haguuggii garaa garaa mataa isaaniitti haguuggatanii wayyoo. Isin lubbuu saba koo kiyoo keessa galchitanii kan ofii keessanii immoo oolfatuu? **19** Isin garbuu konyee tokkoo fi buudeena cabaa tokkoo jettanii uummata koo gidduutti na xureessitaniirtu. Uummata koo isa soba keessan dhaga'uttis sobuudhaan warra du'uu hin qabne ajjeffanii warra jiraachuu hin qabne immoo baraartaniirtu. **20** "Kanaafuu Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Kunoo, ani kudhaama keessan kan isin akkuma simbira kiyeeffamtuutti uummata ittiin kiyeeessitaniitti nan ka'a; harka keessan irraas nan cira; uummata isin akkuma simbirri kiyeeffamtuutti kiyeeessitan sanas kiyoo keessaa nan baasa. **21** Ani haguuggii keessan tarsiasee saba koo harka keessan keessaa nan baasa; isaan si'achi harka keessan jalatti hin bulan. Ergasii isin akka ani Waaqayyoo ta'e ni beeku. **22** Ani isa dirqisiisuu baadhu iyyuu isin waan soba keessaniin nama qajeelaa

dirqisiiftanii fi waan akka namni hamaan karaa isaa hamaa sana irraa deebi'ee lubbuu isaa oolfatuuf hin jajjabeessiniif, **23** isin si'achi mul'ata sobaa hin argitan yookaan raajii sobaa hin dubbattan. Anis saba koo harka keessan keessaa nan baasa. Ergasiis isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu."

14 Maanguddoota Israa'elii keessaa tokko tokko na bira dhufanii fuula koo dura tataa'an. **2** Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe; **3** "Yaa ilma namaa, namoonni kunneen waqoota tolfamoo garaa isaanii keessa dhaabbataniiru; fuula isaanii dura immoo dhagaa hamaa nama gufachiisu kaa'aniiru. Ani akka isaan na kadhatan eeyyamuufiin qabaa? **4** Kanaafuu akkana jedhii isaanitti himi; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yommuu namni Israa'elii kam iyyuu garaa isaa keessa Waaqa tolfamaa dhaabbatee dhagaa hamaa nama gufachiisu immoo fuula isaa dura kaa'atee raajii bira dhaqutti, ani Waaqayyo akkuma baay'ina waqoota isaa tolfamoo sanaatti nan deebisaaf. **5** Ani qalbi saba Israa'el kanneen waqoota isaanii tolfamoo jedhanii na dhiisan sana hundaa deebisuuf waan kana nan godha.' **6** "Kanaafuu mana Israa'elii akkana jedhi: 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: qalbi jijjiirradhaa! Waqoota keessan tolfamoo irraa deebi'aa; hojii keessan jibbisiisaa hundas dhiisa! **7** "Yommuu namni Israa'el kam iyyuu yookaan alagaan Israa'el keessa jiraatu kam iyyuu na dhiisee garaa isaa keessa waqoota tolfamoo dhaabbatee fuula isaa dura immoo dhagaa hamaa nama gufachiisu kaa'atee waan ani jedhu gaafachuuf raajii bira dhaqutti, ani Waaqayyo mataan koo deebi nan kennaaf. **8** Ani namicha sana miidhuuf fuula koo isatti garagalfadee fakkeenya waan kolfaa isa nan godha. Saba koo irraas isa nan kuta. Ergasii isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. **9** "Raajichi yoo raajii dubbachuuf gowwoomfame, ani Waaqayyo raajii sana nan gowwoomsa; harka koos isatti kaafadhee saba koo Israa'el gidduudhaa isa nan balleessa. **10** Isaan yakka isaanii ni baadhatu; raajiin sunis akkuma nama gorsa isa gaafate sanaa yakkamaa ta'a. **11** Kunis akka sabni Israa'el si'achi narraa goree yookaan deebi'ee cubbuu isaa hundaan of hin xureessineef. Isaan saba koo ni ta'u; anis Waaqa isaanii nan ta'a, jedha Waaqayyo Gooftaan." **12** Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe; **13** "Yaa ilma namaa, yoo biyyi tokko amanamuu diduudhaan cubbuu natti hojjette ani harka koo isheetti kaasee madda nyaata ishee nan gogsa; beelas itti ergee namoota isheetii fi horii ishee jalaa nan fixa; **14** yoo namoonni sadan kunneen jechuunis Nohi, Daani'elii fi Iyyoob biyya sana keessa jiraatani iyyuu isaan qajeelummaa isaaniitiin mataa ofii isaanii qofa oolfatu, jedha Waaqayyo Gooftaan. **15** "Yookaan yoo ani guutummaa biyya sanaatti bineensa ergee bineensi sun immoo biyya sana ijoolllee malee hambise, yoo hamma namni tokko iyyuu sababii bineensa sanaatiif achiin darbuu dadhabutti biyyi sun one, **16** ani jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; yoo namoonni kunneen biyya sana keessa jiraatani iyyuu isaan ilmaan yookaan intallan ofii isaanii oolfachuu hin danda'an. Isaanuma qofatu oolfama; biyyi sun garuu ni onti. **17** "Yookaan yoo ani goraadee biyyattiitti fidee, 'Goraadeen biyyattii keessa haa darbu' jedhee namaa fi horii ishee fixe, **18** ani jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; yoo namoonni kunneen biyya sana keessa jiraatani iyyuu isaan ilmaan yookaan intallan ofii isaanii oolfachuu hin danda'an. Isaanuma qofatu oolfama. **19** "Yookaan yoo ani biyya sanatti dha'icha ergee namaa fi horii ishee fixe dhiiga lolaasuudhaan dheekkamsa koo itti roobse, **20** ani jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; yoo Nohi, Daani'elii fi Iyyoob biyya sana keessa jiraatani iyyuu isaan ilmaan yookaan intallan ofii isaanii oolfachuu hin danda'an. Isaan qajeelummaa isaaniitiin

mataa ofii isaanii qofa oolfatu. **21** "Waaqayyo Gooftaan akkana jedhaatii: Yeroo ani namaa fi horii ishee fixuuf murtiwwan hadhaa'aa afran sana jechuunis goraadee fi beela, bineensaa fi dha'icha Yerusaalemitti ergutti hammam wannii hamaan haa ta'u ree! **22** Ta'u ilmaanii fi intallan isaanii kanneen ishee keessaa baafamanii baraaraman muraasni achi ni jiraatu. Isaanis gara keessan ni dhufu; isin immoo yeroo amala isaaniitii fi gocha isaanii argitanitti sababii ani Yerusaalemitti badiisa fideef jechuunis badiisa ani isheetti fide hundaaf ni jajjabaattu. **23** Isin yeroo amala isaaniitii fi gocha isaanii argitanitti akka ani sababii malee homaa ishee keessatti hin godhin waan beektaniif ni jajjabaattu, jedha Waaqayyo Gooftaan."

15 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, mukni wayinii akkamitti damee muka bosona keessa jiru kamii iyyuu caala? **3** Waan faayidaa qabu tolfachuuf muka wayinii sana irraa takkumaa mukni fudhatamee beekaa? Waa isatti fannifachuuf namoonni isa irratti fannoo ni hojjetuu? **4** Inni erga akkuma qoraan ibiddatti naqamee ibiddi sun fiixee isaa lamaan geesse gidduu xaphi godhee booddee waan tokkoof iyyuu faayidaa qabaa? **5** Inni utuu hin tuqamin faayidaa yoo hin qabaatin, erga ibiddaan gubamee xaphi jedhee immoo hammam faayidaa gad aanaa haa qabaatuu ree? **6** "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani akkuma muka wayinii mukkeen bosonaa gidduu jiru akka inni boba'uuf ibiddatti naqe sana, uummata Yerusaalem keessa jiraatu illee akkasuma nan godha. **7** Ani hamminaan fuula koo isaanitti nan deebisa. Isaan ibidda keessaa ba'an iyyuu, ibiddi amma iyyuu isaan ni balleessa. Yeroo ani hamminaan fuula koo isaanitti deebifadhutti, isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. **8** Sababii isaan amanamuu didaniif ani biyyattii nan onsa, jedha Waaqayyo Gooftaan."

16 Dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, hojii ishee jibbisiisaa sana Yerusaalemitti himi; **3** akkanas jedhi; 'Waaqayyo Gooftaan Yerusaalemiin akkana jedha: Sanyii fi dhaloonni kee biyya Kana'aanotaa ti; abbaan kee nama Amoor; haati kee immoo nama Heet. **4** Ati gaafa dhalatte hin dhanduuramne yookaan akka qulqullooftuuf bishaaniin hin dhiqamee yookaan soogiddaan hin sukkumamne yookaan huccuudhaan hin maramne. **5** Namni tokko iyyuu ija gara laafinaatiin si hin ilaalle yookaan wantoota kanneen siif gochuuf garaa siif hin laafne. Qooda kanaa ati dirreetti gatamte; ati gaafa dhalatte tuffatamtee turteetii. **6** "Anis utuun achiin darbuu si'ii dhiiga kee keessa ciiftee dhidhiitattu sin arge; utuma ati achi dhiiga kee keessa ciiftuu ani, "Jiraadhu!" siinan jedhe. **7** Akkuma biqiltuu dirreettis sin guddise. Atis guddattee jabaattee lula akka malee miidhagu taate. Ati qullaa fi harka duwwaa turte, guntuta baaftee rifeensi kees guddate. **8** "Ani yeroon deebi'ee achiin darbutti si ilaaleen akka ati jaalalaaf geesse sin arge; handaara wayyaa kootiis sirra buuseen qullummaa kee haguuge. Siif kakadhees si wajjin waadaa nan gale, jedha Waaqayyo Gooftaan; atis kan koo taate. **9** "Ergasii ani bishaaniin si dhiqee dhiiga sirraa miicee zayitii si dibe. **10** Ani uffata faayeffame sitti uffisee kophee gogaa irraa hojjetame illee sitti nan kaa'e. Wayyaa miidhagaa quncee talbaa irraa hojjetame sitti uffisee uffata gatii guddaa immoo sirra buuse. **11** Ani faayaan si miidhagseera jechuunis irree keetti bitawoo, morma keetti immoo amartii siif godheera; **12** ani funyaan keetti qubeelaa, gurra keetti amartii, mataa keetti immoo gonfoo miidhagaa kaa'eera. **13** Atis akkasii warqee fi meetiidhaan miidhagfame; uffanni kees quncee talbaatii fi haarriidhaan faayeffamee hojjetamee ture; nyaanni kee daakuu bullaa'aa, dammaa fi zayitii ejersaa ture. Ati akka

malee bareeddee mootittii ta'uuf kaate. **14** Waa'ee bareedina keetiitiifis maqaan kee saboota gidduu tamsa'e; surraan ani siif kenne bareedina kee kan hanqina hin qabne godheeraatii, jedha Waaqayyo Gooftaan. **15** "Ati garuu miidhagina kee amanattee maqaa kee sagaagalummaadhaaf itti fayyadamte. Kara deemaa kam iyyuu wajjin sagaagaltee miidhagina kees kenniteef. **16** Uffataa kee keessaas tokko tokko fuutee iddoowwan sagadaa kanneen itti sagaagaltu sana ittiin miidhagsite. Wannii akkasii takkuma ta'ee hin beeku; fuuldurattis hin ta'u. **17** Faayawwan miidhagoo ani siif kenne kan warqee fi meetii koo irraa hojjetaman fudhattee korommii waqoota tolfamoo ofii keetiif hojjetattee isaan wajjin sagaagalte. **18** Uffata kee kan faayeffamee hojjetames isaanitti uffistee, zayitii fi ixaana koos fuula isaanii duratti dhi'eessite. **19** Nyataa ani siif kenne jechuunis daakuu bullaa'aa, zayitii ejersaatii fi damma ani akka ati nyaattuuf siif kenne sana akka ixaana urgaa gaarii qabuutti fuula isaanii duratti dhi'eessite. Wannii akkasii ta'eera, jedha Waaqayyo Gooftaan. **20** "Ati ilmaanii fi intallan kee kanneen naaf deesse fuutee akka isaan nyaata waqoota tolfamoo ta'aniif aarsaa gootee dhi'eessite. Sagaagalummaan kee hin ga'u turee? **21** Ati ijoollee koo qaltee waqoota tolfamoo aarsaa goote. **22** Ati hojji kee jibbisiisaa fi sagaagalummaa hojjetee hundaan baroota ijoollummaa keetii, yeroo qullaa fi miilla duwwaa, yeroo dhiiga kee keessa gangalachaa turte sana hin yaadanne. **23** "Wayyool Siif wayyoo, jedha Waaqayyo Gooftaan. Jal'ina kee kaan hunda irratti immoo, **24** ofii keetiif waltajjii qopheeffatte; oobdiwwan uummataa hundatti galma waqeffannaa ol dheeraa hojjette. **25** Fiixee daandii hundaatti gaarran sagadaa kee ol dhedheeroo ijaarratte; nama achiin darbu hundaaf dhagna kee dhi'eessitee sagaagalummaa kee baay'isuudhaan miidhagina kee busheessite. **26** Ati warra Gibxi, olloota kee kanneen dhagna guddaa qaban wajjin sagaagaltee sagaagalummaa kee kan hamma hin qabne sanaan dheekkamsaaf na kakaafte. **27** Kanaafuu ani harka koo sitti kaasee qooda kee sirraa nan hir'ise; ani intallan Filisxeemotaa warra diinota kee ta'an kanneen amala sagaagalummaa kee saalfatanitti dabarsee si kenneera. **28** Ati sababii dharraa hin ba'iniif warra Asoor wajjini akkasuma sagaagalte; ati amma illee dharraa hin baane. **29** Ergasii itti futtee daldaloota biyya Baabilon wajjin sagaagalte; garuu kanaan iyyuu dharraa hin baane. **30** "Ati akka sagaagaltuu hin saalfanne tokkootti waan kana hunda gochuun kee yaada dadhabaa akkamii qabaateetil jedha Waaqayyo Gooftaan. **31** Ati yeroo fiixee daandii hundaatti waltajjii tolfattee oobdii uummataa hunda irratti iddoowwan sagadaa keetii ol dhedheeroo ijaarrattetti, ati sababii gatii hin baasisiniif akka sagaagaltuu tokkoo hin turre. **32** "Yaa niitii sagaagaltuu nana! Ati qooda dhirsa keetii kara deemaa filatal! **33** Sagaagaltuu kam iyyuu gatii fudhatti; ati garuu michoota kee hundaaf kenna kennita; akka isaan iddoo kamii iyyuu gara kee dhufanii si wajjin sagaagalaniif jettee matta'aa kennitaaf. **34** Kanaafuu sagaagalummaan kee kan warra kaaniitiin adda; namni kam iyyuu si argachuuf si faana hin bu'u. Ati gatii kennita malee waan gatii siif hin kennamneef ati kan addaa ti. **35** "Kanaafuu yaa sagaagaltuu nana, dubbii Waaqayyoo dhaga'i! **36** Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Sababii ati qabeenya kee dhangalaaftee michoota kee wajjin sagaagalummaa baay'isuudhaan qullaa kee dhaabaattee, sababii waqoota kee jibbisiisoo hundaatii fi sababii dhiiga ijoollee keetii isaanii kenniteef, **37** ani michoota kee kanneen ati isaan wajjin bashannante jechuunis warra ati jaallattus warra ati jibbitus walitti nan qaba. Ani iddoo hundaatii isaanii sitti waamee fuula isaanii duratti qullaa sin dhaaba; isaanis qullaa kee hunda ni argu. **38** Ani adabbii dubartoota

sagaagalaniitii fi dhiiga namaa dhangalaasaniif malu sitti nan murteessa; dheekkamsa koo fi hinaaffaa kootiinis dhiiga kee nan dhangalaasa. **39** Ergasii ani harka michoota keetiitti dabarsee sin kenna; isaanis waltajjii kee ni diigu; iddoowwan sagadaa keetii ol dhedheeroos ni barbadeessu. Isaan wayyaa kee sirraa baasanii faaya kee miidhagaa sana illee sirraa fudhatu; qullaa keetii fi harka duwwaas si hambisu. **40** Isaan jeeqxota sitti kakaasu; jarris dhagaadhaan si tuman; goraadeedhaanis si kukkutu. **41** Isaan manneen keessan ni gubu; fuula dubartoota hedduu durattis isin adaban. Ani sagaagalummaa kee sin dhiisaa; si'achis michoota keetiif gatii hin kaffaltu. **42** Yoos dheekkamsi koo sirraa qabanaa'a; hinaaffaan koos sirraa ni deebi'a; ani nan cal'isa; si'achis hin aaru. **43** "Sababii ati bara ijoollummaa keetii yaadachuu dhiiftee wantoota kanneen hundaan na aarsiteef, ani dhugumaan waan ati hojjetee matuma keetti nan deebisa, jedha Waaqayyo Gooftaan. Ati hojji kee jibbisiisaa kaan hunda irratti wal bira ga'uu haala hamaadhaan hojjetamu dabalatteerta mitii? **44** "Namni mammaaksa mammaaku kam iyyuu, "Intalli akkuma haadhaa ti" jedhee waa'ee kee mammaaksa kana mammaaka. **45** Ati intala haadha kee kan dhirsa fi ijoollee ishee balfite sanaa ti; ati obboleettii obboleettota kee kanneen dhirsoota isaaniiitii fi ijoollee isaanii balfan sanaa ti. Haati kee nama Heeti, abbaan kee immoo nama Amoor turan. **46** Obboleettiin kee hangafni Samaariyaa ishee intallan ishee wajjin siin gama kaabaa jiraattu sanaa ti; obboleettiin kee quxisuun Sodoom ishee intallan ishee wajjin siin gama kibbaa jiraattuu ti. **47** Ati karaa isaanii duukaa buuttee hojjiwwan isaanii jibbisiisoo sana hojjechuu qofa utuu hin ta'in karaa kee hundumaan daftee isaan caalaa amala badde. **48** Ani jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; obboleettiin kee Sodoomii fi intallan ishee iyyuu takkuma waan atii fi intallan kee hojjettan kana hin hojjenne. **49** "Egaa cubbuun obboleettii kee Sodoom kana ture: Ishee fi intallan ishee of tuultotaa fi qufoo turan; yaada malees jiraatan; isaan hiyyeeyyii fi rakkattoota hin gargaarre. **50** Isaan of tuultota turan; fuula koo duratti waan jibbisiisaa hojjetan. Kanaafuu ani akkuma isin argitan sana isaan nan balleesse. **51** Samaariyaan cubbuu ati hojjetee sana walakkaa isaa illee hin hojjenne. Ati isaan caalaa waan jibbisiisaa hojjettee waanuma hojjetee kana hundaan obboleettota kee qajeeltota fakkeessite. **52** Ati waan obboleettota keetiif falmii qopheessiteef qaanii kee baadhadhu. Sababii cubbuun kee cubbuu isaanii caalaa hamaa ta'eef isaan si caalaa qajeeltota fakkaatu. Kanaafuu qanaa'iitii salphina kee baadhadhu; ati akka obboleettonni kee qajeeltota fakkaatan gooteertaatii. **53** "Ta'us ani hambaa Sodoomii fi kan intallan ishee, kan Samaariyaatii fi kan intallan ishee, kan kees kan isaanii wajjin nan deebisa; **54** kunis akka ati salphina kee baadhattee waan isaan jabbibeessuuf hojjetee sana hundaan qaanoftuu. **55** Obboleettonni kee Sodoomii fi intallan ishee, Samaariyaa fi intallan ishee akkuma duraan turanitti ni deebi'u; atii fi intallan kees akkuma duraan turanitti ni deebi'u. **56** Ati bara of tuulaa turte sana keessa obboleettii kee Sodoomiin maqaa iyyuu hin dhoofne; **57** kunis utuu hamminni kee ifatti hin ba'in ture. Ta'us ati amma intallan Edoomiin, olloota ishee hundaaf fi intallan Filisxeemotaa jechuunis warra naannoo kee jiraatan kanneen si tuffatan hundaan ni balfamta. **58** Ati gatii wal bira ga'uu haala hamaadhaan hojjetetii fi kan hojji kee jibbisiisaa sanaa ni argatta, jedha Waaqayyo. **59** "Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Sababii ati kakuu cabsuudhaan walii galtee koo tuffattee, ani akkuma siif malutti sin adaba. **60** Ta'us ani kakuun yeroo ijoollummaa keetiitti si wajjin gale sana nan yaadadha; kakuu bara baraan hin diigamnes si wajjin nan

gala. **61** Ati gaafas yeroo obboleettota kee hangafaa fi qixisuu simattutti, karaa kee yaadattee ni qaanofta. Ani intallan taasisse isaan siifan kenna; garuu kun akka kakuu ani si wajjin gale sanaa miti. **62** Ani si wajjin kakuu nan gala; atis akka ani Waaqayyo ta'e ni beekta. **63** Yeroo ani waan ati hojjetee hunda siif dhiisutti, ati sababii salphina keetiitiif yaadattee ni qaanofta; lammatas afaan hin saaqattu, jedha Waaqayyo Gooftaan.”

17 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa, hibboo dubbadhuutii mana Israa’elitti fakkeenya himi. **3** Akkanas isaaniin jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Risaan guddaan qoochoo jabaa, baallee dhedheeraa fi bifa adda addaa qabu tokko gara Libaanon dhufe. Innis mataa muka birbirsaa fudhatee **4** lataa fiixee isaa irraa cabsee biyya daldaltootaatti geesse; magaalaa daldaltootaa keessas dhaabe. **5** “Innis sanyii biyya keetii keessaa waa fuudhee biyyoo gabbataa keessa kaa’e. Akka muka qarqara lagaatti biqiluutti bishaan guddaa bira dhaabe; **6** innis biqilee hidda yaafatee muka wayinii dagaage ta’e. Dameewwan isaa gara isaatti deebi’an; hiddi isaa garuu isuma jalatti hafe. Inni akkasiiin muka wayinii ta’ee dameewwan baala hedduu qaban baafate. **7** “Ergasii risaa guddaa kan qoochoo guddaa fi baallee baay’ee qabu kan biraatu ture. Mukti wayinii sunis bishaan akka argatuuf lafa qotiisaa dhaabamee ture sana keessaa gara risaa sanaatti hidda yaafatee dameewwanis bal’ifate. **8** Mukti wayinii sun akka dameewwan baasuuf, akka ija naqatuu fi akka wayinii itti tole ta’uuf biyyoo gaarii qarqara bishaan guddaa jiru keessa dhaabamee ture.’ **9** “Akkana isaaniin jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Inni ni guddataa? Inni akka goguuf buqqifamee iji isaa irraa harca’a mitii? Lataan isaa hundinuu ni goga. Hidda isaa wajjin isa buqqisuuf irree jabaa yookaan nama hedduu hin barbaachisu. **10** Inni utuma iddoo tokkoo buqqifamee iddoo biraa dhaabamee iyyuu ni guddataa? Inni yeroo bubbeen ba’a biiftuu itti dubbistutti lafa qotiisaa keessatti biqile sana irratti guutummaan guutuutti coollagee hin goguu?” **11** Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **12** “Mana fincilaa kanaan, ‘Isin hiikkaa wantoota kanneenii hin beektanii?’ jedhi. Akkana isaaniin jedhi: ‘Mootiin Baabilon gara Yerusaleem dhaqee, mootii isheetii fi namoota ishee ulfaatoo fuudhee Baabilonitti deebi’e. **13** Ergasii immoo maatii mootichaa keessaa nama tokko fuudhee kakachiisuudhaan isa wajjin walii galtee uummate. Akkasumas namoota biyya sanaa jajjaboo fuudhee qabsee; **14** kunis akka mootummaan sun gad deebi’ee mataa ol dabamuu dadhabe walii galtee sana qofaan jiraachuu danda’uuf. **15** Mootichi garuu fardeenii fi loltoota hedduu argachuuf jedhee ergamoota isaa Gibxitti ergachuudhaan isatti fincile. Inni amma ni milkaa’aa? Namni waan akkanaa hojjetu ni miliqaa? Inni walii galtee sana cabsee jalaa ba’uu danda’aa? **16** “Ani jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; inni Baabilon keessatti biyyuma mooticha teessoo irra isa kaa’e kan inni kakuu isaa tuffatee walii galtee isaas cabsee sanaa keessatti ni du’a. **17** Yeroo lubbuu hedduu galaafachuuf tuullaan biyyoo tuulamee da’annoon ijaarumutti, Fara’oon loltoota isaa jajjaboo fi tuuta nama baay’ee wajjin waraana keessatti homaa isa hin fayyadu. **18** Inni walii galtee tuffatee kakuu cabse. Sababii walii galteedhaan harka dha’ee garuu waan kana hunda hojjeteeff inni hin ba’u. **19** “Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani jiraataadhaatii, ani kakuu koo kan inni tuffatee fi walii galtee koo kan inni cabse sana matuma isaatti nan deebisa. **20** Ani kiyyoo koo isaan nan diriiras; innis kiyyoo kootiin ni qabama. Sababii inni anaaf amanamuu dideef ani Baabilonitti isa geessee achitti isatti nan mura. **21** Loltoonni isaa kanneen baqatan hundinuu goradeedhaan

ajjeefamu; warri hafan immoo bubbeetti bittinneffamu. Gaafas isin akka ani Waaqayyo dubbadhe ni beektu. **22** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani mataan koo mataa birbirsaa irraa damee tokko kutee nan dhaaba; fiixee isaa irraa immoo lataa kichuu cabsee tulluu guddaa ol dheeraa tokko irra nan dhaaba. **23** Anis ol dheerina tulluu Israa’el irra isa nan dhaaba; inni immoo dameewwan yaafatee, ija naqatee birbirsaa guddaa ta’a. Simbirroonni gosa hundaas isa irra jiraatu; isaanis gaaddisa dameewwan isaa jalatti iddoo bultii ni qabaatu. **24** Mukkeen bosonaa hundinuu akka ani Waaqayyo muka dheeraa gabaabsee muka gabaabaa immoo dheeressu ni beeku. Ani muka jiidhaa gogsee muka gogaa immoo akka inni lalisu nan godha. “Ani Waaqayyo dubbadheera; waan kana nan raawwadha.”

18 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Isin yeroo, “Abbootiin ija wayinii dhangaggaa’aa nyaanmaan, ilkaan ijoollee hadoode’ jettanii waa’ee biyya Israa’el mammaaktan, maal jechuu keessan? **3** “Ani jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; isin si’achi mammaaksa kana Israa’el keessatti hin mammaaktan. **4** Lubbuun hundi kan koo ti; akkuma lubbuun abbaa kan koo taate sana lubbuun ilmaas kan koo ti. Lubbuun cubbuu hojjetu ni duuti. **5** “Mee nama qajeelaa murtii qajeelaa fi waan qajeelaa hojjetu tokkotu jira haa jennu. **6** Inni tulluu waaqeffannaa irratti hin nyaatu yookaan waaqota tolfamoo mana Israa’el hin abdatu. Inni niitii ollaa isaa hin xureessu yookaan dubartii xurii qabdu wajjin hin ciisu. **7** Inni nama tokko illee hin cunqursu; garuu waan qabsiisaan liqeeffate ni deebisa. Inni nama hin saamu; garuu nyaata ofii isaa nama beela’eef kenna; uffata isaas nama qullaa deemutti uffisa. **8** Inni hiiqiidhaan namaaf hin liqeesuu yookaan dhala nama irraa hin fudhatu. Inni waan hamaa hojjechuu irraa of qusata; nama tokkoo fi nama kaan gidduuttis murtii qajeelaa kenna. **9** Inni qajeelfama koo duukaa bu’ee seera koos amanamummaadhaan eega. Namni akkasii qajeelaa dha; inni dhugumaan ni jiraata, jedha Waaqayyo Gooftaan. **10** “Mee inni ilma jeequmsa kaasu kan dhiiga namaa dhangalaasu yookaan wantoota kanneen fafakkaatan kan biraa hojjetu qaba haa jennu; **11** abbaan wantoota kanneen keessaa tokko illee gochuu baatu iyyuu, “Ilmi immoo tulluu waaqeffannaa irratti nyaata. Niitii ollaa isaa xureessa. **12** Inni hiyyeeyyii fi rakkattoota cunqursa. Nama saama. Waan qabsiisaan qabate hin deebisu. Gara waaqota tolfamoo ilaala. Wantoota jibbisiisoo hojjetta. **13** Inni hiiqiidhaan liqeessee dhala fudhata. Namni akkasii lubbuun ni jiraataa? Hin jiraatu! Inni sababii wantoota jibbisiisoo kanneen hunda hojjeteeff dhugumaan ni ajjeefama; dhiigni isaas matuma isaatti deebi’a. **14** “Ilmi kun garuu yoo ilma dhalchee, ilmi sun immoo cubbuu abbaan isaa hojjetee hunda utuma arguu sodaatee hojjechuu dhiisa haa jennu: **15** “Inni tulluu waaqeffannaa irratti hin nyaatu yookaan gara waaqota tolfamoo mana Israa’el hin ilaalu. Niitii ollaa isaas hin xureessu. **16** Nama tokko illee hin cunqursu yookaan liqii liqeesuuf qabsiisa hin gaafatu. Inni nama hin saamu; garuu nyaata ofii nama beela’eef kenna; nama daares daara baasa. **17** Harka isaa hiyyeeyyii miidhuu irraa eeggata; hiiqii yookaan dhala hin fudhatu. Inni seera koo ni eega; ajajawwan koo duukaa ni bu’a. Inni sababii cubbuu abbaa isaatiif hin du’u; inni dhugumaan ni jiraata. **18** Abbaan isaa garuu waan nama gowwoomseef, waan obboleessa isaa samee uummata isaa gidduutti daba hojjeteeff cubbuudhuma ofii isaatiin du’a. **19** “Isin garuu, ‘Ilmi maaliif cubbuu abbaa isaatiin hin adabamte?’ jettanii gaafattu. Ilmi sun waan qajeelaa fi sirrii hojjetee ajajawwan koo hundas of eeggannoodhaan eegeeff inni dhugumaan lubbuudhaan ni jiraata. **20** Lubbuun cubbuu hojjetu ni duuti. Ilmi cubbuu abbaa

isaatiin hin adabamu yookaan abbaan cubbuu ilma isaatiin hin adabamu. Qajeelinni nama qajeelaa isumaaf ta'a; hamminni nama hamaas isumatti deebi'a. **21** "Namni hamaan tokko garuu yoo cubbuu hojjete hunda irraa deebi'ee ajajawwan koo hunda eegee, waan qajeelaa fi waan sirrii hojjete inni dhugumaan ni jiraata; hin du'us. **22** Balleessaa inni hojjete keessaa tokko iyyuu isatti hin herregamu. Sababii wantoota qajeelaa hojjeteeff inni lubbuudhaan ni jiraata. **23** Ani du'a hamootaatti nan gammadaa? jedha Waaqayyoo Gooftaan. Qooda kanaa yoo isaan cubbuu isaanii irraa deebi'anii lubbuudhaan jiraatan ani hin gammadu? **24** "Garuu namni qajeelaa tokko yoo qajeelummaa isaa irraa deebi'ee cubbuu hojjetee wantoota jibbisiisoo namichi hamaan sun hojjechaa ture sana hojjete inni lubbuudhaan ni jiraata? Waan qajeelaa inni hojjete keessaa tokko iyyuu isaaf hin yaadatamu. Inni sababii amanamuu didee cubbuu hojjeteeff hin du'a. **25** "Isin garuu, 'Karaan Gooftaa qajeelaa miti' jettu. Yaa mana Israa'el dhaga'aa: Karaan koo qajeelaa dha mitii? Jal'aan karaa keessan mitii? **26** Namni qajeelaan yoo qajeelummaa isaa irraa deebi'ee cubbuu hojjete inni cubbuu sanaan ni du'a. Inni sababii cubbuu hojjete sanaatiif ni du'a. **27** Namni hamaan tokko garuu yoo hammina isaa irraa deebi'ee murtaa qajeelaa fi waan qajeelaa hojjete inni lubbuu isaa ni oolfata. **28** Inni sababii yakka hojjete hunda hubatee irraa deebi'eef dhugumaan lubbuudhaan ni jiraata; hin du'us. **29** Ta'u illee manni Israa'el, 'Karaan Gooftaa qajeelaa miti' jedha. Yaa mana Israa'el, karaan koo qajeelaa dha mitii? Jal'aan karaa keessan mitii? **30** "Kanaafuu yaa mana Israa'el, ani tokkoo tokkoo keessaniitti akkuma hojii keessaniitti nan mura, jedha Waaqayyoo Gooftaan. Qalbil jijjiirradhaa! Yakka keessan hunda irraa deebi'aa; yoo isin cubbuudhaan hin baddan. **31** Daba natti hojjetan hunda of irraa gataatii garaa haaraa fi hafuura haaraa qabaadhaa. Yaa mana Israa'el isin maaliif duutu? **32** Ani du'a nama kamiitti iyyuu hin gammaduutti, jedha Waaqayyoo Gooftaan. Qalbil jijjiirradhaatii lubbuudhaan jiraadhaa!

19 "Waa'ee ilmaan mootota Israa'elii faarsiis boo'i; **2** akkanas jedhi: "Haati kee leencota gidduutti, leenca akkami turte! Isheen leencota gidduu ciiftee ilmoolee ishee guddifatte. **3** Ilmoolee ishee keessaa tokko guddifatte; innis leenca jabaa ta'e. Inni waa adamsee ciccirachuu barate; namootas nyaate. **4** Saboonni waa'ee isaa dhaga'an; inni boolla isaanii keessatti qabame. Isaan hokkoodhaan harkisanii gara biyya Gibxitti isa geessan. **5** "Isheen yommuu akka abdiin ishee hin guutamin, akka wanni isheen yaaddes hin milkaa'in argitetti, ilmoolee ishee keessaa kan biraa fudhattee leenca jabaa gootee guddifte. **6** Inni leencota gidduu biddiqe; leenca jabaa ta'eraatii. Inni waa adamsee ciccirachuu barate; namootas nyaate. **7** Inni da'annoo isaanii diije; magaalawwan isaanis onse. Biyyattii fi kanneen ishee keessa jiraatan hundi aaduu isaatiin raafaman. **8** Ergasii saboonni warri kutaalee biyya naannoo sanaa jiran isatti ka'an. Isaanis kiyyoo isaanii isa duratti diriirsan; innis boolla isaanii keessatti qabame. **9** Isaan hokkoodhaan qabanii mana shiboo keessa isa kaa'an; gara mootii Baabilonitti isa fidan. Mana hidhaatti isa galchan; kanaafuu aaduu isaa tulluuwwan Israa'el irratti ergasii hin dhaga'amne. **10** "Haati kee akkuma wayinii lafa qotiisaa kee keessa bishaan bira dhaabatee ti; biqiltuun sunis sababii bishaan baay'ee argatteef mistee damee hedduu baaffatte. **11** Dameewwan isaas jajjaboo bokuu bulchaatiif ta'an turan. Isheen baalawwan gobbatan gidduutti ol dheerina isheetii fi baay'ina dameewwan isheetiin ol dheeratte mul'atti turte. **12** Isheen garuu aariidhaan buqqifamtee lafatti gatamte. Bubbeen ba'a biiftuu ishee gogsee ija ishee irraa harcaase; dameewwan

ishee ciccimoonnis ni coollagan; ibiddis isaan fixe. **13** Amma isheen gammoojjii keessa, lafa gogaa dheebote irra dhaabamte. **14** Damee ishee tokko keessaa ibiddi ba'ee ija ishee fixe. Dameen jabaan bokuu bulchaatiif ta'u tokko iyyuu ishee irratti hin hafne.' Kun faaruu boo'ichaa kan boo'ichaaf itti fayyadamanii dha."

20 Waggaa torbaffaa, ji'a shanaffaa keessa guyyaa kudhannaaffaatti maanguddoota Israa'el keessaa tokko tokko waan Waaqayyoo jedhu gaafachuuf dhufanii fuula koo dura tataa'an. **2** Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe; **3** "Yaa ilma namaa, akkana jedhii maanguddoota Israa'elitti dubbadhu; 'Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Isin yaada koo gaafachuuf dhufanii? Ani jiraataadhaatii, ani akka isin yaada koo gaafattaniis innii hin eeyyamu, jedha Waaqayyoo Gooftaan.' **4** "Ati isaanitti murtaa? Yaa ilma namaa, ati isaanitti murtaa? Ergasii akka isaan hojiiwwan abbootii isaanii jibbisiisoo sana beekan godhi; **5** akkanas isaaniiin jedhi: 'Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Ani gaafan Israa'el filadhetti harka koo ol qabadhee sanyii mana Yaaqoobiif kakachuudhaan biyya Gibxi keessatti isaanitti of mul'iseera. Harka koo ol kaasee, "Ani Waaqayyoo Waaqa keessan" isaaniiin jedheera. **6** Gaafas ani biyya Gibxii isaan baasee biyya ani isaaniiif file kan aannanii fi damma baastu, biyya biyyoota hunda caalaa miidhagdutti isaan galchuudhaaf isaaniiif nan kakadhe. **7** Anis akkanan waaqota Gibxi tolfamoo sanas hin dhiisne. Kanaafuu ani biyya Gibxi keessatti aarii koo isaanitti ba'uudhaaf dheekkamsa koo isaan irratti nan dhangalaasa jedheen ture. **9** Ani garuu akka maqaan koo fuula saboota Israa'eloonni gidduu isaanii jiraatan kanneen ani Israa'eloota biyya Gibxii baasuudhaan fuula isaanii duratti of beeksise sanaa duratti hin xuroofne gochuudhaaf maqaa kootiif jedheen hojjedhe. **10** Kanaafuu ani biyya Gibxii isaan baaseen gammoojjiitti isaan fide. **11** Akka namni isaaniiif ajajamu isaaniiin jiraatuuf ani sirnawwan koo isaaniiif nan kenne; seerawwan koo isaanitti nan beeksise. **12** Akkasumas akka isaan akka ani Waaqayyoo isaan qulqulleesse beekaniif, akka anaa fi isaan gidduutti mallattoo ta'uuf Sanbatoota koo isaaniiif nan kenne. **13** "Manni Israa'el garuu gammoojjii keessatti natti fincile. Sirna koo isa namni yoo itti bule isaan jiraatu isa hin eegne; seera koos ni tuffatan. Sanbatoota koos guutummaan guutuutti xureessan. Kanaafuu ani dheekkamsa koo isaanitti roobsee gammoojjii keessatti isaan barbadeessa jedhen ture. **14** Ani garuu akka maqaan koo fuula saboota utuma iji isaanii arguu Israa'elin achi baase sanaa duratti hin xuroofneef maqaa kootiif jedhee waan kana nan hojjedhe. **15** Akkasumas biyya ani isaaniiif kenne kan biyyoota hunda caalaa miidhagdu kan aannanii fi damma baastutti akka isaan hin galchine harka koo ol qabadhee gammoojjii keessatti isaanitti nan kakadhe; **16** kunis waan isaan seera koo tuffataniif, sirna koo duukaa hin bu'ini fi Sanbatoota koo xureessaniif. Yaadni isaanii waaqota isaanii tolfamoo faana bu'eraatii. **17** Ta'us ani gara laafinaan isaan ilaale malee isaan hin balleessine yookaan gammoojjii keessatti isaan hin fixe. **18** Ani gammoojjii keessatti ijoollee isaanitiin akkana nan jedhe; "Sirna abbootii keessanii duukaa hin bu'inaa yookaan seera isaanii hin eeginaa yookaan waaqota isaanii tolfamoon of hin xureessinaa. **19** Ani Waaqayyoo Waaqa keessan; sirna koo duukaa bu'aa; seera koos of eeggannaadhaan eegaa. **20** Akka

inni nu gidduutti mallattoo ta'uuf Sanbata koo qulqullinaan eegaa. Ergasii isin akka ani Waaqayyo Waaqa keessan ta'e ni beektu." **21** "Ijoolleen isaanii garuu natti fincilan; isaan sirna koo isa, "Namni yoo itti bule isaan jiraatu" sana duukaa hin buune; seera koos of eeggannoodhaan hin eegne. Sanbootaa koos ni xureessan. Kanaafuu ani dheekkamsa koo isaanitti roobsee gammoojjii keessatti aarii koo isaanitti nan ba'a jedheen ture. **22** Ani garuu maqaa kootiif jedhee akka maqaan koo fuula saboota ani utuma isaan ilaalanuu achii isaan baase sanaa duratti hin xuroofneef harka koo dachaafadhe. **23** Akkasumas ani gammoojjii keessatti harka koo ol qabadhee akkan saboota gidduutti isaan faffacaasuu fi biyyoota keessa isaan bittinneessu fuula isaanii duratti nan kakadhe; **24** isaan seera kootiif ajajamuu didan; sirna koos ni tuffatan; Sanbootaa koos ni xureessan; jii isaanis waaqota tolfamoo kan abbootii isaanii duukaa bu'e. **25** Ani sirna gaarii hin ta'iniif fi seera isaan itti hin jiraannetti dabarseen isaan kenne; **26** ani sodaadhaan isaan guutuufaan aarsaa isaan ilmaan isaanii hangafa dhi'eessuudhaan kennan sanaan akka isaan xuraa'an nan godha; kanas ani akka isaan akka ani Waaqayyo ta'e beekaniifan godhe.' **27** "Kanaafuu yaa ilma namaa, akkana jedhii haa Israa'elitti dubbadhu; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Kanaanis abbootiin keessan na gananii na arrabsan; **28** yeroo ani gara biyya ani isaaniiif kennuuf kakadhee ture sanaatti isaan galchee isaan immoo gaara ol dheeraa kam iyyuu yookaan muka lalisaa kam iyyuu arganitti, isaan achitti aarsaa isaanii dhi'eessan; aariif na kakaasuuf jedhani qalma dhi'eessan; ixaana isaanii urgaa'aa dhi'eessanii dhibaayyuu isaanis dhibaafatan. **29** Anis lafti ol dheeraan isin dhaqan kun maal? isaniin jedhe." Hamma har'aatti lafti sun Baamaa jedhamee waamama. **30** "Kanaaf mana Israa'eliin akkana jedhi: 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Isin akkuma abbootii keessanii of xureessitanii hawwii wantoota jibbisiisoo isaanitiin gubattanii?' **31** Isin yeroo kenaa keessan dhi'eessitanii ilmaan keessan ibiddaan aarsaa gootanitti, hamma har'aatti ittuma fufanii waaqota keessan tolfamoo hundaan of xureessitan. Yaa mana Israa'el, akka isin na kadhattani ani isiniif nan eeyyama? Ani dhugumaan jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; akka isin na kadhattan ani isiniif hin eeyyamu. **32** "Isin, "Nu akka sabootaa, akka uummata addunyaa kanneen mukaa fi dhagaadhaaf sagadan sanaa ta'uu feena" jettu. Garuu wannu isin garaatii yaaddan gonkumaa hin ta'u. **33** Ani dhugumaan jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; ani irree jabaa fi harka diriirfameen, dheekkamsa roobsuudhaan isinan bulcha. **34** Ani harka jabaadhaan, irree diriirfamee fi dheekkamsa roobeen saboota keessaa isaan fida; biyyoota isin itti bittinneoftan keessaas walitti isinan qaba. **35** Ani gammoojjii sabootaatti isin fidee achitti ifaan ifatti isinitti nan mura. **36** Ani akkuman biyya Gibxitti abbootii keessanitti mure sana isinittis nan mura, jedha Waaqayyo Gooftaan. **37** Ani akka isin ulee koo jalaan lootan nan godha; hidhaa kakuuttis isin nan galcha. **38** Warra natti ka'anii natti fincilan isin keessan nan baasa. Biyya isaan jiraachaa turan sana keessaa isaan nan baasa; garuu isaan biyya Israa'el hin seenan. Kanaanis isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. **39** "Yaa mana Israa'el waa'ee keessan garuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Tokkoon tokkoon keessan dhaqaatii waaqota tolfamoo keessan tajaajila! Ergasii garuu dhugumaan na dhaggeeffattu; kennaaf fi waaqota keessaniinis lammata maqaa koo qulqullicha hin xureessitan. **40** Tulluu koo qulqullicha irratti, tulluu Israa'el dheeraa sana irratti, jedha Waaqayyo Gooftaan, achitti guutummaan mana Israa'el na tajaajilu; anis achitti isaan nan simadha. Achittis buusii keessanii

fi kenaa keessan filatamaa sana aarsaa keessan qulqulluu hunda wajjin nan barbaada. **41** Ani yeroon saboota keessaa isin baasee biyyoota isin itti bittinneoftanii turtaan keessaa walitti isin qabutti, ixaana urgaa'aa godhadhee isin nan simadha; fuula sabootaa durattis isin gidduutti qulqulluu ta'uu koo of nan mul'isa. **42** Yeroo ani biyya Israa'el, biyya ani abbootii keessaniiif kennuuf harka ol qabadheen kakadhee ture sanatti isin galchutti isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. **43** Achitti isin amala keessanii fi gochawwan ittiin of xureessitan hunda ni yaaduttu; hamma hoojettan hundaafis of balfitu. **44** Yaa mana Israa'el, yeroo ani utuu akka hamma keessaniitti fi akka hojii keessan fokkisaa sanaatti hin ta'in, maqaa kootiif jedhee isinii araaramutti, isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu, jedha Waaqayyo Gooftaan." **45** Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **46** "Yaa ilma namaa, fuula kee gara kibbaatti garagaladhu; biyya kibbaatti lallabiitti bosona biyya Negeebitiin mormuudhaan raajii dubbadhu. **47** Bosona Negeebiin akkana jedhi: 'Dubbi Waaqayyoo dhaga'i. Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani ibidda sitti qabsisuufan jira; innis mukkeen kee hunda jiidhaa fi goggogaa illee ni fixa. Arrabni isaa hin dhaamu; wanni kibbaa hamma kaabaatti jiru hundinuu ni gubama. **48** Namni hundinuu akka ani Waaqayyo ibidda sana qabsiise ni beeka; ibiddi sunis hin dhaamu." **49** Anis, "Yaa Waaqayyo Gooftaa, ani bade! Isaan waa'ee koo, 'Inni fakkeenya dubbata mitii?' anaan jedhu" jedhe.

21 Dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, fuula kee gara Yerusaleemitti garagaladhuutti iddoo qulqulluu kanaan mormii lallabi. Biyya Israa'eliinis mormii raajii dubbadhu; **3** akkanaas isheen jedhi: 'Waaqayyo akkana jedha: Ani sitti nan ka'a. Goraadee koo man'ee isaa keessaa luqqifadhee nama qajeelaas, hamaas si keessaa nan balleessa. **4** Waan ani nama qajeelaas, nama hamaas balleessuudhaaf goraadeen koo saba kibbaa hamma kaabaatti jirutti ni luqqifama. **5** Akka ani Waaqayyo goraadee koo man'ee isaa keessaa luqqifadhe, namni hundi ni beeka; innis man'ee isaatti hin deebi'u. **6** "Kanaafuu yaa ilma namaa, aadi! Fuula isaanii duratti garaa cabaa fi gadda hadhaa'adhaan aadi. **7** Yommuu isaan, 'Ati maaliif aadda?' jedhani si gaafatanitti, 'Sababii oduu dhaga'amaa jiruutiif. Onneen hundi ni baqxi; harki hundi nis laafa; hafuurri hundi ni gaggaba; jilbi hundis bishaan ta'a. Oduun sun dhaga'amaa jira! Dhugumaanis ni ta'a, jedha Waaqayyo Gooftaan." **8** Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe; **9** "Yaa ilma namaa, raajii dubbadhuutti, 'Gooftaan akkana jedha' jedhi: "Goraadee! Goraadee! Goraadee qaramee cululuqfame, **10** kan ajjeesuuf qarama, akka balaqqee calaqqisuudhaaf cululuqfame! "Nu bokkuu ilma koo Yihuudaatiin gammannaa? Goraadeen ulee akkasii hunda tuffata. **11** "Goraadeen akka harkaan qabatamuuf cululuqfamuuf ramadameera; harka warra nama qaluutti kennamuuf qaramee cululuqfameera. **12** Yaa ilma namaa, kun saba kooti, ilmaan mootota Israa'el hundatti dhufeerattii, iyyii wawwaadhu. Isaan saba koo wajjin goraadeedhaaf kennamaniiru. Kanaafuu ati laphee kee rukuti. **13** "Qorumsii dhugumaan ni dhufa. Yoo bokkuun goraadeen tuffate sun itti fufuu baate hoo? jedha Waaqayyo Gooftaan.' **14** "Kanaafuu yaa ilma namaa, ati raajii dubbadhu; harka kees walitti rurrukuti. Goraadeen yeroo lama, yeroo sadiis haa dha'u. Goraadeen kun goraadee nama fixu, goraadee akka malee nama fixu, kan qixa hundaan isaan marsuu dha. **15** Kunis akka onneen baqqee hedduun isaanii barbadeeffamaniis ani balbala isaanii hunda dura ajjeechaaf goraadee kaa'eera. Wayyoo! Inni akka calaqqisuuf haxaa'ameera; inni nama ajjeesuuf cululuqfame. **16** Yaa goraadee, kallattii qara

keetii hundaan karaa mirgaatiinis, karaa bitaatiinis kuti. 17 Anis harka koo walitti nan rurrukuta; dheekkamsi koos ni qabbanaa'a. Ani Waaqayyo dubbadheeraa." 18 Dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: 19 "Yaa ilma namaa, akka goraadeen mootii Baabilon ittiin dhufuuf daandii lama baasi; lachanuu biyyuma tokkoo ka'u. Iddoo daandiin sin gara magaalatti goru irras mallattoo dhaabi. 20 Goraadee Rabbaa Amoonotaatti dhufuuf daandii tokko mallattoo godhadhu; kan Yihuudaa fi magaalaa Yerusaleem ishee da'annoo qabdu sanatti dhufu immoo daandii lammaffaa mallattoo godhadhu. 21 Mootiin Baabilon milki ilaallachuuf jedhee iddoo daandiin sul wa ga'u irra, fiixee daandiwwan lamaanii irra dhaabata; innis xiyyaan isaa buufata; waaqota isaa tolfamoo sanaan ni mari'ata; tiruus ni ilaallata. 22 Akka inni waan ittiin dallaa diigu dhaabuuf, akka ajaja ajjeechaa kennuuf, akka waca waraanaa dhageessisuuf, akka waan ittiin dallaa diigan karra dura kaa'uuf, akka biyyoo tuuluu fi akka da'annoo hojjetuuf harka isaa mirgaatti isaan Yerusaleemiif ba'e. 23 Wannii kunis warra isa wajjin kakuu galaniif milki sobaa fakkaata; inni garuu dogoggora isaanii isaan yaadachiisee bojuudhaan isaan fudhata. 24 "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: 'Isin sababii akka cubbuun keessan waan isin hojjetan hunda keessatti mul'atuuf, akka balleessaan keessan hin dhokanne gochuudhaan waan akka yakki keessan yaadatamu gootaniif jechuunis waan akkana gootaniif ni booji'amu. 25 "Yaa ilma mootii Israa'el xuraa'aa fi hamaa nana, kan guyyaan kee dhi'aate, kan yeroon adabamaa keetii fiixee ga'e, 26 Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Marata of irraa hiiki; gonfoos of irraa fuudhi. Wanti akka amma jirutti hafu hin jiru; kan gad qabame ol qabama; kan ol qabame immoo gad qabama. 27 Diigama! Diigama! Ani ishee nan diiga! Hamaa namni isheen isaaf maltu dhufutti isheen akka kanaan duraa hin taatu; ishees isaaf nan kenna.' 28 "Yaa ilma namaa, akkana jedhii raajii dubbadhu; 'Waaqayyo Gooftaan waa'ee Amoonotaa fi arrabsoo isaanii akkana jedha: "'Goraadee, goraadee, kan ajjeesuuf luqqifame, akka fixuu fi akka calaqqisuuf kan haxaa'ame! 29 Mul'anni sobaa waa'ee keetiif, raajjin sobaa siif jiraatu iyyuu, inni morma hamoota ajjeefamuu qaban kanneen guyyaan isaanii dhi'aate, warra yeroon adabbii isaanii ga'e irra ni kaa'ama. 30 Goraadee man'ee isaatti deebisi; iddoo ati itti dhalattetti, biyya akaakayyuu keetiitti, ani sitti nan mura. 31 Ani dheekkamsa koo sirratti nan dhangalaasa; ibidda aarii kootiis sitti nan buufa; ani namoota hamoo kanneen balleesuudhaan beekamaniitti dabarsee sin kenna. 32 Ati qoraan ibiddaa taata; dhiigni kee biyya kee keessatti dhangala'a; si'achi hin yaadatamtu; ani Waaqayyo dubbadheeraatii.'"

22 Dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: 2 "Yaa ilma namaa, isheetti murtaa? Magaalaa dhiiga dhangalaafuu kanatii ni murtaa? Yoo hojii ishee jibbisiisaa sana itti himi; 3 akkana jedhi: 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa magaalaa of keessatti dhiiga dhangalaasuudhaan badii ofitti fiddee waaqota tolfamoo tolchuudhaan of xureessitu, 4 ati sababii dhiiga dhangalaafte sanaatiif yakka hojjetteerta; sababii waaqota tolfamoo tolchiteef immoo xuroofteerta. Ati bara kee gabaabsiteerta; xumaramuun bara keetiis dhi'aateera. Kanaafuu ani namoota ormaa biratti tuffatamtu, biyyoota hundaaf immoo waan qoosaa sin taasisa. 5 Yaa magaalaa salphatee gooliin si keessa guute, warri dhi'oo fi fagoo jiraatan sitti qoosu. 6 "'Akka tokkoon tokkoon ilmaan moototaa kanneen si keessa jiraatan humna isaaniitti fayyadamani dhiiga dhangalaasan ilaali. 7 Abbootii fi haadhonni si keessatti salphifaman; alagoonni ni hacuucaman; ijoolleen abbaa hin qabnee fi haadhonni hiyyeessaa

si keessatti miidhaman. 8 Ati mi'oota koo qulqulluu tuffattee Sanbata koos xureessite. 9 Namoonni dhiiga dhangalaasuuf maqaa nama balleessan si keessa jiru; warri galma waaqeffannaa tulluuwwan irraattii nyaatanii fi sagaagalan si keessa jiru. 10 Namoonni siree abbaa isaanii xureessan si keessa jiru; namoonni dubartoota xurii ji'aa qaban kanneen akka seeraatti qulqulluu hin ta'in wajjin ciisanis si keessa jiru. 11 Si keessatti namni tokko niitii ollaa isaa wajjin waan jibbisiisaa hojjeta; kaan haala fokkisaadhaan niitii ilma isaa xureessa; kaan immoo obboleettii isaa, intaluma abbaa isaa xureessa. 12 Namoonni dhiiga dhangalaasuuf jedhanii si keessatti matta'aa fudhatu; atis hiiqii fi dhala fudhachuudhaan ollaa kee irraa bu'aa hin malle argachaa jirta. Ati na irraanfatteerta, jedha Waaqayyo Gooftaan. 13 "'Ani dhugumaan bu'aa ati karaa hin malleen argattee fi dhiiga ati gidduu keetti dhangalaafte sanaaf harka koo walitti nan rurrukuta. 14 Gaafa ani si adabutti garaan kee jabaatee dhaabachuu yookaan harki kee humna qabaachuu danda'aa? Ani Waaqayyo dubbadheera; waan kanas nan godha. 15 Ani saboota keessa sin bittinneessa; biyyoota keessas sin faacaasa; xuraa'ummaa kees sirraa nan qulqulleessa. 16 Ati yeroo fuula sabootaa duratti xurooftetti akka ani Waaqayyo ta'e ni beekta.'" 17 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: 18 "Yaa ilma namaa, manni Israa'el udaan sibiilaa natti ta'eera; hundi isaanii naasii, qorqorroo, sibiilaa fi dilaalii boolla ibiddaa keessatti dhiifame natti ta'aniiru. Isaan udaanuma meetiiti malee homaa miti. 19 Kanaafuu Waaqayyo gooftaan akkana jedha: 'Sababii hundi keessan udaan sibiilaa taataniif, ani Yerusaleem keessatti walittan isin qaba. 20 Akkuma namoonni meetii, naasii, sibiila, dilaalii fi qorqorroo baqsuuf jedhanii boolla ibiddaatti guuran sana, anis aarii fi dheekkamsa kootiin walitti isin qabee magaalaa keessatti isinan baqsa. 21 Ani walitti isin qabee ibidda dheekkamsa kootii isinitti nan buufa; isinis ishee keessatti ni baqfamtu. 22 Akkuma meetiin boolla ibiddaa keessatti baqfamu sana, isinis ishee keessatti ni baqfamtu; akka ani Waaqayyo dheekkamsa koo isinitti roobsee ni beektu.'" 23 Ammas dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: 24 "Yaa ilma namaa biyya sanaan, 'Ati biyya hin qulqulleeffamin yookaan kan bara dheekkamsaa keessa bokkaan itti hin roobinii dha' jedhi. 25 Ilmaan mootota ishee akkuma leenca waan adamsate ciccirachaa aaduu ti; isaan saba nyaatu; qabeenyaa fi mi'oota gatii guddaa saamuudhaan dubartoota hedduu dhirsaa malee hambisu. 26 Luboonni ishee seera koo cabsanii mi'oota koo qulqulluu xureessu; isaan waan qulqullaa'ee fi waan hin qulqullaa'in gargar hin baasan; kan hin qulqullaa'inni fi kan qulqullaa'ee gidduu garaa gurumman hin jiru jedhanii barsiisu; akka ani isaan gidduutti tuffatamuuf Sanbatoota koo eeguu irraa ija isaanii dunuunfatu. 27 Ishee keessatti qondaaltonni ishee akkuma yeeyyiiwwan waan adamsatan ciccirachaa jirani ti; isaan bu'aa hin malle argachuuf jedhanii dhiiga dhangalaasu; namootas ni ajjeesu. 28 Raajonni ishees hojii kana mul'ata sobaatiif fi raajii sobaatiin haguugu. Isaan utuma Waaqayyo hin dubbatin, 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha' jedhu. 29 Sabni biyya sanaa ni cunqursu; ni saamus; murtii qajeelaa gananii hiyyeeyyii fi rakkattoota hacuucu; alagootas ni miidhu. 30 "Nama akka ani biyyattii hin balleessineef dallaa ijaaree biyyattiidhaaf jedhee karaa qaawwaatiin fuula koo dura dhaabatu isaan gidduu nan barbaade; garuu nama tokko illee hin arganne. 31 Kanaafuu ani dheekkamsa koo isaanitti roobsee ibidda aarii kootiitiin isaan nan fixa; waan isaan godhan hunda mataa isaaniitti nan fida, jedha Waaqayyo Gooftaan."

23 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa, dubartoota lama, intallan haadha tokkootu ture. **3** Isaanis shamarrummaa isaanii jalqabaniis sagaagalummaadhaaf of kennuudhaan biyya Gibxi keessatti sagaagaltoota ta’an. Biyya sanattis harmi isaanii ni tuttuqame; fiixeen guntuta isaanii kan yeroo durbummaa immoo ni qaqqabatame. **4** Ishee hangafni Oholaa, obboleettiin ishee immoo Oholaa jedhamte. Isaanis kan koo turan; ilmaanii fi intallanis da’an. Aholaan Samaariyaa dha; Oholiibaan immoo Yusaaleemii dha. **5** “Oholaan utuma kan koo taatee jirtuu sagaagalummaa jalqabde; isheenis michoota ishee jechuunis loltoota Asoor kajeelte; **6** isaanis loltoota wayyaa bifa ququliisaa uffatan, bulchitootaa fi ajajjoota; isaan hundinuus namoota mimmiidhagoo kanneen farda yaabbatan turan. **7** Isheenis hayyoota Asoor hundaaf sagaagalummaadhaan of kennite; waqoota tolfamoo namoota isheen kajeelte sanaa hundaanis of xureessite. **8** Isheen sagaagalummaa ishee kan biyya Gibxi keessatti jalqabde sana hin dhiifne; yeroo shamarrummaa isheetti namoonni ishee wajjin ciisan fiixee guntuta ishee kan yeroo durbummaa qaqqabataniis dharraa sagaagalummaa isaanii ishee irratti dhangalaasan. **9** “Kanaafuu ani michoota ishee, Asoorota isheen dharraatetti dabarsee ishee nan kenne. **10** Isaanis qullaa ishee mul’isan; ilmaanii fi intallan ishee ni fudhatan; goraadeedhaanis ishee ajjeesan. Isheen dubartoota keessatti waan kolfaa taatee murtiin ishee irratti raawwatame. **11** “Obboleettiin ishee Oholiibaan waan kana argitee turte; ta’us isheen dharraa isheetii fi sagaagalummaa isheetiin obboleettii ishee caalaa xuroofte. **12** Akkasumas isheen Asoorota jechuunis bulchitootaa fi ajajjoota, loltoota wayyaa irraa fi jalaa uffatan, namoota farda yaabbatan kanneen hundi isaanii dargaggeeyyii mimmiidhagoo ta’an dharraate. **13** Ani akka isheenis of xureessite nan arge; lachan isaanii iyyuu daandii tokko irra deemu. **14** “Isheen garuu sagaagalummaa ishee ittuma fufte. Fakkii namootaa kan keenyan manaa irratti fakkeeffame, fakkiiwwan Kaldootaa kan halluu diimaadhaan fakkeeffame, **15** kan mudhii isaanii irraa sabbata, mataa isaanii irraa immoo marata qaban argite; isaan hundi ajajjoota gaarii waraanaa kan Baabilonotaa, dhalattoota biyya Kaldootaa fakkaatu ture. **16** Isheenis akkuma isaan argiteen isaan dharraatee gara biyya Kaldootaatti ergamoota isaanitti ergate. **17** Warri Baabilonis gara ishee, gara sree jaalalaa seenanii dharraa sagaagalummaa isaaniiitii ishee xureessan. Isheenis erga isaaniiin xurooftee booddee jibbitee isaan irraa garagalte. **18** Yeroo isheen ifaan ifatti sagaagalummaa ishee itti fuftee qullaa of dhaabdetti, ani akkuman obboleettii ishee irraa gara gale sana jibbaan ishee irraa nan gara gale. **19** Ta’us isheen akkuma yeroo shamarrummaa ishee, yeroo biyya Gibxi keessatti sagaagaluu turte sana yaadatteen sagaagalummaa ishee ittuma fufte. **20** Isheenis achitti michoota ishee kanneen dhagni saala isaanii, dhagna hormaata korma harree fakkaatu, fincaan isaanii kan dhiirraa immoo fincaan korma fardaa fakkaatu sana dharraate. **21** Kanaafuu ati addaggummaa yeroo shamarrummaa keetii kan yeroo biyya Gibxi turteetti harmi kee qaqqabatamee guntunni kee immoo tuttuqame sana yaadatte. **22** “Kanaafuu yaa Oholiibaa, Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Ani michoota kee kanneen ati xireeffattee irraa garagalte sana sitti kaasee qixa hundaan sitti nan fida. **23** Isaan kunneenis Baabilonotaa fi Kaldoota hunda, namoota Pheqood kan Shoo’aatii fi Qo’aa turan; isaan wajjinis Asoorota hundattu ture; Asooroonni kunneenis dargaggeeyyii mimmiidhagoo hundi isaanii bulchitootaa fi ajajjoota waraanaa, ajajjoota gaarii waraanaatii fi namoota sadarkaa ol aanaa kanneen hundi isaanii fardaan deeman

turan. **24** Isaanis mi’a lolaatii fi gaarii waraanaa, gaariiwwan biraatii fi tuuta uummataa wajjin sitti dhufu; isaanis gaachana guddaa fi xinnaan, gonfoo sibiilaatiin qixa hundaan sitti hiriiru; ani dabarsee isaanitti adabbiif sin kenna; isaan akkuma seera isaanii si adabu. **25** Ani dheekkamsa koo sitti nan erga; isaanis aariidhaan sirra yaa’u. Funyaanii fi gurra kee sirraa kutu; warri si keessaa hafan iyyuu goraadeedhaan dhumu. Isaan ilmaan keetii fi intallan kee fudhatanii deemu. Warri si keessaa hafan immoo ibiddaan barbadeeffamu. **26** Akkasumas wayyaa kee sirraa baafatanii faaya kee miidhagaa fudhatu. **27** Akkasii ani addaggummaa fi sagaagalummaa ati biyya Gibxitti jalqabde sana nan dhaaba. Ati dharraadhaan wantoota kanneen hin ilaaltu yookaan lammata biyya Gibxi hin yaadattu. **28** “Waaqayyoo Gooftaan akkana jedhaatii: Ani warra ati jibbite, kanneen ati xireeffattee irraa garagalte sanatti dabarsee sin kenna. **29** Isaanis jibbaan sitti dhufanii waan ati itti dadhabde hunda sirraa fudhatu. Qullaa fi harka duwwaa si hambisu; qaaniin sagaagalummaa keetiis ifatti ba’a. Addaggummaan keetii fi halalummaan kee, **30** waan kana sitti fidaniiru; ati saboota ormaa dharraatee waqoota isaanii tolfamoodhaan of xureessiteertaatii. **31** Ati karaa obboleettiin kee deemte irra deemteerta; kanaafuu ani harka kee keessa xoofoo ishee nan kaa’a. **32** “Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: “Atis xoofoo guddaa fi gad fagoo, xoofoo obboleettii keetii ni dhugda; ati arrabsoo fi tuffii ni quufta; xofoon sun dhugaatii baay’ee qabataatii. **33** Ati xoofoo obboleettii keetii kan Samaariyaatiin, xoofoo diigamuutii fi badiisaatiin, kan machiitii fi gaddaatiin ni guutamta. **34** Ati ni dhugda; keessaas ni fixxa; xoofoo sana ni caccabsita; harma kee of irraa ciccirta. Ani waan kana dubbadheera, jedha Waaqayyoo Gooftaan. **35** “Kanaafuu Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Ati waan na irraanfatee duubatti na gatteef gatii addaggummaa keetiitii fi sagaagalummaa keetii ni argatta.” **36** Waaqayyoo akkana naan jedhe: “Yaa ilma namaa, ati Oholaa fi Oholiibaatti ni murtaa? Yoos hojii isaanii jibbisiisaa sana isaanitti himi; **37** isaan sagaagalaniiru; dhiigni harka isaanii irra jira. Isaan waqoota isaanii tolfamoo wajjin sagaagalaniiru; isaan ijoollee naaf da’an iyyuu nyaata godhanii isaaniiif aarsaa dhi’eessaniiru. **38** Dabalaniis waan kana narratti raawwatan: Yeruma sana iddoo koo qulqulluu xureessan; Sanbatoota koos ni salphisaa. **39** Gaafuma ijoollee isaanii waqoota tolfamoo aarsaa godhanitti iddoo koo qulqulluu seenanii xureessan. Wannii isaan mana koo keessatti godhan kanaa dha. **40** “Akka namoonni biyya fagootii dhufaniif ergamoota itti ergan; isaanis ni dhufan; yommuu isaan dhufanittis ati dhagna kee dhiqattee, ija kee kuulattee faaya kee kaa’atte. **41** Ati sree ulfinaa irra teesse; fuula sree sanaa dura minjaala keesse; minjaala sana irras ixaana kootii fi zayitii koo keesse. **42** “Wacni fandalaltootaa naannoo isheetti dhaga’ame; machooftonni namoota wacan sana wajjin gammoojjidhaa dhufanis achi turan; isaanis irree dubartii sanaattii fi kan obboleettii isheetti bitanoo, mataa isaanii immoo gonfoo miidhagaa kaa’aniif. **43** Anis, ‘Namoonni yeroo ishee wajjin sagaagalaniitti isaan amma eja hojjechuu isaaniiitii mitii?’ nan jedhe. **44** Jarris ishee wajjin ciisan. Isaanis akkuma namoonni sagaagaltoota wajjin ciisan sana Oholaa fi Oholiibaa addaggeewwan sana wajjin ciisan. **45** Sababii isaan ejjitoota ta’anii fi dhiigni harka isaanii irratti argameef, namoonni qajeeltonni adabbiif dubartoota ejjitootaa fi dhiiga dhangalaasaniif malu isaanitti muru. **46** “Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Ani jeeqxota itti nan kakaasa; raafamaa fi saamichaaf dabarsee isaan nan kenna. **47** Jeeqxonni sunis dhagaan isaan tumanii goraadee isaaniiitiin isaan kukkutu;

ilmaan isaaniiti fi intallan isaanii fixanii manneen isaanii immoo ni gubu. **48** “Kanaafuu akka dubartoonni hundi of eeggatanii fi isin duukaa hin buuneef ani biyyattii keessaa addaggummaa nan balleessa. **49** Isin addaggummaa keessaniif ni adabamtu; gatii cubbuu keessan kan waaqota tolfamoo waaqessuudhaan hojjettan sana ni argattu. Ergasii akka ani Waaqayyo Gooftaa ta’e ni beektu.”

24 Waggaa saglaffaa, ji’a kurnaffaa keessa bultii kurnafaatti; dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa guyyaa kana, guyyaa har’aa kana galmeeffadhu; mootiin Baabilon guyyaa har’aa kana Yerusaleemin marseeraatii. **3** Mana fincilaa kanatti akkana jedhii fakkeenya himi: ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: “Okkotee itti afeellan ibidda irra kaa’i; ibidda irra kaa’iitti bishaan itti naqi. **4** Foon murmuramaa, foon murmuramaa filatamaa hunda jechuunis tafaa fi cinaacha itti naqi. Lafeewwan filatamoodhaanis isa guuti; **5** bushaayee keessaa filatamaa isaa fuudhi. Lafee bilcheessuudhaaf okkotee sana jalaa qoraan naqi; akka gaariitti afeeli; lafee isaas bilcheessi. **6** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedhaatii: “Magaalaa dhiiga namaa dhangalaatuuf, okkotee xuriin itti qabatee xuriin sun irraa hin ba’iinif wayyoo! Utuu ixaa hin buusin gumaa gumaa isaa keessaa fuudhii duwwaa hambisi. **7** “Dhiigni isheen dhangalaafte ishee keessa jiraatii; isheen kattoo qulullaa’aa irratti dhiiga sana dhangalaafte; isheen dhiiga sanatti biyyoo deebisuuf lafatti hin dhangalaafne. **8** Ani dheekkamsa koo kakaasee haaloo ba’uuf jedhee akka dhiigni sun hin haguugamneef dhiiga ishee kattoo qulullaa’aa irratti nan dhangalaase. **9** “Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: “Magaalaa dhiiga dhangalaafuu sanaaf wayyoo! Anis qoraan ibidda nan tuula. **10** Qoraan irra tuuli; ibiddas itti qabsiisi. Urgoofuu itti naqiiiti foon isaa akka gaariitti afeeli; lafeen isaas haa gubamu. **11** Ergasii akka xuriin isaa irraa baqee wanni irratti ligidaa’e gubatee baduuf, hamma inni ho’ee sibiilii diimaan isaa baqutti, okkotee duwwaa sana cilee boba’u irra kaa’i. **12** Yaaliin godhame hundi akkasumaan hafe; ligidaa’uun isaas ibiddaan iyyuu gad hin dhiifne. **13** “Xuraa’ummaan kee addaggummaa dha. Ani si qulqulleessuu yaaleera; ati garuu xuraa’ummaa kee irraa hin qulqulloofne; hamma dheekkamsi koo sirraa deebi’utti ati lammata hin qulqulloofte. **14** “Ani Waaqayyoo dubbadheera. Yeroon ani itti hojjedhu naaf dhufeera. Ani duubatti hin deebi’u; ani garaa hin laafu yookaan hin gaabbu. Akkuma amala keetiitii fi hojii keetiitti sitti murama, jedha Waaqayyo Gooftaan.” **15** Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **16** “Yaa ilma namaa, ani waan iji kee itti gammadu dha’icha tokkoon si duraa nan fuudha. Ta’us ati hin gaddin yookaan hin boo’in yookaan imimmaan tokko iyyuu hin dhangalaasin. **17** Of keessatti aadi; nama du’eef hin boo’in. Marata kee maradhu; kophee kees miilla keetti kaa’adhu; fuula kee gara gadiitiin hin haguuggatin yookaan buudeena warra gaddaa hin nyaatin.” **18** Kanaafuu ani ganamaan sabatti nan hime; niitiin koos galgala duute. Guyyaa itti aanu ganama ani akkuman ajajame sana nan godhe. **19** Namoonnis, “Waan kana gochuun kee hiikkaa maalii akka nuuf qabu ati nutti hin himtuu?” jedhanii na gaafatan. **20** Anis akkanan isaaniin jedhe; “Dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **21** Mana Israa’eliin akkana jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani iddoo koo qulqulluu jechuunis da’annoo isin ittiin boontan, waan iji keessan itti gammadu, waan isin jaallattan sana nan xureessa. Ilmaanii fi intallan keessan kanneen isin dhiiftanii deemtan immoo goraadeedhaan ni dhumu. **22** Isinis akkuma ani godhe sana gootu. Fuula keessan gara gadiitiin hin haguuggattan yookaan buudeena warra gaddaa hin nyaattu. **23**

Maranni keessan mataa keessan irra, kopheen keessan immoo miilla keessan irra haa turu. Isin sababii cubbuu keessaniitiif ni huqqattan; walii wajjinis ni addu malee hin gadditan yookaan hin boossan. **24** Hisqi’eel mallattoo isiniif ta’a; isinis akkuma inni godhe sana ni gootan. Yeroo wanni kun ta’utti isin akka ani Waaqayyo Gooftaa ta’e ni beektu.’ **25** “Yaa ilma namaa, gaafa ani da’annoo isaaniin, gammachuu fi ulfina isaaniin, waan iji isaaniin itti gammadu, waan garaan isaanii hawwu fi ilmaanii fi intallan isaanii fudhadhutti, **26** gaafas namni miliqee ba’e tokko dhufee oduu sitti hima. **27** Gaafas afaan kee ni banama; atis isa wajjin ni haasofo; ergasii hin cal’istu. Kanaafuu ati isaaniif mallattoo ni taata; isaanis akka ani Waaqayyo ta’e ni beektu.”

25 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa, fuula kee gara Amoonotaatti garagalfadhuutti isaaniin mormuudhaan raaji. **3** Akkanas isaaniin jedhi; ‘Dubbiin Waaqayyo Gooftaa dhaga’aa. Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yeroo iddoo koo qulqulluun xureeffametti, yeroo biyyi Israa’el onetti, yeroo uummanni Yihuudaa booji’amee fudhatametti, “Baga!” jettaniirtuutii; **4** kanaafuu ani saba ba’a biiftuutti handhuuraa godheen dabarsee isin kenna. Isaan gidduu keessanitti qubata hundeeffatanii dunkaana isaanii ni dhaabbatu; isaan midhaan keessan nyaatu; aannan keessanis ni dhugu. **5** Magaalaa Rabbaa iddoo gaalli dheedu, Amoon immoo iddoo hoolaan boqotu nan godha. Ergasii isin akka ani Waaqayyo ta’e ni beektu. **6** Waaqayyo Gooftaan akkana jedhaatii: Isin jal’ina garaa keessaniitiin badiisa biyya Israa’elitti gammaduudhaan harka keessan walitti rurrukuttanii miilla keessaniin lafa dhiidhiirtuutii; **7** kanaafuu ani harka koo isiniitti diriirfadhee boojiuuf dabarsee sabootaatti isinan kenna. Ani saboota irraa isin kutee biyyoota keessaa isinan balleessa. Ani isinan barbadeessa; isinis akka ani Waaqayyo ta’e ni beektu.” **8** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: ‘Mo’aabii fi See’iir, “Kunoo manni Yihuudaa akkuma saboota biraa hundaa ta’e” jedhaniiruutii; **9** kanaafuu magaalawwan daangaa biyyattii irra jiran kanneen ishee kabajamsiisan jechuunis Beeg Yashiimooti, Ba’aal Me’oonii fi Kiriyaataayimii jalqabee hamma Mo’aabitti jiran qullaa nan hambisa. **10** Ani akka Amoononni saboota gidduutti hin yaadatamneef Mo’aabotaa fi Amoonota handhuuraa godhee uummata ba’aati nan kenna; **11** anis Mo’aabin nan adaba. Ergasii isaan akka ani Waaqayyo ta’e ni beektu.” **12** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: ‘Sababii Edoom mana Yihuudaatti haaloo ba’ee waan kana gochuudhaan yakka guddaa hojjeteeff, **13** Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani Edoomitti harka koo diriirfadhee namoota isheetii fi horii isaaniin nan fixa. Ani ishee nan onsa; isaanis Teemaanii hamma Dedaaniitti goraadeedhaan ni dhumu. **14** Ani harka saba koo Israa’eliin Edoomitti haaloo nan ba’a; isaanis akkuma aarii fi dheekkamsa kootiitti Edoomin adabu; Edoomis haaloo baafachuu koo ni beekti, jedha Waaqayyo Gooftaan.” **15** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: ‘Sababii Filisxeemonni didhaan kaka’anii garaa hamminaatiin haaloo ba’anii fi sababii isaan diinummaa duriitiin Yihuudaa balleessuu barbaadaniif, **16** Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani harka koo diriirfadhee Filisxeemota nan balleessa; Kereetota nan balleessa; warra qarqara galaanaatti hafan nan barbadeessa. **17** Ani haaloo guddaa isaanitti ba’ee dheekkamsa kootiin isaan nan adaba. Yeroo ani haaloo isaan ba’utti isaan akka ani Waaqayyo ta’e ni beektu.”

26 Waggaa kudha tokkoffaatti, ji’a sana keessaa guyyaa jalqabaatti dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa, Xiirros waa’ee Yerusaleem, ‘Baga!

Karri sabootaa cabebra; balbalawwan ishees naaf banamaniiru; egaa amma waan isheen onteef ani nan soorama' jetteertii; 3 kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa Xiirros, kunoo ani sitti ka'eera; akkuma galaanni dambalii isaa kaasu sana anis saboota baay'ee sitti nan kaasa. 4 Isaan dallaa Xiirros ni diigu; gamoo ishees ni jigsu; ani biyyoo ishee irraa haxaa'ee kattaa qullaa hafe ishee nan godha. 5 Isheen galaana keessatti iddoo itti kiyoo qurxummii diriirsan ni taati; ani dubbadheeraatii, jedha Waaqayyo Gooftaan. Isheen sabootaaf boojuu taati; 6 intallan ishee kanneen walakkaa biyyaa jiranis goraa-deedhaan ajjeefamu. Ergasii isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku. 7 "Waaqayyo Gooftaan akkana jedhaatii: Ani karaa kaabaatii Nebukadnezar mooticha Baabilon, mootii moototaa sana fardeenii fi gaariwwan wajjin, abbootii fardaatii fi raayyaa waraanaa guddaa isaa wajjin Xiirrositti nan fida. 8 Innis intallan kee kanneen biyya walakkaa jiran goraa-deedhaan fixa; dallaa ittiin si marsu ijaarrata; hamma dallaa keetiitii biyyoo ol tuula; gaachana isaas sitti ol kaafata. 9 Innis jirma ittiin waa diigan dallaa keetti garagalata; gamoowwan kees mi'a lolaatiin diiga. 10 Fardeen isaas hamma awwaraan si haguuguu danda'anitti gar malee baay'ee ta'u. Yeroo inni akkuma namoota magaalaa dallaan ishee diigame seenaniitti karraawwan keetiin ol seenutti dalaan kee didichuu fardeen waraanaatiin, kan gaariwwan waraanaatii fi kan gaariwwan kaaniitiin ni raafama. 11 Kotteewwan fardeen isaa daandiiwwan kee hunda ni dhidhiitu; innis namoota kee goraa-deedhaan ajjeesa; utubaawwan kee jajjaboonis ni jigu. 12 Isaan qabeenya kee booji'u; mi'a kee kan daldalaa ni saamu; dallaa kee ni jigsu; manneen kee mimmiidhagoo ni diigu; dhagaa kee, jirmaa fi biyyoo kee galaanatti naqu. 13 Ani sirba kee nan hambisa; sagaleen baganaa keetii si'achi hin dhaga'amu. 14 Ani kattaa qullaa hafe si taasisa; atis iddoo itti kiyoo qurxummii diriirsan taata. Ati gonkumaa deebifamtee hin ijaaramtu; ani Waaqayyo dubbadheeraatii, jedha Waaqayyo Gooftaan. 15 "Waaqayyo Gooftaan Xiirrosiin akkana jedha: Yeroo warri madaa'an aadani fi yeroo namni si keessatti qalamutti biyyoonni qarqara galaanaa sagalee jiguu keetiitiin hin hollatani? 16 Ilmaan moototaa kanneen qarqara galaanaa jiraatan hundi teessoo isaanii irraa ni bu'u; uffata isaanii lafa kaa'u; wayyaa isaanii kan faayeffames of irraa baasu. Isaan sodaadhaan guutamaniid daaraan irra taa'anii utuu addaan hin kutin warra sirra ga'e sanaa naasudhaan hollatu. 17 Isaanis waa'ee keetiif akkana jedhanii faarsanii siif boo'u: "Yaa magaalaa beekamtuu, kan namoota galaanaatiin guutamte ati akkamitti barbadoofte! Ati lammiwwan kee wajjin galaana irratti irree jabeettii turte; warra achi jiraatan hundas sodaa keetiin gutte. 18 Gaafa ati jigduutti, biyyoonni qarqara galaanaa ni hollatu; jigaatii keetiinis biyyoonni bishaan gidduu kanneen galaanaa marfaman akka malee sodaatan.' 19 "Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yommuu ani akka magaalaaawwan namni keessa hin jiraannee magaalaa onte si taasisutti, yommuu ani tubja sirra garagalchee bishaan guddaadhaan si haguugutti, 20 ani gara namoota duriitti, warra boolla bu'an wajjin boolla sin buusa. Ani akkuma diigama duriitti, warra boolla bu'an wajjin akka ati lafa jala jiraattu sin godha; atis lammata hin deebitu yookaan biyya warra lubbuun jiranii keessatti iddoo hin argattu. 21 Anis dhuma kee sukaneeessaa nan godha; atis si'achi hin jiraattu. Ati ni barbaadamta; garuu si'achi hin argamtu, jedha Waaqayyo Gooftaan."

27 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: 2 "Yaa ilma namaa, waa'ee Xiirros faarsii boo'i. 3 Xiirros ishee balbala galaanaa irra jiraattu, kan uummata qarqara

galaanaa hundaaf daldaltuu taate sanaa akkana jedhi; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: "Yaa Xiirros, ati, "Ani bareedinaan hir'ina hin qabu" jetta. 4 Daangaan kee garaa galaanaa keessa; warri si ijaaran bareedduu hir'ina hin qabne si taasisaniiru. 5 Isaan laaxaa doonii keetii birbirsaa Seniirrii dhufeen hojjetan; utubaa doonii siif tolchuufis Libaanoonii birbirsaa fidan. 6 Qilxuu Baashaanii dhufeen batoo kee hojjetan; muka birbirsaa kan qarqara Qophiroosiitti dhufeen lafa doonii keessaa ilka arbaatiin miidhagsanii siif hojjetan. 7 Sharaan doonii keetii quncee talbaa kan miidhagfamee biyya Gibxii dhufe ture; innis akka faajjiitti si fayyade; haguuggiin kees bifa cuquliisaa fi diimaa dhiilgee kan qarqara Eliishaatii dhufe ture. 8 Mooqxonni kee namoota Siidoonaa fi Arwaadii dhufan turan; yaa Xiirros hayyoonni kee ooftota doonii keetii turan. 9 Ogeeyyiin Gebaal kanneen muuxannoo guddaa qaban, qaawwa doonii keetii duuchuuf si gidduu turan. Dooniiwwan galaanaatii fi ooftonni isaanii hundi, si wajjin daldaluuf gara kee dhufu turan. 10 "Namoonni Faaresi, kan Luudii fi kan Fuuxii, loltummaadhaan loltoota kee gidduu tajaajilan. Isaanis si miidhagsuuf gaachanawwan isaanii fi gonfoo isaanii si keessatti fannisan. 11 Namoonni Arwaadii fi Heeleekii dallaa kee qixa hundaan eegan; namoonni Gamaadii gamoowwan kee keessa turan. Gaachana isaanii naannamsanii dallaa keetii fannisan; isaan bareedduu hanqina hin qabne si taasisan. 12 "Sababii guddina qabeenya keetiitiif Tarshiish si wajjin daldalaa turte; isaan meetii, sibiila, qorqorroo fi dilaalii fidanii si wajjin wal geeddaraa daldalaa turan. 13 "Giriik, Tuubaalii fi Meshke si wajjin daldalan; isaanis mi'oota gurguraa keetiin garbootaa fi mi'oota naasii geeddaru turan. 14 "Namoonni Beet Toogarmaa immoo fardeen fe'isaa, fardeen lolaatii fi gaangoliidhaan mi'a kee kan daldalaa geeddaratu ture. 15 "Namoonni Dedaanii si wajjin daldalan; biyyoonni qarqara galaanaa baay'eenis maamiloota kee turan; isaanis ilka arbaatii fi muka harsammeessaa siif baasan. 16 "Sababii ati oomisha guddaa qabduuf Sooriyaan si wajjin daldalti ture; isaanis maragidin, uffata diimaa dhiilgeen, wayyaa faayeffameen, uffata quncee talbaa irraa hojjetame haphii isaatiin, elelaanii fi lula diimaadhaan mi'oota kee daldalaa geeddaratan. 17 "Yihuudaa fi Israa'elis si wajjin daldalan; isaanis qamadii biyya Miiniiti, Maxinoo mi'aawaa, damma, zayitii fi baalmiin mi'a daldalaa kee geeddaratan. 18 "Sababii oomisha kee hedduutii fi qabeenya mi'a kee guddaa sanaatiif Damaasqoon daadhii wayiniin Helbooniitti fi rifeensa hoolaa Zaahariitiin si wajjin daldalteetti. 19 Warri Daanii fi Yaawaan kanneen Oseelii dhufan mi'a daldalaa kee bitatan; isaanis sibiila baqfamee hojjetameen burgudii fi qarafaadhaan mi'oota daldalaa kee ni geeddarratu ture. 20 "Dedaan immoo uffata kooraa si wajjin daldalte. 21 "Biyyi Arabaatii fi ilmaan mootota Qeedaar hundi maamiloota kee turan. Isaanis xobbaallaa hoolaa, korbeeyyii hoolaatii fi re'oota si wajjin daldalu turan. 22 "Daldaltoonni Shebaatii fi Ra'ima si wajjin daldalaniiru; urgooftuuwwan gosa hundaa, dhagaawwan gati jabeeyyii fi warqeedhaan mi'oota daldalaa kee geeddarataniiru. 23 "Kaaraan, Kaneen, Eden, daldaltoonni Shebaa, Ashuuri fi Kilmaad si wajjin daldalaa turan. 24 Isaan iddoo gabaa keetii keessatti uffata mimmiidhagaa, uffata bifa cuquliisaa, uffata faayeffamee fi afaa halluu garaa garaa kan kirrii micciiramee jabeeffamee dha'ameen daldalan. 25 "Dooniwwan Tarshiish, mi'oota kee kan daldalaa siif fe'an. Ati walakkaa galaanaatii fe'isaa ulfaataadhaan guutamteerta. 26 Mooqxonni kee, gara galaana guddaatti si geessan. Bubbeen ba'a biiftuu garuu galaana walakkaatti si caccabsa. 27 Gaafa dooniin kee caccabutti qabeenyi kee, meeshaan keetii fi mi'i daldalaa kee, namoonni kee kanneen dooniidhaan hojjetan,

ooftonni dooniitii fi warri doonii haaromsan, daldaltoonni keetii fi loltoonni kee hundi namni doonii irra jiru biraa hundi garaa galaanaa keessatti gad liqimfamu. **28** Yeroo ooftonni doonii keetii iyyanitti biyyoonni qarqara galaanaa ni raafamu. **29** Warri batoo qabatan hundi, warri doonii irra hojjetanii fi ooftonni doonii, doonii isaanii irraa bu’anii qarqara galaanaa dhaabatu. **30** Isaanis sagalee isaanii ol fudhatanii hiqqifatanii siif boo’u; mataa isaaniittis awwaraa firfirsanii daaraa keessa gangalatu. **31** Waa’ee keetiifis mataa haaddatanii wayyaa gaddaa uffatu. Lubbuu isaaniitiin akka malee hiqqifatanii gadda guddaadhaan ni boo’u. **32** Isaanis yeroo wawwaatanii siif boo’anitti, “Kan akka Xiirros galaanaa liqimfamee bade eenyu?” jedhanii faaruu boo’ichaa siif faarsu. **33** Yeroo mi’i daldalaa kee galaana irra ergamutti, ati saboota hedduu quufsife; qabeenya kee guddaa fi mi’a keetiin mootota lafaa sooromsite. **34** Amma immoo ati galaana keessatti, tujuba bishaanii keessatti caccabdeerta; mi’oonni keetii fi miiltoonni kee hundi suma wajjin liqimfamaniiru. **35** Warri qarqara galaanaa jiraatan hundi waa’ee keetiin rifataniiru; mootonni isaanii sodaadhaan hollatanii fuulli isaaniis naasuudhaan geeddarama. **36** Daldaltoonni saboota gidduu jiran sitti siqsu; dhumni kee suukaneessaa ta’eera; ati si’achi bara baraan ni dhabamta.”

28 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa, bulchaa Xiirrosiin akkana jedhi; ‘Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: “‘Ati of tuulummaa garaa keetiitiin, “Ani waaqa; ani handhuura galaanaa keessa, teessoo waaqa irra nan ta’a” jette. Qaroo akka waaqaa of seetu iyyuu, ati nama malee waaqa miti. **3** Ati Daani’el caalaa ogeessaa? Iccitiin tokko iyyuu si jalaa hin dhokatu? **4** Ati ogummaa fi hubannaa keetiin qabeenya argatteerta; warqee fi meetii mankuusaa kee keessatti kuufatteerta. **5** Ati ogummaa guddaa daldala keessatti qabduun qabeenya kee baay’ifatteerta; sababii qabeenya keetiitiif immoo garaan kee of tuulumaadhaan guutameera. **6** “Kanaafuu Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: “‘Sababii ati qaroo akka waaqaa of seetuuf, **7** ani namoota biyya ormaa saboota akka malee gara jabeeyyii sitti nan fida; isaan goraadee isaanii miidhagina keetii fi ogummaa keetti luqifatanii ulfina kee guddaa sana balleessu. **8** Isaan boolla keessa si buusu; atis garaa galaanaa keessatti du’a hamaa duuta. **9** Yoos ati fuula warra si ajjeesanii duratti, “Ani waaqa” ni jettaa? Ati harka warra si gorra’anii keessatti namuma malee waaqa miti. **10** Ati harka namoota biyya ormaatti du’a nama dhagna hin qabatini duuta. Ani dubbadheera, jedha Waaqayyoo Gooftaan.” **11** Dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **12** “Yaa ilma namaa, waa’ee mootii Xiirros faarsii boo’iitii akkana jedhiin: ‘Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: “‘Ati fakkeenya guutummaa ti; ogummaadhaan guutanteerta; miidhaginaanis hir’ina hin qabdu. **13** Ati iddoo biqiluu Waaqaa, Eeden keessa turte; dhagaawwan gati jabeeyyiin hundi si bareechu; isaanis: lula diimaa, tophaaziyoon, almaazii fi maragdi, kirisooliixoo, sardoniksii fi yaasphiidi, sanpeer, baluuri fi biiralee. Diranni keetii fi faayni kee warqee irraa tolfaman; isaanis guyyaa ati uumamte qopheeffaman. **14** Ati Kiirubii waa eegu taatee dibamte; anis kanumaafan si muude. Ati tulluu Waaqaa qulqullicha sana irra jiraatte; dhagaawwan ibiddaa gidduus deddeebite. **15** Ati gaafa uumamtee jalqabdee hamma gaafa hamminni si keessatti argameetti jireenyi kee hir’ina hin qabu ture. **16** Babal’ina daldala keetiitiin gooliidhaan guutamtee cubbuu hojjette. Kanaafuu yaa kiirubii egumsaa, ani tulluu Waaqaa irraa dhagaawwan ibiddaa gidduudhaa si salphisee ari’een si baase. **17** Sababii miidhagina keetiitiif, ati koortee; sababii ulfina keetiitiif, ogummaa kee balleessite. Kanaafuu ani gara lafaattan si darbadhe; fuula moototaa durattis waan kolfaa si godhe. **18** Ati cubbuu kee hedduu fi shaqqaba daldala keetiitiin iddoowwan kee qulqulluu xureessiteerta. Kanaafuu ani akka ibiddi si keessaa ba’u nan godhe; innis gubee si fixxe; anis fuula namoota si ilaalaa turan hundaa duratti lafa irratti daaraan si taasisse. **19** Saboonni si beekan hundinuu si arganii rifatan; dhumni kee suukaneessaa ta’eera; ati si’achi bara baraan ni dhabamta.” **20** Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe; **21** “Yaa ilma namaa, fuula kee Siidoonaatti garagalafduutii isheedhaan mormuudhaan raajii dubbadhu; **22** akkanaa jedhi: ‘Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: “‘Yaa Siidoonaa, ani sitti ka’eera; si keessatti ulfina nan argadha. Yeroo ani ishee adabee akka ani qulqulluu ta’e ishee keessatti of argisiisuutti, isaan akka ani Waaqayyoo ta’e ni beeku. **23** Ani dha’icha isheetti ergee akka daandii ishee irra dhiigni lola’u nan godha. Namoonni goraadee karaa hundaan ishee marseen gorra’aman ishee keessatti ni harca’u. Ergasii isaan akka ani Waaqayyoo ta’e ni beeku. **24** “‘Sabni Israa’el si’achi ollota hamoo akka sokorruu nama waraananii akka qoraattii immoo nama madeessan hin qabaatu. Ergasii isaan akka ani Waaqayyoo Gooftaa ta’e ni beeku. **25** “‘Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Yeroo ani mana Israa’el saboota isaan keessa bibittinnaa’an keessaa walitti qabutti, ani akkan isaan gidduutti qulqulluu ta’e fuula sabootaa duratti of nan argisiisa. Ergasii isaan biyya ofii isaanii kan ani garbicha koo Yaaqobiiif kenne sana keessa ni jiraatu. **26** Isaan nagaadhaan achi jiraatanii manneen ijaaratanii wayiniis dhaabatu; yeroo ani ollota isaanii kanneen isaan cunqursan adabutti, isaan nagumaan jiraatu. Ergasii isaan akka ani Waaqayyoo Waaqa isaanii ta’e ni beeku.”

29 Waggaa kurnaffaatti, ji’a kurnaffaa keessa, guyyaa kudha lammaffaatti dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa, fuula kee gara Fara’oon mooticha Gibxitti garagalafduutii isaa fi warra Gibxi hundaan mormuudhaan raajii dubbadhu. **3** Isatti dubbadhuutii akkana jedhiin: ‘Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: “‘Ati bineensi guddichi, kan lageen kee gidduu ciiftu, yaa Fara’oon mooticha Gibxi, ani sitti nan ka’a. Ati, “Lagni Abbayyaa kan koo ti; anatu ofuma kootiif isa uummate” jetta. **4** Ani garuu ha’oo kee keessa hokkoo kaa’ee akka qurxummiwwan lageen keetii qola keetti maxxanan nan godha. Ani qurxummiwwan qola keetti maxxanan hunda wajjinis lageen kee keessaa harkiseen si baasa. **5** Si’ii fi qurxummiwwan lageen keetii hunda gammoojjitti nan gata. Ati dirree duwwaa irratti ni kufta; walitti hin qabamtu; hin awwaalamtu. Ani bineensota lafaatii fi allaattii samiitiif nyaata godheen si kenna. **6** Warri Gibxi keessa jiraatan hundis akka ani Waaqayyoo ta’e ni beeku. “‘Ati mana Israa’elii ulee shambaqqoo taateerta. **7** Yommuu isaan harkaan si qabatanitti baqaqxee gatiitiin isaanii waraante; yommuu isaan sitti irkatanittis ati caccabdee akka dugdi isaanii hollatu goote. **8** “‘Kanaafuu Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Ani goraadee sitti fidee namoota keetii fi horii isaanii nan fixa. **9** Gibxi duwwaa fi ona taati; isaanis akka ani Waaqayyoo ta’e ni beeku. “‘Ati, “Lagni Abbayyaa kan koo ti; anatu isa uume” jetteertaatii; **10** kanaafuu ani sitti ka’eera; lageen keettis ka’eera; biyya Gibxis Migdoolii jalqabee hamma Aswaanitti, hamma daarii Itoophiyaatti diigamtuu fi ontuu nan godha. **11** Miilli namaa yookaan kotteen horii karaa sana hin darbu; namni tokko iyyuu hamma waggaa afurtamaatti ishee keessa hin jiraatu. **12** Ani biyyoota onan gidduutti biyya Gibxi nan onsa; magaalawwan ishees magaalawwan diigaman gidduutti waggaa afurtama

ni onu. Namoota Gibxi immoo saboota keessa nan faffacaasa; biyyoota keessas isaan nan bittinneessa. **13** “Ammas Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Dhuma waggaa afurtamaatti ani namoota Gibxi saboota isaan itti bittinneeffaman keessaa walitti nan qaba. **14** Ani boojiudhaa isaan deebisee Phaxroos biyya abbootii isaanitti isaan nan galcha. Achittiis isaan mootummaa gad aanaa ni ta’u. **15** Isheenis mootumoota keessaa gad aantuu ni taati; deebitees saboota kaaniin olitti gonkumaa ol of hin kaafuu. Anis akka isheen lammata saboota kaan hin bulchineef ishee nan dadhabsiisa. **16** Biyyi Gibxi si’achi uummata Israa’eliif irkoo hin taatu; yoo isaan gargaarsaaf gara isheetti deebi’an garuu isheen yaadannoo cubbuu isaanii taati. Ergasii isaan akka ani Waaqayyo Gooftaa ta’e ni beeku.” **17** Waggaa digdamii torbaffaatti, ji’a tokkoffaa keessa, guyyaa tokkoffaatti dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **18** “Yaa ilma namaa, Nebukadnezar mootiin Baabilon duula jabaadhaan loltoota isaa Xiirsoositti kaaseera; mataan nama hundaas mola’a’era; gatiitiin nama hundaas luqqa’eera. Ta’us innii fi loltoonni isaa duula jabaa Xiirsoositti kaasanii bu’aa tokko illee hin arganne. **19** Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani biyya Gibxi Nebukadnezar mootii Baabiloniif nan kenna; innis ishee booji’ee qabeenya ishee saama. Kunis mindaa loltoota isaa ta’a. **20** Ani Gibxiin gatii dadhabbii isaa godhee isaaf kenneera; innii fi loltoonni isaa waan kana anaaf hojjetaniiruutii, jedha Waaqayyo Gooftaan. **21** “Ani Guyyaa sana akka manni Israa’el gaanfa baasu nan godha; isaan gidduuttiis afaan kee nan saqa. Isaanis akka ani Waaqayyo ta’e ni beeku.”

30 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa raaji; akkana jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: “Wawwaadhuutii akkana jedhi; ‘Guyyaa sanaaf wayyool!” **3** Guyyaan sun dhi’oo dha; Guyyaan Waaqayyoo dhi’oo dha; innis guyyaa duumessaa, sabootaaf immoo yeroo badiisaa ni ta’a. **4** Gibxitti goraadeen ni dhufa; Itoophiyaatti immoo dhiphinni ni dhufa. Yommuu warri qalaman Gibxi keessatti kukkufanitti, qabeenyi ishee saamamee fudhatama; hundeewwan ishee immoo ni diigamu. **5** Itoophiyaa fi Fuuxi, Luudii fi biyyi Arabaa hundi, Liibiyya fi uummanni biyya kakuu Gibxi wajjin goraadeedhaan ni dhumu. **6** “Waaqayyo akkana jedha: “Tumsitoonni Gibxi ni kufu; humni isheen ittiin boontu ni dadhaba. Migdoolii hamma Aswaanitti, isaan ishee keessatti goraadeedhaan ni dhumu, jedha Waaqayyo Gooftaan. **7** Isaan biyyoota onan gidduutti, onanii hafu; magaalaaawwan isaanii magaalaaawwan diigaman gidduutti argamu. **8** Yommuu ani Gibxitti ibidda qabsiisee warri ishee gargaaran hundi barbadaa’anitti, isaan akka ani Waaqayyo ta’e ni beeku. **9** “Gaafas namoota Itoophiyaa kanneen yaaddoo malee jiraatan sodaachisuuf, ergamoonni dooniidhaan na biraa ni ba’u. Guyyaa badiisa Gibxitti dhiphinni isaan qabata; wanni kun dhugumaan ni dhufaatii. **10** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: “Ani harka Nebukadnezar mooticha Baabiloniin namoota Gibxi hedduu nan barbadeessa. **11** Innii fi loltoonni isaa kanneen saboota keessaa akka malee hamoo ta’an, akka biyyattii balleessaniif ni fidamu. Isaanis goraadee isaanii Gibxitti luqqifatanii reeffaan biyyattii guutu. **12** Ani bishaan Abbayyaa nan goga; biyyattii namoota hamootti nan gurgura; harka alagootaatiin biyyattii fi waan ishee keessa jiru hunda nan onsa. Ani Waaqayyo dubbadheera. **13** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: “Ani waqota tolfamoo nan balleessa; fakkiwwan Memfiis keessa jiran nan faacaasa. Si’achi Gibxi keessatti bulchaan hin argamu; biyyattii guutu keessas sodaa nan buusa. **14** Phaxroosin nan onsa; Zoo’aanitti ibidda nan qabsiisa; Tebesiin immoo nan adaba.

15 Da’annoo Gibxi jabaa jechuunis Siin irratti dheekkamsa koo nan dhangalaasa; uummata Tebesi hedduu sana illee nan balleessa. **16** Ani Gibxitti ibidda nan qabsiisa; Siin dhiphinaan raafamti. Tebesi dambalidhaan ni fudhatamti; Memfiis dhiphina wal irraa hin cinneen ni dhiphatti. **17** Dargaggoonni Aawwenii fi Phii-Beseti goraadeedhaan dhumu; magaalaaawwan mataan isaanii iyyuu ni booji’amu. **18** Yommuu ani waanjoo Gibxi cabsutti, Tahiphaanheesitti guyyaan ni dukkanaa’a; humni isheen ittiin boontus ni laafa. Isheen hurriidhaan haguugamti; gandoonni ishee immoo ni booji’amu. **19** Kanaafuu ani Gibxiin nan adaba; isaanis akka ani Waaqayyo ta’e ni beeku.” **20** Waggaa kudha tokkoffaatti, ji’a tokkoffaa keessa, guyyaa torbaffaatti dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **21** “Yaa ilma namaa, ani irree Fara’oon mooticha Gibxi cabseera. Inni akka fayyuu hin hidhamne yookaan shambaqqoon hidhamee akka jabaatee goraadee qabachuu danda’u hin godhamne. **22** Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani Fara’oon mooticha Gibxitti ka’eera. Ani irree isaa lachanu, isa fayyaa, isa cabe sana illee cabsee akka goraadeen harka isaatii bu’u nan godha. **23** Ani namoota Gibxi saboota gidduutti nan faffacaasa; biyyoota keessas isaan nan bittinneessa. **24** Irree mootii Baabilon nan jabeessa; goraadee koos harka isaa keessa nan kaa’a; irree Fara’oon garuu nan cabsa; innis fuula isaa duratti akkuma nama akka malee madaa’eetti ni aada. **25** Irree mootii Baabilon nan jabeessa; irreen Fara’oon garuu ni laafa. Yommuu ani goraadee koo harka mootii Baabilon keessa kaa’ee inni immoo Gibxitti isa mirmirsutti isaan akka ani Waaqayyo ta’e ni beeku. **26** Ani namoota Gibxi saboota gidduu nan faffacaasa; biyyoota keessas isaan nan bittinneessa. Isaanis akka ani Waaqayyo ta’e ni beeku.”

31 Waggaa kudha tokkoffaatti, ji’a sadaffaa keessa, guyyaa tokkoffaatti dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa, Fara’oon mooticha Gibxii fi tuuta namoota isaatiin akkana jedhi: “Surraadhaan eenyutu siin qixxaata? **3** Kunoo Asoor akka birbirsaa Libaanoon kan dameewwan mimmiidhagoo qabuu fi bosonaaf gaaddisa ta’ee akka malee ol dheeraa fi kan fiixeen isaa duumessa tuqe ture. **4** Bishaan isa biqilche; burqaawwan gad fagoon immoo isa guddise; lageen isaanii hidda isaa hunda marsanii yaa’anii bishaan isaanii gara mukkeen bosonaa hundaatti ergu. **5** Kanaafuu inni mukkeen bosonaa hundaan olitti akka malee ol dheerate; lataan isaa ni baay’ate; dameen isaas ni guddate; inni bishaan baay’ee argatee babal’ateeraatii. **6** Simbirroonni samii hundi damee isaa irratti man’ee ijaarratan; bineensonni dirree hundi damee isaa jalatti dhalan; saboonni gurguddaan hundinuus, gaaddisa isaa jala jiraatan. **7** Inni sababii hidda isaa gara bishaan baay’eetti gad fageeffateef, dameewwan isaa kanneen babal’atan wajjin akka malee miidhagaa ture. **8** Gaattiraawwan iddoo biqiltuu Waaqaa keessa jiraa isa gitu hin dandeenye; yookaan mukkeen birbirsaa dameewwan isaatiin hin qixxaatan; mukni waddeessaas dameewwan isaatiin hin qixxaatu; mukni iddoo biqiltuu Waaqaa keessa jiru tokko iyyuu miidhagina isaatiin wal bira hin qabamu. **9** Ani dameewwan baay’eedhaan isa nan miidhagse; mukkeen Eeden kanneen iddoo biqiltuu Waaqaa keessa jiran hundi isatti hinaafan. **10** “Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Sababii inni ol dheeratee fiixeen isaa duumessa tuqee inni dheerina isaatiin of tuuleef, **11** akka inni waan hammina isaatiif malu isaaf kennuuf, ani dabarseen bulchaa sabootaatti isa kenne. Darbadhees isa nan gate; **12** alagoonni akka malee hamoonis cicciranii isa gatan. Lataawwan isaa gaarran irraa fi sululawwan keessatti harca’a; dameewwan isaa immoo cicciramanii bo’oowwan bishaanii hunda keessa

bu'an. Saboonni lafaa hundi gaaddisa isaa jalaa ba'anii isa dhiisanii deeman. **13** Simbirroonni samii hundi muka jige sana irra qubatan; bineensonni dirree hundinuus dameewwan isaa gidduu turan. **14** Kanaafuu mukni bishaan bira jiru kam iyyuu akka malee hin gaddatu yookaan fiixeen isaa duumessa hin tuu. Mukni akkasitti bishaan quufe kam iyyuu akkas ol dheeratee hin beeku. Isaan hundi warra du'anii boolla qileetti gad bu'an wajjin akka du'an itti murteeffameera. **15** "Waaqayyo Gooftaan akkana jedhe: Guyyaa inni awwaalametti ani isaaf jedhee burqaawwan gad fagoo gaddaan nan guute; lageen isaa nan ittise; bishaan isaa guddichis yaa'uu dhiise. Sababii isaatiif ani Libaanoonitti dukkana nan uffise; mukkeen dirree hundis ni gogan. (Sheol h7585) **16** Yommuu ani warra boolla bu'an sanatti dabalee awwaala keessa isa buusutti sagalee kufaatii isaatiin ani saboota nan hollachiisa. Ergasiis mukkeen Eeden kanneen Libaanoon keessaa filatamoo fi kan addaa ta'an hundi, mukkeen akka gaarii bishaan obaafaman hundi boolla keessatti jajjabeeffaman. (Sheol h7585) **17** Warri gaaddisa isaa jala jiraatan kanneen saboota gidduudhaa isaf tumsan, warra goraadeedhaan ajjeefamanitti makamuuf isa wajjin awwaala keessa bu'an. (Sheol h7585) **18** "Mukkeen Eeden keessaa kan ulfinaa fi surraadhaan siin qixxaatu kami? Ta'u iyyuu mukkeen Eeden wajjin boolla buuta; ati warra goraadeedhaan ajjeefaman wajjin, namoota dhagna hin qabatin gidduu ciifta. "Kun Fara'oonii fi waldaa uummata isaa hunda, jedha Waaqayyo Gooftaan."

32 Waggaa kudha lammaffaatti, ji'a kudha lammaffaa keessa, guyyaa tokkoffaatti dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, waa'ee Fara'oon mooticha Gibxi faaruu baasiitii akkana jedhi: "Ati saboota gidduutti akka leencaa ti; galaanota keessatti immoo bineensa akka jawwee ti; ati lageen borcita; miilla keetiin bishaan ni boossesita; lageenis ni dhoqqeesita. **3** "Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: "Gumii namoota baay'ee keessatti ani kiyyoo koo sitti nan darbadha; isaanis kiyyoo kootiin harkisanii si baasu. **4** Ani lafatti sin gata; bakkeettis sin darbadha. Akka simbirroonni samii hundi sirra qubatan, akka bineensonni lafaa hundinuus si nyaatanii quufan nan godha. **5** Ani foon kee tulluuwwan irratti nan bittinneessa; raqa keetiinis sululawwan nan guuta. **6** Hamma tulluuwwan bira ga'utti dhiiga kee kan lola'uun biyyattii nan guuta; sululawwanis foon keetiin ni guutamu. **7** Ani yommuu si balleessutti samiiwwan nan haguuga; urjiiwwan isaanii immoo nan dukkaneessa; aduu duumessaan nan haguuga; ji'is ifa isaa hin kennu. **8** Ifawwan calaqqisoo samii irra jiran hunda sitti nan dukkaneessa; ani biyya kee irra dukkana nan buusa, jedha Waaqayyo Gooftaan. **9** Ani yeroon boojuu godhee saboota gidduutti gara biyyoota ati hin beekiniitti si ergutti garaa saboota hedduu nan dhiphisa. **10** Ani yeroon goraadee koo fuula isaanii duratti mirmirsutti akka namoonni hedduun si arganii na'an, akka mootonni isaanii waa'ee keetiif sodaadhaan hollatan nan godha. Guyyaa kufaatii keeti tokkoon tokkoon isaanii yeruma yeroon lubbuu isaaniitiif ni kirkiru. **11** "Waaqayyo Gooftaan akkana jedhaatii: "Goraadeen mootii Baabilon sitti dhufa. **12** Ani akka namoonni kee hedduun goraadee namoota jajjabootiin jechuunis kanneen saboota hunda keessaa akka malee hamoo ta'an sanaatiin dhuman nan godha. Isaan of tuulummaa Gibxi ni balleessu; waldoonni ishee hundinuus ni barbadeeffamu. **13** Bishaanota baay'ee biraa loon ishee hunda nan fixa; si' dhoqi miilli namaa hin boossu yookaan kotteen loonii hin dhoqqeesu. **14** Ergasii bishaan ishee akka qulqullaa'u, lageen ishee immoo akkuma zayitii akka dhangala'an nan godha, jedha Waaqayyo Gooftaan. **15** Gaafa ani biyya

Gibxi onsee biyyattiin waan ishee keessa jiru hunda dhabdutti, yommuu ani waan achi jiraatu hunda dha'utti isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku.' **16** "Faaruun isaan isheef faarsan kana. Intallan sabootaas ni faarsu; biyyi Gibxii fi waldaan ishee hundi ni faarsu, jedha Waaqayyo Gooftaan." **17** Waggaa kudha lammaffaatti, ji'a tokkoffaa keessa, guyyaa kudha shanaffaatti dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **18** "Yaa ilma namaa, waldaa namoota Gibxiif wawwaadhu; ishee fi intallan saboota jajjaboo kanneen boolla bu'anitti dabalitiiti qileetti darbadhu. **19** Akkanaas isaaniiin jedhi; 'Ati eenyu caalaa miidhaga? Gad bu'itii warra dhagna hin qabanne sana gidduu ciisi.' **20** Isaan warra goraadeedhaan ajjeefaman gidduutti kufu. Goraadeen luqqifameera; isheen waldaa namoota ishee hunda wajjin lafa irra haa harkifamtu. **21** Hooggantoonni jajjaboon awwaala keessaa waa'ee Gibxii fi waa'ee tumsitoota ishee, 'Isaan gad bu'aniiiru; warra dhagna hin qabatin kanneen goraadeedhaan qalaman wajjin ciciisaniiru' jedhu. (Sheol h7585) **22** "Asoor loltoota ishee hunda wajjin achi jirti; isheenis awwaala namoota ishee warra qalaman hundaa kanneen goraadeedhaan dhuman hundaatiin marfamteerti. **23** Awwaalli isaanii boolla qilee keessa; loltoonni ishees naannoo awwaala ishee ciciisaniiru. Warri biyya jiraattotaa keessatti sodaa faffacaasan hundi gorra'amani goraadeedhaan dhumaniiru. **24** "Eelaam waldaa namoota ishee kanneen naannoo awwaala ishee jiran hunda wajjin achi jirti. Hundi isaanii gorra'amani goraadeedhaan dhumaniiru. Warri biyya jiraattotaa keessa sodaa faffacaasan hundi utuu dhagna hin qabatin qilee keessa bu'aniiiru. Isaan warra boolla bu'an wajjin qaanii isaanii baadhataniiru. **25** Waldaa namoota ishee kanneen naannoo awwaala ishee jiran hunda wajjin warra gorra'aman gidduutti sireen isheedhaaf qopheeffameera. Hundi isaanii warra dhagna hin qabatin kanneen goraadeen dhumani dha. Sababii sodaan isaanii biyya jiraattotaa keessa faffaca'eef, isaan warra boolla bu'an wajjin qaanii isaanii baadhataniiru; isaan warra gorra'aman gidduu ciciisaniiru. **26** "Meshekii fi Tuubaal waldaa namoota ishee kanneen naannoo awwaala isaanii jiran hunda wajjin achi jiru. Hundi isaanii iyyuu warra dhagna hin qabatin kanneen sababii biyya jiraattotaa keessa sodaa faffacaasaniif goraadeedhaan dhumani dha. **27** Isaan gootota dhuman kanneen dhagna hin qabatin kaan, warra mi'a lolaa isaanii wajjin awwaalam kanneen goraadeewwan borafaatan wajjin hin ciciisaniiru' Sodaachisuun gootota kanneenii biyya jiraattotaa keessa jiraatu iyyuu adabbiin cubbuu isaaniitiif malu lafee isaanii irra bu'e. (Sheol h7585) **28** "Yaa Fara'oon, atis cabdee warra dhagna hin qabatin kanneen goraadeedhaan ajjeefaman gidduu ni ciifta. **29** "Edoom, mootonni isheetii fi bulchitoonni ishee hundi achi jiru; isaan humna qabaatan iyyuu, warra goraadeedhaan ajjeefaman wajjin ciciisaniiru. Isaan warra dhagna hin qabatin kanneen boolla bu'an wajjin ciciisu. **30** "Bulchitoonni kaabaa hundii fi warri Siidoonaa hundi achi jiru; isaan warra jabina isaaniitiin goolii uumaa turan ta'an iyyuu warra gorra'aman wajjin salphinaan gad bu'an. Utuu dhagna hin qabatin warra goraadeedhaan ajjeefaman wajjin ciciisu; warra boolla bu'an wajjinis salphina isaanii baadhatu. **31** "Fara'oonii fi loltoonni isaa hundi jara argu; waldaan namoota isaa hundi goraadeedhaan ajjeefamani iyyuu inni of jajjabeessa, jedha Waaqayyo Gooftaan. **32** Ani akka inni biyya jiraattotaa keessa goolii faffacaasu godhu iyyuu, Fara'oonii fi waldaan namoota isaa hundi warra dhagna hin qabatin kanneen goraadeedhaan ajjeefaman gidduu ni ciciisu, jedha Waaqayyo Gooftaan."

33 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, namoota biyya keetiitti dubbadhuutti

akkana jedhiin: ‘Yeroo ani biyya tokkotti goraadee fidutti, sabni biyya sanaa namoota isaa keessaa nama tokko filatee eegduu isa godhatee, **3** eegduun sun goraadee biyyattiitti dhufaa jiru argee uummata akeekkachiisuuf malakata yeroo afuufutti, **4** yoo namni kam iyyuu sagalee malakataa dhaga’ee garuu akeekkachiisa sana fudhachuu didee goraadeen sun dhufee lubbuu isaa galaafate, dhiigni isaa matuma isaatti deebi’a. **5** Inni sagalee malakataa dhaga’ee garuu akeekkachiisa waan hin fudhatiniif dhiigni isaa matuma isaatti deebi’a. Inni utuu akeekkachiisa sana fudhatee jiraatee silaa of baasa ture. **6** Garuu yoo eegduun sun goraadee dhufaa jiru argee namoota akeekkachiisuuf malakata afuufuu baatee goraadeen sun dhufee isaan keessaa lubbuu nama tokko galaafate, namichi sun sababii cubbuu isaatiif ajjeefama; eegduu sana garuu sababii dhiiga nama sanaatiif nan gaafadha.’ **7** ‘Yaa ilma namaa, ani mana Israa’eliitiif eegduu si godheera; kanaafuu dubbii ani dubbadhu dhaga’iitti akeekkachiisa na biraa ba’u isaaniif kenni. **8** Yeroo ani nama hamaa tokkoon, ‘Yaa namicha hamaa nana, ati dhugumaan ni duuta’ jedhutti, yoo ati akka inni qalbii jijjiiratu akeekkachiisuu baatte namichi hamaan sun cubbuu isaatiin ni du’a; dhiiga isaa garuu ani harka kee irraa nan barbaada. **9** Garuu yoo ati nama hamaa sana akka inni karaa isaa irraa deebi’u akeekkachiiftee inni immoo deebi’uu baate, inni cubbuu isaatiin ni du’a; ati garuu lubbuu kee oolfatteerta. **10** ‘Yaa ilma namaa, mana Israa’eliin akkana jedhi; ‘Isin akkana jettu: “Yakkii fi cubbuun keenya nutti ulfaateera; nuus sababii kanaaf nyaatamnee dhumne. Yoos akkamiin jiraachuu dandeenya ree?”’ **11** Akkana isaaniin jedhi; ‘Akkuma ani dhugumaan jiraataa ta’e, ani akka namoonni hamoon karaa isaaniin irraa deebi’anii jiraatan malee du’a isaaniitti hin gammadu, jedha Waaqayyo Gooftaan. Deebi’aa! Karaa keessan hamaa sana irraa deebi’aa! Yaa mana Israa’el isin maaliif duutu?’ **12** “Kanaafuu yaa ilma namaa, namoota biyya keetiitiin akkana jedhi; ‘Qajeelummaan nama qajeelaa yommuu inni ajajamuu didutti isa hin baasu; hamminni nama hamaas yommuu inni hammina isaa irraa deebi’utti isa hin balleessu. Namni qajeelaan yoo cubbuu hojete sababii qajeelummaa isaa duraatiif lubbuudhaan hin jiraatu.’ **13** Yoo ani nama qajeelaa tokko akka inni dhugumaan jiraatu itti himee, inni garuu qajeelummaa isaa amanatee cubbuu hojete, waan qajeelaa inni hojjete keessaa tokko iyyuu hin yaadatamu; inni cubbuu hojete sanaan ni du’a. **14** Yoo ani nama cubbamaa tokkoon, ‘Ati dhugumaan ni duuta’ jedhee inni garuu cubbuu isaa irraa deebi’ee waan sirrii fi waan qajeelaa hojete jechuunis, **15** inni yoo qabdii waan liqeesse tokkoof fudhate deebise, yoo waan hate deebise, yoo seera jireenya namaaf kennu duukaa bu’ee hammina hojjechuu baate, inni dhugumaan ni jiraatu; hin du’us. **16** Cubbuu namichi sun hojete keessaa tokko iyyuu isatti hin herregamu. Inni waan sirrii fi qajeelaa hojeteeraatii, dhugumaan lubbuudhaan ni jiraata. **17** “Ta’us namoonni biyya keetii, ‘Karaan Gooftaa qajeelaa miti’ jedhu. Garuu karaan qajeelaa hin ta’in kanuma isaaniiti. **18** Namni qajeelaan yoo qajeelummaa isaa irraa deebi’ee hammina hojete, inni hammina sanaan ni du’a. **19** Namni hamaan tokko immoo yoo hammina isaa irraa deebi’ee murtii qajeelaa fi waan qajeelaa hojete, inni waan kana hojjechuu isaatiin ni jiraata. **20** Ta’u illee yaa mana Israa’el isin, ‘Karaan Gooftaa qajeelaa miti’ jettu. Ani garuu hunda keessaniin akkuma hojii keessaniitti nan mura.’ **21** Wagga kudha lammaffaa booji’ amuu keenyaatti, ji’a kurnaffaa keessa, bultii shanaffaatti, namichi Yerusaaelemii baqatee ba’e tokko gara koo dhufee, “Magaalattiin kufterti!” jedhe. **22** Galgala dhufaati namichaatiin duraa sana harki Waaqayyoo narra ture; utuu namichi ganamaan gara koo hin dhufinis

Waaqni afaan koo bane. Afaan koo banameeraatii ani lammata hin cal’isne. **23** Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **24** “Yaa ilma namaa, namoonni diigama biyya Israa’el keessa jiru keessa jiraatan akkana jedhu; ‘Abrahaam namuma tokko ture; ta’us inni biyyattii dhaale. Nu garuu baay’ee dha; biyyattiinis dhugumaan akka nu dhaalluuf nuu kennamteerti.’ **25** Kanaafuu akkana isaaniin jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Isin foon utuma dhiigni keessa jiruu nyaattu; waaqota keessan tolfamoo abdattu; dhiiga namaas dhangalaafuu; yoo isin biyyattii dhaaluu qabduu? **26** Isin goraadee keessan abdattu; waan jibbisiisuu hojjetu; tokkoon tokkoon keessan niitii ollaa keessanii xureessitu. Yoos isin biyyattii dhaaluu qabduu?’ **27** “Akkana isaaniin jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani jiraataadhaatii, warri diigama keessatti hafan goraadeedhaan dhumu; warra baadiyyaa keessa jiran akka isaan nyaatamaniif bineensatti dabarsee nan kenna; warri da’annoo fi holqa keessa jiraatan immoo dha’ichaan ni dhumu. **28** Ani biyyattii onsee duwwaa nan hambisa; humni isheen ittiin of jajjus ni dhuma; gaarran Israa’elis akka namni tokko iyyuu irra hin qaxxaamurreef qullaa hafu. **29** Yeroo ani sababii wantoota jibbisiisoo isaan hojjetan hundaatiif biyyattii onsee duwwaa hambisutti, isaan akka ani Waaqayyo ta’e ni beeku.’ **30** “Waa’ee kee immoo yaa ilma namaa, namoonni biyya keetii keenyan manaa birattii fi balbala duratti waa’ee kee dubbachaa, ‘Kottaa dhaqnee ergaa Waaqayyo biraa dhufe dhageenyaa’ waliin jedhu. **31** Sabni koo akkuma yeroo kaaniitti gara kee dhufanii dubbii kee dhaga’uudhaaf fuula kee dura tataa’u; isaan garuu waan sana hojiiidhaan hin argisiisan. Isaan afaan isaaniitiin jaalala guddaa dubbatu; garaan isaaniin garuu bu’aa hin malle argachuuf gaggaba. **32** Dhugumaan ati isaaniif nama sagalee gaariidhaan sirba jaalalaa sirbee meeshaa sirbaa taphatu irra hin jirtuutii; isaan dubbii kee ni dhaga’u malee hojiiidhaan hin argisiisaniiti. **33** “Yeroo wanni kun ta’utti, dhugumaan ni ta’aatii isaan gaafas akka raajiin gidduu isaaniiti ture ni beeku.”

34 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** “Yaa ilma namaa, tiksoota Israa’elitti raajii dubbadhuutii akkana jedhiin: ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Tiksoota Israa’el warra ofuma isaaniin qofa sooraniif wayyoo! Tiksoonni bushaayee sooruu hin qabani?’ **3** Isin cooma ni nyaattu; suufii hin uffattu; horii gabbataa ni qalattu; bushaayee garuu hin soortan. **4** Isin dadhabaa hin jabeessine yookaan dhukkubsataa hin fayyifne yookaan cabaa hin wal’aanne. Kanneen miliqan hin deebifne yookaan kanneen badan hin barbaanne. Humnaa fi gara jabinnaan isaan ajajju. **5** Kanaafuu isaan sababii tikseen hin jirreef bittinnaa’an; yeroo bittinnaa’anittis bineensota bosonaatiif soora ta’an. **6** Hoolonni koo gaarran hundaa fi tulluuwwan ol dhedheeroo hunda irra asii fi achi jooran. Isaan guutummaa lafaa irra faffaca’an; namni isaan ilaalu yookaan isaan barbaadu tokko iyyuu hin turre. **7** “Kanaafuu isin tiksoonni, dubbii Waaqayyoo dhaga’aa: **8** Ani jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; sababii bushaayeen koo tiksoota dhabanii akkasiin saamamanii bineensa bosonaatiif nyaata ta’anii, sababii tiksoonni koo bushaayee koo barbaaduu didanii qooda bushaayee ofuma isaaniin sooraniif **9** yaa tiksoota, kanaafuu isin dubbii Waaqayyoo dhaga’aa: **10** Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani tiksootatti nan ka’a; bushaayee koos harka isaaniin irraa nan barbaada. Akka tiksoonni si’achi of hin soorreef bushaayee tiksuu irraa isaan nan ari’a. Ani bushaayee koo afaan isaaniitiin nan buusa; isaaniin si’achi soora isaaniin hin ta’an. **11** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedhaatii: Ani mataan koo hoolota koo nan barbaadadha; nan tikfadhas. **12** Akkuma tikseen tokko yommuu bushaayee isaa bira jirutti

hoolota isaa warra bittinnaa'an barbaaddatu sana anis hoolota koo nan barbaaddadha. Ani lafa isaan guyyaa duumessaatii fi guyyaa dukkanaa itti bittinneeffaman hundaa baasee isaan nan galfadha. **13** Anis saboota keessaa isaan baasee biyyoota keessaa immoo walitti isaan nan qaba; biyya isaaniittis isaan nan deebisa. Ani gaarran Israa'el irra, qarqara burqaawwaniitii fi lafa namni jiraatu kan biyya sana keessaa hunda isaan nan tikfadha. **14** Ani marga gaarii keessa isaan nan tiksa; tulluun Israa'el isiddoo dheeda isaani ta'a. Isaan achitti lafa dheedaa tolaa isaa irra ciciisu; marga misaa tulluwwan Israa'el irraas ni dheedu. **15** Ani mataan koo hoolota koo nan tikfadha; akka isaan boqotanis nan godha, jedha Waaqayyo Gooftaan. **16** Kanneen badan nan barbaada; kanneen miliqan deebisee nan galcha. Kan cabe nan hidha; kan dadhabe illee nan jajjabeessa; gabbataa fi jabaa isaa immoo nan balleessa. Ani murtii qajeelaadhaan bushaayee nan tikfadha. **17** "Isin garuu yaa bushaayee ko, Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani hoolaa fi hoolaa gidduutti, korbeessa hoolaatii fi korbeessa re'ee gidduutti murtii nan kenna. **18** Marga misaa keessa dheeduun keessan isin hin ga'uu? Isin marga keessan kan hafe lafatti dhidhiutu qabduu? Bishaan qulqulluu dhuguun isiniitti xinnaatee? Bishaan hafe immoo miilla keessaniin boossuu qabduu? **19** Bushaayeen koo waan isin lafatti dhidhiittan soorachuu, waan isin miilla keessaniin dhoqqeesitan immoo dhuguu qabuu? **20** "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana isaaniin jedha: Kunoo, ani mataan koo hoolaa gabbatee fi hoolaa huqqate gidduutti murtii nan kenna. **21** Sababii isin hoolota dadadhaboo hunda cinaachaa fi gatiitii keessaniin dhiibdanii, gaanfa keessaniin immoo jifattanii alatti baaftaniif, **22** ani bushaayee koo nan oolfadha; isaanis si'achi hin saamaman. Ani hoolaa fi hoolaa gidduutti murtii nan kenna. **23** Ani tiksee tokko jechuunis garbicha koo Daawitiin isaanittan ramada; inni isaan eega; tiksee isaaniis ni ta'a. **24** Ani Waaqayyo Waaqa isaaniin nan ta'a; Daawit garbichi koo immoo gidduu isaaniitti bulchaa ni ta'a. Ani Waaqayyo waan kana dubbadheera. **25** "Ani isaan wajjin kakuu nagaan nan gala; akka isaan gammoojjii keessa jiraatanii bosona keessa nagaan ciciisaniif bineensota hamoo biyyattii keessaa nan baasa. **26** Ani isaaniif fi iddoowwan tulluu koo marsanii jiran nan eebbisa. Bokkaas yeroo isaatti nan roobsa; roobni sunis rooba eebbaa ni ta'a. **27** Mukkeen bakkee ija naqatu; laftis midhaan ni baafti; namoonni biyya isaani keessatti tasgabbiin ni jiraatu. Yeroo ani danqaraa waanjoo isaanii cabsee harka warra isaan garboomfaniitii isaan baasutti, isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku. **28** Isaan si'achi sabootaan hin saamaman yookaan bineensota bosonaatiin hin nyaataman. Nagaadhaan jiraatu; wanni isaan sodaachiisu tokko iyyuu hin jiru. **29** Ani lafa midhaan baasuudhaan beekame isaaniif nan kenna; isaan biyyattii keessatti si'achi beelaan hin miidhaman yookaan sabootaaf waan kolfaa hin ta'an. **30** Yommu akka ani Waaqayyo Waaqni isaani isaan wajjin jiruu fi akka manni Israa'el saba koo ta'e isaan ni beeku, jedha Waaqayyo Gooftaan. **31** Isin hoolonni koo, hoolonni tika koo namoota; anis Waaqa keessan, jedha Waaqayyo Gooftaan."

35 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, fuula kee gara Tulluu See'iiritti deebifadhu; isaan mormuudhaanis raajii dubbadhu; **3** akkanas jedhiin: 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa Tulluu See'iir ani sitti ka'eera; ani harka koo sitti hiixadhee onaa fi gatamaa sin godha. **4** Ani magaalaaawwan kee nan diiga; atis ni onta. Ergasii akka ani Waaqayyo ta'e ni beekta. **5** "Ati sababii haaloo diinummaa durii garaatti qabatteef bara rakkina isaani keessa jechuunis yeroo adabbiin isaani dhumaa irra ga'etti Israa'eloota

dabarsitee goraadeetti kennite; **6** kanaafuu ani jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; ani dhiiga dhangalaasuutti dabarsee sin kenna; ati dhiiga dhangalaasuu jalaa hin baatu. Ati waan dhiiga dhangalaasuu hin jibbineef dhiiga dhangalaasuu jalaa hin baatu. **7** Ani Tulluu See'iir onsee duwwaa nan hambisa; warra dhaquu fi deebi'u achi irraa nan kuta. **8** Ani tulluwwan kee reeffaan nan guuta; warri goraadeedhaan ajjeefamanis gaarran kee irra, sululawwan kee keessaa fi lageen kee hunda keessa ni ciciisu. **9** Ani bara baraan sin onsa; magaalaaawwan kee lafa jireenyaa hin ta'an. Ergasii akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. **10** "Sababii ati, 'Waaqayyo achi jiraatu iyyuu, saboonni lamaan kunneenii fi biyyoonni lamaan kunneen kan koo ni ta'u; nus isaan dhuunfanna' jetteef, **11** ani jiraataadhaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan; kanaafuu ani akkuma ati aarii fi hinaaffaa jibba isaaniif qabduun argisiifte sanaatti gatii kee siif nan kenna; anis yeroon sitti murteessutti isaan gidduutti of nan beeksisa. **12** Ergasii akka ani Waaqayyo wantoota ati tulluwwan Israa'elitti, 'Isaan onanii duwwaa hafaniiru; akka nu nyaannuufis nuu kennamaniiru' jettee tuffiin dubbatte hunda dhaga'ee jiru ni beekta. **13** Ati afaan keetiin natti of jajjee oduu natti baay'ifteerta; anis waan kana dhaga'eera. **14** Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yommuu guutummaan lafaa gammadutti ani sin onsa. **15** Sababii ati yeroo dhaalli mana Israa'el onetti gammaddeef ani akkana sin godha. Yaa Tulluu See'iir ati ni onta; atii fi guutummaan Edoom ni ontu. Ergasii isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku."

36 "Yaa ilma namaa, akkana jedhii tulluwwan Israa'eliiitiif raajii; Yaa tulluwwan Israa'el, dubbii Waaqayyoo dhaga'aa. **2** Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Diinni waa'ee keessan, "Ishoo! Iddoowwan ol ka'oon durii dhuunfaa keenya ta'aniiru" jedhe. **3** Kanaafuu raajii akkana jedhi; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Sababii isaan qixa hundaan marsanii isin waraananii, isin saboota kaaniif dhuunfaa taatan; namootaafis waan mammaakaasatii fi waan qoosaa taatan; **4** kanaafuu yaa tulluwwan Israa'el, dubbii Waaqayyo Gooftaan dhaga'aa: Waaqayyo Gooftaan tulluwwanii fi gaarraniin, lageenii fi sululawwaniin, onawwan diigamanii fi magaalawwan duwwaa hafan kanneen saboota naannoo keessan jiraniin saamamanii waan qoosaa ta'aniin akkana jedha: **5** Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani aarii koo kan boba'u sanaan saboota hafanii fi Edoom hunda irratti dubbadheera; isaan gammachuu fi tuffii garaadhaa qabaniin lafa dheeda ishee saamuuf jedhanii biyya koo handhuuraa ofii isaani godhatan. **6** Kanaafuu waa'ee biyya Israa'eliiif raajii dubbadhuutti tulluwwanii fi gaarraniin, lageenii fi sululawwaniin akkana jedhi; 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Sababii isin sabootaan tuffatamantiif, ani hinaaffaa dheekkamsa kootiitiin nan dubbadha. **7** Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani akka saboonni naannoo keessan jiraatani tuffatamaniif harka koo ol qabadhee nan kakadha. **8** "Yaa tulluwwan Israa'el, isin garuu saba koo Israa'eliiif dameewwanii fi ijawwan naqatu; isin dhi'eenyatti biyyatti ni deebi'utii. **9** Ani isiniif nan yaada; gara laafinaanis isinan ilaala; isin ni qotamtu; sanyiin isiniitti faacaafama; **10** ani lakkoobsa uummataa kan guutummaa mana Israa'el nan baay'isa. Magaalawwan namaan ni guutam; wanni diigames deebi'ee ni ijaarama. **11** Ani lakkoobsa namootaatii fi horii irratti nan dabala; isaanis wal horanii baay'atu. Ani akkuma bara durii sana namoota isin irra qubachiisee kan durii caalaa isinan sooromsa. Ergasii isin akka ani Waaqayyo ta'e ni beektu. **12** Ani akka namoonni jechuunis sabni koo Israa'el isin irra deemu nan godha. Isaan isin dhuunfatu; isinis dhaala isaani ni taatu; lammataa warra ijoollee hin qabne isaan hin

gootan. **13** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Namoonni, “Ati nama nyaatta; saba kees ijoollee malee hambifta” siin jedhu; **14** ati garuu si’achi nama hin nyaattu yookaan saba kee ijoollee malee hin hambiftu, jedha Waaqayyo Gooftaan. **15** Ani si’achi akka ati doorsisa sabootaa dhageessu hin godhu; si’achi ati tuffii namootaatiin hin dhiphattu yookaan akka sabni kee gafatu hin gootu, jedha Waaqayyo Gooftaan.” **16** Ammas dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **17** “Yaa ilma namaa, namoonni Israa’el yeroo biyya isaanii keessa jiraachaa turanitti amala isaaniitii fi hojii isaaniitiin biyyattii xureessan. Turanitti isaani fuula koo duratti akkuma laguu dubartii kan ji’a ji’aan itti dhufu sanaa ture. **18** Sababii isaan biyyaattii keessatti dhiiga dhangalaasani fi sababii waaqota isaanii tolfamoodhaan biyyattii xureessaniif, ani dheekkamsa koo isaaniitti nan roobse. **19** Ani saboota keessa isaan nan faffacaase; isaanis biyyoota keessa bittinnaa’an; ani akkuma amala isaaniitii fi hojii isaaniitti isaaniitti nan mure. **20** Iddoo dhaqan hundattii saboota keessatti maqaa koo qulqulluu sana xureessan; waa’ee isaanii, ‘Jarri kun saba Waaqayyoo ti; isaan garuu biyya isaatii ba’anii’u’ jedhameeraatii. **21** Ani maqaa koo qulqulluu manni Israa’el iddoo dhaqan hundattii saboota gidduutti xureessan sanaaf yaadeera. **22** “Kanaafuu mana Israa’elii akkana jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa mana Israa’el, ani waa’ee maqaa koo qulqulluu isin iddoo dhaqanitti saboota gidduutti xureessitan sanaatiif malee isiniif jedhee wantoota kanneen hin godhu. **23** Ani qulqullina maqaa koo guddichaa kan saboota gidduutti xuraa’e kan isin saboota gidduutti xureessitan sana nan argisiisa. Yommuu ani karaa keessaniin fuula isaanii duratti qulqulluu ta’uu koo argisiisutti akka ani Waaqayyo ta’e saboonni ni beeku, jedha Waaqayyo Gooftaan. **24** “Ani saboota keessaa isinan baafadhaatii; ani biyyoota keessaa walitti isin qabee biyya keessaniitti deebisee isinan fida. **25** Ani bishaan qulqulluu isiniitti nan facaasa; isinis ni qulqullooftu; ani xuraa’ummaa keessan hunda irraa fi waaqota keessan tolfamoo hunda irraa isinan qulqulleessa. **26** Ani onnee haaraa isiniif nan kenna; hafuura haaraa isin keessa nan kaa’a; onnee dhagaa isin keessaa baasee onnee foonii isiniif nan kenna. **27** Akka isin dambii koo duukaa buutanii fi seera koo sirriitti eegdaniif ani Hafuura koo isin keessa nan kaa’a. **28** Isin biyya ani abbootii keessaniif kenne keessa ni jiraattu; isin saba koo ni taatu; anis Waaqa keessan nan ta’a. **29** Ani xuraa’ummaa keessan hunda irraa isinan qulqulleessa. Ani midhaan nan waama; nan baay’isas; beelas isiniitti hin fidu. **30** Akka isin si’achi sababii beelaatiin fuula sabootaa duratti hin salphanneef, ija mukkeeniitii fi midhaan lafa qotiisaa nan baay’isa. **31** Ergasiis karaa hammina keessaniitii fi hojii jal’ina keessani ni yaadattu; sababii cubbuu keessaniitii fi hojii keessan jibbisiiisaa sanaatiifis of balfitu. **32** Akka ani waan kana isiniif jedhee hin hojjetin akka beektan nan barbaada, jedha Waaqayyo Gooftaan. Yaa mana Israa’el, waa’ee amala keessaniitiiif qaana’aa; saalfadhaas! **33** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani gaafan cubbuu keessan hunda irraa isin qulqulleessutti, akka magaalawwan keessan deebi’anii lafa jireenyaa ta’a nan godha; kanneen diigamanis deebi’anii ijaaramu. **34** Lafti onee ture qooda fuula namoota karaa sanaan darban hunda duratti onee hafu ni qotama. **35** Isaan, “Lafti ona ture kun akka lafa biqiltuu Eeden ta’era; magaalawwan diigamanii, onanii barbadaa’anis amma dallaan itti ijaaramee namaan guutamaniiru” jedhu. **36** Ergasii namoonni hafan kanneen naannoo kee jiraatan akka ani Waaqayyo waan barbadaa’e deebisee ijaaree waan ones deebisee dhaabe ni beeku. Ani Waaqayyo dubbadheera; nan raawwadhas.’ **37** “Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ammas kadhannaa mana

Israa’el dhaga’ee waan kana isaaniif nan godha: Namoota isaanii akkuma hoolootaa nan baay’isa; **38** akkuma bushaayee yeroo ayyaanaa Yerusaleem keessatti aarsaaf dhi’effamaniitti nan baay’isa. Kanaafuu magaalawwan diigamanii turan waldaa namootaatiin ni guutamu. Ergasii isaan akka ani Waaqayyo ta’e ni beeku.”

37 Harki Waaqayyoo narra ture; innis Hafuura Waaqayyootiin na fuudhee, walakkaa sululaa na dhaabe; sululli sunis lafeewwaniin guutamee ture. **2** Isaan gidduus asii fi achi na deddeebise; anis lafeewwan akka malee baay’ee kanneen akka malee goggogan lafa sululaa irratti nan arge. **3** Innis, “Yaa ilma namaa, lafeewwan kunneen jiraachuu danda’uu?” jedhee na gaafate. Ani immoo, “Yaa Waaqayyo Goofta, si qofatu beeka” nan jedhe. **4** Kana irratti inni akkana naan jedhe; “Lafeewwan kanneeniitii raajiitii akkana jedhiin; ‘Yaa lafeewwan goggogoo, dubbii Waaqayyoo dhaga’aa! **5** Waaqayyo Gooftaan lafeewwan kanneeniin akkana jedha: Ani hafuura isiniitti nan galcha; isinis lubbuudhaan ni jiraattu. **6** Ribuu isiniitti nan baasa; akka foon isiniitti ba’u nan godha; gogaas isiniitti nan uffisa; hafuuras isin keessa nan kaa’a; isinis lubbuudhaan ni jiraattu. Ergasii isin akka ani Waaqayyo ta’e ni beektu.” **7** Kanaafuu ani akkuman ajajametti raajii nan dubbadhe. Utuma ani raajii dubbachaa jiruus sagaleen tokko dhaga’ame; lafeewwan walitti dhufan; lafeenis lafeetti maxxane. **8** Yeroo ani isaan ilaaletti, kunoo ribuu isaanitti ba’ee ture; foonis isaan irra ture; gogaas uffatanii turan; hafuurri garuu isaan keessa hin jiru ture. **9** Ergasii isin akkana naan jedhe; “Yaa ilma namaa, bubbeetti raajii dubbadhu; akkana jedhiin; ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa bubbee, bubbeewwan afran irraa kottu; akka isaan lubbuudhaan jiraataniif warra gorra’aman kanneeniitti bubbsi.” **10** Kanaafuu ani akkuma inni na ajajetti raajii nan dubbadhe; hafuurris isaanitti gale; isaanis lubbuu horatanii miilla isaaniitiin ka’anii dhadhaabatan; isaanis raayyaa guddaa turan. **11** Innis akkana naan jedhe: “Yaa ilma namaa, lafeewwan kunneen guutummaa mana Israa’eli. Jarris, ‘Lafeewwan keenya goggoganiiru; nu abdi hin qabnu; cinneerras’ jedhu. **12** Kanaafuu raajii dubbadhuutti akkana isaaniin jedhi: ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa saba koo ani awwaala kee bane isa keessaa sin baasa; ani biyya Israa’elitti deebisee sin fida. **13** Isinis yaa saba ko, yeroo ani awwaala keessan bane isa keessaa isin baasutti, akka ani Waaqayyo ta’e ni beektu. **14** Ani Hafuura koo isin keessa nan kaa’a; isinis lubbuudhaan jiraattu; ani biyyuma keessan keessa isinan qubachiisa. Ergasii isin akka ani Waaqayyo dubbadhee hojjedhe ni beektu, jedha Waaqayyo.” **15** Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe; **16** “Yaa ilma namaa, ulee mukaa tokko fuudhiitii, ‘Kan Yihuudaatii fi kan Israa’eloota isa wajjin tumsanii’ jedhii isa irratti barreessi. Ulee mukaa kan biras fuudhiitii, ‘Ulee Efreem, kan Yoosefii fi kan guutummaa mana Israa’el kanneen isa wajjin tumsanii’ jedhii isa irratti barreessi. **17** Akka isaan harka kee keessatti tokko ta’aniif uleewwan sana walitti qabsiis. **18** “Yommuu namoonni biyya keetii, ‘Kun maal jechuu kee akka ta’e nutti hin himtuu?’ jedhani si gaafatanitti, **19** akkana isaaniin jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani ulee Yoosef kan harka Efreem jiru kan gosoota Israa’el kanneen isa wajjin tumsanii, ulee Yihuudaa wajjin walitti qabsiisee ulee mukaa tokko nan godha; isaanis harka koo keessatti tokko ni ta’u.’ **20** Fuula isaanii durattis uleewwan isaan irratti barreessite sana harkatti qabadhuutii **21** akkana isaaniin jedhi; ‘Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Ani saboota isaan keessa turan keessaa Israa’eloota nan baasa. Qixa hundaa walitti isaan qabee biyya isaaniitti isaan nan galcha. **22**

Ani tulluuwwan Israa'el irratti, biyyattii keessatti saba tokko isaan nan godha. Isaan hunda irratti mootii tokkotu mo'a; isaanis gonkumaa deebi'anii saboota lama hin ta'an yookaan mootummaan isaanii iddoo lamatti hin qoodamu. **23** Isaan si'achi waaqota isaanii tolfamoodhaa fi fakkiwwan fayyidaa hin qabneen yookaan balleessaa isaanii kamiin iyyuu of hin xuressaan; ani cubbuudhaan dugda duubatti mucucaachuu isaanii hunda irraa deebisee isaan nan qulqulleessaatii. Isaan saba koo ni ta'u; anis Waaqa isaanii nan ta'a. **24** "Daawit garbichi koo isaan irratti mootii ni ta'a; isaan hundis tiksitsee tokko ni qabaatu. Isaan seera koo duukaa ni bu'u; sirna koos of eeggannaadhaan ni eegu. **25** Isaan biyya abbootiin keessan jiraatan, biyya ani Yaaqoobiif kenne keessa ni jiraatu. Isaanii fi ijoolleen isaanii, ijoolleen ijoollee isaanis bara baraan achi ni jiraatu; Daawit garbichi koos bara baraan bulchaa isaanii ni ta'a. **26** Ani isaan wajjin kakuu nagaan nan seena; kakuun kunis kakuu bara baraa ni ta'a. Ani jabeessee isaan nan dhaaba; lakkoobsa isaanis nan baay'isa; gidduu isaanitti iddoo qulqulluu koo bara baraan nan dhaaba. **27** Iddoon jireenya koo isaan bira ta'a; ani Waaqa isaanii nan ta'a; isaanis saba koo ni ta'u. **28** Ergasii yommuu iddoon qulqulluun koo bara baraan isaan gidduu jiraatutti, akka ani Waaqayyo Israa'elin qulqulleessu saboonni ni beeku."

38 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **2** "Yaa ilma namaa, fuula kee gara Googi, bulchaa hangafticha Meshekii fi Tuubaalii kan biyya Maagoogitti garagaladhu; isaan mormuudhaanis raajii dubbadhuutti **3** akkana jedhi: 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa Googi, bulchaa hangafticha Meshekii fi Tuubaal, ani sitti ka'a. **4** Ani duubatti sin deebisa; ha'oo kee keessa hokkoo galchee loltoota kee hunda wajjin, fardeen kee, abbootii fardeenii kee kanneen hidhata waraanaa guutuu hidhatan, waldaa guddaa kanneen gaachana gurguddaa fi xixiqqaa qabatanii fi kanneen hundi isaanii goraadee qabatan wajjin sin baasa. **5** Faaresi, Itoophiyaa fi Fuuxi kanneen hundi isaanii gaachanaa fi gonfoo sibiilaa qabatan isaan wajjin ta'u; **6** akkasumas Goomer loltoota ishee hunda wajjin, kaaba fagootii Beet Toogarmaa loltoota ishee hunda wajjin, saboota hedduus sitti dabalee nan baasa. **7** "Qophaa"; atii fi waldaan si biratti walitti qabame hundi qophaa'a; ajajaa isaanis ta'i. **8** Guyyaa hedduu booddee ati lolaf ni waamamta. Waggoota fuula duraa keessa ati biyyattii lola irraa dandamatte, kan namoonni ishee saboota baay'ee keessaa tulluuwwan Israa'el irratti walitti qabaman, kan bara dheeraaf ontee turte sana ni weerarta Isaan saboota keessaa baafamaniiru; amma hundi isaanii nagaadhaan jiraatu. **9** Aatii fi loltoonni kee hundi, saboonni baay'een si wajjin jiranis akka bubbee ol ni baatu; ati akka duumessa biyyattii haguuguu ni taata. **10** "Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Gaafas yaadni sammuu keetti ni dhufa; atis hammina ni malata **11** Ati akkana jetta; "Ani biyya gandoonni ishee dallaa hin qabne tokko nan weerara; ani namoota naga fi tasgabbiidhaan jiraatan jechuunis warra dallaa, balbalaa fi danqaraawwan hin qabne hunda nan dha'a. **12** Ani nan booji'a; nan saamas; namoota saboota keessaa walitti qabamanii iddoowwan diigamanitti deebi'anii qabatan kanneen horii fi meeshaaleedhaan sooromanii handhuura biyyattii keessa jiraatanitti harka koo nan kaasa." **13** Shebaa fi Dedaan, daldaltoonni Tarshiishii fi gandoonni ishee hundi akkana siin jedhu; "Ati booji'uuf dhuftee? Ati saamuuf, meetii fi warqee fudhattee deemuuf, horii fi meeshaalee fudhachuuf, boojiu hedduus qabachuuf tuuta kee walitti qabatee?" **14** "Kanaafuu yaa ilma namaa, raajii dubbadhuutti Goojiin akkana jedhi: 'Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Gaafas

yeroo sabni koo Israa'el nagaan jiraatutti ati waan kana hin qalbeeffattuu? **15** Ati iddoo kee kan kaaba fagootii ni dhufu; saboonni baay'een kanneen hundi isaanii farda yaabbatan, waldaan guddaan, loltoonni jajjaboon si wajjin ni dhufu. **16** Ati akkuma duumessa biyya haguuguutti saba koo Israa'elitti ni kaata. Yaa Googi, akka saboonni yommuu ani karaa keetiin fuula isaanii duratti qulqullummaa koo argisiisutti na beekaniif, ani bara dhufuuf jiru keessa biyya kootti sin kaasa. **17** "Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Namni ani bara durii karaa tajaajiltoota koo raajonni Israa'eliin waa'ee isaa dubbadhe sun si'ii mitii? Yeroo sana isaan akka ani isaanitti si kaasu bara dheeraaf ni raajan. **18** Gaafas waan kanatu ta'a; yeroo Googi biyya Israa'el miidhutti aariin koo ni boba'a, jedha Waaqayyo Gooftaan. **19** Yeroo sana Israa'el keessatti sochiin lafaa guddaan isaa akka ta'u, ani hinaaffaa fi dheekkamsa koo boba'a sanaan nan dubbadha. **20** Qurxummiin galaanaa, simbirroonni samii, bineensonna dirree, uumamawwan lafa irra munyuuqan, namoonni lafa irra jiraatan hundi argamuu kootti ni hollatu. Tulluuwwan ni jigu; ededni hallayyaa ni fottoqa; dallaan hundis ni jiga. **21** Ani tulluuwwan koo hunda irratti Googetti goraadee nan waama, jedha Waaqayyo Gooftaan. Goraadeen nama hundaa obboleessa isaatti ni ka'a. **22** Ani adabbii dha'ichaatii fi dhiiga dhangalaasuu isatti nan mura; isaa fi loltoota isaatti, saboota isa wajjin jiran hedduutis bokkaa hamaa, cabbi fi dinyii boba'u nan roobsa. **23** Kanaanis guddinaa fi qulqullina koo nan argisiisa; fuula saboota baay'ee durattis of nan beeksisa; ergasii isaan akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku."

39 "Yaa ilma namaa, Goojiin mormuudhaan raajii dubbadhu; akkanas jedhi: 'Waaqayyo gooftaan akkana jedha: Yaa Goog, bulchaa hangafticha Meshekii fi Tuubaal ani sitti ka'eera. **2** Ani dugda duubatti si deebisee gara fuula duraatti sin oofa. Ani kaaba fagootii si fidee tulluuwwan Israa'elitti sin erga. **3** Ergasii ani harka kee bitaa irraa iddaa kee dha'ee harka kee mirgaa irraa immoo akka xiyyi kee bu'u nan godha. **4** Aatii fi loltoonni kee hundi, saboonni si wajjin jiranis tulluuwwan Israa'el irratti ni kuftu. Ani allaattii raqaa kan gosa hundaatii fi bineensota bosonaatiif nyaata godhee sin kenna. **5** Ati dirree duwwaa irratti ni kufta; ani dubbadheeraatii, jedha Waaqayyo Gooftaan. **6** Ani Maagoogii fi warra qarqara galaanaa irra nagaadhaan jiraatanitti ibidda nan erga; isaanis akka ani Waaqayyo ta'e ni beeku. **7** "Ani akka saba koo Israa'el gidduutti maqaan koo qulqulluun sun beekamu nan godha. Si'achi akka maqaan koo qulqulluun sun xuraa'u hin godhu; saboonnis akka ani Waaqayyo qulqullicha Israa'el ta'e ni beeku. **8** Kunoo, wannu kun dhufaa jira! Dhugumaanis ni ta'a, jedha Waaqayyo Gooftaan. Guyyaan ani jedhes kanaa dha. **9** "Ergasii warri magaalawwan Israa'el keessa jiraatan ba'anii mi'a lolaa jechuunis gaachanawwan xixinnaa fi gurguddaa, iddaa fi xiyya, bokkuu lolaatii fi eeboo qoraan godhatanii bobeeffatu. Waggaa torbaafis akka qoraaniitti itti fayyadamu. **10** Isaan sababii meeshaalee waraanaa qoraan godhatanii itti fayyadamaniiif, dirreedhaa qoraan funaanuun yookaan bosona keessaa qoraan cabsuun isaan hin barbaachisu. Isaan warra isaan saaman ni saamu; warra isaan booji'anis ni booji'u, jedha Waaqayyo Gooftaan. **11** "Ani gaafas Israa'el keessaa sulula karaa deemtotaa kan gama ba'a Galaanaatiin jiru sana keessatti Goojiif lafa awwaalaa nan kenna. Sababii Gooji fi tuunni isaa hundi achitti awwaalamaniiif daandii imaltootaa ni cufu. Kanaafuu inni Sulula Hamoon Goog jedhamee waamama. **12** "Manni Israa'elis biyyattii qulqulleessuuf jedhanii ji'a torba guutuu isaan awwaalu. **13** Namoonni biyyattii hundi isaan awwaalu; guyyaan ani itti ulfaadhu guyyaa yaadannoo isaanii

ta'a, jedha Waaqayyo Gooftaan. 14 "Namoonnis akka biyyattii qulqulleessaniif yeroo yerootti ni qaxxaramu. Namoonni tokko tokko guutummaa biyyattii keessa deemu; kaan immoo warra utuu hin awwaalamin hafan awwaalu. Dhuma ji'a torbaffaattis sakatta'uu jalqabu. 15 Yommuu isaan biyya keessa deemanitti namni lafee namaa arge kam iyyuu mallattoo itti godha; kunis hamma warri awwaala qotan sun Sulula Hamoon Googitti awwaalaniitti ta'a. 16 Magaalaan Hamoonaa jedhamtu tokko achi jirti; isaan akkasiin biyya sana qulqulleessu." 17 "Yaa ilma namaa, Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Simbirroo gosa hundaa fi bineensota bosonaa hundatti dubbadhu; akkanas jedhiin: 'Naannoo hundaa walitti qabamaatii gara aarsaa ani isiniif qopheessuu, aarsaa guddicha tulluuwwan Israa'el irratti dhi'aatu biratti wal ga'aa. Achittis foon nyaattu; dhiigas ni dhugdu. 18 Akka waan isaan korbeeyyii fi xobbaallaa hoolaa, re'ootaa fi jiboota ta'aniitti, isin foon namoota jajjaboo ni nyaattu; dhiiga bulchitoota lafaas ni dhugdu; hundi isaaniis horii Baashaan kanneen coomanii dha. 19 Aarsaa ani isiniif qopheessu irratti hamma quufanitti cooma nyaattu; hamma machoofanitti illee dhiiga dhugdu. 20 Maaddii koo irraas hamma quufanitti fardeenii fi warra fardeen yaabattan, namoota jajjaboo fi loltoota gosa hundaa ni nyaattu' jedha Waaqayyo Gooftaan. 21 "Ani saboota gidduutti ulfina koo nan argisiisa; saboonni hundi adabbii ani isaan adabee fi harka koo kan ani isaan irra kaa'e sana ni argu. 22 Gaafa sanaa jalqabees namni Israa'el akka ani Waaqayyo Waaqa isaa ta'e ni beeka. 23 Saboonnis akka uummamni Israa'el sababii cubbuu anaaf amanamuu diduu isaanitiin hojjetan sanaatiif booji'aman ni beeku. Kanaafuu ani fuula koo isaan irraa garagalfadhee diinota isaanitti dabarsee isaan kenne; hundi isaanis goraaadeedhaan dhuman. 24 Ani akkuma xuraa'ummaa isaanitiitti fi yakka isaanitiis waan kana isaanitti nan fide; fuula koos isaan duraa dhokfadhe. 25 "Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaaqoobin boojudhaan nan deebisa; uummata Israa'el hundaaif garaa nan laafa; maqaa koo qulqulichaafis nan hinaafa. 26 Isaan yeroo utuu namni tokko iyyuu isaan hin sodaachisin nagaadhaan biyya isaanii keessa jiraatanitti qaanii isaanitiitti fi naaf amanamuu diduu isaanii hunda ni irraanfatu. 27 Ani yeroon saboota keessaa isaan deebisee biyyoota diinota isaanii keessaa walitti isaan qabutti, qulqulluu ta'uu koo karaa isaanitiin fuula saboota baay'ee duratti nan argisiisa. 28 Ani akka isaan booji'amanii saboota gidduu jiraatanii isaan ergu iyyuu, utuu tokkoo isaanii illee duubatti hin hambisin biyya isaanii keessatti walitti isaan nan qaba; ergasiis isaan akka ani Waaqayyo Waaqa isaanii ta'e ni beeku. 29 Si'achi ani fuula koo isaan duraa hin dhokfadhu; ani Hafuura koo mana Israa'el irratti nan dhangalaasaatii, jedha Waaqayyo Gooftaan."

40 Waggaa digdamii shanaffaa booji'amuu keenyaa keessa, waggaa jalqabaatti, ji'a kurnaffaatti, erga magaalattiin diigamtee booddee waggaa kudha afuraffaatti, guyyuma sana harki Waaqayyoo narra ture; innis achi na geesse. 2 Mul'ata Waaqaatiinis gara biyya Israa'el na geessee tulluu baay'ee ol dheeraa irra na dhaabe; karaa kibba isaatiinis waan ijaarsa magaalaa fakkaatanitu ture. 3 Inni achi na geesse; innis nama bifti isaa naasii fakkaatu tokko na arge; innis harka isaatti funyoo fo'aa quncee talbaatii fi ulee safaraa qabatee balbala dura ijaajjaa ture. 4 Namichi sunis akkana naan jedhe; "Yaa ilma namaa, ati sababii kanaaf waan as fidamteef, ija keetiin ilaali; gurra keetiinis dhaga'iitii waan ani sitti argisiisu hunda hubadhu. Mana Israa'elittis waan argite hunda himi." 5 Anis dallaa guutummaan guutuutti lafa mana qulqullummaa marsee jiru

tokko nan arge. Dheerinni ulee ittiin safaran kan harka namicha sanaa keessa ture dhundhuma ja'aa dha; tokkoon tokkoon dhundhuma sanaa dhundhuma tokkoo fi bal'ina barruu harkaa tokko ture. Innis dallaa sana safare; dalaan sunis ulee safartuu tokko yabbatee ulee safartuu tokko ol dheerata ture. 6 Ergasii inni gara balbala gara ba'aa ilaaluutti dhufe. Gulantaawwanitti ol ba'ee waltajjii balbala safare; innis ulee safartuu tokko gad fagaata ture. 7 Sireewwan eegumsaa ol dheerinni isaanii ulee tokko, bal'inni isaanii immoo ulee tokko ture; keenyan manneen gidduu turanis dhundhuma shan yabbatu ture. Dooyaan karraa kan gardaafuutti aanee gara mana qulqullummaatti garagalu sunis ulee safartuu tokko gad fagaata ture. 8 Sana booddee inni gardaafoo balbala safare; 9 balballi sunis dhundhuma saddeet gad fagaatee tugeewwan isaas dhundhuma lama furdatu turan. Gardaafoon balbala sanaa gara mana qulqullummaatti garagala ture. 10 Karra gara ba'aa biiftuu jiru keessa bitaa fi mirgaan manneen waardiyyootaa sadii sadiitu ture; sadan isaanii iyyuu wal qixxee turan. Tugeewwan gama lamaan jiranis waluma qixxee turan. 11 Ergasii inni bal'ina balbala ittiin ol seenanii safare; innis dhundhuma kudhan ture; dheerinni isaa immoo dhundhuma kudha sadii ture. 12 Tokkoo tokkoo mana waardiyyaa dura keenyan dhundhuma tokko ol dheeratatu ture; manneen kunneenis gama lamaanii dhundhuma ja'a ja'a turan. 13 Ergasiis inni bantii keenyan manichaa kan boroo irraa jalqabee hamma bantii kaaniitti balbala sana safare; wal irraa fageenyi isaas balbala tokko irraa hamma balbala kaaniitti dhundhuma digdamii shan ture. 14 Akkasumas balbala ittiin ol seenan safare; innis dhundhuma jaatama ta'e; safarri sunis hamma utubaa gara oobdii ilaalu sanaatti taasifame. 15 Fageenyi balbala ol seensisuu jalqabee hamma dhuma gardaafuutti jirus dhundhuma shantama ta'e. 16 Kutaawwan manichaatii fi keenyan isaa karaa ittiin ol seenaniin foddaa gama lachuuitiin dhiphachaa deemu qabu ture; gardaafoon sunis akkasuma naanna'ee gara keessaatiin foddaa qaba ture; utubaawwan sun immoo muka meexxiitni faayeffamanii turan. 17 Ergasii inni gara oobdii alaatti na fide. Achittis dareewwanii fi karaa dhagaadhaan tolfame tokko naannoo oobdiitti nan arge; qarqara karaa sanaas daree soddomatu ture. 18 Karaan sunis balbala sana bira ture; bal'inni isaas hamma ol dheerina balbalawwanii ture; karaan kunis karaa isa gad aanuu dha. 19 Sana booddee balbala gad aanu keessaa jalqabee hamma oobdii isaa keessaa kan gara alaatti fageenya isaa safare; innis karaa ba'atii fi karaa kaabaatiin dhundhuma dhibba tokko ture. 20 Ergasii inni lafa irra dheerinaa fi bal'ina karra gara kaabaa ilaalu kan gara oobdii alaatti baasuu safare. 21 Safarri utubaawwanii fi gardaafoo manneen waardiyyaa kanneen bitaa mirgaan dareewwan sadii sadii qaban sanaas kan karra jalqabaa wajjin wal qixxee ture. Innis dheerina dhundhuma shantamaatii fi bal'ina dhundhuma digdamii shanii qaba ture. 22 Foddaawwan isaanii, gardaafuowwan isaanitiitti fi faaya isaanii kan muka meexxii irraa hojjetame safarri isaanii safara karra gara ba'aa ilaalu wajjin wal qixxee ture. Gulantaawwan gara karra sanaatti geessan torbatu ture; fuullee isaanii immoo gardaafoo isaatu ture. 23 Akkuma karra karaa ba'atiin ture sanaa karra gara kaabaa ilaalu kan gara oobdii keessaatti geessu tokkodu ture. Innis karra tokko irraa jalqabee hamma karra fuullee isaa jiruutti safare; innis dhundhuma dhibba tokko ture. 24 Innis gara kibbaatti na geesse; anis karra gara kibbaa ilaalu nan arge. Innis utubaawwanii fi gardaafuowwan isaa safare; safarri isaanii safara warra kaanii wajjin wal qixxee ture. 25 Karri sunii fi gardaafuon isaa foddaawwan akkuma foddaawwan kaanii dhidhiphatan naannoo

isaaniiti qabu ture. Innis dheerina dhundhuma shantamaatii fi bal'ina dhundhuma digdamii shanii qaba ture. **26** Gulantaawwan gara karra sanaatti geessan torbatu ture; fuullee isaanii immoo gardaafoo isaatu ture; balballi sunis fuula utubaawwan sanaa irraa bitaa mirgaan faaya muka meexxiitiin hojjetame qaba ture. **27** Oobdiin gara keessaas karra gara kibbaa ilaalu qaba ture; innis karra kana irraa kaasee hamma karra karaa kibbaa kan gara alaatiin jiruutti safare; safarri isaas dhundhuma dhibba tokko ture. **28** Ergasiis inni karaa balbala kibbaatiin gara oobdii isa keessaatti na fide; innis karra kibbaa safare; safarri karra sanaas safara karrawwan kaaniitiin wal qixxee ture. **29** Safarri manneen waardiyyaa kan utubaawwan isaatii fi kan gardaafoo isaa safara karrawwan kaanii wajjin wal qixxee ture. Karri sunii fi gardaafon isaa fodaawwaniin marfamarii turan. Innis dheerina dhundhuma shantamaa fi bal'ina dhundhuma digdamii shanii qaba ture. **30** Gardaafoowwan karraa kanneen naannoo oobdii gara keessaa jiran lafa irra dheerinni isaanii dhundhuma digdamii shan, bal'inni isaanii immoo dhundhuma shan qaba ture. **31** Gardaafoon isaa gara oobdii alaa ilaala ture; tuggeewwan isaa muka meexxiitiin faayeffamanii turan; gulantaawwan saddeetis gara isaa geessu turan. **32** Ergasii inni karaa ba'aatiin gara oobdii isa keessaatti na fide; innis balbala sana safare; safarri isaas safara karrawwan kaanii wajjin wal qixxee ture. **33** Safarri manneen waardiyyaa, kan utubaawwan isaatii fi kan gardaafoo isaa safara karrawwan kaanii wajjin wal qixxee ture. Karri sunii fi gardaafon isaa fodaawwaniin marfamarii turan. Innis dheerina dhundhuma shantamaa fi bal'ina dhundhuma digdamii shanii qaba ture. **34** Gardaafoon isaa gara oobdii alaa ilaala ture; tuggeen isaa bitaa mirgaan muka meexxiitiin faayeffamee ture; gulantaawwan saddeetis gara isaa geessu turan. **35** Ergasii inni gara karra kaabaatti na fide; isas ni safare. Safarri isaas safara karrawwan kaanii wajjin wal qixxee ture. **36** Innis akkuma manneen waardiyyaa isaa, utubaawwan isaatii fi gardaafoo isaa fodaawwaniin marfamee ture. Innis dheerina dhundhuma shantamaatii fi bal'ina dhundhuma digdamii shanii qaba ture. **37** Gardaafoon isaa gara oobdii alaa ilaala ture; tuggeen isaa bitaa mirgaan muka meexxiitiin faayeffamee ture; gulantaawwan saddeetis gara isaa geessu turan. **38** Kutaan balballi isaa gara gardaafoo karra sanatti ba'u tokko jira ture; innis lafa aarsaan gubamu itti miicamu ture. **39** Gardaafoo karraa keessa karaa bitaa fi mirgaatiin minjaalota lama kanneen aarsaan gubamu, aarsaan cubbuutiin fi aarsaan yakkaa irratti qalamutu ture. **40** Gardaafoo karraa kan gara alaa jiru cina, gulantaawwan balbalaa kanneen ittiin gara karra kaabaa seenan bira minjaalota lamatu ture; gulantaawwan sana irraa qixa kaaniin minjaalota lamatu ture. **41** Kanaafuu karra sana irraa gara tokkoon minjaalota afur, gara kaaniin immoo minjaalota afur, walumatti minjaalota saddeeti kanneen aarsaan irratti qalamutu ture. **42** Akkasumas minjaalota dhagaa soofame irraa aarsaa gubamuuf tolfaman afurtu ture; tokkoon tokkoon isaaniis dheerina dhundhuma tokkoo fi walakkaa, bal'ina dhundhuma tokkoo fi walakkaatii fi ol dheerina dhundhuma tokkoo qabu ture. Isaan irras meeshaalee ittiin aarsaan gubamuu fi aarsaawwan biraa ittiin qalaman kaa'amaniin turan. **43** Hokkoowwan gaanfa lama lama qaban kanneen tokkoon tokkoon isaanii dheerina barruu harkaa tokko qaban itti qabsiifamanii turan. Minjaalonni sunis kan foon aarsaawwaniitiif qopheeffaman turan. **44** Balbala isa keessaa duubaan oobdii isa keessaa keessa dareewwan lamatu ture; tokko karaa balbala kaabaa gara kibbaatti garagaleera; tokko immoo karaa balbala kibbaa gara kaabaatti garagaleera. **45** Innis akkana naan jedhe; "Dareen gara kibbaatti garagalee jiru luboota warra

mana qulqullummaa keessatti ramadaniifii dha; **46** kan gara kaabaatti garagalee jiru immoo luboota warra iddoo aarsaatti ramadaniifii dha. Warri kunneen ilmaan Zaadoq; kanneen Lewwota keessaa gara Waaqayyootti dhi'aatanii fuula isaa dura tajaajilan isaan qofa." **47** Achii immoo oobdii safare; innis roga afur kan wal qixxee ta'ee dheerinni isaa dhundhuma dhibba tokko, bal'inni isaas dhundhuma dhibba tokkoo ti. Iddoon aarsaas fuula mana qulqullummaa dura ture. **48** Innis gara gardaafoo mana qulqullummaatti na fidee tuggeewwan gardaafoo sanaa safare; isaanis qixa lamaanin dhundhuma shan shan babal'atan ture. Bal'inni balbala isaanii immoo dhundhuma kudha afur ture; keenyan isaas qixa lamaanin dhundhuma sadii sadii babal'ata ture. **49** Gardaafoon sun bal'inni isaa dhundhuma digdama, fuula isaa duraa hamma dugda duubaatti immoo dhundhuma kudha lama ture. Gulantaawwan gara mana qulqullummaatti geessan kudhanitu ture; qixa lamaaninis tuggeewwan gurguddaan, tuggeewwan xixinnaa cina turan.

41 Ergasii gara mana qulqullummaatti na fidee tuggeewwan isaa safare; bal'inni tuggeewwan sanaas qixa hundaanuu dhundhuma ja'a ja'a ture. **2** Bal'inni balbala isaa dhundhuma kudhan, bal'inni isaa immoo karaa hundaan dhundhuma shan shan ture. Akkasumas inni karaa mana qulqullummaa kan gara alaa safare; innis dhundhuma afurtama dheeratee bal'inni isaa immoo dhundhuma digdama ture. **3** Sana booddee gara mana qulqullummaa isa gara keessaa seenee utubaawwan balbalaa safare; tokkoon tokkoon isaaniis dhundhuma lama lama babal'atu ture. Balballi isaa dhundhuma ja'a bal'atee qixa hundaanuu dhundhuma torba torba bal'ata ture. **4** Lafa irra dheerina mana qulqullummaa isa gara keessaas ni safare; innis fiixee tokko irraa hamma fiixee kaaniitti dhundhuma digdama dheeratee bal'inni isaa immoo dhundhuma digdama ture. Innis, "Kun Iddoo Qulqullummaa kan Hunda Caaluu dha" naan jedhe. **5** Ergasii immoo keenyan mana qulqullummaa safare; innis yabbinna dhundhuma ja'a qaba ture; bal'inni dareewwanii kan naannoo mana qulqullummaa biraas dhundhuma afur afur ture. **6** Dareewwan sunis darbii sadiitti qoodamanii wal irratti ijaaraman; tokkoon tokkoon darbii immoo dareewwan soddoma soddoma qaba ture. Dareewwan sana deeggaruufis naannoo keenyan mana qulqullummaa tuggeewwantu ture; tuggeewwan sun garuu keenyan mana qulqullummaa deeggaruuf keessa hin suuqamne. **7** Dareewwan mana qulqullummaa bira jiran sunis darbiidhaa gara darbiitti babal'achaa deemu turan. Ijaarsi mana qulqullummaa marsee jiru waan gadii gara oliitti ijaameef dareewwan sun akkuma ol ba'aa deemaniin babal'atu turan. Gulantaan tokkos darbii gadiitti jalqabes darbii walakkaa keessa ba'ee gara darbii oliitti baasa ture. **8** Akkasumas manni qulqullummaa sun naannoo isaatii madabii ol ka'aa akka qabu nan arge; madabiin sunis dareewwan sanaaf hundee ta'e. Hundeen sunis lafa irra dheerina ulee tokkoo jechuunis dhundhuma ja'a qaba ture. **9** Keenyan dareewwan sanaa gara alaatiin dhundhuma shan yabbata ture. Iddoon duwwaan dareewwan mana qulqullummaatii fi **10** dareewwan lubootaa gidduu jiru kan naannoo mana qulqullummaa guutumaa guutuutti dhundhuma digdama bal'ata ture. **11** Iddoo duwwaa sana irraa jalqabees balbalawwan dareewwan sanatti ol seensisan, tokko karaa kaabaa, kan immoo karaa kibbaa turan; madabiin iddoo duwwaa sana marsee jiru dhundhuma shan bal'ata ture. **12** Ijaarsi oobdii mana qulqullummaatti garagalee jiru karaa dhi'aatiin dhundhuma torbaatama bal'ata. Keenyan ijaarsa sanaas dhundhuma shan yabbata; dheerinni isaas dhundhuma sagaltama ture. **13** Ergasii inni mana qulqullummaa safare; dheerinni isaas dhundhuma

dhibba tokko ture; oobdiin mana qulqullummaatii fi ijaarsi sun keenyan isaa wajjin dhundhuma dhibba tokko dheerata ture. **14** Bal'inni oobdii mana qulqullummaa kan karaa ba'aatiin jiru iddoo fuullee mana qulqullummaa dabalatee dhundhuma dhibba tokko ture. **15** Ergasiis inni dheerina ijaarsaa kan gara oobdii isa mana qulqullummaa duubaatti garagalee jiru keenyan gama lamaanii dabalatee safare; innis dhundhuma dhibba tokko ture. Manni qulqullummaa kan gara alaa, kan gara keessaatii fi gardaafoon gara oobdiitti garagalee jiru, **16** akkasumas waltajjiwwan, fodaawwan dhidhiphoonii fi darbiwwan naannoo sadan isaanii jiran kan waltajjiin oliitii fi waltajjiin mataan isaa mukaan haguugamee ture. Lafti isaa, keenyan hamma fodaawwanii jiruu fi fodaawwan haguugamanii turan. **17** Keessa iddoo balbala mana qulqullummaa gubbaan jiruu fi naannoo keenyan mana qulqullummaa kan gara keessaatii fi kan gara alaa irratti **18** fakkiin kiirubeelii fi mukkeen meexxii tolfamanii turan. Mukkeen meexxii sunis kiirubeel gidduutti tolfaman. Tokkoon tokkoon kiirubis fuula lama lama qaba ture: **19** Fuulli namaa tokko gara muka meexxii kan gama tokkoon jirutti garagalee ture; fuulli leencaa immoo gara muka meexxii kan gama kaaniitti garagalee ture. Isaanis guutummaan guutuutti mana qulqullummaa irratti marfamanii tolfamanii turan. **20** Lafa mana qulqullummaa keessaa hamma balbala gubbaa jiruutti kiirubeelii fi mukkeen meexxii keenyan mana qulqullummaa isa gara alaa irratti tolfamanii turan. **21** Manni qulqullummaa karaa alaatiin hidhii balbala kan roga afurii qaba ture; hidhii balbala kan Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e fuuldura jirus wal fakkaata ture. **22** Iddoo aarsaa kan muka irraa tolfame kan ol dheerinni isaa dhundhuma sadii, lafa irra dheerinni isaa dhundhuma lamaa fi bal'inni isaa immoo dhundhuma lamaatu ture; goleewwan isaa, madabiin isaatii fi dinaachi isaa muka irraa tolfame. Namichi sunis, "Maaddiin kun maaddii fuula Waaqayyoo dura jiruu dha" naan jedhe. **23** Manni qulqullummaa inni gara alaatiin fi Iddoon Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sun balbala lama lama qabu turan. **24** Tokkoon tokkoon balbala sanaas saanqaawwan lama lama qaba ture; tokkoon tokkoon balbala sanaas saanqaawwan qabsiiftuu qaban lama lama qaba ture. **25** Balbalawwan mana qulqullummaa isa gara alaa irratti kiirubeelii fi mukkeen meexxii akkuma keenyan manaa irratti tolfaman sana tolfamanii turan; gardaafoo sana fuula duraanis dibaabee mukaa tokkotu ture. **26** Keenyan bitaa fi mirgaa kan gardaafoo sanaa irra fodaawwan dhidhiphoo kanneen bitaa mirgaa mukkeen meexxiitiin faayeffamantu ture. Dareewwan mana qulqullummaa kanneen bitaa fi mirgaas dibaabeewwan qabu turan.

42 Sana booddee namichi sun karaa kaabaatiin gara oobdii alaatiin na baasee gara fuullee dareewwan oobdii mana qulqullummaa fi gara fuullee ijaarsa alaa kan karaa kaabaa jiruutti na fide. **2** Ijaarsi balballi isaa gara kaabaatti garagalu sun dheerina dhundhuma dhibba tokkoo fi bal'ina dhundhuma dhibba tokko qaba ture. **3** Kutaa oobdii isa gara keessaa kan dhundhuma digdamaa keessaa fi kutaa fuullee madabiin oobdii kan gara alaa jiru keessa sadarkaa sadiin darbiin tokko darbi kaaniitti garagalee ture. **4** Dareewwan sana fuula duraanis karaan mana keessaan nama baasu kan dhundhuma kudhan bal'atee dhundhuma dhibba tokko dheeratutu ture. Balbalawwan isaanis karaa kaabaatiin turan. **5** Sababii darbiwwan sun iddoo dareewwan kanneen gara giddu irraa fi gamoo isa gidduu irraa qabatan caalaa dareewwan olii jalaa qabataniif dareewwan olii dhidhiphoo dha. **6** Dareewwan darbii sadaffaa irra jiran akka oobdiwwanii utubaawwan hin qaban ture; kanaafuu darbiwwan

gara gadiitii fi walakkaa jiran caalaa lafa xinnaa qabu ture. **7** Keenyan karaa alaa tokkos dareewwanii fi oobdii gara alaa fuullee jira ture; innis dareewwan sana fuula duraan dhundhuma shantamaa dheerata ture. **8** Dheerinni dareewwan oobdii alaatiin aananii tarreedhaan jirani dhundhuma shantama, tarreen mana qulqullummaatti aanee jiru immoo dhundhuma dhibba tokko dheerata ture. **9** Yommuu oobdii alaatiin ol seenanitti, balballi karaa ba'aatiin gara dareewwan gadiitti nama seensisu tokko ni argama ture. **10** Karaa kibbaatiinis dheerina dallaa oobdii gara alaa qabatee, oobdii mana qulqullummaa qabatee fuullee dallaa gara alaatiin dareewwan **11** fuula isaanii duraan karaa namni irra darbu qabantu ture. Dareewwan kunneenis akkuma dareewwan karaa kaabaa sanaa turan; isaanis dheerinaa fi bal'ina, karaa ittiin gad ba'anii fi guddina wal fakkaatu qabu turan. Balbalawwan karaa kaabaa **12** balbalawwan dareewwan karaa kibbaa wajjin wal fakkaatu turan. Karaa namni irra darbu kan dallaa gara ba'aatti ijaarameen wal cina deemuun fuullee jiru kan ittiin dareewwan seenan tokkotu jira ture. **13** Ergasiis inni akkana naan jedhe; "Dareewwan kaabaatii fi kibbaa kanneen gara oobdii mana qulqullummaatti garagalaniin jiran sun dareewwan lubootaa, iddoo itti luboonni warri fuula Waaqayyoo duratti dhi'aatan aarsaa aarsaa hunda caalaa qulqulluu ta'e nyaatanii dha. Isaanis aarsaa aarsaa hunda caalaa qulqulluu ta'e jechuunis kennaa midhaanii, aarsaa cubbuutii fi aarsaa yakkaa achi kaa'u; iddoo sun qulqulluudhaatii. **14** Luboonni iddoo qulqulluu sana takkaa seennaan hamma uffata ittiin tajaajilan sana of irraa baasanitti gara oobdii gara alaatiin hin ba'an; wayyaan sun qulqulluudhaatii. Isaan utuu iddoo uummataaf ramadametti hin dhi'aatin uffata biraa uffachuu qabu." **15** Inni erga waan mana qulqullummaa keessa jiru safaree xumuree booddee karaa balbala ba'aatiin na baase naannoo sana hunda safare. **16** Kallattii ba'aas ulee ittiin safaraniin safare; wanni inni safares dhundhuma dhibba shan ta'e. **17** Kallattii gara kaabaas safaree safarri sun ulee safaraatiin dhundhuma dhibba shan ta'e. **18** Kallattii kibbaatiinis safaree safarri sun ulee ittiin safaraniin dhundhuma dhibba shan ta'e. **19** Ergasii inni gara kallattii dhi'aatti garagalee safare, safarri sun ulee ittiin safaraniin dhundhuma dhibba shan ta'e. **20** Kanaafuu inni iddoo kallattii afraniin jiru safare. Iddoon sun dallaa iddoo qulqulluu, iddoo xuraa'aa irraa addaan baasu kan dheerinni isaa dhundhuma dhibba shan, bal'inni isaas dhundhuma dhibba shan qaba ture.

43 Ergasii namichi sun gara balbala ba'a biiftuutti garagalutti na fide; **2** anis utuu ulfinni Waaqa Israa'el ba'a biiftuutii dhufuu nan arges. Sagalee isaa akka sagalee huursaa bishaan yaa'uu ture; laftis ulfina isaatiin ifte. **3** Mul'anni ani arges mul'ata ani yommuu inni magaalaa barbadeesuu dhufetti argee fi mul'ata ani Laga Kebaar biratti argee ture sana fakkaata; anis adda kootiin lafatti nan gombifame. **4** Ulfinni Waaqayyoo sun karaa balbala gara ba'a biiftuutii garagalun mana qulqullummaa seene. **5** Ergasiis Hafuurri ol na fuudhee gara oobdii gara keessaatti na fide; ulfinni Waaqayyoo mana qulqullummaa guute. **6** Utuu namichi sun na bira dhaabatee jiruu, nama wayii kan mana qulqullummaa keessaa natti dubbatu nan dhaga'e. **7** Innis akkana naan jedhe: "Yaa ilma namaa, kun iddoo teessoo kootii fi faanni miilla koo irra ejjetuu dha. Kunis iddoo ani bara baraan Israa'eloota gidduu jiraadhuu dha. Manni Israa'el jechuunis isaan yookaan mootonni isaanii sagaagalummaa isaaniitii fi reeffa mootota isaaniitiin lammata gaarran waaqeffannaa isaanii irratti maqaa koo qulqulluu sana hin xureessan. **8** Isaan yommuu anaa fi isaan gidduutti dallaa qofa hambisanii buusaa balbala isaanii buusaa balbala kootii bira, michichila balbala

isaanii immoo michichila balbala kootii bira dhaabatanitti hojii isaanii jibbisiisaa sanaan maqaa koo qulqullicha xureessan. Kanaafuu ani dheekkamsa kootiin isaan balleesse. **9** Isaan amma sagaagalummaa isaaniitii fi reeffa mootota isaanii sana narraa haa fageessani; anis bara baraan isaan gidduu nan jiraadha. **10** “Yaa ilma namaa, akka isaan cubbuu isaaniitiin qaana’anii namoota Israa’elitti mana qulqullummaa argisiisi. Isaan karoorra isaa haa hubatan; **11** yoo isaan waan hojjetan hundatti qaana’an, karoorra mana qulqullummaa jechuunis haala inni ittiin hojjetame, balbala ol seensisuu fi gad baasu, karoorra isaa guutuus jechuunis sirna isaatii fi seera isaa hunda akka beekan godhi. Akka isaan karoorra isaatii fi guutummaa sirna isaatiif amanamanii fi duukaa bu’aniifis fuula isaanii duratti waan kana barreessi. **12** “Seerri mana qulqullummaa kanaa dha: Lafti naannoo fiixee tulluu jiru hundi waan hunda caalaa qulqulluudhaa. Kun seera mana qulqullummaa ti. **13** “Lafa irra dheerinni iddoo aarsaa dhundhuma dheeraadhaan isa kana: Innis dhundhuma tokkoo fi bal’ina barruu harkaa tokkoo dha; jalli isaa gad fageenya dhundhuma tokkootii fi bal’ina dhundhuma tokkoo qaba; naannoon isaa immoo xiyyoo taakkuu tokkoo qaba. Ol dheerinni iddoo aarsaa sanaa kana: **14** Jala isaatii kaasee hamma gulantaa gadiitti ol dheerina dhundhuma lamaatii fi bal’ina dhundhuma tokkoo qaba; gulantaa xinnaadhaa hamma gulantaa guddaatti ol dheerina dhundhuma afuriitii fi bal’ina dhundhuma tokkoo qaba. **15** Iddoon ibiddaa kan iddoo aarsaa dhundhuma afur ol dheerata; badaan ibiddaa kun gaanfawwan ol babba’an afur qaba. **16** Iddoon ibiddaa kun roga wal qixxee afur qaba; dheerinni isaa dhundhuma kudha lama, bal’inni isaa immoo dhundhuma kudha lama: **17** Gulantaan ol aanus roga wal qixxee afur qaba; dheerinni isaa dhundhuma kudha afur, bal’inni isaas dhundhuma kudha afur; xiyyoon isaa walakkaa dhundhuma, naannoon jala isaa immoo dhundhuma tokkoo dha. Gulantaawwan iddoo aarsaa sanaa gara ba’a biiftuutti garagaluu.” **18** Inni akkana naan jedhe; “Yaa ilma namaa, Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Yeroo iddoon aarsaa ijaarumutti dambiiwwan ittiin aarsaan gubamu dhi’eeffamu fi dhiigni iddoo aarsaa irratti faacaafamu kanaa dha: **19** luboota Lewwota maatii Zaadoq kanneen na tajaajiluuf fuula koo duratti dhi’aataniif akka aarsaa cubbuu ta’uuf dibicha kennita, jedha Waaqayyoo Gooftaan. **20** Atis dhiiga isaa irraa xinnoo fudhattee gaanfa afran kan iddoo aarsaa, goleewwan gulantaa ol aanuu afranii fi naannoo xiyyoo isaa hunda dibda; haala kanaanis iddoo aarsaa sana qulqulleessitee araara buufta. **21** Dibicha sanas aarsaa cubbuutiif fuutee iddoo qulqulluudhaan alatti, kutaa mana qulqullummaa kan waan kanaaf ramadame keessatti ni gubda. **22** “Guyyaa lammaffaatti korbeessa re’ee kan hir’ina hin qabne aarsaa cubbuutiif dhi’eessita; iddoon aarsaas akkuma dibichaan qulqulleeffame sanatti qulqulleeffama. **23** Erga iddoo aarsaa sana qulqulleessitee booddee, horii keessaa dibichaa fi korbeessa bushaayee kanneen lamaan isaani iyyuu hir’ina hin qabne dhi’eessita. **24** Ati fuula Waaqayyoo duratti isaan dhi’eessita; luboonni immoo soogidda itti faacaasani aarsaa gubamu godhanii Waaqayyoo isaan dhi’eessu. **25** “Ati guyyaa torbaaf guyyuma guyyaan korbeessa re’ee aarsaa cubbuutiif dhi’eessuu qabda; akkasumas horii keessaa dibichaa fi korbeessa bushaayee kan hir’ina hin qabne dhi’eessuu qabda. **26** Isaanis guyyaa torbaaf iddoo aarsaatiif araara buusanii isa qulqulleessuu qabu; akkasittis isa qulqulleessu. **27** Dhuma guyyoota kanaatti, guyyaa saddeettaffaa irraa jalqabee luboonni aarsaa keessan kan gubamuu fi aarsaa keessan kan nagaa iddoo aarsaa irratti

dhi’eessuu qabu. Ergasii ani isinan simadha, jedha Waaqayyoo Gooftaan.”

44 Sana booddee namichi sun balbala iddoo qulqulluu kan karaa alaatiin gara ba’a biiftuutti garagalutti deebisee na fide; balballi sunis cufamee ture. **2** Waaqayyoo akkana naan jedhe; “Balballi kun cufamee hafa; inni banamuu hin qabu; namni tokko iyyuu achiin hin seenu. Sababii Waaqayyoo Waaqni Israa’el karaa sanaan seeneef, balballi sun cufamee hafa. **3** Namni fuula Waaqayyoo duratti waa nyaachuuf karra ittiin seenan keessa taa’uu danda’u bulchaa sana qofa. Inni karra ittiin gardaafoo seenan sanaan ol galee achumaan gad ba’uu qaba.” **4** Namichi sun karra kaabaatiin gara fuullee mana qulqullummaatti na fide. Anis mil’adheen akka ulfinii Waaqayyoo mana qulqullummaa Waaqayyoo guute arge; adda kootiinis lafattan gobfomibe. **5** Waaqayyoo akkana naan jedhe; “Yaa ilma namaa, waa’ee danbiiwwan mana qulqullummaa Waaqayyoo waan ani sitti himu hunda hubadhuu ilaali; sirriitti dhaggeeffadhu; qalbeeffadhus. Waa’ee karra ittiin mana qulqullummaa seenaniitii fi karra ittiin iddoo qulqulluudhaa ba’anii hunda yaadatti qabadhu. **6** Mana Israa’el fincilaa sanaan akkana jedhi; “Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Yaa mana Israa’el, hojii keessan jibbisiisaan sun haa ga’u! **7** Hojiiwwan keessan jibbisiisoo kaan hundatti dabaltanii alagoota yaada garaa fi fooniin dhagna hin qabatin iddoo qulqulluu kootti galchitan; nyaata, coomaa fi dhiiga naaf dhi’eessuudhaan mana qulqullummaa koo xureessitan; kakuu koos cabsitan. **8** Isin itti gaafatamummaa wantoota koo qulqulluu irratti qabdan fiixaan baasuu diddani iddoo koo qulqulluu irratti alagoota muuddatan. **9** Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Alagaan yaada garaa fi fooniin dhagna hin qabatin iddoo koo qulqulluu sana seenuu hin qabu; alagoonni Israa’eloota gidduu jiraatan iyyuu seenuu hin qaban. **10** “Lewwonni warri yeroo Israa’eloonni narraa jal’ataniitti waaqota isaanii duukaa bu’uudhaan jooran cubbuu isaaniitti gaafatamuu qabu. **11** Isaan itti gaafatamummaa karrawwan mana qulqullummaa qabaachuudhaan, isa keessas tajaajiluudhaan iddoo qulqulluu koo keessa tajaajiluu danda’u; qalma gubamu qalanii maqaa uummataatiin dhi’eessuu, fuula uummataa dura dhaabatanii uummata tajaajiluu ni danda’u. **12** Garuu sababii isaan fuula waaqota isaanii duratti uummata tajaajilani mana Israa’el cubbuudhaan kuffisaniif ani akka isaan cubbuu isaaniitti gaafataniif harka ol kaafadhee kacadheera, jedha Waaqayyoo Gooftaan. **13** Isaan luboota ta’anii na tajaajiluuf natti dhi’aachuu hin qaban yookaan wantoota koo qulqulluu kamitti iyyuu yookaan aarsaawwan koo kanneen aarsaawwan hunda caalaa qulqulluu ta’anitti dhi’aachuu hin qaban; qaani hojiiwwan isaanii jibbisiisoo baadhachuu qabu. **14** Ta’us ani akka isaan itti gaafatama mana qulqullummaa qabaataniif, akka isaan hojii isaa hunda hojjetanii fi waan achi keessatti hojjetamuu qabu hunda hojjetaniif isaan nan muuda. **15** “Luboonni warri Lewwota fi sanyii Zaadoq ta’anii fi warri yeroo Israa’eloonni karaa koo irraa jal’ataniitti hojii iddoo qulqulluu koo amanamummaadhaan deemsisan fuula koo dura tajaajiluudhaaf dhi’aachuu qabu; coomaa fi dhiigas aarsaa godhanii dhi’eessuuf fuula koo dura dhaabachuu qabu, jedha Waaqayyoo Gooftaan. **16** Iddoo qulqulluu koo isaan qofatu seenuu qaba; isaan qofatu na tajaajiluu fi hojii koo hojjechuuf maaddii kootti dhi’aachuu qaba. **17** “Isaan yeroo karra oobdii gara keessaatiin seenanitti wayyaa quncee talbaa irraa dha’ame uffachuu qabu; yeroo karra oobdii gara keessaa dura yookaan mana qulqullummaa keessa tajaajilaniitti wayyaa suufii irraa dha’ame kam iyyuu uffachuu hin qaban. **18** Isaan marata quncee talbaa irraa dha’ame mataa isaaniitti maratani wayyaa jalaa kan quncee talbaa irraa dha’ame

mudhii isaaniitti hidhachuu qabu. Wayyaa isaan dafqisiisu kam iyyuu uffachuu hin qaban. **19** Isaan yeroo gara oobdii alaa iddoo uummanni jirutti gad ba'anitti uffata ittiin tajaajilaa turan sana of irraa baasanii dareewwan qulqulluu keessa kaa'uu qabu; akka uffata isaaniitiin uummata hin qulqulleessineefis uffata biraa uffachuu qabu. **20** "Rifeensa mataa isaani haaddachuu yookaan guddisuu hin qaban; garuu rifeensa mataa isaani murachuu qabu. **21** Lubni kam iyyuu yeroo oobdii gara keessaa seenutti daadhii wayinii dhuguu hin qabu. **22** Isaan haadha hiyyeessaa yookaan niitii dhiirsi hiike fuudhuu hin qaban; durba sanyii Israa'el yookaan niitii lubni irraa du'e qofa fuudhuu danda'u. **23** Isaan garaa garummaa waan qulqulluu fi waan qulqulluu hin ta'in gidduu jiru saba koo barsiisani akka isaan waan xuraa'aa fi waan qulqullaa'aa addaan baafatan itti argisiisuu qabu. **24** "Falmii kam iyyuu keessatti luboonni akka abbootii seeraatti haa tajaajilan; akka sirna koottis haa murteessan. Isaan seera koo fi ajaja koo kan ayyaana koottiif murteeffama hundaaf kenname sana eeguu qabu; Sanbatoota koos qulqulleessanii eeguu qabu. **25** "Lubni tokko nama du'etti dhi'aachuudhaan of xureessuu hin qabu; haa ta'u malee yoo namni du'e sun abbaa isaa yookaan haadha isaa, ilma isaa yookaan intala isaa, obboleessa isaa yookaan obboleettii isaa kan hin heerumin ta'e garuu inni of xureessuu danda'a. **26** Inni erga qulqullaa'ee booddee guyyaa torba eeguu qaba. **27** Innis gaafa iddoo qulqulluu keessa tajaajiluuf oobdii iddoo qulqulluu isa gara keessaa seenutti aarsaa cubbuu waa'ee ofii isaatiif dhi'eessuu qaba, jedha Waaqayyo Gooftaan. **28** "Dhaalli luboonni qaban anuma qofa. Isin Israa'el keessatti qabeenya tokko illee isaaniif kennuu hin qabdan; ani qabeenya isaani nan ta'a. **29** Isaan kennaa midhaanii, aarsaa cubbuutii fi aarsaa yakkaa ni nyaatan; wanni Israa'el keessaa Waaqayyoo kenname hundi kan isaani ni ta'a. **30** Mataa oomisha midhaanii keessaa filatamaan hundii fi kennaan keessan kan addaa hundinuu kan lubootaa ti. Akka eebbi warra mana keessan jiraataniif dhufuuf, daakuu keessan keessaa kan jalqabaa isaaniif kennuu qabdu. **31** Luboonni simbira yookaan horii, waan du'ee argame yookaan kan bineensi madeesse kam iyyuu nyaachuu hin qaban.

45 "Isin yeroo lafa ixaadhaan dhaala godhattanii qoqqooddattanitti, biyyattii keessaa kutaa dheerinni isaa dhundhuma 25,000, bal'inni isaa immoo dhundhuma 20,000 ta'e tokko aanaa qulqulluu gootanii Waaqayyoo kennuu qabdu; lafti sunis guutumaan guutuutti qulqulluu ta'a. **2** Kana keessaas lafti rogni isaa wal qixxee kan lafa irra dheerinni isaa dhundhuma 500, bal'inni isaas dhundhuma 500 ta'e iddoo qulqulluudhaaf, dhundhumi 50 immoo iddoo duwwaa naannoo isaatii hafuuf haa ta'u. **3** Aanaa qulqulluu sana irraas kutaa lafa irra dheerinni isaa dhundhuma 25,000, bal'inni isaa immoo dhundhuma 10,000 safari. Isa keessas iddoo qulqulluu jechuunis Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'etu jiraachuu qaba. **4** Iddoon kunis lafa sana keessatti luboota iddoo qulqulluu keessatti tajaajilani fi kanneen fuula Waaqayyoo duratti tajaajiluuf dhi'aataniif kutaa qulqulluu ni ta'a. Innis iddoo manneen isaaniitii fi iddoo mana qulqullummaa ta'a. **5** Lafti dhundhuma 25,000 dheeratee bal'inni isaa immoo dhundhuma 10,000 ta'e akka isaan magaalaa keessa jiraatan itti ijaarrataniif Lewwota mana qulqullummaa keessa tajaajilaniif ta'a. **6** "Lafa bal'inni isaa dhundhuma 5,000, dheerinni isaa immoo dhundhuma 25,000 ta'e kutaa qulqulluu sanatti aansaati akka qabeenya ishee ta'uuf magaalaa sanaaf kennaa; innis mana Israa'el hundaaf ta'a. **7** "Bulchaan sunis lafa aanaa qulqulluu sanaatii fi qabeenya magaalaa gama lamaaniiu daangessitu tokko qabaata. Lafti sunis karaa lixaatiin gara lixaatti diriirtee karaa ba'aatiin immoo

gara ba'aatti diriirtee kutaalee lafa gosaa keessaa tokko biraan daarii lixaatii hamma daarii ba'aatti dheeratti. **8** Lafti kun Israa'el keessatti handhuuraa isaa taati. Bulchitoonni koos akka manni Israa'el akkuma gosa isaaniitti lafa handhuuraa qabaatan godhu malee si'achi saba koo hin hacuucan. **9** "Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Yaa bulchitoota Israa'el isin seera dabartaniirtul Jeequmsaa fi hacuuccaa keessan dhiisaatii waan sirrii ta'ee fi qajeelaa hojjedhaa. Saba koo hin saaminaa, jedha Waaqayyo Gooftaan. **10** Isin madaalii sirrii, iifii sirrii fi baadoosii sirrii ta'etti fayyadamuu qabdu. **11** Iifii fi baadoosiin wal qixxee ta'uu qabu; baadoosiin tokko homeerii kudhan keessaa tokko, iifin tokko immoo homeerii kudhan keessaa tokko qabata; kanaafuu homeeriin lachan isaaniitiifuu madaalii walii galaa ta'a. **12** Saqiliin tokko geeraa digdama qabata; saqiliin jaatamni immoo minnaanii tokko ta'a. **13** "Kennaan isin dhi'eessuu qabdan kanaa dha: Tokkoo tokkoo qamadii homeerii tokkoo keessaa iifii qooda ja'a keessaa qooda tokko, tokkoo tokkoo garbuu homeerii tokkoo keessaa iifii qooda ja'a keessaa qooda tokko. **14** Zayitiin ajajame yoo baadoosiidhaan safarame, baadoosii qooda kudhan keessaa qooda tokko kan tokkoo tokkoo qoroosii irraa fudhatamee dha. Qoroosiin tokko baadoosii kudhan yookaan homeerii tokko qabata; baadoosiin kudhan homeerii tokkoon wal qixceedhaatii. **15** Akkasumas lafa tika Israa'el kan bishaan quufe irraa bushaayee dhibba lama keessaa hoolaa tokko haa fudhatu. Kun hundi akka sabaaf araarii bu'uuf kennaa midhaanii, aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaatiif ta'a, jedha Waaqayyo Gooftaan. **16** Sabni biyyattii hundinuu kennaa kana bulchaa Israa'elii ni kenna. **17** Yeroo ayyaanaataatti, yeroo Ayyaana Baatiitti, guyyoota Sanbataatti, yeroo ayyaana mana Israa'elii murteeffaman hunda aarsaa gubamu, kennaa midhaaniitii fi dhibaayyuu dhi'eessuun itti gaafatama bulchaa ti. Innis akka mana Israa'elii araarii bu'uuf aarsaa cubbuu, kennaa midhaanii, aarsaa gubamuu fi aarsaa nagaa ni dhi'eessa. **18** "Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Guyyaa jalqabaa, ji'a jalqabaatti dibicha hir'ina hin qabne geessitee mana qulqullummaa ni qulqulleessita. **19** Lubichis dhiiga aarsaa cubbuu sana irraa waa fuudhee dhaabawwan balbala mana qulqullummaa irra, qarqara goleeewwan iddoo aarsaa kanneen ol aannan afranii fi dhaabawwan karra oobdii kan gara keessaa irra dibuu qaba. **20** Nama utuu itti hin yaadin yookaan utuu hin beekin cubbuu hojjetu kamiif iyyuu ji'a sana keessaa bultii torbafaatti akkasuma gochuu qabdan; isin akkasitti mana qulqullummaa sanaaf araara buufu. **21** "Ji'a jalqabaa keessa, bultii kudha afuraffaatti isin Faasiikaa jechuunis ayyaana torban tokko turu ayyaaneffattu; yeroo kanattis buddeena raacitii malee tolfame nyaatu. **22** Gaafas bulchaan sun ofii isaatii fi uummata biyyattii hundaaf dibicha tokko aarsaa cubbuu godhee dhi'eessuu qaba. **23** Innis yeroo ayyaana bultii torbaa sana keessa guyyuma guyyaan korommii loonii torbaa fi korbeeyyii hoolaa torba kanneen hir'ina hin qabne aarsaa gubamu godhee, korbeessa re'ee tokko immoo aarsaa cubbuu godhee Waaqayyoo dhi'eessuu qaba. **24** Tokkoo tokkoo dibicha looniitii iifii tokko, tokkoo tokkoo korbeessa hoolaatiifis iifii tokko kennaa midhaanii godhee, zayitii iinii tokkoos tokkoo tokkoo iifii sanaatti dabalee qopheessuu qaba. **25** "Yeroo ayyaana bultii torbaa turu kan ji'a torbafaa keessa guyyaa kudha shanaffaatti jalqabamu sana keessa illee aarsaa cubbuutiif, aarsaa gubamuuf, kennaa midhaaniitii fi kan zayitiitii akkasuma haa qopheessu.

46 "Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: Karri oobdii gara keessaa kan ba'a biiftuutti garagaluu guyyaa hojii ja'anuu cufamuu qaba; gaafa Sanbataatii fi guyyaa Ayyaana Baatii garuu

banamuu qaba. **2** Bulchaan sun karaa gardaafoo balbalaatiin ol galee dhaaba balbalaa bira dhaabachuu qaba. Luboonni immoo aarsaa isaa kan gubamuu fi aarsaa isaa kan nagaa dhi'eessuu qabu. Innis buusaa karraa duratti sagadee ergasii gad ba'u qaba; karri sun garuu hamma galgalaatti hin cufamu. **3** Guyyoota Sanbataattii fi Baatii Haaraatti sabni biyyattii karra ittiin ol seenan irratti fuula Waaqayyoo duratti sagaduu qaba. **4** Aarsaan gubamu kan bulchaan sun guyyaa Sanbataatiin Waaqayyoo fidu xobbaallaawwan hoolaa ja'aa fi korbeessa hoolaa tokko, kanneen hundi isaanii mudaa hin qabne ta'u qabu. **5** Kennaan midhaanii kan korbeessa hoolaa wajjin kennamu sun iifii tokko, kennaan midhaanii kan xobbaallaawwan hoolaa wajjin kennamu immoo akkuma bulchaan sun fedhetti ta'ee tokkoo tokkoo iifii sanaatti zayitiin iiniin tokko dabalamee dhi'eeffamuu qaba. **6** Innis guyyaa Baatii Haaraatti dibicha tokko, xobbaallaawwan hoolaa ja'aa fi korbeessa hoolaa tokko, kanneen hundi isaanii iyyuu mudaa hin qabne dhi'eessuu qaba. **7** Iifii tokko korma loonii wajjin, iifii tokko korbeessa hoolaa wajjin, xobbaallaawwan hoolaa wajjin immoo akkuma bulchaan sun kennuu fedhetti kennaa midhaanii godhee tokkoo tokkoo iifii sanaatti zayitii iinii tokko dabalee dhi'eessuu qaba. **8** Bulchaan sun yeroo ol seenutti karaa gardaafoo karra sanaatiin seenuu, karuma sanaanis gad ba'u qaba. **9** "Yoo sabni biyyattii guyyaa ayyaana murteeffameetti fuula Waaqayyoo duratti dhi'aatutti namni waaqeffachuudhaaf karra gama kaabaatiin ol seenu kam iyyuu, karra gama kibbaatiin ba'u qaba; namni karra gama kibbaatiin seenu kam iyyuus karra gama kaabaatiin ba'u qaba; namni kam iyyuu karra kara sanatti dugda galee jiruun ba'u qaba malee karra ittiin seene sanaan ba'u hin qabu. **10** Bulchaan sun isaan gidduu jiraachuu qaba; inni yeroo isaan ol seenanitti seene yeroo isaan gad ba'annitti ba'a. **11** "Guyyoota ayyaanaatii fi ayyaanota murteeffamaniif, kennaan midhaanii iifii tokko dibicha tokko wajjin, iifii tokko korbeessa hoolaa tokko wajjin, xobbaallaawwan hoolaa wajjin immoo akkuma namichi sun kennuu fedhetti tokkoo tokkoo iifiitti zayitii iinii tokko dabalee dhi'eessuu qaba. **12** Yommuu bulchaan fedhii isaatiin Waaqayyooof aarsaa dhi'eessutti jechuunis yommuu aarsaa gubamu yookaan aarsaa nagaa dhi'eessutti karri gara ba'a biiftuutti garagaluu isaaf banamuu qaba. Inni akkuma guyyaa Sanbataa godhu sana aarsaa isaa kan gubamu yookaan aarsaa isaa kan nagaa dhi'eessuu qaba. Ergasii inni ba'ee deema; erga inni deeme booddee karri sun ni cufama. **13** "Ati guyyuma guyyaan xobbaallaa hoolaa waggaa tokkoo kan mudaa hin qabne aarsaa gubamu gootee Waaqayyooof dhi'eessuu qabda; waan kanas ganama ganama dhi'eessita. **14** Kana wajjinis daakuu midhaanii iifii ja'a keessaa tokko, daakuu sana jiisuufis zayitii iinii sadii keessaa tokko itti dabaltee ganama ganama kennaa midhaanii dhi'eessuu qabda; kennaa midhaanii kana Waaqayyooof dhi'eessuun sirna baraa baraa ti. **15** Kanaafuu xobbaallaan hoolaa, kennaan midhaaniitii fi zayitiin aarsaa gubamu kan yeroo hundaatiif ganama ganama haa dhi'eeffamu. **16** "Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: Yoo bulchaan sun dhaala isaa irraa ilmaan isaa keessaa isa tokkoof kenne dhaalli sun sanyii isaatiifis ni ta'a; kunis dhaalaan handhuuraa isaanii ta'a. **17** Haa ta'u malee yoo bulchaan sun dhaala isaa irraa garboota isaa keessaa isa tokkoof kenne garbichi sun hamma waggaan inni itti bilisoomu ga'utti kan isaa ti; sana booddee dhaalli sun bulchaa sanaaf deebi'a. Dhaalli isaa ilmaan isaa qofaaf ta'a; dhaalli sun kan isaanii ti. **18** Bulchaan sun qabeenya isaa irraa isaan buqqisee dhaala sabaa kam iyyuu fudhachuu hin qabu. Akka sabni koo kam iyyuu qabeenya isaa irraa hin buqqifamneefis inni qabeenya isaa irraa ilmaan isaatiif dhaala isaanii kennuu qaba." **19** Ergasii

namichi sun balbala isa karra gara dareewwan qulqulluu gara kaabaatti garagalanii jiran kanneen lubootaaf kennamanitti geessu cina jiru keessaan na baasee moggaa gara dhi'aatiin iddoo tokko natti argisiise. **20** Innis akkana naan jedhe; "Iddoon kun iddoo itti luboonni uummata qulqulleessuuf jedhanii akka aarsaan gara oobdii alaatti gad hin baafamnee aarsaa yakkaatii fi aarsaa cubbuu bilcheessanii kennaa midhaanii immoo itti tolchanii dha." **21** Innis ergasii gara oobdii alaatti na baasee golee isaa afran irra na naanessse; ani immoo tokkoo tokkoo golee sanaa keessatti oobdii biraa nan arge. **22** Goleewwan oobdii alaa afran keessa oobdiwwan xixinnaatu ture; isaanis lafa irra dheerina dhundhuma afurtamaa fi bal'ina dhundhuma soddoma qabu; bal'inni tokkoo tokkoo oobdiwwan goleewwan afran keessa jirani wal qixxee ture. **23** Naannoo tokkoo tokkoo goleewwan afranii keessa marsaa dhagaa kan naannoo isaa jalatti iddoo ibiddaa jiru tokkotu ijaaramee ture. **24** Innis, "Isaan kunneen manneen warri mana qulqullummaa keessa tajaajilan aarsaawwan sabaa itti bilcheessanii dha" naan jedhe.

47 Namichi sun deebisee gara balbala mana qulqullummaatti na fide; anis bishaan gulantaa mana qulqullummaa jalaa ba'ee gara ba'a biiftuutti yaa'u nan arge; manni qulqullummaa sun gara ba'a biiftuutti garagala tureetii. Bishaan sunis kibba mana qulqullummaa jalaa ba'ee kibba iddoo aarsaatiin gad yaa'a ture. **2** Ergasii karaa balbala kaabaatiin na baasee ala keessa na naanessse gara karra alaa kan gara ba'a biiftuutti garagalee jiruutti na fide; bishaan sunis karaa kibbaatiin yaa'a ture. **3** Namichi sunis funyoo ittiin safaru harkatti qabatee gara ba'a biiftuutti deemuudhaan dhundhuma kuma tokko safare; ergasii bishaan koronyoo ga'u keessa na deemsise. **4** Ammas dhundhuma kuma tokko safaree bishaan jilba ga'u keessa na deemsise; itti aansees dhundhuma kuma tokko safaree bishaan mudhii ga'u keessa na deemsise. **5** Ammas inni dhundhuma kuma tokko safare; sababii bishaan sun guutee tureef ani laga sana ce'uu hin dandeenye; lagni sun daakuudhaaf akka malee gad fagoo waan ta'eef namni tokko iyyuu ce'uu hin danda'u ture. **6** Innis, "Yaa ilma namaa, waan kana argitaa?" naan jedhe. Ergasii inni deebisee gara afaan lagaatti na fide. **7** Anis yommuun achi ga'etti bitaa fi mirga laga sanaatti mukkeen hedduu nan arge. **8** Innis akkana naan jedhe; "Bishaan kun gara biyya ba'a biiftuutti yaa'ee gara Arabbaatti bu'ee galaanatti makama. Yommuu galaanatti makamuttis bishaan sun ni qulqullaa'a. **9** Iddoo lagni sun itti yaa'u hunda uumamawwan lubbuu qabeeyyiin ni jiraatu ture. Sababii bishaan kun achi yaa'ee bishaan qulqulleessuuf, qurxummiin baay'inaan argama; kanaafuu lafa bishaan sun itti yaa'u wanni hundi ni jiraata. **10** Qurxummi qabdoonni qarqara bishaanii dhadhaabatu; lafti Een Gaadiidhaa hamma Een Eglayiimiitti jiru lafa itti kiyoo diriirsan ta'a; qurxummiin isaas akkuma qurxummi Galaana Meeditiraaniyaan gosa adda addaa qabaata. **11** Raaree fi caffaan garuu hin qulqullaa'u; isaanis soogidda ta'amii hafu. **12** Mukkeen ija naqaatan gosti hundinuu bitaa fi mirga qarqara laga sanaatti ni guddatu. Baalawwan isaanii hin gogan yookaan ija hin dhaban. Sababii bishaan iddoo qulqulluudhaa gara isaaniitti yaa'uuf mukkeen sun ji'a ji'aan ija naqatu. Iji isaanii nyaataaf, baalli isaanii immoo nama fayyisuuf fayyada." **13** Waaqayyoo Gooftaan akkana jedha: "Daangaawwan kunneen daangaawwan isin ittiin biyyattii dhaala gootanii gosoota Israa'el kudha lamaaniif qoqqoodanii dha; Yoosof qooda lama haa argatu. **14** Isin wal qixxeessitanii isaaniif qoqqooduu qabu. Sababii ani abbootii keessanii kennuuf harka ol kaafameen kakadheef biyyattiin kun dhaala keessan ni taati. **15** "Daangaan biyyattii kanaa dha: "Karaa kaabaatiin Galaana

Meeditiraaniyaanii kaasee daandii Hetilooniitiin karaa Haamaat darbee hamma Zedaadi ga'utti, **16** Beerootaanii fi Sibraayim isa daangaa Damaasqootii fi Hamaatii gidduutti argamu irraa hamma Hazeer Hatiikoon isa daangaa Hawiraanii irratti argamu sanaa ga'a. **17** Daangaan kun galaana irraa ka'ee karaa kaabaatiin daangaa Damaasqoo qabatee, daangaa Hamaatis gara kaabaatti dhiisee hamma Hazar Eenooniitti deema. Kunis daangaa kaabaa ta'a. **18** Daangaan sun karaa ba'a biiftuutiin Hawiraanii fi Damaasqoo gidduu ba'ee Yordaanosin qabatee Gili'aadii fi biyya Israa'el gidduudhaan karaa Galaana ba'a biiftuutiin hamma Taamaaritti deema. Kunis daangaa ba'a biiftuu ni ta'a. **19** Innis karaa kibbaatiin Taamaarii ka'ee hamma bishaan Mariibaa Qaadeshiitti deema; ergasiis laga Gibxi qabatee hamma Galaana Guddichaatti deema. Kun daangaa kibbaa ta'a. **20** Karaa lixaatiin immoo hamma iddoo fuullee Hamaati jiru tokkootti Galaanni Meeditiraaniyaan daangaa isaa ni ta'a. Kunis daangaa lixaa ni ta'a. **21** "Isinis akkuma baay'ina gosoota Israa'elitti biyya kana ni qoqqooddattu. **22** Isin ofii keessanii fi alagoota isin gidduu jiraatan kanneen ijoollee qabaniif biyyattii dhaala godhaatii ixaadhaan qoqqoodaa. Akka dhalattoota Israa'elittis isaan ilaalaa; isaanis isin wajjin gosoota Israa'el gidduutti ixaadhaan dhaala qooddachu qabu. **23** Isin alagaa gosa kam iyyuu keessa qabateef dhaala isaa kennuufii qabdu" jedha Waaqayyo Gooftaan.

48 "Gosoonni maqaan isaanii galmeeffame kanneenii dha: "Karaa daarii kaabaatiin gosti Daan qooda tokko qabaata; kunis daandii Hetiloon qabatee hamma qaxxaamura Hamaatiitti deema; Hazar Eenaanii fi daariin Damaasqoo kan gara kaabaa inni Hamaatiitti aanee jiru daarii isaa kan karaa ba'aatii jalqabee hamma karaa lixa biiftuutti jiruu ta'a. **2** Gosti Aasheer qooda tokko qabaata; kunis biyya Daan kan ba'aa hamma lixaatti jiru daangessa. **3** Gosti Niftaalem qooda tokko qabaata; kunis biyya Aasheer kan ba'aa hamma lixaatti jiru daangessa. **4** Gosti Minaasee qooda tokko qabaata; kunis biyya Niftaalem kan ba'aa hamma lixaatti jiru daangessa. **5** Gosti Efreem qooda tokko qabaata; kunis biyya Minaasee kan ba'aa hamma lixaatti jiru daangessa. **6** Gosti Ruubeen qooda tokko qabaata; kunis biyya Efreem kan ba'aa hamma lixaatti jiru daangessa. **7** Gosti Yihuudaa qooda tokko qabaata; kunis biyya Ruubeen kan ba'aa hamma lixaatti jiru daangessa. **8** "Biyyi ba'a biiftuutiin gara lixa biiftuutti Yihuudaa daangessu qooda isin kenna addaa gootanii dhi'eessuu qabdani dha. Bal'inni isaas dhundhuma 25,000, dheerinni isaa immoo ba'a biiftuutiin gara lixa biiftuutti qooda gosaa keessaa isa tokko wajjin wal qixxee ta'a; iddoon qulqulluu sunis biyya sana gidduutti argama. **9** "Qoodni addaa kan isin Waaqayyoof dhi'eessuu qabdan dheerinni isaa dhundhuma 25,000, bal'inni isaa immoo dhundhuma 10,000 ta'a. **10** Kunis lubootaaf qooda qulqulluu ta'a. Innis karaa kaabaatiin dhundhuma 25,000 dheerata; karaa lixa biiftuutiin dhundhuma 10,000 bal'ata; karaa ba'a biiftuun dhundhuma 10,000 bal'ata; karaa kibbaatiin immoo dhundhuma 25,000 dheerata. Manni qulqullummaa Waaqayyoos gidduu isaatti argama. **11** Kunis luboota qulqullaa'oo jechuunis ilmaan Zaadoq kanneen amanamummaadhaan na tajaajilaa turan kanneen yeroo Israa'eloonni karaa irraa badanitti akka Lewwonni karaa irraa badan sana karaa irraa hin badin sanaaf ta'a. **12** Innis qooda biyyattii isa qulqulluu irraa jechuunis qooda qulqulluu kan qooda hunda caalaa qulqulluu ta'e irraa kan biyya Lewwotaa daangessu sun isaaniif kenna addaa ta'a. **13** "Biyya lubootaa biraan Lewwonni lafa dheerinni isaa dhundhuma 25,000, bal'inni isaa immoo dhundhuma 10,000 qabaatu. Walumaa galatti dheerinni isaa dhundhuma 25,000 bal'inni isaa immoo dhundhuma 10,000

ta'a. **14** Isaanis lafa sana irraa waan tokko illee gurguruu yookaan geeddaruu hin qaban. Lafti kun biyyattii keessaa filatamaa dha; sababii Waaqayyoof qulqulluu ta'eefis harka nama biraatti darbuu hin qabu. **15** "Lafti hafe kan bal'inni isaa dhundhuma 5,000, dheerinni isaa immoo dhundhuma 25,000 ta'e faayidaa magaalattiifii oola; kunis ijaarsa manneeniitti fi lafa dheedaatiif ta'a. Magaalattiin immoo isa gidduu jiraatti; **16** magaalattiinis karaa kaabaatiin dhundhuma 4,500, karaa kibbaatiin dhundhuma 4,500, karaa ba'aatiin dhundhuma 4,500 karaa lixaatiinis dhundhuma 4,500 bal'atti. **17** Magaalattiin kaabaan dhundhuma 250, kibbaan dhundhuma 250, ba'aan dhundhuma 250, dhi'aanis dhundhuma 250 lafa dheedaa ni qabaatti. **18** Wannii lafa sana irraa hafe kan kutaa qulqulluu daangessuu fi dheerina lafa sanaa qabatee jiru karaa ba'aatiin dhundhuma 10,000, karaa dhi'aatiin illee dhundhuma 10,000 ni ta'a. Oomishni lafa sanaas hojjetoota magaalattiitiif nyaata ni ta'a. **19** Hojjettoonni magaalattiin kanneen lafa qotatan gosoota Israa'el hunda keessaa dhufu. **20** Kutaan lafa sanaa hundi roga wal qixxee afur qabaata; tokkoon tokkoon roga sanaas dhundhuma 25,000 ta'a. Qabeenya magaalaa wajjinis akka kenna addaa ta'uuf kutaa qulqulluu hambisaa. **21** "Wanni karaa kutaa qulqulluu lamaanii fi qabeenya magaalatti irraa hafe bulchaa sanaaf ta'a. Innis karaa ba'aa kutaa qulqulluu kan dhundhuma 25,000 dheeratu sana irraa jalqabee gara daangaa ba'aatti, karaa dhi'aa immoo lafa dhundhuma 25,000 dheeratu sana irraa jalqabee gara daangaa dhi'aatti bal'ata. Lafti dheerina qoodawwan gosaa qabatee jiru sun lamaan bulchaa sanaaf ta'a; kutaan qulqulluun iddoo qulqulluu kan mana qulqullummaa wajjin jiru sun isaan gidduutti argama. **22** Kanaafuu qabeenyi Lewwotaatii fi qabeenyi magaalatti lafa bulchaa sanaaf kenname sana walakkaatti argama. Lafti bulchaa sanaaf kenname sunis daangaa Yihuudaatii fi daangaa Beniyaam gidduutti argama. **23** "Qoodni gosoota hafanii kan armaan gad jiruu dha: "Gosti Beniyaam qooda tokko qabaata; kunis gara ba'aatii hamma gara dhi'aatti bal'ata. **24** Gosti Simi'oon qooda tokko qabaata; kunis ba'aa hamma lixaatti biyya Beniyaam daangessa. **25** Gosti Yisaakorii qooda tokko qabaata; kunis ba'aa hamma lixaatti biyya Simi'oon daangessa. **26** Gosti Zebuuloon qooda tokko qabaata; kunis ba'aa hamma lixaatti biyya Yisaakor daangessa. **27** Gosti Gaad qooda tokko qabaata; kunis ba'aa hamma lixaatti biyya Zebuuloon daangessa. **28** Daangaan Gaad kan karaa kibbaa sun Taamaarii jalqabee hamma bishaan Mariibaa Qaadeshiitti, ergasiis ededa Laga Gibxi irra hamma Galaana Guddichaatti gara Kaabaa deema. **29** "Kunis biyya isin dhaala gootanii ixaadhaan gosoota Israa'elii qoqqooduu qabdaniif dha; isaan kunneenis qoodawwan isaanii ta'an" jedha Waaqayyo Gooftaan. **30** "Karrawwan magaalaa sana keessaa ittiin ba'an kanneenii dha: "Karaa kaabaatii jalqabee kan dhundhuma 4,500 dheeratu, **31** karrawwan magaalaa sanaa maqaa gosoota Israa'eliiin moggaafamu. Karrawwan sadan karaa kaabaatiin jiran karra gosa Ruubeen, karra gosa Yihuudaa fi karra gosa Lewwii ta'u. **32** Karaa ba'aa karrawwan dhundhuma 4,500 dheeratan sadiitu jira; isaanis karra Yoosif, karra Beniyaamii fi karra Daan. **33** Karaa kibbaa karrawwan dhundhuma 4,500 dheeratan sadiitu jira; isaanis karra Simi'oon, karra Yisaakorii fi karra Zebuuloon. **34** Karaa dhi'aa karrawwan dhundhuma 4,500 dheeratan sadiitu jira; isaanis karra Gaad, karra Aasheerii fi karra Niftaalem. **35** "Naannoon magaalaa sanaa guutummaan guutuutti dhundhuma 18,000 ta'a. "Maqaan magaalaa sanaas yeroo sanaa jalqabee, 'Waaqayyo achi jira ta'a.'"

Daani'el

1 Bara Yehooyaaqim mooticha Yihuudaa keessa, waggaa sadaffaatti Nebukadnezar mootiin Baabilon dhufee Yerusaaalemin marse. **2** Gooftaanis Yehooyaaqim mooticha Yihuudaa mi'oota mana qulqullummaa Waaqaa tokko tokko wajjin dabarsee harka isaatti kenne. Mi'oota kanneenis gara mana Waaqa isaa, gara Baabilonitti gefffatee mankuusaa mana Waaqa isaa keessa kaa'ate. **3** Mootichis ergasii Ashfenaz itti gaafatama qondaaloota isaa sana waamee akka inni Israa'eloota sanyii moototaatii fi maatii ulfina qabeeyyii ta'an tokko tokko ol galchu ajaje; **4** isaanis dargaggeeyyii hir'ina dhagnaa hin qabne, babbareedoo, kanneen barumsa gosa kamii iyyuu barachuuf dandeettiin ogummaa qaban, kanneen beekumsaan badhaadhan, kanneen waan hunda hubachuu danda'anii fi masaraa mootummaa keessa tajaajiluuf ga'umsa qaban turan. Innis afaanii fi katabbii Baabilonotaa isaan barsiisuu qaba ture. **5** Mootichis nyaataa fi daadhii wayinii kan guyyaa guyyaatti isaan barbaachisu maaddii mootummaa irraa isaaniif ajaje. Isaanis tajaajila mootichaa seenuuf waggaa sadii leenjifamuu qabu ture. **6** Isaan kanneen keessaa warri Yihuudaadhaa dhufan Daani'el, Hanaaniyaa, Miishaa'eelii fi Azaariyaa turan. **7** Itti gaafatamaan qondaalotaa sun Daani'eliin Beelxishaazaar, Hanaaniyaadhaan Shaadraak, Miishaa'eelin, Meeshak, Azaariyaadhaan immoo Abdanaagoo jedhee maqaa haaraa baaseef. **8** Daani'el garuu nyaataa fi daadhii wayinii mootichaatiin of xureessuu dide; innis akkasiin akka of hin xureessineef itti gaafatamaa qondaalotaa sana eeyyama gaafate. **9** Waaqnis yeroo kanatti akka Daani'el fuula qondaala sanaa duratti surraa fi gara laafina argatu godhe; **10** qondaalli sun garuu Daani'eliin, "Ani gooftaa koo isa nyaataa fi dhugaatii keessan isiniif ramade sana nan sodaadha; inni maaliif dargaggoota hiriyoota keessan kaan caalaa huqqattanii isin arga? Kanaan isin mootichi balaa mataa kootti fiddu" jedhe. **11** Kana irratti Daani'el waardiyaa itti gaafatamaan qondaalotaa sun Daani'elii fi Hanaaniyaa irratti, Miishaa'eelii fi Azaariyaa irratti muude Meldaariin akkana jedhe; **12** "Maaloo tajaajiltoota kee bultii kudhaniif ilaali; biqiltuu nyaatamuu fi bishaan dhugamu malee waan biraa nuuf hin kennin. **13** Sana booddee bifa keenya fi bifa dargaggoota nyaata mootii nyaatanii wal biratti ilaali; waan argite irratti hundaa'iitii tajaajiltoota kee irratti waan feete murteessi." **14** Innis yaada kana fudhatee bultii kudhan isaan qore. **15** Dhuma bultii kurman sanaattis isaan dargaggoota nyaata mootii nyaatan sana caalaa fayyaaleeyyii fi warra dhagni isaanii furdatee miidhage ta'anii argaman. **16** Kanaafuu waardiyaaan sun qooda nyaata filatamaa fi daadhii wayinii kan isaan dhuguu qaban sanaa raafuu qofa isaaniif kenne. **17** Waaqnis dargaggoota afran kanneeniif barumsaa fi ogummaa hunda keessatti beekumsaa fi dandeetii kenneef. Daani'elis mul'ataa fi abjuu hunda hubachuu danda'a ture. **18** Yommuu guyyaan mootichi akka isaan gara isaatti dhi'aatan murteesse ga'ettis, qondaalli hangaftichi fuula Nebukadnezar duratti isaan dhi'esse. **19** Mootichis isaan haasofsiise; innis nama Daani'eliin, Hanaaniyaan, Miishaa'eelii fi Azaariyaan qixxaatu tokko illee hin arganne; kanaafuu isaan hojii mootichaa jalqaban. **20** Mootichis waa'ee ogummaa fi beekumsaa kan isaan gaafate hundaan akka isaan ilaalotaa fi falfaloota biyyattiitti argaman hunda harka kudhan caalan arge. **21** Daani'elis hamma waggaa tokkoffaa Qiros mootichaatti achuma ture.

2 Nebukadnezar bara mootummaa isaa keessa, waggaa lammaffaatti abjuu abjoota; hafuurri isaa jeeqamee hirribas

rafuu dadhabe. **2** Kanaafuu mootichi akka isaan abjuu inni abjoota sana itti himaniif tolchitoota, mortoota, falfalootaa fi warra urjii ilaalan waamsise; isaanis ol galanii fuula isaa dura dhadhaabatan; **3** mootichis, "Ani abjuu na dhiphise tokko nan abjoodhe; hiikkaa abjuu sanaa maal akka ta'e beekuu nan barbaada" jedheen. **4** Kana irratti warri urjii ilaalan sun afaan Araamaayikiitiiin mootichaan, "Yaa mootii, bara baraan jiraadhu! Abjuu kee tajaajiltoota keetti himi; nu siif hiikkaa" jedhanii mootichaaf deebisan. **5** Mootichis warra urjii ilaalan sanaan akkana jedhe; "Ani waan kana murteesseera: Yoo isin abjuu koo fi hiikkaa isaa natti himuu baattan ani isinan kukkuta; manneen keessanis tuulaa waan diigamee ta'u. **6** Garuu yoo abjuu sanaa fi hiikkaa isaa natti himtan isin kenna, badhaasaa fi ulfina guddaa narraa argattu. Kanaafuu abjuu sanaa fi hiikkaa isaa natti himaa." **7** Isaan amma illee deebisanii, "Mootichi abjuu isaa tajaajiltoota isaatti haa himu; nu ni hiikkaaaf" jedhan. **8** Kana irratti mootichi akkana jedhee deebiseef; "Ani akka isin sababii waan ani cimsee murteesse beektaniif, akka isin yeroo dheeressuu yaalaa jirtan hubadheera: **9** Yoo isin abjuu sana natti himuu baattan, adabbii tokkootu isin eeggata. Isin waan haalli geeddaramu seetaniif dubbii dogdoggorsaa fi hamaa natti himuu mari'attaniirtu. Kanaafuu abjuu sana natti himaa; anis akka isin hiikkaa isaa natti himuu dandeessan kanaan nan beekaa." **10** Warri urjii ilaalan sunis akkana jedhanii mootichaaf deebise; "Namni waan mootichi gaafate kana hojjechuu danda'u tokko iyyuu lafa irratti hin argamu! Mootiin kam iyyuu hammaa fedhee guddaa fi jabaa ta'u illee tolchituu, moortuu yookaan warra urjii ilaalu kam iyyuu gaaffii akkanaa gaafatee hin beeku. **11** Wannii mootichi gaafate akka malee rakkisaa dha. Waaqota malee namni tokko iyyuu waan kana mootichaaf ibsuu hin danda'u; isaan immoo namoota gidduu hin jiraatan." **12** Wannii kunis mooticha akka malee aarse; isa dallansiisees akka inni ogeeyyii Baabilon hundattii murtii du'aa muru godhe. **13** Kanaafuu akka namoonni ogeeyyiin hundi ajjeefaman labsiin ba'e; namoonnis akka Daani'elii fi michoota isaa barbaadaniif ajjeesaniif ergaman. **14** Yommuu Ariyook itti gaafatamaan eegumsa mootichaa namoota Baabilon ogeeyyii ajjeesuuf ba'etti, Daani'el ogummaa fi malaan isa haasofsiise. **15** Innis qondaala mootichaatiin, "Mootichi maaliif labsii cimaa akkasii baase?" jedhee gaafate. Ariyookis waan sana Daani'elitti hime. **16** Kana irratti Daani'el ol seenee akka abjuu sana isaaf hiikuuf akka mootichi yeroo isaa kennu gaafate. **17** Ergasii Daani'el gara mana isaatti deebi'ee waan sana michoota isaa Hanaaniyaatti, Miisaa'eelii fi Azariyaatti hime. **18** Kanaafuu akka innii fi michoonni isaa ogeeyyiin Baabilon kaan hin ajjeefanneef akka isaan waa'ee icciitii kanaa Waaqa samii araraa kadhatan isaan akeekkachiise. **19** Halkan sanas icciitiin sun mul'ataan Daani'elitti mul'ifame. Ergasii Daani'el Waaqa samii galateeffatee **20** akkana jedhe: "Maqaan Waaqaa bara baraa hamma bara baraatti haa eebbifamu; ogummaaniif fi humni kan isaa ti. **21** Inni barootaa fi waqtiilee ni geeddara; mootota teessoo irra ni teessisa; irraa buusaa. Inni ogeeyyiif ogummaa, beektotaafis hubannaa ni kenna. **22** Inni waan gad fagoo fi waan dhokfame ni mul'isa; waan dukkana keessa jiru ni beeka; ifnis isa wajjin jiraata. **23** Yaa Waaqa abbootii koo, ani sin galateeffadha; sin jajadhas: Ati ogummaa fi humna naa kenniteerta; waan nu si kadhanne na beeksifteerta; ati abjuu mootichaa nu beeksifteerta." **24** Daani'elis Ariyook isaa mootichi akka inni ogeeyyii Baabilon ajjeesuuf ajaje sana bira deemee, "Ati ogeeyyii Baabilon hin ajjeesin. Mooticha biratti na geessi; ani abjuu isaa nan hiikaaf" jedheen. **25** Ariyookis Daani'elin mooticha bira geessee, "Ani booji'amtota Yihuudaa keessaa nama hiikkaa abjuu mootichaa

himuu danda'u tokko argeera" jedheen. **26** Mootichis Daani'el isa Beelxishaazaar jedhame sanaan, "Ati abjuu ani argee fi hiikkaa isaa natti himuu dandeessaa?" jedhe. **27** Daani'elis deebisee akkana jedhe; "Namni ogeessi kam iyyuu, mortuun, tolchituun yookaan ilaaltuun icciitii waan mootichi gaafate sanaa ibsuu danda'u tokko iyyuu hin jiru; **28** garuu Waaqni icciitii mul'isuu tokko samii irra jira. Innis wantoota baroota dhufan keessa ta'an Nebukadnezar mootichatti argisiiseera. Abjuun keetii fi mul'anni utuu ati siree kee irra ciiftuu yaada keetti dhufe kanaa dha: **29** "Yaa mooticha utuu ati ciiftee jirtuu wanni gara fuula duraatti ta'uuf jiru yaada keetti dhufe; inni icciitii mul'isuu waan fuula duratti ta'u sitti argisiise. **30** Yaa mootii, akka kootti sababiin icciitiin kun natti mul'ateef ani namoota jiraatoo kaan caalaa ogummaa qabaadheef utuu hin ta'in, akka ati hiikkaa isaa beektee waan yaada kee keessa jiru hubattuuf. **31** "Yaa mootii, ati ni ilaalte; fuula kee duras fakkii guddaa jechuunis fakkii akka malee guddaa, bifa calaqqisaa fi sodaachisaa tokkottu ture. **32** Mataan fakkii sanaas warqee qulqulluu irraa, qomaa fi irreen isaa meetii irraa, garaa fi tafni isaa naasii irraa hojjetaman; **33** miilli isaa sibiila irraa, faanni isaa gartokko sibiila irraa, gartokko immoo suphee irraa hojjetame. **34** Utuma ati ilaalaa jirtuu dhagaan tokko utuu harki namaa hin tuqin fottoqee. Innis miilla fakkii sanaa kan sibiilaa fi suphee irraa hojjetame dha'ee caccabse. **35** Ergasii sibiilli, supheen, naasiin, meetii fi warqeen sun yeruma tokkotti caccabanii akkuma habaqii yeroo bonaa oobdii irra jiruu ta'an. Cabbeneen utuu waan tokko illee hin hambisin haree deeme. Dhagaan fakkii sana caccabse sun garuu tulluu guddaa ta'ee lafa hunda guute. **36** "Abjuun sun kana ture; nus mootichaaf ni hiikna. **37** Yaa mootii, ati mootii mootootaa ti. Waaqni samii mootummaa fi humna, jabinaa fi ulfina siif kenneera; **38** inni sanyii namaa, bineensota bosonaatii fi simbirroota samii dabarsee harka keetti siif kenneera. Lafa isaan jiraatani kamitti iyyuu hunda isaanii irratti bulchaa si godheera. Ati mataa warqee ti. **39** "Si'iin duuba mootummaan mootummaa keetii gadii biraa tokko ni ka'a. Itti aansee mootummaan Naasii sadaffaan kan tokko guutummaa lafaa ni bulcha. **40** Dhuma irrattis mootummaan afuraffaan akkuma sibiilaa jabaata ta'ee tokko ni ka'a; sibiilli waan hunda caccabsee bulleessaatii; mootummaan kunis akkuma sibiilli waan hunda caccabsee balleessu sana mootummoota isa duraan turan hunda caccabsee ni bulleessa. **41** Akkuma ati akka faannii fi qubni miilla isaa gartokko suphee, gartokko immoo sibiila ta'ee argite sana mootummaan kun mootummaa gargar qoodame ta'a; ta'us inni akkuma sibiila gartokkeen isaa supheedhaan makame kan ati argite sanaa jabina sibiilaa of keessaa ni qabaata. **42** Akkuma qubni miillaa sun gartokko sibiila, gartokko immoo suphee ta'ee sana mootummaan kunis gartokko jabaata, gartokko immoo dadhabaa ta'a. **43** Akkuma ati sibiila supheedhaan wal make argite sana uummanni kunis walmakaa ta'a; innis si'achi sibiilaa fi supheen walitti makame sana caalaa tokko ta'ee hin jiraatu. **44** "Bara mootota sanaa keessa, Waaqni samii mootummaa hundumaa hin diigamne yookaan saba biraatii hin kennamne hundeessa. Innis mootummoota duraa sana ni barbadeessa; hamma dhumaattis isaan balleessa; inni mataan isaa garuu bara baraan jabaatee ni dhaabata. **45** Hiikkaan mul'ata dhagaa utuu harka namaatiin hin ta'in ofuma isaatiin tulluu irraa fottoqee sibiila, naasii, suphee, meetii fi warqee caccabse sanaa kanaa dha. "Waaqni guddaan waan gara fuula duraatti ta'u mootichatti argisiiseera. Abjuun sun dhugaa dha; hiikkaan isaas amanamaa dha." **46** Nebukadnezar mootichi addaan lafatti gombifamee Daani'elii sagade; ulfinas kenneef; akka aarsaa fi ixaana isaaf dhi'eessanis

ajaje. **47** Mootichis Daani'eliin, "Ati dhoksa kana mul'isuu dandeessertaatii dhugumaan Waaqni kee Waaqa waaqotaatii fi Gooftaa moototaa kan dhoksa mul'isuu dha" jedhe. **48** Ergasii mootichi Daani'elii taayitaa guddaa kennee, kennaa akka malee baay'ees itti dhangalaase. Bulchaa guutummaa kutaalee biyyaa Baabilon isa godhee namoota Baabilon hunda irratti isa muude. **49** Daani'el mooticha kadhannaan mootichi Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo bulchitoota biyya Baabilon godhee muude. Daani'el garuu mana mootichaa keessatti hafe.

3 Nebukadnezar Mootichi fakkii warqee kan dheerinni isaa dhundhuma jaatamaa fi bal'inni isaa dhundhuma ja'aa hojjetee kutaa biyyaa Baabilon keessa dirree Duuraa jedhamu irra dhaabe. **2** Ergasii mootichi akka isaan eebba fakkii inni dhaabe sanaa irratti argamaniif ilmaan mootota, muudamoota, bulchitoota gorsitoota, itti gaafatamoota mankuusa qabeenyaa, abbootii murtii, hayyoota seeraatii fi qondaaltota biyya hundaa waame. **3** Kanaafuu eebba fakkii Nebukadnezar Mootichi dhaabe sanaa irratti argamuuf ilmaan moototaa, muudamoonni, bulchitoonni, gorsitoonni, itti gaafatamtoonni mankuusa qabeenyaa, abbootiin murtii hayyoonni seeraa biraatii fi qondaaltonni biyyaa hundi walitti qabamanii fuula fakkii sanaa dura dhadhaabatan. **4** Kana irratti labsituun tokko akkana jedhee sagalee guddaadhaan labse; "Yaa namoota, sabootaa fi namoonni afaan garaa garaa dubbattan hundi, wanni isin akka gootan ajajamtan kanaa dha: **5** Isin akkuma sagalee gaanfaa, ulullee, masiinqoo, kiraaraa, baganaa, kan faaggaatii fi sirbaa dhageessaniin addaan lafatti gombifamanii fakkii warqee kan Nebukadnezar Mootichi dhaabeef sagaduu qabdu. **6** Namni addaan lafatti gombifamee hin sagadame kam iyyuu yoomsa boolla ibiddi keessaa balali'utti darbatama." **7** Kanaafuu namoonni, saboonni fi namoonni afaan garaa garaa dubbatan hundi yommuu sagalee gaanfaa, ulullee, masiinqoo, kiraaraa, baganaa fi sirbaa hunda dhaga'anitti addaan lafatti gombifamanii fakkii warqee kan Nebukadnezar Mootichi dhaabe sanaaf sagadan. **8** Yeroo kanatti Kaldoonni tokko tokko gara fuula duraatti dhufanii dabaan Yihuudoota himatan. **9** Isaanis Nebukadnezar Mootichaan akkana jedhan; "Yaa mootii, ati bara baraan jiraadhu! **10** Yaa mootii, ati akka namni kam iyyuu yommuu sagalee gaanfaa, ulullee, masiinqoo, kiraaraa, baganaa kan faaggaatii fi kan sirbaa dhaga'u kam iyyuu addaan lafatti gombifamee fakkii warqee sanaaf sagaduu qabu seera baafteerta; **11** akka namni lafatti gombifamee sagaduu didu kam iyyuu boolla ibiddi keessaa balali'utti darbatamu seera baafteerta. **12** Garuu yaa Mooticha, Yihuudoonni ati dhimma biyya Baabilon irratti muudde tokko tokko ajaja kee didaniiru; isaanis Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo dha. Isaan waaqota kee hin tajaajilan yookaan fakkii warqee ati dhaabdeef hin sagadan." **13** Nebukadnezaris akka malee aaree Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo waamsise. Kanaafuu namoonni kunneen mooticha duratti dhi'eeffaman; **14** Nebukadnezaris akkana isaaniin jedhe; "Yaa Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo, isin dhugumaan waaqota koo hin tajaajiltanii? Yookaan fakkii warqee ani dhaabeef hin sagaddanii? **15** Amma isin yeroo sagalee gaanfaa, ulullee, masiinqoo, kiraaraa, baganaa, kan faaggaatii fi sirba kam iyyuu dhageessaniitti kuftanii fakkii ani dhaabeef yoo sagaddan gaarii dha. Garuu yoo isin sagaduu baattan, yoomsa boolla ibiddi keessaa balali'utti darbatamtu. Egaa waaqa kamitu harka kootii isin baasu danda'a?" **16** Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo deebisanii mootichaan akkana jedhan; "Yaa Nebukadnezar, nu fuula kee duratti waan kana falmachuu hin barbaannu. **17** Yaa Mootii, nu yoo boolla ibiddi keessaa balali'utti

darbatamne, Waaqni nu isa tajaajillu sun nu oolchuu danda'a; harka keetii illee nu baasuu danda'a. **18** Yaa Mootii, yoo inni nu baasuu baate iyyuu nu waaqota kee akka hin tajaajille yookaan fakkii warqee ati dhaabde sanaaf akka hin sagadne akka beektu barbaanna." **19** Kana irratti Nebukadnezar akka malee aaree fuulli isaa Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagootti geeddarama. Akka ibiddi boollaa sunis hamma durii caalaa harka torba ho'ee finiinu ajaje; **20** akka isaan Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo hidhanii boolla ibiddi keessaa boba'u sanatti darbataniif loltoota isaa keessaa jajjaboo tokko tokko ajaje. **21** Kanaafuu namoonni kunneen akkuma wandaboo isaanii, fiddoo isaanii, marata isaanii kan mataatti fi uffata biraas uffatanitti hidhamanii boolla ibiddi keessaa balali'u sanatti darbataman. **22** Ajajni mootichaa akka malee ariifachiisaa ture; sababii ibiddi boollaa sun akka malee boba'aa tureef arrabni ibidda sanaa loltoota Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo geessan sana fixa; **23** namoonni sadan kunneenis jabeeffamanii hidhamanii boolla ibiddi keessaa balali'u sana keessatti kufan. **24** Nebukadnezar Mootichi dinqsiifachuudhaan utaalaa ka'ee, "Namoonni nu hiinee ibiddatti darbanne sadii hin turree?" jedhee gorsitoota isaa gaafate. Isaanis, "Yaa Mootii, kun dhuguma" jedhanii deebisan. **25** Inni, "Ilaa! Ani namoota ibidda keessa deddeebi' an furu nan arga; isaanis hin hidhamne; hin miidhamnes; inni afuraffaan immoo ilma waaqotaa fakkaata" jedheen. **26** Nebukadnezaris gara afaan boolla ibiddi keessaa boba'utti dhi'aatee sagalee guddaadhaan, "Yaa Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo, tajaajiltoota Waaqa Waan Hundaa Olee, kottaa ba'aa! As kottaa" jedhe. Akkasiin Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo ibidda keessaa ba'an; **27** ilmaan moototaa, muudamoonni, bulchitoonni fi gorsitoonni mootii naannoo isaanitti walitti qabaman. Isaanis akka ibiddi sun dhagna jarra hin miidhin yookaan akka rifeensa mataa isaanii keessaa tokko iyyuu hin gubatin ni argan; wandaboon isaanii iyyuu homaa hin taane; fooliin ibiddaas isaan irra hin turre. **28** Kana irratti Nebukadnezar akkana jedhe; "Waaqa Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo isa ergamaa isaa ergee tajaajiltoota isaa baraareef galanni haa ta'u! Isaan isa amanatanii ajaja mootii didanii akka Waaqa isaanii malee waaqota biraa hin tajaajille yookaan hin waaqeffanne lubbuu isaanii dabarsanii kennaniiru. **29** Kanaafuu Waaqni akkasitti nama oolchu kan biraa Waaqa hin jirreef, ani akka uummanni saba kamii iyyuu yookaan afaan kamii iyyuu yoo Waaqa Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo irratti waan hamaa dubbate kukkutamta, akka manni isaas tuullaa waan diigamee ta'u labseera." **30** Ergasii mootichi Shaadraak, Meeshakii fi Abdanaagoo kutaa biyyaa Baabilon irratti muude.

4 Nebukadnezar Mooticha irraa, Sabootaa fi namoota afaan garaa garaa dubbatan kanneen guutummaa addunyaa irra jiraatan hundaa: Nagaan isiniif haa baay'atu! **2** Mallattoowwanii fi hojiiwwan dinqii kanneen Waaqni Waan Hundaa Olee naaf godhe isinitti himuun na gammachiisa. **3** Mallattoowwan isaa akkam gurguddaa dha; **4** Ani Nebukadnezar natti tolee masaraa mootummaa koottis qananiidhaan mana koo nan jiraadhan ture. **5** Ani abjuu nu sodaachise tokko nan arge. Utuu ani siree koo irra ciisee jiruu fakkii fi mul'anni qalbi koo keessa darbu nu sodaachise. **6** Kanaafuu ani akka isaan abjuu sana naa hiikaniif akka ogeeyyiin Baabilon hundi fuula koo duratti dhi'effaman nan ajaje. **7** Yommuu tolchitoonni, mortoonni, warri urjii ilaalanii fi waa himtoonni dhufanitti abjuu sana isaanitti nan hime; isaan garuu naaf hiikuu hin dandeenye. **8** Dhuma irratti Daani'el fuula duratti dhi'aate; anis abjuu sana isatti nan hime. Inni Beelxishaazaari jedhamee maqaa waaqa kootiin waamama; hafuurri waaqota qulqulluu isa keessa ture. **9**

Anis akkana jedhe; "Yaa Beelxishaazaari, hangafa tolchitootaa, ani akka hafuurri waaqota qulqulluu si keessa jiru nan beeka; icciitiin kam iyyuu sitti hin ulfaatu. Abjuun ani arge kana; hiikkaa isaa natti himi. **10** Mul'anni utuun siree koo irra ciisee jiruu arge isa kanaa dha: Ani nan ilaale; mukni tokko fuula koo dura walakkaa lafaa dhaabatee ture. Dheerinni isaas guddaa ture. **11** Mukni sun akka malee guddatee jabaate; fiixeen isaas samii tuqe; hamma daarii lafaattis ni mul'ata ture. **12** Baalli isaa bareedaa, iji isaa akka malee baay'ee ture; mukicha irras nyaata waan hundaaf ta'utu ture. Bineensonni gaaddisa isaa jala boqotu; simbirroon samiiis dameeltee isaa irra jiraatu; lubbuu qaabeeyyiin hundinuu isa irraa nyaatu ture. **13** "Ani mul'ata utuun siree koo irra ciisee jiruu arge sana keessatti nan ilaale; fuula koo duras ergamaa qulqulluu samiidhaa gad bu'aa jiru tokkootu ture. **14** Innis sagalee guddaadhaan akkana jedhe: 'Mukicha muraa; dameewwan isaa cicciraa; baala isaa harcaasaa; ija isaa bittinneessaa. Bineensonni isa jalaa, simbirroonnis dameewwan isaa irraa haa baqatani. **15** Gufuu fi hiddi isaa garuu sibiilaa fi naasiidhaan hidhamee lafa keessa, marga dirree keessa haa turu. "Inni fixeensa samiitiin haa jiidhu; biqiltuu keessaa bineensota wajjin haa jiraatu. **16** Qalbiin isaas qalbi namaa irraa geeddaramee qalbiin horii isaa haa kennamu; kunis hamma waggaa torba darbutti haa ta'u. **17** "Akka namni lubbuun jiraatu hundinuu akka Waaqni Waan Hundaa Olee mootummoota namootaa irratti bulchaa ta'ee fi akka inni abbaa barbaadeef isaan kennee nama namoota hundaa gad ta'ee isaanitti muudo beekaniif ergatamtoonni murtii labsanii qulqullonni murtoo lallaban.' **18** "Abjuun ani Nebukadnezar mootiin arge kanaa dha. Eгаа yaa Beelxishaazaari waan namoota mootummaa kootii qaqqaroo keessaa tokko iyyuu naa hiikuu hin dandeenyeef abjuun sun maal akka ta'ee natti himi. Ati garuu sababii hafuurri waaqota qulqulluu si keessa jiruuf ni dandeesaa." **19** Ergasii Daani'el inni Beelxishaazaari jedhamu sun yeroodhaaf akka malee jeeqamee yaadni isaas isa rifaachiise. Kanaafuu mootichi, "Yaa Beelxishaazaari, abjuun kun yookaan hiikkaan isaa si hin rifaachiisin" jedhe. Beelxishaazaaris akkana jedhee deebise; "Yaa gooftaa koo abjuun kun warra si jibbaniif, hiikkaan isaa immoo diinota keetiiif haa ta'u! **20** Mukni ati argite kan akka malee guddatee fi cimaan, kan fiixeen isaa samii tuqee hamma daarii lafaatti mul'atu, **21** kan baalli isaa bareedu, kan ija baay'ee qabu, kan iji isaa waan hundaaf nyaata ta'u, kan bineensotaaf gaaddisa, kan damee isaa irratti simbirroonni samii mandhee ijaarratan, **22** yaa Mootii, mukni sun si'i! Ati guddaa fi jabaa taateerta; guddinni kee hamma samii ga'utti ol ba'ee bulchiinsi kees hamma daarii lafaatti bal'ata. **23** "Yaa Mootii, ati ergamaa qulqulluu tokko utuu inni, 'Mukicha muraa balleessaa; gufuu fi hidda isaa garuu sibiilaa fi naasiidhaan hidhaatti lafa keessatti marga dirree irratti dhiisaa; inni fixeensa samiitiin haa jiidhu; akka bineensota bosonaatti haa jiraatu; waggaa torbas isa haa darbu' jechaa samiidhaa bu'u argite. **24** "Yaa Mootii hiikkaan isaa kana; labsiin Waaqni Waan Hundaa Olee gooftaa koo irratti baases kana: **25** Ati saba keessaa ari'amtee bineensota bosonaa wajjin jiraata; akka loonii marga nyaatta; fixeensa samiitiinis ni jiita. Ati hamma akka Waaqni Waan Hundaa Olee mootummoota namootaa irratti bulchaa ta'ee fi akka inni mootummoota kanas abbaa barbaadeef kennuu danda'u beektutti waggaa torba si darba. **26** Ajajni akka gufuuun muka sanaa hidda isaa wajjin hafuuf kenname sunis akka mootummaan kee yeroo ati ol aantummaan kan samii ta'ee beektutti siif deebifamu argisiisa. **27** Kanaafuu yaa Mootii, gorsa koo fudhadhu: Waan qajeelaa hojjechuudhaan cubbuu kee of irraa haqi; hammina kees cunqurfamtootaa garaa laafuudhaan

of irraa balleessi; yoos barri jireenya keetii ni dheerataa.” **28** Kun hundi Nebukadnezar Mooticha irra ga’e. **29** Ji’a kudha lama booddee mootichi utuu gubbaa masaraa mootummaa Baabilon irra asii fi achi deddeebi’aa jiruu, **30** “Kun Baabilon guddittii ani akka isheen mana jireenya mootii taatuuf ulfina maqaa kootiif jedhee humna koo jabaadhaan ijaare sanaa mitii?” jedhe. **31** Utuu inni dubbii isaa afaanii hin fixatin sagaleen akkana jedhu tokko samiidhaa dhufe; “Yaa Nebukadnezar Mooticha, wanni sirratti labsame kana: Aangoon mootummaa keetii sirraa fudhatameera. **32** Ati uummata keessaa ari’amtee bineensota bosonaa wajjin jiraatta. Akka looniis marga nyaatta. Hamma ati akka Waaqni Waan Hundaa Ollii mootummoota namootaa irratti Gooftaa ta’ee fi akka inni mootummoota sana abbaa fedheef kennu beektutti waggaan torba si darba.” **33** Yommusuma wanni waa’ee Nebukadnezar dubbatame sun ni raawwatame. Innis uummata keessaa ari’amee akka loonii marga nyaate. Inni hamma rifeensi isaa akka baallee risaa guddatee qeensi isaa akka qeensa allaattii fakkaatutti dhagni isaa fixeensa samitiin jiidhe. **34** Dhuma yeroon sanaatti, ani Nebukadnezar gara samii ol nan ilaale; galbiin koos naa deebi’e. Ani Waaqni Waan Hundaa Ollii nan galateeffadhe; isa bara baraan jiraatus nan jajadhe; ulfinas nan kenneef. **35** Uummanni lafaa hundi **36** Akkuma qalbiin koo naaf deebi’eenis, ulfina mootummaa kootiitiif ulfinnii fi miidhaginni koo yommusuma naaf deebi’an. Gorsitoonnii fi qondaaltonni koo na barbaadan; ani teessoo kootii deebifamee kan durii caalaa guddaa nan ta’e. **37** Sababii wanni inni hojjetu hundi dhugaa, karaan isaa hundinuus qajeelaa ta’eeff ani Nebukadnezar, Mooticha samii sana nan jajadha; isa nan leellis; ulfinas nan kennaaf. Inni warra of tuulan gad deebisuu danda’aatii.

5 Beelshaazaar mootichi qondaaltota isaa kuma tokkoof dhangaa guddaa qopheessee fuula isaanii duratti daadhii wayinii dhuge. **2** Beelshaazaar isaa utuu daadhii wayinii dhugaa jiruu akka innii fi qondaaltonni isaa, niitonnii fi saajjatoowwan isaa ittiin dhuganiif akka isaan xoofoo warqetii fi meetii kan abbaan isaa Nebukadnezar mana qulqullummaa Yerusaaleemii fide sana fidan ajaje. **3** Kanaafuu isaan xofooo warqee kan mana qulqullummaa Waaqaa kan Yerusaaleemii fudhataman sana fidan; mootichi, qondaaltonni, niitonnii fi saajjatoowwan isaa ittiin dhugan. **4** Isaan utuma daadhii wayinii sana dhugaa jiranuu, waaqota warqetii fi meetii, kan naasiitii fi sibiilaa, kan mukaatii fi dhagaa galateeffatan. **5** Akkuma tasaa qubni harka namaa mul’atee keenyan manaa kan masaraa mootii keessa baattuu ibsaa bira jiru irratti barreesse. Mootichis harka sana utuu inni barreesuu arge. **6** Fuulli mootichaa ni geeddaramee; innis sodaadhaan guutamee jilbil isaa hollatee waldha’e; miilli isaas ni laafe. **7** Mootichis sagalee isaa ol fuudhee akka mootoota, warra urjii ilaalani fi ilaaltota ol isaaf galchan ajaje. Ogeeyyii Baabiloniinis akkana jedhe; “Nama katabbii kana dubbisee hiikkaa isaa natti himu kamitti iyyuu uffanni diimaan dhiilgeen uffifamee morma isaatti faayi warqee ni kaa’amaaf; mootummaa koo keessattis bulchaa ol aanaa sadaffaa ta’a.” **8** Ergasiis ogeeyyiin mootichaa hundi ol seenan; isaan keessaa garuu namni katabbii sana dubbisuu yookaan hiikkaa isaa mootichatti himuu danda’u tokko iyyuu hin argame. **9** Kana irratti Beelshaazaar mootichi kan duraa caalaa sodaatee fuulli isaa geeddaramee; qondaaltonni isaas waan godhan wallaalan. **10** Mootittiinis waaqaa mootichaatii fi qondaaltota isaa dhageessee galma cidha sana ol seente. Isheenis akkana jette; “Yaa mootii, bara baraan jiraadhu! Hin rifatin; fuulli kees hin geeddaramin! **11** Mootummaa kee keessa namichi hafuurri waaqota qulqullootaa keessa jiru tokko jira. Namichi kun bara abbaa keetii keessa

nama hubannaa, beekumsaa fi ogummaa akkuma waaqotaa qabu ta’ee argame. Abbaan kee Nebukadnezar Mootichi, itti gaafatamaa tolchitootaa, mootootaa, kan warra urjii ilaalaniiti fi ilaaltotaa godhee isa muudee ture. **12** Daani’el namichi mootichi Beelshahaazaari jedhee waamu kun nama hafuurri gaariin, beekumsii fi hubannaan keessa jiru ta’ee argame; innis abjuu, hibboo fi rakkoo hiikuuf dandheetii addaa qaba ture. Daani’elin waami; innis hiikkaa katabbii kanaa sitti himaati.” **13** Kanaafuu Daani’el fuula mootichaa duratti dhi’eefame; mootichis akkana jedheen; “Warra abbaan koo mootichi booji’ee Yihuudaadhaa fide keessaa kan Daani’el jedhamu si’ii? **14** Ani akka hafuurri waaqotaa si keessa jiruu fi akka ati hubannaa, beekumsaa fi ogummaa addaa qabdu dhaga’eera. **15** Ogeeyyiinii fi mootoonni akka katabbii kana dubbisani hiikkaa isaa natti himaniif fuula koo duratti fidamani turan; isaan garuu ibsuu hin dandeenye. **16** Ani akka ati hiikkaa kennitee rakkooifis fala kennuu dandeessu dhaga’eera. Yoo ati katabbii kana dubbiftee hiikkaa isaa natti himuu dandeesse, uffata diimaa dhiilgeetu sitti uffifama; faayi warqees morma keetti siif kaa’ama; mootummaa koo keessattis bulchaa ol aanaa sadaffaa taata.” **17** Kana irratti Daani’el deebise mootichaan akkana jedhe; “Kennaan kee sumaa haa hafu; badhaasni kee immoo nama biraatiif haa kennamu. Ta’u iyyuu ani katabbicha dubbisee hiikkaa isaa mootichatti nan hima. **18** “Yaa mootii, Waaqni Waan Hundaa Ollii abbaa kee Nebukadnezariif surraa fi guddina, ulfinaa fi kabaja kenne. **19** Sababii ol aantummaa inni isaaf kenneef saboonnii fi mootummoonni hundi, namoonni afaan garaa garaa dubbatan ni hollataniif; isa sodaatanis. Mootichis warra ajjeesuu barbaade ni ajjeesa; warra oolchuu barbaade ni oolcha, kan muuduu barbaade ni muuda, kan salphisuu barbaades ni salphisa ture. **20** Gaafa garaan isaa of tuulee mataa jabaatetti garuu inni teessoo isaa irraa kaafamee ulfinni isaas isa irraa fudhatame. **21** Inni uummata keessaa ari’amee qalbiin horii kennameef; harroota diidaa wajjin jiraatee akka loonii marga nyaate; inni hamma akka Waaqni Waan Hundaa Ollii mootummoota namootaa irratti bulchaa ta’ee fi akka inni abbaa fedhe isaan irratti muudu beektutti dhagni isaa fixeensa samitiin jiidhe. **22** “Yaa Beelshaazaar, ati ilmi isaa utuma waan kana hunda beektuu mataa kee gad hin qabanne. **23** Qooda kanaa ati Gooftaa samii irratti mataa ol qabatte. Ati xofoowwan mana qulqullummaa isaatii fichisiiftee atii fi qondaaltonni kee, niitonnii fi saajjatoowwan kee isaan keessaa dhugdan. Ati waaqota meetii, warqee, naasii, sibiilaa, mukaatii fi kan dhagaa kanneen arguu yookaan dhaga’uu yookaan hubachuu hin dandeenye jajatte. Waaqni lubbuu keetii fi karaa kee hunda harka isaatii qabatee jiru garuu hin ulfeessine. **24** Kanaafuu inni harka katabbii sana barreesse erge. **25** “Katabbiin barreeffamee tures kana: Maanee, Maanee, Teeqeel, Faares. **26** “Hiikkaan isaas kana: “Maanee jechuun Waaqni bara kee murteessee gara dhumaatti fide jechuu dha. **27** “Teeqeel jechuun ati madaalliidhaan madaalamtee salphatee argamte jechuu dha. **28** “Faares jechuun mootummaan kee qoodamee namoota Meedeetii fi Faarsiitiif kenname jechuu dha.” **29** Ergasiis ajaja Beelshahaazaariin Daani’elitti uffata diimaa dhiilgee uffisan; morma isaattis faaya warqee kaa’aniif; mootummaa sana irrattis bulchaa ol aanaa sadaffaa ta’ee muudame. **30** Halkanuma sana Beelshahaazaar mootiin Baabilonotaa ajjeefame; **31** Daariyoos namichi Meedee umurii isaa jaatamii lammaffaatti mootummaa sana fudhate.

6 Daariyoos akka isaan guutummaa mootummaa isaa keessatti bulchitoota ta’aniif ilmaan moototaa 120 muuduu barbaade; **2** innis isaan irratti bulchitoota ol aantota sadii muude; isaan

keessaas tokko Daani'el ture. Akka mooticha irra rakkinni hin geenyeeffis ilmaan moototaa kunneen bulchitoota ol aantota sadan jalatti bulu. **3** Mootichi sababii Daani'el ilmaan moototaatii fi bulchitoota ol aantotta kaan caalaa dandeettii addaa qabuuf isa jaallatee guutummaa mootummaa irratti isa muuduu barbaade. **4** Sababii kanaaf bulchitoonni ol aantonnii fi ilmaan moototaa waan hojii mootummaa ilaaluun Daani'elin himachuuf karaa barbaadan; garuu akkas gochuu hin dandeenye. Daani'el amanamaa, of eeggataa fi nama mudaa hin qabne waan ta'ee fi isaan isa irratti dogoggora tokko iyyuu argachuu hin dandeenye. **5** Dhuma irrattis namoonni kunneen, "Yoo waan seera Waaqa isaatiin wal qabatu ta'e malee waan ittiin namicha Daani'el jedhamu kana himannu tokko iyyuu hin argannu" jedhan. **6** Kanaafuu bulchitoonni ol aantonnii fi ilmaan moototaa tokkummaadhaan mooticha bira dhaqanii akkana jedhan; "Yaa Daariyoos mooticha, bara baraan jiraadhu! **7** Yaa mootii, akka namni hamma bultii soddomaatti si malee Waaqa yookaan nama kam iyyuu kadhatu kam iyyuu boolla leencaatti darbatamu, akka mootichi labsii baasee ajajni isaas cimuu bulchitoonni mootummaa, muudamoonni, ilmaan moototaa, gorsitootanii fi qondaaltonni hundi walii galaniiru. **8** Yaa mootii, labsii baasi, akka seera Meedee fi Faares kan hin geeddaramne sanaas mallatteessi." **9** Kanaafuu Daariyoos mootichi labsii sana barreessee baase. **10** Daani'elis yommuu akka labsiin sun ba'e beeketti kutaa mana isaa kan foddanaan isaa gara Yerusaaalemitti garagalutti ol ba'e. Innis akkuma yeroo kaan godhu guyyaatti yeroo sadii jilbeenfatee Waaqa isaa kadhate, galatas galcheef. **11** Namoonni kunneen gareedhaan dhaqanii Daani'elii kadhatuu fi Waaqa isaa gargaarsa gaafatuu argatan. **12** Kanaafuu isaan gara mootichaa dhaqanii, "Yaa mootii, ati akka namni guyyoota soddomman kana keessa si malee Waaqa yookaan nama tokko iyyuu kadhatu kam iyyuu boolla leencaatti darbatamu labsii hin baafnee?" jedhanii waa'ee labsii inni baase sanaa isa gaafatan. Mootichis, "Seerri sun seera akkuma seera Meedee fi Faares kan hin geeddaramnee dha" jedhee deebise. **13** Isaan mootichaan, "Yaa mootii, warra Yihuudaadhaa booji'aman keessaa Daani'el siifis seera ati baateeffis xiyyeeffannaa hin kennu. Inni ammas guyyaatti yeroo sadii Waaqa isaa kadhata" jedhan. **14** Mootichi yommuu waan kana dhaga'etti akka malee gadde; Daani'elin baasuufis murteeffatee hamma biiftuun lixutti waan danda'ame hunda godhe. **15** Ergasii jarri gareedhaan mootichatti dhi'atanii, "Yaa mootii, akka seera Meedee fi Faares akka seerri mootiin tokko baase yookaan ajajni inni kenne geeddaramuu hin dandeenye beeki" jedhaniin. **16** Kanaafuu mootichi ajaja kenne; isaanis Daani'elin fidanii boolla leencaatti darbatan. Mootichis Daani'eliin, "Waaqni kee kan ati yeroo hunda isa tajaajiltu si haa baraaru!" jedhe. **17** Dhagaanis fidamee afaan boolla leencaa sanatti qadaadame; mootichis akka wanni Daani'el irratti murtaa'e sun hin geeddaramne chaappaa mallattoo qubeelaa isaatii fi kan qubeelaa qondaalota isaa irratti chaappesse. **18** Ergasii mootichi gara masaraa mootummaa isaatti deebi'ee halkan guutuu utuu waa hin nyaatini fi gammachuu hin argatin hirriba malee bule. **19** Barii barraaqaanis mootichi ka'ee gara boolla leencaatti arifate. **20** Innis yommuu boolla sanatti dhi'aatetti sagalee guddaadhaan, "Yaa Daani'el tajaajilaa Waaqa jiraataa, Waaqni ati yeroo hunda isa tajaajiltu sun leencota irraa si baraaru danda'eeraa?" jedhee Daani'elin waame. **21** Daani'elis deebisee akkana jedhe; "Yaa mootii bara baraan jiraadhu! **22** Waaqni koo ergamaa isaa ergee afaan leencotaa cufe. Sababii ani fuula isaa duratti qulqulluu ta'ee argameef isaan homaa na hin goone. Yaa Mootii ani fuula kee durattis yakka tokko

illee hin hojjenneetii." **23** Mootichis akka malee gammadee akka Daani'el boolla keessaa baafamu ajaje. Daani'elis waan Waaqa isaa amanatee tureef yommuu boollaa ba'etti madaan tokko iyyuu isa irratti hin argamne. **24** Warri sobaan Daani'elin himatanis ajaja mootichaatiin niitotaa fi ijoollee isaanii wajjin fidamanii boolla leencaatti darbataman. Utuu isaan boolla sana keessa lafa hin ga'ni leenconni isaan cicciratani lafee isaanii hunda caccabsan. **25** Kana irratti Daariyoos Mootichi uummata, sabootaa fi namoota guutummaa biyyattii keessatti afaan garaa garaa dubbatan hundatti akkana jedhee barreesse: "Nagaan isaniif haa baay'atu! **26** "Ani akka namni kutaa mootummaa kootii hunda keessatti Waaqa Daani'el sodaatuu fi akka ulfina isaaf kennu labsii kana baaseera. **27** Inni ni baraara; ni oolchaa; **28** Kanaafuu bara Daariyoosii fi bara mootummaa Qiros namicha Faares sanaa keessa Daani'elitti jireenyi ni tole.

7 Bara Beelshaazaar mootii Baabilon keessa waggaa tokkoffaatti Daani'el utuu siree isaa irra ciisee jiruu abjuu fi mul'ata arge. Abjuu sanas barreessee waan arges ibse. **2** Daani'el akkana jedhe; "Ani halkan sana mul'ata koo keessatti nan ilaale; kunoo qilleensonni samii afran fuula koo duratti galaana guddaa raasaa turan. **3** Bineensonni gurguddaan tokkoon tokkoon isaanii wal hin fakkaanne afur galaana sana keessaa ol ba'an. **4** "Inni jalqabaa leenca fakkaata ture; qoochoowwan risaa qaba ture. Anis hamma qoochoowwan isaa irraa bubuqqa'anitti nan ilaale; innis lafaa ol qabamee akkuma namaa miilla lamaan dhaabate; qalbiin namaas ni kennameef. **5** "Kunoo bineensi lammaffaan amaaketa fakkaatu fuula koo dura ture. Innis cinaacha isaa tokkoon ol jedhee ture; afaan isaa keessatti ilkaan isaa gidduutti lafee cinaachaa sadii qabatee ture. Bineensa sanaanis, 'Ka'itiin hamma quuftutti foon nyaadhu!' jedhan. **6** "Ergasii ani nan ilaale; fuula koo duras bineensa biraa kan qeerransa fakkaatuttu ture. Dugda isaa irras qoochoo akka qoochoo simbirroo afurto ture. Bineensi kun mataa afur qaba ture; akka bulchuufis aangoon isaa kenname. **7** "Ergasii ani halkan keessa mul'ata nan arge; kunoo fuula koo dura bineensa afuraffaa akka malee jabaa, sodaachisaa nama rifachiisu tokkotu ture. Innis ilkaan sibiilaa dheeraa qaba ture; innis waan qabate caccabsee nyaatee kan hafe immoo miilla isaa jalatti dhidhiita ture. Bineensi kun bineensota duraan turaniin adda ta'ee gaanfa kudhan qaba ture. **8** "Utuu ani waa'ee gaanfawwan sanaa yaadaa jiruu gaanfi xinnaan isaan gidduudhaa ba'e biraa tokko fuula koo duratti mul'ate; gaanfawwan jalqabaa keessaa sadan isaanii fuula isaa duratti bubuqqa'an. Gaanfi kunis ija ija namaa fakkaatuu fi afaan of tuulummaadhaan dubbatu qaba ture. **9** "Utuma ani ilaaluu, "Teessoowwan iddoo iddoo isaanii kaa'aman; Inni Bara Durii teessoo isaa irra taa'e. Uffanni Isaa adii akka cabbii ture; rifeensi mataa isaa qulqulluu akka suufii ture. Teessoon Isaa akka arraba ibiddaa, geengoowwan isaa hundinuu akka ibidda boba'aa jiruu turan. **10** Lagni ibiddaa tokko fuula isaa duraa ni yaa'ata ture. Kumni kumaatamni irratti isa tajaajilu turan; kumni kudhan kan yeroo kuma kudhan baay'atan fuula isaa dura dhaabatanii turan. Dhaddachi taa'amee ture; kitaabonnis banamanii turan. **11** "Ani sababii dubbii of tuulummaa gaanfi sun dubbachaa jiruutiif ilaaluu koo ittan fufe. Anis amma illee ittuma fufee hamma bineensi sun qalamee dhagni isaa barbadaa'ee ibidda boba'utti darbatamutti nan ilaale. **12** Bineensota kaan irraa immoo aangoon isaanii ni fudhatame; garuu akka isaan yeroof jiraatan ni eeyyamaameef. **13** "Anis mul'ata halkaniitiin nan ilaale; kunoo fuula koo dura ilma namaa kan fakkaatu tokkotu duumessa samiitiin dhufaa ture. Innis gara Isa Bara Duriitti dhufe; fuula isaa durattis isa dhi'eessan. **14** Isaafis taayitaan, ulfinnii fi mootummaan ni

kenname; uummanni hundi, saboonnii fi namoonni afaan garaa garaa dubbatanis isa waaqeffatan. Bulchiinsi isaa bulchiinsa bara baraa kan hin dabarree dha; mootummaan isaas kan gonkumaa hin badnee dha. **15** “Ani Daani’el hafuura kootiin nan jeeqame; mul’anni ani arges akka malee na sodaachise. **16** Inni warra achi dhadhaabachaa turan keessaa isa tokkotti dhi’aadhee hiikkaa dhugaa kan waan kana hundaa nan gaafadhe. “Kanaafuu inni natti himee akkana jedhee hiikkaa waan kanaa anaaf ibse: **17** ‘Bineensonni gurguddaan afran mootota afran ka’anii lafa irratti mo’anii dha. **18** Garuu qulqulloonni Waaqa Waan Hundaa Olii mootummaa sana ni fudhatu; bara baraanis ni fudhatu; eeyyee, bara baraa hamma bara baraatii ni dhaalu.’ **19** “Ergasiis ani hiikkaa dhugaa kan bineensa afuraffaa isa bineensota kaan irraa adda ta’ee ilkaan sibiilaatii fi qeensa naasii qabu kan akka malee sodaachisaa ta’ee kan waan qabate nyaatuu fi waan hafe immoo miilla isaa jalatti dhidhiitu sanaa beekuu nan barbaade. **20** Akkasumas waa’ee gaanfawwan kurnan mataa isaa irra jiraniitii fi gaanfa ba’e inni biraa kan isaan kaan fuula isaa duratti kufanii, isa hunda isaanii caalu kan ijaa fi afaan ittiin of jajaa dubbatu qabu sanaa beekuu nan barbaade. **21** Gaanfi kunis utuma ani arguu qulqulloota irratti waraana labsee isaan mo’achaa ture; **22** kunis hamma Inni Bara Durii dhufee qulqulloota Waaqa Waan Hundaa Oliitiif murutti ture; yeroon itti qulqulloonni mootummaa dhaalanis ni dhufe. **23** “Innis akkana naan jedhe: ‘Bineensi afuraffaan sun mootummaa afuraffaa lafa irratti mul’atuu dha. Inni mootummoota kaan hunda irraa adda; guutummaa lafaa barbadeessee gad dhidhiitee daaraa godha. **24** Gaanfawwan kurnan mootota kurnan mootummaa kana keessaa dhufanii dha. Isaan booddees mootiin biraa kan warra duraa irraa adda ta’ee tokko ni ka’a; innis mootota sadii of jala galfata. **25** Inni Waaqa Waan Hundaa Olii mormuudhaan qulqulloota isaa cunqursee yeroo murteeffameef seera illee geeddaruuf yaala. Qulqulloonis bara tokkoof, bara lamaa fi walakkaa baraatiiif dabarfamanii harka isaatti ni kennamu. **26** “Garuu dhaddachi ni taa’ama; aangoon isaas irraa fudhatamee inni bara baraan guutummaa guutuutti ni barbadeeffama. **27** Ergasiis gooftummaan, humnii fi guddinni mootummootaa guutummaa samii gaditti qulqulloota, Waaqa Waan Hundaa Oliitiif ni kennamu. Mootummaan isaas mootummaa bara baraan itti fufuu dha; bulchitoonni hundinuu isa waaqeffatu; ni ajajamuufis.’ **28** “Dhumni waan sanaa kana. Ani Daani’el yaada kootiin akka malee nan dhiphadhe; fuulli koo ni geeddarama; ani garuu waan sana garaa kootii qabadheen ture.”

8 Bara Beelshaazaar mootichaa keessa waggaa sadaffaatti, ani Daani’el, mul’ata duraan natti mul’ate sana booddee mul’ata tokko nan arge. **2** Anis mul’ata koo keessatti gamoo Suusaa kan kutaa biyyaa Eelaam keessattan arge. Ani mul’ata sana keessatti Laga Uulayi biran ture. **3** Anis ija ol fudhadhee korbeessa hoolaa gaanfa lama qabu utuu laga cina dhaabatu nan arge; gaanfi isaas dheeraa ture. Gaanfa isaa keessaa inni tokko isa kaan irra dheerata; ergasii garuu ni guddate. **4** Ani utuu korbeessi hoolaa sun gara lixa biiftuutti, gara kaabaa fi gara kibbaatti jifatuu nan arge; horiin fuula isaa dura dhaabachuu danda’e tokko iyyuu hin turre; kan humna isaa jalaa baasuu danda’u tokko iyyuu hin turre. Inni waanuma barbaade hojjetee guddaa ta’e. **5** Utuma ani waan kana yaadaa jiruu korbeessi re’ee kan ija isaa lamaan gidduudhaa gaanfa qabu tokko utuu lafa hin tuqin guutummaa lafaa qaxxaamuraa akkuma tasaa lixa biiftuutti dhufe. **6** Innis gara korbeessa hoolaa kan gaanfa lama qabu kan ani utuu inni laga cina dhaabatuu arge sanaa dhufee aarii guddaadhaan isa jifate. **7** Ani utuu inni akka malee aaree

isa dha’ee gaanfa isaa lamaanis isa irraa caccabsuu nan arge. Hoolaan sun of irraa isa dhowwuuf humna hin qabu ture; re’een sun lafaan isa dha’ee of jalatti dhidhiite; hoolaa sanas humna isaa jalaa baasuu kan danda’u tokko iyyuu hin turre. **8** Re’een sunis akka malee guddate; garuu yeroo humni isaa jabaatetti gaanfi isaa guddichi isa irraa cabe; qooda isaas gaanfawwan afur guddatanii gara bubbeewwan samii afraniitti ba’an. **9** Afran isaanii keessaa isa tokko keessaa gaanfi biraa ba’a; innis xinnaa fakkaatee ergasii garuu humnaan jabaatee gara kibbaa, gara lixa biiftuutti fi Biyya Bareedduu sanaatti guddate. **10** Gaafni sunis hamma raayyaa samiiwwanii qaqqabee raayyaa urjiiwwanii keessaa tokko tokko lafatti gad darbatee of jalatti dhidhiitutti guddate. **11** Akka waan ajajaa loltoota Waaqaatiin wal qixxaateettis mataa ol qabate; aarsaa guyyaa guyyaa illee isa irraa fudhate; iddoon isaa qulqulluunis gad darbatame. **12** Sababii cubbuutiif raayyaa qulqullootaatii fi aarsaan guyyaa guyyaan dhi’eefamu dabarfamanii isaaf kennaman. Inni waan hojjetu hunda keessatti ni milkaa’e; dhugaanis lafatti gatame. **13** Anis utuu qulqulichi dubbatuu nan dhaga’e; qulqulluun kaan, “Mul’anni waa’ee aarsaa guyyaa guyyaa, kan cubbuu badiisa fiduu, kan iddoo qulqulluutti fi raayyaawwan akka miilla jalatti dhidhitamaniiif dabarfamanii kennaman sanaa yoomi raawwata?” jedheen. **14** Innis, “Wanni sun galgalaa fi ganama 2,300 fudhata; ergasii iddoon qulqulluun deebi’ee ni qulqulleeffama” naan jedhe. **15** Utuma ani Daani’el mul’ata sana argee hiikkaa isaa hubachuuf yaalaa jiruu inni nama fakkaatu tokko fuula koo dura dhaabate. **16** Anis sagalee nama tokkoo kan “Yaa Gabri’eel, hiikkaa mul’ata sanaa nama kanatti himi” jedhu tokko Uulayi nan dhaga’e. **17** Akkuma inni iddoo ani dhaabachaa ture dhufeen ani rifadheen addaan lafatti gombifame. Innis, “Yaa ilma namaa, akka mul’anni sun waa’ee bara dhuma argisiisu hubadhu” naan jedhe. **18** Yeroo inni natti dubbachaa turettis, ani addaan lafatti gombifamee hirriba cimaa keessan ture. Inni garuu na tuqee ol na qabee miilla kootiin na dhaabe. **19** Innis akkana jedhe; “Ani waan booddee yeroo dheekkamsaatti dhufuuf jiru sitti nan hima; mul’anni sun waan bara dhuma kan murtaa’e sana keessatti ta’u argisiisaati. **20** Korbeessi hoolaa kan gaafa lamaa ati argite sun, mootota Meedee fi Faares argisiisa. **21** Re’een rifeensa qabu sun mootii Giriiki; gaanfi guddaan ija isaa lamaan giddu immoo mootii jalqabaa ti. **22** Gaanfawwan afran gaanfa cabe tokko iddoo bu’an mootummoota saba isaa keessaa ba’an afran argisiisan; isaan garuu humna akka isaa hin qaban. **23** “Dhuma bulchiinsa isaaniitti, yeroo finciloonni akka malee hammaachaa deemanitti mootiin adda jabeessi hibboo hubatu tokko ni ka’a. **24** Innis akka malee jabaa ta’a; garuu humna isaatiin miti. Inni badiisa suukaneessaa fida; waan hojjetu hundaan ni milkaa’a. Namoota jajjaboo fi qulqulloota ni balleessa. **25** Inni badhaadhuuf jedhee gowwoomsaa hojjeta; akka nama guddaattis of ilaala. Inni yommuu isaan waan nagaa qaban se’anitti baay’ee isaanii balleessee Mootii moototaattis ni ka’a. Ta’u illee inni ni bada; garuu humna namaatiin miti. **26** “Mul’anni galgalaa fi ganama sitti mul’ifame sunis dhugaa dha; garuu sababii inni waan bara dheeraa booddee ta’uuf jiru argisiisuuf isa cufi.” **27** Ani Daani’elis akka malee dadhabee guyyoota baay’ee dhukkubsadheen ciise. Ergasiis ka’ee gara hojii mootichaa nan dhaqe. Anis mul’atan argee sanaan rifadheen ture; dubbii isaas naaf hin galle.

9 Bara Daariyoos ilma Ashaweroos namicha Meedee kan mootummaa Kaldootaa irratti bulchaa taasisame sanaa keessa waggaa tokkoffaatti **2** bara mootummaa isaa keessa waggaa tokkoffaatti ani Daani’el dubbii Waaqayyoo kan Ermiiyaas

raajichaaf kenname irraa akka Yersaalem waggaa torbaatamaaf ontee turtu kitaabota qulqulluu irraa nan hubadhe. **3** Kanaafuu ani deebii barbaadee kadhannaa fi waammataan, soomaan, wayyaa gaddaa uffachuudhaa fi daaraa keessa taa'uuudhaan gara Waaqayyoo Gooftaatti nan deebi'e. **4** Anis Waaqayyoo Waaqa kootii kadhannaa dhi'essee akkana jedheen cubbuu saba kootii himadhe: "Yaa Gooftaa, Waaqa guddaa fi akka malee sodaachisaa kan warra si jaallatanii ajaja kee eegan hundaaf kakuu jaalala keetii eegdu, **5** nu cubbuu hojjenneerra; balleessineerras. Nu jal'oota turre; fincilleerras; ajajaa fi seera kee irraa garagalteerra. **6** Nu tajaajiltoota kee raajota warra maqaa keetiin mootota keenyatti, ilmaan mootota keenyaatti, abbootii keenyaa fi saba lafaa hundatti dubbatan sana hin dhaggeeffanne. **7** "Yaa Gooftaa, ati qajeelaa dha; garuu nu namoonni Yihuudaa, sabni Yersaaleemii fi Israa'el kanneen ati sababii amanamummaa dhufuu keenyaatiin biyyoota dhi'oo fi fagoo keessa bittinneessite hundi har'a qaaniidhaan haguuganneerra. **8** Yaa Waaqayyoo nuu fi mootonni keenya, ilmaan moototaatii fi abbootiin keenya waan cubbuu sitti hojjenneef qaaniidhaan haguuganneerra. **9** Yoo nu isatti fincillee jiraanne iyyuu Waaqni keenya Gooftichi araara qabeessa; dhiifamas namaaf godha; **10** nu Waaqayyoo Waaqa keenyaaf hin ajajamne yookaan seera isaa kan inni karaa tajaajiltoota isaa raajotaatiin nuuf kenne sana hin eegne. **11** Israa'eloonni hundinuu siif ajajamuu diduudhaan seera kee cabsaniiru; sirraa garagalaniiru. "Kanaafuu sababii nu cubbuu sitti hojjenneef abaarsaa fi kakuun Seera Musee garbicha Waaqaa sanaa keessatti barreeffame nurratti dhangala'e. **12** Ati balaa guddaa nutti fiduudhaan dubbii nuu fi bulchitoota keenya irratti dubbatame sana raawwatteerta. Wannii akka waan Yersaalem irratti ta'e sanaa takkumaa guutummaa samiitii gaditti ta'ee hin beeku. **13** Akkuma Seera Musee keessatti barreeffametti balaan kun hundi nutti dhufeera; ta'u iyyuu nu qalbi jijjiirrannee dhugaa duukaa bu'uuudhaan Waaqayyoo Waaqa keenya irraa araara hin barbaanne. **14** Waaqayyoo balaa nutti fiduu irraa duubatti hin deebine; Waaqayyoo Waaqni keenya waan hojjetu hundaan qajeelaadhaatii; nu garuu isaaf hin ajajamne. **15** "Egaa ammaa yaa Waaqa keenya Gooftaa, kan irree jabaadhaan saba kee biyya Gibxi baaftee akka maqaan kee akkuma har'a jiru kana beekamu goote, nu cubbuu hojjenneerra; balleessineerras. **16** Yaa Gooftaa, akkuma hojii kee qajeelaa sana hundaatti Yersaalem magaalaa keetii fi gaara kee qulqulluu irraa aarii fi dheekkamaa kee deebisi. Cubbuun keenyaa fi balleessaan abbootii keenyaa namoota naannoo keenya jiraatan hunda biratti akka Yersaaleemii fi sabni kee waan kolfaa ta'an godheera. **17** "Egaa yaa Waaqa keenya, kadhannaa fi waammata garbicha keetii dhaga'. Yaa Gooftaa, ulfina keetiif jedhiitii fuula kee gara iddoo kee qulqulluu one sanaatti deebisi. **18** Yaa Waaqa ko, gurra itti qabii dhaga'; ija kee banadhuutii badii keenyaa fi magaalaa Maqaan kee ittiin waamame sana ilaali. Nu utuu waa'ee qajeelummaa keenyaatiif hin ta'in sababii araara kee guddaa sanaatiif si kadhanna. **19** Yaa Gooftaa dhaggeeffadhu! Yaa Gooftaa dhiifama nuu godhi! Yaa Gooftaa dhaga'iitii waa hojjedhu! Yaa Waaqa ko, sababii magaalaa keetii fi sabni kee Maqaa keetiin waamamuuf ati hin turin." **20** Utuu ani dubbichaa fi kadhachaa, cubbuu kootii fi cubbuu saba koo Israa'el himachaa, tulluu isaa qulqulluufis Waaqayyoo Waaqa koo gaafachaa jiruu, **21** utuu ani amma illee kadhannaa irra jiruu, Gabri'el namichi ani mul'ata koo duraa keessatti arge sun, yeroo aarsaa galgalaatti ariitiidhaan barrisaa gara koo dhufe. **22** Innis akkana jedhee na barsiise; akkanas naan jedhe; "Yaa Daani'el ani amma ogummaa fi hubannaa siif kennuuf dhufeera. **23** Akkuma ati Waaqa kadhachuu jalqabdeen

deebiin ani sitti himuuf dhufe kun siif kenname; ati akka malee jaalataamaadhaatii. Kanaafuu ergaa kana qalbeeffadhuutii mul'ata sana hubadhu: **24** "Dogoggora hambisuuf, cubbuu balleessuuf, araara yakkaa buusuuf, qajeelummaa bara baraa fiduuf, mul'ataa fi raajii chaappaadhaan cufuuf, Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sana dibuuf saba keetii fi magaalattii qulqulluu keetiif 'torban' torbaatamni labsameera. **25** "Waan kana beeki; hubadhus: Gaafa labsiin Yersaaleemin haaromsuu fi deebisanii ijaaruu labsame kun ba'ee jalqabee hamma Masihichi, Bulchaan dhufutti 'torban' torbaatamaa fi torban jaatamii lama ta'a. Isheen daandiwwannii fi dallaa wajjin ni haatomfamti; garuu wannii kun yeroo rakkinaa keessa ta'a. **26** "Torban' jaatamii lama booddee Masihichi ni ajjeefama; wannii tokko iyyuu isaaf hin hafu. Namoonni bulchaa dhufuuf jiru tokkoo magaalaa sanaa fi iddoo qulqulluu ni barbadeessu. Dhumnis akkuma lolaatti dhufa: Waa'anni hamma dhumaatti itti fufa; badiisni labsameera. **27** Bulchaan kunis 'Torban' tokkoof namoota baay'ee wajjin kakuu godhata; walakkaa 'Torban' sanaatti aarsaa fi kennaan akka hafu godha. Innis hamma wannii labsame sun isa irratti dhangala'utti waan xuraa'aa badiisa fidu mana qulqullummaa gubbaa ni dhaaba."

10 Bara Qiros mooticha Faares keessa waggaa sadaffaatti Daani'el isa Beelxishaazaar jedhame sanatti mul'anni tokko mul'ate. Ergaan isaas dhugaa fi kan waa'ee waraanaa ibsu ture. Hubannaan ergaa sanaas mul'ataan isaaf kenname. **2** Yeroo sanatti ani Daani'el torban sadii nan boo'e. **3** Hamma torban sadan sun raawwatamanitti ani nyaata filatamaa tokko illee hin nyaanne; fooni yookaan daadhiin wayinii afaan koo hin seenne; dibata tokko illees hin dibanne. **4** Bultii digdamii afuraffaa ji'a jalqabaatti ani utuun qarqara laga guddichaa Laga Xegroos irra dhaabadhee jiruu, **5** ol ilaalee namicha wayyaa quncee talbaa irraa hojjetame uffatee sabbata warqee Ufaazii qulqulluu mudhii isaatti hidhate tokko fuula koo duratti arge. **6** Nafni isaa akka biiraalee, fuulli isaa akka balaqqee, iji isaa akka guca boba'uu, irree fi miilli isaa akka naasii dibamee cululuqee, sagaleen isaa immoo akka sagalee namoota baay'ee ture. **7** Namni mul'ata sana arge anuma Daani'el qofa ture; namoonni na wajjin turan hin argine; garuu sodaan guddaan isaan qabatee baqatanii dhokatan. **8** Kanaafuu ani mul'ata guddaa kana ilaalaan kophaatti hafe; humna nan dhabe; fuulli koos ni geeddarama; nan laafes. **9** Kana irratti ani utuu inni dubbatuu nan dhaga'e; ani akkuman isa dhaga'een adda kootiin lafatti gombifamee hirribni cimaan na qabe. **10** Ergasii garuu harki tokko na qabee utuu ani hollandhuu harkaa fi jilba kootiin na dhaabe. **11** Innis, "Yaa Daani'el, ati kan akka malee jaallatamte dubbii ani sitti himuuf jiru sirriitti qabadhu; ani gara keetti ergameeraati ol ka'i" jedhe. Anis yommuu inni waan kana naan jedhetti hollachan ka'ee dhaabadhe. **12** Ammas akkana naan jedhe; "Yaa Daani'el hin sodaatin. Guyyaa tokkoffaa gaafa ati hubannaa argachuu fi fuula Waaqa keetii duratti of xinneessuuf murteessitee jalqabee dubbiin kee dhaga'ameera; anis deebii isaa fidee dhufeera. **13** Ergamaan guddichi mootummaa Faares garuu bultii digdamii tokko naan morme. Sababii ani ilma mooticha mootummaa Faares wajjin achitti hafee tureef hangafoota ergamootaa keessaa Miikaa'el na gargaaruuf dhufe. **14** Ani amma waan gara fuula duraatti saba kee irra ga'uuf jiru sitti himuuf dhufeera; mul'anni sun waan yeroon isaa amma illee hin ga'in argisiisaatii." **15** Utuma inni waan kana natti dubbachaa jiruu ani mataa gad qabadhee waanan dubbadhus dhabe. **16** Ergasii inni nama fakkaatu tokko hidhii koo tuqe; anis afaan banadheen dubbachuu jalqabe. Isa fuula koo dura dhaabachaa

ture sanaanis akkanan jedhe; “Yaa gooftaa ko, ani sababii mul’ata sanaatiif dhiphadheera; humnas dhaabeera. 17 Yaa gooftaa ko, ani garbichi kee akkamittan si wajjin haasa’uu danda’a? Humni koo dhumeera; ani hafuura baafachuu illee dadhabeera.” 18 Ammas inni nama fakkaatu sun na tuqee humna naa kenne. 19 Innis, “Yaa namicha akka malee jajallatamte, hin sodaatiin; nagaan siif haa ta’ul Amma jabaadhu; jajjabaadhus” naan jedhe. Yeroo inni natti dubbatetti ani nan jajjabaadhee, “Yaa Gooftaa ko, ati waan na jajjabeessiteef dubbadhu” isaan jedhe. 20 Kana irratti inni akkana naan jedhe; “Ati waan ani gara kee dhufee beektaa? Ani ergamaa guddicha mootummaa Faares loluuf nan deebi’a; yeroo ani deemutti immoo ergamaan guddichi mootummaa Giriik ni dhufa; 21 garuu ani duraan dursee waan Kitaaba Dhugaa keessatti barreeffame sittin hima. Isaan loluufis Miikaa’el hangafticha keessan malee kan na gargaaru kan biraa hin jiru.

11 Anis bara Daariyoos namicha Meedon keessaa waggaa tokkoffaatti isa jajjabeessuu fi eeguuf isa bira dhaabadheen ture. 2 “Egaa ani dhugaan sitti hima: Mootonni biraa sadii Faares keessatti ni ka’u; ergasiis mootiin afuraffaan warra kaan hunda irra sooressa ta’e tokko ni ka’a. Innis erga qabeenya isaatiin jabina argatee booddee tokkoo tokkoo namaa mootummaa Giriik irratti ni kakaasa. 3 Ergasii mootiin jabaan tokko ni ka’a; innis humna guddaadhaan ni bulcha; waan fedhes ni hojjeta. 4 Erga inni dhufee booddee mootummaan isaa diigamee gara qilleensota samii afraniitti gargar qoqqoodama. Mootummaan isaa buqqa’ee mootota biraatiif waan kennamuuf sanyii isaatti hin darbu yookaan humna inni argatee ture sana hin qabaatu. 5 “Mootiin Kibbaa ni jabaata; ajajjoota loltoota isaa keessaa tokko garuu isa caalaa iyyuu jabaatee humna guddaadhaan mootummaa sana bulcha. 6 Waggoota muraasaan booddee isaan tokko ta’u; walii galtee godhachuufis intalli mooticha Kibbaa gara mootii Kaabaa ni dhaqxi; garuu humna ishee qabatee turuu hin dandeessu; innii fi humni isaa jabaatee hin jiraatu. Bara sana keessa isheen, qondaaltota ishee, abbaa isheetii fi nama ishee gargaare wajjin dabarfamtee ni kennamti. 7 “Hidda sanyii ishee keessaas namni tokko iddoo ishee qabachuuf ni ka’a. Innis humnoota mootii Kaabaa dha’ee da’annoowwan isaas cabsee ni seena; looles isaan mo’ata. 8 Inni waaqota isaanii, fakkiwwan isaanii kan sibiilaatii fi mi’oota isaanii gati jabeeyyii meetii fi warqee booji’ee gara Gibxitti ni geessa. Waggoota muraasaafis mootii Kaabaa waraanuu ni dhiisa. 9 Ergasii mootiin Kaabaa daangaa mootii Kibbaa ni qabata; garuu of irra garagalee biyya isaatti deebi’a. 10 Ilmaan isaa waraanaaf qophaa’anii humna waraanaa guddaa tokko walitti qabatu; humni kunis akkuma lolaa namni of irraa deebisuu hin dandeenye tokkootti hamma da’annoo isaatti duulee lola. 11 “Ergasiis mootiin Kibbaa aariidhaan duulee mootii Kaabaa kan loltoota hedduu walitti qabate sana ni waraana; loltoonni hedduun sun garuu ni mo’amu. 12 Mootiin Kibbaa sun yommuu loltoota baay’ee booji’utti garaan isaa of tuulummaadhaan guutamee kuma baay’ees ni gogorra’a; garuu mo’ichi isaa itti hin fufu. 13 Mootiin kaabaa humna waraanaa kan isa duraa sana caalaa guddaa walitti qabataatii; waggoota baay’ee booddees humna waraanaa guddaa kan guutummaatti hidhate qabatee ni dhufa. 14 “Yeroo sanatti namoonni baay’een mootii Kibbaatti ni ka’u. Mul’ata sana raawwachuuf uummata kee keessaa fincilttoonni ni ka’u; garuu ni kufu. 15 Ergasii mootiin Kaabaa dhufee tuulaa biyyoo hojjetee magaalaa dallaadhaan marfante ni qabata. Humnoonni waraana Kibbaas of irraa deebisuuf humni ni dhabu; loltoonni

isaanii jajjaboon iyyuu isaan dura dhaabachuuf humna dhabu. 16 Inni itti duule sun waanuma fedhe hojjeta; namni tokko iyyuu of irraa isa deebisuu hin danda’u. Inni Biyya Bareedduu sana keessa jabaatee dhaabata; ishee balleessuufis humna qabaata. 17 Inni jabina mootummaa isaa guutuudhaan dhufuu murteessa; mootii Kibbaa wajjinis walii galtee godhata. Inni mootummaa sana kuffisuuf intala isaa itti heerumsa isa; karoorri isaa kun garuu hin milkaa’u yookaan isa hin fayyadu. 18 Ergasii inni gara biyyoota qarqara galaanaa jiraniitti yaada isaa deebifatee baay’ee isaanii qabata; garuu ajajaan tokko of tuulummaa isaa ni fashaleessa; of tuulummaa isaas matuma isaatti deebisa. 19 Kana irratti inni fuula isaa gara da’annoowwan biyya isaatti deebifata; garuu gufatee kufa; deebi’ees hin argamu. 20 “Namni iddoo isaa bu’u ulfina mootummaa eegsisuuf warra gjbira walitti qaban ni erga. Ta’us inni utuu aariidhaan yookaan waraanaan hin ta’in yeroo gabaabaa keessatti bada. 21 “Iddoo isaas nama tuffatamaa ulfinni mootummaa hin kennaminiifitu qabata. Inni utuu sabni nagaadhaan jiraatuu mootummaatti duulee dabaan qabata. 22 Ergasii raayyaan guddaan tokko fuula isaa duraa ni haxaa’ama; innii fi hangafni kakuus ni balleeffamu. 23 Inni erga isa wajjin walii galtee godhatee booddee hojii gowwomsaa hojjeta; namoota muraasa wajjinis aangoo qabata. 24 Yeroo kutaawwan biyya sooreyyiin nagaadhaan jiraatanitti isaanitti duulee waan abbootiin isaa yookaan akaakileen isaa hin hojjetin hojjeta. Innis waan booji’ame, waan saamamee fi qabeenya duuka bu’oota isaatiif ni qoqqooda. Inni da’annoowwan jigsuuf ni malata; garuu yeroo muraasaaf waan kana godha. 25 “Inni raayyaa loltootaa guddaadhaan ciminaa fi jabina isaa mootii Kibbaa irratti ni kakaasa. Mootiin Kibbaas loltoota akka malee baay’ee fi humna qabaniin waraana labsa; garuu sababii mariin isa irratti mari’atamuuf of irraa ittisuu hin danda’u. 26 Warri maaddii mootichaa irraa nyaachaa turan isa balleessuu yaalu; loltoonni isaa ni barbadaa’u; baay’een isaanis waraana keessatti dhumu. 27 Mootonni garaan isaanii hammina yaadu lamaan minjaala tokkotti naanna’anii tataa’anii wal sobu; garuu sababii barri dhuma yeroo murteeffametti dhufuuf wanni kun isaanii hin milkaa’u. 28 Mootiin Kaabaa qabeenya guddaadhaan gara biyya isaatti deebi’a; garaan isaa garuu kakuu qulqulluu morma. Waanuma fedhe itti hojjetee gara biyya isaatti deebi’a. 29 “Yeroo murteeffamettis deebi’ee Kibba weerara; yeroo kanatti garuu haalli isaa kan duraa sanaan adda ta’a. 30 Dooniwwan Kitiim isa mormu; innis abdiiti kutata. Ergasii duubatti deebi’ee kakuu qulqulluutti dheekkamsa isaa buusa. Deebi’ees warra kakuu qulqulluu dhiisan jaallata. 31 “Humni loltoota isaas dallaa mana qulqullummaa jabaa sana xureessuuf ni ka’a; aarsaa guyyaa guyyaas ni hambisa. Ergasiis isaan xuraa’ummaa badiisa fidu tokko dhaabu. 32 Inni warra kakuu sana dhiisan gowwomsee ni dogoggorsa; warri Waaqa isaanii beekan garuu jabaatanii dhaabachuudhaan isa mormu. 33 “Ogeeyyiin yoo yeroodhaaf goraadeedhaan dhumam illee yookaan gubaman illee yookaan booji’aman illee yookaan saamaman illee namoota hedduu ni barsiisu. 34 Isaan yeroo dhumam ga’anitti gargaarsa xiinnaa argatu; fakkeessitoonni hedduunis isaan deeggaru. 35 Ogeeyyii keessaa tokko tokko akka hamma dhumaatti calalamanii, akka qulqulleeffamanii warra hir’ina hin qabne ta’anii fi gufatu; wanni kun amma iyyuu yeroo murteeffametti ni dhufaatii. 36 “Mootiin waan jaallate hojjeta. Inni Waaqa kam iyyuu caalaa ol of of qabee Waaqa waaqotaa mormuudhaan waan dhaga’amee hin beekne dubbata. Inni hamma yeroon dheekkamsaa guutamutti ni milkaa’a; wanni murteeffame sun guutamu qabaatii. 37 Inni waaqota abbootii isaatiif yookaan kan dubartoonni isa

jaallataniif yookaan Waaqa kamiif iyyuu ulfina hin kennu; garuu hunda isaanii caalaa ol of qaba. **38** Qooda isaanii waaqa da'annoowaniitiif ulfina kenna; inni waaqa abbootiin isaa hin beekin warqee fi meetiidhaan, dhagaawwan gati jabeeyyii fi kennaawwan gati jabeeyyiidhaan ulfeessa. **39** Inni gargaarsa waaqa ormaatiin da'annoowwan jajjaboo waraana; warra isa jalatti bulanis akka malee kabaja. Namoota baay'ee irrattis bulchitoota isaan godhee gatiidhaan lafa qoodaaf. **40** "Bara dhuma keessa mootiin Kibbaa waraana itti bana; mootiin Kaabaas fardeen, gaariiwwanii fi dooniwwan hedduudhaan akkuma dambalii isa irra garagala. Biyyoota baay'ee weeraree akkuma lolaa isaan keessa ba'ee darba. **41** Akkasumas Biyya Bareedduu weerara. Biyyoonni baay'een harka isaa jala galu; Edoom, Mo'aabii fi hooggantoonni Amoon garuu isa jalaa ni ba'u. **42** Innis biyyoota baay'ee irratti aangoo isaa ni babal'ifata; Gibxis hin miliqxu. **43** Qabeenya warqetii fi meetii, akkasumas badhaadhummaa Gibxi hunda to'annaa ofii isaa jala galfata; namoonni Liibiyaatii fi Itoophiyaas isa jalatti bulu. **44** Garuu oduun ba'aa fi kaabaa dhufu isa sodaachisa; inni namoota baay'ee balleessuu fi fixuuf aarii guddaadhaan ni ba'a. **45** Dunkaana mootummaa isaas galaanotaa fi tulluu bareedaa qulqulluu gidduu ni dhaabbata. Ta'u illee inni dhuma ofii isaatti ni dhufa; namni tokko iyyuu isa hin gargaaru.

12 "Yeroo sanatti Miikaa'el hangafni ergamootaa inni saba kee eegu ni ka'a. Yeroon rakkinaa kan erga saboonni uumamanii jalqabee hamma gaafasiitti takkumaa ta'ee hin beekne tokko ni dhufa. Yeroo sanatti garuu namoonni kee kanneen maqaan isaanii kitaabicha keessatti galmeeffamee jiru hundi ni baraaramu. **2** Warri biyyoo lafaa jala ciciisan baay'een ni ka'u: Gariin jireenya bara baraatiif, kaan immoo qaanii fi salphina bara baraatiif ka'u. **3** Ogeeyyiin akkuma ifa samiiwaniitti calaqqisu; warri nama baay'ee gara qajeelummaatti fidanis akkuma urjiitti bara baraa hamma bara baraatti ni ifu. **4** Yaa Daani'el, ati garuu hamma bara dhumaatti dubbii kitaaba maramaa cufiitii chaappessi. Namoonni baay'een beekumsa dabalachuuf asii fi achi figu." **5** Ani Daani'el nan ilaale; kunoo fuula koo dura namoonni biraa lama dhadhaabatanii turan; tokko qarqara lagaa gamanaan, inni lammaffaan immoo qarqara lagaa gamasiin ture. **6** Isaan keessaa tokko namicha uffata quncee talbaa irraa hojjetame uffatee bishaanota lagaatii ol jiruun, "Waantonni dinqii kunneen raawwatamuuf yeroo hammamtu hafa?" jedhe. **7** Namichi uffata quncee talbaa irraa hojjetame uffatee bishaanota lagaatiin ol ture sun harka isaa mirgaatii fi bitaa ol qabe; anis isaa, "Wanni kun baraan, barootaaf walakkaa baraatiif ta'a. Yeroo humni namoota qulqulluu dhuma irratti cabutti wanni kun hundi fiixaan ba'a" jedhee isa bara baraan jiraatu sanaan kakatu nan dhaga'e. **8** Anis nan dhaga'e; garuu hin hubanne. Kanaafuu ani, "Yaa gooftaa ko, dhumni waan kana hundaa maal ta'a?" jedheen gaafadhe. **9** Innis akkana jedhee deebise. "Yaa Daani'el, sababii hamma bara dhumaatti dubbii sun chaappaan chaappeffameef ati karaa kee qabadhu. **10** Namoonni baay'een ni qulqulleffamu; warra hir'ina hin qabne ni ta'u; ni calalamus; hamoonni garuu ittuma fufanii hammaatu. Namoota hamoo keessaa tokko iyyuu hin hubatan; ogeeyyiin garuu ni hubatu. **11** "Gaafa aarsaan guyyaa guyyaatti dhi'aatu hambifamee jalqabee hamma gaafa wanni jibbisiisaan badiisa fidu sun achi dhaabatuutti guyyoota 1,290 ta'a. **12** Namni obsee dhuma guyyoota 1,335 qaqqabu eebbifamaa dha. **13** "Ati garuu hamma dhumaatti karaa kee qabadhu. Ati ni boqotta; dhuma barootaattis dhaala kee kan siif qoodame fudhachuuf ni kaata."

Hoose'aa

1 Dubbiin Waaqayyoo kan bara Uziyaan, Yootaam, Aahaaziiti fi Hisiqiyaas mootota Yihuudaa keessa, akkasumas bara Yerobi'aam ilma Yoo'aash mooticha Israa'el keessa gara Hoose'aa ilma Bi'eer dhufe kanaa dha: **2** Yeroo Waaqayyoo karaa Hoose'aa ittiin dubbachuu jalqabetti Waaqayyoo akkana isaan jedhe; "Sababii biyyattiin Waaqayyoo irraa gortee yakka sagaagalummaa guddaa isaa hojjeteeffati dhaqiiitti niitii sagaagaltuu fi ijoollee hin amaname ofii keetiif fudhadhu." **3** Kanaafuu inni dhaqee Goomer intala Diblaayim fuudhe; isheenis ulfooftee ilma deesseef. **4** Kana irratti Waaqayyoo Hoose'aa ittiin akkana jedhe; "Ani sababii dhiiga Yizri'el keessatti dhangala'e sanaatiif dafee mana Yehuu waanan adabuuf Yizri'el jedhii isa moggaasi; ani mootummaa Israa'el nan balleessa." **5** Gaafas ani Sulula Yizri'el keessatti iddaa Israa'el nan cabsa." **6** Goomer amma illee ulfooftee intala deesse. Waaqayyoo Hoose'aa ittiin akkana jedhe; "Sababii ani isaaniif araarumuu fi si'achis mana Israa'eliiif garaa hin laafneef Loo-Ruhaamaa jedhii ishee moggaasi. **7** Ta'us ani mana Yihuudaatiif garaa nan laafa; ani xiyyaan yookaan goraadeedhaan yookaan waraanaan yookaan fardeeniiin yookaan abbootii fardaatiin isaan hin oolchu; garuu ani Waaqayyoo Waaqni isaanii isaan nan oolcha." **8** Goomer erga Loo-Ruhaamaa harma guusiftee booddee ulfooftee ilma deesse. **9** Ergasiis Waaqayyoo akkana jedhe; "Isin waan saba koo hin ta'iniif fi anis Waaqa keessan hin ta'iniif Loo-Amii jedhii isa moggaasi. **10** "Ta'us Israa'el akkuma cirracha qarqara galaanaa kan madaalamuu yookaan hedamuu hin danda'annee ta'a. Isaan iddoodhuma itti, 'Isin saba koo miti' isaaniin jedhame sanatti, 'Ilmaan Waaqa jiraataa' jedhamanii ni waamamu. **11** Guyyaan Yizri'el waan guddaa ta'uuf, sabni Yihuudaatii fi sabni Israa'el deebi'anii tokko ta'u; isaan hoogganaa tokko muuddatanii biyya sana keessaa ni ba'uu."

2 "Obbolloota keessaniin, 'Saba koo' obboleettota keessaniin immoo, 'Jaallatamtuu koo' jedhaa. **2** "Haadha keessanitti dheekkamaa; isheetti dheekkamaa; isheen niitii koo miititii; anis dhiisa ishee miti. Isheen fuula ishee irraa ilaalcha ejjummaa haa balleessitu; amanumummaa dhabuus harma ishee gidduudhaa haa balleessitu. **3** Yoo kanaa achi ani wayyaa ishee irraa baasee akkuma guyyaa isheen dhalatte sanaa qullaa ishee nan hambisaa; akkuma gammoojjii ishee nan godha; lafa goggogaatti ishee nan geeddara; dheebuudhaanis ishee nan ajjeesa. **4** Isaan ijoollee ejjummaa waan ta'aniif, ani ijoollee isheettiif garaa hin laafu. **5** Haati isaanii amanumummaa dhabdee karaa salphinaatiin isaan ulfooftee. Isheen, 'Ani warra na jaallatu, warra nyaata koo fi bishaan koo, warra suufii koo fi wayyaa quncee talbaa irraa hojjetame, warra dibataa fi dhugaatii koo naaf kennan duukaa nan bu'a' jette. **6** Kanaafuu ani haafa qoraattiitiin daandii ishee nan cufa; akka isheen karaa ittiin baatu hin arganneef dallaa itti nan ijaara. **7** Isheen michoota ishee duukaa buuti; garuu isaan hin qaqqabdu; isaan barbaaddi; garuu hin argitu. Ergasiis isheen, 'Ani akkuma duraa gara dhiisa kootti nan deebi'a; amma caalaa yeroo sana wayya tureetiif jetti. **8** Isheen akka ani midhaan, daadhii wayinii haaraa fi zayitii isheedhaaf kenne, meetii fi warqee isaan Ba'aaliif dhi'eessanis kan ishee irratti dhangalaase anuma akka ta'e hin beekne. **9** "Kanaafuu ani yeroo inni bilchaatutti midhaan koo, daadhii wayinii koo haaraa illee yeroo inni qophaa'utti irraa nan fudhadha. Ani suufii koo fi wayyaa koo kan quncee talbaa irraa hojjetame kanan qullaa ishee dhoksuudhaaf kenneefis amma ishee irraa nan fudhadha."

10 Ani amma ijuma michoota ishee duratti addaggummaa ishee nan saaxila; namni tokko iyyuu harka koo keessaa ishee hin baasu. **11** Ani ayyaana ishee hunda jechuunis, ayyaana ishee kan waggaa, ayyaana ishee kan gaafa baatii haaraa, ayyaana ishee kan Sanbataatii fi ayyaanota ishee kanneen murtaa'an hunda nan hambisa. **12** Ani muka wayinii isheetii fi muka harbuu ishee kan isheen michoota kootu naaf kenne jettu sana nan barbadeessa. Ani daggala isaan nan godha; bineensi bosonaa isaan dheeda. **13** Ani guyyoota isheen itti Ba'aaliif ixaana aarsite sanaaf ishee nan adaba; isheen qubeelaa fi faaya garaa garaatiin ofii miidhagsitee michoota ishee duukaa butee na irraanfatte" jedha Waaqayyoo. **14** "Kanaafuu ani amma isheen nan sossoba; gara lafa gammoojjiitti ishee geessee jaalalaan itti nan dubbadha. **15** Ani iddoo dhaabaa wayinii ishee deebisee nan kennaaf; Sulula Aakooris balbala abdiin nan godha. Isheen achitti akkuma gaafa shamarrummaa isheetti, akkuma gaafa biyya Gibxi baateetti sirbiti. **16** "Ati gaafa sana" jedha Waaqayyoo; "Dhiirsa koo" jettee na waamta; ati lammata deebitee, 'Gooftaa koo' naan hin jettu. **17** Ani maqaawwan Ba'aal afaan isheetii nan balleessa; maqaan isaanii lammata hin dha'amu. **18** Ani gaafas bineensa bosonaatii fi simbirroota samii wajjin, uumamawwan lafa irra munyuuqan wajjin isaaniiif kakuu nan gala. Ani akka isin gaafaadhaan bultaniif xiyya, goraadee fi waraana lafa irraa nan balleessa. **19** Ani bara baraan ofii kootiif sin kaadhimaadha; ani qajeelummaa fi dhugaadhaan jaalalaa fi gara laafinaan sin kaadhimaadha. **20** Ani amanumummaadhaan sin kaadhimaadha; atis Waaqayyoon ni beekta." **21** Waaqayyoo akkana jedha; "Ani gaafas deebii siif nan kenna; ani samiif deebii nan kenna; samiinis lafaaf deebii ni kenna; **22** laftis midhaaniif, daadhii wayinii haaraa fi zayitiiif deebii kenniti; isaanis Yizri'eliiif deebii kennu. **23** Ani ofii kootiif lafa irra ishee nan dhaabbadha; ani kanan, 'Ati jaalallee koo miti' jedheen sana nan jaalladha. Ani warra, 'Isin saba koo miti' jedhaman sanaan, 'Isin saba koo ti' nan jedha; isaanis, 'Ati Waaqa koo ti' naan jedhu."

3 Waaqayyoo akkana naan jedhe; "Namni biraa ishee jaallatee isheen sagaagaltuu taatu iyyuu, ati dhaqitii ammas niitii keetti jaalala kee argisiisi. Akkuma Waaqayyoo utuma isaan waaqota biraatii deebi'anii bixxillee wayinii jaallatanuu Israa'eloota jaallate sana atis ishee jaalladhu." **2** Kanaafuu ani meetii saqilii kudha shaniin, garbuu hoomeerii tokkoo fi walakkaatiin ishee nan bitadhe. **3** Ani ergasii akkana nan jedheen; "Ati bara hedduu na wajjin jiraachuu qabda; ati sagaagaltuu ta'uu yookaan nama kam iyyuu wajjin tokko ta'uu hin qabdu; ani si wajjin nan jiraadha." **4** Israa'eloonni mootii yookaan ilma mootii malee, aarsaa yookaan utubaa waaqeffannaa malee dirata yookaan waaqota tolfamoo malee bara baay'ee ni jiraatuutii. **5** Ergasii immoo Israa'eloonni deebi'anii Waaqayyoo Waaqa isaniitii fi Daawit mootii isaanii barbaadu. Isaan bara dhuma keessa hollachaa gara Waaqayyootii fi gara eebba isaa ni dhufu.

4 Yaa Israa'eloota, Waaqayyoo isin warra biyyattii keessa jiraatan irratti himata dhi'eeffatu waan qabuuf dubbii Waaqayyoo dhaga'aa: "Biyyattii keessa amanummaan, jaallalii fi Waaqa beekuun hin jiru. **2** Abaaruu, sobuu fi ajjeesuu, hanna fi eja qofatu jira; isaan kakuu hunda ni cabsu; dhiiga dhangalaasuuta baay'ata. **3** Sababii kanaaf biyyattiin ni gadditi; warri ishee keessa jiraatan hundis ni badu; bineensoonni bosonaa, simbirroonni samiitii fi qurxummiin galaanaa dhuma jiru. **4** "Garuu namni tokko iyyuu dubbii hin kaasin; namni tokko iyyuu nama kaan hin himatin; sabni keessan akkuma nama luba himatu tokkoo ti. **5** Ati halkanii fi guyyaa gufatta; raajonnis

isin wajjin gufatu. Kanaafuu ani haadha kee nan balleessa; **6** sabni koo beekumsa dhabuudhaan badeera. “Waan ati beekumsa tuffattee anis akka ati luba naaf hin taaneef si tuffadheera; sababii ati seera Waaqa keetii gattee anis ilmaan kee nan gata. **7** Luboonni akkuma baay’achaa deemaniin, akkasuma cubbuu natti hojjechuu baay’isan; isaan ulfina isaanii salphinatti geeddaraniru. **8** Isaan cubbuu saba kootii nyaatu; hammina isaaniis ni hawwu. **9** Wanni kunis akkuma sabaa, akkuma lubootaa ta’a. Anis sababii karaa isaaniitiif lachan isaanii iyyuu nan adaba; hojii isaaniis isaanumatti nan deebisa. **10** “Isaan ni nyaatu; garuu hin quufan; ni sagaagaluu; garuu hin baay’atan; kunis sababii isaan Waaqayyoon dhiisani dhabarsanii **11** sagaagaltummaatti, daadhii wayinii moofaa fi haaraa hubannaa isaanii fudhatetti of kennaniif. **12** Sabni koo waaqa muka irraa tolfame gorsa gaafata; uleen falfaltuu isaanitti dubbata. Hafuurri sagaagaltummaa karaa irraa isaan jal’isa; isaan Waaqa isaaniitiif hin amanaman. **13** Isaan fiixeewwan tulluu irratti qalma, aarsaa gubamu immoo gaarran irratti, qilxuu jalatti, alaltuu fi hoomii gaaddisni isaanii namatti tolu jalatti dhi’eessu. Kanaafuu intallan keessan sagaagaltummaatti deebi’u; niittonni ilmaan keessaniis ejjatti deebi’u. **14** “Sababii warri dhiiraa iyyuu sagaagaltummaatti deebi’anii galma waaqeffannaa ejjaatti qalma dhi’eessaniif, yommuu intallan keessan sagaagaltummaatti deebi’anitti yookaan yommuu niittonni ilmaan keessanii ejjatti deebi’anitti ani isaan hin adabu; sabni hubannaa hin qabne ni badaatii! **15** “Yaa Israa’el, ati yoo ejja hojjetto illee akka Yihuudaan yakka qabaatu hin godhin. “Isin Gilgaal hin dhaqinaa; Beet Aawwenittis ol hin ba’inaa. ‘Dhugaa Waaqayyo jiraataa!’ jettaniis hin kakatinaa. **16** Israa’eloonni akkuma goromsa mataa jabaate tokkoo mataa jabeeyyii ta’aniru. Yoos Waaqayyo akkamiin akka xobbaalaaawwan hoolaatti kaloo bal’aatti isaan bobbaasuu danda’a ree? **17** Efreem waaqota tolfamootti galeera; isa ittuma dhiisaa! **18** Dhugaatiin isaani yoo dhume iyyuu isaan sagaagaltummaa isaani ittuma fufu; bulchitoonni isaani ulfina irra qaanii jaallatu. **19** Bubbeen hamaan haxaa’ee isaan balleessa; aarsaan isaaniis qaanii isaanitti fida.

5 “Isin luboonni waan kana dhaga’aa! Israa’eloonnis qalbeeffadhaa! Yaa mana mootii dhaggeeffadhu! Murtiin kun isinitti murama: Isin Miisphaatti kiyyoo, Taabor irratti immoo xaxoo diriirsaa turtan. **2** Finciltoonni ajjeechaatti jabaataniiru. Ani isaan hunda nan adaba. **3** Ani waa’ee Efreem hunda beeka; Israa’elis na duraa hin dhokattu. Yaa Efreem, ati amma sagaagaltummaatti deebiteerta; Israa’elis xuraa’eera. **4** “Hojiin isaani akka isaan gara Waaqa isaaniitti deebi’an hin eeyyamuuf. Hafuurri sagaagaltummaa garaa isaani keessa jira; isaan Waaqayyoon hin beekan. **5** Of tuulummaan Israa’el dhugaa isaanitti ba’a; Israa’eloonni, Efreem mataan isaa iyyuu cubbuu isaani keessatti gufatu; Yihuudaanis isaan wajjin gufata. **6** Isaan yommuu Waaqayyoon barbaaduudhaaf bushaayee fi loon isaani fudhatanii deemanitti, isa hin argatan; inni isaan dhiisee deemeeraatii. **7** Isaan Waaqayyoof amanamoo miti; seeraan ala ijoollee godhatu. Yeroo isaan Ayyaana Baatii Haaraa ayyaanefatanitti inni lafa qotiisaa isaani ni balleessa. **8** “Gibe’aa keessatti malakata, Raamaa keessatti immoo gaafaa afuufaa. Beet Aawwen keessatti iyya lolaa dhageessisaa; yaa Beniyaam, ati dura qajeeli. **9** Guyyaa ifannaatti Efreem ni ona. Ani gosoota Israa’el gidduutti waan mirkanaa’e nan labsa. **10** Bulchitoonni Yihuudaa akkuma nama dhagaa daarii dhiibu tokkoo ti. Ani akkuma lolaa bishaanii dheekkamsa koo isaaniitti gad nan lolaasa. **11** Efreem sababii waaqota tolfamoo duukaa bu’uu jaallateef akka malee hacuucamee murtiidhaan lafatti dhidhitame. **12**

Ani Efreemitti akka bilii, Yihuudaatti immoo akka daana’oo ti. **13** “Yommuu Efreem dhukkuba isaa, Yihuudaanis madaa isaa argetti, Efreem gara Asooritti garagalee mooticha guddaa gargaarsa kadhachuudhaaf nama itti erge. Inni garuu isin fayyisuu, madaa keessanis wayyeessuu hin danda’u. **14** Ani Efreemitti akkuma leencaa, Yihuudaattis akkuma saafela leencaa nan ta’a. Ani garga isaan ciccireen biraa deema; ani isaan guureen deema; namni isaan oolchus hin jiru. **15** Ergasii ani hamma isaan balleessaa isaani fudhatanitti iddoo kootti nan deebi’a. Isaan fuula koo barbaaddatu; rakkoo isaani keessatti jabaatanii na barbaaddatu.”

6 “Kottaa gara Waaqayyooti deebinaa. Inni nu ciccireera; garuu nu fayyisa; inni nu madeesseera; garuu madaa keenya ni waldbaana. **2** Akka nu fuula isaa dura jiraanmuuf, guyyaa lama booddee nu bayyanachiisa; guyyaa sadaffaatti immoo deebisee nu dhaaba. **3** Kottaa Waaqayyoon haa beeknu; isa beekuufis haa tattaaffannu. Akkuma aduun dhugumaan baatu sana inni dhugumaan ni dhufa; inni akkuma bokkaa gannaa, akkuma bokkaa birraa kan lafa quubsu sanaatti gara keenya ni dhufa. **4** “Yaa Efreem, ani maalan si godha? Yaa Yihuudaa, ani maalan si godha? Jaalalli keessan akkuma hurrii ganamaa, akkuma fixeensa barri baduu ti. **5** Kanaafuu ani raajota kootiin isin cicciree dubbii afaan kootiin isin fixe; murtiin koos akkuma aduu ni ba’a. **6** Ani araraan fedha malee aarsaa hin fedhuutii; aarsaa gubamu caalaa Waaqa beekuu nan fedha. **7** Isaan akkuma Addaam kakuu cabsaniiru; achittis anaaf hin amanamne. **8** Gili’aad magaalaa hamootaa kan dhiigaan faalamtee dha. **9** Akkuma saamtuun riphxee nama eeggattu sana, gareen lubootas akkasuma godhu; isaan yakka qaanessaa hojjechuudhaan karaa Sheekem irratti nama ajjeesu. **10** Ani mana Israa’el keessatti waan suukaneessaa tokko argeera. Achitti Efreem ni sagaagale; Israa’elis ni xuraa’ee. **11** “Yaa Yihuudaa sittis haamamuun murteeffameera. “Yeroo ani boojuu saba koo deebisutti,

7 yeroo ani Israa’elin fayyisutti cubbuun Efreem saaxilamee yakki Samaariyaas ifatti baafama. Isaan nama gowwoomsu; hattoon cabsatee mana seenti; saamtonni daandii irratti nama saamu; **2** Isaan garuu akka ani jal’ina isaani hunda yaadadhu hin hubatan. Cubbuun isaani isaan marseera; yeroo hundas fuula koo dura jira. **3** “Isaan hammina isaaniitiin mootii, soba isaaniitiin immoo ilmaan mootii gammachiisa. **4** Isaan hundinuu ejjitoota, akkuma badaa ibiddaa kan tolchituu tokko yeroo bukoo sukkuumanii jalqabee hamma inni bukaa’utti itti tuttuquu hin barbaannee ti. **5** Guyyaa ayyaana mootii keenyaatti ilmaan moototaa daadhii wayiniitiin finiinan; innis qoostota wajjin harka isaa diriirsa. **6** Akkuma badaa ibiddaatti garaa isaani qopheessaniiru; isaan daban gara isaatti dhi’aatu. Aarii isaani halkan guutuu irraa hin galu; ganama immoo akkuma arraba ibiddaa balali’a. **7** Hundi isaani akkuma badaa ibiddaa ho’u; bulchitoota isaaniis ni fixu. Mootonni isaani hundinuu ni dhumu; tokkoon isaani iyyuu na hin waammatan. **8** “Efreem sabootaan walitti makama; Efreem maxinoo gara hin galfamiini dha. **9** Namoonni ormaa humna isaa nyaatan; inni garuu hin hubatu. Arriin isatti ba’e; inni garuu hin beeku. **10** Of tuulummaan Israa’el dhugaa isatti ba’a; inni garuu utuu wanni kun hundi akkana ta’ee jiruu, gara Waaqayyoo Waaqa isaatti hin deebi’u yookaan isa hin barbaaddatu. **11** “Efreem akkuma gugee gowwaa sammuu hin qabnee ti; isaan Gibxin waammatu; isaan gara Asooritti deebi’u. **12** Yommuu isaan deeman ani kiyyoo koo isaan irra nan buusa; ani akkuma simbirroo samii gad isaan nan harkisa. Ani yommuun akka isaan walii wajjin yaa’an

dhaqa'utti, isaan nan qaba. **13** Waan narraa goraniif isaaniif wayyoo! Waan natti fincilaniif badiisni isaaniif malaf Ani isaan furuu nan barbaada; isaan garuu waa'ee koo soba dubbatu. **14** Isaan garaa isaaniif guutuudhaan gara kootti hin iyyatan; garuu siree isaaniif irra tataa'anii boo'u. Isaan midhaanii fi daadhii wayiniitiif walitti qabamu; garuu natti fincilu. **15** Ani leenjiseen irree isaaniif jajjabeesse; isaan garuu waan hamaa natti yaadu. **16** Isaan gara Waaqa Waan Hundaa Oliitti hin deebi'an; isaan akkuma xiyya jal'atee ti. Hooggantoonni isaaniif sababii soba dubbataniif goraaheedhaan dhumu. Sababii kanaaf isaan biyya Gibixitti ni tuffatamu.

8 "Malakata afaan keetti kaa'adhu! Sababii namoonni kakuu koo cabsaanii seera kootti fincilaniif risaan tokko mana Waaqayyootiin ol jira. **2** Israa'el, 'Yaa Waaqa keenya nu si beekna!' jedhee gara kootti iyyate. **3** Ta'u iyyuu Israa'el waan gaarii dideera; kanaafuu diinni isa ari'a. **4** Isaan walii galtee koo malee mootota moosifatan; utuu ani hin fudhatiniif ilmaan moototaa filatan. Isaan meetii fi warqee isaaniitiin badiisa isaaniitiif waaqota tolfamoo ofii isaaniitiif tolfatan. **5** Yaa Samaariyaa, waaqa kee tolfamaa bifa jabbii sana baasii gati! Dheekkamsi koo isaaniitti boba'a. Isaan hamma yoomiitti qulqullaa'uu dadhabu? **6** Isaan warra Israa'el! Jabbi kana ogeessa hojii harkaatu tolche; inni Waaqa miti. Jabbiin Samaariyaa ni hurraa'a. **7** "Isaan bubbee faacaafatanii bubbee hamaa haammatu. Mukni isaa mataa hin qabu; daraaraas hin baasu. Utuu inni midhaan naqatee silaa namoonni ormaa ni nyaatu ture. **8** Israa'el liqimfameera; isaan amma saboota gidduutti akka waan faayidaa hin qabne tokkoo ti. **9** Isaan akkuma harree diidaa kan asii fi achi kophaa jooruu gara Asooriitti ol ba'aniiruutti; Efreemis michootatti of gurgureera. **10** Isaan saboota gidduutti yoo of gurguran iyyuu ani amma walitti isaan nan qaba. Isaan hacuuccaa mooticha jabaa jalatti ni sukkuumamu. **11** "Efreem aarsaa cubbuutiif iddoo aarsaa hedduu yoo hojette iyyuu, lafti sun iddoo aarsaa itti cubbuu hojjechuuf qopheessan ta'era. **12** Ani waa'ee seera koo waan baay'ee isaaniif barreesseera; isaan garuu akkuma waan alaa dhufe tokkootti ilaalu. **13** Isaan aarsaa naaf kenname dhi'eessu; foon sanas ni nyaatu; Waaqayyo garuu isaaniitti hin gammanne. Inni amma hammina isaaniif yaadatee cubbuu isaaniif adaba: Isaan gara Gibixitti deebi'u. **14** Israa'el Uumaa isaa irraanfatee masaraawwan mootummaa ijaare; Yihuudaan magaalawwan hedduutti dallaa ijaare. Ani garuu ibidda da'annoowwan isaaniif barbadeessu magaalawwan isaaniitti nan erga."

9 Yaa Israa'el hin ililchin; akka saboota kaanii hin gammadin. Ati Waaqa keetiif amanamaa hin turreetii; ati oobdii hunda irratti gatii sagaagaltummaadhaaf baafamu jaallatteerta. **2** Oobdiwwanii fi iddooon cuunfaa wayinii saba hin sooran; daadhiin wayinii haaraan isaaniif hin tolu. **3** Isaan biyya Waaqayyoo keessatti hin hafan; Efreem gara Gibixitti deebi'ee Asoor keessatti nyaata xuraa'e nyaata. **4** Isaan dhibaayyuu daadhii wayinii Waaqayyoof hin dhibaafatan; yookaan aarsaan isaaniif isa hin gammachiisu. Aarsaan akkasii akkuma buddeena warra gaddaa isaaniitti ta'a; namni buddeena kana nyaatu hundinuu ni xuraa'a. Nyaanni kun kanuma mataa isaaniif ta'a; mana qulqullummaa Waaqayyoos ol hin seenu. **5** Isin guyyaa ayyaana keessan murteeffameetti, guyyoota ayyaana Waaqayyoo sanatti maal hojjetu? **6** Yoo isaan badiisa jalaa ba'an iyyuu Gibxi walitti isaan qabdi; Memfiis immoo isaan awwaala. Qabeenyi meetii isaaniif sokorruudhaan liqimfama; dunkaana isaaniif immoo qoraattiitu haguuga. **7** Guyyoonni adabbii dhufaa jiru; guyyoonni itti gatii baasan dhi'aataniiru. Israa'el waan kana haa beeku.

Sababii cubbuun kee akka malee baay'atee hamminni kees akka malee guddaa ta'eef, raajiin akka raatuutti ilaalame; namni Hafuura Waaqaatiin qajeelfamu immoo akka maraatuutti hedame. **8** Raajichi Waaqa koo wajjin eegduu Efreem ta'e; ta'us daandii isaa hunda irratti kiyyoon isa eeggata; mana Waaqa isaa keessattis jibbi isa eeggata. **9** Isaan akkuma bara Gibe'aa keessatti ta'e sana xuraa'ummaa keessa dhidhiman. Waaqni hammina isaaniif yaadatee sababii cubbuu isaaniitiif isaan adaba. **10** "Yeroo ani Israa'elin argetti, inni akkuma ija wayinii gammoojjii keessatti argamee ture; yeroo ani abbootii keessan argetti, isaan akkuma waan ija jalqabaa harbuu irratti argamee turan. Isaan garuu yommuu gara Ba'aal Phe'oor dhufanitti, waaqa tolfamaa qaansesaa sanaaf of qulqulleessanii akkuma waan jaallatan sanaa jibbiisiiisoo ta'an. **11** Ulfinni Efreem akkuma simbirroo barrisee bada; dhalchuun, garaatti baachuun, ulfaa'uun hin jiru. **12** Yoo isaan ijoollee guddifatan iyyuu ani jalaa fixee ilmaan malee isaan nan hambisa. Gaafa ani isaan irraa garagalu isaaniif wayyoo! **13** Ani Efreemin isaa akkuma Xiirros lafa namatti tolu irra dhaabatee jiru nan arge. Sabni Efreem garuu ijoollee isaa gad baasee warra gogorra'utti kenna. **14** Yaa Waaqayyo isaaniif kenni; ati maal isaaniif kennita? Gadameessa ulfa hin baannee fi harma goggogaa kenniif. **15** "Sababii hammina isaaniif kan Gilgaal keessatti hojjetame sana hundaatiif, ani achitti isaan nan jibbe. Sababii hojii isaaniif kan cubbuudhaan guutamee sanaatiif ani mana koo keessaa isaan ari'a. Ani si'achi isaan hin jaalladhu; bulchitoonni isaaniif hundinuu finciltoota. **16** Efreem rukutameera; hiddi isaaniif goggogera; isaan ija tokko illee hin godhatan. Yoo isaan ijoollee godhatan iyyuu ani sanyii isaaniif jaallatamoo isaan jalaa nan qala." **17** Sababii isaan isaa hin ajajaminiif, Waaqni koo isaan dida; isaan warra asii fi achi saboota gidduu jooru ta'u.

10 Israa'el muka wayinii dagaage ture; inni matuma isaatiif ija naqata. Akkuma ija isaa baay'ateen inni iddoo aarsaa hedduu ijaarrete; akkuma lafti isaa gabbatteen utubaawwan waaqeffannaa isaa miidhagfate. **2** Garaan isaaniif gowwoomsaadhaan guutameera; isaan amma yakka isaaniif baadhachuu qabu. Waaqayyo iddoo aarsaa isaaniif ni diiga; utubaawwan waaqeffannaa isaaniif ni barbadeessa. **3** Ergasii isaan akkana jedhu; "Nu sababii Waaqayyoon sodaachuu didneef mootii hin qabnu. Garuu utuu mootii qabaanne iyyuu inni silaa maal nuuf godha?" **4** Isaan waan hedduu waadaa galu; kakuu sobaas seenanii walii galtee uummatu; kanaafuu seera dhabeyyiin akkuma aramaa summii qabu kan lafa qotiisaa keessaatti latu. **5** Namoonni Samaariyaa keessa jiraatan sababii waaqa tolfamaa fakkii jabbii kan Beet Aawwen keessaa sanaatiif sodaatu. Sabni ishee isheedhaaf boo'a. Luboonni ishee ejjitoonni warri ulfina isheetiin gammadan sunis sababii isheen isaan irraa booji'ameef ni boo'u. **6** Jabbichis akka harka fuudhaatti Yaariim mootichaaf Asooriitti geeffama. Efreem ni salphifama; Israa'el waaqota ishee kanneen muka irraa tolfamaniif ni qaanofiti. **7** Samaariyaa fi mootiin ishee akkuma hoomacha bishaan irraatti fudhatamaniif badu. **8** Iddoowwan sagadaa kanneen Awwaan ni barbadeeffamu; kunis cubbuu Israa'el. Qoraattii fi sokorruun irratti biqilee iddoo aarsaa isaaniif haguuga. Yeroo sana namoonni tulluuwwaniin, "Nurratti jigaa!" gaarraniin immoo, "Nu dhoksaal!" jedhu. **9** "Yaa Israa'el isin bara Gibe'aatii jalqabdanii cubbuu hojjetaniirtu; ammas achumatti haftaniirtu. Gibe'aa keessatti waraanni ka'ee jal'oota hin fixuu? **10** Ani yoon fedhe isaan nan adaba; sababii cubbuu isaaniif dachaa sanaatiif hidhaa keessa isaan buusuuf saboonni naannoo isaaniitti walitti

qabamu. **11** Efreem goromsa leenjifame kan midhaan siribiisuu jaallatuu dha; kanaafuu ani morma ishee irra waanjoo nan kaa'a. Ani Efreemin nan oofa; Yihuudaan lafa qotiisaa qotuu qaba; Yaaqobis biyyoo bulleessuu qaba. **12** Ofii keessaniif qajeelummaa facaafadhaatii ija jaalalaa kan hin dhumne haammadhaa; lafa keessan kan hin qotamin illee baqaqsaa; yeroon kun yeroo hamma inni dhufee qajeelummaa isiniiti roobsuuti Waaqayyoon barbaaddataniiti. **13** Isin garuu hammina facaafattanii jal'ina haammattan; isin ija sobaa nyaattaniirtu. Sababii ati jabina keetii fi loltoota kee baay'ee sana abdatteef, **14** akkuma Shalmaan gaafa lolaatii Beet Arbeelin balleessee haadhota ijoollee isaanii wajjin biyyootii makaman sana, da'annoowwan kee hundi ni barbadaa'u; huursaan waraanaas saba keetti ni ka'a. **15** Yaa Beet'eel, sababii hamminni kee akka malee guddaa ta'eef, wanni akkasii sittis ni dhufu. Gaafa guyyaan sun bari'utti mootiin Israa'el guutummaan guutuutti ni barbadeeffama.

11 "Israa'el yeroo daa'ima turetti, ani isa nan jaalladhe; ani Gibxii ilma koo waameera. **2** Garuu hammuma ani itti deddeebi'ee isaan waamu, isaan narraa fagaachaa deeman. Isaan Ba'aaliif aarsaa dhi'eessanii fakkiiwwaniif ixaana aarsan. **3** Kan irree isaanii qabee Efreemin miillaan deemuu barsiise anuma; isaan garuu akka ani isaan fayyise hin hubanne. **4** Ani funyoo gara laafina namaatiin, hidhaa jaalalaatiinis isaan nan harkise; ani morma isaanii irraa waanjoo fudhee isaan sooruuf gadan jedhe. **5** "Isaan qalbii jijjiirraachuu waan didaniif Gibxitti hin deebi'an; Asoor garuu isaan bulcha. **6** Goraadeen magaalawwan isaanii keessatti balaqisaa; raajota sobduu isaanii ni barbadeessa; karoora isaanii ni fashaleessa. **7** Sabni koo narraa deebi'uuf kutateera. Yoo isaan Waaqa Waan Hundaa Olii waammatan iyyuu inni gonkumaa ol isaan hin qabu. **8** "Yaa Efreem ani akkamiinan danda'ee si dhiisa? Yaa Israa'el ani akkamiinan dabarsee si kenna? Ani akkamiinan danda'ee akka Adimaa si godha? Akkamiinan akka Zeboo'iim si godha? Garaan koo na keessatti geeddaramaera; gara laafinni ani siif qabu guddateera. **9** Ani dheekkamsa koo sodaachisaa sana gad hin dhiisu; yookaan ani deebi'ee Efreemin hin balleessu. Ani Waaqa malee nama miti; ani Isa Qulqulluu gidduu kee jiruu dha. Ani dheekkamsaan hin dhufu. **10** Isaan Waaqayyoon duukaa bu'u; inni akkuma leencaa aada; yommuu inni aadutti ilmaan isaa hollachaa lixa biiftuutii dhufu. **11** Isaan akkuma simbirroo Gibxi irraa, akkuma gugee ollachaa Asoor irraa dhufu. Ani mana isaanii keessa isaan nan jiraachisa" jedha Waaqayyo. **12** Efreem sobaan, manni Israa'el immoo gowwoomsaadhaan na marse. Yihuudaanis Waaqatti, amanamaa Qulqullicha Sanatti iyyuu fincile.

12 Efreem bubbee nyaata; inni guyyaa guutuu bubbee ba'a biiftuu duukaa fiiga; sobaa fi gooliis ni baay'isa. Inni Asoor wajjin walii galtee godhatee biyya Gibxiitti zayitii ejersaa erga. **2** Waaqayyoo waan Yihuudaa himatu qaba; inni akkuma amala isaatti Yaaqobin adaba; akkuma hojii isaattis gatii isaa kennaaf. **3** Inni gadameessa keessatti koombe obboleessa isaa qabe; erga guddatee immoo Waaqa wajjin wal'aansoo qabe. **4** Inni ergamaa Waaqa wajjin wal'aansoo qabee mo'ate; boo'ees surraa kadhate. Inni Beet'eelitti isa argatee achitti isa wajjin haasa'e. **5** Waaqayyoo Waaqa Waan Hunda Danda'u, maqaan isaa Waaqayyoo! **6** Ati garuu Waaqa keetti deebi'i; jaalalaa fi murtii qajeelaa jabeessii yeroo hunda Waaqa kee eeggadhu. **7** Daldalaan madaalii sobaa ofi harkaa qabu nama gowwoomsuu jaallata. **8** Efreem akkana jedhee boona; "Ani akka malee soorressa; qabeenya guddaa argadheera. Isaan qabeenya koo kana hunda keessatti iyyuu balleessaa yookaan cubbuu tokko illee narratti

argachuu hin danda'an." **9** "Ani Waaqayyoo Waaqa kee kan biyya Gibxii si baasee dha; ani akka ati akkuma guyyaa ayyaanota kee kanneen murteeffaman sanaatti deebitee dunkaana keessa jiraattu sin godha. **10** Ani raajotatti dubbadhee mul'ata hedduu kenneefii karaa isaaniitiin fakkeenyaan hin dubbadhe." **11** Gili'aad hamaadhaa? Sabni ishee faayidaa hin qabul! Isaan Gilgaal keessatti korma qaluu? Iddoon aarsaa isaani akkuma tuullaa dhagaa isa lafa qotiisaa kan qotame irra jiruu ni ta'a. **12** Yaaqoob gara Sooriyaatti baqate; Israa'el niitii argachuuf nama tajaajile; gabbara ishee baasuufis hoolota tikse. **13** Waaqayyoo biyya Gibxiitii Israa'elin baasuuf raajitti fayyadame; inni karuma raajii sanaatiin isa kunuunse. **14** Efreem garuu aarii isaa guddicha kakaase; Gooftaan isaa yakka dhiiga namaa dhangalaasuu sana isumatti deebisa; arrabsoo isaas matuma isaatti deebisa.

13 Yeroo Efreem dubbatetti namoonni ni hollatan; inni Israa'el keessatti ol ol jedhee ture. Garuu yakka Ba'aalin waaqeffachuutiin du'e. **2** Isaan ammas itti deddeebi'anii cubbuu hojjetu; meetii ofii isaaniitiin waaqa tolfamaa tolfatu; fakkii mimmidhagaa kanneen hundi isaanii harka ogeeyyiitiin hojjetaman. Waa'ee saba kanaas, "Isaan nama qalanii aarsaa dhi'eessu; waaqa tolfamaa jabbis ni dhungatu!" jedhame. **3** Kanaafuu isaan akkuma hurrii ganamaa, akkuma fixeensa barii baduu, akkuma habaqii obdiid midhaan itti dha'an irraa ka'uu akkuma aara foddadaadhaan ba'uu ni ta'u. **4** "Ani garuu yeroo ati Gibxii baatee jalqabee Waaqayyoo Waaqa kee ti. Ati ana malee Waaqa tokko illee beekuu hin qabdu; ana malee fayyisaa tokko illee hin qabdu. **5** Ani gammoojjii keessatti, biyya ho'a gubaa keessatti si kunuunseera. **6** Yeroo ani isaan sooretti ni quufan; isaan yeroo quufanitti of tuulan; ergasii immoo na irraanfatan. **7** Kanaafuu ani akkuma leencaa isaanitti nan ta'a; akkuma qeerransaa riphee daandii irratti isaan nan eeggadha. **8** Ani akkuma amaaketa ilmaan ishee jalaa fudhatamaniitti isaan lolee garaa isaanii nan baqaqsaa. Ani akkuma leencaatti qorqee isaan nan nyaadha; bineensi bosonaa gargar isaan ciccira. **9** "Yaa Israa'el, waan ana gargaaraa kee mormiteef ati baddeerta. **10** Akka si oolchuuf mootiin kee eessa jira? Bulchitoonni kee warri magaalaa kee hunda keessaa kanneen ati, 'Mootii fi ilmaan moototaa naaf kenni' jettee kadhate sun eessa jiru? **11** Ani aarii kootiin mootii siifan kenne; dheekkamsa kootiin immoo isa sirraa nan fudhadhe. **12** Balleessaan Efreem walitti kuufamee cubbuun isaas galmeeffameera. **13** Miixuun akkuma dubartii ciniinsuun qabatteetti isatti dhufa; inni garuu daa'ima wallaalaa dha; inni yommuu yeroon ga'utti, gadameessa keessaa ba'uu hin fedhu. **14** "Ani saba kana humma awwaalaa jalaa nan baraara; du'a jalaa isaan nan baasa. Yaa du'a, dha'ichi kee meerre? Yaa awwaala, balleessuun kee meerre? "Ani gara laafina tokko illee hin qabaadhu; (Sheol h7585) **15** Yoo inni obboloota ofii gidduu jireenya tolaa jiraate iyyuu, bubbeen ba'a Waaqayyoo biraa ni dhufa; lafa gammoojjii keessaa ni bubbisa; burqaan isaa bishaan dhaba; boolli bishaan isaas ni goga. Mankuusni isaa, qabeenyi inni qabu hundis ni saamama. **16** Sabni Samaariyaa waan Waaqa isaatti fincileef gatii balleessaa isaa ni argata. Isaan goraadeedhaan dhumu; daa'imman isaanii lafatti harcaafamu; dubartoonni isaanii kanneen ulfa qabanis ni baqaqfamu."

14 Yaa Israa'el, gara Waaqayyoo Waaqa keetiitti deebi'i. Ati sababii cubbuu keetiitiif gufatteeti! **2** Dubbicha fudhadhuutti gara Waaqayyoo deebi'i. Akkanas jedhiin: "Cubbuu keenya hunda nuuf dhiisi; akka nu ija arraba keenyaa siif dhi'eessinuuf, arjumaadhaan nu simadhu. **3** Asoor nu oolchuu hin danda'u; nu fardeen lolaa hin yaabannu. Nu si'achi deebine,

waan harki keenya hojjeteen, ‘Waaqota keenya’ hin jennu; daa’imman abbaa hin qabne gara laafina sirraa argatuutii.” **4** “Ani gantummaa isaanii nan fayyisa, toluuman isaan jaalladha; aariin koo isaan irraa deebi’eeraatii. **5** Ani Israa’elitti akkuma fixeensaa nan ta’a; inni akkuma daraaraa ni daraara. Inni akkuma gaattiraa Libaanoon hidda isaa gad fageeffata; **6** dameen isaa ni guddata. Miidhaginni isaa akkuma muka ejersaa ta’a; urgaan isaa akkuma gaattiraa Libaanoon. **7** Namoonni ammas deebi’anii gaaddisa isaa jala jiraatu. Inni akkuma midhaanii lalisa. Akkuma muka wayinii dagaaga; maqaan isaas akkuma daadhii wayinii Libaanoon beekama. **8** Yaa Efreem, ani kana caalaa waaqota tolfamoo wajjin dhimma maaliin qaba? Kan deebii siif kennee si eegu anuma. Ani akkuma muka birbirsaa lalisaa ti; amanamummaan kee ana irraa dhufa.” **9** Namni ogeessi eenyu? Inni waan kana ni beeka. Qalbii qabeessi eenyu? Inni waan kana ni hubata. Karaan Waaqayyoo qajeelaa dha; namni qajeelaan isa irra deema; finciltoonni garuu isa irratti gufatu.

Yoo'eel

1 Dubbii Waaqayyoo kan gara Yoo'eel ilma Phetuu'eel dhufe. **2** Yaa maanguddoota, waan kana dhaga'aa; warri biyyattii keessa jiraattan hundinuu dhaggeeffadhaa. Wannii akkanaa takkumaa bara keessan keessa yookaan bara abbootii keessanii keessa ta'ee beekaa? **3** Isin waan kana ijoollee keessanitti himaa; ijoolleen keessanis ijoollee ofii isaaniitti haa himan; ijoolleen isaanii immoo dhaloota itti aanutti haa dabarsan. **4** Waan tuunni hawwaannisaa dhiise, hawwaannisni guddaan fiixe; waan hawwaannisni guddaan dhiise, hawwaannisni xixinnaan nyaatee fiixe; waan hawwaannisni xixinnaan dhiise immoo hawwaannisni biraa dhufee nyaate. **5** Yaa machooftota, ka'aatii boo'aa! Isin warri daadhii wayinii dhugdan hundinuu wawwaadhaa; sababii daadhii wayinii haaraatiif wawwaadhaa; inni afaan keessan irraa butameeraatii. **6** Sabni jabaan akka malee baay'een tokko biyya koo weerareera; inni ilkaan leencaa, qarriffaa leenca dhalaa qaba. **7** Inni muka wayinii koo onsee harbuu koos barbadeesseera. Inni qola isaanii irraa quncisee lafatti gatee dameelee isaanii duwwaa hambise. **8** Isin akkuma durba wayyaa gaddaa uffattee dhira ijoollummaa isheetiif gaddituutti boo'aa. **9** Kennaan midhaaniitii fi dhibaayyuun mana Waaqayyoo irraa citaniiru. Luboonni fuula Waaqayyoo dura tajaajilan boo'aa jiru. **10** Lafii qotiisaa oneera; laftis gogeera; midhaan barbadaa'eera; daadhiin wayinii haaraan dhumeera; zayitiinis dhabameera. **11** Yaa qonnaan buloota, isin raafamaa; warri wayinii dhaabbattan boo'aa; sababii midhaan lafa qotiisaa keessanii barbadaa'ef qamadii fi garbuudhaaf boo'aa. **12** Wayiniin gogeera; harbuunis collageera; roomaaniin, meexxii fi hudhaan, mukkeen lafa qotiisaa hundinuu goganiiru. Dhugumaan gammachuun ilmaan namaa irraa badeera. **13** Yaa luboota, wayyaa gaddaa uffadhaatii boo'aa; isin warri iddoo aarsaa dura tajaajiltan wawwaadhaa. Isin warri fuula Waaqa koo dura tajaajiltan kottaatii wayyaa gaddaa uffadhaa bulaa; kennaan midhaaniitii fi dhibaayyuun mana Waaqa irraa hambifamaniiruutii. **14** Sooma qulqulluu labsaa; waldaa qulqulluu waamaa. Maanguddootaa fi warra biyyattii keessa jiraatan hunda gara mana Waaqayyoo Waaqa keessaniitti waamaatii Waaqayyootti boo'aa. **15** Badne kaal! Guyyaan sun dhi'aateera. Guyyaan Waaqayyoo ga'eeraatii; inni akkuma badiisaattii Waaqa Waan Hunda Danda'u biraa dhufa. **16** Ijuma keenya duratti nyaanni cite; ilillee fi gammachuunis mana Waaqa keenyaa irraa hin cinnee? **17** Sanyiin lafa keessatti tortoree hafe. Mankuusni diigameera; gombisaan caccabeera; midhaan gogee haferaatii. **18** Loon akkam mar'atu! Karri loonii sababii waan dheedu dhabeeff asii fi achi joora; bushaayeenis dhiphataniiru. **19** Yaa Waaqayyoo ani sin waammadha; ibiddi lafa dheedaa barbadeessee arrabni ibiddaa immoo mukkeen diidaa hunda gubee fixeeraatii. **20** Bineensonni bosonaa sitti gaggabu; lagni bishaanii gogeera; ibiddis dirree dheedaa gubee balleesseera.

2 Xiyyoon keessatti malakata afuufaa; gaara koo qulqulluu irratti sagalee akeekachiisaa dhageessisaa. Guyyaan Waaqayyoo dhufaa jiraatii; warri lafa irra jiraatan hundi haa hollatan. Guyyaan sun dhi'aateera; **2** guyyaan dukkanaatii fi dimimmisaa, guyyaan duumessaatii fi dukkana hamaa ni dhufa. Sabni guddaa fi jabaan tokko akkuma ifa ganama tulluuwwan irratti ba'uutti ni dhufa; wannii akkasii takkumaa bara durii keessa ta'ee hin beeku yookaan dhaloota dhufuuf jiru keessatti illee hin ta'u. **3** Fuula isaanii duraa ibiddi ni barbadeessa; dugda isaanii duubaan immoo arraba ibiddaatu boba'a. Fuula isaanii duraan lafti iddoo biqiltuu

Eeden fakkaata; dugda isaanii duubaan immoo lafti akkuma gammoojjii onee ti; wannii tokko iyyuu isaan duraa hin miliqu. **4** Isaan bifa fardeenii qabu; akkuma fardeen lolaas ni gulufu. **5** Isaan sagalee akka gaarii waraanaatiin fiixee tulluu irra utaaluu; akkuma ibidda yeroo qarmii gubutti xaaxa'uu, akkuma waraana jabaa lolaaf ba'e tokkoo ti. **6** Saboonni jara arginii dhiphatu; fuulli nama hundaas ni gurraacha'a. **7** Isaan akkuma namoota jajjaboo fiigu; akkuma loltootaa dallaa yaabbatanii seenu. Hundi isaanii tarree galanii deemu; isaan keessaa tokko iyyuu daandii isaa irraa hin jal'atu. **8** Isaan wal hin dhiiban; hundi isaanii qajeelanii fuula duratti deemu. Utuu toora isaanii hin dhiisiin ittisa cabsanii seenu. **9** Isaan maagaalaa keessa asii fi achi fiigu; dallaa irra fiigu. Isaan mana yaabbatu; akkuma hattuus foddadaahan ol seenu. **10** Fuula isaanii duratti lafti ni sochooti; samii ni raafama; aduu fi ji'i ni dukkanaa'u; urjiwwan deebi'anii hin ibsan. **11** Waaqayyoo fuula loltoota isaa duratti sagalee dhageessisa; loltoonni isaa akka malee baay'ee dha; warri ajaja isaa eegan jajjaboo dha. Guyyaan Waaqayyoo guddaa dha; guyyaan sun akka malee nama sodaachisa. Enyutu dura dhaabachuu danda'a? **12** "Amma iyyuu garaa guutuudhaan, soomaan, boo'ichaa fi gaddaan gara kootti deebi'aa" jedha Waaqayyoo. **13** Isin utuu wayyaa keessan hin ta'in garaa keessan tarsiisaa. Gara Waaqayyoo Waaqa keessaniitti deebi'aa; inni arjaa fi gara laafessaatii; inni dafee hin aaru; jaalalli isaa baay'ee dha; inni badiisa erguu irraa of qusata. **14** Maaltu beeka? Tarii inni deebi'ee gaabbee eebba, kennaan midhaaniitii fi kennaan dhugaatii kan Waaqayyoo Waaqa keessaniif ta'u isiniif hambisa ta'a. **15** Xiyyoon keessatti malakata afuufaa; sooma qulqulluu labsaa; waldaa qulqulluu waamaa. **16** Saba walitti qabaa; waldaa sana qulqulleessaa; maanguddoota walitti fidaa; ijoollee walitti qabaa; daa'imman harma hodhan illee hin hambisinaa. Misirriichi kutaa isaa keessaa haa ba'u; misirriitiinis diinqa isheetii haa baatu. **17** Luboonni fuula Waaqayyoo dura tajaajilan gardaafuu fi iddoo aarsaa gidduutti haa boo'an. Isaan akkana haa jedhan; "Yaa Waaqayyoo saba kee baraari. Handhuuraa kee waan qoosaa, saboota gidduuttis waan kolfaa hin godhin. Isaan maaliif namoota gidduutti, "Waanq isaanii eessa jira?" jedhu?" **18** Waaqayyoo biyya isaatiif ni hinaafaa; saba isaatiifis garaa laafa. **19** Waaqayyoo akkana jedhee deebii kennaaf: "Ani midhaan, daadhii wayinii haaraa fi zayitii ejersaa kan isin quubsu isiniif nan erga; ani lammata saboota gidduutti waan qoosaa isin hin godhu. **20** "Ani loltoota kaabaa isin duraa balleessee gara lafa gogaa fi duwwaatti isaan ari'a; loltoonni fuula duraan yaa'an galaana ba'a biiftuu, kanneen dugda duubaan yaa'an immoo galaana gama lixa biiftuu seenu. Reeffi isaanii ni xiraa'a; xiraan isaanis ol ba'a." Dhugumaan inni waan guddaa hojjetee! **21** Yaa biyya Yihuudaa, inni sodaatiin; gammadiitii ililchi. Waaqayyoo dhugumaan waan guddaa hojjetee! **22** Yaa bineensota bosonaa, isinis hin sodaatinaa; dirreen dheedaa gabbachaa jiraatii. Mukkeen ija naqachaa, harbuu fi wayiniinis ija kenna jiru. **23** Yaa uummata Xiyyoon gammadi; Waaqayyoo Waaqa keetti gammadi; inni qajeelummaadhaan rooba arfaasaa siif kenneeraatii. Inni akkuma durii bokkaa baay'ee, rooba arfaasaa fi kan birraa siif erga. **24** Oobdiin midhaaniin guutama; boolli itti wayinii cuunfanis daadhii wayinii haaraa fi zayitiidhaan guutamaniin dhangalaasu. **25** "Ani waan bara hawwaannisni nyaate, waan hawwaannisni gurguddaa fi xixinnaan nyaate, waan hawwaannisni kaanii fi tuunni hawwaannisaa jechuunis loltoonni koo jajjaboon ani giddu keessanitti erge sun nyaatan iddoo isiniif nan buusa. **26** Isin waan hamma quufanitti nyaattan baay'ee ni qabaattu; maqaa Waaqayyoo Waaqa keessanii kan waan dinqii isiniif hojjetee sanaa ni galateeffattu; ummanni

koo lammata hin qaneffamu. **27** Ergasii isin akka ani Israa'el keessa jiru akka ani Waaqayyo Waaqa keessan ta'e, akka ana malee Waaqni biraa hin jirre ni beektu; uummanni koo lammata hin qaneffamu. **28** "Anis kana booddee, Hafuura koo nama hunda irratti nan dhangalaasa. Ilmaanii fi intallan keessan raajii dubbatu; jaarsoliin keessan abjuu abjootu; dargaggoonni keessan mul'ata argu. **29** Bara sana keessa, garboota koo warra dhiiraa fi dubartii irratti illee Hafuura koo nan dhangalaasa. **30** Ani ol samii irratti dinqii, gad lafa irrattis dhiiga, ibiddaa fi hurrii aaraa nan argisiisa. **31** Utuu guyyaan Waaqayyoo inni guddichii fi sodaachisaan sun hin dhufin dura, aduun dukkanatti geeddaramti; ji'i immoo dhiigatti geeddarama. **32** Namni maqaa Waaqayyoo waammatu hundinuu ni fayya; akkuma Waaqayyo dubbatettis Tulluu Xiyoon irraa fi Yersaalem keessa, furamatu jiraata; hambaa gidduuttis warri Waaqayyo isaan waame ni argamu.

3 "Bara sana keessa, yeroo sanatti, ani yommuun boojuu Yihuudaatii fi Yersaalem deebisutti, **2** saboota hunda walitti qabeen gara Sulula Yehooshaafaaxitti gad isaan nan buusa. Anis achitti sababii dhaala koo, sababii Israa'eliif isaanitti nan mura; isaan saboota gidduutti saba koo bittinneessanii biyya koos gargar qooddataniiruutii. **3** Isaan uummata kootti ixaa buufatanii ijoollee dhiiraas sagaagalummaatti geeddarataniiru; akka dhuganiif dubara illee daadhii wayiniitti gurguratan. **4** "Yaa Xiirrosii fi Siidoonaa, isin kutaaleen Filisxeem hundinuu, amma maal narraa qabdu? Isin waan ani godheef haaloo na baafachaa jirtuu? Yoo isin haaloo na baafachaa jirtu ta'e ani dafee ariitiidhaan waan isin hojjetan sana matuma keessanittin deebisa. **5** Isin meetii fi warqee koo guurrattanii qabeenya koo filatamaas mana waaqeffannaa keessanitti geeffattaniiruutii. **6** Isin biyya isaanii irraa isaan fageessitanii uummata Yihuudaatii fi Yersaalem Giriikotatti gurgurattan. **7** "Kunoo, ani biyya isin itti isaan gurgurattan keessaa isaan baasee waan isin hojjetan sana matuma keessanitti nan deebisa. **8** Ani ilmaanii fi intallan keessan saba Yihuudaatti nan gurgura; isaan immoo saba fagoo jiru kan Saabaa jedhamutti dabarsanii isaan gurguratu." Waaqayyo dubbateeraatii. **9** Waan kana saboota gidduutti labsaa: Waraanaaf qophaa'aa! Gootota kakaasaa! Loltoonni hundi dhi'aatanii haa lolan. **10** Maarashaa keessan tumaatii goraadee godhadhaa; haamtuu keessanis tumaatii eeboo godhadhaa. Namni laafaan, "Ani jabaa dhal!" haa jedhu. **11** Isin saboonni qixa hundaan dafaa kottaattii achitti walitti qabamaa. Yaa Waaqayyo, loltoota kee gad ergi! **12** "Saboonni haa ka'an; isaan dafanii gara Sulula Yehooshaafaax haa dhufan; ani saboota gama hundaan jiranitti muruuf achi man taa'aatii. **13** Midhaan ga'eeraatii haamtuu itti kaa'aa. Kottaatii ija wayinii dhidhiitaa; boolli itti wayinii cuunfan guuteeraatii; sababii hamminni isaanii guddaa ta'eef boolli itti wayinii cuunfan guutee irra dhangala'eera!" **14** Waldaan guddaan, waldaan nama baay'ee sulula murtii keessatti wal ga'eera! Guyyaan Waaqayyoo sulula murtii keessatti dhufuu ga'eeraatii. **15** Biiftuu fi addeessi ni dukkanaa'u; urjiiwwanis si'achi ifa hin kennan. **16** Waaqayyo Xiyoon irraa ni iyya; Yersaalem keessaas sagalee dhageessisa; lafaa fi samiin ni raafamu. Waaqayyo garuu saba isaatiif iddoo itti baqatan, saba Israa'eliif immoo da'oo ni ta'a. **17** "Ergasii isin akka ani Waaqayyo Waaqni keessan Xiyoon keessa, gaara koo qulqulluu sana irra jiraadhu ni beektu. Yersaalem qulqulluu taati; namoonni biyya alaa gonkumaa lammata ishee hin weeraran. **18** "Gaafas tulluuwwan daadhii wayinii haaraa ni coccobsu; gaarranis aanan yaasu; lageen Yihuudaa hundinuu bishaaniin

guutamu. Burqaan tokko mana Waaqayyoo keessaa burqee sulula Shixiim ni obaasa. **19** Gibxi garuu ni onti; Edoomis duwwaa hafti; isaan dhiiga nama yakka hin qabnee biyyattii keessatti dhangalaasuudhaan saba Yihuudaatti daba hojjetaniiruutii. **20** Yihuudaan bara baraan, Yersaaleemis dhaloota hundaaf iddoo jireenyaa ni taati. **21** Ani dhiiga isaanii kan yakka hin qabne sana utuun haaloo hin ba'in nan dhiisaa? Lakkii, hin dhiisu."

Amoos

1 Kun mul'ata Amoos inni tikseewwan Teqoo'aa keessaa tokkure sun bara Uziyaan mootii Yihuudaa, Yerobi'aa am ilmi Yoo'aash immoo mootii Israa'el turetetti, utuu sochiin lafaa hin ta'in waggaa lama dura waa'ee Israa'el argee dha. **2** Innis akkana jedhe: "Waaqayyo Xiyoon keessaa iyya; Yerusaa'lem keessaa sagalee dhageessisa; dirreen tiksoonni itti bobbaasan ni goga; fiixeen gaara Qarmeloosis ni coollaga." **3** Waaqayyo akkana jedha: "Ani cubbuu Damaasqoo sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Sababii isaan meeshaa ittiin midhaan dha'an kan ilkaan sibiilaa qabuun Gili'aadin tumaniiif, **4** ani ibidda da'annoo Ben-Hadaad barbadeessu tokko, mana Hazaa'eelitti nan erga. **5** Ani karra Damaasqoo nan cabsa; mootii Sulula Aawwen keessa jiruu fi isa Beet Eden keessatti bokkuu qabatu nan balleessa. Uummanni Sooriyaa booji'amee Qiiiritti ni geeffama" jedha Waaqayyo. **6** Waaqayyo akkana jedha: "Ani cubbuu Gaazaa sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Sababii isheen hawaasa hunda boojitee Edoomitti gurguratteef, **7** ani ibidda da'annoo ishee barbadeessu tokko dallaa Gaazaatti nan erga. **8** Ani mootii Ashdoodii fi isa Ashqaloon keessatti bokkuu qabatu sana nan balleessa. Ani hamma hambaan Filixseemotaa du'uutti harka koo Eqroonitti nan deebifadha" jedha Waaqayyo Gooftaan. **9** Waaqayyo akkana jedha: "Ani cubbuu Xiirros sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Sababii isheen walii galtee obbolummaa cabsitee hawaasa booji'ame guutuu Edoomitti gurguratteef **10** ani ibidda da'annoo ishee barbadeessu tokko dallaa Xiirsoositti nan erga." **11** Waaqayyo akkana jedha: "Ani cubbuu Edoom sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Sababii inni daangaa isaa babal'ifachuuf jedhee dubartoota Gili'aad kanneen ulfa qaban baqaqseef **14** ani guyyaa lolaatti wacaan, guyyaa qilleensa hamaatii immoo bubbee jabaadhaan ibidda da'annoo ishee barbadeessu tokko dallaa Rabbaatti nan erga. **15** Mootiin ishee booji'amee innii fi qondaaltonni isaa wajjin ni booji'amu" jedha Waaqayyo.

2 Waaqayyo akkana jedha: "Ani cubbuu Mo'aab sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Sababii inni lafee mootii Edoom gubee daaraa godheef, **2** ani ibidda da'annoo Keriiyooti barbadeessu tokko Mo'aabitti nan erga. Mo'aab iyya waraanaatii fi sagalee malakataatiin du'a. **3** Ani bulchaa ishee ajjeesee qondaalota ishee hundas isaa wajjin fixa" jedha Waaqayyo. **4** Waaqayyo akkana jedha: "Ani cubbuu Yihuudaa sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Sababii isaan seera Waaqayyoo didanii ajaja isaas hin eeginiif, sababii isaan waaqota sobaa, waaqota abbootiin isaanii duukaa bu'an sanaan karaa irraa jal'ataniif, **5** ani ibidda da'annoo Yerusaa'lem barbadeessu tokko Yihuudaatti nan erga." **6** Waaqayyo akkana jedha: "Ani cubbuu Israa'el sadiif, afuriifis dheekkamsa koo duubatti hin deebisu. Isaan qajeeltota meetiitti, rakkattoota immoo kophee cimdiitokkotti gurguratan. **7** Isaan akkuma biyyoo lafaatii mataa hiyyeeyyii irra ijaajjanii cunqurfamaas murtii qajeelaa dhowwatan. Abbaa fi ilmi durba tokkotti galanii akkasiin maqaa koo qulqulluu xureessan. **8** Isaan uffata qabdiidhaan nama irraa fudhatan irra iddoo aarsaa hunda bira ciciisan. Isaan

daadhii wayinii kan warra adabaman biraa dhufe, mana waaqa isaanii keessatti dhugu. **9** "Inni akkuma birbirsaa dheeratee akka qilxuu jabaatu iyyuu, ani namicha Amoor sana fuula isaanii duratti galaafadheera. Ani gubbaadhaa ja isaa, jalaan immoo hidda isaa balleesseera. **10** "Ani biyya Amoorotaa isiniif kennuuf jedhee, biyya Gibxiitti isin baasee waggaa afurtama gammoojjii keessa isinan geggeesse. **11** "Akkasumas ani ilmaan keessan gidduudhaa raajota, dargaggoota keessan gidduudhaa immoo Naaziroota kaaseera. Yaa saba Israa'el, wanni kun dhuguma mitii?" jedha Waaqayyo. **12** "Isin garuu Naaziroota daadhii wayinii obaafantii akka raajoonni raajii hin dubbanne ajajan. **13** "Ani akkuma gaariin yommuu midhaaniin guutamu caccabu sana, amma isinan caccabsa. **14** Saffisaan hin miliqu; namoonni jajjaboon humna isaanii hin jabeeffatan; loltuunis lubbuu isaa hin oolfatu. **15** Abbaan xiyyaa jabaatee dhaabachuu hin danda'u; loltuun saffisaan fiigee jalaa hin ba'u; abbaan fardaas lubbuu isaa oolfachuu hin danda'u. **16** Loltoonni akka malee jajjaboon iyyuu gaafas qullaa isaanii baqatu" jedha Waaqayyo.

3 Yaa saba Israa'el, dubbii Waaqayyo isiniin mormuudhaan, maatii ani biyya Gibxi baasee fide hundaan mormuudhaan dubbate kana dhaga'aa: **2** "Ani maatiiwwan lafa irra jiraatan hunda keessaa isin qofa filadheera; kanaafuu ani cubbuu keessan hundaaf isinan adaba." **3** Yoo walii galan malee namoonni lama wajjin ni deemu? **4** Leenci tokko yoo waan adamsu hin argatin bosona keessaa ni aadaa? Inni yoo waa qabate malee holqa isaa keessaa ni aadaa? **5** Simbirri tokko lafa kiyoon hin kaa'aminiti kiyoo keessa ni seentii? Kiyoon tokko yoo wanni qabamu hin jirre akkasumatti lafaa ni utaalaa? **6** Yoo magaalaa keessatti malakanni afuufame, namoonni hin raafamani? Balaan magaalaa tokkotti yoo dhufe, Waaqayyotu waan sana fide mitii? **7** Dhugumaan Waaqayyo Gooftaan utuu tajaajiltoota isaa raajotatti hin mul'isin waan tokko illee hin hojjetu. **8** Leenci aadeera; eenyutu hin sodaannee ree? Waaqayyo Gooftaan dubbateera; yoo eenyutu raajii hin dubbanne ree? **9** Da'annoo Ashdoodiitti fi da'annoo Gibxiitti akkana jedhaa labsaa: "Tulluuwwan Samaariyaa irratti walitti qabamaa; jeequmsa guddaa ishee keessa jiruu fi cunqursaa uummata ishee keessa jiru ilaalaa." **10** "Warri da'annoo isaanii keessatti waan booji'amee fi waan saamame kuufatan akka itti waan qajeelaa hojjetan hin beekan" jedha Waaqayyo. **11** Kanaafuu Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: "Diinni biyya keessan marsa; jabina keessan gad buusa; da'annoowwan keessanis ni saama." **12** Waaqayyo akkana jedha: "Akkuma tikseen tokko lafee miilla lamaanii yookaan fiixee gurraa qofa afaan leencaatii buusu sana, Israa'eloonni Samaariyaa keessa, qarqara siree isaanii irra, Damaasqoo keessas siree isaanii dinkii irra ta'an akkasuma ni baraaramu." **13** "Waan kana dhaga'aatii mana Yaaqoobitti dhugaa ba'aa" jedha Gooftaan, Waaqayyo Waaqni Waan Hunda Danda'u. **14** "Guyyaa ani cubbuu isheetiif jedhee Israa'elin adabutti, iddoowwan aarsaa Beet'eel nan barbadeessa; gaanfawwan iddoo aarsaas caccabaniif lafatti ni harca'u. **15** Ani mana gannaatii fi mana bonaa nan diiga; manneen ilka arbaatiin miidhagfaman ni diigamu; manneen gurguddaanis ni balleeffamu" jedha Waaqayyo.

4 Isin yaa saawwan Baashaan kanneen Tulluu Samaariyaa irra jirtan, yaa dubartoota, isin warri hiyyeeyyii fi rakkattoota cunqursitani dhirsoota keessaniin, "Dhugaatii nuuf fidaal!" jettan dubbii kana dhaga'aa. **2** Waaqayyo Gooftaan akkana jedhee qulqullummaa isaatiin kakateera: "Yeroon isin itti hokkoodhaan, isin keessaa namni dhumaa immoo qabduu qurxummiitiin qabamu tokko dhugumaan ni dhufa. **3** Isin tokko tokkoon

qajeeltanii qaawwa dallaatiini ni baatu; gara Harmoonittis ni darbatamtu” jedha Waaqayyo. **4** “Beet’eel dhaqaatii cubbuu hojjedhaa; Gilgaal dhaqaatii cubbuu baay’ee hojjedhaa. Ganama ganama aarsaa keessan dhi’eessaa; waggaa sadii sadiitti immoo kenna keessan harka kudhan keessaa harka tokko fidaa. **5** Buddeena raacitii qabu aarsaa galataa godhaatii gubaa; aarsaa fedhiidhaan kennitan labsaa; beeksisaas; yaa Israa’eloota, wanni isin hojjechuu jaallattan kanaatii, ittiin boonaa” jedha Waaqayyo Gooftaan. **6** “Ani magaalaa hunda keessatti garaa duwwaa isiniif kenneera; magaalaa hunda keessatti buddeena isin dhabsiiseera; isin garuu gara kootti hin deebine” jedha Waaqayyo. **7** “Ani yeroo midhaan haamamuuf ji’i sadii hafutti bokkaa isin irraa nan kute. Ani magaalaa tokkotti bokkaa ergee kaan irraa immoo nan dhaabe. Laffi qonnaa tokko bokkaa argatee kaan garuu homaa dhabe goge. **8** Uummanni bishaan barbaacha magaaladhaa gara magaalatti joore; garuu waan dhugaatiif isa ga’u hin arganne; ta’us isin gara kootti hin deebine” jedha Waaqayyo. **9** “Ani yeroo hedduu iddoo biqiltuutii fi wayinii keessan waagii fi awwaroodhaan dha’een balleesse. Hawwaannisni harbuu fi ejersa keessan barbadeesse; ta’us isin gara kootti hin deebine” jedha Waaqayyo. **10** “Ani akkuman biyya Gibxi godhe sana dha’icha isinitti nan erge. Ani fardeen isin boojitan wajjin dargaggoota keessan goraadeedhaan nan fixe. Ajaa qubata keessaniitiin funyaan keessan nan guute; isin garuu gara kootti hin deebine” jedha Waaqayyo. **11** “Ani akkuman Sodoomii fi Gomoraa garagalche sana isin keessaa nama tokko tokko garagalcheera. Isin akkuma muka boba’u kan ibidda keessaa butamee ti; ta’us isin gara kootti hin deebine” jedha Waaqayyo. **12** “Kanaafuu yaa Israa’el, ani akkanan isin godha; sababii ani akkana isin godhuuf yaa Israa’el Waaqa kee arguuf qophaa’i.” **13** Inni tulluuwwan tolchee bubbee uumee yaada isaa namatti mul’isu sun, inni barii dukkaneessee iddoowwan lafa ol ka’oo irra ejjetu sun, maqaan isaa Waaqayyo, Waaqa Waan Hunda Danda’uu dha.

5 Yaa mana Israa’el dubbii kana, faaruu boo’ichaa kan ani waa’ee keessaniif boo’u kana dhaga’aa: **2** “Durbi qullullitiin Israa’el kuffeerti; isheen lammata hin kaatu; biyyuma ishee keessatti gatamte nama ol ishee qabu tokko illee dhabde.” **3** Waaqayyo Gooftaan akkana jedha: “Magaalaa loltoota kuma tokko Israa’eliif bobbaafteef dhibba tokko qofatu hafa; magaalaa loltoota dhibba tokko bobbaafteef kudhan qofatu hafa.” **4** Waaqayyo mana Israa’eliin akkana jedha: “Na barbaaddadhaatii jiraadhaa; **5** Beet’eelin hin barbaaddatinaa; Gilgaal hin dhaqinaa; Bersheebaattis hin ce’inaa. Gilgaal dhugumaan ni booji’anti; Beet’eelis ni dhabamti.” **6** Waaqayyoon barbaaddadhaatii jiraadhaa; yoo kanaa achii inni akkuma ibiddaa mana Yoosif keessa ba’ee haxaa’aa; ibiddi sun ishee guba; Beet’eelis nama irraa dhaamsu tokko iyyuu hin qabaattu. **7** Isin warra murtii qajeelaa hadhaatti geeddartanii qajeelummaas lafatti harcaaftanii dha. **8** Inni urjiwwan Torbii fi urjiwwan Sadee uume, kan dukkana bariitti geeddaru, inni guyyaa dukkaneessee halkan godhu, kan galaana keessaa bishaan ol waamee fuula lafa gogaa irratti dhangalaasu maqaan isaa Waaqayyoo dha. **9** Inni da’oo jabaatti badiisa tasaa fida; magaalaa dallaa jabaa qabdu ni barbadeessa. **10** Isaan nama karra irratti nama ifatu ni jibbu; kan dhugaa dubbatus ni balfu. **11** Isin hiyyeeyyii dhidhiittanii akka isaan midhaan isinii kennan dirqisiiftu. Kanaafuu isin manneen dhagaa yoo ijaarrattan iyyuu manneen sana keessa hin jiraattan; isin iddoowwan qotisaa gaarii keessa wayinii yoo dhaabbattan iyyuu daadhii wayinii isaanii hin dhugdan. **12** Balleessaan keessan hammam akka baay’atu fi cubbuun keessanis hammam guddaa

akka ta’ee nan beekaatii. Isaan qajeeltota hacuucanii matta’aa irraa fudhatu; hiyyeeyyii mana murtii keessatti murtii qajeelaa dhowwatu. **13** Kanaafuu namni qalbeeffataan yeroo akkasiitti afaan qabata; barri kun bara hamaadhaatii. **14** Akka lubbuudhaan jiraattaniif waan hamaa dhiisaatii waan gaarii barbaadaa. Yoos akkuma isin jettan sana Waaqayyo Waaqni Waan Hunda Danda’u isin wajjin ta’a. **15** Waan hamaa jibbaa; waan gaarii jaalladhaa; mana murtii keessatti murtii qajeelaa jabeessaa; Waaqayyo Waaqni Waan Hunda Danda’u tarii hambaa Yoosefiif garaa laafa ta’aatii. **16** Kanaafuu Gooftaan, Waaqayyo Waaqni Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Daandii hunda irra boo’icha, oobdii uummataa hunda irra immoo iyya dhiphinaatu jira. Qonnaan bultoonni akka boo’aniif, warri boo’an immoo akka wawwaataniif ni waamamu. **17** Ani gidduu keessan waanan darbuuf iddoo dhaabaa wayinii hunda keessaa boo’ichatu ta’a” jedha Waaqayyo. **18** Isin warra guyyaa Waaqayyoo arguu hawwitaniif wayyool! Isin maaliif guyyaa Waaqayyoo arguu hawwitu! Guyyaan sun dukkana malee ifa hin ta’uutii. **19** Wanni kun akkuma nama leenca jalaa ba’ee afaan amaaketaa bu’u tokkoo ti; yookaan akka nama mana isaa seenee harka isaa keenyan manaa irra kaa’atee bofti isa idde tokkoo ti. **20** Guyyaan Waaqayyoo ifa utuu hin ta’in dukkana mitii? Dukkana hamaa ifa tokko illee of keessaa hin qabne mitii? **21** “Ani ayyaana amantaa keessanii nan jibba; nan tuffadhas; waldaa keessaniittis hin gammadu. **22** Utuu isin aarsaa gubamuu fi kenna midhaanii naaf fiddanii iyyuu ani jaalladhee isin irraa hin fudhadhu. Utuu isin aarsaa nagaa filatamaa naaf fiddanii iyyuu ani homaattuu isa hin lakkaa’u. **23** Waca faarfannaa keessanii asii balleessaa! Ani muuziiqaa baganaa keessanii hin dhageeffadhu. **24** Garuu murtiin qajeelaa akkuma lagaa, qajeelummaanis akkuma burqaa hin gognee haa yaa’u! **25** “Yaa mana Israa’el isin waggaa afurtama gammoojjii keessatti takkumaa aarsaa fi kenna naaf fiddaniirtuu? **26** Isin waan harkuma keessaniin tolfattan jechuunis galma waaqeffannaa mootii keessanii, utubaa waaqa keessan tolfamaatii fi fakkii urjii waaqa keessanii ol fuutaniirtu. **27** Kanaafuu ani akka isin booji’amtaniif, Damaasqoodhaan gamatti isinan erga” jedha Waaqayyo inni maqaan isaa Waaqa Waan Hunda Danda’u ta’ee sun.

6 Yaa warra yaaddoo malee Xiyoon keessa jiraattan, kanneen Tulluu Samaariyaa irra waan nagaadhaan jiraatan seetan, isaan namoota ulfaatoo saba durii, kanneen sabni Israa’el gara isaanii dhufuuf wayyool! **2** Gara Kaalneetti darbaatii ilaalaa; achii ka’aatii gara Hamaati guddichaa dhaqaa; ergasii immoo Gaati Filisxeem keessaatti gad bu’aa. Isaan mootumoota keessan lamaan caaluu? Biyyi isaanii biyya keessan caalaa bal’ataa? **3** Isin guyyaa hamaa fageessitanii bulchiinsa jeequmsaa fiddu. **4** Isin siree ilka arbaatiin miidhagfame irra ciiftu; siree keessan dinkii irra boqottu. Isin xobbaallaa hoolaa filatamoo fi jabbii coocoomoo nyaattu. **5** Isin sagalee baganaatiin weeddu faayida hin qabne weeddiftu; akkuma Daawitis meeshaa muuziiqaa qaqajeelfattu. **6** Isin xoofoo keessaa daadhii wayinii dhugdu; dibata akka malee gaarii dibattu; garuu badiisa Yoosefiif hin gadditan. **7** Kanaafuu isin warra jalqabatti booji’aman wajjin booji’amtanii fudhatamtu; burraaquu fi bashannanun keessan ni hafa. **8** Waaqayyo Gooftaan ofii isaatiin kakateera; Waaqayyo Waaqni Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Ani of tuulummaa Yaaqoob nan balfa; da’annoo isaas nan jibba; ani magaalattii fi waan ishee keessa jiru hunda dabarsee nan kenna.” **9** Namoonni kudhan yoo mana tokko keessatti hafan isaanis ni dhumu. **10** Yoo firri reeffa baasee gubu tokko mana sana keessaa baasuuf dhufee nama dhokatee achii jiru kamiin iyyuu, “Namni tokko

iyuu si wajjin jiraa?" jedhee gaafatee namichi sun, "Hin jiru" jedheen, inni "Cal'isi! Nu maqaa Waaqayyoo dha'uu hin qabnu" jedhaan. **11** Kunoo Waaqayyo ajaja kenneeraatii, manneen gurguddaan ni barbadaa'u; manneen xixinnoonis ni caccabu. **12** Fardeen kattaawwan irra ni fiiguu? Namni tokko qotiyyoodhaan achi ni qotaa? Isin garuu murtii qajeelaa gara summiitti, ija qajeelummaa gara hadhaatti geeddartaniiru; **13** isin warra Lodebaar mo'achuutti gammaddanii, "Nu humna keenyaan Qaarnaayim qabanne mitii?" jettanii dha. **14** Waaqayyo Waaqni Waan Hunda Danda'u akkana jedhaatii; "Yaa mana Israa'el, ani saba Leeboo Hamaatii jalqabee hamma sulula Arabbaatii karaa keessan hunda irratti isin cunqursu tokko isiinniti kaasa."

7 Waaqayyo Gooftaan waan kana natti argisiise: Inni erga qoodni mootichaa haamamee booddee, utuma miidhaan lammaffaan ga'aa jiruu tuuta hawwaannisaa qopheesse. **2** Anis erga hawwaannisni sun lafa barbadeessee booddee, "Yaa Waaqayyo Gooftaa, nuuf araarami! Yaaqoob akkamiin danda'ee badiisa irraa hafa? Inni daa'ima xinnaa dha!" jedheen iyye. **3** Kanaafuu Waaqayyo ni gaabbe. Waaqayyos, "Wanni kun hin ta'u" jedhe. **4** Waaqayyo Gooftaan waan kana natti argisiise; Waaqayyo Gooftaan murtii kennuuf ibidda waamaa ture; ibiddi sunis tuujuba guddaa gogsee lafas ni barbadeesse. **5** Kana irratti ani, "Yaa Waaqayyo Gooftaa, ani sin kadhadaa, waan kana nurraa dhaabi! Yaaqoob akkamiin waan kana irraa hafa? Inni daa'ima xinnaa dha!" jedheen iyye. **6** Kanaafuu Waaqayyo ni gaabbe. Waaqayyo Gooftaan, "Wanni kunis hin ta'u" jedhe. **7** Inni waan kana na argisiise: Gooftaan tumbii harkatti qabatee dallaa tumbiidhaan ijaarame bira dhaabachaa ture. **8** Waaqayyos, "Amoos, ati maal arguutti jirta?" jedhee na gaafate. Anis, "Tumbii nan arga" jedheen deebise. Gooftaanis akkana naan jedhe; "Kunoo ani saba koo Israa'el gidduu tumbii tokko na kaa'a; ani si'achi isaan hin baraaru. **9** "Iddoowwan sagadaa Yisihaaq ni barbadaa'u; iddoon qulqulluun Israa'elis ni ona; ani goraadee kootiin mana Yerobi'aamitti nan ka'a." **10** Ergasii Amasiyaa lubni Beet'eel akkana jedhee Yerobi'aam mooticha Israa'elitti ergaa tokko erge; "Amoos garaa Israa'el keessatti sitti malateera. Dubbii isaa hunda lafti iyyuu baachuu hin dandeessu. **11** Amoos akkana jedheeraatii: "Yerobi'aam goraadeedhaan du'a; Israa'elis dhugumaan booji'amee biyya isaatii ni fudhatama." **12** Kana irratti Amasiyaan Amosiin akkana jedhe; "Yaa ilaaltuu nana, sokki! Biyya Yihuudaatti deebi'i. Achitti buddeena nyaadhu; raajjis dubbadhu. **13** Sababii inni iddoo qulqulluun mootichaatii fi mana qulqullummaa mootummaa ta'eeff ati lammaa Beet'eel keessatti raajii hin dubbatin." **14** Amoos immoo akkana jedhee Amasiyaaf deebise; "Ani raajii yookaan ilma raajii miti; garuu ani tiksee fi eegduu muka harbuun ture. **15** Waaqayyo garuu tika bushayee keessaa na fuudhee, 'Dhaqii saba koo Israa'elitti raajii dubbadhu' naan jedhe. **16** Egaa amma dubbii Waaqayyoo dhugi'i. Ati akkana jetta; "Ati Israa'eliin mormuudhaan raajii hin dubbatin; mana Yisihaaq mormuudhaan lallabuu dhiisi." **17** "Kanaafuu Waaqayyo akkana jedha: "Niitiin kee magaalaa keessatti sagaagaltuu taati; ilmaan keetii fi intallan kee goraadeedhaan dhumu. Biyyi kee safaramtee gargar qoodamti; ati mataan kee iyyuu biyya ormaatti duuta. Israa'el dhugumaan booji'amee biyya isaatii ni fuudhama."

8 Waaqayyo Gooftaan waan kana natti argisiise: kun guuboo ija bilchaateen guutamee dha. **2** Innis, "Amoos, ati maal arguutti jirta?" jedhee na gaafate. Ani immoo, "Guuboo ija bilchaateen guutame tokko" jedheen deebiseef. Ergasii Waaqayyo akkana naan jedhe; "Saba koo Israa'elitti yeroon dhufeera; ani

si'achi isaan hin baraaru." **3** Waaqayyo Gooftaan akkana jedha; "Gaafas faarfannaan mana qulqullummaa keessaa boo'ichatti geeddarama. Reefi akka malee hedduun lafa hundatti gatama! Cal'isuunis ni ta'ala!" **4** Isin warri rakkattoota dhidhiittanii hiyyeeyyii biyyattii balleessitan waan kana dhaga'aa; **5** isin akkana jettu; "Akka nu miidhaan gurgurannuu Baatiin Haaraan yoom goobana? Akka nu qamadii gabaa baafannuuf Saabanni yoom darba?" Isin warri safartuu xinmootti fayyadamtanii gatii immoo ol kaaftan, madaalii sobaatiin nama gowwoomsitanii saamtu; **6** hiyyeeyyii meetiidihaan, rakkataa immoo kophee miilla lamaaniitiin bitattanii gidriis qamadii wajjin gurgurattu. **7** Waaqayyo akkana jedhee ulfina Yaaqoobiin kakaateera; "Ani gonkumaa waan isaan hojjetan tokko illee hin irraanfadhu. **8** "Sababii kanaaf lafti kirkirtee namoonni ishee keessa jiraatan hundi hin boo'anii? Guutummaan biyya sanaa akkuma laga Abbayyaa ol ka'a; isheen akkuma laga Gibxi ol dadarbatamtee liqimfamti." **9** Waaqayyo Gooftaan akkana jedha; "Bara sana, "Ani akka aduun saafaadhaan dhiitee laftis guyyuma adiidhaan dukkanooftu nan godha. **10** Ani ayyaana amantii keessanii gaddatti, sirba keessan hundas boo'ichatti nan geeddara. Ani akka isin hundi wayyaa gaddaa uffattanii mataa keessan haaddattan nan godha. Ani yeroo sana akkuma boo'icha ilma tokkichaa, dhuma isaas akka guyyaa hadhaa'aa nan godha." **11** Waaqayyo Gooftaan akkana jedha; "Yeroon ani biyyattiiti beela fidu tokko ni dhufa; innis beela dubbii Waaqayyoo dhaga'uu ti malee beela nyaataa yookaan dheebuu bishaanii miti. **12** Namoonni dubbii Waaqayyoo barbaacha galaanaa gara galaanaatti, kaabaa gara ba'a biiftuutti ni jooru; garuu hin argatan. **13** "Bara sana "Shamarran babbareedoo fi dargaggoonni dhiiraa jajjaboon dheebotanii gaggaba. **14** Warri cubbuu Samaariyaatiin kakatan yookaan 'Yaa Daan dhugaa waaqa kee jiraataa' jedhan, yookaan warri 'Dhugaa waaqa Bersheebaa' jedhanii kakatan akka lammata hin kaaneef ni kufu."

9 Utuu Gooftaan iddoo aarsaa bira dhaabatuu nan arge; innis akkana jedhe: "Akka buusaawwan balbala raafamaniif fiixee utubaa dha'i. Mataa nama hundaa irratti gad isaan harcaasi; warra hafe immoo anatu goraadeedhaan fixa. Tokkoon isaanii iyyuu baqatanii hin ba'an; isaan keessaa namni tokko iyyuu hin miliqu. **2** Yoo isaan boolla qilee qotatan iyyuu harki koo achii isaan fuudha. Yoo isaan samiitti ol ba'an iyyuu ani achii gad isaan nan buusa. (Sheol h7585) **3** Yoo isaan fiixee Qarmeloos irra dhokatan iyyuu, ani achii adamsee qabee gad isaan nan fida. Yoo isaan galaana jala na dhokatan iyyuu, ani akka inni achitti isaan idduuf bofa itti nan ajaja. **4** Yoo diinonni isaanii booji'anii isaan fudhatan, achitti goraadee isaan fixxu itti nan ajaja. "Ani waan gaariidhaaf utuu hin ta'in waan hamaadhaaf ija koo isaan irra nan buusa." **5** Gooftaan, Waaqayyo Waan Hunda Danda'u lafa ni tuqa; isheenis ni baqxi; innis ishee irra jiraatu hundinuu ni boo'a; biyyattiin guutuun akka laga Abbayyaa ol kaati; ergasiis akka laga Gibxi gad galti; **6** inni darbi isaa ol dheeraa samii irratti ijaaratee hundee isaa lafa irra dhaabbatu, inni bishaanota galaanaa waamee fuulla lafaa irratti gad roobsu sun maqaan isaa Waaqayyo. **7** "Isin Israa'eloonni anaaf akkuma saba Itoophiyaa mitii?" jedha Waaqayyo. "Ani Israa'eloota biyya Gibxiitti, Filiisxemota Kaftoorii, warra Sooriyaa immoo Qiirri baasee hin fidnee? **8** "Dhugumaan iji Waaqayyo Gooftaa mootummaa cubbamaa irra jira. Ani fuulla lafaa irraa isan balleessa; ta'us ani guutummaan guutuutti mana Yaaqoob hin balleessu" jedha Waaqayyo. **9** "Ani ajaja kennee akkuma miidhaan gingilchaadhaan gingilfamee iji tokko iyyuu lafa hin buune sana saboota hunda gidduutti mana Israa'el nan gingilcha. **10**

Cubbamoonni saba koo gidduu jiraatan hundi Warri, 'Balaan nu hin argatu yookaan nutti hin dhufu' jedhan hundi goraadeedhaan dhumu. **11** "Ani bara sana keessa dunkaana Daawit "Kan kufe sana deebisee nan dhaaba. Kan tarsi'es walitti nan supha; diigamaa isaa iddootti deebisee akka duraatti nan ijaara; **12** kunis akka isaan hambaa Edoonii fi saboota maqaa kootiin waamaman hunda dhaalaniif" jedha Waaqayyo, inni waan kana hojjetu. **13** Waaqayyo akkana jedha; "Kunoo, barri itti namni haamu tokko isa qotu qaqqabu, "namni wayinii dhaabu immoo isa cuunfu qaqqabu tokko ni dhufa; Daadhiin wayinii haaraan tulluuwwan irraa ni coccopha; gaarran hunda keessaas ni yaa'a. **14** Ani saba koo Israa'elin boojiudhaa nan deebisa. "Isaanis magaalawwan diigaman deebisanii jaaranii keessa ni jiraatu. Isaan wayinii dhaabanii, daadhii wayinii isaanii ni dhugu; isaan biqiltuu dhaabbatanii ija isaa ni nyaatu. **15** Ani Israa'eloota biyya ofii isaanii keessa nan dhaaba; isaan biyya ani isaaniif kenne keessaa lammata hin buqqifaman," jedha Waaqayyo Waaqni kee.

Obaadiyaa

1 Mul'ata Obaadiyaa. Waaqayyo Gooftaan waa'ee Edoom akkana jedha. Nu ergaa tokko Waaqayyo irraa dhageenyeerra: Ergamaan tokko, "Ka'aa dhaqnee ishee lolllaa; waraanaafis ba'aa" jechuuf gara sabootaatti ergame. **2** "Kunoo, ani saboota gidduutti sin xinneessa; atis akka malee tuffatamta. **3** Ati kan baqaqaa kattaa keessa jiraattee mana kee lafa ol ka'aa irratti ijaarrattu, kan, 'Eenyutu lafatti gad na buusa?' ofiin jettu, of tuulummaan garaa keetii si gowwoomseera. **4** Yoo ati akkuma risaa ol fagaattee urjiiwwan gidduutti man'ee kee ijaarratte iyyuu, ani achii gad sin buusa" jedha Waaqayyo. **5** "Hattuun yoo sitti dhuftee saamtuun halkaniin sitti seente, balaa akkamiitu si eeggata! Isaan hammuma barbaadan qofa fudhatanii hin deemanii? Warri ija wayinii guuran utuu gara kee dhufanii, silaa qarmii wayii hin dhiisanii? **6** Esaawu garuu akkam saamamee qabeenyi isaa dhokfamaanis jalaa guurame! **7** Gareen kee hundinuu gara moggaatti si dhiiba; michoonni kee si gowwoomsanii si mo'atu; warri buddeena kee nyaatan kiyyoo si dura kaa'u; ati garuu waan kana hin hubattu. **8** "Ani bara sana ogeeyyii Edoom, namoota hubannaa qaban tulluuwwan Esaaw irraa hin balleessuu?" jedha Waaqayyo. **9** "Yaa Teemaan qabsaa'onni kee ni rifatu; namni tulluuwwan Esaawuu irra jiraatu hundinuu gorra'amee dhuma. **10** Sababii daba obboleessa kee Yaaqoobitti hojjetameetiif ati qaaniidhaan haguugamta; bara baraanis ni balleeffamta. **11** Gaafa alagoonni qabeenya isaa guurratanii namoonni ormaa immoo karra isaa seenanii Yerusaalemitti ixaa buufatanitti, atis kophaa dhaabattee isaan keessaa akka isa tokkoo taate. **12** Gaafa inni milkii dhabetti ati obboleessa kee tuffachuu hin qabdu turte; yookaan guyyaa badii isaaniitti saba Yihuudaatti gammaduu hin qabdu turte; yookaan bara rakkina isaanii keessa akka malee of tuuluu hin qabdu turte. **13** Bara balaan isaanitti dhufe keessa karra saba kootiin ol seenuu hin qabdu turte; yookaan bara dha'ichi isaanitti dhufe keessa rakkina isaanii keessatti isaan tuffachuu hin qabdu turte; yookaan bara balaan isaanitti dhufe keessa qabeenya isaanii saamuu hin qabdu turte. **14** Baqattoota isaa fixuuf jettee qaxxaamura karaatti isaan eeggachuu hin qabdu turte; yookaan bara rakkina isaa keessa hambaa isaa dabarsitee kennuu hin qabdu turte. **15** "Guyyaan Waaqayyoo saboota hundaaf dhi'aateera. Akkuma ati hojjette sittis ni hojjetama; hojiin kees matuma keetti deebi'a. **16** Akkuma isin gaara koo qulqulluu irratti dhugdan sana, saboonni hundinuu ittuma fufanii ni dhugu; isaan itti deddeebi'anii dhugu; akka waan gonkumaa hin dhuginii ta'u. **17** Tulluu Xiyoon irra garuu furamuun ni jiraata; inni ni qulqullaa'a; manni Yaaqoobis dhaala isaanii ni dhuunfatu. **18** Manni Yaaqoob ibidda, manni Yoosif immoo arraba ibiddaa ta'a; manni Esaaw huura ta'a; isaanis ibidda itti qabsiisanii gubanii barbadeessu. Mana Esaaw keessaa namni tokko iyyuu hin hafu" jedhee dubbateera Waaqayyo. **19** Namoonni Negeeb tulluuwwan Esaaw ni qabatu; namoonni gaarran jala jiraatan immoo biyya Filisxeemotaa qabatu. Isaan dirree Efreemii fi Samaariyaa ni qabatu; Beniyaam immoo biyya Gili'aad qabata. **20** Gareen booji'amtoota Israa'el kan Kana'aan jiraatu kun biyya hamma Saaraptaatti jiru dhaala; booji'amtoonni Yerusaaalem kanneen Sefaaraad jiraatan magaalaawwan Negeeb dhaalu. **21** Bilisa baastonni tulluuwwan Esaaw bulchuudhaaf Tulluu Xiyoonitti ol ba'u. Mootummaan kan Waaqayyoo ta'a.

Yoonas

1 Dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Yoonas ilma Amitaayi dhufe: 2 “Sababii hamminni ishee fuula koo dura dhufee, gara Nanawwee magaalaa guddittii dhaqitiis isheedhaan mormuudhaan itti lallabi.” **3** Yoonas garuu Waaqayyoo duraa baqatee Tarshiishitti qajeele. Innis Yoopheetti gad bu’ee doonii gara Tarshiish deemu tokko argate. Erga gatii geejjibaa baasee booddee Waaqayyoo duraa miliquuf jedhee doonii yaabbatee Tarshiishitti imale. **4** Waaqayyoo bubbee jabaa tokko galaanatti erge; dambaliin akka malee jabaan tokko kaanaan dooniin sun gargar caccabuu ga’e. **5** Warri doonii sana oofan hundinuu akka malee sodaatanii tokkoon tokkoon isaanii waaqa isaanitti iyyatan. Isaanis ba’aa xinneessuuf jedhanii doonii irraa fe’iisa galaanatti gad dadarbatan. Yoonas garuu garaa doonii seenee ciisee achitti hirribni guddaan isa qabe. **6** Ajajaan doonii sanaa gara isaa dhufee, “Ati akkam akkas rafuu dandeessa? Ka’ii waaqa kee waammadhu! Tarii inni nuu dhaga’ee nus du’a oolla ta’aatii” jedheen. **7** Warri doonii oofanis, “Kottaa nama balaa kana nutti fide beekuuf ixa baufannaatii” waliin jedhan. Isaan ixa baufannaan ixaan sun Yoonas irra bu’e. **8** Kanaafuu isaan, “Mee nutti himi; namni balaa nutti dhufe kana hundaafti itti gaafatamu eenyu? Hojii kee maali? Ati eessaa dhufte? Biyyi kee eessa? Ati saba kam keessaa dhalatte?” jedhanii isa gaafatan. **9** Innis, “Ani Ibricha Waaqayyoo, Waaqa isa samii, galaanaa fi lafa uume sana waaqeffatuu dha” jedhee deebise. **10** Wanni kun isaan sodaachisnaan, “Ati maal goote?” jedhanii isa gaafatan. Isaanis sababii inni duraanuu isaanitti himeef akka inni Waaqayyoo duraa miliquuf baqachuutti jiru beekan. **11** Galaanni sunis ittuma caalchisee raafamaa dhufe. Kanaafuu isaan, “Nu amma galaana kana tasgabbeessuuf maal si gochuu qabna?” jedhanii isa gaafatan. **12** Innis, “Ol na fuudhaatii galaanatti na darbadhaa; ergasii galaanichi gab jedha. Ani akka dha’aan galaanaa hamaan kun sababii balleessaa kootiitiif dhufe nan beeka” jedhee deebise. **13** Namoonni sun garuu qooda kanaa doonii sana gara qarqaraatti baasuuf waan danda’an hunda yaalan. Isaan garuu galaanni sun ittuma caalchisee raafamaa waan dhufeeff baasuu hin dandeenye. **14** Kana irratti isaan, “Yaa Waaqayyoo, ati sababii lubbuu namicha kanaatiif jettee nu hin fixin. Yaa Waaqayyoo ati waan akkuma feete hojjeteeff yakka lubbuu nama balleessaa hin qabnee ajjeesuu nutti hin herregin” jedhanii gara Waaqayyooitti iyyatan. **15** Akkasiin Yoonasni fuudhanii doonii irraa gad darbatan; galaanni raafamaa ture sunis gab jedhe. **16** Kana irratti namoonni sun akka malee Waaqayyoon sodaatanii aarsaa Waaqayyooof dhi’eessan; wareegas wareeganiif. **17** Waaqayyoo garuu akka inni Yoonasni liqimsuuf qurxummii guddaa tokko qopheesse; Yoonasni guyyaa sadii fi halkan sadii garaa qurxummii sanaa keessa ture.

2 Yoonas garaa qurxummii keessaa Waaqayyoon Waaqa isaa kadhate. **2** Innis akkana jedhe: “Ani rakkina koo keessatti Waaqayyoon waammadhe; innis deebii naaf kenne. Ani gargaarsa barbaacha garaa sii’ool keessaa nan iyye; atis iyya koo naaf dhageesse. (Sheol h7585) **3** Ati tuujubattii, garaa galaanaatti gad na darbatte; lolaanis na marse; dambalii fi dha’aan kee hundinuu narra garagan. **4** Anis, ‘Kunoo ani fuula kee duraa balleeffameera; ta’us ani deebi’ee gara mana qulqullummaa keetii qulqulluu sanaan ilaala’ nan jedhe. **5** Bishaanonni na haguugan; tuujubni immoo na marse; aramaan galaanaa mataatti na marama. **6** Ani gara hundee tulluuwwaniin gad liqimfame; balballi lafa jalaas bara baraan natti cufame. Yaa

Waaqayyoo Waaqa ko, ati garuu lubbuu koo boolla keessaa ol baafte. **7** “Yaa Waaqayyoo, yeroo lubbuun koo dadhabdetti ani sin yaadadhe; kadhannaan koos gara kee gara mana qulqullummaa kee qulqullichaatti ol ba’e. **8** “Warri waaqota tolfamoo faayidaa hin qabnetti cichan arara Waaqa irraa garagalu. **9** Ani garuu faarfanna galataatiin aarsaa siif nan dhi’eessa. Ani wareegan wareege sanas nan baasa. Anis, ‘Fayinni Waaqayyoo biraa dhufa” nan jedha. **10** Waaqayyos qurxummii sana ajaje; qurxummiin sunis lafa gogaa irratti Yoonasni tufe.

3 Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee yeroo lammaffaa gara Yoonas dhufe: **2** “Gara Nanawwee magaalaa guddittii sanaa dhaqitiis ergaa ani sitti himu kana itti lallabi.” **3** Yoonasni dubbii Waaqayyooittiif ajajamee Nanawwee dhaqe. Yeroo sanatti Nanawween magaalaa akka malee guddoo turte; keessa ba’anii darbuufis guyyaa sadii fudhata ture. **4** Yoonasni imala guyyaa tokkoo deemuudhaan magaalatti gale. Akkana jedhees lallabe: “Nanawween guyyaa afurtama keessatti ni garagalfamti.” **5** Warri Nanawwees Waaqati aman. Soomas labsanii hundi isaanii xinnaa fi guddaan uffata gaddaa uffatan. **6** Yommuu oduun kun mooticha Nanawwee ga’etti inni teessoo isaa irraa ka’ee uffata mootii of irraa baase; wayyaa gaddaas uffatee daaraa keessa taa’e. **7** Ergasii akkana jedhee Nanawwee keessatti labsii labse: “Ajajni mootichaatii fi qondaaltota isaa kanaa dha: Akka namni yookaan horiin tokko iyyuu, karri loonii yookaan bushaayeen waan tokko iyyuu afaaniin qabu hin eeyyaminaa; akka isaan waa nyaatan yookaan dhugan hin eeyyaminaa. **8** Garuu namnis, horiinis wayyaa gaddaa haa uffatan. Namni hundinuu dafee Waaqa isaa haa waammatu. Isaan karaa isaanii hamaa sanaa fi yakka harki isaanii hojjetu irraa haa deebi’an. **9** Maaltu beeka? Tarii Waaqni gaabbee garaa nuu laafee dheekkamsa isaa sodaachisaa sana nurraa deebisee, nuus badii oolla ta’aatii.” **10** Waaqnis akka isaan waan hamaa irraa deebi’an hojii isaanii arge; Waaqnis garaa laafeefii balaa isaanitti erguuf yaade sana isaanitti fiduu dhiise.

4 Wanni kun Yoonasni baay’ee hin gammachiifne; inni ni aare. **2** Akkana jedhees Waaqayyoon kadhate; “Yaa Waaqayyoo wanni ani yeroo biyya koo turetti jedhe sun kanuma mitii? Wanni ani Tarshiishitti baqachuuf ariifadheefis kana. Ani akka ati Waaqa arjaa fi garaa laafessa, kan dafee hin aarree fi kan jaalalli isaa guddaa ta’e, Waaqa balaa buusuu irraa of qusatu taate nan beeka. **3** Yaa Waaqayyoo jiraachuu mannaa du’uu naaf wayyaatii amma lubbuu koo fudhadhu.” **4** Waaqayyoo garuu, “Ati aaruun kee sirriidhaa?” jedheen. **5** Yoonasni magaalatti keessaa ba’ee karaa ba’a magaalattiin ta’e. Innis achitti daasii tokko ijaarratee gaaddisa isaa jala taa’ee waan magaalattiin ta’uuf jirtu arguuf eege. **6** Waaqayyoo Waaqni biqiltuu qopheesse akka inni Yoonasni olitti guddatee mataa isaa irra gaaddisa buusee akka gaddi itti qabbanaa’u godhe; Yoonasni sababii biqiltuu sanaatiif baay’ee gammade. **7** Borumtaa bariis Waaqni biqiltuun sun akka goguuf raammoo isa nyaatu itti erge. **8** Yeroo biiftuun baattettis Waaqni bubbee ba’a biiftuu ho’aa tokko erge; aduunis akka inni gaggabuuf mataa Yoonasni baate. Innis du’uu barbaadee, “Jiraachuu mannaa du’uu naaf wayya” jedhe. **9** Waaqni garuu, “Ati waa’ee biqiltuu sanaatiif aaruun kee sirriidhaa?” jedheen. Yoonasni, “Eeyyee. Ani hamma du’aatti utuun aare iyyuu nan barbaada” jedhe. **10** Waaqayyoo garuu akka jedhe; “Ati yoo biqiltuu kana eegu yookaan akka inni guddatu gochuu baatte illee waa’ee isaa yaaddofteerta. Biqiltuun kun halkanuma tokkoon guddatee halkanuma tokkoon du’e. **11** Nanawween garuu namoota bitaa fi mirga isaanii iyyuu gargar

baasanii hin beekne kuma dhibba tokkoo fi kuma digdamaa fi loon hedduu qabdi. Ani magaalaa guddoo akkasiiif yaaduu hin qabuu ree?"

Miikiyaas

1 Bara Yootaam, Aahaazii fi Hisqiyaas mootota Yihuudaa turan keessa dubbii Waaqayyoo gara Miikiyaas namicha Mooresheet dhufe; kunis mul'ata inni waa'ee Samaariyaatii fi waa'ee Yersaalem argee dha. **2** Yaa namoota, isin hundinuu dhaga'aa; lafaa fi wantoonni ishee irra jiraattan hundinuu dhaggeeffadhaa; Waaqayyoo Gooftichi, Gooftaan mana qulqullummaa isaa qulqulluu sana keessa dhugaa isinitti ba'a. **3** Kunoo! Waaqayyoo iddoo jireenya isaatii dhufaa jira; inni gad dhufee iddoo ol ka'aa lafaa irra ni ejjeta. **4** Akkuma gagaa fuula ibiddaa dura jiruu, akkuma bishaan tabba irraa gad yaa'uu tulluuwwan isa jalatti ni baqu; sululawwanis gargar baqau. **5** Warri kun hundi sababii dogoggora Yaaqoobiif, sababii cubbuu mana Israa'eliif ta'e. Dogoggorri Yaaqoob maali? Samaariyaa mitii? Iddoon sagadaa Yihuudaa maali? Yersaalem mitii? **6** "Kanaafuu ani Samaariyaa tuullaa diigamaa, lafa wayinii itti dhaabbatan nan godha. Ani dhagaawwan ishee sululatti naqee, hundee ishee qullaa nan hambisa. **7** Waaqonni ishee tolfamoon hundinuu ni hurreeffamu; kennaawwan mana qulqullummaa ishee hundinuu ibiddaan gubamu; ani fakkii ishee hunda nan barbadeessa. Isheen gatii sagaagaltootaa irraa kennaa ishee walitti waan qabatteef, kennaan sun ammas gatii sagaagaltootaa ta'ee ni deebi'a." **8** Sababii waan kanaatiif ani boo'ee nan wawwaadha; ani miilla duwwaa fi qullaa nan deema. Ani akkuma waangooyyee, akkuma urunguu nan aada. **9** Madaan ishee waan hin fayyineef, Yihuudaattis darbeera. Karra saba koo dura ga'eera; Yersaalemittis dhufeera. **10** Isin waan kana Gaati keessatti hin dubbatinaa; gonkumaa hin boo'inaa. Beet Le'afraatti, awwaara keessa gangaladhaa. **11** Isin warri Shaafiir keessa jiraattan, qullaa fi qaaniidhaan darbaa. Warri Zanaan keessa jiraatan, gad hin ba'an. Beet Ezeel boo'icha irra jirti; eegumsi ishee isin irraa fuudhameera. **12** Sababii balaan Waaqayyoo biraa dhufee karra Yersaaleem iyyuu ga'eef, warri Maaroot keessa jiraatan gargaarsa argachuuf wixxirfatu. **13** Ati Laakkiish keessa kan jiraattu, fardeen gaariitti hidhadhu. Ati Intala Xiyooniif jalqaba cubbuu ti; dogoggorri Israa'el si'i keessatti argamaatii. **14** Kanaafuu ati Mooresheet Gaatiif kennaa kennita. Manneen Akziib mootota Israa'eliif gowwoomsitootaa ta'u. **15** Ani warra Maareeshaa keessa jiraatannitti mo'ataa tokko nan fida. Inni ulfina Israa'el ta'e gara Adulaam ni dhufa. **16** Sababii gadda ijoollee itti gammadduutiif jedhii mataa kee haaddadhu; akkuma goggoroo mataa kee moleeffadhu; isaan boojudhaan sirraa fudhatamutii.

2 Warra daba karoofatan kanneen siree isaanii irra ciisanii hammina yaadaniif wayyoo! Sababii waan kana hojjechuun humna isaanii jala jiruuf isaan ifa bariitiiin ka'anii waan sana hojjetu. **2** Isaan lafa qotiisaa kajeelanii qabatu; manneenis akkasuma kajeelanii fudhatu. Isaan gowwoomsaadhaan mana namaa, dhaala isaas ni fudhatu. **3** Kanaafuu Waaqayyoo akkana jedha; "Kunoo ani balaa isin jalaa ba'uu hin dandeenye tokko saba kanatti fiduuf karoofadheen jira. Isin si'achi of tuulummaadhaan jiraachuu hin dandeesan; yeroon kun yeroo rakkinaa ta'aatii. **4** Bara sana keessa namoonni isinitti ga'isu; akkana jedhaniis faaruu boo'ichaa kanaan isinitti qoosu; 'Nu guutummaan guutuutti barbadoofneerra; qabeenyi saba kootiis gargar qooddatameera. Inni narraa fudhata! Lafa qotiisaa keenya warra nu mo'ataniif kenna.'" **5** Kanaafuu ati nama ixaadhaan lafa qoodu tokko illee waldaa Waaqayyoo keessaa hin qabaattu. **6** Raajonni isaanii, "Isin raajii hin dubbatinaa; waa'ee waan kanaa raajii hin dubbatinaa;

salphinni nutti hin dhufu" jedhu. **7** Yaa mana Yaaqoob, "Wanni kun akkana jedhamuu qabaa? Hafuurri Waaqayyoo obsa hin qabuu? Inni waan akkasii ni hojjetaa?" "Nama karaan isaa qajeelaa ta'eef dubbiin koo waan gaarii hin hojjetuu? **8** Sabni koo akka diinaatti ka'eera. Isin namoota yaaddoo malee achiin darban kanneen duulaa galaa jiran irraa uffata baafattu. **9** Isin dubartoota saba kootii mannee isaanii babbareedoo keessaa ariitu. Eebba koos bara baraan ijoollee isaanii irraa fudhattu. **10** Ka'aatii asii deemaal Iddoon kun lafa boqonnaa keessanii miti; isheen xurooftee diigamtee baddeerti. **11** Namni sobaa fi gowwoomsaan tokko yoo dhufee, 'Ani waa'ee daadhi wayiniitti fi dhugaatii cimaa raajii siif nan dubbadha' jedhe; inni raajii saba kanaa ta'a! **12** "Yaa Yaaqoob, ani dhugumaan isin hunda walitti nan qaba; ani hambaa Israa'el walitti nan fida. Ani akkuma hoolota gola keessaatti, akkuma bushaayee lafa dheedaa jiraniitti walitti isaan nan fida; lafti sunis tuuta namaatiin guutamti. **13** Inni cabsee karaa basu fuula isaanii dura deema; isaan cabsaanii karraan ba'u. Mootiin isaanii isaan dura ba'a; Waaqayyoo fuula isaanii dura deema."

3 Ergasii ani akkanan jedhe; "Isin hooggantoonni Yaaqoob, bulchitoonni mana Israa'el mee dhaggeeffadhaa. Isin murtii qajeelaa beekuu hin qabdani? **2** Isin warri waan gaarii jibbitanii waan hamaa jaallattan, warri saba koo irraa gogaa, lafee isaanii irraa immoo foon baafan, **3** warri foon saba koo nyaattan, kanneen gogaa isaanii irraa qunciftanii lafee isaanii caccabsitan, isin warri akka foon eeleetti waadamuutii fi okkoteetti affeelamuu isaan ciccirtan murtii qajeelaa beekuu hin qabdani?" **4** Ergasii isaan Waaqayyotti iyyatu; inni garuu deebii hin kennuuf. Yeroo sanatti inni sababii cubbuu isaan hojjetaniitiif fuula isaa isaan duraa ni dhokfata. **5** Waaqayyoo akkana jedha: "Waa'ee raajota saba koo karaa irraa jal'isani, yoo namni tokko nyaata kenneef isaan 'Nagaa' labsu; yoo inni akkas gochuu baate immoo lola isatti kaasuuf qopha'a'u. **6** Kanaafuu utuu isin mul'ata hin argin halkan, utuu isin hooda hin lubbatin immoo dukkanni isinitti dhufa. Aduun raajotatti dhiiti; guyyaanis isaanitti dukkanaa'a. **7** Ilaaltonni ni qaana'u; warri hooda dubbatanis ni salphifamu. Sababii deebiiin tokko iyyuu Waaqa biraa hin dhufneef isaan hundi fuula haguuggatu. **8** Ani garuu Yaaqoobitti balleessaa isaa, Israa'elittiis cubbuu isaa himuuf humnaan guutameera; Hafuurra Waaqayyootiin murtii qajeelaa fi jabinaan guutameera. **9** Isin hooggantoonni mana Yaaqoob bulchitoonni mana Israa'el warri murtii qajeelaa tuffattanii waan sirrii ta'e hunda jal'iftan waan kana dhaga'aa; **10** warri dhiiga dhangalaasuudhaan Xiyooin, haminaan immoo Yersaalemin ijaatan waan kana dhaga'aa. **11** Hooggantoonni ishee matta'aa fudhatanii murtii kennu; luboonni ishee gatiidhaan barsiisu; raajonni ishees maallaqa fudhatanii hooda dubbatu. Ta'us isaan Waaqayyotti irkatanii, "Waaqayyoo gidduu keenya jira mitii? Balaan tokko iyyuu nutti hin dhufu" jedhu. **12** Kanaafuu sababii keessaniiif, Xiyoon akkuma lafa qotiisaatti qotamti; Yersaalemis tuullaa waan diigamee taati; gaarii mana qulqullummaa tabba daggalaan liqimfame ta'a.

4 Bara dhumaa keessa tulluun mana qulqullummaa Waaqayyoo tulluuwwan hunda keessaa ol dheeratee dhaabata; inni gaarran caalaa ol ol jedha; namoonnis itti yaa'u. **2** Saboonni baay'een dhufanii akkana jedhu; "Kottaa gara tulluu Waaqayyoo, gara mana Waaqa Yaaqoob ol baana. Inni akka nu daandii isaa irra deemmuuf karaa isaa nu barsiisa." Seerri Xiyoon keessaa, dubbiiin Waaqayyoo immoo Yersaalem keessaa dhufa. **3** Inni namoota hedduu gidduutti murtii kennee saboota jajjaboo gargar

fagoo jiranis walitti araarsa. Isaan goraadee isaanii tumanii maarashaa, eeboo isaanii illee haamtuu tolfatu. Sabni tokko saba biraatti goraadee hin luqqifatu yookaan waraanaaf jedhanii si'achi nama hin leenjisan. **4** Namni hundi muka wayinii isaatii fi muka harbuu isaa jala ta'a; Waaqayyoon Waan Hunda Danda'u dubbateeraatii namni isaan sodaachisu tokko iyyuu hin jiru. **5** Saboonni hundinuu maqaa waaqota isaaniitiin deddeebi'u; nu immoo bara baraa hamma bara baraatti maqaa Waaqayyo Waaqa keenyaatiin deddeebina. **6** Waaqayyo akkana jedha; "Ani bara sana naafa walittin qaba; warra booji'amanii fi warra ani gaddisiise walittin qaba. **7** Ani warra naafa hamba, warra ari'ame immoo saba jabaa nan godha. Waaqayyo guyyaa sanaa jalqabee hamma bara baraatti Tulluu Xiyoon irratti bulchaa isaanii ta'a. **8** Yaa gamoo eegumsa bushaayee, yaa da'oo Intala Xiyoon, ol aantummaan durii siif ni deebifama; mootummaan Intala Yerusaleem ni dhufa." **9** Ati amma maaliif akkana iyyitee boossa? Ati mootii hin qabduu? Wannii ati akka dubartii ciniinsuun qabee miixattuuf gorsaan kee badeetii? **10** Yaa Intala Xiyoon, akkuma dubartii ciniinsuun qabeetti aadi; ati amma bakkee keessa qubachuuf magaalaa keessaa ba'uu qabdaatii. Ati Baabilon dhaqba; achitti ni baraaranta. Waaqayyo achitti harka diina keetii keessaa si fura. **11** Amma garuu saboonni hedduun si marsaniiru. Isaanis, "Isheen haa xurooftu; iji keenya xiyyeeffatee Xiyoonin haa ilaalu!" jedhu. **12** Isaan garuu yaada Waaqayyoo hin beekan; isaan karroora isaa kan inni akkuma bissii ooddiitti walitti qabe sana hin hubatan. **13** "Yaa Intala Xiyoon ka'iitii midhaan dha"; ani gaanfa sibiilaa siif nan kennaatii; ani kottee naasii siif nan kenna; atis saboota baay'ee caccabsita." Ati horii isaan karaa hamaadhaan argatan Waaqayyoo kennita; qabeenya isaanis Gooftaa lafa hundaatiif kennita.

5 Yaa magaalaa raayyaa waraanaa, raayyaa kee hiriirsi; nu marfanneeraatii. Isaan uleedhaan maddii bulchaa Israa'el dha'u. **2** "Garuu yaa Beetlihem Efraataa, ati yoo balbala Yihudaa keessaa xinnoo taate iyyuu, kan bulchaa Israa'el ta'u, kan jiraachuun isaa durumaa, kan bara duriitii jalqabee ture tokko si keessaa ba'ee naaf dhufa." **3** Kanaafuu Israa'el hamma isheen ciniinsifachaa jirtu deessee obboloonni isaa warri hafan Israa'elootatti makamuuf deebi'anitti kophaa hafti. **4** Inni jabina Waaqayyootiin surraa maqaa Waaqayyo, Waaqa isaatiin dhaabatee bushaayee isaa tikfata. Yeroo sanatti surraan isaa waan daarii lafaa ga'uuf isaan nagaadhaan jiraatu. **5** Inni nagaa keenya ta'a; yeroo warri Asoor biyya keenya weeraranii da'annoo keenya keessa ba'anitti nu tiksoota torbaa fi ajajuuwwaan saddeetti itti kakaasna. **6** Isaan biyya Asoor goraadeedhaan biyya Naamruudis goraadee luqqifameen bulchu. Yeroo warri Asoor biyya keenya weeraranii daarii keenya keessa ba'anitti, inni warra Asoor sana jalaa nu baasa. **7** Hambaan Yaaqoob namoota hedduu gidduutti akkuma fixeensa Waaqayyoo biraa dhufuu, akkuma tiifuu marga irraa kan nama hin eegnee yookaan ilmaan namaa hin eeggannee ta'a. **8** Hambaan Yaaqoob saboota gidduutti, uummata hedduu gidduuttis, akkuma leenca bineensota bosonaa gidduu jiruu, akkuma leenca saafala bushaayee gidduu jiru kan irra ejjete'e isaan cicciruutii fi kan namni tokko iyyuu harkaa buusuu hin dandeenyee ta'a. **9** Harki kee mo'annaadhaan diinota keetti ka'a; amajaajonni kee hundinuu ni barbadeeffamu. **10** Waaqayyo akkana jedha; "Gaafas ani fardeen keessan gidduu keessanii nan balleessa; gaariwwan keessan kan waraanaas nan barbadeessa. **11** Ani magaalawwan biyya keessanii nan barbadeessa; da'annoowwan keessan hundas nan diiga. **12** Ani falfaloota keessan nan balleessa; isinis deebitanii hin mortan. **13** Ani fakkiwwan kee soofamoo fi utubaawwan waaqeffannaa

keetii gidduu keetii nan balleessa; ati si'achi gad jettee hojii harka keetiitiif hin sagaddu. **14** Ani siidaa Aasheeraa gidduu keetii buqqisee magaalawwan kees nan barbadeessa. **15** Ani saboota naaf hin ajajamin irratti aarii fi dheekkamsaan haaloo nan ba'a."

6 Waan Waaqayyo jedhu dhaggeeffadhaa: "Ol akka'aatii fuula tulluuwwanii duratti dubbii keessan dhi'effadhaa; gaarranis waan isin jettan haa dhaga'an. **2** "Yaa tulluuwwan himata Waaqayyoo dhaga'aa; hundeewwan lafaa kanneen bara baraa isinis dhaggeeffadhaa. Waaqayyo saba isaa irraa dubbii qabaatii; inni Israa'el wajjin falmii qaba. **3** "Yaa saba ko, ani maalan si godhe? Ani maaliinan si dadhabsiise? Mee deebii naaf kenni. **4** Ani biyya Gibxii sin baasee biyya garbummaa keessaa sin fure. Ani akka inni si qajeelchuuf Muzaa, akkasumas Aroonii fi Miiriyaamin siifan erge. **5** Yaa saba ko, mee gorsa Baalaaq mootiin Mo'aab gaafatee fi deebii Bala'aam ilmi Be'oor kenneef yaadadhu. Ati akka hojii qajeelummaa Waaqayyoo beektuuf karaa ati Shixiimii hamma Gilgaalitti deemte sana yaadadhu." **6** Ani maaliinan fuula Waaqayyoo dura dhufee fuula Waaqa ol gubbaa jiruu duratti sagada? Ani aarsaa gubamuun, jabbii waggaa tokkootiin fuula isaa duratti dhi'aadhuu? **7** Waaqayyo korbeeyyii hoolaa kuma hedduutti, zayitii laga kuma kudhaniitti ni gammadaa? Ani ilma koo hangafa, sababii yakka kootiitiif, sababii cubbuu lubbuu kootiitiifis dhala garaa koo aarsaa dhi'eessuu? **8** Yaa nama, inni waan gaarii si argiiseera. Waaqayyo maal sirraa barbaada? Murtii qajeelaa kennuu fi araara jaallachuu, akka ati gad of qabdee Waaqa kee wajjin deemtu sirraa barbaada mitii? **9** Isin dhaggeeffadha! Waaqayyo akkana jedhee magaalattii waama: Maqaa kee sodaachuun ogummaa dha; "Ulee fi Isa ulee sana filate qalbeeffadhaa. **10** Yaa mana hamaa, ani qabeenya isin dabaan argattanii fi madaalii sobaa abaaramaa sana irraanfadaa? **11** Ani nama madaallii sobaatiin hojjetuu fi kan madaalii sobaa korojootti baatu akkasumatti dhiisaa? **12** Sooreyyiin ishee jal'oota; uummanni ishee sobdoota; arrabni isaanis gowwoomsaa dubbata. **13** Kanaafuu ani sababii cubbuu keessaniitiif isin diigee, isin balleessuu jalqabeera. **14** Ati inuma nyaatta; garuu hin quufuu; garaan kee amma illee duwwaa dha. Ati ni kaa'atta; garuu homaa siif hin kuufamu; waan ati kuufattu sana ani goraadeetti kennaatii. **15** Ati ni facaafatta; garuu hin haammattu; ejersa ni cuunfatta; garuu zayitii isaa hin dibattu; ija wayinii ni cuunfatta; garuu daadhii wayinii hin dhugdu. **16** Ati sirna Omriitii fi hojii mana Ahaab hunda jabeessiteerta; gorsa isaanis duukaa buuteerta. Kanaafuu ani si balleessee, uummata kee nan salphisaa; isin tuffii sabootaa ni baattu."

7 Anaaf wayyoo! Ani akkuma nama yeroo qarmii bonaa funaanitti wayinii walitti qabu tokkoo ta'eera; hurbuun wayinii kan nyaatamu tokko iyyuu hin jiru; iji harbuu jalqabaa kan ani dharra'u tokko iyyuu hin jiru. **2** Namni gaariin lafa irraa badeera; namni qajeelaan tokko iyyuu hin hafne. Namoonni hundinuu dhiiga dhangalaasuuf riphanii eeggatu; tokkoon tokkoon namaa kiyoodhaan aboleessa isaa eeggata. **3** Harki lachuu waan hamaa hojjechuu barateera; bulchaan kenna barbaada; abbaan murtiis matta'aa fudhata; namni humna qabu waanuma fedhe dubbata; hundi isaanii walii wajjin malatu. **4** Kan isaan hunda caalaa gaarii ta'e akka sokorruu ti; inni akka malee qajeelaan immoo dal'ala qoraattii caala. Guyyaan eegdota keetii, guyyaan itti Waaqni si ilaalu dhufeera. Amma yeroo itti isaan joojja'anii dha. **5** Ollaa hin amanatin; michuus hin abdatin. Ishee hammattee ciiftu biratti iyyuu arraba kee

eeggadhu. **6** Ilmi abbaa isaa tuffata; intalli haadha isheetti, niitiin ilmaas amaatii isheetti kaati; diinonni namaa miseensotuma mana isaa ta' uutii. **7** Ani garuu abdiidhaan Waaqayyoon nan eeggadha; fayyisaa koo Waaqa nan eeggadha; Waaqni koo na dhaga'a. **8** Yaa diina koo natti hin gammadin! Ani yoon kufe iyyuu nan ka'a. Ani dukkana keessa taa'u iyyuu Waaqayyo ifa naaf ta'a. **9** Ani sababiin cubbuu isatti hojjedheef, hamma inni dubbii koo ilaalee naaf murteessutti dheekkamsa Waaqayyoo nan baadha. Inni ifatti na baasa; anis qajeelummaa isaa nan arga. **10** Ergasii diinni koo isheen, "Waaqayyoo Waaqni kee eessa jira?" naan jette sun waan kana argitee qaaniin haguugamti. Iji koo kufaatii ishee ni arga; Isheen amma iyyuu miilla jalatti akkuma dhoqqee daandii irraatti dhidhiitami. **11** Guyyaan itti dallaan kee ijaaramu, guyyaan itti daangaan kee bal'ifamu tokko ni dhufa. **12** Gaafas namoonni Asoorii fi magaalawwan Gibxi, Gibxii hamma Efraaxiisitti iyyuu, galaanaa hamma galaanaatti, tulluudhaa hamma tulluutti jiraatan gara kee ni dhufu. **13** Sababii jiraattota isheetii fi sababii waan isaan hojjetaniitiif lafti ni onti. **14** Uummata kee, bushaayee dhaala keetii kanneen ofumaan bosona keessa, lafa dheedaa gabbataa irra jiraatan ulee keetiin tikfadhu. Isaan akkuma bara duriitti Baashaanii fi Gili'aad keessa haa bobba'an. **15** "Ani akkuma yeroo ati Gibxii baatee dhufte sanaa dinqii koo isaan nan argisiisa." **16** Saboonni arganii ni qaana'u; humna ofii hunda iyyuu ni dhabu. Isaan afaan isaanii qabatu; gurri isaaniis ni duuda. **17** Isaan akkuma bofaa, akkuma uumamawwan lafa irra loo'anii biyyoo arraabu. Isaan hollachaa holqa keessaa ba'anii dhufu; Isaan Waaqayyoo Waaqa keenya sodaachuudhaan deebi'anii fuula kee dura sodaadhaan dhaabatu. **18** Waaqni akka keetii kan cubbuu namaa bira darbee balleessaa hambaa dhaala isaa dhiisuuf eenyu? Ati araara gochuutti gammadda malee bara baraan hin dheekkamtu. **19** Ati deebitee garaa nuu laafta; cubbuu keenya miilla kee jalatti dhidhiittee balleessaa keenya hundas tuujuba galaanaatti gad darbatta. **20** Ati akkuma bara durii abbootii keenyaaf kakatte sana Yaaqoobiif amanamaa taata; Abrahaamittis jaalala ni argisiifta.

Naahoom

1 Raajii waa'ee Nanawwee dubbatame. Kitaaba mul'ata Naahoom Elqooshicha. **2** Waaqayyo Waaqa hinaafuu fi Waaqa haaloo ba'uu dha; Waaqayyo haaloo ni ba'a; dheekkamsaanis guutameera. Waaqayyo diinota isaa haaloo ni ba'a; dheekkamsa isaas amajaajota isaatiif ni kuusa. **3** Waaqayyo dheekkamuuf hin jarjaru; humni isaa immoo guddaa dha; Waaqayyo nama ballessaa qabu utuu hin adabin hin dhiisu. Bubbee hamaa fi dha'aa galaanaa keessaas karaa qaba; duumessi immoo awwaara miilla isaa ti. **4** Inni galaanatti dheekkamee gogsa; akka lagni hundinuu gogu godha. Baashaanii fi Qarmelooni ni coollagu; daraaraa Libaanonni ni harca'a. **5** Fuula isaa duratti tulluuwwan ni kirkiru; gaarranis baqanii badu. Iddoo inni jirutti lafti ni hollatti; addunyaa fi wanni addunyaa irra jiraatu hundi ni hollatu. **6** Eenyutu dheekkamsa isaa dura dhaabachuu danda'a? Eenyutu dheekkamsa isaa sodaachisaa sana obsuu danda'a? Dheekkamsa isaa akkuma ibiddaa dhangala'a; fuula isaa duratti kattaawwan ni burkuta'u. **7** Waaqayyo gaarii dha; yeroo rakkinaattis da'oo dha. Inni warra isa amanatan ni beeka; **8** Garuu inni lolaa jabaadhaan Nanawwee ni balleessa; amajaajota isaas ari'ee dukkanatti galcha. **9** Wannii isin Waaqayyooti yaaddan maali? inni guutummaan guutuutti ni balleessa; rakkoonis lammata hin dhufu. **10** Isaan qoraattii keessatti xaxamanii daadhii wayinii isaaniiin machaa'u; akkuma cidii gogeetti gubatanii dhumu. **11** Yaa Nanawwee, namni Waaqayyotti hammina malatee waan hamaa karoofatu si keessaa argameera. **12** Waaqayyo akkana jedha: "Isaan jabinaa fi baay'ina yoo qabaatan iyyuu isaan ni barbadeeffamu; ni badus. Yaa Yihuudaa, ani yoon duraan si miidhee jiraadhe iyyuu, si'achi si hin miidhu. **13** Ani amma waanjoo isaanii gurmuu keessan irraa nan cabsa; hudhaa kees sirraa nan kuta." **14** Yaa Nanawwee, Waaqayyo akkana jedhee waa'ee kee ajaja kennee jira: "Ati sanyii maqaan kee ittiin waamamu hin qabaattu. Ani fakkiiuwwan soofamanii fi waaqota tolfamoo baqfamanii tolfaman kanneen galmawwan waaqota keetii keessa jiran nan barbadeessa. Waan ati akka malee balfamaa taateef ani awwaala siif nan qopheessa." **15** Kunoo, miilli nama oduu gaarii fidu, kan nagaa labso tokkoo tulluuwwan irra jira! Yaa Yihuudaa, ayyaanota kee ayyaaneeffadhu; wareega kees baafadhu. Si'achi hamaan si hin weeraru; inni guutummaan guutuutti ni barbadeeffama.

2 Yaa Nanawwee, namni si lolu sitti dhufeera. Da'oo eeggadhu; karaa ilaalladhu. Mudhii kee hidhadhu; humna kee hunda walitti qabadhu! **2** Yoo balleessitoonni isaan onsanii mukkeen wayinii isaanii barbadeessan iyyuu, Waaqayyo akkuma ulfina Israa'el deebise sana ulfina Yaaqoobis iddootti ni deebisa. **3** Gaachanawwan loltoota isaa diddiimoo dha; gootonnis uffata biidhiimaa uffataniiru. Guyyaa isaan itti qopheeffaman sana, sibiilli gaarii lolaa irra jiru ni calaqqisa; eeboon gaattiraa isaanis ni mirmirfama. **4** Gaariwwan lolaa karaa irra dadarbatamu; oobdiwwan keessas asii fi achi gulufu. Isaan guca boba'u fakkaatu; akkuma bakakkaas ni darbatamu. **5** Inni gootota isaa ni yaadata; isaan garuu karaattii gufatu. Isaan gara dallaa magaalattiitti ariifatu; da'oonis qopheeffameefii jira. **6** Balballi lageenii banamaa dha; masaraan mootummaas ni jiga. **7** Magaalattiin qullaatti hambaa akka booji'antu murteeffameera. Xomboreewwan ishee qoma isaanii rurrukutanii akka gugee boo'u. **8** Nanawween akkuma haroo ti; bishaan ishees keessaa yaa'ee dhuma. Isaanis, "Dhaabadhaa! Dhaabadhaa!" jedhanii iyyu; garuu namni tokko iyyuu dugda duubatti hin deebi'u. **9** Meetii

saamaa! Warqee saamaa! Maddi ishee, badhaadhummaan kuusaa qabeenya ishee hundaas dhuma hin qabu! **10** Isheen duwwaa, qullaa fi ona taateerti! Lapheen baqeeera; jilbi laafeera; dhagni hollateera; fuulli hundis gurraacha'eera. **11** Holqi leencotaa, iddoon isaan itti ilmaan isaanii sooran, iddoon leenci kormaa fi dhalaan keessa yaa'an, saafelli isaanis sodaa malee nagaadhaan jiraatan eessa? **12** Leenci waan ilmaan isaatiif ga'u ajjeefate; leenca dhalaa isaatiifis waa hudhee ajjeese; boolla isaa waan adameen, holqa isaa immoo gumaa fooniitiin guuttate. **13** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha; "Ani sitti ka'eera; ani gaariwwan kee kanneen waraanaa gubee daaraa nan godha; goraadeen leenca kee saafela ni fixa. Ani waan ati adamsattu tokko illee lafa irratti siif hin hambisu. Sagaleen ergamoota keetii lammata hin dhaga'amu."

3 Magaalattii dhiigaatiif, kan sobaan guutamteef, kan saamichaan guutamteef, kan warri hammina hojjetan keessaa hin dhabanne sanaaf wayyoo! **2** Iyyi qaccee, kakaksuun gommaa, gulufuun fardaa, didichuun gaarii lolaa ni dhaga'ama! **3** Abbaan fardaa ni gulufa; goraadeen ni balaqqisa; eeboon ni calaqqisa! Balaan hedduun nama irra ga'eera; namni baay'een du'eera; reeffi lakkoobsa hin qabu; namoonnis reeffa isaanitti gufatu; **4** kun hundi sababii baay'ina sagaagalummaa sagaagaltuu, giiftii falfaltootaa, kan sagaagalummaa isheetiin saboota, tolcha isheetiin immoo uummata garboomsite sanaatiin ta'e. **5** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Ani sitti ka'een jira. Ani uffata kee fuula keetti ol soqola. Ani sabootatti qullaa kee, mootummootatti immoo qaanii kee nan mul'isa. **6** Ani xuriidhaan sin faala; akka malee sin tuffadha; waan kolfaa illee sin godha. **7** Namni si argu hundi sirraa baqatee, 'Nanawween baduutti jirti; eenyutu boo'aaf?' siin jedha. Ani nama si jajjabeessu tokko illee eessaa argadha?" **8** Ati, Noo'i Amoon biyya laga Abbayyaa irraa kan bishaaniin marfante sana caaltaa? Lagni da'oo ishee ti; bishaanis dallaa ishee ti. **9** Itoophiyaa fi Gibxi jabina ishee kan dhuma hin qabnee dha; Fuuxii fi Liibiyaan tumsitoota ishee ti. **10** Ta'us isheen booji'amtee biyya ormaatti geeffante. Daa'imman ishee mataa daandii hundaa irruufati miciriqfamanii dhuman. Namoota ishee ulfaatooti irraa buufatanii namoonni ishee gurguddoonni hundinuu foncaadhaan hidhaman. **11** Atis ni machoofta; ni dhokattas; diina jalaa ba'uufis da'oo barbaaddatta. **12** Da'oon kee hundi mukkeen harbuu kanneen ija jalqabatti bilchaate qaban fakkaata; yeroo mukkeen sun hurgufamanitti iji isaanii afaan nama waa nyaatuu keessa bu'a. **13** Mee raayyaawwan kee ilaali; isaan hundinuu dubartoota! Karrawwan biyya keetii diinota keetiif bal'atanii banamanii jiru; ibiddis danqaraa isaanii gubee fixeera. **14** Utuu hin marfamin bishaan waraabbadhu; humna hittisaa kee jajjabeeffadhu! Suphee tolfadhu; dhoqqee suphee dhiittadhu; xuubii tolfadhu. **15** Achitti ibiddi si fixa; goraadeenis si cicciree akkuma korophisaas si barbadeessa. Akka korophisaa hori; akkuma hawwaannisaa baay'adhu. **16** Ati hamma isaan urjii samii caalaa baay'atanitti daldaltoota kee baay'ifatteerti; isaan garuu akkuma hawwaannisaa biyyatii qullaa hambisanii ergasii barrisanii deemu. **17** Eegdonni kee akkuma hawwaannisaa ti; qondaaltonni kees akkuma tuuta hawwaannisaa kan guyyaa qabbanaa dallaa irra qubatuu ti; yeroo aduun baatu garuu barrisanii badu; namni tokko iyyuu gara isaan dhaqan hin beeku. **18** Yaa mootii Asoor tiksoonni kee ni mugu; namoonni kee ulfaatoo boqoquuf gad ciciisaniiru. Namoonni kee nama walitti isaan qabu dhabanii tulluuwwan irratti bibittinnaa'aniiru. **19** Wannii tokko iyyuu madaa kee fayyisuu hin danda'u; miidhamni kees kan du'aan si ga'uu dha.

Namni oduu waa'ee keetii dhaga'u hundinuu kufaatii keetti harka walitti rurrukuta; gara jabina kee kan dhuma hin qabne sanaan eenyutu hin miidhamin?

Anbaaqoom

1 Raajii Anbaaqoom raajichi arge. **2** Yaa Waaqayyo, ani hamma yoomiittin gargaarsaaf sitti iyyadha? Ati garuu na hin dhaggeeffattu; yookaan ani hamma yoomiitti, “Goolii!” jedhee sitti boo’ee ati garuu na hin oolchitu? **3** Ati maaliif akka ani murtiin dabe argu na goota? Ati maaliif balleessaa namaa obsita? Badiisnii fi gooliin fuula koo dura jiru; lollii fi waldhabiinsi baay’ateera. **4** Kanaafuu seerri laamsha’eera; murtiin qajeelaan dabsameera. Akka murtiin qajeelaan jal’ifamuuf; namoonni hamoon qajeelota marsu. **5** “Saboota hubadhaa ilaalaa; akka malees dinqsiifadhaa. Ani bara keessan keessa waan isin yoo isinitti himame illee hin amanee tokko nan hojjedha. **6** Ani warra Baabilon, uummata gara jabeessaa fi ariifataa, kan iddoo jireenya isaa hin ta’an qabachuuf guutummaa lafaa keessa yaa’u sana nan kaasa. **7** Isaan saba sodaatamuu fi naasisuu dha; isaan ofii isaaniitiifuu seera; ulfina isaaniis ni guddifatu. **8** Fardeen isaanii qeerransa caalaa saffisu; yeeyyii galgalaa caalaa sodaachisu. Namoonni isaanii kanneen farda yaabbatan ariitiidhaan gulufu; abbootiin farda isaaniis fagoodhaa dhufu. Isaan akkuma risaa waa nyaachuuf ariifatuu barrisu; **9** isaan hundinuu jeequmsaaf dhufu. Tuunni isaanii akkuma bubbee gammoojjii gara fuula duraatti qajeela; namoota hidhamanis akkuma cirrachaa walitti qaba. **10** Isaan mootota tuffatanii bulchitootatti qoosu. Da’annoo hundatti ni kolfu; biyyoos tuulanii isa qabatu. **11** Ergasii namoonni yakka hojjetan kanneen humna isaanii waaqa isaanii godhatan, akka bubbee lafa haxaa’anii karaa isaanii itti fufu.” **12** Yaa Waaqayyo, ati bara baraa jalqabdee jirta mitii? Yaa Waaqa ko, yaa Qulqullicha ko, ati gonkumaa hin duutu. Yaa Waaqayyo, ati akka isaan murti kennaniif isaan muuddeerta; yaa Kattaa ko, ati akka isaan nama adabaniif isaan ramaddeerta. **13** Iji kee akka waan hamaa hin ilaallee akka malee qulqulluu dha; ati daba argitee obsaan dhiisuu hin dandeessu. Yoo ati maaliif obsaan namoota hamoo ilaalta? Ati maaliif yeroo namoonni hamoon warra isaan caalaa qajeeloo ta’an liqimsanitti cal’istaa? **14** Ati namoota akka qurxummii galaana keessaa, akka uumamawwan galaana kanneen bulchaa hin qabnee gooteerta. **15** Diinni hokkoodhaan isaan hunda ol baasa; kiyyoo isaatiinis isaan harkisa; kiyyoo isaa keessatti walitti isaan qabata; kanaafuu inni ni gammada; ni ililchaa. **16** Inni sababii kiyyoo isaatiin bashannanee nyaata isaa filatamaatti gammaduuf kiyyoo isaatiif aarsaa dhi’eessa; kiyyoo isaatiif illee ixaana aarsa. **17** Inni kiyyoo isaa keessaa garagalchuudhaan, gara laafina malee ittuma fufee saboota balleessuu qabaa?

2 Ani iddoo koo dhaabadhee dallaa eegumsaa irra nan tura; mee waan inni naan jedhu arguuf deebii ani guungummii kanaaf kennuu malu beekuuf nan ilaala. **2** Ergasii Waaqayyo akkana jedhee deebii kenne: “Akka namni dubbisu tokko qabatee fiiguuf, mul’ata sana ifa godhii gabatee irratti barreessi. **3** Mul’anni kun yeroo murtaa’e tokko eeggataatii; inni waa’ee dhuma isaa dubbata malee hin sobu. Yoo tures isa eegi; inni dhugumaan ni dhufa; hin turus. **4** “Kunoo inni of bokokseera; hawwiin isaas sirrii miti; namni qajeelaan garuu amantii isaatiin jiraata; **5** dhugumaan inni daadhii wayiniitiin ni gowwoomfama; of tuula; boqonnaas hin qabu. Inni akkuma sii’ool sassata; akka du’aas kan hin quufnee dha. Inni saboota hundaa walitti qabata; uummata hundas booji’ee fudhata. (Sheal h7585) **6** “Isaan hundi isa tuffatanii itti kolfaa, “‘Nama mi’a hatame tuullatee saamichaan of sooromsuuf wayyoo! Wannii kun hamma yoomiitti itti fufa’ jedhanii itti hin qoosanii? **7** Warri liqii

sirraa qaban akkuma tasaa sitti hin ka’anii? Isaan ka’anii si hin hollachiisani? Ergasii ati harka isaanii jala galta. **8** Sababii ati saba hedduu saamteef namoonni hafan si saamu. Ati dhiiga namaa dhangalaafteertaatii; ati biyyoota, magaalaaawwanii fi namoota isaan keessa jiraatan hunda balleessiteerta. **9** “Nama bu’aa hin malleen mana ijaarratu kan badiisa jalaa ba’uuf jedhee lafa ol ka’aa irratti iddoo jireenyaa tolfatuuf wayyoo! **10** Ati lubbuu nama baay’ee galaafachuudhaaf, waan nama qaansuu mana keetti malattee lubbuu keetti badiisa fidde. **11** Dhagaawwan keenyan keessaa dhangala; demdemoon mukaas jalaa qaba. **12** “Nama dhiiga dhangalaasuudhaan magaalaa ijaaruuuf, kan yakkaan magaalaa hundeesuuf wayyoo! **13** Akka dadhabbiin namaa akkuma qoraan ibiddaa ta’e, akka saboonnis akkasumaan of dadhabsiisan Waaqayyoon Waan Hunda Danda’u murteesseera mitii? **14** Akkuma bishaan galaana guutu sana lafti ulfina Waaqayyoon beekuutiin guutamtiiti. **15** “Nama qullaa dhagna ollaa isaa ilaaluuf jedhee hamma inni machaa’utti qalqalloo keessaa daadhii wayinii isaaf buusuuf wayyoo. **16** Ati qooda ulfinaa qaaniidhaan guutamta. Amma dabareen kan kee tti! Akka qullaan kee mul’atuuf dhugi. Xoofoon mirga Waaqayyoo sitti garagala; salphinis ulfina kee haguuga. **17** Fiincilli ati Libaanoonitti hojete si liqimsa; horii fixuun kee si rifachiisa. Ati dhiiga namaa dhangalaafteertaatii; ati biyyoota, magaalaaawwanii fi namoota isaan keessa jiraatan hunda balleessiteerta. **18** “Waaqni tolfamaan ogeessa harkaatiin soofamu yookaan fakkiin soba barsiisu faayidaa maalii qaba? Namni isa tolcu tokko hojjiidhuma harka isaa amanataatii; inni waaqota tolfamoo dubbachuu hin dandeenye tolcha. **19** Nama mukaan, ‘Dammaqi!’ yookaan dhagaa lubbuu hin qabneen. ‘Ka’i!’ jedhuuf wayyoo. Inni barsiisuu ni danda’aa? Kunoo inni warqee fi meetii dibameera; hafuurri tokko iyyuu isaa keessa hin jiru.” **20** Waaqayyo garuu mana qulqullummaa isaa qulqulluu sana keessa jira; lafti hundi fuula isaa duratti haa cal’istu.

3 Kadhannaa Anbaaqoom raajichaa shigiyonootiidhaan. **2** Yaa Waaqayyo, ani oduu kee dhaga’eera; yaa Waaqayyo, ani gochawwan kee nan sodaadha. Bara keenya keessa isaan haaromsii; jabana keenya keessa isaan beekkamsiisi; yeroo dheekamtutti arara yaadadhu. **3** Waaqni Teemaan irraa, Inni Qulqullichi Tulluu Phaaraaniitti dhufe. Ulfinni isaa samiiwwan haguuge; galanni isaas lafa guute. **4** Miidhaginni isaa akkuma ba’iisa aduu ti; gaanfawwan lama harka isaatii ba’u; humni isaas achi dhokateera. **5** Fuula isaa dura dha’ichatu deeme; golfaanis isa duukaa bu’e. **6** Inni dhaabatee lafa raase; ilaalee akka saboonni hollatan godhe. Tulluuwwan durii ni burkutaa’an; gaarran bara hedduu jiraatanis ni diigaman. Karaan isaa kan bara baraa ti. **7** Ani utuu dunkaanonni Itoophiyaa dhiphatanuu nan arge; golgaawwan Midiyaaniis ni hollatu. **8** Yaa Waaqayyo, ati lageenitti aartee turtee? Burqaawwanitti dheekkamtee? Ati yeroo fardeen keetiin gulufetti, yeroo gaariiwwan mo’annaa kee yaabbatetti galaanatti dheekkamtee turtee? **9** Ati iddaa kee luqqifatee xiyya itti dhaabbatte. Lafas lageeniin gargar baqaqsite; **10** tulluuwwan si arganii hollattan. Dha’aawwan bishaanii achiin darban; tuujubni ni huurse; dambalii isaas ol kaase. **11** Sababii xiyya kee calaqqisaa fiigu sanaatii fi sababii ifa eeboo keetii sanaatiif aduu fi ji’i samii keessa dhaabatanii hafan. **12** Ati dheekamsaan lafa irra marmaarte; aariidhaanis saboota lafatti dhidhiitte. **13** Ati saba kee furuuf, dibamaa kee oolchuuf dhufte. Hoogganaa biyya hamootaa ni daakte; mataadhaa hamma miillaatti qullaa isa hambifte. **14** Yeroo looltooni isaa nu bittinneessuuf ka’anii, akkuma waan rakkattoota dhokatanii jiran fixuu ga’aniitti gammadanitti, ati eeboo ofii isaatiin mataa

isaa waraante. **15** Ati fardeen keetiin bishaanota gurguddaa hoomacheessaa galaana irra deemte. **16** Ani dhaga'een garaan koo raafame; hidhiin koo sagalee sanaan hollate; tortorri lafee koo seene; miilli koos ni hollate. Ta'us ani hamma guyyaan badiisaa saboota nu weeraranitti dhufutti obsaan nan eeggadha. **17** Yoo mukni harbuu daraaruu baatee jji wayinii muka wayinii irra jiraachuu baate iyyuu, yoo mukni ejersaa ija naqachuu didee lafti qotiisaa midhaan dhowwate iyyuu, yoo hoolonni gola keessaa, loonis dallaa keessaa dhabaman iyyuu, **18** ani garuu Waaqayyotti nan gammada; Waaqa isa na fayyisutti nan gammada. **19** Waaqayyo Gooftaan jabina koo ti; inni miilla koo akka miilla borofaa godha; lafa ol ka'aa irras na deemsisa.

Sefaaniyaa

1 Dura bu'aa faarfannaatiif. Meeshaa koo kan ribuu tiin kan faarfataa. Dubbiin Waaqayyoo kan bara Yosiyaas ilmi Aamoon mootii Yihuudaa ture keessa gara Sefaaniyaa ilma Kuushii, ilma Gedaaliyaas, ilma Amariyaa, ilma Hisqiyaas dhufe kanaa dha: **2** "Ani fuula lafaa irraa waan hunda haxaa'ee nan balleessa" jedha Waaqayyoo. **3** "Ani namaa fi horii haxaa'ee nan balleessa; simbirroota samiiiti fi qurxummii galaanaa, waqoota tolfamoo namoota hamao gufaachiisan haxaa'ee nan balleessa." "Ani sanyii namaa lafa irraa nan balleessa" jedha Waaqayyoo. **4** "Ani Yihuudaa fi warra Yerusaaalem keessa jiraatan hundatti harka koo ol nan fudhadha. Ani hamba Ba'aal hundaa fi maqaa luboota waqoota tolfamoo waaqeffatanii iddoo kanaa nan balleessa; **5** warra raayyaa samii waaqeffachuuf qinaaxxii manaa irratti sagadan, warra sagadanii fi Waaqayyoon kakatan, warra Moolekiinis kakatan, **6** warra Waaqayyoon duukaa bu'uu dhiisanii duubatti deebi'an, warra Waaqayyoon hin barbaanne yookaan gorsa isaa hin gaafanne nan balleessa." **7** Guyyaan Waaqayyoo waan dhi'aateef fuula Waaqayyoo Gooftaa duratti cal'isaa. Waaqayyoo aarsaa tokko qopheesseera; inni warra affeere qulqulleesseera. **8** "Guyyaa aarsaa Waaqayyooti ani qondaaltota ilmaan mootichaatii fi warra wayyaa ormaa uffatan hunda nan adaba. **9** Ani gaafas warra buusaa irra utaaalan, kanneen galma waqoota isaanii jeequmsaa fi gowwoomsaadhaan guutan nan adaba." **10** Waaqayyoo akkana jedha; "Gaafas Karra Qurxummii irraa iyya, Waltajjii Lammaffaa irraa wawwaanna, gaarran irraa immoo sagalee diigama guddaatu dhaga'ama. **11** Isin warri Makteesh keessa jiraattan wawwaadha; daldaltoonni keessan hundi lafa irraa haxaa'amu; warri meetii daldalan hundinuus ni barbadaa'u. **12** Ani yeroo sana Yerusaaalemin ibsaadhaan nan sakatta'a; warra qanaaniidhaan jiraatan, kanneen akka daadhii wayinii siicoo irratti hafee ta'an, kanneen, "Waaqayyoo waan tolaas ta'uu hamaa homaa hin godhu" jedhanii yaadan nan adaba. **13** Qabeenyi isaanii ni saamama; manni isaanii ni ona. Isaan mana ijaarratu; garuu keessa hin jiraatan; isaan biqiltuu wayinii ni dhaabbatu; garuu daadhii wayinii hin dhugan." **14** Guyyaan Waaqayyoo guddichi dhi'aateera; dhi'aatees dafee dhufaara. Dhaga'aa! Iyyi guyyaa Waaqayyoo hadhaa'aa dha; goonni achitti sagalee ol fudhatee iyya. **15** Guyyaan sun guyyaa dheekkamsaa, guyyaa dhiphinaa fi gaddaa, guyyaa rakkinnaa fi badiisaa, guyyaa dukkanaa fi dimimmisaa, guyyaa duumessaa fi dukkana hamaa ni ta'a; **16** magaalawwan dallaa jabaa qabanii fi gamoowwan ol dhedheeroo irratti guyyaa itti malakata aaluufanii fi iyya waraanaa ta'a. **17** "Sababii isaan Waaqayyooti cubbuu hojjetaniif, ani akka isaan akkuma jaamotaatti deemaniif uummatatti dhiphina nan fida. Dhiigni isaanii akkuma awwaraa, mi'i garaa isaanis akkuma kosii gatama. **18** Guyyaa dheekkamsa Waaqayyooti meetiin isaanii yookaan warqeen isaanii isaan oolchuun hin danda'u." Ibbida hinaaffaa isaatiin addunyaan hundi ni barbadoofti; warra lafa irra jiraatan hundatti inni badiisa tasaa ni fidaatii.

2 Yaa saba qaanii hin qabne, walitti qabamaa; walitti qabamaa; **2** utuu yeroon murtaa'e sun ga'ee guyyaan sun akkuma habaqaatii isin hin haxaa'in, utuu aariin Waaqayyoo boba'aan sun isinitti hin dhufin, utuu guyyaan dheekkamsa Waaqayyoo isinitti hin dhufin walitti qabamaa. **3** Isin garraamonnii lafaa kanneen waan inni ajaju hojjetan hundi Waaqayyoon barbaaddadhaa. Qajeelummaa barbaadaa; gad of qabiisa barbaadaa; isin guyyaa dheekkamsa Waaqayyooti ni golbomamtu ta'aatii. **4** Gaazaan

duwwaa hafti; Ashqaloon immoo ni onti. Sabni Ashdood guyyuma Saafaadhaan ari'amee ba'a; Eqroon immoo ni buqqifamti. **5** Yaa Kereetota qarqara galaanaa jiraattan, isiniif wayyoo; yaa Kana'aan, biyya Filisxeemotaa, dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee sitti dhufeera; "Ani sin barbadeessa; namni tokko iyyuu hin hafu." **6** Biyyi qarqara galaanaa, iddoo Kaliitonni jiraatan, iddoo tiksoonni jiraatanii fi gola bushaayee ta'a. **7** Innis handhuuraa hamba mana Yihuudaa ta'a; isaan achitti lafa dheedaa argatu. Isaan galgala galgala mana Ashqaloon keessa ciciisu. Waaqayyoo Waaqni isaanii isaan tiksaa; boojuu isaanis ni deebisaaf. **8** "Ani arrabsoo Mo'aabii fi Qoosaa Amoonotaa, warra saba koo arrabsanii fi biyya isaanii doorsisan sanaa dhaga'eera. **9** Kanaafuu akkuma ani dhugumaan jiraataa ta'e sana" jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u, Waaqni Israa'el; "Mo'aab dhugumaan akkuma Sodoom, Amoononnis akka Gomoraa, iddoo aramaatii fi boolla soogiddaa, lafa bara baraan one ni ta'u. Hambaan uummata kootii isaan saamu; warri saba koo keessaa badii jalaa ba'an biyya isaanii ni dhaalu." **10** Kun gatii isaan of tuulummaa isaanii argatanii dha; isaan saba Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u arrabsanii itti qoosaniiruutii. **11** Waaqayyoo yeroo waqoota biyyattii hunda barbadeessutti, akka malee isaan sodaachisa. Saboonni qarqara galaana hundaa irra jiraatan, namni biyya isaa keessa jiraatu hundinuus isa waaqeffata. **12** "Yaa warra Itoophiyaa isinis goraadee kootiin ni gorra'ammu." **13** Inni kaabatti harka ol fudhata; Asoorinis ni barbadeessa; Nanawwee guutummaan guutuutii ni onsa; akkuma gammoojiitti gogsee hambisa. **14** Bushaayee fi loon, uumamawwan gosa hundaa achi ciciisu. Urunguu fi dhaddeen utubaa ishee irra boqotu. Sagaleen isaanii foddaawwan keessaan dhaga'ama; diigamni balbala isaanii dura jira; demdemonni birbirsaa hundinuu qullaa lafa. **15** Kun magaalaa of hin eegganee kan garuu nagumaan jiraattuu dha. Magaalaan kun, "Anuma qofa malee kan biraa na bira hin jiru" ofiin jette. Isheen akkam akkas ontee, iddoo bineensi bosonaa jiraatu taate! Namni ishee bira ba'ee darbu hundinuu ni qoosa; harka isaas ni raasa.

3 Magaalaa cunqursitootaa, finciltuu fi xurooftuu sanaaf wayyoo! **2** Isheen nama tokkoof iyyuu hin ajajamtu; sirreeffama tokko iyyuu hin fudhattu. Isheen Waaqayyoon hin amanattu; Waaqa isheettis hin dhi'aattu. **3** Qondaaltonni ishee leenca aaduu dha; bulchitoonni ishee yeeyyii galgalaa kanneen waan tokko illee ganamaaf hin bulfannee dha. **4** Raajonni ishee of tuultota; isaan namoota hin amanamnee dha. Luboonni ishee iddoo qulqulluu xureessanii seeras cabsu. **5** Waaqayyoo inni ishee keessa jiru qajeelaa dha; inni dogoggora tokko illee hin hojjetu. Inni ganama ganama murtii qajeelaa kenna; guyyaa tokko iyyuu waan kana hojjechuu hin dadhabu; jal'oonni garuu qaanii tokko iyyuu hin biikani. **6** "Ani saboota nan balleessa; da'annoowwan isaanii diigamaniiru. Akka namni tokko iyyuu achiin hin dabarreef ani daandiwwan ishee onseera. Magaalaawwan isaanii onanii nama malee, duwwaa hafu. **7** Ani magaalaa sanaan, 'Ati dhugumaan na sodaatta; sirreeffamas ni fudhatta!' nan jedhe. Ergasii iddoo jireenya ishee hin badu yookaan adabbiin koo hundinuu isheetti hin dhufu. Isaan garuu waan hojjetan hunda keessatti daba hojjechuutti ciman. **8** Kanaafuu guyyaa ani itti dhugaa ba'u eeggadhu" jedha Waaqayyoo; "Ani sabootaa fi mootummoota walitti qabee dheekkamsa kootii fi aarii koo sodaachisaa sana hunda isaanitti dhangalaasuuf murteesseera. Addunyaan guutuun ibbida hinaaffaa kootiin gubatee barbadoofti. **9** "Ergasii ani akka hundi isaanii maqaa Waaqayyoo waammataaniif, akka walii galuudhaan isa tajaajilaniifis afaan namootaa nan qulqulleessa. **10** Warri anaaf

sagadan, intallan koo kanneen bittinnaa'an lageen Itoophiyaa gamaa kennaa naaf fidu. **11** Sababii ani warra of tuulummaa isaaniitti gammadan magaalaa kana keessaa baasuuf, gaafas yakka ati natti hojjetta sana hundaaf salphinni sitti hin dhufu. Ati lammata gaara koo qulqulluu irratti of hin tuultu. **12** Ani garuu garraamotaa fi gad of qabeeyyii kanneen maqaa Waaqayyoo amanatan si keessatti nan hambisa. **13** Hambaan Israa'el yakka tokko illee hin hojjetan. Isaan soba hin dubbatan yookaan gowwoomsaan afaan isaanii keessatti hin argamu. Isaan nyaatanii boqotu; kan isaan sodaachisus hin jiru." **14** Yaa Intala Xiyoon ati faarfadhu; yaa Israa'el sagalee ol fudhadhuu jyyi! Yaa Intala Yerusaa'lem gammadiitii garaa kee guutuudhaan ililchi! **15** Waaqayyoo adaba kee sirraa fuudheera; inni diinota kee sirraa deebiseera. Waaqayyoo Mootiin Israa'el, si wajjin jira; ati lammata balaa tokko illee hin sodaattu. **16** Isaan gaafas Yerusaa'lemiin akkana ni jedhu; "Yaa Xiyoon hin sodaatin; harki kees hin laafin. **17** Waaqayyoo Waaqni kee inni si wajjin jiru jabaa dha. Inni baay'ee sitti gammada; inni jaalala isaatiin si boqochiisa; faarfannaadhaanis sitti gammada." **18** "Ani gadda ati ayyaanota murteeffamaniif gadditu sirraa nan fuudha; isaan boo'ichaa fi salphina sitti ta'u. **19** Ani yeroo sanatti warra si cunqursan hunda nan adaba; ani okkolaa nan baraara; warra gatamanis walitti nan qaba. Ani biyya isaan itti qaaneffaman hunda keessatti maqaa fi ulfina isaaniifin kennaaf. **20** Ani yeroo sanatti walittin isin qaba; yeroo sanatti ani biyya keessanitti isin nan galcha. Ani yeroo utuma isin argitanuu boojuu keessan deebisutti saba lafaa hunda gidduutti ulfinaa fi maqaa isiniifin kenna" jedha Waaqayyoo.

Haagee

1 Bara bulchiinsa Daariyoos Mootichaa keessaa waggaa lammaffaatti, guyyaa tokkoffaa ji'a ja'ffaatti, dubbiin Waaqayyoo karaa Haagee Raajichaatiin gara ilma She'altii'eel gara Zarubaabel bulchaa Yihuudaatii fi gara Iyyaasuu ilma Yehoozaadaaq lubicha ol aanaa akkana jedhee dhufe: **2** Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Sabni kun, 'Yeroon itti manni Waaqayyoo ijaaruu amma illee hin geenye' jedha." **3** Ergasii dubbiin Waaqayyoo karaa Haagee Raajichaatiin akkana jedhee dhufe: **4** "Yeroon kun yeroo isin utuu manni kun diigamee jiruu manneen keessan kanneen miidhagfaman keessa jiraattaniidhaa?" **5** Ammas Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Yaada keessan karaa keessan irra kaa'adhaa." **6** Isin sanyii baay'ee facaafattanii waan xinnoo haammattaniirtu. Isin ni nyaattu; garuu hin quuffan. Ni dhugdu; garuu dheebuu hin baatan. Wayyaa ni uffattu; garuu isinitti hin ho'u. Namni mindaa fudhatu akkuma nama mindaa isaa korojoo tarsa'aa keessa kaa'atuu ti." **7** Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Karaa keessan hubadhaa. **8** Tulluutti ol ba'aa; muka fidaa; manicha ijaaraa; anis isatti nan gammada; nan kabajamas" jedha Waaqayyoo. **9** "Isin waan baay'ee abdattan; garuu ni xinnaate. Isin manatti galfattan ani immoo nan afuufe. Kun maaliif ta'ee?" jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u. "Kun sababii utuu manni koo diigamee jiruu tokkoon tokkoon keessan gara mana keessaniitti fiigdaniif. **10** Kanaafuu sababii keessaniif samiiwwan fixeensa isaanii dhowwatan; laftis midhaan ishee dhowwatte. **11** Anis lafa qotiisaa fi tulluwwaniitti, midhaanii fi daadhii wayinii haaraatti, zayitii fi waan lafti kennitu hundatti, namaa fi loonitti, hojii dadhabbii harka keessaniittis hongee waameera." **12** Zarubaabel ilmi She'altii'eel, Iyyaasuun ilmi Yehoozaadaaq lubichi ol aanaanii fi hambaawwan uummataa hundi sagalee Waaqayyoo Waaqa isaanitiifi fi ergaa Haagee raajichaatiif ajajaman; Waaqayyoo Waaqni isaanii isa ergeeraatii. Uummannis Waaqayyoon sodaate. **13** Ergasii Haageen ergamaan Waaqayyoo sun akkana jedhee ergaa Waaqayyoo kana sabatti hime: "Ani isin wajjinan jira" jedha Waaqayyoo. **14** Akkasiin Waaqayyoo hafuura Zarubaabel ilma She'altii'eel bulchaa Yihuudaa, hafuura Iyyaasuu ilma Yehoozaadaaq lubicha ol aanaatii fi hafuura hambaa uummata hundaa kakaase. Isaanis dhufanii mana Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uu, mana Waaqa isaanii ijaaruu jalqaban; **15** kunis bara Daariyoos mootichaa keessaa waggaa lammaffaatti, bultii digdamii afuraffaa ji'a ja'ffaatti ta'e.

2 Ji'a torbaffaa keessaa, bultii digdamii tokkoffaatti dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee karaa Haagee raajichaatiin dhufe; **2** "Zarubaabel ilma She'altii'eel bulchaa Yihuudaatti, Iyyaasuu ilma Yehoozaadaaq lubicha ol aanaatii fi hambaa uummataatti dubbadhu. Akkanas jedhii isaan gaafadhu; **3** 'Isin keessaa namni mana kana ulfina isaa kan duraa sana argee amma iyyuu jiru eenyu? Inni amma maal isinitti fakkaata? Waanuma faayidaa hin qabne tokko isinitti hin fakkaatuu? **4** Yaa Zarubaabel, egaa amma jabaadhu' jedha Waaqayyoo. 'Yaa Iyyaasuu ilma Yehoozaadaaq lubicha ol aanaa atis jabaadhu. Isinis sabni biyya kanaa hundinuu jabaadhaatii hojjedhaa' jedha Waaqayyoo. 'Ani isin wajjinan jiraatii' jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u. **5** 'Yeroo isin biyya Gibxii baatan sanatti, kakuun ani isin wajjin galee kanaa dha. Hafuurri koo isin gidduu jira. Isin hin sodaatinaa.' **6** "Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: 'Ani ammas yeroo gabaabaa keessatti deebi'ee samiiwwanii fi lafa, galaanaa fi lafa goggogaa nan raasa. **7** Ani saboota hunda nan raasa;

qabeenyi sabootaa hundi ni dhufa; anis mana kana ulfinaan nan guuta' jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u. **8** 'Meetiin kan koo ti; warqeenis kan koo ti' jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u. **9** 'Ulfinni mana ammaa kun ulfina mana duraa sanaa ni caala' jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u. 'Anis iddoo kanatti nagaa nan kenna' jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u." **10** Waggaa lammaffaa bulchiinsa Daariyoos keessa, bultii digdamii afuraffaa ji'a saglaffaatti, dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Haagee raajichaa dhufe; **11** "Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u akkana jedha; 'Waan seerri jedhu luboota gaafadhu; **12** yoo namni tokko foon qulqulleeffamee Waaqaf kenname fuudhee dachaa wayyaa isaa keessatti baatee wayyaan sun buddeena yookaan ittoo, daadhii wayinii, zayitii yookaan nyaata gosa biraa tuqe, nyaanni sun ni qulqulleeffamaa?" Luboonnis, "Waawuu" jedhanii deebisaniif. **13** Ergasii Haageen akkana jedhe; 'Namni reeffa tuqee xuraa'e tokko yoo wantoota kanneen keessaa tokko tuqee namni sun ni xuraa'aa?' Luboonni sunis, "Eeyyee, wanni sun ni xuraa'a" jedhanii deebisaniif. **14** Haageen akkana jedhe; "'Uummanni kunii fi sabni kun fuula koo duratti akkasuma' jedha Waaqayyoo. 'Wanni isaan hojjetan hundii fi wanni isaan achitti dhi'eessan hundi xuraa'aa dha. **15** "'Egaa guyyaa kanaa jalqabaatii of eeggannaadhaan qalbeeffadhaa; mana qulqullummaa Waaqayyoo keessatti haala utuu dhagaan tokko dhagaa kaan irra hin kaa'amin dura ture hubadhaa. **16** Namni kam iyyuu yeroo gara tuulla safartuu digdamii dhufetti safartuu kudhan qofa argate. Namni kam iyyuu yeroo daadhii wayinii safartuu shantama waraabachuuf gara boolla itti wayinii cuunfaniidha qofa argate. **17** Ani hojii harka keessanii hunda waagiidhaan, awwaaroo fi cabbiidhaan nan rukute; isin garuu gara kootti hin deebine' jedha Waaqayyoo. **18** Guyyaa kanaa jalqabaatii jechuunis guyyaa digdamii afuraffaa ji'a saglaffaa kanaa jalqabaatii hamma guyyaa hundeen mana qulqullummaa Waaqayyoo buufameetti of eeggannaadhaan qalbeeffadhaa. **19** Amma iyyuu sanyiin gombisaa keessatti hafe tokko iyyuu jiraa? Hamma ammaatti mukni wayiniitti fi mukni harbuu, roomaanii fi mukni ejersaa ija hin naqanne. "'Ani guyyaa kanaa jalqabee isin nan eebbisa.'" **20** Dubbiin Waaqayyoo bultii digdamii afuraffaa ji'a sanaatti yeroo lammaffaa akkana jedhee gara Haagee dhufe; **21** "Akka ani samiiwwanii fi lafa raasuuf jiru Zarubaabel bulchaa Yihuudaatti himi. **22** Ani teessoo mootota nan garagalcha; humna mootummoota biyya alaa nan barbadeessa. Ani gaariwwanii fi ooftota isaanii nan garagalcha; fardeenii fi warra fardeen yaabbatan ni kufu; tokkoon tokkoon isaanii goraadee obboleessa isaanitiin ni kufu. **23** "'Guyyaa sana' jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u; 'Yaa tajaajilaa koo Zarubaabel ilma She'altii'eel, ani sin fudhadha' jedha Waaqayyoo; 'Ani waanan si filadheef akka qubeelaa chaappaa koo sin godhadha' jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u."

Zakkaariyaas

1 Bara Daariyos keessa, ji'a saddeettaffaa waggaa lammaffaatti dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara Zakkaariyaas raajicha ilma Berekiyaa, ilma Iddoo dhufe: **2** "Waaqayyo akka malee abbootii keessanitti aaree ture. **3** Kanaafuu akkana jedhii sabatti himi; Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha; 'Gara kootti deebi'aa' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u; 'Anis gara keessanitti nan deebi'aa' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **4** Isin akka abbootii keessan kanneen raajonni durii, Waaqayyo Waan Hunda Danda'u, 'Karaa keessan hamaa fi gochawwan keessan hamaa sana irraa deebi'aa' jedha, jedhanii itti lallaban sanaa hin ta'inaa. Isaan garuu hin dhaggeeffatan yookaan na hin qalbeeffatan, jedha Waaqayyo. **5** Abbootiin keessan amma eessa jiru? Raajonnis bara baraan jiraatuu? **6** Garuu dubbiin koo fi seerri koo kan ani tajaajiltoota koo raajota ajaje sun abbootii keessan irra hin geenyee? 'Ergasii isaan qalbii jijjiirrananii, 'Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkuma gochuuf murteesse sanatti waan karaa keenyaa fi gochawwan keenyaaf malu nutti godhe' jedhan." **7** Bara Daariyos keessa, waggaa lammaffaatti, bultii afuraffaa ji'a kudha tokkoffaa, ji'a Shebaaxi jedhamu keessa dubbiin Waaqayyoo gara Zakkaariyaas raajichaa ilma Berekiyaa, ilma Iddoo dhufe. **8** Ani halkan keessa mul'ataan namicha farda diimaa yaabattu tokko fuula koo duratti nan arge! Innis mukkeen kusaayee kanneen laga keessaa gidduu dhaabatee ture. Dugda isaa duubaan fardeen diddiimoo, mammagaallanii fi adaadiitu ture. **9** Anis, "Yaa gooftaa koo, wantoonni kunneen maalii!" jedheen gaafadhe. Ergamaan Waaqayyoo kan natti dubbachaa tures, "Isaan maal akka ta'an ani sin argisiisa" naan jedhe. **10** Kana irratti namichi mukkeen kusaayee gidduu dhaabatee jiru sun, "Kunneen warra akka isaan guutummaa lafaa keessa deemaniif Waaqayyo ergee dha" jedhee naa ibse. **11** Isaanis, "Nu lafa guutu irra naannofnee akka lafti guutuun boqonnaa fi nagaa qabdu argine" jedhanii ergamaa Waaqayyoo kan mukkeen kusaayee gidduu dhaabate sanatti himan. **12** Ergamaan Waaqayyos, "Yaa Waaqayyo Waan Hunda Dandeessu, ati Yersaaleemii fi magaalawwan Yihuudaa kanneen waggoota torbaatama itti aarteef hamma yoomiitti hin araramtu?" jedhe. **13** Waaqayyos dubbii gaarii fi dubbii jajjabeessuun ergamaa Waaqayyoo kan na wajjin dubbachaa ture sanatti dubbate. **14** Ergasii ergamaan Waaqayyoo kan natti dubbachaa ture sun akkana jedhe; "Dubbii kana labsi: Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha; 'Ani Yersaaleemii fi Xiyooniif akka malee nan hinaafa; **15** ani garuu saboota waan nagaa qaban of se'anitti akka malee aareera. Ani xinnuma aareen ture; isaan garuu ittuma fufanii hamaa hojjetan.' **16** "Kanaafuu Waaqayyo akkana jedha: 'Ani araraan Yersaaleemitti nan deebi'aa; manni koos deebifamee ni ijaarama. Funyoon ittiin safaranis Yersaaleem irra ni diriirfama' jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **17** "Ammas ittuma fufitii Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha, jedhii labsi: 'Magaalaawwan koo deebi'anii badhaadhummaadhaan ni guutam; Waaqayyos Xiyooniin ni jajjabeessa; Yersaaleemis ni filata.'" **18** Ammas ol nan mil'adhe; kunoo, fuula koo dura gaanfa afurtu ture! **19** Anis, "Kun maali?" jedheen ergamaa Waaqayyoo kan natti dubbachaa ture sana gaafadhe. Innis, "Kunneen gaanfawwan Yihuudaa, Israa'elii fi Yersaaleemin gargar bittinneessanii dha" jedhee naaf deebise. **20** Waaqayyos ergasii ogeeyyii hojii harkaa afur na argisiise. **21** Anis, "Isaan kunneen maal hojjechuuf dhufan?" jedheen gaafadhe. Innis akkana jedhee deebise; "Isaan kunneen gaanfawwan akka namni tokko mataa isaa ol hin qabanneef

Yihuudaa bittinneessanii dha; ogeeyyii hojii harkaa kunneen garuu isaan rifachiisuu fi gaanfawwan saboota uummata ishee bittinneessuuf gaanfawwan isaanii biyya Yihuudaatti ol fudhatan kanneenii balleessuuf dhufan."

2 Ani ol nan mil'adhe; kunoo, namichi funyoo safaraa harkatti qabate tokko fuula koo dura ture! **2** Anis, "Ati garam deemuutti jirta?" jedheen gaafadhe. Innis, "Ani Yersaaleemin safaree bal'inaa fi dheerina ishee beekuufan deema" jedhee naaf deebise. **3** Ergasii ergamaan Waaqayyoo kan natti dubbachaa ture sun ka'ee deeme; ergamaan Waaqayyoo kan biraa isa arguu dhufee **4** akkana jedheen: "Dhaqiiitii dargaggeessa sanatti akkana jedhii himi; 'Yersaaleem sababii baay'ina namaa fi horii ishee keessa jiraataniitiif magaalaa dallaa hin qabne taati. **5** Ani mataan koo naannoo isheetti dallaa ibiddaa nan ta'a; ishee keessattis ulfina nan ta'a' jedha Waaqayyo. **6** "Kottaa! Kottaa! Biyya kaabaa sana keessaa baqadhaa" jedha Waaqayyo; "Ani bubbee samii afranitti isin bittinneesseeraatii" jedha Waaqayyo. **7** "Yaa Xiyoon kottu! Ati kan intala Baabilon keessa jiraattu baqadhu!" **8** Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u akkana jedhaatii: "Namni si tuqu kam iyyuu argituu isa ijaa waan tuquuf, erga Inni Ulfina Qabeessi saboota si saaman sanatti na ergee booddee, **9** akka garboonni isaanii isaan saamaniif ani dhugumaan harka koo isaanitti ol nan kaafadha. Ergasii isin akka Waaqayyo Waan Hunda Danda'u na erge ni beektu. **10** "Yaa Intala Xiyoon gammadii ililchi. Ani dhufee gidduu kee nan jiraadhaatii" jedha Waaqayyo. **11** "Bara sana saboonni hedduun gara Waaqayyootti deebi'anii saba koo ta'u. Ani immoo gidduu kee nan jiraadha; ati akka Waaqayyo Waan Hunda Danda'u sitti na erge ni beekta. **12** Waaqayyo akkuma qooda isaa kan biyya qulqulluu keessaatti Yihuudaa ni dhaala; Yersaaleemin deebi'ee ni filata. **13** Sababii inni iddoo jirenya isaa qulqulluu sanaa ol ka'eef, sanyiin namaa hundi fuula Waaqayyoo duratti cal'isaa."

3 Innis utuu Iyyaasuun lubichi ol aanaan fuula ergamaa Waaqayyoo dura dhaabatee, Seexanni immoo isa himachuuf karaa harka mirga isaa dhaabatuu na argisiise. **2** Waaqayyos Seexanaan akkana jedhe; "Seexana nana, Waaqayyo si haa ifatu! Waaqayyo inni Yersaaleemin filate si haa ifatu! Namichi kun mukukkula ibidda boba'u keessaa butame mitii?" **3** Iyyaasuun yeroo ergamaa Waaqayyoo sana dura dhaabatetti uffata xuraa'aa uffatee ture. **4** Ergamaan Waaqayyoo sunis warra isa dura dhaabachaa turan sanaa, "Uffata isaa xuraa'aa isa irraa baasaa" jedhe. Innis ergasii Iyyaasuudhaan, "Kunoo ani cubbuu kee sirraa fuudhee uffata miidhagaa sittin uffisa" jedhe. **5** Anis, "Mataa isaa irra marata qulqulluu kaa'aafii" nan jedhe. Kanaafuu isaan utuma ergamaan Waaqayyoo sun achi dhaabatee jiruu, marata qulqulluu mataa isaa irra kaa'anii uffata itti uffisan. **6** Ergamaan Waaqayyoo sunis ajaja kana Iyyaasuuf kenne: **7** "Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha; 'Ati yoo karaa koo irra deemtee ajaja koo eegde, mana koo ni bulchita; itti gaafatamaa oobdii koo ni taata; anis warra as dhadhaabatan kana gidduutti iddoo siif nan kenna. **8** "Yaa Iyyaasuun lubicha ol aanaa, atii fi gareen kee warri fuula kee dura tataa'an, namoonni waan dhufuuf jiruuf mallattoo ta'an waan kana dhaggeeffadhaa. Ani tajaajilaa koo Damee sana nan fida. **9** Dhagaa ani fuula Iyyaasuun dura kaa'e ilaalaa! Dhagaa tokkicha sana irra ija torbatu jira; anis barreeffama isa irratti nan qiriixa" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u; 'cubbuu biyya kanaas guyyuma tokkotti nan balleessa. **10** "Bara sana tokkoon tokkoon namaa muka wayiniitii fi muka harbuu isaa jala taa'uuf ollaa isaa ni waammata" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u."

4 Ergasii ergamaan Waaqayyoo kan natti dubbachaa ture sun deebi'ee akkuma nama hirribaa dammaqamuutti na dammaqse. **2** Innis, "Ati maal argita?" jedhee na gaafate. Anis akkana jedheen deebise; "Ani baattuu ibsaa kan guutummaan guututti warqee ta'e cuggeen tokkos isa irra dhaabamee, ibsaawwan torba of irraa qabu kan ibsaawwan sanaaf ujummoowwan torba qabu tokko nan arga. **3** Akkasumas mukkeen ejersaa lama, tokko karaa mirga cuggeetiin, kaan immoo karaa bitaa cuggeetiin jira." **4** Anis, "Yaa goftaa wanni kun maali?" jedheen ergamaa Waaqayyoo kan natti dubbachaa ture sana gaafadhe. **5** Inni immoo, "Ati isaan maal akka ta'an hin beektuu?" jedhee naaf deebise. Anis, "Yaa goftaa ko, ani hin beeku" jedheen deebise. **6** Kanaafuu inni akkana naan jedhe; "Kun dubbii Waaqayyoo kan Zarubaabeliif kennamee dha: 'Hafuura kootiin malee jabinnaan yookaan humnaan miti' jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u. **7** "Yaa tulluu guddaa ati maali? Ati fuula Zarubaabel duratti lafa diriirraa taata. Innis, 'Surraan, surraan isaaf haa ta'u' jedhanii iyyaa inni dhagaa xumuraa baasa." **8** Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe: **9** "Harki Zarubaabel hundee mana qulqullummaa kanaa buuseera; harkuma isaatu ijaaree fixa. Ergasii isin akka Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u isinitti na erge ni beektu. **10** "Eenyutu guyyicha waan xinnoo tuffata? Namoonni gaafa harka Zarubaabel keessatti tunbii arganitti ni ililchu. Wantoonni torban kunneen ijawwan Waaqayyoo kunneen lafa hunda irra nanaanna'anii ilaalanii dha." **11** Anis, "Mukkeen ejersaa lamaan karaa mirgaa fi bitaa baattuu ibsaa jiran kunneen maali?" jedheen ergamaa Waaqayyoo sana gaafadhe. **12** Ammas ani, "Dameen muka ejersaa lamaan ujummoo warqee lamaan biraa kunneen zayitii warqee gad dhangalaasan kunneen maali!" jedheen isa gaafadhe. **13** Innis, "Isaan maal akka ta'an ati hin beektuu?" naan jedhe. Anis, "Yaa goftaa ko, ani hin beeku" nan jedheen. **14** Kanaafuu inni, "Isaan kunneen warra lamaan akka Goftaa lafa hunda tajaajilaniif dibamanii dha" jedhe.

5 Ani ammas ol mil'adhe; kunoo kitaabni maramaan barrisu tokko fuula koo dura ture! **2** Ergamaan Waaqayyoo sunis, "Ati maal argita?" jedhee na gaafate. Anis, "Kunoo ani kitaaba maramaa dhundhuma digdama dheeratee dhundhuma kudhan bal'atu tokko nan arga" jedheen deebise. **3** Kana irratti inni akkana naan jedhe; "Kun abaarsa lafa hundumatti dhufaa jiruu dha; akka kitaabicha irratti barreeffametti, hattuun hundinuu ni barbadoofti; akkuma barreeffamni gama kaan irraa jedhutti namni sobaan kakatu hundinuu ni barbadeeffama. **4** Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u akkana jedha; 'Ani abaarsa kana gad nan erga; innis mana hattuutii fi mana nama sobaan maqa qootiin kakatuu ni seena. Abaarsi kun mana isaa keessatti hafee, mana isaa, muka isaatii fi dhagaa isaa ni barbadeessa.'" **5** Ergamaan Waaqayyoo kan natti dubbachaa ture sun dhufee, "Mee ol jedhii waan dhufaa jiru sana ilaali" naan jedhe. **6** Anis, "Inni maali?" jedheen gaafadhe. Innis, "Kun qunnaa ittiin wa safaranii dha" jedhee deebise. Ammas itti dabalee, "Kun hammina saba guutummaa lafaa irra jiraatuu ti" jedhe. **7** Ergasii qadaadni dilaalii irraa hojjetame irraa ol fuudhame; kunoo dubartiin tokko qunnaa sana keessa teesse turte! **8** Innis, "Kun hammina" jedhe; ergasii qunnaa keessatti gad ishee dhiibee qadaada dilaalii irraa hojjetame sana afaan qunnaatti deebise. **9** Ergasii ani ol nan mil'adhe; kunoo dubartoonni qoochoo isaanii jalaa bubbee qaban lama fuula koo dura turan! Isaanis qoochoo akka qoochoo huummoo qabu ture; qunnaa sanas samii fi lafa gidduutti ol fuudhan. **10** Anis, "Isaan qunnaa sana eessatti geessu?" jedheen ergamaa Waaqayyoo kan natti dubbachaa ture

sana gaafadhe. **11** Innis, "Mana ijaaruufti jedhanii gara biyya Baabilonitti geessu. Yeroo manni sun ijaaramee qopheeffamutti qunnaa sana fuudhanii iddoo isaa kaa'u."

6 Ani ammas ol nan mil'adhe; kunoo gaariwwan afur kanneen gaarran lama jechuunis tulluuwwan naasii gidduu gad ba'an nan arge! **2** Gaariin jalqabaa fardeen didiimoo, lammaffaan gugurraa, **3** sadaffaan adaadii, afuraffaan immoo farda daamaa qaba ture; isaan hundinuu jajjaboo turan. **4** Anis, "Yaa goftaa ko, isaan kunneen maali?" jedheen ergamaa Waaqayyoo natti dubbachaa ture sana gaafadhe. **5** Ergamaan Waaqayyoo sunis akkana jedhee naaf deebise; "Isaan kunneen hafuurota samii afran fuula Goftaa lafa hunda dura iddoo dhaabachaa turanii gad ba'anii dha. **6** Kan fardeen gugurraa qabu gara biyya kaabaa deema; kan fardeen adaadii qabu gara biyya lixa biiftuu deema; kan fardeen daamaa qabu immoo gara biyya kibbaa deema." **7** Fardeen jajjaboo sun yeroo gad ba'anitti guutummaa lafaa irra asii fi achi deemuu barbaadaniin turan. Innis "Guutummaa lafaa irra deema!" jedheen. Kanaafuu isaan guutummaa lafaa irra deeman. **8** Ergasii inni na waamee, "Ilaali, warri gara biyya kaabaa deeman sun biyya kaabaatti Hafuura koo boqochiisaniiru" naan jedhe. **9** Ergasii dubbiin Waaqayyoo akkana jedhee gara koo dhufe; **10** "Booji'amtoota Baabilon irraa dhufan jechuunis Heldaayi, Xoobbiyaa fi Yedaa'iyyaa irraa meetii fi warqee fuudhi. Gaafasuma gara mana Yosiyaaf ilma Sefaaniiyaa dhaqi. **11** Meetii fi warqee sana fuudhiitii gonfoo tolchi; gonfoo sanas mataa Iyyaasu lubicha ol aanaa ilma Yehoozaadaaq irra kaa'i. **12** Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u akkana jedha, jedhii itti himi: 'Kunoo namichi maqaan isaa Damee jedhamu tokko as jira; innis damee baase iddoo isaatii dagaagee dhaqee mana qulqullummaa Waaqayyoo ijaara. **13** Namni mana qulqullummaa Waaqayyoo ijaaru isa; inni ulfina uffatee teessoo isaa irra taa'ee ni bulcha. Inni teessoo isaa irratti luba ta'a. Walii galteen nagaas isaan lamaan gidduu ni jiraata.' **14** Gonfoon sunis yaa'dannoo Heelem, Xoobbiyaa, Yedaa'iyyaatiif fi Heeni ilma Sefaaniiyaa tiif mana qulqullummaa Waaqayyoo keessa ni kaa'ama. **15** Warri fagoo jiraatan dhufanii ijaarsa mana qulqullummaa Waaqayyoo ni gargaaru; isinis akka Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u isinitti na erge ni beektu. Yoo isin akka gaarii Waaqayyoo Waaqa keessaniif ajajamtan wanni kun ni ta'a."

7 Bara Daariyoos Mootichaa keessa waggaa afuraffaatti, bultii afuraffaa ji'a saglaffaa, ji'a Kaaselu jedhamu keessa dubbiin Waaqayyoo gara Zakkaariyaas dhufe. **2** Namoonni Beet'el akka isaan Waaqayyoon kadhatanii Sharezerii fi Reege-Meleekin namoota isaanii wajjin ergan; **3** kunis akka isaan, "Ani akkuman waggoota hedduu godhe sana ammas ji'a shanaffaa keessa gaddee soomuu qabaa?" jedhanii luboota mana qulqullummaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uutii fi raajota gaafataniif. **4** Dubbiin Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u akkana jedhee gara koo dhufe; **5** "Uummata biyya kanaatii fi luboota hunda akkana jedhii gaafadhu; 'Isin waggoota torbaatan darban yeroo ji'a shanaffaa fi torbaffaa keessa soomtanii gaddanitti dhugumaan anaaf soomtanii? **6** Yeroo nyaattanii fi dhugdaniitii ofuma keessaniif nyaattanii dhugdan mitii? **7** Dubbiin kun isa Waaqayyoo gaafa Yerusaaleemii fi magaalawwan naannoo ishee naga fi badhaadhummaadhaan jiraatanitti, yeroo Negeebii fi gaarran lixa bira namoonni jiraachaa turanitti karaa raajota isaa kanneen duriitiin dubbate mitii?" **8** Dubbiin Waaqayyoo ammas akkana jedhee gara Zakkaariyaas dhufe: **9** "Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: 'Murtii qajeelaadhaan bulchaa; waliif araaramaa; garaas walii laafaa. **10** Isin haadha hiyyeessaa

yookaan ijoollee abbaa hin qabne yookaan alagaa yookaan hiyyeeyyii hin hacuucinaa. Garaa keessanitti hammina walitti hin yaadinaa. **11** “Isaan garuu dhaga’uu didan; mataa jabiinaanis dugda isaanii itti gatanii gurra isaanii cuqqaallatan. **12** Isaan garaa isaanii akkuma dhagaa jabeeffatanii seera yookaan dubbii Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u karaa raajota isaa kanneen duriitiin Hafuura isaatiin erge dhaggeeffachuu didan. Kanaafuu Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u akka malee aare. **13** “Yeroo ani waametti, isaan na hin dhaggeeffanne; kanaafuu yoo isaan na waammatan ani isaan hin dhaggeeffadhu” jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u. **14** Ani bubbeedhaan saba isaan hin beekne hunda gidduutti isaan nan bittinneesse. Biyyi isaanii hamma namni itti galuu fi keessaan darbu tokko iyyuu dhabamutti isaan booddee ni onte. Isaan akkasiin biyya namatti toltu sana onsan.”

8 Dubbiin Waaqayyoo Waan Hunda Danda’uu ammas gara koo dhufe. **2** Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Ani Xiyooniif hinaaffaa guddaa qaba; hinaaffaa isheetiin guggubachaan jira.” **3** Waaqayyoo akkana jedha: “Ani Xiyoonitti deebi’ee Yerusaaalem keessa nan jiraadha. Yerusaalemis Magaalaa Dhugaa jedhamti; tulluun Waaqayyoo Waan Hunda Danda’uus Tulluu Qulqulluu jedhamee ni waamama.” **4** Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Ammas yeroo tokko jaarsolii fi jaartoliin daandii Yerusaaalem irra ni tataa’u; tokkoon tokkoon isaanii sababii dulluma isaaniitiif ulee harkatti qabatu. **5** Daandiin magaalattii ijoollee dhiirraa fi durbaa kanneen achi taphatanii ni guutama.” **6** Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Yeroo saattii wanni kun hambaas saba kanaatiif dinqii ta’u danda’a; anaaf garuu kun dinqii ta’u danda’aa?” jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u. **7** Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Ani biyyoota ba’a biiftuutti fi lixa biiftuu keessaa saba koo nan baasa. **8** Ani akka isaan Yerusaaalem keessa jiraataniif isaan nan deebisa; isaan saba koo ni ta’u; keess dhugaa fi qajeelummaadhaan Waaqa isaanii nan ta’a.” **9** Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Isin warri amma dubbii raajonni yeroo hundeen mana Waaqayyoo Waan Hunda Danda’uu buufametti achi turan dubbatan kana dhageessan, akka manni qulqullummaa ijaaramuuf irreeen keessan haa jabaatu. **10** Yeroo sanaan dura mindaan tokko iyyuu namaaf yookaan horiif hin baafamu turre. Namni tokko iyyuu sababii diina isaatiif nagaadhaan hojii isaatiif ba’ee hin galu ture; ani nama hunda walitti kaaseen tureetii. **11** Garuu ani amma akkan duraan hojjedhe sana hambaas saba kanaatti hin hojjedhu” jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u. **12** “Sanyiin akka gaarii biqila; mukni wayiniis ija naqata; lafti midhaan kenniti; samiwwanis fixeensa isaanii coccobsu. Ani waan kana hunda dhaala godhee hambaas saba kanaatiif nan kenna. **13** Yaa Yihuudaa fi Israa’el akkuma isin saboota gidduutti waan abaarsaa turtaa sana, ani isin baasee akka isin eebba taatan nan godha. Harki keessan haa jabaatuu malee hin sodaatinaa.” **14** Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Ani akkuma gaafa abbootiin keessan na aarsanitti balaa isinitti fiduu yaadee isinii na’uu dide sana” jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u; **15** “Kanaafuu ani amma Yerusaaalemii fi Yihuudaaf waan gaarii hojjechuu murteesseera. Isin hin sodaatinaa. **16** Wannii isin gochuu qabdan kana: Dhugaa walitti dubbadhaa; karra keessan duratti murtii dhugaa fi nagaa kenna; **17** ollaa keessanitti waan hamaa hin malinaa; sobaan kakachuu illee hin jaalatinaa. Ani waan kana hunda nan jibbaa” jedha Waaqayyoo. **18** Ammas dubbii Waaqayyoo Waan Hunda Danda’uu gara koo dhufe. **19** Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Soomni ji’a afuraffaa, shanaffaa, torbaffaa fi

kurnaffaa Yihuudaaf yeroo gammachuu fi ililichuu, akkasumas yeroo ayyaana gammachuu ta’a. Kanaafuu dhugaa fi nagaa jaalladhaa.” **20** Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Uummanni hedduunii fi jiraattonni magaalaa hedduun ammas ni dhufu; **21** jiraattonni magaalaa tokkoo gara magaalaa biraa dhaqanii, ‘Kottaa mee Waaqayyoo kadhachuu fi Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u barbaadachuuf dafnee haa deemnu. Ani mataan koo iyyuu nan deema’ jedhu. **22** Uummanni baay’eenii fi saboonni humna qabeeyyiin Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u barbaadachuu fi isa kadhachuu gara Yerusaaalem ni dhufu.” **23** Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u akkana jedha: “Bara sana keessa afaanii fi saba hunda keessaa namoonni kudhan dhufanii handaara wandaboo namicha Yihuudii tokkoo qabatanii, ‘Nu akka Waaqni isin wajjin jiru waan dhageenyeeff, si wajjin haa deemnu’ jedhuun.”

9 Raajiin dubbii Waaqayyoo biyya Hadraakitti ni dhufa; Damaasqoo irras ni bu’a; iji namoota hundaa fi gosoota Israa’el hundaa gara Waaqayyoo ni ilaalaatii; **2** akkasumas gara Hamaati ishee daangaa irraa, isaan ogeeyyii ta’an iyyuu gara Xiirsoosii fi Siidoonaas ni ilaala. **3** Xiirsoos da’annoo jabaa ijaaratteerti; meetii akka awwaraatti, warqees akkuma kosii daandii irraatti tuullateerti. **4** Gooftaan garuu qabeenya ishee irraa fuudhee humna ishee galaana irratti barbadeessa; isheen ibiddaan dhumti. **5** Ashqaloon waan kana argitee ni sodaatti; Gaazaan immoo dhukkubsattee aaddi; Eqroonis akkasuma taati; abdiin ishee coollageeraatii. Gaazaan mootii ishee ni dhabdi; Eqroonis ontee hafti. **6** Namoonni ormaa Ashdoodin ni qabatu; anis of tuulummaa Filisxeemotaa nan balleessa. **7** Ani dhiiga afaan isaanii keessa jiru, nyaata dhowwames ilkaan isaanii gidduudhaa nan baasa. Warri hafanis kan Waaqa keenyaa ta’anii Yihuudaa keessattis bulchitoota ta’u; Eqroon immoo akka warra Yebuusotaa ni taati. **8** Ani garuu loltuu cabsitee seentu mana koo irraa nan dhowwa. Lammata hacuuccuun saba koo irra hin burraaqxu; ani amma dammaqqee nan eegaatii. **9** Yaa Intala Xiyoan ati guddisii gammadi! Yaa Intala Yerusaaalem iyyi! Kunoo mootiin kee qajeelaan, faayina qabatee, gad of qabee harree yaabbatee, ilmoo harree jechuunis harree xinnoo yaabbatee gara kee dhufaa jira. **10** Ani gaariwwan lalaa Efreem keessaa, fardeen lolaas Yerusaaalem keessaa nan balleessa; iddaan waraanaas ni caccaba. Inni sabootatti nagaa ni labas; bulchiinsi isaa galaana tokkoo irraa hamma galaana biraatti, Laga Efraaxiisiitii hamma daarii lafaatti bal’ata. **11** Si’i immoo, sababii dhiiga kakuu ani si wajjin qabuutiif hidhamtoota kee ani boolla bishaan hin qabne keessaa baasee gad nan dhiisa. **12** Yaa hidhamtoota abdi qabdan, da’annoo keessanitti deebi’aa; ani ammas harka lama godhee isiniif nan deebisa. **13** Ani akkan iddaa koo dabsadhutti Yihuudaa dabsee Efreem keessa nan guuta. Yaa Xiyoan, ani ilmaan kee ilmaan Giriikitti nan kaasa; si’i immoo akka goradee goota tokkoo nan godhadha. **14** Waaqayyoo isaan irratti ni mul’ata; xiyyi isaa akka bakakkaa ni balaqqisa. Waaqayyoo Gooftaan malakata ni afuufa; inni bubbee kibbaatiin deema; **15** Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u isaan eega. Isaan dhagaa furrisaatiin barbadeessanii mo’atu. Isaan akkuma daadhii wayinii dhuganii akkuma waciiiti ittiin golee iddoo arsaatti facaasaniitti ni guutamu. **16** Akkuma tikseen bushayee isaa oolchu sana, Waaqayyoo Waaqni isaanii gaafas saba isaa ni oolcha. Isaan akkuma faaya gonfoo irraatti biyya isaa keessatti ni calaqqisu. **17** Isaan akkam nama hawwatu! Akkamis miidhagu! Miidhaan dargaggoota, daadhiin wayinii haaraan immoo shamarran jajjabeessa.

10 Yeroo bokkaa isa booddeetti akka inni bokkaa isiniif kennuuf Waaqayyoon kadhadaa; bakakkaa kan ergu Waaqayyoo dha. Inni bokkaa lola'u nama hundaaf, biqiltuu dirree immoo tokkoo tokkoo namaatiif ni kenna. **2** Waaqonni tolfamoon gowwomsaa dubbatu; raajonni mul'ata sobaa argu; isaan abjuu sobaa namatti himu; waan faayidaa hin qabneen nama jajjabeessa. Kanaafuu sabni kun akkuma hoolata tiksee hin qabnee hacuucamee asii fi achi jooa. **3** "Aariin koo tiksootatti boba'eera; ani re'oota nan adaba; Waaqayyo Waan Hunda Danda'u bushaayee isaa, mana Yihuudaa ni to'ata; lola keessattis akka farda jaba isaan taasisa. **4** Yihuudaa keessaa dhagaan golee, isa keessaa qofoon dunkaanaa, isa keessaa iddaan lolaa, isa keessaa bulchaan hundi ni dhufa. **5** Isaan akkuma namoota jajjaboo waraana keessatti tokkummaadhaan daandii dhoqqee irra deemu. Sababii Waaqayyo isaan wajjin jiruuf isaan lolanii abbootii fardeenii qaanessu. **6** "Ani mana Yihuudaa nan jajjabeessa; mana Yoosefis nan oolcha. Ani waanan garaa isaaniif laafuuf deebisee isaan nan dhaaba. Isaan akkuma waan ani duraanuu isaan hin gatinii ta'u; ani Waaqayyo Waaqa isaanii ti; deebis isaanii nan kenna. **7** Efreemonni akkuma namoota jajjaboo ta'u; garaan isaaniis akkuma nama daadhii wayiniitiin gammaduu ni gammada. Ijoolleen isaanii waan kana arganii ni gammadu; garaan isaanii Waaqayyootti ni gammada. **8** Ani siiqsee walitti isaan nan qaba. Ani dhugumaan isaan nan fura; isaan akkuma duraa sana ni baay'atu. **9** Yoo ani saboota gidduutti isaan bittinneesse yyyuu isaan biyya fagootti ni yaadatu. Isaanii fi ijoolleen isaanii lubbuudhaan ni jiraatu; ni deebi'us. **10** Ani biyya Gibxiitii deebisee isaan nan fida; Asoor keessaas walittin isaan qaba. Ani gara Gili'aadii fi Libaanonitti isaan nan fida; iddoon isaan ga'us hin argamu. **11** Inni galaana rakkinna keessa darba; dha'aa galaanaanis ni rukuta; tuujubawwan Abbayyaa hundinuu ni gogu. Of tuulummaan Asoor gad deebi'u; bokkuun mootummaa Gibxis ni bada. **12** Ani Waaqayyoon isaan nan jabeessa; isaaniis maqaa isaatiin deddeebi'u" jedha Waaqayyo.

11 Yaa Libaanon, akka ibiddi birbira kee gubee fixuuf balbala kee banadhu! **2** Yaa muka gaattiraa, birbirsii kufeeraatii wawwadhu; mukkeen ulfina qaban badaniiru! Yaa qilxuu Baashaan wawwadhu; bosonni gobbuun ciramee dhumeera! **3** Wawwaannaa tiksootaa dhageeffadhaa; lafti tika isaanii inni gabbataan barbadaa'eeraatii! Aadiu leencaa dhaga'aa; bosonni Yordaanos gobbuun sun barbadaa'eeraatii! **4** Waaqayyo Waaqni koo akkana jedha: "Bushaayee qalmaaf qopheeffaman tiksii. **5** Warri isaan bitatan, qalatanii utuu hin adabamin hafu. Warri gurguranis, "Waaqayyoon galanni haa ga'u; ani soossal" jedhu. Tiksoonni isaanii garaa isaaniif hin laafan. **6** Ani si'achi uummata biyyattiitiif garaa hin laafuutii" jedha Waaqayyo. "Ani nama hunda dabarsee ollaa isaatii fi mootii isaatti nan kenna. Isaan biyyattii ni rukutu; anis harka isaaniitii isaan hin baasu." **7** Kanaafuu ani bushaayee qalmaaf qopheeffaman, keessumattuu kanneen bushaayee cunqurfaman nan tikfadhe. Ergasii ani ulee lama fudhadhee isa tokkoon Surraa isa kaaniin immoo Tokkummaa jedheen moggaase; akkasiinis bushaayee nan tikfadhe. **8** Ani ji'uma tokko keessatti tiksoota sadan nan balleesse. Lubbuun koo isaan balfite; lubbuun isaaniis na balfite; **9** akkanas jedheen; "Ani tiksee keessan hin ta'u. Kan du'u haa du'u; kan badus haa badu. Kanneen hafanis foon walii haa nyaatan." **10** Ergasii ani kakuu saboota hunda wajjin gale cabsuudhaaf ulee koo kan Surraa jedhamu fuudhee nan cabse. **11** Innis guyyuma sana cabse; kanaafuu bushaayeen dhiphatan kanneen na ilaalaa turan akka wannii kun dubbii Waaqayyoo ta'e beekan. **12** Anis, "Yoo wannii kun waan gaarii isinitti fakkaate,

gatii koo naaf kenna; yoo ta'uu baate immoo dhiisaa" nan jedheen. Kanaafuu isaan meetii soddoma naaf kennan. **13** Waaqayyos gatii gaarii isaan itti na shallagan sana, "Mankuusa keessa buusi!" naan jedhe. Kanaafuu ani meetii soddomman sana fuudhee mana Waaqayyoo keessatti mankuusa keessa nan baase. **14** Ergasii ani obbolummaa Yihuudaatii fi Israa'el diiguudhaaf ulee koo lammaffaa kan Tokkummaa jedhamu sana nan cabse. **15** Kana irratti Waaqayyo akkana naan jedhe; "Ammas mi'a tiksee gowwaa sanaa fuudhi. **16** Ani kunoo biyyattii keessatti tiksee hoolotaa nan kaasa; innis isa bade hin yaadatu; isa joore hin barbaadu; isa cabe hin wal'aanu; isa fayye hin sooru; garuu foon coomaa ni nyaata; kottee isaaniis ni caccabsa. **17** "Tiksee faayidaa hin qabne kan bushaayee gatee deemuuf wayyoo! Goraadeen irree isaatii fi ija isaa mirgaa haa dha'ul! Irreen isaa guutummaan guutuutti haa goggogu; iji isaa mirgaa guutummaan guutuutti haa jaamu!"

12 Kun raajii dubbii Waaqayyo waa'ee Israa'el dubbatuu dha. Waaqayyo samiwwan diriirse, inni hundee lafaa buuse, inni nama keessatti hafuura namaa uume sun akkana jedha: **2** "Ani Yersaaleemin namoota naannoo ishee jiraatan hundattii xoofoo gatantarsu nan godha. Yihuudaan akkuma Yersaaleem marfantee ni qabamti. **3** Gaafas, yeroo saboonni lafaa hundi isheen mormuudhaan walitti qabamanitti, ani Yersaaleemin saboota hundatti kattaa hin sochoofamne nan godha. Warri ishee sochoosuu yaalan hundi of miidhu. **4** Gaafas ani fardeen hunda nan naasisa; isa yaabbatus nan maraacha" jedha Waaqayyo. "Ani Yihuudaa eeguuf ija koo nan banadha; ija fardeen saboota hundaa garuu nan jaamsa. **5** Ergasii hangafooonni Yihuudaa garaa isaaniitti, 'Jiraatonni Yersaaleem sababii Waaqayyo Waan Hunda Danda'u Waaqa isaaniiti ta'eef jajjaboo dha" jedhu. **6** "Ani gaafas hangafoota Yihuudaa badaa ibiddaa tuullaa qoraanii keessaa, akkuma guca ibiddaa bissii keessaa nan godha. Isaan saboota naannoo isaanii kanneen mirgaa fi bitaan jiran hunda ni barbadeessu; Yersaaleem garuu utuu hin miidhamin iddoodhuma isheetti hafti. **7** "Waaqayyo akka ulfinni mana Daawitii fi jiraattota Yersaaleem ulfina Yihuudaa hin caalleef duraan dursee iddoo jirenya Yihuudaa ni baraara. **8** Gaafas Waaqayyo jiraattota Yersaaleemiif ni qolata; guyyaa sana isaan keessaa inni dadhabaan akka Daawit ta'a; manni Daawit is akka Waaqaa, akka ergamaa Waaqayyoo isa isaan dura deemu ni ta'a. **9** Ani gaafas saboota Yersaaleem lolan hunda balleessuuf nan ba'a. **10** "Ani mana Daawitii fi jiraattota Yersaaleem irratti hafuura surraatii fi kadhannaan nan dhangalaasa. Isaan ana isa waraanan sana ni ilaalu; isaan akkuma nama ilma tokkichaaf boo'uutti ni boo'uuf; akkuma nama ilma hangaaf baay'isee gadduuttis ni gadduuf. **11** Gaafas boo'ichi Yersaaleem keessaa akkuma boo'icha dirree Megidoonitti Hadaad Rimooniif boo'ame sanaa guddaa ta'a. **12** Biyyattiin ni boossi; tokkoon tokkoon balbalaas niitota isaanii wajjin ofii isaaniitiif ni boo'u; balballi mana Daawitii fi niitonna isaanii, balballi mana Naataaniitti fi niitonna isaanii, **13** balballi mana Lewwii fi niitonna isaanii, balballi Shime'iitii fi niitonna isaanii, **14** balbalawwan hafan hundii fi niitonna isaanii ni boo'u.

13 "Gaafas mana Daawitii fi jiraattota Yersaaleem cubbuu fi xuraa'ummaa irraa akka qulqulleessuuf burqaan tokko ni banama. **2** "Ani gaafas maqaa waaqota tolfamoo biyyattii keessaa nan balleessa; isaan lammata hin yaadataman" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. "Ani raajotaa fi hafuura xuraa'ummaa biyyattii keessaa nan balleessa. **3** Yoo namni tokko ammas raajii dubbate, abbaa fi haati isaa, warri isa dhalche, 'Ati maqaa Waaqayyootiin waan soba dubbatteef du'uu qabda' jedhuun.

Yeroo inni raajii dubbatutti abbaa fi haati isaa warri isa dhalche isa waraanu. **4** “Guyyaa sana raajiin hundinuu sababii mul’ata raajii isaatiif ni qaana’a; inni gowwoomsuudhaaf wayyaa raajii kan rifeensa irraa hojjetame hin uffatu. **5** Inni, ‘Ani qotee bulaadha malee raajii miti; ijoollummaa kootii jalqabee namni na gurguree ture’ jedha. **6** Yoo namni tokko, ‘Madaan dhagna kee irraa kun maali?’ jedhee gaafate, inni, ‘Madaan kun madaa ani mana michoota kootti madaa’ee dha’ jedhee deebisa. **7** “Yaa goraadee, tiksee kootti, nama natti dhi’aatu sanatti ka’i!” jedha Waaqayyoon Waan Hunda Danda’u. “Ati tiksee rukuti; hoolonni ni bittinneeffamu; anis harka koo warra xixinnaatti nan deebifadha. **8** Lafa hunda irratti” jedha Waaqayyoo, “Harka sadii keessaa harki lama rukutamee bada; ta’us harka sadii keessaa harki tokko achitti hafa. **9** Ani harka sadaffaa kana ibiddattin naqa; akkuma meetii baqsee isaan nan qulqulleessa; akka warqeetti isaan nan qora. Isaan maqaa koo ni waammatu; anis deebii nan kennaaf; ani, ‘Isaan saba koo ti’ nan jedha; isaan immoo, ‘Waaqayyoo Waaqa keenya’ jedhu.”

14 Kunoo guyyaan Waaqayyoo ni dhufa; boojiun kees si keessatti ni qoqqoodama. **2** Ani akka isaan ishee waraananiiif saboota hunda Yersaaleemitti walitti nan qaba; magaalattiin ni qabanti; manneen ni saamamu; dubartoonni isaanii humnaan gudeedamu. Gartokkeen magaalattii ni booji’ama; uummanni hafe garuu magaalattii keessaa hin fudhatamu. **3** Waaqayyoo akkuma guyyaa duulaa dhaqee lolu sana, dhaqee saboota sana lola. **4** Guyyaa sana miilli isaa Tulluu Ejersaa isa karaa ba’a Yersaaleemittiin jiru irra dhaabata; Tulluun Ejersaas ba’aa gara dhi’aatti sulula guddaa uumee iddoo lamatti baqaqfama. Tulluun sunis gartokkeen isaa gara kaabaatti, gartokkeen isaa immoo gara kibbaatti siqa. **5** Isin karaa sulula tulluu kootiin baqattu; inni gara Aazeelitti diriifamaatii. Isin akkuma bara Uziyaan mooticha Yihuudaa keessa sochii lafaa jalaa baqattan sana ammas ni baqattu. Ergasii Waaqayyoo, Waaqni koo ni dhufa; qulqulloonni hundinuu isa wajjin ni dhufu. **6** Guyyaa sana ifni, dhaamochii fi qorri hin jiraatan. **7** Guyyaan sun guyyaa addaa, guyyaa Waaqayyoo qofa biratti beekamu, yeroo itti garaagarummaan guyyaa fi halkanii hin beekamne ni ta’a. Yeroo dhi’utti ifa ni ta’a. **8** Gaafas bishaan jireenyaa Yersaaleem keessaa ni yaa’a; walakkaan isaa gara galaana ba’aatti, walakkaan immoo gara galaana lixaatti bonaa fi gamma yaa’a. **9** Waaqayyoo guutummaa lafaa irratti mootii ta’a. Gaafas Waaqayyoo tokko, maqaan isaas maqaa tokko ta’a. **10** Guutummaan biyyattii Gebaadhaa hamma Rimoon ishee kibba Yersaaleem jirtuutti akka Arabbaa ta’a. Yersaaleem garuu Karra Beniyaamii hamma Karra Jalqabaatti, hamma Karra Goleetti, Gamoo Hanaani’eelii hamma iddoo cuunfaa wayinii mootichaatti ol kaafamtee iddoodhuma ishee durii ni turti. **11** Namni ishee keessa jiraata; isheen si’achi hin diigamtu. Yersaaleem nagaadhaan jiraatti. **12** Kun dha’icha Waaqayyoo ittiin saboota Yersaaleemin lolan hunda rukutuu dha: Foon isaanii utuma isaan miilla isaaniiitiin dhaabatani jiranuu tortora; iji isaanii boolla ija isaanii keessatti tortora; arrabni isaanii afaan isaanii keessatti tortora. **13** Gaafas jeequmsii guddaan Waaqayyoo biraa namootatti ni dhufa. Isaanis harkaan wal qabatanii wal haleelu **14** Yihuudaanis Yersaaleemin lola. Qabeenyi saboota naannoo ishee jiraatanii hundi warqeen, meetii fi uffanni baay’een walitti qabama. **15** Dha’ichi akkasii fardeenii fi gaangolii, gaalaa fi harree, akkasumas horii qubata keessaa hunda ni rukuta. **16** Ergasii hambaawwan saboota Yersaaleemin lolan hundaa wagguma waggadhaan Mooticha, Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u waaqeffachuu fi Ayyaana Daasii ayyaaneffachuuf ol ba’u. **17** Uummanni lafa irra jiraatu kam iyyuu yoo Mooticha,

Waaqayyoo Waan Hunda Danda’u waaqeffachuuf Yersaaleemitti ol ba’uu baate bokkaa hin argatu. **18** Uummanni Gibxiis yoo ol ba’ee hirmaachuu baate bokkaa hin argatu. Waaqayyoo dha’icha ittiin saboota Ayyaana Daasii ayyaaneffachuuf ol hin baane rukutu isaanitti ni fida. **19** Kun adabbii Gibxii fi adabbii saboota Ayyaana Daasii ayyaaneffachuuf ol hin baane hundaa ta’a. **20** Gaafas kataabbiin, “Waaqayyooof qulqullaa’e” jedhu bilbila fardeenii irratti ni barreeffama. Xuwween mana Waaqayyoo keessaas akkuma wacitiitii qulqulluu fuula iddoo aarsaa dura jiru sanaa ni ta’a. **21** Xuwween Yersaaleemii fi Yihuudaa keessaa hundi Waaqayyoo Waan Hunda Danda’uuf qulqulluu ta’a; namni aarsaa dhi’eessuuf dhufu hundinuu xuwwewwan sana keessaa muraasa ni fudhata. Foon aarsaa itti bilcheeffata. Gaafas namni Kana’aan tokko iyyuu deebi’ee mana Waaqayyoo Waan Hunda Danda’uu keessatti hin argamu.

Miilkiyaas

1 Raajii dubbii Waaqayyoo kan karaa Miilkiyaasiin gara Israa'el dhufe. **2** "Ani isin jaalladheera" jedha Waaqayyoo. "Isin immoo, 'Ati akkamitti nu jaallatte?' jettanii gaafattu. "Esaawu obboleessa Yaaqoob hin turree?" jedha Waaqayyoo. "Ta'us ani Yaaqoobin jaalladhee, **3** Esaawun garuu jibbeera; ani tulluuwwan isaa lafa onaa godhee dhaala isaas waangoo gammoojjitiif kenneera." **4** Edoomiyaas, "Nu caccabnu iyyuu, diigama sana deebisee ni ijaarra" jedha ta'a. Garuu Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u akkana jedha: "Isaan ni ijaaru ta'a; ani garuu nan diiga. Isaan Biyya Hamaa, saba yeroo hunda dheekkamsa Waaqayyoo jala jiraatu jedhamanii ni waamamu. **5** Isin waan kana ija keessaniin argantani, 'Daarii biyya Israa'eliin gamatti iyyuu Waaqayyoo Guddaa dhal' jettu. **6** "Ilmi abbaa isaa, garbichis gooftaa isaa ulfeessa. Egaa ergan abbaa ta'e, ulfinni naaf malu meerree ree? Ergan gooftaa ta'e, kabajni naaf malu meerree ree?" jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u. "Yaa luboota; isintu maqaa koo tuffata. "Isin garuu, 'Nu akkamiin maqaa kee tuffanne?' jettanii gaafattu. **7** "Isin nyaata xuraa'aa iddoo aarsaa koo irratti dhi'eessitu. "Isin garuu, 'Nu akkamiin si xureessine' jettanii gaafattu. "Maaddiin Waaqayyoo tuffatamaa dha jechuudhaan. **8** Isin yoo horii jaamaa aarsaadhaaf dhi'eessitan, sun balleessaa mitii? Isin yoo horii naafa yookaan horii dhukkubsataa naaf qaltan, sun balleessaa mitii? Mee horii sana bulchaa keessaniif kennuu yaalaa! Inni isinitti ni gammadaa? Inni isin harkaa ni fudhataa?" jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u. **9** "Egaa mee akka inni garaa nuu laafuuf Waaqa nuuf kadhadaa. Isin yoo aarsaa akkasii qabattanii dhi'aattan inni isin harkaa ni fudhataa?" jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u. **10** "Isin keessaa namni tokko akka isin ibidda faayidaa hin qabne iddoo aarsaa koo irratti hin bobbeessineef utuu balbala mana qulqullummaa cufee jiraatee! Ani isinitti hin gammadu; aarsaa tokko iyyuu isin harkaa hin fudhu" jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u. **11** "Maqaan koo ba'a aduutti kaasee hamma lixa aduutti saboota gidduutti guddaa ni ta'a. Iddoo hundatti ixaannii fi aarsaan qulqulluun ni kennama; maqaan koo saboota gidduutti guddaa ni ta'aatii" jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u. **12** "Isin garuu maaddiin Gooftaa 'xuraa'aa dha' nyaanni isaas 'tuffatamaa dha' jechuudhaan maqaa koo xureessitu. **13** 'Kun dadhabbi dhal' jettaniis tuffiidhaan itti cirriifattu" jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u. "Isin yoo horii hatame, kan naafate yookaan kan dhukkuba qabu fiddanii aarsaa gootanii dhi'eessitan, ani isin harkaa fudhachuutu narra jiraa?" jedha Waaqayyoo. **14** "Namni bushaayee isaa keessaa korbeessa jaallatamaa qabu kan korbeessa sana aarsaa dhi'eessuuf wareega kennee garuu sobee horii hir'ina qabu Gooftaadhaaf dhi'eessu abaaramaa haa ta'u. Ani mootii guddaadhaatii, maqaan koo saboota gidduutti sodaatamuu qaba" jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u.

2 "Yaa luboota akeekachiisni kun isiniif kenname. **2** Yoo isin dhaggeffachuu baattan, yoo isin maqaa koo kabajuuf garaa keessan qopheessuu baattan, ani abaarsa isinitti nan erga; ebba keessanis nan abaara" jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u. "Sababii isin maqaa koo kabajuuf garaa keessan hin qopheessiniif dhugumaan ani amma iyyuu ebba keessan abaareera. **3** "Sababii keessaniif ani sanyii keessan nan ifadha; faandoo aarsaa isin guyyaa ayyaanaa dhi'eessitanii fuula keessanitti nan facaasa; isa wajjinis ni baddu. **4** Kakuun ani Lewwii wajjin qabu akka itti fufuuf, ajaja kana isinitti erguu koo isin ni beektu" jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u. **5** "Kakuun

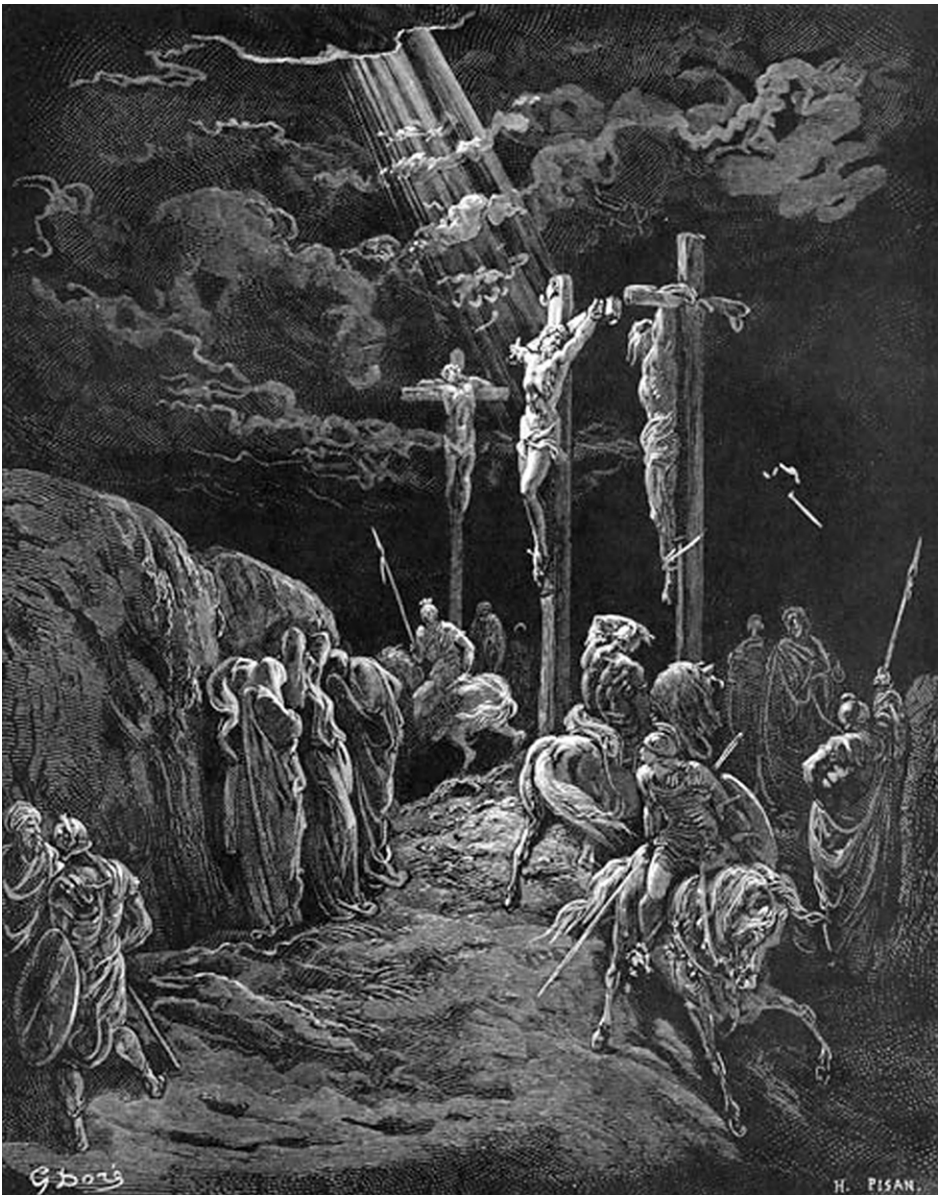
ani isa wajjin gale kakuu jirenyaatii fi kakuu nagaa ture; isan nan kenneef; kunis kabaja fide; innis na kabaje; maqaa koo sodaachuudhaanis ni dhaabate. **6** Gorsa dhugaa afaan isaa keessa ture; sobni tokko iyyuu hidhii isaa irraa hin argamne. Inni nagaa fi qajeelummaadhaan na wajjin jiraate; nama hedduus qalbii jijjiirachiise. **7** "Sababii inni ergamaa Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u ta'ee, hidhiin luba tokkoo beekumsa kuufata; namoonnis afaan isaa irraa gorsa barbaadu. **8** Isin garuu karaa irraa jal'attaniirtu; barsiisa keessaniinis namoota baay'ee gufachiiftaniirtu; kakuu Lewwii cabsitaniirtu" jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u. **9** "Kanaafuu ani akka isin saboota hunda duratti tuffatamanii fi salphattan nan godha; isin waa'ee seeraa keessatti loogii hojjettan malee karaa koo duukaa hin buuneetii." **10** Nu hundi Abbaa tokko qabna mitii? Waaquma tokkodu nu uume mitii? Yoo nu maaliif waliif amanamuu diduudhaan kakuu abbootii keenya xureessina ree? **11** Yihuudaan hin amaname. Israa'elii fi Yerusaleem keessatti wannii jibbiisaan tokko raawwatameera; Yihuudaan dubartoota waaqa ormaa waaqeffatan fuudhuudhaan iddoo qulqulluu Waaqayyoo jaallatu xureesseera. **12** Nama waan kana hojjetu abbaa fedhe illee yoo ta'e, Waaqayyoo Waan Hunda Danda'uuf aarsaa fidu iyyuu dunkaana Yaaqoob keessaa Waaqayyoo isa haa balleessu. **13** Wannii isin hojjettan kan biraas kanaa dha: iddoo aarsaa Waaqayyoo irra imimmaan lolaafuu. Sababii inni si'achi aarsaa keessaniif xiyyeeffannoo hin kennineef yookaan aarsaa keessan gammachuudhaan isin harkaa hin fudhanneef ni boossu; ni wawwaattus. **14** Isiniis, "Kun maaliif ta'e?" jettanii gaafattu. Kun sababii ati utuma isheen hidhataa kee, niitii kee kan kakuu taatee jirtuu amanamummaa isheef dhabdeef Waaqayyoo si'ii fi niitii qeerrummaa kee gidduutti ragaa ta'eeffii dha. **15** Waaqayyoo tokko isaan hin goonee? Isaan fooniinis hafuuraanis kanuma isaa ti. Inni maaliif tokko isaan godhe? Sababii inni sanyii Waaqa sodaatu barbaadaa tureef. Kanaafuu of eeggadhaa; eenyu iyyuu amanamummaa niitii qeerrummaa isaatiif qabu hin cabsin. **16** "Ani wal hiikuu dhirsaa fi niitii nan jibba" jedha Waaqayyoo Waqni Israa'el; "Ani nama wayyaa isaatiin jal'ina haguugu nan jibba" jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u. Kanaafuu of eeggadhaa; amanamummaas hin dhabinaa. **17** Isin dubbii keessaniin Waaqayyoon dadhabsiiftaniirtu. "Nu akkamiin isa dadhabsiifne?" jettaniis gaafattu. "Warri waan hamaa hojjetan hundinuu fuula Waaqayyoo duratti gaarii dha; innis isaaniitti gammada" yookaan "Waaqni murtii qajeelaa meerree?" jechuudhaan.

3 "Kunoo ani ergamaa koo isa fuula koo duraan karaa naaf qopheessu nan erga. Ergasii Gooftaan isin eeggattan akkuma tasaa gara mana qulqullummaa isaa ni dhufa; ergamaan kakuu kan isin hawwitan sun ni dhufa" jedha Waaqayyoo Waan Hunda Danda'u. **2** Garuu eenyutu guyyaa dhufaatii isaa sana obsuu danda'a? Yeroo inni mul'attutis eenyutu isa dura dhaabachuu danda'a? Inni akka ibidda nama sibiila baqsee qulqulleessuu yookaan akka saamunaa nama wayyaa miicuu ti. **3** Inni akkuma nama meetii baqsee qulqulleessuu ni ta'a; Lewwotas calalee akka warqeetii fi meetiitii qulqulleessa. Ergasii Waaqayyoo namoota qajeelummaadhaan aarsaa isaaf fidan ni qabaata; **4** akkuma bara darbee, akkuma waggoota duraa aarsaan Yihuudaatii fi Yerusaleem Waaqayyoon ni gammachiisa. **5** "Kanaafuu ani murtiif gara keessan nan dhufa. Ani falfalootatti, saggalootatti, warra sobaan kakatanitti, warra mindaa hojjetootaa dhowwatanitti, warra haadhota hiyyeessaa fi ijoollee abbaa hin qabne hacuucanitti, warra alagoota murtii qajeelaa dhowwatanii fi na hin sodaannetti

dhugaa ba'uuf nan ariifadha" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **6** "Ani Waaqayyo hin geeddaramu. Kanaafuu yaa ilmaan Yaaqoob isin hin barbadoofne. **7** Isin bara abbootii keessaniitii jalqabdanii sirna koo irraa jal'attaniirtu; hin eegnes. Gara kootti deebi'aa; anis gara keessanitti nan deebi'aa" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. "Isin garuu, 'Nu akkamiin deebina?' jettanii gaafattu. **8** "Namni Waaqa ni saamaa?" Ta'us isin na saamtan. "Isin garuu, 'Nu akkamiin si saamne?' jettanii gaafattu. "Kudhan keessaa tokkoo fi aarsaadhaan. **9** Isin guutummaan saba keessanii sababii na saamtaniif abaarsa jala jirtu. **10** Akka mana koo keessa nyaanni jiraatuuf, kudhan keessa tokko guutummaatti gombisaatti galchaa. Kanaan na qoraatii akka ani karra burqaa samii bane hamma isin iddoo itti kuufattan dhabdanitti eebba guddaa isiniif hin roobsine ilaalaa" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **11** "Ani akka daana'oon midhaan keessan hin balleessineef nan ifadha; mukni wayinii lafa qotiisa keessaniis ija hin harcaafatu" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **12** "Ergasii isin biyya gammaddu waan taataniif, saboonni hundinuu eebbifamtoota isiniin jedhu" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **13** "Isin of tuulummaadhaan natti dubbattan" jedha Waaqayyo. "Ta'us, 'Nu maal siin jenne?" jettanii gaafattu. **14** "Isin akkana dubbattan; 'Waaqa tajaajiluun faayidaa hin qabu. Nu fedhii isaa duukaa buunee akkuma nama boo'uu, fuula Waaqayyo Waan Hunda Danda'uu dura jooruudhaan maal arganne? **15** Amma garuu of tuultotaan eebbifamtoota jenna. Dhugumaan warri hamaa hojjetan ni eebbifamu; warri Waaqa qoranis ni miliqu." **16** Warri Waaqayyoon sodaatan walitti dubbatan; Waaqayyos isaan dhaggeeffate; ni dhaga'es. Warra Waaqayyoon sodaatanii fi maqaa isaa kabajaniifis kitaabni maramaan yaadannoodhaaf fuula isaa duratti barreeffame. **17** Waaqayyo Waan Hunda Danda'u akkana jedha; "Guyyaa ani hojjedhutti isaan handhuuraa koo addaa ni ta'u. Akkuma namni tokko ilma isaa kan isa tajaajilu baraaru sana ani isa nan baraara. **18** Isin ammas garaa garummaa nama qajeelaatii fi nama hamaa, garaa garummaa warra Waaqa tajaajilaniitii fi warra hin tajaajillee ni argitu.

4 "Dhugumaan guyyaan akka badaa ibiddaa boba'u ni dhufa. Of tuultonna hundii fi warri hammina hojjetan hundi cidii ta'u; guyyaan sunis isaan guba" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. "Hiddi yookaan dameen tokko iyyuu isaaniif hin hafu. **2** Isin warra maqaa koo kabajaniif garuu Aduun qajeelummaa qoochoo isaa jalatti fayyina qabatee ni ba'a. Isinis baatanii akkuma jabbii golaa gad dhiifamteetti burraaqxu. **3** Ergasii isin hamoota ni dhidhiittu; isaanis guyyaa ani wantoota kanneen hojjedhutti faana miilla keessanii jalatti daaraa ni ta'u" jedha Waaqayyo Waan Hunda Danda'u. **4** "Seera garbicha koo Musee, sirnaa fi ajaja ani Israa'eloota hundaaf Kooreebitti isatti kenne sana yaadadhaa. **5** "Kunoo ani, guyyaan Waaqayyoo inni guddaanii fi sodaachisaan sun utuu hin dhufin dura Eeliyaas raajicha isiniif nan erga. **6** Inni qalbii abbootii gara ijoolleetti, qalbii ijoollee immoo gara abbootiitti ni deebisa; yoo kanaa achii ani dhufee abaarsaan biyyattii nan rukuta."

NEW TESTAMENT

Yesuusis, “Yaa Abbaa, isaan waan hojjetan hin beekaniitii isaaniif dhiisi”
jedhe. Isaanis ixaa buufatanii uffata isaa gargar qooddatan.
Luqaas 23:34

Maatewos

1 Hiddi dhaloota Yesuus Kiristoos sanyii Daawit, sanyii Abrahaam ta'e sanaa kanaa dha; **2** Abrahaam Yisihaaqin dhalche; Yisihaaq Yaaqoobin dhalche; Yaaqoob Yihuudaa fi obboloota isaa dhalche; **3** Yihuudaan Taamaar irraa Faaresii fi Zeraa dhalche; Faares Hezroonin dhalche; Hezroon Arraamin dhalche; **4** Arraam Amiinaadaabin dhalche; Abiinaadaab Nahishoonin dhalche; Nahishoon Salmoonin dhalche; **5** Salmoon Rahaab irraa Bo'eezin dhalche; Bo'eez Ruut irraa Yoobeedin dhalche; Yoobeed Isseeyin dhalche; **6** Isseey Daawit Mooticha dhalche. Daawit niitii Uuriyaa irraa Solomoonin dhalche; **7** Solomoon Rehoobo'amin dhalche; Rehoobo'am Abiyaa dhalche; Abiyaan Asaafin dhalche; **8** Asaaf Yehooshaafaaxin dhalche; Yehooshaafaax Yehooramin dhalche; Yehooraaam Uziyaan dhalche; **9** Uziyaan Yootaamin dhalche; Yootaam Akaazin dhalche; Akaaz Hisqiyasiin dhalche; **10** Hisqiyas Minaasee dhalche; Minaaseen Aamoonin dhalche; Aamoon Yosiyasiin dhalche; **11** Yosiyas bara boojuu Baabilon keessa, Yekooniyaanii fi obboloota isaa dhalche. **12** Boojuu Baabilon booddee, Yekooniyaan She'altii'eelin dhalche; She'altii'eel Zarubaabelin dhalche; **13** Zarubaabel Abiyuudin dhalche; Abiyuud Eliyaaqeeamin dhalche; Eliyaaqeeam Azoorin dhalche; **14** Azoor Zaadoqin dhalche; Zaadoq Akiimin dhalche; Akiim Eliyuudin dhalche; **15** Eliyuud Ele'azaarin dhalche; Ele'azaara Maattaanin dhalche; Maattaan Yaaqoobin dhalche; **16** Yaaqoob Yoosfeen dhalche; Yoosfe kunis dhirsaa Maariyaam ishee Yesuus isa Kiristoos jedhamu deesse sanaa ti. **17** Egaa walumaa galatti Abrahaamii hamma Daawititti dhaloota kudha afur, Daawitii hamma boojuu Baabilonitti dhaloota kudha afur, boojuu Baabilonii hamma Kiristoosiitti dhaloota kudha afurtu ture. **18** Dhalachuun Yesuus Kiristoos akkana ture: Haati isaa Maariyaam kaadhima Yoosfe turte; isheenis utuu Yoosfe wajjin wal bira hin ga'ina Hafuura Qulqulluudhaan ulfooftee argamte. **19** Yoosfe kaadhimii ishee sunis nama qajeelaa waan tureef, dhoksaadhaan ishee dhiisuu murteesse malee uummata duratti ishee qaannessuu hin barbaanne. **20** Utuu inni waan kana yaadaa jiruu, ergamaan Gooftaa abjuu keessa itti mul'atee akkana jedheen; "Yaa Yoosfe ilma Daawit, kaadhimnee ke Maariyaam Hafuura Qulqulluudhaan waan ulfooftee ishee fuudhuu hin sodaatin. **21** Isheen ilma deessi; atis maqaa isaa Yesuus jettee ni moggaafte; inni saba isaa cubbuu isaanii irraa ni fayyisaatii." **22** Kun hundinuu akka wanni Gooftaan karaa raajichaatiin dubbate sun raawwatamuuf ta'e. **23** Innis, "Kunoo, durbi tokko ni ulfoofti; ilma ni deessi; maqaa isaas Amaanu'el jedhu" jedha. Amaanu'el jechuunis, "Waaqni nu wajjin jira" jechuu dha. **24** Yoosfe hirribaa dammaqee akkuma ergamaan Gooftaa isa ajajetti Maariyaamin niitummaadhaan mana isaatti fudhate. **25** Garuu inni hamma isheen ilma deessutti ishee bira hin geenye. Maqaa isaas, "Yesuus" jedhee moggaase.

2 Bara Heroodis Mootichaa keessa, erga Yesuus magaalaa Beetlihem Yihuudaatti argamtu keessatti dhalatee booddee, beektonni ba'a biiftuutii gara Yerusaleem dhufan; **2** isaanis, "Mootiin Yihuudootaa inni dhalate sun eessa jira? Nu urjii isaa ba'a biiftuutii arginee isaaf sagadu dhufneerra" jedhanii gaafatan. **3** Heroodis Mootichi yommuu waan kana dhaga'etti ni jeeqame; Yerusaleemis guutummaatti isa wajjin jeeqamte. **4** Innis luboota hangafootaa fi barsiistota seeraa hunda saba keessaa walitti qabee, Kiristoos eessatti akka dhalatu isaan gaafate. **5** Isaanis akkana jedhanii deebisaniif; "Beetlihem Yihuudaatti dhalata; kunis dubbii raajichi, "Yaa Beetlihem ishee

biyya Yihuudaa, ati gonkumaa bulchitoota Yihuudaatii gad miti; bulchaan saba koo Israa'elin tiksu si keessaa ni ba'aatii" jedhee barreesse sanaa dha." **7** Ergasii Heroodis beektota sana dhoksaatti waamee yeroo itti urjiin sun mul'ate isaan irraa hubate. **8** Innis, "Dhaqaatii jabeessaa mucicha barbaadaa. Yeroo argitanitti immoo akka anni dhufee isaaf sagaduuf natti himaa" jedhee Beetlihemitti isaan erge. **9** Isaanis erga waan mootichi jedhe sana dhaga'anii booddee karaa isaanii itti fufan; urjiin isaan ba'a biiftuutti argan sunis hamma iddoo mucichi ture ga'ee dhaabatutti isaan dura deeme. **10** Isaanis yeroo urjii sana arganitti akka malee gammadan. **11** Akkuma mana ol seenaniinis mucicha, haadha isaa Maariyaam wajjin argan; kufaniis sagadaniif. Qorxii isaanis bananii kennaa warqee, ixanaa fi qumbii dhi'eessaniif. **12** Beektonnis akka gara Heroodisitti hin deebineef waan abjuudhaan of eeggachiisni isaaniif kennameef karaa biraatiin biyya isaanitti deebi'an. **13** Yommuu beektonni sun deemaniitti, kunoo ergamaan Gooftaa abjuudhaan Yoosfeitti mul'atee, "Sababii Heroodis mucicha ajjeesuu barbaaduuf ka'itii mucichaa fi haadha isaa fudhadhuutii Gibxitti baqadhu. Hamma ani yeroo atitti deebitu sitti himutti achuma turi" jedheen. **14** Kanaafuu Yoosfe ka'ee mucichaa fi haadha isaa halkaniin fudhatee Gibxitti qajeel; **15** hamma Heroodis du'uttis achi jiraate. Kunis akka wanni Gooftaan karaa raajichaatiin, "Ani Gibxii ilma koo waameera" jedhe sun raawwatamuuf ta'e. **16** Heroodis yommuu akka beektonni sun isa gowwoomsan hubatetti akka malee aare; innis akka yeroo beektota sana irraa bareetti, ijoollee dhiirraa warra umurin isaanii waggaa lamaa fi hammasii gad ta'e kanneen Beetlihemii fi naannoo ishee keessa jiraatan hunda nama itti ergee ficciisise. **17** Kanaanis wanni Ermiyaas raajichi dubbate ni raawwatame. Innis akkana jedha: **18** "Sagaleen boo'ichaatii fi wawwaannaa guddaan tokko Raamaa keessaa dhaga'ame; sababii isaan hin jirreef, Raahel ijoollee isheetiif boo'aa jirti; jajjabaachus ni didde." **19** Erga Heroodis du'ee booddee, ergamaan Gooftaa tokko Gibxitti abjuudhaan Yoosfeitti mul'atee, **20** "Warri lubbuu mucichaa barbaadan waan du'anii ka'itii mucicha haadha isaa wajjin fudhadhuutii biyya Israa'el dhaq" jedheen. **21** Kanaafuu Yoosfe ka'ee mucichaa fi haadha isaa fudhatee biyya Israa'el dhaq. **22** Garuu yommuu akka Arkelaawoos iddoo abbaa isaa, iddoo Heroodis Yihuudaa irratti mo'e dhaga'etti achi dhaquu sodaate; abjuudhaanis waan of eeggachiisni isaaf kennameef gara aanaa Galiilaa deeme; **23** achis dhaqee magaalaa Naazreeti jedhamtu keessa jiraate. Kunis dubbiin, "Inni Naaziricha jedhamee ni waamama" jedhamee karaa raajotaatiin dubbatame sun akka raawwatamuuf ta'e.

3 Bara sana Yohannis Cuuphaan gammoojjii Yihuudaa keessatti lallabaa dhufe; **2** innis, "Mootummaan samii dhi'aateeraatii qalbii jijjiirradhaa" jedhe. **3** Kunis isa waa'een isaa karaa Isaayyaas raajichaatiin, "Sagalee nama, 'Gooftaadhaaf karaa qopheessaa; daandii qajeelaas isaaf hojjedhaa' jedhee gammoojjii keessaa iyyu tokkoo" jedhamee dubbatame sanaa dha. **4** Uffanni Yohannis rifeensa gaalaa irraa hojjetame; innis mudhii isaatti sabbata teephaa hidhata ture. Nyaanni isaa immoo hawwaannisaa fi damma bosonaa ture. **5** Namoonnis Yerusaleem irraa, Yihuudaa hundaa fi biyya naannoo Yordaanos guutuu irraa gara isaa dhaqaa turan. **6** Cubbuu isaanis himachaa, Laga Yordaanos keessatti isaan cuuphamaa turan. **7** Inni garuu yommuu Fariisotaa fi Saduqotaa keessaa baay'een isaanii utuu gara iddoo inni itti cuuphaa turee dhufanuu argetti akkana jedheen; "Isin ijoollee buutii nana! Dheekkamsa dhufu jalaa akka baqattaniif eenyutu isinitti hime? **8** Egaa ija qalbii jijjiirran

mirkaneessu naqadhaa. **9** Isin, 'Abbaan keenya Abrahaamii dha' ofiin jechuu waan dandeessan hin se'inaa. Waaqni dhagoota kanneen irraa Abrahaamiif jjoolllee kaasuu akka danda'u ani isinittan himaati. **10** Qottoon amma iyyuu hidda mukkeenii irra kaa'ameera; mukti ija gaarii hin naqanne hundinuus muramee ibiddatti darbatama. **11** "Ani qalpii jijjiirraanaadhaafin bishaaniin isin cuupha. Inni na duubaan dhufu garuu na caalaa jabaa dha; ani kophee isaa iyyuu baachuuf hin malu. Inni Hafuura Qulqulluu fi ibiddaan isin cuupha. **12** Inni afarsaa ittiin midhaan qulleessu of harkaa qaba; qamadii isaa gombisaatti naqata; oobdii isaa ni qulqulleessa; habaqqii garuu ibidda hin dhaamneen guba." **13** Yesuus ergasii Yohannisin cuuphamuuf Galiilaadhaa gara Laga Yordaanos dhufe. **14** Yohannis garuu, "Ani siin cuuphamuu na barbaachisa; ati immoo gara koo dhuffaa?" jedhee isaa dhowwe. **15** Yesuus deebisee, "Ammaaf akkanuma haa ta'uu dhiisi; nu qajeelummaa hunda raawwachuudhaaf waan kana gochuu qabnaatii" jedheen. Yohannis isaa dhowwuu dhiise. **16** Yesuus akkuma cuuphameen bishaan keessaa ol ba'e. Innis yommusuma samiin banamee, utuu Hafuurri Waaqaa akkuma gugeetti gad bu'ee isaa irras qubatu arge. **17** Sagaleen tokkos samii irraa, "Kun ilma koo isa ani jaalladhuu dha; isatti baay'ee nan gammada" jedhe.

4 Ergasii Yesuus akka diiyaabiiloosin qoramuuf Hafuuraan gammoojjiitti geeffame. **2** Innis erga gyyaa afurtamaa fi halkan afurtama soomee booddee ni beela'e. **3** Inni nama qoru sun gara isaa dhufee, "Ati yoo ilma Waaqaa taate, akka dhagoonni kunneen buddeena ta'an ajaji" jedheen. **4** Yesuus immoo deebisee, "'Namni dubbii afaan Waaqayyootii ba'u hundaan malee buddeena qofaan hin jiraatu" jedhamee barreeffameera" jedheen. **5** Ergasii diiyaabiiloos gara magaalaa qulqulluutti isa geessee fiixee mana qulqullummaa irra dhaabachiise. **6** Akkanas jedheen; "Ati yoo ilma Waaqaa taate, gad of darbadhu. Akkana jedhamee barreeffameeraati: "Inni ergamoota isaa siif ni ajaja; isaanis akka ati miilla keetiin dhagaatti hin buuneef, harka isaaniitiin ol si fuudhu." **7** Yesuus immoo deebisee, "'Waaqa kee Goofticha hin qorin" jedhamee barreeffameera" jedheen. **8** Ammas diiyaabiiloos tulluu akka malee ol dheeraa tokkotti ol isa baasee mootummoota addunyaa hundaa fi ulfina isaanii isatti argisiise. **9** Akkanas jedheen; "Yoo ati gad jettee naaf sagadde, waan kana hundumaa siifin kenna." **10** Yesuus, "Seexana nana, narraa fagaadhu! 'Waaqa kee Gooftichaaf sagadi; isuma qofa tajaajili" jedhamee barreeffameeraati" jedheen. **11** Diiyaabiiloosis isaa dhiisee deeme; ergamoonni immoo dhufanii isa tajaajilan. **12** Yesuus yommuu akka Yohannis mana hidhaatti galfame dhaga'etti Galiilaatti deebi'e. **13** Innis Naazreetii ba'ee gara Qifirnaahom ishee biyya Zebuuloonii fi Niftaalem keessatti qarqara galaanaatti argamtu sanaa dhaqee achi jiraate; **14** kanis akka dubbiih karaa Isaayyaas raajichaatiin dubbatame sun raawwatamuuf ta'e; dubbichis akkana jedha: **15** "Biyyi Zebuuloonii fi biyyi Niftaalem kanneen Yordaanos gama, qarqara Daandii Galaanaa irra jiran, Galiilaan Namoota Ormaas, **16** sabni dukkana keessa jiraatu, ifa guddaa argeera; warra biyya gaaddidduu du'aa keessa jiraataniifis, ifni ba'era." **17** Yesuus yeroo sanaa jalqabee, "Mootummaan samii dhi'aateeraatii qalbii jijjiirradhaa" jedhee lallabuutti ka'e. **18** Yesuus utuu qarqara Galaana Galiilaa irra deemaa jiruu, obboloota lama jechuunis Simoon isaa Phexros jedhamuu fi obboleessa isaa Indiriyaasin arge. Isaanis xurxummii qabdoota waan ta'aniif kiyyoo galaanaatti darbachaa turan. **19** Yesuus, "Kottaa, na duukaa bu'aa; anis akka isin qabduu namootaa taataniif isin nan erga" jedheen. **20** Isaanis yommusuma kiyyoo isaanii dhiisanii isa

duukaa bu'an. **21** Innis utuu achi ka'ee deemuu obboloota gara biraa lama jechuunis Yaaqoob ilma Zabdewoosii fi obboleessa isaa Yohannisin arge. Isaanis abbaa isaanii Zabdewoos wajjin kiyyoo isaanii qopheeffachaa bidiruu keessa turan. Yesuus isaan waame; **22** isaanis yommusuma bidiruu sanaa fi abbaa isaanii dhiisanii isa duukaa bu'an. **23** Yesuus manneen sagadaa isaanii keessatti barsiisaa, wangeela mootummaa lallabaa, dhibee fi dhukkuba saba keessa jiru hunda fayyisaa Galiilaa guutuu keessa deeme. **24** Oduun waa'ee isaas Sooriyaa hunda keessatti dhaga'ame; namoonnis warra dhukkuba garaa garaatiin qabaman, warra dhukkuba hamaan dhiphatan, warra hafuura hamaan qabaman, warra dhukkuba gaggabdootiin dhiphatanii fi warra dhagni irratti du'e isatti fidan; innis isaan fayyise. **25** Tuumni namoota baay'ees Galiilaadhaa, Magaalaa Kurnanii, Yerusaaleemii, Yihuudaa fi biyya Yordaanos gamaatii isa duukaa bu'e.

5 Yesuus yommuu namoota baay'ee argetti, tulluutti ol ba'ee ta'a'e. Barattoonni isaas gara isaa dhufan; **2** innis isaan barsiisuu jalqabe. Akkanas jedhe: **3** "Warri hafuuraan hiyyeeyyii ta'an eebbifamoo dha; mootummaan samii kan isaaniiti. **4** Warri gaddan eebbifamoo dha; jajjabina ni argatuutii. **5** Warri garraamiin eebbifamoo dha; lafa ni dhaaluutii. **6** Warri qajeelummaa beela'anii fi dheebotan eebbifamoo dha; isaan ni quufuutii. **7** Araara qabeeyyiin eebbifamoo dha; araara ni argatuutii. **8** Warri garaan isaanii qulqulluu eebbifamoo dha; Waaqa ni arguutii. **9** Warri naga buusan eebbifamoo dha; jjoolllee Waaqaa ni jedhamuutii. **10** Warri qajeelummaadhaaf jedhanii ari'ataman eebbifamoo dha; mootummaan samii kan isaaniiti. **11** "Yommuu namoonni sababii kootiif jedhanii isin arrabsan, yommuu isin ari'ataniif fi yommuu waan hamaa gosa hundaa sobaan isin irratti dubbatan isin eebbifamoo dha. **12** Sababii gatiin keessan samii keessatti guddaa ta'eef ililchaa; gammadaas; isaan raajota isin dura turanis haaluma kanaan ari'ataniiruutii. **13** "Isin soogidda lafaa ti. Garuu soogiddi yoo mi'aa isaa dhabee, mi'aa isaa akkaddaan deebifamuu danda'a? Gad gatamee miillaan dhidhiitama malee si'achi waan tokko illee hin fayyadu. **14** "Isin ifa addunyaa ti. Magaalaan gaara gubbaa jiru tokko dhokachuu hin danda'u. **15** Yookaan namoonni ibsa qabsiisanii gombisaa jala hin kaa'an. Qooda kana baattuu isaa irra kaa'u; ibsaan sunis namoota mana keessa jiran hundaa ifa kenna. **16** Akka namoonni hojii keessan isa gaarii arganii abbaa keessan kan samii irraatiif ulfina kenmaniif ifni keessanis akkasuma fuula namootaa duratti haa ifu. **17** "Isin waan ani Seera yookaan Raajota diiguu dhufe hin se'inaa; ani isaan raawwachuuf malee diiguuf hin dhufne. **18** Ani dhuguman isinitti hima; hamma samii fi lafti darbanitti, Seerri guutummaatti raawwatama malee seericha keessaa qubeen tokko iyyuu, tuqaan xinnoon ishee iyyuu gonkumaa hin baddu. **19** Kanaafuu namni ajajawwan kanneen keessaa xinnaa isaa illee diigu, kan akka warri kaanis diiganiif barsiisu kam iyyuu mootummaa samii keessatti xinnaa jedhama; namni ajajawwan kanneen eeguu fi kan warra kaanis barsiisu kam iyyuu garuu mootummaa samii keessatti guddaa jedhama. **20** Ani isinittin hima; qajeelummaan keessan qajeelummaa Fariisotaatii fi qajeelummaa barsiistota seeraa yoo caaluu baate isin dhugumaan mootummaa samiitti hin galtan. **21** "Isin akka bara dheeraan dura namootaan, 'Hin ajjeesin; nama ajjeese kamitti iyyuu ni muramaa" jedhame dhageessaniirtu. **22** Ani garuu isinittin hima; nama obboleessa isaatti dheekkamuu hundumaa murtiitu eeggata. Namni obboleessa isaatiin 'Raatuuf jedhu hundis murtii waldaatti dhi'aata. Nama obboleessa isaatiin

'Doofaa nana!' jedhu immoo ibidda gahaannamtu isa eeggata. (Geenna g1067) 23 "Kanaafuu ati yeroo kennaa kee iddoo aarsaatti dhi'eessitutti yoo akka obboleessi kee komii sirraa qabu yaadatte, 24 kennaa kee achuma iddoo aarsaa duratti dhiisii dhaqiiiti duraan dursii obboleessa keetti araarami; ergasii kottuutti kennaa kee dhi'eessi. 25 "Amajaajii kee isa mana murtiitti si geessaa jiru wajjin dafii walii gali. Kanas utuma isa wajjin karaa jirtuu godhi; yoo kanaa achii amajaajii kee dabarsee abbaa seeraatti si kenna; abbaan seeraa immoo poolisiitti si kenna; atis mana hidhaatti darbatama. 26 Ani dhuguman sitti hima; ati hamma saantima ishee dhuma baafutti achii hin baatu. 27 "Isin akka, 'Hin ejjiin' jedhame dhageessaniirtu. 28 Ani garuu isinittin hima; namni hawwiidhaan dubartii ilaalu hundinuu yaada isaatti ishee wajjin ejeera. 29 Yoo iji kee mirgaa si gufachiise, of keessaa baasii gati. Dhagni kee guutuun gahaannamitti darbatamuu irra, kutaa dhagna keetii keessaa tokko dhabuu siif wayyaatii. (Geenna g1067) 30 Yoo harki kee mirgaa si gufachiise of irraa murii gati. Dhagni kee guutuun gahaannamitti galuu irra, kutaa dhagna keetii keessaa tokko dhabuu siif wayya. (Geenna g1067) 31 "Namni niitii isaa hiiku kam iyyuu, 'Waraqaa ragaa hiikkaa haa kennuu' jedhameera. 32 Ani garuu isinittin hima; namni utuu isheen halaluma hin hojjetin niitii isaa hiiku kam iyyuu akka isheen ejjitu ishee taasisa; namni dubartii hiikante fuudhu kam iyyuus ni eja. 33 "Ammas akka warra duritiin, 'Waan kakatte Goofaadhaaf guuti malee sobaan hin kakatin' jedhame dhageessaniirtu. 34 Ani garuu isinittin hima; gonkuma hin kakatinaa: samiidhaan hin kakatinaa; inni teessoo Waaqaatii; 35 yookaan lafaan hin kakatinaa; isheen ejjeta miilla isaatii; yookaan Yusaaleemiin hin kakatinaa; isheen magaalaa Mooticha Guddaatii. 36 Mataa keetiinis hin kakatin; ati rifeensa tokko illee adeessuu yookaan gurraachessuu hin dandeessuutti. 37 Wannii isin jechuu qabdan, 'Eeyyee' yookaan 'Wawuu' haa ta'u; wannii kanaa achii kam iyyuu isa hamaa sana irraa dhufa. 38 "'Qooda ijaa, ija; qooda ilkaanii immoo ilkaan' akka jedhame dhageessaniirtu. 39 Ani garuu isinittin hima. Nama hamaadhaan hin morkatinaa. Yoo namni tokko maddii kee mirgaa si kabale, kaanis itti qabi. 40 Yoo namni tokko si himatees kittaa kee sirraa fudhate, kootii kees kenniif. 41 Yoo namni tokko akka ati gara kiiloo meetira tokkoo fi walakkaa isa wajjin deemtu si dirqisiise, ati immoo gara kiiloo meetira sadii isa wajjin deemi. 42 Nama si kadhatuuf kenni; nama sirraa liqeffachuu barbaaduttis dugda hin garagalchin. 43 "'Ollaa kee jaalladhu; diina kee jibbi' akka jedhame dhageessaniirtu. 44 Ani garuu isinittin hima; diinota keessan jaalladhaa; warra isin ari'ataniifis kadhadhaa; 45 kanaanis abbaa keessan kan samii irraatiif ijoollee ni taatu. Inni warra hamoo fi warra gaggaariidhaaf aduu isaa ni baasa; qajeeltoata fi jal'ootaafis bokkaa ni roobsa. 46 Isin warra isin jaallatan qofa yoo jaallattan gatii maalii argattu? Kana immoo qaraxxoonni iyyuu ni godhu mitii? 47 Isin yoo obboloota keessan qofa nagaa gaafattan warra kaan caalaa maal hojjechuutti jirtu? Kana immoo ormoonni iyyuu ni godhu mitii? 48 Akkuma abbaan keessan inni samii irraa mudaa hin qabne sana, isinis warra mudaa hin qabne ta'aa.

6 "Akka isaan isin arganiif jettanii 'Hojii qajeelummaa' keessan fuula namootaa duratti akka hin hojjenneef of eeggadhaa. Yoo akka gootan abbaa keessan kan samii irraa biraa gatii hin qabaattaniitii. 2 "Kanaafuu ati yommuu warra rakkataniif haa kennitutti akka fakkeessitoonni namoota biratti jajamuuf jedhanii manneen sagadaa keessattii fi karaa irratti godhan sana malakataan hin labsatin. Ani dhuguman isinitti hima; isaan gatii isaanii argataniiru. 3 Yeroo ati rakkattootaaf waa kennitutti

garuu waan harki kee mirgaa godhu, harki kee bitaa hin beekin; 4 kunis akka kennaan kee dhoksaan ta'uuf. Abbaan kee inni waan dhoksaatti hojjetamu argu sun ifaan ifatti gatii siif kenna. 5 "Isin yommuu kadhattan akka fakkeessitootaa hin ta'inaa; isaan namatti mul'achuuf jedhanii manneen sagadaa keessaa fi golee karaa irra dhaabatanii kadhachuu jaallatuutii. Ani dhuguman isinitti hima; isaan gatii isaanii argataniiru. 6 Ati garuu yeroo kadhattu mana keetti ol gali; balbala cufadhuutii Abbaa kee isa hin mul'anne sana kadhadhu. Abbaan kee inni waan dhoksaatti hojjetamu argu sun ifaan ifatti gatii siif kenna. 7 Isinis yommuu kadhattan akka ormoottaa dubbii faayidaa hin qabne irra hin daddeebi'inaa; isaan baay'ina dubbii isaniitiin waan isaaniiif dhaga'amu se'u. 8 Isin akka isaanii hin ta'inaa; abbaan keessan utuma isin hin kadhatin iyyuu waan isin barbaachisu ni beekaatii. 9 "Egaa akkana jedhaa kadhadhaa: "'Yaa Abbaa keenya kan samii irra jirtu, maqaan kee haa qulqullaa'u; 10 mootummaan kee haa dhufu; fedhiin kee akkuma samii irratti ta'e sana, lafa irrattis haa ta'u. 11 Buddeena keenya kan guyyuma guyyaa har'a nuu kenni. 12 Akkuma nu warra yakka nutti hojjetaniif dhiifnu sana, atis yakka keenya nuuf dhiisi. 13 Isa hamaa jalaa nu baasi malee qoramatti nu hin galchini.' Mootummaan, humni, ulfimmis baraaraan kan kee ti. 14 Yoo isin namootaaf cubbuu isaanii dhiifatan, Abbaan keessan inni samii irraas akkasuma isiniif dhiisaatii. 15 Yoo isin namootaaf cubbuu isaanii dhiisuu baattan garuu, Abbaan keessanis akkasuma cubbuu keessan isiniif hin dhiisu. 16 "Isin yommuu soomanitti akka fakkeessitootaa fuula hin dukkaneeffatinaa; isaan akka soomuutti jiran argisiifachuuf jedhanii fuula isaanii hammeessu. Ani dhuguman isinitti hima; isaan gatii isaanii argataniiru. 17 Ati garuu yeroo soomtu mataa kee dibadhu; fuula kees dhiqadhu. 18 Kunis akka sooma kee sana abbaa kee isa namatti hin mul'anne malee namni hin beekneefi dha. Abbaan kee inni waan dhoksaatti hojjetamu argu sun gatii kee ifaan ifatti siif kenna. 19 "Isin iddoo itti bilii fi daana'oon balleessituu fi iddoo itti hatuun cabsitee hatu lafa irratti badhaadhummaa ofii keessaniif hin kuufatinaa. 20 Garuu iddoo itti bilii fi daana'oon nyaatee hin balleessinee fi iddoo itti hatuun cabsitee hin hanne samii irratti badhaadhummaa ofii keessaniif kuufadhaa. 21 Idduma badhaadhummaan kee jiru sana garaan kees jiraatii. 22 "Iji ibsa dhagna ti. Iji kee fayyaa taanaan, dhagni kee guutuun ifaan guutama. 23 Yoo iji kee fayyaa hin ta' in garuu, dhagni kee guutuun ni dukkanaa'a. Erga ifni si keessa jiru sun dukkanaa'ee, dukkanni sun hammam haa jabaatu ree! 24 "Namni gooftota lama tajaajiluu danda'u tokko iyyuu hin jiru. Isa tokko jibbitee isa kaan jaallattaatii; yookaan isa tokkoof of kennitee isa kaan immoo tuffata. Isinis Waaqaa fi Maallaqa tajaajiluu hin daa'essan. 25 "Kanaafuu ani isinittin hima; 'Maal nyaanna yookaan maal dhugna?' jettanii waa'ee jireenya keessanii hin yaadda'inaa; yookaan 'maal uffanna?' jettanii waa'ee dhagna keessanii hin yaadda'inaa. Jireenyi nyaata hin caaluu? Dhagnis uffata hin caaluu? 26 Mee simbirroota samii ilaalaa; isaan hin facaafatan yookaan hin haammatan yookaan gombisaatii hin galfatan; ta'us Abbaan keessan inni samii irraa isaan soora. Isin immoo isaan caalaa gatii guddaa qabdu mitii? 27 Isin keessaa namni yaadda'udhaan hojjaa isaa irratti dhundhuma tokko dabalachuu danda'uu eenyu? 28 "Isin maaliif waa'ee uffataa yaaddoftu? Daraaraawwan dirree akkamitti akka guddatan mee ilaalaa. Isaan hin dhama'an yookaan hin fo'an. 29 Ani garuu isinittin hima; Solomoon iyyuu ulfina isaa hunda keessatti, akka tokkoo isaniitti hin uffanne. 30 Isin yaa warra amantii xinnoo nana. Waaqni erga marga dirree kan har'a jiruu fi kan bor immoo ibiddatti naqamutti iyyuu

akkasitti uffisee, isinitti immoo guddaa caalchisee hin uffisuu ree? **31** Kanaafuu, 'Maal nyaanna?' yookaan 'Maal dhugna?' yookaan 'Maal uffanna?' jettanii hin yaadda'inaa. **32** Kana hunda ormoonni iyyuu ni barbaaduuti; Abbaan keessan inni samii irraas akka wanni kun hundinuu isin barbaachisu ni beeka. **33** Garuu duraan dursaatii mootummaa isaatii fi qajeelummaa isaa barbaadaa; wanni kun hundinuu akkasuma isiniif kennama. **34** Kanaafuu waa'ee boriitiif hin yaadda'inaa; bor ofii isaatiif ni yaadda'aatii. Hamminni guyyaa sanaa mataan isaa guyyicha ni ga'a.

7 "Akka isinitti hin muramneef namoota kaanitti hin murinaa. **2** Murtiidhuma isin namatti murtaniin isinitti muramaatii; safartuu ittiin safartaniinis isiniif safarama. **3** "Ati maaliif jirma ija kee keessa jiru arguu dhiiftee huuba ija obboleessa keetii keessa jiru ilaalta? **4** Ati utuu jirmi ija kee keessa jiruu akkamitti obboleessa keetiin, 'Kottu mee ani huuba ija kee keessa jiru siif nan baasa' jechuu dandeessa? **5** Fakkeessituu nana; duraan dursiitii jirma ija kee keessa jiru baafadhu; ergasiis huuba ija obboleessa keetii keessa jiru baasuudhaaf sirriitii argita. **6** "Waan qulqulluu sarootaaf hin kenninaa; lula keessanis booyyee dura hin buusinaa. Yoo kana gootan isaan miilla isaaniitiin dhidhiitu; gara galanis isin cicciru. **7** "Kadhadaa, isiniif ni kennamaa; barbaadaa, ni argattuu; rurrukutaa, balballi isiniif ni banamaa. **8** Namni kadhatu hundi ni argataatii; namni barbaadu ni argata; nama rurrukutuufis balballi ni banama. **9** "Isin keessaa namni yoo ilmi isaa buddeena isa kadhate, dhagaa kennuuf eenyu? **10** Yookaan yoo inni qurxummii isa kadhate, bofa kennuuf eenyu? **11** Erga isin warri hamoon iyyuu kennaa gaarii ijoollee keessaniif kennuu beektanii, abbaan keessan inni samii irraa immoo hammam caalchisee warra isa kadhataniif kennaa gaarii haa kennuu ree! **12** Kanaafuu waan akka namoonni isiniif godhan barbaaddan hundumaa isinis akkasuma isaaniif godhaa; Seerris Raajonnis kanumaatii. **13** "Karra dhaphaadhaan seenaa. Karaan badiisatti geessu bal'adhaatii; karri isaas bal'aa dha; namoonni ittiin seenanis baay'ee dha. **14** Garuu karri isaa dhiphaa dha; karaan jireenyatti nama geessu qal'aa dha; warri isa argatanis muraasa. **15** "Raajota sobaa warra kal'ee hoolaa uffatanii gara keessan dhufan, kanneen keessi isaaniif garuu yeyyii akka malee beela'ee waa cicciratu ta'e irraa of eeggadhaa. **16** Isin ija isaaniitiin isaan beektu. Namoonni qoraatii irraa wayinii yookaan sokorruu irraa harbuu ni ciruu? **17** Akkasumas mukni gaariin hundumtuu ija gaarii naqata; mukni gadheen immoo ija gadhee naqata. **18** Mukni gaariin ija gadhee naqachuu hin danda'u; mukni gadheenis ija gaarii naqachuu hin danda'u. **19** Mukni ija gaarii hin naqanne hundi muramee ibiddatti naqama. **20** Kanaaf isin ija isaaniitiin isaan beektu. **21** "Nama fedhii Abbaa koo isa samii irraa raawwatu malee namni, 'Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa' naan jedhu hundi mootummaa samiitti hin galu. **22** Guyyaa sana namoonni hedduun, 'Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa, nu maqaa keetiin raajii dubbanneerra mitii? Maqaa keetiin hafuurota hamoo baafneerra mitii? Maqaa keetiin dinqii hedduu hojjenneerra mitii?' naan jedhu. **23** Ani immoo, 'Narraa fagaadhaa! Isin warra hammina hojjetan, ani gonkuma isin hin beekne' jedhee ifaan ifatti isaaniitti nan hima. **24** "Kanaafuu namni dubbii koo kana dhaga'ee hojiidhaan argisiisuu hundi, nama ogeessa mana isaa kattaa irratti ijaarrate fakkaata. **25** Bokkaan roobee, lolaan lola'ee, bubbeenis bubbisee mana sana dha'ee; manichi garuu waa kan kattaa irratti hundeeffameef hin jigne. **26** Namni dubbii koo kana dhaga'ee hojiidhaan hin argisiifne hundi garuu nama gowwaa mana isaa cirracha irratti ijaarrate fakkaata. **27** Bokkaan roobee, lolaan lola'ee, bubbeenis

bubbisee manicha dha'ee; manni sunis ni jige; jiguun isaas akka malee hamaa ture." **28** Yommuu Yesuus dubbii kana dubbatee raawwatetti namoonni barsiisa isaa ni dinqisiifatan; **29** inni akka barsiistota seeraatti utuu hin ta'in, akka nama taayitaa qabu tokkootti isaan barsiisa tureetii.

8 Yeroo Yesuus gaara irraa bu'etti, tuuta namoota baay'eetu isa duukaa bu'e. **2** Kunoo namichi lamxaa'aan tokkos dhufee, fiula isaa duratti jilbeenfatee, "Yaa Gooftaa, yoo fedhii kee ta'e, ati na qulqulleessuu ni dandeessa" jedheen. **3** Yesuusis harka isaa hiixatee namicha qaqqabee, "Fedhii koo ti; qulqullaa'ii" jedheen. Lamxiin isaas yeruma sana qulqullaa'e. **4** Ergasiis Yesuus, "Nama tokkootti illee akka hin himne beekkadhu. Garuu dhaqiiiti akka isaaniif ragaa ta'uuf lubatti of argisiis; kennaa Museen ajaje sana illee dhi'eessi" jedheen. **5** Yeroo Yesuus Qifirnaahom seenetti, ajajaan dhibbaa tokko gara isaa dhufee akkana jedhee isa kadhate; **6** "Yaa Gooftaa, tajaajilaan koo dhagni irratti du'ee mana ciisa; akka malees dhiphachaa jira." **7** Yesuusis, "Ani dhufeen isaa fayyisa" jedheen. **8** Ajajaan dhibbaa sun immoo akkana jedhee deebiseef; "Yaa Gooftaa, ati bantii mana kootii jala seenuun naaf hin malu. Garuu dubbicha qofa dubbadhu; tajaajilaan koo ni fayyaatii. **9** Ani mataan koo iyyuu nama taayitaa jala jiruu dha; loltootas of jalaa qaba. Isa tokkoon, 'Deemi' nan jedha; innis ni deema; isa kaaniin immoo, 'Kottu' nan jedha; innis ni dhufa. Tajaajilaa kootiinis, 'Waan kana hojjedhu' nan jedha; innis ni hojjeta." **10** Yesuus yommuu waan kana dhaga'etti dinqifatee warra isa duukaa bu'aa turaniin akkana jedhe; "Ani dhuguma isinittin hima; ani Israa'el keessatti nama amantiif guddaa akkanaa qabu tokko illee hin arganne. **11** Ani isinittin hima; namoonni hedduun ba'a biiftuutii fi lixa biiftuutii ni dhufu; isaanis Abrahaam, Yisihaaqqii fi Yaaqoob wajjin mootummaa samii keessatti maaddiitti ni dhi'aatu. **12** Ijoolleen mootummaa garuu dukkana alaatti gad darbatamu; achitti boo'uu fi ilkaan qaruutu ta'a." **13** Yesuusis deebisee ajajaa dhibbaa sanaa, "Akkuma amantiif keetii siif haa ta'u; deemi!" jedhe. Tajaajilaan isaas yeruma sana fayye. **14** Yesuus yommuu mana Phexros seenetti, haati niitii Phexros dhukkuba dhagna gubaadhaan qabamtee ciiftee arge. **15** Innis harka ishee tuqe; dhagna gubaan sunis ishee dhiise; isheenis kaatee isa tajaajiluu jalqabde. **16** Galgala sanas namoota hafuurota hamoon qabaman hedduu gara isaa fidan; innis jecha tokkoon hafuurota sana baase; dhukkubsattoota hundumaa ni fayyise. **17** Kunis akka dubbiiin karaa Isaayyaas raajichaatiin, "Inni dhibee keenya nurraa fuudhe; dhukkuba keenyas ni baate" jedhame sun raawwatamuuf ta'e. **18** Yesuus yommuu tuuta namoota baay'ee naannoo isaatti argetti akka gama ce'aniif ajaje. **19** Barsiisaan seeraa tokkos gara isaa dhufee, "Yaa barsiisaa, ani iddoo ati dhaqxu hundatti si duukaa nan bu'a" jedhe. **20** Yesuusis deebisee, "Wangoonni boolla qabu; simbirroonnis man'ee qabu; Ilmi Namaa garuu iddoo itti mataa isaa irkifatu illee hin qabu" jedhe. **21** Barattoota isaa keessaas inni tokko, "Yaa Gooftaa, dura akka ani dhaqee abbaa koo awwaalladhu naa eeyyami!" jedheen. **22** Yesuus garuu, "Warri du'an du'aa isaanii haa awwaallatan; ati immoo na duukaa bu'i" jedheen. **23** Yommuu inni bidiruu yaabbatetti, barattoonni isaa isa duukaa bu'an. **24** Akkuma tasaa bubbeen hamaan tokko galaana irratti ka'ee; dambaliinis bidiruu sana irra gara gale. Yesuus garuu rafaa ture. **25** Barattoonni isaa gara isaa dhufanii, "Yaa Gooftaa, nu oolchi! Nu dhumuufii!" jedhanii isa dammaqsan. **26** Innis deebisee, "Isin warra amantiin xinnoo nana; maaliif akkana sodaattu?" jedheen. Ka'ees buubee sanaa fi galaana sana ifate; tasgabbiin guddaanis ni ta'e. **27** Namoonnis dinqifatanii, "Namni bubbee fi galaanni ajajamaniif

kun nama akkamii ti?" jedhan. **28** Yommuu Yesuus gama ce'ee biyya Gadareen ga'etti, namoonni hafuura hamaan qabaman lama iddoo awwalaatii ba'anii itti dhufan. Isaanis waan akka malee hamoo turaniif namni tokko iyyuu karaa sana irra darbuu hin danda'u ture. **29** Isaanis, "Yaa Ilma Waaqaa, ati maal nurraa barbaadda? Utuu yeroon sun hin ga'in nu dhiphisuu dhufte moo?" jedhanii iyyan. **30** Hoomaan booyyee guddaan isaas xinnoo isaan irraa fagaatee dheedaa ture. **31** Hafuuronni hamoon sunis, "Yoo nu baafte, gara hoomaa booyyee sanaatti nu ergi" jedhanii Yesuusin kadhahan. **32** Innis, "Dhaqaal!" jedheen. Isaanis namicha keessaa ba'anii hoomaa booyyee sanatti galan; hoomaan sun guutuunis ededa hallayyaa irraa gad gugatee galaanatti nam'ee bishaan keessatti dhume. **33** Warri booyyee wwan tiksan sunis baqatanii magaalaa seenan; isaanis waan hunda, waan namoota hafuurota hamoon qabamanii turan irra ga'es ni odeessan. **34** Magaalaan sun guutuunis Yesuusin arguuf ba'e. Yommuu isa argettis akka inni biyya isaanii keessaa ba'uuf isa kadhate.

9 Yesuus bidiruu yaabbatee galaana ce'ee gara magaalaa isaa dhufe. **2** Kunoo, jarri tokko nama dhagni irratti du'ee siree irra ciisu tokko gara isaa fidan. Yesuusis yommuu amantii isaanii argetti namichaan, "Ilma koo jabaadhu; cubbuun kee siif dhiifameeraatii" jedhe. **3** Kana irratti barsiistota seeraa keessaa tokko tokko garaa isaanii keessatti, "Kunoo, namichi kun Waaqaa arrabsal!" jedhan. **4** Yesuusis yaada isaanii beekke akkana jedhe; "Isin maaliif garaa keessan keessatti waan hamaa yaaddu? **5** 'Cubbuun kee siif dhiifameera' jechuu moo 'Ka'ii deemi' jechuutu salphaa dha? **6** Ani garuu akka Ilmi Namaa cubbuu namaaf dhiisuudhaa lafa irratti taayitaa qabu akka beektan nan barbaada." Kanaafuu inni namicha dhagni irratti du'e sanaan, "Ka'i; siree kee fudhadhuutii mana keetti gali" jedhe. **7** Namichis ka'ee mana isaatti gale. **8** Namoonnis yommuu waan kana arganitti ni dinqifatan; Waaqa taayitaa akkasii namaaf kenneefis ulfina kennan. **9** Yesuus achii ka'ee utuu deemuu namicha Maatewos jedhamu tokko utuu inni iddoo itti qaraxa walitti qaban taa'uu argee, "Na duukaa bu'i" jedheen. Maatewosis ka'ee isa duukaa bu'e. **10** Yeroo Yesuus mana Maatewositti irbaata nyaachaa turetti, qaraxxoonnii fi cubbamoorni baay'een dhufanii isaa fi barattoota isaa wajjin nyaatan. **11** Fariisonni yommuu waan kana arganitti, "Barsiisaan keessan maaliif qaraxxootaa fi cubbamoota wajjin nyaata?" jedhanii barattoota isaa gaafatan. **12** Yesuus immoo waan kana dhageenyaa akkana jedhe; "Ogeessi fayyaa warra dhukkubsataniiif malee warra fayyaa qabaniif hin barbaachisu. **13** Garuu dhaqaatii dubbii, 'Ani araaran fedha malee aarsaa hin fedhu' jedhu sun maal jechuu akka ta'e hubadhaa. Ani cubbamoota waamuufin dhufe malee qajeeltota waamuuf hin dhufneetii." **14** Barattoonni Yohannis dhufanii, "Sababiin utuu nuu fi Fariisonni soomnuu, barattoonni kee hin soomneef maali?" jedhanii isa gaafatan. **15** Yesuus immoo akkana jedhee deebise; "Keessummoonni misirrichaa akkamiin utuu inni isaan wajjin jiruu gadduu danda'u? Yeroon itti misirrichi isaan biraa fudhatamu ni dhufa; isaanis yeroo sana ni soomu. **16** "Namni uffata moofaa irratti erbee haaraa erbu tokko illee hin jiru; erbeen sun uffata sana irraa tarsiisaatii; tarsi'aan sunis isa duraa ni caala. **17** Akkasuma immoo namoonni daadhii wayinii haaraa qalqalloo moofaatti hin naqan. Yoo isaan itti naqan qalqallichi ni dho'a; daadhiinis ni dhangala'a; qalqalloonis horoomaa ba'a. Daadhiin wayinii haaraan garuu yoo qalqalloo haaraatii naqame lachanu yeroo dheeraa turu." **18** Utuu inni waan kana dubbachaa jiruu, bulchaan mana sagadaa tokko dhufee fiuula isaa duratti jilbeenfatee, "Intalli koo ammuma

na duraa duute. Garuu kottuutii harka kee ishee irra kaa'i; isheenis ni jiraattii" jedheen. **19** Yesuus ka'ee barattoota isaa wajjin isa duukaa bu'e. **20** Kunoo, dubartiin dhiigni ishee waggaa kudha lama dhangala'aa ture tokko dugda isaa duubaan dhuftee handaara uffata isaa tuqxe. **21** Isheenis garaa ishee keessatti, "Ani yoon uffatuma isaa illee tuqe nan fayya" jettee yaadde turteetii. **22** Yesuusis garagalaa ishee ilaalaa, "Yaa intalaa, amantiin kee si fayyiseeraatii jabaadhu!" jedheen. Dubartiin sunis yeruma sana fayyite. **23** Yesuusis yommuu mana bulchaa mana sagadaa sanaa seenee warra ulullee afuufanii fi uummata wacu argetti, "Asii deemaal! Intalatiin rafteerti malee hin duune?" jedhe. Isaan garuu isatti kolfan. **25** Erga namoonni gad baafamanii booddees inni ol seenee harka intalattii qabe; isheenis kaatee dhaabatte. **26** Oduun waa'ee kanaas biyya sana guutuu keessa faca'e. **27** Yesuus utuu achii ka'ee deema jiruu, jaamonni lama isa duukaa bu'anii, "Yaa Ilma Daawit nu maarii!" jedhanii iyyan. **28** Yommuu inni mana seenetis jaamonni sun gara isaa dhufan; innis, "Akka ani waan kana gochuu danda'u ni amantuu ree?" jedhee isaan gaafate. Isaanis, "Eeyyee, yaa Gooftaa!" jedhanii deebisaniif. **29** Yesuusis ija isaanii qaqqabee, "Akkuma amantii keessanii isiiniif haa ta'u" jedheen. **30** Iji isaanis ni baname. Yesuusis, "Akka namni tokko iyyuu waan kana hin beekne of eeggadhaa" jedhee jabeessee isaan akeekkachiise. **31** Jarri garuu achii ba'anii biyya sana hunda keessatti waa'ee isaa odeessan. **32** Utuu isaan gad ba'uutti jiranuu jarri tokko nama hafuura hamaadhaan qabamee dubbachuu hin dandeenye tokko Yesuusitti fidan. **33** Namichi sunis erga hafuurri hamaan isa keessaa baafamee booddee ni dubbate. Namoonnis, "Wanni akkanaa gonkumaa Israa'el keessatti hin argamne" jedhanii dinqifatan. **34** Fariisonni garuu, "Inni hangafa hafuurota hamootiin hafuurota hamoo baasa" jedhan. **35** Yesuus manneen sagadaa isaanii keessatti barsiisaa, wangeela mootummaa lallabaa, akkasumas dhibee fi dhukkuba hunda irraa namoota fayyisaa magaalawwanii fi gandoota hunda keessa deeme. **36** Innis yommuu tuuta namootaa argetti garaa laafeef; isaan akkuma hoolota tiksee hin qabneetti dhiphatanii, gatamanis turaniitii. **37** Barattoota isaatiinis akkana jedhe; "Midhaan walitti qabamu baay'ee dha; hojjettoonni garuu muraasa. **38** Kanaaf akka Gooftaan midhaan sanaa gara lafa qotiisaa midhaan isaatti hojjettoota erguuf isa kadhadaa."

10 Yesuus barattoota isaa kudha lamaan ofitti waamee akka isaan hafuurota xuraa'oo baasaniif, dhibee fi dhukkuba hundumaa akka fayyisaniif taayitaa kenneef. **2** Maqaan ergamoota kudha lamaanis kana: Jalqabatti Simoon isa Pheeros jedhamuu fi obboleessa isaa Indiriiyaas, Yaaqoob ilma Zabdewoosii fi obboleessa isaa Yohannis, **3** Fiiliphoos, Bartaloomewoos, Toomaas, Maatewos isa qaraxa walitti qabu, Yaaqoob ilma Alfewoosii fi Taadewoos, **4** Simoon Hinaafticha, Yihuudaa Keeriyoticha isa Yesuusin dabarsee kenne. **5** Yesuus warra kudha lamaan kanneen erge; akkanaas jedhee isaan ajaje; "Gara Namoota Ormaa hin dhaqinaa; magaalawwan Samaariyaa tokko illee hin seeninaa. **6** Qooda kanaa gara hoolota mana Israa'el kanneen baddan sanaa dhaqaa. **7** Yommuu dhaqxanittis, 'mootummaan samii dhi'aateera' jedhaa lallabaa. **8** Dhukkubsattoota fayyisaa; warra du'an kaasaa; warra lamxaa'an qulqulleessaa; hafuurota hamoo baasaa. Tola waan argattaniif toluma kennaa. **9** "Sabbata keessanitti warqee yookaan meetii yookaan sibiila diimaa hin qabatinaa; **10** karaa keessaniif korojoo yookaan kittaa lama yookaan kophee yookaan ulee hin qabatinaa; hojjetaaf waan isa barbaachisu argachuun ni malaatii. **11** Magaalaa yookaan ganda seentan kam iyyuu keessa nama

malu barbaadaa; hamma achi baatanittis manuma isaa turaa. **12** Yommuu mana sana seentanittis nagaa gaafadhaa. **13** Nagaan keessan yoo mana sanaaf male, mana sanaaf haa ta'u; yoo isaaf hin malin garuu nagaan keessan isiniif haa deebi'u. **14** Yoo namni tokko illee isin simachuu baate yookaan dubbii keessan dhaga'uu baate, yeroo mana yookaan magaalaa sanaa baatanitti awwaara miilla keessanii dhadha'adhaa. **15** Ani dhuguma isinittin hima; guyyaa murtiitti magaalaa sana irra Sodoomii fi Gomoraaf ni salphata. **16** "Kunoo, ani akka hoolotaa gara gidduu yeeyyiittin isin erga. Kanaafuu akka bofaa ogeeyyii, akka gugee garraamii ta'aa. **17** Namoota irraa of eeggadhaa; isin dabarfamtanii yaa'iitti ni kennamtu; mannee sagadaa keessattis ni garafamtu. **18** Isinis akka isaanii fi Namoota Ormaatti dhuga baatota taataniiif anaaf jettanii fuula bulchitootaatiifi moototaa duratti ni dhi'eefamtu. **19** Yommuu dabarsanii isin kennanis akkamitti akka dubbattan yookaan maal akka dubbattan hin yaadd'inaa. Wannii isin dubbattan yeruma sanatti isiniifi kennama; **20** Hafuura Abbaa keessaniitu isin keessaa dubbata malee isintu dubbata mitii. **21** "Obboleessi dabarsee obboleessa du'atti kenna; abbaan dabarsee ijoollee isaa du'atti kenna; ijoolleenis warra isaaniitti ka'anii isaan ajjeesu. **22** Namni hundinuu sababii kootiifi isin jibba; kan hamma dhumaatti jabaatee dhaabuutu garuu ni fayya. **23** Yommuu magaalaa tokko keessatti isin ari'atanitti, gara magaalaa kaaniitti baqadhaa; ani dhuguma isinittin hima; hamma Ilmi Namaa dhufutti magaalaaawwan Israa'el hundumaa keessa naannoftanii waliin hin geessan. **24** "Barataan barsiisaa isaatiifi ol miti; garbichis gooftaa isaatiifi ol miti. **25** Barataan tokko akka barsiisaa isaa ta'uun, garbichi tokko immoo akka gooftaa isaa ta'uun ni ga'a. Erga abbaa manaatiin 'Bi'eelzebuul' jedhanii, warra mana isaa jiraataniin immoo hammam kana caalaa haa jedhan ree! **26** "Kanaafuu isaan hin sodaatinaa. Wannii haguugamee utuu hin mul'ifamin hafu yookaan wannii dhokfamee utuu hin beekamin hafu tokko iyyuu hin jiruutii. **27** Waan ani dukkana keessatti isinitti himu guyyaa adiin odeessaa; waan gurratti isinitti hasaasan, bantii manaa irraa labsaa. **28** Warra foon malee lubbuu ajjeesuu hin dandeenye hin sodaatinaa. Qooda kanaa Isa gahaannam keessatti foonii fi lubbuu balleessuu danda'u sana sodaadhaa. (Geenna g1067) **29** Daaloteen lama saantima tokkotti gurguramu mitii? Isaan keessaa garuu tokko iyyuu fedhii Abbaa keessanii malee lafa hin buutu. **30** Rifeensii mataa keessanii hundis lakkaa'ameera. **31** Kanaaf hin sodaatinaa; isin daalotee hedduu caalaa gatii qabduutii. **32** "Kanaafuu nama fuula namootaa duratti dhugaa naa ba'u kamiifi iyyuu, anis fuula Abbaa koo isa samii irraa duratti dhugaa nan ba'a. **33** Nama fuula namootaa duratti na ganu kam iyyuu garuu anis fuula Abbaa koo isa samii irraa duratti nan gana. **34** "Isin waan ani lafa irratti nagaa buusuuf dhufe hin se'inaa. Ani goraadee fiduuf malee nagaa buusuuf hin dhufne. **35** Ani, "Nama abbaa isaatiifi, intala immoo haadha isheetti, niitii ilmaas amaatiifi isheetti kaasuu dhufeeraatiifi; **36** diinonni namaa, miseensotuma mana isaatiifi." **37** "Namni abbaa isaa yookaan haadha isaa na caalchisee jaallatu kam iyyuu naaf hin malu; namni ilma isaa yookaan intala isaa na caalchisee jaallatu kam iyyuu naaf hin malu. **38** Namni fannoo ofii isaa baadhatee na duukaa hin buune kam iyyuu naaf hin malu. **39** Namni lubbuu isaa oolfatu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhaba; garuu namni naaf jedhee lubbuu isaa dhabu kam iyyuu lubbuu isaa ni argata. **40** "Namni isin simatu na simata; namni na simatu immoo isaa na erge sana simata. **41** Namni raajii tokko sababii inni raajii ta'eef simatu kam iyyuu gatii raajii ni argata; namni nama qajeelaa tokko sababii inni nama qajeelaa ta'eef simatu gatii nama qajeelaa tokkoo ni argata.

42 Ani dhuguman isinitti hima; namni kam iyyuu yoo warra xixinnaa kanneen keessaa isa tokkoof sababii inni barataa koo ta'eef bishaan qabbanaa'aa budduuqsaa tokkoo illee kenne, inni dhugumaan gatii isaa hin dhabu."

11 Yesuus erga barattoota isaa kudha lamaaniiif ajaja kennuu raawwatee booddee magaalaaawwan Galiilaa keessatti barsiisuu fi lallabuuf jedhee achi ka'ee karaa isaa itti fufe. **2** Yohannis mana hidhaa taa'ee yommuu waan Kiristoos hojjechaa ture dhaga'etti barattoota isaa ergee, **3** "Inni dhufuuf jiru sun si'i moo yookaan kan biraa eeggama?" jedhee isa gaafate. **4** Yesuus akkana jedhee deebiseef; "Deebi'aatii waan dhageessanii fi waan argitan Yohannisitti himaa; **5** jaamonni ni argu; warri naafatan ni deemu; warri lamxaa'an ni qulqullaa'u; warri duudan ni dhaga'u; warri du'u ni ka'u; hiyyeeyyiifis wangeelli ni lallabama. **6** Namni natti hin gufanne kam iyyuu eebbifamaa dha." **7** Akkuma barattoonni Yohannis ba'anii qajeelaniin, Yesuus akkana jedhee waa'ee Yohannis namootatti himuu jalqabe; "Isin maal arguuf gammoojjiitti gad baatan? Shambaqqoo qilleensi raasu moo? **8** Yoos maal arguu baatan ree? Nama uffata miidhagaa uffate moo? **9** Yoos maal arguu baatan ree? Raajii moo? Eeyyee; ani isinittin hima; kan raajii iyyuu caalu. **10** Kunis isa waa'een isaa akkana jedhamee barreeffamee dha. "Kunoo, ani ergamaa koo isa fuula kee duraan karaa kee qopheessu, si dura nan erga." **11** Ani dhuguma isinittin hima; namoota dubartoota irraa dhalatan keessaa namni Yohannis Cuuphaa caalu tokko iyyuu hin kaane; namni mootummaa samii keessatti nama hundumaa gad ta'e kam iyyuu garuu isa ni caala. **12** Mootummaan samii bara Yohannis Cuuphaatiifi jalqabe hamma ammaatti humnaan dhiibbachaa jira; namoonni dhiibbatanis humnaan mootummaa sana argatu. **13** Raajonni hundinuu, Seerris hamma Yohannis Cuuphaatiifi raajii dubbataniiruutii. **14** Isinis kana fudhachuuf yoo fedhii qabaattan, inni Eeliyaas isa dhufuuf jiru dha. **15** Namni gurra dhaga'u qabu haa dhaga'u. **16** "Ani dhaloota kana maaliinan wal fakkeessuu danda'a? Isaan akkuma ijoollee iddoo gabaa taa'anii warra kaan waamanii akkana jedhanii ti: **17** "Nu ulullee isinii afuufne; isin garuu hin sirbine; faaruu boo'ichaas faarsine; isin garuu hin booye." **18** Yohannis yeroo dhufetti hin nyaatu, hin dhugus tureetii; isaan immoo, "Inni hafuura hamaa qaba" jedhu. **19** Ilmi Namaa nyaachaa, dhugaas dhufe; isaan immoo, "Kunoo albaadhessaa fi machaa'aa, michuu qaraxxootaatiifi cubbamootaa" jedhu. Ogummaan garuu hojii isheetiin mirkaneeffamti." **20** Ergasii Yesuus sababii magaalaaawwan inni itti hojii dinqii isaa gara caalu hojjete sun qalbii hin jijjiirratiniifi akkana jedhee isaan balaaleffachuu jalqabe. **21** "Yaa Koraaiziin siif wayyoo! Yaa Beetisaayidaa siif wayyoo! Hojiin dinqii isin keessatti hojjetame sun utuu Xiiroosii fi Siidoonaa keessatti hojjetamee jiraatee, isaan silaa yeroo dheeraan dura uffata gaddaa uffatani, daaraas ofitti firfirsanii qalbii jijjiirratu turan. **22** Ani garuu isinittin hima; guyyaa murtiitti isin irra Xiiroosii fi Siidonaaf ni salphata. **23** Atis yaa Qifirmaahom, hamma samiitti ol kaafamtaa? Lakki, sii'oolitti gad buuta. Hojiin dinqii kan si keessatti hojjetame sun utuu Sodoom keessatti hojjetamee jiraatee, isheen silaa hamma har'aatti ni jiraatti turte. (Had'es g86) **24** Ani garuu sittin hima; guyyaa murtiitti sirra Sodoomiifi ni salphata." **25** Yesuus yeroo sana akkana jedhe; "Yaa Abbaa, Gooftaa samiitii fi lafaa, sababii ati wantoota kanneen ogeeyyii fi hubattoota jalaa dhoksitee daa'immanitti mul'ifteef ani sin galateeffadha. **26** Eeyyee yaa Abbaa, ati waan kana gochuutti gammaddeertaatiifi. **27** "Abbaan koo waan hunda dabarsee natti kenneera. Abbaa malee namni

tokko iyyuu ilma hin beeku; ilmaa fi nama ilmi isa itti mul'isuu fedhu malee namni tokko iyyuu Abbaa hin beeku. **28** "Isin dadhabdoonni, warri ba'aan isinitti ulfaate hundinuu gara koo kottaa; ani isinan boqochiisa. **29** Waanjoo koo baadhaa; narraas baradhaa; waan ani garraamii fi gad of qabeessa ta'eef isin lubbuu keessanii boqonnaa ni argattu. **30** Waanjoon koo laafaa dha; ba'aan koos salphaa dha."

12 Yesuus yeroo sana guyyaa Sanbataatiin lafa qotiisaa midhaanii keessa darbe. Barattoonni isaas beela'anii asheetii midhaanii ciratanii nyaachuu jalqaban. **2** Fariisonni yommuu waan kana arganitti, "Ilaa! Barattoonni kee waan guyyaa Sanbataatiin hojjechuun seeraan hin eeyyamamne hojjetu" jedhaniin. **3** Innis akkana jedhee deebise; "Yeroo Daawitii fi warri isa wajjin turan beela'anitti waan Daawit godhe isin hin dubbifnee? **4** Inni mana Waaqaa seene; innii fi warri isa wajjin turanis buddeena kennaa nyaatan; buddeenni sun immoo luboota qofaaf malee isaaniif hin eeyyamamu ture. **5** Yookaan akka luboonni nama qullullummaa keessaa guyyaa Sanbataatiin Sanbataa xureessan, ta'us akka yakka ta'ee isaanitti hin hedamne isin Seera keessatti hin dubbifnee? **6** Ani isinitti nan hima; kan mana qullullummaa caalu as jira. **7** Isin, utuu dubbiiin, 'Ani araraan fedha malee aarsaa hin fedhu' jedhu sun maal jechuu akka ta'e beektanii jiraattanii silaa warra yakka hin qabnetti hin murtan ture. **8** Ilmi Namaa Gooftaa Sanbataatii." **9** Innis achi ka'ee mana sagadaa isaanii seene; **10** kunoo, namichi harki irratti goge tokkos achi ture. Isaanis sababii ittiin Yesuus himatan barbaadaa waan turaniif, "Guyyaa Sanbataatiin nama fayyisuun seeraa?" jedhanii isa gaafatan. **11** Yesuus immoo akkana isaanii jedhe; "Isin keessaa namni hoolaa tokko qabu, yoo hoolaan sun guyyaa Sanbataatiin boolla keessa bu'e, kan harkisee hin baafanne jiraa? **12** Namni immoo hammam hoolaa caalaa gatii guddaa haa qabaatu ree! Kanaafuu Sanbataan waan gaarii hojjechuun eeyyamamaa dha." **13** Namichaanis, "Harka kee diriirfadhu" jedhe. Namichis harka diriirfate; harki isaas guutummaatti fayyee akkuma isa kaanii ta'e. **14** Fariisonni garuu gad ba'anii akka ittiin Yesuus ajjeesan mari'atan. **15** Yesuus waan kana buukee iddoo sanaa ka'ee deeme. Moomonni baay'eenis isa daakaa bu'an; innis dhukkubsattoota isaanii hunda fayyise; **16** akka isaan akka inni beekamu hin iyyu; isaan ajaje. **17** Kunis akka wanni Isaayyaas raajichi dubbate sun raawwatamuuf ta'e; innis akkana jedha: **18** "Tajajilaan koo inni ani filadhe, inni ani jaalladhuu fi inni ani itti gammadu isa kana; ani Hafuura koo isa irra nan kaa'a; innis sabootatti murtii qajeelaa ni labsa. **19** Inni hin wacu yookaan hin iyyu; namni tokko illee sagalee isaa karaa irratti hin dhaga'u. **20** Inni hamma akka murtiin qajeelaan mo'u godhutti, shambaqqoo buruqe hin cabsu; fo'aa ibsaan kan seequs hin dhaamsu. **21** Saboonnis maqaa isaa ni abdatu." **22** Yeroo sanatti namicha hafuura hamaan qabame, kan iji isaa jaamee arrabni isaas dubbachuu dide tokko gara isaa fidan; Yesuus namicha sana fayyise; namichis dubbachuu fi arguu danda'e. **23** Moomonni hundinuus dinqifatanii, "Kun ilma Daawit ta'innaa?" jedhan. **24** Fariisonni garuu yommuu kana dhaga'anitti, "Namichi kun Bi'eelzebuul, hangafa hafuurota hamoo qofaan hafuurota hamoo baasa" jedhan. **25** Yesuus yaada isaanii beekke akkana jedheen; "Mootummaan gargar of qoodu hundinuu ni diigama; magaalaa yookaan maatiin gargar of qoodu hundinuu hin dhaabatu. **26** Seexannis Seexana baafnaan, inni gargar of qooda. Yoo mootummaan isaa akkamitti dhaabachuu danda'a ree? **27** Erga ani Bi'eelzebuulii hafuurota hamoo baasee, ijoolleen keessan immoo maaliin baasu ree? Kanaafuu isaan abbootii murtii

isinitti ta'u. **28** Garuu ani Hafuura Waaqaatiin hafuurota hamoo baasa taanaan, yoo mootummaan Waaqaa isinitti dhufeera. **29** "Yookaan namni kam iyyuu yoo duraan dursee nama jabaa tokko hidhe malee akkamitti mana nama jabaa sanaa seenee qabeenya isaa saamuu danda'a? Ergasii inni mana isaa saamuu danda'a. **30** "Namni na wajjin hin jirre kam iyyuu naan morma; namni na wajjin walitti hin qabne kam iyyuus ni bittinneessa. **31** Kanaafuu ani isinittin hima; cubbuu fi arrabsoon hundinuu namaaf ni dhiifama; Hafuura Qulqulluu arrabsuun garuu hin dhiifamu. **32** Nama ilma Namaatiin mormee jecha tokko dubbatu kamiif iyyuu ni dhiifama; nama Hafuura Qulqulluudhaan mormee dubbatu kamiif iyyuu garuu, addunyaa kana irratti yookaan addunyaa dhufuuf jiru irratti hin dhiifamu. (aiñ g165) **33** "Muka gaarii qabaadhaa; iji isaa gaarii ta'aa; muka gadhee qabaadhaa; iji isaa gadhee ta'aa; mukni ija isaatiin beekamaatii. **34** Isin yaa ijoollee buutii nana, isin warri hamoo akkamitti waan gaarii dubbachuu dandeessu? Waan garraa guute afaan dubbataatii. **35** Namni gaariin waan gaarii garaa isaa keessa jiru keessaa waan gaarii baasa; namni hamaan immoo waan hamaa garaa isaa keessa jiru keessaa waan hamaa baasa. **36** Ani garuu isinittin hima; guyyaa murtiitti namoonni dubbii akkuma argan dubbatan hundumatti ni gaafatamu. **37** Dubbii keetiin qajeelaa taasifamtaatii; dubbii keetiinis sitti murama." **38** Ergasii barsiistonni seeraatii fi Fariisonni tokko tokko, "Yaa barsiisaa, nu mallattoo sirraa arguu barbaanna" jedhaniin. **39** Innis deebisee akkana isaanii jedhe; "Dhaloonni hamaa fi ejaan mallattoo barbaada! Garuu mallattoo Yoonas raajichaa sana malee mallattoo tokko iyyuu hin kennamuuf. **40** Akkuma Yoonas guyyaa sadii fi halkan sadii garaa qurxummii guddaa tokkoo keessa ture sana, Ilmi Namaas guyyaa sadii fi halkan sadii garaa lafaa keessa ni turaatii. **41** Namoonni Nanawwee guyyaa murtiitti dhaloota kana wajjin ka'anii itti muru; isaan lallaba Yoonasiin qalbi jijjiirranatiitii; kunoo, kan Yoonasiin caalu as jira. **42** Mootittiin kibbaa guyyaa murtiitti dhaloota kana wajjin kaatee itti murti; isheen ogummaa Solomoon dhaga'uuf jettee daarii lafaatii dhufteetii; kunoo, kan Solomoonin caalu as jira. **43** "Hafuuri xuraa'aa yommuu nama keessaa ba'utti, boqonnaa barbaachaa lafa gogaa keessa joora; garuu hin argatu. **44** Innis, 'Mana koo isa ani keessaa ba'e sanatti nan deebi'a' jedha. Yommuu achi ga'uttis manicha duwwaa ta'ee, haramee qulqulleeffamee, qopheeffames argata. **45** Ergasii dhagee hafuurota biraa torba kanneen isa caalaa hamoo ta'an fudhatee dhufa; isaanis itti galanii achi jiraatu. Haalli namicha sanaa kan dhumaa isa jalqabaa caalaa hammaata. Dhaloonni hamaan kunis akkasuma ta'a." **46** Utuu Yesuus amma iyyuu namootatti dubbachaa jiruu kunoo, haatii fi obboloonni isaa isa wajjin haasa'uu barbaadanii ala dhadhaabachaa turan. **47** Namni tokkos, "Haati keetii fi obboloonni kee si wajjin haasa'uu barbaadanii ala dhadhaabatu" jedhee isatti hime. **48** Innis deebiseefii, "Haati koo eenyu? Obboloonni koos eenyu fa'it?" jedheen. **49** Harka isaas gara barattoota isaatti qabee akkana jedhe; "Haati kootii fi obboloonni koo kunoo ti. **50** Namni fedhii Abbaa koo isa samii irraa guutu kam iyyuu obboleessa koo ti; obboleettii koo ti; haadha kootis."

13 Guyyuma sana Yesuus manaa ba'ee galaana bira taa'e. **2** Tuunni namootaa guddaan naannoo isaatti walitti qabame; utuu namoonni hundi qarqara galaanichaa dhadhaabachaa jiranuu, inni bidiruu yaabatee taa'e. **3** Innis akkana jedhee waan baay'ee fakkeenyaan isaanitti hime; "Kunoo, namichi sanyii facaasu tokko tokko sanyii facaafachuu ba'e. **4** Utuu inni facaasaa jiruus sanyiin tokko tokko karaa irra bu'e; simbirroonnis dhufanii nyaatanii fixan. **5** Kaan immoo lafa kattaa, iddoo biyyoo baay'ee

hin qabne irra bu'e. Sanyiin sunis sababii biyyoon sun gad fageenya hin qabaatiniif dafee biqile. **6** Yommuu aduun baatetti garuu biqiltuun sun ni coollage; waan hidda hin qabaatiniifis ni goge. **7** Sanyiin biraa qoraattii keessa bu'e; qoraattiin sunis guddatee biqiltuu sana hudhe. **8** Ammas sanyiin kaan biyyoo gaarii irra bu'e achitti ija naqate; garri tokko dachaa dhibba, kaan dachaa jaatama, kaan immoo dachaa soddoma naqate. **9** Namni gurra qabu kam iyyuu haa dhaga'u. **10** Barattoonnis gara isaa dhufanii, "Ati maaliif fakkeenyaan namootatti dubbatta?" jedhanii isa gaafatan. **11** Innis akkana jedhee deebiseef; "Icciitii mootummaa samii beekuun isiniif kennameera; isaaniif garuu hin kennamne. **12** Kan qabu kamiif iyyuu itti dabalamee ni kennama; irraa hafaas ni qabaata. Kan hin qabne garuu wanni inni qabu iyyuu irraa fudhatama. **13** Wanni ani akkana jedhee fakkeenyaan isaanitti dubbadhuufis kana: "Isaan utuma ilaalanuu hin argan; utuma dhageeffatanuus hin dhaga'an yookaan hin hubatan. **14** Raajiin Isayyaaas dubbate sun isaan irratti raawwatameera; innis akkana jedha: "Dhaga'uu inuma dhageessu; garuu hin hubattan; ilaalus inuma ilaaltu; garuu hin qalbeeffattan. **15** Qalbiin saba kanaa doomeeraatii; gurri isaanii sirriitti hin dhaga'u; ija isaaniis duunufantaniiru. Utuu akkas ta'uu baatee silaa ija isaaniitiin arganii, gurra isaaniitiin dhaga'anii, qalbii isaaniitiinis hubatanii ni deebi'uu turan; anis isaan nan fayyisa ture." **16** Iji keessan garuu waan arguuf eebbifamaa dha; gurri keessanis waan dhaga'uuf eebbifamaa dha. **17** Ani dhuguma isininittin himaati; raajonii fi qajeeltonni baay'een waan isin argitan kana arguu hawwan; garuu hin argine; waan isin dhageessan kanas dhaga'uu hawwan; garuu hin dhageenye. **18** "Egaa fakkeenya namicha sanyii facaasuu maal akka ta'e dhaga'aa: **19** Yoo namni kam iyyuu dubbii mootummichaa dhaga'ee hubachuu baate, inni hamaan sun dhufee waan garaa isaa keessatti facaafame sana butata. Kun sanyii karaa irratti facaafamee dha. **20** Sanyiin lafa kattaa irratti facaafame, nama dubbicha dhaga'ee yommuuma gammachuun fudhatuu dha. **21** Garuu inni waan hidda hin qabneef yeroo gabaabaa qofa tura. Yeroo rakkinni yookaan ari'atamni sababii dubbichaatiif dhufutti inni dafee gufata. **22** Sanyiin qoraattii keessatti facaafame sunis nama dubbicha dhaga'u argisiisa; garuu yaaddoon addunyaa kanaatii fi gowwoomsaan qabeenyaa dubbicha hudhee ija naqachuu dhowwa. (aiñon g165) **23** Sanyiin biyyoo gaarii irratti facaafame garuu nama dubbicha dhaga'ee hubatu argisiisa. Innis ija kenna; garri tokko dhibba, kaan jaatama, kaan immoo soddoma naqata." **24** Yesuus akkana jedhee fakkeenya biraa isaanitti hime; "Mootummaan samii nama lafa qotiisaa isaa keessatti sanyii gaarii facaafate tokko fakkaata. **25** Garuu utuu namoonni rafaanuu diinni isaa dhufee qamadii keessatti inkirdaada facaasee deeme. **26** Yeroo qamadiin sun guddatee ija naqatetti inkirdaadnis ni mul'ate. **27** "Garboonni abbaa lafa qotiisaa sanaas gara isaa dhufanii, 'Gooftaa, ati lafa qotiisaa kee keessatti sanyii gaarii hin facaafnee? Yoos inkirdaadni eessaa dhufe ree?' jedhaniin. **28** "Innis deebisee, 'Diinatu kana hojjete' jedhe. 'Garboonnis, 'Akka nu dhagnee buqqifnu ni barbaaddaa?' jedhanii isa gaafatan. **29** "Namichi garuu akkana jedhee deebiseef; 'Lakki, utuu inkirdaada buqqiftanuu, akka isa wajjin qamadii hin buqqifneef dhiisaa. **30** Hamma yeroo haamaatti lachanuu walumaan haa guddatan. Anis yeroo sana warra midhaan haamaniin, 'Jalqabatti inkirdaada sana buqqisaa; akka gubamuufis bissii bissiidhaan hidhaa; qamadii garuu walitti qabaatii gombisaa kootti naa naqaa" jedhee isaanitti nan hima." **31** Innis akkana jedhee fakkeenya biraa isaanitti hime; "Mootummaan samii sanyii sanaaficaa kan namni fudhee lafa qotiisaa isaa keessatti facaase tokko

fakkaata. **32** Inni dhugumaan sanyii hunda irra xinnaa dha; erga guddatee garuu biqiltuu hunda caalee muka ta'a; simbirroonnis dhufanii dameewwan isaa irra jiraatu." **33** Amma illee akkana jedhee fakkeenya biraa isaanitti hime; "Mootummaan samii raacitii dubartiin tokko fuutee hamma inni guutummaatti bukeessutti daakuu safartuu sadiitti makte fakkaata." **34** Yesuus waan kana hundumaa fakkeenyaan namootatti dubbate; innis fakkeenyaan malee waan tokko illee isaanitti hin dubbanne. **35** Kunis akka wanni raajichi, "Ani fakkeenyaan afaan koo nan banadha; waan gaafa addunyaan uumamee jalqabee dhokfames nan dubbadha" jedhe sun raawwatamuuf ta'e. **36** Yesuus tuuta namootaa achumatti dhiisee mana ol seene. Barattoonni isaas gara isaa dhufanii, "Hiikkaa fakkeenya inkirdaada lafa qotiisaa keessaa sana nutti himi" jedhaniin. **37** Innis akkana jedhee deebise; "Namichi sanyii gaarii facaase sun ilma Namaa ta. **38** Lafti qotiisaa sun addunyaa dha; sanyiin gaariinis ijoollee mootummichaa ti. Inkirdaadni sun ijoollee isa hamaa sanaa ti; **39** diinni inkirdaada facaase immoo diyaabiiloos dha. Haamaan dhuma addunyaa ti; warri haaman immoo ergamoota Waaqaa ti. (aiñon g165) **40** "Akkuma inkirdaadni walitti qabamee ibiddaan gubamu sana, dhuma addunyaattis akkasuma ta'a. (aiñon g165) **41** Ilmi Namaa ergamoota isaa ni erga; isaanis waan cubbuutti nama geessu hundaa fi warra waan hamaa hojjetan hunda mootummaa isaa keessaa baasanii walitti qabu. **42** Boolla ibiddaattis isaan darbatu; achittis wawwaannaa fi ilkaan qaruutu ta'a. **43** Yeroo sana qajeeltonni mootummaa Abbaa isaanii keessatti akka aduu ni ifu. Namni gurra qabu haa dhaga'u. **44** "Mootummaan samii qabeenya lafa qotiisaa keessa dhokfame fakkaata. Namni tokkos qabeenya kana argatee deebisee dhokse; innis waan gammadeef dhaqee waan qabu hunda gurguree lafa qotiisaa sana bitate. **45** "Akkasumas mootummaan samii daldalaa lula gaarii barbaadu tokko fakkaata. **46** Daldalaan sunis lula gatii guddaa tokko argate; innis dhaqee waan qabu hundumaa gurguree lula sana bitate. **47** "Akkasumas mootummaan samii kiyoo galaanatti darbatamee qurxummii gosa hundaa walitti qabe fakkaata. **48** Yeroo kiyoon sun guutamettis qurxummii qabdoonni gara qarqara galaanatti isa harkisan. Ergasiis tataa'anii qurxummii gaarii filanii qodaa isaaniitti naqatan; qurxummii gadhee immoo ni gatan. **49** Dhuma addunyaattis akkasuma ta'a. Ergamoonni dhufanii warra hamoo warra qajeeltota irraa gargar baasu; (aiñon g165) **50** boolla ibiddaattis isaan darbatu; achittis wawwaannaa fi ilkaan qaruutu ta'a." **51** Yesuus, "Waan kana hunda hubattaniirtuu?" jedhee isaan gaafate. Isaanis, "Eeyyee" jedhanii deebisan. **52** Innis, "Kanaafuu barsiisaan seeraa kan barataa mootummaa samii ta'e kam iyyuu abbaa manaa kan qabeenya haaraa fi moofaa mana mi'a isaa keessaa gad baasu tokko fakkaata" jedheen. **53** Yesuus erga fakkeenya kana dubbate raawwatee booddee achii ka'ee deeme. **54** Innis gara magaalaa itti dhalatee dhaqee mana sagadaa isaanii keessatti namoota barsiisuu jalqabe; isaanis ni dinqisiifatan. Akkana jedhanis gaafatan; "Namichi kun ogummaa kanaa fi hojjiwwan dinqii kanneen eessaa argate? **55** Inni ilma namicha muka soofu sanaatti mitii? Maqaan haadha isaas Maariyaam mitii? Obbolloonni isaas Yaaqoob, Yoosif, Simoonii fi Yihuudaa mitii? **56** Obboleettonni isaa hundinuu nu bira jiru mitii? Yoos namichi kun waan kana hundumaa eessaa argate?" **57** Isaanis isatti gufatan. Yesuus garuu, "Raajin magaalaa itti dhalatee fi mana isaatti malee kabaja hin dhabu" jedheen. **58** Innis sababii amantii dhabuu isaaniitiif hojii dinqii hedduu achitti hin hojjenne.

14 Bara sana Heroodis bulchaan oduu waa'ee Yesuus dhaga'e; **2** innis tajaajiltoota isaatiin, "Kun Yohannis Cuuphaa

dha; inni warra du'an keessaa kaafameera! Sababiin hojiin dinqii isaan hojjetamuufis kanuma" jedhe. **3** Heroodis sababii niitii obboleessa isaa Filiiphoos, sababii Heroodiyaasiitiif jedhee Yohannis qabee, hidhee mana hidhaatti galchee turetii. **4** Kunis sababii Yohannis Heroodisiin, "Ati ishee fuudhuun kee seera miti" jechaa tureef. **5** Inni immoo Yohannis ajjeesuu barbaade; garuu sababii namoonni Yohannis akka raajiitti ilaalaa turaniif isaan sodaate. **6** Intalli Heroodiyaas guyyaa dhaloota Heroodisitti keessummoota duratti sirbittee Heroodisin gammachiifte; **7** kanaafuu inni waan isheen gaafatte kam iyyuu isheef kennuuf kakuudhaan waadaa gale. **8** Isheen is haadha isheetiin gorfamtee, "Mataa Yohannis Cuuphaa gabatee irra kaa'ii naa kenni" jette. **9** Mootichis ni gadde; garuu sababii kakuu isaatii fi sababii warra isa wajjin maaddiitti dhifaanitiif jedhee akka wanni isheen barbaade sun isheef kennamu ajaje; **10** innis nama ergee mana hidhaa keessatti mataa Yohannis isa irraa kute. **11** Mataan isaas gabatee irra kaa'amee fidamee intalattiitti kenname; isheen is haadha isheetti geessite. **12** Barattoonni Yohannis dhufanii reeffa isaa fuudhanii awwaalan. Isaanis dhaqanii Yesuusitti himan. **13** Yesuus yommuu waan kana dhaga'etti achi ka'ee kophaa isaa bidiruudhaan iddoo namni hin jirre tokko dhaqe. Namoonnis yommuu waan kana dhaga'anitti magaalawwanii ba'anii miillaan isa duukaa bu'an. **14** Yesuus yommuu bidiruu irraa bu'etti tuuta guddaa tokko arge; innis garaa laafeefii dhukkubsattoota isaanii fayyiseef. **15** Yommuu galgalaa'etti barattoonni gara isaa dhufanii, "Iddoon kun gammoojjii dha; aduunis dhiiteerti. Namoonni kunneen gara gandootaa dhaqanii akka nyaata bitataniif isaan gad dhiisi" jedhaniin. **16** Yesuus garuu, "Deemuun isaan hin barbaachisu. Isinuun waan isaan nyaatan kennaafii" jedhee deebise. **17** Isaanis, "Nu buddeena shanii fi qurxummii lama qofa asii qabna" jedhanii deebisan. **18** Yesuus, "Isuma natti fidaa" jedhe. **19** Innis akka namoonni marga irra tataa'an ajajee buddeena shanii fi qurxummii lamaan sana fuudhee, gara samii ol ilaalaa galata galchee buddeena sana caccabsees barattootatti kenne; barattoonni immoo namootaaf kennan. **20** Isaan hundi nyaatanii quufan; barattoonnis hurraa'aa hambifame gundoo kudha lama guutuu walitti qaban. **21** Warri nyaatanis dubartootaa fi ijoollee malee gara dhiira kuma shanii turan. **22** Yesuus yommuuma akka barattoonni bidiruu yaabatanii hamma inni tuuta sana of irraa geggeessutti isa dura gamatti darbaniiif isaan dirqisiise. **23** Innis erga namoota of irraa geggeesse booddee kadhachuuf kophaa isaa gaaratti ol ba'e. Yommuu galgalaa'ettis kophaa isaa achi ture; **24** yeroo kanatti immoo bidiruun sun lafa irraa xinnoo achi hiixxee turte; sababii bubbeen fuula duraan itti bubbiseef bidiruun sun dambaliiidhaan asii fi achi raafamaa turte. **25** Yesuus halkan keessaa kutaa afuraffaatti galaana irra deemaa gara isaanii dhufe. **26** Barattoonnis yommuu galaana irra deemuu isaa arganitti akka malee rifatan. Sodaatanis, "Kun ekeraa dha" jedhanii iyyan. **27** Yesuus garuu yommuuma, "Jabaadhaal Anumaatii hin sodaatinaa" jedhee isaanitti dubbate. **28** Phexros immoo, "Yaa Gooftaa! Egaa si taanaan, akka ani bishaan irra deemee gara kee dhufu na ajaji" jedhee deebiseef. **29** Yesuus, "Kottu" jedheen. Phexros immoo bidiruu sana irraa bu'ee bishaan irra deemaa gara Yesuus dhufe. **30** Yommuu bubbee jabaa sana argetti garuu ni sodaate; liqimfamuu jalqabnaanis, "Yaa Gooftaa na oolchii!" jedhee iyye. **31** Yesuus yommuuma harka isaa hiixatee isa qabee, "Yaa namicha amantiin xinnoo nana, ati maaliif mamte?" jedheen. **32** Yommuu isaan bidiruu yaabatanittis bubbeen sun gab jedhe. **33** Warri bidiruu sana keessa turanis, "Ati dhuguma ilma Waaqaa ti!" jedhanii isaaf

sagadan. **34** Isaanis yommuu gama ce'anitti Geensereexitti bidiruu irraa bu'an. **35** Namoonni iddoo sanaas yommuu Yesuus beekanitti biyya naannoo sana hundatti dhaamsa ergan. Namoonnis dhukkubsattoota isaanii hunda isatti fidan; **36** akka dhukkubsattoonni sun handaara wayyaa isaa illee tuqaniif isa kadhatan; warri handaara wayyaa isaa tuqan hundinuus ni fayyan.

15 Ergasii Fariisonnii fi barsiistonni seeraa tokko tokko Yerusaaleemii gara Yesuus dhufanii, **2** "Barattoonni kee maaliif duudhaa maanguddootaa cabsu? Isaan yommuu buddeena nyaatanitti harka hin dhiqatanitiif!" jedhan. **3** Yesuus akkana jedhee deebise; "Isinis maaliif duudhaa keessaniif jettanii ajaja Waaqaa cabstu? **4** Waaqni, 'Abbaa keetii fi haadha keetiiif ulfina kenni; namni abbaa isaa yookaan haadha isaa arrabsu kam iyyuu haa ajjeefamu' jedheeraatii. **5** Isin garuu yoo namni kam iyyuu akka wanni silaa abbaa isaatiif yookaan haadha isaatiif kennamuu malu 'Waaqaaf kennameera' jedhee dubbate, **6** inni waan sanaan abbaa isaatiif yookaan haadha isaatiif ulfina kennuu hin qabu jettu. Akkanaanis isin duudhaa keessaniif jettanii dubbii Waaqaa busheessitu. **7** Yaa fakkeessitoota! Isaayyaas yommuu waa'ee keessan raajii dubbatetti sirrii ture; innis akkana jedhe: **8** "Uumanni kun hidhii isaatiin na kabaja; garaan isaa garuu narraa fagoo jira. **9** Isaan akkanumaan na waaqeffatu; barsiisni isaanis sirnuma namaa ti." **10** Yesuus tuuta sana ofitti waamee akkana jedheen; "Dhaga'aa; hubadhaas. **11** Waan afaan namaa keessaa ba'utu nama xureessa malee wanni afaan namaa seenu nama hin xureessu." **12** Ergasii barattoonni gara isaa dhufanii, "Ati akka Fariisonni dubbii kana dhaga'anii mufatan beektaa?" jedhanii gaafatan. **13** Innis deebise akkana jedhe; "Biqiltuun abbaan koo inni samii irraa hin dhaabin hundinuus ni buqqifama. **14** Isaan dhiisaa; isaan qajeelchitoota jaamota. Jaamaan yoo jaamaa qajeelche, isaan lachuu boolla keessa bu'u." **15** Phexros, "Mee hiikkaa fakkeenya kanaa nuu ibsi" jedheen. **16** Yesuus immoo akkana jedhee isaan gaafate; "Isinis hamma ammaatti hin hubatanii? **17** Akka wanni afaan seenu kam iyyuu garaa seenee achumaan darbee dhagna keessaa bu'u hin argitanii? **18** Wanni afaan namaatii ba'u garuu nama keessaa ba'a; namichas ni xureessa. **19** Sababiin isaas yaadni hamaan jechuunis ajjeesuun, ejjummaan, halalummaan, hanni, sobaan dhugaa ba'uun, maqaa nama balleessuun garaa namaa keessaa ba'aatii. **20** Wantoota kanneentu nama 'xureessa' malee utuu harka hin dhiqatin nyaachuun nama hin xureessu." **21** Yesuus iddoo sanaa ka'ee gara biyya Xiirrosii fi Siidoonaatti qajele. **22** Kunoo, dubartiin Kana'aan tokko naannoo sanaa gara isaa dhuftee yubaa, "Yaa Gooftaa, yaa ilma Daawit, intalli koo hafuura hamaadhaan qabamtee akka malee dhiphachaa jirti; na maarii!" jette. **23** Yesuus garuu deebii tokko illee hin kennineef. Barattoonni isaas gara isaa dhufanii, "Kunoo isheen iyyaa nu faana deemtiitii achi deebisi" jedhanii isa kadhatan. **24** Inni immoo, "Ani hoolota mana Israa'el kanneen badan sana qofaafan ergame" jedhee deebise. **25** Dubartiin sunis dhuftee sagaddeefii, "Yaa Gooftaa na gargaarii" jette. **26** Innis, "Buddeena ijoollee fuudhanii saroota dura buusuun sirrii miti" jedhee deebise. **27** Isheen, "Eeyyee yaa Gooftaa, saroonni iyyuu hamba maaddii gooftota isaanii irraa harca'u nyaatu" jettee deebifteef. **28** Yesuus, "Dubartiin nana, amantiin kee guddaa dha! Akkuma fedhii keetii siif haa ta'u" jedhee deebise. Intalli ishees sa'aatiidhuma sana fayyite. **29** Yesuus achi ka'ee gara Galaana Galiilaa dhaqe. Gaarattis ol ba'ee ta'e. **30** Namoonni hedduunis warra okkalan, warra jaaman, warra naafatan, warra arrabni isaanii dubbachuu didde fi kanneen biraa hedduu fidanii miilla Yesuus jala kaa'an;

innis isaan fayyise. **31** Namoonni sunis yommuu akka warri arrabni hin dubbanne dubbatan, warri naafatan fayyan, warri okkolan deeman, warra jaamaniif immoo akka iji isaanii baname arganitti ni dinqifatan. Waaqa Israa'eliifis ulfina kennan. **32** Yesuus barattoota isaa ofitti waamee, "Ani namoota kanneeniif garaa na laafa; isaan guyyaa sadii na bira turan; waan nyaatan tokko illee hin qaban. Akka isaan karaa irratti hin gaggabneefis ani agabuu isaanii gad isaan dhiisuu hin barbaadu" jedhe. **33** Barattoonni isaa deebisani, "Buddeena tuuta guddaa akkanaa ga'u gammoojjii kana keessatti eessaa argachuu dandeenya?" jedhan. **34** Yesuus immoo, "Isin buddeena meeqa qabdu?" jedhee gaafate. Isaanis deebisani, "Buddeena torbaa fi qurxummii xixinnoo muraasa qabna" jedhan. **35** Innis akka namoonni sun lafa tataa'an itti hime. **36** Ergasii buddeena torbanii fi qurxummii sana fuudhee erga galateeffatee booddee kukkutee barattootatti kenne; isaanis namootaaf kennan. **37** Isaan hundi nyaatanii quufan. Ergasii barattoonni hambaa gundoo torba guutuu walitti qaban. **38** Baay'inni warra nyaatanii ijoollee fi dubartoota malee dhiira kuma afur ture. **39** Yesuus erga tuuta sana of irraa geggeesse booddee bidiruu yaabbatee naannoo Magadaan dhage.

16 Fariisonnii fi Saduqqonni gara Yesuus dhufanii akka inni samii irraa mallattoo isaan argisiisu gaafachuudhaan isa qoran. **2** Innis akkana jedhee deebise; "Isin yeroo galgala'utti, 'Samiin diimateera; caama ta'a' jettu; **3** ganama immoo, 'Samiin diimatee duumessaa' eeraatii har'a bokkaan jabaan ni rooba' jettu. Isin bifa samii addaan baasuu ni beektu; garuu mallattoo baraa addaan baasuu hin dandeessan. **4** Dhaloonni hamaa fi ejaan mallattoo barbaada; garuu mallattoo Yoonas malee mallattoon hin kennamuuf." Yesuus isaan dhiisee deeme. **5** Barattoonni yommuu galaanicha ce'anitti buddeena fudhachuu irraanfatan. **6** Yesuusis, "Beekkadhaa; raacitii Fariisotaatii fi Saduqqotaa irraa of eeggadhaa" isaanii jedhe. **7** Isaanis, "Kun sababii nu buddeena hin fidatiniif" jedhanii waan kana walii wajjin haasa'an. **8** Yesuus waan isaan haasa'an beekke akkana jedhee gaafate; "Yaa warra amantii xinnoo nana, isin maaliif waa'ee buddeena dhabuu keessanii walii wajjin dudubbattu? **9** Isin amma iyyuu hin hubattanii? Buddeenni shan nama kuma shaniif dhi'effamee gundoo hammam guutuu akka walitti qabdan hin yaadattanii? **10** Yookaan buddeenni torba nama kuma afuriif dhi'effamee hambaa gundoo hammam guutuu akka walitti qabdan hin yaadattanii? **11** Akka ani waa'ee buddeena isinitti dubbachaa hin turin isin akkamitti hin hubanne? Garuu raacitii Fariisotaatii fi Saduqqotaa irraa of eeggadhaa." **12** Isaanis ergasii akka inni akka isaan raacitii buddeena irraa of eeggataniif utuu hin ta'in akka barsiisa Fariisotaatii fi Saduqqotaa irraa of eeggataniif isaanitti himaa ture hubatan. **13** Yesuus yeroo gara biyya Filiippoos Qiisaariyaa dhufetti, "Namoonni Ilma Namaatiin eenyu jedhu?" jedhee barattoota isaa gaafate. **14** Isaanis, "Namoonni tokko tokko inni Yohannis Cuuphaa dha jedhu; warri kaan inni Eeliyaas jedhu; kaan immoo inni Ermiyaas yookaan raajota keessaa isa tokko dha jedhu" jedhanii deebisan. **15** Innis, "Isin hoo? Eenyu anaan jettu?" jedhee gaafate. **16** Simoon Phexrosis, "Ati Kiristoos, ilma Waaqa jiraataa ti" jedhee deebise. **17** Yesuus immoo akkana jedhee deebiseef; "Yaa Simoon ilma Yoonaa, ati eebbifamaa dha; kana abbaa koo isa samii irraatu siif ibse malee nama miti. **18** Ani sittiin hima; ati Phexrosi dha; kattaa kana irratti waldaa kirsistaanaa koo nan ijaara; karri gahaannamis ishee hin mo'atu. (Had^{es} 9:8) **19** Ani furtuu mootummaa samii siifin kenna; wanni ati lafa irratti hiitu kam iyyuu samii irratti ni hidhama; wanni ati lafa irratti hiiktu kam

iiyyu samii irrattis ni hiikama." **20** Ergasii akka isaan akka inni Kiristoos ta'e nama tokkotti illee hin himneef barattoota isaa akeekkachiise. **21** Yesuus yeroo sanaa jalqabee akka Yersaaleem dhagee harka maanguddootaatti, harka luboota hangafootaattii fi harka barsiistota seeraatti waan hedduun dhiphachuu qabu, akka ajjeefamuu qabuu fi akka guyyaa sadaffaatti immoo du'aa kaafamu barattoota isaatiif ibsuu jalqabe. **22** Phexrosis kophaatti baasee, "Yaa Gooftaa, kun gonkumaa hin ta'in! Kun sirraa haa fagaatu!" jedhee isa ifachuu jalqabe. **23** Yesuus garuu of irra garagalee Phexrosiin, "Yaa Seexana nana! Na duubatti deebi'! Ati gufuu natti taateerta; ati kan nama yaadda malee kan Waaqa hin yaadduutii" jedhe. **24** Ergasii Yesuus barattoota isaatiin akkana jedhe; "Namni kam iyyuu yoo na faana dhufuu barbaade, inni of haa ganu. Fannoo ofii isaa baadhatees na duukaa haa bu'u. **25** Namni lubbuu isaa oolfachuu barbaadu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhabaatii; garuu namni naaf jedhee lubbuu isaa dhabu kam iyyuu lubbuu isaa ni argata. **26** Namni yoo addunyaa guutuu argatee lubbuu isaa immoo dhabe, bu'aan isaa maali? Yookaan namni qooda lubbuu isaa maal kennuu danda'a? **27** Ilmi Namaa ulfina Abbaa isaatiin ergamoota isaa wajjin dhufuuf jiraatii; innis yeroo sana tokko tokko namaatiif akkuma hojji isaatti gatii isaa ni kenna. **28** "Ani dhuguman isinitti hima; warra as dhadhaabachaa jiran keessaa namoonni tokko tokko hamma utuu Ilmi Namaa mootummaa isaatiin dhufuu arganitti du'a hin dhandhaman."

17 Yesuus guyyaa ja'a booddee Phexrosin, Yaaqoobii fi Yohannis obboleessa Yaaqoob fudhatee kophaa isaanii tulluu dheeraa tokkotti ol baase. **2** Innis achitti fuula isaanii duratti geeddarame. Fuulli isaa akka aduu ife; uffanni isaa akkuma ifaa addaate. **3** Kunoo Musee fi Eeliyaas utuu Yesuus wajjin haasa'anuu isaanitti mul'atan. **4** Phexrosis Yesuusiin, "Yaa Gooftaa, as jiraachuun nuuf gaarii dha. Yoo fedhii kee ta'e, ani daasii sadii jechuunis tokko siif, tokko Museef, tokko immoo Eeliyaasiif asitti nan ijaara" jedhe. **5** Utuma inni dubbachaa jiruu kunoo, duumessi ifaan tokko isaan haguuge; duumessicha keessaas sagaleen tokko, "Kun ilma koo isa ani jaalladhuu dha; ani isatti baay'ee nan gammada. Isinis isa dhaga'aa!" jedhe. **6** Barattoonnis yommuu isaan kana dhaga'anitti akka malee sodaatamii adda isaaniitiin lafatti gombifaman. **7** Yesuus garuu itti dhi'aatee isaan tuqee, "Ka'aa! Hin sodaatinaa" jedheen. **8** Isaanis yommuu ol jedhanii ilaalanitti Yesuusiin malee nama tokko illee hin argine. **9** Utuu tulluu sana irraa bu'uutti jiranuus Yesuus, "Hamma Ilmi Namaa warra du'an keessaa kaafamutti waan argitan sana nama tokkotti illee hin himinaa" jedhee isaan seerrate. **10** Barattoonnis, "Yoo barsiistonna seeraa maaliif Eeliyaas akka duraan dursee dhufuu qabu dubbatu ree?" jedhanii isa gaafatan. **11** Yesuus akkana jedhee deebise; "Dhugumaan, Eeliyaas waan hunda iddootti deebisuuf jedhee duraan dursee ni dhufa. **12** Ani garuu isinitti hima; Eeliyaas amma iyyuu dhufeera; isaanis isa hin hubanne; garuu waanuma fedhan hunda isatti hojjetan. Ilmi Namaas akkasuma harka isaaniitti dhiphachuuf jira." **13** Barattoonnis ergasii akka wanni inni isaanitti dubbachaa ture sana waa'ee Yohannis Cuuphaa ta'e hubatan. **14** Yommuu isaan gara tuuta sanaa dhufanittis namichi tokko Yesuusitti dhi'aatee fuula isa duratti jilbeefate; **15** akkana jedhe; "Yaa Gooftaa, ilmi koo gaggabdoodhaan qabamee akka malee rakkachaa jiraatii naaf maari. Yeroo hedduu ibidda keessatti yookaan bishaan keessatti kufa. **16** Ani barattoota keetti isa nan fide; isaan garuu isa fayyisuu hin dandeenya." **17** Yesuus deebisee, "Isin dhaloota hin amannee fi jal'aa nana; ani hamma yoomiittin isin wajjin jiraadha? Hamma

yoomiittisi ani isinii obsa? Mee gurbicha as natti fidaal!” jedhe. **18** Yesuusis hafuura hamaa sana ifate; hafuurri hamaan sunis gurbaa sana keessaa ba’e; gurbichis yommusuma fayye. **19** Ergasiis barattoonni kophaa isaanii gara Yesuus dhufanii, “Nu maaliif hafuura hamaa sana baasuu dadhabne?” jedhanii isa gaafatan. **20** Innis akkana jedhee deebise; “Sababii amantiin keessan xinnaateefi dha. Ani dhuguman isinitti hima; isin utuu amantiin xinnoo hamma sanyii sanaaficaa qabaattanii silaa tulluu kanaan, ‘Asii ka’ii achi darbi’ jechuu ni dandeesuu; innis ni darba. Wannii isiniif hin danda’amne tokko iyyuu hin jiru. [**21** Hafuurri hamaan akkanaa garuu soomaa fi kadhannaadhaan malee hin ba’u.”] **22** Yeroo isaan Galiilaatti walitti qabamanitti inni akkana isaaniin jedhe; “Ilmi Namaa dabarfamee harka namootaatti ni kennama. **23** Isaanis isa ni ajjeesu; inni immoo guyyaa sadaffaatti ni kaafama.” Barattoonnis akka malee gaddan. **24** Yommuu Yesuusii fi barattoonni isaa Qifirmaahom ga’anitti qaraxxoanni gara Phexros dhufanii, “Barsiisaan keessan gibira hin kaffaluu?” jedhanii gaafatan. **25** Innis deebisee, “Ni kaffala” jedheen. Yesuus yommuu Phexros mana seenetti duraan dursee, “Yaa Simoon ati maal yaadda? Mootonni lafaa eenyu irraa qaraxaa fi gibira walitti qabu? Ijoollee isaanii irraa moo keessummoota irraa walitti qabu?” jedhee gaafate. **26** Phexrosis deebisee, “Keessummoota irraa walitti qabu” jedhe. Yesuusis akkana jedhee deebiseef; “Yoo ijoolleen isaanii bilisa. **27** Garuu nu akka isaan hin mufachiifneef dhaqiitii okkoo galaanatti darbadhu. Qurxummii jalqabatti qabdu fuudhi; yommuu afaan isaa bantuttis maallaqa argata. Maallaqa sanas geessitii anaaf fi ohi keetiif isaanitti kenni.”

18 Yeruma sana barattoonni gara Yesuus dhufanii, “Yoo mootummaa samii keessatti kan hundumaa caalu eenyu?” jedhanii gaafatan. **2** Innis mucaa xinnaa tokko ofitti waamee isaan gidduu dhaabe. **3** Akkanaa jedhe: “Ani dhuguman isinitti hima; isin yoo deebitanii akkuma ijoollee taatan malee gonkumaa mootummaa samiitti hin galtan. **4** Kanaaf namni akka daa’ima kanaa gad of qabu kam iyyuu mootummaa samii keessatti nama hunda caala. **5** Namni daa’ima akkanaa tokko maqaa kootiin simatu kam iyyuu na simata. **6** “Namni kam iyyuu warra natti aman xixinnaa kanneen keessaa tokko illee yoo gufachiise, dhagaan daakuu guddaan morma isaatti hidhamee tuujuba galaanaa keessa dhidhimuu isaaf wayya ture. **7** Sababii wantoota akka namoonni gufatan godhan sanaatiif addunyaaf wayyool Wantoonni akkanaa dhufuu qabu; garuu nama wantoonni kunneen karaa isaatiin dhufan sanaaf wayyoo! **8** Yoo harki kee yookaan miilli kee si gufachiise, of irraa kutii gati. Harka lama yookaan miilla lama qabaattee ibidda bara baraatti darbatamuu irra, dooluu taatee yookaan laamshotee jireenyatti galuu siif wayya. (aiñios g166) **9** Yoo iji kee si gufachiise of keessaa baasi gati. Ijja lama qabaattee ibidda gahaannamiitti darbatamuu irra ija tokko qabaattee jireenyatti galuu siif wayya. (Geenna g1067) **10** “Warra xixinnaa kanneen keessaa tokko illee akka hin tuffanneef of eeggadhaa. Ani isinitti nan hima; ergamoonni isaanii samii irratti yeroo hunda fuula Abbaa koo isa samii irraa ni arguutii. [**11** Ilmi Namaa isa bade oolchuudhaaf dhufueeti.] **12** “Isin maal seetu? Namni tokko yoo hoolota dhiiba qabaatee hoolota sana keessaas tokko bade, namichi sun sagaltamii sagallan hafan kaan tulluuwwan irratti dhiisee tokkicha bade sana barbaaduu hin dhaquu? **13** Ani dhuguman isinitti hima; inni yoo hoolaa sana argate, hoolota sagaltamii sagallan hin badin irra hoolaa tokkicha sanatti caalaa ni gammada. **14** Akkasuma immoo isaan xixinnoo kanneen keessaa tokko iyyuu akka badu fedhii Abbaa keessan isa samii irraa miti. **15** “Yoo obboleessi kee cubbuu sitti

hojette, dhaqiitii iddoo isin lamaan qofti jirtanitti balleessa isaa itti himi. Yoo inni si dhaga’e ati obboleessa kee deebifatteerta. **16** Yoo si dhaga’uu baate garuu ‘dubbiin hundinuu dhuga baatota lamaan yookaan sadiin waan mirkaneeffamuuf’ nama biraa tokko yookaan nama lama fudhadhuu dhaqi. **17** Yoo inni jara dhaga’uu dide waldaa kiristaanaati himi; yoo inni waldaa kiristaanaa iyyuu dhaga’uu dide akka nama ormaattii fi akka qaraxxuutti isa fudhadhu. **18** “Ani dhuguman isinitti hima; wannii isin lafa irratti hiitan kam iyyuu samii irratti ni hidhama; wannii isin lafa irratti hiiktan kam iyyuu samii irrattis ni hiikama. **19** “Ammas ani isinitti nan hima; isin keessaa yoo namoonni lama lafa irratti waa’ee waan kadhatan kamii iyyuu walii galan Abbaan koo inni samii irraa isaaniif taasisa. **20** Iddoo itti namoonni lama yookaan sadii maqaa kootiin walitti qabamanitti ani gidduu isaaniitti nan argamaatii.” **21** Ergasii Phexros gara Yesuus dhufee, “Yaa Gooftaa, yoo obboleessi koo cubbuu natti hojete ani yeroo hammam dhiisaaf? Hamma yeroo torbaattii?” jedhee gaafate. **22** Yesuusis akkana jedhee deebiseef; “Ani sitti nan hima; yeroo torbaatamii torba malee yeroo torba miti. **23** “Kanaafuu mootummaan samii mootii herrega garboota isaa harka jiru to’achuu barbaade tokko fakkaata. **24** Akkuma inni herrega isaa to’achuu jalqabeenis nama mootichi taalaantiin kuma kudhan irraa qabu tokko itti fidan. **25** Namichi sun waan baasu dhabnaan gooftaan isaa akka inni, niitiin isaa, ijoolleen isaatii fi wannii inni qabu hundinuu gurguramanii gatiin sun kaffalamu ajaje. **26** “Garbichi sunis miilla isaatti kufee, ‘Yaa gooftaa, naaf obsi; hunduma isaa iyyuu siif nan kaffalaa’ jedhee isa kadhate. **27** Gooftaan garbicha sanaas garaa laafeef; gatii isa irraa qabus dhiiseefii gad isa lakkise. **28** “Garbichi sun garuu akkuma achii ba’een garbicha akka isaa kan gatii diinaariidhibbaa irraa qabu tokko arge. Innis morma namichaa hudhee qabee, ‘Waan ani sirraa qabu naa kaffali’ jedheen. **29** “Garbichi akka isaa sunis miilla isaatti kufee, ‘Naaf obsi; waan narra jiru siif nan kaffalaa’ jedhee isa kadhate. **30** “Inni garuu ni dide; qoda kanaa hamma inni gatii isaa kaffalutti mana hidhaatti isa galchisiise. **31** Garboonni kaan yommuu waan ta’e sana arganitti akka malee gaddan; dhaqaniis waan ta’e hundumaa gooftaa isaaniitti himan. **32** “Gooftichis garbicha sana ofitti waamee akkana jedheen; ‘Yaa garbicha hamaa! Ani sababii ati na kadhateef gatii sirra ture hunda siif dhiise. **33** Akkuma ani garaa siif laafe sana atis garbicha akka keetiitiif garaa laafuu hin qabduu?’ **34** Gooftaan isaas aariidhaan hamma inni gatii sana hunda kaffalutti warra isa dhiphisaniitti dabarsee isa kenne. **35** “Isinis yoo garaa keessan guutuudhaan obboleessa keessaniif dhiisuu baattan Abbaan koo inni samii irraa tokkoo tokkoo keessan akkanuma godha.”

19 Yesuus erga dubbii kana dubbatee fixatee booddee, Galiilaadhaa ka’ee gama Yordaanos gara biyya Yihuudaa dhaqe. **2** Namoonni baay’eenis isa duukaa bu’an; innis achitti isaan fayyise. **3** Fariisonni tokko tokkos isa qoruuf gara isaa dhufanii, “Namni tokko waanuma argeen niitii isaa hiikuun ni eeyyamamaa?” jedhanii gaafatan. **4** Yesuusis akkana jedhee deebise; “Isin akka inni jalqabatti isaan uume sun, ‘dhiiraa fi dubartiif taasisse isaan uume’hin dubbifnee? **5** Inni akkana jedhe; ‘Sababii kanaaf namni abbaa fi haadha isaa dhiisee niitii isaatti maxxana; lamaan isaanii iyyuu foon tokko ta’u.’ **6** Egaa isaan si’achi foon tokko malee lama miti. Kanaafuu waan Waaqni tokko taasisse namni gargar hin baasin.” **7** Isaanis, “Yoo Museen maaliif akka namni tokko waraqaq ragaa hiikkaa kenneefii niitii isaa of irraa geggeessu ajaje ree?” jedhanii isa gaafatan. **8** Yesuusis akkana jedhee deebise; “Museen sababii mata jabina keessaniitiif jedhee akka isin niitota keessan hiiktan isiniif

eeyyame. Jalqabatti garuu akkana hin turre. **9** Ani isinittin hima; namni utuu isheen halalummaa hin hojjetin niitii isaa hiikee dubartii biraa fuudhu kam iyyuu ejja raawwata.” **10** Barattoonni isaas, “Haalli dhirsaa fi niitii akkana taanaan fuudhuu dhiisuu wayya” jedhaniin. **11** Yesuus akkana jedheen; “Waan kana warra isaaniif kenname qofa malee namni hundi fudhachuu hin danda’u. **12** Warri xu’aashii ta’anii gadameessa haadha isaaniitii dhalatan jiruutii; warri harka namaatiin xu’aashii ta’anis jiru; kanneen mootummaa samiitiif jedhanii xu’aashii of taasisanis jiru; namni kana fudhachuu danda’u haa fudhatu.” **13** Ergasii akka inni harka isaan irra kaa’ee isaaniif kadhatuuf ijoollee xixinnoo Yesuusitti fidan. Barattoonni garuu isaan ifatan. **14** Yesuus, “Ijoolleen xixinnoon gara koo haa dhufaniitii hin dhowwinaa; mootummaan samii kan warra akkanaatii” jedhe. **15** Innis erga harka isaa isaan irra kaa’ee booddee achii deeme. **16** Kunoo namichi tokko gara Yesuus dhufee, “Yaa barsiisaa, jireenya bara baraa argachuuf wanni gaariin ani gochuu qabu maali?” jedhee gaafate. **(aiṁnios q166)** **17** Yesuus immoo, “Ati maaliif waa’ee waan gaarii na gaafata? Gaariin Isa Tokkicha qofatu jira. Ati yoo jireenyatti galuu barbaade ajajawwan eegi” jedhee deebise. **18** Namichi, “Ajajawwan kami?” jedhee gaafate. Yesuus immoo akkana jedhee deebise; “Hin ajjeesin; hin ejjin; hin hatin; sobaan dhugaa hin ba’in; **19** abbaa keetii fi haadha kee kabaji; ollaa kee akkuma ofii keetiitti jaalladhu.” **20** Dargaggeessi sunis, “Ani ajajawwan kanneen hunda eegeera. Yoos maaltu amma iyyuu na duraa hir’ataa ree?” jedheen. **21** Yesuus, “Ati yoo nama hir’ina hin qabne ta’uu barbaade, dhaqiiitii waan qabdu gurgurii hiyyeeyyiiif kenni; samii keessatti badhaadhummaa ni qabaattaa. Ergasii kottuu na duukaa bu’i” jedhee deebiseef. **22** Dargaggeessi sunis yommuu waan kana dhaga’etti gaddee achii deeme; inni qabeenya guddaa qaba tureetii. **23** Yesuus barattoota isaatiin akkana jedhe; “Ani dhuguma isinittin hima; mootummaa samiitti galuun nama sooressaaf rakkisaa dha. **24** Ammas isinittin hima; namni sooressi mootummaa Waaqaatti galuu irra qawwa lilmoo keessa ba’uutu galaaf salphata.” **25** Barattoonni yommuu waan kana dhaga’anitti akka malee raajefatani, “Yoos eenyutu fayyuu danda’a ree?” jedhaniif gaafatan. **26** Yesuus isaan ilaalee, “Kun namaaf hin danda’amu; Waaqaaf garuu wanni hundinuu ni danda’ama” jedhe. **27** Kana irratti Phexros, “Kunoo, nu waan hunda dhiifnee si duukaa buuneerra! Egaa maal arganna ree?” jedhee deebise. **28** Yesuus immoo akkana isaaniin jedhe; “Ani dhuguma isinittin hima; addunyaa haaraa keessatti, yeroo Ilmi Namaa teessoo isaa ulfina qabeessa sana irra taa’utti, isin warri na duukaa buutanis akkasuma teessoowwan kudha lama irra teessanii gosoota Israa’el kudha lamaanitti murtu. **29** Namni maqaa kootiif jedhee manneen yookaan obboloota yookaan obboleettota yookaan abbaa yookaan haadha yookaan niitii yookaan ijoollee yookaan lafa qotiisaa dhiise hundi dachaa dhibba ni argata; jireenya bara baras ni dhaala. **(aiṁnios q166)** **30** Garuu warri jalqabaa hedduun warra dhumaa ni ta’u; warri dhumaa hedduun immoo warra jalqabaa ni ta’u.

20 “Mootummaan samii abbaa lafaa kan iddoo dhaabaa wayinii isaatti hojjetoota qacarachuuf jedhee barii obboroo manaa ba’ee tokko fakkaata. **2** Innis guyyaatti diinaariitokko tokko isaanii kaffaluuf hojjetoota sanaan walii galee gara iddoo dhaabaa wayinii isaatti isaan erge. **3** “Namichi sunis gara sa’aatii sadiitti gad ba’ee namoota hojii malee iddoo gabaa dhadhaabatan kanneen biraa erge. **4** ‘Isinis dhaqaatii iddoo dhaabaa wayinii kootii keessa hojjedhaa; anis waan isiniif malu isiniifin kaffalaa’ jedheen. **5** Isaanis ni dhaqan. “Ammas gara sa’aatii ja’aa fi gara sa’aatii sagaliitti gad ba’ee akkasuma

godhe. **6** Naannoo sa’aatii kudha tokkoottis gad ba’ee namoota hojii malee dhadhaabatan biraa argee, ‘Isin maaliif guyyaa guutuu hojii malee as dhadhaabattu?’ jedhee isaan gaafate. **7** “Isaanis, ‘Sababii namni tokko illee nu hin qacaratiinii’ jedhanii deebisan. “Inni immoo, ‘Isinis dhaqaatii iddoo dhaabaa wayinii kootii keessa hojjedhaa’ jedheen. **8** “Yommuu galgala’etti abbaan iddoo dhaabaa wayinii sanaa hoogganaa hojii isaatiin, ‘Hojjetoota waami; warra gara dhumaatti qacaramanii jalqabii hamma warra dura qacaramaniitti mindaa isaanii kaffalif’ jedheen. **9** “Warri gara sa’aatii kudha tokkootti qacaraman sunis dhufanii tokkoon tokkoon isaanii diinaarii tokko tokko fudhatan. **10** Warri jalqabatti qacaraman yommuu dhufaniitti waan warra kaan caalaa argatan se’an. Garuu tokkoon tokkoon isaanii diinaarii tokko tokko fudhatan. **11** Isaan yommuu diinaarii sana fudhatanitti abbaa lafaa sanatti guunguman. **12** Isaanis, ‘Warri gara dhumaatti qacaraman kunneen sa’aatii tokko qofa hojjetan; ati garuu nu warra dadhabbii hojichaatii fi ho’a guyyaa obsine isaaniin wal qixxeessite’ jedhaniin. **13** “Inni garuu hojjetoota sana keessaa isa tokkoon, ‘Yaa michuu ko, ani waan tokkoon illee si hin miine. Ati diinaarii tokkoon naan walii hin gallee? **14** Qooda kee fudhadhuu deemi; ani namicha isa gara dhumaa kanaafis hammuma siif kenne sana kennuufii nan barbaada. **15** Ani qarshii kootiin waan barbaade gochuuf mirga hin qabuu? Yookaan sababii ani arjaa ta’ee hinaaftaa?’ jedhe. **16** “Akkasuma warri dhumaa warra jalqabaa ni ta’u; warri jalqabaa immoo warra dhumaa ni ta’u.” **17** Yesuus utuu Yerusaleemitti ol ba’aa jiruu barattoota kudha lamaan kopaatti baasee akkana jedheen: **18** “Kunoo nu Yerusaleemitti ol ba’aa jirra; Ilmi Namaas dabarfamee luboota hangafootattii fi barsiistota seeraatti ni kennama. Isaanis du’a itti muru; **19** akka isaan itti qoosaniif, isa garafanii fi isa fannisiiniif dabarsanii Namoota Ormaatti isa kennu. Innis guyyaa sadaffaatti du’aa ni kaafama!” **20** Ergasii haati ilmaan Zabdewoos ilmaan ishee wajjin gara Yesuus dhuftee jilbeenfattee waa isa kadhatte. **21** Yesuus, “Ati maal barbaadda?” jedheen. Isheenis, “Akka ilmaan koo kunneen lamaan mootummaa kee keessatti inni tokko mirga keetiin, inni kaan immoo bitaa keetiin taa’u naa godhi” jetteen. **22** Yesuus immoo, “Isin waan kadhattan hin beektan; xooffoo ani dhuguuf jiru dhuguu ni dandeessuu?” jedheen. Isaanis, “Ni dandeenya” jedhanii deebisan. **23** Yesuus, “Dhugumaan xooffoo koo irraa illee ni dhugdu; garuu mirga kootii fi bitaa kootiin taa’uu kan kennu ana miti. Iddoon kun kan warra Abbaan koo isaaniif qopheesse sanaa ti” jedheen. **24** Warri kurnan yommuu waan kana dhaga’anitti obboloota lamaanitti aaran. **25** Yesuus walitti isaan waamee akkana jedhe; “Isin akka bulchitoonni Namoota Ormaa isaan irratti gooftummaa mul’isan, gurguddoonni isaaniis akka isaan irratti taayitaa argaaisiin ni beektu. **26** Isin birattii akka miti. Qooda kanaa namni isin keessaa nama guddaa ta’uu barbaadu kam iyyuu tajaajilaa keessan ta’uu qaba; **27** namni nama jalqabaa ta’uu barbaadu kam iyyuu garbicha keessan ta’uu qaba; **28** Ilmi Namaa iyyuu tajaajiluuf lubbuu isaa immoo namoota baay’eedhaaf furii godhee kennuuf dhufe malee tajaajilamuuf hin dhufneetii.” **29** Utuu Yesuus fi barattoonni isaa Yerikoodhaa ba’aa jiranuu, tuunni namootaa guddaan isa duukaa bu’ee. **30** Kunoo, jaamonni lama qarqara karaa tataa’aa turan; isaanis yommuu akka Yesuus achiin darbaa jiru dhaga’anitti iyyanii, “Gooftaa, yaa Ilma Daawit nu maarii!” jedhan. **31** Tuunni sunis akka isaan cal’isaniif isaan ifate; isaan garuu, “Yaa Gooftaa, yaa Ilma Daawit nu maarii!” jedhanii ittuma caalchisanii iyyan. **32** Yesuus dhaabatee isaan waamee, “Akka ani maal isinii godhu barbaaddu?” jedhee isaan gaafate. **33** Isaan immoo, “Yaa Gooftaa, akka iji keenya nuuf banamu barbaanna”

jedhanii deebisan. 34 Yesuusis garaa laafeefii ija isaanii qaqqabe. Isaanis yeruma sana arganii isa duukaa bu'an.

21 Akkuma isaan Yerusaaletimtii dhi'ataniin Beetfaagee ishee Gaara Ejersaa irraa sana ga'aniin Yesuus barattoota lama erge; 2 akkanas isaaniin jedhe; "Gara ganda fuula keessan dura jiru sanaa dhaqaa; yommuuma harree hidhamte tokko ilmoo ishee wajjin ni argattu. Lachan isaanii hiikaatii naa fidaa. 3 Yoo namni tokko iyyuu waan tokko isiniin jedhe, 'Gooftaatu isaan barbaada?' jedhaa; innis yommuuma erga." 4 Kunis akka wanni karaa raajichaatiin dubbataa sun raawwatamuuf ta'e; innis akkana jedha: 5 "Akkana jedhaa Intala Xiyoonti himaa; 'Kunoo, mootiin kee gad of qabee, harree yaabbatee, ilmoo harree jechuunis harree xinnoo yaabbatee, gara kee dhufa.'" 6 Barattoonnis dhaqanii akkuma Yesuus isaan ajaje godhan. 7 Isaanis harree fi ilmoo harree sana fidan; uffata isaaniis isaan irra buusan; Yesuus isaan irra taa'e. 8 Namoonni akka malee baay'een uffata isaanii karaa irra afan; warri kaan immoo dameewwan mukaa kukkutanii karaa irraa bubuusan. 9 Namoonni isa dura deemaa turanii fi warri isa duukaa bu'aa turan iyyanii, "Hoosaa'inaa Ilma Daawitiif!" "Inni maqaa Gooftaatiin dhufu eebbifamaa dha!" "Hoosaa'inaa ol gubbaatii!" jedhan. 10 Yommuu Yesuus Yerusaaletim seenetti, magaalaa sun guutummaatti raafamtee, "Kun eenyuti?" jette. 11 Tuunni sun immoo, "Kun Yesuus, raajicha Naazreeti Galiilaati" jedhee deebise. 12 Yesuus mana qulqullummaa seenee warra mana qulqullummaa keessatti bitatanii fi gurguratan hundumaa ari'e. Minjaala warra maallaqa geeddarantiitii fi barcumaa warra gugee gurguratanii garagalche. 13 Innis, "'Manni koo mana kadhannaa jedhama' jedhamee barreeffameera; isin garuu hoqaa saamtotaa gootaniiru" isaaniin jedhe. 14 Jaamonni fi warri naafatan mana qulqullummaa keessatti gara isaa dhufan; innis isaan fayyise. 15 Luboonni hangafoonni fi barsistonni seeraa yommuu hojii dinqisiisaa inni hojete arganii ijoollee mana qulqullummaa keessatti, "Hoosaa'inaa Ilma Daawitiif" jedhanii iyyan dhaga'anitti ni aaran. 16 Isaanis, "Ati waan ijoolleen kunneen jedhan dhageessaa?" jedhanii isa gaafatan. Yesuus immoo, "Eeyyee;" isin waan, "'Yaa Gooftaa, ati afaan daa'immanitiitii fi mucoolii harma hodhanii irraa, galata qopheessiteerta' jedhu sana takkumaa hin dubbifnee?" jedhee deebise. 17 Innis isaan biraa deemee magaalaa sanaa ba'e; Biitaaniyaa dhagee achi bule. 18 Yesuus ganama barii utuu gara magaalattiitii deebi'u beela'e. 19 Muka harbuu tokkos karaa biratti argee itti gore; garuu baala malee waa tokko illee hin arganne. Innis, "Iji bara baraan sirratti hin argamin!" jedheen. Mukni nis yeruma sana goge. (aïñ q165) 20 Barattoonnis yommuu waan kana arganitti ni dinqisiifatan. Isaanis, "Harbuun sun akkamitti yommuuma goge?" jedhanii gaafatan. 21 Yesuus akkana jedhee deebise; "Ani dhuguman isinitti hima; yoo amantii qabaattan, yoo mamuu baattanis, waan muka harbuu sana irratti ta'e qofa utuu hin ta'in, tulluu kanaan illee, 'Ka'il Galaanatti darbatami!' yoo jettan ni ta'a. 22 Isin yoo amantii qabaattan waan kadhannaadhaan gaafattan hunda ni argattu." 23 Utuu Yesuus mana qulqullummaa seenee barsiisaa jiruu luboonni hangafoonni fi maanguddoonni sabaa gara isaa dhufanii, "Ati taayitaa maaliitiin wantoota kanneen hojjetta? Eenyutu taayitaa kana siif kenne?" jedhanii gaafatan. 24 Yesuus akkana jedhee deebise; "Anis gaaffii tokkon isin gaafadha; yoo isin naaf deebifan, anis taayitaa maaliitiin wantoota kanneen akkan hojjedhu isinitti hima. 25 Cuuphaan Yohannis eessaa dhufe? Samii irraa moo nama biraa dhufe?" Isaanis waliin mari'atanii akkana jedhan; "Yoo nu, 'Samii irraa dhufe' jenne, inni immoo, 'Yoos isin maaliif isa hin amanin ree?' nuun jedha.

26 Yoo nu, 'Nama biraa dhufe' jenne garuu namoota sodaanna; isaan hundinuun Yohannisin akka raajiitti ilaaluutii." 27 Kanaaf isaan, "Hin beeknu!" jedhanii Yesuusiif deebisan. Inni immoo akkana jedhe; "Anis taayitaa maaliitiin akkan wantoota kanneen hojjedhu isinitti hin himu." 28 "Maal seetu? Nama ilmaan lama qabu tokkutu ture; innis gara ilma isaa hangafaa dhaqee, 'Yaa ilma ko, har'a dhaqitiitii iddoo dhaabaa wayinii keessa hojjedhu' jedheen. 29 "Ilmi sunis deebisee, 'Ani hin dhaqu' jedhe; ergasii garuu gaabbee dhaqee. 30 "Namichis gara ilma isaa isa kaanii dhaqee akkasuma jedheen. Ilmi isaa sunis, 'Yaa gooftaa nan dhaqa' jedhee deebiseef; garuu hin dhaqne. 31 "Ilmaan lamaan keessaa isa kamtu fedhii abbaa isaa guute?" Isaanis, "Isa jalqabaa ti" jedhan. Yesuus akkana isaaniin jedhe; "Ani dhuguman isinitti hima; qaraxxoonni fi sagaagaltoonni isin dura mootummaa Waaqaatti ni galu. 32 Yohannis karaa qajeelummaa isinitti argisiisuu dhufeetti; isin immoo isa hin amanne. Qaraxxoonni fi sagaagaltoonni garuu isa aman; isin erguma waan kana argitan illee qalbii jijjiirratanii isatti hin amanne. 33 "Fakkeenya biraa tokko dhaga'aa; abbaa lafaa kan iddoo dhaabaa wayinii irra wayinii dhaabbate tokkutu ture. Innis naannoo isaatti dallaa ijaaree, achi keessatti boolla itti wayinii cuunfan qotee qooxii eegumsaa ijaare. Ergasiis lafa wayinii sana qonnaan bultootatti kiraa kennatee biyya fagoo dhaqee. 34 Innis yeroon itti midhaan walitti qaban geenyaan akka isaan ija isaa fidaniifiif garboota isaa qottuuwwan sanatti ergate. 35 "Qottuuwwan sunis garboota namichaa qabani, isa tokko ni dhaanan; isa kaan ni ajjeesan; isa sadaffaa immoo dhagaan tuman. 36 Ammas garboota warra duraa caalaa baay'atan biraa ergate; qonnaan bultoonni sunis akkuma sana isaan godhan. 37 Dhuma irrattis inni, 'Ilma koo ni kabaju' jedhee ilma isaa isaaniitti ergate. 38 "Qottoonni sun garuu yommuu ilma sana arganitti, 'Dhaaltuun isa kana. Kottaa isa ajjeefnee dhaala isaa fudhannaal' waliin jedhan. 39 Kanaafuu isaan fuudhanii iddoo dhaabaa wayinii keessaa gad baasanii isa ajjeesan. 40 "Egaa abbaan iddoo dhaabaa wayinii sanaa yommuu dhufutti qottuuwwan sana maal godhinna laata?" 41 Isaanis, "Inni namoota hamao sana haala hamaadhaan ni balleessa; iddoo dhaabaa wayinii sanas qottuuwwan yeroo midhaan walitti qabamutti qooda midhaan isaa kennaniif kanneen biraatti dabarsee ni kenna" jedhanii deebisan. 42 Yesuus akkana isaaniin jedhe; "Isin dubbii Katabbiwwan Qulqulluu keessatti, "Dhagaan ijaartoonni tuffatan, dhagaa golee ta'eera; kanas Gooftaatu godhe; kun immoo ija keenyatti dinqii dha'jedhu sana gonkumaa hin dubbifnee? 43 "Kanaafuu ani isinitti hima; mootummaan Waaqaa isin irraa fudhatamee saba ija isaa godhatutti ni kennama. 44 Namni dhagaa kana irratti kufu kam iyyuu caccabee bututa; namni dhagichi irratti kufu kam iyyuu ni daakama." 45 Luboonni hangafoonni fi Fariisonni yommuu fakkeenyaawwan Yesuus dhaga'anitti akka inni waa'ee isaanii dubbate beekan. 46 Isaanis isa qabuu barbaadan; garuu sababii namoonni Yesuusin akka raajiitti ilaalaa turaniif namoota sana sodaatan.

22 Yesuus ammas akkana jedhee fakkeenyaan deebii kenneef: 2 "Mootummaan samii mootii ilma isaatiif cidha fuudhaa qopheesse tokko fakkaata. 3 Innis akka isaan warra cidha sanatti affeeraman waamaniif garboota isaa erge; warri waamaman sun garuu dhufuu hin barbaanne. 4 "Ammas akkana jedhee garboota biraa erge; 'Kunoo ni irbaata koo qopheesseera: Sangoonni koo, horiin koo coccoomoonis qalamani wanni hundinuun qopheeffameera. Gara cidha fuudhaa fi heerumaa kottaa jedhaatii warra affeeraman sanatti himaa.' 5 "Isaan garuu tuffatanii, inni tokko gara lafa qotiisaa isaa, kaan immoo gara

daldala isaa dhaqe. **6** Warri hafan immoo garboota isaa qabani salphisaa; ni ajjeesanis. **7** Mootichis ni aare. Loltoota isaas ergee warra garboota isaa ajjeesan sana balleesse; magaalaa isaanis ni gube. **8** "Ergasii inni garboota isaatiin akkana jedhe; 'Dhangaan cidha fuudhaa qopheeffameera; warri afeeraman garuu cidha kanaaf hin malle. **9** Kanaafuu gara qaxxaamaa karaatti ba'aatii nama argitan hunda gara cidhaatti afeeraa.' **10** Garboonni sunis karaatti ba'anii nama argan hunda, hamaas gaariis walitti qaban; galmi cidhaa sunis keessummootaan guutame. **11** "Mootichi yommuu keessummoota ilaaluf ol seenetti, nama uffata cidha hin uffatin tokko achitti arge. **12** Innis, 'Yaa michuu ko, ati akkamitti utuu uffata cidhaa hin uffatin aa seente?' jedhee isa gaafate. Namichi garuu waan dubbatu dhaabe. **13** "Mootichis tajaajiltoota isaatiin, 'Namicha kana harkaa fi miilla hidhaatii dukkana alaatti gad darbadhaa; achittis boo'uu fi ilkaan qaruuu ta'a' jedhe. **14** "Warri afeeraman baay'eedhaatii; warri filataman garuu muraasa." **15** Ergasii Fariisonni waanuma inni dubbatuun isa qabuuf gad ba'anii Yesuusitti mari'atan. **16** Isaanis barattoota isaani garee Heroodis wajjin isatti ergan. Akkanas jedhan; "Yaa barsiisaa, akka ati nama dhugaa taate, akka ati dhugaadhaan karaa Waaqaa barsiiftu beekna. Ati nama wal hin caalchiftu; fuula namaas hin ilaaltu. **17** Egaa mee nutti himi; yaadni kee maali? Qeesaariif gibira kaffaluun eeyyamameera moo hin eeyyamame?" **18** Yesuus garuu hammina isaanii beekke akkana jedhe; "Yaa fakkeessitoota nana, isin maaliif na qortu? **19** Mee maallaqa gibira kaffaltan natti argisiisaa." Isaanis diinaarii tokko isatti fidan; **20** inni immoo, "Fakkiin kun kan eenyuu ti? Katabbiin kunis kan eenyuu ti?" jedhee isaan gaafate. **21** Isaanis, "Kan Qeesaari" jedhanii deebisan. Kana irratti inni, "Yoos kan Qeesaar Qeesaariif, kan Waaqaa immoo Waaqaaf kenna" jedheen. **22** Isaanis yommuu waan kana dhaga'anitti ni dinqifatan. Kanaaf isa dhiisanii qajeelan. **23** Guyyuma sana Saduuqonni warri du'aa ka'uun hin jiru jedhan tokko tokko gara isaa dhufanii gaaffii isa gaafatan. **24** Akkanas jedhan; "Yaa barsiisaa, Museen, 'Namni tokko niitii fuudhee utuu ijoollee hin dhachin yoo du'e obboleessi isaa niitii sana dhaalee obboleessa isaatiif sanyii haa dhaabu' jedhee nutti himeera. **25** Kunoo obboloota torbatu nu bira ture. Inni jalqabaa niitii fuudhee utuu ijoollee hin qabaatin niitii isaa obboleessa isaatti dhiisee du'e. **26** Obboleessa lammaffaa fi sadaffaa irratti, hamma isa torbafaattis waanuma sanatu ta'e. **27** Dhuma irratti dubartiitiinis ni duute. **28** Egaa guyyaa du'aa ka'uutti, torban isaanii keessaa isheen niitii isa kamii taati? Hundi isaanii iyyuu ishee fuudhaniiruutii." **29** Yesuus immoo akkana jedhee deebise; "Isin waan Katabbiwwan Qulqulluu yookaan humna Waaqaa hin beeknee dogogortu. **30** Guyyaa du'aa ka'uutti namoonni akka ergamoota samii ta'u malee hin fuudhan; hin heerumanis. **31** Garuu isin waan Waaqni waa'ee du'aa ka'uun warra du'anii isiniin jedhe hin dubbifnee? Innis akkana jedha; **32** 'Ani Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa Yaaqoob.' Inni Waaqa warra jiraataniiti malee Waaqa warra du'anii miti." **33** Namoonni yommuu waan kana dhaga'anitti, barsiisa isaa dinqifatan. **34** Fariisonni yommuu akka Yesuus Saduuqota afaan qabachiise dhaga'anitti walitti qabaman. **35** Isaan keessaas hayyoon seeraa tokko akkana jedhee gaaffii kanaan isa qore: **36** "Yaa barsiisaa, seera keessaa ajajni guddaan isa kami?" **37** Yesuusis akkana jedheen; "Waaqa kee Goofticha garaa kee guutuudhaan, lubbuu kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan jaalladhu. **38** Kunis ajaja jalqabaatii fi guddicha. **39** Ajajni lammaffaanis isuma fakkaata: 'Ollaa kee akkuma ofii keetiitti jaalladhu' jedha. **40** Seerrii fi Raajonni hundinuu ajajawwan kanneen lamaan irratti hundeeffamu." **41**

Utuu Fariisonni walitti qabamanii jiranuu Yesuus gaaffii tokko isaan gaafate; **42** innis, "Isin waa'ee Kiristoos maal yaaddu? Inni ilma eenyuu ti?" jedhe. Isaanis, "Inni Ilma Daawit" jedhanii deebisan. **43** Innis akkana isaaniin jedhe; "Yoos Daawit akkamitti Hafuuraan geeggeeffamee, 'Gooftaa' isaan jedha ree? Inni akkana jedhaatii: **44** "Gooftaan Gooftaa kootiin; "Hamma ani diinota kee miilla kee jala siif galchutti gara mirga koo taa'i" jedhe." **45** Erga Daawit, 'Gooftaa' jedhee isa waame, yoos inni akkamitti ilma isaa ta'uu danda'a ree?" **46** Namni tokko iyyuu waan tokko isaaf deebisuu hin dandeenye; gaafasii jalqabee namni tokko iyyuu deebi'ee gaaffii isa gaafachuuf ija hin jabaanne.

23 Yesuusis ergasii uummataa fi barattoota isaatiin akkana jedhe: **2** "Barsiistonni seeraatii fi Fariisonni barcuma Musee irra taa'aniru. **3** Kanaafuu waan isaan isiniiti himan hundumaa godhaa; eegaas. Garuu waan isaan hojjetan hin hojjetinaa; isaan ni dubbatu malee waan dubbatan sana hin hojjetaniitii. **4** Isaan ba'aa ulfaataa hidhanii gatiitii namaa irra kaa'u; ofii isaaniitii garuu ba'aa sana sochoosuuf qubaan illee tuquu hin barbaadan. **5** "Isaan waan hojjetan hundumaa namootatti of argisiisuuf hojjetu: Kudhaama isaanii ni bal'ifatuutii; handaara uffata isaanis ni dheereffatu. **6** Iddoo cidhaatti iddoo ulfinaa, manneen sagadaa keessatti immoo taa'umsa ulfinaa jaallatu. **7** Gabaa keessattis akka namoonni nagaa isaan gaafatanii fi akka 'Yaa barsiisaa' jedhanii isaan waaman jaallatu. **8** "Isin garuu, 'Barsiisaa' jedhamtanii hin waamaminaa; Barsiisaa tokko qofa qabduutii. Isin hundis obboloota walii keessanii ti. **9** Lafa irratti nama tokkoon illee 'Abbaa' hin jedhinaa; isin Abbaa tokko qofa qabduutii; innis isa samii irraa ti. **10** "Gooftota' jedhamtanii hin waamaminaa; isin Gooftaa tokko qofa qabduutii; innis Kiristoos. **11** Isin keessaa namni hunda keessan caalu tajaajilaa keessan haa ta'u. **12** Namni ol of qabu kam iyyuu gad qabamaatii; namni gad of qabu kam iyyuu garuu ol qabama. **13** "Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Isin mootummaa samii namoota duraa cuftuutii. Ofii keessanii hin seentan; warra seenuu yaalanis akka isaan seenan hin gootan. [**14** Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Mana haadha hiyyeessaa saamtanii onsuutuutii; itti fakkeessuuf kadhannaa ni dheeressitu; kanaafuu murtii caalutu isiniitti murama.] **15** "Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Nama tokko amantii keessanitti galfachuuf jettanii lafaa fi galaama irra joortu; yommuu inni amanuttis akka inni isin caalaa dachaa lama ilma gahaannam ta'u isa gootu. (Geenna g1067) **16** "Qajeelchitoota jaamota nana, isiniif wayyoo! Isin, 'Namni kam iyyuu yoo mana qulqullummaatiin kakate, kun homaa miti; namni kam iyyuu yoo warqee mana qulqullummaatiin kakate garuu kakuun sun isa qaba' jettu. **17** Isin gowwootaa fi jaamota nana, warqee moo mana qulqullummaa kan warqee sana qulqulleessutu caala? **18** Akkasumas isin, 'Namni kam iyyuu yoo iddoo aarsaatiin kakate, kun homaa miti; yoo kenna iddoo aarsaa irra jiru sanaan kakate garuu kakuun sun isa qaba' jettu. **19** Isin jaamota nana, kenna sana moo iddoo aarsaa isa kenna sana qulqulleessutu caala? **20** Kanaafuu namni iddoo aarsaatiin kakatu, iddoo aarsaati fi waan isa irra jiru hundumaan ni kakata. **21** Namni mana qulqullummaatiin kakatu, mana qulqullummaatii fi isa mana qulqullummaa keessa jiraatuun kakata. **22** Namni samiidhaan kakatu, teessoo Waaqaatii fi isa teessoo sana irra taa'uun kakata. **23** "Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Isin abasuuda, insilalaa fi kamuunii kudhan keessaa tokko ni kennitu. Garuu seera keessaa waan caalaatti barbaachisaa ta'e jechuunis murtii

qajeelaa, araraa fi amanummaa dhiiftaniirtu. Silaa utuu isa duraa hin dhiisin isa duubaa hojii irra oolchuu qabdu ture. **24** Isin qajeelchitoota jaamota nana! Bookee ni calaltu; gaala immoo ni liqimsitu. **25** “Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Duuba xoofootii fi caabii ni qulqulleessitu; keessi isaanii garuu saamichaa fi ofittummaadhaan guutameera. **26** Yaa Fariisicha jaamaa nana! Jalqabattii keessa xoofootii fi caabii qulqulleessi; ergasii duubni isaas ni qulqullaa’aa. **27** “Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Isin akkuma awwaala nooraa dibame kan duubni isaa bareedaa fakkaatee keessi isaa immoo lafee namoota du’aniitiin, xuraa’ummaa hundaanis guutamee ti. **28** Isinis akkasuma duubaan qajeeltota fakkaattanii namootatti mul’attu; keessi keessan garuu fakkeessuu fi hammiinaan guutameera. **29** “Yaa barsiistota seeraatii fi Fariisota fakkeessitoota nana, isiniif wayyoo! Isin raajotaaf awwaala ijaartuutii; soodduu qajeeltoota ni bareechitu. **30** Isin, ‘Nu utuu bara abbootii keenyaa sana jiraannee silaa dhiiga raajotaa dhangalaasuu keessatti isaan wajjin hin hirmaannu ture’ jettu. **31** Kanaafuu isin akka shanyii warra raajota ajjeesan sanaa taatan ofuma keessanitti dhugaa baatu. **32** Egaa safartuu cubbuu abbootii keessanitti guutaa! **33** “Bofoota nana! Ijoollee buutii nana! Isin akkamitti murtii gahaannam jalaa ba’uu dandeessu? (Geenna g1067) **34** Kanaafuu, kunoo ani raajotaa fi ogeeyyii, barsiistotas gara keessanitti nan erga. Isinis isaan keessaa gartokko ni ajjeefu; ni fanniftu; warra kaan immoo mannee sagadaa keessan keessatti garaftu; magaalaa tokko irraa gara magaalaa biraattis isaan ariitu. **35** Kanaaf dhiiga Abeel nama qajeelaa sanaatii jalqabee hamma dhiiga Zakkariyaas ilma Barakiyyuu isa isin mana qulqullummaatii fi iddoo aarsaa gidduutti ajjeeftaniitti, dhiiga qulqulluu lafatti dhangalaafame hundumatti ni gaafatamtu. **36** Ani dhuguma isinittin hima; kun hundinuu dhaloota kanatti ni dhufa. **37** “Yaa Yerusaalem, yaa Yerusaalem, ati kan raajota ajjeefu, warra gara keetti ergamanis kan dhagaadhaan tumtu, akkuma indaanqoon cuucii ishee qoochoo ishee jalatti walitti qabattu sana anis ijoollee kee walitti qabuuf yeroo meeqaan hawwe! Isin garuu hin barbaanne. **38** Kunoo, manni keessan onnee isinii hafa. **39** Ani isinittin himaati; isin hamma, ‘Inni maqaa Gooftaatiin dhufu sun eebbifamaa dha’ jettanitti lammata na hin argitan.”

24 Utuu Yesuus mana qulqullummaatii ba’ee deemaa jiruu barattoonni isaa gamoowwan mana qulqullummaa isatti argisiisuuf gara isaa dhufan. **2** Innis, “Waan kana hunda argituu? Ani dhuguma isinittin hima; asitti dhagaan dhagaa irratti hafu tokko hin jiru; hundi isaa iyyuu ni diigama” jedhee deebiseef. **3** Utuu Yesuus Tulluu Ejersaa irra taa’ee jiruu, barattoonni isaa kophaa isaanii gara isaa dhufanii, “Mee nutti himi; wanni kun yoom ta’a? Mallattoon dhufa keetii fi mallattoon dhuma barichaa maali?” jedhan. (aiñ g165) **4** Yesuus akkana jedhee deebiseef; “Akka namni tokko iyyuu isin hin gowwoomsineef of eeggadhaa. **5** Namoonni hedduun, ‘Ani Kiristoos’ jedhanii maqaa kootiin ni dhufuutii; nama hedduus ni gowwoomsu. **6** Isin waa’ee waraanaatii fi oduu waraanaa ni dhageessu; garuu akka hin rifanne of eeggadhaa. Wanni akkanaa ta’uu qabaatii; dhumni garuu amma iyyuu hin geenye. **7** Sabni sabattii, mootummaanis mootummaatti ni ka’a. Beellii fi sochiin lafaa iddoo garaa garaatti ni ta’a. **8** Garuu kun hundinuu jalqaba ciniinsuu da’umsaa ti. **9** “Isaan dabarsanii dhiphinatti isin kennu; isin ajjeesuu; sababii maqaa kootiifis saba hundaan ni jibbamtu. **10** Yeroo sanatti namoonni baay’een ni gufatu; dabarsanii wal kennu; wal jibbus; **11** raajonni sobaa hedduun ni dhufu; nama hedduus ni

gowwoomsu. **12** Sababii baay’ina hammiinaatiif jaalalli namoota baay’ee ni qabbanaa’aa; **13** namni hamma dhumaatti jabaatee dhaabatu garuu ni fayya. **14** Wangeelli mootummaa kunis akka saba hundaaf dhuga ba’umsa ta’uuf addunyaa hunda keessatti ni lallabama; ergasii dhumni sun ni dhufa. **15** “Kanaafuu, ‘Isin yommuu wanni jibbisiisaan badiisa fidu’kan Daani’el raajichi waa’ee isaa dubbate sun iddoo qulqulluu dhaabatee argitanitti, namni dubbisu haa hubatu; **16** yommuu warri Yihuudaa keessa jiran tulluuwwanitti haa baqatan. **17** Namni bantii manaa irra jiru tokko iyyuu waan tokko illee mana isaatii fudhachuuf gad hin bu’in. **18** Namni lafa qotiisaa keessa jiru tokko iyyuu uffata isaa fudhachuuf duubatti hin deebi’in. **19** Bara sana keessa dubartoota ulfaatii fi haadhota hoosisaniif wayyoo! **20** Garuu akka baqachuun keessan ganna keessa yookaan Guyyaa Sanbataatiin hin taaneef kadhadhaa. **21** Yeroo sanatti dhiphinni guddaan isaa ni dhufaati; dhiphinni akkasii uumama addunyaatii jalqabee hamma ammaatti hin dhufne; si’achis gonkuma hin dhufu. **22** “Utuu guyyoonni sun gabaabbachuu baatanii silaa namni tokko iyyuu hin hafu ture; garuu sababii filatamtootaatiif guyyoonni sun ni gabaabbatu. **23** Yeroo sana yoo namni kam iyyuu, ‘Ilaa, Kiristoos as jira!’ yookaan ‘Achi jira!’ isiniin jedhe, hin amaninaa. **24** Kiristoosonni sobaatiif fi raajonni sobaa ni ka’uutii; isaanis yoo danda’ameef filatamtoota illee gowwoomsuuf jedhanii mallattoo gurguddaa fi dinqii ni hojjetu. **25** Kunoo ani duraan dursee isinitti himeera. **26** “Kanaafuu yoo isaan, ‘Kunnoo, inni gammoojjii keessa jira’ isiniin jedhan achi hin dhaqinaa; yookaan yoo isaan, ‘Kunoo, mana keessa gola jira’ isiniin jedhan hin amaninaa. **27** Akkuma bakakkaan ba’a biiftuutii bu’ee hamma lixa biiftuutti mul’atu sana dhufaatiin ilma Namaas akkasuma ta’a. **28** Iddoo raqni jiru kamitti iyyuu gogorroowwan walitti qabamu. **29** “Akkuma dhiphinni bara sanaa darbeen, “Aduun ni dukkanoofti; ji’is ifa ishee hin kennitu; urjiwwan samii irraa ni harca’u; humnoonni samii ni raafamu.’ **30** “Ergasii mallattoon ilma Namaa samii irratti ni mul’ata; saboonni addunyaa hundinuu ni boo’u. Isaanis utuu Ilmi Namaa duumessa samiitiin humnaa fi ulfina guddaadhaan dhufuu ni argu. **31** Innis ergamoota isaa sagalee malakataa guddaa isaatiin erga; isaanis filatamtoota isaa kanneen handaara samiiwwanii tokko irraa hamma isa kaaniitti jiran bubbeewwan afran irraa walitti qabu. **32** “Fakkeenya kana muka harbuu irraa baradhaa; yommuu dameen isaa latee baala baafatutti akka bonni dhi’aate ni beektu. **33** Akkasuma isinis yommuu waan kana hunda argitanitti akka inni dhi’aate, akka balbala irras ga’e ni beektu. **34** Ani dhuguma isinittin hima; hamma wanni kun hundi ta’utti dhaloonni kun hin darbu. **35** Samii fi lafti ni darbu; dubbiiin koo garuu gonkuma hin darbu. **36** “Waa’ee guyyaa sanaa yookaan waa’ee sa’aatii sanaa garuu Abbaa qofatu beeka malee namni tokko iyyuu hin beeku; ergamoonni samii irraa iyyuu hin beekan; yookaan Ilmi iyyuu hin beeku. **37** Akkuma bara Nohi ta’e sana yeroo dhufaatiin ilma Namaattis akkasuma ni ta’a. **38** Bara bishaan badiisaatiin dura ture sana, hamma gaafa Nohi doonii seeneetti namoonni nyaachaa, dhugaa, fuudhaa, heerrumaas turaniitii. **39** Isaanis hamma bishaan badiisaa dhufee hunda isaanii fudhatetti waan dhufuuf jiru hin beekne. Yeroo Ilmi Namaa dhufuttis akkasuma ta’a. **40** Gaafas namoonni lama lafa qotiisaa keessa hojjetu; inni tokko ni fudhatama; kaan immoo ni hafa. **41** Dubartoonni lama dhagaa daakuutiin daaku; tokko ni fudhatamtu; kaan immoo ni hafti. **42** “Kanaafuu isin dammaqaa; Gooftaan keessan guyyaa kam akka dhufu hin beektaniitii. **43** Garuu waan kana hubadhaa: Abbichi manaa utuu yeroo kamitti akka hattuun dhufu beekke silaa dammaqee eeggata malee akka manni isaa cabsamee

seenamu itti hin dhiisu ture. **44** Kanaafuu isinis akkasuma qophaa'uu qabdu; Ilmi Namaa sa'aatii isin hin eegnetti dhufaatii. **45** "Egaa garbichi amanamaa fi ogeessi kan gooftaan isaa akka inni nyaata isaanii yeroo malutti isaanii kennuuf jedhee garboota mana isaa jirraatan irratti isa muudu eenyu? **46** Garbichi gooftaan isaa yoommuu deebi'utti utuu inni akkasuma hojjetuu isa argu sun eebbifamaa dha. **47** Ani dhuguma isinitti nan hima; inni qabeenya isaa hunda irratti isa muuda. **48** Garbichi sun garuu yoo hamaa ta'e, 'Gooftaan koo yeroo dheeraa tura' ofiin jedhee **49** garboota isa wajjin tajaajilan tumuu, machooftota wajjin immoo nyaachuu fi dhuguu jalqaba. **50** Gooftaan garbicha sana guyyaa inni isa hin eegnee fi sa'aatii inni hin beeknetti ni dhufa. **51** Innis isa kukkuta; fakkeessitoota keessattis isa ramada; achittis boo'ichaa fi ilkaan qaruuu ta'a.

25 "Yeroo sanatti mootummaan samii dubarran kudhan kanneen ibsaan isaanii fudhatanii misirricha simachuudhaaf gad ba'an fakkaata. **2** Isaan keessaas shan gowwoota, shan immoo ogeeyyii turan. **3** Warri gowwoonni ibsaan isaanii fudhatan malee zayitii hin fudhanne. **4** Warri ogeeyyiin garuu ibsaan isaanii wajjin zayitii qodaatti qabatanii turan. **5** Misirrichi sun turraan hundumti isaanii mugan; ni rafanis. **6** "Halkan walakkaattis sagaleen guddaan, 'Kunoo, misirrichi dhufeer! Ba'aatii isa simadhaa!' jedhu tokko dhaga'ame. **7** "Dubarri sun hundinuu ka'anii ibsaan isaanii qopheeffatan. **8** Warri gowwoonni sun warra ogeeyyiidhaan, 'Ibsaan keenya nu duraa dhaamuutti jiraatii zayitii keessan irraa xinnoo nuu kennaa' jedhan. **9** "Warri ogeeyyiinis deebisanii, 'Hin kenninu; tarii wannu nuu fi isin ga'u hin jiru ta'aatii. Qooda kanaa warra gurguran bira dhaqaatii ofii keessaniif bitadhaa' jedhaniin. **10** "Garuu utuma isaan zayitii bitachuu dhaquutti jiranuu misirrichi dhufe. Dubarri qophaa'anis isa wajjin galma cidha fuudhaatti ol galan. Balballis ni cufame. **11** "Ergasii dubarran kaanis dhufanii, 'Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa, balbala nuuf bani!' jedhaniin. **12** "Inni garuu deebisee, 'Dhuguman isinitti hima; ani isin hin beeku' jedheen. **13** "Kanaafuu isin sababii guyyaa sana yookaan sa'aatii sana hin beekneef dammaqaa. **14** "Ammas mootummaan samii nama biyya fagoo dhaqu tokko fakkaata; namichis garboota isaa waamee qabeenya isaa imaanaa itti kennate. **15** Tokkoo tokkoo isaanittiis akkuma dandeeitti isaanitti, isa tokkotti taalaantii shan, isa kaanitti taalaantii lama, isa kaanitti immoo taalaantii tokko kennee ka'ee deeme. **16** Namichi taalaantii shan fudhate sun, yeroodhuma sana dhaqee ittiin daldalee taalaantii biraa shan irraa buufate. **17** Inni taalaantii lama fudhates akkasuma taalaantii biraa lama irraa buufate. **18** Namichi taalaantii tokko fudhate garuu dhaqee lafa qotee maallaqa gooftaa isaa dhokse. **19** "Yeroo dheeraa booddee gooftaan garboota sanaa deebi'ee herrega isaan bira jiru herregate. **20** Namichi taalaantii shan fudhatee ture sun taalaantii biraa shan fidhe, 'Yaa gooftaa, ati taalaantii shan imaanaa natti kennitee turte. Ani immoo kunoo, taalaantii shan irraa buufadheera' jedheen. **21** "Gooftaan isaas deebisee, 'Yaa garbicha gaarii fi amanamaa, waan gaarii hojjet! Ati waan akka malee xinnoo irratti amanamaa taateerta; ani immoo waan baay'ee irratti sin muuda. Kottuutii gammachuu gooftaa keetiitti gali!' jedheen. **22** "Namichi taalaantii lama fudhatee tures dhufee, 'Yaa gooftaa, ati taalaantii lama imaanaa natti kennitee turte; ani immoo kunoo, taalaantii biraa lama irraa buufadheera' jedheen. **23** "Gooftaan isaas deebisee, 'Yaa garbicha gaarii fi amanamaa, waan gaarii hojjet! Ati waan xinnoo irratti amanamaa taateerta; ani immoo waan baay'ee irratti sin muuda. Kottuutii gammachuu gooftaa keetiitti gali!' jedheen. **24** "Namichi taalaantii tokkicha fudhatee tures dhufee

akkana jedhe; 'Yaa gooftaa, ati nama gara jabeessa iddoo itti hin facaasinii galfattu, iddoo itti hin bittinneessiniis walitti qabattu akka taate nan beeka. **25** Kanaafuu ani sodaadhee dhaqeen taalaantii kee lafa keessa dhokse. Taalaantiin kee kunoo ti.' **26** "Gooftaan isaas deebisee akkana jedhe; 'Yaa garbicha hamaa dhibaa'aa! Ati akka ani iddoo itti hin facaasinii galfadhu, iddoo itti hin bittinneessiniis walitti qabadhu beektaa? **27** Yoo akka ani yommuu deebi'utti dhala isaa wajjin fudhadhuuf silaa maallaqa koo warra baankii bira naa kaa'uu qabla ture. **28** "Kanaaf taalaanticha isa harkaa fuudhaatii namicha taalaantii kudhan qabuuf kennaa. **29** Kan qabu kamiif iyyuu itti dabalamee ni kennama; irraa hafaas ni qabaataatii. Kan hin qabne garuu wanni inni qabu iyyuu irraa fudhatama. **30** Garbicha faayidaa hin qabne kana dukkana alaatti gad darbadhaa; achittis boo'ichaa fi ilkaan qaruuu ta'a.' **31** "Ilmi Namaa yommuu ulfina isaatiin ergamoota Waqaa hunda wajjin dhufutti, teessoo isaa kan ulfina irra ni taa'a. **32** Saboonni hundinuu fuula isaa duratti walitti qabamu; innis akkuma tikseen tokko hoolotaa fi re'oota gargar footu sana namoota gargar ni fo'a. **33** Inni hoolota karaa mirga isaa, re'oota immoo karaa bitaa isaa ni dhaabachiisa. **34** "Yeroo sana Mootichi warra mirga isaa jiraanii akkana jedha; 'Isin warri Abbaan koo eebbise kottaa mootumicha uumamu addunyaatii jalqabee isinii qopheeffame sana dhaalaa. **35** Sababiin isaas ani beelofnaan isin nyaata naaf kennitan; dheebonnaan waan ani dhugu naaf kennitan; ani keessummaan ture; isin immoo na simattan; **36** ani daarraan daara na baafatan; dhukkubsannaan na gaafattan; hidhamnaan dhufanii na ilaaltan.' **37** "Qajeeltonni sunis deebisanii akkana jedhaniin; 'Yaa Gooftaa, yoom beelotee si arginee waan ati nyaattu siif kennine? Yookaan yoom dheebotte si arginee waan ati dhugdu siif kennine? **38** Yoom keessummaa ta'uu kee arginee si simanne? Yookaan yoom daartee si arginee daara si baafne? **39** Yoom dhukkubsattee yookaan hidhamtee si arginee dhufnee si ilaalle?' **40** "Mootiin sunis deebisee, 'Ani dhuguman isinitti hima; waan obboloota koo warra nama hundumaa gad ta'an kanneen keessaa isa tokkoof gootan kam iyyuu naaf gootan' jedhaan. **41** "Ergasii warra bitaa isaa jiraanii akkana jedha; 'Isin yaa abaaramoo, na duraa badaatii ibidda bara baraa isa diyaabilooosii fi ergamoota isaatiif qopheeffametti galaa. (aiōnios g166) **42** Ani beelofnaan isin waan ani nyaadhu naaf hin kennineetii; ani dheebonnaan waan ani dhugu naaf hin kennineetii; **43** ani keessummaan ture; isin na hin simanne; ani daarraan isin daara na hin baafne; dhukkubsannaan yookaan hidhamnaan dhufanii na hin ilaalle.' **44** "Isaanis, 'Yaa Gooftaa, ati yoom beelotee yookaan dheebottee yookaan keessummaa taatee yookaan daartee yookaan dhukkubsattee yookaan hidhamtee si arginee si gargaaruu didne?' jedhaniis deebisu. **45** "Innis deebisee, 'Ani dhuguman isinitti hima; waan obboloota koo warra nama hundaa gad ta'an kanneen keessaa isa tokkoof hin godhin naafis hin goone' jedha. **46** "Isaan kunneen adabbii bara baraatti, qajeeltonni immoo jireenya bara baraatti galu.' (aiōnios g166)

26 Yesuus erga waan kana hunda dubbatee raawatee booddee barattoota isaatiin akkana jedhe; **2** "Akkuma isin beektan Faasiikaaf guyyaa lamatu hafa; Ilmi Namaas fannifamuuf dabarfamee ni kennama." **3** Ergasii luboonni hangafoonni fi maanguddoonni uummataa dallaa luba ol aanaa isa Qayyaaffaa jedhamuu keessatti walitti qabaman. **4** Isaanis haxxummaadhaan Yesuusiin qabuu fi ajjeesuuf mari'atan. **5** Isaanis, "Garuu akka namoota gidduutti gooliin hin kaaneef yeroo ayyaanaatti hin ta'in" jedhan. **6** Utuu Yesuus Biitaaniyaa keessa mana Simoon isa lamxaa'aa sanaa jiruu, **7** dubartiin tokko shittoo gatiin isaa

akka malee guddaa ta'e bilqaaxii albaasxirositti qabatee gara isaa dhufte; akkuma inni maaddiitti dhi'aateenis shitto sana mataa isaatti dhangalaafte. **8** Barattoonnis yommuu waan kana arganitti aaranii akkana jedhan; "Waan kana balleessuun maaliif? **9** Silaa shittoon kun gatii guddaatti gurguramee maallaqa isaa hiyyeyyii kennuun ni danda'ama tureetii." **10** Yesuusis kana hubatee akkana isaaniin jedhe; "Isin maaliif dubartii kana rakkiftu? Isheen waan gaarii naaf gooteerti. **11** Hiyyeyyii yeroo hunda of biraa qabdu; ana garuu yeroo hunda of biraa hin qabdan. **12** Dubartiin kun yommuu shittoo kana dhagna koo irratti dhangalaafetti awwalaaf na qopheessuudhaaf waan kana goote. **13** Ani dhuguma isiniin hima; addunyaa hunda irratti, iddoo wangeelli kun itti lallabamu kamitti iyyuu wanni isheen gootes yaadannoo isheetiif ni odeeffama." **14** Ergasiis warra Kudha Lamaan keessaa namichi Yihuudaa Keeriyotii jedhamu tokko gara luboota hangafootaa dhaqee, **15** "Yoo ani isa dabarsee isiniitti kenne isin maal naaf kennitu?" jedhee gaafate. Isaanis meetii soddomaan walii galan. **16** Yihuudaanis yeroo sanaa jalqabee Yesuusis dabarsee kennuuf haala mijaa'aa eggachaa ture. **17** Guyyaa jalqaba Ayyaana Maxinootti barattoonni gara Yesuus dhufanii, "Akka ati Faasiikaa nyaatuuf eessatti akka siif qopheessinu barbaadda?" jedhanii gaafatan. **18** Innis deebisee akkana jedhe; "Magaalaa seenaatii nama wayiitiin, 'Barsiisaan, yeroon koo ga'eera; ani barattoota koo wajjin Ayyaana Faasiikaa mana keetti nan kabaja siin jedha.' jedhaa." **19** Barattoonnis akkuma Yesuus isaan ajaje sana godhan; Faasiikaa ni qopheessan. **20** Yesuusis yommuu galgala'a'etti warra Kudha Lamaan wajjin maaddiitti dhi'aate. **21** Innis utuma nyaachaa jiranuu, "Ani dhuguma isiniitti nan hima; isin keessaa tokko dabarsee na kenna" jedhe. **22** Isaanis akka malee gaddanii tokko tokkoon, "Yaa Goofaa, na ta'innaa laata?" jedhanii gaafachuu jalqaban. **23** Yesuusis akkana jedhee deebise; "Namichi na wajjin gabatee keessa harka kaa'ee cuuphate dabarsee na kenna. **24** Ilmi Namaa akkuma waa'een isaa barreeffame sanatti ni deema. Garuu namicha dabarsee Ilma Namaa kennu sanaaf wayyoo! Inni utuu dhalachuu baatee isaaf wayya ture." **25** Yihuudaan inni dabarsee isa kennuuf jiru sunis, "Yaa Barsiisaa, na ta'innaa laata?" jedhe. Yesuusis, "Atuu jette kaal!" jedhee deebise. **26** Utuu nyaachaa jiranuu Yesuus buddeena fuudhee eebbise; caccabsees, "Fudhadhaa nyaadhaa; kun foon koo ti" jedhee barattoota isaatiif kenne. **27** Xofoos fuudhee galata galchee isaaniif kenne; akkanas jedhe; "Hundi keessan kana irraa dhugaa. **28** Kun dhiiga koo, dhiiga kakuu haaraa kan dhiifama cubbuu namoota baay'eeitiif dhangalaafamuu dha. **29** Ani isiniitti nan hima; ani hamman guyyaa isin wajjin mootummaa Abbaa koo keessatti deebi'ee dhugutti ammaa jalqabee ija wayinii kana irraa hin dhugu." **30** Isaanis erga faarfannaa faarfatanii booddee Tulluu Ejersaatti qajeelan. **31** Ergasii Yesuus akkana isaaniin jedhe; "Hundi keessan edana sababii kootiif ni guffatu; akkana jedhamee barreeffameeraatii: "Ani tiksee nan rukuta; hoolonni karra sanaa ni bittinneeffama." **32** Ani garuu ergan du'aa ka'ee booddee isin dura Galilaa nan dhaqa." **33** Phexros immoo deebisee, "Yoo namni hundinuu sababii keetiif gufate iyyuu ani gonkumaa hin gufadhu" jedheen. **34** Yesuus immoo deebisee, "Ani dhuguma sitti nan hima; ati edana utuu andaanqoon hin iyyin yeroo sadii na ganta" jedheen. **35** Phexros garuu, "Ani yoon si wajjin du'uu qabaadhe illee gonkumaa si hin ganu" jedheen. Barattoonni hundinuu akkasuma jedhan. **36** Ergasiis Yesuus barattoota isaa wajjin iddoo Geetesemaanee jedhamu tokko dhaqee; innis, "Hamma ani achi dhaqee kadhahutti isin as taa'aa" jedheen. **37** Innis Phexrosii fi ilmaan Zabdewoos

lamaan of faana fudhatee deeme; gadduu fi yaadda'uus jalqabe. **38** Ergasiis inni, "Lubbuun koo akka malee gadditee du'uu geesseerti. Isin asuma turaatii na wajjin dammaqaa" jedheen. **39** Innis xinnoo achi hiqee adda isaatiin lafatti gombifamee, "Yaa Abbaa ko, yoo danda'ame xofoon kun narra haa darbu. Garuu akka fedhii keetii malee akka fedhii kootii hin ta'in" jedhee kadhate. **40** Innis gara barattoota isaatti deebi'ee utuu rafanuu isaan arge. Phexrosiin akkana jedhe; "Jarana, isin sa'aatii tokkitti illee dammaqanii na wajjin turuu hin dandeenye? **41** Isin akka qorumsatti hin galleef dammaqaa kadhadaa. Hafuurri qophaa'aa dha; foon garuu dadhabaa dha." **42** Ammas yeroo lammaffaa achi hiqee, "Yaa Abbaa ko, xofoon kun utuu ani hin dhugin yoo narra darbuu hin dandeenye akkuma fedhii keetii haa ta'u" jedhee kadhate. **43** Inni yommuu deebi'ee dhufetti, ammas utuu rafanuu isaan arge; iji isaaniiti ulfaatee tureetii. **44** Ammas isaan dhiisee achi hiqee waanuma kanaan dura kadhate sana irra deebi'ee yeroo sadaffaa kadhate. **45** Innis gara barattootaatti deebi'ee akkana jedheen; "Isin amma iyyuu raftanii boqochaa jirtuu? Kunoo, sa'aatiin sun ga'eera; Ilmi Namaas dabarfamee harka cubbamoootaatti ni kennama. **46** Ka'aa ni deemna! Kunoo, namichi dabarsee na kennu sun dhufaa jira." **47** Utuma inni amma iyyuu dubbachaa jiruu, Yihuudaan namichi warra Kudha Lamaan keessaa tokko ta'e sun dhufe. Tuunni luboota hangafootaa fi maanguddoota uummataa biraa ergame guddaanis goraadee fi bokkuu qabatee isa wajjin dhufe. **48** Inni dabarsee Yesuusin kennu sunis, "Namichi ani dhungadhu isa; isinis isa qabaa" jedhee mallattoo kenneefi ture. **49** Yihuudaanis yommusuma Yesuusitti dhi'aatee, "Nagumaa yaa barsiisaa!" jedhee isa dhungate. **50** Yesuusis deebisee, "Yaa michuu ko, waan dhuftef sana raawwadhu kaal!" jedhe. Namoonni sun itti dhi'aatanii Yesuus qabani hidhan. **51** Kunoo, warra Yesuus wajjin turan keessaa inni tokko goraadee isaa luqqifatee garbicha luba ol aanaa dha'ee gurra isaa irraa kute. **52** Yesuus immoo akkana jedheen; "Goraadee kee iddoo isaatti deebisi; warri goraadee luqqifatan hundinuu goraadeedhaan balleffamuutii. **53** Ati waan ani Abbaa kootii iyyachuu hin dandeenye, waan innis yeruma sana ergamoota Waaqaa Leegewoonii Kudha Lamaa olii naa hin ergine seetaa? **54** Utuu akkas ta'ee immoo wanni Katabbiwwan Qulqulluun karaa kanaan ta'uu qaba jedhan sun silaa akkamitti raawwatama ree?" **55** Sa'aatii sanatti Yesuus tuuta sanaan akkana jedhe; "Isin goraadee fi bokkuu qabattanii akka nama hattuu qabuutti na qabuu dhuffanii? Ani guyyuma guyyaan mana qulqullummaa keessa taa'ee barsiisaan ture; isinis na hin qabne. **56** Kun hundinuu garuu akka Katabbiwwan raajotaa Qulqulluun raawwatamaniif ta'e." Barattoonni hundinuu isa dhiisanii baqatan. **57** Warri Yesuus qaban sunis gara mana luba ol aanaa isa Qayyaaffaa jedhamuu iddoo barsiistonni seeraatii fi maanguddoonni itti walitti qabamaniitti isa geessan. **58** Phexros garuu hamma dallaa mana lubicha ol aanaatti fagootti isa duukaa bu'e. Innis waan ta'uuf jiru arguuf jedhee ol lixee waardiyyoota wajjin taa'e. **59** Luboonni hangafoonni fi yaa'iin Yihuudootaa guutuun Yesuusin ajjeesuuf jedhanii ragaa sobaa isatti barbaadaa turan. **60** Isaan garuu yoo dhuga baatonni sobaa hedduun dhi'aatan illee homaa hin arganne. Dhuma irratti dhuga baatonni lama dhufanii, **61** "Namichi kun, 'Ani mana qulqullummaa Waaqaa diguu, guyyaa sadii keessatti deebisee ijaaruu nan danda'a' jedheera" jedhan. **62** Lubichi ol aanaanis ka'ee dhaabatee, "Ati deebii tokko illee hin kennituu? Wanni namoonni kunneen dhugaa sitti ba'an kun maali?" jedhee Yesuusin gaafate. **63** Yesuus garuu inuma cal'ise. Lubichi ol aanaan, "Ani Waaqa jiraataadhaan sin kakachiisa: Ati yoo

Kiristoos Ilma Waaqaa taate mee nutti himi” jedheen. **64** Yesuusis deebisee, “Atuu jetteerta. Ani garuu isinitti nan hima; isin si’achi utuu Ilmi Namaa mirga isa Humna qabeessa sanaatiin taa’ee, duumessa samitiin dhufuu ni argitu” jedhe. **65** Kana irratti lubichi ol aanaan uffata isaa tarsaasee akkana jedhe; “Inni Waaqa arrabseera! Kana caalaa dhuga baatota maalii nu barbaachisa? Kunoo, Waaqa arrabsuu isaa isin iyyuu amma dhageessaniirtu. **66** Maal isinitti fakkaata?” Isaanis, “Du’atu isaaf mala” jedhanii deebisan. **67** Ergasii isaan fuula isaatti tufan; abootteenis isa rukutan. Warri kaan immoo isa kabalani, **68** “Yaa Kiristoos! Eenyutu si rukute? Mee raajii nutti dubbadhu” jedhaniin. **69** Phexrosis dallaa keessa ala taa’aa ture; xomboreen tokko isatti dhi’aattee, “Atis Yesuus namicha Galiilaa sana wajjin turte!” jetteen. **70** Inni garuu, “Ani waan ati dubbachuutti jirtu hin beeku” jedhee hunduma isaanii duratti gane. **71** Utuu inni gara karga dallaa sanaatti deema jiruu xomboreen biraa tokko isa argtee, “Namichi kun Yesuus nama Naazreeti wajjin ture” jettee warra achi turanitti himte. **72** Innis kakatee, “Ani namicha kana hin beeku!” jedhee ammas gane. **73** Yeroo xinnoo booddee warri achi dhadhaabachaa turan Phexrositti dhi’aatani, “Atis dhuguma iyyuu jara keessaa tokkoo dha; loqodni kee si saaxilaatii” jedhan. **74** Yommuu inni, “Ani namicha kana hin beeku” jedhee of abaaru fi kakachuu jalqabe. Yommuuma indaanqoon iyye. **75** Phexrosis dubbii Yesuus, “Ati utuu indaanqoon hin iyyin yeroo sadii na ganta” jedhee ture sana yaadate. Gad ba’ees hiqqifatee boo’e.

27 Ganama barrii luboonni hangafoonnii fi maanguddoonni sabaa hundinuu Yesuusin ajjeesuuf walii wajjin mari’atan. **2** Isaanis isa hidhanii geessanii Phiilaaxoos bulchaatti dabarsanii kennan. **3** Yihuudaan inni Yesuusin dabarsee kenne sun yommuu akka Yesuusitti murame argetti ni gaabbe; meetii soddoma sanas luboota hangafootattii fi maanguddootatti deebise. **4** Innis, “Ani dhiiga qulqulluu dabarsee kennuudhaan cubbuu hojjedheera” jedhe. Isaanis deebisanii, “Maaltu nu dhibe ree? Situ itti gaafatama!” jedhaniin. **5** Yihuudaanis meetii sana mana qulqullummaa keessatti gatee gad ba’e; dhaqees of fannise. **6** Luboonni hangafoonnis meetii sana fuudhanii, “Meetiin kun waan gatii dhiigaa ta’eef meetii mana qulqullummaatti dabaluun seera miti” jedhan. **7** Isaanis walii wajjin mari’atanii akka namoota biyya ormaatiif iddoo awwaalaa ta’uuf meetii sanaan lafa namicha suphee dha’u tokkoo bitan. **8** Kanaaf lafti sun hamma har’aatti, “Lafa Dhiigaa” jedhamee waamama. **9** Kanaanis wannu Ermiyaas raajichi dubbate sun ni raawwatame: Innis akkana jedha; “Isaan meetii soddomman, gatii isaa kan ijooleen Israa’el isatti shallagan sana fuudhanii, **10** akkuma Gooftaan na ajajetti lafa namicha suphee dha’u sanaa ittiin bitan.” **11** Yeroo sanatti Yesuus fuula bulchaa dura dhaabate; bulchaan sunis, “Ati mootii Yihuudootaati?” jedhee isa gaafate. Yesuus immoo, “Atuu jette kaa!” jedhee deebise. **12** Inni yeroo luboonni hangafoonnii fi maanguddoonni isa himatanittis deebii tokko illee hin kennine. **13** Phiilaaxoosis, “Ati akka isaan waan meeqa sirratti dhugaa ba’an hin dhageessuu?” jedhee isa gaafate. **14** Yesuus garuu himata tokkoof illee deebii tokko iyyuu hin kennine; bulchaan sunis akka malee waan kana dinqisiifate. **15** Bulchaan sun nama hidhame tokko ayyaanaan akkuma fedhii sabaatti gad dhiisuu bartee godhatee ture. **16** Yeroo sana namichi Barabbaas jedhamu beekamaan tokko hidhamee ture. **17** Kanaafuu yommuu isaan walitti qabamanitti Phiilaaxoos, “Akka ani isa kam gad isinii dhiisu barbaaddu? Barabbaas moo Yesuus isa Kiristoos jedhamu sana?” jedhee isaan gaafate. **18** Akka isaan hinaaffaadhaan Yesuusin dabarsanii isatti kennan ni

beeka tureetii. **19** Utuu Phiilaaxoos barcuma murtii irra taa’uu niitiin isaa, “Namicha qajjeelaa sana hin tuqin; ani eda sababii isaatiif abjuudhaan akka malee dhiphadheeraatii” jettee itti dhaamte. **20** Luboonni hangafoonnii fi maanguddoonni garuu akka Barabbaas gad dhiifamee, Yesuus immoo ajjeefamu akka isa kadhataniif namoota sossoban. **21** Bulchaan sun, “Isaan lamaan kanneen keessaa akka ani isa kam gad isinii dhiisu barbaaddu?” jedhee ammas gaafate. Isaanis, “Barabbaasin” jedhanii deebisan. **22** Phiilaaxoosis, “Yesuus isa Kiristoos jedhamu immoo ani maal godhu ree?” jedhee gaafate. Hundi isaaniis, “Isa fannisii!” jedhanii deebisan. **23** Phiilaaxoos immoo, “Maaliif? Inni yakka maalii hojjete?” jedhee gaafate. Isaan garuu ituma caalchisanii, “Isa fannisii!” jedhanii iyyan. **24** Phiilaaxoos yommuu akka wanni kun goolii kaasuu malee faayidaa tokko illee hin qabne argetti, “Ani dhiiga nama kanaa irraa qulqulluu dha; isintu itti gaafatama!” jedhee bishaan fudhatee fuula namootaa duratti harka isaa dhiqate. **25** Namoonni hundinuu, “Dhiigni isaa nuu fi jjoolllee keenya irra haa ga’u!” jedhanii deebisan. **26** Ergasii inni Barabbaasin gad isaaniif dhiise. Yesuus garuu garafsiisee akka inni fannifamuuf dabarsee kenne. **27** Ergasii loltoonni bulchaa sanaa Yesuusin mana bulchaatti ol galchan; raayyaa loltootaa hundas naannoo Yesuusitti walitti qaban. **28** Isaanis uffata isaa irraa baasanii uffata bildiimaa itti uffisan; **29** gonfoo qorattii micciranii dha’anii mataa isaa irra kaa’an. Harka isaa mirgaa keessas ulee kaa’an. Fuula isaa durattis jilbeenfatani, “Akkam ree, yaa mootii Yihuudootaa!” jedhanii isatti qoosan. **30** Isaanis isatti tufan; ulee sana fuudhanii mataa isaa rukutan. **31** Erga itti qoosanii booddee uffata sana irraa baasanii wayyaa isaa deebisanii isatti uffisan. Fannisuufis isa fuudhanii deeman. **32** Utuu gad ba’anuus namicha Qareenaa kan Simoon jedhamu tokko arganii akka inni fannoo sana baatuuf isa dirqisiisan. **33** Isaanis iddoo Golgootaa jedhamu ga’an; Golgootaa jechuun “iddoo buqqee mataa” jechuu dha. **34** Achittis akka inni dhuguuf daadhii wayinii kan hadhooftuun itti makame kennaniif; inni garuu afaaniin qabee dhuguu dide. **35** Isaanis erga isa fannisanii booddee ixa buufatanii uffata isaa gargar qooddatan. **36** Isaanis achi taa’anii isa eegaa turan. **37** Kataabbiin waan inni ittiin himatamees mataa isaatiif ol kaa’amee ture; katabbiin sunis, Kun Yesuus Mooticha Yihuudootaa ti, jedha. **38** Hattoonni lamas, inni tokko mirga isaatiin, kaan immoo bitaa isaatiin isa wajjin fannifaman. **39** Warri achiin darbanis isa arrabsan; mataa isaaniis raasanii, **40** “Ati ka mana qulqullummaa diigdee guyyaa sadiitti ijaartu, mee of oolchi! Ati yoo Ilma Waaqaa taate fannoo irraa gad bu’i!” jedhan. **41** Akkasumas luboonni hangafoonnii, barsiistonni seeraatii fi maanguddoonni isatti qoosan. Akkanas jedhan; **42** “Inni warra kaan oolcheera; ofii isaa garuu oolchuu hin danda’u! Inni yoo mootii Israa’el ta’e amma fannoo irraa gad haa bu’u; nuus isatti ni amannaatii. **43** Inni Waaqa amanata; Waaqni yoo isa jaallate, mee amma isa haa oolchu; inni, ‘Ani Ilma Waaqaa ti’ jedheeraatii.” **44** Akkasuma hattoonni isa wajjin fannifamanis isa arrabsan. **45** Sa’aatii ja’aa jalqabee hamma sa’aatii sagaliitti dukkanii lafa hunda irra bu’e. **46** Gara Sa’aatii sagaliitti Yesuus sagalee guddaadhaan, “Eloohi, Eloohi, laamaa sabaqtaanii?” jedhee iyye; hiikkaan isaas, “Yaa Waaqa ko, yaa Waaqa ko, ati maaliif na dhiifte?” jechuu dha. **47** Warra achi dhadhaabatan keessaa tokko tokko yommuu waan kana dhaga’anitti, “Namichi kun Eeliyaasin waama” jedhan. **48** Yommuuma isaan keessaa namichi tokko fiigee dhaqee ispoonjii daadhii wayinii dhangaggaa’aadhaan guutee, uleeitti kaa’e; akka inni dhuguufis Yesuusiiif kenne. **49** Warri kaan garuu, “Mee isa dhiisaa. Akka Eeliyaas dhufee isa oolchu arginaatii” jedhan.

50 Yesuus ammas sagalee guddaadhaan iyee hafuura isaa kenne. 51 Yeruma sana golgaan mana qulqullummaa olii hamma gadiitti iddoo lamatti tarsa'e. Lafti ni sochoote; kattaawwanis ni babbaqaqan. 52 Awwaalonnis banamanii dhagnawwan qulqullootaa kanneen du'anii turan hedduun du'aa kaafaman. 53 Isaanis du'aa ka'uu Yesuus booddee awwaala keessaa ba'anii magaalattii qulqulluu seenan. Namoota hedduuttis mul'atan. 54 Ajajaan dhibbaa sunii fi warri isa wajjin Yesuusin eegaa turan yommuu sochii lafaatii fi waan achitti ta'e hunda arganitti akka malee sodaatanii, "Dhugumaanuu inni ilma Waaqaa ture!" jedhan. 55 Dubartoonni Yesuusin tajaajiluuf jedhanii Galiilaadhaa isa duukaa bu'an baay'eenis fagoo dhaabatanii ilaalaa turan. 56 Isaan keessaas Maariyaam ishee Magdala, Maariyaam haadha Yaaqobii fi Yoosef, akkasumas haadha ilmaan Zabdewos turan. 57 Yommuu galgalaa'ettis namichi sooressi Yoosef jedhamu tokko Armaatiyaa dhufe; inni mataan isaas barataa Yesuus ture. 58 Innis gara Phiilaaxoos dhaqee reeffa Yesuus kadhate; Phiilaaxoosis akka reeffi sun isaaf kennamu ajaje. 59 Yoosefis reeffa sana fudhatee huccuu quncee talbaa irraa hojjetame qulqulluudhaan kafane; 60 innis awwaala ofii isaa kan garaa kattaa keessatti qotate haaraa tokko keessa kaa'e. Dhagaa guddaa tokkos balbala awwaala sanaatti gangalchee biraa deeme. 61 Maariyaam isheen Magdalaatii fi Maariyaam isheen kaan fuullee awwaala sanaa tataa'aa turan. 62 Guyyaa itti aanutti jechuunis guyyaa qophii booddee luboonni hangafoonnii fi Fariisonni fuula Phiilaaxoos duratti walitti qabaman. 63 Isaanis akkana jedhan; "Gooftaa! Akka namichi gowwoomsaan sun utuu lubbuudhaan jiruu, 'Ani guyyaa sadii booddee du'aa nan ka'a' jedhe nu ni yaadanna. 64 Kanaafuu akka awwaalli sun hamma guyyaa sadaffaatti eegamu ajaji. Yoo kun ta'uu baate barattoonni isaa dhaqanii reeffa isaa hatanii, 'Inni warra du'an keessaa ka'eera' jedhanii namatti odeessu. Gowwoomsaan dhuma kun immoo isa duraa caalaa ni hammaata." 65 Phiilaaxoosis deebisee, "Waardiyyaa fudhadhaa dhaqaatii akkuma beektanitti awwaalicha eegsifadhaa" jedheen. 66 Kanaaf isaan dhaqanii dhagicha irratti mallattoo godhan; waardiyyaas ramadanii awwaala sana eegsisan.

28 Sanbata booddee, guyyaa jalqaba torban sanaa Maariyaam isheen Magdalaatii fi Maariyaam isheen kaan barii barraaqaan awwaala ilaaluu dhaqan. 2 Kunoo, sababii ergamaan Gooftaa samii irraa gad bu'ee gara awwaalaa dhaqee balbala awwaalaa irraa dhagaa sana garagalchee irra taa'eef, sochiin lafaa guddaan ta'e. 3 Bifti isaa ifaa akka bakakkaa, uffanni isaa immoo adii akka cabbii ture. 4 Waardiyyoonni sunis sababii isa sodaataniif hollatanii akkuma nama du'ee ta'an. 5 Ergamaan sunis dubartoota sanaan akkana jedhe; "Hin sodaatinaa! Akka isin Yesuus isa fannifamee ture sana barbaaddan anuu beeka. 6 Inni as hin jiru; akkuma jedhe sana du'aa ka'eeraatii. Kottaatii iddoo inni ciisaa ture ilaalaa. 7 Egaa dafaa dhaqaatii akkana jedhaa barattoota isaatti himaa; 'Inni warra du'an keessaa ka'eera; kunoo, inni isin dursee Galiilaa ni dhaqa. Achittis isa ni argitu.' Kunoo ani isinitti himeera." 8 Dubartoonni sunis sodaatanii, ta'us gammachuu guddaan guutamanii ariitiidhaan awwaala sana biraa deeman; barattoota isaatti himuufis fiigan. 9 Yeruma sana kunoo Yesuus isaanitti dhufee, nagaa isaan gaafate. Isaanis isatti dhi'aatanii miilla isaa qabatanii sagadaniif. 10 Yesuusis, "Hin sodaatinaa! Dhaqaatii akka isaan gara Galiilaa deemaniif obboloota kootti himaa; isaanis achitti na argu" jedheen. 11 Utuu dubartoonni sun karaa jiranuu waardiyyoota sana keessaa tokko tokko magaalaa seenanii waan ta'e hunda luboota hangafootatti himan. 12 Luboonni hangafoonnis erga maanguddoota wajjin walitti qabamanii mari'atanii booddee

loltootaaf maallaqa hedduu kennan. 13 Akkanas jedhaniin; "Utuu nu rafnuu barattoonni isaa halkaniin dhufanii isa hatan' jedhaatii namootatti himaa. 14 Yoo wanni kun gurra bulchaa seene nu isa amansiifnee rakkina jalaa isin baafnaa." 15 Loltoonnis maallaqa sana fudhatanii akkuma ajajaman godhan. Oduun kunis hamma har'aatti Yihuudoota biratti odeeffamaa jira. 16 Barattoonni kudha tokkoon sun gara biyya Galiilaa, gara tulluu Yesuus dhaqaa isaaniin jedhee ture sanaa dhaqan. 17 Isaanis yommuu isa arganitti ni sagadaniif; isaan keessaa tokko tokko garuu ni maman. 18 Yesuus immoo isaanitti dhi'aatee akkana jedhe; "Taayitaan hundinuu samii fi lafa irratti naa kennameera. 19 Kanaaf dhaqaatii saba hundumaa maqaa Abbaatii, maqaa ilmaatti, maqaa Hafuura Qulqulluuttis cuuphaatii barattoota taasisaa; 20 akka waan ani isin ajaje hunda eeganiifis isaan barsiisaa. Kunoo, ani hamma dhuma addunyaatti guyyaa hunda isin wajjinan jira." (aïñ g165)

Maarqos

1 Jalqaba wangeela Yesuus Kiristoos Ilma Waaqaa. **2** Kitaaba Isaayyaas raajichaa keessatti akkana jedhamee barreeffameera: “Kunoo, ani ergamaa koo isa karaa kee qopheessu, si dura nan erga;” **3** “Sagalee nama, ‘Gooftaaf karaa qopheessaa; daandii qajeelaas isaaf hojjedhaa’ jedhee gammoojjii keessaa iyyu tokkoo.” **4** Kanaafuu Yohannis gammoojjii keessatti nama cuuphaa, dhiifama cubbuutiif immoo cuuphaa qalbi jijjiirrannaa lallabaa dhufee. **5** Biyyi Yihuudaa guutuunii fi namoonni Yersaaleem hundinuu gara isaa dhaqanii cubbuu isaanii himachaa, Laga Yordaanos keessatti isaan cuuphamaa turan. **6** Yohannis uffata rifeensa gaalaa irraa hojjetame uffatee, mudhii isaas sabbata teephaatiin hidhata ture; inni hawwaanisaa fi damma bosonaa nyaata ture. **7** Innis akkana jedhee lallabaa ture; “Kan na caalaa jabaa ta’ee, hidhaa kophee isaa illee gad jedhee hiikuum kan naaf hin malle tokko na duubaan ni dhufa. **8** Ani bishaaniinan isin cuupha; inni garuu Hafuura Qulqulluudhaan isin cuupha.” **9** Yeroo sana Yesuus Naazreeti ishee Galilaatii dhufee Laga Yordaanos keessatti Yohannisin cuuphame. **10** Yesuus utuma bishaan keessaa ol ba’aa jiruu, samiin banamee utuu Hafuurri akkuma gugeetti isa irratti gad bu’uu arge. **11** Sagaleen, “Ati Ilma koo isa ani jaalladhuu dha; ani baay’ee sitti nan gammada” jedhu tokkos samii irraa dhufe. **12** Yeruma sana Hafuurri gammoojjitii isa baase; **13** inni guyyaa afurtama Seexanaan qoramaa gammoojjii keessa ture. Inni bineensota wajjin ture; ergamoonnis isa tajaajilan. **14** Erga Yohannis mana hidhaatti galfamee booddee, Yesuus wangeela Waaqaa lallabaa Galiilaa seene. **15** Innis, “Barri sun ga’era; mootummaan Waaqaas dhi’aateera; qalbi jijjiirradhaatii wangeelatti amanaa!” jedhe. **16** Yesuus utuu qarqara Galaana Galiilaa irra deemaa jiruu Simoonii fi obboleessa isaa Indiriiyaas utuu isaan kiyyoo galaanatti darbachaa jiranuu arge; isaan qurxummii qabdoota turaniitii. **17** Yesuus, “Kottaa, na duukaa bu’aa; anis akka isin qabduu namootaa taataniif isin nan erga” jedheen. **18** Isaanis yommusuma kiyyoo isaanii dhiisanii isa duukaa bu’an. **19** Innis yommuu xinnoo achi hiiqetti Yaaqoob ilma Zabdewoosii fi obboleessa isaa Yohannis utuu isaan bidiruu keessatti kiyyoowwan isaanii qopheeffatanuu arge. **20** Innis yommusuma isaan waame; isaanis abbaa isaanii Zabdewoosin hojjetoota qacaraman wajjin bidiruu sana keessatti dhiisanii isa duukaa bu’an. **21** Isaan gara Qifirnaahom dhaqan; innis yommusuma Sanbataan mana sagadaa seenee barsiise. **22** Inni akka barsiistota seeraatti utuu hin ta’in akka nama taayitaa qabu tokkootti waan barsiisaa tureef namoonni barsiisa isaa ni dinqisiifatan. **23** Yeruma sana namichi mana sagadaa isaanii keessaa kan hafuura xuraa’aan qabame tokko iyyee **24** akkana jedhe; “Yaa Yesuus nama Naazreeti, ati maal nurraa qabda? Nu balleessuu dhufte moo? Ati eenyu akka taate ani nan beeka, yaa Qulqullicha Waaqaa!” **25** Yesuus immoo, “Cal’isii isa keessaa ba’ii” jedhee ifate. **26** Hafuurri xuraa’aan sunis namicha dhidhiitachiisee, sagalee guddaadhaan iyyee keessaa ba’ee. **27** Namoonni hundinuu baay’ee dinqifatanii, “Kun maaliif? Inni taayitaadhaan barsiisa haaraa barsiisa! Hafuurota xuraa’oo illee ni ajaja; isaanis ni ajajamuuf” waliin jedhan. **28** Oduun waa’ee isaas dafee biyya Galiilaa guutuu keessa faffaca’ee. **29** Isaanis akkuma mana sagadaatii ba’aniin Yaaqoobii fi Yohannis wajjin mana Simoonii fi Indiriiyaas dhaqan. **30** Haati niitii Simoonis dhukkuba dhagna gubaadhaan qabamtee ciifti turte; isaanis yommusuma waa’ee ishee Yesuusitii himan. **31** Innis dhaqee harka qabee ishee kaase. Dhagna gubaan sunis ishee dhiise;

isheenis isaan tajaajiluu jalqabde. **32** Namoonnis galgala sana erga biiftuun lixee booddee, dhukkubsattootaa fi warra hafuurota hamoon qabaman hunda Yesuusitti fidan. **33** Magaalaan sun guutuunis balbala duratti walitti qabame. **34** Yesuusis namoota dhibee garaa garaa qaban hedduu fayyise; hafuurota hamoo baay’ees ni baase; garuu inni sababii hafuuronni hamoon sun eenyummaa isaa beekaniif akka isaan dubbatan hin eeyyamneef. **35** Yesuus ganama barii dimimmisaan ka’ee manaa ba’ee iddoo namni hin jirre tokko dhaqee achitti kadhate. **36** Simoonii fi warri isa wajjin turan isa barbaaduu deeman; **37** isaanis yommuu isa argatanitti, “Namni hundinuu si barbaadaa jira!” jedhaniin. **38** Yesuus immoo deebisee, “Akka ani achittis lallabuuf kottaa gara magaalawwan dhi’oo jiran kaanii dhaqnaa. Sababiin ani dhufeeffis kanuma” jedhe. **39** Kanaafuu inni manneen sagadaa isaanii keessatti lallabaa, hafuurota hamoos baasaa, Galiilaa guutuu keessa deeme. **40** Namichi lamxaa’aan tokko gara isaa dhufee jilbeenfatee, “Yoo fedhii kee ta’ee, ati na qulqulleessuu ni dandeessa” jedhee isa kadhate. **41** Yesuusis garaa laafeefii, harka isaa hiixatee namicha qaqqabee, “Fedhii koo ti; qulqullaa’ii” jedheen. **42** Yeruma sana lamxiin sun namicha irraa bade; namichis ni qulqullaa’ee. **43** Yesuusis of eeggannoo jabaa kenneefii yommusuma gad isa dhiise. **44** Akkanas jedheen; “Ati waan kana nama tokkotti illee akka hin himne beekadhu; garuu dhaqitiiti akka isaanif ragaa ta’uuf lubatti of argisiisi; qulqullaa’uu keetiifis aarsaawwan Museen ajaje sana dhi’eessi.” **45** Namichi garuu achii ba’ee baay’isee odeessuu jalqabe. Kanaafis Yesuus ergasii magaalaa ala, lafa namni hin jirre ture malee ifaan ifatti magaalattii seenuu hin dandeenye. Namoonni garuu iddoo hundatti isa bira dhufaa turan.

2 Yesuus guyyaa muraasa booddee Qifirnaahomitti deebi’e; namoonnis akka inni mana jiru dhaga’an. **2** Namoonni akka malee baay’atan walitti qabamnaan iddoo dhabamee balballi durris dhiphate; innis dubbicha isaanitti lallabaa ture. **3** Jarri tokko nama dhagni irratti du’e kan namoota afuriin baatame tokko gara isaa fidan. **4** Isaanis sababii baay’ina namaatiif namicha sana Yesuusitti dhi’eessuu dadhabanii qixa Yesuus tureen bantii manaa saqaanii siree namichi dhagni irratti du’e irra ciise sana gad buusan. **5** Yesuusis yommuu amantii isaanii argetti namicha dhagni irratti du’e sanaan, “Gurbaa, cubbuun kee siif dhiifameera” jedhe. **6** Barsiistota seeraa keessaa tokko tokko achi tataa’anii garaa isaanii keessatti, **7** “Namichi kun maaliif akkana dubbata? Inni Waaqaa arrabsa! Waaqaa tokkicha malee eenyutu cubbuu namaaf dhiisuu danda’a?” jedhanii yaadan. **8** Yesuusis yeruma sana akka wanni isaan garaa isaanii keessatti yaadaa turan kana ta’ee hafuuraan beekke akkana jedheen; “Isin maaliif waan kana yaaddu? **9** Namicha dhagni irratti du’e kanaan, ‘Cubbuun kee siif dhiifameera’ jechuu moo ‘Ka’ii siree kee fudhadhuu deemi’ jechuutu salphaa dha? **10** Inni garuu akka Ilmi Namaa cubbuu namaaf dhiisuudhaaf lafa irratti taayitaa qabu akka beektan nan barbaada.” Kanaafuu inni namicha sanaan, **11** “Ani sitti nan hima; ka’i; siree kee fudhadhuutii mana keetti gali” jedhe. **12** Innis ka’ee, yommusuma siree isaa fudhatee utuma isaan hundinuu arganuu ba’ee deeme. Kunis hunda isaanii dinqisiise; isaanis, “Nu takkumaa waan akkanaa arginee hin beeknu!” jedhanii Waaqaa jajjan. **13** Yesuus amma illee gara qarqara galaanichaatti gad ba’ee. Namoonni baay’eenis isa biratti walitti qabaman; innis isaan barsiisuu jalqabe. **14** Inni utuu achii darbaa jiruu, Lewwii ilma Alfewoos utuu inni iddoo itti qaraxa walitti qaban taa’uu argee, “Na duukaa bu’ii” jedheen. Lewwiinis ka’ee isa duukaa bu’ee. **15** Yeroo Yesuus mana Lewwiitti irbaata nyaachaa turetti, qaraxxoonni fi cubbamooni

baay'een isaa fi barattoota isaa wajjin nyaachaa turan; namoonni isaa duukaa bu'an baay'ee turaniiti. **16** Barsiistoonni seeraa warri Fariisota turan yommuu isaa cubbamootaa fi qaraxxoota wajjin nyaatu arganitti, "Inni maaliif qaraxxootaa fi cubbamoota wajjin nyaata?" jedhanii barattoota isaa gaafatan. **17** Yesuus immoo waan kana dhageenyaan, "Ogeessi fayyaa tokko warra dhukkubsataniif malee warra fayyaa qabaniif hin barbaachisu. Ani cubbamoota waamuufin dhufe malee qajeeltota waamuuf hin dhufne" jedheen. **18** Barattoonni Yohannisii fi Fariisoonni ni soomuu turan. Namoonni tokko tokko dhufanii, "Barattoonni Yohannisii fi barattoonni Fariisotaa ni soomuu; barattoonni kee garuu maaliif hin soomne?" jedhanii Yesuusin gaafatan. **19** Yesuus immoo akkana jedhee deebise; "Keessummoonni misirrichaa akkamiin utuu inni isaan wajjin jiruu soomuu danda'u? Isaan hamma isa of biraa qabanitti soomuu hin danda'an. **20** Garuu yeroon itti misirrichii isaan biraa fudhatamu ni dhufa; isaanis gaafas ni soomuu. **21** "Namni uffata moofaa irratti erbee haaraa erbu tokko iyyuu hin jiru. Yoo kun godhame, erbeen haaraan sun uffata sana irraa tarsaasa; tarsi'aan sunis isa duraa ni caala. **22** Namni daadhii wayinii haaraa qalqalloo moofaatti naqu tokko iyyuu hin jiru. Yoo itti naqe immoo daadhiin sun qalqalloo sana dhoosa; daadhichii fi qalqallichii horoomaa ba'u. Qooda kanaa daadhiin wayinii haaraan qalqalloo haaraatti naqamuu qaba." **23** Guyyaa Sanbataa tokko Yesuus lafa qotiisaa miidhaanii keessa darbaa ture; barattoonni isaa utuu isa wajjin deemaa jiranuu asheetii miidhaanii cirachuu jalqaban. **24** Fariisoonnis, "Ilaa, isaan maaliif waan Sanbataa hojjechuun hin eeyyamamne hojjetu?" jedhaniin. **25** Innis akkana jedhee deebise; "Isin waan Daawit yeroo innii fi miiltoonni isaa beela'anii fi rakkatanitti godhe sana takkumaa hin dubbifnee? **26** Bara Abiyaataar luba ol aanaa ture keessa, inni mana Waaqaa seenee buudeena qulqulleeffame kan akka luboonni qofti nyaatanii eeyyamame sana nyaate. Warra isa wajjin jiraniifis ni kenne." **27** Yesuus akkana jedheen; "Sanbatatu namaaf uumame malee namni Sanbataaf hin uumamne. **28** Kanaafuu Ilmi Namaa Sanbataaf illee Gooftaa dha."

3 Ammas Yesuus mana sagadaa seene; namichi harki irratti goge tokkos achi ture. **2** Isaan keessaas namoonni tokko tokko Yesuusin himachuuf jedhanii sababa barbaadaa turan; kanaafuu akka inni Sanbataan namicha fayyisu ilaaluuf isa gaadan. **3** Yesuus namicha harki irratti goge sanaa, "Ka'ii fuula nama hundaa dura dhaabadhu" jedhe. **4** Yesuus, "Sanbataan isa kamtu eeyyamamaa dha? Waan gaarii hojjechuu moo waan hamaa hojjechuu? Lubuu oolchuu moo ajjeesuu?" jedhee isaan gaafate. Isaan garuu ni cal'isan. **5** Innis mata jabina isaaniitti akka malee gaddee, aariidhaan garagalee isaan ilaale; namicha sanaanis, "Harka kee diriirfadhu!" jedhe. Namichis harka diriirfate; harki isaas guutummaan guutuutti fayye. **6** Fariisoonnis gad ba'anii akka ittiin Yesuusin ajjeesuu danda'an garee Heroodis wajjin mari'achuu jalqaban. **7** Yesuus barattoota isaa wajjin achii ka'ee gara galaanichaatti qajeete; tuunni namoota baay'ees Galiilaadhaa isa duukaa bu'e. **8** Namoonni baay'eenis yommuu waan inni hojjechaa ture hunda dhaga'anitti Yihuudaadhaa, Yerusaaaleemii, Edoomiyaasii, biyya Yordaanos gamaatii, naannoo Xiirrosiitii fi Siidonaatii gara isaa dhufan. **9** Innis akka baay'ina namaatiin hin dhiibamneef akka isaan bidiruu xinnoo tokko isaaf qopheessan barattoota isaatti hime. **10** Sababii inni nama baay'ee fayyisee tureef, warri dhukkubsatan hundinuu isa tuquuf jedhanii irratti wal cabsaa turan. **11** Hafuuronni xuraa'oonis yeroo isa argan fuula isaa duratti kufanii, "Ati ilma Waaqaa ti!" jedhanii iyyu turan. **12** Inni garuu akka isaan akka inni beekamu hin

goone jabeessee isaan ajaje. **13** Yesuus tulluutti ol ba'ee warra ofii isaatii barbaade ofitti waame; isaanis gara isaa dhufan. **14** Innis akka isaan isa wajjin jiraatanii fi akka lallabaaf isaan erguuf namoota kudha lama muudee barattoota jedhee moggaase; **15** akka isaan hafuurota hamoo baasaniifis taayitaa kenneef. **16** Warri kudha lamaan inni muudes isaan kana: Simoon isa inni "Pheeros" jedhee moggaase, **17** Yaaqoob ilma Zabdewoosii fi obboleessa isaa Yohannis warra inni "Bo'anergees" jedhee moggaase; Bo'anergees jechuun ilmaan "Kakawwee" jechuu dha; **18** Indiriiyaas, Filiiphoos, Bartaloomewoos, Maatewos, Toomaas, Yaaqoob ilma Alfiweeos, Taadewoos, Simoon Hinaafticha, **19** Yihuuda Keeriyoticha isa Yesuusin dabarsee kenne. **20** Yesuus mana tokko seene; sababii namoonni akka malee baay'atan ammas walitti qabamaniif innii fi barattoonni isaa waa nyaachuu illee hin dandeenye. **21** Firoonni isaas yommuu waan kana dhaga'anitti isa qabuu dhaqan; namoonni, "Inni qalbii dabarseera" jechaa turaniiti. **22** Barsiistoonni seeraa warri Yerusaaaleemii gad bu'an, "Inni Bi'eelzebuulii qabameera! Hangafa hafuurota hamootiin hafuurota hamoo baasaa jira" jedhan. **23** Yesuus immoo ofitti isaan waamee akkana jedhee fakkeenyaan isaanitti dubbate: "Seexanni akkamitti Seexana baasuu danda'a? **24** Mootummaan tokko yoo gargar of qoode, mootummaan sun dhaabachuu hin danda'u. **25** Manni tokko yoo gargar of qoode, manni sun dhaabachuu hin danda'u. **26** Seexannis yoo gargar of qoode, inni dhaabachuu hin danda'u; dhumni isaa ga'eeraatii. **27** Dhugumaan namni kam iyyuu utuu duraan dursee nama jabaa tokko hin hidhin, mana nama jabaa sanaa seenee qabeenya isaa saamuu hin danda'u. Ergasii inni mana namicha jabaa sanaa saamuu danda'a. **28** Ani dhuguma isinittin hima; cubbuun isaaniin hundii fi arrabsoon isaan dubbatan hundi namootaaf dhiifamuu ni danda'a; **29** namni Hafuura Qulqulluu arrabsu kam iyyuu garuu gonkumaa dhiifama hin argatu; inni itti gaafatamaa cubbuu bara baraa ti." (aiōn g165, aiōnios g166) **30** Yesuus sababii isaan, "Inni hafuura xuraa'aa qaba" jechaa turaniif waan kana dubbate. **31** Haatii fi obboloonni isaa dhufanii, ala dhaabatanii nama itti erganii isa waamsisan. **32** Namoonni baay'eenis isatti naanna'anii taa'aa turan; isaanis, "Haati keetii fi obboloonni kee ala dhadhaabatanii si iyyaafachaa jiru" jedhanii isatti himan. **33** Inni immoo, "Haati kootii fi obboloonni koo eenyu?" jedhee gaafate. **34** Innis warra naannoo isaa marsanii taaa'an ilaalee akkana jedhe; "Haati kootii fi obboloonni koo kunoo ti! **35** Namni fedhii Waaqaa raawwatu kam iyyuu obboleessa koo ti; obboleettii koo ti; haadha kootis."

4 Yesuus ammas qarqara galaanichaatti barsiisuu jalqabe. Tuunni naannoo isaatti walitti qabame akka malee guddaa ture; utuu namoonni hundi qarqara galaanichaa irra afaan bishaanii jiranuu, inni bidiruu yaabbatee galaanicha irra achi hiqee taa'e. **2** Fakkeenyaanis waan baay'ee isaan barsiise; barsiisa isaa keessattis akkana jedhe: **3** "Mee dhaga'aa! Kunoo, namichi sanyii facaasu tokko sanyii facaafachuu ba'e. **4** Utuu inni facaasaa jiruu sanyiin tokko tokko karaa irra bu'e; simbirroonnis dhufanii nyaatanii fixan. **5** Kaan immoo lafa kattaa, iddoo biyyoo baay'ee hin qabne irra bu'e. Sanyiin sunis sababii biyyoon sun gad fageenya hin qabaataniif dafee biqile. **6** Yommuu aduun baatetti garuu biqiltuun sun ni coollage; waan hidda hin qabaataniifis ni goge. **7** Sanyiin biraas qoraattii keessa bu'e; qoraattiin sunis guddatee biqiltuu sana hudhe; biqiltuun sunis ija hin naqanne. **8** Ammas sanyiin kaan biyyoo gaarii irra bu'e. Ni biqile; ni guddate; ijas ni naqate. Inni tokko soddoma, kaan jaatama, kaan immoo dhibba naqate." **9** Yesuus, "Namni gurra dhaga'u qabu

kam iyyuu haa dhaga'u" jedhe. **10** Yeroo inni kophaa turetts warri Kudha Lamaanii fi namoonni naannoo isaa turan biraa waa'ee fakkeenya sanaa isa gaafatan. **11** Innis akkana jedheen; "Iccitiin mootummaa Waaqaa isiniif kennameera. Warra ala jiranitti garuu wanni hundinuu fakkeenyaan himama; **12** kunis, "Isaan akka hin deebinee fi akka dhiifama hin arganneef, arguu inuma argu, garuu hin qalbeeffatan; dhaga'uus inuma dhaga'u, garuu hin hubatan." **13** Yesuusis akkana isaanii jedhe; "Isin fakkeenya kana hin hubattanii? Yoos isin akkamitti fakkeenya hunda hubattu ree? **14** Namichi sanyii facaasu sun dubbicha facaasa. **15** Namoonni tokko tokko sanyii karaa irraa, lafa dubbichi itti facaafame sana fakkaatu. Akkuma isaan dubbicha dhaga'aniin Seexanni dhufee dubbicha isaan keessatti facaafame sana fudhata. **16** Warri kaan akkuma sanyii lafa katta irratti facaafamee ti; isaan yommuu dubbicha dhaga'anitti yommuuma gammachuun fudhatu. **17** Garuu isaan waan hidda hin qabneef yeroo gabaabaa qofa turu. Yeroo rakkinni yookaan ari'atamni sababii dubbichaatiif dhufutti isaan dafanii gufatu. **18** Ammas warri kaan sanyii qoraattii keessatti facaafame fakkaatu; isaanis warra dubbicha dhaga'anii dha; **19** garuu yaaddoon addunyaa kanaa, gowwoomsaan qabeenyatii fi hawwiin waan garaa garaa isaan seenee dubbicha dhufee ija naqachuu dhowwa. (aioñ q165) **20** Warri kaanis sanyii biyyoo gaarii irratti facaafame fakkaatu; isaanis dubbicha ni dhaga'u; ni fudhatu; ijas ni naqatu; inni tokko soddoma, kaan jaatama, kaan immoo dhibba naqata." **21** Innis akkana isaanii jedhe; "Isin ibsaan gombisaa jala yookaan siree jala kaa'uuf fidduu? Qooda kanaa baattuus isaa irra keessu mitii? **22** Wanni dhokfame kam iyyuu mul'ifamuuf jiraatii; wanni haguugame kam iyyuus ifatti baafamuuf jiraatii. **23** Namni kam iyyuu yoo gurra dhaga'u qabaate haa dhaga'u." **24** Innis itti fufee akkana jedheen; "Waan dhageessan qalbeeffadha. Safartuu ittiin safartaniinis, hamma caalaa iyyuu isiniif safarama. **25** Kan qabu kamiif iyyuu itti dabalamee ni kenname; kan hin qabne garuu wanni inni qabu iyyuu irraa fudhatama." **26** Ammas akkana jedhe; "Mootummaan Waaqaa nama lafa isaa irratti sanyii facaasu tokko fakkaata. **27** Akkamitti akka ta'e namichi beekuun baatu illee, inni rafus yookaan dammaqsan, sanyiin sun halkanii guyyaa ni biqila; ni guddatas. **28** Lafti ofuma isheetiin midhaan baafiti; jalqabatti biqila, itti aansee hudhaa midhaanii, ergasii immoo midhaan guutuu baafiti. **29** Namichis akkuma midhaanichi bilchaateen haamuu jalqaba; yeroon hamaa ga'eeraatii." **30** Ammas inni akkana jedhe; "Mootummaan Waaqaa maal fakkaata jechuu dandeenya? Yookaan fakkeenya maaliitiin isa ibsina? **31** Inni sanyii sanaaficaa kan sanyiiwwan lafa irra jiran hunda irra xinnaa ta'e fakkaata. **32** Erga facaafamee booddee garuu guddatee biqiltuu hunda caala; dameewwan gurguddaa simbirroonnis gaaddisa isaa jala jiraachuu danda'anis qabaata." **33** Yesuusis fakkeenyaawwan akkanaa baay'eedhaan hamma isaan dhaga'uu danda'an dubbicha isaanitti dubbate. **34** Innis fakkeenyaan malee waan tokko illee isaanitti hin dubbanne. Yeroo kophaa turanitti garuu waan hunda barattoota isaatiif ni ibse. **35** Inni gaafas, yeroo galgalaa'etti, "Kottaa gama ceenaa" isaanii jedhe. **36** Isaanis tuuta namootaa sana achitti dhiisanii Yesuusis akkuma inni bidiruu keessa jirutti fuudhanii deeman. Bidiruuwwan biraa isa wajjin turan. **37** Bubbeen hamaan tokko ni ka'e; dambaliinis bidiruu sana dha'ee bidiruu sun bishaanin guutumuu ga'e. **38** Yesuusis bidiruu sana keessa karaa duubaa boraatii tokko irra rafaa ture. Barattoonnis isa dammaqsanii, "Yaa barsiisaa, dhumuun keenya homaa si hin dhibuu?" jedhaniin. **39** Innis ka'ee bubbee sana ifate; dambalii sanaanis, "Cal'isi! Gab jedhis!" jedhe. Bubbeen sunis ni cal'ise; tasgabbiin guddaanis ni ta'e. **40**

Innis barattoota isaatiin, "Isin maaliif akkana sodaattu? Isin amma iyyuu amantii hin qabdanii?" jedhe. **41** Isaanis akka malee sodaatanii, "Namichi bubbee fi dambaliin iyyuu ajajamaniif kun eenyu?" jedhanii wal gaafatan.

5 Isaanis galaanicha ce'anii biyya Gergeesenoon dhaqan. **2** Yommuu Yesuus bidiruu irraa bu'etti, yommuuma namichi hafuura xuraa'aadhaan qabame tokko iddoo awwaalaatii ba'ee isatti dhufe. **3** Namichi kun iddoo awwaala jiraata ture; namni tokko iyyuu foncaan illee lammata isa hidhuu hin dandeenye. **4** Inni yeroo baay'ee funyoo sibiilaatii fi foncaadhaan hidhama ture; garuu fonca sana kukkutee funyoo sibiilaa sanas caccabsa tureetii. Namni gad isa qabuu danda'u tokko iyyuu hin turre. **5** Innis yeroo hundumaa, halkanii guyyaa iddoo awwaala keessattii fi gaarran gubbaatii iyyaa, dhagna isaas dhagaadhaan murmuraa ture. **6** Innis yommuu Yesuusis fagootti argetti itti fiigee, fuula isaa duratti jilbeenfate. **7** Sagalee ol fudhatee iyyees, "Yaa Yesuus Ilma Waaqaa Waan Hundaa Olii, ati maal narraa barbaadda? Maqa Waaqaatiin sin kadhahaatii maaloo na hin dhiphisin!" jedheen. **8** Yesuusis, "Yaa hafuura xuraa'aa, namicha kana keessaa ba'ii!" jedheenii tureetii. **9** Yesuusis, "Maqaan ke eenyu?" jedhee isa gaafate. Innis, "Nu waan baay'ee taaneef, maqaan koo Leegewoon" jedhee deebise. **10** Akka inni biyya sana keessaa isaan hin ariineefis guddisee Yesuusis kadhate. **11** Hoomaan booyyee guddaan isaas garaa bira dheedaa ture. **12** Hafuuronni hamoon sunis, "Gara hoomaa booyyee sanaatti nu ergi; akka itti galluufis nuu eeyyami" jedhanii Yesuusis kadhatan. **13** Innis ni eeyyameef; hafuuronni xuraa'oon sun ba'anii booyyee sanatti galan. Hoomaan gara booyyee kuma lamaa of keessaa qabu sunis ededa hallayyaa irraa gad furguggifamee galaanatti nam'ee liqimfame. **14** Warri booyyeewwan tiksan sunis baqatanii magaalaa fi baadiyyaatti waan kana odeessan; namoonnis waan ta'e sana ilaaluu yaa'an. **15** Isaanis yommuu gara Yesuus dhufanitti namicha Leegewoonii hafuurota hamootiin qabamee ture sana wayyaa uffatee, qalbii isaattis deebi'ee achi taa'ee argan; ni sodaatanis. **16** Warri waan kana arganii turanis waan namicha hafuurota hamoon qabamee ture sanaaf ta'ee fi waa'ee hoomaa booyyees namootatti odeessan. **17** Kana irratti jarri akka Yesuus biyya isaanii keessaa ba'uuf isa kadhachuu jalqaban. **18** Utuu Yesuus bidiruu yaabbachaa jiruu namichi hafuura hamaan qabamee ture sun isa wajjin deemuuf isa kadhate. **19** Yesuus garuu, "Gara mana keetii, warra keetti galiitii waan guddaa Gooftaan siif godhee fi akkamitti akka inni si maares isaanitti odeessil" jedheen malee hin eeyyameef. **20** Kanaafuu namichi sun dhagee waan Yesuus isaaf godhe Magaalaa Kurnan keessatti odeessuu jalqabe. Namoonni hundinuu ni dinqifatan. **21** Yommuu Yesuus bidiruudhaan ammas gara gama galaanaatti ce'etti namoonni hedduun isa birattii walitti qabaman; innis qarqara galaanaa ture. **22** Hooggantoota mana sagadaa keessaa namichi Yaa'iros jedhamu tokko dhufe; innis yommuu Yesuusis argetti, miilla isaa irratti kufee, **23** "Intalli koo xinnoon du'uu geesseerti. Akka isheen fayyitee jiraattuuf, maaloo kottuutii harka kee ishee irra ka'i" jedhee jabeessee isa kadhate. **24** Kanaafuu Yesuus isa wajjin dhaqe. Namoonni baay'eenis isa duukaa bu'an; gara isaattis wal dhiibaa turan. **25** Dubartiin dhiigni ishee waggaa kudha lama dhangala'aa ture tokkos achi turte. **26** Isheenis ogeeyyii fayyaa baay'ee biratti akka malee dhiphatte; waan qabdu hundumas of harkaa fixxe; garuu ittuma hammaachaa deeme malee itti hin wayyoofne. **27** Isheenis yommuu waa'ee Yesuus dhageessetti dugda isaa duubaan namoota gidduudhaan dhuftee uffata isaa tuqxe. **28** Isheen, "Ani yoon uffatuma isaa illee tuqe nan fayya" jettee yaaddee turteetii.

29 Dhiigni ishees yommusuma cite; isheen is akka dhiphina ishee irraa fayyite dhagna ishee keessatti hubatte. 30 Yesuus is yommusuma akka humni isa keessaa ba'e hubate. Innis namoota keessa garagalee, "Eenyutu uffata koo tuqe?" jedhee gaafate. 31 Barattoonni isaas deebisani, "Akka namoonni si dhiibaa jiran utuma argituu, 'Eenyutu na tuqe?' jettee gaafattaa?" jedhan. 32 Yesuus garuu namni waan kana godhe eenyuu akka ta'e arguuf jedhee garagalee ilaale. 33 Dubartittiinis waan isheef godhame hubattee sodaadhaan hollachaa dhuftee miilla isaa irratti kufte; dhugaa hundumas isatti himte. 34 Innis, "Yaa intalaa, amantiin kee si fayyiseera. Nagaan deemi; dhiphina kee irraas fayyi" jedheen. 35 Utuu Yesuus dubbachaa jiruus namoonni tokko tokko mana Yaa'iroos bulchaa mana sagadaatii dhufanii, "Intalli kee duuteerti; ati si'achi maaliif barsiisicha rakkifta?" jedhan. 36 Yesuus garuu waan isaan jedhan jalaa qabuu didee bulchaa mana sagadaa sanaa, "Amani malee hin sodaatiin!" jedhe. 37 Innis Phexros, Yaaqoobii fi Yohannis obboleessa Yaaqoob malee akka namni tokko iyyuu isa faana deemu hin eeyyamne. 38 Yommuu mana hoogganaa mana sagadaa sanaa bira ga'anittis Yesuus uummata wacu, namoota boo'anii fi wawwaatan arge. 39 Innis ol seenee, "Wacnii fi boo'ichi kun hundi maali? Intalattiin ni rafti malee hin duune" jedheen. 40 Isaan garuu isatti kolfan. Innis erga hunda isaanii gad baasee booddee, abbaa fi haadha intalattii, barattoota isa wajjin turanis fudhatee iddoo intalattiin jirtu seene. 41 Innis harka ishee qabee, "Xaaliitaa quumii!" jedheen; kunis, "Yaa mucutiis xinnoo, ani siin nan jedha, ka'il" jechuu dha. 42 Mucutiis yommusuma kaatee dhaabatte; asii fi achis deemuu jalqabde. Umuriin ishee waggaa kudha lama ture. Isaanis yommusuma akka malee dinqifatan. 43 Innis akka namni tokko iyyuu waan kana hin beekneef ajaja cimaa kenne; akka isaan waan isheen nyaattu isheef kennan isaanitti hime.

6 Yesuus achii ba'ee gara magaalaa itti dhalatee dhaqe; barattoonni isaas isa wajjin dhaqan. 2 Innis guyyaan Sanbataa baanyaan mana sagadaatti barsiisuu jalqabe; warri isa dhaga'an baay'eenis ni dinqisiifatan. Isaanis akkana jedhaniif gaafatan; "Namichi kun wantoota kanneen eessaa argate? Ogummaan isaaf kenname kun maali? Hojiiwwan dinqisiisoon harka isaatiin hojjetaman kanneen akkanaa maali? 3 Namichi kun sooftuu mukaa mitii? Innis ilma Maariyaan, obboleessa Yaaqoob, kan Yoosaa, kan Yihuudaa fi kan Simoon mitii? Obboleettonni isaa as nu bira jiru mitii?" Isaanis isatti gufatan. 4 Yesuus immoo, "Raajiin magaalaa itti dhalatetii, firoota isaa keessattii fi mana isaatti malee kabaja hin dhabu" jedheen. 5 Innis dhukkubsattoota muraasa irra harka isaa kaa'ee fayyisuu malee hojii dinqisiisaa tokko illee achitti hojjetuu hin dandeenye. 6 Innis amantiin dhabuu isaanitiif dinqifate. Yesuus namoota barsiisaa ganda tokko irraa gara ganda biraatti naanna'aa ture. 7 Warra Kudha Lamaan ofitti waamee lama lamaan isaan erguu jalqabe; hafuurota xuraa'oo irrattis taayitaa kenneef. 8 Akkana jedhees isaan ajaje: "Adeemsa keessaniif ulee malee waan tokko illee jechuunis buddeenna fi korojoo hin qabatinaa; sabbata keessanitti immoo maallaqa hin guduunfatinaa. 9 Kophee kaa'adhaa; garuu kiitaa lama hin uffatinaa. 10 Yeroo mana tokko seentan kam iyyuu, hamma magaalaa sanaa baatanitti manuma sana turaa. 11 Yoo iddoo kam iyyuu isin simachuu baate yookaan isin dhaga'uu baate, iddoo sanaa ba'aatii akka ragaa isaanitti ta'uuf awwaara miilla keessanii dhadha'adhaa." 12 Isaanis achii ba'anii akka namoonni qalbii jijjiirrataniif lallaban. 13 Hafuurota hamoo baay'ee baasan; dhukkubsattoota baay'ees zayitii dibanii fayyisan. 14 Heroodis mootichi waa'ee

waan kanaa dhaga'e; maqaan Yesuus sirriitti beekamee tureetii. Namoonni tokko tokko, "Yohannis cuuphaan warra du'an keessaa kaafameera; sababiin hojjiin dinqii isaan hojjetamuufis kanuma" jedhan. 15 Warri kaan, "Inni Eeliyaas" jedhan. Kaan immoo, "Inni raajota durii keessaa akka isa tokkoo ti" jedhan. 16 Heroodis garuu yommuu waan kana dhaga'etti, "Yohannis isa ani mataa isaa irraa kutetu warra du'an keessaa kaafame!" jedhe. 17 Heroodis mataan isaa akka Yohannis qabamee, hidhamee mana hidhaatti galfamu ajajee tureetii. Innis sababii niitii obboleessa ofii isaa Fiiliphos, sababii Heroodiyaas ishee ofii fiudhee ture sanaatiif jedhee waan kana godhe. 18 Yohannis Heroodisiin, "Ati niitii obboleessa keetii fuudhuun kee seera miti" jedhaanii tureetii. 19 Kanaafuu Heroodiyaas Yohannisitti haaloo qabattee isa ajjeesuu barbaadde. Garuu isheen hin dandeenye; 20 Heroodis akka Yohannis nama qajeelaa fi nama qululluu ta'e beekke, isa sodaatee, eegumsa isaaf gochaa tureetii. Heroodis yommuu waan Yohannis dubbatu dhaga'etti akka malee rifate; ta'us gammachuudhaan isa dhaggeeffachuu barbaade. 21 Dhuma irrattis yeroon mijaa'aan argame. Heroodis guyyaa dhaloota isaatti qondaalota gurguddootaaf, ajajjoota loltootaatii fi namoota Galiilaa keessatti beekamaniif irbaata qopheesse. 22 Intalli Heroodiyaas yommuu ol seentee sirbitetti Heroodisii fi keessummoota isaa warra irbaata affeeraman gammachiifte. Mootichis intalattiidhaan, "Waanuma barbaadde na kadhahu; ani siif nan kennal!" jedhe. 23 Innis, "Hamma walakkaa mootummaa kootti illee waan ati na kadhattu kam iyyuu siif nan kenna!" jedhee kakuudhaan waadaa galeef. 24 Isheen is gad baatee haadha isheetiin, "Maal kadhahu?" jette. Haati immoo, "Mataa Yohannis Cuuphaa" jettee deebifteef. 25 Intalattiinis yommusuma ariitiidhaan gara mootichaatti ol seentee, "Akka ati ammuma mataa Yohannis Cuuphaa gabatee irra keessee naa kennitu nan barbaada" jetteen. 26 Mootichis akka malee gadde; garuu sababii kakuu isaatii fi sababii warra isa wajjin maaddiitti dhi'aataniitiif jedhee ishee diduu hin barbaanne. 27 Innis yommusuma loltuu tokko akka inni mataa Yohannis fiduuf ajajee erge. Loltuun sunis dhagee mana hidhaa keessatti mataa Yohannis isa irraa kute; 28 mataa isaas gabatee irra kaa'ee fidee intalattiitti kenne. Isheen is haadha isheetti kennite. 29 Barattoonni Yohannis waan kana dhageenyaan dhufanii reeffa isaa fuudhanii awwaala keessa kaa'an. 30 Ergamoonnis Yesuus biratti walitti qabamanii waan hojjetanii turanii fi waan barsiisaniin turan hunda isatti himan. 31 Innis, "Kophaa keessan gara iddoo namni hin jirre tokkoo kottaatii takka boqodhaa" jedheen; isaan sababii namoonni baay'een dhufaa, deemaas turaniif carraa itti waa nyaatan illee hin qaban tureetii. 32 Isaanis kophaa isaanii bidiruudhaan iddoo namni hin jirre tokko dhaqan. 33 Namoonni deemuu isaanii argan baay'een garuu isaan beekan; magaalawwan hunda keessaa ba'anii miillaan fiigani isaan dursanii iddoo sana ga'an. 34 Yesuus yommuu bidiruu irraa bu'etti tuuta guddaa tokko arge; innis sababii isaan akkuma hoolota tiksee hin qabnee turaniif garaa laafeef. Kanaafuu inni waan baay'ee isaan barsiisuu jalqabe. 35 Yeroo kanatti galgala'ee ture; kanaafuu barattoonni isaa gara isaa dhufanii akkana jedhaniin; "Iddoon kun gammoojjii dha; aduunis dhiiteerti. 36 Akka isaan gara baadiyyaatiif fi gandoota naannoo kana jirani dhaganiin waan nyaatan bitaniifi namoota kanneen gad dhiisi." 37 Inni garuu, "Isinuu waan isaan nyaatan kennaafii" jedhee deebise. Isaanis, "Dhaqnee buddeena diinaarii dhibba lamaa binnee akka nyaataniifi isaaniiif kenninuu ree?" jedhaniin. 38 Innis, "Buddeena meeqa qabdu? Mee dhaqaa ilaalaa!" jedheen. Isaanis yommuu arganitti, "Buddeena shanii

fi qurxummii lama” jedhan. **39** Yesuusis akka isaan namoota hundumaa garee gareedhaan marga lalisaa irra teteessisan isaan ajaje. **40** Kanaafuu namoonni dhibba dhibbaa fi shantama shantamaan garee gareedhaan tataa’an. **41** Innis buddeena shananiif fi qurxummii lamaan sana fuudhee, gara samii ol ilaalaa galata galchee buddeena sana caccabee. Akka isaan namootaaf dhi’eessaniifis barattoota isaatti kenne. Qurxummii lamaanis hunduma isaaniitiif qoqqoode. **42** Isaan hundi nyaatanii quufan; **43** barattoonnis hurraa’aa buddeenaatii fi qurxummii gundoo kudha lama guutuu walitti qaban. **44** Warri nyaatanis dhiira kuma shan turan. **45** Yesuusis yommuuma akka barattoonni isaa bidiruu yaabatanii hamma inni tuuta sana of irraa geggeessutti isa dura gara Beetisayidaatti darbaniif isaan dirqisiise. **46** Innis erga namoota of irraa geggeessee booddee kadhachuuf gaaratti ol ba’ee. **47** Yommuu galgala’ettis bidiruun sun galaana walakkaa ture; Yesuus immoo kophaa isaa lafa irra ture. **48** Innis utuu barattoonni sababii bubbeen fuula isaanii duraan itti dhufee bishaan mooquudhaan dhiphatanuu arge. Innis halkan keessaa kutaa afuraffaatti galaana irra deemaa gara isaanii dhufe. Innis waan isaan bira darbu fakkaate; **49** isaan garuu yommuu galaana irra deemuu isaa arganitti ekeraa se’anii iyyan; **50** isaan hundi isa arganii akka malee na’aniitii. Inni immoo, “Jabaadha! Anumaatii hin sodaatinaa” jedhee yommuuma isaanitti dubbate. **51** Innis isaan wajjin bidiruu yaabate; bubbeen sunis gab jedhe. Isaanis akka malee dinqisiifatan; **52** isaan waa’ee buddeennan sana hin hubanneetii; mata jabeeyiis turan. **53** Isaanis yommuu gama ce’anitti Geensereexitti bidiruu irraa bu’an; bidiruu sanas achitti hidhan. **54** Akkuma isaan bidiruu irraa bu’aniinis namoonni Yesuus beekan. **55** Namoonni sunis biyya sana guutuu keessa asii fi achi fiigani iddoo Yesuus achi jira jechuu dhaga’an hundumatti dhukkubsattoota sireedhaan baatanii fiduu jalqaban. **56** Iddoo inni dhagee kam illee jechuunis gandoota, magaalawwan yookaan baadiyyaa hundatti warra dhukkubsatan fidanii lafa gabaa kaa’an. Isaanis akka dhukkubsattoonni sun handaara wayyaa isaa illee tuqaniif isa kadhatan; warri handaaruma wayyaa isaa tuqan hundinuus ni fayyan.

7 Fariisootaa fi barsiistota seeraa keessaa warri Yerusaleemii dhufan tokko tokko Yesuus biratti walitti qabamanii **2** barattoota isaa keessaa tokko tokko harka, “Hin qulqulleeffamiiniin” jechuunis utuu harka hin dhiqatin buddeena nyaachuu isaanii argan. **3** Sababiin isaas Fariisonni, Yihuudoonni hundinuus duudhaa maanguddootaa eeguuf jedhanii utuu harka hin dhiqatin hin nyaatanii. **4** Yommuu gabaadha galanittis utuu of hin qulqulleessin hin nyaatan. Duudha biraa baay’ees kan akka xofoo dhiquu, okkotee fi huuroo dhiquu ni eegu. **5** Kanaafuu Fariisonnii fi barsiistonni seeraa, “Barattoonni kee qooda harka ‘Hin qulqulleeffamiiniin’ nyaatan maaliif akkuma duudhaa maanguddootaati hin jiraanne?” jedhanii Yesuus gaafatan. **6** Innis akkana jedhee deebise: “Yaa fakkeessitoota, Isaayyaas yommuu waa’ee keessan raajii dubbatetti sirrii ture; kunis akkuma akkana jedhamee barreeffamee dha: “Uumanni kun hidhii isaatiin na kabaja; garaan isaa garuu narraa fagoo jira. **7** Isaan akkanumaan na waaqeffatu; barsiisni isaaniis sirnuma namaa ti.” **8** Isin ajaja Waaqaa dhiiftanii, duudhaa namootaa jabeessitanii eegdu.” **9** Innis ittuma fufee akkana jedheen; “Isin duudhaa ofii keessanii eeguuf jettanii ajaja Waaqaa tuffachuuf mala gaarii qabdu! **10** Museen, ‘Abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni; namni abbaa isaa yookaan haadha isaa arrabsu kam iyyuu haa ajjeefamu’ jedheeraatii. **11** Isin garuu yoo namni kam iyyuu akka wanni silaa abbaa isaa yookaan haadha isaa gargaaruuf oolu Qurbaana jechuunis Waaqaaf kennameera

jedhee dubbate, **12** isin akka inni abbaa isaatiif yookaan haadha isaatiif waan tokko illee godhu si’achi hin eeyyamtanii. **13** Akkanaanis duudhaa keessan isa walitti dabarsitan sanaa dubbii Waaqaa busheessitu. Waan akkanaa baay’ees ni hojjetu.” **14** Yesuus ammas namoota sana ofitti waamee akkana jedheen; “Isin hundi na dhaga’aa; kanas hubadhaa. **15** Waan nama keessaa ba’utu nama ‘xureessa’ malee wanni alaa namatti seenee nama ‘xureessuu’ danda’u tokko iyyuu hin jiru. [**16** Namni kam iyyuu yoo gurra dhaga’u qabaate haa dhaga’u.”] **17** Erga inni namoota biraa mana ol seenee booddee barattoonni isaa waa’ee fakkeenya sana isa gaafatan. **18** Innis akkana jedhee gaafate; “Isin hin hubatanii? Akka wanni alaa namatti seenu tokko iyyuu nama ‘xureessuu’ hin dandeenye hin qalbeeffatanii? **19** Wanni sun garaa isaa seenee ergasii dhagna isaa keessaa gad ba’a malee yaada garaaisaa hin seenuutii.” Yesuusis kana jechuudhaan akka nyaamni hundinuu qulqulluu ta’e labse. **20** Innis itti fufee akkana jedhe: “Wanni nama ‘xureessu’ waan nama keessaa ba’uu dha. **21** Yaadni hamaan keessa namaatii, garaa namaa keessaa ba’aatii; innis halalummaa, hanna, nama ajjeesuu, eija, **22** doqnummaa, hammina, gowwoomsaa, jireenya gad dhiisii, hinaaffaa, maqaa nama balleessuu, of tuulummaa fi gowwummaa. **23** Wantoonni hamoon kunneen hundinuu nama keessaa ba’u; namas ‘ni xureessu.’” **24** Yesuus iddoo sanaa ka’ee aanaa Xiiroositti qajeele. Mana tokkos ol seene; innis akka namni tokko iyyuu achi jiraachuu isaa beeku hin barbaanne; garuu dhokachuu hin dandeenye. **25** Dubartiin intalli ishee hafuura xuraa’aan qabamte tokko akkuma waa’ee isaa dhageesseen dhuftee miilla isaa irratti kufte. **26** Dubartittiinis nama Giriik, kan biyya Sooriyaa keessatti Finiiqettiin dhalatee dha. Isheen akka inni intala ishee keessaa hafuura hamaa sana baasuuf Yesuusin kadhatte. **27** Innis, “Dura ijoolleen haa quufuu; buddeena ijoollee fuudhanii saroota dura buusuun sirrii miti” jedheen. **28** Isheen garuu, “Eeyyee yaa Gooftaa, saroonni iyyuu maaddii jalaa hamba ijoolleen harcaafuu nyaatuu” jettee deebifteef. **29** Yesuusis, “Jecha kee kanaaf gali; hafuurri hamaan sun intala kee keessaa ba’era” jedheen. **30** Isheen yommuu manatti galtetti intalli ishee siree irra ciiftee, hafuurri hamaan sunis keessaa ba’ee argatte. **31** Ergasii Yesuus biyya Xiiroosiitii ka’ee Siidoonaa keessa darbee, kutaa Magaalaa Kurnanii keessa ba’ee gara galaana Galiilaa dhufe. **32** Jarri tokkos namicha gurra duudaa fi arrab-didaa tokko isatti fidanii akka inni harka isa irra kaa’uuf kadhatan. **33** Yesuusis namicha sana tuuta keessaa kophaatti baasee quba isaa gurra namichaa keessa kaa’e. Hancufa tufees arraba namichaa tuqe. **34** Gara samii ol ilaalaa, hafuura guddaa faafatee, “Eftaah!” jedheen; kana jechuunis “Banami!” jechuu dha. **35** Gurri namichaas yommuuma baname; arrabni isaas hiikamee rakkina tokko malee dubbachuu jalqabe. **36** Yesuusis akka isaan nama tokkotti illee hin himneef namoota sana ajaje. Hammuma inni cimsee isaan ajaje sana, isaanis ittuma caalchisanii odeessan. **37** Warri oduu sana dhaga’anis akka malee dinqifatanii, “Inni waan hunda gaarii godheera; warri duudaanis akka dhaga’an, warri arrabni isaanii dubbachuu dides akka dubbatan ni godha” jedhan.

8 Gidduu sana tuunni biraa guddaan isaa ammas walitti qabame. Yesuusis sababii tuunni sun waan nyaatu hin qabaataniif barattoota isaa ofitti waamee akkana jedhe; **2** “Sababii isaan guyyaa sadii na bira turanii waan nyaatan tokko illee hin qabneef, ani namoota kanneeniif garaa nan laafa. **3** Yoo ani agabuu isaanii gad isaan dhiise, isaan karaa irratti ni gaggabu; isaan keessaa tokko tokko fagoodhaa dhufaniitii.” **4** Barattoonni isaas deebisanii, “Namni kam iyyuu gammoojjii kana keessatti

buddeena isaan ga'u eessaa argachuu danda'a?" jedhan. **5** Yesuus immoo, "Isin buddeena meeqa qabdu?" jedhee gaafate. Isaanis, "Torba" jedhan. **6** Innis akka namoonni sun lafa tataa'an itti hime. Buddeena torban fuudhee erga galateeffatee booddee kunkutee akka isaan namootaaf dhi'eessaniif barattoota isaatti kulleke; isaanis namootaaf dhi'eessan. **7** Akkasumas qurxummii xixinnoo muraasa qabu turan; qurxummii sanas eebbisee akka isaan namootaaf hiraniif barattoota isaatti hime. **8** Namoonnis nyaatanii quufan. Ergasiis barattoonni hambaa gundoo torba guutuu walitti qaban. **9** Isaanis gara nama kuma afurii turan. Innis erga of irraa isaan geggeessee booddee, **10** barattoota isaa wajjin yomusuma bidiruu yaabatee biyya Daalmaanutaa dhaqe. **11** Fariisonnis dhufanii Yesuusitti falmuu jalqaban; isa qoruuf jedhaniis mallattoo samii irraa isa irraa barbaadan. **12** Innis hafuura dheeraa baafatee, "Dhaloonni kun maaliif mallattoo barbaada? Ani dhuguma isinitti hima; mallattoon tokko iyyuu dhaloota kanaaf hin kennamu" jedheen. **13** Innis isaan dhiisee bidiruutti deebi'ee gama ce'e. **14** Barattoonnis buddeena tokkicha bidiruu keessaa of biraa qaban sana malee buddeena fudhachuu irraanfatanii turan. **15** Yesuus, "Beekkadhaa; raacitii Fariisotaatii fi raacitii Heroodis irraa of eeggadhaa" jedhee isaan akeekkachiise. **16** Isaanis, "Kun sababii nu buddeena hin qabneef" jedhanii walii wajjin haasa'an. **17** Yesuus isaan haasa'an beekke akkana jedhee isaan gaafate; "Isin maaliif waa'ee buddeena dhabuu keessanii dudubbattu? Isin amma iyyuu hin argitanii? Yookaan hin hubattanii? Mataa jabaattanii?" **18** Isin utuma ija qabdanuu hin argitanii? Utuma gurra qabdanuus hin dhageessanii? Hin yaadattanii? **19** Yeroo ani buddeena shanan sana nama kuma shaniif caccabsetti isin hurraa'aa gundoo meeqa guutuu kaaftan?" Isaanis, "Kudha lama" jedhaniin. **20** Innis, "Yeroo ani buddeena torba nama kuma afuriif caccabsetti hambaa gundoo meeqa guutuu walitti qabdan?" jedhee gaafate. Isaanis, "Torba" jedhaniin. **21** Innis, "Isin amma iyyuu hin hubattanii?" jedheen. **22** Isaanis Beetisayidaa dhaqan; jarri tokkos namicha jaamaa tokko fidanii akka inni isa qaqqabuuf Yesuus kan hadhan. **23** Innis namicha jaamaa sana harka qabee ganda sana keessaa baase. Ija isaattis tufee, harka isaas irra kaa'ee, "Waa arguu dandeessaa?" jedhee gaafate. **24** Namichis ol ilaalee, "Namoota nan arga; isaan muka deemu natti fakkaatu" jedhe. **25** Yesuus amma illee harka isaa ija namichaa irra kaa'ee. Iji namichaa ni baase; agartuun isaa ni deebi'eef; waan hundas sirriitti arga. **26** Yesuus namichaan, "Gara ganda sanaa seentee waan kana nama tokkotti illee hin himin" jedhee gara mana isaatti isa erge. **27** Yesuusii fi barattoonni isaa gara gandoota naannoo Fiiliphoos Qiisaariyaa jiraniitti darban. Innis, "Namoonni anaan eenyu jedhu?" jedhee karaa irratti isaan gaafate. **28** Isaanis, "Namoonni tokko tokko, 'Inni Yohannis Cuuphaa dha' jedhu; warri kaan, 'inni Eeliyaas' jedhu; kaan immoo, 'inni raajota keessaa isa tokkoo dha' jedhu" jedhanii deebisan. **29** Innis, "Isin eenyu anaan jettu?" jedhee gaafate. Phexrosis, "Ati Kiristoos" jedhee deebise. **30** Yesuus akka isaan waa'ee isaa nama tokkotti illee hin himneef isaan akeekkachiise. **31** Yesuus akka Ilmi Namaa waan hedduun dhiphachuu qabu, akka maanguddootaan, luboota hangafootaa fi barsiistota seeraatiin tuffatamuu qabuu fi akka ajjeefamuu qabu, guyyaa sadii booddee immoo akka du'aa ka'usa isaan barsiisuun jalqabe. **32** Innis waa'ee kanaa ifatti baasee dubbate; Phexrosis kophaatti baasee isa ifachuu jalqabe. **33** Yesuus garuu of irra garagalee barattoota isaa ilaale; Phexrosiin, "Seexana nana! Na duubatti deebi'! Ati kan namaa yaadda malee kan Waaqaa hin yaadduutii" jedhee ifate. **34** Ergasii inni tuuta sanaa fi barattoota

isaa ofitti waamee akkana jedhe; "Namni kam iyyuu yoo na faana dhufuu barbaade, inni of haa ganu; fannoo isaa baadhatees na duukaa haa bu'u. **35** Namni lubbuu isaa oolfachuu barbaadu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhabaatii; garuu namni anaa fi wangeelaaf jedhee lubbuu isaa dhabu kam iyyuu lubbuu isaa ni oolfata. **36** Namni yoo addunyaa guutuu argatee lubbuu isaa immoo dhabe bu'aa maalii argata? **37** Yookaan namni qooda lubbuu isaa maal kennuu danda'a? **38** Yoo namni kam iyyuu dhaloota ejjaa fi cubbamaa kana keessatti anaa fi dubbii kootti qaana'e, Ilmi Namaa yommuu ulfina Abbaa isaatiin ergamoota qulqulluu wajjin dhufutti isatti ni qaana'a."

9 Innis, "Ani dhuguman isinitti hima; warra as dhadhaabachaa jiran keessaa namoonni tokko tokko hamma mootummaan Waaqaa humnaan dhufee arganitti du'a hin dhandhaman" isaanii jedhe. **2** Yesuus guyyaa ja'a booddee Phexrosin, Yaaqoobii fi Yohannisin fudhatee tulluu dheeraa tokkotti iddoo isaan hundi kophaa turuu danda'anitti ol isaan baase. Innis achitti fuula isaanii duratti geeddarama. **3** Uffanni isaas uffata namni addunyaa kanaa kam iyyuu miicee addessuu danda'u caalaa akka malee addaate. **4** Eeliyaasii fi Museenis isaanitti mul'atan; isaanis Yesuus wajjin haasa'aa turan. **5** Phexrosis Yesuusii, "Yaa Barsiisaa, as jiraachuun nuuf gaarii dha; daasii sadii, tokko siif, tokko Museef, tokko immoo Eeliyaasiif ni ijaarra" jedhe. **6** Inni waan dubbatu hin beeku ture; isaan akka malee sodaatanii turaniitii. **7** Duumessis dhufee isaan haguuge; sagaleen, "Kun ilma koo isa ani jaalladhuu dha. Isinis isa dhaga'aa!" jedhu tokko duumessicha keessaa dhufe. **8** Isaanis yommuu akkuma tasaa naannoo isaanii ilaalanitti Yesuusin malee nama tokko illee of biratti hin argine. **9** Utuu tulluu sana irraa bu'uutti jiranuus Yesuus akka isaan hamma Ilmi Namaa warra du'an keessaa ka'utti waan argan sana nama tokkotti illee hin himne isaan ajaje. **10** Isaanis "warra du'an keessaa ka'uun" maal akka ta'e wal gaggafachaa dubbicha garaatti qabatan. **11** Isaanis, "Barsiistonni seeraa maaliif Eeliyaas akka duraan dursee dhufuu qabu dubbatu?" jedhanii isa gaafatan. **12** Yesuus akkana jedhee deebise; "Dhugumaan Eeliyaas duraan dursee ni dhufa; waan hundas iddooti deebisa. Yoos maaliif Ilmi Namaa akka malee dhiphachuu fi tuffatamuu qaba jedhamee barreeffame ree? **13** Ani garuu isinittin hima; Eeliyaas dhuferee; isaanis akkuma waa'ee isaa barreeffame sanatti waanuma fedhan hunda isatti hojjetan." **14** Isaanis yommuu gara barattoota kaanii dhufanitti, namoonni hedduun isaanitti naama'anii, barsiistonni seeraa immoo utuu isaanitti falmanuu argan. **15** Namoonni hundinuu akkuma Yesuusin arganiin akka malee dinqifatanii isa dubbisuudhaaf itti fiigan. **16** Innis, "Isin maal isaanitti falmitu?" jedhee isaan gaafate. **17** Namoota sana keessaas namichi tokko akkana jedhee deebise; "Yaa barsiisaa, ani ilma koo kan hafuura arraba didaadhaan qabame sitti fideera. **18** Hafuuriichi yeroo itti ka'u kam iyyuu, darbatee lafaan isa dha'a. Gurbichis hoomacha afaaniin baasa; ilkaan qara; ni kokottaa'as. Ani akka hafuura sana baasaniif barattoota kee nan gaafadhe; isaan garuu hin dandeenye." **19** Yesuus deebisee, "Isin dhaloota hin amanne nana; ani hamma yoomiittin isin wajjin jiraadha? Hamma yoomiittis ani isinii obsa? Mee gurbicha natti fidaa" jedhe. **20** Isaanis gurbicha isatti fidan. Hafuuriichis akkuma Yesuusin argeen gurbicha dhidhiitachiise; gurbichis lafa dha'ee hoomacha afaaniin baasee gangalate. **21** Yesuus, "Wanni kun erga isa qabee hammam ture?" jedhee abbaa gurbichaa gaafate. Innis akkana jedhe; "Jjoollummaadhaa jalqabee ti. **22** Isa ajjeesuuf jedhees yeroo baay'ee ibidda keessa yookaan bishaan keessa isa buuseera. Ati garuu yoo waanuma

tokko illee gochuu dandeesse garaa nuu laafiitii nu gargaari.”

23 Yesuusis, “‘Yoo dandeesse’ jettaa? Nama amanuuf wanni hundi ni danda’ama” jedheen. **24** Yommusuma abbaan mucaa sanaa, “Ani nan amana; amantii dhabuu koo na gargaari” jedhee iyye. **25** Yesuusis yommuu namoota girrisanii dhufan argetti, “Yaa hafuura duudaa fi arrab-didaa nana, akka ati isa keessaa baatu, deebitees akka isatti hin galle sin ajaja” jedhee hafuura xuraa’aa sana ifate. **26** Hafuurri sun iyyee, akka malees isa dhidhiitachiisee keessaa ba’e. Gurbichis akkuma reeffaa ta’e; namoonni baay’enis, “Inni du’eera” jedhan. **27** Yesuus garuu harka qabee ol isa kaase; gurbaan sunis ka’ee dhaabate. **28** Erga Yesuus manatti ol galee booddee barattoonni isaa, “Nu maaliif hafuura hamaa sana baasuu dadhabne?” jedhanii kophaatti isa gaafatan. **29** Innis deebisee, “Inni akkanaa kun kadhannaa fi sooma qofaan ba’a malee waan baratiin hin ba’u” jedheen. **30** Isaan achii ka’anii Galilaa keessa darban. Yesuusis akka namni tokko iyyuu kana beeku hin barbaanne; **31** sababiin isaas, “Ilmi Namaa dabarfamee harka namootaatti ni kennama. Isaanis isa ni ajjeesu; innis guyyaa sadii booddee du’aa ni ka’a” jedhee barattoota isaa barsiisaa ture. **32** Isaan garuu waan inni jedhe hin hubanne; isa gaafachuus ni sodaatan. **33** Isaanis Qifirnaahom dhaqan. Innis yeroo mana keessa turetti, “Isin karaatti maal walitti falmaa turta?” jedhee isaan gaafate. **34** Isaan garuu eenyu akka nama hundumaa caalu karaatti waan walitti falmaa turaniif ni cal’isan. **35** Yesuusis ta’ee warra kudha lamaan waamee, “Namni nama jalqabaa ta’u barbaadu kam iyyuu nama hundaa gadii fi tajaajilaa nama hundaa ta’uu qaba” jedheen. **36** Innis mucaa xinnaa tokko fidee isaan gidduu dhaabe. Hammatees akkana isaaniin jedhe; **37** “Namni ijoollee xixinnoo kanneen keessaa tokko maqaa kootiin simatu kam iyyuu na simata; namni na simatu kam iyyuus isa na erge sana simata malee na qofa hin simatu.” **38** Yohannis, “Yaa barsiisaa, nu utuu namni tokko maqaa keetiin hafuurota hamoo baasuu arginee waan inni nu duukaa hin buuneef isa dhowwine” jedhe. **39** Yesuus garuu akkana jedhe; “Isa hin dhowwinaa; namni maqaa kootiin dinqii hojjetu kam ergasii immoo dafee waa’ee koo waan hamaa dubbachuu danda’u tokko iyyuu hin jiruutii. **40** Namni nuun hin mormine kam iyyuu kanuma keenyaatii. **41** Ani dhuguman isinitti hima; namni sababii isin kan Kiristoos taataniif jedhee bishaan budduqsaa tokkoo isinii kennu kam iyyuu dhugumaan gatii isaa hin dhabu. **42** “Namni kam iyyuu warra natti aman’an xixinnaa kanneen keessaa tokko gufachiisuu irra, utuu dhagaan daakuu guddaan isaa morma isaatti hidhamee galaanatti darbatamee isaaf wayya ture. **43** Yoo harki kee si gufachiise, of irraa muri. Harka lama qabaattee gahaannamitti, iddoo ibiddi isaa hin dhaamnetti galuu irra, harka dooludhaan jireenyatti galuu siif wayya. [(Geenna g1067) **44** Gahaannamis iddoo, “raammoon isaanii hin duune, ibiddis hin dhaamnee dha.” (questioned) **45** Yoo miilli kee si gufachiise of irraa muri. Miilla lama qabaattee gahaannamitti darbatamuu irra, laamshoftee jireenyatti galuu siif wayya. [(Geenna g1067) **46** Gahaannamis iddoo, “raammoon isaanii hin duune, ibiddis hin dhaamnee dha.” (questioned) **47** Yoo iji kee si gufachiise, of keessaa baasi. Ija lama qabaattee gahaannamiitti darbatamuu irra ija tokkoon mootummaa Waaqaatti galuu siif wayya. (Geenna g1067) **48** Gahaannamis iddoo, “raammoon isaanii hin duune, ibiddis hin dhaamnee dha.” (questioned) **49** Namni hundinuu ibiddaan mi’effama. **50** “Soogiddi gaarii dha; garuu yoo mi’aa isaa dhabe, mi’aa isaa akkamiin deebisuufii dandeesu? Isinis soogidda of keessaa qabaadhaa; walii wajjinis nagaan jiraadhaa.”

10 Yesuusis achii ka’ee gara biyya Yihuudaatii fi Yordaanos gamaa dhaqe. Amma illee namoonni isa biratti walitti qabaman; innis akkuma bartee isaatti isaan barsiise. **2** Fariisonni dhufanii, “Namni tokko niitii isaa hiikuun ni eeyyamamaa?” jedhanii gaafachuudhaan isa qoran. **3** Innis deebisee, “Museen maal isin ajaje?” jedheen. **4** Isaanis, “Namni tokko akka waraqa ragaa hiikkaa barreesseefii niitii isaa hiiku Museen eeyyameera” jedhan. **5** Yesuusis akkana jedhee deebise; “Museen sababii mata jabina keessaniitiif jedhee seera kana isiniif barreesse. **6** Jalqaba uumamaatii kaasee garuu Waaqni, “Dhiiraa fi dubartii isaan taasise.” **7** “Kanaafis namni abbaa isaatii fi haadha isaa ni dhiisa; niitii isaa wajjinis tokko ta’a; **8** lamaan isaanii iyyuu foon tokko ni ta’u. Egaa isaan si’achi foon tokko malee lama miti. **9** Kanaafuu waan Waaqni tokko taasise namni gargar hin baasin.” **10** Utuu ammas mana jiranuu barattoonni waa’ee dubbii kanaa Yesuusis gaafatan. **11** Innis akkana jedhee deebiseef; “Namni niitii isaa hiikee dubartii biraa fuudhu kam iyyuu ishee irratti ejja raawwata. **12** Isheenis yoo dhirsaa ishee hiiktee nama biraafti heerumte ejja raawwatti.” **13** Namoonni akka inni harka isaan irra kaa’uuf ijoollee xixinnoo Yesuusitti fidaa turan; barattoonni garuu isaan ifatan. **14** Yesuus yommuu waan kana argetti aaree akkana isaaniin jedhe; “Ijoolleen xixinnoon gara koo haa dhufaniitii hin dhowwinaa; mootummaan Waaqaa kan warra akkanaatii. **15** Ani dhuguman isinitti hima; namni akkuma ijoolleetti mootummaa Waaqaa hin simanne kam iyyuu gonkumaa itti hin galu.” **16** Innis ijoollee sana fuudhee ofitti qabe; harka isaas isaan irra kaa’ee isaan eebbise. **17** Akkuma Yesuus deemuuf karaa qabateen namichi tokko fiigaa dhufee fuula isaa duratti jilbenfate, “Yaa barsiisaa gaarii, ani jireenya bara baraa dhaaluuf maal gochuun qaba?” jedhee gaafate. (aiōnios g166) **18** Yesuusis akkana jedhee deebise; “Ati maaliif gaarii naan jetta? Waaqa tokkicha malee gaariin hin jiru. **19** Ati ajajawwan ni beekta; ‘Hin ajjeesin; hin ejjin; hin hatin; sobaan dhugaa hin ba’in; hin gowwoomsin; abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni.” **20** Namichis, “Yaa barsiisaa, ani ijoollummaa kootii jalqabee ajajawwan kanneen hunda eegeera” jedhe. **21** Yesuus namicha ilaalee isa jaallatee, “Waan tokkotu si duraa hir’ata; dhaqitiin waan qabdu hunda gurgurii hiyyeeyyiiif kenni; samii irratti badhaadhummaa ni qabaattaa. Ergasii kottuu na duukaa bu’i” jedheen. **22** Kana irratti fuulli namichaa ni geeddarama. Inni gadde achii deeme; qabeenya guddaa qaba tureetii. **23** Yesuusis naannoo isaa ilaalee barattoota isaatiin, “Mootummaa Waaqaatti galuun sooreyyiif akkam rakkisaa dha!” jedhe. **24** Barattoonnis dubbii isaa ni dinqisiifaatan. Yesuus garuu ammas akkana jedheen; “Ijoolle, mootummaa Waaqaatti galuun akkam rakkisaa dha! **25** Namni sooreesi mootummaa Waaqaatti galuu irra qaawwa ilmoo keessa ba’uutu gaalaaf salphata.” **26** Barattoonnis akka malee raajeffatanii, “Yoos eenyutu fayyuu danda’a ree?” waliin jedhan. **27** Yesuusis isaan ilaalee, “Kun garuu Waaqaaf malee namaaf hin danda’amu; Waaqaaf wanni hundinuu ni danda’amaatii” jedhe. **28** Kana irratti Phexros, “Kunoo, nu waan hunda dhiifnee si duukaa buuneerra!” jedhe. **29** Yesuusis deebisee akkana jedheen; “Ani dhuguma isinitti nan hima; namni anaa fi wangeelaaf jedhee mana yookaan obboloota yookaan obboleettota yookaan haadha yookaan abbaa yookaan ijoollee yookaan lafa qotiisaa dhiise kam iyyuu, **30** kan bara ammaa kana keessa ari’atama wajjin manneen, obboloota, obboleettota, haadhota, ijoollee fi lafa qotiisaa dachaa dhibba hin arganne, kan bara dhufuttis jireenya bara baraa hin dhaalle tokko iyyuu hin jiru. (aiōn g165, aiōnios g166) **31** Garuu warri jalqabaa hedduun warra dhumaa, warri dhumaa immoo warra jalqabaa ni ta’u.” **32**

Isaanis Yerusaalemitti ol ba'uuf jedhanii karaa irra turan; Yesuus immoo isaan dura deemaa ture; barattoonnis ni dinqisiifatan; warri duukaa bu'aa turan immoo ni sodaatan. Yesuus amma illee warra kudha lamaan kophaatti baasee waan isatti dhufuuf jiru isaanitti hime. **33** Akkanas jedhe; “Kunoo, nu Yerusaalemitti ol ba'aa jirra; Ilmi Namaas dabarfamee luboota hangafootattii fi barsiistota seeraatti ni kennama. Isaanis du'a itti muru; akkasumas dabarsanii Namoota Ormaatti isa kennu; **34** isaanis isatti qoos; isatti tufu; isa garafu; isa ajjeesus. Inni garuu guyyaa sadii booddee du'aa ni ka'a.” **35** Ilmaan Zabdewos jechuunis Yaaqobii fi Yohannis gara Yesuus dhufanii, “Yaa Barsiisaa, akka ati waan nu si kadhanna kam iyyuu nuu gootu barbaanna” jedhan. **36** Innis, “Akka ani maal isiniif godhu barbaaddu?” jedheen. **37** Isaanis deebisanii, “Yeroo ulfina keetiitti, tokkoon keenya mirga keetiin, tokkoon keenya immoo bitaa keetiin akka teenyuuf nuuf eeyyami” jedhanii deebisan. **38** Yesuus, “Isin waan kadhattan hin beektan; xoofoo ani dhugu, dhuguu yookaan cuuphaa ani cuuphamu, cuuphamuu ni dandeessuu?” jedheen. **39** Isaanis, “Ni dandeenya” jedhanii deebisan. Yesuus akkana jedheen; “Xoofoo ani dhugu ni dhugu; cuuphaa ani cuuphamus ni cuuphamtu; **40** garuu mirga koo yookaan bitaa koo taa'uu kan kennu ana miti. Iddoon kun kan warra isaaniif jedhamee qopheeffame sanaa ti.” **41** Warri kurnan yommuu waan kana dhaga'anitti Yaaqobii fi Yohannisitti aaran. **42** Yesuus walitti isaan waamee akkana jedhe; “Isin akka warri akka bulchitoota Namoota Ormaatti ilaalaman sun isaan irratti gooftummaa mul'isan, gurguddoonni isaanis akka isaan irratti taayitaa argisiisan ni beektu. **43** Isin biratti akkas miti. Qooda kanaa namni isin keessaa nama guddaa ta'uu barbaadu kam iyyuu tajaajilaa keessan ta'uu qaba; **44** namni nama jalqabaa ta'uu barbaadu kam iyyuu garbicha nama hundaa ta'uu qaba. **45** Ilmi Namaa iyyuu tajaajilu fi lubbuu isaa immoo namoota baay'eedhaaf furii godhee kennuuf dhufe malee tajaajilamuuf hin dhufneeti.” **46** Isaanis Yerikoo dhufan. Utuu Yesuus barattoota isaatii fi tuuta namootaa guddaa isaa wajjin Yerikoodhaa ba'aa jiruu, namichi jaamaan Barxiimewos jedhamu ilmi Ximeewos karaa irra taa'ee kadhachaa ture. **47** Barxiimewos yommuu akka inni Yesuus isa Naazreeti ta'e dhaga'etti, “Yesuus, yaa ilma Daawit na maari!” jedhee iyyuu jalqabe. **48** Namoonni baay'een akka inni cal'isuuf ifatan; inni garuu, “Yaa ilma Daawit na maari!” jedhee ituma caalchisee iyye. **49** Yesuusis dhaabatee, “Isa waamaa” jedhe. Isaanis, “Jabaadhu! Ka'i inni si waamaatii” jedhanii namicha jaamaa sana waaman. **50** Innis wayyaa isaa of irraa darbatee, utaalee ka'ee gara Yesuus dhufe. **51** Yesuus, “Akka ani maal siif godhu barbaadda?” jedhee isa gaafate. Namichi jaamaan sunis, “Yaa barsiisaa, ani arguun barbaada” jedheen. **52** Yesuus, “Amantiin kee si fayyiseeraa deemi” jedheen. Innis yeruma sana argee karaa irra bu'ee Yesuus duukaa bu'e.

11 Akkuma isaan Yerusaalemitti dhi'aatanii, Beettaagee fi Biitaaniyaa kanneen Tulluu Ejersaa biraa sana ga'aniin Yesuus Barattoota isaa keessaa lama erge; **2** akkanas isaaniin jedhe; “Gara ganda fuula keessan dura jiru sanaa dhaqaa; akkuma achi seentaniinis, ilmoo harree kan namni tokko iyyuu takkumaa hin yaabbatin tokko achitti hidhamee jiru ni argattu; isa hiikaatii as fidaa. **3** Yoo namni tokko iyyuu, 'Isin maaliif waan kana gootu?' jedhee isin gaafate, 'Gooftaatu isa barbaada; dafees deebisee ni erga' jedhaa.” **4** Isaanis dhaqanii ilmoo harree kan balbala duratti, karaa irratti hidhame tokko argan. Akkuma isaan hiikaniinis, **5** namoonni achi dhadhaabachaa turan tokko tokko, “Maal gochuuf ilmoo harree sana hiiktu?”

jedhanii isaan gaafatan. **6** Isaanis akkuma Yesuus isaaniin jedhe sanatti deebisaniif; namoonni sunis akka isaan deeman isaan dhiisan. **7** Ilmoo harree sanas Yesuusitti fidan; uffata isaaniis ilmoo harree irra busan; innis irra taa'e. **8** Namoonni baay'een uffata isaaniin karaa irra afan; warri kaan immoo dameewwan baala qaban kanneen alaa kukkutan sana karaa irra buubsan. **9** Warri dura deemaa turanii fi warri duukaa bu'aa turan iyyanii akkana jedhan; “Hoosaa'inaa!” “Inni maqaa Gooftaatiin dhufu eebbifamaa dha!” **10** “Mootummaan abbaa keenya Daawit inni dhufu sun eebbifamaa dha!” “Hoosaa'inaa ol gubbaatti!” **11** Yesuus Yerusaalem seenee mana qulqullummaatti ol gale. Gara galees waan hundumaa ilaale; sababii galgala'ee tureefis warra Kudha Lamaan wajjin ba'ee Biitaaniyaa dhaqee. **12** Guyyaa itti aanutti utuu Biitaaniyaadhaa ba'anuu Yesuus beela'e. **13** Innis muka harbuu baala qabu tokko fagootti argee ija qabaachuu fi qabaachuu baachuu isaa ilaaluu dhaqee. Garuu waan yeroon sun waqtii harbuu hin ta'iniif inni yommuu muka sana bira ga'etti baala malee waa tokko illee hin arganne. **14** Yesuus muka sanaan, “Namni tokko iyyuu deebi'ee ija sirraa hin nyaatin” jedhe. Barattoonnis isaas ni dhaga'an. (aiñon g165) **15** Yommuu Yerusaalem ga'anitti Yesuus mana qulqullummaa seenee warra achitti bitatanii fi gurguratan ari'uu jalqabe. Minjaala warra maallaqa geeddarataniitti fi barcuma warra gugee gurguratanii garagalche. **16** Akka namni tokko iyyuu waan tokko illee baatee mana qulqullummaa keessa darbus hin eeyyamne. **17** Innis akkana jedhee isaan barsiise; “Manni koo saba hundumaaif mana kadhannaa ni jedhama” jedhamee hin barreeffamee? Isin garuu ‘Holqa saamtotaa'gootaniirtu.” **18** Luboonni hangafoonnii fi barsiistonni seeraa waan kana dhaga'anii karaa ittiin isa ajjeesan barbaaduu jalqaban; isaan sababii namoonni hundinuu barsiisa isaa dinqisiifatanii isa sodaatanii turaniitti. **19** Isaanis yommuu galgala'etti magaalaa sana keessaa ba'an. **20** Isaanis gammaman utuu karaa sana darbanuu akka mukti harbuu sun hidda isaatii jalqabee goge argan. **21** Phexrosis yaadatee Yesuusii, “Yaa barsiisaa ilaa! Harbuun ati abaarte sun wogeera!” jedhe. **22** Yesuus immoo akkana jedhee deebise; “Waaqatti amanaa. **23** Ani dhuguman isiniitti hima; eenyu iyyuu yoo tulluu kanaan ‘Buqqa'itii galaanatti darbatami” jedhe, yoo garaa isaattis mamuu baatee akka wanni inni jedhe sun ta'u amane, wanni sun ni ta'aaf. **24** Kanaafuu ani isiniittin hima; waan kadhannaadhaan gaafattan hunda akka argattan amanaa; innis isiniif ni ta'a. **25** Yeroo kadhachuuf dhaabattan, akka Abbaan keessan inni samii irraa cubbuu keessan isiniif dhiisuuf, isinis yoo waanuma tokko illee nama kam iyyuu irraa qabaattan dhiisaafii. [**26** Yoo dhiisuufii baattan garuu Abbaan keessan inni samii irraas cubbuu keessan isiniif hin dhiisu.”] **27** Isaanis deebi'anii gara Yerusaalem dhufan; utuu Yesuus mana qulqullummaa keessa deddeebi'aa jiruu luboonni hangafoonni, barsiistonni seeraatii fi maanguddoonni gara isaa dhufan. **28** Isaanis, “Ati taayitaa maaliitiin wantoota kanneen hojjetta? Akka wantoota kanneen hojjettuufis eenyutu taayitaa siif kenne?” jedhaniin. **29** Yesuus akkana jedhee deebise; “Anis gaaffii tokkon isin gaafadha. Isin immoo deebii naaf kennaa; anis taayitaa maaliitiin wantoota kanneen akkan hojjedhu isiniittin hima. **30** Cuuphaan Yohannis samii irraa dhufe moo nama biraa dhufe? Mee natti himaa!” **31** Isaanis waliin mari'atanii akkana jedhe; “Yoo nu, 'Samii irraa dhufe' jenne inni immoo, 'Yoo isin maaliif isa hin amanin ree?' jedhee nu gaafata; **32** Yookaan, 'Nama biraa dhufe' jennuu?” jedhan. Sababii namni hundinuu dhugumaan Yohannisin akka raajiitti ilaaleef uummata sodaatan. **33** Kanaaf isaan, “Hin beeknu” jedhanii Yesuusii deebisan. Yesuus immoo, “Anis

taayitaa maaliitiin akkan wantoota kanneen hojjedhu isinitti hin himu” jedheen.

12 Yesuusis akkana jedhee fakkeenyaan isaanitti dubbachuu jalqabe; “Namichi tokko iddoo dhaabaa wayinii irra wayinii dhaabbate. Innis naannoo isaatti dallaa ijaaree, boolla itti wayinii cuunfan qotee qooxii eegumsaa ijaare. Ergasiis iddoo dhaabaa wayinii sana qonnaan bultootatti kiraa kennatee biyya fagoo dhaqe. **2** Innis yeroo miidhaan walitti qabamutti akka inni ija iddoo dhaabaa wayinii irraa wa fiduufiif garbicha tokko qottuuwwan sanatti ergate. **3** Isaan garuu qabanii, tumanii harka duwwaa of irraa isa deebisan. **4** Ammas garbicha biraa isaanitti ergate; isaanis mataa isa buruqsanii isa qaansessan. **5** Amma illee garbicha biraa ergate; isas ni ajjeesan. Garboota biraa baay’ees ergate; isaanis gartokko ni tuman; kaan immoo ni ajjeesan. **6** “Amma iyyuu inni nama ergu tokko qaba ture; innis ilma isaa jaallatamaa dha. Namichis, ‘Ilma koo ni kabaju’ jedhee dhuma irratti isa ergate. **7** “Qottoonni sun garuu, ‘Dhaaltuun isa kana. Kottaa isa ajjeefnaa; dhaalli sun keenya ta’aatii’ waliin jedhan. **8** Kanaafuu isaan fuudhanii isa ajjeesan; iddoo dhaabaa wayinii keessaas gad baasanii isa gatan. **9** “Egaa abbaan iddoo dhaabaa wayinii sanaa maal godhinna laata? Inni dhufee qottuuwwan sana ni ajjeesa; iddoo dhaabaa wayinii sanas namoota biraatti kennata. **10** Isin Katabbii Qulqulluu hin dubbifnee? Innis akkana jedha: “Dhagaan ijaartoonni tuffatan, dhagaa golee ta’era; **11** kanas Gooftaatu godhe; kunis ija keenyattii dinqii dha.” **12** Isaanis akka inni isaaniin mormuudhaan fakkeenya sana dubbate waan beekaniif isa qabuu barbaadan. Garuu namoota sana sodaatan; kanaafuu isa dhiisanii qajeelan. **13** Ergasii waan inni dubbatuun isa qabuuf jedhanii Fariisotaa fi garee Heroodis keessaas jara tokko Yesuusitti ergan. **14** Isaanis gara isaa dhufanii akkana jedhaniin; “Yaa barsiisaa, akka ati nama dhugaa taate beekna. Ati waan fuula namaa hin ilaalleef namni kam iyyuu karaa irraa si hin jal’isuutti; garuu ati dhugaadhaan karaa Waaqaa barsiifta. Qeesaariif gibira baasuun eeyyamameera moo hin eeyyamame? **15** Haa baasuu moo haa dhiifnuu?” Yesuus garuu fakkeessitummaa isaanii beekke, “Isin maaliif na qortu? Mee diinaariitokko natti fidaa nan ilaalaa” jedheen. **16** Isaanis diinaarii tokko isatti fiduu; innis, “Fakkiin kun kan eenyuu ti? Katabbiin kunis kan eenyuu ti?” jedhee isaan gaafate. Isaanis, “Kan Qeesaari” jedhanii deebisan. **17** Kana irratti Yesuus, “Kan Qeesaar Qeesaariif, kan Waaqaa immoo Waaqaaf kennaa” jedheen. Isaanis isa dinqifatan. **18** Ergasii Saduqonni, du’aa ka’uun hin jiru jedhan gara Yesuus dhufanii akkana jedhanii gaaffii tokko isa gaafatan; **19** “Yaa barsiisaa yoo obboleessi nama tokkoo niitii fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin niitii isaa irraa du’e, obboleessi isaa niitii sana dhaalee obboleessa isaatiif sanyii haa dhaabuu jedhee Museen nuu barreesseera. **20** Kunoo obboloota torbatu ture. Inni jalqabaa niitii fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin du’e. **21** Inni lammaffaanis ishee fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin du’e. Inni sadaffaanis akkasuma ta’e. **22** Torban isaanii iyyuu ijoollee hin dhalchine. Dhuma irratti dubartittiinis ni duute. **23** Guyyaa du’aa ka’uutti isheen niitii isa kamii taati? Torban isaanii iyyuu ishee fuudhaniiruutii.” **24** Yesuus immoo akkana jedhee deebise; “Isin waan Katabbiwwan Qulqulluu yookaan humna Waaqaa hin beekneef dogogortu mitii? **25** Warri du’an yommuu du’aa ka’anitti akka ergamoota samii ta’u malee hin fuudhan; hin heerumanis. **26** Waa’ee warri du’an du’aa ka’uu garuu akka Waaqni Kitaaba Musee keessatti, daggala boba’u biratti, ‘Ani Waaqa Abraham, Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa Yaaqoob’ jedhee isatti dubbate isin hin dubbifnee? **27** Inni Waaqa warra jiraataniiti malee Waaqa warra du’anii miti.

Isin akka malee dogogortaniirtul!” **28** Barsiistota seeraa keessaa inni tokko dhufee wal falmuu isaanii dhaga’e. Innis akka Yesuus deebii gaarii isaaniif kenne hubatee, “Ajajni ajajawwan hunda caalu isa kami?” jedhee isa gaafate. **29** Yesuusis akkana jedhee deebise; “Ajajni ajajawwan hunda caalu isa kana; ‘Yaa Israa’el dhaga’i! Waaqayyo Gooftaan keenya Gooftaa tokkicha. **30** Waaqa kee Goofticha garaa kee guutuudhaan, lubbuu kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan, humna kee guutuudhaan jaalladhu.’ **31** Inni lammaffaan immoo, isa kana; ‘Ollaa kee akkuma ofii keetiitti jaalladhu.’ Ajajni ajajawwan kanneen caalu tokko iyyuu hin jiru.” **32** Barsiisaan seeraa sunis akkana jedhee deebise; “Yaa barsiisaa, ati dhugaa jette; Waaqa tokkicha malee Waaqni biraa hin jiruutii. **33** Garaa kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan, humna kee guutuudhaan isa jaallachuun, ollaa kees akkuma ofii keetiitti jaallachuun, qalma gubamuu fi aarsaa hunda caala.” **34** Yesuusis yommuu akka inni hubannaadhaan deebise argetti, “Ati mootummaa Waaqaa irraa fagoo hin jirtu” jedheen. Ergasii namni tokko iyyuu deebi’ee gaaffii isa gaafachuuf ija hin jabaanne. **35** Yesuus utuu mana qulqullummaa keessatti barsiisaa jiruu akkana jedhee gaafate; “Barsiistonni seeraa maaliif Kiristoos ilma Daawit jedhu? **36** Daawit mataan isaa iyyuu Hafuura Qulqulluudhaan geggeeffamee akkana jedhe: “Gooftichi Gooftaa kootiin, ‘Hamma ani diinota kee, miilla kee jala siif galchutti, gara mirga koo taa’i.” **37** Daawit mataan isaa iyyuu ‘Gooftaa’ jedhee isa waama. Yoos inni akkamitti ilma isaa ta’uu danda’a ree?” Tuunni guddaan sunis gammachuudhaan isa dhaga’e. **38** Yesuusis utuu barsiisuu akkana jedhe; “Barsiistota seeraa irraa of eeggadhaa. Isaan uffata dhedheeraa uffatanii nanaanna’uu fi gabaa keessattis nagaa gaafatamuu jaallatu; **39** manneen sagadaa keessatti taa’uunsa ulfinaa, lafa cidhaatti immoo iddoo ulfinaa jaallatu. **40** Isaanis mana haadha hiyyeessaa saamanii onsu; of argisiisuuf jedhaniis kadhannaa dheeressu. Namoonni kunneen adaba guddaa adabamu.” **41** Yesuusis fuullee iddoo kennaan kaa’amuu taa’ee namoota maallaqa isaanii mi’a buusii keessa buusan ilaala ture. Sooreyyiin haay’eenis maallaqa baay’ee mi’a sana keessa buusaa turan. **42** Haati hiyyeessaa hiyyeettiin tokko dhuftee saantima sibiila diimaa xixinnoo lama kam gaatiin isaa gara saantima tokkoo ta’e mi’a sana keessa buufte. **43** Yesuusis barattoota isaa ofitti waamee akkana jedhe; “Ani dhuguman isinitti hima; haati hiyyeessaa hiyyeettiin kun warra mi’a buusii kana keessa kennaa buusan hunda caalaa buufteerti. **44** Isaan hundi qabeenya isaanii irraa kennan; isheen garuu hiyyuma ishee keessaa waan hunda, waan ittiin jiraattu hunda kennite.”

13 Utuu Yesuus mana qulqullummaatii ba’aa jiruu barattoota isaa keessaa inni tokko, “Yaa Barsiisaa! Dhagaawwan gurguddaa kanneenii fi gamoowwan babbareedoo kanneen mee ilaali!” jedheen. **2** Yesuusis, “Gamoowwan gurguddaa kanneen argitaa? Ni diigama malee asitti dhagaan dhagaa irratti hin hafu” jedheen. **3** Utuu Yesuus Tulluu Ejersaa irra fuullee mana qulqullummaa taa’ee jiruu Phexros, Yaaqoob, Yohannisii fi Indiriyaas akkana jedhanii kopaatti isa gaafatan; **4** “Mee nutti himi; wantoonni kunneen yoom ta’u? Mallattoon yeroo wantoonni kunneen hundi itti raawwatamanii maali?” **5** Yesuusis akkana isaanii jechuu jalqabe; “Akka namni tokko iyyuu isin hin gowwoomsineef of eeggadhaa. **6** Namoonni hedduun, ‘Ani isa’ jechaa maqaa kootiin ni dhufu; nama hedduus ni gowwoomsu. **7** Isin yommuu waa’ee waraanaatii fi oduu waraanaa dhageessanitti hin rifatinaa. Wannan akkanaa ta’uu qabaatii; dhumni garuu amma iyyuu hin geenye. **8** Sabni sabatti, mootummaanis mootummaatti ni ka’a. Sochiin lafaa iddoo garaa garaatti ni ta’a; beellis ni bu’a. Kunis jalqaba ciniinsuu

da'umsaa ti. **9** "Isin of eeggachuu qabdu. Isin dabarfamtanii yaa'itti ni kennamtu; mannee sagadaa keessattis ni garafamtu. Isinis akka isaanitti dhuga baatota taataniif anaaf jettanii fuula bulchitootaatiif fi mootoota dura ni dhaabattu. **10** Duraan dursee wangeelli saba hundatti lallabamuu qaba. **11** Yommuu qabantanii qorumsaaf dhi'eeffamtanitti waa'ee waan dubbattanii duraan dursitani hin yaadda'inaa. Waanuma yeroo sana isinii kennamu dubbadhaa; kan dubbatu Hafuura Qulqulluudha malee isin miti. **12** "Obboleessi dabarsee obboleessa du'atti kenna; abbaan dabarsee ijoollee isaa du'atti kenna. Ijoolleenis warra isaanitti ka'anii isaan ajjeesu. **13** Namni hundinuu sababii maqaa kootiif isin jibba; kan hamma dhumaatti jabaatee dhaabatu garuu ni fayya. **14** "Isin yommuu wanni jibbisiisaan badiisa fidu'sun iddoo isaaf hin malle dhaabatee argitanitti, namni dubbisu haa hubatu; yommuu warri Yihuudaa keessa jiran tulluuwanitti haa baqatan. **15** Namni bantii manaa irra jiru tokko iyyuu waan tokko illee fudhachuuf gad hin bu'in yookaan mana hin seenin. **16** Namni lafa qotiisaa jiru tokko iyyuu uffata isaa fudhachuuf duubatti hin deebi'in. **17** Bara sana keessa dubartoota ulfaatii fi haadhota hoosisaniif wayyoo! **18** Kunis akka gannakeessa hin taameef kadhadhaa. **19** Guyyoota sana keessa dhiphinni jalqaba uumama Waaqni uumee kaasee hamma ammaatti hin dhufin, kan gara fuula duraattis hin dhufne ni dhufaatii. **20** "Utuu Gooftaan guyyoota sana gabaabsuu baatee silaa namni tokko iyyuu hin hafu ture. Garuu inni sababii filatamtoota filateetiif jedhee guyyoota sana gabaabseera. **21** Yeroo sana yoo namni kam iyyuu, 'Ilaa Kiristoos as jira!' yookaan 'Ilaa, inni achi jira!' isiniin jedhe hin amaninaa. **22** Kiristoosonni sobaatii fi raajonni sobaa ni ka'utti; isaanis yoo danda'ameef, filatamtoota illee gowwoomsuuf jedhanii mallattoo fi dinqii ni hojjetu. **23** Isin garuu of eeggadhaa! Ani waan hunda duraan dursee isiniitti himeera. **24** "Bara sana keessa garuu dhiphina sana booddee, "Aduun ni dukkanoofti; ji'is ifa ishee hin kennitu; **25** urjiwwan samii irraa ni harca'u; humnoonni samiis ni raafamu." **26** "Yeroo sana namoonni utuu Ilmi Namaa humna guddaa fi ulfinaan duumasaan dhufuu ni argu. **27** Innis Ergamoota isaa ergee filatamtoota isaa kanneen handaarawwan lafaa irraa hamma handaarawwan samiiwwaniitti jiran bubbeewwan afran irraa walitti qaba. **28** "Fakkeenya kana muka harbuu irraa baradhaa; yommuu dameen isaa latee baala baafatutti akka bonni dhi'ate ni beektu. **29** Akkasuma isinis yommuu wanni kun raawwatamuu isaa argitanitti akka inni dhi'ate, akka balbala irras ga'e ni beektu. **30** Ani dhuguma isinittin hima; hamma wanni kun hundi ta'utti dhaloonni kun hin darbu. **31** Samii fi lafti ni darbu; dubbiin koo garuu gonkumaa hin darbu. **32** "Waa'ee guyyaa sanaa yookaan waa'ee sa'aatii sanaa garuu Abbaa qofatu beeka malee namni tokko iyyuu hin beeku; ergamoonni samii irraa iyyuu hin beekan; yookaan ilmi iyyuu hin beeku. **33** Of eeggadhaa! Dammaqaa! Yeroon sun yoom akka ta'e hin beektaniitti. **34** Innis nama garboota isaatti taayitaa kennee, tokkoo tokkoo isaaniittis hojii isaa kennee, akka garbichi karra eegu immoo dammaqee eegu ajajee, mana isaa dhiisee karaa dheeraa deeme tokko fakkaata. **35** "Kanaafuu isin dammaqaa; yeroo itti abbaan mana sanaa deebi'u, jechuunis galgala yookaan halkan walakkaa yookaan iyya indaanqoo yookaan barrii obboroo ta'uu isaa hin beektaniitti. **36** Kunis akka inni akkuma tasaa dhufee utuu raftaanus isin hin arganneef. **37** Ani waanan isiniin jedhu nama hundumaan nan jedha; 'dammaqaa!'"

14 Egaa Faasiikaa fi Ayyaana Maxinootiif guyyaa lama qofatu hafe; luboonni hangafoonniif fi barsiistonni seeraa haxxummaadhaan Yesuus qabantii ajjeesuuf mari'achaa turan.

2 Isaanis, "Garuu akka namoonni goolii hin kaafneef yeroo ayyaanaatti hin ta'in" jedhan. **3** Utuu inni Biitaaniyaa keessa mana Simoon isa lamxaa'aa sanaatti maaddiitti dhi'atee jiruu, dubartiin tokko shittooo gatiin isaa guddaa ta'e kan naardoos qulqulluu irraa qopheeffame bilqaaxxii albaaxiroositti qabatee dhufte. Isheenis bilqaaxxicha cabsitee shittooo sana mataa isaatti dhangalaafte. **4** Namoota achi turan keessaa tokko tokko aaraanii akkana waliin jedhan; "Shittooo kana balleessuun maaliif? **5** Silaa shittoon kun diinaarii dhibba sadii olitti gurguramee maallaqa isaa hiyyeeyyiiif kennuun ni danda'ama tureetii." Isaanis isheetti dheeckama. **6** Yesuus garuu akkana jedhe; "Ishee dhiisaa. Maaliif ishee rakkiftu? Isheen waan gaarii naaf gooteeti. **7** Hiyyeeyyii yeroo hunda of biraa qabdu; isin yeroo feetan kamitti iyyuu isaan gargaaruu ni dandeessu. Ana garuu yeroo hunda of biraa hin qabdan. **8** Isheen waan dandeessu hojjette. Isheen duraan dursitee dhagna koo awwaalaaf dibde. **9** Ani dhuguma isinittin hima; addunyaa hunda irratti, iddoo wangeelli itti lallabamu kamitti iyyuu wanni isheen gootes yaadannoo isheetiif ni odeeffama." **10** Ergasiis warra Kudha Lamaan keessaa tokko, Yihuudaa Keeriyotichi, Yesuusin dabarsee isaanitti kennuuf jedhee gara luboota hangafootaa dhaqe. **11** Isaanis yommuu waan kana dhaga'anitti gammadani, maallaqa isaaf kennuuf waadaa galan. Kanaafuu Yihuudaan dabarsee isa kennuuf haala mijaa'aa eeggachaa ture. **12** Guyyaa jalqaba Ayyaana Maxinoo, yeroo itti hoolaan Faasiikaa qalamutti barattoonni Yesuus, "Akka ati Faasiikaa nyaattuuf nu eessa dhaqnee akka siif qopheessinu barbaadda?" jedhanii isa gaafatan. **13** Innis barattoota isaa keessaa nama lama erge; akkanas isaanii jedhe; "Magaalaa seenaa; namichi okkotee bishaanii baatu tokko isiniitti dhufa; isa duukaa bu'aa. **14** Abbaa mana namichi sun seenuttiinis, 'Barsiisaan, manni keessumaa ko, iddoon ani itti barattoota koo wajjin Faasiikaa nyaadhu eessa?' jedhee gaafata' jedhaa. **15** Abbaan manaa sunis darbii bal'aa miidhagamee qopheeffame tokko isiniitti argisiisa. Isinis achitti nuuf qopheessaa." **16** Barattoonnis ka'anii magaalaa sana seenanii akkuma Yesuus isaanitti hime sanatti argatan. Faasiikaas ni qopheessan. **17** Yesuusis yommuu galgala'etti warra Kudha Lamaan wajjin achi ga'e. **18** Utuu isaan maaddiitti dhi'atanii jiranuu Yesuus, "Ani dhuguma isiniitti nan hima; isin keessaa tokko, kan amma na wajjin nyaachuutti jiru dabarsee na kenna" jedheen. **19** Isaanis gaddanii, tokko tokkoon, "Na ta'innaa laata?" jechuu jalqaban. **20** Innis akkana jedhee deebise; "Namichi sun warra kudha Lamaan keessaa tokkoo dha. Innis isa na wajjin gabatee keessaa cuuphatuu dha. **21** Ilmi Namaa akkuma waa'een isaa barreeffame sanatti ni deema. Garuu namicha dabarsee Ilma Namaa kennu sanaaf wayyoo! Inni utuu dhalachuu baatee isaaf wayya ture." **22** Utuu nyaachaa jiranuus Yesuus buudeena fiudhee eebbise; caccabsees, "Fudhadhaa; kun foon koo ti" jedhee isaanii kenne. **23** Xoofos fiudhee galata galchee isaanii kenne; hundi isaaniis xoofoo sana irraa dhugan. **24** Innis akkana isaanii jedhe; "Kun dhiiga ko, dhiiga kakuu haaraa kan namoota baay'eef dhangalaafamuu dha. **25** Ani dhuguma isiniitti nan hima; ani hamman guyyaa sana mootummaa Waaqaa keessatti deebi'ee dhugutti ija wayinii kana irraa deebi'ee hin dhugu." **26** Isaanis erga faarfannaa faarfatanii booddee Tulluu Ejersaatti qajeelan. **27** Yesuus akkana isaanii jedhe; "Hundi keessan ni gufattu; akkana jedhamee barreeffameeraatii: "Ani tiksee nan rukuta; hoolonnis ni bittinneeffamu." **28** Ani garuu ergan du'aa ka'ee booddee isin dura Galilaa nan dhaqa." **29** Phexros garuu, "Yoo namni hundinuu gufate iyyuu ani hin gufadhu" jedheen. **30** Yesuus immoo deebisee, "Ani dhuguma sitti nan hima; ati

har'a, edanuma utuu indaanqoon yeroo lama hin iyyin, yeroo sadii na ganta" jedheen. **31** Phexros garuu, "Ani yoon si wajjin du'uu qabaadhe illee gonkumaa si hin ganu" jedhee jabeessee dubbate. Hundi isaanis akkasuma jedhan. **32** Isaanis iddoo Geetesemaanee jedhamu tokko dhaqan; Yesuusis barattoota isaatiin, "Hamma ani kadhahutti isin as taa'aa" jedhe. **33** Innis Phexrosin, Yaaqoobii fi Yohannisin of faana fudhatee, akka malee dhiphachuu fi yaadda'uus jalqabe. **34** Innis, "Lubbuun koo akka malee gadditee du'uu geesseerti. Isin asuma turatii dammaqaa" jedheen. **35** Innis xinnoo achi hiiqee lafatti gombifamee, yoo danda'ame akka sa'atiin sun isa irra darbituuf kadhate. **36** Innis, "Aabbaa, yaa Abbaa, wanni hundinuu siif ni danda'ama. Xoofoo kana narraa fuudhi. Garuu akka fedhii keetii malee akka fedhii kootii hin ta'in" jedhe. **37** Innis gara barattoota isaatti deebi'ee utuu rafanuu isaan arge. Phexrosiin akka jedhe; "Simoon, ati amma illee inuma raftaa? Sa'aatii tokkittii illee dammaqu hin dandeenyee? **38** Isin akka qorumsatti hin galleef dammaqaa kadhadaa. Hafuurri qophaa'aa dha; foon garuu dadhabaa dha." **39** Ammas achi hiiqee waanuma duraan kadhate sana kadhate. **40** Inni yommuu deebi'ee dhufetti, ammas utuu rafanuu isaan arge; iji isaanii itti ulfaattee tureetii. Isaanis akka maal jedhanii deebisaniif hin beekne. **41** Yeroo sadaffaa deebi'ee akkana jedheen; "Isin amma iyyuu raftanii boqochaa jirtuu? Ni ga'al! Sa'aatiin sun ga'eera. Kunoo, Ilmi Namaa dabarfamee harka cubbamootaatti ni kennama. **42** Ka'aa ni deemnaa! Kunoo, namichi dabarsee na kennu sun dhufaa jira." **43** Utuma inni dubbachaa jiruus, Yihuudaan namichi warra Kudha Lamaan keessaa tokko ta'e sun dhufe. Tuunni luboota hangafoota, barsiistota seeraatii fi maanguddoota biraa ergames goraadee fi bokkuu qabatee isa wajjin dhufe. **44** Inni dabarsee Yesuusin kennu sunis, "Namichi ani dhungadhu isa; isinis isa qabaatii eegaa isa fuudhaa deemaa" jedhee mallattoo kenneefii ture. **45** Yihuudaanis yommuuma Yesuusitti dhi'atee, "Yaa Barsiisaa!" jedhee isa dhungate. **46** Namoonni sun Yesuus qabanii hidhan. **47** Warra achi dhadhaabachaa turan keessaa inni tokko garuu goraadee isaa luqqifatee garbicha luba ol aanaa dha'ee gurra isa irraa kute. **48** Yesuus akka jedhe; "Isin goraadee fi bokkuu qabattanii akka nama hattuu qabuutti na qabuu dhuffanii? **49** Ani guyyuma guyyaan mana qulqullummaa keessatti barsiisaa isin wajjin ture; isinis na hin qabne. Garuu Katabbiiwwan Qulqulluun raawwatamuu qabu." **50** Isaan hundinuu isa dhiisanii baqatan. **51** Dargaggeessi tokkos uffata guncee talbaa irraa hojjetame tokko qullaa isaa irra buufatee Yesuus faana deemaa ture. Yeroo isa qabanittis, **52** dargaggeessi sun uffata isaa dhiisee, qullaa isaa harkaa ba'e. **53** Isaanis Yesuusin luba ol aanaatti geessan; luboonni hangafoonni, maanguddoonni fi barsiistoonni seeraa hundinuu walitti qabaman. **54** Phexrosis hamma dallaa luba ol aanaa keessaatti fagootti isa duukaa bu'e. Innis waardiyyoota wajjin ibidda bira taa'ee qaqqammachaa ture. **55** Luboonni hangafoonni fi yaa'iin guutuu Yesuus in ajjeesuuf jedhanii ragaa isatti barbaadaa turan; isaan garuu homaa hin arganne. **56** Namoonni baay'een sobaan isatti dhugaa ba'an; dhuga ba'umsi isaanii garuu tokko hin taane. **57** Tokko tokko immoo ka'anii akkana jedhanii sobaan isatti dhugaa ba'an: **58** "Mana qulqullummaa kan harka namaatiin ijaaramee kana diigee kan bira kan harka namaatiin hin ijaaramin guyyaa sadii keessatti deebisee nan ijaara" jechuu isaa dhageenyeeerra." **59** Haa ta'uu malee dhuga ba'umsi isaanii amma illee tokko hin taane. **60** Lubichi ol aanaanis ka'ee fuula isaanii dura dhaabatee, "Ati deebii tokko illee hin kennituu? Wanni namoonni kunneen dhugaa sitti ba'an kun maali?" jedhee Yesuusin gaafate. **61**

Yesuus garuu inuma cal'ise malee deebii tokko illee hin kennine. Lubichi ol aanaan ammas, "Kiristoos Ilmi isa Eebbifamaa Sanaa sii?" jedhee isa gaafate. **62** Yesuus, "Eeyyee ana; isin utuu Ilmi Namaa karaa mirga Humna Qabeessa sanaatiin taa'ee, duumessa samiitiin dhufuu ni argitu" jedhe. **63** Lubichi ol aanaan uffata isaa tarsiasee akkana jedhe; "Kana caalaa dhuga baatota maalii nu barbaachisa?" **64** Waaqa arrabsuu isaa isini iyyuu dhageessaniirtu. Maal isiniitti fakkaata?" Hundi isaanis du'atu isaaf mala jedhanii isatti muran. **65** Namoonni tokko tokko isatti tufuu jalqaban; fuula isaas haguuganii abootteen isa rukutanii, "Mee raajii dubbadhu" jedhan. Eegdonnis fuudhanii isa kakkabalan. **66** Utuu Phexros dallaa sana keessa gara gadii jiruu xomboreewwan luba ol aanaa keessaa tokko dhufte. **67** Isheen utuu Phexros ibidda qaqqammattuu argite; hubaattee isa ilaalte. Isheenis, "Atis Yesuus nama Naazreeti sana wajjin turte" jetteen. **68** Inni garuu, "Ani waan ati jettu hin beeku; naaf hin galus" jedhee gane. Karra dallaatiinis gad ba'e; indaanqoonis ni iyye. **69** Xomboreen sun ammas isa argitee warra achi dhadhaabataniin, "Namichi kun jara keessaa tokkoo dha" jette. **70** Inni garuu ammas ni gane. Yeroo xinnoo booddee immoo warri achi dhadhaabachaa turan Phexrosin, "Atis nama Galilaa waan taateef dhuguma iyyuu jara keessaa tokkoo dha!" jedhaniin. **71** Innis, "Ani namicha isin waa'ee isaa dubbattan kana hin beeku" jedhee of abaaruu fi kakachuu jalqabe. **72** Yommuuma indaanqoon lammata iyye. Phexrosis dubbii Yesuus, "Utuu indaanqoon yeroo lama hin iyyin, ati yeroo sadii na ganta" isaan jedhee ture sana yaadatee boob'e.

15 Ganama barii luboonni hangafoonni, maanguddoota, barsiistota seeraatii fi guutummaa yaa'ii Yihuudootaa wajjin mari'atanii Yesuusin hidhanii, geessanii Phiilaaxoositti dabarsanii kennan. **2** Phiilaaxoosis, "Ati mootii Yihuudootaati?" jedhee isa gaafate. Yesuus immoo, "Atuu jette kaal!" jedhee deebise. **3** Luboonni hangafoonni waan baay'eedhaan isa himatan. **4** Phiilaaxoos amma illee, "Ati deebii hin kennituu? Isaan waan meeqaan akka si himatan mee ilaali" jedhee isa gaafate. **5** Yesuus garuu amma illee deebii tokko iyyuu hin kennine; Phiilaaxoosis ni dinqisiifate. **6** Innis nama hidhame kan sabni gaafate tokko Guyyaa Ayyaanaa hunda gad dhiisa ture. **7** Namichi Barabbaas jedhamu tokko fiinciltoota goolii kaasanii nama ajjeesan wajjin mana hidhaa keessa ture. **8** Uummanni sunis Phiilaaxoos bira dhaqee akka inni waan duraan gochaafii ture sana isaanii godhu isa kadhate. **9** Phiilaaxoos garuu, "Akka ani mootii Yihuudootaa gad isinii dhiisu barbaadduu?" jedhee gaafate; **10** inni akka luboonni hangafoonni hinaaffaadhaan Yesuusin dabarsanii isatti kennan ni beeka tureetii. **11** Luboonni hangafoonni garuu akka Phiilaaxoos qooda Yesuus Barabbaasin gad dhiisu akka isa kadhataaniif namoota kakaasan. **12** Phiilaaxoosis, "Yoons namicha isin mootii Yihuudootaa jettaniin kana maal godhu ree?" jedhee amma illee isaan gaafate. **13** Isaan amma illee, "Isa fannisi!" jedhanii iyyan. **14** Phiilaaxoos immoo, "Maaliif? Inni yakka maalii hojete?" jedhee gaafate. Isaan garuu ittuma caalchisanii, "Isa fannisi!" jedhanii iyyan. **15** Kanaafuu Phiilaaxoos namoota gammachiisuuf jedhee Barabbaasin gad isaanii dhiise. Yesuusin garuu garafsiise akka inni fannifamuuf dabarsee kenne. **16** Ergasii loltoonni Yesuusin mana bulchaatti, jechuunis Piraayitooriyoonitti ol galchan; raayyaa loltootaa hundas walitti waaman. **17** Uffata dhiilgee itti uffisan; gonfoo qoraattis micciiranii dha'anii isa irra kaa'an. **18** Isaanis, "Akkam ree, yaa mootii Yihuudootaa!" jedhanii nagaa isa gaafachuu jalqaban. **19** Uleedhaanis mataa isaa rukutan; isattis tufan. Jilbeenfataniis sagadaniif. **20** Erga itti qoosanii booddee uffata

diimaa dhiilgee sana irraa baasanii wayyaa isaa deebisanii isatti uffisan. Fannisuufis isa fuudhanii deeman. **21** Isaanis namicha Qareenaa kan Simoon jedhamu tokko utuu inni baadiyyaadhaa dhufee achiin darbaa jiruu arganii akka inni fannoo Yesuus baatuuf isa dirqisiisan. Namichi kunis abbaa Iskindiroosii fi Ruufoosii ti. **22** Isaanis iddoo Golgootaa jedhamutti Yesuusinn geessan; Golgootaa jechuun “Iddoo buqqee mataa” jechuu dha. **23** Jarris akka inni daadhii wayinii kan qumbiin walitti makame dhuguuf kennaniif; inni garuu fudhachuu dide. **24** Isaanis isa fannisan. Uffata isaas gargar qoodatanii tokkoon tokkoon namaa maal akka argatu murteessuuf itaa buufatan. **25** Yeroon isaan itti isa fannisanis ganama sa’aatii sadii ture. **26** Katabbiin waan inni ittiin himatamee kan, Mooticha Yihuudootaa, jedhu mataa isaatiin ol ture. **27** Hattoota lamas, isa tokko mirga isaatiin, kaan immoo bitaa isaatiin isa wajjin fannisan. [**28** Kanaanis dubbiin kitaabni, “Inni akka seera cabsitootaatti lakkaa’ame” jedhu sun ni raawwatame.] **29** Warri achiin darbanis isa arrabsan; mataa isaanis raasanii, “Muu! Ati kan mana qulqullummaa diigdee guyyaa sadiitti ijaartu, **30** mee fannoo irraa gad bu’iiti of oolchi!” jedhan. **31** Akkasumas luboonni hangafoonnii fi barsiistonni seeraa wajjin itti qoosan. Akkanas jedhan; “Inni warra kaan oolcheera; ofii isaa garuu oolchuu hin danda’u! **32** Akka nu arginee amannuuf Kiristoos mootichi Israa’el kun mee amma fannoo irraa gad haa bu’u.” Warri isa wajjin fannifamanis isa arrabsan. **33** Sa’aatii ja’aa jalqabee, hamma sa’aatii sagaliitti dukkanni lafa hunda irra bu’e. **34** Sa’aatii sagaliitti Yesuus sagalee guddaadhaan, “Eloohel! Eloohel! Laamaa Sabaqtaanii?” jedhee iyye. Hiikkaan isaas, “Yaa Waaqa ko! Yaa Waaqa ko! Ati maaliif na dhiifte?” jechuu dha. **35** Warra achi dhadhaabatan keessaa tokko tokko yommuu waan kana dhaga’anitti, “Ilaa, inni Eeliyaasin waamaa” jedhan. **36** Namichi tokkos fiigee, ispoonjii dhangaggaa’adhaan guutee, uleetti kaa’e; akka inni dhuguufis Yesuusiiif kennee, “Mee isa dhiisaa. Akka Eeliyaas dhufee gad isa buusu arginaatii” jedhe. **37** Yesuus sagalee guddaadhaan iyyee hafuura dhumaa baafate. **38** Golgaan mana qulqullummaa olii hamma gadiitti iddoo lamatti tarsi’a. **39** Ajajaa dhibbaa kan fuula Yesuus dura dhaabachaa tures yommuu iyyuu Yesuus dhaga’ee akka inni itti hafuura dhumaa baafate argetti, “Dhugumaanuu namichi kun ilma Waaqaa ture!” jedhe. **40** Dubartoonni tokko tokkos fagoodhaa ilaalaa turan. Isaan keessaa Maariyaam ishee Magdala, Maariyaam haadha Yaaqoob isa quxisuutii fi Yooosaa akkasumas Saloomee turan. **41** Isaanis yeroo inni Galiilaa turetti isa duukaa bu’anii isa tajaajilaa turan. Dubartoonni isa wajjin Yerusaleemitti ol ba’an baay’een kaanis achi turan. **42** Guyyaan sun Guyyaa Qophii jechuunis guyyaa Sanbataan duraa ture. Yommuu galgalaa’ettis, **43** Yoosif namni Armaatiyaa, miseensi yaa’ii beekamaan kan mataan isaa mootummaa Waaqaa eeggachaa ture tokko ija jabinaan gara Phiilaaxoos dhaqee reeffa Yesuus kadhate. **44** Phiilaaxoosis yommuu akka inni du’e dhaga’etti ni dinqifate. Ajajaa dhibbaa sanas ofitti waamee Yesuus erga du’ee turuu fi turuu baachuu isaa gaafate. **45** Akka inni du’es ajajaa dhibbaa sana irraa erga mirkaneeffatee booddee reeffa sana Yoosifiif kenne. **46** Yoosifis huccuu quncee talbaa irraa hojjetame bitee, reeffa sana gad buusee, huccuu sanaan kafanee awwaala garaa kattaa keessatti qotate keessa kaa’e. Dhagaa tokkos balbala awwaala sanaatti gangalchee cufe. **47** Maariyaam isheen Magdalaatii fi Maariyaam haati Yooosaa lafa inni kaa’ame ni argan.

16 Erga Sanbanni darbee booddee Maariyaam isheen Magdala, Maariyaam haati Yaaqoobii fi Saloomeen dhaqanii reeffa Yesuus dibuuf jedhanii urgooftuu bitan. **2** Isaanis

guyyaa jalqaba torbaan sanaa ganama barii, akkuma biiftuun baateen gara awwaalaa dhaqan; **3** isaanis, “Eenyutu balbala awwaalaa irraa dhagaa sana nuu gangalcha?” waliin jedhan. **4** Yommuu mi’atanii ilaalanitti garuu akka dhagaan baay’ee guddaan sun afaan awwaalaa irraa gangalfame argan. **5** Isaanis awwaala keessa seenanii dargageessa uffata adii uffate tokko karaa mirgaatiin taa’ee arganii rifatan. **6** Innis akkana isaaniin jedhe; “Hin rifatinaa! Isin Yesuus Nama Naazreeti isa fannifamee ture barbaaddu. Inni ka’eera! As hin jiru. Mee iddoo isaan isa kaa’anii turan ilaalaa. **7** Garuu dhaqaatii barattoota isaatii fi Phexrosiitti, Inni isin dursee Galiilaa ni dhaqa. Akkuma isaniitti hime sanas achiitti isa ni argitu’ jedhaatii himaa.” **8** Dubartoonni sunis hollachaa fi dinqisiifachaa gad ba’anii awwaalicha biraa baqatan. Sababii sodaataniiifis nama tokkotti illee homaa hin himne. [**9** (note: **The most reliable and earliest manuscripts do not include Mark 16:9-20.**) Yesuus barii guyyaa jalqaba torban sanaa yeroo du’aa ka’etti duraan dursee Maariyaam ishee Magdalaatii mul’ate; Maariyaam kunis kan inni hafuurota hamoo torba ishee keessaa baasee turee dha. **10** Isheenis dhaqxee utuu warri isa wajjin turan wawwaachuu fi boo’uutti jiranuu isaanitti himte. **11** Isaan garuu yommuu akka Yesuus jiraataa ta’ee fi akka isheen isa argite dhaga’anitti waan sana hin amanne. **12** Ergasiis isaan keessaa utuu namoonni lama baadiyyaa dhaqaa jiranuu Yesuus bifa biraatiin isaanitti mul’ate. **13** Jarris deebi’anii warra hafaniitti himan; isaan garuu warra kanas hin amanne. **14** Ergasiis Yesuus utuu isaan maaddiitti dhi’aatanii jiranuu warra Kudha Tokkotti mul’ate; innis sababii isaan warra erga inni du’aa ka’e isa argan sana amanuu didaniif, amantii dhabuu isaaniitii fi mata jabina isaaniitii ifaan ifate. **15** Innis akkana isaaniin jedhe; “Gara addunyaa hundaa dhaqaa; uumama hundumattis wangeela lallabaa. **16** Namni amanuu fi cuuphamu kam iyyuu ni fayya; nama hin amannetti garuu ni murama. **17** Mallattoon kunis warra amanan irraa mul’ata; isaan maqaa kootiin hafuurota hamoo baasu; afaan haaraadhaan dubbatu; **18** harka isaaniidhu bofa ni qabu; yoo summii nama ajjeesu dhugan isaan hin miidhu; harka isaanii namoota dhukkubsatan irra ni kaa’u; namoonnis ni fayyu.” **19** Yesuus Gooftaan erga isaanitti dubbatee booddee samiitti ol fudhatamee gara mirga Waaqaatiin taa’e. **20** Barattoonnis achi ba’anii iddoo hundatti lallaban; Gooftaan isaan wajjin hojjechaa ture; dubbii isaas dinqiiwwan hojjetamaniin ni mirkaneessa ture.]

Luqaas

1 Namoonni baay'een seenaa wantoota nu gidduutti raawwatame sanaa barreessuu yaalaniiru; **2** kunis akka warri jalqabaa kaasanii ijaan arganii fi tajaajiltoota dubbichaa turan sun nutti dabarsanii kennaniitti. **3** Kanaafuu yaa Tewofilos kabajamaa, anis jalqabumaa kaasee waan hundumaa sirriitti ergan qoradhee booddee seenaa sana wal duraa duubaan siif barreessuun waan gaarii natti fakkaateera. **4** Kunis akka wanni ati baratte sun dhugaa ta'e akka beekuuf. **5** Bara Heroodis mootii Yihuudaa turetetti ramaddii lubummaa Abiyaa keessaa luba Zakkaariyaas jedhamu tokkottu ture; niitiin isaa Elsaabeexis sanyii Aroon. **6** Lamaan isaanii iyyuu ajajaa fi seera Gooftaa hunda mudaa malee eeguudhaan fuula Waaqaa duratti qajeeltota turan. **7** Garuu Elsaabeex waan dhabduu turteef ijoollee hin qaban ture; lamaan isaanii iyyuu dulloomanii turan. **8** Zakkaariyaasis dabareen garee isaa geenyaan utuu fuula Waaqaa duratti tajaajila lubummaa isaa kenna jiruu, **9** akkuma duudhaa lubummaatti akka mana qulqullummaa Gooftaa seenee ixaana arsuuf ixaadhaan filatame. **10** Yeroo ixaanni aarfamuttis namoonni baay'een alatti kadhachaa turan. **11** Ergamaan Gooftaas iddoo aarsaa ixaanaatiin mirga dhaabatee Zakkaariyaasitti mul'ate. **12** Zakkaariyaasis yommuu isa argetti ni rifate; sodaanis isa qabate. **13** Ergamaan sun garuu akkana isaan jedhe; "Yaa Zakkaariyaas, hin sodaatiin; kadhannaan kee dhaga'ameera. Niitiin kee Elsaabeex ilma siif deessi; atis maqaa isaa Yohannis jedhii moggaasi. **14** Ati ilillee fi gammachuu ni qabaatta; namoonni baay'eenis dhalachuu isaatti ni gammadu; **15** inni fuula Gooftaa duratti guddaa ta'atii. Daadhii wayinii yookaan dhugaatii nama macheessu gonkumaa dhuguu hin qabu; utama garaa haadha isaa keessaa jirruu Hafuura Qulqulluudhaan ni guutama. **16** Saba Israa'el keessaas namoota baay'ee gara Gooftaa, gara Waaqaa isaanii ni deebisa. **17** Innis saba Gooftaaf qophaa'e tokko kurfeessuuf jedhee garaa abbootii gara ijoollee isaaniiitti, warra hin ajajamne immoo gara ogummaa qajeeltotaatti deebisuuf hafuuraa fi humna Eeliyaasiin fuula Gooftaa dura ni deema." **18** Zakkaariyaasis, "Ani akkamittin kana beeka? Ani dulloomeera; umuriin niitti kootiis deemee jira" jedhee ergamaa sana gaafate. **19** Ergamaan sunis akkana jedhee deebiseef; "Ani Gabri'eel isa fuula Waaqaa dura dhaabatuu dha; inns sitti dubbachuu fi oduu gammachiisaa kana sitti himuuf ergameera. **20** Kunoo, ati sababii dubbii koo isa yeroo isaatti mirkanaa'u hin amaniniif hamma gaafa wanni kun ta'uutti ni duudda; dubbachuu hin dandeessu." **21** Uummannis yeroo sana sababii Zakkaariyaas yeroo akkas dheeratu mana qulqullummaa keessa tureef dinqifachaa isa eegaa ture. **22** Garuu Zakkaariyaas yommuu gad ba'etti waan isaanitti dubbachuu hin danda'iiniif isaan akka inni mana qulqullummaa keessatti mul'ata wayii arge hubatan; innis mallattoon isaanitti himaa ture malee dubbachuu hin dandeenye. **23** Innis yommuu yeroon tajaajila isaa raawwatetti gara mana isaatti deebi'e. **24** Ergasii niitiin isaa Elsaabeex ulfoofta hamma ji'a shaniitti manaa hin baane. **25** Isheenis, "Gooftaan salphina namoota gidduutti narra ture narraa kaasuuf jedhee guyyaa arjummaan na yaadatetti waan kana naa godhe" jette. **26** Ji'a ja'ffaattis Gabri'eel Ergamichi Waaqaa biraa gara magaalaa Naazreeti ishee Galilaa keessatti argamtuutti ergame; **27** innis gara durba namichi sanyii Daawit irraa dhalate kan maqaan isaa Yoosif jedhamu tokkoof kaadhimamtee dhufe. Maqaan durba qulqullittii sanaas Maariyaam ture. **28** Ergamaan Waaqaa sunis gara ishee dhaxee, "Yaa ishee surraa argatte; nagaan siif haa ta'ul Gooftaan si wajjin jira" jedhe. **29** Maariyaam garuu dubbii ergamaa sanaatiin akka malee jeeqamtee, "Kun

nagaa akkamiitii?" jettee yaadde. **30** Ergamichi garuu akkana isheedhaan jedhe; "Yaa Maariyaam, hin sodaatiin; ati Waaqaa biraa surraa argatteertaatii. **31** Kunoo ni ulfoofta; Ilmas ni deessa; maqaa isaa Yesuus jettee moggaafte. **32** Innis guddaa ni ta'a; Ilma Waaqaa Waan Hundaa Olii jedhamees ni waamama. Waaqni Gooftaanis teessoo Abbaa isaa Daawit ni kennaaf; **33** inni mana Yaaqoob irratti bara baraan ni mo'a; mootummaan isaa dhuma hin qabu." (ai'oon g165) **34** Maariyaamis, "Ani durba; yoos wanni kun akkamitti ta'uu danda'a ree?" jettee ergamaa sana gaafatte. **35** Ergamaan sunis akkana jedhee deebiseef; "Hafuurri Qulqulluu sirra bu'a; humni Waaqaa Waan Hundaa Oliis si golbooba. Kanaaf inni qulqulluun dhalatu sun ilma Waaqaa ni jedhama. **36** Kunoo, firri kee Elsaabeexi iyyuu dulluma ishee keessa ilma ulfooftaati; isheen dhabduu jedhamaa turte sun ji'a ja'ffaa qabatteerti. **37** Wanni Waaqaaq hin danda'amne hin jiruutii." **38** Maariyaamis, "Kunoo, ani garbittii Gooftaa ti. Akkuma ati dubbatte naaf haa ta'u" jetteen. Ergamichiis ishee dhisee deeme. **39** Yeroo sana Maariyaam kaatee ariitiidhaan gara magaalaa baddaa biyya Yihuudaa tokkoo dhaxee. **40** Isheenis mana Zakkaariyaas seentee Elsaabeexin nagaa gaafatte. **41** Elsaabeexis yommuu nagaa Maariyaam dhageessetti mucaan sun gadameessa ishee keessa u'utaale. Elsaabeexis Hafuura Qulqulluudhaan ni guutamte. **42** Isheenis sagalee ishee ol fudhattee iyyitee akkana jette; "Ati dubartoota keessaa eebbifamtuu dha; mucaan ati deessu eebbifamaa dha. **43** Garuu akka haati Gooftaa koo gara koo dhuufuu arjummaan akkanaa akkamitti naa godhame? **44** Kunoo, akkuma sagaleen nagaa keetii gurra koo seeneen ulfi gadameessa koo keessa jiru gammachuun utaaleera. **45** Wanni Gooftaan isheetti dubbate akka raawwatamu kan amante isheen eebbifamtuu dhal' **46** Maariyaamis akkana jette: "Lubbuun koo Gooftaadhaaf ulfina kenniti; **47** hafuurri koos fayyisaa koo Waaqatti ni gammada; **48** inni salphina garbittii isaa argeeraatii. Kunoo ammaa jalqabee dhaloonni hundinuu eebbifamtuu naan jedha; **49** Inni humna qabeessi sun waan guddaa naa godheeraatii; maqaan isaa qulqulluu dha. **50** Araarii isaa warra isa sodaatiinif dhalootaa hamma dhalootaatti itti fufa. **51** Inni irree isaatiin hojiiwwan gurguddaa hojjetera; of tuultotas yaada garaa isaanitiin bittinneesseera. **52** Bulchitoota teessoo isaanii irraa buuseera; gad of qabeeyyii garuu ol kaaseera. **53** Warra beela'an waan gaariidhaan quufseera; sooreyyii garuu harka duwwaa deebiseera. **54** Inni araara qabeessa ta'uu isaa yaadachaa garbicha isaa Israa'elin gargaareera; **55** kunis akkuma inni abbootii keenyaaf, Abrahaamii fi sanyii isaatiif bara baraan waadaa galetti." (ai'oon g165) **56** Maariyaamis gara ji'a sadii Elsaabeexi bira turtee gara mana ofii isheetti deebite. **57** Elsaabeexi yeroon da'umsa ishee geenyaan ilma deesse. **58** Olloonni isheetti fi fiironni ishee akka Gooftaan araara guddaa isheef godhe dhaga'anii ishee wajjin gammadan. **59** Isaanis guyyaa saddeettaffaatti daa'ima sana dhagna qabuu dhufan; Zakkaariyaas jedhaniis maqaa abbaa isaatiin isa moggaasuu fedhan. **60** Haati isaa garuu, "Lakkii! Inni Yohannis jedhamee waamamuu qaba" jette. **61** Isaanis, "Firoota kee keessa namni maqaa akkanaa qabu tokko iyyuu hin jiru" jedhaniin. **62** Namoonni sunis akka Zakkaariyaas eenyu jedhee daa'ima sana waamuu barbaadu beekuuf jedhanii mallattoon isa gaafatan. **63** Innis gabatee irratti barreessu kadhatee, "Maqaan isaa Yohannis" jedhee barreesse; hundi isaanis ni dinqifatan. **64** Yommusuma afaan isaa banamee arrabni isaa hiikame; innis Waaqaa galateeffachuudhaan dubbachuu jalqabe. **65** Olloonni isaanii hundinuu sodaadhaan guutaman; wanni kunis baddaa biyya Yihuudaa hunda keessatti odeeffame. **66** Warri kana

dhaga'an hundinuus, "Yoos daa'imni kun nama akkamii ta'inna laata?" jedhanii garaa isaaniitti dinqifatan. Harki Gooftaa isa wajjin tureetii. **67** Zakkaariyaas abbaan Yohannis Hafuura Qulqulluudhaan guutamee akkana jedhees raajii dubbate: **68** "Sababii dhufee saba isaa fureef Gooftaan, Waaqni Israa'el haa eebbifamu. **69** Inni mana garbicha isaa mana Daawit keessatti gaafaa fayyinaa nuuf kaaseera; **70** akkuma afaan raajota isaa qulqulloota duriitiin dubbatetti (*aiñ g165*) **71** diinota keenya jalaa, harka warra nu jibban hundumaa keessaas nu baasuuf jedhee **72** araara abbootii keenyaaf waadaa gale sana raawwachuudhaaf, kakuu isaa qulqullu, **73** inni abbaa keenya Abrahamaaif kakate yaadachuudhaaf, **74** harka diinota keenyaa keessaa nu baasuudhaaf, akka nu sodaa malee isa tajaajillu nu dandeessisuudhaaf, **75** akka nu bara jireenya keenyaa guutuu qulqullinaa fi qajeelinaan, fuula isaa duratti tajaajilluuf waan kana godhe. **76** "Yaa mucaa ko, ati raajii Waaqa Waan Hundaa Olee ni jedhamta; ati karaa isaa qopheessuuf fuula Gooftaa dura ni deemtaatii; **77** kunis akka ati dhiifama cubbuu argachuu isaaniitiin beekumsa fayyinaa saba isaatiif kennituuf; **78** sababii araara Waaqa keenyaa kan gara laafinaan guutame kan bariin fayyinaa samii irraa ittiin nuu bari'uu, **79** warra dukkana keessa, gaaddidduu du'aa jala jiraniif akka ifa kennuuf; miilla keenyas karaa nagaa irra deemsisuuf." **80** Mucichis guddatee hafuuraan jabaachaa deeme; hamma guyyaa saba Israa'elitti mul'ateetis gammoojjii keessa jiraate.

2 Bara sana keessa akka addunyaan Roomaa hundi galmeeffamuuf Awugisxoos Qeesaar biraa labsiin ba'e. **2** Lakkoobsi sabaa kunis bara Qereenewoos bulchaa biyya Sooriyaa turetti yeroo jalqabaatiif taasifame. **3** Namni hundinuu galmeeffamuuf gara magaalaa itti dhalatee dhaqe. **4** Yoosefis manaa fi sanyii Daawit keessaa waan dhalateef magaalaa Naazreeti ishee Galilaa keessaatii ka'ee gara magaalaa Daawit ishee Yihuudaa keessaa kan Beetlihem jedhamtuutti ol ba'e. **5** Innis kaadhima isaa Maariyaan ishee ulfa turte sana wajjin galmeeffamuuf dhaqe. **6** Utuma isaan achi jiranuus yeroon da'umsa ishee ga'e. **7** Isheenis ilma ishee isa hangafa deesse. Waan mana bultii keessumootaa keessa iddoon hin jiraatiinif huccuudhaan martee bidiruu keessa isa ciibsite. **8** Tiksoota halkan halkan ala bulanii bushaayee isaanii tikfataniitu biyya sana ture. **9** Ergamaan Gooftaa isaanitti mul'ate; ulfinni Gooftaas naannoo isaaniitti ibse; isaanis akka malee sodaatan. **10** Ergamaan sun garuu akkana isaaniin jedhe; "Hiin sodaatinaa. Kunoo, ani oduu gaarii baay'ee nama gammachiisu kan saba hundumaaf ta'u isinii fideeraatii. **11** Har'a magaalaa Daawit keessatti fayyisaan isiniif dhalateera; innis Kiristoos Goofticha. **12** Kunis mallattoo isiniif ta'a: Daa'ima huccuudhaan maramee bidiruu keessa ciisu tokko ni argitu." **13** Ergamaa sana wajjinis raayyaan samii irraa baay'een akkuma tasaa mul'atanii Waaqa galateeffachaa akkana jedhan; **14** "Samii gubbaatti ulfinni Waaqaaf, lafa irrattis nagaan namoota inni itti gammaduuf haa ta'u." **15** Erga Ergamoonni tiksoota dhiisanii gara samiitti ol ba'anii booddee tiksoonni sun, "Kottaa Beetlihem dhaqnee waan ta'e kan Gooftaan nutti hime kana ilaalaa" waliin jedhan. **16** Isaanis dafanii dhaqanii Maariyaamii fi Yoosifin, daa'ima bidiruu keessa ciisus argan. **17** Yommuu isa arganitti waan waa'ee mucichaa isaanitti himame sana odeessan; **18** warri waan kana dhaga'an hundinuu waan tiksoonni isaanitti himan sana ni dinqifatan. **19** Maariyaan garuu waan kana hunda garaatti qabatee itti yaadaa turte. **20** Tiksoonnis sababii waan dhaga'anii fi arganiitiif Waaqaaf ulfina kennaa, isa jajachaas deebi'an; wanni hundinuu akkuma isaanitti himame sana tureetii. **21**

Innis guyyaa saddeettaffaatti, akkuma yeroon dhagna qabaa isaa ga'een maqaa utuu haati isaa iyyuu isa hin ulfaa'iniin dura ergamaan Waaqaa isaa baaseen Yesuus jedhamee moggaafame. **22** Akka Seera Museetti yeroon qulqullaa'ummaa isaanii geenyaan Yoosifii fi Maariyaan daa'ima sana Gooftaa duratti dhi'eessuuf jedhanii isa fudhatanii Yerusaalemitti ol ba'an. **23** Akkuma Seera Gooftaa keessatti barreeffametti, "Dhiirri hangafni hundinuu gooftaaf ni qulqulleeffama." **24** Isaanis akkuma Seerri Gooftaa jedhutti, "Gugee lama yookaan gugee sosookkee lama" aarsaa dhi'eessuu dhaqan. **25** Kunoo, namichi qajeelaan Waaqa sodaatu kan maqaan isaa Simi'oon jedhamu tokko Yerusaaalem keessa ture. Innis jajabeeffama Israa'el eggachaa ture; Hafuurri Qulqulluunis isa irra ture. **26** Hafuurri Qulqulluunis akka inni utuu Kiristoos Goofticha hin argin hin duune isatti mul'isee ture. **27** Innis Hafuuraan qajeelfamee mana qulqullummaa seene. Abbaa fi haati Yesuus yommuu akka duudhaa seerichaatti waan barbaachisu isaaf guutuuf jedhanii Yesuus mucicha baadhatanii ol seenanitti, **28** Simi'oon fuudhee isa hammatee akkana jedhee Waaqa galateeffate: **29** "Yaa Gooftaa, akkuma dubbii keetiitti, ati garbicha kee amma nagaan geggeessis. **30** Iji koo fayyina kee isa ati **31** saba hundumaa duratti qopheessite argeera; **32** innis mul'ata Namoota Ormaatiif ifa; saba kee Israa'elii immoo ulfina." **33** Abbaa fi haati isaas waan waa'ee isaa dubbatame sana ni dinqifatan. **34** Simi'oon isaan eebbise; haadha daa'ima sanaa Maariyaamiinis akkana jedhe; "Daa'imni kun Israa'el keessatti kufatiidhaa fi ka'umsa namoota baay'eeitiif sababii, mormii isa irratti dubbatamuufis mallattoo akka ta'u murteeffameera; **35** kunis akka yaadni garaa namoota baay'ee ifatti ba'uuf. Goraadeen lubbuu kee ni waraana." **36** Gosa Aasheer keessaas raajittii Haannaa jedhamtu tokkotu ture. Isheenis intala Faanu'el turte; baay'ees jaartee turte; dhirsaa ishee kan durbummaadhaan itti heerumte wajjin waggaa torba jiraatte; **37** isheenis hamma umuriin ishee waggaa 84 guuteetti haadha hiyyeessaa taatee jiraatte. Utuu mana qulqullummaatti hin dhabaminis soomaa fi kadhannaadhaan halkanii guyyaa waaqeffachaa turte. **38** Yeruma sanas isaanitti dhi'aattee Waaqaaf galata galchite; warra furama Yerusaaalem eggachaa turan hundattis waa'ee daa'ima sanaa odeessite. **39** Yoosifii fi Maariyaanis waan seerri Gooftaa ajaju hunda raawwatanii gara Galilaatti gara magaalaa isaanii Naazreetitti deebi'an. **40** Mucichis guddatee jabaachaa deeme; ogummaadhaanis ni guutame; ayyaanni Waaqaas isa irra ture. **41** Abbaa fi haati isaa wagguma waggaa Ayyaanaa Faasiikaatiif jedhanii Yerusaaalem dhaqaa turan. **42** Yommuu umuriin mucaa sanaa waggaa kudha lama guutettis akkuma sirna Ayyaanchaatti Yerusaalemitti ol ba'an. **43** Erga ayyaanichi raawwatee booddee utuu abbaa fi haati isaa gara mana isaaniitti deebi'aa jiranuu, Yesuus mucichi Yerusaalemitti isaan biraa hafe; isaan garuu waan kana hin hubanne. **44** Isaanis waan inni miiltoo isaanii wajjin jiru se'anii guyyaa tokko deeman. Ergasiis firoota isaanitti fi michoota isaanii keessa isa barbaaduu jalqaban. **45** Yommuu isa dhananittis, isa barbaaduuf Yerusaalemitti deebi'an. **46** Guyyaa sadii booddee utuu inni barsiistota gidduu taa'ee isaan dhaggeeffatuu, gaaffiis isaan gaafatuu mana qulqullummaa keessatti isa argatan. **47** Warri isa dhaga'an hundinuu hubannaa isaatii fi deebii inni kennu ni dinqifatan. **48** Abbaa fi haati isaas yommuu isa arganitti ni raajeffatan. Haati isaas, "Gurbaa, maaliif akkana nu goote? Kunoo, anii fi abbaan kee yaaddoo guddaadhaan si barbaadaa turree!" jetteen. **49** Innis deebisee, "Maaliif na barbaaddan? Akka ani mana Abbaa kootti argamuu qabu hin beekne moo?" isaaniin jedhe. **50** Isaan garuu dubbii inni isaanitti dubbate hin hubanne. **51** Innis isaan wajjin Naazreetitti

gad bu'e; isaaniifis ni ajajama ture. Haati isaa garuu waan kana hunda garaatti qabatte. **52** Yesuusis ogummaadhaan, hojjaa fi surraadhaan fuula Waaqaatii fi fuula namaa duratti guddachaa deeme.

3 Xibeeriyoos Qeesaar mo'ee waggaa kudha shanaffaatti jechuunis yommuu Phonxoos Phiilaaxoos bulchaa Yihuudaa turetti, Heroodis bulchaa Galiilaa ture; obboleessi isaa Filiiphoos bulchaa Ixuriyaasii fi Xiraakonitiis, Lisaaniyaas immoo bulchaa Abileeniis turan; **2** yeroo sana Haanaasii fi Qayyaaffaan luboota ol aantota turan. Dubbiin Waaqaa gammoojjii keessatti gara Yohannis ilma Zakkaariyaas dhufe. **3** Innis dhiifama cubbuutiif cuuphaa qalbi jijjiiranna lallabaa biyya naannoo Yordaanas hunda keessa deeme. **4** Kunis isa kitaaba dubbii Isaayaas raajichaa keessatti akkana jedhamee barreeffamee dha: "Sagalee nama gammoojjii keessaa iyyu tokkoo: 'Karaa Gooftaa qopheessaa; daandii isaas qajeelchaa. **5** Sululli hundi ni guutama; tulluu fi gaarii hundinuu gad deebifamu. Karaan jal'aan ni qajeela; daandiin bu'aa ba'iinis wal qixxeeffama. **6** Sanyiin namaa hundinuu fayyisu Waaqaa ni arga.'" **7** Yohannis warra harka isaatti cuuphamuuf dhufaniin akkana jedhe; "Isin ijoollee buutii nana! Dheekkamsa dhufu jalaa akka baqattaniif eenyutu isinitti hime?" **8** Egaa ija qalbi jijjiiranna mirkaneessu naqadhaa. Isin, 'Abbaan keenya Abrahaamii dha' ofiin jechuu hin jalqabinaa. Waaqni dhagoota kanneen irraa Abrahaamiif ijoollee kaasuu akka danda'u ani isinittan himaati. **9** Qottoon amma iyyuu hidda mukkeenii irra kaa'ameera; mukti ija gaarii hin naqanne hundinuu maramee ibiddatti darbatama." **10** Namoonni sun, "Yoo maal haa goonuu ree?" jedhanii isa gaafatan. **11** Yohannis deebisee, "Namni uffata lama qabu isa hooma hin qabneef haa qoodu; kan nyaata qabus akkasuma haa godhu" jedheen. **12** Qaraxxoonni cuuphamuu dhufanii, "Yaa barsiisaa, nu hoo maal haa goonuu?" jedhanii isa gaafatan. **13** Innis, "Waan ajajamtan caalaa walitti hin qabinaa" jedheen. **14** Loltoonnis akkasuma, "Nu immoo maal haa goonuu ree?" jedhanii isa gaafatan. Innis, "Humnaan nama irraa maallaqa hin fudhatinaa; sobaan nama hin himatinaa; mindaan keessan isin haa ga'u" jedheen. **15** Namoonni sun hawwiidhaan eegaa turan; hundi isaaniis, "Yohannis kun inni Kiristoos ta'innaa laata?" jedhanii garaa isaaniitti yaadaa turan. **16** Yohannis akkana jedhee isaan hundaaf deebii kenne; "Ani bishaaniin isin cuupha. Garuu kan na caalaa jabaa ta'e tokko ni dhufa; ani hidhaa kophee isaa illee hiikuun naaf hin malu. Inni Hafuura Qulqulluu fi ibidaan isin cuupha. **17** Innis oobdii isaa qulqulleessee gombisaa isaatti qamadii galfachuudhaaf afarsaan isaa harka isaa jira; habaqii garuu ibidda hin dhaanneen guba." **18** Yohannis dubbii biraa baay'eedhaan namoota gorsee wangeelas isaanitti lallabe. **19** Heroodis bulchaan garuu yommuu sababii inni niitii obboleessa isaa Heroodiyaas fuudhee fi sababii hammina inni hojjetee ture kaan hundaatiif Yohannis isa ifate, **20** hammina isaa hunda irratti dabalee Yohannis mana hidhaatti galchee itti cufe. **21** Yeroo namoonni hundinuu cuuphamaa turanitti, Yesuusis ni cuuphame. Utuu inni kadhachaa jiruu samii banamee, **22** Hafuurri Qulqulluu bifa guseetiin mul'atee isa irratti gad bu'e. Sagaleen, "Ati ilma koo isa ani jaalladhuu dha; ani sitti nao gammada" jedhu tokkos samii irraa ni dhufe. **23** Yesuus yeroo tajaajila isaa jalqabetti umuriin isaa gara waggaa soddomaa ture. Innis akka waan ilma Yoosif tureetti yaadamaa ture: ilma Eelii, **24** ilma Maataat, ilma Lewwii, ilma Melkii, ilma Yaanaa, ilma Yoosif, **25** ilma Maataatiyaas, ilma Amoos, ilma Naahoon, ilma Asiliim, ilma Naagee, **26** ilma Maa'at, ilma Maataatiyaas, ilma Semee'i, ilma Yoosif, ilma Yoodaa, **27** ilma Yoonaan, ilma

Resaa, ilma Zarubaabel, ilma She'altii'eel, ilma Neeri, **28** ilma Melkii, ilma Hadii, ilma Qoosaam, ilma Elmaadaam, ilma Eer, **29** ilma Iyyaasu, ilma Elii'ezer, ilma Yoorim, ilma Maataat, ilma Lewwii, **30** ilma Simi'oon, ilma Yihuudaa, ilma Yoosif, ilma Yoonaan, ilma Eliyaqaqem, **31** ilma Meeleyaa, ilma Menna, ilma Maataataa, ilma Naataan, ilma Daawit, **32** ilma Iseey, ilma Yoobeed, ilma Bo'eez, ilma Salmoon, ilma Nahishoon, **33** ilma Amiinaadaab, ilma Aaraam, ilma Hezroon, ilma Faares, ilma Yihuudaa, **34** ilma Yaaqoob, ilma Yisihaaq, ilma Abrahaam, ilma Taaraa, ilma Naahoon, **35** ilma Seruug, ilma Re'uu, ilma Feleg, ilma Eeber, ilma Saalaa, **36** ilma Qayyinaam ilma Arfaaksaad, ilma Seem, ilma Nohi, ilma Laamehi, **37** ilma Matuuselaar, ilma Henook, ilma Yaared, ilma Mahalaleel, ilma Keenaan, **38** ilma Enoos, ilma Seeti, ilma Addaam, ilma Waaqaa.

4 Yesuus Hafuura Qulqulluudhaan guutamee Yordaanosii ka'ee Hafuurum sanaan gammoojjiitti geeffame; **2** achittis guyyaa afurtama diyaabiloosiin qorame. Innis guyyoota sana keessa hooma hin nyaanne; dhuma irrattis ni beela'e. **3** Diyaabiloosis, "Ati yoo ilma Waaqaa taate, akka dhagaan kun buddeena ta'u ajaji" jedheen. **4** Yesuus immoo deebisee, "Namni buddeena qofaan hin jiraatu jedhamee barreeffameera" jedheen. **5** Diyaabiloosis gaara dheeraa tokkotti ol isa baasee hamma liphsuu ijaatti mootummoota addunyaa hunda isatti argisiise. **6** Akkanas jedheen; "Ani taayitaa isaaniitti fi ulfina isaanii hundumaa siifin kenna; taayitaa fi ulfinni kun waan naa kennameef ani abbaa kennuufii barbaadeef kennuu nan danda'a. **7** Yoo ati naa sagadde, wanni kun hundinuu kan kee ta'a." **8** Yesuus immoo, "Waaqa kee Gooftichaaq sagadi, isuma qofa tajaajili jedhamee barreeffameera" jedhee deebisee. **9** Diyaabiloosis Yerusaleemitti isa geessee, fiixee mana qulqullummaa irra dhaabachiise. Akkanas jedheen; "Ati yoo ilma Waaqaa taate, asii gad of darbadhu. **10** Akkana jedhamee barreeffameeraatii: "Inni akka isaan sirriitti si eeganiif, ergamoota isaa siif ni ajaja; **11** isaanis akka ati miilla keetiin dhagaatti hin buuneef, harka isaaniitiin ol si fuudhu." **12** Yesuus immoo deebisee, "Waaqa kee Goofticha hin qorin jedhameera" jedheen. **13** Diyaabiloos immoo erga qorumsa kana hunda raawwatee booddee hamma yeroo mijaa'aa argatutti isa dhiisee deeme. **14** Yesuus humna Hafuuraatiin Galiilaatti deebi'e; oduun waa'ee isaas baadiyyaa guutuu keessa faffaca'e. **15** Inni manneen sagadaa isaanii keessatti barsiisaa ture; namni hundinuu isa jaje. **16** Innis Naazreeti iddoo itti guddate dhaq; guyyaa Sanbataas akkuma amala isaa mana sagadaa seene. Kitaaba dubbisuufis ka'ee dhaabate; **17** kitaabni raajicha Isaayaas isatti kenne. Innis kitaabicha baneen kutaa akkana jedhamee barreeffame argate: **18** "Hafuurri Gooftaa narra jira; akka ani hiyyeeyyiitti oduu gaarii lallabuuf, inni na dibeeraatii. Inni akka ani akka warri hidhaman hiikaman, akka warri jaaman argan, akka warri cunqurfamanis bilisa ba'an lallabuuf na ergeera; **19** inni akka ani bara tola Gooftaa labisuufis na ergeera." **20** Innis kitaabicha cufee tajaajiltichatti deebisee kennee taa'e; warri mana sagadaa sana keessa turan hundinuu xiyyeeffatanii isa ilaalaan turan. **21** Innis, "Barreeffamni kun har'a gurra keessanitti raawwatame" isaaniin jechuu jalqabe. **22** Hundi isaaniis waa'ee isaa waan gaarii dubbachaa turan; dubbii ayyaan qabeessa afaan isaatii ba'us ni dinqisiifatan. Isaanis, "Kun ilma Yoosif mitii?" jedhanii gaafatan. **23** Yesuusis, "Akka isin, 'Yaa abbaa qorichaa, of fayyisi! Waan Qifirnaahomitti hojjechuu kee dhageenye sana as biyya keettis hojhedhu" jettanii natti mammaaktan ani shakkii hin qabu" isaaniin jedhe. **24** Innis itti fufee akkana jedhe; "Ani dhuguma isinitti nan hima; raajiin tokko iyyuu iddoo itti dhalatetti fudhatama hin qabu. **25** Ani

dhuguman isiniin jedha; bara Eeliyaas yeroo samiin waggaa sadii fi walakkaa cufamee beelli hamaan bu'eetti haadhota hiyyeessaa baay'eetu Israa'el keessa ture. **26** Ta'us Eeliyaas gara haadha hiyyeessaa magaalaa Saraaphataa biyya Siidoon keessa jiraattu tokkootti ergame malee haadhota hiyyeessaa sana keessaa gara tokkoo isaaniitti illee hin ergamne. **27** Bara Elsa'a'i raajichaas namoota lamxaa'an hedduutu Israa'el keessa ture; garuu Na'amaan, namicha Sooriyaa tokkicha sana malee warra kaan keessaa namni tokko iyyuu hin qulqulloofne ture." **28** Namoonni manicha sagadaa keessa turan hundinuu yommuu waan kana dhaga'anitti akka malee aaran. **29** Isaanis ka'anii magaalaa sana keessaa gad isa baasan; gad isa darbachuuf jedhaniis ededa tulluu magaalaa isaanii irratti ijaaranteetti ol isa baasan. **30** Inni garuu gidduudhuma isaanii ba'ee deeme. **31** Innis gara Qifirnaahom, magaalaa Galilaa keessaatti gad bu'e; guyyaa Sanbataas namoota barsiise. **32** Isaanis waan dubbii isaa taayitaa qabuuf barsiisa isaa ni dinqisiifatan. **33** Namichi hafuura hamaa xuraa'aadhaan qabame tokko mana sagadaa keessa ture. Innis sagalee guddaadhaan iyee akkana jedhe; **34** "Uffi! Yaa Yesuus nama Naazreeti, ati maal nurraa qabda? Nu balleessuu dhufte moo? Ati eenyu akka taate ani nan beeka, yaa Qulqullicha Waaqaa!" **35** Yesuus immoo, "Cal'isii isa keessaa ba'il" jedhee ifate. Hafuurri hamaan sunis isaan hunda duratti namicha kuffisee utuu hin miidhin isa keessaa ba'e. **36** Namoonni hundinuu dinqifatanii, "Maal barsiisni akkana! Inni taayitaadhaan, humnaanis hafuurota xuraa'oo ni ajaja; isaanis ni ba'u" waliin jedhan. **37** Oduun waa'ee isaas biyya naannoo sanaa guutuu keessa faffaca'e. **38** Yesuus mana sagadaatii ba'ee mana Simoon dhaqe. Haati niitii Simoonis dhukkuba dhagna gubaa hamaadhaan qabamtee dhiphachaa turte; isaanis akka Yesuus ishee gargaaru isa kadhata. **39** Innis isheetti gad jedhee, dhagna gubaa sana ifate; dhagna gubaa sunis ishee dhiise. Isheenis yeruma sana kaatee isaan tajaajiluu jalqabde. **40** Namoonnis yeroo aduun lixetti namoota dhukkuba gosa garaa garaa qaban hunda gara Yesuus fidan; innis tokkoo tokkoo isaanii irra harka isaa kaa'ee isaan fayyise. **41** Akkasumas hafuuronni hamoon iyyanii, "Ati ilma Waaqaa ti!" jedhanii namoota baay'ee keessaa ba'an. Inni garuu sababii isaan akka inni Kiristoos ta'e beekaniif isaan ifate; akka isaan dubbatanis hin eeyyamneef. **42** Yommuu bari'ettis Yesuus achii ba'ee, iddoo namni hin jirre tokko dhaqe. Namoonnis isa barbaadaa turan; yommuu gara isaa dhufanitti akka inni isaan dhiisee hin deemneef isa dhowwuu yaalan. **43** Inni garuu, "Ani magaalawwan kaanittis wangeela mootummaa Waaqaa lallabuun qaba; sababiin ani ergameefis kanuma" jedhe. **44** Innis ittuma fufee manneen sagadaa Yihuudaa keessatti lallabaa ture.

5 Gaaf tokko Yesuus utuu Haroo Geensereex bira dhaabatee jiruu, utuu namoonnis isatti naanna'anii dubbii Waaqaa dhaga'aa jiranuu, **2** bidiruwwan lama ededa bishaanichaa irratti arge; qurxummii qabdoonni garuu keessaa ba'anii kiyyoo isaanii miicachaa turan. **3** Innis bidiruwwan sana gidduudhaa ishee kan Simoon taate tokko yaabbate; akka inni qarqara lafaa irraa gara gidduu bishaaniitti xinnoo achi butus isa kadhate. Yesuus bidiruu sana irra ta'ee namoota barsiisuu jalqabe. **4** Innis yommuu dubbate fixetti Simooniin, "Gara tuujuba bishaaniitti achi siqi; qurxummii qabuufis kiyyoo keessan darbadhaa" jedhe. **5** Simoonis deebisee, "Yaa barsiisaa, nu halkan guutuu akka malee itti dadhabnee waa tokko illee hin qabne. Ani garuu waan ati jetteef kiyyoo nan darbadha" jedhe. **6** Isaanis kiyyoo isaanii darbatanii hamma kiyyoon isaanii ciccituu jalqabutti

qurxummii akka malee baay'ee qabatan. **7** Kanaafuu akka michoonni isaanii warri bidiruu kaan keessa turan dhufanii isaan gargaaraniif mallattoon waammatan; isaanis dhufanii bidiruu lachuu qurxummiidhaan guutan; bidiruwwan sunis liqimfamuu jalqaban. **8** Simoon Phexroos yommuu waan kana argetti jilba Yesuusitti kufee, "Yaa Gooftaa, ani nama cubbamaa dha; narraa fagaadhu!" jedhe. **9** Kunis sababii qurxummiin baay'een qabame sun Sim'oonii fi warra isa wajjin turan hunda dinqisiiseef; **10** ilmaan Zabdewoos warri michoota Simoon turan jechuunis Yaaqoobii fi Yohannis akkasuma dinqisiifatan. Yesuus Sim'ooniin, "Hin sodaatiin; ati ammaa jalqabdee qabduu namootaa ni taataa" jedhe. **11** Isaanis bidiruwwan isaanii gara qarqaraatti ol baasanii waan hunda dhiisanii isa duukaa bu'an. **12** Utuu Yesuus magaalawwan sana keessaa isa tokko keessa jiruu namichi dhagni isaa guutuun lamxaa'e tokko gara isaa dhufe. Innis yommuu Yesuus argetti adda isaatiin lafatti gombifamee, "Yaa Gooftaa, yoo fedhii kee ta'e, ati na qulqulleessuu ni dandeessa" jedhee isa kadhate. **13** Yesuus harka isaa hiixatee namicha qaqqabee, "Fedhii koo ti; qulqullaa'ii" jedheen; lamxiin sunis yeruma sana namicha irraa bade. **14** Yesuus, "Nama tokkotti illee hin himin; garuu dhaqitii akka isaaniiif ragaa ta'uuf lubatti of argisiisi; qulqullaa'uu keetiifis aarsaawwan Museen ajaje sana dhi'eessi" jedhee isa ajaje. **15** Haa ta'uu malee oduun waa'ee isaa ittuma caalee faca'e; namoonni hedduunis isa dhaga'uu fi dhukkuba isaanii irraa fayyuuuf jedhanii gara isaa dhufaa turan. **16** Yesuus garuu yeroo baay'ee lafa namni hin jirre dhaqee kadhachaa ture. **17** Gaaf tokko Yesuus utuu barsiisaa jiruu, Fariisonnii fi barsiistonni seeraa warri gandoota Galilaaatti fi Yihuudaa hunda keessaa akkasumas Yerusaaleemii dhufan achi tataa'aa turan. Akka inni dhukkubsattoota fayyisuufis humni Gooftaa isa wajjin ture. **18** Jarri tokko nama dhagni irratti du'e tokko sireedhaan baatanii dhufan; isaanis fuula Yesuus dura isa kaa'uuf jedhanii manatti ol isa galchuu yaalan. **19** Sababii baay'ina namaatiifis karaa ittiin ol isa galchan dhabnaan bantii manaatti ol ba'anii qadaada bantii manaa saaqanii walakkaa namootaatiin fuula Yesuus duratti siree isaatiin gad isa buusan. **20** Yesuus yommuu amantii isaanii argetti, "Namichoo, cubbuun kee siif dhiifameera" jedhe. **21** Fariisonnii fi barsiistonni seeraas, "Namichi Waaqa arrabsu kun eenyu? Waaqa tokkicha malee eenyutu cubbuu namaaf dhiisuu danda'a?" jedhanii garaa isaaniiitti yaaduu jalqaban. **22** Yesuus waan isaan yaadaa turan beekke akkana jedhee gaafate; "Isin maaliif garaa keessan keessatti waan kana yaaddu? **23** 'Cubbuun kee siif dhiifameera' jechuu moo 'Ka'ii deemi' jechuutu salphaa dha? **24** Ani garuu akka Ilmi Namaa cubbuu namaaf dhiisuudhaaf lafa irratti taayitaa qabu akka beektan nan barbaada." Kanaafuu inni namicha dhagni irratti du'e sanaan, "Ani sitti nan hima; ka'i; siree kee fudhadhuutti mana keetti gali" jedhe. **25** Innis yeruma sana ka'ee fuula isaanii dura dhaabate; waan irra ciisaa tures fudhatee Waaqa jajachaa mana ofii isaatti qajelee. **26** Hundi isaanis dinqifatanii Waaqa jajan. Sodaadhaanis guutamani, "Nu har'a waan takkumaa hin ta'in argine" jedhan. **27** Ergasii Yesuus achii ba'ee qaraxxuu Lewwii jedhamu tokko utuu inni iddoo itti qaraxa walitti qaban taa'uu arge. Yesuus, "Na duukaa bu'ii" jedheen. **28** Lewwiinis waan hunda dhiisee ka'ee isa duukaa bu'e. **29** Lewwiinis mana isaatti cidha guddaa Yesuusiiif qopheesse; qaraxxoonnii fi namoonni kaan baay'een isaan wajjin nyaachaa turan. **30** Fariisonnii fi Barsiistonni seeraa kanneen garee isaanii ta'an garuu, "Isin maaliif qaraxxootaa fi cubbamoota wajjin nyaattanii dhugdu?" jedhanii barattoota isaatti guunguman. **31** Yesuus immoo deebisee akkana isaanii

jedhe; “Ogeessi fayyaa tokko warra dhukkubsataniif malee warra fayyaa qabaniif hin barbaachisu. **32** Ani cubbamoota gara qalbi jijjiirranaatti waamuufin dhufe malee qajeeltota waamuuf hin dhufne.” **33** Isaanis, “Barattoonni Yohannis yeroo baay’ee ni soomu; ni kadhatus; barattoonni Fariisotaas akkasuma godhu; barattoonni kee garuu ni nyaatu; ni dhugus” jedhaniin. **34** Yesuus immoo akkana jedhee deebise; “Isin utuu inni isaan wajjin jiruu michoota misirrichaa soomsisuu ni dandeessuu? **35** Garuu yeroon itti misirrichi isaan biraa fudhatamu ni dhufa; isaanis yeroo sana ni soomu.” **36** Innis akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; “Namni uffata moofaa erbuuf jedhee huccuu uffata haaraa tarsaasu tokko iyyuu hin jiru. Yoo kun godhame, isaan uffata haaraa sana tarsaasaniiru; erbeen haaraan sunis uffata moofaa wajjin wal hin fudhatu. **37** Namni daadhii wayinii haaraaqalqalloo moofaatti naqu tokko iyyuu hin jiru. Yoo itti naqe immoo daadhii haaraan sun qalqalloo sana ni dhoosa; daadhii sun ni dhangala’a; qalqallichis horoomaa ba’a. **38** Qooda kana daadhiin wayinii haaraan qalqalloo daadhii wayinii haaraatti naqamuu qaba. **39** Namni kam iyyuu erga daadhii wayinii kan goge dhugee booddee daadhii wayinii haaraa hin barbaadu; isaan, ‘Daadhii wayinii kan goge wayya’ jedhuutii.”

6 Guyyaa Sanbataa tokko Yesuus lafa qotiisaa miidhaanii keessa darbaa ture; barattoonni isaas asheetii miidhaanii ciratanii harka isaanitiin sukkuummatanii nyaachuu jalqaban. **2** Fariisota keessaas tokko tokko, “Isin maaliif waan Sanbataan hojjechuu hin eeyyamanne hojjettu?” jedhanii gaafatan. **3** Yesuus akkana jedhee deebiseef; “Isin waan Daawit yeroo innii fi miiltoonni isaa beela’anitti godhe sana takkuma hin dubbifnee? **4** Inni mana Waaqaa seenee buddeena qulqulleeffamekan luboota qofaaf eeyyamame fudhatee nyaate. Warra isa wajjin jiraniifis kenne.” **5** Yesuus, “Imi Namaa Gooftaa Sanbataa ti” isaanin jedhe. **6** Sanbata biraa inni mana sagadaa seenee barsiisaa ture; namichi harki isaa mirgaa irratti goge tokkos achi ture. **7** Fariisonnii fi barsiistonni seeraa Yesuus himachuuf jedhanii sababa barbaadaa turan; kanaafuu akka inni Sanbataan nama fayyisu ilaaluf isa gaadan. **8** Yesuus garuu waan isaan yaadan beekke namicha harki irratti goge sanaa, “Ka’ii fuula nama hundaa dura dhaabadhu” jedhe. Innis ka’ee achi dhaabate. **9** Yesuus, “Anis isinan gaafadha; Sanbataan isa kamtu eeyyamamaa dha? Waan gaarii hojjechuu moo waan hamaa hojjechuu? Lubbuu oolchuu moo balleessuu?” isaanin jedhe. **10** Gara galees hunda isaanii ilaalee namichaan, “Harka kee diriirfadhu” jedhe. Innis akkasuma godhe; harki isaas guutummaan guutuutti fayye. **11** Fariisonnii fi barsiistonni seeraa garuu akka malee aaraanii Yesuus maal gochuu akka danda’an waliin mari’achuu jalqaban. **12** Yesuus guyyoota sana keessaa gaaf tokko kadhannaadhaaf tulluutti ol ba’e; halkan guutuus Waaqa kadhachaa bule. **13** Innis yommuu lafti bari’etti barattoota isaa ofitti waamee nama kudha lama isaan keessaa filate; ergamoota jedhees isaan moggaase. **14** Isaanis Simoon isa inni Phexros jedhee moggaase, obboleessa isaa Indiriyaas, Yaaqoob, Yohannis, Filiphos, Bartaloomewos, **15** Maatewos, Toomaas, Yaaqoob ilma Alfewos, Simoon isa Hinaafticha jedhamee waamame, **16** Yihuudaa ilma Yaaqoob, Yihuudaa Keeriyoticha isa Yesuusin dabarse kenne. **17** Innis isaan wajjin gad bu’ee iddo diriiraa tokko irra dhaabate. Tuunni barattoota isaa guddaanis achi ture; namoonni Yihuudaa hunda keessaa, Yerusaa leen keessaa, biyya qarqara galaanaa kan naannoo Xiirsoosii fi Siidoonaatii dhufan baay’een, **18** warri isa dhaga’uu fi dhukkuba isaanii irraa fayyuuf dhufanis achi turan. Warri hafuurota xuraa’oon dhiphachaa turanis ni fayyan; **19** sababii humni isa keessaa ba’ee hunduma isaanii fayyisaa

tureef, namoonni hundinuu isa tuquuf carraaqaa turan. **20** Innis barattoota isaa ilaalee akkana jedhe: “Isin warri hiyyeeyyiin eebbifamoo dha; mootummaan Waaqaa kan keessaniitii. **21** Isin warri amma beeloftan eebbifamoo dha; ni quufutuutii. Isin warri amma boossan eebbifamoo dha; ni kolfituutii. **22** Yommuu namoonni sababii ilma Namaatiif jedhanii isin jibban, yommuu isaan of keessaa isin baasanii fi isin arrabsan, yommuu isaan maqaa keessan akka waan hamaa tokkootti tuffatan, isin eebbifamoo dha. **23** “Sababii gatiin keessan samii keessatti guddaa ta’eef gaafa sana ililchaatii gammachuudhaan buburraaqaa. Abbootiin isaanii iyyuu akkasuma raajota godhaniitii. **24** “Garuu warri sooreyyiin isiniif wayyoo; isin jajjabina keessan argattiiruutii. **25** Warri amma quuftan isiniif wayyoo, beela’uuf jirtuutii, warri amma kolftan isiniif wayyoo; wawwaachuu fi boo’uuf jirtuutii. **26** Yommuu namni hundinuu isin saadu isiniif wayyoo; abbootiin isaanii iyyuu akkanuma raajota sobaa saadaa turaniitii. **27** “Ani garuu isin warra na dhageessanitti nan hima; diinota keessan jaalladhaa; warra isin jibbaniiif waan gaarii hojjedhaa; **28** warra isin abaaran eebbisaa; warra isin miidhaniifis kadhachaa. **29** Yoo namni tokko maddii tokko si kabale, maddii kaanis itti qabi. Yoo namni tokko kootii kee sirraa baafate immoo, kittaa kee illee hin dhowwatin. **30** Nama si kadhata hundumaaf kenni; yoo namni kam iyyuu waan kan kee ta’e fudhate, akka wannii sun siif deebifamu hin gaafatin. **31** Isinis akkuma namoonni kaan akka isiniif godhan barbaaddan sana isaaniif godhaa. **32** “Isin warra isin jaallatan qofa yoo jaallattan, kun galata maalii isinii qaba? Cubbamooini iyyuu warra isaan jaallatan ni jaallatuutii. **33** Isin yoo warra waan gaarii isinii godhaniif waan gaarii gootan, kun galata maalii isiniif qaba? Kana immoo cubbamooini iyyuu ni godhuutii. **34** Warruma akka isiniif deebisan abdattaniif yoo liqeessatan galata maalii argattu? ‘Cubbamooini iyyuu’ hammuma liqeessan sana deebisanii argachuuf jedhanii cubbamootaaf ni liqeessuutii. **35** Isin garuu diinota keessan jaalladhaa; waan gaariis isaaniif hojjedhaa; utuu waan isinii deebi’u tokko illee hin abdatin isaaniif liqeessaa. Yoo gatiin keessan guddaa ni ta’a; isinis ijoollee Waaqa Waan Hundaa Ollii ni taatu; inni warra hin galateffannee fi hamootaaf illee arjaadhaatii. **36** Akkuma abbaan keessan araara qabeessa ta’e sana, isinis araara qabeeyyii ta’aa. **37** “Namatti hin murinaa; isiniittis hin muramuutii. Nama hin yakkinaa; isinis hin yakkantani. Dhiifames godhaa; dhiifamni isinii godhamaatii. **38** Kennaa; isiniifis ni kennamaa. Safartuun gaariin itti hudumame, kan sochoofamee fi guutamee irra dhangala’e bobaa keessanitti isinii naqama. Safartuu ittiin safartaniinis isiniif safaramaatii.” **39** Innis akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; “Jaamaan tokko jaamaa qajeelchuu ni danda’aa? Isaan lachuu boolla keessa hin bu’anii? **40** Barataan barsiisaa isaatii ol miti; namni guutummaan guutuutti leenjifame hundinuu garuu akka barsiisaa isaa ni ta’a. **41** “Ati maaliif jirma ija kee keessa jiru arguu dhiiftee huuba ija obboleessa keetii keessa jiru ilaalta? **42** Ati utuu ofii keetii jirma ija kee keessa jiru arguu hin danda’in, akkamitti obboleessa keetiin, ‘Obboleessa, kottu mee ani huuba ija kee keessa jiru siif nan baasa’ jechuu dandeessa? Fakkeessituu nana, duraan dursitii jirma ija kee keessa jiru baafadhu; erga isis huuba ija obboleessa keetii keessa jiru baasuudhaaf sirriitti argita. **43** “Mukni gaariin ija gadhee naqatu tokko iyyuu hin jiru; mukni gadheen is ija gaarii hin naqatu. **44** Tokkoon tokkoon mukaa ija isaatiin beekama. Namoonni muka qoraattii irraa harbuu, yookaan sokorruu irraa wayinii hin ciran. **45** Namni gaariin waan gaarii garaa isaa keessatti kuufate keessaa waan gaarii baasa; namni hamaan immoo waan hamaa garaa isaa keessatti kuufate

keessaa waan hamaa baasa. Waan garaa guute afaan dubbataatii. **46** “Isin waan ani jedhu hin hojjetan; yoo maaliif, ‘Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa’ naan jettu? **47** Namni gara koo dhufu, kan dubbii koo dhaga’ee hojiidhaan argisiisu hundi maal akka fakkaatu ani isinitti nan argisiisa. **48** Isaan nama mana ijaaru, kan boolla gad fageessee qotee hundee mana sanaa kattaa irra dhaabee tokko fakkaatu. Sababii manichi sirriitti ijaarameef, lolaan yeroo lola’ee humnaan itti bu’etti mana sana sochoosuu hin dandeenye. **49** Namni dubbii koo dhaga’ee hojiidhaan hin argisiifne garuu nama lafa irratti mana hundee hin qabne ijaarratu tokko fakkaatu. Yeroo lolaan humnaan itti bu’etti manni sun ni jige; guutummaan guutuutis diigame.”

7 Yesuus yeroo waan kana hundumaa namoota isa dhageeffachaa turanitti himee fixatetti, Qifirmaahom seenne. **2** Achis tajaajilaan ajajaa dhibbaa kan gooftaan isaa akka malee isa jaallatu tokko dhukkubsatee du’uu ga’ee ture. **3** Ajajaan dhibbaa sunis waa’ee Yesuus dhaga’ee akka inni dhufee garbicha isaa fayyisuuf maanguddoota Yihuudootaa isatti ergee kadhate. **4** Isaanis yommuu gara Yesuus dhufanitti akkana jedhanii jabeessanii isa kadhatan; “Ati waan kana isaaf gochuun namicha kanaaf ni mala; **5** inni saba keenya ni jaallataatii; mana sagadaas nuuf ijareera.” **6** Kanaafuu Yesuus isaan wajjin deeme. Yeroo inni manichatti dhi’aattetti ajajaan dhibbaa sun akkana jedhee michoota isaa Yesuusitti erge; “Yaa gooftaa of hin rakkisin; ati bantii mana koo jala seenuun naaf hin maluutii. **7** Sababiin ani ofii koo akka nama gara kee dhufuun maluufitti hin ilaaliniif iyyuu kanuma. Garuu dubbicha qofa dubbadhu; tajaajilaan koo ni fayyaatii. **8** Ani mataan koo iyyuu nama taayitaa jala jiru dha; loltootas of jalaa qaba. Isa tokkoon, ‘Deemi’ nan jedha; innis ni deema; isa kaaniin immoo, ‘Kottu’ nan jedha; innis ni dhufa. Tajaajilaa kootiinis, ‘Waan kana hojjedhu’ nan jedha; innis ni hojeta.” **9** Yesuus yommuu waan kana dhaga’etti isa dinqifate; namoota isa duukaa bu’aa turanittis garagalee, “Ani isinitti hima; ani amantii guddaa akkanaa Israa’el keessatti iyyuu hin arganne” jedhe. **10** Yommuu namoonni ergamanii turan manatti deebi’anitti garbichi sun fayyee isaan eege. **11** Yesuus ergasii magaalaa Naayin jedhamtu tokko dhaq; barattoonni isaatii fi namoonni baay’eenis isa wajjin dhaqan. **12** Yommuu inni karra magaalatti dhi’aattetti jarri tokko nama du’e tokko baatanii isatti dhufan; namichi du’e sunis haadha isaatiif ilma tokkicha ture; haati isaas haadha hiyyeessaa turte. Namoonni magaalattii baay’eenis ishee wajjin turan. **13** Gooftaanis yommuu ishee argetti na’eefii, “Hin boo’in” jedheen. **14** Innis itti dhi’aatee wasaasaa reeffa sanaa tuqe; warri reeffa baatanis ni dhaabatan. Innis, “Gurbayyoo, ani siin nan jedhaa, ka’il” jedheen. **15** Gurbaan du’e sunis ka’ee taa’ee dubbachuu jalqabe; Yesuusis deebisee haadha isaatti isa kenne. **16** Hundi isaanii ni sodaatan; “Raajjin guddaan ni keessaa argameera. Waaqnis saba isaa gargaaruu dhufeer” jedhanii Waaqaa ulfina kennan. **17** Oduun waa’ee Yesuus kunis Yihuudaa guutuu fi biyya naannoo sana jiru hundumaa keessa faffaca’e. **18** Barattoonni Yohannis waa’ee waan kana hundaa isatti himan. Yohannis isaan keessaa nama lama ofitti waamee, **19** “Inni dhufuu jiru si’i moo yookaan kan biraa eegganna?” jedhee gaafachuudhaaf Gooftaatti isaan erge. **20** Namoonni sunis yommuu gara Yesuus dhufanitti, “Yohannis cuuphaan, ‘Inni dhufuu jiru sun si’i moo yookaan kan biraa eegganna?’ jedhee gaafachuudhaaf sitti nu ergeera” jedhaniin. **21** Yesuusis yeruma sana namoota dhibee, dhukkubaa fi hafuura hamaa qaban hedduu fayyise; warra jaamaa turan baay’eedhaafis agartuu deebise. **22** Innis akkana jedhee ergamoota sanaaf deebii kenne; “Deebi’aatii waan

argitanii fi waan dhageessan Yohannisitti himaa; jaamonnii ni argu; warri naafatan ni deemu; warri lamxaa’an ni qullqalaa’u; warri duudan ni dhaga’u; warri du’an ni ka’u; hiyyeeyyiifis wangeelli ni lallabama. **23** Namni natti hin gufame kan iyyuu eebbifamaa dha.” **24** Erga ergamoonni Yohannis ba’anii qajeelanii booddee Yesuus akkana jedhee waa’ee Yohannis namootatti himuu jalqabe; “Isin maal arguuf gammoojjiitti gad baatan? Shambaqqoo qilleensi raasu moo? **25** Yoo maal arguu baatan ree? Nama uffata miidhagaa uffate moo? Lakki, warri uffata miidhagaa uffatanii qananiidhaan jiraatan marsaawwan keessa jiru. **26** Garuu isin maal arguu baatan? Raajii moo? Eeyyee; ani isinitti hima; kan raajii iyyuu caalu. **27** Kunis isa waa’een isaa akkana jedhamee barreeffamee dha: “Kunoo, ani ergamaa koo isa fuula kee duraan karaa kee qopheessu, fuula kee dura nan erga.” **28** Ani isinitti hima; namoota dubartoota irraa dhalatan keessaa namni Yohannis cuuphaa caalu tokko iyyuu hin jiru; namni mootummaa Waaqaa keessatti nama hundumaa gad ta’e garuu isa ni caala.” **29** Namoonni hundi, qaraxxoonni iyyuu waan harka Yohannisitti cuuphamanii turaniif yommuu dubbii Yesuus dhaga’anitti, karaan Waaqaa qajeelaa ta’uu isaa mirkaneessan. **30** Fariisonnii fi beektonni seeraa garuu sababii harka Yohannisitti hin cuuphaminiif kaayyoo Waaqni isaaniif qabu fudhachuu didan. **31** Yesuus itti fufee akkana jedhe; “Yoo ani namoota dhaloota kanaa maaliinan wal fakkeessu danda’a ree? Isaan maal fakkaatu? **32** Isaan akkuma ijoollee iddoo gabaa taa’anii wal waamanii akkana jedhanii ti: “Nu ulullee isinii afuufne; isin garuu hin sirbine; faaruu boo’ichaa faarsine; isin garuu hin boonye.” **33** Yohannis cuuphaan yeroo dhufetti buddeena hin nyaatu, daadhii wayiniis hin dhugu turetti; isin immoo, ‘Inni hafuura hamaa qaba’ jettu. **34** Ilmi Namaa nyaachaa, dhugaas dhufe; isin immoo, ‘Kunoo albaadheessaa fi machaa’aa, michuu qaraxxootaatii fi cubbamootaa’ jettu. **35** Ogmumaan garuu ijoollee ishee hundumaan mirkaneeffamti.” **36** Fariisota keessaa namichi tokko akka inni isa wajjin nyaatuuf Yesuusin affeere; innis mana Fariisichaa dhaqee maadiitti dhi’aate. **37** Dubartiin cubbantuun magaalaa sanaa tokkos yommuu akka Yesuus mana Fariisichaatti waa nyaachaa jiru bartetti bilqaaxxii albaasxirositti shittoo qabattee dhufte. **38** Isheenis boo’aa dugda isaa duubaan miilla isaa bira dhaabattee immimaan isheetiin miilla isaa jiisuu jalqabe. Rifeensa mataa isheetiin miilla isaa haqxee, dhungattees miilla isaa shittoo dibde. **39** Fariisichi isa affeere sunis waan kana argee, “Namichi kun utuu raajii ta’ee, dubartiin isa tuqxu kun eenyu akka taate, nama akkamiis akka taate ni beeka ture; isheen cubbantuudhaatii” jedhee garaa isaa keessatti yaade. **40** Yesuus immoo, “Yaa Simoon, ani waanan sitti himu tokko qaba” jedheen. Innis, “Yaa barsisaa natti himi” jedhe. **41** Yesuusis akkana jedheen; “Namoonni lama nama maallaqa liqeessu tokko irraa maallaqa liqeeffatan. Inni tokko diinaarii dhibba shan liqeeffate; kaan immoo diinaarii shantama liqeeffate. **42** Jarri lachuu waan isaaf kaffalan dhabnaan dhiiseef. Egaa gara lamaan keessaa kamtu caalaa isa jaallata?” **43** Simoonis deebisee, “Isa liqin guddaan dhiifameef sana natti fakkaata” jedheen. Yesuusis, “Ati dhugaa dubbatte” isaan jedhe. **44** Innis gara dubartiitti garagalee Simooniin akkana jedhe; “Dubartiin kana argitaa? Ani mana kee nan dhufe. Ati bishaan miilla illee naaf hin kennine; isheen garuu immimaan isheetiin miilla koo dhiqxee rifeensa mataa isheetiin haqxee. **45** Ati na hin dhunganne; dubartiin kun garuu yeroo ani ol seenee jalqabdee miilla koo dhungachuu hin dhiifne. **46** Ati Zayitii iyyuu mataa koo hin dibne; isheen garuu miilla koo shittoo dibde. **47** Kanaafuu ani sittin hima;

sababii jaallalli ishee guddaa ta'eef cubbuun ishee baay'een sun isheef dhiifameera. Kan xinnoon dhiifameef garuu jaallalli isaa xinnoo dha." **48** Yesuusis dubartittiidhaan, "Cubbuun kee siif dhiifameera" jedhe. **49** Warri isa wajjin maaddiitti dhi'aatanii turanis, "Namni cubbuu iyyuu namaa dhiisu kun eenyu?" jedhanii garaa isaaniitti yaaduu jalqaban. **50** Yesuusis dubartittiidhaan, "Amantiin kee si fayyiseera; nagaan deemi" jedhe.

8 Yesuusis ergasii wangeela mootummaa Waaqaa lallabaa magaalaa tokko irraa gara magaalaa biraatti, ganda tokko irraas gara ganda biraatti naanna'aa ture. Warri Kudha Lamaanis isa wajjin turan; **2** dubartoonni hafuurota hamoo fi dhibe irraa fayyifaman tokko tokkos isa wajjin turan; isaanis Maariyaam ishee Magdalaan kan hafuuronni hamoon torba ishee keessaa ba'an, **3** Yohaanaa niitii Kuuzaa isa eegduu mana Heroodis turee, Suusanaa fi dubartoota biraa baay'ee turan. Dubartoonni kunneenis waan qabaniin Yesuusii fi barattoota isaa tajaajilaa turan. **4** Yeroo tuunni guddaan walitti qabamee namoonnis magaalaa gara garaatii gara isaa dhufanitti Yesuus akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime: **5** "Namichi sanyii facaasu tokko sanyii facaafachuu ba'e. Utuu inni facaasaa jiruus sanyiin tokko tokko karaa irra bu'ee irra ejjetame; simbirroonnis nyaatanii fixan. **6** Kaan immoo lafa kattaa irra bu'ee; innis waan jiidha hin qabneef yeroo biqiletti ni goge. **7** Sanyiin biraas qoraattii keessa bu'ee; qoraattiin sunis biqiltuu sana wajjin guddatee isa hudhe. **8** Ammas sanyiin kaan biyyoo gaarii irra bu'ee. Ni biqile; ijas dachaa dhibba naqate." Innis yommuu waan kana dubbatetti lallabee, "Namni gurra dhaga'u qabu haa dhaga'u" jedhe. **9** Barattoonni isaas hiikkaan fakkeenya kanaa maal akka ta'ee isa gaafatan. **10** Innis akkana jedhe; "Icciitii mootummaa Waaqaa beekuun isinii kennameera; warra kaanitti garuu ani fakkeenyaan nan dubbadha; kunis, "Akka isaan utuma ilaalanuu hin argineef, utuma dhaga'anuus, hin hubanneef." **11** "Hiikkaan fakkeenya kanaa dha: Sanyiin sun dubbii Waaqaa ti. **12** Sanyiin karaa irraa sun namoota dubbicha dhaga'anii garuu akka isaan amananii hin fayyineef diyaabiloo dhufee dubbicha garaa isaanii keessaa fudhatuu dha. **13** Sanyiin lafa kattaa irraa sunis warra yommuu dubbicha dhaga'anitti gammachuudhaan fudhatanii dha; isaan garuu hidda hin qaban. Yeroof amanu malee yeroo qorumsaatti ni ganu. **14** Sanyiin qoraattii keessa bu'ees warra dubbicha dhaga'anii dha; isaanis akkuma karaa isaanii itti fufaniin yaaddoo jirenyaatiin, badhaadhummaa fi qananiidhaan hudhamu; hin bilchaatanis. **15** Sanyiin biyyoo gaarii irraa garuu warra garaa tolaa fi gaariidhaan dubbicha dhaga'anii jabeessanii qabatani obsaan ija naqatan argisiisa. **16** "Namni kam iyyuu ibsa qabsiisee okkotee keessa hin dhoksu yookaan siree jala hin kaa'u. Qooda kanaa akka warri ol seenan ifa arguu danda'anif baattuu ibsa irra kaa'u. **17** Warri dhokfamee utuu hin mul'ifamin hafu, wanni haguugamee utuu hin beekamin hafu yookaan utuu ifatti hin baafamin hafu tokko iyyuu hin jiruutii. **18** Kanaaf akkamitti akka dhageeffattan qalbeeffadhaa. Kan qabu kamiif iyyuu itti dabalamee ni kennama; kan hin qabne kam iyyuu garuu wanni inni waan qabu of se'u iyyuu isa irraa fudhatama." **19** Haatii fi obboloonni Yesuus isa arguu dhufan; garuu sababii baay'ina namaatiif isa bira ga'uu hin dandeenye. **20** Namni tokkos, "Haati keetii fi obboloonni kee si arguu barbaadani ala dhadhaabatanii jiru" jedhee isatti hime. **21** Innis, "Haati kootii fi obboloonni koo warra dubbii Waaqaa dhaga'anii hojji irra oolchaniidha" jedhee deebise. **22** Gaaf tokko Yesuus barattoota isaatiin, "Kottaa galaana gama ceenaa" jedhe. Kanaafuu isaan bidiruu yaabbatanii qajeelan. **23** Inni utuu isaan bidiruudhaan deemaa jiranuu

hirribni qabee rafe. Bubbeen tokkos galaana sana irratti ka'ee, bidiruun sun bishaaniin guutamuu jalqabe; isaanis balaa guddaa keessa seenan. **24** Barattoonnis dhaqanii, "Yaa Gooftaa, yaa Gooftaa, nu dhumuuf jirra!" jedhanii isa dammaqsan. Innis ka'ee bubbee fi bishaan raafamaa ture sana ifate; bubbeen sunis gab jedhe; wanni hundinuus ni tasgabbaa'ee. **25** Barattoota isaas, "Amantiin keessan eessa jira?" jedhee gaafate. Isaanis sodaa fi dinqifannaadhaan, "Namichi bubbee fi bishaan illee ajaju kun eenyu? Isaanis ni ajajamuuf" jedhanii wal gaafatan. **26** Isaanis gara biyya Geergeesenoon ishee galaanaan gama fuullee qalilaatti argamtuutti bidiruudhaan ce'an. **27** Yommuu Yesuus qarqara galaanaatti bu'ettis namichi magaalaa sanaa kan hafuura hamaadhaan qabamee ture tokko isatti dhufe. Namichi kun yeroo dheeraadhaaf uffata hin uffatu ture; awwaala gidduu jiraata malee mana keessa hin jiraatu ture. **28** Innis yommuu Yesuus in argetti iyyee miilla isaa irratti kufe; sagalee ol fudhatee iyyees, "Yaa Yesuus Ilma Waaqa Waan Hundaa Olii, ati maal narraa barbaadda? Ani sin kadhada; na hin dhiphisin!" jedhe. **29** Yesuus akka hafuurri kurra'aa sun namicha keessaa ba'u ajajee tureetii. Hafuurri sunis yeroo baay'ee itti ka'aa ture; namichi sun yoo harkaa fi miilli isaa foncaan hidhamee eegamaa ture iyyuu, hidhaa isaa of irraa kukkutee, hafuura hamaa sanaan gara lafa namni hin jirreetti geeffamaa ture. **30** Yesuus, "Maqaan kee eenyu?" jedhee isa gaafate. Innis sababii hafuuronni hamoon baay'een isatti galanii turaniif, "Leegewoon" jedhee deebise. **31** Hafuuronni hamoon sunis akka inni akka isaan Qilee keessa ba'an isaan hin ajajineef Yesuusin kadhatan. (**Abysos g12**) **32** Hoomaan booyyee guddaan isaas gaara irra achi dheedaa ture. Hafuuronni hamoon sunis akka inni akka isaan booyyeewwan sanatti galanii isaanii eeyyamu Yesuusin kadhatan; innis ni eeyyameef. **33** Yommuu hafuuronni hamoon sun namicha keessaa ba'anii booyyeewwanitti galanitti, hoomaan sun ededa hallayyaa irraa gad furguggifamee galaanatti nam'ee liqimfame. **34** Warri booyyeewwan tixsan sunis yommuu waan ta'ee sana arganitti, baqatanii magaalaa fi baadiyyaatti waan kana odeessan; **35** namoonnis waan ta'ee sana ilaaluu ba'an. Isaanis yommuu gara Yesuus dhufanitti namicha hafuuronni hamoon keessaa ba'an sana wayyaa uffatee, qalbii isaattis deebi'ee miilla Yesuus jala taa'ee argan; ni sodaatanis. **36** Warri waan kana arganii turanis namichi hafuura hamaan qabame sun akkamitti akka fayye namootatti odeessan. **37** Kana irratti namoonni biyya Geergeesenoon hundinuun waan sodaadhaan guutamaniif akka Yesuus isaan biraa deemu isa kadhatan. Innis bidiruu yaabbatee achii deeme. **38** Namichi hafuuronni hamoon keessaa ba'an sun Yesuus wajjin deemuuf isa kadhate; Yesuus garuu akkana jedhee of biraa isa deebise; **39** "Mana keetti deebi'itii wanni Waaqni siif godhe hammam guddaa akka ta'ee odeessi." Namichis dhaqee wanni Yesuus isaaf godhe hammam guddaa akka ta'ee magaalaa sana hunda keessatti odeesse. **40** Yommuu Yesuus deebi'etti namoonni baay'een isa simatan. Hundi isaanii isa eeggachaa turaniitii. **41** Namichi Yaa'iyuus jedhamu, bulchaan mana sagadaa tokko dhufee miilla Yesuus irratti kufee akka inni mana isaa dhaqu isa kadhate; **42** sababiin isaas intalli isaa tokkittiin, durbi umuriin ishee gara waggaa kudha lamaa ta'u tokko du'uu geessee turte. Utuu Yesuus deemaa jiruu namoonni qixa hundaan dhiibanii hafuura isa kutuu ga'an. **43** Dubartiin dhiigni ishee waggaa kudha lama dhangala'aa ture tokkos achi turte; garuu namni tokko iyyuu ishee fayyisuu hin dandeenye. **44** Isheenis dugda isaa duubaan dhuftee handaara uffata isaa tuqxe; dhiigni ishees yommuuma cite. **45** Yesuus, "Eenyutu na tuqe?" jedhee gaafate. Yommuu hundi isaanii haalanitti Phexros, "Yaa

barsiisaa namoonni tuutta'anii si dhiibaa jiru" jedhe. **46** Yesuus garuu, "Namni wayii na tuqeera; ani akka humni na keessaa ba'e nan beekaa" jedhe. **47** Dubartittiinis akka utuu hin beekamin deemuu hin dandeenye hubannaan hollachaa dhuftee miilla isaa irratti kuffe. Isheenis maaliif akka isa tuqxee fi akkamittis akka yommuusaa fayyite namoota sana hunda duratti dubbate. **48** Kana irratti inni, "Yaa intalaa, amantiin kee si fayyiseera. Nagaan deemi" jedheen. **49** Utuu Yesuus dubbachaa jiruus namni tokko mana Yaa'iirros bulchaa mana sagadaatii dhufee, "Intalli kee duuteerti; ati si'achi barsiisicha hin rakkisin" jedhe. **50** Yesuus garuu yommuu dhaga'etti Yaa'iirrosiin, "Amani malee hin sodaatiin; isheen ni fayyitii" jedhe. **51** Inni yommuu mana Yaa'iirros ga'etti Phepros, Yohannisii fi Yaaqoob akkasumas abbaa fi haadha intalattii malee akka namni tokko iyyuu isa wajjin ol seenu hin eeyyamne. **52** Kana irratti namoonni hundinuu isheef wawwaachaa, faarsaas turan. Yesuus garuu, "Hin boo'inaa; isheen ni rafti malee hin duuneetii" jedhe. **53** Isaan immoo akka isheen duute waan beekaniif isatti kolfan. **54** Inni garuu harka ishee qabee, "Intala ko, ka'ii" jedhe. **55** Hafuurrri ishees ni deebi'e; isheenis yommuusaa kaatee dhaabatte. Ergasii Yesuus akka isaan waan isheen nyaattu isheef kennan isaanitti hime. **56** Abbaa fi haati ishees ni dirqifatan; inni garuu akka isaan waan ta'e sana nama tokkotti illee hin himne isaan ajaje.

9 Yesuus warra Kudha Lamaan walitti waamee, akka isaan hafuurota hamoo hunda baasanii fi akka dhibeewwan fayyisaniif humnaa fi taayitaa kenneef; **2** inni akka isaan mootummaa Waaqaa labsanii fi akka dhukkubsattoota fayyisaniif isaan erge. **3** Akkanaas isaaniiin jedhe; "Adeemsa keessaniif waan tokko illee jechuunis ulee yookaan koroojoo yookaan buddeena yookaan maallaqa akkanumas kittaa lama hin qabatinaa. **4** Mana seentan kam iyyuu keessa hamma magaalaa sanaa baatanitti achuma turaa. **5** Yoo namoonni isin simachuu baatan, magaalaa isaanitti ba'aatii akka ragaa isaanitti ta'uuf awwaara miilla keessanii dhadha'adhaa." **6** Isaanis achii ba'anii iddoo hundatti wangeela lallabaa, namootas fayyisaa ganda tokko irraa gara ganda kaanii deemaa turan. **7** Heroodis bulchaan waa'ee waan ta'aa ture hunda dhaga'e. Innis waan namoonni tokko tokko Yohannis cuuphaan warra du'an keessaa kaafameera jechaa turaniif, **8** warri kaanis Eeliyaas mul'ateera jechaa waan turaniif, warri kaan immoo raajota durii keessaa inni tokko du'aa ka'eera jechaa waan turaniif akka malee burjaaja'e. **9** Heroodis garuu, "Ani Yohannis mataa isaa kuteen ture. Yoos namichi ani waa'ee isaa waan akkanaa dhaga'u kun eenyu ree?" jedhe. Yesuusiin arguufis ni hawwa ture. **10** Ergamoonnis yommuu deebi'anitti waan hojjetanii turan Yesuusiitti himan. Innis ofitti isaan fudhate; isaanis ofumaan gara magaalaa Beetisayidaa jedhamtuu dhaqan; **11** namoonni baay'een garuu waan kana beekaniif isa duukaa bu'an. Innis isaan simatee waa'ee mootummaa Waaqaa isaanitti hime; warra fayyuu isaan barbaachises ni fayyise. **12** Gara galgalaatti warri Kudha Lamaan gara isaa dhufanii, "Waan nu as gammoojjii keessa jirruuf, akka namoonni kunneen gara gandootaatii fi baadiyyaa naannoo kana jiraniif dhaqanii waan nyaatanii fi iddoo bultii barbaadaniif isaan gad dhiisi" jedhaniin. **13** Inni immoo, "Isinuu waan isaan nyaatan kennaafii" jedhee deebise. Isaanis, "Nama kana hundaaf nyaata yoo dhaqnee binne malee nu buddeena shanii fi qurxummii lama qofa qabna" jedhanii deebisan. **14** Dhiira gara kuma shantu achi ture. Inni garuu barattoota isaatiin, "Garee tokkoon tokkoon isaa gara nama shantama shantamaa qabuun isaan teessisaa" jedhe. **15** Barattoonnis akkasuma godhan; namni hundis ni taa'e. **16** Innis buddeena shananii fi qurxummii lamaan fuudhee, gara

samii ol ilaalee galata galchee caccabse. Ergasii akka isaan namootaaf dhi'eessaniif barattootatti kenne. **17** Isaan hundi nyaatanii quufan; barattoonnis hurraa'aa hambifame gundoo kudha lama guutuu walitti qaban. **18** Gaaf tokko Yesuus kophaa isaa kadhannaa irra ture; barattoonni isaa isa wajjin turan. Innis, "Namoonni anaan eenyu jedhu?" jedhee isaan gaafate. **19** Isaanis, "Namoonni tokko tokko inni Yohannis Cuuphaa dha jedhu; warri kaan inni Eeliyaas jedhu; kaan immoo raajota durii keessaa isa tokkodu du'aa ka'e jedhu" jedhanii deebisan. **20** Innis, "Isin hoo? Eenyu anaan jettu?" jedhee gaafate. Phepros, "Ati Kiristoos Waaqaa ti" jedhee deebise. **21** Yesuusis akka isaan waan kana nama tokkotti illee hin himneef jabeessee isaan akeekkachiise. **22** Innis, "Ilmi Namaa waan hedduun dhiphachuu, maanguddootaan, luboota hangafootaa fi barsiistota seeraatiin tuffatamuu, ajjeefamuu fi guyyaa sadaffaatti immoo du'aa ka'uu qaba" jedhe. **23** Ergasii inni hunduma isaaniitiin akkana jedhe; "Namni kam iyyuu yoo na faana dhufuu barbaade, inni of haa ganu; fannoo isaa guyyuma guyyaan baadhatees na duukaa haa bu'u. **24** Namni lubbuu isaa oolfachuu barbaadu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhaabatti; garuu namni naaf jedhee lubbuu isaa dhabu kam iyyuu lubbuu isaa ni oolfaa. **25** Namni yoo addunyaa guutuu argatee ofii isaa immoo dhabee yookaan yoo gatame inni bu'aa maalii argata? **26** Nama anattii fi dubbii kootti qaana'u kam iyyuu Ilmi Namaa yommuu ulfina isaatiin, ulfina Abbaatii fi ulfina ergamoota qulqulluutiin dhufutti isatti ni qaana'a. **27** "Ani dhuguman isiniitti hoo; warra as dhadhaabachaa jiran keessaa namoonni tokko tokko utuu mootummaa Waaqaa hin argin du'a hin dhandhaman." **28** Yesuus erga waan kana dubbatee gara guyyaa saddeetii booddee Phepros, Yohannisii fi Yaaqoobin fudhatee kadhannaadhaaf tulluu tokkotti ol ba'e. **29** Utuu inni kadhachaa jiruus bifti fuula isaa geeddarama; uffanni isas adii calaqqisu ta'e. **30** Kunoo namoonni lama jechuunis Musee fi Eeliyaas, ulfina guddaadhaan mul'atanii Yesuus wajjin haasa'aa turan. **31** Isaanis ulfinaan mul'atanii waa'ee addunyaa kana irraa deemuu isaa kan inni Yerusaaleemitti raawwachuuf jiru sanaa dudubbachaa turan. **32** Pheprosii fi warri isa wajjin turan garuu akka malee mugan; yeroo dammaqanitti immoo ulfina Yesuusii fi namoota Yesuus wajjin dhadhaabachaa turan lamaan argan. **33** Pheprosis akkuma namoonni sun Yesuus biraa deemuu jalqabaniin, "Yaa Gooftaa, as jiraachuun nuuf gaarii dha. Daasii sadii jechuunis tokko siif, tokko Museef, tokko immoo Eeliyaasiif ni ijaarra" jedhe. Inni waan dubbatu hin beeku ture. **34** Utuma inni dubbachaa jiru duumessi tokko dhufee isaan haguuge; isaanis yommuu duumessa sana keessa seenanitti ni sodaatan. **35** Sagaleen, "Kun ilma koo isa inni filadhee dha; isinis isa dhaga'aa" jedhu tokko duumessicha keessaa dhufe. **36** Yommuu sagaleen sun dubbatetti, Yesuus kophaa isaa argame. Barattoonnis ni cal'isan malee waan argan keessaa tokko illee yeroo sanatti nama tokkottuu hin himne. **37** Guyyaa itti aanu, yommuu isaan tulluu irraa gad bu'anitti namoonni baay'een isatti dhufan. **38** Namoota sana keessaas namichi tokko iyeee akkana jedhe; "Yaa Barsiisaa akka ati ilma koo naa ilaaltu sin kadhadha; inni anaaf mucaa tokkichaatii. **39** Hafuurrri wayii itti ka'a; gurbichis akkuma tasaa iyya; hafuurrri sun lafaan dha'ee isa dhiidhiitachiisa. Gurbichis hoomacha afaaniin baasa; hafuurichi dafee irraa hin galu; yeroo hundas isa miidha. **40** Ani akka hafuura sana baasaniif barattoota kee nan kadhadhe; isaan garuu hin dandeenye." **41** Yesuusis deebisee, "Isin dhaloota hin amannee fi jal'aa nana; ani hamma yoomiitti isin wajjin jiraadha? Hamma yoomiittis isinii obsa?" jedhe. Namichaanis, "Mee ilma kee as fidi" jedhe. **42** Utuma gurbaan sun gara Yesuus dhufaa jiruus, hafuurrri hamaan sun

lafaan dha'ee isa dhidhiitachiise. Yesuus garuu hafuura xuraa'aa sana ifate; gurbichas fayyisee abba isaatiif kenne. **43** Hundumti isaaniis humna Waaqaa isa jabaa sana ni dinqifatan. Utuu hundi isaani waan Yesuus hojjete sana dinqisiifachaa jiranuu inni barattoota isaatiin akkana jedhe; **44** "Waan ani isiniiti himuuf jiru of eeggamaadhaan dhaggeeffadhaa: Ilmi Namaa dabarfamee harka namootaatti ni kennama." **45** Isaan garuu dubbii kana hin hubanne. Akka isaaniif hin galleefis isaan jalaa dhokfamee ture; isaan waa'ee waan kanaa isa gaafachuus ni sodaatan. **46** Isaan keessaa namni nama hundumaa caalu eenyu akka ta'e barattoota gidduutti wal falmiin ka'e. **47** Yesuus isaan isaan garaatti yaadan beekke mucaa xinnaa tokko fidee of bira dhaabe; **48** akkanas isaaniin jedhe; "Namni mucaa xinnaa kana maqaa kootiin simatu kam iyyuu na simata; namni na simatus isa na erge sana simata; namni isin hundaa gad ta'e inni hunda caalaati." **49** Yohannis, "Yaa Barsiisaa, nu utuu namni tokko maqaa keetiin hafuurota hama baasuu arginee waan inni nu duukaa hin buunee isa dhowwine" jedhe. **50** Yesuus garuu, "Isa hin dhowwinaa; namni isiniin hin mormine kam iyyuu gara keessan jiraati" jedhe. **51** Yesuus yommuu yeroon inni itti gara samiitti ol fudhatamu ga'etti Yersaaleem dhaquuf hidhatee ka'e. **52** Innis ergamoota of dura erge; isaanis waan isa barbaachisu qopheessuudhaaf ganda Samaariyaa tokko seenan. **53** Namoonni naannoo sanaa garuu sababii inni fuula isaa Yersaaleemitti deebifatee deemaa tureef isa hin simanne. **54** Barattoonni isaa jedhuus Yaaqoobii fi Yohannis yommuu waan kana arganitti, "Yaa Gooftaa, akka inni isaan balleessuuf, akka nu samii irraa ibidda gad waamnu barbaadada?" jedhan. **55** Yesuus garuu garagalee isaan ifate. **56** Isaanis darbanii ganda biraa dhaqan. **57** Utuu isaan karaa deemaa jiranuus namichi tokko Yesuusiin, "Ani iddoo ati dhaqxu hundatti si duukaa nan bu'a" jedhe. **58** Yesuusiis deebisee, "Waan goonni boolla qabu; simbirroonis man'ee qabu; Ilmi Namaa garuu iddoo itti mataa isaa irkifatu illee hin qabu" jedhe. **59** Nama biraatiinis, "Na duukaa bu'il" jedhe. Namichi garuu, "Yaa Gooftaa, dura akka ani dhaqee abbaa koo awwaalladhu na eeyyami" jedhee deebise. **60** Yesuusiis, "Warri du'an du'aa isaani haa awwaallatan; ati garuu dhaqiti mootummaa Waaqaa lallabi" jedheen. **61** Ammas namni biraa, "Yaa Gooftaa, anis si duukaa nan bu'a; garuu dura akka ani dhaqee maatii kooti nagaa dhaamadhu naa eeyyami" jedhe. **62** Yesuusiis deebisee, "Namni harkaan hordaa qabatee of duuba ilaalu kam iyyuu mootummaa Waaqaatiif hin malu" jedhe.

10 Kana boodde Gooftaan namoota biraa 72 muudee gara magaalawwanii fi lafa ofii dhaquuf ture hundaatti lama lamaan of dura isaan erge. **2** Akkanas isaaniin jedhe; "Midhaan walitti qabamu baay'ee dha; hojjettoonni garuu muraasa. Kanaaf akka Gooftaan midhaan sanaa gara lafa qotiisaa midhaan isaatti hojjettoota erguuf isa kadhadhaa. **3** Deemaa! Ani akka ilmoolee hoolaa gara gidduu yehyyiitti isin erge. **4** Borsaa yookaan korjoo yookaan kophee hin qabatinaa; karaa irrattis nama tokko illee nagaa hin gaafatinaa. **5** "Yeroo mana tokko seentanitti dursaatii, 'Nagaan mana kanaaf haa ta'u' jedhaa. **6** Yoo namni nagaa achi jiraate, nagaan keessan isaaf ta'a; yoo kanaa achi nagaan keessan isiniif deebi'a. **7** Waan isaan isiniin kennan hunda nyaachaa, dhugaas achuma turaa; hojjetaaf mindaa isaa argachuun ni malaatii. Mana gara manaatti hin labinaa. **8** "Yeroo magaalaa tokko seentani simatamanitti waanuma isini dhii'aate nyaadhaa. **9** Dhukkubsattoota achi jiran fayyisaatii, 'Mootummaan Waaqaa isinitti dhi'aateera' jedhaa isaanitti himaa. **10** Yoo magaalaa tokko seentanii isin simachuu baatan garuu gara daandii magaalatti ba'aatii akkana jedhaa; **11** 'Nu

akka akeekachiisa isinii ta'uuf awwaara magaalaa keessanii illee miilla keenya irraa dhadha'anna. Ta'us waan kana beekaa: Mootummaan Waaqaa dhi'aateera.' **12** Ani isinitti hima; gaafas magaalaa sana irra Sodoomiif ni salphata. **13** "Yaa Koraaziin siif wayyoo! Yaa Beetisayidaa siif wayyoo! Hojiin dinqii kan isin keessatti hojjetame sun utuu Xiiroosii fi Siidoonaa keessatti hojjetamee jiraatee isaan ilaa yeroo dheeraan dura uffata gaddaa uffatanii, daaraa keessas tataa'anii qalbi jijjiirratu turan. **14** Garuu guyyaa murtiitti isin irra Xiiroosii fi Siidoonaa ni salphata. **15** Atis yaa Qifirnaahom, hamma samiitti ol kaafamtaa? Lakki, Si'oolliti gad buuta. (Hadēs 986) **16** "Ani isin dhaga'u kam iyyuu na dhaga'a; namni isin dhaga'uu didu anas dhaga'uu dida; namni na dhaga'uu didu immoo isa na erge sana dhaga'uu dida." **17** Namoonni torbaatamii lamaan sunis gammachuudhaan deebi'anii, "Yaa Gooftaa, hafuuronni hamoon iyyuu maqaa keetiin nu ajajamaniiru" jedhan. **18** Yesuusiis deebisee akkana jedhe; "Ani utuu Seexanii akkuma balaqqeetti samii irraa bu'uu nan arge. **19** Kunoo, ani akka isin bofaa fi torbaanqabaa lafatti dhidhiittanii fi akka humna diinaa hundas mo'attaniif aangoo isinii kenneera; wanni kam iyyuu isin hin miidhu. **20** Garuu sababii maqan keessan samii keessatti barreeffamee gammadaa malee sababii hafuuronni isinii ajajamaniif hin gammadinaa." **21** Yesuus yeroo sana Hafuura Qulqulluudhaan gammachuun guutamee akkana jedhe; "Yaa Abbaa, Gooftaa samiitti fi lafaa, sababii ati wantoota kanneen ogeeyyii fi hubattoota jalaa dhoksatee daa'immanitti mul'ifteef ani sin galateeffadha. Eeyyee yaa Abbaa, ati waan kana gochuutti gammaddeertaatii. **22** "Abbaan koo waan hunda dabarsee natti kenneera. Abbaa malee namni tokko iyyuu Ilmi eenyu akka ta'e hin beeku; ilmaa fi nama Ilmi isa itti mul'isuu fedhu malee namni tokko iyyuu Abbaan eenyu akka ta'e hin beeku." **23** Barattoota isaattis garagalee kophaatti akkana jedheen; "Iji waan isin argitan argu eebbifamaa dha. **24** Ani isinitti himaatii raajonii fi mootonni baay'een waan isin argitan kana arguu barbaadan; garuu hin argine. Waan isin dhaageessan kanas dhaga'uu barbaadan; garuu hin dhaageenyee." **25** Gaaf tokko, hayyuun seeraa tokko Yesuusiin qoruuf jedhee ka'ee dhaabate. Innis, "Yaa Barsiisaa, ani jireenya bara baraa dhaaluudhaaf maal gochuun qaba?" jedhee gaafate. (aiōnios 166) **26** Yesuusiis deebisee, "Seera keessatti maaltu barreeffame? Atis akkamitti dubbiffa?" jedheen. **27** Namichis, "Waaqaa kee Goofticha garaa kee guutuudhaan, lubbuu kee guutuudhaan, humna kee guutuudhaan, yaada kee guutuudhaan jaalladhu; ollaa kee akkuma ofii keetiitti jaalladhu" jedhee deebise. **28** Yesuusiis, "Sirriitti deebifteerta; atis kanuma godhi ni jiraattaa" jedheen. **29** Namichi sun garuu qajeelaa of gochuu barbaadee, "Ollaan koo eenyu?" jedhee Yesuusiin gaafate. **30** Yesuusiis deebisee akkana jedhe; "Namichi tokko utuu Yersaaleemii ba'ee Yerikootti gad bu'aa jiruu harka saamtotaa seene. Isaanis uffata isaa irraa baafatanii, tumanii, du'aa fi jireenya gidduutti isa dhiisanii deeman. **31** Lubni tokko utuu akkuma tasaa karaa sanaan gad bu'uu namicha argee irraa ge'ee darbe. **32** Akkasumas namichi gosa Lewwii tokko yommuu iddoo sana ga'eetti namicha sana argee irraa goree darbe. **33** Namichi Samaariyaa tokko garuu utuu deemaa jiruu iddoo namichi sun jiru ga'e; yommuu isa argettis garaa laafeef. **34** Innis itti dhi'aatee zayitii fi daadhii wayinii madaa isaatti naqee hidheef; harree isaa irras kaa'ee, mana boqonnaa keessummootaatti isa geesse; achittis isa gargaare. **35** Guyyaa itti aanutti diinaarii lama baasee abbaa mana boqonnaa sanaatti kennee, 'Namicha kana ittiin naa wal'aani; yoo kana caalaa baafates ani yeroon deebi'ee dhufutti siifin kenna' jedheen. **36** "Egaa jara sadan kanneen keessaa ollaan namicha harka

saamtotaa seene sanaa isa kam seeta?" **37** Hayyuun seeraa sunis, "Isa garaa laafeef sana" jedheen. Yesuusis, "Atis dhaqiiiti akkasuma godhi" jedheen. **38** Utuu karaa deemaa jiranuu Yesuusis ganda tokko seene; dubartiin Maartaa jedhamtu tokkos mana isheetti isa simatte. **39** Isheenis obboleetti Maariyaam jedhamtu tokko qabdi turte; Maariyaamis miilla Gooftaa jala teessee waan inni jedhu dhaggeeffachaa turte. **40** Maartaan garuu baay'ina hojiiitiin waan dadhabaa turteef gara isaa dhuftee, "Yaa Gooftaa, obboleettiin koo akka ani hojii hunda kophaa koo hojjedhu natti dhiisuun ishee si hin gaddisiisuu? Akka isheen na gargaartu itti himi!" jette. **41** Gooftaanis deebisee akkana jedheen; "Yaa Maartaa, yaa Maartaa, ati waa'ee waan baay'ee yaaddofta; ni raafamtas. **42** Wannii barbaachisu garuu waanuma tokko qofa; Maariyaam isa caalu filatteerti; innis ishee irraa hin fudhatamu."

11 Gaaf tokko Yesuus iddoo tokkotti kadhachaa ture; yommuu inni fixatettis, barattoota isaa keessaa namni tokko, "Yaa Barsiisaa, akkuma Yohannis barattoota isaa barsiisee sana, atis kadhachuu ni barsiisi" jedheen. **2** Innis akkana isaanii jedhe; "Isin yommuu kadhattan akkana jedhaa: "Yaa Abbaa, maqaan kee haa qulqullaa'u; mootummaan kee haa dhufu. **3** Buddeena keenya kan guyyuma guyyaa, guyyuma guyyaan nuu kenni. **4** Akkuma nus warra cubbuu nutti hojjetaniif dhiifnu sana atis cubbuu keenya nuu dhiisi; rohamatti nu hin galchin." **5** Innis akkana isaanii jedhe; "Mee isin keessaa namni tokko michuu qaba haa jennuu; innis halkan walakkaa michuu isaa sana bira dhaqee, 'Yaa michuu ko, mee buddeena sadii naa liqeessi; **6** michuun koo kan karaa deemu tokko natti goreeraatii; anis waanan dhi'eessuuf tokko illee hin qabu' haa jedhu. **7** Namichi mana keessaa sunis, 'Na hin rakkisin; balballi cufameera; ijoolleen koos na wajjin siree irra jiru; ani ka'ee waan tokko illee siif kennuu hin danda'u' jedhaanii? **8** Ani isinittin hima; sababii inni michuu isaa ta'eef jedhee ka'ee buddeena sana isaaf kennuu baatu illee, sababii ija jabina namicha sanaatiif jedhee ka'ee waan isa barbaachisu hunda ni kennaaf. **9** "Kanaafuu ani isinittin hima: Kadhachaa, isiniif ni kennamaa; barbaadaa, ni argattuu; rurrukutaa, balballi isiniif ni banamaa. **10** Namni kadhatu hundi ni argataatii; namni barbaadu ni argata; nama rurrukutuufis balballi ni banama. **11** "Yaa abbootii, isin keessaa namni yoo ilmi isaa qurxummi isa kadhate, qooda qurxummi bofa kennuuf eenyu? **12** Yookaan namni yoo ilmi isaa hanqaaqaa isa kadhate torbaanqabaa kennuuf eenyu? **13** Erga isin warri hamoon iyyuu kennaa gaarii ijoollee keessaniif kennuu beektanii, Abbaan keessan inni samii irraa immoo hammam caalchisee warra isa kadhataaniif Hafuura Qulqulluu haa kennuu ree!" **14** Yesuus hafuura hamaa arrab-didaa ta'e tokko baasaa ture. Yommuu hafuurri hamaan sun ba'etti arrab-didaan sun ni dubbate; namoonnis ni dinqifatan. **15** Isaan keessaa namoonni tokko tokko garuu, "Inni Bi'eezebuuliin, hangafa hafuurota hamootiin hafuurota hamoo baasaa jira" jedhan. **16** Warri kaan immoo mallattoo samii irraa isa gaafachuudhaan isa qoran. **17** Yesuusis yaada isaanii beekke akkana jedheen; "Mootummaan gargar of qoodu kam iyyuu ni diigama; manni gargar of qoodus ni jiga. **18** Seexanni yoo gargar of qoode, mootummaan isaa akkamitti dhaabachuu danda'a? Wannani ani akkana jedhuuf sababii isin akka waan ani Bi'eezebuuliin hafuurota hamoo baasuu dubbattaniif. **19** Egaa yoo ani Bi'eezebuuliin hafuurota hamoo baasee, ilmaan keessan immoo maaliin baasu ree? Kanaafuu isaan abbootii murtii isinitti ta'u. **20** Garuu ani quba Waaqaatiin hafuurota hamoo baasa taanaan, yoo mootummaan Waaqaa isinitti dhufeera. **21** "Yommuu namni jabaan guutummaatti mi'a lolaa hidhate tokko mana isaa eeggatutti, qabeenyi isaa nagaadhaan

taa'af. **22** Garuu namni jabinaan isa caalu tokko yoo lolee isa mo'ate, mi'a lolaa kan namichi sun amanate sana isa irraa fudhatee boojuu isaas qoqqooda. **23** "Namni na wajjin hin jirre kam iyyuu naan morma; namni na wajjin walitti hin qabne kam iyyuus ni bittinneessa. **24** "Hafuurri xuraa'aa yommuu nama keessaa ba'utti, boqonnaa barbaacha lafa gogaakeessa jooraa; garuu hin argatu. Innis, 'Mana koo isa ani keessaa ba'e sanatti nan deebi'a' jedha. **25** Yommuu achi ga'uttis manicha haramee qulqulleeffamee argata. **26** Erga isin dhaqee hafuurota biraa torba kanneen isa caalaa hamoo ta'an fudhatee dhufa; isaanis itti galanii achi jiraatu. Haalli namicha sana kan dhumaa isa jalqabaa caalaa hammaata." **27** Utuu Yesuus waan kana dubbachaa jiruu, dubartiin tokko namoota gidduudhaa sagalee ishee ol fudhattee, "Garaan si baate, harmi ati hootes eebbifamaa dha" jette. **28** Inni garuu deebisee, "Kana caalaa iyyuu, warri dubbii Waaqaa dhaga'anii ajajamaniif eebbifamoo dha" jedhe. **29** Akkuma baay'inni namootaa dabalameen Yesuus akkana jedhe; "Dhaloonni kun dhaloota hamaa dha. Inni mallattoo barbaada; garuu mallattoo Yoonas malee mallattoon tokko iyyuu isaaf hin kennamu. **30** Akkuma Yoonas mallattoo saba Nanawwee ture sana, Ilmi Namaas mallattoo dhaloota kanaa ni ta'aatii. **31** Mootiitiin kibbaa guyyaa murtiitti namoota dhaloota kanaa wajjin kaatee isaanitti murti; isheen ogummaa Solomoon dhaga'uuf jettee daarii lafaatii dhuffeeti. Kunoo kan Solomoonin caalu as jira. **32** Namoonni Nanawwee guyyaa murtiitti dhaloota kana wajjin ka'ani itti muru; isaan lallaba Yoonasiin qalbii jijjiirrataniitti; kunoo kan Yoonasiin caalu as jira. **33** "Namni kam iyyuu ibsaa qabsiisee iddoo hin mul'anne yookaan gombisaa jala hin kaa'u. Qooda kanaa akka warri ol seenan ifa isaa arganiif baattuu isaa irra kaa'u. **34** Iji kee ibsaa dhagna keetii ti. Iji kee fayyaa taanaan, dhagni kee guutuun ifaan guutama. Yoo iji kee fayyaa hin ta'in garuu dhagni kees dukkanaa guutama. **35** Kanaafuu akka ifni si keessaa dukkana hin taaneef of eeggadhu. **36** Egaa yoo dhagni kee hundinuu ifaan guutame, yoo kutaan tokko iyyuu dukkana hin qabaatin, akkuma waan ifni ibsaa tokkoo ifa isaatiin siif ibsuutti dhagni kee guutummaatti ifa ni qabaata." **37** Akkuma Yesuus haasaa isaa fixateen Fariisota keessaa namichi tokko akka Yesuus isa wajjin nyaata nyaatuuf mana isaatti isa waame; Yesuusis ol seene maaddiitti dhi'aate. **38** Fariisichi garuu akka Yesuus nyaataan dura hin dhiqatin argee dinqisiifate. **39** Gooftaanis akkana isaan jedhe; "Isin Fariisonni duuba xoofootii fi caabii ni qulqulleessitu; keessi keessan garuu saamichaa fi hamminaan guutameera. **40** Yaa namoota gowwoota! Inni duuba isaa uume sun keessa isaa immoo hin uumnee? **41** Isin garuu waan xoofoo fi caabii keessa jiru hiyyeeyyiif kennaa; yoois namni hundinuu isini qulqullaa'aa. **42** "Fariisota nana isiniif wayyoo! Isin insilaala, cilaaddamaa fi biqiltuu gosa hundaa kudhan keessaa tokko Waaqaaf ni kennitu; murtii qajeelaa fi jaalala Waaqaa garuu ni tuffattu. Silaa utuu isa duraa hin dhiisin isa booddee hojii irra oolchuu qabdu ture. **43** "Yaa Fariisota, isiniif wayyoo! Isin manneen sagadaa keessatti taa'umsa ulfinaa, gabaa keessattis naga gaafatamu jaallattu. **44** "Isin sababii awwaala mallattoo hin qabne kan namoonni utuu hin beekin irra deeman fakkaattanif isiniif wayyoo!" **45** Hayyoota seeraa keessaas tokko deebisee, "Yaa Barsiisaa, ati yommuu waan kana jettutti nuus arrabsaa jirta!" jedheen. **46** Yesuus immoo akkana jedhee deebise; "Hayyoota seeraa, isiniifis wayyoo! Isin ba'aa namni baachuu hin dandeenye isaanitti feetu; ofii keessanii garuu isaan gargaaruudhaaf qubaan illee hin tuqxaan. **47** "Isiniif wayyoo! Isin raajotaaf awwaala ijaartuutii; kan isaan ajjeeses abbootuma keessan. **48** Kanaafuu isin akka waanuma

abbootiin keessan hojjetan sana deeggartan dhugaa baatu; isaan raajota ajjeesan; isin immoo awwaala raajotaa ijaartu. **49** Sababii kanaaf Waaqni ogummaa isaatiin, 'Ani raajotaa fi ergamoota isaanittin erga; namoonni sunis isaan keessaa tokko tokko ni ajjeesu; kaan immoo ni ari'atu' jedhe. **50** Kanaaf dhaloonni kun dhiiga raajota hundaa kan uumama addunyaatii jalqabee dhangala'etti ni gaafatama; **51** dhiiga Abeel irraa jalqabee hamma dhiiga Zakkaariyaas isa iddoo aarsaatii fi mana qulqullummaa gidduutti ajjeefame sanaatti ni gaafatama. Eeyyee ani isinittin hima; dhaloonni kun waan kana hundumatti ni gaafatama. **52** "Yaa hayyoota seeraa, isiniif wayyoo! Isin furtuu beekumsaa fudhattaniiru. Ofii keessanii hin seenne; warra seenaan turanis dhowwitaniiru." **53** Yommuu Yesuus achii deemetti, Fariisonnii fi barsiistoonni seeraa jabeessanii isaan mormuu, akka inni waan baay'ee dubbatuufis isa tuttuquu jalqaban. **54** Waan afaan isaatii ba'uun isa qabuufis eeggachaa turan.

12 Gidduu sana yommuu tuunni namoota kuma hedduu tokko hamma isaan wal irra ejetanitti walitti qabametti, Yesuus duraan dursee barattoota isaatiin akkana jechuu jalqabe; "Raacitii Fariisotaa irraa of eeggadhaa; kunis fakkeessitummaa dha. **2** Wannii haguugamee utuu hin mul'ifamin hafu yookaan wannii dhokfamee utuu hin beekamin hafu tokko iyyuu hin jiru. **3** Wannii isin dukkana keessatti dubbattan, ifa guyyaatiin dhaga'ama; wannii isin gola keessatti gurratti hasaastanis bantii manaa irraa labsama. **4** "Yaa michoota ko, ani isinittin hima; warra dhagna ajjeesanii ergasii immoo kana caalaa homaa gochuu hin dandeenye hin sodaatinaa. **5** Ani garuu kan isin sodaachuu qabdan isinittin argisiisa; isa erga ajjeesee booddee gahaannamitti darbachuudhaaf taayitaa qabu sana sodaadhaa; eeyyee, ani isinittin hima; isa sodaadhaa. (Geenna **g1067**) **6** Daaloteen shan saantima lamatti gurguramu mitii? Isaan keessaa garuu tokko iyyuu Waaqni hin irraanfatu. **7** Dhugumaanuu rifeensi mataa keessanii hundi lakkaa'ameera. Hin sodaatinaa; isin daalotee hedduu caalaa gatii qabduutii. **8** "Ani isinittin hima; nama fuula namootaa duratti ifaan ifatti dhugaa naa ba'u kamiif iyyuu, Ilmi Namaas fuula ergamoota Waaqaa duratti dhugaa ni ba'a. **9** Namni fuula namootaa duratti na ganu kam iyyuu garuu fuula ergamoota Waaqaa duratti ni ganama. **10** Nama Ilma Namaatiin mormee jecha tokko dubbatu hundaaf ni dhiifama; nama Hafuura Qulqulluudhaan mormee dubbatu kamiif iyyuu garuu hin dhiifamu. **11** "Yommuu manneen sagadaa, bulchitootaa fi abbootii taayitaa duratti dhi'eeffamanitti akkamitti akka falmattan yookaan maal akka jettan hin yaadda'inaa. **12** Hafuurri Qulqulluun yeruma sana Waan isin jechuu qabdan isin barsiisaatii." **13** Tuuta sana keessaa namichi tokko, "Yaa Barsiisaa, akka obboleessi koo dhaala naa hiruuf maaloo itti naa dubbadhu" jedheen. **14** Yesuus garuu deebise, "Namana, eenyutu isin gidduutti abbaa murtii yookaan hirtuu dhaalaa na godhe?" jedheen. **15** Innis, "Ilaalladhaa! Doqnummaa hunda irraas of eegaa; jireenyi nama tokkoo baay'ina qabeenya isaatiin hin murteeffamuutii" jedheen. **16** Innis akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; "Lafti qotiisaa namicha sooressa tokkoo midhaan guddaa kenneef. **17** Namichi sunis, 'Ani waan lafan itti midhaan koo galfadhu hin qabneef maal gochuu naa wayya?' jedhee garaa isaatti yaade. **18** "Innis akkana jedhe; 'Wanni ani godhu kana; gombisaa koo diigee guddaa isaa nan ijaarradha; midhaan koo fi mi'a koo hunda achittin kuufadha. **19** Lubbuu kootiinis, "Yaa lubbuu ko, ati waan gaarii hedduu kan waggaa baay'eef kuufame qabda; boqodhu; nyaadhu; dhugi; gammadis" nan jedha. **20** "Waaqni

garuu, 'Yaa gowwicha, edanuma lubbuu kee sirraa fudhachuu barbaadu; eegaa wannii ati walitti qabatte sun kan eenyuu ta'a?' jedheen. **21** "Kanaafuu namni ofii isaatiif badhaadhummaa kuufatee fuula Waaqaa duratti immoo hin sooromin kam iyyuu akkasuma ta'a." **22** Yesuus barattoota isaatiin akkana jedhe; "Kanaafuu ani isinittin hima; 'maal nyaama?' jettanii waa'ee jireenya keessanii hin yaadda'inaa; yookaan 'maal uffanna?' jettanii waa'ee dhagna keessanii hin yaadda'inaa. **23** Jireenyi nyaata caala; dhagnis uffata caalaatii. **24** Mee arraageyyii ilaalaa: Isaan hin faacaafatan yookaan hin haamataan; gombisaa yookaan gumbii hin qaban; ta'u Waaqni isaan soora. Isin immoo hamma simbirroota caalaa gatii guddaa qabdu! **25** Isin keessaa namni yaadda'uudhaan hojjaa isaa irratti dhundhuma tokko dabalachuu danda'u eenyu? **26** Yoos isin erga waan xinnoo akkasii illee godhachuu hin dandeenye, maaliif waan biraaf yaaddoftu ree? **27** "Daraaraawwan bosonaa akkamitti akka guddatan mee ilaalaa; isaan hin dhama'an yookaan hin fo'an. Ani garuu isinittin hima; Solomoon iyyuu ulfina isaa hunda keessatti, akka tokkoo isaaniitti hin uffanne. **28** Isin yaa warra amantii xinnoo nana! Waaqni erga marga dirree kan har'a jiruu fi kan bor immoo ibiddatti naqamutti iyyuu akkasitti uffise, isinitti immoo hamma kana caalaa haa uffisuu ree. **29** Qalbi keessan waan nyaattan irra yookaan waan dhugdan irra hin kaa'atinaa; waa'ee isaas hin yaadda'inaa. **30** Addunyaan ormootaa waan kana hunda ni barbaaduutii; Abbaan keessan akka wannii kun hundinuu isin barbaachisu ni beeka. **31** Garuu mootummaa isaa barbaadaa; wannii kun akkasuma isiniif kennama. **32** "Isin karra xinnoo nana, hin sodaatinaa; Abbaan keessan mootummaa isinii kennuu jaallateeraatii. **33** Waan qabdan gurguraatii hiyyeeyyiif kennama. Korojoo hin moofofne, qabeenya dhuma hin qabnes samii irratti, iddoo hattuun itti hin dhi'annee fi biliiinis hin balleessinetti ofii keessaniif kuufadhaa. **34** Iduma badhaadhummaa keessan jiru sana garaan keessanis jiraatii. **35** "Tajaajilaa hidhadhaatii qophaa'aa; ibsaa keessanis ibsadhaa; **36** akkuma namoota yommuu Gooftaan isaanii cidha fuudhaa fi heerumaatii galee balbala dhadha'utti dafanii isaa' bannuuf jedhanii qophaa'anii isa eeganii ta'aa. **37** Garboonni gooftaan isaanii yeroo galutti isaanii dammaqanii jiran argu sun eebbifamoo dha; ani dhuguman isinitti hima; inni marxifatee akka isaan nyaataaf ta'an ni godha; dhufees isaan tajaajila. **38** Garboonni gooftaan isaanii halkanicha keessaa kutaa lammaffaatti yookaan kutaa sadaffaatti dhufee akkasuma isaanii dammaqanii jiran isaan argu sun eebbifamoo dha. **39** Garuu waan kana hubadhaa: Abbichi manaa utuu sa'aatii kamitti akka hattuun dhufuu beeke, silaa akka manni isaa cabsamee seenamu itti hin dhiisu ture. **40** Isinis akkasuma qophaa'uu qabdu; Ilmi Namaa sa'aatii isin hin eegnetti dhufaatii." **41** Phexosis, "Yaa Gooftaa, 'fi fakkeenya kana nu qofatti moo nama hundumatti himta?' jedhee gaafate. **42** Gooftaanis akkana jedhee deebise; "Egaa hojii adeemsisaan amanamaa fi ogeessi kan gooftaan isaa akka inni nyaata isaanii yeroo malutti isaanii kennuuf jedhee garboota isaa irratti isa muudu eenyu? **43** Garbichi gooftaan isaa yommuu deebi'utti utuu inni akkasuma hojjetuu isa argu sun eebbifamaa dha. **44** Ani dhuguma isinitti nan hima; inni qabeenya isaa hunda irratti isa muuda. **45** Garbichi sun garuu yoo, 'Gooftaan koo dhufuuf yeroo dheeraa tura' ofiin jedhee, garboota dhiiraatii fi dubartootaa tumuu jalqabe, yoo nyaatee dhugee machaa'e, **46** gooftaan garbicha sanaa guyyaa inni isa hin eegnee fi sa'aatii inni hin beeknetti ni dhufa. Innis isa kukkuta; warra hin amanne keessattis isa ramada. **47** "Garbichi utuu fedhii gooftaa isaa beekuu hin qophoofne yookaan waan gooftaan isaa barbaadu

hin hojjenne sun akka malee tumama. **48** Nama utuu hin beekin waan isa adabamsiisu hojjete garuu adaba salphaatu isa irra ga'a. Nama wanni baay'een itti kenname hunda irraa waan baay'etu eegama; nama imaanaan guddaan itti kenname irraa immoo kan caalutu barbaadama. **49** "Ani ibidda lafa irra buusuufin dhufe; utuu inni ammuma iyyuu qabatee ani akkam hawwal **50** Garuu cuuphaa ani cuuphamu tokkodu jira; hamma inni raawwatamutti ani akka malee nan dhiphadha! **51** Isin waan ani lafa irratti nagaa buusuuf dhufe seetuu? Akkas miti; ani isinittin hima; ani gargar ba'uu fiduufan dhufe malee nagaa buusuuf hin dhufne. **52** Si'achi maatiin nama shan qabu tokko gargar qoodama; namni sadii nama lamatti ka'a; namni lama immoo nama sadiitti ka'a. **53** Abbaan ilmatti, ilmi abbaatti, haati intalatti, intalli haadhatti, amaatiin niitii ilmaatti, niitiin ilmaas amaatii isheetti ka'udhaan gargar ba'u." **54** Yesuusis tuuta sanaa akkana jedhe; "Isin yommuu duumessa karaa lixa biiftuutiin ol ba'u argitanitti yeruma sana, 'Bokkaan ni rooba' jettu; innis ni rooba. **55** Yommuu bubbeen kibbaa bubbisutti immoo, 'Ni ho'a' jettu; innis ni ho'a. **56** Fakkeessitoota nana! Isin bifa lafaatii fi samiitiif hiikkaa kennuu ni beektu. Bara ammaa kanaaf immoo hiikkaa kennuu akkamitti wallaaltu? **57** "Isin maaliif ofuma keessanii waan qajeelaa hin murteessine? **58** Ati yommuu amajaajii kee wajjin gara abbaa murtii dhaqxutti, karuma irratti isaan walitti araaramuu cimsii yaali; yoo kanaa achii amajaajii kee abbaa seeraatti si geessa; abbaan seeraas dabarsee poolsiitti si kenna; poolsiin immoo mana hidhaatti si darbata. **59** Ani sitti nan hima; ati hamma saantima ishee dhumaaf of irraa baafuttu achii hin baatu."

13 Yeroo sana namoonni waa'ee warra Galiilaa kanneen Phiilaaxoos dhiiga isaanii aarsaa isaaniitti make sanaa Yesuusitti himan tokko tokko achi turan. **2** Yesuusis deebisee akkana jedheen; "Sababiin namoonni Galiilaa kunneen akkas dhiphataniif waan isaan saba Galiilaa kaan hunda irra cubbamoota turaniif seetuu? **3** Ani isinittin hima; akkas miti; garuu isinis qalbii jijjiirrachuu baannaan hundi keessan akkasuma baddu. **4** Yookaan namoonni kudha saddeettan gamoon Salihoom isaan irratti jigees isaan fixxa sun warra Yersaalem keessa jiraatan kaan hunda irra waan yake hojjetan seetuu? **5** Ani isinittin hima; akkas miti. Garuu isinis qalbii jijjiirrachuu baannaan, hundi keessan akkasuma baddu." **6** Innis akkana jedhee fakkeenya kana dubbate; "Namichi tokko muka harbuu kan iddoo dhaabaa wayinii isaa keessa dhaabame tokko qaba ture; innis muka sana irra ija barbaaduu dhaqee waan tokko illee dhabe. **7** Innis hojjetaa iddoo dhaaba wayinichaatiin, 'Ani waggaa sadan darban kana muka harbuu kana irraa ija barbaadachuuf jedhee marmaraan ture; garuu waan tokko illee irraa hin arganne; murtiiti gati! Inni maaliif lafa balleessa?' jedhe. **8** "Namichi sunis deebisee akkana jedheen; 'Yaa Gooftaa, anuu naannoo isaa qoteen xaa'oo itti naqaatii mee wagguma tokko haa turu. **9** Yoo inni waggaa dhufu ija naqate, gaarii dha! Yoo kanaa achii murtee gatu dandeessa.'" **10** Yesuus guyyaa Sanbataa tokko manneen sagadaa keessaa isa tokkotti barsiisaa ture. **11** Dubartiin hafuurri hamaan waggaa kudha saddeeti dugda ishee goophesse tokkos achi turte; isheenis waan gad gogdeef gonkumaa ol jechuu hin dandeessu turte. **12** Yesuusis yommuu ishee argetti ofitti ishee waamee, "Dubartii nana, ati dhukkuba kee irraa fayyiteerta" jedheen, **13** Innis harka isaa ishee irra ka'a; isheenis yeruma sana ol jettee Waaqa galateeffatte. **14** Bulchaan mana sagadaa sababii Yesuus guyyaa Sanbataatiin nama fayyiseef aaree namootaan, "Guyyaan hojii ja'atu jira; guyyoota sana kottaatii fayyifamaa malee guyyaa

Sanbataa hin dhufinaa" jedhe. **15** Gooftaan immoo akkana jedhee deebiseef; "Yaa fakkeessitoota! Isin keessaa namni guyyaa Sanbataa qotiyyoo isaa yookaan harree isaa dallaa keessaa hiikee bishaan obaasuu hin geessine jiraa? **16** Yoo dubartiin kun intalli Abrahama kan Seexanii waggaa kudha saddeeti guutuu hidhee ture kun guyyaa Sanbataatiin hidhaa kana irraa hiikamuun isheef hin maluu?" **17** Yommuu inni waan kana dubbatetti mormitoonni isaa hundi ni qaana'an; namoonni garuu hojjiwwan dinqii kanneen inni hojjechaa ture hundatti ni gammadan. **18** Yesuusis akkana jedhee gaafate; "Mootummaan Waaqaa maal fakkaata? Anis maaliinan wal isaa fakkeessa? **19** Mootummaan Waaqaa sanyii sanaaficaa kan namni tokko fuudhee lafa qotiisaa isaa keessatti facaase fakkaata. Sanyiin sunis guddatee muka ta'e; simbirroonnis dameewwan isaa irra jiraatan." **20** Amma illee akkana jedhee gaafate; "Ani mootummaa Waaqaa maaliinan wal fakkeessa? **21** Inni raacitii dubartiin tokko fuutee hamma inni guutummaatti bukeessutti daakuu safartuu sadiitti makte fakkaata." **22** Yesuusis utuu gara Yersaalem deemuu namoota barsiisaa magaalawwanii fi gandoota keessa darbaa ture. **23** Namichi tokkos, "Yaa Gooftaa warri fayyifaman namoota muraasa qofaa?" jedhee isa gaafate. Innis akkana isaaniiin jedhe; **24** "Babala dhiphaadhaan seenuuf tattaaffadhaa; ani isinittin hima; namoonni baay'een seenuu ni yaaluutii; garuu hin danda'an. **25** Abbaan mana sanaa takkaa ka'ee balbalicha cufannaan isin ala dhaabataniin balbala rurrukutaa, 'Yaa Gooftaa balbala nuu bani' jettanii kadhattu. 'Inni garuu deebisee, 'Ani isin hin beeku yookaan eessaa akka dhuffan hin beeku' isiniin jedha. **26** "Isin immoo, 'Nu si wajjin nyaannee dhugneerra; atis daandii keenya irratti barsiifteerta' jettuun. **27** "Inni garuu deebisee, 'Ani isin hin beeku yookaan eessaa akka dhuffan hin beeku. Isin warri hamma hojjetan hundinuu na biraa badaal' jedha. **28** "Yommuu Abrahama, Yisihaaq, Yaaqoobii fi raajota hunda mootummaa Waaqaa keessatti argitanii, ofii keessanii immoo gad darbatamtan, achitti boo'uu fi ilkaan qaruuu ta'a. **29** Namoonnis ba'a biiftuutii fi lixa biiftuutii, kaabaa fi kibbaa dhufanii mootummaa Waaqaa keessatti maadiitti ni dhi'aa. **30** Dhugumaanuu kanneen warra dhumaa ta'an keessaa kanneen warra jalqabaa, kanneen warra jalqabaa ta'an keessaa immoo warra dhumaa ta'an jiru." **31** Yeroo sana Fariisota keessaa namoonni tokko tokko gara Yesuus dhufanii, "Sababii Heroodis si ajjeesuu barbaaduuf asii deemii iddoo biraa dhaqi" jedhaniin. **32** Innis akkana jedhee deebise; "Dhaqaatii waangoo sanaan, 'Kunoo, ani har'aa fi bori hafuurota hamoo nan baasa; namoota dhukkubsatanis nan fayyisa; guyyaa sadaffaatti immoo hojii koo nan fixadha' jedhaa. **33** Waan fedhe iyyuu taanaan, ani har'aa fi bori, iftaanis adeemsa koo itti fufuutu naa mala; raajiiin Yersaaleemiin alatti du'uu hin qabuutii! **34** "Yaa Yersaalem, yaa Yersaalem, ati kan raajota ajjeefu, warra gara keetti ergamanis kan dhagaadhaan tumtu, akkuma indaanqoon cuucii ishee qoochoo ishee jalatti walitti qabattu sana ani ijoollee kee walitti qabuuf yeroo meeqan hawwe! Isin garuu hin barbaanne. **35** Kunoo, manni keessan onee isinii hafa. Ani isinittin hima; isin hamma, 'Inni maqaa Gooftaatiin dhufu sun eebbifamaa dha'jettaniiin lammata na hin argitan."

14 Guyyaa Sanbataa tokko yommuu Yesuus buddeena nyaachuuf mana Fariisicha beekamaa tokkoo dhaqetti, namoonni xiyyeeffatanii isa ilaalaa turan. **2** Namichi dhagni isaa dhiita'e tokkos fuula isaa dura ture. **3** Yesuusis, "Guyyaa Sanbataatiin nama fayyisuun ni eeyyamama moo hin eeyyamamu?" jedhee Fariisotaa fi hayyoota seeraa gaafate. **4** Isaan garuu ni cal'isan; innis namicha harkaan qaqqabee

fayyisee gad isa lakkise. **5** Innis, “Isin keessaa namni tokko yoo ilma yookaan qotiyoo guyyaa Sanbataatiin boolla keessa bu’e qabaate, inni yeruma sana harkisee boolla keessaa hin baasu?” jedhee isaan gaafate. **6** Isaan garuu deebii kennuu hin dandeenye. **7** Innis yommuu akka keessumoonni sun iddoo ulfinaa filatan hubatetti akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; **8** “Yoo namni tokko cidha fuudhaa fi heerumaatti si waame, iddoo ulfinaa hin taa’in; tarii namni si caalaa ulfina qabu tokko waamameera ta’aatii. **9** Namichi isin lamaanuu waame sun dhufee, ‘Namicha kanaaf ka’i’ siin jedha; atis qaanoftee dhaqxee lafa iddoo hundumaa gad ta’e teessa. **10** Ati garuu yommuu waamantu akka namichi si waame sun yeroo dhufutti, ‘Yaa michuu koo iddoo ol aanutti hiiqi’ siin jedhuuf dhaqii lafa iddoo hundumaa gad ta’e taa’i; yoo fuula warra si wajjin maaddiitti dhi’aatan hundumaa duratti ulfina argattaatii. **11** Namni ol of qabu hundinuu gad qabamaatii; namni gad of qabu hundinuu immoo ol qabama.” **12** Yesuusis namicha isa waame sanaan akkana jedhe; “Ati yommuu laaqana yookaan irbaata qopheessitu michoota kee yookaan obboloota kee, yookaan firoota kee, yookaan olloota kee warra sooreyyii hin waamin; yoo akkas goote isaanis deebisani si waamu; gatiin kees siif deebifama. **13** Garuu yommuu cidha qopheessitu hiyyeeyyii, naafa, okkolaa fi jaamaa waami. **14** Sababii isaan waan siif deebisan hin qabneef ati ni eebbifamta; gatiin kee guyyaa du’aa ka’uu qajeeltotaatti siif deebifamaatii.” **15** Warra isa wajjin maaddiitti dhi’aatan keessaa namichi tokko yommuu waan kana dhaga’etti Yesuusiin, “Namni mootummaa Waaqaa keessatti maaddiitti dhi’aatu eebbifamaa dha” jedhe. **16** Yesuus immoo akkana jedhee deebise; “Namichi tokko cidha guddaa qopheesse keessumoota hedduu afeere. **17** Namichi sunis sa’aatii nyaataatti akka inni, ‘Kunoo, wanni hundinuu qopheeffameeraatii kottaa’ jedhee warra afeeraman sanatti himuuf garbicha isaa erge. **18** ‘Garuu isaan hundi bifuma tokkoon sababa dhi’effachuu jalqaban; inni jalqabaa, ‘Ani lafa qotiisaa bitadheera; kanaafuu dhaqeen ilaalluu qabaatii maaloo na hin komatin’ jedheen. **19** ‘Inni kaan, ‘Ani qotiyoo cmdiid shan bitadheera; isaan leenjisuuf deemuuttin jiraatii, maaloo na hin komatin’ jedheen. **20** ‘Amma illee inni kaan, ‘Ani dhi’oon niitii fuudhe; kanaafuu dhufuu hin danda’u’ jedheen. **21** ‘Garbichi sunis deebi’ee waan kana gooftaa isaatti hime. Abbaan mana sanaas aaree, ‘Dafii karaa guddaa fi daandii qal’aa magaalatti achi ba’iitii hiyyeeyyii, naafa, jaamaa fi okkolaa fidii ol seensis’ jedhee garbicha isaa ajaje. **22** ‘Garbichi sunis, ‘Yaa gooftaa, wanni ati ajajje hundi raawateera; garuu amma illee iddoon jira’ jedheen. **23** ‘Gooftichis garbicha isaatiin akkana jedhe; ‘Akka manni koo guutamuuf karaa guddaa fi daandii baadiyyaatti achi ba’iitii akka isaan ol galan dirqisiisi. **24** Ani isinittin hima; namoota waamaman sana keessaa namni tokko iyyuu maaddii koo irraa afaaniin hin qabu.’” **25** Namoonni baay’een Yesuus wajjin deema turan; innis garagalee akkana isaanii jedhe; **26** “Namni gara koo dhufu kam iyyuu yoo abbaa isaatii fi haadha isaa, niitii isaatii fi ijoollee isaa, obboloota isaatii fi obboleettota isaa akkasumas lubbuu isaa illee hin jibbine inni barataa koo ta’uu hin danda’u. **27** Namni fannoo ofii isaa baadhaatee na duukaa hin buune kam iyyuus barataa koo ta’uu hin danda’u. **28** “Mee isin keessaa namni tokko gamoo ijaarrachuu barbaada haa jennuu; namichi sun gamoo sana ijaaree fixuuf horii ga’aa qabaachuu fi qabaachuu baachuu isaa beekuuf duraan dursee taa’ee gatii isaa hin herregatuu? **29** Yoo kanaa achi yommuu inni hundee kaa’ee fixuu dadhabutti, namoonni argan hundi itti qoosu. **30** Isaanis, ‘Namichi kun ijaaru jalqabee fixuu dadhabe’ jedhu. **31** “Yookaan mee mootiin tokko mootii biraa loluu

dhaqa haa jennuu; inni mootii loltoota kuma digdamaan isatti dhufu tokko loltoota kuma kudhaniin of irraa loluu danda’uu fi danda’uu baachuu isaa duraan dursee taa’ee itti hin yaaduu? **32** Yoo hin dandeenye immoo utuu mootichi kaan isa irraa fagoo jiruu bakka bu’oota itti ergee akka nagaan bu’u kadhata. **33** Akkanumas isin keessaa namni waan qabu hunda hin dhiifne kam iyyuu barataa koo ta’uu hin danda’u. **34** “Soogiddi gaarii dha; garuu yoo inni mi’aa isaa dhabe, mi’aan isaa akkamiin deebifamuu danda’a? **35** Inni biyyoof yookaan tuulaa kosiitiif faayidaa hin qabu; inni gad gatama. “Namni gurra dhaga’u qabu kam iyyuu haa dhaga’u.”

15 Gaaf tokko warri qaraxa fuudhanii fi cubbamooni hundi Yesuusin dhaggeeffachuudhaa isa biratti walitti qabamaa turan. **2** Fariisonnii fi barsiistonni seeraa garuu, “Namichi kun cubbamoota simata; isaan wajjinis ni nyaata” jedhanii guunguman. **3** Yesuus akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; **4** “Isin keessaa namni hoolota dhibba qabu tokko yoo hoolaan tokko jalaa bade, hoolota sagaltamii sagallan kaan lafa tikaatti dhiisee hamma hoolaa bade sana argatutti kan barbaaduu hin deemne eenyu? **5** Yommuu argatus gammadee gatiitii isaa irratti baatee, **6** mana isaatti gala. Innis michoota isaatii fi olloota isaa walitti waamee, ‘Ani hoolaa koo kan bade sana argadheeraatii na wajjin gammadaa’ jedha. **7** Ani isinittin hima; sababii qajeeltota qalbii jijjiirrachuu isaan hin barbaachifne sagaltamii sagalii irra sababii cubbamaa qalbii jijjiirratu tokkootii samii keessatti gammachuun guddaan akkasuma ni ta’a. **8** “Yookaan mee dubartii saantima meetii kudhan qabdu jalaa tokko badeera haa jennuu; isheen ibsaa qabsiiifatee, manas harte hamma saantima sana argatutti jabeessitee hin barbaaddattuu? **9** Isheen is yommuu argatutti michoota isheetii fi olloota ishee walitti waamtee, ‘Ani saantima koo kan bade sana argadheeraatii na wajjin gammadaa’ jetti. **10** Ani isinittin hima; sababii cubbamaa qalbii jijjiirratu tokkootii ergamoonni Waaqaa akkasuma ni gammadu.” **11** Yesuus ittuma fufee akkana jedhe; “Namicha ilmaan lama qabu tokkootu ture. **12** Ilmi quxisuun abbaa isaatiin ‘Yaa abbaa ko, qabeenya kee irraa qooda na ga’u naa kenni’ jedhe. Abbaanis qabeenya isaa lamaan isaaniiitii ni hire. **13** “Ilmi quxisuun sunis utuu hin turin waan qabu hunda walitti qabatee biyya fagoo dhaq; achittis qabeenya isaa jireenya bashannanuu irratti balleesse. **14** Erga inni waan hunda fixee booddee beelli hamaan biyya sanatti bu’e; innis rakkachuu jalqabe. **15** Kanaafuu dhaqee lammiwwan biyyasii keessaa isa tokkotti gale; namichi sunis akka inni booyyee tiksuu lafa tikaatti isa erge. **16** Gurbichis qola booyyee nyaattu sana nyaatee garaa guutachuu kajeela ture; garuu namni tokko iyyuu waa isatti hin kennu ture. **17** “Innis yommuu of beeketti akkana jedhe; ‘Tajaajiltoonni mana abbaa kootti qacaraman hammamitu buddeena ga’ee irraa hafu qaba! Ani garuu asitti beelaan nan du’a. **18** Ani ka’een abbaa kootti deebi’ee akkana jedhaan; ‘Yaa abbaa ko, ani samii fi sitti cubbuu hojjedheera. **19** Si’achi ilma kee jedhamuun naaf hin malu; tajaajiltoota kee keessaa akka isa tokkooti na ilaali.’” **20** Innis ka’ee gara abbaa isaa dhaq. ‘Garuu utuu inni fagoo jiruu abbaan isaa isa argee akka malee garaa laafeef; gara ilma isaattis fiigee itti marmee dhungate. **21** ‘Gurbichis, ‘Yaa abbaa ko, ani samii fi sitti cubbuu hojjedheera; si’achi ilma kee jedhamuun naaf hin malu’ jedheen. **22** ‘Abbaan isaa garuu garboota isaatiin akkana jedhe; ‘Dafaatii uffata uffata hunda caalu fidaa isatti uffisaa; qaba isaatti qubeelaa, miilla isaattis kophee kaa’aa. **23** Dibicha gabbataa fidaatii qalaa; haa nyaannuu; haa gammannus. **24** Ilmi koo kun du’ee tureetii; amma immoo jireenyatti deebi’eraa. Bades ture;

amma immoo argameera.' Isaanis gammaduu jalqaban. **25** "Yeroo sanatti ilmi inni hangafti lafa qotiisaa ture; innis yeroo dhufee manatti dhi'aatetti muuziiqaa fi sirba dhaga'e. **26** Kanaafuu tajaajiltoota keessaa nama tokko waamee waan ta'aa jiru gaafate. **27** Tajaajilaan sunis deebisee, 'Obboleessi kee galeera; abbaan kees waan ilma isaa nagaa fi fayyaadhaan argateef dibicha gabbataa qale' jedheen. **28** "Obboleessi hangafni garuu aaree ol seenuu dide; kanaaf abbaan isaa gad ba'ee isa kadhate. **29** Inni immoo deebisee abbaa isaatiin akkana jedhe; 'Ilaa ani waggoota kanneen hunda akkuma garbaatti siif akka jechaan ture; ajaja kee illee didee hin beeku. Ati garuu akka ani michoota koo wajjin gammaduuf takkumaa ilmoo re'ee tokko illee naa hin kennine. **30** Garuu ilmi kee inni sagaagaltoota wajjin qabeenya kee balleesse kun deebi'ee manatti gallaan dibicha gabbataa qalteef!' **31** "Abbaan isaas akkana jedheen; 'Yaa ilma koo ati yeroo hunda anuma wajjin jirta; wanni ani qabu hundinuus kanuma kee ti. **32** Garuu obboleessi kee inni du'ee ture kun waan jireenyatti deebi'eef nu gammaduu fi ililchuu qabna. Inni badee ture; amma immoo argameera.'"

16 Yesuus barattoota isaatiin akkana jedhe; "Namicha soorressa nama hojii isaa adeemsisuuf qabu tokkotu ture; akka hojii adeemsisaan sun qabeenya isaa jalaa balleessaa jirus soorressa sanatti himan. **2** Soorressi sunis hojii adeemsisaa sana ofitti waamee, 'Wanni ani waa'ee kee dhaga'u kun maalii? Ati si'achi waan hojii adeemsisaa ta'uu hin dandeenyeef, hojii adeemsisaa turte sana irratti gabaasa naa dhi'eessi' jedheen. **3** "Hojii adeemsisaan sunis garaa isaa keessatti akkana jedhe; 'Waan gooftaan koo hojii keessaa na baasuuf, maal naa wayya? Lafa qotuuf humna hin qabu; kadhachuu immoo nan qaana'a. **4** Akka yeroo ani hojii keessaa ari'amutti namoonni mana isaaniitti na simataniif waanan godhu anuu beeka.' **5** "Innis warra gatiin gooftaa isaa irra jiru tokko tokkoon waamee, isa jalqabaatiin, 'Idaan gooftaa koo hammamitu sirra jira?' jedhee gaafate. **6** "Namichis, 'Zayitii ejersaa hubboo dhibba saddeeti' jedhee deebise. "Hojii adeemsisaan sunis, 'Waaqaa walii galtee kee hoo'u; dafii taa'itii dhibba afur jedhii barreessi' jedheen. **7** "Isa lammaffaadhaanis, 'Sirra immoo hammamitu jira?' jedhee gaafate. "Innis, 'Qamadii guuboo kuma tokkoo' jedheen. "Hojii adeemsisaan sunis, 'Waaqaa walii galtee kee hoo'utii, **80** jedhii barreessi' jedheen. **8** "Hojii adeemsisaan hin amanamne sun waan abshaala ta'eef gooftichi isa jaje; namoonni addunyaa kanaa warra akka isaanii wajjin haajaa isaanii guutachuu irratti namoota ifaa caalaa abshaalotaatii. (aiñon g165) **9** Ani isinitti hima; akka isaan yeroo qabeenyi sun dhumutti mana bara baraatti isin simataniif qabeenya addunyaatiin ofii keessaniif michoota horadhaa. (aiñonius g166) **10** "Namni waan xinnootti amanamu kam iyyuu waan baay'eettis ni amanama; namni waan xinnootti hin amanamne kam iyyuu immoo waan baay'eettis hin amanamti. **11** Yoo isin yoo qabeenya addunyaatti hin amanamne, qabeenya dhugaatti immoo eenyutu isin amana ree? **12** Yoo isin qabeenya nama biraa irratti hin amanamne, qabeenya mataa keessanii immoo eenyutu isinii kenna ree? **13** "Namni gooftota lama tajaajiluu danda'u tokko iyyuu hin jiru. Isa tokko jibbitee isa kaan jaallattaatii; yookaan isa tokkoof of kennitee isa kaan immoo tuffatta. Isinis Waaqaa fi maallaqa tajaajiluu hin dandeesan." **14** Fariisonni warri maallaqa jaallatan waan kana hunda dhaga'ani Yesuusitti qoosan. **15** Innis akkana isaaniin jedhe; 'Isin warra fuula namootaa duratti qajeeltota of gootanii dha; Waaqni garuu garaa keessan beeka. Wanni nama biratti akka malee kabajamu fuula Waaqaa duratti jibbisiisaadhaatii. **16** "Seerrii fi raajonni hamma Yohannisitti labsaman. Yeroo

sanaa jalqabee wangeelli mootummaa Waaqaa lallabamaa jira; namni hundinuus itti galuuf wal dhiiba. **17** Seera keessaa tuqaan hundumaa gadii dhabamuu irra samii fi lafti dhabamuutu salphata. **18** "Namni niitii isaa hiikee dubartii biraa fuudhu kam iyyuu eja raawwata; namni dubartii dhirsaa ishee hiikte fuudhus eja raawwata. **19** "Namicha soorressa uffata dhiilgee haphii kan quncee talbaa irraa hojjetame uffatee, guyyuma guyyaan qananiidhaan jiraatu tokkotu ture. **20** Karra isaa dura immoo namichi hiyyeessi Al'aazaar jedhamu kan dhagnii isaa hundi mammadaa'e tokko ciisaa ture. **21** Innis hamba maaddii soorressa sanaa irraa harca'u illee nyaachuu ni kajeela ture; sarooinni iyyuu dhufanii madaa isaa araabu turan. **22** "Gaaf tokko namichi hiyyeessi sun duunaan ergamoonni Waaqaa isa baatanii gara bobaa Abrahaamitti isa geessan; soorressichis du'ee awwaalame. **23** Utuu Sii'ool keessatti dhiphachaa jiruus ol mil'atee Abrahaamin fagootti, Al'aazaarin immoo bobaa Abrahaam keessatti arge. (Hades g86) **24** Innis iyee, 'Yaa Abbaa koo Abrahaam, waan ani ibidda kana keessatti dhiphachaa jiruuf maaloo garaa naa laafitii akka inni fiixee quba isaa bishaan keessa cuuphee arraba koo naa qabaneessuuf Al'aazaarin naa ergi' jedheen. **25** "Abrahaam garuu akkana jedhee deebise; 'Yaa ilma ko, ati bara jireenya keetiitti waan gaarii akka argatte, Al'aazaar immoo waan hamaa akka argate yaadadhu; amma garuu asitti isatti toleera; ati immoo dhiphachaa jirta. **26** Waan kana hunda irrattis, akka warri nu biraa gara keessan dhufuu barbaadan dhufuu hin dandeenyeef yookaan akka warri isin biraa gara keenyatti ce'uu hin dandeenyeef nuu fi isin gidduu boolla guddaatu jira.' **27** "Dureessi sunis akkana jedhee deebise; 'Yoo yaa Abbaa, akka ati gara mana abbaa kootti Al'aazaarin naa ergitu sin kadhada; **28** ani obboloota shan qabaatii; akka isaanis iddo dhiphinaa kana hin dhufneef inni dhaqee isaan haa akeekkachiisu.' **29** "Abrahaam garuu, 'Isaan Musee fi raajota qabu; isaanuma haa dhaga'an' jedhe. **30** "Dureessichis, 'Akkas miti; yaa abbaa koo Abrahaam; yoo warra du'an keessaa namni tokko gara isaanii dhaqe garuu, isaan qalbii ni jijjiirratu' jedheen. **31** "Abrahaamis, 'Isaan yoo Musee fi raajota hin dhageenye, yoo namni tokko warra du'an keessaa ka'e illee hin amanani' jedheen.'"

17 Yesuus barattoota isaatiin akkana jedhe; "Wantoonni akka namoonni gufatan godhan dhufuun hin oolu; garuu nama wantoonni kunneen karaa isaatiin dhufaniif wayyoo! **2** Inni warra xixinnaa kanneen keessaa tokko illee gufachiisuu mannaa dhagaan daakuu morma isaatti hidhamee galaanatti utuu darbatamee isaa wayya ture. **3** Kanaafuu of eeggadhaa. "Yoo obboleessi kee yakka sitti hojete isa ifadhu; yoo inni qalbii jijjiirrate immoo dhiifama godhiif. **4** Yoo inni guyyaa tokkotti yeroo torba cubbuu sitti hojjetee yeroo torbanuu sitti deebi'ee, 'Ani qalbii nan jijjiirradha' siin jedhe dhiifama godhiif." **5** Ergamoonnis Gooftaadhaan, "Amantii keenya nuu guddisi" jedhan. **6** Innis akkana jedhee deebise; "Isin amantii xinnoo hamma ija sanaaficaa illee yoo qabaattan, muka qilxuu kanaan, 'Buqqa'itii galaana keessa dhaabamii!' jechuu dandeessu; innis isinii ajajama. **7** "Isin keessaa namni tokko garbicha lafa qotu yookaan kan hoolota tiksaa qaba haa jennu; inni yeroo garbichi sun alaa galutti, 'Dafii kottuutii taa'ii waa nyaadhu' jedhaanii? **8** Qooda kanaa inni garbicha sanaan, 'Irbaata naa qopheessi; hamma ani nyaadhee dhugutti marxifadhuutii na tajaajili; sana booddee ati ni nyaattaa; ni dhugas' hin jedhuunii? **9** Namichis sababii garbichi sun waan ajajame sana raawwateef isa ni galateeffataa? **10** Kanaafuu isinis yommuu waan ajajaman hunda raawwatanitti, 'Nu garboota faayidaa hin

qabnee dha; waanuma hojjechuu qabnu qofa hojjenne' jedhaa." **11** Yesuus utuu Yersaaleem dhaquu Samaariyaa fi Galilaa gidduu darbaa ture. **12** Akkuma inni ganda tokko seeneenis, namoonni lamxaa'an kudhan isatti dhufan. Isaanis fagoo dhadhaabatani, **13** sagalee isaaniis ol fudhatanii, "Yesuus yaa Gooftaa, nuu na'il" jedhan. **14** Innis yommuu isaan argetti, "Dhaqaatii lubootatti of argisiisaa!" jedheen; isaanis utuma deemaa jiranuu qulqullaa'an. **15** Isaan keessaas inni tokko yommuu fayyuu isaa argetti sagalee guddaadhaan Waaqaaf ulfina kennaa deebi'ee dhufe. **16** Adda isaatiinis miilla Yesuus irratti gombifamee isa galateeffate; innis nama Samaariyaa ture. **17** Yesuus akkana jedhee gaafate; "Kurnaanuu qulqullaa'aniiru mitii? Yoos warri hafan sagallan eessa dhaqan? **18** Nama ormaa kana malee namni deebi'ee Waaqaaf galata galchu tokko iyyuu hin argamnee?" **19** Yesuus, "Ka'ii deemi; amantiin kee si fayyiseeraatii" jedheen. **20** Fariisonnis mootummaan Waaqaa yoom akka dhufu Yesuusin gaafatan; innis akkana jedhee deebiseef; "Mootummaan Waaqaa namatti mul'achaa hin dhufu; **21** namoonnis, 'Mootummaan Waaqaa kunoo as jira' yookaan 'Kunnoon achi jira' hin jedhan; mootummaan Waaqaa isin gidduu jiraatii." **22** Innis barattoota isaatiin akkana jedhe; "Yeroon isin itti guyyoota ilma Namaa keessaa isa tokko arguu hawwitan ni dhufa; garuu hin argitan. **23** Namoonni, 'Inni kunnoon achi jira!' yookaan 'Kunoo as jira' isiniin jedhu; isin garuu hin dhaqinaa; isaan duukaas hin bu'inaa. **24** Ilmi Namaa guyyaa isaatti akkuma balaqqeessi balaqqeessa'ee gama tokkoo hamma gama kaaniitti samii ibsuu ni ta'aatii. **25** Inni garuu duraan dursee akka malee dhiphachuu fi dhaloota kanaan tuffatamuu qaba. **26** "Akkuma bara Nohi ta'e sana, yeroo ilma Namaattis akkasuma ni ta'a. **27** Hamma gaafa Nohi doonii seeneetti namoonni nyaachaa, dhugaa, fuudhaa, heerumaas turan. Bishaan badiisaas dhufee hunda isaani balleesse. **28** "Bara Looxis akkasuma ture; namoonni nyaachaa, dhugaa, bitachaa, gurgurachaa, biqiltuu dhaabbachaa, manas ijaarrachaa turan. **29** Guyyaa Looxi Sodoomii ba'etti garuu ibiddii fi dinyiin samii irraa robee hunda isaani balleesse. **30** "Guyyaa Ilmi Namaa mul'attutis akkasuma ta'a. **31** Guyyaa sana namni bantii manaa irra jiru kan mana keessaa mi'a qabu mi'a sana fudhachuuf gad bu'uu hin malu. Akkasuma immoo namni lafa qotiisaa keessa jiru tokko iyyuu waan tokkoof illee manatti hin deebi'in. **32** Niitii Looxi yaadadhaa! **33** Namni lubbuu isaa eeggachuu yaalu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhaba; namni lubbuu isaa dhabu kam iyyuu lubbuu isaa ni turfata. **34** Ani isinittin hima; halkan sana namoonni lama siree tokko irra ni rafu; inni tokko ni fudhatama; kaan immoo ni hafa. **35** Dubartoonni lama walii wajjin midhaan daaku; isheen tokko ni fudhatamti; kaan immoo ni hafti. [**36** Namoonni lama lafa qotiisaa keessa jiru; tokko ni fudhatama; kaan immoo ni hafa.] **37** Isaanis, "Yaa Gooftaa, eessattii?" jedhanii gaafatan. Innis, "Iddoo raqni jirutti gogorroowwan walitti qabamu" jedhee deebiseef.

18 Yesuus akka isaan yeroo hunda kadhachuu qabaniis fi akka isaan abdiin hin kutanne isaan barsiisuuf jedhee fakkeenya tokko barattoota isaatti hime. **2** Innis akkana jedhe; "Magaalaa tokko keessa abbaa murtii kan Waaqa hin sodaanne, namas kan hin kabajne tokkottu ture. **3** Haati hiyyeessaa tokkos magaalaa sana keessa turte; isheenis, 'Diina koo irratti murtii qajeelaa naa kenni' jettee isatti deddeebi'aa turte. **4** "Innis yeroo gabaabaaf didde ture; ergasii garuu akkana jedhee garaa isaatti yaade; 'Ani yoon Waaqa hin sodaanne illee, yoon namas hin kabajne illee, **5** sababii niitiin kun deddeebitee na rakkiftuuf murtii qajeelaa nan kennaaf; yoo kanaa achii deddeebitee na dadhabsiifti.'" **6** Gooftaanis akkana jedhe; "Egaa waan abbichii

murtii dabaan sun jedhu dhaga'aa; **7** Waaqni immoo filatamtoota isaa warra halkanii guyyaa gara isaatti iyyataniif murtii qajeelaa hin kennuu? Isaan duraa tursaa ree? **8** Ani isinittin hima; inni dafee murtii qajeelaa kennaaf; garuu Ilmi Namaa gaafa dhufu lafa irratti amantii ni argataa?" **9** Yesuus namoota qajeelummaa ofiitti amananii warra kaan immoo tuffatanitti akkana jedhee fakkeenya kana hime. **10** "Namoonni lama Waaqa kadhachuuf gara mana qulqullummaatti ol ba'an; isaanis Fariisicha tokkoo fi nama qaraxa walitti qabu tokko turan. **11** Fariisichi ka'ee dhaabatee, waa'ee mataa isaa akkana jedhee kadhate; 'Yaa Waaqayyo, ani akka namoota kaanii jechuunis akka saamtotaa, jal'ootaa fi sagaalgootaa keessumattuu waan akka namicha qaraxa walitti qabu kanaa hin ta'iniif sin galateeffadha. **12** Ani torbanitti yeroo lama nan sooma; waanan argadhu hundumaa irraas harka kudhan keessaa tokko nan kenna.' **13** "Namichi qaraxa walitti qabu sun garuu fagoo dhaabate, qoma isaa dhadha'aa, 'Yaa Waaqayyo, ani nama cubbamaadhaatii naa na'il' jedhe malee ija isaatiin illee ol jedhee gara samii hin ilaalle. **14** "Ani isinittin hima; namichi kun namicha duraa irra fuula Waaqaa duratti qajeelaa ta'ee mana isaatti gale. Namni ol of qabu hundinuu gad qabamattii; namni gad of qabu garuu ol qabama." **15** Namoonni akka inni harka isaan irra kaa'uuf daa'immanis Yesuusitti fidaa turan. Barattoonni garuu yommuu waan kana arganitti isaan ifatan. **16** Yesuus garuu ijoollee sana ofitti waamee akkana jedhe; "Ijoolleen xixinnoon gara koo haa dhufaniitii hin dhowwinaa; mootummaan Waaqaa kan warra akkanaatii. **17** Ani dhuguman isinitti hima; namni akkuma ijoolleetti mootummaa Waaqaa hin simanne kam iyyuu gonkumaa itti hin galu." **18** Bulchaan tokko, "Yaa Barsiisaa gaarii, ani jireenya bara baraa dhaaluuf maal gochuun qaba?" jedhee isa gaafate. (aiōnios g166) **19** Yesuus akkana jedhee deebise; "Ati maaliif gaarii naan jetta? Waaqa tokkicha malee gaariin hin jiru. **20** Ati ajajawwan ni beekta; 'Hin ejjin; hin ajjeesin; hin hatin; sobaan dhugaa hin ba'in; abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni.'" **21** Namichis, "Ani ijoollummaa kootii jalqabee ajajawwan kanneen hunda eegeera" jedhe. **22** Yesuus yommuu waan kana dhaga'etti, "Amma illee waan tokkottu si duraa hir'ata; waan qabdu hunda gurgurii hiyyeeyyiif kenni; samii keessatti badhaadhummaa ni qabaattaa. Ergasii kottuu na duukaa bu'i" jedheen. **23** Inni yommuu waan kana dhaga'etti baay'ee gadde; akka malee sooreessa tureetii. **24** Yesuus isa ilaalee akkana jedhe; "Mootummaa Waaqaatti galuun sooreyyiif akkan rakkisaa dha! **25** Dhugumaan namni sooreessi mootummaa Waaqaatti galuu irra qaawwa lilmoo keessa ba'uutu galaaf salphata." **26** Warri waan kana dhaga'anis, "Yoos eenyutu fayyuu danda'a ree?" jedhanii gaafatan. **27** Yesuus, "Wanni namaaf hin danda'amne, Waaqaaf ni danda'ama" jedhee deebise. **28** Pheexrosis, "Kunoo, nu waan qabnu hunda dhiifnee si duukaa buuneerra" jedheen. **29** Yesuus immoo akkana isaaniin jedhe; "Ani dhuguman isinitti hima; namni sababii mootummaa Waaqaatiif jedhee mana yookaan niitii yookaan obboloota yookaan haadhaa fi abbaa yookaan ijoollee dhiisee, **30** bara kana keessa dachaa baay'ee, bara dhufuuf jiru keessa immoo jireenya bara baraa utuu hin argatin hafu tokko iyyuu hin jiru." (aiōn g165, aiōnios g166) **31** Yesuus warra kudha lamaan kopaatti baasee akkana jedheen; "Kunoo nu Yersaaleemitti ol ba'aa jirra; wanni raajonni waa'ee Ilma Namaa barreessan hundinuu ni raawwatama. **32** Inni dabarfamee Namoota Ormaatti ni kennama. Isaanis isatti qoosu; isa arrabsu; isatti tufu; isa garafu; isa ajjeesuu. **33** Innis guyyaa sadaffaatti du'aa ni ka'a." **34** Barattoonni garuu waan kana hunda keessaa tokko illee hin hubanne; hiikkaan isaas isaan duraa

dhokfamee ture. Inni maal akka dubbachaa tures isaaniif hin galle. **35** Yeroo Yesuus Yerikootti dhi'aatetti, namichi jaamaan tokko qarqara karaa taa'ee kadhachaa ture. **36** Innis akka tuunni namootaa karaa sana darbaa jiru dhageenyaan, waan ta'aa ture gaafate. **37** Isaanis, "Yesuus nama Naazreetitu asiin darbaa jira" jedhaniif isatti himan. **38** Innis, "Yesuus, yaa ilma Daawit, na maari!" jedhee iyye. **39** Namoonni fuula dura deemaa turanis akka inni cal'isuuf isa ifatan; inni garuu, "Yaa ilma Daawit na maari!" jedhee ittuma caalchisee iyye. **40** Yesuusis dhaabatee akka isaan namicha gara isaa fidan ajaje. Yommuu inni gara isaatti dhi'aatetti Yesuus akkana jedhee isa gaafate; **41** "Akka ani maal siif godhu barbaadda?" Namichis, "Yaa Gooftaa, ani arguun barbaada" jedhee deebise. **42** Yesuusis, "Argi; amantiin kee si fayyiseeraa" jedheen. **43** Innis yeruma sana argee Waaqa jajachaa Yesuus duukaa bu'e. Namoonni hundinuus yommuu waan kana arganitti Waaqa jajan.

19 Yesuus Yerikoo seenee achi keessa darbaa ture. **2** Namichi Zakkewos jedhamu tokkos achi ture; innis hangafa warra qaraxa walitti qabaniitii fi sooreessa ture. **3** Innis Yesuus nama akkamii akka ta'e arguu barbaade; garuu gabaabaa waan tureef, sababii baay'ina namootaatiif isa arguu hin dandeenye. **4** Yesuus waan karaa sana irra darbaa tureef, Zakkewos isa arguuf jedhee fiigee dura darbee muka qilxuu tokko yaabe. **5** Yesuus yommuu iddoo sana ga'etti ol mil'atee, "Yaa Zakkewos, har'a mana kee ooluun narra jiraatii dafii gad bu'i" jedheen. **6** Innis yommuuma gad bu'ee gammachuudhaan isa simate. **7** Namoonni hundinuus yommuu waan kana arganitti, "Inni keessummaa 'Nama cubbamaa' ta'uu dhaqe!" jedhanii guungumuu jalqaban. **8** Zakkewos garuu ka'ee dhaabatee Gooftaadhaan, "Yaa Gooftaa koo, ani walakkaa qabeenya koo hiyyeeyyiiif nan kenna; ani yoon nama tokko illee gowwomsee saamee jiraadhe, waanan fudhadhe sana harka afur godhee nan deebisa" jedhe. **9** Yesuus deebisee akkana jedheen; "Namichi kunis waan ilma Abrahaam ta'eef, har'a fayyinni mana kanaaf dhufeera. **10** Ilmi Namaa isa bade barbaaduu fi fayyisuudhaaf dhufeetii." **11** Yesuusis utuma isaan waan kana dhaga'aa jiranuu itti fufee, fakkeenya tokko isaanitti hime; kanas sababii inni Yersaaleemitti dhi'atee fi sababii namoonni waan mootummaan Waaqaa yeruma sana mul'atu se'aniif dubbate. **12** Innis akkana jedhe; "Namichi sanyii mootii tokko muudamee mootii ta'ee deebi'uuf biyya faqoo dhaqe. **13** Namichi sunis garboota isaa keessaa nama kudhan waamee, 'Hamma ani deebi'utti maallaqa kanaan daldalaa' jedhee minnaanii kudhan isaanitti kenne. **14** "Namoonni biyya isaa garuu isa jibbanii, 'Akka namichi kun nurratti mootii ta'u hin feenu!' jedhanii bakka bu'oota isaanii isa duubaan ergatan. **15** "Innis erga muudamee mootii ta'ee deebi'ee booddee garboonni inni maallaqa itti kennee ture sun ittiin daldalanii maal akka argatan beekuuf jedhee nama itti ergee isaan waamsee. **16** "Garbichi jalqabaa dhufee, 'Yaa Gooftaa, minnaaniin kee minnaanii gara biraa kudhan dhaleera' jedheen. **17** "Gooftaan isaas deebisee, 'Yaa garbicha gaarii, ati waan gaarii hojjetta. Sababii ati waan akka malee xinnoo irratti amanamaa taateef, magaalaa kudhan irratti taayitaa qabaadhu' jedheen. **18** "Garbichi lammaffaan dhufee, 'Yaa Gooftaa, minnaaniin kee minnaanii gara biraa shan dhaleera' jedheen. **19** "Gooftaan isaas deebisee, 'Atis magaalaa shan irratti mo'i" jedheen. **20** "Inni sadaffaan immoo dhufee akkana jedhe; 'Yaa Gooftaa, minnaaniin kee kunoo ti; ani huccuudhaan maree dhokseen ture. **21** Ati gara jabeessa waan taateef ani sin sodaadhe; ati waan hin kaa'atin fudhatta; waan hin facaasinis haammatta.' **22**

"Gooftaan isaas deebisee akkana jedhe; 'Yaa garbicha hamaa nana; ani dubbuma afaan keetiitiin sittin mura; ati akka ani nama dabaa waan hin kaa'atin fudhatu, waan hin facaasinis haammatu ta'e beekta mitii?' **23** Yoos akka ani yommuun deebi'utti dhala isaa wajjin fudhadhuuf maaliif maallaqa koo mana baankii naa hin kaa'in ree?' **24** "Gooftichis warra achi dhadhaabatanii, 'Minnaanii sana isa harkaa fuudhaatii namicha minnaanii kudhan qabuuf kenna' jedhe. **25** "Isaanis deebisanii, 'Yaa Gooftaa, inni duraanuu minnaanii kudhan qaba' jedhaniin. **26** "Inni immoo deebisee akkana jedhe; 'Ani isiniitin hima; kan qabu hundaafuu itti dabalamee ni kennama; kan hin qabne garuu wanni inni qabu iyyuu irraa fudhatama; **27** diinota koo kanneen akka ani isaan irratti mootii ta'u hin barbaadin immoo as fidaatii fuula koo duratti isaan gogorra'aa.'" **28** Yesuus erga waan kana dubbatee booddee Yersaaleemitti ol ba'uuf isaan dura deema ture. **29** Innis akkuma Beettafaagee fi Biitaaniyaa kanneen tulluu Gaara Ejsersaa jedhamu biraa sanatti dhi'ateen barattoota isaa keessaa lama erge; **30** akkanas isaanii jedhe; "Gara ganda fuula keessan dura jiru sanaa dhaqaa; akkuma achi seentaniinis, ilmoo harree kan namni tokko iyyuu takkuma hin yaabbatin tokko achitti hidhamee jiru ni argattu. Isa hiikaatii as fidaa. **31** Yoo namni tokko iyyuu, 'Isin maaliif hiiktu?' jedhee isin gaafate, 'Gooftaatu isa barbaada' jedhaa." **32** Warri ergamanis dhaqanii waan hunda akkuma inni isaanitti himetti argatan. **33** Utuu isaan ilmoo harree sana hiikaa jiranuu warri harree sanaa, "Ilmoo harree kana maaliif hiiktu?" jedhanii isaan gaafatan. **34** Isaanis, "Gooftaatu isa barbaada" jedhanii deebisan. **35** Ilmoo harree sanas Yesuusitti fidan; uffata isaanis harree sana irra buusan; Yesuusinis irra teessisan. **36** Utuu inni deemuus namoonni uffata isaanii karaa irra afan. **37** Yeroo inni daandii Tulluu Ejsersaa irraa gad bu'utti dhi'aatettis, barattoonni hundi hojji dinqii arganii turan hundatti gammadani, sagalee guddaan akkana jedhanii Waaqa galateeffachuu jalqaban. **38** "Mootiin maqaa Gooftaatiin dhufu eebbifamaa dhal!" "Nagaan samii irratti, ulfinnis ol gubbaattii!" **39** Namoota achi turan keessaa Fariisonni tokko tokko Yesuusii, "Yaa Barsiisaa, barattoota kee ifadhu!" jedhan. **40** Innis deebisee, "Ani isiniitin hima; yoo isaan cal'isan illee dhagoonni ni iyyu" jedheen. **41** Yesuusis yommuu Yersaaleemitti dhi'atee magaalattii argetti ni boo'eef; **42** akkanas jedhe; "Utuu atumti waan har'a nagaa siif kennu beektee gaarii ture! Amma garuu ija kee duraa dhokfameera. **43** Guyyoonni itti diinonni kee koobii sitti ijaaranii, si marsanii, gara hundaanis ba'uu si dhowwan sitti ni dhufuutii. **44** Diinonni si'ii fi ijoollee kee warra dallaa kee keessa jiraatan biyyootti maku. Isaan dhagaa tokko dhagaa kaan irratti hin dhiisan; ati yeroo itti Waaqni gara kee dhufu hin beekneetii.'" **45** Yesuus mana qulqullummaa seenee warra gurgurachaa turan ari'uu jalqabe. **46** Innis, "Manni koo mana kadhannaa ta'a" jedhamee barreeffameera; isin garuu 'Holqa saamtotaa' gootaniirtu" isaanii jedhe. **47** Guyyuma guyyaanis mana qulqullummaa keessatti barsiisaa ture; luboonni hangafoonni, barsiistonni seeraatii fi dura bu'oonni sabaa garuu isa ajjeesuudhaaf jabeessanii barbaadaa turan. **48** Ta'us isaan karaa ittiin isa ajjeesan hin arganne; namoonni hundinuus yaada tokkoon waan inni dubbate dhaggeeffachaa turaniitii.

20 Gaaf tokko utuu Yesuus mana qulqullummaa keessatti namoota barsiisuu, utuu wangeelaa lallabuu luboonni hangafoonni fi barsiistonni seeraa maanguddoota wajjin gara isaa dhufan. **2** Isaanis, "Ati akka taayitaa maaliitiin waan kana hojjetu nutti himi. Eenyutu taayitaa kana siif kenne" jedhan. **3** Innis akkana jedhee deebise; "Anis gaaffii tokkon isin gaafadha. Isin immoo natti himaa: **4** Cuuphaan Yohannis samii irraa

dhufe moo nama biraa dhufe?" 5 Isaanis waliin mari'atani akkana jedhan; "Yoo nu, 'Samii irraa dhufe' jenne inni immoo, 'Isin maaliif isa hin amanin ree?' jedhee nu gaafata. 6 Yoo nu, 'Nama biraa dhufe' jenne garuu namoonni hundinuu akka Yohannis raajii ta'e waan amananiif dhagaadhaan nu tumu." 7 Kanaaf isaan, "Inni eessaa akka dhufe nu hin beeknu" jedhan. 8 Yesuus immoo, "Anis taayitaa maaliitni akkan waan kana hojjedhu isinitti hin himu" jedheen. 9 Innis akkana jedhee fakkeenya kana namootatti himuu jalqabe; "Namichi tokko iddoo dhaabaa wayinii irra wayinii dhaabbatee, qonnaan bultootatti kiraa kennatee biyya fagoo dhabeet yeroo dheeraa ture. 10 Innis yeroo miidhaan walitti qabaamutti akka isaan ija iddoo dhaabaa wayinii irraa waa kennaniif garbicha tokko qottuuwwan sanatti ergate. Qottuuwwan sun garuu tumanii harka duwwaa of irraa isa deebisan. 11 Innis garbicha biraa ergate; isaan garuu isas tumanii, qaannessanis harka duwwaa of irraa isa deebisan. 12 Amma illee garbicha sadaffaa ergate; isaan immoo isas madeessanii gad isa darbatan. 13 "Ergasii abbichi iddoo dhaabaa wayinii, 'Maal gochuu naa wayya? Ka'een ilma koo jaallatamaa itti erga; tarii isa ni kabaju ta'aatii' jedhe. 14 "Qottoonni sun garuu yommuu isa arganitti, 'Dhaaltuun isa kana; kottaa isa ajjeefnaa; dhaalli sun kan keenya ta'aatii' jedhanii walii wajjin dudubbatan. 15 Kanaafuu isaan iddoo dhaabaa wayinii keessaa gad baasanii isa ajjeesan. "Egaa abbaan iddoo dhaabaa wayinii sanaa maal isaan godhinna laata? 16 Inni dhufee qottuuwwan sana ni ajjeesa; iddoo dhaabaa wayinii sanas namoota biraatti kennata." Namoonnis yommuu waan kana dhaga'anitti, "Waaqni waan kana hin fidin!" jedhan. 17 Yesuus isaan ilaalee, akkana jedhe; "Egaa inni, "Dhagaan ijaartoonni tuffatan dhagaa golee ta'eera jedhamee barreeffame maal jechuu isaati ree?" 18 Namni dhagaa sana irratti kufu hundinuu caccabee bututa; namni dhagichi irratti kufu kam yyyuu ni daakama." 19 Barsiistoonni seeraatii fi luboonni hangafoonni akka inni fakkeenya kana isaaniin mormuun dubbate waan beekaniif yeruma sana isa qabuu barbaadan. Garuu namoota sana sodaatan. 20 Jarris isa gaadaa, akka isaan waan inni dubbatuun isa qabani dabarsanii humnaa fi taayitaa bulchaatti isa kennaniif jedhanii basaastota nama nagaa of fakkeessan ergan. 21 Basaastoonni sunis akkana jedhanii isa gaafatan; "Yaa Barsiisaa, nu akka ati waan qajeelaa dubbattu fi waanuma qajeelaa barsiiftu, akkasumas akka ati dhugaadhaan karaa Waaqaa barsiisuu malee nama wal hin caalchifne beekna. 22 Qeesariif gibira kaffaluun eeyyamameera moo hin eeyyamamne?" 23 Inni garuu haxxummaa isaanii argee akkana isaaniin jedhe; 24 "Mee diinaarii tokko natti argisiisaa. Fakkii fi katabbii eenyuutu isa irra jira?" Isaanis, "Kan Qeesaar" jedhanii deebisan. 25 Kana irratti inni, "Yoo kan Qeesaar Qeesariif, kan Waaqaa immoo Waaqaaf kennaa" jedheen. 26 Isaanis waan inni dubbateen fuula namootaa duratti isa qabuu hin dandeenye. Deebii isaas dinqisiifatanii cal'isan. 27 Saduqota du'aa ka'uun hin jiru jedhan keessaa tokko tokko waa gaafachuuf jedhanii gara Yesuus dhufan; 28 akkasas jedhan; "Yaa Barsiisaa yoo obboleessi nama tokkoo niitii fuudhee utuu ijoollee hin dhalchin du'e, akka namichi sun niitii sana dhaalee ijoollee dhalchee obboleessa isaatiif sanyii dabarsu Museen nuu barreeseera. 29 Kunoo obboloota torbatu ture. Inni hangafni niitii fuudhee ijoollee malee du'e. 30 Inni lammaffaan, 31 inni sadaffaanis ishee fuudhan; haaluma wal fakkaatuun isaan torbanuu utuu ijoollee hin dhalchin du'an. 32 Dhuma irratti dubartiitiinis ni duute. 33 Egaa guyyaa du'aa ka'uutti isheen niitii isa kamii taati? Torban isaanii iyyuu ishee fuudhaniiruutii." 34 Yesuus akkana jedhee deebiseef; "Namoonni addunyaa

kanaa ni fuudhu; ni heerumus. (aïon g165) 35 Warri addunyaa dhufuuf jiruu fi du'aa ka'uu keessatti hirmaachuun isaanii malu garuu hin fuudhan; hin heerumanis. (aïon g165) 36 Isaan waan akka ergamootaa ta'aniif deebi'anii hin du'an; waan ijoollee du'aa ka'uu ta'aniif isaan ijoollee Waaqaa ti. 37 Garuu Museen iyyuu seenaa waa'ee daggalaa keessatti akka warri du'an du'aa ka'an argisiiseera; inni Gooftaadhaan, 'Waaqa Abrahaam, Waaqa Yisihaaqii fi Waaqa Yaaqoob' jedhee waamaatii. 38 Inni Waaqa warra jiraataniiti malee Waaqa warra du'anii miti; hundinuu isaaf jiraatoodhaatii." 39 Barsiistota seeraa keessaa tokko tokko, "Yaa Barsiisaa, dhugaa jette!" jedhanii deebisan. 40 Namni tokko iyyuu deebi'ee gaaffii isa gaafachuuf ija hin jabaanne. 41 Yesuus akkana isaaniin jedhe; "Isaan akkamitti Kiristoosilma Daawit jechuu danda'u? 42 Daawit mataan isaa iyyuu kitaaba faarfannaa keessatti akkana jedha; "Gooftichi Gooftaa kootiin akkana jedhe; "Karaa mirga koo ta'a"; 43 hamma ani diinota kee, ejjeta miilla keetii siif godhutti." 44 Daawit 'Gooftaa' jedhee isa waama. Yoo inni akkamitti ilma isaa ta'uu danda'a ree?" 45 Utuu namoonni hundinuu isa dhaga'aa jiranuu, Yesuus barattoota isaatiin akkana jedhe; 46 "Barsiistota seeraa irraa of eeggadha. Isaan uffata dhedheeraa uffatani nanaanaa'uu fi gabaa keessattis nagaa gaafatamuu, manneen sagadaa keessatti taa'umsa ulfinaa, lafa cidhaatti immoo iddoo ulfinaa jaallatu. 47 Isaanis mana haadha hiyyeessaa saamanii onsu; of argisiisuuf jedhanis kadhannaa dheeressu. Namoonni kunneen adaba guddaa adabamu."

21 Yesuus ol mil'atee sooreyyii kennaa isaanii mi'a buusii keessa buusaa jiran arge. 2 Akkasumas haadha hiyyeessaa hiyyeettii tokko saantima sibiila diimaa xixinnoo lama buusuu ishee arge. 3 Innis akkana jedhe; "Ani dhugaman isinitti hima; haati hiyyeessaa hiyyeettiin kun warra kaan hunda caalaa buufteerti. 4 Namoonni kunneen hundi qabeenya isaanii irraa kennan; isheen garuu hiyyuma ishee keessaa waan ittiin jiraattu hunda kennite." 5 Barattoota isaa keessaas tokko tokko waa'ee mana qulqullummaa, haala manni qulqullummaa sun dhagaawwan babbaredanii fi kennaawwan Waaqaaf kennamaniin itti miidhagfame dudubbachaa turan. Yesuus garuu akkana jedhe; 6 "Yeroon itti wanni isin ilaaltan kun hundinuu, utuu dhagaan tokko iyyuu wal irratti hin hafin diigamu tokko ni dhufa." 7 Isaanis, "Yaa barsiisaa, wanni kun yoom ta'a? Mallattoon yeroo wanni kun itti fiixaan ba'uu ga'uu maali?" jedhanii gaafatan. 8 Innis akkana jedhee deebise; "Isin akka hin gowwoomfamneef of eeggadha. Namoonni hedduun, 'Ani isa; yeroon sun dhi'aateera' jechaa maqaa kootiin hin dhufuutii. Isin garuu isaan duukaa hin bu'inaa. 9 Yommuu waa'ee waraanaatii fi waa'ee fincilaa dhageessanitti, hin sodaatinaa. Wanni kun duraan dursee ta'uu qabaatii; dhumni garuu yeruma sana hin ta'u." 10 Innis akkana isaaniin jedhe; "Sabni sabatti, mootumaanis mootummaatti ni ka'a. 11 Iddoo garaa garaatti sochiin lafaa guddaan, beellii fi golfaan ni ta'a; samii irrattis wanni sodaachisaniin fi mallattoon gurguddaan ni ta'a. 12 "Kana hunda dura garuu isaan isin qabu; isin ari'atus. Dabarsanii manneen sagadaatti isin kennu; mana hidhaa keessas isin buusu; isin maqaa kootiif jettanii fuula moototaatii fi bulchitootaa duratti ni dhi'effamtu. 13 Akkasiin isin anaaf dhugaa baatu. 14 Isin garuu akkamitti akka falmattan duraan dursitani akka hin yaaddofne yaadatti qabadhaa. 15 Anuu afaanii fi ogummaa diinonni keessan tokko iyyuu danda'anii dura hin dhaabanne yookaan hin mormine isiniif nan kennaatii. 16 Abbaa fi haati, obboloonni, firoomnii fi michoonni dabarsanii isin kennu; isin keessaas tokko tokko ni ajjeesu. 17 Namni hundinuu sababii maqaa kootiif isin jibba. 18 Garuu rifeensi mataa keessanii tokko iyyuu hin badu. 19

Isin jabaadhaa dhaabadhaa; yoo lubbuu keessan ni oolfattu. **20** “Isin yommuu Yerusaalem loltootaan marfamtee argitanitti akka badiin ishee dhi’ate beekaa. **21** Yommuu warri Yihuudaa keessa jiran gaarranitti haa baqatan; warri magaalaa keessa jiranis achii haa ba’an; warri baadiyyaa jiran immoo magaalaa hin seenin. **22** Akka wanni barreeffame hundinuu raawwatamuuf yeroon kun yeroo haaloo baasuutii. **23** Bara sana keessa dubartoota ulfaatii fi haadhota hoosisaniif wayyoo! Lafa irratti dhiphinni guddaan, saba kanatti immoo dheekkamsi ni dhufaatii. **24** Isaanis goraadeedhaan ajjeefamu; booji’amaniis biyyoota ormaa hundatti ni geeffamu; hamma barri Namoota Ormaa dhumutti Yerusaalem Namoota Ormaatti dhidhiitami. **25** “Aduu irratti, ji’a irratti, urjiwwan irrattis mallattoon ni ta’a. Lafa irrattis sababii huursaatii fi dha’aa galaanaatiif saboonni ni muddamu; waan ta’anis ni wallaalu. **26** Namoonnis sababii humnoonni samii irraa raafamaniif, waan addunyaa kanatti dhufuuf jiru yaadda’anii sodaadhaan ni gaggabu. **27** Isaanis yeroo sana utuu Ilmi Namaa humnaa fi ulfina guddaadhaan duumessaan dhufuu ni argu. **28** Yommuu wanni kun ta’uu jalqabutti mataa keessan of qabadhaa; olis ilaalaa; furamuun keessan dhi’ateeraatii.” **29** Innis akkana jedhee fakkeenya kana isaanitti hime; “Mee muka harbuutii fi muka hunda ilaalaa. **30** Yommuu isaan baala baafatanitti isin mataan keessan iyyuu ilaaltanii akka bonni dhi’ate beekuu dandeessu. **31** Akkasuma isinis yommuu wanni kun raawwatamuu isaa argitanitti akka mootummaan Waaqaa dhi’ate ni beektu. **32** “Ani dhuguma isinittin hima; hamma wanni kun hundi ta’utti dhaloonni kun hin darbu. **33** Samii fi lafti ni darbu; dubbiin koo garuu gonkumaa hin darbu. **34** “Isin of eeggadhaa; yoo kanaa achii qalbiin keessan qananiidhaan, machii fi yaaddoo jireenyaatiin fudhatamee guyyaan sunis utuu isin hin beekin akkuma kiyyoo isin qabata. **35** Guyyaan sun warra lafa irra jiraatan hundatti ni dhufaatii. **36** Kanaafuu akka waan dhufuuf jiru hunda jalaa baataniif, akka fuula Ilma Namaa duras dhaabachuu dandeessaniif yeroo hunda dammaqaa; kadhadaas.” **37** Yesuus guyyuma guyyaan mana qulqullummaa keessatti barsiisaa ture; halkan halkan immoo tulluu Gaara Ejersaa jedhamu irra bula ture. **38** Namoonni hundinuis isa dhaggeeffachuuf jedhanii barii barraaqaan mana qulqullummaa dhufu turan.

22 Yeroo sana Ayyaanni Maxinoo kan Faasiikaa jedhamu dhi’ate ture; **2** luboonni hangafoonni fi barsiistonni seeraa waan namoota sodaataniif, mala ittiin Yesuusin ajjeesan barbaadaa turan. **3** Ergasiis seexanni namicha Yihuudaa Keeriyoticha jedhamu kan jara Kudha Lamaan keessaa tokko ture sanatti gale. **4** Yihuudaanis gara luboota hangafootaatii fi ajajjoota waardiyyaa mana qulqullummaa dhaqee haala ittiin Yesuusin dabarsee kennu irratti isaan wajjin mari’ate. **5** Isaanis gammadaniin maallaqa isaaf kennuuf walii galan. **6** Innis tole jedhee yeroo namoonni hin jirretti Yesuusin dabarsee isaanitti kennuudhaaf haala mijaa’aa eeggachaa ture. **7** Guyyaan Ayyaana Maxinoo kan hoolaan Faasiikaa itti qalamuu qabu ga’ee ture. **8** Yesuus, “Akka Faasiikaa nyaannuuf dhaqaatii nuu qopheessaa” jedhee Phexrosii fi Yohannisin erge. **9** Isaanis, “Akka nu eessatti qopheessinu barbaadda?” jedhanii isa gaafatan. **10** Innis immoo deebisee akkana jedhe; “Akkuma isin magaalaa seentaniin, namichi okkotee bishaanii baatu tokko isinitti dhufa. Gara mana inni seenuutti isa duukaa bu’aatii, **11** abbaa mana sanaatiin, ‘Barsiisaan, ‘Manni keessummaa, iddoon ani itti barattoota koo wajjin Faasiikaa nyaadhu eessaa?’ siin jedha” jedha. **12** Abbaan mana sunis darbi bal’aa mi’a manaatiin guutame tokko isinitti argisiisa. Isinis achitti qopheessaa.” **13** Isaanis dhaqanii akkuma

Yesuus isaanitti hime sanatti argatan. Faasiikaas ni qopheessan. **14** Yommuu sa’atiin sun ga’etti Yesuusii fi ergamoonni isaa maaddiitti dhi’ataan. **15** Innis akkana isaanin jedhe; “Ani utuu hin dhiphatiniin dura isin wajjin Faasiikaa kana nyaachuu akka malee hawween ture. **16** Ani isinittin himaatii; hamma Faasiikaan kun mootummaa Waaqaa keessatti raawwatamutti ani deebi’ee isa hin nyaadhu.” **17** Innis erga xoofoo fuudhee galata galchee booddee akkana jedhe; “Kana fudhadhaatii gargar qooddadhaa. **18** Ani isinitti nan himaatii; ani hamma mootummaan Waaqaa dhufutti ija wayinii kana irraa deebi’ee hin dhugu” jedhe. **19** Innis buudeena fuudhee galata galchee, caccabsee isaaniiif kennee, “Kun foon koo kan isiniif kennamuu dha; kanas yaadannoo kootiif godhadhaa” jedheen. **20** Akkasumas irbaata booddee xoofoo sana fuudhee akkana jedhe; “Xoofoon kun Kakuu Haaraa dhiiga koo kan isiniif dhangalaafamuu ta’uu dha. **21** Garuu harki namicha dabarsee na kennu sanaa kunoo harka koo wajjin maaddii irra jira. **22** Ilmi Namaa akkuma murteeffame sanatti ni deema. Garuu namicha dabarsee isa kennu sanaaf wayyoo!” **23** Isaanis namni isaan keessaa waan kana gochuuf jiru eenyu akka ta’e wal gaggaa’achuu jalqaban. **24** Akkasumas isaan keessaa namni akkana nama nama hundumaa caluutii ilaalumu eenyu akka ta’e irratti wal falmiin gidduu isaanitti ka’e. **25** Yesuus akkana isaanin jedhe; “Mootonni Namoota Ormaa isaan irratti gooftummaa mul’isu; warri isaan irratti taayitaa argisiisan immoo Gargaartota ofiin jedhu. **26** Isin garuu akkas ta’uu hin qabdan. Qooda kanaa isin keessaa namni nama hunda caalu, akka qaxisuu nama hundaa, bulchaan immoo akka tajaajilaa haa ta’u. **27** Eenyutu guddaa dha? Nama maaddiitti dhi’aatu moo nama tajaajilu? Nama maaddiitti dhi’aatu miti? Ani garuu isin gidduutti akka tajaajilaa tokkoo ti. **28** Isin immoo warra yeroo qorama koo na wajjin turtanii dha. **29** Akkuma Abbaan koo mootummaa natti kenne, anis akkasuma isinittin kenna; **30** kunis akka isin mootummaa koo keessatti maaddii koo irraa nyaattanii fi dhugdan, akka teessoowwan irra teessanii gosoota Israa’el kudha lamaaniitti murtaniif. **31** “Yaa Simoon, yaa Simoon; kunoo, Seexanni akkuma qamadiitti isin gingilchuuf kadhateera. **32** Yaa Simoon, ani garuu akka amantiin kee hin dadhabneef siif kadhateera; atis yommuu deebitutti, obboloota kee jajjabeessi.” **33** Sim’oon garuu deebisee, “Yaa Gooftaa, ani si wajjin hidhamuu fi du’uuf illee qophaa’eera” jedhe. **34** Yesuus, “Yaa Phexros, ani sittin hima; ati har’a utuu indaanqoon hin iyyin akkuma na beektu illee yeroo sadii ni ganta” jedhee deebise. **35** Yesuus, “Yeroo ani borsaa, korojoo yookaan kophee malee isin erge sana waa isin duraa hir’ateeraa?” jedhee isaan gaafate. Isaanis deebisanii, “Wanni tokko iyyuu hin hir’anne” jedhan. **36** Innis immoo akkana isaanin jedhe; “Amma garuu yoo borsaa qabaattan fudhadhaa; yoo korojoo qabaattanis fudhadhaa; yoo goraadee hin qabaannes uffata keessan gurguraatii goraadee bitadhaa. **37** Wanni, ‘Inni yakkitootatti lakkaa’ame’ jedhamee barreeffame sun akka narratti raawwatamuu qabu ani isinitti hima; wanni waa’ee koo barreeffame raawwatamuu ga’eraatii.” **38** Barattoonis, “Yaa Gooftaa, kunoo goraadee lamatu as jira” jedhan. Innis, “Ni ga’a” jedhee deebiseef. **39** Yesuus achii ba’ee, akkuma amala isaa gara Tulluu Ejersaa dhaqee; barattoonni isaas isa duukaa bu’an. **40** Innis akkuma iddoo sana ga’een, “Isin akka qorumsatti hin galleef kadhadaa?” isaanin jedhe. **41** Innis hamma darbata dhagaa tokkoo achii hiiqee, jilbeenfatees akkana jedhee kadhate; **42** “Yaa Abbaa, yoo fedhii kee ta’e, xoofoo kana narraa fuudhi; garuu akka fedhii keetii malee akka fedhii kootii hin ta’in.” **43** Ergamaan Waaqaa tokkos samii irraa isatti mul’atee isa jajjabeesse. **44** Innis lubbamee

jabeessee kadhate; dafqi isaas akka coccopha dhiigaa lafatti cophaa ture. **45** Innis yommuu kadhannaa irraa ka'ee gara barattootaatti deebi'etti, isaanii gaddaan bututanii rafaa jiran isaan arge. **46** Innis, "Isin maaliif raftu? Isin akka qorumsatti hin gaalleef ka'aatii kadhadaa" isaaniiin jedhe. **47** Utuma inni amma iyyuu dubbachaa jiruu, tuumni namootaa tokko dhufe; namichi Yihuudaa jedhamu kan warra Kudha Lamaan keessaa tokko ta'e sunis isaan dura deema ture. Innis Yesuusin dhungachuuf itti dhi'aate; **48** Yesuus garuu, "Yaa Yihuudaa, ati dhungoodhaan ilma Namaa dabarsite kennitaa?" jedhee gaafate. **49** Warri isa wajjin turanis yommuu waan ta'uuf jiru arganitti, "Yaa Gooftaa, goraadeedhaan isaan dhooftuu" jedhan. **50** Isaan keessaas namni tokko garbicha luba ol aanaa dha'ee gurra isaa mirgaa irraa kute. **51** Yesuusis deebisee, "Dhiisa! Waan akkanaa itti hin deebi'inaa" jedhe; gurra namichaas tuttuqee fayyise. **52** Ergasii Yesuus luboota hangafoota, dura bu'oota mana qulqullummaatii fi maanguddoota isa qabuu dhufaniin akkana jedhe; "Isin goraadee fi bokkuu qabattanii akka nama hattuu qabuutti dhufanii? **53** Ani guyyuma guyyaan mana qulqullummaa keessa isin wajjin ture; isin harkaanuu na hin tuqne. Garuu sa'aatiin kun sa'aatii keessan; innis yeroo itti dukkanni mo'uu dha." **54** Isaanis isa qabani fuudhanii deeman; fidaniis mana luba ol aanaa ol isa seensisan. Phexros immoo fagootti duukaa bu'aa ture. **55** Yommuu isaan walakkaa lafa dallaa keessaatti ibidda qabsiisnii walii wajjin tataa'anitti Phexros isaan wajjin taa'e. **56** Xomboreen tokkos utuu inni ifa ibiddaa keessa taa'ee jiruu isa argite. Isheenis hubattee isa ilaaltee, "Namichi kunis isa wajjin ture" jette. **57** Inni garuu, "Dubartii nana, ani isa hin beeku" jedhee gane. **58** Yeroo xinnoo booddee namni biraa isa argee, "Atis jara keessaa tokkoo dha" jedhe. Phexros garuu, "Namichoo, ana miti" jedhee deebise. **59** Gara Sa'aatii tokkoo booddee namni biraa, "Namichi kunis waan nama Galiilaa ta'eef dhuguma iyyuu isa wajjin ture" jedhee jabeessee dubbate. **60** Phexros immoo deebisee, "Namichoo, ani waan ati jettu kana hin beeku" jedhe. Utuma inni dubbachaa jiruu indaanqoon iyye. **61** Gooftaanis garagalee Phexrosin ilaale. Phexros waan Gooftaan, "Ati har'a utuu indaanqoon hin iyyin yeroo sadii na ganta" isaan jedhee ture sana yaadate. **62** Innis gad ba'ee hiqqifatee boo'e. **63** Namoonni Yesuusin eegaa turan sun isatti qoosuu fi isa tumuu jalqaban. **64** Isaanis isa haguuganii, "Mee raajii dubbadhu! Eenyyutu si rukute?" jedhanii isa gaafatan. **65** Isaanis isa arrabsaa waan hedduu isaan jedhan. **66** Yommuu lafti bari'ettis yaa'iin maanguddoota saba akkasumas luboonni hangafoonnii fi barsiistonni seeraa walitti qabaman; yaa'ii isaanii durattis Yesuusin dhi'eessanii, **67** "Ati yoo Kiristoos taate mee nutti himi" jedhaniin. Yesuusis akkana jedhee deebise; "Yoo ani isinitti hime isin na hin amantan; **68** yoo ani isin gaafadhes hin deebifan. **69** Garuu si'achi Ilmi Namaa karaa mirga humna Waaqaatiin ni taa'a." **70** Hundu isaanis, "Yoos ati ilma Waaqaatii ree?" jedhanii gaafatan. Innis deebisee, "Akka ana ta'e isinuu ni dubbattu!" jedhe. **71** Kana irratti isaan, "Kana caalaa dhuga ba'umsa maalii nu barbaachisa? Nu mataan keenya iyyuu afaanuma isaa irraa dhageenyerraatii" jedhan.

23 Ergasii yaa'iin sun guutuun ka'ee Yesuusin gara Phiilaaxoositti geesse. **2** Isaanis, "Nu utuu namichi kun saba keenya karaa irraa jal'isuu, utuu inni akka Gibirri Qeesaariif hin baafanne godhuu, akkasumas utuu inni akka mataan isaa Kiristoos mooticha ta'e dubbattu argineerra" jedhanii isa himachuu jalqaban. **3** Kanaafuu Phiilaaxoos, "Ati mootii Yihuudootaati?" jedhee Yesuusin gaafate. Yesuus immoo, "Atuu jette kaa!" jedhee deebise. **4** Phiilaaxoosis luboota hangafootaa

fi tuuta namootaatiin, "Ani namicha kana irratti yakka tokko illee hin arganne" jedhe. **5** Isaan garuu ittuma caalchisanii, "Inni Galiilaa irraa jalqabee Yihuudaa hunda keessatti barsiisa isaatiin saba jeeqaa hamma asiitti illee dhufeera" jedhan. **6** Phiilaaxoosis yommuu waan kana dhaga'etti, "Namichi kun nama Galiilaati?" jedhee gaafate. **7** Innis yommuu akka Yesuus nama kutaa Heroodis bulchuu ta'e beeketti Heroodisitti isa erge; Heroodis yeroo sana Yersaalem keessa ture. **8** Heroodis yommuu Yesuusin argetti akka malee gammade; inni sababii waa'ee Yesuus dhaga'aa fi hojii dinqii kan inni hojjetu tokko tokko akka arguu abdachaa tureef yeroo dheeraaf isa arguu barbaada ture. **9** Innis Gaaffii baay'ee isa gaafate; Yesuus garuu deebii tokko illee hin kennineef. **10** Luboonni hangafoonnii fi barsiistonni seeraa achi dhadhaabatanii cimsanii isa himachaa turan. **11** Heroodisii fi loltoonni isaa isa tuffatan; isatti qoosanis. Isaanis uffata miidhaga isatti uffisanii deebisanii Phiilaaxoositti isa ergan. **12** Guyyuma sana Heroodisii fi Phiilaaxoos walitti michooman; isaan duraan diina walii turaniitti. **13** Phiilaaxoosis luboota hangafoota, bulchitootaa fi saba walitti waamee, **14** akkana isaaniiin jedhe; "Isin namichi kun, 'karaa irraa saba jal'isa' jettanii isa natti fidan; anis fuuluma keessan duratti isa qoree akka inni waan isin ittiin isa himattan sana keessaa tokko illee hojjete hin argine. **15** Heroodis waan tokko illee isa irratti hin argine; inni deebisee isa nutti ergeeraatii. Akkuma isin argitan kana namichi kun waan du'aa isa ga'u tokko illee hin hojjenne. **16** Kanaafuu ani namicha kana adabeen gad isa dhiisa." **17** Phiilaaxoosis guyyaa ayyaanaatiin nama tokko mana hidhaatii gad isaanii dhiisuun dirqama ture.] **18** Isaan garuu sagalee tokkoon iyyanii, "Namicha kana balleessii Barabbaasin gad nuu dhiisi!" jedhan. **19** Barabbaas sababii fincila magaalaa keessatti ka'etee fi ajjeechaa namaatiin mana hidhaa keessa buufamee ture. **20** Phiilaaxoosis Yesuusin gad dhiisuu barbaadee amma illee isaanitti dubbate. **21** Isaan garuu, "Isa fannisi! Isa fannisi!" jedhanii iyyaa turan. **22** Innis yeroo sadaffaa, "Maaliif? Namichi kun yakka maalii hojjete? Ani yakka du'aa isa ga'u isa irratti hin arganne. Kanaafuu ani isa adabeen gad isa dhiisa" isaaniiin jedhe. **23** Isaan garuu akka inni fannifamuuf sagalee guddaadhaan ittuma cichanii gaafatan; iyyi isaanis ittuma jabaate. **24** Kanaaf Phiilaaxoos waan isaan kadhatan sana isaaniiif kennuu murteesse. **25** Innis namicha sababii fincilaatii fi sababii ajjeechaa namaatiin mana hidhaa keessa buufame kan isaan akka inni hiikamuuf kadhatan sana gad dhiise; Yesuusin immoo dabarsee fedhii isaanitti kenne. **26** Isaanis utuu Yesuusin geessaa jiranuu Simoon namicha Qareena tokko utuu inni baadiyyaadhaa dhufaa jiruu qaban; fannoo sanas isa irra kaa'anii akka inni baatee Yesuus duubaan deemu isa dirqisiisan. **27** Namoonni baay'een, dubartoota keessaas warri isaaf gaddaa fi boo'aa turan isa duukaa bu'aa. **28** Yesuus isaanitti garagalee akkana jedhe; "Yaa durboota Yersaalem, ofii keessanii fi ijoollee keessaniiif boo'aa malee naaf hin boo'inaa. **29** Kunoo guyyoonni itti namoonni, 'dubartoonni dhabdoonni, garaan takkumaa ulfa hin baatinii fi harmi takkumaa hin hoosiin eebbifamoo dha' jedhan ni dhufuutii. **30** Yeroo sana, "Namoonni gaarraniin, "Nurratti jigaal" tulluuwwaniin immoo, "Nu dhoksaal" ni jedhu." **31** Isaan erga muka jiidhaa akkana godhanii muka gogaa immoo akkam haa godhan?" **32** Namoonni biraa kanneen yakkitoota turan lamas isa wajjin ajjeefamuuf geeffaman. **33** Yommuu iddoo Buqqee Mataa jedhamu ga'anitti achitti isa fannisan; yakkitoota sanas, isa tokko mirga isaatiin, kaan immoo bitaa isaatiin fannisan. **34** Yesuus, "Yaa Abbaa, isaan waan hojjetan hin beekaniitii isaaniiif dhiisi" jedhe. Isaanis ixaa buufatanii

uffata isaa gargar qooddatan. **35** Namoonnis achi dhadhaabatanii ilaalaa turan; bulchitoonni garuu, “Inni warra kaan oolcheera. Inni yoo dhuguma Kiristoos Waaqaa isa Filatamaa sana ta’e mee of haa oolchuu!” jedhanii isaatti qoosan. **36** Loltoonnis isaatti dhi’aatanii itti qoosaa daadhiif wayinii dhangaggaa’aa kennaniifii, **37** “Ati yoo mootii Yihuudootaa taate mee of oolchi” jedhan. **38** Katabbiin, Kun Mooticha Yihuudootaa ti, jedhu tokkos mataa isaatii ol ture. **39** Yakkitoota achitti fannifaman keessaa tokko, “Ati Kiristoos mitii? Mee of oolchi; nu illee oolchi!” jedhee isa arrabbe. **40** Yakkituun kaan garuu akkana jedhee isa ifate; “Atis waan murtii wal fakkaatu jala jirtuuf, Waaqa illee hin sodaattuu? **41** Nu adabbii sirrii adabamaa jirra; gatii hojii keenyaaf malu argachaa jirraatii. Namichi kun garuu yakka tokko illee hin hojjenne.” **42** Yesuusiniis, “Yaa Yesuus, yeroo mootummaa keetiin dhufutti na yaadadhu” jedhe. **43** Yesuusis deebisee, “Ani dhuguman sitti hima; ati har’a na wajjin jannatatti ni galta” jedheen. **44** Yeroon sun gara sa’aatii ja’aa ture; hamma sa’aatii sagaliitti dukkanni lafa hunda irra bu’e; **45** aduun ifa dhowwatteetii. Golgaan mana qulqullummaas iddoo lamatti ni tarsa’e. **46** Yesuusis sagalee guddaadhaan iyyee, “Yaa Abbaa, ani hafuura koo dabarsee harka keetiin kennadha” jedhe. Kana jedhees hafuura dhuma baafate. **47** Ajajaan dhibbaa sunis yommuu waan ta’e sana argetti Waaqaa ulfina kennee, “Dhugumaanuu namichi kun nama qajeelaa ture” jedhe. **48** Namoonni waan kana ilaaluuf iddoo sanatti walitti qabaman hundi yommuu waan ta’e sana arganitti qoma isaanii rurrukutaa achii deeman. **49** Warri isa beekan hundi, dubartoonni Galilaadhaa isa duukaa bu’anis fagoo dhaabatanii waan kana ilaalaa turan. **50** Kunoo namicha miseensa waldaa Yihuudootaa kan Yoosif jedhamu tokkottu ture; inni nama gaarii fi qajeelaa ture; **51** innis murtii fi hojii isaanii irratti jaraan walii hin galle. Yoosif magaalaa Yihuudaa kan Armaatiyaa jedhamtuu dhufe; innis mootummaa Waaqaa eeggachaa ture. **52** Namichi kun gara Phiilaaxoos dhaqee reeffa Yesuus kadhate. **53** Reeffa sanas gad buusee huccuu quncee talbaa irraa hojjetameen kafanee awwaala garaa kattaa keessatti qotame kan namni tokko iyyuu duraan itti hin awwaalamin tokko keessa kaa’e. **54** Guyyaan sun Guyyaa qophii ture; Sanbannis seenuu ga’eera. **55** Dubartoonni Yesuus wajjin Galilaadhaa dhufanis Yoosif duukaa bu’anii awwaala sanaa fi akka itti reeffi Yesuus awwaala keessa kaa’ame argan. **56** Achii deebi’anii qayyaa fi shiitoo qopheessan. Guyyaa Sanbataa garuu seeraaf ajajamuuf jedhanii boqotan.

24 Guyyaa jalqaba torban sanaa ganama barii, dubartoonni sun urgooftuu qopheessan sana fudhatanii gara awwaalaa dhaqan. **2** Isaanis dhagaa sana balbala awwaalaa irraa gara galfamee argan; **3** yommuu seenanitti garuu reeffa Gooftaa Yesuus hin arganne. **4** Utuma isaan waa’ee kanaa dinqisiifachaa jiranuu, namoonni uffata caccalaqqisaa uffatan lama isaan bira dhadhaabatan. **5** Dubartoonni sunis sodaatanii mataa buusanii lafa ilaalan; namoonni sun garuu akkana isaaniin jedhan; “Isin maaliif warra du’an keessa isa jiraataa barbaaddu? **6** Inni as hin jiru; ka’eera! Waan inni yeroo isin wajjin Galilaa turetti isinitti hime sana yaadadhaa. **7** Ilmi Namaa dabarfamee harka cubbamootaatti ni kennama; ni fannifama; guyyaa sadaffaatti immoo ni kaafama” jedhee tureetii.” **8** Dubartoonnis dubbii isaa yaadatan. **9** Isaanis yommuu iddoo awwaalaatii deebi’anitti waan kana hunda barattoota kudha tokkottii fi namoota hafan hundatti himan. **10** Warri waan kana ergamootatti himanis Maariyaam ishee Magdala, Yohaanaa, Maariyaam haadha Yaaqoobii fi dubartoota biraa warra isaan wajjin turanii dha. **11** Isaan garuu sababii dubbichi oduu sobaa itti fakkaateef dubartoota sana

hin amanne. **12** Ta’us Pheexros ka’ee gara awwaala sanaatti fiige. Yommuu gad jedhee ilaalettis huccuu quncee talbaa irraa hojjetame qofa arge; innis waan arge sana dinqifachaa deebi’e. **13** Guyyuma sana isaan keessaa namoonni lama ganda Emaa’uus jedhamu dhaqaa turan; Emaa’uusis Yerusaaalem irraa gara kiiloo meetira kudha tokkoo fagaata. **14** Isaanis waa’ee waan ta’e sana hundaa walitti dudubbachaa turan. **15** Utuma isaan walitti dudubbachaa fi wajjin haasa’aa jiranuu Yesuus mataan isaa itti dhi’aatee isaan wajjin deemuu jalqabe. **16** Garuu akka isaan isa hin hubanneef iji isaanii qabamee ture. **17** Innis, “Wanni isin dudubbachaa deemtan kun maali?” jedhee isaan gaafate. Isaanis gaddanii achuma dhadhaabatan. **18** Isaan keessaa namichi Qileyoophaa jedhamu tokko immoo deebisee, “Waan gidduu kana achitti ta’e kan hin beekne ati Yerusaalemiif keessummaadhaa?” jedheen. **19** Innis, “Maal faatu ta’e?” jedhee gaafate. Isaanis deebisanii akkana jedhan, “Waa’ee Yesuus nama Naazreeti; inni raajii ture; fuula Waaqaatii fi fuula nama hundaa durattis dubbii fi hojiidhaan jabaa ture. **20** Luboonni hangafoonnii fi bulchitoonni keenya akka duuti itti muramuuf dabarsanii isa kennan; isa fannisanis. **21** Nu garuu namni Israa’elin furu isa jennee abdamnee turre. Kana irratti immoo erga wannii kun hundi ta’ee har’a guyyaa sadaffaa dha. **22** Akkasumas dubartoota keenya keessaa tokko tokko nu dinqisiisaniiru; isaanis barii barraaqaan gara awwaala sanaa dhaqanii, **23** reeffa isaa achii dhaban. Dubartoonni sunis deebi’anii akka ergamoonni isaanitti mul’atanii, Yesuus jiraataa ta’uu isaa isaanitti himan nutti odeessan. **24** Warra nu wajjin turan keessaa namoonni tokko tokko gara awwaalaa dhaqanii akka wannii sun akkuma dubartoonni nutti odeessan sana ta’e argan; isa garuu hin argine.” **25** Innis akkana isaaniin jedhe; “Isin yaa warra hin hubannee fi warra waan raajoonni dubbatan hunda amanuuttis mataa jabaattan! **26** Kiristooswaan kana hundaan dhiphatee ergasii immoo ulfina isaatti galuu hin qabu turee?” **27** Innis Musee fi raajota hunda irraa jalqabee waan Katabbiwwan Qulqulluu hunda keessatti waa’ee isaa dubbatame isaaniif ibse. **28** Yommuu ganda dhaqaa turan sanatti dhi’aatanittis Yesuus waan darbee deemu of fakkeesse. **29** Isaan garuu, “Sababii galgala’uu ga’ee fi dukkanaa’aa jiruuf, nu bira buli” jedhanii jabeessanii isa kadhatan. Innis isaan bira buluuf gore. **30** Innis yommuu isaan wajjin maadiitti dhi’aatetti buddeena fuudhee, eebbisee, caccabsee isaanii kenne. **31** Iji isaanii ni baname; isas ni beekan; innis ija isaanii duraa dhokate. **32** Isaanis, “Yeroo inni karaatti nu wajjin dubbachaa turee fi yeroo inni Katabbiwwan Qulqulluu nuu ibsaa ture sana, garaan keenya nu keessatti boba’aa hin turree?” jedhanii wal gaafatan. **33** Yeruma sanas ka’anii Yerusaalemitti deebi’an; achitti immoo barattoota kudha tokkoo fi namoota isaan wajjin turan sana walitti qabamanii argan. **34** Warri walitti qabaman sunis, “Dhugumaan Gooftaan du’aa ka’eera; Simoonittis mul’ateera” jechaa turan. **35** Namoonni lamaan sunis waan karaa irratti ta’e hundumaan fi yeroo Yesuus buddeena caccabee sana akkamitti akka isa beekan odeessan. **36** Utuu isaan waan kana dudubbachaa jiranuu, Yesuus mataan isaa isaan gidduu dhaabatee, “Nagaan isiniif haa ta’u” jedheen. **37** Isaan garuu waan ekeera argan se’anii na’an; ni sodaatanis. **38** Innis akkana isaaniin jedhe; “Maaliif sodaattu? Mamiinis maaliif garaa keessan keessatti uumama? **39** Akka anuma mataa koo ta’e mee harka koo fi miilla koo ilaalaa! Qaqqabadhaatii na ilaalaa; ekeraan foonii fi lafee hin qabu; ani garuu akkuma isin argitan kana foonii fi lafee qaba.” **40** Innis waan kana dubbatee harka isaatii fi miilla isaa isaanitti argisiise. **41** Utuma isaan sababii gammachuutii fi sababii

dinqifannaatiif amma illee hin amanin, “Isin waan nyaatamu asii qabduu?” jedhee isaan gaafate. **42** Isaanis qurxummii waadame kennaniif; **43** innis fudhatee fuuluma isaanii duratti nyaate. **44** Innis, “Yeroo ani isin bira turetti, ‘Wanni seera Musee keessatti, kitaabota raajotaatii fi kitaaba faarfannaa keessatti waa’ee koo barreeffame hundi raawwatamuu qaba’ jedhee isinitti hime sun isa kana” jedheen. **45** Innis akka isaan Katabbiwwan Qulqulluu hubataniif qalbii isaanii baneef. **46** Akkanas isaaniin jedhe; “Wanni barreeffame akkana jedha; ‘Kiristoos ni dhiphata; guyyaa sadaffaatti immoo warra du’an keessaa ni ka’a; **47** maqaa isaatiinis qalbii jijjiirrachuumii fi dhiifamni cubbuu Yerusaalemii jalqabee saba hundatti ni lallabama.’ **48** Isinis dhuga baatota waan kanaa ti. **49** Kunoo ani waan Abbaan koo waadaa isinii gale sana isiniif nan erga; isin garuu hamma olii humna uffattanitti magaalaa Yerusaalem keessa turaa.” **50** Innis achii baasee hamma Biitaaniyaatti isaan geesse; harka isaa lamaanis ol kaafatee isaan eebbise. **51** Utuma isaan eebbisaa jiruus isaan dhiisee samiitti ol fudhatame. **52** Isaanis isaaf sagadanii gammachuu guddaadhaan Yerusaalemitti deebi’an. **53** Yeroo hundas mana qulqullummaa keessatti Waaqa galateeffachaa turan.

Yohannis

1 Jalqabatti dubbii ture; dubbichis Waaqa wajjin ture; dubbiin sunis Waaqa ture. **2** Innis jalqabatti Waaqa wajjin ture. **3** Wannii hundinuu isaan ta'e; waan ta'e hunda keessaas wannii isa malee ta'e tokko iyyuu hin jiru. **4** Jireenyi isa keessa ture; jireenyi sunis ifa namootaa ture. **5** Ifni sun dukkana keessatti ni ibsa; dukkanni garuu isa hin mo'anne. **6** Nama Waaqa biraa ergame kan maqaan isaa Yohannis jedhamu tokkottu ture. **7** Innis akka namni hundinuu karaa isaatiin amanuuf dhuga baatu ta'ee waa'ee ifa sanaa dhugaa ba'uuf dhufe. **8** Waa'ee ifa sanaa dhugaa ba'uu dhufe malee inni mataan isaa ifa hin turre. **9** Ifni dhugaa kan nama hundaaf ifa kennu sun gara addunyaa dhufaa ture. **10** Inni addunyaa keessa ture; addunyaan isaan uumame; addunyaan garuu isa hin beekne. **11** Innis gara saba isaa dhufe; sabni isaa garuu isa hin fudhanne. **12** Warra isa fudhatanii maqaa isaatti amananiif garuu akka ijoollee Waaqaa ta'aniif mirga kenne. **13** Isaanis Waaqa irraa dhalatan malee dhiiga irraa yookaan fedhii foonii irraa yookaan fedhii dhiiraa irraa hin dhalanne. **14** Dubbiin foon ta'ee nu gidduu jiraate. Nus ulfina isaa, ulfina ilma Tokkicha ayyaanaa fi dhugaadhaan guutamee Abbaa biraa dhufe sanaa argineerra. **15** Yohannis waa'ee isaa dhugaa ba'e. Sagalee isaas ol fudhatee akkana jedhe; "Inni ani, 'Inni na duubaan dhufu na caala; inni na dura tureetii' jedhee waa'ee isaa dubbadhe sun isa kana." **16** Guutama isaa irraas hundi keenya ayyaana irratti ayyaana arganneerra. **17** Seerri karaa Museetiin kennameetii; ayyaanmii fi dhugaan garuu karaa Yesuus Kiristoosiin dhufe. **18** Eenyu iyyuu takkumaa Waaqa hin argine; garuu ilma Tokkicha Abbaa bira jiru sanatu isa beeksise. **19** Yommuu Yihuudoonni lubootaa fi Lewwota Yerusaleem Yohannisitti erganii, "Ati eenyu?" jedhanii gaafachiisanitti dhuga ba'umsi Yohannis kenne kana ture. **20** Inni dhugaa ba'e malee hin ganne; "Ani Kiristoos miti" jedhee dhugaa ba'e. **21** Isaanis, "Yoos ati eenyu ree? Eeliyaas moo?" jedhanii isa gaafatan. Innis, "Lakki, ani isa miti" jedhee deebiseef. Isaanis, "Yoos ati Raajichaa ree?" jedhaniin. Inni immoo, "Lakki" jedheen. **22** Isaanis, "Ati eenyu ree? Akka warra nu erganiif deebii kenninuuf ati eenyu ofiin jetta?" jedhaniin. **23** Yohannis dubbii Isaayyaas raajichi dubbate sanaa deebisee, "Ani sagalee gammoojjii keessaa, 'Gooftaaf karaa qajeelchaa' jedhee iyyu sanaa dha" jedheen. **24** Fariisonni ergaman tokko tokkos, **25** akkana jedhanii isa gaafatan; "Ati erga Kiristoos yookaan Eeliyaas yookaan raajicha ta'uu baattee maaliif cuuphaa ree?" **26** Yohannis immoo akkana jedhee deebiseef; "Ani bishaaniin nan cuupha; namni isin isa hin beekne tokko garuu isin gidduu dhaabata. **27** Innis isa na duubaan dhufu kan ani hidhaa kophee isaa iyyuu hiikuufii hin mallee dha." **28** Wannii kun hundi Yordaanos gama iddoo Yohannis itti cuuphaa ture Biitaaniyaa keessatti ta'e. **29** Guyyaa itti aanutti Yohannis utuu Yesuus gara isaa dhufuu argee akkana jedhe; "Ilaa Hoolaa Waaqaa isa cubbuu addunyaa balleessul! **30** Inni ani, 'Namni na duubaan dhufu na caala; inni na dura tureetii' jedhee waa'ee isaa dubbadhe sun isa kana. **31** Ani mataan koo iyyuu isa hin beekuun; sababiin ani bishaaniin cuuphaa dhufeef garuu akka inni saba Israa'elitti mul'ifamuuf." **32** Yohannis itti fufee akkana jedhee dhugaa ba'e; "Ani utuu Hafuurri akkuma gugeetti samii irraa gad bu'ee isa irra jiraatuu nan arge. **33** Inni akka ani bishaaniin cuuphuuf na erge sun, 'Namichi ati utuu Hafuurri gad bu'ee isa irra jiraatuu argitu sun, isa Hafuura Qulqulluudhaan cuuphu dha' jedhee utuu natti himuu baatee silaa ani iyyuu isa hin beeku ture. **34** Inni argeera; akka inni ilma Waaqaa ta'es dhugaa ba'eera." **35** Guyyaa itti

aanutti Yohannis ammas barattoota isaa keessaa lama wajjin achi ture. **36** Innis utuu Yesuus achi irra darbuu argee, "Ilaa, Hoolaa Waaqaa!" jedhe. **37** Barattoonni lamaanis waan kana dubbachuu isaa dhaga'anii Yesuus duukaa bu'an. **38** Yesuus of irra garagalee isa duukaa bu'uu isaanii argee, "Isin maal barbaaddu?" jedheen. Isaanis, "Rabbii, ati eessa jiraatta?" jedhaniin. Rabbii jechuun Barsiisaa jechuu dha. **39** Innis, "Kottaatii ilaalaa" jedheen. Isaanis dhagaanii akka inni eessa jiraatu argan; gaafa sana isa wajjin oolan. Yeroon sunis gara sa'aatii kurnaffaa ture. **40** Warra waan Yohannis dubbate dhaga'anii Yesuus duukaa bu'an lamaan keessaa inni tokko Indiriiyaas obboleessa Simoon Phexros ture. **41** Innis duraan dursee obboleessa isaa Simoonin argatee, "Nu Masiihicha arganneerra" jedheen; Masiihii jechuun Kiristoos jechuu dha. **42** Indiriiyaasis Sim'oonin gara Yesuusitti fide. Yesuus isa ilaalee, "Ati Simoon ilma Yohannis, Keefaa jedhamtee ni waamanta" jedheen. Keefaa jechuun Phexros jechuu dha. **43** Yesuus guyyaa itti aanutti Galiilaa dhaquu barbaade. Innis Fiiliphoosin argee, "Na duukaa bu'i" jedheen. **44** Fiiliphoosis akkuma Indiriiyaasii fi Phexros nama magaalaa Beetisayidaa ture. **45** Fiiliphoos Naatnaa'elin argee, "Isa Museen kitaaba Seeraa keessatti waa'ee isaa barreesse fi isa raajoonnis waa'ee isaa barreesan, ilma Yoosef, Yesuus nama Naazreeti arganneerra" jedheen. **46** Naatnaa'elis, "Naazreeti keessaa wannii gaariin ba'uu ni danda'aa?" jedhee gaafate. Fiiliphoosis, "Kottuutii ilaali" jedheen. **47** Yesuus utuu Naatnaa'el gara isaa dhufuu argee, "Ilaa Israa'elicha dhugaa kan haxxummaan keessa hin jirre!" jedhee waa'ee isaa dubbate. **48** Naatnaa'elis, "Ati eessatti na beekta?" jedheen. Yesuus, "Utuu Fiiliphoos si hin waamin dura yeroo ati muka harbuu jala turtettin si arge" jedhee deebiseef. **49** Naatnaa'elis, "Yaa Barsiisaa, ati ilma Waaqaa ti! Ati Mootii Israa'el" jedheen. **50** Yesuus immoo akkana jedheen; "Ati sababii ani muka harbuu jalattan si arge siin jedhee amantee? Waan kana caalu iyyuu arguuf jirta." **51** Innis itti dabalee, "Ani dhuguman, dhuguman isiniin jedha; samiin banamee utuu ergamoonni Waaqaa ilma Namaa irra ol ba'anii gad bu'anuu ni argitu" jedheen.

2 Guyyaa sadaffaatti Qaanaa Galiilaa keessa cidha gaa'elaatu ture. Haati Yesuusii achi turte; **2** Yesuusii fi barattoonni isaa gara cidha sanaatti waamamanii turan. **3** Yommuu Daadhiin wayinii dhumetti haati Yesuus, "Jarri daadhii wayinii hin qaban" isaan jette. **4** Yesuus immoo deebisee, "Dubartii nanal Maal godhi naan jetta? Yeroon koo amma illee hin geenye" jedheen. **5** Haati isaas tajaajiltootaan, "Waanuma inni isinitti himu hunda godhaa" jette. **6** Gaaniwwan dhagaa ja'a sirna qulqulleessuu Yihuudootaatiif achi dhaabamanii turan; tokkoon tokkoon isaanis gara liitiroo 75 hamma 115 qabata ture. **7** Yesuus tajaajiltootaan, "Gaaniwwanitti bishaan guutaa" jedhe; isaanis hamma afaan gaaniwwaniitti guutan. **8** Innis, "Eгаа budduuqaatii abbaa cidhaatii kennaa" jedheen. Isaanis akkasuma godhan; **9** abbaan cidhaas bishaan gara daadhii wayiniitti geeddarama sana afaaniin qabee ilaale. Daadhiin wayinii sun eessaa akka dhufe tajaajiltoota bishaan waraabanitu beeka malee abbaan cidhaa sun hin beeku ture. Innis misirricha waamee **10** akkana jedheen; "Namni hundi daadhii wayinii isa gaarii jalqabatti dhi'eessee, erga keessumoonni machaa'anii booddee immoo daadhii isa lafaa dhi'eessa; ati garuu daadhii gaarii hamma ammaatii tursite." **11** Yesuus mallattoowwan isaa keessaa isa jalqabaa kana Qaanaa Galiilaa keessatti hojete. Ulfina isaan ni mul'ise; barattoonni isaas isatti aman. **12** Kana booddees inni haadha isaa, obbolloota isaatii fi barattoota isaa wajjin Qifirmaahomitti gad bu'e. Isaanis guyyoota muraasa achi turan. **13**

Yesuus isaan Faasiikaan Yihuudootaa dhi'aateef Yerusaleemitti ol ba'e. **14** Mana qulqullummaa keessattis warra loon, hoolotaa fi gugee gurguratanii fi warra taa'anii maallaqa geeddaran arge. **15** Innis quncee irraa qaccee dha'atee nama hundumaa hoolotaa fi loon wajjin mana qulqullummaa keessaa ari'e; saantima warra maallaqa geeddaraniis bittinneesse; minjaala isaaniis garagalche. **16** Warra gugee gurguraniinis, "Kana hunda asii baasaa! Mana Abbaa koo mana daldalaa hin godhinaa!" jedhe. **17** Barattoonni isaas, "Hinaaffaan mana keetii na gugguba" jedhamee akka barreeffame yaadatan. **18** Yihuudoonnis deebisanii, "Kana hunda hojjechuuf akka taayitaa qabdu mirkaneeffu mallattoo maalii nutti argisiisuu dandeessa?" jedhaniis gaafatan. **19** Yesuus, "Mana qulqullummaa kana jigsaa; ani immoo guyyaa sadiitti olin dhaabaa" jedhee deebiseef. **20** Yihuudoonnis deebisanii, "Mana qulqullummaa kana ijaaruu waggaa afurtamii ja'a fudhate; ati immoo guyyaa sadii keessatti ol dhaabdaa?" jedhaniin. **21** Manni qulqullummaa kan inni waa'ee isaa dubbate sun garuu dhagna isaa ti. **22** Erga inni du'aa ka'ee booddee barattoonni isaa waan inni dubbatee ture sana yaadatan. Isaanis Katabbii Qulqulluu fi dubbii Yesuus dubbate aman. **23** Yeroo inni Ayyaana Faasiikaatiif jedhee Yerusaleem turetti namoonni baay'een mallattoo inni hojjetee arganii maqaa isaatti aman. **24** Yesuus garuu waan nama hunda beekuuf, amanee isaanitti of hin dhiifne. **25** Akka namni tokko iyyuu waa'ee namaa isaa dhugaa ba'u isa hin barbaachifne; inni waan nama keessa jiru beeka turetii.

3 Fariisicha Niqoodemoos jedhamu bulchaa Yihuudootaa tokkotu ture. **2** Innis halkaniin Yesuus bira dhaqee, "Yaa barsiisaa, akka ati barsiisaa Waaqaa biraad dhufte taate nu beekna; nama Waaqni isa wajjin jiru malee namni mallattoo ati hojjetu kana hojjechuu danda'u tokko iyyuu hin jiruutii" jedheen. **3** Yesuus deebisee, "Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; namni yoo lammata dhalate malee mootummaa Waaqaa arguu hin danda'u" jedheen. **4** Niqoodemoos immoo, "Namni erga dulloomee booddee akkamitti dhalachuu danda'a? Dhalachuuf jedhee lammata gadameessa haadha isaa keessa seenuu danda'aa?" jedhee gaafate. **5** Yesuus akkana jedhee deebise; "Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; namni yoo bishaanii fi Hafuura irraa dhalate malee mootummaa Waaqaatti galuu hin danda'u. **6** Kan foon irraa dhalate foon; kan Hafuura irraa dhalate garuu hafuura. **7** Jecha ani, 'Ati lammata dhalachuu si barbaachisa siin jedhe hin dinqifatin.' **8** Bubbeen gara fedhetti bubbisa. Atis huursuu isaa dhageessa malee akka inni eessaa dhufee fi akka inni garamitti deemu hin beekte; namni Hafuura irraa dhalate hundinuus akkanuma." **9** Niqoodemoos, "Kun akkamitti ta'uu danda'a?" jedhee gaafate. **10** Yesuus akkana jedhee deebiseef; "Ati utuu barsiisaa Israa'el taatee jirtuu waan kana hin beektuu? **11** Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; nu waan beeknu dubbanna; waan argines dhugaa ni baana; isin garuu dhugaa ba'umsa keenya hin fudhattan. **12** Isin yoo ani waan addunyaa isinitti himnaan hin amanin, yoo ani waan samii isinitti hime akkamitti amantu ree? **13** Ilma Namaa isa samii irraa gad bu'e malee eenyu iyyuu samiitti ol hin baane. **14** Akkuma Museen gammoojjii keessatti bofa fannisesana Ilmi Namaas fannifamuu qaba. **15** Kunis akka namni isatti amanu hundi jireenya bara baraa qabaatuuf." (aiōnios g166) **16** Kan isatti amanu hundi jireenya bara baraa akka qabaatuuf malee akka hin badneef, Waaqni hamma Ilma isaa tokkicha kennutti addunyaa jaallateeraatii. (aiōnios g166) **17** Waaqni karaa isaatiin addunyaa fayyisuudhaaf malee addunyaatti muruuf Ilma isaa gara addunyaatti hin ergineetii. **18** Kan isatti amanutti

hin muramu; kan isatti hin amanne garuu waan inni maqaa Ilma Waaqaa tokkichaatti hin amaniniif ammuma iyyuu itti murameera. **19** Murtiin sunis isa kana: Ifni gara addunyaa dhufe; namoonni garuu waan hojiin isaanii hamaa tureef ifa caalaa dukkana jaallatan. **20** Namni waan hamaa hojjetu kam iyyuu ifa jibba; akka hojiin isaa ifatti hin baafamneefis gara ifaa hin dhufu. **21** Namni dhugaa hojjetu kam iyyuu garuu akka hojiin isaa akka fedhii Waaqaatti hojjetamuun isaa mul'atuuf gara ifaa dhufa. **22** Ergasiis Yesuusii fi barattoonni isaa gara biyya Yihuudaa dhaqan; innis isaan wajjin achi ture; ni cuuphes. **23** Yohannis naannoo Saalem iddoo Enoon jedhamutti ni cuupha ture; bishaan baay'een achi tureetii; namoonnis achi dhaqanii cuuphamu turan. **24** Kunis utuu Yohannis mana hidhaatti hin galfamin ta'e. **25** Yommuu barattoota Yohannisii fi Yihuudii tokko gidduutti waa'ee qulqulleffamu irratti wal falmiin uumame. **26** Isaanis Yohannis bira dhufanii, "Yaa barsiisaa, namichi si wajjin Yordaanos gama ture, kan ati waa'ee isaa dhugaa baate sun kunoo cuuphuutti jira; namni hundis gara isaa dhaquutti jira" jedhaniin. **27** Yohannis akkana jedhee deebise; "Namni yoo samii irraa isaaf kenname malee homaa fudhachuu hin danda'u. **28** Akka ani, 'Ani Kiristoos miti; garuu isa dura nan ergame' jedhe isin mataan keessan iyyuu dhugaa naa baatu. **29** Misirrittiin kan misirrichaa ti. Miinjeen misirricha bira dhaabatu fi isa dhageeffatu, yommuu sagalee misirrichaa dhaga'utti akka malee gammada. Gammachuun sun kan koo ti; gammachuun koos amma guutuu ta'eera. **30** Inni guddaa ta'uu qaba; ani immoo xinnaa ta'uu qaba. **31** "Kan olii dhufu inni hundumaa oli; inni lafaa immoo kanuma lafaa ti; waanuma lafaa dubbatas. Kan samii irraa dhufu inni hundumaa oli. **32** Inni waan argee fi waan dhaga'e dhugaa ba'a; dhuga ba'umsa isaa garuu eenyu iyyuu hin fudhatu. **33** Namni dhuga ba'umsa kana fudhates akka Waaqni dhugaa ta'e mirkanee. **34** Inni Waaqni erge dubbii Waaqaa dubbata; Waaqnis safara malee Hafuura isaa ni kennaatii. **35** Abbaan Ilma ni jaallata; waan hundas harka isaatti kenneera. **36** Namni Ilmatti amanu jireenya bara baraa qaba; namni Ilmaaf hin ajajanne garuu dheekkamsa Waaqaatu isa irra jiraata malee jireenya hin argu." (aiōnios g166)

4 Egaa Yesuus Yohannis caalaa barattoota akka baay'ifatee fi akka cuuphe Fariisonni dhaga'uu isaanii Gooftaan ni beeke; **2** ta'us barattoota isaatu cuuphaa ture malee Yesuus ofii isaatii hin cuuphine. **3** Inni Yihuudaa dhiisee amma illee Galiilaa deebi'e. **4** Innis Samaariyaa keessa darbuu qaba ture. **5** Kanaafuu gara magaalaa Samaariyaa kan Siikaar jedhamu tokkoo dhufe; magaalaa sunis lafa Yaaqoob ilma isaa Yoosefiif kenne sanatti dhi'oo dha. **6** Boollii bishaanii kan Yaaqoob tokko achi ture; Yesuus waan karaa deemuudhaan dadhabeeff boolla bishaanii sana bira taa'e. Yeroonis gara sa'aatii ja'aa ture. **7** Dubartiin Samaariyaa tokkos bishaan waraabachuu dhufe; Yesuus, "Mee na obaasi" jedheen. **8** Barattoonni isaa nyaata bituuf gara magaalaa dhaqanii turaniitii. **9** Dubartiin Samaariyaa sunis Yesuusiin, "Ati utuu Yihuudii taatee jirtuu akkamitti 'na obaasi' jettee ana dubartii Samaariyaa kadhata?" jetteen. Yihuudoonni warra Samaariyaa wajjin walitti dhufeenya hin qaban tureetii. **10** Yesuus deebisee, "Kenna Waaqaatii fi inni, 'na obaasi' siin jedhu kun eenyu akka ta'e utuu beektee silaa situ isa kadhata ture; innis bishaan jireenyaa siif kenna ture" jedheen. **11** Dubartiiniinis akkana jetteen; "Yaa gooftaa, ati waan ittiin waraabattu hin qabdu; boollii bishaanii kunis gad fagoo dha. Yoo bishaan jireenya eessaa argatta? **12** Ati abbaa keenya Yaaqoob isa boolla bishaanii kana nuu kenne caalta moo? Inni mataan isaa, ijoolleen isaatii fi horiin isaa boolla bishaanii kana keessaa

dhugaa turan.” **13** Yesuus immoo akkana jedhee deebise; “Namni bishaan kana dhugu hundinu deebi’ee ni dheebota; **14** garuu namni bishaan ani isaaf kennu dhugu kam iyyuu gonkumaa hin dheebota. Bishaan ani isaaf kennu isa keessatti burqaa bishaanii isa jireenya bara baraatiif burqu ni ta’a.” (aiñon **g165**, aiñonios **g166**) **15** Dubartittiinis, “Yaa Gooftaa, akka ani hin dheebonneef, bishaan waraabuufis akka ani as hin dhufneef bishaan sana naa kenni” jetteen. **16** Yesuus immoo, “Dhaqiiiti dhirsaa kee waamii kottu!” jedheen. **17** Dubartittiin, “Ani dhirsaa hin qabu” jetteen. Yesuusis akkana jedheen; “Dhirsaa hin qabu jechuun kee sirrii dha; **18** ati dhirsokaa shan qabda turteetti; namichi amma si wajjin jirus dhirsaa kee miti. Wannii ati amma dubbate dhugaa dha.” **19** Dubartittiinis akkana jette; “Yaa Gooftaa, akka ati raajii taate nan hubadha. **20** Abbootiin keenya tulluu kana irratti sagadaa turan; isin Yihuudoonni garuu iddoon namni itti waaqeffachuu qabu Yersaaleem jettu.” **21** Yesuusis akkana jedheen; “Dubartii nana, na amani; yeroon isin itti tulluu kana irrattis ta’u yookaan Yersaaleemitti Abbaa hin waaqeffanne tokko ni dhufa. **22** Isin waan hin beekne waaqeffattu; nu sababii fayyinni Yihuudoota keessaa dhufuuf kan beeknu waaqeffanna. **23** Warri dhugaan waaqeffatan yeroon isaan itti hafuuraaf fi dhugaadhaan Abbaa waaqeffatan tokko ni dhufa; amma iyyuu dhufee; Abbaan warra akkasitti isa waaqeffatan barbaada. **24** Waaqni hafuura; warri isa waaqeffatanis Hafuuraaf fi dhugaadhaan waaqeffachuu qabu.” **25** Dubartittiinis, “Ani akka Masiihiin Kiristoos jedhamu dhufu nan beeka. Inni yommuu dhufutti waan hunda nutti hima” jetteen. **26** Yesuusis, “Ani, namni amma sitti dubbachaa jiru kun isuma” jedheen. **27** Barattoonni isaa yommuusuma deebi’anii utuu inni dubartii tokko wajjin dubbatu arganii dinqisiifatan. Garuu namni, “Maal barbaadda?” yookaan “Maaliif ishee wajjin haasofta?” jedhee isa gaafatu tokko iyyuu hin turre. **28** Dubartiin sunis okkotee ishee dhiiftee gara magaalatti deebite; namootaanis akkana jette; **29** “Kottaatii nama waan ani hojjedhe hunda natti hime tokko ilaalaa! Tarii inni Kiristoos ta’innaa?” **30** Isaanis magaalaa keessaa ba’anii Yesuus bira dhufan. **31** Kana gidduutti barattoonni isaa, “Yaa barsiisaa, mee waa nyaadhu!” jedhanii isa kadhatan. **32** Inni garuu, “Ani nyaata isin hin beekne kanan nyaadhu qaba” jedheen. **33** Barattoonni isaas, “Namatu nyaata fideefii laata?” jedhanii wal gaafatan. **34** Yesuus immoo akkana jedheen; “Nyaanni koo fedhii isa na ergee guutu fi hojii isaa raawwachu dha. **35** Isin, ‘Ji’a afurtu hafe; ergasii midhaan walitti qabama’ jettu mitii? Kunoo, ani isinittan hima; akka midhaan bilchaatee walitti qabamuu ga’e mee ol jedhaatii lafa qotiisaa ilaalaa! **36** Inni midhaan haamu amma iyyuu mindaa ni argata; jireenya bara baraatiif ija walitti ni qaba; kunis akka inni facaasuu fi inni walitti qabu waliin gammadaniif. (aiñonios **g166**) **37** Haala kanaan mammaaksi, ‘Inni tokko ni facaasa; kaan immoo ni haama’ jedhu sun dhugaa dha. **38** Ani akka isin waan itti hin dadhabin haammattanifan isin erge. Warri kaan itti dadhabaniiru; isin garuu bu’aa dadhabii isaanii galfattu.” **39** Sababii dubartittiin, “Inni waan ani hojjedhe hunda natti hime” jettee dhugaa baateef namoonni Samaariyaa warri magaalaa sanaa baay’een isatti aman. **40** Kanaafuu namoonni Samaariyaa yommuu gara isaa dhufanitti akka inni isaan wajjin turuuf isa kadhatan; innis guyyaa lama achi ture. **41** Sababii dubbii isaatiinis namoonni bira baay’een isatti aman. **42** Isaanis dubartittiidhaan, “Si’achi wannu nu amannuuf sababii dubbii ati nutti himte sanaatiif miti; nu mataan keenya iyyuu isa dhageenyerraatii; akka inni dhugumaan Fayyisaa addunyaa ta’es beekneerra” jedhan. **43** Guyyaa lamaan sana booddee Yesuus Galiilaa dhaq. **44** Yesuus mataan isaa iyyuu akka raajiin

tokko biyya isaa keessatti kabaja hin qabne dubbatee turetti. **45** Yommuu inni Galiilaa ga’ettis warri Galiilaa isa simatan. Isaanis sababii Yersaaleem turaniif waan inni yeroo Ayyaana Faasiikaatti achitti hojjete hunda arganii turan. **46** Kanaafuu inni deebi’ee gara Qaanaa ishee Galiilaa keessaa iddoo itti bishaan gara daadhiin wayiniitti geeddare ture sanaa dhaq. Qondaalli mootii kan ilmi isaa dhukkubsate tokkos Qifirnaahom keessa ture. **47** Namichi kunis yommuu akka Yesuus Yihuudaadhaa ka’ee Galiilaa dhufe dhaga’etti isa bira dhaqee akka inni dhufee ilma isaa kan du’uu ga’e sana fayyisu isa kadhate. **48** Kana irratti Yesuus, “Isin yoo mallattoo fi dinqii argitan malee hin amantan!” isaan jedhe. **49** Qondaaltichis, “Yaa Gooftaa, maaloo utuu mucaan koo hin du’in naa qaqqabi” jedheen. **50** Yesuusis, “Ilmi kee ni jiraataati gali!” jedheen. Namichis waan Yesuus isatti dubbate amanee deeme. **51** Utuu inni deemaa jiruus tajaajiltoonni isaa itti dhufanii akka ilmi isaa lubbuun jiru itti himan. **52** Innis sa’ooti itti mucaa isaatti wayyaa’e gaafate; isaanis, “Kaleessa ya’aatii torbatti dhagna gubaan isa dhiise” jedhaniin. **53** Abbaan mucichaas akka yeroon sun yeroo Yesuus itti, “Ilmi kee ni jiraata” jedheen ta’e hubate. Kanaafuu innis, warri mana isaa hundinuu ni amanan. **54** Kun mallattoo lammaffaa Yesuus erga Yihuudaadhaa Galiilaa dhufee hojjete dha.

5 Yeroo xinnoo booddee ayyaana Yihuudoota tokkoti ture; Yesuusis Yersaaleemitti ol ba’e. **2** Yersaaleem keessa Karra Hoolaa bira haroo afaan Ibraayisixiitiin Beetizaataa jedhamu tokkoti jira; haroon sun gardaafoo shan qaba. **3** Gardaafoowwan sana keessas namoonni dhukkubsatan, jechuunis jaamoni, warri naafatanii fi warri dhagni irratti du’e baay’een ciisanii raafama bishaanii eeggachaa turan. [**4** Ergamaan Gooftaa yeroo yerootti gad bu’ee bishaanicha ni raasa ture; raafama bishaanichaa booddee namni jalqabatti bishaan sana keessa seenu kam iyyuu dhukkuba qabu hunda irraa ni fayya ture.] **5** Namichi waggaa soddonii saddeeti dhukkubsate tokko achi ture. **6** Yesuusis yommuu isaa achi ciisu argee akka inni yeroo dheeraa haala kana keessa ture beeketti, “Ati fayyuu barbaaddaa?” jedhee isa gaafate. **7** Dhukkubsataan sunis, “Yaa Gooftaa, ani nama na gargaaree yommuu bishaanichi raafamutti haroo sana keessa na buusu hin qabu. Yeroo ani seenuu yaaluttis namni biraa na dursee seena” jedheen. **8** Kana irratti Yesuus, “Ka’il Siree kee fudhadhuutti deemi” jedheen. **9** Namichis yeruma sana fayye; siree isaas fudhatee deeme. Guyyaan wannu kun ta’e sunis Sanbata ture; **10** Yihuudoonnis namicha fayye sanaan, “Har’a Sanbata; seerri siree kee baachuu si dhowwa” jedhaniin. **11** Inni garuu, “Namicha na fayyisetti ‘Siree kee fudhadhuu deemi’ naan jedhe” jedheen. **12** Isaanis, “Namichi siree kee fudhadhuu deemi siin jedhe sun eenyu?” jedhanii isa gaafatan. **13** Namichi fayye sun sababii Yesuus achi hiiqee tuuta iddoo sana ture keessa seeneef inni eenyu akka ta’e hin beekne. **14** Yesuusis ergasii namicha sana mana qulqullummaa keessatti argee, “Ati kunoo amma fayyiteerta. Wannu kana caalu akka sitti hin dhufneef si’achi cubbuu hin hojjetin” jedheen. **15** Namichis dhaqee kan isa fayyise Yesuus akka ta’e Yihuudootatti hime. **16** Kanaafuu sababii inni Sanbataan waan kana hojjeteeff, Yihuudoonni Yesuusin ari’achuu jalqaban. **17** Yesuus garuu, “Abbaan koo hamma ammaatti hojjechaa jira; anis hojjechaa jira” isaaniin jedhe. **18** Sababii kanaaf Yihuudoonni ittuma caalchisanii isa ajjeesuu barbaadan; inni Waaqaan of qixxeessuudhaan Waaqa iyyuu Abbaa ofii isaa godhee waamaa ture malee Sanbata qofa hin cabsine. **19** Yesuus immoo akkana jedhee deebiseef; “Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; Ilmi ofii isaatiin waan tokko illee hojjechuu hin danda’u; inni waanuma utuu Abbaan isaa hojjetuu

arqe qofa hojjechuu danda'a; waanuma Abbaan hojjetu Ilmis akkasuma hojjetaatii. **20** Abbaan ilma ni jaallataatii; waan hojjetu hundumas isatti ni argisiisa. Akka isin dinqisiifattaniifis inni hojjiwwan hojjiwwan kanneen caalan iyyuu isatti ni argisiisa. **21** Akkuma Abbaan warra du'an du'aa kaasee jireenya kennuuf sana, Ilmis akkasuma abbaa fedheef jireenya ni kenna. **22** Abbaan eenyutti illee hin muru; murtii hunda garuu ilmatti kenneera; **23** kunis akka namni hundi akkuma Abbaaf ulfina kennutti ilmaafis ulfina kennuuf. Namni ilmaaf ulfina hin kennine, Abbaa isa ilma ergeefis ulfina hin kennu. **24** "Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; namni dubbii koo dhuga'u, isa na ergettis kan amanu hundi jireenya bara baraa qaba; murtiitis hin dhi'aatu; inni du'a jalaa gara jireenyaatti darbeera. (aiōnios g166) **25** Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; yeroon warri du'an itti sagalee ilma Waaqaa dhaga'an tokko ni dhufa; ammuma iyyuu dhufeera; warri dhaga'anis ni jiraatu. **26** Akkuma Abbaan ofuma isaatiin jireenya qabu sana, Ilmis akkasuma akka ofuma isaatiin jireenya qabaatuuf isaaf kenneeraatii. **27** Sababii inni ilma Namaa ta'eefis Abbaan akka inni murtii kennuuf taayitaa isaaf kenneera. **28** "Kana hin dinqisiifataa; sa'aatiin itti warri awwaala keessa jiran hundi sagalee isaa dhaga'an tokko ni dhufatiif. **29** Warri waan gaarii hojjetan du'aa ka'uu jireenyaatiif, warri waan hamaa hojjetan immoo du'aa ka'uu murtiitiif du'aa ni ka'u. **30** Ani ofii kootiin waan tokko illee gochuu hin danda'u; ani akkuman dhaga'utti nam murteessa; ani fedhii isa na ergee malee fedhii mataa kootii waan hin barbaanneef murtiin koo qajeelaa dha. **31** "Ani yoon waa'ee ofii kootii dhugaa ba'e, dhuga ba'umsi koo dhugaa miti. **32** Garuu kan waa'ee koo dhugaa ba'u biraa jira; anis akka dhuga ba'umsi inni waa'ee koo kennu sun dhugaa ta'e beeka. **33** "Isin Yohannisitti ergitaniirtu; innis dhugaa sanaaf, dhugaa ba'eera. **34** Ani dhuga ba'umsa namaa hin fudhadhu; garuu akka isin fayyitaniif wantoota kanneen nan dubbadha. **35** Yohannis ibsa'a boba'ee ifa kennu ture; isinis yeroo xinnoo ifa isaatti gammadu barbaaddan. **36** "Ani garuu dhuga ba'umsa, dhuga ba'umsa Yohannis sana caalu qaba. Hojjiin akka ani raawwadhuuf Abbaan natti kenne, kan ani hojjedhu kun iyyuu akka Abbaan na erge mirkaneessaatii. **37** Abbaan inni na erges ofii isaatii waa'ee koo dhugaa ba'eera. Isin takkumaa sagalee isaa hin dhageenye; bifa isaas takkumaa hin argine. **38** Isin sababii isa inni erge hin amaniiif dubbii isaa jireen keessa hin jiraatu. **39** Isin Katabbiwwan Qulqulluudhaan jireenya bara baraa argama jettanii waan yaaddaniiif Katabbiwwan Qulqulluu sana qorattu. Katabbiwwan Qulqulluun kunneenis waa'ee koo dhugaa ba'u; (aiōnios g166) **40** isin garuu jireenya argachuudhaaf gara koo dhufuu hin barbaaddan. **41** "Ani nama irraa ulfina hin fudhadhu; **42** garuu akka isin jaalala Waaqaa of keessaa hin qabne nan beeka. **43** Ani maqaa Abbaa kootiin dhufeera; isin na hin simattan; utuu namni biraa maqaa ofii isaatiin dhufee garuu isa ni simattu. **44** Isin yoo wal irraa ulfina argattanii ulfina Waaqa tokkicha biraa dhufu garuu hin barbaanne akkamitti amanuu dandeessu ree? **45** "Waan ani Abbaa duratti isin himadhu hin se'inaa. Kan isin himatu tokko jira; innis Musee isin abdattan sana. **46** Utuu Musee amantanii silaa anas ni amantu ture; inni waa'ee koo barreeseetii. **47** Isin erga waan inni barreesse hin amannee, dubbii koo immoo akkamitti amantu ree?"

6 Wantoota kanneen booddee Yesuus Galaana Galiilaa isa Galaana Xibeeriyaas jedhamu gama ce'e; **2** namoonni baay'eenis sababii mallattoo inni warra dhukkubsatan fayyisuudhaan hojjetee arganiif isa duukaa bu'an. **3** Yesuusis barattoota isaa wajjin gaaratti ol ba'ee taa'e. **4** Yeroo sana Ayyaanni Yihuudootaa, Faasiikaa dhi'aatee ture. **5** Yesuus

yommuu ol ilaaletti tuuta guddaa gara isaa dhufaa jiru tokko arge; Fiiliphoosiinis, "Namoota kanneeniif buddeena isaan nyaatan eessaa bitanna?" jedhe. **6** Kanas Fiiliphoosin qoruudhaaf jedhee gaafate; inni mataan isaa waan gochuu qabu beeka tureetii. **7** Fiiliphoos immoo, "Akka tokkoon tokkoon isaanii waanuma xinnoo illee argataniif buddeena ga'u bituuf diinaarii dhibba lama fudhata" jedhee deebiseef. **8** Barattoota isaa keessaa tokko Indiriiyaas, obboleessi Simoon Phexros akkana jedheen; **9** "Gurbaan buddeena garbuu shanii fi qurxummii lama qabu tokko kunoo ti; garuu nama akkana baay'atu kanaaf kun maali?" **10** Yesuusis, "Namoota teessisaa" jedhe. Iddoo sanas marga baay'etu ture; namoonnis ni tataa'an; dhiira gara kuma shantu achi ture. **11** Yesuusis ergasii buddeena fuudhee, galata galchee warra tataa'aniiif hamma isaan barbaadan qoqqoode. Qurxummii sana illee akkasuma godhe. **12** Innis yommuu isaan hundi nyaatanii quufanitti barattoota isaatiin, "Hurraa'a hambifame walitti qabaa. Wanni tokko iyyuu hin badin" jedhe. **13** Kanaafuu isaan hurraa'a buddeena garbuu shananii kan namoonni nyaatanii hambisan walitti qabanii gundoo kudha lama guutan. **14** Namoonnis yommuu mallattoo Yesuus hojjetee arganitti, "Kun dhugumaanuu Raajii gara addunyaa dhufuuf jiru" jedhan. **15** Yesuusis akka namoonni sun dhufanii humnaan qabanii mootii isa gochuu yaadan hubatee ammas kophaa isaa gara tulluu deeme. **16** Yommuu galgala'etti barattoonni isaa gara galaanaatti gad bu'an; **17** achittis bidiruun yaabbatanii galaana irra gama Qifirnaahomitti qajeelan. Yeroon sun dukkana ture; Yesuus amma iyyuu gara isaanii hin dhufne ture. **18** Bubbeen jabaan isaa waan bubbisaa tureef bishaanichi ni raafame. **19** Isaanis erga gara kiiloo meetira shanii yookaan ja'aa mooqanii booddee utuu Yesuus galaana irra deema, bidiruu sanattis dhi'aachaa jiruu argan; ni sodaatanis. **20** Inni garuu, "Anumaatii hin sodaatinaa" jedheen. **21** Isaanis bidiruutti ol isa fudhachuu barbaadan; bidiruun sunis yommuuma lafa isaan dhaqaa turan sana ga'e. **22** Guyyaa itti aanutti namoonni galaanicha gamatti hafanii turan akka bidiruun tokko qofti achi ture, akka Yesuus barattoota isaa wajjin bidiruu hin yaabbatinii fi akka isaan kophaa isaanii deeman hubatan. **23** Bidiruwwan biraa Xibeeriyaasii ka'anii iddoo itti Gooftaan galata galchee isaanis itti buddeena nyaatan sana bira ga'an. **24** Namoonni sunis yommuu akka Yesuusii fi barattoonni isaa achi hin jirre baranitti bidiruwwan yaabbatanii Yesuusin barbaaduuf Qifirnaahom dhaqan. **25** Namoonni yommuu galaanicha gamatti isa arganitti, "Yaa Barsiisaa, ati yoom as dhufte?" jedhanii isa gaafatan. **26** Yesuusis akkana jedhee deebise; "Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; isin waan mallattoo arganiif utuu hin ta'in, waan buddeena nyaatanii quufanitti na barbaaddu. **27** Nyaata jireenya bara baraafti ta'u kan Ilmi Namaa isinii kennuuf dadhabaa malee nyaata baduuf hin dadhabinaa. Waaqni Abbaan chaappaa isaa kan mirkaneessu ilma irratti rukuteeraatii." (aiōnios g166) **28** Isaanis, "Nu akka hojji Waaqaa hojjennuuf maal gochuu qabna?" jedhanii isa gaafatan. **29** Yesuusis, "Isa inni ergetti amanuu keessan kun hojji Waaqaa ti" jedhee deebiseef. **30** Kanaafuu isaan akkana jedhanii isa gaafatan; "Akka nu isa arginee si amannuuf, mallattoo maalii argisiifta? Maal hojjetas? **31** 'Akka isaan nyaatanii samii irraa buddeena isaaniiif kenne' jedhamee akkuma barreeffame, abbootiin keenya gammoojjii keessatti mannaa nyaatan." **32** Yesuusis akkana jedheen; "Ani dhuguman isinitti hima; kan samii irraa buddeena isinii kenne Musee miti; kan samii irraa buddeena dhugaa isiniif kennu garuu Abbaa koo ti. **33** Buddeenni Waaqaa isa samii irraa gad bu'ee addunyaaf jireenya kennu sanaatii." **34** Isaanis, "Yaa Gooftaa,

yeroo hunda buddeena kana nuu kemmi” jedhaniin. **35** Yesuusis akkana isaaniin jedhe; “Buddeenni jireenyaa ana. Namni gara koo dhufu gonkumaa hin beela’u; kan anatti amanus gonkumaa hin dheebotu. **36** Akkuma ani isinitti hime isin na argitaniirtu; garuu amma iyyuu hin amantan. **37** Kan Abbaan naa kennu hundi gara koo ni dhufa; anis kan gara koo dhufu gonkumaa alatti hin ari’u. **38** Ani fedhii isa na erge sanaa guutuuf malee, fedhii koo guutachuuf samii irraa gad hin buuneetii. **39** Fedhiin isa na ergees akka ani warra inni natti kenne hunda guyyaa dhumaatti du’aa kaasuuf malee akka ani isaan keessaa tokko illee balleessuuf miti. **40** Fedhiin Abbaa kootiis akka namni ilma ilaalee isatti amanu hundi jireenya bara baraa qabaatuuf; anis guyyaa dhumaatti du’aa isa nan kaasa.” (aiōnios g166) **41** Kana irratti Yihuudoonni sababii inni, “Ani buddeena samii irraa gad bu’ee dha” jedheef isatti guungumuu jalqaban. **42** Isaanis, “Kun Yesuus ilma Yoosif, isa nu abbaa fi haadha isaa beeknu sana mitii? Yoos inni akkamitti, ‘Ani samii irraa gad bu’eraa jedha ree?’ jedhan. **43** Yesuus immoo akkana jedhee deebiseef; “Walitti hin guunguminaa. **44** Abbaan na erge sun isa harkisuu baannaan namni kam iyyuu gara koo dhufuu hin danda’u; anis guyyaa dhumaatti du’aa isa nan kaasa. **45** Raajota keessatti, ‘Isaan hundi warra Waaqaa irraa baratan ni ta’u’jedhamee barreeffameera. Namni Abbaa irraa dhaga’ee fi kan isa irraa barate hundi gara koo ni dhufa. **46** Isa Waaqaa biraa dhufe sana malee namni tokko iyyuu Abbaa hin argine; isa qofatu Abbaa arge. **47** Ani dhuguman isinitti hima; kan amanu jireenya bara baraa qaba. (aiōnios g166) **48** Buddeenni jireenyaa ana. **49** Abbootiin keessan gammoojjii keessatti mannaa nyaatan; ta’us ni du’an. **50** Buddeenni samii irraa gad bu’e garuu isa kana; namni isa nyaatu gonkumaa hin du’u. **51** Buddeenni jiraataan samii irraa bu’e ana. Namni kam iyyuu yoo buddeena kana irraa nyaate bara baraan ni jiraata. Buddeenni ani jireenya addunyaatiif kennus foon koo ti.” (aiōn g165) **52** Yihuudoonnis, “Namichi kun akkamitti akka nu nyaannuuf foon isaa nuu kennuu danda’a?” jedhanii wal falman. **53** Yesuus immoo akkana jedheen; “Ani dhuguman isinitti hima; isin foon ilma Namaa nyaachuu baannaan, dhiiga isaa dhuguu baannaan ofii keessaniin jireenya hin qabdan. **54** Namni foon koo nyaatuu fi dhiiga koo dhugu jireenya bara baraa qaba. Anis guyyaa dhumaatti du’aa isa nan kaasa. (aiōnios g166) **55** Foon koo nyaata dhugaatii; dhiigni koos dhugaatii dhugaa ti. **56** Namni foon koo nyaatuu fi dhiiga koo dhugu hundi na keessa jiraata; anis isa keessa nan jiraadha. **57** Akkuma Abbaan jiraataan na ergee anis sababii Abbaatiin jiraadhu sana, namni na nyaatus sababii kootiin ni jiraata. **58** Buddeenni samii irraa bu’e isa kana; innis kan akka mannaa Abbootiin keessan nyaatanii du’an sanaa miti; namni buddeena kana nyaatu bara baraan ni jiraata.” (aiōn g165) **59** Innis Qifirmaahomitti utuu mana sagadaa keessatti barsiisaa jiruu waan kana dubbate. **60** Barattoota isaa keessaa baay’een yommuu waan kana dhaga’anitti, “Barsiisni kun cimaa dha; eenyutu fudhachuu danda’a?” jedhan. **61** Yesuus akka barattoonni isaa waa’ee waan kanaa guunguman hubatee akkana jedheen; “Kun isin gufachiisaa ree? **62** Yoos yoo utuu Ilmi Namaa iddoo dur turetti ol ba’uu argitan akkam ta’inna ree? **63** Kan jireenya kennu Hafuura; foon faayidaa hin qabu. Dubbiin ani isinitti dubbadhe Hafuura; jireenyas. **64** Isin keessas warri hin amanne tokko tokko jiru.” Yesuus jalqabumaa kaasee isaan keessaa eenyu akka hin amaninii fi eenyu akka dabarsee isa kennu ni beeka tureetii. **65** Innis ittuma fufee, “Sababiin ani, ‘Yoo Abbaa biraa isaaf kenname malee namni kam iyyuu gara koo dhufuu hin danda’u’ isiniin jedheefis kanuma” jedhe. **66** Yeroo kanaa jalqabee barattoota isaa keessaa baay’een duubbati

deebi’an; ergasiis isa wajjin hin deemne. **67** Yesuusis warra Kudha Lamaaniin, “Isinis deemuu barbaadduu?” jedhee gaafate. **68** Simoon Phexrosis akkana jedhee deebise; “Yaa Gooftaa, gara eenyuu deemna? Ati dubbii jireenya bara baraa qabda. (aiōnios g166) **69** Nu akka ati Qulqullicha Waaqaa taate amanneera; beekneeras.” **70** Yesuusis deebisee, “Anumatu Kudha Lamaan keessan filate mitii? Ta’us isin keessaa inni tokko diiyaabiloosii dha!” jedhe. **71** Innis waa’ee Yihuudaa ilma Simoon Keeriyotichaa dubbate; Yihuudaan warra Kudha Lamaan keessaa tokko ta’us Yesuusis dabarsee kennuuf tureetii!

7 Kana booddee Yesuu Galiilaa keessa deddeebi’aa ture; sababii Yihuudoonni isa ajjeesuu barbaadaniif inni Yihuudaa keessa hin deddeebine. **2** Ayyaanni Daasii Yihuudootaa dhi’atee ture. **3** Obboloonni isaa akkana jedhaniin; “Akka barattoonni kee warri achii waan ati hojjetu arganiif ka’iitii Yihuudaa dhaqi. **4** Namni utuu ifaan ifatti beekamuu barbaaduu dhoksaatti waa hojjetu hin jiruutii. Atis sababii waan kana hojjetuuf addunyaatti of mul’isi.” **5** Obboloonni isaa iyyuu isatti hin amanne tureetii. **6** Yesuusis akkana jedheen; “Yeroon koo amma illee hin geenye; isiniif garuu yeroon hundi mijaa’aa dha. **7** Addunyaan isin jibbuu hin danda’u; ana garuu akka hojiin isaa hamaa ta’e waanan itti dhugaa ba’uuf na jibba. **8** Isin gara Ayyaana sanaa dhaqaa. Ani garuu waan yeroon koo amma illee hin ga’iniif gara Ayyaanichaatti ol hin ba’u.” **9** Inni waan kana isaanitti dubbatee Galiilaatti hafe. **10** Garuu erga obboloonni isaa gara Ayyaanichaatti ol ba’anii booddee innis utuu ifaan ifatti hin ta’in dhoksaadhaan ol ba’e. **11** Yihuudoonnis Ayyaanicha irratti, “Namichi sun eessa jira?” jedhanii gaafachaa isa barbaadaa turan. **12** Namoota gidduuttis waa’ee isaa guungummii guddaatu ture. Namoonni tokko tokko, “Inni nama gaarii dha” jedhan. Warri kaan immoo, “Akkas miti; inni nama dogoggora” jedhan. **13** Garuu waan Yihuudoota sodaatanii namni tokko iyyuu ifaan ifatti waa’ee isaa hin dubbanne. **14** Gara walakkaa Ayyaanichaattis Yesuus mana qulqullummaa seenee barsiisuu jalqabe. **15** Yihuudoonnis dinqifattin, “Namichi kun akkamitti utuu hin baratin beekumsa akkanaa qabaate?” jedhan. **16** Yesuusis akkana jedhee deebiseef; “Barsiisni koo kan isa na ergeeti malee kan koo miti. **17** Namni fedhii Waaqaa gochuu barbaadu kam iyyuu barsiisni koo Waaqaa biraa dhufuu fi dhufuu baachuu isaa yookaan ani ofuma kootiin dubbachuu fi dubbachuu baachuu koo ni beeka. **18** Namni ofuma isaatiin dubbatu inni ofuma isaatiif ulfina argachuu barbaada; namni ulfina kan isa erge sanaa barbaadu garuu inni nama dhugaa ti; jal’innis isa keessa hin jiru. **19** Museen seera isinii kenneera mitii? Isin keessaa garuu namni tokko iyyuu seera sana hin eegu. Isin maaliif na ajjeesuu barbaaddu?” **20** Jarris deebisanii, “Hafuura hamaatu si keessa jira; eenyutu si ajjeesuu barbaada?” jedhaniin. **21** Yesuusis deebisee akkana jedheen; “Ani hojii tokko hojjennaan hundi keessan dinqifattan. **22** Museen seera dhagna qabaa isinii kenne; dhagna qabaa garuu abbootiitu jalqabe malee Musee miti; isinis Sanbataan nama dhagna qabdu. **23** Akka seerri Musee hin cabneef erga namni tokko Sanbataan dhagna qabachuu danda’ee, isin maaliif sababii ani Sanbataan dhagna namaa guutuuf fayyiseef natti aartu? **24** Murtii qajeelaa kennaa malee, biifa qofa ilaaltanii hin murteessinaa.” **25** Kana irratti namoota Yerusaleem keessaa tokko tokko akkana jedhan; “Inni kun namicha isaan ajjeesuuf barbaadan sana mitii? **26** Kunoo inni ifatti ba’ee dubbata; isaanis homaa isaan hin jenne. Abbootiin taayitaa akka inni Kiristoos ta’e sirriitti beekaniiruu laata? **27** Ta’us namichi kun nama eessaa akka ta’e nu beekna. Kiristoos yommuu dhufutti garuu inni eessaa akka dhufu namni tokko iyyuu hin beeku.” **28** Yesuus utuu mana qulqullummaa

keessatti barsiisuu sagalee isaa ol fudhatee akkana jedhee; “Isin na beektu; akka ani eessaa dhufe illee beektu. Ani ofii kootiin hin dhufne; inni na erge sun dhuga qabeessa. Isin garuu isa hin beektan; **29** ani garuu sababiin isa biraa dhufee fi sababii inni na ergeef isa nan beeka.” **30** Kana irratti isaan isa qabuu yaalan; garuu waan sa’aatiin isaa hin ga’iniif namni tokko iyyuu harkaana isa hin tuqne. **31** Ta’us namoonni baay’een isatti aman. Isaanis, “Kiristoos yommuu dhufutti namicha kana caalaa mallattoo hojjetaa?” jedhan. **32** Fariisonnis utuu namoonni waa’ee isaa waan akkanaa geusugumanuu dhaga’an. Luboonni hangafootaatii fi Fariisonni Yesuus qabsiisuudhaaf eegdota mana qulqullummaa ergan. **33** Yesuus akkana jedheen; “Ani yeroo gabaabaa isin wajjin jira; ergasii gara isa na erge sana nan dhaqa. **34** Isin na barbaaddu; garuu na hin argattan; iddoo ani jirus dhufuu hin dandeessan.” **35** Yihuudoonnis akkana waliin jedhan; “Namichi kun akka nu isa hin argineef eessa dhaquu yaade laata? Gara saba keenya warra Giriikota keessa faffaca’anii dhaqee Giriikota barsiisaa? **36** ‘Isin na barbaaddu; garuu na hin argattan; iddoo ani jirus dhufuu hin dandeessan’ jechuun isaas maal jechuu isaatii?” **37** Guyyaa Ayyaanichi itti hobba’u, guyyaa guddaa sana, Yesuus ka’ee dhaabatee sagalee guddaadhaan akkana jedhe; “Eenyu iyyuu yoo dheebote, gara koo dhufee haa dhugu. **38** Akkuma Katabbiin Qulqulluun jedhe nama natti amanu kam iyyuu laga bishaan jireenyaa garaa isaa keessaa burqa.” **39** Kunis waa’ee Hafuura Qulqulluu warri isatti aman argachuuf jirani dubbachuu isaa ti. Sababii Yesuus amma illee ulfina hin argatiniif Hafuuri Qulqulluun hamma yeroo sanaatti hin kennamne tureetii. **40** Namoota sana keessaa tokko tokko yommuu dubbii kana dhaga’anitti, “Kun dhugumaanuu Raajicha” jedhan. **41** Warri kaan immoo, “Inni Kiristoosii dha” jedhan. Namoonni kaanis akkana jedhan; “Kiristoos Galilaadhaa dhufaa? **42** Akka Kiristoos sanyii Daawit keessaa dhalatuu fi akka inni Beetlihemi, ganda Daawitii dhufu Katabbiin Qulqulluun ni dubbata mitii?” **43** Akkasiin waa’ee Yesuus irratti garaa garummaan waldaa gidduutti uumame. **44** Isaan keessaas tokko tokko isa qabuu barbaaddu; garuu namni tokko iyyuu harkaana isa hin tuqne. **45** Eegdonni sun gara luboota hangafootaatii fi gara Fariisotaatti deebi’an; isaanis, “Isin maaliif isa hin fidin?” jedhanii eegdota sana gaafatan. **46** Eegdonnis, “Takkumaa namni akka namicha kanaatti hin dubbanne” jedhanii deebisan. **47** Fariisonnis deebisanii akkana jedhan, “Isinis gowwofamantaniituu? **48** Bulchitoota keessaa yookaan Fariisota keessaa namni tokko iyyuu isatti amaneeraa? **49** Sabni seera hin beekne kun garuu abaramaa dha.” **50** Niqoodemoos inni duraan Yesuus bira dhaqee fi isaan keessaas tokko ta’e sun akkana isaaniin jedhe; **51** “Seerri keenya utuu isa irraa hin dhaga’in, waan inni hojjetes utuu hin beekin nama tokkotti ni muraa?” **52** Isaanis, “Atis nama Galilaatii? Akka raajiin Galilaadhaa hin kaane qoradhuu bira ga’i” jedhaniin. **53** Ergasii isaan hundinuu gara mana isaaniitti galan.

8 Yesuus garuu gara Tulluu Ejersaa dhaqe. **2** Ganama bariis deebi’ee mana qulqullummaa dhufe; innis namni hundumtuu isa biratti walitti qabamnaan taa’ee isaan barsiise. **3** Barsiistonni seeraatii fi Fariisonni dubartii eja irratti qabamte tokko isatti fidan. Gidduu isaaniis dhaabachiisanii, **4** Yesuusiin akkana jedhan; “Yaa barsiisaa, dubartiin kun utuu eja hojjettuu qabamte. **5** Museen Seera keessatti akka warri akkanaa dhagaadhaan tumaman nu ajajeera. Ati immoo maal jetta?” **6** Isaanis waan ittiin isa himatan argachuuf jedhanii isa qoruudhaaf waan kana gaafatan. Yesuus garuu gad jedhee quba isaatiin lafa irratti barreessuu jalqabe. **7** Isaanis ittuma fufanii isa gaafannaan

ol jedhee, “Isin keessaa namni cubbuu hin qabne dursee isheetti dhagaa haa darbatu” jedheen. **8** Ammas gad jedhee lafa irratti barreesse. **9** Isaanis yommuu kana dhaga’anitti maanguddootaa jalqabani tokko tokkoon ba’anii sokkan; Yesuus immoo dubartitti achuma dhaabatee jirtu wajjin kophaa hafe. **10** Yesuus ol jedhee, “Dubartii nana, warri si himatan meerre? Namni tokko iyyuu sitti hin murree?” jedheen. **11** Isheenis, “Yaa Gooftaa, namni tokko iyyuu natti hin murre” jetteen. Yesuus, “Anis sitti hin muruu deemi; garuu si’achi cubbuu hin hojjetin” jedheen.] **12** Yesuus ammas, “Ani ifa addunya ti. Namni na duukaa bu’u kam iyyuu ifa jireenyaa qabaata malee dukkana keessa hin deddeebi’u” jedhee isaanitti dubbate. **13** Fariisonnis, “Ati waa’ee mataa keetii dhugaa baata; dhuga ba’umsi kee immoo dhugaa miti” jedhaniin. **14** Yesuus akkana jedhee deebise; “Ani yoon ofii kootiif dhugaa ba’e illee inni akkan eessaa dhufee fi akkan garam deemu waanan beekuuf dhuga ba’umsi koo dhugaa dha. Isin garuu akka ani eessaa dhufe yookaan akka ani garam deemu hin beektan. **15** Isin akka yaada fooniitti murteessitu; ani nama tokkotti illee hin muru. **16** Garuu ani yoon mure illee murtiin koo dhugaa dha; kam murus na qofa miti. Ani Abbaa na erge sana wajjin jiraatii. **17** Dhuga ba’umsi nama lamaa akka dhugaa ta’e Seera keessan keessatti barreeffameera. **18** Ani ofii kootiif dhugaa nan ba’a; Abbaan na erges waa’ee koo dhugaa ba’a.” **19** Isaanis, “Abbaan kee eessa jira?” jedhanii isa gaafatan. Yesuus immoo deebisee, “Isin anas, Abbaa koos hin beektan; utuu na beektanii silaa Abbaa koos ni beektu turtan” jedhe. **20** Yesuus utuu mana qulqullummaa keessatti, kutaa buusiin itti kuufamu keessatti barsiisaa jiruu dubbii kana dubbate. Garuu waan sa’aatiin isaa hin ga’iniif namni tokko iyyuu isa hin qabne. **21** Yesuus amma illee, “Ani nan deema; isin na barbaaddu; cubbuu keessaniinis ni duutu. Isin iddoo ani dhaqu dhufuu hin dandeessan” isaaniin jedhe. **22** Yihuudoonnis, “Isin iddoo ani dhaqu dhufuu hin dandeessan” jechuun isaa of ajjeesuufii laata?” jedhan. **23** Innis ittuma fufee akkana jedhe; “Isin kan gadii ti; ani kan olii ti. Isin kan addunya kanaa ti; ani immoo kan addunya kanaa miti. **24** Akka isin cubbuu keessaniin duutan ani isinitti himeera; isin yoo akka ani isa ta’e amanuu baattan, cubbuu keessaniin ni duutu.” **25** Isaanis, “Ati eenyu?” jedhanii isa gaafatan. Yesuus immoo akkana jedhee deebise; “Ani isuma jalqabaa kaasee isinitti dubbachaa turee dha. **26** Ani waa’ee keessan waanan jechuu fi waanan murteessu baay’een qaba. Garuu inni na erge dhugaa qabeessa; anis waanan isa irraa dhaga’e addunyaatti nan hima.” **27** Isaan garuu akka inni waa’ee Abbaa isaa isaanitti himaa ture hin hubanne. **28** Kanaafuu Yesuus akkana isaaniin jedhe; “Yommuu Ilma Namaa ol fuutanitti akka ani isa ta’e, waanuma Abbaan na barsiisen dubbadha malee akka ani ofii kootiin homaa hin hojjennee ni beektu. **29** Inni na erge na wajjin jira; sababii ani yeroo hunda waan isa gammachiisu hojjedhuuf, inni kophaa koo na hin dhiifne.” **30** Utuu inni dubbatuus, namoonni baay’een isatti aman. **31** Yesuus Yihuudoota isatti amaanii akkana jedhe; “Yoo dubbii kootii cichitanii jiraattan isin dhuguma barattoota koo ti. **32** Dhugaas ni beektu; dhugaanis bilisa isin baasa.” **33** Isaanis, “Nu sanyii Abrahaam; nu eenyumaafuu takkumaa hin garboomne. Yoo ati akkamitti bilisa baatu nuun jetta ree?” jedhaniin. **34** Yesuus deebisee akkana jedhe; “Ani dhugaman, dhugaman isinitti hima; namni cubbuu hojjetu hundi garbicha cubbuu ti. **35** Garbichi bara baraan mana hin jiraatu; ilmi garuu bara baraan ni jiraata. (aïon q165) **36** Kanaafuu yoo Ilmi bilisa isin baase, isin dhugumaan bilisa ni baatu. **37** Isin sanyii Abrahaam ta’uu keessan anuu beeka. Garuu sababii dubbii

koo isin keessatti iddoo hin qabneef na ajjeesuu barbaaddu. **38** Ani waanan Abbaa koo biratti argen dubbadha; isiniis waanuma abbaa keessan irraa dhageessan hojjetu.” **39** Isaanis, “Abbaan keenya Abrahaam” jedhan. Yesuus immoo akkana jedhe; “Isin utuu ijoollee Abrahaam taatanii silaa hojii Abrahaam hojjete ni hojjetu turtan. **40** Isin garuu ana nama dhugaa Waaqa irraa dhaga’e isinitti hime ajjeesuu barbaaddu. Abrahaam waan akkasii hin hojjenne. **41** Isin waan abbaan keessan hojjete hojjetu.” Isaanis, “Nu ejaan hin dhalanne. Abbaa tokkicha qabna; innis Waaqa” jedhaniin. **42** Yesuus akkana isaaniin jedhe; “Isin utuu Waaqni abbaa keessan ta’ee silaa na jaallattu turtan; ani Waaqa biraa ba’een dhufeeti. Isatu na erge malee ani ofii kootiin hin dhufne. **43** Wannani dubbadhu maaliif isinii hin galu? Sababiin isaas waan isin waan ani jedhu fudhachuu hin feeneef. **44** Isin ijoollee abbaa keessanii ijoollee diyaabiloo; fedhiin keessanis hawwii abbaa keessanii raawwachuun dha. Inni jalqabumaa kaasee nama ajjeesaa ture; waan dhugaan isa keessa hin jirreef inni dhugaadhaan hin jiraatu. Inni sobduu fi abbaa sobaa waan ta’ee yommuu soba dubbatutti ofuma keessaa fuudhee dubbata. **45** Isin garuu waan ani dhugaa dubbadhuuf na hin amantan! **46** Isin keessaa namni cubbuudhaan na himatu eenyu? Erga ani dhugaa dubbadhee, isin maaliif na hin amanne? **47** Namni kan Waaqaa ta’e kam iyyuu dubbii Waaqaa ni dhaga’a. Isin waan kan Waaqaa hin ta’iinif hin dhageessan.” **48** Yihuudoonnis deebisani, “Ati nama Samaariyaa ti; hafuura hamaatu si keessa jira jechuun keenya dhugaa mitii?” jedhaniin. **49** Yesuus immoo akkana jedhe; “Hafuuri hamaan na keessa hin jiru; ani Abbaa koo nan kabaja; isin garuu na hin kabajjan. **50** Ani ulfina mataa koo hin barbaadu; garuu kan isa barbaadu tokkodu jira; innis Abbaa murtii ti. **51** Ani dhugaman, dhugaman isinitti hima; eenyu iyyuu yoo dubbii koo eege bara baraan du’a hin argu.” (aiñon g165) **52** Yihuudoonnis akkana jedhaniin; “Akka hafuuri hamaan si keessa jiru nu amma barreerra. Abrahaam du’eera; raajonnis du’aniiru; ati garuu, ‘Eenyu iyyuu yoo dubbii koo eege bara baraan du’a hin dhandhamu’ jetta. (aiñon g165) **53** Ati abbaa keenya Abrahaam caalaa? Inni du’eera; raajonnis du’aniiru. Egaa ati eenyu ofiin jetta ree?” **54** Yesuus akkana jedhee deebise; “Ani yoon ofii kootiif ulfina kenne, ulfinni koo gatii hin qabu. Kan ulfina naa kennu Abbaa koo isuma isin Waaqa keenya jettaniin sanaa dha. **55** Yoo isin isa beekuu baattan illee ani isa beeka. Ani utuu isa hin beeku jedhee silaa akkuma keessan sobduu nan ta’a ture. Ani garuu isa beeka; dubbii isaa illee nan eega. **56** Abbaan keessan Abrahaam guyyaa koo arguuf gammadee ture; innis ni arge; ni gammades.” **57** Yihuudoonnis, “Umuriin kee waggaa shantama iyyuu hin guunne; yoo Abrahaamin argiteertaa?” jedhaniin. **58** Yesuus, “Ani dhugaman, dhugaman isinitti hima; utuu Abrahaam hin dhalatin iyyuu ani anuma” isaaniin jedhe. **59** Kana irratti isaan isa dha’uuf jedhanii dhagaa guurratan; Yesuus garuu dhokatee mana qulqullummaatii ba’ee deeme.

9 Yesuus utuu darbuu namicha dhalootuma isaatii jalqabee jaamaa ture tokko arge. **2** Barattoonni isaas, “Yaa barsiisaa, akka namichi kun jaamaa ta’ee dhalatuuf eenyutu cubbuu hojjete? Isuma moo abbaa fi haadha isaa ti?” jedhanii isa gaafatan. **3** Yesuus akkana jedhee deebise; “Akka hojii Waaqaa isaan mul’atuuf malee inni yookaan abbaa fi haati isaa cubbuu hojjetanii miti. **4** Utuu guyyaa ta’ee jiruu hojii isa na ergee hojjechuun qabna. Halkan namni tokko iyyuu itti hojjechuun hin dandeenye ni dhufa. **5** Ani yommuun addunyaa irra jiru, ifa addunyaa ti.” **6** Innis erga waan kana dubbate boodde lafatti tufee dhoqqee tolche; dhoqqee sanas ija namichaatti dibe. **7** Innis namicha sanaa, “Dhaqiti Haroo Saliihoomitti dhiqadhu” jedhe.

Saliihoom jechuun kan ergame jechuu dha. Namichis dhaqee dhiqate; argaas deebi’ee dhufe. **8** Ollooni isaatii fi namoonni duraan utuu inni kadhatuu argan, “Namichi kun isuma ta’ee kadhachaa ture sana mitii?” jedhan. **9** Namoonni tokko tokko, “Eeyyee, isa” jedhan. Kaan immoo, “Miti, isa fakkaata malee” jedhan. Inni garuu, “Namichi sun anuma” jedhe. **10** Jarris, “Iji kee akkamitti baname ree?” jedhaniin. **11** Innis deebisee, “Namicha Yesuus jedhamutu dhoqqee tolchee ija koo dibe, ‘Gara Haroo Saliihoom dhaqiti dhiqadhu’ naan jedhe; anis dhaqeen dhiqadhe; arguu nan danda’e.” **12** Isaanis, “Namichi sun eessa jira?” jedhanii isa gaafatan. Inni immoo, “Ani hin beeku” jedheen. **13** Isaanis namicha jaamaa ture sana Fariisotatti geessan. **14** Guyyaan itti Yesuus dhoqqee tolchee ija namichaa bane Sanbata ture. **15** Fariisonnis namichi akkamitti akka arguu danda’e isa gaafatan; namichis, “Inni dhoqqee tolchee ija koo dibe; anis nan dhiqadhe; nan arges” jedheen. **16** Fariisota keessaas tokko tokko, “Namichi kun waan Sanbata hin eegneef, inni Waaqa biraa hin dhufne” jedhan. Warri kaan garuu, “Cubbamaan tokko akkamitti dinqii akkanaa hojjechuu danda’a?” jedhan. Garaa garummaan isaan gidduutti uumame. **17** Isaanis amma illee namicha jaamaa ture sanaa, “Waa’ee namicha ija kee siif bane sanaa maal jetta?” jedhan. Namichis deebisee, “Inni raajii dha” jedhe. **18** Yihuudoonnis hamma abbaa fi haadha namicha agartuu isaa argate sanaa waamanitti akka inni jaamaa turee fi akka inni agartuu isaa argate amma illee hin amanne. **19** Isaanis, “Inni kun ilma keessan isuma isin jaamaa ta’ee dhalate jettan sanaa? Yoo amma immoo akkamitti arguu danda’a ree?” jedhanii gaafatan. **20** Abbaa fi haati namichaas deebisani akkana jedhan; “Akka inni ilma keenya ta’ee fi akka inni jaamaa ta’ee dhalate ni beekna. **21** Garuu amma akkamitti akka arguu danda’e yookaan ija isaa eenyu akka baneef nu hin beeknu. Inni nama ga’aa dha; waa’ee mataa isaa dubbachuu ni danda’a; isuma gaafadhaa.” **22** Abbaa fi haati isaa sababii Yihuudoota sodaataniif waan kana jedhan; namni kam iyyuu yoo Yesuus inni Kiristoos jedhee dhugaa ba’e akka mana sagadaa keessaa ari’amu Yihuudoonni kanaan dura walii galanii murteessanii turaniitii. **23** Kanaafuu abbaa fi haati isaa, “Inni nama ga’aa dha; isuma gaafadhaa” jedhan. **24** Isaanis yeroo lammaffaa namicha jaamaa ture sana waamanii, “Waaqaaf ulfina kenni. Namichi kun cubbamaa ta’uu isaa nu ni beekna” jedhaniin. **25** Innis, “Cubbamaa ta’uu fi ta’uu baachuu isaa ani hin beeku. Ani waan tokkon beeka. Ani jaamaan ture; amma garuu nan arga!” jedhee deebise. **26** Isaanis, “Inni maal siif godhe? Ija kees akkamitti siif bane?” jedhanii isa gaafatan. **27** Inni immoo, “Ani kanaan dura isinitti himeera; isinis hin dhageenye. Ammas maaliif dhaga’uu barbaaddu? Isinis barattoota isaa ta’uu barbaadduu?” jedheen. **28** Isaanis akkana jedhanii isa arrabsan; “Barataan namicha kanaa si’il Nu barattoota Musee ti! **29** Akka Waaqni Museetti dubbate nu beekna; namichi kun garuu eessaa akka dhufe iyyuu hin beeknu.” **30** Namichis deebisee akkana jedhe; “Inni eessaa akka dhufe wallaaluun keessan waan nama dinquu dha; garuu inni ija koo naa bane. **31** Akka Waaqni cubbamaa hin dhageenye ni beekna. Inni nama isa waaqeffatuu fi fedhii isaa guutu dhaga’a. **32** Eenyu iyyuu ija nama jaamaa ta’ee dhalate tokkoo akka bane uumama addunyaatii jalqabee hin dhaga’amne. (aiñon g165) **33** Namichi kun utuu Waaqa biraa ta’uu baatee silaa homaa gochuu hin danda’u ture.” **34** Isaanis deebisani, “Ati kan guutummaatti cubbuun dhalatte, situ nu barsiisaa?” jedhaniin. Alattis gad isa baasan. **35** Yesuus akka isaan gad isa baasan dhaga’e; yommuu isa argettis, “Ati Ilma Namaatti ni amantaa?” jedheen. **36** Namichis, “Yaa goftaa, akka ani isatti amanuuf inni eenyu?”

jedhe. **37** Yesuusis, “Ati amma isa argiteerta; inni si wajjin haasa’aa jiru isuma” jedheen. **38** Namichi sunis, “Yaa Gooftaa, ani nan amana” jedhe; ni sagadeefis. **39** Yesuus immoo, “Warri hin argine akka arganiif, warri argan immoo akka jaamaniif ani murtiif gara addunyaa kanaa dhufeera” jedhe. **40** Fariisota isa wajjin turan keessaa tokko tokko waan kana jechuu isaa dhaga’anii, “Nus jaamota mitii ree?” jedhanii gaafatan. **41** Yesuusis, “Utuu jaamota taatanii silaa cubbuu hin qabdan ture; isin garuu, ‘Ni argina’ jettu; cubbuun keessan ni jiraata” jedheen.

10 “Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; namni balbalaan gola hoolotaa hin seennee, garuu karaa biraatiin koree seenu inni hattuu fi saamtuu dha. **2** Namni balbalaan seenu immoo tiksee hoolotaa ti. **3** Eegduunis balbala isaa bana; hoolonnis sagalee isaa ni dhaga’u. Innis hoolota isaa maqaa maqaan waamee gad yaasa. **4** Erga warra kan isaa ta’an hunda gad yaasee booddee isaan dura deema; hoolonni isaas waan sagalee isaa beekaniif isa faana bu’u. **5** Orma garuu ni baqatu malee faana hin bu’an; sagalee ormaa hin beekaniitii. **6** Yesuus fakkeenya kana isaanitti hime; isaan garuu akka inni maal isaanitti himaa ture hin hubanne. **7** Kanaafuu Yesuus ammas akkana jedheen; “Dhuguman, dhuguman isinitti hima; ani balbala hoolotaa ti. **8** Warri na dura dhufan hundi hattootaa fi saamtota; hoolonni garuu isaan hin dhageenye. **9** Balballa ana; namni karaa kootiin ol seenu kam iyyuu ni fayya. Inni ni seena; ni ba’as; lafa dheedaas ni argata. **10** Hattichi hatuuf, ajjeesuu fi balleessuu qofaaf dhufa; ani garuu akka isaan jireenya qabaataniif, jireenya irraa hafaas akka qabaataniif dhufeera. **11** “Tikseen gaariin ana. Tikseen gaariin hoolota isaatiif jedhee lubbuu isaa dabarsee kenna. **12** Namni qacaramaan kan tiksee hin ta’in garuu waan hoolonni kan isaa hin ta’iniif yommuu dhufaati yeyyii argutti hoolota dhiisee baqata. Yeyyiiinis bushaayee ni butata; ni bittinneessas. **13** Namichi waan qacaramaa ta’ef ni baqata; dhimma hoolotaa hin qabu. **14** “Tikseen gaariin ana; ani hoolota koo beeka; hoolonni koos na beeku; **15** kunis akkuma Abbaan na beekutti fi akkuma ani Abbaa beekutti. Anis lubbuu koo hoolotaa nan kenna. **16** Ani warra gola kanatti galan malees hoolota gara biraan qaba. Isaanis fiduun qaba. Isaanis sagalee koo ni dhaga’u; karra tokkos ni ta’u; tikseen isaanis tokko ta’a. **17** Kanaafuu Abbaan waan ani deebisee fudhachuuf lubbuu koo dabarsee kennuuf na jaallata. **18** Lubbuu koo anumatu ofii kootiin dabarsee kenna malee eenyu iyyuu narraa hin fudhatu. Inni lubbuu koo dabarsee kennuuf taayitaan qaba; deebisee fudhachuufis taayitaan qaba. Ajaja kanas Abbaa koo biraa fudhacheera.” **19** Amma illee sababii dubbii kanaatiif Yihuudoota gidduutti garaa garummaan uumame. **20** Baay’een isaaniis, “Hafuura hamaatu isa keessa jira; inni maraateera. Isin maaliif isa dhageessu?” jedhan. **21** Warri kaan immoo, “Kun jecha nama hafuura hamaadhaan qabame miti. Hafuurri hamaan ija nama jaamaa banuu ni danda’aa?” jedhan. **22** Yeroo sana Ayyaanni mana qulqullummaa haaromsuu Yerusaaleemitti ayyaaneffamee ture. Yeroon sunis ganna ture; **23** Yesuusis mana qulqullummaa keessa gardafooo Solomoon keessa deddeebi’aa ture. **24** Yihuudoonnis isa marsaniif, “Hamma yoomiitti qalbi nu rarraaftaa? Ati yoo Kiriistoos taate ifatti baasii nutti himi” jedhaniin. **25** Yesuusis akkana jedhee deebiseef; “Ani isinitti himeera; isin garuu hin amantan. Hojiin ani maqaa Abbaa kootiitiin hojjedhu waa’ee koo dhugaa ba’a. **26** Isin garuu waan hoolota koo hin ta’iniif hin amantan. **27** Hoolonni koo sagalee koo ni dhaga’u; anis isaan beeka; isaanis na faana bu’u. **28** Anis jireenya bara baraa nan kennaaf; isaanis gonkumaa hin badan. Eenyu iyyuu harka koo keessaa isaan hin butatu. (aiñon g165, aiñonis

g166) **29** Abbaan koo kan natti isaan kenne sun hunduma caala; namni tokko iyyuu harka Abbaa kootii keessaa isaan butachuu hin danda’u. **30** Anii fi Abbaan tokkuma.” **31** Yihuudoonni isa dha’uuf jedhanii ammas dhagaa guurratan. **32** Yesuusis, “Ani hojii Abbaa kootii gaarii baay’ee isinitti argisiiseera. Hojii kana keessaa isin sababii isa kamiitiif dhagaadhaan na dhooftu?” jedheen. **33** Yihuudoonnis, “Nu hojii gaariif jennee dhagaadhaan si hin dhoofnu; garuu waan ati Waaqa arrabsitee utumaa nama taatee jirtuu Waaqa of gooteef si dhoofna” jedhanii deebisaniif. **34** Yesuus immoo akkana jedhee deebiseef; “Seera keessan keessatti, ‘Anuu isin, “waaqota” jedheera;jedhamee barreeffameera mitii? **35** Inni erga warra dubbiiin Waaqa isaaniif dhufeen “waaqota” jedhee, Katabbiin Qulqulluun immoo waan hin diigamneef, **36** sababii ani, ‘Ani ilma Waaqaa ti’ jedheef, isin maaliif isa Abbaan qulqulleessee gara addunyaatti erge sanaan ‘Ati Waaqa arrabsita’ jettu? **37** Yoo ani hojii Abbaa kootii hojjechuu baadhe na hin amaninaa. **38** Yoo ani hojii sana hojjehde garuu yoo na amanuu baattan illee hojicha amanaa; kunis akka Abbaan na keessa jiru, akka anis Abbaa keessa jiru beektanii akka hubattaniif.” **39** Isaan amma illee isa qabuu barbaadan; inni garuu isaan harkaa miliqe. **40** Yesuus ergasii deebi’ee Yordaanos gama iddoo Yohannis jalqabatti itti cuuphaa ture sana dhagee achis ture. **41** Namoonni baay’een gara isaa dhufanii, “Yohannis mallattoo tokko illee hin hojjenne; garuu wannu inni waa’ee namicha kanaa dubbate hundinu dhugaa dha” jedhan. **42** Achittis namoonni hedduun Yesuusitti aman.

11 Namichi Al’aazaar jedhamu kan Biitaaniyaa keessa jiraatu tokko dhukkubsatee ture. Biitaaniyaan ganda Maariyaamii fi obboleettiin ishee Maartaan keessa jiraatanii dha. **2** Maariyaan isheen obboleessii ishee Al’aazaar dhukkubsate kun, isheedhuma Gooftaa shittoo dibdee rifeensa mataa isheetiin miilla isaa haqxee sanaa dha. **3** Kanaaf obboleettonni isaa, “Yaa Gooftaa, inni ati jaallattu kunoo dhukkubsatee jira” jedhanii Yesuusitti dhaaman. **4** Yesuusis yommuu waan kana dhaga’etti, “Dhibeen kun akka Ilmi Waaqaa ittiin ulfaatuuf, ulfina Waaqaatiif dhufe malee du’aan hin ga’u” jedhe. **5** Yesuusis Maartaa fi obboleettii ishee, Al’aazaarinis ni jaallata ture. **6** Innis yommuu akka Al’aazaar dhukkubsate dhaga’etti guyyaa lama idduma jiru sana ture. **7** Innis ergasii barattoota isaatiin, “Kottaa Yihuudaati deebinaa” jedhe. **8** Barattoonni isaa immoo, “Yaa Barsiisaa, Yihuudoonni dhi’eenya kana dhagaadhaan si tumuu barbaadaa turan; ati amma illee deebitee achi dhagxaa?” jedhaniin. **9** Yesuusis akkana jedhee deebiseef; “Guyyaan tokko sa’aatii kudha lama qaba mitii? Namni guyyaan deemu waan ifa addunyaa kanaatiin arguuf hin gufatu. **10** Kan halkaniin deemu garuu sababii ifni isa keessa hin jirreef ni gufata.” **11** Innis erga waan kana dubbatee booddee, “Michuun keenya Al’aazaar rafeera; ani garuu hirribaa isa kaasuu na dhaga’” isaaniin jedhe. **12** Barattoonni isaa, “Yaa Gooftaa, yoo rafee jiraate ni fayya” jedhaniin. **13** Yesuus waa’ee du’a Al’aazaar dubbate; barattoonni isaa garuu waan inni waa’ee rafitiin hirribaa dubbate se’an. **14** Kanaafuu Yesuus akkana jedhee ifatti baasee isaanitti hime; “Al’aazaar du’era; **15** akka isin amantaniif ani waan achi hin turiniif waa’ee keessaniif nan gammada. Ta’us kottaa gara isaa dhagxaa.” **16** Toomaas inni Didimoos jedhamu immoo barattoota kaaniin, “Nus akka isa wajjin duunuuf ka’aa ni dhagxaa” jedhe. **17** Yesuus yommuu achi ga’etti Al’aazaar erga awwaalamee guyyaa afur akka ture beeke. **18** Biitaaniyaan Yerusaaleen irraa gara kiiloo meetira sadii fagaatti turte; **19** Yihuudoonni baay’een Maartaa fi Maariyaamin sababii obboleessa isaaniitiif isaan jajjabeessuu dhaganiin turan. **20** Maartaan yommuu dhufaati

Yesuus dhageessetti isa simachuu gad baate; Maariyaam garuu mana teesse. **21** Maartaanis Yesuusiin akkana jette; “Yaa Gooftaa, utuu ati as jiraattee silaa obboleessi koo hin du’u ture. **22** Ammas taanaan akka waan ati Waaqa kadhattu hunda Waaqni siif kennu nan beeka.” **23** Yesuusiis, “Obboleessi kee ni ka’a” jedheen. **24** Maartaanis deebiftee, “Akka inni du’aa ka’uu guyyaa dhumaa sanatti ka’u anuu beeka” jetteen. **25** Yesuus immoo akkana isheedhaan jedhe; “Du’aa ka’uu fi jireenyi ana. Namni natti amanu yoo du’e iyyuu ni jiraata; **26** kan na keessa jiraatuu fi kan natti amanu hundinuu bara baraan hin du’u. Kana ni amantaa ree?” (*aiñon g165*) **27** Isheenis, “Eeyyee yaa Gooftaa, akka ati Kiristoos Ilma Waaqaa kan gara addunyaa dhufu sana taate nan amana” jetteen. **28** Isheenis erga akkas jettee dhaqxee obboleetti ishee Maariyaamin kophaatti waamtee, “Barsiisaan dhufeera; si waamas” jetteen. **29** Maariyaamis yommuu waan kana dhageessetti ariitiin kaatee gara isaa dhaqxee. **30** Yesuus yeroo sana iddoo Maartaan itti isa simatte ture malee amma illee ganda sana hin seenne. **31** Yihuudoonni Maariyaamin jajjabeessaa mana keessa ishee wajjin turanis yommuu akka isheen ariitiidhaan kaatee gad baate arganitti waan isheen achitti boo’uuf jettee gara awwaalaa dhaqxu se’anii ishee duukaa bu’an. **32** Maariyaamis yommuu iddoo Yesuus ture sana geessee isa argitetti, miilla isaa irratti kuftee, “Yaa Gooftaa utuu ati as jiraattee silaa obboleessi koo hin du’u ture” jetteen. **33** Yesuusiis yommuu boo’u ishee, Yihuudoonni ishee wajjin dhufanis boo’u isaanii argetti hafuuraan akka malee jeeqame; ni dhiphates. **34** Innis, “Eessa isa keessan?” jedhee isaan gaafate. Isaanis, “Yaa Gooftaa, kottuu ilaali” jedhaniin. **35** Yesuusiis imimmaan dhangalaase. **36** Yihuudoonnis, “Inni hammam akka isa jaallatu mee ilaalaal” jedhan. **37** Isaan keessaa tokko tokko garuu, “Inni kan ija namicha jaamaa sanaa bane, akka namichi kunis hin duune gochuu hin danda’u turee?” jedhan. **38** Yesuus ammas akka malee jeeqamee gara awwaala sanaa dhaqe. Awwaalli sunis holqa balballi isaa dhagaadhaan cufame tokko ture. **39** Yesuusiis, “Dhagaa kana achi irraa fuudhaal!” jedhe. Maartaan obboleettiin isa du’e sanaa garuu, “Yaa Gooftaa, inni erga awwaalamee waan guyyaa afur tureef yooni ni ajaa’u” jetteen. **40** Yesuus immoo, “Ati yoo amante akka ulfina Waaqaa argitu ani sitti hin himnee?” jedheen. **41** Kanaafuu isaan dhagicha irraa kaasan. Yesuusiis ol ilaalee akkana jedhe; “Yaa Abbaa, waan ati na dhageesseef sin galateeffadha. **42** Akka ati yeroo hunda na dhageessu ani beekeera; garuu akka namoonni as dhadhaabatan kunneen akka ati na ergite amananiif ani isaaniif jedheen waan kana dubbadhe.” **43** Yesuusiis waan kana dubbatee, “Al’aazaar, as ba’i!” jedhee sagalee guddaadhaan isye. **44** Namichi du’e sunis akkuma harki isaatii fi miilli isaa huccuudhaan kafanamee, fuulli isaas wayyaadhaan marametti gad ba’e. Yesuusiis, “Isa hiikaa, haa deemu” isaanin jedhe. **45** Kanaafuu Yihuudoota gara Maariyaam dhufanii waan Yesuus hojjetee argan keessaa hedduun isatti amanani. **46** Isaan keessaa tokko tokko garuu Fariisota bira dhaqanii waan Yesuus hojjetee itti himan. **47** Kana irratti luboonni hangafoonnii fi Fariisonni yaa’ii Yihuudootaa waaman. Isaanis akkana jedhanii gaafatan; “Namichi kun mallattoo baay’ee argisiisaa jira. Maal haa goonu? **48** Yoo akkasumatti isa dhiifne namni hundu isatti amana; warri Roomaas dhufanii iddoo keenyaa fi saba keenya nurraa fudhatu.” **49** Isaan keessaa namichi Qayyaaffaa jedhamu kan bara sana luba ol aanaa ture tokko akkana isaanin jedhe; “Isin waan tokko illee hin beektan! **50** Sabni guutummaatti dhumuu irra namni tokko sabaaf du’uun akka isinii wayyu hin hubattan.” **51** Inni bara sana waan luba ol aanaa tureef, akka Yesuus saba sanaaf du’u raajii dubbachuu

isaati malee dubbii kana of keessaa fuudhee hin dubbanne; **52** kunis ijoollee Waaqaa kanneen bittinnaa’an walitti qabee tokko gochuuf malee saba sana qofaaf miti. **53** Kanaafuu isaan gaafasii jalqabani isaa ajjeesuuf malachaa turan. **54** Kanaafuu Yesuus ifatti ba’ee Yihuudoota gidduu hin deddeebine. Achii ka’ee gara magaalaa Efreem jedhamu kan gammoojjitti dhi’atu tokkoo dhaqe; barattoota isaa wajjinis achi ture. **55** Faasiikaan Yihuudootaa waan dhi’ate tureef, namoonni hedduun utuu Faasiikaan hin ga’in of qulqulleessuuf jedhanii baadiyyaadhaa Yerusaalemitti ol ba’an. **56** Isaanis Yesuusiin barbaadaa turan; mana qulqullummaa keessaa dhaabatani, “Isin maal seetu? Inni gara Ayyaama kanaa hin dhufuu laata?” waliin jedhan. **57** Luboonni hangafoonnii fi Fariisonni garuu Yesuusiin qabuuf jedhanii namni iddoo inni jiru beeku yoo jiraate akka isaanitti himuuf ajaja kennanii turan.

12 Faasiikaa dura guyyaa ja’affaatti Yesuus gara Biitaaniyaa ganda Al’aazaar, kan Yesuus du’aa isa kaase sun jiraachaa turee dhaqe. **2** Achitti irbaata qopheessaniif. Maartaanis ni tajaajilti turte; Al’aazaaris warra isa wajjin irbaatatti dhi’aatan keessaa tokko ture. **3** Maariyaamis shittoo Naardoo qulqulluu gatiin isaa guddaa kan gara liitirii walakkaa ta’u fiddee miilla Yesuus dibde; rifeensa mataa isheetiinis miilla isaa haqxe. Manichis urgaa shittoo sanaatiin guutame. **4** Barattoota isaa keessaa tokko kan dabaree isa kennuuf jiru Yihuudaa Keeriyotichi garuu akkana jedhe; **5** “Shittoon kun maaliif diinaarii dhibba sadiitti gurguramee hiyyeeyyiif hin kenname?” **6** Akkana jechuun isaa waan hattuu tureef malee hiyyeeyyiif yaade miti. Innis sababii korojoo maallaqaa harka isaa tureef, waan achi keessa buufamu irraa ofii isaatii fudhachaa ture. **7** Yesuusiis deebisee akkana jedhe; “Isheen shittoo kana guyyaa awwaala kootiitiif haa tursituutti ishee dhiisaa. **8** Hiyyeeyyii yeroo hunda of biraa qabdu; ana garuu yeroo hunda of biraa hin qabdan.” **9** Yihuudoonni baay’een akka Yesuus achi jiru beekani Yesuus qofaaf jedhaanii utuu hin ta’in, Al’aazaar isa inni du’aa kaases ilaaluuf dhufan. **10** Kanaafuu luboonni hangafoonnii Al’aazaarinis ajjeesuuf mari’atan; **11** Yihuudoota keessaa namoonni baay’een sababii isaatiif dhaqanii Yesuusiin amanaa turaniitii. **12** Guyyaa itti aanutti namoonni Ayyaanichaa dhufanii turan; baay’een akka Yesuus gara Yerusaaalem dhufaa jiru dhaga’an. **13** Isaanis damee meexxii harkatti qabatani isaa simachuu ba’an; iyyaniis akkana jedhan; “Hoosaa’inaal!” “Inni maqaa Gooftaatiin dhufu eebbifamaa dha!” “Mootiin Israa’el eebbifamaa dha!” **14** Yesuusiis ilmoo harree tokko argatee yaabbate; kunis akkuma akkana jedhamee barreeffame dha; **15** “Yaa Intala Xiyoona, hin sodaatin; kunoo, mootiin kee, ilmoo harree yaabbatee dhufuutti jira.” **16** Barattoonni isaa jalqabatti waan kana hin hubanne. Erga Yesuus ulfina argatee boodde garuu akka wanni barreeffame kun wa’ee isaa ta’ee fi akka isaanis waanuma kana isaaf godhan yaadatan. **17** Namoonni baay’een yommuu inni Al’aazaarin awwaala keessaa waamee du’aa kaasetti isa wajjin turanis ittuma fufanii dhugaa ba’an. **18** Namoonni baay’een sababii mallattoo kana gochuu isaa dhaga’aniif isa simachuu ba’an. **19** Kanaafuu Fariisonni, “Isin akka waa tokko illee gochuu hin dandeenye argitanii? Ilaa, addunyaan guutuun akkamitti akka isa duukaa bu’ee ilaalaal!” waliin jedhan. **20** Warra yeroo Ayyaanichaatti waaqeffachuuf ol ba’an keessaa tokko tokko Giriikota turan. **21** Isaanis Fiiliphoos namicha Beetisiyadaa Galilaatii dhufe sanatti dhi’aatanii, “Yaa gooftaa, Yesuusiin arguu barbaana” jedhaniin. **22** Fiiliphoosis dhaqee Indiriyaasitti hime; Indiriyaasii fi Fiiliphoosis immoo dhaqanii Yesuusiitti himan. **23** Yesuus immoo akkana jedhee

isaaniif deebise; “Sa’aatiin Ilmi Namaa itti ulfina argatu ga’era. **24** Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; iji qamadii tokko yoo lafa bu’ee du’uu baate kophaa isaa hafa. Yoo du’ee garuu ija baay’ee naqata. **25** Namni lubbuu isaa jaallatu kam iyyuu lubbuu isaa ni dhaba; kan addunyaa kana irratti lubbuu isaa jibbu immoo jireenya bara baraatiif lubbuu isaa kaa’ata. (aiōnios q166) **26** Namni na tajaajilu kam iyyuu na faana haa bu’u; iddoo ani jiru tajaajilaan koos ni jiraata. Abbaan koo nama na tajaajilu kamiif iyyuu ulfina ni kenna. **27** “Amma lubbuun koo dhiphatteerti; egaa ani maal jedhu ree? ‘Yaa Abbaa, sa’aatii kana jalaa na baasi; garuu ani sababii kanaafan gara sa’aatii kanaa dhufe. **28** Yaa Abbaa, maqaa kee ulfeessi!” Ergasii sagaleen, “Ani isa ulfeesseera; ammas nan ulfeessa” jedhu tokko samiidhaa dhufe. **29** Tuunni achi dhaabachaa ture yommuu sagalee kana dhaga’etti, “Ni kakawwise” jedhe. Warri kaan immoo, “Ergamaa Waaqaatu isatti dubbate” jedhan. **30** Yesuus akkana jedhee deebise; “Sagaleen kun sababii keessaniif dhufe malee sababii kootiif miti. **31** Yeroon itti addunyaa kanatti muramu amma; bulchaan addunyaa kanaas amma gad gatama. **32** Ani garuu yeroon lafa irraa ol fuudhamutti nama hunda ofitti nan harkisa.” **33** Innis akka du’a akkamii du’uuf jiru argisiisuuf kana jedhe. **34** Tuunnis deebise, “Akka Kiristoos bara baraan jiraatu nu Seera irraa dhageenyerra; yoo ati akkamitti, ‘Ilmi Namaa ol fuudhamuu qaba’ jetta? ‘Ilmi Namaa’ kunis eenyu?” jedheen. (aiōn q165) **35** Yesuus immoo akkana jedheen; “Ifni yeroo gabaabaadhaaf isin bira jira. Akka dukkanni isin hin liqimsineef utuu ifa qabdanuu deddeebi’aa. Namni dukkana keessa deddeebi’u eessa akka dhaqu hin beekuutii. **36** Ijoollee ifaa akka taataniif utuu ifa qabdanuu ifa sanatti amanaa.” Yesuus erga waan kana dubbatee fixee booddee iddoo sanaa ka’ee isaan duraa dhokate. **37** Yesuus fuula isaanii duratti mallattoo hedduu hojjetu iyyuu, isaan isatti hin amanne. **38** Innis dubbiin Isaayyaas raajichaa kan: “Yaa Gooftaa, ergaa keenya eenyutu amane? Irreen Gooftaas eenyutti mul’ate?” jedhu sun akka raawwatamuuf ture. **39** Sababii kanaaf isaan amanuu hin dandeenye; Isaayyaas iddoo birraatiif akkana jedheeraatii; **40** “Ija isaaniitiin akka hin argineef, qabii isaaniitiin akka hin hubanneef, akka ani isaan fayyisuuif akka gara kootti hin deebineef, inni ija isaanii jaamseeraatii; garaa isaaniis jabeesseera.” **41** Isaayyaas sababii ulfina isaa argee waa’ee isaas dubbateef waan kana jedhe. **42** Ta’us hooggantoota keessaa iyyuu namoonni baay’een isatti aman. Garuu waan mana sagadaatii nu baasu jedhanii Fariisota sodaatanii amantii isaanii ifatti hin baafne; **43** isaan ulfina Waaqaa irra ulfina namaa jaallataniruutii. **44** Yesuus isyyee akkana jedhe; “Namni natti amanu isa na erge sanatti amana malee natti miti. **45** Kan na argus isa na erge sana arga. **46** Akka namni natti amanu hundinuu dukkana keessa hin jiraanneef ani ifa ta’ee gara addunyaa dhufeera. **47** “Namni yoo dubbii koo dhaga’ee eeguu baate kan isatti muru ana miti; ani addunyaa fayyisuuif dhufe malee itti muruuf hin dhufneetii. **48** Namni na didu kan dubbii koos hin fudhanne abbaa murtii tokko qaba; dubbiin ani dubbadhe sun guyyaa dhumaatti isatti mura. **49** Garuu Abbaa isuma na erge sanatu akka ani waanan dubbadhe sana jedhu na ajaje malee ani ofii kootiin hin dubbanne. **50** Akka ajajni isaa jireenya bara baraa ta’e nan beeka. Kanaafuu wanni ani dubbadhu kam iyyuu waan akka ani dubbadhuuf Abbaan natti himee dha.” (aiōnios q166)

13 Yeroon sun Ayyaana Faasiikaatiin dura ture. Yesuus akka addunyaa kana keessaa gara Abbaa dhaquudhaaf sa’aatiin isaa ga’e ni beeke. Innis warra kan isaa ta’an kanneen addunyaa keessa turan ni jaallate; hamma dhumaattis isaan jaallate. 2

Yeroo irbaataatti diiyaabiloos akka inni Yesuusin dabarsee kennuuf Yihuudaa Keeriyoticha ilma Simoon keessa duraan dursee yaada kaa’ee. **3** Yesuus akka Abbaan waan hunda harka isaatti kenne, akka Waaqa biraa dhufee fi akka gara Waaqaatti deebi’u illee beeka ture; **4** kanaaf irbaata irraa ka’ee, wayyaa isaa kan irraan uffate of irraa fuudhee lafa kaa’ee; fooxaas mudhiitti hidhate. **5** Ergasii gabateetti bishaan naqatee miilla barattootaa dhiqqu fi fooxaa mudhiitti hidhate sanaanis haquu jalqabe. **6** Inni gara Simoon Phexros dhufe; Phexros, “Yaa Gooftaa, situ miilla koo naa dhiqqa?” jedheen. **7** Yesuus immoo deebise, “Waan ani hojjechaa jiru ati amma hin beektu; booddee garuu ni hubatta” jedheen. **8** Phexros, “Hin ta’u; ati gonkumaa miilla koo naa hin dhiqqu” jedheen. Yesuus deebise, “Yoo ani siif dhiqqu baadhe ati na biraa qooda hin qabaattu” jedheen. (aiōn q165) **9** Simoon Phexros deebise, “Yaa Gooftaa, yoo harka koo fi mataa koos malee miilla koo qofa hin ta’in” jedheen. **10** Yesuus, “Namni dhagna isaa dhiqate tokko miilla isaa qofa dhiqachuu isa barbaachisa; dhagni isaa guutuun qulqulluu dha. Isin qulqulluu dha; garuu hunda keessan miti” jedheen. **11** Innis nama dabarsee isa kennuuf jiru beeka tureetii; sababiin inni, “Qulqulluu hunda keessan miti” jedheefis kanuma. **12** Inni erga miilla isaanii dhiqee booddee, uffata isaa uffatee iddoo isaatti deebi’ee taa’ee. Akkanas jedheen; “Isin waan ani isiniif godhe hubattanii? **13** Isin, ‘Barsisaa’, ‘Gooftaas’ naan jettu; anis waan isuma isin jettan ta’eef isin dhuguma jettan. **14** Yoo erga ani Gooftaa fi Barsiisaan keessan miilla keessan isinii dhiqee, isinis akkasuma miilla walii dhiqqu qabdu. **15** Akkuma ani isinii godhe kana isinis akka gootaniif ani fakkeenya isinii kenneera. **16** Ani dhuguman, dhuguman isiniitti hima; garbichi gooftaa isaa hin caalu; ergamaanis kan isa erge hin caalu. **17** Egaa isin yoo waan kana beektanii hojii irra oolchitan isin eebbifamoo dha. **18** “Ani waa’ee hunda keessanii dubbachaa hin jiru; ani warraan filadhe nan beeka. Kun garuu dubbiin Katabbii Qulqulluu kan, ‘Inni buddeena koo nyaate koomee isaa natti ol fudhate’ jedhu sun akka guutamuuf. **19** “Isin yommuu wanni kun ta’utti akka ani Isa ta’ee akka amantaniif utuu inni hin ta’in amma isiniitti nan hima. **20** Ani dhuguman, dhuguman isiniitti hima; kan nama ani ergu kam iyyuu simatu hundinuu na simata; kan na simatu hundis isa na erge sana simata.” **21** Yesuus erga kana dubbatee booddee hafuuraan jeeqamee, “Ani dhuguman, dhuguman isiniitti hima; isin keessaa tokko dabarsee na kenna” jedhee dhugaa ba’ee. **22** Barattoonni akka inni waa’ee eenyuu dubbate wallaalani wal ilaalan. **23** Barattoota keessaas inni Yesuus isa jaallatu tokko Yesuusitti irkatee maaddiitti dhi’ate ture. **24** Simoon Phexros, “Mee eenyuu jechuu isaa akka ta’ee isa gaafadhu!” jedhee nyaaraan barataa sanatti hime. **25** Innis qoma Yesuusitti hirkaatee, “Yaa Gooftaa, eenyu innii?” jedhee gaafate. **26** Yesuus deebise, “Namichi ani buddeena afaan kaa’ata tokkoo caabii keessa cuuphee kennuuf isa” jedhe. Innis buddeena caabii keessa cuuphee Yihuudaa ilma Simoon Keeriyotichaatiif kenne. **27** Yihuudaas akkuma inni buddeenicha fudhateen Seexanni itti gale. Yesuus, “Waan gochuuf jirtu dafii godhi” isaan jedhe. **28** Warra nyaataa tata’an keessaas namni tokko iyyuu waan inni akkas isaan jedheef hin hubanne. **29** Sababii Yihuudaan koroojoo maallaqaa baachaa tureefis isaan keessaa namoonni tokko tokko waan Yesuus, akka inni waan Ayyaanaaf barbaachisu bitu yookaan akka inni hiyyeeyyiif waa kennu isatti hime se’an. **30** Yihuudaanis akkuma buddeena sana fudhateen gad ba’ee. Yeroon sunis halkan ture. **31** Erga Yihuudaan gad ba’ee booddee Yesuus akkana jedhe; “Amma Ilmi Namaa ulfaateera; Waaqnis isaan ulfina argateera. **32** Waaqni

erga isaan ulfina argatee, Waaqni ofuma isaatiin ilma ulfeessa; inni takkumaan isa ulfeessa. **33** "Yaa ijoolle, ani yeroo gabaabaaf isin wajjin jira. Isin na barbaaddu; ani akkuma Yihuudootaan, 'Iddoo ani dhaqu isin dhufuu hin dandeessan' jedhe sana ammas isiniin nan jedha. **34** "Akka isin wal jaallattaniif ani ajaja haaraa isiniifin kenna. Akkuma ani isin jaalladhetti isinis akkasuma wal jaalladhaa. **35** Yoo isin jaalala waliif qabaattan namoonni hundinuu akka isin barattoota koo taatan kanaan ni beeku." **36** Simoon Phexrosis, "Yaa Gooftaa, eessa dhaqxa?" jedhee isa gaafate. Yesuusis, "Ati amma iddoo ani dhaqu na faana dhaqu hin dandeessu; gara booddeetti garuu na duukaa buuta" jedhee deebiseef. **37** Phexrosis, "Yaa Gooftaa, ani maaliifan amma si duukaa bu'uu hin dandeenye? Ani siif jedhee lubbuu koo nan kenna" jedheen. **38** Yesuusis deebisee, "Ati dhuguma naaf jettee lubbuu kee ni kennitaa? Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; ati utuu andaanqoon hin iyyin yeroo sadii na ganta" jedheen.

14 "Garaan keessan hin raafamin. Waaqatti amanaa; nattis amanaa. **2** Mana Abbaa koo keessa iddoo jireenyaa baay'eeutu jira; utuu akkana ta'uu baatee silaa isinittin hima ture. Ani iddoo isinii qopheessuuf achin dhaqaatii. **3** Anis yoon dhaqee iddoo isinii qopheesse, akka isinis iddoo ani jiru jiraattaniif deebi'ee dhufeen ofitti isin fudhadha. **4** Isinis karaa iddoo ani dhaqu ni beektu." **5** Toomaasis, "Yaa Gooftaa, ati eessa akka dhaqxu nu hin beeknu; yoo akkamitti karaa sana beekuu dandeenya ree?" jedheen. **6** Yesuusis akkana jedhee deebiseef; "Karaa fi dhugaan, jireenyis anuma. Yoo anaan ta'e malee eenyu iyyuu gara Abbaa hin dhufu. **7** Utuu na beektanii silaa Abbaa koos akkasuma ni beektu turtan; ammaa jalqabaniis isa beektu; isas argitaniirtu." **8** Fiiliphoos, "Yaa Gooftaa, Abbaa nutti argisiisi; kun nu ga'atii" jedheen. **9** Yesuusis akkana isaan jedhe; "Yaa Fiiliphoos, ani yeroo dheeraa akkanaa isin wajjin jiraadhee, ati amma illee na hin beeknee? Namni na arge Abbaas argeera. Yoo ati akkamitti, 'Abbaa nutti argisiisi' jechuu dandeesa ree? **10** Akka ani Abbaa keessa jiru, Abbaanis akka na keessa jiru ati hin amantuu? Ani dubbii isinitti dubbadhu kana ofuma kootiin hin dubbadhu. Garuu Abbaa isa na keessa jiraatutu hojii isaa hojjeta. **11** Akka ani Abbaa keessa jiru, Abbaanis akka na keessa jiru na amanaa; yookaan sababii hojii sanaatiif na amanaa. **12** Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; namni natti amanu hojii ani hojjedhu ni hojjeta. Ani waanan gara Abbaa dhaquuf inni waan kana caalu iyyuu ni hojjeta. **13** Akka Abbaan ilmaan ulfina argatuuf ani waan isin maqaa kootiin kadhattan kam iyyuu nan raawwadha. **14** Yoo isin maqaa kootiin waan kam iyyuu na kadhattan ani nan raawwadha. **15** "Isin yoo na jaallattan ajaja koo eegaa. **16** Ani Abbaa nan kadhada; innis akka inni bara baraan isin wajjin jiraatuuf Jajjabeessaa biraa isinii kenna; (aiñon g165) **17** inni Hafuura dhugaa ti. Addunyaan waan isa hin arginee fi waan isa hin beekneef isa fudhachuu hin danda'u. Isin garuu waan inni isin wajjin jiraatuuf, isin keessas waan jiruuf isa ni beektu. **18** Ani akka ijoollee haadha fi abbaa hin qabneetti isin hin dhiisu; gara keessan nan dhufa. **19** Yeroo muraasa booddee addunyaan deebi'ee na hin argu; isin garuu na argitu. Sababii ani jiraadhuuf isinis ni jiraattu. **20** Akka ani Abbaa koo keessa jiru, akka isin na keessa jirtan akka ani isin keessa jiru gaafas ni beektu. **21** Namni ajajawwan koo qabu, isaanis kan eegu, inni na jaallata. Nama na jaallatu Abbaan koo ni jaallata; anis isa nan jaalladha; isattis of nan mul'isa." **22** Yihuudaa Keeriyoticha utuu hin ta'in inni Yihuudaan kaan, "Yaa Gooftaa, ati maaliif addunyaatti utuu hin ta'in nutti of mul'isuu barbaadda?" jedheen. **23** Yesuusis akkana jedhee deebiseef;

"Namni na jaallatu kam iyyuu dubbii koo ni eega. Abbaan koo isa ni jaallata; nus gara isaa ni dhufna; iddoo jireenyaa isa wajjin ni godhanna. **24** Namni na hin jaallanne dubbii koo hin eegu. Dubbiin isin dhageessan kunis kan Abbaa na erge sanaati malee kan koo miti. **25** "Ani utuman isin wajjin jiruu waan kana isinitti dubbadheera. **26** Jajjabeessan sun, Hafuurri Qulqulluun kan Abbaan maqaa kootiin ergu garuu waan hunda isin barsiisa; waan ani isinitti hime hundas isin yaadachiisa. **27** Ani nagaa isin biratti nan hambisa; nagaa koos isiniif nan kenna. Ani akka addunyaan kennutti isiniif hin kennu. Garaan keessan hin raafamin; hin sodaatinis. **28** "Isin akka ani, 'Ani na deema; deebi'ees gara keessan nan dhufa' jedhe dhageessaniirtu. Utuu na jaallattanii silaa gara Abbaa dhaquu kooti ni gammaddu turtan; Abbaan na caalaatii. **29** Akka yommuu wanni kun ta'utti isin amantaniif utuu wanni kun hin ta'in ani amma duraan dursee isinitti himeera. **30** Waan bulchaan addunyaa kanaa dhufuuf, ani si'achi isin wajjin baay'ee hin dubbadhu; inni narraa homaa hin qabu; **31** garuu akka ani Abbaa jaalladhu addunyaan akka beekuuf, ani akkuma Abbaan na ajajetti nan hojjedha. "Ka'aa, asii ni deemnaa.

15 "Ani muka wayinii dhugaa ti; kan dhaabes Abbaa koo ti. **2** Inni damee koo kan ija hin naqanne hunda muree gata; damee ija naqatu immoo akka inni caalaatii naqatuuf irraa qora. **3** Isin dubbii ani isinitti dubbadheen amma qulqulluu dha. **4** Na keessa jiraadhaa; anis isin keessa nan jiraadhaa. Akkuma dameen yoo muka wayiniitti jiraate malee ofuma isaatiin ija naqachuu hin dandeenye, isinis yoo na keessa jiraattan malee ija naqachuu hin dandeesan. **5** "Ani muka wayinii ti; isini immoo dameewwan. Namni yoo na keessa jiraate, anis yoon isa keessa jiraadhe inni ija baay'ee naqata; isin narraa gargar baatanii homaa gochuu hin dandeessaniiti. **6** Namni na keessa hin jiraanne akka damee gad gatamee goguu ti. Dameewwan akkanaa walitti qabamanii ibiddatti naqamu; ni gubamus. **7** Isin yoo na keessa jiraattan, dubbiin koos yoo isin keessa jiraate, waanuma feetan kadhadaa; innis isiniif ni kennama. **8** Isin yoo ija baay'ee naqattanii fi yoo barattoota koo taatan, kanaan Abbaan koo ulfina argata. **9** "Akkuma Abbaan na jaallattetti anis akkasuma isin jaalladheera. Eгаа jaalala koo keessa jiraadhaa. **10** Akkuma ani ajajawwan Abbaa kootii eegaa jaalala isaa keessa jiraadhu, isinis yoo ajajawwan koo eegdan jaalala koo keessa ni jiraattu. **11** Akka gammachuun koo isin keessa jiraatuu fi akka gammachuun keessanis guutuu ta'uuf ani waan kana isinitti himeera. **12** Ajajni koo isa kana: Akkuma ani isin jaalladhetti isinis wal jaalladhaa. **13** Eenyu iyyuu jaalala guddaa kan namni lubbuu isaa dabarsee michoota isaatiif kennu sana irra caalu hin qabu. **14** Waan ani isin ajaje yoo raawwattan isin michoota koo ti. **15** Garbichi waan gooftaan isaa hojjetu waan hin beekneef, ani si'achi garboota isiniin hin jedhu. Qooda kanaa ani michoota isiniin jedheera; ani waanan Abbaa koo irraa dhaga'e hundumaa isin beeksiseeraatii. **16** Isinis akka dhaqxanii ija naqattaniif, iji keessanis akka jiraatuuf anatu isin filatee isin muude malee isin na hin filanne. Kunis akka Abbaan waan isin maqaa kootiin kadhattan kam iyyuu isinii kennuuf. **17** Ajajni koo isa kana: Wal jaalladhaa. **18** "Yoo addunyaan isin jibbe, akka inni isin dura na jibbe beekaa. **19** Utuu isin kan addunyaa taatanii silaa addunyaan kan ofii isaa ni jaallata ture. Amma garuu waan ani addunyaa keessaa isin filadheef isin kan addunyaa miti. Kanaafuu addunyaan isin jibba. **20** Dubbii ani, 'Garbichi gooftaa isaa hin caalu' jedhee isinitti hime sana yaadadha. Isaan erga na ari'atanii, isinis ni ari'atu. Yoo dubbii kootiif ajajaman, dubbii keessaniifis ni ajajamu. **21** Isaan waan Isa na erge sana hin

beekneef, sababii maqaa kootiitiif waan kana hunda isin irratti raawwatu. **22** Utuu ani dhufee isaanitti himuu baadhee silaa cubbuu isaanitti hin ta'u ture. Amma garuu cubbuu isaanitiif sababii dhi'eeffatan hin qaban. **23** Namni na jibbu Abbaa koos ni jibba. **24** Utuu ani hojii namni biraa tokko iyyuu hin hojjetin gidduu isaaniitti hojjechuu baadhee silaa cubbuu isaanitti hin ta'u ture. Amma garuu utuma waan ani hojjedhe arganuu anas Abbaa koos jibbianiiru. **25** Kunis akka dubbiin Seera isaanii keessatti, 'Isaan akkasumaan na jibban jedhamee barreeffame sun raawwatamuuf ta'e. **26** "Jajjabeessaan ani Abbaa biraa isinii ergu, jechuunis Hafuuri Dhugaa inni Abbaa keessaa ba'u sun yommuu dhufutti waa'ee koo dhugaa ba'a. **27** Isinis jalqabaa kaaftanii waan na wajjin turtaniiif dhugaa baatu.

16 "Ani akka isin hin gufanneef jedhee wantoota kanneen isinitti himeera. **2** Isaan mana sagadaa keessaa isin ar'u; dhugumaan yeroon itti namni isin ajjeesu kam iyyuu akka waan Waaqa tajaajiluutti yaadu tokko ni dhufa. **3** Isaanis waan Abbaa yookaan na hin beekiniif wantoota kanneen godhu. **4** Anis akka isin yommuu yeroon sun ga'utti isaan yaadattaniiif wantoota kanneen isinitti himeera. Ani waanan isin wajjin tureef jalqabatti wantoota kanneen isinitti hin himne. **5** "Amma garuu ani gara isa na ergee nan dhaqa; ta'us isin keessaa namni, 'Ati eessa dhaqxa?' jedhee na gaafatu tokko iyyuu hin jiru. **6** Garuu waan ani wantoota kanneen isinitti himeef garaan keessan gaddaan guutameera. **7** Ani garuu dhuguman isinitti hima; deemmuun koo bu'aa isiniif qaba; yoo ani deeme malee Jajjabeessaan sun gara keessan hin dhufu; ani yoon deeme garuu isa isiniif nan erga. **8** Innis yommuu dhufutti akka addunyaa waa'ee cubbuu, waa'ee qajeelummaati fi waa'ee murtii dogogoree jiru mirkaneesa; **9** waa'ee cubbuu, sababii namoonni natti hin amanneef; **10** waa'ee qajeelummaa, sababii ani gara Abbaa dhaquu fi sababii isinis si'achi na hin argineef; **11** waa'ee murtii immoo sababii bulchaa addunyaa kanaatiif murameef. **12** "Ani amma iyyuu waanan isinitti himu baa'ee qaba; isin garuu amma baachuu hin dandeessan. **13** Hafuuri dhugaa sun yommuu dhufutti gara dhugaa hundaatti isin geessa. Inni waan dhaga'u qofa dubbata malee ofuma isaatiin hin dubbatu; waan dhufuuf jirus isinitti hima. **14** Inni sababii waanuma koo fuudhee isinitti beeksisuuf ulfina naa kenna. **15** Wanni Abbaan qabu hundinuu kan koo ti. Inni waanuma koo fuudhee isinitti beeksisa jechuun koos kanumaaf. **16** "Isin yeroo muraasa booddee na hin argitan; yeroo muraasa booddee immoo deebitanii na argitu." **17** Barattoota isaa keessaas tokko tokko, "Inni, 'Isin yeroo muraasaaf na hin argitan; yeroo muraasaaf immoo deebitanii na argitu' akkanumas 'Ani waanan gara Abbaa dhaquuf' nuun jechuun isaa maal jechuu isaa ti?' waliin jedhan. **18** Isaanis, "'Yeroo muraasaaf' jechuun isaa maal jechuu isaa ti? Maal jechuu isaa akka ta'e nu hin beeknu" jedhan. **19** Yesuus immoo akka isaan isa gaafachuu barbaadan beekke akkana jedheen; "Wanni ani, 'Isin yeroo muraasaaf na hin argitan; yeroo muraasaaf immoo deebitanii na argitu' jedhe sun maal jechuu koo akka ta'e wal gaafachaa jirtuu? **20** Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; isin ni boossu; ni gadittus. Addunyaan garuu ni gammada. Isin ni gadditu; gaddi keessan garuu gammachuutti ni geeddarama. **21** Dubartiin yommuu ciniinsifattu, waan yeroon ishee ga'eef ni gadditi; erga daa'ima deessee booddee garuu waan addunyaa irratti namni dhalateef, isheenis waan gammadduuf dhiphina sana hin yaadattu. **22** Isinis akkasuma amma gadditanirtu; ani garuu deebi'een isin ilaala; garaan keessanis ni gammada. Gammachuu keessanis eenyu iyyuu isin irraa hin fudhatu. **23** Gaafas isin homaa na hin kadhattan. Ani dhuguman, dhuguman isinitti hima; Abbaan

waan isin maqaa kootiin kadhattan kam iyyuu isinii kenna. **24** Isin hamma ammaatti maqaa kootiin homaa hin kadhanne. Akka gammachuun keessan guutuu ta'uuf kadhadhaa ni argattu. **25** "Ani wantoota kanneen fakkeenyaan isinitti himeera; garuu yeroon ani deebi'ee fakkeenyaan isinitti hin dubbanne ni dhufa; yommuu ani waa'ee Abbaa koo ifaan ifatti isinitti hima. **26** Isin gaafas maqaa kootiin ni kadhattu. Ani Abbaa isiniif nan kadhadha isiniin hin jedhu. **27** Isin waan na jaallattaniif, Waaqa biraa ba'uu koo waan amantaniif Abbaan mataan isaa isin jaallata. **28** Ani Abbaa biraa ba'ee gara addunyaa dhufuera; ammas addunyaa dhiisee gara Abbaa nan dhaqa." **29** Barattoonni isaas akkana jedhan; "Kunoo, ati amma iyyuu fakkeenyaan utuu hin ta'in ifaan ifatti dubbachaa jirta. **30** Akka ati waan hunda beektuu fi akka namni tokko iyyuu gaaffii si gaafachuu hin barbaachifne nu amma ni beekna. Kanaanis nu akka ati Waaqa biraa baate ni amanna." **31** Yesuus deebisee akkana jedheen; "Isin amma ni amantuu? **32** Kunoo yeroon isin itti kophaatti na dhiiftanii tokkoon tokkoon keessan gara feetanitti bittinnooftan tokko ni dhufa. Ammuma iyyuu dhufuera. Garuu waan Abbaan koo na wajjin jiruuf ani kophaa koo miti. **33** "Akka isin anaan nagaa qabaattaniif ani wantoota kanneen isinitti himeera. Addunyaa kana irratti rakkinni isin argata. Garuu jabaadha! Ani addunyaa mo'adheeraa."

17 Yesuus wantoota kanneen dubbatee gara samii ol ilaalee akkana jedhe: "Yaa Abbaa, sa'aatiin sun ga'eera. Akka Ilmi kees ulfina siif kennuuf, ati ilma keetiif ulfina kenni. **2** Akka inni warra ati isaaf kennite hundaaif jireenya bara baraa kennuuf, nama hunda irratti taayitaa isaaf kenniteertaatii. (aiōnios q166) **3** Jireenyi bara baraa kana: innis akka isaan si'i Waaqa dhugaa tokkichaa fi Yesuus Kiristoos isa ati ergite sana beekaniif. (aiōnios q166) **4** Ani hojii ati akka ani hojjedhuuf natti kennite sana raawwachuudhaan lafa irratti ulfina siif kenneera. **5** Yaa Abbaa, amma immoo ati ulfina ani utuu addunyaan hin uumamiiniin dura si biratti qabaadhe sanaan of biratti na ulfeessi. **6** "Ani namoota ati addunyaa keessaa naa kennitetti maqaa kee beeksiseera. Isaan kan kee turan; ati isaan naa kennite; isaanis dubbii kee eeganiiru. **7** Isaan akka wannu ati anaaf kennite hundumtuu si biraa dhufe amma beekaniiru. **8** Ani dubbii ati anaaf kennite isaaniif kenneeraatii; isaanis fudhatanii. Akka ani si biraa ba'es dhugumaan beekaniiru; akka ati na ergites amananiiru. **9** Ani isaaniif nan kadhadha. Warri ati naa kennite waan kan kee ta'aniif isaaniifin kadhadha malee addunyaaf hin kadhadhu. **10** Wannu ani qabu hundinuu kan kee ti; wannu ati qabdu hundinuu kan koo ti. Anis kanaan ulfina nan argadha. **11** Ani si'achi addunyaa keessa hin turu; isaan garuu amma iyyuu addunyaa keessa jiru; ani gara kee nan dhufa. Yaa Abbaa Qulqulluu, akkuma nu tokko taane sana isaanis tokko akka ta'aniif maqaa kee kan naa kennite sanaan isaan eegi. **12** Ani yeroo isaan wajjin turetti, maqaa kee kan ati naa kennite sanaan isaan nan eege; isaan eegeeras. Akka Katabbiin Qulqulluun raawwatamuufis ilma badii sana malee isaan keessaa namni tokko iyyuu hin badne. **13** "Amma garuu ani gara kee nan dhufa; gammachuun koos akka isaan keessatti guutuu ta'uuf, ani amma iyyuu utuman addunyaa keessa jiruu wantoota kanneen nan dubbadha. **14** Ani dubbii kee isaaniif kenneera; akkuma ani kan addunyaa hin ta'in, isaanis waan kan addunyaa hin ta'iniif, addunyaan isaan jibbeera. **15** Ani akka ati isa hamaa sana isaan irraa eegduuf malee akka ati addunyaa keessaa isaan baafuuf si hin kadhadhu. **16** Akkuma ani kan addunyaa hin ta'in isaanis akkasuma kan addunyaa miti. **17** Dhugaadhaan isaan qulqulleessi; dubbii kee dhugaa dha. **18** Akkuma ati

gara addunyaatti na ergite sana anis gara addunyaatti isaan ergeera. **19** Akka isaanis dhugumaan qulqullaa'aniif, ani isaaniif jedhee of nan qulqulleessa. **20** "Ani warra dubbii isaaniitiin natti amananiifis malee isaan kana qofaaf hin kadhaddhu; **21** kunis yaa Abbaa, akkuma ati na keessa jirtu, anis si keessa jiru sana, akka hundi isaaniif tokko ta'aniif. Akka ati na ergite addunyaan akka amanuuf isaanis nu keessa haa jiraatan. **22** Akkuma nu tokko taane isaanis tokko akka ta'aniif, ulfina ati naaf kennite sana anis isaaniif kenneera; **23** kunis akka isaan guutummaatti tokko ta'aniif ani isaan keessa nan jiraadha; ati immoo na keessa jiraatta. Yoos akka ati na ergitee fi akkuma na jaallattetti akka isaanis jaallatte addunyaan ni beeka. **24** "Yaa Abbaa, akka warri ati naa kennite kunneen iddoo ani jiru na wajjin jiraatanii fi akka isaan ulfina koo kan ati utuu addunyaan hin uumaminiin dura waan na jaallatteef naa kennite sana arganis nan barbaada. **25** "Yaa Abbaa Qajeelitcha, addunyaan si hin beeku; ani garuu sin beeka; isaan kunis akka ati na ergite ni beeku. **26** Akkan jaalalli ati ittiin na jaallatte sun isaan keessa jiraatuuf, anis akka isaan keessa jiraadhuuf ani akka maqaan kee isaan biratti beekamu godheera; akka beekamus nan godha."

18 Yesuus wantoota kanneen dubbatee barattoota isaa wajjin Sulula Qeediroon gama iddoo biqiltuun ture tokkotti ce'e; innis, barattoonni isaas achi keessa seenan. **2** Yesuus yeroo baay'ee barattoota isaa wajjin achitti wal argaa waan tureef, Yihuudaan inni Yesuusin dabarsee kennu sunis iddoo sana beeka ture. **3** Kanaafuu Yihuudaan tuuta loltootaatii fi qondaaloota luboota hangafootaa fi Fariisota biraa ergaman dura deemaa achi dhufe. Isaanis guca, ibsaa fi mi'a lolaa qabatanii turan. **4** Yesuusis waan isa irra ga'uuf jiru hunda beeknaan gad ba'ee, "Isin eenyun barbaaddu?" jedhee isaan gaafate. **5** Isaanis deebisanii, "Yesuus isa Naazreeti?" jedhan. Yesuus immoo, "Ani isaa dha" jedhe. Yihuudaan inni dabarsee isa kennu sunis jara wajjin achi dhaabachaa ture. **6** Yommuu Yesuus, "Ani isaa dha" isaaniin jedhetti dugda duubatti deebi'anii lafatti kukkufan. **7** Inni ammas, "Isin eenyun barbaaddu?" jedhee isaan gaafate. Isaanis, "Yesuus isa Naazreeti?" jedhan. **8** Yesuusis deebisee, "Ani, 'Ani isaa dha' isiniin jedheera. Kanaafuu, isin yoo na barbaaddan namoota kanneen dhiisaa haa deemanii!" jedhe. **9** Kunis akka dubbii inni, "Ani warra ati naa kennite keessaa tokko illee hin ganne" jedhee dubbate sun raawwatuuf ta'e. **10** Simoon Phexros goraadee qabu luqqifatee garbicha luba ol aanaa dha'ee gurra isaa mirgaa irraa kute. Maqaan garbicha sanaas Maalkoosii dha. **11** Yesuusis Phexrosiin, "Goraadee kee man'ee isaatti deebisi! Ani xoofoo Abbaan naa kenne hin dhuguu?" jedhe. **12** Tuunni loltootaa, ajajaan isaaniitii fi eegdonni Yihuudootaas Yesuus qabanii hidhan. **13** Isaanis duraan dursanii Haannaasitti isa geessan; Haannaas abbaa niitii Qayyaaffaa ti; Qayyaaffaan immoo bara sana luba ol aanaa ture. **14** Qayyaaffaan isa akka namni tokko uummataaf du'uun wayyu Yihuudoota gorsee turee dha. **15** Simoon Phexrosii fi barataan biraa Yesuus faana bu'an. Barataan sunis waan luba ol aanaa biratti beekamaa tureef, Yesuus wajjin dallaa luba ol aanaa keessa seene; **16** Phexros garuu balbala dura ala dhaabachaa ture. Barataan luba ol aanaa biratti beekamaa ture kaan gad ba'ee intala balbala eegduutti himee Phexrosiin ol seensise. **17** Intalli balbala eegdu sunis Phexrosiin, "Atis barattoota namicha kanaa keessaa tokko mitii?" jette. Inni immoo deebisee, "Ana miti" jedhe. **18** Yeroon isaa waan dhaamocha tureef garboonnii fi eegdonni ibidda qabsiifatanii dhadhaabatanii qaqaammachaa turan. Phexros isaan wajjin dhaabatee qaqaammachaa ture. **19** Yommuu lubni ol aanaan Yesuusis waa'ee barattoota isaatii fi waa'ee barsiisa

isaa gaafate. **20** Yesuusis akkana jedhee deebiseef; "Ani ifaan ifatti addunyaatti dubbadheera; iddoo Yihuudoonni hundi itti walitti qabamanitti, manneen sagadaattii fi mana qulqullummaa keessattis ani yeroo hunda barsiisaan ture. Ani waan tokko illee icciitiidhaan hin dubbanne. **21** Ati maaliif na gaafata? Warra waan ani isaaniin jedhe dhaga'an gaafadha. Kunoo isaan waan ani jedhe beeku." **22** Yommuu Yesuus wantoota kanneen jedhetti qondaaloota achi ijaajjaa turan keessaa tokko, "Luba ol aanaaf akkana deebifaa?" jedhee isa kabale. **23** Yesuusis deebisee, "Yoo ani waan hamaa dubbadhee jiraadhee, waan hamaa sana dhugaa ba'i. Yoo ani waan qajeelaa dubbadhee jiraadhee garuu ati maaliif na rukutta?" jedhe. **24** Haannaas Yesuusis akkuma inni hidhamee jirutti gara lubicha ol aanaa, gara Qayyaaffaatti erge. **25** Simoon Phexros dhaabatee ibidda qaqaammachaa ture. Kanaafuu isaan, "Atis barattoota isaa keessaa tokko mitii?" jedhaniin. Inni immoo, "Ana miti" jedhee haale. **26** Garboota luba ol aanaa keessaas firri namicha Phexros gurra isaa irraa kute sanaa tokko, "Ani iddoo biqiltuutti isa wajjin si hin arginee?" jedheen. **27** Phexros ammas ni gane; yommuusuma andaanqoon iyye. **28** Yihuudoonnis Yesuusis mana Qayyaaffaattii fuudhanii masaraa bulchaa warra Roomaatti geessan. Yeroon sun ganama barri ture; Yihuudoonnis akka hin xuroofneef jedhanii masaraa ol hin seenne; kunis akka Faasiikaa nyaachuu danda'aniif. **29** Kanaafuu Phiilaaxoos gara isaaniitti gad ba'ee, "Hiimanni isin namicha kana irratti dhi'eessitan maali?" jedhee gaafate. **30** Isaanis, "Utuu namichi kun yakka hojjechuu baatee nu silaa isa dabarsinee sitti hin kenninu ture" jedhanii deebisanii. **31** Phiilaaxoosis, "Isin ofuma keessanii isa fuudhaatii akka seera keessaniitti itti muraa" jedheen. Yihuudoonnis, "Nu garuu nama tokko illee ajjeesuuf mirga hin qabnu" jedhaniin. **32** Kunis wanni Yesuus akka du'a akkamiitiin du'uuf jiru argisiisuuf jedhee dubbate sun akka raawwatuuf ta'e. **33** Phiilaaxoos ammas masaraa mootummaa seene; Yesuusis ofitti waamee, "Ati mootii Yihuudootaatii?" jedhee isa gaafate. **34** Yesuusis, "Waan kana sumatu jedhe moo namoota biraatu waa'ee koo sitti hime?" jedhee gaafate. **35** Phiilaaxoosis deebisee, "Anatu Yihuudiidhaa ree? Kan dabarsee natti si kenne sabuma keetii fi luboota hangafoota. Garuu ati maali gooteeti?" jedheen. **36** Yesuusis, "Mootummaan koo kan addunya kanaati miti. Utuu kan addunya kanaa ta'ee silaa akka ani dabarfamee Yihuudootatti hin kennanneef tajaajiltoonni koo naa lolu turan. Amma garuu mootummaan koo kan addunya kanaa miti" jedhe. **37** Phiilaaxoosis, "Yoos ati mootii dha kaal?" jedheen. Yesuus immoo, "Akka ani mootii ta'e atu jette. Dhugumaan wanni ani dhaladhee gara addunyaa dhufeeffis dhugaadhaaf dhugaa ba'uuf. Namni dhugaaf dhaabatu hundinu sagalee koo dhaga'a" jedhee deebise. **38** Phiilaaxoosis, "Dhugaan maal inni?" jedheen. Innis erga waan kana dubbatee booddee amma illee Yihuudootatti gad ba'ee akkana jedheen; "Ani balleessaa tokko illee isa irratti hin arganne. **39** Garuu isin akka ani yeroo Faasiikaatti nama tokko gad isinii dhiisu bartee godhattaniiru. Kanaafuu akka ani, 'Mootii Yihuudootaa' gad isiniif dhiisu barbaadduu?" **40** Isaan amma illee iyyanii, "Lakki, Barabbaas malee isa miti!" jedhan. Barbaas kun saamtuu ture.

19 Phiilaaxoosis Yesuusis fuudhee garafsiise. **2** Loltoonnis gonfoo qoraattii micciirani dha'anii mataa isaa irra kaa'an. Isaanis uffata dhiilgee isaatti uffisanii, **3** "Akkam ree, yaa Mootii Yihuudootaa!" jechaa gara isaatti deddeebi'aa turan. Isas ni kabalan. **4** Phiilaaxoos amma illee gad ba'ee Yihuudootaan, "Akka ani balleessaa tokko illee isa irratti hin argatin akka beektaniif kunoo ani isa gad isiniin baasa" jedhe. **5** Yesuusis

gonfoo qoraattii kaa'atee, wayyaa dhiilgees uffatee gad ba'e; Phiilaaxoosis, "Namichi kunoo ti!" isaaniin jedhe. **6** Luboonni hangafoonni fi qondaaltonni isaanii yommuu isa arganitti, "Fannisi! Fannisi!" jedhanii iyyan. Phiilaaxoos immoo deebisee, "Isin ofuma keessanii fuudhaatii isa fannisaa malee ani balleessaa tokko iyyuu isa irratti hin arganne" jedheen. **7** Yihuudoonnis deebisanii, "Nu seera qabna; namichi kun waan ilma Waaqaa of godheef akka seera keenyaatti du'uu qaba" jedhan. **8** Phiilaaxoosis yommuu dubbii kana dhaga'etti ittuma caalchisee sodaate. **9** Innis maaraatti ol deebi'ee, "Ati nama eessaati?" jedhee Yesuusin gaafate. Yesuus garuu deebii tokko iyyuu hin kennineef. **10** Phiilaaxoosis, "Ati na jalaa dubbachuu diddaa? Akka ani gad si dhiisuuf taayitaa qabuu fi akka ani si fannisuuf taayitaa qabu ati hin beektuu?" jedheen. **11** Yesuus immoo, "Ati utuu olii siif kennamuu baatee salaa taayitaa tokko illee narratti hin qabdu ture. Kanaaf inni dabarsee sitti na kenne sun cubbuu cubbuu caalu qaba" jedhee deebiseef. **12** Phiilaaxoosis yeroo sanaa jalqabee Yesuusin gad dhiisuu barbaada ture; Yihuudoonni garuu, "Ati yoo namicha kana gad dhiifte michuu Qeesaar miti. Namni mootii of godhu kam iyyuu Qeesaariin morma" jedhanii iyyan. **13** Phiilaaxoosis yommuu dubbii kana dhaga'etti Yesuusin gad baasee, iddoo "Dhagaa Afamaa" kan afaan Ibraayisixiitiin "Gabataa" jedhamutti barcumu murtii irra taa'e. **14** Guyyaan sunis guyyaa Qophii Faasiikaa ture; yeroon isaas gara sa'aatii ja'aa ture. Phiilaaxoosis Yihuudotaan, "Mootiin keessan kunoo ti!" jedhe. **15** Isaan garuu, "Isa balleessi! Isa balleessi! Isa fannisi!" jedhanii iyyan. Phiilaaxoos immoo, "Mootii keessan fannisu moo?" jedhee gaafate. Luboonni hangafoonnis, "Nu Qeesaar malee mootii biraa hin qabnu" jedhanii deebisanif. **16** Kanaaf Phiilaaxoos akka inni fannifamuuf dabarsee isaaniitti kenne. Isaanis Yesuusin fuudhanii deeman. **17** Innis fannoo ofii isaa baadhatee iddoo Buqqee Mataa kan afaan Ibraayisixiitiin Golgoataa jedhamutti ol ba'e. **18** Isaanis achitti isa fannisan; isa wajjinis namoota biraa lama, isa tokko garanaan, kaan immoo garasiin, Yesuusin immoo gidduu isaaniitti fannisan. **19** Phiilaaxoosis Katabbii, Yesuus Isa Naazreeti, Mooticha Yihuudootaa, jedhu tokko barreessee fannoo sanatti maxxanse. **20** Iddoon Yesuus itti fannifame waan magalaatti dhi'oo tureef Yihuudoonni hedduun katabbii sana dubbisaniiru; katabbiin sunis afaan Ibraayisixiitiin, Laatiinii fi Giriikiin barreeffame. **21** Luboonni Yihuudootaa hangafoonni Phiilaaxoosiin, "Namichi kun, "Ani mootii Yihuudootaa ti" jedheera" jedhii barreessi malee, "Inni Mootii Yihuudootaa ti" jedhee hin barreessin" jedhan. **22** Phiilaaxoosis, "Ani waanan barreesse, barreesseera" jedhee deebise. **23** Loltoonni sunis erga Yesuusin fannisanii booddee kittaa isaa hambisanii wayyaa isaa fuudhanii akka tokko tokko isaan ga'uuf iddoo afuritti hiratan. Kittaasan sun hin hodhamne; olii hamma gadiittis dha'aa tokko ture. **24** Kanaafuu isaan, "Kottaa hin tarsaasnuu; garuu ixaa buufannee akka inni kan eenyuu ta'u ilaallaa" waliin jedhan. Kunis akka Katabbiin Qulqulluun, "Isaan wayyaa koo hiratan; uffata koottis ixaa buufatan" jedhu sun raawwatamuuf ta'e. Wannii loltoonni godhanis kanuma. **25** Fannoo Yesuus biras haati isaa, obboleettiin haadha isaa, Maariyaam niitiin Qilophaatii fi Maariyaam isheen Magdalaa dhaabatanii turan. **26** Yesuusis yommuu haadha isaatii fi barataa inni jaallatu sana utuu inni ishee cina dhaabatuu argetti haadha isaatiin, "Dubartii nana! Kunoo, ilma kee" jedhe. **27** Barataa sanaa illee, "Kunoo haadha kee" jedhe; barataan sunis sa'aatii sanaa jalqabee gara mana isaatti ishee fudhate. **28** Ergasii Yesuus akka wannii hundinuu raawwatamee beekke akka Katabbiin Qulqulluun raawwatamuuf, "Nan dheebodhe" jedhe. **29** Qodaan

dhangaggaa'aa qabu tokko achi ture; isaanis dhangaggaa'aa sana keessa ispoonjii cuuphanii hiisophiitti kaa'anii afaan isaatti qaban. **30** Yesuusis dhangaggaa'aa sana fudhatee, "Raawwateera" jedhe. Mataa buusees hafuura isaa kenne. **31** Guyyaan sun guyyaa Qophii ture; guyyaan itti aanus Sanbataa addaa ture. Kanaafuu akka reeffi isaanii Sanbataan fannoo irra hin oolle gochuuf jedhanii akka miilli isaanii cabsamee fannoo irraa gad buufamuuf Yihuudoonni Phiilaaxoosiin kadhatan. **32** Kanaafuu loltoonni dhaqanii miilla namicha jalqabaa, miilla namicha Yesuus wajjin fannifame kaaniis cabsan. **33** Yommuu gara Yesuus dhufanitti garuu inni du'e waan arganiif miilla isaa hin cabsine. **34** Loltoota sana keessaa inni tokko garuu eebodhaan cinaacha isaa waraane; yeruma sana dhiignii fi bishaan ba'e. **35** Namni waan kana arge rageesseera; ragaan isaas dhugaa dha. Inni akka dhugaa dubbatu ni beeka; inni akka isinis amantaniif dubbata. **36** Kunis wannii Katabbiin Qulqulluun, "Lafente isaa tokko iyyuu hin cabsamu" jedhe sun akka raawwatamuuf ta'e. **37** Ammas Katabbiin Qulqulluun biraa, "Isaanis isa waraanan sana ni ilaalu" jedha. **38** Ergasii Yoosef namni Armaatiyaa kan sababii Yihuudoota sodaateef dhoksaan barataa Yesuus ture sun reeffa Yesuus fudhachuuf Phiilaaxoosiin kadhate. Phiilaaxoosis isaaf eeyyame; kanaafuu inni dhaqee reeffa Yesuus fudhate. **39** Niqoodemoos inni duraan halkaniin gara Yesuus dhufee tures walmakaa qumbiitii fi argeessa gara kiiloo giraamii soddonii afur ulfaatu qabatee dhufe. **40** Isaanis reeffa Yesuus fuudhanii akka duudhaa Yihuudootaatti awwaaluuf urgoottuu wajjin huccuu quncee talbaa irraa hojjetameen kafanan. **41** Iddoo Yesuus itti fannifames lafa biqiltuu tokkotu ture; lafa biqiltuu sana keessas iddoo awwaalaa haaraa kan namni tokko iyyuu duraan itti hin awwaalamin tokkotu ture. **42** Sababii guyyaan sun guyyaa Qophii Yihuudootaa ture fi iddoo awwaalaa sunis waan dhi'oo tureef Yesuusin achi keessa kaa'an.

20 Guyyaa jalqaba torban sanaa ganama barii utuma dukkanaa'ee jiruu Maariyaam isheen Magdalaa gara awwaalaa dhaqxee akka dhagaan afaan awwaalaa sanaa irraa fuudhame argite. **2** Kanaafuu isheen fiigaa gara Simoon Phexrosii fi gara barataa biraa kan Yesuus isa jaallate sanaa dhaqxee, "Gooftaa awwaala keessaa fudhatanii; eessa akka isa kaa'anis hin beeknu!" jedteen. **3** Kanaafuu Phexrosii fi barataan kaan ba'anii gara awwaalichaa dhaqan. **4** Lachan isaanii iyyuu ni fiigu turan; barataan kaan garuu Phexros bira darbee fiiguudhaan dursee iddoo awwaalaa sana ga'e. **5** Innis gad jedhee ilaalee huccuu quncee talbaa irraa hojjetame lafatti arge malee awwaalicha keessa hin seenne. **6** Simoon Phexros immoo isa duubaan dhufee awwaalicha keessa seene. Huccuu sanas lafatti arge; **7** akkanumas huccuu mataa Yesuusitti maramee ture arge. Huccuun sunis kophaa isaa dachaafamee iddoo biraa ture malee huccuu quncee talbaa irraa hojjetame sana bira hin turre. **8** Ergasii barataan biraa inni jalqabatti awwaalicha bira ga'e sun keessa seene. Innis argee amane. **9** Isaan akka Yesuus warra du'an keessaa ka'u Katabbii Qulqulluu irraa amma iyyuu hin beekne tureetii. **10** Barattoonni sunis gara mana isaaniitti deebi'an. **11** Maariyaam garuu alaan awwaalaa bira dhaabattee boo'aa turte. Utuma boossuu awwaallatti gad jedtee ilaalte; **12** isheenis ergamoota lama kanneen uffata adaadii uffatanii iddoo reeffi Yesuus kaa'amee ture sana, inni tokko mataa duraan, kaan immoo miilla jalaan taa'an argite. **13** Isaanis, "Dubartii nana, maaliif boossa?" jedhaniin. Isheen immoo, "Gooftaa koo fudhatanii; eessa akka isa kaa'anis ani hin beeku" jedteen. **14** Yommuu waan kana dubbatee of irra gara galtettis Yesuusin isaa achi dhaabatu argite; garuu Yesuus

ta'uu isaa hin beekne. **15** Yesuus, “Dubartii nana, maaliif boossa? Eenyun barbaadda?” jedheen. Isheen immoo, nama iddoo biqiltuu keessa hojjetu seetee, “Yaa gooftaa, ati yoo isa fuutee jiraatte, akka ani dhaqee fudhadhuuf eessa akka isa keesse natti himi” jetteen. **16** Yesuus, “Maariyaam!” jedheen. Isheen isatti gara galtee afaan Ibraayisixiitiin, “Rabbuunii!” jetteen. Hiikkaan isaas “Barsiisaa” jechuu dha. **17** Yesuus immoo, “Ani amma illee waan gara Abbaatti ol hin ba'iniif na hin tuqin. Garuu obboloota koo bira dhaqiiiti, 'Ani gara Abbaa kootii fi Abbaa keessaniitti, gara Waaqa kootii fi Waaqa keessaniitti ol nan ba' jedheera jedhiitii isaanitti himi” jedheen. **18** Maariyaam isheen Magdalaas gara barattoota dhaqxee, “Ani Gooftaa argeeral!” jette. Akka inni waan kana isheen jedhes isaanitti himte. **19** Guyyaa jalqaba torban sanaa galgala utuu barattoonni waan Yihuudoota sodaataniif balbala cufatanii walitti qabamanii jiranuu Yesuus dhufee isaan gidduu dhaabatee, “Nagaan isiniif haa ta'u” jedheen. **20** Innis erga waan kana dubbatee booddee harka isaatii fi cinaacha isaa isaanitti argisiise. Barattoonnis yommuu Gooftaa arganitti akka malee gammadan. **21** Yesuus amma illee, “Nagaan isiniif haa ta'ul Akkuma Abbaan na erge sana anis isinan erga” jedheen. **22** Innis erga waan kana jedhee booddee Hafuura isaanitti baafatee akkana jedheen; “Hafuura Qulqulluu fudhadhaa. **23** Yoo isin namootaaf cubbuu isaanii dhiifan isaanii fi dhiifama; yoo isaanii dhiisuu baattan immoo isaaniiif hin dhiifamu.” **24** Garuu yeroo Yesuus dhufetti warra Kudha Lamaan keessa Toomaas inni Didimoo jedhamu tokko barattoota wajjin hin turre. **25** Kanaafuu barattoonni warri kaan, “Nu Gooftaa argineerra!” jedhanii isatti himan. Inni garuu, “Ani iddoo mismaaraan waraana harka isaa irratti argu malee, quba koo iddoo mismaaraa sana keessa kaa'u malee, harka koos cinaacha isaa keessa kaa'u malee hin amanu” jedheen. **26** Guyyaa sadaadeetti booddee barattoonni isaa ammas mana keessa turan; Toomaas isaan wajjin ture. Utuma balbalichi cufamee jiruus Yesuus ol galee isaan gidduu dhaabatee, “Nagaan isiniif haa ta'ul!” jedheen. **27** Innis Toomaasiin, “Quba kee as fidi; harka koo ilaali. Harka kee diriirfadhuutii cinaacha koo keessa kaa'i. Amani malee amantii hin dhabin” jedhe. **28** Toomaas immoo, “Gooftaa koo! Waaqa koo!” jedheen. **29** Yesuus, “Ati waan na argiteef amante; warri utuu hin argin amanan eebbifamoo dha” jedheen. **30** Yesuus barattoota isaa duratti mallattoowwan biraa kanneen kitaaba kana keessatti hin barreeffamin hedduu hojete. **31** Wantoonni kunneen garuu akka Yesuus inni Kiristoos ilma Waaqaa ta'e akka amantaniif, amanuudhaanis akka maqaa isaatiin jireenya qabaataniif barreeffame.

21 Wantoota kanneen booddee Yesuus ammas galaana Xibeeriyaas biratti barattoota isaatti of mul'ise. Haalli inni ittiin of mul'ises akkana ture: **2** Simoon Phexros, Toomaas inni Didimoo jedhamu, Naatnaa'el namichi Qaanaa Galiilaa, ilmaan Zabdewoosii fi barattoonni biraa lama walii wajjin turan. **3** Simoon Phexros, “Ani qurxummii qabuu nan dhaqa” isaanii jedhe; isaanis, “Nus si wajjin dhaqna” jedhaniin. Gad ba'aniis bidiruu yaabbatan; halkan sana garuu homaa hin qabne. **4** Ganama bariidhaanis Yesuus qarqara galaanichaa irra dhaabachaa ture; barattoonni garuu akka inni Yesuus ta'e hin beekne. **5** Innis isaan waamee, “Ijoolle, qurxummii tokko illee hin qabdani?” jedhee gaafate. Isaan immoo, “Hin qabnu” jedhanii deebisan. **6** Innis, “Karaa mirga bidiruutiin kiyyoo gad darbadhaa; qurxummii ni argattuu” jedheen. Kanaafuu isaan kiyyoo sana gad darbatan; sababii baay'ina qurxummiitiif kiyyoo sana harkisuu dadhaban. **7** Barataan inni Yesuus isa jaallachaa ture sunis, “Inni Gooftaa dha!” jedhee Phexrositti

hime. Kanaafuu Simoon Phexros yommuu “Inni Gooftaa dha” jechuu isaa dhaga'etti waan marxoo isaa of irraa baasee tureef, marxoo isaa marxifatee bishaanitti gad utaafe. **8** Barattoonni kaan garuu waan qarqara galaanaa irraa dhundhuma dhibba lama caalaa hin fagaatiinif kiyyoo qurxummiin keessa guute sana harkisaa bidiruudhaan dhufan. **9** Yommuu lafatti ba'anittis ibidda cilee kan qurxummiin irra jiruu fi buddeena achitti argan. **10** Yesuus, “Mee qurxummii amma qabdan irraa waa fidaal!” isaaniiin jedhe. **11** Simoon Phexros bidiruu sana yaabbatee kiyyoo qurxummiin gurguddaan 153 guute sana gara lafaatti harkise. Kiyyoon sunis qurxummii akkas baay'attuun guutamu illee hin tarsaane. **12** Yesuus, “Kottaa ciree nyaadhaal!” isaaniiin jedhe. Barattoota keessaas namni ija jabaatee, “Ati eenyu?” jedhee isa gaafate tokko iyyuu hin turre. Isaan akka inni Gooftaa ta'e beekaniiruutii. **13** Yesuus dhufee buddeena sana fuudhee isaaniiif kenne; qurxummiichas akkasuma godhe. **14** Egaa Yesuus erga du'aa kaafamee, kana wajjin yeroo sadaffaa barattoota isaatti mul'ate. **15** Yesuus erga isaan ciree nyaatanii booddee Sim'oon Phexrosiin, “Yaa Simoon ilma Yohannis, ati warra kana caalaa na jaallattaa?” jedhe. Innis, “Eeyyee, yaa Gooftaa; akka ani si jaalladhu utuu ni beekta” jedheen. Yesuus, “Ilmoolee hoolaa koo soori” jedheen. **16** Yesuus amma illee, “Yaa Simoon ilma Yohannis, ati na jaallattaa?” jedheen. Innis deebisee, “Eeyyee, yaa Gooftaa, akka ani si jaalladhu utuu ni beekta” jedheen. Yesuus immoo, “Hoolota koo tiksii” jedheen. **17** Yeroo sadaffaa, “Yaa Simoon ilma Yohannis, ati na jaallattaa?” jedheen. Phexros sababii Yesuus yeroo sadaffaa, “Ati na jaallattaa?” jedhee isa gaafateef gadde, “Yaa Gooftaa, ati waan hunda beekta; akka ani si jaalladhu ni beekta” jedheen. Yesuus akkana jedheen; “Hoolota koo soori. **18** Ani dhuguman, dhuguman sitti hima; ati yeroo dargaggeessa turtetti, ofuma keetiin mudhii kee hidhattee lafa barbaadde dhaqxa turte; yeroo dulloomtutti garuu harka kee ni diriirfatta; namni biraa mudhii kee siif hidhee lafa ati hin barbaannetti si geessa.” **19** Yesuus akka Phexros du'a akkamiitiin Waaqa ulfeessu argisiisuuf jedhee waan kana dubbate; ergasii, “Na duukaa bu'i” jedheen. **20** Phexrosis garagalee utuu barataan inni Yesuus isa jaallatu sun isaan duukaa bu'uu arge. Barataan kunis isa yeroo irbaataatti qoma Yesuusiitti irkatee, “Yaa Gooftaa, inni dabarsee si kennu eenyu?” jedhe sanaa dha. **21** Phexrosis yommuu isa argetti, “Yaa Gooftaa, namichi kun hoo?” jedhee Yesuusiin gaafate. **22** Yesuus deebisee, “Hamma ani dhufutti akka inni jiraatu yoo fedhii koo ta'e, maaltu si dhibe? Ati na duukaa bu'i” jedheen. **23** Kanaaf oduun, “Barataan kun hin du'u” jedhu obboloota gidduutti odeeffame. Yesuus garuu, “Hamma ani dhufutti akka inni jiraatu yoo fedhii koo ta'e maaltu si dhibe?” jedhe malee, “Inni hin du'u” hin jenne. **24** Inni dubbii kana dhugaa ba'u, kan waan kanas barreesse barataadhuma kana. Akka dhuga ba'umsi isaa dhugaa ta'es nu beekna. **25** Kana malees Yesuus waan biraa baay'ee hojjeera. Utuu tokkoon tokkoon isaanii barreeffamanii jiraatanii silaa ani waan addunyaan mataan ishee iyyuu kitaabota barreeffaman sanaaf iddoo ga'u qabdu hin se'u.

Hojii

1 Yaa Tewofilos, ani waan Yesuus hojjechuu fi barsiisuu jalqabe hunda kitaaba koo kan jalqabaa keessatti barreesseera. **2** Wanni kunis waan erga Yesuus ergamoota filate sanaaf karaa hafuura qulqulluutiin ajaja kernee booddee hamma gaafa inni Samiitti ol fudhatameetti ta'ee dha. **3** Innis du'a isaa booddee namoota kanatti of argisiisee waan akka inni jiraataa ta'e mirkaneessu baay'ees dhi'eesse; bultii afurtama isaanitti mul'atee waa'ee mootummaa Waaqaa dubbate. **4** Utuu isaan wajjin jiruu akkana jedhee isaan ajaje; "Waadaa Abbaa kootii kan waa'ee isaa narraa dhageessan sana eeggadhaa malee Yersaaleemii hin ba'inaa. **5** Yohannis bishaaniin cuupheetii; isin garuu bultii xinnoo booddee Hafuura Qulqulluudhaan ni cuuphamtu." **6** Isaanis yommuu walitti qabamanitti, "Yaa Gooftaa, ati yeroo kanatti Israa'eliif mootummaa ni deebiftaa?" jedhanii isa gaafatan. **7** Inni immoo akkana isaaniin jedhe; "Yeroo yookaan guyyaa Abbaan aangoo isaatiin murteesse beekuun hojii keessan miti. **8** Yeroo hafuurri Qulqulluun isin irra bu'utti garuu humna ni argattu; isinis Yersaalem keessatti, Yihuudaa hundaa fi Samaariyaa keessatti, hamma qarqara lafaattis dhuga baatota koo ni taatu." **9** Erga inni waan kana dubbatee booddee utuma isaan ilaalanuu ol fudhatame; duumessis ija isaanii duraa isa dhokse. **10** Yeroo inni ol ba'aa turettsi, utuma isaan xiyyeeffatanii gara Samii ilaalaa jiranuu namoonni uffata adaadii uffatan lama isaan bira dhadhaabatan. **11** Akkanas jedhaniin; "Yaa namoota Galiilaa, isin maaliif as dhadhaabattanii gara Samii ilaaltu? Yesuus innuutti isin biraa samiitti ol fudhatame kun, akkuma isin utuu inni samiitti ol ba'uu argitan kana deebi'ee ni dhufa." **12** Isaanis gaara Tulluu Ejersaa jedhamu irraa Yersaaleemitti deebi'an; gaarri kunis Yersaalem irraa gara deemsa guyyaa Sanbata tokkoo fagaata. **13** Isaanis yommuu Yersaalem ga'anitti kutaa darbi kan keessa jiraachaa turan sanatti ol ba'an; isaanis: Phexrosii fi Yohannis, Yaaqoobii fi Indiriiyaas, Filiiphoosii fi Toomaas, Bartaloomewoosii fi Maatewos, Yaaqoob ilma Alfewos, Simoon isa Hinaafticha jedhamuu fi Yihuudaa ilma Yaaqoob turan. **14** Hundi isaaniis dubartootaa fi Maariyaam haadha Yesuus wajjin, obboloota isaa wajjinis utuu gargar hin kutin yaada tokkoon kadhannaatti jabaachaa turan. **15** Gidduma sana Phexros ka'ee amantoota gara 120 ta'an gidduu dhaabate. **16** Akkanas jedhe; "Yaa obboloota, dubbiin kitaabaa kan Hafuurri Qulqulluun yeroo dheeraan dura waa'ee Yihuudaa isa warra Yesuus qaban fide sanaa afaan Daawitiitiin dubbate sun raawwatamuu qaba. **17** Innis miseensa keenyaa fi nama akka tajaajila kana keessatti qooda qabaatuuf filatame ture." **18** Yihuudaan horii hammina hojjetee argate sanaan lafa bitate; innis mataan kufee qixxee lamaanitti tarsi'a; mar'umaan isaa hundinuu keessaa jige. **19** Namoonni Yersaalem keessa jiraatan hundinuu waan kana dhaga'an; lafa sana afaan isaaniitiin Akeldaamaa jedhanii waaman. Akeldaamaa jechuun "Lafa Dhiigaa" jechuu dha. **20** Phexros akkana jedhe; "Kitaaba faarfannaa keessatti akkana jedhamee barreeffameeraatii: "Qe'een isaa haa onu; namni keessa jiraatu tokko iyyuus hin hafin" akkasumas "Aangoo isaa namni biraa haa fudhatu." **21** Kanaaf warra yeroo gooftaa Yesuus nu gidduu ba'ee galaa ture hundumaa nu wajjin turan keessaa nama tokko filachuun barbaachisaa dha; **22** namni filatamu kun nama cuuphaa Yohannisii jalqabee hamma gaafa Yesuus nu biraa samiitti ol fudhatameetti nu wajjin ture ta'uu qaba. Namoota kanneen keessaa tokko nu wajjin dhuga baatu du'aa ka'uu Yesuus ta'uu qabaatii." **23** Kanaafis namoota lama

dhi'eessan; isaanis Yoosef isa Barsaabaas jedhamu kan Yooxoos jedhamee beekamu tokkoo fi Maatiyaas. **24** Akkanas jedhanii Waaqa kadhatan; "Yaa Gooftaa garaa nama hundumaa beektu, ati namoota kanneen lamaan keessaa isa kam akka filatte nutti argisiisi; **25** kunis akka inni tajaajilaa fi ergamummaa Yihuudaan dhiisee gara iddoo ofii isaatti gara gale sana fudhatuuf." **26** Isaanis ixa busaan; isaan sun Maatiyaasiif ba'e. Kanaafuu inni ergamoota kudha tokkotti dabalame.

2 Yeroo guyyaan Pheenxeqoosxee ga'etti, hundi isaanii iddoo tokkotti walitti qabamanii turan. **2** Akkuma tasaas sagaleen akka bubbee jabaa bubbisu tokko samii irraa dhufee mana isaan keessa tataa'aa turan sana hunda guute. **3** Isaanis waan akka arraba ibiddaa tokko isaa gargar qoodamee dhufee tokkoo tokkoo isaanii irraa bubbu'u argan. **4** Hundi isaaniis Hafuura Qulqulluudhaan guutamanii akkuma hafuurri sun isaan dandeessisetti afaan gara biraatiin dubbachuu jalqaban. **5** Yeroo sana Yihuudoonni Waaqa sodaatan saboota samii jala jiran hunda keessaa dhufanii Yersaalem keessa jiraachaa turan. **6** Yeroo sagaleen sun dhaga'amettis namoonni hedduun waan jedhan dhabanii walitti qabaman; warri Hafuuraan guutaman sun afaan tokkoo tokkoo namoota sanaatiin dubbachaa turaniiti. **7** Isaanis akka malee dinqifatanii akkana jedhan; "Namoonni dudubbatan kunneen hundi warra Galiilaati mitii? **8** Yoo akkamiin tokkoon tokkoon keenya isaanii afaanuma keenya kan nu itti dhalanne dubbatan dhageenya ree? **9** Nu warri Phartee, warri Meedii fi warri Elaam, jiraattonni Mesophotaamiyaa, warri Yihuudaa fi Qaphadooqiyyaa akkasumas jiraattonni Phonxoosii fi Asiyaa, **10** Firiigiyaa fi Phamfiliyaa, Gibxii fi kutaawwan biyya Liibiyaa kanneen naannoo Qareenaatti argaman, nu warri Roomaadhaa dhufne, **11** nu Yihuudoonni fi warri amantii Yihuudootaa fudhame lamaan, namoonni Qareexii fi Araboonni kunoo yommuu namoonni kunneen afaanuma keenyaan dinqii Waaqa dubbatan dhageenyal" **12** Hundi isaaniis dinqifatanii, waan jedhanis wallaalanii, "Kun maal jechuu dha?" jedhanii wal gaafatan. **13** Namoonni tokko tokko garuu, "Isaan daadhii wayinii baay'ee dhuganiiru" jedhanii isaaniitti qoosan. **14** Phexros is ergamoota Kudha Tokkoo sana wajjin ka'ee dhaabate; sagalee isaa ol fudhatee tuuta sanaan akkana jedhe; "Isin yaa namoota Yihuudaatii fi warri Yersaalem keessa jiraattan hundi, mee waan kana beekaa; waan ani isiniitti himu kana hubadhaa dhaga'aa. **15** Yeroon kun waan guyyaa keessaa sa'aatii sadaffaa ta'eef namoonni kunneen akka isin yaaddan sana hin machoofne! **16** Kun garuu waan Yoo'eel raajichi dubbatee dha; innis akkana jedha: **17** "Bara dhuma keessa, jedha Waaqayyoo, ani Hafuura koo nama hunda irratti nan dhangalaasa; ilmaanii fi intallan keessan raajii dubbatu; dargaggoonni keessan mul'ata argu; jaarsoliin keessan abjuu abjootu. **18** Bara sana keessa garboota koo warra dhiiraa fi dubartii irratti illee, Hafuura koo nan dhangalaasa; isaanis raajii ni dubbatu. **19** Ani ol samii irratti dinqii, gad lafa irrattis mallattoo, dhiiga, ibiddaa fi hurrii aaraa nan argisiisa. **20** Utuu guyyaan Gooftaa inni guddichii fi ulfina qabeessi sun hin dhufin dura, aduun dukkanatti geeddaranti; ji'i immoo dhiigatti geeddarama. **21** Namni maqaa Gooftaa waammatu, hundinuu ni fayya." **22** "Yaa namoota Israa'el, dubbii kana dhaga'aa; akkuma isinuu beektan, Yesuus namni Naazreeti nama Waaqni dinqii, raajii fi mallattoo karaa isaatiin isin gidduutti hojjeteen isinii mirkaneessee dha. **23** Namicha kana Waaqatu akkuma dur murteessee fi akkuma duraan dursee beeku sanatti dabarsee isiniitti kenne. Isinis namoota hamoo wajjin tokko taatanii fannifantii isa ajjeeftan. **24** Waaqni garuu dhiphina keessaa isa baasee, warra du'an keessaa isa kaase; duuti

isa irratti aangoo qabaachuu hin dandeenyeetii. **25** Daawitis akkana jedhee waa'ee isaa dubbate: "Ani yeroo hunda Gooftaa of duratti nan argan ture. Waan inni mirga koo jiruuf, ani hin raafamu. **26** Kanaaf garaan koo ni gammada; arrabni koos ni ililcha; foon koos abdiidhaan jiraata. **27** Ati sii'ool keessatti na hin dhiiftuutii; qulqullichi kee akka tortoru hin gootu. (Hadēs g86) **28** Karaa jireenyaa na barsiifteerta; fuula kee durattis gammachuudhaan na guutta.' **29** "Yaa obboloota, akka Daawit hangafni abbootii durii sun du'ee awwaalame, awwaalli isaas hamma har'aatti asuma akka jiru ani ija jabaadhee isinitti himuu nan danda'a. **30** Innis waan raajii tureef akka Waaqni sanyii isaa keessaa nama tokko teessoo isaa irra teessisuuf akka kakatee waadaa galeefii ture beeke. **31** Innis waa'ee du'aa ka'uu Kiristoos, lubbuun isaa sii'ool keessatti akka hin hafin, yookaan foon isaas akka hin tortorin duraan dursee argee dubbate. (Hadēs g86) **32** Yesuusuma kana Waaqni du'aa kaaseera; nu hundinuu dhuga baatota waan kanaa ti. **33** Kanaaf inni gara mirga Waaqaatti ol ol jedhee, abdii Hafuura Qulqulluu Abbaa biraa fuudhee waan isin amma argitanii fi dhageessan kana dhangalaase. **34** Daawit gara samiitti ol hin baaneetii; inni mataan isaa garuu akkana jedha: "Gooftaan Gooftaa kootiin akkaana jedhe; "Gara mirga koo taa'i; **35** hamma ani diinota kee ejjeta miilla keetii siif godhutti.'" **36** "Kanaafuu Yesuusuma isin fanniifan kana akka Waaqni Gooftaa fi Kiristoos isa godhe manni Israa'el hundi dhugumaan haa beeku." **37** Namoonni sunis yommuu waan kana dhaga'anitti, garaan isaanii raafamee Phexrosii fi ergamoota kaaniin, "Yaa obboloota, yoo maal haa goonu?" jedhan. **38** Phexrosis akkana jedhee deebise; "Tokkoon tokkoon keessan qalbi jijjiirradhaa; dhiifama cubbuu keessaniitiifis maqaa Yesuus Kiristoosiitiin cuuphamaa; kennaa Hafuura Qulqulluu ni argattu. **39** Abdiin kunis isinii fi ijoollee keessaniif, akkasumas warra Waaqni Gooftaan keenya ofitti waamu kanneen fagoo jiran hundaaf kenname." **40** Innis dubbii biraa baay'eedhaan dhugaa ba'ee, "Dhaloota jal'aa kana duraa of oolchaa" jedhee isaan gorse. **41** Warri dubbii isaa fudhatanis ni cuuphamaan; gaafas nama gara kuma sadiitu isaanitti dabalame. **42** Isaanis barsiisa ergamootaati, jireenya tokkumaatti, buudeena caccabsuutti, Waaqa kadhachuutis ni jabaatan. **43** Namni hundinuu sodaan guutame; dinqii fi mallattoon baay'een ergamootaan hojjetame. **44** Amantoonni hundinuu wajjin turan; waan hundas walumaan qabu turan. **45** Qabeenya isaanitti fi mi'a isaanis gurguranii nama rakkina qabu kamiif iyyuu qoodaa turan. **46** Isaanis guyyuma guyyaan mana qulqullummaatti wal ga'aa turan; mana tokkoo tokkoo isaanittis buudeena kukkutanii, gammachuu fi garaa qulqulluudhaan wajjin nyaachaa turan. **47** Waaqas galateeffachaa turan. Namoota hunda durattis ulfina qabu turan. Gooftaanis guyyuma guyyaan warra fayyan waldaa isaanitti dabalaa ture.

3 Gaaf tokko Phexrosii fi Yohannis yeroo kadhannaatti jechuunis waaree boodde sa'aatii sagalitti mana qulqullummaatti ol ba'aa turan. **2** Namoonnis akka inni warra mana qulqullummaa seenan waa kadhatuuf jedhanii namicha dhalootuma isaatii jalqabee naafa ture tokko guyyuma guyyaan baatanii gara karra mana qulqullummaa kan "Miidhagaa" jedhamuutti geessu turan. **3** Innis utuu Phexrosii fi Yohannis mana qulqullummaa seenanuu argee horii isaan kadhate. **4** Phexrosis Yohannis wajjin namicha hubatee ilaalee, "Mee nu ilaali!" jedheen. **5** Namichis waa isaan irraa argachuu abdatee hubatee isaan ilaale. **6** Phexrosis, "Ani meetii yookaan warqee hin qabu; ani garuu waan qabu siifin kenna. Maqaa Yesuus Kiristoos isa Naazreetiin ol ka'ii deemi!" jedhe. **7** Phexrosis harka isaa mirgaa qabee ol isa kaase; yeruma sana miillaa fi gulubiin

isaa ni jabaate. **8** Innis utaalee ka'ee miillaan deemuu jalqabe; deemaa, utaalaa, Waaqas galateeffachaa isaan wajjin mana qulqullummaa seene. **9** Namoonni hundinuu yommuu deemuu isaatii fi Waaqas galateeffachuu isaa arganitti, **10** akka inni namicha karra mana qulqullummaa kan, "Miidhagaa" jedhamu sana bira taa'ee kadhachaa ture sana ta'ee hubatan; isaanis waan isaaf ta'ee sanaaf akka malee raajeffatan; ni dinqifatanis. **11** Namoonni hundinuu yeroo namichi fayye sun Phexrosii fi Yohannis biraa deebi'uu didetti dinqisiifatanii utuu isaan iddoo gardaafoo Solomoon jedhamu keessa jiranuu fiigaa isaanitti dhufan. **12** Phexrosis yommuu waan kana argetti akkana isaanii jedhe; "Yaa namoota Israa'el wanni kun maaliif isin dinqa? Akka waan nu humna yookaan qulqullummaa mataa keenyaatiin akka namichi kun deemu gooneetti maaliif ija nutti babaafuu? **13** Waaqni abbootii keenyaa, Waaqni Abrahaam, Waaqni Yisihaaqii fi Waaqni Yaaqoob tajaajilaa isaa Yesuusin kabajeera. Isin garuu akka inni ajjeefamuuf dabarsitanii isa kennitan; Phiilaaxoos gad isa dhiisuu murteessu iyyuu isin fuuluma Phiilaaxoos duratti isa haaltan. **14** Isinis isa qulqulluu fi qajeelaa sana gantanii akka namichi nama ajjeese sun gad isinii dhiifamu kadhattan. **15** Isin burqaa jireenyaa ajjeefan; Waaqni garuu warra du'an keessaa isa kaase; nus dhuga baatota waan kanaa ti. **16** Namichi isin argitanii fi isa beektan kun maqaa Yesuusitti amanuudhaan jabaate. Maqaa Yesuusii fi amantii karaa isaatiin dhufutu akkuma isin hundi argitan kana namicha kanaaf fayyaa guutuu kenne. **17** "Ammas yaa obboloota, akka isinis utuu hin beekin akkuma bulchitoonni keessan gochaa turan sana gootan ani nan beeka. **18** Waaqni garuu waan akka Kiristoos dhiphachuuf jiru duraan dursee karaa raajota hundaatiin dubbate sana akkanaa raawwate. **19** Egaa akka cubbuun keessan haqamuuf, akka barri haaromfamaa Gooftaa biraa dhufuuf qalbi jijjiirradhaa gara Waaqaatti deebi'aa; **20** kunis akka inni Kiristoos isiniif filatame sana jechuunis Yesuusin erguuf. **21** Innis hamma yeroon Waaqni itti waan hunda iddootti deebisu sun ga'utti samii irra turuu qaba; Waaqnis bara dheeraadhaan dura karaa raajota isaa qulqulluutaatiin waan kana dubbatee ture. (aiōn g165) **22** Museen akka jedheeraatii; "Waaqni keessan Gooftaan sabuma keessan keessaa raajii akka kootii tokko isinii kaasa; isinis waan inni isinitti himu hunda dhaga'aa. **23** Namni raajii sana hin dhageenye kam iyyuu saba isaa keessaa baafamee ni balleffama." **24** "Saamu'el irraa jalqabee raajonii isa duubaan dhufanii waa dubbatan hundi duraan dursanii waa'ee yeroo sanaa labsaniiru. **25** Isin immoo ilmaan raajotaatii fi ilmaan kakuu Waaqni abbootii keessan wajjin seene sanaa ti. Innis Abrahaamiin, 'Sabni lafa irraa hundi karaa sanyii keetiitiin ni eebbifama' jedhe. **26** Waaqni yeroo ilma isaa du'aa kaasetti, tokkoo tokkoo keessan hammina irraa isin deebisuudhaan isin eebbiisuuf jedhee jalqabatti gara keessaniitti isa erge."

4 Utuu Phexrosii fi Yohannis namootatti dubbachaa jiranuu, luboonni, ajajaan eegdota mana qulqullummaatii fi Saduuqonni isaanitti dhufan. **2** Sababii ergamoonni sun namoota barsiisanii du'aa ka'uu karaa Yesusiitiin argamu labsaniifis akka malee aaran. **3** Isaanis Phexrosii fi Yohannis qabanii hamma guyyaa itti aanuutti mana hidhaatti isaan galchan; galgalaa'ee tureetii. **4** Warra dubbicha dhaga'an keessaas baay'eetu amane; baay'inni warra amanees gara kuma shaniitti ol ka'ee. **5** Guyyaa itti aanuttis bulchitoonni, maanguddoonnii fi barsiistonni seeraa Yerusaalemitti wal ga'an. **6** Haannaas lubichi ol aanaan, isa wajjin immoo Qayyaaffaan, Yohannis, Iskindiroosii fi namoonni maatii lubicha ol aanaa ta'an kaan hundi achi turan. **7** Isaanis Phexrosii fi Yohannis gidduu isaanii

dhaabani, “Isin humna maaliitiin yookaan maqaa eenyuutiin waan kana gootan?” jedhani gaafachuu jalqaban. **8** Phexrosis Hafuura Qulqulluudhaan guutamee akkana isaaniin jedhe; “Isin yaa bulchitootaa fi maanguddoota uummataa! **9** Har’a waa’ee waan gaarii nama naafa tokkoof godhameetii fi akka inni itti fayyifame yoo nu gaafattan, **10** isinii fi namoonni Israa’el hundinuun waan kana beekaa; namichi kun maqaa Yesuus Kiristoos nama Naazreeti kan isin fanniifanii Waaqni immoo warra du’an keessaa isa kaase sanaatiin fayyee fuula keessan dura dhaabata. **11** Yesuusis, “Dhaqaa isin ijaarttonni tuffattan kan dhaqaa golee ta’ee dha.” **12** Fayyinni nama biraa tokko irraa iyyuu hin argamu; maqaan nu ittiin fayyifamnu kan samii gaditti namootaaf kenname biraa tokko iyyuu hin jiruutii.” **13** Namoonni sunis yommuu ija jabina Phexrosii fi Yohannis arganii akka isaan warra barumsa hin qabnee fi warra hin beekamne ta’an hubatanitti ni dinqisifatan; akka isaan Yesuus wajjin turanis ni qalbeeffatan. **14** Garuu namicha fayyifame sana isaa isaanuma wajjin achi dhaabatu arganii waan dubbatan dhaban. **15** Kanaaf akka isaan waldaa keessaa gad ba’an ajajanii wajjin mari’achuu jalqaban. **16** Akkanaa jedhan; “Jara kana maal haa goonu? Akka isaan dinqii guddaa hojjetan namni Yerusaaalem keessa jiraatu hundi ni beeka; nus waan kana waakkachuu hin dandeenyu. **17** Garuu akka wanni kun hammana caalaa uummata keessa hin baba’anneef nu akka jarri kun si’achi maqaa kanaan nama tokkotti illee hin dubbanne isaan of eeggachiisuu qabna.” **18** Isaanis jara waamanii akka isaan gonkumaa maqaa Yesuusitiin hin dubbanne yookaan hin barsiifne isaan ajajan. **19** Phexrosii fi Yohannis garuu deebisanii akkana jedhan; “Qooda Waaqaa isiniif ajajamuun fuula Waaqaa duratti akka qajeelaa ta’ee fi akka hin ta’in mee isinuu ilaala! **20** Nu waan arginee fi waan dhageenye dubbachuu dhiisuu hin dandeenyuutii.” **21** Isaanis erga ittuma fufanii doorsisanii booddee jara gad dhiisan. Waan namoonni sababii waan hojjetame sanaatiif Waaqaa galateeffachaa turaniifis akka itti jara adaban murteeffachuu hin dandeenye. **22** Umuriin namicha karaa dinqiitiin fayyifame sanaa waggaa afurtamaa ol tureetii. **23** Phexrosii fi Yohannis yeroo gad dhiifamanitti gara saba isaanii dhaqanii waan luboonni hangafoonnii fi maanguddoonni jedhaniin hundumaa isaanitti himan. **24** Isaanis yommuu waan kana dhaga’anitti kadhamaadhaan sagalee isaanii tokkummaan Waaqatti ol fuudhanii akkana jedhan; “Yaa Gooftaa Waan Hundaa Olii, sitti samii, lafa, galaanaa fi waan isaan keessa jiru hunda uume. **25** Ati Hafuura Qulqulluun karaa isaan tajaajilaa kee abbaa keenya Daawitiitiin akkana jettee dubbatteerta; “Namoonni maaliif akkanumaan mari’atu? Saboonnis maaliif waan faayidaa hin qabne yaadu? **26** Mootonni lafaa ka’anii, bulchitoomnis Gooftichaa fi dibamaa isaatiin mormuuf walitti qabaman.” **27** Dhugumaan Heroodisii fi Phonxoos Phiilaaxoos Namoota Ormaatii fi uummata Israa’el wajjin hojjetaa kee isa qulqulluu, Yesuus isa ati dibdetti mari’achuuf jedhaniin magaalaa kana keessatti walitti qabaman. **28** Isaanis waanuma murteetti fi fedhiin kee akka wanni kun ta’uuf duraan dursanii murteessan sana hojjetan. **29** Yaa Gooftaa, egaa doorsisa isaanii ilaaliitti akka garboonni kee ija jabinaan dubbii kee dubbataniif dandeeitti kenniif. **30** Nama fayyisuu fi maqaa tajaajilaa kee qulqullichaa, maqaa Yesuusitiin mallattoo fi dinqii hojjechuuf harka kee diriirfadhu.” **31** Erga isaan Waaqaa kadhatanii booddee lafti isaan itti wal ga’an sun ni sosochoote; isaan hundinuus hafuura qulqulluudhaan guutamani ija jabinaan dubbii Waaqaa dubbatan. **32** Amantoonni hundinuus garaa tokkoo fi yaada tokko qabu turan; waan qaban hundas walumaan qoodachaa turan malee namni tokko iyyuu akka waan qabeenyi inni qabu

kam iyyuu kan mataa isaa qofa ta’eetti hin lakkoofne. **33** Ergamoonnis du’aa ka’uu Gooftaa Yesuus humna guddaadhaan dhugaa ba’aa turan; ayyaanni guddaanis hunduma isaanii irra ture. **34** Rakkataan tokko iyyuu isaan gidduu hin turre. Warri lafa yookaan mana qaban hundinuus gurgurani maallaqa fidanii, **35** miilla ergamootaa bira kaa’u turan; maallaqni sunis nama rakkina qabu kamiif iyyuu ni qoodama ture. **36** Yoosaf namni gosa Lewwii kan Qophiroositti dhalate, inni ergamoonni Barnaabaas jedhaniin tokkos achi ture. Barnaabaas jechuun “ilma jajjabinaa” jechuu dha. **37** Innis lafa qotiisaa ofii isaa gurguree horii isaa fidee miilla ergamootaa bira kaa’e.

5 Namni Anaaniyaas jedhamu tokko niitii isaa Safiiraa wajjin lafa gurgurate. **2** Innis utuma niitiin isaa beektuu horii sana irraa gartokko ofii isaatii hambifatee kan hafe immoo geessee miilla ergamootaa bira kaa’e. **3** Phexros garuu akkana jedhe; “Yaa Anaaniyaas, akka ati Hafuura Qulqulluu sobdee horii lafa gurguratee argate irraa gartokko hambifattuuf seexanni maaliif akkas garaa kee guute? **4** Lafti sun utuu hin gurguramin iyyuu kan kee ture mitii? Erga gurguramee booddees horiin sun harkuma kee hin turree? Yoos akka ati waan akkasii gootu maalitu si yaachise? Ati Waaqaa sobde malee nama hin sobne.” **5** Anaaniyaasis yommuu waan kana dhaga’etti kufee du’e. Warri waan kana dhaga’an hundinuus sodaa guddaan qabaman. **6** Dargaggoonnis dhufanii, reeffa isaa kafanan; gad baasanis isa awwaalan. **7** Gara sa’aatii sadii booddee niitiin isaa utuu waan ta’e hin beekin dhuftee ol seente. **8** Phexrosis, “Gatiin isin Anaaniyaas wajjin lafa gurgurattan sana irraa argattan kanumaa? Mee natti himi!” jedhee ishee gaafate. Isheenis, “Eeyyee kanuma?” jette. **9** Phexrosis, “Isin akkam Hafuura Gooftaa qoruuf walii galuu dandeesaan? Ilaa! miilli warra dhirsaa kee awwaalanii balbala dura ga’eera; sis gad si baasu” jedheen. **10** Isheenis yeruma sana miilla isaa jalatti lafa dhoofttee duute; dargaggoonni sunis ol seenanii reeffa ishee argan; gad baasanis dhirsaa ishee biratti ishee awwaalan. **11** Waldaan kiristaanaa hundi, warri waan kana dhaga’an hundinuus sodaa guddaan qabaman. **12** Ergamoonnis mallattoo fi dinqii baay’ee uummata gidduutti hojjetan. Amantoonni hundinuus iddo gargaafoo Solomoon jedhamutti walitti qabamu turan. **13** Warri hafan keessaa namni tokko iyyuu isaanitti dabalamuuf ija hin jabaanne, uummanni garuu akka malee isaan ulfeessa ture. **14** Hamma duraa caalaas dhiironnii fi dubartoonni hedduun Gooftaatti amananii amantootatti dabalaman. **15** Kanaafis akka yommuu Phexros achiin darbutti gaaddiddumti isaa iyyuu isaan keessaa tokko tokko irra bu’uf jedhanii namoonni dhukkubsattoota karaatti baasanii siree fi itillee irra ciciibsan. **16** Namoonnis magaalawwan naannoo Yerusaaalem jiran keessaa warra dhukkubsatanii fi warra hafuura xuraa’aan dhiphatan fidanii achitti wal ga’an; warri geeffaman hundinuus ni fayyifaman. **17** Lubni ol aanaanii fi miseensonni garee Saduqootaa warri isa wajjin turan hundinuus hinaaffaan guutaman. **18** Isaanis ergamootaa qabaniin mana hidhaa uummataa keessa buusan. **19** Garuu ergamaan Gooftaa tokko halkaniin balbala mana hidhaa banee gad isaan baase. **20** Innis, “Dhaqaa mana qulqullummaa keessa dhadhaadhaatii, dubbii jireenya haaraa kana hunda isaa uummatatti himaa” jedheen. **21** Isaanis akkuma isaanitti himame sanatti ganama barii mana qulqullummaa seenanii uummata barsiisuu jalqaban. Lubni ol aanaanii fi warri isa wajjin turan yommuu achi ga’anitti waldaa Yihuudootaatiif fi yaa’ii maanguddoota Israa’el walitti waaman; akka ergamootaa sana fidaniifis mana hidhaatii namoota ergan. **22** Qondaaltonni ergaman sun garuu yommuu mana hidhaa ga’anitti jara achitti hin arganne; kanaafis deebi’anii, **23**

“Mana hidhaa sana isaa sirriitti qollofamee jiru, eegdotas, utuu isaan balbala dura dhaabatanii jiranuu argine; yeroo bannetti garuu nama tokko illee achi keessatti hin arganne” jedhan. **24** Ajajaan eegdota mana qulqullummaatii fi luboonni hangafoonni yommuu oduu kana dhaga’anitti dinqifachuudhaan waan jedhan wallaalanii, “Maaltu dhalate immoo?” jedhan. **25** Yommuu namichi tokko dhufee, “Jarri isin mana hidhaatti galchitan sun kunoo, mana qulqullummaa keessa dhadhaabatanii uummata barsiisaa jiru!” jedhe. **26** Kana irratti ajajaan sun qondaaltota wajjin dhagee ergamoota sana fide; isaanis sababii uummanni dhaga’an tuuma jedhanii sodaataniif humnatti hin fayyadamne. **27** Ergamootas fidanii, akka lubni ol aanaan isaan qoruf fuula yaa’ii Yihuudootaa dura isaan dhadhaabachiisan. **28** Lubichi ol aanaanis, “Nu akka isin maqaa kanaan hin barsiisne jabeessinee isin ajajnee turre; isin garuu barsiisa keessaniin Yerusaaem guuttaniiru; akka nu itti gaafatoota dhiiga namicha kanaa taanu nu gochuu barbaaddu” jedhe. **29** Phexrosii fi ergamoonni kaan garuu akkana jedhanii deebisan; “Nu namaaf ajajamuu irra Waaqaaf ajajamuu qabna! **30** Yesuus isa isin fannoo irratti fannifanii ajjeftan sana Waaqni abbootii keenyaa warra du’an keessaa isa kaaseera. **31** Waaqni akka inni Israa’eliif qalbi jijjiirrachuu fi dhiifama cubbuu kennuuf jedhee bulchaa fi Fayyisaa godhee mirga ofiitti ol ol isa qabe. **32** Nu dhuga baatota waan kanaa ti; akkasumas Hafuuri Qulqulluun Waaqni warra isaaf ajajamaniif kenne sun dhuga ba’aa waan kanaa ti.” **33** Isaanis yommuu waan kana dhaga’anitti akka malee aariidhaan guggubataniif ergamoota ajjeesuuf mari’atan. **34** Fariisichi Gamaaliyaal jedhamu, barsiisaan seeraa kan namni hundi kabaju tokko garuu waldaa Yihuudootaa keessa dhaabatee akka ergamoonni sun yeroof gad baafaman ajaje. **35** Innis akkana isaaniin jedhe; “Yaa namoota Israa’el, waan jara kana gochuuf deemtan keessatti of eeggadhaa. **36** Bara dheeraan dura Toyidaas akka waan nama guddaa ta’etti of ilaalee kaanaan namoonni gara dhibba afuriitti hedaman isa faana bu’an; inni ni ajjeefame; duuka buutonna isaa ni bittinneffaman; akkasumaan badanis. **37** Namicha kana booddee immoo Yihuudaan, namni Galilaa bara lakkoobsa saba keessa ka’ee nama baay’ee ofitti kutate; innis ni ajjeefame; warri isa faana bu’anis ni bittinna’an. **38** Kanaafuu dubbii kana keessatti ani isinittin hima; namoota kana gad dhiisaa! Haa deemani! Mariin isaanii yookaan hojiin isaanii kun yoo waan nama irraa dhufe ta’e ni bada. **39** Yoo waan Waaqa irraa dhufe ta’e garuu jara kana dhowwu hin dandeessan; isin mataan keessan iyyuu akka utuu Waaqaan wal loltanuu hin arganne of eeggadhaa!” **40** Isaanis gorsa isaa fudhatan; ergamoota sanas ol waamaniif garafan; akka isaan maqaa Yesuusiitiin waa hin dubbannes ajajaniif gad isaan dhiisan. **41** Ergamoonnis akka maqaa sanaaf jedhanii qaana’aniiif waan ga’umsa argataniif akka malee gammadaa fuula waldaa duraa deeman. **42** Isaanis guyyuma guyyaan mana qulqullummaatti, mana namaattis utuu gargar hin kutin akka Yesuus Kiristoos ta’ barsiisaa, lallabaas turan.

6 Bara sana keessa yommuu baay’inni barattootaa dabalamaa deemetti Yihuudoonni Giriikota keessa jiraatan Ibrootatti guungaman; haadhonni hiyyeessaa Yihuudootaa nyaata guyyaa guyyaan hiram keessatti hacuucamani turaniitii. **2** Kanaaf ergamoonni kudha lamaan barattoota hunda walitti qabani akkana jedhaniin; “Maaddii tajaajiluuf jennee dubbii Waaqaa barsiisuu dhiisuun nuuf qajeelaa miti. **3** Kanaaf yaa obboloota isin namoota maqaa gaarii qaban kanneen Hafuura Qulqulluu fi ogummaan guutaman torba gidduu keessanii filadhaa. Nus itti gaafatama kana isaanitti kenninee, **4** Waaqa kadhachuu fi

dubbii isaa barsiisuutti jabaanna.” **5** Wannii isaan jedhanis tuuta sana hunda gammachiise. Isaanis Isxifaanos namicha amantii fi Hafuura Qulqulluudhaan guutame tokko, akkasumas Fiiliphoosii fi Phirookoroosin, Niiqaaroonaa fi Xiimoonaa, Pharmeenaa fi Niqoolaa namicha Anxookiyyaa isa amantii Yihuudootaatti gale sana filatan. **6** Isaanis jara kana fuula ergamootaa dura dhaaban; ergamoonnis Waaqa kadhataaniif harka isaan irra kaa’an. **7** Dubbiin Waaqaa ni babal’ate; baay’inni barattootaa Yerusaaem keessatti akka malee dabalame; luboonni hedduun amantii kanaaf ajajaman. **8** Isxifaanos ayyaanaa fi humna Waaqaatiin guutame dinqii fi mallattoo gurguddaa namoota gidduutti hojjette. **9** Miseensonni mana sagadaa warra, “Namoota bilisooman” jedhamanii, jechuunis Yihuudoonni Qareenaa fi Iskindiriyaa dhufan akkasumas Yihuudoonni Kiilqiyyaa fi Asiyaadhaa dhufan tokko tokko Isxifaanosin mormuu jalqaban. **10** Isaan garuu ogummaa isaa yookaan Hafuura Qulqulluu inni ittiin dubbatu sanaan mormuu hin dandeenye. **11** Kanaafuu akka isaan, “Nu utuu Isxifaanos Musee fi Waaqa irratti dubbii arrabsoo dubbatuu dhageenyerra” jedhaniif dhoksaan namoota tokko tokko sossobatan. **12** Isaanis uummata, maanguddootaa fi barsiistota seeraa kakaasan. Isxifaanosiniis qabani fuula waldaa Yihuudootaa duratti isa dhi’eessan. **13** Dhuga baatota sobduus qopheeffatan; isaanis akkana jedhan; “Namichi kun iddoo qulqulluu kanaa fi seeraan mormuu takkumaa hin dhiifne. **14** Nu isaa, ‘Yesuus namni Naazreeti kun iddoo kana ni diiga; seera Museen nuu kennes ni geeddar’ jedhu dhageenyerra.” **15** Warri waldaa sana keessa turan hundi ija babaasanii Isxifaanosin ilaalanii akka fuuli isaa akkuma fuula ergamaa Waaqaa ta’e argan.

7 Lubni ol aanaanis, “Wanni kun dhugumaa?” jedhee isa gaafate. **2** Innis akkana jedhee deebise; “Yaa obbolootaa fi yaa abbootii, mee na dhaga’aa! Waaqni ulfinaa, yeroo abbaan keenya Abrahaam Mesophotaamiyaa turetti, utuu inni biyya Kaaraan hin dhaqin isatti mul’ate. **3** Waaqnis, ‘Biyya keetii fi saba kee dhiisiitii gara biyya ani si argisiisuu dhaqi’ jedheen. **4** “Innis biyya Kaldootaati ba’ee dhagee Kaaraan keessa jiraate. Erga abbaan isaa du’ee immoo Waaqni achii isa baasee biyya isin amma keessa jiraattan kanatti isa erge. **5** Ta’uu Waaqni dhaala tokko illee, lafa taakkuu tokkittii illee biyya sana keessatti hin kennineef; garuu Waaqni akka Abrahaamii fi sanyii isaa warra isaan booddeetiif biyya sana akkuma qabeenyaatti kennuuf waadaa galeef. Abrahaam yeroo sana ijoollee tokko illee hin qabu ture. **6** Waaqni akkana jedhee karaa kanaan isatti dubbate; ‘Sanyiin kee biyya kan isaa hin ta’in keessatti alagaa ta’a; waggaa dhibba afuris ni garboomfama; ni cunqurfamas.’ **7** Waaqni akkana jedhe; ‘Ani garuu saba isaan akkuma garbootaatti tajaajilan sana nan adaba; ergasii immoo isaan biyya sanaa ba’anii lafa kanatti na waaqeffatu.’ **8** Waaqnis kakuu dhagna qabaa Abrahaamiif kenne; Abrahaamis abbaa Yisihaaq ta’ee guyyaa saddeettaffatti dhagna isa qabe; Yisihaaqis ergasii abbaa Yaaqoob ta’e; Yaaqoob immoo abbaa abbootii gosoota kudha lamaanii ta’e. **9** “Abbootiin sunis waan Yoosofiitti hinaafaniif akka inni biyya Gibxitti garba ta’uuf isa gurguran; Waaqni garuu isa wajjin ture; **10** rakkina isaa hunda keessaa isa baase; Waaqnis fuula Fara’oon mooticha Gibxi duratti ulfinaa fi ogummaa Yoosofiif kenne; Fara’oonis biyya Gibxii fi mana mootummaa isaa hunda irratti bulchaa isa godhe. **11** “Baruma sana biyya Gibxii fi biyya Kana’an hundatti beelli bu’ee rakkina guddaa fide; abbootiin keenyas waan nyaatan tokko illee argachuu hin dandeenye. **12** Yaaqoobis akka Gibxi keessa midhaan jiru dhageenyaan yeroo jalqabaatiif abbootii keenya achi erge. **13** Imala isaanii lammaffaa irrattis

Yoosif eenyummaa isaa obboloota isaatti hime; Fara'oonis waa'ee obboloota Yoosif beeke. **14** Yoosifis ergasii nama ergee abbaa isaa Yaaqoobii fi maatii isaa hunda jechuunis walumatti qabaatti nama 75 waamsise. **15** Yaaqoobis Gibxitti gad bu'e; innis, abbootiin keenyas achitti du'an. **16** Reeffi isaanis Sheekemitti geeffamee lafa awwaalaa kan Abrahama ijoollee Hamoori irraa horii wayiitiin bitee ture sanatti awwaalame. **17** "Akkuma yeroon waadaa Waaqni Abrahaamiif gale sun itti raawwatamu dhi'aachaa dhufeen baay'inni saba keenyaa Gibxi keessatti akka malee guddate. **18** Ergasii 'Mootiin waa'ee Yoosif hin beekin haaraan tokko bulchaa Gibxi ta'e.' **19** Innis akka malee saba keenya cunqurse; abbootii keenyas akka daa'imman isaanii dhumaniif akka isaan gad gatan dirqisiise. **20** "Yeroon Museen dhalates yeruma kana ture; innis fuula Waaqaa duratti miidhaga ture; ji'a sadiifis mana abbaa isaatti kunuunfamee guddate. **21** Yommuu inni alatti gatametti intalli Fara'oon fudhattee akka ilma isheetti isa guddifatte. **22** Museen ogummaa warra Gibxi hunda barate; innis dubbii isaatii fi hojii isaatiin jabaa ture. **23** "Museen yommuu umurii isaa waggaa 40 guutetti dhaqee obboloota isaa ijoollee Israa'el ilaaluu murteesse. **24** Museenis utuu namni Gibxi tokko nama isaanii tokko miidhuu arge. Kanaafis nama isaanii gargaaruu dhaqee namicha Gibxi sana ajjeesuun haaloo baaseef. **25** Museen waan sabni isaa akka Waaqni karaa isaatiin saba Israa'el furu hubatu se'ee ture; sabni sun garuu hin hubanne. **26** Guyyaa itti aanutti immoo utuu namoonni Israa'el lama wal lolanuu itti dhufee, 'Jarana, isin obboloota walii ti; yoo maaliif wal miitu ree?' jedhee walitti araarsuu yaale. **27** "Namichi hiriyaa isaa miidhaa ture sun garuu Musee achi of irraa darbatee akkana jedhe; 'Eenyutu nurratti bulchaa fi abbaa murtii si godhe?' **28** Akkuma kaleessa namicha Gibxi ajjeefte sana isa illee ajjeesuu barbaaddaa?' **29** Museenis waan kana dhageenyaa biyya Midiyaanitti baqatee galtuu ta'ee achi jiraate; achittis ilmaan lama dhalche. **30** "Erga waggaa afurtaamni darbee booddees ergamaan Waaqaa tokko gammoojjii naannoo Tulluu Siinaa keessatti daggala boba'u keessaa arraba ibiddaa keessaan Museetti mul'ate. **31** Innis waan kana arginaan waan arge sana dinqifate. Yommuu ilaaluu itti dhi'aatettis sagalee Gooftaa dhaga'e. **32** Sagaleen sunis, 'Ani Waaqa abbootii keetii, Waaqa Abrahaam, kan Yisihaaqii fi kan Yaaqoob' jedheen. Museenis ni hollate; ilaaluus ni sodaate. **33** "Gooftaan immoo akkana jedheen; 'Sababii iddoon ati dhaabatu kun qulqulluu ta'eef kophee kee baafadhu. **34** Ani akka sabni koo biyya Gibxi keessatti cunqurfamaa jiru dhugumaan argeera; boo'icha isaanis dhaga'ee isaan bilisoomsuuf jedhee gad bu'eera; eega kottu Gibxittin deebisee si ergaatii.' **35** "Namni isaan, 'Eenyutu bulchaa fi abbaa murtii si godhe?' jedhanii tuffatan sun Museedhuma kana. Isas Waaqni akka inni bulchaa fi furaa isaanii ta'uuf harka ergamaa Waaqaa kan daggala keessaan isatti mul'ate sanaatiin erge. **36** Innis Gibxi keessatti, galaana diimaa irratti akkasumas waggaa 40 gammoojjii keessatti dinqii fi mallattoo hojjechaa Gibxi keessaa isaan baase. **37** "Museen kun isuma saba Israa'eliitiin, 'Waaqni sabuma keessan keessaa raajii akka kootii tokko isinii kaasa' jedhe sanaa dha. **38** Innis, Ergamaa Waaqaa kan Tulluu Siinaa irratti isatti dubbate sanaa fi abbootii keenya wajjin gammoojjii keessatti waldaa keessa ture; dubbii jiraataas nutti kennuuf fudhate. **39** "Abbootiin keenya garuu isaaf ajajamuu didan; qooda ajajamuu isa tuffatanii garaa isaanitiinis gara Gibxitti deebi'an. **40** Arooniinis, 'Waaqota nu dura deeman nuu tolchi; Museen Gibxii nu baase sun maal akka ta'e hin beeknuutii' jedhan. **41** Yeroon isaan Waaqa tolfamaa bifa jabbiitiin qopheeffatanis baruma sana; isaanis Waaqa sanaaf

aarsaa dhi'eessanii waanuma harka isaaniitiin tolfame sanaaf ayyaana ulfinaa ayyaaneffatan. **42** Waaqni garuu isaan irraa garagalee akka isaan humnoota samii irraa waaqeffataniif isaan dhiise. Kunis waan kitaaba raajotaa keessatti barreeffame sanaan wal fakkaata; innis akkana jedha; "Yaa mana Israa'el isin waggaa afurtaama gammoojjii keessatti takkuma aarsaa fi kennaa naaf fidaniirtuu? **43** Isin fakkii waaqota waaqeffachuuf tolfattanii jechuunis dunkaana Moolekiitii fi urjii waaqa keessan Reefaan ol qabdaniirtu. Kanaafuu ani biyya Baabilooniin gamaatiin isin ari'aa.' **44** "Abbootiin keenya gammoojjii keessatti dunkaana dhuga ba'umsaa of biraa qabu turan. Dunkaanni sunis akkuma Waaqni akka Museen akkuma bifa arge sanaatti hojjetuuf isa qajeelchetti hojjetamee ture. **45** Abbootiin keenyas dunkaanicha fudhatanii biyya saba Waaqni isaan duraa ari'ee baase sanaatti Iyyaasuu wajjin galan; dunkaanni sun hamma bara Daawitiitii biyya sana ture. **46** Daawitii fuula Waaqaa duratti fudhatama argatee Waaqa Yaaqoobitiif mana jireenyaa ijaaruuf kadhate. **47** Garuu kan mana sana ijaareef Solomoon ture. **48** "Ta'us Waaqni Waan Hundaa Ollii mana harki namaa ijaare keessa hin jiraatu; kunis akkuma Raajjii akkana jedhee dubbatee dha: **49** "Samiin teessoo koo ti; laaftis ejjita miilla kootii ti. Yoos isin mana akkamii naaf ijaartu ree? jedha Gooftaan. Yookaan lafti boqonnaa kootii eessa ta'a? **50** Waan kana hunda harki koo hin hojjennee? **51** "Yaa namoota mata jabeeyyii nana! garaan keessan hin amanu; gurri keessanis hin dhaga'ul! Isin yeroon hunda Hafuura Qulqulluun mormitu; akkuma abbootiin keessan godhan sana isinis gootu. **52** Raajjin abbootiin keessan hin ari'atin tokko iyyuu jiraa? Isaan warra duraan dursanii dhufaatii isa qajeelaa sanaa himan illee ni ajjeesan; isinis amma isa dabarsitanii kennitanii ajjeeftaniirtu; **53** warri karaa ergamoota Waaqaatiin seera fudhatanii seera sanaaf ajajamuu diddan isinuma." **54** Isaanis yommuu waan kana dhaga'amitti aariin guggubatanii isatti ciniinnatan. **55** Isxifaanos garuu Hafuura Qulqulluun guutamee gara samii ol ilaalee ulfina Waaqaatii fi Yesuusinis isaa mirga Waaqaa dhaabatee jiru arge. **56** Innis, "Ani kunoo samiin banamee, Ilma Namaas isaa mirga Waaqaa dhaabatee jiru nan arga" jedhe. **57** Kana irratti isaan hundi gurra isaanii qabatanii sagalee guddaan iyyaa isatti girrisan. **58** Magaalaa keessaas gad isa baasanii dhagaan isa tumuu jalqaban. Yeroo sana dhuga baatonni uffata isaanii miilla dargaggeessa Saa'ol jedhamu tokkoo jala kaa'atan. **59** Isxifaanos utuu isaan dhagaan isa tumaa jiranuu, "Yaa Gooftaa Yesuus, hafuura koo fudhadhu" jedhee kadhate. **60** Jilbeenfatees sagalee guddaadhaan, "Yaa Gooftaa, cubbuu kana isaaniitti hin lakkaa'in!" jedhee iyye; innis erga waan kana dubbatee booddee ni du'e.

8 Saa'olis ajjeefamuu Isxifaanos irratti namootaan walii galee ture. Guyyuma sana waldaa Kiristaanaa ishee Yersaaleem jirtutti ari'atamni guddaan ka'e; ergamoota malee warri kaan hundinuu biyya Yihuudaatii fi Samaariyaa hunda keessa bibittinna'an. **2** Namoonni Waaqa sodaatanis Isxifaanosin awwaalan; boo'icha guddaas boo'anif. **3** Saa'ol garuu waldaa kiristaanaa balleessuu jalqabe; innis mana tokko irraa gara mana biraa dhaqee dhiiraa fi dubartii lafa irra harkisee mana hidhaatti galchaa ture. **4** Warri bittinna'an sun lafa dhaqan hundatti dubbii sana lallaban. **5** Fiiliphoosis gara magaalaa Samaariyaa tokkootti gad bu'ee achitti Kiristoos lallabe. **6** Namoonni sunis yommuu waan Fiiliphoos dubbatu dhaga'anii dinqii inni hojjetu arganitti hundi isaanii qalbeeffatanii isa dhaga'an. **7** Hafuurri xuraa'aanis sagalee guddaan iyyee nama hedduu keessaa ba'e; warri laamsha'anii fi warri naafatan baay'eenis ni fayyan. **8** Kanaafis gammachuu guddaatu magaalaa sana keessatti ta'e.

9 Garuu yeroo sanaan dura namichi Simoon jedhamu tokko magaalaa sana keessatti falfala hojjetee namoota Samaariyaa hunda dinqisiisaa ture; innis akka waan nama guddaa ta'eetti of heddaa ture. 10 Namoonni hundinuu xinnaa guddaan qalbi isaanii gara isaatti deebifatanii, "Namichi kun humna Waaqaa isa 'humna guddaa' jedhamu sanaa dha" jedhanii isa saadan. 11 Namoonni sunis sababii inni yeroo dheeraa falfala isaatiin isaan dinqisiiseef qalbi isaanii gara isaatti deebifatan. 12 Garuu yommuu Fiiliphoos wangeela waa'ee mootummaa Waaqaatii fi maqaa Yesuus Kiristoos lallabetii amananii dhiiraa dubartiin cuuphaman. 13 Simoon mataan isaa iyyuu amanee cuuphame. Innis mallattoo fi dinqii arge sana dinqifachaa Fiiliphoos wajjin deeme. 14 Ergamoonni Yersaalem turan akka warri Samaariyaa dubbii Waaqaa fudhatan dhaga'anii Phexrosii fi Yohannisin isaaniitti ergan. 15 Ergamoonni sunis yommuu achi ga'anitti akka isaan Hafuura Qulqulluu argataniif ni kadhaniif; 16 Hafuuri Qulqulluun isaan keessaa nama tokko irra illee hin buune tureetii; isaan maqaa Gooftaa Yesuus qofaan cuuphamanii turan. 17 Phexrosii fi Yohannis harka isaanii jara sana irra kakaa'an; isaanis Hafuura Qulqulluu argatan. 18 Simoon falfaltichis akka yeroo ergamoonni harka isaanii nama irra kaa'an Hafuuri Qulqulluun namaa kennamu arginaan ergamootaa horii kennee, 19 "Akka namni ani harka irra kaa'u hundi Hafuura Qulqulluu argatuuf dandeettii kana anaaf illee kennaa" jedheen. 20 Phexros garuu akkana jedhee deebiseef; "Sababii ati kennaa Waaqaa waan horiin bitachuun dandeessu seeteef durriin kee suma wajjin haa badu! 21 Garaan kee fuula Waaqaa horiitti waan qajeelaa hin ta'iniif ati tajaajila kana keessatti qooda yookaan carraa hin qabdu. 22 Kanaaf hammina kee kana irraa deebi'iitti gooftaa kadhadu; inni yaada garaa keetii kana siif dhiisa ta'aatii. 23 Ani akka ati yaada hadhaa'aa guutamtee fi akka ati garbicha cubbuu taate nan arga." 24 Simoonis, "Akka wannii isin jettan kun tokko iyyuu narra hin geenyeef Gooftaa naa kadhadaa" jedhee deebise. 25 Phexrosii fi Yohannis erga dhugaa ba'anii dubbii Gooftaas labsanii booddee gandoota Samaariyaa hedduu keessatti wangeela lallabaa Yersaalemitti deebi'an. 26 Ergamaan Gooftaa tokko Fiiliphoosin, "Ka'iitti karaa Kibbaatiin gara daandii Yersaalemii ba'ee Gaazaatti gad bu'u sanaa dhaqi" jedhe; daandiin sunis daandii gammoojjii ti. 27 Innis ka'ee deeme; karaa isaa irrattis xu'aashii Itoophiyaa tokko jechuunis qondaalicha Kandakee mootiitti saba Itoophiyaa kan qabeenya ishee hunda irratti itti gaafatamaa ta'ee arge; qondaalli sun sagaduuf jedhee Yersaalem dhaqee ture. 28 Innis yeroo biyya isaatti deebi'u gaarii isaa irra taa'ee kitaaba Isaayyaas raajichaa dubbifachaa ture. 29 Hafuuri Qulqulluunis Fiiliphoosin, "Dhaqiitti gaarii sanatti dhi'aadhu" jedhe. 30 Fiiliphoosis gaarii sanatti fiigee utuu namichi sun kitaaba Isaayyaas raajichaa dubbifatu dhaga'ee, "Ati waan dubbiftu kana ni hubattaa?" jedhee gaafate. 31 Namichis, "Yoo namni naa hin ibsin ani akkamiin hubachuu danda'a?" jedhe. Innis akka Fiiliphoos ol ba'ee isa bira taa'uuf waamtae. 32 Kutaan kitaabaa kan xu'aashiin sun dubbisaa ture isa kana: "Inni akkuma hoolaa iddoo qalqaamti geeffamee, yookaan akkuma ilmoo hoolaa kan fuula nama rifeensa irraa murmuruu duratti cal'isuu akkasuma afaan isaa hin saaqanne. 33 Inni cunqurfamuu isaatiin murtii qajeelaa dhowwatame; eenyutu waa'ee sanyii isaa dubbachuu danda'a? Jireenyi isaa lafa irraa fudhatameerattii." 34 Xu'aashiin sunis Fiiliphoosin, "Raajiin sun waa'ee eenyuu dubbata? Waa'ee mataa isaa moo waa'ee nama biraa ti? Maaloo mee natti himi!" jedhee gaafate. 35 Fiiliphoosis kutaadhuma kitaabaa sanaan afaan saaqatee oduu gaarii waa'ee Yesuus isatti hime. 36 Isaanis utuu karaa

deemanuu bishaanitti ba'an; xu'aashiin sunis, "Kunoo bishaan as jira; yoo maaltu cuuphamuu na dhowwa ree?" jedheen. [37 Fiiliphoosis, "Ati yoo garaa kee guutuun amante cuuphamuu ni dandeessa" jedheen. Namichis deebisee, "Akka Yesuus Kiristoos ilma Waaqaa ta'e ani nan amana" jedhe.] 38 Innis akka gaariin sun dhaabatu ajaje; isaan laamaanuu dhaqanii bishaan seenan; Fiiliphoosis isa cuuphe. 39 Yommuu isaan bishaan keessaa ba'anittis Hafuuri Gooftaa Fiiliphoosin fudhate; xu'aashiin sunis ergasii isa hin argine; garuu gammadaa karaa isaa itti fufe. 40 Fiiliphoos immoo Azooxonitti argame; innis hamma Qiisaariyaa ga'utti magaalawwan hunda keessatti wangeela lallabaa darbe.

9 Gidduudhuma sana Saa'ol barattoota Gooftaa ajjeesuuf dhaadachaa gara luba ol aanaa dhaqee, 2 nama karaa kana irra jiru kan iyyuu dhiiras dubartiis yoo argate akka hidhee Yersaalemitti geessuuf akka lubni sun gara manneen sagadaa kanneen Damaasqoo jiraniitti xalayaawwan isaaf barreessuuf isa kadhate. 3 Utuu inni deemaa jiruu akkuma Damaasqooti dhi'aateen akkuma tasaa ifni tokko samii irraa naannoo isaatti balaqqise. 4 Innis lafatti kufee sagalee, "Yaa Saa'ol, Yaa Saa'ol, ati maaliif na ari'atta?" isaan jedhu tokko dhaga'e. 5 Saa'olis, "Yaa Gooftaa, ati eenyu?" jedhee gaafate. Innis akkana jedhee deebiseef; "Ani Yesuus isa ati ari'attuu dha. Arfii wayii dhiituun suma miidha. 6 Amma ka'ii magaalaa seeni; wannii ati gootu sitti himamaatii" jedheen. 7 Namoonni Saa'ol wajjin deemaa turanis waan dubbatan dhabanii dhadhaabatan; isaanis sagalee dhaga'an malee nama tokko illee hin argine. 8 Saa'olis lafaa ka'e; innis yommuu iji isaa banametti homaa arguu hin dandeenye; isaanis harka isaa qabanii Damaasqooti isa geessan. 9 Iji isaas Guyyaa sadii guutuu arguu hin dandeenye; innis homaa hin nyaanne; homaas hin dhugne. 10 Damaasqoo keessa barataa Anaaniyaas jedhamu tokkotu ture. Gooftaan mul'ataan, "Yaa Anaaniyaas!" jedhee isa waame. Innis, "Yaa Gooftaa, kunoo ani asin jira" jedhee deebise. 11 Gooftaanis akkana jedheen; "Ka'ii gara daandii 'Qajeelaa' jedhamu sanaa mana Yihuudaa dhaqiitti nama Saa'ol jedhamu kan Xarseesii dhufe tokko iyyaafadhu; inni kadhannaa irra jiraatii. 12 Saa'olis nama Anaaniyaas jedhamu tokko isaa dhufee akka agartuun isaa deebi'uufiif harka isa irra kaa'u mul'ataan arge." 13 Anaaniyaasis deebise akkana jedhe; "Yaa Gooftaa, ani waa'ee namicha kanaa, miidhaa inni qulqulloota kee warra Yersaalem jiraatan irratti hojjetee hundumaa dhaga'eera. 14 Ammas warra maqaa kee waammatan hunda hidhuuf jedhee luboota hangafoota irraa aangoo fudhatee dhufeera." 15 Gooftaan garuu Anaaniyaasiin akkana jedhe; "Namichi kun mi'a koo kan ani akka inni namoota Ormaatii fi mootota isaanii duratti, saba Israa'el durattis maqaa koo baatuuf jedhee filadhe waan ta'eef ka'ii dhaqi! 16 Ani akka inni maqaa kooitiif jedhee rakkachuu qabu isattin argisiisa." 17 Anaaniyaasis dhaqee mana sana seene. Harka isaas Saa'ol irra kaa'ee, "Yaa obboleessa koo Saa'ol, Gooftaa Yesuus inni utuu ati as dhufuu karaa irratti sitti mul'ate sun akka ati argittu fi akka ati Hafuura Qulqulluun guutamtuuf na ergeera" jedhe. 18 Yommuusuma wannii akka qolaa ija Saa'ol irraa harca'e; inni ammas arguu danda'e. Ka'ees cuuphame. 19 Nyaatas nyaatee jajjabaate. Saa'ol bultii gabaabduudhaaf barattoota Damaasqoo jiran bira bubble. 20 Innis akka Yesuus ilma Waaqaa ta'e yeruma sana manneen sagadaa keessatti lallabuu jalqabe. 21 Warri isa dhaga'an hundinuu dinqifatanii akkana jedhan; "Namichi kun isuma Yersaalem keessatti warra maqaa kana waammatan balleesse sana mitii? Ammas hidhee luboota hangafootatti isaan geessuuf dhufe mitii?" 22 Saa'ol garuu ittuma jabaachaa deeme; innis akka Yesuus kun Kiristoos ta'e mirkaneessuudhaan Yihuudoota

Damaasqoo keessa jiraatan afaan qabachiise. **23** Erga guyyaan hedduun darbee booddees Yihuudoonni isa ajjeesuuf mari'atan. **24** Saa'ol garuu marii isaanii kana beeke; isaanis isa ajjeesuuf jedhanii halkanii guyyaa balbala magaalaa sanaa jabeessanii eegaa turan. **25** Barattoonni isaa garuu halkaniiin fuudhanii guuboodhaan dallaa irraan dabarsanii gad isa buusan. **26** Innis yommuu gara Yerusaaalem dhufetti barattootatti dabalammuu yaale; isaanis waan barataa ta'uu isaa hin amaniniif hundi isaanii isa sodaatan. **27** Barnaabaas immoo fuudhee ergamootatti isa geesse; akka Saa'ol itti karaatti gooftaa arge, akka itti gooftaan isatti dubbatee fi akka inni sodaa malee Damaasqoo keessatti maqaa Yesuusiitiin lallabe isaanitti hime. **28** Saa'olis isaan wajjin jiraatee Yerusaaalem keessa sodaa malee ba'ee galaa ture; maqaa Gooftaatiinis ija jabiinaan lallabe. **29** Yihuudoota Giriikota keessa jiraatan wajjinis dubbachaa isaaniinis morkachaa ture; isaan garuu isa ajjeesuu barbaadan. **30** Obbolloonnis yommuu waan kana beekanitti fuudhanii Qiisaariyaatti gad isa buusan; gara Xarsees isa ergan. **31** Kanaafis waldaan kiristaanaa Yihuudaa, Galilaa fi Samaariyaa keessa jirtu guutummaatti nagaa argatte; ni cimtes. Isheenis Hafuura Qulqulluudhaan jajjabaatee sodaa Gooftaatiin jiraachuudhaan baay'inaan guddachaa deemte. **32** Phexros utuu biyya sana keessa naanna'aa jiruu qulqulloota Liidaa keessa jiraatan ilaaluuf gad bu'e. **33** Achittis namicha laamsha'aa Eeniyyaa jedhamu kan waggaa saddeeti siree irratti hafee ture tokko arge. **34** Phexrosis, "Yaa Eeniyyaa, Yesuu Kiristoos ti fayyisa; ka'iitii sirez kee afadhu" jedheen. Eeniyaanis yommuuma ka'e. **35** Namoonni Liidaa fi Shaaron keessa jiraatan hundinuu isa arganii Gooftaatti deebi'an. **36** Yoophee keessas barattuu Xaabiitaa jedhamtu tokkotu ture; Xaabiitaa jechuun Doorqaa jechuu dha. Isheenis yeroo hunda waan gaarii hojjetti; hiyyeeyyiis ni gargaarti turte. **37** Isheenis baruma sana keessa dhukkubsattee duute; reeffa ishees dhiqanii kutaa darbii tokko keessa kaa'an. **38** Liidaan kun Yoopheetti dhi'oo turte; barattoonnis yommuu akka Phexros Liidaa jiru dhaga'anitti nama lama isatti erganii, "Maaloo dafii nu bira ga'il" jedhanii isa kadhahan. **39** Phexrosis ka'ee isaan wajjin deeme; akkuma inni achi ga'eenis gara kutaa darbii sanaatti isa geessan. Haadhonni hiyyeessaa hundinuu isa bira dhaabatanii kootii fi wayyaa biraa kan Doorqaan yeroo isaan wajjin turte hojjette sana isatti argisiisanii boo'aa turan. **40** Phexrosis hunda isaanii gad baasee jilbeenfatee Waaqa kadhate; reeffa sanattis garagalee, "Xaabiitaa ka'il" jedhe. Isheenis ija ishee banattee Phexrosin argite; kaatees ni teesse. **41** Innis harka qabee ishee kaase; amantootaa fi haadhota hiyyeessaa waamee jiraattuu taatee isaan fuuldura dhaabe. **42** Kunis Yoophee hunda keessatti beekame; namoonni baay'eenis Gooftaatti aman. **43** Phexrosis Yoophee keessa gogaa duugduu Simoon jedhamu tokko bira guyyaa hedduu ture.

10 Namichi Qorneelewoos jedhamu tokko Qiisaariyaa keessa ture; innis kutaa, "Humna waraana lixaaliyaa" jedhamu keessatti ajajaa dhibbaa ture. **2** Qorneelewoosii fi maatiin isaa hundinuu warra Waaqaaf bulanii fi warra Waaqa sodaatan turan; innis warra rakkaniif arjumaadhaan kenna ture; yeroo hundas Waaqa kadhata ture. **3** Innis gaafa tokko ergamaa Waaqa tokko isaa gara isaa dhufee, "Yaa Qorneelewoos!" jedhuun guyyaa keessaa gara sa'aatii sagaliitti ifaan ifatti mul'ataan arge. **4** Qorneelewoosis sodaan ija babaase isa ilaalee, "Yaa Gooftaa, maal barbaadda?" jedhee gaafate. Ergamaan Waaqa sun immoo akkana jedhee deebise; "Kadhannaa keetii fi kennaan ati hiyyeeyyiidhaaf kennitu aarsaa yaadachaa ta'ee fuula Waaqa duratti ol ba'eera. **5** Amma Yoopheetti nama ergiitii Simoon isa

Phexros jedhamu sana as fichisiisi. **6** Innis namicha gogaa duugu kan Simoon jedhamu kan manni isaa qarqara galaanaatti argamu tokko bira jira." **7** Qorneelewoosis yommuu ergamaan Waaqa kan isatti dubbate sun deemetti tajajiltoota isaa keessaa nama lama, warra isa eegan keessaa immoo loltuu Waaqaaf bulu tokko waamee, **8** waan kana hunda itti himee Yoopheetti isaan erge. **9** Guyyaa itti aanuttis utuu warri ergaman sun karaa jiranuu, yeroo isaan magaalatti dhi'aatanitti Phexros gara sa'aatii ja'aatti kadhannaaf bantii manaatti ol ba'e. **10** Innis beela'ee waan nyaatu barbaade; utuu isaan qopheessaafii jiranuus akka waan yaadaan fudhatamee ta'e. **11** Samii banamee fi waan akka wayyaa bal'aa tokkos isaa roga isaa afraniin qabamee lafatti gad buufamu arge. **12** Wayyaan sunis bineensota miilla afurii, uumamawwan lafa irra loo'anii fi simbirroota samii kanneen gosa hundaa of keessaa qaba ture. **13** Sagaleen tokkos, "Yaa Phexros, ka'iitii qaladhuu nyaadhu" jedheen. **14** Phexros garuu deebisee, "Yaa Gooftaa, hin ta'ul! Ani takkumaa waan balfamaa yookaan waan xuraa'aa hin nyaanne" jedhe. **15** Sagaleen sunis yeroo lammaffaa, "Ati waan Waaqni qulqulleesseen xuraa'aa hin jedhin" jedheen. **16** Wannii kunis yeroo sadii ta'e; wayyaan sunis yommuuma deebi'ee samiitti of fudhatame. **17** Utuu Phexros wa'a'ee hiikkaa mul'ata sanaa dinqisiifachaa jiruus namoonni Qorneelewoos erge sun mana Simoon iyyaafachaa dhufanii karra dura dhaabatan. **18** Isaanis lallabani, "Simoon inni Phexros jedhamu tokko as jiraa?" jedhanii gaafatan. **19** Ammas utuu Phexros wa'a'ee mul'ata sanaa yaadaa jiruu, Hafuurri Qulqulluun akkana isaan jedhe; "Yaa Simoon, kunoo namoonni sadii si barbaaduutti jiru. **20** Ka'iitii gad bu'i. Isaan wajjin deemuus hin shakkii; anatu isaan ergeetii." **21** Phexrosis gara namoota sanaatti gad bu'ee, "Namni isin barbaadaa jirtan ana; maaliif dhuffani?" jedheen. **22** Jarri sunis akkana jedhanii deebisan; "Nu ajajaa dhibbaa kan Qorneelewoos jedhamu tokko biraa dhufne; inni nama qajeelaa fi nama Waaqa sodaatu kan Yihuudoota hunda birattis kabajamuu dha; ergamaan Waaqa qulqulluun tokko akka inni mana isaatti si waamsisee waan ati jettu dhaga'uuf isatti dubbate." **23** Phexrosis namoota sana manatti ol galchee keessumsise. Guyyaa itti aanutti Phexros ka'ee isaan wajjin deeme; obbolloonni tokko tokkos Yoopheedhaa ka'anii isa wajjin deeman. **24** Isaanis guyyaa itti aanu Qiisaariyaatti galan; Qorneelewoosis firoota isaatii fi michoota isaa warra isaatti dhi'aatan walitti waamee isaan eegaa ture. **25** Akkuma Phexros mana seeneen Qorneelewoos isa simatee isaaf sagaduuf jedhee miilla isaa irratti kufe. **26** Phexros garuu, "Ka'il Anis namumaatii" jedhee ol isa qabe. **27** Phexrosis isa wajjin dudubbachaa mana seenee namoota walitti qabaman hedduu arge. **28** Innis akkana isaaniin jedhe; "Akka Yihuudiin tokko nama ormaa wajjin tokkummaa qabaachuu fi itti dhi'aachuun seera keenya hin ta'in isin mataan keessan iyyuu beektu; garuu Waaqni akka ani nama tokkoonuu jibbamaa yookaan xuraa'aa hin jenne natti argisiiseera. **29** Kanaaf yommuu isin nama natti ergitanitti ani mormii tokko malee dhufe; eega waan isin na waamtaniif beekuu nan barbaada." **30** Qorneelewoosis akkana jedhee deebise: "Bultii afuriin dura, sa'aatiidhuma kanatti, ani sa'aatii sagalitti mana kootii kadhachaan ture. Akkuma tasaa namichi wayyaa adii qaanqee uffatu tokko na dura dhaabatee **31** akkana jedhe; 'Yaa Qorneelewoos, Waaqni kadhannaa kee dhaga'eera; kennaa ati hiyyeeyyiif kennituu yaadateera. **32** Yoopheetti nama ergiitii Simoon isa Phexros jedhamu sana waamsisi. Inni mana Simoon namicha gogaa duugu kan qarqara galaanaa jiraatu sanaa jira.'" **33** Kanaaf ani yeruma sana nama ergeen si waamsise; atis бага dhufte. Ega nu hundinuu waan akka ati nutti himtu Gooftaan si

ajaje hunda dhaga'uuf jennee as fuula Waaqaa dura jirra." **34** Phexrosis akkana jedhee dubbachuu jalqabe; "Ani amma akka Waaqni nama Wal hin caalchifne dhugumaan nan hubadha. **35** Garuu saba hundumaa keessaa namni isa sodaatuu fi namni waan qajeelaa hojjetu kam iyyuu fuula isaa duratti fudhatamaa dha. **36** Isin ergaa Waaqni karaa Yesuus Kiristoosiin nagaa labsuudhaan saba Israa'elitti erge sana beektu; Yesuus Kiristoos kun Gooftaa waan hundaa ti. **37** Isin waan Cuuphaa Yohannis lallabee booddee Galilaadhaa jalqabee Yihuudaa hunda keessatti ta'e sana ni beektu. **38** Kunis akka Waaqni Yesuus nama Naazreeti sana Hafuura Qulqulluu fi humnaan dibee fi akka Yesuus waan gaarii hojjechaa fi warra humna diyaabiloos jala turan fayyisaa biyya hunda keessa nanaanna'ee dha; Waaqni isa wajjin tureetii. **39** "Nus waan inni biyya Yihuudootaatii fi Yersaalem keessatti hojjette hundaaf dhuga baatota. Isaanis fannoo irratti fannisaniis isa ajjeesan. **40** Waaqni immoo guyyaa sadaffaatti warra du'an keessaa isa kaase; akka inni namatti mul'atus godhe. **41** Inni nama hundatti hin mul'anne; garuu nu dhuga baatota Waaqni duraan dursee filatettii fi erga inni warra du'an keessaa ka'ee booddee isa wajjin nyaanee dhugnetti mul'ate. **42** Innis akka nu namootatti lallabnuu fi akka inni nama Waaqni warra jiranii fi warra du'an irratti abbaa murtii godhee muude ta'e akka dhugaa baanuuf nu ajaje. **43** Raajonni hundinuu akka namni isatti amanu hundi maqaa isaatiin dhiifama cubbuu argatu waa'ee isaa dhugaa ba'u." **44** Utuma Phexros amma illee waan kana dubbachaa jiruu, Hafuurri Qulqulluu warra dubbii sana dhaga'aa turan hunda irra bu'e. **45** Amantoonni dhagna qabatan kanneen Phexros wajjin dhufan sun waan kennaan Hafuura Qulqulluu Namoota Ormaa irratti illee dhangala'eef ni dinqifatan; **46** isaan jaraa afaan haaraa dubbatanii fi Waaqas jajatan dhaga'aniiruutii. Phexros akkana jedhe; **47** "Akka namoonni akkuma keenya Hafuura Qulqulluu argatan kunneen hin cuuphamneef namni bishaan dhowwachuu danda'u eenyu?" **48** Innis akka isaan maqaa Yesuus Kiristoositti cuuphaman ajaje; isaanis akka Phexros bultii xinnoo isaan bira turuuf isa kadhatan.

11 Ergamoonnii fi obbollooni Yihuudaa keessa jiran akka Namoonni Ormaas dubbii Waaqaa fudhatan dhaga'an. **2** Kanaaf yommuu Phexros Yersaalemitti ol ba'etti amantoonni dhagna qabatan isaan morman; **3** akkanas jedhan; "Ati maaliif mana namoota dhagna hin qabatinii dhaqxee isaan wajjin nyaatte?" **4** Phexrosis akkana jedhee waan ta'e sana tokko tokkoon isaanii ibsuu jalqabe. **5** "Ani magaalaa Yoophe keessatti kadhannaa irrann ture; akka waan yaadaan fudhatamuus ta'ee waan akka wayyaa bal'aa tokko isaa roga isaa afraniin qabamee samii irraa gad buufamu mul'ataan arge. Innis iddoo ani turetti gad dhufe. **6** Anis xiyyeeffadhee ilaalee bineensota miilla afurii, bineensota bosonaa, uumamawwan lafa irra loo'anii fi simbirroota samii nan arge. **7** Anis sagalee, 'Yaa Phexros, ka'itii qaladhuu nyaadhu' naan jedhu tokkon dhaga'e. **8** "Ani garuu deebisee, 'Yaa Gooftaa, hin ta'u! Takkumaa wanni balfamaan yookaan wanni xuraa'aan tokko iyyuu afaan koo hin seenne' jedhe. **9** "Sagaleen sunis yeroo lammaffaa samii irraa, 'Ati waan Waaqni qulqulleesseen xuraa'aa hin jedhin' jedhe. **10** Wanni kunis yeroo sadii ta'e; kana booddees hundumti isaa amma illee samiitti ol fudhatame. **11** "Yommuusuma namoonni Qiisaariyaadhaa natti ergaman sadii mana ani jiraachaa ture sana dura dhaabatan. **12** Hafuurri Qulqulluunis akka ani shakkii tokko malee isaan wajjin deemu natti hime. Obbollooni kunneen ja'aanis na wajjin deeman; nus mana namichaa ol seenne. **13** Innis akka ergamaa Waaqaa kan mana isaa keessatti itti mul'ate tokko arge nutti hime; ergamaan sunis akkana isaan jedhe;

'Yoopheetti **19** ergiitii Simoon isa Phexros jedhamu sana waamsisi; **14** inni ergaa sii fi namoonni mana keetii hundinuu ittiin fayyitan sitti hima.' **15** "Akkuma ani dubbachuu jalqabeen, Hafuurri Qulqulluu akkuma jalqabatti nurra bu'e sana isaan irras bu'e. **16** Anis waan Gooftaan, 'Yohannis bishaaniin cuuphe; isin garuu Hafuura Qulqulluudhaan cuuphamtu' jedhee ture sana nan yaadadhe. **17** Kanaafuu erga Waaqni kennaadhuma yeroo nu gooftaa Yesuus Kiristoositti amanne nuu kenne sana isaaniifis kennee Waaqaan mormuuf ani eenyu?" **18** Isaanis waan kana dhaga'anii kal'isan; "Yoos Waaqni qalbi jijjiirratanii jiraachuu Namoota Ormaatiifis kenneera" jedhanii Waaqa galateeffatan. **19** Warri sababii ari'atama Isifaanositti ka'eetiin bittinnaa'anii turan sun ergaa sana Yihuudoota qofatti himaa hamma Finiiqee, Qophiroosii fi Anxookiyyaatti deeman. **20** Isaan keessaa namoonni Qophiroosii fi Qareenaa irraa dhufan tokko tokko garuu Anxookiyyaa dhaqanii oduu gaarii waa'ee Gooftaa Yesuus Giriikotattis himuu jalqaban. **21** Harki Gooftaa isaan wajjin ture; namoonni hedduunis amananii Gooftaatti deebi'an. **22** Oduun kunis gurra waldaa kiristaanaa ishee Yersaalem jirtuu seene; isaanis Barnaabaasin Anxookiyyaatti ergan. **23** Innis yommuu achi ga'ee Ayyaana Waaqaa argetti ni gammade; akka isaan garaa tokkoon Gooftaaf amanamanii jiraataniifis isaan hunda jajabeesse. **24** Inni nama gaarii Hafuura Qulqulluu fi amantiidhaan guutame ture; namoonni baay'eenis Gooftaatti dalabalan. **25** Barnaabaasis Saa'olin barbaaduuf jedhee Xarsees dhaq; **26** Yommuu isa argettis Anxookiyyaatti isa geesse. Isaanis waggaa tokko guutuu waldaa sanaan wal ga'anii namoota baay'ee barsiisan. Barattoonnis yeroo jalqabaatiif Anxookiyyaatti, "Kiristaana" jedhaman. **27** Gidduudhuma sana raajonni tokko tokko Yersaaleemii ka'anii Anxookiyyaatti gad bu'an. **28** Isaan keessaas namichi Agaaboo jedhamu tokko ka'ee dhaabatee akka beelli guddaan isaa addunyaa hunda irratti bu'u Hafuuraan dubbate. Wanni kunis bara mo'umsa Qilaawudewoos Qeesaar keessa ta'e. **29** Barattoonnis tokkoon tokkoon isaanii akkuma dandeettii isaaniitti obboloota Yihuudaa keessa jiraatan gargaaruu murteessan. **30** Isaanis harka Barnaabaasiis fi harka Saa'olitti gargaarsa isaanii maanguddootaatti erguun gargaarsa kennan.

12 Baruma sana keessa Heroodis mootichi isaan ari'achuuf jedhee miseensota waldaa kiristaanaa tokko tokko qabe. **2** Innis Yaaqoob obboleessa Yohannis goradeen ajjeese. **3** Yommuu akka wanni kun Yihuudoota gammachiise argettis, ittuma fufee Phexrosinis qabsiise. Wanni kunis yeroo Ayyaana Maxinoo keessa ta'e. **4** Erga isa qabee booddee akka isaan isa eeganiif jedhee gareewwan loltootaa afur kanneen tokkoon tokkoon isaanii loltoota afur afur of keessaa qabaniitti dabarsee isa kennuudhaan, mana hidhaa keessa isa buuse; kanas ayyaana Faasiikaa booddee fuula uummataa duratti dhi'eesse isa qoruuf godhe. **5** Kanaafuu Phexros mana hidhaa keessatti eegamaa ture; waldaan kiristaanaa garuu jabeessitee waa'ee isaatiif Waaqa kadhachaa turte. **6** Edumtii guyyaa Heroodis itti Phexrosin dhi'eessuuf ture sanaa Phexros foncaa lamaan hidhamee loltoota lama gidduu rafaa ture; loltoonni kaanis balbala dura dhaabatanii mana hidhaa sana eegaa turan. **7** Akkuma tasaas, ergamaan Gooftaa tokko mul'ate; kutaa mana hidhaa sana keessattis ifni ife; ergamaan sunis cinaacha Phexros tuqee isa dammaqsuudhaan, "Dafii ka'il" jedheen. Foncaan sunis harka isaa irraa harca'e. **8** Ergamaan Waaqaa sunis, "Uffataa kee uffadhu; kophee kees kaa'adhu" jedheen. Phexros akkasuma godhe. Ergamaan sunis, "Wayyaa kee marxifadhuutii na faana bu'i" jedheen. **9** Phexros isa duukaa bu'ee mana hidhaatii ba'e; innis waan mul'ata argu

se'e malee akka wanni ergamaan Waaqaa hojjechaa ture sun dhugaa ta'e hin beekne. **10** Isaanis waardiyyaa duraatii fi isa lammaffaa bira darbanii balbala sibiilaa kan magaalatti gad baasu bira ga'an; balballi sunis ofumaan banameef; isaanis gad ba'anii utuu daandii tokko irra gad bu'aa jiranuu ergamaan sun isa biraa sokke. **11** Phexrosis qalbi isaatti deebi'ee, "Ani amma akka Gooftaan ergamaa isaa ergee harka Heroodisii fi waan Yihuudoonni natti yaadaa turan hunda jalaa na baase shakkii malee beekeera" jedhe. **12** Innis erga waan kana hubatee booddee mana Maariyaan haadha Yohannis isa Maarqos jedhamu sanaa iddoo itti namoonni baay'een walitti qabamanii kadhachaa turan dhaqe. **13** Yommuu Phexros balbala alaa rurrkutetti intalli hojjetuun Roodaa jedhamtu tokko ilaaluu dhufte. **14** Isheen is yommuu sagalee Phexros hubattetti akka malee gammadde; balbala banuu dhiiftee fiigdee ol deebitee akka Phexros balbala dura dhaabatu himte. **15** Isaanis, "Ati maraateerta!" jedhaniin; isheen garuu cimsitee akka wanni kun akkasuma ta'e dubbatte; isaan immoo, "Yoos ergamaa isaa ti!" jedhan. **16** Phexros garuu ittuma fufee balbalicha rurrkute; isaanis yommuu bananitti, isa arganii dinqifatan. **17** Phexros akka isaan cal'isaniif harkaan itti hime; akka itti Gooftaan mana hidhaatii isa baases isaanitti odeesse; innis, "Waan kana Yaaqoobii fi obbolootatti himaa" isaaniin jedhe; achii ka'ees lafa biraa dhaqe. **18** Yommuu bari'etti raafamni guddaan isaa loltoota gidduutti uumame; isaanis, "Phexros maal ta'e?" jedhanii wal gaggaaafatan. **19** Heroodis cimsee barbaadee isa dhabnaa eegdota sana jabeessee qoree akka isaan ajjeefaman ajaje. Heroodis Yihuudaadhaa ka'ee Qiisaariyaatti gad bu'ee xinnoo achi jiraate. **20** Innis warra Xiirrosii fi Siidonaatti akka malee aare; isaanis tajaajilaa mootichaa amanamaa Bilaaxoos jedhamu tokko michoomfananii tokkummaan gara mootichaa dhaqanii arara kadhatan; biyyi isaanii biyya mootichaa sanaa irraa midhaan nyaataa argachaa jiraatteetii. **21** Guyyaa beellamaattis Heroodis uffata mootii uffatee teessoo isaa irra ta'a'e; ummatattis dubbate. **22** Namoonnis, "Kun sagalee Waaqaatti malee sagalee namaa miti" jedhanii iyyan. **23** Heroodis waan Waaqaaf ulfina hin kenniniif yeruma sana ergamaan Waaqaa tokko isa dha'e; innis raammoodhaan nyaatamee du'e. **24** Dubbiin Waaqaa garuu ittuma fufee guddachaa, babal'achaas deeme. **25** Barnaabaasii fi Saa'ol erga ergama isaanii fixatanii booddee Yohannis isa Maarqos jedhamu sana fudhatanii Yerusaaleemii deebi'an.

13 Waldaa kiristaanaa Anxookiyyaa keessa Raajotaa fi barsiistotatu ture; isaanis Barnaabaas, Simi'oon isa Niiger jedhamu, Luukiyoos nama Qareenaa, Maanaa'een isa Heroodis bulchaa sana wajjin guddatee fi Saa'ol fa'a. **2** Utuu isaan Gooftaa tajaajilaa, soomaas jiranuu Hafuurri Qulqulluun, "Barnaabaasii fi Saa'olin hojji ani itti isaan waammadheef naa filaa" jedhe. **3** Kanaaf isaan erga soomanii kadhatanii booddee harka isaanii jara irra ka'anii isaan ergan. **4** Isaan lachuu Hafuura Qulqulludhaan ergamanii Seluuiyaatti gad bu'an; achiiis ka'anii dooniin Qophiroos dhaqan. **5** Yommuu Salaamiis ga'anittis manneen sagadaa Yihuudootaa keessatti dubbii Waaqaa lallaban; Yohannis isaan gargaaruuf isaan bira ture. **6** Isaanis yommuu biyyoota bishaaniin marfaman sana hundumaa keessa ba'anii hamma Phaafositti dhufanitti, Yihuudii falfaltichaa fi raajii sobaa kan maqaan isaa Baaryesuus jedhamu tokkotti dhufan. **7** Innis namicha hubataa bulchaa biyyaa ta'e kan Sergiyoos Phaawulos jedhamu tokko wajjin ture. Bulchaan sunis waan dubbii Waaqaa dhaga'uu barbaadeef nama ergee Barnaabaasii fi Saa'olin waamsifate. **8** Eliimaas falfaltichi kan hiikkaan maqaa isaa afaan Giriikiin akkasuma ta'e sun garuu bulchaa biyyaa

sana amantii irraa deebisuuf jedhee isaaniin morme. **9** Saa'ol inni Phaawulos jedhamu sun garuu Hafuura Qulqulludhaan guutamee Eelimaasin hubatee ilaalee akkana jedheen; **10** "Ati ilma diyaabiloosii fi diina qajeelummaa hundaa ti! Sobaa fi gowwoomsaa gosa hundaatiinis guutanteerta. Ati karaa Gooftaa isa qajeelaa sana jal'isuu hin dhiiftuu? **11** Kunoo amma harki Gooftaa sitti ka'eera; atis jaamtee yeroof ifa aduu arguu ni dadhabda." Yeruma sana hurrii fi dukkanni isa irra bu'e; innis nama harka qabee isa qajeelchu barbaaduu jalqabe. **12** Bulchaan biyyaa sunis waan kana arginaan amane; barsiisa waa'ee Gooftaa dinqifatee tureetii. **13** Phaawulosii fi miiltoonni isaa Phaafosii bidiruudhaan ka'anii Phergeen ishee Phamfiyyaa sana dhaqan; Yohannis achitti isaan dhiisee Yerusaalemitti deebi'e. **14** Isaan garuu Phergeenii ka'anii gara Anxookiyyaa ishee Phisiidiyaatti argamtu dhufan; guyyaa Sanbataas mana sagadaa seenanii tataan'aa. **15** Bulchitooonni mana sagadaa sanaas erga kitaabonni Seeraatii fi Raajotaa dubbifamanii booddee nama isaanitti erganii, "Yaa obboloota, yoo dubbii gorsaa uummataaf qabaattan mee dubbadhaa" jedhaniin. **16** Phaawulos ka'ee dhaabatee harkaan mallattoo argisiisee akkana jedhe; "Yaa namoota Israa'el, isin warri Waaqa sodaattanis mee na dhaga'aa! **17** Waaqni saba Israa'el abbootii keenya filate; innis yeroo isaan biyya Gibxi jiraachaa turanitti sabicha saba guddaa godhe; irree jabaanis achii isaan baase; **18** gammoojjii keessattis gara waggaa afurtamaa isaanii obse. **19** Biyya Kana'ana keessaas saboota torba balleessee lafa isaanii akka dhaalaatti saba isaatiif kenne. **20** Wanni kun hundinuu gara waggaa 450 fudhatte. "Kana booddees Waaqni hamma bara Saamu'el raajichaatti abbootii murtii isaaniiif kenne. **21** Yommuu isaan akka inni mootii kennuufiif isa kadhatanitti Waaqni gosa Beniyaam keessaa Saa'ol ilma Qiishi isaaniiif kenne; Saa'olis waggaa 40 isaan bulche. **22** Waaqni Saa'olin mootummaa irraa buusee Daawitni mootii isaanii godhe; innis, 'Ani nama akka garaa koo Daawit ilma Issee argadheera; inni waan ani akka inni hojjetu fedhu hunda ni hojjeta' jedhee waa'ee Daawit rageesseera. **23** "Waaqnis akkuma abdachiise sana, sanyii nama kanaa keessaa Yesuus fayyisaa saba Israa'eliif fide. **24** Yohannis dhufaatii Yesuus duratti cuuphaa qalbi jijjiirranaa saba Israa'el hundumatti lallabee ture. **25** Yohannis utuu ergama isaa guutachaa jiruu, 'Isin eenyu na seetu? Ani isa isin eeggachaa jirtan miti. Garuu namni ani kophee isaa illee hiikuu hin malle tokko na duubaan ni dhufa' jedhe. **26** "Obboloota, yaa ijoollee Abrahaam, isin warri Waaqa sodaattanis, dubbii fayyina kanaa nuu ergame. **27** Warra Yerusaalem keessa jiraatanii fi bulchitooonni isaanii waan Yesuus hin beekiniif yookaan dubbii raajotaa isa Sanbata Sanbata dubbifamu waan hin hubatiniif isatti muruudhaan dubbii raajotaa sana guutan. **28** Isaanis yoo sababii du'a isatti mursiisuu danda'u argachuu baatan illee akka Yesuus ajjeefamuuf Phiilaaxoosin kadhatan. **29** Erga waan waa'ee isaa barreeffame hunda guutatani booddees fannoo irraa gad buusani awwaala keessa isa kaa'aa. **30** Waaqni garuu warra du'a keessaa isa kaase. **31** Innis warra isa wajjin Galiilaadhaa gara Yerusaalemitti ol ba'anitti guyyaa hedduu mul'ate; isaanis amma saba keenya duratti dhuga baatota isaa ti. **32** "Nus oduu nama gammachiisu isinitti odeessina; oduun kunis: Waaqni waan abbootii keenya abdachiise sana, **33** Yesuus du'aa kaasuudhaan nu ijoollee isaaniitiif guuteera. Kunis akkuma faarfannaa lammaffaa keessatti akkana jedhamee barreeffamee dha; "Ati ilma koo ti; ani har'a si dhalcheera." **34** Wanni Waaqni, akka inni gonkumaa hin tortorreef jedhee warra du'an keessaa isa kaaseef akkana jedhamee dubbii kana keessatti barreeffameera; "Ani eebba qulqulluu fi mirkanaa'aa, isa Daawit abdachiifame

sana isiniif nan kenna.’ **35** Akkasumas iddoo biraatti akkana jedha: “Qulqullichi kee akka tortoru hin gootu.” **36** “Daawitis bara isaa keessa fedhii Waaqaa tajaajilee boqote; abbootii isaa biratti awwaalame; dhagni isaas ni tortore. **37** Inni Waaqni warra du’an keessaa isa kaase sun garuu hin tortorre. **38** “Kanaaf yaa obboloota ko, isin akka karaa Yesuusitiin dhiifamni cubbuu isinitti lallabame akka beektan nan fedha. **39** Namni amanu hundinuu waan seera Museetiin furamuu hin danda’in hunda irraa karaa Yesuusitiin furamuu ni danda’a. **40** Isinis akka wanni raajoonni dubbatan sun isin irra hin geenyeef of eeggadhaa; innis akkana jedha: **41** “‘Ilaalaa, isin qoostota nana; diinqisiifadhaa; dhumaas; ani bara keessan keessa waan isin yoo namni tokko isinitti hime illee hin amanne tokko nan hojjedha.”” **42** Utuu Phaawulosii fi Barnaabaas mana sagadaatii ba’uutti jiranuu namoonni sun akka isaan Sanbata itti aanu illee deebi’anii dubbii sana lallabaniif isaan kadhatan. **43** Erga wal ga’iin mana sagadaa bittinnaa’ee booddee, Yihuudoonnii fi namoonni amantii Yihuudootaa fudhatanii itti bulan baay’een isaan duukaa bu’an; Phaawulosii fi Barnaabaasis jara sana wajjin dudubbatanii akka isaan ayyaana Waaqaatti jiraataniif cimsanii isaan gorsan. **44** Sanbata itti aanutti nama muraasa malee uummanni magaalaa sanaa guutuun dubbii Gooftaa dhaga’uuf walitti qabame. **45** Yihuudoonni garuu uummata baay’ee arganii hinaaffaan guutaman; Phaawulosinis arrabsanii waan inni dubbateen morman. **46** Phaawulosii fi Barnaabaasis akkana jedhanii sodaa malee deebii kennaniif; “Nu duraan dursinee dubbii Waaqaa isinitti himuu qabna ture; isin garuu dubbii sana diddani akka jireenyi bara baraa isiniif hin malleetti waan of heddanii kunoo, nu amma gara Namoota Ormaatti gara galla. (aiōnios g166) **47** Gooftaan akkana jedhee nu ajajeeraatii; “Ani akka ati Namoota Ormaatiif ifa taatee, hamma qarqara lafaatti fayyina geessituuf si filadheera.”” **48** Namoonni Ormaas yommuu waan kana dhaga’anitti gammadanii dubbii Gooftaa ulfeessan; warri jireenyi bara baraatii filataman hundinuu ni amanan. (aiōnios g166) **49** Dubbiin Gooftaa naannoo sana hunda keessatti facaafame. **50** Yihuudoonni garuu dubartoota bebekamoo Waaqa sodaatanii fi dura bu’oota magaalattii isaanitti tuttuqan; isaanis Phaawulosii fi Barnaabaas irratti ari’atama kaasanii biyya isaanii keessaa isaan baasan. **51** Isaan garuu akka akeekkachiisa isaaniif ta’uuf, awwaara miilla isaanii dhadha’atanii Iqooniyoonnii qajeelan. **52** Barattoonnis gammachuu fi Hafuura Qulqulluudhaan guutaman.

14 Phaawulosii fi Barnaabaas akkuma amala isaanii Iqooniyoonnitti mana sagadaa Yihuudootaa seenan; achittis waan akka gaarii dubbataniif Yihuudoonnii fi Giriikonni hedduun ni amanan. **2** Yihuudoonni hin amanin garuu Namoota Ormaa kakaasanii akka isaan obbolootaan mormaniiif yaada isaanii hammeessan. **3** Phaawulosii fi Barnaabaas sodaa malee waa’ee Gooftaa dubbachaa yeroo dheeraa achi turan; Gooftaanis akka isaan mallattoo fi dinqii hojjetan isaan dandeessisuudhaan dubbii ayyaana isaa mirkaneesse. **4** Uummanni magaalaa sanaas gargar qoodame; garri tokko Yihuudoota wajjin, kaan immoo ergamoota wajjin dhaabate. **5** Namoonni Ormaatii fi Yihuudoonni bulchitoota isaanii wajjin isaan dhiphisuu fi dhagaadhaan isaan tumuuf mari’atan. **6** Jarri garuu waan kana beekkataniif magaalaaawwan Liqaa’ooniyaa kanneen Lixiraanii fi Darbeen jedhamanitti, gara biyya naannoo sanaattis baqatan. **7** Achittis wangeela lallabuu itti fufan. **8** Lixiraan keessa namichi miilli isaa laamsha’e, kan dhaloota isaatii jalqabee naafa turee fi takkumaa miillaan deemee hin beekin tokko taa’aa ture. **9** Innis yeroo Phaawulosii dubbatutti isa dhaggeeffachaa ture; Phaawulosii

hubatee isa ilaalee akka namichi sun fayyuuf amantii qabu arge; **10** sagalee guddaadhaanis, “Ka’ii miilla keetiin dhaabadhu!” jedheen. Namichi sunis ol utaaalee ka’ee; miillaan deemuu jalqabe. **11** Namoonnis yommuu waan Phaawulosii hojjetee arganitti, sagalee isaanii ol fudhatanii afaan Liqaa’ooniyaatiin, “Waaqonni bifa namaatiinutti itti gad bu’aniru!” jedhan. **12** Isaanis Barnaabaasiin, “Ze’oos” jedhan; Phaawulosii immoo waan inni dubbatata hangafa tureef, “Hermeen” jedhaniin. **13** Lubni Ze’oos uummata wajjin aarsaa isaanii dhi’eessuu barbaadee sangootaa fi daraaraa fo’ame gara balbala magaalatti fide; manni qulqullummaa Diyaasa magaalaa sanaan alatti argama ture. **14** Ergamoonni jechuunis Barnaabaasii fi Phaawulosii garuu yommuu waan kana dhaga’anitti wayyaa isaanii tarsaasanii iyyaa fiigani uummata keessa seenan; akkanas jedhan; **15** “Yaa jarana, isin maaliif waan kana gootan? Nus namuma akka keessanii ti. Akka isin waan faayidaa hin qabne kana irraa deebitani Waaqa jiraataa isa samii, lafa, galaanana fi waan isaan keessa jiru hunda uumetti deebitaniif nu oduu gaarii isinitti himna. **16** Inni bara durii keessa akka saboonni hundinuu akkuma fedhanitti jiraatan isaan dhiise; **17** ta’us dhuga ba’umsa malee of hin dhiifne. Bokkaa samii irraa roobsee midhaanis yeroo isaatti isinii kennee, garaa laafummaa isaa argisiiseera; soora hedduus isinii kennee garaa keessan gammachuudhaan guuta.” **18** Jarri garuu dubbii kanaan iyyuu rakkina guddaadhaan akka tuunni sun aarsaa isaaniif hin dhi’eessine of irraa deebisan. **19** Yihuudoonni tokko tokko Anxookiyyaa fi Iqooniyoonni dhufanii uummata gara ofii isaaniitti deebifatan. Phaawulosin dhagaadhaan tumani waan inni du’e se’aniis lafa irra harkisaa magaalaa keessaa gad isa baasan. **20** Inni garuu yeroo barattoonni isatti naanna’anitti ka’ee magaalaa seene; guyyaa itti aanutti immoo Barnaabaas wajjin magaalaa Darbeenitti qajeelle. **21** Isaanis erga magaalaa sanatti wangeela lallabaniin namoota hedduu barattoota godhatanii booddee Lixiraanitti, Iqooniyoonni fi Anxookiyyaatti deebi’an. **22** Isaanis, “Nu mootummaa Waaqaatti galuudhaaf rakkina baay’ee keessa darbuu qabna” jedhanii barattoota jajjabeessaa, akka isaan amantiitti cimaniifis gorsaa turan. **23** Phaawulosii fi Barnaabaas tokkoo tokkoo waldaa kiristaanaa keessatti maanguddoota muudaniifii kadhaa fi soomaan Goofticha isaan itti amananiitti dabarsanii isaan kennan. **24** Phisiidiyaa keessa darbanii Phamfiliiya seenan. **25** Phergeenitti dubbicha lallabani Axaaliyaatti gad bu’an. **26** Axaaliyaadhaa ka’anii gara iddoo itti hojii amma fixatan kanaaf ayyaana Waaqaatti imaanaa kennamanii turanii Anxookiyyaatti dooniin deebi’an. **27** Akkuma achi ga’aniinis waldaa kiristaanaa walitti qabani waan Waaqni karaa isaaniitiin hojjetee hundaa fi akkamitti akka inni Namoota Ormaatiif balbala amantii banes isaantiin himan. **28** Isaanis barattoota wajjin yeroo dheeraa achi turan.

15 Namoonni tokko tokko Yihuudaa gara Anxookiyyaatti gad bu’anii, “Isin yoo akkuma seera Museetti dhagna qabachuu baattan fayyuu hin dandeessan” jedhanii obboloota barsiisaa turan. **2** Kunis akka Phaawulosii fi Barnaabaas jara wajjin wal diddaa fi wal morkii cimaa keessa seenan isaan godhe; kanaaf Phaawulosii fi Barnaabaas waa’ee dubbii kanaatiif jedhanii akka Yusaaleemitti ol ba’anii ergamootaa fi maanguddoota bira dhaqaniif amantoota tokko tokko wajjin filataman. **3** Waldaan kiristaanaas isaan ergite; isaanis akka Namoonni Ormaa Waaqaatti deebi’an odeessaa Finiqqee fi Samaariyaa keessa darban. Oduun kunis obboloota hunda akka malee gammachiise. **4** Yommuu isaan Yusaaleem ga’anitti waldaan kiristaanaa, ergamoonnii fi maanguddoonni isaan simatan; isaanis waan Waaqni karaa isaaniitiin hojjetee hunda jaratti himan. **5** Amantoonni garee

Fariisotaa tokko tokko garuu ka’anii dhaabatanii, “Namoonni Ormaa dhagna qabachuu qaban; akka seera Musee eeganiifis itti himamuu qaba” jedhan. **6** Ergamoonnii fi maanguddoonni dubbii kana ilaaluuf walitti qabaman. **7** Phexrosis falmii guddaan booddee ka’ee dhaabatee akkana isaaniin jedhe; “Yaa obboloota, isin akka Waaqni yeroo gabaabaan dura akka Namoonni Ormaa afaan koo irraa dubbii wangeelaa dhaga’anii amananiif jedhee isinuma keessaa na filate beektu. **8** Waaqni yaada garaa namaa beeku sun akkuma nuuf kenne sanatti isaaniifis Hafuura Qulqulluu kennuudhaan akka isaan simate mirkaneessan. **9** Innis sababii garaa isaanii amantiin qulqulleesseeff, nuu fi isaan gidduutti garaa garummaa tokko illee hin goone. **10** Yoos maaliif waanjoo nus abbootiin keenyas baachuu hin danda’in morma barattootaa irra kaa’uudhaan Waaqa qortu ree? **11** Nu akka ayyaana Gooftaa keenya Yesuusiitiin fayyinu ni amanna; isaaniis akkasuma ni fayyu.” **12** Yommuu Barnaabaasii fi Phaawulos waa’ee mallattoo fi dinqii Waaqni harka isaaniitiin Namoota Ormaa keessatti hojjete sanaa dubbataniitti yaa’iin guutuun cal’isee isaan dhaga’aa ture. **13** Erga isaan dubbatanii fixanii booddees Yaaqoob akkana jedhe; “Yaa obboloota, mee na dhaggeeffadhaa! **14** Simoonis akka Waaqni duraan dursee Namoota Ormaa keessaa saba tokko ofii isaatii filachuun jaalala isaa argisiise nutti himeera. **15** Dubbiin raajotaas waan kana wajjin walii gala; innis akkana jedhamee barreeffameera: **16** “Kana booddee ani nan deebi’a; dukaana Daawit kan kufe sana deebisee nan ijaara; diigamaa isaa immoo deebisee nan ijaara; deebisee nan dhaaba; **17** kunis akka namoonni hafan jechuunis, Namoonni Ormaa warri maqaa kootiin waamaman hundinuu gooftaa barbaadaniif” **18** jedha Gooftichi waan bara dheeraaf beekame hojjete sun. (aïon g165) **19** “Kanaaf nu akka murtiin kootiitti Namoota Ormaa kanneen Waaqatti deebi’an rakkisuu hin qabnu. **20** Qooda kanaa akka isaan nyaata waaqonni tolfamoon xureessan, sagaagalummaa, foon horii hudhamee du’etii fi dhiiga lagataniif xalayaa barreessinee itti himuu qabna. **21** Seerri Musee dhaloota duriitii jalqabee magaalaa hunda keessatti lallabamaa ture; manneen sagadaa keessattis Sanbata Sanbata ni dubbifama.” **22** Yommuu ergamoonnii fi maanguddoonni miseensota waldaa kiristaanaa guutuu wajjin tokko ta’anii namoota isaanii keessaa tokko tokko filatanii Phaawulosii fi Barnaabaas wajjin gara Anxookiyyaatti erguu murteessan; isaanis namoota lama jechuunis Yihuudaa isa Barsiyyan jedhamuu fi Siilaas kanneen obboloota keessatti dura bu’oota turan sana filatan. **23** Xalayaa armaan gad jiru kanas isaaniitti ergan: Obboloota keessan, ergamootaa fi maanguddoota irraa; Gara Namoota Ormaa kanneen amanawarra Anxookiyyaa, Sooriyaa fi Kiilqiyaa keessa jiraataniitti; Nagaa isinii dhaamna. **24** Nu akka namoonni tokko tokko eeyyama keenya malee nu biraa ba’anii waan dubbataniin qalbii isin raasanii isin jeeqan dhageenyerra. **25** Kanaafuu nu hundi namoota tokko tokko filannee obboloota keenya jaallatamoo Barnaabaasii fi Phaawulos jechuunis **26** namoota maqaa Gooftaa keenya Yesuu Kiristoosiitiif jedhanii jireenya isaanii kennan isaaniitti erguuf walii galle. **27** Kanaafuu akka isaan waanuma nu barreessine sana dubbii afaaniitiin isinii mirkaneessaniif jennee Yihuudaa fi Siilaasin ergineerra. **28** Waan barbaachisaa armaan gad jiru kana malee akka nu ba’aa tokko illee isin irra hin keenye Hafuurri Qulqulluun jaallateera; nus itti gamanneerra; **29** kunis akka isin nyaata waaqota tolfamoofta aarsaa dhi’effamu, dhiiga, foon horii hudhamee du’etii fi sagaagalummaa lagattanii dha. Isin yoo waan kana irraa of eegdan, waan qajeelaa hojjettan. Nagaatti. **30** Jarri sunis ergamanii Anxookiyyaatti gad bu’an;

achittis amantoota walitti qabani xalayaa sana itti kennan. **31** Amantoonnis yommuu xalayaa sana dubbisanitti gorsa jajjabeessaa sanatti ni gammadan. **32** Yihuudaa fi Siilaas warri mataan isaanii iyyuu raajota turan sun dubbii baay’een obboloota gorsanii jajjabeessan. **33** Erga isaan yeroo gabaabaa achi turanii booddees, obboloonni akka isaan warra isaan erganiitti deebi’aniiif nagaan isaan geggeessan. [**34** Siilaas immoo achumatti hafuu murteesse.] **35** Phaawulosii fi Barnaabaas garuu Anxookiyyaatti hafanii namoota biraa hedduu wajjin dubbii Gooftaa barsiisan; ni lallabani. **36** Phaawulosis bultii gabaabduu booddee Barnaabaasiin, “Mee kottu, magaalawwan itti dubbii Gooftaa lallabne hundatti deebinee obboloota dubbifnaa; haala isaan keessa jiranis ni ilaallaa!” jedhe. **37** Barnaabaasis Yohannis isa Maarqos jedhamu sana isaan wajjin fudhatee deemuu barbaade. **38** Phaawulos garuu sababii Maarqos isaan wajjin hojiitti fufuu didee Phamfiliyaatti isaan dhiisee deemeef akka inni isaan wajjin deemu hin jaallanne. **39** Kana irratti waldhabisiini guddaan gidduu isaaniitti uumammaan gargar ba’an; Barnaabaasis Maarqosin fudhatee doonidhaan Qophiroositti qajeele. **40** Phaawulos immoo Siilaasin filatee erga obboloonni dabarsanii ayyaana gooftaatti isa kennanii booddee ka’ee deeme. **41** Innis waldoota kiristaanaa jajjabeessaa Sooriyaa fi Kiilqiyaa keessa darbe.

16 Phaawulos ittuma fufee gara Darbeeni fi Lisxiraanii dhaqe; barataan Xiimotewos jedhamu kan haati isaa Yihuudii amantuu taate tokkos achi ture; abbaan isaa garuu nama Giriik ture. **2** Obboloonni Lisxiraanii fi Iqooniyoon keessa jiraatan waa’ee isaa waan gaarii dubbatan. **3** Phaawulos akka Xiimotewos isa faana deemu barbaade; kanaaf sababii Yihuudoota naannoo sana jiraataniitiif jedhee dhagna isa qabe; isaan hundinuu akka abbaan Xiimotewos nama Giriik ta’e beeku turaniitii. **4** Isaanis akkuma magaalaa tokkoo gara magaalaa kanaatti darbaniiin akka namoonni ajajamaniif jedhanii murtii ergamoonnii fi maanguddoonni Yersaaleem keessa jiraatan murteessan sana namootatti himan. **5** Kanaafuu waldoonni kiristaanaa amantiitti cimaa, baay’inaanis guyyuma guyyaan itti dalabalama deeman. **6** Isaanis Hafuurri Qulqulluun akka isaan biyya Asiyaa keessatti dubbicha hin lallabne isaan dhowwinaan biyya Firiigiyatti fi Galaatiyaa keessa darban. **7** Yommuu Miisiyyaa ga’anittis Biitaaniyaa seenuu yaalan; Hafuurri Yesuus garuu isaanii hin eeyyamne. **8** Kanaaf Miisiyyaa keessa ba’anii Xiroo’asitti gad bu’an. **9** Phaawulosis halkan sana namicha Maqedooniyaa tokko isaa dhaabatee, “Maqedooniyaa kottuutti nu gargaari” jedhee isa kadhatu mul’ataan arge. **10** Nus erga Phaawulos mul’ata sana argee booddee, Waaqni akka nu wangeela isaanitti lallabnuuf nu waamuu isaati jennee Maqedooniyaa dhaquuf qophoofnee kaane. **11** Xiroo’asii doonidhaan kaanee Saamotraaqqetti fuula deebifannee qajeele; guyyaa itti aanu immoo Ne’aphoolisitti dabarre. **12** Achii kaanees Fiiliphisiyyuus dhaqne; isheen is magaalaa beekamtuu aanaa Maqedooniyaa kan kolonii mootummaa Roomaa jala turte dha; nus magaalatti keessa guyyaa muraasa turre. **13** Guyyaa Sanbataa immoo magaalatti keessaa baanee gara lagaa iddo akka lafa kadhannaa itti argannu abdanne tokkootti gad buune; teteenyees dubartoota achitti walitti qabamanitti dubbachuu jalqabne. **14** Warra nu dhaggeeffachaa turan keessaas dubartii Liidiyaa jedhamtu tokkotu ture; isheen daldaltuu wayyaa dhiilgee kan magaalaa Tiyaatiraatii dhufte, Waaqas waaqeffattu turte. Gooftaan akka isheen waan Phaawulos dubbatu qalbeeffattuuf qalbii ishee baneef. **15** Isheen erga warra mana ishee jiraatan wajjin cuuphamtee booddee, “Yoo akka nama Gooftaatti amanu

tokkootti na ilaaltan, kottaatii mana koo turaa” jettee nu waante; jabeessitees nu kadhatte. **16** Gaaf tokko utuu iddoo itti kadhatan dhaqnuu xomboree hafuura waa himsiisuun guutamte tokkoon walitti dhufne; isheen waa namaa himuun gooftota isheetiif maallaqa guddaa galchiti turte. **17** Isheenis, “Namoonni kunneen tajaajiltoota Waaqa Waan Hundaa Olii kanneen karaa fayyinaa isiniitti himanii dha” jettee iyaa Phaawulosii fi nu duukaa buute. **18** Waan kanas guyyaa hedduu itti fufta; Phaawulos garuu waan akka malee aareef itti garagalee hafuura sanaa, “Ani akka ati ishee keessaa baatu maqaa Yesuus Kiristoosiitiin sin ajaja” jedhe; hafuuriichis yommuuma ishee keessaa ba’e. **19** Gooftanni xomboree sanaas yommuu akka abdiin galii isaanii citte hubatanitti Phaawulosii fi Siilaasin qabaniif fuula abbootii taayitaa duratti dhi’eessuuf jedhanii lafa irra harkisaa iddoo gabaatti isaan geessan. **20** Fuula qondaaltotaa durattis isaan dhi’eessanii akkana jedhan; “Namoonni kunneen Yihuudotaa; magaalaa keenyas jeequutti jiru. **21** Isaanis duudhaa fudhachuun yookaan itti buluun nuu warra Roomaatiif hin eeyyamamne barsiisu.” **22** Namoonnis tokkummaadhaan Phaawulosii fi Siilaasitti ka’an; qondaaltonni sunis akka wayyaan isaan irraa baafamee uleedhaan tumaman ajajan. **23** Jarris erga akka malee garafamanii booddee mana hidhaatti darbataman; eegduun mana hidhaa sanaas akka jabeessee isaan eegu ajajame. **24** Innis ajaja kana fudhatee gola mana hidhaa keessa isaan galche; miilla isaanis jirma gidduu galchee hidhe. **25** Gara halkan walakkaatti Phaawulosii fi Siilaas kadhachaa, faarfannaadhaanis Waaqa galateeffachaa turan; hidhamtoonni kaanis isaan dhageeffachaa turan. **26** Akkuma tasaa sochiin lafaa cimaan tokko ta’e; kanaanis hundeen mana hidhaa sanaa raafame; yommuuma balballi hundinuu ni baname; foncaan nama hundaas ni hiikame. **27** Eegduun mana hidhaa sunis yommuu dammaqqe akka balballi mana hidhaa baname argetti waan hidhamtoonni ba’anii badan se’ee of ajjeesuuf goraadee isaa luqqifate. **28** Phaawulos garuu sagalee guddaadhaan iyeye, “Nu hundi asuma jirraatii of hin miidhin” jedheen. **29** Eegduun sunis ibsa fiichisiifatee fiigaa ol gale; sodaadhaanis hollachaa Phaawulosii fi Siilaas duratti kufe; **30** gad isaan baasees, “Yaa Gooftota ko, ani akka fayyuuf maal gochuun qaba?” jedhee gaafate. **31** Isaanis deebisanii, “Gooftaa Yesuusitti amani; ati ni fayyitaa; warri mana kee jiraatanis ni fayyuutii” jedhan. **32** Dubbii Gooftaas isaa fi warra mana isaa jiraatan hundatti himan. **33** Eegduun mana hidhaa sunis sa’aatuma halkanii sana isaan fuudhee madaa isaanii dhiqee; yommuumas innii fi maatiin isaa hundinuu cuuphaman. **34** Eegduun sunis mana isaatti isaan geessee nyaata dhi’eesseef; sababii maatiin isaa hundi gara Waaqa amanuutti dhufaniif warri mana isaa jiraatan hundii akka malee gammadan. **35** Yommuu bari’etti qondaaltonni sun, “Namoota sana gad dhiisi” jedhanii eegduu mana hidhaa sanatti poolisii ergan. **36** Eegduun sunis, “Qondaaltonni akka isin hiikamtan ajajaniiru; kanaaf amma deemuu ni dandeessu; nagaan galaa” jedhee Phaawulositti hime. **37** Phaawulos garuu poolisoota sanaan akkana jedhe; “Isaan utuma nu lammiwwan Roomaa taanee jirruu, murtii tokko malee nu garafanii mana hidhaatti nu darbatan; amma immoo dhoksaan nu baasuu barbaaduu? Kun hin ta’u! Isaanumti mataan isaanii dhufanii nu haa baasanii” jedhe. **38** Poolisoonnis dubbii kana qondaalotatti himan; qondaaltonnis yommuu akka Phaawulosii fi Siilaas lammiwwan Roomaa ta’an dhaga’anitti ni rifatan. **39** Isaanis dhufanii dhiifama isaan gaafatan; mana hidhaatii isaan baasanii akka isaan magaalattii keessaa ba’anii deemaniif isaan kadhatan. **40** Phaawulosii fi Siilaas mana hidhaatii ba’anii mana

Liidiyaa dhaqan; isaanis yommuu obboloota arganitti isaan jajjabeessan; achiis ba’anii deeman.

17 Isaanis Amfiipholiisii fi Apholooniyaa keessa darbanii Tasaloniiqee iddoo manni sagadaa Yihuudotaa ture dhufan. **2** Phaawulosis akkuma amala isaa mana sagadaa seenee guyyaa Sanbataa sadii dubbii kitaabaa irratti isaan wajjin dudubbachaa, **3** akka Kiristoos dhiphachuu fi warra du’an keessaa ka’uu qabu addeessaa, mirkaneessaa ture. Innis, “Yesuus ani amma isiniitti himu kun Kiristoosii dha” jedhe. **4** Yihuudoota keessaa tokko tokko, Giriikota Waaqa sodaatan keessaas namoonni akka malee baay’atanii fi dubartoonni bebekamoon hedduun amananii Phaawulosii fi Siilaasitti dabalaman. **5** Yihuudoonni garuu hinaaffaan guutaman; isaanis iddoo gabaatii kashlabboota tokko tokko walitti qabatani, uumatas kakaasanii magaalaa keessatti goolii uuman; Phaawulosii fi Siilaasinii fuula uummataa duratti dhi’eessuuf jedhanii isaan barbaacha mana Yaasonitti fiigan. **6** Yommuu jara dhabaniitti immoo Yaasonii fi obboloota tokko tokko harkisaa fuula qondaaltota magaalaa duratti dhi’eessanii akkana jedhanii iyyan; “Namoonni addunyaa hunda rakkisaa turan kunneen amma kunoo as dhufaniiru; **7** Yaasonis mana isaatti isaan simateera. Hundi isaanis, ‘Mootiin biraa kan Yesuus jedhamu tokko jira’ jedhanii labsii Qeesaariin mormu.” **8** Uummannii fi qondaaltonni magaalaa sanaas yommuu waan kana dhaga’anitti ni raafaman. **9** Isaanis Yaasonii fi warra kaan irrara qabsiisa fuudhanii gad isaan dhiisan. **10** Obboloonnis yeruma sana Phaawulosii fi Siilaasin halkaniin Beeriyaa ergan; isaanis yommuu achi ga’anitti mana sagadaa Yihuudotaa seenan. **11** Yihuudoonni Beeriyaa Yihuudoota Tasaloniiqee irra qalbi qabeeyyii turan; isaanis fedhii guddaan dubbii sana fudhatanii akka waan Phaawulos jedhe sun dhugaa ta’ee fi akka dhugaa hin ta’in ilaaluuf jedhanii guyyuma guyyaan Katabbiwwan Qulqulluu qorachaa turaniitii. **12** Kanaaf Yihuudoota keessaa baay’een ni aman; akkasumas dubartoonni Giriik beekamoon hedduumii fi dhiironni Giriik hedduun ni aman. **13** Yihuudoonni Tasaloniiqee yommuu akka Phaawulos Beeriyaa keessatti dubbii Waaqa lallabaa ture dhaga’anitti achis dhaqanii rakkoo uumanii uummata kakaasan. **14** Obboloonni immoo yommuuma Phaawulosin gara qarqara galaanaatti ergan; Siilaasii fi Xiimotewos garuu Beeriyaatti hafan. **15** Namoonni Phaawulosin geggeessanis Ateenaan isa ga’anii akka Siilaasii fi Xiimotewos hamma isaanii danda’ametti dafanii Phaawulos bira dhaqaniif ajaja fuudhaniifii deebi’an. **16** Phaawulos utuu Ateena keessatti isaan eegaa jiruu akka magaalaa sun waaqota tolfamoodhaan guutamte argee akka malee gadde. **17** Kanaaf mana sagadaa keessatti Yihuudotaa fi Giriikota Waaqa sodaatan wajjin, iddoo gabaatti immoo guyyuma guyyaan warra achitti argaman wajjin falmaa ture. **18** Gareen falaasamtoota Efiqoroosiitii fi Isto’iki tokkos isaan falmaa ture; isaan keessaa tokko tokko, “Namichi legellegaan kun maal jedha?” jedhan. Warri kaan immoo, “Inni waa’ee waaqota ormaa labsa fakkaata” jedhan. Phaawulos waa’ee Yesuusii fi waa’ee du’aa ka’uu lallabaa tureetii. **19** Isaanis isa qabaniif gara wal ga’ii Ariyoosphaagositti geessan; achittis akkana jedhaniin; “Barsiinsi haaraan ati fidde kun maal akka ta’e beekuu dandeenyaa? **20** Ati waan nu takkumaa hin dhaga’iin nutti himaa jirta; kanaaf nu akka wannii kun maal jechuu ta’e beekuu feena.” **21** Warri Ateena hundii fi namoonni biyya ormaa kamneen achi jiraatan yeroo isaanii waan haaraa dhaga’uu fi odeessuu irratti malee waan biraa irratti hin balleessan ture. **22** Phaawulos wal ga’ii Ariyoosphaagos walakkaa dhaabatee akkana jedhe; “Yaa namoota Ateena! Ani akka isin karaa hundaanuu warra

amantaa taatan nan hubadha. **23** Ani yommuun nanaanna'ee waan isin waaqeffattan ilaaletti iddoo aarsaa kan katabbii, Waaqa hin Beekamneef, jedhu of irraa qabu argeeraatii. Egaa amma waan isin utuu hin beekin waaqeffattan kana isinittin hima. **24** "Waaqni addunyaa fi waan ishee keessa jiru hunda uume sun Gooftaa samiiiti fi lafaa ti; inni mana qulqullummaa kan harka namaatiin hojjetame keessa hin jiraatu. **25** Inni mataan isaa sababii jireenya hafuura baafatamuu fi waan biraa hunda nama hundaaf kennuuf akka waan waa dhabeetti harka namaatiin hin tajaajilamu. **26** Inni saboota hunda nama tokko irraa uumee akka isaan lafa hunda irra jiraatan godhe; bara jireenya kan isaanii kennamee fi daarii lafa isaan jiraatanii murteesse. **27** Waaqni yoo tokkoo tokkoo keenya irraa fagoo jiraachuu baate iyyuu akka namoonni isa barbaadani, tarii carraaqaniis isa argataniif jedhee waan kana godhe. **28** Akkuma beektonni keessan tokko tokko, 'Nu ilmaan isaa ti' jedhan sana 'Nu isa keessa jiraanna; isa keessa sochoona; eenyummaa keenya illee isa keessatti qabaanaatii.' **29** "Kanaafuu nu waan ilmaan Waaqaa taaneef Waaqni waan akka warqee yookaan meetii yookaan dhagaa jechuunis waan ogummaa fi beekumsa namaatiin hojjetame fakkaata jennee yaaduu hin qabnu. **30** Waaqni bara wallaalummaa durii hin ilaalu ture; amma garuu akka namni iddoo hunda jiru hundi qalbi jijjiirratu ajaja. **31** Innis guyyaa itti harka namicha filate sanaatiin qajeelummaadhaan addunyaatti murteesseeraatii; kanas warra du'an keessaa isa kaasuun nama hundumaaf mirkaneesseera." **32** Isaan keessaa namoonni tokko tokko yommuu waa'ee du'aa ka'uu warra du'anii dhaga'anitti ni qoosan; warri kaan immoo, "Nu ammas dubbii kana sirraa dhaga'uu barbaanna" jedhan. **33** Kana irratti Phaawulos isaan keessaa ba'ee deeme. **34** Namoonni tokko tokko garuu gama Phaawulos goranii aman; isaan keessaa namichi Diiyonaasiyos jedhamu kan miseensa Ariyoosphaagos ture tokko, dubartiin Damaariis jedhamtuu fi namoonni biraas isaan wajjin turan.

18 Kana booddee Phaawulos Ateenaa ka'ee Qorontos dhaqe. **2** Achittis Yihuudii Aqiilaa jedhamu kan biyya Phonxoositti dhalate tokko argate; Aqiilaan kunis sababii Qilaawudewoos akka Yihuudoonni hundinuu biyya Roomaa keessaa ba'an ajajeef dhi'oo niitii isa Phirisqilaa wajjin lixaaliyaadhaa dhufe. Phaawulos isaan ilaalu dhaqe. **3** Innis waan akkuma isaanii hojjetaa dunkaanaa tureef achi jiraatee isaan wajjin hojjete. **4** Guyyaa Sanbataa hundas mana sagadaa keessatti falmee Yihuudootaa fi Giriikota amansiisa ture. **5** Phaawulos yeroo Siilaasii fi Xiimotewos Maqedooniyaadhaa dhufanitti akka Yesuus kun Kiristoos ta'ee Yihuudootaaf dhugaa ba'aa dubbicha lallabuutti ni jabaata ture. **6** Yommuu Yihuudoonni isaan mormanii isa arrabsanitti garuu Phaawulos uffata isaa hurgufatee, "Dhiigni keessan matuma keessan irra haa jiraatu! Ani qulqulluu dha; ammaa jalqabee gara Namoota Ormaa nan dhaga" jedheen. **7** Innis achi ba'ee mana namicha Waaqa waaqeffatu kan maqaan isaa Tiitoo jedhamu tokkoo dhaqe; manni namicha sanaas mana sagadaatti aana ture. **8** Kirisiphoos bulchaan mana sagadaa sanaas warra mana isaa jiraatan hunda wajjin Gooftaati amane; namoota Qorontos kanneen Phaawulosin dhaga'an keessaa baay'een isaanii amananii cuuphaman. **9** Halkan tokko Gooftaan akkana jedhee mul'ataan Phaawulositti dubbate; "Hin sodaatin; dubbadhu malees hin cal'isiin. **10** Sababii ani si wajjin jiruu namni tokko iyyuu si miidhuuf jedhee si hin tuqu; ani magaalaa kana keessaa nama baay'ee qabaatii." **11** Kanaafuu Phaawulos dubbii Waaqaa isaan barsiisaa wagga tokkoo fi walakkaa achi ture. **12** Yeroo Gaaliyoon bulchaa Akaayaa turetti Yihuudoonni

tokkummaadhaan Phaawulositti ka'anii mana murtiitti isa dhi'eesaan. **13** Isaanis, "Namichi kun akka isaan karaa seeraan ala ta'een Waaqa waaqeffataniif namoota sossobaa jira" jedhanii isa himatan. **14** Utuu Phaawulos dubbachuuf jedhee afaan banachuutti jiruu Gaaliyoon Yihuudootaan akkana jedhe; "Yaa Yihuudoota, utuu dubbii kun waa'ee balleessaa hojjechuu yookaan waa'ee yakka guddaa ta'ee ani silaa obsaan isinan dhaga'a ture. **15** Gaaffiin keessan garuu waan waa'ee jechootaa, waa'ee maqaawaniitii fi waa'ee seera keessanii ta'eef kana isinuun fixadhaa; ani waan akkanaatiif abbaa murtii hin ta'uutii." **16** Kanaafuu mana murtii keessaa gad isaan baase. **17** Isaan hundi bulchaa mana sagadaa sanatti jechuunis Soosteenesitti garagalaniif fuula mana murtii duratti isa tumuu jalqaban. Wannii kun garuu xinnuma illee Gaaliyoo hin yaadessine. **18** Phaawulos yeroo muraasa Qorontos keessa ture. Ergasiis obboloota biraa deemee Phirisqilaa fi Aqiilaa wajjin dooniidhaan Sooriyaa dhaqe; innis waan wareega qabuuf utuu hin deemina Kanchiire'aatti mataa haaddate. **19** Phaawulosis yeroo Efesoon ga'anitti Phirisqilaa fi Aqiilaa achitti dhiisee ofii isaatii garuu mana sagadaa seenee Yihuudootaan mormaa ture. **20** Yommuu isaan akka inni yeroo dheeraa isaan bira ture kadhantaniif immoo dhaga'uu dide. **21** Garuu akkuma isaan biraa deemeen, "Yoo Waaqni jedhe ani deebi'ee nan dhufa" jedheen; dooniidhaanis Efesoonii ka'ee deeme. **22** Innis Qiisaariyaa geenyaaan ol ba'ee waldaa kiristaanaa dubbise; ergasiis Anxookiyyaatti gad bu'e. **23** Phaawulos erga Anxookiyyaa keessa takka bubbulee booddee achi ka'ee barattoota hunda jajjabeessaa biyya Galaatiyaatii fi Firiigiya hunda keessa iddoo tokko irraa iddoo kaanitti nanaanna'aa ture. **24** Gidduudhuma sana Yihuudii Iskindiriyaa dhalate kan Apholoos jedhamu tokko gara Efesoon dhufe; innis nama arraba qajeelu, kan Katabbiwwan Qulqulluu gad fageenyaan beeku ture. **25** Namichi kun duraan karaa Gooftaa baratee ture; inni yoo cuuphaa Yohannis qofa beeke illee hafuura ho'aadhaan waa'ee Yesuus qajeelchee dubbachaa, barsiisaas ture. **26** Mana sagadaa keessattis sodaa malee dubbachuu jalqabe; Phirisqilaa fi Aqiilaanis yommuu isa dhaga'anitti mana isaaniitti isa waamanii karaa Waaqaa isa duraan caalaatti sirriitti addeessaniif. **27** Yeroo Apholoos Akaayaa dhaqu barbaadetti obboloonni isa jajjabeessanii akka barattoonni achi jiran sun isa simataniif xalayaa barreessaniif. Innis achi ga'ee warra ayyaana Waaqaatiin amananii turaniif gargaarsa guddaa ta'ee. **28** Inni akka Yesuus kun Kiristoos ta'ee Katabbiwwan Qulqulluudhaan mirkaneessaa, jabaatee ifaan ifatti Yihuudootaan mormee amansiisaa tureetii.

19 Utuu Apholoos Qorontos keessa jiruu Phaawulos immoo biyya ol aanu keessa ba'ee Efesoon dhufe; achittis barattoota tokko tokko argate. **2** Innis, "Isin yeroo amantanitti Hafuura Qulqulluu argattaniirtuu?" jedhee gaafate. Isaan immoo deebisanii, "Hin arganne; nu akka Hafuurri Qulqulluu jiru iyyuu takkumaa hin dhageenye" jedhan. **3** Phaawulos, "Yoo cuuphaa kami cuuphamtan ree?" jedhee gaafate. Isaanis, "Cuuphaa Yohannis" jedhan. **4** Phaawulosis, "Cuuphaan Yohannis cuuphaa qalbii jijjiirranmaa ti; Yohannis akka isaan kan isa duubaan dhufaa jirutti, jechuunis Yesuusitti amananiif namootatti hima ture" jedhe. **5** Isaanis waan kana dhaga'anii maqaa Gooftaa Yesuusitti cuuphaman. **6** Yommuu Phaawulos harka isaan irra kaa'etti Hafuurri Qulqulluu isaan irra bu'ee; isaanis afaan haaraadhaan dubbatan; raajiis ni dubbatan. **7** Isaanis walumatti gara nama kudha lamaa turan. **8** Phaawulosis mana sagadaa seenee waa'ee mootummaa Waaqaa isaan wajjin falmaa, akka isaan amananiifis yaalaa, ji'a sadii sodaa malee dubbachaa ture. **9** Isaan keessaa tokko tokko garuu mata jabeeyyii ta'an; amanuus

didanii waa'ee karaa sanaa uummata duratti waan hamaa dubbatan; kanaaf Phaawulos isaan dhiisee deeme; barattootas ofitti fudhatee mana barumsaa Xiraanoos keessatti guyyuma guyyaan isaan wajjin mari'achaa ture. **10** Kunis waggaa lama itti fufe; kanaaf Yihuudoonniif fi Giriikonni biyya Asiyaa keessa jiraatan hundinuu dubbii Gooftaa dhaga'an. **11** Waaqni harka Phaawulosiitiin hojii dinqii kan akka malee dinqisiisu hojjechaa ture. **12** Kanaaf maarrabiin yookaan marxoon dhagna isaa tuqe iyyuu dhukkubsattootatti geeffama ture; isaanis ni fayyu; hafuuri hamaanis isaan keessaa ba'a ture. **13** Yihuudoonni biyya keessa nanaanna'anii hafuurota xuraa'oo nama keessaa baasan tokko tokkos namoota dhafuura hamaan qabaman irratti maqaa Gooftaa Yesuus waamuu yaalan; isaanis, "Ani maqaa Yesuus kan Phaawulos lallabu sanaan sin ajaja" jedhan. **14** Ilmaan Iskoyaa, isa luba hangafa Yihuudootaa ture sanaa torbanis waan kana hojjetaniiru. **15** Hafuuri hamaan sun garuu, "Ani Yesuusni beeka; waa'ee Phaawulosis beeka; isin immoo eenyu?" jedhee deebiseef. **16** Namichi hafuura hamaan qabame sunis isaanitti utaa;le; hunda isaanis mo'ate; ni tumes; isaanis madaa'anii qullaa isaanii mana keessaa ba'anii baqatan. **17** Kunis Yihuudootaa fi Giriikota Efesoon keessa jiraatan hunda biratti beekame; isaan hundis sodaan guutaman; maqaan Gooftaa Yesuus baay'ee kabajame. **18** Warra amanan keessaas baay'een isaanii dhufanii hojii isaanii hamaa sana ifatti baasanii himachaa turan. **19** Warra falfala hojjechaa turan keessaas namoonni baay'een kitaabota isaanii walitti qabanii fuula uummataa duratti guban; gatiin kitaabota sanaas yommuu shallagametti gara meetii kuma shantama ta'e. **20** Haala kanaanis dubbiin Gooftaa akka malee babal'ate; humnaan guddate. **21** Erga wanni kun hundinuu ta'ee booddee Phaawulos Maqedooniyaa fi Akaayaa keessa darbee Yerusaleem dhaquu murteeffate; innis, "Ani ergan achi ga'ee booddee Roomaas dhaquun qaba" jedhe. **22** Innis gargaartota isaa keessaa nama lama jechuunis Xiimotewosii fi Erisxoosin Maqedooniyaatti ergee ofii immoo yeroof biyya Asiyaa keessa ture. **23** Gidduma sana waa'ee karaa sanaa irratti gooliin guddaan uumame. **24** Tumtuu meetii kan Dimeexiroos jedhamu tokko fakkii mana qulqullummaa Arxemiisii meetii irraa hojjechuun ogeeyyii hojii harkaatiif galii guddaa galchaa ture. **25** Innis isaan hundaa fi namoota hojii akkasii qaban kaan walitti waamee akkana jedheen; "Yaa namoota nana, akka nu hojii kana irraa galii guddaa argannu ni beektu. **26** Isin akka namichi Phaawulos jedhamu kun utuu Efesoon qofatti hin ta'in guutummaa biyya Asiyaa gara caalu keessattis akka waaqonni harka namaatiin tolfaman waaqota hin ta'in dubbachuudhaan nama hedduu amansiisee karaa irraa balleessa ni argitu; ni dhageessu. **27** Kanaafuu akka maqaan hojii keenyaa inni gaariin sun badu sodaan jira; garuu kana qofa utuu hin ta'in manni sagadaa Arxemiisii waaqittii guddoo sanaa iyyuu ni salphata; waaqittiin biyya Asiyaa guutuu fi addunyaa keessatti waaqeffatamtu mataan ishee iyyuu ulfina waaqummaa ishee ni dhabdi." **28** Isaanis yommuu waan kana dhaga'anitti akka malee aaranii, "Arxemiisiin warra Efesoon guddoo dhal!" jedhanii iyyan. **29** Yommuuma magaalattiin ni raafamte; namoonni sunis miiltota Phaawulos kanneen Maqedooniyaadhaa dhufan jechuunis Gaayooosii fi Arisxirokoosin qabanii akkuma nama tokkootti gara iddoo itti tapha argisiisanii girrisanii fiigan. **30** Phaawulos uummatatti mul'achuu barbaade; barattoonni garuu hin eeyyamneef. **31** Qondaaltota biyya Asiyaa warra michoota Phaawulos turan keessaas tokko tokko nama isatti erganii akka inni iddoo itti tapha argisiisan sana hin dhaqne isa kadhatan. **32** Yaa'ichis wacaan guutame: Garri tokko waan tokko, garri kaan

waan biraa iyye. Garri caalaan isaanii immoo waan achitti walitti qabamaniif illee hin beekne. **33** Yihuudoonni Iskindiroosin dhiibanii fuula uummataa duratti baafnaan, namoonni tokko tokko uummata keessaa iyyanii gorsa kennaniif; innis uummata duratti falmachuuf jedhee akka namoonni cal'isaniif harkaan mallattoo kenne. **34** Yommuu akka inni Yihuudii ta'e hubatanitti garuu isaan hundinuu sagalee tokkoon, "Arxemiisiin warra Efesoon guddoo dhal!" jedhanii gara sa'aatii lamaa iyyaa turan. **35** Barreessaan magaalaa sanaas uummata cal'isiisee akkana jedhe; "Yaa namoota Efesoon, akka magaalaa Efesoon kun eegduu mana sagadaa Arxemiisii guddattiittiif fi fakkii ishee kan samii irraa bu'e sanaa taate namni hin beekne jiraa?" **36** Kanaaf waan namni dhugaa kana falmu hin jirreef isin cal'isuu qabdu; waan tokko illee jarjarsuun hojjechuu hin qabdan. **37** Isaan mana sagadaa saamuu yookaan waaqitti keenya arrabsuu baatan illee isin jara kana as fiddaniiru. **38** Kanaaf Dimeexiroosii fi ogeeyyiin isa wajjin jiran sun yoo waan ittiin nama tokko iyyuu himatan qabaatan manneen murtii banaa dha; bulchitoonni biyyaas jiru. Isaan himata qaban achitti haa dhi'eefatan. **39** Yoo wanni biraa kan isin dhi'eeffachuu barbaaddan tokko iyyuu jiraate garuu wanni sun yaa'ii seera qabeessa irratti ilaalama. **40** Nu wal ga'ii kanaaf sababii dhi'eeffachuu dandeenyu waan hin qabneef goolii har'a ta'e kanatti akka gaafatamnu sodaa qabna." **41** Innis erga waan kana dubbatee booddee waldaa sana gad lakkise.

20 Phaawulos erga gooliin qabbanaa'ee booddee barattoota waamsisee isaan jajjabeesse; "Nagaatti" isaanin jedhees Maqedooniyaa dhaquuf ka'e. **2** Innis dubbii nama jajjabeessu baay'ee uummatatti dubbachaa naannoo sana keessa darbee dhuma irratti Giriik ga'e; **3** achis ji'a sadii ture. Akkuma inni doonni Sooriyaa dhaquuf ka'eenis sababii Yihuudoonni isatti malataniif karaa Maqedooniyaatiin deebi'uuf kutate. **4** Beeriyaadhaa Soophaaxroos ilma Phihiyiroos, Tasaloniiqeedhaa Arisxirokoosii fi Sekundus, Darbeeni immoo Gaayooos isa wajjin deeman; akkasumas Xiimotewos, biyya Asiyaatii immoo Xikiqoosii fi Xiroofimooos isa wajjin deeman. **5** Namoonni kunneen nu dura darbanii Xiroo'asatti nu eegan. **6** Ayyaana Maxinoo booddee garuu Filiiphiyiyuusii dooniin kaanee bultii shan booddee warra kaan wajjin Xiroo'asatti wal arganne; achis guyyaa torba turre. **7** Nus guyyaa jalqaba torban sanaatti buudeena caccabsuuf jennee walitti qabamne; Phaawulos namootatti haasa'e. Innis waan guyyaa itti aanutti deemu barbaadeef hamma halkan walakkaatti haasaa dheeresse. **8** Gulantaa darbii iddoo nu itti walitti qabamne keessa ibsaa baay'etu ture. **9** Dargaggeessi Awuxekiis jedhamu tokkos foddaa irra taa'aa ture; yommuu Phaawulos haasaa dheeressettis hirribni cimaan isa fudhate; utuu hirribaan of wallaalee jiruus darbii sadaffaa irraa kufe; isaanis reeffa isaa lafaa fuudhan. **10** Phaawulosis gad bu'ee dargaggeessa sana irratti gombifamee isa hammachuudhaan, "Lubbuun keessa jirtiitti hin rifatinaa!" jedhe. **11** Innis darbii sanatti of deebi'ee buudeena caccabee nyaate; hamma lafti bariituttis yeroo dheeraa isaan wajjin haasa'e achii deeme. **12** Namoonnis dargaggeessa sana jiraataa ta'ee manatti geessan; baay'ees ni jajjabaatan. **13** Nus Phaawulosin achii fuudhuuf jennee duraan dursinee gara doonii dhaqnee dooniidhaan Asoositti qajeelle; Phaawulos miillaan deemuuf jedhee ofuma isaatii waan kana karoofatee tureetii. **14** Asoosittis isaan wal arginee dooniidhaan Miixiiliinitti dabarre. **15** Guyyaa itti aanuttis doonin achii kaanee fuullee Kiyyos geenyee; guyyaa tokko booddees Saamoositti baane; guyyaa itti aanu immoo Miilexooos geenyee. **16** Phaawulosis yoo danda'ameef waan guyyaa Phoenxooosxeetiin Yerusaleem ga'uuf ariifateef akka

biyya Asiyaa keessatti yeroon isa duraa hin dhumneef jedhee dooniidhaan Efesoon bira darbee deemu murteeffatee ture. **17** Innis Miilexosii Efesoonitti nama ergee jaarsolii waldaa kiristaanaa ofitti waamsise. **18** Isaan gara isaa dhufnaan akkana jedheen; “Ani gaafan biyya Asiyaa dhufe kan duraatii jalqabee yeroon isin wajjin jiraachaa ture sana hunda haala akkam keessa akka ani jiraachaa ture isin mataan keessan iyyuu beektu. **19** Ani yoon mala Yihuudootaatiin akka malee qorame illee gad of qabiisa guddaa fi imimmaaniin Gooftaa tajaajileera. **20** Utuu waan faayidaa isinii qabu tokko illee lallabuu irraa of hin qusatin akka ani mana tokkoo gara mana kaanii deemee ifatti baasee isin barsiise isinuu beektu. **21** Ani akka Yihuudoonni fi Giriikonni qalbii jijjiirraachuudhaan gara Waaqaatti deebi’anii fi akka isaan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoositti amanan isaanitti himeera. **22** “Ammas ani utuu waan achitti narra ga’uuf jiru hin beekin Hafuuraan dirqamee Yerusaalem dhaquuttin jira. **23** Hafuurri Qulqulluun immoo akka hidhamuu fi rakkachuun na eeggatu magaalaa hunda keessatti dhugaa naa ba’a. **24** Ta’us ani fiigicha sana xumuruu fi hojii Gooftaa Yesuus natti keenne sana hobbaafachuuf jedhee jireenya koo akka waan faayidaa hin qabneetti nan lakkaa’a; hojiin kunis wangeela ayyaana Waaqaatiif dhugaa ba’uu dha. **25** “Ani akka isin warra ani keessa nanaanna’ee mootummaa Waaqaa lallabe kanneen keessaa namni tokko iyyuu lammata na hin argine nan beeka. **26** Kanaafuu ani dhiiga nama hundaa irraa qulqulluu ta’uu koo har’a isiniitti nan hima. **27** Ani fedhii Waaqaa hunda isiniitti himuu irraa of hin qusanneetii. **28** Isin of eegaa; karra hoolota Hafuurri Qulqulluun irratti Phaaphaasota isin godhe sanaa hundas eegaa. Waldaa Kiristaanaa Waaqaa kan inni dhiiga ofii isaatiin biteate sanaafis tiksoota ta’aa. **29** Erga ani deemee booddee akka yeeyyiiwaan hamoon dhufanii gidduu keessan seenan, akka isaan karra hoolotaa sana keessaa tokko illee hin hambifnes ani beeka. **30** Isinuma keessaa iyyuu namoonni barattoota of faana fudhachuuf jedhanii dubbii micciiramaa dubbatan ni ka’u. **31** Kanaafuu isin of eeggadhaa! Akka ani waggaa sadii halkanii guyyaa utuu gargar hin kutin imimmaaniin tokkoo tokkoo keessan gorsaa ture yaadadhaa. **32** “Ani amma Waaqatti, akkasumas dubbii ayyaana isaa kan isin ijaaruu danda’uu fi kan warra qulqullaa’an hunda keessatti dhaala isinii kennuu danda’u sanatti isinin kennadha. **33** Ani meetii yookaan warqee yookaan uffata nama tokkoo iyyuu hin kajeelle. **34** Akka ani harkuma koo kanaan hojjedhee waan naa fi warra na wajjin jiraniif barbaachisu argamsiise isin mataan keessan iyyuu ni beektu. **35** Ani waan hojjedhe hunda keessatti nu dubbii Gooftaa Yesuus mataan isaa, ‘Fudhachuu irra kennuutu eebba qaba’ jedhee dubbate sana yaadachaa hojii jabaa akkanaatiin akka warra dadhabaa gargaaruu qabnu isin argisiiseera.” **36** Innis waan kana dubbatee isaan hunda wajjin jilbeenfatee Waaqa kadhate. **37** Hundi isaanis akka malee boo’aa morma Phaawulositti marmanii isa dhungatan. **38** Wannii akka malee isaan gaddisiise akka isaan yeroo sanaa jalqabaniin lammata isa hin argine dubbachuu isaa ti. Ergasii isaan hamma dooniitti isa geggeessan.

21 Erga isaanin gargar baanee booddees dooniidhaan kaanee utuu mirgaa bitaatti hin gorin Qoositti qajeelle. Guyyaa itti aanutti Roodees dhaqnee achii immoo Phaaxaraatti dabarre. **2** Doonii Finiqeeitti ce’u tokkos argannee isa yaabbannee adeemsa itti fufne. **3** Yommuu Qophiroosin arguu dandeenyetti, harka bitaatti ishee dhifneef Sooriyaatti qajeelle; nus iddo dooniin keenya fe’iisa isaa itti buufachuuf ture Xiirsoositti irraa buune. **4** Achitti barattoota argannee guyyaa torba isaan bira turre. Isaanis akka Phaawulos Yerusaalem hin dhaqneef Hafuura Qulqulluun

isa akeekkachiisan. **5** Garuu yeroon keenya dhumnaan achii kaanee deemsa keenya itti fufne; barattoonni hundinuu niitota isaanitiiti fi ijoollee isaanii wajjin magaalattii keessaa nu baasanii nu geggeessan; nus qarqara galaanaatti jilbeenfannee kadhanne. **6** Erga nagaatti waliin jennee booddees doonii yaabbanne; isaan immoo mana isaanitti deebi’an. **7** Xiirsoosii kaanee adeemsa keenya itti fufuudhaan Phitolemaayisitti galle; achittis obboloota dubbifnee guyyaa tokko isaan bira oolle. **8** Guyyaa itti aanutti achii kaanee Qisaariyaa geenyee; achittis mana lallabaa wangeelaa tokkoo mana Filiiphos isa warra torban keessaa tokko ture sana dhaqnee isa bira turre. **9** Innis ijoollee durbaa kanneen hin heerumin afur qaba ture; isaanis raajii dubbatu turan. **10** Erga nu guyyaa hedduu achi turree booddee raajiin Agaaboos jedhamu tokko Yihuudaadhaa gad bu’e. **11** Innis gara keenya dhufee sabbata Phaawulos fuudhee harkaa fi miilla ofii isaa hidhee, “Hafuurri Qulqulluun, ‘Yihuudoonni Yerusaalem jiraatan abbaa sabbata kanaa akkanatti hidhanii dabarsanii Namoota Ormaatti isa kennu’ jedha” jedhe. **12** Nus yommuu waan kana dhageenyetti akka Phaawulos Yerusaalemitti ol hin baaneef namoota achi jiran wajjin isa kadhanne. **13** Phaawulos immoo deebise, “Isin maaliif boossanii garaa na raafuu? Ani maqaa Gooftaa Yesuusiitiif jedhee Yerusaalemitti hidhamuu qofa utuu hin ta’in du’uuf illee qophaa’eeraatii” jedhe. **14** Yommuu inni nuu sarmuu didettis, “Fedhiin Gooftaa haa ta’u” jennee dhiifne. **15** Guyyoota kanneen booddees qophoofnee Yerusaalemitti ol baane. **16** Barattoonni Qiisaariyaa keessaa tokko tokko nu miilteessanii gara mana Minaaason nu geessan; innis nama Qophiros kan barattoota durii keessaa tokko turee dha. **17** Yommuu nu Yerusaalem geenyetti obboloonni gammachuudhaan nu simatan. **18** Guyyaa itti aanuttis Phaawulos nu wajjin Yaaqoob bira dhaqee; jaarsoliin hundinuu achi turan. **19** Phaawulosis nagaa isaan gaafatee waan Waaqni tajaajila inni kenneen Namoota Ormaa keessatti hojete hunda tokko tokkoon isaanii ibse. **20** Isaan yommuu waan kana dhaga’anitti Waaqa galateeffatan. Phaawulosiin akkana jedhan; “Yaa obboleessa, ati akka Yihuudoonni kuma hedduun amanan ni argita; hundi isaanis hinaaffaa seeraaf qabu. **21** Ati akka Yihuudoonni Namoota Ormaa keessa jiraatan hundinuu ilmaan isaanii dhagna hin qabnee fi akka isaan akka duudhaa keenyaatti hin jiraanne itti himtee akka isaan seera Musee irraa gara galan barsiisuun kee isaanitti himameera. **22** Isaan akka ati dhufte dhugumaan ni dhaga’u; eega maal gochuu wayya? **23** Kanaaf ati waan nu sitti himnu egadi; hamaa gochuu wareega of irraa qaban afur nu bira jiru. **24** Akka isaan mataa isaanii haaddataniif namoota kanneen ofitti fuudhiitii isaan wajjin of qulqulleessiitii baasii isaanii ati baasi. Kanaanis namoonni hundinuu akka oduun waa’ee kee odeeffame sun dhugaa hin ta’in, akka ati mataan kee iyyuu seeraaf ajajamtee jiraattu ni beeku. **25** Waa’ee Namoota Ormaa kanneen amananii immoo akka isaan nyaata waaqota tolfamoof aarsaa dhi’effame, dhiiga, foon horii hudhamee du’etii fi sagaagalummaa lagataniif nu murtii keenya isaanii barreessineerra.” **26** Phaawulosis guyyaa itti aanutti namoota sana ofitti fuudhee isaan wajjin of qulqulleesse; ergasii immoo gaafa guyyoonni qulqullaa’ummaa sun itti xumuramanii fi yeroo itti aarsaan maqaa tokkoo tokkoo isaanitiitiin dhi’effamuu malu beeksisuuf mana qulqullummaa seene. **27** Yommuu guyyoonni torban sun xumuramuu ga’anitti Yihuudoonni biyya Asiyaatti dhufan tokko tokko Phaawulosin mana qulqullummaa keessatti argan. Isaanis nama hundumaa kakaasanii isa qaban. **28** Iyyaniis, “Yaa namoota Israa’el nu gargaara! Namichi kun nama saba keenyaan mormaa, seera keenyaa fi mana qulqullummaa mormaa nama hunda iddo hundatti barsiisuu dha. Kana malees inni

Giriikota mana qulqullummaatti ol galchee iddoo qulqulluu kana xureesseera” jedhan. **29** Isaan waan duraan namicha Efesoon kan maqaan isaa Xiroofiimoos jedhamu tokko Phaawulos biratti magaalaa keessatti arganii turaniif, waan Phaawulos mana qulqullummaatti ol isa galche se’aniitii. **30** Magaalaan sunis guutummaatti ni raafamte; namoonnis karaa hundumaan fiigaa dhufan. Isaanis Phaawulosin qabaniif lafa irra harkisaa mana qulqullummaatii gad baasan; yommuuma karroonni cufaman. **31** Utuu isaan isa ajjeesuu yaalanuu akka magaalaa Yerusaaalem guutummaatti raafamaa jirtu oduun ajajaa waraana Roomaa ga’e. **32** Innis yeruma sana loltootaa fi ajajjuuwwan dhibbaa tokko tokko fudhatee fiigichaan isaanitti gad bu’e. Isaanis yommuu ajajaa sanaa fi loltoota isaa arganitti Phaawulosin tumuu dhiisan. **33** Ajajaan sunis dhufee isa qabe; akka inni foncaa lamaan hidhamus ajaje; akka inni eenyu ta’ee fi akka inni maal hojjechaa ture isa gaafate. **34** Tuuta sana keessaas garri tokko waan tokko jedhanii iyyaa, garri kaan immoo waan biraa jedhanii iyyaa turan; ajajaan sunis sababii waca namaatiif waan mirkana ta’e argachuu waan dadhabeeff akka Phaawulos gara qubata loltootaatti geeffamu ajaje. **35** Phaawulosin galantaa ittiin gad ba’an bira geenyaan sababii goolii namootaatiif loltoonni isa baatan. **36** Namoonni hedduunis, “Isa ajjeesi!” jedhanii iyyaa duukaa bu’an. **37** Phaawulos yommuu loltoonni isa fuudhanii qubata loltootaatti ol isa galchuuf jedhanitti, ajajaa sanaan, “Akka ani waa sitti himu naa eeyyamtaa?” jedhee gaafate. Ajajaan sun immoo deebisee akkana jedhe; “Ati afaan Giriiki ni dubbattaa?” **38** Ati namicha biyya Gibxi kan dhi’eenya kana goolii kaasee shororkeessitoota 4,000 fudhatee gammoojjitti gale sana mitii?” **39** Phaawulosin, “Ani Yihuudii Xarsees magaalaa beekamtuu Kiilqiyyaa keessaa sanaa ti. Maaloo, akka ani namoota kanatti dubbadhu naa eeyyami” jedhee deebise. **40** Phaawulos akkuma eeyyama ajajaa sanaa argateen gulantaa sana irra dhaabatee akka namoonni cal’isaniif harkaan mallattoo kenne; yommuu isaan hundinuu cal’isanitti immoo afaan Araamaayikiitiin akkana jedheen.

22 “Yaa obbolootaa fi abbootii, falmata ani amma isin duratti dhi’eeffadhu kana mee naa dhaga’aa.” **2** Jarris yommuu isaa afaan Ibraayisixiitiin isaanitti dubbatu dhaga’anitti kan duraa illee caalaa cal’isan. Phaawulos akkana jedhe; **3** “Ani Yihuudii dha; magaalaa Xarsees ishee biyya Kiilqiyyaa keessaa sanattin dhaladhe; garuu Yerusaalemittin guddadhe. Miilla Gamaaliyaal jalattis seera Abbootii keenyaa akka gaariitti baradhee, akkuma isin hundi har’ a hinaaftan kana anis Waaqaaf nan hinaafa ture. **4** Dhiirraa fi dubartii qabe, mana hidhaa keessa isaan buusuudhaan duuka buutota karaa kanaa hamma du’aatti ari’adheera; **5** waan kanas lubni ol aanaanii fi waldaan jaarsolii guutuun ragaa naa ba’u. Anis xalayoota isaan gara obboloota warra Damaasqoo jiraniitti barreessan fudhadheen akka namoonni kunneen adabamaniif hidhee Yerusaalemitti isaan fiduuf achi nan dhaqe. **6** “Gara saafaatti, akkuma ani Damaasqootti dhi’aadheen ifni guddaan isaa akkuma tasaa samii irraa naannoo kootti balaqqise. **7** Anis lafatti kufeen sagalee, ‘Yaa Saa’ol! Yaa Saa’ol! Ati maaliif na ari’atta?’ naan jedhu tokkon dhaga’ee. **8** “Anis, ‘Yaa Gooftaa ati eenyu?’ jedheen gaafadhe. ‘Inni immoo deebisee, ‘Ani Yesuus nama Naazreeta isa ati ari’attuu dha’ naan jedhe. **9** Warri na wajjin turanis ifa sana argan malee sagalee isa natti dubbachaa ture sanaa hin hubanne. **10** “Anis, ‘Yaa Gooftaa, ani maal godhu ree?’ jedhee gaafadhe. “Gooftaanis, ‘Ka’ii Damaasqoo seeni. Wannii akka ati hojjetuuuf siif ka’aame hundinuu achitti sitti himamaatii’ naan jedhe. **11** Anis sababii calaqqisa ifa sanaatiif homaa arguu dadhabnaan, warri na wajjin turan harka qabaniif

Damaasqootti na geessan. **12** “Namichi Anaaniyaas jedhamu kan sirriitti seera eegu tokko Yihuudoota achi jiraatan hunda biratti maqaa gaarii qaba ture. **13** Innis gara koo dhufee na bira dhaabatee, ‘Yaa obboleessa koo Saa’ol, agartuun kee siif haa deebi’ul’ naan jedhe; agartuun koos yeruma sana naa deebi’e. Anis isa arguu danda’e. **14** “Innis akkana jedhe; ‘Waaqni abbootii keenyaa akka ati fedhii isaa beektu, akka ati Isa Qajeelaa sana argituu fi akka afaan isaa irraa dubbii dhageessuuf si filateera. **15** Atis waan argitee fi waan dhageesse sana fuulla nama hundumaa duratti isaaf dhugaa ni baata. **16** Egaa amma maal eegda ree? Ka’ii maqaa isaa waammachaa cuuphamiitti cubbuu kee of irraa dhiqi.’ **17** “Anis Yerusaalemitti deebi’ee utuu mana qulqullummaa keessatti kadhannaatti jiruu akka waan of wallaaluu nan ta’e. **18** Gooftaa illee isaa, ‘Jarri kun waan ati waa’ee koo dhugaa baatu hin fudhataniitii dafii ammuma Yerusaaalem keessa ba’i!’ jedhee natti dubbatu nan arge. **19** “Anis deebiseen akkana jedhe; ‘Yaa Gooftaa jarri kun akka ani warra sitti amanan hidhuu fi tumuuf jedhee mana sagadaa tokko irraa gara isa biraatti darbaa ture beeku. **20** Yeroo dhiigni dhuga baatuu keetii, dhiigni Isxifaanos dhangaalaafamtiis ani ajjeefamuu isaatti namootaan walii galee achi dhaabaddheen uffata warra isa ajjeesani eegaa ture.’ **21** “Gooftaanis, ‘Ani fagootti, gara Namoota Ormaatti sin ergaati deemi’ naan jedhe.” **22** Namoonni sunis hamma inni dubbii kana dubbattutti isa dhaga’aa turan; ergasiis sagalee isaanii ol fudhatanii, “Namni akkanaa jiraachuu hin qabuutti lafa irraa balleessaa!” jedhanii iyyan. **23** Utuu isaan uffata isaanii dadarbatanii, awwaaras qilleensa keessa bibittinneessanii iyyaanuu, **24** ajajaan sun akka Phaawulos qubata loltootaatti ol galfamuu ajaje; innis waan namoonni akkas isatti iyyaniif beekuuf jedhee akka Phaawulos garafamee qoratamu ajaje. **25** Phaawulos immoo yommuu isaan isa garafuuuf jedhanii teephaan isa hidhanitti ajajaa dhibbaa kan isa bira dhaabachaa tureen, “Lammii Roomaa tokko murtii malee garafuun isiniif ni eeyyamamaa?” jedhe. **26** Ajajaan dhibbaa sunis yommuu waan kana dhaga’etti gara ajajaa kumaa sanaa dhaqee, “Namichi kunoo lammii Roomaati ati maal gochuu yaadda?” jedheen. **27** Ajajaan kumaa sunis Phaawulos bira dhaqee, “Mee natti himi; ati lammii Roomaati?” jedhee gaafate. Innis, “Eeyyee” jedhee deebise. **28** Ajajaan kumaa sunis, “Ani lammummaa kana argachuudhaaf gatii guddaa baase” jedhe. Phaawulos immoo deebisee, “Ani garuu ittin dhaladhe” jedhe. **29** Warri isa qoruuf yaadanis yommuuma isa irraa deebi’an; ajajaan kumaa sunis yommuu akka Phaawulos lammii Roomaa ta’ee fi akka ofii isaatii immoo Phaawulosin foncaan hidhee hubatetti ni rifate. **30** Ajajaan kumaa sun sababii Yihuudoonni Phaawulosin himataniif sirriitti beekuu fedhee guyyaa itti aanu isa hiikee akka luboonni hangafoonni fi waldaan Yihuudootaa hundi walitti qabaman ajaje. Ergasii immoo Phaawulosin fidee akka inni fuulla isaanii duratti dhi’aatuu godhe.

23 Phaawulos xiyyeeffatee yaa’ii sana ilaalee, “Yaa obboloota ko, ani hamma guyyaa har’aatti fuulla Waaqaa dura yaada gaariidhaan jiraadheera” jedhe. **2** Kana irratti Anaaniyaas lubni ol aanaan akka warri Phaawulos bira dhaabachaa turan sun afaan isaa keessa dha’an ajaje. **3** Phaawulosin deebisee, “Ati keenyan nooraa dibame, Waaqni si rukuta! Seeraan natti muruuf jettee achi teessee atumti mataan kee immoo akka ani dha’amu ajajuudhaan seera cabisaa?” jedhe. **4** Warri Phaawulos bira dhaabachaa turan; “Ati akkam luba Waaqaa ol aanaa tokko arrabista?” jedhaniin. **5** Phaawulos immoo deebisee, “Yaa obboloota, ani akka inni lubicha ol aanaa ta’e hin beekne; ‘Waa’ee bulchaa saba keetii hamaa hin dubbatin’

jedhamee barreeffameeraatii” jedhe. **6** Phaawulos yommuu akka isaan keessaa garri tokko Saduqota, garri kaan immoo Fariisota ta’an beeketti, “Yaa obboota ko, ani Fariisicha ilma Fariisii ti. Ani sababii akka warri du’an du’aa ka’an abdadhuuf qoramuuf dhi’aadheera” jedhe. **7** Yommuu inni waan kana dubbateetti Fariisotaa fi Saduqota gidduutti falmiin uumame; yaa’iin sun gargar qoodame. **8** Saduqoonni, “Du’aa ka’uun hin jiru, ergamoonnis, hafuuonnis hin jiran” jedhu; Fariisonni garuu akka kunneen hundinuu jiran amanu. **9** Wacni guddaanis uumame; barsiisonni seeraa tokko tokkos garee Fariisotaa keessaa ka’anii, “Nu balleessaa tokko illee namicha kana irratti hin arganne; Hafuura yookaan ergamaa Waaqaatu isatti dubbate ta’innaa?” jedhanii cimsanii dubbatan. **10** Ajajaan kumaa sunis yommuu falmiin jabaachaa deemetti jarri kun Phaawulosin cicciru jedhee sodaate. Kanaaf akka loltoonni dhaqanii humnii achii isa fuudhanii qubata loltootaatti ol galchan ajaje. **11** Gooftaanis halkan itti aanutti Phaawulositti mul’atee, “Jabaadhu! Akkuma Yerusaalem keessatti waa’ee koo dhugaa baate sana Roomaa keessattis dhugaa ba’uu qabdaatii” jedheen. **12** Yihuudoonni tokko tokko barrii guyyaa itti aanuu mari’atanii akka hamma Phaawulosin ajjeesanitti waa hin nyaannee yookaan waa hin dhugne walii kakatan. **13** Namoota afurtamaa oltu maree kana irratti hirmaate. **14** Isaanis gara luboota hangafootaatii fi gara maanguddootaa dhaqanii akkana jedhan; “Nu hamma Phaawulosin ajjeefnutti akka homaa afaaniin hin qabne jabeessinee kannooneerra. **15** Kanaafuu isinii fi waldaan Yihuudootaa waan waa’ee Phaawulos sirriitti cimsitanii qorachuu barbaaddan fakkeessaatii akka ajajaan kumaa sun Phaawulosin gara keessanitti gad ergu kadhadaa; nu utuu inni achi hin ga’in isa ajjeesuuf qophoofneerraatii.” **16** Garuu ilmi obboleetti Phaawulos yommuu maree kana dhaga’etti qubata loltootaatti ol galee Phaawulositti himte. **17** Phaawulosis ajajuuwwan dhibbaa keessaa nama tokko waamee, “Dargaggeessi kun waan isatti himu qabaatii mee ajajaa kumaatti isa geessi” jedheen. **18** Innis ajajaa kumaa sanatti isa geesse. Ajajaan dhibbaa sunis, “Phaawulos inni mana hidhaa jiru sun na waamsisee waan dargaggeessi kun waan sitti himu qabuuf akka ani isa sitti fidu na kadhate” jedheen. **19** Ajajaan kumaas dargaggeessa sana harka qabee kophaatti baasee, “Wanni ati natti himuu barbaaddu maali?” jedhee gaafate. **20** Dargaggeessi sunis akkana jedhe; “Yihuudoonni waan waa’ee isaa sirriitti cimsanii qoruu barbaaddan fakkeessanii akka ati Phaawulosin bori gara yaa’ii Yihuudootaatti gad ergitu si kadhachuuf walii galaniiru. **21** Waan isaan keessaa namoonni afurtamaa oli ta’an riphanii isa eeggachaa jiraniif ati isaan jalaa hin qabin. Isaan akka hamma isa ajjeesanitti homaa hin nyaannee yookaan hin dhugne kakaniiiru; qophaa’aniis eeyyama kee eeggachaa jiru.” **22** Ajajaan kumaa sunis, “Ati akka waan kana natti himte nama tokkotti iyyuu hin dubbatin” jedhee dargaggeessa sana akeekkachiisee gad dhiise. **23** Ergasii inni ajajuuwwan dhibbaa keessaa nama lama waamee akkana jedhee ajaje; “Akka loltoonni dhibbi lama, abbootiin fardaa torbaatamni fi warri eeboo qabatan dhibbi lama edana sa’aatii sadiitti Qiisaariyaa dhaqaniif qopheessaa. **24** Phaawulosiifis farda inni yaabbatu qopheessaatii gara Feeliksi Bulchaa Biyyaatti nagaan geessaa.” **25** Innis akkana jedhee xalayaa tokko barreesse. **26** Qilaaawudewoos Liisiyaas irraa, Gara bulchaa kabajamaa, gara Feeliksi: Nagaa jirtaa. **27** Yihuudoonni namicha kana qabani ajjeesuu barbaadaa turan; ani garuu akka inni lammii Roomaa ta’e beekke loltoota koo wajjin dhaqee isa baase. **28** Anis waan isaan isa himataniif beekuu barbaadeen fuula waldaa isaanii duratti isa dhi’eesse. **29** Ani akka inni

waa’ee gaaffii seera isaanitiin himatame arge malee akka inni waan du’aan yookaan hidhaan isa ga’u tokkumaanuu himatame hin argine. **30** Ani yeroo akka isaan namicha sanatti mari’atan dhaga’etti dafee isa sitti erge. Warra isa himatanis akka isaan himata isaanii sittan dhi’eeffatan ajajeera. **31** Kanaaf loltoonni sun akkuma ajajaman sana Phaawulosin fuudhanii halkaniin Antiiphaaxriisitti geessan. **32** Isaanis guyyaa itti aanutti akka abbootiin fardaa isa wajjin deeman godhanii ofii immoo qubata loltootaatti deebi’an. **33** Abbootiin fardaa sunis yommuu Qiisaariyaa ga’anitti xalayaa sana bulchaatti kennan; Phaawulosinis fuula isaa dura dhi’eessan. **34** Bulchaa sunis erga xalayaa sana dubbifatee booddee, akka inni biyya kamii dhufe isa gaafate. Yommuu akka inni Kiilqiyaa dhufe beekettis, **35** “Ani yeroo himattoonni kee as ga’anitti dubbii kee nan dhaga’a” jedhe. Innis ergasii akka Phaawulos masaraa Heroodis keessatti eegamu ajaje.

24 Guyyaa shan booddee Anaaniyaas lubni ol aanaan maanguddoota tokko tokkoo fi abukaattoo Xerxuloos jedhamu tokko wajjin Qiisaariyaatti gad bu’e; isaanis waan ittiin Phaawulosin himatan bulchaa duratti dhi’eeffatan. **2** Yommuu Phaawulos waamamee ol galetti, Xerxuloos akkana jedhee himata isaa Feeliksi duratti dhi’eeffate; “Yaa Feeliksi kabajamaa, nu bara kee keessa yeroo dheeraa nagaan jiraameera; ogummaan kees saba kanaaf geeddarama fideera. **3** Yaa Feeliksi kabajamaa, nu waan kana karaa hundumaa fi iddoo hundatti galata guddaadhaan ni fudhanna. **4** Garuu ani akka hammana irra si hin dadhabsiifneef akka ati gabaabumatti gara laafinaan nu dhageessu sin kadhada. **5** “Nu akka namichi kun dhukkuba hamaa ta’ee Yihuudoota addunyaa guutuu irra jiran hunda keessatti goolii kaasaa jiru argineerra. Inni hoogganaa garee Naazirootaa ti. **6** Inni mana qulqullummaa iyyuu xureessuu yaaleera; nu immoo akka seera keenyaatti itti muruuf jennee isa qabne. [**7** Garuu Luusiyoos ajajaan kumaa sun dhufee humna guddaan harka keenya keessaa isa baase; akka himattoonni isaa fuula kee duratti dhi’aatanis ni ajaje.] **8** Ati mataan kee iyyuu isa qoruudhaan waa’ee waan nu isa himannu kanaa hunda beekuu ni dandeessa.” **9** Yihuudoonnis akka dubbii kun dhugaa ta’e mirkaneessanii himata sana deeggaran. **10** Phaawulosis yommuu bulchaa sun akka inni dubbatuuf harkaan mallattoo kenneefitti akkana jedhee deebii kenne; “Ani waan akka ati waggoota hedduuf abbaa murtii saba kanaa taate beekuuf falmii koo gammachuudhaan nan dhi’eeffadha. **11** Akkuma ati rakkoo malee mirkaneeffachuu dandeessu ani waaqeffachuuf jedhee Yerusaalemitti ol ba’uun koo guyyaa kudha lama hin caalu. **12** Warri na himatan kun anaa mana qulqullummaa keessatti yookaan manneen sagadaa keessatti yookaan magaalaa keessatti nama tokkoon illee falmu yookaan uummata kakaasu na hin arganne. **13** Isaan waan amma ittiin na himachaa jiran kanaas siif mirkaneessuu hin danda’an. **14** Ta’us ani akka nama karaa isaan garee mormitootaa jedhaniin sana duukaa bu’u tokkootti akka Waaqa abbootii keenyaa waaqeffadhu fuula kee duratti nan amana. Waan seera Museetiin walii galuu fi waan kitaabota raajotaa keessatti barreeffame hundas nan amana. **15** Anis akkuma jara kanaa akka du’aa ka’uun qajeeltotaatii fi hamootaa jiraatu Waaqa nan abdada. **16** Kanaafuu ani akka yeroo hunda Waaqaa fi nama duratti yaada qulqulluu qabaadhu nan tattaaffadha. **17** “Anis bara baay’ee hiyyeeyyii saba kootiitiif gargaarsa kennuuf, Waaqaafis aarsaa dhi’eessuuf jedhee Yerusaalem dhufe. **18** Yeroo ani waan kana hojjechaa turettis isaan anaa qulqullaa’ee jiru mana qulqullummaa keessatti na

argan. Tuunni tokko iyyuu na bira hin turre; anis goolii keessatti hin hirmaanne. **19** Garuu Yihuudoonni biyya Asiyaa kanneen yoo waan ittiin na himatan tokko illee narraa qabaatan si duratti as dhi'aatanii na himachuu malan tokko tokko jiru. **20** Yookaan warri as jiran kunneen yakka yeroo ani fuula Waldaa Yihuudootaa dura dhaabadhe sana narratti argan haa himan; **21** waan ani yeroo fuula isaanii dura dhaabadhe sana iyyee, 'Ani har'a waa'ee du'aa ka'uu warra du'anii irratti qoramuuf jedhee fuula keessan dura dhaabadheera' jedhe tokkicha sana malee yoo jiraate haa himan." **22** Feeliksi garuu waan waa'ee Karaa sanaa sirriitti beekuuf, "Ani gaafa Liisiyaas ajajaan kumaa sun dhufutti dubbii keessan nan murteessa" jedhee yeroo biraatti dabarse. **23** Innis akka ajajaan dhibbaa sun Phaawulosin eegumsa jala tursu, garuu akka haala isaa itti furuu fi akka michoonni isaas waan isa barbaachisu kam iyyuu isaaf dhi'eessan eeyyamuuf ajaje. **24** Feeliksas bultii muraasa booddee niitti isaa Diruusiilaa ishee Yihuudii turte wajjin dhufe; innis Phaawulosin waamsisee isaa waa'ee Kiristoos Yesuusitti amanuu dubbatu dhaggeeffate. **25** Yommuu Phaawulos waa'ee qajeelummaa, waa'ee of qabuutii fi waa'ee murtii kan dhufuuf jiru sanaa dubbatetti Feeliksi sodaatee, "Ammaaf ni ga'aatii deemi! Yommuu naa mijaa'utti anuu sin waamsisatii!" jedhe. **26** Yeroodhuma sannattis inni akka waan Phaawulos matta'aa isaaf kennuutti waan abdachaa tureef ammuma amma waamsisee isa wajjin haasa'aa ture. **27** Phoorgiyoo Fesxoos erga waggaa lama darbee booddee iddo Feeliksi qabate; Feeliks isaan Yihuudoota gammachiisuu barbaadeef Phaawulosin manuma hidhaatti dhiise.

25 Fesxoosis biyya sana ga'ee guyyaa sadii booddee Qiisaariyaadhaa Yerusaleemitti ol ba'e; **2** achittis luboonni hangafoonnii fi dura bu'oonni Yihuudootaa fuula isaa duratti dhi'aatanii himata Phaawulos irraa qaban dhi'effatan. **3** Isaanis waan karaatti riphanii Phaawulosin ajjeesuuf qophaa'aa turaniif akka Fesxoos isaan deeggaree nama ergee gara Yerusaleem is fichisiisu kadhatan. **4** Fesxoos immoo akkana jedhee deebise; "Phaawulos Qiisaariyaatti eegamaa jira; ani mataan koo iyyuu dhi'eenyatti achi nan dhaqa. **5** Kanaafuu abbootii taayitaa keessan keessaa tokko tokko na wajjin deemanii yoo namichi sun balleessaa wayii qabaate achitti isa haa himatan." **6** Innis erga guyyaa saddeeti yookaan kudhan isaan bira bubblee booddee Qiisaariyaatti gad bu'e; guyyaa itti aanuttis barcumaa murtii irra taa'ee akka Phaawulos fuula isaa duratti dhi'effamu ajaje. **7** Yommuu Phaawulos dhi'aatettis Yihuudoonni Yerusaleemii gad bu'an sun isatti naanna'anii dhaabachuu himata ciccimaa hedduu isa irratti dhi'eessan; garuu amansiisuu hin dandeenye. **8** Phaawulos, "Ani seera Yihuudootaa irratti yookaan mana qulqullummaa irratti yookaan Qeesaar irratti yakka tokko illee hin hojjenne" jedhee falmate. **9** Fesxoosis Yihuudoota gammachiisuuf jedhee Phaawulosiin, "Ati Yerusaleemitti ol baatee himata kana irratti fuula koo duratti qoratamuu ni feetaa?" jedhe. **10** Phaawulos garuu akkana jedhee deebise; "Ani amma barcumaa murtii Qeesaar dura, iddo itti qoratamuu qabu dhaabadheen jira; akkuma ati mataan kee iyyuu sirriitti beektu ani yakka tokko illee Yihuudoota irratti hin hojjenne. **11** Ta'us ani utuu balleessaa du'a natti mursiisu tokko illee hojjedhee silaa du'a jalaa ba'uuf hin carraaqu; garuu yoo wanni Yihuudoonni kunneen ittiin na himatan dhugaa hin ta'in, namni tokko iyyuu dabarsee harka isaanitti na kennuuf mirga hin qabu. Ani Qeesaaritti oli nan iyyadha!" **12** Fesxoosis erga gorsitoota isaa wajjin mari'atee booddee, "Ati Qeesaaritti ol iyyatteerta; gara Qeesaar ni dhaqxal!" jedhe. **13** Bultii muraasa booddee Agriiphaa mootichii fi Barniiqeen Fesxoos simachuuf Qiisaariyaa dhaqan.

14 Fesxoosis isaan guyyaa hedduu achi bubbullaan akkana jedhee waa'ee himata Phaawulos mooticha wajjin dubbate; "Namichi Feeliksi mana hidhaa keessatti dhiisee deeme tokko as jira. **15** Yeroo ani Yerusaleem turetti luboonni hangafoonnii fi maanguddoonni Yihuudootaa isa himatanii akka itti muramu kadhatan. **16** "Anis akka namni kam iyyuu akka seera biyya Roomaatti utuu fuula himattoota isaa duratti dhi'atee himata sana mormachuuf carraa hin argatin dabarfamee kennamuu hin qabne isaanitti himeera. **17** Kanaafuu ani yommuu isaan na wajjin as dhufanitti barcumaa murtii irra taa'een akka namicha natti fidan ajaje malee dubbii sana lafa irra hin harkifne. **18** Himattoonni isaas yommuu dubbachuuf ka'anitti yakka ani ittiin isa himatu jedhee eege keessaa tokko illee isa irratti hin dhi'eessine. **19** Garuu isaan waa'ee amantaa isaanitti fi waa'ee namicha du'e kan Yesuus jedhamu isa Phaawulos immoo, "Inni jiraataa dha" jedhee falmuu tokko irratti wal dhaban. **20** Anis akka itti dubbii sana qoradhu wallaale; kanaaf inni Yerusaleem dhaqee himata kana irratti qoratamuuf fedhii qabuu fi akka inni hin qabne isa gaafadhe. **21** Garuu yommuu Phaawulos murtii Awugisxoos Qeesaar argachuuf jedhee turfamuu kadhatetti ani akka inni hamma ani Qeesaaritti isa ergatti eegamu nan ajaje." **22** Agriiphaanis Fesxoosiin, "Ani mataan koo namicha kana dhaga'uu nan barbaada" jedhe. Inni immoo deebisee, "Bori isa dhageessa" jedheen. **23** Guyyaa itti aanuttis Agriiphaa fi Barniiqeen ulfina guddaan dhufanii Ajajjuuwwan kumaatii fi gurguddoota magaalaa wajjin galma wal ga'ii seenan. Fesxoos ajajinaan Phaawulosin ol galchan. **24** Fesxoosis akkana jedhe; "Yaa Agriiphaa mooticha, warri nu wajjin as jirtan hundinuu isin namicha kana ni argitu! Hawaasni Yihuudootaa guutummaatti, 'Namichi kun si' achi jiraachuu hin qabu' jedhanii waa'ee isaa Yerusaleemitti fi as Qiisaariyaatti iyyanii na kadhatan. **25** Ani waan du'aan isa ga'u kan inni hojjetee tokko illee hin argine; ani garuu sababii inni Awugisxoositti ol iyyateef gara Roomaatti isa erguu nan murteesse. **26** Ani waa'ee namicha kanaa waan ifatti ba'e kan gooftaa kootiif barreessu tokko illee hin qabu; kanaafuu ani erga isa qorannee booddee akka waan barreessu argadhuuf jedhee fuula hunda keessanii duratti, keessumattuu yaa Agriiphaa mooticha, fuula kee duratti isa dhi'eesseera. **27** Ani nama hidhame tokko utuu waan inni ittiin himatame ifatti hin baasin ol dabarsuu qajeela hin se'utii."

26 Agriiphaan Phaawulosiin, "Akka ati ofii keetiif dubbattu siif eeyyamameera" jedhe. Phaawulos harkaan mallattoo kennee akkana jedhee falmachuu jalqabe; **2** "Yaa Agriiphaa Mooticha, ani sababii waan Yihuudoonni ittiin na himatan hunda falmachuudhaaf jedhee har'a fuula kee dura dhaabadhuuf akka ayyaantuu tokkoottin of ilaala. **3** Kunis waan ati duudhaa fi wal mormii Yihuudootaa hunda keessa beektuufii dha. Kanaafuu ani akka ati obsaan na dhaggeeffattu sin kadhadha. **4** "Ani ijoollummaa kootii jalqabe saba koo keessatti, Yerusaleem keessattis akkamitti akka jiraachaa ture Yihuudoonni hundinuu ni beeku. **5** Akka ani akka Fariisicha tokkootti akkuma sirna garee akka malee amantaa keenyatti cichu sanaatti jiraadhe isaanuu bara dheeraa waan na beekaniif, yoo fedhii qabaatan dhugaa ba'uu ni danda'u. **6** Ammas ani waadaa Waaqni abbootii keenyaaf galaa sana waan abdadhuuf qoratamuuf dhi'aadheen as jira. **7** Waadaan kun isuma gosoonni keenya kudha lamaan halkanii guyyaa Waaqa tajaajiluutti jabaatanii raawwatamuu isaa arguu hawwan sanaa dha. Yaa Agriiphaa Mooticha, Yihuudoonnis sababuma abdiin kanaatiif na himachaa jiru. **8** Akka Waaqni warra du'an du'aa kaasu isin maaliif akka waan hin amananne tokkootti herregdu? **9** "Ani mataan koo iyyuu maqaa Yesuus

nama Naazreetiitiin mormuudhaaf akka waan danda'amu hunda gochuu qabu nan amana ture. **10** Wannii anii Yerusaalem keessatti hojjedhes kanuma; ani taayitaa luboota hangafoota irraa argadheen qulqulloota baay'ee mana hidhaatti naquu qofa utuu hin ta'in yeroo isaan ajjeefaman iyyuu dubbicha irratti walii galaan ture. **11** Anis akka isaan adabaniif yeroo baay'ee mana sagadaa tokko irraa gara mana sagadaa biraatti darbaa, akka isaan amanti isaanii arrabsaniif isaan dirqisiisaan ture. Ani waan akka malee isaanitti aaraa tureef hamma magaalaa biyya alaatti illee deemee isaan ari'achaan ture. **12** "Anis gaafa tokko kanumaaf jedhee taayitaa fi ergama luboota hangafoota biraa fudhadhee utuu Damaasqoo deemaa jiruu, **13** yaa mooticha, ani utuman karaa deemaa jiruu gara saafaatti ifa ifa aduu caalaa ibsu tokko isaa samii irraa naannoo koottii fi naannoo warra na wajjin deemaniitti ibsu arge. **14** Hundi keenya lafatti kukkufne; wani sagalee afaan Ibraayixiitiin 'Yaa Saa'ol, yaa Saa'ol, ati maaliif na ari'atta? Arfii wayii dhiituun suma miidha' naan jedhu tokkon dhaga'e. **15** "Anis, 'Yaa Gooftaa ati Eenyu?' jedheen gaafadhe. "Gooftaanis deebisee akkana jedhe; 'Ani Yesuus isa ati ari'attuu dha. **16** Amma ka'ii miilla keetiin dhaabadhu. Ani akka ati tajaajilaa koo taatee, wa'ee koos waan argitee fi waan ani sitti mul'isuuf jiru dhugaa baatuuf si muuduuf jedhee sitti mul'adheera. **17** Ani saba keetii fi Namoota Ormaa kanneen gara isaaniitti si ergu jalaa sin baasa. **18** Atis ija isaanii bantee dukkana keessaa gara ifaatti, humna Seexanaa jalaa gara Waaqaatti isaan deebifaa; kunis akka isaan dhiifama cubbuu argatanii fi akka isaan warra natti amanuun qulqullaa'an gidduutti dhaala argamaniif." **19** "Kanaafuu yaa Agriiphaa Mooticha, ani mul'ata samii irraa dhufe sanaaf ajajamuu hin didne. **20** Anis akka isaan qalibii jijjiiratanii gara Waaqaatti deebi'aniif, qalibii jijjiirrachuu isaaniis akka hojjiidhaan mirkaneessaniif jalqabatti warra Damaasqootti, warra Yerusaalemiitti, warra Yihuudaa guutuutti akkasumas Namoota Ormaatti lallabeera. **21** Sababiin Yihuudoonni mana qulqullummaa keessatti na qabaniin na ajjeesuu yaalaniifis kanuma. **22** Ani garuu hamma guyyaa har'aatti gargaarsa Waaqaa qaba; kanaafuu ani dhaabadhee xinnaa guddaaf dhugaa ba'aa jira. Ani waan raajonni fi Museen 'Ni ta'a' jedhaniin dubbataniin alatti waan tokko illee hin dubbadhu. **23** Kunis akka Kiristoos dhiphachuu qabu, akka inni warra du'an keessaa ka'uudhaan kan jalqabaa ta'ee saba isaatii fi Namoota Ormaatiif ifa labsuu dha." **24** Utuma Phaawulos akkasitti falmachaa jiruu Fesxoos sagalee guddaan, "Phaawulos, ati maraattteerta! Barumsii kee guddaan sun si maraachisaa jira" jedheen. **25** Phaawulos akkana jedhee deebise; "Yaa Fesxoos kabajamaa, ani hin maraanne; wannii ani dubbachaa jirus dhugaa dha; sirrii dhas. **26** Sababii mootichi waan kana beekuuf, ani ifatti baasee isatti himuu nan danda'a. Sababii wannii kun suuqatti hin hojjetamiiniif ani akka waan kana keessaa tokko iyyuu isa duraa hin dhokatin nan amana. **27** Yaa Agriiphaa Mooticha, ati raajota ni amantaa? Akka ati amantu ani iyyuu beeka." **28** Agriiphaanis Phaawulosiin, "Ati yeruma gabaabaa keessatti Kiristaana na gochuu yaaddaa?" jedhe. **29** Phaawulos deebisee, "Yeroo gabaabaattis ta'u dheeraatti, si qofa utuu hin ta'in akka warri na dhaga'aa jiran hundinuu foncaa kanaan hidhamuu malee akkuma koo akka ta'an ani Waaqa nan kadhada" jedhe. **30** Kana irratti mootichi, bulchaanii fi Barniiqueen, akkasumas warri isaan wajjin tataa'aa turan ol ka'an. **31** Isaanis yeroo gad ba'anitti, "Namichi kun waan du'aan yookaan hidhaan isa ga'u tokko illee hin hojjenne" wajjin jedhan. **32** Agriiphaanis Fesxoosiin, "Namichi kun utuu Qeesaaritti ol iyyachuu baatee silaa ni hiikama ture" jedhe.

27 Yommuu dooniin lixaaliyaa dhaquun keenya murteeffametti, Phaawulosii fi warri hidhaman biraa ajajaa dhibbaa kan Yuuliyoo jedhamu tokkotti dabarfamanii kennaman; innis miseensa kutaa waraanaa "Awugisxoos" jedhamu tokkoo ture. **2** Nus doonii Adraamiixooosii ka'ee gara buufatawwan doonii kanneen qarqara galaana biyya Asiyaa dhaquuf ka'ee tokko yaabbannee deemu jalqabne. Arisxirokoos namichi Maqedooniyaa kan Tasaloniiqee jiraatu tokkos nu wajjin ture. **3** Guyyaa itti aanutti Siidooonaatti galle; Yuuliyooosis Phaawulosiiif garaa laafee akka inni michoota isaa bira dhaqee waan isa barbaachisu argatu eeyyameef. **4** Nus dooniin achii kaanee waan bubbleen fuula keenya duraan nutti bubbisaa tureef Qophiroosiin da'annee dabarre. **5** Erga galaana Kiilqiyaa fi Phamfiliyaa irra dooniin darbinee booddee magaalaa Miiraa kan Luuqiyyaa keessatti argamtu geenye. **6** Ajajaan dhibbaa sunis doonii Iskindiriyaa kan lixaaliyaa dhaquutti jiru tokko achitti argatee nu yaabbachiise. **7** Nus guyyaa hedduu suuta jennee dooniin deemnee rakkinaan naannoo Kiniidoos geenye; yommuu bubbleen karaa sana irra darbuu nu dhowwettis Salmoonnee biraan gara da'oo Qareexitti qajeelle. **8** Rakkina guddaadhaanis qarqara galaanichaa irra darbinee iddoo "Buufata doonii gaarii" jedhamu kan magaalaa Laasiyaa biraa tokkotti baane. **9** Yeroon dheeraan badeera; sababii yeroon sun erga Soomni darbee ta'eef dooniidhaan karaa deemuun sodaachisaa ta'eera; kanaafuu Phaawulos akkana jedhee isaan akkekkachiise; **10** "Yaa jarana, ani akka karaa keenya kun badiisa of keessaa qabu, akka inni doonichattii fi mi'a qofatti utuu hin ta'in jireenya keenyatti illee balaa guddaa fiduuf deemu nan arga." **11** Ajajaan dhibbaa sun garuu qooda waan Phaawulos jedhe dhaga'u gorsa ooftuu dooniitii fi gorsa abbaa doonii fudhate. **12** Sababii buufanni doonii sun ganna achi turuuf mijaa'aa hin ta'iniif baay'een isaanii Finiiqeetti galanii ganna achitti dabarsuu abdatanii akka nu ittuma fufnee dooniin deemu murteessan. Buufanni Qareexii kun fuulli isaa gara kibba dhi'aattii fi gara kaaba dhi'aatti deebi'ee ture. **13** Yeroo bubbleen kibbaa suuta bubbisuu jalqabetti waan kaayyoo isaaniis guutachuu danda'an se'anii hiituu doonii hiikani Qareexii biraan qarqara galaana irra darban. **14** Utuu hin turinis bubbleen hamaan, "Awuraaqiis" jedhamu tokko biyya bishaaniin marfamte sana irraa gad bubbise. **15** Dooniin sunis bubbleedhaan qabamee gara bubblee sanaatti deemu dadhabe; kanaafuu akka inni bubbleen fudhatamuu ittuma dhiifne. **16** Nus biyya bishaaniin marfamte xinnoo Qeedaa jedhamtu tokkoon da'annee rakkina guddaadhaan bidiruu doonichaa oolchuu dandeenye. **17** Namoonni sunis bidiruu sana dooniitti ol baasanii akka dooniin sun gargar hin diigamneef funyoon xaxanii walitti hidhan. Isaanis tima cirraacha Sirtiiisitti bu'uu sodaatanii hiituu doonii galaanatti gad buusanii akka dooniin sun bubbleen oofamtuuf ittuma dhiisan. **18** Waan bubbleen sun akka malee nutti jabaachaa deemeef isaan guyyaa itti aanutti doonii sana irraa fe'iisa guuranii bishaanitti dadarbachuu jalqaban. **19** Guyyaa sadaffattii immoo mi'a doonii sana harkuma ofii isaaniitiin dadarbatan. **20** Nu waan utuu aduu yookaan urjii hin argin guyyaa hedduu turree fi waan bubbleen nutti jabaateef dhuma irratti abdi badiisa ooluuf qabnu hunda ni kutanne. **21** Phaawulosii erga namoonni sun agabuu isaani yeroo dheeraa turanii booddee gidduu isaani dhaabatee akkana jedhe; "Yaa jarana, isin utuu gorsa koo dhageessanii Qareexii ka'uu hin qabdan ture; silaa balaa fi badiisa kana hundumaa irraa of oolchitu turan. **22** Amma garuu ani akka isin jabaattan isinan gorsa; doonicha malee isin keessaa lubbuun nama tokkoo

iyuu hin baduutii. **23** Ergamaan Waaqa ani kan isaa ta'ee fi isa tajaajilu sanaa tokko eda dhufee na cina dhaabatee, **24** 'Yaa Phaawulos, hin sodaatin; ati Qeesaar dura dhaabachuu qabdaatii; kunoo, Waaqni warra si wajjin deemaa jiran hunda gaarummaa isaatiin sitti kenneera' naan jedhe. **25** Kanaaf yaa jarana jabaadhaa! Ani akka wanni kun akkuma natti himame sana ta'u Waaqa ani amanaatii. **26** Ta'us biyya bishaaniin marfamte tokkotti bu'uun keenya hin oolu." **27** Halkan kudha afuraffaatti utuu galaana Adiriyaa irra asii fi achi oofamaa jirruu gara halkan walakkaatti warri doonii irra hojjetan sun waan gara lafaatti dhi'aatan se'an. **28** Isaan funyoo ittiin gad fageenya galaanaa ilaalan gad buusani akka galaanii sun meetira sodomii torba gad fagaatu argan; yeroo gabaabaa booddee ammas funyoo sana gad buusani akka gad fageenyi galaanichaa meetira digdamii saddeet ta'e argan. **29** Isaanis kattaatti buuna jedhanii sodaatanii hiituu doonii afur dugda duubaan doonii irraa gad buusan. Akka lafti bariituufis kadhatan. **30** Warri doonii irra hojjetanis bidiruu keessaa baqachuuf jedhanii waan fuula doonii duraan hiituu doonii buusan fakkaatanii bidiruu sana galaana keessa buusan. **31** Phaawulos immoo ajajaa dhibbaatii fi loltootaan, "Yoo namoonni kunneen doonii keessatti hafan malee isin badii ooluu hin dandeessan" jedhe. **32** Kanaafuu loltoonni sun funyoo bidirichi ittiin hidhamee ture sana irraa kutanii galaanatti gad ishee dhiisan. **33** Gara barii lafaattis Phaawulos akka namoonni hundinuu waa nyaataniif isaan kadhate; akkanas jedheen; "Isin bultii kudha afran darban yaadda'aa, utuu waa tokko illee hin nyaatiin agabuu keessan ooltanii bultaniiru. **34** Kanaaf ani akka isin waa nyaataniif isin kadhada. Nyaanni jiraachuuf isin barbaachisaatii. Isin keessaa nama kam iyyuu rifeensa mataa isaa keessaa tokko iyyuu hin baduutii." **35** Innis erga waan kana dubbatee booddee buddeena fuudhee hunduma isaanii duratti Waaqa galateeffate; kutatees nyaachuu jalqabe. **36** Isaan hundinuu jajjabaatanii ofumaan waa nyaatan. **37** Walumatti nu nama 276 taanee doonii sana keessa ture. **38** Isaanis erga nyaatanii quufanii booddee qamadii fe'amee ture sana galaanatti naqanii akka doonii salphatu godhan. **39** Isaanis yommuu lafti bariitetti galoo galaanaa kan kuufama cirrachaa qabu tokko argan malee biyyi fuula isaanii dura jiru sun eessa akka ta'e hin hubanne; doonii sanas yoo isaanii danda'ame dhiibanii qarqara galaanaatti baasuu murteessan. **40** Kanaafuu funyoo hiituu doonii kutanii galaana keessatti gad dhiisan; yeruma sana funyoo battoon ittiin hidhame sana hiikan; ergasiis sharaa karaa fuula doonii duraan jiru sana qilleensatti ol fuudhanii gara kuufama cirraachaatti qajeelan. **41** Garuu dooniin sun iddoo itti galaanni lama wal ga'utti tima cirraachaatti bu'ee lafa tuqe. Mataan isaa achitti qabamee socho'uu dide; dudga duubni isaa immoo humna dha'aa galaanaatiin dha'amee caccabe. **42** Loltoonnis akka warra hidhaman sana keessaa namni tokko iyyuu bishaan daakee baqatee jalaa hin baaneef isaan ajjeesuuf karoorfatan. **43** Garuu ajajaan dhibbaa sun waan Phaawulosin du'a oolchuu fedheef akka isaan waan karoorfatan sana hin goone dhowwe; innis akka warri bishaan daakuu danda'an duraan dursanii doonii irraa utaalanii gara lafaatti ba'an ajaje. **44** Akka warri hafan immoo saanqaa yookaan caccabaa dooniitiin achi ga'an ajaje; haala kanaan hundi isaanii nagaan lafatti ba'an.

28 Nus nagumaan qarqara galaanaatti baanee akka biyyi bishaaniin marfamte sun Malaaxiyaa jedhamtu beekne. **2** Namoonni biyya bishaaniin marfamte sana irra jiraatanis gara laafina dinqisiisaa nu argisiisan. Isaanis sababii roobnii fi dhaamochi tureef ibidda bobeesanii hunda keenya simatan.

3 Utuu Phaawulos hanxaxii qoraanii walitti qabee ibiddatti naqaa jiruu buutiin sababii ho'aatiin gad baate tokko harka isaatti maxxantee gad dhiisuu didde. **4** Warri biyya bishaaniin marfamte sana irra jiraatan sunis buutii harka isaatti rarraatu arganii, "Namichi kun nama nama ajjeese ta'uu hin oolu; inni yoo balaa galaanaa jalaa ba'e illee Murtiin Qajeelaan akka inni jiraatu hin eeyyameef" waliin jedhan. **5** Phaawulos buutii sana ibidda keessa of irraa buuse; miidhaa tokko malees hafe. **6** Namoonni sunis, "Inni ni dhiita'a yookaan akkuma tasaa kufee du'a" jedhanii eegan; garuu yommuu yeroo dheeraa eegani akka inni waa tokko illee hin ta'in arganitti yaada geeddaratanii, "Inni waaqa" jedhan. **7** Bulchaan biyya bishaaniin marfamtee kan Phubiliyoos jedhamu tokkos naannoo sanaa lafa qotiisaa qaba ture; innis mana isaatti nu simatee guyyaa sadii jaalalaan nu keessumsiise. **8** Abbaan Phubiliyoos dhukkuba dhagna nama gubuu fi garaa nama kaasuun qabamee ciisaa ture; Phaawulos isa gaafachuuf ol seenee erga kadhatee booddee harka irra kaa'ee isa fayyise. **9** Yommuu wanni kun ta'etti dhukkubsattoonni biyya bishaaniin marfamte sana irra jiraatan biraa hundi dhufanii fayyan. **10** Isaanis karaa baay'eedhaan ulfina nuu kennan; yommuu nu dooniin deemuuf kaanettis waan nu barbaachisu hunda nuuf kennan. **11** Nus ji'a sadii booddee doonii Iskindiriyaa kan biyya bishaaniin marfamte sana irratti yeroo gannaa dabarse tokkoon kaanee deemsa jalqabne; dooniin sunis asxaa waaqota lakkuu Kastoorii fi Paalukis adda isaa irraa qaba ture. **12** Seraakuus geenyees bultii sadii achii turre. **13** Achis kaanee Reegiyuummitti galle; guyyaa tokko booddees waan bubbeen kibbaa bubbiseef guyyaa itti aanutti Putiyooluus geenye. **14** Achitti obboloota tokko tokko arganne; isaanis akka nu bultii torba isaan bira turru nu kadhatan. Nus akkasiin Roomaatti galle. **15** Obboloonni achi turanis yommuu dhufaatii keenya dhaga'anitti hamma iddoo gabaa Aphiyuusiitii fi iddoo "Lafa Bultoo Sadii" jedhamuutti nu simachuu dhufan; Phaawulos isaan argee Waaqa galateeffate; ofii isaatiis ni jajjabaate. **16** Yommuu nu Roomaa geenyetti Phaawulos akka loltuu isa eegu tokko wajjin kophaa isaa jiraatu eeyyameef. **17** Phaawulosis guyyaa sadii booddee dura bu'oota Yihuudootaa walitti waame; yommuu isaan walitti qabamanittis akkana jedheen; "Yaa obboloota ko, ani utuu waan saba keenyaan yookaan duudhaa abbootii keenyaatiin mormu tokko illee hin hojjetin Yerusalaam keessatti qabamee dabarfamee harka warra Roomaatti kennameera. **18** Isaanis erga na qoraniis booddee sababii ani yakka du'a namatti mursiisu tokko illee hin qabaataniif gad na dhiisuu barbaadan. **19** Ani garuu yoo waan ittiin saba koo himadhu tokko iyyuu hin qabaatin illee yommuu Yihuudoonni mormanitti akka Qeesaaritti ol iyyadhu nan dirqame. **20** Wanni ani isin arguu fi isin wajjin haasa'uu kadhadheefis kanuma. Ani sababuma abdiis Israa'elii jedhee foncaa kanaan hidhameera." **21** Isaanis akkana jedhanii deebisan; "Nu xalayaa waa'ee kee dubbatu tokko illee biyya Yihuudaatii hin arganne; obboloota achii dhufan keessaas namni tokko iyyuu waa'ee kee waan hamaa hin dubbanne; nuttis hin himne. **22** Nu garuu yaadni kee maal akka ta'e sirraa dhaga'uu barbaanna; nu akka namoonni iddoo hunda jiran garee kanaan morman ni beeknaatii." **23** Isaanis guyyaa itti Phaawulos wajjin wal argan qabatanii, akka malee baay'atanii lafa inni jiraachaa ture dhaqan; innis ganamaa jalqabee hamma galgalaatti waa'ee mootummaa Waaqaa isaanii ibsa, lallabaas ture; waa'ee Yesuusiis Seera Museetii fi Kitaabota Raajotaa keessaa eeree isaan amansiisuu yaalaa ture. **24** Isaan keessaa warri tokko tokko waan inni jedhe ni fudhatan; warri kaan immoo amanuu didan. **25** Isaan gidduutti wal dhabiisni uumammaan ka'anii

deemuu jalqaban; kunis erga Phaawulos akkana jedhee dubbii dhumaa dubbatee booddee; “Hafuurri Qulqulluun yeroo karaa Isaayyaas raajichaatiin abbootii keessanitti dubbate sana dhugaa isaa dubbate; innis akkana jedhe: **26** “Gara saba kanaa dhaqiiiti akkana jedhi; “Dhaga’uu inuma dhageessu; garuu hin hubattan; ilaaluus inuma ilaaltu; garuu hin qalbeeffattan.” **27** Qalbiin saba kanaa doomeeraatii; gurri isaanii sirriitti hin dhaga’u; ija isaaniis dunuunfataniiru; utuu akkas ta’uu baatee silaa ija isaaniitiin arganii, gurra isaaniitiin dhaga’anii, qalbii isaaniitiinis hubatanii, ni deebi’u turan; anis isaan nan fayyisa ture.’ **28** “Kanaafuu ani akka fayyisuun Waaqaa gara Namoota Ormaatti ergame akka isin beektan nan barbaada! Isaanis ni dhaga’u.” [**29** Yihuudoonnis erga inni waan kana dubbatee booddee jabeessanii waliin mormaa achii deeman.] **30** Phaawulosis waggaa lama guutuu mana ofii isaatii kireeffate keessa jiraachaa, warra isa dubbisuu dhufan hundas simachaa ture. **31** Innis ija jabinaan, gufuu tokko malees mootummaa Waaqaa lallabaa, waa’ee Gooftaa Yesuus Kiristoosis barsiisaa ture.

Roomaa

1 Phaawulos tajaajilaa Kiristoos Yesuus, kan ergamaa ta'uuf waamamee fi akka wangeela Waaqaa lallabuuf addaan baafame irraa: **2** Wangeelli kunis kan Waaqni duraan dursee karaa raajota isaatiin Katabbiwwan Qulqulluu keessatti waadaa galee dha. **3** Wangeelichis waa'ee ilma isaa kan akka namummaatti sanyii Daawit irraa dhalatee, **4** akka Hafuura qulqullummaatti immoo warra du'an keessaa ka'uu isaatiin Ilma Waaqaa humna qaabeessa ta'uun isaa labsamee dha; innis Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos. **5** Nus karaa isaatiin, maqaa isaatiif jecha ormoota hunda keessaa akka gara ajajamuu amantii irraa dhufuutti namoota waamuuf ayyaanaa fi ergantummaa arganneerra. **6** Isinis warra akka kan Yesuus Kiristoos ta'aniif waamaman sana keessa jirtu. **7** Warra Waaqan jaallatamantii qulqulloota ta'uuf waamaman kanneen Roomaa jirtan hundaaf: Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa ayyaanii fi nagaan isiniif haa ta'u. **8** Sababii amantiin keessan guutummaa addunyaa irratti odeeffamaa jiruuf, ani duraan dursee waa'ee hunda keessaniitiif karaa Yesuus Kiristoosiin Waaqaa koo nan galateeffadha. **9** Akka ani kadhannaa koo keessatti utuu wal irraa hin kutin isin yaadadhu Waaqni ani wangeela Ilma isaa lallabuudhaan hafuura kootiin isa tajaajilu sun dhuga baatuu koo ti; **10** ani akka ammas dhuma irratti gara keessan dhufuuf fedhii Waaqaatiin karaan naa banamu nan kadhadha. **11** Akka isin jabaattaniifis kennaa hafuuraa isinii hiruuf isin arguu baay'ee nan hawwa; **12** kunis akka isinii fi ani amantii keenyaan wal jajjabeessinuuf. **13** Yaa obboloota ko, ani akkuma Namoota Ormaa kaan keessatti ija qabaadhe sana isin keessattis akkasuma akka qabaadhuuf yeroo baay'ee gara keessan dhufuu yaadaa turuu ko, garuu hamma ammaatti dhowwamuu koo akka isin beekuu dhabdan hin barbaadu. **14** Ani namoota Giriikii fi warra nama Giriik hin ta'iniif, beektotaa fi wallaaltotaaf gatii of irraa nan qaba. **15** Sababiin ani isin warra Roomaa jirtanittis wangeela lallabuuf akka malee hawwuuf kanuma. **16** Ani wangeelatti hin qaana'u; kunis sababii wangeelli humna Waaqaa kan warra amanan hunda fayyisu ta'eef; innis jalqabatti Yihuudootaaf, itti aansee immoo Giriikotaaf. **17** Wangeela keessatti qajeelummaan Waaqaa amantii irraa gara amantiitti mul'ateeraatii; kunis akkuma, "Namni qajeelaan amantiidhaan jiraata" jedhamee barreeffamee dha. **18** Dheekkamsi Waaqaa, Waaqaa malee jiraachuu fi hammina namootaa hunda irratti samii irraa ni mul'ata; namoonni kunneen hammina isaaniitiin dhugaa ukkaamsu; **19** kunis sababii wanni waa'ee Waaqaa beekamuu malu isaaniif ifa ta'eef; Waaqni isaaniif ibseeraatii. **20** Amalli Waaqaa kan hin mul'anne jechuunis humni isaa kan bara baraatii fi waaqummaan isaa uumama addunyaatii jalqabee wantoota uumaman irraa ifaan ifatti mul'ataatii; kanaafuu isaan waan itti qabatan hin qaban. (*aiðios g126*) **21** Isaan yoo Waaqaa beekan illee akka waaqummaa isaatti ulfina hin kennineef; galatas hin galchineef. Garuu yaadni isaanii waan faayidaa hin qabne ta'e; qalbiin isaanii kan hin hubannes ni dukkanaa'e. **22** Isaan yoo ogeeyyii ofiin jedhan iyyuu gowwota ta'an; **23** ulfina Waaqaa hin duunees nama du'utti, simbirattii, horii miilla afuriitti akkasumas uumamawwan lafa irra loo'anitti fakkeessuudhaan geeddaran. **24** Kanaafuu Waaqni akka isaan dhagna walii isaanii salphisaniif hawwii garaa isaanii hamaadhaan dabarsee xuraa'ummaatti isaan kenne. **25** Isaanis dhugaa Waaqaa sobatti geeddaran; Uumaa dhiisani uumama waqeffatan; ni tajaajilanis. Uumaan bara baraan eebbifamaa dha. Ameen. (*aiðn g165*) **26** Sababii kanaaf Waaqni dabarsee hawwii jibbisiisaatti isaan kenne.

Dubartoonni isaaniis karaa ittiin fedhii fooniitiif dhiira wajjin wal bira ga'an isa uumamaan kennameef dhiisani, gara isa uumamaan isaaniif hin kennaminiitti geeddaran. **27** Warri dhiiraas akkasuma karaa ittiin fedhii fooniitiif dubartoota wajjin wal bira ga'an isa uumamaan kennameef dhiisani kajeellaa walii isaaniitiin gubatan. Warri dhiiraa, dhiira biraa wajjin gocha jibbisiisaa raawwatan; dogdoggora isaanii kanaafis adaba isaaniif malu ofuma isaaniitiin fudhatan. **28** Sababii isaan Waaqaa beekuu akka waan faayidaa hin qabneetti fudhataniif, Waaqni immoo akka isaan waan hojjetamuu hin malle hojjetaniif qalbi faayidaa hin qabnetti dabarsee isaan kenne. **29** Isaanis hammina gosa hundaaatiin, jal'inaan, sassattummaan, amala baduun, hinaaffaan, nama ajjeesuun, wal loluun, gowwoomsuu fi dabaan guutaman. Isaan hamattoota, **30** warra maqaa nama balleessan, warra Waaqaa jibban, warra nama arrabsan, warra of jajanii fi warra of tuulani dha; isaan warra karaa ittiin jal'ina hojjetan yaadan, warra abbaa fi haadha isaaniitiif hin ajajamnee dha; **31** isaan warra hubannaa hin qabne, warra walii galtee diigan, warra jaalala hin qabnee fi warra namaaf garaa hin laafnee dha. **32** Isaan seera Waaqaa kan, "Warra waan akkanaa hojjetan du'utu isaaniif mala" jedhu sana yoo beekan iyyuu ofii isaaniitiif waan akkanaa hojjechuu qofa utuu hin ta'in warra waan kana hojjetan iyyuu ni jajjabeessu.

2 Kanaafuu yaa namichoo, ati yoo abbaa fedhe illee taate kan nama kaanitti murto waan itti qabattu hin qabdu; waan ittiin namatti murto hundaan ofittis ni murtaatii; ati kan murtti kennitu iyyuu ofii keetiis isuma hojjettaatii. **2** Nu akka murtiin Waaqaa kan warra waan akkanaa hojjetan irratti murteeffamu dhugaa irratti hundaa'e ni beekna. **3** Yaa namichoo, ati yommuu warra waan akkanaa hojjetanitti murtee ofii keetii immoo waanuma akkasii hojjetu waan murtti Waaqaa jalaa baatu seetaa? **4** Yookaan ati akka gara laafummaan Waaqaa gara qalbi jijjiirramnaatti si geessu utuu hin beekin baay'ina gara laafummaa isaa, gara bal'ina isaatii fi obsa isaa ni tuffattaa? **5** Ati garuu sababii mata jabina keetiiti fi garaa kee isa qalbi hin jijjiirrame sanaatiif guyyaa dheekkamsa Waaqaa kan murtiin qajeelaan itti mul'atu sanaaf dheekkamsa of irratti kuusaa jirta. **6** Waaqni, "Nama hundaaf akkuma hojii isaatti gatii isaa ni kenna." **7** Inni warra obsaan waan gaarii hojjechaa kabaja, ulfina fi jireenya hin dabarre barbaadaniif jireenya bara baraa ni kenna. (*aiðnios g166*) **8** Warra ofittoon kanneen dhugaadhaaf ajajamuu didanii hammina duukaa bu'an garuu dheekkamsaa fi aariitu isaan eeggata. **9** Nama hammina hojjetu hunda irratti, jalqabatti Yihuudii irratti, ergasii immoo Nama Ormaa irratti dhiphinnii fi rakkinni ni dhufa. **10** Garuu nama waan gaarii hojjetu hundaaf, jalqabatti Yihuudiif, ergasii immoo Nama Ormaatiif kabajni, ulfinnii fi nagaan ni ta'a. **11** Waaqni nama wal hin caalchisuutti. **12** Warri utuu seera hin qabaatiin cubbuu hojjetan hundinuu seera malee barbadaa'u; warra utuu seera qabanuu cubbuu hojjetan hundattis seeruma sanaan murama. **13** Sababiin isas warra seeraaf ajajamanitu fuula Waaqaa duratti qajeelota taasifama malee warri seera dhaga'an qajeelota miti. **14** Namoonni Ormaa warri seera hin qabne yoo uumamaan waan seerri ajaju hojjetan, yoo seera qabaachuu baatan illee isaan ofii isaaniitiifuu seera. **15** Isaan waan qalbiin isaanii dhugaa ba'uuf, waan yaadni isaanii yeroo tokko isaan himatee yeroo kaan immoo isaaniif falmuuf, akka ajajni seeraa garaa isaanii keessatti barreeffame ni argisiisu. **16** Akka wangeela ani lallabuutti wanni kun gaafa Waaqni icciitii namootaa karaa Yesuus Kiristoosiin murtti itti kennutti ta'a. **17** Ati yoo Yihuudii ofiin jette, yoo seera amanatte, yoo kan Waaqaanis of jajju taate,

18 yoo fedhii isaa beekte, yoo seera sanaanis qajeelfamtee waan hunda caalu mirkaneeffatte, 19 warra iji isaanii jaameef dura deemaa, warra dukkana keessa jiraniif immoo ifa ta'uu kee yoo amante, 20 karaa seeraatiinis beekumsaa fi dhugaa qabduun yoo wallaaltota gorsite, daa'immanis yoo barsiifte, 21 egaa ati kan warra kaan barsiiftu, ofii kee immoo hin barsiiftuu? Kan "Hin hatin" jettee barsiiftu ofii keetii immoo ni hattaa? 22 Ati kan, "Namni ejjuu hin qabu" jettu ofii keetii ni ejjitaa? Kan waqota tolfamoo akka malee jibbitu mana qulqullummaa ni saamttaa? 23 Ati kan Seeraan of jajju seera cabsuudhaan Waaqni ni salphiftaa? 24 "Sababii keessaniif maqaan Waaqaa Namoota Ormaa gidduutti arrabsama" jedhamee barreeffameeraatii. 25 Yoo ati seera eegde dhagna qabaan faayidaa qaba; yoo seera cabsite garuu akka waan dhagna hin qabatini taateerta. 26 Warri dhagna hin qabatin yoo waan seerri ajaju eegan, akka waan dhagna qabataniitti hin ilaalamani ree? 27 Namni utuu fooniin dhagna hin qabatin seera eegu tokko si nama seera barreeffame qabaattee dhagnas qabattee seera cabsitutti ni mura. 28 Namni waan alaan mul'atu qofaan Yihuudii hin ta'u; dhagna qabachuunis waan alaan mul'atu qofa miti. 29 Garuu nama keessa namummaa isaatiin Yihuudii ta'etu Yihuudii dha; dhagna qabaanis dhagna qabaa yaada garaa kan Hafuuraan ta'uudha malee seera barreeffameen miti. Namni akkasii Waaqni biratti malee nama biratti hin jajamu.

3 Egaa Yihuudii ta'uun faayidaa maalii qaba? Yookaan bu'aan dhagna qabaa maalii? 2 Karaa hundaanuu bu'aa guddaa qaba! Jalqabatti dubbii Waaqaa Yihuudootatti imanaa kenname. 3 Isaan keessaa tokko tokko yoo hin amanin maal ree? Amantii dhabuun isaanii amanamummaa Waaqaa ni balleessaa? 4 Gonkumaa hin ta'u! Namoonni hundinuu sobdoota, Waaqni immoo dhugaa qabeessa haa ta'u. Kunis akkuma, "Akka ati dubbii keetiin dhuga qabeessa taatuuf, yommuu murtiitti dhi'aattuttis akka mo'attuuf" jedhamee barreeffamee dha. 5 Yoo jal'inni keenya qajeelina Waaqaa ifa baase garuu maal jenna ree? Waaqni dheekkamsa isaa nutti fiduun isaa qajeelina dhabeeti? Kanas ani akka namaattin dubbadha. 6 Gonkumaa hin ta'u! Utuu akkas ta'ee silaa Waaqni akkamitti addunyaatti muruu danda'a ree? 7 Namni tokko, "Yoo soba kootiin dhuga qabeessummaan Waaqaa guddatee ulfinni isaas baay'ate maaliif hamma ammaatti akka cubbamaa tokkootti natti murama ree?" jedhee falma ta'a. 8 Kunis isa namoonni tokko tokko, "Isaan, 'Akka wanni gaariin dhufuuf hammina haa hojjennu?' jedhu" jedhanii nurratti odeessisanii dha. Murtiin isaanitti muramus waanuma maluu dha! 9 Egaa maal jenna ree? Nu Yihuudoonni warra kaan caallaa? Gonkumaa akkas miti! Akka Yihuudoonni fi Giriikonni hundinuu cubbuu jala jiran duraan dursinee mirkaneessineerraatii. 10 Kunis kan akkana jedhamee barreeffamee dha: "Qajeelaan tokko iyyuu hin jiru; namni tokko iyyuu; 11 namni hubannaa qabu, kan Waaqni barbaadu tokko iyyuu hin jiru. 12 Hundinuu dogogoraniiru; walumatti warra faayidaa hin qabne ta'aniiru; namni waan gaarii hojjetu tokko iyyuu hin jiru; tokkumti iyyuu hin jiru." 13 "Laagaan isaanii awwaala banamaa dha; arraba isaaniitiin ni gowwoomsu." "Hadhaan buutii hidhii isaanii jala jira." 14 "Afaan isaanii abaarsaa fi hadhaa'ummaan guutame." 15 "Miilli isaanii dhiiga dhangalaasuutti ariifata; 16 badiisaa fi gadadootu karaa isaanii irra jira; 17 karaa nagaas hin beekan." 18 "Waaqni sodaachuun ija isaanii dura hin jiru." 19 Akka afaan hundi cufamuu fi akka addunyaan hundinuu murtii Waaqaa jala galuuf, wanni seerri jedhu hundinuu akka warra seera jala jiraniif dubbatu ni beekna. 20 Kanaafis eenyu iyyuu seera eeguudhaan fuula Waaqaa duratti qajeelaa hin ta'u; seeratu

cubbuu nu hubachiisaatii. 21 Amma garuu qajeelummaan Waaqan kennamu kan seeraan adda ta'ee, kan Seerrii fi Raajonni dhugaa ba'aniif mul'ateera. 22 Qajeelummaan Waaqaa kun amantiidhaan warra Yesuu Kiristoositti amanan hundaaf kennama; nama wal caalchisuun hin jiru; 23 sababii hundi isaanii iyyuu cubbuu hojjetaniif isaan ulfina Waaqaa irraa citaniiruutii; 24 isaanis ayyaana Waaqaa isa furama karaa Kiristoosituusiiin toluma kennameefiin qajeeltota taasifamaniiru. 25 Dhiiga isaatti amantii qabaachuudhaanis akka inni aarsaa araraa ta'uuf Waaqni isa dhi'eesse. Waan kana gochuun isaan cubbuu kanaan dura hojjetame utuu hin adabin waan obsaan bira darbeef qajeelina isaa argisiisuuf jedhee ti; 26 Waaqni yeroo ammaa qajeelummaa isaa argisiisuu fi akka nama Yesuusitti amanus qajeelaa ta'uu isaa labsuuf waan kana godhe. 27 Yoo of tuuluun eessa jira ree? Inni hafeera. Seera kamiin? Seera eeguudhaan moo? Miti; seera amantiitiin malee. 28 Nu akka namni seera eeguudhaan utuu hin ta'in amantiidhaan qajeelaa taasifamu ni amannaatii. 29 Waaqni Waaqni Yihuudootaa qofa moo? Inni Waaqni Namoota Ormaas mitii? Eeyyee, inni Waaqni Namoota Ormaatis; 30 egaa kan dhagna qabates amantiin, kan dhagna hin qabatini amantiidhuma sanaa qajeelaa kan taasisu Waaquma tokkicha. 31 Yoo nu amantii kanaan seera sana cabsinaa ree? Gonkumaa akkas miti! Seericha ni cimsina malee.

4 Egaa Abrahaam inni fooniin abbaa keenya ta'ee sun haala kanaan maal argate jenna ree? 2 Abrahaam utuu hojiin qajeelaa taasifamee jiraatee silaa waan ittiin of jaju qaba ture; fuula Waaqaa duratti garuu akkas miti. 3 Katabbiin Qulqulluun maal jedha? "Abrahaam Waaqaa amane; kunis qajeelummaatti lakkaa'ameef." 4 Nama hojjetu tokkoof Mindaan gatiidha malee akka kenna tolaatti hin hedamu. 5 Ta'us nama hin hojjenne, kan Waaqaa isa nama hamaa qajeelaa taasisu amanatu garuu amantiin isaa qajeelummaatti lakkaa'amaaf. 6 Daawitis akka namni Waaqni qajeelummaa hojji malee argamu lakkaa'uuf eebbifamaa ta'ee yommuu dubbatu akkana jedha: 7 "Warri yakki isaanii dhiifameef, kanneen cubbuun isaanii haguugameef eebbifamoo dha. 8 Namni Gooftaan cubbuu isaa itti hin lakkoofne eebbifamaa dha." 9 Eebbi kun warra dhagna qabatan qofaaf moo warra dhagna hin qabatiniifis? Abrahaamiif amantiin isaa qajeelummaatti lakkaa'ame jenneerraatii. 10 Kun egaa akkamitti isaaf lakkaa'ame ree? Erga inni dhagna qabatee moo duraanii? Durumaan malee erga dhagna qabate miti! 11 Inni mallattoo dhagna qabaa fudhate; kunis chaappaa qajeelummaa inni utuu dhagna hin qabatin dura amantiin argate sanaa ti. Kanaafis inni warra utuu dhagna hin qabatin aman kanneen amantiin isaanii qajeelummaatti lakkaa'ameef hundaaf abbaa dha. 12 Akkasumas inni warra dhagna qabataniif, dhagna qabachuun qofas utuu hin ta'in warra karaa amantii abbaan keenya Abrahaam utuu dhagna hin qabatiniin dura fudhate sana duukaa bu'an hundaaf abbaa dha. 13 Abrahaamiif fi sanyiin isaa waadaa akka inni dhaaltuu addunya ta'u kenname sana karaa qajeelummaa amantiin dhufuutiin argatan malee karaa seeraatiin miti. 14 Yoo warri seeratti bulan dhaaltota ta'an, amantiin gatii hin qabu; waadaanis homaa hin fayyaduti; 15 kunis sababii seerri dheekkamsa fiduuf. Lafa seerri hin jirre yakki hin jiruutii. 16 Kanaafuu waadaan kun akka ayyaanaan ta'uu fi akka sanyii isaa hundaaf wabii ta'uuf amantii irratti hundeeffame; innis warra akka Abrahaam amananiif malee warra seeratti bulan qofaaf miti; Abrahaam abbaa hunduma keenyaa ti. 17 Kunis akkuma, "Ani abbaa saboota baay'ee si taasiseera" jedhamee barreeffamee dha. Abrahaam Waaqaa amanate; innis Waaqaa warra du'aniif jireenya kennuu fi isa

waan hin jirre akka waan jiruutti waamu sana duratti abbaa keenya. **18** Abrahaamis akkuma, “Sanyiin kee akkas ni ta’a” jedhametti utuu abdiin tokko iyyuu hin jiraatin abdiidhaan amanee abbaa saboota baay’ee ta’e. **19** Innis akka umurii isaa gara waggaa dhibbaa ga’ee dhagni isaa du’e, akkasumas akka gadameessi Saaraa du’e beeku illee amanti isaatti hin laafne. **20** Inni amanti isaatti jabaachuuu Waaqaaf ulfina kenne malee amanti dhabuun waadaa Waaqaa hin shakkine; **21** akka Waaqni waan waadaa gale raawwachu danda’us guutummaan guutuutti hubateera. **22** Kanaafuu, “Amantiin isaa qajeelummaatti isaaf lakkaa’ame.” **23** Dubbiin, “Qajeelummaatti isaaf lakkaa’ame” jedhu kun Abraham qo’aaq hin barreeffamne; **24** nuufis, warra Waaqa Gooftaa keenya Yesuus warra du’an keessaa kaase sanatti amannuufis, qajeelummaatti ni lakkaa’ama. **25** Yesuus cubbuu keenyaaf dabarfamee du’atti kenname; qajeeltota nu taasisuuf immoo du’aa kaafame.

5 Kanaafuu amantiidhaan qajeeltota erga taasifamnee nu karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin Waaqa wajjin nagaa qabna. **2** Ayyaana amma jabaannee ittiin dhaabannu kanattis karaa isaatiin amantiin galuuf carraa arganneerra. Abdii ulfina Waaqaattis ni gammanna. **3** Kana qofa miti; nu dhiphina keenyattis ni gammanna; akka dhiphinni obsa fidu ni beeknaatii; **4** obsi jabaatanii dhaabachuu, jabaatanii dhaabachuu immoo abdiif fida. **5** Jaalalli Waaqaa karaa Hafuura Qulqulluu nuu kennamee sanaatiin garaa keenya keessatti waan dhagalaafameef abdiin nu hin qaanessu. **6** Utuu nu amma illee dadhabdoota taanee jirruu yeroo malutti Kiristoos cubbamootaaf jedhee du’e. **7** Yoo namni tokko nama gaariif du’uuf ija jabaachuu danda’e iyyuu, namni nama qajeelaaf du’u akka malee muraasa. **8** Garuu utuma nu cubbamoota taanee jirruu Kiristoos nuuf jedhee du’e; kunis jaalala Waaqni nuuf qabu argisiisa. **9** Egaa nu amma erga dhiiga isaatiin qajeeltota taasifamnee, akkam karuma isaatiin dheekkamsa Waaqaa jalaa hin baane ree! **10** Nu utuu diinota Waaqaa taanee jirruu erga du’a ilma isaatiin isatti araaramee, erga isatti araaramee booddee immoo hammam caalaa jireenya isaatiin hin fayyinu ree! **11** Kana qofa miti; nu garuu Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isa ittiin amma arara arganne sanaa Waaqaatii ni gammanna. **12** Kanaaf akkuma cubbuun karaa nama tokkootiin addunyaa seene, duuti immoo karaa cubbuutiin seene; sababii namni hundinuu cubbuu hojjeteefis duuti nama hundatti dhufe. **13** Utuu seerri hin kennaminiin dura iyyuu cubbuun addunyaa keessa tureetii; yeroo seerri hin jirretti garuu cubbuun hin lakkaa’amu. **14** Ta’us duuti bara Addaam irraa jalqabee hamma bara Museetti warra dogoggora akka Addaam hin hojjetin irratti illee mo’ee ture; Addaamis Isa dhufuuf jiru sanaaf fakkeenya ture. **15** Kennaan tolaa sun garuu akka balleessaa sanaa miti. Erga sababii balleessaa nama tokkootiin namoonni baay’een du’anii, ayyaanni Waaqaatii fi kennaan karaa ayyaana nama tokkootiin jechuunis kennaan karaa Yesuus Kiristoosiin dhufe sun immoo hammam caalaa namootaaf haa baay’atu ree! **16** Kennaan Waaqaa miidhaa cubbuun namni tokko hojjete fiduun tokko miti: Murtiin cubbuu tokkichaaf kenname yakkamtummaa fideera; kennaan tolaa kan balleessaa baay’ee irratti kenname garuu qajeelummaa fide. **17** Erga sababii balleessaa nama tokkootiin karaa namicha sanaatiin duuti mo’ee, warri ayyaana baay’atee irraa hafa ta’ee fi kenna qajeeltota nama taasisu argatan immoo karaa nama tokko karaa Yesuus Kiristoosiin hammam caalaa jireenyaan hin mo’an ree! **18** Kanaafuu akkuma balleessaan tokko nama hundatti yakka mursiise, akkasuma immoo hojiin qajeelummaa tokko nama

hundaaf qajeelummaa jireenya fidu ta’e. **19** Akkuma ajajamuu diduu nama tokkootiin namoonni baay’een cubbamoota ta’an, akkasuma immoo ajajamuu nama tokkootiin namoonni baay’een qajeeltota ni taasifamu. **20** Seerris akka cubbuun baay’atuuf dhufe. Lafa cubbuun baay’atetti garuu ayyaanni akka malee baay’ate; **21** kunis akkuma cubbuun karaa du’aatiin mo’e sana ayyaannis karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin akka jireenya bara baraa fiduuf karaa qajeelinaatiin akka mo’uuf. (aiōnios g166)

6 Egaa maal jenna ree? Akka ayyaanni baay’atuuf ittuma fufnee cubbuu haa hojjennuu? **2** Gonkumaa hin ta’u! Nu warri cubbuuf duune, si’achi akkamitti cubbuu jala jiraana? **3** Yookaan nu warri Kiristoos Yesuusitti cuuphamne hundi akka du’a isaattis cuuphamne isin hin beektanii? **4** Kanaafuu akkuma Kiristoos ulfina Abbaatiin warra du’an keessaa kaafame sana nus akka jireenya haaraa jiraannuuf cuuphaadhaan du’a isaa keessatti hirmaannee isa wajjin awwaalanne. **5** Nu erga du’a isaatiin akkasitti isa wajjin tokko taane, du’aa ka’uu isaatiinis akkasuma isa wajjin tokko ni taana. **6** Akka dhagni cubbaan balleeffamuuf, nus akka si’achi garboota cubbuu hin taaneef akka namummaan keenya moofaan sun isa wajjin fannifame ni beekna; **7** namni du’e cubbuu irraa bilisoomeraatii. **8** Egaa nu yoo Kiristoos wajjin duune, akka isa wajjin jiraannus ni amanna. **9** Kiristoos warra du’an keessaa waan ka’eef, akka inni deebi’ee hin duune ni beeknaatii; duutis si’achi isa irratti gooftummaa hin qabu. **10** Inni du’a du’e sana si’a tokko yeroo hundaaf cubbuuf du’e; jireenya jiraatu sana garuu Waaqaaf jiraata. **11** Isinis akkasuma akka cubbuuf duutanitti, Kiristoos Yesuusii garuu akka Waaqaaf jiraattota taatanitti of hedaa. **12** Kanaafuu isin akka fedhii isaa hamaadhaaf hin ajajamneef dhagna keessan kan du’a hin oolle irratti cubbuu hin moosisinaa. **13** Akka warra du’a irraa gara jireenyaatti fidamaniitti Waaqaaf of dhi’eessaa malee kutaa dhagna keessanii mi’a jal’inaa gootanii cubbuuf hin dhi’eessinaa; garuu kutaa dhagna keessanii mi’a qajeelinaa godhaatii Waaqaaf dhi’eessaa. **14** Isin ayyaana jala jirtu malee waan seera jala hin jirreef, cubbuun isin irratti gooftummaa hin qabaatu. **15** Egaa maal haa ta’u ree? Nu sababii ayyaana jala malee seera jala hin jirreef cubbuu haa hojjennuu? Gonkumaa hin ta’u! **16** Cubbuu gara du’aatti nama geessuufis ta’u yookaan ajajamuu gara qajeelummaatti nama geessuuf, yommuu akka garbootaatti nama tokkoof ajajamuuf of kennitaniitti, nama ajajamantiif sanaaf akka garboota taatan hin beektanii? **17** Isin yoo garboota cubbuu turtan illee amma garuu barumsa itti kennaman sanaaf waan garaa guutuun ajajamantiif Waaqaaf galanni haa ta’u. **18** Isin cubbuu irraa bilisoomtanii garboota qajeelummaa taataniirtu. **19** Sababii isin uumamaanu dadhaboo taataniif ani jecha namaa galuun nan dubbadha; akkuma kutaa dhagna keessanii xuraa’ummaa fi hammina guddachaa deemuuf garba gootanii dhi’eessaa turtan sana ammas kutaa dhagna keessanii qajeelummaa gara qulqullummaatti geessuuf garba godhaatii dhi’eessaa. **20** Isin yeroo garboota cubbuu turtanitti, qajeelummaa irraa bilisa turtan. **21** Waan amma itti qaanoftan kana irraa yeroo sana bu’aa maalii argattan ree? Dhumni waan sana du’aatii! **22** Amma garuu waan cubbuu irraa bilisoomtanii garboota Waaqaa taataniif faayidaan isin argattan gara qulqullummaatti isin geessa; dhumni isaas jireenya bara baraa ti. (aiōnios g166) **23** Mindaan cubbuu du’aatii; kennaan Waaqaa garuu karaa Gooftaa keenya Kiristoos Yesuusii jireenya bara baraa ti. (aiōnios g166)

7 Yaa obboloota, ani warra seera beekanitti nan dubbadhaatii; seerri nama tokko irratti taayitaa kan qabaatu hamma namichi sun lubbuun jiru qofa akka ta'e isin hin beektanii ree? **2** Dubartiin heerumte tokko hamma inni lubbuudhaan jirutti seeraan dhinsa isheetti hidhameerti; yoo dhirsi ishee du'e garuu seera fuudhaa fi heerummaa sana irraa hiikamteerti. **3** Kanaafuu utuu dhirsi ishee lubbuudhaan jiruu yoo nama biraatti heerumte isheen ejjituu jedhamti. Yoo dhirsi ishee du'e garuu waan seera sana irraa hiikamteef yoo nama biraatti heerumte illee ejjitu miti. **4** Kanaafuu yaa obboloota ko, isinis akkasuma karaa dhagna Kiristoosiin seeraaf duutaniirtu; kunis akka isin kan bira, kan isa warra du'an keessaa kaafame sana taatanif; kun immoo akka nu Waaqaaf ija naqannuuf. **5** Yeroo nu akka namummaa cubbamaatti jiraachaa turretti, hawwiin cubbuu kan seeraan kakaafame sun akka nu du'aaf ija naqannuuf dhagna keenya keessatti hojjechaa ture. **6** Amma garuu waan duraan nu hidhee ture sanaaf du'uddhaan seera irraa hiikamneerra; kunis akka seera moofaa barreeffame sana jalatti tajaajilluuf utuu hin ta'in akka jireenya Hafuura haaraa sanaa tajaajilluuf. **7** Egaa maal jenna ree? Seerri cubbuudhaa? Gonkumaa akkas miti! Garuu ani utuu seeraan ta'uu baatee cubbuun maal akka ta'e hin beeku ture. Utuu seerri "Hin hawwin" jechuu baatee ani silaa hawwiin maal akka ta'e dhugumaan hin beeku ture. **8** Cubbuun garuu carraa ajajni argamsiiseen hawwii hamaa gosa hundaa na keessatti uume. Lafa seerri hin jirretti cubbuun du'aadhaatii. **9** Ani dur seera malee jiraachaan ture; yommuu ajajni dhufetti garuu cubbuun ni bayyanatte; anis nan du'e. **10** Ajajni jireenya fida jedhamee eegame sunis akka du'a natti fide nan hubadhe. **11** Cubbuun carraa ajajni argamsiiseen na gowwomse; ajajuma sanaanis na ajjeese. **12** Kanaafuu seerri qulqulluu dha; ajajni sunis qulqulluu dha; qajeelaa dha; gaarii dhas. **13** Egaa waan gaarii sanatu du'a natti ta'ee ree? Gonkumaa akkas miti! Cubbuunis akka cubbuutti akka ilaalamuuf, akka karaa ajajaatiin ittuma caalee cubbuu ta'uufis cubbuun karaa waan gaarii sanaatiin du'a natti fide. **14** Nus akka seerri sun seera hafuura ta'e ni beekna; ani garuu nama foonii kan akkuma garbaatti cubbuutti gurguramee dha. **15** Ani waanan hojjedhu hin beeku. Ani waanan jibbuun hojjedha malee waanan hojjechuu barbaadu hin hojjedhuutti. **16** Ani erga waanan hojjechuu hin barbaanne hojjeedhee, akka seerri sun gaarii ta'e walii nan gala. **17** Yoos, si'achi cubbuu na keessa jiraatuu waan kana hojjeta malee ana miti. **18** Na keessa jechuunis namummaa koo cubbamaa keessa akka wanni gaariin tokko iyyuu hin jirre nan beeka. Ani waan gaarii hojjechuu nan hawwa; garuu hojjechuu hin danda'u. **19** Wanti ani hojjedhu waan hamaa ani hojjechuu hin barbaanne malee waan gaarii ani hojjechuu barbaadu mitiiti. **20** Egaa ani waanan hojjechuu hin barbaanne yoon hojjedhe, si'achi cubbuu na keessa jiraatu sanatu waan kana hojjeta malee ana miti. **21** Kanaafuu akka seerri sun hojjechaa jiru nan hubadha; yommuu ani waan gaarii hojjechuu barbaadu hamminni na biratti argama. **22** Ani keessa namummaa kootti seera Waaqaattiin nan gammadaatii; **23** ani garuu utuu seerri biraa seera qalbii koo wajjin kutaa dhagna koo keessatti wal lolee seera cubbuu kan kutaa dhagna koo keessa jiruuf na booji'uu nan arga. **24** Ani nama gadadamaa akkamii ti! Dhagna du'u kana jalaa eenyutu na baasa? **25** Karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin galanni Waaqaaf haa ta'u! Kanaafuu ani mataan koo qalbii kootiin garbicha seera Waaqaa ti; namummaa koo cubbamaadhaan garuu ani garbicha seera cubbuu ti.

8 Egaa amma murtiin warra Kiristoos Yesuus keessa jiraatanitti muramu hin jiru; **2** seerri Hafuura jireenyaa karaa Kiristoos

Yesuusiin seera cubbuutti fi seera du'aa jalaa na bilisoomseeraatii. **3** Waan seerri sababii fooniitiin dadhabsiifameef hojjechuu hin danda'in, Waaqni ilma ofii isaa bifa foon cubbamaatiin aarsaa cubbuu akka ta'uuf erguun hojjeteeeraatii. Kanaanis inni fooniin cubbuutti mure. **4** Kunis akka qajeelummaan seeraa sun nu warra utuu akka namummaa cubbamaatti hin ta'in akka Hafuuraatti jiraannu keessatti raawwatuufuu dha. **5** Warri akka fooniitti jiraatan waan foonii yaadu; warri akka Hafuuraatti jiraatan garuu waan Hafuura yaadu. **6** Yaadni foonii du'a; yaadni Hafuura garuu jireenyaa fi nagaa dha. **7** Yaadni foonii diina Waaqaa ti; seera Waaqaatiifis hin bulu. Buluu hin danda'u. **8** Warri akka fooniitti jiraatan Waaqa gammachiisuu hin danda'an. **9** Isin garuu yoo Hafuurri Waaqaa isin keessa jiraate akka Hafuuraatti jiraattu malee akka fooniitti hin jiraattan. Eenyuu iyyuu yoo Hafuura Kiristoos qabaachuu baate inni kan Kiristoos miti. **10** Yoo Kiristoos isin keessa jiraate garuu dhagni keessan sababii cubbuutiin du'aa dha; hafuurri keessan immoo sababii qajeelummaatiin jiraataa dha. **11** Hafuurri Waaqaa inni Yesuusiin warra du'an keessaa kaase sun yoo isin keessa jiraate garuu, inni Kiristoos Yesuusiin warra du'an keessaa kaase sun karaa Hafuura isaa kan isin keessa jiruutiin dhagna keessan isa du'uufis jireenya kenna. **12** Egaa yaa obboloota, nu gatii of irraa qabna; garuu fooniif miti; akka fooniitti jiraachuufis miti. **13** Isin yoo akka fooniitti jiraattan ni duutuutti; yoo Hafuuraan hojii foon keessanii ajjeffan garuu ni jiraattu. **14** Warri Hafuura Waaqaatiin qajeelfaman hundinuu ilmaan Waaqaatii. **15** Isin Hafuura ilmummaa isa nu ittiin, "Aabbaa, yaa Abbaa" jennee waammannu sana argattan malee Hafuura garbummaa kan gara sodaatti isin deebisu hin arganne. **16** Akka nu ijoollee Waaqaa taane kan hafuura keenya wajjin dhugaa ba'us Hafuuruma sana. **17** Yoo ijoollee taane immoo nu dhaaltota; akka hirmaattota ulfina isaa taanuufis yoo hirmaattota dhiphina isaa taane, nu dhaaltota Waaqaa ti; Kiristoos wajjinis ni dhaalla. **18** Dhiphinni keenya kan ammaa kun ulfina nutti mul'achuuf jiruun yommuu wal bira qabamu akka waan tokkottuu hin lakkaa'anne ani nan yaada. **19** Uumamni mul'achuu ijoollee Waaqaa hawwiidhaan eeggachaa jira. **20** Uumamni utuu filannoo isaatiin hin ta'in, fedhii isa dabarsee isa kenne sanaatiin abdiidhaan waan faayidaa hin qabnetti saaxilameeraatii; **21** kunis akka uumamni mataan isaa garbummaa tortoruu jalaa ba'ee bilisummaa ulfina qabeessa ijoollee Waaqaatti galuuf. **22** Uumamni hundinuu hamma ammaatti akkuma dhiphina yeroo ciniisuutti akka aadaa jiru ni beekna. **23** Uumama qofa utuu hin ta'in nu mataan keenya warri ija Hafuura kan jalqabaa qabnu iyyuu furii dhagna keenyaa ilmummaatti guddifamuu eeggachaa of keessatti ni aadna. **24** Nu abdii kanaan fayyineetti. Abdiin argamu garuu abdi miti; namni waan amma iyyuu qabu abdatu eenyu ree? **25** Nu yoo waan amma hin qabne abdanne garuu obsaan eegganna. **26** Akkasumas Hafuurri dadhabii keenya irratti nu gargaara. Nu waan kadhachuu qabnu hin beeknuutti; hafuurri mataan isaa garuu aaduu ibsamuu hin danda'anneen nuuf kadhata. **27** Inni garaa keenya qoru sun yaada Hafuuraas ni beeka; Hafuurri akka fedhii Waaqaatti qulqulluutaaf kadhataatii. **28** Waaqni warra isa jaallatanii akka kaayyoo isaatti waamamaniif akka wanti hundinuu gaarii ta'uuf hojjetu ni beekna. **29** Akka inni obboloota baay'ee keessatti hangafa ta'uuf Waaqni warra duraan dursee beeke akka bifa ilma isaa fakkaataniif duraan dursee murteesseeraatii. **30** Inni warra duraan dursee murteesse sana ni waame; warra waame sanas qajeeltota taasisse; warra qajeeltota taasisseef immoo ulfina kenne. **31** Egaa kana irratti maal jenna ree? Erga Waaqni nu wajjin ta'ee eenyutu nuun

mormuu danda'a? **32** Waaqni ilma isaa illee utuu hin mararfatin hunduma keenyaaf dabarsee kenne sun akkamitti waan biraa hundumas isa wajjin akkasuma arjummaan nuuf hin kennu ree? **33** Warra Waaqni filate eenyutu himata? Kan qajeelaa nama taasisu Waaqa. **34** Kan itti muru eenyu? Kiristoos Yesuus isuma nuuf du'ee, kana caalaa immoo warra du'an keessaa ka'ee mirga Waaqaa jiruu fi nuuf kadhata sanaa dha. **35** Jaalala Kiristoos irraa eenyutu gargar nu baasa? Dhiphina moo rakkina, ari'atama moo beela, daaruu moo balaa yookaan goraadee? **36** Kunis akkuma, "Nu siif jennee guyyaa guutuun ni ajjeefamna; akka hoolota qalamuuf jiraniitti lakkaa'amneerra" jedhamee barreeffamee dha. **37** Kana hunda keessatti garuu nu isa nu jaallata sanaan mo'attoota ni caalla. **38** Duuti yookaan jireenyi, ergamoonni yookaan bulchitoonni, hangafoonni, wanni ammaa yookaan wanni dhufuuf jiru yookaan humni tokko iyyuu, **39** ol dheerinni yookaan gad fageenyi yookaan uummanni biraa kam iyyuu jaalala Waaqaa kan Kiristoos Yesuus Gooftaa keenyaa irraa akka gargar nu baasuu hin dandeenye ani amaneera.

9 Ani Kiristoosiin dhugaa nan dubbadha; ani hin sobu; yaadni koos Hafuura Qulqulluudhaan naa mirkaneessa; **2** ani gadda guddaa fi dhiphina wal irraa hin cinne garaa koo keessaa qaba. **3** Ani iyyuu obbolloota koo warra akka fooniitti sanyii koo ta'aniif jedhee utuun Kiristoos irraa gargar ba'ee abaaramee nan hawwa tureetii; **4** isaan saba Israa'el. Ilmummaan, ulfinni, kakuun, seera fudhachuun, tajaajiluu fi waadaan kan isaanii ti. **5** Abbootiin kan isaanii ti; Kiristoosis isaan irraa fooniin dhalate; inni waan hunda irratti Waaqa; inni bara baraan haa eebbifamu! Ameen. **(aiñon g165)** **6** Kun garuu dubbii Waaqaa diigameera jechuu miti. Kan Israa'el irraa dhalate hundi Israa'el miti. **7** Yookaan isaan sababii sanyii Abrahaam ta'aniif hundi isaanii ijoollee isaa miti. Garuu, "Sanyiin kee Yisihaaqiin siif waamama" jedhameera. **8** Kana jechuunis ijoollee waadaatu sanyiitti lakkaa'ama malee ijoolleen foon irraa dhalatan ijoollee Waaqaa miti. **9** Dubbiin waadaa sunis kan, "Ani yeroo murteeffamti deebi'ee nan dhufa; Saaraanis ilma ni deessi" jedhu tureetii. **10** Kana qofa miti; Ribqaan yeroo namuma tokkoof, abbaa keenya Yisihaaqiif ulfoofetti, **11** ijoolleen sun utuu hin dhalatin yookaan utuu waan gaarii yookaan waan hamaa hin hojjetin akka kaayyoon filannoo Waaqaa raawwatuuf, **12** utuu hojiin ta'in isa waamicha Waaqaatiin, "Inni hangafni isa quxisuu tajaajila" jedhamee isheetti himame. **13** Kunis akkuma, "Yaaqoobin nan jaalladhe; Esaawun garuu nan jibbe" jedhamee barreeffamee dha. **14** Egaa maal jenna ree? Waaqni jal'aadhaa? Gonkumaa akkas miti! **15** Inni Museedhaan, "Ani kanan maaru nan maara; kanan garaa laafuufiis garaa nan laafa" jedhaatii. **16** Kanaafuu wanti kun araara Waaqaatiin malee hawwii yookaan carraaqii namaatiin miti. **17** Katabbiin qulqulluun Fara'ooniin, "Ani humna koo sirratti argisiisuuf, maqaan koos akka lafa hunda irratti labsamuuf kaayyoo kanaaf si kaaseera" jedhaatii. **18** Kanaaf Waaqni kan maaru barbaadu ni maara; kan mata jabeessa gochuu barbaadu immoo mata jabeessa godha. **19** Isinis, "Yoos Waaqni maaliif amma iyyuu dogoggora nurra barbaada? Fedhii isaas eenyutu mormuu danda'a?" naan jettu. **20** Garuu yaa namichoo, Waaqan mormuuf ati eenyu? "Wanti tolfame tokko kan isa tolcheen, 'Ati maaliif akkanatti na tolchite?'" jedhaa? **21** Suphee dhooftuun tokko dhoqqee suphee kan bukaa'ee irraa qodaa ulfinaa fi salphinaaf oolu tolchuuf mirga hin qabuu? **22** Waaqni dheekkamsa isaa argisiisuuf fi humna isaas beeksisuuf jedhee yoo mi'a dheekkamsa kanneen badiisaaf qopheeffaman obsa guddaan bira darbe hoo? **23** Inni badhaadhummaa ulfina isaa yoo mi'a araara isaa kanneen duraan dursee ulfinaaf

qopheessetti beeksisuuf jedhee waan kana godhe hoo? **24** Nus warra waamaman keessaa tokkoo dha; inni Yihuudoota qofa keessaa utuu hin ta'in Namoota Ormaa keessaas waameera. **25** Inni kitaaba Hoose'aa keessatti akkana jedha: "Ani warra saba koo hin ta'iniin, 'saba koo' nan jedha; ishee jaallatamtuu hin ta'iniin immoo, 'jaallatamtuu' nan jedha." **26** Akkasumas isaan, "Iddoodhuma itti, 'Isin saba koo miti' isaaniiin jedhame sanatti, 'ilmaan Waaqa jiraataa' jedhamanii ni waamamu." **27** Isaayyaas akkana jedhee waa'ee Israa'el iyya: "Baay'inni ilmaan Israa'el yoo akkuma cirracha qarqara galaanaa ta'e iyyuu, hamba qofatu fayya. **28** Gooftaan utuu hin turin, yeroo dhumaatiif lafa irratti ni muraatii." **29** Kunis akkuma Isaayyaas duraan dursee akkana jedhee dubbatee dha: "Utuu Gooftaan Waan Hunda Danda'u, sanyii nuuf hambisuu baatee, nu silaa akkuma Sodoom taanee, Gomoraas fakkaanna turre." **30** Egaa maal jenna ree? Namoonni Ormaa kan qajeelummaa duukaa hin bu'ul in qajeelummaa karaa amantiitiin ta'e argataniiru. **31** Israa'eloonni seera qajeelummaa duukaa bu'an garuu qajeelummaa hin arganne. **32** Maaliif dhaban? Kunis sababii isaan utuu karaa amantiitiin hin ta'in hojiidhaan qajeelummaa argachuu barbaadaniif; isaanis dhagaa nama gufachiisuun gufatan. **33** Kunis akkuma, "Kunoo, ani dhagaa nama gufachiisu, kattaa nama kuffisu Xiyyoon keessa nan kaa'a; namni isatti amanu gonkumaa hin qaana'u" jedhamee barreeffame sanaa dha.

10 Yaa obbolloota, hawwiin garaa kootii fi wanni ani Israa'elootaaf Waaqa kadhadu akka isaan fayyaniif. **2** Ani akka isaan Waaqaaf hinaaffaa qaban dhugaa nan ba'a; hinaaffaan isaanii garuu kan beekumsa irratti hundeeffame miti. **3** Isaan waan qajeelummaa Waaqa biraa dhufu hin beekinni fi waan qajeelummaa ofii isaanii uumachuu barbaadaniif qajeelummaa Waaqaatiif hin bulle. **4** Akka namni amanu hundinuu qajeelummaa argatuuf Kiristoos raawwii seeraatii. **5** Museen waa'ee qajeelummaa seeraan argamuu, "Namni waan seerri ajaju godhu ittiin jiraata" jedhee waan kana barreesseeraatii. **6** Qajeelummaan amantiidhaan argamu garuu akkana jedha; "Ati garaa kee keessatti, 'Eenyutu gara samiitti ol ba'a?' hin jedhin;" Kun Kiristoosin gad buusuuf; **7** "Yookaan, 'Eenyutu qileetti gad bu'a?' hin jedhin;" kun Kiristoosin warra du'an keessaa ol baasuuf. **(Abyssos g12)** **8** Inni garuu maal jedha? "Dubbichi si bira jira; afaan keetii fi garaa kee keessa jira;" innis dubbii amantiis isa nu lallabnuu dha; **9** kunis yoo ati, "Yesuus Gooftaa dha" jettee afaan keetiin dhugaa baatee akka Waaqni warra du'an keessaa isa kaase garaa keetti amante, ati ni fayyita. **10** Namni garaa isaatiin amanee qajeelaa taasifamaatii; afaan isaatiinis dhugaa ba'ee fayya. **11** Katabbiin Qulqulluun, "Namni isatti amanu kam iyyuu gonkumaa hin qaana'u" jedhaatii. **12** Yihuudii fi Giriikii gidduu garaa garummaan hin jiruutii; Gooftama tokkicha sanatu Gooftaa hundaa ti; innis warra isa waammatan hunda eebba isaatiin badhaasa ti; "Namni maqaa Gooftaa waammatu hundinuu ni fayyaatii." **14** Yoos isaan akkamitti isa itti hin amanin waammachuu danda'u ree? Isa waa'ee isaa hin dhaga'ittis akkamitti amanuu danda'u ree? Utuu namni isaanitti hin lallabini akkamitti dhaga'uu danda'u ree? **15** Isaanis utuu hin ergamin akkamitti lallabuu danda'u? Kunis isa, "Miilli warra wangeela fidanii akkam miidhagaa dha!" jedhamee barreeffamee dha. **16** Oduu gaarii sanas kan fudhate Israa'eloota hunda miti. Isaayyaas, "Yaa Gooftaa, ergaa keenya eenyutu amane?" jedhaatii. **17** Egaa amantiin ergaa dhaga'uudhaan dhufa; ergaan kunis karaa dubbii waa'ee Kiristoosiin dhaga'ama. **18** Ani garuu: Isaan hin dhageenye moo? jedhee nan gaafadha; dhugumaanuu isaan dhaga'aniiru: "Sagaleen isaanii lafa hunda,

dubbiin isaaniis handaara addunyaa ga'e." 19 Ammas ani: Israa'el hin hubanne moo? jedheen gaafadha. Museen duraan dursee, "Ani warra saba hin ta'iniin akka isin hinaaftan nan godha; saba hubannaa hin qabneenis isin nan aarsaa" jedha. 20 Isaayyaasiis iyya jabaana, "Warri na hin barbaadin na argatan; warra na hin iyyaafatiinittis nan mul'adhe" jedha. 21 Waa'ee Israa'el garuu, "Ani guyyaa guutuuta gara uummata hin ajajamnee fi didaa ta'eetti harka koo nan diriirfadhe" jedha.

11 Anis, "Egaa Waaqni saba isaa ni gatee ree?" jedhee nan gaafadha. Kun gonkumaa akkas miti! Ani iyyuu Israa'elicha, sanyii Abrahamee keessaa gosa Beniyaam. 2 Waaqni saba isaa warra duraan dursee beeke sana hin ganne; isin waa'ee Eeliyaas, inni akkamitti Waaqa duratti akka Israa'elin himate Katabbiin Qulqulluun maal akka jedhu hin beektanii? Innis akkana jedha: 3 "Yaa Gooftaa isaan raajota kee ajjeesaniiru; iddoo aarsaa keetii illee diiganiiru; anuma qofatu hafe; anas ajjeesuu barbaadu." 4 Garuu deebiiin Waaqni isaaf kenne maal ture? "Ani ofii kootiiti namoota Ba'aaliif hin jilbeenfatin 7,000 hambifadheera." 5 Akkasuma yeroo ammaas hambaawwan ayyaanaan filataman jiru. 6 Erga ayyaanaan ta'e immoo si'achi hojiin miti; utuu hojiin ta'ee immoo ayyaanni silaa ayyaana hin ta'u ture. 7 Egaa maali ree? Israa'el waan jabeessee barbaade sana hin arganne; warri filataman garuu argataniiru. Warri kaan immoo mataa jabaatan. 8 Kunis isa, "Waaqni hamma guyyaa har'aatti, akka iji isaani hin argineef, akka gurri isaaniis hin dhageenyeeff, hafuura nama dawweessu isaaniif kenne" jedhamee barreeffamee dha. 9 Daawitis akkana jedha; "Maaddiin isaani iddoo fi kiyyoo, gufuu nama gufachiisuu fi adaba isaanitti haa ta'u. 10 Akka arguu hin dandeenyeeff iji isaani haa haguuggamu; dugdi isaaniis bara baraan haa goophatu." 11 Anis deebisee, "Isaan hamma kufanii ka'uu hin dandeenyetti gufatani?" jedheen gaafadha. Kun gonkumaa akkas miti! Garuu akka sabni Israa'el hinaafuu sababii balleessaa isaaniitiif fayyinni Namoota Ormaatiif dhufe. 12 Yoos erga balleessaan isaani addunyaaf badhaadhummaa fidee, kufaatiin isaaniis erga Namoota Ormaatiif badhaadhummaa fidee, guutummaan isaani immoo hammam caalaa badhaadhummaa haa fiduu ree? 13 Yaa Namoota Ormaa, ani isiniin dubbadha. Ani waanan ergamaa Namoota Ormaa ta'ee, tajaajila koo nan kabaja. 14 Kanaanis ani tarii saba koo hinaaffaaf kakaasee isaan keessaa tokko tokko fayyisuu abdadhee ti. 15 Erga gatamuun isaani addunyaaf araara fidee, fudhatamuun isaani immoo warra du'an keessaa jireenyatti kaafamuun malee maal fida ree? 16 Kutaan bukoo kan akka kenna hangafaatti dhi'eeffame tokko erga qulqulluu ta'ee, bukoon guutuun qulqulluu dha; hiddi erga qulqulluu ta'ee, dameewwan isaas akkasuma qulqulluuta. 17 Dameewwan sana keessaa tokko tokko caccabsammaan ati utuma lataa ejersa bosonaa taatee jirtuu iddoo dameewwan caccabaniitti fayyifamtee soora hidda ejersaa irraa argamu kan qooddattu taanaan, 18 dameewwan sanatti hin koorin. Yoo of jajje garuu hidda sanatu si baata malee akka ati hidda sana hin baanne hubadhu. 19 Atis, "Akka ani itti fayyifamuuf dameewwan sun caccabsaman" ni jetta. 20 Kun dhuguma. Isaan waan amantii hin qabneef caccabsaman; ati garuu amantiidhaan dhaabatteerta. Kanaafuu sodaadhu malee of hin tuulin. 21 Waaqni yoo dameewwan uumamaatiif hin hilin siifis hin hiluutii. 22 Egaa arjummaa fi gara jabina Waaqaa hubadhu: gara jabinni isaa warra kufan irratti; arjummaan isaa gara hamma ati arjummaa isaa keessa jiraattutti siif; yoo kanaa achiis atis ni kutamta. 23 Isaanis yoo amantii dhabuutti fufuu baatan itti fayyifamu; Waaqni deebisee itti isaan fayyisuu ni danda'atii. 24 Ati muka uumamaan ejersa bosonaa ta'e irraa muramtee karaa

seera uumamaatiin ala ta'een muka ejersaa kan dhaabame irratti erga fayyifamtee, dameewwan uumamaa kunneen hammam caalaa muka ejersa isaani irratti deebifamanii hin fayyifaman ree! 25 Yaa obboloota, ati akka isin ogeeyyii of seetaniis icciitii kana wallaaltan hin barbaadu; hamma lakkoobsi Namoota Ormaa guutuun seenutti Israa'el gariin mata jabaanan jiraachaa turan. 26 Kanaafuu Israa'el hundi ni fayyu; akkana jedhamee barreeffameeraatii: "Inni furu Xiyoonii ni dhufa; Yaaqoob irraas Waaqa malee jiraachuu ni balleessa. 27 Yommuu ani cubbuu isaani isaan irraa fuudhutti, kaakuu koo kan ani isaan wajjin qabu kana." 28 Akka wangeelaatti isiniif jecha isaan diinota; akka filannootti garuu abbootii jecha isaan jaallatamoo dha; 29 kennaan Waaqaatii fi waamichi isaa gaabbii hin qabuutii. 30 Akkuma isin kanaan dura Waaqaaf ajajamuu diddani amma garuu ajajamuu diduu isaaniitiin araara argattan sana 31 isaanis akkasuma araara Waaqa kan isin argattaniin akka araara argataniif amma ajajamuu didan. 32 Waaqni hunduma isaaniitiif araara buusuuf jedhee namoota hunda ajajamuu diduu jala galche. (eleesē g1653) 33 Badhaadhummaan ogummaatii fi beekumsa Waaqaa hammam gad fagaatu! Murtiin isaa qoramee bira hin ga'amul! Karaan isaas barbaadamee itti hin ba'amul! 34 "Eenyutu yaada garaa Gooftaa beeke? Yookaan eenyutu gorsaa isaa ture?" 35 "Yookaan akka Waaqni deebisee isaa kennuuf jedhee, eenyutu takkumaa Waaqaaf waa kenne?" 36 Wanti hundinu isa irraa dhufe; isumaan dhufe; isaa dhufe. Bara baraan ulfinni isaa haa ta'u! Ameen. (aiōn g165)

12 Kanaafuu yaa obboloota, akka isin dhagna keessan aarsaa jiraataa, qulqullaa'aa fi kan Waaqaa gammachiisu gootanii dhi'eessaniif ani gara laafina Waaqaatiin isin kadhada; kunis waaqeffannaa keessan kan hafuurraa ti. 2 Fedhiin Waaqaa gaariin, gammachiisaanii fi kan mudaa hin qabne maal akka ta'e qorattanii akka mirkaneessuu dandeessaniif haaromfamuun qalbii keessaniitiin geeddaramaa malee addunyaa kana hin fakkaatinaa. (aiōn g165) 3 Ani ayyaana naa kennameen tokkoo tokkoo keessan nan gorsaatii: Akka madaalii amantii kan Waaqni isinii kenne sanaatti qalbeeffannaadhaan waa'ee ofii keessanii yaadaa malee hamma yaaduu qabdanii olitti hin yaadinaa. 4 Akkuma dhagni keenya kutaa baay'ee qabu, akkuma kutaawwan kunneenis hojii wal fakkaatu hin qabaatiin sana 5 akkasuma immoo nu warri baay'ee taane Kiristoosiin dhagna tokkoo dha; tokkoon tokkoon kutaa dhagnaa kan walii isaani ti. 6 Nu akkuma ayyaana nuu kennameetti kenna garaa garaa qabna. Yoo kennaan nama tokkoo raajii dubbachuu ta'e, inni akkuma amantii isaatiitti haa dubbatu. 7 Yoo tajaajiluu ta'e, haa tajaajilu; yoo barsiisuu ta'e, haa barsiisu; 8 yoo jajjabeessuu ta'e, haa jajjabeessu; yoo warra rakkataniif kennuu ta'e, arjummaadhaan haa kennu; yoo bulchuu ta'e, jabaatee haa bulchu; yoo maaruu ta'e, gammachuun haa maaru. 9 Jaalalli keessan itti fakkeessudhaan hin ta'in. Waan hamaa jibba; waan gaariitti maxxanaa. 10 Jaalala obboluumaatiin jabeessaa wal jaalladhaa. Ulfina walii kennuutti wal dorgomaa. 11 Gooftaa tajaajiluu keessatti hafuura gubaa qabaadhaa malee hinaaffaa hin dhabinaa. 12 Abdiidhaan gammadaa; dhiphina obsaa; kadhannaatti cimaa. 13 Qulqulluuta rakkataniif waa gumaachaa. Keessummoota simadhaa. 14 Warra isin ari'atan eebbisaa; eebbisaa malee hin abaarinaa. 15 Warra gammadan wajjin gammadaa; warra boo'an wajjin boo'aa. 16 Walii galteedhaan wajjin jiraadhaa. Warra jireenya gad aanaa jiraatan wajjin jiraadhaa malee hin koorinaa. Of hin tuulinaa. 17 Nama kamiif iyyuu hammina haminaan hin deebisinaa. Nama hunda duratti waan gaarii hojjedhaa. 18 Yoo danda'ame, gama keessaniin nama hunda wajjin nagaan jiraadhaa. 19 Yaa

jaallatamtoota, dheekkamsa Waaqaatiif iddoo kenaa malee haaloo hin ba'inaa; Gooftaan, "Haaloo baasuun kan koo ti; ani gatii nan deebisa" jedha, jedhamee barreeffameeraatii. **20** Garuu, "Yoo diinni kee beela'e, beela baasi; yoo inni dheebotes, waan inni dhugu kenniif. Kana gochuu keetiin barbadaa ibiddaa mataa isaa irra tuulta." **21** Gaarummaan hammina mo'i malee hamminaan hin mo'amin.

13 Namni kam iyyuu warra taayitaa bulchiinsaa irra jiran jalatti buluun qaba; yoo Waaqa irraa ta'e malee taayitaa qabaachuun hin danda'amuutii. Warra taayitaa qaban Waaqatu muude. **2** Kanaafuu namni abbootii taayitaatiin mormu sirna Waaqaatiin morma; warri akkas godhanis murtii ofitti fidu. **3** Bulchiitoonni warra waan hamaa hojjetan malee warra waan gaarii hojjetan hin sodaachisan. Ati akka nama taayitaa qabu hin sodaanne ni barbaaddaa? Egaa waan gaarii hojjedhu; inni iyyuu si galateeffataatii. **4** Inni waan gaarii siif gochuudhaaf tajaajilaa Waaqaatii. Ati garuu yoo waan hamaa hojjetta sodaadhu; inni akkasummaan goraadee hin qabatuuatii. Inni tajaajilaa Waaqaa kan warra waan hamaa hojjetan irratti dheekkamsa fiduun haaloo baasuu dha. **5** Kanaafuu sababii dheekkamsaa qofaaf utuu hin ta'in, yaada qulqulluudhaan warra taayitaa irra jiran jalatti buluun barbaachisaa dha. **6** Isinis kanumaaf qaraxa baafuu; abbootiin taayitaa tajaajiltoota Waaqaa warra yeroo isaanii guutuu hojii bulchiinsaatiif kennaniidhaatii. **7** Waan nama hundaaf kennuun isin irra jiru kenaa; yoo qaraxa ta'e qaraxa, yoo gibira ta'e immoo gibira baasaa; yoo sodaachuu ta'e sodaadhaa; yoo ulfina kennuu ta'es, ulfina kenaa. **8** Isin wal jaallachuu malee gatii tokko illee of irraa hin qabaatinaa; namni nama biraa jaallatu kam iyyuu seera raawwateeraatii. **9** Ajajawwan, "Hin ejjin; hin ajjeesin; hin hatin; hin hawwin" jedhanii fi ajajni biraas seera, "Ollaa kee akkuma ofii keetiitti jaalladhu" jedhu kanaan walitti guduunfamu. **10** Jaalalli ollaa isaa hin miidhu. Kanaafuu jaalalli raawwii seeraa ti. **11** Yeroon isin hirribaa dammaqan amma akka ta'e hubadhaa. Yeroo nu itti amanne sana caalaa fayyinni keenya amma nutti dhi'ateeraatii. **12** Halkan bari'uu ga'eera; guyyaanis dhi'ateera. Kanaafuu hojii dukkanaa of irraa gannee mi'a lolaa kan ifaa haa hidhannu. **13** Kottaa akka yeroo guyyaatti amala gaariin haa jiraannu; addaggummaa fi machiidhaan miti; jireenya sagaagalummaa fi gad dhiisiitiin miti; wal loluu fi hinaaffaadhaan miti. **14** Qooda kanaa Yesuus Kiristoos Goofticha uffadhaa; akka itti hawwii foonii gammachiifan hin yaadinaa.

14 Nama amantiitti dadhabaa ta'e ofitti qabaa; waan wal nama falmisiisu irrattis itti hin murinaa. **2** Namni tokko akka waan hunda nyaachuu danda'u amana; namni amantiin isaa dadhabaa ta'e kaan garuu biqiltuu qofa nyaata. **3** Namni nyaatu kan hin nyaatin hin tuffatin; inni hin nyaatinis kan nyaatutti hin murin; Waaqni isa ofitti qabeeraatii. **4** Hojjetaa nama kaaniitti kan murtu ati eenyu? Inni yoo dhaabates yoo kufes gooftaa isaatiif. Waan Gooftaan isa dhaabachiisu danda'ufis ni dhaabata. **5** Namni tokko akka waan guyyaan tokko guyyaa kaan caaluutti yaada; namni kaan immoo guyyaan hundi tokkuma jedhee yaada. Namni kam iyyuu yaada ofii isaa guutummaatti amanee haa fudhata. **6** Namni guyyicha kabaju Gooftaaf jedhee kabaja; kan guyyicha hin kabajnes Gooftaaf jedhee hin kabaju. Kan nyaatu Gooftaaf jedhee nyaata; inni Waaqa galateeffataatii; kan hin nyaannes Gooftaaf jedhee hin nyaatu; Waaqas ni galateeffata. **7** Nu keessaa namni mataa isaatiif jiraatu, kan mataa isaatiif du'us hin jiruutii. **8** Nu yoo jiraanne Gooftaaf jiraanna; yoo duunes Gooftaaf duuna. Kanaafuu yoo jiraannes

yoo duunes nu kan Gooftaa ti. **9** Sababii kanaaf Kiristoos Gooftaa du'aaleyyiitii fi jiraatoo ta'uf du'e; deebi'ees jiraataa ta'e. **10** Yoos ati maaliif obboleessa keetti murta ree? Yookaan maaliif obboleessa kee tuffatta ree? Nu hundi teessoo murtii Waaqaa dura ni dhaabannaatii. **11** Kunis: "Ani jiraataadhaatii; jilbi hundi anaaf ni jilbeenfata; arrabii hundi Waaqaaf dhugaa ba'a" jedha Gooftaan" jedhamee barreeffameeraatii. **12** Kanaafis tokkoon tokkoon keenya waa'ee mataa keenyaa fuula Waaqaa duratti deebii ni kennina. **13** Kanaafuu nu walitti muruu haa dhiifnu. Qooda kanaa akka karaa obboleessa keessanii irra gufuu yookaan waan gufachiisu tokko illee hin keenye murteeffadhaa. **14** Akka wanni ofuma isaatiin xurra'aa ta'e tokko iyyuu hin jirre ani karaa Gooftaa Yesuus nan beeka; nan amanas. Nama wanni tokko xuraa'aadha jedhee yaaduuf garuu wanni sun isaaf xuraa'aa dha. **15** Yoo wanni ati nyaattu obboleessa kee miidhe, ati jaalalaan jiraachaa hin jirtu. Ati waan nyaattuun obboleessa kee isa Kiristoos isaaf du'e hin balleessin. **16** Kanaafuu wanti isin gaariidha jettan akka arrabsamu hin godhinaa. **17** Mootummaan Waaqaa qajeelummaa, nagaa fi gammachuu Hafuura Qulqulluun ta'eedha malee waa'ee nyaataa fi dhugaatii mitiitii. **18** Namni haala kanaan Kiristoosin tajaajilu Waaqa gammachiisaatii; namoota birattis fudhataa argata. **19** Kanaaf waan nagaa fidu gochuu fi wal ijaaruuf haa tattaaffannu. **20** Nyaataaf jettee hojii Waaqaa hin balleessin. Nyaamni hundi qulqulluu dha; garuu waan nama biraa gufachiisu kam iyyuu nyaachuun nama tokkoof dogoggora. **21** Akka obboleessi kee hin guffameef, foon nyaachuu dhiisuun yookaan daadhii wayinii dhuguu dhiisuun yookaan waan biraa kam iyyuu gochuu dhiisuun gaarii dha. **22** Kanaafuu ati amantiin waan kana irratti qabdu kam iyyuu fuula Waaqaa duratti ofumaa keetii qabaadhu. Namni waan amanee fudhate irratti ofitti hin murre eebbifamaa dha. **23** Namni shakkii qabu garuu nyaachuun isaa waan amantiin hin ta'iniif yoo nyaate isatti murama; wanni amantiin hin ta'in kam iyyuu cubbuudhaatii.

15 Nu warri jajjaboo taane, dadhabii warra dadhaboo baachuu qabna malee ofuma gammachiisuu hin qabnu. **2** Tokkoon tokkoon keenya ollaa keenya ijaaruuf, akka isatti toluuf waan isa gammachiisu gochuu qabna. **3** Kiristoos iyyuu ofii isaa hin gammachiifneetii; kun garuu akkuma, "Arrabsoon warra si arrabsanii narra ga'eera" jedhamee barreeffamee dha. **4** Nu akka obsaa fi jajjabina Katabbiwwan Qulqulluun kennaniin abdi qabaamuuf wanti duraan barreeffame hundi barumsa keenyaaf barreeffameetii. **5** Waaqni obsaa fi jajjabina namaa kennu sun akka isin yaaduma Kiristoos Yesuus qabaate sana walii qabaattan isin haa gargaaru. **6** Kunis akka isin yaada tokkoo fi faaan tokkoon Waaqaaf, Abbaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiif ulfina kennaniif. **7** Kanaaf akkuma Kiristoos ulfina Waaqaatiif jedhee isin simatetti isinis wal simadhaa. **8** Kiristoos dhugaa Waaqaatiif jedhee waadaa abbootii kenname mirkaneessuuf akka tajaajilaa warra dhagna qabatani ta'e ani isinittin himaati; **9** kunis akka Namoonni Ormaa sababii araara isaatiif Waaqa ulfeessaniif. Innis akkuma, "Kanaafuu in Namoota Ormaa gidduutti sin jajadha; maqaa keetiifis nan faarfadha" jedhamee barreeffamee dha. **10** Amma illee, "Yaa Namoota Ormaa, isin saba isaa wajjin gammadaa" jedha. **11** Amma illee, "Yaa Namoota Ormaa, hundi keessan Gooftaa jajadhaa; namoonni hundinuu faarfannaadhaan isa leellisaa" jedha. **12** Akkasumas Isaayyaas, "Hiddi Isseeq kan saboota bulchuuf ka'u tokko ni dhufa; Namoonni Ormaas isa abdatu" jedha. **13** Isinis akka humna Hafuura Qulqulluutiin abdiitti akka malee guddattaniif, Waaqni abdi sun isa amanachuu

keessaniin gammachuu fi nagaa hundumaan isin haa guutu. **14** Yaa obboloota ko, isin ofii keessanii akka gaarummaadhaan guutuu taatan, akka beekumsaan guutamtaanii fi akka wal gorsuu dandeessan ani iyyuu hubadheera. **15** Ani sababii ayyaana Waaqni naaf kenneetiif waan tokko tokko isin yaadachiisuuf jedhee ija jabiinaan isinii barreesseera; **16** kunis akka Namoonni Ormaa Hafuura Qulqulluun Qulqulleeffamanii fuula Waaqaa duratti aarsaa fudhatama qabu ta'anii fi akka ani lubummaa wangeela Waaqaa lallabuutiin Namoota Ormaatiif tajaajilaa Kiristoos Yesuu ta'uuf. **17** Kanaafuu ani Waaqa tajaajiluu kootiin Kiristoos Yesuusiin nan boona. **18** Ani waan Kiristoos wajjan ani jedhee fi hojjedheen akka Namoonni Ormaa Waaqaaf ajajaman gochuudhaan karaa kootiin raawwateen alatti homaa dubbachuuf ija hin jabaadhu; **19** kunis humna mallattoo fi dinqiitiin, humna Hafuura Qulqulluutiinis raawwatame. Kanaafuu ani Yersaaleemii jalqabee naanna'uun humma Ilwaariqoonitti guutummaatti wangeela Kiristoos lallabeera. **20** Ani akka hundee namni biraa buuse irratti hin ijaarreef lafa Kiristoos itti hin beekaminitti wangeela lallabuuf yeroo hunda tattaaffadheera. **21** Kunis isa, 'Warri waa'een isaa itti hin himamin ni argu; warri hin dhaga'inis ni hubatu" jedhamee barreeffamee dha. **22** Anis kan yeroo baay'ee gara keessan dhufuu dhowwameef kanuma. **23** Amma garuu naannoowwan kanneenitti iddoon itti hojjedhu waan hin jirree fi anis waan isin arguuf waggaa baay'ee hawwaa tureef, **24** yeroo Isphaaniyaa dhaqu isinitti goruu nan yaada. Anis yeroo achi irra darbu erga isin argee xinnoo isin wajjin gammadee booddee akka imala koo irratti na gargaartan nan abdadha. **25** Amma garuu ani qulqulloota tajaajiluuf Yersaalem dhaquuttiin jira. **26** Warri Maqeedooniyatiif fi Akaayaa qulqulloota Yersaalem jiraatan keessaa kanneen hiyyeeyyii ta'aniif buusii gochuutti gammadaniiruutii. **27** Isaan waan kana gochuuf ni gammadan; dhugumaanuu waan kana isaaniif gochuun dirqama isaanii ti. Namoonni Ormaa erga eebba hafuuraa Yihuudoota irraa qooddatanii, eebba isaanii kan foonii immoo Yihuudootaaf qooduun dirqama isaanii ti. **28** Kanaaf ani ergan waan kana raawwadhee, akka isaan buusii kana fudhatan mirkaneeffadhee booddee goree isin ilaalee Isphaaniyaa nan dhaqa. **29** Ani yommuu gara keessan dhufu akka eebba Kiristoosiin gutamee dhufu nan beeka. **30** Yaa obboloota, akka isin kadhannaa Waaqa kadhattan keessatti naaf kadhachuudhaan na wajjin dhamaatan Gooftaa keenya Yesuu Kiristoosiin, jaalala Hafuura Qulqulluutiinis isinin kadhada. **31** Akka ani namoota Yihuudaa keessa jiraatan kanneen hin amanin jalaa ba'uu fi akka tajaajilli koos Yersaalem keessatti qulqulloota achi jiraatan biratti fudhatama argatu naaf kadhada; **32** kunis akka ani fedhii Waaqaatiin, gammachuudhaan isin bira dhufee isin wajjin boqodhuuf. **33** Waaqni nagaa hunduma keessan wajjin haa ta'u. Ameen.

16 Obboleettii keenya Feebeen tajaajiltuu waldaa kiristaanaa ishee Kanchire'aa imaanaa isinitti nan kennadha. **2** Isheen namoota baay'eef, anaafis gargaarsa guddaa waan taateef akka isin simannaa qulqullootaaf maluun Gooftaadhaan ishee simattanii fi akka gargaarsa isheen isin irraa barbaaddu kam iyyuu isheef gootan isinin kadhada. **3** Phirisqilaa fi Aqilaa, warra Kiristoos Yesuusiin na wajjin tajaajilanitti nagaa naa himaa. **4** Isaan naa jedhanii lubbuu isaanii balaaf saaxilan. Utuu ana qofa hin ta'in Waldaaleen Kiristaanaa Namoota Ormaa hundinuu isaan galateeffatu. **5** Waldaa Kiristaanaa kan mana isaaniitti walitti qabamtuttis nagaa naa himaa. Biyya Asiyaa keessaa Kiristoositti amanuutti hangafa kan ta'e michuu koo jaallatamaa Axenexoonittis nagaa naa himaa. **6** Maariyaam ishee baay'ee

isiinii dhamaatettis nagaa naa himaa. **7** Firoota koo warra na wajjin hidhaman Androoniqoosii fi Yuuniyaanittis nagaa naa himaa. Isaan warra ergamoota keessaa maqaa gaarii qaban kanneen na dura Kiristoositti amananii dha. **8** Amphiliyaaxos isa ani Gooftaadhaan jaalladhutti nagaa naa himaa. **9** Urbaanos isa Kiristoosin nu wajjin tajaajiluu fi michuu koo jaallatamaa Isxaakisittis nagaa naa himaa. **10** Apheelees isa Kiristoositti amanamuun isaa qoramee mirkaneeffametti nagaa naa himaa. Warra mana Arisxoobuluu jiraatanittis nagaa naa himaa. **11** Fira koo Heroodiyoonaatti, nagaa naa himaa. Warra mana Naarkisoo jiraatan kanneen Gooftaati amananiittis nagaa naa himaa. **12** Warra Gooftaatti amananii dhama'an Tiriifeenaa fi Tiriifoosaatti nagaa naa himaa. Pharsiis jaallatamtuu hojii Gooftaatti amantee baay'ee dhamaatettis nagaa naa himaa. **13** Ruufoos isa Gooftaadhaan filatamee fi haadha isaa ishee anaafis haadha taatetti nagaa naa himaa. **14** Asinqiriixoositti, Fileegoonitti, Hermeesitti, Phaaxroobaasitti, Hermaasittii fi obboloota isaan wajjin jiranitti nagaa naa himaa. **15** Filologoonitti, Yuuliyaaatti, Neeriyooosittii fi obboleettii isaatti, Olimphaasittii fi qulqulloota isaan wajjin jiran hundattis nagaa naa himaa. **16** Dhungoo qulqulluudhaan nagaa wal gaafadhaa. Waldaaleen Kiristoos hundinuu nagaa isinii dhaamu. **17** Yaa obboloota, ani akka isin warra gargar ba'uu uumanii barumsa isin barattaniinis mormuudhaan karaa keessan irra gufuu kaa'an irraa of eeggattan isin kadhada. Isaan irraa fagaadhaa. **18** Namoonni akkasii garaa ofii malee Gooftaa keenya Kiristoosin hin tajaajilaniti. Isaan afaan toluu fi saauduudhaan qalbii namoota garraamii ni hatu. **19** Waa'een ajajamuu keessanii nama hundumaa biratti dhaga'ameera; anis isinitti nan gammada; garuu akka isin waan gaariif ogeeyyii, waan hamaaf immoo garraamota taatan nan barbaada. **20** Waaqni nagaa dafee Seexana miilla keessan jalatti ni burkuteessa. Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuu isin wajjin haa ta'u. **21** Xiimotewos inni na wajjin tajaajilu, akkasumas firoonni koo Luukiyoos, Yaasonii fi Soosiiphaaxroos nagaa isinii dhaamu. **22** Ani Xerxiwoos barreessaan xalayaa kanaa Gooftaadhaan nagaa isinii dhaama. **23** Gaayoo inni ana fi waldaa Kiristaanaa guutuu keessumsiisus nagaa isinii dhaama. Bulchaan maallaqaa kan magaalaa kanaa Erisxoos, akkasumas obboleessi keenya Qu'asxiroos nagaa isinii dhaamu. [**24** Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuu Kiristoos isin hunda wajjin haa ta'u.] **25** Egaa Waaqni akka wangeela kootii fi lallaba waa'ee Yesuu Kiristoositti, akka mul'ata icciitii bara dheeraaf dhokfamee tureettis jabeessee isin dhaabuu ni danda'a; (aiōnios g166) **26** amma garuu akka saboonni hundinuu Waaqatti amananii fi isaaf ajajamaniif icciitiin sun ajaja Waaqa bara baraatiin katabbiwwan raajotaatiin ifatti baafameera; beeksifameera. (aiōnios g166) **27** Waaqa kophaa isaa ogeessa ta'e sanaaf karaa Yesuu Kiristoosiin ulfinni bara baraan haa ta'u! Ameen. (aiōn g165)

1 Qorontos

1 Phaawulos isa akka ergamaa Kiristoos Yesuus ta'uuf fedhii Waaqaatiin waamamee fi obboleessa keenya Soosteenes irraa, **2** Gara waldaa Waaqaa ishee Qorontos keessa jirtuutti, gara warra Kiristoos Yesuusiin qulqulleeffamanii fi warra lafa hundaa kanneen maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isa Gooftaa isaaniitii fi Gooftaa keenyas ta'e sanaa waammatan hunda wajjin qulqulloota ta'uuf waamamaniitti: **3** Ayyaannii fi nagaan Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa isiniif haa ta'u. **4** Ani yeroo hunda ayyaana Waaqaa isa Kiristoos Yesuusiin isinii kennameef waa'ee keessaniif Waaqa nan galateeffadha. **5** Isinis karaa hundaan jechuunis dubbii fi beekumsa hundaan isaan badhaataniirtu; **6** wanti nu waa'ee Kiristoos dhugaa baane sun isin gidduutti mirkaneeffameeraatii. **7** Kanaafuu utuu mul'achu Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos eeggachaa jirtanuu kennaan hafuura tokko iyyuu isin jalaa hin hir'atu. **8** Akka isin guyyaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoositti warra mudaa hin qabne taataniif isin hamma dhumaatti jabeessee isin eega. **9** Waaqni gara tokkummaa ilma isaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoositti isin waame sun amanamaa dha. **10** Yaa obboloota, ani akka isin gidduu gargar ba'uun hin jiraannee fi akka qalbii fi yaada tokko qabaattanii hundi keessan walii galtaniif maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin isin kadhada. **11** Yaa obboloota ko, akka isin gidduu lolli jiru warri mana Kilo'ee jiraatan tokko tokko natti himaniiru. **12** Wanti ani jedhus kana: Isin keessaa namni tokko, "Ani kan Phaawulos" jedha; inni kaan, "Ani kan Apholoo" jedha; kaanis, "Ani kan Keefaa ti" jedha; kaan immoo, "Ani kan Kiristoos" jedha. **13** Kiristoos gargar qoodameeraa? Phaawulositu isinii fannifamee ree? Yookaan maqaa Phaawulosiin cuuphamtanii? **14** Ani Kiriisphoosii fi Gaayoosin malee isin keessaa nama tokko illee waan hin cuuphiniif Waaqa nan galateeffadha. **15** Kanaaf namni akka isin maqaa kootiin cuuphamtan dubbachuu danda'u tokko iyyuu hin jiru. **16** Eeyyee, ani warra mana Isxiifaanaas jiraatanis akkasuma cuupheera; sanaan alatti nama biraa tokko illee cuuphuu koo hin yaadadhu. **17** Kiristoos akka ani wangeela lallabuuf malee akka ani cuuphuuf na hin ergineetii; anis akka fannoon Kiristoos humna hin dhabneef dubbii ogummaa namaatiin hin lallabu. **18** Dubbiin fannoo warra baduuf jiraniif gowwummaadhaatii; nu warra fayyinuuf garuu humna Waaqaa ti. **19** Kunis, "Ani ogummaa ogeeyyii nan balleessa; hubannaa hubattootaas nan fashaleessa" jedhamee barreeffameera. **20** Namni ogeessa eessa jira? Waaqni ogummaa addunyaa kanaa gowwummaa hin goonee ree? (aiñon g165) **21** Sababii ogummaa Waaqaatiin addunyaan karaa ogummaa isheetiin Waaqa waan hin beekiniif, Waaqni gowwummaa lallabaatiin warra amanan fayyisuu jaallate. **22** Yihuudoonni mallattoo fedhu; Giriikoni immoo ogummaa barbaadu; **23** nu garuu Kiristoos isa fannifame sana lallabna; innis Yihuudootatti gufuu dha; Namoota Ormaatiif immoo gowwummaa dha; **24** warra waamamaniif garuu Yihuudootaafis ta'u Giriikotaaf Kiristoos humna Waaqaatii fi ogummaa Waaqaa ti. **25** Gowwummaan Waaqaa ogummaa namaa caalaa ogeessaatii; dadhabtiin Waaqaas jabina namaa irra jabaadha. **26** Yaa obboloota, isin yeroo waamamanitti maal akka turtan yaadadha. Akka ilaalcha namaatti baay'een keessan ogeeyyii hin turre; baay'een keessanis beekamoo hin turre; baay'een keessan immoo sanyii warra gurguddaa irraa hin dhalanne. **27** Waaqni garuu ogeeyyii qaanessuuf jedhee waan addunyaa irratti gowwaa ta'e filate; Waaqni warra jajjabeeyyii qaanessuuf jedhee waan addunyaa irratti dadhabaa ta'e filate.

28 Waaqni waan jiru waan hin jirre gochuuf, waan addunyaa kana irratti gad aanaa fi tuffatamaa ta'e, waan iddoo hin qabnes filate; **29** kunis akka eenyu iyyuu isa duratti of hin jajneef. **30** Isin sababii isaatiin kan Kiristoos Yesuus taatan; inni ogummaa keenya kan Waaqa biraa dhufe jechuunis qajeelummaa keenya, qulqullummaa fi furri keenyaa dha. **31** Kunis akkuma, "Namni boonu Gooftaadhaan haa boonu" jedhamee barreeffamee dha.

2 Yaa obboloota, ani yeroon gara keessan dhufetti, afaan toluun yookaan ogummaa guddaadhaan dhuga ba'umsa waa'ee Waaqaa lallabaa hin dhufne. **2** Ani yeroon isin bira turetti Yesuus Kiristoos isa fannifame sana malee akka waan tokko illee hin beekne murteesseen turetii. **3** Ani dadhabtiin, sodaa fi hollannaa guddaadhaan gara keessan dhufe. **4** Ergaan koo fi lallabni koo Hafuuraa fi humna argisiisuudhaan malee dubbii ogummaa fi sossobbii of keessaa qabuun hin turre; **5** kunis akka amantiin keessan humna Waaqaa irratti malee ogummaa namaa irratti hin hundeeffanneef. **6** Haa ta'uu malee nu warra bilchaatan gidduutti ogummaa dubbanna; garuu ogummaa addunyaa kanaa yookaan ogummaa bulchitoota addunyaa kanaa kanneen baduuf jirani miti. (aiñon g165) **7** Garuu nu ogummaa Waaqaa, ogummaa dhokfamee ture, isa Waaqni uumama addunyaatiin dura ulfina keenyaaf jedhee murteesse sanaa icciitiidhaan dubbanna. (aiñon g165) **8** Bulchitoota addunyaa kanaa keessaa tokko iyyuu ogummaa kana hin hubanne; isaan utuu hubatanii jiraatanii silaa Gooftaa ulfinaa hin fannisan turetii. (aiñon g165) **9** Ta'u iyyuu akkuma, "Waan Waaqni warra isa jaallataniif qopheesse iji hin argine, gurri hin dhageenye, garaa namaattis hin yaadanne" jedhamee barreeffame sana, **10** Waaqni garuu Hafuura isaatiin waan kana nutti mul'iseera. Hafuurri wantoota hunda, wantoota Waaqaa kanneen gad fagoo ta'an illee ni qora. **11** Hafuura isa keessa jiru malee yaada nama tokkoo eenyutu beeka? Akkasuma immoo Hafuura Waaqaa malee kan yaada Waaqaa beeku tokko iyyuu hin jiru. **12** Nu akka waan Waaqni toluuma nuu kenne hubannuuf Hafuura Waaqa irraa dhufe arganne malee hafuura addunyaa hin arganne. **13** Wannu nu dubbannu kana; nu dubbii Hafuurri nu barsiisuun malee dubbii ogummaan namaa barsiisuun hin dubbannu; dhugaa Hafuuraas dubbii Hafuuraatiin ibsina. **14** Namni foonii wantoota Hafuura Waaqaa hin fudhatu; kun isaaf gowwummaadhaatii; wantoonni Hafuura waan Hafuuraan qoramaniif inni hubachuu hin danda'u. **15** Namni Hafuura waan hundumaa ni qora; ofii isaatii garuu eenyuu iyyuu hin qoramu. **16** "Akka isa barsiisuuf, eenyutu yaada garaa Gooftaa beeke?" Nu garuu yaada garaa Kiristoos qabna.

3 Yaa obboloota, ani akka namoota foonii warra Kiristoositti daa'imman taataniitti malee akka namoota Hafuuraatti isinitti dubbachuu hin dandeenye. **2** Waan isin nyaata jabaa nyaachuu hin ga'iniif ani aaman isiniif kenne malee nyaata cimaa isinii hin kennine. Dhugumaan isin amma iyyuu nyaachuu hin dandeenye. **3** Isin amma iyyuu nama foonii ti. Sababii hinaaffaa fi wal qoccoluun isin gidduu jiruuf isin nama foonii mitii? Akkuma namoota kaaniitti jiraattu mitii? **4** Namni tokko, "Ani kan Phaawulos" jedhee, inni kaan immoo, "Ani kan Apholoo" yoo jedhe isin namuma qofa mitii ree? **5** Eгаа Apholoo eenyu? Phaawulosis eenyu? Isaan warra akkuma hojii Gooftaan tokkoo tokkoo isaaniitiif kenneetti tajaajilani dha; isin immoo karaa isaaniitiin amantan. **6** Ani nan dhaabe; Apholoo bishaan obaase; Waaqni garuu ni guddise. **7** Kanaafuu Waaqa isa guddisu sana malee namichi dhaabu yookaan inni bishaan obaasu sun homaa miti. **8** Inni dhaabus, inni bishaan obaasu tokkuma; tokkoon

tokkoon isaaniis akkuma dadhabii isaaniitti gatii ni argatu. **9** Nu warra Waaqa wajjin hojjennuu dha; isin lafa qotiisaa Waaqaa ti; ijaarsa Waaqaatis. **10** Anis ayyaana Waaqni naa kenneen akkuma ogeessa ijaarsaa tokkootti hundee buuseera; namni kaan immoo isa irratti ijaaraa jira. Garuu tokkoon tokkoon namaa akkamitti akka ijaaru of eeggachuu qaba. **11** Namni tokko iyyuu hundee duraan buufame sana malee kan biraa buusuu hin danda'utii; hundeen sunis Yesuus Kiristoos. **12** Namni kam iyyuu yoo hundee sana irratti warqeen, meetiin, dhagaa gatii guddaatiin, mukaan, citaan yookaan hoffaan ijaare, **13** guyyaan sun waan ifatti isa baasuuf hojiin isaa maal akka ta'e ni beekama. Innis ibiddaan ifatti baafama; ibiddi sunis qulqullina hojii nama hundaa ni qora. **14** Yoo wanni inni ijaare utuu hin gubatin hafeef inni gatii isaa ni argata. **15** Namni hojiin isaa jalaa gubate kam iyyuu gatii isaa ni dhaba; inni mataan isaa garuu ni oolfama; ta'us akka nama ibidda keessa darbeetti oolfama. **16** Isin akka mana qulqullummaa Waaqaa taatanii fi akka Hafuurri Waaqaa isin keessa jiraatu hin beektanii? **17** Eenyu iyyuu yoo mana qulqullummaa Waaqaa balleesse, Waaqni isa ni balleessa; manni qulqullummaa Waaqaa qulqulluudhaatii; manni qulqullummaa sunis isin. **18** Eenyu iyyuu of hin gowwomsin. Isin keessaa namni tokko yoo addunyaa kana irratti ogeessa of se'e, inni akka ogeessa ta'uuf gowwaa haa ta'u. (aiñon g165) **19** Ogummaan addunyaa kanaa fuula Waaqaa duratti gowwummaadhaatii. Kunis isa, "Inni ogeeyyii haxxummasa isaaniitiin qaba" jedhamee barreeffamee dha. **20** Akkasumas, "Gooftaan akka yaadni ogeeyyii faayidaa hin qabne ni beeka" jedhameera. **21** Kanaafuu eenyu iyyuu namaan hin booniin! Wanni hundinuu keessaniitii; **22** Phaawulosis ta'u Apholoo yookaan Keefaan yookaan addunyaan yookaan jireenyi yookaan duuti yookaan wanti amma jirus ta'u wanti dhufu hundinuu keessan; **23** isin kan Kiristoos; Kiristoos immoo kan Waaqaa ti.

4 Kanaafuu namni akka tajaajiltoota Kiristoosii fi akka warra icciitiin Waaqaa imaanaa itti kennameetti nu ilaaluu qaba. **2** Warra imaanaan itti kenname sanas amanamoo ta'utuu irraa eegama. **3** Yoo isiniin yookaan nama kaaniin natti murame ani homaattuu hin lakkaa'u; dhugumaan anuu ofitti hin muru. **4** Yaadni garaa koo qulqulluu dha; kun garuu qulqullina koo hin mirkaneessu. Kan natti muru Gooftaa dha. **5** Kanaafuu isin utuu yeroon murteeffame sun hin ga'in murtii tokko iyyuu hin kenninaa; hamma Gooftaan dhufutti eegaa. Inni waan dukkana keessatti dhokfame ifatti ni baasa; hawwii garaa namaas ni mul'isa. Yeroo sana namni hundinuu Waaqa biraa galata ni argata. **6** Egaa yaa obboloota, ani akka isin jechi, "Waan barreeffame irra hin darbin" jedhu sun maal jechuu akka ta'e nurraa barattaniif bu'aa keessaniif jedhee waan kana hunda Apholooosii fi ofii kootti fakkeesseera; kunis akka isin nama tokko isa kaan caalchiftanii hin koorreef. **7** Eenyutu akka ati warra kaan caaltu si godhe? Wanni Waaqni siif hin kennin kan ati qabdu maal faatu jira? Erga siif kennamee immoo akka waan kenaa hin ta'iniitti maaliif boonta ree? **8** Amma isin waan barbaaddan hundumaa argattaniirtu! Sooromtaniirtu! Nurraa gargaar baatanii mootota taataniirtu! Nus akka isin wajjin mootota taanuuf utuu isin mootota taatanii ani akkaman hawwa ture! **9** Waaqni, nu ergamoota akka namoota duuti itti murtaa'eetti waan dhuma hiriirraa nu taasise natti fakkaataatii. Nu addunyaa duratti, ergamootaa fi namoota durattis waan daawwatamu taaneerra. **10** Nu Kiristoosiif jennee gowwoota; isin garuu Kiristoosiin ogeeyyii dha! Nu dadhaboo dha; isin immoo jajjabeeyyii dha! Isin kabajamtoota; nu immoo tuffatamtoota! **11** Hamma sa'aatii ammaatti ni beelofna; ni dheebonna; ni daarra;

ni reebamma; mana jireenyaas hin qabnu. **12** Harkuma keenyaan hojjechudhaanis ni dadhabna. Yommuu abaaramnu ni eebbifna; yommuu ari'atamnu ni obsina. **13** Yommuu arrabsamnu, waan gaarii deebifna; hamma yeroo kanaattis xurii lafaatii fi kosii addunyaa taaneerra. **14** Kanas isinii barreessuun koo akka joollee koo kanneen jaallatamaniitti isin gorsuudhaaf malee isin qaaneessuuf miti. **15** Isin yoo karaa Kiristoosiin guddiftoota kuma kudhan qabaattan iyyuu, abbootii baay'ee hin qabdan; ani Kiristoos Yesuusiin karaa wangeelaatiin abbaa keessan ta'eerati. **16** Kanaaf ani akka isin fakkeenya koo duukaa buutan isinan kadhadha. **17** Sababii kanaafis ani ilma koo isan jaalladhu, kan Gooftaatis amanamaa ta'e Xiimotewosin gara keessanitti ergeera. Innis haala jireenya koo kan ani Kiristoos Yesuusiin argadhe kan waan ani iddoo hundatti waldaa kiristaanaa hunda keessatti barsiisu wajjin deemu sana isin yaadachiisa. **18** Isin keessaa namoonni tokko tokko waan ani gara keessan hin dhufne se'ani of tuulani jiru. **19** Yoo fedhii Waaqaa ta'e garuu ani dafee gara keessan nan dhufa; ergasii waan of tuultonni kunneen dubbatan qofa utuu hin ta'in humna isaan qabanis beekuu nan barbaada. **20** Mootummaan Waaqaa humnaan malee dubbidhaan miti. **21** Isin maal barbaaduu? Ani ulee qabadhee moo jalalaa fi hafuura ergad of qabuutiin gara keessan dhufa?

5 Akka halalummaan ormoota keessatti illee hin beekamin isin gidduu jiru odeeffamaa jira: namni niitii abbaa isaa wajjin ciise tokko jiraatii. **2** Isinis of tuultaniirtu! Qooda kanaa akka malee gadditanii namicha waan akkasii hojjetee sana tokkummaa keessan keessaa baasuun isin irra hin jiruu? **3** Ani fooniin isin biratti argamuu baadhu illee hafuuraan isin wajjinan jira. Ani akka waan isin wajjin jiruutti namicha waan akkasii hojjetetti ammuma mureera. **4** Yommuu isin maqaa Gooftaa keenya Yesuusiin walitti qabamtanitti anis yeroo hafuuraan isin wajjin ta'uttii fi humna Gooftaa keenya Yesuus arganutti, **5** akka foon isaa balleeffamuuf, akka hafuurri isaa immoo guyyaa Gooftaati fayyuuuf namicha kana dabarsaatii Seexanatti kenaa. **6** Of tuuluun keessan gaarii miti. Isin akka raacitiin xinnoon bukoo guutuu bukeessitu hin beektanii? **7** Isin waan bukoo raacitii hin qabne taataniif akka Maxinoo haaraa taataniif raacitii moofaa of keessaa baasaatii gataa; hoolaan Faasiikaa keenya, Kiristoos aarsaa nuuf ta'eerati. **8** Kanaafuu kottaa raacitii moofaa yookaan raacitii jal'inaatii fi hamminaatiin utuu hin ta'in Buddeena Hin bukkaa' in kan qulqullinaa fi dhugaa of keessaa qabuun ayyaanicha ayyaanfeffannaa. **9** Ani akka isin namoota halalummaadhaan jiraatan wajjin walitti dhufeenya hin qabaanneef xalayaa koo keessatti isinii barreeseen ture; **10** kunis gonkumaa namoota halalummaadhaan addunyaa kana irra jiraatan yookaan doqnootaa fi saamtota yookaan warra Waaqa tolfamaa waaqeffatan jechuu koo miti. Utuu akkas ta'ee immoo silaa addunyaa kana keessaa ba'uu qabdu ture. **11** Ani garuu akka isin nama, "Ani obboleessa" ofiin jechaa halalummaan jiraatu yookaan doqna yookaan nama Waaqa tolfamaa waaqeffatu yookaan maqaa nama balleessu yookaan mabooftuu yookaan saamtuu wajjin walitti dhufeenya hin qabaanneef amma isinii barreessa. Nama akkasii wajjin nyaata iyyuu hin nyaatinaa! **12** Warra ala jiranitti muruun hojii kootii? Isin warra keessa jiranitti muruu hin qabdani? **13** Waaqni warra ala jiranitti ni mura; "Nama hamaa of keessaa baasaal!"

6 Isin keessaa namni kam iyyuu yoo nama biraa irraa falmii qabaate, dhimma isaa qulqulloota duratti dhi'eeffachuu irra akkamitti warra Waaqatti hin amanin duratti murtiif dhi'eeffachuuf ija jabaata? **2** Isin akka qulqullooni addunyaatti

muran hin beektanii? Erga kan addunyaatti murtan taatanii waan xixinnootti muruu hin dandeessanii? **3** Isin akka nu ergamoota Waaqaatti murru hin beektanii? Yoos hammam caalaa waan jireenya addunyaa kanaatti haa murru ree? **4** Egaa yoo falmii dhimma akkasii qabaattan maaliif namoota waldaa Kiristaanaa keessatti tuffataman duratti dhi'eeffattu ree? **5** Anis isin qaanessuuf waan kana nan dubbadha. Namni beekaan falmii amantoota gidduu jiruuf murtii kennuu danda'u tokko iyyuu hin jiru jechuudhaa? **6** Obboleessi tokko obboleessa kaan himachuuf jedhee mana murtii dhaqa; kunis fuula warra hin amannee duratti! **7** Wal himachuun keessan amma iyyuu guutuumaatti mo'atamu keessan argisiis. Qooda kanaa dabni isinitti hojjetamuu hin wayyuu? Gowwoomfamuu isinii hin wayyuu? **8** Garuu isin mataan keessan iyyuu ni gowwoomsitu; dabas ni hojjetu; kanas obbolootuma keessaniitti hojjetu. **9** Isin akka jal'oonni mootummaa Waaqaa hin dhaalle hin beektanii? Hin gowwoominaa: halaleewwan yookaan warri Waaqa tolfamaa waaqeffatan yookaan ejjitoonni yookaan dhiironni sagaagaltoonni yookaan dhiironni dhiira wajjin sagaagalan, **10** yookaan hattoonni yookaan doqnoonni yookaan machooftonni yookaan warri maqaa nama ballessan yookaan saamtonni mootummaa Waaqaa hin dhaalan. **11** Gariin keessan akkas turtan. Ta'us isin maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosii fi Hafuura Waaqa keenyaatiin dhiqantaniirtu; qulqulloftaniirtu; qajeeltotas taasifamantaniirtu. **12** "Wanti hundinuu naaf eeyyameera;" kan faayidaa qabu garuu hunda isaa miti; "Wanti hundinuu naaf eeyyameera;" garuu wanti tokko iyyuu na hin mo'atu. **13** "Nyaanni garaadhaaf; garaanis nyaataaf;" Waaqni garuu lachan isaanii iyyuu ni balleessa. Dhagni Gooftaa tajaajiluudhaaf malee halalummaaf miti; Gooftaanis dhagnaaf. **14** Waaqni humna isaatiin warra du'an keessaa Gooftaa kaaseera; nus akkasuma ni kaasa. **15** Isin akka dhagni keessan kutaa dhagna Kiristoos ta'e hin beektanii? Yoos ani kutaa dhagna Kiristoos fuudhee kutaa dhagna sagaagaltuu godhuu ree? Gonkumaa hin ta'u! **16** Isin akka namni sagaagaltuu wajjin wal qunnamtii qabu tokko ishee wajjin dhagna tokko ta'u hin beektanii? "Lamaan isaanii iyyuu foon tokko ni ta'u" jedhameeraatii. **17** Namni Gooftaa wajjin tokko ta'e garuu Gooftaa wajjin hafuuraan tokko. **18** Halalummaa irraa baqadhaa. Namni cubbuu biraa hunda dhagna isaatii alatti hojjeta; namni halalummaa hojjetu garuu dhagnuma ofii isaatii cubbuu hojjeta. **19** Isin akka dhagni keessan mana qulqullummaa Hafuura Qulqulluu isin keessa jiraatu, kan Waaqa irraa argattan sanaa ta'e hin beektanii? Isin kan ofii keessanii miti; **20** isin gatiin bitamtan; kanaafuu dhagna keessaniin Waaqaaf ulfina kennaa.

7 Waa'ee waan isin naa barreessitan sanaa, namni tokko utuu fuudhuu baatee isaaf gaarii dha. **2** Garuu waan halalummaan jiruuf dhiirri hundi niitii ofii isaa haa qabaatu; dubartiin hundis dhirsaa ofii ishee haa qabaattuu. **3** Dhirsii waan niitii isaatiif malu haa guutuuf; niitiinis akkasuma dhirsaa isheetiif haa guuttu. **4** Niitiin dhagna ofii ishee irratti aangoo hin qabdu; kan aangoo qabu dhirsaa. Akkasuma immoo dhirsii dhagna ofii isaa irratti aangoo hin qabdu; kan aangoo qabdu niitii dha. **5** Yoo kadhannaatti jabaachuuf jettanii yeroof itti walii galtan malee wal hin didinaa. Ergasiis akka of qabuu dadhabuu keessaniin Seexanni isin hin qorreef deebi'aa wajjin jiraadhaa. **6** Kanas ani eeyyamaan malee ajaaf hin dubbadha. **7** Ani utuu namni hundumtuu akkuma koo ta'ee nan hawwa ture. Garuu namni hundi kennaa ofii isaa kan Waaqni isaaf kenne qabu; inni tokko kennaa tokko, kaan immoo kennaa biraa qaba. **8** Ani warra hin fuudhinii fi warra hin heeruminiin, haadhota hiyyeessaatiin

illee akkanan jedha: Isaan yoo akkuma koo fuudhaa fi heeruma malee hafan isaaniif wayya. **9** Yoo of qabuu dadhaban garuu haa fuudhan yookaan haa heeruman; hawwiin gubachuu irra fuudhuu yookaan heerumuu wayyaatii. **10** Warra fuudhanii fi warra heerumaniifis ajajni ani kennu kana: Ajaja kanas Gooftaatu kennaa malee ana miti; niitiin dhirsaa isheetiin gargar hin ba'in. **11** Yoo gargar baate garuu utuu hin heerumin haa jiraattu; yoo kanaa achii dhirsaa isheetti haa araaramtu. Dhirsii niitii isaa hin hiikin. **12** Warra hafaniinis ani akkanan jedha: Kana immoo anatu jedha malee Gooftaa miti; obboleessi kam iyyuu yoo niitii amantii hin qabne qabaate, yoo isheen isaa wajjin jiraachuuf fedhii qabaatte, inni ishee hin hiikin. **13** Dubartiin tokkos yoo dhirsaa amantii hin qabne qabaatte, yoo innis ishee wajjin jiraachuuf fedhii qabaate, isheen isaa hin hiikin. **14** Dhirsii amantii hin qabne karaa niitii isaatiin qulqulleffameeraatii; niitiin amantii hin qabnes karaa dhirsaa isheetiin qulqulleffameertii. Yoo kanaa achii ijoolleen keessan xuraa'oo ta'u; amma garuu qulquloota. **15** Namni amantii hin qabne garuu yoo gargar ba'uu fedhe gargar haa ba'u. Obboleessi tokko yookaan obboleettiin tokko haala akkasii keessatti hin hidhaman; Waaqni akka isin nagaan jiraattaniif isin waameeraatii. **16** Yaa niitii, ati dhirsaa kee ni fayyifta ta'aatii maal beekta? Yookaan yaa dhirsaa, ati niitii kee ni fayyifta ta'aatii maal beekta? **17** Tokkoon tokkoon namaa garuu akkuma jireenya Gooftaan kemeeffitti, akkuma Waaqni isa waamettis haa jiraatu. Waldoota Kiristaanaa hunda keessattis ajajni koo kanuma. **18** Namni tokko waamamuu isaatiin dura dhagna qabatee ture? Inni nama dhagna hin qabatin ta'uu hin qabu. Namni tokko waamamuu isaatiin dura dhagna hin qabannee? Inni dhagna hin qabatin. **19** Ajaja Waaqaa eeguutu faayidaa qaba malee dhagna qabachuun yookaan qabachuu baachuun faayidaa hin qabu. **20** Tokkoon tokkoon namaa haaluma yeroo Waaqni isa waametti keessa ture keessa haa jiraatu. **21** Ati yeroo waamamtetti garba turtee? Yoo akkas ta'e inni si hin yaaddessin; yoo bilisa ba'uu dandeesse garuu itti fayyadami. **22** Namni yeroo Gooftaadhaan waamametti garba ture inni gooftaadhaaf bilisa; akkasuma immoo namni yeroo waamametti bilisa ture inni garbicha Kiristoos. **23** Isin gatiidhaan bitamtan; garboota namootaa hin ta'inaa. **24** Yaa obboloota, tokkoon tokkoon namaa haaluma yeroo itti waamametti keessa tureen fuula Waaqaa dura haa jiraatu. **25** Ani waa'ee dubbarran qulqulluu ajaja Gooftaan natti kenne hin qabu; garuu akka nama amanamaa ta'uuf araara Gooftaa argate tokkootti yaada koo nan kenna. **26** Sababii rakkina ammaatiif jettanii akkuma jirtanitti turuun isiniif gaarii natti fakkaata. **27** Ati niitiitti hidhameertaa? Ishee hiikuu hin barbaadin. Ati niitii irraa hiikameertaa? Niitii hin barbaadin. **28** Ati garuu yoo fuute cubbuu hojjechuu kee miti; durbis yoo heerumte cubbuu hojjechuu ishee miti. Ta'us addunyaa kana irratti warra fuudhanii fi warra heeruman rakkinatuu argata; ani immoo rakkina kana jalaa isin baasuun barbaada. **29** Yaa obboloota, wanti ani jedhu kana; yeroon murteeffameen gabaabateera; si'achi warri niitii qaban akka waan hin qabaatiniitti haa jiraatan; **30** warri boo'an akka waan hin boo'iniitti, warri gammadan akka waan hin gammadiniitti, warri waa bitatan akka waan wanni bitatan sun kan isaanii hin ta'iniitti, **31** warri waan addunyaa kanaatti fayyadamanii akka waan itti hin fayyadamiitti haa hedan. Bifti addunyaa kanaa ni badaatii. **32** Ani akka isin yaaddoo malee jiraattan nan hawwa. Namni hin fuudhin tokko Gooftaa gammachiisuuf dhimma Gooftaatti dhimma. **33** Namni fuudhe garuu niitii isaa gammachiisuuf dhimma addunyaatti dhimma; **34** fedhiin isaas gargar qoodameera. Dubartiin hin heerumin yookaan

durbi qulqulluun dhagna fi hafuuraan qulqulluu ta'uuf dhimma Gooftaatti dhimmiti. Dubartiin heerumte garuu dhirsa ishee gammachiisuuf dhimma addunyaatti dhimmiti. **35** Kana jechuun koos isin fayyaduuf malee kiyyootti isin galchuuf miti; qooda kanaa akka isin yaada gargar hin hiraminiin karaa qajeelaa irra Gooftaaf jiraatan nan hawwa. **36** Namni kam iyyuu yoo durba kaadhimate sirriitti qabuu baate, yoo umuriin ishee dabalaa deemee innis akka ishee fuudhuu qabu yaade, akkuma fedhii isaa haa godhu. Inni cubbuu hojjechuu isaa miti. Isaan wal fuudhuu qabu. **37** Garuu namni waan kana yaada ofii isaatiin murteesse, kan dirqama tokko illee jala hin jirree fedhii ofii isaa mo'achuu danda'u, kan akka durba sana hin fuume murteeffate, innis waan qajeelaa hojjete. **38** Kanaafuu namni durba fuudhu waan qajeelaa hojjete; kan ishee fuudhuu dhiise immoo caalaa waan qajeelaa hojjete. **39** Dubartiin tokko hamma dhirsi ishee jirutti isaatti hidhanteerti. Yoo dhirsi ishee du'e garuu isheen abbaa barbaaddetti heerumuuf bilisa; garuu inni nama Gooftaa ta'uu qaba. **40** Akka yaada kootti garuu isheen yoo utuu hin heerumin hafte caalaa gammaddi; anis Hafuura Waaqaa of keessaa nan qaba jedheen yaada.

8 Waa'ee nyaata waaqota tolfamoof aarsaa dhi'effamee akka nu hundinuu beekumsa qabnu beekna. Beekumsi of nama tuulchisa; jaallali garuu nama ijaara. **2** Namni waan waa beeku of se'u inni amma illee akka beekuun isa irra jirutti hin beeku. **3** Namni Waaqa jaallatu garuu Waaqaan beekameera. **4** Egaa waa'ee nyaata waaqota tolfamoof aarsaa dhi'effame nyaachuu irratti, "Akka addunyaa kana irratti Waaqni tolfamaan homaa hin fayyadne, Waaqa tokkicha malee akka Waaqni biraa hin jirre" beekna. **5** Dhugumaan akkuma waaqonni baay'eenii fi goffonni baay'een jiran sana wantoonni waaqota jedhaman samii irra yookaan lafa irra jiraatan iyyuu, **6** garuu Waaqa tokkicha, Abbaa, kan wanni hundi isa biraa dhufe, kan nus isaaf jiraannu qabna; akkasumas Gooftaa tokkicha, Yesuus Kiristoos kan wanni hundi karaa isaatiin dhufee fi kan nus karaa isaatiin jiraannutu jira. **7** Garuu namni beekumsa kana qabu nama hunda miti. Namoonni tokko tokko waaqota tolfamoo waan baraniif yommuu nyaata akkanaa nyaatanitti akka waan Waaqa tolfamaaf dhi'effameetti hedu; yaadni garaa isaaniis waan dadhabaa ta'ef ni xuraa'a. **8** Nyaanni garuu Waaqatti nu hin dhi'eessu; yoo nyaachuu baanne wanni nutti hammaatu, yoo nyaannes wanni nutti tolu hin jiru. **9** Ta'us akka mirgi keessan kun warra dadhabootti gufuu hin taaneef of eggadhaa. **10** Namni yaada dadhabaa qabu tokko yoo utuu ati iyyuu namni beekumsa qabdu mana qulqullummaa Waaqa tolfamaa keessatti nyaattuu si arge inni waan waaqota tolfamoof dhi'effame sana nyaachuuf ija hin jabaatuu? **11** Akkasiin obboleessi dadhabaan Kiristoos isaaf jedhee du'e kun beekumsa keetiin bada. **12** Isiniis yoo karaa kanaan obboloota keessanitti cubbuu hojjetan, yaada isaaniis isa dadhabaas yoo madeessitan, isin Kiristoositti cubbuu hojjetu. **13** Kanaafuu yoo wanni ani nyaadhu obboleessa koo gufachiise, ani akka obboleessi koo hin gufanneef gonkumaa deebi'ee foon hin nyaadhu. (aiōn g165)

9 Ani bilisa mitii? Ani ergamaa mitii? Ani Gooftaa keenya Yesuus hin arginee? Isin bu'aa hojii ani Gooftaaf hojjeedhee mitii? **2** Ani yoon warra kaaniif ergamaa ta'uu baadhe iyyuu isiniif dhugumaan ergamaa dha! Isin Gooftaadhan chaappaa ergamummaa koo ti. **3** Deebiin ani warra na qoraniif kennu kana. **4** Nu nyaachuu fi dhuguuf mirga hin qabnuu? **5** Nu akkuma ergamoota kaanii, akkuma obboloota Gooftaati fi akkuma Keefaa miiti amantu tokko of faana fudhannee deemuu

mirga hin qabnuu? **6** Yookaan anaa fi Barnaabaas qofatu hojii dhiisuuf mirga hin qabnee? **7** Namni baasii ofii isaatiin loltuu ta'ee tajaajilu eenyu? Namni iddoo dhaabaa wayinii irra wayinii dhaabee ija isaa hin nyaanne eenyu? Namni bushaayee tiksaa aannan hin dhugne eenyu? **8** Kanas ani akka taayitaa namaa qofaanan dubbadhaa? Seerris kanuma dubbata mitii? **9** Seera Musee keessatti, "Qotiyyoo miidhaan siribiisuutti jiru afaan hin hidhin" jedhamee barreeffameeraatii. Egaa Waaqni qotiyyoodhaaf yaaduu isaatii ree? **10** Inni guutummaatti sababii keenyaaf dubbachuu isaa mitii? Eeyyee, kun sababii keenyaaf barreeffame; sababii isaa inni qotu qotuu isaa, inni miidhaan siribiisus siribiisuu isaa akka miidhaan sana keessaa qooddatu abdachaa hojjechuu qaba. **11** Nu waan hafuuraa isin keessatti facaafnee yoo waan foonii isin irraa haammanne kun ni guddataa? **12** Erga warri kaan mirga gargaarsaa kana isin irraa qabaattanii, nu immoo kan caalu hin qabaannu ree? Nu garuu mirga kanatti hin fayyadamne. Nu wangeela Kiristoositti gufuu ta'uu mannaa waanuma hunda obsuu qabna. **13** Isin akka warri mana qulqullummaa keessa wantoota qulqulluu irra tajaajilan nyaata isaani mana qulqullummaa irraa argatan, akka warri iddoo aarsaa tajaajilan immoo waan iddoo aarsaa irratti dhi'effamu irraa qooddatan hin beektanii? **14** Akkasuma immoo akka warri wangeela lallaban waan ittiin jiraatan wangeela irraa argatan Gooftaan ajajeera. **15** Ani garuu mirga kana keessaa tokkotti illee hin fayyadamne. Kanas isiniif barreessuun koo waan akkasii naa gootu jedhee abdadhee miti. Namni tokko waan ani ittiin of jaju kana na jalaa busheessuu mannaa ani du'uu naa wayya! **16** Ani yoon wangeela lallabe of jaju hin danda'u; lallabuun dirqama kootii. Yoon wangeela lallabu baadhe anaaf wayyoo! **17** Ani yoon fedhii kootiin lallabe badhaasa qaba; yoon fedhii kootiin hin ta'in garuu ani imaanaadhma natti kenname sana raawwachu koo ti. **18** Yoos badhaasni koo maali ree? Badhaasni koo, lallaba koo keessatti ani mirga wangeelaan qabutti guutuumaan guutuutti utuu hin fayyadamin kaffaltii malee wangeela lallabu koo ti. **19** Ani nama hunda irraa bilisa ta'u iyyuu nama gara caaluuf bu'aa buusuuf jedhee nama hundaaf of garboomsa. **20** Ani Yihuudootaaf bu'aa buusuuf jedhee Yihuudootaaf akka Yihuudii nan ta'e. Yoon ofii kootii seera jala jiraachuu baadhe iyyuu, warra seera jala jiraniif bu'aa buusuuf jedhee akka nama seera jala jiru nan ta'e. **21** Ani utuu seera Waaqatiin ala hin ta'in, garuu utuman seera Kiristoos jala jiru, warra seera hin qabneef bu'aa buusuuf jedhee warra seera hin qabneef akka nama seera hin qabneen ta'e. **22** Ani warra dadhaboof bu'aa buusuuf jedhee warra dadhaboo biratti dadhabaan ta'e. Ani karaa danda'amu hundaan namoota tokko tokko fayyisuuf jedhee nama hunda biratti waanuma hunda nan ta'e. **23** Akkan wangeela keessatti hirmaadhuufis sababii wangeelaatiif jedhee waan kana hunda nan hojjedha. **24** Dorgommii fiigichaa keessatti akka warri fiigan hundinuu dorgoman, garuu akka namni tokko qofti badhaasa argatu hin beektanii? Isinis akkasuma akka badhaasa argattaniif fiigaa! **25** Namni dorgommii keessatti dorgomu hundinuu leenjii cimaa keessa darba. Isaan gonfoo badu argachuuf waan kana godhu; nu garuu gonfoo hin badne argachuuf waan kana goona. **26** Kanaafuu ani akka nama kaayyoo malee fiiguutti hin fiigu; akka nama qilleensa rukutuutti hin lolu. **27** Ani garuu warra kaaniif lallabee akka ofii kootii immoo nama gatame hin taaneef dhagna koo adabee akka inni naa ajajamu nan godha.

10 Yaa obboloota, akka abbootiin keenya hundi duumessa jala turan, akka hundi isaaniis galaana keessa darban akka isin utuu hin beekin haftan ani hin barbaadu. **2** Hundi isaaniis

kan Musee ta'uuf duumessaa fi galaanaan cuuphaman. **3** Hundi isaaniis nyaata hafuuraa tokkicha nyaatan. **4** Hundi isaaniis dhugaatii hafuuraa tokkicha dhugan. Isaan kattaa hafuuraa isa isaan wajjin deema ture irraa dhuganiiruutii; kattaan sunis Kiristoos ture. **5** Ta'u iyyuu waan Waaqni hedduu isaaniitti hin gammadiinif isaan lafa gammoojjii keessatti dhuman. **6** Wantoonni kunneen akka nu akkuma isaaniis waan hamaa hin hawwineef fakkeenya nuu ta'an. **7** Akka isaan keessaa namoonni tokko tokko godhan sana isin waaqota tolfamoo hin waaqeffatinaa; kunis akkuma, "Namoonni nyaachuu fi dhuguuf tataa'an; sirbuufis ka'an" jedhamee barreeffamee dha. **8** Akka isaan keessaa namoonni tokko tokko halalummaa raawwataniis guyyaa tokkotti namoonni 23,000 dhuman sana, nu halalummaa raawwachuu hin qabnu. **9** Akka isaan keessaa tokko tokko Gooftaa qoraniis bofaan ajjeefaman sana nu Gooftaa qoruu hin qabnu. **10** Isin akka isaan keessaa tokko tokko guungumaniis isa nama balleessuun balleeffaman sana hin guunguminaa. **11** Kun hundi akka fakkeenya ta'uuf isaan irratti raawwatame; nuu warra dhumni baraa itti dhufeeff immoo akka of eeggannaa ta'uuf barreeffame. (aïññ g165) **12** Kanaafuu namni waan dhaabate of se'u akka hin kufneef of haa eeggatu. **13** Qorama nama irra ga'u malee qoramni tokko iyyuu isiniitti hin dhufne. Waaqnis amanamaa dha; inni akka isin waan baachuu hin dandeenyeen qoramtan isin hin godhu. Yommuu qoramantitti garuu inni akka isin obsuu dandeessaniif karaa ittiin keessaa baatan isiniif qopheessa. **14** Kanaafuu yaa michoota ko, isin waaqota tolfamoo waaqeffachuu irraa baqadhaa. **15** Ani namoota hubannaa qabanittin dubbadha; waan ani dubbadhu isinuu murteessaa. **16** Xooffoon eebbaa kan nu eebbifnu sun dhiiga Kiristoos wajjin tokkummaa qaba mitii? Buddeenni nu caccabsinu sunis foon Kiristoos wajjin tokkummaa qaba mitii? **17** Waan buddeenni tokko qofti jiruuf, nu baay'ee taanu iyyuu dhagnuma tokko; hundi keenya buddeenuma tokkicha sana irraa hirmaannaatii. **18** Mee saba Israa'el ilaalaa: Warri aarsaa irraa nyaatan sun iddoo aarsaa irraa qooda qabu mitii? **19** Egaa maal jechuu koo ti? Nyaanni waaqota tolfamoo aarsaa dhi'eeffamu wayi moo ree yookaan Waaqni tolfamaan wayi moo ree jechuu kootii? **20** Akkas miti; aarsaan namoonni ormaa dhi'eessan hafuurota hamoodhaaf malee Waaqaaf miti; ani akka isin hafuurota hamoo wajjin tokkummaa qabaattan hin barbaadu. **21** Isin xooffoo Gooftaati fi xooffoo hafuurota hamoo dhuguu hin dandessan; maaddii Gooftaati fi maaddii hafuurota hamoo irrattis hirmaachuu hin dandessan. **22** Nu Gooftaa hinaaffaaf kakaafnaa? Nu isa caalaas jabaannaa? **23** "Wanni hundinuu anaaf eeyyamamaa dha;" kan faayidaa qabu garuu waan hunda miti. "Wanni hundinuu anaaf eeyyamamaa dha;" kan nama fayyadu garuu waan hunda miti. **24** Namni tokko iyyuu waan warra kaaniif gaarii ta'e barbaaduu qaba malee waan ofii isaatiif gaarii ta'e barbaaduu hin qabu. **25** Utuu gaaffii qalbii keessaa tokko illee hin kaasin waan gabaa fooniitti gurguramu kam iyyuu nyaadhaa; **26** "Laftii fi wannii lafa irra jiru hundinuu kan Gooftaati." **27** Warra hin amanin keessaa yoo namni tokko nyaataaf isin affeere, isinis yoo dhaquu barbaaddan dhaqaa; utuu gaaffii qalbii keessaa tokko illee hin kaasin waan isin duratti dhi'eeffame kam iyyuu nyaadhaa. **28** Garuu yoo namni tokko, "Kun waaqota tolfamoodhaaf dhi'eeffame" isiniin jedhe, sababii namicha isiniitti hime sanaatii fi sababii qalbiitiif waan sana hin nyaatinaa. **29** Kanas qalbii namicha sanaati malee kan keeti jechuu koo miti. Maaliif qalbii nama biraatiin bilisummaa kootti murama ree? **30** Ani ergan galateeffachuudhaan nyaata sana irratti hirmaadhee maaliifan waan ittiin Waaqa galateeffadhuun balaaleffatama

ree? **31** Kanaafuu yoo nyaattan yookaan yoo dhugdan yookaan yoo waanuma fedhe illee hojjettan waan hunda ulfina Waaqaatiif hojjedhaa. **32** Yihuudoota yookaan Giriikota yookaan waldaa kiristaanaa kan Waaqaa hin gufachiisinaa; **33** kunis akkuma ani nama hunda karaa hundaan gammachiisuuf yaalii godhutti jechuu dha. Ani akka isaan fayyaniif bu'aa namoota baay'ee'tiif malee bu'aa kootiif jedhee waan kana hin godhu.

11 Akkuma ani Kiristoosin fakkaadhu, isinis na fakkaadhaa. **2** Ani sababii isin waan hundaan na yaadattanii fi waan duudhaa ani dabarsee isiniitti kennes jabeessitani qabattaniif isinin galateeffadha. **3** Ani akka mataan dhiira hundumaa Kiristoos ta'e, akka mataan dubartii dhiira ta'e, akka mataan Kiristoos immoo Waaqa ta'e akka beektan nan barbaada. **4** Dhiirri mataa isaa haguuggatee kadhatu yookaan raajii dubbatu hundinuu mataa ofii isaa salphisa. **5** Dubartiin utuu mataa ishee hin haguuggatin kadhattu yookaan raajii dubbattu kam iyyuu mataa ofii ishee salphifti; kun akka waan mataan ishee haaddameetti hedamaatii. **6** Dubartiin tokko yoo mataa ishee haguuggachuu baatte rifeensa mataa ishee murachuu qabdi; dubartiin rifeensa mataa ishee murachuun yookaan haaddachuun yoo qaani itti ta'e immoo mataa ishee haguuggachuu qabdi. **7** Dhiirri fakkaattii fi ulfina Waaqaa waan ta'eeff mataa isaa haguuggachuu hin qabu; dubartiin garuu ulfina dhiiraati. **8** Dubartiitu dhiira irraa argame malee dhiirri dubartii irraa hin argamneeti; **9** dubartiitu dhiiraaf uumame malee dhiirri dubartiif hin uumamne. **10** Kanaafuu dubartiin sababii ergamoota Waaqaatiif mallattoo taayyata mataa ishee irraa qabaachuu qabdi. **11** Ta'us Goofta biratti dubartiin dhiira malee yookaan dhiirri dubartii malee hin ta'u. **12** Akkuma dubartiin dhiira irraa argame akkasuma immoo dhiirri dubartii irraa dhalataatii; wanni hundi garuu Waaqa biraa argama. **13** Mee isinuu murteessaa; dubartiin utuu mataa ishee hin haguuggatin Waaqa kadhachuun sirriidhaa? **14** Akka dhiirri rifeensa mataa dheereffachuun isaaf salphina ta'e uumamni iyyuu isin hin barsiisuu? **15** Dubartiin garuu yoo rifeensa dheeraa qabaatte, inni isheef ulfina mitii? Rifeensi dheeraan akka haguuggiitti isheef kennameeratii. **16** Garuu yoo abbaan fedhe iyyuu waa'ee kanaa mormuu barbaada, nu yookaan waldaaleen kiristaanaa Waaqaa duudhaa akkasii hin qabnu. **17** Walitti qabamuun keessan waan waa balleessu malee waa tolchu hin ta'iniif ani ajaja kana keessatti isin hin jaju. **18** Waan hunda dura, yommuu isin akka waldaatti walitti qabamtanitti akka gargar ba'uun gidduu keessan jiru nan dhaga'a; kanas karaa tokkoon ani nan amana. **19** Warra isin keessaa Waaqa biratti fudhatama qaban ifatti baasuuf, garaa garummaan isin gidduu jiraachuu qaba. **20** Yommuu walitti qabamtanitti wanti isin nyaattan Irbaata Gooftaaf miti; **21** yeroo nyaataatti namni hundinuu irbaata ofii isaa nyaata. Inni tokko ni beela'a; kaan immoo ni machaa? **22** Isin mana itti nyaattanii fi itti dhugdan hin qabdan moo? Yookaan waldaa Kiristaanaa Waaqaa tuffattanii warra homaa hin qabne qaanessitu? Ani maalan isiniin jedha? Isin jajuu ree? Ani kanaan isin hin jajuu! **23** Ani waanan dabarsee isiniitti kenne kana Goofta irraa fudhadheeratii; Goofta Yesuus halkan dabarfamee kenname sana buddeena fuudhee, **24** galata galche; buddeena sanas caccabsee, "Kun foon koo kan isiniif ta'uu dha; kanas yaadannoo kootiif godhadhaa" jedhe. **25** Akkasumas irbaata booddee xooffoo fuudhee, "Xooffoon kun kakuu haaraa dhiiga kootiin ta'uu dha; yeroo isa dhugdan hunda na yaadachuuf godhadhaa" jedhe. **26** Isinis hamma Gooftaan dhufutti yeroo buddeena kana nyaattanii xooffoo kana dhugdan hunda du'a isaa ni labsitu. **27** Kanaafuu namni haala hin malleen buddeena sana nyaatu yookaan xooffoo Goofta dhugu kam iyyuu foonii fi

dhigna Gooftaatti ni gaafatama. **28** Namni tokko utuu buddeena sana irraa hin nyaatin, utuu xooffoo sana irraas hin dhugin dura of qoruu qaba. **29** Namni utuu foon Gooftaa addaan baasee hin hubatin nyaatee dhugu, inni ofii isaatti murtii nyaatee dhugaatii. **30** Kanaafis isin keessa hedduun dadhabaniiru; dhukkubsataniirus; hedduunis boqotaniiru. **31** Utuu of qorree garuu nutti hin muramu ture. **32** Gooftaan yommuu nutti muru garuu akka addunyaa wajjin nutti hin muramneef nu adaba. **33** Kanaafuu yaa obboloota ko, isin yommuu nyaachuuf walitti qabamtan wal eegaa. **34** Akka walitti qabamuun keessan murtii isinitti hin fidnee eenyu iyyuu yoo beela'e mana isaatti haa nyaatuf! Waan hafe irratti immoo ani yommuun dhufutti qajeelcha nan kenna.

12 Yaa obboloota ko, eгаа ani akka isin waa'ee kennaawwan hafuuraa wallaaltan hin barbaadu. **2** Isin yeroo ormoota turtanitti akka gowwoomfamtanii gara waqota tolfamoo dubbachuu hin dandeenyeetti geffamtanii turtan ni beektu. **3** Kanaafuu namni Hafuura Waaqaatiin dubbatu kam iyyuu akka, “Yesuus abaarama dha” hin jenne, akka eenyu iyyuu yoo Hafuura Qulqulluudhaan ta'e malee, “Yesuus Gooftaa dha” jechuu hin dandeenye ani isinittin hima. **4** Kennaawwan gosa garaa garaatu jira; Hafuurri garuu tokkuma. **5** Tajaajila gosa garaa garaatu jira; Gooftaan garuu tokkuma. **6** Hojii gosa garaa garaatu jira; waan hundumaa garuu Waaqa tokkichiuta nama hundumaan hojjeta. **7** Mul'anni Hafuura Qulqulluu garuu faayidaa waliitiif tokkoo tokkoo namaatiif kennama. **8** Isa tokkoo karaa Hafuuraatiin dubbii ogummaatu kennama; isa kaaniif immoo Hafuuruma sanaan dubbii beekumsaatu kennama; **9** isa kaaniif Hafuuruma sanaan amantiitu kennama; isa kaaniif immoo Hafuuruma tokkicha sanaan kennaawwan warra dhukkubsatan fayyisuutu kennama; **10** isa tokkooof dinqiiwwan hojjechuu, isa kaaniif raajii dubbachuu, isa kaaniif hafuurota addaan baasee beekuu, isa kaaniifis afaan haaraa gosa adda adda dubbachuu, isa kaaniif immoo afaan haaraa sana hiikuutu kennama. **11** Waan kana hundas Hafuuruma tokkicha sanatu akkuma fedhii ofii isaatti tokkoo tokkoo namaatiif dhuunfaatti hiruudhaan hojjeta. **12** Dhagni kutaa baay'ee qabaatu illee dhagnuma tokko; kutaawwan dhagnaa yoo baay'atani illee hundi isaanii dhagnuma tokko ta'u. Kiristoosis akkasuma. **13** Nu Yihuudoota yookaan Giriikota, garboota yookaan warra bilisoman taanus hundi keenya Hafuura tokkoon dhagna tokkotti cuuphamneerraatii; hundi keenyas, akka dhagnuuf Hafuurri tokkichi sin nuu kennameera. **14** Dhagni kutaa tokko qofa utuu hin ta'in kutaawwan baay'eedhaatii. **15** Miilli yoo, “Ani waanan harka hin ta'iniif, ani kutaa dhagnaa mitii” jedhe, sababii kanaaf kutaa dhagnaa ta'uun isaa hin hafu. **16** Gurris yoo, “Ani waanan ija hin ta'iniif, ani kutaa dhagnaa miti” jedhe, sababii kanaaf kutaa dhagnaa ta'uun isaa hin hafu. **17** Utuu dhagni guutumaatti ija ta'ee jiraatee silaa dhaga'uun eessa jira? Utuu dhagni guutumaatti gurra ta'ee jiraatee silaa fuunfachuun eessa jira? **18** Amma garuu Waaqni akkuma ofii barbaadetti kutaawwan sana adduma addaan dhagna keessa kaa'eera. **19** Utuu hundi isaanii kutaa dhagnaa tokkicha ta'anii silaa dhagni eessa jira? **20** Eгаа kutaawwan dhagnaa baay'ee dha; dhagni garuu tokkuma. **21** Iji harkaan, “Ati na hin barbaachiftu!” jechuu hin danda'u; yookaan mataan miillaan, “Ati na hin barbaachiftu!” jechuu hin danda'u. **22** Dhugumaanuu kutaawwan dhagnaa kanneen dadhaboo fakkaatan akka malee barbaachisoo dha; **23** kutaawwan dhagnaa kanneen tuffatamoo nutti fakkaataniifis ulfina addaa ni kennina. Kutaawwan dhagnaa kanneen nu itti qaanofniif immoo ulfinni addaa ni kennama; **24** kutaawwan

dhagna keenyaa kanneen nu itti hin qaanofne waan kana hin barbaadan. Waaqni garuu kutaawwan dhagnaa walitti fayyisee kutaawwan nu itti qaanofniif ulfina caalu kenne; **25** kunis akka kutaawwan haaluma tokkoon walii yaadaniif fi akka dhagna keessa gargar ba'uun hin jiraaneef. **26** Yoo kutaan dhagnaa tokko rakkate kutaawwan hundinuu isa wajjin rakkatu; yoo kutaan tokko ulfina argate kutaawwan hundi isa wajjin gammadu. **27** Isin amma dhagna Kiristoos; tokkoon tokkoon keessanis kutaa dhagna sanaa ti. **28** Waaqni waldaa Kiristaanaa keessatti tokkoffaa ergamoota, lammaffaa raajota, sadaffaa barsiistota, ergasiis warra hojii dinqii hojjetan, itti aansees warra kennaa dhukkubsattoota fayyisuu qaban, warra namoota gargaaruu danda'an, warra kennaa bulchiinsaa qabaniif fi warra afaan haaraa gosa addaa addaa dubbatan filateera. **29** Hundumatu ergamootaa? Hundumatu raajotaa? Hundumatu barsiistotaa? Hundumatu hojii dinqii hojjetuu? **30** Hundumatu kennaa dhukkubsattoota fayyisuu qabaa? Hundumatu afaan haaraa dubbataa? Hundumatu afaan sana hiikaa? **31** Isin garuu jabeessaatii kennaa caalu barbaadaa. Amma illee ani karaa karaa hundumaa caalu isinitti nan argisiisa.

13 Ani yoon afaan namootaatiif fi afaan ergamoota Waaqaa dubbadhe, garuu jaalala qabaachuu baannaan akkuma sibiila iyyuu yookaan akka kilillee qillisu tokkoo ti. **2** Ani yoon kennaa raajii dubbachuu qabaadhe, icciitii hundaa fi beekumsa hunda hubachuu yoon danda'e, amantii gaara buqqisuu danda'us yoon qabaadhe, garuu jaalala qabaachuu baannaan ani homaa miti. **3** Ani yoon waanan qabu hunda hiyyeeyyiif kenne, dhagna koos akka gubamuuf yoon kenne, garuu jaalala qabaachuu baannaan homaa na hin fayyadu. **4** Jaalalli obsa qaba; jaalalli arjaa dha. Inni hin hinaafu; hin kooru; ofis hin tuulu. **5** Jaalalli waan hin malle hin hojjetu; ofitoo miti; dafee hin aaru; hammina namatti hin lakkaa'u. **6** Jaalalli dhugaatti gammada malee waan hamaatti hin gammadu. **7** Jaalalli waan hunda ni obsa; waan hunda ni amana; waan hunda abdata; waan hunda keessattis jabaatee dhaabata. **8** Jaalalli gonkumaa hin badu. Raajii taanaan ni darba; afaan haaraa taanaan ni hafa; beekumsas taanaan ni bada. **9** Nu beekumsa irraa gara tokko beeknaatii; raajiis gara tokko dubbanna; **10** yommuu inni guutuun dhufutti garuu inni gartokkeen ni bada. **11** Ani yeroon ijoollee turetti, akka ijoolleettin dubbadha ture; akka ijoolleettin yaada ture; akka ijoolleetti nan herrega ture; akka ergan nama guddaa ta'ee garuu ijoollummaa dhiiseera. **12** Amma of-ilaalee keessaan bifa dimimmisaa'aa arginaatii; yeroo sana garuu ifatti ni argina. Ani amma gartokken beeka; yeroo sana garuu ani akkuma guutummaatti beekame sana guutummaatti beekuufin jira. **13** Eгаа amantiin, abdiif fi jaalalli sadan isaanii iyyuu ni jiraatu. Isaan keessaa garuu jaalalatu caala.

14 Karaa jaalalaa dukaa bu'aa; kennaawwan Hafuuraa, keessumattuu kennaa raajii cimsaatiif barbaadaa. **2** Namni afaan haaraan dubbatu kam iyyuu Waaqatti malee namootatti hin dubbatuutti. Dhugumaan namni tokko iyyuu isa hin hubatu; inni Hafuuraan icciitii dubbata. **3** Namni raajii dubbatu garuu isaan ijaaruu, gorsuu fi jajjabeessuuf jedhee namootatti dubbata. **4** Namni afaan haaraan dubbatu ofuma isaa cimsa; kan raajii dubbatu garuu waldaa kiristaanaa cimsa. **5** Ani akka hundi keessan afaan haaraan dubbatan nan barbaada; caalaatti garuu akka raajii dubbatan nan jaalladha. Namni afaan haaraan dubbatu tokko akka waldaan kiristaanaa ittiin jajjabaattuuf jedhee waan dubbatu sana yoo hiikuu baate isa afaan haaraan dubbatu irra isa raajii dubbatu caala. **6** Eгаа yaa obboloota, ani yoon mul'ata

yookaan beekumsa yookaan raajii yookaan barsiisa tokko tokko isinitti hime malee yoon afaan haaraa qofa dubbachaa gara keessan dhufe maal isin fayyada? **7** Kunis meeshaa lubbuu hin qabne kan akka ululleetii fi kiraaraa kanneen sagalee kennan biratti illee akkanuma; ululleen afuufamee yookaan kiraarri rukutamee yoo sagaleen isaa gargar baafame malee namni tokko akkamitti addaan baasee beekuu danda'a? **8** Yoo sagaleen malakataa addaan baafamee beekame malees eenyutu lolaa qophaa'a? **9** Isinis akkasuma. Yoo afaan keessaniin dubbii hubatamaa dubbattan malee namni tokko akkamitti waan isin jettan sana beekuu danda'a? Qilleensatti dubbachuu keessaniitii. **10** Akka afaan gosa garaa garaa addunya irra jiran hin shakkamu. Garuu isaan keessaa kan hiikkaa hin qabne tokko iyyuu hin jiru. **11** Kanaafuu ani yoon hiikkaa waan namni tokko dubbatuu hubachuu baadhe ani namicha dubbatu sanatti alagaa dha. Namichi dubbatu sunis anatti alagaa dha. **12** Isinis akkasuma. Isin waan jabeessitani kennaawwan Hafuura qabaachuu barbaaddaniif, kennaawwan waldaa kiristaanaa cimsan jabeessaatii barbaadaa. **13** Kanaaf namni afaan haaraan dubbatu tokko akka waan dubbatu sana hiikuu danda'uuf kadhachuu qaba. **14** Yoo ani afaan haaraan kadhadhe hafuurri koo ni kadhataatii; qalbiin koo garuu hin hirmaatu. **15** Yoo ani maalan godha ree? Hafuura kootiin nan kadhada; qalbii kootiin nan kadhada; hafuura kootiin nan faarfadha; qalbii kootiin nan faarfadha. **16** Yoo kanaa achii utuu ati hafuura keetii Waaqa galateeffachuu jirtuu, namni iddoo warra hin baratiinii taa'e tokko waan ati dubbatu waan hin beekiniif akkamitti galata ati dhi'eessitu sanaaf "Ameen" jechuu danda'aa? **17** Ati dhugumaan sirriitti galateeffata ta'a; namni kaan garuu ittiin hin jajjabeeffamu. **18** Ani waanan hunduma keessan caalaa afaan haaraan dubbahuuf Waaqa nan galateeffadha. **19** Waldaa kiristaanaa keessatti garuu dubbii kuma kudhan afaan haaraan dubbachuu irra warra kaan barsiisuuf dubbii hubatamaa shan dubbachuu nan barbaada. **20** Yaa obboloota, akka ijoolleetti yaaduu dhiisaa; waan hamaaf daa'imman ta'aa; hubannaadhaan garuu nama guddaa ta'aa. **21** Seera keessatti akkana jedhamee barreffameera: "Ani afaan biratiiniin, afaan alagootaatiinis saba kanatti nan dubbadha; isaan garuu yeroo sanatti illee na hin dhaga'an, jedha Gooftaan." **22** Kanaafuu afaan haaraan dubbachuun warra hin amaniniif mallattoo ta'a malee warra amaniniif miti; raajii dubbachuun garuu warra amaniniif malee warra hin amaniniif miti. **23** Egaa waldaan amantootaa guutuun walitti qabamee yoo hundi isaanii afaan haaraan dubbatan, yoo namoonni hin baratin yookaan namoonni hin amanne ol seenan isin muraattaniirtu isiniin hin jedhani? **24** Utuu namni hundi raajii dubbachaa jiruu yoo namni hin amanne tokko yookaan namni hin baratin tokko ol seene inni akka cubbamaa ta'e nama hundaan ni amansiifama; nama hundaanis isatti murama; **25** icciitiin garaa isaa keessaaf ifatti ni baafama. Innis, "Waaqni dhugumaan isin gidduu jira" jedhee dubbachaa addaan lafatti gombifamee Waaqa waaqeffata. **26** Yaa obboloota, egaa maal jenna ree? Yommuu isin walitti qabamtanitti namni hundi faarfanna yookaan barsiisa yookaan mul'ata yookaan afaan haaraa yookaan hiikkaa afaan haaraa sanaa qaba. Wanni hundinuu waldaa kiristaanaa cimsuuf hojjetamuu qabu. **27** Namni afaan haaraan dubbatu yoo jiraate lama yookaan yoo baay'ate sadii ta'anii dabaree dabareen haa dubbatan; namni tokko immoo haa hiiku. **28** Yoo namni hiiku jiraachuu baate garuu namichi dubbatu sun waldaa kiristaanaa keessatti cal'isee ofii isaattii fi Waaqatti haa dubbatu. **29** Raajonnis lama yookaan sadii ta'anii haa dubbatan; warri kaan immoo waan dubbatamu

sana haa madaalan. **30** Yoo warra achi taa'an keessaa isa tokkoof mul'anni dhufe, namichi duraan dubbachaa ture sun haa cal'isu. **31** Namni hundi akka baratuuf, hundinuu akka jajjabeeffamuuf dabaree dabareedhaan raajii dubbachuu ni dandeessuutii. **32** Hafuuronni raajotaa raajotaaf ni ajajamu. **33** Waaqni akka waldoota qulqullootaa hunduma keessatti ta'aa jiru kana Waaqa jeequmsaa utuu hin ta'in Waaqa nagaa ti. **34** Dubartoonni waldaa kiristaanaa keessatti haa cal'isan. Akka seerri jedhutti isaan akka ajajaman malee akka dubbatan hin eeyyamamneefiitii. **35** Wanti isaan beekuu barbaadan yoo jiraate manatti dhirsaa isaanii haa gaafatan; dubartiin tokko waldaa kiristaanaa keessatti dubbachuun qaaniidhaatii. **36** Dubbiin Waaqaa isin keessaa argamee? Yookaan isinuma qofa bira ga'ee? **37** Eenyu iyyuu yoo raajii yookaan nama Hafuura of se'e akka wanni ani amma isiniif barreessu kun ajaja Gooftaa ta'e haa beeku. **38** Namni kam iyyuu yoo waan kana beekuu baate, inni hin beekin. **39** Kanaaf yaa obboloota ko, raajii dubbachuu jabeessaatii hawwa; afaan haaraan dubbachuu hin dhowwinaa. **40** Wanti hundinuu garuu karaa qajeelaa fi sirna qabeessa ta'een hojjetamuu qaba.

15 Ammas yaa obboloota, ani waa'ee wangeela ani isinitti lallabe, kan isin fudhattanii ittiin dhaabatan sanaa isin yaadachiisuu nan barbaada. **2** Isin yoo dubbii ani isinitti lallabe sana jabeessitani qabattan wangeeluma kanaan ni fayyitu. Yoo kanaa achii akkasumaan amantan jechuu dha. **3** Anis waanan fudhadhe duraan dursee dabarseen isinitti kenneeraatii; akka Katabbiwwan Qulqulluu dubbatanitti, Kiristoos cubbuu keenyaaf jedhee du'e; **4** ni awwaalames; akka Katabbiwwan Qulqulluu dubbatanitti guyyaa sadaffaatti du'aa kaafame. **5** Inni duraan dursee Keeffaatti, erga isin warra Kudha Lamaanitti mul'ate. **6** Sana booddee yeroo tokkotti obboloota dhibba shanii ol ta'anitti mul'ate; isaan keessaas yoo muraasni boqotan iyyuu hedduun isaanii hamma ammaatti ni jiru. **7** Erga isin Yaaqoobiitti, itti aansee ergamoota hundatti mul'ate; **8** dhuma irratti immoo ana kan akka gatataatti dhalateetti lakkaa'amutti mul'ate. **9** Ani ergamoota hundaa gadi; ergamaa jedhamee waamamuun iyyuu naaf hin malu; ani waldaa kiristaanaa Waaqaa ari'achaan tureetii. **10** Garuu ani ayyaana Waaqaatiin akkuman jiru kana jira; ayyaanni isaa kan naa kennames akkasumaan hin hafne. Ani hunduma isaanii caalaa jabaadhee hojjedheera; kanas utuu ana hin ta'in ayyaana Waaqaa kan na wajjin jirutu hojjetee. **11** Egaa anas ta'u yookaan isaan, wanni nu lallabnu, wanni isin amantanis kanuma. **12** Kiristoos warra du'an keessaa akka kaafame erga lallabamee, isin keessaa namoonni tokko tokko akkamitti du'aa ka'uun warra du'anii hin jiru jechuu danda'u ree? **13** Erga du'aa ka'uun warra du'anii hin jirre, Kiristoos iyyuu du'aa hin kaafamne jechuudha kaa! **14** Erga Kiristoos du'aa hin kaafamin immoo lallabni keenya faayidaa hin qabu; amantiin keessanis faayidaa hin qabu. **15** Kana malees Waaqni Kiristoosin du'aa kaaseera jennee waa'ee Waaqaa waan dhuga baaneef, nu waa'ee Waaqaa dhuga baatota sobaa taanee argamneerra. Garuu erga warri du'an hin kaafamin inni Kiristoosin hin kaafne jechuu dha. **16** Yoo warri du'an kaafamu baatan, Kiristoos du'aa hin kaafamneetii. **17** Erga Kiristoos du'aa hin kaafamin amantiin keessan faayidaa hin qabu; isinis ammuma iyyuu cubbuu keessa jirtu. **18** Yoos warri utuu Kiristoositti jiranuu boqotan baduu isaanii ti. **19** Yoo jireenya ammaa qofaaf Kiristoosin abdanne nu warra namni hundi na'uuf ta'uuf keenya. **20** Amma garuu Kiristoos warra boqotaniif hangafa ta'ee dhugumaan warra du'an keessaa kaafameera. **21** Akkuma duuti karaa nama tokkootiin dhufe, akkasuma immoo du'aa ka'uun warra du'anii karaa nama tokkootiin dhufetii. **22** Akkuma hundinuu Addaamiin

du'an, hundinuu Kiristoosin jiraatoo ni taasifamuutii. **23** Kun hundinuu yeroo dabaree isaatti ni ta'a; Kiristoos hangafticha, ergasii immoo yeroo inni deebi'ee dhufutti warra kan Kiristoos ta'an. **24** Innis erga bulchiinsa hunda, taayitaa fi humna hunda balleessee booddee, yeroo Waaqa Abbaatii mootummaa dabarsee kennutti dhumni ni ta'a. **25** Inni hamma diinota isaa hunda miilla isaa jala galfattutti mo'u'u qabaatii. **26** Diinni dhumaa kan barbadeeffamuu qabu du'a. **27** Inni, "Waan hunda miilla isaa jala galcheeraatii." Garuu "Wanni hundi" isa jala galfameera jechuun akka isa waan hunda isa jala galche sana hin dabalatin beekamaa dha. **28** Erga waan kana gooltee booddee akka Waaqni waan hundumaa hundumaa ta'uuf Ilmi mataan isaa iyyuu isa waan hundumaa miilla isaa jala galche sanaaf ni bula. **29** Yoo du'aa ka'uun jiraachuu baate namoonni warra du'aniif jedhanii cuuphaman maal gochuu isaanii ti? Warri du'anis yoo du'aa hin kaafamni namoonni maaliif qooda isaanii cuuphaman ree? **30** Nu maaliif sa'aatii hunda balaaf of saaxilla? **31** Yaa obboloota, ani guyyuma guyyaan akkan du'u of jajuu karaa Gooftaa keenya Kiristoos Yesuusiin isin irratti qabuun nan kakadha. **32** Ani akka namaatti Efesoonitti bineensa wajjin wal loluun koo, erga warri du'an hin kaafamnee, maal na fayyada? "Kottaa ni nyaanmaa; ni dhugna; bor ni duunaatii." **33** Hin gowwoofaminaa: "Hiriyaan hamaan amala gaarii balleessa." **34** Gara qalbii keessan isa qajeelaatti deebi'aa; cubbuu hojjechuus dhiisaa; namoonni Waaqa hin beekne tokko tokko isin gidduu jiruutii. Anis isin qaanessuufin waan kana dubbadha. **35** Garuu namni tokko, "Warri du'an akkamitti kaafamu? Dhagna akkamiitiin dhufu?" jedhee ni gaafata ta'a. **36** Yaa gowwaa! Wanni ati facaafuu yoo du'e malee jireenya hin argatu. **37** Wanni ati facaafuu sanyiidhuma, jechuunis sanyii qamadii yookaan sanyii miidhaan biraati malee dhagna miidhaan biqilee guddachuuf jiru sanaa miti. **38** Waaqni garuu akkuma fedhetti dhagna isaaf kenna; tokkoo tokkoo gosa sanyiiitiifis dhagna mataa isaa kenna. **39** Foon hundinuu tokko miti; namni foon gosa tokkoo qaba; horiin foon gosa biraa, simbirroon foon gosa biraa, qurxummiinis foon gosa biraa qabu. **40** Akkasuma immoo dhagnawwan samii irraa ni jiru; dhagnawwan lafa irraas ni jiru; garuu ulfinni dhagnawwan samii irraa gosa tokko; ulfinni dhagnawwan lafa irraa immoo gosa biraa ti. **41** Aduun ulfina gosa tokkoo qabdi; ji'is ulfina gosa biraa, urjiwwanis ulfina gosa biraa qabu; urjiin tokko ulfinaan urjii biraatiin addaati. **42** Du'aa ka'uun warra du'aniis akkasuma. Dhagni facaafamu kan baduu dha; kan hin badne ta'ee immoo kaafama. **43** Inni salphinaan facaafama; ulfinaan kaafama; dadhabbiin facaafama; humnaan kaafama; **44** dhagna fooniitu facaafama; dhagna hafuuraatu kaafama. Erga dhagni foonii jiraate, dhagni hafuuraas ni jira. **45** Kanaaf, "Addaam namichi jalqabaa lubbuu jiraataa ta'e" jedhamee barreeffameera; Addaam inni dhumaa immoo hafuura jireenya kennu ta'e. **46** Inni jalqabatti dhufe garuu isa hafuuraatu utuu hin ta'in isa foonii ti; inni hafuura immoo ergasii dhufe. **47** Namichi duraa lafa irraa dhufe; inni kan lafaa ti, namichi lammaffaan immoo samii irraa dhufe. **48** Warri kan lafaa ta'an akkuma namicha lafa irraa sanaa ti; warri kan samii ta'an immoo akkuma namicha samii irraa dhufe sanaa ti. **49** Nu akkuma bifa namicha lafaa sanaa uffanne, akkasuma immoo bifa namicha samii sanaa ni uffanna. **50** Yaa obboloota, akka foonii fi dhiigni mootummaa Waaqaa dhaaluu hin dandeenye yookaan akka inni badu isa hin badne dhaaluu hin dandeenye ani isinitti nan hima. **51** Kunoo, ani icciitii tokko isinittin hima: Hundi keenya hin duunu; nu hundi garuu ni geeddaramna; **52** kunis yeroo malakanni dhumaa afuufamu yeruma sanatti hamma liphsuu ijaatti raawwatama.

Malakanni ni afuufamaatii; warri du'anis kanneen hin badne ta'anii ni kaafamu; nus ni geeddaramna. **53** Inni badu kun isa hin badne, inni du'u kun immoo isa hin duune uffachuu qabaatii. **54** Yeroo inni badu isa hin badne uffate, inni du'u immoo isa hin duune uffattutti dubbiin akkana jedhamee barreeffame sun ni raawwatama; "Duuti mo'ichaan liqimameera." Akkasumas, **55** "Yaa du'a, mo'ichi kee meerre? Yaa du'a, ilkeen kee meerre?" (**Hadēs g86**) **56** Ilkeen du'aa cubbuu dha; humni cubbuu immoo seera. **57** Waaqa karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosin mo'icha nuu kennuuf garuu galanni haa ta'u! **58** Kanaafuu yaa obboloota koo jaallatama, jabaadhaa khaabadhaa. Wanni tokko isin hin sochoosin; akka dadhabbiin keessan Gooftaa biratti faayidaa malee hin hafne waan beektaniif yeroo hunda hojii Gooftaatiif guutummaatti of kenna.

16 Egaa waa'ee buusii qulqullootaaf walitti qabamuu, isinis akkuma ani waldoota kiristaanaa kanneen Galaatiyaa ajaje sanatti raawwadhaa. **2** Akka buusii walitti qabuun yeroo ani dhufutti hin taaneef tokkoon tokkoon keessan akkuma galii keessaniitti torbanuma torbanii guyyaa jalqabaa waa kophaatti baasaatii kaa'aa. **3** Anis yeroon isin bira dhufutti akka namoonni isin filattan kenna keessan geessaniif xalayaa ittiin beekaman kenneefii Yerusaleemitti isaan nan erga. **4** Yoo dhaquun koo barbaachisaa ta'e immoo isaan na wajjin dhaqu. **5** Ani waanan Maqedooniyaa keessa darbuuf, yeroon Maqedooniyaa keessa darbutti isin bira nan dhufa. **6** Akka isin iddoo ani dhaqu hundatti karaa koo irratti na gargaaruu dandeessaniif tarii yeroo xinnoo isin bira nan tura ta'a; yookaan ganna isin bira nan tura ta'a. **7** Yoo Gooftaan jedhe ani waanan yeroo muraasa isin bira turuu abdadhuuf, amma utuun darbuu goree isin arguu hin barbaadu. **8** Hamma guyyaa Pheenxeqoosxeetti garuu Efesoon keessa nan tura. **9** Balballi guddaanii fi bu'aa qabeessi tokko naa baneeraatii; mormitoonnis baay'ee dha. **10** Yoo Xiimotewos gara keessan dhufe waan innis akkuma koo hojii Gooftaa hojjetuuf yeroo inni isin bira turutti akka inni waa tokko iyyuu hin sodaanne godhaa. **11** Kanaaf namni tokko iyyuu isa hin tuffatin; akka inni gara kootti deebi'uufis nagaadhaan ergaa; ani obboloota wajjin isa eegeen jiraatii. **12** Waa'ee obboleessa keenya Apholoo immoo akka inni obboloota kaa wajjin gara keessan dhufuuf ani jabeessee isa kadhahneen ture. Inni garuu amma dhufuuf gonkumaa fedhii hin qabu; yeroo isaf mijaa'utti garuu ni dhufa. **13** Dammaqaa; amantiitti cimaatii dhaabadhaa; jajjabaadhaa; cimaas. **14** Wanni isin hojjettan hundinuu jaalalaan haa ta'u. **15** Yaa obboloota, akka warri mana Isxiifaanaas jiraatan Akaayaa keessaa warra jalqabatti amanan ta'an isin ni beektu; isaanis qulqulloota tajaajiluuf of kennaniiru. **16** Anis akka isin namoota akkasiitiif, warra isaan wajjin hojjetanii fi dadhaban hundaaf ajajamtan isinin kadhada. **17** Isxiifaanaas, Fartunaaxoosii fi Akaayiqton na bira dhufuu isaaniitti ani gammadeera; isaan waan asi dhabamuu keessaniin hir'ate guutaniiruutii. **18** Isaan hafuura koo fi hafuura keessan boqochiisaniiruutii. Kanaaf isin namoota akkanaatiif beekamtii kenna. **19** Waldoonni kiristaanaa kanneen biyya Asiyaa nagaa isiniif dhaamu. Aqilaa fi Phirisqilaan, waldaan kiristaanaa kan mana isaanii jirtus Gooftaadhaan nagaa guddaa isiniif dhaamu. **20** Obboloonni hundinuu nagaa isinii dhaamu. Dhungoo qulqulluudhaan nagaa wal gaafadhaa. **21** Ani Phaawulos, xalayaa nagaa kana harkuma kootiin barreessa. **22** Namni Gooftaa hin jaallanne kam iyyuu haa abaaramu. Yaa Gooftaa kottu. **23** Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus isin wajjin haa ta'u. **24** Jaalalli koo Kiristoos Yesuusiin hunduma keessan wajjin haa ta'u. Ameen.

2 Qorontos

1 Phaawulos isa fedhii Waaqaatiin ergamaa Kiristoos Yesuus ta'ee fi obboleessa keenya Xiimotewos irraa, Gara waldaa kiristaanaa Waaqaa ishee Qorontos jirtuutii fi qulqulloota Akaayaa guutuu keessa jiraatan hundumaatti: **2** Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **3** Waaqnii fi Abbaan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos, Abbaan araaraatii fi Waaqni jajjabina hundaa haa eebbifamu; **4** inni akka nu jajjabina Waaqa biraa arganne sanaa warra dhiphina adda addaa keessa jiran jajjabeessuu dandeenyuuf dhiphina keenya hunda keessatti nu jajjabeessa. **5** Akkuma nu dhiphina Kiristoos keessatti baay'ee hirmaannu, akkasuma immoo karaa Kiristoosiin jajjabinni nuu baay'ata. **6** Nu yoo dhiphanne jajjabinaa fi fayyina keessaniif ta'a; nu yoo jajjabaanne jajjabina keessaniif ta'a; jajjabinni kunis kan isin yeroo dhiphina nu dhiphannu kana keessa dabartanitti obsaan dhaabachuudhaan argattanii dha. **7** Abdiin nu waa'ee keessaniif qabnu cimaa dha; isin akkuma dhiphina keenya keessatti hirmaattan amma immoo jajjabina keenya keessatti akka hirmaattan beeknaatii. **8** Yaa obbolloota, isin waa'ee dhiphina biyya Asiyaatti nurra ga'ee akka wallaaltan hin barbaannu. Hamma lubbuudhaan jiraachuuf illee abdi kutannutti dhiphinni baachuudhaaf humna keenyaa ol ta'e nurra ga'ee tureetii. **9** Dhugumaanuu murtiin du'aa nutti dhaga'aamee turre. Kun garuu akka nu Waaqa warra du'an kaasutti malee ofii keenyatti hin amananneef ta'e. **10** Inni balaa du'a akkasii jalaa nu baaseera; nu baasas. Inni ittuma fufee akka nu baasu abdi keenya isa irra kaa'anneerra. **11** Akkuma isin kadhannaa keessaniin nu gargaartan, ayyaana kadhannaa namoota baay'etiiif deebii ta'ee nuu kennama sanaaf namoonni baay'een nuuf galateeffatu. **12** Egaa wanti nu ittiin of jajnu kanaa dha: Akka nu qulqullummaa fi amanamummaa Waaqa biraa argameen fooniin keessumattuu hariiroo isin wajjin qabnuun jiraachaa turre yaadni garaa keenyaa dhugaa nuuf ba'a. Kanas akka ayyaana Waaqaatti goone malee akka ogummaa addunyaatti miti. **13** Nu waan isin dubbisuu yookaan hubachuu hin dandeenye tokko illee isinii hin barreessinuutii. Ani akka isin hamma dhumaatti hubattan nan abdadha; **14** innis akkuma isin gara tokko nu hubattan kana, akka guyyaa Gooftaa Yesuusitti akkuma nu isiniin of jajnu sana isinis nuun of jajnu dandeessan guutummaatti hubattanii dha. **15** Anis sababiin waan kana amaneeff akka isin ayyaana lammaffaa qabaattaniif jedhee jalqabatti gara keessan dhufuu barbaade. **16** Ani yeroon Maqedooniyaa dhaquutti isin ilaaluu fi yeroon Maqedooniyaaadhaa deebi'uttis gara keessan dhufee, akka isin yeroo ani Yihuudaa dhaquutti na ergitan barbaade. **17** Ani yeroon waan kana karoofadhatti akka salphaattin hojjedhee? Yookaan akka yaada fooniitti yeruma tokkotti, "Eeyyee, eeyyee" fi "Waawuu, waawuu" jechuufan karoora baafadhaa ree? **18** Akkuma Waaqni amanamaa ta'e dubbii nu isiniitti dubbannas "Eeyyee" fi "Waawuu" miti. **19** Yesuus Kiristoos Ilmi Waaqaa inni nu jechuunis ani, Silwaanosiif fi Xiimotewos isin gidduutti lallabne sun, "Eeyyee" fi "Waawuu" hin turreetii; isa keessa "Eeyyeetu" jira. **20** Waadaawwan Waaqaa hundinuu Kiristoosiin "Eeyyeehaatii". Kanaafuu nu karaa isaatiin ulfina Waaqaatiif "Ameen" jenna. **21** Egaa kan akka nu isin wajjin Kiristoositti jabaannee dhaabannu godhuu fi kan nu dibe Waaqa; **22** innis chaappaa nutti chaappesse, qabdi Hafuura qulqulluu garaa keenya keessa kaa'e. **23** Ani garuu isin qusachuudhaaf jecha Qorontositti hin deebine; anis akka inni dhugaa natti ba'uuf Waaqa ofitti nan waama. **24** Nu gammachuu keessaniif isin

wajjin hojjenna malee amanti keessan irratti gooftummaa hin qabnu; isin amantiin jabaattanii dhaabattaniiti.

2 Ani akkan lammata gaddaan gara keessan hin dhufne murteeffadheera. **2** Yoo ani isin gaddisiise, isinuma warra ani gaddisiisu sana malee eenyutu na gammachiisa ree? **3** Akkasitti barreessuun koo akka yommuu ani dhufutti namoonni na gammachiisuu qaban na hin gaddisiisneefi. Akka gammachuun koo gammachuu hunda keessanii ta'e ani hunda keessan nan amana ture. **4** Ani dhiphina guddaa, yaaddoo garaatii fi imimmaan baay'eedhaan isinii barreeseetii; kunis jaallali ani isiniif qabu hammam guddaa akka ta'e akka beektaniif malee isin gaddisiisuuf miti. **5** Enyu iyyuu yoo nama gaddisiise utuu dubbii ho'isuuf hin ta'in inni karaa tokko hunduma keessan gaddisiisuu isaati malee na gaddisiisuu isaa miti. **6** Nama akkanaa irratti adabbiin harki caalaan keessan adabdan ni ga'a. **7** Qooda kanaa akka inni gadda guddaan hin liqimfamneef dhiifama isaaf gochuu fi isa jajjabeessuutu isin irra jira. **8** Kanaafuu ani akka isin jaalala isaaf qabdan cimsantan isinan kadhada. **9** Anis akka isin waan hunda irratti ajajamtoota taatan mirkaneeffachuufin waan kana isinii barreesse. **10** Nama isin dhiifama gootaniif, anis dhiifama nan godha. Yoo wanti ani dhiifama godhe tokko iyyuu jiraates ani isiniif jedhee fuula Kiristoos duratti dhiifama godheera; **11** kunis akka Seexanni nu hin gowwoomsineefi. Nu mala isaa hin wallaalluuti. **12** Yeroo ani wangeela Kiristoos lallabuuf Xiroo'aas dhaqee Gooftaan ballala naa banetti, **13** waan ani obboleessa koo Tiitoo hin argataniif, hafuurri koo boqonnaa hin arganne. Kanaafuu ani nagaatti isaniin jedhee Maqedooniyaatti darbe. **14** Waaqa yeroo hunda akka nu Kiristoosiin mo'annoo qabaannu nu taasisee urgaa beekumsa isaa karaa keenyaan iddoo hundatti facaasuuf galanni haa ta'u. **15** Nu warra fayyifamaa jiraniif fi warra baduutti jiran gidduutti Waaqaaf urgaa Kiristoos. **16** Nu isa tokkoof urgaa du'aa ti; isa kaaniif immoo urgaa jireenyaa ti. Egaa eenyutu waan kanaaf ga'aa ta'a? **17** Nu garuu akka namoota Waaqa biraa ergamaniif Kiristoosiin fuula Waaqaa duratti garaa qulqulluudhaan dubbanna malee akka namoota hedduu kanneen bu'aa argachuuf jedhaniif dubbii Waaqa gurguratan sanaa miti.

3 Nu ammas of galateeffachuu jalqabnaa ree? Yookaan akka namoota tokko tokkoo xalayaa deeggarsaa gara keessanitti fiduu yookaan isin biraa argachuu nu barbaachisaa ree? **2** Xalayaan keenya kan namni hundinuu beekuu fi dubbisu kan garaa keenya keessatti barreeffame isinuma. **3** Isin akka xalayaa Kiristoos, bu'aa tajaajila keenyaa taatan ifa; xalayaan kunis qalamiidhaan utuu hin ta'in Hafuura Waaqa jiraataatiin, gabatee dhagaa irratti utuu hin ta'in gabatee garaa namaa irratti kan barreeffamee dha. **4** Amantiin nu karaa Kiristoosiin fuula Waaqaa duratti qabnu kan akkanaa ti. **5** Nu waan tokko illee ofii keenyaan hojjechuuf dandeettii qabna jennee miti; dandeeitiin keenya garuu Waaqa irraa dhufa. **6** Innis akka nu tajaajiltoota kakuu haaraa taanuuf dandeettii nuu kenneera; kakuun kunis kan qubee utuu hin ta'in kan Hafuura ti; qubeen ni ajjeesa; Hafuurri garuu jireenya kenna. **7** Erga tajaajilli du'a fide kan qubeedhaan dhagaa irratti qirixame sun hamma Israa'eloonni sababii ulfina isaa kan irraa badaa deemu sanaatiif xiyyeeffataniif fuula Musee ilaaluu hin dandeenyetti ulfinaan dhufee, **8** tajaajilli Hafuura immoo hammam caalaa ulfina haa qabaatu ree? **9** Erga tajaajilli murtii namatti fidu ulfina qabaatee, tajaajilli qajeelummaa fidu immoo hammam caalaa ulfina haa qabaatu ree! **10** Wannii ulfina qabeessa ture sun yommuu ulfina caalu biratti ilaalamu amma ulfina hin qabuutii. **11** Erga wanni yeroodhaaf jiraatu sun ulfinaan dhufee, ulfinni isa bara baraan jiraatuu immoo

hammam caalaa guddaa haa ta'u ree! **12** Kanaafuu ni abdi akkasii waan qabnuuf baay'ee ija jabaanna. **13** Nu warra akka Musee isa akka sabni Israa'el dhuma waan badaa deemu sanaa hin argineef jedhee haguuggiidhaan fuula isaa haguuggatee miti. **14** Yaadni isaanii garuu hadooodeera; isaan hamma har'aatti iyyuu yommuu kakuu moofaa dubbisanitti haguuggiin sun isaan irraa hin fuudhame. Inni Kiristoos qofaan irraa fuudhamaatii. **15** Hamma har'aatti illee yeroo isaan seera Musee dubbisanitti haguuggiin yaada garaa isaanii ni haguuga. **16** Yeroo namni kan iyyuu gara Gooftaatti deebi'utti garuu haguuggiin sun irraa fuudhama. **17** Gooftaan Hafuura. Iddoo Hafuuri Gooftaa jiru immoo bilisummaatu jira. **18** Nu warri utuu fuulli keenya hin haguugamin ulfina Gooftaa calaqqisnu hundi ulfina ittuma caalee guddachaa deemu kan Gooftaa Hafuura ta'e irraa dhufuun gara bifa isaatti geeddaramaa jirra.

4 Kanaafuu nu arara Waaqaatiin tajaajila kana waan qabnuuf abdi hin kutannu. **2** Nu waan dhoksaa ta'ee fi waan nama qaansuu dhiifneera; namas hin gowwoomsinu; dubbii Waaqaas hin miccirru. Garuu dhugaa ifatti baafnee dubbachuudhaan fuula Waaqaa duratti qalbii nama hundumaatti of dhi'eessina. **3** Wangeelli keenya yoo haguugame illee warra baduutti jiran jalaa haguugama; **4** Waaqni addunyaa kanaa akka namoonni hin amanin ifa wangeela ulfina Kiristoos isa fakkaatiiti Waaqaa ta'e sanaa arguu hin dandeenyef qalbii isaanii jaamseera. **(aiōn g165)** **5** Nu akka Yesuus Kiristoos Gooftaa ta'e lallabna malee of hin lallabnu; nu mataan keenya Yesuusif jennee tajaajiltoota keessan. **6** Waaqni, "Dukkana keessaa ifni haa ifu" jedhe sun akka fuula Kiristoos irraa ifa beekumsa ulfina Waaqaa nuu kennuuf ifa isaa garaa keenya keessatti ibseeraatii. **7** Garuu akka humni waan hunda caalu kun Waaqa irraa malee nu biraa hin dhufin argisiisuuf nu badhaadhummaa kana qodaa suphee keessaa qabna. **8** Nu karaa hundaan ni dhiibamna; garuu hin caccabnu; ni burjaajofna; garuu abdi hin kutannu; **9** ni ari'atamna, garuu hin gatannu; lafaan dha'amna, garuu hin badnu. **10** Akka jireenyi Yesuus dhagna keenyaan mul'ifamuuf nu yeroo hunda du'a Yesuus dhagna keenyatti baannee deemna. **11** Nu warri lubbuun jirru akka jireenyi isaa foon keenya kan du'u keessaan mul'ifamuuf yeroo hunda Yesuusif jennee du'atti dabarfamnee kennamaatii. **12** Egaa duuti nu keessatti hojjeta; jireenyi immoo isin keessatti hojjeta. **13** "Ani amaneera; kanaafis dubbadheera" jedhamee barreeffameera. Nu immoo sababii hafuura amantii sanaan ni amanna; kanaafis ni dubbanna; **14** inni Gooftaa Yesuusin warra du'an keessaa kaase sun nuus Yesuus wajjin kaase isin wajjinis fuula isaa duratti akka nu dhi'eessu ni beekna. **15** Ayyaanni namoota hedduu waliin ga'aa jiru kun ulfina Waaqaatiif galata guutee dhangala'u akka fiduuf wanni kun hundi bu'aa keessaniif ta'e. **16** Kanaafuu nu abdi hin kutannu. Yoo namummaan keenya inni alaan mul'atu dhumaa deeme iyyuu, namummaan keenya inni keessaa garuu guyyuma guyyaan haaromfamaa deema. **17** Dhiphinni keenya inni salphaanii fi yeroodhaaf turu kun ulfina bara baraa kan waan hunda caalu nuf fida. **(aiōnios g166)** **18** Kanaafuu nu waan hin mul'anne ilaalla malee waan mul'atu hin ilaallu. Wanti mul'atu waan yeroo ti; wanti hin mul'anne garuu waan baraataa. **(aiōnios g166)**

5 Yoo dunkaanni lafa irraa kan nu keessa jiraannu kun diigame mana Waaqni ijaare, mana bara baraa kan harka namaatiin hin ijaaramin samii irraa akka qabnu beekna. **(aiōnios g166)** **2** Hammasitti mana keenya kan samii irraa sana uffachuu hawwuudhaan ni aadna; **3** nu yommuu isa ufannutti qullaa

hin argamnuutii. **4** Nu utuma dunkaana kana keessa jirruu ni aadna; ba'aanis nutti ulfaateera; nu garuu wanni du'a hin oolle jireenyaan akka liqimfamuuf mana keenya kan samii irraa uffachuu malee akka uffanni nurraa baafamu hin barbaannuutii. **5** Kan kaayyoo kanaaf nu qopheesses Waaqa isa Hafuura Qulqulluu wabii waan dhufuuf jirruu godhee akka qabdiitti nuu kenne sanaa dha. **6** Kanaaf nu yeroo hunda ija jabina qabna; hamma dhagna fooniitiin jirrutti Gooftaa irraa fagoo akka jirru beekna. **7** Nu amantiidhaan jiraanna malee arguun miti. **8** Nu ija jabina qabna; dhagna foonii kana irraa addaan baanee Gooftaa wajjin jiraachuu filanna. **9** Kanaaf nu dhagna fooniitiin jiraannus, dhagna foonii irraa fagaannus kaayyoon keenya Isa gammachiisuu dha. **10** Tokkoon tokkoon namaa yeroo dhagna fooniitiin jiraachaa turetti akka hojii tolaa yookaan hamaa hojjeteeff gatii isaa argatuuf hundi keenya barcumaa murtii Kiristoos duratti dhi'aachuu qabnaatii. **11** Nu Gooftaa sodaachuun maal akka ta'e waan beeknuuf namoota amansiisuuf yaalii goona. Eenyummaan keenya Waaqa biratti beekamaa dha; yaada garaa keessaniitiifis beekamaa akka ta'e nan abdadha. **12** Nu akka isin nuun boontaniif carraa isinii kennuuf malee amma illee isin biratti of galateeffachuuf miti; kunis isin warra waan garaa keessa jiru caalaa waan ijatti mul'atuun boonaniif deebii kennuu akka dandeesaniif. **13** Nu yoo akka namoonni tokko tokko jedhan sana "qalbii dabarsine," Waaqaaf jennee ti; yoo qalbii qabeeyyii taane immoo isiniif jennee ti. **14** Jaalalli Kiristoos nu dirqisiisaatii; sababiin isaas waan namni tokko nama hundaaf du'eef namni hundi kan du'e ta'uu isaa amansiifameerra. **15** Innis akka warri lubbuun jiran si'achi isa isaaniif jedhee du'ee du'aa kaafame sanaaf malee akka ofii isaaniitiif hin jiraanneef nama hundumaaf du'e. **16** Kanaafuu nu ammaa jalqabnee nama tokko iyyuu akka ilaalcha fooniitti hin ilaallu. Yoo kanaan dura akka ilaalcha addunyaatti Kiristoosin ilaallaa turre iyyuu, si'achi akkas hin goonu. **17** Kanaafuu eenyu iyyuu yoo Kiristoositti jiraate inni uumama haaraa dha; wanni moofaan darbeera; kunoo wanni haaraan dhufeera. **18** Kun hundinuu Waaqa Kiristoosin ofitti nu ararsee fi tajaajila araraa nuu kenne sana irraa dhufe; **19** kunis, Waaqni cubbuu namootaa isaanitti lakkaa'uu dhiisuudhaan Kiristoosin addunyaa ofitti araarsaa ture jechuu dha. Innis ergaa araraa sana imaanaa nutti kenneera. **20** Kanaafuu nu bakka bu'oota Kiristoos; Waaqnis karaa keenyaan isin sossobata; nus akka isin Waaqatti araramtaniif qooda Kiristoos taanee isin kadhanna. **21** Akka nu isumaan qajeelummaa Waaqaa taanuuf Waaqni nuuf jedhee Kiristoos isa cubbuu hin qabne sana cubbuu godhe.

6 Egaa nu warri Waaqa wajjin hojjennu, akka isin ayyaana Waaqaa akka waan gatii hin qabneetti hin fudhanne isin kadhanna. **2** Inni, "Ani yeroo fudhatama qabutti si dhaga'eera; guyyaa fayyinaattis si gargaareera" jedhaatii. Kunoo yeroon fudhatama qabu amma; guyyaan fayyinaas amma. **3** Nu akka tajaajilli keenya hin tuffatamneef, karaa nama kamii irra iyyuu gufuu hin keenyu. **4** Qooda kanaa nu karaa hundaan akka tajaajiltoota Waaqaatti of dhi'eessina; obsa guddaadhaan, dhiphinaan, gidiraa fi yaadood, **5** garafamuun, mana hidhaatti galfamuun, jeequmsaan, hojii dadhabsiisaa hojjechuun, hirriba dhabuun, beela'oon, **6** qulqullaa'ummaan, hubannaan, obsaa fi gara laafinaan, Hafuura Qulqulluu fi jaalala of tuulummaa hin qabneen, **7** dubbii dhugaatii fi humna Waaqaatiin, mi'a waraanaa kan qajeelinaa harka mirgaatii fi harka bitaatti qabachuun, **8** ulfinaa fi salphinaan, maqaa baduu fi maqaa toluun jiraanneerra; akkasumas utuu dhugaa qabeeyyii taanee jirruu, sobduu jedhamneerra; **9** beekamtoota turre; garuu akka warra hin beekamiitti hedamne; nu du'aa jirra; garuu

kunoo ni jiraanna; ni tumamna; garuu hin ajjeefamnu; **10** ni gaddina; garuu yeroo hunda ni gammanna; hiyyeeyyii dha; garuu namoota hedduu sooromsina; homaa hin qabnu; garuu waan hunda qabna. **11** Yaa warra Qorontos, nu afaan guunnee isinitti dubbanneerra; garaan keenyas isiniif banamaa dha. **12** Isinitu garaa nu dhokfate malee nu garaa isin hin dhokfanne. **13** Ani akka waan isin ijoollee koo taataniitti isinitti dubbadha; isinis akkasuma garaa keessan bal'isaa nuu banaa. **14** Warra hin amanneen walitti hin camadaminaa. Qajeelummaa fi jal'inni maal wal irraa qabu? Yookaan ifni dukkana wajjin tokkummaa maalii qaba? **15** Kiristooski fi Belhor gidduu walii galtee maaliitu jira? Namni amanu tokko nama hin amanne wajjin maal wal irraa qaba? **16** Manni qulqullummaa Waaqaa waaqota tolfamoo wajjin walii galtee maalii qaba? Nu mana qulqullummaa Waaqa jiraataa ti. Waaqnis akkana jedhee dubbateera; "Ani isaan wajjin nan jiraadha; isaan gidduun nan deddeebi'a. Ani Waaqa isaanii nan ta'a; isaanis saba koo ni ta'u." **17** Kanaafuu, "Isaan keessaa ba'aa; isaan irraas gargar fo'amaa; jedha Gooftaan. Waan xuraa'aa hin tuqinaa, anis isinan simadha." **18** Amma illee, "Ani Abbaa isiniif nan ta'a; isinis ilmaanii fi intallan koo ni taatu; jedha Gooftaan Waan Hunda Danda'u."

7 Kanaafuu yaa jaallatamtoota, nu waan waadaawwan kanneen qabuuf kottaa Waaqa sodaachaa qulqullina fiixaan baasuudhaan waan foonii fi hafuura xuressu hundumaa irraa of qulqulleessinaa. **2** Isin garaa nuu bal'adhaa. Nu nama tokko illee hin yakkine; nama tokko illee amala hin balleessine; nama tokko illee gowwoomsinee waa irraa hin fudhanne. **3** Kana jechuun koos isinitti muruuf miti; nu isin wajjin du'uu fi jiraachuuf akka isin garaa keenya keessa jirtan ani duraan dursee himeeraatii. **4** Ani guddiseen isin amanadha; guddisees isiniin nan boona. Ani baay'ee jajjabeeffameera; rakkina keenya hunda keessattis gammachuun koo hamma hin qabu. **5** Yeroo Maqedooniyaa dhufnettis nu qixa hundaan dhiphachaa turre malee foon keenya kun boqonnaa hin arganne; alaan lola, keessaan immoo sodaatu nurra ture. **6** Waaqni warra gaddan jajjabeessu garuu dhufaatii Tiitootiin nu jajjabeesse; **7** kun immoo isin isa jajjabeessuu keessaniinis malee dhufaatii isaa qofaan miti. Innis na yaaduu keessan, gadduu keessan, hinaaffaa isin naaf qabdan nutti himeera; kanaafuu ani hamma duraa caalaa gammadeera. **8** Ani yoon xalayaa kootiin isin gaddisiise illee waan kana gochuu kootiif hin gaabbu. Ani yoon gaabbe illee akka xalayaan sun isin gaddisiise nan hubadha; ta'us isin gaddisiisuun isaa yeruma gabaabaaf; **9** amma garuu sababii isin gadditaniif utuu hin ta'in sababii gaddi keessan gara qalpii jijjiirrachuu isin geesseef ani nan gammada. Isin akka fedhii Waaqaatii gadditaniitii; kanaafuu isin karaa kamiin iyyuu nuun hin miidhamne. **10** Gaddi akka fedhii Waaqaatii ta'u qalpii jijjiirramnaa gara fayyinaatti nama geessu fida malee gaabbii hin fidu; gaddi akka fedhii addunyaatti ta'u garuu du'a fida. **11** Gaddi akka fedhii Waaqaatii ta'e kun tattaaffii akkamii, dandeettii falmachuu akkamii, dheekkamsa akkamii, sodaa akkamii, namaa yaaduu akkamii, hinaaffaa qajeelaa akkamii, murtii qajeelaa akkamii isin keessatti akka uume mee ilaalaal Isin waan kana irratti karaa hundaan akka qulqulloota taatan mirkaneeffataniirtu. **12** Kanaafuu ani isinii barreessu iyyuu, isin fuula Waaqaa duratti hammam akka nuuf of kennitan akka ofuma keessaniin argitaniif malee sababii namicha nama miidheetiif yookaan sababii namicha miidhameetiif miti. **13** Nus kana hundaanuu ni jajjabaanna. Jajjabina keenyatti dabalees keessumattuu Tiitoon gammaduu isaa arginee gammanneerra; hafuurri isaa isin hundaan haaromfameeraatii. **14** Ani isiniin

isatti booneen ture; isinis na hin qaannessine. Garuu akkuma wanni nu isiniitti himme sun hundi dhugaa ta'e, waa'ee keessan Tiitootti boonuun keenyas akkasuma dhugaa ta'uun isaa mirkanaa'eera. **15** Innis ajajamuu hunda keessanii akkasumas sodaa fi hollannaa isin ittiin isa simattan sana yeroo yaadatutti jaalalli inni isiniif qabu isa durii caalaa dabalama. **16** Ani abdiid guutuu isin irraa qaba; kanaafuu nan gammada.

8 Yaa obboloota, waa'ee ayyaana Waaqni waldoota kiristaanaa Maqedooniyaatiif kennee isin akka beektan ni barbaanna. **2** Isaanis utuu dhiphina baay'een qoramuutti jiranuu, baay'inni gammachuu isaaniitii fi akka malee deeguun isaanii arjummaa isaanii baay'iseera. **3** Ani akka isaan hamma dandeettii isaanii, dandeettii isaaniitii olis fedhii isaaniitii kennan dhugaa nan ba'aatii. Isaan guutummaan guutuutti ofuma isaaniitii **4** carraa qulqulloota tajaajiluu kana keessatti akka hirmaatan cimsanii nu kadhatan. **5** Isaan garuu duraan dursanii Gooftaaf, ergasii immoo fedhii Waaqaatiin nuuf of kennan malee akka nu eegne hin goone. **6** Kanaafuu Tiitoo akkuma duraan jalqabe sana hojii arjummaa kana gama keessaniin akka fiixaan baasuuf isa kadhanne. **7** Isin garuu akkuma waan hundaan jechuunis amantiin, dubbiin, beekumsaan, tattaaffii guutuu fi jaalala nuuf qabdaniin caaltan sana, kennaa arjummaa kaaniinis akka caaltan mirkaneessaa. **8** Ani tattaaffii namoota kaaniitiin wal bira qabee jaalalli keessan dhugaa ta'uu isaa qoruu barbaadeetti malee isin ajajaa hin jiru. **9** Isin ayyaana Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos ni beektuutti; inni utuu sooreessa ta'ee jiruu akka isin hiyyummaa isaatiin sooromtaniif isiniif jedhee hiyyoome. **10** Waan kana irratti gorsi ani waa'ee waan hunda caalaa isiniif wayyuu irratti kennu kanaa dha. Isin waggaa darbe kennuu qofaan utuu hin ta'in fedhii kennuuf qabdaniinis kanneen jalqabaa turtan. **11** Ammas fedhiin cimaan isin hojii sanaaf qabdan isa fiixa baasuu keessaniin akka mirkanaa'uuf waanuma qabdaniin hojii sana fiixaan baasaa. **12** Erga fedhiin jiraate kennaan sun akkuma waan namni qabuutti fudhatama malee akka waan namni hin qabneetti miti. **13** Fedhiin keenya akka isin rakkattanii warra kaanitti immoo toluuf utuu hin ta'in akka wal qixxummaan jiraatuuf. **14** Akka wanti isaan irraa hafu hir'ina keessan guutuuf, yeroo ammaa wanti isin irraa hafu hir'ina isaanii ni guuta. Yoos wal qixxummaan ni jiraata; **15** kunis akkuma, "Isa baay'ee walitti qabateef baay'een hin hafne; isa xinnoo walitti qabatettis wanni tokko iyyuu hin hir'anne" jedhamee barreeffamee dha. **16** Waaqa yaaduma ani isiniif qabu garaa Tiitoo keessa kaa'e sana nan galateeffadha. **17** Tiitoon gorsa keenya fudhachuu qofaan utuu hin ta'in fedhii guddaan ofuma isaatiin ka'ee gara keessan dhufaa jiraatii. **18** Nus obboleessa tajaajila wangeelaatiin waldoota kiristaanaa hundaan jajame sana isa wajjin ni ergina. **19** Kana malees inni hojii nu ulfina Gooftaati fi fedhii gaarii qabnu mul'isuuf hojjennu keessatti akka nu wajjin deemuuf waldoota kiristaanaatiin filatameera. **20** Nu kennaa arjummaa kana hojii irra oolchuu keessatti akka namni kam iyyuu maqaa nu hin balleessine of eegganna. **21** Nu utuu fuula Gooftaa qofa duratti hin ta'in fuula namootaa durattis waan qajeelaa hojjechuuf tattaaffanna. **22** Kana malees obboleessa keenya isa nu yeroo baay'ee waan hedduun qorree nama hisataa ta'uu isaa mirkaneeffanne sana isaan wajjin ergineerra; innis waan amantii guddaa isin irraa qabuuf kan duraa caalaa ni yaada. **23** Waa'ee Tiitoo irratti, inni garee koo kan na wajjin isin gidduu hojjetuu dha; waa'ee obboloota keenyaa immoo isaan bakka bu'oota waldoota kiristaanaati fi ulfina Kiristoos. **24** Kanaafuu akka waldoonni kiristaanaa arguu danda'anii dhugaa jaalala

keessaniitii fi sababii nu isiniin of jajnuuf namoota kanneenitti argisiisaa.

9 Waa'ee tajaajila qulqullootaaf kennamu kanaa isinii barreessuu na hin barbaachisu. **2** Ani akka isin gargaaruuf hinaaftan nan beekaatii; anis, "Warri Akaayaa bara darbee jalqabani gargaarsa kennuuf qophaa'aniiru" jedhee namoota Maqedooniyaa biratti of jajeen ture; fedhiin keessanis isaan keessaa namoota baay'ee hojjiif kakaaseera. **3** Egaa ani akkuman "Isaan qophaa'aniiru" jedhee dubbadhe sanatti, akka isin qophoofanii argamaniiif malee waa'ee kanaatiif isiniin of jajuun keenya waan akkasumaan dubbatame akka hin taane ani obboloota ergeera. **4** Yoo namoonni Maqedooniyaa kam iyyuu na wajjin dhufanii akka isin hin qophaa'in argan, nu warri akkas isin amannee iyyuu waa'ee keessan waan jennu dhabnee ni qaanofna. **5** Kanaafuu akka obboloonni kunneen duraan dursanii gara keessan dhufanii kenna arjummaa kan isin waadaa galtan sana qopheessaniif isaan gorsuun barbaachisaa natti fakkaate. Yoos kennaan san akka dirqamaatti utuu hin ta'in akka kenna arjummaatti qopheeffama. **6** Waan kana yaadadha: Namni harka isaa utuu hin guutin facaasu utuu harka isaa hin guutin galfata; namni harka isaa guutee facaasu immoo harka isaa guutee galfata. **7** Tokkoon tokkoon namaa utuu sassataan yookaan dirqamaan hin ta'in waan kennuuf garaa keessatti yaade haa kennu; Waaqni nama gammachuun kennu jaallataatii. **8** Isin yeroo hundumaa waan hundumaan waan isin barbaachisu hunda qabaattanii hojii gaarii hundumaan akka guutamtaniifis Waaqni ayyaana hunda isinii baay'isuu ni danda'a. **9** Kunis akkuma, "Inni ni bittinneesse; hiyyeeyyiif ni kenne; qajeelummaan isaa bara baraan ni jiraata" jedhamee barreeffamee dha. (aiṵn q165) **10** Inni namicha facaasuuf sanyii, kan nyaatuuf immoo buddeena kennu sun isinis akka facaafattaniif sanyii isinii kenna; isinii baay'isaa; ija qajeelummaa keessaniis ni baay'isa. **11** Isinis yeroo hunda akka arjoomtaniif karaa hundaan ni sooromfamtu; arjummaan keessanis karaa keenyaan Waaqaaf galata fida. **12** Tajaajilli isin kennitan kun waan qulqullootaaf barbaachisu guutu qofa utuu hin ta'in, akka galanni baay'een guutee Waaqaaf irra dhangala'u taasisa. **13** Sababii tajaajila isin ittiin of mirkaneessitan sanaatiin, wangeela Kiristoos lallabuu ajajamuu keessanii fi arjummaan keessan kan isin isaaniif fi warra kaan hundaaf arjoomtan sanaaf namoonni Waaqa jajatu. **14** Isaanis kadhannaa isiniif kadhantan keessatti sababii ayyaana guddaa kan Waaqni isinii kenne sanaatiif isin yaadu. **15** Kennaa isaa kan ibsamuu hin dandeenye sanaaf galanni Waaqaaf haa ta'u!

10 Ani Phaawulos kan yeroon isin bira jiru "Ija laafessa" yeroon isin irraa fagaadhu immoo "Ija jabeessa" ta'e garraamummaa fi gara laafina Kiristoosiin isinan kadhadha! **2** Ani yeroon gara keessan dhufutti akka isin ija jabama ani warra waan na akka yaada fooniitii jiraannu se'an sana irratti nan qabaadha jedhee yaadu sana qabaadhu akka isin na hin goone isin kadhadha. **3** Nu yoo fooniin jiraanne iyyuu akka yaada fooniitii hin lollu. **4** Mi'i waraanaa kan nu ittiin lollu kan da'annoo jigsuudhaaf humna Waaqa qabuudha malee mi'a waraana foonii miti. **5** Mormii fi of tuulummaa beekumsa Waaqa irratti ka'u hunda ni diigna; yaada hundas boojinee Kiristoosiif akka ajajamu ni goona. **6** Yommuu isin guutummaatti ajajamuu keessan raawwattanitti, nu immoo ajajamuu diduu hunda haaloo ba'uuf ni qophoofna. **7** Isin waanuma isiniitti mul'atu qofa ilaaltu. Eenyu iyyuu yoo kan Kiristoos ta'uu isaatti amane akkuma inni kan Kiristoos ta'e, nus kan Kiristoos ta'uu keenya haa hubatu. **8** Ani taayitaa keenya kan Gooftaan akka

ittiin isin diiguuf utuu hin ta'in akka ittiin isin ijaarruuf nuu kenne sanaa caalaatti yoon boone iyyuu itti hin qaana'u. **9** Ani waanan ergaa kootiin isin sodaachisuu yaalu fakkaachuu hin barbaadu. **10** Namoonni tokko tokko, "Ergaan isaa ulfaataa fi cimaa dha; inni yeroo qaamaan argamutti garuu dadhabaa dha; dubbiin isaas tuffatamaa dha" jedhu. **11** Warri akkasii akka wanni nu fagoo jiraannee barreessinu fi wanni nu yeroo isaan wajjin jirrutti hojjennu tokkuma ta'e haa hubatan. **12** Nu warra of saadan tokko tokkotti of ramaduuf yookaan isaaniin of qixxeessuuf ija hin jabaannu. Isaan yeroo walii isaaniitti of madaalaniif fi walii isaaniitti of qixxeessan hin hubatan. **13** Nu garuu hamma daangaa Waaqni nuu ramade kan isin bira ga'uutti malee dandheetii keenyaa olitti of hin jajnu. **14** Nu waan wangeela Kiristoos lallabaa gara keessan dhufneef, akka waan isin bira hin ga'iniitti baay'ee hin hiixannuutii. **15** Nu hojii warra kaaniin hojjetameen baay'ee of hin jajnu. Akkuma amantiin keessan guddachaa deemuun akka iddoon hojii keenyaa kan isin gidduutti argamu akka malee babal'atu ni abdanna; **16** kunis akka nu hojii duraan dursee biyya nama biraa keessatti hojjetameen utuu of hin jajin biyyoota isinii achi jiran keessatti wangeela lallabuu dandeenyuuf. **17** Garuu, "Namni boonu Gooftaadhaan haa boonu." **18** Nama Gooftaan galateessu fudhatama argata malee namni of galateessu fudhatama hin argatuutii.

11 Ani gowwummaa koo ishee xinnoo naa obsitu jedheen abdada; duraannu naa obsitaniirtu. **2** Ani hinaaffaa Waaqaatiin isiniif nan hinaafa. Ani akka durba tokkootti fuula isaa duratti isin dhi'eessuuf dhirsaa tokko jechuunis Kiristoosiif isin kaadhimeeraatii. **3** Garuu akkuma bofti haxxummaa isaatiin Hewaanin gowwoomse sana yaadni keessanis akkasuma dhugaa fi qulqullina ittiin Kiristoosiif of kennitan sana irraa ni dogoggorfama jedheen sodaadha. **4** Namni tokko gara keessan dhufee yoo Yesuu nu isinii lallabne malee Yesuus kan biraa isinii lallabe, yookaan Hafuura nu isinii lallabne malee hafuura kan biraa yoo fudhattan, yookaan wangeela nu isinii lallabne malee wangeela kan biraa yoo fudhattan ni obsitu. **5** Ani, "Ergamoota hangafoota" sanaa gaditti of hin ilaalu. **6** Ani dubbiitti leenjii hin qabu; garuu beekumsa qaba. Kanas karaa hundaan sirriitti isinii ibsineerra. **7** Wangeela Waaqa gatii malee isiniitti lallabuudhaan akka isin ol ol jettaniif ani gad of qabuun koo cubbuu turee? **8** Ani isin tajaajiluuf jedhee gargaarsa isaan irraa fudhachuudhaan waldoota kiristaanaa kaan saameera. **9** Ani yeroon isin bira turee fi yeroo waa na barbaachisetti eenyutti illee ba'aa hin taane; obboloonni Maqedooniyaa irraa dhufan waan na barbaachisuun na gargaaraa turaniitii. Anis waanuma tokkoon illee akka ba'aa isiniitti hin taaneef of eeggachaan ture; amma illee ittuma fufee ofin eeggadha. **10** Hamma dhugaan Kiristoos na keessa jirutti boonuu koo kana kutaalee biyya Akaayaa keessatti eenyu iyyuu na dhowwuu hin danda'u. **11** Maalii? Ani waan isin hin jaallanneef moo? Isin jaallachuu koo Waaqni ni beeka! **12** Warra waan ittiin boonaniin nuun qixxaachuuf jedhanii carraa barbaaddatan carraa dhowwachuuf ani waanan amma hojjedhu ittuma fufee nan hojjedha. **13** Namoonni akkanaa ergamoota sobaa, hojjetoota nama gowwoomsan, warra ergamoota Kiristoos fakkaachuuf of geeddaranii dha. **14** Seexanni mataan isaa ergamaa ifaa fakkaachuuf waan of geeddaruuf kun nama hin dinqu. **15** Egaa tajaajiltoonni isas yoo tajaajiltoota qajeelummaa fakkaachuuf of geeddaran kun waan nama dinqu miti. Dhumni isaaniis akkuma hojii isaani ta'a. **16** Ani ammas irra deebi'ee nan dubbadha: Namni tokko iyyuu gowwaa na hin se'in. Isin yoo gowwaa na seetan ani xinnoo akkan boonuuf akkuma gowwaa tokkootti na fudhadhaa. **17** Ani

of amanadhee boonuu kana keessatti akka gowwaa tokkootiin dubbadha malee akka Gooftaan dubbatutti hin dubbadhu. **18** Waan namoonni hedduun akkuma yaada fooniitti boonaniif, anis nan boona. **19** Isin ogeeyyii waan taataniif gammachuudhaan gowwotaaf obsitu! **20** Yoo eenyu iyyuu isin garboomfate yookaan yoo isin irraa nyaate yookaan yoo faayidaa ofiitiif isiniitti fayyadame yookaan yoo koore yookaan yoo isin kabale ni obsituuti. **21** Akka nu waan akkasii irratti dadhaboo turre ani qaana'aa nan dubbadha. Ani akka gowwaa tokkootiin dubbadha; waan namni kam iyyuu ittiin of jajuu fi ija jabaatu sana anis ittiin of jajuu ifa jin jaba dha. **22** Isaan Ibrootaa? Anis akkasuma. Isaan Israa'elootaa? Anis akkasuma. Isaan sanyii Abrahaamii? Anis akkasuma. **23** Isaan tajaajiltoota Kiristoosii? Ani akka nama qalbii dabarseettin dubbadhaatii ani nan caala. Ani caalchisee baay'ee itti dadhabeera; caalchisee yeroo baay'ee hidhameera; caalchisee akka malee garafameera; ammumaa ammas du'aaf saaxilameera. **24** Harka Yihoodootaatis si'a shan afurtama jechuu tokko hanquu garafameera. **25** Si'a sadii uleen dhaanameera; si'a tokko dhagaadhaan tumameera; si'a sadii dooniin na jalaa caccabeera; halkan tokkoo fi guyyaa tokko galaana keessa tureera; **26** ani utuun wal irraa hin kutin deema irra ture. Balaan lagaa, balaan saamtotaa, balaan saba kootii, balaan Namoota Ormaa, magaalaa keessatti balaan, gammoojjii keessatti balaan, galaana irratti balaan, obboloota sobaa irraas balaan na mudate ture. **27** Ani baay'ee hojjedhee bututeera; halkan baay'ee hirriba dhabeera; beela'eera; dheebodheera; yeroo baay'ee soomeera; dhaamodheera; daareeras. **28** Kana hundumaa caalaa yaaddoo ani waldoota kiristaanaa hundumaa qabutu guyyaa guyyaan natti ulfaata. **29** Eenyutu dadhabaa dha? Ani hin dadhabuu ree? Eenyutu hin gufanne? Ani aaree hin gubadhuu ree? **30** Ani yoon of jajuu qabaadhe waan dadhabii koo mul'isuun of nan jaja. **31** Waaqaa fi Abbaan Gooftaa Yesuus inni bara baraan eebbifamu sun akka ani hin sobne ni beeka. (aiōn g165) **32** Damaasqoo keessatti namichi mooticha Areexaas jalatti bulchaa biyyaa ture na qabsiisuuf jedhee magaalaa namoota Damaasqoo eegsisaa ture. **33** Ani garuu foddaa dalalaa keessaan guuboodhaan gad buufamee harka isaa jalaa ba'e.

12 Yoo bu'aa qabaachuu baate iyyuu ani nan boona. Ani gara waan Gooftaan na argisiiseetii fi mul'ata isa biraa dhufeetti nan qajeela. **2** Namichi Kiristoositti jiru tokko waggaa kudha afur dura gara samii sadaffaatti ol fudhatamuu isaa nan beeka. Innis dhagna fooniitiin ta'uu fi ta'uu baachuu isaa Waaqatu beeka malee ani hin beeku. **3** Ani nama akkanaa nan beeka; dhagna fooniitiin ta'uu fi ta'uu baachuu isaa ani hin beeku; Waaqatu beeka; **4** innis gara jannataatti ol fudhatamee waan hin dubbatamne kan akka namni himuuf hin eeyyamamne dhaga'e. **5** Ani waa'ee nama akkasiitiif nan boona; garuu waa'ee dadhabii kootii malee waa'ee ofii kootii hin boonu. **6** Ani waanan dhugaa dubbachaa jiruuf yoon boonuu filadhe iyyuu hin gowwomuu. Garuu namni tokko iyyuu waan narratti arguu fi waan narraa dhaga'u caalaa akka waa'ee koo hin yaadneef ani waan akkasii irraa ofin qusadha; **7** akka ani mul'ata akka malee guddaa kanaan of hin tuulleef qoraattiin foon koo waraanu tokko, ergamaan Seexanaa akka na dhphisuuf naa kenname. **8** Wannii kun akka narraa fagaatuuf si'a sadii Gooftaa nan kadhada. **9** Inni garuu, "Ayyaanni koo si ga'a; humni koo dadhabii keessatti guutu ta'aatii" naan jedhe. Kanaafuu humni Kiristoos akka narra boqotuuf waa'ee dadhabii kootii caalchisee gammaduudhaan akka malee nan boona. **10** Ani waa'ee Kiristoosiif jedhee dadhabii keessatti, arrabsoo keessatti, gidiraa keessatti, ari'atama keessatti, rakkina keessattis

gammaduun koo kanumaaf. Yoo ani yeroon dadhabutti nan jabaadhaatii. **11** Ani of gowwoomseera; waan kanatti garuu isinitu na dhiibe. Ani yoon waanuma tokkotti illee hedamuu baadhe, waan "Ergamoota hangafoota" sanaa gad hin taaneef silaa isin naa dubbachuu qabdu turtan. **12** Mallattoowwan ergamaa dhugaa tokko jechuunis mallattoon, hojiin dinqiitti fi raajiin isin gidduutti obsa guddaadhaan hojjetamaniiru. **13** Ani utuu ba'aa isiniitti hin ta'in hafuu kootiin alatti wanti isin ittiin waldoota kiristaanaa kaanii gad taatan maali? Yakka kana naa dhiisaa! **14** Ani si'a sadaffaaf gara keessan dhufuuf qophaa'eera; ani isinuma malee qabeenya keessan waan hin barbaanneef ba'aa isiniitti hin ta'u. Warratu ijoollee isaaniiitiif qabeenya kuusuu qaba malee ijoolleen warra isaaniiitiif kuusuu hin qaban. **15** Ani waanan qabu hunda gammachuun isiniif nan kenna; ofii koo illee isiniif nan kenna. Sababii ani baay'isee isin jaalladhuuf isin immoo xinneessanii na jaallattu ree? **16** Haa ta'uu malee ani ba'aa isiniitti hin taane. Ani garuu waanan abshaala ta'eef malaan isin qabadhe. **17** Ani namoota isiniitti erge keessaa karaa isa tokkootiin illee waa isin irraa nyaadheera? **18** Ani akka Tiitoon gara keessan dhufuuf isa kadhadhe; obboleessa tokkos isa wajjin ergeera. Tiitoon waa isin irraa nyaateera? **19** Nu hafuura tokkoon, karuma tokko irra deddeebi'aa hin turree? **19** Isin waan na hamma ammaatti fuula keessan duratti ofii keenyaaf falmannu seetaniif? Nu akka warra Kiristoositti jiraataniitti fuula Waaqaa duratti dubbanna; yaa michoota, waan kana hunda hojjechuun keenya isinuma jajjabeessuuf. **20** Yeroo ani gara keessan dhufutti isin akka ani fedhu taatani hin argaman ta'a. Yookaan ani akka isin feetan ta'ee hin argamu ta'a jedheen sodaadhaatii. Wal loluun, hinaaffaan, aariin boba'uun, wal gooduun, maqaa nama balleessuun, hamiin, of tuulumaanii fi jeequmsii isin gidduu jiraata jedheen sodaadha. **21** Yeroo ani deebi'ee gara keessan dhufutti Waaqni koo fuula keessan duratti gad na deebisa; anis waa'ee namoota baay'ee kanneen kanaan dura cubbuu hojjetanii fi xuraa'ummaa irraa, halalummaa fi jireenya gad dhiisii hamaa irraa hin deebi'iniif nan gadda jedheen sodaadha.

13 Ani kanaan walitti si'a sadaffaa gara keessan dhufuu koo ti. "Dubbiin hundinuu dhuga baatota lamaan yookaan sadiin mirkaneeffamuu qaba." **2** Ani duraanuu yommuun si'a lammaffaa isin bira turetutti isin akeekkachiiseera. Amma illee fagoo taa'ee isuma irra nan deebi'a; ani yeroon deebi'ee dhufutti warra kanaan dura cubbuu hojjetaniifis ta'u warra kaan hundaaf garaa hin laafu; **3** kunis isin akka Kiristoos karaa kootiin dubbatu ragaa waan barbaaddaniif. Inni isin gidduutti cimaadha malee waa'ee keessan irratti dadhabaa miti. **4** Inni dadhabbiidhaan fannifamu iyyuu, humna Waaqaatiin garuu ni jiraata. Nus akkasuma isatti dadhabdoota; ta'us isin tajaajiluuf humna Waaqaatiin isa wajjin ni jiraana. **5** Isin amantiidhaan jiraachuu fi jiraachuu baachuu keessan beekuuf of qoraa; of ilaalaa. Dhugumaan isin yoo qormaataicha kuftan malee akka Yesuus Kiristoos isin keessa jiru hin beektanii? **6** Anis akka nu qormaataicha hin kufin isin akka hubattan nan amana. **7** Nu ammas akka isin waan hamaa tokko illee hin hojjenneef Waaqa kadhanna. Kunis nu yoo waan qormaata kufne fakkaanne illee akka isin waan qajeelaa hojjetaniif malee akka namoonni qormaataicha keessatti cimnee dhaabachuu keenya arganiif miti. **8** Nu dhugaaf hojjenna malee, dhugaa mormuudhaan homaa hojjechuu hin dandeenyuuti. **9** Yommuu nu dadhabnee isin immoo jabaattanitti ni gammanna; kadhannaan keenyas akka isin warra hir'ina hin qabne taataniif. **10** Wannii ani yeroo fagoo jirutti barreessuuf kanaa dha; kunis akka ani yeroon gara keessan dhufutti taayitaa Gooftaan akka ani ittiin isin

diiguuf utuu hin ta'in, akka ani ittiin isin ijaaruuf naa kennetti fayyadamee isinitti hin jabaanneef. **11** Egaa yaa obboloota nagaatti. Haaromfamaa; wal jajjabeessaa; yaada tokko qabaadhaa; nagaadhaan jiraadhaa. Waaqni jaalalaatii fi nagaan isin wajjin ni ta'a. **12** Dhungoo qulqulluudhaan nagaan wal gaafadhaa. **13** Sabni Waaqaa hundinuu nagaan isinii dhaamu. **14** Ayyaanni Gooftaa Yesuus Kiristoos, jaalalli Waaqaa, tokkummaan Hafuura Qulqulluus hunda keessan wajjin haa ta'u.

Galaatiyaa

1 Phaawulos ergamticha isa utuu namoota biraa yookaan namaan hin ta'in garuu Yesuus Kiristoosii fi Waaqa Abbaa isa Yesuusin warra du'an keessaa kaaseen ergamee fi **2** obboloota na wajjin jiran hundumaa irraa, Gara Waldoota Kiristaanaa Galaatiyaatti: **3** Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u; **4** inni akka fedhii Abbaa keenyaa fi Waaqa keenyaatti bara hamaa kana jalaa nu oolchuuf jedhee cubbuu keenyaaf of kenne; **(aiōn g165)** **5** ulfinni bara baraa hamma bara baraatti isaaf haa ta'u. Ameen. **(aiōn g165)** **6** Akkana ariifattanii isa karaa ayyaana Kiristoosiin isin waame sana dhiisuudhaan wangeela biraa duukaa bu'uun keessan baay'ee na dinqeera; **7** wangeelli biraa illee hin jiru. Garuu namoonni isin dogoggoranii wangeela Kiristoos jal'isuu yaalan tokko tokko jiru. **8** Nus taanaan yookaan yoo ergamaan Waaqaa samii irraa dhufe tokko wangeela nu kanaan dura isinitti lallabne sana irraa adda ta'e isinitti lallabe, inni bara baraan haa abaaramu! **9** Akkuma nu kanaan dura jenne ani ammas irra deebi'ee nan dubbadha; yoo eenyu iyyuu wangeela isin kanaan dura fudhattan sana irraa adda ta'e isinitti lallabe inni abaaramaa haa ta'u! **10** Ani amma nama biratti moo Waaqa biratti fudhatama argachuu yaalaan jira? Yookaan nama gammachiisuu nan yaalaa? Ani utuun hamma ammaatti nama gammachiisuu yaalee silaa tajaajilaa Kiristoos hin ta'u ture. **11** Yaa obboloota, wangeelli ani lallabe sun nama irraa akka hin dhufin isin akka beektan nan barbaada. **12** Ani wangeelicha mul'ataan Yesuus Kiristoos irraa fudhadhe malee nama tokko irraa illee hin fudhanne; yookaan namni na hin barsiifne. **13** Akka ani yeroon amantii Yihuudootaa duukaa bu'aa turetti waldaa kiristaanaa Waaqaa akka malee ari'achaa fi balleessuufis yaalaa ture dhageessaniirtu. **14** Ani amantii Yihuudootaatiin warra saba koo keessaa hiriyoota koo ta'an baay'ee nan caala ture; duudhaa abbootii kootiifis akka malee nan hinaafa ture. **15** Garuu yommuu Waaqni gadameessa haadha kootii jalqabee na filatee fi ayyaana isaatiin na waame sun, **16** akka ani Namoota Ormaa gidduutti waa'ee ilma isaa lallabuuf isa natti mul'isuu jaallatetti ani nama tokkoon iyyuu hin mari'anne. **17** Ani warra aanaan dura ergamoota turan arguuf Yersaaleemitti ol hin baane; garuu yeruma sana biyya Arabaan dhaqe. Ergaasiis Damaasqootin deebi'e. **18** Ergaasiis anis waggaa sadii booddee Keefaana wal baruuf jedhee Yersaaleemitti ol ba'e; guyyaa kudha shanis isa biran ture. **19** Ani garuu Yaaqoob obboleessa Gooftaa malee ergamoota kaan keessaa tokko illee hin argine. **20** Wanti ani isinii barreesuu akka soba hin ta'in kunoo fuula Waaqaa duratti isiniifin mirkaneessa. **21** Ergaasiis ani gara Sooriyaa fi biyya Kilqiyaan dhaqe. **22** Waldoonni Kiristaanaa Yihuudaa kanneen Kiristoositti jiranis fuula koo arganii hin beekan. **23** Isaanis oduu, "Namichi duraan nu ari'achaa ture sun amma immoo amantiidhuma dur balleessuuf yaalaa ture sana lallabaa jira" jedhu qofa dhaga'an. **24** Isaanis sababii kootiif Waaqaaf ulfina kennan.

2 Ani waggaa kudha afur booddee deebi'ee Yersaaleemitti ol ba'e; ani yeroo kana Barnaabaas wajjinin ture. Tiitoo illee of duukaa fudhadhee dhaqe. **2** Ani mul'ataanin ol ba'e; wangeela Namoota Ormaa gidduutti lallabus isaaniif nan ibse. Kanas akka fiigichii koo kan duraa, kan ammaas akkasumaan hin hafne waan sodaadheef kophaatti warra dura bu'oota fakkaatanittin hime. **3** Garuu Tiitoon inni ana wajjin ture iyyuu utuma nama Giriik ta'ee jiruu akka dhagna qabatu hin dirqisiifanne. **4** Kunis sababii

obboloota sobaa tokko tokko bilisummaa nu karaa Kiristoos Yesuusii arganne basaasuu fi nu garboomfachuuf dhokatanii nu gidduu galaniif ta'e. **5** Nus akka dhugaan wangeelaa isin bira jiraatuuf jennee battalaa tokkoof illee isaaniif hin ajajamne. **6** Waa'een warra gurguddaa fakkaatan sanaa yoo isaan waanuma fedhan ta'an iyyuu anaaf homaa miti; Waaqni fuula namaa ilaalee nama wal hin caalchisu; namoonni kunneen ergaa koo irratti waan tokko hin daballe. **7** Karaa kaaniin immoo isaan akkuma Phepros warra dhagna qabatanitti wangeela lallabuuf imaanana itti kenname sana, anis akka warra dhagna hin qabannetti wangeela lallabuuf imaanana natti kenname argan. **8** Waaqni akka Phepros ergamaa ta'ee warra dhagna qabatan tajaajilu hojjete sun akka anis ergamaa ta'ee Namoota Ormaa tajaajilu hojjeteraatii. **9** Yaaqoob, Keefaa fi Yohannis warri akka "Utubaatti" ilaalaman sun yommuu ayyaana naa kenname hubatanitti ana fi Barnaabaasiif harka mirgaa kan tokkummaa kennanii akka nu gara Namoota Ormaa deemnu, isaan immoo akka gara warra dhagna qabatanii dhaqan walii galan. **10** Wannii isaan nu kadhatanis akka nu hiyyeeyyii yaadannu qofa ture; kun immoo waanuma inni gochuuf hawwaa turee dha. **11** Keefaana waan dogoggoroo tureef yeroo inni Anxoodiyyaa dhufetti ani ifaan ifattiin isaan morme. **12** Utuu jarri tokko Yaaqoob biraa hin dhufin dura inni Namoota Ormaa wajjin nyaachaa ture. Yommuu isaan achi ga'anitti garuu waan garee warra dhagna qabatanii sodaateef dugda duubatti deebi'ee Namoota Ormaa irraa gargar ba'e. **13** Yihuudoonni kaanis itti fakkeessummaa isaa duukaa bu'an; Barnaabaas iyyuu itti fakkeessummaa isaaniitiin dogoggorfamee ture. **14** Anis yommuu akka isaan daandii dhugaa wangeelaa irra hin deemne argetti hunda isaanii duratti Keefaana akkana jedhe; "Ati Yihuudii dha; garuu utuu akka Yihuudiitti hin ta'in akka Nama Ormaatti jiraatta; yoo ati akkamitti akka Namoonni Ormaa bartee Yihuudootaa duukaa bu'an dirqisiifta ree? **15** "Nu dhalootaan Yihuudoota malee Namoota Ormaa cubbamoota miti; **16** namni Yesuus Kiristoositti amanuun malee kanaa akka seera eeguun qajeelaa hin taasifanne beekna. Manaafuu seera eeguudhaan utuu hin ta'in amantii Kiristoos irratti qabuun qajeeltota akka taanuuf Kiristoos Yesuusitti amanneerra; eenyu iyyuu seera eeguudhaan qajeelaa hin ta'utii. **17** "Egaa nu utuu karaa Kiristoosiin qajeeltota taasifamuu barbaannu nu mataan keenya iyyuu cubbamoota taanee yoo argamnee Kiristoos tajaajilaa cubbuuti jechuudhaa ree? Kun gonkumaa akkas miti! **18** Ani yoon waanan diige deebisee ijaare akkan seera cabsituu ta'en mirkaneessa. **19** "Ani akkan Waaqaaf jiraadhuuf, karaa seeraatiin seeraaf du'eeraatii. **20** Ani Kiristoos wajjin fannifameera; si'achi Kiristoositu na keessa jiraata malee kan jiraatu ana miti. Ani jireenya amma fooniin jiraadhu kana amantii ilma Waaqaa isa na jaallatee naaf jedhee of kennetti qabuun nan jiraadha. **21** Ani ayyaana Waaqaa gatii hin dhabsiisu; utuu qajeelummaan karaa seeraatiin argamee Kiristoos akkanumaan du'e jechuu dha kaa!"

3 Yaa warra Galaatiyaa gowwota! Eenyyutu falfala isinitti hojjete? Yesuus Kiristoos akka waan ijuma keessan duratti fannifameetti mul'ifamee hin turree? **2** Ani waan tokko qofa isin irraa barachuu nan barbaada: Isin seera eeguun moo waan dhageessan amanuun Hafuura Qulqulluu argattan? **3** Isin akkas gowwaadhaa? Hafuura Qulqulluudhaan jalqabdanii amma immoo fooniin fixxuu ree? **4** Kun dhugumaan iyyuu waan hin fayyadnee taanaan isin waanuma hin fayyadneef hammana dhiphatanii ree? **5** Wannii Waaqni Hafuura isaa isinii kennee hojii dinqii gidduu keessanitti hojjetuuf sababii isin seera eegdanii moo sababii isin waan dhageessan amantaniif? **6**

Akkasumas Abrahaam, “Waaqa amane; kunis qajeelummaatti lakkaa’ameef.” 7 Kanaafuu warri amanani ijoollee Abrahaam akka ta’an hubadhaa. 8 Katabbiin Qulqulluun akka Waaqni amantiin Namoota Ormaa qajeeltota taasisu duraan dursee argee, “Sabni hundinuu karaa keetiin eebbifama” jedhee duraan dursee Abrahaamitti wangeela lallabe. 9 Kanaaf warri amantii qaban, Abrahaam nama amantii sana wajjin eebbifaman. 10 Warri seera eeguu isaanii abdatan hundinuu abaarsa jala jiru; “Namni waan Kitaaba Seeraa keessatti barreeffame hundaaft itti fufee hin ajajamne kam iyyuu abaaramaa dha” jedhamee barreeffameeraatii. 11 Waan, “Namni qajeelaa amantiidhaan jiraatuuf” akka eenyu iyyuu fuula Waaqaa duratti seeraan qajeelaa hin taasifamne ifa. 12 Seerri amantii irratti hin hundeeffamne; inni garuu, “Namni waan seerri ajaju godhu ittiin jiraata” jedha. 13 Waan, “Namni muka irratti fannifamu kam iyyuu abaaramaa dha” jedhamee barreeffameef, Kiristoos nuuf jedhee abaarsa ta’uudhaan abaarsa seeraa irraa nu fure. 14 Inni akka nu amantiin Hafuura Qulqulluu waadaa kenname sana argannuuf, akka eebbi Abrahaamiif kenname sun karaa Kiristoos Yesuusiiin gara Namoota Ormaa dhufuuf nu fure. 15 Yaa obboloota, ani akka namaattiin dubbadha. Kakuun namaa iyyuu erga yeroo tokko mirkaneeffamee booddee eenyu iyyuu hin tuffatu yookaan itti hin dabaluu. 16 Egaa Abrahaamii fi sanyii isaatiif waadaan galameera. Katabbiin Qulqulluun, akka waan nama hedduuf dubbataameetti, “Sanyiiwwan” hin jedhu; garuu akka waan nama tokkoof dubbataameetti, “Sanyii keetiif” jedha; innis Kiristoos. 17 Wannani ani jedhus kana: Seerri waggaa 430 booddee dhufe sun kakuu Waaqni duraan dursee gale diigee akkasiin waadaa sana hin balleessu. 18 Dhaalli utuu karaa seeraatiin ta’ee si’achi waadaadhaan hin ta’u ture; Waaqni garuu ayyaana isaatiin waadaadhaan Abrahaamiif dhaala kenne. 19 Yoos seerri maaliif kennamee ree? Seerri sababii yakka hamma Sanyiin waadaan kennameef sun dhufutti tureetiif kenname. Seerri sunis karaa ergamootaatiin harka araarsaa gidduu galeessa tokkootiin hojii irra oolfame. 20 Ta’us araarsaan gidduu galeessi tokko garee tokko qofaaf hin dhaabatu; Waaqni garuu tokkichuma. 21 Kanaafuu seerri waadaa Waaqaatiin mormaa ree? Gonkumaa akkas miti! Utuu seerri jireenya kennuu danda’u kennamee jiraatee silaa qajeelummaan dhugumaan seeraan argama tureeti. 22 Katabbiin Qulqulluun garuu akka wannani karaa Yesuus Kiristoositti amanuutiin waadaa galame sun warra amananiif kennamuuf waan hundumaa cubbuu akka hidhamaa godhe labasa. 23 Utuu amantiin hin dhufiniin dura hamma amantiin mul’ifamutti seera jalatti hidhamee nutti cufamee turre. 24 Kanaafuu akka nu amantiin qajeeltota taasifamuuf Kiristoositti nu geessuuf seerri guddiftuu keenya ture. 25 Amma garuu waan amantiin dhufeeff nu si’achi guddiftuu jala hin jiraannu. 26 Hundi keessan amantii Kiristoos Yesuusitti qabdaniin ijoollee Waaqaa ti; 27 isin warri Kiristoositti cuuphamtan hundi Kiristoosin uffattaniiruutu. 28 Yihuudii yookaan Giriik, garba yookaan birmaduu, dhiira yookaan dubartii jechuun hin jiru; hundi keessan Kiristoos Yesuusiiin tokkumaatii. 29 Erga kan Kiristoos taatanii yoos isin sanyii Abrahaam; akka waadaattis dhaaltota.

4 Wannani ani jedhu kana; dhaaltuun yoo qabeenyi hundi kan isaa ta’e iyyuu inni hamma daa’ima ta’ee jirutti garba irraa adda miti. 2 Inni hamma guyyaan abbaan isaa murteesse sun ga’utti warra isa eeganii fi warra isa guddisan jala jira. 3 Nus akkasuma bara daa’imman turretti garbummaa sirna addunyaa jala turre. 4 Yommuu yeroon murteeffame sun ga’etti garuu Waaqni ilma isaa isa dubartii irraa dhalate, kan seera jalatti

dhalate sana erge; 5 kunis akka nu mirga ilmummaa argannuuf warra seera jala jiran furuuf. 6 Sababii isin ilmaan taataniifis Waaqni Hafuura ilma isaa kan, “Aabbaa, yaa Abbaa” jedhee waamu sana gara keessa garaa keenyaatti erge. 7 Kanaaf ati si’achi ilma malee garba miti; erga ilma taatee immoo Waaqni dhaaltuu si taasisa. 8 Isin utuu Waaqni dhalate hin beekiniin dura, waaqota uumama isaaniitiin waaqota hin ta’iniif garboomtanii turtan. 9 Amma garuu isin erga Waaqa beektanii, keessumattuu erga Waaqa biratti beekamtanii booddee akkamitti gara sirnoota dadhaboo fi sirnoota faayidaa hin qabneetti deebitu ree? Isin ammas isaaniif garboomuu barbaaduu? 10 Isin guyyoota, ji’oota, waqtilee fi waggoota addaa kabajju! 11 Ani akkasumaan isinitti dadhabe jedheen isiniif sodaadha. 12 Yaa obboloota, akkuma ani isin fakkaadhe, isinis akka na fakkaattan isin kadhada. Isin balleessaa tokko illee natii hin hojjenne. 13 Yeroo jalqabaatti akka ani sababii dhukkubaatiin wangeela isinitti lallabe ni beektu; 14 yoo dhukkubni koo qoramsa isinitti ta’e iyyuu, isin akka waan ani ergamaa Waaqaa ta’eetti, akka waan ani Kiristoos Yesuus matuma isaa ta’eetti na simattan malee na hin tuffanne yookaan na hin balfine. 15 Eebbi keessan sun hundi eessa jira? Utuu danda’amee ija keessan illee akka of keessaa baaftanii uua kennuun fedhii keessan ture ani dhugaa ba’uu nan danda’a. 16 Egaa ani waan dhugaa isinitti himeef diina keessan ta’ee ree? 17 Namoonni sun ofitti isin deebisuuf hinaafu; garuu waan gaariif miti. Isaan akka isin isaaniif hinaaftaniiif nurraa gargar isin baasuu barbaadu. 18 Yeroo ani isin bira jiru qofa utuu hin ta’in yeroo hundumaa kaayyoo gaariif hinaaffaa qabaachuun gaarii dha. 19 Yaa ijoollee ko, ani hamma Kiristoos isin keessatti mul’atutti ammas isiniif jedhee nan ciniinsifadha; 20 ani waa’ee keessaniif waan shakkii keessa jiruuf utuu isin biratti argamee sagalee koo geeddaradhee akkam hawwan ture! 21 Warri seera jala jiraachuu barbaadannu mee natti himaa; isin waan seerri jedhu hin dhageenyee? 22 “Abrahaam ilmaan lama qaba ture; tokko dubartii garbittii irraa, kaan immoo dubartii birmaduu irraa dhalate” jedhamee barreeffameeraatii. 23 Ilmi isaa inni dubartii garbittii irraa dhalate akka fedhii fooniitti dhalate; inni dubartii birmaduu irraa dhalate immoo akka waadaatti dhalate. 24 Kunis akka fakkeenyaatti fudhatamuu danda’a; dubartoonni kunneen kakuuwwan lamaan argisiisu. Kakuun tokko kan Tulluu Siinaa ti; kunis garbummaaf ijoollee hortii; isheenisi Aggaar. 25 Egaa Aggaar akka Tulluu Siinaa isa biyya Arabaa keessaa ti; isheenisi magaalaa Yerusaaalem ishee yeroo ammaatti fakkeeffamti; magaalaa kun ijoollee ishee wajjin garbummaa keessa jirtiiti. 26 Yerusaaalem isheen samii irraa garuu birmaduu dha; isheenisi haadha keenya. 27 Akkana jedhamee barreeffameeraatii: “Yaa dubartii dhabduu kan ijoollee tokko illee hin da’in ati gammadi; atis kan ciniinsifattee hin beekne guddisiitii ililchi; ijoollee dubartii dhiirsa qabduu caalaa, ijoolleen dubartii gamtee ni baay’atu.” 28 Yaa obboloota, isinis akkuma Yisihaaq ijoollee waadaa ti. 29 Yeroo sana ilmi akka fedhii fooniitti dhalate sun ilma hamma Hafuuraatiin dhalate ari’ate. Amma illee akkasuma. 30 Garuu Katabbiin Qulqulluun maal jedha? “Garbittii sanaa fi ilma ishee ari’i; ilmi garbittii sun ilma dubartittii birmaduu wajjin hin dhaaluuti” jedha. 31 Kanaafuu yaa obboloota, nu ilmaan dubartii birmaduu sanaati malee ilmaan garbittii miti.

5 Akka bilisummaan jiraannuuf Kiristoos bilisa nu baase. Kanaafuu jabaadhaa dhaabadha! Deebitaniis waanjoo garbummaatiin hin qabaminaa. 2 Kunoo, dhagna yoo qabattan Kiristoos waan tokko akka isin hin fayyadne ani Phaawulos isinitti nan hima. 3 Namni dhagna qabatu hundinuu akka

guutummaatti seera eeguun dirqama isaa ta'e ani amma illee nan mirkaneessaaf. **4** Isin warri seeraan qajeeltota taasifamuu barbaaddan Kiristoos irraa gargar baataniirtu; ayyaana irraas kuftaniirtu. **5** Nu garuu qajeelummaa abdannu sana karaa Hafuuraatiin hawwiidhaan amantiin eegganna. **6** Kiristoos Yesuusitti jiraannaan dhagna qabachuun yookaan qabachuubaa baachuun faayidaa tokko illee hin qabuutii. Wanni gatii qabu amantiin jaalalaan of mul'isu qofa. **7** Isin fiigicha gaarii fiigaa turtan. Eenyutu gufuu isiniitti ta'ee dhugaadhaaf ajajamuu isin dhowwe ree? **8** Sossobbiin akkasii isa isin waame sana biraa hin dhufu. **9** "Raacitiin xinnoon bukoo guutuun ni bukeessa." **10** Ani akka isin yaada biraa hin qabaanne karaa Gooftaatiin isin amanadha. Abbaa fedhe illee taanaan namni isin jeequu murtii ni argata. **11** Yaa obboloota, ani amma iyyuu yoon dhagna qabaa lallabaa jiraadhee ani amma iyyuu maaliifin ari'atama ree? Yoo akkas ta'ee immoo fannoon gufuu ta'uun isaa ni hafature! **12** Warri isin jeeqan sun dhagna qabachuu qofa utuu hin ta'in utuu of irraa muranii iyyuu nan hawwa! **13** Yaa obboloota ko, isin akka bilisa taataniif waamamtan. Jaalalaan wal tajaajilaa malee bilisummaa keessan fedhii foonii guutuuf hin oolchinaa. **14** Seerri guutuun ajaja tokkicha, "Ollaa kee akka ofii keetiitti jaalladhu" jedhuun xumurameeraatii. **15** Garuu isin yoo wal ciniinuu fi wal nyaachuutti fuftan akka wal hin balleessineef of eeggadhaa. **16** Kanaafuu ani, "Hafuuraan jiraadhaa; yoo hawwii foonii hin guuttaniitti" jedha. **17** Foon Hafuuraan ni mormaatii; Hafuurris fooniin ni morma. Isaan akka isin waan hojjechuu barbaaddan hin hojjenneef wal mormu. **18** Isin garuu Hafuuraan yoo geggeeffamtan seera jala hin jirtan. **19** Hojjiwwan fooniis beekamoo dha; isaanis halalummaa, xuraa'ummaa fi jireenya gad dhiisii, **20** waaqota tolfamoo waaqeffachuu, falfala hojjechuu, jibba, aarii, hinaaffaa, dheekkamsa, ofittummaa, wal loluu, gargar ba'uu, **21** weemoo, machii, addaggummaa fi kanneen kana fakkaatan. Ani akkuman kanaan dura godhe sana akka warri waan akkanaa hojjetan mootummaa Waaqaa hin dhaalle isinin akeekkachiisa. **22** Iji Hafuuraa garuu jaalala, gammachuu, nagaa, obsa, arjummaa, gaarummaa, amanamummaa, **23** garraamummaa fi of qabuu dha. Seerri waan akkanaa mormus hin jiru. **24** Warri kan Kiristoos Yesuus ta'an immoo foon fedhii isaatii fi hawwii isaa wajjin fannisaniiru. **25** Nu erga Hafuuraan jiraannee kottaa Hafuuraan haa deddeebinu. **26** Kottaa of hin tuulluu; wal hin aarsinuu; walitti hin hinaafnuu.

6 Yaa obboloota, yoo namni tokko cubbuu keessa seene, isin warri hafuuraan jiraattan garraamummaan isa deebisuu qabdu. Garuu atis akka hin qoramneef of eeggadhu. **2** Isin ba'aa walii baadhaa; akkasiin isin seera Kiristoos ni eegdu. **3** Namni tokko utuu waan tokko iyyuu hin ta'in, waan waa tokko ta'e yoo of se'e, inni of gowwoomsa. **4** Tokkoon tokkoon namaa hojii mataa isaa haa qoru. Ergasiis utuu nama kaaniitti of hin madaalin of qofa jajuu ni danda'a; **5** tokkoon tokkoon namaa ba'aa ofii isaa baadhachuu qabaatii. **6** Namni dubbicha baratu kam iyyuu waan gaarii hundumaa barsiisaa isaa wajjin haa qoodatu. **7** Hin gowwoominaa; Waaqaatti qoosuun hin danda'amu. Namni waanuma facaafate haammataatii. **8** Namni foonitti facaasu foon irraa badiisa galfata; namni Hafuuratti facaasu immoo Hafuura irraa jireenya bara baraa haammata. (**aiōnios g166**) **9** Kottaa waan gaarii hojjechuu hin dadhabnu; yoo abdi kutachuu baanne gaafa yeroon isaa ga'e midhaan isaa ni haammannaatii. **10** Kanaaf kottaa, carraa qabnuun nama hundaaf, keessumattuu warra maatii amantootaa ta'aniif waan gaarii goonaa. **11** Akka ani harkuma kootiin qubee gurguddaa hammam ga'uun isinii

barreesse mee ilaalaa! **12** Warri fooniin gaarii ta'anii mul'achuu barbaadan akka isin dhagna qabattan isin dirqisiisuu yaalu. Isaanis fannoo Kiristoosiif jedhanii akka hin ari'atamne qofaaf waan kana godhu. **13** Warri dhagna qabatan mataan isaanii iyyuu seera hin eegan; ta'us isaan dhagna qabaa keessan kan fooniitiin boonuuf jedhanii akka isin dhagna qabattan barbaadu. **14** Fannoo Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos kan ittiin addunyaan naaf fannifame, kan anis ittiin addunyaaf fannifame sana malee waan biraatiin of jajuun narraa haa fagaatu. **15** Uumama haaraa ta'uutu faayidaa qaba malee dhagna qabachuun yookaan qabachuubaa baachuun faayidaa hin qabu. **16** Nagaa fi araarri warra seera kana duukaa bu'an hundaaf, Israa'el Waaqaatiifis haa ta'u. **17** Ani dhagna koo irraa godaannisa Yesuus qabaatii si'achi namni tokko iyyuu na hin rakkisin. **18** Yaa obboloota, ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos hafuura keessan wajjin haa ta'u. Ameen.

Efesoos

1 Phaawulos isa fedhii Waaqaatiin ergamaa Kiristoos Yesuus ta'e irraa, Gara qulqulloota Efesoos jiraatan kanneen Kiristoos Yesuusitti amanamoo ta'anitti: **2** Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **3** Waaqnii fi Abbaan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos inni Kiristoosiin eebba hafuuraa hundumaan samii irratti nu eebbise sun haa eebbifamu. **4** Inni nu fuula isaa duratti qulqullootaa fi warra mudaa hin qabne akka taanuuf utuu addunyaan hin uumaminiin dura isaan nu filateeraatii. Jaalalaanis **5** akka kaayyoo fedhii isaatti akka nu karaa Yesuus Kiristoosiin ilmaan isaa taanuuf duraan dursee nu murteesse; **6** kunis akka ulfinii ayyaana isaa kan inni ilma isaa jaalalataama sanaan toluma nuu kenne sun jajamuuf. **7** Nus isumaan akkuma badhaadhummaa ayyaana Waaqaatti dhiiga isaatiin furama jechuunis, dhiifama cubbuu arganneerra; **8** ayyaana isaas ogummaa fi hubannaa hunda wajjin nuu baay'ise. **9** Innis akka nu icciitii fedhii isaa kan akka yaada isaa isa gaarii inni karaa Kiristoosiin karoofate sana beeknu godhe; **10** yaadni isaas yeroo barri murtaa'e sun guutuutti wantoota samii keessaa fi lafa irra jiran hunda Kiristoos jalatti walitti qabuuf jedhee ti. **11** Nus akkuma karoora isa waan hundumaa akka kaayyoo fedhii isaatti hojjetu sanaatti duraan dursee waan murteeffanneef Kiristoosiin dhaala arganneerra; **12** kunis akka nu warri Kiristoosin abdachuutti kanneen jalqabaa taane galata ulfina isaa taanuuf. **13** Isinis dubbii dhugaa jechuunis wangeela fayyina keessanii dhageessanii Kiristoositti amantanii, Hafuura Qulqulluu waadaa galame sanaan chaappeffaman; **14** innis warri kan Waaqayyoo ta'an galata ulfina isaatiif yeroo furamanitti wanta nu argachuuf jirruuf qabdi keenya. **15** Kanaafuu ani waa'ee amantii isin Gooftaa Yesuusitti qabdani fi jaalala isin qulqulloota hundaaf qabdani dhaga'ee **16** kadhannaa koo keessatti isin yaadachaa waa'ee keessaniif galateeffachuu hin dhiifne. **17** Waaqni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos, Abbaan ulfinaa, akka isin guutummaatti isa beektaniif Hafuura ogummaa fi mul'ataa akka isinii kennu nan kadhada. **18** Abdiin inni itti isin waame maal akka ta'e, badhaadhummaan dhaala qulqullootaa ulfina qabeessi maal akka ta'e akka beektaniif iji qalbi keessanii akka isinii banamu Waaqa nan kadhada; **19** akkasumas humni isaa inni nu warra amanuu keessatti hojjetu hammam guddaa akka ta'e akka beektaniifis nan kadhada. Humni sunis akkuma jabina guddaa **20** kan inni ittiin Kiristoosin warra du'an keessaa kaasee samii irratti mirga ofii teessise sana mul'isee dha; **21** isas ol aantummaa, taayitaa, humna, gooftummaa hundaa fi bara ammaa qofa utuu hin ta'in bara dhufuuf jiru keessa illee maqaa kennamu hundaa olitti mirga ofii teessise. (ai'oon g165) **22** Waaqnis waan hunda miilla isaa jala galche; waldaa kiristaanaatiifis mataa waan hundaa godhee isa kenne; **23** waldaan kiristaanaa dhagna isaa ti; isheenis guutama isaa kan inni waan hunda karaa hundaan guutuu dha.

2 Isin irra daddarbaa keessanii fi cubbuu keessaniin duutaniin turtan; **2** kunis isuma isin yeroo jireenya addunyaa kanaatii fi bulchaa mootummaa qilleensaa jechuunis hafuura amma iyyuu warra hin ajajamne keessatti hojjetu duukaa buutanitti keessa jiraachaa turtanii dha. (ai'oon g165) **3** Hundi keenyas yeroo tokko dharraa foon keenyaa guutaa, hawwii fi yaada isaa duukaa bu'aa isaan gidduu jiranne. Uumama keenyaanis akkuma warra kaanii dheekkamsa jala turre. **4** Garuu Waaqni araaraan guutame sun sababii jaalala guddaa nuu qabuuf, **5** yeroo nu irra daddarbaa keenyaan duunee turretti illee Kiristoos wajjin jiraattota nu

taasise; isinis ayyaanaan fayyina argattan. **6** Waaqnis Kiristoos wajjin du'aa nu kaase; karaa Kiristoos Yesuusiniis isa wajjin iddoo samii irra nu teessise; **7** innis bara dhufuuf jiru keessa badhaadhummaa ayyaana isaa kan gita hin qabne sana arjummaa karaa Kiristoos Yesuusini nuuf qabu argisiisuuf jedhee waan kana godhe. (ai'oon g165) **8** Isinis ayyaanaan karaa amantiitiin fayyitaniiruutti; kunis kenna Waaqaati malee hojii ofii keessanii miti; **9** akka namni tokko iyyuu of hin jajneefis kun hojjiidhaan miti. **10** Nu hojii harka isaatii; hojii gaarii Waaqni duraan dursee akka nu hojjennuuf qopheesse sana akka hojjennuufis karaa Kiristoos Yesuusini uumamne. **11** Kanaaf isin warri duruma dhalootaan Namoota Ormaa taatan akka warra dhagna qabaa harka namaatiin dhagna namaa irratti hojjetamuun, "Nu warra dhagna qabatee dha" ofiin jedhan biratti "Warra dhagna hin qabatin" jedhamtanii waamaman sana yaadadhaa; **12** isin akka yeroo sana Kiristoos irraa ciitani, lammummaa Israa'el keessaa baafamtanii, kakuu waadaatiifis keessumoota taatanii, abdi malee, Waaqa malees addunyaa keessa turtan yaadadhaa. **13** Amma garuu isin warri yeroo tokko fagoo turtan Kiristoos Yesuusini dhiiga Kiristoosiin dhi'e effamtaniirtu. **14** Kiristoos nagaa keenyaatii; innis dallaa diinummaa kan fargar baasu sana diigee jara lamaanuu tokko godheera; **15** inni foon ofiitiin seera ajajaa fi sirna isaa wajjin diigeeera. Kaayyoon isaas jara lamaan keessaa ofuma isaatiin nama haaraa tokko uumee akkasii nagaa buusuudhaan **16** fannoo ittiin diinummaa isaanii ajjeese sanaan lamaan isaanii iyyuu dhagna tokko godhee Waaqaatti ararse. **17** Innis dhufee isin warra fagoo turtanitti nagaa, warra dhi'oo turanittis nagaa lallabe. **18** Nu lamaanuu karaa isaatiin Hafuura tokkicha sanaan akka itti Abbaa bira geenyu qabnaatii. **19** Kanaafuu isin si'achi saba Waaqaa wajjin lammii fi miseensota warra mana Waaqa jiraataniiti malee ormaa fi alagoota miti; **20** isin hundee ergamootaa fi raajotaa irratti ijaarantaniirtu; Kiristoos Yesuus ofii isaatii mataa dhagaa golee ti. **21** Karaa isaas ijaarsi sun guutuu tokkummaan wal qabatee mana qulqullummaa qulqulluu ta'uuf Gooftaadhaan guddata. **22** Isinis isumaan mana Waaqni Hafuura isaatiin keessa jiraatu taatanii tokkummaadhaan ijaaramaa jirtu.

3 Sababii kanaaf ani Phaawulos isin Namoota Ormaatiif jedhee hidhamaa Kiristoos Yesuus ta'eera. **2** Isin dhugumaan waa'ee hojii ayyaana Waaqaa kan isiniif jedhamee natti kenname sanaa dhageessaniirtu; **3** kunis akkuma ani kanaan dura gabaabsee isinii barreessetti icciitii mul'ataatiin natti beeksifame. **4** Isin yommu waan kana dubbifanitti akka ani waa'ee icciitii Kiristoos beekumsa qabu hubachuu ni dandeesu; **5** icciitiin kunis akka amma Hafuuraan ergamootaa fi raajota qulqulloota Waaqaati mul'ifametti dhaloota kaanitti hin beeksifamne. **6** Iciciitiin kunis Namoonni Ormaa karaa wangeelaatiin saba Israa'el wajjin dhaaltota, isaanuma wajjin dhagna tokko, waadaa Kiristoos Yesuusini kenname keessatti immoo hirmaattota ta'uu isaanii ti. **7** Anis kenna ayyaana Waaqaa kan karaa hojii humna isaatiin naa kennameen tajaajilaa wangeela kanaa ta'eera. **8** Ani qulqulloota hundaa gad ta'u iyyuu akka badhaadhummaa Kiristoos kan qoramee bira hin ga'amne sana Namoota Ormaati lallabuuf ayyaanni kun naa kennaameera; **9** akkasumas icciitiin bara dheeraaf Waaqa waan hunda uumeen dhokfamee ture kun maal akka ta'e ani namoota hundaaf akka ibsuuf. (ai'oon g165) **10** Kaayyoon isaas akka ogummaan Waaqaa inni dachaa hedduu qabu sun amma karaa waldaa kiristaanaatiin bulchitootaa fi abbootii taayitaa kanneen samii irra jiranitti beeksifamuuf; **11** kunis akkuma kaayyoo isaa kan bara baraa kan inni karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin raawwate sanaatti ture. (ai'oon

g165) 12 Nus isaan, amantii isa irratti qabnuun, ija jabinaa fi amanachuudhaan Waaqatti dhi'aachuu dandeenya. 13 Kanaafuu sababii ani isiniif dhiphachaa jiruuf jettanii akka abdii hin kutanne isin kadhada; dhiphachuun koo ulfinuma keessan. 14 Sababii kanaaf ani fuula Abbaa duratti nan jilbeenfadha; 15 maatiin isaa warri samii irraa fi warri lafa irraa hundinuun maqaa isaanii isaa irraa argatu. 16 Inni akkuma badhaadhummaa ulfina isaatti karaa Hafuura isaatiin namummaa keessan kan keessaa humnaan akka cimsuuf nan kadhada; 17 akka Kiristoosis karaa amantiitiin garaa keessan keessa jiraatuuf nan kadhada. Akka isin hidda gad fageeffattanii jaalalaan dhaabattaniifis nan kadhada; 18 isinis jaalalli Kiristoos hammam akka bal'atu, hammam akka dheeratu, hammam akka ol fagaatuu fi hammam akka gad fagaatu qulqulloota hunda wajjin hubachuudhaaf akka humna qabaattaniif, 19 akka guutama Waaqaa hundaan guutamtaniifis jaalala Kiristoos kan beekumsaa ol ta'e sana akka beektaniif nan kadhada. 20 Waaqaa isa humna isaa kan nu keessatti hojjetu sanaan hamma nu kadhannu yookaan hamma nu yaadnu hundumaa olitti akka malee hojjechuu danda'u sanaaf, 21 waldaa Kiristaanaa keessatti, dhaloota hunda keessattis karaa Kiristoos Yesuusiin bara baraa hamma bara baraatti ulfinni isaaf haa ta'u! Ameen. (aiጥn g165)

4 Kanaafuu ani kan Gooftaaf jedhee hidhame, isin waamicha itti waamaman sanaaf akka malutti akka jiraattan isin nan kadhada. 2 Guutummaan guutuutti gad of qabaa; garraamota ta'aa; obsa qabaadhaa; jaalalaanis wal danda'aa. 3 Hidhaa nagaatiin tokkummaa Hafuuraa eeguuf carraaqaa. 4 Akkuma yeroo waamamtanitti gara abdii tokkootti waamaman sana, dhagna tokkoo fi Hafuura tokkotu jira; 5 Gooftaa tokko, amantii tokkoo fi cuuphaa tokkotu jira; 6 Waaqaa fi Abbaan waan hundaa, inni waan hundaa ol ta'e, kan waan hunda keessatti hojjetuu fi kan waan hunda keessa jiru tokkichatu jira. 7 Garuu akkuma safara kennaa Kiristoositti tokkoo tokkoo keenyaaf ayyaanni kennameera. 8 Kanaafuu, "Inni yommuu ol gubbaa ba'etti, boojuu booji'e; namootaafis kennaa kenne" jedha. 9 Egaa, "Inni ol ba'e" jechuun isaa dhidhima lafaatti gad bu'e jechuu malee maal jechuu isaa ti? 10 Inni gad bu'e sun isuma waan hunda guutuuf jedhee samiiwaan hundaa olitti ol ba'ee dha. 11 Innis namoota tokko tokko ergamoota, kaan raajota, kaan lallabdoota wangeelaa, kaan immoo tiksootaa fi barsiistota taasisee kenne; 12 waan kanas akka dhagni Kiristoos ijaaramuuf qulqulloota hojii tajaajilaatiif qopheessuuf jedhee godhe; 13 kunis waan hamma hundi keenya tokkummaa amantiitii fi tokkummaa ilma Waaqaa beekuu bira geenyutti, akka guddannee sadarkaa guutama Kiristoos bira ga'uudhaan namoota bilchaatoo taanuuf. 14 Egaa nu si'achi duraa duubatti dadarbatamaa bubbee barsiisa gosa hundaatiin, haxxummaa fi jal'ina marii gowwomsitootaatiin asii fi achi oofamaa daa'imman hin taanu. 15 Qooda kanaa jaalalaan dhugaa dubbachaa gara isa mataa ta'e sanaatti waan hundaan ni guddanna; innis Kiristoos. 16 Isumaanis kutaaleen dhagnaa guutuun ribuu walitti isaan qabuun hidhamaniiru; yommuu kutaaleen dhagnaa sun hundi hojii isaanii hojjetanitti dhagni sun jaalalaan guddatee of jjaara. 17 Kanaafuu ani waan kana isinitti nan hima; maqaa Gooftaatiinis jabeessee isinitti nan dubbada; isin si'achi akka Namoonni Ormaa warri yaadni isaanii faayidaa hin qabne sun jiraatanitti hin jiraatinaa. 18 Sababii mata jabina isaaniitiinis waan wallaalummaan isaan keessa jiruuf hubannaan isaanii dukkaneeffameera; jireenya Waaqaa keessaa ba'aniiru. 19 Isaanis waan qalbiin isaanii hadooddeef hamma xuraa'ummaa gosa hundaa keessa galanitti sassattummaan guutaman. 20 Isin garuu akkasitti Kiristoosin hin barre; 21

isin dhugumaan akkuma dhugaa Yesuus keessa jiru sanaatti waa'ee Kiristoos dhageessanii isumaanis barsiifamtaniirtu. 22 Haala jireenya keessan kan durii, eenyummaa keessan moofaa hawwii gowwoomsaa isaatiin xuraa'e sana dhabamsiisaa; 23 hafuura yaada keessaniitiinis haaromfamaa; 24 namummaa haaraa isa qajeelummaa fi qulqullina dhugaatiin fakkeenya Waaqaatiin uumame sana uffadhaa. 25 Kanaafuu waan nu hundi miseensa walii taaneef tokkoon tokkoon keessan soba of keessaa baastanii ollaa keessanitti dhugaa dubbachuu qabdu. 26 "Aaraa malee cubbuu hin hojjetinaa;" utuma aartanii jirtaniis aduun hin lixin; 27 diyaabilooosiifis carraa hin kenninaa. 28 Namni kanaan dura hataa ture si'achi hin hatin; qooda kanaa akka warra rakkatan gargaaruu danda'uuf harkuma ofii isaatiin waan faayidaa qabu haa hojjetu. 29 Waan nama ijaaruuf gargaaru, akkuma barbaachisaa ta'ettis waan warra dhageeffataniif ayyaana kennu malee dubbiiin hamaan tokko iyyuu afaan keessanii hin ba'in. 30 Hafuura Qulqulluu Waaqaa kan guyyaa furamaatiif ittiin chaappeffaman sana hin gaddisiisinaa. 31 Hadhaa'ummaan, dheekkamsii fi aariin, wacnii fi maqaa nama balleessuun hundinuun hammina hundumaa wajjin isin irraa haa fagaatu. 32 Akkuma Waaqni karaa Kiristoosiin dhiifama isinii godhe sana, isinis dhiifama walii godhaa; walii na'aa; garaas walii laafaa.

5 Kanaaf akkuma ijoollee jaallatamootti fakkeenya Waaqaa duukaa bu'aa; 2 akkuma Kiristoos nu jaallatee nuufis jedhee akka aarsaa fi qalma urgaa'uutti Waaqaaf of kenne sana isinis jaalalaan deddeebi'aa. 3 Garuu waa'een halalummaa yookaan xuraa'ummaa gosa kamii iyyuu yookaan waa'een doqnummaa gidduu keessanitti hin dhaga'amin; wanni akkasii qulqulloota Waaqaa biratti hin barbaachisuutii. 4 Galateeffachuu malee haasaan qaani yookaan dubbiiin gowwummaa kan faayidaa hin qabne yookaan qoosaan namatti hin tolle isin gidduu hin jiraatin. 5 Halaleen yookaan xuraa'aan yookaan sassattuu jechuunis kan Waaqaa tolfamaa waaqeffatu mootummaa Kiristoosii fi kan Waaqaa keessaa akka dhaala tokko illee hin qabne beekaa. 6 Namni tokko iyyuu dubbii faayidaa hin qabneen isin hin gowwoomsin; sababii waan akkanaatiif dheekkamsi Waaqaa warra hin ajajamnetti ni dhufaati. 7 Kanaafuu isin waan isaan hojjetan keessatti hin hirmaatinaa. 8 Isin dur dukkana turtaniitii; amma garuu Gooftaadhaan ifa taataniirtu. Akka ijoollee ifaatti jiraadhaa; 9 jii ifaa gaarummaa, qajeelummaa fi dhugaa hunda keessatti argamaatii; 10 waan Gooftaa gammachiisu qoradhaa bira ga'aa. 11 Hojii dukkanaa kan ija hin qabne saaxilaa malee irratti hin hirmaatinaa. 12 Waan isaan icciitiin hojjetan dubbachuun iyyuu qaaniidhaatii. 13 Wanni ifni sun saaxilu hundinuun garuu ni mul'ata; 14 kanaafis, "Ati yaa isa raftu, dammaqi; warra du'an keessaa ka'i; Kiristoos siif ibsaatii" jedhameera. 15 Egaa isin akkamitti akka jiraattan jabeessaa of eeggadhaa! Akka ogeeyyiitti jiraadhaa malee akka warra ogeeyyii hin ta'iniitti hin jiraatinaa; 16 waan guyyoonni kunneen hamoo ta'aniif baricha furaa. 17 Kanaafuu fedhiin Gooftaa maal akka ta'e hubadhaa malee gowwaa hin ta'inaa. 18 Daadhii wayiniitiin hin machaa'inaa; kun jireenya gad dhiisiitti geessaatii. Qooda kanaa Hafuuraan guutamaa; 19 faarfannaadhaan, weedduu galataatii fi faarfanna Hafuuraatiin wal jalaa qabaa. Garaa keessan keessatti Gooftaaf faarfadhaatii muuziqa dhageessisaa; 20 yeroo hundas waan hundaaf maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin Waaqaa Abbaa galateeffadhaa. 21 Sodaa Kiristoosiif qabdsaniin waliif ajajamaa. 22 Yaa niitota, akkuma Gooftaaf ajajamtanitti dhirsoota keessaniif ajajamaa. 23 Akkuma Kiristoos waldaa kiristaanaatiif mataa ta'e sana dhirsi niitiif mataadhaatii; Kiristoos Fayyisaa

waldaa kiristaanaa ti; waldaan kiristaanaa immoo dhagna isaa ti. **24** Egaa akkuma waldaan kiristaanaa Kiristoosiif ajajamtu, niitonnis waan hundaan dhirsoota isaaniitiif haa ajajaman. **25** Yaa dhirsoota, akkuma Kiristoos waldaa kiristaanaa jaallatee isheef of kenne sana isinis niitota keessan jaalladhaa; **26** innis karaa dubbii isaatiin bishaaniin ishee dhiqee qulleessee akka isheen qulqulluu taatuuf, **27** waldaa kiristaanaa ulfina qabeettii, mudaa yookaan suntuura yookaan waan akkanaa tokko illee hin qabnee garuu qulqullooftuu mudaa hin qabne godhee ofitti ishee dhi'eessuuf waan kana godhe. **28** Akkasuma immoo dhirsoonni niitota isaanii akkuma dhagna ofii isaaniitti jaallachuu qabu. Namni niitii ofii jaallatu of jaallata. **29** Akkuma Kiristoos waldaa kiristaanaatiif godhu sana namni kam iyyuu foon ofii ni soora; ni kunuunsas malee foon ofii hin jibbu; **30** nu kutaalee dhagna isaatii. **31** "Sababii kanaaf namni abbaa fi haadha isaa dhiisee niitii isaatti ni maxxana; lamaan isaanii iyyuu foon tokko ni ta'u." **32** Kun icciitii guddaa dha; ani garuu waa'ee Kiristoosii fi waa'ee waldaa kiristaanaa dubbadha. **33** Ta'us isin keessaa tokkoon tokkoon namaa akkuma of jaallattutti niitii ofii haa jaallatu; niitiinis dhirsaa ofii haa kabajju.

6 Yaa ijoolle, Gooftaaf jedhaatii abbootii fi haadhota keessaniif ajajamaa; kun qajeelaadhaatii. **2** Ajajni jalqabaa kan waadaa qabu, "Abbaa keetii fi haadha keetiif ulfina kenni" jedha; **3** kunis, "Akka sitti toluu fi akka lafa irra bara dheeraa jiraattuuf." **4** Yaa abbootii, isinis ijoollee keessan barsiisaa fi gorsa Gooftaatiin guddisaa malee hin aarsinaa. **5** Yaa garboota, akkuma Kiristoosiif ajajamtanitti kabajaa fi sodaadhaan, garaa qulqulluunis gooftota keessan warra addunyaa kanaatiif ajajamaa. **6** Yeroo iji isaanii isin argutti isaan biratti fudhatama argachuu qofaaf utuu hin ta'in garaa guutuun fedhii Waaqaa raawwachaa akka garboota Kiristoositti isaaniif ajajamaa. **7** Akka waan nama tajaajiltaniitti utuu hin ta'in akka waan Gooftaa tajaajiltaniitti garaa guutuun hojjedhaa; **8** sababiin isaas isin akka Gooftaan tokkoo tokkoo namaatiif garbas ta'u yookaan birmaduu, waan gaarii inni hojjetu kamiif iyyuu gatii kennu ni beektu. **9** Yaa gooftota, isinis garboota keessaniif akkasuma godhaa. Isin akka inni isaanii fi isiniif Gooftaa ta'e sun samii irra jiruu fi akka nama wal caalchisuunis isa bira hin jirre waan beektaniif isaan hin doorsisinaa. **10** Kanaa achi Gooftaa fi humna isaa jabaa sanaa cimaa. **11** Haxxummaa diyaabuloosiin akka mormuu dandeessaniif mi'a lolaa kan Waaqaa guutuu hidhadhaa. **12** Wal'aansoon keenya bulchitoota wajjin, abbootii taayitaa wajjin, humnoota addunyaa dukkanaa kanaa fi humnoota hafuura hamaa iddoo samii keessa jiruu wajjin malee foonii fi dhiiga wajjin mitii. (ai'oon g165) **13** Kanaafuu akka yommuu guyyaan hamaan sun dhufutti obsaan dhaabachuu dandeessaniif, waan kana hunda gochuunis akka jabaattanii dhaabattaniif mi'a lolaa kan Waaqaa guutuu hidhadhaa. **14** Egaa mudhii keessan dhugaan hidhadhaatii, qomee sibiilaa kan qajeelummaas uffadhaatii jabaadhaa dhaabadhaa; **15** qophaa'ummaa wangeela nagaa akka kopheetti miilla keessanitti kaa'adhaa dhaabadhaa. **16** Kana hundumaa irrattis gaachana amantii kan xiyya boba'aa hamaa sanaa hunda ittiin dhaamsuu dandeessan qabadhaa. **17** Qoobii sibiilaa kan fayyinaa kaa'adhaa; goraadee Hafuuraas qabadhaa; innis dubbii Waaqaa ti. **18** Kadhannaa fi waammata gosa hunda keessatti yeroo hunda Hafuuraan kadhadaa. Kanas yaadatti qabachaa yeroo hunda dammaqaatii qulqulloota hundaaf jabaadhaa kadhadaa. **19** Yommuun afaan saqqadhu hunda ija jabinaan icciitii wangeelaa akkan beeksisuuf dubbiin akka naa kennamu anaafis kadhadaa; **20** wangeelli kunis isuma ani isaaf jedhee ergamaa ta'ee foncaan hidhamee dha. Isinis akka

ani akkuma narraa eegamutti sodaa malee isa lallabuu danda'uuf naa kadhadaa. **21** Xikiqoos obboleessi jaallatamaan, Gooftaattis tajaajilaan amanamaan haala ani keessa jiruu fi maal akka ani hojjechaa jiruu akka beektaniif waan hundumaa isinitti hima. **22** Anis akka isin haala nu keessa jirru beektanii fi akka inni isin jajjabeessuuf, waanuma kanaaf jedhee ani gara keessanitti isa ergeera. **23** Waaqa Abbaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa nagaan, jaalallis amantii wajjin obboloota hundaaf haa ta'u. **24** Warra jaalala hin badneen Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosin jaallatan hundaaf ayyaanni haa ta'u.

Fiiliphisiyuus

1 Phaawulosii fi Xiimotewos tajaajiltoota Kiristoos Yesuus irraa, Gara warra karaa Kiristoos Yesuusii qulqulloota ta'an kanneen Phaaphaasotaa fi daaqqoonota wajjin Fiiliphisiyuus keessa jiraatan hundaatti; **2** Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa biraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **3** Ani yeroo isin yaadadhu hunda Waaqa koo nan galateeffadha. **4** Ani kadhannaa hunda keessaniif kadhadhu keessatti yeroo hunda gammachuun nan kadhadha; **5** isin guyyaa jalqabaatii hamma ammaatti wangeela lallabuu keessatti hirmaattaniirtuutii; **6** inni hojii gaarii isin keessatti jalqabe sun hamma guyyaa Kiristoos Yesuusitti akka raawwatu nan amana. **7** Waan isin garaa koo keessa jirtaniiif ani waa'ee hunda keessanii akkanatti yaaduun koo anaaf sirrii dha; hidhamuu koo keessatti ta'u yookaan wangeelaaf falmuu kootii fi akka wangeelli cimee dhaabatu gochuu koo keessatti hundi keessan na wajjin ayyaana Waaqaa keessatti hirmaatuutii. **8** Akka ani jaalala Kiristoos Yesuusii hamma hunda keessan yaadu Waaqayyo dhuga baatu koo ti. **9** Kadhannaa koo kanaa dha: kunis akka jaalalli keessan beekumsaa fi hubannaa hundaan ittuma fufee baay'atu, **10** akka isin isa waan hundumaa caalu addaan baaftanii beekuu dandeessanii fi akka isin hamma guyyaa Kiristoositti qulqulloota fi warra mudaa hin qabne taataniif, **11** akka ulfinaa fi galata Waaqaatiifis iji qajeelinaa kan karaa Yesuus Kiristoosiin argamuun guutamtaniif. **12** Yaa obbolloota, wanti narra ga'e kun dhugumaan wangeela babal'isuuf gargaaruu isaa akka beektan nan barbaada. **13** Kanaanis Kiristoosiif jedhee hidhamuun koo guutummaa masaraatii fi namoota kaan hunda biratti beekameera. **14** Sababii ani hidhameefis obbolloota keessaa garri caalaan Gooftaa amanatanii, dubbii Waaqaa sodaa malee dubbachuuf ija jabina guddaa argataniiru. **15** Namoonni tokko tokko dhugumaan weennoo fi morkiidhaan Kiristoosin lallabu; warri kaan garuu yaada gaariidhaan lallabu. **16** Warri yaada gaariidhaan lallaban kunneen, akka ani wangeelaaf falmuuf jedhee as kaa'ame beekaniif jaalalaan lallabu. **17** Warri weennoo fi morkiidhaan lallaban immoo utuu garaa qulqulluun hin ta'in, mana hidhaa keessatti rakkina natti cimsuuf jedhanii fedhii ofittummaatiin Kiristoosin lallabu. **18** Yooos wannu kun maal qaba ree? Wannu barbaachisaan fakkeessuunis ta'u yookaan dhugaan karaa kam iyyuu Kiristoos lallabamuu isaa ti. Sababii kanaaf ani akka malee nan gammada. Eeyyee ani ittuma fufee nan gammada; **19** akka wannu narra ga'e kun karaa kadhannaa keessaniitii fi karaa gargaarsa Hafuura Yesuus Kiristoosiin gara furamaatti naa geeddaramu nan beekaatii. **20** Ani akkuma yeroo kaanii ammas jireenyaanis ta'u yookaan du'aan ija jabinaan dubbachuun koo akka Kiristoos dhagna koo keessatti ulfina argatuuf malee karaa kamiin iyyuu akka hin qaanofneef baay'isee nan hawwa; nan abdadhas. **21** Anaaf jiraachuun Kiristoos; du'unnis bu'aa dha. **22** Ani yoo fooniin jiraadhe kun anaaf hojii bu'a qabeessa; garuu maalan filadha? Ani hin beeku! **23** Ani yaada kana lamaan gidduutti rarra'eera; ani deemee Kiristoos wajjin jiraachuu nan hawwa; kun waan hunda caalaatii; **24** isiniif garuu fooniin turuun koo caalaa barbaachisaa dha. **25** Anis kana amanadhee akka isin amantiin guddattanii fi akka isin gammaddaniif hunda keessan bira akka turu, isin wajjinis akka jiraadhun beeka. **26** Kunis ani ammas isin biratti argamuu kootiin of jajuun isin Kiristoos Yesuusitti qabdan sababii kootiin akka baay'atuuf. **27** Waan fedhe iyyuu ta'u akka wangeela Kiristoosiif malutti jiraadha. Yooos ani dhufee isin arguunis ta'u yookaan fagoo taa'ee waa'ee keessan dhaga'uu qofaan, akka isin amantiin

wangeelaatiif jettanii akkuma nama tokkootti tattaaffachuun hafuura tokkoon jabaattanii dhaabattan nan beeka. **28** Isin waanuma tokkoon illee mormitoota keessaniin hin raafaminaa. Kun isaaniif mallattoo badiisaa ti; isiniif immoo mallattoo fayyinaa ti; kunis hojii Waaqaa ti. **29** Isin akka Kiristoositti amantan qofa utuu hin ta'in akka isaaf jettanii dhiphattaniifis kun isaaf jechaa isinii kennameeraatii; **30** kunis wal'aansoo ani keessa ture isa argitan sanaa fi isa ani amma iyyuu keessa jiru kan dhageessan kana keessa darbuutti waan jirtaniifi dha.

2 Kanaafuu gorsa Kiristoosiin qabdan kam iyyuu taanaan, jaalalaan wal jajjabeessuu kam iyyuu taanaan, tokkummaa Hafuura kam iyyuu taanaan, araraa fi gara laafina kam iyyuu taanaan, **2** gammachuu koo naa guutaa; yaadaan tokko ta'aa; jaalala tokko qabaadhaa; hafuuraa fi kaayyoon tokko ta'aa. **3** Isin gad of qabuudhaan akka waan warri kaan isin caalantiif ilaalaa malee fedhii ofittummaatiin yookaan of tuulummaatiin waanuma tokko illee hin hojjetinaa. **4** Tokkoon tokkoon keessan waan warra kaaniifis ta'u malee waan isin qofaaf ta'u hin ilaalinaa. **5** Yaadni Kiristoos Yesuus keessa ture sun, isin keessas haa jiraatu. **6** Inni utuma bifa Waaqaatiin jiruu, wal qixxummaa Waaqa wajjin qabu akka waan irraa fudhatameetti hin lakkoofne; **7** qooda kanaa inni bifa garbaa uffatee fakkaattii namaa fudhachuudhaan duwwaa of godhe. **8** Bifa namaa uffatee argamuudhaanis, gad of deebise; du'aaf jechuunis du'a fannoo irraatiif iyyuu ni ajajame! **9** Kanaafuu Waaqni akka malee of isa qabe; maqaa maqaa hunda caalus isaaf kenne. **10** Kunis akka jilbi hundinuun samii fi lafa irratti, lafa jalattis, maqaa Yesuusiiif jilbeenfatuuf. **11** Akka arrabni hundinuun ulfina Waaqa Abbaatiif jedhee Yesuus Kiristoos Gooftaa ta'uu isaa dhugaa bu'uu. **12** Kanaafuu yaa jaallatamoo, akkuma yeroo hunda ajajamtan sana, yeroo ani isin bira jiru qofa utuu hin ta'in amma yeroo ani isin bira hin jirretti caalchisaatii sodaa fi hollannaan fayyina keessan fiixaan baasuuf itti fufaa; **13** akkuma kaayyoo isaa gaarii sanaatti fedhuu fi hojjechuu isin keessatti kan raawwatu Waaqaatii. **14** Waan hunda guungumtii fi falmii malee hojjetadha; **15** kunis akka isin dhaloota micciiramaa fi jal'aa kana gidduutti akkuma ifaa addunyaa keessatti ibsitanii, akka warra mudaa hin qabnee fi qulqullaa'oo, ijoollee Waaqaa warra yakka hin qabnes taataniif, **16** yoo isin dubbii jireenyaa jabeessitanii qabattan ani akkasumaan akka hin fiigin yookaan akkasumaan akka hin dadhabin guyyaa Kiristoositti of jajuun nan danda'a. **17** Ani utuu aarsaa fi tajaajila amantiin keessanii irratti akka dhibaayyuutti dhangaalaafamee iyyuu nan gammada; hunda keessan wajjinis nan gammada. **18** Kanaafuu isinis na wajjin gammaduu fi ililchuu qabdu. **19** Ani oduu waa'ee keessanii dhaga'ee gammaduuf, akka ani dafee Xiimotewosin gara keessaniitti erguu danda'a. **20** Ani nama biraa kan akka isaa waa'ee keessan garaa qulqulluun yaadu tokko illee hin qabu. **21** Sababii isaa warri kaan hundi utuu fedhii Yesuus Kiristoosiif hin ta'in fedhii mataa isaaniitiif yaaduutii. **22** Xiimotewos garuu akkuma ilmi abbaa isaa tajaajilutti hojii wangeelaa keessatti na wajjin tajaajilu isaa akka of mirkaneesse isinuu beektu. **23** Kanaaf ani akkuma haala koo hubadheen isaa erguun nan abdadha. **24** Ani mataan koo iyyuu dafee dhufuuf Gooftaa nan amanadha. **25** Ani garuu obboleessa koo Ephafroodixuu hojjetaa hidhata koo ta'ee fi loltuu hidhata koo ta'ee, ergamaa keessan kan isin akka inni waan na barbaachisuun na tajaajiluuf ergitan sana deebisee gara keessan erguun barbaachisaa natti fakkaata. **26** Inni hunda keessan yaadaatii; isin akka inni dhukkubsatee ture waan dhageessaniifis dhiphachaa jira. **27** Inni dhugumaan dhukkubsatee du'uu ga'ee ture. Waaqni garuu

isa maareera; utuu isa qofa hin ta'in akka gaddi gadda irratti natti hin dabalanneef anas baraareera. **28** Kanaafuu isin akka yommuu lammata isa argitanitti gammaddanii fi akka yaaddoon koos naa salphatuuf dafee gara keessanitti isa erguu guddaa nan hawwa. **29** Isinis Gooftaadhaan gammachuu guddaan isa simadhaa; namoota akkasiis kabajaa; **30** inni gargaarsa isin naa kennuu hin danda'in naa kennuuf, jireenya isaa illee dabarsee kennuun, hojii Kiristoosiif jedhee du'uu iyyuu ga'ee turetii.

3 Dhuma irrattis yaa obboolota ko, Gooftaatti gammadaa! Ani waanuma kanaan duraa irra deebi'ee isinii barreessuun na hin dhibu; kun isiniif eegumsa. **2** Saroota irraa of eeggadhaa; namoota hammina hojjetan irraa of eeggadhaa; dhagna qabaa sobaa irraas of eeggadhaa. **3** Sababii isaa nu warri Hafuura Waaqaatiin waaqeffannu, warri Kiristoos Yesuusiin of jajnuu fi warri foon hin amananne dhagna qabanneerraatii; **4** ta'us ani mataan koo amanachuu akkanaatiif sababii qaba. Namni biraa kam iyyuu foon amanachuuf waan sababii qabu yoo of se'e, ani immoo isa caalaa qaba: **5** Ani dhaladhee guyyaa saddeettaffaattin dhagna qabadhe; sanyii Israa'el keessaas gosa Beniyaam irraa dhaladhe; warra Ibrootaa keessaas Ibricha tokkoo dha; akka seeraattis ani Fariisota keessaa tokko dha; **6** waa'ee hinaaffaa, ani waldaa kiristaanaa ari'achaan ture; waa'ee qajeelummaa seera eeguun argamuus ani mudaa hin qabu ture. **7** Garuu waan na fayyadaa ture amma Kiristoosiif jedhee akka waan gatii hin qabneetti nan ilaala. **8** Dhugumaanuu sababii Gooftaa koo Kiristoos Yesuus isa waan hundumaa caalu sana beekuutiif ani waan hundumaa akka waan gatii hin qabneetti nan ilaala. Ani isaaf jedhee waan hundumaa dhabeera; Kiristoosin argachuufis waan hundumaa akka kosiitti nan ilaala; **9** kunis qajeelummaa mataa koo kan seera eeguun argamu utuu hin ta'in qajeelummaa Kiristoositti amanuun argamu jechuunis akka ani qajeelummaa Waaqa biraa amantiidhaan dhufu qabaadhee isa keessa jiraadhuuf. **10** Ani Kiristoosiif fi humna du'aa ka'uu isaa beekuu, dhiphina isaa keessatti hirmaachuu fi du'aa isaatiinis isa fakkaachuu nan barbaada; **11** akkasiinis ani du'aa ka'uu warra du'anii argachuu nan danda'a. **12** Kiristoos Yesuus waan kan ofii isaa na godhateef anis waan kana harkatti galfachuuf nan fiyaa jechuudha malee waan kana hunda argadheera yookaan nama hir'ina hin qabne ta'eera jechuu miti. **13** Yaa obboolota, ani akka waan harkatti isa galfadheetti hin ilaalu. Waan tokko garuu nan godha: Waan na duuba jiru irraanfadhee gara waan fuula koo dura jiruutti nan hiixadha; **14** badhaasa Waaqni Kiristoos Yesuusiin ol samiitti itti na waame sana argachuuf gara kaayyoo sanaatti nan fiiga. **15** Nu warri bilchaatoon hundinuu waan akkanaa haa yaadnu. Yoo waan tokko tokko irratti yaada garaa qabaattan garuu kanas Waaqni isinii ibsa. **16** Ta'us waanuma kanaan dura irra geenye sanaan haa jiraannu. **17** Yaa obboolota, fakkeenya koo duukaa bu'udhaan warra kaaniin tokko ta'aa; warra fakkeenya nu isinii kennineen jiraatanis hubadhaa. **18** Akkuma ani yeroo hedduu isinitti himee fi akkuma ani amma illee immimaanii iyyuu isinitti himu, namoonni baay'een diinota fannoo Kiristoos ta'anii jiraatuutii. **19** Dhumni isaanii badiisa; Waaqni isaanii garaa isaanii ti; ulfinni isaanii salphina isaaniitiin. Yaadni isaanis waanuma lafaa irratti hundeeffama. **20** Nu garuu biyyi keenya samii irra. Fayyisaa achii dhufu, Gooftaa Yesuus Kiristoos eegganna; **21** innis humna waan hunda of jala galfachuu isa dandeessisu sanaan akka dhagni keenya inni dadhabaan dhagna isaa ulfina qabeessa sana fakkaatuuf dhagna keenya ni geeddara.

4 Kanaafuu yaa obboolota ko, isin warri ani jaalladhuu fi warri ani yaadu, warri gammachuu kootii fi gonfoo koos taatan, yaa michoota ko, akkanatti Gooftaatti jabaadhaa dhaabadhaa! **2** Ani akka isaan Gooftaadhaan yaada tokko qabaataniif Ewoodiyaanin nan kadhada; Sinxiikeenis nan kadhada. **3** Yaa hidhata dhugaa, dubartoonni kunneen Qaleeminxoosii fi warra na wajjin hojjetan kanneen maqaan isaanii kitaaba jireenyaa keessatti barreeffame kaan wajjin waan hojii wangeelaa keessatti na wajjin dadhabaniif akka ati isaan gargaartuuf sin kadhada. **4** Isin yeroo hunda Gooftaatti gammadaa. Ammas ani irra deebi'ee nan jedha, gammadaa! **5** Garraamummaan keessan nama hundumaa biratti haa beekamu. Gooftaan dhi'oo jira. **6** Waan hundumaa keessatti Waaqa kadhachuu fi waammataan, galata wajjinis gaaffii keessan Waaqatti dhi'eeffadhaa malee waan tokko illee hin yaadda'inaa. **7** Nagaan Waaqaa kan hubannaa hundaa ol ta'e sun karaa Kiristoos Yesuusiin qalbii fi yaada keessan ni eega. **8** Dhuma irrattis yaa obboolota, wanni dhugaa ta'e kam iyyuu, wanni ulfina qabeessa ta'e kam iyyuu, wanni qajeelaa ta'e kam iyyuu, wanni qulqulluu ta'e kam iyyuu, wanni jaallatamaa ta'e kam iyyuu, wanni gurra namaatti tolu kam iyyuu, wanni gaarii ta'e yookaan galateeffamaa ta'e kam iyyuu yoo jiraate isin waan akkanaa yaadaa. **9** Isin waan narraa barattan yookaan narraa argattan yookaan narraa dhageessan yookaan narratti argitan hunda isinis akkasuma godhaa. Waaqni nagaa isin wajjin ni ta'a. **10** Sababii isin dhuma irratti deebitanii naa yaaduu jalqabaniif ani Gooftaatti baay'ee nan gammada. Dhugumaanuu carraa ittiin argisiifan dhabdaniiti malee isin durumaanuu naa yaadaa turtan. **11** Ani waan waa dhabeef akkana jechaa hin jiru; haala kam iyyuu keessatti na ga'a jechuu baradheeraatii. **12** Ani dhabuun maal akka ta'e beeka; baay'ee qabaachuunis maal akka ta'e nan beeka. Haala kam iyyuu keessatti, waan hunda keessattis icciitii quufuutii fi beela'uu, baay'ee qabaachuutii fi dhabuu baradheera. **13** Ani isa humna naa kennu sanaan waan hunda gochuu nan danda'a. **14** Haa ta'uu malee rakkina koo keessatti hirmaachuun keessan waan gaarii gochuu keessan ture. **15** Kana malees isin warri Fiiliphisiyuus akkuma beektan, jalqabatti yeroo ani wangeela isinitti lallabetti, yeroo ani Maqedooniyaadhaa ka'etti isin qofa malee waldaan kiristaanaa tokko iyyuu waa'ee kennuu fi fudhachuu keessatti na wajjin hin hirmaanne. **16** Yeroo ani Tsaloniqqee turetti illee yommuu ani rakkadhetti isin yeroo tokkoo ol gargaarsa naaf ergitanii uttii. **17** Kunis akka bu'aan isiniif baay'atu barbaadene malee ani kenna keessan barbaadee miti. **18** Ani kaffaltii guutuu argadhee caalaa iyyuu qabaadheera; kenna isin ergitanis Ephafroodiixuu harkaa fudhadhee hamma na ga'u argadheera. Kunis kenna urgaa'aa fi qalma fudhatamaa Waaqa gammachiisuu dha. **19** Waaqni koos akkuma badhaadhummaa isaa ulfina qabeessa sanaatti waan isin barbaachisu hunda Kiristoos Yesuusiin isiniif guuta. **20** Waaqa keenyaa fi Abbaa keenyaaf bara baraa hamma bara baraatti ulfinni haa ta'u. Ameen. (aiṓn g165) **21** Kiristoos Yesuusiin qulqulloota hundatti nagaa naa himaa. Obboloonni na wajjin jiranis nagaa isinii dhaamu. **22** Qulqulloonni hundinuu, keessumattuu warri mana Qeesaarii jiraatan nagaa isinii dhaamu. **23** Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos hafuura keessan wajjin haa ta'u. Ameen.

Qolosaayis

1 Phaawulos isa fedhii Waaqaatiin ergamaa Kiristoos Yesuus ta'ee fi obboleessa keenya Xiimotewos irraa, **2** Gara qulqulloota, obboloota Kiristoosiin amanamoo ta'an kanneen Qolosaayis jiraataniitti: Abbaa keenya Waaqa biraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **3** Nu yommuu isiniif kadhannutti Waaqa, Abbaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos yeroo hunda ni galateeffanna; **4** amantii isin Kiristoos Yesuusitti qabdaniif fi jaalala isin qulqulloota hundaaf qabdan sana dhageenyerraatii; **5** kunis sababii abdiin samii keessatti isinii kuufame sanaatiif; isin waa'ee abdiin kanaa duraanuu dubbii dhugaa, wangeela keessatti dhageessaniiru; **6** wangeelli kunis isin bira ga'era. Wangeelli kunis gaafa isin isa dhageessanii dhugumaan ayyaama Waaqaa hubattanii jalqabee akkuma isin gidduutti hojjechaa ture sana addunyaa guutuu keessattis ija naqachaa fi guddachaa jira. **7** Kanas tajaajilaa jaallatamaa hidhata keenya ta'e Ephafaaraa irraa barattaniirtu; innis Kiristoosiif tajaajilaa amanamaa ta'ee iddoo keenya kan bu'ee dha; **8** inni waa'ee jaalala keessan kan Hafuurri isinii kenne sanaas nutti himeera. **9** Sababii kanaaf nu gaafa waa'ee keessan dhageenyee jalqabnee isinii kadhachuu fi akka Waaqni karaa ogummaatii fi hubannaa hafuurra hundaan beekumsa fedhii isaatiin isin guutu kadhachuu hin dhiifne. **10** Kunis akka isin hojii gaarii hundaan ija naqachaa, Waaqa beekuudhaanis guddachaa, jireenya Gooftaaf malu fi kan karaa hundaan isa gammachiisu jiraataniif; **11** isinis jajjabinaa fi obsa guddaa akka qabaattaniif, akkuma aangoo isaa ulfina qabeessa sanaatti humna hundaan jabaachaa, gammadaa **12** Waaqa Abbaa kan akka isin mootummaa ifaa keessatti qulqulloota wajjin dhaala keessatti hirmaatan isin dandeessise sana galateeffadhaa. **13** Inni taayitaa dukkanaa jalaa nu baasee gara mootummaa ilma inni jaallatuutti nu dabarseeraatii; **14** nus isumaan furama, jechuunis dhiifama cubbuu arganneerra. **15** Inni fakkaattii Waaqa hin mul'anne sanaa ti; uumama hundaafis hangafa. **16** Wanni hundinuu isumaan uumameetii: Wanni samii keessaa fi lafa irraa, wanni mul'atu fi hin mul'anne, teessooowan yookaan humnoonni yookaan bulchitoonni yookaan taayitaawwan, wanni hundinuu isumaan, isumaaf uumaman. **17** Inni waan hunda dura jira; wanni hundinuu isumaan wal qabatee dhaabata. **18** Inni mataa dhagna isaa, mataa waldaa kiristaanaa ti; waan hunda irratti ol'aantummaa akka qabaatuufis inni kan jalqabaa ti; warra du'an keessaa kaafamuudhaanis hangafa. **19** Waaqni guutummaan isaa hundi isa keessa jiraachuu isaatti gammadeeraatii; **20** dhiiga isaa kan fannoo irratti dhangala'e sanaanis nagaa buusuudhaan waan lafa irra jiru yookaan waan samii keessa jiru hunda karaa isaatiin ofitti araarseeraatii. **21** Isinis dur amala keessan hamaa sanaan Waaqatti orma taatanii yaada keessaniinis diinota turtan. **22** Amma garuu qulqulloota mudaa hin qabnee fi warra hir'ina hin qabne godhee fuula isaa duratti isin dhi'eessuuf dhagna foon Kiristoosiin, karaa du'a isaatiin isin araarseera; **23** kunis yoo isin amantii keessaniin itti fufan, yoo jabaattanii dhaabattanii fi yoo isin abdiin wangeelaa irraa hin sochoone ta'a. Wangeelli kunis isuma isin dhageessanii fi isuma samii gaditti uumama hundatti lallabamee dha; ani Phaawulosis wangeeluma kanaaf tajaajilaa ta'era. **24** Ani amma isiniif dhiphachuu kootti nan gammada; waan dhiphina Kiristoos dhagna isaatiif jechuunis waldaa kiristaanaatiif jedhee dhiphate sana keessaa hir'ates ani foon kootiin nan guuta. **25** Ergama Waaqni natti kenneen ani akka dubbii Waaqaa guutummaatti isinii dhi'eessuuf tajaajilaa waldaa kiristaanaa ta'era; **26** dubbiin kunis icciitii barootaa fi dhaloota jalaa dhokfamee turee dha;

amma garuu qulqulloota isaatti mul'ifameera. (a.iñon g165) **27** Waaqni badhaadhummaan ulfina icciitii kanaa hammam guddaa akka ta'e Namoota Ormaa gidduutti qulqulloota isaatti beeksisuu filateera; icciitiin kunis Kiristoos, abdiin ulfinaa isa isin keessa jiruu dha. **28** Nus isuma lallabna; nama hunda kan guutummaa guutuutti Kiristoositti bilchataa ta'e akka dhi'eessinuuf, tokkoo tokkoo namaa ogummaa hundaan gorsaa barsiisna. **29** Kanaafuu ani akkuma hojii humna isaa kan ciminaan na keessatti hojjetu sanaatti carraaqaa nan dhimma.

2 Akka ani isiniif, warra Lodoqiyaa jiraniif fi warra fooniin fuula koo hin argin hundaafis jedhee hammam carraaqaa jiru isin akka beektan nan barbaada. **2** Kunis akka isaan jaalalaan tokko ta'anii garaan isaanii jajjabeeffamuuf, akka isaan badhaadhummaa hubannaa guutuu qabaatanii icciitii Waaqaa jechuunis Kiristoosiin beekaniif; **3** badhaadhummaan ogummaa fi beekumsaa hundinuu isuma keessa dhokfameera. **4** Anis akka namni tokko iyyuu afaan tolee isin hin gowwoomsineef waan kana isinitti hima. **5** Ani yoon fooniin isin irraa fagaadhe illee hafuuraan isin wajjin waanan jiruuf, isin hammam naamusa qabeeyyii akka taatanii fi amantiin isin Kiristoositti qabdanis hammam cimaa akka ta'e arguu kootiif nan gammada. **6** Yoos akkuma Kiristoos Yesuus Goofticha fudhattaniitti isatti jiraadhaa; **7** akkuma barattan sanatti hidda keessan isa keessatti gad fageeffadhaatii isa irratti ijaaramaa; amantiittis jabaadhaa; galata guutee dhangala'us dhi'eessaa. **8** Eenyu iyyuu barsiisa waa'ee Kiristoos irratti hundeeffameen utuu hin ta'in falaasama faayidaa hin qabnee fi gowwoomsaa, kan bartee namaatii fi qajeelfama addunyaa kanaa irratti hundeeffameen akka isin hin boojine of eeggadhaa. **9** Guutummaan Waaqummaa hundinuu fooniin Kiristoos keessa jiraataatii; **10** isinis Kiristoos isa humnaa fi taayitaa hunda irratti mataa ta'e sanaan guutamtaniirtu. **11** Isumaanis foon cubbamaa ta'e sana of irraa gattanii dhagna qabattaniirtu; dhagna qabaan kunis dhagna qabaa harka namaatiin ta'e utuu hin ta'in kan Kiristoosiin ta'ee dha; **12** isinis cuuphaadhaan isa wajjin awwaalamanii humna Waaqaa kan Kiristoosiin warra du'an keessaa isa kaasetti amanuu keessaniin cuuphaadhuma sanaan isa wajjin kaafamtaniirtu. **13** Yeroo isin cubbuu keessanii fi foon keessan kan dhagna hin qabamin sanaan duutanii turantitti Waaqni Kiristoos wajjin jiraattota isin taasise. Cubbuu keenya hundaan nuu dhiise; **14** innis himata idaa keenya kan seeraa kan nuun mormuu fi nutti muru sana haqee mismaaraan fannooti diree dhabamsiise. **15** Innis humnootaa fi taayitaawwan fannoodhaan mo'ate hidhannoo hiikkachiisuudhaan ifaa baasee uummatatti isaan argisiise. **16** Kanaafuu enyu iyyuu waan nyaattanii fi waan dhugdaniin yookaan waa'ee ayyaanaatiin yookaan waa'ee Baatii Haaraatiin yookaan waa'ee Sanbataatiin isinitti hin murin. **17** Isaan kunneen gaaddidduu waan dhufuuf jiruu ti; dhugaan isaa garuu Kiristoos keessa jira. **18** Namni sobee gad of qabuu fi ergamoota waaqeffachuu jaallatu kam iyyuu badhaasa isin hin dhabsiisin. Namni akkasii waan arge hunda baay'isee odeessa; sababii malee yaada foon isaatiin of tuula. **19** Innis mataa isa dhagni guutuun ittiin soorame, hiddaa fi ribuu isaatiinis walitti hidhamee guddina Waaqni kennuufiin guddatu sana irraa citeera. **20** Isin erga Kiristoos wajjin qajeelfama hundee kan addunyaa kanaatiif duutanii maaliif akka waan amma iyyuu kan addunyaa taataniitti sirna isaatiif bultu ree? **21** Innis, "Harkaan hin qabatin! Hin dhandhamin! Hin tuqin!" jedha. **22** Isaanis waan ajajaa fi barsiisa namaa irratti hundeeffamaniif yeroo hojii irra oolanitti baduuf murteeffamaniiru. **23** Sirni kunis dhugumaan of dirqisiisuun waaqeffachuu isaanii, gad of qabuu

sobaatii fi foon isaanii miidhuu isaaniitiin bifa ogummaa qaba; hawwii foonii dhowwuuf garuu faayidaa tokko illee hin qabu.

3 Eгаа isin erga Kiristoos wajjin kaafamtanii waan ol gubbaa, mirga Waaqaa iddoo Kiristoos ta'a sana jiru barbaadaa. **2** Waan ol gubbaa yaadaa malee waan lafa irraa hin yaadinaa. **3** Duutaniirtuutii; jireenyi keessanis Kiristoos wajjin Waaqa keessa dhokfameera. **4** Yommuu Kiristoos inni jireenya keessan ta'e sun mul'atutti isinis isa wajjin ulfinaan ni mul'attu. **5** Kanaaf hawwii addunyaa isa isin keessatti hojjechaa jiru hundumaa ajjeesaa; kunis halalummaa, xuraa'ummaa, dharraa foonii, hawwii hamaa fi sassattummaa isa waaqa tolfamaa waaqeffachuu ta'e sanaa dha. **6** Sababii kanaafis dheekkamsi Waaqaa warra hin ajajamnetti ni dhufa. **7** Isinis jireenya dur jiraattan keessatti karuma akkasii irra deddeebi'aa turtan. **8** Amma garuu waan akkasii hunda: aarii, dheekkamsa, hamminaa fi maqaa nama balleessuu of irraa fageessaa; dubbiin gadheenii afaan keessanii hin ba'in. **9** Wal hin sobinaa; isin eenyummaa keessan isa moofaa sana hojii isaa wajjin of irraa baafatanii **10** eenyummaa haaraa kan beekumsa fakkaattii Uumaa isaatiin haaromfamaa jirus uffattaniirtu. **11** Sababii kanaaf, nama Giriik yookaan Yihuudii, nama dhagna qabate yookaan kan dhagna hin qabatin, nama wallaalaa, nama jireenya isaa hin qajeelfatin, garba yookaan birmaduu jechuun hin jiru; Kiristoos garuu hunduma; hunduma keessas jira. **12** Kanaafuu isin akkuma warra Waaqaaf filatamanii qulqullaa'anii fi jaallatamaniitti, gara laafummaa, arjummaa, gad of qabiisa, garraamummaa fi obsa qabaadhaa. **13** Wal danda'aa; yoo eenyu iyyuu nama tokko illee irraa komii qabaate walii dhiisaa. Akkuma Gooftaan isinii dhiise sana isinis walii dhiisaa. **14** Kana hundumaa irrattis jaalala waan hundumaa tokkummaa hir'ina hin qabneen walitti hidhu qabaadhaa. **15** Nagaan Kiristoos kan isin akkuma kutaa dhagna tokkootti itti waamamtan sun garaa keessan keessatti haa mo'u. Warra galateeffattanis ta'aa. **16** Dubbiin Kiristoos baay'inaan isin keessa haa jiraatu; ogummaa hundaan wal barsiisaa; wal gorsaa; faarfannaadhaan, weedduu galataatii fi faarfannaa Hafuuraatiin garaa keessan keessatti Waaqa galateeffadhaa. **17** Dubbiinis ta'u hojiidhaan, waan hojjetan kam iyyuu maqaa Gooftaa Yesuusiin hojjedhaa; isumaanis Waaqa Abbaa galateeffadhaa. **18** Yaa niitota, akka Gooftaaf ta'utti dhirsoota keessaniif ajajamaa. **19** Yaa dhirsoota, isinis niitota keessan jaalladhaa; isaanittis hin hammaatinaa. **20** Yaa ijoolle, waan hundumaan abbootii fi haadhota keessaniif ajajamaa; kun Gooftaa gammachiisaatii. **21** Yaa abbootii, isinis akka ijoolleen keessan abdiin hin kutanneef tuttuqxanii isaan hin aarsinaa. **22** Yaa garboota, isinis warra fooniin gooftota keessan ta'aniif waan hundaan ajajamaa; kanas yeroo isaan isin ilaalan qofa isaan gammachiisuuf utuu hin ta'in garaa qulqulluu fi Gooftaa sodaachuudhaan godhaa. **23** Waan hojjetan hunda akka waan namaaf hojjetaniitti utuu hin ta'in akka waan Gooftaaf hojjetaniitti garaa guutuudhaan hojjedhaa; **24** kunis sababii isin akka Gooftaa biraa badhaasa dhaalaa argattan beektaniif. Kan isin tajaajilaa jirtan Kiristoos Goofticha. **25** Namni balleessaa hojjetu kam iyyuu gatii balleessaa isaa ni argataatii; nama wal caalchisuunis hin jiru.

4 Yaa gooftota, isinis akka samii irraa Gooftaa qabdan waan beektaniif, garboota keessan qajeelummaa fi wal qixxummaadhaan bulchaa. **2** Warra dammaqanii galateeffatan ta'uudhaan kadhannaatti jabaadhaa. **3** Nu icciitii Kiristoos kan ani isaaf jedhee hidhamee jiru sana akka lallabnuuf Waaqni balbala dubbichaa akka nuu banu nuufis kadhadaa. **4** Anis akka narraa eegamutti ibsee akkan lallabuuf naa kadhadaa. **5**

Baricha furuudhaan warra alaa wajjin hubannaadhaan jiraadhaa. **6** Tokkoo tokkoo namaatiif akkamitti akka deebii kennitan akka beektaniif dubbiin keessan yeroo hunda ayyaanaan kan guutame, soogiddaanis kan mi'eeffame haa ta'u. **7** Xixiqoos oduu waa'ee kootii hunda isinitti ni hima. Inni obboleessa jaallatamaa, tajaajilaa amanamaa fi Gooftaatti garbicha hidhata koo ta'ee dha. **8** Anis akka isin haala nu keessa jirru beektanii fi akka inni garaa keessan jajjabeessuuf gara keessanitti isa ergeera. **9** Innis obboleessa keenya amanamaa fi jaallatamaa isa garee keessan keessaa tokko ta'e Oneesimoos wajjin dhufa. Isaanis waan asitti ta'aa jiru hundumaa isinitti himu. **10** Arisxirookos inni na wajjin hidhamee jiru nagaa isinii dhaama; Maarqos durbiin Barnaabaasis akkanuma nagaa isinii dhaama. Waa'ee isaas ajajani, "Yoo inni gara keessan dhufe isa simadhaa" jedhu isin ga'eera. **11** Yesuus inni Yooxsoos jedhamu akkasuma nagaa isinii dhaama. Warra dhagna qabatan keessas kanneen na wajjin mootummaa Waaqaatiif hojjetan isaanuma qofa; isaanis jajjabina guddaa naa ta'aniiru. **12** Ephaa'iraan inni isin keessaa tokko ta'ee fi tajaajilaan Kiristoos Yesuus nagaa isinii dhaama. Innis akka isin fedhii Waaqaa hundaan bilchaatoo fi guutuu taatanii jabaattanii dhaabbaniif yeroo hunda kadhannaadhaan isinii dadhabaa jira. **13** Ani akka inni isiniif, warra Lodoociyaa fi magaalaa Heraapoolis jiraniifis hinaaffaa gaarii qabu dhugaa nan ba'aaf. **14** Luqaas ogeessi fayyaa michuun keenya jaallatamaanii fi Deemaas nagaa isinii dhaamu. **15** Obboleeta Lodoociyaa jiraniitti, akkasumas Niimfaa fi waldaa kiristaanaa kan mana ishee jirtutti nagaa naa himaa. **16** Erga xalayaan kun isinii dubbifamee booddee waldaa Kiristaanaa Lodoociyaatti akka dubbifamu godhaa; isinis xalayaa Lodoociyaadhaa dhufu dubbifadhaa. **17** Arkiphaadhaanis, "Hojii Gooftaadhaan sitti kenname sana akka xumurtu mirkaneeffadhu" jedhaa. **18** Ani Phaaawulos, xalayaa nagaa kana harkuma kootiin barreessa. Hidhamuu koo yaadadhaa. Ayyaanni isin wajjin haa ta'u.

1 Tasaloniique

1 Phaawulos, Silwaanosii fi Xiimotewos irraa, Gara waldaa kiristaanaa warra Tasaloniique kan Waaqa Abbaatii fi kan Gooftaa Yesuus Kiristoos taateetti: Ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **2** Nu kadhannaa keenya keessatti maqaa keessan dhoofnee yeroo hunda waa'ee hunda keessaniitiif Waaqa ni galateeffanna. **3** Nu hojii amantii keessanii, dadhabbii jaalala keessanii fi obsa abdi keessanii kan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoositti qabdan sana Waaqa keenyaa fi Abbaa keenya duratti ittuma fufnee ni yaadanna. **4** Yaa obboloota Waaqaan jaallatamtan, nu akka inni isin filate beeknaatii; **5** wangeelli keenya humnaan, Hafuura Qulqulluu fi amansiisa guddaan malee dubbii afaanii qofaan gara keessan hin dhufneetii. Nu isiniif jennee akkamitti akka isin gidduu jiraanne ni beektu. **6** Isinis fakkeenya keenyaa fi fakkeenya Gooftaa duukaa buutaniirtu; utuma dhiphina guddaa keessa jirtanuu gammachuu Hafuurri Qulqulluu isinii kennuun dubbicha fudhattaniirtu. **7** Kanaanis amantoota Maqedooniyaa fi Akaayaa jiran hundaaf fakkeenya taatanii jirtan. **8** Dubbiin Gooftaa isin biraa ba'ee Maqedooniyaa fi Akaayaa qofatti hin dhaga'amne; amantiin isin Waaqatti qabdaniis lafa hunda ga'eera. Kanaafuu waa'ee isaa homaa dubbachuu nu hin barbaachisu; **9** isin simannaa akkamii akka nuu gootan isaanuu ni dabbatuutii. Isaan akkamitti akka isin Waaqa jiraataa fi Waaqa dhugaa tajaajiluuf jettanii waaqota tolfamoo irraa gara Waaqaatti deebitanis ni himu; **10** akkasumas ilma isaa isa inni warra du'an keessaa kaase jechuunis Yesuus isa dheekkamsa dhufu jalaa nu baasu sana akka samii irraa eeggattan ni himu.

2 Yaa obboloota, isin bira dhufuun keenya sun akkasumaan akka hin ta'in isinuu ni beektu. **2** Akkuma isin beektan nu kanaan dura Fiiliphisiyuusitti dhiphanneerra; akka malees qaaneffanneerra. Garuu yoo mormiin cimaan nu qunname illee gargaarsa Waaqa keenyaatiin wangeela isaa isiniitti himuudhaaf ija jabina arganneerra. **3** Gorsii nu kenninus kan dogoggora yookaan xuraa'ummaa yookaan gowwoomsaa irraa dhufe miti. **4** Qooda kanaa nu akka warra Waaqni wangeela imaanaa itti kennuuf qoratee fudhateetti dubbanna. Yaaliin keenyas Waaqa garaa keenya qoru sana gammachiisuuf malee nama gammachiisuuf miti. **5** Akkuma isin beektanii fi akkuma Waaqnis dhugaa ba'u sana nu dubbii sossobbiitti hin fayyadamne; doqnummaa dhokfachuufis haguuggannee gara keessan hin dhufne. **6** Nu namoota irraa, isin irraas ta'u yookaan warra kaan irraa ulfina hin barbaanne. Nu akka ergamoota Kiristoosiitti ba'aa isiniitti ta'uu ni dandeenya ture; **7** nu garuu akkuma haadha daa'imman ishee kunuunfattu tokkoo taane. Garraamummaadhaan gidduu keessan jiraanne. **8** Nu waan akka malee isin jaallanneef wangeela Waaqa qofa utuu hin ta'in lubbuu keenya illee isinii kennuun fedhii keenya ture; isin nu biratti akka malee jaallatamoo turtaniitii. **9** Yaa obboloota, isin dadhabbii fi dhiphina keenya ni yaadattuutii; nu yeroo wangeela Waaqa isinii lallabnetti nama tokkotti illee akka ba'aa hin taaneef halkanii guyyaa hojjechaa turre. **10** Nu hammam qulqullummaan, qajeelummaa fi mudaa malee isin warra amantan gidduu akka jiraanne isin dhugaa ni baatu; Waaqnis dhugaa ba'a. **11** Isin akka nu akkuma abbaan ijoollee isaa gorse jajjabeessutti tokkoo tokkoo keessaniif taane ni beektuutii; **12** kunis akka isin jireenya Waaqa isa mootummaa isaattii fi ulfina isaatti isin waamu sanaaf malu jiraattaniif. **13** Isinis yommuu dubbii Waaqa kan nurraa dhageessan sana fudhattaniitti akkuma inni jirutti, akka dubbii Waaqa kan isin

warra amantan keessatti hojjetuutti fudhattan malee akka dubbii namaatti waan hin fudhatiniif nu utuu gargar hin kutin Waaqa galateeffanna. **14** Yaa obboloota, isin fakkeenya waldoota kiristaanaa Waaqa warra Kiristoos Yesuusitti jiran kanneen biyya Yihuudaa jirani duukaa buutaniirtu; akkuma waldoonni kunneen harka Yihuudootaatti dhiphatan sana isinis harka namoota biyya keessaniitti dhiphattaniirtu; **15** Yihuudoonni kunneen warra Gooftaa Yesuusii fi raajota ajjeesanii nu illee ari'atani dha. Isaan Waaqa hin gammachiisan; nama hundattis diina ta'u; **16** isaanis cubbuu isaanii guuttachuuf jedhanii akka nu akka Namoonni Ormaa fayyifamaniif itti hin dubbanne nu dhowwu. Dhuma irratti garuu dheekkamsi Waaqa isaanitti dhufeera. **17** Garuu yaa obboloota, erga yaadaan utuu hin ta'in fooniin yeroo gabaabaaf isin irraa gargar baanee jalqabnee fuula keessan arguuf hawwii guddaan caalchifnee dhamaane. **18** Nu gara keessan dhufuu barbaannee turreetii; dhugumaanuu ani Phaawulos yeroo baay'ee gara keessan dhufuu yaaleera; garuu Seexanatu nu dhowwe. **19** Yommuu Gooftaan keenya Yesuus Kiristoos dhufutti fuula isaa duratti abdiin keenya yookaan gammachuun keenya yookaan gonfoon nu ittiin of jajnu enyu? Isinuma mitii? **20** Isin ulfinaa fi gammachuu keenyaatii.

3 Kanaafuu nu waan hammama caalaa obsuu dadhabneef kophaa keenya Ateenaatti hafuun gaarii nutti fakkaate. **2** Nus obboleessa keenya Xiimotewos, tajaajilaa Waaqa isa wangeela Kiristoosiitti hojjetaa hidhata keenya ta'e sana, akka inni amantii keessaniitti isin cimsuu fi isin jajjabeessuuf ergineerra; **3** kunis akka namni tokko iyyuu dhiphina kanaan hin jeeqanneef. Isinis akka nu waan kanaaf filatamne sirriitti beektu. **4** Yeroo isin bira turretti akka dhiphinni nurra ga'u isiniitti himaa turreetii. Innis akkuma isin beektan sana ta'e. **5** Sababii kanaaf ani yommuun kana caalaa obsuu dadhabetti waa'ee amantii keessanii baruuf jedheen isa erge. Tarii inni nama qoru isin qoree dadhabbiin keenyas fayyidaa malee hafeera jedheen sodaadhe. **6** Amma garuu Xiimotewos isin biraa garaa keenya dhufee waa'ee amantii keessaniitii fi waa'ee jaalala keessanii oduu gaarii nutti himeera. Akkasumas akka isin yeroo hunda yaada gaariidhaan nu yaaddanii fi akkuma nu isin arguu hawwinu sana akka isinis nu arguu hawwitan nutti himeera. **7** Kanaaf yaa obboloota, nu dhiphinaa fi ari'atama keenya hunda keessatti amantii keessaniin waa'ee keessan jajjabaanneerra. **8** Yoo isin Gooftaatti cimtanii dhaabatan nu dhugumaan ni jiraannaatii. **9** Gammachuu sababii keessaniin fuula Waaqa keenyaa duratti qabnu hundaaf waa'ee keessaniif hammam Waaqa galateeffachuu dandeenya? **10** Nu akka deebinee isin arginu fi waan amantii keessan keessaa hir'ates akka isinii guutuu dandeenyuuf halkanii guyyaa cimsinee kadhanna. **11** Ammas Waaqni keenyaa fi Abbaan keenya mataan isaa, Gooftaan keenya Yesuus akka nu gara keessan dhufnu karaa nuuf haa qajeelchu. **12** Akkuma jaalalli nu isiniif qabnu dabalaa deemu sana Gooftaan jaalala isin walii keessanii fi nama hundaaf qabdan isinii haa guddisuu; haa baay'isus. **13** Akka isin yommuu Gooftaan keenya Yesuus qulqulloota isaa hunda wajjin dhufutti fuula Waaqa keenyaatii fi Abbaa keenyaa duratti warra mudaa hin qabnee fi qulqulloota taataniifis inni garaa keessan haa jajjabeessu.

4 Kana malees yaa obboloota, Waaqa gammachiisuuf akkamitti akka jiraachuu qabdan nu isin barsiifneerra; isinis akkuma sanatti jiraachaa jirtu. Ammas akka ittuma caalchifanii waan kana gootan Gooftaa Yesuusii isin kadhanna; isin gorsinas. **2** Nu taayitaa Gooftaa Yesuusiiin ajaja maalii akka isinii kennine beektuutii. **3** Fedhiin Waaqa akka isin qulqullooftanii dha;

kunis akka isin halalummaa irraa fagaattaniif; **4** tokkoon tokkoon keessan akkamitti akka karaa qulqulluu fi ulfina qabeessa ta'een dhagna keessan eeggattan beekuu qabdu; **5** kunis akka ormoota Waaqa hin beekneetti hawwii foonitiin hin ta'in; **6** waan kanaanis namni tokko iyyuu obboleessa isaa hin miidhin yookaan hin gowwoomsin. Akkuma nu kanaan dura isinitti himnee isin akeekachiifne sana, Gooftaan warra cubbuu akkasii hojjetan hunda haaloo ba'a. **7** Waaqni akka nu jireenya qulqulluu jiraannuuf malee akka xuroofnuuf nu hin waamneetii. **8** Kanaafuu namni gorsa kana tuffatu Waaqa Hafuura isaa Qulqulluu isinii kennu sana tuffata malee nama hin tuffatu. **9** Egaa waan Waaqni akka isin wal jaallattan isin barsiiseef waa'ee jaalala obbolummaa isinii barreessuu nu hin barbaachisu. **10** Dhugumaan isin obboloota guutummaa Maqedooniyaa keessa jiran hunda ni jaallattu. Yaa obboloota, nu garuu akka kana caalaa isaan jaallattan isin gorsina; **11** akkuma nu kanaan dura isin ajajnetti tasgabbiin jiraachuuf tattaaffadhaa; harkuma keessaniin hojii keessan hojjetadhaa; **12** kunis akka isin warra alaa biratti ulfina argattanii fi akka harka nama tokko illee hin eegganneef. **13** Yaa obboloota, nu akka isin waa'ee warra rafan sanaa wallaaltan yookaan akka namoota abdii hin qabne kaaniitti gadditan hin barbaannu. **14** Nu erga akka Yesuus du'ee du'aa ka'e amannee akkasuma immoo Waaqni warra Yesuusitti amananii rafan sana akka isuma wajjin kaasu ni amanna. **15** Wannu nu akka dubbii Gooftaatti isinitti himnu kana; nu warri lubbuun jirru kanneen hamma dhufaatii Gooftaatti jiraannu gonkumaa warra rafan sana hin dursinu. **16** Gooftaan mataan isaa ajajaan, sagalee ergamaa hangafaatii fi sagalee malakata Waaqaatiin samii irraa ni bu'a; warri Kiristoositti amananii du'anis jalqabatti ni ka'u. **17** Ergasii immoo nu warri hafnee lubbuun jirru qilleensa irratti Gooftaa simachuuf isaan wajjin duumessaan ol fudhatamna. Akkasumas bara baraan Gooftaa wajjin ni jiraanna. **18** Kanaafuu dubbii kanaan wal jajjabeessaa.

5 Egaa yaa obboloota, waa'ee barootaatii fi waa'ee waqtiilee waan tokko iyyuu isinii barreessuu nu hin barbaachisu; **2** akka guyyaan Gooftaa akkuma hattuutti halkaniiin dhufu isinuu sirriitti beektuutii. **3** Utuma namoonni, "Nagaa dha; qabbanas" jedhanuu akkuma ciniinsuun dubartii ulfaatti dhufu badiisni akka tasaa isaanitti dhufa; jalaas hin ba'an. **4** Isin garuu yaa obboloota, akka guyyaan sun akkuma hattuutti isinitti hin dhufneef isin warra dukkana keessa jirtan miti. **5** Isin hundi ijoollee ifaa ti; ijoollee guyyaatis. Nu warra halkanii yookaan warra dukkanaa miti. **6** Egaa kottaa nu akka warra kaanii hin rafnuu; qooda kanaa kottaa ni dammaqnaa; of qabnas. **7** Warri rafan halkaniiin rafuutii; warri machaa'anis halkaniiin machaa'u. **8** Nu garuu waan warra guyyaa taaneef kottaa amantii fi jaalala akka qomee sibiilaatti uffannee, abdii fayyinaa immoo akka qoobii sibiilaatti kaa'annee of qabnaa. **9** Waaqni akka nu karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin fayyina argannuuf malee dheekkamsaaf nu hin filanneetii. **10** Nu yoo dammaqne yookaan yoo rafne akka isa wajjin tokkummaan jiraannuuf inni nuuf du'e. **11** Kanaafuu akkuma amma gochaa jirtan kana wal jajjabeessaa; wal ijaaraas. **12** Egaa yaa obboloota, nu akka isin warra gidduu keessaniitti cimani hojjetan, kanneen karaa Gooftaatiin isin hooggananii fi isin gorsan sana kabajjan isin kadhanna. **13** Sababii hojii isaaniitiifis jaalalaan ulfina guddaa isaaniif kennaa. Nagaadhaanis walii wajjin jiraadhaa. **14** Yaa obboloota, nu akka isin warra hojii hojjechuu hin jaallanne akeekachiifan, sodaattota jajjabeessitan, dadhaboo gargaartan, akka nama hundumaafis obsitan isin gorsina. **15** Akka namni tokko iyyuu waan hamaaf deebii hamaa hin deebifne of eeggadhaa; qooda

kanaa yeroo hunda waliif, nama hundaafis waan gaarii gochuuf carraaqaa. **16** Yeroo hunda gammadaa; **17** utuu gargar hin kutin kadhadaa. **18** Haala hundumaa keessatti Waaqa galateeffadhaa; fedhiin Waaqni Kiristoos Yesuusitti isiniif qabu kanaatii. **19** Hafuura hin dhaamsinaa; **20** raajii hin tuffatinaa; **21** waan hunda qoraa. Isa gaarii jabeessaatii qabadhaa. **22** Hammina gosa hundumaa irraa fagaadhaa. **23** Waaqni mataan isaa, Waaqni nagaa guutummaan guutuutti isin haa qulqulleessu. Hafuurri keessan, lubbuun keessanii fi dhagni keessan guutuun guyyaa Gooftaan keenya Yesuus Kiristoos dhufutti mudaa irraa haa eegaman. **24** Inni isin waamu sun amanamaa dha; waan kanaa ni godha. **25** Yaa obboloota, nuufis kadhadaa. **26** Dhungoo qulqulluudhaanis obboloota hunda nagaa gaafadhaa. **27** Ani akka xalayaan kun obboloota hundaaf dubbifamu fuula Gooftaa duratti isin ajaja. **28** Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isin wajjin haa ta'u.

2 Tasaloniique

1 Phaawulos, Silwaanosiif fi Xiimotewos irraa, Gara Waldaa Kiristaanaa warra Tasaloniique kan Abbaa keenya Waaqaatii fi kan Gooftaa Yesuus Kiristoos taateetti: **2** Ayyaanii fi nagaan Waaqa Abbaa fi Gooftaa Yesuus Kiristoos irraa isiniif haa ta'u. **3** Yaa obboloota, sababii amantiin keessan baay'ee guddachaa, jaalalli hundi keessan walii keessaniif qabdanis ittuma dabalaa jiruuf nu yeroo hunda waa'ee keessaniif akka malutti Waaqa galateeffachuu qabna. **4** Kanaafuu nu qorumsa isin obsitan sanaaf, ari'atama hunda keessatti jabaattanii dhaabachuu keessanii fi amantiin keessaniin waldoota Kiristaanaa Waaqaa keessatti sababii keessaniin of jajna. **5** Kun hundinuu akka murtiin Waaqaa qajeelaa ta'e mul'isa; sababii kanaafis isin warra mootummaa isaa kan dhiphachaafii jirtan sanaaf maltan ni taatu. **6** Waaqni qajeelaa dha: Inni warra isin rakkisan ni rakkisa; **7** isin warra rakkattaniif, nuufis boqonnaa ni kenna. Kunis yommuu Gooftaan Yesuus ibidda balali'uun ergamoota isaa humna qabeeyyii wajjin samii irraa mul'atutti ta'a. **8** Inni warra Waaqa hin beeknee fi warra wangeela Gooftaa keenya Yesuusii hin ajajamne ni adaba. **9** Isaanis fuula Gooftaa duraa fi ulfina humna isaa irraa fageeffamanii badiisa bara baraatiiin ni adabamu; **(aiōnios g166)** **10** kunis guyyaa inni qulqulloota isaatiin kabajamuu fi warra amanandummaa gidduutti dinqisiifattamuuf dhufutti ta'a. Isinis waan dhuga ba'umsa keenya amantiinif isaaniitti lakkaa'amu. **11** Nus waan kana yaadatti qabachaa, akka Waaqni keenya warra waamicha isaatiif malan isin godhuuf, humna isaatiinis kaayyoo keessan gaarii hundaa fi akka hojii amanti keessanii hunda fiixaan isinii baasuuf utuu gargar hin kutin isinii kadhanna. **12** Nus akkuma ayyaana Waaqa keenyaatii fi Gooftaa Yesuus Kiristoosiitti akka maqaan Gooftaa keenya Yesuus isiniin kabajamuu fi akka isinis isaan kabajamtaniif waan kana kadhanna.

2 Yaa obboloota, waa'ee dhufaati Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosii fi waa'ee isa biratti walitti qabamuu keenyaa wanni nu isin kadhannu kana; **2** kunis raajii yookaan dubbii yookaan xalayaa akka waan nu biraa dhufeetti hedamuun akka isin guyyaan Gooftaa ammuma iyyuu dhufeera jettanii daftanii hin raafanneef yookaan hin jeeqanneef. **3** Namni tokko iyyuu karaa kamiin iyyuu isin hin gowwoomsin; utuu fincilli dursee hin dhufin, namni cubbuu, ilmi badiisaa sun utuu hin mul'atin guyyaan sun hin dhufuutti. **4** Innis waan Waaqa jedhamu yookaan waan waageffatamu hundumaan mormee isaan irratti ol ol of qaba; "Ani Waaqa" ofiin jechuudhaanis mana qulqullummaa Waaqaa keessa taa'a. **5** Isin akka ani yeroo isin bira turetti waan kana isiniitti himaa ture hin yaadattanii? **6** Akka inni yeroo murteeffama sanatti mul'atuufis waan amma isa dhowwu ni beektu. **7** Icciiitiin humna fincila sanaa amma iyyuu hojiitti jiraatii; garuu inni amma humna sana duubatti deebisu sun hamma karaa irraa fuudhamutti ittuma fufee isa dhowwa. **8** Inni Hamaan sun ni mul'ata; Yesuus Gooftaan immoo hafuuruuma afaan ofii isaatiin isa galaafata; ifa dhufaati isaatiinis isa barbadeessa. **9** Dhufaatiin namicha isa hamaa sanaa akkuma hojii Seexanaatti humna hundaa fi mallattoon, dinqii sobaatiinis ni ta'a; **10** innis gowwoomsaa gosa hundaa kan warra badan sana ittiin gowwoomsuun mul'ata. Warri badan sunis sababii dhugaa silaa ittiin fayyan sana jaallachuu didaniif badu. **11** Kanaafuu Waaqni akka isaan soba amananiif waan nama wallaalchisu isaanitti erga; **12** kunis akka warra dhugaatti amanuu didanii jal'inatti gammadan hundatti murtaa'uuf. **13** Nu garuu yaa

obboloota Gooftaan jaallataman, sababii Waaqni warra jalqabaa godhee akka isin karaa Hafuuraan qulqulleffamuutii fi karaa dhugaatti amanuutiin fayyitaniif isin filateef yeroo hunda Waaqa galateeffachuu qabna. **14** Innis akka isin ulfina Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos keessatti hirmaattaniif karaa wangeela keenyaatiin kaayyoo kanaaf isin waame. **15** Eгаа yaa obboloota, jabaadhaatii dhaabachaa; barsiisa nu karaa dubbii afaaniitiin yookaan xalayaan isin barsiifne sana jabeessaatii qabadhaa. **16** Gooftaan keenya Yesuus Kiristoos mataan isaa, Waaqni Abbaan keenya inni nu jaallatee karaa ayyaana isaatiin jajjabina bara baraatii fi abdiif gaarii nuu kenne sun, **(aiōnios g166)** **17** hojii fi dubbii gaarii hunda keessatti garaa keessan haa jajjabeessu; isin haa cimsus.

3 Eгаа yaa obboloota, akka dubbii Gooftaa akkuma isin biratti ta'e sana dafee iddoo hunda ga'uu fi akka ulfinas qabaatu nuuf kadhachaa. **2** Akka nu harka namoota hamootii fi jal'ootaa jalaa baanuufis nuuf kadhachaa; amantiin kan qabu nama hunda mitii. **3** Gooftaan garuu amanamaa dha; inni isin cimsa; isa hamaa irraas isin eega. **4** Nu akka isin waan nu isin ajajne sana hojjechaa jirtan, akka ittuma fuftaniis hojjetan Gooftaa ni amananna. **5** Gooftaan garaa keessan gara jaalala Waaqaatii fi gara obsa Kiristoositti haa qajeelchu. **6** Yaa obboloota, isin obboleessa dhibaa'aa fi kan akka bartee isin nurraa argattan sanaattis hin jiraanne hunda irraa akka fagaattaniif maqaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin isin ajajna. **7** Isin mataan keessan akkamitti akka fakkeenya keenya duukaa bu'uu qabdan ni beektuutti. Nu yeroo isin bira turretti dhibaa'ota hin turre; **8** nus akka isin keessaa nama tokkotti illee ba'aa hin taaneef jennee, dadhabbii fi tattaaffii guddaan halkanii guyyaa hojjechaa turre malee buddeena nama tokkoo illee tola hin nyaanne. **9** Nu fakkeenya isinii ta'uuf waan kana goone malee waan aangoo hin qabneef miti. **10** Nu yommuu isin bira turretti ajaja, "Namni hojjechuu hin barbaanne kam iyyuu hin nyaatin" jedhu isinii kenninee turreetii. **11** Akka isin keessaa namoonni tokko tokko dhibaa'ota ta'anii jiraatan dhageenyeerraatii. Isaan dhimma nama biraa keessa galuu malee ofii isaaniitiin waan tokko illee hin hojjetan. **12** Namoonni akkanaa akka gab jedhanii hojii hojjetanii fi akka buddeena ofii isaaniin nyaataniif Gooftaa Yesuus Kiristoosiin isaan ajajna; ni gorsinas. **13** Isin garuu yaa obboloota, waan gaarii hojjechuutti hin laafinaa. **14** Yoo namni kam iyyuu dubbii keenya kan xalayaa kana keessaatiif hin ajajamne, nama kana yaadatti qabadhaa. Akka inni qaana'uufis isa wajjin tokkummaa hin qabaatinaa. **15** Ta'us akka obboleessaatti isa gorsaa malee akka diinaatti isa hin laalinaa. **16** Gooftaan nagaa mataan isaas yeroo hunda, karaa hundaan nagaa isinii haa kennu. Gooftaan hunduma keessan wajjin haa ta'u. **17** Ani Phaawulos xalayaa kana harkuma kootiin barreessa; kunis mallattoo xalayoota koo hundaa ti. Akki ani itti barreessus kanuma. **18** Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isin hunda wajjin haa ta'u.

1 Xiimotewos

1 Phaawulos isa ajaja fayyisaa keenya Waaqaatii fi abdii keenya Kiristoos Yesuusiin ergamaa Kiristoos Yesuus ta'e irraa, **2** Gara Xiimotewos isa amantiidhaan ilma koo dhugaa ta'eetti: Waaqa Abbaa fi Gooftaa keenya Kiristoos Yesuus irraa ayyaanni, araarrii fi nagaan siif haa ta'u. **3** Akkuma ani yeroo Maqedooniyaa dhaqetti si gorse sana ati akka namoonni tokko tokko barsiisa addaa hin barsiifne akka ajajuuf achuma Efesoos turi; **4** akkasumas akka isaan oduu hundee hin qabnee fi hidda dhalootaa kan dhuma hin qabne sanaan hin fudhatamne isaan ajaji. Wanni kun hojii Waaqaa kan amantiin ta'u guddisuu irra mormii kakaasaatii. **5** Kaayyoon ajaja kanaas jaalala garaa qulqulluu, qalbi gaarii fi amantii itti fakkeessuu hin qabne keessaa ba'uu dha. **6** Namoonni tokko tokko karaa kana irraa badanii gara dubbii faayidaa hin qabneetti gara galaniiru. **7** Isaanis maal akka jedhan yookaan akka waa'ee maalii cimsanii dubbatan utuu hin hubatin barsiistota seeraa ta'uu barbaadu. **8** Yoo namni sirriitti itti fayyadame seerri gaarii akka ta'e ni beekna. **9** Seerri warra seera cabsanii fi finciltootaaf, warra Waaqa malee jiraatanii fi cubbamootaaf, warra qulqulluu hin ta'inii fi xuraa'otaaf, warra abbaa isaaniitii fi haadha isaanii ajjeesaniif fi warra nama ajjeesaniif malee akka qajeeltotaaf hin tumamin ni beekna; **10** akkanumas seerri ejjitoota fi dhihrota dhiira wajjin sagaagalaniif, warra garba daldalanii fi warra soba dubbataniif, warra sobaan dhugaa ba'anii fi warra barsiisa dhugaatiin morman hundumaaf akka tumame ni beekna; **11** kunis wangeela ulfina qabeessa kan Waaqa eebbifamaa irraa imaanaa natti kenname sana wajjin wali gala. **12** Waan inni tajaajila isaatiif na filatee akka nama amanamaatti na lakkaa'eef, ani Gooftaa keenya Kiristoos Yesuus isa jabina naa kenne sana nan galateeffadha. **13** Ani kanaan dura nama nama arrabsu, kan nama ari'atuu fi kan nama miidhu ta'u iyyuu sababii ani wallaalummaa fi amantii dhabuun waan kana hojjedheef araara argadhe. **14** Ayyaanni Gooftaa keenyaas amantii fi jaalala Kiristoos Yesuusiin argamu wajjin baay'inaan narratti dhangalaafame. **15** Dubbiin, "Kiristoos Yesuus cubbamoota fayyisuudhaaf gara addunyaa dhufe" jedhu sun amanamaa dha; namni hundinuus kana fudhachuu qaba; cubbamoota sana keessaas cubbamaan cubbamoota hunda caalu ana. **16** Ta'us sababuma kanaaf Yesuus Kiristoos akka ani warra jireenya bara baraa argachuuf isatti amananiif fakkeenya ta'uuf ana nama cubbamoota hunda caalaa cubbamaa ta'een obsa isaa kan dhuma hin qabne sana mul'isuuf jedhee naa araarame. **(aiōnios g166)** **17** Egaa Mootii bara baraa, isa hin duune, isa ijatti hin mul'anne Waaqa tokkicha sanaaf bara baraa hamma bara baraatti ulfinnii fi galanni haa ta'u. Ameen. **(aiōn g165)** **18** Yaa ilma koo Xiimotewos, akkuma raajii kanaan dura waa'ee kee dubbatame sanaatti, akka ati lola gaarii loltuuf ani ajaja kana siifin kenna; **19** waan kanas amantii fi qalbii qajeelaa qabaachuudhaan godhi. Namoonni tokko tokko waan kana gochuu didanii amantii isaanii balleessaniiru. **20** Himenewoosii fi Iskindiroos warri ani akka isaan Waaqa arrabsuu dhiisuu barataniif dabarsee Seexanatti kenne sun isaan keessatti argamu.

2 Egaa ani akka waammachuun, kadhannaan, namaaf kadhachuu fi galanni maqaa nama hundaatiin dhi'effamu duraan dursee nan gorsa; **2** us akka Waaqa sodaachuu hundumaan, ulfinaanis jireenya nagaatii fi tasgabbiin jiraannuuf moototaa fi warra taayitaa qaban hundumaafis akkasuma haa godhamu. **3** Kunis gaarii dha; fuula Fayyisaa keenya Waaqaa

durattis fudhatamaa dha; **4** Waaqni akka namni hundinuus fayyuu fi akka dhugaa beekuu biras ga'u barbaada. **5** Waaqni tokkicha; Waaqaa fi nama gidduu immoo gidduu galeessa tokkoto jira; innis Kiristoos Yesuus isa nama ta'ee dha; **6** Yesuus kunis isa furii ta'ee nama hundaaaf dabarsee of kennee dha; kunis yeroo isaatti mirkaneeffameera. **7** Sababii kanaaf ani lallabaa fi ergamaa, Namoota Ormaatiif immoo barsiisaa amantii dhugaa ta'ee muudameen jira. Ani dhugaa dubbadha; hin sobu. **8** Kanaafuu ani akka dhiironni iddoo hundatti dheekkamsaa fi wal mormii malee harka qulqullaa'aa ol fudhatanii kadhatan nan barbaada. **9** Akkasumas dubartoonni akka hin malletti mataa dha'achuun, warqee yookaan lula naqachuun yookaan uffata gatii guddaa uffachuun utuu hin ta'in akka of qabuu fi naamusaaf ta'utti uffatanii akka of miidhagsan nan barbaada; **10** isaanis akkuma dubartoota, "Nu Waaqa sodaanna" jedhaniitti waan gaarii haa hojjetan. **11** Dubartiin waan hundaan ajajamuun cal'istee haa barattu. **12** Ani akka dubartiin cal'istuu malee akka barsiiftu yookaan akka dhiira irratti taayitaa qabaattu hin eeyyamu. **13** Sababiin isaas Addaam jalqabatti uumame; Hewan immoo ergasii uumamte. **14** Addaam hin gowwoomfamne; dubartittiin garuu gowwoomfamtee seera cabsite. **15** Ta'us dubartoonni yoo amantii, jaalalaa fi qulqullinaan, naamusaan jiraatan ijoollee da'uudhaan ni fayyuu.

3 Jechi, "Eenyu iyyuu yoo Phaaphaasii ta'uu hawwe, hojii gaarii hawwa" jedhu kun amanamaa dha. **2** Egaa Phaaphaasiin kan mudaa hin qabne, kan niitii tokkittii qabu, amala qabeessa, kan of qabu, kabajamaa, kan keessummaa simatu, kan barsiisuu danda'u, **3** kan hin machoofine, kan goolii kaasu utuu hin ta'in obsa qabeessa, kan lola hin jaallannee fi kan maallaqa hin jaallanne ta'uu qaba. **4** Innis maatii ofii isaa sirriitti bulfatee akka ijoolleen isaa kabaja maluun isaaf ajajaman mirkaneessuu qaba. **5** Namni tokko yoo maatii ofii isaa akka itti bulfatu hin beekne inni akkamitti waldaa kiristaanaa Waaqaa eeguu danda'aa? **6** Inni akka of jajuudhaan afuuufamee murtii diiyaabiloos keessatti hin kufneef nama dhi'oo amane hin ta'in. **7** Innis akka hin tuffatamnee fi akka kiyyoo diiyaabiloos keessattis hin kufneef warra alaa biratti maqaa gaarii haa qabaatu. **8** Daaqoonniis akkasuma namoota kabajaman, warra afaan lama hin dubbanne, warra dhugaatii daadhii wayiniitiin hin fudhatamnee fi warra bu'aa hin malle argachuuf hin tattaafanne ta'uu qabu. **9** Yaada qulqulluunis icciitii amantii jabeessanii qabachuu qabu. **10** Isaanis duraan dursanii haa qorataman; ergasii yoo madaan tokko iyyuu isaan irratti hin argamin daaqoonota ta'anii haa tajaajilan. **11** Akkasumas dubartoonni isaanii kabajamoo, kanneen maqaa nama hin balleessine, amala qabeeyyii fi waan hundaan amanamoo ta'uu qabu. **12** Daaqoniin tokko dhirsaa niitii tokkittii, kan ijoollee isaatii fi warra mana isaa jiraatan sirriitti bulchu ta'uu qaba. **13** Warri daaqoonummaan sirriitti tajaajilan ulfina guddaa, amantii Kiristoos Yesuusitti qabaniin immoo ija jabina guddaa argatu. **14** Ani akkan dafee gara kee dhufu abdadhee qajeelfama kana siif nan barreessa; **15** kanas tarii yoo ani ture, namni tokko akkamitti akka mana Waaqaa keessa jiraachuu qabu akka beektuufin siif barreessa; namni Waaqaa kunis waldaa Waaqa jiraataa isa utubaa fi hundee dhugaa ta'ee dha. **16** Waaqatti buluun shakkii tokko malee icciitii guddaa of keessaa qaba; kunis, Inni fooniin mul'ate; Hafuuraan mirkaneeffame; ergamoota Waaqaatu isa arge; saboota keessatti lallabame; addunyaa irratti itti amaname; ulfinaan ol fudhatame.

4 Akka bara dhufuuf jiru keessa namoonni tokko tokko hafuurota sobaatiif fi barsiisa hafuurota hamoo duukaa

bu'udhaan amantii dhiisan Hafuurri Qulqulluun ifa baasee dubbata. **2** Barsiisni akkasis karaa namoota fakkeessuudhaan sobanii warra qalbiin isaanii akka waan gubaan gubameetti hadoodetiin dhufa. **3** Isaanis fudhhaa fi heeruma dhowwu; nyaata Waaqni akka warri amananii fi warri dhugaa beekan galataan fudhatanii nyaataniif jedhee uume sanas akka namoonni lagatan ajaju. **4** Wannii Waaqni uume hundinuu waan gaarii ta'ee yoo galataan fudhatame wanni gatamu tokko iyyuu hin jiru; **5** inni dubbii Waaqaatii fi kadhannaadhaan qulqulleeffameeraatii. **6** Atis yoo wantoota kanneen obbolootatti himte, dubbii amantiitii fi barsiisa gaarii duukaa bu'aa turte sanaan bilchaattee tajaajilaa gaarii kan Kiristoos Yesuus taata. **7** Oduu xuraa'aa fi mammaaksa beeraa irraa fagaadhu; qooda kanaa nama Waaqaa ta'uuf of leenjisi. **8** Leenjiin dhagnaa faayidaa xinnaa qabaatii; Waaqatti buluun garuu jireenya ammaatiifis jireenya dhufuuf jiruufis waan waadaa of keessaa qabuuf waan hundaaf fayyada. **9** Jechi kun amanamaa fi kan guutumaan guutuutti fudhatamu maluu dha. **10** Sababii abdi keenyaa Waaqa jiraataa isa Fayyisaa nama hundaa keessumattuu kan warra isatti amananii ta'e sana irra kaa'anneef nuus kanaaf jennee ni dadhabna; ni tattaaffannas. **11** Wantoota kanneen ajajii; barsiisis. **12** Ati dubbiiidhaan, amalaan, jaalalaan, amantii fi qulqullinaan warra amananiif fakkeenya ta'i malee namni tokko iyyuu dargaggummaa kee hin tuffatin. **13** Hamma ani dhufutti Katabbii Qulqulluu namootaaf dubbisuutti, gorsuu fi barsiisuutti jabaadhu. **14** Kennaa kee isa yommuu jaarsoliin harka isaanii sirra kaa'anitti karaa rajiitiin siif kenname sana hin dagatin. **15** Waan kanattis jabaadhu; akka namni hundinuu guddachuu kee arguufis guutumaan guututti itti of kenni. **16** Jireenya keetii fi barsiisa kee eeggadhu. Ittis jabaadhu; waan kana gochuu keetiinis ofii keetii fi warra si dhaga'an ni fayyifaatii.

5 Nama dulloome tokko akka waan inni abbaa kee ta'eetti gorsi malee hin ifatin. Dargaggootas akka obbolootaatti ilaali; **2** dubartoota dullooman akka haadhotiitti, dubartoota shamaran akka obboleettotaatti qulqullummaa guutuun ilaali. **3** Haadhota hiyyeessaa kanneen dhugumaan rakkattoota ta'an kabajii. **4** Garuu haati hiyyeessaa tokko yoo ijoollee yookaan akkoowwan qabaatte ijoolleen kunneen maatii isaanii gargaaruu fi warra isaaniiif gatii deebisuudhaan amantii isaanii jirruun mul'isuuf duraan dursanii barachuu qabu; kun Waaqa gammachiisaatii. **5** Haati hiyyeessaa kan dhugumaan rakkattuu taatee kophaa ishee hafte abdi ishee Waaqa irra kaa'attee halkanii guyyaa kadhannaa fi gargaarsa Waaqaa gaafachuu itti fufti. **6** Haati hiyyeessaa kan jireenya gammachuutti of gattu garuu utuma jirtuu iyyuu duuteerti. **7** Akka namni tokko iyyuu mudaa hin qabaanneef ajaja kana kenni. **8** Namni firoota isaa keessumattuu miseensota maatii isaa warra isatti aannan hin gargaarre kam iyyuu amantii ganeera; inni nama hin amanne caalaattis hamaa dha. **9** Haati hiyyeessaa tokko yoo umurii ishee waggaa jaatamaa ol ta'ee akkasumas niitii dhirsaa tokkichaaf turte taate malee maqaan ishee galmeef haadhota hiyyeessaa irratti hin galmeeffamin; **10** akkasumas isheen hojii gaarii hojjechuudhaan jechuunis ijoollee gaddisuudhaan, keessummaa simachuudhaan, miilla qulqullootaa dhiquudhaan, warra rakkatan gargaaruudhaan, karaa hundumamees hojii gaarii hojjechuu keessatti of kennuudhaan kan beekamte ta'uu qabdi. **11** Haadhota hiyyeessaa kanneen shamarran ta'an garuu hin galmeessin. Isaan yommuu hawwiin foonii Kiristoos irraa gargar isaan baasutti deebi'anii heerumuu barbaaduutti. **12** Kanaanis isaan waan kakuu isaanii kan jalqaba cabsaniif murtii ofitti fidu. **13** Kana malees manaa gara manaatti labanii dhibaa'ummaa baratu. Dhibaa'ummaa qofa utuu hin ta'in waan dubbachuun isaanii hin malle dubbachuudhaan nama

hamatu; dhimma namaa keessas galu. **14** Kanaafuu haadhonii hiyyeessaa kanneen ijoollummaa qaban akka carraa maqaa nu balleessuu diinaaf hin kennineef ani akka isaan heeruman, akka ijoollee da'anii fi akka mana isaanii bulfatan nan gorsa. **15** Namoonni tokko tokko Seexana duukaa bu'uuf jedhanii duraanuu karaa irraa goraniiru. **16** Dubartiin amantu kam iyyuu yoo haadhota hiyyeessaa maatii ishee keessaa qabaatte, akka waldaan kiristaanaa haadhota hiyyeessaa kanneen dhugumaan rakkattoota ta'an gargaartuuf isheen isaan haa gargaartuu malee akka waldaa kiristaanaatti ba'aa ta'an hin godhin. **17** Jaarsoliin sirriitti waldaa kiristaanaa bulchan keessumattuu warri hojiin isaanii lallabuu fi barsiisuu ta'e ulfina dachaa argachuu qabu. **18** Katabbiin Qulqulluun, "Qotiyoo midhaan siribiisuutti jiru afaan hin hidhin;" akkasumas, "Hojjetaaf mindaa isaa argachuun ni mala" jedhaatii. **19** Yoo dhuga baatota lamaan yookaan sadiin mirkaneeffame malee himata jaarsa tokko mormuun dhi'eeffamu kam iyyuu hin fudhatin. **20** Akka warri kaan sodaataniif namoota cubbuu hojjetan fuula namoota hundaa duratti itti dheekkami. **21** Ani akka ati waan tokko iyyuu loogiidhaan hin goonee fi akka wal caalchisuu malee ajajawwan kanneen eegduuf fuula Waaqaatii fi fuula Kiristoos Yesuus duratti, fuula ergamoota filatamanii durattis sin gorsa. **22** Eenyu irra iyyuu harka kaa'uuf hin ariifatin; cubbuu nama biraa keessatti hin hirmaatin. Qulqullummaadhaanis of eeggadhu. **23** Sababii garaa keetiitii fi dhukkuba ammumaa amma sitti ka'u sanaatiif daadhii wayinii xinnoo ishee dhugi malee bishaan qofa hin dhugin. **24** Cubbuun namoota tokko tokko duraan dursee ifatti mul'ata; isaan dura darbees lafa murtii ga'a; cubbuun warra kaanii garuu duuba irratti beekama. **25** Hojiin gaariinis akkasuma ifatti mul'ata; kan ifatti hin mul'annes dhokfamee hafuu hin danda'u.

6 Akka maqaan Waaqaatii fi barsiisni keenyaa hin arrabsamneef warri waanjoo garbummaa jala jiran hundinuu akka ulfinni guutuun gooftota isaaniiif mulatti haa ilaalan. **2** Warri gooftota amanann qabanis sababii isaan obboloota ta'aniif isaan hin tuffatin. Qooda kanaa warri tajaajila isaaniiitiin fayyadaman sun waan isaan amantootaa fi jaallatamtoota ta'aniif ittuma cimsanii isaan haa tajaajilan. Atis waan kana barsiisi; gorsis. **3** Eenyu iyyuu yoo barsiisa addaa barsiise, yoo dubbii dhugaa kan Gooftaa keenyaa Yesuus Kiristoosii fi barsiisa nama Waaqaa ta'uuf fayyaduun walii hin galle, **4** inni of tuulummaan guutameera; waan tokko iyyuus hin hubatu. Inni waa'ee jechootaa irratti morkii fi lolaaf fedhii hamaa qaba; kunis hinaaffaa, wal dhabuu, arrabsoo fi shakkii hamaa fida; **5** namoota qalbiin isaanii badee dhugaanis irraa fudhatame kanneen Waaqatti buluun karaa ittiin maallaqni argamu se'an gidduuttis walitti bu'isa dhuma hin qabnetu uumama. **6** Waaqatti buluun, "Wanni ani qabu na ga'a" jechuu of keessaa qabaannaan kun dhugumaan faayidaa guddaa qaba. **7** Nu waan tokko illee gara addunyaa waan hin fidiniif, waan tokko illee addunyaa keessaa fudhachuu hin dandeenyu. **8** Garuu waan nyaannuu fi waan uffannu qabaannaan nu ga'a. **9** Warri sooromuu barbaadan garuu qorumsaa fi kiyyoo, hawwii gowummaa fi miidhaa baay'ee fidu kan diigamaa fi badiisatti nama dhihdhimsu keessatti kufu. **10** Maallaqa jaallachuun hidda hammina gosa hundumaa. Namoonni tokko tokko akka malee maallaqa jaallachuun amantii irraa badanii dhiphina baay'een of waraananiru. **11** Ati garuu yaa nama Waaqaa, waan kana hunda irraa baqadhu; qajeelummaa, Waaqatti buluun, amantii, jaalala, obsaa fi garraammummaa duukaa bu'i. **12** Wal'aansoo amantii gaarii sana qabi. Jireenya bara baraa kan yeroo fuula dhuga baatota baay'ee duratti akka gaarii beeksiftetti itti waamamte sana jabeessii qabadhu. (ai0nios q166) **13** Ani fuula Waaqa waan

hundaaf jireenya kennuu duratti, fuula Kiristoos Yesuus kan yommuu Phonxoos Phiilaaxoos duratti dhugaa ba'etti akka gaarii beeksise sanaa durattis, **14** akka ati hamma dhufaatii Gooftaa keenya Yesuus Kiristoositti ajaja kana xurii fi mudaa malee eegdas sin gorsa. **15** Waaqni eebbifamaanii fi Bulchaan tokkichi, Mootiin moototaa fi Gooftaan gooftotaa yeroo isaatti waan kana ni mul'isa; **16** kan hin duune isa qofa; innis ifa namni tokko iyyuu itti dhi'aachuu hin dandeenye keessa jiraata; eenyu iyyuu isa hin argine; isa arguus hin danda'u. Ulfirii fi humni bara baraan isaaf haa ta'u. Ameen. **(aiōnios g166)** **17** Ati akka sooreyyiin addunyaa kanaa of tuuluu yookaan qabeenya badu abdachuu dhiisanii Waaqa akka nu itti gammannuuf jedhee waan hunda baay'isee nuu kennu sana abdataniif isaan ajaji. **(aiōn g165)** **18** Akka isaan waan gaarii hojjetan, akka badhaadhummaan isaanii hojii gaarii ta'u, akka arjooman, akka waan qabanis qooduuf fedhii qabaatan isaan ajaji. **19** Isaanis karaa kanaan jireenya dhugumaan jireenya ta'e qabaachuuf jedhanii badhaadhummaa hundee jabaa ta'u bara dhufuuf jiruuf ofii isaaniitii kuufatu. **20** Yaa Xiimotewos, waan imaanaa sitti kenname jabeessii eegi. Oduu Waaqni hin jaallannee fi yaada mormii kan sobaan "Beekumsa" jedhamu irraa fagaadhu; **21** namoonni tokko tokko, "Nu beekumsa akkasii qabna" jechuun amantii irraa badaniiruutii. Ayyaanni isin wajjin haa ta'u.

2 Xiimotewos

1 Phaawulos isa akkuma waadaa jireenya karaa Kiristoos Yesuusiin galame sanaatti fedhii Waaqaatiin ergamaa Kiristoos Yesuus ta'e irraa, **2** Gara Xiimotewos, ilma koo jaallatamaatti: Abbaa keenya Waaqaa fi Gooftaa keenya Kiristoos Yesuus irraa ayyaanni, araarrii fi nagaan siif haa ta'u. **3** Ani yommuu utuu gargar hin kutaan halkanii guyyaa kadhannaa koo keessatti si yaadadhutti Waaqaa akkuma abbootii kootii anis yaada qulqulluun isa waaqeffadhu sana nan galateeffadha. **4** Ani yommuu imimmaan kee yaadadhutti akka gammachuudhaan guutamuuf guddisee si arguu nan hawwa. **5** Ani amantii kee isa dhugaa sana nan yaadadha; amantii kunis jalqabatti akkoo kee Loo'isii fi haadha kee Ewuunqee keessa ture; amma immoo akka si keessa jiru nan amana. **6** Sababii kanaaf ani akka ati kennaa Waaqaa kan yeroo ani harka koo sirra kaa'etti siif kenname sana akka ibiddaatti akka qabsiiftuuf sin yaadachiisa. **7** Waaqni hafuura humnaa, kan jaalalaatii fi kan of dhowwuun nuu kenne malee hafuura sodaa nuuf hin kennineetii. **8** Kanaafuu waa'ee Gooftaa keenyaa dhugaa ba'uutti yookaan ana nama isaaf jedhee hidhametti hin qaana'in. Wangeelaaf dhiphachuu keessatti garuu humna Waaqaatiin na wajjin hirmaadhu; **9** Waaqni sababii kaayyoo isaatiifi fi sababii ayyaana isaatiifi nu fayyisee gara jireenya qulqulluutti nu waame malee sababii hojii nu hojjenne kamiif iyyuu miti. Ayyaanni kunis uumama addunyaatiin dura karaa Kiristoos Yesuusiin nuu kenname; (**aiōnios g166**) **10** amma garuu ayyaanni sun dhufaatiif Fayyisaa keenya Kiristoos Yesuus isa karaa wangeelaatiin du'a balleessee jireenyaa fi badiisa ooluu ifatti baase sanaatiin mul'ifameera. **11** Anis wangeela kanaaf lallabaa, ergamaa fi barsiisaa ta'ee muudameera. **12** Anis akka amma jiru kanatti dhiphachuun koo kanumaaf. Ani garuu eenyuu akka amane waan beekuuf hin qaana'u; akka inni waan ani imaanaa itti kennadhe hamma guyyaa sanaatti eeguu danda'us nan amana. **13** Waan narraa dhageesse sana akka fakkeenya barsiisa dhugaatti amantii fi jaalala Kiristoos Yesuusiin qabdu jabeessii qabadhu. **14** Waan gaarii imaanaa sitti kenname sana gargaarsa Hafuura Qulqulluu nu keessa jiraatu sanaatiin eegi. **15** Namoonni biyya Asiyaa keessa jiraatan hundinuu akka narraa gara galan ni beekta; Fiigelooisii fi Hermoogeenes isaan keessa jiru. **16** Oneesifoors yeroo baay'ee waan na boqochiseef Gooftaan warra mana isaa jiraataniif araara haa buusu; inni hidhamuu kootii illee hin qaanofneetii. **17** Akkasumas inni yeroo Roomaa dhufetti hamma na argutti dhimmee na barbaadaa ture. **18** Akka inni guyyaa sanatti Gooftaa irraa arara argatuuf fedhii Gooftaa haa ta'ul Inni Efesoon keessatti karaa baay'een akka na tajaajile ati iyyuu sirriitti beekta.

2 Kanaafuu yaa ilma ko, ayyaana Kiristoos Yesuusiin jabaadhu. **2** Waan fuula dhuga baatota baay'ee duratti narraa dhageesse sana namoota amanamoo kanneen warra kaan barsiisuu danda'anitti imaanaa kenni. **3** Atis akkuma loltuu jabaa kan Kiristoos Yesuusiitti nu wajjin dhiphadhu. **4** Namni loltummaan tajaajilu kam iyyuu ajajaa isaa gammachiisuu yaala malee dhimma jireenyaatiin of hin xaxu. **5** Akkasumas dorgomaan tokko yoo akka malutti dorgome malee gonfoo hin argatu. **6** Qonnaan bulaan jabaatee hojjetus ija qooddachuutti nama jalqabaa ta'uu qaba. **7** Waan ani sitti himu kana qalbeeffadhu; Gooftaan waan hunda keessatti hubannaa siif kennaatii. **8** Yesuus Kiristoos isa warra du'an keessaa kaafame, isa sanyii Daawit irraa dhalate yaadadhu. Kun wangeela koo **9** kan ani isaaf jedhee

akka nama yakka hojjete tokkotti hamma foncaan hidhamuutti dhiphachaafii jiruu dha. Dubbiin Waaqaa garuu hin hidhamu. **10** Kanaafuu akka warri filataman fayyina Kiristoos Yesuusiin ta'e sana ulfina bara baraa wajjin argataniif ani isaaniif jedhee waan hundumaa nan obsa. (**aiōnios g166**) **11** Dubbichi amanamaan akkana jedha: Nu isa wajjin yoo duune, isa wajjin ni jiraama; **12** nu yoo obsine, isa wajjin ni moona. Nu yoo isa ganne, innis nu gana. **13** Nu yoo amanamoo ta'uu baanne, inni amanamaa ta'ee jiraata; inni of ganuu hin danda'uutii. **14** Wantoota kanneen isaan yaadachiisii; waa'ee jechootaatiinis akka wal hin lolleef fuula Waaqaa duratti isaan akeekkachiisii; wanni akkasii warra dhaga'an ni diiga malee waa tokko illee hin fayyaduutii. **15** Atis dubbii dhugaa sana sirriitti qabachuudhaan hojjetaa qoratamee fudhatame kan itti hin qaanofne ta'itiiti fuula Waaqaa duratti of dhi'eessuuf tattaaffadhu. **16** Garuu dubbii faayidaa hin qabne irraa fagaadhu; dubbiiin akkasii ittuma caalchisee nama Waaqaa ta'uu irraa nama fageessaatii. **17** Barsiisni isaaniis akka dhukkuba gaangiriinii balal'achaa deema. Himenewoosii fi Filexoosis isaan keessatti argamu; **18** isaaniis du'aa ka'uun ta'ee darbeera jechuudhaan dhugaa irraa fagaataniiru. Amantii namoota tokko tokkoo ni balleesu. **19** Garuu hunduu Waaqaa hin sochoofanne kan chaappaa, "Gooftaan warra kan isaa ta'an ni beeka," akkanumas "Namni maqaa Gooftaa waammatu hundi hammina irraa haa deebi'u" jedhuun chaappeffame jabaatee dhaabateera. **20** Mana guddaa tokko keessa mi'a warqetii fi meetii qofa utuu hin ta'in, mi'i mukaatii fi suphees jira; kana keessaas tokko tokko ulfinaaf, kaan immoo salphinaaf oola. **21** Namni tokko yoo salphina kana irraa of qulqulleesse, inni mi'a ulfinaa kan qulqulleeffame, kan Gooftaa isaa fayyaduu fi kan hojii gaarii kam iyyuu hojjechuuf qopheeffame ta'a. **22** Atis hawwii hamaa yeroo dargaggummaa irraa baqadhu; warra garaa qulqulluun Gooftaa waammatan wajjin qajeelummaa, amantii, jaalalaa fi nagaa duukaa bu'i. **23** Falmii faayidaa hin qabnee fi gowwummaa keessa hin seenin; kun akka lola fidu atuun ni beektaatii. **24** Garbichi Gooftaa kan nama hundumaaf garaa laafu, kan barsiisuu danda'u fi obsa qabeessa ta'uu qaba malee kan namaan wal lolu ta'uu hin qabu. **25** Innis akka Waaqni qalbii jijjiirrannaa gara dhugaa beekuutti isaan geessu isaaniif kennu abdachaa warra isaan morman garraamummaan sirreessuu qaba; **26** akkasiinis isaan qalbii horatanii kiyyoo diiyaabiloon kan akka isaan fedhii isaa guutaniif isaan booji'ee sana jalaa ba'u.

3 Garuu guyyoota dhumaa keessa yeroon rakkinaa akka dhufu hubadhu. **2** Namoonni of jaallattoota, jaallattoota maallaqaa, of jajjoota, of tuultota, warra Waaqaa arrabsan, warra abbaa fi haadha isaaniitiifi hin ajajanne, warra hin galateeffanne, warra qulqullummaa hin qabne, **3** warra jaalala hin qabne, warra dhiifama hin goone, warra maqaa nama balleessan, warra of hin qabne, gara jabeeyyii, warra waan gaarii hin jaallanne, **4** gantoota, warra akka malee jarjaran, warra of bokoksan, warra Waaqaa jaallachuu irra waan isaan gammachiisuu jaallatan ni ta'u; **5** warra Waaqaaf bulan ni fakkaatu; garuu humna isaa ni ganu. Ati warra akkasii irraa fagaadhu. **6** Isaan warra manneen seenuudhaan dubartoota dadhaboo warra cubbuun isaan irra tuulamee fi warra hawwii gosa hundaaatiin asii fi achi raafaman booji'anii dha; **7** dubartoonni kunneen yeroo hunda ni baratu; garuu gonkumaa dhugaa beekuutti dhufuu hin danda'an. **8** Akkuma Yaaneesii fi Yaambirees Museen morman sana namoonni qalbiin isaaniidhaadee waa'ee amantiitti fudhatama dhaban kunneenis dhugaadhaan ni mormu. **9** Ta'u gowwummaan isaaniin waan akkuma namoota sanaa nama hunda biratti ifatti ba'uuf isaan fagoo hin deeman. **10** Ati garuu barsiisa ko, haala jireenya

koo, kaayyoo koo, amantii koo, obsa koo, jaalala koo, jabaadhee dhaabachuu koo hundumaa duukaa buuteerta; **11** ari'atamuu koo, rakkina kootii fi waan Anxookiyyaatti, Iqooniyoonii fi Lixiraanitti narra ga'e, ari'atama garaa garaa kan ani obsaan keessa darbes duukaa buuteerta. Gooftaan garuu waan kana hunda jalaa na baase. **12** Dhugumaanuu namni Kiristoos Yesuusiin nama Waaqaa ta'ee jiraachuu barbaadu kam iyyuu ni ari'atama; **13** namoonni hamoonii fi gowwoomsitoonni garuu nama gowwoomsaa, of illee gowwoomfamaa hamminaan ittuma caalaa deemu. **14** Ati garuu waan barattee fi waan hubatte sanatti jabaadhu; eenyu irraa akka baratte beektaatii; **15** akkasumas ati ijoollummaa keetii jalqabdee Katabbiwwan Qulqulluu kanneen waa'ee fayyina karaa Kiristoos Yesuusitti amanuutiin argamu sanaaf ogeessa si taasisuu danda'an akkamitti akka baratte ni beekta. **16** Katabbiin Qulqulluun hundi hafuura afaan Waaqaatii ba'een kennaman; isaanis barsiisuuf, akeekkachiisuuf, sirreessuu fi qajeelummaan leenjisuuf ni fayyadu; **17** kunis akka namni Waaqaa hojii gaarii hundumaaf guutummaatti hidhatee qophaa'uuf.

4 Ani fuula Waaqaa duratti, fuula Kiristoos Yesuus isa warra jiraatanii fi warra du'anitti muruuf jiruu durattis mul'achuu isaatii fi mootummaa isaatiin sin gorsa. **2** Dubbicha lallabi; yeroo mijjaa'aattis ta'u yeroo hin mijoofnetti qophaa'; obsa guddaa fi barsiisa of eeggannaatiin sirreessi; ifadhu; jajjabeessis. **3** Yeroon itti namoonni barsiisa dhugaa dhaga'uuf obsa hin qabaanne ni dhufaatii. Qooda kanaa akka waan gurri isaanii inni hooqsisu sun dhaga'uu barbaadu itti himaniif hawwii isaanii guutachuuf barsiistota baay'ee ofii isaanitiif walitti qabatu. **4** Gurra isaanii dhugaa dhaga'uu irraa garagalchani gara oduu hundee hin qabneetti deebisu. **5** Ati garuu waan hunda keessatti ilaallachaa deemi; rakkina obsi; hojii tajaajilaan wangeelaa tokko hojjetu hojjedhu; tajaajila kees fiixaan baasi. **6** Ani ammuma iyyuu akka dhibaayyuutti dhangalaafamuuf qophaa'eera; yeroon deemsa koos ga'eera. **7** Ani lola gaarii loleera; dorgommii xumureera; amantiis eegeera. **8** Amma gonfoon qajeelummaa na eeggata; isas Abbaa Murtii qajeelaa, Gooftichatu guyyaa sana naa kenna; kanas warra mul'achuu isaa jaallatan hundaaf kenna malee ana qofaaf miti. **9** Dafii gara koo kottu; **10** Deemaas addunyaa kana jaallatee na dhiisee gara Tasaloniiqee deemeeraatii. Qeerqis gara Galaatiyaa, Tiitoon immoo gara Dilmaaxiyaa deemaniiru. **(aiŋ q165)** **11** Luqaas qofatu na bira jira. Maarqos waan tajaajila koo keessatti na gargaaruuf isa of duukaa fidii kottu. **12** Ani Xikiqoosin Efesoosin ergeera. **13** Ati yommuu dhuftutti waaroo ani Xiroo'aasitti Kaariphoos biratti dhiisee fi kitaabota maramoo, keessumattuu kitaabota gogaa duugamaa sana naa fidi. **14** Iskindiroos tumtuun naasii sun akka malee natti hammaate. Gooftaan akka hojii isaatti ni deebisaaf. **15** Namichi kun waan akka malee ergaa keenya mormeeff atis isa irraa of eeggachuu qabda. **16** Yeroo ani falmata koo kan jalqabaa dhi'eeffadhetti hundi isaanii iyyuu na dhiisanii deeman malee namni tokko iyyuu na hin gargaarre. Anis akka wanni kun isaanitti hin lakkaa'amneef Waaqa nan kadhada. **17** Garuu akka karaa kootiin ergaan guutummaatti lallabamuu fi akka Namoonni Ormaa hundi dhaga'aniif Gooftaan na bira dhaabatee na jajjabeesse. Anis afaan leencaa jalaa nan baafame. **18** Gooftaan waan hamaa hunda jalaa na baase mootummaa isaa kan samiiti nagumaan na galcha. Bara baraa hamma bara baraatti ulfinni isaaf haa ta'u. Ameen. **(aiŋ q165)** **19** Phirisqilaa fi Aqiilaatti, warra mana Oneesifooros jiraatanittis nagaa naa himi. **20** Erisxoos Qorontositti hafe; Xiroofiimoos immoo dhukkubsannaan ani Miilexoositti isa dhiise. **21** Gannaan dura dafii kottu. Ewugiloos nagaa siif dhaama; Phudeniis,

Liinoos, Qilaawudiyaa fi obbooloonni hundinuus akkasuma nagaa siif dhaamu. **22** Gooftaan hafuura kee wajjin haa ta'u. Ayyaanni si wajjin haa ta'u.

Tiitoo

1 Phaawulos isa amantii filatamtoota Waaqaatii fi dhugaa beekuu gara Waaqaaf buluutii nama geessuuf garbicha Waaqaatii fi ergamaa Yesuus Kiristoos ta'e irraa; **2** kunis abdi jireenya bara baraa isa Waaqni hin sobne sun jalqaba addunyaatiin dura waadaa gale irratti kan hundeeffamee dha; (aiōnios g166) **3** innis yommuu yeroon murteeffame sun ga'etti karaa lallaba isa ajaja Fayyisaa keenya Waaqaatiin imaanaa natti kennameetiin dubbii isaa ifatti baaseera, **4** Gara Tiitoo isa amantii walii wajjin qabnuun ilma koo dhugaa ta'eetti: Waaqa Abbaa fi Fayyisaa keenya Kiristoos Yesuus irraa ayyaannii fi nagaan siif haa ta'u. **5** Sababiin ani Qareexitti si hambiseef akka ati waan utuu hin xumuramin hafe toora qabsiiftuu fi akkuma ani si ajajettis magaalawwan hunda keessatti jaarsolii muudduuf ture. **6** Jaarsi tokko kan mudaa hin qabne, dhirsa niitii tokkittii, kan ijoolleen isaa amananii jireenya gad dhiisiitii fi ajajamuu diduun maqaan isaanii hin badin ta'uu qaba. **7** Phaaphaasiin tokko sababii hojiin Waaqaa imaanaa isatti kennameef inni nama mudaa hin qabne ta'uu qaba malee kan of tuulu, kan dafee aaru, kan machaa'u, kan lola jaallatuufi fi kan karaa hin malleen bu'aa argachuuf tattaaffatu ta'uu hin qabu. **8** Qooda kanaa inni nama keessumaa simatu, nama waan gaarii jaallatu, kan of qabu, qajeelaa, qulqulluu fi nama namusaa qabu ta'uu qaba. **9** Inni akka barsiisa dhugaatiin warra kaan gorsuu, warra barsiisa sanaan morman immoo akka dogoggora isaanii itti himee amansiisuu danda'uuf akkuma barsiifametti dubbii amanamaa sana jabeessee qabachuu qaba. **10** Finciltoonni baay'een, warri dubbii faayidaa hin qabne dubbatanii fi gowwomsitoonni keessumattuu miseensonni garee warra dhagna qabatanii hedduutu jiraatii. **11** Isaan bu'aa hin malle argachuuf jedhanii waan barsiisuun isaan irra hin jirre barsiisuudhaan waan maatii guutuu diiganiif afaan qabachiifamuu qabu. **12** Raajota isaanii keessaa tokko, "Warri Qareexi yeroo hunda sobtoota; bineensota hamoo dha; albaadheyyii dhibaa'oo dha" jedheera. **13** Dhuga ba'umsi kun dhugaa dha. Kanaafuu akka isaan amantii dhugaa qabaataniif jabeessii isaan ifadhu. **14** Akka isaan mammaaksa Yihuudootaa kan hundee hin qabne yookaan ajaja warra dhugaadhaan mormanii duukaa hin buuneefis jabeessii isaan ifadhu. **15** Warra qulqullaa'oof wanni hundinuu qulqulluu dha; warra xuraa'oo fi warra hin amanneef garuu wanni tokko iyyuu qulqulluu miti. Dhugumaanuu yaadni isaaniitii fi qalbiin isaanii xuraa'eera. **16** Isaan nu Waaqa beekna jedhu; hojii isaaniitiin garuu isa ganu. Isaan jibbamoo dha; warra hin ajajamnee fi warra waan gaarii tokko iyyuu hojjechuuf ga'umsa hin qabnee dha.

2 Ati garuu waan barsiisa dhugaa wajjin deemu barsiisi. **2** Jaarsoliin akka amala qabeeyyii, kabajamoo fi warra of qaban ta'aniif, akkasumas akka warra amantii dhugaa, jaalalaa fi obsa qabaatan barsiisi. **3** Akkasuma immoo jaartoliin akka jireenya isaaniitiin kabajamoo ta'an, akka waan gaariis barsiisan malee akka maqaa nama hin balleessine yookaan akka dhugaatii daadhinii wayinii baay'eeitiin hin fudhatamne isaan barsiisi. **4** Yoos isaan akka dubartoonni shamarran dhirsoota isaanii fi ijoollee isaanii jaallatan barsiisuu ni danda'u; **5** akka dubbiin Waaqaa hin tuffatamneefis akka of qaban, akka qulqullaa'an, akka hojii mana keessaatiin qabaman, akka arjoota ta'an, akka dhirsoota isaaniitiif ajajaman ni barsiisu. **6** Akkasumas dargaggoonni akka of qabaniif gorsi. **7** Waan hunda keessatti waan gaarii hojjechuun fakkeenya isaaniif ta'i. Barsiisa kee keessatti amanamaa, kabajamaa fi nama akka salphaatii hin

ilaalamne ta'i; **8** akka warri siin morman waa'ee keenya waan hamaa dubbatan tokko illee dhabanii qaana'aniifis dubbii dhugaa kan tuffatamuu hin dandeenye dubbadhu. **9** Garboonni waan hundaan akka gooftota isaaniitiif ajajaman, akka gooftota isaanii gammachiisuu yaalan, akka waan gooftonni isaanii dubbataniif deebii mormii hin deebifne barsiisi; **10** akka isaan gooftota isaanii jalaa hin hanne, garuu akka barsiisni Fayyisaa keenya Waaqaa karaa hundumaan hawwataa ta'u gochuuf akka isaan amanamummaa guutuu argiisaa barsiisi. **11** Ayyaanni Waaqaa kan fayyina fidu nama hundatti mul'ifameeraatii. **12** Ayyaanni kunis Waaqa malee jiraachuu fi hawwii addunyaa ganuun bara kana keessa jireenya of qabisa, jireenya qajeelummaatii fi jireenya Waaqatti buluu akka jiraannu nu barsiisa; (aiōn g165) **13** kunis yommuu nu abdi keenya isa eebbifamaa jechuunis mul'achuu ulfina Waaqa keenya guddichaatii fi Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoos eeggachaa jirrutti ta'a; **14** innis hammina hunda irraa nu furuu fi saba ofii isaa warra waan gaarii hojjechuuf hinaafan ofiif qulqulleeffachuuf jedhee of dabarsee nuuf kenneera. **15** Egaa wantoonni ati barsiisuu qabdu kanneenii dha. Taayitaa guutuun jajjabeessi; ifadhus. Namni tokko iyyuu si hin tuffatin.

3 Ati akka namoonni bulchitootaa fi abbootii taayitaatiif bulan, akka ajajamanii fi akka waan gaarii kam iyyuu hojjechuuf qophaa'oo ta'an yaadachiisi; **2** akka isaan maqaa nama tokko illee hin balleessine, akka namoota nagaatii fi obsa qabeeyyii ta'an, akka nama hundaaf garraamummaa argisiisanis yaadachiisi. **3** Nu mataan keenyas duraan warra gowwoota, warra hin ajajamne, warra gowwoomfamnee fi warra dharraa hamaa fi gammachuu gosa hundaatiif garboomfanne turre. Namootaan jibbamaa fi walis jibbaa, hamminaa fi hinaaffaan jiraachaa turre. **4** Yommuu gaarummaa fi jaalalli Fayyisaa keenya Waaqaa mul'atetti garuu, **5** inni sababii qajeelummaa nu hojjenneetiif utuu hin ta'in sababii araara isaatiif jedhee nu fayyise. Inni dhiqanaa lammaa dhalachuutii fi haaromsuu Hafuura Qulqulluutiin nu fayyise; **6** hafuurri kunis isa Waaqni karaa Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoosiin arjummaadhaan nurratti dhangalaase sana; **7** kunis akka nu ayyaana isaatiin qajeeltota taasifamnee abdi jireenya bara baraa qabaachuun dhaaltota taanuuf. (aiōnios g166) **8** Jechi kunis amanamaa dha. Warri Waaqa amanatan akka waan gaarii hojjechuuf of eegganaan of kennan, akka ati cimsitee waan kana dubbattu nan barbaada. Kunis waan akka malee gaarii fi waan nama hundumaa fayyaduu dha. **9** Ati garuu falmii faayidaa hin qabnee fi hidda dhalootaa lakkaa'uu irraa, waa'ee seeraa irratti wal mormuu fi wal loluu irraa fagaadhu; kun waan bu'aa hin qabnee fi waan hin fayyadnee dhaatii. **10** Nama gargar ba'uu fidu tokko yeroo tokko akeekkachiisi; yeroo lammaffas akeekkachiisi. Ergasii immoo isa irraa fagaadhu. **11** Namni akkasii akka micciiramaa fi cubbamaa ta'e atu beekta; inni nama ofuma isaatti muruu dha. **12** Ani waanan yeroo gannaa Niqoophiliyoonitti dabarsuuf murteesseef akkuma ani Arxemaas yookaan Xikiqoosin sitti ergeen dafi kottu. **13** Zenaas abukaattichaa fi Apholoosin imala isaanii irratti gargaaruuf waan dandeessu hunda godhi; waan isaan barbaachisu hunda qabaachuu isaanii illee mirkaneessi. **14** Namoonni keenya akka waan guyyaa guyyaatti isaan barbaachisu hojjetanii argatanii fi akka jireenya bu'aa hin qabne hin jiraanneefis waan gaarii hojjechuuf of kennuu barachuu qabu. **15** Warri na wajjin jiran hundinuu nagaa siif dhaamu. Warra amantii nu jaallatanitti nagaa nuuf himi. Ayyaanni hunda keessan wajjin haa ta'u.

Fiilmoonaa

1 Phaawulos isa Kiristoos Yesuusiif jedhee hidhamee fi obboleessa keenya Xiimotewos irraa, Gara Fiilmoonaa isa jaallatamaa fi hojjetaa hidhata keenya ta'e sanaatti; **2** akkanumas gara obboleettii keenya Aphifiyaatti, gara Arkiphaa isa nu wajjin loltuu ta'eetti, gara waldaa kiristaanaa ishee mana keetti walitti qabamtuuttis; **3** Abbaa keenya Waaqaa fi Yesuus Kiristoos Gooftaa irraa ayyaannii fi nagaan isiniif haa ta'u. **4** Ani yeroo kadhannaa koo keessatti si yaadadhu hunda Waaqa koo nan galateeffadha; **5** ani waa'ee amantii kee kan ati Gooftaa Yesuusitti qabduu fi waa'ee jaalala kee kan ati qulqulloota isaa hundaaf qabduu nan dhaga'aatii. **6** Ani akka ati waa'ee waan gaarii nu Kiristoosiin qabnu hundumaa hubannaa guutuu qabaattee amantii kee namaan ga'uuf jabaattu nan kadhada. **7** Yaa obboleessa, waan ati garaa qulqullootaa qabbaneessiteef jaalalli kee gammachuu fi jajjabina guddaa naa kenneera. **8** Kanaafuu ani akka ati waan hojjechuu qabdu hojjetu si ajajuuf yoo Kiristoosiin ija jabina qabaadhe illee, **9** sababii jaalalaatiif cimseen si kadhada. Egaa ani Phaawulos jaarsichii fi ammas Kiristoos Yesuusiif kanan hidhame, **10** ilma koo Oneesimoos isa ani hidhamuu kootiin dhalche sanaaf sin kadhada. **11** Inni kanaan dura nama homaa si hin fayyadne ture; amma garuu siifis anaafis nama faayidaa qabu ta'eera. **12** Ani isa, nama akka garaa kootii sana deebisee gara keetti nan erga. **13** Ani yeroon wangeelaaf hidhametti inni iddoo kee bu'ee akka na tajaajiluuf of biratti isa hambifachuu barbaadeen ture. **14** Ani garuu gaarummaan kee utuu dirqamaan hin ta'in fedhiidhaan akka ta'uuf waanuma tokko illee eeyyama kee malee gochuu hin barbaanne. **15** Tarii inni yeroo gabaabaaf siin gargar ba'uun isaa akka ati deebiftee isa simattee hamma dhumaatti of bira tursituuf ta'a; **(aiōnios g166)** **16** atis si'achi akka garbichaatti utuu hin ta'in, akka obboleessa jaallatamaa garbicha caalu tokkootti isa simadhu. Inni keessumattuu erga anaaf akkas jaallatamaa ta'e siif immoo fooniinis Gooftaadhaanis hammam caalaa jaallatamaa haa ta'u ree? **17** Egaa ati yoo akka michuu keetiitti na ilaalte akkuma na simatutti isas simadhu. **18** Yoo inni waanuma tokkoon illee si yakkee jiraate yookaan ati yoo waanuma tokko illee isa irraa qabaatte natti lakkaa'i. **19** Ani Phaawulos siifan kaffala jedhee harkuma kootiin barreeseera. Akka ati mataan kee iyyuu kan koo taate ani homaa sitti hin himu. **20** Egaa yaa obboleessa, ani Gooftaadhaan faayidaa kana sirraa argachuu nan barbaada; Kiristoositti garaa koo naa qabbaneessi. **21** Akka ati waan ani si kadhada caalaa naa gootu beekuudhaan ajajamuu kee amanadhee siifan barreessa. **22** Kana malees ani kadhannaa keessaniin akkan isiniif kennamu waanan abdadhuuf mana boqonnaa naa qopheessi. **23** Ephaafiraan inni Kiristoos Yesuusiif jedhee na wajjin hidhame nagaa siif dhaama. **24** Akkasumas warri na wajjin hojjetan Maarqos, Arisxirokoos, Deemaasii fi Luqaas nagaa siif dhaamu. **25** Ayyaanni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos hafuura keessan wajjin haa ta'u.

Ibroota

1 Bara durii Waaqni yeroo baay'ee fi karaa adda addaatiin raajotaan abbootii keenyatti dubbatee ture; **2** bara dhumaa kana keessa garuu ilma isaa kan inni dhaaltuu waan hundumaa godhee muudeen nutti dubbate; isumaanis addunyaawwan uume. (aiōn g165) **3** Ilmi calaqqisa ulfina Waaqaa ti; eenyummaa Waaqaas akkuma jirutti mul'isa; dubbii isaa humna qabeessa sanaanis waan hunda hirkisee baata. Innis erga cubbuu keenya nurraa qulqulleessee booddee samii irra mirga Waaqa ulfina qabeessa sanaa taa'e. **4** Akkuma maqaan inni dhaale sun kan ergamootaa caalaa guddaa ta'e sana innis ergamootaa caalaa guddaa dha. **5** Waaqni ergamootaa keessaa isa kamiin, "Ati ilma koo ti; ani har'a si dhalcheera" Yookaan isa kamiin, "Ani isaaf Abbaa nan ta'a; innis ilma naa ta'a" jedhee beeka? **6** Akkasumas Waaqni yommuu ilma isaa hangafa gara addunyaa kanaatti ergutti, "Ergamoonni Waaqaa hundi isa haa waaqeffatan" jedha. **7** Yommuu waa'ee ergamootaa dubbatus, "Inni ergamootaa isaa hafuurota, tajaajiltoota isaa immoo arraba ibiddaa godha" jedha. **8** Waa'ee ilmaa garuu akkana jedha; "Yaa Waaqayyo, teessoon kee bara baraa hamma bara baraatti ni jiraata; bokkuun qajeelummaa bokkuu mootummaa keetii ni ta'a. (aiōn g165) **9** Ati qajeelummaa jaallatte; jal'ina immoo ni jibbite; kanaafuu Waaqayyo Waaqni kee zayitii gammachuutiin si dibee, hiriyoota kee si caalchise." **10** Akkasumas inni akkana jedha; "Yaa Gooftaa, ati jalqabatti lafa hundeessite; samiiwwanis hojii harka keetii ti. **11** Isaan ni badu; ati garuu ni jiraata; hundumti isaanii akkuma uffataa ni moofa'a"; **12** ati akkuma wayyaatti isaan marta; isaan akkuma uffataatti geeddaramu; ati garuu sanuma; umuriin kees gonkumaa dhuma hin qabu." **13** Waaqni ergamootaa keessaa isa kamiin, "Hamma ani diinota kee ejjeta miilla keetii godhutti, gara mirga koo taa'i" jedhe? **14** Ergamoonni hundinuu hafuurota tajaajilan kanneen warra fayyina dhaalan tajaajiluuf ergaman mitii?

2 Kanaafuu nu akka waan dhageenye irraa hin jal'anneef waan sana irratti xiyyeeffannoo guddaa gochuu qabna. **2** Sababiin isaas erga dubbiiin ergamootaan dubbatame sun eegamu qabaatee, seera cabsuu fi ajajamu diduun hundis erga adabbii malu argatanii, **3** yoo nu yoo fayyina guddaa akkanaa tuffanne, akkamitti adabbii kana jalaa baanaa ree? Fayyinni jalqabatti Gooftaadhaan labsame kun warra dhaga'aniin nuuf mirkaneeffame. **4** Waaqni mallattoon, raajii fi hojii dinqii adda addaatiin akkasumas kennaawwan Hafuura Qulqulluu kanneen akka fedhii isaatti kennamaniin dhugaa ba'eera. **5** Inni addunyaa dhufuuf jiru, kan nu waa'ee isaa dubbannu sana ergamootaa jala hin galchine. **6** Namni tokko garuu iddoo tokkotti akkana jedhee dhugaa ba'eera; "Akka ati isaaf yaadduuf namni maali? Akka isaaf dhimmituuf ilmi namaa maali? **7** Ati xinnoo ishee ergamootaa gad isa goote; ulfinaa fi kabajaan isa gonfite; hojii harka keetii irrattis isa muudde. **8** Waan hundas miilla isaa jala galchite." Inni yommuu waan hunda isa jala galchetti wanni inni utuu isa jala hin galchin hambise tokko iyyuu hin jiru. Ta'u yeroo ammaa wanni hundinuu isa jala galee hin arginu. **9** Garuu Yesuus inni ayyaana Waaqaatiin nama hundaaf du'a dhandhamuuf jedhee xinnoo ishee ergamootaa gad ta'ee ture sun dhiphina du'aa waan dhiphateef amma ulfinaa fi kabajaan gonfamee argina. **10** Waaqni wanni hundi isaaf jiraatuu fi isaan jiraatu sun ilmaan baay'ee gara ulfinaatti geessuuf jedhee mataa fayyina isaanii dhiphina kan hir'ina hin qabne gochuun isaaf ni mala ture. **11** Inni namoota qulqulleessuu fi kanneen

qulqulleeffaman hundi kanuma abbaa tokkoo ti. Kanaafuu Yesuus obboloota jedhee isaan waamuu hin qaana'u. **12** Inni, "Maqaa kee obboloota kootti nan labsa; waldaa kiristaamaa keessattis faarfannaadhaan sin jajadha" jedha. **13** Akkasumas, "Ani isaan amanadha" jedha. Ammas inni, "Anii fi ijoolleen Waaqayyo naa kenne kunoo ti" jedha. **14** Sababii ijoolleen sun foonii fi dhiiga qabaniif, Yesuusis du'a ofii isaatiin diiyaabiloo isa du'a irratti humna qabu sana balleessuuf jedhee namummaa isaanii qoodate; **15** innis warra bara jireenya isaanii hunda garbummaa sodaa du'aatiin hidhamanii turan bilisa baasuuf jedhee waan kana godhe. **16** Inni dhugumaanuu sanyii Abrahaam gargaaruuf malee ergamoota Waaqaa gargaaruuf miti. **17** Kanaafuu inni Waaqa tajaajiluu keessatti akka luba ol aanaa araara qabeessaa fi amanamaa ta'uuf, akka cubbuu namootaatiif araara buusuuf waan hundaan obboloota isaa fakkachuutu isa irra ture. **18** Inni mataan isaa waan dhiphina keessatti qorameef warra qoramaa jiran gargaaruu ni danda'a.

3 Kanaafuu yaa obboloota qulqulloota, warra waamicha samii keessatti hirmaattan, Yesuus ergamaa fi luba ol aanaa amantii keenyaa sana ilaalaa. **2** Akkuma Museen mana Waaqaa hunda keessatti amanamaa ture sana innis isa isa muudeef amanamaa ture. **3** Akkuma namni mana ijaaru tokko mana sana caalaa kabaja guddaa qabu, innis Musee caalaa kabaja guddaa qaba. **4** Tokkoon tokkoon manaa namaan ijaaramaati; kan waan hunda ijaare garuu Waaqa. **5** Museen waan fuul duratti dubbatamuuf jiru dhugaa ba'uuf akka tajaajilaa tokkootti mana Waaqaa hunda keessatti amanamaa ture. **6** Kiristoos garuu akka ilmaatti mana Waaqaa irratti amanamaa dha. Nus yoo ija jabiina keenyaa fi abdiittiin boonna sana jabeessinee qabanne, nu mana isaa ti. **7** Kanaafuu akkuma Hafuuri Qulqulluu jedhu: "Isin yoo har'a sagalee isaa dhageessan, **8** akka yeroo qorumsaa gammoojjii keessatti finciluun gootan sana, mataa hin jabaatinaa; **9** abbootiin keessan achitti na qoraniin ilaalan; waggaa afurtamas waan ani hojjedhe argan. **10** Kanaafuu ani dhaloota sanatti aaree, 'Yeroo hunda qalbei isaaniitiin dogoggoru; isaan karaa koo hin beekne' jedhe. **11** Kanaafuu ani dheekkamsa kootiin, 'Isaan boqonnaa kootti hin galan' jedhee kakadhe." **12** Yaa obboloota, akka isin keessaa namni tokko iyyuu garaa hamaa fi hin amanne kan Waaqa jiraataa irraa nama fageessu hin qabaanneef of eeggadhaa. **13** Garuu isin keessaa akka namni tokko iyyuu gowwoomsaa cubbuutiin mata jabeessa hin taaneef utuu "Har'a" jedhamaa jiruu guyyuma guyyaan wal jajjabeessaa. **14** Nus yoo amantii keenya isa jalqabaa sana hamma dhumaatti jabeessinee qabanne Kiristoos wajjin hirmaattota ni taanaatii. **15** Kunis akkuma, "Isin yoo har'a sagalee isaa dhageessan, akka yeroo fincila sana, mataa hin jabaatinaa" jedhamee barreeffamee dha. **16** Warri dhaga'anii fincilan sun eenyu? Warra Museen qajeelchee Gibxii baase sana hunda mitii? **17** Waaqni waggaa afurtama eenyu faatti aare? Warruma cubbuu hojjetanii reeffi isaanii gammoojjii keessatti kukkufe sanatti mitii? **18** Yoo warruma ajajamu didan sana ta'e malee Waaqni akka isaan gonkumaa boqonnaa isaatti hin galleef eenyu faatti kakate ree? **19** Kanaafuu akka isaan sababii amantii dhabuu isaaniitiif boqonnaa sanatti galuu hin danda'in argina.

4 Kanaaf waadaan boqonnaa isaatti galuu sun amma iyyuu waan jiruuf isin keessaa namni kam iyyuu utuu boqonnaa sanatti hin galin akka hin hafne of haa eeggannu. **2** Wangeelli isaaniitti lallabame nuttis lallabameeraatii; garuu dubbiin lallabame sun waan amantii isaaniitiin wal hin fudhanneef warra dhaga'an sanaaf faayidaa tokko illee hin kennine. **3** Nu warri amanne

boqonnaa sanatti ni galla; kunis akkuma inni, “Kanaafuu ani dheekkamsa kootiin, ‘Isaan boqonnaa kootti hin galan’ jedhee kakadhe” jedhu sanaa dha. Ta’us hojiin isaa uumama addunyaatii jalqabee xumuraameera. **4** Innis iddoo tokkotti waa’ee guyyaa torbaffaa; “Waaqni guyyaa torbaffaatti hojii isaa hundumaa irraa boqote” jedhee dubbate. **5** Ammas inni iddoodhuma kanatti, “Isaan boqonnaa kootti hin galan” jedha. **6** Amma iyyuu akka namoonni tokko tokko itti galaniif iddoo boqonnaa sun hambifameera; warri duraan wangeelli itti lallabame sun immoo sababii ajajamuun didaniif boqonnaa sanatti hin galle. **7** Kanaafuu Waaqni deebisee guyyaa tokko “Har’a” jedhee waamuudhaan warteesse. Innis akkuma kanaan dura dubbatame sana bara dheeraa booddee karaa Daawitiitiin, “Isin yoo har’a sagalee isaa dhageessan, mataa hin jabaatinaa” jedha. **8** Utuu Iyyaasuun boqonnaa sanatti isaan galchee jiraatee, silaa Waaqni ergasii waa’ee guyyaa biraa hin dubbatu tureetti. **9** Kanaafuu boqonnaan Sanbataa saba Waaqaatiif kaa’ameera; **10** namni boqonnaa Waaqaatti galu kam iyyuu akkuma Waaqni hojii isaa irraa boqote sana, innis hojii isaa irraa ni boqota. **11** Kanaafuu akka namni tokko illee fakkeenya ajajamuun diduu jara sanaa duukaa bu’ee boqonnaa sanatti galuu hin dhabneef kottaa boqonnaa sanatti galuuf ni tattaaffannaa. **12** Dubbiin Waaqaa jiraataa fi kan hojjetuudhaatii. Goraadee qara lama qabu kam iyyuu caalaa qaramaa dha; hamma lubbuu fi hafuura, busaa fi dhuka gargar baasutti waraane seena; yaadaa fi fedhii garaa namaas ni qora. **13** Uumama hunda keessaa wanti fuula Waaqaa duraa dhokatu tokko illee hin jiru. Wanti hundi ija isaa duratti qullaa fi saaqamaa dha; nus waa’ee mataa keenyaa deebii kennuufii qabna. **14** Egaa luba ol aanaa guddicha isa samiiwwan keessa darbe, Yesuus Ilma Waaqaa waan qabnuuf kottaa amantii keenya jabeessinee qabannaa. **15** Nu luba ol aanaa dadhabbii keenya keessatti garaa nuu hin laafne hin qabnuutti; garuu kan waan hundaan akkuma keenya qorame qabna; ta’us inni cubbuu hin hojjenne. **16** Kanaafuu akka araara argannuu fi akka ayyaana yeroo nu barbaachisutti nu gargaaru argannuuf kottaa gara teessoo ayyaanaatti sodaa malee dhi’aannaa.

5 Tokkoon tokkoon luba ol aanaa namoota gidduudhaa filatamee waan Waaqa ilaallatu irratti namoota iddoo bu’ee sababii cubbuutiif kenna fi aarsaa dhi’eessuuf muudama. **2** Inni mataan isaa iyyuu waan dadhabbii keessa jiruuf wallaaltotaa fi warra karaa irraa jallataniif garaa laafuu ni danda’a. **3** Sababii kanaaf inni cubbuu ofii isaatiif, akkasumas cubbuu namootaatiif aarsaa dhi’eessuu qaba. **4** Nama akkuma Aroonitti Waaqaan waamame malee, namni kam iyyuu ulfina kana ofii isaatiif hin fudhatu. **5** Kiristoosis akkasuma luba ol aanaa ta’uuf of hin ulfeessine. Waaqni garuu, “Ati Ilma koo ti; ani har’a si dhalcheera” jedheen. **6** Iddoo biraattis, “Akkuma sirna Malkiiseedeqitti, ati luba bara baraa ti” jedha. (aiōn g165) **7** Yesuus yeroo lafa irra jiraachaa turetti iyya guddaa fi imimmaaniin isa du’a isa oolchuu danda’u sanatti kadhannaa fi waammata dhi’eeffate; sababii inni sodaa Waaqaa qabuufis kadhannaan isaa ni dhaga’ameef. **8** Inni Ilma ta’u iyyuu dhiphina isaa sana irraa ajajamuun barate; **9** erga kan mudaa hin qabne taasifamee immoo warra isaaf ajajaman hundaaf burqaa fayyina bara baraa ta’e. (aiōnios g166) **10** Akka sirna Malkiiseedeqittis luba ol aanaa jedhamee Waaqaan waamame. **11** Nu waa’ee isaa waan jenuu baay’ee qabna; isin garuu waan hubachuutti dadhaboo taataniif isiniin ibsuun rakkisaa dha. **12** Isin yeroo kanatti barsiistota ta’uu qabdu ture; isin immoo nama waa’ee dhugaa dubbii Waaqaa kan jalqabaa irra deebi’ee isin barsiisutu isin barbaachisa. Nyaata jabaataas utuu hin ta’in aannan isin barbaachisa. **13** Namni

aannaniin jiraatu kam iyyuu waan amma illee daa’ima ta’eef dubbii qajeelummaa hin beeku. **14** Nyaanni jabaataan garuu namoota bilchaatoo kanneen waan gaarii fi waan hamaa gargar baasanii beekuuf of leenjisanii ta’a.

6 Kanaafuu kottaa barsiisa waa’ee Kiristoos isa jalqabaa sana dhiifnee gara bilchinaatti dabarraa; waa’ee hojii gara du’aatti nama geessuu irraa deebi’uu fi waa’ee Waaqaatti amanuu lammata hundee hin buufnu; **2** akkasumas barsiisa waa’ee cuuphaa, waa’ee harka nama irra kaa’uu, waa’ee du’aa ka’uu warra du’aniiitti fi waa’ee murtii bara baraa ammas hundee hin buufnu. (aiōnios g166) **3** Nus yoo Waaqni jedhe waan kana ni goona. **4** Warra yeroo tokko ifni ifeefii kenna samii dhandhamatan, kanneen Hafuura Qulqulluu irraa qooddattan, **5** warra gaarummaa dubbii Waaqaatii fi humna bara dhufuuf jiru sanaa dhandhamatanii (aiōn g165) **6** ergasii garuu amantii irraa gara galan, gara qalbii jijjiirrannaatti isaan fiduun hin danda’amu; sababiin isaas isaan fedhuma isaaniiitti deebisanii Ilma Waaqaa ni fannisu; fuula namootaa durattis salphinatti isa saaxilu. **7** Lafti bokkaa yeroo baay’ee irratti roobu dhugdee warra ishee qotataniif midhaan fayyadu kennitu eebba Waaqaa argatti. **8** Lafti qoraattii fi sokorruu biqilchitu garuu faayidaa hin qabdu; abaaramuus geesseerti. Dhumni ishees gubamuu dha. **9** Yaa michoota jaallatamtoota, nu yoo akkana dubbanne illee waa’ee keessan waan waytu, waan fayyina wajjin deemus akka qabdan mirkaneeffanneerra. **10** Waaqni qulqulloota tajaajiluu keessanii fi ammas tajaajiluu keessaniin hojii isin hojjetanii fi jaalala maqaa isaatiif argisiifan irraanfachuuf jal’aa miitiiti. **11** Nus akka tokkoon tokkoon keessan abdi keessan mirkaneessitanii hamma dhumaatti tattaaffii akkanaa argisiifan barbaanna. **12** Nu akka isin fakkeenya warra amantii fi obsaan waan waadaa galame sana dhaalanii duukaa buutan barbaanna malee akka isin dhibaa’oo taatan hin barbaannu. **13** Waaqni yeroo Abrahaamiif waadaa galetti kan isa caalu kan inni ittiin kakatu tokko iyyuu waan hin jirreef matuma ofitiin kate. **14** Innis, “Ani dhugumaan eebba, sin eebbisa; baay’isuus si baay’isa” jedha. **15** Kanaafuu Abrahaam obsaan eeggatee waan waadaa galame sana argate. **16** Namoonni kan isaan caaluun kakatu; kakuun sunis waan jedhame sana mirkaneessee akka falmiin hundumtuu fiixaan ba’u godha. **17** Waaqni haala kaayyoo isaa kan hin geeddaramme sana caalaatti ibsee warra waadaa dhaalanitti argisiisuu waan barbaadeef waadaa sana kakuudhaan cimse. **18** Egaa waan hin geeddaramme kan Waaqni waa’ee isaanii sobuu hin dandeenye lamatu jira; kanaafuu nu warri isatti baqanne abdi fuula keenya dura kaa’ame sana jabeessinee qabachuuf jajjabina guddaa qabna. **19** Nus abdi kana akka hiituu dooniitti lubbuuf qabna. Abdiin kunis iddoo qulqulluu golgaa duuba jiru sana ol seena; **20** iddoo kunis kan Yesuus iddoo keenya bu’ee nu dursee itti ol seenee dha. Innis akka sirna Malkiiseedeqitti luba ol aanaa bara baraa ta’eera. (aiōn g165)

7 Malkiiseedeq mootii Saalemiitii fi luba Waaqa Waan Hundaa Olii ture. Innis utuu Abrahaam mootota mo’atee deebi’uu itti dhufee isa eebbise; **2** Abrahaamis waan hundumaa kudhan keessaa tokko isaaf kenne. Jalqabatti maqaan isaa, “Mootii qajeelummaa” jechuu dha; ergasii immoo, “Mootii Saalem” jechuunis, “Mootii nagaa” jechuu dha. **3** Inni abbaa yookaan haadha hin qabu; hidda dhalootaa hin qabu; jalqaba guyyootaa yookaan dhuma jireenyaas hin qabu; inni akkuma Ilma Waaqaatti luba bara baraa ta’ee jiraata. **4** Egaa Abrahaam hangafni abbootii iyyuu erga waan booji’e irraa kudhan keessaa tokko isaaf kennee, Malkiiseedeq hammam guddaa akka ta’e mee ilaalaa! **5**

Ilmaan Lewwii warri luboota ta’an yoo obboleonni isaanii sanyii Abrahaam ta’an iyyuu namoota irraa jechuunis obbolootuma isaanii irraa kudhan keessaa tokko akka fudhatan seerri ni ajaja. **6** Namichi sanyii isaanii irraa hin ta’in kun garuu Abrahaam isa waadaan galameef sana irraa kudhan keessaa tokko fudhatee isa eebbise. **7** Inni xinnaan akka isa guddaadhaan eebbifamu shakkii hin qabu. **8** Karaa tokkoon kudhan keessaa tokko namoota du’a hin oolleen walitti qabama; karaa kaaniin immoo isa jiraataa ta’uun isaa dhugaa ba’ameef sanaan walitti qabama. **9** Lewwiin inni kudhan keessaa tokko walitti qabu mataan isaa iyyuu kudhan keessaa harka tokko karaa Abrahamaatiin baaseera jechuun ni danda’ama; **10** Malkiiseedeq yommuu Abrahamin simatetti Lewwiin mudhii abbaa ofii isaa keessa tureetii. **11** Utuu sirni lubummaa Lewwii kan hir’ina hin qabne ta’ee, silaa lubni biraa kan akka sirna lubummaa Aroonitti utuu hin ta’in lubni akka sirna lubummaa Malkiiseedeqitti filatame dhufuun isaa maaliif barbaachise ree? Seerri sirna lubummaa Lewwii kana irratti hundeeffamee sabaaf kennameetii. **12** Yommuu lubummaan geeddaramu seerichis akkasuma geeddaramaati. **13** Inni wanni kun waa’ee isaa dubbatame sun gosti isaa kan biraa ti; gosa kana keessaa namni tokko iyyuu takkuma iddoo aarsaa hin tajaajille. **14** Gooftaan keenya akka sanyii Yihuudaa irraa dhalate beekamaadhaatii; Museenis gosa sana ilaalchisee waa’ee lubummaa homaa hin dubbanne. **15** Yommuu lubni akka Malkiiseedeqi kan biraa ka’utti, wanni nu dubbanne sun ittuma jiraalee ifa ta’a; **16** innis utuu ajaja fooniitiin hin ta’in humna jireenya hin badneetiin luba ta’a. **17** Waa’ee isaas, “Akkuma sirna Malkiiseedeqitti, ati luba bara baraa ti” jedhamee dhugaa ba’ameerafiitii. (aiñon g165) **18** Ajajni duraa sun waan dadhabaa fi kan hin fayyadne tureef diigameera. **19** Sababii seerri waanuma tokko illee kan mudaa hin qabne hin godhinaif abdiin caalu kan nu ittiin gara Waaqaatti dhi’aannu tokko dhufeeru. **20** Kunis kaka malee hin taane! Warri kaan immoo kaka tokko malee luboota ta’an; **21** inni garuu yeroo Waaqni, “Gooftaan, ‘Ati luba bara baraa ti’ jedhee kakateera; inni yaada isaa hin geeddaru” isaan jedhetti kakaadhaan luba ta’a. (aiñon g165) **22** Yesuus sababii kaka kanaanatti kakuu caaluuf wabii ta’era. **23** Luboonni durii sababii duuti akka isaan tajaajila itti hin fufneef isaan dhowweef baay’ee turan; **24** Yesuus garuu waan bara baraan jiraatuuf lubummaa hin geeddaramne qaba. (aiñon g165) **25** Kanaaf inni yeroo hundumaa waan isaanii kadhachuuf jiraatuuf warra karaa isaatiin gara Waaqaa dhufan guutummaan guutuutti fayyisuu ni danda’a. **26** Egaa luba ol aanaa qulqulluu, kan mudaa hin qabne, kan xurii hin qabne, kan cubbamoota irraa adda ta’a, samii olittis kan kabajame akkasii qabaachuu nu barbaachisa. **27** Inni akka luboota ol aantota kaaniiti guyyuma guyyaan duraan dursee cubbuu ofii isaatiif, ergasii immoo cubbuu namootaatiif aarsaa dhi’eessuun isa hin barbaachisu. Inni yommuu of kenne sanatti al tokko yeroo hundaaf cubbuu namootaatiif aarsaa dhi’eesseeraatii. **28** Seerichi namoota dadhaboo, luboota ol aantota godhee muudaatii; dubbiin kaka kan seera booddee dhufe garuu, ilma Waaqaa isa bara baraan mudaa hin qabne sana muuda. (aiñon g165)

8 Waan nu dubbannu keessaa ijoon kana: Nu luba ol aanaa samii irra karaa mirga teessoo Isa Ulfina Qabeessa Samii keessaa sanaa taa’ee akkasii qabna. **2** Innis iddoo qulqullummaa fi dankaana isa dhugaa kan utuu namaan hin ta’in Gooftaadhaan dhaabame keessa tajaajila. **3** Lubni ol aanaan kan iyyuu kennaa fi aarsaa dhi’eessuuf muudama; kanaafuu lubni kun waan dhi’eessu tokko qabaachuu qaba. **4** Waan luboonni akka seeraatti kennaa dhi’eessan duraanuu jiraniif, inni utuu lafa irra jiraatee silaa luba

hin ta’u ture. **5** Isaanis iddoo qulqullummaa kan fakkeenya fi gaaddidduu wantoota samii tajaajilu. Waaqnis yommuu Museen dankaana qulqulluu dhaabuuf ka’etti, “Waan hunda akkuma fakkeenya tulluu irratti sitti argisiifame sanaatti hojjechuu kee mirkaneeffadhu!” jedhee isa akeekachiisuun isaa kanumaaf. **6** Garuu akkuma kakuun inni Yesuus gidduu galeessa ta’eeff sun kakuu moofaa akka malee caalu sana tajaajilli inni fudhates tajaajila isaanii irra guddaa dha; kakuun haaraan waadaa caalu irratti hundeeffameetii. **7** Utuu kakuun jalqabaa sun mudaa qabaachuu baatee silaa kakuun lammaffaan hin barbaachisu ture. **8** Waaqni garuu saba sana irratti ballessaa argee akkana jedha; “Yeroon ani itti mana Israa’el wajjin, mana Yihuudaa wajjinis, kakuu haaraa galu ni dhufa jedha Gooftaan. **9** Kakuun kunis kakuu ani, yeroo biyya Gibxiitii isaan baasuuf jedhee harka isaanii qabe sana abbootii isaanii wajjin gale sanaan tokko miti; isaan kakuu kootti jabaathani waan hin dhaabatiiniif, ani isaan irraa gara galeera, jedha Gooftaan. **10** Kakuun ani yeroo sana booddee mana Israa’el wajjin galu kanaa dha, jedha Gooftaan. Ani seera koo qalbii isaanii keessa nan kaa’a; garaa isaanii keessattis nan barreesa. Ani Waaqa isaanii nan ta’a; isaanis saba koo ni ta’u. **11** Sababii hundi isaanii, xinna hamma guddaatti na beekaniif, si’achi namni kam iyyuu, ‘Gooftaa beeki’ jedhee, ollaa isaa yookaan obboleessa isaa hin barsiisu. **12** Ani daba isaanii nan dhiisaaf; cubbuu isaanis si’achi hin yaadadhu.” **13** Innis kakuu kanaan “haaraa” jedhee kakuu jalqabaa sana moofesseera; wanni moofa’ee fi wanni dulloome dafee bada.

9 Kakuun jalqabaa sun iyyuu sirna waaqeffannaatii fi iddoo qulqulluu isa lafa irraa qabna. **2** Dunkaanni qulqulluun dhaabame ture. Kutaan dankaana sana kan jalqabaa, “Iddoo Qulqulluu” jedhama ture; kutaana keessas baattu ibsaatii fi minjaala akkasumas buddeena qulqulleeffametu ture. **3** Golgaa lammaffaa duubaan immoo kutaana, “Iddoo Hundumaa Caalaa Qulqulluu” jedhamu tokkotu ture. **4** Achis iddoo aarsaa isaanii kan warqee irraa hojjetamee fi taabota kakuu kan karaa hundaan warqee dibametu ture. Taabota sana keessas okkotee warqee kan mannaa baatu, ulee Aroon inni latee fi gabatee dhagaa kan kakuun sun irratti barreeffametu kaa’ame. **5** Taaboticha gubbaadhaanis kiirubeeliin Ulfinaa teessoo araaraa irra galboobanii turan. Amma garuu waa’ee kanaa gad fageenyaan dubbachuu hin dandeenyu. **6** Luboonni yommuu wanni hundinuu haala kanaan qopheeffametti tajaajila kenmuuf jedhanii yeroo hunda dankaana qulqulluu isa jalqabaa seenu turan. **7** Dunkaana isa lammaffaa garuu luba ol aanaa qofatu waggaatti yeroo tokko qofa seena; innis dhiiga cubbuu ofii isaatiif dhi’eessuu fi dhiiga cubbuu namoonni utuu hin beekin hojjetaniif dhi’eessu qabatu malee hin seenu ture. **8** Hafuurri Qulqulluunis hamma dunkaanni jalqabaa sun dhaabatee jirutti akka karaan gara Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta’etti geessu sun amma illee hin mul’ifamin haala kanaan argisiisaa ture. **9** Kunis fakkeenya bara ammaa ti; innis akka kennaa fi aarsaan dhi’eeffamu sun qalbii waaqeffataa tokkoo qulqulleessuu hin dandeenye mul’isa. **10** Innis waa’ee nyaataatii fi dhugaatti, waa’ee sirna dhiqannaa garaa garaa jechuunis sirna foonii isa hamma seerichi haarfamutti faayidaa kennaa ture qofa. **11** Kiristoos garuu yommuu waan gaarii dhufuuf jiruu luba ol aanaa ta’ee dhufetti, dankaanicha guddaa mudaa hin qabne, kan harka namaatiin hin hojjetamin jechuunis kan uumama kana irraa hin dhufin sana keessa darbe. **12** Dhiiga re’ootaatiif fi dhiiga jabbootaatiin hin seenne; garuu furiin bara bara nuu fiduudhaan dhiiguma ofiitiin yeroo tokko bara baraan gara Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta’ee sanaatti seenne. (aiñonios g166) **13** Erga dhiigni re’ootaa,

dhiigni korommiitii fi daaraan goromsaa kan warra xuraa’anitti facaafamu akka isaan fooniin qulqullaa’an godhee, **14** yoos dhiigni Kiristoos isa karaa Hafuura bara baraatiin aarsaa hir’ina hin qabne ta’ee Waaqaaf of dhi’eesse sanaa akka nu Waaqa jiraataa tajaajilluuf hammam caalaa hojii gara du’aatti nama geessu irraa qalbi keenya haa qulqulleessu ree! (**aiōnios g166**) **15** Sababii kanaaf akka warri waamaman dhaala bara baraa isa abdi kenname sana argataniif Kiristoos araarsaa giddu galeessa kakuu haaraa ti; inni cubbuu isaan yeroo kakuu jalqabaa jala turaniiti hojjetan irraa isaan bilisoomsuuf jedhee furiu ta’ee du’eeraatii. (**aiōnios g166**) **16** Iddoo dhaamsi dhaalaa jirutti du’a namicha dhaamate sanaa mirkaneeessun barbaachisaa dha; **17** dhaamsi dhaalaa yommuu namni dhaamate sun du’u qofa hojii irra oola malee utuu inni lubbuun jiruu hin hojjetuutii. **18** Sababiin kakuun jalqabaa iyyuu dhiiga malee hojii irra hin oolniiifis kanuma. **19** Museen erga ajaja seera sanaa tokko tokkoon saba sana hundatti himee booddeetti, dhiiga jabbootaati fi dhiiga re’ootaa bishaan wajjin, rifeensa hoolaa bildiimaa fi hiisophii fuudhee kitaaba maramaa fi saba hundatti facaase. **20** Innis, “Kun dhiiga kakuu kan Waaqni isiniif ajajee dha” jedhe. **21** Haaluma wal fakkaatuunis dunkaanichii fi mi’a dunkaanicha keessatti sirna waaqeffannaatiif itti fayyadaman hundumatti dhiiga sana facaase. **22** Dhugumaan akka seeraatti wantoota muraasa malee wanni hundinuu dhiigaan qulqulleeffama; dhiigni dhangalaafamu malees dhiifamni cubbuu hin jiru. **23** Kanaafuu fakkeenyaawwan waan samii irraa aarsaawwan kanneeniin qulqulleeffamuun barbaachisaa ture; wanni samii irraa mataan isaa garuu aarsaawwan waan kanneen caalaniin qulqulleeffamuu isaan barbaachisa. **24** Kiristoos amma iddoo keenya bu’ee fuula Waaqaa duratti argamuuf samii seene malee iddoo qulqulluu kan harka namaatiin ijaarame isa fakkeenya iddoo qulqulluu kan dhugaa ta’e hin seenne. **25** Yookaan inni akkuma luba ol aanaa wagguma waggaan dhiiga kan isaa hin ta’in qabatee Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta’e seenu sanaatti yeroo baay’ee of dhi’eessuuf samii hin seenne. **26** Utuu akkas ta’ee silaa Kiristoos uumama addunyaatii jalqabee yeroo baay’ee dhiphachuu qaba ture. Amma garuu inni ofii isaa aarsaa godhee cubbuu balleessuuf dhuma baraatti yeroo tokko bara baraan mul’ateera. (**aiōn g165**) **27** Akkuma yeroo tokko du’uun ergasii immoo murtiitti dhi’aachuun namatti murteeffame sana **28** akkasuma immoo Kiristoos cubbuu namoota baay’ee baachuuf jedhee yeroo tokko aarsaa ta’eera; yeroo lammaffaa immoo cubbuu baachuuf utuu hin ta’in warra isa eeggachaa jiraniif fayyina fiduuf ni mul’ata.

10 Seerri gaaddidduu waan gaarii dhufuuf jiruu qofa malee bifa dhugaa miti. Kanaafuu seerichi aarsaa utuu wal irraa hin citin wagguma waggaan dhi’eeffamu sanaan gonkumaa namoota waaqeffachuuf dhi’aatan sana warra mudaa hin qabne gochuu hin danda’u. **2** Utuu isaan waan kana gochuu danda’anii silaa aarsaan dhi’eeffamuun isaa ni hafa ture mitii? Waaqeffattoonnis si’a tokko yeroo hundaaf ni qulqulleeffamu turaniitii; ergasii sababii cubbuu isaanitiif yakki isaanitti hin dhaga’amu ture. **3** Aarsaawwan kunneen garuu wagguma waggaan cubbuu nama yaadachiisu. **4** Sababiin isaas dhiigni korommiitii fi dhiigni re’ootaa gonkumaa cubbuu dhabamsiisuu hin danda’uutii. **5** Kanaafuu Kiristoos yommuu gara addunyaa dhufetti akkana jedhe: “Ati aarsaa fi kennaa hin feene; garuu dhagna naa qopheessite; **6** ati aarsaa gubamuu fi kennaa sababii cubbuutiif dhi’eeffamutti hin gamanne. **7** Yeroo sana ani, ‘Ani kunoo ti; waa’een koo kitaaba maramaa keessatti barreffeameera; yaa Waaqa ko, ani fedhii kee raawwachuuf

dhufeera’ nan jedhe.” **8** Isaan akka seeraatti dhi’eeffaman iyyuu inni jalqabatti, “Ati qalmawwanii fi aarsaawwan, aarsaawwan gubamanii fi aarsaawwan cubbuuf dhi’eeffaman hin feene yookaan itti hin gamanne” jedhe. **9** Ergasii inni, “Ani kunoo fedhii kee raawwachuuf dhufeera” jedhe. Innis isa lammaffaa dhaabuuf jedhee isa jalqabaa dhabamsiise. **10** Fedhii sanaanis nu aarsaa dhagna Yesuus Kiristoos isa si’a tokko yeroo hundaaf dhi’eeffameen qulqulleeffamneerra. **11** Lubni hundinuu guyyuma guyyaan dhaabatee tajaajila isaa raawwata; aarsaa gonkumaa cubbuu dhabamsiisuu hin dandeenye sanas yeroo hunda dhi’eessa. **12** Lubni kun garuu erga aarsaa tokkicha bara baraan cubbuudhaaf dhi’eessite booddee gara mirga Waaqaa taa’e. **13** Yeroo sanaa jalqabee hamma diinonni isaa ejeta miilla isaa taasifamanitti ni eeggata; **14** inni aarsaa tokkicha sanaan warra qulqulleeffamuutti jiran kanneen bara baraan mudaa hin qabne godheeraatii. **15** Hafuurri Qulqulluunis waa’ee kanaa dhugaa nuu ba’a. Innis jalqabatti akkana jedha: **16** “Kakuun ani yeroo sana booddee isaan wajjin galu kanaa dha, jedha Gooftaan. Ani seera koo qalbi isaanii keessa nan kaa’a; garaa isaanii keessattis nan barreessa.” **17** Ammas, “Ani cubbuu fi yakka isaanii si’achi hin yaadadhu” jedha. **18** Iddoo isaan kunneen itti dhiifama argataniitti si’achi sababii cubbuutiif aarsaa dhi’eessuu hin barbaachisu. **19** Kanaafuu yaa obbolloota, nu dhiiga Yesuusii gara Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta’eetti galuuf jja jabina waan qabuuf **20** karaa haaraa fi jiraataa golgaa keessaan jechuunis karaa foon isaatiin nuu baname sanaa **21** waan luba guddaa mana Waaqaa irratti qabuuf, **22** kottaa akka qalbiin keenya yaada yakka qabaachuu irraa qulqulleeffamuuf garaa keenyatti nuu facaafamee, dhagna keenyas bishaan qulqulluun dhiqannee garaa qulqulluu amantii mirkanaa’aa guutuu qabuun Waaqati dhi’aannaa. **23** Inni waadaa gale sun waan amanamaa ta’eef kottaa nu utuu hin raafamin abdi dhugaa baanu sana jabeessinee qabannaa. **24** Kottaa jaalalaa fi hojii gaariif wal kakaasuuf itti yaadnaa. **25** Akka namoonni tokko tokko walitti qabamuu dhiisan sana kottaa nu walitti qabamuu hin dhiifnuu; qooda kanaa akka guyyaan sun dhi’aate waan arganiif ittuma caalchifnee wal haa jajjabeessuun. **26** Nu erga beekumsa dhugaa argannee booddee yoo beekaa ittuma fufnee cubbuu hojjenne, si’achi aarsaan cubbuuf dhi’eeffamu hin jiraatu; **27** garuu murtii fi ibidda hamaa diinota Waaqaa barbadeessu sodaan eeggachuu qofatu jiraatu. **28** Namni seera Musee tuffate kam iyyuu dhuga baatota lamaan yookaan sadiin gara laafina malee ajjeefama. **29** Nama Ilma Waaqaa irra ejete, nama dhiiga kakuu kan ittiin qulqulleeffame sana akka waan qulqulluu hin ta’iniitti hede fi nama Hafuura ayyaanaa arrabse tokko adabbii hammam caalaa guddaatu isaa mala seetu? **30** Nu isa, “Haaloo baasuun kan koo ti; ani gatii nan deebisa” jedhe sana beeknaatii; akkasumas, “Gooftaan saba isaatti ni mura” jedhe. **31** Harka Waaqa jiraataatti kufuun sodaachisaa dha. **32** Bara duraa yeroo erga ifni isinii ifee booddee wal’aansoo dhiphinaa guddaa obisitani keessa dhaabattan sana yaadadhaa. **33** Isin yeroo tokko tokko fuula namootaa duratti arrabsoo fi ari’atamaaf saaxilamtanii turtan; yeroo kaan immoo namoota rakkinni akkasii irra ga’e wajjin hirmaachaa turtan. **34** Isin mataan keessan akka qabeenya wayyu kan hin dabarre qabdan waan beekaniif warra hidhaman wajjin dhiphantaniiru; yommuu qabeenya keessan saamamus gammachuudhaan fudhattaniiru. **35** Kanaafuu ija jabina keessan isa gatii guddaa qabu sana hin gatinaa. **36** Yommuu fedhii Waaqaa raawwattanittis akka waan inni waadaa gale sana argataniif obsuu isin barbaachisaatii. **37** “Yeroo xinnoo keessatti, inni dhufuuf jiru ni dhufa; hin turus.” **38** Akkasumas, “Qajeelaan koo

garuu amantiidhaan jiraata. Kan duubatti harkifatu immoo ani itti hin gammadu.” **39** Nu garuu warra amananii lubbuu ofii oolfatan malee warra gara badiisaatti harkifatan miti.

11 Amantiin waan abdannu tokko dhugumaan ni ta'a jennee fudhachuu dha; waan ijaan hin argine tokko immoo qabatamaadha jennee heduu dha. **2** Jaarsoliifis kanaan dhugaa ba'ameetii. **3** Addunyaawwan akka ajaja Waaqaatiin uumaman, wannu mul'atus akka waan mul'atu irraa hin hojjetamin nu amantiidhaan hubanna. (aiōn 9:165) **4** Abeel amantiidhaan aarsaa isa Qaayin dhi'eesse caalu Waaqaaf dhi'eesse. Inni yommuu Waaqni waa'ee kennaa isaa dhugaa ba'ameefitti nama qajeelaa ta'uun isaa amantiidhaan dhugaa ba'ameef. Abeel du'u iyyuu hamma ammaatti amantiidhaan dubbachaa jira. **5** Henook akka du'a hin argineef amantiidhaan fudhatame; waan Waaqni isa fudhateef inni hin arganne. Inni utuu hin fudhatamin dura akka nama Waaqa gammachiiseetti dhugaa ba'ameefii tureetii. **6** Amantiidhaan malee Waaqa gammachiisuun hin danda'amu; sababiin isaas namni gara isaa dhufu kam iyyuu akka inni jiruu fi akka inni warra isa barbaadaniif gatii kennu amanuu qaba. **7** Nohi waa'ee waan amma illee ijaan hin argaminii Waaqni isa akeekkachiifnaan sodaatee warra mana isaa jiraatan oolfachuuf jedhee amantiin doonii tolche. Amantii isaatiinis addunyaatti mure; dhaaltu qajeelummaa amantiin argamuus ta'e. **8** Abrahaam gara iddoo dhaaluuf jiruu akka dhaqu yommuu waamametti, amantiidhaan ajajame; eessa akka dhaqu iyyuu utuu hin beekin ka'ee deeme. **9** Innis akka keessummaa biyya ormaa jiruutti biyya isaaf waadaa galame sana keessa amantiidhaan qubate; akkuma warra isa wajjin waadaadhuma sana dhaalan, akkuma Yisihaaqii fi Yaaqoob dunkaana keessa jiraate. **10** Inni magaalaa hundee qabdu kan Waaqni ijaaree fi tolche eeggachaa tureetii. **11** Saaraan yoo umurii da'umsaa dabartee, dhabduu turte illee isheen waan Waaqa waadaa isheef gale sana amanamaa gootee fudhatteef, amantiidhaan mucaa da'u dandeesse. **12** Kanaaf namicha akka waan du'etti ilaaluma tokkicha kana irraa sanyiin akka urjii samii baay'attuu fi akka cirracha qarqara galaanaa kan hin lakkaa'anne dhalate. **13** Namoonni kunneen hundinuu utuu waan waadaa galameef sana hin argatin amantii isaanii immoo utuu hin dhiisiin du'an. Waadaa sanas fagootti ilaalani simatan. Isaanis lafa irratti akka keessummoottaa fi godaantota turan beekaniiru. **14** Warri waan akkasii jedhan kunneen akka biyya ofii isaanii eeggachaa jiran mul'isu. **15** Isaan utuu waa'ee biyya keessaa ba'an sanaa yaadaa turanii silaa, biyya isaaniitti deebi'uuf carraa ni argatu turan. **16** Qooda kanaa isaan biyya wayyu tokko jechuunis biyya samii irraa sana hawwaa turan. Kanaafuu Waaqayyo Waaqa isaanii jedhamee waamamuutti hin qaana'u; inni magaalaa isaaniif qopheesseeraatii. **17** Abrahaam yeroo Waaqni isa qoretti amantiidhaan Yisihaaqin aarsaadhaaf dhi'eesse. Isuma waadaa argate sanatu ilma isaa tokkicha aarsaa godhee dhi'eessuuf qophaa'e. **18** Innis isuma Waaqni, "Sanyiin kee Yisihaaqin siif waamama" jedheen sana. **19** Abrahaam akka Waaqni warra du'an keessaa nama kaasuu danda'u illee hubatee ture; kunis karaa tokkoon inni ilma isaa Yisihaaqin warra du'an keessaa deebisee argate jechuu dha. **20** Yisihaaq amantiidhaan waan dhufuuf jiru irratti Yaaqoobii fi Esaawun eebbise. **21** Yaaqoob yeroo du'etti amantiidhaan ilmaan Yoosif tokko tokkoon eebbise; mataa ulee isaatti irkatees sagade. **22** Yoosifis yeroo du'etti amantiidhaan waa'ee Gibxi keessaa ba'uu ijoollee Israa'el dubbate; waa'ee lafee isaas ajaja kenne. **23** Yeroo Museen dhalateetti abbaa fi haati isaa mucaa miidhagaa ta'uu isaa arganii utuu labsii mootichaa hin sodaatin amantiidhaan ji'a sadii isa dhoksan. **24** Museen yeroo guddatetti ilma intala

Fara'oon jedhamee waamamuu amantiidhaan dide. **25** Inni gammachuu cubbuutiin yeroo gabaabaaf gammadu irra saba Waaqaa wajjin dhiphachuu filate. **26** Inni waan badhaasa isaa of duratti ilaaleef, Kiristoosiif jedhee salphachuu akka qabeenya Gibxi caalaa gatii guddaa qabuutti fudhate. **27** Innis utuu dheekkamsa mootichaa hin sodaatin amantiidhaan Gibxi keessaa ba'e; isa hin mul'anne sana akka waan argeetti obsee eeggate. **28** Akka ergamaan hangafa ajjeesu sun hangafoota saba Israa'el hin tuqneefis amantiidhaan akka Faasiikaan ayyaaneffamu, dhiignis akka facaafamu godhe. **29** Sabni Israa'el akkuma nama lafa gogaa irra deemuutti amantiin Galaana Diimaa ce'e; warri Gibxi garuu yommuu akkuma sanatti ce'uu yaalanitti ni liqimfaman. **30** Dallaan Yerikoo erga guyyaa torba marfamee booddee amantiidhaan jige. **31** Sagaagaltoon Rahaab jedhamtu basaastota simachuu isheetiin amantiidhaan hafte malee warra hin amanin wajjin hin ajjeefanne. **32** Ani egaa kana caalaa maalin jedhaa ree? Waa'ee Gedewoon, waa'ee Baaraq, waa'ee Saamsoon, waa'ee Yiftaa, waa'ee Daawit, waa'ee Saamu'eelii fi waa'ee raajotaa odeessuuf ani yeroo hin qabu; **33** isaan amantiidhaan mootummoota mo'atan; murtii qajeelaa kennan; waan waadaa galame argatan; afaan leencotaa cufan; **34** amantiidhaan ibidda jabaa dhaamsan; qara goraadee jalaa ba'an; dadhabbiin isaanii jabinatti geeddarame; waraana keessatti humna argatanii loltoota diinaa ari'an. **35** Dubartoonnis namoonni isaanii kanneen du'an du'aa kaafamaniifii deebisanii fudhatan. Warri kaanis du'aa ka'u wayyu argachuuf jedhanii gad dhiifamuu didanii dhiphatan. **36** Warri kaaniitti ni qosame; ni garafamanis; akkasumas foncaan hidhamanii mana hidhaatti darbataman. **37** Dhagaadhaanis ni tumaman; iddoo lamatti baqaqfaman; goraadeedhaan ajjeefaman. Deeguudhaan, ari'atamuu fi dhiphachuudhaan gogaa hoolotaatii fi re'ootaa uffatani jooran; **38** addunyaan isaaniif hin maleetii. Isaanis gammoojjii fi gaara irra, holqaa fi boolla keessa jooraa turan. **39** Warri kunneen hundinuu yoo sababii amantii isaaniitiif jajaman iyyuu isaan keessaa namni tokko iyyuu waan waadaa galame sana hin arganne. **40** Waaqni akka isaan nu qofa wajjin warra madaa hin qabne ta'aniif duraan dursee waan nuuf wayyu argeera.

12 Kanaafuu nu waan dhuga baatota akka duumessa guddaa akkanaatiin marfamneef kottaa ba'aa hunda, cubbuu xaxee nu qabates of irraa baafnee gannaa; dorgommii fuula keenya dura jirus obsaan jabaannee fiigna; **2** kottaa Yesuus isa jalqabaa fi fiixaan baasaa amantii keenyaa ta'e sana irra ija keenya kaa'annaa. Innis gammachuu fuula isaa dura jiruuuf jedhee qaani fannoo tuffachuun fannoo obsee mirga teessoo Waaqaa taa'e. **3** Isin akka dadhabdani abdi hin kutanneef isa mormii cubbamoota isa irra ga'e akkasii obse sana yaadatti qabadhaa. **4** Isin amma iyyuu wal'aansoo cubbuu wajjin gootan keessatti hamma dhiiga dhangalaasuutti jabaattanii hin mormine. **5** Dubbii jajjabinaa kan akkuma ilmaaniitti isiniitti dubbatu sana irraanfattiirtu; innis akkana jedha: "Yaa ilma ko, adabbii Gooftaa hin tuffatin; yommuu inni si ifatus abdi hin kutatin; **6** Gooftaan warra jaallatu ni adabaatii; inni nama akka ilmaatti ilaalu kam iyyuu ni adaba." **7** Rakkina akkuma adabiitti obsaa; Waaqni akka ilmaan isaatti isin adabaatii. Ilmi abbaan isaa hin adabne ilma akkamii ti? **8** Isin yoo adabbii ijoolleen hundinuu ittiin adabaman keessatti hin hirmaanne isin diqaalota malee ijoollee dhugaa miti. **9** Kana males nu hundinuu abbootii foonii kanneen nu adaban qabna turre; isaan kabajnas turre. Yoo Abbaa hafuurotaatiif immoo hammam caalaa ajajamnee jiraachuu qabna ree! **10** Abbootiin keenya akkuma isaaniitti gaarii fakkaatetti yeroo gabaabaaf nu adabaan turan; Waaqni garuu akka

nu qulqullummaa isaa keessatti hirmaannuuf faayidaa keenyaaf jedhee nu adaba. **11** Adabbiin hundinuu yeroo sana waan nama gaddisiisu malee waan nama gammachiisu hin fakkaatu. Ergasii garuu warra adabbii sanaan leenjifamaniif ija qajeelummaa fi nagaa kenna. **12** Kanaafuu irree laafee fi jilba dadhabe jabeessaa. **13** Naafti akka fayyuuuf malee akka karaa irraa hin jal'anneef, "Miilla keessaniif daandii qajeelaa baafadhaa." **14** Nama hunda wajjin nagaadhaan jiraachuu fi qulqulluu ta'uuf tattaaffadhaa; qulqullummaan malee namni kam iyyuu Gooftaa arguu hin danda'utii. **15** Nama kamitti iyyuu ayyaanan Waaqaa akka hin hir'anne of eeggadhaa; hiddi hadhaa'ani biqilee rakkina akka hin uumnee fi namoota baay'ees hin xureessineef of eeggadhaa. **16** Namni kam iyyuu akka Esaawu isa mirga hangafummaa isaa nyaata tokkittiitti gurgurate sanaa sagaagaluu yookaan nama Waaqatti hin bulle hin taaneef of eeggadhaa. **17** Inni ergasii yeroo eebba sana dhaaluu barbaadetti akka didame isin ni beektu. Inni yoo eebba sana imimmaaniin barbaade illee geeddarama tokko illee fiduu hin dandeenye. **18** Isin gara tulluu tuqamuu danda'uu fi ibiddi irraa boba'u, gara dukkanaa, gara dimimmissaa fi bubbee hin geenye; **19** gara sagalee malakataatii fi gara sagalee dubbii dubbatuu hin geenye; warri isa dhaga'anis akka dubbii biraa dabalamee isaanitti hin dubbatamne kadhatan. **20** Isaan waan, "Bineensi iyyuu yoo tulluu sana tuqe dhagaadhaan tumamee haa ajjeefamu" jedhamee ajajame sana obsuu hin dandeenyeetii. **21** Wanti achitti mul'ates waan sodaachisaa ta'eef Museen, "Ani sodaadhaan hollachaan jira" jedhe. **22** Isin garuu gara Tulluu Xiyoon, gara magaalaa Waaqa jiraataa jechuunis Yerusaalem ishee samii keessaa dhufaniirtu. Gara ergamoota kumaatama gammachuun walitti qabamanii dhufaniirtu; **23** gara waldaa kistaanaa hangafoota maqaan isaanii samii keessatti barreeffamee dhufaniirtu. Gara Waaqa Abbaa Murtii waan hundaa, gara hafuurota namoota qajeelota warra mudaa hin qabne taasifamanii, **24** gara Yesuus araarsaa gidduu galeessa kakuu haaraa, gara dhiiga facaafame kan dubbii dhiigni Abeel dubbatu sana caalaa dubbatuu dhufaniirtu. **25** Isinis akka isa dubbachaa jiru sana hin didneef of eeggadhaa. Erga isaan yeroo isa lafa irratti isaan akeekkachiise sana didanitti jalaa hin ba'in, nu immoo yoo isa samii irraa nu akeekkachiisu sana irraa gara galle akkamitti jalaa ba'uu dandeenya ree? **26** Yeroo sanatti sagaleen isaa lafa sochoose; amma garuu inni, "Ani ammas yeroo tokko lafa qofa utuu hin ta'in samiiwwanis nan sochoosa" jedhee waadaa galeera. **27** Dubbiin, "Ammas yeroo tokko" jedhu kun akka wanni hin sochoofanne hafee jiraatuuf, wanni sochoofamu jechuunis wanni uumame baduu isaa argisiisa. **28** Kanaafuu nu waan mootummaa hin sochoone argannuuf kottaa haa galateeffannu! Kabajaa fi sodaadhaanis karaa fudhatamaa ta'een Waaqa haa waaqeffannu; **29** Waaqni keenya ibidda gubee balleessuudhaatii.

13 Akka obbolootaatti wal jaallachuu itti fufaa. **2** Keessumoota simachuu hin irraanfatinnaa; namoonni tokko tokko akkasiin utuu hin beekin ergamoota Waaqaa simataniiruutii. **3** Warra mana hidhaa jiran akka waan isaan wajjin hidhamtaniitti, warra dhiphina keessa jiranis akka waan ofii dhiphattaniitti yaadadhaa. **4** Fuudhaa fi heerumni nama hunda biratti haa kabajamu; sireen fuudhaa fi heerumaas qulqulluu haa ta'u; Waaqni ejjiitootaa fi sagaagaltootatti ni muraatii. **5** Jireenya keessan jaalala maallaqaa irraa jabeessaa eeggadhaa; wanni qabdan isin haa ga'u; Waaqni, "Ani gonkumaa si hin dhiisu; gonkumaas si hin gatuu" jedheeraatii. **6** Kanaaf nu ija jabiinaan, "Gooftaan gargaaraa koo ti; ani hin sodaadhu. Namni maal na gochuu danda'a?" jenna. **7** Hooggantoota keessan warra dubbii Waaqaa isiniitti

himanii turan sana yaadadhaa. Waan jireenya isaanii irraa argames ilaalaa; amantii isaanii duukaa bu'aa. **8** Yesuus Kiristoos kaleessa, har'a, bara baraanis sanuma. (aiōn q165) **9** Barsiisa gosa hundumaa kan keessummaa ta'een hin fudhataminaa. Garaan keenyas sirna waa'ee nyaataatiin utuu hin ta'in ayyaanaan jabina argachuu qaba; sirni waa'ee nyaataa warra isa kabajan iyyuu hin fayyadu. **10** Nu iddoo aarsaa kan warri dunkaana qulqulluu keessa tajaajilan irraa nyaachuuf mirga hin qabne tokko qabna. **11** Lubni ol aanaan dhiiga horii qabatee sababii cubbuutiif aarsaa dhi'eessuuf jedhee Iddoo Iddoo Hunda Caalaa Qulqulluu ta'e sana seena; foon horii sanaas qubata keessaa gad baafamee gubama. **12** Kanaafuu Yesuusis dhiiga ofitiin saba qulqulleessuuf jedhee karra magaalattiitiin alatti dhiphate. **13** Egaa kottaa nus salphina inni baate sana baannee iddoo qubataatiin ala gara isaa haa dhaqnu. **14** Nu magaalaa dhufuuf jirtu eegganna malee magaalaa bara baraa asii hin qabnuutii. **15** Kanaafuu kottaa utuu gargar hin kutin karaa Yesuusitiin aarsaa galataa Waaqaaf haa dhi'eessinu; aarsaan kunis dubbii maqaa isaa beeksisuuf afaan keenya keessaa ba'uu dha. **16** Waan gaarii gochuu fi waan qabdanis namaan ga'uu hin dhiisinaa; Waaqni aarsaa akkasiitti gammadaatii. **17** Hooggantoota keessaniif ajajamaa; isaaniifis bulaa. Isaan waan itti gaafatamtoota lubbuu keessanii ta'anif isin eegu; kanas utuu gaddaan hin ta'in akka isaan gammachuun hojjetaniif isaaniif ajajamaa; yoo isaan gaddaan hojjetan isin hin fayyaduutii. **18** Isin Waaqa nuu kadhadhaa. Nu akka karaa hundumaan qalbii qulqulluu qabnuu fi akka jireenya kabajamaa jiraachuu hawwinu mirkaneeffanneerra. **19** Keessumattuu akka ani dafee deebi'ee gara keessan dhufuuf akka Waaqa kadhattan isin gorsa. **20** Waaqni nagaa inni karaa dhiiga kakuu bara baraatiin Gooftaa keenya Yesuus, Tiksee hoolotaa guddicha sana warra du'an keessaa kaase sun, (aiōnios q166) **21** akka isin fedhii isaa raawwattaniif waan gaarii hundaan isin haa qopheessu; innis karaa Yesuus Kiristoosiitiin waan isa gammachiisu nu keessatti haa hojjetu; ulfinni bara baraa hamma bara baraatti Yesuus Kiristoosiif haa ta'u. Ameen. (aiōn q165) **22** Yaa obboloota naga, ani waan xalayaa gabaabaa isinii barreesseef, akka isin ergaa gorsaa kana obsaan fudhattan isin kadhada. **23** Akka obboleessi keenya Xiimotewos mana hidhaatii hiikame akka beektan nan barbaada. Yoo inni dafee as dhufe ani isin arguuf isa wajjin nan dhufa. **24** Hooggantoota keessan hundaa fi qulqulloota hundatti nagaa naa himaa. Warri lixaaliyaa irraa dhufanis nagaa isinii dhaamu. **25** Ayyaanni isin hunda wajjin haa ta'u.

Yaaqoob

1 Yaaqoob garbicha Waaqaatii fi kan Yesuus Kiristoos Gooftichaa irraa, Gara gosoota kudha lamaan bibittinnaa'aniitti: Nagaan isiniif haa ta'u. **2** Yaa obboloota ko, yommuu qorumsi adda addaa isin irra ga'utti akka gammachuu guutuutti fudhadhaa; **3** amantiin keessan qoramuun isaa akka obsa isiniif argamsiisu beektuutii. **4** Akka isin bilchaatoo fi guutuu, warra hir'ina tokko iyyuu hin qabne taataniif obsi hojii isaa haa raawwatu. **5** Isin keessaa namni tokko iyyuu hanqina ogummaa yoo qabaate, Waaqa utuu hin tuffatin nama hundumaaf arjummaan kennu haa kadhatu; isaafis ni kennama. **6** Inni garuu yommuu kadhatu amantiin haa kadhatu; hin shakkinis; namni shakku akka dambalii galaanaa kan lubbeena dhama'e oofamu ti. **7** Namni sun waan tokko illee Gooftaa biraa nan argadha jedhee hin eeggatin; **8** inni nama yaada lamaa ti; iddoo tokkos hin dhaabatu. **9** Obboleessi gad qabame ol qabamuu isaatiin of haa jaju. **10** Sooressi garuu gad qabamuu isaatti of haa jaju; inni akkuma daraaraan margaa ni harca'atii. **11** Aduun ho'a gubbuun baatee marga gogsiitiiti; daraaraan biqiltuu sanaas ni harca'a; miidhaginni isaas ni bada. Sooressis utuma hojii isaatiif olii gad fiiguu bada. **12** Namni qorumsa obsu eebbifamaa dha; inni yommuu qorametti jabaatee waan dhaabateef gonfoo jireenyaa kan Waaqni warra isa jaallataniif waadaa gale sana ni argataatii. **13** Namni kam iyyuu yommuu qoramutti, "Waaqatu na qoraa jira" hin jedhin. Waaqni hamaadhaan hin qoramutii; innis nama tokko illee hin qoru; **14** tokkoon tokkoon namaa garuu yommuu hawwii ofii isaa hamaa sanaan harkifamee gowwoomfamutti qorama. **15** Hawwiinis yommuu ulfooftetti cubbuu dhalti; cubbuun immoo yommuu guutummaan guutuutti guddattetti du'a dhalti. **16** Yaa obboloota koo jaallatamoo, hin dogoggorinaa. **17** Kennaan gaariin hundinuu, kennaan mudaa hin qabne hundinuu Abbaa ifaa isa akka gaaddidduu hin geeddaramne sana biraa gubbaadhaa gad bu'a. **18** Innis akka nu uumama isaa hundumaaf gosa hangafa taanuuf akkuma fedhii isaatti dubbii dhugaatiin nu dhalche. **19** Yaa obboloota koo jaallatamoo, waan kana hubadhaa: Namni hundinuu dhaga'utti haa ariifatu; dubbachuuf suuta haa jedhu; aaruutis suuta haa jedhu; **20** aariin namaa qajeelummaa Waaqaa hin hojjetuutii. **21** Kanaaf xuraa'ummaa hundaa fi hammaina isin keessa jiraatu hunda of irraa fageessaa; dubbii lubbuu keessan fayyisuu danda'u kan isin keessatti facaafame sana garraamummaan fudhadhaa. **22** Isin garuu warra dubbicha hojii irra oolchitan ta'aa malee warra dhaga'uu qofaan of gowwoomsitan hin ta'inaa. **23** Namni dubbicha dhaga'ee hojii irra hin oolchine kam iyyuu nama of-ilaalee keessatti fuula isaa ilaallatu fakkaata; **24** innis erga of ilaalee booddee ni deema; yommusuma maal akka fakkaatu ni irraanfata. **25** Garuu namni seera bilisaa kan hir'ina hin qabne sana hubatee ilaalu, kan akka seera sanaattis jiraatu, kan waan dhaga'es hojii irra oolchuu malee hin irraanfanne sun waan hojjetu keessatti ni eebbifama. **26** Namni waan amantaa qabu of se'u, kan garuu arraba isaa hin luugamanne yoo jiraate inni of gowwoomsa; amantaan isaas faayidaa hin qabu. **27** Amantaan Waaqa Abbaa keenya duratti qulqulluu ta'ee fi kan mudaa hin qabne isa kana: kunis ijoollee abbaa fi haadha hin qabnee fi haadhota hiyyeessaa rakkina isaanii keessatti kunuunsuu fi xuraa'ummaa addunyaa irraa of eeggachuu dha.

2 Yaa obboloota ko, isin waan Gooftaa keenya kan ulfinaa Yesuus Kiristoositti amantaniif nama wal hin caalchisinaa. **2** Namni qubeelaa warqee kaa'atee uffata bareedaas uffatu

tokko gara wal ga'ii keessanii dhufa haa jennu; akkasumas hiyyeessi darsa uffatu ni dhufa haa jennu. **3** Isinis yoo namicha uffata bareedaa uffatu sanaaf ulfina addaa kennitanii, "Maaloo kottuu iddoo gaarii taa'ii!" jettan, yoo namicha hiyyeessa sanaan immoo, "Ati achi dhaabadhu" yookaan "Kottuutii miilla koo bira taa'ii!" jettan, **4** isin gidduu keessanitti garaa garummaa uumtaniin warra yaada hamaan murteessitan hin taanee? **5** Yaa obboloota koo jaallatamoo, mee dhaga'aa! Waaqni akka isaan amantiitti sooreyyii ta'anii fi akka isaan mootummaa inni warra isa jaallataniif waadaa gale sana dhaalaniif hiyyeeyyii addunyaa kanaa filateera mitii? **6** Isin garuu hiyyeeyyii salphiftaniiru. Warri isin qisaasuutti jiran warruma sooreyyii sana mitii? Kanneen gara mana murtiitti isin harkisaa jiranis isaanuma mitii? **7** Maqaa kabajamaa isin ittiin waamantan sanas kan arrabsan isaanuma mitii? **8** Seera mootii kan Katabbii Qulqulluu keessatti, "Ollaa kee garuu akka ofii keetti jaalladhu" jedhu sana yoo dhugumaan eegdan isin waan qajeelaa gochaa jirtu. **9** Yoo nama wal caalchifan garuu isin cubbuu hojjetan; seera durattis akka seera cabsitootaatti isiniitti murama. **10** Sababiin isaas namni seera guutummaatti eegee waan tokko qofa cabse kam iyyuu akka waan seera hunda cabseetti ilaalamati. **11** Inni, "Hin ejjin" jedhe sun akkasuma immoo, "Hin ajjeesin" jedheeraatii. Ati yoo ejjuu baatte illee nama ajjeefnaan seera cabsiteera. **12** Isin akka warra seera nama bilisoomsuun itti muramuutti dubbadhaa; hojjedhaas; **13** nama namaaf hin araaramnetti murtii araara hin qabnetu murama. Araarii murtii mo'a. **14** Yaa obboloota ko, namni tokko yoo, "Ani amanti qaba" jedhee garuu hojjiin argisiisuu baate, kun faayidaa maalii qaba? Amantiin akkanaa isa fayyisuu danda'aa ree? **15** Fakkeenyaaf obboleessi tokko yookaan obboleettiin tokko uffataa fi waan guyyaa guyyaan nyaatan hin qaban haa jennu. **16** Isin keessaa yoo namni tokko, "Nagaan deema; isiniitti haa ho'u; quufaas" isaaniiin jedhee garuu waan foon isaaniiif barbaachisu tokko illee hin kenniniif, kun faayidaa maalii qaba ree? **17** Akkasumas amantiin hojjiin hin mul'ifamne ofiinuu du'aa dha. **18** Namni tokko garuu, "Ati amanti qabda; ani immoo hojii qaba" jedha. Ati amanti kee hojii malee na argisiisi; anis hojii kootiin amantiin koo sin argisiisa. **19** Akka Waaqni tokkichi jiru ati ni amanta. Kun gaarii dha! Hafuuronni hamoon iyyuu waan kana ni amanu; sodaadhaanis ni hollatu. **20** Yaa namicha gowwaa nana, ati akka amantiin hojii of keessaa hin qabne du'aa ta'e beekuu barbaadhaa? **21** Abbaan keenya Abrahaam yommuu ilma isaa Yisihaaqin iddoo aarsaa irratti dhi'eessetti waan hojjetee sanaaf qajeelaa ta'ee hin lakkaa'amnee ree? **22** Akka amantiin isaatii fi hojii isaa tokkummaan hojjechaa turan ni argita; waan inni hojjeteenis amantiin isaa guutuu ta'e. **23** Kanaanis wanni katabbii qulqulluu keessatti, "Abrahaam Waaqa amane; kunis qajeelummaatti lakkaa'amee" jedhu ni raawwatame; innis michuu Waaqaa jedhame. **24** Egaa akka namni hojiidhaanis malee amantiin qofaan qajeelaatti hin lakkaa'amne ni argitu. **25** Akkasuma immoo sagaagaltoon Rahaab jedhamtu yommuu basaastota simattee karaa kaaniin isaan geggeessitetti waan hojjetteen qajeeltuutti hin lakkaa'amnee ree? **26** Akkuma dhagni hafuura hin qabne du'aa ta'e sana, amantiin hojii hin qabnes du'aa dha.

3 Yaa obboloota ko, baay'een keessan barsiistota hin ta'inaa; nu warra barsiisnutti murtii cimaan akka muramu ni beektuutii. **2** Nu hundinuu karaa baay'eedhaan gufanna. Namni waan dubbatu keessatti hin gufanne kam iyyuu nama hir'ina hin qabnee dha; dhagna isaas guutummaatti to'achuu danda'a. **3** Fardi akka nuuf ajajamuuf yoo afaan isaa luugamne dhagna

isaa guutuuga gara barbaanne geessuu dandeenya. **4** Mee doonii illee ilaala! Dooniin yoo akka malee guddaa ta'ee bubbee jabaadhaan oofame illee namichi isa oofu batoo xinnoo isheetiin gara barbaadetti geessa. **5** Akkasuma immoo arrabni kutaa dhagnaa xinnoo dha; waan gurguddaadhaan of jaja. Bosonni hammam guddaa ta'u iyyuu qanqee ibiddaa xinnaadhaan akka gubatu hubadhaa. **6** Arrabni ibidda; kutaawwan dhagnaa keessattis addunyaa hamminaa ti. Inni dhagna guutu xureessa; adeemsa uumamaattis ibidda qabsiisa; ofii isaatii immoo ibidda gahaannamiitiin gubama. **(Geenna g1067)** **7** Bineensonni gosa hundaa, simbirroonni, uumamaawwan lafa irra loo'anii fi galaana keessa jiraatan hundinuu namaan madaqfamu; madaqfamaniirus; **8** arraba garuu namni tokko iyyuu leenjisu hin danda'u. Arrabni hamaa boqonnaa hin qabnee dha; summii nama ajjeesuunis kan guutamee dha. **9** Nu arrabaan Gooftaa fi Abbaa eebbifna; isumaan immoo nama bifa Waaqaatiin uumame abaarra. **10** Afaanuma tokko keessaa eebbii fi abaarsi ba'a. Yaa obboloota ko, wanni kun akkas ta'uu hin qabu. **11** Bishaan mi'aawaa fi hadhaa'aan burqaa tokko keessaa ni ba'aa? **12** Yaa obboloota ko, mukni harbuu ija ejersaa naqachuu yookaan wayiniin ija harbuu naqachuu danda'aa? Akkasuma immoo burqaan bishaan soogiddaa bishaan mi'aawaa kennuu hin danda'u. **13** Isin keessaa ogeessii fi hubataan eenyu? Kanas inni jireenya isaa gaariidhaan, hojii ogummaa kan gad of qabuudhaan hojjetamuun haa argisiisu. **14** Isin garuu yoo hinaaffaa hadhaa'aa fi hawwii ofittummaa garaa keessan keessaa qabaattan of hin jajinaa; dhugaa irrattis soba hin dubbatinaa. **15** Ogummaan kun kan lafaa ti; kan foonii ti; kan hafuura hamaati malee kan samii irraa dhufu miti. **16** Iddoo hinaaffaa fi hawwiin ofittummaa jiru, jeequmsaa fi hojii hamminaa hundumatu jira. **17** Ogummaan samii irraa dhufu garuu duraan dursee qulqulluu dha; akkasumas nagaan qabeessa; garraamii dha; ajajamaa dha; kan araaraa fi ija gaariin guutamee dha; wal caalchisuu fi itti fakkeessuus of keessaa hin qabu. **18** Iji qajeelummaa warra nagaan buusaniin nagaadhaan faacaafama.

4 Wanni lolaa fi walitti bu'uu isin gidduutti kaasu maali? Isaan hawwii isin keessatti wal lolan irraa dhufu mitii? **2** Isin ni hawwitu; garuu hin argattan. Kanaaf ni ajjeefu; ni hinaaftu. Garuu waan barbaadnaan sana argachuu hin dandeessan. Kanaafis walitti buutu; wal loltu. Isin waan Waaqa hin kadhameef hin qabaattan. **3** Isin dharraa keessan hamaa guutachuuf jettanii yaada hamaan waan kadhattaniif yommuu kadhattan hin argattan. **4** Yaa ejjitoota, addunyaatti michoomuun Waaqatti diina ta'uu akka ta'e hin beektanii? Namni michuu addunyaa ta'u kam iyyuu diina Waaqaa ta'a. **5** Yookaan wanni Katabbiin Qulqulluun, "Hafuurri nu keessa jiraatu sun hinaaffaadhaan hawwa" jedhu akkasumaan dubbatama seetuu ree? **6** Inni garuu ayyaana caalu nuuf kenna. Sababiin Katabbiin Qulqulluun, "Waaqni of tuultootan ni morma; warra gad of qabaniif immoo ayyaana kenna" jedhuufis kanuma. **7** Kanaafuu Waaqaaf buula. Diyaabiloosiin immoo mormaa; innis isin baqataa. **8** Waaqatti dhi'aadhaa; innis isinitti ni dhi'ataa. Isin cubbamooni harka keessan dhiqqadhaa; warri yaada lama qabdanis garaa keessan qulqulleeffadha. **9** Dhiphadhaa; gaddaa; boo'aas. Kolfi keessan boo'ichatti, gammachuun keessan immoo gaddatti haa geeddaramu. **10** Fuula Gooftaa duratti gad of qabaa; inni immoo ol isin qabaa. **11** Yaa obboloota, wal hin hammeessinaa. Namni obboleessa isaa hammeessu yookaan obboleessa isaatti muru kam iyyuu seera hammeessa; seerattis ni mura. Garuu ati yoo seeratti murte seera sanatti mura jirta malee isaa ajajamaa hin jirtu. **12** Inni seera tumuu fi Abbaan Murtii tokkichuma; innis isa fayyisuu fi balleessuu danda'uu dha. Garuu nama kaanitti

murruuf ati eenyu? **13** Egaa isin warri, "Har'a yookaan bor magaalaa kana yookaan magaalaa sana dhaqnee waggaa tokko achi turra; daldallees bu'aa arganna" jettan mee dhaga'aa. **14** Isin waan bor ta'uuf jiru iyyuu hin beektan. Jireenyi keessan maal innii? Isin hurri yeroo xinnoof mul'attee ergasii immoo badduu dha. **15** Qooda kanaa isin, "Yoo Gooftaan jedhe, nu ni jiraanna; waan kana yookaan waan sana ni hojjenna" jechuu qabdu. **16** Amma garuu isin of jaju keessanitti gammaddu. Gammachuun akkasii hundi hamaa dha. **17** Egaa namni kam iyyuu waan gaarii hojjechuu qabu utama beekuu yoo hojjechuu baate kun cubbuu isatti ta'a.

5 Isin yaa sooreyyii, sababii dhiphinii isinitti dhufuuf jiruutiif boo'aa; wawwaadhaas. **2** Qabeenyi keessan tortoreera; biliinis uffata keessan nyaateera. **3** Warqee fi meetiin keessan sameera. Danda'uu isaanis isinitti dhugaa ba'a; akkuma ibiddaattis foon keessan nyaata. Isin bara dhumaatiif qabeenya walitti qabattaniirtu. **4** Kunoo, mindaan isin warra midhaan keessan haaman dhowwattan sun ni iyya. Iyyi warra midhaan keessan walitti qabaniis gurra Gooftaa Waan Hunda Danda'uu sanaa seeneera. **5** Isin qanani fi gammachuun lafa irra jiraattaniirtu. Guyyaa qalmaatiifis of gabbiftaniirtu. **6** Nama qajeelaa isiniin hin morminetti murtanii ajjeefu. **7** Kanaafuu yaa obboloota, hamma dhufaati Gooftaati obsaa. Qonnaan bulaan tokko lafa irraa midhaan gaarii argachuuf hammam akka eeggatu, bokkaa duraatii fi kan dhuma hamma argattuttis hammam akka obsu hubadhaa. **8** Isinis akkasuma obsaa; jabaadhaa dhaabadaas; dhufaatiin Gooftaa dhi'aateeraatii. **9** Yaa obboloota, akka isinitti hin muramneef walitti hin guunguminaa. Kunoo, Abbaan Murtii balbala dura dhaabateera. **10** Yaa obboloota, raajota maqaa Gooftaatiin dubbachaa turan sana akka fakkeenya dhiphinaa fi obsaatti fudhadhaa. **11** Kunoo, nu warra obsaan jabaattanii dhaabatan sanaa eebbifamoo jenna; lyyoob obsuu isaa dhageessaniirtu; waan Gooftaan dhuma irratti isaaf godhes argitaniirtu. Gooftaan gara laafinaa fi araaraan kan guutamee dha. **12** Hundumaa caala immoo yaa obboloota ko, hin kakatinaa; samiin yookaan lafaan yookaan waan biraa tokkoon illee hin kakatinaa. Wanni isin jechuu qabdan, "Eeyyee" yookaan "wawuu" haa ta'u. Yoo kanaa achii isinitti murama. **13** Isin keessaa namni dhiphachaa jiru jiraa? Inni haa kadhatu. Namni gammadu jiraa? Inni faarfanna galataa haa faarfatu. **14** Isin keessaa namni dhukkubsatu jiraa? Inni jaarsolii waldaa kiristaanaa haa waamsifatu; isaanis maqaa Gooftaatiin zayitii isa dibanii haa kadhataniif. **15** Kadhannaan amantiin godhamu nama dhukkubsatu ni fayyisa; Gooftaanis isa ni kaasa. Yoo inni cubbuu hojjetee jiraates ni dhiifamaaf. **16** Kanaafuu akka fayyitaniif cubbuu keessan walitti himadhaatii walii kadhadaa. Kadhannaan nama qajeelaa humna qaba; waan guddaas hin hojjeta. **17** Eeliyaa namuma akka keenyaa ture. Innis akka bokkaan hin roobneef jabeessee kadhate; bokkaanis waggaa sadii fi ji'a ja'a lafa irratti hin roobne. **18** Ammas deebi'ee kadhate; samiin bokkaa kenne; laftis midhaan baafte. **19** Yaa obboloota ko, isin keessaa namni tokko yoo dhugaa irraa fagaate, namni biraa immoo yoo isa deebise, **20** inni nama cubbamaa karaa jal'aa irraa deebisu lubbuu namicha sanaa akka du'a jalaa baasu, cubbuu baay'ees akka dhoksu haa beeku.

1 Phexros

1 Phexros ergamaa Yesuus Kiristoos irraa, Gara filatamtoota Phonxoos, Galaatiyaa, Qaphadooqiyya, Asiyaa fi Biitaaniyaa keessa bibittinnaa'an **2** kanneen akka beekumsa Waaqa Abbaatti, karaa hojii qulqulleessuu Hafuuraatiin, akka Yesuus Kiristoosiif ajajamanii fi akka dhiigni isaa isaanitti facaafamuuf filatamaniitti: Ayyaanii fi nagaan isiniif haa baay'atu. **3** Waaqaa fi Abbaan Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos haa eebbifamu! Inni araraa isaa guddaa sanaan, warra du'an keessaa ka'uun Yesuus Kiristoosiin abdii jiraataadhaaf lammata nu dhalche; **4** akkasumas dhaala hin badne, kan hin xuroofne yookaan hin geeddaramnetti nu galche; dhaalli kunis samii keessa isinii kaa'ameera; **5** isin warra karaa amantiitiin hamma fayyina bara dhumaatti mul'achuudhaaf qophaa'e sanaatti humma Waaqaatiin eegamtanii dha. **6** Isinis yoo amma yeroo gabaabaaf qorumsa gosa garaa garaa keessa darbuu qabaattan iyyuu waan kanaan akka malee gammaddan. **7** Wanni kunis akka amantiin keessan kan warqee yoo ibiddaan qulqulleeffame iyyuu badu sana caalu sun dhugaa ta'uun isaa mirkaneeffamee, yeroo itti Yesuus Kiristoos mul'atutti galata, ulfinaa fi kabaja fiduuf ta'e. **8** Isin utuu isa hin argin isa jaallattu; amma yoo isa arguu baattan iyyuu isatti amantu; gammachuu ibsamuu hin dandeenyee fi ulfina qabeessaanis guutamantiirtu; **9** isin bu'aa amantii keessanii jechuunis fayyina lubbuu keessanii argachaa jirtuutti. **10** Raajonni waa'ee ayyaana isinii kennamuuf jiru sanaa dubbatan sun itti jabaatanii waa'ee fayyina kanaa qorachaa, iyyaafachaa turan; **11** isaanis yommuu Hafuuri Kiristoos inni isaan keessa ture sun waa'ee dhiphina Kiristoosiiti fi waa'ee ulfina itti aanu sanaa duraan dursee dubbatetti yoomii fi haala akkamiin keessa akka ta'u beekuuf yaalaa dha. **12** Namoonni Hafuura Qulqulluu isa samiidhaa ergameen wangeela isinitti lallaban sun waan amma isinitti himan keessatti utuu ofii isaanii hin ta'in isin akka tajaajilan ifa ni ta'eef; waan kana ergamoonni iyyuu gad fageenyaa arguu hawwu. **13** Kanaafuu mudhii qalbi keessanii hidhadhaa; warra of qaban ta'aa; abdi keessanis guutumaan guutuutti ayyaana yeroo Yesuus Kiristoos mul'atutti isinii kennamu sana irra kaa'adhaa. **14** Akka ijoollee ajajamanii ta'aa malee hawwii hamaa bara wallaalummaa keessanii sana duukaa hin bu'inaa. **15** Qooda kanaa akkuma inni isin waame sun qulqulluu ta'e, isinis waan hojjetan hundumaan qulqulloota ta'aa; **16** "Ani qulqulluudhaatii isinis qulqulloota ta'aa" jedhamee barreeffameeraatii. **17** Isin erga isa utuu wal hin caalchisin nama hunda akkuma hojii isaatti itti muru sana "Abbaa" jettanii waammattanii bara keessumummaa keessan isa sodaachaa jiraadhaa. **18** Isin akka jireenya faayidaa hin qabne kan abbootii keessan irraa dhaaltan irraa waan baduu danda'u kan akka meetiitii fi warqetiin hin furamin beektuutti. **19** Garuu dhiiga gatii guddaa qabu, dhiiga Kiristoos jechuunis hoolaa mudaa yookaan hanqina hin qabne sanaatiin furamantiirtu. **20** Inni utuu addunyaan hin uumamin duraan dursee beekame; garuu isiniif jedhee bara dhumaa kana keessa mul'ate. **21** Isinis karaa isaatiin Waaqa warra du'an keessaa isa kaasee ulfina isaaf kenne sanatti amantu; kunis akka amantii fi abdiin keessan Waaqayyoo ta'uuf. **22** Egaa isin waan akka obboloota keessaniif jaalala dhugaa qabaattaniif jettanii dhugaadhaaf ajajamuun of qulqulleessitaniif, cimsaatii garaa qulqulluudhaan wal jaalladhaa. **23** Isin karaa dubbii Waaqa isa jiraatuu fi cimée dhaabatu sanaatiin sanyii hin badne irraa lammata dhalattan malee sanyii badu irraa miti. (aiñ g165) **24** "Foon hundi akkuma margaa ti; ulfinni isaa hundis akkuma daraaraa margaa ti; margi ni coollaga; daraaraanis ni harca'a; **25** dubbiin Gooftaa garuu bara

baraan ni jiraata." Dubbiin kunis wangeela isinitti lallabame sana. (aiñ g165)

2 Kanaafuu hammina hunda, gowwoomsaa hunda, itti fakkeessummaa, weennoo fi maqaa nama balleessuu hunda of irraa fageessaa. **2** Akka ittiin fayyina keessaniin guddattaniifis akkuma daa'imman reefuu dhalataniitti aannan hafuura qulqullaa'aa sana jabeessaa dharra'aa; **3** isin gaarummaa Gooftaa dhandhamattaniirtuutti. **4** Isin erga gara isaa, gara Dhagaa jiraataa namoonni tuffattanii Waaqii garuu filate gati jabeessa sanaa dhufanii, **5** isinis akkuma aarsaa hafuuraan kan karaa Yesuus Kiristoosiin Waaqa biratti fudhatamaa ta'e dhi'eessuudhaan luboota qulqullaa'oo ta'uuf akkuma dhagaawwan jiraatootti mana hafuura taatanii ijaramaa jirtu. **6** Katabbiin Qulqulluu, "Kunoo, ani Xiyyoon keessa, dhagaa tokko, dhagaa golee filatamaa gati jabeessa nan kaa'a; namni isa amanatu nam iyyuu hin qaana'u" jedhaatii. **7** Kanaafuu dhagaan kun isin warra amantaniif dhagaa gati jabeessaa dha. Warra hin amanneef garuu, "Dhagaan ijaartoonni tuffatan, dhagaa golee ta'eera." **8** Akkasumas, "Dhagaa nama gufachiisu, kattaa nama kuffisu ta'e" jedhameera. Isaanis waan dubbii sanaaf ajajamu didaniif gufatan; dhugumaanu isaan kanumaaf ramadaman. **9** Isin garuu akka galata isa dukkana keessaa gara ifa isaa inqisiisaatti isin waame sanaa labsitaniif dhaloota filatame, luboota mootii, saba qulqulluu, saba Waaqaa kan addaa taatanii. **10** Isin dur saba Waaqaa hin turre; amma garuu saba Waaqaa ti; isin dur araraa hin arganne; amma garuu araara argattaniirtu. **11** Yaa michoota jaallatamoo, isin waan addunya keessatti alagootaa fi keessummoota taataniif akka hawwii foonii kan lubbuu keessan lolu irraa fagaattan ani isinin gorsa. **12** Akka ormoonni akka waan isin hammina hojjetaniitti maqaa isin balleessan sun, hojii keessan isa gaarii arganii guyyaa Waaqni nu ilaaluu dhufutti ulfina isaaf kennaniif isaan gidduutti amala gaarii qabaadhaa. **13** Gooftaadhaaf jedhaatii taayitaa namaa hunda jalatti bulaa; mootii taayitaa ol aanaa qabu **14** yookaan bulchitoota inni akka isaan namoota balleessaa hojjetan adabanii warra waan qajeelaa hojjetan immoo galateeffataniif erge hundumaa jalattis bulaa. **15** Waaqni akka isin waan gaarii hojjechuudhaan haasaa wallaalummaa namoota gowwaa afaan qabachiifan fedhaatii. **16** Akka warra bilisummaa qabaniitti jiraadhaa; bilisummaa keessan immoo hammina dhoksuuf itti hin fayyadaminaa; garuu akka tajaajiltoota Waaqaatiin jiraadhaa. **17** Nama hunda kabajaa; obbolummaa amantootaa jaalladhaa; Waaqa sodaadhaa; mootiifis ulfina kenna. **18** Yaa garboota, isinis gooftota keessan warra gaarii fi toloota qofa utuu hin ta'in warra jal'ootas sodaa hundaan jalatti bulaa. **19** Namni tokko yoo Waaqaaf jedhee dhiphina dabaan isaati dhufe obse galata qaba. **20** Isin yoo sababii balleessaa hojjetaniif dhaanamtanii obsitan galata maalii argattu? Garuu yoo sababii waan qajeelaa hojjetaniif dhiphattanii obsitan kun fuula Waaqaa duratti galata qaba. **21** Wanni isin waamantaniifis kanuma. Kiristoos akka isin faana isaa duukaa buutaniif jedhee isiniif dhiphachuudhaan fakkeenya isinii kenneeraatii. **22** "Inni cubbuu hin hojjenne; sobni afaan isaatiin hin baane." **23** Yeroo isaan isa arrabsanitti inni isaan hin arrabsine; yeroo dhiphatettsi nama hin doorsifne. Garuu isa qajeelummaan muru sanatti imaanoo of kenne. **24** Inni mataan isaa akka nu cubbuuf duunee qajeelummaa' immoo jiraannuuf jedhee dhagna isaatiin cubbuu keenya fannoo irratti baate; isinis madaa isaatiin fayyitaniirtu. **25** Isin dur akkuma hoolota karaa irraa badanii turtan; amma garuu gara Tiksee fi Phaaphaasi lubbuu keessaniitti deebitaniirtu.

3 Yaa niitota, yoo dhirsooni dubbicha hin amanne tokko tokko jiraatan akka isaan dubbii tokko malee amaluma niitota isaaniitiin booji' amaniif isinis akkasuma dhirsoota keessaniif ajajamaa; **2** isaanis yommuu qulqullinaa fi sodaa isin jireenya keessan keessatti qabdan arganitti ni booji'amu. **3** Miidhaginni keessan faaya alaan mul'atuun jechuunis shurrubbaa dha'achuu, warqee kaa'achuu fi uffata bareeadaa uffachuun hin ta'in; **4** qooda kanaa miidhaginni keessan miidhagina keessa namummaa keessanii haa ta'u; innis miidhagina hafuura garraamii fi tasgabbaa'aa, kan hin badne, kan fuula Waaqaa duratti gatii guddaa qabu haa ta'u. **5** Dubartoonni qulqullooni durii warri Waaqa abdatanis akkasuma dhirsoota isaaniitiif ajajamuudhaan of miidhagsan; **6** Saaraanis Abrahaamiin "Gooftaa" jettee waamaa isaaf ajajamaa turte. Isinis yoo waan qajeelaa hojjettanii fi sodaachuu baattan intallan ishee ti. **7** Yaa dhirsoota, isinis akkasuma akka isaan dadhaboo ta'an hubadhaatii ulfina isaaniif kennuudhaan niitota keessan wajjin jiraadhaa; kanas sababii isaanis isin wajjin ayyaana jireenyaa dhaalaniif akka wanni tokko iyyuu kadhaa keessan hin gufachiifneef jedhaatii godhaa. **8** Dhuma irratti hundi keessan yaada tokko qabaadhaa; walii na'aa; akka obolootaatti wal jaalladhaa; garaa laafotaa fi warra gad of qabanis ta'aa. **9** Hamaa, hamaadhaan hin deebisinaa; yookaan arrabsoo, arrabsoodhaan hin deebisinaa; qooda kanaa eebbisaa. Isinis akka eebba dhaaltaniif kanumaaf waamamtaniitii. **10** "Namni jireenya jaallatu, kan bara gaarii arguu hawwu kam iyyuu, arraba isaa hammina irraa, hidhii isaa immoo soba dubbachuu irraa haa eeggatu. **11** Inni hammina irraa deebi'ee gaarii haa hojjetu; nagaa haa barbaadu; duukaa haa bu'us. **12** Iji Gooftaa qajeeltota irra jiraatii; gurri isaas kadhata isaaniitiif banamaa dha; garuu fuulli Gooftaa warra hamaa hojjetanitti ni hammaata." **13** Isin gaarii hojjechuu fi hinaaftan, eenyutu isin miidha? **14** Garuu yoo qajeelummaaif jettanii dhiphattan isin eebbifamoo dha. "Sodaachisuu isaani hin sodaatinaa; hin jeeqaminaas." **15** Garuu garaa keessan keessatti Kiristoos Gooftichaaf ulfina guddaa kenna. Nama sababii abdi isin qabdan sanaa isin gaafatu kamiif iyyuu deebii kennuuf yeroo hunda qophaa'aa. Waan kana immoo garraamummaa fi sodaan godhaa; **16** isinis yommuu namoonni waa'ee keessan waan hamaa dubbatanitti akka warri amala gaarii isin Kiristoos keessatti qabdan sana arrabsan qaana'aniif yaada gaarii qabaadhaa. **17** Dhiphachuun keessan fedhii Waaqaa yoo ta'e, hamaa hojjetanii dhiphachuu irra gaarii hojjetanii dhiphachuu wayya. **18** Kiristoosis Waaqatti isin fiduuf jedhee inni qajeelaan, warra qajeeltota hin ta'iniif si'a tokko cubbuuf dhiphateeraatii. Inni fooniin ni ajjeefame; Hafuuraan garuu jiraataa taasifame; **19** erga jiraataa taasifamee immoo dhaqee hafuurota mana hidhaa jiranitti lallabe; **20** isaanis bara Nohi keessa utuu dooniin ijaaramaa jiruu, yeroo Waaqni obsaan eegetti warra hin ajajaminii dha. Doonii kanaanis nama muraasa, walumatti nama saddeeti qofatu badiisa bishaanii jalaa ba'ee; **21** bishaan kun fakkeenya cuuphaa amma iyyuu isin fayyisuu; kunis dhagna irraa xurii baasuu utuu hin ta'in qalbii qulqulluu; Waaqaa waadaa galuu dha. Innis du'aa ka'uu Yesuus Kiristoosiin isin fayyisa; **22** Kiristoos samiitti ol ba'ee mirga Waaqaa jira; ergamooni Waaqaa, aangoowanii fi humnoonni hundinuu isa jalatti bulu.

4 Kanaafuu waan Kiristoos foon isaatiin dhiphateef isinis yaaduma akkasitiin hidhadhaa; sababiin isaas inni fooniin dhiphate cubbuu dhiiseera. **2** Kanaafuu inni bara jireenya isaa kan foonii isa hafe sana akka fedhii Waaqaatti jiraata malee akka hawwii namaatti hin jiraatu. **3** Yeroon isin duraan waan ormoonni hojjechuu jaallatan sana jechuunis jireenya gad

dhiisii irratti, hawwii foonii irratti, machii irratti, addagummaa irratti, gar malee dhuguu fi waaqeffannaa waaqota tolfamoo kan jibbisiisaa ta'e irratti balleessitan sun haa ga'u. **4** Isaanis sababii isin gara jireenya gad dhiisii akkasitti isaan wajjin hin fiigneef ni dinqisiifatu; isin arrabsus. **5** Garuu isaan Waaqa warra jiranii fi warra du'anitti muruuf qophaa'ee sana duratti deebii ni kennu. **6** Kanaafuu karaa fooniitiin akkuma namaatti akka isaanitti muramuuf, karaa hafuuraatiin immoo akka Waaqaatti akka jiraataniif wangeelli warra du'anii jiranitti iyyuu lallabameera. **7** Dhumni waan hundaa dhi'aateera. Kanaaf akka Waaqa kadhachuu dandeessaniif dammaqaa; warra of qabanis ta'aa. **8** Waan hunda caalaatti jaalala ho'aa waliif qabaadhaa; jaalalli cubbuu baay'ee dhoksaatii. **9** Guungummii malee wal keessumsiisaa. **10** Tokkoon tokkoon namaa kenna warra kaan tajaajiluuf argate kam iyyuu akkuma abbaa imaanaa amanamaa kan ayyaana Waaqa bifa garaa garaatiin jiru sanaa tokkootti itti fayyadamuu qaba. **11** Namni dubbatu kam iyyuu akka nama dubbii Waaqa dubbatuutti haa dubbatu. Namni tajaajilu kam iyyuu akka Waaqni waan hunda keessatti karaa Yesuus Kiristoosiin galateeffamuuf jedhee jabina Waaqni isaaf kenneen haa tajaajilu. Ulfinnii fi humni bara baraa hamaa bara baraatti isaaf haa ta'u. Ameen. (aiñon q165) **12** Yaa michoota jaallatamoo, qorama akka ibiddaa kan amma ittiin dhiphachaa jirtan kana akka waan wanni haaraan isinitti dhufeetti hin dinqisiifatinaa. **13** Garuu isin yeroo ulfinni isaa mul'atutti akka baay'ee gammaddaniif waan dhiphina Kiristoos keessatti qooda fudhattaniif gammadaa. **14** Yoo maqaa Kiristoosiitiif jettanii arrabsaman isin eebbifamoo dha; Hafuurri ulfinaatii fi Hafuurri Waaqaa isin irra boqotaatii. **15** Isin keessaa namni kam iyyuu akka nama nama ajjeesuutti yookaan akka hattuutti yookaan akka nama yakka hojjetuutti yookaan akka nama dubbii namaa keessa seenuutti hin dhiphatin. **16** Garuu namni tokko yoo sababii Kiristaana ta'eef dhiphate maqaa sanaan Waaqa haa galateeffatu malee hin qaana'in. **17** Yeroon itti murtiin mana Waaqaatii jalqabu dhi'aateeraatii; murtiin kun yoo nurratti jalqaba ta'e dhumni warra wangeela Waaqaatiif hin ajajannee akkam haa ta'u ree? **18** "Erga qajeeltonni fayyuu rakkisaa ta'e, namni Waaqatti hin bullee fi cubbamaan maal haa ta'u ree?" **19** Kanaafuu warri akka fedhii Waaqaatti dhiphatan lubbuu isaani Uumaa isaani amanamaa sanatti imaanaa kennatanii waan gaarii hojjechuutti haa fufan.

5 Ani akka maanguddoo akkuma isanii tokkootti, akka dhuga baatu dhiphina Kiristoosii fi akka nama ulfina mul'achuuf jiru sana keessatti qooda qabu tokkootti akkana jedhee maanguddoota isin gidduu jiran sana nan gorsa; **2** karra hoolotaa Waaqaa kan tika keessan jala jiru eeguudhaan tiksoota ta'aa; kanas sababii dirqamtaniif utuu hin ta'in fedhiidhuma keessaniin akka Waaqni akka isin taatan barbaadutti, bu'aa nama qaannessu argachuuf utuu hin ta'in hawwii guddaa tajaajilaaf qabdaniin godhaa; **3** karra hoolootaatiif fakkeenya ta'aa malee warra imaanaa isinitti kennaman sana humnaan hin bulchinaa. **4** Isinis yommuu hangafni tiksootaa mul'atutti gonfoo ulfinaa kan miidhaginni isaa irraa hin badne argattu. **5** Yaa dangaggoota, isinis akkasuma maanguddoota jalatti bulaa. Hundi keessanis tokko tokko keessaniif gad of qabiisa akka wayyaatti uffadhaa; "Waaqni of tuultotaan ni morma; warra gad of qabaniif immoo ayyaana kennaatii." **6** Kanaafuu akka Waaqni yeroo malutti ol isin qabuuf, harka isaa humna qabeessa sana jalatti gad of qabaa. **7** Inni isiniif waan yaaduu, yaaddoo keessan hunda isa irra kaa'adhaa. **8** Warra of qaban ta'a; dammaqaa. Diiyaabiiloos diinni keessan nama liqimsu barbaadee akkuma leenca aaduu

nanaanna'aatii. **9** Sababii akka obboleonni keessan warri addunyaa guutuu keessa jiraatan dhiphina akkasii dhiphachaa jiran beektaniif amantiitti jabaadhaatii isaan mormaa. **10** Waaqni ayyaana hundaaf karaa Kiristoosiin gara ulfina isaa kan bara baraatti isin waame sun erga isin yeroo gabaabaaf dhiphattanii booddee inni mataan isaa guutuu isin taasisa; isin dhaaba; isin jabeessas. (aiōnios g166) **11** Bara baraa hamma bara baraatti humni isaaf haa ta'u. Ameen. (aiōn g165) **12** Anis isin jajjabeessuudhaaf, akka wanni kun ayyaana Waaqaa isa dhugaa ta'e sana dhugaa ba'uuf harka Silwaanosa isa ani akka obboleessa amanamaatti hedu sanaatiin gabaabumatti barreessee isinii ergeera. Ayyaana kanaan jabaadhaa dhaabadhaa. **13** Waldaan kiristaanaa isheen isin wajjin filatamtee Baabilon keessa jirtu sun naggaa isinii dhaamti; ilmi koo Maarqosis akkasuma naggaa isinii dhaama. **14** Dhungoo jaalalaatiin naggaa wal gaafadhaa. Isin warra kan Kiristoos taatan hundaaf nagaan haa ta'u.

2 Phexros

1 Simoon Phexros garbichaa fi ergamaa Yesuus Kiristoos irraa, Gara warra karaa qajeelummaa Waaqa keenyaa fi Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoosiin amantii akkuma amantii keenyaa gatii guddaa qabu sana argattaniitti: **2** Beekumsa Waaqaatii fi beekumsa Gooftaa keenya Yesuusiin ayyaannii fi nagaan isiniif haa baay'atu. **3** Humni waqummaa isaa karaa isa ulfina isaatii fi gaarummaa isaatiin nu waame sana beekuu keenyaatiin waan jireenyaa fi Waaqatti buluuf nu barbaachisu hundumaa nuuf kenneera. **4** Kenna kanaan isin badiisa sababii hawwii hamaatiin addunyaa keessa jiru jalaa baatanii akka amala waqummaa isaa sana keessatti hirmaattaniif jedhee karaa kenna kanaatiin waadaa isaa guddaa fi kan gatii guddaa qabu nuuf galeera. **5** Sababuma kanaaf amantii keessan irratti gaarummaa, gaarummaa irrattis beekumsa dabalachuuf waan isinii danda'ame hunda godhaa; **6** akkasuma beekumsa irratti of qabuu, of qabuu irratti obsaan dhaabachuu, obsaan dhaabachuu irratti Waaqatti buluuf, **7** Waaqatti buluuf irratti jaalala obbolummaa, jaalala obbolummaa irratti immoo jaalala dhugaa dabaladhaa. **8** Yoo isin waan kana hunda qabaatanii ittuma isinii baay'achaa deeme, wanni kun akka isin Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos beekuu keessatti dadhaboo fi bu'aa dhabeeyyii hin taane isin godha. **9** Garuu namni waan kana hin qabne kam iyyuu jaamaa dha; fagoottis arguu hin danda'u; cubbuu isaa durii sana irraa qulqulleeffamuu isaa irraanfateera. **10** Kanaaf yaa obboloota ko, waamamuu fi filatamuu keessan mirkaneeffachuuf caalaatti hinaaffaa qabaadhaa. Yoo waan kana gootan isin hin guffatan; **11** akkasiiin gara mootummaa bara bara kan Gooftaa keenyaa fi Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoositti galuun guutummaatti isiniif kenname. (**aiōnios g166**) **12** Kanaafuu isin wantoota kanneen beektanii, dhugaa amma qabdan kanatti jabaatanii dhaabattanii iyyuu ani yeroo hunda wantoota kanneen isin yaadachiisuu nan barbaada. **13** Ani hamman dunkaana kana keessa jirutti waan kana isin yaadachiisuudhaan isin dammaqsuu koo qajeelaa nan se'a; **14** ani akka Gooftaan keenya Yesuus Kiristoos naaf ibsetti, dunkaana koo kana akkan dafee of irraa baasu beekaati. **15** Ani akka isin erguma ani isin biraa godaanee booddee yeroo hunda waan kana yaadachuu dandeessan gochuuf nan carraaqa. **16** Nu yommuu waa'ee humnaa fi dhufaatii Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos isiniitti himnetti, surraa isaa ijuma keenyaan argineeti malee oduu haxxummaadhaan uumame duukaa buunee miti. **17** Innis yommuu sagaleen, “Kun Ilma koo isa ani jaalladhuu dha; ani isatti baay'ee nan gammada” jedhu sun Ulfina Surra qabeessa sana biraa dhufefitti, Waaqa Abbaa biraa kabajaa fi ulfina argateeraatii. **18** Nu mataan keenya iyyuu yeroo isa wajjin tulluu qulqulluu irraa turretti, utuu sagaleen kun samii irraa dhufuu dhageenye. **19** Kanaafuu dubbiiin raajonni dubbatan sun ittuma caalee nuuf mirkaneeffame; isinis hamma boruun baqaqee bakkalchi barii garaa keessan keessatti ba'utti yoo akkuma ibsaa dukkana keessatti ibsuutti dubbii kanaaf xiyyeeffannoo kennitan waan gaarii gochuu keessan. **20** Raajiin Katabbii Qulqulluu kam iyyuu hiikkaa raajichaa kan mataa isaatiin akka hin dhufin duraan dursitani beekuu qabdu. **21** Raajiiin takkumaa fedhii namaatiin hin dhufneetii; garuu namoota Waaqaatu Hafuura Qulqulluudhaan geggeeffamee dubbate.

2 Akkuma raajonni sobduun saba gidduu turan sana, barsiistonni sobduun isin gidduu ni jiraatu. Isaan Goofticha isaan fure sana gananii, barsiisa sobaa kan nama balleessu

dhoksanii galchu; kanaanis badiisa ariifatu ofitti fidu. **2** Namoonni baay'eenis amala isaanii isa qaanessaa sana duukaa bu'u; sababii isaaniiitiinis karaan dhugaa ni arrabsama. **3** Barsiistonni kunneen doqnummaa isaaniiitiin oduu ofumaan uumani odeessaniin isin qisaasu. Murtiin bara dheeraan dura isaanitti murame sun amma illee hojjechaa jira; badiisni isaanii hin mugu. **4** Waaqni yeroo ergamoonni cubbuu hojjetaniitti utuu isaanii hin hiliin akka isaan guyyaa murtiitiif turfamaniif foncaadhaan dukkana keessatti hidhee gahaannamitti erga isaan darbatee, (**Tartarōō g5020**) **5** utuu addunyaa duriitiif hin hiliin Nohi isa qajeelummaa lallabu namoota biraa torba wajjin oolchee warra Waaqatti hin bulletti bishaan badiisaa erga fidee, **6** magaalawwan Sodoomii fi Gomoraas hamma isaan daaraa ta'anitti gubuudhaan itti muree, fakkeenya waan warra Waaqaaf hin bulletti dhufuuf jiruu erga isaan godhee, **7** namicha qajeelaa jechuunis Looxi isa jireenya xuraa'aa finciltootaatiin dhiphachaa ture sana erga badiisa oolchee, **8** namichi qajeelaan yeroo gidduu isaanii jiraachaa turetti guyyuma guyyaan fincila isaanii sana arguu fi dhaga'uudhaan lubbuun isaa qajeeltuun sun isa keessatti dhiphachaa turtee, **9** wanni kun akkas ta'ee Gooftaan akkamitti akka warra Waaqaaf balan qorumsa keessaa baasuu fi akka itti warra jal'aa hamma guyyaa murtiitti adabiif tursu beeka. **10** Wanni kun keessumattuu warra hawwii foonii xuraa'aa sana duukaa bu'anii fi warra abbootii taayitaa tuffatanitti ni cima. Namoonni kunneen ija jabeeyyii fi of tuultota; isaan ulfina qabeeyyii samii arrabsuu hin sodaatan; **11** ergamoonni iyyuu yoo isaan caalaa jajjaboo fi humna qabeeyyii ta'an iyyuu fuula Gooftaa duratti uumamawwan akkasii arrabsanii hin himatan. **12** Namoonni kunneen garuu waanuma hin hubanne arrabsu. Isaan akkuma bineensota qalbii hin qabnee ti; akkuma uumamawwan miira isaaniiitiin qajeelfaman kanneen qabamuu fi ajjeefamuu qo'aaaf dhalatanii ti; akkuma bineensoonni sun badanitti jarris ni badu. **13** Miidhaa isaan hojjetaniif miidhaatu deebi'aaf. Isaan guyyaa adiidhaan gara malee machaa'uu akka gammachuutti fudhatu. Yeroo isin wajjin nyaataa fi dhugaatiitti dhi'ataanittis isaan gowwoomsaa isaaniiitiin gidduu keessanitti xurii fi waan fafaa ta'u. **14** Wanni ija isaanii ejaan guutameef isaan cubbuu hojjechuu hin dhiisan; warra hin jabaatin gowwoomsu; garaan isaanii doqnummaa barateera; isaan ijoollee abaaramanii dha! **15** Karaa qajeelaa dhiisanii karaa Bala'aam ilma Bosoor isa gatii jal'inaa jaallate sanaa duukaa bu'uuf karaa irraa badan. **16** Bala'aam garuu sababii dogoggora isaatiif harreen isa ifatte; horiin duudaan afaan namaa dubbattee maraatummaa raajii sanaa ittifte. **17** Namoonni kunneen burqaa bishaan hin qabnee fi hurrii bubbeen oofamuu dha. Dukkanni limixiin isaaniiif kaa'ameera. (**questioned**) **18** Isaan dubbii faayidaa hin qabnee fi dubbii of tuulummaa odeessu; warra namoota jireenya dogoggoraa keessa jiraatan keessaa baqatanii ba'an hawwii foonii hamaadhaan gowwoomsu. **19** Isaan utuma ofii isaaniiiti iyyuu garboota badiisaa ta'anii jiranuu birmadummaa isaan abdachiisu; namni tokko waan isa mo'ate kamiifuu ni garboomaatii. **20** Isaan erga Gooftaa keenyaa fi Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoos beekuudhaan xuraa'ummaa addunyaa keessaa ba'anii booddee yoo amma illee deebi'anii xuraa'ummaa sanaan qabamanii fudhataman haalli isaanii kan dhumaa isa jalqabaa sana caalaa hammaata. **21** Isaan karaa qajeelinaa beekanii ajaja qulqulluu isaanii kenname sanatti dugda galuu irra utuu duraanuu karaa qajeelinaa sana beekuu baatanii isaaniiif wayya ture. **22** Mammaaksi, “Sareen diddiga isheetti deebiti” akkasumas, “Booyyeen dhiqamte dhoqqee keessa gangalachu isheetti deebiti” jedhu sun isaan irratti mirkaneeffame.

3 Yaa michoota jaallatamoo, ani amma xalayaa lammaffaa isiniif barreessuu koo ti. Lamaan isaanii iyyuu keessatti isin yaadachiisuudhaan qalbii keessan qulqulluu sana nan kakaasa. **2** Isin dubbii dur raajota qulqulluudhaan dubbatamee fi ajaja Gooftaa keenyaa fi Fayyisaa keenyaa kan karaa ergamoota keessaniitiin dubbatame sana akka yaadattan nan barbaada. **3** Akka bara dhumaa keessa ga'istoonni ga'isaa hawwii hamaa kan ofii isaanii duukaa bu'aa dhufan duraan dursaatii beekaa. **4** Isaanis, “dhufaatiin’ inni waadaa gale kun meerre? Wannii hundinuu erga abbootiin keenya du’anii jalqabee akkuma yeroo jalqaba uumamaatti itti fufeeraatii” jedhu. **5** Garuu isaan akka samiiwwan bara baay’een dura dubbii Waaqaatiin uumaman, akka laftis bishaan irraa fi bishaaniin tolfamte utuma beekanuu didan. **6** Addunyaan yeroo sanaas bishaanuma kanaan liqimfamee bade. **7** Dubbiidhuma kanaan samiiwwanii fi lafti yeroo ammaa jiran kunneen guyyaa murtii, kan badiisa namoota Waaqaaf hin bulleetiif kaa’amanii ibiddaaf turfamaniiru. **8** Yaa michoota jaallatamoo, isin garuu waan tokkicha kana hin irraanfatinaa. Gooftaa biratti guyyaan tokko akka waggaa kumaa, waggaan kumnis akka guyyaa tokkoo ti. **9** Gooftaan akka namoonni tokko tokko lafa irra harkifata jedhanii yaadan sana, waadaa isaa guutuu irratti lafa irra hin harkifatu. Inni akka namni hundinuu qalbii jijjiirraahuuf jedhee isinii obsa malee akka namni tokko iyyuu badu barbaadee miti. **10** Guyyaan Gooftaa garuu akkuma hattuufti dhufa. Samiiwwan sagalee guddaadhaan dhabamu; wannii samiiwwan keessa jiru hundinuu ho’a guddaadhaan baqa; laftii fi wannii ishee irra jiru hundinuu ni gubata. **11** Wannii hundinuu akkasitti bada erga ta’ee, isin nama akkamii ta’uu qabdu ree? Jireenya qulqulluu fi Waaqaaf bulu jiraachuu qabdu; **12** kanas guyyaa Waaqaa eeggachaa, dhufaatiis isaas ariifachiisaa gochuu qabdu. Guyyaa sana samiiwwan ibiddaan badu; wannii samiiwwan keessa jirus ho’aan baqa. **13** Nu garuu akkuma waadaa isaatti samiiwwan haaraa fi lafa haaraa qajeelinni keessa jiraatu eegganna. **14** Kanaafuu yaa michoota jaallatamoo, isinis sababii waanuma kana eeggataniif akka warra xurii fi hir’ina hin qabne, warra nagaan isa wajjin jiraatan taataniif yaalii isinii danda’ame hunda godhaa. **15** Akkuma Phaawulos obboleessi keenya jaallatamaan sun ogummaa Waaqni kenneefiin isinii barreesse sana akka obsi Gooftaa keenyaa fayyina ta’e yaadatti qabadhaa. **16** Innis waa’ee waan kanaa dubbatee xalayoota isaa hunda keessatti haaluma kanaan barreessa. Xalayoota isaa keessas waan hubachuun nama rakkisu tokko tokkotu jira; wallaaltonnii fi warri jabaatanii hin dhaabanne akkuma Katabbiwwan Qulqulluu kaan jal’isan sana kanas badiidhuma ofii isaaniitiif ni jal’isu. **17** Kanaaf yaa michoota jaallatamoo, isin sababii duraan dursitanii waan kana beektaniif akka dogoggora finciltootaatiin fudhatamnii hundee jabaatanii irra dhaabattan irraa hin kufneef of eeggadhaa. **18** Garuu ayyaanaa fi beekumsa Gooftaa keenyaa fi Fayyisaa keenya Yesuus Kiristoosiin guddadhaa. Ammas, bara baraanis ulfinni isaaf haa ta’ul! Ameen. (aiṅ g165)

1 Yohannis

1 Nu waa'ee Dubbii jireenyaa kan jalqabaa kaasee ture, kan dhageenye, kan ija keenyaan argine, kan ilaallee fi kan harki keenyas qaqqabe kana labsina. **2** Jireenyi mul'ateera; nus isa argineerra; dhugaas ni baanaaf; nu jireenya bara baraa isa Abbaa wajjin turee fi isa nutti mul'ate sana isiniitti labsina. (**aiōnios g166**) **3** Akka isinis waajjin tokkummaa qabaattaniif waan arginee fi waan dhageenye isiniitti labsina. Tokkummaan keenyas Abbaa fi Ilma isaa Yesuus Kiristoos wajjin. **4** Nus akka gammachuun keenya guutuu ta'uuf waan kana barreessina. **5** Ergaan nu isa irraa dhageenye, kan isiniittis labsinu isa kana: Kunis akka Waaqni ifa ta'ee fi akka dukkanni gonkumaa isa keessa hin jirree dha. **6** Nu isa wajjin tokkummaa qabna jennee yoo dukkana keessa deddeebine ni sobna; dhugaa sanaanis hin jiraannu. **7** Garuu akkuma inni ifa keessa jiru sana, nus yoo ifa keessa deddeebine walii wajjin tokkummaa qabna; dhiigni Ilma isaa Yesuus cubbuu hundumaa irraa nu qulqulleessa. **8** Nu yoo cubbuu hin qabnu jenne of gowwoomsina; dhugaanis nu keessa hin jiru. **9** Yoo cubbuu keenya himanne, inni cubbuu keenya nuu dhiisuuf amanamaa fi qajeelaa dha; jal'ina hunda irraas nu qulqulleessa. **10** Nu yoo cubbuu hin hojjennee jenne immoo sobduu isa goona; dubbiin isaas nu keessa hin jiru.

2 Yaa ijoollee ko, ani akka isin cubbuu hin hojjenneef kana isiniifan barreessa. Garuu yoo namni kam iyyuu cubbuu hojjete nu Abbaa biraa abukaattoo qabna; innis Yesuus Kiristoos Isa Qajeelaa sana. **2** Inni aarsaa cubbuu keenyaaf araara buusuu dha; cubbuu addunyaa hundaatiifis malee cubbuu keenya qofaaf miti. **3** Nu yoo ajaja isaa eegne, kanaan akka isa beekne ni beekna. **4** Namni, "Ani isa nan beeka" jedhu kan garuu ajaja isaa hin eegne kam iyyuu sobduu dha; dhugaanis isa keessa hin jiru. **5** Garuu yoo namni kam iyyuu dubbii isaatiif ajajame, jaalalli Waaqaa dhugumaan isa keessatti guutuu ta'a. Kanaanis nu akka isa keessa jirru ni beekna; **6** namni ani isaan jiraadha ofiin jedhu kam iyyuu akkuma Yesuus jiraate sanattii jiraachuu qaba. **7** Yaa obboloota, ani ajaja moofaa isuma jalqabaa kaasee isin bira ture sana malee ajaja haaraa isinii hin barreessa. Ajajni moofaan kunis ergaadhuma isin dhageessan sana. **8** Ta'us ani ajaja haaraa tokko isiniif nan barreessa; sababiin isaas dukkanichi darbaa, ifni dhugaa immoo waan amma iyyuu ifaa jiruuf dhugaan isaa isa keessattii fi isin keessatti ni mul'ata. **9** Namni ani ifa keessa jira ofiin jechaa obboleessa isaa immoo jibbu kam iyyuu amma illee dukkana keessa jira. **10** Namni obboleessa isaa jaallatu hundinuu ifa keessa jiraata; wannii isa gufachiisu tokko iyyuu isa keessa hin jiru. **11** Namni obboleessa isaa jibbu garuu dukkana keessa jira; dukkanuma keessa jiraatas; inni waan dukkanni sun isa jaaameef gara itti adeemu hin beeku. **12** Yaa ijoolle, cubbuun keessan sababii maqaa isaatiif waan isinii dhiifameef ani isiniifin barreessa. **13** Yaa abbootii, isin waan isa jalqabumaa kaasee jiru sana beektaniif ani isiniifin barreessa. Yaa dargaggoota, isin waan isa hamaa sana mo'attaniif, ani isiniifin barreessa. **14** Yaa ijoolle, isin waan Abbaa beektaniif, ani isiniifin barreessa. Yaa abbootii, isin waan isa jalqabumaa kaasee jiru sana beektaniif, ani isiniifin barreessa. Yaa dargaggoota, isin waan jajjaboo taataniif, waan dubbiin Waaqaa isin keessa jiraatuuf, waan isa hamaa sanas mo'attaniif, ani isiniifin barreessa. **15** Addunyaa yookaan waan addunyaa keessa jiru tokko illee hin jaallatinaa. Eenyu iyyuu yoo addunyaa jaallate, jaalalli Abbaa isa keessa hin jiru. **16** Wannii addunyaa keessa jiru hundinuu jechuunis hawwiin foonii, hawwiin ija, akkasumas waan qabaniin kooruun

kan addunyaati malee kan Abbaa miti. **17** Addunyaa fi hawwiin ishee ni badu; namni fedhii Waaqaa raawwatu garuu bara baraan jiraata. (**aiōn g165**) **18** Yaa ijoolle, sa'aatiin kun sa'aatii dhumaa ti; akka farri Kiristoos sun dhufu akkuma dhageessan sana ammuma iyyuu farroonni Kiristoos baay'een dhufaniiru. Kanaanis nu akka sa'aatiin kun sa'aatii dhumaa ta'e beekna. **19** Isaan nu keessaa ba'an malee dhugumaan kan keenya hin turre. Utuu kan keenya ta'anii silaa nu biratti hafu turan; nu biraa deemuun isaanii garuu akka tokkoon isaanii iyyuu keenya hin ta'in mul'ise. **20** Isin garuu Isa Qulqulluu sanaa dibamtaniirtu; isin hundis dhugaa beektanii fi akka sobni tokko iyyuu dhugaa keessa hin jirres beektaniif malee waan isin dhugaa hin beekneef miti. **22** Nama Yesuus kun Kiristoos miti jedhee ganu malee sobduun eenyu ree? Namni akkasii farra Kiristoos; inni Abbaa fi Ilma ni gana. **23** Namni Ilma ganu kam iyyuu Abbaa illee hin qabu; namni waa'ee Ilmaa dhugaa ba'u hundinuu Abbaas qaba. **24** Wannii isin jalqabaa kaaftanii dhageessan sun isin keessa haa jiraatu. Yoo wannii jalqabaa kaaftanii dhageessan isin keessa jiraate, isinis Ilmaa fi Abbaadhaan ni jiraattu. **25** Wannii inni waadaa nuu gale kanaa dha; kunis jireenya bara baraa ti. (**aiōnios g166**) **26** Ani waa'ee warra karaa irraa isin jal'isuu yaalan sanaatiif waan kana isiniifin barreessa. **27** Garuu dibanni isin isa irraa argattan sun waan isin keessa jiraatuuf namni tokko iyyuu isin barsiisuu hin barbaachisu; dibanni isaa sun garuu waan waa'ee hundumaa isin barsiisuuf, dibanni sun waan dhugaa malee soba hin ta'iniif akkuma inni isin barsiise sanatti isumaan jiraadhaa. **28** Ammas yaa ijoolle, akka yommuu inni mul'atutti ija jabina qabaannuuf, akka nu guyyaa dhufaatii isaattis fuula isaa duratti hin qaanooneef isaan jiraadhaa. **29** Isin yoo akka inni qajeelaa ta'e beektan, akka namni waan qajeelaa hojjetu hundinuu isa irraa dhalate ni beektu.

3 Nu akka ijoollee Waaqaa jedhamnee waamamnuuf jaalalli Abbaan nurratti dhangaalase akkam guddaa dha! Nus akkasuma ijoollee isaa ti Addunyaan waan isa hin beekiniif nu hin beeku. **2** Yaa michoota jaallatamoo, nu amma ijoollee Waaqaa ti; gara fuula duraatti immoo maal akka taanu amma hin ibsamne. Garuu yommuu inni mul'atutti sababii akkuma inni jirutti isa arginuuf nu akkuma isaa akka taanu ni beekna. **3** Namni akkasitti isa abdatu hundinuu akkuma inni qulqulluu ta'e sana of qulqulleessa. **4** Namni cubbuu hojjetu kam iyyuu seeratti ni fincila; cubbuun finciluudhaatii. **5** Isin garuu akka inni cubbuu keenya balleessudhaaf mul'ate ni beektu. Isa keessa cubbuun hin jiru. **6** Namni isaan jiraatu kam iyyuu cubbuu hin hojjetu. Namni cubbuu hojjetu kam iyyuu isa hin argine yookaan isa hin beekne. **7** Yaa ijoolle, namni tokko iyyuu isin hin gowwoomsin. Akkuma inni qajeelaa ta'e sana namni waan qajeelaa hojjetu qajeelaa dha. **8** Namni cubbuu hojjetu kan diyaabiloos; diyaabiloos jalqabumaa kaasee cubbuu hojjetatii. Ilmi Waaqaa hojii diyaabiloos diiguudhaaf mul'ateetii. **9** Namni Waaqaa irraa dhalate kam iyyuu waan sanyiin Waaqaa isa keessa jiraatuuf cubbuu hojjechuutti hin fufu; inni waan Waaqaa irraa dhalateef cubbuu hojjechu hin danda'u. **10** Ijoolleen Waaqaatii fi ijoolleen diyaabiloos kanaan gargar baafamaniif beekamu: Namni waan qajeelaa hin hojjenne yookaan obboleessa isaa hin jaallanne kam iyyuu kan Waaqaa miti. **11** Ergaan isin jalqabaa kaaftanii dhageessan isa, "Nu wal jaallachuu qabna" jedhuu dha. **12** Isin akka Qaayin isa kan isa hamaa sana ta'ee obboleessa isaa ajjeese sana hin ta'inaa; inni maaliif obboleessa isaa ajjeese? Sababii hojjiin isaa jal'aa ta'ee, kan obboleessa isaa immoo qajeelaa ta'ee. **13** Yaa obboloota ko, yoo addunyaan

isin jibbe isin hin dinqin. **14** Nu sababii obbuloota jaallannuuf du'a keessaa gara jireenyaatti akka ceene ni beekna. Namni obboleessa isaa hin jaallanne du'a keessa jiraata. **15** Namni obboleessa isaa jibbu kam iyyuu nama nama ajjeesuu dha; isinis akka namni nama ajjeesu jireenya bara baraa of keessaa hin qabne beektu. **(aiōnios g166)** **16** Yesuus Kiristoos lubbuu isaa dabarsee nuuf kenneera: Jaalalli maal akka ta'es kanaan beekna; nus akkasuma lubbuu keenya dabarsinee obbuloota keenyaaf kennuu qabna. **17** Namni qabeenya addunyaa qabu kam iyyuu yoo obboleessa isaa rakkataa argee garaa itti jabaate jaalalli Waaqaa akkamitti isa keessa jiraachuu danda'a? **18** Yaa ijoollee jaallatamoo, kottaa dubbii yookaan afaan qofaan utuu hin ta'in hojii fi dhugaadhaan jaallanna. **19** Nus kan dhugaa ta'uu keenya kanaan beekna; fuula isaa durattis garaa keenya boqochiifna. **20** Yeroo garaan keenya nutti murutti Waaqni garaa keenya caalaa guddaa akka ta'e ni beeknaatii; inni waan hunda ni beeka. **21** Yaa michoota, yoo garaan keenya nutti muruu baate nu fuula Waaqaa duratti ija jabina qabna. **22** Nus sababii ajaja isaa eegnuu fi sababii waan isa gammachiisu hojjemuuf waan kadhannu hunda isa irraa ni arganna. **23** Ajajni isaas kana: kunis nu maqaa ilma isaa Yesuus Kiristoositi akka amannuu fi akkuma inni nu ajajetti akka wal jaallannuuf. **24** Namni ajaja isaa eegu isa keessa jiraata; innis isa keessa jiraata. Kanaan is akka inni nu keessa jiraatu nu Hafuura inni nu kenneen ni beekna.

4 Yaa michoota, hafuuronni kan Waaqaa ta'uu fi ta'uu baachuu isaanii ilaaluuf qoradhaa malee hafuurota hunda hin amaninaa; raajonni sobduun hedduun addunyaa seenaniiru. **2** Haalli isin ittiin Hafuura Waaqaa beektanis kanuma: Hafuurri akka Yesuus Kiristoos fooniin dhufe dhugaa ba'u hundi kan Waaqaa ti; **3** hafuurri akka Yesuus Kiristoos fooniin dhufe dhugaa hin baane hundi kan Waaqaa miti. Inni hafuura farra Kiristoos, kan isin akka inni dhufu dhageessan sanaa ti; innis ammuma iyyuu addunyaa keessa jira. **4** Yaa ijoolle, isin kan Waaqaa ti; jaras mo'attaniirtu; inni isin keessa jiru kan addunyaa keessa jiru sana caalaa guddaadhaatii. **5** Isaan kan addunyaa ti; kanaaf wannu isaan dubbatanis kanuma addunyaa ti; addunyaanis isaan dhaggeeffata. **6** Nu kan Waaqaa ti; namni Waaqaa beeku hundinuu nu dhaggeeffata; namni kan Waaqaa hin ta'in garuu nu hin dhaggeeffatu. Kanaan is Hafuura dhugaatii fi hafuura sobaa addaan baafnee ni beekna. **7** Yaa michoota, jaalalli kan Waaqaa waan ta'eef kottaa wal jaallanna. Namni jaallatu hundi Waaqaa irraa dhalate; Waaqas ni beeka. **8** Sababii Waaqni jaalala ta'eef, namni hin jaallanne hundi Waaqaa hin beeku. **9** Waaqni akka nu karaa isaatiin jireenya argannuuf jedhee ilma isaa tokkicha sana gara addunyaatti erge. Kanaan is jaalalli Waaqaa nu gidduutti mul'ateera. **10** Jaalalli isa kana: Kunis nu Waaqaa jaallanne miti; garuu Waaqatu nu jaallatee akka inni aarsaa cubbuu keenyaaf araara buusu ta'uuf ilma isaa erge. **11** Yaa michoota, erga Waaqni akkana nu jaallatee nus wal jaallachuu qabna. **12** Namni tokko iyyuu takkumaa Waaqaa hin argine; yoo wal jaallanne garuu Waaqni nu keessa jiraata; jaalalli isaas nu keessatti guutuu ta'a. **13** Inni waan Hafuura isaa irraa nuu kenneef nu akka isa keessa jiraannu fi akka innis nu keessa jiraatu kanaan ni beekna. **14** Akka inni Fayyisaa addunyaa ta'uuf jedhee Abbaan ilma isaa akka erge argineerra; dhugaa baanas. **15** Yoo namni kam iyyuu Yesuus ilma Waaqaa akka ta'e dhugaa ba'e, Waaqni isa keessa jiraata; innis Waaqaa keessa jiraata. **16** Kanaafuu jaalala Waaqni nuuf qabu beekneerra; amanneerras. Waaqni jaalala. Namni jaalalaan jiraatu Waaqaa keessa jiraata; Waaqnis isa keessa jiraata. **17** Nus akka guyyaa murtiitti ija jabina qabaannuuf karaa kanaan jaalalli nu gidduutti guutuu

ta'era; nu addunyaa kana irratti Yesuus fakkaamaatii. **18** Jaalala keessa sodaan hin jiru. Sodaan waan adabbii wajjin wal qabatee jiruuf jaalalli mudaa hin qabne sodaa of keessaa baasee gata. Namni sodaatu tokko jaalalli isaa guutuu miti. **19** Nu sababii inni duraan dursee nu jaallateef isa jaallanna. **20** Namni, "Ani Waaqaa nan jaaladha" jechaa obboleessa isaa immoo jibbu kam iyyuu sobduu dha. Namni obboleessa isaa kan erge sana hin jaallanne kam iyyuu Waaqaa hin argin sana jaallachuu hin danda'u. **21** Inni ajaja kana nuu kenneera: Namni Waaqaa jaallatu kam iyyuu obboleessa ofii isaa jaallachuu qaba.

5 Yesuus kun Kiristoos akka ta'e namni amanu hundinuu Waaqaa irraa dhalate; namni Abbaa jaallatu hundinuu kan Abbaa irraa dhalates ni jaallata. **2** Nu yommuu Waaqaa jaallannuu fi yommuu ajaja isaa eegnutti akka ijoollee Waaqaa jaallannu kanaan beekna. **3** Waaqaa jaallachuu ajaja isaa eeguu dha. Ajajni isaas hin ulfaatu. **4** Namni Waaqaa irraa dhalatu hundinuu addunyaa ni mo'ataatii. Kan addunyaa mo'atus amantii keenya. **5** Yesuus ilma Waaqaa ta'uu isaa nama amanu malee eenyutu addunyaa mo'ta? **6** Inni bishaanii fi dhiigaan dhufe isa kana; innis Yesuus Kiristoos. Inni bishaanii fi dhiigaan dhufe malee bishaan qofaan hin dhufne. Kanas Hafuuratu dhugaa ba'a; Hafuurri dhugaadhaatii. **7** Dhuga baatota sadiitu jira: **8** Isaanis Hafuura, bishaanii fi dhiiga; sadanuus walii galu. **9** Dhuga ba'umsa namaa ni fudhanna; dhuga ba'umsi Waaqaa garuu kana caalaa guddaa dha; dhuga ba'umsi kun isa Waaqni waa'ee ilma isaa dhugaa ba'e sana. **10** Namni ilma Waaqaatti amanu kam iyyuu dhuga ba'umsa kana garaa isaa keessaa qaba. Namni Waaqaa hin amanne garuu waan isa Waaqni waa'ee ilma isaa dhugaa ba'e sana hin amaniiif inni Waaqaa sobduu godheera. **11** Dhuga ba'umsi sunis isa kana: Waaqni jireenya bara baraa nuu kenneera; jireenyi sunis ilma isaa keessa jira. **(aiōnios g166)** **12** Namni ilma sana qabu jireenya qaba; namni ilma Waaqaa hin qabne immoo jireenya hin qabu. **13** Isin warri maqaa ilma Waaqaatti amantan jireenya bara baraa qabaachuu keessan akka beektaniif ani waan kana isinii kanna. **(aiōnios g166)** **14** Ija jabinni nu fuula Waaqaa duratti qabnu isa kana: yoo nu akka fedhii isaatti waan hunda isa kadhanne inni nuuf dhaga'a. **15** Nu yoo akka inni waan nu kadhannu hunda nuuf dhaga'u beekne, akka waan isa kadhannes argannu ni beekna. **16** Namni kam iyyuu utuu obboleessi isaa cubbuu gara du'aatti hin geessine hojjetuu yoo arge Waaqaa kadhachufii qaba; Waaqnis warra cubbuun isaanii gara du'aatti isaan hin geessineef jireenya ni kenna. Cubbuun gara du'aatti nama geessu jira; anis waan akkasiitiif inni haa kadhatu jechuu koo miti. **17** Jal'inni hundinuu cubbuu dha; cubbuun gara du'aatti nama hin geessine jira. **18** Namni Waaqaa irraa dhalate kam iyyuu akka cubbuu hojjechuutti hin fufne ni beekna; Inni Waaqaa irraa dhalate sun isa eega; inni hamaan isa tuquu hin danda'u. **19** Nu ijoollee Waaqaa akka taane, addunyaan guutuunis to'annaa isa hamaa sanaa jala akka jiru ni beekna. **20** Akkasumas akka Ilmi Waaqaa dhufee akka isa dhugaa ta'e sanas beeknuuf hubannaa nuu kenne ni beekna. Nus ilma isaa isa dhugaa sana, jechuunis Yesuus Kiristoositti jirra. Inni Waaqaa dhugaa ti; jireenya bara baraatii. **(aiōnios g166)** **21** Yaa ijoolle, waaqota tolfamoo irraa of eegaa.

2 Yohannis

1 Jaarsicha irraa, Gara giiftii filatamtuu fi ijoollee ishee, warra ani dhugaadhaan jaalladhu, warra ana qofa utuu hin ta'in warri dhugaa beekan hundi akkasuma jaallataniitti; **2** kunis sababii dhugaa nu keessa jiraatuu fi isa bara baraan nu wajjin jiraatu sanaatiif: (aiōn g165) **3** Ayyaanni, araarii fi nagaan Waaqa Abbaa biraa, Yesuus Kiristoos Ilma Abbaa biraas, dhugaa fi jaalalaan nu wajjin ni ta'a. **4** Ani waan ijoollee kee keessaa tokko tokko akka isaan akkuma Abbaan nu ajajetti dhugaan jiraatan argeef baay'ee gammadeera. **5** Ammas yaa giiftii jaallatamtuu, ani ajaja durumaa jalqabee nuuf kenname sana malee ajaja haaraa siif barreessuutti hin jiru. Akka wal jaallannuufis sin kadhada. **6** Jaalallis kana: kunis ajaja isaa eegnee jiraachuu dha. Akkuma isin durumaa jalqabdani dhageessan sana ajajni isaa akka isin jaalalaan jiraattanii dha. **7** Gowwoomsitoonni akka Yesuus Kiristoos fooniin dhufe hin amanne hedduun addunyaa seenaniiru. Namni akkanaa kam iyyuu gowwoomsituu fi farra Kiristoos. **8** Isin akka gatii guutuu argattan malee akka waan hojjattan sana hin dhabneef of eeggadhaa. **9** Namni barsiisa Kiristoosiin hin jiraanne kan barsiisa sana keessaa ba'u kam iyyuu Waaqa hin qabu; namni barsiisa Kiristoosiin jiraatu hundinuu immoo Abbaas Ilmas qaba. **10** Isin yoo namni kam iyyuu gara keessan dhufee garuu barsiisa kana hin fidin, mana keessanitti ol isa hin galchinaa yookaan isa hin simatinaa. **11** Namni isa simatu kam iyyuu hojii isaa hamaa sana keessatti qooda qabaataatii. **12** Ani waanan isiniif barreessu baay'ee qaba; ta'us waraqaa fi qalamiitti fayyadamuu hin barbaadu. Qooda kanaa akka gammachuun keenya guutuu ta'uuf ani gara keessan dhufee ifaan ifatti haasofnu abdiin qaba. **13** Ijoolleen obboleettii kee kan filatamte sanaas nagaa siif dhaamu.

3 Yohannis

1 Jaarsicha irraa, Gara Gaayoos michuu koo, isa ani dhugaadhaan jaalladhuutti. **2** Yaa michuu ko, akkuma lubbuu keetti tole sana akka wanni hundinuu sitti toluu fi akka ati fayyaa qabaattuuf nan kadhada. **3** Obbloonni tokko tokko dhufanii akka ati dhugaaf amanamaa taatee fi akka ati dhugaadhaan jiraattu natti himnaan ani akka malee gammade. **4** Ijoolleen koo dhugaadhaan jiraachuu isaanii dhaga'uu caalaa ani gammachuu guddaa hin qabu. **5** Yaa michuu ko, yoo isaan keessummoota sitti ta'an illee ati waan obbolootaaf gootu keessatti amanamaa dha. **6** Isaan waa'ee jaalala keetii waldaa kiristaanaatti himaniiru. Maaloo haala Waaqatti toluun karaan isaanii irratti isaan gargaari. **7** Isaan Maqaa isaatiif jedhanii utuu ormoota irraa gargaarsa tokko illee hin argatin ba'aniiruutii. **8** Kanaafuu nu akka isaan wajjin dhugaaf hojjennuuf namoota akkasii simannee gargaaruu qabna. **9** Ani waldaa kiristaanaatiif barreesseera; garuu isaan keessaa Diyoxyraaxiis inni duree ta'uu barbaadu nu hin simatu. **10** Kanaafuu ani yoon dhufe waan inni maqaa keenya balleessuudhaan hojjechaa jiru ifatti nan baasa. Akka waan wanni kun isa hanqateetti inni obboloota simachuu dida. Warra isaan simachuu barbaadanis ni dhowwa; waldaa kiristaanaa keessaas isaan ari'a. **11** Yaa michuu ko, waan gaarii duukaa bu'i malee waan hamaa duukaa hin bu'in. Namni waan gaarii hojjetu kam iyyuu kan Waaqaa ti. Namni waan hamaa hojjetu garuu takkumaa Waaqa hin argine. **12** Namni hundi Dimeexiroosiif dhugaa ba'a; dhugaan mataan ishee iyyuu dhugaa baati. Nus dhugaa baanaaf; isinis akka dhuga ba'umsi keenya dhugaa ta'e ni beektu. **13** Ani waanan siif barreessu baay'ee qaba; garuu biirii fi qalamiidhaan barreessuu hin barbaadu. **14** Qooda kanaa ani dhi'ootti si arguuf abdii qaba; nus ifaan ifatti ni haasofna. Nagaan siif haa ta'u. Michoonni as jiran nagaan siif dhaamu. Atis michoota achi jiran tokko tokkoon maqaa dha'iitii nagaan itti nuu himi.

Yihuudaa

1 Yihuudaa obboleessa Yaaqoob garbicha Yesuus Kiristoos irraa, Gara warra waamamanii Waaqa Abbaadhaan jaallataman kanneen Yesuus Kiristoosiin eegamaniitti: **2** Araarri, nagaanii fi jaalalli isiniif haa baay'atu. **3** Yaa michoota, ani waa'ee fayyina nu walii wajjin qooddannu kanaa isiniif barreessuuf guddisee nan hawwan ture; garuu akka isin amantii yeroo tokko bara baraan qulqulloota Waaqaatti imaanaa kenname sanaaf jabaattanii loltaniif isiniif barreesee isin gorsuun barbaachisaa natti fakkaate. **4** Namoonni bara dheeraan dura murtii kanaaf murteeffaman tokko tokko loo'anii gidduu keessan seenaniiruutii. Isaanis namoota Waaqaaf hin bulle, warra ayyaana Waaqa keenyaa gara halalumaatti geeddaran kanneen Gooftaa Ol aanaa tokkicha jechuunis Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin gananii dha. **5** Yoo isin duraanuu waan kana hunda beektan illee, ani akka Gooftaan yeroo tokko saba isaa Gibxii baasee ergasii immoo warra hin amanin balleesse isin yaadachiisuu nan barbaada. **6** Innis ergamoota sadarkaa taayitaa isaanii irra hin turin, kanneen lafa jireenya isaanii dhiisan sana foncaa bara baraatiin hidhee hamma murtii Guyyaa guddaa sanaatti dukkana keessa turseera. (aiḏios g126) **7** Sodoomii fi Gomoraan, magaalawwan naannoo isaanii jiranis akkasuma halalummaa fi hawwii foonii kan haala uumamaatiin ala ta'etti dabarsanii of kennaniiru. Isaanis warra adaba ibidda bara baraatiin adabamaniif fakkeenya ta'aniiru. (aiḏios g166) **8** Haaluma wal fakkaatuunis namoonni abjootan kunneen foon ofii isaanii xureessu; gooftummaa ni tuffatu; ulfina qabeeyyii illee ni arrabsu. **9** Garuu Miikaa'el hangafni ergamoota Waaqaa iyyuu yeroo waa'ee reeffa Musee irratti diyaabiloosiin walitti falmaniitti, "Gooftaan si haa ifatuu!" jedhe malee isa arrabsuudhaan itti muruuf ija hin jabaanne. **10** Namoonni kunneen garuu waanuma hin hubanne arrabsu; waan isaan akkuma bineensota waa yaaduu hin dandeenyeetti miiraan hubatantu isaan balleessa. **11** Isaaniif wayyoo! Isaan karaa Qaayin irra deeman; faayidaa argachuuf jedhanii dogoggora Bala'aam keessa of buusan; fincila Qoorahiitiinis ni barbadaa'an. **12** Namoonni kunneen utuma xuraa'oo ta'anii jiranuu qaani tokko malee cidha jaalalaa isin wajjin nyaatu; isaan tiksoota ofuma isaanii qofa soorani dha. Isaan akkuma duumessa bokkaa hin qabne kan bubbleen asii fi achi oofuu ti; akkuma muka yeroo itti ija naqachuu qabutti ija dhabee buqqifamee dachaa lama du'ee ti. **13** Isaan warra akka dambalii galaanaa hoomacha qaani isaanii baasanii dha; akkuma urjiwwan asii fi achi jooran kanneen dukkanni limixiin hamma bara baraatti isaanii kaa'amee ti. (aiḏion g165) **14** Henook inni Addaam irraa jalqabee torbaffaa ture sun akkana jedhee waa'ee namoota kanaa raajii dubbateera: "Kunoo, Gooftaan qulqulloota isaa kumaatama wajjin ni dhufa; **15** innis nama hundatti muruuf, warra Waaqaaf hin bulle kanneen karaa Waaqni hin jaallanneen waan Waaqni hin jaallanne hojjetan hundaa fi dubbii hamaa cubbamooni Waaqaaf hin bulle hundinuu isa irratti dubbatan hundatti isaan gaafachuuf ni dhufa." **16** Namoonni kunneen yeroo hunda ni guungumu; komiis ni qabaatu; hawwii isaanii isa hamaa duukaa bu'u; of jaju; faayidaa argachuuf jedhaniis nama saadu. **17** Yaa michoota, isin garuu waan ergamoonni Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos duraan dursanii himan sana yaadadhaa. **18** Isaanis, "Qoostonni hawwii fedhii Waaqaatiin ala ta'ee duukaa bu'an bara dhumaa keessa ni dhufu" isiniin jedhan. **19** Namoonni kunneen warra gargar ba'uu uuman, warra hawwii foonii duukaa bu'anii fi warra Hafuura Qulqulluu hin qabnee dha. **20** Isin garuu yaa michoota, amantii keessan kan waan hunda irra qulqulluu ta'ee sana irratti

of ijaaraa; Hafuura Qulqulluudhaanis kadhadaa. **21** Araarri Gooftaa keenya Yesuus Kiristoos jireenya bara baraatti akka isin geessu eeggachaa jaalala Waaqaatiin of eegaa. (aiḏios g166) **22** Warra shakkii qabaniif garaa laafaa; **23** Warra kaan ibidda keessaa butaati oolchaa; kaan immoo uffata hawwii fooniitiin xureeffame iyyuu balfaatii sodaadhaan isaan maaraa. **24** Isa gufachuu isin oolchuu danda'uu fi isa fuula ulfina isaa duratti hir'ina malee, gammachuu guddaadhaan isin dhi'eessuu danda'u sanaaf, **25** Fayyisaa keenya Waaqa tokkichaaf ulfinni, surraan, humnii fi taayitaan karaa Gooftaa keenya Yesuus Kiristoosiin bara hundumaan dura, amma, bara baraanis haa ta'u! Ameen. (aiḏion g165)

Mul'ata

1 Kun mul'ata Yesuus Kiristoos, kan akka inni waan dhi'ootti ta'uu qabu garboota isaatti argisiisuuf jedhee Waaqni isaaf kennee dha. Innis ergamaa isaa gara garbicha isaa Yohannisitti ergee akka mul'anni sun beekamu godhe; **2** Yohannis isa waan arge hundumaa jechuunis dubbii Waaqaatii fi dhuga ba'umsa Yesuus Kiristoos dhugaa ba'uu dha. **3** Namni dubbii raajii kana dubbisa eebbifama dha; warri waan raajii sana keessatti barreeffame dhaga'anii eenjis eebbifamu dha; barichi dhi'aateeraatii. **4** Yohannis irraa, Gara waldoota kiristaanaa kanneen biyya Asiyaa keessa jiran torbaniitti: Isa jiru, isa ture, isa dhufuuf jiruu fi Hafuurota torban fuula teessoo isaa dura jiran irraa, **5** akkasumas Yesuus Kiristoos dhuga baatuu amanamaa, hangafa warra du'aniitii fi bulchaa mootota lafaa ta'e sana irraa ayyaanii fi nagaan isiniif haa ta'u. Isa nu jaallatuu fi isa dhiiga isaatiin cubbuu keenya irraa bilisa nu baase, **6** isa akka nu Waaqa isaatii fi Abbaa isaa tajaajiluuf mootummaa fi luboota nu taasisa sanaaf ulfinnii fi humni bara baraa hamma bara baraatti haa ta'u Ameen. (aïõn g165) **7** "Kunoo, inni duumessa wajjin dhufa; iji hundinu, warri isa waraanan iyyuu isa ni argu;" saboonni lafaa hundinuus "sababii isaatiif ni wawwaatu." **8** Waaqni Gooftaan Waan Hunda Danda'u, "Ani Alfaa fi Omeegaa dha; isa jiru, isa turee fi isa dhufuuf jiruu dha" jedha. **9** Ani obboleessi keessan Yohannis dhiphina keessatti, mootummaa fi obsa Yesuus Kiristoos keessattis isin wajjin kan hirmaadhu sababii dubbii Waaqaatii fi sababii dhuga ba'umsa Yesuus Kiristoosiif Phaaximoos biyya bishaaniin marfamte irrann ture. **10** Anis guyyaa Gooftaatti Hafuuraanin ture; dugda koo duubaanis sagalee guddaa akka malakataa tokko nan dhaga'e; **11** sagaleen sunis, "Waan argitu kitaaba maramaa irratti barreessitii gara waldoota kiristaanaa torbaniitti jechuunis Efesoonitti, Samirnaatti, Phergaamoonitti, Tiyaatiraatti, Sardeesitti, Filaadelfiyaattii fi Lodoqiyaatti ergi" jedhe. **12** Anis sagalee natti dubbachaa ture sana ilaaluf jedheen of irra gara gale. Ani yommuun of irra gara galetti baattuwwan ibsaa kanneen warqee irraa hojjetaman torba nan arge; **13** baattuwwan ibsaa sana gidduus kan, "ilma namaa fakkaatu" tokkotu ture; innis uffata dheeraa miilla ga'u uffatee, naannoo qoma isaatti immoo sabbata warqee hidhaate ture. **14** Mataan isaatii fi rifeensi mataa isaa adii akka rifeensa hoolaa, adii akka cabbii ture; iji isaas akka arraba ibiddaa turte. **15** Miilli isaas naasii boolla ibiddaa keessatti diimeffame fakkaata ture; sagaleen isaa immoo akkuma sagalee bishaan baay'ee ti. **16** Harka isaa mirgaatiin urjiiwwan torba qabatee ture; afaan isaa keessaa goraadee qara lama qabutu ba'aa ture. Fuulli isaas biiftuu humna guutuun iftu fakkaata ture. **17** Ani yommuun isa argetti akka nama du'ee miilla isaa jalattin kufe. Inni immoo harka isaa mirgaba narra kaa'ee akkana naan jedhe: "Hin sodaatin. Ani kan Jalqabaatii fi kan Dhuma ti. **18** Isa jiraataa dhas; ani du'een ture; kunoo, bara baraa hamma bara baraatti nan jiraadhal! Furtuu du'aatii fi kan Sii'oolis qaba. (aïõn g165, Had'ës g86) **19** "Kanaafuu ati waan argite, waan amma jiruu fi waan gara fuulduraatti ta'u barreessi. **20** Iccitiin urjiiwwan torbaa kanneen ati harka koo mirgaa keessatti argiteetii fi baattuwwan ibsaa kanneen warqee irraa hojjetaman torbanii isa kana: Urjiiwwan torban ergamoota waldaa kiristaanaa torbaa ti; baattuwwan ibsaa torban immoo waldoota kiristaanaa torbanii dha.

2 "Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Efesoonittiakkana jedhii barreessi: Inni urjiiwwan torba harka isaa mirgaatti qabatee baattuwwan ibsaa kanneen warqee irraa hojjetaman

gidduu deddeebi'u sun akkana jedha. **2** Ani hojji kee, dadhabbii keetii fi obsaan dhaabachuu kee beeka. Akka ati cal'iftee namoota hamoo hin dhiifne, warra utuu ergamoota hin ta'in ergamoota ofiin jedhan qortee akka isaan sobduu ta'an mirkaneessites nan beeka. **3** Ati maqaa kootiif jettee obsaan dhaabatteerta; rakkina obsiteerta; hin dadhabnes. **4** Ta'us jaalala kee isa jalqabaa dhiisuu keetiif ani waan sirraa jibbu xinnoo qaba. **5** Kanaaf ati maal irraa akka kufte yaadadhu! Qalbii jijjiirradhuutii hojji kee kan duraa sana hojjedhu. Yoo ati qalbii jijjiirrachuu baatte immoo ani sittin dhufa; baattuu ibsaa keetiis iddoo isaatii nan fuudha. **6** Garuu waan gaarii tokko qabda: Hojji Niqolaawotaa kan inni jibbu sana atis ni jibbita. **7** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u. Nama mo'atu akka inni muka jireenyaa kan jannata Waaqaa keessa jiru irraa nyaatuuf mirga nan kennaaf. **8** "Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Samirnaattiakkana jedhii barreessi: Inni Jalqabaatii fi inni Dhumaa, inni du'ee turee fi amma immoo jiraataa ta'e sun akkana jedha. **9** Ani rakkinaa fi hiyyummaa kee beeka; ta'us ati soressa! Arrabsoo warra utuu Yihuudoota hin ta'in Yihuudoota ofiin jedhan sanaan nan beeka; isaan garuu waldaa Seexanaa ti. **10** Dhiphina sirra ga'uuf jiru hin sodaatin. Kunoo, akka qoramaniif diyaabiloo isin keessaa namoota tokko tokko mana hidhaatti ni galcha. Guyyaa kudhanis ni dhiphattu. Ati hamma du'aatti amanamaa ta'i; ani gonfoo jireenyaa siifin kennaatii. **11** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u. Namni mo'atu du'a lammaffaan hin miidhamu. **12** "Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Phergaamoonittiakkana jedhii barreessi: Inni goraadee qaramaa afaan lamaa qabu sun akkana jedha. **13** Ani iddoo ati jiraattu beeka; innis iddoo teessoon Seexanaa jiruu dha. Ta'us ati maqaa koo jabeessitee qabatteerta. Bara Antiiphaas dhuga baatuun koo amanamaan magaalaa keessan keessatti iddoo Seexanni jiraatutti ajjeefame illee ati amantii narratti qabdu hin dhiifne. **14** Haa ta'uu malee sababii ati namoota barsiisa Bala'aamduukaa bu'an achii qabuuf ani waan sirraa jibbu xinnoo qaba; namni akka inni baa Israa'el dura guufuu kaa'ee akka isaan nyaata waaqota tolfamoo aarsaa dhi'e'effame nyaatanii fi akka isaan halalummaadhaan jiraatan godhuuf jedhee Baalaaqin barsiise Bala'aam tureetii. **15** Akkasumas namoota barsiisa Niqolaawotaa duukaa bu'an tokko tokko of biraa qabda. **16** Kanaafuu qalbii jijjiirradhu! Yoo kanaa achii ani dafeen sitti dhufa; goraadee afaan kootiitiinis jara sana nan lola. **17** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u. Nama mo'atuuf mannaa dhokfame irraa nan kenna. Akkasumas dhagaa adii maqaan haaraan irratti barreeffame tokko nan kennaaf; maqaa sanas namicha isa fudhatu sana malee namni tokko iyyuu hin beeku. **18** "Ergamaa Waaqaa kan Waaqaa kan waldaa Kiristaanaa Tiyaatiraattiakkana jedhii barreessi: Ilmi Waaqaa inni iji isaa arraba ibiddaa fakkaatu, kan miilli isaa immoo naasii baqfamee qulqulleeffame fakkaatu sun akkana jedha. **19** Ani hojji kee, jaalalaa fi amantii kee, tajaajilaa fi obsaan dhaabachuu kee beeka; akkasumas akka hojjiin kee inni ammaa kun isa duraa caalu nan beeka. **20** Haa ta'uu malee sababii ati dubartittii raajii ofiin jettu Iizaabelin cal'iftee ilaaltuuf ani waan sirraa jibbu xinnoo qaba. Isheen barsiisa isheetiin tajaajiltoota koo gowwoomsitee akka isaan halalummaa hojjetanii fi akka isaan nyaata waaqota tolfamoo aarsaa dhi'e'effame nyaatan gooti. **21** Ani akka isheen halalummaa ishee irraa qalbii jijjiirratuuf yeroo kenneefiin ture; isheen garuu ni didde. **22** Kanaafuu ani siree dhiphina irratti ishee nan gata; warra ishee wajjin ejanis yoo isaan karaa ishee irraa qalbii

jijjiirrachuu baatan rakkina guddaa keessa isaan nan buusa. **23** Ijoollee ishee immoo dha'ichaan nan ajjeesa. Waldoonni kiristaanaa hundinuus akka ani kalee fi onnee qoru ni beeku; anis tokkoo tokkoo keessaniif akkuma hojii keessaniitti gatii keessan isinii nan kenna. **24** Isin warra Tiyaatiraa keessa jiraattan kanneen barsiisa ishee duukaa hin bu'inni fi warra barsiisa Seexanaa kan dhoksaas gad fagoo jedhamu sana hin baratiiniin akkana nan jedha; 'Ani ba'aa biraa isinitti hin fe'u; **25** isin garuu hamma ani dhufutti waan qabdan sana jabeessaa qabadhaa.' **26** Ani nama mo'atuuf, kan hamma dhumaattis fedhii koo guutuuf saboota irratti taayitaa nan kenna. **27** 'Inni bokuu sibiilaatiin isaan bulcha; akkuma qodaa supheettisiisaan hurreesaa; kunis akkuma ani itti Abbaa koo biraa taayitaa argadhe sanaan. **28** Ani immoo bakkalcha barii nan kennaaf. **29** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u.

3 "Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Sardeesittiakkana jedhii barreessi: Inni Hafuurota Waaqaa torbaa fi urjiwwan torba qabu sun akkana jedha. Ani hojii kee beeka; ati maqumaaf jirta malee duuteerta. **2** Dammaqi! Ani fuula Waaqa kootii duratti hojiin kee guutuu ta'uu isaa hin argineetii waan du'uu ga'e sana jajjabeessi. **3** Kanaafuu waan fudhattee fi waan dhageesse yaadadhu; waan dhageesse sanaaf ajajami; qalbiis jijjiirradhu. Yoo ati dammaquu baatte garuu ani akkuma hattuuitti sitti nan dhufa; sa'aatii kamitti akka ani sitti dhufus ati hin beektu. **4** Ta'u iyyuu ati namoota uffata isaanii hin xureessin muraasa Sardees keessaa qabda. Isaanis uffata adaadii uffatanii na wajjin ni deemu; isaan kanaaf warra malanii dha. **5** Namni mo'u akkuma isaanii uffata adaadii ni uffata. Anis maqaa isaa kitaaba jireenyaa keessaa gonkuma hin haqu; fuula Abbaa kootii fi ergamoota isaa durattis maqaa isaa nan beeksisa. **6** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u. **7** "Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Filaadelfiyaattiakkana jedhii barreessi: Inni qulqulluun, inni dhugaan, inni furtuu Daawit harka isaatii qabu, kan waan inni banu eenyu iyyuu cufuu hin dandeenyee fi waan inni cufus eenyu iyyuu banuu hin dandeenye sun akkana jedha. **8** Ani hojii kee beeka. Kunoo, ani balbala banamaa namni cufuu hin dandeenye tokko fuula kee dura kaa'eera. Akka ati humna xinnoo qabdu beeka; ta'us dubbii koo eegdeerta; maqaa koos hin ganne. **9** Kunoo, ani warra waldaa Seexanaa ta'an kanneen utuu Yihuudoota hin ta'in Yihuudoota ofiin jedhanii soban keessaa tokko tokko akka isaan dhufanii miilla kee irratti kufanii sagadani fi akka isaan akka ani si jaalladhe beekan nan godha. **10** Ajajja ani akka ati obsaan dhaabattuuf siif kenne sana waan eegdeef, anis sa'aatii qorumsaa kan warra lafa irra jiraatan qoruuf addunyaa guutuutti dhufuuf jiru sana irraa si oolcha. **11** Ani dafeen dhufa. Atis akka namni tokko iyyuu gonfoo kee hin fudhanneef waan qabdu jabeessii qabadhu. **12** Nama mo'atus nama qulqullummaa Waaqa koo keessatti utubaa nan godha. Innis achi keessaa gonkuma hin ba'u. Anis maqaa Waaqa kootii fi maqaa magaalaa Waaqa koo, maqaa Yerusaaalem ishee haaraa, ishee Waaqa koo biraa samii irraa gad buutu sanaa isa irratti nan barreessa; maqaa koo haaraas isa irratti nan barreessa. **13** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u. **14** "Ergamaa Waaqaa kan waldaa kiristaanaa Lodoqiyaattiakkana jedhii barreessi: Ameen, inni amanamaan, dhuga baatuun dhugaatii fi jalqabaan uumama Waaqaa sun akkana jedha. **15** Akka ati qabbanaa'aa yookaan ho'aa hin ta'in ani hojii kee beeka! Ani utuu ati qabbanaa'aa yookaan ho'aa taatee silaa nan hawwa ture. **16** Kanaafuu ati waan laphiitaateef, ho'aa yookaan qabbanaa'aa waan hin ta'iniif ani afaan kootii si tufuu ga'eera. **17** Ati, 'Ani sooresa; qabeenya

argadheera; wanni na barbaachisu tokko iyyuu hin jiru' jetta. Garuu ati deegaa, rakkataa, hiyyeessa, jaamaa fi qullaa ta'uu kee hin beektu. **18** Kanaafuu ati akka sooromtuuf, warqee ibiddaan qulqulleeffame akka narraa bitattu, akka qullaa kee qanessaa sana haguuggattuufis uffata adii uffattu akka narraa bitattu, akka arguu dandeessuuf immoo kuulii ijatti naqattu akka narraa bitattu sin gorsa. **19** Ani warran jaalladhu nan ifadha; nan adabas. Kanaafuu jabaadhu; qalbi jijjiirradhus. **20** Kunoo, ani balbala dura dhaabadheen balbala rurrukuta. Yoo namni kam iyyuu sagalee koo dhaga'ee balbala naaf bane, ani ol seenee isa wajjin irbaata nan nyaadha; innis na wajjin ni nyaata. **21** Akkuma ani mo'adhee Abbaa koo wajjin teessoo isaa irra taa'ee sana, namni mo'atus akka inni na wajjin teessoo koo irra taa'uuf mirga nan kennaaf. **22** Namni gurra qabu waan Hafuurri waldoota kiristaanaatiin jedhu haa dhaga'u."

4 Anis ergasii nan ilaale; kunoo balballi banamaan tokko fuula koo dura samii keessa ture. Sagaleen jalqabaa kan ani utuu inni akka malakataatti natti dubbatuu dhaga'e sun, "As ol kottu; anis waan asiin booddee ta'uu qabu sittin argisiisaa" jedhe. **2** Anis yommusuma Hafuuraanan ture; kunoo, teessoon namni tokko irra taa'ee tokko samii keessa ture. **3** Inni achi taa'ee dhagaa gatii guddaa yaasphiidiitii fi sardiyoona fakkaata ture. Naannoo teessoo sanaas sabbata Waaqaa kan bifti isaa dhagaa maragdi fakkaatutu ture. **4** Naannoo teessoo sanaas teessooowan biraa digdamii afuru ture. Teessooowan sana irras maanguddoonni digdamii afur uffata adaadii uffatanii, mataa isaaniitti immoo gonfoo warqee kaa'atanii tataa'anii turan. **5** Teessoo sana keessaa ifni balaqqee ni mul'ate; kakawee fi sagaleen ni dhaga'ame. Teessoo sana fuuldurattis guci torba boba'aa ture. Isaan kunneenis Hafuurota Waaqaa torbanii dha. **6** Akkasumas wanni galaana bilillee fakkaatu kan akka of-ilaalee qulqullaa'e tokko teessoo sana fuuldura ture. Walakkaa naannoo teessoo sanaas uumamawwan lubbuu qabeeyyii afuru ture; isaanis duraa fi duubaan ijaan guutamani turan. **7** Uumamni lubbuu qabeessi jalqabaa leenca, inni lammaffaan sangaa fakkaata ture; inni sadaffaan fuula akka fuula namaa qaba ture; afuraffaan immoo risaa barrisu fakkaata ture. **8** Tokkoon tokkoon uumamawwan lubbuu qabeeyyii afranii qoochoo ja'a ja'a qabu turan; duubni isaaniitti fi keessi isaaniis ijaan guutamee ture. Isaanis utuu aara hin galfatin halkanii guyyaa, "Waaqni Gooftaan Waan Hunda Danda'u" inni ture, inni jiruu fi inni dhufuuf jiru, 'Qulqulluu, qulqulluu, qulqulluu dha'" jedhanii faarfachuu hin dhiisan. **9** Uumamawwan lubbuu qabeeyyiin sun isa teessoo irra taa'ee jiru kan bara baraa hamma bara baraatti jiraatu sanaaf ulfina, kabajaa fi galata yommuu kennaniitti, (aiḡn q165) **10** maanguddoonni digdamii afran sunis fuula isa teessoo irra taa'ee jiru sanaa duratti kufanii isa bara baraa hamma bara baraatti jiraatu sanaaf ni sagadan. Gonfoowwan isaaniis fuula teessoo sanaa dura kaka'aanii akkana jedhu: (aiḡn q165) **11** "Yaa Gooftaa fi Waaqa keenya, ati waan hunda waan uumteef, isaan fedhii keetiin waan uumamaniif, waan jiraataniifis, ulfina, kabajaa fi humna fudhachuun siif ni mala."

5 Anis harka mirga isa teessoo irra taa'ee sanaa irratti kitaaba maramaa keessaa fi duubaan itti barreeffamee chaappaa torbaan cufame tokko nan arge. **2** Ani ergamaa Waaqaa isa jabaa sagalee guddaadhaan, "Chaappaa hiikuun, kitaaba maramaas banuun kan maluuf eenyu inni?" jedhee labso tokko nan arge. **3** Garuu namni tokko iyyuu samii keessaa yookaan lafa irraa yookaan lafa jalaa kitaaba maramaa banuu yookaan keessa isaa iyyuu ilaaluu hin dandeenye. **4** Anis waan namni kitaaba

maramaa banuun yookaan keessa isaa ilaaluu maluuf tokko iyyuu dhabameef baay'isee nan boo'e. **5** Ergasiis maanguddoota sana keessaa inni tokko, "Hin boo'in! Kunoo, Leenci gosa Yihuudaa, Hiddi Daawit mo'ateera. Inni kitaabicha maramaa banuu, chaappaa isaa torbanuu hiikuu ni danda'a" naan jedhe. **6** Anis Hoolaa waan qalame fakkaatee teessoo walakkaa uumamawwan lubbuu qabeeyyii afranii fi maanguddootaan marfamee dhaabatu tokko arge. Hoolichis gaanfa torbaa fi ija torba qaba ture; jiji torban kunneenis Hafuurota Waaqaa kanneen gara lafa hundaatti ergaman torbanii dha. **7** Innis dhufee harka mirgaa isa teessoo irra taa'ee jiru sanaa irraa kitaaba maramaa fudhate. **8** Yommuu inni kitaaba maramaa sana fudhatettis uumamawwan lubbuu qabeeyyii afranii fi maanguddoonni digdamii afran fuula Hoolichaa duratti kufan. Tokkoon tokkoon isaanii baganaa qabu turan; isaanis mi'a xaanaa kan warqee irraa hojjetamee fi kan ixaanii keessa guute harkaa qabu turan; isaanii kunis kadhannaa qulqulloota ti. **9** Isaanis akkana jedhanii faarfannaa haaraa faarfatan; "Kitaaba maramaa fuudhuun, chaappaa kitaabicha maramaas hiikuun siif mala; sababiin isaas ati qalamtee, gosa hundumaa keessaa, afaan hunda keessaa, saba hunda keessaa, sanyii hunda keessaa, namoota dhiiga keetiin Waaqaaf bitteertaatii. **10** Akka isaan mootummaa fi luboota Waaqa keenyaa ta'anis gooteerta; isaanis lafa irratti ni mo'u." **11** Anis ilaalee sagalee ergamoota baay'ee dhaga'e; baay'inni isaanis kumaatamaa fi kuma kumaatama ture. Isaanis teessoo sanatti, uumamawwan lubbuu qabeeyyii fi maanguddootatti naanna'anii turan. **12** Isaanis akkana jedhanii sagalee guddaadhaan faarfatan; "Hoolaa qalame sanaaf, humnaa fi qabeenya, ogummaa fi jabina, kabajaa fi ulfina, galatas argachuun ni mala!" **13** Anis ergasii uumamni samii keessa jiru, kan lafa irra jiru, kan lafa jala jiruu fi kan galaana keessa jiru hundi, uumamni isaan keessa jiru hundinuu, "Isa teessoo irra taa'u sanaa fi Hoolichaaf, galannii fi kabajni, ulfinnii fi humni, bara baraa hamma bara baraatti haa ta'ul!" jedhanii utuu faarfatanuu nan dhaga'e. (aiṗn g165) **14** Uumamawwan lubbuu qabeeyyii afran, "Ameen" jedhan; maanguddoonnis kufanii sagadan.

6 Anis yommuu Hoolichi chaappaawwan torban keessaa isa jalqabaa banu nan arge. Ergasiis uumamawwan lubbuu qabeeyyii keessaa inni tokko sagalee akka kakawweetiin, "Kottu!" jechuu isaa nan dhaga'e. **2** Anis nan ilaale; kunoo, fardi adiin tokko fuula koo dura ture! Inni farda sana yaabbates iddaa harkatti qabatee ture; gonfoonis ni kennameef; innis mo'achaa, ammas mo'achuuf ba'e. **3** Yommuu Hoolichi chaappaa lammaffaa banettis uumamni jiraataan inni lammaffaan, "Kottu!" jechuu isaa nan dhaga'e. **4** Fardi biraa daamaan tokkos ni dhufe. Isa fardicha yaabbatuufis akka inni nagaa lafa irraa balleessuu fi akka namoonni wal gorra'aa akka godhuuf humni kennameef; goraadeen guddaan tokkos ni kennameef. **5** Yommuu Hoolichi chaappaa sadaffaa banettis uumamni jiraataan inni sadaffaan, "Kottu!" jechuu isaa nan dhaga'e; nan ilaale; kunoo, fardi gurraachi tokko fuula koo dura ture! Inni fardicha yaabbatus madaalii fi harkaa qaba ture. **6** Anis waan akka sagalee uumamawwan lubbuu qabeeyyii afran gidduu dubbatame fakkaatu tokko, "Qamadiin safartuu tokkoo mindaa guyyaa tokkootiif, garbuun safartuu sadiis mindaa guyyaa tokkootiif haa ta'u; garuu zayitii fi daadhin wayinii hin miidhin!" jechuu isaa nan dhaga'e. **7** Yommuu Hoolichi chaappaa afuraffaa banetti sagalee uumama jiraataa afuraffaa kan, "Kottu!" jedhu nan dhaga'e. **8** Anis nan ilaale; kunoo, fardi daalachi tokko fuula koo dura ture! Inni fardicha yaabbatus maqaan isaa Du'a jedhama

ture; Sii'oolis dugda duubaan itti dhi'aatee isa duukaa bu'aa ture. Isaanis goraadeen, beelaan, balaa fi bineensota lafaatiin akka ajjeesaniif kurmaana lafaa irratti humni ni kennameef. (Hadēs g86) **9** Yommuu inni chaappaa shanaffaa banetti ani iddoo aarsaa jalatti lubbuuwwan warra sababii dubbii Waaqaatii fi sababii dhuga ba'umsa eegan sanaatiif gorra'amaniin nan arge. **10** Isaanis sagalee guddaadhaan, "Yaa Gooftaa Waan Hundaa Olii, qulqullichaa fi dhugaa, ati warra lafa irra jiraatanitti utuu hin murin hamma yoomiitti turta? Hamma yoomiittis dhiiga keenyaa haaloo hin baatu?" jedhanii iyyan. **11** Tokkoo tokkoo isaanii uffani adadiin ni kenname; hamma lakkoobsi warra isaan wajjin tajaajilaniitii fi lakkoobsi obboloota isaanii kanneen akkuma isaanii ajjeefamuuf jiran sanaa guutamutti akka yeroo xinnoo obsan isaanitti himame. **12** Yommuu inni chaappaa ja'afaa banettis nan arge. Sochii lafaa guddaa tokkotu ture. Aduun akka uffata gaddaa gurraachofte; ji'is akkuma dhiigaa diimtee; **13** urjiwwan samii akkuma iji muka harbuu yommuu qilleensa jabaan raafamutti harca'u sana lafatti gad harca'an. **14** Samiin akkuma kitaaba maramaatti marama; tulluu fi biyyi bishaaniin marfames iddoo isaaniiitii buqqifaman. **15** Mootonni lafa irraa, bulchitoonni fi abbootiin duulaa, sooreyyii fi namoonni jajjaboonni, namoonni kaan hundi, garbas ta'u birmaduun holqa keessaa fi kattaawwan tulluuwwanii gidduutti dhokatan. **16** Isaanis tulluuwwanii fi kattaawwan waammatanii akkana jedhu; "Nurratti kufaa; duraa isa teessoo irra taa'u sanaatii fi dheekkamsa Hoolichaa fuula ni dhoksa!" **17** Guyyaa dheekkamsa isa guddaan sun ga'eraatii; egaa eenyutu guyyaa sana dura dhaabachuu danda'a ree?"

7 Ergasiis ani utuu ergamoonni afur golee lafaa afran irra dhaabatanii akka bubbeen lafatti yookaan galaanatti yookaan muka kamitti iyyuu hin bubbifne bubbee lafaa afran dhowwanuu nan arge. **2** Ergamaan chaappaa Waaqa jiraataa qabu kaan immoo utuu karaa ba'a biiftuutiin ol ba'uu nan arge. Innis ergamoota afran akka isaan lafaa fi galaana miidhaniif humni kennameef sana sagalee guddaadhaan waamee, **3** "Hamma nu adda tajaajiltoota Waaqa keenyaa irratti chaappaa goonutti lafa yookaan galaana yookaan muka hin miidhinaa" jedhe. **4** Anis baay'ina warra chaappeffamanii dhaga'e: gosa Israa'el hunda keessaa 144,000 ture. **5** Gosa Yihuudaa keessaa 12,000, gosa Ruubeen keessaa 12,000, gosa Gaad keessaa 12,000, **6** gosa Aasheer keessaa 12,000, gosa Niffaalem keessaa 12,000, gosa Minaasee keessaa 12,000, **7** gosa Simi'oon keessaa 12,000, gosa Lewwii keessaa 12,000, gosa Yisaakor keessaa 12,000, **8** gosa Zebuuloon keessaa 12,000, gosa Yoosif keessaa 12,000, gosa Beniyaam keessaa 12,000 turan. **9** Anis kana booddee nan ilaale; kunoo, tuunni guddaan namni tokko iyyuu lakkaa'uu hin dandeenye kan saba hundumaa, gosa hundumaa, nama hundumaa fi afaan hundumaa keessaa walitti qabame tokko teessoo sana duraa fi fuula Hoolichaa dura dhaabatee ture. Isaanis uffata adadii uffatanii, damee meexxiis harkatti qabatanii turan. **10** Isaanis sagalee guddaadhaan, "Fayyinni kan Waaqa keenya isa teessoo irra taa'uutti fi kan Hoolichaati" jedhanii iyyan. **11** Ergamoonni hundinuu teessichatti, maanguddoota fi uumamawwan lubbuu qabeeyyii afranitti naanna'anii dhadhaabachaa turan. Isaanis adda isaaniiitiin fuula teessoo sanaa duratti gombifamanii Waaqaaf sagadan; **12** akkanas jedhan: "Ameen! Eebii fi ulfinni, ogummaan, galanni, kabajni, humnii fi jabinni, bara baraa hamma bara baraatti Waaqa keenyaa haa ta'u. Ameen!" (aiṗn g165) **13** Maanguddoota keessaas inni tokko, "Warri uffata adadii uffatan kunneen eenyu fa'i? Eessaa dhufan?" jedhee na gaafate. **14** Anis, "Yaa Gooftaa, situ beeka" jedheen deebiseef.

Inni immoo akkana naan jedhe; “Isaan kunneen warra dhiphina guddaa keessaa ba’anii dhufanii dha; isaanis dhiiga Hoolichaatiin uffata isaanii miicatanii addeeffataniiru. **15** Kanaafuu, “Isaan teessoo Waaqaa dura jiru; halkanii guyyaas mana qulqullummaa isaa keessatti isa tajaajilu; inni teessicha irra taa’ee jiru sunis isaan gidduu jiraata. **16** ‘Isaanis si’achi gonkumaa hin beela’an; si’achis gonkumaa hin dheebotan. Aduun isaan hin dha’u;’ ho’i finiinaanis isaan hin gubu. **17** Hoolichi walakkaa teessoo sanaa jiru tiksee isaanii ni ta’aatii; ‘inni gara burqaa bishaan jirenyaatti isaan geessa.’ ‘Waaqnis imimmaan hunda ija isaanii irraa ni haqa.’”

8 Yommuu Hoolichi chaappaa torbaffaa banetti gara walakkaa sa’aatii tokkoo samii keessa tasgabbiitu ture. **2** Anis ergamoota fuula Waaqaa dura dhadhaabatan torban arge; isaaniifis malakanni torba ni kenname. **3** Ergamaan biraa kan girgiraa warqee qabu tokko dhufee iddoo aarsaa bira dhaabate. Innis iddoo aarsaa warqee kan fuula teessichaa dura jiru sana irratti akka kadhannaa qulqulloota hundumaa wajjin dhi’eessuuf ixaanni baay’een isaa ni kenname. **4** Aarri ixaana sanaas kadhannaa qulqulloota wajjin harka ergamaa sanaa keessaa fuula Waaqaa duratti ol ba’e. **5** Ergamaan sunis girgiraa fuudhee iddoo aarsaa irraa ibidda itti guuttee lafatti gad darbate; ergasiis sagaleen kakawwee, walaqgeessaa fi sochii lafaa ni dhaga’ame. **6** Ergamoonni Baaqa torban warri malakata torban qabanis malakata afuufuuf ni qophaa’an. **7** Ergamaan jalqabaa malakata isaa afuufe; cabbii fi ibiddi dhiigaan makames lafatti gad darbatame. Lafiti harka sadii keessaa harki tokko ni gubatte; muktsi harka sadii keessaa harki tokko ni gubate; margi lalisaan hundinuus ni gubate. **8** Ergamaan lammaffaanis malakata isaa afuufe; wanni tulluu guddaa fakkaatu kan ibiddaan gabachaa jiru tokkos galaanatti gad darbatame. Galaannis harka sadii keessaa harki tokko dhiiga ta’e; **9** uumamawwan lubbuu qabeeyyiin galaana keessaa harka sadii keessaa harki tokko ni dhuman; dooniwwan harka sadii keessaa harki tokko ni barbadaa’an. **10** Ergamaan sadaffaanis malakata isaa afuufe; urjiin guddaan akka gucaa boba’u tokkos samii irraa lafa dha’e; innis lageen harka sadii keessaa harka tokko irratti, burqaawwan bishaanii irrattis kufe; **11** maqaan urjii sanaas “Hadheessaa” jedhama. Bishaan sunis harka sadii keessaa harki tokko ni hadhaa’e; sababii bishaan sun hadheeffameefis namoonni baay’een bishaaniin dhuman. **12** Ergamaan afuraffaanis malakata isaa afuufe; aduun harka sadii keessaa harki tokko, ji’i harka sadii keessaa harki tokko, urjiinis harka sadii keessaa harki tokko ni rukutaman; kanaanis ifni isaanii harka sadii keessaa harki tokko ni dukkanaa’e. Guyyaan harka sadii keessaa harki tokko akkasumas halkan harka sadii keessaa harki tokko ifa malee hafe. **13** Anis ilaalee risaa samii walakkaa barrisaa sagalee guddaadhaan, “Sababii sagalee malakataa kan ergamoota biraa sadaniin dhageessifamuuf jiru sanaatiif warra lafa irra jiraataniif Wayyoo! Wayyoo! Wayyoo!” jedhee iyyu tokko nan dhaga’e.

9 Ergamaan shanaaffaan malakata isaa afuufe; anis urjii samii irraa lafa dha’e tokko nan arge. Urjii sanaafis furtuu “Boolla Qilee” ni kenname. **(Abyssos g12)** **2** Yommuu inni Boolla Qilee sana banettis aarri tokko akkuma aara boolla ibiddaa guddaa keessaa ba’uutti ol ba’e. Aduu fi samiinis aara Boolla Qilee keessaa ba’u sanaan ni dukkanaa’an. **(Abyssos g12)** **3** Aara sana keessaas hawwaannisa baay’etu lafatti yaa’e; hawwaannisoota sanaafis taayitaan akka taayitaa torbaanqabaa lafaa ni kenname. **4** Isaanis akka marga lafaa yookaan biqiltuu yookaan muka tokko illee miidhan utuu hin ta’in akka namoota adda isaanii irraa

chaappaa Waaqaa hin qabaatin qofa miidhan ajajaman. **5** Isaanis akka namoota sana ji’a shan dhiphisaniif eeyyamameef malee akka jara ajjeesaniif miti. Dhiphinni kunis akkuma dhiphina isa yommuu torbaanqabaan nama iddutti dhiphatanii ti. **6** Guyyoota sana keessa namoonni du’a barbaadu; garuu hin argatan. Du’uus ni hawwu; duuti garuu isaan baqata. **7** Bifti hawwaannisoota sanaas fardeen duulaaf qopheeffaman fakkaata ture. Mataa isaaniittis waan akka gonfoo warqee kaa’atanii turan; fuulli isaaniis fuula namaa fakkaata ture. **8** Rifeensi isaanii rifeensa mataa dubartootaa fakkaata ture; ilkaan isaaniis ilkaan leencaa fakkaata ture. **9** Isaanis maddaa maddaa sibiilaa fakkaatu qabu turan; sagaleen qochoo isaaniis sagalee fardeenii fi gaariwwan baay’ee kanneen gara duulaatti didichanii fakkaata ture. **10** Isaanis akkuma torbaanqabaa eegee fi ilkee qabu turan; eegee isaanii keessaa immoo taayitaa ittiin ji’a shan nama dhiphisnii qabu turan. **11** Isaanis mootii ibra turan; innis ergamaa Boolla Qilee ti; maqaan isaas afaan Ibraayixiitiin Abadoon, afaan Giriikiin immoo Aphooliyoon jedhama ture. **(Abyssos g12)** **12** Wayyoon inni duraa darbeera; kunoo, wayyoowwan biraa lamatu dhufuuf jira. **13** Ergamaan ja’affaanis malakata isaa afuufe; anis gaanfa afran kanneen iddoo aarsaa warqee irraa hojjetamee fuula Waaqaa dura jiru irraa sagalee tokko nan dhaga’e. **14** Sagaleen sunis ergamaa ja’affaa malakata qabu sanaan, “Ergamoota afran kanneen laga Efraaxiisi guddicha biratti hidhaman sana gad dhiisi” jedhe. **15** Ergamoonni afran sa’aatii kanaaf, guyyaa kanaaf, ji’aa fi waggaa kanaaf qopheeffamanii turanis sanyii namaa harka sadii keessaa harka tokko fixuuf gad dhiifaman. **16** Baay’inni loltoota fardeenii duulanii miliyoona dhibba lama ture. Anis baay’ina isaaniis nan dhaga’e. **17** Anis mul’ata koo keessatti fardeenii fi namoota farda yaabban nan arge: Isaanis maddaa diimaa akka ibiddaa, saanpeerii fi keelloo akka dinyii qabu turan. Mataan fardeen sanaas mataa leencaa fakkaata ture; afaan isaanii keessaas ibidda, aaraa fi dinyiitu ba’e. **18** Dha’icha sadan kanaan jechuunis ibidda, aaraa fi dinyii afaan isaaniitti ba’een sanyiin namaa harka sadii keessaa harki tokko ni ajjeefame. **19** Taayitaan fardeen sanaas afaan isaaniitti fi eegee isaanii keessa ture; eegeen isaanii akkuma bofaa mataa qaba tureeti; isaanis mataa sanaan nama miidhu turan. **20** Namoonni dha’icha sanaan ajjeefamuu jalaa ba’anis amma iyyuu qalbi jijjiirratanii hojii harka isaanii irraa hin deebine; hafuurota hamoo waaqeffachuu fi waaqota tolfamoo warqee irraa, meetii irraa, naasii irraa, dhagaa fi muka irraa hojjetaman kanneen arguu yookaan dhaga’uu yookaan deemuu hin dandeenye waaqeffachuu hin dhiifne. **21** Akkasumas gaabbanii nama ajjeesuu isaanii irraa yookaan falfala hojjechuu isaanii irraa yookaan halalummaa isaanii irraa yookaan hanna isaanii irraa hin deebine.

10 Anis utuu ergamaan Waaqaa inni jabaan biraa tokko samii irraa gad bu’uu nan arge. Innis duumessa uffatee ture; mataa isaa irraan immoo sabbata Waaqaatu ture; fuulli isaa akka aduu, miilli isaas akka utubaa ibidda ture. **2** Innis kitaaba maramaa xinnaa baname tokko harkatti qabatee ture. Miilla isaa mirgaa galaana irra, miilla isaa bitaa immoo lafa irra dhaabee ture; **3** innis akkuma leencaa aaduutti sagalee guddaadhaan iyye. Yommuu inni iyyettis bakakkaawwan torban ni dubbatan. **4** Yommuu bakakkaawwan torban dubbataniitti anis barreessuuf qophaa’een ture; garuu sagalee, “Waan bakakkaawwan torban jedhan sana chaappaan cufi malee hin barreessin” jedhu tokko samii irraa nan dhaga’e. **5** Ergamaan ani utuu inni galaanaa fi lafa irra dhaabatuu argee ture sunis harka isaa mirgaa samiitti ol qabe. **6** Innis isa bara baraa hamma bara baraatti jiraatu,

isa samiiwwanii fi waan isaan keessa jiru hundumaa, lafaa fi waan isa keessa jiru hundumaa, galaanaa fi waan isa keessa jiru hundumaa uume sanaan kakatee akkana jedhe; “Ammaan achi lafa irra harkisuun hin jiru! (aiōn g165) 7 Garuu guyyoota ergamaan torbaffaan malakata isaa afuuftutti icciitiin Waaqaa akkuma inni raajota warra hojjetoota isaa ta’anitti labse sanatti ni raawwatama.” 8 Sagaleen anni samii irraa dhaga’ee ture sun ammas deebi’ee, “Dhaqiiiti kitaaba maramaa banamee ergamaa galaanaa fi lafa irra dhaabatu harka jiru sana fudhadhu” naan jedhe. 9 Kanaafuu ani gara ergamichaa dhaqee akka inni kitaaba maramaa xinnaa sana naa kennuuf isa gaafadhe. Innis, “Fudhadhuutti nyaadhu; kitaabni kun garaa kee ni hadheessa; ‘afaan kee keessatti garuu akka dammaa mi’aawa’” naan jedhe. 10 Anis kitaaba maramaa xinnaa sana ergamicha harkaa fudhadhee nan nyaadhe. Innis afaan koo keessatti akkuma dammaa mi’aawe; erga anni nyaadhe garuu garaan koo ni hadheeffame. 11 Ergasii immoo, “Ati waa’ee saba baay’ee, sanyii baay’ee, afaan baay’etii fi waa’ee mootota baay’ee ammas raajii dubbachuu qabda” jedhamee natti himame.

11 Shambaqqoon ulee safartuu fakkaatu tokko naa kennamee akkana jedhamee natti himame; “Dhaqiiiti mana qulqullummaa Waaqaatii fi iddoo aarsaa safari; warra achitti waaqeffatanis lakkaa’i. 2 Oobdi mana qulqullummaatii ala ta’e garuu hin safarin; oobdiin sun waan Namoota Ormaatiif kennameef isa itti hin dabaln. Isaanis magaalaa qulqulluu sana ji’a 42 lafatti dhidhiitu. 3 Anis dhuga baatota koo lamaanii humna nan kenna; isaanis uffata gaddaa uffatanii guyyaa 1,260 raajii ni dubbatu.” 4 Isaan kunneenis mukkeen ejersaa lamaanii fi baattuwwan ibsa lamaan fuula Gooftaa lafaa dura dhaabatanii dha. 5 Namni kam iyyuu isaan miidhuu yaallaan ibiddi afaan isaaniti ba’ee diinota isaanii ni balleessa. Kunis haala namni isaan miidhuu barbaadu kam iyyuu ittiin ajjeefamuu qabuu dha. 6 Isaan yeroo raajii dubbatanitti akka bokkaan hin roobneef humna ittiin samii yufan qabu; akkasumas bishaanota dhiigatti geeddaruudhaa fi yeroo barbaadanitti dha’icha gosa hundaatiin lafa rukutuuf taayitaa qabu. 7 Yommuu isaan dhuga ba’umsa isaanii xumuranittis bineensi Boolla Qilee keessaa ol ba’u sun lola isaanitti kaasa; isaan mo’ata; isaan ajjeesas. (Abyssos g12) 8 Reeffi isaanis daandii magaalaa guddoo irra ni ciciisa; magaalattiin kunis ishee hiikkaa hafuuraatiin Sodoomii fi Gibxi jedhamtu kan Gooftaan isaanis itti fannifamee turee dha. 9 Namoonni saba hunda keessaa, gosa hunda keessaa, afaanii fi sanyii hunda keessaa dhufanis guyyaa sadii fi walakkaa reeffa isaanii ilaalu; akka hin awwaalmanes ni dhowwu. 10 Raajonni lamaan kunneen waan warra lafa irra jiraatan dhiphisaa turaniif warri lafa irra jiraatan isaanitti gammadu; ni ililchus; kennaas walii ergu. 11 Guyyaa sadii fi walakkaa booddee garuu hafuurri jireenyaa Waaqa biraa dhufee isaan seene; isaanis ka’anii miilla isaanitiin dhaabatan; warri isaan arganis akka malee sodaatan. 12 Isaanis sagalee guddaa, “As ol kottaa!” isaaniiin jedhu tokko samii irraa dhaga’an. Utuma diinonni isaanii ilaalanuus duumessaan gara samiiitti ol ba’an. 13 Yeroo sanattis sochii lafaa guddaa isaatu ture; magaalaa sunis kudhan keessaa tokko ni barbadaa’e. Namoonni kummi torbas sochii lafaa sanaan dhumnan; warri hafan immoo sodaatanii Waaqa samiiif ulfina kennan. 14 Wayyoon lammaffaan darbeera; kunoo, wayyoon sadaffaan dafee ni dhufa. 15 Ergamaan torbaffaanis malakata isaa afuufe; sagaleen guddaa, “Mootummaan addunyaa amma mootummaa Gooftaa keenyaatii fi mootummaa Kiristoos ta’eera; innis bara baraa hamma bara baraatti ni mo’a” jedhu samii keessa ture. (aiōn g165) 16 Maanguddoonni digdamii afran fuula Waaqaa

dura teessoo isaanii irra tataa’anii turan sunis adda isaaniitiin gombifamanii Waaqaaf ni sagadan; 17 akkanas jedhan: “Yaa Waaqayyoo Gooftaa Waan Hunda Dandeessu, Kan jirtuu fi kan turte, ati humna kee isa guddaa fudhattee waan mo’uu jalqabdeef galata siif dhi’eessina. 18 Saboonni ni aaran; dheekkamsi kees dhufeera. Yeroon warri du’ani itti murtii argatan ga’eera; yeroon ati itti raajota tajaajiltoota kee ta’aniif, qulqulloota keetii fi warra maqaa kee sodaatan xinnaafis ta’u guddaaf badhaasa kennitu ga’eera; yeroon ati itti warra lafa balleessan balleessitus ga’eera.” 19 Manni qulqullummaa Waaqaa kan samii keessaas ni baname; taabonni kakuu isaas mana qulqullummaa isaa keessatti mul’ate. Ergasii ifa balaqqee, sagalee, bakakkaa, sochii lafaatii fi bokkaa cabbii guddaa isaatu ture.

12 Mallattoon guddaan tokko samii keessatti mul’ate: dubartii biiftuu uffattee miilla ishee jalaa ji’a qabdu kan mataa ishee irraa gonfoo urjiwwan kudha lamaa qabdu tokkodu ture. 2 Isheenis ulfa turte; yommuu da’umsi ishee ga’ettis ciniinsuudhaan qabamtee iyyite. 3 Mallattoon biraas samii keessatti mul’ate; kunoo, bineensa jawwee fakkaatu diimaa guddaa, mataa torbaa fi gaanfa kudhan qabu, kan mataa isaa irraa gonfoo torba qabu tokkodu ture. 4 Egeen isaas urjiwwan samii irra jiran harka sadii keessaa harka tokko haxaa’ee lafatti gad darbate. Bineensi jawwee fakkaatu sunis yeroo dubartittiin deessutti mucaa ishee liqimsuuf jedhee fuula dubartii da’uuf jirtu sanaa dura dhaabate. 5 Isheen ilma bokkuu sibiilaatiin saba hundumaa bulchuuf jiru tokko deesse; daa’imni ishees gara Waaqaatii, gara teessoo isaattis ol butame. 6 Dubartittiinis gara lafa gammoojjii iddoo akka isheen guyyaa 1,260 achitti gabbifamtuuf jedhee Waaqni isheef qopheesseetti baqatte. 7 Lollis samii keessatti ka’e. Miikaa’elii fi ergamoonni isaa bineensa jawwee fakkaatu sana lolan; bineensi jawwee fakkaatu sunii fi ergamoonni isaas of irraa lolan. 8 Isaan garuu mo’achuu hin dandeenye; ergasii iddoo isaanii kan samii keessaa sana ni dhaban. 9 Bineensi guddaan jawwee fakkaatu sunis gad darbatame; innis bofa durii isa diiyaabiiloos yookaan Seexana jedhamu, isa addunyaa guutuu karaa irraa jal’isu sanaa dha. Inni lafatti gad darbatame; ergamoonni isaas isa wajjin darbataman. 10 Anis sagalee guddaa tokko samii keessaa nan dhaga’e; innis akkana jedha: “Amma fayyinni, humnii fi mootummaan Waaqa keenyaa, taayitaan Kiristoos isaas dhufeera. Himataan obboloota keenyaa inni halkanii guyyaa fuula Waaqaa duratti, isaan himatu sun gad darbatameeraatii. 11 Isaanis dhiiga Hoolichaatiin, dubbii dhuga ba’umsa isaanitiinis, isa mo’atan; isaan hamma du’aatti illee taanaan lubbuu isaanii hin mararfanne. 12 Kanaafuu yaa samiiwwan, isin warri isaan keessa jiraattanis gammadaa! Garuu yaa lafaa fi yaa galaana isiniif wayyoo! Diyaabiiloos gara keessanitti gad bu’eeraatii! Innis akka yeroo gabaabaa qabu waan beekuuf baay’ee aareera.” 13 Bineensi jawwee fakkaatu sunis yommuu akka lafatti gad darbatame argetti, dubartittii daa’ima dhiiraa deesse sana ari’achuu jalqabe. 14 Dubartittiin garuu akka gara gammoojjii iddoo isheef qopheeffametti boficha jalaa barriftuuf, achittis baraaf, barootaa fi walakkaa baraatiif akka gabbifamtuuf balleen risaa guddaan lama isheedhaaf ni kenname. 15 Bofichis akka dubartittiin lolaadhaan fudhatamtuuf jedhee dugda ishee duubaan bishaan akka lagaa afaan isaa keessaa dhangalaase. 16 Lafti garuu afaan bantee laga bineensi jawwee fakkaatu sun afaan isaa keessaa dhangalaase sana liqimsuudhaan dubartittiin gargaarte. 17 Bineensi jawwee fakkaatu sun dubartittiin aaree sanyii ishee warra hafanitti lola kaasuu dhaqee; isaanis warra ajaja Waaqaa eeganii fi warra dhuga ba’umsa Yesuus jabeessanii qabatanii dha.

13 Bineensi jawwee fakkaatu sunis cirracha galaanaa irra dhaabate. Bineensa tokkos utuu inni galaana keessaa ba'uu nan arge. Innis gaanfa kudhanii fi mataa torba qaba ture; gaanfawwan isaa irratti gonfoo kudhan, tokkoo tokkoo mataa isaa irratti immoo maqaa arrabsoo qaba ture. **2** Bineensi ani arge sunis qeerransa fakkaata ture. Miilli isaa miilla amaaketaa, afaan isaa immoo afaan leencaa fakkaata ture. Bineensi jawwee fakkaatu sunis humna isaa, teessoo isaatii fi taayitaa guddaas bineensichaa kenne. **3** Mataa bineensichaa torban keessaa inni tokko waan madaa du'a fidu qabu fakkaata ture; madaan du'a fidu sun garuu fayyee ture. Addunyaa guutuunis dinqisiifatee bineensicha duukaa bu'e. **4** Namoonni sababii inni taayitaa isaa bineensa sanaaf kenneef bineensa jawwee fakkaatu sanaaf ni sagadan; akkasumas, "Kan akka bineensichaa eenyuu? Eenyutuu lola isatti kaasuu danda'a?" jedhanii bineensichaa sagadan. **5** Akka bineensichi dubbii of tuulumaatii fi arrabsoo dubbatuuf afaan ni kennameef; ji'a afurtamii lamaaf akka ittiin hojjetuufis taayitaan isaaaf kenname. **6** Innis Waaqaa arrabsuuf, Waaqaa fi iddoo jireenya isaa, akkasumas warra samii keessa jiraatan maqaa balleessuuf jedhee afaan batte. **7** Akka inni qulqullootatti waraana kaasee isaan mo'atuufis humni ni kennameef. Gosa hunda, saba hunda, afaanii fi sanyii hunda irrattis taayitaan ni kennameef. **8** Warri lafa irra jiraatan hundinuu jechuunis warri maqaan isaanii erga addunyaan uumamee jalqabee kitaaba jireenyaa kan Hoolicha qalame sanaa keessatti hin galmeeffamin hundinuu bineensichaa fi ni sagadu. **9** Namni gurra qabu kam iyyuu haa dhaga'u. **10** "Namni booji'amuuf jiru kam iyyuu inni ni booji'ama. Namni goraadeedhaan ajjeefamuuf jiru kam iyyuu goraadeedhaan ni ajjeefama." Kunis obsaa fi amanamummaa qulqullootaa argisiisa. **11** Bineensa biraas utuu inni lafa keessaa ba'uu nan arge. Innis akka hoolaa gaanfa lama qaba ture; akka bineensa jawwee fakkaatuuttis dubbata ture. **12** Innis taayitaa bineensicha jalqabaa hundaan fuula isaa duratti hojjechaa ture; akka laftii fi warri lafa irra jiraatan bineensicha jalqabaa isa madaan du'a fidu fayyeef sanaaf sagadanis godhe. **13** Innis hamma akka ibiddi samii irraa lafatti gad bu'u godhutti ija namaa duratti dinqii gurguddaa hojjette. **14** Mallattoo akka inni iddoo bineensichi jalqabaa jirutti hojjetuuf eeyyamameef sanaanis namoota lafa irra jiraatan ni gowwoomse. Akka isaan ulfina bineensicha goraadeedhaan madaa'ee ergasii immoo jiraate sanaatii fakkii dhaaban ajaje. **15** Fakkii bineensi jalqabaa sunis akka dubbachuu danda'uu fi warra fakkii sanaaf sagaduu didan hundas akka ajjeesisuuf bineensi inni lammaffaan akka fakkii sanaaf lubbuu kennuuf humni kennameef. **16** Akkasumas namni hundinuu xinnaa fi guddaan, soressii fi hiyyeessi, birmaduu fi garbi harka mirgaa irratti yookaan adda irratti akka mallattoo qabaatu dirqisiise; **17** Innis akka namni mallattoo kana jechuunis maqaa bineensichaa yookaan lakkoobsa maqaa isaa hin qabaatin kam iyyuu bitachuu yookaan gurgurachuu hin dandeenyef. **18** Ogummaan as jira. Lakkoobsichii waan lakkoobsa namaa ta'eeff namni hubannaa qabu kam iyyuu lakkoobsa bineensichaa haa herregu. Lakkoobsi isaas 666.

14 Anis nan ilaale; kunoo, Hoolichi Tulluu Xiyoon irra dhaabachaa ture; namoonni 144,000, kanneen maqaan isaatii fi maqaan Abbaa isaa adda isaanii irratti barreeffames isa wajjin turan. **2** Anis sagalee akka sagalee bishaan baay'etii fi akka sagalee kakawwee guddaa samii irraa nan dhaga'e. Sagaleen ani dhaga'e sunis akka sagalee baganaa kan namoonni baganaa taphatan dhageessisanii ture. **3** Isaanis fuula teessichaa duratti, fuula uumamawwan lubbuu qabeeyyii afraniitii fi fuula maanguddootaa duratti faarfannaa haaraa tokko faarfatan.

Faarfannaa sanas namoota 144,000 warra lafa irraa furaman sana malee namni tokko iyyuu barachuu hin dandeenye. **4** Isaan kunneen waan qulqullinaan of eegganiif warra dubartootaan of hin xureessinii dha. Isaanis iddoo Hoolichi dhaqu hundumatti isa duukaa bu'u. Sanyii namaa keessaas hangafa ta'anii Waaqaa fi Hoolichaaf ni furaman. **5** Sobni tokko iyyuu afaan isaanii keessatti hin argamne; isaan madaa hin qaban. **6** Anis ergamaa biraa kan warra lafa irra jiraatanitti jechuunis saba hundatti, gosa hundatti, afaanii fi sanyii hundatti lallabuuf jedhee wangeela bara baraa qabatee samii walakkaa barrisu tokko nan arge. **(aiōnios g166)** **7** Innis sagalee guddaadhaan akkana jedhe; "Sa'aatiin murtii isaa waan dhi'aateef Waaqaa sodaadhaa; ulfinas isaaaf kennaa. Isa samii fi lafa, galaanaa fi burqaawwan bishaanii uume sanaaf sagadaa." **8** Ergamaan lammaffaanis itti aansee, "Kufteerti! Baabilon guddittiin' isheen akka sabni hundi daadhii wayinii dheekkamsa sagaagala ishee dhugu goote sun kufteerti" jedhe. **9** Ergamaan Waaqaa inni sadaffaanis isaaniiti aansee sagalee guddaadhaan akkana jedhe; "Namni kam iyyuu bineensichaa fi fakkii isaatiif yoo sagade, mallattoo isaas adda isaa irratti yookaan harka isaa irratti yoo fudhata, **10** innis akkasuma daadhii wayinii dheekkamsa Waaqaa isa utuu homtuu itti hin makamin xoofoo aarii isaatti buufame irraa ni dhuga. Fuula ergamoota qulqullootaatiif fi fuula Hoolichaa durattis ibiddaa fi dinyiidhaan ni dhiphata. **11** Aarii dhiphina isaaniis bara baraa hamma bara baraatti ol ba'a. Warri bineensichaa fi fakkii isaatiif sagadan yookaan warri mallattoo maqaa isaa fudhatan hundi halkanii guyyaa boqonnaa hin qabaatan." **(aiōn g165)** **12** Kun obsa qulqulloota ajaja Waaqaa eeganiitii fi Yesuusii amanamanii jiraatanii gaafata. **13** Anis sagalee, "Waan kana barreessi: Si'achi warri utuu Gooftaadhaan jiranuu du'an eebbifamoo dha" jedhu tokko samii irraa nan dhaga'e. Hafuurri Qulqulluunis, "Eeyyee; hojiin isaaniis waan isaan duukaa bu'uuf isaan dadhabbii isaanii irraa ni boqotu" jedha. **14** Anis nan ilaale; kunoo, duumessa adii tokkootu ture; inni "ilma namaa fakkaatu" tokkos gonfoo warqee mataa isaatti kaa'atee, haamtuu qaramaa harkatti qabatee duumessa irra taa'ee ture. **15** Ergamaan Waaqaa kan biraas mana qulqullummaa ba'ee sagalee guddaadhaan isa duumessa irra taa'ee sanaa, "Midhaan lafaa waan bilchaateef, yeroon haamaas waan ga'eef haamtuu kee fudhadhuutii haami" jedhee iyye. **16** Kanaafis inni duumessa irra taa'ee sun haamtuu isaa lafatti dhaabe; laftis ni haamamte. **17** Ergamaan Waaqaa kan biraas mana qulqullummaa isa samii keessaatii ba'ee; innis akkasuma haamtuu qaramaa qaba ture. **18** Ammas ergamaan Waaqaa kan biraa inni ibidda irratti taayitaa qabu tokko iddoo aarsaa biraa dhufee, sagalee guddaadhaan ergamaa haamtuu qaramaa qabu sanaa; "Hurbuun wayinii waan bilchaateef haamtuu kee qaramaa sana fudhadhuutii hurbuu wayinii lafaa walitti qabi" jedhe. **19** Ergamichis haamtuu isaa lafatti dhaabe; hurbuu wayinii lafaas walitti qabee gara iddoo cuunfaa wayinii dheekkamsa Waaqaa isa guddaatti darbate. **20** Isaanis iddoo cuunfaa wayinii kan magaalaa ala jiru keessatti dhidhiitaman; iddoo cuunfaa sana keessaas dhiigni hamma luugama fardaatti ol ka'ee fageenya gara kiiloo meetira 300 lola'e.

15 Anis mallattoo guddaa fi dinqisiisaa biraa samii keessattin arge; mallattoon kunis ergamoota torban kanneen dha'icha dhumaa torba qaban ture; dha'ichi torban kunneenis sababii dheekkamsi Waaqaa isaaniin raawwatamuuf dha'icha dhumaa jedhaman. **2** Anis waan galaana bilillee ibiddaan makamee fakkaatu tokko nan arge; warri bineensichaa fi fakkii isaa, lakkoobsa maqaa isaas mo'atan baganaa Waaqni isaaniif kenne harkatti qabatanii galaanicha bira dhadhaabachaa turan. **3**

Isaanis faarfannaa Musee garbicha Waaqaatii fi faarfannaa Hooolichaa akkana jedhanii faarfatan: “Yaa Waaqa Gooftaa Waan Hundumaa Dandeessu, hojiin kee guddaa fi dinqisiisaa dha. Yaa Mootii sabootaa, karaan kee qajeelaa fi dhugaa dha. **4** Yaa Gooftaa, namni si hin sodaanne, kan maqaa kees hin ulfeessine eenyu? Si qofatu qulqulluudhaatii. Hojiin qajeelummaa keetii waan mul’ifameef, saboonni hundinuu ni dhufu; fuula kee durattis ni sagadu.” **5** Ergasiis nan ilaale; manni qulqullummaa inni samii jechuunis dunkaanni dhuga ba’uu ni baname. **6** Mana qulqullummaa sana keessaas ergamoonni torban dha’icha torba qaban ni ba’an. Isaanis uffata qulqulluu fi calaqqisaa quncee talbaa irraa hojjetame uffatanii naannoo qoma isaanitissabbata warqee hidhatanii turan. **7** Uumamawwan lubbuu qabeeyyii afran keessaas inni tokko waciiitiwwan warqee torba kanaan dheekkamsa Waaqa isa bara baraa hamma bara baraattii jiraatuutiin guutaman ergamoota torbaniif kenne. (aion g165) **8** Manni qulqullummaa sunis aara ulfinaa fi humna Waaqaa keessaa ba’uun guutame; hamma dha’ichi torban ergamoota torbanii raawwatamuttis eenyu iyyuu mana qulqullummaa sana seenuu hin dandeenye.

16 Anis sagalee guddaa, ergamoota torbaniin, “Dhaqaatii, waciiitiwwan dheekkamsa Waaqaa torban keessaa lafa irratti dhangalaasaa” jedhu tokko mana qulqullummaa keessaa nan dhaga’e. **2** Ergamaan Waaqaa inni jalqabaa dhaqee waciiiti isaa keessaa lafa irratti dhangalaase; namoota mallattoo bineensichaa of irraa qabanii fi fakkii isaatiif sagadanitiss madaan hamaanii fi dhukkubsaan ni yaa’e. **3** Ergamaan lammaffaan waciiiti isaa keessaa galaanatti dhangalaase; galaanichis dhiiga akka dhiiga nama du’ee ta’e; lubbuu qabeeyyiin galaana sana keessaa hundinuu ni du’an. **4** Ergamaan sadaffaan waciiiti isaa keessaa lageenii fi burqaawwan bishaanii irratti dhangalaase; isaanis dhiiga ta’an. **5** Ergamaan bishaanota irratti itti gaafatamummaa qabus utuu akkana jedhuu nan dhaga’e: “Yaa Isa Qulqulluu, kan jirtu, kan turte, sababii wantoota kanneen murteessiteef, ati qajeelaa dha; **6** Waan isaan dhiiga qulqullootaatii fi dhiiga raajotaa dhangalaasaniif, ati immoo akka isaan dhuganiif dhiiga isaaniif kenniteerta; kun isaanii ni malaatii.” **7** Anis utuu iddoon aarsaa, “Eeyyee yaa Waaqayyo Gooftaa Waan Hunda Dandeessu, murtiin kee dhugaa fi qajeelaa dha” jedhuu nan dhaga’e. **8** Ergamaan afuraffaanis waciiiti isaa keessaa aduu irratti dhangalaase; aduudhaafis akka isheen ibiddaan nama gubduuf humni ni kenname. **9** Namoonnis ho’a guddaa sanaa ni gubatan; maqaa Waaqa dha’icha kanneen irratti humna qabu sanaas ni abaaran; qalpii jijjiirrachuu fi ulfina isaaf kennuus ni didan. **10** Ergamaan shanaffaanis waciiiti isaa keessaa teessoo bineensichaa irratti dhangalaase; mootummaan bineensichaa dukkanaa liqimfame. Namoonnis dhiphachuudhaan arraba isaanii cicciniinan; **11** sababii dhukkubbiif fi madaa isaaniitiifis Waaqa samii ni abaaran; garuu hojii isaanii irraa qalpii hin jijjiirranne. **12** Ergamaan ja’affaanis waciiiti isaa keessaa Efraaxiis lagicha guddaa irratti dhangalaase; bishaan laga sanaas mootota Ba’a Biiftuutii dhufaniif akka karaan qopheeffamuuf ni goge. **13** Ergasii afaan bineensa jawwee fakkaatu sanaa keessaa, afaan bineensichaa keessaa fi afaan raajii sobaa keessaa hafuuronni xuraa’oon fattee fakkaatan sadii utuu ba’anuu nan arge. **14** Isaanis hafuurota hafuura hamaa kanneen hojiiwwan dinqii hojjetanii dha; isaanis lola guyyaa guddichaa kan Waaqa Waan Hunda Danda’u sanaatiif walitti isaan qabuuf gara mootota addunyaa hundaafti kan ba’anii dha. **15** “Kunoo, ani akka hatuufti nan dhufa! Namni akka qullaa hin deemneef, akka qaaniin isaas hin mul’anneef dammaqee

uffata isaa eeggatu eebbifamaa dha.” **16** Isaanis iddoo afaan Ibraayixiitiin Armaageedon jedhamutti mootota sana walitti qaban. **17** Ergamaan torbaffaanis waciiiti isaa keessaa qilleensa keessatti dhangalaase; sagaleen guddaan, “Raawwatameeral!” jedhu tokkos mana qulqullummaatii teessoo keessaa ba’e. **18** Ergasiis balaqqeen, sagaleen, kakawweetii fi sochiin lafaa hamaan tokko ni ta’e. Sochiin lafaa kan akkanaas erga namni lafa irra jiraachuu jalqabee kaasee takkumaa ta’ee hin beeku; sochiin lafaa sunis akka malee guddaa ture. **19** Magaalattiin guddoon iddoo sadiitti gargar qoodamte; magalaawwan sabootaas ni kufan. Waaqnis Baabilon Guddittii ni yaadate; xoofoo daadhii wayinii dheekkamsa isaa sodaachisaadhaan guutames ni kenneef. **20** Biyyoonni bishaaniin marfaman hundinuu ni baqatan; tulluuwwanis argamuu hin dandeenye. **21** Dhagaan cabpii gurguddaan tokkoon tokkoon isaa gara kiiloo giraamii afurtamii shanii ulfaatu samii irraa namoota irraa bubbu’e. Dha’ichi sunis waan akka malee hamaa tureef namoonni sababii dha’icha cabpii sanaatiif Waaqa ni abaaran.

17 Ergamoota torban waciiitiwwan torba qaban keessaa inni tokko gara koo dhufee akkana naan jedhe; “Kottu! Adaba sagaagaltittii guddittii ishee bishaanota baay’ee irra teessu sana irratti raawwatamuuf jiru sittin argisiisaa. **2** Mootonni lafaa ishee wajjin sagaagalaniiru; warri lafa irra jiraatan daadhii wayinii sagaagala isheetiin machaa’aniiru.” **3** Ergamaan Waaqaa sunis Hafuura Qulqulluudhaan na fuudhee gammoojjitti na geesse. Achittis dubartii bineensa bildiimaa maqaa arrabsotoonni guutame tokko irra teessu nan arge; bineensichis mataa torbaa fi gaanfa kudhan qaba ture. **4** Dubartitiinis uffata dhiilgee fi bildiimaa uffattee warqeen, dhaga gatii guddaatii fi lulaan miidhafaamtee turte. Harka isheettis xoofoo warqee kan waan jibbiisiasa fi xuraa’ummaa sagaagala isheetiin guutame qabattee turte. **5** Adda ishee irrattis maqaan icciitii kan akkana jedhu tokko barreeffamee ture: Baabilon Guddittii, Haadha Sagaagaltootaa fi, Haadha waan Jibbiisiasa Lafaa. **6** Akka dubartitiin dhiiga qulqullootaatii fi dhiiga warra Yesuusiif dhugaa ba’aniitiin machoofta nan arge. Anis yommuu ishee argetti baay’een dinqifadhe. **7** Ergamichis akkana naan jedhe; “Ati maaliif dinqifatta? Iccitii dubartittii fi icciitii bineensicha ishee baatu kan mataa torbaa fi gaanfa kudhan qabu sanaa sitti nan jiru. **8** Bineensi ati argite sun dur ture; amma garuu hin jiru; booddee garuu Boolla Qilee keessaa ol ba’ee gara badiisa isaa ni dhaga. Warri lafa irra jiraatan kanneen maqaan isaanii uumama addunyaatii jalqabee kitaaba jireenyaa keessatti hin galmeeffamin yommuu bineensicha arganitti ni dinqisiifatu; sababiin isaas bineensichi dur ture; amma garuu hin jiru; booddee garuu ni dhufa. (Abyssos g12) **9** “Kunis sammuu ogummaa qabu gaafata. Mataawwan torban sunis tulluuwwan torban dubartitiin irra teessuu dha. **10** Akkasumas mataawwan torban sun mootota torba. Isaan keessaas shan kufaniiru; inni tokko jira; inni kaan immoo amma illee hin dhufne; yommuu dhufutti garuu yeroo gabaabaaf turuu qaba. **11** Bineensichi duraan turee amma immoo hin jirre sun mootii saddeettaffaa dha. Inni mootota torban keessaa tokkoo dha; gara badiisa isaas ni dhaga. **12** “Gaanfawwan kurnan ati argite sun mootota kurnan warra amma illee mootummaa hin argatini dha; ta’us isaan bineensicha wajjin sa’aatii tokko akka moototaatti mo’uuf taayitaa ni fudhatu. **13** Isaanis yaadumma tokko qabu; humna isaaniitii fi taayitaa isaaniis dabarsanii bineensichaa ni kennu. **14** Isaanis Hooolichatti lola ni kaasu; Hooolichi garuu waan Gooftaa gooftotaatii fi Mootii moototaa ta’eef isaan mo’ata; warri isa wajjin jiranis warra isaaf waamaman, warra isaaf filatamanii fi

warra isaaf amanamanii dha.” 15 Ergamaan sunis akkana naan jedhe; “Bishaanonni ati argite kannee sagaagalattiin irra teessu sun saboota, namoota, sanyiiwwanii fi afaanota. 16 Bineensichii fi gaanfawwan kurnan ati argite sun sagaagalattii ni jibbu. Isaanis ishee onsanii qullaa ishee hambisu; foon ishee ni nyaatu; ibidaan ishee gubu. 17 Isaanis hamma dubbii Waaqaa fiixaan ba’utti walii galuudhaan taayitaa isaanii dabarsanii bineensichaa kennuudhaan akka kaayyoo Waaqaa raawwataniif Waaqni yaada kana garaa isaanii keessa kaa’eeraatii. 18 Dubartittiin ati argite sun magaalattii guddoo mootota lafaa bulchituu dha.”

18 Ergasiis utuu ergamaan biraa samii irraa gad bu’uu nan arge. Innis taayitaa guddaa qaba ture; ulfina isaatiinis lafti ni ifte. 2 Innis akkana jedhee sagalee guddaadhaan iyye: “Kufteerti! Baabilon guddittiin kufteerti! Lafa jireenya hafuurota hamoo, lafa qubata hafuurota xuraa’oo hundaa, iddoo jireenya simbirroota xuraa’oo, iddoo jireenya bineensota xuraa’oo fi jibbiisoo hundaa taateerti. 3 Saboonni hundinuus, daadhii wayinii dheekkamsa sagaagala ishee dhuganiiruutii. Mootonni lafaas ishee wajjin sagaagalaniiru; daldaltoonni addunyaa qananii ishee guddaa sanaa sooromaniiru.” 4 Sagalee biraa samii irraa nan dhaga’e; innis akkana jedha: “Yaa saba ko, isin akka cubbuu ishee keessatti hin hirmaanneef, balaa ishee irra ga’us akka hin qoodanneef, kottaa ishee keessaa ba’aa; 5 cubbuu ishee hamma samiitti ol tuulameeraatii; Waaqnis yakka ishee yaadeera. 6 Akkuma isheen kennitetti isinis isheef kennaa; akkuma hojii isheettis dachaa lama godhaatii isheef deebisaa. Xofooo isheen itti bulbultettis dachaa lama godhaatii isheef bulbulaa. 7 Hammuma isheen ulfina ofii kennitee qananii guddaadhaan jiraatte sana, qixxeedhuma isaa dhiphinaa fi gadda isheef kennaa. Isheenis garaa ishee keessatti, ‘Ani akka mootittii tokkootti nan taa’a; ani haadha hiyyeessaa miti; gonkumaas hin gaddu’ jettee of jajji. 8 Kanaafuu dha’ichi garaa garaa jechuunis, duuti, gaddii fi beelli guyyuma tokkotti ishee irra ni ga’a. Waaqni Gooftaan isheetti murteessu sun waan jabaa ta’eef, isheen ibidaan ni gubamti. 9 “Mootonni lafaa warri ishee wajjin sagaagalanii fi warri qananii guddaadhaan ishee wajjin jiraatan yommuu aara gubamuu ishee arganitti isheef ni boo’u; ni wawwaatus. 10 Isaanis dhiphina ishee waan sodaataniif fagoo dhaabataniis, “Wayyoo! Wayyoo! Yaa magaalaa guddittii, yaa Baabilon magaalattii jabbuu! Badiin kee sa’aatuma tokko keessatti dhufeeraatii!” jedhu. 11 “Daldaltoonni lafaas si’achi waan namni tokko iyyuu mi’a daldala isaanii hin binneef isheef ni boo’u; ni wawwaatus. 12 Mi’i daldala isaaniis warqee, meetii, dhagaawwan gatii guddaatii fi lula, uffata haphii quncee talbaa irraa hojjetame, uffata dhiilgee, uffata haariiitii fi bildiimaa, muka urgaa’aa gosa hundaa, mi’a ilka arbaa irraa hojjetame hunda, mi’a muka gatii guddaa irraa hojjetame hunda, mi’a naasii irraa hojjetame hunda, mi’a sibiilaatii fi mi’a dhagaa adii irraa hojjetame hundaa fi 13 qarafaa fi urgooftuu, ixaana, qumbii, haphiee urgaa’aa, daadhii wayiniitii fi zayitii ejersaa, daakuu bullaa’aa fi qamadii, loowwanii fi hoolota, fardeenii fi gaariwwan, akkasumas garbootaa fi lubbuuwwan namootaa fa’a. 14 “Isaanis, ‘Iji waan ati hawwite sanaa si duraa badeera. Badhaadhummaa fi bareedinni kee hundinuu sirraa badeera; gonkumaas deebitee hin argattu’ isheedhaan jedhu. 15 Daldaltoonni mi’a kanneen gurgurataniis ishee irraa badhaadhummaa argatanis dhiphina ishee sodaataniif fagoo dhaabatu. Isaanis boo’aa, wawwaachaas, 16 sagalee guddaadhaan akkana jedhu: “Wayyoo! Wayyoo, yaa magaalaa guddittii; yaa ishee uffata haphii quncee talbaa irraa hojjetame, uffata dhiilgee fi uffata bildiimaa uffatte, yaa ishee warqeedhaan, dhagaa gatii guddaatii fi lulaan miidhagfame! 17

Badhaadhummaan guddaan akkanaa sa’aatuma tokko keessatti barbadaa’e!” “Ajajjuun doonii hundinuu, warri dooniin imala deeman hundinuu, warri doonii irra hojjetanii fi warri galaana irra hojjechuun jiraatan hundinuu fagaatanii ni dhaabatu. 18 Isaan yommuu aara gubamuu ishee arganitti, ‘Magaalaan akka magaalaa guddittii kanaa jiraattee beekti?’ jedhanii iyyu. 19 Isaanis awwaara mataatti firfiratanii boo’aa, wawwaachaas akkana jedhanii iyyu: “Wayyoo! Wayyoo, yaa magaalaa guddittii, yaa ishee warri galaana irraa dooniwwan qaban hundinuu qabeenya isheettiin sooraman! Ishee sa’aatuma tokko keessatti barbadoofte! 20 “Yaa samii kufaatii isheetti gammadi! Isin sabni Waaqaa gammadaa! Ergamoonnii fi raajonni gammadaa! Waaqni ishee irratti isiniif mureeraatii.” 21 Ergamaan jabaan tokkos dhagaa hamma dhagaa daakuu ga’u tokko fuudhee galaanatti gad darbatee akkana jedhe: “Baabilon magaalaa guddittiin, akkasuma furguggifamtee ni darbatamti; gonkumaas deebitee hin argamtu. 22 Sagaleen warra baganaa fi muuziqaata taphatanii, sagaleen warra ulullee fi malakata afuufanii si’achi si keessatti hin dhaga’amu. Ogeessi hojii harkaa tokko iyyuu, si’achi si keessatti hin argamu. Sagaleen dhagaa daakuus, si’achi si keessatti hin dhaga’amu. 23 Ifni ibsaa, lammata si keessatti hin ifu. Sagaleen misirichaatii fi misirittii, lammata si keessatti hin dhaga’amu. Daldaltoonni kee namoota gurguddaa addunyaa turan. Falfala keetiin sabni hundinuu gowwoomameera. 24 Dhiigni raajotaatii fi dhiigni qulqullootaa, dhiigni warra lafa irratti gorra’aman hundumaas ishee keessatti argame.”

19 Kana booddee waan akka huursaa sagalee tuuta namootaa guddaa tokko samii irraa nan dhaga’e; innis akkana jedha: “Haalleluuyaa! Fayyinni, ulfinnii fi humni kan Waaqa keenyaa ti; 2 murtiin isaa dhugaa fi qajeelaadhaatii. Inni sagaagalattii guddoo, ishee sagaagalummaa isheettiin lafa xureessite sanatti mureera; dhiiga garboota isaatiifis isheetti haaloo ba’eera.” 3 Ammas, “Haalleluuyaa! Aarri ishees bara baraa hamma bara baratti ol ni ba’a” jedhanii iyyan. (aiōn q165) 4 Maangudoonni digdamii afranii fi uumamawwan lubbuu qabeeyyiin afran kufanii Waaqa teessoo irra taa’ee jiru sanaaf sagadan; sagalee guddaadhaanis, “Ameen; Haalleluuyaa!” jedhan. 5 Ergasiis sagaleen, “Isin garboonni isaa hundinuu, warri isa sodaattan, xinnaan is guddaanis, Waaqa keenya jajadhaa” jedhu tokko teessicha keessaa ni ba’e. 6 Anis utuu sagaleen akka sagalee tuuta nama baay’ee, akka sagalee bishaan baay’etii fi akka sagalee kakawwee guddaan tokko akkana jedhuu nan dhaga’e: “Haalleluuyaa! Waaqni keenya Gooftaan Wun Hunda Danda’u mo’eraatii. 7 Kottaa ni gammanna; ni illichinas; ulfinas isaaf ni kennina! Yeroon fuudha Hoolichaa ga’eeraatii; misirittiin isaas of qopheessiteerti. 8 Akka uffattuufis uffanni haphiin quncee talbaa irraa hojjetame, adii fi qulqulluun isheedhaaf kennameera.” Uffanni haphiin quncee talbaa irraa hojjetame sun hojii qulqullootaa isa qajeelaa sana argisiisa. 9 Ergamaan Waaqaa sunis, “Warri gara irbaata cidha fuudha Hoolichaatti affeeraman eebbifamoo dha! jedhii barreessi” naan jedhe; innis, “Dubbiin kun dubbii Waaqaa isa dhugaa dha” naan jedhe. 10 Anis isaaf sagaduuf jedhee miilla isaa irrattin kufe. Inni garuu akkana naan jedhe; “Naaf hin sagadin! Anis garbicha si’ii fi obboloota kee warra Yesuusif dhugaa ba’an wajjin tajaajilu dha. Waaqaaf sagadi! Dhuga ba’umsi Yesuus hafuura raajitii.” 11 Anis samii baname nan arge; kumoo, farda adii tokkootu ture; inni farda sana yaabbatus Amanamaa fi Dhugaa jedhama. Innis qajeelummaadhaan murteessa; waraana kaasaa. 12 Iji isaa akka arraba ibiddaa ti; mataa isaa irras gonfoo baay’eeetu jira. Innis maqaa isa irratti barreeffame kan isa malee namni tokko iyyuu

hin beekne tokko qaba. **13** Innis uffata dhiiga keessa cuuphame tokko uffata; maqaan isaas Dubbii Waaqaa jedhama. **14** Loltoonni samii irraas uffata haphii quncee talbaa irraa hojjetame adaadii fi qulqulluu uffatanii, fardeen adaadii yaabbatanii isa duukaa bu'an. **15** Afaan isaa keessaas goraahee qaramaa inni ittiin saboota dha'u tokkoota ba'a; "Innis bokkuu sibiilaatiin isaan bulcha." Iddoo cuunfaa wayinii dheekkamsa sodaachisaa Waaqa Waan Hunda Danda'u sanaas ni dhidhiita. **16** Innis uffata isaatii fi gudeeda isaa irratti maqaa barreeffame tokko qaba; maqaan sunis akkana jedha: Mootii Moototaa fi Gooftaa Gooftotaa. **17** Ergamaa tokkos utuu inni aduu irra dhaabatu nan arge; innis sagalee guddaadhaan simbirroota samii walakkaa barrisanitti akkana jedhee iyye; "Kottaa, irbaata Waaqaa isa guddaaf walitti qabamaa; **18** kunis akka isin foon moototaa, foon ajajjoota waraanaa, foon namoota jajjaboo, foon fardeenitiifi fi foon warra farda yaabbatanii akkasumas foon nama hundaa jechuunis foon nama birmaduu ta'etii fi garbaa, foon xinnaatii fi guddaa nyaattaniif." **19** Yeroo sanas bineensichi, mootonni lafaatii fi loltoonni isaanii namicha farda yaabbatu sanaa fi loltoota isaatti waraana kaasuuf jedhanii utuu walitti qabamanuu nan arge. **20** Bineensichi garuu ni qabame; raajichi sobaa kan fuula bineensichaa duratti hojiiwwan dinqii hojjechaa ture sunis isa wajjin qabame. Innis hojiiwwan dinqii kanneeniin warra mallattoo bineensichaa fudhatanii fi warra fakkii isaatiif sagadan ni gowwoomse. Isaan lachuu utuma lubbuun jiranuu haroo ibiddaa kan dinyiidhaan boba'u keessatti gad darbataman. (Limmē Pyr g3041 g4442) **21** Warri hafan immoo goraahee afaan isa farda yaabbatu sanaa keessaa ba'een ajjeefaman; allaattiin hundinuu foon isaanii nyaatanii quufan.

20 Utuu ergamaan tokko furtuu Boolla Qileetii fi foncaa guddaa tokko harkatti qabatee samii irraa gad bu'uu nan arge. (Abyssos g12) **2** Ergamaan sunis bineensicha jawwee fakkaatu, bofa durii sana jechuunis diiyaabiloo yookaan Seexana qabee waggaa kuma tokko hidhe. **3** Hamma waggaa kumaa sun dhumutti akka inni deebi'ee saboota hin gowwoomsineef Boolla Qileetti gad isa darbatee itti cufe. Chaappaas irratti chaappesse; ergasii immoo yeroo gabaabaadhaaf hiikamuu qaba. (Abyssos g12) **4** Annis teessoowwan nan arge; warri akka murtii kennaniif taayitaa kennameef teessoowwan sana irra taa'anii turan. Lubbuuwwan namoota sababii Yesuusiif dhugaa ba'anii fi sababii dubbii Waaqaatiif jedhanii gorra'amaniis nan arge. Isaanis bineensichaaf yookaan fakkii bineensichaatiif hin sagadne; mallattoo isaas adda isaanii irratti yookaan harka isaanii irratti hin fudhanne. Isaanis du'aa ka'anii Kiristoos wajjin waggaa kuma tokko mo'an. **5** Warri du'an kaan garuu hamma waggaa kumni sun dhumutti deebi'anii lubbuudhaan hin jiraanne. Kunis du'aa ka'uu jalqabaa ti. **6** Warri du'aa ka'uu jalqabaa keessatti qooda qaban eebbifamoo fi qulqulloota. Warri akkasii luboota Waaqaatiif fi luboota Kiristoos ta'anii waggaa kuma tokko isa wajjin mo'u malee duuti lammaffaan isaan irratti taayitaa hin qabu. **7** Yommuu waggaa kumni sun dhumutti Seexanni iddoo itti hidhamee ture keessaa gad dhiifama; **8** innis saboota golee lafaa afran jiran jechuunis Googii fi Maagoogin gowwoomsuuf ni ba'a; hunduma isaanis waraanaaf walitti ni qaba. Baay'inni isaanis akka cirracha qarqara galaanaa ti. **9** Isaanis lafa hunda irratti faffaca'anii qubata qulqullootaatii fi magaalattii jaallatamtu marsan. Garuu ibiddi samii irraa gad bu'ee isaan fiixe. **10** Diyaabiloo inni isaan gowwoomse sunis gara haroo dinyii boba'uutti iddoo bineensichii fi raajichi sobaa itti darbataman sanatti gad darbatame. Isaanis bara baraa hamma bara baratti halkanii guyyaa ni dhiphifamu. (aiōn g165,

Limmē Pyr g3041 g4442) **11** Annis teessoo adii guddaa tokkoo fi isa teessicha irra taa'e nan arge. Laftii fi samiiin fuula isaa duraa ni baqatan; iddoonis isaanii hin argamne. **12** Warri du'anis xinnaa guddaan fuula teessichaa dura dhaabatanii nan arge; kitaabonnis ni banaman; akkasumas kitaabni biraa jechuunis kitaabni jireenyaa ni baname. Warra du'anis akkuma kitaabota keessatti galmeeffametti, akkuma hojii isaan duraan hojjetaniitti murtiin ni kennameef. **13** Galaannis warra du'an kanneen isa keessa turan of keessaa baasee kenne; duutii fi Sii'oolis warra du'an kanneen isaan keessa turan of keessaa baasanii kennan; namni hundis akkuma hojii isaanitti murtii argate. (Hadēs g86) **14** Ergasii duutii fi Sii'ool haroo ibiddaatti gad darbataman. Haroon ibiddaa kunis du'a lammaffaa ti. (Hadēs g86, Limmē Pyr g3041 g4442) **15** Namni maqaan isaa kitaaba jireenyaa keessatti hin galmeeffamin kam iyyuu haroo ibiddaatti gad darbatame. (Limmē Pyr g3041 g4442)

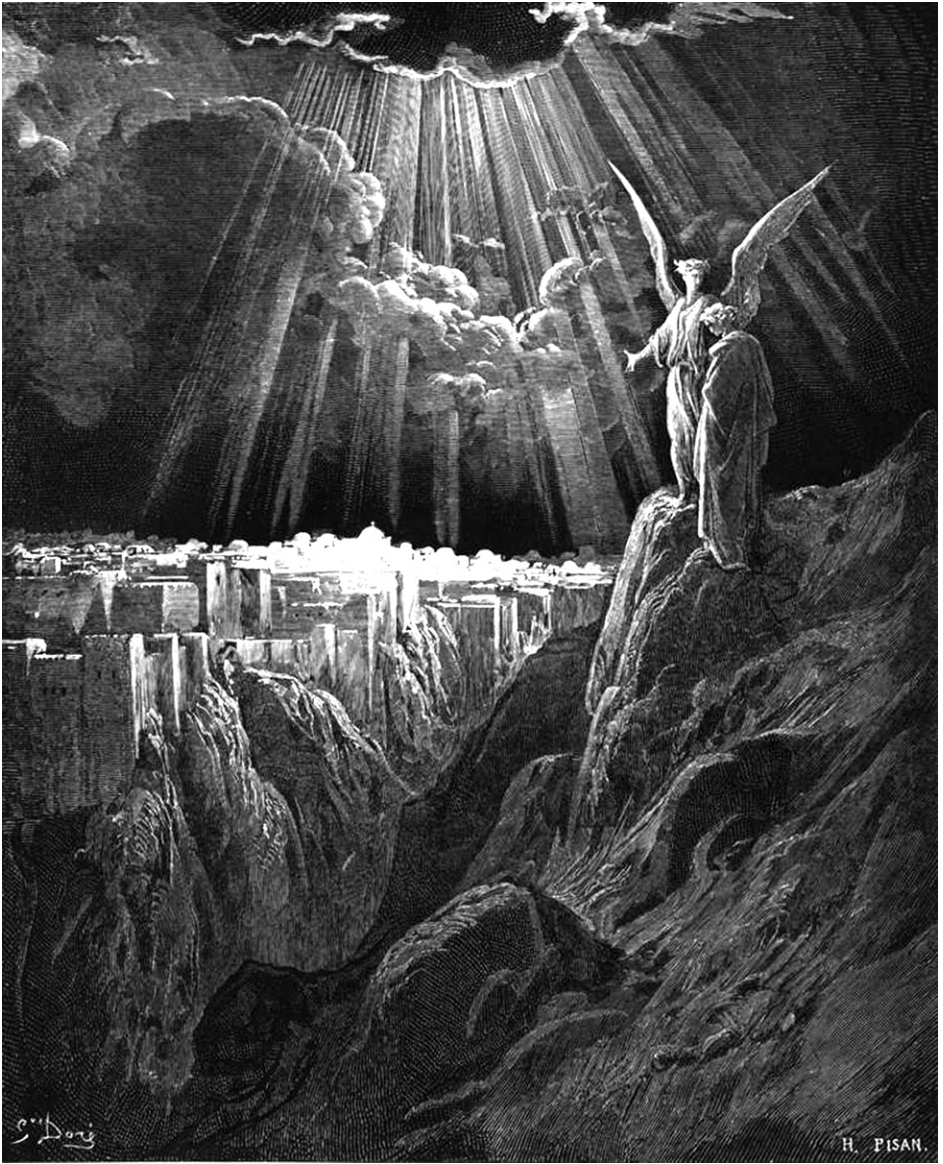
21 Annis ergasii samii haaraa fi lafa haaraa nan arge; samiiin duraatii fi lafti duraa sun badaniiruutii; galaannis si'achi hin jiraatu. **2** Annis magaalaa qulqullittiin Yusaaleem haaraan akkuma misirroo dhirsaa isheetiif miidhagfameetti qophooftee samii keessaa Waaqa biraa utuu gad buutuu nan arge. **3** Sagalee guddaa teessoo keessaa akkana jedhu tokkos nan dhaga'e; "Kunoo, iddoo Waaqni jiraatu namoota gidduu dha; innis isaan wajjin jiraata. Isaan saba isaa ni ta'u; Waaqni mataan isaas isaan wajjin ni jiraata; Waaqa isaanis ni ta'a. **4** Inni immimaan hunda ija isaanii irraa ni haqa. Si'achi duuti yookaan gaddi yookaan boo'ichi yookaan dhiphinni hin jiraatu; sirmi mooffaan sun darbeeraatii." **5** Inni teessoo sana irra taa'es, "Kunoo, ani waan hundumaa nan haaromsa!" jedhe; innis, "Dubbiin kun waan amanamaa fi dhugaa ta'eeef, kana barreesi" naan jedhe. **6** Innis akkana naan jedhe: "Raawwatameera. Alfaa fi Omeegaan, Jalqabaa fi Dhumni anuma. Ani nama dheeboteef burqaa bishaan jireenyaa irraa tola nan kenna. **7** Inni mo'uu waan kana hunda ni dhaala; ani Waaqa isaa nan ta'aaf; innis ilma koo ni ta'a. **8** Garuu qoodni sodaattotaa, kan warra amantii hin qabnee, kan xuraa'otaa, kan warra nama ajjeesanii, kan halaleewwanii, kan warra falfala hojjetanii, kan warra waaqota tolfamoo waaqeffataniitii fi kan sobduuwwan hundaa haroo ibiddaatii fi dinyii boba'uu keessa ta'a; kunis du'a lammaffaa ti." (Limmē Pyr g3041 g4442) **9** Ergamoota torban warra waciiitii torban dha'icha dhumaa torbaniin guutaman qaban keessaa inni tokko dhufee, "Kottu, misirritii niitii Hoolichaa sitti nan argisiisaatii" naan jedhe. **10** Innis Hafuuraan na fuudhee tulluu guddaa fi dheeraa tokkotti naa geesse; utuu Yusaaleem Magaalaa Qulqullittiin samii keessaa Waaqa biraa gad buutuu natti argisiise. **11** Isheenis ulfina Waaqaatiin ni ibsiti turte; cululuqni ishees akkuma cululuqa dhagaa gatii guddaa, akka dhagaa yaasphiidii qulqulluu akka bilillee ture. **12** Magaalattiinis dallaa guddaa fi ol dheeraa karra kudha lama qabu qabdi turte. Karrowwan sana irras ergamoota kudha lamatu dhaabatee ture; karra kudha lamaan sana irrattis maqaan gosoota Israa'el kudha lamaanii barreeffamee ture. **13** Karaa ba'a biiftuutiin karra sadii, karaa kaabaatiin karra sadii, karaa kibbaatiin karra sadii, karaa lixa biiftuutiinis karra sadii ture. **14** Dallaan magaalattiis hundee kudha lama qaba ture; hundeewwan sana irrattis maqaan ergamoota Hoolichaa kudha lamaanii barreeffamee ture. **15** Ergamaan natti dubbate sunis magaalattii, karrowwan isheetii fi dallaawwan ishee safaruudhaaf ulee safartuu kan warqee qaba ture. **16** Magaalaan sunis golee afur qabdi turte; dheerinni isheetii fi garaan ishee wal qixxee ture. Ergamaan sunis ulee

isaatiin magaalattii safare; bal'inni ishees gara kiiloo meetira 2,200 ta'e; dheerinni ishee, garaan isheetii fi ol dheerinni ishees wal qixxee ture. **17** Dallaa magaalattii ni safare; innis akka safara namaa kan ergamichi ittiin safaraa ture sanaatti dhundhuma 144 ta'e. **18** Dallaan sun dhagaa yaasphiidiitiin ijaarame; magalaan sun immoo warqee qulqulluu akka bilillee qulqulluu ta'een ijaarante. **19** Hundeewwan dallaa magaalaa sanaas dhagaa gatii guddaa gosa hundumaatiin miidhagfaman. Hunden jalqabaa yaasphiidiin, lammaffaan sanpeeriin, sadaffaan keelqedooniin, afuraffaan immoo maragdiin miidhagfame; **20** Inni shanaffaan sardooniiksiin, ja'afaan sardiyooniin, torbaffaan kristolobeen, sadoettaffaan biraleen, saglaffaan wuraawureen, kurnaffaan kirispheerisiin, kudha tokkoffaan yaakintiin, kudha lammaffaan immoo ametiixsinosiin miidhagfame. **21** Karrawwan kudha lamaan lula kudha lama turan; tokkoon tokkoon karra sanaas lula tokko irraa hojjetame. Daandiin magaalaa sanaas warqee qulqulluu akkuma bilillee keessaan waa argamuu ti. **22** Waaqni Gooftaan Waan Hunda Danda'u fi Hoolichi mana qulqullummaa ishee waan ta'aniif ani magaalattii keessatti mana qulqullummaa tokko illee hin argine. **23** Aduun yookaan ji'i magaalattiif ibsuun hin barbaachisu; ulfinni Waaqaa ifa kennaafitti; Hoolichis ibsa ishee ti. **24** Saboonni ifa isheetiin deddeebi'u; mootonni lafaas ulfina isaanii gara isheetti fidu. **25** Sababii halkan achi hin jirreef karrawwan magaalattii gonkumaa guyyaa tokko iyyuu hin cufaman. **26** Ulfinaa fi kabaja sabootaa gara ishee ni fidu. **27** Warra maqaan isaanii kitaaba jireenyaa kan Hoolichaa keessatti galmeeffame malee wanni xuraa'aa tokko iyyuu yookaan namni waan jibbisiisaa hojjetu yookaan namni nama sobu kam iyyuu magaalaa sana hin seenu.

22 Ergamaan sunis laga bishaan jireenyaa, qulqulluu akka bilillee kan teessoo Waaqaatii fi Hoolichaa keessaa burqu tokko natti argisiise; **2** bishaan sunis walakkaa daandii magaalattii irra yaa'aa ture. Gamaa gamana lagichaa irras mukni jireenyaa ija gosa kudha lama naqatu dhaabatee ture; innis ji'uma ji'aan ija naqata ture. Baalli muka sanaas saboota fayyisa ture. **3** Si'achi abaarsi tokko iyyuu hin jiraatu. Teessoon Waaqaatii fi Hoolichaa magaalattii keessatti argama; garboonni isaas isa tajaajilu. **4** Isaan fuula isaa ni argu; maqaan isaas adda isaanii irratti ni argama. **5** Si'achi halkan hin jiru. Ifni ibsaa yookaan ifni biiftuu isaan hin barbaachisu; Waaqni Gooftaan ifa isaaniif kennaatii. Isaanis bara baraa hamma bara baratti ni mo'u. (aiṪn q165) **6** Ergamaan Waaqaa sunis, “Dubbiin kun amanamaa fi dhugaa dha. Gooftaan, Waaqni hafuurota raajotaa sun waan dafee ta'uu qabu garboota isaatti argisiisuuf jedhee ergamaa isaa ergeera” naan jedhe. **7** “Kunoo, ani dafee nan dhufa! Namni dubbii raajii kitaaba kana keessa jiruu eegu eebbifamaa dha.” **8** Kan wantoota kanneen dhaga'ee fi arge ana Yohannis. Anis yommuu wantoota kanneen dhaga'ee argetti ergamaa wantoota kanneen natti argisiisaa ture sanaaf sagaduudhaaf miilla isaa irrattin kufe. **9** Inni garuu, “Kana hin godhin! Anis garbicha si'ii fi obboota kee raajota wajjin, akkasumas warra dubbii kitaaba kanaa eegan wajjin tajaajilu dha. Waaqaaf sagadi!” naan jedhe. **10** Inni akkana naan jedhe; “Sababii yeroon sun dhi'aateef dubbii raajii kitaaba kanaa chaappaadhaan hin cufin. **11** Jal'aan jal'ina isaatti haa fufu; xuraa'aa xuraa'ummaa isaatti haa fufu; qajeelaanis qajeelummaa isaatti haa fufu; qulqulluun immoo qulqullummaa isaatti haa fufu.” **12** “Kunoo, ani dafee nan dhufa! Gatiin koo na bira jira; tokkoo tokkoo namaatiifis akkuma hojii isaatti nan kenna. **13** Ani Alfaa fi Omeegaa dha; isa Duraatii fi isa Boodee ti; isa Jalqabaatii fi isa Dhumaatis. **14** “Warri akka muka jireenyaa irratti mirga qabaatanii fi akka karrawwaniin

magaalattii seenaniif uffata isaanii miicatan eebbifamoo dha. **15** Garuu sarroonni, falfaltoonni, halaleewwan, warri nama ajjeesani fi warri waaqota tolfamoo waaqeffatan akkasumas warri soba jaallatanii fi warri soba dubbatan hundinuu alatti hafu. **16** “Ani Yesuus, akka inni wantoota kanneen waldoota kiristaanaa keessatti dhugaa isinii ba'uuf ergamaa koo ergeera. Ani Hiddaa fi Sanyii Daawit, Bakkalcha Bari kan ifuu dha.” **17** Hafuurichii fi misirrittiin, “Kottu!” jedhu; namni dhaga'us, “Kottu!” haa jedhu; namni dheebote haa dhufu; kan barbaadu bishaan jireenyaa tola haa fudhatu. **18** Nama dubbii raajii kitaaba kanaa dhaga'u hunda nan akeekkachiisa: Yoo namni kam iyyuu dubbii kanatti waan tokko illee dabale, Waaqni dha'ichawwan kitaaba kana keessatti ibsaman isatti dabala. **19** Namni kam iyyuu yoo dubbii kitaaba raajii kana keessaa waan tokko illee hir'ise, Waaqni muka jireenyaatii fi magaalattii qulqulluu kitaaba kana keessatti ibsaman keessaa qooda isaa hir'isa. **20** Inni waan kana dhugaa ba'us, “Eeyyee, ani dafee nan dhufa” jedha. Ameen. Yaa Gooftaa Yesuus kottu. **21** Ayyaanni Gooftaa Yesuus qulqulloota hundumaa wajjin haa ta'u. Ameen.

Anis magaalaa qulqullittiin Yerusaaalem haaraan akkuma misirroo dhirsaa isheetiif miidhagfanteetti qophoofttee samii keessaa Waaqa biraa utuu gad buutuu nan arge. Sagalee guddaa teessoo keessaa akkana jedhu tokkos nan dhaga'e; "Kunoo, iddoon Waaqni jiraatu namoota gidduu dha; innis isaan wajjin jiraata. Isaan saba isaa ni ta'u; Waaqni mataan isaan isaan wajjin ni jiraata; Waaqa isaaniis ni ta'a.

Mul'ata 21:2-3

Reader's Guide

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Readers-Guide

The Aionian Bible republishes public domain and Creative Common Bible texts that are 100% free to copy and print. The original translation is unaltered and notes are added to help your study. The notes show the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of afterlife destinies.

Who has the authority to interpret the Bible and examine the underlying Hebrew and Greek words? That is a good question! We read in 1 John 2:27, *"As for you, the anointing which you received from him remains in you, and you do not need for anyone to teach you. But as his anointing teaches you concerning all things, and is true, and is no lie, and even as it taught you, you remain in him."* Every Christian is qualified to interpret the Bible! Now that does not mean we will all agree. Each of us is still growing in our understanding of the truth. However, it does mean that there is no infallible human or tradition to answer all our questions. Instead the Holy Spirit helps each of us to know the truth and grow closer to God and each other.

The Bible is a library with 66 books in the Protestant Canon. The best way to learn God's word is to read entire books. Read the book of Genesis. Read the book of John. Read the entire Bible library. Topical studies and cross-referencing can be good. However, the safest way to understand context and meaning is to read whole Bible books. Chapter and verse numbers were added for convenience in the 16th century, but unfortunately they can cause the Bible to seem like an encyclopedia. The Aionian Bible is formatted with simple verse numbering, minimal notes, and no cross-referencing in order to encourage the reading of Bible books.

Bible reading must also begin with prayer. Any Christian is qualified to interpret the Bible with God's help. However, this freedom is also a responsibility because without the Holy Spirit we cannot interpret accurately. We read in 1 Corinthians 2:13-14, *"And we speak of these things, not with words taught by human wisdom, but with those taught by the Spirit, comparing spiritual things with spiritual things. Now the natural person does not receive the things of the Spirit of God, for they are foolishness to him, and he cannot understand them, because they are spiritually discerned."* So we cannot understand in our natural self, but we can with God's help through prayer.

The Holy Spirit is the best writer and he uses literary devices such as introductions, conclusions, paragraphs, and metaphors. He also writes various genres including historical narrative, prose, and poetry. So Bible study must spiritually discern and understand literature. Pray, read, observe, interpret, and apply. Finally, *"Do your best to present yourself approved by God, a worker who does not need to be ashamed, properly handling the word of truth."* 2 Timothy 2:15. *"God has granted to us his precious and exceedingly great promises; that through these you may become partakers of the divine nature, having escaped from the corruption that is in the world by lust. Yes, and for this very cause adding on your part all diligence, in your faith supply moral excellence; and in moral excellence, knowledge; and in knowledge, self-control; and in self-control patience; and in patience godliness; and in godliness brotherly affection; and in brotherly affection, love. For if these things are yours and abound, they make you to be not idle nor unfruitful to the knowledge of our Lord Jesus Christ,"* 2 Peter 1:4-8.

Glossary

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Glossary

The Aionian Bible un-translates and instead transliterates eleven special words to help us better understand the extent of God's love for individuals and all mankind, and the nature of afterlife destinies. The original translation is unaltered and a note is added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Compare the meanings below to the Strong's Concordance and Glossary definitions.

Abyssos g12

Greek: proper noun, place

Usage: 9 times in 3 books, 6 chapters, and 9 verses

Meaning:

Temporary prison for special fallen angels such as Apollyon, the Beast, and Satan.

aidios g126

Greek: adjective

Usage: 2 times in Romans 1:20 and Jude 6

Meaning:

Lasting, enduring forever, eternal.

aiōn g165

Greek: noun

Usage: 127 times in 22 books, 75 chapters, and 102 verses

Meaning:

A lifetime or time period with a beginning and end, an era, an age, the completion of which is beyond human perception, but known only to God the creator of the aiōns, Hebrews 1:2. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

aiōnios g166

Greek: adjective

Usage: 71 times in 19 books, 44 chapters, and 69 verses

Meaning:

From start to finish, pertaining to the age, lifetime, entirety, complete, or even consummate. Never meaning simple endless or infinite chronological time in Koine Greek usage. Read Dr. Heleen Keizer and Ramelli and Konstan for proofs.

eleēse g1653

Greek: verb, aorist tense, active voice, subjunctive mood, 3rd person singular

Usage: 1 time in this conjugation, Romans 11:32

Meaning:

To have pity on, to show mercy. Typically, the subjunctive mood indicates possibility, not certainty. However, a subjunctive in a purpose clause is a resulting action as certain as the causal action. The subjunctive in a purpose clause functions as an indicative, not an optative. Thus, the grand conclusion of grace theology in Romans 11:32 must be clarified. God's mercy on all is not a possibility, but a certainty. See ntgreek.org.

Geenna g1067

Greek: proper noun, place

Usage: 12 times in 4 books, 7 chapters, and 12 verses

Meaning:

Valley of Hinnom, Jerusalem's trash dump, a place of ruin, destruction, and judgment in this life, or the next, though not eternal to Jesus' audience.

Hadēs g86

Greek: proper noun, place

Usage: 11 times in 5 books, 9 chapters, and 11 verses

Meaning:

Synonymous with Sheol, though in New Testament usage Hades is the temporal place of punishment for deceased unbelieving mankind, distinct from Paradise for deceased believers.

Limnē Pyr g3041 g4442

Greek: proper noun, place

Usage: Phrase 5 times in the New Testament

Meaning:

Lake of Fire, final punishment for those not named in the Book of Life, prepared for the Devil and his angels, Matthew 25:41.

Sheol h7585

Hebrew: proper noun, place

Usage: 66 times in 17 books, 50 chapters, and 64 verses

Meaning:

The grave or temporal afterlife world of both the righteous and unrighteous, believing and unbelieving, until the general resurrection.

Tartaroō g5020

Greek: proper noun, place

Usage: 1 time in 2 Peter 2:4

Meaning:

Temporary prison for particular fallen angels awaiting final judgment.

Glossary +

AionianBible.org/Bibles/Oromo---New-World/Noted

Glossary references are below. Strong's Hebrew and Greek number notes are added to 64 Old Testament and 200 New Testament verses. Questioned verse translations do not contain Aionian Glossary words and may wrongly imply *eternal* or *Hell*. * The note placement is skipped or adjusted for verses with non-standard numbering.

Abyssos

Luqaas 8:31
Roomaa 10:7
Mul'ata 9:1
Mul'ata 9:2
Mul'ata 9:11
Mul'ata 11:7
Mul'ata 17:8
Mul'ata 20:1
Mul'ata 20:3

aidios

Roomaa 1:20
Yihuudaa 1:6

aiōn

Maatewos 12:32
Maatewos 13:22
Maatewos 13:39
Maatewos 13:40
Maatewos 13:49
Maatewos 21:19
Maatewos 24:3
Maatewos 28:20
Maarqos 3:29
Maarqos 4:19
Maarqos 10:30
Maarqos 11:14
Luqaas 1:33
Luqaas 1:55
Luqaas 1:70
Luqaas 16:8
Luqaas 18:30
Luqaas 20:34
Luqaas 20:35
Yohannis 4:14
Yohannis 6:51
Yohannis 6:58
Yohannis 8:35
Yohannis 8:51
Yohannis 8:52
Yohannis 9:32
Yohannis 10:28
Yohannis 11:26
Yohannis 12:34
Yohannis 13:8
Yohannis 14:16

Hojii 3:21
Hojii 15:18
Roomaa 1:25
Roomaa 9:5
Roomaa 11:36
Roomaa 12:2
Roomaa 16:27
1 Qorontos 1:20
1 Qorontos 2:6
1 Qorontos 2:7
1 Qorontos 2:8
1 Qorontos 3:18
1 Qorontos 8:13
1 Qorontos 10:11
2 Qorontos 4:4
2 Qorontos 9:9
2 Qorontos 11:31
Galaatiyaa 1:4
Galaatiyaa 1:5
Efesoon 1:21
Efesoon 2:2
Efesoon 2:7
Efesoon 3:9
Efesoon 3:11
Efesoon 3:21
Efesoon 6:12
Fiiliphisiyuus 4:20
Qolosaa'iyis 1:26
1 Xiimotewos 1:17
1 Xiimotewos 6:17
2 Xiimotewos 4:10
2 Xiimotewos 4:18
Tiitoo 2:12
Ibroota 1:2
Ibroota 1:8
Ibroota 5:6
Ibroota 6:5
Ibroota 6:20
Ibroota 7:17
Ibroota 7:21
Ibroota 7:24
Ibroota 7:28
Ibroota 9:26
Ibroota 11:3
Ibroota 13:8
Ibroota 13:21
1 Phexros 1:23

1 Phexros 1:25
1 Phexros 4:11
1 Phexros 5:11
2 Phexros 3:18
1 Yohannis 2:17
2 Yohannis 1:2
Yihuudaa 1:13
Yihuudaa 1:25
Mul'ata 1:6
Mul'ata 1:18
Mul'ata 4:9
Mul'ata 4:10
Mul'ata 5:13
Mul'ata 7:12
Mul'ata 10:6
Mul'ata 11:15
Mul'ata 14:11
Mul'ata 15:7
Mul'ata 19:3
Mul'ata 20:10
Mul'ata 22:5

aiōnios

Maatewos 18:8
Maatewos 19:16
Maatewos 19:29
Maatewos 25:41
Maatewos 25:46
Maarqos 3:29
Maarqos 10:17
Maarqos 10:30
Luqaas 10:25
Luqaas 16:9
Luqaas 18:18
Luqaas 18:30
Yohannis 3:15
Yohannis 3:16
Yohannis 3:36
Yohannis 4:14
Yohannis 4:36
Yohannis 5:24
Yohannis 5:39
Yohannis 6:27
Yohannis 6:40
Yohannis 6:47
Yohannis 6:54
Yohannis 6:68

Yohannis 10:28
Yohannis 12:25
Yohannis 12:50
Yohannis 17:2
Yohannis 17:3
Hojii 13:46
Hojii 13:48
Roomaa 2:7
Roomaa 5:21
Roomaa 6:22
Roomaa 6:23
Roomaa 16:25
Roomaa 16:26
2 Qorontos 4:17
2 Qorontos 4:18
2 Qorontos 5:1
Galaatiyaa 6:8
2 Tasaloniiqee 1:9
2 Tasaloniiqee 2:16
1 Xiimotewos 1:16
1 Xiimotewos 6:12
1 Xiimotewos 6:16
2 Xiimotewos 1:9
2 Xiimotewos 2:10
Tiitoo 1:2
Tiitoo 3:7
Fiilmoonaa 1:15
Ibroota 5:9
Ibroota 6:2
Ibroota 9:12
Ibroota 9:14
Ibroota 9:15
Ibroota 13:20
1 Phexros 5:10
2 Phexros 1:11
1 Yohannis 1:2
1 Yohannis 2:25
1 Yohannis 3:15
1 Yohannis 5:11
1 Yohannis 5:13
1 Yohannis 5:20
Yihuudaa 1:7
Yihuudaa 1:21
Mul'ata 14:6

eleēsē

Roomaa 11:32

Geenna

Maatewos 5:22
Maatewos 5:29
Maatewos 5:30
Maatewos 10:28
Maatewos 18:9
Maatewos 23:15
Maatewos 23:33
Maarqos 9:43

Maarqos 9:45
Maarqos 9:47
Luqaas 12:5
Yaaqoob 3:6

Hadēs

Maatewos 11:23
Maatewos 16:18
Luqaas 10:15
Luqaas 16:23
Hojii 2:27
Hojii 2:31
1 Qorontos 15:55
Mul'ata 1:18
Mul'ata 6:8
Mul'ata 20:13
Mul'ata 20:14

Limnē Pyr

Mul'ata 19:20
Mul'ata 20:10
Mul'ata 20:14
Mul'ata 20:15
Mul'ata 21:8

Sheol

Uumama 37:35
Uumama 42:38
Uumama 44:29
Uumama 44:31
Lakkoobsa 16:30
Lakkoobsa 16:33
Keessa Deebii 32:22
1 Saamu'eel 2:6
2 Saamu'eel 22:6
1 Mootota 2:6
1 Mootota 2:9
Iyyoob 7:9
Iyyoob 11:8
Iyyoob 14:13
Iyyoob 17:13
Iyyoob 17:16
Iyyoob 21:13
Iyyoob 24:19
Iyyoob 26:6

Faarfannaa 6:5
Faarfannaa 9:17
Faarfannaa 16:10
Faarfannaa 18:5
Faarfannaa 30:3
Faarfannaa 31:17
Faarfannaa 49:14
Faarfannaa 49:15
Faarfannaa 55:15
Faarfannaa 86:13
Faarfannaa 88:3
Faarfannaa 89:48

Faarfannaa 116:3
Faarfannaa 139:8
Faarfannaa 141:7
Fakkeenya 1:12
Fakkeenya 5:5
Fakkeenya 7:27
Fakkeenya 9:18
Fakkeenya 15:11
Fakkeenya 15:24
Fakkeenya 23:14
Fakkeenya 27:20
Fakkeenya 30:16
Lallaba 9:10
Weedduu 8:6
Isaayyaas 5:14
Isaayyaas 7:11
Isaayyaas 14:9
Isaayyaas 14:11
Isaayyaas 14:15
Isaayyaas 28:15
Isaayyaas 28:18
Isaayyaas 38:10
Isaayyaas 38:18
Isaayyaas 57:9
Hisqi'eel 31:15
Hisqi'eel 31:16
Hisqi'eel 31:17
Hisqi'eel 32:21
Hisqi'eel 32:27
Hoose'aa 13:14
Amoos 9:2
Yonaas 2:2
Anbaaqoom 2:5

Tartaroō

2 Phexros 2:4

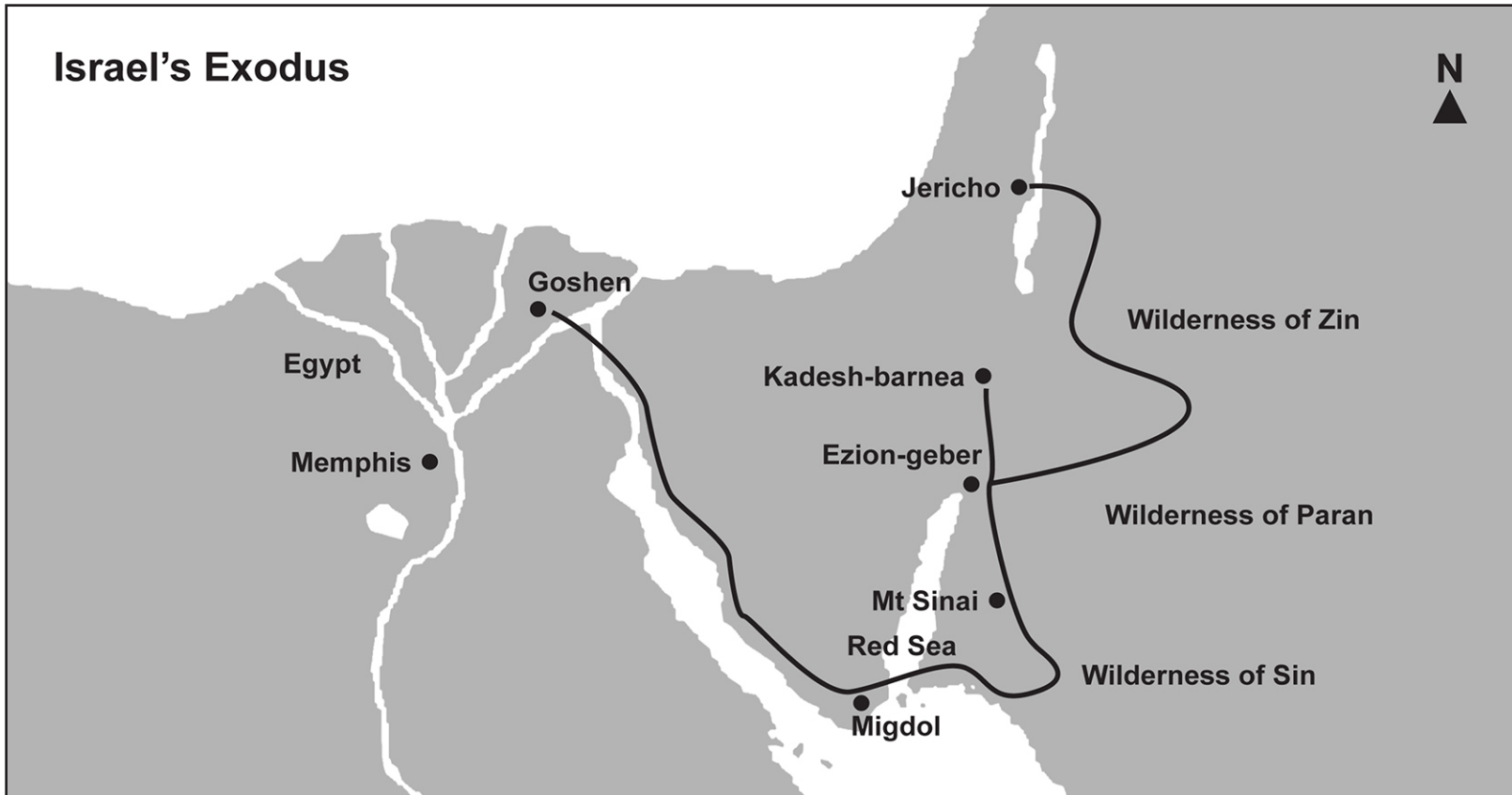
Questioned

Maarqos 9:44
Maarqos 9:46
Maarqos 9:48
2 Phexros 2:17

Abrahaam gara iddoo dhaaluuf jiruu akka dhaqu yommuu waamametti, amantiidhaan ajajame; eessa akka dhaqu iyyuu utuu hin beekin ka'ee deeme. - Ibroota 11:8

Israel's Exodus

Yeroo Fara'oon saba sana gad dhiisetti karichi gabaabaa ta'u iyyuu Waaqni karaa biyya Filisxeem irra isaan hin qajeelchine; sababiin isaas Waaqni, "Isaan yoo waraanni isaan mudate yaada geeddarratanii Gibxitti deebi'uu danda'an" jedhee ti. - Ba'uu 13:17

Jesus' Journeys

Ilmi Nanaa iyyuu tajaajiluu fi lubbuu isaa immoo namoota baay'eedhaaf furi godhee kennuuf dhufo malee tajaajilamuuf hin dhufneetti. - Maarqos 10:45

Phaawulos tajaajilaa Kiristoos Yesuus, kan ergamaa ta'uuf waamamee fi akka wangeela Waaqaa lallabuuf addaan baafame irraa: - Roomaa 1:1

Creation 4004 B.C.

Adam and Eve created	4004
Tubal-cain forges metal	3300
Enoch walks with God	3017
Methuselah dies at age 969	2349
God floods the Earth	2349
Tower of Babel thwarted	2247
Abraham sojourns to Canaan	1922
Jacob moves to Egypt	1706
Moses leads Exodus from Egypt	1491
Gideon judges Israel	1245
Ruth embraces the God of Israel	1168
David installed as King	1055
King Solomon builds the Temple	1018
Elijah defeats Baal's prophets	896
Jonah preaches to Nineveh	800
Assyrians conquer Israelites	721
King Josiah reforms Judah	630
Babylonians capture Judah	605
Persians conquer Babylonians	539
Cyrus frees Jews, rebuilds Temple	537
Nehemiah rebuilds the wall	454
Malachi prophecies the Messiah	416
Greeks conquer Persians	331
Seleucids conquer Greeks	312
Hebrew Bible translated to Greek	250
Maccabees defeat Seleucids	165
Romans subject Judea	63
Herod the Great rules Judea	37

(The Annals of the World, James Uusher)

Jesus Christ born 4 B.C.

New Heavens and Earth

1956	Christ returns for his people
1830	Jim Elliot martyrd in Ecuador
1731	John Williams reaches Polynesia
1614	Zinzendorf leads Moravian mission
1572	Japanese kill 40,000 Christians
1517	Jesuits reach Mexico
1455	Martin Luther leads Reformation
1323	Gutenberg prints first Bible
1276	Franciscans reach Sumatra
1100	Ramon Llull trains missionaries
1054	Crusades tarnish the church
997	The Great Schism
864	Adalbert martyrd in Prussia
716	Bulgarian Prince Boris converts
635	Boniface reaches Germany
569	Alopen reaches China
432	Longinus reaches Alodia / Sudan
397	Saint Patrick reaches Ireland
341	Carthage ratifies Bible Canon
325	Ulfilas reaches Goth / Romania
250	Niceae proclaims God is Trinity
197	Denis reaches Paris, France
70	Tertullian writes Christian literature
61	Titus destroys the Jewish Temple
52	Paul imprisoned in Rome, Italy
39	Thomas reaches Malabar, India
33	Peter reaches Gentile Cornelius
	Holy Spirit empowers the Church

(Wikipedia, Timeline of Christian missions)

Resurrected 33 A.D.

What are we? ▶			Genesis 1:26 - 2:3		Mankind is created in God's image, male and female He created us				
How are we sinful? ▶			Romans 5:12-19		Sin entered the world through Adam and then death through sin				
Where are we? ▶			When are we? ▼						
			Innocence		Fallen			Glory	
▶			Eternity Past	Creation 4004 B.C.	Fall to sin No Law	Moses' Law 1500 B.C.	Christ 33 A.D.	Church Age Kingdom Age	New Heavens and Earth
			▶	God	Father	John 10:30	Genesis 1:31	God's perfect fellowship with Adam in The Garden of Eden	1 Timothy 6:16 Living in unapproachable light
Son	God's perfect fellowship	John 8:58 Pre-incarnate			John 1:14 Incarnate	Luke 23:43 Paradise			
Holy Spirit	God's perfect fellowship	Psalm 139:7 Everywhere	John 14:17 Living in believers	God's perfectly restored fellowship with all Mankind praising Christ as Lord in the Holy City					
▶	Mankind	Living	Genesis 1:1	No Creation No people	Genesis 1:31	No Fall No unholy Angels	Ephesians 2:1-5 Serving the Savior or Satan on Earth	Luke 16:22 Blessed in Paradise	Luke 16:23, Revelation 20:5,13 Punished in Hades until the final judgment
		Deceased believing							
Deceased unbelieving	Holy	2 Peter 2:4, Jude 6 Imprisoned in Tartarus							
▶	Angels	Fugitive	Genesis 1:31	No Fall No unholy Angels	1 Peter 5:8, Revelation 12:10	Rebelling against Christ Accusing mankind	Revelation 19:20 Lake of Fire	Revelation 20:2 Abys	Lake of Fire prepared for the Devil and his Angels
		First Beast							
		False Prophet							
		Satan							
Why are we? ▶			Romans 11:25-36, Ephesian 2:7		For God has bound all over to disobedience in order to show mercy to all				

Destiny

Afaan Oromoo at AionianBible.org/Destiny

The Aionian Bible shows the location of eleven special Greek and Hebrew Aionian Glossary words to help us better understand God's love for individuals and for all mankind, and the nature of after-life destinies. The underlying Hebrew and Greek words typically translated as *Hell* show us that there are not just two after-life destinies, Heaven or Hell. Instead, there are a number of different locations, each with different purposes, different durations, and different inhabitants. Locations include 1) Old Testament *Sheol* and New Testament *Hadēs*, 2) *Geenna*, 3) *Tartaroō*, 4) *Abyssos*, 5) *Limnē Pyr*, 6) *Paradise*, 7) *The New Heaven*, and 8) *The New Earth*. So there is reason to review our conclusions about the destinies of redeemed mankind and fallen angels.

The key observation is that fallen angels will be present at the final judgment, 2 Peter 2:4 and Jude 6. Traditionally, we understand the separation of the Sheep and the Goats at the final judgment to divide believing from unbelieving mankind, Matthew 25:31-46 and Revelation 20:11-15. However, the presence of fallen angels alternatively suggests that Jesus is separating redeemed mankind from the fallen angels. We do know that Jesus is the helper of mankind and not the helper of the Devil, Hebrews 2. We also know that Jesus has atoned for the sins of all mankind, both believer and unbeliever alike, 1 John 2:1-2. Deceased believers are rewarded in Paradise, Luke 23:43, while unbelievers are punished in Hades as the story of Lazarus makes plain, Luke 16:19-31. Yet less commonly known, the punishment of this selfish man and all unbelievers is before the final judgment, is temporal, and is punctuated when Hades is evacuated, Revelation 20:13. So is there hope beyond Hades for unbelieving mankind? Jesus promised, *"the gates of Hades will not prevail,"* Matthew 16:18. Paul asks, *"Hades where is your victory?"* 1 Corinthians 15:55. John wrote, *"Hades gives up,"* Revelation 20:13.

Jesus comforts us saying, *"Do not be afraid,"* because he holds the keys to *unlock* death and Hades, Revelation 1:18. Yet too often our *Good News* sounds like a warning to *"be afraid"* because Jesus holds the keys to *lock* Hades! Wow, we have it backwards! Hades will be evacuated! And to guarantee hope, once emptied, Hades is thrown into the Lake of Fire, never needed again, Revelation 20:14.

Finally, we read that anyone whose name is not written in the Book of Life is thrown into the Lake of Fire, the second death, with no exit ever mentioned or promised, Revelation 21:1-8. So are those evacuated from Hades then, *"out of the frying pan, into the fire?"* Certainly, the Lake of Fire is the destiny of the Goats. But, do not be afraid. Instead, read the Bible's explicit mention of the purpose of the Lake of Fire and the identity of the Goats, *"Then he will say also to those on the left hand, 'Depart from me, you cursed, into the consummate fire which is prepared for... the devil and his angels,'"* Matthew 25:41. Bad news for the Devil. Good news for all mankind!

Faith is not a pen to write your own name in the Book of Life. Instead, faith is the glasses to see that the love of Christ for all mankind has already written our names in Heaven. Jesus said, *"You did not choose me, but I chose you,"* John 15:16. Though unbelievers will suffer regrettable punishment in Hades, redeemed mankind will never enter the Lake of Fire, prepared for the devil and his angels. And as God promised, all mankind will worship Christ together forever, Philipians 2:9-11.

Kanaaf dhaqaatii saba hundumaa maqaa Abbaatti, maqaa Ilmaatti, maqaa Hafuura Qulqulluuttis cuuphaatii barattoota taasisaa; - Maatewos 28:19